ئابلىكىم نۇرمۇھەممەت ھاجى

ئەرەبچە ـ ئۇيغۇرچە لۇغەت

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

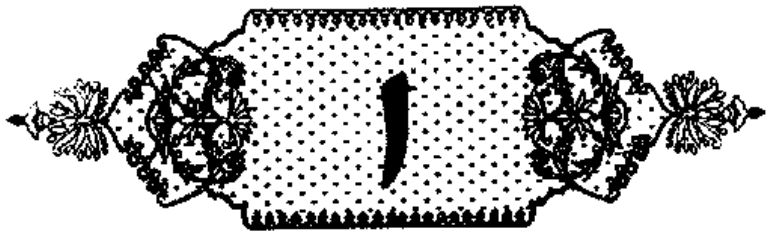

أ ـ ا ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ بىرىنچى ھەرپى، ساندىكى «1» گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

آ ھەي (يىراقتىكىلەرنى چاقىرماق)

آب ـُـ أَوْبا وايابةً قايتماق، يانماق؛ قايتىپ كەلمەك

اب إِلَى اللّٰهِ ئاللاغا توۋا قىلماق

آب 8 ـ ئاي

آب «الآبِي» ج آبُون وأُباة واباء وابىّ زېرىكىش؛ بويسۇنماسلىق؛ كاج؛ تەرسا

آبدَة غەلىتە مەخلۇق؛ ياۋايى ھايۋان؛ بالايىئاپەت

آتٍ «الآتِي» يېتىپ كەلگۈچى؛ تۆۋەندىكى

اِئْتَجَرَ مائاش ئالدى، ئىش ھەققى ئالدى

اِئْتَزَرَ ئىشتان كىيدى

اِئْتِلاَف ئىتتىپاق؛ كېلىشىش؛ ئىناقلىق؛ ئىناق

اِئْتِلاَفِي بىردەك؛ ماسلاشماق، جۇغلانماق

اِئْتَلَفَ الشَّيْئَانِ ئىككى نەرسە قوشۇلدى؛ جەملەندى؛ ماسلىق؛ ماسلاشتۇردى

اِئْتَلَقَ الْبَرْقُ پارلاق؛ نۇرلۇق

اِئْتَلَى فِى الْأَمْرِ ھۇرۇنلۇق؛ بوشاڭلىق؛ بىپەرۋالىق

اِئْتَمَّ بِهِ دوردى؛ تەقلىد قىلدى؛ ... نى خەلىپە دەپ ئېتىراپ قىلدى

اِئْتِمَان ئىشەنچ؛ ئىناۋەتلىك قەرز

اِئْتَمَرَ الْقَوْمُ بِهِ زىيانكەشلىك قىلدى؛ قەست قىلدى

اِئْتَمَرَ لَه بۇيرۇققا بويسۇندى، بۇيرۇققا ئەمەل قىلدى؛ بويسۇندى؛ ئىتائەت قىلدى

اِئْتَمَنَ هُ ئىشەنچ؛ ئىشەنچلىك دەپ قاراش

آتَى إِيتاءً هُ شَيْئًا ... نى مەلۇم

شەخسكە بېرىش

آتَى مُؤاتاةً هُ عَلَى كَذا باشقىلار-غا قوشۇلۇش؛ ماقۇل بولۇش

آثار ج ئىز؛ بەلگە؛ ئاسار ئەتىقە-لەر؛ تەسىر

اَلْآثار الْمادِّيَّة ماددىي ئىسپات

عِلْم الْآثار ئارخېئولوگىيە ئىلمى

آثَرَ هُ ھۆرمەتلىك؛ ھۆرمەتلەش

آثَمَ هُ جىنايەت ئۆتكۈزۈشكە يېتەك-لىدى؛ ئازدۇردى

آجَرَ هُ عَلَى الْعَمَلِ ياخشىلىقنى قايتۇردى، ياخشىلىققا ياخشى-لىق قىلدى؛ تەشەككۇر ئېيتتى

آجَرَ هُ الْبَيْتَ ئىجارە بەردى؛ ئىجا-رىگە قويدى

آجِر ياللىغۇچى، خوجايىن؛ ئىگە

آجُرَّة ج **آجُرّ** خىش

آجِل ئارقىغا سوزغۇچى، كېچىك-تۇرگۈچى، ئاستىلاتقۇچى؛ سۈسلۇق قىلغۇچى

الاجِل ئاخىرقى كۈنى؛ زامان ئاخىرى

آجلاً أو عاجِلاً كۈنلەرنىڭ بىرىدە، ھامان بىر كۈنى

آحاد ج خانە؛ خانە سانى

آحاد النّاسِ پۇقرا

آخَذَ هُ ئەيىبلىدى؛ نارازى بولدى؛ جازالاش

آخْ ئاپلا! ئاھ خۇدا! ھى!

آخَرُ باشقا، باشقا بىرى

آخِر ج **أَواخِرُ** ئاخىرى، ئاخىرقى باسقۇچ؛ ئەڭ ئاخىرىدا

إلَى آخِرِهِ «الخ» قاتارلىقلار، قاتارلىق

اَلْإِخِرة كېيىنكى دەۋر؛ كەلگۈسى زامان

آخَى هُ دوست بولۇش؛ قېرىنداش بولۇش

آدَم ئادەم ئەلەيھىسسالام

بَنُو آدَم ئادەم بالىسى؛ ئىنسان

آدِم ج **أُدْم** قارامتۇل؛ قوڭۇر رەڭدەك

آدَمِيّ ئادەمنىڭ، ئىنسانىيەتنىڭ، ئادەمزاتنىڭ

آدَمِيَّة كىشىلىك ھېسسىيات، ئىنسان تەبىئىتى؛ ئادەمگەر-چىلىك

آذَنَ هُ الْأَمْرَ أو بِهِ ئۇقتۇرۇش قىلدى

آذَنَ بالصَّلاةِ ئەزان ئېيتتى

آرامِيّ ئارامىيلار

آرَقَ هُ ئۇيقۇسىنى قاچۇردى

آزَرَ هُ قوللىدى

آسٍ «الْآسِي» و **أَسْيانُ** ھەسرەت چەككۈچى؛ ئازار يېگۈچى

آسٍ ج **أُساة و إساء** دوختۇر،

تېۋىپ

آسِر ئەسىر

آسَفَ هُ بىئارام قىلدى؛ ئەپسۇسلاندى

آسِف ئەپسۇسلىنارلىق؛ كەچۈرۈك، خاپا بولماك

آسَى هُ تەسەللىي بېرىش؛ پەپىلەش؛ ياردەم بېرىش

آسِيا ئاسىيا قىتئەسى

آسِيَوِيّ ئاسىيالىق، ئاسىيالىق ئادەم

آصِرَة جـ **أواصِرُ** ئۇرۇق - تۇغقانچىلىق مۇناسىۋىتى؛ دوستلۇق، دوستانىلىك

آفَة مەجروھ؛ مېيىپ؛ ئاجىز؛ ئاپەت، بەختسىزلىك، پالاكەت

آفِل جـ **أُفَّل و أُفول** چۈشكۈچى

آقَ ـُ أَوْقًا عَلَيْهِ بەختسىزلىك ئېلىپ كېلىش

آكَلَ هُ بىللە تاماق يېدى

آكِل چىرىتكۈچى

آكِل جـ **أَكَلَة** تاماق يېگۈچى؛ ئىستېمال قىلغۇچى

آلَ ـُ أَوْلاً و مَآلاً إِلَيْهِ قايتۇرۇلۇش؛ قايتۇرۇش؛ قايتىش

آل ئۇرۇق - تۇغقان؛ ئائىلە تاۋابىئاتى؛ قەبىلە

آلاتِيّ مۇزىكا مۇئەللىمى، ئۇستاز

آلاف جـ مىڭ؛ دوست؛ ھەمراھ

آلاف المُؤَلَّفَة مىڭلىغان - ئونمىڭلىغان

آلاهٍ «الآلاهِي» بىپەرۋالىق، بىخەسىتەلىك

آلَة سايمان، قورال - سايمان، ئۇسكۇنە؛ ماشىنا سايمانلىرى

آلَفَ هُ تونۇشتى؛ دوستانە ئۆتتى

آلَمَ هُ ئاغرىتتى؛ ئازابلىدى

آلَى قەسەم بەردى

آلِيّ ماشىنىدەك؛ ئاكسىز

آمَرَ هُ فى أَمْرِ پىكىرلەشتى؛ سودىلاشتى

آمِر بۇيرۇق چۈشۈرگۈچى؛ قوماندانلىق قىلغۇچى

آمِرَة جـ **أَوامِرُ** بۇيرۇق؛ كوماندا

آمَنَ بِهِ ئىتىقاد قىلدى؛ ئىشەندى

آمَنَ هُ خاتىرجەم قىلدى

آمِن باشقىلارغا ئىشەنگۈچى؛ خاتىرجەم؛ بىخەتەر

آمِينَ ئامىن؛ ئاللا بىزنىڭ تەلىپىمىزنى ئىجابەت قىلغايسەن دېگەن مەنىدە

آنَ ـُ أَيْنًا يېتىپ كېلىش (ۋاقىت)

آن جـ **آوِنَة** ۋاقىت؛ تۇرۇپ - تۇرۇپ

اَلْآن ھازىر؛ نۆۋەتتە

آنَئِذٍ ئەينى ۋاقىتتا، شۇ مەنۇت؛ شۇ

سېكۇنتتا

آنَسَ هُ **إينَاسًا** تەسەللى بەردى؛ مۇلايىملىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى

آنَسَ الشَّيْءَ كۆرۈشتى

آنَسَ مُؤَانَسَةً هُ تەسەللى بەردى؛ خۇشال قىلدى

آنِسَة جـ **أَوانِسُ** خېنىم؛ خانىم؛ قىزچاق، قىز

آنِف ئۇزۇن ئۆتمەي؛ هېلىلا، باياتىنلا

آنِفاً باياتىن، هېلىلا، هازىرلا

آنِف الذِّكْرِ يۇقىرىدا دېيىلگىنى، يۇقىرىدا بايان قىلىنغىنى

آنَقَ هُ خۇشال قىلدى؛ كۆڭلىگە ياقتى؛ كۆڭلىنى ئالدى

آنِيّ ئەينى ۋاقىتتىكى

آهَ ـُـ أَوْهًا ئاھ ئۇرماق؛ هەسرەت چەكمەك

آهَة خورسىنىش؛ ئۇلۇغ كىچىك تىنىش

آهَلَ هُ تۇرمۇش قۇردى، ئائىلىلىك بولدى

آهَلَ لِلأَمْرِ مۇۋاپىق دەپ قارىدى، لايىق كۆردى

آهِل ئادەمزات بار؛ هايۋانلارنىڭ جورىسى؛ تۇرمۇش قۇرغان ئادەم

آوِنَة ج پەيت، ۋاقىت، چاغ

آوِنَةً ... وَ أُخْرَى... پات - پات، ئارىلاپ - ئارىلاپ

آوَى هُ **الْمَكَانَ أَوفِيهِ** يوشۇردى، يوشۇرۇپ قويدى، تىقىپ قويدى؛ قوندۇرۇپ قالدى

آيَة جـ **آى و آيات** ئايەت؛ بېشارەت، ئالامەت، بەلگە؛ مۆجىزە، (قۇرئان كەرىم) دىكى بىر ئايەت

آيَسَ هُ ئۈمىدسىزلەندۈردى؛ ئۈمىدىنى يەردە قويدى

آيَسَ عَلَيْهِ أو عَنْهُ قانداقلا بولمىسۇن سىناپ بېقىش

أَبَّ ـُـ أَبًّا و أَبابًا و أَبابَةً إِلَيْهِ سېغىنىش؛ ئەسلەش

أب جـ **آباء و أَبُونَ** دادا، ئاتا

أَبُو الْبَشَرِ ئىنسانلارنىڭ ئەڭ دەسلەپكى ئاتا-بوۋىسى (ئىسلام دىنى)

أَبا ـُـ أُبُوًّا و أُبُوَّةً و إِباوَةً دادا بولۇش، ئاتا بولۇش

أَبا هُ الْوَلَدَ ئاسراندى ئوغۇل قىلىۋالدى؛ ئوغۇل بېقىۋالدى

أَباءَ بِالْمَكانِ ئولتۇراقلاشتى

أَباءَ هُ مَكانًا ئولتۇراقلاشتۇردى، ئولتۇرغۇزدى

أَباءَ الشَّيْءَ أو بِالشَّيْءِ إِلَيْهِ أو عَلَيْهِ قايتۇرۇپ كەلدى

أَباتَ هُ تىقىۋالدى؛ ئۆيدە يوشۇرۇپ

قالدى

أَباجُور ئۇستەل چىرىغى؛ پەنجىرە

أَباحَ السِّرَّ ئاشكارىلاپ قويدى، بىلىندۇرۇپ قويدى؛ پاش قىلىپ قويدى، ئاغزىدىن چىقىرىۋەتتى

أَباحَ الشَّيْءَ رۇخسەت قىلدى

إِباحَة رۇخسەت قىلماق، ئىجازەت بەرمەك

إِباحِيّة لىبېرالىزم

أَبادَهُ يوقاتتى؛ ئۇچۇردى

إِبادَة يوقىتىش؛ تازىلاش

إِباضَة تىزگىنلىگۈچ؛ تىزگىنەك، تورمۇز

أَباعَ الشَّيْءَ ساتتى

إِبالَة باغلام، باغلاش (ئوت-چۆپ)

ضِغْث عَلَى الإِبالَة ئىغىر بالايىئاپەت؛ ئاپەت ئۇستىگە ئاپەت

أَبانَ الشَّيْءُ روشەن بولدى، ئېنىق بولدى

أَبانَ الشَّيْءَ بايان قىلدى، چۈشەندۈردى؛ ئايرىدى، ئاجراتتى

ابّان ۋاقىت، چاغ

ابّانَ كذا ... مەزگىلدە

اِبْتَأَسَ ئۈمىدسىزلەندى؛ قايغۇردى، مەيۈسلەندى، غەم باستى

اِبْتاعَ الشَّيْءَ سېتىۋالدى، ئېلىم - بېرىم قىلدى

اِبْتَدَأَ الشَّيْءَ أو بِهِ باشلىدى، كىرىشتى

اِبْتِداء باشتا، دەسلەپتە، دەسلەپكى قەدەمدە

اِبْتِدائِيّ دەسلەپكى قەدەمدىكى؛ باشتىكى

اِبْتِداع يارىتىش؛ يېڭىلىق يارىتىش، ئىجاد قىلىش

اِبْتِداعِيّة يېڭىلىق يارىتىش

اِبْتَدَرَ أَمْرًا أو إِلَيْهِ ئۇستۈنلۈكنى تالاشتى؛ ئۇستۈنلۈكنى ئىگىلىدى

اِبْتَدَعَ ئۆزگىچە يېڭىلىق يارىتتى؛ غەيرىي يول تۇتتى

اِبْتَدَعَهُ يارىتتى، يېڭىلىق يارىتتى

اِبْتَذَلَ چاكىنا؛ دائىم كىيىدىغان كىيىمنى كىيدى

أَبْتَرُ ج بُتْر قاپ بېلىدىن ئۇزۇۋېتىلدى، قۇيرۇقى يوق، يېرىم - يارتا؛ ئۇرۇق-ئەۋلادى يوقلار؛ ئاللاغا مەدھىيىسىز باشلانغان سۆزلەر

اِبْتَرَدَ سوغۇق سۇدا يۇيۇندى

اِبْتَرَى الْقَلَمَ رېمونت قىلدى؛ قەلەم ئۇشلىدى

اِبْتَزَّ مِنْهُ الشَّيْءَ تالاشتى، تالىشىپ ئالدى؛ جەبرىل-ماجىرا قىلدى

اِبْتِسام كۈلۈمسىرەش

اِبْتِسام ه كۈلۈمسىرەش؛ زىنىقى كۆرۈنۈش

اِبْتَسَمَ كۈلۈمسىرىدى؛ كۈلدى، زىنىقى كۆرۈندى

اِبْتَعَثَ ه ئەۋەتتى

اِبْتَعَدَ عَنْهُ ئاچتى؛ تارقاقلاشتۇردى؛ ئايرىدى

اِبْتَغَى الشَّيْءَ ئىزدەندى، سۈرۈشتۈردى

اِبْتَكَرَ كەشپىيات؛ كەشىپ قىلدى؛ ئىجادىيەت، ئىجاد قىلدى؛ دەسلەپكى قەدەمدە مېۋە بەردى

اِبْتَلَّ الشَّيْءُ نەملەشتى؛ نەملىكىنى قوبۇل قىلدى

اِبْتَلَّ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى، ساقايدى

اِبْتَلَعَ اللُّقْمَةَ يۇتتى، چاينىدى، ئاچ بۆرىدەك يۇتتى

اِبْتَلَى ه سىناق قىلدى

اِبْتَلَى الْأَمْرَ بىلدى، چۈشەندى

اِبْتَنَى قۇرۇلۇش، قۇرۇش؛ پەرزەنتلىك بولۇش

اِبْتِهاج خۇشاللىق، خۇشال-خۇرام-لىق

اِبْتَهَجَ بِهِ خۇشال قىلدى

اِبْتَهَلَ ئىلتىجا قىلدى، دۇئا قىلدى، تىلاۋەت قىلدى، ئىبادەت قىلدى؛ تىلىدى، يالۋۇردى

اِبْتَهَلَ الْقَوْمُ تىللاشتى؛ ئاغزىنى بۇزدى

اِبْتِياع سېتىۋېلىش؛ يىغىۋېلىش

أَبْجَرُ جـ بُجْر سامان قورساق؛ يوغان قورساق؛ سېمىز

أَبَحُّ جـ بُحّ ئاۋازى پۈتۈپ قالماق

أَبْحَرَ دېڭىزچىلىق قىلدى

أَبْحَرَ تِ السَّفِينَةُ يولغا چىقتى

أَبْحَرَ تِ الْأَرْضُ سۇ مەنبەسى كۆپ جاي

أَبَدَ ه مەڭگۈ داتلاشمىدى، مەڭگۈلۈك

أَبَدَ ـِ أَبُودًا بِالْمَكانِ ئولتۇراق-لاشتى

أَبَد جـ آباد و أُبُود مەڭگۈ مەۋجۇت بولدى؛ مەڭگۈلۈك

أَبَدًا ھەرگىز، ئەزەلدىن بولۇپ باقمىغان

إِلَى الْأَبَدِ مەڭگۈلۈك؛ مەڭگۈ

إِبْداع ئىجاد قىلىش؛ قۇرۇش؛ ياخشى ئىشلەش

إِبْداعِيّ ئىجاد قىلغان، ئىجادچانلىق

إِبْداعية يېڭىلىق يارىتىش

إِبْدال ئالماشتۇرۇش، ئالمىشىش

أَبْدَعَ كۆرۈنەرلىك ئىشلىدى؛ ئىجاد قىلدى

أَبْدَلَ ه ئالماشتۇردى، ئالماشتى

أَبَدِيّ مەڭگۈ، مەڭگۈلۈك؛ ئاخىر-غىچىلىك؛ ئاخىرى يوق،

ئايىغى يوق

أَبْدَى ه ئېلان قىلىش؛ ئوتتۇرىغا قويۇش

أَبَدِيَّة مەڭگۈلۈك

أَبَرَ ـُ **أَبْرًا و إبارًا و إبارَةً** ه **الْعَقْرَبُ** (هەرە) چاقتى؛ تۆھمەت قىلدى، بەتنام چاپلىدى؛ ئۇششاق گەپكە قالدى

أَبْرَأَ ه ئەسلىگە كەلتۈردى (سالامەتلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈردى)

أَبْرَأَ ه **مِنَ الدَّيْنِ** قەرزنى كۆتۈرۈۋەتتى

إبْراز كۆزگە كۆرۈنەرلىك، روشەن؛ ئوتتۇرىغا قويماق

إبْرام تەستىقلىماق، ئېتىراپ قىلماق

إبْراهِيمُ ئىبراھىم (ئادەم ئىسمى)

إبْرَة جـ **إبَر** يىڭنە؛ چېقىش (چايان، هەرە قاتارلىقلار)

إبْرَة مَغْنَطِيسِيَّة كومپاس؛ ماگنىتلىق يىڭنە

أَبْرَدَ إلَيْهِ الْبَرِيدَ پوچتىدىن ئەۋەتتى

أَبْرَدَ لَهُ سوغۇق سۇ بەردى

أَبْرَدَ تِ السَّماءُ مۆلدۈر ياغدى

أَبْرَزَ ه كۆرۈنەرلىك؛ كۆرۈندى

أَبْرَزَ الْكِتابَ نەشر قىلدى؛ تارقاتتى

أَبْرَشُ جـ **بُرْش** داغ ئىزى ياكى ئالا-بالداق؛ يول-يول سىزىق؛ ئالتاغسىل بولۇش

أَبْرَصُ جـ **بُرْص** ئاق كېسەل، بەرەس؛ چاچ - ساقاللىرى ئاقىرىپ تۇغۇلغان كىشى

أَبْرَقَ چاقماق چاقتى؛ پىلىلدىدى؛ پارقىرىدى؛ تېلېگرامما يوللىدى

أَبْرَمَ الشَّيْءَ مىجىدى؛ ئەزدى؛ كۆچەيتتى؛ تەستىقلىدى؛ ئېتىراپ قىلدى

أَبْرَمَ ه ئۆچلۈكىنى كەلتۈردى

إبْرِيز ساپ ئالتۇن، هەقىقىي ئالتۇن

إبْرِيق جـ **أَبارِيقُ** تۇتقۇچلۇق هاراق چەينىكى، ئىبرىق

إبْرِيلُ ئاپرېل

أَبْزَى توخۇ يۇرەك

إبْزِيم جـ **أبازِيم** ئىلمەك؛ تۆشۈك

أَبَشَ الشَّيْءَ يىغدى؛ توپلىدى

أَبَشَ ـُ **أَبْشًا الشَّيْءَ** يىغىش؛ توپلاش

أَبْشَرَ بِهِ أو لَهُ خۇشال بولدى، ... ئۇچۇن خۇشال بولدى؛ ... سەۋەبىدىن خۇشال بولدى

أَبْشَرَ ه خۇشال قىلدى

أَبْشَمَ ه **الطَّعامُ** تويۇندى

إبْط جـ **آباط** قولتۇق

أَبْطَأَ ئاستىلىشىش

أَبْطَأَ عَلَيْهِ بِالْأَمْرِ كەينىگە سۈرىدى؛ ئارقىغا سوزدى

أَبْطَحُ جـ أَباطِحُ قاغجىراپ كەتكەن دەريا؛ سۇيى يوق دەريا

أَبْطَرَ هُ لەپىلدىدى؛ ھەيران قالدۇردى

أَبْطَلَ ئۇنۇمى يوق؛ خام خىيال

أَبْطَلَ الشَّيْءَ تازىلىدى؛ چىقىرىۋەتتى

أَبْطَنَ الشَّيْءَ يوشۇرۇپ قويۇش، يوشۇرۇش

أَبْطَنَ الثَّوْبَ قويۇن يانچۇققا سالدى

أَبْعادِيَّة دالا، ئېتىز؛ دېھقانچىلىق مەيدانى

أَبْعَدَ هُ ئايرىۋەتتى؛ يىراقلاشتۇردى؛ قوغلىدى، چىقىرىپ تاشلىدى؛ ئېلىپ تاشلىدى

أَبْعَدُ ناھايىتى يىراق؛ ئەڭ يىراق

أَبْغَضَ هُ ئۆچ-ئاداۋەت، نەپرەتلەندى

أَبْغَى هُ الشَّيْءَ ياردەم بېرىپ ئېرىشتى

أَبَقَ ـُـ و أَبِقَ ـَـ إباقًا و أَبْقًا قېچىش؛ قولغا كەلتۇرۇش

أَبَق زىغىر

إبْقاء ساقلاش؛ قالدۇرۇش

إبْقاء عَلَيْهِ رەھىم قىلماق؛ يۇز-خاتىر قىلماق؛ ئىچ ئاغرىتماق

أَبْقَعُ جـ بُقْع ئالىتاغىل؛ قارا - ئاق رەڭلىك سىزىقلار

أَبْكَمُ هُ ئېغىز ئاچقۇزمىدى

أَبْكَمُ جـ بُكْم گاس - گاچا

أَبْكَى هُ يىغلىدى

أَبَلَّ سالامەتلىكىنى ئەسلىگە كەلتۇردى

إبْل جـ آبال تۆگە

إبْلال سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلمەك، ساقايماق

أَبْلَجُ جـ بُلْج ئېنىق، روشەن؛ پېشانىسى كەڭ؛ يۈزى ئاق

أَبْلَعَ هُ الشَّيْءَ يۇدكۇزدى

أَبْلَغَ هُ إلَيْهِ يەتكۈزدى؛ دوكلات قىلدى

أَبْلَقُ جـ بُلْق ئاق-قارا سىزىقلار، ئالىچىپار

أَبْلَكاش پەنەركە

أَبْلَه جـ بُلْه گالۋاڭ؛ سارىڭ قېتىش

أُبْلَى الثَّوْبَ يىرتىق، كونا؛ يىرتىۋېتىش

أُبْلَى فى الْقِتالِ باتۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلىش؛ قەيسەر، يېڭىلمەس

إبْلِيز قۇم تىنىپ قالماق؛ توپا قېتىشىپ قالماق

إِبْلِيس جـ أَبالِسَة و أَبالِيس ئىبلىس، ئالۋاستى، شەيتان

إِبْلِيسِيّ قورقۇنچلۇق؛ ۋەھشي

اِبْن جـ بَنُونَ و أَبْناء ئوغۇل بالا

اِبْن آوَى جـ بَنات آوَى بۆرە

اِبْن عِرْسٍ ئاغمىخان

أُبْنَة جـ أُبَن دەرەخ پوقىقى

اِبْنَة قىز

اِبْنِيّ ئوغۇلنىڭ

أَبَهَ ـَـ أَبْهَالَهُ دىققەت قىلىش

إِبْهام يېقىنچىلىق قىلىش؛ غۇۋا، مەۋھۇم

اَلْإِبْهَام باشمالتاق؛ باش بارماق

أُبَّهَة كۆركەم؛ زور، ئۇلۇغ

أَبْهَجَ هُ خۇش قىلدى، خۇشال قىلدى

أَبْهَظَ هُ يۈكىنى ھەددىدىن زىيادە ئېغىرلىتىۋەتتى

أَبْهَمَ ئۆزگىرىپ ئېنىق بولمىدى؛ ئىللىق پۈردى

أَبُو كَذا بار... كىيگىنى؛ تاقىۋالغىنى

أَبُو الْهَوْلِ سېفىنكس (شىر تەنلىك ئادەم باشلىق ئادەم)

أَبُو فَرْوَةٍ پىت

أَبُو الْبَشَرِ ئادەم، (ئىسلام) ئىنسانلارنىڭ دەسلەپكى ئەجدادى

أُبْوَّة ئاتىلىق ھوقۇقى؛ ئاتىلىق يولى، ئاتىنىڭ سالاھىيىتى

أَبَوِيّ ئاتىنىڭ؛ ئاتىلىق ئۇرۇقداشلىق ياكى ئاتا جەمەت

أَبِيَ ـَـ أَبَى الشَّيْءَ أو مِنْهُ ئۇنىماسلىق، خالىماسلىق؛ تاشلىۋېتىش

أَبِيّ رەت قىلدى؛ ۋاز كەچتى؛ چۈس؛ جاھىل؛ توك

أَبْيَضُ جـ بِيض ئاق، ئاق رەڭلىك

اِبْيَضَّ الشَّيْءُ ئاقىرىپ كەتتى؛ ئاققا ئۆزگىرىپ كەتتى

أَبِيل جـ آبال و أُبُل باش پوپ

أَتاحَ الشَّيْءَ تەييارلىق قىلدى؛ تەمىنلىدى؛ بېكىتتى

اِتَّأَدَ فِي الْأَمْرِ تەمكىن بولدى، بىمالال بولدى

اِتَّأَسَ مِنْهُ ئۈمىدسىزلەندى، ئۈمىد كۈتمىدى

أَتْأَمَ تِ الْمَرْأَةُ قوشكىزەك تۇغدى

أَتاهَ هُ يولدىن ئېزىپ كەتتى؛ يۆلىنىشتىن ئازدۇرۇۋەتتى؛ ئۆلتۈردى، يوقاتتى

إِتاوَة جـ أَتاوَى باج - سېلىق؛ ئالۋان - ياساق؛ غەللە - پاراق

إِتْب ئېغىزنى ياپماق؛ ئېغىزنى ئەتمەك

إِتِباع قوغلىماق؛ ئايلانماق؛ ... قا

مەنسۇپ

إِتْباع ئەگىشىش؛ ئەگەشتۇرۇش؛ يېتىشۇپلىش

إِتْباعِيّ قەدىمكىنى دوراش، قەدىمكىگە تەقلىد قىلماق

إِتْباعِيَّة قەدىمپەرەسلەر، كونىلىق تەرەپدارلىرى

إِتَّبَسَ قۇرۇق بولۇپ قالدى، قاقشال بولۇپ قالدى

أَتْبَعَ هُ ئەگەشتى؛ قوغلاشتى

أَتْبَعَ هُ كَذا ئەگەشتۇردى؛ قوشۇمچە قىلدى

إِتَّبَعَ هُ ئەگەشتى؛ ئايلاندى

إِتِّجا ه يۆلىنىش؛ يول؛ ۋەزىيەت

اَلْإِتِّجاهُ الْحِيادِيّ بىتەرەپلىك خاھىشى

إِتَّجَرَ ئىلىم-سېئىم بىلەن شۇغۇللاندى؛ تىجارەت قىلدى

إِتَّجَهَ إِلَيْهِ يۆنىلىش؛ ماڭدى

إِتِّحاد ئىتتىپاقلاشماق؛ بىرلەشمەك؛ كېڭىشىش؛ بىرلەشمە يىغىن

اَلْإِتِّحاد السُّوفِياتِيّ سوۋېت ئىتتىپاقى

اَلْإِتِّحاد النِّقاباتِ الدُّوَلِيّ دۇنيا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بىرلەشمە ئىتتىپاقى

إِتِّحادِيّ بىرلەشكەن؛ فېدېراتسىيە

إِتَّحَدَ الشَّيْئانِ ئىككىسىنى بىر قىلىۋەتتى؛ بىر گەۋدە بولۇپ قوشۇلدى

إِتَّحَدَ بِهِ ئىتتىپاقلاشتۇردى؛ بىرلەشتۇردى

إِتَّحَدَ الْقَوْمُ ئىتتىپاقلاشتى؛ بىرلەشتى

أَتْحَفَ هُ الشَّيْءَ سوۋغا قىلدى؛ تەقدىم قىلدى

إِتَّخَذَ الشَّيْءَ قوللاندى

إِتَّخَذَ الشَّيْءَ كَذا ... نى قىلىش، نى ... دەپ قاردى

أَتْخَمَ هُ الطَّعامُ سېسىق كېكىردى

أَتَرَّ هُ قوغلىدى؛ ھەيدەپ چىقاردى

أَتَرَّ يَدَهُ (قولىنى) كېسىۋەتتى

أَتْرَبَ الشَّيْءَ چاڭ باستى

أَتْرَزَ الشَّيْءَ قاتتىقلاشتى؛ قۇرغاقلاشتى

أَتْرَعَ الْإِناءَ تولدى، تولدۇردى

أَتْرَفَ سېپى ئۆزىدىن نامەردلىك قىلدى

أَتْرَفَ هُ الْمالُ كۆرەڭلەپ تېرىسىگە سىغماي قالدى

إِتِّزان تەڭپۇڭلۇق؛ مۇقىملىق؛ جىڭلاش

إِتَّزَرَ پەشتاما تارتتى

إِتَّزَرَ بِكَذا يۇپكا قىلىپ رەخت يۆگىدى

نَ تەڭپۇڭلۇقىنى ساقلىدى

زَنَ الشَّيْءَ نەرسە - كىرەك جىڭلىدى

ساع كەڭ، بىپايان؛ سىغىم

سَخَ پاسكىنا بولۇپ كەتتى

سَعَ زورىيىپ كەتتى؛ كېڭىيىپ كەتتى؛ باي بولۇپ كەتتى

سَقَ الْأَمْرُ قائىدىلىك بولدى؛ ئورۇنلاشتۇرۇشى مۇۋاپىق بولدى

سَمَ بەلگە ئويدى، بەلگە قويدى

سَمَ بِهِ ... ئالاھىدىلىكىگە ئىگە بولدى، ... خۇسۇسىيىتىگە ئىگە بولدى

شَحَ بِهِ تاقۇالدى

صَال ئۇلاش؛ ئالاقىلىشىش

صَال عَلَى التَّوازِى بىرلىشىپ كېتىش

صَال عَلَى التَّوالِى تىل بىرىكتۇرۇش

لَة الْإِتِّصَال ھالقىلارنى تۇتاشتۇرۇش

تَّصَفَ سۇپەتلىدى

تَّصَفَ بِكَذا ... ئالاھىدىلىكىگە ئىگە بولدى، ... خاراكتېرى بار بولدى

تَّصَلَ الشَّيْءُ بىرلەشتۇردى؛ ئۇزلۇكسىز بىرلەشتۇردى

اِتَّصَلَ بِهِ باغلاندى؛ ئالاقىلەشتى

اِتِّضاح روشەن كۆرۈنۈش؛ ئېنىق، چۈشىنىشلىك

اِتِّضاع كەمتەر؛ كەمسۆز

اِتَّضَحَ ئېنىق بولدى؛ چۈشىنىشلىك بولدى؛ ئوچۇق بولدى

اِتَّضَعَ كەمسۆز بولدى؛ كەمتەر بولدى

أَتْعَبَ هُ ھاردۇرۇۋەتتى؛ ئاۋارە قىلىۋەتتى

أَتْعَسَ هُ بەختسىزلىككە ئۇچرىدى؛ جاپاغا سالدى

اِتَّعَظَ نەسىھەتنى قوبۇل قىلدى؛ تەنبىھنى قوبۇل قىلدى

اِتَّعَظَ بِكَذا تەربىيىگە ئىگە بولدى، ساۋاق ئالدى

اِتِّفاق بىردەك؛ ماس كېلىش؛ تاسادىپىي

اِتِّفاق جـ اِتِّفاقات كېلىشىم، كېلىشىمنامە

الْإِتِّفاق الْجِنائِىّ ئىتتىپاق؛ ئىتتىپاقداشلىق (جىنايەتچىلەرنىڭ تىل بىرىكتۇرۇۋۇبلىشىنى كۆرسىتىدۇ)

اِتِّفاقِىّ كېلىشۇالماق؛ ئادەت بولۇپ قېلىش، ئادەت

اِتِّفاقِيَّة كېلىشىم، ئەھدىنامە

اِتَّفَقَ الطَّرَفانِ كېلىشىم تۈزدى

اِتَّفَقَ الطَّرَفانِ عَلَيْهِ ئىككى تەرەپ

بىردەك قوشۇلدى

إِتْقان ياخشى ئىشلەش

إِتَّقَدَ كۆيۈشتى، ئوت كەتتى

أَتْقَنَ الشَّيْءَ ياخشى قىلدى؛ ياخشى ئىشلىدى، پىششىق قىلدى؛ پىششىق بىلدى

إِتَّقَى هُ أو كَذا پەخەس بولدى؛ ئېھتىيات قىلدى، قوغداندى؛ ئۆزىنى چەتكە ئالدى

إِتَّقَى اللّٰهَ ئاللادىن ھېيىقتى، ئاللاغا تېۋىندى

إِتَّكَأَ عَلَى كَذا تايانىدى، يۆلەندى

إِتِّكاء تايىنىش، يۆلىنىش

إِتَّكَلَ عَلَيْهِ تايانىدى، يۆلەندى؛ ئىشەندى

إِتِّكال تايىنىش، يۆلىنىش؛ ئاساسلىنىش؛ ئىشىنىش

إِتْلاف بۇزغۇنچىلىق قىلىش، بۇزۇۋېتىش

أَتْلَفَ هُ بۇزۇۋەتتى؛ ۋەيران قىلدى

أَتَمَّ هُ مۇكەممەللەشتۈردى؛ ئورۇندىدى

أَتَمَّ الْقَمْرُ ئاي توشۇشتى

أَتَمَ ـُ أَتْمًا بِالْمَكانِ مەلۇم جايدا ئولتۇراقلاشماق

إِتْمام ياخشىلىماق، مۇكەممەللەشتۈرمەك؛ ئورۇنداپ تۈگەتمەك

إِتِّهام ئەرز قىلماق، شىكايەت قىلماق؛ ئەيىبلىمەك، جىنايەت يۈكلىمەك

إِتِّهامِيّ ئەرز قىلغان، شىكايەت قىلغان

إِتَّهَبَ الْهِبَةَ سوۋغات قوبۇل قىلدى

أَتْهَمَ هُ بِكَذا ئەرز قىلدى، شىكايەت قىلدى؛ (جىنايەت)نى ... غا يۈكلىدى

إِتَّهَمَ هُ بِكَذا بېشىغا ئىش تېپىۋالدى؛ ئۈستىگە جىنايەت يۈكلىۋالدى

إِتَّهَمَ هُ باطِلاً ئەرز قىلدى، شىكايەت قىلدى؛ ئەيىبلىدى؛ (جىنايەت)نى ... گە يۈكلىدى؛ بالانى ... غا تاڭدى

أَتُون جـ **أُتُن و أَتانِينُ** ئوچاق؛ مەش؛ تام مەش

أَتَى ـِ إِتْيانًا و أُتْيًا و إِتْيانَةً ومَأْتاةً كەلمەك؛ ئۆزگەرمەك

أَتَى عَلَى الشَّيْءِ ئارقىلىق كەلدى؛ جەريان

أُتَّ ـِ أَتانًا و أُتُونًا و أَتانَةً قويۇق بولدى؛ ئەتراپلىق بولدى

أَثابَ هُ تەشەككۇر ئېيتتى

أَثابَ جَزاءَ هُ رەھمەت ئېيتتى؛ تەشەككۇرىنى بىلدۈردى

ثاث ئائىلە سايمانلىرى

ثارَ هُ كەلتۈرۈپ چىقاردى؛ قوزغىدى

ثارَ الشَّيْءَ قوزغىدى، پەيدا قىلدى

ثْبات بېكىتىش، بەلگىلەش؛ دەلىل-ئىسپات

ثْباتِيّ مۇئەييەنلەشتۈرگەن؛ بېكىتكەن

ثْبَتَ هُ ئىسپاتلاندى، تەكشۈرۈپ ئېنىقلاندى؛ مۇقىملاشتۈردى

ثَتَ الْفِراشَ أو الْبَيْتَ ئۆيگە سېلىنچا سالدى؛ ئورۇنلاشتۈردى

ثْخَنَ فيهِ ئېغىر يارا قىلدى؛ مېيىپ قىلدى

ثْخَنَ هُ ئاجىزلاشتۈردى

ثَّرَ الْكَلامُ أو الدَّواءُ (گەپ ياكى دورا) ئۈنۈمىنى كۆرسەتتى، رولىنى كۆرسەتتى

ثَّرَ عَلَيْهِ تەسىر قىلدى

ثَّرَ فيهِ تەسىر كۆرسەتتى

ثَرَ ـُ أَثْرًا و أَثارَةً و أُثْرةً الْحَدِيثَ دەلىل كەلتۈردى؛ نەقىل كەلتۈردى

ثر جـ آثار و أُثُور ئىز، بەلگە، جاراھەت؛ تەسىر، ئۈنۈم؛ قەدىمكى ئاسار ئەتىقىلەر

عَلَى أَثَرِ كَذا دەرھال، ئارقا-ئارقىدىن، ئۈلاپلا، ... دىن كېيىن

أُثْر جـ آثار و أُثُور يارا ئېغىزى، جاراھەت دېغى

أَثْرَبَ هُ ئەيىبلىدى

أَثَرَة شەخسىيەتچى؛ ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلىدى؛ تالالدى

أَثْرَمُ جـ ثُرْم چىشى چۈشۈپ كەتمەك

أَثَرِيّ قەدىمكى ئاسار ئەتىقە؛ ئارخېلوگ

أَثْرَى بېيىش، باي بولۇش؛ نەملىشىش

أَثْرَى باي، پۇلدار؛ بايلىقى ئېشىپ - تېشىپ تۇرغان

أُثْفِيَّة جـ أَثافِيّ و أَثافٍ قازان تىرەپ قويىدىغان تاش

أَثَّلَ الْأَمْوالَ مەبلەغ سالدى

أَثَلَ ـِ أُثولا وَ أَثْلَ ـُ أَثالَةً يىلتىز تارتىش

أَثْلَجَ الْقَوْمُ قاردا قالدى

أَثْلَجَةِ السَّماءُ قار ياغدى

أَثْلَجَ هُ خۇشال قىلدى، خۇش قىلدى

أَثْلَجَ تِ الْأَرْضُ چېچەكسىمان قارلار ئۈچۈپ يۈردى

أَثَّمَ هُ باشقىلارنىڭ جىنايىتى (گۇناھى) بار دەپ قاردى

أَثِمَ ـَـ إِثْمًا و أَثَمًا و أَثاماً و مَأْثَماً جنايەت ئۆتكۈزۈش؛ ياماناتلىق قىلىش

إِثْم ج آثام جنايەت؛ جنايى قىلمىش

أَثْمَرَ الشَّجَرُ مېۋە بەردى؛ ئۇنۇمنى كۆردى

أَثْمَرَ هُ ئۇنىڭغا مېۋە بەردى

أَثْمَلَ هُ مەپتۇن بولدى؛ جەلپ قىلدى

أَثْناءَ كَذَا ... ئارىلىقىدا، ... ئوتتۇرىسىدا

أَثْناءَ الثَّوْبِ جىلىتكە

اِثْنا عَشَرَ ئون ئىككى

اِثْنانِ ئىككى

اِثْنَتا عَشْرَةَ ئون ئىككى

اِثْنَتانِ ئىككى؛ ئىككى دانە

أَثْنَى هُ ئىككىنچى ئورۇندا تۇردى

أَثْنَى عَلَيْهِ ماختىدى، مەدھىيىلىدى

أَثْنَى عَلَيْهِ بالضَّرْبِ قايتا-قايتا دۇمبالىدى، ئۇردى

اِثْنَى ئەگرى - بۈگرى، ئەگرى - توقاي

اِثْنَيْنِيَّة قوش تەرەپلىكى، ئىككى تەرەپلىمىلىكى

أَثْوَلُ ج ثُول ججـ أَثاوِلَة ئەخمەق

أَثْوَى بالْمَكانِ ئولتۇراقلاشتى

أَثْوَى هُ قالدۇرۇۋالدى، تۇرۇشقا قالدۇردى

أَثِيث قويۇق، زىچ

أَثِير ج أُثَراء ياخشى كۆرىدىغان-لىرى؛ تاللىغانلىرى

أَثِيرِيّ ئالەم بوشلۇقىنىڭ

أَثِيل مۆتىۋەر ئائىلىدە تۇغۇلغان

أَثِيم ج أُثَماءُ گۇناھكار، جنايەت-چى؛ گۇناھى بار، جنايىتى بار

أَثِيُوبِيّ ئېفىئوپىيىلىك

أَثِيُوبِيا ئېفىئوپىيە

أَجَّ ـُـ أَجاً و أَجِيجًا و أَجَّةً تِ النّارُ يالقۇنجىدى؛ قاتتىق كۆيدى

أَجابَ هُ عَنْ سُؤالِهِ أ و إِلَى سُؤالِهِ أو سُؤالَهُ جاۋاب بەردى

أَجابَ هُ إِلَى حاجَتِهِ تەلەپنى قانا-ئەتلەندۇردى

إِجابَة جاۋاب بەردى، جاۋاب؛ قوشۇ-لۇش، ئاۋاز قوشۇلدى

أَجّاج ئوتتەك؛ قىزىق؛ يالقۇنلۇق

أُجاج تۇزلۇق

أَجادَ الأَمْرَ پىششىق بىلدى؛ قىلىشنى بىلدى

أَجارَ هُ قۇتقۇزدى؛ ياردەم بەردى

أَجازَ الشَّيْءَ قوغدىدى؛ قىڭغايىتتى، سىڭايان قىلدى

أَجازَ الشّاعِرُ يول قويدى؛ ھالقىپ ئۆتتى؛ ئۆتتى؛ رۇخسەت بەردى

إجازَة رۇخسەت قىلماق؛ تەتىل مەزگىلى؛ ئىجازەتنامە؛ (ئالىي مەكتەپ) دىپلوم

إجّاص نەشپۈت دەرىخى، نەشپۈت

أَجاعَ هُ قورسىقى ئاچتى

أَجالَ الشَّيْءَ أو بِهِ ئايلاندى

إجّانَة جـ أَجاجِينُ يۇز يۇيۇش دېسى

أَجْبَأَ هُ يوشۇردى، يوشۇرۇپ قويدى

إجْبار مەجبۇرلاش؛ بۇلاش

إجْبارِيّ مەجبۇرلانغان؛ مەجبۇرىيەت

أَجْبَرَ هُ عَلَى الأَمْرِ مەجبۇرلىدى؛ زورلىدى

أَجْبَلَ تاغقا چىقتى

إجْتابَ الْبِلادَ ئايلىنىپ يۇردى؛ كەزدى

إجْتاحَ هُ گۇمران قىلدى، ۋەيران قىلدى

إجْتازَ قاپلىدى؛ قاتىقىپ ئۆتتى؛ ئارقىلىق ئۆتتى

إجْتاسَ الشَّيْءَ ئىزدەندى

إجْتَثَّ هُ تۇپتىن يوقاتتى؛ تۇپ يىلتىزىدىن قۇرۇتتى

إجْتَدَى هُ تىلىدى، يارىدەم تەلەپ قىلدى

إجْتِذاب تارتىش؛ جەلپ قىلىش

إجْتَذَبَ الشَّيْءَ إلَيْهِ تارتتى، جەلپ قىلدى

إجْتَذَلَ خۇشال قىلدى

إجْتَرَأَ جۇرئەت قىلدى، يۈرەكلىك بولدى

إجْتَرَعَ الْماءَ ئىچىپ تۇگەتتى؛ پۇخادىن چىققۇچە ئىچتى

إجْتَرَفَ الشَّيْءَ چىقاردى، تازىلىدى

إجْتَرَمَ إلَيْهِ أو عَلَيْهِ جىنايەت ئۆتكۈزدى؛ ئىشلىدى

إجْتَزَّ قىرقىدى (قوي يۇڭى)؛ كېسىپ تاشلىدى

إجْتَزَأَ بالشَّيْءِ قانائەتلەندۇردى

إجْتَزَرَ قۇربانلىق قىلدى

إجْتَزَفَ الشَّيْءَ تەنتەكلىك قىلدى، قارامىلىق قىلدى، يېنىكلىك قىلدى

إجْتَسَّ هُ ئۇۋلىدى؛ ئىزدەندى

إجْتَسَرَ توغرىسىغا كېسىپ ئۆتتى

إجْتَعَفَ يىلتىزىدىن يۇلۇپ ئالدى

إجْتِلاب ئېرىشىش؛ قولغا كەلتۈرۈش

إجْتَلَبَ الشَّيْءَ كىرگۈزدى؛ يۆتكەپ كىردى؛ ئېرىشتى

إجْتَلَدَ الإناءَ ئىچىپ تۇگەتتى، ئىچىپ بولدى

اِجْتَلَدَ الْقَوْمُ بالسُّيُوفِ ئۆتكۈر خەنجەر ئاستى

اِجْتَلَفَ الشَّيْءَ گۈمران قىلدى، بىتچىت قىلدى؛ يىلتىزىدىن قۇرۇتتى

اِجْتَلَى الشَّيْءَ تەكشۈردى؛ دىققەت قىلدى

اِجْتِماع يىغىن؛ يىغىلىش؛ كۆرۈشۈش

عِلْم الْاِجْتِمَاعِ جەمئىيەتشۇناسلىق

اِجْتِماعِيّ جەمئىيەتنىڭ، كوللېكتىپنىڭ

اِجْتِماعِيّات ئىجتىمائىي ھادىسە ياكى مەسىلىلەر

اِجْتَمَعَ الْقَوْمُ يىغىلدى؛ بىرلەشتى

اِجْتَمَعَ به ئۇچراشتى

اِجْتَنَبَ ساقلاندى؛ خالىي بولدى؛ ئۆزىنى چەتكە ئالدى

اِجْتَنَحَ إِلَيْهِ خالدى

اِجْتَنَى الثَّمَرَ نەتىجە بەردى؛ يىغدى

اِجْتِهاد تىرىشىش؛ تىرىشچان

اِجْتَهَدَ تىرىشچان بولدى، ئىشچان بولدى، جاپاغا چىداشلىق بولدى

اِجْتَوَى الطَّعامَ ئىشتىھاسىزلىق؛ ئىشتىھاسى تۇتۇلدى

اِجْتِياز ئۆتتى؛ ھالقىپ ئۆتمەك

أَجَّجَ النّارَ يالقۇنجىدى، كۆيدى

إِجْحاف خورلىماق؛ ئادالەتسىز؛ بىر تەرەپلىمە

أَجْحَفَ بِهِ ئادالەتسىزلىك قىلدى

أَجْحَمَ عَنِ الْأَمْرِ چەكلىدى؛ رەت قىلدى

أَجْحَمَ تِ النّارُ لاۋۇلداپ كۆيدى

أَجْحَمُ قىزىل كۆز

أَجَدَّ هُ يېڭىلاندى، ئىسلاھ قىلدى؛ ئىشنى ئىشەنچلىك قىلدى

أَجَدَّ فى الْأَمْرِ ئەستايىدىل ئىش قىلدى

أَجَدُّ يېڭىراق؛ ئەڭ يېڭى

أَجْدَبَ الْمَكانُ قۇرغاق بولدى، ئوت-چۆپ ئۇنمىدى

أَجْدَبُ قاقاسلىق، چۆللۈك

أَجْدَرُ تېخىمۇ ئەرزىيدىغىنى؛ تېخىمۇ مۇۋاپىقى؛ ئەڭ ئەرزىيدىغىنى؛ ئەڭ مۇۋاپىقى

أَجْدَعُ جـ جُدْع بۇرنىنى ياكى پۇت-قوللىرىنى كېسىۋەتمەك

أَجْدَى ئۇنۇملۇك

أَجْدَى تېخىمۇ ئۇنۇملۇك

أَجْذَلَ هُ كىشىنى خۇشال قىلدى

أَجْذَمُ جـ جُذْم قولى ياكى بارماق ئۇچى ئۇزۇۋېتىلگەن؛ چولاق

أَجَّرَ هُ ئىجارە بەردى

أَجَّرَ الطِّينَ لاينى يۇغۇرۇپ كېسەك قىلدى

أَجَرَ ـُـ أَجْرًا و إِجارَةً هُ عَلَى الْعَمَلِ تەشەككۇر ئېيتماق، رەھمەت ئېيتماق

أَجْر ج ـ أُجُور وآجار ھەق؛ مىننەتدارلىق بىلدۇرمەك؛ مائاش، كىرىم

إِجْراء ئېلىپ بېرىش؛ يولغا قويۇش

إِجْراءات رەسمىيەت؛ ئورۇنلاشتۇرۇش؛ تەدبىر

إِجْرائِيّ يولغا قويغان؛ رەسمىيەتچىلىك

أَجْرَبُ ج ـ جُرْب و جَرْبَى و جِراب و أجارِبُ قىچىشقاق؛ قوتۇر بولۇپ قېلىش

أُجْرَة ج ـ أُجَر مائاش، دارامەت؛ ئىجارە ھەققى

أَجْرَدُ ج ـ جُرْد تاقىر، تۈك يوق

أَجْرَشَ الشَّيْءَ ئوغرىلىق قىلدى

أَجْرَضَ هُ دەم ئالالمىدى؛ نەپەس ئالالمىدى

أَجْرَعُ ج ـ أَجارِعُ قاقاسلىق

أَجْرَمَ جىنايەت ئۆتكۈزدى؛ جىنايى قىلمىش

أَجْرَى الشَّيْءَ ئىجرا قىلدى

أَجْرَى الأَمْرَ ئېلىپ باردى؛ يولغا قويدى

أَجْزائِيّ دورىگەر؛ دورا سودىگىرى

أَجزائِيَّة دورىخانا

أَجَشّ ج ـ جُشّ قوپال، قۇلاقنى يارغۇدەك ئاۋاز

أَجْشَرُ ج ـ جُشَر ئۇنى پۈتۈپ قېلىش

أَجْشَمَ هُ الأَمْرَ قىينىچىلىقنى ئۈستىگە ئالدى؛ خىزمەتنى ئۈستىگە ئالدى؛ ئېغىر يۈكنى كۆتۈردى

أَجْعَدُ ج ـ جُعْد بۇدۇر، بۇدۇرچاچ

أَجْعَظُ تىكىزەتتى، قېچىپ كەتتى

أَجْعَفَ هُ قىلىۋەتتى؛ ئىتتىرىۋەتتى

أَجَلَ هُ چەكلىك مۇددەت بەلگىلىدى

أَجَلَ ئارقىغا سۈردى؛ كېچىكتۈردى

أَجَلَّ هُ ھۆرمەتلىدى؛ چوقۇندى

أَجَلَ هُ عَنْ كَذا قۇتۇلدۇردى

أَجَلٌّ ج ـ جُلّ ئۇلۇغ؛ مۇھىم؛ مۇھىم ئىش

أَجَل ج ـ آجال مۇددىتى توشتى؛ قەرەلى توشتى

أَجَلْ (جاۋاب بەرگەندە دېيىش) ھەئە

أَجِلَ ـَـ أَجَلاً الشَّيْءُ دەخلى يەتكۈزۈش؛ مىسىلداش

إِجْلال ھۆرمەت قىلىش؛ چوقۇنۇش

أَجْلَبَ الْقَوْمُ ۋاراڭ-چۇرۇك قىلدى، تالاشتى

أَجْلَبَ لِأَهْلِهِ ئۆز ئەھلىگە تارتىشتى

أَجْلَحُ جـ جُلْح و أَجْلاح و جُلْحان چېكە چاچلىرى چۈشۈپ كەتكەن-لەر

أَجْلَحُ جـ جُلْح مۇڭگۈزسىز ھايۋان-لار

أَجْلَدَ هُ توڭلاتتى، ئۈيۈتتى

أَجْلَسَ هُ ئولتۇرغۇزدى

أَجْلَى هُ عَنِ الْمَكانِ ... نى ئاجراتتى؛ ... نى بىكارلاپ بەردى

أَجْلَى عَنِ الْمَكانِ قوغلىدى

أَجَمُّ جـ جُمّ مۇڭگۈزسىز؛ بۇلۇڭ-سىز

أُجُم جـ آجام قورغان، ئىستېھكام

إِجْماع بىردەك قوشۇلۇش

إِجْمال جەملەش؛ جەمئىي

إِجْمالاً تەخمىنەن؛ ھەممىسى

إِجْمالِيّ چوڭ جەھەتتىن؛ ھەممىسى

أَجَمَةٍ جـ أَجَم و أُجْم و أَجَمات و آجام ئورمانلىق

أَجْمَدَ الشَّيْءَ ئۈيۈشتۈردى

أَجْمَرَ يىغلىتىش قىلدى

أَجْمَرَ الأَمْرُ الْقَوْمَ ئومۇملاشتۇردى

أَجْمَرَ النّارَ ئوت ياقتى

أَجْمَعَ أَمْرَهُ عَلَى الشَّيْءِ ئىرادە؛ نىيەت باغلىدى

أَجْمَعَ الْقَوْمُ عَلَى الأَمْرِ بىردەك قوشۇلدى

أَجْمَعُ پۈتكۈل؛ بارلىق؛ ھەممىسى

أَجْمَلَ الشَّيْءَ جەمئىي؛ ... نى توپلىدى؛ يىغىنچاقلىدى

أَجَنَ ـُ أَجْنًا و أُجُوناً الْماءُ چىرىش

أَجَنَّ هُ غالجىر؛ ۋەھشىي؛ قاتتىق غەزەپلەندۈردى

أَجْنَبِيّ جـ أَجانِبُ چەت ئەللىك؛ باشقا يەرلىك

أَجْنَحَ إِلَيْهِ مايىل بولدى

أَجِنْسِيَّة خەۋەرلىشىش ئورنى؛ ۋاكالەتەن ئىش بېجىرىش ئورنى

إِجْهاد تىرىشىش؛ ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە

إِجْهاد الاِنْضِغاطِ بېسىم كۈچى

إِجْهاض بويىدىن ئاجراش؛ بالدۇر تۇغۇش؛ قورساق كۆتۈرۈش

أَجْهَدَ هُ چارچاتتى؛ قاتتىق ھېرىپ كەتتى

أَجْهَدَ الأَمْرُ ئېغىر يۈك ئۈستىگە چىقىۋالدى

أَجْهَرَ هُ الشَّيْءَ أو بِهِ جاكارلىدى؛ ئېلان قىلدى

أَجْهَرَ بِالقِراءَةِ ئۈنلۈك ئوقۇدى، دېكلاماتسىيە قىلدى

أَجْهَرُ ج جُهْر گۈزەل قامەتلىك
أَجْهَضَ هُ عَنْهُ توستى، چەكلىدى
أَجْهَضَ تِ الْمَرْأَةُ بويىدىن ئاجراپ كەتتى؛ قورساق كۆتۈردى
أَجْهَى كۆرۈنۈپ قالدى، ئاشكارىلىنىپ قالدى
أَجْوائِيّ ھاۋارايى مۇتەخەسسىسى، مېتىرولوگ
أَجُوج ئىنتايىن ئىسسىق، كۆيدۈرگۈدەك ئىسسىق
أَجْوَحُ ج جُوح بىپايان
أُجُور ج تەشەككۈر ئېيتىش؛ جاۋاب بېرىش
الْأُجُور عَلَى نِظام الْقِطْعَةِ ماۋاش؛ ئىش ھەققى
أَجْوَفُ ج جُوف قۇرۇق؛ بوشلۇق
أَجْوَقُ ج جُوق ئېغىزى مايماق
أَجِيج لاۋۇلداپ يانماق، گۈرۈلدۈپ يانماق؛ جىددىي ئاققان سۇنىڭ ئاۋازى
أَجِير ج أُجَراءُ ئىشلەمچى
أَجَّ ـُ أَجًّا يۆتىلىش
أُجاج ئۇسساش؛ غەزەپلىنىش
أَجاطَ بِهِ قورشىدى؛ ئورىدى
أَجاطَ بِهِ عِلْماً پىششىق بىلدى؛ ئۇزۇل - كېسىل چۈشەندى
أَجافِيرُ ج مەدەنىي يادىكارلىقلارنى قېزىپ چىقىرىش؛ خىمىيىلىك تاش
أَجافِيرُ مِنَ الْقُرُودِ مايمۇننىڭ تاش قاتمىسى
أَجاقَ بِهِ قورشۇالدى؛ ئورىۋالدى
أَجالَ ئۆزگەرتتى
أَجالَ الْأَمْرَ عَلَيْهِ يۆتكەلدى؛ گىرەلەشتى
إِجالَة ئۆزگىرىش قىلدى
أَجَبَّ هُ مۇھەببەتلەشتى؛ ياخشى كۆردى؛ رازى قىلدى
أَجَبَّ الزَّرْعُ مايسىلىرى مۇستەھكەم بولدى
أَجَبُّ تېخىمۇ سۆيۈملۈك؛ تېخىمۇ قىزىقارلىق
أَجْبَرَهُ خۇشال قىلدى
أَجْبَرَ تِ الْأَرْضُ گۈل - گىياھلار ئايىنىدى
أَجْبَطَ هُ ئۇمىدسىزلەندۈردى
أُجْبُولَة ج أَجابِيلُ ئارغامچا؛ قاپقان؛ تور؛ ئورگان
اِجْتاجَ إِلَيْهِ ئېھتىياج، ئېھتىياجلىق بولدى
اِجْتازَ هُ ئىگىلىدى
اِجْتاطَ ھازىرلىق قىلدى؛ تەدبىر قوللاندى
اِجْتاطَ بِهِ قورشىدى، ئورىدى
اِجْتالَ ھىيلە ئىشلەتتى، رەڭۋازلىق قىلدى؛ پىلان تۈزدى

اِحْتِباس توسالغۇ بولماق، توسماق

اِحْتَبَسَ هُ توختاتتى، چەكلىدى

اِحْتَجَّ عَلَيْهِ قارشى تۇردى، رەددىيە بەردى

اِحْتَجَّ بِهِ ... نى باھانە قىلدى

اِحْتَجَّ الْمَكانَ الْمُقَدَّسَ تاۋاب قىلىدىغان مۇقەددەس جاينى كۆزلەپ باردى

اِحْتِجاج قارشى تۇرۇش

اِحْتَدَّ ئېغىرلاشتى، ئۆتكۈرلەشتى

اِحْتَدَّ عَلَيْهِ غەزەپلەندى

اِحْتَدَمَ پىشقىرىم ئىسسىق بولدى

اِحْتَدَى اللَّيْلُ النَّهارَ كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلىدى

اِحْتَذَرَ هُ ئېھتىيات قىلدى، مۇداپىئە كۆردى

اِحْتَذَى الحِذاءَ ئاياغ كىيدى

اِحْتَذَى مِثالَه أو عَلَى مِثالِهِ أو بِمِثالِهِ تەقلىدي؛ دوردى

اِحْتِراس ئېھتىيات قىلىش

اِحْتِراف حِرْفَةٍ ... نى كەسىپ قىلىش؛ مەلۇم كەسىپ بىلەن شوغۇللىنىش

اِحْتِراق كۆيۈش

اِحْتِرام ھۆرمەت قىلىش، ھۆرمەتلەش

اِحْتَرَبَ الْقَوْمُ ئۇرۇش باشلاندى

اِحْتَرَثَ الْأَرْضَ يەر ئاغدۇردى

اِحْتَرَزَ مِنْهُ ھوشيار تۇردى، ھازىرلىق قىلدى

اِحْتَرَسَ مِنْه ھوشيار تۇردى، ھازىرلىق قىلدى

اِحْتَرَصَ عَلَيْهِ ئاچ كۆزلۈك قىلدى، نەپسانىيەتچىلىك قىلدى

اِحْتَرَقَ كۆيدى

اِحْتَرَمَ هُ ھۆرمەتلىدى

اِحْتَزَمَ تاسما باغلىدى

اِحْتَزَنَ ھەسرەتلەندى، قايغۇردى

اِحْتَسَبَ الْأَمْرَ ئويلىدى

اِحْتَسَبَ بِهِ ... دىن قانائەتلەنمەسلىك

اِحْتَسَى الْمَرَقَ بىر يۇتۇم-بىر يۇتۇمدىن ئىچتى

اِحْتَشَدَ الْقَوْمُ يىغىلىش قىلدى

اِحْتَصَدَ الزَّرْعَ زىرائەتنى يىغىۋالدى

اِحْتَضَنَ قوينىغا سالدى

اِحْتَطَّ السِّعْرُ باھاسى چۈشتى

اِحْتَطَّ الشَّيْءَ چۈشۈردى

اِحْتَطَبَ ئوتۇن تېرىدى

اِحْتَقَّ بِهِ قورشىدى

اِحْتِفاء قىزغىن؛ داغدۇغىلىق كۈتۈۋېلىش

اِحْتِفال تەبرىكلەش؛ خاتىرىلەش

مۇراسىمى؛ تەبرىكلەش پائالە-
يىتى

اِحْتَفَدَ فِى الْعَمَلِ جىددىي بېجىردى

اِحْتَفَرَ الشَّىْءَ قازدى، كولىدى

اِحْتَفَظَ بِهِ ساقلىدى؛ قالدۇردى؛
ئىگىلىدى

اِحْتَفَظَ الشَّىْءَ ئىگىلىدى

اِحْتَفَلَ الْقَوْمُ يىغىلدى

اِحْتَفَلَ بِهِ تەبرىكلىدى

اِحْتَفَنَ الشَّجَرَةَ دەرەخ-چىقاردى؛
كۆچەت يۇلدى

اِحْتَفَنَ الشَّىْءَ لِنَفْسِهِ ئۆز ئالدىغا
ئىگىلۇالدى، ئۆز مەيلىچە
ئىگىلۇالدى

اِحْتَفَى بِهِ قىزغىن مۇئامىلە قىلدى

اِحْتَفَى يالاڭ ئاياغ ماڭدى

اِحْتَفَى اِحْتِقار كەمسىتىش،
مەنسىتمەسلىك

اِحْتِقان قان تولۇقلاش؛ ئوكۇل

اِحْتِقان دِماغِىّ مېڭىگە قان
چۇشۇش

اِحْتَقَدَ عَلَيْهِ نەپرەتلەندى، ئۆچ
كۆردى، نارازى بولدى

اِحْتَقَنَ ئوكۇل ئۇردۇردى، ئاسما
ئوكۇل سالدى

اِحْتَقَنَ الدَّمُ أو غَيْرُهُ قان تولۇش؛
توسۇلۇپ قالدى؛ كىچىك تەرەت
توسۇلۇپ قالدى

اِحْتَكَّ قىچىشتى؛ سۈركەلدى

اِحْتَكَّ بِالشَّىْءِ ... بىلەن قاشلىدى

اِحْتِكار يالغۇز ئىگىلىۋالماق؛
مونوپول قىلماق

اِحْتِكارِىّ مونوپولچى؛ مونوپول
قىلغۇچى كاپىتالىست

اِحْتِكارِيَّة مونوپول كاپىتالىزم؛
مونوپول خاراكتېرلىك؛
پۈرسەتپەرەس ھايانكەشلىك؛
بىراقلا سېتىۋېلىش

اِحْتِكاك سۈركىلىش

اِحْتَكَرَ الشَّىْءَ مونوپول قىلدى

اِحْتَكَمَ إِلَى الْحاكِمِ دەۋا-دەستۇر
قىلدى

اِحْتَكَمَ فِى الْأَمْرِ تالاش-تارتىش
قىلدى

اِحْتَلَّ هُ أو بِهِ ھۆكۈمنى قوبۇل
قىلدى؛ ھۆكۈمنى قوبۇل
قىلمىدى

اِحْتِلال ئىگىلىۋالماق؛ ئىگىلىۋې-
لىپ ئىشلەتمەك

اِحْتِلالِىّ ئىگىلىۋېلىنغان

اِحْتِلام ئېھتىلام بولماق؛ شەيتان
ئاتلىماق

اِحْتَلَمَ ئېھتىلام بولدى

اِحْتِمال ئېھتىمال، مۇمكىنچى-
لىك؛ سەۋرچانلىق؛ تاقەت
قىلىش

اِحْتَمَلَ الْأَمْرُ كَذا ئېھتىمال بولدى

اِحْتَمَلَ الْأَمْرَ سەۋر قىلدى؛ بەرداشلىق بەردى

اِحْتَنَكَ هُ تەجرىبىلىك؛ ئىسسىق-سوغۇقلارنى بېشىدىن ئۆتكۈزدى

اِحْتَوَى الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ ئىگىلىدى

اِحْتِياج كەمچىل؛ ئېھتىياجلىق؛ ئېھتىياج

اِحْتِياط دىققەت قىلىش، پەخەس بولۇش؛ تەييارلىق كۆرمەك، ئېھتىيات قىلماق؛ هازىر بولۇپ تۇرماق

اِحْتِياطِيّ ئېھتىياتچانلىق؛ تەييارلانغان؛ ساقلاپ قويغان

اِحْتِيالِيّ ئالدانغان

أَحَثَّ هُ عَلَى الْأَمْرِ سۈيلىدى، ئالدىراتتى، قۇتراتتى

أَحَجَّ هُ هەجگە ئەۋەتتى

إِحْجام چېكىنمەك؛ چەكلىمەك؛ توختاتماق

أَحْجَمَ عَنْ كَذا تىزگىنلىدى، چېكىنىدۇردى

أَحْجَنُ جـ حُجْن ئەگرى-توقاي

أَحَدَّ هُ بىرلىككە كەلتۈردى؛ بىرلەشتۈردى

أَحَدَّ هُ تۇگەتتى؛ ئۇزدى

أَحَدَّ إِلَيْهِ النَّظَرَ قاراتتى؛ زەن قويدى؛ دىققەت قىلدى

أَحَدَّ هازا تۇتتى؛ قارىلىق باغلىدى

أَحَد جـ آحاد بىر، بىر دانە؛ يەككە؛ بىردىنبىر

أَلْأَحَدْ يەكشەنبە

إِحْدائِيّ كوردىنات

إِحْدائِيّ أُفُقِيّ تىك كوردىنات

إِحْدائِيّ رَأْسِيّ تەكشىلىكتىكى كوردىنات

أَحْدَبَ هُ ئەگرى-بۈگرى

أَحْدَبَ الرَّجُلُ دۈمچەك بولدى

أَحْدَبُ جـ حُدْب چوقچىيىپ چىققان؛ دۈمچەك؛ ئەگرى قىلىچ؛ دوك

أَحْدَثَ هُ يۈز بەردى؛ ۋۇجۇدقا كەلتۈردى

أَحْدَقَ بِهِ قورشىدى؛ ئوردىدى، يۆگىدى

أُحْدُوثَة جـ أَحادِيثُ تېما؛ خەلق چۆچەكلىرى، خەلق رىۋايەتلىرى

أَحْرارِيّ لىبرالىزمنىك

إِحْرام ئىهرام باغلىماق (هەج قىلغان ۋاقىتتا)

أَحْرَجَ هُ قىيىن ئەهۋالغا چۈشۈرۈپ قويدى

أَحْرَزَ الشَّيْءَ ئېرىشتى، قولغا كەلتۈردى

أَحْرَسُ كونا، قەدىمىي

أَحْرَشُ جـ حُرْش قوپال، يىرتىك

أَحْرَقَ الشَّيْءَ كۆيدۈردى، داغمالىدى

أَحْرَمَ پەرىزنى ئادا قىلدى

أَحْرَى الشَّيْءَ ئازايتتى، كېمەيتتى

أَلْأَحْرَى تېخىمۇ لازىملىقى

أَحْزَمُ نىسبەتەن قەتئىي؛ ئۇزۇل - كېسىل، ئەڭ كەسكىن

أَحْزَنَ هُ ئازابلىدى، قىينىدى

أَحْزَنَ عَلَيْهِ ئازاب-ئوقۇبەت؛ مۇسىبەت كەلتۈردى

أَحَسَّ الشَّيْءَ أو بِهِ تۇيغۇ؛ سەزگۈ؛ ھېس قىلدۇردى

إِحْساس ھېس قىلىش؛ ئۇچۇرلىشىش؛ سەزگۈرلۈك

إِحْسان ياخشى ئىش؛ ساۋابلىق ئىش قىلىش؛ سائادەت

أَحْسَنَ إِلَيْهِ ياخشى ئىش قىلدى؛ بېجىرگىنى ياخشى؛ قىلغىنى ياخشى بولدى

أَحْسَنَ الشَّيْءَ سوزۇۋەتتى

أَحْسَنُ تېخىمۇ ياخشى، ئەڭ ياخشىسى

أَحْشَبَ هُ غەزىپىنى كەلتۈردى؛ غەزەپلەندى

أَحْشَدَ الْقَوْمُ ئۈيۈشتى، بىرلەشتى

أَحَصَّ هُ بىر ئۇلۇشنى بەردى؛ ئۇنىڭ ئۇلۇشىنى بەلگىلەپ بەردى

أَحَصَّ الشَّيْءَ نۇرغۇن ئۇلۇش بۆلۈپ بەردى

إِحْصاء سانىماق؛ ستاتىستىكا قىلماق؛ ستاتىستىكا قىلغان سان

إِحْصائِيّ ستاتىستىكىلىغان، ستاتىستىكا قىلغان؛ ستاتىستىكچى

أَحْصَى الشَّيْءَ سانىدى، ھېسابلىدى، جەملىدى

أَحْضَرَ هُ الشَّيْءَ ئېلىپ كەلدى

أَحْضَرَ الشَّيْءَ تەييارلىدى، ھازىر قىلدى

أَحْظَى هُ بالشَّيْءِ ئېرىشتۈردى، ئىگە قىلدى

أَحَقَّ ھەقىقەتنى سۆزلىدى؛ پاكىتنى سۆزلىدى

أَحَقَّ الْأَمْرَ دەلىللىدى، پاكىت بىلەن ئىسپاتلىدى؛ پاكىتنى تەكشۈردى؛ ھەقىقىيلىقىنى تەكشۈردى

أَحَقَّ ئەڭ لايىقەتلىك، ئەڭ مۇۋاپىق بولغىنى؛ تېخىمۇ ھەقىقىي؛ تېخىمۇ ھوقۇقلۇق

أَلْأَحَقَّ ئېتىبار ھوقۇقى؛ ئەڭ ئېتىبار مۇئامىلىدىن بەھرىمەن دۆلەت

أَحْقاب ج يىللار، (تارىخىي) دەۋر

أَحْقاب خالِيَة تارىخىي مەزگىللەردە
أَحْقَبُ ياۋا ئېشەك
أَحْقَدَ هُ غەزەپلەندۈردى
أَحْقَرَ هُ كەمسىتتى، سەل قارىدى
أَحَكَّ قىچىشتى
إِحْكام ئەتراپلىق؛ چىڭ؛ مۇستەھكەملەش؛ دەل
أَحْكَمَ هُ مۇكەممەللەشتۈردى؛ كۈچەيتتى؛ مۇستەھكەملەندى
أَحْكَمَ الْفَرَسَ يۇگەن سالدى
أَحَلَّ هُ قويماق؛ قۇراشتۇرماق؛ ئورنىنى باستى؛ ئورنىنى ئىگەلىدى
أَحَلَّ لَهُ الْأَمْرَ ئېھتىمال؛ رۇخسەت قىلدى
أَحْلَسُ ج حُلْس سېرىق ئاق رەڭ
أَحَمَّ هُ ئىسسىتتى؛ قىزىتتى
أَحَمُّ ج حُمّ ئەڭ يېقىن؛ قارا؛ ئاق
إِحْمارّ بارغانسېرى قىزىللىشىش
أَحْمال ج يۈك؛ ۋەزىپە؛ قوزا
أَحْمال الحائِط تامنىڭ ئېغىرلىقى
أَحْمَدُ يول قويۇشقا ئەرزىيدىغان؛ ئەھمەد (ئىسىم)
أَحْمَدِيَّة ئەھمەدىيلەر
أَحْمَرُ ج أَحامِرُ و حُمْر و حُمْران و أَحامِرَة قىزىل، قىپقىزىل
إِحْمَرَّ قىزىرىش
إِحْمِرار قىپقىزىل
أَحْمَسَ هُ قىزغىنلىقنى قوزغىدى؛ غەزەپنى قوزغىدى
أَحْمَسُ ج حُمْس و أَحامِسُ قىزغىنلىق؛ قىزغىن
أَحْمَقُ ج حُمْق و حَمْقَى و حِماق و حَماقَى ئەخمەق؛ دۆت؛ كالۋا
إِحْنَة ج إِحَن نەپرەتلىنىش، غەزەپلىنىش
أَحْنَفُ ج حُنْف پۇتى ئەگرى؛ ئىچ مايماق، (0) شەكىللىك پۇت
أَحْنَقَ هُ غەزەپنى قوزغىدى؛ غەزەپنى كەلتۈردى
أَحْنَقَ عَلَيْهِ ... گە نەپرەتلەندى؛ غەزەپلەندى
أَحْنَكَ هُ تەجرىبىگە ئىگە بولدى؛ تەجرىبىلىك بولدى؛ تەجرىبىلەردىن ئۆتكۈزدى؛ ئىسسىق-سوغۇقلارنى بېشىدىن كەچۈردى
أَحْنَى عَلَيْهِ ھېسداشلىق قىلدى؛ ئىچ ئاغرىتتى
أَحْوَجَ هُ نامراتلاشتۇردى؛ موھتاجلىقتا قالدۇردى
أَحْوَجَ إِلَيْهِ ئېھتىياج
أَحْوَصُ قىسماق؛ كۆزى قىسماق

ئادەم

أَحْيا هُ تىرىلدۇردى؛ جانلاندۇردى؛ روھلاندۇردى

أَحْيا الْذِكْرَى خاتىرە؛ ئەسلىمە؛ خاتىرىلەش

أَحْيائِيّ بىئولوگىيىنىڭ؛ بىئولوگىيە ئالىمى

أَخ جـ إِخْوَة و أُخُوَّة و إِخْوان و أَخُون و آخاء قېرىندىاش، ئاكا-ئۇكا، ئاغا-ئىنى

أَخابَ هُ ئۈمىدسىزلەندۇردى

أَخّاذ ئادەمنى جەلپ قىلىدىغان؛ قىزىقتۇرىدىغان

أَخافَ هُ تەھدىت سالدى؛ قورقۇتتى

إِخْبار ئۇقتۇرۇش؛ ئېيتىش

إِخْبارِيّ ئاخباراتنىڭ

أَخْبَرَ هُ الشَّيْءَ أو بِهِ ئۇقتۇرۇش قىلدى

أُخْت جـ أَخَوات ئاچا-سىڭىل

إِخْتارَ هُ تاللىدى؛ ئىلغىدى؛ ئىلغىۋالدى

إِخْتالَ ھاكاۋۇرلۇق قىلدى

إِخْتَبَأَ مِنْهُ مۆكۈۋالدى؛ يوشۇرۇنۇۋالدى

إِخْتِبار تەجرىبە؛ كۆرگەن-بىلگەنلىرى؛ پىششىق بىلمەك؛ تەكشۈرمەك؛ تەجرىبىدىن ئۆتكۈزمەك؛ سىناق؛ تەكشۈرۈش

إِخْتَبَرَ الشَّيْءَ تەكشۈردى؛ سىناق قىلدى؛ باھالىدى، باھالاپ بېكىتتى

إِخْتَبَرَ هُ تەكشۈردى، سىنىدى

إِخْتَبَطَ قاڭغۇلارچە ئىش قىلدى

إِخْتَبَطَ هُ يۇشۇردى

إِخْتَبَلَ نېرۋىسى قالايمىقان؛ مېڭىسى جايىدا ئەمەس بولۇپ قالدى

إِخْتَتَلَ هُ ئالدىدى؛ قايمۇقتۇردى

إِخْتَتَلَ لِأَسْرارِ الْقَوْمِ مەخپىيەتلىكىنى ئاڭلىدى؛ تىڭشىلىدى

إِخْتَتَمَ ئاخىرلاشتۇردى

إِخْتَتَمَ هُ ئاياغلاشقانلىقىنى ئېلان قىلدى

إِخْتِراع كەشىپ قىلماق؛ كەشىپىيات؛ ئىجاد قىلماق، ئىجادىيەت

إِخْتِراق كېسىپ ئۆتمەك؛ ھالقىپ ئۆتمەك

إِخْتَرَصَ عَلَيْهِ تۆھمەت قىلدى؛ قارا چاپلىدى

إِخْتَرَعَ الشَّيْءَ كەشىپ قىلدى، ئىجاد قىلدى

إِخْتَرَمَ هُ گۈمران قىلدى

إِخْتَزَّ سانجىدى

إِخْتِزال قىسقارتىش؛ تارايتىش

إِخْتَزَلَ هُ قىسقارتتى؛ ئاددىيلاشتۇردى

اِخْتَزَنَ الشَّيْءَ ساقلىدى؛ ئامانەت قويدى

اِخْتَزَنَ الطَّرِيقَ ئۇدۇل يول بىلەن ماڭدى

اِخْتَصَّ بِهِ ئالاقىدار؛ مۇناسىۋەتلىك؛ مەخسۇس؛ بولدى

اِخْتَصَّ هُ بالشَّيْءِ ... نى مەخسۇس شۇنىڭغا قاراتتى

اِخْتَصَّ بِكَذا مەلۇم ئىشقىلا ئىشلەتتى؛ ... غا ماھىر

اِخْتِصار مۇھىم نۇقتىلارنى يېزىۋالماق؛ ئۇزۇندە

بالْاِخْتِصار ئاددىي قىلىپ ئېيتقاندا؛ ئىخچام قىلىپ ئېيتقاندا

اِخْتِصاص ۋەزىپە، ھوقۇق دائىرىسى؛ كەسىپ

اِخْتِصاص بِكَذا ئالاھىدىلىك؛ ئارتۇقچىلىق

اِخْتِصاصِيّ مۇتەخەسسىس؛ كەسىپ ئەھلى؛ مەخسۇس ئارتۇقچىلىقلىرى

اِخْتَصَرَ هُ مۇھىم نۇقتىلارنى يېزىۋالدى، ئىخچاملىدى؛ قىسقا يول بىلەن ماڭدى

اِخْتَصَمَ الْقَوْمُ ئۆزئارا تالاش-تارتىش قىلدى؛ ئۆزئارا دۇشمەنلەشتى

اِخْتَطَفَ الشَّيْءَ تارتىۋالدى؛ بۆلۈۋالدى

اِخْتَطَفَ الْبَصَرَ كۆزنى قاماشتۇردى؛ زوقلاندۇردى

اِخْتَطَى قەدەم تاشلىدى

اِخْتِفاء يوشۇرۇن؛ غايىب بولماق، يوقاپ كەتمەك

اِخْتَلَّ مۇكەممەل ئەمەس؛ كەمتۈك؛ قالايمىقان؛ رەتسىز؛ نورمالسىز بولدى

اِخْتِلاج تىترەش؛ تەۋرەش؛ تارتىشىپ قالماق؛ خاتىرجەم بولالماسلىق

اِخْتِلاس يۇتۇۋېلىش؛ خىيانەت قىلىش

اِخْتَلَبَ هُ قايمۇقتۇردى، ئالدىدى

اِخْتِلاط ئارىلاشماق؛ بىرىكمە؛ بىرلەشمەك

اِخْتِلاف پەرق، ئوخشىماسلىقلار؛ ئىختىلاپ

اِخْتِلال كەمتۈكلۈك؛ بىنورمالىق؛ تەرتىپسىزلىك

اِخْتَلَفَ عَنْهُ ... بىلەن پەرقلەندى (ئوخشىماي قالدى)

اِخْتِمار ئىچىماق

اِخْتَمَرَ تەييار قىلدى؛ ياغلىق ئارتتى

اِخْتِناق ئىچى پۇشۇش، دېمى سىقىلىش، بوغما

اِخْتِيار تاللاش؛ ئىلغاش

اِخْتِيارًا ئۆزى خالىغىنىنى؛ كۆڭۈل-دىكىنى

اِخْتِيارِيّ ئۆز ئىختىيارى بىلەن

أَخْجَلَ هُ خىجىل قىلىپ قويدى

أَخْدَرَ هُ مەست قىلماق؛ سېزىنى يوقاتتى

أَخَذَ ـُ أَخْذًا و تَأْخاذًا و مَأْخَذًا الشَّيْءَ ئالدى

أَخَذَ صُورَةً سۈرەتكە ئالدى؛ رەسىمگە تارتتى

أَخَذَ يَعْمَلُ خىزمەتنى باشلىدى

أَخْذ ئېلىش

أَخْذ الثَّأْرِ قىساس ئېلىش؛ ئىنتىقام

أَخَرَ هُ سۈردى، كەينىگە سوزدى

إِخْراج ئالماق؛ رېژىسسور

أَخْرَجَ چىقاردى

أَخْرَجَ ئاق قارا رەڭ ئوتتۇرىسىدىكى

أَخْرَسَ هُ سۈكۈت قىلدى؛ جىم تۇرغۇزدى، تىنچلاندۇردى؛ ئۇننىنى چىقارغۇزمىدى

أَخْرَسُ جـ خَرْس و خُرْسان و أَخارِسُ گاچا؛ لام-جىم دېمەسلىك

أَخْرَقُ ئەخمەق، دۆت، كالۋا، چاكىنا

أُخْرَى جـ أُخْرَيات باشقا بىرى، يەنە بىرى؛ باشقىلار (ئايال جىنس)

أَخْزَى هُ يۈزىنى چۈشۈردى، نومۇسىنى كەلتۈردى

أَخْسَرَ هُ زىيانغا ئۇچراتتى، زىيان تارتقۇزدى

اِخْشَوْشَنَ يىرىكلەشتى، قوپاللاشتى؛ ئاددىي ئۇزۇقلىنىپ ئۆتكەن تۇرمۇش؛ غورىگۈل تۇرمۇش كەچۈرۈش

أَخَصُّ ئالاھىدە، مەخسۇس

إِخْصائِيّ مۇتەخەسسىس؛ كەسىپ ئەھلى؛ ئىختىساس ئىگىلىرى

أَخْصَبَ الْمَكانُ يەر مۇنبەت بولدى

أَخْضَرُ يېشىل، ياپيېشىل

اِخْضَرَّ يېشىللاشتى

أَخْضَعَ هُ بوزەك قىلدى؛ بويسۇندۇردى

أَخْطَأَ خاتالاشتى؛ خاتالىق ئۆتكۈزدى؛ قائىدىگە خىلاپلىق قىلدى

إِخْطار ئۇقتۇرماق؛ ئاگاھلاندۇرماق

أَخْطَرَ الشَّيْءَ بِبالِهِ أو عَلَى بالِهِ أو فى بالِهِ ئاگاھلاندۇردى؛ ئەسكەرتتى؛ ئېغىرلاشتى

أَخْطَرَ الْمَرِيضُ كېسەل خەۋپى؛ كېسەللىك ئەھۋالى ئېغىر

إِخْفاء يوشۇرماق، يوشۇرۇپ قويماق

أَخْفَشُ جـ خُفْش قارىغۇ، كۆندۈز قارىغۇسى

أَخْفَقَ ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرىدى؛ مەغلۇپ بولدى

أَخْفَى هُ يوشۇردى؛ ھىمايە قىلدى

أَخَلَّ بِهِ سوغۇق مۇئامىلە قىلدى، بىھۇرمەتلىك قىلدى؛ قالايمىقان قىلدى

إِخْلاء چىقارماق؛ بوشاتماق، يول قويماق

إِخْلاص ساداقەت؛ سەممىي؛ قەسەم

أَخْلاقِيّ ئەخلاقلىق؛ ئەخلاقنامىك؛ قائىدىلىك؛ يوللۇق؛ ھەقلىق

أَخْلَدَ هُ مەڭگۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرغۇزدى؛ مەڭگۇ ھايات تۇرغۇزدى؛ دائىم مەۋجۇت بولۇپ تۇرغۇزدى

أَخْلَدَ إِلَيْهِ خاھىش قىلدى، ... گە مايىل قىلدى

أَخْلَدَ بِالْمَكانِ أو إِلَيْهِ ئولتۇراقلاشتى

أَخْلَصَ لَهُ سادىق؛ ساداقەتمەن بولدى

اِخْلَوْلَقَ كونا، يىرتىق كىيىم كىيىدى؛ دېگۈدەك، ئازلا؛ ئېھتىمال

أَخْلَى الْمَكانَ بوشاتتى؛ چىقىرۋەتتى

أَخْلَى سَبِيلَهُ قويۇۋەتتى؛ ئۆز مەيلىگە قويۇپ بەردى

أَخْمَدَ هُ تىنچلاندۇردى، ئۆچۈردى؛ باستۇردى، چەكلىدى

أَخْمَصُ ج أَخامِصُ الْقَدَمِ پۇت ئالدىقىنى

إِخْوانِيّ قېرىنداشتەك؛ مۇسۇلمان قېرىنداشلار ئۇيۇشمىسى ئەزاسى

أُخُوَّة قېرىنداشلىق مۇناسىۋىتى؛ يېقىن مۇناسىۋەت

أَخَوِيّ قېرىنداشتەك، ئاكا-ئۇكىدەك

أَخْوَى قورسىقى ئېچىش

أَخَنُّ ج خُنّ دىمىغىدا گەپ قىلىدىغان ئادەم

أَخْنَى عَلَيْهِ الدَّهْرُ پالاكەتكە ئۇچرىدى؛ تالاپەت يېدى

أَخْنَى فِي الْكَلامِ سەت گەپ قىلدى؛ چاكىنا گەپلەرنى قىلدى

أَخِيَّة. آخِيَّة ج أَواخِيّ و أَواخٍ تانا باغلىماق؛ چىقىرىش

أَخِيذ ج أَخْذَى ئەسىر

أَخِيذَة ھەربىي ئولجىلار، غەنىيمەت

أَخِير ئەك ئاخىرقى؛ يېقىندىن بېرى

إِدّ . إِدَّة ج إِداد و إِدَد ئاپەت؛ ئازاب - ئوقۇبەت

أَداء ئىجرا قىلىش، ئورۇنلاش؛ تۇگىتىش

أَداة ج أَدَوات قورال، سايمان؛ قورال-سايمان

أَدارَهُ ئايلاندۇرۇش، بۇراش

أَدارَهُ الْعَمَلَ باشقۇرۇش، تىجارەت

قىلىش

أَدارَهُ الْحَدِيثَ حَوْلَ كَذا سۆزلەشىش، ... نى مۇزاكىرە لىشىش

إدارَة بۇراش؛ باشقۇرۇش؛ تىجارەت؛ مەمۇرىي

إدارِيّ باشقۇرغان؛ ئىدارە قىلغان؛ مەمۇرىي

أَدالَ هُ ئالماشتۇردى؛ (ئوقىدا) ئايلاندۇردى

أَدالَ هُ مِنَ الْعَدُوِّ أ و عَلَيْهِ غەلىبە قازاندى؛ دۇشمەننى مەغلۇپ قىلدى، غەلىبىگە ئېرىشتى

أَدامَ هُ ئۇزۇن مۇددەت، مەڭگۇ قىلدى

أَدانَ هُ إدانَةً مال تالونى بېرىش؛ زايوم بېرىش؛ جازالاش، ئەيىبلەش

أَدَّبَ هُ تەربىيە بەردى، تەربىيىلىدى، تەنبىھ بەردى

أَدَبَ ـُ أَدْباً زىياپەت؛ زىياپەت ئۆتكۈزدى

أَدَب ج آداب ئەدەبىيات؛ مەدەنىي؛ كۆركەم، تەربىيىلەش؛ ئەدەپلىك؛ قائىدە-يوسۇن

أَدُبَ ـُ أَدَباً ئەدەپلىك؛ تەربىيىلىنگەن؛ بىلىملىك

إدْبار قېچىپ كەتمەك؛ چېكىنمەك

أَدْبَرَ قېچىپ كەتتى؛ تۇگەتتى، ئاخىرلاشتۇردى

أَدَبِيّ بىلىملىك؛ ئەخلاقلىق؛ مەدەنىيەتلىك

أَدْجَنُ ج دُجْن غۇۋا؛ تۇتۇق؛ قاراڭغۇ

إدّخار ساقلىماق، ئامانەت قويماق؛ يىغىپ ساقلىماق

أَدْخَلَ هُ كىرگۈزدى، تىقتى

أَدْخَنَ تِ النّارُ قاپقارا ئىس، قويۇق ئىس چىقاردى

أَدَرَّ (سۈت قاتارلىقلار) كۆپ؛ كۆپ مىقداردا تەمىنلەش

إدْراك ئاڭ؛ ئىدىيە؛ بىلىش؛ يېتىشۈبلىش

أَدْرَجَ اَلشَّيْءَ فى الشَّيْءِ كىرىش، تۇردى

أَدْرَعَ . إدَّرَعَ جىلىتكە كىيدى

أَدْرَكَ الشَّيْءَ تېپىۋالدى

أَدْرَكَ الْفَتَى قۇرامىغا يەتتى

أَدْرَكَ الثَّمْرُ پىشىپ يېتىلدى

أَدْرَكَ الْمَسْأَلَةَ چۈشەندى؛ بىلدى؛ تونۇپ يەتتى؛ ھېس قىلدى

أَدْرَكَ بِثَأْرِهِ قىساس ئالدى

أَدْرَى هُ بِكَذا ئۇقتۇرۇش؛ ئېيتىش

إدّعاء قىلىپ كۆرسەتمەك؛ ... دەپ كۆرسەتمەك؛ قىياپىتىگە كىرۋالماق؛ سەۋەب كۆرسەتمەك؛ شېپى كەلتۈرمەك؛ ئەيىبلەمەك؛ شىكايەت قىلماق

أَدْعَجُ جـ دُعْج كۆزلىرى چوك ھەم قارا

إِدَّعَمَ عَلَيْهِ تايىنىۋالدى؛ ھۇرۇنلۇق قىلدى؛ يۆلىنىۋالدى

إِدَّعَى الشَّيْءَ ئېغىزىدا ھوقۇقۇم بار دەپ دەۋالدى

إِدَّعَى بِكَذا ... قىلىپ كۆرسەتتى، ... دەپ كۆرسەتتى

إِدَّعَى عَلَيْهِ بِكَذا شىكايەت قىلدى

إِدْغام سوقۇنۇپ كىرىش؛ بىرلىشىش؛ ئاسسىمىلياتسىيە بولۇش

أَدْغَمَ الشَّيْءَ فى الشَّيْءِ ئارىغا كىردى، كىرىۋالدى

إِدَّغَمَ الشَّيْءَفى الشَّيْءِ بىرلەشتى؛ قىستۇرۇلۇۋالدى

أَدْفَأَ هُ ئىلىتتى، ئىسسىتتى

إِدَّفَأَ ئىسسىتتى؛ قاقلىدى

أَدَقَّ الشَّيْءَ ئەزدى، كۆكۈم تالقان قىلىۋەتتى؛ ئىنچىكىلەتتى

إِدَّكَرَ الشَّيْءَ ئەسلىدى؛ يادىغا ئالدى

أَدَلَّ عَلَيْهِ ئەركىلىدى، ئەركىلىك قىلدى، غىلجىڭلىق قىلدى؛ ئەدەپسىزلىك بىلەن مۇئامىلە قىلدى؛ يولسىزلىق قىلدى

أَدْلَجَ كېچىلىك يۈرۈش قىلدى

أَدْلَى قۇرۇق ئىدىشنى (چىلەكنى) ئىچىگە سالماق

أَدْلَى بِالْحُجَّةِ ئىسپات (دەلىل) نى ئوتتۇرىغا قويدى

أَدْلَى دَلْوَهُ فى كَذا قاتناشتى؛ سوغىسىنى تاشلىدى

أَدَمَ ـِـ أَدْماً الشَّيْءَ تەمىنى تەڭشىدى، ماتېرىيال قوشتى

أَدَم تېرە؛ ھەقىقىي تېرە

أُدْم تېتىقۇ، خۇرۇچ، تەم تەڭشەگۈچ

أُدْمَة چاي رەڭلىك؛ قوڭۇر رەڭلىك

إِدْماج بىرىكتۈرمەك

إِدْمان قىزىقىش؛ خۇمار بولۇپ قېلىش

أَدْمَجَ الشَّيْءَ فى الشَّيْءِ بىرلەشتۈردى؛ بىرىكتۈردى، ... بىلەن .... قاتلىدى

أَدْمَجَ الْحَبْلَ مۇكەممەللەشتۈردى، پۇختىلىدى

أَدْمَنَ هُ خۇمار بولۇپ قالدى

أَدْمَى هُ قان ئاققۇزماق

أَدْنَأُ تېخىمۇ رەزىل، تېخىمۇ پەسكەش

أَدْنَى جـ دُنًى تېخىمۇ يېقىن، تېخىمۇ تۆۋەن دەرىجىلىك، ئىلاستىكلىق

أَدْنَى الشَّيْءُ يېقىن

أَدْنَى الشَّيْءَ يېقىنلاشتۈردى، تېخىمۇ يېقىنلاشتۈردى

أَدْهَمْ جـ **دُهْم** قارا رەڭلىك، قاپقارا: قارا ئات

أَدْهَشَ هُ ھەيران قالدۇردى

أَدْهَى تېخىمۇ ئېغىر؛ قورقۇنچلۇق ئاپەت

أَدَّى هُ ئىجرا قىلدى، ئەمەل قىلدى

أَدَّى الدَّيْنَ قەرز قايتۇردى

أَدَّى الضَّرائِبَ باج يىغدى، باج ئالدى

أَدَّى الْخَبَرَ خەۋەر يەتكۈزدى

أَدَّى إِلَى كَذا كەلتۈرۈپ چىقاردى؛ ئېلىپ كەلدى؛ سەۋەب بولدى

أَدِيب جـ **أُدَباءُ** ئەدىب، بىلىملىك ئادەم، يازغۇچى؛ ئەدەپلىك، ساپاسى يۇقىرى

أُدِيم جـ **أَدَم** و **أُدْم** و **آدِمَة** و **آدام** پىششىق تېرە، تېرە؛ بولدۇرۇلغان بولكا

إِذْ ۋاقىت ئىسىملىرى «غان، قان ... چاغدا، دېگەندەك ئۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ

إِذًا (يارەمچى سۆزلەر). ئۇنداقتا

أَذابَ هُ ئېرىتتى، ئېرىتتى؛ قوشۇۋالدى، يوقىتىۋەتتى

إِذابَة ئېرىش؛ ئېرىپ كەتمەك

أَذاعَ الْخَبَرَ أو **بِهِ** رادىئو، ئاڭلىتىش؛ ئۇقتۇرۇش قىلدى

إِذاعَة ئېلان، ئۇقتۇرۇش؛ كېڭەيتمەك؛ ئاڭلىتىش، رادىئو

أَذاقَ هُ **الشَّيْءَ** تېتىتىپ قويدى

إِدِّخار ساقلىماق، ئامانەت قويماق

أَدْرَى الْقَمْحَ يەلپۈدى؛ ئۇجۇپ يۇردى؛ توزۇپ يۇردى

أَدْعَرَ هُ قورقۇتتى

أَدْعَنَ لَهُ بويسۇندۇردى؛ ئىتائەت قىلماق

أَدْعَنَ بِالْحَقِّ ھەقىقەتكە تەن بەردى؛ ھەقىقەتنى ئېتىراپ قىلدى

أَدْكَرَهُ ئەسلەتتى؛ ئەسكە سالدى؛ ئەسكەرتتى

إِدَّكَرَ الشَّيْءَ ئەسلىدى؛ يادىغا ئالدى

أَذْكَى النّارَ ئوت تۇتاشتۇردى

أَذْكَى مُسَدَّساً قويۇپ بەردى؛ ئوق ئېتىش

أَذَلَّ هُ بويسۇندۇردى؛ مەغلۇپ قىلدى، يېڭىۋەتتى؛ يۇزىنى چۈشۈرۈۋەتتى؛ بوزەك قىلدى

أَذَّنَ بِالصَّلاةِ نامازغا چاقىردى، ئەزان توۋلىدى

أَذِنَ - إِذْناً و أَذَناً و أَذانًا و أَذانَةً بِالشَّيْءِ چۈشەنمەك؛ تەسىرات

أَذِنَ إِذْنًا و أَذِيناً لَهُ فِي الشَّيْءِ رۇخسەت قىلماق

أُذْن جـ **آذان** قۇلاق

إِذَنْ (يارەمچى سۆز) ئۇنداقتا

إِذْن رۇخسەت قىلىش؛ قوشۇلۇش

إِذْن ج أُذُون ھۆججەت، ئىسپات

عَنْ إِذْنِكَ رۇخسەت قىلىشىڭىز! كەچۈرۈڭ!

أَذْنَبَ گۇناھ ئۆتكۈزدى؛ خاتالاشتى

أَذْهَبَ هُ أَو بِهِ چىقىرىۋەتتى؛ ئەۋەتىۋەتتى

أَذْهَبَ الشَّيْءَ پوق قىلدى

أَذْهَلَ هُ تۇرۇپ قالدى؛ ھاڭۋېقىپ تۇرۇپ قالدى

أَذْهَلَ هُ عَنْ كَذا ئۇنتۇپ قالماق؛ ئۇنتۇلدۇرماق؛ سەل قارىماق

أَذًى زىيان سالدى؛ زەخمىلەندۈردى؛ چىشىغا تەگدى؛ بوزەك قىلدى

أَذِيَ ـَـ أَذًى وَ أَذاةً بِهِ زىيانكەشلىككە ئۇچرىدى

أَذِيَّة ئار-نومۇسقا قالماق؛ بوزەك قىلىنماق

أَذِين مەسچىتلەردىكى دىن تەرغىباتچى

أَرابَ هُ گۇمانىنى قوزغىدى؛ خاتىرجەمسىزلەندۈردى

أَراثَ هُ ئاستىلاتتى

إِراث ئوت تۇرىدىكىلەر

أَراحَ هُ ئارام ئالدۇردى؛ خاتىرجەم قىلدى؛ تەمىنى سەزدى

أَراحَ هُ عَنْ كَذا ناشلاتقۇزدى

أَراحَ الشَّيْءَ سېسىتتى؛ چىرىتتى

أَرادَ الشَّيْءَ ... ماقچى، ... مەكچى بولماق؛ ئويلىماق، خالىماق

إِرادَة ئىرادە، ئۇمىد، ئارزۇ

إِرادِيّ ئۆزى خالاپ، ئىختىيارىچە

أَراعَ هُ قورقۇتتى؛ ئاھ ئۇردى

أَراغَ هُ ئالدىدى؛ يالغانچىلىق قىلدى

أَراقَ السَّائِلَ تۆكتى (سۇ)؛ ئاقماق (قان)

أَراك ج أُرُك و أَرائِكُ چىش چوتكىسى؛ دەرەخ، كالتەك

إِران شوخ، جانلىق، تېتىك، قالايمىقان سەكرەش؛ ئەپكەش

إِران ج أُرُن تاۋۇت، جىنازا

أَرَب ج آراب ئېھتىياج؛ مەقسەت؛ ئارزۇ

أَرِبَ ـِـ أَرَباً پىشىق؛ نەپىس

إِرْباً إِرْباً پارچە-پارچە؛ بۆلەك-بۆلەك

أُرْبّا ياۋروپا

أَرْباب ج ئىگە، خوجايىن؛ ھۆكۈمران

أَرْباب الدُّيُونِ قەرز بەرگۈچى؛ قەرز ئىگىسى

أَرْباب الْبُنُوكِ بانكىر

أَرْبَة ج أُرَب بانتىك؛ كىپىنەك- سىمان گالستۇك

أَرْبَحَ هُ عَلَى بِضاعَتِهِ پايدىغا ئېر- شىش؛ نەپ ئېلىش

أَرْبَدْ ج رُبْد كۇل رەڭ

أَرْبَع تۆت، تۆت دانە

أَرْبَع عَشْرَة ئون تۆت، ئون تۆت دانە

أَرْبَعَة تۆت، تۆت دانە

أَرْبَعَة عَشَرَ ئون تۆت، ئون تۆت دانە

أَرْبَعُونَ قىرىق، قىرىق دانە

أَرْبِيان راك، دېڭىز راكى

اِرْتابَ فيهِ أو مِنَ الشَّيْءِ گۇمان قىلدى؛ گۇمانلاندى

اِرْتابَ بِهِ ئاشكارىلىدى؛ پاش قىلدى

اِرْتاحَ خۇشال بولدى؛ رازى بولدى؛ ئازادە

اِرْتادَ الشَّيْءَ ئىزلەندى؛ سۈرۈشتە قىلدى

اِرْتاضَ مەشىق قوبۇل قىلدى؛ تەربىيە قوبۇل قىلدى

اِرْتاعَ قورقتى؛ قورقۇنچلۇق ئىشقا گىرىپتار بولدى

اِرْتَأَى كَذا ئويلىنىش؛ تەپسىلىي ئويلىنىش؛ تەشەببۇس قىلماق؛ تەشەببۇس

اِرتِباط ئۇلاش؛ ئالاقىلىشىش؛ توختام، كېلىشىم

اِرْتِباك گاڭگىرىماق، ئىسەنكىرەپ قالماق

اِرْتَبَطَ بِهِ ... بىلەن باغلىنىشلىقى بار؛ مۇناسىۋىتى بار بولدى

اِرْتَبَطَ فى كَلامِهِ تۇگۇن؛ گەپ قىلالماسلىق، كېكەچلىدى

اِرْتَجَّ چايقىدى، تىترىدى

اِرْتِجاج تىترەش؛ سىلكىنىش

اِرْتِجاع چېكىندۈرۈش؛ ئەكسىيەتچىل

اِرْتِجاعِىّ ئەكسىيەتچىل

اِرْتِجال سەھنىدە سۆز قىلماق؛ نەق مەيداندا ئويۇن كۆرسەتمەك

اِرْتِجالاً ۋاقتىلىق؛ تەييارلىقسىز

اِرْتِجالِىّ ۋاقتىلىق قىلىنغان

اِرْتَجَحَ ئىلھام، ھەۋەس؛ ئىلھاملاندى

اِرْتَجَزَ الشِّعْرَ شېئىر ئوقۇدى

اِرْتَجَعَ چېكىندى، قايتتى

اِرْتَجَفَ الشَّيْءُ ئەزمىلىك قىلدى؛ تىترىدى

اِرْتَجَى الشَّيْءَ ئۈمىد قىلدى؛ ئۈمىد، ئارزۇ

اِرْتِحال يولغا چىقماق؛ ئاتلا نماق؛ كۆچۈش

اِرْتِخاء بوشىشىش؛ تارقالماق؛ كەچۈرۈم قىلىش

إِرْتِخاء الْعِظامِ راخىت كېسىلى، سۆڭەك يۇمشاش كېسىلى

إِرْتَخَشَ قالايمىقانلاشتى؛ چۆچۈپ كەتتى

إِرْتَخَصَ الشَّيْءَ ئەرزان دەپ قاردى؛ ئىجازەت بېرىشنى تەلەپ قىلدى

إِرْتَخَى بوشىشىپ كەتتى؛ ھېرىپ-چارچاش؛ ئاجىز

إِرْتَدَّ چېكىندى

إِرْتَدَّ إِلَى حالِهِ ئەسلىگە قايتتى؛ قايتىپ كەتتى

إِرْتَدَّ الشَّيْءَ قايتۇرۇۋالدى

إِرْتَدَّ عَنْ مَبْدَئِهِ يۈز ئۆرىدى، ۋاز كەچتى

إِرْتِداد قايتىش؛ قايتۇرۇۋېتىش

إِرْتِداد عَنْ كَذا چەتلىمەك، زىت كەلمەك

إِرْتَدَعَ تىزگىنلەندى، كونترول قىلدى

إِرْتَدَى الرِّداءَ أو بِهِ يېپىنچا كىيدى

إِرْتَزَأَ هُ ... دىن ... ياخشىلىققا ئېرىشتى

إِرْتَزَقَ تىرىكچىلىك قىلدى، جان باقتى؛ ئورمۇش كەچۈرمەك؛ كۈن كەچۈرمەك؛ جاھاندار-چىلىق قىلماق؛ جان باقماق

إِرْتَشَّ نارقىلىش (خەۋەر)

إِرْتَسَمَ الأَمْرَ بۇيرۇقنا بويسۇندى

إِرْتَسَمَ كاهِناً ئەسلى ئۇسمەك

إِرْتَسَمَ الْمَسِيحِيّ مۇناخ؛ خرىستە-ئان مۇرتى؛ كرىست سىرتى؛ دۇئا قىلىش (خرىستىئانلاردا)

إِرْتِشاح سىرغىپ چىقماق؛ سىرغىپ ئۆتمەك؛ سىڭمەك

إِرْتَشَحَ الإِناءُ سىرغىتما سۇيۇق-لۇق؛ سۇيۇقلۇق سىرغىپ چىقتى

إِرْتَشَحَ الْجَسَدُ تەرلىدى

إِرْتَشَفَ الشَّرابَ شورىدى

إِرْتَشَى پارىخورلۇق قىلدى

إِرْتَصَدَهُ تەكشۈردى؛ كۆزەتتى؛ ساقلىدى

إِرْتَضَعَ الرَّضِيعُ ثَدَى أُمِّهِ شومۇر-دى؛ ئەمدى؛ سۈت ئىچتى

إِرْتَضَى هُ لِخِدْمَتِهِ أو لِصَحْبَتِهِ ... ما (دىن) رازى بولدى

إِرْتَطَمَ فى الْوَحْلِ پاتقاققا پېتىپ قالدى؛ نامراتلىشىپ كەتتى

إِرْتَطَمَ الشَّيْءُ قىستالدى؛ دۆۋىلىدى

إِرْتِعاش تىترىمەك، تىرىلدىمەك

إِرْتَعَبَ قورقىنىدىن تىترەپ كەتتى

إِرْتَعَدَ تىترىدى

إِرْتَعَشَ تىترىدى، جالاقلاپ تىترەپ كەتتى

إِرْتَعَصَ لۇمشۇپ كەتتى

اِرْتَعَى الْغَنَمُ ئوت-چۆپ يېمەك؛ يادا باقماق

اِرْتِفاع ئېگىز، يۇقىرى؛ ئۆرلەمەك، يۇقىرىلىماق

اَلْاِرْتِفاع عَنْ سَطْحِ الْبَحْرِ دېڭىز يۈزىدىن ئېگىزلىكى

اِرْتِفاق پايدىغا ئېرىشمەك

اِرْتَفَصَ الشَّعْرُ باھاسى ئۆرلىدى

اِرْتَفَعَ الشَّيْءُ ئۆرلىدى؛ كۆپەيدى؛ يۇقىرى كۆتۈرۈلدى؛ غايىب بولدى

اِرْتَفَقَ جەينەككە يېقىن؛ جەينەككە يۆلەپ قويدى

اِرْتَفَقَ بِهِ غەلىبىنى قولغا كەلتۈردى؛ پايدىغا ئېرىشتى

اِرْتِقاء ئۆرلىمەك، تەرەققىي قىلماق؛ ئىلگىرىلىمەك

اِرْتَقَبَ هُ كۈتتى، ئۈمىد، ئارزۇ قىلدى

اِرْتَقَصَ سەكرىدى

اِرْتَقَى ئۆرلىدى، ئىلگىرىلىدى

اِرْتَقَى الْجَبَلَ أو فيهِ أو إلَيْهِ تاغقا چىقتى

اِرْتِكاب خاتالىشىش، گۇناھ ئۆتكۈزۈش، جىنايەت ئۆتكۈزۈش

اِرْتِكار تاپىشىش؛ ئاساس؛ تايانچ بازا

اِرْتَكَبَ خاتالاشتى؛ جىنايەت ئۆتكۈزدى

اِرْتَكَزَ الشَّيْءُ مۇستەھكەملەندى، مۇقىملاشتۇردى

اِرْتَكَزَ عَلَيْهِ تايانىدى، تايىنىۋالدى

اِرْتَكَسَ قىيىنچىلىق تارتتى

اِرْتَكَضَ چاپتى، ھەركەتلەندى

اِرْتَكَضَ الْجَنِينُ فى الْبَطْنِ ھامىلە تەۋرەندى

اِرْتَكَمَ توپلاندى

اِرْتَكَنَ عَلَيْهِ تايانىدى؛ ئاساس؛ پاناھ ئىزدەپ باردى؛ يۆلەنچۇك ئىزلىدى

اِرْتَمَخَ قورقۇنچاق؛ بوزەك؛ ئاجىز بولدى

اِرْتَمَزَ ئىلھاملاندى؛ ياخشى تەييارلىق قىلدى

اِرْتَمَسَ فى الْماءِ چىلاندى

اِرْتَمَى تاشلاندى؛ يېقىنلاشتى

اِرْتَمَى الصَّيْدَ ئالتى

اِرْتَهَنَ الشَّيْءَ مِنْهُ ... نى رەھنگە قويدى

اِرْتَهَنَ بِالْأَمْرِ ئۈچرىدى؛ چەكلىمىگە ئۇچرىدى

أَرْتِوازِىّ كارىز، ئۆرى ئېچىپ چىقىرىدىغان قۇدۇق

اِرْتَوَى سۇغۇرۇلدى

اِرْتَوَى مِنَ الْماءِ أو نَحْوِهِ قانغوچە يېپ-ئىچىش

اِرْتِياب گۇمان

اِرْتِيابِيّ گۇمانسى؛ گۇمانلانغۇچى؛ گۇمانداراڵار

اِرْتِياح رازى بولۇش

اِرْتِياد ئىزدەش، تەكشۈرۈش؛ تەتقىق قىلىش

أَرَّثَ النّارَ ئوت ياقتى

أَرَّثَ بَيْنَهُمْ ئىغۇاگەرچىلىك قىلدى، ئوتقۇيروقلۇق قىلدى؛ سەرەڭگە چاقتى، گىژ-گىژگە سالدى

إِرْث مىراس، مەدەنىيەت مىراسلىرى

أُرْثَة ئوت

إِرْثَعَنَّ ئاجىزلىدى؛ ئاجىز؛ نۆۋەن؛ توختىمىدى

إِرْثِيّ ۋارىسلىق قىلىدىغان

أَرِجَ ـَـ أَرَجًا و أَرِيجًا الشَّيْءُ خۇش پۇراق ھىدى كەلدى

أَرِج پۇراقلىق

أَرْجَأَ الْأَمْرَ ئارقىغا تارتتى، كەينىگە سۈرىدى

إِرْجاء ئارقىغا سۈرىمەك، كەينىگە سوزماق، كەينىگە تارتماق

أَرْجَحُ ئەك مۇمكىنچىلىكى بار، ئېھتىمالغا ئەك بېقىن

أَلْأَرْجَحُ أَن... مۇمكىن بولىدىغانلا بولسا

أَرْجَعَ هُ قايتۇرۇۋالدى، قايتۇرۇۋالدى

أَرْجَفَ ۋەھىمە تارقاتىش

أَرْجَفَ تِ الْأَرْضُ يەر - جاھاننى تەۋرەتتى

أُرْجُوان بىنەپشە رەڭ

أُرْجُوانِيّ بىنەپشە رەڭلىك، قىزىل قىزىل رەڭلىك

أُرْجُوحَة ج أَراجِيحُ ئىلەڭگۈچ

أُرْجُوحَة الطِّفْلِ بۆشۈك

أَرْحَلَ هُ باشلىدى، ئايرىدى، ئاتلاندۇردى

أَرَّخَ تارىخ يازدى؛ تەزكىرە يازدى

أَرَّخَ الْخِطابَ و غَيْرَهُ ئىزاھلىدى؛ چېسلا يازدى

أَرْخَصَ هُ باھاسىنى چۈشۈردى؛ ئەرزانلاتتى؛ ئەرزان مال ئالدى؛ قولايلىق قىلدى

أَرْخَى الشَّيْءَ قويدى، قويۇۋەتتى؛ يېشىۋەتتى (باغلاقتىن)

أُرْخِيَّة ج أَراخٍ دېرىزە پەردىسىنى چۈشۈرۈۋەتتى

أَرْدَأَ بۇزۇقچىلىق قىلدى

أَرْدَأَ الشَّيْءَ بۇزدى؛ ناچارلاشتى، يامانلاشتى

أَرْدَأَ مِنْ كَذا تېخىمۇ ئەسكى؛ ئەسكىرەك

إِرْدَبّ ج أَرادِبّ ئېردابو (سىغىم نامى. تەخمىنەن 196.6 لىتىرغا تەڭ)

أَرْدَفَ هُ ئەگەشتى؛ ئۇنى كەينىگە

مىنگەشنوردى؛ كەينى-كەينىدىن يېتىپ كەلدى

أَرْدَفَ الشَّيْءَ بالشَّيْءِ ... نى ... ئەگىشىپ ، ... نى ... ياندۇشىپ

أُرْدُم دانا غەۋۋاس؛ چېۋەر ماتروس

أَرْدُنِيّ ئىئوردانىيەلىك، ئىئوردانىيەلىك

أَرْدَى هُ زىيانكەشلىك قىلدى؛ ئۆلتۈردى؛ يەقتتى

أَرَدَّ تِ السَّمَاءُ سىم-سىم يامغۇر ياغدى

أَرْذَلَ هُ ۋاز كەچتى، تاشلىدى؛ رەزىل دەپ قارىدى، پەسكەش دەپ قارىدى

أَرْذَمَ الإِناءُ يامراپ كەتتى

أَرْزٌ گۈرۈچ؛ گۈرۈچ تامىقى

أَرْز شەمشاد

أَرْز لُبْنَانِيّ لىۋان شەمشادى

أَرْزَمَ الرَّعْدُ چاقماق، گۈلدۈرماما گۈلدۈرلىمەك

أَرْزَن قاتتىق ياغاچ

إِرْسَال سالماق، ئەۋەتمەك؛ يوللىماق

إِرْسَال الصُّوَرِ تِلِغْرَافِيًّا تېلېگراممىما يوللىماق

إِرْسَالِيَّة مەلۇم جايغا (بىر تۈركۈم) ئەۋەتمەك؛ مال تارقاتماق؛ مال يۆتكىمەك؛ دىن تارقاتقۇچى

أَرِسْتُقْرَاطِيّ ئافسۇنكەك؛ ئافسۇنكەكلەرنىڭ

أَرْسَخَ الشَّيْءَ مۇقىملاشتۇردى، مۇستەھكەملىدى

أَرِسْطُو ئارستوتېل (يونان پەيلاسوپى مىلادىيە 322-384)

أَرْسَلَ الشَّيْءَ چىقاردى؛ ئەۋەتتى

أُرْسُوسَة كۆرپە تۇماق

أَرْسَى السَّفِينَةَ كېمىنى توختاتتى

أَرْسَى الْمُنَاقَصَةَ عَلَى فُلانٍ مەلۇم ئادەمنى نىشانلىدى

أَرْسَى حَجَرَ الأَساسِ ھۆل سالدى

أَرَّشَ بَيْنَهُمْ ئىغۋاگەرچىلىك قىلدى، ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سالدى

أَرْش ج **أُرُوش** پارا بەرمەك؛ پارا

إِرْشاء سېتىۋېلىش؛ پارا بېرىش

أَرْشَحَ سىرغىپ چىقاردى؛ ئېقىپ چىقتى؛ تەرلىدى

إِرْشاد يېتەكچىلىك قىلماق، تەربىيىلىمەك

أَرْشَدَ هُ تەلىم بەردى، يېتەكچىلىك قىلدى

أَرْشَدِيَّة ياش قۇرامىغا يەتمەك

أَرْشَفَ الشَّرابَ شوربىدى

أَرْشَى الدَّلْوَ ئىدىشقا شوينا چەگدى

أَرْشِيف ئارخىپ؛ ئارخىپ ئۆيى

أَرْصاد ج تەكشۈرۈش؛ ئۆلچەش

اَلْاَرْصاد الْجَوِّيَة مېتېئورولوگىيە، ھاۋارايى ئىلمى

إِرْصاد تەييارلىق، ھازىرلىق؛ مەبلەغ ئاجرىتىش

اَرْصَدَهُ لَهُ أَوالشَّيْءَ لَهُ تەييارلىق؛ ھازىرلىق قىلدى؛ مەبلەغ ئاجراتتى

أَرْصَدَ الرَّقِيبَ پايلاقچى قويدى؛ تىك-تىكچى قويدى

أَرْضوصَة تەلپەك

أَرْض ج آراض و أَرَضون و أَرُوض و أَراضٍ زېمىن؛ يەر

اَلْاَرْضِ يەر شارى

إِرْضاع باقماق؛ سۈت بەرمەك

أَرْضَبَ الْمَطَرُ يامغۇر ياغدى

أَرَضَة ج أَرَض ئاق چۈمۈلە

أَرْضَعَ ت الْمَرْأَةُ سۈت بەردى؛ ئىممىتتى

أَرْضَى هُ رازى قىلماق؛ قانائەت-لەندۈردى

أَرْضِيّ يەر شارىنىڭ؛ زېمىنىنىڭ؛ يەر يۈزىنىڭ، بوگۈنكى دۇنيا-نىڭ

أَرْضِيَّة پول؛ (رەسىم) ئاستى

أَرْطَبَ هُ نەملىدى، ھۆل قىلدى

أَرْعَبَ هُ قورقۇتتى؛ ھودۇقتۇردى؛ ئالاقزادە قىلدى

أَرْعَد قاقماق زەربىسى ئىچىدە؛ بارلىق پۈرۈس ئاۋاز ئاڭلىدى

أَرْعَدَ هُ تىترەتتى

أَرْعَشَ هُ تىترەتتى؛ تەۋرەتتى

أَرْعَصَ الشَّيْءَ تەۋرەتتى؛ ئىرغاڭلاتـ-ىي

أَرْعَقَ هُ سوپلىدى، ھەيدەكچىلىك قىلدى

أَرْعَنْ ج رُعْن يېنىكلىك، تەنتەكـ-لىك

إِرْعَوَى تاشلىدى (ھاراق، تاماكا)

إِرْعَوَى عَنْ الْجَهْلِ أَو الضَّلال ئۆزگەرتتى

أَرْعَى الْماشِيَةَ يادىچىلىق قىلدى، چارۋىچىلىق قىلدى، پادا باقتى

إِرْغام تىزگىنلىمەك؛ مەجبۇرلىماق

إِرْغامِيّ مەجبۇرلاتماق

أَرْغَبَ هُ فِي الشَّيْءِ أَو اِلَيْهِ جەلپ قىلدى، ئىلھام بەردى، قىزىقـ-تۇردى

أَرْغَبَ هُ عَنْ الشَّيْءِ نەسىھەت قىلدى؛ يۈز ئۆرۈتتى

أَرْغَلَ إِلَيْهِ خاھىش، بىر تەرەپلىمـ-لىك قىلدى

أَرْغَل مۇۋاپىق، لايىق؛ خۇشال تۇرمۇش كەچۈردى

أَرْغَمَ هُ مەجبۇرلىدى؛ بويسۇندۇردى

أَرْغَن . أُرْغُنون قىگارمون

أَرْغِى الشَّيْءَ كۆپۈك چىقتى، كۆپۈك پەيدا قىلدى

أَرْغِى و أَزْبَدَ غەزەپتىن يېرىلغۇدەك بولدى

أَرَّقَ الأَرْضَ چېگرا ئايرىدى؛ چەك-چېگرىنى ئاجراتتى

أَرَقَّ الطَّائِرُ أو الرَّايَةُ لەپىلدىدى؛ جەۋلان قىلدى

أُرْقَة ج أُرَق زېمىن چېگراسى؛ يەر پاسىلى

أَرْقَدَ هُ يارىدەم بەردى، قۇتقۇزدى؛ ئىنئام قىلدى

إِرْقَضَّ تارقالدى؛ يوقالدى

أَرْقَغ راھەت تۇرمۇش

أَرْقَقَ هُ مۇلايىم مۇئامىلە قىلدى؛ باشقىلارغا ياخشى مۇئامىلە قىلدى

أَرْقَهَ بایاشات تۇرمۇش

أَرْقَهَ هُ بەھرىمەن قىلماق؛ ھۇزۇر-لاندۇرماق

أَرْقَى إِلَيْهِ پاناھ ئىزدەپ باردى؛ بىراۋغا تاياندى

أَرَقَّ هُ ئۇيقۇنى قاچۇردى

أَرَقَّ هُ مېھرىبانلاشتۇردى؛ مۇلايىم-لاشتۇردى

أَرَق ئۇيقۇسىزلىق؛ ئۇيقۇسى قاچتى

أَرِقَ ـَ أَرَقًا ئۇيقۇسىزلىق

أَرْق . أُرْق ئۇيقۇسىزلىقتا گىرىپ-تار بولغۇچى

أَرْقَأَ الدَّمْ أو الدَّمْعَ توختاتتى؛ تۇتۇپ تۇرماق

أَرْقام ج سان، نومۇر

أَرْقام سِرِّيَّة أو اِصْطِلاحِيَّة مەخپىي نومۇر

أَرْقان سېرىق داغ كېسىلى

إِرْقان تىرناق؛ تىرناقنىڭ بويىنماق؛ سېرىق داغ كېسىلى

أَرْقَدَ هُ ئۇخلاشقا ئورۇنلاشتۇرماق؛ ياتقۇزۇش

أَرْقَش ج رُقْش ئالا-چىپار، ھەر خىل رەڭلىك

أَرْقَصَ هُ ئۇسسۇلغا سالماق

أَرْقَطُ ج رُقْط ئالىچىپار؛ يىلپىز؛ تەڭگە گۈللۈك يىلپىز

أَرْقَلَ تېز، ئىتتىك بولدى

إِرْكان ئىشەنچلىك؛ ئىشىنىشلىك

أَرْكَبَ هُ مىندۇردى، ئولتۇرغۇزدى

أَرْكَزَ الْمَعْدِنَ مەدەن تەركىبىدە ئالتۇن كۆمۈش ساقلىدى

أَرْكَعَ هُ تىزلاندۇردى

أَرْكَنَ إِلَيْهِ ئىشەندى، ئىشەنچلىك، ئىشەنچ تۇرغۇزدى

أَرْكُون ج أَراكِينُ وأَراكِنَة رەھبەر، باش؛ (قەدىمكى دەۋرىدىكى) ئۇلكە باشلىقى

إِرْلانْد ئىرلاندىيە

أَرْماس قەبرە

أَرْمَة ج أُرَم تىزىملىماق، ۋۇجۇسكا ئاسماق

إِرْمَدَّ الشَّيْءُ كۈل رەڭگە ئۆزگەردى

أَرْمَدُ ج رُمْد كۈل رەڭ

أَرْمَضَ هُ ئاغرىتتى

إِرْمَكَّ ئورۇق گۆشتەك بولۇپ كەتتى؛ كۈل رەڭ بولۇپ كەتمەك

أَرْمَلَ الرَّجُلُ بويتاق؛ تۇل قالدى

أَرْمَلَ تِ الْمَرْأَةُ بويتاق؛ تۇل خوتۇن بولۇپ قالدى

أَرْمَل ج أَرامِلُ و أَرامِلَة تۇل

أَرْمَلَة تۇل

أَرْمَلَة الْمَلِكِ خان ئانا، پادىشاھنىڭ ئانىسى

أَرْنَب ج أَرانِبُ توشقان؛ بىر خىل زىننەت بۇيۇملىرى

أَرْنَبَة ج أَرانِبُ ئانا توشقان؛ ياۋا توشقان؛ بىر دانە توشقان؛ بۇرۇن ئۇچى

أُرْنِيك ئەۋرىشكە، مودېل

إِرْهاب قورقۇتماق، ئەندىشىگە سالماق

إِرْهابِيّ قورقۇنچلۇق؛ تەھدىت خاراكتېرلىكى؛ تېررورچى

إِرْهابِيَّة تېررورلۇق

أَرْهَجَ چاڭ-توزان كۆتۈردى

أَرْهَجَ بَيْنَهُمْ ھەق-ناھەقنى ئايرىدى

أَرْهَقَ الشَّيْءَ ئىتتىك

أَرْهَقَ هُ ئەزدى، ئېكسپىلاتاتسىيە قىلدى؛ ئېغىر يۈكنى زىممىسىگە ئارتتى

أَرْهَقَ الذاكِرَةَ ئۆلۈك يادلىدى

أَرْهَنَ هُ رەنە؛ رەنىگە قويدى؛ گۆرۈگە قويدى، ... نى گۆرۈگە قويدى

إِرْواء سۇغارماق (سۇ ئىشلىرى)

أَرُوبّا ياۋروپا

أَرُوبِّيّ ياۋروپالىق؛ ياۋروپانىڭ

أُرُوش ج تۆلىمەك؛ تۆلەم

أُرُوش الْحَرْبِ ئۇرۇش چىقىمىنى تۆلىمەك

أَرْوَع ج رُوَّع و أَرْواع كېلىشكەن؛ ئاجايىپ ياخشى، تېخىمۇ مۇنەۋۋەر؛ ئادەمنىڭ ھۆرمىتىنى قوزغايدىغان؛ قايىل قىلىدىغان

أَرُوم ج أُرُوم دەرەخ يىلتىزى

أَرُومَة ج أُرُوم دەرەخ يىلتىزى؛ تۇغۇلۇش، قان سىستېمىسى

أَرْوَنان يامان؛ قىزىق؛ قاتتىق ئىسسىق؛ قەھرىتان (سوغۇق)

أَرْوَى هُ سۇغاردى، قاندۇردى؛ ئۇسسۇزلۇقنى باستى

أَرَى يَرِى إِراءً هُ كۆرسەتتى

أَرِيب نەپس، پىشىق؛ سەزگۈر

أَرِيج ج أَرائِج پۇراقلىق، خۇشپۇراق

أَرْيَحِيّ سالقىن؛ ھاۋاسى ساپ

أَرْيَحِيَّة ناھايىتى سالقىن؛ ئازادە

أَرِيض مۇنبەت؛ كەك

أَرْيَفَ يېزىغا باردى؛ يېزىغا چۈشتى

أَرِيكَة ج أَرِيك و أَرائِك ساپا، لۆم-لۆم ئورۇندۇق؛ ئۇزۇن ئورۇندۇق

أَرْيَى الرّايَةَ كۆتۈرۈلدى

أَزَ ـُ أَزًا و أَزِيزًا و أَزازًا سۇنماق ئاققان ئاۋازى؛ ئايروپىلاننىڭ غۇڭغۇلدىغان ئاۋازى

إزاءَ... ... نىڭ ئالدىدا؛ ... غا نىسبەتەن

أَزاحَ هُ چىقاردى؛ تازىلىدى

إِزاحَة چىقارماق؛ تازىلىماق

أَزادَ هُ تەمىنلىدى، يېمەكلىك تەييارلىدى

أَزارَ هُ مېھمانغا تەكلىپ قىلدى

أَزارَ هُ الشَّيْءَ زىيارەتكە تەكلىپ قىلدى

إِزار ج آزِرَة و أُزُر ياپقۇچ؛ كىرلىك؛ پەشتاما (پەرتۇق)

أَزاغَ هُ ھەقىقەت يولىدىن چەتلەتتى

أَزالَ هُ چىقاردى، يوق قىلدى

إِزالَة تازىلىماق

أَزَبَ ـُ أَزْبًا الْماءُ ئېقىپ چىقتى؛ ئاقتى

أَزَبّ ج زُبّ (يۇز ۋە قۇلاقلىرى) تۈكلۈك

أَزْبَدَ ماغزاپ چىقتى؛ ئېغىزدىن كۆپۈك يانىدى؛ غەزەپلەندى

أَزْبَسْتُوس تاش پاختا

أَزَجَ الْبَيْتَ كېمىنى ئۆي ياسىدى

أَزَج ج آزُج و آزاج و إِزَجَة ئەگمە شەكىللىك ئايلانما ئۆگزە

أَزْجَى هُ يېتىشتى؛ ئاستا - ئاستا ھەرىكەتلەندۇردى

أَزْجَى النَّحِيَّةَ أو الشُّكْرَ ھۆرمەت بىلدۈرمەك، تەشەككۈر ئېيتماق

أَزْجَى الثَّناءَ مەدھىيىلىدى، مەدھىيە ئوقۇدى

أَزَحَ ـِ أُزُوحًا كېچىكمەك، قاتارىدىن چۈشۈپ قالماق

أَزْحَلَ هُ يۆتكىمەك، يىراقتا يۆتكىمەك

أَزْخَمَ اللَّحْمُ سېسىدى؛ پۈرىدى؛ ئېچىپ كەتتى

أَزْخَمُ ج زُخْم سېسىپ قالغان؛ سېسىق؛ چىرىگەن

اِزْدادَ الشَّيْءُ كۆپەيدى؛ كېڭەيدى
اِزْدارَ هُ يوقلىدى، زىيارەت قىلدى، ئېكسكۇرسىيە قىلدى
اِزْدانَ گۈزەللەشتۈردى؛ بېزەلدى، بېزەك قىلدى
اِزْدَبَرَ الْكِتابَ يازدى، كۆچۈردى
اِزْدَجَرَ چەكلەندى، چەكلىمىگە ئۆچرىدى، توسقۇنلۇققا ئۆچرىدى
اِزْدَجَرَ هُ توستى، چەكلىدى، مەنئى قىلدى
اِزْدِحام قىستىماق
اِزْدَحَفَ اِلَيْهِ ئىلگىرىلىدى
اِزْدَحَمَ قىستىدى
اِزْدَخَرَ تولدى، يامراپ كەتتى
اِزْدَرَى هُ كەمسىتتى، كۆزگە ئىلمىدى
اِزْدَعَقَ هُ دەل ۋاقتىدا؛ شۇ چايدا بىر تەرەپ قىلدى
اِزْدَقَقَ هُ تارتىۋالدى، بۇلىدى
اِزْدَقَمَ الطَّعامَ يۇتتى
اِزْدَهَرَ گۈللەندى، روناق تاپتى
اِزْدَهَى مەغرۇرلاندى، تەمەننا قويدى
اِزْدَهَى هُ ئۆزىگە تەمەننا قويدى؛ ئۆزىدىن پەخىرلەندى
اِزْدِواجِيَّة ئىككى تەرەپلىمىلىك، قوش بىسلىق
اِزْدَوَجَ قوش بىسلىق بولۇپ قالدى؛ بىر جۈپ بولۇۋالدى
اِزْدَوَجَ الْخَطُّ قوش سىزىقلىق؛ قوش رېلس يانتۇزدى
أَزَّ هُ پەرتۇق تاقىدى، خالات، پىلاش؛ كىيدى
أَزْر كۆچ؛ دۈمبە
اِزْرَقَّ كۆك رەڭگە ئۆزگەردى
أَزْرَق ج زُرْق كۆك رەڭلىك، ئاسمان رەڭلىك
أَزْرَى عَلَيْهِ عَمَلَهُ ئەيىبلىدى، تەنقىدلىدى
أَزْرَى بِهِ مەنسىتمىدى، كۆزگە ئىلمىدى
أَزْعَجَ هُ قالايمىقانلاشتى، خاتىر جەمسىزلەندۈردى
أَزْعَرُ ج زُعْر چاچ-ساقاللىرى شالاڭ؛ تاقىر؛ ئالا-بۇلىماچ؛ مۇتتەھەم، مۇشتۇمزور
أَزْعَلَ هُ ئاۋارە قىلدى
أَزْعَمَ الأَمْرُ مۇمكىن بولدى
أَزْعَمَ هُ الْمالَ پۇل بىلەن كۆتۈرە ئالدى
أَزْعَمَ اِلَيْهِ بويسۇندى؛ باش ئەگدى
أَزْغَبُ ج زُغْب يۇمشاق تالالىق ياكى يۇمشاق يۇڭلۇق
أَزَقَّ الْعَرُوسَ يېڭى كېلىننى يىگىت ئۆيىگە ئۇزاتتى
أَزَقُّ تېز، ئىتتىك؛ قويۇق پەيلىك تۇگەقۇشى

أَزَقَ ـُـ أَزْقًا و أِزِقَ ـَـ أَزَقًا الْمَكانُ تار، تار بولۇپ قالدى

أَزِقَّة كوچا، خالتا كوچا

أَزْكَمَ هُ زۇكام، شامالدارىپ قالدى

أَزَلَّ هُ تېيىلدى، گۇناھ ئۆتكۈزدى

أَزَل مەڭگۈ، باش-ئاخىرى يوق

أَزْلَجَ الْبابَ ئىشىكنى دەملىدى، تاقىدى

أَزْلَخُ زُلْخ تاقىر

أَزَلِيَّة مەڭگۈ؛ باش-ئاخىرى يوق

أَزْمَة ج أَزْم وإِزَم وأَزَمات كرىزىس

أَزْمَعَ الْأَمْرَ أو بِهِ أو عَلَيْهِ قارار قىلدى

أَزْمَنَ الشَّيْءُ ئۇزۇن، ئۇزاق

إِزْمَهَرَّ زىمىستان سوغۇق بولدى؛ چىرايى ئۆتۈلۈپ قالدى

إِزْمِيل ج أَزاميلُ ئۇشكە؛ ئويما تىغ؛ پىچاق

أَزْنَدَ الشَّيْءُ كۆپەيدى

أَزْهَرَ چېچەكلىدى، گۈل ئېچىلدى

أَزْهَرُ ج زُهْر يورۇق، نۇرلۇق؛ گۈزەل نۇرلۇق بولدى

أَزْهَرِيّ ئەزھەرىلار، ئەزھەرنى پۈتتۈرگەنلەر

أَزْهَقَ الْباطِلَ يوقاتتى، تازىلىدى، بىكار قىلدى

أَزْهى ئۆسۈپ-يېتىلدى؛ مەغرۇرلاندى

أَزْهَى بِكَذا مەغرۇرلاندى

إِزْوارَّ عَنْهُ چەتلىدى، قاچۇردى، ئۆزىنى دالدىغا ئالدى

أَزْوت ئازوت، ئازوت گازى

أَزْوَرُ ج زُور قىيسىق، يانتۇ

إِزْوَرَّ عَنْهُ ئۆزىنى قاچۇردى؛ چەتلىدى

أَزْيَب نەپرەت؛ شوخ ئادەم؛ ناتونۇش ئادەم؛ كىرپە، ئازاب-ئوقۇبەت؛ يامان ئىش؛ مول سۇ

أَزْيَدُ تېخىمۇ كۆپ

أَزِيز گۈلدۇراس ئاۋازى؛ پورۇقلىغان ئاۋاز؛ ئوق ئاۋازى؛ ماتورنىڭ ئاۋازى

إِزْيَنَّ بِهِ بېزەلدى، ... بىلەن بېزەلگەن

أَسّ كۆرسەتكۈچ

أَسّ ج إِساس و آساس ئاساس، ئاساسى، تۈپ يىلتىزى، بازا

أَسا ـُـ أَسْوًا و أَسًا هُ داۋالاش؛ تەسەللىي بەردى

أَساءَ الشَّيْءَ بۇزۇۋەتتى

أَساءَهُ أو لَهُ أو إِلَيْهِ أو عَلَيْهِ أو بِهِ زىيانكەشلىك قىلماق، يارىلاندۇرماق، دەپسەندە قىلماق؛ ئار-نومۇس؛ ئىزا-ئاھانەت؛ زىيان-

كەشلىك

أَساءَ بِهِ الظَّنَ گۇمانلاندى؛ ئىشەنمەسلىكنى ئىزھار قىلدى

إساء ج **آسِيَة** دورا

إساءَة بۇزماق، بۇزغۇنچىلىق قىلماق؛ پاراكەندە قىلماق، خاپا قىلماق

أَسارَ الشَّيْءَ ئايلاندۇردى؛ ھەرىكەتلەندۇردى؛ ئېلىپ باردى

إسار ج **أُسُر** تاسما؛ باغلايدىغان بۇيۇم

أَساس ج **أُسُس** ئاساس، ئۇل

أَساسِيّ ئاساسلىقى، ئاساسەن؛ نېگىزى؛ ماھىيەت، تۇپكى

أَساسِيًّا ئاساسىي جەھەتتىن، ئاساسەن

أَسالَ هُ ئاققۇزدى، كۆچۈردى، سۈيۈقلاندۇردى

أَسْأَلَ هُ سُؤَلَهُ تەلىپىنى قاندۇردى

أَسْأَمَ هُ بىزار قىلدى، زېرىكتۈردى

أُسامَةُ ئۇسامە (ئادەم ئىسمى)؛ شىر

إسْبانَخ پالەك

إسْبانِيّ ئىسپانىيەلىك

إسْبانِيا ئىسپانىيە

أَسْبَتَ دەم ئالدى، دەم ئېلىش قىلدى

أَسْبُت شەنبە، دەم ئېلىش

أَسْبِرِين ئاسپىرىن

أَسْبِسْتُوس تاش پاختا

أَسْبَطَ داكتېلىپ تۈرۈپ قالدى

أَسْبَغَ الشَّيْءَ ئۇنى كېڭەيتىپ ئۇزارتتى، كېڭەيتتى

أَسْبَغَ عَلَيْهِ النِّعْمَةَ ئىنتايىن ئازادە تولۇق قىلدى

أَسْبَقِيَّة ئەۋزەل، ئالدىنقى قاتاردىكى ئورۇن

أَسْبَلَ السِّتارَ پەردىنى ياپتى، خاتىمە بەردى

أَسْبَلَ الزَّرْعُ باشاقلاش، باشاق تۇتتى

أُسْبُوع ج **أَسابِيعُ** بىر ھەپتە

أُسْبُوعِيّ ھەر ھەپتىلىك، ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم

إسْبِيداج ئاق كاربون؛ كاربون پاراشوكى

إسْتاءَ خاپا بولدى، ئازار يېدى؛ بوزەك قىلىشقا ئۇچرىدى

إسْتاءَ مِنَ الأَمْرِ نارازى بولدى

إسْتاتِسْتِيك ستاتىستىكا ئىلمى

أُسْتاذِيّ تەنىچ

إسْتِئْثار ئۆزىنى ئۇچۇرماق؛ شەخسىي مەنپەئەتنى كۆزلىمەك

إسْتَأْثَرَ بِالشَّيْءِ ئۆزى يالغۇز ئىگىلىۋالدى

إسْتَأْجَرَ هُ ئىجارە ئېلىپ ئىشلەتتى

اِسْتَأْجَلَ ئۇزارتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَأْخَرَ كېچىكتۇردى

اِسْتاد تەنتەربىيە سارىيى

أَسْتاذ ج أَساتِذَةٌ و أَساتِيذُ مۇئەللىم؛ ئوقۇتقۇچى؛ ئەپەندى؛ ئۇستا

اِسْتَأْذَنَ هُ فِي كَذا يولىيورۇق؛ رۇخسەت سورىدى

اِسْتَأْذَنَ عَلَيْهِ كۆرۈشۈشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَأْذَنَ هُ ئايرىلىش

أُسْتاذِيَّة ئوقۇتقۇچىلىق كەسپىي ۋەزىپىسى؛ ئوقۇتقۇچىلىق ئوبرازى

اِسْتَأْسَرَ تەسلىم بولدى

اِسْتَأْصَلَ الشَّيْءَ يىلتىزىدىن قومۇردى، تۈپتىن يوقاتتى

اِسْتاقَ الشَّيْءَ سېسىق؛ پۇراق چىقاردى

اِسْتِئْمارَة جەدۋەل؛ كاتەكچە قەغەز

اِسْتِئْمان ئىشەنچ، ئىشەنچلىك؛ ئىناۋەتلىك قەرز

اِسْتَأْمَنَ هُ ئىشەنچ خاتىرجەملىك ئاتا قىلدى

اِسْتَأْمَنَ إِلَيْهِ قوغداشنى تەلەپ قىلدى، ياردەم تەلەپ قىلدى

اِسْتِئْنافِيّ يۇقىرىدا ئېيتىلغان؛ قايتا ئىشلەنگەن

اِسْتَأْنَسَ يېقىنىغا ياكى بويسۇنۇدۇرغۇچىغا ئايلاندۇردى

اِسْتَأْنَسَ بِهِ أو إِلَيْهِ يېقىن، پىشىق ئۇنۇشلۇق بەردى

اِسْتَأْنَفَ الشَّيْءَ باشتىن باشلىدى

اِسْتَأْنَفَ الدَّعْوَى ئەرز قىلدى، سوتقا چىقتى

اِسْتَأْنَى كۈتتى، ساقلىدى

اِسْتَأْهَلَ الشَّيْءَ تېگىشلىك قىلدى

اِسْتَأْهَلَ هُ لايىقەتلىك دەپ قارىدى

اِسْتَبانَ الشَّيْءَ چۈشەندۈردى؛ ئايدىڭلاشتۇردى

اِسْتَبانَ الشَّيْءُ ئېنىق، روشەن بولدى

اِسْتَبَدَّ ئىستىبداد، شەخسىيەتچى بولۇپ قالدى

اِسْتَبَدَّ بِهِ باستۇردى، تىزگىنلىدى

اِسْتَبَدَّ بِفِكْرِهِ جاھىل، كاج، تەرسا، مۇستەبىت بولدى

اِسْتِبْداد ئىستىبداد، يولسىز

اِسْتِبْداد بِالرَّأْيِ تەرسالىق، كاجلىق، ئۆز پىكرىدە چىڭ تۇرۇۋالمىغان

اِسْتِبْدادِيّ ئىستىبداتلىق بىلەن، يولسىزلىق بىلەن

اِسْتِبْدال ئالماشتۇرماق؛ تەڭلەشتۈرمەك

اِسْتَبْدَلَ هُ بِكَذا ئالماشتۇردى؛

بۇتكەندى

إِسْتَبْرَقَ كۆلىمۇك ناۋار

إِسْتَبْسَلَ جان تىكىپ ئېلىشتى، مېيىتلىك پارچە ئېلىشتى

إِسْتَبْشَرَ خۇشال، شادـخۇرام بولدى

إِسْتَبْضَعَ هُ سەت دەپ قارىدى؛ سەت دەپ ھېس قىلدى

إِسْتَبْطَرَ ئېغىق كۆردى؛ ئايدىڭلىق، ئېغىق بولدى

إِسْتَبْعَرَ فِي الأَمْرِ دەققەت بىلەن كۆزەتتى؛ تەكشۈرۈپ تەھلىل قىلدى

إِسْتَبْطَأَ هُ ئاستىلىتىشنى تەلەپ قىلماق؛ كېچىكتى دەپ قارىماق؛ ئاستا دەپ ئاغرىنماق

إِسْتَبْطَنَ هُ ئۇقۇغۇپ كىردى؛ بوشۇرۇدى؛ كۆرۈپ بەتتى

إِسْتَبْعَدَ يىراق دەپ قارىدى؛ مۇمكىن بولمايدىغاندەك ھېس قىلدى

إِسْتَبَقَ الْقَوْمُ إِلَى كَذَا ئۇستونلۇكنى (بىرىنچىلىكنى)؛ كەينىدە قېلىشتىن قورقۇپ ئالدىنى تالاشتى

إِسْتِبْقَاء ساقلىماق، ساقلاپ قالماق

إِسْتَبْكَى هُ يىغلاتتى

إِسْتَبَى الْعَدُوُّ ئەسىر ئالدى

إِسْتَبَى هُ سورۇن قىلدى؛ ئەسكەر-لىككە ئۇنتۇن قىلدى

إِسْتِتَاب هُ يۇشۇيمانما قويدى

إِسْتَتَبَّ الأَمْرُ يۇقۇم، سىنچ؛ تونۇش، روشەن بولدى

إِسْتَتْبَعَ هُ ئەگەشتۈردى

إِسْتَتَرَ يوشۇردى، يايتى

إِسْتَتَمَّ الشَّيْءَ تولۇقلىدى؛ تۈگەتمەكنى تەلەپ قىلدى

إِسْتَتَابَ هُ قايتۇرۇشنى تەلەپ قىلدى؛ قايتۇردى، يىغىۋالدى

إِسْتَثَارَ هُ قوزغاتتى، كۆنتۈردى

إِسْتَثْبَتَ فِي الأَمْرِ ئېھتىياتچانلىق بىلەن ئىش قىلدى؛ مەسلىھەت-لەشتى، تەتقىق قىلدى

إِسْتَثْقَلَ ئېغىرلاشتى

إِسْتَثْقَلَ هُ ئېغىر ھېس قىلدى؛ ئېغىرلاشقاندەك ھېس قىلدى

إِسْتِثْمَار مەبلەغ سالدى؛ پايدىلاندى؛ ئاچتى

إِسْتَثْمَدَ هُ يېلىندى، تىلىندى (ئونىكىدىن)

إِسْتَثْمَرَ الشَّيْءَ ئاچتى، پايدىلاندى

إِسْتَثْمَرَ الْمَالَ فِي كَذَا ... مەبلەغ سالدى

إِسْتِثْنَاءَ كَذَا ... دىن ... سىرت، باشقا

إِسْتَثْنَى الشَّيْءَ دىن باشقا، ئونىكىدىن سىرت

إِسْتِجَاب هُ أَوْ لَهُ سوئال-جاۋاب

إِسْتَجَابَ هُ أو مِنْهُ أو لَهُ ئاۋاز قوشتى: جاۋاب بەردى

إِسْتَجَدَّ الشَّيْءُ يېڭىلاندى

إِسْتَجَدَّ الشَّيْءَ يېڭىلىدى

إِسْتِجَابَةٌ قوشۇلماق، ئاۋاز قوشماق

إِسْتَجْدَى هُ يالىنىم تەلەپ قىلماق؛ يېلىنماق

إِسْتِجْلَابٌ كىرگۈزمەك

إِسْتَجْلَبَ الشَّيْءَ كىرگۈزدى؛ توغرا كەلتۈردى

إِسْتَجْلَى هُ ئىزلىدى، ئىزلەندى؛ ئېنىق كۆرۈشكە كۆرۈندى

إِسْتَجَمَّ دەم ئالدى؛ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى

إِسْتِجْمَامُ الْعَافِيَةِ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلمەك؛ داۋالانماق

إِسْتَجْمَرَ الْقَوْمُ يىغىلدى

إِسْتَجْمَعَ تولىام؛ يىغىلماق؛ تەپپارلانماق

إِسْتَجْمَلَ هُ گۈزەل دەپ قارىدى

إِسْتَجَنَّ يوشۇرماق، يوشۇرۇن ساقلىدى

إِسْتَجْنَحَ هُ خاھىش قىلدى؛ ماسلاشتۇردى؛ يىر تەرەپ قىلدى

إِسْتِجْوَابٌ تەكشۈرمەك، سوروشتە قىلماق؛ سوئال-سوراق؛ سوئال-جاۋاب

إِسْتِجْوَبَ هُ سوئال-جاۋاب سوروشتە قىلدى، تەكشۈرۈپ سوروشتى قىلدى

إِسْتَحَاثَ الشَّيْءَ قازدى، قېزىپ چىقاردى

إِسْتِحَالَ ئۆزگىرىتى؛ ئۆزگىرىش؛ مۇمكىن ئەمەس بولۇپ قالدى

إِسْتَحَثَّ هُ ياخشى كۆردى، ياقتۇردى؛ رازى بولغاندەك ھېس قىلدى

إِسْتَحَثَّ هُ عَلَى الْأَمْرِ سۈرلىدى، ئالدىراتتى؛ قۇتراتتى

إِسْتَحْجَرَ الشَّيْءُ تاش قاتما؛ تاشقا ئايلاندى

إِسْتَحْرَمَ هُ قانۇنسىز دەپ قارىدى

إِسْتَحْسَنَ هُ ياخشى دەپ قارىدى، ھەدىرلىدى

إِسْتَحْضَرَ هُ ئىزدىدى؛ چاقىردى؛ ياخشى تەيارلىق قىلدى؛ ئەسكە تۇتتى

إِسْتَحَقَّ هُ لازىم، كېرەك قىلدى

إِسْتَحَقَّ الدَّيْنُ قەرز مۇددىتى توشتى

إِسْتِحْقَاقٌ سالاھىيەت؛ مۇقەررەر ھوقۇقلۇق

إِسْتَحْقَبَ الشَّيْءَ ساقلىدى

إِسْتَحَكَّ ئىچىشتى

إِسْتِحْكَامٌ قورغان

اِسْتَحْكَمَ الشَّيْءُ مۇستەھكەم بولدى
اِسْتَحْلَبَ الْبَقَرَةَ سۈت ساغدى
اِسْتَحْلَبَ الشَّيْءَ سۈيۇقلۇق سىقىپ چىقاردى
اِسْتَحْلَفَ هُ قەسەم بېرىشىنى تەلەپ قىلدى؛ يالۋۇردى
اِسْتَحْلَكَ اللَّيْلُ قارا، قاپقارا
اِسْتَحْلَى الشَّيْءَ تاتلىق ھېس قىلدى؛ ياخشى ھېس قىلدى
اِسْتَحَمَّ يۇيۇندى، مۇنچىغا چۈشتى
اِسْتِحْمام يۇيۇنماق، مۇنچىغا چۈشمەك
اِسْتَحْوَذَ عَلَى الشَّيْءِ ئىگىلەپ ئالدى
اِسْتَحَى قىزاردى، خىجىل بولدى
اِسْتَحَى هُ أو مِنْهُ خىجىل بولدى، نومۇس قىلدى
اِسْتَحَى مِنْهُ ... غا ... نومۇس قىلدى، خىجىل بولدى
اِسْتَخانَ هُ يۇز ئۆرۈش غەرىزىدە بولدى
اِسْتِخْبار چارلىماق، تەكشۈرمەك
دائِرَة اِسْتِخْبارات ئاخبارات ئىدارىسى
اِسْتَخْبَرَ هُ سورىدى، سوراشتۇرۇپ قىلدى؛ چارلىدى
اِسْتِخْدام ئىشلەتمەك؛ ئارىيەت ئېلىپ ئىشلەتمەك؛ تەكلىپ قىلىپ ئىشلەتمەك
اِسْتَخْدَمَ هُ ئىشلەتتى، ئارىيەت ئېلىپ ئىشلەتتى، تەكلىپ قىلىپ ئىشلەتتى
اِسْتَخْذَى بويسۇندۇردى، بويسۇندى
اِسْتِخْراج ئالماق؛ قازماق؛ تېپىپ چىقماق
اِسْتَخْزَى خىجىل بولماق، نومۇس قىلماق
اِسْتَخَفَّ بِهِ مەنسىتمىدى، كۆزگە ئىلمىدى
اِسْتَخَفَّ هُ يېڭىكلىك قىلدى، يېڭىك دەپ قارىدى، مەنسىتمىدى
اِسْتَخَفَّ هُ الْفَرَحُ خۇشاللىقتىن قىن-قېپىغا سىغماي قالدى
اِسْتَخَفَّ هُ الْغَناءُ شاللاقلىق قىلدى؛ ئائىلىدە قائىدە-يوسۇن بىلەن كارى بولمىدى
اِسْتِخْفاء يوشۇرۇن، تىقىپ قويماق
اِسْتِخْفاف مەنسىتمەسلىك؛ سەل قاراش
اِسْتَخْفَى غايىب بولدى؛ يوشۇرۇندى
اِسْتِخْلاص تاللىماق، ئىلغىماق
اِسْتَخْلَصَ هُ ئىلغىدى، تاللىدى
اِسْتَخْلَصَ فُلانًا نامەلۇم شەخسلەرنى ساداقەتمەن دەپ قارىدى

اِسْتَدارَ قويۇن؛ بىرقىرىدى

اِسْتَدارَ بِهِ چۆرىدىدى، ئايلاندى

اِسْتِدارَة چەمبەر شەكىللىك، چەمبەر

اِسْتَدامَ ئۇزاق، ئۇزۇن مەزگىل

اِسْتَدامَ الشَّيْءَ ئۇزارتتى؛ مەڭگۈ؛ ياشلىق قىلدى

اِسْتِدامَة ئۇزاق، ئۇزۇن مەزگىل

اِسْتَدانَ ئارىيەت ئالدى؛ نەسىگە ئالدى

اِسْتَدْبَرَ هُ كەينىنى قىلدى؛ ئىز قوغلىدى

اِسْتَدْبَرَ الْأَمْرَ نەتىجىسىگە ھۆكۈم قىلدى؛ خۇلاسىنى چىقاردى

اِسْتِدْراك تۇزەتمەك

اِسْتَدْرَجَ هُ دەرىجىمۇ دەرىجە ئۆستۈردى

اِسْتَدْرَجَ هُ إِلَى كَذا قەدەمۇ قەدەم ئىلگىرىلىدى

اِسْتَدْرَكَ مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن جان تالاشتى

اِسْتَدْرَكَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ يېتىشە ئۇبلىشقا كۈچىدى

اِسْتَدْرَكَ عَلَيْهِ الْقَوْلَ تۇزەتتى، تولۇقلىدى

اِسْتَدْعَى هُ چاقىردى، ۋارقىرىدى؛ خەۋەر

اِسْتَدْفَأَ ئىللىق، ئىسسىقنا تەلەپ قىلدى

اِسْتَدَلَّ يوليورۇق، يول كۆرسىتىنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَدَلَّ بِكَذا عَلَى الْأَمْرِ نەقىل كەلتۈردى، دەلىل كەلتۈردى، خۇلاسە قىلدى

اِسْتِدْلال خۇلاسە، ئەقلىي خۇلاسە، يەكۈن

اِسْتَدْمَى قان چىقاردى

اِسْتَدْرَى بِهِ قوغداشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَذْكَرَ الشَّيْءَ ئەستە ساقلىدى؛ يادىغا ئالدى

اِسْتَذَلَّ هُ بويسۇندۇردى، مەغلۇپ قىلدى؛ يېڭىش؛ يۇزىنى چۈشۈردى؛ رەزىل دەپ قارىدى

اِسْتَذْنَبَ هُ جىنايىتى بارلىقىنى ئىسپاتلىدى، گۇناھىنى بېكىتتى؛ ئەگىشىش

اِسْتَرابَ بِهِ گۇمانلاندى

اِسْتِراتِيجِيّ ئىستراتېگىيىچى؛ بەسۇالغان

اِسْتِراتِيجِيّة ھەربىي قانۇن، ئىستراتېگىيە

اِسْتِراح دەم ئالدى، ئارام ئالدى

اِسْتِراح إِلَيْهِ تىنچ، خاتىرجەم؛ ئارامليق تىلىدى

اِسْتِراحَة دەم ئالماق؛ تىنماق؛ دەم ئېلىش ئۇيى

اِسْتِرادَ تىرىكچىلىك قىلماق؛ جان

باقماق؛ جاھاندارچىلىق قىلماق

اِسْتِرادَ تِ الدّابَّةُ ھايۋانلارغا ئوت-چۆپ تەلەپ قىلدى

اِسْتَراضَ كەڭ، ئازادە بولماق؛ خۇش كەيپىياتتا بولدى

اِسْتَراضَ الْمَكانُ يىغىلىپ قالغان سۇ بىلەن تولۇپ كەتتى

أَسْتُرالِيّ ئاۋستىرالىيەلىك، ئاۋستىرالىيىلىك

أُسْتُرالِيا ئاۋستىرالىيە

اِسْتِرْجاع قايتۇرۇۋېلىش؛ ئەسلىگە كەلتۈرۈش

اِسْتَرْجَعَ هُ قايتۇرۇۋالدى، يىغىۋالدى؛ قاچتى، ئەسلىگە كەلتۈردى

اِسْتَرْجَفَ ۋەسۋەسىگە چايقىدى

اِسْتَرْجَلَ ئەرەنچە ياساندى، ئايال كىشى ئەرەنچە ياساندى

اِسْتَرْحَمَ هُ كەچۈرۈم قىلىشنى تەلەپ قىلدى، مەرھەمەت-شەپقەت قىلدى

اِسْتَرْخَصَ الشَّيْءَ ئەرزان دەپ قارىدى، باھاسى چۈشكەن دەپ ئويلاپ قالدى

اِسْتِرْخاء بوشىماق؛ ئارىسالدى بولماق

اِسْتَرْخَى بوش، ئاجىز؛ كۈرەمسىز بولدى

اِسْتَرَدَّ الشَّيْءَ قايتۇرۇۋالدى، يىغىۋالدى؛ ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتِرْداد ئەسلىگە كەلتۈرمەك؛ قايتۇرماق

اِسْتَرْذَلَ هُ مەنسىتمىدى، سەل قارىدى

اِسْتَرْزَقَ هُ بېقىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَرْسَلَ الشَّيْءُ تېز پۈكتى؛ مۇلايىم بولدى، ئىتائەتچان بولدى، مۆمىن بولدى، ياۋاش بولدى

اِسْتَرْسَلَ فِى الْكَلامِ تىلى راۋان بولدى، گەپنى راۋان قىلالايدىغان بولدى

اِسْتَرْشَدَ هُ مەسلىھەت سورىدى؛ يېتەكچىلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَرْشَدَ لِلْأَمْرِ كۆرسەتتى؛ تاپتى

اِسْتِرْضاء ياخشىچاق بولماق؛ كېلىشمەك، ئەپلىشىپ قالماق

اِسْتَرْضَعَ مومىسىنى ئىزدىدى، ئىمىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَرْضَى هُ كېلىشتى، چىقىشى، يارىشىپ قالدى، رازى قىلدى

اِسْتَرَطَ الشَّيْءَ يۇتتى

اِسْتَرْعَى الْتِفاتَهُ دىققىتىنى قوزغىدى

اِسْتَرْعَى هُ الشَّيْءَ كۆڭۈل بۆلۈشنى

تەلەپ قىلدى

اِسْتَرْفَدَ هُ　ياردەم سىلىدى؛ ياردەم تەلەپ قىلدى

اِسْتَرْفَقَ هُ　ياردەم تەلەپ قىلدى

اِسْتَرَقَ مِنْهُ الشَّيْءَ　ئوغرىلىدى، ئوغرىلىق قىلدى

اِسْتَرَقَّ الشَّيْءُ　يۇمشاق بولدى؛ يۇمشاپ قالدى

اِسْتَرَقَّ الْعَبْدَ　قۇل قىلدى

اِسْتِرقاق　قۇللۇق سالاھىيەت، قۇللۇق تۈزۈم

اِسْتَرْكَبَ　قاتناش قوراللىرى تەلەپ قىلدى

اِسْتَرْهَبَ هُ　تەھدىت سالدى؛ قورقاتى

اِسْتَرْهَنَ　باستۇرۇشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَرْوَحَ　جىمجىتلىققا ئىگە بولدى؛ دەم ئالدى؛ تىنچلاندى

اِسْتَرْوَحَ الشَّيْءَ　پۇراق؛ سېسىق؛ سېسىق پۇرىدى

اِسْتَرَى　كېچىلىك سەپەر

اِسْتَزادَ　قۇرۇق ئاشلىق تەلەپ قىلدى

اِسْتَزادَ هُ　كۆپەيتتى

اِسْتَزارَ هُ　مېھمانغا تەكلىپ قىلدى

اِسْتَزْرَى هُ أو بِهِ　مەنسىتمىدى؛ كەمسىتتى؛ كۆزگە ئىلمىدى

اِسْتَسْخَرَ هُ　مەسخىرە قىلدى

اِسْتَسْخَرَ بِهِ أو مِنْهُ　مازاق قىلدى، مەسخىرە قىلدى

اِسْتَسْخَفَ هُ　ھاماقەت دەپ قارىدى، گالۋاڭ دەپ قارىدى

اِسْتَسَرَّ　غەيرىي ئەر-خوتۇنلۇق مۇناسىۋەت ئېلىپ باردى

اِسْتِسْقاء　سۇلۇق ئىششىق، قورساق سۇلۇق ئىششىقى

اِسْتِسْقائِيّ　سۇلۇق ئىششىق

اِسْتَسْقَى مِنْهُ　ئۇنىڭدىن ئىچىملىك سورىدى

اِسْتِسْلام　تەسلىم بولماق، قايتماق

اِسْتِسْلامِيّ　تەسلىمچى

اِسْتِسْلامِيَّة　تەسلىمچىلىك

اِسْتَسْلَمَ　تەسلىم بولدى، ئەسلىگە قايتتى

اِسْتَسْمَجَ هُ　يەزلەشتى، سەت دەپ قارىدى

اِسْتَسْمَحَ　نەشەككور ئېيتتى؛ كەچۈرۈم سورىدى

اِسْتَسْمَنَ هُ　ئۇنى سېمىز دەپ قارىدى

اِسْتَسْمَى هُ　ئىسىم قامىلىسىنى سوروشتە قىلدى

اِسْتَسَنَّ الطَّرِيقَ　يول ماڭدى

اِسْتَسَنَّ بِالشَّيْءِ　چىڭ تۇتتى، ئەمەل قىلدى، قوللانما قىلىۋالدى

اِسْتَسْهَلَ الْأَمْرَ　ئاسان دەپ قارىدى، بايقىشى ئاسان، ئاسانلىقىنى

بايقىدى

اِسْتِشارَة مەسلىھەتلەشمەك؛ مەسلـ
ھەت سوراش ئورنى

اِسْتِشارِيّ مەسلىھەتلەشكەن؛
كېڭەشكەن، سورىغان

اِسْتَشْأَمَ بِهِ ۋەھشىي دەپ قارىدى؛
خەيرلىك ئەمەس دەپ قارىدى

اِسْتِشْراق شەرق ئىلمى

اِسْتَشْرَقَ ئېگىز؛ تىك بولدى

اِسْتَشْرَقَ شەرق تىلى ئەدەبىياتىنى
تەتقىق قىلدى

اِسْتَشْرَى ئاچچىقلاندى، غەزەپلەندى

اِسْتَشْرَى الْأَمْرُ ئېغىرلاشتى

اِسْتَشْعَرَ ھېس-تۇيغۇ، تونۇپ يەتتى

اِسْتَشَقَّ هُ تەكشۈردى، كۆزەتتى

اِسْتِشْفاء داۋالاشنى تەلەپ قىلماق

اِسْتِشْفاء بِالشَّيْءِ ... بىلەن داۋا-
لىماق، داۋالانماق

اِسْتَشْفَعَ هُ ئۇنىڭغا چۈشەندۈرۈشنى
تەلەپ قىلدى

اِسْتَشْفَى داۋالاشنى تەلەپ قىلماق

اِسْتَشْكَلَ الْأَمْرُ ئارىلاش؛ ئېنىق
ئەمەس؛ ئارىلىشىپ كەتتى

اِسْتَشَمَّ هُ پۇراق؛ سېسىق پۇراق
چىقاردى

اِسْتَشْنَعَ هُ بەتبەشىرە دەپ قارىدى

اِسْتِشْهاد قۇربان بولماق، ھەققانـ
يىدەت ئۈچۈن قەستكە ئۆچراپ
قۇربان بولماق؛ خۇلاسە

أَسْتَشْهِدَ قۇربان بولدى؛ ۋاپات بولدى

اِسْتَشْهَدَ هُ ئىسپات تەلەپ قىلدى

اِسْتَشْهَدَ بِقَوْلِهِ باشقىلارنىڭ سۆزىنى
تەلەپ قىلدى

اِسْتَصْبَحَ چىراغ ياقتى

اِسْتَصْحَبَ هُ بىرگە مېڭىشقا
تەكلىپ قىلدى، كەسىپداش-
لىققا تەكلىپ قىلدى

اِسْتَصْحَبَ الشَّيْءَ يېنىدا ئېلىپ
يۈردى

اِسْتَصْرَخَ قۇتقۇزۇشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَصْرَفَ اللّٰهَ الْمَكارِهَ ئاپەتتىن
قۇتۇلدۇرۇشنى تەڭرىدىن تەلەپ
قىلدى

اِسْتَصْعَبَ الْأَمْرَ قىيىنچىلىق ھېس
قىلدى

اِسْتَصْغَرَ هُ كىچىك ھېس قىلدى،
سەل قارىدى

اِسْتَصْغَرَ نَفْسَهُ ئۆزىنى كەمسىتتى؛
لاسىدە بولۇپ قالدى؛ مەيۈس-
لەندى

اِسْتَصْفَحَ هُ كەچۈرۈم سورىدى،
كەچۈرۈشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَصْفَى هُ تاللىدى، ئىلغىدى

اِسْتَصْفَى الْمالَ پۇتۇن مال-مۈلكـ
نى ئېلىپ كەتتى

اِسْتَصْلَحَ هُ مۇۋاپىق دەپ قارىدى؛ ياخشىلاشتى

اِسْتَصْمَغَ الشَّجَرَةَ دەرەخ يېلىمى يىغدى

اِسْتِصْواب ئېتىراپ قىلماق؛ قوللىماق

اِسْتَصْوَبَ الرَّأْيَ قوللىدى

اِسْتَضاءَ بِهِ مەسلىھەت سورىدى؛ يول بوشاتتى

اِسْتِضاءَة يورۇتۇش (بىناكارلىقتا)

اِسْتَضافَ هُ قونالغۇ تاپتى؛ زىيارەت تەلەپ قىلدى

اِسْتَضافَ بِهِ يارەم تەلەپ قىلدى

اِسْتَضافَ إِلَيْهِ يۆلەنچۈك (پاناھ) ئىزدىدى؛ تەسلىم بولماق؛ بىراۋغا تايانماق

اِسْتَضْحَكَ كۈلدى

اِسْتَضْرَمَ النّارَ ئوت ياقتى، ئوتنى ئۇلغايتتى

اِسْتَضْعَفَ هُ ئۇنى ئاجىز دەپ قارىدى؛ بوزەك قىلدى

اِسْتَطابَ الشَّيْءَ گۈزەل دەپ قارىدى؛ تەملىك ھېس قىلدى

اِسْتَطارَ چېچىلدى، بۆلۈندى؛ تارقالدى

اِسْتَطاعَ الأَمْرَ قىلالىدى؛ قىلمىشنى بىلدى

اِسْتِطاعَة قابىلىيەت؛ ئىقتىدار

اِسْتَطافَ بِالْمَكانِ أَو حَوْلَهُ ئايلاندى

اِسْتَطالَ ئۇزارتتى، سوزدى

اِسْتِطالَة ئۇزارتتى

اِسْتَطَبَّ الطَّبِيبَ داۋالاشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتِطْراد تېمىدىن چەتلىگەن سۆزلەر

اِسْتَطْرَدَ تېمىدىن چەتلەپ كەتتى؛ ئۇزلۇكسىز سۆزلىدى

اِسْتَطْرَقَ الشَّيْءَ يېڭىچە ھېس قىلدى؛ قىزىقارلىق ھېس قىلدى

اِسْتَطْرَقَ الشَّيْءَ بۇنى بىر خىل ئۇسۇل قىلدى

اِسْتَطْعَمَ تەمىنى تېتىدى

اِسْتَطْعَمَ هُ يەيدىغان نەرسە سورىدى

اِسْتِطْلاع تەكشۈرمەك؛ تىنتماق؛ كۆزەتمەك

اِسْتِطْلاعِيّ تەكشۈرگەن؛ كۆزەتكەن

اِسْتَطْلَعَ هُ زىيارەت قىلدى؛ ئىزدەندى

اِسْتَطْلَعَ هُ رَأْيَهُ پىكىر ئالدى

اِسْتَطْلَقَ الْبَطْنُ چوك تەرەت راۋان بولدى

أَسْتُطِيرَ قورقۇپ روھى چىقىپ كەتتى

اِسْتَظْرَفَ هُ قىزىقارلىق؛ گۈزەل دەپ قارىدى

اِسْتَظَلَّ بِالشَّيْءِ مەلۇم نەرسە بىلەن يېپىپ قويدى

اِسْتَظَلَّ بالحِمايَة قوغداشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَظْهَرَ ئەستە تۇتتى

اِسْتَظْهَرَ عَلَيْهِ غەلىبە قىلدى، مەغلۇپ قىلدى

اِسْتَظْهَرَ بِهِ ياردەم تەلەپ قىلدى

اِسْتَعادَ هُ الشَّيْءَ أو الشَّيْءَ مِنْهُ ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى؛ قايتۇرۇۋالدى

اِسْتَعاذَ بِهِ مِنْ كَذا پاناه ئىزدىدى، ياردەم سورىدى؛ قوغداشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَعاذَ بِهِ مِنْ كَذا خۇدا ئۆز پاناهىدا ساقلىغاي، دېمەك

اِسْتَعارَ الشَّيْءَ مِنْهُ أو هُ الشَّيْءَ .. دىن، ... ئارىيەت ئالدى

اِسْتِعارَة ئارىيەت ئالماق، پۇل ئارىيەت ئالماق؛ ئىستىئارە

اِسْتِعارِيّ پۇل ئارىيەت ئالغان

اِسْتَعاضَ هُ تۆلەتتى

اِسْتَعانَ هُ أو بِهِ ... دىن ياردەم تەلەپ قىلدى

اِسْتَعانَ بِهِ ياردەم تەلەپ قىلدى

اِسْتِعانَة ياردەم تەلەپ قىلدى

اِسْتِعْباد قۇل بولماق؛ قۇل

اِسْتَعْبَدَ هُ قۇل؛ قۇل قىلدى

اِسْتِعْجال ئالدىراش؛ تېز؛ ئۇچقاندەك

اِسْتَعْجَبَ مِنْهُ ھەيران قالدى

اِسْتَعْجَلَ هُ تېزلىتىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَعْجَمَ گەپ-سۆزلىرى مۇجمەل؛ ئەجنەبىي تەلەپپۇزدا سۆزلەشتى

اِسْتَعَدَّ لِلأَمْرِ تەييارلاندى

اِسْتِعْداد ھازىرلانماق

اِسْتِعْدادِيّ تەييارلىغان، ھازىرلىغان

اِسْتَعْدَى هُ عَلَى فُلانٍ تاقابىل تۇرۇشقا ياردەم سورىماق

اِسْتَعْذَبَ ئىچىدىغان سۇ تەلەپ قىلدى

اِسْتَعْذَبَ الشَّيْءَ تەملىك دەپ قارىماق، تەملىك

اِسْتَعْذَرَ اِلَيْهِ ھاۋالە سۆزى، ئەپۇ سوراش، كەچۈرۈم سوراش سۆزى قىلدى

اِسْتِعْراض كۆرسەتمەك؛ ئەسلىمەك

اِسْتِعْراض الْجُنْدِ كۆرمەك؛ تەكشۈرمەك

اِسْتَعْرَبَ ئەرەبلەرنىڭ خاراكتېرى بار؛ ئەرەبلەشتى

اِسْتَعْرَضَ ئۆتمۈشنى ئەسلىدى

اِسْتَعْرَضَ الشَّيْءَ كۆرسەتتى

اِسْتَعْرَضَ الْجَيْشَ مانېۋىر تەلەپ قىلدى

اِسْتَعْرَقَ الشَّيْءَ تونۇش؛ بىلىم تەلەپ قىلدى

اِسْتَعَزَّ عَلَيْهِ مەغلۇپ قىلدى؛ غەلىبە قىلدى

اِسْتَعْسَرَ الْأَمْرَ قىيىن دەپ قارىدى

اِسْتَعْسَرَ عَلَيْهِ الْأَمْرُ ئىش بېجىرىش قىيىنغا توختىدى

اِسْتَعْصَمَ بِهِ تايانىدى، چىڭ تۇردى؛ چىڭ تۇتۇپ قويۇپ بەرمىدى

اِسْتَعْصَى الشَّيْءُ قىيىنچىلىق؛ داۋالىماق قىيىن بولدى

اِسْتَعْصَى عَلَيْهِ قالايمىقانچىلىق، ئاسىيلىق قىلدى

اِسْتِعْطاء تاماق تىلىمەك؛ تىلەمچى

اِسْتَعْطَقَ هُ يېلىندى، يالۋۇردى

اِسْتَعْطَى قەلەندەرچىلىك قىلدى، تىلەمچىلىك قىلدى

اِسْتَعْظَمَ ئۆزىنى چوڭ تۇتتى، مەغرۇرلاندى

اِسْتَعْظَمَ الْأَمْرَ زور دەپ قارىدى، ئەھمىيەت بەردى

اِسْتِعْفاء ئەپۇ سورىماق، كەتچىلىك قىلىشنى تىلىمەك

اِسْتِعْفاء مِنْ مَنْصِبٍ ۋەزىپىسىدىن ئىستىپا بەردى

اِسْتَعْفَى مُكَلِّفَهُ ۋەزىپىسىدىن ئىستىپا بەردى

اِسْتَعْفَى مِنْ كَذا كەچۈرۈۋېتىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتِعْلام تەكشۈرمەك، سۈرۈشتۈرمەك

اِسْتِعْلاَمات خەۋەرلىشىش ئۇيىسى، سۈرۈشتۈرۈش ئورنى

اِسْتَعْلَمَ هُ الْأَمْرَ مەسلىھەت سورىدى

اِسْتَعْلَنَ الْأَمْرُ روشەن، ئېنىق بولدى

اِسْتَعْلَى ئالىيجاناب بولدى، پەيدىنپەي يۇقىرى كۆتۈردى

اِسْتَعْلَى هُ يەڭدى، غەلىبە قىلدى

اِسْتَعْلَى الشَّيْءَ چىقتى، ياماشتى

اِسْتَعَمَّ ياغلىق ئارتتى

اِسْتَعَمَّ هُ تاغا دەپ ئاتىدى

اِسْتِعْمارٍ مۇستەملىكىچىلىك؛ مۇستەملىكىچىلىك قىلماق

اِسْتِعْمارِيّ مۇستەملىكىچى

اِسْتِعْمال ئىشلەتمەك، قوللانماق، پايدىلانماق

اِسْتَعْمَرَ هُ فِى الْمَكان مەلۇم جايغا ئاپىرىپ ئولتۇراقلاشتۇردى

اِسْتَعْمَرَ الْبَلَدَ مۇستەملىكە قىلدى

اِسْتَعْمَلَ الْآلَةَ ئىشلەتتى، قوللاندى، پايدىلاندى

اِسْتِعْهاد ئەھدىنامە تۇرغۇزماق؛ ئىستراخوانىيە

اِسْتَعْهَدَ مِنْهُ كېلىشىمنامە تۈزدى، ئەھدىنامە تۈزدى

اِسْتَعْهَدَ هُ مِنْ نَفْسِهِ ئۆمۈر سۈغۈر-

تىلى

اِسْتَغاث هُ أو بِهِ قۇتقۇزۇشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتِغاثَة قۇتقۇزۇشنى تەلەپ قىلماق

اِسْتَغْبَى هُ ئۇنى ھاماقەت دەپ قاردى

اِسْتَغَرَّ هُ تۇيۇقسىز زەربە بەردى

اِسْتَغَرَّ بِكَذا ئالداندى؛ قايمۇقتۇپ قالدى

اِسْتَغْرَبَ الأَمْرَ غەلىتىلىك؛ غەلىتە ئىشتەك ھېس قىلدى

اِسْتَغْرَقَ الشَّيْءَ ئىگىلىۋالدى؛ ئىگىلەپ ئالدى؛ ئىشلىتىۋالماق

اِسْتَغْرَقَ فى كَذا زورايتتى، چوڭايتتى

اِسْتَغْرَقَ فى النَّوْمِ ئىغىر ئۇيقۇ؛ قاتتىق ئۇيقۇغا غەرق بولدى

اِسْتَغَشَّ هُ ئالدامچىلىقلىرىدىن گۇمانلاندى

اِسْتَغْشَمَ هُ بىلىمسىز كالۋا چاغلىدى؛ ئۇنىڭ تەجرىبىسىنى كەمچىل كۆردى

اِسْتَغْضَبَ عَلَيْهِ ئاچچىقلاندى، غەزەپلەندى

اِسْتَغْفَرَ الذَّنْبَ أو مِنْهُ كەچىلىك قىلىشنى ئۆتۈندى، ئەپۇ قىلىشنى ئۆتۈندى

أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ ئاللاغا ئىستىغپار ئېيتتى؛ خۇدادىن كەچۈرۈم تىلىدى

اِسْتَغْفَلَ هُ دىققەتسىزلىكىدىن پايدىلاندى، ئاجىزلىقىدىن پايدىلاندى

اِسْتَغَلَّ الأَرْضَ زېمىنىدىن پايدىلاندى، يەردىن پايدىلاندى

اِسْتَغَلَّ المالَ مەبلەغ سالدى

اِسْتَغَلَّ فُلانًا ئېكسپىلاتاتسىيە قىلدى

اِسْتِغْلال مەبلەغ سالماق؛ ئېكسپىلاتاتسىيە قىلدى؛ پايدىلاندى

اِسْتَغْلَظَ قوپاللاشتى

اِسْتَغْلَظَ هُ قوپال دەپ قاردى

اِسْتَغْلَقَ الأَمْرُ چۈشىنىكسىز، توتۇق بولدى

اِسْتَغْلَقَ الكَلامُ عَلَيْهِ لام-جىم دېيەلمەي قالدى

اِسْتَغْلَى الشَّيْءَ باھاسى يۇقىرى دەپ قاردى

اِسْتَغْنَمَ الفُرْصَةَ پۇرسەتتىن پايدىلاندى

اِسْتَغْنَى بېيىدى، باي بولۇپ كەتتى

اِسْتَغْنَى بِهِ ... بىلەن قانائەتلەندۇردى

اِسْتَفَّ الدَّواءَ دورا ئىچتى

اِسْتَفاضَ الخَبَرُ تارقالدى، تارقاتتى

اِسْتَفاضَ المَكانُ كەڭ، بىسپايان بولدى

اِسْتَفاضَ فى الْحَدِيثِ ئوچۇق سۆزلەشمەك، كەڭ-كۆشادە پاراڭ-لاشماق

اِسْتَفاقَ مِنَ النَّوْمِ أو غَيْرِهِ ئويغاندى، ھوشىغا كەلدى، ئەس-ھوشىنى يىغدى

اِسْتِفْتاء عامّ . اِسْتَفاقَ الشَّعْبِ پۇقرالار بېلەت تاشلىماق، خەلق رايىنى سىنىماق

اِسْتِفْتاح باشلىماق، قول تىقماق، كىرىشمەك

اِسْتَفْتَحَ اللّٰأَمْرَ بِكَذا نى ... بىلەن باشلىدى

اِسْتَفْتَحَ التّاجِرُ بازار ئاچتى، ھېساب ئاچتى

اِسْتَفْتَى هُ مەسلىھەت سورىدى، پىكىر ئالدى

اِسْتَفْحَلَ ئىبغىرلاشتى، خەتەرلىك بولدى

اِسْتَفْخَرَ الشَّيْءَ دەپ قارىدى، قارا-شىچە! گۈزەل، كۆركەم، چىرايلىق، كاتتا بولدى

اِسْتِفْراغ ئىشلىتىپ ئۆگەنمەك؛ خورىماق؛ ئىستىفراغ

اِسْتَفْرَدَ هُ يېگانە ئىكەنلىكىنى بايقىدى

اِسْتَفْرَدَ بالرَّأْيِ ئۆزگىچە پىكىرگە ئىگە بولدى

اِسْتَفْرَغَ ئۆگەتتى؛ قۇستى؛ خورىدى

اِسْتَفَزَّ هُ ھەيران قالدۇردى؛ ھاياجان-لاندى؛ ئىغۋاگەرچىلىك قىلدى

اِسْتِفْزاز ئىغۋاگەرچىلىك؛ پىتنە-ئىغۋا

اِسْتِفْزازِىّ ئىغۋاگەرچىلەرنىڭ

اِسْتِفْسار سۈرۈشتۇرمەك؛ مەسلىھەت سورىماق

اِسْتَفْسَدَ زىيان سالدى؛ گۇمران قىلدى

اِسْتَفْسَرَ هُ الْأَمْرَ أو عَنْهُ سۈرۈشتە قىلدى؛ مەسلىھەت سورىدى

اِسْتَفْطَعَ الْأَمْرَ قورقۇنچلۇق دەپ قارىدى، تېررورلۇق؛ قورقۇنچلۇقلۇقنى بايقىدى

اِسْتَفَكَّ الشَّيْءَ يەشتى، چۈۋىدى

اِسْتِفْهام مەسلىھەت بەرمەك، سوئال قويماق

اِسْتِفْهامِىّ مەسلىھەت سورىغان

اِسْتَفْهَمَ هُ الْأَمْرَ سۈرۈشتۈردى، سۈرۈشتە قىلدى

اِسْتِقاءَ قۇرۇق ھۆ بولدى

اِسْتَقادَ لَهُ بويسۇندى، بوي بەردى

اِسْتَقالَ بىكار قىلىشنى تەلەپ قىلدى (كېلىشىمنى)

اِسْتَقالَ مِنَ الْخِدْمَةِ ۋەزىپىسىدىن ئىستىپا بەردى

اِسْتِقالَةِ مِنَ الْخِدْمَةِ ۋەزىپىسىدىن ئىستىپا بەرمەك

اِسْتَقَامَ تىك، توز

اِسْتِقَامَةٍ تۈپتۈز؛ تىكلەش

اِسْتِقَامَةِ الْأَخْلَاقِ تىك

اِسْتِقْبَال كۈتمەك؛ قوبۇل قىلماق؛ كۆرۈشمەك

اِسْتَقْبَلَ هُ كۈتۈۋالدى؛ قارشى ئالدى

اِسْتَقْتَلَ جان تىكىپ ئېلىشتى

اِسْتَقْدَمَ هُ ئۇنىڭ ئالدىدا؛ تەكلىپ قىلىپ كەلدى

اِسْتَقْذَرَ الشَّيْءَ پاسكىنا دەپ قارىدى؛ مەينەتلىكىدىن ئاغرىندى

اِسْتَقَرَّ فِى الْمَكَانِ أَو بِهِ مۇقىم ئۇرونلاشتى

اِسْتَقْرَأَ هُ نامەلۇم كىشىگە ئوقۇتتى

اِسْتَقْرَأَ الْأُمُورَ تەكشۈردى؛ تەتقىق قىلدى؛ يىغىنچاقلىدى

اِسْتِقْراء تەتقىق قىلماق؛ ئىندوكسىيە؛ ئومۇملاشتۇرماق

اِسْتِقْرار مۇقىم، تىنچ

اِسْتَقْرَبَ هُ الشَّيْءَ يېقىنلاشتى دەپ قارىدى، يېقىن ھېس قىلدى

اِسْتَقْرَضَ مِنْهُ پۇل قەرز بېرىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَقْرَنَ الدَّمْلَ يىرىڭداپ قالدى

اِسْتَقْرَى كۈتۈۋېلىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَقْسَمَ نەرسە بۆلۈشنى تەلەپ قىلدى؛ بۆلۈشنى (نەرسىنى) تەلەپ قىلدى

اِسْتِقْصاء تەكشۈرمەك؛ سۈرۈشتۈرمەك

اِسْتَقْصَرَ هُ پاكار دەپ ئاغرىندى؛ قىسقا دەپ قارىدى

اِسْتَقْضَى الْأَمْرَ أَو فِيهِ ئۆزۈل-كېسىل تەكشۈردى

اِسْتَقْضَى هُ الدَّيْنَ قەرز تۆلىدى

اِسْتِقْطاب ماگنىتلىق تارتىش كۈچى

اِسْتِقْطار تامچىلىتىش

اِسْتَقْطَرَ الْمَاءَ أَو نَحْوَهُ تامچىلاتتى

اِسْتَقْطَرَ الْأَزْهارَ سۈيۈقلۇق ئالدى

اِسْتَقْطَعَ أَرْضًا يەر بۆلۈپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَقَلَّ مۇستەقىل

اِسْتَقَلَّ بِالْأَمْرِ مۇستەقىل بىر تەرەپ قىلماق

اِسْتَقَلَّ قِطارًا ئولتۇرغۇزدى

اِسْتَقَلَّ الشَّيْءَ ئۇستىگە ئالدى؛ كۆتۈرۈۋالدى

اِسْتِقْلال مۇستەقىل؛ ئۆزىگە-ئۆزى خوجا

اِسْتِقْلالِيَّة ئاپتونومىيە ھوقۇقى

اِسْتَقْوَسَ بىلىنى ئەگدى؛ دۇمچەك بولۇپ قالدى

اِسْتَقْوَى كۈچىيىش تەلەپ قىلدى

اِسْتَقَى مِنهُ ئۇسسۇزلۇق سورىدى

اِسْتَكَانَ بويسۇندى، ئەل بولۇش

اِسْتِكَانَة بويسۇنۇش، ئەل بولۇش

اِسْتَكْبَرَ ئۆزىنى چوڭ چاغلىدى؛ ھاكاۋۇرلۇق قىلدى

اِسْتَكْبَرَ الْأَمْرَ ئۇلۇغ؛ مۇھىم دەپ قارىدى

اِسْتَكْتَبَ هُ كاتىپلىققا تەكلىپ قىلدى

اِسْتَكْتَبَ هُ الشَّيْءَ يېزىشقا ياكى ئېغىزچە ئېيتىپ يېزىشكە تەكلىپ قىلدى

اِسْتَكْتَمَ هُ السِّرَّ مەخپىي تۇتۇشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَكْثَرَ الشَّيْءَ كۆپ دەپ قارىدى

اِسْتَكْثَرَ مِنَ الشَّيْءِ كۆپ ئىشلەش، كۆپ قىلىش؛ كۆپ بولۇشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَكَدَّ هُ ئالدىراتتى، سۈيلىدى

اِسْتَكْرَشَ قورسىقى چوڭىيىپ قالدى

اِسْتَكْرَهَ الشَّيْءَ بىزارلىق ھېس قىلدى

اِسْتَكْرَى مِنْهُ الشَّيْءَ ئىجارىگە ئېلىپ ئىشلەتتى

اِسْتِكْصَاف بايقاش؛ ئاشكارىلىنىش؛ تەكشۈرۈش

اِسْتِكْصَاف جُيُولُوجِيّ گېئولوگىيلىك تەكشۈرۈش

اِسْتَكْشَفَ ئاشكارىلىنىشى؛ كۆرۈنۈشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَكْشَفَ عَنِ الشَّيْءِ تەكشۈردى؛ چارلىدى

اِسْتَكَفَّ بِهِ النَّاسُ قورشىدى

اِسْتَكَفَّ النَّاسَ ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلدى

اِسْتَكْفَى هُ الشَّيْءَ يېتەرلىك تەرسە- كېرەك بەردى

اِسْتِكْمَال پۈتۈن، ھەممە؛ ئورۇنداپ بولۇش؛ مۇڭەپپەقىيەت قازىنىش

اِسْتَكْمَلَ الشَّيْءَ ئورۇنداپ بولدى؛ ئىش تۈگەتتى

اِسْتَكَنَ لَهُ بويسۇندۇردى؛ ئەل قىلدى، ئۆزىنى كەمستتى

اِسْتَكَنَّ يوشۇردى؛ ئۇۋا سالدى

اِسْتَكْنَهَ الْأَمْرَ ئۇزۇل-كېسىل تەكشۈردى؛ تەتقىقاتقا كىرىشتى، چوڭقۇر تەتقىق قىلدى

اِسْتَلَّ الشَّيْءَ يېنىككىنە ئارتتى

اِسْتَلَامَ ئۇچراشقا تېگىشلىك ئېسىلەش؛ ئەيىبلەشكە ئۇچرىشى

اِسْتَلْأَمَ ساۋۇت-دۇبۇلغا كىيدى

اِسْتِلَام قوبۇل قىلماق؛ يىغماق

اِسْتَلَانَ هُ يۇمشاتتى؛ يۇمران دەپ قارىدى

اِسْتِلْحَاق يېتىۋرۈپ قويغان تەرسە- لىرنى تونۇۋېلىش

اِسْتَلْحَقَ هُ يىتىۋروپ قويغان بالا.

اِسْتَلَذَّ الشَّيْءَ أو بِهِ تەملىك هېس قىلدى: قىزىقارلىق دەپ قارىماق

اِسْتَلْزَمَ الشَّيْءَ زۆرۈر دەپ قاردى، ئېھتىياجلىق دەپ بىلدى

اِسْتَلْطَقَ هُ سىپايە هېس قىلدى: يېقىن دەپ قاردى

اِسْتَلَفَ الْمالَ باشقىلاردىن پۇل ئارىيەت ئالدى

اِسْتَلْفَتَ النَّظَرَ دىققىتىنى قوزغىدى؛ دىققىتىنى تارتماق

اِسْتِلْقاء ياتماق

اِسْتَلْقَى ياتتى، ئوخشىسىغا ياتتى

اِسْتَلَمَ الشَّيْءَ تاپشۇرۇۋالدى؛ قوبۇل قىلدى

اِسْتَلْهَمَ اللّٰهَ ئىلهام ئىزدەش

اِسْتِماتَ ئېلىشتى؛ ئۆلۈمنى ئىزدىدى؛ جېنىنىڭ بارىچە؛ ئۆلۈمگە پىسەنت قىلماي ئېلىشتى

اِسْتَماحَ هُ ئىلتىپات تەلەپ قىلدى؛ مۇكاپات تەلەپ قىلدى

اِسْتِمارَة جەدۋەل

اِسْتِماع ئاڭلىماق؛ قوبۇل قىلماق (ئاڭلاپ)

اِسْتِمال يېيىماق، ياي بولماق

اِسْتَمال هُ تارتماق؛ قوبۇل قىلماق

اِسْتَمْتَعَ بِهِ أو مِنْهُ بەھرىمەن بولدى؛ ھۇزۇرلاندى، ئۆزۈن مۇددەت بەھرىمەن بولدى، پايدىلاندى

اِسْتَمَدَّ مِنْهُ شَيْئًا دىن ... قولغا كەلتۈردى

اِسْتَمَرَّ ئۆزلۈكسىز؛ ئۇدا؛ داۋاملاشتۇردى

اِسْتَمَرَّ بِكَذا ئۇدا...

اِسْتَمْرَأَ الطَّعامَ تەملىك هېس قىلدى

اِسْتِمْرار ئۆزلۈكسىز؛ توختاۋسىز

اِسْتَمْرَضَ كېسەل بولۇۋالدى؛ كېسەل بولغان قىياپەتكە كىرىۋالدى

اِسْتَمْسَكَ بِهِ چىڭ تۇردى؛ قەتئىي داۋاملاشتۇردى

اِسْتَمْسَكَ عَنِ الْأَمْرِ چەكلىدى، ئۆزىنى توختاتتى

اِسْتَمْسَكَ الْبَوْلُ سۈيدۈك يولى راۋان بولمىدى

اِسْتَمْطَرَ اللّٰهَ (ئاللادىن) يامغۇر تىلىدى

اِسْتَمْطَرَ ا الزَّرْعُ يامغۇرغا موھتاج بولدى

اِسْتَمَعَ هُ أو إِلَيْهِ ئاڭلىدى؛ دىققەت قىلدى

اِسْتَمْكَنَ كوچەيتتى؛ مۇستەھكەملەندى

اِسْتَمْكَنَ مِنْ كَذا قولدىن كېلەدۇ؛ ھۇددىسىدىن چىقالايدۇ

اِسْتَمْلَحَ الشَّيْءَ گۈزەل دەپ قارىدى؛ چىرايلىق دەپ قارىدى

اِسْتَمْلَكَ مِنَ الشَّيْءِ پىششىق بىلدى؛ ئىگىلىدى

اِسْتَمْلَى هُ الْكِتابَ ئېغىزدا دەپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَمْهَلَ هُ مۇددەتنى ئۇزارتىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَنَّ بِطَرِيقَتِهِ ئايلاندى؛ ئۇرنەك قىلىۋالدى

اِسْتَنابَ هُ ۋەكىل قىلىپ ئەۋەتتى؛ باشقىلارغا ھاۋالە قىلدى

اِسْتَنارَ نۇر چاچتى؛ چۈشەندى

اِسْتَنارَ بِكَذا ... بىلەن يورۇتتى

اِسْتَنامَ إِلَيْهِ ئىشەنچلىك؛ زىچ؛ يېقىن بولدى

اِسْتَنامَ إِلَى الشِّدَّةِ پۇرسەتتىن پايدىلاندى

اِسْتَنْبَأَ هُ سۇرۇشتە قىلدى

اِسْتِنْباط بايقىماق، كەشىپ قىلماق؛ كەشىپىيات؛ يەكۈنلەمەك؛ قىزماق؛ قوبۇل قىلماق

اِسْتَنْبَتَ تېرىدى

اِسْتَنْبَطَ هُ بايقىدى؛ كەشىپ قىلدى؛ قوبۇل قىلدى

اِسْتَنْبَهَ مِنْ نَوْمِهِ ئويغاندى؛ ھوشىغا كەلدى

اِسْتِنْتاج خۇلاسە، ئەقلىي خۇلاسە، يەكۈن چىقاردى

اِسْتَنْتَجَ خۇلاسە، ئەقلىي خۇلاسە، يەكۈن چىقاردى

اِسْتَنْجَدَ هُ أَوبِهِ ياردەم تەلەپ قىلدى؛ قۇتقۇزۇشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَنْجَزَ الْحاجَةَ ئىجرا قىلىشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَنْجَى تەرەتتىن كېيىن پاكىز سۈرتتى

اِسْتَنْجَى مِنْهُ الشَّيْءَ قايتۇرۇۋالدى

اِسْتَنَدَ إِلَيْهِ تايانىدى

اِسْتِنْزال ئېلىۋەتمەك؛ چىقىرىۋەتمەك

اِسْتَنْزَفَ الْماءَ ھەممىسى چىقىرىۋەتتى

اِسْتَنْزَلَ هُ چۈشۈردى؛ چىقىرىۋەتتى

اِسْتَنْسَبَ قوشۇلدى؛ ئېتىراپ قىلدى

اِسْتَنْسَبَ هُ نەسەبنى سۈرۈشتۈردى

اِسْتَنْسَرَ ۋەھشىيلىشىپ كەتتى؛ قەبىھلەشتى

اِسْتَنْشَأَ الْأَخْبارَ ئېھكەمكۈرسىيە قىلدى؛ سۈرۈشتە قىلدى

اِسْتِنْشاق قوبۇل قىلماق؛ سۈمۈرمەك

اِسْتَنْشَطَ جانلىنىپ كەتتى؛ ئاكتىپلىشىپ كەتتى

اِسْتَنْشَقَ الرَّائِحَةَ سۈمۈردى؛ پۇرىدى

اِسْتَنْشَقَ الْأَخْبارَ مەسلىھەت سورىدى، مۇراجىئەت قىلدى

اِسْتَنْشَى پۇراش؛ سۈمۈردى

اِسْتَنْصَحَ هُ سورىدى

اِسْتَنْصَرَ هُ ياردەم تەلەپ قىلدى

اِسْتَنْصَرَ بِهِ قۇتقۇزۇشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتِنْطاق سۇرۇشتە قىلدى؛ كوچىلاپ سورىدى

اِسْتَنْطَقَ هُ گەپ قىلدۇردى؛ سورىدى

اِسْتَنْظَرَ هُ كۈتتى، ئارزۇ قىلدى، ئۈمىد قىلدى

اِسْتِنْظار ئۈمىد قىلماق، كۈتمەك، ساقلىدى

اِسْتِنْفاد خورىماق، خوراپ تۈگەتمەك

اِسْتَنْفَدَ الشَّيْءَ ئىشلىتىپ بولدى

اِسْتَنْفَرَ الْقَوْمَ ئاممىنى سەپەرۋەر قىلدى

اِسْتَنْفَرَ هُ قاچۇرۇۋەتتى

اِسْتَنْفَعَ الشَّيْءَ پايدىلاندى

اِسْتَنْفَعَ بەھرىمەن بولدى

اِسْتَنْفَقَ الْمالَ مال-دۇنياسىنى سېتىپ تۈگەتتى

اِسْتَنْقَذَ هُ مِنْ كَذا قۇتقۇزدى

اِسْتَنْقَصَ الثَّمَنَ باھا چۈشۈرۈشنى تەلەپ قىلدى

اِسْتَنْقَصَ هُ يەتمەيدۇ دەپ قارىدى؛ كەم ھېس قىلدى

اِسْتَنْقَعَ الْماءُ راۋان ئاقماسلىق؛ لاي-لاتقىلارنى ئېقىتتى

اِسْتِنْكار ئەيىبلىمەك

اِسْتَنْكَرَ الْأَمْرَ ئەيىبلىدى، نارازى بولدى

اِسْتَنْكَفَ مەغرۇرلاندى، تەمەننا قويدى

اِسْتَنْكَفَ عَنِ الشَّيْءِ ئەرزىتمىدى؛ كەمسىتتى، پەس كۆردى

اِسْتَنْهَجَ الطَّرِيقُ يول تۈزلىدى

اِسْتَنْهَجَ مَسْلَكَ فُلانٍ ئەگەشتى

اِسْتَنْهَرَ زورايتتى، چوڭايتتى

اِسْتَنْهَضَ هُ روھلاندى، قوزغالدى

اِسْتَهالَ الْأَمْرَ قورقۇنچلۇق دەپ قارىدى

اِسْتَهانَ بِهِ أوفِيهِ ئاسان دەپ قارىدى؛ مەنسىتمىدى

اِسْتِهانَة مەنسىتمەسلىك، كۆزگە ئىلماسلىق

اِسْتِهْتار تەپتارتماسلىق؛ بىشىملىك، چېچىلاڭغۇ، شالاق؛ تەتۈر؛ ئۆز بېشىمچىلىق

أُسْتُهْتِرَ بِهِ ... غا چۆكۈپ قېلىش،

... گه مەپتۇن بولۇپ قېلىش

اِسْتَهْتَرَ بِقُوَّةٍ ھەدىسىلا قورال ئىشلىتىش

اِسْتَهْتَرَ تەتۇرلۇك؛ بەكۆڭۈلسىزلىك؛ شاللاقلىق قىلدى

اِسْتَهْتَرَ بِهِ ئەيمەندى؛ ھەددىدىن ئاشتى، بىشىم، مەنمەنچى، يولسىز بولدى

اِسْتِهْجان بەتبەشىرە دەپ قارىماق؛ رەزىل دەپ قارىماق، قاراپ قويۇشقا ئەرزىمەيدىغان

اِسْتَهْجَنَ هُ تۇڭۇن دەرىجىلىك دەپ قارىدى، قەبىھ دەپ قارىدى؛ غەزەپ بىلەن مۇئامىلە قىلدى

اِسْتَهْدَفَ لِكَذا ئاسانلا پالاكەتكە ئۇچراتتى، ئاسانلا ... غا ئۇچرىدى

اِسْتَهْدَفَ إِلَى كَذا ... نى نىشان قىلدى، نىيەت ... قىلدى

اِسْتَهْدَى مەسلىھەت سورىدى؛ مۇراجىئەت قىلدى

اِسْتَهْدَى بِهِ ئايلاندى، ئاساسەن؛ بويىچە؛ تەقلىدىي، دوردى

اِسْتَهْزَا بِهِ أو مِنْهُ مەسخىرە قىلدى

اِسْتِهْزاء مەسخىرە قىلماق؛ كولىماق

اِسْتِهْزائِيّ مەسخىرە قىلماق؛ قاقشاتماق

اِسْتَهَلَّ الْمُتَكَلِّمُ ئاۋازنى يۇقىرى كۆتۈردى؛ يۇقىرى ئاۋازدا سۆزلىدى، يۇقىرى ئاۋازدا نۇتۇق سۆزلىدى

اِسْتَهَلَّ الشَّهْرُ بوشلۇقتا يېڭى ئاي پەيدا بولدى؛ ئاي (قەمەرىيە) كالېندارى باشلاندى

اِسْتَهَلَّ الْعَمَلَ أو بِهِ باشلىدى؛ كىرىشتى

اِسْتِهْلاك ئىستېمال قىلدى؛ خورىدى؛ ياندۇردى؛ قايتۇردى؛ تۆلىدى

اِسْتِهْلال باشلىماق؛ باشلىنىشى

اِسْتِهْلال مُوسِيقِيّ مۇقەددىمە

اِسْتِهْلالِيّ باشلىنىشى، دەسلەپكى قەدىمى

اِسْتَهْلَكَ فِي الْأَمْرِ كۆچىنى ئايىمىدى، جان تىكىپ ئىشلىدى

اِسْتَهْلَكَ الشَّيْءَ ئىستېمال قىلدى؛ تۆگەتتى

اِسْتِهْواء جەلپ قىلماق؛ قايمۇقتۇرۇپ قالماق، ئازدۇرماق، يولدىن چىقارماق؛ زۇكام، شامالدىماق

اِسْتَهْوَى هُ ھوشىدىن كەتكۈزدى؛ ئەس-ھوشىنى يوقاتتى

أُسْتُهِيمَ مەپتۇن قىلدى، ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ ئېسىدىن ئاداشتۇرۇۋەتتى

إِسْتِواء تۈز، ئاددىي؛ باراۋەر، ئوخشاش

خَطّ الإِسْتِواء ئىكۋاتور

إِسْتِوائِيّ ئىكۋاتورنىڭ؛ ئىسسىق بەلۋاغنىڭ

إِسْتَوْبَقَ يوقالدى؛ غايىب بولدى؛ يوقىتىلدى

إِسْتَوْثَقَ مِنْهُ تەكشۈردى، ئايدىڭلاشتۇردى

إِسْتَوْثَقَ مِنَ الأَمْوالِ قوغدىدى (مال-مۈلكىنى)

إِسْتَوْجَبَ هُ مەجبۇرىيەت دەپ قارىدى؛ مەسئۇلىيەت دەپ قارىدى

إِسْتَوْجَبَ الشَّيْءَ ئەرزىيدۇ؛ تېگىشلىك تەلەپ قويدى

إِسْتَوْجَزَ الْكَلامَ ئۈزۈندە، پارچە؛ قىسقىچە، يىغىنچاق ئۈزۈنلاشتۇردى

إِسْتَوْجَنَ الْحُبُّ قَلْبَهُ مۇھەببەت، يۈرەكنى لەرزىگە سالدى

إِسْتَوْحَشَ قاقاس بولدى؛ زېرىكىش ھېس قىلدى؛ يېگانە ھېس قىلدى

إِسْتَوْحَشَ مِنْهُ ئۆچ كۆرۈپ قالدى؛ بىزار بولدى، يىرگەندى، يامان كۆردى

إِسْتَوْحَشَ لَهُ سېغىندى

إِسْتَوْحَى الشَّيْءَ ئىلھام ئالدى؛ ئىلھامغا ئېرىشىشنى تەلەپ قىلدى

إِسْتَوْدَعَ الرَّجُلَ الشَّيْءَ ھاۋالە قىلدى؛ ساقلىدى؛ ئامانەت قويدى؛ قويۇپ قويدى

إِسْتُودِيو ئىستودىيە؛ كىنو؛ رەسىمخانا، سۈرەتكە ئېلىش ئۆيى

إِسْتَوْرَدَ الشَّيْءَ ئىمپورت قىلدى؛ كىرگۈزدى

إِسْتَوْرَطَ قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالدى، نېمە قىلىشنى بىلەلمەي قالدى؛ پوتون رېھىسنى مەركەزلەشتۈردى

إِسْتَوْرَى الزَّنْدَ ئوت ئاچتى؛ تەپكىنى باستى

إِسْتَوْرَى هُ رَأْيًا كۆز قارىشىنى ئوتتۇرىغا قويدى

إِسْتَوْزَرَ فُلانًا سىنىستىرلىقچا سايلىماق، ۋەزىرلىككە ئۈستۈرمەك

إِسْتَوْسَعَ الشَّيْءُ مەينەت بولۇپ كەتتى؛ پاسكىنا، مەينەت بولۇپ كەتتى

إِسْتَوْسَعَ كېڭەيمەك؛ بىپايان بولدى

إِسْتَوْسَعَ الْمَكانَ مەلۇم جايىنىڭ كەڭلىكىنى بايقىدى

إِسْتَوْسَقَ الأَمْرُ تەرتىپلىك ۋە

رەتلىك؛ سىستېمىلىق؛ ھەقـ
قىي تۇرده يولغا قويىدى؛ تەييار
بولدى

اِسْتَوْصَفَ الطَّبِيبَ دوختۇر تەكلىپ
قىلىپ رېتسىپ يازدۇردى

اِسْتَوْصَى بِفُلانٍ خَيْرًا بىراۋغا تاپـ
لمغان بويىچە مۇئامىله قىلدى

اِسْتَوْضَحَ چۈشەندۈروشنى تەلەپ
قىلدى

اِسْتَوْضَحَ عَنِ الْأَمْرِ تەكشۈرتتى؛
ئىزدەندى

اِسْتَوْضَعَ مِنْ كَذا قويۇۋېتىشنى
تەلەپ قىلدى؛ ئازايتىشنى تەلەپ
قىلدى؛ تۆۋەنلىتىشنى تەلەپ
قىلدى

اِسْتَوَطَ الْأَمْرُ قالايمىقان؛ مۇرەككەپ
بولدى

اِسْتَوْطَنَ الْمَكانَ مۇقىم ئائىلىلىكـ
لەر؛ مۇقىم ئولتۇراقلىشىش

اِسْتَوْعَبَ هُ پىششىق بىلدى؛ ئىگـ
لىدى

اِسْتَوْعَبَ الْوِعاءُ الشَّيْءَ قاچىلىدى؛
سىغدۇردى

اِسْتَوْعَبَ الشَّيْءَ يىلتىزىدىن
قومۇردى

اِسْتَوْعَى الشَّيْءَ ھەممىنى ئېلىپ
كەتتى، ھەممىنى ئېلىپ
قۇرۇقداپ قويدى

اِسْتَوْفَى هُ ئەسلىگە ئېلىشنى تەلەپ
قىلدى؛ ئىجرا قىلدى؛ پۈتۈنـ
لەي ئەسلىگە ئالىشى

اِسْتَوْفَى الْخاناتِ جەدۋەل تولدۇردى

اِسْتَوْقَحَ الْأَمْرَ كۈتتى، كۈتۈلمـ
گەندە؛ قورقۇتتى، دەككە-
دۈككىدە قالدى؛ تەشۋىشكە
چۈشۈپ قالدى

اِسْتَوْقَفَ هُ توختاتتى؛ توختاتتى

اِسْتَوْقَفَ الْأَنْظارَ باشقىلارنىڭ دىققـ
تىنى ئۆزىگە تارتتى، دىققەت
ئېتىبارىنى تارتتى

اِسْتَوْلَدَ الْمَرْأَةَ قورسىقىدا قالدۇر-
دى؛ ھامىلىدار بولدى

اِسْتَوْلَى عَلَيْهِ ئىگىلىدى؛ غەلىبە
قىلدى، بويسۇندۇردى؛ مەقسەتـ
كە يەتتى

اِسْتَوْهَبَ الْهِبَةَ فُلانًا أَومِنْهُ سوۋغات
ئالدى؛ قوبۇل قىلدى

اِسْتَوَى ئادىل؛ تۈز؛ سىلىق بولدى

اِسْتَوَى هَذا بِذَلِكَ باراۋەر،
ئوخشاش؛ تەڭ كېلىدى، بىر
تاياقتا ھەيدىدى

اِسْتِياء غەزەپلەنمەك، ئاچچىقلاـ
ماق؛ نارازى بولماق

اِسْتَيْأَسَ مِنْهُ ئۈمىدسىزلەندى، رايى
يانىدى

اِسْتِيداع قويۇپ بېرىشنى تەلەپ
قىلدى؛ زاپاس قوشۇن

فی الْإِبْتِيداع ھەربىي مەجبۇرىيەت ئۇتەش تىزىملىكىدە

إِسْتِيراد ئىمپورت قىلماق، كىرگۈزمەك

إِجازَة الْإِسْتِيراد كىرگۈزۈشكە رۇخسەت قىلىش گۇۋاھنامىسى

إِسْتَيْسَرَ الْأَمْرُ ئاسان، قولايلىق؛ ئوڭۇشلۇق، راۋان؛ تەييار بولدى

إِسْتَيْسَرَ لَهُ بويسۇندۇرماق؛ تەسلىم قىلدى

إِسْتِيفاء تاماملىماق، ئىجرا قىلماق؛ قايتۇرماق (قەرزنى)

إِسْتَيْقَظَ ئويغاندى، ھوشىنى يىغدى

إِسْتَيْقَظَ هُ ئويغىتىش

إِسْتَيْقَظَ لِلْأَمْرِ ئېھتىيات قىلدى، پەخەس بولدى

إِسْتَيْقَنَ الْأَمْرَ أو بِهِ قەتئىي ئىشەندى، شەكسىز ئىشەندى

إِسْتَيْمَنَ بِهِ ... نى ياخشىلىقنىمك بېشارىتى دەپ بىلدى

إِسْتَيْمَنَ هُ قەسەم قىلدۇردى، قەسەم قىلىشقا مەجبۇرلىدى

أَسْجَحُ جـ سُجْح كېلىشكەن ئەر؛ سەرۇي قامەت

أَسْحَتَ قانۇنسىز ھالدا پايدىنى كۆزلىدى

أَسْحَتَ هُ بۇزۇۋەتتى، بۇزغۇنچىلىق قىلدى

أَسْحَتَ تِ التِّجارَةُ قانۇنسىز سودا؛ قاراڭغۇ بازار سودىسى قىلدى

أَسْخَطَ هُ تەتۈرلەت قىلدى، چىشىغا تەگدى

أَسْخَمُ جـ سُخْم قارا

إِسْخَمَّ قارىلىدى؛ بۇلغىۋەتتى

أَسْخَنَ هُ قىزىتتى، ئىسىتتى

أَسَدَّ فيه زەربە بەردى، قارىغا ئالدى؛ ئوتتۇرىدا تۇردى

أَسَد جـ أُسْد و آساد و آسْد و أُسُود و أُسْدان شىر

أَسَدٌ نىسبەتەن توغرا، نىسبەتەن مۇڭاپىق

أَسْدَفَ اللَّيْلُ كەچ

أَسْدَفَ تْ عَيْنا هُ (كۆز نۇرى) غۇۋا

أَسْدَلَ السِّتارَ ئاچتى (پەردە)؛ چۈشۈردى (پەردە)؛ قويماق؛ چۈشۈردى (ياغلىقنى)؛ ئاچتى (ئىشىك)؛ ياقتى (توك)

أَسْدَى بِيَدِهِ قولىنى سوزدى

أَسْدَى الشَّيْءَ إِلَيْهِ سوۋغا قىلدى

أَسَرَّ هُ خۇشال قىلدى؛ خۇش قىلدى

أَسَرَّ إِلَيْهِ السِّرَّ مەخپىي سۆھبەت قىلدى؛ چىن سۆزىنى ئېيتتى

أَسَرَّ السِّرَّ مەخپىيەتلىكنى ساقلىدى

أَسَرَ ... أَسْرًا و إِسارًا الرَّجُلَ

ئەسىر؛ ئولجا

أَسَرَ أَسْرًا وإِسارَةً تاسما بىلەن باغلىدى

أَسْر ئەسىر؛ ئولجا

أَسْر سۆيدۈك يولى توسۇلۇپ قالدى

أَسْرَأَ تِ الْأُنْثَى تۇخۇم چىقىرىش مەزگىلى يېتىپ كەلدى

إِسْراء كېچىدە يۈرمەك

اَلْإِسْراء مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ مىئراجغا چىقىش سەپىرى

إِسْرائِيلُ ئىسرائىل

إِسْرائِيلِيّ ئىسرائىلنىڭ

إِسْراف ئىسراپ قىلماق؛ ھەددىدىن ئاشماق، ئاشۇرۇۋەتمەك

أَسْرَب. أَسْرَبّ سىياھ، كاربون

أَسْرَة ج أُسَر ئائىلە، ئائىلە-تاۋابىئاتى؛ سۇلالىلەر

أَسْرَعَ فِي كَذا تېز قىلدى، تېز بېجىردى

أَسْرَقَ الْمالَ ئىسراپچىلىق قىلدى، قالايمىقان پۇل خەجلىدى

أَسْرَقَ فِي كَذا ئارتۇق، زىيادە، چەكلىمىسى يوق، ئۆز مەيلىچە ئىش قىلدى

أَسْرُوع يېشىل قۇرت

أَسْرَى كېچىدە يۈردى

أَسْرَى الثَّوْبَ عَنْ فُلانٍ كىيىمنى سالدۇرۇۋەتتى؛ كىيىمنى ئېلىۋالدى

أَسَّسَ الْبِناءَ ئاساس سالدى، تىكلىدى، ئۇل سالدى

إِسْطام لاخشىگىر

إِسْطامَة الْبابِ ئىشىك كىشكى

إِسْطامَة الْقُفْلِ بوسۇغا

إِسْطَبْل ئات ئېغىلى

أَسْطَعْ ج سُطْع ئۇزۇن بويۇنلۇق

أُسْطُوانَة ج أَساطِينُ شار؛ يۇمىلاق؛ ناخشا پلاستىنكىسى، شار

أُسْطُوانِيّ شار، شارسىمان

أُسْطُورَة ج أَساطِيرُ سىرلىق گەپ، چۆچەك؛ مەسەل، رىۋايەت؛ قىزىقارلىق پاراك

أُسْطُورِيّ سىرلىق، ئاجايىپ-غارايىپ

أُسْطُول ج أَساطِيلُ فىلوت؛ دۆلەتنىڭ دېڭىز ئارمىيە كۈچى

أُسْطَى ئۇستاز (قول-ھۈنەرۋەنلەرنىڭ ئاتىلىشى)

إِسْعاف قۇتقۇزماق؛ ياردەم بەرمەك

أَسْعَدَهُ شادلاندۇردى، بەختلىك قىلدى؛ ياردەم بەردى، قوللىدى

أَسْعَرَ النّارَ أو الْحَرْبَ ئوت تۇتاشتۇردى؛ ئۇرۇش ئوتىنى ئۇلغايتى

تتى: ئۇرۇش قوزغىدى

أَسْعَرَ الشَّيْءَ باھاسىنى بېكىتتى، باھا قويدى

أَسْعَفَ هُ قۇتقۇزدى؛ ياردەم بەردى

أَسْعَنَ ھېسابات تۇرغۇزدى

أَسْعَى الرَّجُلَ غەيرەتلەندۇردى، روھلاندۇردى

أَسَفَّ ئەخلاقى ناچار، چىرىكلەشتى، پەسكەشلەشتى؛ قاچتى

أَسَفَ ئەپسۇسلانماق؛ ناھايىتى ئەپسۇس؛ كەچۈرۈڭ

أَسِفَ ـَ. أَسَفًا عَلَيْهِ ئەپسۇس؛ قايتۇرماق؛ ئەپسۇسلانماق؛ تەزىيە بىلدۇرمەك؛ ماتەم تۇتماق

أَسْفار ج سەپەر، ئۇزۇن سەپەرگە چىقماق؛ كلاسسىك ئەسەر

أَلْأَسْفار الْمُنْزَلَة ئىنجىل، كلاسسىك

أَسْفار مُوسَى الْخَمْسَةُ مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ بەش دەستۇرى

إِسْفاق قاچماق، قېچىپ كەتمەك؛ پەسكەش، رەزىل

أَسْفَرَ الْفَجْرُ شەپەق يوقاتتى

أَسْفَرَ تِ الْمَرْأَةُ رومالنى ئېچىۋەتتى

أَسْفَرَ عَنْ كَذا ئەك ئاخىرى

أَسْفَعُ ج سُفْع قىزغۇچ قارا

أَسْفَقَ الْبابَ جاك قىلىپ ئىشكىنى ئەتتى، ئىشكىنى قاتتىق باپنى

أَسْفَلُ ج أَسافِلُ ئەك ئالدىنقى قىسمى؛ تۇرمىدىكى غەزەپ ئوتى

أَسْفَلْت ئاسفالت، قارامايى

إِسْفَنْج بۇلۇت، يۇمشاق پاختا

إِسْفَنْجِيّ بۇلۇتنەك، يۇمشاق

إِسْفِيداج سىماپ

إِسْفِين شىنا

إِسْفِينِيّ شىنىدەك

إِسْقاط ئاغدۇرماق، يوقاتماق؛ ئېلىۋەتمەك؛ ھامىلە چۈشۈپ كەتمەك

إِسْقالَة دەسسەش تاختىسى

أَسْقَطَ هُ غۇلاتتى، يوقاتتى؛ ئېلىۋەتتى، چىقىرىۋەتتى

أَسْقَطَ تِ الْمَرْأَةُ بويىدىن ئاجراپ كەتتى؛ بۇرۇن تۇغدى

أُسْقِطَ مۇشكۇل ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويۇلدى

أُسْقُف. أُسْقُفّ ج أَساقِفَة و أَساقِيفُ ئېپىسكوپ

أُسْقُفِيّ ئېپىسكوپنىڭ، ئېپىسكوپلار كېڭىشىنىڭ

أَسْقَمَ هُ ئاغرىتتى؛ زېرىكتۇردى

أَسَكُّ پاك

إِسْكاف موزدوز

إِسْكافِيّ موزدوز

أَسْكَتَ هُ تىنچلاندۇردى؛ ئاغزىنى يۇمدۇردى

إِسْكِنْش يالغۇز پەردىلىك ئويۇن

إِسْكَنْدَرِيّ شوتلاندىيە؛ شوتلاندىيلىك

أَسْكَرَ هُ مەستخۇش قىلدى؛ مەست قىلدى

أُسْكُفَّة بوسۇغا، دېرىزە تەكچىسى

إِسْكِمِياوِيّ ئىسكىمۇسلار

أَسْكَنَ هُ الدّارَ تۇرغۇزماق؛ قالدۇرماق؛ قوندۇرماق

أَسْكَنَ بىچارە بولۇپ قالدى

إِسْكَنْدَر الْأَكْبَر ئىسپىراتور ئالېكساندىر

أَلْإِسْكَنْدَرِيَّة ئالېكساندرىيە

أُسْكُوفَة الْبابِ بوسۇغا

أَسْكُولابِيّ تېببابەتچىلىك ئىلمى؛ تېببىي تېخنىكىلىق؛ دورىنىلىق

إِسْكِي قارشىلىشىش تاختىسى

أَسْكِيم كاسايا، راھىبلىق كىيىمى

أَسَلَ هُ ئۇتكۇر، ئىتتىك؛ ئۇچلىدى

أَسْلَى هُ خۇشال قىلدى، شادلاندۇردى؛ ئەج پۇشۇقىنى چىقاردى؛ تەسەللىي بەردى

أَسْلاك ج يىپ؛ سىم ئارغامچا

أَسْلاك شائِكَة تىكەنلىك سىم تور

أَسْلاك مَفْتُولَة كابېل

إِسْلام بويسۇنماق؛ ئېتىقاد قىلىش؛ ئىشىنىش

أَلْإِسلام ئىسلام دىنى

إِسْلامِيّ ئىسلام دىنىنىڭ، ئىسلامىيەتنىڭ

إِسْلامِيَّة ئىسلامىيەت

أَسَلَة تىل ئۇچى؛ تىكەن؛ تىغ

أَسْلَتْ ج سْلْت بۇرنى كېسىۋېتىلگەن

أَسْلَسَ قِيادَهُ بويسۇندۇردى؛ ئىتاەت قىلدۇردى

أَسْلَعُ ج سْلْع پۇتى ئېچىلغان؛ ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغان؛ دۇمچەك

أَسْلَفَ الْأَرْضَ تېرىلغۇ يەر؛ تۇز يەر

أَسْلَفَ هُ مالاً پۇل ئارىيەت بەرمەك

أَسْلَكَ هُ الْمَكانَ أو فيهِ أو بِهِ أو عَلَيْهِ ئىچىدە تۇرغۇزدى

أَسْلَكَ الْخَيْطَ فى الإِبْرَةِ يىڭنىگە يىپ ئۆتكۈزدى

أَسْلَمَ ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلدى

أَسْلَمَ إِلَى فلانٍ تەسلىم بولدى؛ ئەسلىگە قايتتى

أَسْلَمَ عَنْ كَذا ۋاز كەچتى

أَسْلَمَ الرُّوحَ نەپسى ئوختاپ قالدى؛ جان تەسلىم قىلدى

أُسْلُوب جـ أَسالِيبُ ئۇسۇل، چارە، ئامال؛ ئۇسلۇب، خىسلەت، شەكىل، پاسۇن

إِسْم جـ أَسْماء وأَسامٍ وأَسْماوات و أَسامِيّ ئىسىم.فامىلىسى؛ ئىسمى، نامى؛ ئىسىم

أَسْمار كېچىلىك سۆھبەت

إِسْمارَّ جىگەر رەڭگە ئۆزگەرمەك، قوڭۇرراڭگە ئۆزگەرمەك

إِسْماعِيلُ ئىسمائىل

إِسْماعِيلِيّ ئىسمائىل مەزھىپىدىكىلەر

أَسْمَرُ جـ سُمْر جىگەررەڭ؛ ئاچ قارا؛ نەيزە

أَسْمَعَ هُ ئاڭلاتقۇزدى

أَسْمَلَ الثَّوْبُ يىرتىلدى؛ كونىرىدى؛ يىرتىق كىيىم كىيدى

أَسْمَنَ الرَّجُلُ سەمرىپ كەتتى؛ بەيمدى

أَسْمَنَ الطَّعامَ سۈتلۈك يېمەكلىكلەرنى ياسىدى؛ يېمەكلىك ئۈستىگە سۈت سۈركىدى

إِسْمَنْت سېمونت

أَسْمَى الرَّجُلَ زَيْدًا أو بِزَيْدٍ ئۇنى ... زەيد دەپ چاقىردى؛ ئىسىم قويدى، ئاتىدى

أَسْمَى الْكِتابَ كىتاب ئاستى قويدى

أَسْمَى ئەك يۇقىرى، ئەك ئالىيجاناب

إِسْمِيّ نامدىكى؛ ۋۇجۇدكىدىكى؛ ئىسمىنەك

أَسَنَّ ياشقا چوڭ؛ ياشانغان

أَسَنَّ الْماءَ سۇ تۇڭتى؛ سۇغاردى

أَسَنَ ـَ أَسْنًا و أُسُونًا الْماءُ تەمى، رەڭگى ئۆزگەرمەك (سۇنماق)

أَسِنَ ـَ أَسَنًا قوزغىتىشچانلىق؛ گازدا ئايلىنىپ كەتمەك؛ ئۇتكۇر گازدىن زەھەرلىنىپ هوشسىز يوقاتماق

إِسْناد ئاساس، دەلىل، پاكىت؛ جۈملىدىكى سۆز بىلەن سۆزنىڭ مۇناسىۋىتى

أَسْنَدَ هُ قوللىدى، ياردەم قىلدى، يۆلىدى

أَسْنَدَ هُ إِلَى كَذا تايىنىۋالدى، يۆلەندۈردى

أَسْنَى الْبَرْقُ يورۇتتى، نۇر چاچتى

أَسْنَى الْجِوارَ دوستانە مۇئامىلە قىلدى؛ ئىناق ئۆتتى

إِسْهاب ئۇزۇن، تەپسىلىي سۆزلەشمەك؛ تەپسىلىي، ئەزمە؛ كونىلدىماق

إِسْهال الْبَطْنِ قورسىقى ئاغرىماق، ئىچى سۈرمەك

أَسْهَبَ يېگۈزدى

إبرة
يئنه

إبريق
چەينەك، لەۋزق

أربة
كالاسكه

أذن
قولاق

آجرّة
خش

إجانة
لۆيلىش يېرى

أخية — ئاقا

إجاص — ياۋا نەشپۈت

الأرض — يەر شارى

آذريون — ئاق باش گۈل

أبنوس
ئەبنۇس

أرز
گۈرۈچ، شال

إبط
قولتۇق

إجاص
نەشپۈت

أرز
شمشاد

أَسْهَبَ الْكَلامَ أو فيهِ ئۇزۇن پاراڭ-
لاشتى، تەپسىلىي سۆزلىدى
أَسْهَدَ هُ ئۇيقۇسىنى قاچۇردى؛
ئۇخلاتماسلىق
أَسْهَرَ هُ ئۇخلاتمىدى
أَسْهَلَ الدَّواءُ الْبَطْنَ دورا ئىچىنى
سۇردى
أُسْهِلَ ئىچ سۇرۇلدى
أَسْهَمَ لَهُ فى كَذا ئۇنىڭغا بىر
ئۇلۇشنى بەردى
أَسْهُم ئۇلۇش؛ ھەسسە، چەك
أَسْهُم نارِيَّة تاماكا ئوتى؛ ئۇچقۇن
أَسْوار بىلەزۈك
أَسْوان بىئارام قىلىدىغان، مەيۈس-
لەندۈرىدىغان
أَسْوان ئاسۋان (مىسىردىكى بىر
ئۇلكىنىڭ نامى)
أَسْوانِىّ ئاسۋانلىق
أَسْوَة ج أُسًى . إِسْوَة ج إِسًى
ئۇلگە، نەمۇنە
أَسُوج شۇبھىسىز
أَسْوَدُ قارا؛ كۆز ئالمىسى
اِسْوَدَّ قارىغا ئۆزگەردى، قارىداپ
كەتتى
أَسًى فلانًا تەسەللىي بەرمەك؛ ھال
سورىماق
أَسًى ئۇمىدسىزلەندى؛ جاراھەت-
لەندى؛ ئازابلاندى

أَسْياخ ج زىخ، پىچاق، شەمشەر
أَسْياخ فُولاذِيَّة پولات چوشۇق
أَسْيان ئازابلىق، ئازاب-ئوقۇبەتلىك
أَسِيتِلِين ستىلىن
أَسِير ج أَسْرَى و أُسَراءُ و أُسارَى
ئەسىر، ئەسىر ۋە غەنىيمەت
أَسِيف ج أَسَفاءُ جاراھەتلەنگەن
أُسَابَة ج أَسَائِبُ ئازابلىق، ئازاب-
ئوقۇبەتلىك؛ قۇل
أَساحَ عَنْهُ وَجْهَهُ ئارىلاشما ئادەملەر
توپى
أَساحَ فى الأَمْرِ ئەستايىدىل؛
تىرىشتى؛ ئېھتىيات قىلماق
أَسادَ بِهِ أو بِذِكْرِهِ ماختىدى،
مەدھىيىلىدى
أَسادَ الْمَغْنِىّ يۇقىرى ئاۋازدا ناخشا
ئېيتتى
أَسارَ سىگنال بەرمەك؛ سىگنال
بىلەن ئۇقتۇرۇش قىلدى
أَسارَ إِلَيْهِ بِكَذا كۆرسەتتى
أَسارَ عَلَى فُلانٍ نەسىھەت قىلدى؛
يولىيورۇق بەردى؛ تەكلىپ بەردى
إِسارَة سىگنال؛ بەلگە؛ كۆرسەتمە؛
پىكىر؛ نەسىھەت
أَساعَ الْخَبَرَ تارقاتتى
أَساعَ السِّرَّ أو بِهِ ئاشكارىلىدى
إِساعَة خەۋەر، ئاخبارات؛ يالغان

سۆزلىرى

أَشاكَ هُ سانجىدى

أَشأَم ج أَشائِمْ ۋەھشىيلمك ئېلىپ كەلگۈچى

أَشَبَّ ياش قۇراممغا يەتتى

أَشَب ئورمانزارلىق، قويۇق ئورمان

أَشِبَ ـَـ أَشَبًا قويۇق، ئورمىماق؛ مۇرەككەپ

إِشْباع قاندۇرماق، تويغۇزماق

أَشْبَعَ هُ تويغۇزدى

أَشْبَعَ الشَّيْءَ بېيىتتى

أَشْبَهَ هُ دەك، تەك، ئوخشاش بولدى

أَشَتَّ الْأَشْياءَ تارقاتتى، چاچتى

إِشْتاقَ الشَّيْءَ ئۆمىد، ئارزۇ قىلدى

إِشْتاقَ إِلَى فُلانٍ سېغىندى

إِشْتَبَكَ گىرەلەشتى، ئارىلاشتى

إِشْتَبَكَ فى كَذا كىرىشتى، ئاتلاندى

إِشْتَبَكَ الْجَيْشانِ فى الْقِتالِ قالايمىقان جەڭ، ئۆزئارا ئۇرۇشلار كىرىشىپ كەتتى

إِشْتَبَهَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ئوخشاشتى

إِشْتَبَهَ فى كَذا گۇمانلاندى

إِشْتَبَهَ الْأَمْرُ عَلَيْهِ ئارىلاشتى

إِشْتَدَّ كۈچلۈك بولدى

إِشْتَدَّ فى السَّيْرِ تېز ماڭدى، جىددىي يۈرۈش قىلدى

إِشْتِراط ھەل قىلغۇچ شەرت ھازىرلىماق

إِشْتِراع قانۇن تۈزۈمۈ، قانۇن تۈزمەك

إِشْتِراعِىّ قانۇن تۈزۈغان؛ قانۇن تۈزگەن

إِشْتِراك قاتناشماق، زاكاس قىلماق

إِشْتِراك الْمَصالِحِ پايدا-زىيىنى ھەممىگە

إِشْتِراكِىّ سوتسىيالىزمنىڭ، سوتسىيالىستنىڭ پارتىيە ئەزاسى

إِشْتِراكِيَّة سوتسىيالىزم

إِشْتَرَطَ عَلَيْهِ كَذا شەرت بېكىتتى، قائىدە تۈزۈغۇزدى

إِشْتَرَعَ شَرِيعَةً قانۇن-تۈزۈم تۈزۈغۇزدى

إِشْتَرَكَ فيهِ قاتناشتى؛ ئالدىن بېكىتتى

إِشْتَرَكَ مَعَهُ ھەمكارلاشتى، بىرلىكتە

إِشْتَرَى الشَّيْءَ سېتىۋالدى

إِشْتَطَّ يولسىزلىق، قاملاشمىغان ئىش قىلدى

إِشْتَطَّ عَلَى كَذا ئاشۇرۇۋەتتى؛ زىيادە قىلىۋەتتى

إِشْتِعال كۆيمەك

إِشْتَعَبَ بۆلۈندى، ئاچال ئايرىلدى

إِشْتَعَلَ غَضَبًا غەزەپ ئوتى يالقۇنجىدە

ساق، غەزەپلەنمەك

إِشْتَعَلَ تِ النَّارُ كۆيدى، يالقۇنجىدى

إِشْتَغَرَ زورايماق، يامرىدى؛ مۇرەكەپلەشتى

إِشْتَغَلَ ئىش قىلدى، ئەمگەك قىلدى

إِشْتَغَلَ قَلْبُهُ كۆڭلى بۇزۇلدى؛ كەيپىياتى مۇقسم بولمىدى؛ خاتىرجەمسىزلەندى

إِشْتَغَلَ بِكَذَا ئالدىراش، ... بىلەن شۇغۇللاندى؛ پەقەت؛ ھەمىشە، ھامان

إِشْتَقَّ ما فِي الْإِنَاءِ ئىچىپ تۈگەتتى؛ كۆتۈردى

إِشْتَقَّ الْأُمُورَ ئەملىگە ئاشۇردى؛ تۈگەتتى

إِشْتَغَى بِالشَّيْءِ قانائەتلەندى

إِشْتَقَّ شَيْئًا مِنْ آخَرَ بۆلۈنۈپ چىقتى؛ ھاسىل قىلدى؛ بۆلۈندى

إِشْتِقَاق بۆلۈنۈپ چىقتى، ھاسىل قىلدى، بۆلۈنمەك

إِشْتَكَلَ الْأَمْرُ مۇرەككەپ، ئارىلاشما بولۇپ كەتتى

إِشْتَكَى ئاغرىپ قالدى، دەرد تۆكتى

إِشْتَكَى هُ نارازى بولدى، غوتىلدى

إِشْتَكَى ئىزھار قىلدى، بايان قىلدى

إِشْتَلَى هُ يارىدىم تىلىدى

إِشْتَمَلَ عَلَيْهِ ئۆز ئىچىگە ئالدى، ... دىن تەركىب تاپتى

إِشْتَمَلَ بِالثَّوْبِ پۈختا كىيىندى؛ بەدىنىنى ئورىۋالدى

إِشْتِهَاء ئارزۇ؛ ئىشتىھا

إِشْتِهَار داڭلىق، مەشھۇر

إِشْتَهَرَ داڭقى چىقاردى

إِشْتَهَرَ بِهِ ... بىلەن داڭلىق؛ ... دىن نام تاراتتى

إِشْتَهَى الشَّيْءَ ئۈمىد قىلدى، ئارزۇ قىلدى

أَشْتَى ئۈچەككە كىردى، قىشنى ئۆتكۈزدى

إِشْتِيَاق ئۈمىد

أَشْجَبَ هُ ئۈمىدسىزلەندۈردى؛ جاراھەتلەندۈردى؛ كۆڭلىنى يېرىم قىلدى

أَشْجَرَ الْمَكَانُ ئورمانزارلىق بولدى

أَشْجَعُ ج شُجْع ئەڭ باتۇر؛ كۈچلۈك؛ شىر؛ باتۇر؛ چوڭ يىلان

أَشْجَنَ هُ ئۈمىدسىزلەندۈردى؛ غەم قىلدۇردى

أَشْجَى هُ ئاچچىقىنى كەلتۈردى

أَشْحَصَ هُ ھارداۋۇزۇتتى، چارچاتتى

أَشْحَصَ هُ مِنَ الْمَكَانِ قوغلىدى

أَشْحَطَ هُ تەۋرەتتى، ھەيدىدى

أَشْخَصَ هُ چۇچۇتسۇەتتى؛ ھەيدىۋەتتى

أَشْخَصَ بِهِ سەت گەپ قىلدى

أَشْخَصَ إِلَيْهِ سوغۇق مۇئامىلە قىلدى

أَشَدّ تېخىمۇ ياماں، تېخىمۇ كۈچلۈك بولدى

أَشَدّ قاۋۇل، كۈچلۈك، مەزمۇت

أَشْدَقُ ج شَدْق مۇنازىرىگە ماھىر؛ سۆزلىيەلەيدىغان

أَشَرَ عَلَى وَرَقَةٍ ئىمزا قويدى، قول قويدى

أَشِرَ ـَ أَشَرًا چەكسىز شادلىققا چۆمدى، خۇشال-خۇرام‌لىققا چۆمدى؛ كۆزەتكىلى

إِشْرَأَبَّ لَهُ أَو إِلَيْهِ بوينىنى سوزۇپ كۆردى

أَشْراج ج تۆشۈكى

أَشْراج الْحَبْلِ چەمبىرەك؛ ھالقا؛ تۆشۈن

إِشْراق باشقۇرماق، نازارەت قىلماق

إِشْراف عَلَيْهِ ئېگىشىپ قارىماق؛ ئېگىزدىن نەزەر سالماق؛ نەزەر سالماق، ئوبزور

إِشْراق شانلىق، نۇرلۇق

أَشْرَبَ هُ سۇ ئىچكۈزدى

أَشْرَبَ هُ چىلاپ بويىدى؛ ئاستا-ئاستا ئۆگەتتى

أَشْرَدَ هُ قوغلىدى؛ قاچۇرۇۋەتتى

أَشْرَعَ الطَّرِيقَ يول باشلىدى

أَشْرَعَ الْماءَ أَو فِيهِ سۇغا كىرگۈزدى

أَشْرَعَ الرُّمْحَ توغرىلىدى

أَشْرَفَ عَلَيْهِ نازارەت قىلدى، باشقۇرىدى؛ نەزەر سالدى؛ قوماندانلىق قىلدى، رىياسەتچىلىك قىلدى؛ ئىچ ئاغرىتتى

أَشْرَقَ وَجْهُهُ بِشْرًا باھار شامىلىغا قاراپ

أَشْرَقَ تِ الشَّمْسُ قۇياش كۆتۈرۈلدى

أَشْرَقَ تِ الشَّمْسُ الْمَكانَ يورۇتتى

أَشْرَكَ هُ كىرگۈزدى

أَشْرَكَ بِاللّٰهِ ئاللاغا شېرىك كەلتۈردى، كۆپ ئىلاھقا چوقۇندى

أَشْرَمُ تىلى كەمچىل؛ يىرىق كالىپۇك؛ رەتسىز ئادەم؛ ئىپلاس، شالاق، چېچىلاڭغۇ

أَشَطَّ عَلَى كَذا ئاشۇرۇۋەتتى؛ ھەقىقەتنى بۇرمىلىدى

أَشْطَنَ الشَّيْءَ يۆتكىدى؛ چىقىرىۋەتتى

أَشَعَّ الشَّيْءَ تارقاتتى

أَشَعَّ تِ الشَّمْسُ نۇر چاچتى

إِشْعار ئۇقتۇرۇش؛ جەرىمانە ئېلىش ئۇقتۇرۇشى

إِشْعاع نۇرنى ھەممە تەرەپكە چاچماق؛ نۇر چاچماق، تارقاتماق

إِشْعاعِيّ نۇر چاچىدىغان

إِشْعاعِيَّة رېنتگېنلىق

إِشْعال ئوت ياقماق، ئوت تۇتاشتۇرماق

أَشْعَبِيّ ئەشئەبتەك ئاچ كۆز

أَشِعَّة ج نۇر سىزىقلىرى

أَشِعَّة رُونْتَجِين x نۇرى

أَشِعَّة فَوْقَ الْبَنَفْسَجِيَّةِ ئىنفرا يېشىل نۇر

أَشْعَثُ ج شُعْث چاچلىرى چۈۋۈق

أَشْعَرَ هُ بِهِ ھېس قىلدۇردى

أَشْعَرَ الْقَوْمُ شوئار توۋلىدى

أَشْعَرَ شَعْرَ تۈكلۈك، چاچلىق

أَشْعَلَ النّارَ ئوت تۇتاشتۇردى

أَشْعَلَ سِيجارَةً تاماكا تۇتاشتۇردى

أَشْغال ج خىزمەت، كەسىپ

وِزارَة الْأَشْغال الْعامَّةِ ئاممىۋى قۇرۇلۇش قىسمى

أُشْغولَة ج أَشاغِيلُ خىزمەت، كەسىپ

أَشْفَقَ عَلَيْهِ ھېسداشلىق قىلدى، ئىچ ئاغرىتتى، كۆڭۈل بەردى

أَشْفَقَ مِنَ الْخَطَإِ خاتالىشىشتىن ئەھتىيات قىلدى

أَشْفَقَ الشَّيْءَ ئازايتتى

أَشْفَى الْمَرِيضُ ساقايدى؛ كېسەلگە گىرىپتار بولدى

أَشْفَى عَلَى الشَّيْءِ يېقىنلاشتى

إِشْفَى بىگىز (موزدوزلار ئىشلىتىدىغان)

أَشْقَحَ هُ قوغلىدى، ھەيدىدى، ئىشتىن ھەيدىدى

أَشْقَرُ شُقْر قىزغۇچ

إِشْقَرَّ تېرىسى يۇمشاق بولدى

إِشْكال مۇرەككەپ، ئېنىق ئەمەس؛ بەلگە (نوتا)

أَشْكَلَ الْأَمْرُ ئىللىق پۇراق؛ راۋان ئەمەس؛ قىيىن بولۇپ قالدى

أَشْكَلَ الْكِتابَ تىنىش بەلگىسى قويدى

أَشَلُّ ج شُلّ شامال تەككەن كېسەل

أَشَمَّ هُ الْوَرْدَ ئۇنىڭغا گۈل پۇراتتى

أَشَمّ ج شُمّ ھاكاۋۇر، ھېچكىمنى ئۆزىگە تەڭ قىلمايدىغان

إِشْمَأَزَّ قورقۇنچلۇق

إِشْمَأَزَّ مِنْهُ ئۆچ كۆرمەك، بىزار بولماق

إِشْمِئْزاز ئۆچ كۆرمەك، بىزار بولماق؛ قورقۇپ جېنى چىقىپ كەتمەك

أَشْمَطُ چاچ-ساقاللىرى ئاقارغان، ئاق چاچلىق مويسىپىت

إِشْمَطَّ الشَّعْرُ چاچلىرى ئاقىرىپ كەتتى
أَشَنَّ الشَّيْءَ ئىشلىتىپ بۇزۇۋەتتى؛ خورىدى
أَشَنَّ الْغارَةَ عَلَيْهِ ئۇنۇمىۋزلۇك ھۇجۇم قىلدى
أَشْنَبُ چىشلىرى ئاقارماق؛ رەتلىك گۈچى
أَشْنَةَ چىم، لەش
أَشْنَعُ ج شَنْع بەتبەشىرە، سەت، كۆرۈمسىز
إِشْهار ئېلان، ئېلان قىلماق، ئاشكارىلىماق
أَشْهَبُ كۈل رەڭ
أَشْهَدَ هُ عَلَى الْأَمْرِ ئىسپاتلاتقۇزدى
أَشْهَدَ شېھىت بولدى، ۋەتەن ئۈچۈن قۇربان بولدى
أَشْهَرُ ئەڭ داڭلىق، مەشھۇر
أَشْهَلَ هُ سۈرئەتنى ئاشۇردى، تېزلەتتى
أَشْهَلُ كۆك كۆزلۈك
أَشُور ئاسسۇرىيە
أَشُورِيّ ئاسسۇرىيىلىك
أَشْوَشُ باتۇر
أَشْوَلُ سولخاي
أَشْوَهُ ج شُوْه سەت، كۆرۈمسىز؛ غەيرى؛ مېيىپ
أَشْيَبُ ئاق چاچلىق ئادەم

أَصابَ الرَّجُلَ توغرا ئىش قىلدى
إِصابَة نىشاننى قارغا ئېلىپ تەگكۈزمەك؛ ئاپەتنى ئازايتماق
إِصابَة مَرَضِيَّة كېسەل بولماق
أَصاخَ لَهُ أَوْ إِلَيْهِ ئىنچىكىلىك بىلەن ئاڭلىدى، دىققەت بىلەن ئاڭلىدى
أَصاخَ عَنِ الْأَمْرِ ۋاز كەچتى، بەل قويۇۋەتتى
أَصارَ هُ إِلَى كَذا ئۇنى ئۆزگەرتتى، ئۇنى ... گە مايىل قىلدى
أَصاعَ الْغَنَمَ قالايمىقانلاشتۇردى
أَصاعَ الْقَوْمَ ئارىلىقنى سوزۇۋەتتى؛ ھەق-ناھەقنى بۇزۇۋەتتى
أَصالَة دالرَّأْيِ» (كۆز قارىشى) بار؛ ئاساسى بار؛ پىكرى توغرا
بِالْأَصالَةِ عَنْ نَفْسِي شەخسىي نامى بىلەن
أَصْبَأَ النَّباتُ ئۇندى
أَصْبَأَ الْقَوْمَ قارىغۇلارچە زەربە بەردى
إِصْباح سەھەر؛ ئۆزگەرمەك
أَصْبَحَ ئۆزگەرتتى؛ تاڭ ئاتتى
أَصْبَحَ الْحَقُّ كۆرۈندى، ئاق-قارا ئېنىق بولدى
أُصْبَع ئوسبە؛ (3.12 سانتىمېتىرغا تەڭ)

إِصْبَع. أُصْبُع ج أَصابِعُ بارماق، پۇت بارمىقى، باشمالتاق

إِصْبَعِ طَباشِيرٍ بىر تال پور

أَصْبَغُ ج صُبْغ جىددىي ئېقىن؛ ئاق قاشقىلىق ئاتا؛ ئاق قۇيرۇقلۇق قۇش

أُصْبُوحَة ج أَصابِيحُ سەھەر، ئەتىگەن

أَصْحَبَ هُ الشَّيْءَ قوشۇمچە قىلدى

أَصْحَبَ الرَّجُلُ ھەمراھلىق بولۇپ قالدى

أَصْحَرَ قۇملۇق بەلباغ

أَصْحَرَ الأَمْرَ أو بِهِ ئىپادىلىدى، چۈشەندۈردى

أَصْحَرُ ج صُحْر بېغىررەڭ

أَصْحَمُ ج صُحْم سارغۇچ يېشىل رەڭ، ئاچ يېشىل

أَصْحَى الرَّجُلُ ئويغاندى؛ يېشىلدى

أَصْحَى الْيَوْمُ بىرپايان ئاسمان؛ ئوچۇق سۈزۈك بولدى

أَصْحَى هُ ئويغاندى

أَصْدَأُ ج صُدْء تۈتۈق قىزىل رەڭلىك

إِصْدار ئېلان قىلماق؛ تارقاتماق، نەشر قىلماق

أَصْدَقَ ابْنَتَهُ تويلۇق بەردى

أَصْدَى الْجَبَلُ ئەكس سادا چىقاردى

أَصْدَى ئۇلۇش

أَصَرَّ عَلَى كَذا جاھىل، كاج، تەرسا، چىڭ تۇردى

أَصْر ج آصار ئىتتىپاقداشلىق ئەھدىنامىسى؛ جىنايى جازا؛ جازا بېرىش

إِصْرار چىڭ تۇرۇش؛ جاھىل

أَصْرَفَ هُ عَنْهُ يوقاتتى، ئىشتىن ھەيدىدى، چېكىندۈردى

إِصْطادَ الْحَيَوانَ ئوۋ قىلدى

إِصْطافَ بِالْمَكانِ مەلۇم بىر جايدا تومۇزدىن پاناھلاندى

إِصْطافَ إِلَى مَكانٍ مەلۇم بىر جايغا بېرىپ تومۇز ئىسسىقتىن پاناھلاندى

إِصْطامَ هُ ساقلىدى

إِصْطِبار بەرداشلىق بەرمەك؛ سەۋر قىلماق

إِصْطَبَحَ چىراغ ياقتى؛ ئەتىگەنلىك ناشتىنى بۇرۇنراق يېدى

إِصْطَبَرَ عَلَى كَذا بەرداشلىق بەردى؛ قەتئىي چىڭ تۇردى

إِصْطَبَغَ بِكَذا بويىدى، رەڭ بەردى

إِصْطَبْل ئاتخانا، ئات ئېغىلى

إِصْطِحاب ھەمراھ، ھەمراھ بولدى

إِصْطَحَبَ هُ ھەمراھ، ھەمراھ بولدى

إِصْطَحَبَ الْقَوْمُ بىر-بىرىگە ھەمراھ بولدى

اِصْطِخاب (ئادەم، ھايۋانلار ۋە دولقۇنلارنىڭ) ئاۋازى

اِصْطِدام سوقۇلماق، ئۇرۇلماق؛ ئىختىلاپ پەيدا بولماق؛ زىت؛ توقۇنۇشماق، زىت كەلمەك

اِصْطَدَمَ سوقۇلدى، ئۇرۇلدى، ئىختىلاپ پەيدا بولدى؛ زىت؛ توقۇنۇشتى، زىت كەلدى

اِصْطَفَّ الْقَوْمُ قاتار بولدى، قاتارغا تىزىلدى

اِصْطِفاء تاللىماق، ئىلغىماق؛ ساپلاشتۇرماق

اَلْاِصْطِفاء الطَّبِيعِيّ تەبىئىي تاللىنىش، تەبىئىي شاللىنىش

اِصْطِفائِيّ تاللىغان، تاللانغان

اِصْطَفَقَ الْبَحْرُ دېڭىز دولقۇنى ئۇركەشلىدى، مەۋج ئۇردى

اِصْطَفَقَ تِ الْأَشْجارُ دەل-دەرەخلەر ئىرغاڭلىدى

اِصْطَفَى هُ تاللىدى؛ خىلالاشتۇردى؛ ساپلاشتۇردى

اِصْطَكَّ الشَّيْئانِ قاتتىق سوقۇلدى

اِصْطَكَّ تِ الْأَسْنانُ غالىلداپ تىترەدى، چىشلىرى كاسىلداپ كەتتى

اِصْطِكاك غۇدۇراش؛ ئۇرۇلۇش؛ تىركىشىش

اِصْطِلاح تەرمىن، ئاتالغۇ، مەخسۇس قوللىنىلىدىغان سۆزلەر؛ ئادەتلىنىپ كەتكەن سۆزلەر

اِصْطِلاح تِلِغْرافِيّ تېلېفون نومۇرى، تېلېگرامما نومۇرى

اِصْطِلاحِيّ تەرمىن؛ ئاتالغۇ؛ ئادەتتىكى، ئادەت بولۇپ كەتكەن

اِصْطَلَحَ الْقَوْمُ يارىشىپ قالدى، قول ئېلىشىپ ياخشىلىشىپ قالدى

اِصْطَلَحَ الْقَوْمُ عَلَى كَذا بىرەك قوشۇلدى

اِصْطَلَى النّارَ أوبِها ئوتقا قاقلىدى، ئىسىتتى

اِصْطِناع ياسىماق، ئىشلەپ چىقارماق؛ تەربىيىلىمەك

اِصْطِناعِيّ سۇنئىي

اِصْطَنَعَ الشَّيْءَ ياسىدى، بۇيرۇتۇپ ياساتتى

اِصْطَنَعَ حَقَّ الْاِنْتِخابِ سايلام ھوقۇقىنى

اِصْطَنَعَ هُ تەربىيىلىدى

اِصْطِياف سەگىدىمەك، سالقىنداش

أَصْعَدَ هُ يۇقىرى كۆتۈردى؛ ئۆستۈردى

أَصْعَدَ تِ السَّفِينَةُ يىراققا يۇرۇش قىلدى

أَصْعَقَ هُ زىيانكەشلىك قىلدى؛ ئۆلتۈرۈۋەتتى

أَصْعَقَ تِ السَّماءُ الْقَوْمَ چاقماق سوقتى، چاقماق چۈشتى

أَصْغٍ ئاڭلىماق، تەپسىلىي ئاڭلىماق

إِصْغاء دىققەت بىلەن ئاڭلىماق

أَصْغَرَ ه كىچىكلەتتى؛ سەل قاردى

أَصْغَرُ ج أَصاغِرُ و أَصاغِرَةٌ ئەڭ كىچىك، نىسبەتەن كىچىك

أَصْغَى إِلَيْهِ كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىدى

أَصْغَى الإِناءَ قىيىپ قويدى

أَصْفَدَ ه زەنجىرلەش، كىشەن سالدى

أَصْفَرُ ج صُفْر سېرىق

اَلْأَصْفَرُ الرَّنّان ئالتۇن زىننەت بۇيۇملىرى

الهَواء الأَصْفَر قالايمىقانچىلىق

اِصْفَرَّ سارغىيىپ كەتتى

اِصْفَرَّ الزَّرْعُ سارغىيىپ كەتتى

اِصْفِرار سېرىق رەڭ؛ سارغىيىپ كەتمەك

أَصْفَقَ الْحَوْضَ سۇ قۇيدى، سۇغاردى

أَصْفَقَ الْبابَ ئىشىكنى ياپتى

أَصْفَقَ الْقَوْمُ قالايمىقان

أَصْفَقَ الْقَوْمُ عَلَى الأَمْرِ بىردەك قوشۇلدى

أَصْفَى لَهُ الْوَدَّ سەمىمىي مۇئامىلە قىلدى

أَصْقَبَ الْمَكانُ يېقىن، يىراق ئەمەس

أَصْقَبَ الشَّيْءَ يېقىنلاشتى

أَصَلَ ه مەنبەسىنى كۆرسەتىپ بەردى

أَصُلَ ـُـ أَصالَةً ئاساسى بار، مەنبەسىنى بار؛ نامدار ئائىلىدە دۇنياغا كەلدى

أَصْل ج أُصُول توپ؛ قان سىستېمىسى؛ ئاساسى، نېگىز

أَصْلاً ئەسلىي، ھەرگىز

إِصْلاح رېمونت قىلماق، ئىسلاھ قىلماق، ئۆزگەرتمەك

إِصْلاح الأَراضِي تۇپراقنى خىللاش-تۇرماق، بوز يەر ئاچماق

إِصْلاح اجْتِماعِيّ ئىجتىمائىي ئىسلاھات

إِصْلاح الأَخْطاءِ فِي الْكِتابِ خاتالىقنى تۈزىتىش جەدۋىلى

إِصْلاحِيّ ئىسلاھاتچىلىق؛ ياغىشلىق

إِصْلاحِيَّة تەربىيىلەش ئورنى، ئۆزگەرتىش ئورنى

مُدَّة إِصْلاحِيَّة ئۇنۇملۇك ۋاقتى

أَصْلَتَ الشَّيْءَ كۆرۈنەرلىك؛ چوقچىيىپ چىقتى

أَصْلَتَ السَّيْفَ خەنجەرنى ئېلىپ تىقتى

أَصَلَة قاسراقلىق يىلان

أَصْلَحَ ه ماس كەلدى، مۇۋاپىق كەلدى

أَصْلَحَ الشَّيْءَ تۈزەتتى، رېمونت

قىلدى، ئۆزگەرتىش، يادىشىلىدى

أَصْلَحَ الْأَرَاضِيَ بىنەم ئاچتى؛ تۆپراقنى ياخشىلىدى

أَصْلَحَ بَيْنَهُمْ تەڭشىدى

أَصْلَخُ جـ صَلْخ گاس، پالاق

أَصْلَدُ جـ صَلْد ناھايىتى قاتتىق؛ قۆلدار؛ پىخسىق

أَصْلَعُ جـ صَلْع تاقىرباش، تاقىر

أَصْلَمُ قۇلىقى كېسىۋېتىلگەن

أَصْلَى يَدَهُ قولىنى قاقلىدى

أَصْلَى هُ نارًا كۆيدۈردى، ئوتقا سالدى

أَصْلَى اللَّحْمَ فِى النَّارِ أَوعَلَيْهَا گۆشنى ئوتقا قاقلىدى

أَصْلِيّ تۆپكى، دەسلەپكى، ھەققانىي

أَصَمَّ گاس بولۇپ قالدى، پالاق بولۇپ قالدى

أَصَمَّ هُ گاس بولۇپ قالماق؛ گاس قىلىپ قويماق

أَصَمَّ الْقَنِينَةَ تىقماق، ئەتمەك

أَصَمُّ جـ صُمّ وصُمَّان پالاق؛ ئاۋازسىز؛ سەممىي؛ پۈتەي

أَصْمَتَ لام-جىم دېيەلمەي قالدى

أَصْمَتَ هُ ئۇندىمىدى

أَصْمَعُ جـ صُمْع و صُمْعان چۆچۈرە قۇلاق؛ ئۇنكۇر

أَصْمَقَ الْبَابَ ئىشىكنى ياپتى

أَصْمَقَ الْمَاءَ أَو اللَّبَنَ تەمى ئۆزگەردى؛ سۇيىتى ئۆزگەردى

أَصْمَى الصَّيْدَ نەق مەيداندا قارىغا ئېلىپ ئۆلتۈردى

أَصْمَى ئىنتىلىك، تېز

أَصَنَّ سېسىق پۇرىماق؛ قولتۇقى پۇرىماق

أَصَنَّ عَلَيْهِ ئاچچىقلىدى، غەزەپلەندى

أَصَنَّ عَلَى الْأَمْرِ چىلك تۇردى، قەتئىي چىلك تۇردى؛ تەرسا، كاج

أَصْهَبُ جـ صَهْب ھال رەڭ؛ شىر

أَصْوات ج ئاۋاز؛ بېلەت تاشلاش

أَخْذ الْأَصْوات ئاۋازغا قويماق، ئاۋاز بەرمەك

أَصْوَبُ ناھايىتى توغرا، تېخىمۇ مۇۋاپىق

أَصْوَبِيَّة توغرىلىق

أُصُول ج يىلتىز، مەنبە؛ ئاساس؛ قان سىستېمىسى

أُصُول و خُصُوم ئارىيەت ئالغۇچى ۋە بەرگۈچى تەرەپ؛ تەننەرخى ۋە پايدا

أُصُولِيّ قانۇن-تۈزۈم ۋە پرىنسىپقا ئەمەل قىلماق؛ قانۇنشۇناس

أُصِيبَ زەربىگە ئۇچرىدى

أُصِيبَ بِمَرَضٍ ئاغرىپ قالدى

أَصِيص ج أَصُص كول تەستەكى

أَصِيل ج أُصُل و أُصْلان و آصال و أَصائِلُ ئاقسۇڭەك ئائىلىدە دۇنياغا كەلگەن؛ يەرلىك؛ توغرا، ساپ؛ كەچقۇرۇن

أَضاءَ الْمِصْباحُ يورۇتتى، نۇر چاچتى

أَضاءَ الْمِصْباحَ چىراغ ياقتى

أَضاءَ الْمَكانَ يورۇتتى، نۇر چاچتى

أَضاعَ هُ يوقاتتى، مەھرۇم قىلدى؛ تۇگەتتى

أَضاعَ مِنْهُ سەۋەنلىك؛ قولدىن بەردى؛ يوقاتتى

أَضافَ هُ كۆتۈۋالدى، مۇئامىلە قىلدى

أَضافَ الشَّيْءَ إِلَيْهِ كۆپەيتتى؛ قوشتى، قوشۇمچە قىلدى

إِضافَة كىرمەك، قوشماق؛ يانداش بىرىكمەك

إِضافِيّ قوشۇمچە؛ ئۇنىڭدىن قالسا؛ تولۇقلىما

أَضَبَّ الْيَوْمُ تۇمانلىق بولدى

أَضَبَّ الشَّيْءَ يوشۇردى، تىقىۋالدى

إِضْبارَة ج أَضابِيرُ نوم؛ توم؛ ھۆججەت قىستۇچ؛ بىر باغلام قەغەز

أَضَجَّ ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلدى؛ قالايمىقان پاراڭ سالدى

أَضْجَرَ هُ ئادەمنىڭ توغىسىنى قاينىتتى؛ بىئارام قىلدى

أَضْجَعَ هُ بەخىرامان ئۇخلىدى

أَضْحَكَ هُ كۈلكىسىنى كەلتۈردى

أَضْحَكَ الْحَوْضَ تولدۇردى

أُضْحُوكَة ج أَضاحِيكُ كۈلكە ـ چاقچاق؛ پاراڭ

أَضْحَى ئۇزگەردى؛ ئۇزۇلدى

أَضْحَى الشَّيْءَ پاش قىلدى

أَضْحَى يَفْعَلُ قىلىشقا باشلىدى

أَضْحَى قۇربانلىقلار؛ (قوي، كالا قاتارلىق) ئىنئام قىلىنغان بۈيۈم

عِيد الْأَضْحَى قۇربان ھېيت

أَضَرَّ الرَّجُلُ قايتا توي قىلدى

أَضَرَّ هُ عَلَى كَذا مەجبۇرلىدى، زورلىدى

أَضَرَّ هُ أَو بِهِ زىيانكەشلىك قىلدى؛ زىيانلىق

إِضْراب دەرس تاشلىماق؛ ئىش تاشلىماق؛ بازار تاشلىماق؛ ئاچلىق ئېلان قىلماق

إِضْرام تۇتاشتۇرماق، ئوت قويماق

أَضْرَبَ فِي الْمَكانِ ئولتۇراقلاشتى

أَضْرَبَ عَنْ كَذا رەت قىلدى، يۈز ئۆرىدى

أَضْرَبَ الْعامِلُ عَنِ الْعَمَلِ ئىش

ئاشلىدى
أَضْرَسَ هُ الْحامِضُ ئېزىق چىش چىقتى
أَضْرَمَ النّارَ ئوت يافتى، كۆيدۈردى؛ ئۇلغايتتى؛ ئۇلۇغ ئوت
إِضْطِجاع ياتماق؛ ئۇخلىماق
أَضْطَرَّ إِلَى كَذا مەجبۇرلاندى، زورلاندى
إِضْطَرَّهُ إِلَى كَذا مەجبۇرلىدى، زورلىدى
إِضْطِراب تەۋرىمەك؛ قالايمىقان چىلىق؛ ئەنسىزلىك
إِضْطِرار زورلىماق، مەجبۇرلىماق؛ جىددىي ئېھتىياجلىق
إِضْطِرارِيّ زورلانغان
إِضْطِرام كۆيمەك، ئوت قويماق
إِضْطَرَبَ ئەنسىزچىلىك؛ تەۋرىنىش پەيدا قىلدى
إِضْطَرَبَ الْبَحْرُ دولقۇنلار ھاسىل بولدى؛ دولقۇن كۆتۈرۈلدى
إِضْطَرَبَ الْقَوْمُ توپلىشىپ مۇشتلاشتى
إِضْطَغَنَ عَلَيْهِ ئۆچ-ئادا‌ۋەت ساقلىدى
إِضْطَغَنَ الْقَوْمُ ئۆزئارا نەپرەتلەندى؛ ئۆچمەنلەشتى
إِضْطِلاع ئۇستىگە ئالماق؛ قابىلىيەتلىك
إِضْطَلَعَ بِالشَّيْءِ زىممىسىگە ئالدى
إِضْطَنَّ بِالشَّيْءِ بېخىل

إِضْطِهاد ئەزمەك؛ زىيانكەشلىك قىلماق
إِضْطَهَدَ الرَّجُلَ ئەزدى؛ زىيانكەشلىك قىلدى
أَضْعاف ج ھەسسە
أَضْعاف الْكِتابِ خەت؛ قۇر ئارىلىقى؛ سۆز-ئىبارىلىرىدىن بىلىنمەس ئۇرماق
إِضْعاف ئاجىزلاتماق؛ تارقاقلاشتۇرماق
أَضْعَفَ هُ ئاجىزلاتتى؛ ئېكسپىلاتاسىيە قىلدى
أَضِفْ إِلَى ذَلِكَ بۇنىڭدىن باشقا
أَضْفَى عَلَيْهِ قايتۇردى؛ ئىنكاس قىلدى
أَضْفَى عَلَيْهِ الشَّيْءَ قوشتى، ئاشۇردى
أَضَلَّ هُ يولدىن ئېزىپ قالدى
أَضَلَّ الشَّيْءَ يوقاتتى، دەپسەندە قىلدى
أُضْلُوْلَة ج أَضالِيل ئېزىپ قالماق
إِضْمار يوشۇرۇنماق؛ تەكشۈرمەك
إِضْمامَة ج أَضامِيمُ بىر توپ؛ بىر باغلام
إِضْمَحَلَّ غايىب بولدى؛ ئاجىزلاشتى؛ يوقالدى؛ زەئىپلەشتى
أَضْمَرَ الْأَمْرَ يوشۇردى
أَضْمَرَ الْخَبَرَ تەكشۈردى؛ ئىزدەندى
أَضْمَرَ هُ ئورۇقلاپ قالدى؛ ئاجىزلاتتى

تى
أَضْنَى هُ ھېرىندى؛ ئاغرىتىپ يىقى-
تىپ قويدى
أَضْهَدَ الرَّجُلَ زىيانكەشلىك
قىلدى؛ بوزەك قىلدى؛ بويسۇن-
دۇردى
أَطَّ ـِـ أَطِيطًا الْإِبِلُ قورسىقى
ئاچتى
أَطَابَ ياخشى سۆز قىلدى؛ ياخشى
ئىش قىلدى
أَطَابَ هُ ياخشى ئىشلىدى
أَطَاحَ هُ يوقاتتى؛ ئۆلتۈردى
أَطَارَ هُ پەرۋاز قىلدى؛ ئۇچتى
إِطَار ج أُطُر رامكا، جازا
إِطَار الْعَجَلَةِ چاق
إِطَار الْعَجَلَةِ الْخَارِجِيّ ئىشتاما
أَطَاعَ فُلَانًا بويسۇندۇردى
أَطَافَ بِالشَّيْءِ پىششىق؛ قورشىدى
أَطَافَ الشَّيْءَ أَو عَلَيْهِ أَو لَهُ يەتەر-
لىك؛ بەرداشلىق بەردى
أَطَالَ هُ ئۇزارتتى
إِطَاقَة ئىقتىدار؛ چىداشلىق بەرمەك
إِطَالَة سوزماق؛ ئۇزارتماق
إِطْبَاق ئەتمەك؛ تاقماق
أَطْبَقَ الْبَابَ ئىشىكنى تاقىدى
أَطْبَقَ الشَّيْءَ يوشۇرۇندى، قاپلىدى
أَطْبَقَ الْقَوْمُ عَلَى أَمْرٍ بىر دەك
قوشۇلدى
أَطْرَأَ هُ پو ئاتتى، ھەددىدىن زىيادە
ماختىدى
إِطْرَاء پو ئاتماق؛ ھەددىدىن زىيادە
ماختىماق
إِطْرَاد ئۇلىماق؛ ئۇزلۇكسىز؛ باغلا-
ماق
أَطْرَار ج ماڭلاي، پېشانە
أَطْرَار الْبِلَادِ چېگرا
أَطْرَاف ج چېگرا، ئاخىرقى ئۇچى؛
كۆز
أَطْرَاف الْبِلَادِ چېگرا رايون؛ چېگرا
أَطْرَاف الْبَدَنِ پۈت-قول، تۆت مۈچە
مُتَرَامِي الْأَطْرَاف دائىرىسى كەڭ
تَجَاذَبَ أَطْرَاف الْحَدِيثِ سۆزلەش-
تى، پاراڭلاشتى
أَطْرَبَ هُ خۇشال قىلدى؛ غەزىپىنى
باستى
إِطَّرَدَ الْأَمْرُ ئىزچىل، ئۈدا بىرلىك-
كە كەلدى
أَطْرَشُ پاك
أَطْرَقَ يېڭى ئىشلارنى سۆزلىدى؛
قىزىق پاراڭلارنى قىلدى
أَطْرَقَ هُ بِكَذَا ئۇنىڭغا مەلۇم
نەرسىلەرنى سۆزلەپ قىلدى
أَطْرَقَ الرَّجُلُ ئېغىر-بېسىق بولدى
أَطْرَقَ الشَّيْءَ بِكَذَا ياپتى؛ ئەتتى

أَطْرَقَ رَأْسَهُ بېشىنى ساڭگىلاتتى

أَطْرُوحَة ج أَطارِيحُ ماقالە؛ ئوقۇش پۈتتۈرۈش ماقالىسى (دىسسېرتاتسىيە ماقالىسى)

أَطْرُوفَة ج أَطارِيفُ قىزىقارلىق پاراڭ

أَطْرَى فُلانًا تەقدىرلىدى؛ ماختىدى؛ پو ئاتتى

أَطْعَمَهُ يېمەكلىك بىلەن تەمىنلىدى؛ باقتى

أَطْعَمَ الْغُصْنَ ئۆيلىدى؛ ئەرگە بەردى

إِطْفاء ئۆچۈرمەك

إِطْفاء الْأَنْوارِ چىراغ باشقۇرماق

إِطْفائِيّ ئوت ئۆچۈرگۈچى؛ ئوت ئۆچۈرۈش خادىمى

إِطْفائِيَّة ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش ئەترىتى؛ قۇتقۇزغۇچى قىسىم

أَطْفَحَ الْإِناءَ قاچىلىدى، تولدۇردى

أَطْفَرَ الْفَرَسُ چاپتى (ئات)

أَطْفَرَ الْفَرَسُ النَّهْرَ ئات بىلەن ھالقىپ ئۆتتى؛ چاپتى؛ ئۆركەشلىدى

أَطْفَقَ هُ بِمُرادِهِ ئارزۇسىنى ئەملىگە ئاشۇردى

أَطَلَّ عَلَيْهِ ماسلاشتى

إِطْلاع بىلىمەك؛ تونۇماق؛ پىششىق؛ خەۋەرلىشىش تېز؛ خەۋەردار بولماق؛ كۆرۈش قۇۋۋىتى؛ نەزەر دائىرىسى

إِطْلاق قويۇپ بەرمەك؛ ئازاد قىلماق؛ يىغىنچاقلىماق؛ ئادەتتىكىدەك بولماق؛ مۇنلەق

إِطْلاق النّارِ ئوت ئاچماق؛ ئوق چىقارماق، قارىغا ئالماق

أَطْلَسُ خەرىتىلەر توپلىمى، ئاتلاس

أَطْلَسِيّ ئاتلانتىك ئوكيانىنىڭ؛ تاۋار-دۇردۇنلۇق

الْمُحِيط الْأَطْلَسِيّ ئاتلانتىك ئوكيان

أَطْلَعَهُ عَلَى الْأَمْرِ ئۇقتۇردى؛ ئۇقتۇرۇش قىلدى

أَطْلَعَ النَّباتُ أو السِّنُّ ئۈستى؛ چىقاردى؛ بارلىققا كەلدى

اِطَّلَعَ عَلَى الْأَمْرِ بىلدى، پىششىق بىلدى؛ باشقۇردى، نازارەت قىلدى؛ ئىنچىكە تەتقىق قىلدى؛ ئېنىق كۆزەتتى

أَطْلَقَهُ پەشتى؛ قويۇپ بەردى؛ چىقاردى

أَطْلَقَ الزَّوْجَةَ ئاجراشتى

أَطْلَقَ سَبِيلَهُ قويۇپ بەردى

أَطْلَنْطِيّ ئاتلانتىك ئوكيانىنىڭ

الْمُحِيط الْأَطْلَنْطِيّ ئاتلانتىك ئوكيان

أُطُم ج آطام قەلئە؛ قورغان

أَطُوم ج أُطُم وآطِمَة ئادەم بېلىقى

اِطْمَأَنَّ خاتىرجەم بولدى

اِطْمَأَنَّ إِلَيْهِ ئىشەندى؛ ئىشەنچلىك

اِطْمِئْنان خاتىرجەم بولماق؛ ئىشەنمەك

أَطْمَعَ هُ قىزىقتۇردى؛ شەيتانلىق كەينىگە كىرىپ يولدىن ئازدى

إِطْناب ئاشۇرۇپ ماختىۋەتمەك؛ كوتۇلدىماق

إِطْنابَة ج أَطانِيبُ چېدىر تىكمەك؛ چېدىر

أَطْنَبَ فِي الْكَلامِ ماختىدى

أَطْنَبَ النَّهْرُ دەريا ئېقىنى ئۇزۇن بولدى

إِطْهَرَ ساپ؛ پاك-دىيانەتلىك؛ پاكىز بولدى

أَطْواء ج ئاسان ئۆزگىرىدىغان؛ يۇمشاق؛ ئىتائەتمەن

أَطْواء النُّفُوسِ كۆڭلىدىكى

أَطْوَلُ ج أَطاوِلُ بەك ئۇزۇن بولغان

أَطْوَى ئاچماق؛ ئاچارچىلىق

أَطْيَبُ ج أَطايِبُ ئەڭ گۈزەل

أَطْيَش توز

أَظْفَرَ هُ تىرناق بىلەن يۇزىنى تاتىلىدى

أَظْفَرَ هُ بِهِ أَوعَلَيْهِ غەلىبە قىلدى، يەڭدى

أَظَلَّ سايە، سالقىن چۈشۈردى

أَظَلَّ هُ سايە؛ يېپىق، ئىتىك بولدى

أَظْلَمَ اللَّيْلُ قاراڭغۇ؛ تۇتۇق؛ كېچە

اِظْلَمَ بوزەك قىلىشقا ئۇچرىدى

إِظْهار كۆرسەتتى؛ پاش قىلدى

أَظْهَرَ هُ كۆرسەتتى، پاش قىلدى

أَعادَ الشَّيْءَ إِلَى مَكانِهِ قايتۇرۇۋالدى، مالىنى ئىگىسىگە قايتۇردى

أَعادَ الْأَمْرَ تەكرارلىدى؛ ئادەتلەندۈردى

إِعادَة يېڭىۋاشتىن، قايتىدىن

أَعارَهُ الشَّيْءَ أو مِنْهُ قەرز بەردى

إِعارَة قەرز بەرمەك، ئارىيەت بەرمەك؛ پۇل بەرمەك

أَعاشَ هُ باقتى؛ قۇتقۇزدى

إِعاشَة قۇتقۇزۇش بۇيۇملىرى

أَعاضَ فُلانًا مِنْهُ تولۇقلاپ بەردى

أَعاضَ عَنِ الضَّرَرِ زىيانىنى تۆلىدى

أَعاقَ هُ عَنْ كَذا توسقۇنلۇق قىلدى

إِعاقَة ئارقىغا سۆرىمەك

إِعالَة باقماق؛ ئائىلىنى باقماق

أَعانَ هُ عَلَى الْأَمْرِ ياردەم قىلدى؛ قۇتقۇزدى

إِعانَة ياردەم بەرمەك؛ يۆلىمەك

إِعانَة مالِيَّة ياردەم فوندى؛ تولۇقلىما فوندى

إِعانَة دِراسِيَّة ئوقۇش ياردەم پۇلى

أَعْبُوثَة ج أَعابِيث ئويۇن، تاماشا؛ چاقچاق

اِعْتادَ الشَّيْءَ ئادەتلىنىپ قالدى

اِعْتاضَ فلانًا تۆلەتتى

اِعْتاضَ مِنْهُ تۆلەمگە ئىگە بولدى

اِعْتاضَ عَنْهُ أو بِهِ ۋاكالىتەن ئىش بىجىردى

اِعْتاقَ هُ عَنْ كَذا ئارقىغا سۆرىدى، دەخلى قىلدى؛ توسقۇنلۇق قىلدى

اِعْتِبار دەپ قارىماق؛ مۇلاھىزە قىلماق؛ ھۆرمەتلىمەك

اِعْتِبارًا ... نى نەزەردە تۇتۇپ

اِعْتِبارِيّ قارىمۇقارشىلىق، نىسپىيلىك

اِعْتِباط قارىغۇلارچە ... قىلماق

اِعْتِباطًا تەلىيى ئوڭدىن كەلمەك

اِعْتَبَدَ هُ قولغا چۈشۈردى

اِعْتَبَرَ ... دەپ قارىدى، سىناق؛ ھۆرمەتلىدى

اِعْتَبَطَ الأَمْرَ قارىغۇلارچە ... ئىش قىلدى

اِعْتَبَطَ هُ سەۋەبسىز زىيانكەشلىك قىلدى؛ قىرغىنچىلىق قىلدى

اِعْتَجَنَ سۇ بىلەن خېمىر يۇغۇردى

أَعْتَدَ الشَّيْءَ تەييارلىق قىلدى؛ ھازىرلىق قىلدى

اِعْتَدَّ سانىدى؛ مۆلچەرلىدى

اِعْتَدَّ بِنَفْسِهِ ئۆزىگە ئىشەندى؛ ئۆز بېشىمچىلىق قىلدى

اِعْتَدَّ بِالشَّيْءِ كۆڭۈل بۆلدى؛ ئەھمىيەت بەردى

اِعْتِداء تاجاۋۇز قىلماق

اِعْتِدال ئادىل؛ مۇڭاپىق؛ مۇلايىم

اِعْتَدَلَ ئادىل بولدى؛ مۇڭاپىق بولدى، مۇلايىم بولدى

اِعْتَدَى عَلَيْهِ تاجاۋۇز قىلدى، بېسىۋالدى؛ خورلىدى

اِعْتِذار كەچۈرۈم سورىماق؛ ئاقلىماق

اِعْتَذَرَ إِلَيْهِ كەچۈرۈم سورىدى

اِعْتَذَرَ مِنَ الذَّنْبِ أو عَنْهُ ئاقلىدى؛ ساقىت قىلدى

اِعْتَذَرَ عَنْ فُلانٍ كەچۈرۈم سورىدى

اِعْتِراض قارشى تۇرماق؛ قارشىلىق؛ بىتەرەپتە تۇرماق

اَلْجُمْلَة الاِعْتِراضِيَّة قىستۇرما جۈملە

اِعْتِراق ئېتىراپ قىلماق

اِعْتَرَضَ لَهُ توستى؛ توسقۇنلۇق قىلدى

اِعْتَرَضَ عَلَيْهِ قارشى تۇردى؛ قارشىلىق قىلدى

اِعْتَرَفَ بِكَذا ئېتىراپ قىلدى، ئىقرار قىلدى

اِعْتَرَفَ إِلَى الْكاهِنِ پۇشايمان قىلدى

اِعْتَرَكَ الْقَوْمُ ئۆزئارا قىرغىنچىلىق

قىلدى

اِعْتَزَّ كۈچلۈك بولدى؛ ھۆرمەتلىك بولدى

اِعْتَزَّ بِكَذا ... بىلەن پەخىرلەندى، زورايدى

اِعْتِزاز پەخىرلەنمەك؛ زورايماق، كۈچەيمەك

اِعْتِزال توسماق؛ ئۆزمەك؛ خىزمەتتىن چېكىنمەك

اِعْتَزَلَ الشَّيْءَ أو عَنْهُ ئۆزىنى دالدىغا ئالدى

اِعْتَزَمَ الأَمْرَ أو عَلَيْهِ ھېسابلىدى، ئىرادە قىلدى، ھەۋەس قىلدى

اِعْتَزَمَ لِلأَمْرِ سەۋر قىلدى؛ قەتئىي چىڭ تۇردى

اِعْتَزَى لَهُ أو إِلَيْهِ ئۆزىچە ... نىڭ تۇغقانلىرى دەپ ئاتىدى

اِعْتِساف قۇل قىلماق؛ پايدىلانماق

اِعْتَسَفَ الأَمْرَ قالايمىقانچىلىق پەيدا قىلدى؛ يېنىكلىك بىلەن ئىش بېجىردى

اِعْتَسَفَ عَنِ الطَّرِيقِ ئېغىپ كەتتى؛ ھالقىپ كەتتى

اِعْتَسَفَ هُ قۇل؛ پايدىلاندى

اِعْتَشَّ الطَّائِرُ كاتەك سالدى؛ ئۇي سالدى

اِعْتَشَّ الْجِسْمَ ئورۇقلىدى؛ قىينىدى

اِعْتِصاب ئىش تاشلىماق؛ دەرس تاشلىماق: بازار تاشلىماق

اِعْتَصَبَ الْقَوْمُ گۇرۇھ بولۇپ ئۇيۇشتى

اِعْتَصَرَ الشَّيْءَ قىستالدى؛ تار؛ قولغا كەلتۈردى

اِعْتَصَمَ هُ أو بِهِ چىڭ تۇتتى؛ قەتئىي چىڭ تۇردى

اِعْتَصَمَ بِهِ ناياندى، ... دە قىيىنچىلىقتىن پاناھلاندى

اِعْتَصَى الأَمْرُ قاتتىق قول؛ قىيىنچىلىق تۇغدۇردى

اِعْتَصَى الشَّيْءَ ھاسا قىلدى

اِعْتَضَدَ بِهِ مۇشۇنىڭ بىلەن زور-يىپ كەتتى

اِعْتَطَبَ يوقاتتى

اِعْتَطَفَ الشَّيْءَ أو بِهِ پەلتو كىيدى

أَعْتَقَ الْعَبْدَ ئازاد قىلدى، قويۇپ بەردى

اِعْتِقاد دىنىي ئېتىقاد؛ تەشەببۇس

اِعْتِقال قولغا ئالماق، تۇتۇپ تۇرماق، تۇرمىگە تاشلىماق

اِعْتَقَدَ الأَمْرَ ئىشەندى، دىنغا ئىشەندى

اِعْتَقَدَ الشَّيْءُ قاتتىق بولدى، زىچ بولدى

اِعْتَقَلَ هُ قولغا ئالدى، تۇتۇپ تۇردى، تۇرمىگە ئالدى

اِعْتَكَرَ قاپقارا؛ لاي-لاتقا؛ دۇغ؛ غەم

ئەندىشە؛ غۇۋا، خىرە-شىرە بولۇپ قالىدى

اِعْتَكَفَ ئىشىكنى تاقىۋېلىپ چىقالمىدى

اِعْتَلَّ ئاغرىپ قالدى

اِعْتَلَّ بِكَذا چۈشەندۈردى، ئۆزىنى ئاقلىدى

اِعْتِلال ئاغرىپ قالماق، كېسەلگە گىرىپتار بولماق

اِعْتَلَجَ الْقَوْمُ ئۆزئارا قىرغىنچىلىق قىلدى

اِعْتَلَجَ الْمَوْجُ دولقۇن كۆتۈرۈلدى

اِعْتَلَنَ الْأَمْرُ چۈشەندى؛ ئاپئاشكارا بولۇپ قالدى؛ چاۋىسى چىقتا يېيىلدى

اِعْتَلَى يۇقىرىلىدى؛ تىك كۆتۈرۈلىدى

اِعْتَلَى الْمَكانَ چىقتى

اِعْتَلَى الْعَرْشَ تەختكە ئولتۇردى

اِعْتَمَّ ياغلىق ئارتتى

اِعْتِماد تايانماق؛ رۇخسەت قىلماق؛ ئىشەنچ قىلماق؛ ئىناۋەت (ئامانەت - قەرز)

اِعْتِماد مالِيّ فوندى

اِعْتِماد عَلَيْهِ تايانماق

اِعْتِمار ياغلىق ئارتماق

اِعْتَمَدَ تايانىدى، ئاساسلانىدى

اِعْتَمَدَ عَلَيْهِ تايانىدى

اِعْتَمَدَ لَهُ پۇل ئوندۇرۇۋالدى

اِعْتَمَدَ الْأَمْرَ تەستىقلىدى

اِعْتَمَرَ سەللە يۆگىدى

اِعْتَمَرَ الْعُمْرَةَ ئۆمرى ھەج

اِعْتَمَقَ الْبِئْرَ چوڭقۇر قۇدۇق قازدى

اِعْتِناء كۆڭۈل بۆلمەك؛ دىققەت قىلماق؛ قارىماق، ھالىدىن خەۋەر ئالماق

اِعْتَنَقَ الرَّجُلانِ قۇچاقلاشتى

اِعْتَنَقَ الدِّينَ دىنغا ئىخلاس باغلىدى

اِعْتَنَى بِكَذا كۆڭۈل بۆلدى، غەمخورلۇق قىلدى، ئېتىبار بەردى

اِعْتَهَدَ الشَّيْءَ پەخەس بولدى؛ ئەھمىيەت بەردى، كۆڭۈل بۆلدى

اِعْتَوَرَ الْقَوْمُ الشَّيْءَ ئارىيەت ئالدى

اِعْتَوَنَ الْقَوْمُ عَلَى الْأَمْرِ ھەمكارلاشتى

اِعْتِياد ئادەتلەنمەك

اِعْتِيادِيّ ئادەتلەنگەن، كۆنگەن

اِعْتِياض ۋاكالىتەن

أَعْثَرَهُ مۇلاق ئاتتى؛ يىقىلىپ چۈشتى

اِعْجاب ماختىماق؛ ھۆزۈرلانماق

اِعْجازِ گەپكە ئۇستا، گەپدان،

سۆزمەن
أَعْجَبَ هُ هەيران قالدۇردى
أُعْجِبَ بِالشَّيْءِ مەدھىيىلىدى؛ ھۆزۈرلاندى
أَعْجَزَ هُ بولمايدۇ؛ ماغدۇرسىزلاندۇردى
أَعْجَزَ فِي الْقَوْلِ چىرايلىق سۆزلەرنى ئىشلەتتى
أَعْجَفُ ج عِجاف ئورۇقلاپ كەتمەك؛ ئاجىزلىماق
أَعْجَلَ هُ سۈيلىدى؛ قامچىلىدى؛ ئىشىپ كەتتى
أَعْجَمَ هُ چۈشەندۈردى
أَعْجَمُ ج أَعاجِمُ غەيرىي ئەرەبلەر
أَعْجَمُ ج عُجْم ئېنىق گەپ قىلمايدىغان ئادەم؛ گاچا
أَعْجَمِيّ غەيرىي ئەرەبلەرنىڭ
أَعْجَمِيَّة غەيرىي ئەرەب تەلەپپۇزى؛ چەت ئەل ئاھانگى
أَعَدَّ هُ تەييارلىق قىلدى؛ ھازىرلىدى
أَعِدْ يەنە بىر قېتىم كەلمەك؛ قايتا كەلمەك
إِعْداد تەييارلىق قىلماق؛ ھازىرلىماق
إِعْدادِيّ تەييارلانغان؛ تولۇقسىز
إِعْدام يوقاتماق؛ ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلماق؛ نامرات
أَعْدَلَ هُ مۇۋاپىقلاشتۇردى، تەڭشىدى
أَعْدَمَ الرَّجُلُ نامراتلاشتۇرۇپ كەتتى
أَعْدَمَ هُ ئۆلۈم گىردابىغا ئېلىپ باردى
أَعْدَمَ هُ الشَّيْءَ تارتىۋالدى، مەھرۇم قىلدى
أَعْدَى هُ يۇگۈرتتى؛ يۇقۇملاندۇردى؛ كېسەل يۇقتۇردى
أَعْدَى الْأَمْرَ تالىشىپ ... قىلدى؛ ئاۋۇال قىلدى
أَعْذَرَ هُ فِي الْأَمْرِ أَوْ عَلَيْهِ چۈشەندى؛ كەچۈرۈم قىلدى
إِعْذَوْذَبَ الشَّيْءُ تاتلىق، شېرىن بولدى
إِعْراب گرامماتىكىلىق تەھلىل؛ جۈملە تۈزۈش ئۇسۇلى
إِعْراب عَنْ كَذا ئىپادىلىمەك
إِعْراض يوشۇرماق؛ ئۆزىنى چەتكە ئالماق
أَعْرَبَ ئەرەبلەشتى؛ تەقدىرلىدى
أَعْرَبَ عَنْ كَذا ئىپادىلىدى
أَعْرَجَ هُ توكۇر قىلىپ قويدى ئاقساپ ماڭدى
أَعْرَجُ ج عُرْج و عُرْجان ئاقساق؛ توكۇر
أَعْرَسَ توي مۇراسىمى ئۆتكۈزدى
أَعْرَضَ الْأَمْرُ كۆرۈندى؛ چوقچىيىپ چىقتى
أَعْرَضَ الشَّيْءَ كېڭەيتتى
أَعْرَقُ ئەڭ پىشىق؛ تونۇش

أَعْرَقَ الشَّجَرُ يىلتىز تارتتى
أَعْرَقَ الْخَمْرَ هاراق دۇغ بولۇپ قالدى
أَعَزَّ هُ قىممەتلىك بولدى، قەدىر-لىك بولدى؛ ئەزىز قىلدى
أَعَزَبَ يولغا چىقتى، ئايرىلدى
أَعَزَبَ هُ مۇستەقىل، يەككە-يىگانە؛ ئايرىدى
أَعْزَبُ جـ عُزْب توي قىلمىغان ئەر؛ بويتاق
أَعْزَلُ جـ عُزْل و عُزَّل و أَعْزال و عُزْلان قولىدا تۆمۈرنىڭ سۈنۈ-قىمۇ بولمىغان
أَعْسَر قول ئىلكىدە يوق؛ نامرات
أَعْسَرَ هُ قەرز سۈيلىدى، قەرزنى قىستىدى
أَعْسَر جـ عُسْر سولخاي
أَعْسَقَ هُ ئۇنى مۇشكۈل قىلىشقا بۇيرۇدى
أَعْشارِيّ ئون خانىلىق، ئونلۇق
اِعْشَوْشَبَ الْمَكانُ بۇك-باراقسان چۆپلۈك بولدى
أَعْشَى جـ عُشْو كۆزۈش سىزىمى ناچار؛ نامازشام قارىغۇسى
إِعْصار جـ أَعاصِيرُ وأَعاصِيرُ قۇيۇن
أَعْصَمَ الشَّيْءَ چىڭدى؛ تاڭدى
أَعْصَمَ بِهِ چىڭ تۇتتى، قاماللىدى
اِعْصَوْصَبَ يىغىلدى؛ گۈرۈھ تۇپلىدى
أَعْضَلَ الأَمْرُ قىيىن بولدى
أَعْضَلَ هُ الأَمْرُ قىينىدى؛ چارچاتـتى؛ ھالىدىن كەتكۈزدى
أَعْطَبَ هُ زىيانكەشلىك قىلدى؛ يوقاتتى؛ غايىب بولدى
أَعْطَشَ هُ ئۇزاتتى
أَعْطَى الرَّجُلَ الشَّيْءَ تەقدىم قىلدى، تەمىنلىدى
أَعْظَمَ هُ ئۇلۇغلىدى؛ ماختىدى
أَعْظَمَ الأَمْرُ ئۇلۇغلاندى، ئۇلۇغ بولدى
أَعْظَمُ ئەڭ ئۇلۇغ
إِعْفاء بىكار قىلماق؛ ئاقلىماق؛ قۇتقۇزماق
أَعْفَرُ جـ عُفْر قەدىمىي مىس رەڭگـ-ىدىكى
أَعْفَى فُلانًا سالامەتلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈردى
أَعْفَى مِنَ الأَمْرِ ئېلىپ تاشلىدى
أَعْقَبَ الرَّجُلُ يامان ئىشنى تاشلاپ ياخشى يولغا ماڭدى
أَعْقَبَ هُ كەينىدىن كەلدى؛ ئەگەشتى
أَعْقَدُ جـ عُقْد ئەڭ مۇرەككەپ؛ ئەڭ ئاۋارىچىلىك
أَعْقَرَ نۇرغۇنلىغان ئۇي مۈلكى بار
أَعْقَرَ هُ ھەيران قالدۇردى؛ تىلى

ئۆزۈلۈپ قالدى، ھەيران بولۇپ داڭ قېتىپ تۇرۇپ قالدى

أَعْقَفُ ج **عُقْف** ئەگرى-بۈگرى؛ ئەگمە شەكىللىك

أَعْقَمَ الْمَرْأَةَ يەنە تۇغۇشقا بولمايدىغان بولۇپ قالدى

أَعْكَرَ الْماءَ ئارىلاشتۇردى

إِعْلام ئېيتماق؛ ئۇقتۇرۇش، دوكلات

وِزارَة الْإِعْلام ئاخبارات مىنىستىرلىقى

إِعْلان ئېلان قىلماق؛ ئۇقتۇرماق؛ ئېلان

إِعْلان حُضُور إِلَى الْمَحْكَمَةِ چاقىرىقنامە

أَعْلَمَ هُ الْأَمْرَ أو بِهِ بىلدۈردى؛ ئۇقتۇرۇش قىلدى؛ دوكلات قىلدى

أَعْلَمُ ج **عُلْم** ئەڭ بىلىملىك

أَعْلَنَ هُ ئېلان قىلدى، ئۇقتۇردى

أُعْلُومَة ج **أَعالِيمُ** بەلگە، پول بەلگىسى

أَعْلَى الشَّيْءَ يۇقىرى كۆتۈردى؛ يۇقىرىغا ئېلىپ چىقتى

أَعْلَى ئالىي دەرىجىلىك

أَعْلَى هُ يۇقىرىدىكى، ئالدىدىكى

أَعْمَدَ السَّقْفَ تىرەپ تۇردى

أَعْمِدَة ج تىرەك

أَعْمِدَة بَطارِيَّةٍ ئاككۇمۇلياتور

أَعْمَشُ ج **عُمْش** كۆروش قۇۋۇشتى ئاجىز؛ كۆز كېسەللى بار

أَعْمَقَ الْبِئْرَ چوڭقۇر كولىدى

أَعْمَلَ هُ خىزمەت قىلدۇردى

أَعْمَلَ هُ عَلَى الْبَلَدِ يەرلىك ئەمەلدار قىلىپ سايلىدى

أَعْمَلَ الْأَلَةَ أو الرَّأْيَ ئىشلەتتى؛ قوللاندى؛ قوللاق سالدى

أَعْمَى الرَّجُلَ ... نى ئەما قىلىپ قويدى

أَعْمَى قارىغۇ؛ قارىغۇلارچە ئەگىشكۆچى

إِعْنات مەجبۇرلىماق، زورلىماق

أَعْنَتَ هُ تەس تۇيۇلدى، ئازار بەردى

أَعْنَسَ الشَّيْءَ ئۆزگەرتتى، ئالماشتۇردى

أَعْنَسَ تِ الْمَرْأَةُ توي قىلىش يېشى توشمىغان قىز

أَعْنُشُ ج **عُنْش** ئالتە بارماقلىق ئادەم

أَعْنَقَ هُ قاتتىقلىق قىلدى

أَعْنَقُ ج **عُنْق** ئۇزۇن بويۇن

أَعْنَى هُ ئاۋارە قىلدى

إِعْواز كەمچىل؛ ئېھتىياجلىق؛ نامراتلىق

أَعْوَجُ ج **عَوْج** ئەگرى-بۈگرى؛ يانتۇ

إِعْوَجَّ الشَّيْءُ ئەگرى-بۈگرى بولدى

أَعْوِجاج ئەگرى-توقاي؛ قىيىسىق

أَعُوذُ بِاللّٰهِ خۇدا ئامان قىلغايسەن دەپ تىلىمەك

أَعْوَرُ يەكچەشمە

إِعْوَرَّ يەكچەشمە بولدى

أَعْوَزَ الرَّجُلُ نامرات بولۇپ قالدى؛ كەمبەغەل بولۇپ قالدى

أَعْوَزَ الشَّيْءُ فلانًا كەمچىل، ئاز

أَعْوَزُ نامرات؛ كەمچىل

أَعْيَا الْمَاشِي چارچىماق، هارماق

أَعْيَا هُ ماغدۇرسىزلاندۇرماق

أَعْيَا الأَمْرُ عَلَيْهِ مادارى يەتمەسلىك؛ ئامالسىز

أَعْيَاد ج بايرام

أَعْيَاد تَقَالِيدِيَّة ئەنئەنىۋى بايرام

أَغَاثَ هُ ياردەم قىلدى

أَغَارَ هُ ھەسەن ئوتنى قوزغىدى

أَغَارَ عَلَيْهِ زەربە بەردى؛ تاجاۋۇز قىلدى

أَغَاضَ الْمَاءَ أَو الثَّمَنَ سۇ قۇيدى، باھاسىنى تۆۋەنلەتتى؛ باھاسىنى چۈشۈردى

أَغْبَرَ چاڭ-توزان كۆتۈردى؛ كۈل رەڭ بولدى

أَغْبَرُ توپا رەڭ

إِغْبَرَّ كۈل رەڭ

إِغْبَرَّ الْيَوْمُ چاڭ-توزان قاپلىدى

أَغْبَشُ ج غُبْش غۇۋا، تۇتۇم

زُجَاج أَغْبَشُ خام ئەينەك

إِغْتَابَ هُ تىللىدى؛ كەينىدە سۆزلىدى

إِغْتَاظَ الرَّجُلُ يۈز ئۆرىدى؛ ئاچچىقلاندى

إِغْتَالَ هُ ئوغرىلىقچە زەربە بەردى؛ قەستلەپ ئۆلتۈردى

إِغْتِبَاط رازى بولماق؛ خۇشال بولماق

إِغْتَبَطَ رازى بولدى

إِغْتَدَى عَلَيْهِ ئەتىگەن ئورنىدىن تۇردى

إِغْتَذَى ئوزۇقلۇق قوبۇل قىلدى

إِغْتَرَّ هُ غەلىتە زەربە بەردى؛ تۇيۇقسىز زەربە بەردى

إِغْتَرَّ بِكَذَا ئالدام خالتىغا چۈشتى؛ ئالداندى

إِغْتَرَّ بِنَفْسِهِ ئۆزىدىن مەغرۇرلاندى، مەنمەنچى، ھاكاۋۇرلۇق قىلدى

إِغْتِرَاب يۇرتتىن ئايرىلىپ سەرسانلار. دا سەرگەردان بولماق

إِغْتَرَبَ يۇرتتىن ئايرىلىپ سەرسانلاردا سەرگەردان بولدى

إِغْتَرَفَ الْمَاءَ بِيَدِهِ ئوچۇملىدى

إِغْتَزَلَ الْقُطْنَ پىمپەك يانغىنى توقۇدى

إِغْتَسَلَ يۇيۇندى

إِغْتَسَلَ بِالطِّيْبِ پۇراقلىق ماتېرىيال سۈركىدى

إِغْتَشَّ ئالداندى

إِغْتَشَّ هُ ئۇنىڭ ئالدامچىلىق قىلىشىدىن گۇمانلاندى

إِغْتِصابِيّ تارتىۋالماق؛ باسقۇنچىلىق قىلماق

إِغْتَصَبَ الشَّيْءَ تارتىۋالدى، ئىگىلىۋالدى

إِغْتَصَبَ الْمَرْأَةَ باسقۇنچىلىق قىلدى

إِغْتَطَى توستى؛ قاپلىدى

إِغْتَفَرَ ذَنْبَهُ گۇناھىدىن كەچتى، ئەپۇ قىلدى

إِغْتَفَلَ هُ تەييارلىقسىزلىقىدىن پايدىلاندى

إِغْتَلَمَ ھەۋىسى قوزغالدى؛ جىنسىي ھەۋىسى قوزغالدى

إِغْتَمَّ ھەسرەتلەندى؛ ئۇمىدسىزلەندى

إِغْتَمَزَ هُ تۆھمەت قىلدى، قارا چاپلىدى

إِغْتَمَسَ فِى الشَّيْءِ كۆڭۈل قويدى؛ چۆكتى

إِغْتَمَضَ عَنِ الْإِساءَةِ كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سالدى

إِغْتَمَضَ تِ الْعَيْنُ ئۇخلىدى، كۆز يۇمدى

إِغْتَنَمَ الْفُرْصَةَ پۇرسەتتىن پايدىلاندى

إِغْتَنَمَ الشَّيْءَ ئىبرىشتى

إِغْتَنَى بېيىدى، باي بولدى

إِغْتِياظ غەزەپلەنمەك، ئاچچىقلانماق

إِغْتِيال يوشۇرۇن ئۆلتۈرمەك، سۈيىقەست قىلىپ ئۆلتۈرمەك

أَغَدَّ و أُغِدَّ ئۆسمە ئۆستى

أَغْدَرَ هُ ئاسىيلىق قىلدى

أَغْدَقَ الْعَيْشُ تۇرمۇشى بايلاشتى بولدى

أَغْدَقَ عَلَيْهِ الْعَطاءَ زور مىقداردا بەردى

أَغْدَقَتْ عَيْنُ الْماءِ بۇلاق سۈيى ئاقتى

أَغْدَقَ تِ الْأَرْضُ تۇپرىقى مۇنبەت بولدى

أَغَذَّ السَّيْرَ أو فِيهِ يۈگۈردى؛ تېز قەدەم بىلەن ئالغا ئىلگىرىلىدى

أَغَرُّ گۈزەل، كىلىشكەن؛ ئاق قاشقىلىق ئات

إِغْراء قۇتراتماق، كۇشكۇرتمەك؛ جەلپ قىلماق

إِغْراق ماختىماق؛ يوشۇرۇنماق؛ چۆكتۈرمەك

أَغْرَبَ غەلىتە ئىش قىلدى

أَغْرَبَ فِى كَلامِهِ يالغان-ياۋداق گەپلەرنى قىلدى

أَغْرَبَ فِى الضَّحْكِ كۈلۈپ كەتتى

أَغْرَزَ الْإِبْرَةَ فِى الشَّيْءِ سانجىدى

أَغْرَزَ الشَّيْءَ بِالْأَرْضِ توپىغا سانجىدى

أَغْرَسَ الشَّجَرَ كۆچەت تىكتى

أَغْرَضَ الْغَرَضَ ھاياتىدىكى نىشانى تىكلىدى

أَغْرَقَ هُ أو الشَّيْءَ چۆكۈرۈۋەتتى، چۆكتۈرۈۋەتتى

أَغْرَقَ فى الأَمْرِ پو ئاتتى؛ زورايتتى؛ مۇبالىغە قىلدى

أَغْرَمَ هُ ئۇنىڭدىن جەرىمانە ئالدى

أُغْرِمَ بِهِ أو بِالشَّيْءِ مەپتۇن بولدى، ئاشىقى بىقارار بولدى

أُغْرُود . أُغْرُودَة قۇش ئاۋازى؛ ناخشا ئاۋازى

اِغْرَوْرَقَ تِ الْعَيْنُ بِالدَّمْعِ ياشلىرى كۆز چانىقىغا تولدى؛ كۆزلىرىدىن ياش ئەگىدى

أَغْرَى هُ بِالأَمْرِ ئازدۇردى، قىزىقتۇردى

أَغْرَى بَيْنَ الْقَوْمِ ھەربىكەتلەندۇردى؛ تالىلىدى

أَغْرَى الْعَداوَةَ بَيْنَ الْقَوْمِ ئۇزۇتارا نەپرەت كۆزى بىلەن قاراشتى

أُغْرِىَ بِهِ أو بِالشَّيْءِ قايمۇقۇپ قالدى

إِغْرِيقِىّ يۇنان؛ گرېتسىيە؛ يۇنانلىق؛ گرېتسىيەلىك

أَغْزَرَ الشَّيْءَ بېيىتتى، كۆپەيتتى

أَغْزَرَ الْمَعْرُوفَ مەردلەرچە سوۋغا قىلدى

أُغْسْطُسْ رىم كالېندارى بويىچە 8-ئاي؛ ئاۋغۇست

أُغْشِىَ عَلَى بَصَرِهِ كۆزى ئىسسىق چىسسىق بولماق؛ ئالىچەكمەن بولماق

أَغَصَّ هُ بِالشَّيْءِ نەپەس ئالالماي قالدى؛ قاپلىشىپ قالدى

أَغْصَنَ تِ الشَّجَرَةُ شاخ ئۆستى؛ پۇتاق چىقتى

إِغْضاء كەچۈرمەك، ئەپۇ قىلماق

إِغْضاب ئاچچىقلانماق، غەزەپلەنمەك

أَغْضَبَ هُ ئاچچىقلاندى، غەزەپلەندى

أَغْضَ عَيْنَهُ كۆز يۇمدى، ئۆلدى

أَغْضَ عَلَى الأَمْرِ كۆرمىگەن قىياپەتكە كىرىۋالدى

أَغَطَّ الشَّيْءَ فى الْماءِ سۇغا چىلىدى

أَغْطَشَ كۆرۈش قۇۋۋىتى ئاجىز ئادەم

إِغْفال مەنىستىمەسلىك؛ سەل قارىماق

أَغْفَلَ هُ مەنىستىمىدى؛ سەل قارىدى

أَغْفَلَ الْكِتابَ ئىمزاسىز ئېلان قىلدى

أَغْفَى بىرئاز ئۇخلىۋالدى؛ ئارام ئېلىۋالدى

أَغَلَّ تِ الأَرْضُ ئاشلىق چىقتى؛ ئاشلىق ئىشلەپ چىقاردى

إِغْلاق ئەتمەك؛ قۇلۇپلىماق

أَغْلَبُ كۆپ سانلىق

أَغْلَبِيَّة كۆپ سانلىق

أَغْلَطَ هُ خاتالاشتۇردى

أَغْلَطَ لَهُ فِى الْقَوْلِ كەسكىن ھالدا سۆزلىدى

أَغْلَقَ الشَّيْءَ قەغەز خالتىغا قاچىلىدى

أَغْلَقَ الْبَابَ ئىشىكنى ئەتتى؛ قۇلۇپلىدى

أَغْلَقَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ مۇجمەل

أَغْلُوطَة ج أَغالِيط بولسىز گەپ خالاشماق

أَغْلَوْلَى الشَّجَرُ رىچ؛ بۇك-باراقسان

أَغْلَى السِّعْرَ باھا ئۇرلىدى؛ باھاسىنى ئۆستۈردى

أَغْلَى الشَّيْءَ قىممەت دەپ قاردى

أَغْلَى الْقِدْرَ پىشۇردى؛ قاينىتتى

أَغْلَى تېخىمۇ قىممەتلەشتى

أَغَمَّ هُ ئومىدسىزلەندۈردى

أَغَمَّ تِ السَّماءُ ھاۋا قارا بۇلۇتلار قاپلىدى

أَغَمّ قويۇق بۇلۇت

إِغْماء كۆڭۈم

أَغْمَدَ السَّيْفَ خەنجەر سانجىدى

أَغْمَضَ الْعَيْنَ كۆز يۇمدى

إِغْمَقّ رەڭگى قېنىقلاشتى (تۇتۇقلاشتى)

أَغْمِيَ عَلَيْهِ گۇڭگۇم

أَغْنَمَ هُ الشَّيْءَ بەردى

أَغْنَى هُ بېيىتتى

أَغْنَى عَنْهُ قانائەتلەندۈردى

أَغْنَى هُ عَنْهُ مەلۇم كىشىنىڭ ۋەكىللىك قىلدى

أُغْنِيَّة ج أَغانٍ ناخشا؛ ناخشا تېكىستى

إِغْواء قايمۇقتۇرۇش؛ قۇتراتماق

أُغْوِيَّة ج أَغاوِيّ باتماق؛ زىيانكەشلىك قىلماق، ئورا كولىماق

أَغْيا الرّايَةَ بايراق چىقارماق؛ بايراق سانجىماق

أَغْيا الْغايَةَ نىشانىنى بېكىتمەك؛ چەك بەلگىلىمەك

أَغْيَدّ ج غِيد پۇت-قولى يەڭگىل

أَغْيَمَ تِ السَّماءُ ھاۋا قارانغۇلاشتى؛ ھاۋا تۇتۇق

أُفّ تۇفى؛ زېرىكتىم

أَفاتَ هُ مەۋمىلىك

أَفادَ الْمالَ ئېرىشتى؛ پۇل تاپتى

أَفادَ هُ مالاً مەنپەئەتكە ئىگە قىلدى

أَفادَ مالاً أو عِلْمًا مِنْهُ پايدىغا ئېرىشتى

أَفادَ كَذا ئىپادە قىلدى

إِفادَة پايدىلىق

أَفارَ الْماءَ بىشۇردى، قاينىتتى

أَفاضَ الدَّمْعَ ياش تۆكتى
أَفاضَ الْإِناءَ تولدۇردى
أَفاضَ فِي الْحَدِيثِ تەپسىلىي بايان قىلدى
أَفاقَ مِنْ غَفْلَتِهِ دىققەت قىلدى، ھوشىنى تاپتى
أَفاقَ مِنْ نَوْمِهِ ئويغاتتى
أَفاقَ مِنْ مَرْضِهِ سالامەتلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈردى
أَفَاق سەرگەردان؛ ساياھەتچى
إِفاقَة ئويغاتماق
اِفْتِئات ئويدۇرۇپ چىقارماق؛ ساختىلىق
أَفْتَأَتَ تۇيۇقسىز ئۇلدى
اِفْتَأَتَ عَلَيْهِ الْباطِل يارلاندى
اِفْتَأَتَ بِالرَّأْيِ ئۆز بېشىمچىلىق قىلدى
اِفْتاتَ الْكَلامَ يالغان، ساختا، ئويدۇرۇپ چىقاردى
اِفْتاتَ بِرَأْيِهِ ئۆز بېشىمچىلىق قىلدى
اِفْتَأَدَ ئوت يېقىپ پىشۇردى
اِفْتِتاح باشلىنىش، پەردە ئېچىلىش؛ ئېچىلىش
اِفْتِتاح التّاجِرِ ھېساب ئاچماق؛ بازار ئاچماق
اِفْتِتاحِيَّة كىرىش سۆز
اِفْتِتان قايمۇقۇپ قالماق؛ ئاشىق بولماق؛ قالايمىقانچىلىق؛ بالاي-ئاپەت
أُفْتُتِنَ بِهِ قايمۇقتۇرۇلدى؛ ئازدۇرۇلدى
اِفْتَتَنَ هُ بالا-قازاغا ئۇچراتتى
اِفْتَتَنَ بِالْأَمْرِ مەبتۇن بولۇپ قالدى
اِفْتَتَنَ بِالْمَرْأَةِ ئاشىق بولدى
اِفْتَجَأَ هُ تۇيۇقسىز زەربە بەردى ياكى كەلدى
اِفْتَخَرَ ماختىدى
اِفْتَدَى پەخىرلەندى
اِفْتَدَى الْأَسِيرَ سالتى
أَفْتَرَهُ الْمَرَضُ ئاجىزلاشتۇردى
أَفْتَرَهُ ئاستىلاتتى؛ ئاجىزلاتتى؛ بوزەك قىلدى
اِفْتَرَّ كۈلۈمسىرىدى
اِفْتِراء تۆھمەت قىلماق، يالغان-ياۋىداق سۆزلىمەك
اِفْتِرائِيّ ئويدۇرماق، تۆھمەت قىلماق
اِفْتِراض پەرەز قىلماق
اِفْتِراض الْأَحْكامِ قانۇن، پەرمان، تۈزۈم، تۈزمەك
اِفْتِراضِيّ پەرەز قىلغان
اِفْتَرَسَ الْحَيَوانُ فَرِيسَتَهُ تۇتتى
اِفْتَرَسَ الْخَشَبَ يۇزەكى كۆرۈپ چىقتى
اِفْتَرَشَ الشَّيْءَ ... دە ياتتى

إِفْتَرَشَ الشَّيْءَ قانات يايدۇردى
إِفْتَرَسَ الْفُرْصَةَ پۇرسەتتىن پايدىلاندى
إِفْتَرَعَ الْبِكْرِ قىزلىقىنى يوقاتتى؛ قىز بالىغا باسقۇنچىلىق قىلدى
إِفْتَرَقَ الْقَوْمُ ئايرىلىپ كەتتى؛ ھەر بىرى ئۆز يولىدا ماڭدى
إِفْتَصَدَ الْعِرْقَ تومۇرىنى كەستى؛ قان چىقاردى
إِفْتَضَحَ يۈزىنى تۆكتى؛ شەرمەندە قىلدى
إِفْتَضَحَ الأَمْرُ ئاشكارىلىدى، پاش قىلدى
إِفْتَعَلَ الشَّيْءَ ساختىلىق قىلدى، يالغانچىلىق قىلدى، ئويدۇرۇپ چىقاردى
إِفْتِقاد ئىزدىدى، ئاقتۇردى
إِفْتَقَدَ الشَّيْءَ مەھرۇم بولدى؛ يوقاتتى
إِفْتَقَدَهُ ئىزدىدى، ئاقتۇردى
إِفْتَقَرَ نامراتلاشتى
إِفْتَقَرَ إِلَى كَذا ئېھتىياجلىق بولدى
إِفْتَكَّ الرَّهْنَ خالاس قىلدى
إِفْتَكَرَ ئەسلىدى؛ ئويلىدى؛ پىكىر قىلدى
إِفْتَلَى الْقَوْمَ بِعَيْنَيْهِ تەپسىلىي ئەھۋالى، تەپسىلاتنى كۆردى
أَفْتَنَ هُ قىزىقتۇردى، جەلپ قىلدى
أَفْتَى فِى الْمَسْأَلَةِ ئىسلام دىنى قانۇنى بويىچە ھۆكۈم قىلماق
أَفْجَرَ ھەقسىزلىقتىن چەتلىدى؛ شاللاق؛ تېتىقسىز
أَفْجَعَ هُ ئازابلىدى
أَفْحَشَ قوپال سۆزلىدى؛ دۈرۈس ئەمەس؛ قالايمىقان سۆزلىدى
أَفْحَمَ هُ ئېغىز ئاچالماس قىلىپ رەددىيە بەردى
أَفْحَمَ الْبُكاءُ الْوَلَدَ يىغا دىمىقتۇرۇپ رۇپ قويدى
أَفَرَّ هُ قاچۇردى؛ قاچۇرۇۋەتتى
أَفْراد ج تەڭداشسىز، ئۆزگىچە ئالاھىدىلىككە ئىگە؛ شەخس
أَفْراد الْجَيْشِ جەڭچى
إِفراز سىڭمەك؛ ئاجراتماق
إِفراز الْغُدَدِ ئاجراتما ماددا
إِفْراط ئۆتكۈزمەك، ھەددىدىن ئاشماق
إِفْراط الإِنْتاجِ ئىشلەپچىقىرىش ئېشىنمىسى
إِفْراغ تۆگەش، خوراپ تۆگەش
أَفْرَجَ الْغُبارُ كېڭەيتتى
أَفْرَجَ عَنْهُ قويۇپ بەردى
أَفْرَحَ هُ خۇشال قىلدى
أَفْرَخَ الطّائِرُ تۇخۇم تۇغدى

أَفْرَخَ تِ الْبَيْضَةُ چۈجه چىقاردى
أَفْرَدَ الشَّيْءَ ئايرىدى
أَفْرَدَ بِالْأَمْرِ بىردىنبىر بولدى
أَفْرَغَ الْإِناءَ قۇرۇقدىلىپ قويدى
أَفْرَغَ الْماءَ سۇ تۆكتى
إِفْرَنج ياۋروپالىق؛ غەربلىك
إِفْرَنْجِيّ ياۋروپالىك؛ غەربنىك
أَفْرَى الشَّيْءَ ئۈزدى؛ كەستى؛ ئاجراتتى؛ توغرىدى
إِفْرِيز ج أَفارِيزُ يامغۇر چۈنىكى
أَفْرِيقا . إِفْرِيقَة ئافرىقا
أَفْرِيقِيا ئافرىقا
أَفْرِيقِيّ ئافرىقىلىق
أَفْزَعَ هُ قورقۇتتى
إِفْساد گۇمران قىلماق، مەغلۇپ قىلماق؛ چىرىتمەك
أَفْسَحَ الْمَكانُ يېرى كەڭ بولدى
أَفْسَدَ هُ گۇمران قىلدى؛ مەغلۇپ قىلدى؛ چىرىتتى
أَفْسَدَ بَيْنَهُمْ ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سالدى
أَفْشَلَ هُ ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچراتتى؛ مەغلۇپ قىلدى
أَفْشَى الشَّيْءَ تارقاتتى
أَفْشَى لَهُ سِرَّهُ سىرىنى ئاشكارىلىدى
أَفْصَحَ سۆزلىرى ئاددىي بولدى؛ سۆزلىشىلىشىشكە ماھىر بولدى
أَفْصَحَ عَنِ الشَّيْءِ ئىپادە قىلدى
أَفْصَحَ الْأَمْرُ ئايدىڭلاشتۇردى، ھەقىقىي ئەھۋالنى ئايدىڭلاشتۇردى
أَفْصَحَ الصُّبْحُ شەپەق
أَفْصَحُ سۆزلەشكە ماھىر
أَفْضَلَ عَلَيْهِ مېھىر-شەپقەتلىك بولدى
أَفْضَلُ ج أَفاضِلُ تېخىمۇ ياخشى؛ ئەڭ ياخشى
أَفْضَلِيَّة ئالدىن ئىگىلەش ھوقۇقى؛ ئېتىبار بېرىش
أَفْضَ إِلَيْهِ يەتمەك، يېتىپ بارماق؛ كەلتۈرۈپ چىقارماق
أَفْضَ إِلَيْهِ بِسِرِّهِ مەخپىيەتلىكنى ئېيتتى
أَفْضَ بِهِ إِلَى كَذا ئېلىپ باردى
إِفْطار ئەتىگەنلىك تاماق يېمەك؛ ئىپتار قىلماق
أَفْطَرَ ئەتىگەنلىك تاماق يېدى
أَفْطَرَ هُ ئەتىگەنلىك تاماق بىلەن . تەمىنلىدى؛ ... نى ئىپتار قىلغۇزدى
أَفْطَرَ الصّائِمُ ئىپتار قىلدى
أَفْطَرَ عَلَى كَذا ئەتىگەنلىك تاماق-تا ... يېدى
أَفْطُسُ ج فُطْس پاناق، مايماق بۇرۇن

أَفْعَمَ الْإِناءَ تولدۇردى

أَفْعَمَ هُ خۇشال قىلدى؛ غەزەپلەندۇردى

أَفْعَمَ الْمِسْكُ الْبَيْتَ ئۆي ئىچى خۇشپۇراققا تولدى

أَفْغُوانِيّ ئەگرى-بۈگرى

أَفْغُوانِيَّة زەھەرلىك

أَفْعَى يىلان

أَفْغان ئافغان

أَفْغانِسْتان ئافغانستان

أَفْغانِيّ ئافغانستانلىق

أَفَقَ ـِ أَفْقًا ساياھەت قىلماق

أُفُق ج آفاق ئۈپۈق سىزىقى؛ ئۈپۈق؛ دۇنيانىڭ ئۇ چېتى

أَفْقَدَ هُ الشَّيْءَ يوقاتتى؛ مەھرۇم قىلدى

أَفْقَمُ ج فُقْم ئوغرى چىش

أَفْقَهَ هُ رىغبەتلەندۇردى

أُفُقِيّ ئۈپۈق سىزىقىنىڭ؛ سۇ يۈزىگە پارالىل

أُفُقِيَّة كوردىئىنات

أَفَكَ يالغان گەپ قىلدى

أَفَكَ ـِ أَفْكًا و أُفُوكًا يالغان گەپ قىلماق

إِفْك ئويدۇرما؛ جىنايى قىلمىش

أَفْكَرَ فِي الشَّيْءِ ئويلىدى، پىكىر يۈرگۈزدى

أُفْكُوهَة ج أَفاكِيهُ ئاجايىپ خەۋەر؛ ياخشى گەپ؛ تەنە گەپ

أَفَلَ ـُ و أَفِلَ ـَ أُفُولًا النَّجْمُ تۇغۇلمەك، چۈشمەك (يۇلتۇز)

إِفْلاس ۋەيران بولماق

إِفْلاطُون ئەفلاتۇن (گرېتسىيە پەيلاسوپى)

أَفْلَتَ (گاز جىسىم) ئۇچتى

أَفْلَتَ هُ قويۇپ بەردى

أَفْلَتَ مِنْهُ قۇتقۇزۇۋالدى

أَفْلَجُ ج فَلْج پالەچ

أَفْلَحَ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتى؛ غەلبە قىلدى

أَفْلَسَ التّاجِرُ (سودىگەر) ئىگىلىكى ۋەيران بولدى

أَفْلَسَ كەمبەغەل؛ قەرزنى تۆلىگىدەك پۇلى يوق بولۇپ قالدى

أَفْلَذَ هُ رەددىيە بەردى

أَفْلَذِي ئەپەندى

أَفْلَى هُ أَو الشَّيْءَ ۋەيران قىلدى؛ ئۆچۈردى؛ خوراتتى

أَفْهَمَ هُ الْأَمْرَ چۈشەندۇردى

أَفْواه ج ئېغىز؛ تۆشۈك؛ كامار

أَفْواه ج أَفاوِيهُ پۇراقلىق ماتېرىيالالار

أَفُوكاتُو ئادۋوكات، ئاقلىغۇچى

أَفومِتْر تۇنسۇبرسال سائەت

أَفْيَحُ ج فِيح كەڭ، بىپايان

أَفْيُون ئەپيۇن

أَقاءَ هُ قۇستۇردى

أَقاحَ الْجُرْحُ يىرىڭدىدى

أَقاصِيا ئەرەب يېلىم دەرىخى

أَقالَ هُ ما لَمْ يَقُلْ تۆھمەت قىلدى، زىيانكەشلىك قىلدى

أَقالَ مِنَ الْمَنْصِبِ ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلىدى

أَقالَ عَثْرَتَهُ كەچۈردى

أَقالَ اللّٰهُ عَثْرَتَهُ ئاللانىڭ قۇدرىتى بىلەن يىقىلغان جايىدىن تۇردى

إِقالَة ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاش

أَقامَ هُ چىقاردى؛ قۇردى؛ ئۆتكۈزدى

أَقامَ الْحَقَّ ھەقىقەتنى ئىسپاتلىدى

أَقامَ بِالْمَكانِ أو فيهِ ئولتۇراقلاشتۇردى

إِقامَة كۆتۈرمەك؛ قۇرماق؛ ئولتۇراقلاشماق

إِقْبال بارماق؛ يېقىنلاشماق؛ گۈللەنمەك؛ ئىنتىلماق

إِقْبالًا و إِدْبارًا بىرسې-كېلىش

أَقْبَلَ إِلَيْهِ يېنىپ كەلدى

أَقْبَلَ عَلَى الشَّيْءِ قول سېلىپ ئىشلىدى

أَقْبَلَ عَلَيْهِ ئالدىچە كەلدى

أَقْبَلَ بِالشَّيْءِ كۆپەيتتى

أَقْبَلَ تِ الْأَرْضُ بِالنَّباتِ بىردىنلا ئۆستى

أُقَّة ج أُقَق ئوقيە (225 گرامغا تەڭ)

اِقْتاتَ الشَّيْءَ يېمەكلىك قىلدى

اِقْتاتَ بِالشَّيْءِ نەرسە يېدى

اِقْتادَ لِفُلانٍ يېتەكلەندى، باشقۇرۇلدى؛ ئەگەشتى

اِقْتادَ الدّابَّةَ مال-ئۇلاغنى باشقۇردى

اِقْتاسَ الشَّيْءَ ئۇلچىدى

اِقْتاسَ بِابِيهِ تەقلىد قىلدى، دورىدى

اِقْتافَ أَثَرَ فُلانٍ ئىز قوغلىدى

اِقْتَبَسَ مِنْهُ النّارَ ... دىن ئوت ئارىيەت ئالدى

اِقْتَبَسَ مِنْهُ الْعِلْمَ پايدىغا ئېرىشتى، ... دىن بىلىم ئىگىلىدى

اِقْتَبَسَ عِبارَةً دەلىللىدى، ئىسپاتلىدى؛ مىسال كەلتۇردى

اِقْتَبَلَ الْكَلامَ سۆزلىدى، ئەركىن سۆزلىدى

اِقْتَبَى الْمَتاعَ بىغىشتۇردى. رەتلىدى

اِقْتَتَّ الشَّيْءَ بىلتىمزىدىن قۇرۇتتى

اِقْتَتَلَ الْقَوْمُ ئۇزئارا قىرغىنچىلىق

قىلىشتى
اِقْتَثَّ النَّباتَ يىلتىزىدىن يۇلدى
اِقْتَحَمَ الْمَكانَ ئېتىلىپ كىردى
اِقْتَحَمَ الْأَمْرَ چىداپ تۇرۇپ ئىشلىدى، يەڭدى
اِقْتَدَّ هُ ئۇزدى، كەستى
اِقْتِدار ئىقتىدار، قابىلىيەت، تالانت
بِاقْتِدار ئەڭ زور كۈچ بىلەن؛ قابىلىيەتلىك
اِقْتَدَحَ شَرَرًا ئۇچقۇن چىقىرىۋەتتى
اِقْتَدَحَ الْقَرِيحَةَ پۈتۈن ئەقلىنى سەرپ قىلدى
اِقْتَدَرَ عَلَيْهِ ئىشلىيەلىدى
اِقْتَدَى بِهِ فِي كَذا تەقلىد قىلدى، دوربىدى
أَقْتَرَ نامرات، كەمبەغەل بولدى
أَقْتَرَ عَلَى عِيالِهِ ئائىلە چىقىمىنى ئازايتتى
اِقْتَرَا الْكِتابَ ئوقۇدى
اِقْتِراح پىكىر؛ تەكلىپ
اِقْتِراض پۇل قەرز ئالماق؛ ئىناۋەتلىك قەرز
اِقْتِراع چەك تارتماق؛ بېلەت تارتماق
اِقْتِراع عامّ ئومۇمىي سايلام
اِقْتِران بىرلەشتۈرمەك؛ تۇتاشتۇرماق
اِقْتَرَبَ پات ئاردا، يېقىنلاشتى
اِقْتَرَبَ مِنْهُ يېقىنلاشتى
اِقْتَرَبَ الشَّيْئانِ ئۆزئارا يېقىنلاشتى
اِقْتَرَحَ الْخُطْبَةَ نۇتۇق سۆزلىدى
اِقْتَرَحَ الْأَمْرَ كەشىپ قىلدى؛ ئويۇشتۇردى
اِقْتَرَحَ رَأْيًا تەكلىپ قىلدى، تەكلىپ بەردى
اِقْتَرَحَ عَلَيْهِ شَيْئًا بىر ئىشقا بۇيرۇدى
اِقْتَرَضَ لِعِيالِهِ ئائىلىنى باقتى
اِقْتَرَضَ مِنْهُ قەرز ئالدى
اِقْتَرَعَ الْقَوْمُ عَلَى كَذا چەك تارتتى؛ شىشخال ئاتتى؛ بېلەت تاشلاپ قارار قىلدى
اِقْتَرَفَ الذَّنْبَ جىنايەت ئۆتكۈزدى؛ گۇناھ قىلدى
اِقْتَرَنَ الشَّيْءُ بِالشَّيْءِ مۇناسىۋەتلىك بولدى؛ بىرلەشتى
اِقْتَرَنَ بِالْمَرْأَةِ توي قىلدى
اِقْتَرَى الضَّيْفَ مېھمانلارنى ياخشى كۈتتى
اِقْتَرَسَ هُ عَلَى كَذا زورلىدى
اِقْتَسَمَ الْمالَ سىنىت، تىيىنلىرىغىچە تەقسىم قىلدى
اِقْتَصَّ الْخَبَرَ ھېكايە ئېيتتى
اِقْتَصَّ الْأَثَرَ ئىز قوغلىدى
اِقْتَصَّ مِنْهُ جازالىدى، ... دىن قىساس ئالدى
اِقْتِصاد تېجىمەك، ئىقتىساد

قىلماق

إِقْتِصادِيّ تېجىمەك، ئىقتىساد قىلىش؛ ئىقتىسادشۇناس؛ تېجەشلىك ئادەم

إِقْتِصار ئۆزۈندە

بِاقْتِصَار قىسقارتىلما

إِقْتَصَدَ فِيهِ تېجىدى، تېجەشلىك بولدى

إِقْتَصَرَ عَلَيْهِ ... غا شۇكرى قىلدى

إِقْتَصَلَ الشَّيْءَ كېسىۋەتتى؛ ئوردى

إِقْتِضاء چوقۇم، زۆرۈر

إِقْتَطَعَ مِنْ مالِ فُلانٍ مەلۇم كىشىلەرنىڭ پۇلىنى بۆلۈپ بەردى

إِقْتَطَفَ الثَّمَرَ يىغدى

إِقْتَطَفَ الْكَلامَ ئۆزۈپ خاتىرىلىدى

إِقْتَعَدَ الدّابَّةَ ئۇستىگە مىندى؛ ئۇستىدە ئولتۇردى

إِقْتِفاء الْأَثَرِ ئىز قوغلىماق

إِقْتَفَرَ الْأَثَرَ ئىز قوغلىدى

إِقْتَفَى أَثَرَهُ ئىز قوغلىدى

إِقْتَفَى الشَّيْءَ تاللىدى، ئىلغىدى

إِقْتِلاع يىلتىزىدىن يوقىتىش

إِقْتَلَعَ الشَّيْءَ يوقاتتى

إِقْتَمَّ يەپ ئىچتى

إِقْتَنَّ جىم تۇردى

إِقْتِناع رازى بولماق؛ قول قويماق

إِقْتَنَصَ الصَّيْدَ ئوۋ قىلدى

إِقْتَنَعَ ئېتىراپ قىلدى، رازى بولدى

إِقْتَنَى هُ ئېرىشتى؛ ئىگىلىدى

إِقْتَوَرَ الشَّيْءَ تۆشۈك تەشتى، ئوتتۇرىسىدىن كەستى

أَقْحَطَ الْعامُ قۇرغاقچىلىق يىللىرى بولدى

أَقْحَطَ الْبَلَدُ قۇرغاقچىلىق ئاپىتىگە ئۇچرىدى

أَقْحَلَ الشَّيْءَ قۇرۇتۇۋەتتى

أَقْحَمَ هُ فِي الْأَمْرِ نائىلاج ئىشلىدى

أَقْحَمَ نَفْسَهُ إِلَيْهِ يوق ئىشلارغا ئارىلىشىۋالدى

أَقْحَمَ هُ الْمَكانَ ئېتىلىپ كىرگۈزدى

أَقْدام ج پۇتلار

عَلَى الْأَقْدامِ پىيادە ماڭماق

إِقْدام ئالغا باسماق؛ قورقماق؛ چىدام

أَقْدَرَ هُ عَلَى الْأَمْرِ قىلدۇردى

أَقْدَمَ عَلَيْهِ جۇرئەت قىلدى؛ مەشغۇل بولدى؛ شۇغۇللاندى

أَقْدَمَ هُ إِلَيْهِ ... گە ئەۋەتتى

أَقْدَمُ قەدىمىي

اَلْأَقْدَمُونَ قەدىمكىلەر، بۇرۇنقىلار

أَقْدَمِيَّة ياش، پىشقەدەم

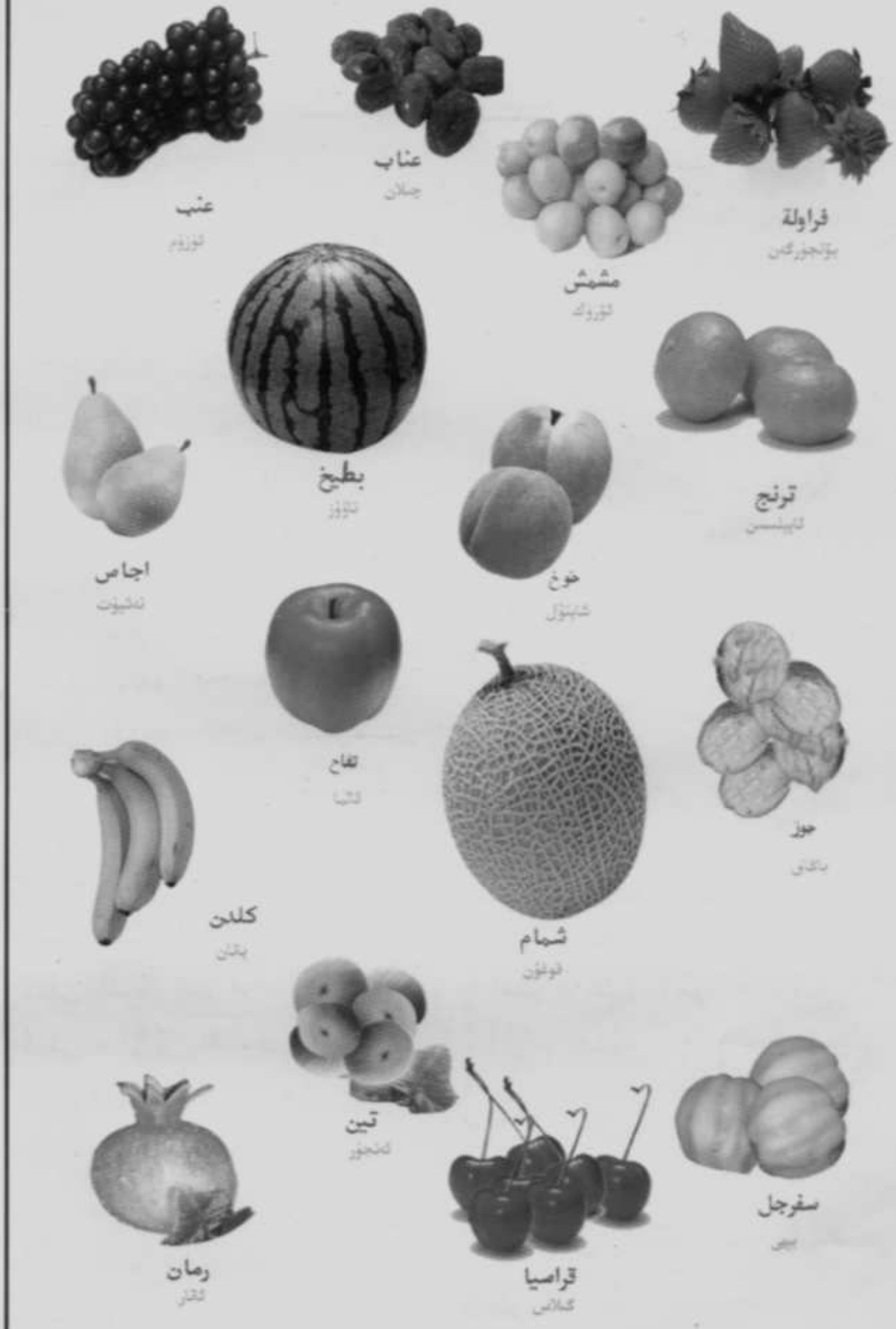
فراولة
بۆتەجۈرگەن
عناب
جىلان
عنب
ئۈزۈم
مشمش
ئۇرۇك
بطيخ
تاۋۇز
ترنج
لىمۇنسىمان
اجاص
نەشپۈت
خوخ
شاپتۇل
تفاح
ئالما
موز
بانان
كلدن
بانان
شمام
قوغۇن
تين
ئانجۇر
سفرجل
بەھى
رمان
ئانار
قراصيا
گىلاس

أَقْذَعَ فُلانًا تىللىدى
أَقْذَعَ لِفُلانٍ تۆھمەت قىلدى
أَقْذَعَ الْقَوْلَ سۆزلىرى ناچار بولدى
أَقَرَّ هُ فِى الْمَكانِ مۇقىملاشتۇردى
أَقَرَّ بِالْحَقِّ أَو لَهُ ئېتىراپ قىلدى
أَقَرَّ عَيْنَهُ أَو بِعَيْنِهِ خۇشال قىلدى
أَقْراء ج ئارىلىق؛ سۈ ئوقۇرى
أَقْراء الشِّعْرِ شېئىرنىڭ تۈرلىرى؛ قاپىيە
أَقْراباذِين دورىگەرلىك ئىلمى
إِقْرار يول قويۇشماق؛ مۇقىملىماق
إِقْرار السَّكِينَة مادارلاشقا
إِقْراض پۇل قەرز ئالماق
أَقْرَبُ ئەڭ يېقىندىكى
أَقْرَدَ پىتىلدى
أَقْرَسَ هُ مۇزلاتتى؛ توڭلاتتى
أَقْرَشَ بېيدى، باي بولدى
أَقْرَضَ هُ ... گە قەرز بەردى
أَقْرَضَ مِنْهُ قەرز ئالدى
أَقْرَطُ ج قُرْط تىلىنى چاينىاپ سۆزلەش
أَقْرَعُ ج قُرْع و قُرْعان تاقىر
جَبَل أَقْرَعُ تاقىر تاغ
أَقْرَفَ لَهُ يېقىنلاشتى
أَقْرَنَ الصَّيّادُ بىر چالمىدا ئىككى پاختەك سوقتى
أَقْرَنَ بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ أو الْعَمَلَيْنِ ئىككى شەيئىنى بىرىكتۈردى
أَقْرَنَ الدَّمَّلُ يىرىڭلىدى
أَقْرَنُ ج قُرْن مۆڭگۈزلۈك
أَقْرَى باشقىلارنىڭ غەمخورلۇقىنى تەلەپ قىلدى
أَقْزَلُ ج قُزْل توكۇر، ئاقساق
أَقْساط ج سانى؛ مىقدارى؛ قىسمى
عَلَى أَقْساط مۇددەتكە بۆلۈپ
أَقْسَطَ فِى حُكْمِهِ ئادىل ھۆكۈم قىلدى؛ ئاشكارا ھۆكۈم قىلدى
أَقْسَطَ بَيْنَ النّاسِ أو إِلَى النّاسِ ئادىل ئىش قىلدى
أَقْسَمَ بِهِ ... نامى بىلەن قەسەم قىلدى
أَقْسَمَ عَلَى الْخَمْرِ ھاراق ئىچمەيمەن دەپ قەسەم قىلدى
أَقْسَمَ الْيَمِينَ أَمامَهُ ... نىڭ ئالدىدا قەسەم قىلدى
أَقْسَى الشَّيْءَ قاتتىقلاشتى؛ رەھىمسىزلەشتى
أَقْشَرُ پوستىنى سويماق، يالىڭاچ
أَقْشَعَ الْقَوْمَ تارمار قىلدى
أَقْشَعَ السَّحابُ بۇلۇتلار تارقالدى
إِقْشَعَرَّ تىترىدى
أَقْصَدَ شېئىر يازدى

أَقْصَدَ ه جايدىلا ئۆلتۈردى
أَقْصَدَ السَّهْمُ تەگكۈزدى
أَقْصَدَ ئەلك ئىقتىسادچىللىق
أَقْصَرَ ه قىسقارتتى، ئۇزۇندە قىلدى
أَقْصَرَ عَنِ الأَمْرِ بىپەرۋالىق قىلدى
أُقْصُوصَة ھىكايە؛ چۆچەك
أَقْصَى الشَّيْءَ ئۇچىغا چىقتى؛ ۋايىغا يەتتى
أَقْصَى ه الشَّيْءَ يىراققا ھەيدىۋەتتى؛ پالىۋەتتى
أَقْصَى جـ أَقاصٍ ئەڭ يىراق؛ تېخىمۇ يىراق
الأَقْصَى ئەڭ يىراق
الشَّرْق الأَقْصَى يىراق شەرق
أَقْط جـ أَقْطان قۇرۇت؛ پىشلاق
إِقْطاع إِقْطاعَة سۈيۈرغال قىلىش؛ قىلدال
إِقْطاعِيّ سۈيۈرغاللىق، فېئودالىلىق
إِقْطاعِيَّة فېئودالىزم؛ مىراس زېمىن؛ يەر-زېمىن
أَقْطَرَ الْماءَ سۈزدى
أَقْطَعَ عَنْه مۇناسىۋەتنى ئۈزدى
أَقْطَعَ ه الأَرْضَ يەر-زېمىن سۈيۈرغال قىلدى
أَقْعَدَ ه ئولتۇرغۇزدى؛ ئۇمىدسىزلەندۈردى
أَقْعَدَ ه عَنِ الْعَمَلِ ئىشتىن ترخاننى
أَقْعَرَ الْبِئْرَ چوڭقۇرلاشتۇردى؛ قازدى
أَقْعَسَ جـ قَعْس توخۇ كۆكرەك؛ مەيدىسى چوقچىيىپ چىقماق؛ مۇستەھكەم
أَقْعَى الْكَلْبُ زوڭزىيىپ ئولتۇردى؛ ئىنتەك ئولتۇردى
إِقْفار قاقاس، ناقىر
أَقْفَرَ الْمَكانُ يەر قاقاس بولدى
أَقْفَرَ الرَّأْس مِنَ الشَّعْرِ تاقىر باش بولدى
أَقْفَرَ الْمَكانَ قاقاسلىققا ئايلاندۇردى
أَقْفَلَ الْبابَ أو عَلَيْهِ قامال قىلدى؛ قۇلۇپلىدى
أَقْفَلَ الْجَيْشُ قايتتى
أَقَلَّ الشَّيْءَ ئازايتتى
أَقَلَّ ه توشتى؛ يۈدىدى
أَقَلّ ئەڭ ئاز، تېخىمۇ ئاز
عَلَى الأَقَلّ ئاز دېگەندە
أَقْلَعَ الْمَلّاحُ السَّفِينَةَ پاراخوتنى قوزغىدى
أَقْلَعَ عَنِ الأَمْرِ ۋاز كەچتى
أَقْلَق جـ قُلُق خەتىرسى قىلىنمىغان
أَقْلَقَ ه ئارىلاشتۇرۇۋەتتى؛ بېشىنى ئاغرىتتى
أَقْلَقَ الشَّيْءَ مِنْ مَكانِهِ يۆتكىدى
أَقَلِيَّة ئاز سانلىق

أَلْأَقْلِيَة ئاز سانلىق مىللەت

إِقْلِينس ئېۋكلىد (قەدىمكى گرېتسىيە ماتېماتىكى)

إِقْلِيم ج **أَقالِيمُ** رايون، بەلۋاغ؛ كىلىمات رايونى

إِقْلِيمِيّ رايونلۇق؛ ھاۋا كىلىماتىنىڭ

التَّجَمُّعات الإِقْلِيمِيَّة رايونلۇق جەمئىيەت

أَقْمَرَ اللَّيْلُ كېچە ئايدىڭ بولدى

أَقْمَرَ ئاي چىقتى

أَقْمَرُ ئايىنىڭ نۇرىدا؛ (ئايىنىڭ) نۇرلۇق

أَقْمَعَ هُ چەكلىدى؛ باستۇردى؛ چەكلىمە قويدى

إِقْناع قايىل قىلماق؛ قانائەتلەندۈرمەك؛ رازى قىلماق

أَقْنَطَ هُ لاسسىدە بولۇپ قالدى، بوشىشىپ قالدى

أَقْنَعَ هُ قايىل قىلدى، قانائەتلەندۈردى، رازى قىلدى

أُقْنُوم ج **أَقانِيمُ** مەنبەئە، يىلتىز؛ ئوبراز

أَقْنَى ج **قَنْو** ئىلمەك بۇرۇن

إِقواء قاقاس

أَقْوَد مۇلايىم، كۆندۈرۈلگەن

أَقْوَرُ ج **قُور** كەك

أَقْوَى نامرات، كەمبەغەل

أَقْوَى تِ الدّارُ ھېچقانداق ئادەم يوق

أَقْوَى ئەك كۈچلۈك، تېخنىمۇ كۈچلۈك

أَقِيط تەس ھەزىم بولىدىغان يېمەكلىكلەر

أَكْأَبَ غەم قىلدى؛ بېسەرەمجان بولدى؛ قايغۇردى

أَكْأَبَ هُ ھەسرەتلەندۈردى

أَكابِرُ ج ئەك چوك؛ ئەك ئۇلۇغ

أَكابِرُ الْقَوْمِ رەھبەر؛ ئاق سۆڭەك

أَكادِيمِيَة ئىلمى جەمئىيەت؛ ئاكادېمىك؛ ئىنستىتۇت

أَكّاف ئېگەرچى، ئېگەر-توقۇم ساتقۇچى

أُكاف ج **أُكُف و آكِفَة** توقام؛ قىچىر ئېگىسرى

أَكَبَّ عَلَى وَجْهِهِ موللاق ئاتتى؛ موللاق ئاتقۇزدى؛ دۇم تاشلىدى؛ ئۇمىلەتتى

أَكَبَّ عَلَى الْعِلْمِ تەتقىقات ئىلمىگە بېرىلدى

أَكْبَرَ الْأَمْرَ زور؛ ئۇلۇغ دەپ قارىدى

أَكْبَرَ هُ ھۆرمەتلىدى؛ ئۇلۇغ دەپ قارىدى

أَكْبَرُ ج **أَكابِرُ** ئەك چوك؛ تېخنىمۇ چوك؛ ئەك ئۇلۇغ

اللّٰهُ أَكْبَرُ ئاللا ئەك ئۇلۇغدۇر

إِكْتَأَبَ ئومىدسىزلەندى، ئازابلاندى؛

ئەندىشە قىلىدى

أَكْتاف مۆرە

أَكْتاف الْجِبالِ تاغ باغرى

اِكْتَتَبَ ئارخىپ ياكى ھۆججەتـ
لەرنىڭ ئۈستىگە ئىمزا قويدى

اِكْتَتَبَ الْكِتابَ كۆچۈردى

اِكْتَتَبَ بِكَذا مالاً ئىئانە قىلدى

اِكْتَتَمَ الشَّيْءَ يوشۇرۇپ قويدى

اِكْتَدَّ هُ قامچىلىدى، ئىلھام بەردى، سۈيلىدى

اِكْتِراء ئىجارە ئېلىپ ئىشلەتمەك

اِكْتِراث پەخەس بولماق؛ كۆڭۈل بۆلمەك

اِكْتَرَبَ لِكَذا ئىنتايىن ئۇمىدسىزـ
لەندى

اِكْتَرَثَ لِلْأَمْرِ ئېھتىياتسىز قىلدى؛ ئېتىبار بەردى

اِكْتَرَثَ لَهُ ئازابلاندى، ھەسرەتلەندى

اِكْتِساب ئۇتماق، غەلبە قىلماق

اِكْتِسابِيّ سۈنئىي

اِكْتَسَبَ الْمالَ أَو غَيْرَهُ قولغا كەلتۈردى؛ تاپتى

اِكْتَسَحَ قويماي سۈپۈرۈپ تاشلىدى؛ يوق قىلدى

اِكْتَسَحَ الشَّيْءَ سۈپۈرۈپ چىقاردى؛ يوقاتتى

اِكْتَسَى الثَّوْبَ كىيىم كىيدى

اِكْتَسَى تِ الْأَرْضُ بِالنَّباتِ زېمىن يېشىللىققا پۈركەندى

اِكْتِشاق بايقىماق، كەشپىيات

اِكْتِشافِيّ ئىزدەنگەن، تەتقىق قىلغان

اِكْتَشَفَ الشَّيْءَ كەشىپ قىلدى، بايقىدى

اِكْتَظَّ الْمَكانُ قىستىدى، تولدۇردى

أَكْتَعُ جـ كُتْع بارماقلىرى مېيىپ؛ چولاق

أَكْتَفُ جـ كُتْف مۆرىسى كەڭ

اِكْتِفاء قانائەتلەندۈرمەك

الاكتفاء الذّاتِيّ ئۆزىنى-ئۆزى قامدىماق

اِكْتَفَى بِالشَّيْءِ ... بىلەن قانائەتـ
لەندۈردى

اِكْتَلَى بۆرەك ئاغرىدى؛ بۆرەك كېسىلى بولۇپ قالدى

اِكْتَمَلَ الشَّيْءُ مۇكەممەل بولدى؛ پۈتۈن بولدى؛ قانائەتلىنەرلىك بولدى؛ تولۇق بولدى

اِكْتَمَنَ يوشۇرۇندى

أَكْتَنَ الشَّيْءَ چاپلاشتى

اِكْتَنَّ مۆكۈندى

اِكْتِنار توپلىماق

اِكْتَنَزَ الشَّيْءُ توپلاندى

اِكْتَنَزَ الشَّيْءَ فِى الْوِعاءِ قول بىلەن جىسمىنى قاپ ئىچىگە كىرگۈزدى

اِكْتَنَفَ هُ ئوربدى، قورشىدى؛ دەۋر قىلىپ ئايلاندى

اِكْتَنَهَ الْأَمْرَ ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشەندۈردى؛ تولۇق ھېس قىلدۇردى

اِكْتَنَى بِكَذا لەقىمى بىلەن مەشھۇر بولدى

اِكْتَهَلَ پىشىپ يېتىلدى؛ ياش قۇرا- مىغا يەتكەنلەر

أُكْتُوبَرُ ئۆكتەبىر (10-ئاي)

أَكْثَرَ كۆپ ئاشتى

أَكْثَرَ الشَّيْءَ كۆپەيتتى؛ كۆپ ئىشلەتتى

أَكْثَرَ مِنَ الشَّيْءِ ... كۆپ بولۇشنى ئۈمىد قىلدى

أَكْثَرُ تېخىمۇ كۆپ؛ ئەڭ كۆپ؛ كۆپ سانلىق

أَكْثَرُ فَأَكْثَرَ مالىمان

عَلَى الْأَكْثَرِ ئاساسلىقى، ئاساسەن

أَكْثَرِيَّة كۆپ سانلىق

أَكْحَلُ جـ كُحْل سۈرمە

أَكَّدَ الْعَهْدَ أَو السَّرْجَ كۈچەيتتى؛ مۇستەھكەملىدى

أَكَّدَ الشَّيْءَ تەكىتلىدى؛ مۇئەييەن- لەشتۈردى

أَكْدَى مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىدى؛ نامراتلاشتى؛ مەغلۇپ بولدى

أَكْدَى الْعامُ بالايىئاپەت ياكى قاقاس- لىق بولدى

أَكْدَى الْمَطَرُ يامغۇر ئاز ياغدى

أَكْذَبَ هُ ئۇنى يالغان گەپ قىلىشقا زورلىدى

أَكْذَبَ نَفْسَهُ ئۆزىنىڭ يالغان گەپ قىلغانلىقىنى ئىقرار قىلدى

أُكْذُوبَة جـ أَكاذِيبُ يالغان گەپ

إِكْراء ئىجارە بەرمەك

إِكْرام ھۆرمەتلىمەك

إِكْرام الضَّيْفِ مېھمان كۈتمەك

إِكْرامًا لِخاطِرِ فلانٍ ... نىڭ يۈزخاتىرىسىدىن؛ ... نىڭ يۈزىگە قاراپ

إِكْرامِيّ ئابرويلۇق

إِكْرامِيَّة مۇكاپات پۇلى؛ ھەق

إِكْراه مەجبۇرلىماق

إِكْراهِيّ زورلاش؛ مەجبۇرلانغان

أَكْرَبَ دېگىنىدەك يۈز بەردى؛ يېقىنـ لاشتى

أَكْرَبَ فى الشَّيْرِ جىددىي يۈرۈش قىلدى

أَكْرَتْ چېچى بۈدۈر

أُكْرَة جـ أُكَر توپ؛ ئازگال

أَكْرَتَ الْغَمُّ فُلانًا غەم-ئەندىشە قاپلىدى

أَكْرَش جـ كُرْش يوغان قورساق ئادەم

أَكْرَمَ هُ هۆرمەتلىمەك؛ كۆتمەك

أَكْرَمَ اللّٰهُ مَثْواهُ ئاللادىن خاتىرجەم يېتىشنى تىلىمەك

أَكْرَمَ نَفْسَهُ عَنِ الزَّلّاتِ ئۆزىنى هۆرمەت قىلدى، غۇرۇرىنى قوغدىدى

أَكْرَمُ تېخىمۇ مەرد؛ تېخىمۇ پەزىلەتلىك

أَكْرَى الدّارَ أَو الدّابَّةَ ئىجارە بەردى

أَكْزِيما هۆل تەمرەتكە

أَكْسَبَ هُ مالاً أَو عِلْمًا مەنپەئەتكە ئېرىشتى

أَكْسَحُ جـ كُسْح و كُسْحان دوك، راخىت كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئادەم

أَكْسَدَ هُ ئوكسىدلىدى؛ داتلاشتۇردى

أَكْسَدَتْ الشّوقُ كىرىزىسقا دۇچ كەلدى؛ سېتىلماي قالدى

أَكْسَلَ هُ الْأَمْرُ ئادەمنى هۆرۈنلاشتۇردى

أَكْسِيجِين ئوكسىگېن

أَكْسِيد ئوكسىدلانغان جىسىملار؛ قوناقلاردىكى سىزىقچىلار

إِكْسِير ئالتۇن سانىماق؛ ئالتۇن تاۋلاش دورىسى؛ دورا؛ تولۇقلىماق

أَكَّ الْحِمارَ ئېشەككە توقام توقۇدى

أَكْفَرَ هُ دىنسىز تېپىسقاددا نەۋرىنىش بولدى؛ ئىمانسىز بولدى؛ كاپىر بولدى

أَكْفَسُ جـ كُفْس (u) شەكىللىك پۇت، مايماق پۇت

أَكْفَلَ هُ ... نى كاپالەتكە ئىگە قىلدى

أَكْفَلَ الْقاضِي الْمُتَّهَمَ كېپىللىككە قويۇپ بېرىشكە رۇخسەت قىلدى

إِكْفَهَرَّ اللَّيْلُ كېچە قاپقاراڭغۇ بولدى

إِكْفَهَرَّ السَّحابُ رەڭگارەڭ بۇلۇتلار قاپلىدى

إِكْفَهَرَّ وَجْهُهُ چىرايىنى تۇردى؛ قايغۇردى؛ ھەسرەت چەكتى

إِكْفَهَرَّتِ السَّماءُ گۇگۇم چۈشتى، تۇتۇقلاشتى

إِكْفِهْرار قاراڭغۇ، غۇۋا، تۇتۇق

أَكَلَ هُ باقتى؛ تاماققا تەكلىپ قىلدى

أَكَلَّ هُ ئاۋارە قىلدى؛ چارچاتتى

أَكَلَ ـُ أَكْلاً و مَأْكَلاً الطَّعامَ يېمەك

أَكَلَ هُ يېدى

أَكَلَ مالَهُ أَو حَقَّهُ بۇتۇۋەتتى، ئېلىۋالدى

أَكَلَ إِكْلَةً أَو أَكالاً هُ رَأْسَهُ بېشى قىچىشتى

أَكِلَ تِ الْأَسْنَانُ چىشى قوزۇتىلاپ كەتتى

أَكْل يېمەكلىك؛ يېيىش

أُكْل جـ آكال مېۋە

أَكْلَة بىر ۋاخ تاماق

أُكْلَة بىر كاپام يېمەكلىك

أَكْلَف جـ كُلْف داغ چۈشكەن

إِكْلِيرِيكِيّ روھانىي، پوپ

إِكْلِيل جـ أَكالِيل و أَكِلَّة تاج؛ گۈلتاج

إِكْلِيلِيّ تاجسىمان؛ گۈل تاجى

إِكْلِينِيك كلىنىكا

إِكْلِينِيكِيّ كلىنىكىلىق

إِكْمال ئىشنى تاماملىماق؛ ئاخىرلاشتۇرماق؛ تۈگەتمەك

أَكْمَة جـ أَكَم جج آكام و أُكُم و إِكام تۆپلىك، دۆڭ

أَكْمَحَ الْحِصانَ ئاتنى توختاتتى؛ تىزگىنلىدى

أَكْمَدَ الْعَضْوَ ھور بىلەن داۋالىدى

أَكْمَدَهُ الْحُزْنُ دىلىنى رەنجىتتى، كۆڭلىنى ئاغرىتتى

أَكْمَدَ اللَّوْنِ رەڭگى ئۆچكەن

أَكْمَلَ الشَّيْءَ ئىشلەپ تۈگەتتى، ئىشلەپ پۈتتۈردى

أَكْمَلُ تېخىمۇ مۇكەممەل

بِأَكْمَلِ هِ تولۇق، يېتەرلىك

أَكْمَنَهُ أَو الشَّيْءَ يوشۇردى

أَكْمَهُ جـ كُمْه كۆرۈش سېزىمىنى يوقاتقان، ئەما

أَكَنَّ الشَّيْءَ يوشۇرۇندى

أَكْنَفَهُ ياردەم بەردى

أَكْنَهَ الْأَمْرَ ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشەندى

أَكْوَرْدِيُون ئاككوردىيون

أَكُول ھۇرۇن، ئاقنانچى

أَكِيد ھەقىقەتەن؛ كۆچلۈك (ھاراق)؛ قۇۋۋەتلىك (چاي)

أَكْيَس جـ كِيس تېخىمۇ ياخشى؛ تېخىمۇ سەزگۈر

إِلّ نەپرەتلەنمەك؛ ئۆچ-ئادا‌ۋەت

أَلا. أَلْوَا و أَلْوَا و أَلِيَّا كۈچ چىقارمىدى، بوشاڭلىق قىلدى

الْأَجِل. الْآجِلَة ئاخىرقى زامان؛ ئۆلگەندىن كېيىنكى تۇرمۇش (ئىسلام دىنىدا)

الِاثْنَيْ عَشَرِيّ ئون ئىككى بارماق ئۇچەي

الِاثْنَيْنِ دۈشەنبە

أَلاحَ الشَّيْءُ كۆرۈندى، بارلىققا كەلدى

أَلاحَ بِالشَّيْءِ پۇلاڭلاتتى، چايقىدى

اَلْأَحْيَل و الْأَحْوَل ئامالى بار

اَلْأَرْبِعاء چارشەنبە

اَلْأُرْدُنّ ئىئوردانىيە
أَلاَق شانلىق، پارلاق
أَلامَ هُ عَلَى كَذا ئەيىبلىدى
أَلانَ الشَّيْءَ يۇمشاتتى
أَلانَ الْبَطْنَ تەرتىپى راۋان بولدى
أَلا و هُوَ «هِيَ» ... تەقدىردىمۇ
إلَه . إلاه جـ آلِهَة ئىلاھ: روھ
إلاهَة ئايال ئىلاھ
إلاهَة الْجَمالِ ۋىناس (گۈزەللىك ئىلاھى)
إلاهِيّ خۇدانىڭ، ئاللانىڭ: ئىلاھىنىڭ
أَلَبَ الْقَوْمَ يىغدى، توپلىدى
أَلَبَ عَلَيْهِ النّاسَ قۇتراتتى، مەلۇم كىشىلەرگە قارشى تۇرۇشقا كۈشكۈرتتى
أَلَبَ ـُ أَلْبًا يىغماق، توپلىماق
إلْب ھەممە بىردەك غەزەپكە كەلمەك، ئورتاق دۈشمەنگە بىرلىشىپ قارشى تۇرماق
إلْباس پەرداز قىلماق: كىيىم كىيدۈرمەك
الْباسِيفِيكِيّ تىنچ ئوكيان
أَلْبانِيا ئالبانىيە
أَلْبانِيّ ئالبانىيىلىك
الْبَحْرَيْنِ بەھرەيىن: بەھرەيىن ئارىلى
أَلْبَدَ بِالْمَكانِ مەلۇم جايدا ئولتۇراقلاشتى
أَلْبَدَ بِالشَّيْءِ جايلاشتۇردى
الْبَسَ هُ الثَّوْبَ كىيىم كىيدۈردى
الْبَسَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ ئىش گۇڭگا بولۇپ قالدى، ئىشنى مۇجمەل ھېس قىلدى
أَلْبَصْرَة بەسرە
أَلْبُوم ئەلبۇم: ئەسلەش خاتىرىسى
أَلْبُومِين ئاقسىل
أَلْبِيّ توپلانغان
أَلْبِيقِيَّة كۆك پۈرچاق
اِلْتاثَ الْأَمْرُ قالايمىقان بولدى
التّاسِع توققۇزىنچى
التّاسِع عَشَرَ ئون توققۇزىنچى
اِلْتاطَ الشَّيْءَ بِقَلْبِهِ مېھرى چۈشتى: مېھرىنى ئۈزەلمىدى
اِلْتاعَ قَلْبُهُ تىت-تىت بولدى؛ جىددىيلەشتى
اِلْتامَ الشَّيْءُ قاپلىدى
اِلْتامَ الشَّيْطانِ ئۆزئارا ماس كەلدى، بىرلەشتى
اِلْتامَ الْجُرْحُ بىرىكتى، ياخشىلاندى
اِلْتامَ ئەيىبلەندى
اِلْتامِيز تايمىس
اِلْتِباس غۇۋا، گۇڭگا: ئارىلاشقان

التِّبَت تىبەت، شىزاڭ

اِلْتَبَسَ عَلَيْهِ الْأَمْرُ ئىشنى ئانچىقمىدى

اِلْتَبَسَ الشَّيْءُ بِالشَّيْءِ ئارىلاشتۇرۇۋەتتى؛ بىرىكتۈردى

اِلْتَبَكَ الْأَمْرُ ئىنىق ئەمەس؛ مۇرەككەپ بولۇپ قالدى

اِلْتَبَنَ سۈت بەردى

اِلْتَثَمَ تِ الْمَرْأَةُ شارپا بىلەن ئېغىز-بۇرنىنى يۆگىدى

اِلْتَجَّ الْبَحْرُ ئۆركەشلىدى، مەۋج ئۇردى

اِلْتَجَأَ اِلَيْهِ مەلۇم جايدا يوشۇرۇندى

اِلْتَجَمَ الْحِصَانُ تېزگىن سالدى، نۇقتا سالدى

اِلْتِحام جايلاشماق؛ يۇقماق؛ ياخشىلاشماق؛ بىرلەشمەك

اِلْتَحَدَ عَنِ الدِّينِ دىنسىزغا ئايلاندى، ئىمانسىزغا ئايلاندى

اِلْتَحَدَ اِلَى الشَّيْءِ خالىدى، مايىل بولدى

اِلْتَحَفَ بِاللِّحافِ أَو نَحْوِهِ يوتقان قاتارلىقلارنى ياپتى

اِلْتَحَفَا الْجَوَّ قونماق

اِلْتَحَقَ بِهِ قوغلىدى

اِلْتَحَقَ بِالْمَدْرَسَةِ أَو غَيْرِها كىردى (ئوقۇشقا)؛ قاتناشتى (ئارمىيىگە)

اِلْتَحَمَ الشَّيْئانِ بىرىكتى

اِلْتَحَمَ تِ الْحَرْبُ قانلىق چوڭ ئۇرۇش بولدى

اِلْتَحَى بۇرۇت، ساقال قويدى

اِلْتَحَى الشَّجَرَةَ تېرە تاشلىدى

اِلْتَذَّ الشَّيْءَ أَو بِهِ قىزىقارلىق ھېس قىلدى

اِلْتَزَّ بِهِ بىر يەرگە چاپلاشتى

اِلْتِزام مەجبۇرىيەت، مەسئۇلىيەت؛ ئاپتونومىيە ھوقۇقى؛ كۆتۈرە ئالماق

اِلْتَزَمَ الْأَمْرَ ئادا قىلىشقا تېگىشلىك دەپ قارىدى

اِلْتَزَمَ الشَّيْءَ رېئايە قىلدى؛ ساقلىدى

اِلْتَصَقَ بِالشَّيْءِ بىرلىكتە جايلاشتى

اِلْتَظَى تِ النّارُ يالقۇن چىقتى؛ يالقۇنلىدى

اِلْتَفَّ ئورىدى؛ ئايلاندى؛ يۆگىدى

اِلْتَفَّ فِي ثَوْبِهِ أَو بِهِ كىيىم يۆگىدى؛ كىيىم يېپىنچاقلىۋالدى

اِلْتَفَّ الْقَوْمُ حَوْلَ قائِدِهِمْ چۆرىدى

اِلْتَفَّ النَّباتُ ئۆسۈملۈكلەر چىرماشتى

اِلْتِفات دىققەت قىلماق؛ پەخەس بولماق؛ ھالىدىن خەۋەر ئالماق

اِلْتِفاتَة ئەزەر سالماق؛ (ئارقىغا) قارىماق

اِلْتِفاق يىغىلماق، چۆرىدىمەك

اِلْتَفَتَ إِلَيْهِ پەخەس بولدى؛ ئىلتىپات قىلدى

اِلْتَفَتَ بِوَجْهِهِ يُمْنَةً و يُسْرَةً ئوڭ ۋە سول تەرەپكە قارىدى

اِلْتَفَتَ عَنْهُ يوشۇرۇندى، ئۆزىنى چەتكە ئالدى

اِلْتَفَعَ بِالثَّوْبِ ئۆزىنى يۆگىدى؛ ئورىدى

اِلْتِقاط تېرىماق؛ تېرىپ ئالماق

اِلْتِقاط الصَّوْتِ ئاۋاز ئېلىش؛ ئاۋاز قوبۇل قىلىش

اِلْتِقاط الصُّوَرِ رەسىمگە تارتىش

اِلْتَقَحَ تِ الْأُنْثَى ھامىلدار بولدى

اِلْتَقَطَ الشَّيْءَ ئالدى؛ توپلىدى

اِلْتَقَطَ الصُّوَرَ رەسىمگە تارتتى

اِلْتَقَفَ الشَّيْءَ ئۇتتى، ئوتۇۋالدى

اِلْتَقَمَ الطَّعامَ يېمەكلىك يۇتتى

اِلْتَقَمَ أُذُنَهُ ئاستا پاراڭلاشتى، پىچىرلاپ سۆزلەشتى

اِلْتَقَى الشَّيْءَ ئۇچراشتى

اِلْتَكَّ الْعَسْكَرُ زىچ توپلىدى

اِلْتَكَّ فِى كَلامِهِ خاتا گەپ قىلدى

اِلْتَمَّ فُلانًا زىيارەت قىلدى

اِلْتِماس يالۋۇرۇش

اِلْتَمَحَ هُ أَو الشَّيْءَ نەرسە ئاشلىدى؛ كۆزگە چېلىقتى

اِلْتَمَسَ الشَّيْءَ مِنْهُ يالۋۇردى؛ ئىلتىماس قىلدى

اِلْتَمَعَ لَوْنُهُ رەڭگى ئۆزگەردى

اِلْتَمَعَ الْبَرْقُ نۇر چاچتى؛ چاقنىدى

اِلْتِهاب كۆيمەك؛ يالۇغلانماق

اِلْتِهاب الزّائِدَةِ الدُّودِيَّةِ قارىغۇ ئۇچەي يالۇغى

اِلْتِهاب الْكَبِدِ جىگەر يالۇغى

اِلْتِهابِىّ ئىششىماق

اِلْتَهَبَ يالۇغلاندى

اِلْتَهَبَ تِ النّارُ كۆيدى؛ ئوت كەتتى

اِلْتَهَبَ عَطَشًا ئۆسسىدى؛ چاڭقاپ كەتتى

اِلْتَهَبَ عَلَيْهِ ئاچچىقلىدى

اِلْتَهَمَ الشَّيْءَ يالماپ يۇتتى

اِلْتَهَى بِكَذا ئويۇن؛ تاماشا قىلدى

اِلْتِواء ئەگرى؛ قايرىۋېتىش؛ قولاي-سىزلىق؛ نازۇك؛ قەيسەر؛ بوغۇمى چىقىپ كېتىش

اَلتَّوْراة تەۋرات

اَلتَّوْراة و الاِنْجِيل تەۋرات ۋە ئىنجىل

اِلْتَوَى الشَّيْءُ ئەگرى-بۈگرى بولۇپ قالدى؛ چىقتى

اِلْتَوَى عَلَيْهِ الْأَمْرُ چوڭولدى؛ قالايمقانلىشىپ كەتتى
اَلَّتِى... (باغلىغۇچى ئىسىملار)؛ ... قىلغۇچى؛ ... نىڭ
الثَّالِث ئۈچىنچى
الثَّالِث عَشَرَ ئون ئۈچىنچى
الثَّامِن سەككىزىنچى
الثَّامِن عَشَرَ ئون سەككىزىنچى
الثَّانِى ئىككىنچى
الثَّانِى عَشَرَ ئون ئىككىنچى
أَلْثَغ جـ لُثْغ كېكەچ
الثُّلاثاء سەيشەنبە
أَلْجَأَ فلانًا قوغداش
أَلْجَأَ أَمْرَهُ إِلَى فلانٍ ھاۋاله قىلدى
اَلْجَأَ ـه إِلَى الْأَمْرِ مەجبۇرلىدى
الْجَزائِرُ ئالجىرىيە؛ ئالجىر
الْجَزِيرَة مىسوپوتامىيە
الْجَلَد ئاسمان، ھاۋا بوشلۇقى
أَلْجَمَ الدَّابَّةَ يۈگەن سالدى
أَلْجَمَ لِسانَهُ گەپ-سۆز قىلدۇرمىدى
اَلَحَّ فى السُّؤالِ مەجبۇرلىدى؛ يالۋۇردى
اَلَحَّ فى الْمُطالَبَةِ بِدَيْنٍ تۆلەشكە ئالدىراتتى، قەرزنى سۆيلىدى
اَلَحَّ السَّحابُ يامغۇرلۇق بۇلۇت كەلدى
إِلْحاح ئۇتۇنۇش
فى إِلْحاح يالۋۇرۇش
إِلْحاد دىندىن چىقماق
إِلْحادِىّ دىنغا خائىنلىق قىلماق
الْحادِىَ عَشَرَ ئون بىرىنچى
إِلْحاق بىرلەشتۈرمەك
الْحَبَش . الْحَبَشَة ئېفىئوپىيە
الْحِجْر جىددە (جاي نامى)
أَلْحَدَ الْمَيْتَ كۆممىدى
أَلْحَدَ عَنِ الدِّينِ دىندىن يۈز ئۆرىدى، دىنغا قارشى چىقتى
أَلْحَدَ اللَّحْدَ گۆر كولىدى
أَلْحَقَ هُ ئۇنىڭغا يوتقان ياپتى
أَلْحَقَ السَّائِلَ دۇئانىگە تۇتۇلۇپ قالدى
أَلْحَقَ تاغ باغرىدا يۈردى
أَلْحَقَ هُ أَو بِهِ يېتىشتۈرالدى
أَلْحَقَ هُ بِهِ ئالدىنقىسىغا كەينىدىكى يېتىشتۈرالدى، ئالدىنقىلار بىلەن كېيىنكىلەر بىرلەشتى
أَلْحَقَ هُ بِالْمَدْرَسَةِ ئوقۇغۇلى ئاپىرىپ بەردى
أَلْحَى ئۈزۈن ساقال قويدى
الخ «إِلَى آخِرِهِ» تۇختاپ تۇرۇلۇق؛ بۇلۇتلۇق، ئاخىرغىچە
الْخامِس بەشىنچى

الْخامِس عَشَرَ ئون بەشىنچى
الْخَرْطوم خارتۇم
الْخَمِيس پەيشەنبە
أَلَدُّ جـ لِداد و لُدّ و لُدّاء ئۆزىنىڭ گەپىدە چىڭ تۇرغۇچى؛ ئۆزىنىڭكىنى راست قىلدى
الدّاخِلِيَّة ئىچكى ئىشلار بۆلۈمى؛ ئىچكى ئىشلار مىنىستىرلىقى
أَلْدَغُ جـ لُدْغ تىلىنى چىشلىمەك؛ كېكەچ
الَّذِي... ... قىلغۇچى؛ ... نىڭ
الرّابِع تۆتىنچى
الرّابِع عَشَرَ ئون تۆتىنچى
الرَّزّاق ئاللا، رىزىق بەرگۈچى
إلْزاق چاپلىماق
إلْزام مەجبۇرلىماق
إلْزامِيّ مەجبۇرىي
مُقَرَّر إلْزامِيّ ئوقۇشقا تېگىشلىك دەرسلەر
إلْزامِيَّة مەجبۇرىيەت
أَلْزَقَ الشَّيْءَ بالشَّيْءِ A نى B غا چاپلىشىشى
أَلْزَمَ هُ الشَّيْءَ مەجبۇرلىدى
أَلْزَمَ هُ بكَذا ئۆز ئۈستىگە ئالغۇزدى
أَلْزَمَ هُ الْفِراشَ كارىۋاتتىن قوپالماس قىلىپ قويدى
السّابِع يەتتىنچى
السّابِع عَشَرَ ئون يەتتىنچى
السّادِس ئالتىنچى
السّادِس عَشَرَ ئون ئالتىنچى
السَّبْت شەنبە
أَلْسَنُ جـ لُسْن مۇنازىرىلىشىلەيدىغان؛ سۆزمەن
أَلْسِنِيَّة تىل ئىلمى
الشّامُ سۇرىيە، شام
أَلْصَقَ الشَّيْءَ بالشَّيْءِ چاپلىدى؛ بىللە قويدى
أَلْصَقَ بالأَمْرِ مەجبۇرلاپ قوبۇل قىلدۇردى
الصَّقالِبَة سلاۋيان مىللىتى
الصِّين جۇڭگو
أَلْعاب رِياضِيَّة تەنتەربىيە پائالىيەتى
أَلْعاب سِحْرِيَّة سېھىرگەرلىك
أَلْعاب نارِيَّة ئوت ئويىنتىش
أَلْعاب الْقُوَى أَو الْقُوَّةِ يېنىك ئاتلېتىكا
الْعاشِر ئونىنچى
أَلْعَبَ هُ ... نى ئويناتتى
الْعَبّاسِيَّة ئابباسىيە خەلىپىلىكى
الْعَجَم غەيرىي ئەرەبلەر
أَلْعوبَة ئويۇنچۇق؛ قونچا

إلْغاء چىقىرىۋېتىش؛ ئەمەلدىن قالدۇرۇۋېتىش

أَلْغام ج يەر مىناسى؛ سۇمىناسى؛ پارتلاتقۇچ دورا

لاقِطَة الْأَلْغام مىنا تازىلاش پاراخوتى

قاذِفَة الْأَلْغام مىنا ئورۇنلاشتۇرۇش پاراخوتى

أَلْغَبَ السَّيْرُ فلانًا ماداردىن كەتتى

أَلْغَزَ الْكَلامَ أو فيهِ ئىككى بىسلىق گەپ قىلدى؛ تېپىشماق ئېيتتى

أَلْغَطَ الْقَوْمُ ۋاراڭ-چۇرۇك قىلدى

أَلْغَمَ الْأَرْضَ أو الْبَحْرَ يەر مىناسى كۆمدى؛ مىنا ئورۇنلاشتۇردى

أَلْغَمَ الْبِناءَ پارتلاتتى

أَلْغَى الشَّيْءَ يوققا چىقاردى؛ بىكار قىلدى

أَلَفَ هُ بىرلەشتۈردى؛ بويسۇندۇردى

أَلَّفَ الشَّيْءَ تەركىب تاپقۇزدى

أَلَّفَ بَيْنَهُمْ ماسلاشتۇردى

أَلَّفَ الْكِتابَ تەھرىرلىدى

أَلَّفَ قَلْبَهُ ھېسداشلىققا ئېرىشتى

أَلَّفَ الْعَدَدَ قوشۇپ مىلك خانىغا يەتكۈزدى

أَلَفٌ ج لُفٌ قويۇق

أَلِفَ ـَ أَلْفًا كۆندۈردى

أَلِفَ هُ تونىدى؛ پىششىق بىلدى؛ مەلۇم كىشىنى ياخشى كۆردى

أَلِفَ الْمَكانَ مەلۇم جاينى ياخشى بىلدى؛ مەلۇم جايغا كۆمدى

أَلِف ئەلىف (ئەرەب تىلى ئېلىپبەسىنىڭ بىرىنچى ھەرپى)

أَلْف ج آلاف و أُلوف مىلك، بىرمىلك

إلْف ج آلاف دوست؛ سەپداش

أَلِفْباء ھەرپ جەدۋىلى

أَلْفَتَ الشَّيْءَ ھەركەتلەندۈردى، ئايلاندۇردى

أُلْفَة يېقىن؛ قىزغىن؛ قويۇق؛ چوڭقۇر ئالاقە؛ دوستلۇق، دوستلۇق مېھرى؛ ماسلىشىش؛ دوستلۇق كۈچى

أَلْفَى هُ أو الشَّيْءَ بايقىدى؛ ئىزدىدى

أَلْفِيَّة چوك ھاراق بوتۇلكىسى؛ مىلك كۈپلىتلىق شېئىر؛ مىلك يىل

أَلَقَ ـِ أَلَقَا الْبَرْقُ پارلاق، نۇرلۇق

إلْقاء تاشلاش، ئىتىش

إلْقاء كَلِمَةٍ أو خِطابٍ دوكلات قىلىش؛ پىكىر بايان قىلىش

الْقال و الْقِيل پاراڭلىشىش، سۆزلىشىش، كۆرگەن-ئاڭلىغان-

لىرىسى سۆزلىشىش

أَلْقَمَ هُ الطَّعامَ ناماق يېگۈزدى

اَلْقَهّار ھەممىسى قىلالايدىغان (ئاللانىڭ نامى)

أَلْقَى إِلَيْهِ الْقَوْلَ أو بِهِ ئۇنىڭغا دەپ قويدى: ئۇنىڭغا يەتكۈزۈپ قويدى

أَلْقَى عَنْهُ الشَّيْءَ تاشلىۋەتتى

أَلْقَى إِلَيْهِ السَّمْعَ ئاڭلىدى، زېھىن قويۇپ ئاڭلىدى

أَلْقَى عَلَيْهِ الْقَوْلَ يەتكۈزدى؛ ئېغىزچە يەتكۈزدى

أَلْقَى قُرْعَةً چەك تارتتى

أَلْقَى بِنَفْسِهِ فِى كَذا ئاتىلاندى؛ كىرىشتى

أَلْقِيَّة جـ أَلاقِيّ ئىستىئارە، كىنايە

أَلَكَ ـِـ أَلْكًا و أَلُوكَةً و أَلُوكًا و مَأْلَكًا ئەۋەتمەك

أَلْكَتْرُونْكُوب ئېلېكتروسكوپ

أَلْكَتْرُون . إِلِكْتْرُون ئېلېكترون

أَلْكَتْرُونِيّ ئېلېكترونلۇق

أَلِكْتْرِيك ئېلېكترلىق

أَلْكَنْ جـ لُكْن كېكەچ

اَلْكُوفَة كوفە (ئىراقتىكى بىر شەھەرنىڭ نامى)

اَللّٰه ئاللا، خۇدا

اللّٰهُمَّ خۇدايا، پەرۋەردىگارا

أَلَمَّ هُ ئاغرىشتى، ئازابلاندى

أَلَمَّ كىچىك خاتالىق ئۆتكۈزدى، كىچىك گۇناھ ئۆتكۈزدى

أَلَمَّ بِالْأَمْرِ ئازراق بىلدى

أَلَمَّ بِالذَّنْبِ جىنايەت

أَلَمَّ بِهِ مَرَضٌ أَو نَحْوُهُ ئاغرىپ قالدى

أَلَم جـ آلام ئاغرىماق، ھەسرەت، ئازابلانماق

أَلِمَ ـَـ أَلَمًا ئاغرىماق؛ ئازابلانماق

أَلْماس ئالماس

إِلْماعَة كۆرسەتمە؛ بېشارەت

إِلْمام تەجرىبە، سىناق؛ بىلىم

أَلْمانِيّ جـ أَلْمان گېرمانىيىلىك؛ گېرمانىيىنىڭ

أَلْمانِيا گېرمانىيە

اَلْمَجَر ۋېنگرىيە؛ ۋېنگرىيىلىك

بِلاد الْمَجَر ۋېنگرىيە

اَلْمَجَرَّة سامانيولى

أَلْمَحَ هُ أَو الشَّيْءَ كۆرسەتتى؛ قاراتتى

أَلْمَحَ إِلَيْهِ أو إِلَى الشَّيْءَ ئاستاغىنە كۆرۈۋالدى؛ ئوغرىلىقچە كۆرۈۋالدى

أَلْمَظَ هُ ئاستاغىنە سانجىدى

أَلْمَعَ إِلَى فُلانٍ بِشَيْءٍ ئىشارەت قىلدى، ... دىن بېشارەت بەردى

أَلْمَعْ ئەقىللىك، دانا

أَلْمَعِيّ سەزگۈر؛ تالانتلىق

الْمَعِيَّة ئەقىللىك؛ دانا؛ پاراسەتلىك

الْمَلَوانِ كېچە-كۈندۈز

أَلَهَ هُ ئىلاھ دەپ چوقۇندى؛ مەلۇم كىشىلەرنى ئىلاھ دەپ چوقۇندى

إِلْهاب ئوت تۇتاشتۇرماق؛ ئاچچىقلانماق

إِلْهاجَ اللَّبَنُ ئۇيۇش؛ ئۇيۇشۇش

إِلْهام سەزگۈ؛ ۋەھىي؛ ئىلھام

أَلْهَبَ هُ لِلْأَمْرِ قوزغىدى، كۆتۈردى

أَلْهَبَ النّارَ ئوت ياقتى؛ تۇتاشتۇردى

أَلْهَجَ بِالشَّيْءِ خۇمار بولۇپ قالدى (ھاراق)؛ شەھۋەتپەرەس؛ ئاچ كۆزلۈك بولۇپ قالدى

أَلْهَجَ هُ بِالشَّيْءِ ئاچ كۆزلۈك قىلدى

أَلْهَمَ هُ ئىلھام بەردى؛ تەسىرلەندۈردى

أَلْهَمَ هُ الشَّيْءَ يۇتقۇزدى؛ شۇراتتى؛ ئىلھام بەردى

أَلْهُوَة كۆڭۈل ئېچىش

أَلْهَى هُ الشَّيْءَ عَنْ كَذا توسقۇنلۇق قىلدى؛ ئاۋارە قىلدى؛ ئۇنى ئۇنتۇپ كەتتى

أَلوب قىزغىن؛ ئاكتىپ؛ تىرىشچان؛ جانلىق؛ تېتىك

أَلْوَة جـ أَلايا قەسەم

الْوَرَى ئالەم؛ بارلىق كائىنات

أَلوف جـ أُلُف يېقىن؛ زىچ

أُلوف ج مىلك

أَلْألوف الْمُؤَلَّفَة نۇرغۇنلىغان؛ مىڭلىغان

أَلومِنِيوم ئالىيۇمىن

أُلوهَة ئىلاھىيەت

أُلوهِيّة ئىلاھىيەت

أَلْوَى بِيَدِهِ قول ئىشارىتى قىلدى، قولىنى يۇلاڭلىتىپ مەنە بىلدۈردى

أَلْوَى اللِّواءَ بايراق چىقاردى؛ بايراقنى كۆتۈردى

إِلَى قوشۇلما؛ دىن، تىن، غا، قا، گە، كە

إِلَى أَيْنَ نەگە؟ قەيەرگە؟

إِلَى آخِرِهِ قاتارلىقلار

الْيابان ياپونىيە

أَلْيَسُ جـ لِيس و لُوس باتۇر، قەيسەر؛ ئەمگەكچان

أَلِيم ئازابلىق؛ قىينالماق؛ تەلەيسىز، ئېچىنىشلىق

إِلَيْكَ سېنىڭ

أَمَّ ـُ أَمًّا هُ... ئېتىلماق؛ غا، قا، گە، كە يۇنىلىش

أَمَّ إِمامَةً و أَمّا و إِمامًا

رەھبەر؛ ... بولغان داھى
أَمَّ ـُ أُمُومَةٌ تِ الْمَرْأَةُ ... بولماق؛ ئانا، ئانا بولماق
أَمْ ياكى
أُمّ جـ أُمّهات و أُمّات ئانا؛ ئىپتىدائىي؛ يىلتىزى
ب أُمّ الْعَيْنِ ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمەك
أُمّ الْقُرَى مەككە
أُمّ الطَّرِيقِ كۆپ قېتىم يول
أُمّ أَرْبَعٍ و أَرْبَعِينَ سەكسەن پۇت
أَمَاتَ هُ ئۆلتۈردى؛ ئۆلتۈرۈۋەتتى
إِمَاتَة ئۆلتۈرمەك؛ تىزگىنلىمەك
أَمّار بۇيرۇقچۇ
أَمارَة بەلگە؛ بەلگە قويماق؛ بۇيرۇق (ئىبغىزچە)؛ بېشارەت؛ پارول
إِمازَ الشَّيْءَ تاللىدى، ئىلغىدى
أَماطَ هُ عَنِ الشَّيْءِ ئايرىدى
أَماطَ اللِّثَامَ عَنْ وَجْهِهِ يۈزىنى ئېچىۋەتتى؛ چۈمپەردىسىنى ئېچىۋەتتى
أَماعَ الشَّيْءَ ئېرىتتى؛ سۇيۇقلاندۇردى
إِماعَة ئېرىتتى
أَمالَ الشَّيْءَ خاھىش
أَمالَ هُ مەبلەغ بىلەن تەمىنلىدى
أَمامَ... ... نىڭ ئالدىدا، ... يۈزمۇ يۈز
إِمام جـ أَئِمَّة و أَئِمَّة ئىمام؛ يولباشچى
إِمامَة رەھبەر؛ رەھبەرلىك ئورنى؛ دىنىي ئورۇن
أَمامِيّ ئالدىدىكى
أَمان بىخەتەر؛ تىنچ؛ كەڭچىلىك قىلىش
أَمانَة سەمىمىي؛ ساداقەتمەن
أَماهَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ ئارىلاشتۇردى
أَمَاهَ السِّكِّينَ سۇغاردى
إِمْبَراطُور پادىشاھ
إِمْبَراطُورَة ئايال پادىشاھ
إِمْبَرالِيَّة جاھانگىرلىك
إِمْبَراطُورِيَّة ئىمپېرىيە
إِمْبَرْيالِيَّة جاھانگىرلىك
أَمْبِيرُومِتْر ئامپېرمېتر
أَمَة جـ إِماء و أَمْوات و آم ئايال قۇل، دېدەك
أَمْت ئېگىز جاي؛ تۆپىلىك؛ ئاجىز
أُمَّة جـ أُمَم مىللەت؛ ئەۋلادمۇئەۋلاد
اَلْأُمَّة ئاما؛ پۈتۈن مىللەت
إِمْتاح الرَّجُلَ مەھىر-شەپقەت تەلەپ قىلدى
إِمْتازَ الشَّيْءُ پەرقلىق بولدى؛ پەرق ئېتىلدى

امتثل الطَّرِيقَةَ ئۇسۇل بويىچە
اِمْتِحان ئىمتىهان، سىناق، تەجرىبە
اِمْتَحَنَ هُ أو الشَّيْءَ تەكشۈردى
اِمْتَحَى الشَّيْءُ قىسقارتىۋەتتى؛ چىقىرىۋەتتى
اِمْتَخَضَ الْجَنِينُ ھامىلە سىدىرلىدى
اِمْتَخَضَ اللَّبَنُ پىشلاققا ئايلاندى
اِمْتَدَّ الشَّيْءُ كېڭەيدى؛ ئۇزاردى
اِمْتَدَّ إِلَيْهِ ... گىچە كېڭەيمەك
اِمْتَدَّ بِهِ السَّيْرُ أو الْعُمْرُ ئۇزۇن سەپەر قىلدى؛ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆردى
اِمْتَدَحَ هُ ماختىدى؛ مەدھىيىلىدى؛ قەدىرلىدى
اِمْتَرَى فِى الْأَمْرِ گۇمانلاندى؛ گۇمان
اِمْتَرَى اللَّبَنَ سۈت ساغدى
اِمْتِزاج بىرىكمە؛ بىرىكمە
اِمْتَزَجَ بِهِ أو الشَّيْءُ بالشَّيْءِ ... بىلەن ئارىلاشتۇردى
اِمْتَسَحَ السَّيْفَ خەنجەرنى سۇغۇردى؛ چىقاردى
اِمْتَشَطَ چاچ تارىدى
اِمْتَشَقَ الشَّيْءَ بۇلىدى
اِمْتَشَقَ السَّيْفَ خەنجەرنى سۇغۇردى
اِمْتَشَقَ ما فى يَدِهِ ئالدى
اِمْتَصَّ الشَّيْءَ قوبۇل قىلدى؛ چاقماق؛ ئەمدى (بالا)
اِمْتِصاص سۈمۈرۈش، ئىمىش
اِمْتَطَلَ النَّباتُ دەل-دەرەخلەر چوڭايدى
اِمْتَطَى الدّابَّةَ مىندى (ئات، قىچىر، ئېشەك قاتارلىقلارغا)
أَمْتَعَ هُ بالشَّيْءِ ھۇزۇرلاندۇردى
اِمْتَعَضَ مِنْهُ أو مِنَ الْأَمْرِ ئاچچىقلاندى، غەزەپلەندى
اِمْتَلَأَ مِنَ الشَّيْءِ تولۇپ تاشتى
اِمْتِلاء تولماق؛ سېمىز؛ مول
اِمْتِلاء دَمَوِىّ كۆپ قانلىق
اِمْتِلاك بارلىق؛ ئىگىلىك ھوقۇق
اِمْتَلَخَ الشَّيْءَ چىقارماق، يىرتىۋەتمەك
اِمْتَلَكَ الشَّيْءَ ئىگىلىۋالماق؛ ئىگىلىمەك
اِمْتِناع رەت قىلماق؛ ئۆزىنى تۇتۇۋېلىش
اِمْتِنان ھاياجانلانماق؛ تەسىرلەنمەك
اِمْتَنَعَ الشَّيْءُ مۇمكىن بولمىدى؛ بېجىرىش قىيىن ئىش
اِمْتَنَعَ عَنِ الشَّيْءِ رەت قىلدى
اِمْتَنَعَ بِقَوْمِهِ كىشىلەرنىڭ قوغدىشىغا ئېرىشتى
اِمْتِهان مەنسىتمەسلىك؛ تاجاۋۇز

قىلماق؛ دەخلى قىلماق

اِمْتَهَنَ ... نى كەسىپ قىلدى

اِمْتَهَنَ هُ ئۇنىي مالاي قىلدى؛ كەستتى، سەل قاردى

اِمْتَهَنَ الْحَقَّ ھوقۇقسىغا تاجاۋۇز قىلدى

اِمْتِياز ئەۋزەللىك، ئالاھىدىلىك؛ ئالاھىدە ھوقۇق؛ ئىمتىياز

حَقَّ الْاِمْتِيَاز پاتنېنت ھوقۇقى؛ ئالاھىدە ھوقۇق

اِمْتِيازات ج ئەۋزەل، ئەۋزەللىك؛ ئىمتىياز

اَلْاِمْتِيَازَات الْأَجْنَبِيَّة كېيىم قىلىش ھوقۇقى، قانۇندىن سىرت ھوقۇقى

أَمْثال ئوخشاش، دەك، تەك؛ نەسىھەت؛ ماقال-تەمسىل؛ ھېكمەت؛ ئادەتتىكى سۆز

وَ أَمْثالُهُ قاتارلىق؛ مۇشۇ تورکۈمدىكىلەر

أَمْثَلُ ج أَماثِل و مَثَل كۆڭۈلدىكىدەك؛ مۇنەۋۋەر، ئەلا؛ تىپىك، كۆرۈنەرلىك، ئۈلگەملىك (ئەر)

أَمْثَلِيَّة نۇقتىئىنەزەر؛ ئىدېئالىزم

أُمْثُولَة ج أَماثِيل ئاگاھلاندۇرۇش سۆزلىرى؛ ھېكمەت سۆزلىرى؛ دەرس تاپشۇرۇق

أَمْجَدَ هُ ماختىدى، تەقدىرلىدى، مەدھىيىلىدى

أَمْجَد ج أَماجِد ئەڭ شەرەپلىك؛ ئەڭ كۆزگە كۆرۈنەرلىك

أَمْجَلَ الْعَمَلَ يَدَهُ قولى قاپاردى

إِمْحال تاقىر

أَمْحَضَ لَهُ النُّصْحَ ... گە قارىتا سەمىمىي نەسىھەت قىلدى

أَمْحَقَ الْمالُ مال-مۈلكى زىيانغا ئۇچرىدى

أَمْحَكَ الرَّجُلُ مۇنازىرىچى بولدى؛ يۇزسىز بولدى

أَمْحَلَ الْمَكانُ ئۇنۇمسىز بولۇپ قالدى

أَمْحَلَ الْمَطَرُ ئۇزۇن مۇددەت يامغۇر ياغماي قۇرغاقلىشىپ كەتتى

أَمْحَلَ الْأَرْضَ تۇپراقنى ناچارلاشتۇردى

أُمْحُوضَة سەمىمىي نەسىھەت

اِمَّحَى سۆرتۈۋەتمەك

أَمَدَّ هُ ياردەم بەردى؛ قۇتقۇزدى

أَمَدَّ الْجُنْدَ ياردەمچى ئەسكەر ئەۋەتتى

أَمَدَّ هُ بِكَذا تەمىنلىدى

أَمَد ج آماد چەك، مۇددەت؛ دائىرە

إِمْداد ياردەم بەرمەك؛ قوللىماق

أُمْدُوحَة ج أَمادِيح مەدھىيە

أُمْدُود ئۇرپ-ئادەت

أَمْدَى هُ كېگەيتتى

أَمَرَّ ئاچچىق بولماق

أَمَرَّ هُ بِكَذا يەتكۈزدى

أَمَرَّ هُ عَلَى كَذا قويۇۋەتتى

أَمَرَ ـُ أَمْرًا و إمارًا و إمارَةً و آمِرَةً هُ بۇيرۇق؛ قوماندانلىق قىلماق؛ تاپىلاش

أَمَرْ تېخىمۇ ئاچچىق

أَمُرَ ـُ إمْرَةً و إمارَةً هوقۇقدار بولماق؛ خەلىپە بولماق

أَمِرَ ـَ أَمْرًا هوقۇقدار بولماق؛ خەلىپە بولماق

أَمِرَ عَلَى الْبَلَدِ ھۆكۈمرانلىق قىلدى؛ جايلارنى باشقۇردى

أَمْر ج أَوامِرُ بۇيرۇق؛ تاپىلاش

أَمْر ج أُمُور ئىش؛ مەسىلە

إمْرُؤ ،إمْرَأ ،إمْرِئ ، ئەر

إمْرَأَة ج نِساء و نِسْوَة ئايال

أَمْراض ج ئاغرىق، كېسەل

أَمْراض سِرِّيَّة جىنسىي كېسەل

أَمَرَة نامايەندە

إمْرَة بۇيرۇق؛ قوماندانلىق

أَمْرَضَ كېسەل بولدى

أَمْرَضَ هُ ئۇنىڭ كېسىلىنى بايقىدى

أَمْرَعَ الْمَكانُ مۇنبەتلەشتى

أَمَرِيكا ئامېرىكا قىتئەسى؛ ئامېرىكا

أَمَرِيكِيّ ئامېرىكىلىق؛ ئامېرىكىنىڭ

أَمْسِ تۈنۈگۈن

أَلْأَمْسِ ئۆتمۈشتە

أَلْأَمْسِ الْأَوَّل ئۆلۈشكۈن

إمْساك تۇتماق، روزا تۇتماق؛ قەۋزىيەت؛ بېخىل

إمْساكِيَّة روزا تۇتۇش ۋاقتىت جەدۋىلى

أَمْسَحُ تەكشى، تەكشىلىك

أَمْسَكَ الشَّيْءَ أو بِهِ تۇتتى

أَمْسَكَ عَنِ الْأَمْرِ ۋاز كەچتى؛ توختاتتى

أَمْسَكَ الْبَطْنَ قەۋزىيەت بولۇپ قالدى

أَمْسَى گۈگۈم بېقىنلاشتى

أُمْسِيَّة ج أَماسِيّ كەچ، كېچە

أَمْشَى هُ ماڭدى؛ تەرەت ماڭغۇزدى

أَمَضَّ هُ الْجُرْحُ ئاغرىتتى

أَمَضَّ هُ الْأَمْرُ قىينىدى

إمْضاء ئورۇندىماق؛ ئاخىرلاشتۇرماق؛ ئىمزا قويماق

إمْضاءَة ئىمزا قويماق

أَمْضَى الصَّكَّ ئىمزالماق؛ ئىمزا

أَمْضَى الْأَمْرَ يولغا قويدى؛ ئىزچىل لاشتۇردى، تەستىقلىدى؛ ئېتىراپ قىلدى

أَمْطَرَ تِ السَّماءُ يامغۇر ياغدى

أَمْطَرَ تِ السَّماءُ الشَّيْءَ يامغوردا قالدى

إِمَّع دۆت، ئەخمەق؛ خۇشامەتچى، شامالغا قاراپ ئىش قىلغۇچى

إِمْعان دىققەت قىلماق؛ ئەستايىدىل

أَمْعَرَ نامرات؛ كەمبەغەل بولۇپ قالدى

أَمْعَطُ ج مُعْط تاقىرباش

أَمْعَنَ فِي كَذا ئىخلاسمەن بولدى؛ ئەستايىدىل بولدى

اَلنَّظَرَ فِي الْأَمْرِ ئىنچىكە كۆزەتتى؛ ئىنچىكە تەكشۈردى

أَمْغَرَ ج مُغْر تۈتۈق؛ قىپقىزىل

أَمْغَصَ هُ قورساق ئاغرىدى

إِمْكان قابىلىيەت، ئىقتىدار، ئالاھىدىلىك

بِقَدْرِ الْمُكان ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە

إِمْكانِيَّة ئېھتىمال؛ ئىمكانىيەت

أَمْكَنَ هُ مِنْهُ أو مِنَ الشَّيْءِ ئىمكان بار...

أَمْكَنَ هُ الْأَمْرُ ئۇ ئىمكان بار

أَمَلَ هُ ئۈمىد قىلدى؛ ئارزۇ قىلدى

أَمَلَّ هُ أو عَلَيْهِ الْأَمْرُ ئاچچىقىنى كەلتۈردى؛ غەزىپىنى قوزغىدى؛ زېرىكتۈردى

أَمَلَ ـُ أَمَلاً و إِمْلاً هُ ئۈمىد مۆلچەر

أَمَل ج آمال ئۈمىد؛ تەلپۈنۈش؛ غايە

إِمْلاءج أمالٍ و أَمالِيّ ئېيتىپ يەرمەك؛ ئاڭلاپ يېزىش

إِمْلاق نامرات

أَمْلَحَ الطَّعامَ تۇزلىدى

أَمْلَحَ الْمُتَكَلِّمُ سۆزلىرى چىرايلىق بولدى

أَمْلَسُ ج مُلْس تىيىلغاق

أَمْلَصُ ج مُلْص سىلىق، تاقىرباش

أَمْلَطُ ج مُلْط تاقىرباش

أَمْلَقَ كەمبەغەل، نامراتلاشتى

أَمْلَكَ هُ الشَّيْءَ ... نى مەلۇم كىشىگە بەردى؛ ئىگە بولدى

أَمْلَكَ هُ الْقَوْمُ عَلَى أَنْفُسِهِمْ بىرىنى پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى

أَمْلُوحَة ج أَمالِيحُ ھېكمەتلىك سۆز

أَمْلَى عَلَيْهِ الْكِتابَ ئاڭلاپ يازدى

أُمَيّ خەلقئارانىڭ

أُمَيَّة ئىنتېرناتسىئونالىزم

أَمَّنَ هُ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلدى

أَمَّنَ عَلَى حَياتِهِ ئۆمۈر سۇغۇرتىسى؛ ھاياتىغا كاپالەتلىك قىلدى

أَمَنَّ الرَّجُلَ زەئىپلەشتۈرمەك

أَمْنَ ـُ أَمانَةً سەممىيەت، سادا-قەت

أَمِنَ ـَ أَمْناً و أَمَناً و أَماناً و أَمانَةً و إِمْنًا و أَمَنَةً بىخەتەر

أَمِنَ الْعَدُوَّ أو مِنْهُ دۈشمەندىن قۇتۇلماق

أَمْن بىخەتەر، تىنچ

رَجُل الأَمْن ئامانلىق قوغدىغۇچى خادىم

إِمْناء ئىھتىلام بولماق

أَمَنَة يېنىكلىك بىلەن ئىشنىپ كېتىش

أُمَنَة ئىشەنچلىك

أَمْنَع ئاسان ئېرىشكىلى بولمايدىغان

أَمْنَى الدَّمَ مال سويدى

أَمْنَى الرَّجُلُ ئىھتىلام بولدى

أَمْنِيَّة بىخەتەر؛ ئىستراخوۋانىيە

أَمْنِيَّة ج أَمانِيّ و أَمانٍ ئۈمىد، ئارزۇ

أَمْهَلَ ه كەڭتاشا ۋاقىت بەردى

أَمْهَى الحَدِيدَةَ ئۇچلىدى

أَمْوَأَ مۇشۇكنىڭ مىياۋلىشىنى دورىدى

أُمِّيّ ئانىنىڭ؛ ئانىلىق سىستېمىسىنىڭ؛ خەت تونۇمايدىغان، ساۋاتسىز

أُمَيَّة ئۈمىيە

أُمِّيَّة ئانىلىق؛ بىلىمسىز، ساۋاتسىز

أَمِّيْر ئامپېرمېتىر

أَمِير ج أُمراءُ پادىشاھ؛ ھۆكۈمران؛ قوماندان

أَمِيرَة مەلىكە؛ پادىشاھنىڭ قىزى

أَمِيرِكا ئامېرىكا قىتئەسى؛ ئامېرىكا

أَمِيرِيّ ھۆكۈمەتنىڭ

أَمْيَز نىسبەتەن ياخشى

أَمْيَل ج مِيل ئاغماق

أَمِين ج أُمَناءُ سەممىي ساداقەتمەن؛ ئىپادىلىك، ئىشەنچلىك؛ بىخەتەر؛ كاتىپ، سىكرېتار

الأَمِين العام كاتىبات باشلىقى؛ باش شۇجى

أَنَّ سۆز يىلتىزىنى تەكىتلەيدىغان يارىمچى سۆز

أَنَّ ـِ أَنِينًا و أَنًّا و أَنانًا و أَنَّةً و تَأْنانًا سۆز يىلتىزى خاراكتېرلىك يارىمچى سۆز؛ ھازىرقى زامان پېئىل شەكلىدە تولۇرغۇچى بولۇپ كېلىدۇ

أَنْ پېئىلنى تولۇقلىغۇچى يارىمچى سۆز

إِنَّ شەرت جۈملىلىرىدە ئىشلىتىلىدىغان يارىمچى سۆزلەر؛

ئەگەر دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ

أنا مەن

إناء ج آنِيَة جج أوانٍ ئەسۋاب

أنابَ إلَيْهِ دائىم باردى؛ بېرىپ كەلدى

أنابَ عَنْهُ فى كَذا ۋەكىل قىلىپ ئەۋەتتى؛ ھاۋالە قىلدى؛ ۋاكالەتەن قىلدى

إنابَة مۇۋەققەت؛ ۋەكىل

أناة ج أَنَوات كەڭچىلىك

أناخَ الْجَمَلَ تۆگىنى چۆكتۈردى

أناخَ بالْمَكانِ ئولتۇراقلاشتى

أنارَ الشَّيْءُ پارلاق بولدى، شانلىق بولدى

أنارَ الْمَكانَ يورۇقلۇق چىقاردى

أنارَ الشَّجَرُ گۈل ئېچىلدى

إنارَة يورۇتماق

أناطَ هُ ئاستى

أناطَ هُ بكَذا أو عَلَيْهِ ھاۋالە قىلدى

أناقَ عَلَى كَذا ئېشىپ كەتتى

أنالَ هُ الْعَطِيَّةَ أو بِها بەردى

أنالَ هُ الشَّيْءَ ئېرىشتۈردى؛ ئىگە قىلدى

أنامَ هُ ئۇخلاتتى

أناناس ئاناناس (بولو)

أنانِيّ مەنپەئەتپەرەس؛ شەخسىيەتچى

أنانِيَّة شەخسىيەتچى؛ مەنپەئەتپەرەس

أَنَّاى فُلانًا عَنْهُ يىراقلاشتۇردى؛ ئايرىۋەتتى

أَنَّبَ هُ ئەيىبلىدى

أَنْبَأَهُ الْخَبَرَ أو بِهِ ئېيتتى؛ ئۇقتۇردى

أَنْباذ ج ئاز مىقدارداً

أَنْباذ النّاسِ جەمئىيەت ئەخلەتلىرى

أَنْبار ج أَنابِر و أَنابِيرُ ئامبار

أَنْبار ج كۆكۈيۇن

إنْباعَ الشَّيْءَ ساتتى

أَنْبَتَ الْمَكانُ ئوت-چۆپ ئۆستى

إنْبَتَّ تارقالدى

إنْبِثاق ئېتىلىپ چىقماق؛ يېرىلماق

إنْبَثَقَ ئېتىلىپ چىقتى؛ يېرىلدى

إنْبَثَقَ مِنْهُ چىقتى

إنْبَجَسَ الْماءُ پۇركەندى؛ ئېتىلىپ چىقتى

إنْبَرَى ئويدى؛ سويدى

إنْبَرَى لَهُ ئورۇش ئېلان قىلدى

إنْبَرَى لِلْأَمْرِ تەلەپ قىلدى

إنْبِساط خۇشاللىق، شاد-خۇراملىق؛ قانات يايدۇرماق

إنْبَسَطَ تارتىلى، يايدى

أَنْبَضَ الْوَتَرَ سىم تارتتى؛ تارىنى چەكتى
أَنْبَطَ الْبِئْرَ قوبۇل قىلدى
أَنْبَطَ الْحُكْمَ كەستى، ھۆكۈم قىلدى
إِنْبِطاح ياتماق
إِنْبَطَحَ ياتتى
إِنْبِعاث ئېقىپ چىقماق؛ چىقارماق
إِنْبَعَثَ تېز ئېتىلدى؛ تېز ئاقتى
إِنْبَعَجَ يېرىلدى؛ ئاجرالدى
إِنْبَلَجَ الصُّبْحُ تاڭ نۇرى كۆرۈندى
أَنْبَهَ هُ مِنَ النَّوْمِ ئويغاتتى
إِنْبِهار نەپەس ئالالماسلىق
إِنْبَهَرَ نەپەس ئالالمىدى
أُنْبُوب جـ أَنابِيبُ بوغۇم؛ كاۋاكچە
أُنْبُوب الرِّئَةِ كاناي
أُنْبُوبَة بوغۇم
أُنْبُوبَة أُخْتِبارٍ سىناق نەيچىسى
أُنْبُوبِيّ نەيچىسىمان
أُنْبُوثَة يوشۇرۇن نەرسە ئىزدەپ ئويناپدىغان ئويۇن
أُنْبُوش يۇلۇپ ئالغان نەرسە
أُنْبُولَة جـ أَنابِيلُ ئوكۇل بوتولكىسى
أُنْبِيق جـ أَنابِيقُ ھورداش ئۈسكۈنىسى
أُنْتَ سەن (ئەر)
أُنْتِ سەن (ئايال)
إِنْتابَ هُ أَمْرٌ ئۇچرىدى؛ ئارقا-ئارقىدىن يۇز بەردى
إِنْتاج ئىشلەپ چىقارماق؛ ياسىماق
وَسائِل الْإِنْتاج ئىشلەپچىقىرىش ماتېرىيالى
قُوّات الْإِنْتاج ئىشلەپچىقىرىش كۈچى
عَلاقات الْإِنْتاج ئىشلەپچىقىرىش تەنناسىۋى
إِنْتاجِيّ ئىشلەپ چىقارغان
إِنْتاجِيَّة ئىشلەپچىقىرىش نىسبىتى
إِنْتاشَ هُ قۇتقۇزدى
إِنْتاش الْبُذُور بىخلاندى
إِنْتاصَ بارا-بارا ئاجىزلاشتى
إِنْتَأَى يىراقلاشتى
إِنْتِباه دىققەت قىلدى؛ پەخەس بولدى؛ ھوشيار بولدى
إِنْتَبَذَ عَنِ الْقَوْمِ ئاممىدىن ئايرىلدى
إِنْتَبَرَ الْجُرْحُ يارا ئېغىزى ئىششىدى
إِنْتَبَرَ الْخَطِيبُ مۇنبەرگە چىقتى
إِنْتَبَهَ لِلْأَمْرِ دىققەت قىلدى؛ پەخەس بولدى
إِنْتَبَهَ مِنْ نَوْمِهِ ئويغاندى
إِنْتَثَرَ تارقالدى
إِنْتَثَلَ الْبِئْرَ قۇدۇق قازدى

أَنْتَجَ تِ الدَّابَّةُ كۆچۈكلىدى
أَنْتَجَ الشَّيْءَ ئىشلەپ چىقاردى، ياسىدى؛ تۇغۇلدى
اِنْتَجَبَ هُ تاللىدى، ئىلغىدى
اِنْتَجَعَ الْعُشْبَ ئوت-چۆپ ئىزدىدى؛ - چارۋىچىلىق مەيدانىنى ئىزدىدى
اِنْتَجَعَ هُ قەلەندەر بولدى، دۇئانە بولدى
اِنْتِحار ئۆزىنى تۇگەشتۈردى، ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالدى
اِنْتِحار يابانِيّ ياپونچە قورساقنى يېرىپ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالدى
اِنْتِحال الشِّعْرِ كۆچۈرۈش؛ كۆچۈرمەك
اِنْتَحَبَ ئازابلىق يىغلىدى
اِنْتَحَرَ ئۆلۈۋالدى
اِنْتَحَلَ دِينًا دىنغا ئېتىقاد قىلدى
اِنْتَحَلَ الشِّعْرَ كۆچۈردى
اِنْتَحَى لِلشَّيْءِ ئاساسلاندى؛ تايانىدى
اِنْتَحَى الْقاعِدَةَ قائىدىگە رىئايە قىلدى
اِنْتِخاب تاللىماق، ئىلغىماق؛ سايلام
الاِنْتِخاب الطَّبِيعِيّ تەبىئىي تاللىنىش
اِنْتِخابات ج سايلام، تاللىماق، ئىلغىماق
الاِنْتِخابات الْعُمُومِيَّة ئومۇمىي خەلق سايلىمى
الاِنْتِخابات الْجُزْئِيَّة تارماق رايونلار سايلىمى
اِنْتِخابِيّ تاللانغان، سايلانغان
اِنْتَخَبَ هُ أَو الشَّيْءَ تاللىدى (كىيىمنى)؛ سالدى
اِنْتَخَى مۇلايىم بولدى؛ زورمۇ زور قوشۇلدى
اِنْتِداب ھاۋالە قىلغان ۋاكالەتچى
اِنْتِداب سِياسِيّ ھاۋالە بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلدى
اِنْتِدابِيّ ھاۋالە بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى
اِنْتَدَبَ هُ لِلْأَمْرِ ئەۋەتتى
اِنْتَدَى الْقَوْمُ يىغىلدى؛ يىغىن ئاچتى
اِنْتَذَرَ عَلَى نَفْسِهِ كَذا ئارزۇ قىلدى؛ پۇل-مال ئىئانە قىلدى
اِنْتَرْناسِيُونال خەلقئارا تەشكىلات
اِنْتَزَعَ الْفُرْصَةَ پۇرسەتنى چىڭ تۇتتى
اِنْتَزَعَ الشَّيْءَ يۇتكەلدى؛ سالدى؛ بۇلدى
اِنْتَزَعَ عَنِ الشَّيْءِ پەرھىز قىلدى
اِنْتِساب مۇناسىۋەت؛ ئالاقىلەشمەك
اِنْتَسَبَ ئائىلە تەرىخىنى بايان قىلدى

اِنْتَسَبَ إِلَيْهِ ئىمتىهان بىرىپ ئوتتى؛ قاتناشتى
اِنْتَسَجَ توقۇدى
اِنْتَسَخَ الشَّيْءَ يوقاتتى
اِنْتَسَخَ الْكِتَابِ كۆچۈردى
اِنْتَسَقَ الْبِنَاءَ ۋەيران قىلدى، گۇمران قىلدى
اِنْتَسَقَ الْكَلَامَ تۆۋەن ئاۋازدا سۆزلىدى
اِنْتَسَقَ رەتلىك بولدى
أَنْتَشَ النَّبْتُ بىخ چىقاردى
اِنْتِشار يايماق، ئاچماق، قاپلىماق، تارقاتماق
اِنْتَشَرَ يايدى، ئاچتى؛ قاپلىدى؛ تارقاتتى
اِنْتَشَلَ الشَّيْءَ تارتىۋالدى
اِنْتَشَى مەست بولۇپ قالدى
اِنْتِصاب تىكلىمەك؛ تۇرغۇزماق؛ تىكلىگىلى بولمىدىغان
اِنْتِصار غەلىبە
اِنْتَصَبَ تۇرغۇزدى
اِنْتَصَتَ ئوغرىلىقچە ئاڭلىدى
اِنْتَصَحَ نەسىھەتنى ئاڭلىدى
اِنْتَصَرَ غەلىبە قىلدى
اِنْتَصَرَ عَلَيْهِ ... نى يەڭدى
اِنْتَضَى السَّيْفَ خەنجەرنى سۇغۇردى
اِنْتَطَحَ الْكَبْشانِ ئۆزئارا يېيىشىپ كەتتى
أَنْتَطِعَ اللَّوْنُ رەڭ ئۆزگەردى
اِنْتَطَقَ بِقَوْمِهِ ياردەم قىلدى
اِنْتَطَقَ فَرَسَهُ ئات يېتىلىدى
اِنْتِظار ساقلىماق، كۈتمەك؛ ئۈمىد قىلماق، ئارزۇ قىلماق
اِنْتِظام رەتلىك، تەرتىپلىك
اِنْتَظَرَهُ ساقلىدى
اِنْتَظَمَ الْأَمْرُ ياخشى تەشكىللىدى؛ تەييارلىدى
اِنْتَظَمَ اللُّؤْلُؤُ تىزدى، ئۆتكۈزدى
اِنْتَظَمَ فِى الْمُنَظَّمَةِ قاتناشتى؛ كىردى
اِنْتَعَشَ تېتىك بولدى، جانلىق بولدى، شوخ بولدى
اِنْتَعَشَ مِنْ سَقْطَتِهِ ئەسلىگە كەلدى
اِنْتِفاخ كۆپمەك
اِنْتِفاض قالايمىقانچىلىق؛ قوزغىلاڭ
اِنْتِفاع پايدىلانماق؛ پايدا-مەنپەئەت
اِنْتَفَجَ پو ئاتتى
اِنْتَفَجَ الْأَرْنَبُ توشقاندەك يۈگۈردى
اِنْتَفَخَ گاز بىلەن تولدى؛ كۆپتى
اِنْتَفَخَ الرَّجُلُ تەكەببۇرلۇق قىلدى
اِنْتَفَضَ تىترىدى؛ توپىلاڭ قىلدى
اِنْتَفَضَ مِنَ التُّرابِ چاڭ-توزانىنى قېقىۋەتتى

اِنْتَفَعَ بِهِ أو مِنْهُ پايدىلاندى، بەھرىمەن بولدى

اِنْتَقَلَ باشقا ئىشلارنى قىلدى

اِنْتَفَى الشَّيْءُ رەددىمە بەردى، ئىنكار قىلىندى

اِنْتِقاء تاللىماق، ئىلغىماق

اِنْتِقاد تەنقىد قىلماق، ئەيىبلىمەك

اِنْتِقاض پارچىلاش؛ ئىپتىماق

اِنْتِقال يۆتكەلمەك؛ ئۆزگەرمەك

اِنْتِقال إِلَى رَحْمَةِ اللّٰهِ ۋاپات بولماق

اِنْتِقالِيّ ئۆتكۈنچە، يۆتكىگىلى بولىدىغان

حُكُومَة اِنْتِقالِيّة ۋاقىتلىق ھۆكۈمەت

اِنْتِقام قىساس، قىساس ئالماق

اِنْتِقامِيّ قىساسكار

اِنْتَقَدَ الدَّراهِمَ تاللىدى

اِنْتَقَدَ الْكَلامَ تەنقىدلىدى؛ باھالىدى

اِنْتَقَسَ النّاقُوسَ بِالْخَشَبَةِ داڭ ئۇردى (دۇمباق چالدى)، قوڭغۇراق چالدى

اِنْتَقَضَ الشَّيْءُ يىمىرىلدى

اِنْتَقَضَ الْجُرْحُ بَعْدَ الشِّفاءِ قايتىدىن تارقاتتى

اِنْتَقَلَ يۆتكەلدى؛ يۆتكىدى

اِنْتَقَلَ إِلَى رَحْمَةِ اللّٰهِ ۋاپات بولدى

اِنْتَقَمَ مِنْهُ قىساس ئالدى؛ جازالىدى

اِنْتَقَهَ مِنْ مَرَضِهِ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى

اِنْتَقَى هُ ئىلغىدى؛ تاللىدى

اِنْتَكَتَ پىياز كۆچۈردى

اِنْتَكَثَ زىيانكەشلىك قىلىندى

اِنْتَكَسَ پىياز كۆچۈردى

اِنْتَكَعَ چېكىندى

اِنْتَكَى ئاچچىقلاندى، غەزەپلەندى

أَنْتُم سىلەر

أَنْتُما سىلەر ئىككىڭلار

اِنْتَمَى إِلَيْهِ أو الشَّيْءِ تەئەللۇق بولدى؛ ئۇنىڭ دائىرىسىگە كىردى

أَنْتَنَ سېسىق پۇراق چىقاردى

أَنْتَنَ سىلەر

اِنْتِهار ئەيىبلىمەك

اِنْتِهاز الْفُرْصَةِ پۇرسەتتىن پايدىلانماق

اِنْتِهازِيَّة پۇرسەتپەرەس

اِنْتِهاك الْحُرْمَةِ بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلماق؛ ھاقارەت قىلماق

اِنْتَحَجَ الطَّرِيقَ يول چىڭدى

اِنْتَحَجَ السِّياسَةَ سىياسەتنى ئەملىيلەشتۈردى

إِنْتَهَرَ هُ ئەيىبلىدى
إِنْتَهَزَ الْفُرْصَةَ ئوستۇنلۇكتىن پايدىلاندى
إِنْتَهَى الشَّيْءُ ئاخىرلاشتۇردى
إِنْتَهَى بِكَذا ... بىلەن ئاخىرلاشتۇردى
إِنْتَهَى عَنِ الشَّيْءِ ۋاز كەچتى
إِنْتِواء قارار
إِنْتَوَى الشَّيْءَ ئويلىدى، ھېسابلىدى
أَنْتِيكَه قەدىمىي بۇيۇملار، ئاسار ئەتىقىلەر
إِنْشَرَمَ ئالدى چىشى تۆكۈلۈپ كەتتى
إِنْثَقَبَ تېشىلدى
إِنْثَلَمَ تۆشۈك تېشىلدى
إِنْثَمَّ ئورۇقلىدى؛ زەئىپلەشتى؛ ئورۇقلىدى
إِنْثَنَى پۈكلىدى؛ قاتلىدى، ئەگرى - بۈگرى قىلدى
إِنْثَنَى عَنْهُ قۇتۇلدى، رېلىستىن چىقتى
أُنْثَى جـ إناث و أَناثَى جج أُنث ئاننىلىك
إِنْجاب مىجەزى ياخشى
إِنْجاز تۈگەتمەك؛ ئاخىرلاشتۇرماق
إِنْجَبَرَ الْعَظْمُ سۆڭەك ئۇلىدى
إِنْجَحَ هُ مۇۋەپپەقىيەت قازاندى
إِنْجَدَلَ يىقىلىپ چۈشتى
إِنْجَذَبَ ئازدۇردى
أَنْجَر جـ أَناجِرْ ياكور
إِنْجَرَّ تارتتى
إِنْجَرَحَ زەخمىلەندى
أَنْجَزَ الْحاجَةَ ئاخىرلاشتۇردى؛ ئاياغلاشتۇردى
أَنْجَزَ الْوَعْدَ ۋەدىسىگە ئەمەل قىلدى
إِنْجَزَمَ كەستى، ئۈزۈۋەتتى
أَنْجَسَ هُ بۇلغىدى، مەينەت قىلدى
أَنْجَعَ الدَّواءُ ئۈنۈملۈك بولدى، پايدىلىق بولدى
أَنْجَل جـ نَجْل و نِجال ئۈزۈكنىڭ كۆزىچىلىك
إِنْجَلَدَ قامچىلىدى
إِنْجَلَى الأَمْرُ ئايدىڭلاشتى؛ روشەنلەشتى
إِنْجِلِيزِيّ ئەنگلىيىلىك؛ ئەنگلىيىنىڭ
إِنْجَمَدَ مۇزلىدى؛ قاتتى
أَنْجَى هُ مِنْ كَذا قۇتقۇزدى
أَنْجِيَّة يېقىن دوست
إِنْجِيل ئىنجىل
إِنْجِيلِيّ ئىنجىلنىڭ
إِنْحازَ إِلَيْهِ ... غا مايىل بولدى
إِنْحازَ عَنْهُ ئايرىلدى، ۋاز كەچتى
إِنْحِباس توختاتماق؛ ئارقىغا سۈرۈ-

مەك

إِنْحَبَسَ قولغا ئېلىندى

إِنْحَتَّ الْوَرَقُ أَو الشَّعْرُ تارقالدى

إِنْحَجَبَ رومال ئارتتى

إِنْحَجَزَ تۇتۇپ قالدى

إِنْحِدار پانتۇ؛ چىرىكلىشىش

إِنْحَدَرَ قىيىلدى

إِنْحَدَرَ مِنَ الْمَكانِ تۇغۇلدى؛ كەلدى

إِنْحَذَقَ چۇشۇپ قالدى؛ قىسقارتىلدى

إِنْحِراق قىيىپ كېتىش؛ قائىدىدىن چىقىپ كېتىش

إِنْحَرَفَ الْمِزاجُ ماسلاشمىدى، ماس كەلمىدى

إِنْحَرَفَ إِلَيْهِ چۆرىلدى، قايرىلدى؛ مايىل بولدى

إِنْحَرَفَ عَنْهُ ئايرىلدى

إِنْحَرَقَ كۆلگە ئايلاندى

إِنْحَسَمَ كەستى، ئۈزۈۋەتتى

إِنْحَصَّ الشَّعْرُ تۆكۈلدى

إِنْحَصَرَ قورشىۋېلىندى

إِنْحَطَّ زوۋاللىققا يۈزلەندى؛ چۈشتى

إِنْحِطاط تۆۋەنلىمەك؛ چۈشمەك

إِنْحَطَمَ چېقىۋېتىلدى، چېقىۋالدى

إِنْحَقَ هُ ئورۇقلىدى

إِنْحَلَ هُ ئورۇقلىدى

إِنْحَلَّ بوشىدى، يەشتى

إِنْحِلال ھەل قىلىش؛ پارچىلاش؛ ئاجىزلاش

إِنْحِلالِيَّة چۈشكۈنلۈك

إِنْحِناء ئەگرى، ئەگرىلىك؛ گىرادۇس

إِنْحَنَى تەزىم قىلدى؛ ئېگىشتى

أَنْحَى نىشانغا قاراپ ئايلاندى

أَنْحَى عَلَيْهِ ئېتىلدى

أَنْحَى بَصَرَهُ عَنْهُ كەمستىدى

إِنْحِياز نىشان

إِنْخَدَعَ ئالدىدى

إِنْخَذَلَ ئۈمىدسىزلەندى، مەغلۇبىيەتكە يۈزلەندى؛ بويسۇندى؛ تاشلىۋەتتى

إِنْخَرَطَ تىزگىنلەندى

إِنْخَرَطَ فِي السِّلْكِ قاتناشتى

إِنْخَرَقَ الشَّيْءُ يىرتىلدى؛ ئايرىلدى

إِنْخَسَفَ ئۆرۈلدى

إِنْخَسَفَ الْقَمَرُ ئاي تۇتۇلدى

إِنْخَفَّ قورقۇتتى؛ قورقۇپ كەتتى

إِنْخِفاض تۆۋەنلىمەك، چۈشمەك

إِنْخَفَضَ چۈشۈپ كەتتى؛ تارتىپ كەتتى

إِنْخَلَعَ ئېلىپ تاشلىدى

إِنْخَنَقَ ئىچى پۇشتى؛ دىمى سىقىلدى

إنْداحَ راۋانلاشتۇردى؛ كېڭەيتتى
أَنْدَبَ الْجُرْحَ پۈتتى؛ ساقايدى
إنْدِثار يوقاتماق
إنْدَثَرَ الْأَثَرُ ئىزىنى يوقاتتى، سۈرتۈۋەتتى
إنْدِحارِيّ مەغلۇپ بولغان؛ مەغلۇبىيەتچى
إنْدَحَرَ مەغلۇپ بولدى
أَنْدَرَ چەت ئەللىنىڭ قىزىقارلىق پاراڭلىرىنى قىلدى
إنْدَرَجَ فِي كَذا ... نى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ غا كىرگۈزۈلدى
إنْدَرَسَ تازىلاتتى
إنْدَسَّ فِي كَذا كۆمۈلدى؛ تىقىلدى
إنْدَغَمَ ئۆز ئىچىگە ئالدى
إنْدِفاع ئالدىراشقۇ
إنْدِفاق سىرغىپ چىقماق؛ ئېقىپ چىقماق
إنْدَفَعَ ئېتىلدى؛ كىرىشتى
إنْدَفَقَ ئاقتى
إنْدَفَنَ كۆمۈلدى؛ دەپنە قىلىندى
إنْدَكَّ الشَّيْءُ ئۇزۇلدى؛ بېسىلدى
إنْدَلِسِيّ ئاندۇلۇسىيە؛ ئاندۇلۇسىيەلىك
أَنْدَلِسِيا ئاندۇلۇسىيە (ئىسپانىيەنىڭ جەنۇبىدىكى رايون)
إنْدَلَعَ لِسانُهُ تىلىنى سوزدى
إنْدَلَعَ بَطْنُهُ سامان قورساق بولدى
إنْدَلَعَتْ نارُ الْحَرْبِ جىددىي جەڭ قىلدى
إنْدَلَقَ السَّيْلُ ئېقىپ چىقتى
أَنْدَمَ هُ ئۇنى پۇشايمان قىلغۇزدى
إنْدِماج بىرلەشمەك، بىرىكمەك
إنْدَمَجَ الشَّيْءُ فِي الشَّيْءِ بىرىكتى؛ كىردى
إنْدَهَسَ بېسىلىپ بۇزۇۋەتتى
إنْدَهَشَ ھەيران قالدى
أَنْدَى مەرد بولۇپ كەتتى
إنْذار ئاگاھلاندۇرۇش؛ ساقچىغا مەلۇم قىلماق
إنْذار قَضائِيّ چاقىرىقنامە؛ ئوردىن
إنْذار نِهائِيّ ئولتىماتوم
أَنْذَرَ إنْذارًا و نَذْراً و نَذِيراً و نُذُراً هُ الْأَمْرَ أو بِهِ ئاگاھلاندۇرماق؛ ئۇقتۇرۇش
إنْذَهَلَ ھەيران قالدى؛ ھەيران بولدى
أَنَزَّ الْمَكانَ سىكىدى؛ ئېقىپ چىقتى
أَنَزَّ الْوَتَرَ تىترىدى، سىلكىندى، تەۋرىدى
إنْزاحَ ئايرىلدى، يوقالدى
إنْزال تۆۋەنلەتمەك، قويماق؛ چىقارماق (مەنى، سىپىرما قاتارلىقلار)

إِنْزَبَقَ چۆكتى، شۇڭغۇتتى
إِنْزَجَّ فِى الشَّىْءِ ئاتلاندى
إِنْزَجَرَ عَنِ الشَّىْءِ چەكلىدى، توختاتتى
إِنْزَحَ الْبِئْرَ سۇ تارتىپ تۈگەتتى
إِنْزَحَ الشَّىْءُ يىراقلاشتۇردى
إِنْزَرَعَ (يەرنى) ھەيدەپ بولدى
إِنْزَعاج باش ئاغرىقى؛ ئاۋارىچىلىك
إِنْزَعَجَ تىت-تىت بولدى
أَنْزَفَ الْماءَ أو الدَّمَ تارتىپ تۈگەتتى
أَنْزَلَ هُ أو الشَّىْءَ تۆۋەنلەتتى؛ چۈشۈردى
أَنْزَلَ الضَّيْفَ مېھماننى ئېلىپ قالدى
أَنْزَلَ اللّٰهُ الْكَلامَ عَلَى الْأَنْبِياءِ ئاللانىڭ ۋەھيسى چۈشتى
إِنْزِلاق تىلماق
إِنْزَلَقَ تىلدى
إِنْزَمَّ باغلاندى
إِنْزَوَى بۈلۈڭغا كىرىشتى
أَنْزِيم كاتالىزاتور
أَنَسَ هُ أو الشَّىْءَ تەربىيىلىدى، كۆندۈردى، تونىدى
أَنَسَ ـُ أُنْسًا و أَنِسَ ـَ أَنَسًا و أَنَسَةً مۇلايىم بولماق، چىقىشماق
أَنَسَ بِهِ أو إِلَيْهِ ... بىلەن يېقىن بولدى
أُنْس يېقىملىق، مۇلايىم، قىزغىن
إِنْس ئىنسان؛ ساداقەتمەن؛ دوست
أَنْسَأَ الشَّىْءَ سوزدى، ئارقىغا سۈرىدى
أَنْسَأَ هُ الْبَيْعَ أو فِيهِ نېسىگە ساتتى
إِنْسابَ تېز سۈرئەتتە ئاقتى؛ ئايلاندى
إِنْساقَ قوغلاپ چىقىرىلدى
إِنْسان ئادەم
إِنْسانِىّ ئادەمگەرچىلىك؛ ئىنسانپەرۋەرلىك
إِنْسانِيَّة ئادەم تەبىئىتى، ئادەم خىسلىتى؛ ئادەمگەرچىلىك
إِنْسَبَتَ سوزدى؛ پىشتى (جىگدە)
إِنْسَتَلَ الْقَوْمُ ئارقىمۇئارقا كىردى، بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى كىردى
إِنْسِجام كېلىشتى، مەسلىھەتلەشتى؛ راۋان بولدى
إِنْسَجَمَ ئېقىپ چىقتى؛ ماسلاشتى
إِنْسَجَنَ قامالدى؛ تۇرمىگە چۈشتى
إِنْسِحاب چېكىنىش
إِنْسِحاق ئېزىۋەتمەك؛ كۆكۈم تالقان قىلىۋەتمەك

إنْسَحَبَ چېكىندى
إنْسَحَطَ مِنَ الشَّيْءِ چۈشتى
إنْسَحَقَ ئېزىۋەتتى
إنْسَدَّ الشَّيْءُ تىقتى؛ ئېتتى
إنْسِداد توسماق؛ ئېتمەك
إنْسَرَبَ ئېقىپ چىقتى
إنْسَرَبَ الْحَيَوانُ فى جُحْرِهِ ئۆڭكۈرگە كىردى؛ تۆشۈككە كىردى
إنْسَرَحَ پۈتىنى سوزۇپ ئوڭدىسىغا ياتتى
إنْسَرَقَ يېتىلدى
إنْسَرَى عنهُ الْهَمُّ غەم-ئەندىشىسى تۈگىدى
إنْسَطَحَ تۈز بولدى
إنْسَطَلَ مەست قىلىندى؛ ناركۇز قىلىندى
إنْسَفَ الشَّيْءَ چېچىلدى، تارقالدى
إنْسَفَكَ الدَّمُ أو نَحْوُهُ ئېقىپ چىقتى
إنْسَقَمَ ياداپ كەتتى؛ ئورۇقلاپ كەتتى
إنْسَكَّ الْبابُ قۇلۇپلىدى
إنْسِكابٌ ئېقىپ چىقماق
إنْسَكَبَ ئاقتى
أَنْسَلَ الْوالِدُ وَلَدا كۆپەيدى
أَنْسَلَ الشَّيْءُ ئاۋىدى؛ ئاپىرىدە بولدى
إنْسَلَّ سىل كېسىلىگە گىرىپتار بولدى؛ تىكمۈەتتى
إنْسَلَتَ تىكمۈەتتى
إنْسَلَقَ پىشۇرۇلدى
إنْسَلَكَ فى الشَّيْءِ كىرگۈزدى؛ كىردى
إنْسَمَّ زەھەرلەندى
إنْسُولِين ئىنسۇلىن
أَنْسَى هُ ئۇنتۇلدى
أَنْسِيّ ئىچكى قىسمىدىكى؛ ئوتتۇرىدىكى
إنْسِيابِيّ تۈز سىزىقلىق
إنْسِياق بويسۇنماق
إنْسِيكْلُوبِيدِيَّة قامۇس
إنْش سۇئال، ئىنگلىز سۆزى
أَنْشَأَ الْوَلَدَ باقتى؛ تەربىيىلىدى
أَنْشَأَ هُ بەرپا قىلدى، ۋۇجۇدقا كەلتۈردى
أَنْشَأَ الْحَدِيثَ ماقالە يازدى
أَنْشَأَ يَقُولُ ئۇ سۆزىنى باشلىدى
إنْشاء بەرپا قىلماق، ۋۇجۇدقا كەلتۈرمەك
إنْشائِيّ ئىجادىي؛ ئەدەبىي
أَنْشَدَ ناخشا ئېيتتى
أَنْشَدَ الشِّعْرَ شېئىر ئوقۇدى
إنْشِراح رازى بولماق؛ كەيپىياتى ئازادە بولماق

إِنْشَرَحَ كەڭ-كۇشادە بولدى؛ ئازادە بولدى؛ شەرھلەندى

إِنْشَرَحَ صَدْرُهُ خۇشال بولدى؛ قارنى كۆكسى كەڭ بولدى

إِنْشَرَمَ يىرتتى؛ ئايرىدى؛ بۆلدى

أَنْشَطَهُ جانلاندۇردى؛ ئىلھام بەردى

إِنْشَطَرَ يېرىمىدىن ئىككىگە ئايرىدى

إِنْشَعَبَ الطَّرِيقُ ئاچالغا بۆلەندى، تارماقلا بۆلەندى

إِنْشِغَال ئالدىراش

إِنْشِغَال الْبَالِ ئەنسىرىمەك، خاتىرجەمسىزلەنمەك

إِنْشَغَفَ بِهِ بىرىكتى

إِنْشَغَلَ ئىگىلىدى؛ ئالدىرىدى

إِنْشَقَّ يېرىلدى

إِنْشَقَّ عَنِ الشَّيْءِ ئايرىلدى

إِنْشِقَاق ئايرىلماق؛ يېرىلماق

إِنْشَمَصَ قورقىمىسىدىن تىترەپ كەتتى

إِنْشَنَجَ الْجِلْدُ قورۇق پەيدا بولدى؛ سىزىق پەيدا بولدى

أَنْشُودَة جـ أَنَاشِيدُ ناخشا، ناخشا تېكىستى

أَنْشُوطَة جـ أَنَاشِيطُ تۈگۈچ

أَنْشُوطَة الشَّنْقِ سىرتماق

إِنْشَوَى پىشۇردى؛ قاقلىدى

إِنْصَابَ الْمَاءُ ئېقىپ چىقتى

إِنْصَاحَ ئاچتى؛ يارىدى

إِنْصَاحَ الْفَجْرُ شەپەق قىزارىدى

أَنْصَار ج يانتاياق بولغۇچى؛ قوللىغۇچى

اَلْأَنْصَار ئەنسارلار

اَلْأَنْصَار الْمَلَكِيَّة پادىشاھپەرەسلەر

أَنْصَارِيّ ئەنسار

أَنْصَاعَ يول بوشاتتى، بويسۇندى

أَنْصَاعَ الطَّائِرُ قۇش ئېگىز ئۇچتى

إِنْصَاف ئادىل، ئىنساپ

إِنْصَاف الْحُلُولِ يېرىم يارتا ھەل قىلىش

أَنْصَبَهُ بىر ھەسسىسىنى بۆلۈپ بەردى

إِنْصَبَّ ئېقىپ كىردى؛ ئېتىلىپ كىردى

إِنْصَبَّ عَلَى الْأَمْرِ ... گە بېرىلىدى؛ پۈتۈن زېھنى بىلەن كىرىشتى

أَنْصَتَ لَهُ زەڭ قويۇپ ئاڭلىدى

إِنْصَدَّ زەربىدىن چېكىنىدۇرۇلدى

إِنْصَدَعَ يېرىلدى؛ ئاجرىدى

إِنْصِرَاف ئايرىلدى؛ چېكىنىدى

إِنْصَرَعَ يىقىلدى؛ ئاغدۇرۇپ تاشلاندى

إِنْصَرَفَ إِلَى الْمَكَانِ مەلۇم جايغا باردى

إِنْصَرَفَ عَنْهُ ۋاز كەچتى

إِنْصَرَمَ الشَّيْءُ ئوتتۇرىدىن ئۇزۇلۇپ قالدى؛ توختاپ قالدى

إِنْصَرَمَ الْوَقْتُ ۋاقىت ئۆتۈپ كەتتى

إِنْصَعَرَ غالجىرلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولدى

أَنْصَفَ ئادىل بولدى؛ دەل ئوتتۇرىسىغا كەلدى

أَنْصَفَ هُ ئادىل مۇئامىلە قىلدى؛ ئۇنىڭ يېرىمىنى ئالدى

إِنْصَفَقَ ئىشىك جالاقىدە يېپىلدى

إِنْصَقَلَ پارقىرىتىپ سۈرتتى

إِنْصَهَرَ ئېرىتتى

إِنْضَافَ إِلَى الشَّيْءِ كىردى؛ قاتناشتى

إِنْضَبَطَ مۇسادىرە قىلىندى؛ تەرتىپلىك بولدى، ئىنتىزامچان بولدى

أَنْضَجَ هُ پىشۇردى

إِنْضَجَعَ ياتتى؛ ئۇخلىدى

أَنْضَرَ يۇمران بولدى؛ يېڭى بولدى؛ ساپ بولدى

أَنْضَرَ هُ يېڭى قىلدى؛ ساپ قىلدى

إِنْضَرَجَ الطَّيّار پاراشوت تۆۋەنلىدى

إِنْضَرَجَ الطَّائِرُ تۆۋەنلىدى؛ شۇڭغۇدى

إِنْضِغاط سىقىلىشچانلىق

إِنْضَغَطَ سىقىلدى؛ بېسىلدى؛ ئىزىلدى

إِنْضَمَّ إِلَى الشَّيْءِ قاتناشتى؛ كىردى

إِنْضَمَّ عَلَى الشَّيْءِ ئۈز ئىچىگە ئالدى

إِنْضَمَرَ الْغُصْنُ تۆكۈلدى

إِنْطَوَى إِلَى الشَّيْءِ كىردى؛ بىرىكتى

إِنْطَادَ ھاۋاغا كۆتۈرۈلدى

إِنْطَارَ الشَّيْءُ يىرتىلدى، ئاجرالدى

إِنْطَاعَ لَهُ بويسۇندى

إِنْطِباع تەسىرات

إِنْطِباعِيَّة تەسىراتچىلىق

إِنْطَبَخَ پىشۇردى

إِنْطَبَعَ بېسىپ چىقىلدى

إِنْطَبَقَ الشَّيْءُ بىرلىشىپ كەتتى، ماسلىشىپ كەتتى

إِنْطَحَنَ ئېزىلدى

إِنْطِراق يېيىلىش

إِنْطَرَحَ تاشلاندى؛ ئېتىلىپ باردى

إِنْطَرَدَ قوغلاندى

أَنْطَقَ هُ سۆز قىلدۇردى

إِنْطِلاق ئايرىلماق

إِنْطَلَبَ تەلەپ قىلىندى

إِنْطَلَقَ يولغا چىقتى، ئايرىلدى

إِنْطَلَقَ لِسانُهُ تىلى راۋان بولدى؛ تىلى راۋانلاشتى

إِنْطَلَقَ الْوَجْهُ گۈل قەقەلىرى ئېچىد-

لىپ كەتتى
إِنْطَلَى تِ الْحِيلَةُ عَلَيْهِ ئالداندى، ئالدام خالتىغا چۈشتى
إِنْطَمَسَ الشَّيْءُ غايىب بولدى، يوقالدى
إِنْطِوَائِيّ ئىچ مىجەز
إِنْطِوَائِيَّة تۇتۇرۇقسىز؛ يۇمشاق-باشلىق
إِنْطَوَى بۈرلىدى؛ قاتلىدى؛ دەستە-لىدى
إِنْطَوَى الْقَوْمُ عَلَيْهِ مەلۇم ئادەمنى چۈرىدى
أَنْظَرَ هُ مۇددەتنى كەينىگە سۈرىدى
إِنْظَلَمَ ھاقارەتكە ئۇچرىدى؛ ناھەقچە-لىققا ئۇچرىدى
إِنْعادَ قايتۇردى، تەكرارلاندى
إِنْعام سوۋغات، ئىنئام
إِنْعام النَّظَرِ تەپسىلىي قارىماق، ئىنچىكە قارىماق
إِنْعَبَطَ ئەخمەق بولدى، دۆت بولدى، كالۋاغا ئايلاندى
إِنْعَتَقَ ئازاد قىلىندى؛ قويۇپ بېرىلدى
إِنْعَجَنَ خېمىرغا ئايلاندى
إِنْعَدَلَ تۈزىتىلدى
إِنْعَدَلَ عَنِ الشَّيْءِ ھەقىقەتتىن ئايرىلىپ قالدى
إِنْعَدَمَ يوقاتتى
إِنْعَدَى بِهِ يۇقۇملۇق، يۇقۇملاندى

إِنْعَرَّ تۇھمەتكە ئۇچرىدى؛ خورلۇققا ئۇچرىدى
إِنْعَرَجَ ئەگرى-توقاي بولدى
إِنْعَزَلَ عَنْهُ ئۆزىنى چەتكە ئالدى
أَنْعَسَ هُ ئۇيقۇسىنى كەلتۈردى
أَنْعَشَ هُ يۈلىدى؛ تۇرغۇزدى
أَنْعَصَرَ سىقتى
إِنْعَضَّ چىشلىدى، چىشلەندى
إِنْعِطاف خارلىماق؛ ئەگرى-بۈگرى؛ ھېسداشلىق
إِنْعَطَبَ يوقاتتى، ۋەيران قىلدى
إِنْعَطَفَ قاتلاندى
أَنْعَظَ جىنسىي ھەۋىسى قوزغالدى
إِنْعَفَرَ چالما-توزانلار بىلەن قاپلىنىپ كەتتى
إِنْعِقاد يىغىلماق؛ ئۈيۈشماق
إِنْعَقَدَ الْمَجْلِسُ يىغىدى (يىغىن)؛ كېڭىشىم تۈزدى
إِنْعَقَدَ اللَّبَنُ ئۈيىدى، قاتتى
إِنْعَقَدَ الْأَمْرُ مۇرەككەپلەشتى
إِنْعِكاس قايتۇرماق، ئىنكاس قايتۇرماق
إِنْعَكَسَ قايتۇردى، ئىنكاس قايتۇر-دى
إِنْعَكَفَ تەركىدۇنيا بولۇپ كەتتى
أَنْعَمَ هُ ئازادە تۇرمۇش كەچۈردى
أَنْعَمَ النَّظَرَ فِي الْأَمْرِ ئەستايىدىل

تەتقىق قىلدى

أَنْعَمَ عَلَيْهِ بِكَذا بەردى

إِنْعَوَى ئىگىلدى

إِنْغاظَ غەزەپلەندى، ئاچچىقلاندى

إِنْغَبَنَ ئالداندى

إِنْغَدَرَ ئالداندى

إِنْغَرَسَ تېرىلدى

إِنْغَزَلَ الْقُطْنُ يىپ ئېگىرىدى؛ يىپ ئەشتى

إِنْغَسَلَ يۇدى، پاكىز يۇيۇندى

أَنْغَصَ عَيْشَهُ تۇرمۇشنى قىيىنلاشتۇردى

إِنْغَلَّ فِي الشَّيْءِ كىردى، چوڭقۇر لاشتۇردى

إِنْغَطَّ فِي الْماءِ سۇغا چۆكتى

إِنْغَلَقَ الْبابُ قۇلۇپلاندى؛ ئېتىلدى

إِنْغَلَى قاينىدى

إِنْغَمَّ غەم قىلدى، ئەندىشە قىلدى؛ جاراھەت بولدى

إِنْغَمَرَ چۆكتۈرۈلدى؛ سۇغا شۇڭغۇدى

إِنْغَمَسَ فِي الشَّيْءِ باش چۆكۈردى، بېرىلدى

إِنْغَمَضَ طَرْفُهُ كۆز يۇمدى

أَنْفَى إِلَيْهِ ئېنىق سۆزلىدى

أَنِفَ ـَ أَنَفًا و أَنَفَةً الشَّيْءَ أَو مِنْهُ تاشلۇۋېتىش، پەرۋا قىلماسلىق

أَنْف ج أُنُوف و آناف و أُنُف بۇرۇن؛ تۇمشۇق

إِنْفاذ يوللىماق؛ ئەلەيلەشتۈرمەك؛ ئىجرا قىلماق

إِنْفاض كەمچىل

إِنْفاق چىقىم؛ سەرپىيات

أَنَفَة غۇرۇر

إِنْفَتَّ چېقىۋەتتى

إِنْفَتَقَ يېرىلدى، يېرىدى

إِنْفَتَلَ ئىشىدى؛ ئىشىپ قالدى

إِنْفَتَلَ عَنْهُ ئاجراتتى

إِنْفَثَأَ الْحَرُّ ئىسسىق گاز تارقالدى

إِنْفِجار پارتلىماق

إِنْفِجارِيّ پارتلىغان

إِنْفَجَرَ پارتلىدى

إِنْفَجَرَ الْماءُ ئېتىلىپ چىقتى؛ سىرغىپ چىقتى

أَنْفَدَ الْقَوْمُ ھەممە نېمىسى تۈگەپ كەتتى

أَنْفَدَ الشَّيْءَ تۈگەتتى؛ ئىشلىتىۋەتتى

إِنْفَدَعَ الشَّيْءُ ئاچتى؛ چاقتى

أَنْفَذَ هُ كېسىپ ئۆتتى

أَنْفَذَ هُ إِلَى فُلانٍ يوللىدى

أَنْفَذَ الْأَمْرَ ئەمەلىيلەشتۈردى، ئىجرا قىلدى

أَنْفَرَ هُ داجىدى؛ قورقۇتىۋەتتى

إِنْفِراج ئاچماق؛ يوقاتماق
إِنْفِراد يېگانە، مۇستەقىل
إِنْفِرادِيّ يەككە-يېگانە، مۇستەقىل
إِنْفِرادِيَّة يېگانە، مۇستەقىل
إِنْفَرَجَ الْحُزْنُ ئېچىلدى
إِنْفَرَجَ ما بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ چوڭايتتى، زورايتتى
إِنْفَرَدَ يىردىنبىر بولدى، ئايرىم بولدى
إِنْفَرَدَ بِالْأَمْرِ يالغۇز قىلدى؛ مۇستەقىل ئىشلىدى
إِنْفَرَزَ الشَّيْءُ ئاجراتتى
إِنْفَرَطَ بىكار قىلدى؛ يەشتى
إِنْفَرَقَ عَنْه ئايرىلدى
إِنْفَرَقَ الشَّيْءُ يېرىلدى
إِنْفَرَكَ پاكىز سۈرتتى
إِنْفَزَرَ سۈندۈردى
إِنْفَزَعَ قورقتى
أَنْفَسَ الشَّيْءُ قىممەتلىك بولۇپ قالدى؛ بىباھا بولدى
إِنْفَسَحَ كەڭ بولدى، كەڭتاشا بولدى
إِنْفَسَخَ بىكار قىلدى، ئەمەلدىن قالدۇردى
إِنْفَسَدَ چىرىدى؛ چىرىكلەشتى
إِنْفَشَّ الْوَرَمُ ئىششىقى ياندى
إِنْفِصال ئاجراتماق، يارماق؛ ئايرىلماق
إِنْفِصالِيّ بۆلگۈنچى
إِنْفِصالِيَّة ئايرىمچىلىق
إِنْفَصَلَ عَنْهُ ئايرىلدى
إِنْفَصَمَ يېرىم بولدا توختاپ قالدى
أَنْفَضَ الْقَوْمُ نامراتلاشتى، كەمبەغەللەشتى
أَنْفَضَ الشَّيْءَ خورلىدى؛ ئىشلىتىپ بولدى
أَنْفَضَ فُلاناً عَنْهُ ئايرىلدى؛ ئۆزۈلۈپ قالدى
إِنْفَضَّ ياردى؛ چېچىلاڭغۇ بولدى؛ تارقاق بولدى
إِنْفَضَحَ ئەيىبى ئاشكارىلاندى
إِنْفَطَرَ ئاجراتتى
إِنْفِعال تەسىرلەنمەك، ھاياجانلانماق؛ ئاچچىقلانماق
اِنْفِعالِيَّة سەزگۈرلۈك
اِنْفَعَلَ ھەربىكەت سەزگۈرلۈكى يۇقىرى بولدى؛ تەسىرلەندى؛ ھاياجانلاندى
أَنْفَقَ الشَّيْءَ سەرپ قىلدى؛ ئىشلىتىۋەتتى
أَنْفَقَ الْبِضاعَةَ تونۇشتۇردى
اِنْفَقَأَ يىرتىۋەتتى؛ كونىرتىۋەتتى
اِنْفَقَعَ ياردى
اِنْفَكَّ چۈۋۈلدى؛ قويۇپ بەردى

ما اِنْفَكَّ يَفْعَلُ ئاۋۇالغىدەكلا؛ ... ئۈزلۈكسىز

اِنْفِلاق يارماق؛ ئاچماق

اِنْفِلاق الصُّبْحِ شەپەق چىقماق

اِنْفَلَتَ قۇتۇلدى

اِنْفَلَقَ ئايرىلدى

اِنْفِلُونْزا يۇقۇملۇق زۇكام

أَنْفِيّ بۇرۇننىڭ

أَنِقَ ـَـ أَنَقًا رەتلىك، پاكىز، گۈزەل

اِنْقادَ رەھبەرلىك قىلىندى؛ باشلاندى

اِنْقادَ لَهُ بويسۇندى

اِنْقاذ قۇتقۇزماق

اِنْقاص ئازايتماق؛ تارايتماق

اِنْقاضَ ئۈرۈلدى

اِنْقِباض قورۇماق

اِنْقَبَضَ قوربدى؛ يىغدى

اِنْقَبَضَ الْبَطْنُ چوڭ تەرەت قۇرغاقلاشتى؛ قەۋزىيەت بولۇپ قالدى

اِنْقَبَضَ تِ النَّفْسُ روھى چۈشۈپ كەتتى

أَنْقَحَ الْكِتابَ تۈزەتتى

اِنْقَدَّ پارچە-پارچە قىلىپ ئېزىۋەتتى

اِنْقَدَحَ ئۇچقۇن چىقاردى

أَنْقَذَهُ مِنْ كَذا قۇتقۇزدى

اِنْقَذَفَ تاشلاندى

اِنْقِراض يوقالماق

أَنْقَرَة ئەنقەرە

اِنْقَرَضَ يوقالدى

اِنْقَسَمَ الشَّيْءُ ئاجراتتى، ياردى

اِنْقَسَمَ الْقَوْمُ پارچىلاندى؛ پارچە-پارچە قىلدى

اِنْقَشَرَ الشَّيْءُ تېرە تاشلىدى

اِنْقَشَعَ الشَّيْءُ تارقاقلاشتۇردى

أَنْقَصَ الشَّيْءُ ئازايتتى

اِنْقَصَدَ الرُّمْحُ ئۈزدى؛ سوقتى

اِنْقَضَّ الشَّيْءُ كەستى

اِنْقَصَرَ ئاقاردى

اِنْقَصَفَ الشَّيْءُ بۇزۇلدى

اِنْقَصَمَ الشَّيْءُ بۇزدى

أَنْقَضَ الْحِمْلُ الظَّهْرَ يۈكى ئېغىر-لاشتى

اِنْقَضَّ الطّائِرُ عَلَيْهِ شىددەت بىلەن ئېتىلدى

اِنْقِضاء يوقالماق؛ تۈگىمەك؛ ئاخىر-لاشقان

اِنْقَضَى يوقالدى؛ تۈگىدى؛ ئاخىر-لاشتى

اِنْقِطاع ئايرىلىش؛ ئۈزمەك؛ ئۈزۈش

اِنْقَطَرَ توغرىسىغا قاتار بولدى

اِنْقَطَعَ ئۈزۈلدى

اِنْقَطَعَ عَنْ كَذا توختاتتى؛ چەكلەندى

اِنْقَطَعَ اِلَى كَذا باش چۆكۈرۈپ ئىشلىدى؛ تەقدىم قىلدى

اِنْقَطَقَ يىغدى

اِنْقَطَمَ چىشلىدى

أَنْقَعَ الْماءُ سۇ توختىدى، سۇ بۇزۇلدى

أَنْقَعَ الشَّيْءَ في الْماءِ چىلىدى

اِنْقِلاب ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتەك؛ ئىنقىلاب

اِنْقِلاب سِياسِيّ سىياسىي ئۆزگىرىش

اِنْقَلَبَ ئۆزگەردى؛ ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋەتتى

اِنْقَلَعَ چۈشتى

اِنْقَلَى قاينىتتى؛ پىشۇردى

اِنْقَمَعَ باستۇرۇلدى

اِنْقَهَرَ بويسۇندۇرۇلدى؛ غەلىبە قىلدى

أَنْقَى هُ سۈزدى؛ ئىنىقلىدى

أَنْقَى ئاق ساپ

اِنْقِياد بويسۇندۇرماق؛ بويسۇنماق؛ ئىتائەت قىلماق

اِنْكار ئىنكار قىلىش

اِنْكار الْمَعْرُوفِ ۋاپاغا جاپا قىلماق

اِنْكار الذّاتِ ئۆزىنى ئۇنتۇغان ھالدا

اِنْكَبَّ عَلَى وَجْهِهِ يىقىلدى؛ ئۆمۈلىدى

اِنْكَبَّ عَلَى الْأَمْرِ كۆڭۈل قويۇپ خىزمەت قىلدى

اِنْكَبَّ السّائِلُ سىرغىپ چىقتى؛ تېشىپ چىقتى

اِنْكَبى تىك سوللاق چۈشتى

اِنْكَتَمَ يوشۇردى

أَنْكَحَ هُ الْمَرْأَةَ ئالدى؛ نىكاھلاندى

اِنْكَحَتَ تۈزلەندى

أَنْكَدُ بەختسىز؛ پالاكەت باستى

أَنْكَرَهُ بىلمىدى

أَنْكَرَهُ الْأَمْرَ ئىنكار قىلدى؛ ئىشەنمىدى

أَنْكَرَهُ عَلَيْهِ الْأَمْرَ قوللىمىدى

اِنْكِسار كونا؛ يىرتىق

اِنْكِساف الشَّمْسِ كۈن تۇتۇلماق

اِنْكَسَرَ ۋەيران قىلدى

اِنْكَسَفَ تِ الشَّمْسُ كۈن تۇتۇلدى

اِنْكَشَحَ الْقَوْمُ ئايرىۋەتتى

اِنْكَشَطَ الْجِلْدُ سويدى

اِنْكَشَفَ الشَّيْءُ كۆرۈنۈپ قالدى؛ پەيدا بولدى

اِنْكَشَفَ الرَّجُلُ ھېيلىسى ئاشكارىلىنىپ قالدى

اِنْكَفَّ عَنِ الْأَمْرِ ۋاز كەچتى

اِنْكَفَأَ ئاغدۇرۇلدى

اِنْكَفَأَ اِلَى أو عَلَى الشَّيْءِ مايىل

أرضة — ئاق چۇمۇلە

أرنب دلجن — توشقان

أرنب برّي — ياۋا توشقان

أكورديون — ئاكاردئون

أزرق — يۇرۇق

أوتوبوس — ئاپتوبۇس

أسطوانة
ئاغما پلاستىنكىسى

ألماس — ئالماس

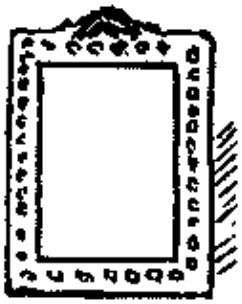
إطار — رامكا، جاھاز

أنجر — ياكور

أسطوانة
يۇمىلاق سلىندر

أناناس — ئاناناس

أسد — شىر

أطرم — ئادەم يېلىق

إبن آوى — بۆرە

أشنة
ئوتلە

آكل النمل — چۇمۇلە خور

أيّل
بۇغا

بولدى
اِنْكَفَأَ إِلَيْهِ قايتۇردى
اِنْكَفَأَ الْقَوْمُ يېڭىلدى
اِنْكِفاء ئاغدۇرۇپ تاشلانماق
أَنْكَلَ هُ عَنِ الشَّيْءِ چېكىندۈردى
اِنْكِلْتَرَةَ ئەنگلىيە
اِنْكِلِيزِيَّة ئەنگلىيەنىڭ؛ ئەنگلىيەلىك
اِنْكِماشِيّ قۇرۇلغان، يىغىلغان
اِنْكَمَشَ الشَّيْءُ قىسقاردى؛ قورۇلدى
اِنْماء ئۆستۈرمەك؛ تەربىيىلىمەك؛ ئىلگىرى سۈرمەك
اِنْماع الشَّيْءُ سۈيۈقلاندۇرماق؛ ئېرىتمە
اِنْمَحَقَ الشَّيْءُ يوقىتىۋەتتى؛ گۇمران قىلدى؛ ھالاك قىلدى
اِنْمَحَى يامراپ كەتتى
أَنْمَرُ جـ نَمِر مەك
اِنْمَسَخَ چۈشىنىكسىز بولۇپ قالدى
أَنْمَشُ جـ نَمْش مەڭلىك
أَنْمَلُ ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتتى
أَنْمُلَة . أَنْمَلَة . إِنْمِلَة جـ أَنامِلُ بارماق ئۇچى
اِنْمَلَسَ قېچىپ كەتتى؛ تىكىۋەتتى
اِنْمَلَصَ الشَّيْءُ مِنْ يَدِهِ تېيىلدى؛ ئامالسىز قالدى

اِنْمَهَكَ ئىزىۋەتتى
أَنْمُوذَج مودېل، نۇسخا
أَنْمَى الشَّيْءَ كۆپەيتتى، ئاشۇردى، ئۆسۈپ يېتىلدۇردى
اِنْماء ئاغدۇرلاشتۇرماق
اِنْهالَ التُّرابُ توپا دۆۋىلىنىپ كەتتى
اِنْهالَ عَلَيْهِ بِالضَّرْبِ و الشَّتْمِ ئۇرۇپ-تىللاشتى
اِنْهَبَلَ گالۋاڭ بولۇپ قالدى، گاراڭ بولۇپ قالدى
اِنْهَتَكَ يىرتىلدى؛ ئۆزۈۋېتىلدى
أَنْهَجَ الأَمْرُ ئېنىق بولدى، روشەن بولدى
أَنْهَجَ الأَمْرَ چۈشەندۈردى
أَنْهَجَ هُ نەپەس ئالدۇردى؛ ھاسىراتتى
اِنْهَجَمَ الْبَيْتُ ئۆرۈلدى
اِنْهَجَمَ الدَّمْعُ ئاقتى
اِنْهَجَمَ الرَّجُلُ ئاجىز بولۇپ قالدى؛ زەئىپ بولۇپ قالدى
اِنْهَدَّ الْبَيْتُ ئۆرۈلدى، ئاغدۇرۇلدى
اِنْهَدَمَ ئۆرۈلدى، بۇزۇلدى
اِنْهَرَسَ ئېزىۋەتتى
اِنْهَرَى يىرتىۋەتتى
اِنْهَزَّ تىترەتتى، تەۋرەتتى
اِنْهِزام مەغلۇپ بولماق
اِنْهِزامِيّ مەغلۇبىيەتچىلىك؛ مەغلۇبىيەتچى

يەتچى

اِنْهِزامِيَّة مەغلۇبىيەت

اِنْهَزَلَ ئورۇقلىدى، جۇدەپ كەتتى

اِنْهَزَمَ زەربە يەردى، مەغلۇپ قىلدى

اِنْهَشَمَ ئېزىۋېتىلدى

اِنْهَصَرَ چېقىۋەتتى، تارتىلدى

أَنْهَضَ هُ تۇرغۇزدى؛ ئويغاتتى

أَنْهَضَ هُ لِلْأَمْرِ روھلاندۇردى

اِنْهِضام ھەزىم قىلىنماق

اِنْهَضَمَ الطَّعامُ ھەزىم قىلىنىپ سۈمۈرۈلدى

أَنْهَكَ هُ قىينالدى؛ گۈمران قىلدى

اِنْهَلَّ الْمَطَرُ قاتتىق يامغۇر ياغدى

اِنْهَلَكَ ھالاك بولدى

اِنْهَمَرَ الْماءُ ئاقتى

اِنْهَمَكَ فِي الْأَمْرِ باش چۆكۈرۈپ ئىشلىدى

اِنْهَوَى الشَّيْءُ چۈشتى

أَنْهَى اِلَيْهِ الْخَبَرَ ئېيتتى؛ ئۇقتۇردى

أَنْهَى الشَّيْءَ قىلىپ تۈگەتتى، ئاخىرلاشتۇردى

أَنْهَى الْأَمْرَ ئۈزدى

اِنْهِيار ۋەيران بولدى

أَنْوَرَ الشَّيْءُ يارلىقا كەلدى

أَنْوَرُ ئەنۋەر؛ بەك نۇرلۇق

أَنُوف ج **أَنِف** نومۇسنى بىلمىدىغان؛ ئۆزىگە ھۆرمەت قىلمىدىغان

أَنُوق تازقارا

أَنَى ج **آناء** ۋاقىت، چاغ

أَنَى قەيەردە؛ قەيەردىن؛ قاچان؛ قانداق

أَنَى ـَ أَنْيًا و اِنًى سوزماق

أَنَى ـِ أَنْياً و اِنًى و أَناءً يېقىنلاشماق؛ پىشماق

أَنِيث سۆيۈملۈك

أَنِيس مۇلايىم؛ ئىتائەتمەن

أَنِيسُون سىيادان

أَنِيق گۈزەل، رەتلىك

أَنِيمُومِتْر شامال سۈرئىتىنى ھېسابلىغۇچ

أَنَيْمِيا قان كەملىك كېسىلى

أَنِين ئۆھ تارتماق

أَهابَ بِهِ يېلىندى؛ چاقىردى؛ ۋارقىرىدى

أَهابِ ج **أُهْب و آهِبَة و أَهَب** تېرە، تېرە ئۆسمەك

أَهانَ هُ مەنسىتمىدى؛ ئار-نومۇس

إِهانَة ھاقارەت، ئاھانەت

أَهَبَ لِلْأَمْرِ تەييارلاندى؛ ... ماقچى بولدى

إِهْباط تۆۋەنلىمەك، ئازايماق

أُهْبَة ج **أُهَب** تەييارلانماق

أَهْبَطَ ه چۈشتى، تۆۋەنلىدى
أَهْبَلُ ج هُبْل گالۋاڭ، ئەخمەق
اِهْتَابَ ه قورقتى
اِهْتاجَ هاياجانلاندى
اِهْتَبَلَ الْفُرْصَةَ پۇرسەتتىن پايدىلاندى
اِهْتَبَلَ بِهِ كۆڭۈل بۆلدى، غەمخورلۇق قىلدى
اِهْتِداء مەسلىھەت سورىماق؛ مۇراجىئەت قىلماق
اِهْتِداء بِهِ ئايلانماق؛ ... نى نىشان قىلماق
اِهْتَدَبَ الثَّمَرَةَ يىغدى
اِهْتَدَى يېتەكچىلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى؛ توغرا يولغا قايتتى
اِهْتَدَى إِلَى الطَّرِيقِ ھەقىقىتنى ئىزدىدى
اِهْتَدَى بِهِ ئەمەل قىلدى
أَهْتَرَ . أَهْتِرَ ھەمىشە ھاماقەتلىك قىلدى؛ قالايمىقان گەپ-سۆز قىلدى
اِهْتَرَأَ ئىزىلىپ پىشتى؛ يىرتىلدى
اِهْتَزَّ تەۋرىدى، ھەرىكەتلەندى
اِهْتَزَّ لِلْأَمْرِ خۇشال بولدى، رازى بولدى
اِهْتِزاز تەۋرەنمەك؛ تەۋرىمەك
اِهْتَزَعَ چاپسان، تېز، چاققان
اِهْتَضَمَ ه بوزەك قىلدى، ئەخمەق قىلدى
اِهْتَفَّ نۇر چاچتى؛ پىلىلدىدى
اِهْتَلَكَ ھالاك بولدى
أَهْتَمُ ج هُتْم چىشى چۈشۈپ كەتكەنلەر؛ چىشى يوق
اِهْتَمَّ ئەندىشە قىلدى، غەم قىلدى
اِهْتَمَّ بِالْأَمْرِ دىققەت قىلدى، كۆڭۈل بۆلدى
اِهْتِمام كۆڭۈل بۆلۈش
أَهْجَأَ جُوعَهُ قورساقنى تويغۇزدى
أَهْجَرَ ه ۋاز كەچتى، تاشلىۋەتتى
أَهْجَعَ ه ئۇخلىتىۋەتتى
أَهْجَمَ ه ھۇجۇم قىلغۇزدى
أَهْجُوَّة ج أَهاجِيّ ھەجۋى شېئىر
أَهْجِيَّة ج أَهاجِيّ ساتىرىك شېئىر
أَهْدَأَ ه تىنچلاندۇردى؛ بېسىقتۇردى
اِهْداء سوۋغا قىلماق
أَهْدَبُ ج هُدْب ئۇزۇن كىرپىكلىك
أَهْدَرَ حَقَّهُ ھوقۇقىغا تاجاۋۇز قىلدى
أَهْدَرَ دَمَهُ ئۆلۈم جازاسىنى ئىجرا قىلىشقا رۇخسەت قىلدى
أَهْدَقَ لِلسِّتِّينَ يېشى ئاتمىشقا يېقىنلىدى
أَهْدَقَ إِلَيْهِ قارىغا ئالدى

أَهْدَلَ ج هُدْل ئېسىقلىق

أَهْدَى كَذا إِلَيْهِ أو لَهُ سوۋغا تەقدىم قىلدى

أَهْدَى الْعَرُوسَ إِلَى زَوْجِها قىزنى يىگىتنىڭ ئۆيىگە ئۇزاتتى

إِهْراق تۆكۈش

أَهْرام ج ئېھرام

أَلْأَهْرَام ئەلئېھرام گېزىتى

أَهْرَعَ چېپىپ يۈردى

أَهْرَقَ الْماءَ ئاقتى

أَهْرَمَ هُ الدَّهْرُ ئاجىزلاشتۇردى، زەئىپلەشتۈردى

إِهْرَوْرَقَ الدَّمْعُ ياش تۆكتى

أَهْزَلَ هُ ئورۇقلاپ كەتتى

أُهْزُوجَة ج أَهازِيجُ مودا ناخشىلار

أَهْطَعَ قورقۇپ يۈگۈرۈپ كەلدى

أُهْكُومَة مەسخىرە قىلماق

أَهَّلَ هُ لِلْأَمْرِ قىلىشقا سالاھىيىتى بار

أَهَّلَ بِهِ قارشى ئالمىز دېدى

أَهَلَ ـُـ أَهْلاً و أُهُولاً الرَّجُلُ ئۆي ئوچاقلىق بولماق

أَهَلَ امْرَأَةً خوتۇن ئالدى

أَهَلَ ـِـ الْمَكانُ ماكانلاشتى

أَهِلَ ـَـ أَهَلاً بِهِ باشقىلار بىلەن يېقىنلاشماق

أَهْل ج أَهالٍ و آهال ئائىلە تاۋابىئاتلىرى؛ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى

أَهْل الشَّيْءِ ... نىڭ ئىگىسى، خوجايىنى؛ ... قوغدىغۇچى

أَهْل الْمَذْهَبِ مەزھەپ ئەزالىرى

أَهْل لِكَذا سالاھىيىتى بار؛ ماس كەلمەك

أَهْلاً و سَهْلاً قارشى ئالماق

أَهْلَبُ ج هُلْب چاچ-ساقاللىرى پاخپىيىپ قالماق

أَهْلَسَ مەسخىرە قىلدى

أَهْلَسَ هُ ئاجىزلاشتۇردى؛ زەئىپلەشتۈردى

أَهْلَكَ هُ يوقاتتى؛ ئۆلۈم جازاسىنى ئىجرا قىلدى؛ زىيانكەشلىك قىلدى

أَهْلِيّ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ؛ شۇ جاينىڭ

أَهْلِيَّة سالاھىيەت، قابىلىيەت

إِهْلِيلَج ھېلىلە

إِهْلِيلَجِيّ ھېلىلىنىڭ؛ ئىللىپسىس شەكىللىك

أَهَمَّ تېخىمۇ مۇھىمى، ئەڭ مۇھىمى

إِهْمال سەل قارىماق، مەنسىتمەسلىك

أَهْمَدَ الشَّيْءُ جىمجىت بولدى، تىنچ بولدى

أَهْمَدَ النّارَ ئۆچۈردى؛ تىنچلاندۇردى

أَهْمَلَ هُ سەل قارىدى، مەنسىتمىدى
أَهَمِّيَّة مۇھىملىق
إِهْنَاف مەسخىرە قىلماق، مازاق قىلماق
أَهْنَفَ ئەخمەق قىلدى، زاكىلىق قىلدى، يىغلىغۇسى كەلدى
أَهْوَجُ جـ هُوج ئەخمەق، قارام؛ شىددەتلىك
أَهْوَسُ جـ هُوس نېرۋىسىدىن ئاداشقان
أَهْوَنُ نىسبەتەن ئاددىي؛ ئەڭ ئاسان
أَهْوَى الشَّيْءُ چۈشتى، تۆۋەنلىدى
أَهْوَى الشَّيْءَ يۇقىرىدىن تاشلىدى
أَهْوَى بِالشَّيْءِ ئىشارەت قىلدى
أُهْوِيَّة ھاۋا، ئاتموسفېرا؛ ھالۋا
أَهْيَفُ جـ هِيف زىلۋا
أَوْ ياكى
أَوّاب پۈشايمان قىلغۇچى
أُوايِك ئەرەب ئەللىرى نېفىت ئېكسپورت قىلىش خەلقئارالىق تەشكىلاتى (OAPEC)
أَوار جـ أُور ئىسسىتماق؛ ئىسسىق؛ ئۇسساش؛ كۆل، تاماكا؛ يالقۇن
أَوان جـ آوِنَة ۋاقىت، چاغ، پەيت
أَوْب قايتۇرماق؛ نىشان، يۆنىلىش
أَوْبَأَ الْمَكانُ ۋابا تارقالدى
أَوْبَرَ تىۋىتى قويۇق
أَوْبَرُ تۈكلۈك
أُوبَرا ئوپېرا
أَوْبَقَ هُ بۇزغۇنچىلىق قىلدى، ۋەيران قىلدى، گۇمران قىلدى
أُوبِك نېفىت ئېكسپورت قىلغۇچى دۆلەتلەر تەشكىلاتى (OPEC)
أَوْبَهَ لَهُ أَو بِهِ دىققەت قىلدى، پەخەس بولدى
أَوتاد شىنا
أَوتاد الْبِلادِ دۆلەت باشلىقلىرى
أَوْتَدَ الْوَتَدَ تىقتى؛ مىخلىدى
أَوْتَرَ الْقَوْسَ كىرىچنى تارتتى
أَوْتَرَ الْحَبْلَ چۆكتى
أَوْتَرَ الشَّيْءَ تاق سانلىق بولدى
أُوتُوبُوس . أُوتُوبِيس ئاپتوبۇس
أُوتُوماتِيكِيّ ئاپتوماتىك
أُوتِيل مېھمانخانا
أَوْثَأَ الْيَدَ زەخمىلەندى
أَوْثَبَ هُ سەكرەتتى
أَوْثَقَ هُ باغلىدى؛ كۈچەيتتى
أَوْثَقُ ئەڭ مۇستەھكەم؛ ئەڭ ئىشەنچىلىك
أَوْج ئەڭ يۇقىرى پەللە

أَوْجَبَ عَلَيْهِ الْعَمَلَ بۇيرۇدى
أَوْجَبَ لَهُ حَقَّهُ ھوقۇقىغا ئېتىبار بەردى
أَوْجَدَ الشَّيْءَ بايقىماق؛ ئىجاد قىلدى؛ كەشىپ قىلدى
أَوْجَدَ هُ الشَّيْءَ ئېرىشتۇردى
أَوْجَرَ هُ دورا يېگۈزدى
أَوْجَزَ الْكَلامَ أو فِيهِ سۆز؛ گەپ-سۆزلىرى قىسقا بولغى؛ مۇھىم بولدى
أَوْجَسَ الْقَلْبُ شَيْئًا ئەنسىرىدى
أَوْجَعَ هُ ئازابقا دۇچار قىلدى
أَوْجَعَ فِي الْعَدُوِّ دۇشمەننى ئازابلاپ ئۆلتۈردى
أَوْجَفَ الشَّيْءَ تەۋرەتتى، چايقىدى
أَوْجَفَ الْفَرَسَ ئاتقا قامچا سالدى
أَوْجَلَ هُ قورقۇتتى
أَوْجَهَ هُ يۈزىنى قىلدى، ھۆرمىتىنى قىلدى
أَوْحَدُ جـ أَحْدان چەكسىز
أَوْحَشَ الْمَكانُ قاقاس بولدى؛ ياۋايى ھايۋانلار كۆپ بولدى
أَوْحَشَ هُ زېرىكتۈردى
أَوْحَلَ هُ لايغا ياتقۇزۇۋەتتى
أَوْحَى إِلَيْهِ بِكَذا ئىلھام بەردى؛ رىغبەتلەندۈردى
أَوْحَى ئاق تېز
أَوَّدَ الشَّيْءَ ئەگرى-بۈگرى قىلىۋەتتى
أَوَد ئەگرى-بۈگرى؛ ھېرىپ-چارچاش
أَوِدَ ـَ أَوَدًا الْعُودُ ئەگرى-بۈگرى بولۇپ قالماق
أَوْداج ج بويۇن ۋېنا تومۇرى
نَفَخَ الْأَوْدَاج يۈزى قىزىل، بويىنى يوغان
أَوْدَة يۇك؛ ئېغىر ۋەزىپە
أَوْدَعَ هُ الشَّيْءَ ھاۋالە قىلدى، تاپشۇرۇپ قويدى
أَوْدَعَ التَّأْمِينَ كاپالەت ھەققى تاپشۇردى؛ سۇغۇرتا ھەققى تاپشۇردى
أَوْدَعَ كَلامَهُ مَعْنًى مەلۇم مەنىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى
أَوْدَعَ كِتابَهُ كَذا ... نى يېزىپ كىتاپ كىرگۈزدى
أَوْدَى ئۆلدى، ھالاك بولدى
أَوْدَى بِهِ ئۆلتۈردى
أَورُبّا ياۋروپا، ياۋروپا قىتئەسى
أَوْرَثَ هُ ۋارىس بەلگىلىدى
أَوْرَثَ هُ شَيْئًا مىراس قالدۇردى
أَوْرَثَ هُ كَذا قوزغىدى؛ يېتەكچىلىك قىلدى
أَوْرَدَ الشَّيْءَ ئېلىپ كەلدى؛ تەمىنلىدى
أَوْرَدَ عَلَيْهِ الْخَبَرَ بايان قىلدى،

ئېيتىپ بەردى
أَوْرَدَ هُ الْماءَ سۇ ئىچۈردى
أُورْدِيّ ئوردونسلاۋ: ئوردولۇق
أَوْرَطَ هُ قىيىنچىلىقتا قالدى
أُورْغَواى ئۇرۇگۋاي
أَوْرَقَ الظَّلُّ سايە
أَوْرَقَ الشَّجَرُ بىخ سۈردى، يوپۇرماق چىقاردى
أَوْرَهُ جـ وُرْه دۆت، كالۋا
أُورُوبَةُ ياۋروپا، ياۋروپا قىتئەسى
أُورُوبِيّ ياۋروپالىق
أَوْرَى الزَّنْدُ ئۇچقۇن چىقاردى
أَوْرَى الزَّنْدَ ئوت ياقتى
إِوَزّ . إِوَزَّة غاز
أُوسْتِرِيا ئاۋستىرىيە
أَوْسَعَ الشَّيْءَ بۇلغىدى، پاسكىنا قىلىۋەتتى
أَوْسَط جـ أَواسِط ئوتتۇرىسىدىكى، ئارىلىقىدىكى
الشَّرْق الأَوْسَط ئوتتۇرا شەرق
أُوسْطى جـ أُسْطَوات ئوتتۇرا
أَوْسَعَ باي بولدى، بېيىدى
أَوْسَعَ الشَّيْءَ كېڭەيتتى، زورايتتى
أَوْسَعَ الشَّيْءَ الشَّيْءَ ... نى سىغدۇردى
أَوْسَقَ الشَّيْءَ قاچىلاپ توشۇدى

أَوْسَى الرَّأْسَ چاچ چۈشۈردى، چاچ ياساتتى
أَوْشَعَ الشَّجَرُ گۈل ئېچىلدى
أَوْشَكَ أَنْ... پات ئارىدا، پات يېقىندا
أَوْصَبَ ئاغرىپ قالدى
أَوْصَبَ هُ ئاغرىتىپ قويدى
أَوْصَدَ الْبابَ ئىشىكنى ئەتتى؛ قۇلۇپلىدى
أَوْصَرُ يەر خېتى
أَوْصَلَ هُ قوغداپ ئۇزاتتى
أَوْصَلَ هُ الشَّيْءَ أو إِلَيْهِ الشَّيْءَ ئۇزىتىپ قويدى، يەتكۈزۈپ قويدى
أَوْصَلَ الْحَرارَةَ ئىسسىقلىق ئۆتكۈزىدى
أَوْصَى هُ بِكَذا تاپىلىدى، جېكىلىدى
أَوْصَى لَهُ بِكَذا ... غا سۈيغا بەردى
أَوْضَحَ الأَمْرَ أو عَنْهُ ئايدىڭلاشتۇردى، چۈشەندۈردى، شەرھىلىدى
أَوْضَحَ الأَمْرُ ئېنىق، چۈشىنىشلىك بولدى
أَوْضَعَ بَيْنَ الْقَوْمِ بۆلگۈنچىلىك قىلدى
أَوْطَأَ مِنْهُ تۆۋەن بولدى
أَوْطَفُ جـ وَطْفى قېيىش قويۇق؛

ئۇزۇن كىرىمك
أَوْطَنَ الْمَكانَ أو بِهِ ئولتۇراقلاشتى
أَوْعَبَ الشَّيْءَ ھەممىسىنى ئېلىپ كەتتى
أَوْعَبًا لشَّيْءَ فى الشَّيْءِ كىرگۈزدى؛ چاتتى
أَوْعَثُ ئەگرى-توقاي؛ ماڭماق قىيىن بولغان
أَوْعَدَ هُ بەكىتتى؛ ۋەدە قىلدى؛ تەھدىت سالدى
أَوْعَرُ ئەگرى-توقاي
أَوْعَزَ إِلَيْهِ فى كَذا ئەسلەتتى؛ يول كۆرسەتتى، ئەقىل كۆرسەتتى
أَوْعَسُ جـ وُعْس جج أَواعِسُ قوملۇق
أَوْعَى الشَّيْءَ ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ سىغدى
أَوْغَرَ صَدْرَهُ عَلَيْهِ سىغدۇردى؛ چوشەندى
أَوْغَلَ فى كَذا غەزەپى كەلدى؛ نەپرىتىنى قوزغىدى
أَوْغَلَ فى السَّيْرِ تېز ماڭدى
أَوْغَلَ هُ فى كَذا كىرگۈزدى
أَوْغَلَ فى الْعِلْمِ چوڭقۇر تەتقىق قىلدى
أَوْفَدَ هُ عَلَيْهِ أو إِلَيْهِ دىن، تىن، غا، قا، گە، كە؛ ۋەكىل ئەۋەتتى
أَوْفَرَ الشَّيْءَ موللاشتۇردى
أَوْفَرُ تېخىمۇ كۆپ، تېخىمۇ باي
أَوْفَى بِالْوَعْدِ ۋەدىگە ئەمەل قىلدى
أَوْفَى عَلَى الْمَكانِ مۇبارەك قەدىمى يەتتى
أَوْفَى النَّذْرَ قەسەمنى ئورۇندىدى
أَوْفَى هُ حَقَّهُ تېگىشلىك ھوقۇقىنى بەردى
أَوْفَى الْكَيْلَ مىقدارى يېتەرلىك بولدى، تولۇق بولدى
أَوْفَى عَلَى كَذا ئېشىپ كەتتى، ئاشتى
أَوْقاف ج مەسچىت ۋەخپىسى؛ دىنىي ئىشلار
وِزارَة الْأَوْقاف دىنىي ئىشلار مىنىستىرلىقى
أَوْقَدَ النّارَ كۆيدۈردى؛ تۇتاشتۇردى
أَوْقَدَ الْمِصْباحَ چىراغ ياقتى
أَوْقَرَ الدّابَّةَ ئېغىر يۈك باستى
أَوْقَرَ هُ الدَّيْنُ ئېغىر قەرز بولدى
أَوْقَعَ هُ يىقىتتى
أَوْقَعَ بِالْعَدُوّ قاتتىق ئۇردى
أَوْقَعَ بِهِ الشُّوءَ زىيانغا ئۇچراتتى
أَوْقَعَ الْمُوسِيقَى ئاۋاز تەڭشىدى
أَوْقَفَ هُ توختاتتى
أَوْقَفَ عَنِ الْأَمْرِ توختاتتى
أَوْقَفَ الْأَرْضَ ۋەخپە يەر (مەسچىتكە يەر ۋەخپە قىلدى)
أُوقِيانُس ئوكيان

الأُوقِيانُسُ الأَطْلَنْطِيّ ئاتلانتىك ئوكيان

الأُوقِيانُسُ الباسِيفِيكِيّ تىنچ ئوكيان

أَوْكَدَ تەكىتلىدى، مۇئەييەنلەشتۈردى

أَوْكَسَ الشَّيْءَ باھاسىنى چۈشۈردى؛ تۆۋەن مۆلچەردى؛ سەل قارىدى

أَوْكَسُ ئەڭ بەختسىز

أُوكِسَ التّاجِرُ زىيانغا ئۇچرىدى

أَوْكَلَ عَلَى اللّٰهِ خۇداغا ئىشەندى

أَوْكَلَ عَلَيْهِ الْعَمَلَ ئۇنىڭغا ھاۋالە قىلدى

أَوَّل الْكَلامَ چۈشەندۈردى؛ ئويلاندى؛ پىكىر يۈرگۈزدى؛ گەپ-سۆزنىڭ مەزمۇنىنى چۈشەندى

أَوَّل جـ أَوائِل و أَوالٍ دەسلەپتە، باشتا، ئەڭ ئاۋۋال؛ ياشلىق باھار

الأَوَّل بىرىنچى

أَوَّلاً ئاۋۋال؛ بىرىنچى نۆۋەتتا

أَوْل أَمْسِ ئۆلۈشكۈن

أَوْلاد ج كىچىك بالا؛ ئوغۇل بالا

أَوْلاد الْعَرَبِ ئەرەبلەر

أَوْلَجَ هُ كىرگۈزدى

أَوْلَعَ هُ بِكَذا قاتتىق سۆيدى؛ ... گە بېرىلدى

أَوْلَعَ هُ بِهِ كۈشكۈرتتى

أُولِعَ بِهِ مەپتۇن بولۇپ كەتتى

أَوْلَمَ تەكلىپ قىلدى؛ مۇئامىلە قىلدى، كۈتتى

أُولِمْپِيّ ئولىمپىك تەنھەرىكەت يېغىنىنىڭ

أُولِمْپِياد ئولىمپىك تەنھەرىكەت يېغىنى

أَوْلَهُ هُ غەم-ئەندىشە قىلدى

أُولُو ... ج ... نىڭ ئىگىسى

أُولُو الطَّوْلِ و الْحَوْلِ كۈچلۈك؛ كۈچى بار شەخسلەر

أَوَّلِيّ ئاساسلىق؛ تۈپكى

أَوْلَى هُ الأَمْرَ ۋەزىپىگە تەيىنلىدى

أَوْلَى هُ مَعْرُوفًا ئۇنىڭغا ياخشى ئىش قىلىپ بەردى

أَوْلى جـ أَوْلَوْنَ و أَوالٍ ئەڭ ماس

أُولَى جـ أُوَل و أُوْلَيات بىرىنچى؛ باش؛ ئەڭ ئالدىنقىسى

السَّنَة الأُولَى بىرىنچى يىلى

أَوْلِياء ج ئائىلە باشلىقى

أَوْلِياء الأَمْرِ قوغدىغۇچى؛ مۇسۇلمان مۇرتىلىرى؛ ھوقۇقدارلار؛ ھوقۇقدار

أَوَّلِيَّة قائىدە پرىنسىپ، ئالدىنقى قاتاردىكىلەرنى تاللاش ھوقۇقى

أُوم ئوم (ئېلىكتر قارشىلىق كۈچى بىرلىكى)

أَوْمَأَ بِنَظَرِهِ أو غَيْرِهِ كۆز ئالايتتى؛ قول ئىشارىتى قىلدى

أَوْمَأَ إِلَيْهِ كۆرسەتمە

أَوْمَسَ تِ الْمَرْأَةُ پاھىشە ئايال بولدى

أَوْمَضَ كۆز ئالايتتى

أَوْمَضَ الْبَرْقُ پىلىلدىدى

أَوْن مۇلايىم؛ ئەركە؛ ۋاقىت؛ پەسىل

أَوَّهَ ئاھ ئۇردى، ھەسرەت چەكتى

أَوَّهْ . أَوْهِ ئاپلا، ھەي!

أَوْهَجَ النَّارَ ئوت ياقتى، ئوت تۇتاش-تۇردى

أَوْهَدَ تۆۋەن، پەس

أَوْهَقَ الْحَيَوانَ نۇقتا سالدى

أَوْهَمَ پەرەز قىلدى، تەسەۋۋۇر قىلدى

أَوْهَمَ هُ خام خىيال قىلدى؛ ئالدام-چىلىق قىلدى

أَوْهَمَ هُ بِكَذا خام خىيال قىلدۇردى

أَوْهَنَ هُ ئاجىزلاشتۇردى، زەئىپلەش-تۇردى

أَوْهَى هُ ئاجىزلاشتۇردى

أَوَى هُ ياتاق بەردى، تۇرۇشلۇق جاي بىلەن تەمىنلىدى

أَوَى ـِ أَوِيًّا و إِواءً الْمَكانَ أو إِلَيْهِ تۇرۇپ قالماق

أَوَى إِلَى كَذا ياردەم تەلەپ قىلدى

أَوَى هُ ئۇنىڭ جايىدا تۇرۇپ قالدى

أَيّ شەرت جۈملىلەردە باغلىغۇچى بولۇپ كېلىدۇ

أَيْ چاقىرىقنى بىلدۈرىدىغان ياردەمچى سۆزلەر

أَيادٍ جج قول؛ قول دۇمبىسى

أَيادٍ كَذا ساپاق؛ تۇتقا

أَيّارُ سۇرىيە كالېندارىدىكى 5-ئاي، ماي

أَيْأَسَ هُ ئۈمىدسىزلەندى، ئۈمىد ئۈزدى

أَيْأَسَ الْمَرأَةَ تۇغماس قىلىۋەتتى

إِياس ئۈمىدسىزلەندۇرمەك

إِيّاكَ ئېھتىيات قىلماق؛ پەخەس بولماق

إِيّاكَ أَنْ تَفْعَلَ كَذا ئېھتىيات قىل! قىلما

أَيّام ج كۈن، كۈندۈز

اِبْن الْأَيّام تۇرمۇش تەجرىبىسى مول ئادەم

اِبْن الْعَرَبِ قەدىمكى ئەرەبلەرنىڭ ئۇرۇشى؛ ئۇرۇش مەزگىللىرى

أَيّانَ شەرت جۈملىلەردە باغلىغۇچى بولۇپ كېلىدۇ

أَيْبَسَ قۇرۇقلۇقتا ماڭدى

أَيْبَسَ الشَّيْءَ قۇرۇتتى

أَيْبَسَ الْمَكانُ قۇرۇپ قالدى

أَيْبَسَ الْعُودُ قۇرۇپ قاقشال بولدى

أَيْتَمَ هُ يېتىم قىلدى

إِيثار تالىلماق، ئىلگىرىلەش؛ ھۆرمەتلەش

إيجاب مۇئەييەنلەشتۈرمەك

إيجابِيّ ئاكتىپ؛ ئەر جىنسىلىق

إيجابِيًّا ئاكتىپلىق بىلەن

إيجاد ۋۇجۇدقا كەلتۈرمەك؛ بايقاش؛ ئىجات قىلماق

إيجار تەشەككۇر ئېيتماق؛ ھەق بەرمەك

إيجار ج إيجارات ئىجارە كىرىشىمى

إيحاء ئىلھاملاندۇرماق

أَيَّدَ هُ قوللىدى؛ كۈچەيتتى

أَيْدٍ «الأَيْدِي» ج قول؛ قول دۇمبىسى

أَلأَيْدِي الْعامِلَةُ ئەمگەك كۈچى

أَيْدُز ئەيدز كېسىلى

أَيْدَرُوچِين ئازوت گازى

أَيْدِيولوچِيا ئىدېئولوگىيە؛ چۈشەنچە؛ تەپەككۇر

إيراد تەمىنلىمەك؛ مىسال كەلتۈرمەك؛ كىرىم

إيران ئىران

أَيْرَلَنْدا ئىرلاندىيە

أَيْرِيال ئانتېننا

أَيِسَ ـَـ أَيْسًا وإِياسًا مِنْهُ ئۈمىدسىزلەنمەك

أَيْسَرَ بەيمىدى

أَيْسَرَ تِ الْحامِلُ ئوڭۇشلۇق يەڭگىدى

أَيْسَرُ ج يُسْر سول تەرەپتىكى؛ تېخىمۇ ئاسان؛ سولخاي

إيصاء جىكىلىمەك؛ بۇيرۇق قىلماق

إيصال باغلىماق، ئولىماق؛ بىرلەشتۈرمەك

إيصال ج إيصالات ھۆججەت

إيصالِيَّة ئۆتكۈزۈشچانلىق

أَيْضًا مۇ، ئوخشاش، ھەم

إيضاح شەرھلىمەك؛ چۈشەندۈرمەك

إيضاحِيّ چۈشىنىشلىك

إيطالِيّ ئىتالىيەلىك

إيطالِيا ئىتالىيە

إيعاء سىغماق، ئۆز ئىچىگە ئالماق

إيعاد قورقۇتماق، تەھدىت سالماق

إيعاز غۇۋا؛ مەخپىي؛ قۇتراتقۇ

إيفاء سۆزىگە ئەمەل قىلماق

إيقاد تۇتاشتۇرماق

إيقاع چۈشۈرمەك؛ ئۇدار

إيقاعِيّ قانۇنىيەتلىك، ئۇدارلىق

إيقاق تىلىمەك؛ تۇرغۇزماق

إيقان قەتئىي ئىشەنمەك

أَيْقَظَ هُ ئويغاتتى؛ ئاگاھلاندۇردى

أَيْقَظَ الشَّيْءَ ھەرىكەتلەندۇردى

أَيْقَنَ الْأَمْرَ أو بِهِ چوڭقۇر ئىشەندى

أَيْقُونَة ھەيكەل (خرىستىئان دىنىدىكى)

أَيْك ئورمانلىق

أَيِّل. أَيَّل ج أَيايِلُ وَ أَيائِلُ بۇغا

إيلاف دوستلۇق

أَيْلُول سۇرىيە كالېندارىدىكى 9-ئاي

أَيْلُولَة يەر خېتى

أَيْلُولَة الْمِيراثِ مىراسنى ئۆتۈنۈپ بەرمەك

أَيِّم ج أَيايِمُ و أَيامَى بويتاق، تۇل خوتۇن، قېرى قىز

أَيْم ج أَيُوم يىلان

أَيْم اللّٰهِ ئاللاھنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلماق

إيماء كۆز ئالايتماق؛ قول ئىشارىتى قىلماق

إيمائِيّ ئىشارەت بىلەن بىلدۈرمەك

التَّمْثِيل الْإِيمائِيّ گاچا تىياتىرى

إيمان دىنىي ئېتىقاد، ئىمان

أَلْإِيمانِيَّة دىنىي ئېتىقادچىلىق؛ ئېتىقاد پەلسەپىسى

أَيْمَة يالغۇز ئولتۇرماق؛ بويتاق؛ تۇل

أَيْمَنَ يەمەنگە باردى؛ ئولۇك تەرەپكە ماڭدى

أَيْمَنُ ج يُمْن و أَيامِنُ ئولۇك تەرەپتىكى؛ كۆڭۈلدىكىدەك بولماق؛ ئىش ئوڭغا تارتماق

أَيْمُن ج ئولۇك تەرەپ، ئولۇك قول

أَيْمُن اللّٰهِ ئاللاھنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلماق

أَيْنَ قەيەردە

أَيْنَعَ الثَّمَرُ پىشىپ يېتىلدى

إيهاب سوۋغا تەقدىم قىلماق

إيواء ياتاقتا قالدۇرماق؛ ئېپقالماق؛ يوشۇرماق

إيوان ج أَواوِين و إيوانات ئوردا؛ زال

أَيُّوبُ ئەييۇب (ئەرئىسمى)

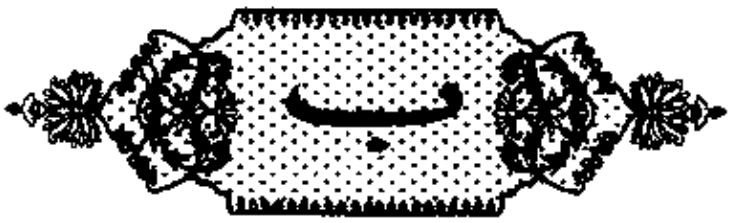

ب «باء» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ ئىككىنچى ھەرپى، ساندىكى (2) گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

باءَ بَوْءً إِلَيْهِ قايتىپ كەلمەك؛ قايتماق

باءَ هُ إِلَيْهِ قايتۇرۇپ كەلدى

باءَ بِالْفَشَلِ مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىدى

بائِت كېچىسە تۇرۇپ قالغان، تۇنەپ قالغان؛ كونا

بائِد تۇگىمەن؛ يوقالغان

بائِر جـ بُوْر قاقاس؛ ئېچىلمىغان؛ ئۇزلەشتۇرۇلمىگەن؛ ئۇنۇمسىز

بائِس جـ بُؤُس بەختسىز

بائِض تۇغىدىغان؛ تۇخۇم بىلەن كۆپىيىدىغان قۇش

بائِع جـ باعَة پرىنكازچىك؛ مال ساتقۇچى

بائِقَة جـ بَوائِقُ بالايىئاپەت

بائِيّ ۋىتنامىن B

باب جـ أَبْواب و بِيبان ئىشىك؛ تۇر؛ بىر باب

باب صامِد لِلنَّيران بىخەتەرلىك ئىشىكى؛ بىخەتەر ئىشىك

بَأْبَأَ بِئُباءَ الْوَلَدْ دادا دېمەك

بابا بابا (دادىنىڭ ئاتىلىشى)

بابا جـ بابَوات رىم پاپىسى

بابا المِيلادِ روژدېستۇ بوۋاي

بُؤْبُؤ ئوتتۇرىسىدا؛ ئارىلىقىدا؛ قارىچۇق

بابِلُ بابىلون

بابِلِيّ بابىلۇنلۇق

بابُور جـ بَوابِيرُ پار ماشىنىسى؛ پار كېمىسى

باتّ قەتئىي، كەسكىن؛ ئاجىز؛ ئەخمەق؛ دۆت؛ مەست

باتَ ـَـ بَيْتًا و بَياتًا و مَبِيتًا و بَيْتوتَةً و صَباتًا فى الْمَكانِ

تۇنىمەك؛ قونماق

باتِر جـ بَواتِرُ ئۆتكۈر

باتالوج پاتالوگىيە

باثِق يار ئېلىپ كەتكەن
باثِقَة جـ بَواثِقُ سۇيى كۆپ قۇدۇق
باحَ ـُـ بَوْحًا و بُؤُوحًا و بُؤُوحَةً الشَّيْءُ كۆرسەتمەك
باحَ بالسِّرّ مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلىدى
باحَة جـ بُوح زال؛ قورۇ
باحَثَ هُ فى الأَمْرِ ئۇنىمك بىلەن مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇنىمك بىلەن سۆزلەشتى
باحِث تەتقىقاتچى
باخَ ـُـ بَوْخًا و بُؤُوخًا و بَوَخانًا تىنچ، سۇپىتى ئۆزگەرگەن، چىرىگەن، بۇزۇلغان
باخِرَة جـ بَواخِرُ پار ماشىنىسى، پاراخوت، كېمە
باخِق بىر كۆزلۈك ئادەم، يەكچەشمە
بادَ ـِـ بَيْدًا و بَيادًا و بُيُودًا وبَيْدُودَةً ئۆلمەك؛ يوقالماق
بادٍ جـ بُداة روشەن؛ قۇمۇلۇق؛ ئاھالىلىك؛ كۆچمەن چارۋىچىلار
بادَأَ ئاۋۋال باشلىدى، ئاۋۋال قول سالدى
بادَرَ بۇرۇن كەلدى؛ بۇرۇن باردى
بادَرَ إِلَى كَذا جىددىي، تېز، دەرھال؛ ئالدىرىدى
بادَرَ الشَّيْءَ بىر تەرەپ قىلدى
بادِرَة جـ بَوادِرُ بىۋاسىتە نۇيغۇ، بىۋاسىتە بىلىم؛ ئەسكى تىل
بادَلَ هُ بِكَذا ئالماشتۇردى
بادِن جـ بُدْن و بُدَّن سېمىز؛ بوداق
بادَهَ الرَّجُلَ توساتتىن تۇڭمۇلدى
بادَى الشَّيْءَ كۆرسەتتى؛ ئىپادىلىدى
بادِيَة جـ بَوادٍ قۇمۇلۇقتا ئادەمزات پەيدا بولماق؛ چارۋىچىلىق مەيدانى؛ سۇ بارجاي؛ قۇمۇلۇق كىشىلىرى؛ كۆچمەن چارۋىچى
باذّ پاكىز ئەمەس؛ كىيىملىرى جۇل-جۇل، بەك نامرات
باذِخ جـ بُذَخاءُ و بُذَّخ مەرد، ئىسراپخور؛ مەغرۇرانە؛ ئېگىز
باذَنْجان پىدىگەن
بَأَرَ ـَـ بَأْرًا قۇدۇق كولىماق
بارَ ـُـ بَوْرًا و بَوارًا مەغلۇپ بولماق، ھالاك بولماق
بارَ بَوْرًا الشَّيْءَ سىناق قىلدى
بار مەيخانا
بارّ پاك، ساپ، ۋاپادار؛ سادىق
بِئْر جـ آبار و بِئار و أَبْؤُر و أَبْآر قۇدۇق، سۇ قۇدۇقى؛ نەپسىت قۇدۇقى

بارامِتْر پارامېتىر
بُؤْرَة ج بُؤَر ئازگال؛ كاك
بارَحَ الْمَكانَ ئايرىلدى
بارِح ج بَوارِح كەچ، بىپايان؛ ياز پەسلىدىكى ئىسسىق شامال
الْبارِح تۈنۈگۈن
بارِد سوغۇق
بارَزَ هُ دوئىلغا چۈشتى
بارِز كۆرۈنەرلىك؛ روشەن
بارِع مۇنەۋۋەر، مەلىكىلىك؛ پىشىشىق بىلگۈچى؛ گۈزەل قىز
بارَكَ لَهُ أو فيهِ أو عَلَيْهِ ئۇنىڭغا بەخت تىلىمەك
بارَكَ عَلَى الْأَمْرِ داۋاملاشتۇردى
بارُود مىلتىق دورىسى
بارُومِتْر بارومېتىر
بارَى الرَّجُلَ مۇسابىقە قىلدى
بُؤْرِيّ نۇقتىلىق، قىزىق نۇقتا
بارِيسُ پارىژ
باز ج بِئْزان و أَبْواز ئوۋ بۈركۈتى
بَؤَسَ ـُ بَأْسًا و بَأْسَةً و بَآسَةً باتۇرلۇق؛ باتۇر
بَئِسَ - بُؤْسًا و بَأْسًا و بَئِيسًا و بُؤُوسًا الرَّجُلُ بەختسىزلىك، پالاكەتچىلىك؛ نامراد

باسَ ـُ بَوْسًا هُ سۆيۈشمەك
باسَ الشَّيْءُ قوپال بولدى
بَأْس باتۇر؛ يۈرەكلىك
بُؤْس ج أَبْؤُس بەختسىز؛ نامراد
بِئْسَ نېمىدېگەن پالاكەت؛ نېمىدېگەن ناچار
باسِر ئىچى سىقىلماق؛ يىغا باسماق
باسِق قەد كۆتۈرۈپ تۇرغان؛ ئېگىز
باسِل ج بُسَلاءُ و بُسْل باتۇر
باسِل ج بَواسِلُ شىر
باسِم كۈلۈمسىرەپ تۇرغان ئادەم؛ چىرايىنى كۈلكە قاپلىغان
باسُور ج بَواسِيرُ بۇۋاسىر؛ گىمرۇي
باشّ چىرايىدىن كۈلكە يېغىپ تۇرغان
باشا ج باشَوات پاشا؛ پادىشاھ (قەدىمت)
باشَرَ الْأَمْرَ بىر تەرەپ قىلماق، باشقۇرماق
باص ئاپتوبۇس
باصَ ـُ بَوْصًا قاچماق؛ يوشۇرۇنماق
باضَ هُ ئۇنىڭ ئالدىدا؛ باشتا قول سېلىش
باضِرَة ج بَواضِرُ كۆز؛ كۆرۈش قۇۋۋىتى
باضَ ـُ بَوْضًا چىرايى ياخشىلانماق

باضَ ... بَيْاضًا تۇخۇم تۇغماق؛ ئاقىرىش

باضَ الْحَرُّ بىئۇغۇرىم ئىسسىق بولدى

باطِش كۈچلۈك؛ باتۇر؛ جىددى، كەسكىن

باطِل حام خىيال؛ ئالۋاستى؛ يالغان

باطِلاً بىكار ئاۋارىچىلىق

باطِن ج بَواطِنُ و بُطْنان و أَبْطِنَة ئىچكى قىسىم؛ مەخپى؛ ئىچكى قىسىمدىكى

باطِنِيّ ئىچكى مەخپىيەتلىك؛ شەخسىيەت

باطِيَة ج بَواطٍ چوڭ ئەينەك ئىستاكان

باعَ ... بَيْعًا و مَبِيعًا الشَّيْءَ ساتماق

باعِث ئەۋەتكەن ئادەم؛ سەۋەب

باعَدَ هُ يىراقلاشتى

باعَدَ بَيْنَهُما ئايرىدى؛ تارقاقلاشتۇرىدۇ

باغٍ ج بُغاة و بُغْيان ئادىل بولمىغان، ناھەق؛ مۇستەبىت

باغَتَ هُ تۇيۇقسىز زەربە بەردى

باغِت زەربە بەرمەك؛ توپقا تۇتماق؛ تۇيۇقسىز؛ دەققەت قىلماق

باغَضَ الْقَوْمُ ئۆز-ئارا ئۇچەكىشىپ قالدى

باقٍ «الْباقِي» ئىشىپ قالغان؛ ئىشسىندا؛ جۇغلانما

باقَة باغلام، تىزىق؛ دەستە

باقِل بىخ سۇرگەن؛ ياپ-يېشىل؛ يوپۇرماق

باقِلاءُ پۇرچاق

باقِلانِيّ بىھەكلىك مىلىج مالالار سودىگىرى

باقِلّى پۇرچاق

باقِيَة ج بَواقٍ ئىشىپ قالغىنى، ئىشىندى؛ جۇغلانما

باكٍ ج بُكاة يىغلىغان؛ جىرايىنى غەم باسقان؛ يىغلىغان ئادەم

باكَرَ هُ بۇرۇن باردى؛ بۇرۇن بېرىشنى تالاشتى

باكُورَة ج بَواكِرُ دەسلەپكى تونۇش

ياكى ئەك بۇرۇنقى بەرگەن مىۋە؛ ئىش ئەھۋالنىڭ باشلىنىشى؛ دەسلەپكى قەدەمدە ئۇنۇمسىز كۆرمەك

باكِر دەسلەپكى، ئەك بۇرۇنقى

باكِرًا ئەتە؛ ئەتىگەن

باكِسْتان پاكىستان

باكُم ۋاكۇم

باكِيَة يىغلىغان (ئايال)؛ ئەگمە ئىشەك

بالَ ... بَوْلاً و مَبالاً كىچىك تەرەت قىلدى

بالَ الشَّحْمُ ئېرىدى
بال كۆڭۈل، دىل، نىيەت؛ كىت
بالِ «الْبالِى» كونا؛ بوزۇق، چىرىك
بالَة ئەينەك قۇتا؛ ئەتىر شىشىسى؛ باغلام
بالْطو پەلتو
بالَغَ فى الْأَمْرِ چوڭايتتى، زورايتتى؛ گەپ- سۆزى ئەملىيەتتىن ھالقىپ كەتمەك
بالِغ بالاغەتكە يەتكەنلەر؛ پىشقان؛ زور
بالّو تانسا
بالْوعَة جـ بَوالِيعُ يۇندا كۆلچىكى؛ يەر ئاستى تۇرۇبا يولى
بالُون ھاۋا شارى
بالَى هُ أو بِهِ كۆڭۈل بۆلدى
بالِيَة كونا، جۇل-جۇل؛ چىرىكەن
باهَتَ هُ ھەيران قالدۇردى
بالَيْهْ بالىت ئوسسۇلى
بامِيا بامىيا (بىر خىل كۆكتات)
بانَ -ـ بَيْنًا و بُيونًا و بَيْنُونَةً عَنْهُ ئايرىلماق
بانَ بَيانًا و تَبْيانًا الْأَمْرُ ئېنىق، روشەن، ئوچۇق
بانَ الشَّيْءَ چۈشەندۇردى، بايان قىلدى

بانٍ جـ بُناة قۇرغۇچى؛ قۇرۇلۇشچى
بانِيُو ۋاننا
باهٍ «الْباهِى» ئېسىل؛ نۇر چېچىپ تۇرغان
باهَة ھويلا
باهِت رەڭگى ئۆڭگەن
باهِر كۆزنى قاماشتۇرىدىغان
باهِظ جـ بَواهِظُ قىيىن، مۇشكۈل؛ ئېغىر
باهِل جـ بُهَّل و بُهْل ئىشسىز؛ مۇقىم خىزمىتى يوق
باهَى هُ ماختىماق؛ سېلىشتۇرماق
بَبِّيس باتۇر؛ يۈرەكلىك
بايَعَ هُ كاپالەت بەردى؛ سادىقلىقنى بىلدۇردى؛ سودا جەھەتتىن توختام تۈزدى
بايَنَ هُ قارسۇقارشى بولدى
بَبّ سېمىز ياش
بَبْغاء جـ بَبْغاوات شاتۇت
بَتَّ -ـ بَتًّا هُ ئۈزمەك؛ پارچىلىماق
بَتَّ النِّيَّةَ ئىرادىنى مۇستەھكەملىدى
بَتَّ الْأَمْرَ ئەملىيلەشتۈردى
بَتار، بَتّار جـ بَواتِرُ ئۆتكۈر قىلىچ
بَتَّةً. البَتار كەسكىن
بَتَرَ -ـ بَتْرًا هُ ئۈزۈۋەتمەك

بَثْراءُ م قۇيرۇقى يوق

بِثْرُول نېفىت؛ خام نېفىت

بَثْعاءُ م كۆپچىلىك؛ ھەممەيلەن

بَثَّلَ مۇستەقىل تۇرمۇش كەچۈردى

بَثَّلَ الشَّيْءَ كېسىۋەتمەك، ئۈزۈۋەتمەك

بَثَلَ ـُـ بَثْلاً هُ كېسىش

بَثُول قىز؛ توي قىلمىغان قىز

البَثُول بۇۋاي مەريەم ئانا

بَثُولِيّ ئىپپەتلىك

بَتِّيّ قەتئىي، كەسكىن

بَثَّ ـِـ بَثًّا هُ چىقارماق؛ ئاۋەتمەك؛ تارقاتماق

بَثّ تارقاتماق

بَثّ ج بُثُوث دەرد؛ ئازاب

بَثَرَ ـُـ و بَثِرَ ـَـ و بَثَرَ ـَـ بَثْرًا و بُثُورًا الْوَجْهُ دانىخورەك چىقماق

بَثْر ج بُثُور سەپكۈن

بَثَقَ السَّيْلُ الْمَوْضِعَ كەلكۈن باستى

بَثَقَ ـُـ بَثْقًا و تَبْثاقًا السَّيْلُ الْمَوْضِعَ سۇ بېسىپ كەتمەك

بَثِير دانىخورەك بار

بِجاد ج بُجُد سىزىقلىق رەخت

بَجَحَ نۇمۇسسىز بولدى

بَجِحَ ـَـ بَجَحًا بِهِ گۇلغەقەلىرى ئېچىلىپ كەتمەك

بَجَدَ ـُـ بُجُودًا بِالْمَكانِ ئولتۇراقلاشماق

بَجْدَة يىلتىزى، مەنبەسى

بَجْدَة الْأَمْرِ ھەققىي قىياپىتى

بَجِرَ ـَـ بَجَرًا الرَّجُلُ قورسىقى چوك

بُجْرَة ج بُجَر كەمچىلىك، نوقسان

بَجَّسَ الْماءَ سۇ پۇركۈدى

بَجَسَ ـِـ بَجْسًا الْماءَ سۇ پۇركۈمەك

بَجَع ئاق قۇ

بَجَّلَ هُ ھۆرمەتلىدى

بَجَلْ ھەئە، راست، توغرا

بَجَمَ ـُـ بَجْمًا و بُجُومًا ئاغزىنى ئېچىپلا قېلىش

بَجَم قۇلايسىز؛ قوپال؛ دۆت، كالۋا

بَجَّنَ الْمِسْمارَ مىخلىدى

بَجِيس ئېقىپ چىققىنى

بَجِيل ئادەمنىڭ ھۆرمىتىنى قوزغايدىغان

بَحَّ ـَـ بَحًّا و بُحُوحًا و بَحاحًا و بَحَحًا الصَّوْتُ ئاۋازى قوپال

بَحَّ الْبَطُّ غاقىلىدى

بَحاءٌ ئاۋازى پۈتۈپ قالماق

برغي
بورما مىخ

بالون
گاز شارى

بوبو ـــ قارىھۇق

بارودة
مىلتىق

باخرة ـــ پار كېمىسى

بندير
داپ

بوق
مۇڭگان

بابونج ـــ بابۇنە

برتقال ـــ ئەپسۇن

باذنجان
پەدىگەن

برعم
ئۇرۇق

برّاد ـــ ئوقلانتۇ

ببغاء
شانۇت

بجعة ـــ لاقلۇ

باز ـــ لۇڭ بۇركۇتى

برغوث البحر ـــ راك

بَحّار ج بَحّارَة دېڭىزچى
بُحار كېمىدە كۆڭلى ئېلىشماق؛ كېمىدە بېشى قايماق
بَحْبَحَ ئازادە، بىخەم؛ ئومىدۋار بولدى
بُحَّة الصَّوْتِ ئۇنى پوتۇپ قالغان
بُحْتُر پاكار، دوغلاق
بَحَثَ ـَـ بَحْثًا فِيهِ تەتقىق قىلماق؛ تەتقىقات
بَحَثَ الْأَمْرَ ئىزدەندى
بَحَثَ عَنْهُ ئىزلىدى، ئاختۇردى
بَحْثَرَ الشَّيْءَ قالايمىقان، تارقاقلاش- تۇردى
بَحْثَرَ الْمالَ ئىسراپ قىلدى
بَحَّحَ هُ ئاۋازى بوغۇلۇپ قالدى
بَحِرَ ـَـ بَحَرًا ئالاقزادە بولماق
بَحْر ج بُحُور و بِحار و أَبْحُر دېڭىز؛ ئوكيان
الْبَحْر الْأَبْيَض الْمُتَوَسِّط ئوتتۇرا دېڭىز
بَحْرِيّ دېڭىز ئوكيانىنىڭ؛ دېڭىزچىلىققا- تېگىشلىك
بَحْلَقَ زېن قويۇپ كۆزەتمەك
بُحَيْرَة كۆل
بَخَّ ـُـ بَخًّا فِي النَّوْمِ خورەك تارتماق
بَخَّتِ السَّماءُ سىم-سىم يامغۇر ياغدى
بُخار ج أَبْخِرَة ھور

بُخارِيّ ھور ھالەتتىكى
بَخْت تەلەي، تەقدىر
بَخْتَرَ غەيرەتلىك، روھلۇق بولدى
بَخَّرَ الشَّيْءَ ھوردىدى، دېستىرلە- دى؛ ھور بىلەن دېزىنفېكسىيە قىلدى
بَخَرَ ـَـ بَخْرًا ئىسسىق گاز چىقار- ماق
بَخَسَ ـَـ بَخْسًا الْقِيمَةَ باھاسى چۈشمەك
بَخْس ئەرزان
بَخْشَشَ چاي پۇلى بەردى
بَخْشِيش ج بَخاشِيشُ تاپان ھەققى
بَخَعَ ـَـ بَخْعًا نَفْسَهُ غەزەپى تاشماق
بَخَقَ ـَـ بَخْقًا عَيْنَهُ يەكچەشمە بولۇپ قالماق
بَخَق پىخسىق
بَخِقَ ـَـ بَخَقًا تْ عَيْنُهُ يەكچەشمە
بَخُلَ ـُـ بُخْلاً و بَخِلَ ـَـ بَخَلاً بېخىل
بُخْل بېخىل
بَخُور ج أَبْخِرَة پۇراقلىق؛ ئەتىر
بُخَيْخَة تۇمان پۇركۇگۇچ
بَخِيل ج بُخَلاءُ بېخىل
بُدّ تېگىشلىك ھەق؛ بولىدىن ئازماق
لابُدّ چوقۇم، مۇقەررەر

بَدَأَ ـَـ بَدْأً و بَدْأَةً الشَّيْءَ أو بِهِ باشلىماق، كىرىشمەك

بَدَأَ يَفْعَلُ كَذا قىلىشنى باشلىماق

بَدا ـُـ بَدْوًا و بَداوَةً كۆچمەك، چارۋىچىلىق تۇرمۇش ئۇتكۈزمەك، تۇرمۇش، قۇملۇق بەلباغا قا بارماق

بَدا بُدُوًّا و بَداءً و بَدْوًا و بَداءَةً پەيدا بولماق، خۇددى: دەك: تەك

بَدْء ج أَبْداء و بُدُوء دەسلەپتىلا، باشتا؛ باشلىنىشى؛ باشلىنىش نوقتىسى

بَداءَةٌ باشلىنىشى، باشلىنىش نوقتىسى؛ كۆچمەن تۇرمۇش كەچۈرمەك

بَدائِيّ ئىپتىدائىي، دەسلەپتىكى

بَدارِ تېز، چاققان

بَدّال پۇل تېگىشىش سودىگىرى؛ پۇل ئالماشتۇرۇش ئورنى

بَداهَة بىۋاستە سېزىم؛ تۇيۇقسىز

بَداوَة چارۋىچىلار ئەھۋالى

بِدايَة دەسلەپكى قەدەمدە؛ باشلىنىش نوقتىسى؛ ئىپتىدائىي

بَدَدَ الشَّيْءَ تارقاتتى

بَدَّدَ الْمالَ ئىسراپ قىلدى

بَدَّرَ بۇرۇن كەلدى؛ بۇرۇن باردى

بَدَرَ ـُـ بُدُورًا إِلَى الشَّيْءِ ئىتتىمك، تېز، چاپسان؛ شۇغۇلانماق؛ تېز قىلماق

بَدَرَ الشَّيْءُ توساتتىن بارلىققا كەلدى

بَدَرَ الْكَلامُ ئاغزىدىن چىقىپ كەتتى

بَدْر ج بُدُور و أَبْدار تولۇنئاي؛ ئاي تولماق

بَدْرُوم يەر ئاستى ئۆي

بَدَعَ ـَـ بَدْعًا هُ بەرپا قىلماق؛ ۋۇجۇدقا كەلتۈرمەك

بَدْع يېڭىلىق ياراتماق

بِدْع ج أَبْداع و بُدْع بىرىنچى قېتىم قىلغان ئىش؛ يېڭىلىق

بِدْعَة ئاجايىپ - غارايىپ ئىش؛ غەلىتە پاراڭ؛ يېڭى تەلىمات

بَدَّلَ هُ ئالماشتۇردى

بَدَّلَ الشَّيْءَ ئۆزگەرتتى

بَدَّلَ الشَّيْءَ بِآخَرَ (ئا)نى (ب)غا ئالماشتۇردى

بَدَلَ ـُـ بَدْلاً ئالماشتۇرماق؛ ۋاكالىتەن

بَدَلَ الشَّيْءَ ئۆزگەرتتى

بَدَل ج أَبْدال ئادەم ئالماشتۇرۇش؛ ۋارىس

بَدَلًا مِنْ كَذا ئالماشتۇرۇش؛ تۇلۇقلاش

بَدْلَة بىر قۇر كىيىم

بَدْلَة رَسْمِيَّة فورما؛ مۇراسىم كىيىمى

بَدَنَ ـُ بَدْنًا و بُدُونًا و بَدَنَ ـَ بَدانَةً و بَدانًا سېمىز؛ بەستىلىك

بَدَن ج أَبْدان تەن، بەدەن

بَدَنِيّ تەنلىك، بەدەنلىك

بَدَهَ ـَ بَدْهًا و بَداهَةً الرَّجُلَ تۇيۇقسىز زەربە بەرمەك

بَدَهِيّ ئىنتايىن ئېنىق

بَدْو بەدۇىلەر

بَدَوِيّ ج بَداوِيّ كۆچمەن چارۋىچىلار؛ بەدۇىلەرنىڭ

بَدِيع قالتىس، ئىجادىيەتچى

عِلْم الْبَدِيع ئىستىلىستىكىنىڭ 3-قىسمى، ئىلمىي بەدئىي

بَدِيعَة يېڭى شەيئىلەر؛ ئاز كۆرۈلىدىغان ھادىسىلەر

بَدِيعِيّ ئىستىلىستىكا

بَدِيل ج بُدَلاءُ و أَبْدال ئادەم ئالماشتۇرۇش؛ ۋارىس

بَدِين ج بُدْن سېمىز؛ ئېگىز

بَدِيهَة ج بَدائِهُ ئىنكاسى تېز؛ تۇيۇقسىز

بَدِيهِيّ سۈسىز؛ ئوچۇق؛ روشەن ئاسان كۆرگىلى بولىدىغان

بَدِيهِيَّة قائىدە؛ پرىنسىپ

بَذَّ ـُ بَذًّا و بَذاذًا و بَذاذَةً و بُذُوذَةً جۇل-جۇل كىيىملەرنى كىيىۋالماق

بَذَّ ـُ بَذًّا هُ مەغلۇپ قىلماق؛ غەلىبە قازانماق؛ ھالقىپ كەتمەك، ئېشىپ كەتمەك

بَذّ پۇرلەش؛ جۇل-جۇل

بَذَأَ ـَ بَذْءًا و بَذاءَةً بەتبەشىرە؛ پاسىق؛ نومۇسسىز

بَذَأَ الْقَوْلَ شەھۋانىي سۆزلىدى؛ بىمەنە سۆز بولدى

بَذِيءَ ـَ بَذاءً و بَذاءَةً نومۇسسىز؛ يۇزسىز؛ شەھۋانىي؛ بەتبەشىرە

بَذِيءَ الرَّجُلِ نومۇسسىز سۆزلەرنى قىلدى

بَذارَة تېرىقچىلىق ماشىنىسى

بَذَخَ ـَ بَذْخًا و بُذُوخًا و بَذَخَ ـُ بَذاخَةً و بَذِخَ ـَ بَذَخًا مەنمەنچىلىك، ھاكاۋۇرلۇق، غايەت زور بولماق

بَذَّرَ الْمالَ ئىسراپ قىلدى

بَذَرَ ـُ بَذْرًا هُ تارقاتماق، تېرىماق

بَذِر ئىسراپخور؛ ئاقنانچى

بَذْر تېرىماق

بَذْر ج بُذُر و بِذار ئۇرۇق؛ كېيىنكى ئەۋلاد

بَذَلَ ـُـ بَذْلاً الشَّيْءَ سەرپ قىلماق؛ چىقارماق

بَذْل چىقىم

بَذْل الذَّاتِ ئۆزىنى قۇربان قىلماق

بِذْلَة ج بِذَل بىر قۇر كىيىم؛ خىزمەت كىيىمى

بَذِيخ مەغرۇرانە؛ كەيپ-ساپالىق

بَرَّ ـُـ بِرًّا و مَبَرَّةً والِدَيْهِ بويسۇنماق؛ ۋاپادارلىق

بَرَّ ـَـ بَرًّا و بَرارَةً و بُرُورًا فى قَوْلِهِ ئىشەنچىلىك؛ دېگەن گېپىدە تۇرماق

بَرّ ج أَبْرار قۇرۇقلۇق؛ دېگەن گېپىدە تۇرىدىغان؛ ئىتائەتمەن

بَرَّأَهُ مِنَ التُّهْمَةِ گۇناھى يوق دەپ قارىدى

بَرَّأَهُ مِنَ الدَّيْنِ قەرزنى كەچۈرۈم قىلىۋەتتى

بَرَأَ ـَـ بَرْءً و بُرُوءًا ياراتماق؛ ئاچماق

بَرَأَ الْمَرِيضُ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى

بَرُؤَ ـُـ بَرْءًا و بُرُوءًا ھەربىر توغرا؛ باشقىلار ئالدىدا پاك

بَرُؤَ مِنَ الْمَرَضِ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى

بَرِئَ ـَـ بُرُوءًا و بَراءًا و بَراءَةً مِنَ الدَّيْنِ قەرزنى تۆلەتمەك

بَرِئَ مِنْ كَذا ... بىلەن مۇناسىۋىتسىز بولدى

بَراءَة ئېنىق قايتۇرماق؛ گۇناھسىز؛ گۇۋاھنامە

بَراءَة الاِخْتِراعِ كەشپىيات پاتېنت ئالاھىدە ئىجازەتنامە

بَراءَة الْقُنْصُلِ كونسۇلنىڭ ئىجازەتنامە

بَرّاءَة قەلەمتىراچ؛ بەكە

بَراح بوش يەر؛ دالا؛ كەڭ بوش يەر

بَرّاد ئامبۇرچى؛ ئامبۇر ياسىغۇچى

بَرّادَة توڭلاتقۇ؛ توڭلىتىش ئىسكىلاتى

بَرّادَة كَهْرَبائِيَّة توڭلاتقۇ

بُرادَة ئۇۋاق

بَرْدَعَة ج بَرادِع ئېگەر - توقۇم

بِراز پوق؛ گەندە؛ قېرىشماق

بَرازِلِيّ برازىلىيىنىڭ؛ برازىلىيەلىك

بَرازِيل برازىلىيە

بَرافِين موم

بَرامِيلِيّ كۆلالچى؛ ساپالچى

بَرْبَرَ ۋارقىرىدى

بَرْبَر ج بَرابِر و بَرابِرَة بەربەرلەر

بَرْبَرِيّ باۋايى، مەدەنىيەتسىز

بَرْبَرِيَّة رەھىمسىز؛ ياۋايى؛ ئىچىلماسلىق

بُرْتُغالُ پورتۇگالىيە

بُرْتُغالِيّ پورتۇگالىيىلىك؛ پورتۇگالىيىلىك

بُرْتُقال ئاپېلسىن

بُرْتُقالِيّ سارغۇچ

بُرْتُكُول توختامنامە؛ كېلىشىمنامە

بُرْج ج أَبْراج و أَبْرِجَة و بُرُج و بُرُوج مۇنار؛ قەلئە؛ قوماندانلىق سۇپىسى

بَرْجَلَ قالايمىقانچىلىق؛ پاراكەندىچىلىك يۈز بەردى

بُرْجَوازِيّ بۇرژۇئازىيە؛ بۇرژۇئازىيىچى

بَرَّحَ بِهِ الْأَمْرُ ھاردۇرۇۋەتتى؛ چارچىتىۋەتتى

بَرَّحَ بِهِ الضَّرْبُ قاتتىق تاياق يېمەك

بَرِحَ ـَـ بَرْحًا و بَراحًا و بُرُوحًا الْمَكانَ ئايرىلماق؛ خوشلاشماق

ما بَرِحَ ئاۋالقىدەكلا؛ يەنىلا

بَرْح جاپالىق؛ ھەسرەتلىك

بَرَّدَ الشَّيْءَ سوۋۇتتى

بَرَّدَ الْأَلَمَ ئازابنى يەڭگىللەتتى؛ ئازابنى بېسىۋالدى

بَرَدَ ـُـ بَرْدًا سۇنۇق؛ سوۋۇتماق؛ تېمپېراتۇرا چۈشمەك

بَرَد مۆلدۈر

بَرَدَ ـُـ بُرُودًا و بُرُودَةً سوغۇق؛ سوۋۇتماق

بُرْد ج بُرُود و أَبْراد و أَبْرُد يامغۇرلۇق كىيىم؛ يېپىنچا

بُرَداء بەزگەك

بَرْدَعَة ج بَرادِعُ ئېگەر

بَرَّرَ هُ ئاقلىدى؛ قۇيۇپ بەردى

بَرَزَ ـُـ بَرْزًا و بُرُوزًا كۆرۈنمەك؛ ئاشكارلىماق؛ كۆرۈنەرلىك

بَرْزَ ـُـ بَرازَةَ الرَّجُلُ مەشھۇر، داڭلىق

بَرِزَ ـَـ بَرَزًا كۆرۈنەرلىك، گەۋدىلىك؛ كۆرۈنمەك؛ ئاشكارلانماق؛ پەيدا بولماق

بَرِشَ ـَـ بَرَشًا و بُرْشَةً سىزىقچىلىرى بار

بُرْش پالاز (ئىشىك ئالدىغا ئايغ سۈرتۈشكە قويىدىغان)

بَرْشاءُ م سىزىقچىلىرى بار؛ قورۇقلىرى بار

بُرْشام شىلىملىق قەغەز

بَرْشَمَ إِلَيْهِ أَوْ فِيهِ تىكىلدى؛ زەن قويۇپ كۆزەتتى

بَرْشَمَ الْخِطابَ پېچەتلىدى

بَرْشَمَ الْمِسْمارَ قالپاقلىق مىخ

قاقتى
بَرْشَمَة قالپاقلىق مىخ
بَرْشُوت پاراشوت
بَرَشُوتِيّ پاراشوتچى ئەسكەر
بَرِصَ ـَـ بَرَصًا ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولماق
بَرَضَ ـُـ بَرْوَضًا النَّباتُ بىخ سۈرمەك؛ كۆكلىمەك
بَرْطاش بوسۇغا
بَرْطَلَ هُ سېتىۋالدى؛ پايدا بەردى
بَرْطَمَ غەزەپ؛ قاتتىق غەزەپلەندى
بَرْطَمان بوتۇلكا؛ چەينەك؛ كونسېرۋا قۇتىسى؛ ماي قۇتىسى
بَرْطوم سال
بِرْطِيل جـ بَراطِيلُ پارا بېرىش؛ سېتىۋېلىش
بَرَعَ ـُـ بَراعَةً و بُرُوعًا پۇختا؛ پىشىق، پىشىق بىلمەك؛ كۆرۈنەرلىك؛ بىلىملىك
بَرْعَ ـُـ و بَرِعَ ـَـ بَراعَةً و بُرُوعًا كۆرۈنەرلىك
بُرْعُم جـ بَراعِمُ غۇنچە
بُرْغوث الْبَحْرِ راك
بُرْغِيّ جـ بَراغِيّ بورمىسىمان؛ بورمىلىق مىخ
بَرَقَ ـُـ بَرْقًا و بُرُوقًا و بَرَقانًا و بَرِيقًا الْبَرْقُ نوك سوقماق؛ چاقماق چاقماق؛ پىلىلدىماق
بَرْق جـ بُرُوق چاقنىماق؛ پىلىلدىماق
بَرْقَشَ هُ رەڭ بەردى، رەڭ قوشتى؛ رەڭگارەڭ قىلدى
بَرْقَعَ الْوَجْهَ چۈمبەل ئارتتى؛ ئايال-لارنىڭ يۈزىنى يۆگىدى؛ روپاش بولدى
بَرْقَعَ تِ الْمَرْأَةُ رومال سالدى
بُرْقُوق نەشپۈت
بَرْقِيّ تېلېگراما؛ چاقماق - چاقماق
بُرْكان جـ بَراكِينُ يانار تاغ
بَرَكَة بەخت يۇلتۇزى چاقناش
بِرْكَة بەختلىك ئادەم؛ بەخت بەلگىسى
بَرْلَمان دۆلەت مەجلىسى؛ پارلامېنت يېغىنى
بَرْلَمانِيّ دۆلەت مەجلىسىنىڭ
بَرَّمَ الْحَبْلَ ئەزمەك؛ يانجماق
بَرَمَ ـَـ بَرْمًا الْحَبْلَ ئەزمەك، يانجماق
بَرَمَ الْأَمْرَ كۆچەيتتى؛ تەستىقلىدى
بَرِمَ ـَـ بَرَمًا تېت-تېت بولماق، بىئارام بولماق
بَرَّمائِيّ سۇ -قۇرۇقلۇق ئىككى تەرەپ، سۇ-قۇرۇقلۇقتا ئەلگ

ئىشلىتىدىغان

بَرْمَة بىر دەستە؛ بىر تۇتام

بَرْمَق رىشاتكا تۇتقۇچى

بِرْمِيل ج بَرامِيلُ ئىدىش؛ تۇنۇك

بُرْنُز چويۇن

بُرْنُس ج بَرانِسُ باش كىيىمى بار؛ يېپىنچا

بَرْنَطَ شىلەپە كىيدى؛ بېشىغا باش كىيىمى كىيدى

بَرْنِيَّة ج بَرانِيّ فار-فۇر؛ ساپال؛ كاھىش

بُرْنَيْطَة ج بَرانِيطُ شىلەپە؛ سوكنا قالپاق

بُرْهان ج بَراهِينُ ئىسپات، پاكىت

بُرْهَة ۋاقىت، چاغ؛ ھەش-پەش دېگۈچە

بَرْهَمِيَّة براخمان دىنى

بَرْهَنَ الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ أو عَنْهُ دەلىل تاپتى، ئاساس تاپتى؛ دەللىدى

بِرُوتُوكُول توختامنامە

بِرُوتُون پروتون

بِرُوتُون مُتَعادِل ئىئون

بُرُوتِينات ئاقسىل

بُرُوج ج مۇنار، قەلئە؛ قوماندانلىق سوپىسى

بُرُوج الأَفْلاكِ ئون ئىككى ئوردا

بَرُود كۆز مەلھەمى

بُرُود سوغۇق؛ سوغۇق ئېقىم

بُرُود ج پىلاش

بُرُودَة سوغۇق؛ نۇسخا

بِرُولِتارِيا پىرولىتارىيات

بَرَّى چاقماق-توزان؛ تۇپراق؛ زېمىن؛ يەر شارى

بَرَى ... بَرْيًا الْقَلَمَ رېمونت قىلماق؛ سويماق

بَرِّيّ ياۋايى؛ چوڭ قۇرۇقلۇقنىڭ

بَرِئَ مِنْ كَذا ... بىلەن مۇناسىۋەتسىز؛ گۇناھسىز

بَرِيد ج بُرُد پوچتىكەش

بَرِيدِيّ پوچتا؛ پوچتا ئىدارىسى

بِرِيطانِيّ برىتانىيە؛ ئەنگلىيەنىڭ؛ ئەنگلىيەلىك

بِرِيطانِيَا ئەنگلىيە

بَرِيق نۇر چاچماق؛ پىلىلدىماق

بَرِّيمَة ئۆچكە

بَزَّ ... بَزًّا و بِزِّيزَى هُ مەجبۇرىي ئىلىۋالماق؛ ساختىپەز؛ غەلىبە قىلىش، غەلىبە قىلماق؛ مەغلۇپ قىلماق

بَزّ ج بُزُوز پاختا رەخت، پاختىلىق كىيىم؛ سىرتقى كۆرۈنۈشى، سىرتقى قىياپىتى

بُزاق شۇلگەي؛ تۈكۈرۈك

بِزَّة كىيىم-كىچەك، سىرتقى كۆرۈنۈشى

بَزَرَ ـِـ بَزْرًا الْحَبَّ تېرىماق، تېرىمىقاق

بَزَرَ توغدى

بِزْر ئۇرۇق، تېتىقۇ، خۇرۇچ

بَزَغَ ـُـ بَزْغًا و بُزُوغًا چىقارماق، ئېتىلىپ چىقماق؛ ئېتىلىپ چىقماق

بَزَغَ تِ الشَّمْسُ قۇياش كۆتۈرۈلدى

بَزَقَ ـُـ بَزْقًا و بَزَّقَ ئېغىز سۈيۈقلۇقى، تۈكۈرۈش

بَزْقَة تۈكۈرۈش

بَزَلَ ـُـ بَزْلاً الشَّيْءَ ئۆشۈك تەشمەك

بَزَلَ بُزُولاً تەجرىبىسى مول

بَزَلَ تِ الثِّيْرُ چىش چىقماق

بَزَلَ ـُـ بَزالَةَ الرَّأْىَ أو الأَمْرَ ئادىل؛ ھەققانىي

بَسْ يېتەرلىك بولدى! بولدى!

بِساط ج بُسُط پالاز، كەلەم، گىلەم

بَساطَة ئاددىي، ساپ؛ سەبىي، گۇدەك

بَسالَة باتۇر، قەيسەر

بَسّام كۈلكۈنچەك

بِسْ بِسْ . بَسْ بَسْ يوقال!

بَسْبُور پاسپورت

بُسْتان ج بَساتِينُ باغچا، گوللۇك؛ مېۋىلىك باغ

بُسْتانِيّ گۈلچى، باغۋەن

بِسْتِم پىستان

بِسْتُون پىستان

بَسَرَ ـُـ بَسْرًا و بُسُورًا تېرىز، چاپسان؛ ئىتتىك

بَسَّطَ ه ئالدىرىتىش، ئاددىيلاشتۇردى؛ كېڭەيتتى

بَسَطَ ـُـ بَسْطًا ه يايماق

بَسْط ـُـ بَساطَةً ئاددىي، ئاسان، قولاي

بَسْط الْوَجْهَ كۈلۈمسىرەپ تۇرۇپ

بَسْط اللِّسانَ گەپ-سۆزىدىن پۇتاق چىقارماسلىق

بَسْط كۆڭۈل ئاچماق؛ خۇشال بولماق؛ كېڭەشمەك؛ قانات يايدۇرماق

بَسَقَ ـُـ بُسُوقًا الشَّيْءُ ئېگىز، ئۇزۇن

بَسْكَوِيت پېچىنە-پىرەنىك

بَسَلَ ـُـ بَسالاً و بَسالَةً باتۇر، قەيسەر

بِسِلَّة كۆك پۇرچاق

بَسَمَ ـِـ بَسْمًا كۈلۈمسىرىمەك

بَسْمَة كۈلۈمسىرىمەك

بَسْمَلَ بىسمىللاھىر رەھمانىر رەھىم (نامى قىسقارتىلمىسى) دېدى

بَسِيسَة بولكا؛ ناتلىق يېمەكلىك

بَسِيط جـ بُسُط و بُسَطاءُ ئاسان؛ ساپ، قولاي؛ ئاددىي؛ گۈدەك؛ بىپايان

بَسِيكولوجِيا پسىخولوگىيە

بَشَّ ـَـ بَشًّا و بَشاشَةً كۈلۈش، خۇشاللىق؛ كۈلۈمسىرىمەك؛ گۈلقەغەلىرى ئېچىلماق

بَشّ خۇشاللىق؛ خۇش خەۋەر

بُشارَة جـ بَشائِرُ خۇش خەۋەر؛ تېبرە

بِشارَة جـ بَشائِرُ خۇش خەۋەر؛ خۇش خەۋەر يەتكۈزمەك

بَشْبَشَ الشَّيْءَ چىللىدى

بَشَّرَهُ خۇش خەۋەر يەتكۈزدى

بَشَّرَهُ بِالدِّينِ بىلىم بەردى، ئۇقۇتتى؛ دىن تارقاتتى

بَشَرَ ـُـ بَشْرًا و بَشِرَ ـَـ بَشْرًا بِهِ ...دىن خۇشاللانماق

بَشَرَهُ بِالأَمْرِ خۇشال قىلدى

بَشَرَ الْجَرادُ الأَرْضَ چېكەتكە ئاپىتى باستى

بَشَرَ الأَمْرَ ئەھمىيەت بەردى؛ كۆڭۈل بەردى

بَشَرَ ـُـ بَشارَةً گۈزەل، چىرايلىق؛ ئۆلچەملىك

بَشَر ئادەم، ئىنسان، ئىنسانىيەت

بِشْر خۇشال-خۇرام؛ شاتلىق

بَشَرَة نېرە؛ يەر شارىنىڭ سىرتقى تەۋرىنىشى

بَشْرَف مۇقەددەس

بَشَرِيّ ئىنسانلارنىڭ؛ ئادەمىيلىك

بُشْرَى جـ بُشَر و بُشْرَيات خۇش خەۋەر

بَشَرِيَّة ئىنسانىيەت

بَشِعَ ـَـ بَشَعًا و بَشاعَةً سەت، كۆڑۈمسىز، بەتبەشىرە

بَشِعَ بِالأَمْرِ قىيىن بىلىندى؛ قىلالمىدى

بَشِع چىرايى كۆڑۈمسىز، سەت؛ قارا كۆڭۈل

بَشَكَ ـُـ بَشْكًا تېز، چاپسان؛ ئالدىماق، يالغان گەپ قىلماق

بَشَكَ الشَّيْءَ ئۇزۇۋەتتى

بَشْكِير جـ بَشاكِيرُ مۇنچا لۆڭگىسى

بَشِمَ ـَـ بَشَمًا مِنَ الشَّيْءِ ئۆچ كۆرمەك؛ سەت كۆرمەك

بَشِمَ مِنَ الطَّعام قورسىقى ئېسىلىپ كەتتى

بَشَم ئېسىلمەك؛ ئاچچىقى كەلمەك؛ يامان كۆرمەك

بَشِير جـ بُشَراءُ خۇش خەۋەر يەتكۈزگۈچى

بَشِيع چىرايى بەتبەشىرە؛ ئەخلاقى ناچار؛ قارا كۆڭۈل

بَصَّ ـُـ بَصًّا و بَصِيصًا پارلاق؛ نۇرلۇق

بَصَّ بِ الْعَيْنُ كۆزى ئۆتكۈر، كۆزى سىرلىق
بُصاق شۆلگەي
بَصْبَصَ الرَّجُلُ كۆتۈرمىچى؛ خۇشامەتچىلىك قىلدى
بَصْبَصَ الْكَلْبُ قۇيرۇقىنى شىپاڭلاتتى
بَصَّرَ بەسرەگە باردى
بَصَّرَهُ الْأَمْرَ أو بِهِ رىغبەتلەندۈردى، ئىلھام بەردى
بَصَر ج أَبْصار باشلىماق، چۈشەندۈرمەك؛ كۆرۈش سىزىمى، كۆرۈش قۇۋۋىتى؛ ئىقتىدارى، ئالغا سىزىمى
بَصُرَ ـُ و بَصِرَ ـَ بَصَرًا و بَصارَةً بِهِ كۆرمەك، بايقىماق؛ تونۇماق، كۆزى بار؛ دىتى بار
بَصَرِيّ ئوپتىك
بَصَقَ ـُ بَصْقًا شۆلگەي
بَصَل پىياز
بَصَلَة بىر باش پىياز
بَصَمَ ـُ بَصْمًا تامغا بېسىش
بَصَمَ الْأُمِّيُّ بارمىقىنى باستى
بَصْمَة ئىز
بَصْمَة الْأَصابِع بارماق ئىزى
بَصِير ج بُصَراءُ كۆزى بار؛ دىتى بار؛ بىلىملىك
بَصِيرَة ج بَصائِرُ كۆز نۇرى؛ كۆرۈش ئىقتىدارى؛ ئەقىللىق؛ ئەقىل-پاراسەت
بَصِيص نۇر چاچماق؛ پىلىلدىماق
بِضاعَة ج بَضائِعُ تاۋار، مال
بَضَعَ ـَ بَضْعًا ئاناتومىيە؛ كەسمەك؛ تىجارەت قىلماق
بَضَعَ بُضُوعًا الْكَلامَ چۈشەندۈردى
بَضَعَ لَهُ الْكَلامُ ئېنىق قىلدى
بِضْع قانچە؛ ئاز سانلىق
بَطَّ ـُ بَطًّا الْجُرْحَ يارا ئېغىزىنى ئاچماق
بَطّ ج بُطُوط و بِطاط ئۆردەك
بَطُؤَ ـُ بُطْوًا و بِطاءً و بُطُوءًا ئاستىلاتماق
بَطارِخ بېلىق تۇخۇمى
بَطّارِيَّة ئاككومۇلياتور؛ باتارىيە؛ پوتەي
بَطاطا ياڭيۇ؛ يەر ياڭىقى
بَطاطِس ياڭيۇ؛ يەر ياڭىقى
بِطاقَة چەك؛ ئىسپات
بَطال ئىشسىز؛ قەھرىمان
بَطالَة قەھرىمان؛ باتۇر؛ باتۇرلارچە، قەھرىمانلارچە
بِطالَة ئىشسىز، خىزمىتى يوق؛ ئەتىل مەزگىلى
بِطانَة ج بَطائِنُ ئەستەر

بَطَانِيَّة پالاز؛ كىلەم

بَطَّة ئۆردەك؛ بىر ئۆردەك

بَطَحَ ـَـ بَطْحًا هُ قىلماق؛ يايماق؛ قويماق

بَطَحَ الْمَكانَ تۆزلىدى

بَطْحاء جـ بِطاح و بَطائِحُ و بَطْحاوات ئۆستەك

بَطِرَ ـَـ بَطَرًا كۆزەتمىلەپ كەتمەك

بَطِرَ النِّعْمَةَ ۋاپاغا جاپا قىلدى

بَطِرَ الْحَقَّ ئىنكار قىلدى

بَطْرَخ بېلىق؛ بېلىق تۇخۇمى؛ بېلىق قىيامى

بِطْرِيق جـ بَطارِقُ و بَطارِيقُ و بَطارِقَة ئېپىسكوپ؛ ھەربىي ئالىم؛ پىنگۋىن

بَطَشَ ـِـ بَطْشًا بِهِ قوپال مۇئامىلە قىلماق

بَطَشَ بِهِ أو عَلَيْهِ ئېتىلىپ كىردى

بَطَشَ بِالشَّيْءِ چىڭ سىقىمىدى

بَطْش قوپال، زومىگەرلىك قىلماق

بَطَّلَ الْعامِلَ ئىشسىز قالدۇردى

بَطَّلَ هُ تاشلىدى؛ ئوتتۇرىدىن ئۆزۈپ قويدى

بَطَلَ ـُـ بُطْلاً و بُطولاً و بُطْلانًا ئىناۋەتسىز؛ يوقالماق؛ غايىب بولماق؛ ۋاز كەچمەك؛ تاشلىۋەتمەك

بَطَلَ بَطالَةً ئىشسىز قالدى، خىزمىتى يوق بولدى

بَطَل جـ أَبْطال باتۇر، قەھرىمان؛ باش پەرسوناژ

بَطُلَ ـُـ بُطولَةً و بَطالَةً قەھرىمان بولماق، چېمپىيون بولماق

بُطْلان يالغان گەپ، تۇتۇرۇقسىزگەپ-سۆز؛ كارغا كەلمەس؛ يارىماس

بَطَّنَ الثَّوْبَ ئەستەر قوشتى

بَطَّنَ هُ قورساق قىسمىدىن زەربە بەردى

بَطَنَ ـُـ بَطْنًا و بُطونًا الشَّيْءَ يۇشۇرماق؛ مۇكۇنمەك

بَطَنَ بَطْنًا الْوادِيَ أو الْبَيْتَ ئوتتۇرا قىسمىغا كىرمەك

بَطَنَ هُ أو الْأَمْرَ ئىچكى ئەھۋالىنى پىششىق بىلدى

بَطَنَ هُ قورساق قىسمىغا زەربە بەردى

بَطُنَ ـُـ بَطانَةً و بَطِنَ ـَـ بَطَنًا و بِطْنَةً سامان قورساق

بَطْن جـ بُطون و أَبْطُن و بُطْنان قورساق

بِطْنَة تويۇنماق

بُطولَة چېمپىيون؛ باھادىر

بَطِيْء جـ بِطاء ئاستا ھاراكتىر-لىك؛ سۆرەلمە

بَطِيخ تاۋۇز

بَطِيش كۆچتۇڭگۇر؛ ئېچىنىشلىق؛ قوپاللىق

بَطِين سامان قورساق

بَظَّ ـُ بَظّا الْعودَ توغرىلىماق؛ ئاھاڭ توغرىلىماق

بَعْبَعَ گەپ سۆزى ئۇزۇلمىدى؛ تىلى راۋان بولمىدى

بَعْبَعَ الْماءُ شار-شۇر ئاۋاز چىقاردى

بُعْبَع ئۇسۇملۇك ئادەم؛ ئالۋاستى؛ غەلىتە مەخلۇق

بَعَثَ ـَ بَعْثًا و بِعْثَةً ەُ ئەۋەتمەك، چىقارماق

بَعَثَ بالرِّسالَة خەت سالدى، ئەۋەتتى

بَعَثَ بالْبَرْقِيَّةِ تېلېگرام سالدى

بَعْث ج بُعُوث و بُعُث تىرىلمەك؛ ئەۋەتمەك؛ قىسىم؛ بۆلەك

بَعْثَرَ الشَّيْءَ پارچە-پارچە قىلىۋەتتى؛ ئىسراپ قىلدى

بَعْثَرَ الْمَتاعَ قالايمىقان ئۆرۈپ چۆرىدى

بَعَجَ ـَ بَعْجًا الْبَطْنَ قورسىقىنى يارماق؛ چوڭقۇر ئىز قالدۇرماق

بَعَجَ الْأَرْضَ يەر ئاغدۇردى

بَعَجَ الْمَكانَ ئوتتۇرا قىسمىغا كىردى

بَعْجَة ئىز، تاتۇق

بَعْدَ ەُ بىرىنسا قويماق

بَعُدَ ـُ بُعْدًا و بُعْدَةً و بَعِدَ ـَ بَعَدًا يىراق، ناھايىتى يىراق

بَعْدُ كېيىن، ئۇنىڭدىن كېيىن

بَعْدَ كَذا ...دىن كېيىن

أَمّا بَعْدُ . و بَعْدُ ھال سوراش سۆزلىرىدىن كېيىن ياكى ماختاش سۆزلىرىدىن كېيىن ئىشلىتىدىغان شەكىل

بَعْدَ بُكْرَةٍ ئۆگۈنلۈككە

بُعْد يىراق، چەت-ياقا؛ ئارىلىق؛ مۇپەسسەل كۆز قاراش

بَعَّرَ و بَعَرَ ـَ بَعْرًا الْحَيَوانُ ھايۋانلارنىڭ پۇقى، قىغ، ئوغۇت

بَعَر ج أَبْعار ھايۋانلارنىڭ گەندىسى

بَعْزَقَ الشَّيْءَ چاچتى، تارقاتتى؛ بۇزۇپ چاچتى

بَعْض ج أَبْعاض بىر قىسىم، مەلۇم قىسىم

بَعَلَ ـُ بَعْلاً و بَعالَةً و بُعُولَةً توي قىلماق، خوتۇن ئالماق

بَعْل ج بُعُول و بِعال و بُعُولَة خوتۇن ئالماق؛ ئەر، غوجام؛ ئەپەندى؛ خوجايىن

بَعُوض پاشا

بَعُوضَة بىر پاشا

بَعِيد جـ بُعَداءُ و بُعْد و بُعْدان يىراق، چەت-ياقا

بَعِير جـ أَبْعِرَة و بُعْران جج أَباعِر و أَباعِيرُ تۆگە (ئەركەك چىشى ئايرىلمايدۇ)

بُغاء زىنا قىلماق؛ نومۇسسىزى ساتماق؛ ئالداش؛ ئارزۇ-ئۈمىد، تەلەپ

بِغاء پاھىشىۋازلىق قىلماق

بُغاث جـ بِغْثان كۆل رەڭ قۇش

بُغازِىّ كۆكۈيشى، مىراب؛ يول باشلىغۇچى

بَغَتَ ـَـ بَغْتًا و بَغْتَةً هُ ھېس قىلدۇرماق؛ تاساددىپىيلىق؛ زەربە بەرمەك

بَغْتَةً تۇيۇقسىز، تاساددىپەن

بَغْداذُ باغدات

بَغْدادِىّ باغداتلىق؛ باغداتلىق

بَغَشَ ـَـ بَغْشًا بالىسىنى ئاپىسىنىڭ قېشىغا يۈشۈرۈپ قۇيماق

بَغَشَ تِ السَّماءُ سىم-سىم يامغۇر ياغدى

بَغَّضَ هُ إِلَيْهِ ئادەمنىڭ نەپرىتىنى قوزغىدى؛ ئادەمنىڭ ئۆچلۈكىنى كەلتۈردى؛ نەپرەتلەندى؛ ئۆچ كۆردى

بَغَضَ ـُـ بُغْضًا الشَّىْءَ نەپرەتلەنمەك، ئۆچ كۆرمەك

بَغَضَ ـَـ بَغاضَةً و بِغْضَةً و بَغِضَ ـَـ بُغْضًا الشَّىْءُ ئۆچ بولۇپ كەتمەك؛ نەپرەتلەنمەك

بُغْض ئۆچلۈك

بِغْضَة ئۆچمەنلىك

بَغْل جـ بِغال و أَبْغال قېچىر

بَغَى ـِـ بِغاءً ئالدىماق؛ ياۋاش بولماق

بَغَى تِ الْمَرْأَةُ پاھىشە قىلدى؛ بۇزۇقچىلىق قىلدى

بَغَى عَلَيْهِ زىيانكەشلىك قىلدى؛ ئەزدى؛ خارلىدى

بَغَى بِغْيَةً هُ تەلپۈنمەك؛ تەلەپ؛ كۈتمەك

بَغْى ئادالەتسىزلىك؛ خورلاش؛ زىنا قىلىش، قانۇنغا خىلاپلىق قىلىش

بَغِىّ جـ بَغايا پاھىشە

بُغْيَة ئارزۇ؛ ئۈمىد

بَغِيض رەزىل؛ ئادەمنى نەپرەتلەندۈرمەك

بَفْت رەڭلىك رەخت

بَقَّ ـُـ بَقًّا و بُقُوقًا الْماءَ مِنْ فَمِهِ سۇنى ئېغىزدىن پۈركىمەك

بَقَّ الْمَكانُ سېسىق قۇرت كۆپ بولۇپ كەتتى

بَقَّ تِ الْمَرْأَةُ كۆپ پەرزەنتلىك بولدى

بَقّ سېسىق قوۇرت

بَقاء قالدۇرماق؛ ئىشىپ قالماق؛ ئۆزلۈكسىز؛ مەڭگۈ

بَقّال كۆكتات ساتقۇچى، كۆكتاتچى؛ يېمەكلىك ۋە تۇرلۇك مالالار سودىگىرى، باققال

بِقالَة يېمەكلىك سودىسى

بَقْبَقَ ئەزمىلىك قىلدى

بَقْبَقَ تِ الْقِدْرُ جۇش ئۇردى؛ قايندى

بَقّة بىر سېسىق قوۇرت

بَقْدُونَس گوللاندىيە كەرەپشىسى

بَقَرَ ـَـ بَقْرًا الشَّيْءَ ئايرىۋەتمەك، بۆلۈۋەتمەك؛ زورايتماق

بَقَرَ الْحَدِيثَ چۈشەندۈردى؛ سۆزلىدى

بَقِرَ ـَـ بَقَرًا ئايرىماق؛ بۆلمەك

بَقَرَة جـ بَقَر و أَبْقُر و أَبْقار و أَباقِر و أَباقِيرُ سېيىر، كالا، ئىنەك

بَقَرِيّ كالىنىك؛ كالىدەك؛ كالا مىجەز

بَقْشَشَ عَلَى فُلانٍ چاي پۇلى بەردى

بَقْشِيش جـ بَقاشِيشُ پۇل بەرمەك، سوۋغات بۇيۇمى

بَقَّعَ الثَّوْبَ كىيىمدە سىزىق قالدۇردى، ياخشى بويالمىدى

بَقِعَ ـَـ بَقَعًا ئارىلاش رەڭلىك، سىزىقلىق، ئارلاشما رەڭ

بُقْعَة جـ بُقَع و بِقاع شالىتاق، كىر، مەينەت؛ چاي؛ يىللىق ئايرىمىسى

بَقَلَ ـُـ بَقْلاً و بُقُولاً الْمَكانُ سەي-ئوتياش

بَقَلَ النَّبْتُ ئۇستۇردى؛ بىخ سۈردى؛ ئۇستى

بَقْل جـ بُقُول سەي-ئوتياش؛ يېشىل ئوت

بَقْلَة بىر تۈپ چۆپ

بَقَى ـِـ بَقْيًا قالدۇرماق؛ ئېشىپ قالماق

بَقَى هُ بِعَيْنِهِ قاردى، تىكلىدى

بَقَى هُ كۈتتى

بَقِيَ ـَـ بَقاءً ئېشىپ قېلىش

بَقِيَّة جـ بَقايا باشقا؛ ئېشىنچا

بَكَّ ـُـ بَكًّا و بَكَّةُ هُ يىرتىش؛ چېقىش؛ غەلىبە قىلىش

بَك جـ بُكُوات بەگ، غوجام؛ ئەپەندى

بَكّاء يىغلاڭغۇ؛ يىغلىماق

بُكاء يىغلاش

بَكارَة قىزلىق؛ قىزلىق پەردىسى

بَكالُورِيا باكلاۋور

بَكَّتَ ه رەددىيە بەردى؛ دەككىسىنى بەردى

بَكَتَ ـُـ بَكْتًا ه تۇرماق؛ رەددىيە بەرمەك؛ ئاسانلىق تۇغدۇرماق

بَكَرَ ـُـ بُكُورًا و بَكَّرَ ه دەسلەپتە، باشتا؛ ئالدىغا؛ ئىلگىرىلىمەك

بَكَرَ و بَكَرَ الشَّجَرُ بۇرۇن مېۋە بەردى

بَكِرَ ـَـ بَكَرًا إلى الشَّيْءِ ئاۋۋال قىلىۋېلىش

بَكْر ج أَبْكُر و بِكار و بُكْران و بِكارَة بوتىلاق

بِكْر ج أَبْكار پەرزەنتلەر؛ قىز؛ ئۇسمۇر؛ يېڭى ئىش؛ تۇنجى بالا؛ ئىشلىتىلمىگەن؛ بولۇپ باقمىغان

بَكَرَة چاق تېيىلماق، ماشىنا تېيىلماق

بُكْرَةٌ ئەتە؛ ئەتىگەندە

بَكَرِيّ بىرىنچى قېتىم تۇغقان؛ ئەك چوڭى

بَكِسْتان پاكىستان

بَكَّلَ الشَّيْءَ قالايمىقانلاشتۇرماق، رەتسىزلەشتۈرمەك

بَكَلَ ـُـ بَكْلاً الشَّيْءَ بەلۋاغ بىلەن چىڭىتماق؛ ئەتمەك

بَكَلَ الْحَدِيثَ تاقا-توقۇ سۆزلىدى؛ قالايمىقان سۆزلىدى؛ كاللا دېسە پاقالچاق دېدى

بَكْلُورِيُوس ستودېنت؛ باكلاۋر؛ ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى

بَكَم دېمىنى چىقارماسلىق؛ ئاۋازى پۈتمەك

بَكْمَ ـُـ بَكامَةً ئاۋازى پۈتۈپ كەتمەك

بَكِمَ ـَـ بَكَمًا ئاۋازىنى چىقارماسلىق

بَكْماءُ م گاچا بولۇپ قالماق؛ گاچا

بُكُورِيَّة چوڭ ئوغۇل ۋاراسلىق قىلىش هوقۇقى

بَكَّى فلانًا يىغلاتماق؛ ئادەمنى يىغلاتماق

بَكَّى الْمَيْتَ هازا ئاچتى

بَكَى ـِـ بُكاءً و بُكًى يىغلىماق

بَكَّى الْمَيْتَ يىغا-زارە قىلدى؛ هازا ئاچتى

بُكًى يىغلىماق

بَكِيرَة ج بَكائِرُ بالدۇر پىشىدىغان؛ بالدۇر پىشىدىغان مېۋە

بَلْ بىلەن؛ بەلكى

بَلا ـُـ بَلْوًا و بَلاءً ه سىناق؛ سىنىماق؛ قىينىماق

بَلاء جاپالىق؛ سىناق

بَلاتِين ئاق ئالتۇن

بِلاج دېڭىز ساھىلى؛ دېڭىز ساھىلى مەيدانى؛ دېڭىز ساھىلى

كۆڭۈل ئېچىش سورۇنى

بَلْجاءُ م پارلاق، شادلىق؛ خۇشال

بِلاد رايون؛ دۆلەت؛ شەھەر

بِلاد الْحَرامِ مەككە

بَلاش ھەقسىز، تۆلەمسىز

بَلاّص كومزەك

بَلاط تاختاي، شال

بَلاط الْمَلِكِ ئوردا

بَلاطَة بىر پارچە خىش؛ گۈللۈك خىش

بَلاّعَة ھالك؛ يۇتىدا يۇلى

بَلاغ دوكلات؛ ئىلان؛ ئۇقتۇرۇش؛ ئاغىرلاشتۇرماق؛ تۆگەتمەك

بَلاغَة ناتىقلىق؛ سۆزمەنلىك

عِلْمُ الْبَلاغَة ئىستىلىستىكا

بَلبَطَ الْماءَ چاچتى؛ سوغۇردى

بَلْبَطَة سۇ ئاققان ئاۋاز؛ سۇنىڭ شىرىلدىغان ئاۋازى

بَلْبَلَ هُ قالايمىقانلاشتۇردى

بَلْبَلَ الآراءَ پىكرى مۇخالىپ كەلدى؛ ھەركىم ھەرنېمە دېدى

بُلْبُل جـ بَلابِلُ بۇلبۇل

بَلْبَلَة غەم-ئەندىشە؛ قالايمىقان

بُلْبُلَة ئېغىز؛ جۆمەك؛ پۇركۈگۈچ

بَلَجَ ـُـ بُلوجًا شەرق قىزارماق؛ ئەتىگەنكى شەپەق كۆرۈنمەك

بَلِجَ ـَـ بَلَجًا الْحَقُّ ھەقىقەت ئاشكارا بولدى

بَلِجَ الصَّدْرُ كۆڭلى ئازادە؛ كۆڭلى ئۇچۇق بولدى

بَلِجَ الْوَجْهُ چىرايىنى خۇشاللىق قاپلىدى

بَلْجِكا . بَلْجِيكا بېلگىيە

بَلْجِيكِيّ بېلگىيەلىك؛ بېلگىيە-نىڭ

بَلَح پىشمىغان پالما

بَلَحَة بىر تۈپ پىشمىغان پالما

بَلَّدَ هُ مۇغاردى؛ تۇپراقلا ماسلاش-تۇردى؛ مۇھىتقا ماسلاشتۇردى

بَلَد جـ بِلاد و بُلْدان يۇرت؛ رايون؛ دۆلەت زېمىنى؛ دۆلەت

بَلَدَ ـُـ بَلادَةً دۆت، كالۋا

بَلْدَة جـ بِلاد و بُلْدان بازار؛ شەھەر

بَلَدِيّ يەرلىك؛ يەرلىكنىڭ

بَلَدِيَّة شەھەرلىك ھۆكۈمەت؛ شەھەرمەۋرىيىتى

بَلْسَم جـ بَلاسِمُ ئاغرىق توختىتىش دورىسى، مەلھەم

بَلْشَفِيَة بولشېۋىزم

بُلْشَفِيك بولشېۋىك؛ سوۋېت كومپارتىيەسى

بَلَصَ ـُـ بَلْصًا ئالدامچىلىق؛ قويمىچىلىق

بَلَطَ همبرسپ كەستى

بَلَّطَ السَّفِينَةَ پاراخوتنى توختاتتى

بَلْطُو كسيسم؛ پىلاش، پەلتو

بَلَّعَ هُ الشَّيْءَ يۇتقۇزدى؛ يۇتقۇزۇش

بَلِعَ ـَـ بَلْعًا هُ يۇتماق؛ يالماپ يۇتماق

بَلْعَة بىر لوقما (پىمەكلىك ياكى سۇ)؛ تۇگمەن تۇشۇكى

بُلْعُمِيّ يۇتماق

بَلَّغَ هُ أو إِلَيْهِ الْخَبَرَ خەۋەر قىلدى؛ دوكلات قىلدى؛ ئېيتتى؛ ئۇقتۇردى

بَلَغَ ـُـ بُلُوغًا الْغُلامُ بالاغەتكە يەتمەك

بَلَغَ هُ غا، قا، گە، كە يەتتى

بَلَغَ الْأَمْرَ مەقسەتكە يەتتى

بُلْغارِيّ بۇلغارىيەنلىك؛ بۇلغارىيەلىك

بُلْغارِيا بۇلغارىيە

بَلْغَم تۇكۇرمەك؛ سۇغۇققان؛ بەلغەم

بَلْق جۇمەك؛ پۇركىگۈچ

بَلَق ئاق-قارا ئارىلىشىدا؛ مەر-مەر تاش

بَلَقَ ـُـ و بَلِقَ ـَـ بَلَقًا ئاق-قارا ئارىلاش سىزىقچە؛ ئاق-قارا ئارىلىشىدا

بَلْقان بالقان يېرىم ئارىلى

بَلْقَع . بَلْقَعَة ج بَلاقِعُ قاقاس-لىق؛ پەس ئايال

بَلْكُون بالكون

بَلَّلَ الشَّيْءَ نەملىدى؛ نەم قىلىۋەتمەك

بَلَل هۆل، نەم، زەي

بَلَم بىلىمجان، كۆۋرۈك؛ ھەربىكەتچان كۆۋرۈك؛ توز پاراخوت

بَلَنْك كران

بَلَه ھاڭۋاقتى، ئاقىلانچى؛ ئەخمەق نەرسە

بَلِهَ ـَـ بَلَهًا و بَلاهَةً دۆت، كالۋا

بَلْهَ ئۇنىماك ئۇستىگە؛ دېيىش ھاجەتسىز

بَلْهاءُ م ھاڭۋاقتى

بَلْهارِسِيا قان شورىغۇچى قۇرت

بِلْهَرْسِيَة قان شورىغۇچى قۇرت

بَلْور . بِلَّوْر جەۋھەر؛ خرۇستال؛ يېشىل ياقۇت

بَلْوَرَ هُ جىسىم؛ جەۋھەر؛ نەپىس ياسالغان ئەينەك

بَلْوَرة كونكرېتلاشتۇرماق؛ شەرھلەمەك

بَلُّورِيّ جەۋھەر؛ سۇزۇك

بُلُوغ يېشماق؛ يېتىلمەك؛ يەتمەك، بالاغەتكە يەتمەك، ياشلىق باھار مەزگىلى

بَلُّون ھاۋا شارى؛ ئۇچار كېمە

بَلْوَى م بالايىئاپەت؛ پالاكەت باسماق
بَلَّى الثَّوْبَ كىيىپ يىرتتى؛ كونىراتتى
بَلَى ياماق ئەمەس (ئىمكان سوئال جۇملىلىرىدە)؛ بولمىسا (قايتۇرما سوراق جۇملىلىرىدە)
بَلِيَ ـَـ بِلىً و بَلاءُ الشَّيْءُ كونا؛ بۇزۇق؛ يىرتىق؛ چىرىتمەك
بِلْى توپ يۇمىلاتماق
بَلِيَّة بالايىئاپەت
بِلْيَة دۇمىلاتما شار
بَلِيد دۆت؛ كالۇا
بِلْيَرْدو . بِلْيارْدو بىلىيارت
بَلِيغ جـ بُلَغاءُ سۆزمەن، ناتىق
بَلِيل . بَلِيلَة سوغۇق نەم ھاۋا
بِلْيُون مىلياردە، سانسىزلىغان
ب.م مىلادىيىنىڭ قىسقارتىپ يېزىلىشى
بما أَنَّ ... لىقىدىن، سەۋەبىدىن
بُغْبَة ئوق؛ زەمبىرەك
بُنّ قەھۋە پۇرچىقى
بَنّاء قۇرغۇچى؛ قۇرۇلۇش ئىشچىسى؛ تامچى
بِناء جـ أَبْنِيَة قۇرۇلۇش، قۇرۇش؛ قۇرۇلما
بِناء عَلَى كَذا ئاساسەن
بَنان بارماق ئۇچى؛ قول-پۇت بارمىقى
بَنانَة بىر بارماق
بِنايَة قۇرۇلۇش؛ بىنا؛ قۇرۇش
بِنْت قىز، قىزچاق؛ خانىش
بِنْتِيّ قىزنىڭ
بَنَجَ هُ مەست قىلدى، (دورا بىلەن) ناركوز قىلدى
بَنْج ناركوز دورىسى؛ مەجۇن
بَنْد جـ بُنُود تۇغ؛ تۇر؛ بۆلەك
بَنْدَقَ ئوق ئاتتى؛ قارغا ئالدى؛ ئۆلتۈردى
بُنْدق جـ بَنادِقُ كالتەك؛ ئوق
بُنْدُقَة بىر (تال) ئوق
بُنْدُقِيَّة جـ بَنادِقُ مىلتىق
بَنْدول تىزماق
بَنْدِير قوڭغۇراقلىق داپ
بَنْزِين بېنزىن
بِنْسِيلِين پېنىسىلىن
بِنْصَر جـ بَناصِرُ نامسىز بارماق
بُنْط جـ بُنُوط نوقتا؛ مۇسابىقە؛ ئىرىشكەن نۇمۇر
بَنْطال ئۇزۇن ئىشتان
بُنْطَة ئۇشكە
بَنْطَلُون ئۇزۇن ئىشتان؛ غەربچە ئىشتان
بَنْطِمُر بۆلۈك ئۆلچىگۈچ

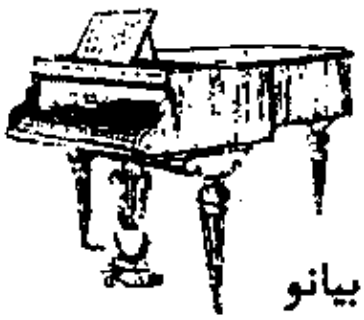

بيانو

پئانئنو

بيرق

بايراق

بليار

بىليارت

بوط

ئوتئك

بنج — كۆكنار

بلطة

پالتا

بلبل — بۇلبۇل

بوري — بېلىق

بوم

مۇشۇكپالاق

ترمومتر

تېرمومېتىر

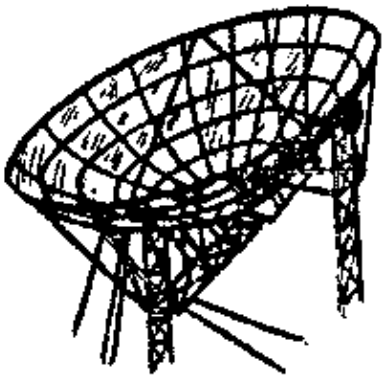

رادیو تلسکوپ

قۇبۇللىغۇچ

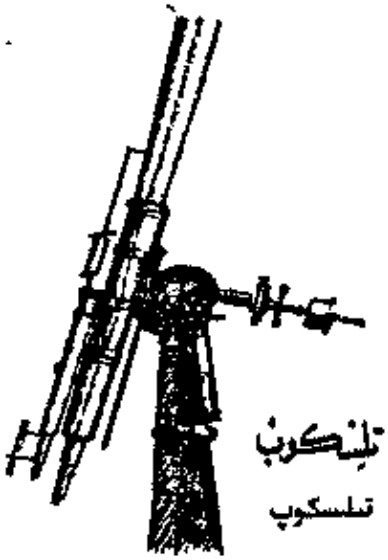

تلسکوپ

تېلىسكوپ

بَنَفْسَج هال رەڭ: بىنەپشە كۈل
بَنَفْسَجِيّ هال رەڭلىك
بَنْك جـ بُنُوك بانكا؛ ئورۇندۇق
بَنْكِنُوت پۇل؛ چەك
بَنْكِير بانكىر
بَنُو فُلانٍ مەلۇم ئادەمنىڭ ئەۋلادى
بَنُو آدَم ئادەم، ئىنسان
بَنُور نەپىس ياسالغان ئەينەك
بَنُورَة كىچىك دورا قۇتىسى
بَنَوِيّ پەرزەنتلىرىنىڭ؛ قىزىنىڭ
بَنَى ـِ بَنْيًا و بِناءٍ و بُنْيانًا و بِنْيَةً و بِنايَةً قۇرۇش؛ قۇرۇلۇش؛ قۇرماق
بَنَى بِكَذا أو عَلَى كَذا ... نى ئاساس قىلدى، ئاساسەن
بُنَيّ ئوماق ئوغۇل
بُنِيّ قەھۋە رەڭلىك؛ سارغۇچ
بُنْيان قۇرماق؛ قۇرۇلۇش؛ قۇرۇلما؛ بىنا
بِنْيَة جـ بِنى قۇرماق؛ قۇرۇلۇش؛ قۇرۇلما؛ بىنا
بِنْيَة الْجِسْم داشىرە، كۆلەم
بَنِيقَة ياقا، كىيىم ياقىسى
بَنْيو ۋاننا
بَها ـُ و بَهُيَ ـُ و بَهِوَ ـَ بَهاءً كۆزەل، چىرايلىق
بَهائِيّ بەهائى مەزھىپىدىكىلەرنىڭ
بَهائِيَّة بەهائى مەزھىپى
بَهاظَة تارتىش كۆچى
بُهاق ئاق داغ؛ ئاق كېسەل
بَهَتَ هُ هودۇقماق؛ ھەيران قالماق
بَهَتَ ـَ بَهْتًا هُ ئويلىمىغان يەردىن
بَهَتَ بَهْتًا و بَهْتَةً و بُهْتانًا هُ تۆھمەت، تۆھمەت قىلماق؛ پوخورلۇق
بَهُتَ ـُ بَهْتًا و بُهِتَ ھەيران قالماق؛ ئېغىزىنى ئېچىپ قالماق
بَهِتَ ـَ بَهْتًا هودۇقماق
بَهِتَ اللَّوْنَ رەڭگى ئۆچتى، ئۆڭدى
بُهْت تۆھمەت قىلماق؛ ئالداش، يالغان سۆز
بُهْتان تۆھمەت قىلماق؛ ئالداش، يالغان سۆز
بَهَجَ ـَ بَهْجًا هُ شادلانماق؛ خۇشال قىلماق؛ ئادەمنى خۇشال قىلماق
بَهَجَ ـُ بَهاجَةً و بَهَجانًا شاتلىق، پارلاق
بَهِج كىشىنى خۇشال قىلىدىغان

بَهِجَ ـَ ـِ بَهَجًا و بَهْجَةً خوش بولماق؛ كۆڭۈل ئېچىلماق؛ ساغلام چوڭ بولماق

بَهْجَة پارلاق؛ سەلتەنەتلىك؛ خۇشال

بَهْدَلَة تېز ماڭماق؛ ئالدىراش ماڭماق

بَهَرَ ـَ بَهْرًا و بُهُورًا النَّظَرَ كۆزنى چاقناتماق

بَهَرَتِ الشَّمْسُ الْأَرْضَ قۇياش زېمىننى يورۇتتى

بَهَرَهُ قورقۇتتى؛ ھەيران قالدۇردى؛ غەلبە قىلدى؛ بويسۇندۇردى

بَهْر ھاسىرىماق؛ نەپىسى تىزلەشمەك

بُهْرَة مەركەز، ئوتتۇرا جىلغا

بَهْرَج بېزىمەك، گىرىم قىلماق

بَهْرَجَ الدَّمَاءَ ئۆلسە سورىقى يوق؛ نەخ مەيداندا ئۆلتۈرسە بولىدۇ

بَهْرَج يالغان؛ يالغان پۇل؛ يېڭى

بَهَظَ ـَ بَهْظًا هُ نورمىدىن ئارتۇق يۈك؛ يوكى ئېغىرلاشماق

بَهَق ئاق داغ؛ ئاق كېسەل

بَهَلَ ـَ بَهْلاً قارغاش؛ ھاقارەت قىلماق؛ سەل قارىماق؛ مەنسىتمەسلىك

بَهْلَة ئورۇشماق، تىللاشماق

بَهْلَوان سېرىكچى؛ دارۋاز

بَهْلَوانِيّ سېرىكلىك؛ سېرىك ئورۇنلايدىغان

بَهْلَوانِيَّة سېرىك

بُهْلُول ج بَهالِيلُ قىزىقچى، ئەخمەق

بَهْلَى يۈزى ئوچۇق ئايال

بَهَم موزاي، كالىنىڭ بالىسى؛ قوزا

بَهْو ج أَبْهاء و بُهُوّ و بُهِيّ مېھمانسارای، مېھمانخانا

بَهِيّ ج أَبْهِياء نۇر كۆزنى چاقناتماق؛ كۆركەم

بَهِيج شادلىق؛ پارلاق؛ كۆركەم

بَهِيم ج بُهْم قارا، قاپقارا

بَهِيمَة ج بَهائِمُ ھايۋان، ياۋايى ھايۋان

بَهِيمِيّ ياۋايىلىق

بَواء رەقىب؛ دۈشمەن؛ باراۋەر

بَوّابَة دەرۋازا؛ قەلئە ئىشىكى

بَوار قاقاسلىق؛ يوقاتماق

بَوّاق دۇمبىقچى

بُوال دىئابېت كېسەللىكى

بَوَّبَهُ تارماقلا ئايرىدى

بُوجِيه چانقۇچ

بُودَرَة ئۇپا

بُوذا بۇت؛ بۇدسانۋا

بُوذِيّ بۇددا دىنىغا ئېتىقاد قىلغۇچى؛ بۇددا دىنى

مۇرىتلىرى؛ بۇتقا چوقۇنىدىغان ئادەم

بُوذِيَّة بۇددا دىنى

بُوْر قاقاس؛ تاشلانغان يەر

بُورْجَوازِيّ بۇرژۇئازىيىلىك

بُورْجَوازِيَّة بۇرژۇئازىيە

بُورْصَة ئالماشتۇرۇش ئورنى؛ ئالماشتۇرۇش يىغىلىشى

بُورْصَة أَرْمَنِيّ سۇدا؛ خېمىرتۇرۇچ

بَوْز چىرايىنى پۇرۇشتۇرۇش

بُوز ئېغىز

بُوزَنْطِيّ ۋىزانتىيە؛ شەرقى رىم جاھانگىرلىكى

بُوس سۆيۈشمەك

بَوْش جـ أَبْواش لۇكچەك

بُوص جـ أَبْواص ئاق يىپەك تاۋار؛ رەڭ

بُوصَة ئىنگلىز سۆزى

بُوصَلَة كومپاس

بُوط ئۇزۇن ئۆتۈك

بُوغاز جـ بَواغِيزُ دېڭىز بوغۇزى، پورت

بُوغازِيّ دېڭىزچى

بُوقَة كىچىك ئاشخانا

بَوَّقَ سىگنال ئۇرماق، كاناي چالماق

بَوَّقَ الْكَلامَ ياغلىما سۆزلىدى

بُوكَر قارت

بُوق جـ أَبْواق و بِيقان مۈڭگان؛ كاناي؛ كىچىك رادىئو؛ سىر ئاشكارلىغۇچى

بَوْل جـ أَبْوال سۈيدۈك

بَوَّلَ سىيدۇردى؛ سىيگۈزدى

بُولْدُوزَر توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى

بُولِصَة ئىستراخوۋانىيە تالۇنى

بُولَنْدَة پولشا

بُولَنْدِيّ پولشالىق

بُولُو ئات توپ

بُولُونِيّ پولشانىڭ؛ پولشالىق

بُولُونِيا پولشا

بَوْلِيّ سۈيدۈكتەك

بُولِيس ساقچى؛ ساقچى ئىدارىسى

بُولِيسَة ئىستراخوانىيە قەغىزى

بُولِيسِيّ ساقچىنىڭ؛ چارلىغۇچىنىڭ

بُوم جـ أَبْوام مۇشۇكياپىلاق

بُومادَة چاچ سوپۇنى، (مەلھەمى)؛ تېرىنى سىلىقلاشتۇرغۇچى ماي

بُومَة مۇشۇكياپىلاق

بَوْن ئارىلىق؛ ئارتۇقچىلىق

بُوَيْخِرَة كېمە؛ كاتىر

بُوَيَة سىر؛ رەڭ ماتېرىيالى

بِيئَة مۇھىت؛ ئورۇن؛ مەيدان؛

سورۇن؛ تۇرالغۇ

بِيادِيّ پىياده قىسىم؛ ئەسكەر

بَياض ئاق رەڭلىك؛ ئاپئاق؛ ئاق كۆڭلەك؛ ئاق قەغەز

بَيّاض تۇخۇم ساتقۇچى، تۇخۇم سودىگىرى

بَيّاع خوجايىن؛ سودىگەر، تىجارەتچى

بَيان ئاشكارىلانماق؛ چۈشەندۈرمەك؛ بايانات؛ خىتابنامە

بِيانُو .بِيان پىئانىنو

بَيانِيّ سۆزلەنگىنى؛ چۈشەندۈرگىنى؛ ناتىق

بَيَّتَ الْأَمْرَ ئورۇنلاشتۇردى

بَيَّتَ الْبَيْتَ ئۆي سالدى

بَيَّتَ الْقَوْمَ كېچىلىك زەربە؛ كېچىدە تۇيۇقسىز زەربە بەردى

بَيْت جـ **بُيُوت و أَبْيات** ئۆي، تۇرالغۇ؛ قەبرە

بَيْت الْعَنْكَبِ ئۆمۈچۈك تورى

بَيْت اللّٰهِ . بَيْت الْحَرامِ كەبە

بِيتْهُوفِن بېتخوۋېن

بَيْتِيّ ئائىلىسىنىڭ

بَيْداءُ م قاقاس، دالا

بَيْداجُوچِيا پىداگوگىكا

بَيْدَ أَنّ... بىراق، ئەمما

بَيْدَر جـ **بَيادِرُ** خامان

بِيْرا . بِيرَة پىۋا، پىۋا دۇكىنى

بَيْرَق جـ **بَيارِقُ** بايراق، دەستىسى بار بايراق

بَيْرَقْدار بايراقچى

بَيْرُوت بەيروت

بِيرُوقْراطِيّ بىيروكرات

بِيرُوقْراطِيَّة بىيروكراتىزم

بِيزَنْطِيّ ۋىزانتىيە؛ شەرقىي رىم ئىمپېرىيىسىنىڭ

بِيسِيكُولُوج پسىخولوگىيە

بِيشَة ياپقۇچ، كارىۋات ياپقۇچ؛ كىرلىك

بَيَّضَ الشَّيْءَ ئاقارتتى؛ ئەزدى (گۈرۈچنى)

بَيَّضَ تِ الْعِيْنُ قارىغۇ بولۇپ قالدى

بَيْض جـ **بُيُوض** تۇخۇم، ئۇرۇق؛ ئۇرۇقدان؛ پولات قالپاق

بَيْضاءُ م ئاق رەڭلىك

بَيْضَة تۇخۇم (بىر دانە)؛ ئۇرۇق؛ پولات قالپاق

بَيْضِيّ تۇخۇمسىمان؛ ئىللىپس

بَيْطار جـ **بَياطِرَة و بَياطِيرُ** مال دوختۇرى

بَيْطَرَ الدّابَّةَ ھايۋاناتنىڭ كېسىلىنى تەكشۈردى

بَيْطَرَة ئات تاقىلىماق

بَيْطَرِيّ مال دوختۇرلۇق

بَيْع ساتماق؛ چىقارماق؛ سودا

بَيْع عَلَنِيّ ئوچۇق - ئاشكارا، كىم ئارتۇق قىلىپ ساتماق

بَيْع بِالتَّجْزِئَةِ پارچە ساتماق

بَيْعَة سودا، تىجارەت؛ قەسەم

بِيعَة جـ بِيع سودا كەسپى؛ سودا كېڭىشى

بَيْك چېركاۋ (خرىستىئان دىنىدىكى)

بِيكار بەگ (بىر خىل ھۆرمەت نامى)؛ غوجام

بِيكَباشِيّ سېركول

بَيَّنَ الشَّيْءَ مايور؛ ئايدىڭلاشتۇرماق؛ چۈشەندۈرمەك

بَيِّ جـ أَبْيِناء و بُيَناءُ و أَبْيان روشەن، ئېنىق؛ كۆرۈنەرلىك؛ چۈشىنىشلىك

بَيْن ئايرىلماق؛ ئايرىماق

بَيْن الشَّيْئَيْنِ ... ئارىلىقىدا؛ ...

ئوتتۇرىسىدا

بَيْن بَيْنَ ئادەتتە؛ ياخشىمۇ ئەمەس ناچارمۇ ئەمەس

بَيْن الآوِنَةِ دائىم، ھەر ۋاقىت

بَيْن الآوِنَةِ و الأُخْرَى بەزىدە

بَيْن ما ... دەل ئارىلىقىدا؛ ... غان ۋاقىتتا؛ ... قىلىش ئارىلىقىدا

بَيْنَما ... دەل ئارىلىقىدا؛ ... غان ۋاقىتتا؛ ... قىلىش ئارىلىقىدا

بَيِّنَة ئاساس، دەلىل؛ ئىسپات قىلماق؛ ھەقىقەتنى پاكىت قىلماق

بَيُوض تۇخۇمدىن كۆپىيىدىغان ھايۋانلار

بِيُولُوجِيّ بىئولوگىيە، بىئولوگ

بِيُولُوجِيا بىئولوگىيە

بُيَيْضَة تۇخۇم ھۈجەيرىسى

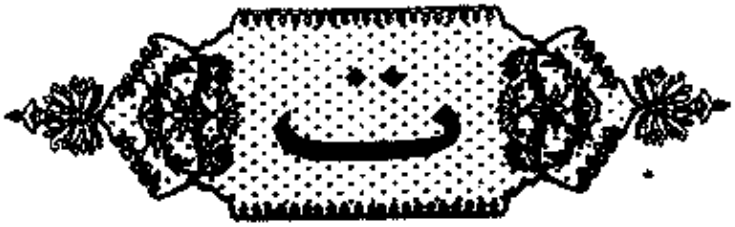

ت. ة «تاء» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ ئوچىنچى ھەرپى، ساندىكى «400» گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

تا بۇ

تائِب پۈشايمان قىلغۇچى

تاجِ تاج كىيگۈچى

تَآخَى قېرىنداش بولدى

تائِق ئۈمىدۋار، ئۈمىد قىلغۇچى

تَآكَلَ قېينالدى

تَآلَفَ الْقَوْمُ بىردەك پىكىرگە كەلدى، ئىتتىپاق تۇردى

تَآلُف ئۆز - ئارا قوشۇلدى؛ ھەمدەم بولدى

تَآمَرَ الْقَوْمُ مەسلىھەتلەشتى، كېڭەشتى

تَآمَرَ الْقَوْمُ عَلَيْهِ سۇيىقەست قىلدى

تائِه يولدىن ئېزىپ قالغان؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدىغان

تابَ ـُـ تَوْبًا و تَوْبَةً و تَابَةً و تَنْوِبَةً و مَتابًا پۈشايمان قىلماق

تابَ عَنْ عَمَلٍ پەرزنى بۇزدى؛ ۋاز كەچتى

تابَ اللّٰهُ عَلَيْهِ ئاللا ئۇ كىشىنى كەچۈردى

تَأَبَّدَ ياۋايى بولدى

تَأَبَّدَ الشَّيْءُ ئۇزۇن مۇددەتلىك بولدى، مەڭگۈلۈك بولدى

تَأَبَّطَ الشَّيْءَ قولتۇقىغا قىستى

تَأَبَّطَ الْوَلَدَ تەربىيىلەندى؛ تەربىيىلىدى

تابَعَ هُ عَلَى الْأَمْرِ قوللىدى، ياردەم بەردى؛ ... قاراپ ئىش بېجىردى

تابَعَ الْعَمَلَ خىزمەتنى ياخشى ئىشلىدى؛ ئىزچىللاشتۇردى

تابَعَ الْحَدِيثَ ئۆزلۈكسىز بايان قىلدى

تابِع تَبَع و تَبَعَة و تَوابِع و تُبّاع كىيىنكىلەر، قول ئاستىدىكى؛

شاگىرت

تابِعَة نەتىجە، ئۇنۇم؛ مەسئۇلىيەت

تابِعِيّ تابىئىن

تابِعِيَّة تەۋەلىك؛ دۆلەت تەۋەلىكى

تابِل جـ تَوابِل تېتىتقۇ؛ تەم تەڭشىگۈچ

تابُوت جـ تَوابِيت تاۋۇت، جىنازا، ساندۇق

تابُور جـ تَوابِير ئەترەت

التابُور الْخامِس 5-ئەترەت

تَأَبَّى الشَّيْءَ رەت قىلدى؛ خالىمىدى

تَأَبَّى عَلَيْهِ قارشىلىق بىلدۈردى؛ بويسۇنمىدى

تَأَتَّى لَهُ الْأَمْرُ ئاسان قىلدى؛ ئىشلارنى راۋان قىلدى

تَأَتَّى لِلْأَمْرِ ئىشقا قارىتا تەييارلىق قىلدى

تَأَثَّثَ الْبَيْتُ ئائىلە سايمانلىرىنى ئورۇنلاشتۇردى

تَأَثَّرَ مِنْهُ أو بِهِ تەسىرگە ئۇچرىدى؛ يۇقۇملاندى

تَأَثَّرَ هُ ئىز قوغلىدى

تَأْثُر تەسىرات؛ تەسىرلەنمەك؛ يۇقۇملىنىشچانلىق

تَأَثَّمَ پۇشايماندىن كېيىن يېڭىدىن ئۆزگەردى؛ يامان بولدىن قايتىپ ياخشى بولغا ماڭدى

تَأْثِير تەسىر؛ تەسىرات؛ ئۇنۇم، رول؛ ئەملىي كۈچ

تَأْثِير كَهْرَبائِيّ ئېلېكتىرلىك

تاج جـ تِيْجان و أَتْواج تاج، خانتاجى

تاج الْعَمُودِ تۇۋرۈك

تَأَجَّجَ تِ النّارُ يالقۇن چىقاردى

تَأَجَّجَ الْحَرُّ قاتتىق ئىسسىق بولدى

تَأَجَّرَ ئارىيەت ئالدى، مەدىكار بولدى

تاجَرَ تىجارەت قىلدى، سودا ئالاقە قىلدى

تاجِر جـ تُجّار و تِجار و تَجْر سودىگەر

تَأَجَّلَ الْأَمْرُ ئۇزارتماق

تَأَجَّلَ الشَّيْءَ سوزماق، كەينىگە سوزدى

تَأَجَّلَ هُ ئۇزارتىشنى تەلەپ قىلدى

تاجِيّ تاجسىمان

الثَّرْيانُ التاجِيّ تاجسىمان ئارتېرىيە

تاحَ ـُ تَوْحًا لَهُ الشَّيْءُ ئىش ئۇنىڭغا ئوڭ كەلمەك

تاحَ ـِ تَيْحًا لَهُ پۇتۇلمەك؛ مەھكۇم بولماق؛ تەقدىرده بەلگىلەنگەن

تاحَ تْ لَهُ فُرْصَةٌ ئوڭماك پۇرسىتى بار

تَأَخَّرَ كېچىكتى؛ ئارقىدا قالدى؛ قالاق؛ دەخلى قىلدى

تاخَمَ الْمَكانُ الْمَكانَ تۇتاشتى، چېگرىداش بولدى، چېگرىلاندى

تَأَخَّى الرَّجُلَ أو الشَّيْءَ تونۇشتى؛ دوست، دوستلاشتى؛ ئىزلەندى

تَأَدَّبَ تەربىيىلەندى، تەربىيىگە ئىگە بولدى؛ جازالاندى؛ ئەدەپ-لىك بولدى؛ ساپاسى ياخشى بولدى

تَأَدَّبَ فلانٍ باشقىلارنىڭ ھەرىكىتى-نى دورىدى؛ باشقىلار بىلەن بىرگە ئۆتتى

تَأَدَّبَ ئەدەپلىك، تەربىيە كۆرگەن

تَأَدَّى إِلَى الْأَمْرِ يەتتى

تَأْدِيب تەربىيىلىمەك

تَأْدِيبِيّ تەربىيىلەنمەك، ئۆزگەر-تمەك؛ تۇزەلمەك

تَأْدِيَة تۆلىمەك، چىقىم قىلماق

تَأَذَّى خاپا ھېس قىلدى؛ زىيانغا ئۇچرىغۇچى

تارَ ـُ تَيَرانًا الْبَحْرُ ئۆركەشلە-مەك، مەۋج ئۇرماق

تارَة ج تِيَر و تِئَر بىر قېتىم

تارَةً بەزىدە، دائىم

تارِس برونىكلىق

تارَكَ هُ ئۇرۇش توختىدى

تارِيخ ج تَوارِيخُ چىسلا، تارىخ؛ مەزگىل، دەۋر

تارِيخِيّ تارىخىي

تازَج ج تازَة يېڭى، ساپ

تَأَزَّحَ كېچىكىپ كەلدى، قاتاردىن چۈشۈپ قالدى

تَأَزَّقَ الْمَكانُ تار، تارايدى

تَأَزَّمَ كرىزىسقا ئۇچرىماق

تَاسَّسَ قۇرۇلدى

تاسِعًا توققۇزىنچى؛ (نۇقتا، دانە)

تَأَسَّفَ عَلَيْهِ تەزىيە بىلدۈرمەك؛ كەچۈرۈم سورىماق

تَأَسُّف پۇشايماق قىلدى، ئەپسۇس-دى

تَأَسَّى تەسەللىي تاپتى

تَأْسِيَة تەسەللىي بەرمەك

تَأَسِّيس قۇرماق؛ بەرپا قىلماق

تَأْشِير ۋىزا

تَأَصَّلَ ھاياتلىق مەنبەسى چوڭقۇر بولدى

تَأْصِيل مەنبەسىنى كۆرسىتىپ بەرمەك

تَأْصِيلَة قان سىستېمىسى؛ قەبىلە؛ مەزھەپ

تافِر پاسكىنا ئادەم؛ مەينەت ئادەم

تَأَفَّفَ مِنْهُ أو بِهِ خاتىرجەمسىز-لەندى، تىنىچ ـ تىنچ بولدى

تافِه قىزىقى يوق؛ ئادەتتىكى؛ ئاددىي؛ دۆت، كالۋا، تاقا ـ تۇقۇ

تاقَ ـُ تَوْقًا و تُؤُوْقًا و تَوَقانًا و تَياقَةً الرَّجُلَ أو إلَيْهِ ئىنتىلمەك، ئۇمىد

تاقَ عَلَيْهِ ھېسداشلىق قىلدى

تاقَ إلَى الشَّيْءِ قىلىشنى باشلىدى

تَأَكَّدَ الشَّيْءُ تەكىتلەندى؛ ئىسپاتلاندى

تَأَكَّدَ مِنَ الْأَمْرِ بىكىتتى؛ ئايدىڭلاشتۇردى

تَأَكْسَدَ ئوكسىدلانماق؛ داتلاشماق

تَأَكَّلَ الشَّيْءُ چىرىدى، داتلاشتى

تَأَكُّل چىرىش

تَأْكِيد ئايدىڭلاشتۇرۇش، بىكىتىش، مۇئەييەنلەشتۇرۇش

تَأْكِيدِيّ مۇئەييەنلەشتۈرۈلگەن، تەكىتلەنگەن

تالَ ـُ تَوْلاً ئېزىقماق

تالٍ تۆۋەندىكى

بالتالِي ئىككىنچىدىن؛ ئۇنىڭدىن قالسا

تَأَلَّبَ الْقَوْمُ يىغىلدى، توپلاندى

تالِد ئەجدادىدىن قالغان

تالِق جـ تَوالِقُ زىيانغا ئۇچرىغان؛ ۋەيران قىلىۋېتىلگەن

تَأَلَّقَ مِنْ كَذا ... دىن تەركىب تاپتى

تَأَلَّقَ هُ قىزىقتۇردى

تَأَلَّقَ الْقَوْمُ بىرىكتى؛ ئىتتىپاقلاشتى

تَأَلَّقَ الْبَرْقُ پىلىلدىدى؛ كۆزنى چاقنىتتى

تَأَلَّقَ تِ الْمَرْأَةُ بېزىدى، گۈزەللەشتۇردى

تَأَلَّمَ ئاغرىق ئازابى؛ قىينالدى

تَأَلَّهَ ئەۋلىياغا ئۇزگەردى؛ ئۇزىنى ئىلاھلاشتۇرۇۋالدى

تالِه رەسۋاچىلىق

تالِيَة جـ تَوالٍ كېيىنكىلەر، كېيىنكى ۋارىس

صورَة كېيىنكى رەسىم

تَأْلِيف تەھرىر؛ بويسۇنماق؛ ئىتائەت قىلماق

تامَ ـِ تَيْمًا هُ الْحُبُّ مۇھەببەتكە بىرىلمەك

تامَّ پۈتۈنلەي، تولۇق بولدى؛ مۇكەممەل بولدى

تَأَمَّرَ عَلَيْهِ زومىگەرلىك قىلدى

تَأَمَّلَ هُ ئويلاندى؛ پىكىر يۈرگۈزدى

تَأَمَّلَ الْأَمْرَ أو فِيهِ ئىبغىر ئويلاندى، چوڭقۇر خىيال قىلدى

تَأَمُّل ئويلىنىش

تَأْمُورَة مۇناستىر

تَأْمِين كاپالەت، خاتىرجەملىك؛ كاپالەت سوممىسى؛ رەنىگە قويغان پۇل؛ كۆتۈرە ئالماق

تَأْمِين أَوَّلِيّ ئەك دەسلەپكى كاپالەت نامە

تَأْمِين نِهَائِيّ ئەك ئاخىرقى كاپالەت نامە

تَأَنَّقَ فِى عَمَلِهِ ئەستايىدىل بولدى؛ نەپىس قىلدى

تَأَنَّقَ فِى لِبَاسِهِ كىيىنىشكە دىققەت قىلدى

تَأَنَّقَ فِى كَلَامِهِ تىلى گۈزەل بولدى؛ نەپىس بولدى

تَأَنُّق رىئايە قىلماق؛ نەپىس

تَأَنَّى الرَّجُلَ سۈيلىمىدى

تَأَنَّى فِى الْأَمْرِ أو بِهِ ئارقىغا سۈردى؛ ئاستىلاتتى

تاهَ ـِـ تِيهًا ئۆزىنى چوڭ تۇتماق؛ مەغرۇرلانماق

تاهَ تَيْهًا و تَيَهانًا يولدىن ئېزىپ قالماق؛ قىيىنچىلىقتا قالماق

تاهَ الْبَصَرُ ئۇزۇنغىچە زەن قويۇپ قارىدى

تاهَ بَصَرُهُ عَنْهُ كۆزىدى

تَأَهَّبَ لِلْأَمْرِ ... غا تەييارلاندى

تَأَهَّلَ خوتۇن ئالدى؛ ئۆي تۇتتى

تَأَهَّلَ لِلْأَمْرِ مۇۋاپىق كەلدى

تَأَوَّهَ ئاھ ئۇردى؛ پەرياد چەكتى

تَأْوِيل چۈشەندۈرمەك؛ ئىزاھلىماق

تَأَيَّدَ ئىسپاتلاندى؛ يارىدەمگە ئىگە بولدى

تَأَيَّمَ بويتاق ئۆتتى

تَأْيِيد قوللىماق؛ ھىمايە قىلماق

تَبَّ ـُـ تَبًّا و تَبَبًا و تَبابًا و تَبِيبًا الرَّجُلُ يوقاتماق؛ ۋەيران قىلماق

تَبَّهُ ئۆلتۈردى

تَبابٌ زىيان، ئۆلىمەك؛ يوقاتماق

تَباحَثَ الْقَوْمُ فِى الْأَمْرِ تەتقىقات، تەتقىق قىلدى؛ سۆھبەت، مۇنازىرە، مۇزاكىرە قىلدى

تَبادَرَ الْقَوْمُ ئالدىراش، جىددىي بولدى

تَبادَرَ كَذا إِلَى ذِهْنِهِ تېزلىكتە ئويلاپ يەتتى

تَبادَرَ الْقَوْمُ الشَّيْءَ تېزرەك قىلدى

تَبادَلَ الْقَوْمُ ئۆز-ئارا ئالماشتۇردى

تَبادُل ئالماشتۇرماق

تَبارَدَ لاۋزا پاراڭ قىلدى

تَبارَكَ بِهِ أو بِالشَّيْءِ ئۇنىڭغا چاپلىدى؛ يۇقتۇرماق؛ ... نى بەخت دەپ بىلمەك

تَبارَى الشَّخْصانِ ئۆز-ئارا مۇسابىقە لەشتى

تَباشِير خۇش خەۋەر

تَباشِير مِنَ الشَّيْءِ ئەك بۇرۇن بازار-غا چىققان مېۋە ۋە كۆكتات؛

يېڭى چىققان نەرسىلەر

تَبَاطَأَ فِي الْأَمْرِ ئاستىلاتتى، سوزدى

تِبَاع ئەگەشكۈچى؛ ھىمايە قىلغۇچى

تِبَاعًا ئۈزلۈكسىز؛ بىرى يەنە بىرى گە ئەگىشىپ

تَبَاعَدَ الْقَوْمُ ئۆز-ئارا بېرىش كېلىش قىلمىدى؛ يىراقلىشىپ كەتتى

تَبَاعَدَ عَنْهُ أَوْ مِنْهُ ئايرىلدى

تَبَاغَضَ الْقَوْمُ ئۆز-ئارا ئۆچ ئادا ۋەت قىلىشتى؛ ئۆز-ئارا نەپرەت

تَبَّال خۇش پۇراق سودىگىرى

تَبَالَهَ ھاماقەت بۇلۇۋالماق

تَبَاهَلَ الْقَوْمُ ئۆز-ئارا تىللاشتى

تَبَاهَى الْقَوْمُ بِكَذَا ماختاندى، ماختىدى؛ ...بىلەن پەخىرلەنمەك

تَبَايَن پەرق؛ زىددىيەت

تَبَايُنِيّ ئىختىلاپنىڭ

تَبَتَّلَ يېگانە تۇرمۇش كەچۈردى

تَبَتَّلَ إِلَى اللّٰهِ ئۆيدىن چىقتى؛ دىنى ئىشلارغا ئىخلاسمەن بولدى

تَبَشَّرَ الْوَجْهُ يۈزىگە دانىخورەك چىقتى؛ قاپاردى

تَبَجَّحَ ماختاندى

تَبَجَّسَ الْمَاءُ سۇ ئېتىلىپ چىقتى

تَبَجَّلَ ھۆرمەتتىن بەھرىمەن بولدى

تَبَحْبَحَ تۇرمۇشى ياي؛ خاتىرجەم بولدى

تَبَحْتَرَ تارقاق، چېچىلاڭغۇ، ئىسراپچىلىق

تَبَخْتَرَ مەغرۇر؛ مەنمەنچى

تَبَخَّرَ السَّائِلُ سۇسىزلاندى

تَبَخَّرَ بِالطِّيبِ أَوِ الْبُخُورِ ئىسلاشتى

تَبَدَّدَ الشَّيْءُ چېچىلاڭغۇ بولدى؛ ئىسراپ قىلىندى

تَبَدَّلَ الشَّيْءُ ئالماشتۇردى

تَبَدَّلَ الشَّيْءَ أَوْ بِهِ ...بىلەن ئالماشتۇردى؛ ...نىڭ ئورنىغا ئالدى

تَبَدَّى الشَّيْءُ كۆرۈندى؛ ئاشكارىلىدى؛ كۆچمەن چارۋىچىلىق تۇرمۇش كەچۈردى

تَبْدِيد چاچماق؛ ئىسراپ قىلماق

تَبْدِيل ئۆزگەرمەك؛ ئالماشتۇرماق

تَبَذَّخَ مەغرۇرلاندى

تَبَرَّأَلَ ئىختىيارى

تَبَرًّا مِنَ التُّهْمَةِ گۇناھسىز

تَبَرَّدَ ئىزدەندى؛ سالقىندىدى

تَبَرَّدَ بِالْمَاءِ سۇ بىلەن يۇدى

تَبَرَّزَ چوڭ تەرەت قىلدى

تَبَرَّعَ بِالْعَطَاءِ پۇل ئىئانە قىلدى، ياردەم بەردى: خالىس

تَبَرُّع ئۆزى خالىماق؛ پىدائىي؛ تەقدىم قىلماق؛ پۇل ئىئانە قىلماق

تَبَرَّكَ بِهِ ئۇنىڭ بەختىگە ھەمدەم بولدى

تَبَرَّمَ بِهِ ئاۋارىچىلىك، باش ئاغرىقى بولدى

تَبَرْهَنَ الْأَمْرُ ئىسپاتلىدى

تَبْرِيد سۇۋۇتماق

تَبْرِيك تەبرىكلىمەك؛ بەخت تىلىمەك

تَبَسَّطَ الشَّيْءُ زورايتتى، كېڭەيتتى؛ سوزدى

تَبَسَّطَ فِى الْكَلامِ ئوڭۇشلۇق سۆھبەتلەشتى

تَبَسَّلَ تۇرۇق؛ ئەندىشە قىلىۋاتقاندەك

تَبَسَّمَ كۈلۈمسىرىدى

تَبْشِير خۇش خەۋەر يەتكۈزمەك

التَبْشِير الدِّينِىّ دىن تارقاتماق

تَبَطَّلَ ئىشسىز قالدى

تَبَّعَ هُ ئەگەشتى

تَبَّعَ هُ بِهِ يېتىشتى؛ قوغلاپ يېتىشىۋالدى

تَبَع ج أَتْباع ئىز قوغلىماق؛ مەنسۇپ، تەئەللۇق بولغان؛ ... بىلەن مۇناسىۋەتلىك؛ ئەگەشكۈچى، ئىشەنگۈچى

تَبَع ج ئارقا تەرەپتىكى؛ تۇۋەندىكى؛ تەۋە بولغان قول ئاستىدىكى؛ ئوقۇغۇچى، شاگىرت؛ چاكار، مالاي

تَبِعَ ـَ تَبَعًا و تَباعًا و تَباعَةً وتُبُوعًا هُ أو الشَّيْءَ ئەگەشمەك، ئىز قوغلىماق؛ قوغلىماق؛ ۋارىسلىق قىلماق

تَبِعَة نەتىجە، ئۇنۇم؛ مەسئۇلىيەت

تَبَعثَرَ الشَّيْءُ ھەممە تەرەپكە چېچىلدى

تَبَعِيَّة شۆبە؛ قارمىقىدىكى؛ دۆلەت تەۋەلىكى

تَبْع ج تُبُوع كۆك تاماكا، قۇرۇق تاماكا؛ تاماكا يوپۇرمىقى

تَبَقَّى مِنَ الشَّيْءِ ئېشىندا، قالدۇق بولدى

تَبَكَّمَ تىنمچىلاندى

تَبَلَّدَ كالامپاي؛ چوڭ؛ ھۆت، كالۋا بولدى، كالۋا قىياپەتكە كىرىۋالدى

تَبَلَّرَ جەۋھەر

تَبَلَّلَ الشَّيْءُ نەملەشتى

تَبَلْوَرَ الشَّيْءُ جەۋھەر

تَبَلْوَرَ الْأَمْرُ أو الشَّيْءُ أو الرَّأْىُ

(شەيئىلەرنىڭ) ئوبرازى؛ ئېنىق (چۈشەنچە)؛ ئايدىڭلىق

تَبْلِيط يول ياتقۇزماق، تاش ياتقۇزماق

تَبَنَّجَ ناركوز قىلدى

تَبَنَّى هُ بالا قىلىپ بېقىۋالدى

تَبَنَّى الْفِكْرَةَ أو نَحْوَها قوللىدى؛ قوبۇل قىلدى

تَبَهْرَجَ ئەركىن چارۋىچىلىققا رۇخسەت قىلدى

تَبَهْرَجَ تِ الْمَرْأَةُ ياساندى، تاراندى

تَبَوَّلَ كىچىك تەرەت قىلدى

تَبْيان ئىپادىسى؛ چۈشەندۈرمەك؛ بايانات، خەۋەر، ئېلان

تَبِيع جـ **تِباع و تَبائِعُ و أَتْبُعَةٌ جج أَتابِعُ و أَتابِيعُ** ئەگەشكۈچى؛ ھىمايە قىلغۇچى، شاگىرت

تَبَيَّنَ الشَّيْءُ تەكشۈردى؛ مۇئەييەنلەشتۈردى

تَبَيَّنَ الشَّيْءُ ھەققىي ئەھۋال ئاشكارلاندى

تَبْيِيض ئاقارماق

تَتابَعَ ت الْأَشْياءُ تۇتاشتۇردى؛ ئۇدا، ئۈزلۈكسىز

تَتابُع ئۈزۈلمەسلىك، ئۇدا، توختاۋسىز

تَتار تاتار

تَتالٍ ئۈزلۈكسىز

تَتالَى تِ الْأُمُورُ ئۈزلۈكسىز ئالغا ئىلگىرىلىدى

تَتَبَّعَ الْأَمْرَ مەلۇم ئىشنىڭ راۋاجلىنىشىنى ئىنچىكىلىك بىلەن تەتقىق قىلدى

تَتَبُّع ئىز قوغلىماق؛ قوغلىماق

تَتَر تاتار

تَتَرَّبَ الشَّيْءُ تۆپراقلا ئايلاندى، چاڭ-تۈزانلارنى يۇقتۇردى

تَتَرَّحَ غەم، ئەندىشە

تَتَرَّقَ بايلىقلار تۈرمۈش كەچۈردى

تَتَرِّيّ تاتارلىق

تَتَلْمَذَ لَهُ ئوقۇغۇچى بولدى؛ ئۇستاز تۇتتى

تَتَلْمَذَ عَلَى الْمُعَلِّمِ ئۇستازدىن ئۇگەندى

تَتَوَّجَ تاج كىيدى

تَثاءَبَ تەكشۈردى؛ چارلىدى؛ ئەسنىدى

تَثَبَّتَ مِنَ الْأَمْرِ مەلۇم ئىشنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىدى؛ ئايدىڭلاشتۇردى

تَثَبَّتَ فى الْأَمْرِ قەتئىي ئىشەندى؛ ئېھتىياتچانلىق بىلەن ئىش قىلدى

تَثَبُّت قەتئىي ئىشەنمەك؛ ئىسپاتلىماق

تَثَقَّبَ ئۇلاندى؛ تېشىلدى

تَثَقَّفَ تەربىيە قوبۇل قىلدى؛ مەدەنىيەتلىك بولدى

تَثْقِيف تەربىيىلەنمەك؛ تەربىيىلىمەك

تَثَلَّمَ الشَّيْءُ ساپ بولدى

تَثْلِيج سۇۋۇماق، مۇزلىماق

تَثَنَّى الشَّيْءُ قاتلىدى؛ پۇرلىدى

تَثَنَّى فى مَشْيِهِ چايقالدى؛ ئىرغىلىدى

تَجادَلَ الشَّخْصانِ فى الْأَمْرِ ئۆز-ئارا مۇنازىرە قىلىشتى؛ تالاشتى

تَجاذَبَ الْقَوْمُ الشَّيْءَ ئەكسىچە، تەتۇرىسىچە؛ ئۆز-ئارا تارتىشتى

تَجاذَبَ أَطْرافَ الْحَدِيثِ پاراڭ، سۆھبەت قىلدى

تِجارَة سودا، تىجارەت، ئېلىم-سېتىم

تِجارِيّ سودىنىڭ، تىجارەتنىڭ

تَجانَّ سارالڭ بولۇۋالدى

تَجَانَبَ هُ مۇكۇندى، يوشۇرۇندى

تَجاهَ كَذا ... نىڭ قارشى تەرىپىدە بولدى

تَجاهَلَ الْأَمْرَ مەيلى؛ بولۇشىدىن قەتئىينەزەر

تَجاوَزَ الْمَوْضِعَ ھالقىپ كەتتى، ئېشىپ كەتتى

تَجاوَزَ عَنْهُ مەغپىرەت قىلدى؛ كەچىلىك قىلدى

تَجاوُز ئېشىپ كېتىش

تَجَبَّرَ مۇستەبىت بولدى

تَجَبَّرَ الْعَظْمُ سۆڭىكى ئەسلىگە كەلدى

تَجَبَّرَ الْمَرِيضُ بىمار ساقايدى

تَجَبَّلَ تاغقا چىقتى

تَجَبَّنَ قېيىق ئۇيۇتتى

تَجَبَّهَ بىرلىك سەپ بولۇپ بىرىكتى

تَجَدَّبَ الْمَكانُ قورغاق بولدى؛ چۆللۈككە ئايلاندى؛ قاقاسلىققا ئايلاندى

تَجَدَّبَ هُ يوق ھېس قىلدى

تَجَدَّدَ الشَّيْءُ يېڭىلىدى؛ يېڭىۋاشتىن باشلىدى

تَجْدِيد ئىسلاھات، يېڭىلاش

تَجَدَّلَ يەرگە دۇمىلاپ چۈشتى، يىقىلدى

تَجَدْوَلَ جەدۋەل سىزدى؛ رەسىم سىزدى

تَجْدِيد يېڭىلىنىش؛ يېڭىۋاشتىن

تَجْدِيدِيّ قايتىدىن ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلگەن؛ يېڭىلانغان

تَجْدِيف ج تَجادِيفُ پالاق ئۇرۇش

تَجْذِير يىلتىز تارتماق؛ يىلتىزدىن يۇلماق

تَجَرَ ـُ تَجْرًا و تِجارَةً سودا بىلەن شۇغۇللانماق؛ سودا، سودا-

سېتىق

تَجَرَّأَ عَلَى الْأَمْرِ جۈرئەت قىلدى

تَجَرَّبَ سىنالدى؛ سىناقنى قوبۇل قىلدى

تَجْرِبَة ج تَجارِبُ سىناق، تەجرىبە

تَجَرْثَمَ يىغىلدى، بىرلەشتى؛ ئېگىز جايدىن چۈشتى

تَجَرَّحَ ئېغىر جاراھەتلەندى

تَجَرَّدَ لِلْأَمْرِ قول سېلىپ قىلدى؛ ئىنچىكىلىك بىلەن قىلدى

تَجَرُّد قىزىقماسلىق، ئادىل

تَجَرَّعَ الْماءَ بىر يۇتۇم بىر يۇتۇم-دىن ئىچتى

تَجَرَّعَ الْغَيْظَ ئاچچىقىنى ئىچىگە يۇتتى

تَجَرَّفَ الشَّيْءَ تارىلدى

تَجَرَّمَ عَلَيْهِ جىنايەتچىنى سوتلىدى

تَجْرِيب سىناق

تَجْرِيبِيّ سىنالغان، تەجرىبىدىن ئۆتكەن

تَجْرِيد تۈك چۈشۈرمەك؛ چۈۋۈماق؛ چاقماق

تَجْرِيد مِنَ الشَّيْءِ سويماق

تَجْرِيدَة يىراققا يۈرۈش قىلغۇچى قىسىم

تَجَزَّأَ الشَّيْءُ ئايرىدى؛ پارچىلارغا بۆلدى

تَجَزَّأَ بِالشَّيْءِ قانائەتلەندۈردى

تَجْزِئَة بۆلمەك، ئايرىماق

تَجَسَّدَ الشَّيْءُ گەۋدىلەندى، كونكرېت-لاشتۇردى

تَجَسُّد گەۋدىلەنمەك، بىر گەۋدە بولماق

تَجَسَّسَ چارلىدى، تەكشۈردى

تَجَسَّسَ عَلَى الْخَبَرِ سۈرۈشتە قىلدى

تَجَسُّس رازۋېدكا قىلماق؛ جاسۇس-لۇق

تَجَسَّمَ شەكىللەندى، ... ھالەتكە ئىگە بولدى، كونكىرېتلاش-تۇردى

تَجَسَّمَ الشَّيْءُ فِى الْعَيْنِ تەسەۋۋۇر قىلدى، پەرەز قىلدى

تَجَشَّأَ كېكىردى

تَجَشُّع ئاچ كۆزلۈك قىلدى

تَجْعِيد قۇرۇق

تِجْفاف قۇرۇتماق

تَجَلٍّ ، التَّجَلِّي، كۆرسەتمەك؛ كۆرۈنمەك

تَجَلْبَبَ ئۇزۇن مايكا كىيىۋالدى؛ قوي تېرىسىنى يېپىنچاقلىدى

تَجَلَّدَ چىداملىق بولدى

تَجَلَّدَ عَنْهُ سەۋرچانلىق قىلدى

تَجَلُّد قېتىرقىنىپ؛ سەۋرچانلىق روھى

تَجَلَّى الْأَمْرُ ئېنىق ئىپادىلەندى

تِ الشَّمْسُ قۇياش كۆرۈندى (بۇلۇت قاتلىمىدىن)

تَجْلِيد توڭلاتماق؛ مۇزلىماق

تَجَمْجَمَ كېكەچلىدى؛ دۇدۇقلىدى

تَجَمَّدَ قاتتىق بولدى؛ قاتتى؛ ئۆيۈدى؛ مۇز تۇتتى

تَجَمُّد مۇزلىماق، ئۆيۈماق

تَجَمَّرَ الْقَوْمُ بىرىكتى

تَجَمَّعَ الْقَوْمُ بىرىكتى؛ ئورتاقلاشتى

تَجَمَّعَ الْمُتَفَرِّقُ يېڭىۋاشتىن بىرىكتى

تَجَمَّلَ گۈزەللەشتۈردى؛ بېزىدى

تَجَمَّمَ الْنَبْتُ دەل-دەرەخلەر بۇك باراقسانلاشتى

تَجَمْهَرَ الْقَوْمُ توپلاشتى، ئۆيۈشتى

تَجْمِيد توڭلاتماق

تَجْمِيش كۆلدۈرۈش

تَجْمِيل گۈزەللەشتۈرمەك؛ بېزەش

تَجْمِيلِيّ بېزەشكە ئالاقىدار؛ گۈزەللەشتۈرمەك

تَجَنَّبَ هُ يوشۇرۇندى

تَجَنَّدَ الرَّجُلُ ھەربىي مەجبۇرىيەت ئۆتىدى

تَجَنَّدَ لِلْأَمْرِ تىرىشتى، كۈچ ئۇلىدى

تَجَنَّسَ بِالْجِنْسِيَّةِ الْفُلانِيَّةِ ... بىلەن بىرلەشتى، ... نىڭ دۆلەت تەۋەلىكىگە كىردى

تَجَنَّنَ نېرۋىسى نورمالسىز بولۇپ قالدى؛ نېرۋىسى قالايمىقان بولۇپ قالدى

تَجْنِيد ئەسكەرلىككە قاتناشماق؛ ئارمىيىگە كىرىشكە سەپەرۋەر قىلماق

تَجَهَّزَ لِلْأَمْرِ ھازىرلاندى، تەييارلىق قىلدى؛ زاپاس ماتېريال تەييارلىدى

تَجْوال سەرگەردانلىق

تَجَوَّعَ ئاچلىققا بەرداشلىق بەردى

تَجَوَّفَ الشَّيْءُ قۇرۇقدىلىپ قالدى

تَجَوَّفَ الشَّيْءَ ئىچكى قىسمىغا كىردى

تَجَوَّل سەرگۈزەشتە

تَجَوْهَر شامالدا قالغان شەيئىي

تَجْوِيد ئۈزگەرتمەك، ياخشىلىماق؛ قۇرئاننى ئۆلچەملىك ئوقۇماق

تَجْوِيف ج تَجاوِيفُ تۆشۈك كولىماق، ئازگال قازماق؛ تۆشۈك؛ كۆز؛ ئويمان يەر

تَحابَّ الْقَوْمُ يېقىنلاشتى؛ سۆيۈشتى

تَحادَبَ الرَّجُلُ دۇمچەك بولۇپ قالدى

تَحادَثَ الْقَوْمُ سۆھبەتلەشتى، پاراڭلاشتى

تَحارَبَ الْقَوْمُ ئۇرۇش باشلىدى؛ ئۇرۇش قوزغىدى

تَحازَنَ غەم، ئەندىشە قىلدى

تَحاسَدَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ھەسەت قىلىشتى

تَحاشَدَا الْقَوْمُ يىغىلدى

تَحاشَى الشَّيْءَ أَو عَنْهُ ئايرىلدى؛ يوشۇرۇندى

تَحاقَدَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ئۆچ كۆردى؛ نەپرەتلەندى

تَحالَكَ ئۆزئارا سۈركەلدى

تَحاكَمَ الْقَوْمُ إِلَى الْحَاكِمِ سوتلاشتى

تَحالَقَ الْقَوْمُ ئىتتىپاقداش بولۇپ ئۇيۇشتى

تَحالَفَ ئىتتىپاقداش

تَحامَلَ ھامماللا بولدى

تَحامَلَ عَلَيْهِ فِى الْأَمْرِ أَو بِالْأَمْرِ ئۇستىگە ئېلىشقا مەجبۇرلىدى

تَحامَلَ عَلَيْهِ بوزەك بولدى

تَحامَلَ الزَّمانُ عَنْهُ تەلىيى كاج بولدى

تَحامَىٰ هُ يوشۇرۇندى؛ دالدىغا ئالدى

تَحاوَرَ الْقَوْمُ سۆزلەشتى، پاراڭلاشتى

تَحايَدَ بىر تەرەپتە تۇردى، بىتەرەپلىك قىلدى

تَحايُل بوزەك قىلماق؛ ئالدىماق

تَحَبَّبَ إِلَيْهِ مۇھەببەت ئىزھار قىلدى؛ دوستلۇقنى ئىپادىلىدى

تَحَبَّرَ گۈزەللەشتۈردى، بېزىدى

تَحَبَّسَ فِى الْكَلامِ كېكەچ بولۇپ قالدى

تَحْتَ... ... ئاستىدا

تَحْتانِىّ ئۈنىڭدىن قالسا، ئىككىنچى

تَحَتَّمَ الشَّيْءُ عَلَيْهِ مۇقەررەرلەشتى؛ لازىم بولدى

تَحَجَّبَ يوقىدى، غايىب بولدى

تَحَجَّجَ بِالْأَمْرِ ... بىلەن ئىسپاتلىدى، ئاقلىدى

تَحَجَّرَ الشَّيْءُ تاشقاتما بولۇپ قالدى، تاشقا ئايلاندى؛ ھاكۆڭپ قىپ تۇرۇپ قالدى

تَحَجَّرَ الْمَكانُ تاشلىققا ئايلاندى

تَحَجُّر تاشقاتما، تاشقا ئايلىنىش

تَحَدٍ «التَّحَدِى» خىرىس قىلماق

تَحَدَّثَ عَنِ الشَّيْءِ مۇزاكىرىلەشتى؛ مۇنازىرە قىلىشتى، ئېيتىشتى

تَحَدَّدَ بەلگىلەندى

تَحَدَّرَ باشلاندى

تَحَدَّرَ الدَّمْعُ ياش تۆكتى؛ ياش ئاقتى

تَحَدُّر قىڭغىيىش

تَحَدَّسَ تاك تىڭلىدى، سۈرۈشتە

قىلدى (خەۋەرنى)

تَحَدَّى مۇسابىقە ئېلان قىلدى؛ مۇسابىقىلەشتى

تَحَدَّى الرَّجُلُ جەڭ ئېلان قىلدى

تَحْدِيث زامانىۋىلاشماق

تَحْدِيد بېكىتمەك، چەك-چېگرا، چەكلىمە

تَحَذَّرَ مِنْهُ پەخەس بولدى، ئېھتىيات قىلدى؛ ھازىرلىق قىلدى

تَحْذِير ئېھتىيات قىلماق؛ ھازىرلىق قىلماق

تَحَرٍّ ج **تَحَرِّيات** دەلىل-ئىسپات توپلىماق؛ تەكشۈرمەك (دىلو)

تَحَرَّجَ جىددىيلەشتى

تَحَرَّجَ مِنَ الشَّيْءِ ئۆزىنى چەتكە ئالدى

تَحَرَّرَ ئازادلىققا ئېرىشتى؛ قويۇپ بېرىلدى؛ ئەركىن ئادەمگە ئايلاندى

تَحَرُّر ئازاد بولماق؛ ئەركىنلىككە ئېرىشمەك

تَحَرُّرِيّ ئازادلىق

تَحَرَّزَ مِنْهُ ئالدىنى ئالدى، مۇداپىئەلەندى

تَحَرَّسَ مِنْهُ قوغداندى

تَحَرَّضَ قۇتراتتى؛ ئۆگەتتى

تَحَرَّقَ تۇزۇلدى

تَحَرَّقَ عَنْهُ خالىدى، مايىل بولدى

تَحَرَّقَ ئوت ياقتى؛ كۆيدى؛ ئارزۇ-ئۇمىدى كۆچەيدى

تَحَرَّكَ الشَّيْءُ تىنچسىزلاندى

تَحَرَّمَ چەكلەندى، قانۇنسىز بولدى

تَحَرَّمَ بِهِ ... بىلەن قوغدانداى؛ قوغدىشىغا ئېرىشتى

تَحَرَّمَ مِنْهُ بِحُرْمَةٍ ئۇنىڭ قوغدىشىغا ئېرىشتى

تَحَرَّى الْأَمْرَ تەكشۈردى؛ ئاقتۇردى

تَحْرِيج الْأَرْضِ زېمىننى كۆكەرتتى؛ كۆچەت تېكىپ ئورمان بەرپا قىلدى

تَحْرِير ئازاد قىلماق، قويۇپ بەرمەك؛ تەھرىرلىمەك

تَحْرِيرِيّ يازما، تەھرىرلەنگەن

تَحْرِيش كۆكەرتمەك؛ ئورمان بەرپا قىلماق

تَحْرِيفِيّ شوۋىنىزملىقنىڭ

التَّحْرِيفِيَّة شوۋىنىزم

تَحْرِيم چەكلىمەك

تَحَزَّبَ الْقَوْمُ پارتىيە-گۇرۇھ بولۇپ ئۆيۇشتى

تَحَزَّبَ لَهُ قوغدىدى، يارىدەم بەردى؛ ئۇنىڭ قوللىغۇچىسى ياكى بىر پارتىيىلىك بولدى

تَحَزَّبَ الْقَوْمُ عَلَيْهِ ئۆز-ئارا ھەمكارلاشتى

تَحَزُّب يۇزەكى قاراش

تَحَزُّبِيّ گۇرۇھۋازلىق

تَحَزَّقَ يىغدى، تارتتى

تَحَزَّمَ بەل باغلىدى؛ ئىراده باغلىدى

تَحَزَّمَ لِلْأَمْرِ ياخشى تەييارلىق قىلدى

تَحَزَّنَ ھەسرەتلەندى؛ غەم قىلدى؛ غەم-ئەندىشە قىلدى

تَحَزَّنَ عَلَيْهِ أَو لِلْأَمْرِ تەزىيە بىلدۇردى، ماتەم تۇتتى

تَحَسَّبَ چۈشەنمەكچى بولدى؛ ئامال تېپىپ چۈشەندۇردى؛ ياستۇققا يۆلەندى

تَحَسَّرَ عَلَيْهِ تەزىيە بىلدۇردى، ماتەم تۇتتى

تَحَسَّرَ تِ الْمَرْأَةُ ئاياللارنىڭ يۈزىنى گۈچۈق قويدى

تَحَسَّسَ الْخَبَرَ تىڭتىكىلدى، خەۋەر-نى سۈرۈشتۈردى

تَحَسَّسَ الشَّيْءَ كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىدى، ئىنچىكە قاردى

تَحَسَّنَ بارا-بارا ياخشىلاندى؛ بەزەدى، پەردازلىدى

تَحَسَّنَ تْ صِحَّتُهُ سالامەتلىكى بارا-بارا ياخشىلاندى

تَحْسِين ياخشىلىنىش؛ بەزىمەك

تَحَشَّقَ جۇل-جۇل كىيىم كىيدى

تَحَشَّى مِنَ الشَّيْءِ ئايرىلدى

تَحَصَّلَ الشَّيْءُ ئىسپاتلاندى؛ مەركەزلەشتۈردى؛ يېغىلدى

تَحَصَّلَ مِنَ الشَّيْءِ كَذا تاللىدى؛ ئىلغىدى

تَحَصَّلَ عَلَى الشَّيْءِ مول ھوسۇل ئالدى؛ قولغا كەلتۈردى

تَحَصَّنَ ...نى قورغان قىلدى، ئىستىھكام ئارقىلىق قوغدىدى

تَحَصَّنَ بِالْحِصْنِ ئىستىھكامدا قوغدىدى

تَحَصَّنَ تِ الْمَرْأَةُ ئېپىستىنى ساقلىدى

تَحْصِيل ئۆگەنمەك؛ ئىنتىلمەك؛ ئېرىشمەك، توپلىماق

تَحْصِين قوغدىنىش تەدبىرى

تَحَضَّرَ شەھەردە ئولتۇراقلاشتى

تَحَضَّرَ الْبَدَوِيُّ كۆچمەن چارۋىچىلار مەدەنىيەتلىك بولدى

تَحَضُّر مەدەنىيەت سەۋىيىسى

تَحْضِير تەييارلانماق، ھازىرلانماق؛ زاپاس

تَحْضِيرِيّ تەييارلىق قىلغان؛ ھازىرلانغان

تَحَطَّمَ الشَّيْءُ چېقىۋېتىلدى، ئىزدۇبتىلدى؛ مەجۇبتىلدى

تَحْطِيم بۇزۇۋېتىش؛ كۆكۈم-تالقان قىلماق؛ ۋەيران قىلماق

تُحَفَّة ج تُحَف سوۋغات؛ قىممەتلىك بۇيۇم؛ سۈيۈنچە

تَحَفَّزَ لِلْعَمَل ھەركەت قىلىشقا

تەييارلاندى

تَحَفَّظَ عَنْهُ أو مِنْهُ پەخەس بولدى، ئېھتىيات قىلدى؛ قوغداندى؛ ئالدىن تەييارلىق قىلدى

تَحَفَّظَ بالشَّيْءِ كۆڭۈل بۆلدى، غەمخورلۇق قىلدى، ھېسداشلىق قىلدى

تَحَفُّظ ئېھتىيات قىلماق؛ پەخەس بولماق؛ ھوشيار تۇرماق

تَحَفُّظِيّ ئېھتىيات قىلماق؛ ئالدىن تەييارلىق قىلماق، تەييارلىقى بار

تَحَفَّى فى الشَّيْءِ تىرىشتى

تَحَفَّى لَهُ قىزغىن مۇئامىلە قىلدى

تَحَقَّدَ عَلَى فُلانٍ نەپرەتلەندى، غەزەپلەندى، ئۆچمەنلىك قىلدى

تَحَقَّقَ الْخَبَرُ خەۋەر راستقا ئايلاندى

تَحَقَّقَ الأَمْرَ ئىسپاتلىدى؛ ھەقىقىي ئوبرازىنى چۈشەندۈردى

تَحَقُّق مۇئەييەنلەشتۈرمەك؛ ئىزاھلىماق؛ چوڭقۇرلاشتۇرماق

تَحْقِير كۆزگە ئىلماسلىق؛ كەمسىتىش؛ تۆۋەن كۆرمەك

تَحْقِيق ئەملىيلەشتۈرمەك؛ ئىشقا ئاشۇرماق؛ تەكشۈرمەك

تَحْقِيق قَضائِيّ سۈرۈشتە قىلماق؛ سۈرۈشتۈرمەك؛ تەپتىش قىلماق

تَحَكَّرَ الشَّيْءَ مەخسۇس ساتتى؛ ئايرىم ئېگىلىۋالدى

تَحَكَّرَ عَلَيْهِ نەپرەتلەندى، ئۆچمەنلىك قىلدى؛ پۇشايمان قىلدى

تَحَكَّكَ بِهِ سۈركىلىش پەيدا بولدى

تَحَكَّمَ فى الأَمْرِ تىزگىنلىدى، كونترول قىلدى

تَحَكُّم تىزگىنلىمەك، كونترول قىلماق، ئىدارە قىلماق؛ ئۆز بېشىمچىلىق قىلماق، ھاكىم مۇتلەق

تَحْكِيم رېپېرى؛ ھۆكۈم قىلماق؛ داۋالماق، ساقايتماق

تَحَلَّبَ ئاقتى؛ ئاجىرتىپ چىقاردى

تَحَلَّبَ فَمُهُ شۆلگەي ئاقتى

تَحَلَّبَ تْ عَيْنُهُ يېشى ئاقتى

تَحِلَّة ئالاھىدە كەچۈرۈم قىلماق

تَحَلَّق دۆگىلەك بولماق، يۇمىلاق بولماق؛ چۆرىدەپ ئولتۇرماق

تَحَلَّق حَوْلَهُ ... نىڭ ئەتراپىدا ئولتۇردى

تَحَلَّلَ مِنْ يَمِينِهِ چۈشتى، قەسەمنى بۇزدى

تَحَلَّلَ مِنَ الْمَسْؤُولِيَّةِ مەسئۇلىيەتتىن قاچتى؛ مەسئۇلىيەتتىن ۋاز كەچتى

تَحَلُّل ھەل قىلىش؛ سىغدۇرماق؛ تۇركۈملەپ تەھلىل قىلماق

تَحَلَّمَ ئېھتىلام بولدى؛ سىپىرما قويۇپ بەردى، چۈشىدە ئېھتىلام بولدى

تَحَلَّى تاتلىق نەرسە بايقىدى

تَحَلَّى بِ الْمَرْأَةُ ئاياللار پەرداز قىلدى؛ زىننەت بۇيۇملارنى تاقىدى

تَحَلَّى بِما لَيْسَ فِيهِ ... قىلىپ كۆرسەتتى؛ ... قىياپەتكە كىرىۋالدى

تَحْلِيف قەسەم قىلدۇرماق، ۋەدە ئالماق

تَحْلِيل تەھلىل قىلماق، مۇلاھىزە قىلماق

تَحْلِيل كِيماوِيّ خىمىيىلىك ئانالىز

تَحْلِيل نَفْسانِيّ پىسخولوگىيىلىك ئانالىز

تَحْلِيلِيّ تەھلىللەنگەن

تَحَمْحَمَ الْحِصانُ ئات كىشنىدى

تَحَمَّرَ قىزىلدا بويىدى؛ لەۋ بويىقىنى سۈردى

تَحَمَّصَ اللَّحْمُ پىشۇردى؛ قاقلىدى

تَحَمَّلَ الرَّجُلُ سەۋرچانلىق قىلدى؛ بەرداشلىق بەردى، چىدىدى

تَحَمَّلَ الْأَمْرَ سەۋر تاقەت قىلدى

تَحَمَّلَ الْقَوْمُ ھەربىكەتلەندۇردى؛ سەپەر قىلدى

تَحَمَّمَ يۇيۇندى؛ مۇنچىغا كىردى

تَحْمِيل ئۈستىگە ئالماق؛ ھاۋالە قىلماق؛ كۆتۈرە ئالماق

تَحْنان ئىچ ئاغرىتماق؛ خەيرخاھلىق قىلماق

تَحَوَّجَ ئىزدىدى (لازىملىق نەرسىلەرنى)

تَحَوَّلَ ئۆزگەرتتى

تَحَوَّلَ عَنْهُ ئايرىلدى

تَحَوُّل ئۆزگەرتكۈچ، ئۆزگەرمەك؛ ئۆزگەرتمەك

تَحْوِيطَة تام، توساق

تَحْوِيل ئالماشماق؛ يۆتكىمەك؛ پۇل تاپشۇرماق؛ چەك، ئۆزگەرتمەك؛ ئۆزگىرىش

تَحِيَّة تەبرىكلىمەك، ھال سورىماق؛ ھۆرمەت بىلدۇرمەك

تَحَيَّرَ تەسلىكتە قالدى

تَحَيَّرَ الْماءُ سۇ ئېقىنى راۋان بولمىدى

تَحَيُّر رەسۋا بولۇش، خىجىللىقتا قېلىش

تَحَيَّزَ إِلَى الْقَوْمِ أو لِلْقَوْمِ مايىل بولدى

تَحَيُّز يۇزەكى؛ يۇزەكى قاراش

تَحَيَّنَ الْفُرْصَةَ أو الْوَقْتَ پۇرسەت-

تىن پايدىلاندى، ۋەزىيەتتىن پايدىلاندى

تَحَيَّنَ الشَّيْءَ پۇرسەت كۈتتى

تَخّ ـُ تَخًّا و ثُخُوخًا الْعَجِينُ ئۆرلەتمەك؛ ئۇنغا سۇ قوشماق؛ يۇمشىتىش

تَخَّ الطِّينُ لايغا سۇ قوشتى

تَخابَثَ رەزىل ئىشلارنى قىلدى؛ يامان ئىشلارنى قىلدى

تَخابَرَ الشَّخْصانِ ئۇقتۇرۇش قىلدى؛ خەۋەرلەندۈردى

تَخادَعَ ئالدانغان بولۇۋالدى

تَخادَعَ الشَّخْصانِ ئۆز-ئارا ئالداندى

تَخاذَلَ الْقَوْمُ بىر-بىرىدىن ۋاز كەچتى

تَخاذَلَ تِ الرِّجْلُ ماغدۇرسىزلاندى

تَخارَجَ عَنْ حَقِّ ھوقۇقىدىن ۋاز كەچتى

تَخارَجَ الشُّرَكاءُ ئۆز-ئارا تەڭ بۆلۈشتى

تَخاصَرَ بېلىنى تىرەپ تۇردى

تَخاصَمَ الْقَوْمُ ئۆز-ئارا مۇنازىرە-لەشتى، گەپ تالاشتى

تَخاطَبَ الشَّخْصانِ پاراڭلاشتى، ئۇچۇر ئالماشتۇردى

تَخاطَرَ الْقَوْمُ عَلَى كَذا قىمار ئوينىدى

تَخامَرَ الْقَوْمُ ئۆز-ئارا تىل بىرىكتۈردى

تَخَبَّأَ مِنْهُ يوشۇرۇندى، مۆكۈندى

تَخَبَّرَ الْأَمْرَ پىششىق بىلدى؛ شەيئىلەرنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىنى بىلدى

تَخَبَّرَ هُ سۈرۈشتە قىلدى

تَخَبَّطَ الشَّيْءَ بِرِجْلِهِ كۆچەپ دەسسىدى

تَخَبَّطَ تِ الْبِلادُ قالايمىقانچىلىق يۈز بەردى؛ توپىلاڭ قىلدى، قوزغىلاڭ كۆتۈردى

تَخَبَّلَ قالايمىقانچىلىققا پاتتى

تَخَتَ تورۇسنى قۇراشتۇردى؛ تۆت تامنى تاختايلىدى

تَخْت جـ **ثُخُوت** ئورۇندۇق؛ دىۋان؛ كارىۋات؛ مۇزىكا ئانسامبىلى

تَخْدِير ناركوز قىلماق

تَخِذَ ـَ تَخْذًا هُ ئالماق

تَخَرَّبَ الْبَيْتُ ئۆرۈلدى

تَخَرَّصَ تۆھمەت قىلدى؛ ئويدۇردى

تَخَرَّصَ عَلَيْهِ يالغان سۆزلىدى، ئالدىدى

تَخَرُّص ئويدۇرما، تۆھمەت

تَخَرَّقَ الشَّيْءُ يىرتىلدى؛ ئايرىلدى

تَخَرَّقَ الْكَذِبَ ئويدۇردى؛ سۆز-چۆچەك قىلدى

تَخْرِيب بۇزغۇنچىلىق قىلماق؛ گۇمران قىلماق، ۋەيران قىلماق

تَخْرِيم تۆشۈك تەشمەك؛ كۆز ئاچماق

تَخْزِين ئامبارغا كىرگۈزمەك؛ ساقلىماق

تَخَشَّبَ ياغاچتەك قاتتىق بولدى؛ قاتتىق بولدى

تَخَشَّعَ تەبرىكلىدى؛ كەمتەر بولدى؛ بويسۇندى

تَخَشَّنَ جاپالىق تۇرمۇش كەچۈردى؛ گەپ-سۆزلىرى قوپال بولدى؛ قارا ئاشلىق ئىستېمال قىلدى؛ قاتتىق قۇرۇق نان يېدى

تَخْشِيبَة كەپە؛ ۋاقىتلىق تۇتۇپ تۇرۇش ئورنى

تَخَصَّصَ بِالشَّيْءِ مەخسۇس بىر جايغا ئىشلەتتى

تَخْصِيص بەلگىلىمەك؛ بېكىتمەك؛ ئالاھىدىلەشمەك

تَخْطِيط پىلان، قۇرۇلما؛ سىزىق سىزماق

تَخْفِيض باھاسىنى چۈشۈرمەك؛ ئازايتماق؛ تۆۋەنلىمەك

تَخْفِيف يېنىكلىمەك

تَخَلْخَلَ مِنْ مَكانِهِ تەۋرىدى، ئىرغالدى؛ بوشىدى

تَخَلْخَلَ تِ الْمَرْأَةُ پۇت قوشۇرىقى ناقىماق

تَخَلَّدَ مەڭگۈلۈك بولدى؛ نامى مەڭگۈ ئۆچمىدى

تَخَلَّصَ مِنْهُ قۇتۇلدى؛ قۇتقۇزۇلدى

تَخَلَّصَ مِنْ كَذا إِلى كَذا يۆتكەلدى؛ ئالماشتۇردى

تَخَلَّقَ قاتاردىن چۈشۈپ قالدى؛ قالاق بولۇپ قالدى

تَخَلَّقَ الْقَوْمَ ئۇلارنى ئارقىغا تاشلاپ قويدى

تَخَلَّقَ بِأَخْلاقِ كَذا مەلۇم كىشىلەرنىڭ مىجەز-خاراكتېرىنى ئىگىلىدى

تَخَلَّقَ بِغَيْرِ خُلُقِهِ مەلۇم ئادەمنىڭ مىجەز-خۇلقىنى دوردى

تَخَلَّلَ الْقَوْمُ ئارىلىقىغا قىستۇرۇلدى

تَخَلَّلَ الشَّيْءُ فِي الشَّيْءِ ئۆتتى؛ سىڭىپ كىردى

تَخَلَّى يالغۇز تۇردى

تَخَلَّى عَنْهُ أَو مِنْهُ ۋاز كەچتى؛ تاشلىۋەتتى

تَخَلَّى لِلْأَمْرِ مەلۇم ئىشنى باش چۆكۈرۈپ قىلدى

تَخْلِيَة قويۇپ بەرمەك

تَخْلِيص قۇتقۇزماق؛ بالا-قازادىن قۇتۇلماق؛ تاللىماق

تَخْلِيط ئارىلاشما؛ قالايمىقان

تَخَمَ ـُ تَخْمًا هُ چېگرا ئايرماق؛ چېگرا بەلگىلىمەك

تَخِمَ ـَ تَخَمًا تويۇنۇپ كەتمەك؛ قۇرساق ئىسىلمەك؛ ھەزىم ناچارلىقىغا گىرىپتار بولماق

ثَخْم جـ ثُخُوم دۆلەت چېگراسى؛ چېگرا يول بەلگىسى

ثَخَمَة جـ ثَخَم ئاشقازان يارىسى بولماق؛ تويۇنماق؛ ھەزىم قىلىشى ناچار

تَخَمَّرَ ماسكا تاقىدى

تَخَمَّرَ الْعَجِينُ ئېچىتتى

تَخْمِير ئېچىتماق

تَخْمِير الْخُمُورِ ھاراق ئېچىتماق

تَخْمِين ئۆلچىمەك

تَخَوَّفَ قورقۇتى

تَخْوِيف قورقۇتماق؛ تەھدىت سالماق

تَخَيَّبَ مەغلۇپ بولدى؛ ئۈمىدسىزلەندى

تَخَيَّرَهُ تاللىدى

تَخَيُّر تاللاش

تَخَيَّلَ الشَّيْءَ پەرەز قىلدى، تەسەۋۋۇر قىلدى

تَخَيَّلَ فِيهِ الْخَيْرَ ئىستىقبالىنى ياخشى دەپ پەرەز قىلدى؛ پەرەز قىلماق؛ تەسەۋۋۇر قىلماق

تَخَيُّل خام-خىيال، تەسەۋۋۇر

تَخَيُّلِيّ ئويلىغان

تَخَيَّمَ بارگاھ قۇردى؛ يىلتىز تارتتى

تَدَاخَلَ تەڭشىدى، خاتالاشتى

تَدَاخُل ئارىلاشتى

تَدَارَكَ الْقَوْمُ بىر-بىرىنى قوغلىدى

تَدَارَكَ الشَّيْءَ يېتىشۋالدى

تَدَارَكَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ ...نى تۈزەتتى

تَدَانَى الْقَوْمُ ئۆز-ئارا يېقىنلاشتى

تَدَاوُل يوللىماق، راۋان بولماق

بِالتَّدَاوُل نۆۋەتلىشىپ؛ نۆۋەت بويىچە؛ تەرتىپ بويىچە

تَدَاوَلَ الشَّيْءَ داۋىم ئىشلىتىلدى؛ راۋان بولدى

تَدَاوَلَ الْأَمْرَ مەسلىھەتلەشتى؛ كېلىشتى؛ سۆھبەت ئۆتكۈزدى

تَدَاوَلَتْهُ الْأَلْسُنُ ئېغىزدىن تارقالدى؛ تارقالدى

تَدَاوَلَتِ الْأَيْدِي الشَّيْءَ قول بىلەن يەتكۈزدى

تَدَايَنَ ئۆز-ئارا قەرز ئالدى

تَدَبَّرَ الْأَمْرَ أَوْ فِيهِ پىكىر يۈرگۈزدى؛ ئويلاندى

تَدْبِير ئۇرۇنلاشتۇردى، باشقۇردى، بىر تەرەپ قىلدى؛ ئامال، ئۇسۇل، تەدبىر

تَدَثَّرَ پۈركىندى؛ يايدى، ئورىدى

تَدَثَّرَ بِالدِّثَارِ پالاز ياپتى

تَدَحْدَرَ دومىلاتتى

تَدَحْرَجَ الشَّيْءُ دومىلاتتى

تَدَخَّلَ كىرگۈزدى

تَدَخَّلَ فِي الْأَمْرِ .تەخشىدى؛ ئارىلاش-
تى؛ مۇداخىلە قىلدى؛ قول تىقتى

تَدَخُّل ئارىلاشماق

تَدْخِين تاماكا چەكمەك؛ تاس چىقار-
ماق

تَدَرَّبَ عَلَى الشَّيْءِ أو فِيهِ أو بِهِ پىششىق مەشىق قىلدى

تَدَرَّعَ ساۋۇت، دۇبۇلغا كىيدى.

تَدَرَّنَ ئۆپكە كېسىلى بولدى

تَدْرِيب تربىيە؛ تەربىيىلىمەك

تَدْرِيجِيّ پەيدىنپەي

تَدْرِيجِيًّا تەدرىجىي

تَدْرِيز الْجُرُوحِ يارا ئېغىزى پۈتمەك

تَدْرِيس ئوقۇغۇچىلىق قىلماق؛ ئوقۇتۇش

تَدَسَّى إِلَى كَذا سىڭدى؛ شۇڭغۇدى

تَدْشِين ئېچىلىش مۇراسىمى؛ سۇغا چۈشۈش مۇراسىمى

تَدْفِئَة ئىسىتماق، ئىللىتماق؛ پار

تَدَفَّقَ الْماءُ ئۆركەشلىدى؛ ئاقتى

تَدَفُّق ئۆركەشلىمەك؛ ئاقماق

تَدَلَّعَ ئەركە نائىناق بولدى؛ باشباش-
تاق بولدى

تَدَلُّع ئەركە نائىناق؛ باشباشتاق

تَدَلَّلَ ئويناندى؛ ئەركىلىدى

تَدَلَّلَ تِ الْمَرْأَةُ عَلَى زَوْجِها ئەركىنائىناق بولدى؛ ئۆزىنى بازارغا سالدى

تَدَلُّل ئەركىنائىناق؛ ئۆزىنى بازارغا سالماق

تَدْلِيس ئالدىماق

تَدْلِيك سىلىماق؛ ئۇۋۇلىماق

تَدْلِيل ئىسپاتلىماق؛ ئىسپات، دەلىل

تَدْمُر تەدمۇر خارابىسى

تَدْمِير بۇزغۇنچىلىق قىلماق، ۋەيران قىلماق

تَدَنَّسَ ثَوْبُهُ بۇلغىدى

تَدَنَّسَ الشَّرَفُ نامىغا داغ تەككۈزدى

تَدَنَّى يېقىنلاشتى؛ (باھاسى) چۈشۈپ كەتتى

تَدْنِيس مەينەت قىلىۋېتىش

تَدَهَّنَ ماي سۈرتتى

تَدَهْوَرَ يامانلاشتى، ئوسالللاشتى، چېكىندى؛ سۈپىتى ئۆزگەردى

تَدَهْوُر يامانلاشماق، ناچارلاشماق؛ سۈپىتى ئۆزگەرمەك

تَدْوِير ئايلانماق، چۆرگىلىمەك

تَدْوِيل يەتكۈزمەك؛ ئاققۇزماق؛ تورلاشماق؛ خەلىقئارالاشماق

تَدَيَّنَ بِكَذا دىنى ئېتىقادقا ئىگە بولدى

تَدَيُّن دىنى ئىتىقاد؛ ئىشەنمەك؛ ساداقەت

تَذابَحَ الْقَوْمُ ئۆز-ئارا قىرغىنچىلىق قىلىشتى

تَذاكَرَ الْقَوْمُ فِى الْأَمْرِ ئورتاقلاشتى؛ كېلىشىمنامە تۈزدى؛ ئورتاق مۇزاكىرە قىلدى

تَذاكَرَ الشَّيْءَ بىرلىكتە ئويلىدى؛ بىرگە تەكرار قىلدى

تَذاهَلَ عَنِ الْأَمْرِ ئۇنتۇغاق بولۇۋال-دى

تَذَبْذَبَ الشَّيْءُ تولغىدى، ئەگىدى

تَذَبْذُب چايقىماق؛ تەۋرىمەك

تَذَرَّى الْجَبَلَ تاغقا ياماشتى

تَذَرَّى بِهِ مەلۇم نەرسە بىلەن يۇشۇر-دى

تَذْكار ئەسلىتىدىغان ئادەم ياكى ماددا؛ خاتىرە بۇيۇم، خاتىرە

تَذْكارِىّ خاتىرە قىلغان

تَذَكُّر ئەسته تۇتماق؛ خاتىرلىمەك

تَذْكِرَة جـ تَذاكِرُ بىلەت؛ كىرىش بىلىتى؛ كارتوچكا؛ ئۇقتۇرۇش ؛ ئەسلىتىدىغان ئادەم ياكى شەيئى؛ خاتىرە بۇيۇم

تَذْكِير ئويلىماق، ئەسلىمەك

تَذَلَّلَ لَهُ كەمتەر بولدى؛ تىز پۈكتى

تَذَمَّرَ الرَّجُلُ نارازى بولدى؛ غۇدۇر-دى

تَذَوَّقَ الشَّيْءَ تېتىدى

تَذْوِيب ئېرىمەك

تَذْيِيل قۇشۇمچە مۇنەدىجە؛ تۈلۈق-لىماق

تَرَّ- تَرًّا و ثُرُورًا الْعَظْمُ سۆڭەك سۇنماق

تَرَّ تَرارَةً الرَّجُلُ سەمرىدى

تَراعَى ئۆز-ئارا قاراشتى

تَراعَى فِى الْمِرْآةِ ئەينەككە قارىدى

تَراعَى لَهُ كَذا فِى الْأَمْرِ كۆرۈندى؛ پەيدا بولدى؛ بارلىققا كەلدى

تُراب جـ أَتْرِبَة و تِرْبان لاي، لاتقا؛ تۇپراق

تَرابَطَ ئۆز-ئارا ئالاقىلەشتى؛ ئۇيۇشتى

تَرابَطَ مَعَهُ كېلىشتى؛ دېيىشتى

تَرابُط ئۆز-ئارا ئالاقىلاشمەك؛ ئىتتىپاقلاشماق

تُرابِىّ تۇپراقنىڭ؛ لاينىڭ

تُراث مىراس؛ مىراس بۇيۇمى

التُّراث الْأَدَبِىّ ئەدەبىي مىراس

التُّراث الْإِنْسانِىّ ئىنسانىيەتنىڭ مىراسى

تَراجَعَ الْقَوْمُ قايتۇردى؛ چېكىندى

تَراجُع قايتا-قايتا سۆزلىمەك؛ تەكرار سۆزلىمەك؛ چېكىنمەك

ترمس

چايدان

تميمة

تىلتۇمار

تخت

كارۋات

تابوت ــ تاۋۇت

تنّورة

يوپكا

تبّان

كالته لىشتان

تاج

تاج، خانتاجى

ترس

قالقان

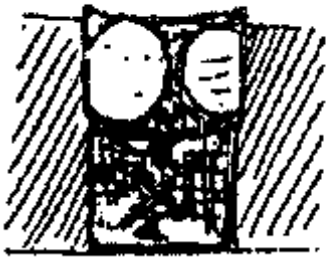

تنّور

ئوچاق، مەش

تفّاح ــ ئالما

تيل ــ كەندىر

توبج

گۈل تاجى

توت ــ لۈجمە

ترغتة

پاختەك

تمساح ــ تىمسالە

تَراحَمَ الْقَوْمُ مېهربانلىق قىلدى؛ ئۆز-ئارا غەمخورلۇق قىلىشتى

تَراخٍ بوشماق؛ ئاجىزلىماق؛ هارماق

تَراخُوما تراخوما

تَراخَى عَنْهُ ئايرىلدى

تَراخَى عَنِ الْأَمْرِ بوشىدى؛ ئاستىلىدى؛ يۇمشىدى

تَرَأَّدَ (ياشانغانلار) تىترىدى؛ (شامال) توختىمىدى

تَرادَفَ الرَّجُلانِ ئۆزئارا ياردەم بەردى؛ ئۆزلۈكسىز كەلدى

تَرادَفَ تِ الْكَلِماتُ مەنىداش سۆز بولدى

تَرادُفُ الْكَلامِ مەنىداش سۆز

تَرّاس جـ تَرّاسَة قالقان ياسىغۇچى

تِراسَة قالقان ياساش كەسپى

تَراشَقَ الْقَوْمُ بِالسَّهْمِ ئۆزئارا تاشلىدى

تَراصَّ الْقَوْمُ زىچ بولدى؛ بىرىكتى؛ زىچ ئولتۇراقلاشتى

تَراصَّ تِ الْأَشْياءُ زىچ بىرلەشتى

تَراضٍ «التَّراضِي» ئۆزئارا رازى بولماق

تَراضَ الرَّجُلانِ الشَّيْءَ ... غا قارىتا رازى بولدى

تَرافَأَ الْقَوْمُ عَلَى الْأَمْرِ ئۆزئارا قوللىماق؛ ئۆزئارا ياردەم بەرمەك

تَرافَعَ الْمُتَخاصِمانِ إِلَى الْقاضِي ئەرز قىلدى؛ شىكايەت قىلدى

تَرافَعَ الْمُحامِي عَنِ الْمُتَّهَمِ ئاقلىدى

تَرافَقَ الرَّجُلانِ ئۆزئارا هەمراه بولۇشتى

تَراكَبَ الشَّيْءُ دۆۋىلىدى

تَراكُب تەكرارلانماق؛ قاتلىماق

تَراكَزَ ... نى مەركەز قىلدى؛ مەركەزلەشتى

تَراكُز مەركەزداش؛ كۆچۈلداش

تَراكَضَ الْقَوْمُ بىرلىكتە چاپتى؛ مۇسابىقىلەشتى

تَراكَمَ الشَّيْءُ دۆۋىلىدى؛ تەكرارلىدى؛ توپلىدى

تَراكُم توپلىماق؛ يىغماق

تَراكِي قىرغاقتا يېقىنلاشتى

تِرام ئېلېكتراۋوز

تَرامَى الْقَوْمُ ئۆزئارا ئېتىشتى

تَرامَى عَلَيْهِ ... نىڭ ئايىغىغا باش قويدى

تَرامَى أَمْرُهُ إِلَى كَذا ئارقىسىغا سۈردى؛ چېكىندۈردى

تَرامَى إِلَيْهِ الْخَبَرُ يەتكۈزدى

تَرانْزِيت چېگرا بېجى، تاموژنا بېجى

تَرانْزِيسْتَر يېرىم ئۆتكۈزگۈچ

تَراهَبَ الْقَوْمُ ئۆزئارا قورقۇشتى

تَراهَنَ الْقَوْمُ ئۇزئارا قىمار ئويناشتى

تَراوَحَ الرَّجُلانِ الْأَمْرَ نۆۋەتلىشىپ قىلدى

تَراوَحَ عَلَى الشَّيْءِ ئۇزئارا ئالماشتۇردى؛ نۆۋەتلەشتۇردى

تَراوَحَ تِ الْأَيّامُ كۈنلەر ئالماشتى

تَراوَضَ الْقَوْمُ باھا چۈشۈردى؛ مۇسابىقىلەشتى

تَرَأَّى كۆرۈندى

تَرَّبَ الشَّيْءَ چاك-توزان قوندى

تَرِبَ ـَـ تَرَبًا الْمَكانُ چاك-توزان قونماق

تَرِبَ تِ الرِّيْحُ توپلىق بولدى

تِرْب جـ أَتْراب رەقىب؛ ئوخشاش ياشتىكىلەر؛ ئوخشاش دەۋردىكى ئادەم؛ ساۋاقداش، ئىشداش

تَرْباء توپا

تِرْباس تاقاق

تُرْبَة جـ تُرَب تۇپراق، لاي، قەبرىستانلىق؛ قەبرە

تَرْبَسَ الْبابَ تاقاق؛ ئىلگۈچ

تَرَبَّصَ ساقلىدى

تَرَبَّصَ بِهِ پىستۇرما قۇردى

تَرَبَّعَ فى جُلُوسِهِ چاراز قۇرۇپ ئولتۇردى

تَرَبَّقَ هُ بوينىنى سوزدى

تَرْبَوِيّ ماتارىپىنىڭ؛ ماتارىپ تەۋەلىكى

تَرَبّى الْوَلَدُ ئۆسۈپ يېتىلدى؛ ئۆستى؛ تەربىيە قوبۇل قىلدى، تەربىيىلەندى

تَرْبِيَة تەربىيىلەش؛ ئوقۇتماق؛ باقماق؛ قارىماق

تَرْبِيع كۋادراتلاش

تَرْبِيعَة جـ تَرابِيعُ تۆت چاسا، رامكا

تَرْبِيعِيّ تۆت چاسا

تِرَة ئەتكەسچى، قانۇنسىز ھەركەت؛ قىساس ئالماق

تَرَتَّبَ الشَّيْءُ رەتلىك بولدى؛ رەتلىك بولدى

تَرَتَّبَ عَلَى الْأَمْرِ ... دىن قۇزغىدى

تَرَتَّبَ عَلَيْهِ أَنْ يَفْعَلَ كَذا چوقۇم قىلدى

تَرْتَرَ الشَّيْءَ ئىرغالخلاتتى، پولاڭخلاتتى؛ سىلكىدى

تَرْتِيب ئۇرۇنلاشتۇرماق؛ رەتلىمەك، تەرتىپلىك

تَرْتِيب مُتَوازٍ تىزماق

تَرْتِيبِيّ تەرتىپلىك، رەتلىك

تَرْتِيل مەدھىيە ناخشىسى ئېيتماق؛ ناخشا ئېيتماق

تَرْتِيلَة جـ تَراتِيلُ مەدھىيە ناخشىسى

تَرَجَ ـُـ تَرْجًا يوشۇرۇنغان

تَرِجَ ـَـ تَرَجًا الرَّجُلُ سەزگۈسى

ناھايىتى ياخشى

تَرَجَّحَ الشَّيْءُ تولغىدى؛ چايقىدى

تَرَجَّحَ بِهِ الأَرْجُوحَةُ ئىلەڭگۈچ ئۇچتى

تَرَجَّحَ الرَّأْيُ عِنْدَهُ ئۇستۈنلۈكنى ئىگىلىدى؛ پىكىرى ئۇستۈن تۇردى

تَرَجْرَجَ الشَّيْءُ تەۋرىمەك؛ ئەزمىلمەك؛ لۆمشىمەك؛ قىسىلدىماق

تَرَجَّلَ ئاتتىن چۈشمەك؛ ماشىنىدىن چۈشمەك؛ پىيادە ماڭماق

تَرَجَّلَ بِ الْمَرْأَةَ ئەرلىك

تَرْجَمَ الْكَلامَ أو عَنْهُ تەرجىمە قىلماق؛ تەرجىمان؛ چۈشەندۈرمەك

تَرْجَمَ الْكَلامَ ئىپادىلىمەك؛ بىلدۈرمەك؛ بايان قىلماق

تَرْجَمَ لَهُ تەزكىرە يازماق؛ تارىخ يازماق

تُرْجُمان جـ تَراجِمُ و تَراجِمَة تەرجىمان؛ چۈشەندۈرگۈچى

تَرْجَمَة جـ تَراجِمُ تەرجىمان

تَرْجَمَة إنْسانٍ أو الْحَياةِ مەلۇم ئادەمنىڭ تەرجىمىھالى، تەرجىمىھال

تَرَجَّى يېلىنىدى، يالۋۇردى

تَرَجَّى الشَّيْءَ ئۈمىد قىلدى، ئارزۇ قىلدى

تَرْجِيح بىر يېنى ئېغىر كېلىش

تَرْجِيع قايتۇرماق؛ تەكرارلىماق

تَرَحَ ـَ جارالھەتلەندۈردى؛ غەم-ئەندىشىگە سالىدى

تَرَح جـ أتْراح غەم

تَرِحَ ـَ تَرَحًا غەم - غۇسە

تَرْحاب كۆتۈۋېلىش؛ قارشى ئېلىش

تَرَحَّبَ بِهِ كۆتۈۋالدى؛ قارشى ئالدى

تَرَحَّلَ سايالھەت، سەيلە-سايالھەت قىلدى

تَرَحَّلَ عَنِ الْمَكانِ ئايرىلدى؛ سىرتقا چىقتى

تَرَحَّمَ عَلَيْهِ مېھرىبانلىق قىلدى؛ خۇدانىڭ ئۇنىڭغا شەپقەت قىلىشىنى تىلىدى

تَرَحَّى بىر دۆۋە قىلدى

تَرْحِيب قارشى ئالماق

تَرْحِيل يۆتكىمەك؛ توشۇماق

تَرْحِيل الْحِساباتِ ھېساب قىلماق؛ ھېساب ئۆتكۈزمەك

تَرَخَ ـَ تَرْخًا قان قۇيماق

تَرَخَّشَ ئالاقزادە بولدى

تَرَخَّصَ فِى الأَمْرِ ئوڭۇشلۇق بىجىردى

تَرَخَّصَ لَهُ بِكَذا رۇخسەت قىلدى

تَرَدًّا ناچارلاشماق

تَرْداد قايتا-قايتا؛ دائىم

تَرَدَّدَ الشَّيْءُ قايتا-قايتا بولدى؛ تەكرار بولدى؛ تۇراقسىز بولدى

تَرَدَّدَ فِي الْأَمْرِ ئىككىلەندى

تَرَدَّدَ إِلَى الْمَكَانِ دائىم باردى؛ دائىم زىيارەت قىلدى

تَرَدَّدَ فِي الْكَلَامِ تىلىنى چاينىدى

تَرَدُّد ئىككىلەنمەك

تَرَدَّى كىيىم كىيدى

تَرَدَّى فِي كَذَا پاتتى؛ كىردى

تَرَدَّى أَهْمِيَّةً كُبْرَى زور ئەھمىيەتكە ئىگە بولدى

تَرَزَ ـِـ و تَرِزَ ـَـ تَرْزًا الشَّيْءُ مۇستەھكەم بولماق، قاتتىقلاشماق

تَرَزَّنَ كەسكىنلەشتى؛ ئېغىر، تىنچ

تَرَزَّنَ فِي الْأَمْرِ ئىھتىياتچانلىق بىلەن؛ سالماقلىق بىلەن ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلدى

تَرَسَ هُ مەلۇم ئادەمنى قالقان قىلدى

تُرْس ج أَتْراس و تِراس و تِرَسَة و تُرُوس قالقان

تِرْس ج تُرُوس (چاقمىنىڭ) كىچىك چاق

تَرْسانَة ھەربىي قورال - ياراغ زاۋۇتى؛ پاراخوت ياساش زاۋۇتى

تَرَسَّبَ چۆكمە

تَرْسَخانَة ھەربىي قورال - ياراغ زاۋۇتى؛ ئامبىرى؛ پاراخوت ياساش زاۋۇتى

تَرَسَّلَ خەت يازدى؛ تىلى (راۋان)

تَرَسَّلَ فِي الْقِراءَةِ أَو الْكَلامِ ئاستا ئوقۇدى ياكى سۆزلىدى

تَرَسَّمَ خەرىتە تۈزدى

تَرَسَّمَ خُطَّةً پىلان تۈزدى

تَرَسَّمَ الْآثارَ ئىز قوغلىدى

تَرَسَّمَ لِلْقَواعِدِ پرىنسىپقا رىئايە قىلدى

تَرَسَّمَ خُطاهُ ... قەدىمىدىن كېيىن چاڭ-توزان كۆتۈرۈلدى

تَرَسَّمَ الْمَنْزِلَ ئۆينىڭ رەسىمىگە قارىدى

تَرَسَّمَ الشَّيْءَ ئەسلىدى، ئەسته تۇتتى

تَرْسِيَة عَلَى الْعَطاءِ ئۆلچەمگە يەتمەك

تَرِشَ ـَـ تَرَشًا الرَّجُلُ خاراكتېرى ناچار؛ مىجەزى ئوسال

تَرَشَّحَ الْماءُ سىڭدى؛ ئاقتى

تَرَشَّحَ لِلْأَمْرِ مەلۇم ئىشنى قىلىدىغان سالاھىيەتكە ئىگە بولدى

تَرَشَّحَ لِلِانْتِخابِ نام بىلەن قاتناشماق؛ تونۇشتۇردى

تَرَشَّحَ الْإِناءُ بِما فِيهِ سىڭدى

تَرَشَّقَ الشَّيْءَ ئەمدى

تَرْشِيح تونۇشتۇرماق؛ نامدىن پايدىلانماق

تَرَصَ الْمِيزانَ تەڭ ئېكولوگىيەلىك

تَرْصَ ـُ تَراصَةً الشَّيْءُ تۇزۇلمەك

تَرَصَّدَ هُ أو لَهُ پىستىرما قۇردى

تَرَصَّعَ تِ الْأَشْياءُ ... ئۇستىگە دۆۋىلەنمەك

تَرْصِيدُ الدَّفاتِرِ ھېسابنى ئېنىق ئىشلىمەك

تَرَضَّضَ چېقىلدى؛ ئەزدى

تَرْضِيع باقماق؛ ئىمىتمەك

تَرَضَّ الرَّجُلَ رازىلىقىغا ۋە خۇشال لىقىغا ئېرىشتى

تَرْضِيَة تۆلىمەك؛ تولۇقلىماق

تَرِعَ ـَ تَرَعًا الْإِناءُ تولماق

تَرْعَة جـ تُرَع قانال؛ ئۆستەك

تَرَعْرَعَ الْوَلَدُ چوڭ بولدى؛ ئۆسۈپ يېتىلدى

تَرَعَّمَ لۆمۈلدىدى

تِرْغَلٌ پاختەك

تِرْغَلٌ ة بىر پاختەك

تَرَّفَ هُ ئەركە بولدى

تَرَّفَ ثُهُ النِّعْمَةُ تۇرمۇشى رىتىمسىز بولدى

تَرَف بایاشات؛ ئىسىل؛ ئالىي

تَرِفَ ـَ تَرَفًا بایاشات تۇرمۇش كەچۈرمەك

تَرِفَ النَّباتُ ئۆسۈملۈك سۈيى كۆپ بولدى

تُرْفَة جـ تُرَف ئالىي؛ ئىسىل؛ باي

تَرَقَّض تەرسا؛ كاج

تَرَقَّضَ جاھىل، كاج، تەرسا

تَرَقَّعَ عَنِ الشَّيْءِ ئالىيجاناب بولدى

تَرَقُّع كۆزگە ئىلمىدى؛ ھاكاۋۇر لۇق قىلدى

تَرَقَّلَ كۆرەڭلەپ ماڭدى؛ غادىيىپ ماڭدى

تَرَقَّهَ تۇرمۇشى ئازادە بولدى

تَرْقِيه عَنِ النَّفْسِ كۆڭۈل ئېچىش

تَرَقٍّ ئۆرلىمەك؛ ئىلگىرىلىمەك؛ تەرەققىي قىلماق

تَرَقَّبَ هُ ساقلىدى؛ ئۈمىد قىلدى، كۈتتى

تَرَقُّب ئارزۇ

تَرَقْرَقَ النَّجْمُ مىكرو نۇر تارقاتتى؛ پىلىلداپ نۇر تارقاتتى

تَرَقْرَقَ تِ الْعَيْنُ بِالدُّمُوعِ ئىسسىق ياشلىرى چاناقتا تولدى

تَرَقْرَقَ السَّائِلُ راۋان بولدى

تَرَقْرَقَ الدَّمْعُ فِى الْعَيْنِ ئاچچىق ياش

تَرَقْرَقَ السَّرابُ پىلىلداپ نۇر چىقارماق

تَرَقَّصَ تەۋرەندى؛ تولغىدى

تَرَقَّصَ تِ الْأَرْضُ يەر شەكلى تەكشى بولمىدى

تَرَقَّطَ كىر، مەينەت بولدى

تَرْقُوَة ج تَراقٍ و تَرائِقُ ئوشۇق

تَرَقَّى ئىلگىرىلىدى؛ يۇقىرى كۆتۈرۈلدى

تَرْقِيَة ياخشىلاندى، ئۆزگەردى؛ يۇقىرى كۆتۈرۈلدى

تَرْقِيد النَّباتِ ئۆسۈملۈك باغچىسى

تَرْقِيد الْبَيْضِ ئۇۋا تىزماق؛ تۇخۇم دىن چىقارماق

تَرْقِيدَة يېڭى بىخ، يۇمران بىخ

تَرْقِيدَة الزَّرعِ تولۇقلاپ تېرىماق

تَرْقِيم چېكىت قويماق؛ بەلگە قويماق؛ نۇمۇر قويماق

تَرْقِيمِيّ بەلگە بار

تَرَكَ ـُـ تَرْكًا و تِرْكانًا هُ أو الشَّيْءَ ۋاز كەچمەك، تاشلىماق

تَرَكَ مالاً قالدۇردى، قالدۇرۇپ قويدى

تَرَكَ الشَّيْءَ رەت قىلدى؛ قوبۇل قىلمىدى

تَرْك ۋاز كەچمەك

تُرْك ج أَتْراك تۈرك، تۈركلەر

تَرَكَّبَ الشَّيْءُ مِنْ كَذا ... دىن تەركىب تاپتى، ... دىن قۇرۇلدى

تَرَكَّبَ الشَّيْءُ دۇۋىلىدى

تَرِكَة مىراس، مىراس بۇيۇملار

تِرْكَة مىراس

تَرَكَّزَ عَلَى الْأَمْرِ مەركەزلەشتى؛ زىچ

تُرْكِسْتان تۈركىستان

تُرْكُمان تۈركمەنىستان جۇمھۇرىيىتى

تُرْكِي تۈركىيەلىك؛ تۈرك

تُرْكِيا تۈركىيە

تَرْكِيب قۇراشتۇرما؛ قۇرماق

تَرْكِيز مەركەزلەشتۈرمەك؛ ئۇيۇشماق

تُرْمُبَة سۇ پومپىسى، تۈرۈبا؛ ئوتتىن قۇتقۇزۇش ماشىنىسى؛ سۇ تاپانچىسى؛ شپىرىس

تَرَمَّدَ توزاندا قاپلىنىپ قالدى

تَرَمَّزَ ياخشى تەييارلىق قىلدى

تِرْمُس ج تَرامِسُ چايدان

تَرَمَّلَ الرَّجُلُ بويتاق قالدى

تَرَمَّلَ تِ الْمَرْأَةُ تۇل قالدى

تَرَمُّل الزَّوْجَةِ تۇل قالدى

تَرَمَّمَ الشَّيْءَ دائىم رېمونت قىلدى

تِرْمُوسْتات تېمپېراتۇرا مۇقىملاشتۇرغۇچ

تِرْمُوغَراف تېمپېراتۇرا خاتىرىلەش ئۇسكۇنىسى

تِرْمُومِتْر تېرمومېتىر
تَرْمِيد الْمَوْتَى كۆيدۈرمەك؛ ئوتتا دەپنە قىلماق
تَرْمِيق قوپال ئىشلەش
تَرْمِيم رېمونت قىلماق؛ ئوڭشالماق
تَرْمِيمات رېمونتچىلىق خىزمىتى؛ ياخشىلاش خىزمىتى
تَرَنَّحَ دەلدەڭشىپ ماڭدى
تَرَنَّمَ ناخشا ئېيتتى
تَرْنِيمَة مەدھىيە ناخشىسى
تَرِهَ ـَ تَرَهًا بىكار تەلەپ
تَرَهَّبَ ئۆيدىن چىقتى؛ راھىب بولدى
تَرَهَّبَ هُ قورقۇتتى؛ تەھدىت سالدى
تُرَّهَة قۇرۇق گەپ، تۇتۇرۇقسىز گەپ-سۆزلەر
تَرَهَّقَ ئىنچىكە بولدى
تَرَهَّلَ بوشاش
تَرَهُّل پۇشايمان
تَرَوٍّ «التَّرَوِّي» پىكىر يۈرگۈزمەك
تِرْوِتْوار پىيادىلەر يولى
تَرَوَّحَ الْماءُ سېسىق پۇراقتا كۆڭلى ئېلىشتى
تَرَوَّحَ بِالْمِرْوَحَةِ يەلپۈندى
تِرُوسْت تروست
تَرْوِلِي ئېلېكتروۋوز؛ رېلىسسىز پويىز
تَرَوَّمَ بِهِ مەسخىرە قىلدى
تَرَوَّى مِنَ الْماءِ توشقۇزدى
تَرْوِيَة سۇ بەرمەك، سۇغارماق
تَرْوِيج تۇنۇشتۇرماق
تَرْوِيح شامالدىماق؛ دەم ئالماق
تَرْوِيحَة تاراۋى
تِرْياق تەرياق (زەھەر قايتۇرۇش دورىسى)
تَرَيَّبَ بِهِ گۇمانلاندى
تَرَيَّبَ مِنْهُ قورقۇتتى
تَرَيَّثَ ئاستا، ئاستا بولدى
تَرِيج كۆچلۈك
تَرِّيسَة سۇ تۇگمىنى
تَرَيَّشَ ئىگىلىك تىكلىدى؛ بېيىدى
تَرِيص تۇزىتىلگەن
تَرَيَّقَ يېزىغا چۈشتى
تَرِيقَة ئېيىلەنمەك
تَرِيكَة قېرى قىز
تَرَيَّهَ السَّرابُ ئېزىتقۇ
تَزاجَرَ الْقَوْمُ عَنْ كَذا ئۆزئارا چەكلەش
تَزامَحَ الْقَوْمُ ئۆزئارا قىستالماق
تَزَأَرَ الْأَسَدُ شىر ھۆۋۈلىدى
تَزاوَجَ توي قىلماق
تَزاوَرَ الْقَوْمُ ئۆزئارا زىيارەت قىلدى

تَزَايَدَ پەيدىنپەي ئاشتى
تَزَايَلَ الْقَوْمُ ئايرىلدى؛ ئاچتى؛ ساقايدى
تَزَبَّبَ الْعِنَبُ ئۈزۈم قۇرۇتتى
تَزَجَّى بِهِ قانائەت قىلدى
تَزَحَّرَ ئاھ ئوردى
تَزَحْزَحَ عَنِ الْمَكانِ يۆتكەپ كەتتى
تَزَحَّفَ إِلَيْهِ ئىلگىرىلىدى
تَزَحْلَقَ دۇمىلاتتى؛ سىيرىلمى
تَزَحْلَقَ عَنِ الْمَكانِ تېيىلدى
تَزَحْلَقَ عَلَى الْمَكانِ ئولتۇرۇپ تېيىلدى
تَزَحْلُق تېيىلماق، مۇز تېيىلماق
تَزَخَّرَ الْبَحْرُ توستى
تَزَرَّى عَلَيْهِ عَمَلَهُ ئەيىبلىدى
تَزَعْزَعَ الشَّيْءُ ئىرغالمىدى؛ تەۋرەندى
تَزَعْزُع تولغىماق
تَزَعَّمَ رەھبەر بولدى؛ باشلىق بولدى
تَزَعَّمَ الْقَوْمَ رەھبەرلىك قىلدى؛ باشلىق بولدى
تَزَعَّمَ بَيْنَ النّاسِ ئۆسەك گەپ تارقاتتى
تَزَفَّرَ مايلىق يېمەكلىكلەرنى ئىستېمال قىلدى
تَزَلَّفَ الشَّيْءَ بۇلىدى
تَزْكَة خىزمەت سۇپىسى
تَزَكَّى سەدىقە بەردى
تَزَكَّى الزَّرْعُ گۈللەندى؛ ئاۋاتلاشتى
تَزْكِيَة تۇنۇشتۇردى؛ تازىلىدى؛ ئاقلىدى
تَزَلَّجَ تېيىلدى
تَزَلَّجَ عَلَى الشَّيْءِ ... ئۇستىدە تېيىلدى
تَزَلَّحَ الشَّيْءَ تېتىدى
تَزَلْزَلَ تِ الْأَرْضُ يەر تەۋرىدى
تَزَلَّطَ كىيىم سېلىۋەتتى
تَزَلَّفَ إِلَيْهِ يېقىن؛ يېقىنلاشتى
تَزَلَّفَ خۇشامەت قىلدى
تَزَلَّقَ تېيىلدى
تَزَلَّقَ عَلَى الْجَلِيدِ مۇز تېيىلماق
تَزَمَّتَ كەسكىن، جىددىي بولدى
تَزَمَّلَ بِالثَّوْبِ ياپقۇچنى ياپتى
تَزْمِير ئىسقىرتماق؛ نەي چالماق
تَزَنْبَرَ عَلَيْهِ مەغرۇر بولدى
تَزَنْتَرَ ئىرغالىلاپ ماڭدى؛ كۆرەڭلەپ ماڭدى
تَزَنْدَقَ ئىلاھقا چوقۇنمىدى
تَزَهَّدَ ئۆيدىن چىقتى؛ ئىستىقامەت قىلدى
تَزْهِير گۈل ئېچىلماق
تَزَوَّجَ اِمْرَأَةً أو بِها خوتۇن ئالدى

تَزَوَّدَ قوروق ئاشلىق ئېلىپ كەلدى

تَزَوَّدَ بِالشَّيْءِ ...بىلەن هازىرلاندى

تَزَوَّقَ ئېلىپ كەلدى؛ بېزەلدى

تَزَوَّى بۇلۇڭغا يوشۇرۇپ قويدى

تَزْوِير ئويدۇرۇپ چىقارماق

تَزْوِيق پەرداز بۇيۇمى؛ زىننەتلىمەك

تَزَيَّا كىيىم كىيدى

تَزَيَّدَ الشِّعْرُ باها ئۆرلىدى

تَزَيَّدَ فِي كَذا مۇبالىغە قىلدى

تَزَيُّد ئۆرلىدى؛ كۆپەيدى

تَزَيَّنَ رېمونت قىلدۇردى؛ پەرداز قىلدى؛ ساتىراشخانا

تَزَيِّي كىيىم كىيدى

تَزْيِيف ئويدۇرۇپ چىقتى

تَزْيِين بېزىدى، زىننەتلىدى

تَساءَلَ الْقَوْمُ ئۆزئارا سوئال سوردى

تَساءَلَ سوئال سوردى

تَسابَّ الْقَوْمُ تىللاشتى

تَسابَقَ الْقَوْمُ مۇسابىقىلەشتى

تَساتَلَ الْقَوْمُ قاتارلىشىپ ماڭدى

تَساجَلَ الْقَوْمُ مۇسابىقە؛ مۇسابىقىلەشتى؛ رىقابەت

تَساخَى مەرد؛ سېخى بولۇۋالدى

تَسارَّ الْقَوْمُ مەلۇم مەخپىيەتلىكنى ئاستا-ئاستا ئېيتتى

تَسارَعَ إِلَى الْأَمْرِ تېز؛ ئالدىراش بولدى

تَسافَحَ الرَّجُلُ و الْمَرْأَةُ پاھىشە قىلدى؛ زىنا قىلدى

تَساقَطَ ئارقا-ئارقىدىن تۆۋەنلىدى

تَساقَى الْقَوْمُ ئۆزئارا هاراقنا زورلىدى

تَساكَرَ مەست بولغان قىياپەتكە كىرىۋالدى

تَساكَنَ الْقَوْمُ فِي الدّار بىر ئۆيدە تۇردى

تَسَأَّلَ قەلەندەر بولدى

تَسالَمَ الْقَوْمُ چىقىشتى

تَسامَحَ فِي الْأَمْرِ ئۆزئارا يول قويۇشتى

تَسامَرَ الْقَوْمُ كېچىلىك سۆھبەت ئۆتكۈزدى

تَسامَى الْقَوْمُ شەرەپلىك؛ شان-شەرەپ قوغلاشتى

تَسانَدَ إِلَيْهِ تايانىدى

تَسانَدَ الْقَوْمُ عَلَى كَذا ئۆزئارا قوللىدى

تَساهَلَ كەڭچىلىك قىلدى

تَساوٍ باراۋەر

تَساوَقَ تِ الْماشِيَةُ توپلىشىپ ماڭدى

تَساوُق قاتارلىشىپ ماڭماق

التَساوُق و الإِنْسِجام ماسلاشماق؛ بىردەك

تَساوَلَ ئۆزئارا سوئال سوربدى
تَساوَمَ الْبائِعُ و الْمُشْتَرِى السِّلْعَةَ كېلىشىم باھا؛ باھا چۈشۈرمەك
تَساوَى الرَّجُلانِ أو الشَّيْئانِ فى الْأَمْرِ باراۋەر؛ ماس بولدى
تَسايَقَ الْقَوْمُ خەنجەر بىلەن ئۆلتۈردى
تَسايَلَ الْقَوْمُ ھەر تەرەپتىن؛ ھەر تەرەپتىن يىغىلدى
تَسايَلَ تِ الدُّمُوعُ كۆز يېشى بۇلاقتەك ئاقتى
تَسَبَّبَ سەۋەب ئىزدىدى
تَسَبَّبَ إِلَيْهِ مەلۇم سەۋەبتىك بولغانلىقىدىن
تَسَبَّبَ بِالْأَمْرِ ئىشنىك سەۋەبىگە ئايلاندى
تَسْبِحَة مەدھىيە ناخشىسى؛ مەدھىيە شېئىرى
تَسْبِيح ئىبادەت قىلغان ۋاقىتتىكى مەدھىيە ناخشىسى
تَسْبِيحَة ج تَسابِيحُ مەدھىيە ناخشىسى؛ مەدھىيە شېئىرى
تَسْبِيخ تاتلىق تۈيغۇ؛ شىرىن تۈيغۇ
تَسَتَّرَ يوشۇردى
تَسْجِيع قاپىيداش
تَسْجِيل خاتىرلىمەك؛ تىزىملىماق؛ نۇمۇر ئالماق
تَسْجِيل الصَّوْتِ ئۇن ئالماق

تَسَحْسَحَ الماءُ ئاقتى
تَسَحْلَبَ ئوغرىلىقچە تىكىۋەتتى؛ قېچىپ كەتتى
تَسَحَّرَ هُ ئالۋان-ياساق
تَسَخَّطَ هُ ئۇنى نارازى قىلدى؛ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ قويدى
تَسَخَّمَ عَلَيْهِ نەپرەتلىك قارىدى، نەپرەتلەندى، ئۆچ كۆردى
تَسَخَّمَ قارا قىلماق، قارايتماق؛ پاسكىنا قىلىۋەتتى
تَسَخَّنَ قىزىق بولۇپ قالدى
تَسَخَّى مەرد بولۇۋالدى
تَسَدَّجَ يالغانچىلىق؛ ئويدۇرمىچىلىق قىلدى
تَسَدَّى مىنمەك، ئولتۇردى
تَسْدِيد توغرىلىدى
تَسَرَّبَ السَّائِلُ سىڭدى؛ ئاقتى
تَسَرَّبَ الْخَبَرُ ئاقتى؛ تىكىۋەتتى؛ چۈشۈپ قالدى
تَسَرْبَلَ بِالسِّرْبالِ كىيىم كىيدى
تَسَرَّجَ يالغان گەپ قىلدى
تَسَرَّرَ توقال ئالدى
تَسَرَّطَ الشَّيْءَ يۇتتى
تَسَرَّعَ إِلَى الْأَمْرِ تېز، چاققان بولدى
تَسَرُّع جىددىي، تېز؛ ئالدىراش بولدى

تَسَرْوَلَ ئىشتان كىيدى
تَسَرِّي ئاشنا تۇتتى
تَسْرِيَة مۇزىكا؛ كۆڭۈل ئاچتى
تَسْرِيح الْجَيْشِ ھەربىيلىكتىن قايتۇردى
تَسْرِيحَة چېچىنى تارىدى
تَسَطَّحَ تۇز- تەكشى ياتتى
تَسَطَّرَ سىزىق سىزدى؛ كاتەكچە سىزدى
تَسَعَ ـَـ تَسْعًا الْقَوْمَ توققۇزىنچى بولۇپ قالدى
تَسَعَ الشَّيْءَ توققۇزدىن بىرى بولۇپ قالدى
تُسْع ج أَتْساع توققۇزدىن بىر
تِسْع توققۇز
تِسْعَ عَشْرَةَ ئون توققۇز
تَسَعَّرَ الشَّيْءُ كۆيدى، يالقۇنجىدى
تَسَعَّرَ تِ الْحَرْبُ ئۇرۇش ئوتى لاۋۇلىدى
تِسْعُونَ توقسان
تَسْعِير باھا بېكىتتى
تَسْعِيرة باھا بېكىتتى؛ باھا چەكلىمىسى
تَسْعِينات 90-يىللار
تِسْعِينِيَّات 90-يىللار
تَسَفَّلَ چۈشتى؛ ئۆزىنى ئەيىبلىدى
تَسَفْلَقَ عَلَيْهِ بىكار تاماق يېدى؛ ئاق ئاشلىق يېدى
تَسَقَّهَ نېرۋا تالالىرى قىسقاردى؛ ئەقلىي قابىلىيىتى تۆۋەنلىدى
تَسَقَّهَ تِ الرِّيحُ قالايمىقان بىلىنىدى
تَسَقَّطَ هُ قايتا-قايتا خاتالىق ئۆتكۈزدى
تَسَقَّطَ الْخَبَرَ خەۋەر ئۇقۇشتى
تَسَقَّفَ باش ئېپېسكوپ بولدى
تَسْكاب قويۇلماق؛ سىڭدۈردى
تَسَكْسَكَ إِلَيْهِ ئىلتىجا قىلدى، تىلىدى
تَسَكْسَكَ عَلَى أَقْدامِهِمْ قۇيرۇقىنى شىپالاپ ئۆتتى
تَسَكَّعَ لاغايلاپ يۈردى
تَسَكَّعَ فى أَمْرِهِ مەقسەتسىز
تَسَكَّعَ فى الظَّلامِ يوشۇرۇن ئىزدەندى
تِسْكِير الْعَيْنِ كۆزى ئاجىزلاشتى
تَسَلَّحَ قوراللاندى
تَسَلَّحَ بالشَّيْءِ ... بىلەن قوراللاندى
تَسَلَّخَ الْجِلْدُ تېرە تاشلىدى
تَسَلْسَلَ الْماءُ ئوك ئېقىم
تَسَلْسَلَ تِ الْأَفْكارُ أو الْحَوادِث ئۈزلۈكسىز؛ ئۈدا
تَسَلْسُلِيّ ئۈزلۈكسىز، ئۈدا؛ توختاۋسىز

تَسَلَّطَ عَلَيْهِ كونترول قىلدى؛ ھۆكۈمرانلىق قىلدى

تَسَلْطَنَ سۇلتان بولدى؛ ھاكىمۇتلەق بولدى

تَسَلَّفَ مِنْهُ باشقىلاردىن ئارىيەت ئالدى

تَسَلَّفَ الْمالَ پۇل ئارىيەت ئالدى

تَسَلَّقَ الحائِطَ أو عَلَيْهِ تامغا ياماشتى؛ چىقتى

تَسَلَّلَ تىكىلەتتى

تَسَلَّمَ الشَّيْءَ تاپشۇرۇۋالدى

تَسَلَّى ئىچ پۇشۇقىنى چىقاردى؛ ئويۇنچۇق؛ كۆڭۈل ئاچقۇ

تَسْلِيَة ئىچ پۇشۇقىنى چىقاردى؛ ئويۇنچۇق؛ كۆڭۈل ئاچقۇ

تَسْلِيم ھال سورىدى؛ قوبۇل قىلدى؛ قوشۇلدى؛ بويسۇندى، تەسلىم بولدى؛ رازى بولدى؛ ئېتىراپ قىلدى

تَسَمَّدَ ئوغۇتلىدى

تَسَمَّرَ مىخلىدى

تَسَمَّرَ فى مَكانِهِ ئۆز ئورنىدا تۇردى

تَسَمَّعَ هُ أو لَهُ أو إلَيْهِ دىققەت بىلەن ئاڭلىدى؛ زەن قويۇپ ئاڭلىدى

تَسَمَّمَ الرَّجُلُ زەھەرلەندى

تَسَمَّمَ الْجُرْحُ يارا ئېغىزى يىرىڭداپ قالدى؛ سۈيدۈكىدىن زەھەرلىنىش كېسىلى

تَسَمُّم زەھەرلەندى

تَسَمُّم بَوْلِيّ سۈيدۈكتىن زەھەرلىنىش كېسىلى

تَسَمُّم ذاتِيّ بەدەندىكى زەھەرلىك تەركىبلەر

تَسَمَّنَ سەمىرىپ كەتتى

تَسَمَّى دەپ ئاتالدى

تَسْمِيَة نام بېكىتمەك، ئىسىم بېكىتمەك، نامى

تَسَنَّمَ النّاقَةَ لوكىسىغا مىندى

تَسَنَّمَ الشَّيْءَ چىقتى؛ ياماشتى

تَسَنَّهَ الْخُبْزَ چىرىدى

تَسَنَّى الشَّيْءُ ئاسان، قولاي؛ تەييارلىق قىلدى

تَسَنَّى الرَّجُلَ ئۇنى خۇش قىلدى

تَسْنِين چىش چىقتى

تَسْنِين الشَّرائِعِ أو الْقانُونِ قانۇن تۈزمەك

تَسَهَّدَ ئۇيقۇسىزلىق

تَسَهَّلَ الْأَمْرُ ئاسانلاشتى

تَسْهِيلات قولاي؛ ياردەم بەردى؛ تولۇقلاپ بەردى

تَسَوَّخَ فى الطِّينِ لاي - لاتقىغا پاتتى

تَسَوَّدَ داھى بولدى

تَسَوَّرَ الْحائِطَ أو عَلَيْهِ پاسىل تامغا ياماشتى

تَسَوَّرَ تِ الْمَرْأَةُ السِّوارَ بىلەزۈك تاقىدى

تَسَوَّسَ الطَّعامُ يېمەكلىككە قۇرت چۈشتى

تَسَوَّقَ تىجارەت قىلدى

تَسَوَّكَ چىش چوتكىلىدى

تَسَوَّلَ تىلەندى؛ تىلەمچى

تَسْوِيَة رەتلىمەك؛ تۈزەشتۈرمەك؛ تەخشىمەك، پىشۈرماق

تَسْوِيدَة جـ تَساوِيدُ قولىيازما، قولىيازمىسى

تَسْيار ساياھەت، سەپەر

تَسَيَّفَ هُ خەنجەر بىلەن تۇغرىدى، چاندى

تَسْيِيح ئىبرىتمەك

تَشاءَمَ بِهِ يامانلىقنىڭ بېشارىتى دەپ بىلدى

تَشاءُم ئۈمىدسىزلەندى؛ يامانلىقنىڭ بېشارىتى

تَشابَكَ گىرەلەشكەن؛ مۈرەككەپ

تَشابَهَ الرَّجُلانِ أو الشَّيْئانِ تەسەۋۋۇر، پەرەز

تَشاتَمَ الْقَوْمُ تىللاشتى

تَشاجَّ الْقَوْمُ ئۇرۇشماق

تَشاجَرَ الْقَوْمُ ئۇرۇشتى، تالاش ـ تارتىش قىلدى

تَشاخَزَ الْقَوْمُ ئۇرۇشتى

تَشادَقَ تەۋرىدى؛ تولغىدى

تَشارَكَ الْقَوْمُ فى أَمْرٍ ئامىمۇئىلاشتى

تَشاغَلَ بالشَّيْءِ ئالدىراش؛ مەشغۇل بولدى

تَشاغَلَ عَنْهُ ...نى خالىدى

تَشاكَسَ الْقَوْمُ ئۇرۇشتى؛ مۇنازىرە قىلدى

تَشاكَى الْقَوْمُ بىر-بىرىگە دەرد تۆكتى

تَشامَخَ مەغرۇرلاندى

تَشامَخَ الشَّيْءُ ئېگىزلەتتى

تَشَبَّبَ ياشىرىپ قالدى

تَشَبَّثَ بِهِ قامىۋالدى؛ يېپىشىۋالدى

تَشَبَّثَ بِرَأْيِهِ ئۆز پىكرىدە چىڭ تۇردى

تَشَبَّطَ فى الشَّيْءِ چىڭ تۇتتى

تَشَبَّعَ بالشَّيْءِ تويۇندى، چىلىدى

تَشَبَّهَ بِهِ تەقلىد قىلدى؛ دوردى

تَشْبِيح قول ئىشارىتى قىلماق

تَشْبِيه جـ تَشابِيهُ تەقلىد قىلماق؛ مىسال كەلتۈرمەك

تَشَتَّتَ الشَّيْءُ تارقالدى، يايدى

تَشَتَّتَ الأَفْكارِ نېرۋىسى چېچىلاڭغۇ؛ كۆڭلى جايىدا بولماسلىق

تَشْتِيت يايماق

تَشَجَّبَ كۆڭلى بىسەرمجان

تَشَجَّبَ هُ ئەيىبلىدى

تَشَجَّعَ روھلاندى؛ باتۇر، جاسارەتلىك

تَشَجَّنَ الْأَمْرَ ئەسلىدى

تَشْجِير كۆكەرتمەك، كۆچەت تىكمەك، ئورمان بىنا قىلماق

تَشْجِيع ئىلھام بەرمەك، قوللاپ يارەم قىلماق

تَشْحِيم سىلىقلاش مېيى سۈركىمەك

تَشَخْبَطَ مەينەت قىلماق؛ ئىجبار-مىجبار يازماق

تَشَخَّصَ الْأَمْرُ كۆرۈندى؛ ئېنىق بولدى؛ ئايدىڭلاشتى

تَشْخِيصِيّ كومېدىيىلىك، كۈلكىلىك؛ دىئاگنوز

تَشَدَّدَ قاتتىقلاشتى

تَشَدَّقَ ئېغىزنى ئاچتى؛ ئېغىزنى ئېچىپ چاينىدى

تَشْدِيد كۈچلەنمەك، مۇستەھكەملىمەك؛ تەكىتلىمەك

تَشَذَّبَ الْعُودُ تېرە تاشلىدى

تَشَذَّبَ الْقَوْمُ تارقاق؛ چېچىلاڭغۇ؛ ئايرىلدى

تَشَذَّرَ الْقَوْمُ تارقىدى

تَشْذِيب پۈتمەك (دەرەخ شاخلىرىنى)

تَشَرَّبَ الثَّوْبُ الْعَرَقَ أو الصَّبْغَ سۈرمەك؛ قوبۇل قىلماق؛ چىلماق

تَشَرَّدَ سەرگەردان بولدى، ئاققۇن

تَشَرَّطَ يىرتتى

تَشَرَّطَ فِي الْعَمَلِ ماھىرلىق بىلەن ئىشلەتتى

تَشَرَّطَ عَلَيْهِ ئېغىر شەرت قويدى

تَشَرَّفَ شان-شەرەپكە ئېرىشتى؛ بەخت قۇچتى

تَشَرَّفَ بِالشَّيْءِ ...دىن پەخىرلەندى

تَشَرَّقَ شەرقلىشىش؛ شەرق يورىدى

تَشْرِيح ئاناتومىيە

تَشْرِيحِيّ ئاناتومىيىلىك

تَشْرِيع قانۇن تۈزمەك؛ قانۇن-پەرمان

التَّشْرِيع الدُّوَلِيّ خەلقئارا قانۇن

تَشْرِيعِيّ قانۇن تۈرغۇزۇش

تَشْرِيف نام، ئابروي؛ شان-شەرەپ

تَشْرِيفَة مۇراسىم؛ كۆرەك

تِشْرِين الْأَوَّل سۇرىيە كالېندارى 10-ئاي

تِشْرِين الثَّانِي سۇرىيە كالېندارى 11-ئاي

تَشْطِيب ياپىلاق قىلىپ تۈرغۇزماق

تَشْطِيب الْجِلْدِ تېرىسىنى تىلىۋەتمەك

تَشْطِيف پاكىزلىماق، يۇماق

تَشَظَّى كۆكۈم-تالقان قىلدى

تَشَعَّبَ الشَّيْءُ ئايرىم - ئايرىم بولدى

تَشَعَّبَ تِ الْآرَاءُ پىكىردىكى ئىختىلاپ

لاپ

تَشَعَّبَ النَّهْرُ دەريا ئېقىنلىرى

تَشَعَّبَ الْقَوْمُ ئادەم توپى تارقاقلاشتى

تَشَعَّثَ الشَّعْرُ چاچلىرى پاخپايدى

تَشَعَّبَ مِنَ الطَّعامِ ئازراق نەرسە يېدى

تَشَعَّبَ الْقَوْمُ ئادەملەر تارقالدى

تَشَعَّعَ النُّوْر نۇر چاچتى، پىلىلدىدى؛ چاچتى

تَشَعْلَقَ چاپلاشتى، ئوردى؛ قاپلىدى؛ يېپىشتى

تَشْغِيل ئەمگەك قىلىشقا مەجبۇرلىدى

الْحَبْس مَعَ التَّشْغِيل مۇددەتلىك قاماق جازاسى

تَشَقٍّ «التَّشَقِّي» باشقىلارنىڭ بەختسىزلىكىدىن خۇشال بولۇش

تَشَفَّعَ لَهُ أو فِيهِ إِلَى فُلانٍ كېلىشتۇردى، ياراشتۇردى

تَشَفَّى بِكَذا سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى

تَشَقَّقَ الشَّيْءُ يېرىلدى، ئاجرالدى

تَشَقَّقَ الْحَطَبُ ئوتۇن ياردى

تَشَقَّقَ تِ الْأَرْضُ يەر يېرىلدى

تَشَقْلَبَ موللاق ئاتتى

تَشَكَّرَ لَهُ رەھمەت ئېيتتى؛ تەشەككۇر بىلدۇردى

تَشَكَّكَ فِي الْأَمْرِ گۇمانلاندى؛ ئىشەنمىدى

تَشَكَّى مِنْ كَذا ئاغرىق ئازابى

تَشَكَّى إِلَيْهِ نارازى بولدى؛ ئاچچىقلاندى؛ چېچىلماق

تَشْكِيل ئۆزگىرىشچان؛ شەكىللەندى؛ تەشكىللىدى؛ قۇرۇلدى؛ بىرلەشتى؛ بىرىكتى

تَشْكِيلَة يۇرۇشلەشكەن نەرسە؛ مال بۇيۇمىلىك تۈرى؛ ھەرخىل نەرسىلەر

التَّشْكِيلاتُ فِي الْإِدارَةِ الْحُكُومِيَّةِ ھۆكۈمەت ئورۇنلىرىنىڭ كادىرلار خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇرۇشى

تَشْكِيلِيّ تەشكىلىي؛ ئوبرازچانلىق

تَشَلْبَنَ ئېسىل، سىپايە

تَشَمَّسَ ئاپتاپ ئۆتتى، ئىسسىق ئۆتۈپ كەتتى

تَشَمَّعَ شام سۇركىدى

تَشَمَّمَ الشَّيْءَ پۇراق؛ سېسىق؛ پۇرانتى

تَشَمَّمَ هُ پۇرىدى؛ دىماغقا ئۇرۇلدى

تَشَنَّجَ الْعَضْلُ أو الْجِلْدُ قورۇق؛ سىزىق؛ تارايدى؛ كىچىكلىدى

تَشَنَّجَ قورۇق باستى

تَشَنَّجَ پېيى تارتىشىش

تَشَهَّى الشَّيْءَ ئۈمىدسىزلەندى؛ ئۈمىد قىلدى؛ ...نى خۇشال بىلدى، ... بەھرىمان بولۇشنى خۇشاللىق دەپ بىلدى

تَشَوَّرَ خىجىل بولدى؛ نومۇس قىلدى

تَشَوَّشَ الْأَمْرُ عَلَيْهِ قالايمىقان قىلدى؛ پاتىپاراق قىلدى

تَشَوَّفَ مِنَ السَّطْحِ ئېگىزدىن قاردى

تَشَوَّفَ إِلَى الشَّيْءِ كۆزەتتى؛ تەكشۈردى؛ ئۆلچىدى

تَشَوَّقَ إِلَيْهِ ئۈمىد قىلدى؛ ئارزۇ قىلدى؛ سېغىندى

تَشَوَّنَ دۆت، كالۋا، قابىلىيەتسىز

تَشَوَّهَ شەكىلى ئۆزگەردى؛ ئەگرى-بۈگرى، بەتبەشىرە

تَشْوِيش قالايمىقانچىلىق؛ ئىختىلاپ؛ سىبلىس

تَشَيَّطَ الشَّيْءُ پىشۇردى

تَشَيَّطَنَ تىمىسقىلاپ يۈردى

تَشَيَّعَ شىئە مەزھىپىدە بولدى

تِشِيكُوسْلُوفاكِيا چېخوسلوۋاكىيە

تِشِيكِيّ چېخوسلوۋاكىيىنىڭ

تَشْيِيد قورۇلۇش؛ قۇرۇش، قۇراش-تۇرۇش

تَصَاءَى (چۈجىنىڭ) چۈكۈلدىشى

تَصَابَى بالىلارچە؛ بالىلىق؛ ئويۇنچى

تَصَابَى الْمَرْأَةَ ئاياللارنى ئازدۇردى

تَصَاحَبَ الْقَوْمُ ئۆزئارا دوستلاشتى

تَصَاخَبَ الْقَوْمَ ۋارقىراش-چۇرۇك قىلدى

تَصَادَقَ الشَّخْصانِ ئۇچراشتى

تَصَادَقَ الشَّخْصانِ ئۆزئارا دوستلۇق؛ بىر-بىرى بىلەن دوستلاشتى

تَصَادَمَ الْقِطارانِ ئۆزئارا سوقۇلۇپ كەتتى؛ ئۇچرىشىپ قالدى

تَصَادَمَ الرَّأْيانِ توقۇنۇشتى

تَصَارَحَ ساددا؛ ئوچۇق-ئاشكارا بولدى

تَصَارَخَ الْقَوْمُ بىر-بىرىنى قوتقۇزدى

تَصَارَعَ الشَّخْصانِ چېلىشتى؛ ئۆز-ئارا كۈرەش قىلدى

تَصارِيف الدَّهْرِ پەلەكنىڭ چاقى چۆرگىلىدى؛ داۋالغۇدى

تَصارِيف الْمُفاوَضاتِ سۆھبەتتىكى داۋالغۇش

تَصاعَبَ مَعَهُ قىينىدى

تَصاعَدَ ئۆرلىدى؛ ھورەلدى

تَصاعُدِيّ سۈرىلىشچان

تَصاغَرَ باتىندى

تَصافَّ الْقَوْمُ تىزدى؛ قاتار قىلدى

تَصافَحَ الْقَوْمُ ئۆزئارا قول ئېلىشتى

تَصافَى الْقَوْمُ سەممىي مۇئامىلە قىلدى

تَصالَحَ الْقَوْمُ گەپنى جايىدا قىلدى؛ بىر-بىرىنى ئەپۇ قىلدى

تَصاوَلَ الْقَوْمُ بىر-بىرىگە ئېتىلدى؛ تۆيۈقسىز زەربە بەردى

تَصايَحَ ئۆزئارا ۋارقىراشتى

تَصَبَّبَ الْماءُ ئاقتى

تَصَبَّبَ عَرَقًا قارا تەرگە چۆمۈلدى

تَصَبَّبَ الْبَقِيَّةَ مِنَ الْماءِ ئېشىپ قالغان سۈتنى ئىچتى

تَصَبَّحَ ناشتا قىلدى

تَصَبَّحَ بِهِ ئەتىگەن ئۇچراشتى

تَصَبَّرَ عَلَيْهِ سەۋر قىلدى؛ چىداپ تۇردى؛ سەۋرچان بولدى

تَصَبَّى ئويۇنغا ئامراق؛ بالىلىقتا قايىتتى

تَصَبَّى الْمَرْأَةُ ئاياللارنى ئازدۇردى

تَصَحَّحَ بِكَذا دورا بىلەن داۋالىماق

تَصَحَّفَ خاتا ئوقۇماق

تَصَحَّفَ تِ الْكَلِمَةُ أو الصَّحِيفَةُ خاتالىق بولدى

تَصْحِيح تۈزەتتى؛ توغرىلىدى؛ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى

تَصْحِيف خاتالاشماق، مەتبەئەدىكى خاتالىق

تَصَدَّرَ الْمَجْلِسَ يىغىنغا رىياسەتچىلىك قىلماق؛ ھەيئەت رىياسىتىدە ئولتۇرماق

تَصَدَّرَ ئاممىغا باشلامچىلىق قىلدى

تَصَدَّعَ يېرىلدى؛ يېرتىلدى

تَصَدَّعَ الْقَوْمُ تارقالدى، چېچىلدى

تَصَدَّقَ عَلَيْهِ بِكَذا سەدىقە بەردى

تَصَدَّى لَهُ قارشى تۇردى، قارشىلىق قىلدى؛ توسقۇنلۇق قىلدى

تَصْدِير چىقارماق؛ ئېكسپورت قىلماق؛ مۇقەددىمە

تَصْدِيع قاتتىق باش ئاغرىقى

تَصْدِيق ئىشەنمەك؛ تەستىقلىماق

تَصَرَّحَ عَنِ الشَّيْءِ سۆزلىدى

تَصَرَّفَ ھەرىكەت، قىلىق

تَصَرَّفَ فِي الأَمْرِ ئەركىن بىر تەرەپ قىلدى؛ ئورۇنلاشتۇردى؛ يىغىشتۇردى

تَصَرَّفَ تْ بِهِ الأَحْوالُ ئەھۋال ئۆزگىرىشى نورمالسىز، كۆپ خىل ئۆزگىرىش

تَصَرُّف يۇرۇش-تۇرۇش؛ سالاپەتلىك

تَصَرُّف النَّهْرِ دەريا تۆغنى تېشىپ كېتىش، يار ئېلىپ كېتىش

تَصَرَّمَ الرَّجُلُ روھى ئۇرغۇپ تۇردى؛ روھلۇق بولدى

تَصَرَّمَ الشَّيْءُ توغۇردى، ئۆزدى، يارىدى

تَصَرَّمَ اللَّيْلُ يېرىم كېچە بولدى

تَصْرِيح ج تَصْرِيحات خىتابنامە، بايانات؛ روخسەت قىلماق، روخسەت قىلىش گۇۋاھنامىسى

تَصْرِيف الْمِياهِ سۇ چىقارماق، سۇ قۇيۇپ بەرمەك

تَصْرِيف الْوَرَمِ ئىششىقى يانماق

تَصَعَّبَ الْأَمْرُ ئىنتايىن قىيىن بولدى؛ قىيىنچىلىق بولدى

تَصَعَّدَ ئۇچماق، هوردىماق

تَصَعَّدَ النَّفَسُ نەپەسلىنىش قىينىلاشتى، دەم سىقىلدى

تَصَعْلَكَ نامراتلىق

تَصَغَّرَ كىچىكلىدى

تَصْغِير تارايدى، كىچىكلىدى

تَصَفَّحَ الْكِتابَ أو نَحْوَهُ كىتاب كۆردى؛ كۆزۈپ چىقتى

تَصَفَّحَ الشَّيْءَ ئىنچىكە كۆردى، تەپسىلىي كۆردى

تَصَفَّى سۈزۈلدى؛ تىندى

تَصْفِيَة ئىلغىماق؛ سۈزمەك؛ تىنماق

تَصْفِيَة الْأَشْغالِ كارخانا پارچىلاندى؛ هىساب قىلدى

تَصْفِيَة فى الرِّياضَةِ شاللىنىش

تَصْفِيح هەل؛ هەل بەردى

تَصْفِير ئېغىز پۈشتىكى؛ ئىسقىرتىش

تَصْفِيق چاۋاك

تَصَلَّبَ قاتتىقلاشتى؛ مۇستەھكەملىدى

تَصَلَّبَ فى الرَّأْيِ أو الْعَقِيدَةِ قاتتىق؛ تەرسا، جاهىل، كاج بولدى

تَصَلُّب مۇستەھكەملەش

تَصَلُّب الشَّرايِينِ أو شَرْيانِيّ ئارتېرىيە قاتتىقلاشماق

تَصَلَّحَ تۈزىتىلگىنى؛ كارغا كەلدى

تَصَلْصَلَ جاراڭلىق بولدى

تَصَلَّفَ پو ئاتتى، ئۆزىنى ماختىدى، چوڭ گەپ قىلدى

تَصَلَّى النّارَ أو بها ئوتقا قاقلىدى

تَصْلِيح رېمونت قىلدى، تۈزەتتى

تَصْلِيح الْأَراضِى قاقاسلىقنى ئۆزلەشتۈرمەك؛ تۇپراقنى ياخشىلىماق

تَصْمِيم لايىھىلىدى؛ ئىرادە قىلدى؛ پىلان

تَصَنَّعَ ناينافقلىدى

تَصَنُّعِيّ سۈنئىي

تَصْنِيع سانائەتلىشىش، پىششىقلىماق

تَصْنِيف تۈرگە ئايرىش

تَصْنِيفَة تۈر، سورت، ساختا قۇرۇلما

تَصَوَّرَ الشَّيْءَ پەرەز، تەسەۋۋۇر قىلدى

تَصَوَّرَ سۈرەتلىدى؛ سۈرەتكەتارتتى

تَصَوُّر پەرەز، تەسەۋۋۇر؛ كۆز قاراش، ئۇقۇم

تَصَوُّرِيّ غايىۋىلىك، غايىپەرەس، خىيالپەرەس؛ خىيال قىلماق

تَصَوَّفَ سوپى بولدى، سوپىزمچىلاردىن بولدى

تَصْوِيت ۋاراقسىرماق، چاقىرماق؛ ئاۋاز بەرمەك

تَصْوِير سىزماق؛ قىستۇرما رەسىم؛ سۈرەت

تَصْوِيرَة رەسىم

تَصَيَّدَ الصَّيْدَ ئوۋ قىلدى؛ بېلىق تۇتتى

تَصَيَّفَ بِالْمَكانِ مەلۇم جايدا سايداپ كەلدى

تَصْيِيف سەگىدىمەك، سالقىندىماق

تَضاءَلَ ئورۇقلىدى؛ كىچىكلىدى؛ ئاجىزلاشتى

تَضاحَكَ كۈلدى، چاقچاق قىلدى

تَضادَّ الْقَوْمُ زىددىيەت، قارشىلاشتى

تَضارَبَ الْقَوْمُ ئۇرۇشتى، قاتتىق ئۇرۇشتى

تَضارَبَ تِ الْآراءُ أو الْمَصالِحُ ئىختىلاپ

تَضارُب سوقماق؛ ئېتىلماق

تَضاعَفَ الشَّيْءُ بىر ھەسسە كۆپەيدى

تَضاغَطَ الْقَوْمُ قىستاشتى، قىستالدى

تَضاغَنَ الْقَوْمُ ئۆچەكەشتى

تَضافَرَ الْقَوْمُ عَلَى الْأَمْرِ ئۆزئارا ھەمكارلاشتى

تَضامَّ الْقَوْمُ بىرلەشتى، ئىتتىپاقلاشتى

تَضامَنَ الْقَوْمُ بىردەك ئىتتىپاقلاشماق؛ كاپالەتلەنمەك

تَضايَقَ الْأَمْرُ عَلَيْهِ أو بِهِ ئاراملىسىزلىق؛ خاتىرجەمسىزلەنمەك؛ ئىچ پۇشماق

تَضايَقَ مِنْهُ ئۆچ كۆردى، يامان كۆردى

تَضايَقَ الْقَوْمُ ئۆچەكمىدى؛ سەت كۆرۈندى؛ ئۆزئارا قىستىدى

تَضَحَّكَ كۈلدى

تَضَحَّى ئەتىگەنلىك تاماق يېدى؛ كۈن چىققۇچە ئۇخلىدى

تَضْحِيَة قۇربان بولماق؛ ئۆزى تەقسىم قىلماق

تَضْحِيَة الذّاتِ ئۆزىنى قۇربان قىلماق

تَضَخَّمَ الشَّيْءُ زورايدى، كۆپەيدى

تَضَخُّم زورايماق، كۆپمەك

تَضَخُّم الْإِنْتاجِ ئىشلەپ چىقارغان ئېشىندى مەھسۇلات

تَضَخُّم مالِيّ پۇل پاخالىشىش

تَضَرَّبَ الشَّيْءُ تەۋرەندى، چايقالدى

تَضَرَّجَ الْخَدُّ چېكىنى قىزىرىپ

كەتتى

تَضَرَّجَ بالدَّمِ أو نَحْوِهِ قان يۇقتى

تَضَرَّرَ بالشَّيْءِ أو مِنْهُ زىيانكەش-
لمككە ئۇچرىدى

تَضَرَّعَ إلَيْهِ أو لَهُ بويسۇندى؛
يالۋۇردى

تَضَرَّمَ عَلَيْهِ ئاچچىقلاندى؛ غەزىپىنى
كەلتۇردى

تَضَرَّمَ تِ النّارُ كۆيدى

تَضْرِيس ج تَضارِيسُ يەر شەكلى؛
يەر يۈزىنىڭ ئويمان يەرى

تَضَعْضَعَ بويسۇندى، خار قىلدى؛
ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرىدى

تَضَعْضَعَ بِهِ الدَّهْرُ بويسۇندۇردى؛
ئۇزۇل-كېسىل ۋەيران قىلدى

تَضَعْضَعَ الْجِسْمُ ئاجىز بولدى

تَضَلَّعَ تويۇندى، قاندى

تَضَلَّعَ مِنَ الْعِلْمِ پىششىق بىلدى؛
نالانتىلىق بولدى

تَضْلِيل ئالدىدى، ئېزىقتۇردى

تَضَمَّنَ الشَّيْءُ الشَّيْءَ ئۆز ئىچىگە
ئالدى

تَضْمِين ئۆز ئىچىگە ئالماق

تَضَوَّرَ جان تالاشتى (ئاغرىقتىن ياكى
ئاچلىقتىن)

تَضَوُّعَ الْمِسْكُ خۇش پۇراق؛ خۇش
پۇراق چاچتى؛ ئىپار

تَضَوُّع الرَّائِحَةِ ئۆت ئەتراپقا خۇش
پۇراق چاچماق

تَضْيِيق تارلاشتۇرۇۋەتمەك؛ قىسىم-
ۋەتمەك

تَضْيِيق الْخِناقِ بوزەك بولماق

تَطابَقَ الْقَوْمُ بىردەك قوشۇلدى

تَطاحَنَ الْقَوْمُ ئۇرۇش قوزغىدى،
ئۆزئارا دۇشمەنلەشتى، قىرغىن
قىلدى

تَطارَحَ الْقَوْمُ الْحَدِيثَ أو نَحْوَهُ
مۇزاكىرە قىلدى؛ پىچىرلاشتى

تَطارَشَ يالغاندىن گاس بولمۇالدى

تَطاعَنَ الْمُتَقاتِلُونَ قىردى

تَطاوَلَ عَلَيْهِ تاجاۋۇز قىلدى؛
دەخلى-تەرۇز قىلدى

تَطاوَلَ إلَى الشَّيْءِ سوزدى، ئۇزار-
تتى

تَطايَرَ الشَّيْءُ تارقالدى، چېچىلدى

تَطايُرِيَّة ئۇچۇجان

تَطَبَّبَ الرَّجُلُ چاكىنا دوختۇر
بولدى؛ ئۆزىنىڭ كېسىلىنى
داۋالىدى

تَطَلَّعَ بالطَّبْعِ يۇقۇملاندى؛ تەسىرگە
ئۇچرىدى

تَطَبَّقَ سولىنىپ قالدى؛ يۇمدى؛
بىرلەشتۇردى

تَطَبَّلَ الْبَطْنُ كۆپتى؛ يەل تولۇقلا-
دى

تَطْبِيق ئەمەلىيەت، پراكتىكا؛

قوللانماق؛ ئىزچىللاشتۇرماق

تَطْبِيقِيّ ئەمەلىي قوللىنىدىغان؛ ئەمەلىي

تَطَرَّبَ ناخشا ئېيتتى

تَطَرَّبَ هُ خۇشال قىلدى

تَطَرَّقَ ئۇچىغا چىقتى؛ ئاشۇرۇۋەتتى

تَطَرَّقَ إِلَى الْأَمْرِ ماڭدى؛ ئىزدىدى؛ ئىزدەندى؛ چوڭقۇرلاشتۇردى

تَطَرَّمَ فِي الْكَلامِ لام-جىم دېمىدى

تَطْعِيم ماڭغۇزماق؛ ئوكۇل؛ كۆچۈرۈش

تَطْعِيم النَّباتِ دەرەخ ئۆلاش؛ نوتا كۆچۈرۈش

تَطَفَّلَ بالسغا ئوخشاش شوخ بولدى

تَطَلَّعَ الشَّيْءَ أو إِلَيْهِ بىلدى، چۈشەندى

تَطَلَّعَ إِلَى الشَّيْءِ زەن قويدى، كۆزىنى يوغان ئاچتى؛ ئومىد، ئارزۇ

تَطَلَّقَ تېز يۈگۈردى

تَطَلَّقَ وَجْهُهُ مۇلايىم؛ چىقىشقاق؛ يېقىملىق

تَطَمَّسَ الشَّيْءُ سۈرتتى، يوقاتتى

تَطَهَّرَ پاك-دىيانەتلىك بولدى؛ پاكىز بولدى، تىلدى، خەتنە قىلدى

تَطْهِير ساپ، پاكىز، تازلىماق؛ چىقارماق؛ پاك-دىيانەتلىك، ئادىل

تَطَوَّحَ قىيىنچىلىققا ئۇچرىدى

تَطَوَّرَ تەرەققىيات، تەرەققىي قىلدى

تَطَوُّرِيّ تەرەققىي قىلغان

تَطَوَّسَ كۆز-كۆز قىلدى

تَطَوَّعَ الشَّيْءَ أو لَهُ أو بِهِ ئۆزى خالىدى؛ پىدائىي

تَطَوَّعَ لِلْجُنْدِيَّةِ ئۆزى خالاپ ھەربىي لىككە قاتناشتى

تَطَوَّفَ بِالْمَكانِ أو حَوْلَهُ ئايلىنىپ ماڭدى؛ قايتۇردى؛ چۆرگىلىدى

تَطَوَّقَ تۇغۇلدى

تَطَوَّلَ عَلَيْهِ ياخشى ئىش قىلدى؛ سەدىقە بەردى؛ ساخاۋەت قىلدى

تَطَوَّى الثَّعْبانَ تۇغۇلىۋالدى

تَطْوِيل ئۇزارتماق

تَطْوِيلَة ئۇزارغان ياكى كۆپەيگەن قىسىم

تَطَيَّبَ بِالطِّيبِ ئەتىر چاچتى

تَطَيَّرَ بِالشَّيْءِ أو مِنْهُ مەلۇم نەرسىنى يامانلىقنىڭ بېشارىتى دەپ قارىدى

تَطارَقَ سىپايە بولۇۋالدى

تَظالَمَ الْقَوْمُ ئۆزئارا زىيانكەشلىك قىلدى؛ خورلىدى

تَظاهَرَ الْقَوْمُ ئۆزئارا قوللىدى؛ ناماۋىش قىلدى

تَظاهَرَ بالشَّيْءِ ساختا ئىقابىلىنى ۋالدى

تَظَرَّفَ سىپايە بولۇۋالدى

تَظَلَّلَ بالشَّيْءِ مەلۇم نەرسە بىلەن توستى؛ مەلۇم نەرسىنىڭ قوغدىشىغا ئىگە بولدى

تَظَلَّمَ ئەرز قىلدى، شىكايەت قىلدى

تَظَلَّمَ مِنْهُ ئۇستىدىن ئەرز قىلدى

تَظَنَّنَ ئويلاندى، پىكىر يۈرگۈزدى

تَظَنَّى پىكىر يۈرگۈزدى، ئويلانماق

تَظْهِير (تالۇننىڭ) ئىمزا قويىدىغان يېرى

تَعَّ ـُ تَعَّةً و تَعًّا قۇسماق؛ پۈتۈلمىدا ماغدۇر قالماسلىق

تَعّ كۆڭلى ئېلىشىپ قۇسماق

تَعابِيرُ لُغَوِيَّة ئادەت سۆزى

تَعاتَبَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ئەيىبلىدى

تَعادَلَ الشَّيْئانِ باراۋەرىبولماق؛ يەڭگەن-يېڭىلگەننى ئايرىغىلى بولمىدى

تَعادَلَ الْفَرِيقانِ تەڭلىشىپ قالدى

تَعادُل باراۋەرلىك؛ ماسلاشتۇردى؛ تەڭپۇڭلاشتۇردى

تَعادَى الْقَوْمُ دۇشمەنلەشتى؛ يىراقلاشتى

تَعاذَلَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ئەيىبلىدى

تَعارَضَ الشَّيْئانِ أو الرَّجُلانِ بۆسۈپ كىردى؛ زىددىيەت؛ قارشىلىق قىلدى

تَعارَقَ الْقَوْمُ ئۆزئارا تونۇشماق

تَعارَكَ الْقَوْمُ قىرماق

تَعاسَةٌ قىيىنچىلىق؛ بەختسىزلىك؛ ئېچىنىشلىق

تَعاسَرَ عَلَيْهِ الأَمْرُ (ئىش) قىيىنلاشتى

تَعاضَدَ الْقَوْمُ ئۆزئارا قوللىدى، ھەمكارلاشتى

تَعاشَرَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ئالاقە قىلدى

تَعاطَى الشَّيْءَ ئالدى، تاپشۇرۇۋالدى

تَعاطَى الأَمْرَ شوغۇللاندى، مەشغۇل بولدى

تَعاطَى الشّارِبُونَ الْكَأْسَ ھاراق رومكىسىنى تالىشىپ ئالدى

تَعاظَمَ مەغرۇرلاندى، ئۆزىنى چوڭ تۇتتى؛ مۇھىم بولۇۋالماق

تَعافَى سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى

تَعاقَبَ الرَّجُلانِ بىر-بىرىگە ئۇلىشىپ كەلدى

تَعاقَدَ الْقَوْمُ شەرتنامە تۈزدى؛ توختام ئۈزدى، ئۆزئارا كېلىشتى

تَعاقَلَ ئەقىللىق قىياپەتكە كىرىۋالدى

تَعاكَسَ ئاستىن- ئۈستۈن قىلىشىش- تى؛ ئەكسىچە، ئىنكاس

تَعاكَظَ الْقَوْمُ قىردى؛ غەلىبە قىلدى؛ مۇنازىرە قىلدى

تَعالَ كەل؛ كېلە!

تَعالِ دالتَّعالِي، مەغرۇرلانماق، پەخىرلەنمەك؛ يۇكسەك

تَعالَجَ داۋالدى

تَعالَى ئالىيجاناب بولدى

تَعامَلَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ئالاقە قىلدى

تَعامُل ھەمكارلاشتى، كېلىشتى؛ ئۆزئارا رولى، بېرىش-كېلىش

تَعامَهَ ئازماق، يۇنۇلۇشتىن چەتلەپ كەتمەك

تَعامَى يالغاندىن قارىغۇ بولۇۋالدى

تَعامَى عَنِ الشَّيْءِ كۆرۈپ تۇرۇپ كۆرمەسكە سالدى

تَعانَدَ الْقَوْمُ ئۆزئارا قارشى تۇردى

تَعانَقَ الشَّخْصانِ قۇچاقلاشتى

تَعاهَدَ الشَّخْصانِ ئىتتىپاقلاشتى، بىرلەشمە ئىتتىپاق بولۇپ بىرلەشتى

تَعاهَدَ الشَّيْءَ دىققەت قىلدى، پەخىمس بولدى، كۆڭۈل بۆلدى

تَعاهُد شەرتنامە، كېلىشىمنامە

تَعاهُدِيّ شەرتنامىلىك، قېدىرلىنىلىك

تَعاوَرَ الْقَوْمُ الشَّيْءَ ئۆزئارا نەرسە-لەرنى ئارىيەت ئېلىپ ئىشلەتتى

تَعاوَنَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ياردەم؛ ھەمكارلاشتى

تَعاوُنِيّ ھەمكارلاشقان؛ كوپېراتىپلىك

تَعاوُنِيَّة كوپېراتىپ، تەمىنات-سودا كوپېراتىپى

تَعايَدَ الْقَوْمُ بايرامنى ئۆزئارا تەبرىكلىدى

تَعايَشَ الْقَوْمُ بىرلىكتە تۇرمۇش كەچۈردى؛ بىرگە تۇردى

تَعايَقَ چىرايلىق كىيىنمۇالماق

تَعَب چارچىدى؛ ئەگەكچان؛ ئىش ھەققى

تَعِبَ ـَ تَعَبًا ھارماق، تالماق، چارچىماق

تَعِبَ مِنْهُ زېرىكتى؛ ئۆچ كۆردى

تَعِب ھارماق، چارچىماق

تَعْبِئَة سەپەرۋەر قىلماق؛ قاچىلاق؛ ئوراش

تَعْبان ھارغان، چارچىغان

تَعَبَّدَ ئۆيدىن چىقتى؛ ئىستىقامەت قىلدى؛ تەركىدۇنيالىق

تَعَبَّدَ هُ چاكار قىلدى

تَعَبْعَبَ الشَّيْءَ ھەممىنى ئالدى

تَعَبَّقَ قويۇق؛ خوش پۇراق بولدى

تَعْبَوِيّ ناكتىكىلىق
تَعَبَّى تولدى؛ ئۇرۇنلاشتۇردى؛ تىزدى
تَعْبِير ئىپادىلىمەك؛ چۈشەندۈرمەك؛ ماقالە
تَعْبِيرِيّ ئىپادىلىگەن، چۈشەندۈرگەن
تَعَّة هارماق، تالماق، قۇسماق
تَعْتَعَ هُ أو الشَّيْءَ قاتتىق چايقىدى
تَعْتَعَ فى كَلامِهِ كېكەچ بولۇپ قالدى
تَعَتَّهَ يالغاندىن سارالماق بولۇۋالماق
تَعَتَّى قارشى تۇردى؛ ئىستائىدت قىلمىدى
تَعْتِيم كېچىكتۇردى
تَعَثَّرَ پۇتلىشىپ يىقىلدى
تَعَجَّبَ مِنْهُ ھەيران بولدى
تَعَجْرَفَ ئۆزىنى چوڭ تۇتتى
تَعَجَّلَ الشَّيْءَ ئالدىراش، جىددىي
تَعَجَّلَ فى الأَمْرِ تېز، چاپسان
تَعَجَّنَ الشَّيْءُ كاللەك بولدى
تَعَدٍّ «التَّعَدِّى» ئاشماق، ھالقىماق؛ قانۇنغا خىلاپ قالايمىقان تۇزۇم
تَعْداد سان، ستاتىستىكا؛ ستاتىستىكا سانى
تَعَدَّدَ كۆپەيدى، ئاشتى
تَعَدُّد نەچچە، نۇرغۇن
تَعَدُّد الزَّوْجاتِ بىر نەر كۆپ خوتۇنلۇق تۇزۇم
تَعَدَّى الشَّيْءَ ئېشىپ كەتتى؛ خىلاپلىق قىلدى
تَعَدَّى عَلَيْهِ تاجاۋۇز قىلدى، بېسىۋالدى؛ زىيانكەشلىك قىلدى
تَعْدِيل تەڭشىمەك، تۇزەلمەك
تَعْدِين كان قازماق، مىتال تاۋلاش
تَعْدِينِيّ مىتالشۇناسلىق ئىلمى، مىتاللورگىيە
تَعَذَّبَ قىينالدى
تَعَذَّرَ عَلَيْهِ الأَمْرُ بېجىرمەك قىيىن، قىلالمىدى
تَعَذُّر قىيىن، مۇمكىن ئەمەس
تَعْذِيب جازالماق؛ قىينالماق؛ سوتلىماق
تَعَرَّبَ ئەرەبلەرنى دورىدى؛ ئەرەبلەر-نىڭ مىجەزىگە ئىگە؛ ئەرەبلەشتى
تَعَرَّجَ الشَّيْءُ ئەگرى-بۈگرى
تَعَرَّضَ الشَّيْءَ أو لَهُ توستى، قارشى تۇردى؛ چەكلىدى
تَعَرَّضَ لِلأَمْرِ ئۇچرىدى
تَعَرُّض ھالىتى ئاشكارىلاندى؛ ئۇچۇردى؛ ئارىلاشتى
تَعَرَّفَ إِلَيْهِ ئايدىڭلاشتى
تَعَرَّفَ الشَّيْءَ تەكشۈردى
تَعَرَّفَ بِهِ پىششىق بىلدى

تَعْرِفَة باها جەدۋلى؛ يۆتكەش ھەققى تالۇنى

تَعَرَّقَ الشَّجَرُ چوڭقۇر يىلتىز تارتتى؛ قان-قېنىغا سىڭىپ كەتتى

تَعَرَّقَ الْعَظْمَ سۆڭەك غاجىلىدى

تَعَرَّقَ الْخَمْرَ ھاراقنى سۇزۇلدۇردى

تَعَرْقَلَ الْأَمْرُ ئىش مۇرەككەپلىشىپ كەتتى؛ قىيىنلىشىپ كەتتى

تَعَرَّمَ عَلَيْهِ خۇشال بولدى

تَعَرَّى ئاشكارىلاندى

تَعَرَّى مِنَ الْعَيْبِ شەكسىز؛ نوقسانسىز

تَعْرِيب ئەرەب تىلىغا تەرجىمە قىلماق

تَعْرِيج جـ تَعارِيجُ ئەگرى-توقاي ئىز

تَعْرِيس قىرغاقتا چىقماق، دەم ئالماق، توختىماق

تَعْرِيض ئىما-ئىشارەت؛ كىنايە

تَعْرِيق چۈشەندۈرمەك؛ ئېنىقلىما بەرمەك؛ ئۇقتۇرماق؛ تۇنۇشتۇرماق

تَعْرِيق تەرلەتمەك

تَعَزَّزَ زورايدى، كۈچەيدى؛ قىممەتلىك بولدى

تَعَزَّلَ الشَّيْءَ چېكىندى؛ ئارقىغا ياندى، ئىستېپا بەردى

تَعَزَّى سەۋر قىلدى؛ سەۋرچان؛ ئۆزىنى تەسەللىي بەردى

تَعَزَّى لَهُ أو إِلَيْهِ ئۆزىنىڭ، ... تۇغقىنى دەپ قارىدى

تَعْزِيَة تەسەللىي بەرمەك؛ ھال سوراش

تَعْزِيم جـ تَعازِيمُ سۈيقەست، قارغاش

تَعَسَ ـَـ تَعْسًا هُ بەختسىزلىككە ئۇچراش؛ گۇناھكار بولماق

تَعِسَ ـَـ تَعَسًا بەختسىزبولماق؛ بىچارە

تَعِس جـ تُعَساءُ جاپالىق؛ بىچارە

تَعْس نامرات، بەختسىز؛ ئېچىنىشلىق

تَعَسَّرَ الْأَمْرُ ئىش قىيىنلاشتى

تَعَسَّفَ الْأَمْرَ قالايمىقان قىلدى؛ يېنىكلىك قىلدى

تَعَسَّفَ عَنِ الطَّرِيقِ ربلىستىن چىقىپ كەتتى؛ يولدىن چىقىپ كەتتى

تَعَسَّفَ فِي رَأْيِهِ ئۆز بېشىمچىلىق؛ زومىگەر؛ خالىغانچە ئىش قىلىدىغان؛ باشباشتاق

تَعَشْق زومىگەر؛ يېنىكلىك؛ قارامىلىق

تَعَشَّقِيّ ئۆزۈمچىلىك؛ زومىگەر

تَعَشَّقَ الْمَرْأَةَ توي تەكلىپى قويدى

تَعَصَّبَ داكا بىلەن ئورىدى؛ ياغلىق ئارتتى

تَعَصَّبَ لَهُ أَو مَعَهُ قانات ئاستىغا ئالدى

تَعَصَّبَ فِي دِينِهِ أَو مَبْدَئِهِ قارىغۇ- لارچە ئىشەندى؛ جاھىل، كاج

تَعَصَّبَ عَلَيْهِ قارشى تۇردى، چەكلە- دى، توستى

تَعَصُّب گۇرۇھ توپلاپ ئۇيۇشماق؛ مۇستەھكەملىمەك

تَعَصَّرَ ئەزدى؛ سىقتى

تَعَصَّى الْأَمْرُ قىيىن، جاپالىق

تَعَصَّى الْمَرَضُ داۋالىماق قىيىن

تَعْفِيد قوللىماق، ياردەم بەرمەك

تَعَطَّبَ كېرەكسىز بۇيۇم بولدى؛ ئونۇمسىز

تَعَطَّرَ ماي سۈركىدى، ئەتىر چاچتى

تَعَطَّشَ ئۇسسۇزلۇقتا بەرداشلىق بەردى

تَعَطَّشَ إِلَى الشَّيْءِ ئۇمىد قىلدى

تَعَطَّفَ كىيىم كىيدى؛ پەلتو كىيدى

تَعَطَّفَ عَلَيْهِ مەلۇم كىشىلەرگە ياخشى نىيەتتە بولدى؛ ھېسداشلىق قىلدى، ئىچ ئاغرىتتى

تَعَطَّفَ الشَّيْءُ خاھىش؛ يۈزەكى

تَعَطَّلَ ئىشسىز، خىزمىتى يوق

تَعَطَّلَ تِ الْمَدْرَسَةُ تەتىلگە قويۇپ بەردى؛ روخسەت بەردى

تَعَطَّى تىلىدى، تاماق تىلىدى؛ ئالدىراش

تَعْطِيل ئىلاھقا ئىشەنمەسلىك؛ خۇداغا ئىشەنمەسلىك

تَعَظَّمَ ئۆزىنى چوڭ تۇتتى؛ قاتتىق سۆزلەككە ئايلاندى

تَعْظِيم ھۆرمەتلىمەك؛ مەدھىيەلىمەك

تَعَفَّرَ چاڭ-توزان قاپلىدى

تَعَفَّرَ الشَّيْءُ باش-كۆزىنى توپا باستى

تَعَفَّرَتْ ۋەھشىيلەشتى

تَعَفَّقَ ھەرىكەتلىرى ئالۇاستىدەك؛ رەزىل ئىش قىلدى

تَعَفَّنَ الشَّيْءُ پاك-دىيانەتلىك بولدى

تَعَقَّبَ هُ چىرىدى؛ ئۆزلۈكسىز؛ ئىز قوغلىدى؛ تۇتتى

تَعَقَّدَ الْأَمْرُ مۇرەككەپ بولدى

تَعَقَّدَ الْكَلَامُ قالايمىقان؛ بىلەمەك قىيىن بولدى

تَعَقَّدَ الزُّبْدُ أَو الْعَسَلُ قويۇلدى؛ ئۈيۈلدى

تَعَقَّلَ چوڭقۇر بىلدى، ئەقىللىق بولدى

تَعَقَّمَ دېزىنفېكسىيە قىلىنىپ بولدى؛ مىكروب يوقاتتى

تَعْقِيد مۇرەككەپلەشتۇرمەك؛ قالاي-

تَغَاشَمَ يالغاندىن مۇجمەل بولۇۋالـ
دى؛ كالۋا بولۇۋالدى

تَغَافَلَ يالغاندىن قوپال بولۇۋالدى

تَغَافَلَ عَنِ الْأَمْرِ بىخەستەلىك، بىپەرۋالىق

تَغَالَبَ الْقَوْمُ عَلَى الْبَلَدِ تەۋەلىك تالىشىش

تَغَالَى الشَّجَرُ بۇك بارلىسان بولدى

تَغَامَزَ الْقَوْمُ قاش ئىتتىپ كۆز ئويناتتى

تَغَاوَى الْقَوْمُ تىل بىرىكتۈرۈپ يامان ئىش قىلدى

تَغَايَدَ فِى مِشْيَتِهِ دەلدەڭشىدى

تَغَايَرَ الْقَوْمُ گۇمان قىلدى

تَغَايَرَ تِ الْأَشْيَاءُ ھەر خىل بولدى

تَغَبَّبَ نەتىجىگە ئىنتىلدى، نەتىـ
جىنى كۈتتى

تَغَبَّرَ چاڭ-توزان قاپلىماق

تَغَبَّشَ ئالدىدى

تَغَبَّى هُ ئەخمەق دەپ قارىدى

تَغَثَّى تِ النَّفْسُ كۆڭلى ئېلىشتى، قۇستى

تَغَدَّى چۈشلۈك تاماقنا ئولتۇردى

تَغَذَّى ئۇزۇقلۇق قوبۇل قىلدى

تَغْذِيَة ئۇزۇقلۇق بىلەن تەمىنلىمەك

تَغْذِيَة مُرْتَدَّة ئىنكاس

تَغَرَّبَ ئۆز يۇرتىدىن ئايرىلدى؛ سەرتلاردا سەرگەردان بولدى

تَغَرَّدَ الطَّائِرُ سايرىدى

تَغَرَّضَ لَهُ قانات ئاستىغا ئالدى

تَغَرَّمَ جەرىمانە ئالدى

تَغَرَّى چاپلاندى

تَغْرِيب پالاش، ئەسكەرلىككە تۇتۇۋېـ
لىش

تَغْرِيد قۇشلارنىڭ سايرىشى

تَغَشَّمَ هُ زىيانكەشلىك قىلدى

تَغَشَّى هُ الشَّيْءُ بىلەن ... ياپتى

تَغَضَّبَ عَلَيْهِ ئاچچىقىنى كەلتۈردى

تَغَضَّنَ الشَّيْءُ قورۇق باستى

تَغَطْرَسَ مەغرۇرلاندى، ئۆزىنى چوڭ تۇتتى

تَغَطْرَسَ فِى مِشْيَتِهِ غادايماق؛ ئېگىزنى كۆرۈپ يىراقنا قەدەم تاشلىدى

تَغَطَّسَ چىللىدى؛ شۇڭغۇپ كىردى

تَغَطَّى يوشۇردى، قاپلىدى

تَغَطَّى بِالشَّيْءِ ... بىلەن قاپلىدى

تَغْطِيَة قاپلىدى، ئورىدى

تَغْطِيس چىلىماق، سۇغا سالدى

تَغَفَّلَ هُ خەقنىڭ تەييارلىقسىز ۋاقتىدىن پايدىلاندى

تَغَلَّبَ على الْبَلَدِ ئىگىلىدى؛

تَعَنَّد چىدامسلىق؛ كاج، تەرسا

تَعَنْقَدَ بىر تىزىق بىر تىزىقتىن ئېسىپ قويدى؛ بىر پارچە قىلىپ دۆۋىلىدى

تَعَنَّى ئەمگەك قىلدى؛ جاپالىق ئىشلىدى

تَعَنَّى الشَّيْءَ ئۇچرىدى

تَعْنِيق ئەيىبلىمەك؛ قاتتىق ئەيىبلىمەك

تَعَهَّدَ هُ أو الشَّيْءَ دىققەت قىلدى، پەخەس بولدى؛ خەۋەر ئالدى

تَعَهَّدَ بِكَذا ئۈستىگە ئالدى، كۆتۈرە ئالدى

تَعَهَّدَ أَمْلاكَهُ خەۋەر ئالدى

تَعَهُّد دىققەت قىلماق، كۆڭۈل بۆلمەك؛ كۆتۈرە ئالماق، مەجبۇرىيەت

تَعَهُّد كِتابِيّ يازما كېلىشىم

تَعَوَّجَ الْعُودُ ئەگرى-بۈگرى بولدى

تَعَوَّدَ الشَّيْءَ ئادەتلەندى

تَعَوَّدَ هُ يوقلىدى (كېسەل)

تَعَوُّد ئادەتلىنىش

تَعَوَّذَ بِهِ ئۇنىڭ قوغدىشىنى تەلەپ قىلدى

تَعَوَّرَ الْقَوْمُ زىيانكەشلىك قىلدى

تَعَوَّرَ الشَّيْءَ ئۇزۇنارا نەرسىلەرنى ئارىيەت ئېلىپ ئىشلەتتى

تَعَوَّضَ مِنْهُ تۆلەمگە ئېرىشتى

تَعَوَّقَ توسقۇنلۇققا ئۇچرىدى؛ زىيادە كەشلىككە ئۇچرىدى

تَعْوِيذ جـ تَعاوِيذُ قارغاش؛ تىل-تۇمار

تَعْوِيض تۆلىمەك، تۆلەم تۆلىمەك؛ ۋاكالىتەن ئالماق

تَعْوِيضاتُ التَّسْرِيحِ دەم ئېلىش يارەم پۇلى

تَعِيس جـ تُعَساءُ بەختسىز، بېچارە؛ ئېچىنىشلىق؛ جاپالىق

تَعَيَّشَ جان باقتى، تىرىكچىلىك

تَعَيَّنَ هُ كۆز كېسىلگە گىرىپتار بولدى

تَعَيَّنَ فِي الْجُنْدِيَّةِ قىسمغا كىردى

تَعَيَّنَ عَلَيْهِ كَذا ۋەزىپىسىنى بەلگىلىدى

تَعَيَّنَ فِي الْمَنْصِبِ ۋەزىپىگە بەلگىلىدى

تَعْيِين بېكىتمەك، بەلگىلىمەك

تَعْيِين ناشِق يېمەكلىك، ئوزۇق

تَغابَنَ الْقَوْمُ ئۇزۇنارا بوزەك قىلىش-تى؛ بىر-بىرىنىڭ ھۆلىنى كولىدى

تَغابَى الرَّجُلُ ئەخمەق بولۇۋالدى؛ گالۋاڭ بولۇۋالدى

تَغابَى هُ أو عَنْهُ ھېچنېمىنى بىلمىگەن بولۇۋالدى

تَغَاشَمَ يالغاندىن مۇجمەل بولۇۋالـ
دى؛ كالۋا بولۇۋالدى

تَغَافَلَ يالغاندىن قوپال بولۇۋالدى

تَغَافَلَ عَنِ الْأَمْرِ بىخەستەلىك، بىپەرۋالىق

تَغَالَبَ الْقَوْمُ عَلَى الْبَلَدِ تەۋەلىك تالىشىش

تَغَالَى الشَّجَرُ بۇك بارلىسان بولدى

تَغَامَزَ الْقَوْمُ قاش ئىتتىپ كۆز ئويناتتى

تَغَاوَى الْقَوْمُ تىل بىرىكتۈرۈپ يامان ئىش قىلدى

تَغَايَدَ فِى مِشْيَتِهِ دەلدەڭشىدى

تَغَايَرَ الْقَوْمُ گۇمان قىلدى

تَغَايَرَ تِ الْأَشْيَاءُ ھەر خىل بولدى

تَغَبَّبَ نەتىجىگە ئىنتىلدى، نەتىـ
جىنى كۈتتى

تَغَبَّرَ چاڭ-توزان قاپلىماق

تَغَبَّشَ ئالدىدى

تَغَبَّى هُ ئەخمەق دەپ قارىدى

تَغَثَّى تِ النَّفْسُ كۆڭلى ئېلىشتى، قۇستى

تَغَدَّى چۈشلۈك تاماقنا ئولتۇردى

تَغَذَّى ئۇزۇقلۇق قوبۇل قىلدى

تَغْذِيَة ئۇزۇقلۇق بىلەن تەمىنلىمەك

تَغْذِيَة مُرْتَدَّة ئىنكاس

تَغَرَّبَ ئۆز يۇرتىدىن ئايرىلدى؛ سەرتلاردا سەرگەردان بولدى

تَغَرَّدَ الطَّائِرُ سايرىدى

تَغَرَّضَ لَهُ قانات ئاستىغا ئالدى

تَغَرَّمَ جەرىمانە ئالدى

تَغَرَّى چاپلاندى

تَغْرِيب پالاش، ئەسكەرلىككە تۇتۇۋېـ
لىش

تَغْرِيد قۇشلارنىڭ سايرىشى

تَغَشَّمَ هُ زىيانكەشلىك قىلدى

تَغَشَّى هُ الشَّيْءُ بىلەن ... ياپتى

تَغَضَّبَ عَلَيْهِ ئاچچىقىنى كەلتۈردى

تَغَضَّنَ الشَّيْءُ قورۇق باستى

تَغَطْرَسَ مەغرۇرلاندى، ئۆزىنى چوڭ تۇتتى

تَغَطْرَسَ فِى مِشْيَتِهِ غادايماق؛ ئېگىزنى كۆرۈپ يىراقنا قەدەم تاشلىدى

تَغَطَّسَ چىللىدى؛ شۇڭغۇپ كىردى

تَغَطَّى يوشۇردى، قاپلىدى

تَغَطَّى بِالشَّيْءِ ... بىلەن قاپلىدى

تَغْطِيَة قاپلىدى، ئورىدى

تَغْطِيس چىلىماق، سۇغا سالدى

تَغَفَّلَ هُ خەقنىڭ تەييارلىقسىز ۋاقتىدىن پايدىلاندى

تَغَلَّبَ على الْبَلَدِ ئىگىلىدى؛

بويسۇندۇردى

تَغَلَّبَ عَلَيْهِ غەلىبە قىلدى؛ باستى؛ يەڭدى

تَغَلْغَلَ فِى الشَّىْءِ چوڭقۇر سىڭدى

تَغَلَّقَ الشَّىْءُ مۇقاۋىلىدى

تَغَلَّلَ فِى الشَّىْءِ كىردى، چوڭقۇر-لاشتۇردى

تَغْلِيط خاتا دەپ قارىدى؛ خاتالىقنى كۆرسەتتى

تَغَمَّدَ هُ يوشۇردى

تَغَمَّدَ هُ اللّٰهُ بِرَحْمَتِهِ ئاللا رەھمەت قىلسۇن، خۇدا ئۇنىڭغا رەھمەت قىلسۇن

تَغَمْغَمَ الرَّجُلُ تۆۋەن ئاۋازدا سۆزلە-دى

تَغَنَّ «التَّغَنِّى» ناخشا ئېيتماق؛ مەدھىيە ناخشىسى

تَغَنَّجَ نازاقلىدى؛ غىلجىڭلىدى

تَغَنْدَرَ چىرايلىق ياساندى

تَغَنَّى بېيىدى، باي بولدى

تَغَنَّى بِالشِّعْرِ شېئىر ئېيتتى

تَغَوَّطَ چوڭ تەرەت قىلدى

تَغَوَّلَ تِ الْمَرْأَةُ ماي؛ پاراشوك سۈرتتى

تَغَيَّرَ ئۆزگەردى؛ ئۆزگىرىش؛ ئوخشىمىدى

تَغَيَّظَ الرَّجُلُ ئاچچىقلاندى، غەزەپ-لى كەلتۈردى

تَغَيَّمَ تِ السَّمَاءُ قارا بۇلۇت قاپلىدى

تَفَيَّى الْغَايَةَ نىشاننى بېكىتتى؛ چېگرا بەلگىلىدى

تَفْيِير ئالماشتۇرماق، ئۆزگىرىش

تَفَاعَلَ بِهِ ئۈمىدۋار؛ ياخشىلىقنىڭ بېشارىتى دەپ بىلدى

تَفَاؤُل ئۈمىدۋار

تُفّاح جـ تَفَافِيحُ ئالما

تُفّاحَة بىر دانە ئالما

تَفَاحَشَ قوپال سۆزلىدى، ناتوغرا سۆزلەرنى قىلدى

تَفَاخَرَ الْقَوْمُ بىر - بىرىنى ماختە-دى؛ ئۆزئارا ماختاشتى؛ پو ئاتتى؛ ماختاندى

تَفَادٍ «التَّفَادِى» ساقلاندى، پەھەس بولدى

تَفَادَى الْقَوْمُ بىر-بىرىگە ۋەكىللىك قىلدى

تَفَادَى مِنَ الشَّىْءِ ساقلانماق، تاشلىماق؛ پەھەس بولماق

تَفَارَقَ تارقالدى، چېچىلدى

تَفَارِيق جـ بىرقىسمىنى ئاجرە-تىش

تَفَاسَخَ الرَّجُلانِ الْبَيْعَ ئۆزئارا سودا-سېتمىقنى بىكار قىلىشقا ماقۇل بولدى

تَفَاصَحَ فِى كَلَامِهِ تىلىنى چاينە-دى؛ ۋەز ئېيتتى

تَفاضُل ئۆستۈنلۈك، ئەۋزەللىك
تَفاضُلِيّ مىكرو پەرق، پەرقلىق
تَفاعُلَ الشَّخْصانِ أو الشَّيْئانِ ئۆزئارا رول ئېلىشتى
التَّفاعُلَ الْكِيماوِيّ خىمىيىلىك رىئاكسىيە
ثُفاق شۇلگەي؛ تۆكرۈك
ثِفافَة شۇلگەي
تَفاقَرَ نامرات بولۇۋالدى؛ نامراتلىقىدىن زارلاندى
تَفاقَمَ الْأَمْرُ ئېغىرلاشتى، جىددىيلەشتى
تَفاكَهَ الْقَوْمُ چاقچاق قىلىشماق
ثُفال شۇلگەي
تَفانٍ «التَّفانِي» ئۆزىنى ئۇنتۇيدىغان روھ؛ چەكسىز ساداقەت
تَفانَى الْقَوْمُ قېرىشتى
تَفانَى فى الْعَمَلِ ئۆزىنى ئۇنتۇغان ھالدا خىزمەت قىلماق؛ ناھايىتى تىرىشتى
تَفاهَة تەمسىز، تايىنى يوق
تَفاهَمَ الْقَوْمُ ئۆزئارا چۈشەندى
تَفاوَتَ الشَّيْئانِ ئوخشىمىدى
تَفاوَحَ الزَّهْرُ خۇش بۇراق تارقالدى
تَفاوَضَ الْقَوْمُ فى الْأَمْرِ كېلىشىم تۈزدى؛ سۆھبەتلەشتى
تَفاوَضَ الشَّرِيكانِ فى الْمالِ مەبلەغ سېلىپ شېرىكلىشىپ تىجارەت قىلدى
تَفَتَّتَ الشَّيْءُ ئىزىۋەتتى
تَفَتَّرَ تىنچ، خاتىرجەم؛ تىنجىتتى
تَفَتَّرَ الْماءُ سۇنىڭ تېمپېراتۇرىسى ئۆزگەردى
تَفَتَّرَ الْجِسْمُ تېنى ئاجىزلاشتى؛ ۋۇجۇك
تَفَتَّرَ عَنِ الْعَمَلِ بوشاشتى
تَفَتَّشَ تەكشۈرۈشكە ئۆچرىدى
تَفَتَّقَ يېرتىلدى
تَفَتَّلَ الْحَبْلُ ئېزىلدى
تَفَتَّى ياش بولدى
تَفْتِيش تەكشۈرمەك، تۈزەتمەك
تَفَجَّرَ الْماءُ أو الدَّمْعُ تىتىلىپ چىقتى؛ سىرغىپ چىقتى
تَفَجَّعَ ھەسرەت، نادامەت
تَفَحَّصَ تەكشۈردى؛ تەتقىق قىلدى
تَفَحَّرَ تەمەننا قويماق؛ مەغرۇرلاندى
تَفَرَّجَ ئېچىلدى؛ يېيىلدى
تَفَرَّجَ عَلَيْهِ كۆردى
تَفَرَّدَ ئۆزگىچە ئۇسلۇب؛ يالغۇز بولدى
تَفَرَّدَ بِالْأَمْرِ مۇستەقىل ئىشلىدى
تَفَرْطَحَ تەكشى بولدى؛ كەڭ-تاشا

بولدى
تَفَرَّعَ شاخ: شاخ چىقاردى
تَفَرْعَنَ ئۆزىنى چوڭ بىلدى، مەغرۇرلاندى
تَفَرَّغَ مِنَ الْعَمَلِ ئازادە ئارام ئالدى؛ دەم ئېلىش؛ كۆڭۈل ئارامى
تَفَرَّغَ لِلْأَمْرِ ئەستايىدىل، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن بېرىلدى
تَفَرَّقَ الشَّيْءُ چېچىلدى؛ تارقالدى
تَفَرَّقَ الْقَوْمُ ئايرىلدى
تَفَرَّكَ پاكىز سۈرتتى
تَفَرْنَجَ غەربلەشتى، ياۋروپالاشتى
تَفَرْنَسَ فرانسىيىلەشتى، غەربلەشتى
تَفَرِيخ الْبَيْضِ أو الْجَرَاثِيمِ مىكروب يېتىشتۇرمەك
تَفْرِيط ئىسراپ قىلماق؛ بىخەستەلىك، بىپەرۋالىق
تَفْرِيغ مال چۈشۈرمەك؛ ئىشلىتىپ بولماق
تَفْرِيق ئايرىلماق، ئاجرىماق؛ بۆلۈنۈش، چۈۋۈلۈش؛ پەرق
بِالتَّفْرِيق تەپسىلىي؛ پارچە ساتماق
تَفَزَّر يېيرىلدى؛ ئاجرالدى؛ ئۈزۈلدى
تَفَزَّزَ سەكرىدى
تَفَسَّحَ سەيلە قىلدى؛ چوڭ تەرەت قىلدى
تَفَسَّحَ الْمَكانُ كەڭ كۈشادە، كەڭ قىلدى
تَفَسَّخَ چىرىكلەشتى، خىيانەت قىلدى
تَفَسَّرَ سۈرۈشتۈرۈۋېتتى
تَفْسِير ج تَفاسِيرُ چۈشەندۈرمەك، شەرھلىمەك؛ تەپسىر
تَفْسِيرِيّ چۈشەندۈرۈلگەن، ئىزاھات بىرىلگەن؛ تەپسىرقىلىنغان
تَفَشَّلَ مەغلۇبىيەت؛ ئۈمىدسىزلەندى
تَفَشَّى الْمَرَضُ تارقالدى؛ يامراپ كەتتى
تَفَشَّى الشَّيْءُ تارقالدى، يېيىلدى
تَفَصَّحَ تىلىنى چاينىدى
تَفَصَّدَ الدَّمُ قان ئاقتى؛ ئاقتى (تەر)
تَفَصَّلَ الشَّيْءُ پارچىلاندى
تَفَصَّى مِنْهُ أو عَنْهُ ئايرىدى؛ تاشلىدى
تَفْصِيل تىكمەك
تَفْصِيل ج تَفْصِيلات و تَفاصِيلُ بايان قىلماق؛ تەپسىلىي ئەھۋال
تَفَضَّضَ الشَّيْءُ ھەل ئۈستىگە ھەل بەردى؛ تارقاق، چېچىلاڭغۇ
تَفَضَّلَ عَلَيْهِ ئىلتىپات قىلدى؛ ئەۋزەل بىلدى
تَفَضَّلْ مەرھەمەت
تَفَضَّل كۆڭۈل بۆلدى
تَفَضَّى لِكَذا باش چۆكۈرۈپ ئىشلىدى

دى

تَفْضِيض كۆموش هەل بەرمەك

تَفْضِيل سېلىشتۇرما ئىسىم

تَفْضِيلِيّ ئىتىبار: ئالدىنئالا

تَفَطَّرَ الشَّيْءُ ياردى

تَفَطَّنَ لِلشَّيْءِ چۈشەندى، بىلدى

تَفَغَّمَ الْوَرْدُ ھۆپپىدە ئېچىلدى

تَفَقَّأَ (قاپلىق يېرىق) يېرىلدى

تَفَقَّدَهُ أَوِ الشَّيْءَ ئىزدىدى، ئاقتۇردى؛ يوقلىدى؛ تەكشۈردى؛ چارلىدى

تَفَكَّرَ فِي الْأَمْرِ ئويلىدى، مۇلاھىزە قىلدى، پىكىر يۈرگۈزدى

تَفْكِرَة ئېسىگە سالماق؛ خاتىرە دەپتەر

تَفَكَّكَ الشَّيْءُ چۈشەندۈردى؛ تەھلىل قىلدى

تَفَكَّكَ فِي مَشْيِهِ دەلدۇشلىدى

تَفَكَّكَ تْ مَفَاصِلُهُ جانسىز بولدى

تَفَكَّهَ مېۋە-چېۋە يېدى

تَفَكَّهَ بِالشَّيْءِ ھۇزۇرلاندى؛ بەھرە-مەن بولدى

تَفْكِير ئويلىنىش، مۇلاھىزە قىلىش، ئېسىگە سېلىش

تَفْكِيك يەشمەك؛ چۈۋماق؛ ئاجراتماق

تَفْكِيه كۈلكىلىك گەپ قىلماق

تَفَلَ ـُ تَفْلاً تۈكۈرمەك

تَفِلَ ـَ تَفَلاً الرَّجُلُ تەن، بەدەن؛ سېسىق پۇراق چىقارماق

تَفِل سېسىق پۇرىدى (ئادەم)

تُفْل شۇلگەي

تِفْل چۆكمە

تَفَلَّتَ تىكىۋەتتى، قاچتى

تَفَلْسَفَ پەلسەپە تەتقىقاتى بىلەن شۇغۇللاندى

تَفَلْسَفَ فِي الْأَمْرِ مەسىلىگە قارىتا ئۆتكۈر بولدى

تَفَلَّقَ يېرىلدى؛ ئاجرالدى

تَفْلِيس ژېران بولماق

تَفْلِيسَة جـ **تَفَالِيسُ** تاقالماق، ژېران بولماق

تَفَنَّدَ رەددىيە بەردى

تَفَنَّنَ سەنئەتكار بولدى، ئىزدەندى

تَفَنَّنَ فِي الْأَمْرِ ماھىر بولدى

تَفَنَّنَ فِي الْحَدِيثِ سۆزگە ماھىر بولدى، ناتىق؛ روشەن سۆزلىدى

تَفْنِيد رەددىيە بەرمەك

تَفَه ئېغىزغا ئالغۇچىلىكى بوق؛ ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدى

تَفِهَ ـَ تَفَهًا و تُفُوهًا و تَفَاهَةً قەدىرسىز بولۇپ قالماق؛ دۆت، كالۋا

تَفِهَ الطَّعامُ (يېمەكلىك) تەمسىز بولدى؛ تەمسىز بولغان يېمەكلىك

تَفِه بىمەنە، پارچە-پۇرات؛ مۇھىم ئەمەس

تَفَهَّمَ هُ بارا-بارا چۈشەندى

تَفَوَّقَ عَلَيْهِ ئۈستۈنلۈك؛ ئېشىپ كەتتى

تَفَوَّهَ بِالْكَلامِ گەپ-سۆز؛ سۆز قىلىشتى

ثُفُوه كىچىككىنە؛ قەدىرسىز، باھاسىز

تَفْوِيض ھوقۇق بېرىش

تَفْوِيض شَرْعِيّ أو رَسْمِيّ ۋاكالەتەن ۋەزىپە ئۆتىمەك

تَفْوِيض مُطْلَق تولۇق ھوقۇققا ئېرىشمەك

تَفَيَّأَ الشَّجَرَةَ أو بها أو فيها دەرەخ سايىسىگە مۆكۈندى

تَفَيَّلَ رَأْيَهُ پىكرى پىشىپ يېتىلمىدى؛ ئومۇمىيۈزلۈك ئەمەس

تَفَيْهَقَ فى الْكَلامِ چوڭ گەپ قىلىش؛ ماختاندى

تَقابَلَ الشَّخْصانِ ئۇچراشتى

تَقاتَلَ الْقَوْمُ بىر-بىرىنى قىردى

تَقادَعَ عَلَى الشَّيْءِ أو فيهِ ئاتلاندى؛ كىرىشتى

تَقادَمَ الشَّيْءُ قەدىمكى، كونا؛ قەدىمىلەشتى

تَقادُمُ الْعَهْدِ قەدىمكى زامان، قەدىمكى دەۋر

تَقاذَفَ الْقَوْمُ بِكَذا بىر-بىرىنى تىللاشتى

تَقاذَفَ ثْهُ أو بِهِ الْأَمْواجُ دولقۇن ئۇنى تاشلىۋەتتى

تَقارَبَ الشَّخْصانِ ئۇزۇنارا يېقىنلاشتى

تَقارَشَ الْقَوْمُ بىر-بىرىنى نەيزە بىلەن ئۇلتۇردى

تَقارَضَ الْقَوْمُ ئۇزۇنارا مال قەرز ئالدى

تَقارَضَ الْقَوْمُ الثَّناءَ بىر-بىرىنى ماختىدى

تَقارَعَ الْقَوْمُ چەك تارتتى

تَقارَعَ الْقَوْمُ بِالسِّلاحِ بىر-بىرىنى ئۇلتۇردى

تَقارَنَ الشَّيْئانِ سېلىشتۇردى؛ سېلىشتۇرما؛ نىسبەت

تَقارَنَ الشَّخْصانِ دوست تاپتى؛ ھەمراھ تاپتى

تَقاسَمَ الْقَوْمُ الشَّيْءَ بَيْنَهُمْ كۆپچىلىك بۆلۈشۈۋالدى

تَقاسَمَ الْقَوْمُ يَمِينًا ئۇزۇنارا قەسەم قىلىشتى

تَقاصَرَ پاكار بولۇۋالدى؛ بارغانسېرى قىسقاردى

تَقاصَرَ عَنِ الْأَمْرِ ھۆددىسىدىن چىقالماسلىق

تَقاضَى هُ الدَّيْنَ قەرز ئالدى

تَقاضَى الْمُتَخاصِمانِ إِلَى الْقاضِي ئىككى تەرەپ سوتقا چىقتى

تَقاطَرَ الْقَوْمُ تۇشمۇتۇشتىن كەلدى

تَقاطَعَ ئۇتۇشتى، كېسىشتى

تَقاطَعَ الْقَوْمُ مۇناسىۋەت ئۈزۈلۈپ قالدى، ئايرىلدى

تَقاعَدَ چېكىندى، دەم ئېلىشقا چىقتى

تَقاعَدَ عَنِ الْأَمْرِ توختاتتى؛ ۋاز كەچتى؛ رەت قىلتى؛ چەكلىدى

تَقاعَسَ رەت قىلدى؛ خالىمىدى

تَقاعَسَ عَنِ الْأَمْرِ دەخلى يەتكۈزدى؛ ئارقىغا سۈرىدى

تَقافَزَ بىرلىكتە سەكرىدى

تَقالَى ئۈز-ئارا نەپرەتلەندى

تَقامَرَ توپلىشىپ قىمار ئوينىدى

تَقاوَمَ الْقَوْمُ فِي الْحَرْبِ ئۈز-ئارا قارشىلىق بىلدۈردى

تَقايَضَ الشَّخْصانِ ئۈزئارا ئالماشتۇردى

تَقَبَّضَ الشَّيْءُ تارايتتى

تَقَبَّضَ الْبَطْنُ قەۋزىيەت

تَقَبَّضَ عَنِ الشَّيْءِ يامانلاشتى

تَقَبَّعَ باش كىيىمى كىيدى

تَقَبَّلَ الشَّيْءَ قوبۇل قىلدى

تَقَبَّى الْقَباءَ كىيدى

تَقَتَّلَ الْقَوْمُ لىكۈشىدى، ئېچىنىشلىق قىرغىنچىلىق قىلدى

تَقَتَّلَ تِ الْمَرْأَةُ بۇرىدى، تولغىدى

تَقْتِيل قىرغىن قىلماق

تَقَحَّلَ الشَّيْءُ خازان قىلدى

تَقَحَّمَ الْأَمْرَ سوقۇنۇپ كىردى؛ ئېتىلىپ كىردى

تَقَدَّدَ الشَّيْءُ پارچە-پارچە قىلىۋەتتى

تَقَدَّدَ الْقَوْمُ تارقالدى

تَقَدَّدَ الثَّوْبُ كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى

تَقَدَّرَ لَهُ الْأَمْرُ ئاللىبۇرۇن بېكىتىلدى؛ ئاللىبۇرۇن تەييارلاندى

تَقَدَّرَ الثَّوْبُ عَلَيْهِ كىيىم مۇۋاپىق كەلدى

تَقَدَّسَ مۇقەددەس بولدى

تَقَدَّمَ ئالغا بادتى، ئالغا ئىلگىرلىدى؛ ياخشىلىدى

تَقَدَّمَ مِنْهُ أَو إِلَيْهِ يېقىنلىدى؛ يېتىپ باردى

تَقَدَّمَ هُ ئېشىپ كەتتى؛ ئالدىدا ماڭدى

تَقَدَّمَ إِلَيْهِ بِكَذا ئوتتۇرىغا قويدى

تَقَدُّم ئالغا باستى

تَقَدُّم فِي السِّنِّ ياش قۇرامى چوڭ

تَقْدِمَة جـ تَقادِمُ سوۋغات، ئۆزىنى قۇربان قىلدى

تَقْدِمِيّ ئىلغار

تَقْدِير ج تَقادِيرُ مۆلچەرلىمەك، پاھالىماق

تَقْدِير الشَّوءِ ئۆمىدسىزلەنمەك؛ دۇنيادىن تويماق

تَقْدِيرًا پەرەز قىلماق، مۆلچەرلىمەك

تَقْدِير لِفَضْلِهِ ئېتىراپ قىلماق؛ جاۋاب قايتۇرماق

تَقْدِيرِيّ مۆلچەرلىگەن، پاھا بەرگەن

تَقْدِيس مۇقەددەس دەپ بىلمەك

تَقْدِيس الشَّيْءِ تەقدىم قىلماق

تَقْدِيم ئالدىنئالا؛ تەقدىم قىلماق؛ تۇنۇشتۇرماق

تَقْذِيف ئۇزمەك؛ پالاق ئۇرماق

تَقَرَّبَ إِلَيْهِ يېقىنلاشتى، ئادا قىلدى

تَقَرَّبَ إِلَى اللّٰهِ بِكَذا ئۇتۇندى، تىلاۋەت قىلدى

تَقَرَّحَ يىرىڭلىدى

تَقَرَّرَ الأَمْرُ مۇقىم بولدى؛ بېكىتىمەك؛ قارار قىلدى

تَقْرِيب يېقىنلاشتۇرماق

تَقْرِيبًا تەخمىنەن، ... ئەتراپىدا ...

تَقْرِيبِيّ يېقىن، تەخمىنەن

تَقْرِير ئىسزالىماق؛ قارار قىلماق؛ دوكلات قىلدى

تَقْرِيظ ماختىماق

تَقْرِيظ الْكِتابِ كىتاب پاھاسى، تەقرىز

تَقْرِيع قاتتىق ئەيىبلىمەك؛ قاتتىق رەددىيە بەرمەك

تَقَزَّزَ مِنَ الشَّيْءِ ئۆچ كۆردى

تَقَسَّسَ هُ ئىزدىدى؛ سۈرۈشتۈردى

تَقَسَّمَ الْقَوْمُ ئايرىدى؛ بۆلۈندى

تَقَسَّمَ الشَّيْءُ بىر قانچە بۆلەككە بۆلۈندى

تَقَشَّى ئېچىنمىشلىق بولدى

تَقْسِيط مۇددەتكە بۆلۈپ پۇل تاپشۇرماق

تَقْسِيم ج تَقاسِيمُ ئاجراتماق؛ رايونغا بۆلمەك؛ تەقسىم قىلماق

تَقَشَّرَ الشَّيْءُ سويدى؛ تىرە سويدى

تَقَشَّطَ ئاشكارىلىدى

تَقَشَّعَ السَّحابُ بۇلۇت تارقالدى

تَقَشَّفَ تۇرمۇش قىيمىن، جاپالىمۇشەققەتلىك ئاددىي-ساددا تۇرمۇش كەچۈردى

تَقَشُّف تېجەشلىك بولدى

تَقَصِّ «التَّقَصِّي» تەكشۈرگۈچى

تَقَصِّ هُ غا، قا، گە، كە؛ ئېتىلغۇچى

تَقَصَّصَ أَثَرَهُ ئىز قوغلىدى، قوغلىدى

تَقَصَّصَ الْكَلامُ ئەستە تۇتتى

تَقَصَّمَ الشَّيْءُ بۇزغۇنچىلىق قىلدى
تَقَصَّى الْقَوْمُ ناھايىتى يىراقتىن ئۇلارنى بىر-بىرلەپ چاقىردى
تَقَصَّى الْمَسْأَلَةَ أَو فِيهَا ئۇزۇل-كېسىل تەكشۈردى
تَقْصِير قىسقارتماق؛ كەمچىللىك
تَقَضَّى الشَّيْءُ ئاياغلاشتى
تَقْضِيب پۇتماق
تَقَطَّعَ الشَّيْءُ ئۇزدى؛ ئۇزۇۋەتتى
تَقْطِير سۇزمەك
تَقْطِيع ج تَقَاطِيعُ ئەزمەك، چاناش؛ ئۇزۇۋەتمەك؛ قورساق ئاغرىماق
تَقَاطِيعُ الْوَجْهِ چىراي، تەق-تۇرۇق
تَقَعَّدَ عَنِ الْأَمْرِ توختاتتى؛ ۋاز كەچتى
تَقَعَّرَ الشَّيْءُ چوڭقۇرلاشتى
تَقَعَّرَ فِي كَلَامِهِ تاۋۇشى ناھايىتى ئېغىرلاشتى
تَقَعُّر ئوبدى
تَقَعَّرَ الْأَثَرُ ئىز قوغلىدى
تَقَفَّزَ پەلەي كەبدى
تَقَفَّعَ الشَّيْءُ قىسقاردى
تَقَفَّقَ مِنَ الْبَرْدِ سوغۇقتىن تىترەدى
تَقَفَّى الرَّجُلَ قوغلىدى؛ دوردى
تَقَلَّبَ الشَّيْءُ ئۇزگەردى
تَقَلَّبَ عَلَى فِرَاشِهِ ئۇرۇپ چۆردى
تَقَلَّبَ فِي الْأُمُورِ ئۇزگىرىشچان بولدى
تَقَلَّبَ فِي الْبِلَادِ سەيلە-ساياھەت قىلدى
تَقَلُّب ئۇرۇمەك؛ ئۇزگەرتمەك؛ قايتا-قايتا نورمالسىزلاشماق
تَقَلَّدَ زىننەت بۇيۇملىرى ئاستى
تَقَلَّدَ الْأَمْرَ ئۇستىگە ئالدى
تَقَلَّدَ السَّيْفَ خەنجەر ئېسىۋالدى
تَقَلَّدَ بِفُلَانٍ دوردى
تَقَلَّصَ الشَّيْءُ تارايتتى؛ قىسقارتتى
تَقَلْصِيّ تارايتماق؛ قىسقارغان؛ توگۈلمىگەن
تَقَلَّقَ تىت-تىت بولدى؛ خاتىرجەم-سىزلەندى
تَقَلْقَلَ الشَّيْءُ ھەرىكەت-پائالىيەت؛ تەۋرىدى، سىلكىندى
تَقَلْنَسَ باش كىيىمى كەيدى
تَقَلَّى مايدا پىشۇردى
تَقْلِيد ج تَقَالِيدُ و تَقْلِيدات تەقلىد قىلماق؛ دورىماق؛ ئادەت، ئەنئەنە
تَقْلِيدِيّ تەقلىدى
تَقْلِيس كۆڭلىنى ئېلىشتۇرمەك؛ مەسخىرە قىلماق
تَقْلِيل ئازايتماق، كىچىكلەتمەك

تَقْلِيم ياسماق، كەسمەك

تَقَمَّزَ فِى مِشْيَتِهِ سەكرەپ-تاقلاپ ماڭدى

تَقَمَّشَ قارا ئاشلىق يېدى

تَقَمَّصَ كۆڭلەك كىيدى

تَقَمَّصَ تِ الرُّوحُ جان باقتى؛ كۆن كەچۈردى

تَقَمَّصَ شَخْصِيَّةِ فُلانٍ مەلۇم ئادەمنىڭ خاراكتېرىنى دوربدى؛ مىجەزىنى دوربدى، نۇرمال ئادەمنىڭ خۇيىنى دوربدى

تَقَمَّطَ ئوربدى

تَقَمَّلَ پىتلاپ قالدى

تَقَنَ ـُ تَقْنًا الشَّيْءَ مۇكەممەل-لەشتۈرمەك؛ پىششىق بىلمەك؛ پىششىق

تِقْن ج أَتْقان ماھىيەت، نەپس

تِقْنِيَّة تېخنىكا ماھىرى؛ قول ھۈنىرى

تَقَنْطَرَ ئەگمە شەكىللىك، توپلىدى، دۆۋىلىدى

تَقَنَّعَ بِالْقِناعِ نىقاب تاقىدى

تَقَنَّعَ تِ الْمَرْأَةُ روپاش بولدى

تَقْنِين قانۇن تۈزمەك؛ قانۇن تۈرغۇزماق

تَقَهْقَرَ چېكىندى؛ ئارقىغا داجماق؛ ئاجىزلاشتى

تَقَوَّتَ الشَّيْءَ يېمەكلىك قىلدى

تَقَوَّتَ بِالشَّيْءِ يېدى، ئىستېمال قىلدى

تَقَوَّحَ الْجُرْحُ يارا ئىغىزى ئېشىشىدى

تَقَوَّسَ الشَّيْءُ يادەك ئېگىلدى

تَقَوَّضَ الْبِناءُ ئۆرۈلدى

تَقَوَّضَ تِ الصُّفُوفُ سەپ چېچىلدى

تَقَوَّلَ عَلَيْهِ الْقَوْلَ تۆھمەت قىلدى، قارا چاپلىدى

تَقَوَّمَ الشَّيْءُ تۈز بولدى؛ باھاسى بار بولدى

تَقْوَى ئاللاغا سادىق بولماق؛ ئىخلاسمەن مۇسۇلمان

تَقَوَّى كۈچەيدى

تَقْوِيَة زورايماق، ئىلھام بەرمەك

تَقْوِير ئورا كولىماق، ئازگال كولىماق

تَقْوِيرَة الثَّوْبِ تۆگمىسىنى يەشمەك

تَقْوِيم ج تَقاوِيمُ تەك، تىكلىمەك، تۈرغۈزماق

التَّقْوِيم الشَّنَوِيّ كالېندار

التَّقْوِيم الْفَلَكِيّ ئاستىرونومىيە كالېندارى

تَقِىَ يَتْقِى تُقًى و تِقاءً و تَقِيَةً ھازىرلانماق؛ ئالدىنى ئالماق

تَقِيّ ج أَتْقِياءُ ئاللاغا ئىشىقاد قىلماق؛ ساداقەتمەن

تَقَى سەممىي-ساداقەت؛ ئالدىنى ئالدى

تَقَيَّأَ قۇرۇق ھۆ بولدى

تَقِيَّة ئالدىنى ئالماق؛ ئېھتىيات قىلماق

تَقَيَّحَ الْجُرْحُ يارا ئېغىزى چىرىدى

تَقَيُّحٌ چىرىگەن، يىرىڭدىغان

تَقَيَّدَ تىزىملىدى؛ چەكلەندى

تَقَيَّضَ ئۇزۇلدى

تَقَيَّلَ چۈشلۈك ئۇيقۇ

تَقْيِيد تونۇۋالماق؛ باغلاپ قويماق؛ تىزگىنلىمەك

تَقْيِيدِيّ چەكلەنگەن

تَكَّ ـُ تَكًّا هُ دەسسەمەك؛ دەسسەپ ئېزىۋەتمەك

تَكاءَدَ هُ الْأَمْرُ ئاۋارىچىلىك؛ قىينىدى؛ ئازابلىق

تَكابَرَ ئۆزىگە تەمەننا قويدى؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتتى

تُكَأَة ھاسا؛ باھانە؛ ھۆرۈن

تَكاتَبَ الْقَوْمُ ئۆزئارا خەت ئالاقە قىلىشتى

تَكاثَرَ الْقَوْمُ كۆپەيدى، ئاۋۇدى

تَكاثَفَ زىچلاشتۇردى

تَكَأَّدَ هُ الْأَمْرُ ئاۋارىچىلىك؛ قىينىدى؛ ئاۋارە قىلدى

تَكَأَّدَ الْأَمْرَ باش چۆكۈرۈپ ئىشلىدى

تَكاذَبَ الْقَوْمُ ئۆزئارا يالغان گەپ قىلىشتى

تَكاسَلَ ھۆرۈن؛ تىرىكتاپ بولدى

تَكافَأَ الْقَوْمُ كەڭ، باراۋەر؛ ئادىل

تَكافُؤ باراۋەر

تَكافَحَ الْمُتَقاتِلُونَ ئۆزئارا تالاشتى

تَكافَلَ الْقَوْمُ كۆتۈرە ئالدى؛ بىردەك ئىتتىپاقلاشتى

تَكالَبَ الْقَوْمُ ئوچۇق ئاشكارە ئۆچلۈك قىلدى

تَكالَبَ الْقَوْمُ عَلَى كَذا تالاشتى؛ تارتىۋالدى

تَكالَمَ الشَّخْصانِ ئالاقىنى ئەسلىگە كەلتۈردى

تَكامَلَ الشَّيْءُ مۇكەممەللەشتى؛ بېجىرىم؛ تولۇق

تَكامُل مۇكەممەل؛ پۈتۈن؛ تولۇق

حِساب التَّكامُل جۇغلانما نومۇر

التَّكامُلاِلْتِصادِيّ ئىقتىساد بىر گەۋدىلىشىش

تَكايَدَ الشَّخْصانِ يوشۇرۇن ھېسابلىدى؛ ئالدىدى؛ قارىغا قويدى

تَكَبَّبَ كىيىمگە يۆگىدى

تَكَبَّبَ الرَّمْلُ چاپلاندى

تَكَبَّبَ الشَّجَرُ زىچ بولدى، بۈك-باراقسان بولدى

تَكَبَّدَ الْأَمْرَ چىدىدى، بەرداشلىق

بەردى؛ بېشىدىن ئۆتكوردى

تَكَبَّدَ تِ الشَّمْسُ السَّماءَ چىڭقى چۈش؛ كۈن تىكلەشتى

تَكَبَّرَ ئۆزىگە تەمەننا قويدى

تَكَبَّلَ بىلەزۈك سالدى، كويزا سالدى

تَكْبِير چوڭايتماق، زورايتماق؛ مەغپىرەت قىلغۇچى ئاللا

تَكْبِيس عِلاجِيّ سېھرىگەرلىك قىلماق

تِكَة ج تِكَك بەلۋاغ؛ تاسما

تَكْتَكَ الشَّيْءَ دەسسىدى

تَكْتَكَ تِ السّاعَةُ ئاۋاز چىقاردى؛ تىرىقشتتى

تَكَتَّفَ ئىككى بىلىكىنى مەيدىسىگە قويدى

تَكَتَّلَ الشَّيْءُ توپلاندى؛ شار بولدى

تَكَتَّلَ الْقَوْمُ گۈرۈھ بولدى

تَكَتَّلَ گۈرۈھ بولدى

تَكَتَّمَ يوشۇردى؛ مەخپىيەتلىكنى ساقلىدى

تَكْتِيك تاكتىكا

تَكَثَّرَ بِالْكَلامِ ئەزمە، لايغەزەل ئەزمىلىك قىلدى

تَكَثَّفَ ئۈيۈدى؛ قويۇلدى

تَكَتْلَكَ كاتولىك دىنى؛ كاتولىك دىنىغا ئېتىقاد قىلدى

تَكَحَّلَ قاش-كىرپىكلىرىگە سۈرمە سۈردى، كىرىم قىلدى

تَكْحِيت قىرماق، شىلماق

تَكْحِيل يىرىقنى ئەتمەك

تَكَدَّرَ الشَّيْءُ دۇغ، لاي

تَكَدَّرَتِ الْمَعِيشَةُ قىيىنچىلىق؛ ئازاب

تَكَدَّسَ تِ الْحُبُوبُ دۆۋىلىدى

تَكَدَّسَ تِ الْخَيْلُ ئات توپلىشىپ ماڭدى

تَكَدَّى تىلەمچىلىك قىلدى

تَكَذَّبَ هُ أو عَلَيْهِ يالغان گەپ سۆزلەرنى قىلدى

تَكْذِيب رەددىيە بەرمەك

تَكْرار تەكرار

مِرارًا وَتَكْرارًا كۆپ قېتىم؛ ئارىلاپ-ئارىلاپ

تَكَرَّجَ الْخُبْزُ كۆكىرىپ قالدى

تَكَرْدَسَ الشَّيْءُ قىستاردى، تارايدى

تَكَرَّرَ الشَّيْءُ قايتا-قايتا يۈز بەردى؛ قايتا-قايتا تەكرارلاشتى

تَكَرَّسَ الشَّيْءُ ئاساسىي مۇستەھكەم بولدى؛ ئۇلى مۇستەھكەم بولدى

تَكَرَّعَ پۈتىنى يۇدى

تَكَرَّمَ يالغاندىن قەيسەر بولۇۋالدى؛ مەرد بولۇۋالدى

تَكَرَّمَ عَنِ الشَّيْءِ ... غا بەرۋا قىلمىدى

تَكَرَّهَ الشَّيْءَ نەپرەتلەندى
تَكَرُّه ئۆچ كۆردى؛ بىزار بولدى
تَكَرِّى مۇگدىدى؛ مۇگدەپ قالدى
تَكْرِير مۇرەككەپ؛ ئىلغىماق، تەكرارلىماق
تَكْرِيس تەقلىد قىلماق؛ يىغىن مۇراسىمىغا كىرمەك
تَكْرِيشَة قوينىنىڭ پىشۇرۇلغان ئۆپكە-ئۆچىسى
تَكْرِيعَة ھېيق تۇتۇۋالماق
تَكَسَ باھاسىنى بېكىتتى
تَكَسَّبَ پۇل تاپتى؛ كۈن كەچۈردى؛ جان باقتى
تَكَسَّرَ الشَّيْءُ چېقىۋەتتى؛ ئېزىۋەتتى؛ بۇزۇۋەتتى
تَكَسَّرَ فِى مِشْيِهِ دەلدەڭشىدى
تَكَسَّفَ تِ الشَّمْسُ قۇياش تۇتۇلدى
تَكَسَّى الثَّوْبَ كىيىم كىيدى
تَكْسِير جـ تَكاسِيرُ بۇزماق؛ چاقماق
تَكَشَّفَ الشَّيْءُ ئاشكارىلاندى؛ ئوچۇق-ئاشكارىلاندى
تَكَشَّفَ تِ الأَرْضُ يەر يېرىلدى؛ يەر ئاغدۇردى
تَكْعِيب الأَعْدادِ كۇپ
تَكْعِيبِيّ كۇپىنىڭ
جِذْر التَّكْعِيبِيّ كۇپ يىلتىزى
تَكَفَّأَ فِى مِشْيَتِهِ غادىيىپ ماڭدى؛ ئىرغاڭلاپ ماڭدى
تَكَفْكَفَ عَنْ كَذا تىزگىنلىدى؛ چەكلەندى
تَكَفَّلَ بِكَذا كاپالەتلىك قىلدى؛ كۆتۈرە ئالدى
تَكَفَّنَ بِكَذا ...بىلەن ئورىدى
تِكْلام . تِكِلّام سۆزمەن، گەپدان
تَكَلَّفَ الأَمْرَ خىزمەتنى ئۈستىگە ئالدى
تَكَلَّفَ الشَّيْءَ قىلىشقا زورلىدى؛ مەجبۇرلىدى؛ ساختا قىياپەتكە كىرىۋالدى
تَكَلَّفَ تۇزۇت قىلدى؛ قائىدە-يوسۇن-لارغا رىئايە قىلدى
تَكَلُّف ساختا تەكەللۇپ قىلدى
بِلا تَكَلُّف تۇزۇت قىلماسلىق؛ چەكلىمىگە ئۇچرىماسلىق
تَكَلَّلَ تاج كىيدى؛ توي قىلدى
تَكَلَّلَ بِكَذا ...بىلەن تۇگىدى
تَكَلَّمَ الْكَلامَ أو بِهِ ئوتتۇق سۆزلىدى
تَكْلِيف جـ تَكالِيفُ ھاۋالە قىلماق؛ تاپىلىماق، جىكىلىمەك؛ تۇزۇت قىلماق؛ خىراجەت؛ تەننەرق
تَكَمَّشَ الْجِلْدُ قورۇلماق؛ قورۇق باسماق
تَكَمَّلَ مۇكەممەللەشتى؛ مۇۋەپپەق-قىيەتلىك بولدى
تَكْمِلَة تولۇقلىماق

تَكَمَّنَ يوشۇردى؛ چۈكوردى؛ بۆكتۈرمە
تَكْمِيد ئىسسىقلىق
تَكْمِيل تۈگەتمەك؛ ئورۇنلىماق
تَكْمِيلِيّ تولۇقلانغان؛ قوشۇلغان
تَكَنَّى بِكَذا ... باشقا نام بىلەن نام چىقاردى
تَكْنِيك تېخنىكا؛ ماھارەت
تَكَهْرَبَ زەرەتلەندى
تَكَهَّمَ الرَّجُلُ گال، ئۆتمەس
تَكَهَّنَ نەزىر-چىراغ ياكى دىنىي جەمئىيەتنى باشقۇردى
تَكَهَّنَ لَهُ پال سالدى
تَكَوَّمَ الْقَوْمُ يىغىلدى
تَكَوَّنَ مِنْ كَذا تەركىب تاپتى؛ شەكىللەندى
تَكْوِين قۇرۇلما؛ ياراتماق؛ ئىجاد قىلماق؛ تەركىبىي قىسمى
تَكْوِين جـ تَكاوِينُ ھالەت؛ ئوبراز
تَكِيَّة جـ تَكايا يىغىۋېلىش ئورنى؛ دارىلئېتام؛ دارىلمۇئەللىمىن
تَكَيَّسَ ئۇۋلىدى
تَكَيَّفَ الشَّيْءُ ماس كەلدى؛ ماسلاشتۇردى
تَكْيِيف تەڭشىمەك؛ ماسلاشتۇرماق
تَكْيِيف الْهَواءِ ھاۋا تەڭشىمەك

تَلّ جـ تِلال و تُلول و أَتْلال تۆپىلىك؛ ئېگىز جاي
تَلا ـُ تُلُوّا و تَلْوًا ئەگەشمەك
تَلا تِلاوَةَ الْكِتابَ دېكلاماتسىيە؛ يادلاش؛ ئوقۇش
تَلاَ الْخَبَرَ ئاخبارات ئېلان قىلدى؛ خەۋەر بەردى
تَلاءَمَ الشَّيْءُ قاپلاندى؛ تولۇقلىدى
تَلا الْقَوْمُ بىرلەشمە؛ ئىتتىپاق
تَلاؤُم ئىتتىپاق؛ كېلىشىم؛ چۈشىنىشتى
تَلائَمَ الشَّخْصانِ سۆيۈشتى
تَلاحَقَ الْقَوْمُ ئارقا-ئارقىدىن كەلدى
تَلاحَقَ تِ الْأَشْياءُ كەينى-كەينىدىن، بىرنىماك كەينىدىن-بىرى كەلدى
تَلاحَمَ الْقَوْمُ قىردى، ئۆلتۈردى
تَلاحَمَ الْجُرْحُ بىرلەشتى؛ چاپلىدى
تَلاحَمَ تِ الْأَشْياءُ ئۇيغۇنلاشتى، ماس كەلدى
تَلاحَى الْقَوْمُ ئۆزئارا تىل ھاقارەت قىلىشتى
تَلاشٍ «التَّلاشِي» غايىب بولماق، يوقالماق
تَلاشَى الشَّيْءُ غايىب بولدى، يوقالدى
تَلاصَقَ الشَّيْئانِ بىر-بىرى بىلەن تۇتاشتى

تَلاطَقَ الْقَوْمُ ئۇزئارا يېقىنلىق ۋە سەمىمىيلىكىنى بىلدۈردى

تَلاطَمَ الْقَوْمُ ئۇرۇشتى

تَلاطَمَ الْمَوْجُ ئۇركەشلەپ مەۋج ئۇردى

تَلاعَبَ ئويناندى؛ ئەخمەق قىلدى

تَلاعَنَ الْقَوْمُ ئۇزئارا تىللاشتى؛ ئۇرۇشتى

تَلافَى الشَّيْءَ تولۇقلىدى؛ رېمونت قىلدى؛ تۇزەتتى؛ ئالدىنى ئالدى

تَلافِيقُ قېلىن ئورمانلىق

تَلاقٍ «التَّلاقِي» ئۇچراشماق، يولۇقماق

تَلاقَبَ الْقَوْمُ لەقەمنى ئاتاپ تىللىدى

تَلاقَى الْقَوْمُ يولۇقتى؛ ئۇچراشتى

تَلاكَمَ الشَّخصانِ ئۇز-ئارا مۇشت ئېتىشتى؛ بوكس مەشىق قىلىش؛ بوكس مۇسابىقىسى

تَلاكَمَ الْمَلاكِمانِ نۇر چاچتى؛ پىلىلىدى

تَلأْلَأَ النَّجْمُ نۇر چاچتى

تَلاهَى بِكَذا كۆڭۈل ئاچتى

تَلاهَى الْقَوْمُ ئۇزئارا خۇشاللىقنى ئىگە بولدى

تِلاوَة يادىغا ئالدى، قۇرئان ئوقۇدى

تَلاوَمَ الْقَوْمُ ئۇزئارا ئەيىبلىدى

تَلَبَّبَ لِكَذا تەييارلاندى

تَلَبَّثَ بِالْمَكانِ توختىدى

تَلَبَّدَ الشَّعْرُ أو الصُّوفُ چاچ (توك) چىگىشلەشتى

تَلَبَّسَ بِالْأَمْرِ قاتناشتى، كىردى

تَلَبَّسَ لِباسًا كىيدى

تَلَبَّسَ بِهِ الْأَمْرُ چېتىلىپ قالدى

تَلَبَّسَ عَلَيْهِ الْأَمْرُ غۇۋالاشتى

تَلَبُّس يامان ئىش قىلدى

تَلَبَّكَ الْأَمْرُ قالايمىقان بولدى

تَلَبَّكَ تِ الْمَعِدَةُ ھەزىم قىلىشى ناچارلاشتى

تَلْبِيب ج تَلابِيبُ ياقا

تَلْبِيَة قوشۇلماق؛ ئاۋاز قوشماق

تَلْبِيس ياسانماق (مەلۇم كىشىگە كىيىم كىيدۈرمەك)

تَلَّة تۆپىلىك، ئېگىز جاي

تَلَثَّمَ الرَّجُلُ شارپا بىلەن ئېغىز بۇرنىنى يۆگىدى

تَلَجْلَجَ كېكەچ بولدى

تَلَجْلَجَ فِى صَدْرِهِ شَيْءٌ كۆڭۈل؛ كۆڭۈلدە بىر ئىشنى تەگەۋەردى

تَلَحَّفَ لِحافًا يوتقان يېپىندى

تَلْحِين ج تَلاحِينُ مۇزىكا يېزىش؛ ئۇدار

تَلَخْلَخَ چايقالدى؛ تەۋرىدى؛ ئاجىزلاشتى

تَلْخِيص ئۆزۈندە: خۇلاسە: يەكۈن

تَلَدَ .. تُلُودًا الْمالُ أو الْمَجْدُ ئەجدادىدىن قالغان، ئەجدادىدىنقالغان مال-مۈلكنى ئۆزۈن مەزگىل ئىگىلىمەك

تُلْد و تَلَد مىراس قالغان

تَلَذَّذَ الشَّيْءَ أو بِهِ ئازادە ھېس قىلدى

تَلَزَّجَ الشَّيْءُ قىزىقارلىق ھېس قىلدى؛ تەملىك

تَلَزَّزَ الشَّيْءُ چاپلاندى؛ بىرلەشتۈردى

تِلِسْكُوب دۇربۇن

تَلَصَّصَ تىمىسقىلىدى؛ كاسلىدى

تَلَطَّخَ بِكَذا پاسكىنىلاشتى

تَلَطَّخَ بِالشَّرِّ ئەسكى ئىش قىلدى

تَلَطَّفَ الأَمْرَ أو فِيه أو بِهِ أو لَهُ يېقىنلىقىنى بىلدۈردى؛ سەبەبىنى تېپىشقا تىرىشتى

تَلَطُّف يېقىن؛ ئادەپلىك بولدى

تَلَظَّى تِ النّارُ يالقۇن چىقاردى؛ كۆيدى

تَلَظَّى عَلَيْهِ ئاچچىقلاندى؛ غەزەپلەندى

تَلَعَّبَ ئويۇن ئويناندى

تَلْعَة ج تِلاع و تَلْع چوققا، تۆپە

تَلَعْثَمَ فى الأَمْرِ كېچىكتى، پىكىر بۇرگۈزدى؛ ئويلاندى

تَلَعْثَمَ جُوعًا ئاچلىقتىن جان تالاشتى

تِلْغافِيّ تېلېگرام توشۇغۇچى؛ تېلېفونچى

تِلِغْراف تېلېگرام، تېلېگرام ئاپپارات

تِلِغْرافِيّ تېلېگراممىنىڭ

تَلْغَقَ تېلېگرام سالدى؛ تېلېگرام ئەۋەتتى

تَلَفَ بۇزغۇنچىلىق قىلدى، چىرىكلەشتى

تَلِفَ ـَ تَلَفًا الشَّيْءُ چىرىكلەشتى

تَلَفَّتَ إِلَيْهِ ئەن قويۇپ قارىدى؛ دىققەت قىلدى

تَلْفَزَة تېلېۋىزور، تېلېۋىزور تېخنىكىسى

تِلْفِزْيُون . تِلِيفِزْيُون تېلېۋىزور، تېلېۋىزىيە ئۇسكۇنىلىرى

تَلَفَّعَ بِكَذا بىر نەرسە بىلەن بەدىنى چۈمكىدى

تَلَفَّقَ ئورىدى؛ يىغىلدى

تَلَفَّقَ فى ثَوْبِهِ كىيىم يۆگىدى

تَلَفْلَقَ بِالثَّوْبِ كىيىم يۆگىدى

تَلْفَنَ تېلېفون قىلدى

تَلْفَنَ إِلَيْهِ بىلەن تېلېفون قىلىشتى

تِلِفُون . تِلِيفُون تېلېفون

تِلِفُونِيّ تېلېفوننىڭ

تَلْفِيق ئويدۇرما؛ ئويدۇرۇپ چىقارماق

تِلْقاء قارشى تەرەپ؛ كۆرۈنمەك

مِنْ تِلْقاءِ نَفْسِهِ ئۆزى خالاپ؛ خالىس

تِلْقائِيّ ئاپتوماتىك؛ ئاڭلىق

تَلَقَّبَ بِكَذا ... باشقا نام بىلەن ئاتالدى

تَلَقَّطَ الشَّيْءَ يىغدى؛ توپلىدى

تَلَقَّفَ الشَّيْءَ تۇتتى، تۇتۇۋالدى

تَلَقَّفَ الطَّعامَ يۇتتى

تَلَقَّفَ الْكَلامَ مِنْ فَمِهِ تېزلىكتە ئەستە تۇتتى

تَلَقَّنَ الْكَلامَ أو الْعِلْمَ تېزلىكتە ئەستە تۇتتى ياكى ئىگىلدى

تَلَقَّى هُ كۆرۈشتى؛ ئۇچرىشتى؛ قوبۇل قىلدى

تَلَقَّى الْعُلُومَ ئىزدەندى، ئۆگەندى

تَلَقَّى الدَّرْسَ دەرس ئاڭلىدى

تَلْفِيح ئۇزۇقلاندۇرماق؛ بەرمەك

تَلْقِيم الطَّعامِ ئۇزۇقلاندۇرماق

تِلْكَ ئاۋۇ

تَلَكَّأَ عَنِ الْأَمْرِ سوزدى؛ ئاستىلاتتى

تَلَكَّزَ عَلَى فُلانٍ قىينىچىلىق تۇغدۇردى

تِلْم ج تِلام گۆھەر سودىگىرى

تَلَم ج أَتْلام نەشپۈتلۈك

تَلَمَّجَ پىچىنە يېدى؛ ئۇششاق يىمەكلىكلەرنى يېدى

تَلْمَذَ هُ ئۇقۇغۇچىلىققا ياكى شاگىرتلىققا قوبۇل قىلدى

تَلْمَذَ لَهُ أو عِنْدَهُ ئۇنىڭ ئوقۇغۇچىسى بولدى

تَلَمَّسَ الشَّيْءَ ئىزدەندى

تَلَمَّسَ عُذْرًا كەچۈرۈشنى تەلەپ قىلدى؛ ئەپۇ قىلىشنى تەلەپ قىلدى

تَلَمَّظَ يەپ ـ ئىچكەندىن كېيىن كالپۇك يالىدى

تَلَمَّظَ بِذِكْرِهِ تۇھمەت قىلدى، قارا چاپلىدى

تَلَمَّعَ نۇر چاچتى، رەڭگارەڭ نۇر چاچتى

تَلْمِيح كىنايە؛ مەخپىي يوليورۇق؛ ئىشارەت

تِلْمِيذ ج تَلامِذَةٌ و تَلامِيذُ ئوقۇغۇچى، شاگىرت

تَلْمِيع نۇر چىقارماق؛ نۇرلاندۇرماق

تَلِهَ ـَ تَلَهًا قىينىچىلىق تۇغدۇرۇش

تَلِهَ الشَّيْءُ زىيان يەتكۈزدى

تَلِهَ هُ أو عَنْهُ ئۇنتۇدى

تَلَهَّبَ تِ النّارُ كۆيدى

تَلَهَّفَ عَلَى ما فاتَ كەچۈرۈم سورىدى؛ پۇشايمان قىلدى

تَلَهَّفَ عَلَيْهِ قىزغىن بولدى؛ ئۆمىد

قىلدى
تَلَهَّمَ الشَّيْءَ يۇتتى
تَلَهْوَقَ الرَّجُلُ پو ئاتتى؛ ماختاندى
تَلَهَّى بالشَّيْءِ كۆڭۈل ئاچتى
تَلْهِيَة كۆڭۈل ئېچىش
تِلْو ج **أَتْلاء** ئارقىدىنلا، كەينىدىن-لا
تَلَوَّثَ الثَّوْبُ بالشَّيْءِ پاسكىنا قىلىۋەتتى؛ بۇلغىۋەتتى
تَلَوَّمَ فى الأَمْرِ ئالغا باسمىدى
تَلَوَّنَ الشَّيْءُ رەڭلىك بولدى
تَلَوَّنَ مىجەزى ئۆزگىرىشچان بولدى؛ مۇقىم بولمىدى
تَلَوَّى ئەگرى-بۈگرى بولدى
تَلَوَّى الثُّعْبانُ تۆگۈلدى
تَلْوِيح پولاڭلاتماق، تەۋرىمەك
تَلْوِيحُ الأَرْضِ پول ياتقۇزماق
تَلْوِيحَة دىققەت قىلماق؛ ئىزاھات بەرمەك؛ تەستىق سۆز
تَلْوِيم ئەيىبلىمەك
تَلْوِين رەڭلىك سۈرەت؛ رەڭلىك
تَلِيّ تۆپىلىك؛ چوققا
تَلِيد ئۇرۇق-ئەۋلادىنىلىك
تَلِيدِيَّة كلاسسىك
تَلَيُّف تالالىق؛ قاتماق
تَلِيف زىيانغا ئۇچرىماق؛ بۇزۇلۇش-تىلمەك

تِلِيفِزْيُون تېلېۋىزور
تِلِيفُون تېلېفون
تُلَيْل دۆڭ چوققىسى
تَمَّ ... تِماً و تِماماً و تِمامَةً **الشَّيْءُ** ئورۇنلىماق؛ مۇكەممەللەشتۈرمەك
تَمَّ بالشَّيْءِ أو عَلَيْهِ مۇكەممەللەشتۈردى
تَمَّ عَلَى الأَمْرِ ئۆزلۈكسىز ئورۇنلىدى
تَمّ ج **تِمَم و تِمَمَة** تۈگەتتى؛ ئورۇنلىدى
تَماثَلَ الْمَرِيضُ ساقايىتتى
تَماثَلَ الشَّيْئانِ ئىككى شەيئىي ئوخشاشتى
تَماثُل دەك، تەك
تَماثُل مِنَ الْمَرَضِ بارا-بارا ئەسلىگە كەلدى
تَماجَنَ الشَّخْصانِ ئۆزئارا چاقچاق قىلىشتى
تَماحَكَ الشَّخْصانِ ئۆزئارا مۇنازىرە قىلدى؛ تالاش-تارتىش قىلدى
تَمادَحَ الْقَوْمُ پو ئېتىشتى
تَمادَى فى الضَّلالِ كاجلىق قىلدى، تەرسالىق قىلدى
تَمادَى فى الأَمْرِ قەتئىي ئىزچىل-لاشتۈردى

تَمادَى بِهِ الْأَمْرُ ئۇزارتتى؛ كېچىكتۈردى
تَمّار خورمىچى
تَمارَسَ الْمُتَقاتِلُونَ فِى الْحَرْبِ ئۇرۇشتى؛ قىرغىن قىلىشتى
تَمارَضَ ئاغرىق بولۇۋالدى
تَمازَجَ الْقَوْمُ ئالاقىلەشمەك؛ بىرىش-كېلىش قىلدى
تَمازَحَ الشَّخْصانِ چاقچاق قىلدى
تَماسَّ الشَّيْئانِ ئۇچراشتى؛ يېقىن بولدى
تَماسّ ئۇچراشتى، تۇتاشتى
تَماسَكَ بِالشَّيْءِ چىڭ تۇتتى
تَماسَكَ الشَّخْصُ ئۆزىنى تېزگىنلىدى
تَماسُك بىرلەشمەك؛ ئويۇشماق
تَماشَى الشَّخْصانِ بىرگە ماڭدى
تَمالَأَ الْقَوْمُ عَلَى الْأَمْرِ شېرىك بولدى
تَمالَكَ عَنِ الْأَمْرِ ئۆزىنى كونترول قىلدى
ماتَمالَكَ أَنْ فَعَلَ كَذا ئۆزىنى تۇتۇۋالالماسلىق؛ تاقەت قىلالماسلىق
تَمام مۇكەممەللەشتۈرمەك
تَمامًا مۇكەممەل، توغرا
تَمامَة تولۇقلىماق
تَمامِيَّة مۇكەممەللەشتۈرمەك
تَمانَعَ الْقَوْمُ ئۆزئارا دەخلى يەتكۈزدى
تَماوَتَ ئۆلگەن بولۇۋالدى؛ يالغان ئۆلدى
تَمايَدَ تەۋرىدى، تىترەتتى
تَمايَلَ تولغىدى، دەلدەڭشىدى
تَمَتَّعَ بِكَذا أَو مِنْهُ ئىگە بولدى؛ پايدىلاندى
تَمَتُّع پاتمىنت ھوقۇقى
رَسْم التَمَتُّع پاتمىنت بېجى؛ تىجارەت گۈۋاھنامىسى بېجى
تَمْتَمَ فِى الْكَلامِ غودۇڭشىدى
تِمْثال جـ تَماثِيلُ ئويمىچىلىق؛ ئوبراز؛ ھەيكەل
تَمَثَّلَ بَيْنَ يَدَىْ فُلانٍ بىرىنىڭ ئالدىدا تۇردى
تَمَثَّلَ بِهِ تەقلىد قىلدى؛ مىسال كەلتۈردى
تَمَثَّلَ الشَّيْءَ پەرەز، تەسەۋۋۇر
تَمَثَّلَ لَهُ الشَّيْءُ ئۇنىڭچە؛ ئۇنىڭ ھېس قىلدى
تَمْثِيل كۆرسەتمەك؛ ئويۇن قويماق؛ ۋەكىللىك قىلدى
تَمْثِيل حَرَكاتِىّ گاچا تىياتىرى
دار التَمْثِيل تىياتىرخانا، ئانسامبىل
تَمْثِيلِىّ ئويۇن كۆرسەتمەك
تَمْثِيلِيَّة سېنارىيە
تَمَجَّدَ مەدھىيىلىدى

تَمَجَّنَ قوپاللىق قىلدى؛ نۇمۇس-سىزلىق قىلدى

تَمْجِيد مەدھىيلىمەك؛ مەدھىيە سۆزى

تَمَحَّصَ الظَّلامُ قاراڭغۇدا غايىب بولدى

تَمَحَّقَ النَّباتُ قاغجىرىماق، قۇرۇپ قالدى؛ سولاشماق

تَمَحَّلَ الشَّيْءَ أو لَهُ ئامال تېپىپ قولغا كەلتۈردى

تَمَخَّضَ اللَّبَنُ سۈتنى قۇيۇپ ئېلەش-تۈردى

تَمَخَّضَتِ الْحامِلُ تولغاق تۇتتى

تَمَخَّضَ الْجَنِينُ هامىلە تەۋرىدى

تَمَخَّطَ مىشقىردى

تَمَدَّحَ پو ئاتتى، ماختاندى

تَمَدَّدَ الشَّيْءُ قانات يايدۇردى؛ يايدى؛ سوزدى

تَمَدَّنَ شەھەرلەشتى؛ مەدەنىيەتلىك بولدى

تَمَدَّنَ الْمُدُنَ شەھەر بەرپا قىلدى

تَمَدُّن مەدەنىيەتلىك؛ ئېچىۋېتىلگەن

تَمَدْيَنَ بەخت قۇچتى؛ مەدەنىي بولۇپ قالدى

تَمَذْهَبَ بِالْمَذْهَبِ الْفُلانِيِّ ئەگەشتى؛ ئىشەندى

تَمْر ج ثُمُور و ثُمْران قۇرۇق پالما

تَمْرَة بىر تۇپ قۇرۇق پالما

تَمَرَّخَ بِالدُّهْنِ ماي سۈرتتى

تَمَرَّدَ ئېسيان كۆتۈردى

تَمَرَّدَ عَلَيْهِ ھاكاۋۇرلىق قىلدى

تَمَرَّسَ بِالشَّيْءِ سۈرتتى؛ مايلىدى؛ دائىم مەشىق قىلدى

تَمَرَّسَ بِالْمَصائِبِ و الْخُصُوماتِ تەبىئىي ئاپەتلەرنىڭ سىنىقىغا بەرداشلىق بەردى

تَمَرَّضَ لايغەزەللىمەك قىلدى؛ ماغدۇرسىزلىق بىلەن ئىشلىدى

تَمَرَّطَ الشَّعْرُ تۈكلىرى-پەيلىرى چۈشتى

تَمَرَّغَ فِي الشَّيْءِ ... ئىچىدە ئۆرۈلدى؛ موللاق ئاتتى

تَمَرْكَزَ فِي الْمَكانِ مەركەزلەشتۈردى

تَمَرْمَرَ نارازى بولدى

تَمَرْمَرَ الرَّمْلُ قۇم قاتمۇ قات بولدى

تَمَرَّنَ بەدەن چېنىقتۇردى

تَمَرَّنَ عَلَى الْأَمْرِ مەشىق قىلدى

تَمْرِيٌّ پالما، پالما يېمەك

تَمْرِيض پەرۋىش قىلماق

تَمْرِين مەشىق قىلماق

تَمَزَّعَ الشَّيْءُ ئايرىلدى؛ ئېچىلدى، يىرتىۋالدى

تَمَزَّقَ يىرتىپ پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ يىرتىپ پارچە-پارچە قىلدى

تَمَزَّقَ الْقَوْمُ بۆلۈندى؛ سېرىلدى؛ چاك كەتتى

تِمْساح جـ تَماسِح و تَماسِيحُ تىمساھ

تَمَسَّدَ ئۇۋلىدى

تَمَسَّحَ بِالْماءِ أو مِنْهُ سۇ بىلەن يۇدى

تَمَسَّحَ لِلصَّلاةِ تاھارەت ئالدى

تَمَسَّحَ هُ بِالْماءِ أو بِالدُّهْنِ سۇ ياكى ماي بىلەن سۈرتتى

تَمَسَّكَ بِهِ قەتئىي چىڭ تۇردى؛ داۋام-لاشتۇردى

تَمَسَّكَ بِالطِّيبِ ئۇپا سۈرتتى؛ ئەتىر چاچتى

تَمَشَّك كاج، تەرسا

تَمَسْكَنَ نامرات بولۇۋالدى؛ كەمبەغەل بولۇۋالدى

تَمْسِيد ئۇۋۇلاش ئۇسۇلى

تَمَشَّطَ چاچ تاراتتى

تَمَشَّقَ يىرتىلدى؛ يىرتىپ پارچە-پارچە قىلىۋەتتى

تَمَشَّى پىيادە ماڭدى؛ سەيلە قىلدى

تَمَشَّى مَعَ فُلانٍ بىرگە ئېلىپ ماڭماق؛ تەڭ ئېلىپ باردى

تَمَصَّرَ مىسىرنىڭ دۆلەت تەۋەلىكىگە ئۆتتى

تَمَصَّرَ الْمَكانُ شەھەر بولدى

تَمَصَّصَ الشَّيْءَ سومۇردى؛ سوزدى

تَمْصِير الْبَلْدانِ ئاچماق؛ قۇرماق

تَمَطَّطَ الشَّيْءُ ئۇزارتتى

تَمَطَّطَ فِى الْكَلامِ لايغەزەللىك بىلەن سۆزلىدى

تَمَطَّعَ ئەسنىدى؛ كېرىلدى

تَمَطَّقَ الطَّعامَ تەم تېتىدى

تَمَطَّقَ الرَّجُلُ چالۋاقىدى

تَمَطَّى ئەسنىدى

تَمَعَّجَ ئەگرى-بۈگرى ئاقتى

تَمَعَّنَ فِى الْأَمْرِ دىققەت قىلدى؛ ئويلاندى

تَمَغَّصَ بَطْنُهُ قورسىقى ئاغرىدى

تَمَغَّطَ الشَّيْءُ سوزدى، ئۇزارتتى

تَمَغْطَسَ ماگنىتلىق ئىنكاس قىلدى

تَمَقَّتَ إِلَيْهِ ئۆچلۈكىنى كەلتۈردى؛ نەپرىتىنى قوزغىدى

تَمَكَّثَ مەلۇم مەزگىل ساقلىدى

تَمَكَّثَ بِالْمَكانِ توختاتتى، دەخلى يەتكۈزدى

تَمَكَّثَ فِى الْأَمْرِ دەخلى يەتكۈزدى؛ سوزدى؛ پاسسىپ

تَمَكَّنَ موقىم بولدى؛ قەيسەر بولدى

تَمَكَّنَ مِنَ الْأَمْرِ ھۆددىسىدىن چىقتى

تَمَلَّسَ قېچىپ كەتتى

تَمَلَّصَ مِنْهُ تىكىۋەتتى

تَمَلَّصَ الشَّيْءُ مِنْ يَدِهِ تېيىلدى؛

قولىدىن چۈشۈپ كەتتى
تَمَلَّقَ هُ أو لَهُ خۇشامەت قىلدى
تَمَلَّكَ الشَّيْءَ بار؛ ئىگىلىدى
تَمَلَّكَ عَلَى الْقَوْمِ ھۆكۈمرانلىق قىلدى
تَمَلَّكَ عَلَى الشَّيْءِ يۇتۇۋالدى
تَمَلُّكِيّ مال-مۈلۈكنىڭ ئىگىدار-چىلىق ھوقۇقى
تَمَلَّلَ بىئارام بولدى؛ تاقەتسىز-لەندى؛ ئىچى پۇشتى
تَمَلْمَلَ الْجالِسُ خاتىرجەمسىز-لەندى
تَمَلْمَلَ عَلَى فِراشِهِ ئۇخلىيالمىدى
تَمَلْمُل غەم قىلماق؛ ئىچى پۇشماق
تَمَلَّى عُمْرَهُ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆردى
تَمْلِيح تۇز قوشماق؛ تۇزلىماق
تَمْلِيق خۇشامەت قىلماق
تَمَّمَ الشَّيْءَ تولۇقلىدى؛ ئاخىرلاش-تۇردى، تۈگەتتى
تَمَنٍّ «التَّمَنِّي» ئارزۇ - ئۈمىد
تَمَنَّعَ الشَّيْءُ رەت قىلدى
تَمَنَّعَ عَنِ الشَّيْءِ تاشلىدى، رەت قىلدى
تَمَنَّعَ بِقَوْمِهِ ... بىلەن ھىمايە قىلدى
تَمَنَّنَ عَلَيْهِ خەۋەر ئالدى، كۆڭۈل بۆلدى
تَمَنَّنَ هُ بِكَذا ئەيىبلىدى؛ دەككە-سىنى بەردى
تَمَنَّى الْأَمْرَ تىلىدى؛ ئارزۇ قىلدى، ئۈمىد قىلدى
تَمْنِيَة ئىھتىلام بولماق
تَمَهَّدَ لَهُ الْأَمْرُ ئاسان بولدى، قۇلاي بولدى
تَمَهَّدَ الْفِراشَ ئورۇن سالدى
تَمَهَّلَ فِي عَمَلِهِ تەمكىنلىك بىلەن ... قىلدى
تَمْهِيد ئورۇنلاشتۇرماق؛ تەييارلىق قىلماق؛ مۇقەددىمە
تَمْهِيدِيّ ھازىرلىغان، تەييارلىغان
تَمَوَّجَ الْبَحْرُ ئۆركەشلەپ مەۋج ئۇردى
تَمَوُّج تەۋرەنمەك؛ دولقۇنلىماق
تَمَوَّرَ الْبَحْرُ كۆتۈرۈلۈپ پەسەيدى
تَمَوُّرِيّ يامراپ كەتمەك؛ دولقۇندەك
تَمُّوز سۈريىە كالېندارى 7-ئاي
تَمَوَّلَ پېيىلدى
تَمَوَّلَ الْمالَ مەبلەغكە ئىگە بولدى؛ خىراجەت قىلدى
تَمَوَّنَ ئاشلىق ساقلىدى
تَمَوَّهَ الشَّيْءُ ئالتۇن ياكى كۈمۈش ھەل بەردى
تَمَوَّهَ الْحَقُّ ھەقىقىي ئەھۋالنى يوشۇردى
تَمَوَّهَ الْحَدِيثُ ھەق-ناھەقنى ئارىلاشتۇرۇۋەتتى

تَمْوِيل مەبلەغ بىلەن تەمىنلىمەك

تَمْوِين تەمىنلىمەك؛ ئاشلىق

بِطاقَة التَّمْوِين ئاشلىق سېتىۋېلىش كىنىشكىسى

وِزَارَة التَّمْوِين تەمىنات مىنىستىرلىقى

تَمْوِيه ئالتۇن ھەل بېرىش

تَمْوِيه الْأَخْبارِ خەۋەرنى خاتا يەتكۈزمەك؛ ھەقمقىي قىياپىتىنى يوشۇرماق

تَمَيُّؤ سوقۇشۇپ ئاجراتماق

تَمَيَّحَ مەغرۇر ماڭدى

تَمَيَّدَ تەۋرەندى؛ سىلكىندى

تَمَيَّدَ تِ الْمَرأَةُ غادىيىپ ماڭدى

تَمَيَّزَ الشَّيْءُ پەرقلەندى

تَمَيَّزَ مِنَ الْغَضَبِ قاتتىق غەزەپلەندى

تَمَيَّسَ الرَّجُلُ غادىيىپ ماڭدى

تَمَيَّعَ الشَّيْءُ ئېرىتتى

تَمَيَّلَ تولغىدى؛ تەۋرەندى

تَمِيمَة ج تَمائِمُ تىلتۇمار

تَمْيِيز پەرق؛ ئاللىدى

التَّمْيِيز الْجُمْرُكِيّ ئېتىبارلىق تاموژنا بېجى ھوقۇقى

التَّمْيِيز الْعُنْصُرِيّ ئىرقىي كەمسىتىش

تَناءَى عَنْهُ ئايرىلدى؛ يىراقلاشتى

تَنابَذَ الْقَوْمُ مۇناسىۋەتنى ئۈزۈكۈزدى

تَنابُذ فِى الرَّأْيِ ئىختىلاپ

تَنابَزَ الْقَوْمُ بِالْأَلْقابِ لەقەم بىلەن ئاتىدى

تَناثَرَ الشَّيْءُ تارقالدى؛ بىر-بىرلەپ چۈشتى

تَناجُز ئۇرۇش؛ قىرغىنچىلىق

تَناجَى الْقَوْمُ مەخپىي پاراڭ؛ قولاق بېقىشىپ سۆزلەشمەك

تَناحَرَ الْقَوْمُ عَلَى الْأَمْرِ قارشىلاشتى؛ كۈرەش قىلدى

تَناحَرَ الْقَوْمُ فِى الْقِتالِ ئۆز-ئارا قىرغىن قىلماق

تَناحَّ الْقَوْمُ پىكىردىكى ئىختىلاپ؛ چېچىلاڭغۇ

تَنادَرَ چەتنەك قىزىقارلىق پاراڭلىرىنى قىلدى

تَنادَمَ الْقَومُ بىللە ئولتۇرۇپ ھاراق ئىچتى؛ دوست بولدى

تَنادَى الْقَوْمُ چاقىردى؛ دەۋەت قىلدى

تَنازَعَ الْقَوْمُ فِى الشَّيْءِ مۇنازىرە-لەشتى

تَنازَعَ الْقَوْمُ الشَّيْءَ تالاشتى

تَنازَعَ الْقَوْمُ الْكَأْسَ ھاراق رومكىسىنى تالاشتى

تَنازُع الْبَقاءِ ھاياتلىق رىقابىتى

تَنازَلَ الْقَوْمُ ئۈزۈشتى

تَنازَلَ عَنِ الْعَرْشِ ئورۇن بوشاتتى؛ تەختىنى ئۆتۈندى

تَنازَلَ لَهُ عَنْ مِلْكٍ ئۆتۈنۈپ بەردى

تَنازَلَ عَنِ الْأَمْرِ ۋاز كەچتى

تَنازُل ئۇرۇش قىلماق؛ ۋاز كەچمەك

تَنازُل عَنِ الْعَقْدِ ئۆتۈنۈپ بېرىش توختامى

تَناسَبَ الرَّجُلانِ ئۇرۇق-تۇغقانچىلىق ياكى قانداشلىق مۇناسىۋەتى؛ ئۇرۇق - تۇغقان بولۇش

تَناسَبَ الشَّيْئانِ ماسلاشتى، ماس كەلدى؛ مۇناسىۋەت

تَناسُب مۇناسىۋەت؛ نىسبەت؛ ماس؛ ماسلاشقان

تَناسَخَ الشَّيْئانِ بەت ئۆزىدى

تَناسَخَ تِ الْأَزْمِنَةُ ۋاقىت ئۆتتى

تَناسَخَ تِ الْأَرْواحُ قايتا تۇرەلدى

تَناسُخِيَّة قايتا تىرىلىش تەلىماتى

تَناسَقَ كَلامُهُ گەپ سۆزلىرى مەنتىقلىق رەتلىك بولدى

تَناسَقَ تِ الْأَشْياءُ رەتلىك، تەرتىپلىك

تَناسَلَ الْقَوْمُ كۆپەيدى

تَناسُل كۆپىيىش؛ تۇغۇش؛ تاناسىل

تَناسُلِيّ تاناسىلىنىك؛ كۆپىيىشنىك

تَناسَى الشَّيْءَ ئۇنتۇلغان قىياپەتكە كىرىۋالدى

تَناشَدَ الْقَوْمُ الْأَشْعارَ مۇشائىرە قىلدى

تَناصَرَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ياردەم بەردى؛ ئۆز-ئارا قوللىدى

تَناصَفَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ھەققانىي؛ ئادىل بولدى

تَناصَى الْقَوْمُ يېپىشىۋالدى؛ يېپىشتى

تَناضَح سىكىدۇرۇش رولى

تَناضُحِيّ سىكىش بىسىم كۈچى

تَناضَلَ الْقَوْمُ رىقابەتلەشتى

تَناطَحَ الثَّوْرانِ ئۆزئارا يېپىشىپ كەتتى

تَناظَرَ الْقَوْمُ قاراشتى

تَناظَرَ الْعالِمانِ فِى الْأَمْرِ مۇنازىرىلەشتى

تَناظَمَ رەتلىدى؛ تەشكىللىدى؛ تەڭشىدى

تَناعَسَ يالغان ئۇخلاشتى

تَناغَمَ الْقَوْمُ تەك ئاۋازدا ئېيتىشتى

تَنافٍ «التَّنافِى» ماسلاشماسلىق؛ ماسلاشمىغۇچى

تَنافَرَ الْقَوْمُ سىقىپ چىقاردى

تَنافَرَ الْقَوْمُ لِلْأَمْرِ سەپەرۋەر قىلدى

تَنافُر ماسلاشماسلىق

تَنافَسَ الْقَوْمُ فِى الْأَمْرِ رىقابەتلەشتى

تَنافَى تِ الْأَشْياءُ بىردەك بولمىدى

تَناقَص الشَّيْءُ بارا-بارا ئازايدى

تَناقَضَ الشَّيْئانِ ئۆزئارا زىددىيەت-لەشتى

تَناقَضَ الشَّيْءُ چېچىلدى؛ يېمىر-لىپ كەتتى

تَناقَضَ الشّاعِرانِ مۇشائىرە قىلدى

تَناقُض زىددىيەت

تَناقَلَ الْقَوْمُ الْحَدِيثَ ئۆزئارا سۆزلەشتى؛ غەيۋەت- شىكايەت

تَناكَدَ الْقَوْمُ ئۆزئارا قالايمىقان قىلدى

تَناكَرَ الْقَوْمُ ئۆزئارا دۇشمەنلەشتى

تَناكَرَ هُ بىلمەسكە سالدى

تَنَأْ نَأَ عَنِ الْأَمْرِ بوشىدى

تَناهَبَ الْفَرَسانِ بەسلىشىپ يۈگۈ-رۈشتى

تَناهَدَ الْقَوْمُ الشَّيْءَ ئورتاق خىرا-جەتنى ئۆزى كۆتۈردى

تَناهَى الشَّيْءُ قەرەلى توشتى؛ ئاخىرلاشتى

تَناهَى الْقَوْمُ عَنِ السَّيِّئاتِ ئۆزئارا چەكلىدى؛ ۋاز كەچتى

تَناوَبَ الْقَوْمُ الْأَمْرَ نۆۋەت بىلەن ئالماشتۇردى

تَناوَحَ الْجَبَلانِ ئىككى تاغ چوقىسى قاراشتى

تَناوَشَ الْقَوْمُ فِى الْحَرْبِ قىردى؛ ئۇلتۇردى

تَناوَلَ الشَّيْءَ ئالدى؛ قوبۇل قىلدى؛ تاپشۇرۇۋالدى

تَناوَلَ الطَّعامَ أو الدَّواءَ تاماق يېدى؛ چاي ئىچتى؛ دورا ئىچتى

تَناوَلَ الْمَسِيحِىُّ خرىستىئانلار تاماق يېيىشتى

تَناوَمَ ئۇخلىغان بولۇۋالدى

تَنَبَّأَ بىلەرمەنلىك؛ بىلەرمەنلىك قىلدى

تَنَبَّأَ بِالْأَمْرِ ۋەھىي قىلدى

تَنَبَّؤ ئالدىن مەلۇمات

تِنْبال ج- تَنابِيلُ و تَنابِلَةُ پەتەك؛ پاپا؛ ئاچچىقى بوق

تَنَبَّطَ الْبِئْرَ سۇ تارتتى

تِنْبَل ج- تَنابِيلُ و تَنابِلَةُ ھۇرۇن؛ ھۇرۇنلۇق

تَنْبَلَة ھۇرۇنلۇق

تَنَبَّلَ ئېسىل پەزىلەتلىك بولدى

تَنْبَلَ ھۇرۇنلۇق قىلدى

تَنَبَّهَ لِلْأَمْرِ أو عَلَيْهِ دىققەت قىلدى؛ پەخەس بولدى

تَنَبَّهَ مِنَ النَّوْمِ ئويغاندى

تَنْبِيت الْبُذُورِ بىخ سۈرمەك؛ كۆكلىمەك

تَنْبِيط مەسخىرە قىلماق

تَنْبِيه ج- تَنْبِيهات ئويغاتماق؛ ئاگاھلاندۇرماق

تَنَتَّفَ الشَّعْرُ تارتتى؛ تۈكمىنى يۇلدى

تَنْتِلَه چىلىنەك
تَنَثَّرَ الشَّيْءُ تارقالدى؛ چېچىلدى
تَنَجَّدَ الشَّيْءُ ئېگىز بولدى
تَنَجَّزَ ئىجرا قىلىشنى تەلەپ قىلدى
تَنَجَّسَ الشَّيْءُ بۇلغاندى
تَنَجَّعَ الْعُشْبَ سۇ-چۆپ ئىزلىدى
تَنَجَّعَ هُ دىۋانىچىلىك قىلدى
تَنَجْلَزَ ئەنگلىيەلەشمەك؛ ئىنگلىز-لاشتى
تَنَجَّمَ مۇنەججىملىك؛ يۇلتۇز تەتقىق قىلدى
تَنْجِيز ئاخىرلاشتۇرماق؛ ئىشنى تۈگەتمەك
تَنْجِيس پاسكىنا قىلىۋەتمەك
تَنْجِيم ئاستىرونومىيە ئىلمى
تَنَحَّسَ ئاچتى؛ قورساق ئاچتى
تَنَحْنَحَ الرَّجُلُ گېلىنى قىردى
تَنَحَّى غايىب بولدى
تَنَحَّى عَنْ مَوْضِعِهِ ۋەزىپىسىدىن ئىستېپا بەردى؛ چېكىندى
تَنَخَّعَ تۈكۈردى
تَنَخَّلَ الشَّيْءَ تاللىدى، ئىلغىدى
تَنَخَّمَ تۈكۈردى
تَنَدَّلَ (قولياغلىق بىلەن) قول سۈرتتى (ياغلىق بىلەن بېشىنى ئورىماق)
تَنَدَّمَ پۇشايمان قىلدى
تَنَدَّى الْمَكَانُ شەبنەم چۈشتى
تَنْدِيد ئەيىبلىمەك
تَنَزَّهَ كۆڑدى؛ كۆڑۈپ چىقتى
تَنَزَّهَ عَنِ الْأَمْرِ ئۆزىنى چەتكە ئالدى
تَنَزَّى إِلَى الشَّرِّ يامانلىقنى خۇمار قىلدى
تَنْزِيل ئازايتماق؛ چىقىرىۋەتمەك؛ تۆۋەنلىمەك؛ قويماق
تَنْسِ سېتىكاتوپ
تَنْسِ الْمَائِدَةِ تىكىتاك توپ
تَنَسَّرَ الثَّوْبُ ئۈپرىدى
تَنَسَّرَ الْحَبْلُ بوشىدى؛ چۈۋىدى
تَنَسَّقَ تِ الْأَشْيَاءُ رەتلىك بولدى
تَنَسَّكَ ئۆيدىن چىقتى؛ تەركىدۇنيا بولدى
تَنَسَّمَ نەپەس ئالدى
تَنَسَّمَ تِ الرِّيحُ مەيىن شامال چىقتى
تَنَسَّمَ الْخَبَرَ أو الْعِلْمَ سۈرۈشتە قىلدى؛ بىلىم ئالدى
تَنَسَّمَ أَثَرَهُ ئىز قوغلىدى
تَنْسِيق ماسلاشماق؛ تىزماق؛ ئۇتكۈزمەك
التَّنْسِيق الدَّاخِلِيّ ئىچكى قىسىمدا ماسلىشىش
تَنْسِيل سۈرتۈۋېتىش

تاج العمود

تۈۋرۈك تاجسى

تليفزيون

تېلىۋىزور

تلفون

تېلېفون

تبغ — كۆك تاماكا

كرفليّ

ھندى خورمسى

تين — ئانجۈر

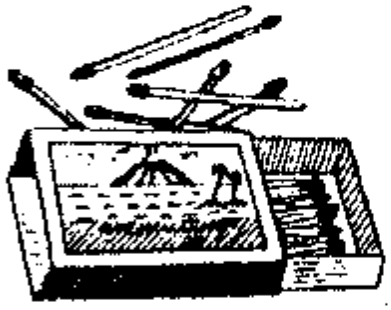

ثقاب — سەرەكگە

ثوم — سامساق

ثدام — سۈزگۈچ

ثعلب — تۈلكە

تَنَشَّرَ يايدى

تَنَشَّطَ جانلىق بولدى، تېتىك بولدى، روھلۇق بولدى

تَنَشَّطَ لِلْأَمْرِ روھلۇق ئىش قىلدى

تَنَشَّقَ الشَّيْءَ پاكىزلىدى

تَنَشَّقَ الثَّوْبَ الْعَرَقَ كىيىم تەرنى سۈمۈردى

تَنَشَّقَ الْهَوَاءَ سۇمۇردى؛ قوبۇل قىلدى

تَنَشَّقَ الْأَخْبَارَ زىيارەت قىلدى

تَنَشَّقَ الرَّائِحَةَ پۇرىدى؛ سېسىق پۇرىدى

تَنَشُّق سۈمۈرمەك؛ قوبۇل قىلماق؛ سېسىق

تَنَشْنَشَ ئەسلىگە كەلدى؛ كېسىلى ساقايدى

تَنَشَّى مەست بولۇپ قالدى

تَنْشِيط روھلانماق؛ ئىلھاملانماق؛ غەيرەتكە كەلمەك

تَنْشِيق سۈرتمەك

تَنَصَّبَ تەينىلىدى

تَنَصَّتَ لَهُ ئوغرىلىقچە ئاڭلىدى

تَنَصَّرَ خرىستىئان مۇرتى بولدى

تَنَصَّرَ لَهُ جېنىنىڭ بارىچە يارەدەم قىلدى

تَنَصَّفَ الرَّجُلَ ئادىللىقنى تەلەپ قىلدى

تَنَصَّفَ مِنْ فُلَانٍ ... دىن ئېلىپ بىرلەشتۇردى، تولۇقلىدى، تۆلەم

تَنَصَّلَ مِن كَذَا مۇناسىۋەتنى ئۈزدى؛

تَنَصَّلَ مِنَ الذَّنْبِ تاشلىدى

تَنْصِير يۇيۇش مۇراسىمى

تَنْصِيف ئوتتۇرىدىن تەڭ بۆلمەك

تَنَضَّدَ تِ الْأَسْنَانُ رەتلىك ھالدا؛ قاتار قىلدى؛ تىزدى

تَنَطَّسَ كىيىتىشكە دىققەت قىلدى؛ ئەستايىدىل كۆزىتىپ تەتقىق قىلدى

تَنَطَّطَ خۇشاللىقىدىن سەكرەپ كەتتى

تَنَطَّعَ فِى الْأَمْرِ رىئايە قىلدى

تَنَطَّعَ فِى الْكَلَامِ سەپسەتە سالىتى؛ ۋايىزلىق قىلدى

تَنَطَّقَ تاسما باغلىدى

تَنَظَّرَ ھ ئىنچىكە قارىدى؛ ساقلىدى؛ كۈتتى

تَنَظَّفَ ئۆزىنى پاكىزلىدى؛ تازلىققا رىئايە قىلدى

تَنَظَّمَ الْأَمْرُ رەتلىدى؛ تەشكىللىدى؛ تەڭشىدى

تَنَظَّمَ اللُّؤْلُؤُ بىر تىزىق قىلىپ ئۆتكۈزدى

تَنْظِير سىلىشتۇرماق

تَنْظِيم تەشكىللىمەك؛ ئۇرۇنلاشتۇرماق

تَنْظِيمَات تەشكىل؛ كارخانا؛ ئورگان

تَنَعَّمَ ئازاده تۇرمۇش كەچۈردى

تَنَغَّشَ كۆڭلىنى پاراكەندە قىلدى

تَنَفَّسَ الْمَكانُ بِالنّاسِ قىستىدى

تَنَفَّضَ الْعَيْشُ تۇرمۇشى قىيىن-لاشتى

تَنَفَّمَ الرَّجُلُ غىڭشىپ ناخشا ئېيتتى

تَنَفْنَفَ نامرات تۇرمۇش كەچۈردى

تَنَفَّخَ كۆپتى

تَنَفَّسَ نەپەسلەندى

تَنَفَّسَ الصُّبْحُ سەھەر بولدى؛ شەپەق يۇرىدى

تَنَفَّسَ الصُّعَداءَ چوڭقۇر نەپەس ئالدى؛ ئاھ ئۇردى

تَنَفُّسِيّ نەپەس ئالماق

تَنَفَّشَ الْقِطُّ قويقا چاچلىرى تىك تۇردى

تَنَفَّلَ قوشۇمچە خىزمەت ئىشلىدى

تَنْفِيخ ئۆسمەك؛ دانىخورەك

تَنْفِيخ الْعَقْدِ ئىچكى ئەگمە

تَنْفِيذ ئىجرا قىلماق؛ ئىزچىللاشتۇرماق

تَنْفِيس ئاقماق؛ يېلى چىقىپ كەتمەك

تَنْفِيض سىلكىتمەك

تَنَقَّبَ تەكشۈردى

تَنَقَّبَ عَنْ كَذا ئىزدىدى

تَنَقَّبَ تِ الْمَرْأَةُ يۈزىنى ياپتى

تَنَقَّدَ فُلانًا مِنْ كَذا ياردەم قىلدى؛ قۇتقۇزدى

تَنَقَّضَ الشَّيْءُ ئايرىلدى، يېرىلدى

تَنَقَّلَ مِنْ مَكانٍ إِلَى آخَرَ يۆتكەلدى؛ ئۆي كۆچتى

تَنَقُّل ئۆي كۆچمەك؛ يۆتكەلمەك

تَنَقَّى هُ تاسقىدى؛ ئىلغىدى

تَنْقِيب قىدىرىپ تەكشۈرمەك

تَنْقِيَة سۈرمەك

تَنْقِيَة الْهَواءِ ھاۋانى ساپلاشتۇرماق

تَنْقِيح توغرىلىماق

تَنْقِيص ئازايتماق؛ تۆۋەنلەتمەك

تَنْقِيل ئالماشتۇرماق

تَنَك قەلەي پارچىسى

تَنَكَّبَ عَلَى الشَّيْءِ يۆلەندى

تَنَكَّبَ عَنْهُ يۈشۈرۈندى؛ مۆكۈندى

تَنَكَّبَ الشَّيْءَ ...نى زىممىسىگە ئالدى؛ مۆرىسىگە ئالدى

تَنَكَة قەلەيدە ياسالغان چەينەك

تَنَكَّدَ عَيْشُهُ تۇرمۇشى قىيىنلاشتى

تَنَكَّرَ الرَّجُلُ پەداز قىلدى، ياساندى

تَنَكَّرَ لَهُ پوزىتسىيىسى ناچارلاشتى

تَنَكَّرَ الْإِسْمُ ئىسمىغا ئايلاندى

تَنَكُّر ياسانماق، ئىسمىنى ئۆزگەرتتى

قِناعِ التَّنَكُّر ساختا كۆرونۇش

تَنَكَّسَ الشَّيْءُ ئوسالاشتى؛ چېكىندى؛ سۇپىتى ئۆزگەردى

تَنَكَّسَ تِ الْأَعْلامُ بايراقنى يېرىم چۈشۈردى

تَنْكِيت مەسخىرە قىلماق؛ يۇمۇرلۇق گەپ قىلماق

تَنْكِيل جازالانماق

تَنَمَّرَ الرَّجُلُ ئاچچىقلاندى؛ غەزەپ لەندى

تَنَمَّرَ يولۋاسنىڭ خاراكتېرىگە تەقلىد قىلدى

تَنْمِيَة تەرەققىي قىلدۇرماق؛ ئىلگىرى سۈرمەك؛ تەربىيىلىمەك

تَنْمِير بەلگە ئويماق

تَنَهَّدَ ئاھ ئۇردى

تَنْهِيد ئۇھسىنماق

تَنَوَّحَ الشَّيْءُ نەرسىنى كۆتۈرۈپ پولاڭلاتتى

تَنَوَّدَ تەۋرىدى؛ تولغىدى؛ سىلكىدى

تَنَوَّدَ مِنَ النُّعاسِ ئويقۇچان؛ مۆكۈدى؛ بېشىنى چايقىدى

تَنَوَّرَ الْمَكانُ نۇرى يېتەرلىك بولدى؛ چىراغ نۇرى چاچتى

تَنُّور ج تَنانِيرُ ئوچاق؛ مەش

تَنُّورَة كالتە يوپكا

تَنَوُّط . تُنَوَّط چاڭگا تىزدى

تَنَوَّعَ الشَّيْءُ ھەر خىل بەلگىلىگە ئۆزگەردى

تَنَوَّقَ فِي كَذا رىئايە قىلدى؛ ياخشى كۆردى

تَنَوَّمَ الرَّجُلُ ئېھتىلام بولدى

تَنْوِير يۇرۇتۇش

تَنْوِير الزَّهْورِ گۈل ئېچىلماق

تَنْوِيم ئۇيقۇ

تَنْوِيم النّامُوسِ يىڭناغۇچ

تَهاتَرَ الْخَصْمانِ مۇنازىرە قىلدى؛ تاكاللاشتى

تَهاجَرَ الْقَوْمُ مۇناسىۋەت ئۈزۈلدى

تَهاجَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ھۇجۇم قىلدى

تَهاجَى الشّاعِرانِ ئۆزئارا ۋەيران قىلدى

تَهاذَنَ الْقَوْمُ ئۇرۇش توختاتتى؛ كېلىشىم تۈزدى

تَهادَى الْقَوْمُ سوۋغات ئالماشتۇردى

تَهادَى فِي مِشْيَتِهِ دەلدەڭشىدى

تَهادَى بَيْنَ شَخْصَيْنِ ئىككى ئادەم يۆلەپ ماڭدى

تَهارَجَ الْقَوْمُ تەسىرلەندى

تَهافَتَ عَلَى الشَّيْءِ قارا-قويۇق ئىشلىدى؛ قاربۇغۇلارچە ئىشلىدى

تَهافَتَ الْجِدارُ تام ئۆزۈلدى

تَهافَتَ الثَّلْجُ قار لەپىلدىدى

تَهافَتَ الْفَراشُ عَلَى النّورِ پەرۋانە-لەك چىراغقا ئۆزىنى ئاتتى

تَهافُت ئىنتىلماق؛ ياتماق؛ ناھايىتى ئاجىز

تَهافُتِ عَصَبِيّ نېرۋىسى ئاجىز

تَهالَكَ فِى الْأَمْرِ جېنىنىڭ بارىچە ئىشلىدى

تَهالَكَ عَلَى الشَّيْءِ ئۆمىد-ئارزۇ؛ ئۆمىد قىلدى

تَهالَكَ فِى مَشْيِهِ دەلدەڭشىپ ماڭدى

تَهالَكَ عَلَى الْفِراشِ ياتتى

تَهامَسَ الْقَوْمُ كۆسۈرلىدى

تَهامَلَ فِى الْعَمَلِ بىخەستەلىك قىلدى

تِهامِيّ مەسخىرە قىلماق

تَهانَفَ ئاسان دەپ قارىدى

تَهاوَنَ بِالْأَمْرِ سەل قارىدى؛ مەنسىتمىدى

تَهاوَى الرَّجُلُ جىددىي يۈرۈش قىلدى

تَهاوَى الشَّيْءُ ياتتى؛ چۈشۈپ قالدى

تَهَبَّبَ الثَّوْبُ كىيىمنى يىرتتى

تَهَبَّلَ بِالْبُخارِ هور مۇنچىسىغا چۈشتى

تَهَبَّلَ الْفُرْصَةَ پۇرسەتتىن پايدىلاندى

تَهَتَّكَ يىرتتى؛ شەرمەندە بولدى؛ ئاشكارىلاندى

تَهَتَّكَ فِى أَعْمالِهِ نۇمۇسسىز-لارچە ... قىلدى

تَهْتَهَ كېكەچلىدى

تَهَجَّدَ كېچىدە ئۇخلىدى؛ كېچىدە تۇرۇپ ئىبادەت قىلدى

تَهَجَّمَ عَلَيْهِ باشقىلارغا زەربە بەردى

تَهَجَّمَ الزّائِرُ عَلَى الدّارِ تويۇقسىز زىيارەت قىلغۇچى؛ ھۇجۇم قىلدى

تَهَجَّمَ الْحُرُوفِ تەلەپپۇز قىلدى

تَهْجِيص قالايمىقان سۆزلىمەك

تَهْجِين شالغۇتلاشتۇرۇش

تَهْدِئَة تىنىچلاندۇرماق

تَهَدَّجَ الصَّوْتُ ئاۋازى تىترەپ چىقتى

تَهَدَّدَ هُ تەھدىد سالدى؛ قورقۇتتى

تَهَدَّلَ الشَّيْءُ ساڭگىلاپ تۇردى

تَهَدَّمَ الْبِناءُ ئۆرۈلدى

تَهَدَّمَ الثَّوْبُ كونارىدى

تَهَدَّمَ الشَّيْخُ قېرى؛ كونا؛ پور؛ چىرىدى

تَهَدَّى توغرا يول ئىزدىدى؛ يېتەك-چىلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى

تَهْدِيد تەھدىت

تَهْدِيم ۋەيران قىلماق، بۇزماق

تَهَذَّبَ الشَّجَرُ كېسىلدى

تَهَذَّغَبَ الرَّجُلُ تەربىيىلەندى؛ مەدە-

نىيەتلىك بولدى
تَهَذَّبَ الشَّيْءُ تۈزەلدى
تَهْذِيب تەربىيىلىمەك
تَهْذِيبِيّ مائارىپنىڭ؛ تەربىيىنىڭ
تَهَرَّبَ مِنَ الْأَمْرِ يوشۇرۇندى؛ مۆكۈندى
تَهَرْبَذَ پارچە-پارچە قىلىۋەتتى
تَهَرَّى هُ كالتەك بىلەن ئۇردى
تَهْرِيب قېچىپ كەتمەك
تَهْرِيم ئېزىۋەتمەك
تَهَزَّأَ بِالشَّيْءِ مەسخىرە؛ ئورا كولىدى
تَهَزَّجَ ناخشا ئېيتتى
تَهَزَّزَ الشَّيْءُ سىلكىندى؛ تەۋرەندى؛ تولغىدى
تَهَزَّعَ الرَّجُلُ ئالدىراش بولدى
تَهَزْهَزَ الشَّيْءُ چايقالدى
تَهْزِيز تەۋرەنمەك
تَهْزِيم كىرىچ ئاۋازى
تَهَشَّمَ الشَّيْءُ ئۇرۇپ چېقىۋەتتى
تَهْشِيم چېقىۋەتمەك
تَهَفْهَقَ زىلۋا بولدى
تَهَكَّمَ هُ أو بِهِ أو عَلَيْهِ مازاق قىلدى؛ مەسخىرە قىلدى
تَهَكَّمَ عَلَيْهِ ئاچچىقلاندى، غەزەپلەندى
تَهَكَّمَ مەنمەنچى، تەكەببۇر بولدى
تَهَكِّمِيّ مەسخىرىلىك
تَهْلُكَة خەتەرلىك
تَهَلَّلَ خۇشال بولدى
تَهَلَّلَ الْوَجْهُ نۇر چاچتى
تَهَلَّلَ السَّحابُ ھەسەن-ھۈسەن چىقتى
تَهَلْهَلَ كونىرىدى؛ يىرتىلدى (كىيىم)
تَهْلِيل ئالقىشلىماق؛ ئاللانى مەدھىيىلىمەك
تَهِمَ - تَهَمًا اللَّحْمُ گۆش پۇراپ قالماق
تُهْمَة ج تُهَم گۇناھ؛ جىنايەت
تَهْمِيد چىراغ ئۆچمەك؛ ئوت ئۆچمەك
تَهْمِيم ئەللەي ناخشىسى
تَهَنَّأَ بِالشَّيْءِ ...دىن خۇشال بولدى
تَهْنِئَة ج تَهانِئ تەبرىكلىمەك؛ مۇبارەكلىمەك
تَهَنْدَمَ ياساندى؛ پەرداز قىلدى
تَهَوَّدَ الرَّجُلُ توۋا قىلدى؛ يەھۇدىلاشتى
تَهَوَّرَ الْبِناءُ ئۆرۈلدى؛ ۋەيران قىلدى
تَهَوَّرَ فِي الْكَلامِ قارىغۇلارچە سۆزلىدى
تَهَوَّرَ السَّيّارَةُ گۇمراھ بولدى
تَهَوُّر قارىغۇلارچە
تَهَوَّسَ نېرۋىسى قالايمىقانلاشتى،

تَواضَعَ الْقَوْمُ عَلَى الْأَمْرِ قولغا كەلتۈردى؛ كېلىشتى؛ پىكرى بىردەك بولدى

تَواطَأَ هُ عَلَى الْأَمْرِ قوللىدى؛ قوشۇلدى

تَواطَأَ الْقَوْمُ عَلَى الْأَمْرِ بىردەك بولدى

تَواطُؤ سۇيقەست؛ تىل بىرىكتۈرۈش

تَواطَسَ الْمَوْجُ مەۋج ئۇردى

تَواعَدَ الْقَوْمُ ئۆزئارا كېلىشىپ بېكىتتى

تَوافَدَ الْقَوْمُ عَلَيْهِ ئارقا-ئارقىدىن يېتىپ كەلدى

تَوافَرَ الشَّيْءُ كۆپەيدى؛ بېيىدى

تَوافَقَ الْقَوْمُ يارەملەشتى

تَوافَقَ الْقَوْمُ فى الْأَمْرِ بىردەك قوشۇلدى

تَوافَى الْقَوْمُ ھەممەيلەن يېتىپ كەلدى

تَوّاق إلَى كَذا ئارزۇ-ئۇمىد

تَواقَحَ يۇزى قېلىن بولدى؛ داپ يۈز بولدى

تَواقَفَ الْقَوْمُ فى الْحَرْبِ قارشىلاشتى

تَواكَلَ الْقَوْمُ ئۆزئارا ئىشەندى؛ تاياندى

تَوالٍ ئۇلىماق

تَوالَدَ الْقَوْمُ كۆپەيدى

تَوالِيت گىرىمخانا؛ تازلىق ئۆيى

تَوْأَم ج تَوائِمُ و تُؤام قوشكىزەك

تَوامَقَ الْقَوْمُ ياخشى كۆردى

تَوانٍ بىخەستەلىك قىلماق

تَوانَى فى الْعَمَلِ ھاردى؛ چارچىدى؛ بوشاڭلىق قىلدى؛ پۇشايمان قىلدى

تَواهَبَ الْقَوْمُ ئۆزئارا سوۋغا تەقدىم قىلدى

تَوْبَة توۋا قىلماق

تَوْبَلَ الطَّعامَ تەم تەڭشىدى

تُوبُوغْرافِيا يەر شەكلى ئىلمى

تَوْبِيخ ئەيىبلىمەك؛ تەنبىھ بەرمەك

تُوت ئۇجمە دەرىخى

تُوتَة بىر تۈپ ئۇجمە

تُوتالِيتارِيّة مۇستەبىتلىك

تَوَتَّرَ الشَّيْءُ جىددىيلەشتى

تَوَثَّبَ سەكرىدى

تَوَثَّبَ عَلَيْهِ فى الْأَرْضِ بېسىۋالدى

تَوَثَّقَ الشَّيْءُ قەيسەر بولدى، پۇختا بولدى

تَوَثَّقَ فى الْأَمْرِ ئىشەنچلىك ئىش قىلدى

تَوَّجَ هُ ئۇنى داھى قىلدى؛ رەھبەر

تَوَجَّأَ هُ بِالسِّكِّينِ قالايمىقان ئۇردى

تَوَجَّبَ الْأَمْرُ مۇقەررەر بولدى

تَوَجَّبَ بىر كونده بىر قېتىم يېدى

تَوَجَّدَ بِهِ ساداقەتمەن بولدى؛ ياخشى كۆردى

تَوَجَّدَ لَهُ قايغۇردى؛ تەزىيە بىلدۈردى

تَوَجَّسَ خَوْفًا گۇمانلاندى؛ غەم قىلدى

تَوَجَّعَ ئاغرىدى

تَوَجَّعَ لَهُ مِنَ الْمُصابِ ھېسداشلىق قىلدى؛ ئىچ ئاغرىدى

تَوَجَّهَ إِلَيْهِ بارماق، ...غا، گە، كە، قا ئېتىلدى

تُوجُو توگو (ئافرىقىدىكى جايىنىڭ نامى)

تَوْجِيه كۆرسەتمە بەرمەك؛ يۆنىلىشى كۆرسەتمەك

عَجْلَة التَّوْجِيه رول

تَوْجِيهِيّ يۆنىلىشنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان

تَوْجِيهِيّ لْفَصْل التَّوْجِيهِيّ تەييارلىق سىنىپ (تەكرار سىنىپى)

تَوْح تەييارلىق قىلماق

تَوَحَّدَ مۇستەقىل ياشىدى

تَوَحَّدَ بِالْأَمْرِ مۇستەقىل ئىشەندى

تَوَحَّدَتِ الْأَشْياءُ بىرلىككە كەلتۈردى

تَوَحُّد يالغۇز، يېگانە؛ ئىتتىپاقلاشتى

تَوَحَّشَ ياۋايى بولدى

تَوَحَّلَ الْمَكانُ لاي يۇقتۇردى

تَوْحِيد بىرلىككە كەلتۈرمەك؛ بىرلەشتۈرمەك

التَّوْحِيد بىر خوداللىق دىن

تَوَخَّى الشَّيْءَ غەرەز، مەقسەت، ئۇمىد؛ قىلماقچى بولدى

تَوَدَّدَ هُ ياخشى نىيىتىنى بىلدۈردى

تَوَدَّدَ إِلَيْهِ مۇھەببىتىنى ئىپادىلىدى

تَوْدِيعِيّ ئايرىلغان

تَوْر ئەلچى

تُورْبِيد سۇ مىناسى

تُورْبِين چاقپىلەكلىك گېنېراتور

تَوَرَّدَ الْخَدُّ قىزاردى

تَوَرَّدَ الْماءَ سۇ مەنبەسىگە باردى

تَوَرَّطَ قىيىنچىلىققا چۈشۈپ قالدى

تَوَرَّطَ فِي الْأَمْرِ كىردى

تَوَرَّعَ مِنَ الْأَمْرِ أَو عَنْهُ توختىدى

تَوَرَّقَ قەغەز بىلەن تاشلىدى

تَوَرَّمَ الْعُضْوُ ئىششىدى

تَوَرَّى عَنْهُ يوشۇردى

تَوْرِيب ئىككى بىسلىق گەپ

تَوْرِيَة يوشۇرۇن

تَوْرِيد كىرگۈزمەك

تَوَزَّرَ ۋەزىر بولدى

تَوَزَّعَ الْقَوْمُ الشَّيْءَ بَيْنَهُمْ بۆلۈپ بەردى، تەقسىملىدى

تَوَسَّخَ الشَّيْءُ مەينەت، پاسكىنا بولدى

تَوَسَّدَ تايانىدى

تَوَسَّدَ الْوِسادَةَ ياستۇققا قويدى

تَوَسَّطَ ئوتتۇرىسىدا بولدى

تَوَسَّطَ الْمَكانَ أو الْقَوْمَ ئوتتۇرىدا قالدى

تَوَسَّطَ بَيْنَهُمْ تەڭشىدى

تَوَسَّعَ الشَّيْءُ كەڭتاشا بولدى

تَوَسَّعَ فِى الْمَكانِ ئايلاندى

تَوَسُّع زورايماق؛ كېڭەيتمەك؛ يايماق

التَوَسُّع الإِسْتِعْمارِىّ مۇستەملە-كىنى كېڭەيتمەك

تَوَسَّلَ إِلَى اللّٰهِ بِعَمَلِهِ خودا نامىدا ياخشى ئىش قىلىشنى خۇشال-لىق دەپ بىلدى

تَوَسَّلَ إِلَيْهِ بِكَذا ئىچكى لىنىيىدە ماڭدى

تَوَسُّل يېلىنماق؛ يالۋۇرماق

تَوَسَّمَ الشَّيْءَ ئىنچىكە كۆردى

تَوَسَّمَ فِيهِ الْخَيْرَ كۆردى

تَوَسْوَسَ پىخسىقلىق قىلدى

تَوَشَّحَ ھۆرمەت كەمىرى تاقىدى

تَوَشَّحَ بِثَوْبِهِ كىيىمنىڭ بىر پېشى-نى ئوڭ قولتۇقىغا قىسىپ يەنە بىر پېشىنى دۇلىسىغا ئارتتى

تَوَشْوَشَ الْقَوْمُ غەيۋەت قىلدى

تَوْشِيَة بېزەش

تَوَصَّبَ ئاغرىپ قالدى

تَوَصَّلَ إِلَيْهِ يەتتى

تَوَصَّلَ إِلَيْهِ بِكَذا يېقىنلاشتى

تَوَصَّمَ بىئارام بولۇش، خاتىرجەم-سىزلەندى

تَوْصِيَة پىكىر؛ بۇيرۇق؛ تاپىلاش

مَصْنُوع بِالتَوْصِيَة زاكاز قىلىپ ياسىتىش

تَوْصِيل يوللىماق؛ ئولىماق

التَوْصِيل عَلَى الثَّوانِى توك يولىغا ئولىماق

التَوْصِيل عَلَى التَّوالِى توك يولىنى بىرلەشتۇرمەك

تَوْصِيلِيَّة توك ئوتكۈزۈشچانلىق

تَوْصِيم خاتىرجەمسىزلىنىش

تَوَضَّأَ لِلصَّلاةِ نامازغا تاھارەت ئالدى

تَوَضُّؤ تاھارەت

تَوَضَّحَ الأَمْرُ روشەن، ئېنىق

تَوْضِيح شەرھلىمەك؛ چۈشەندۈرمەك

تَوَطَّأَ الشَّيْءَ بِرِجْلِهِ دەسسىدى

تَوَطَّأَ الرَّجُلانِ عَلَى الأَمْرِ قوشۇل-دى؛ قوللىدى

تَوْطِئَة تەييارلىق كۆرمەك؛ ئومۇملاشتۇرماق

تَوَطَّدَ الشَّيْءُ مۇستەھكەملىندى

تَوَطَّنَ الْمَكانَ ماكانلاشتى

تَوْطِيَة تۆۋەنلىمەك

تَوْطِيد مۇستەھكەملىمەك؛ كۈچەيتمەك

تَوَظَّفَ ۋەزىپىگە تەينىلىندى

تَوَعُّد تەھدىد سالماق؛ قورقۇنچلۇق گەپ-سۆز

تَوَعُّدِيّ قورقاتماق؛ تەھدىد خاراكتېرىدىكى

تَوَغَّرَ الْمَكانُ يەر قاتتى؛ ئەگرى-توقاي بولدى

تَوَغَّرَ عَلَيْهِ الْأَمْرُ قىيىن بولدى، مۇشكۈل بولدى

تَوَعَّكَ كىچىك كېسەل؛ بىئارام بولدى

تَوَعَّى مِنْهُ ھوشيار بولدى

تَوَغَّرَ ئاچچىقلاندى

تَوَغَّلَ فى الْبِلادِ چوڭقۇرلاشتى؛ سىڭىپ كىردى

تَوَغَّلَ فى الْعِلْمِ أو غَيْرِهِ باش چۆكۈردى

تَوَفَّرَ تېجىدى

تَوَفَّرَ تْ فيهِ الشُّرُوطُ شارائىست تولۇق بولدى

تَوَفَّرَ عَلَى الْأَمْرِ ئىخلاس بىلەن ئىشلىدى

تَوَفَّقَ مۇۋەپپەقىيەت قازاندى؛ گۈللەندى

تَوَفَّى حَقَّهُ ھەممىسىگە ئىگە بولدى

تَوَفَّى هُ اللّٰهُ ئۆلدى؛ ۋاپات بولدى

تُوفَّى دۇنيادىن ئۆتتى

تَوْفِير ئاشۇرماق، كۆپەيتمەك؛ ساقلاماق

تَوْفِيق مۇۋەپپەقىيەت قازانماق؛ تەلىيى ئوڭدىن كەلمەك

تَوَقَّحَ نومۇسسىز بولدى

تَوَقَّحَ عَلَيْهِ خارلاندى؛ ئارنومۇس

تَوَقَّدَ الذِّهْنُ ئەقىللىق بولدى

تَوَقَّدَ الْكَوْكَبُ پىلىلدىدى؛ نۇر چاچتى

تَوَقَّدَ تِ النّارُ كۆيدى؛ يالقۇن

تَوَقَّعَ الْأَمْرَ كۈتۈلمىگەندە؛ كۈتتى؛ ئۈمىد قىلدى

تَوَقَّفَ فى الْمَكانِ توختىدى

تَوَقَّفَ عَنْ كَذا ئوتتۇرا يولدا توختاپ قويدى

تَوَقَّفَ عَلَى الْأَمْرِ ...گە تايىنىش؛ ...باغلىق

تَوَقَّفَ فى الْأَمْرِ بىر قارارغا كېلەلمىدى

تَوَقَّى كَذا ئالدىنى ئالدى؛ پەخەس بولدى

تَوَقَّى اللّٰهَ ئاللاغا ھەمدۇسانا ئېيتتى

تَوَقَّى هُ قاچتى

تَوْقِيَة قوغدىماق، ئالدىنى ئالماق
تَوْقِيت ۋاقىت بېكىتمەك
التَّوْقِيت الْمَحَلِّيّ شۇ يەرنىڭ ۋاقتى
تَوْقِيع ج تَوَاقِيعُ ئىمزا قويماق؛ بۇيرۇق بىلەن
تَوْقِيعِيّ رېتسىلىق؛ قانۇنىيەتلىك
تَوْقِيف تىكلىمەك
تَوَكَّأَ عَلَى الْعَصا ھاسا تۈتتى؛ تايانىدى
تَوَكَّدَ الشَّيْءُ مۇئەييەنلەشتۈردى؛ تەكىتلىدى
تَوَكَّلَ ھاۋالە قوبۇل قىلدى
تَوَكَّلَ لَهُ بِكَذا كاپالەتلىك قىلدى؛ كۆتۈرە ئالدى
تَوَكَّلَ عَلَيْهِ ئىشەندى؛ ئىشەنچ قىلدى
تَوَكُّل ئىشەنمەك
عَلَى التَوَكُّل ئىشەنچلىك بولدى
تَوْكِيد مۇئەييەنلەشتۈرمەك؛ تەكىتلىمەك
تَوْكِيل ج تَوْكِيلات كۆرسەتمە بىرىلگەن ۋاكالەتچى؛ ۋاكالىتەن تەيىنلەش ھوقۇقى
ثَوْلَة جادۇ؛ سېھىر
تَوَلَّجَ فى الشَّيْءِ أو عَلَيْهِ كىردى؛ سىڭدى؛ سوقۇنۇپ كىردى
تَوَلَّجَ الْأَمْرَ قوبۇل قىلدى؛ ئاياغلاش-

تۈردى؛ رىياسەتچىلىك قىلدى
تَوَلَّدَالشَّيْءُ مِنَ الشَّيْءِ ... دىن تۇغۇلدى
تَوَلُّد ئۆسمەك؛ كۆپەيمەك؛ تۇغۇلدى
ثَوْلَسْتُوي تولستوي (روس يازغۇچىسى)
تَوَلَّعَ بِهِ قاتتىق ھېرىسمەنلىك قىلدى؛ شۇنىڭ كويىدا بولدى
تَوَلَّهَ ئىزىقتۈردى؛ چۈشكۈنلەشتى؛ بەتبەشىرە بولدى
تَوَلَّى الْأَمْرَ رىياسەتچىلىك قىلدى؛ كۆتۈرە ئالدى؛ باشقۇردى
تَوَلَّى هُ سىياسىي ھوقۇققا ئىگە قىلدى
تَوَلَّى عَنْهُ يوشۇرۇندى
تَوْلِيد ئىشلەپچىقىرىش؛ تەربىيەلىمەك؛ ئۆستۈرمەك
تَوْلِيد الْكَهْرَباءِ توك چىقارماق
ثُونْجَسْتِين ۋولفرام
ثُونِس تۇنىس
ثُونِسِيّ تۇنىسلىق
تَوَّهَ هُ يولدىن ئازدۇردى
تَوَهَّجَ تِ النّارُ قاتتىق ئىسسىق بولدى؛ پىژغىرىم ئىسسىق بولدى
تَوَهَّجَ الْحَرُّ أو الْيَوْمُ تومۇز ئىسسىق قاتتىق بولدى

تَوَهَّجَ الْجَوْهَرُ يەلىلداپ نۇر چىقار-دى

تَوَهَّرَ هُ فِى الْكَلامِ گەپ قىلالمىدى

تَوَهَّمَ الشَّىْءَ ... دەپ قارىدى؛ مۆلچەرلىدى

تَوَهَّمَ الْأَمْرَ خىيال قىلدى، تەسەۋۋۇر قىلدى

تَوَيَّجَ الزَّهْرَةِ ئۆسۈملۈك گۈل تاجىسى

تَيّاح بىكار ئىشلارغا ئارىلىشىۋالىدىغان ئادەم

تَيّار ئېقىم؛ دولقۇن

التَيّار الْفِكْرِىّ پىكىر ئېقىمى

التَيّار الْكَهْرَبائِىّ ئېلېكتر ئېقىمى

تَيامَنَ ئوڭغا ماڭدى؛ ئوڭغا؛ يەمەنگە باردى

تَيّاه كۆرەڭلىمەك

تِيتانُوس تىتانوس

تِيتانِيُوم تىتان

تَيْتَل مۆڭگۈزلۈك بوغا

تَيَتَّمَ يېتىم بولدى

تِيحان بىكار ئىشقا ئارىلاشقۇچى

تَيْس ج ثُيُوس و أَتْياس و تِيسَة و أَتْيُس تېكە

تَيَسَّرَ الْأَمْرُ ئاسان بولدى؛ ئوڭۇشلۇق بولدى

تَيَسَّرَ لِلْأَمْرِ تەييارلىق ئاسان بولدى

تَيْسِيَّة كاج، تەرسا، جاھىل

تَيْفُود ئۇشۇك ئۆتۈپ كېتىش

تَيْفُوس داغسىمان ئۇشۇك

تَيَقَّظَ لِلْأَمْرِ ھوشيار بولدى؛ سەزگۈرلەشتى

تَيَقَّظَ مِنَ النَّوْمِ ئويغاندى

تَيَقُّظ ئىھتىيات قىلدى؛ دىققەت قىلدى؛ ھوشيارلىق

تَيَقَّنَ قەتئىي ئىشەندى

تِيكَ بۇ، ھېلىقى

تِيل كەندىر؛ كەندىر ئارغامچىسى

تِيلِيا كاشتان دەرىخى

تَيَمَّمَ هُ الْحُبُّ مۇھەببەتكە ھېرىسمەن بولدى

تَيْم مۇھەببەتنىڭ ئەسىرى بولۇپ قالماق

تَيَمَّمَ الْأَمْرَ قىلدى؛ ئەتتى (مەلۇم ئىشنى)

تَيَمَّمَ تەيەممۇم قىلدى

تِين ئەنجۇر

تِين شَوْكِىّ كاكتۇس مېۋىسى

تِين صِينِىّ ئەبنۇس

تِينَة ئەنجۇرلۈك

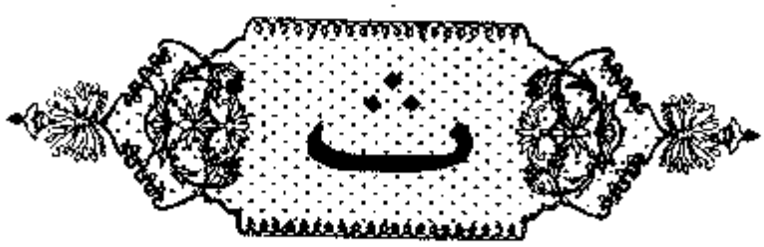

ث «ثاء» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 500، گە ۋەكىللىك قىلىدىغان تۆتىنچى ھەرپى، ساندىكى

ثائِب يامغۇردىن ئاۋۋالقى بوران

ثائِر جـ ثُوّار ئىنقىلابچى؛ قوزغىلاڭچى؛ قىساسكار

ثائِرَة جـ ثَوائِرُ ئايال ئىنقىلابچى؛ ۋاراڭ-چۇرۇق قىلىش

ثابَ ـُـ ثَوْبًا و ثَوَبانًا قايتماق

ثابَ إِلَى اللّٰهِ خۇداغا تەۋبە قىلدى

ثابَ الْمَرِيضُ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى

ثَأَبَ ئەسنىدى

ثَئِبَ ـَـ ثَأَبًا وَ ثَئِبَ ئەسنىمەك

ثُؤَباء م ئەسنىمەك

ثابَتَ ئىنتايىن چۆشىنىشلىك؛ پىشتى

ثابِت قەتئىي بولغۇچى؛ مۇقىم بولغۇچى؛ مەڭگۈ بولغۇچى

ثابَرَ عَلَى الْأَمْرِ قەتئىي داۋاملاش-تۇردى؛ چىڭ تۇردى، ئاخىرغىچە قىلدى؛ ئاداققىچە قىلدى

ثَأَثَأَ الْغَضَبُ ئاچچىقى بېسىلدى

ثَأَثَأَ الْغَضَبَ عَنْهُ تىنچلاندى

ثَئِدَ ـَـ ثَأَدًا نەملەشمەك؛ شەبنەم يىغىلىپ قالماق

ثَأَرَ ـَـ ثُؤُورَةً و ثَأْرًا الْقَتِيلَ أَوبِهِ قىساس ئالماق؛ قانغا قان ئالماق

ثَأْر جـ أَثْآر و آثار و ثَآئِرُ و ثارات قىساس ئالماق؛ قانىنى قان بىلەن يۇماق

ثارَ ـُ ثَوْرًا و ثَوْرَةً و ثَوَرانًا وثُؤُورًا ئىنقىلاب يۈقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلمەك

ثَأْرِيّ قىساس؛ قىساسكار

ثَئِطَ ـَ ثَأَطًا اللَّحْمُ چىرىمەك؛ سېسىماق

ثَأْطَة جـ ثَأَط سېسىق سۇ يولى

ثاعَ ـُ ثَوْعًا الْماءُ ئاقماق

ثَاغِم ئاق رەڭلىك
رَأْس ثَاغِم ئاق سانجىلماق؛ چېچىغا ئاق كىرمەك
ثَافَلَ هُ بىرگە ئولتۇردى
ثَافَنَ هُ بىرگە ئولتۇردى
ثَافَنَ هُ عَلَى الْأَمْرِ ياردەم بەردى
ثَاقِب تېشىپ ئۆتكۈچى؛ ئۆتكۈر
ثَاقِب مِنَ الْآرَاءِ توغرا پىكىر، دانا پىكىر
ثَاكِل بالىسى ئۆلۈپ كەتكۈچى ئاتا ياكى ئانا
ثَاقَ هُ تالاشتى؛ تاكالاشتى
ثَاكِلَة جـ ثَوَاكِلُ بالىسى ئۆلۈپ كەتكۈچى ئانا
ثَالِثًا ئۈچىنچى نۆقتا
ثَالِم ساپ؛ بۈزۈلمىگەن
ثُؤْلُول جـ ثَآلِيلُ كىچىك قاپارتما؛ ئەمچەك تۇگمىسى
ثَامِنًا سەككىزىنچى (نۆقتا)
ثَانٍ «الثَّانِي» ئىككىنچى
ثَانِيًا ئىككىنچىدىن؛ ئۇنىڭدىن قالسا
ثَانِي أُكْسِيدِ الْكَرْبُونِ كاربون ئوكسىدى
ثَانَوِيّ ئوتتۇرا دەرىجىلىك
مَدْرَسَة ثَانَوِيّة تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ
ثَانِيَة جـ ثَوَانٍ سېكۇنت
ثَانِيَة ئىككىنچى
ثَأْو ئاجىز
ثَاوَرَ هُ ئېتىلدى
ثَبات مۇقىم؛ قەتئىي
ثَبَّتَ هُ قەد كۆتۈرۈپ تۇردى
ثَبَت جـ أَثْبات ئىسپاتلىماق، تەكشۈرمەك
ثَبُتَ ـُ ثَباتًا و ثُبُوتًا ئىسپات، دەلىل؛ ئەرباب؛ ئاچقۇچ (كىتاب ئىلكى)؛ باھانە
ثَبُتَ عَلَى كَذا مۇستەھكەم، قەتئىي؛ ئىسپاتلىدى
ثَبُتَ ثَباتَةً داۋاملاشتۇرماق؛ ئىسپاتلانماق
ثَبْت جـ أَثْبات باتۇر؛ قەتئىي؛ دانا
ثَبَة جـ ثُبُوت ئاتلار توپى؛ ئادەملەر توپى؛ كۆلچەكنىڭ ئوتتۇرىسى
ثَبَّجَ الْخَطَّ قارىغۇلارچە يازدى
ثَبَّجَ الْكَلامَ گەپ-سۆزلىرى ئېنىق ئەمەس بولدى
ثَبَجَ ـُ ثَبْجًا الْخَطَّ قارىغۇلارچە يازماق
ثَبَجَ الْكَلامَ گەپ-سۆزلىرى ئېنىق ئەمەس بولدى
ثَبَج جـ أَثْباج و ثُبُوج ئوتتۇرىدا؛ ئوتتۇرا قىسىمدا
ثَبَرَ ـُ ثَبْرًا هُ قوغلىماق

ثَبَرَ هُ عَنِ الشَّيْءِ چەكلىدى؛ توسقۇنلۇق قىلدى

ثَبَرَ ثُبُورًا ئۆلمەك، يوقالماق؛ گۇمران قىلماق

ثَبَّرَ هُ يوقاتتى؛ گۇمران قىلدى؛ ۋەيران قىلدى

ثَبَّرَ هُ عَنِ الشَّيْءِ چەكلىدى

ثَبَّطَ هُ عَنْ كَذا توسقۇنلۇق قىلدى

ثَبَطَ ـُ ثَبْطًا هُ عَنْ كَذا توسقۇنلۇق قىلماق؛ سۆرىمەك

ثُبُوت مۇقىملىق

ثُبُور ئۆلمەك

ثَبِيت قەتئىي؛ باتۇر

ثَجَّ ـُ ثَجًّا الْماءُ كىرگۈزمەك؛ ئاققۇزماق

ثَجَّ ـُ ثَجًّا الْماءَ سۇ ئاققۇزماق

ثَجا ـُ ثَجْوًا تىنچ بولماق؛ جىمجىت بولماق

ثَجا مَتاعَهُ تەقسىم قىلدى

ثَجَّة تەبىئىي كۆلچەك

ثَجَّلَ الشَّيْءَ كېڭەيتتى؛ زورايتتى

ثَجْلاءُ جـ ثُجْل ئايال قەھرىمان

ثَجَمَ ـُ ثَجْمًا هُ ئات ھەيدىمەك

ثَجَمَ تِ السَّماءُ دەھشەت يامغۇر ياغدى

ثَجِمَ ـَ ثَجَمًا تېز ئايرىلماق

ثَخانَة قويۇق، قېلىن؛ قويۇق

ثَخَنَ ـُ ثِخَنًا و ثَخانَةً و ثُخونَةً زىچلىق؛ قويۇللۇق

ثَخَن قويۇلاشتى؛ قاتتىقلاشتى

ثِخَن ئاغرىق سەۋەبىدىن چارچىدى

ثُخونَة قويۇل؛ توم

ثَخِين جـ ثُخَناءُ قويۇل؛ يوغان؛ ئېغىر

ثِدام سۈزگۈچ

ثَدَقَ ـُ ثَدْقًا الْمَطَرُ قاتتىق يامغۇر ياغماق

ثَدَقَ الْخَيْلَ ئاتنى قامچىلىدى

ثَدَّمَ الْإِبْرِيقَ سۈزگۈچ ئورناتماق

ثَدِنَ ـَ ثَدَنًا ساڭگىلاپ تۇرماق

ثَدِنَ اللَّحْمُ سۇپىتى ئۆزگەردى؛ چىرىدى

ثَدًى . ثَدْى جـ ثُدِيّ و أَثْدٍ ئەمچەك

ثَدْيِيّ سۈت ئەمگۈچى ھايۋان

ثَرَّ ـُ ثَرًّا مول، كۆپ

ثَرَّ الشَّيْءَ تارقالدى

ثَرا ـُ ثَراءً باي بولماق

ثَراء بايلىق؛ مال-مۈلۈك؛ لاي

ثَرَّبَ هُ أو عَلَيْهِ ئەيىبلىدى؛ پاش قىلدى

ثَرَّبَ ـُ ثَرْبًا هُ ئەيىبلىمەك

ثَرْثار ئەزمە ئادەم

ثَرَدَ ـُ ثَرْدًا الْخُبْزَ شورپىغا نان

چىلاش
ثَرَدَ الثَّوْبَ كىيىمنى رەڭ (بوياق) ئىدىشىغا چىلىدى
ثَرِعَ ـَـ ثَرَعًا الرَّجُلُ ۋاقىتسىز مېھمان بولماق
ثُرْغُل چىشى تۆلكە
ثَرَمَ ـِـ ثَرْمًا هُ چىشىنى تۆكۈۋەتمەك؛ چىش تارتماق؛ تەشمەك
ثَرِمَ ـَـ ثَرَمًا چىشى تۆكۈلۈپ كەتمەك
ثَرْواءُ م باي ئايال
ثَرْوَة بايلىق؛ مال-مۈلۈك
ثَرَّى هُ سۇ بىلەن نەملىدى
ثَرَّى مالَهُ يارىمم بەردى
ثَرًى بېيىماق؛ بايلىق؛ پۇللۇق
ثَرِيَ ثَرًى و ثَراءً نەملەشمەك
ثَرِيد جـ ثَرائِدُ و ثُرْد و ثُرُود شورپىغا نان چىلىماق
ثَعَبَ ـَـ ثُعْبًا الْماءَ ئاققۇزماق
ثَعَبَ الْهَجومُ هۇجۇم قوزغىدى
ثُعْبان جـ ثَعابِينُ يىلان
ثَعْلَب جـ ثَعالِبُ تۈلكە
ثَغا ـُـ ثُغاءً الْخَرُوفُ قوي مەرمەك
ثُغاء قوينىڭ مەرمشى (ئاۋازى)
ثَغَبَ ـَـ ثَغْبًا هُ قۇربانلىق قىلماق؛ ئۆلتۈرمەك؛ قىرماق
ثَغَبَ هُ بالرُّمْحِ نەيزە بىلەن سانجماق
ثَغِبَ ـَـ ثَغَبًا ئېرىشمەك
ثَغِبَ الدَّمُ قان ئاقتى
ثَغَرَ ـَـ ثَغْرًا هُ چىشىنى تۆكۈۋەتمەك؛ چىش تارتماق؛ تەشمەك
ثَغَرَ الإِناءَ قاچىدا ئەزدى
ثَغْر جـ ثُغُور ئېغىز؛ چىش؛ پورت؛ جىلغا؛ تار جىلغا، چېگرا ياكى دېڭىز بويى شەھەرلىرى
ثُغْرَة جـ ثُغَر جىلغا؛ يېرىق، ئارىلىق
ثَقَّدَ هُ ئەستەرلىدى
ثَقَّرَ الدّابَّةَ پادا ھەيدىدى
ثُقْل چۆكمە؛ دۇغ
ثَقَنَ ـِـ ثَقْناً هُ ئىتتىرمەك؛ قوغلىماق
ثَقِنَ ـَـ ثَقَنًا تْ يَدُهُ قولى قاپارماق
ثِقاب جـ ثُقْب سەرەڭگە
ثَقافَة مەدەنىيەت
ثَقافِيّ مەدەنىيەتنىڭ، بىلىمنىڭ
ثَقال جـ ثُقْل ئېغىر
ثَقَبَ ـُـ ثَقْبًا الشَّيْءَ تۆشۈك تەشمەك
ثَقَبَ ثُقُوباً و ثَقابَةً الْكَوْكَبُ نۇر

چىقارماق؛ يورۇماق

ثَقَبَ تِ النَّارُ كۆيدى

ثَقَبَ الشَّيْءَ تۆشۈك تەشتى

ثَقَبَ النَّارَ ئوت تۇتاشتۇردى

ثَقَبَ الطَّائِرُ پەرۋاز قىلدى

ثَقَبَ ـُ ثَقابَةً الشَّيْءُ أو اللَّوْنُ قىزىرىپ كەتمەك

ثَقْب جـ **أَثْقُب و ثُقُوب و أَثْقاب** تۆشۈك، ئېغىز؛ كامار

ثِقَة ئىشەنمەك؛ ئىشەنچلىك

أَهْل الثِّقَة ئىشەنگۈچى؛ ئىمتىيازلىق

عَلَى ثِقَة ئىشەنمەك

ثَقَّفَ تەربىيىلىدى؛ بىلىم بەردى

ثَقُفَ ـُ ثَقْفًا و ثَقافَةً ماھىر بولماق؛ سەزگۈر بولماق

ثَقْف ئەقىللىق؛ چۈچۈك

ثَقِفَ ـَ ثَقَفاً و ثَقافَةً ئەقىللىق بولماق؛ زېرەك بولماق

ثَقِفَ ثَقْفًا و ثَقافَةً و ثُقُوفَةً الشَّيْءَ ناھايىتى تېزلىكتە ئۆگەنمەك

ثَقِفَ ثَقَفًا هُ ئۇنىڭغا يېتىشۈالماق

ثَقَّلَ هُ ئېغىرلاشتى

ثَقَّلَ عَلَيْهِ ئېغىرلىقىنى ئارتتى؛ بېسىم بەردى؛ كۈچ بەردى

ثَقَلَ ـُ ثَقْلاً الشَّيْءَ بِيَدِهِ مىقدارىنى دەسسىمەك

ثَقَل جـ **أَثْقال** ئېغىر؛ (يولۇچىلار-نىڭ) يۈك، قىممەتلىك بۇيۇملار

ثَقُلَ ـُ ثِقَلاً وَ ثَقالَةً ئېغىرلاشماق

ثَقُلَ سَمْعُهُ قۇلىقى ئېغىرلىشىپ قالدى

ثَقُلَ الْمَرِيضُ كېسىلى ئېغىرلاشتى

ثِقْل جـ **أَثْقال** ئېغىر؛ ئېغىر يۈك

ثَقَلَة يۈك-تاق؛ مال؛ يۈك

ثَقْلَة يۈك-تاق؛ مال؛ يۈك

ثَقُوب سەزگۈ؛ ئوت

ثَقِيب سۈتلۈك تۆگە

ثَقِيف ئەقىللىق؛ زېرەك

ثَقِيل جـ **ثُقَلاءُ و ثِقال** ئېغىر؛ يۈك

ثَكِلَ ـَ ثَكْلاً و ثَكَلاً إِبْنَهُ ھازىدار بولماق؛ مۇسىبەتدار بولماق

ثَكْلَى جـ **ثَكالَى** ھازىدار ئايال

ثَكَمَ ـُ ثَكْمًا الْأَمْرَ ئۇزلۇكسىز ... قىلماق

ثَكَمَ بِالْمَكان مەلۇم جايدا ئولتۇراقلاشتى

ثَكَمَ الْآثارَ ئىز قوغلىدى؛ قوغلىدى

ثُكْنَة جـ **ثُكَن** ئەسكەرلەر لاگېرى؛ بىر تۈركۈم؛ بىر توپ؛ تۈغ؛ مارجان

ثَلَّ ـُ ثَلاًّ و ثَلَلاً يوقالماق
ثَلَّ هُ يوقاتتى، گۇمران قىلدى
ثَلَّ ثَلاَّ الْبَيْتَ ۋەيران قىلماق
ثَلَّ عَرْشَهُ شاهلىقتىن ئېلىپ تاشلىدى
ثَلاث ئۈچ، ئۈچ دانە
ثَلاث عَشْرَةَ ئون ئۈچ؛ ئون ئۈچ دانە
ثَلاثَة ئۈچ، ئۈچ دانە
ثَلاثَة عَشَرَ ئون ئۈچ
ثَلاثُون ئوتتۇز
الثلاثُون ئۈچىنچى
ثُلاثِيّ ئۈچ تەرەپلىك
ثَلاثِينات ئوتتۇزىنچى يىللار
ثَلاثِينِيّات ئوتتۇزىنچى يىللار
ثَلاّج سوغۇق ئىچىملىك ساتماق
ثَلاّجَة توڭلاتقۇ
ثُلاجِيّ قارەڭ ئاپتاق
ثَلَبَ ـِـ ثَلْبًا هُ ئەيىبلىمەك؛ تۆھمەت قىلماق؛ شىكايەت قىلماق
ثَلِبَ ـَـ ثَلَبًا قورۇماق؛ مەينەت قىلماق؛ يىرماق؛ رەڭ سۈسلاشماق
ثَلَّة بىر توپ ئادەم
ثِلَّة جـ ثِلَل ئۆچۈرمەك؛ يوقاتماق
ثَلَثَ ـُ ثَلْثًا هُ ئۈچتىن بىر ئۈلۈش ئى ئالماق
ثَلَثَ الْقَوْمَ ئۈچىنچى رەتكە تىزىدى؛ ئۈچىنچى بولدى
ثُلْث جـ أَثْلاث ئۈچتىن بىرى
ثَلَّجَ هُ مۇزلىدى؛ توڭلىدى
ثَلَجَ ـُـ ثَلْجًا الْشَّرابَ ئىچىملىككە مۇز قاتماق
ثَلَجَ تِ السَّماءُ قار ياغدى
ثَلَجَ ثُلوجًا الْماءُ سوغۇق
ثَلِجَ ـَـ ثَلَجًا الْماءُ سوغۇق بولغان؛ مۇزلىغان
ثَلِج قار؛ مۇز؛ مۇزدەك
ثَلَغَ ـَـ ثَلْغًا رَأْسَهُ مېڭىسىدىن تۆشۈك ئېچىۋەتمەك
ثَلَل گۇمران قىلماق، يوقاتماق؛ چىشى چۈشۈپ كەتمەك
ثَلَّمَ هُ تۆشۈك ئېچىۋەتتى؛ يىرىلدى
ثلم ـِـ ثَلْماً الْحَائِطَ تۆشۈك ئېچىۋەتمەك؛ يىرىلماق
ثلم الشَّيْءَ كونا بولدى، يىرتىق بولدى؛ گال بولدى
ثَلِمَ ـَـ ثَلَمًا الشَّيْءُ ئىز؛ يىرىق
ثَمَّ قەيەردە (يىراق ئارىلىق)
ثَمَّ ـُـ ثَمًّا الشَّيْءُ رېمونت قىلماق؛ تۈزەتمەك؛ ياخشىلىماق
ثُمّ كېيىن؛ ئۇنىڭدىن قالسا
ثُمانَة چۆكمە
ثَمانٍ «الثَمانِى» سەككىز

ثَلَّ ـُ ثَلاًّ و ثَلَلاً يوقالماق
ثَلَّ هُ يوقاتتى، گۇمران قىلدى
ثَلَّ ثَلاَّ الْبَيْتَ ۋەيران قىلماق
ثَلَّ عَرْشَهُ شاهلىقتىن ئېلىپ تاشلىدى
ثَلاث ئۈچ، ئۈچ دانە
ثَلاث عَشْرَةَ ئون ئۈچ؛ ئون ئۈچ دانە
ثَلاثَة ئۈچ، ئۈچ دانە
ثَلاثَة عَشَرَ ئون ئۈچ
ثَلاثُون ئوتتۇز
الثلاثُون ئۈچىنچى
ثُلاثِىّ ئۈچ تەرەپلىك
ثَلاثِينات ئوتتۇزىنچى يىللار
ثَلاثِينِيّات ئوتتۇزىنچى يىللار
ثَلاّج سوغۇق ئىچىملىك ساتماق
ثَلاّجَة توڭلاتقۇ
ثُلاجِىّ قارەڭ ئاپتاق
ثَلَبَ ـِ ثَلْبًا هُ ئەيىبلىمەك؛ تۆھمەت قىلماق؛ شىكايەت قىلماق
ثَلِبَ ـَ ثَلَبًا قورۇماق؛ مەينەت قىلماق؛ يىرماق؛ رەڭ سۇسلاشماق
ثُلَّة بىر توپ ئادەم
ثِلَّة ج ثِلَل ئۆچۈرمەك؛ يوقاتماق
ثَلَثَ ـُ ثَلْثًا هُ ئۈچتىن بىر ئۇلۇش ئى ئالماق
ثَلَثَ الْقَوْمَ ئۈچىنچى رەتكە تىزىدى؛ ئۈچىنچى بولدى
ثُلْث ج أَثْلاث ئۈچتىن بىرى
ثَلَّجَ هُ مۇزلىدى؛ توڭلىدى
ثَلَجَ ـُ ثَلْجًا الثَّرابَ ئىچىملىككە مۇز قاتماق
ثَلَجَ تِ السَّماءُ قار ياغدى
ثَلَجَ ثُلوجًا الْماءُ سوغۇق
ثَلِجَ ـَ ثَلَجًا الْماءُ سوغۇق بولغان؛ مۇزلىغان
ثَلِج قار؛ مۇز؛ مۇزدەك
ثَلَغَ ـَ ثَلْغًا رَأْسَهُ مېڭىسىدىن تۆشۈك ئېچىۋېتىش
ثَلَل گۇمران قىلماق، يوقاتماق؛ چىشى چۈشۈپ كەتمەك
ثَلَّمَ هُ تۆشۈك ئېچىۋەتتى؛ يېرىلدى
ثلم ـِ ثَلْماً الْحَائِطَ تۆشۈك ئېچىۋەتمەك؛ يېرىلماق
ثلم الشَّىْءَ كونا بولدى، يىرتىق بولدى؛ گال بولدى
ثَلِمَ ـَ ثَلَمًا الشَّىْءُ ئىز؛ يېرىق
ثَمَّ قەيەردە (يىراق ئارىلىق)
ثَمَّ ـُ ثَمًّا الشَّىْءُ رېمونت قىلماق؛ تۈزەتمەك؛ ياخشىلىماق
ثُمَّ كېيىن؛ ئۇنىڭدىن قالسا
ثُمالَة چۆكمە
ثَمانٍ «الثَّمانِى» سەككىز

ثَمانِيَ عَشْرَةَ ئون سەككىز
ثَمانُونَ سەكسەن
الثَّمانُونَ سەككىزىنچى
ثَمانِيَة سەككىز
ثَمانِيَة عَشَرَ ئون سەككىز
ثَمانِينات 80-يىللار
ثَمانِينِيّات 80-يىللار
ثَمَّةَ ئۇ يەردە، قەيەردە
ثُمَّة جـ ثُمَم بىر باغلام قوروق چۆپ
ثِمَّة جـ ثِمَم مويسىپت
ثَمَجَ ـُـ ثَمْجًا ئارىلاشتۇرماق
ثَمَدَ ـُـ ثَمْدًا الْماءَ سۇ چىقارماق
ثَمَدَ كۆلچەك قېزىپ سۇ ساقلىدى
ثَمَدَ هُ پۈتۈن مال-مۈلكىنى سەرپ قىلدى
ثَمِدَ ـَـ ثَمَدًا ئاز؛ كەم
ثَمَد جـ أَثْماد و ثِماد يىغىلىپ قالغان سۇ
ثَمَّرَ الْمالَ فِيهِ مالىنى كۆچمەن ئاشۇردى؛ مەبلەغنى ئاشۇردى
ثَمَرَ ـُـ ثُمُورًا الشَّجَرُ مېۋە بەرمەك
ثَمَرَ الشَّيْءُ پىشىپ يېتىلدى
ثَمَرَ مالَهُ بايۇەتچى
ثَمَر جـ ثِمار ججـ أَثْمار و ثُمُر مېۋە؛ نەتىجە؛ پايدا
ثَمْرَة كىچىىكى ئۆلادلار؛ پەرزەنتلەر
ثَمَلَ ـُـ ثَمْلاً هُ ياردەم بەرمەك؛ ساقلىماق
ثَمَلَ فِي الْمَكانِ ئولتۇراقلاشتى
ثَمَل مەست بولدى
ثَمِلَ ـَـ ثَمَلاً مەست بولماق
ثَمِلَ إِلَى كَذا ئىشلىدى؛ ياخشى كۆردى
ثَمَّنَ الشَّيْءَ باھالىدى، ئىمزالىدى؛ توپلىدى
ثَمَنَ ـُـ ثَمْنًا الْقَوْمَ سەككىزىنچى بولماق
ثَمَنَ ـُـ ثَمْنًا الشَّيْءَ سەككىزدىن بىرنى ئالماق
ثَمْنَ ـُـ ثَمانَةً الشَّيْءُ قىممەتلىك
ثَمَن جـ أَثْمان و أَثْمِنَة و أَثْمُن باھا؛ تەننەرخ
ثُمْن جـ أَثْمان سەككىزدىن بىرى
ثَمِيل قېيىق
ثَمِيلَة جـ ثَمائِلُ و ثَمِيل يىغىلىپ قالغان سۇ
ثَمِين قىممەتلىك
ثَناء جـ أَثْنِيَة ماختىماق، مەدھىيىلىمەك
ثُناءَ ئىككى ئىككىدىن؛ قوشلاپ
ثَنائِيّ ماختىماق؛ مەدھىيە ئوقۇماق
ثُنائِيّ قوش تەرەپلىك، ئىككىلىك؛

ئىككى ئاندىن

النِّظام الثنائِيّ ئىككىلىك

ثَنَوِيَّة ئىككى خۇدالىق

ثَنَّى الشَّيْءَ جۈپلەشتى؛ ئىككىنچى ئورۇندا تۇردى

ثَنَى ـِ ثَنْيًا الْقَوْمَ ئىككىنچى بولماق

ثَنَى الشَّيْءَ قاتلىدى؛ خاھىش

ثَنَى هُ عَنِ الْأَمْرِ توسقۇنلۇق قىلدى

ثَنِيّ جـ **ثِناء و ثُنْيان** ئېزىق چىشى چۈشۈپ كەتكەن ئادەم

ثِنْي جـ **أَثْناء** قورۇق؛ ئەگرى جاي

ثَنْيًا بَعْدَ ثَنْيٍ يەنە؛ قايتا؛ ئىككى ئۇچتىن

ثَنِيَّة جـ **ثَنايا** ئېزىق چىش

ثَوّاب تەشەككۇر ئېيتماق؛ سۇغات؛ ھەسەل؛ شېرنە

ثَوّاب رەخت ساتماق؛ كىيىم دۇكىنى خوجايىنى

ثَوْب جـ **ثِياب و أَثْواب و أَثْوُب** رەخت؛ كىيىم

ثَوْب مُفَوَّق نېپىز رەخت؛ ئاق سىزىقلىق رەخت

ثُوَّة جـ **ثُوًى** ئائىلە جابدۇقلىرى

ثَوَّرَ هُ قوزغىدى؛ تەتقىق قىلدى

ثَوَّرَ الشَّيْءَ ھەممىلا جايدا چۈقان كۆتۈردى

ثَوْر قوزغىماق؛ دانىخورەك

ثَوْر جـ **ثِيران و ثِيْرَة و أَثْوار و ثِيار و ثِوَرَة** بۇقا

ثَوْرِان قالايمىقانلاشماق؛ بۇقىرى دولقۇن

ثَوْرَة ئىنقىلاب؛ ئىسلاھات قىلماق

ثَوْرِيّ ئىنقىلابچى؛ زوراۋان

ثَوْلَ دۆت، ھاكۇاقتى

ثُوم سامساق

ثَوَى ـِ ثَواءً و ثُوِيّاً بِالْمَكانِ أَوفِيهِ ۋاپات بولماق

ثَيِّب چوكان بولدى

ثِيْن مارجان ئۆتكۈزگۈچى

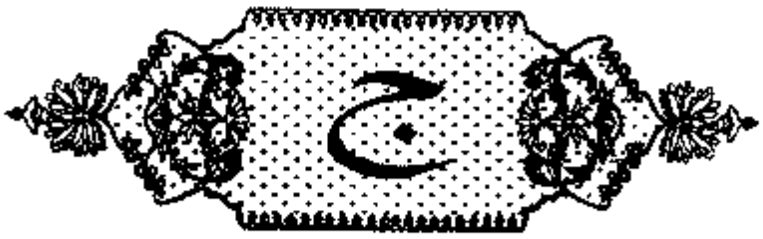

ج «جِيم» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ بەشىنچى ھەرپى، ساندىكى (3) كە ۋەكىللىك قىلىدۇ

جاءَ ـِ جَيْأً و جَيْئَةً و مَجِيئًا و مَجِيئَةً كەلمەك؛ يېتىپ كەلمەك؛ يۈز بەرمەك

جاءَ الْأَمْرَ قىلدى؛ بېجىردى

جاءَ بِالشَّيْءِ ئېلىپ كەلدى

جاءٍ «الْجَائِي» يېتىپ كەلگۈنى؛ يۈز بەرگۈنى

جائِحَة ج جَوائِحُ بالايىئاپەت؛ بالا-قازا

جائِر ج جَوَرَة و جارَة ئادالەتسىز؛ ھەققانىي ئەمەس؛ ئېغىپ كەتكەن

جُؤَار ج نەرە تارتىش؛ ھۆركىرەش؛ ئادەم بارمۇ (ئاۋاز)

جائِز ج أَجْوِزَة و جُوزان و جِيزان و جَوائِزُ و أَجْوُز روخسەت قىلغان؛ يول قويغان

جائِزَة ج جَوائِزُ مۇكاپات بۇيۇمى؛ مۇكاپات؛ سوۋغات

جائِش جۇش ئۇرغان؛ ئۇركەشلەپ مەۋج ئۇرماق

جائِع ئاچ قالغۇچى

جَأَبَ ـَ جَأْبًا الْمالَ پۇل-مالغا ئىگە بولماق

جابَ ـُ جَوْبًا و تَجْوابًا هُ ئايلان-ماق؛ ساياھەت قىلماق؛ ئۆتكۈز-مەك؛ ئېلىپ كەلمەك

جَأْبَة الْبَطْنِ كىندىك

جابِر الْعِظامِ سۆڭەك ئۇلىغۇچى؛ سۆڭەك بۆلۈمى دوختۇرى

جابَلَ تاغقا چىقتى؛ تاغ ئېچىدە تۇرمۇش كەچۈردى

جَأَشَ ـَ جَأْشًا الرَّجُلُ ئېغىر يۈكنى ئارتىپ ئاستا ماڭماق

جاثٍ ج جُثِيّ يۈكۈنمەك؛ تىزلان-ماق

جاحِد ئىنكار قىلغۇچى؛ قارشىلىق قىلغۇچى

جاحِد الْمَعْرُوفِ ۋاپاغا جاپا قىلغۇچى؛ دەريادىن ئۆتىۋۈپلىپ كۆۋرۈكنى بۇزغۇچى

جاحَ ـُـ جَوْحًا و جِياحَةً هُ يوقاتماق

جاحَ ـُـ جَوْحًا ئېغىپ كەتمەك

جاحِظ الْعَيْنَيْنِ كۆزلىرى پۈلتىيىپ چىققان

جاحَفَ هُ أو بِهِ قاتار بولدى

جاحَفَ عَنْهُ قوغدىدى؛ مۇھاپىزەت قىلدى

جاحِم قىزىق كۈل؛ تاش؛ قىزىق چاي؛ ئورۇشقۇچى؛ تالاش-تارتىش قىلغۇچى

جادَ ـُـ جَوْدَةً و جُودَةً ياخشىلاندى

جادَ جَوْدًا عَلَيْهِ مەرد

جادَ بِنَفْسِهِ ئۆزىنى تەقدىم قىلدى؛ جېنىدىن ۋاز كەچتى

جادّ ئەستايىدىل؛ كەسكىن؛ تىرىشچان

جادَلَ هُ مۇنازىرە قىلدى؛ تالاش-تارتىش قىلدى

جاذَبَ هُ الشَّيْءَ قارشى يۇنىلىشكە تارتىشتى

جاذِب ج جَواذِبُ و جِذاب تارتىش كۈچى؛ ئادەمنى جەلىپ قىلىدىغان

جاذِبِيَّة تارتىش كۈچى

جَأَرَ ـَـ جَأْرًا و جُؤارًا ئاۋازىنى كۆتۈرمەك؛ مۆرەش

جارَ ـُـ جَوْرًا عَنْهُ ئايرىلماق؛ خىلاپلىق قىلماق

جارَ عَلَيْهِ زىيانكەشلىك قىلدى

جَأْر ھۆركىرىگەن ئاۋاز؛ ھۇۋلىغان ئاۋاز

جار ج جِيران و جِيرَة و جِوار و أَجْوار قوشنا

جارّ يېتىلىگۈچى؛ كېلىش تەلەپ قىلىدىغان سۆزلەر؛ قوشۇلمىلار

جارٍ «الْجارِي» ئېلىپ بېرىلغان؛ راۋان

جارَة ئايال قوشنام؛ خوتۇنى؛ ئاشنىسى

جارِح مەسخىرىلىك؛ زەھەرلىك؛ ۋەھشىي ئۇچار قاناتلار

جارَى فُلانًا تەقلىد قىلدى

جارِيَة ج جَوارٍ ئايال، قىز؛ پاراخوت؛ پىلان؛ شامال

جازَ ـُـ جَوْزًا و جُؤُوزًا و جَوازًا و مَجازًا رۇخسەت قىلماق، توسقۇنلۇقتا ئۇچرىماسلىق

جازَ الْمَكانَ ئۆتتى، تېشىپ ئۆتتى

جاز كۆمۈر گازى؛ خام نېفىت

جازْبَنْد جاز مۇزىكىسى ئەترىتى

جازِع خاتىرجەمسىزلەنگۈچى؛ پارا-

كەندە بولغۇچى
جازَقَ هُ مۆلچەرلەپ سالتى
جازَقَ بِنَفْسِهِ خەۋپ-خەتەر؛ تەۋەككۇلچىلىك قىلدى؛ جېنىنى تىكىپ ئىشلەتتى
جازِم ج جَوازِمُ كەسكىن؛ كەسكىن سۆزلەرنى قىلماق
جازَى فُلانًا جازالىدى؛ جازا بەردى
جاسَ ـُ جَوْسًا الشَّيْءَ چارلىماق؛ ئىزلىمەك
جاسِيء قالتىق قىلغۇچى
جاسُوس ج جَواسِيسُ ئىشپىيۇن؛ سۈيقەستچى
جاسُوسِيَّة چارلاش تېخنىكىسى؛ جاسۇسلۇق ھەرىكىتى
جَأَشَ ـَ جَأَشًا الْقَلْبُ خاتىرجەملىك
جاشَ ـُ جَوْشًا كېچىلىك پۇل بەرمەك
جاشَ ـِ جَيْشًا و جُيُوشًا و جَيَشانًا ئۆركەشلىمەك
جَأْش ج جُؤُوش كۆكۈل
جاعَ ـُ جَوْعًا و مَجاعَةً و جَوْعَةً ئاچماق، قورسىقى ئاچماق
جاعَ إِلَيْهِ ئۈمىد قىلدى؛ ئارزۇ قىلدى
جاقَ ـُ جَوْقًا هُ قورساق قىسمىغا زەربە بەرمەك
جاقّ قۇرۇق؛ قۇرغاق
جافٍ ج جُفاة شەپقەتسىز؛ رەھىمسىز
جافَى هُ بېرىش-كېلىش قىلماسلىق؛ يىراقلاشتى؛ مۇناسىۋەتنى يىراقلاشتى
جاكِتَة چاپان؛ بوغماق چاپان
جالَ ـُ جَوْلاً و جُولاً و جَوْلَةً و جَوَلانًا و جُؤُولاً و جِيلانًا سايامەت قىلماق؛ سەيلە قىلماق
جالِب چاقىرغۇچى؛ ئىمپورت سودىگىرى
جالَسَ هُ بىرگە ئولتۇردى؛ ئولتۇردى
جالِس ئولتۇرغۇچى
جالُون گالۇن (4.546 لىتىر)
جالِيَة ج جَوالٍ كۆچمەن
جامِح ج جَوامِحُ جاھىل؛ ئىرادىلىك
جامِد ج جَوامِدُ قاتتىق؛ قاتتىق جىسىم؛ ئۆزگەرمەيدىغان پېئىل
جامَعَ الْمَرْأَةَ مۇناسىۋەت قىلدى
جامَعَ هُ عَلَى كَذا قوشۇلدى، قوللىدى
جامِع ج جَوامِعُ يىغقۇچى؛ جىنس
جامِع الْأَزْهَرِ ئەزھەر مەسچىتى؛ ئەزھەر جامەسى
جامِعَة ج جَوامِعُ ئالىي مەكتەپ؛

يۇقىرى مەكتەپ؛ ئۇنىۋېرسى-
تېت

اَلْجامِعَة الْأَزْهَرِيَّة ئەزھەر ئۇنىۋېر-
سىتېتى

جامِعِيّ ئالىي مەكتەپنىڭ؛
ئۇنىۋېرسىتېتنىڭ

جامَلَ هُ ئەدەپلىك مۇئامىلە قىلدى

جامُوس ج جَوامِيسُ سۇ كالىسى

جانٍ ج جُناة گۇناھكار؛ جىنايەت-
چى

جانَبَ هُ يېنىغا باردى؛ قاتار بولدى

جانِب ج جَوانِبُ يان تەرەپ؛ تەرەپ

جانِح ج جَوانِحُ قىيسىق

جانَسَ هُ جىنسىداش بولدى

جاه بۇز-ئابرۇي

جاهَدَ باتۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلدى؛
كۈرەش قىلدى؛ غازات

جاهَرَ هُ بِالْأَمْرِ راست سۆزلىدى

جاهَرَ بِالْقِراءَةِ ئۇنلۈك ئوقۇدى؛
قىرائەت قىلدى

جاهِز تەييارلىق قىلىنغان

جاهِل ج جُهَّل و جُهّال و جُهَلاءُ
و جَهَلَة و جُهُل بىلىمسىز؛
دۆت، كالۋا

جاهِلِيّ جاھالەتلىك دەۋرنىڭ؛ جاھا-
لەت

جاهِلِيَّة بىلىمسىز ھالەت؛ قاراڭغۇ-
لۇق؛ جاھىلىيەت

جاهِم پاراكەندىچىلىك؛ بىچارىلىك

جاوَبَ هُ جاۋاب بەردى

جُؤْوَة قېنىق قىزىل؛ قوڭۇر

جاوَرَ هُ قوشنا بولدى

جاوَرَ تِ الدَّوْلَتان ئىككى دۆلەت
چېگرىلاندى

جاوَلَ هُ قوغلىدى

جَأَى ـَـ جَأْوًا و جَأْيًا هُ تۇزەت-
مەك؛ رېمونت قىلماق

جايِىء يېتىپ كەلگۈچى

جَبَّ ـُـ جَبًّا و جِبابًا هُ كەسمەك؛
مەغلۇپ قىلماق؛ خەتنە
قىلماق؛ پىچىۋېتىش

جُبّ ج أَجْباب و جِباب و جِبَبَة
چوڭقۇر قۇدۇق؛ ئازگال

جَبَأَ ـَـ جَبْأً و جِباء و جُبُوءًا و
جُبُوءَةً ئاجىز بولماق؛ گال
بولماق

جَبَأَ عَنِ الشَّيْءِ قۇرۇلدى، تارقالدى

جَبا ـُـ جَبًا و جَبْوًا و جَبْيًا و
جَبْوَة و جِباوَة الضَّرائِبَ باج
يىغماق

جَبّار ج جَبابِرَة كۆچلۈك؛ مۇستە-
بىت

جِبارَة ج جَبائِرُ داكا؛ بىنت؛
تېڭىق

جَبّاس تامچى؛ لايچى
جَبّاسَة گەج زاۋۇتى
جِبال ج تاغ
جِبال الأَلْبِ ئالپىس تاغ تىزمىسى
جَبان ج جُبَناءُ توخۇ يۈرەك
جَبّان سۈت سودىگىرى؛ پىشلاقچى؛ قەبرىستانلىق؛ قۇملۇق
جَبانَة قورقۇنچاق
جَبّانَة ج جَبابِينُ قەبرە
جِبايَة الضَّرائِبِ أو الأَمْوالِ باج يىغماق
جُبَّة ج جُبَب و جِباب ئۇزۇن چوڭ يەڭ؛ كۆز سۆڭىكى؛ تىز بوغۇمى؛ ساۋۇت
جِبْت ھەيكەل؛ پوپ
جُبْجُبَة ج جَباجِبُ دۇمباق؛ ناغرا
جَبَخَ ـَـ جَبْخًا ئۆزىدىن مەغرۇرلاندۇرماق؛ قىمارۋازلارنىڭ جابدۇقى
جَبْخان . جَبَخانَة ھەربىي لازىمەتلىكلەر ئامبىرى
جَبَدَ ـِـ جَبْدًا هُ تارتماق
جَبَذَ ـِـ جَبْذًا هُ تارتماق
جَبَرَ الْعَظْمَ سۆڭەك ئۇلىدى
جَبَرَ ـُـ جَبْرًا الْعَظْمَ سۆڭەكنى رۇسلىماق
جَبَرَ هُ عَلَى كَذا مەجبۇر قىلدى
جَبَرَ الْفَقِيرَ كەمبەغەللەرگە ياردەم بەردى
جَبْر مەجبۇرلىماق؛ زورلىماق؛ سۆڭەك ئۇلاش تېخنىكىسى؛ ئالگىبرا
جَبْرًا مەجبۇرىي
جَبَرُوت ئۇمىدسىز
جَبَرِيّ ئالگىبرانىڭ
جَبَرِيَّة ئۇمىدسىزلىك
جَبْرِيلُ جىبرائىل
جَبْزَ ـُـ جَبازَةً (بولكا) قورغاقلىشىپ كەتمەك
جَبَّسَ الشَّيْءَ گىپسكە ئالدى
جِبْس ج أَجْباس و جُبُوس گىپس؛ پەس
جَبَلَ ـُـ جَبْلاً اللّٰهُ الخَلْقَ ئاللانىڭ ئادەمنى يارىتىشى
جَبَلَ الشَّيْءَ جىددىيلەشتۈردى
جَبَلَ التُّرابَ بالْماءِ سۇ بىلەن لاي ئەتتى
جَبَل ج جِبال و أَجْبُل و أَجْبال تاغ تىزمىسى؛ تاغ چوققىلىرى
جَبْلَة ماھىيەت؛ چىراي
جَبَلِيّ تاغنىڭ؛ تاغ ئىچىنىڭ
جِبِلِّيّ تەبىئىي
جَبَّنَ هُ ئۇنىڭ يۈرەكسىزلىكىنى ئەيىبلىدى

جَبَّنَ اللَّبَنَ ئۇنىڭدىن سۇت قايماق ياسىدى

جَبُنَ ـُـ جُبْنًا و جَبانَةً توخۇ يۇرەك؛ قورقۇنچاق

جُبْن قورقۇنچاق؛ توخۇ يۇرەك

جُبْنَة پىشلاق پارچىسى

جُبْنِين پاكى؛ ئېچىتقۇ

جَبَهَ ـَـ جَبْهًا هُ ئۇنىڭ ئالدىغا بارماق

جَبْهَة پېشانە، ماڭلاي؛ باشچى، باشلىق

الْجَبْهَة الْوَطَنِيَّة الْمُتَّحِدَة مىللىي بىرلىك سەپ

جَبْهَة الْقِتالِ ئۇرۇش مەيدانى

جَبُوس ناچار؛ كىچىكلىك؛ پەس

جَبَى ـِـ جِبايَةً و جَبْيًا الضَّرِيبَةَ ئىئانە ېېجى يىغماق

جَبِيرَة جـ جَبائِرُ سۆڭەكنى گىپسىكە ئالماق؛ داكا

جَبِيز قۇرۇق بولكا

جَبِيس جـ أَجْباس نامى ناچار؛ ئېيىق كۆچۈكى

جَبِين جـ أَجْبَن و جُبُن و أَجْبِنَة پېشانە

جَبِينِيّ پېشانە

جَثَّ ـُـ جَثًّا هُ يىلتىزىدىن قومۇرماق

جَثَّ الشَّجَرَ دەرەخ كەستى

جُثّ ناغ؛ تاغ تۆپىلىكلىرى

جَثا ـُـ جُثُوًّا و جَثْوًا جَثًى ـِـ جَثِيًّا تىزلىنىپ ئولتۇرماق؛ تىزلانماق

جُثَّة جـ جُثَث و أَجْثاث بەدەن؛ جەسەت

جَثَلَ ـُـ جَثالَةً و جُثولَةً الشَّعَرُ ئۇزۇن، توم ھەم زىچ

جَثْلَة جـ جَثْل قارا چۆمۈلە

جَثَمَ ـُـ جَثْمًا ياتماق؛ ئۆمۈلىمەك

جَثَمَ اللَّيْلُ يېرىم كېچە بولدى

جَثَمَ الطَّعامُ عَلَى الْمَعِدَةِ ئاشلىق يىغدى

جُثْمان تەن، بەدەن؛ جىسمانىي

جُثْمانِيّ جىسمانىي؛ قۇۋۋەت

جُثْمَة ھۇرۇن؛ قارا باسماق

جَثْوَة جـ جُثًى توپا دۆۋىسى؛ قەبرىستانلىق

جَثَى ـِـ جَثِيًّا تىزلانماق

جَحا ـُـ جَحْوًا پىيادە يۈرمەك

جَحا بِالْمَكانِ ئولتۇراقلاشماق

جَحا الشَّيْءَ يىلتىزدىن قۇرىدى

جُحا . جُحَى جۇھا

جَحّاف ئەجەللىك

جِحاف قىلىچ ئۇرۇش

جُحال جانغا زامىن زەھەر

جامع — مەسجىت، جامە

جرّارة — تراكتور

جسر — كۆۋرۈك

جبّة

كۆز سۇمكى

جعد — بۇدرە چاچ

جبين أو جبهة

پىشانە

جيب — يانچۇق

جبّة

ئۇزۇن چوڭ يەڭ

جربّان

كۆڭلەكنىڭ يانسى

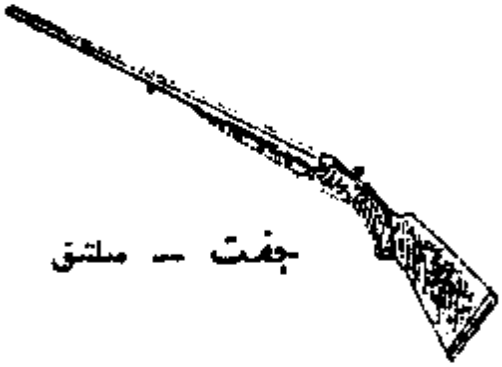

جفت — ملتىق

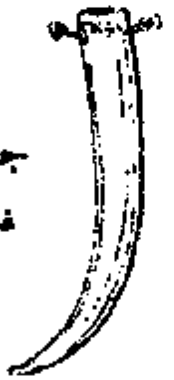

جراب

غلاپ

جعبة — لوقمان، ساداق

جحش — ئەخمەي

جندب

چىكەتكە

جاموس — سۇ كالىسى

جَحَدَ ـَـ جَحْدًا هُ و جُحُودًا هُ ردديه بەرمەك؛ ئىنكار قىلماق

جَحَدَ النِّعْمَةَ ژاپاغا جاپا قىلدى

جَحِدَ ـَـ جَحَدًا نامرات، كەمبەغەل

جَحْد ئىنكار، نامرات

جَحَرَ ـَـ جَحْرًا الْحَيَوانُ ئۆڭكۈرگە كىرمەك

جَحَرَ الْحَيَوانَ ئۆڭكۈرگە كىرگۈزدى

جَحَرَ الْعامُ يىل بويى قۇرغاق بولدى

جُحْر جـ أَجْحار و جُحْران و أَجْحِرَة و جُحور تۆشۈك؛ كامار

جَحَسَ ـَـ جَحْسًا الْجِلْدَ سويماق، تىرنىنى شۇلمەك؛ شۆپۈكلەمەك

جَحَشَ ـَـ جَحْشًا تېرنىنى سويماق؛ ئاقلىماق

جَحش جـ جِحاش و جِحْشان و جِحْشَة تەخەي

جَحَظَ ـَـ جُحُوظًا عَيْنُهُ كۆزى چوڭ هەم پۈلتايغان

جَحَفَ ـَـ جَحْفًا سۈرتمەك؛ تەپمەك؛ كولىماق

جَحْفَة ئەگرى كالتەك

جَحْفَلَ يىغىلدى؛ ئەيىلدى

جَحْفَل جـ جَحافِلُ ئاتلىق قوشۇن

جَحَلَ ـَـ جَحْلاً هُ يەركە يىقىلىپ چۈشمەك

جَحْل جـ جُحُول و جُحْلان هەسەل

هەربىي پادىشاهى (ئانا هەرە)؛ قوڭغۇز؛ داهىي، قاچا؛ پاتمەس چۈق

جَحَمَ ـَـ جَحْمًا النّارَ ئوت ياقماق؛ تۇتاشتۇرماق

جَحَمَ عَيْنَهُ ئۇنمەك كۆزىنى يوغان ئاچتى

جَحَمَ هُ عَنِ الْأَمْرِ توستى؛ ئىش قىلىشىغا توسقۇنلۇق قىلدى

جَحْمَرِش ياشانغان ئايال

جَحَنَ ـَـ جَحْنًا و جَحانَةً الْوَلَدُ كىچىك بالىمەك هەزىم قىلىشى ناچار

جَحِن ئوزۇقلۇق يېتىشمىگەن بالا؛ نەسلى قۇردى

جَحِيم تۇرمە؛ قىزىزىق؛ دوزاق

جَحِيمِيّ تۇرمىدەك؛ دوزاقتەك

جَخَّ ـُـ جَخًّا پو ئاتماق؛ ئازادە يەردە ئۇخلىماق؛ ئورۇن يۆتكەمەك

جَخّاخ پوچى

جَخَفَ ـُـ جَخْفًا و جَخِيفًا قارىغۇلارچە پو ئاتماق؛ خورەك تارتماق

جَدَّ ـِـ جَدًّا ئۇلۇغ بولدى؛ تەلەي

لىسك بولدى
جَدَّ جِدَّةً يېڭى بولدى
جَدَّ ـِـ جِدًّا تىرىشماق؛ ئەستايىدىل بولماق
جَدّ تەلەيلىك بولدى، ئۇلۇغ بولدى
جَدّ ج أَجْداد و جُدُود و جُدُودَة چوڭ ئاتا؛ ئۇرۇق - ئەجداد
جِدّ ئەستايىدىل؛ كەسكىن؛ تىرىشماق
جِدًّا ئىنتايىن، ناھايىتى
جَدا ـُـ جَدْوًا هُ تىلىمەك، ياردەم تىلىمەك
جَدا هُ أو عَلَيْهِ بەرمەك
جُداء كۆزادرات سانى؛ كۆپەيتمە سان
جِدار ج جُدُر تام
جَدارَة سالاھىيەت، ئىقتىدار
جَدارِى تامچاق
جَدّال مۇنازىرىچى
جِدال مۇنازىرە قىلماق
جِدالِىّ مۇنازىرە
جَدَبَ ـُـ جَدْبًا الْمَكانُ قۇرغاق؛ ئوت-كىياھ يوق جاي؛ نومۇسسىز
جَدَبَ فُلانًا ئەيىبلىدى
جَذَبَ ـُـ جُذُوبَةً المَكانُ قۇرغاق
جَدْب ج جُدُوب قۇرغاق؛ ئۇنۇمسىز
جَدْباءُ م قۇرغاق؛ ئۇنۇمسىز
جَدَّة چوڭ ئاتىلە
جُدَّة ج جُدَد بەلگە؛ قىرغاق
جِدَة قولغا كەلتۈرمەك؛ بايىاشات چىلىق؛ ئىقتىدار
جِدَة ج جِدَد يېڭى؛ قىرغاق؛ دېڭىز ساھىلى
جَدَث ج أَجْداث و أَجْدُث قەبرىستانلىق، زىرمتكارلىق
جُدْجُد ج جَداجِدُ پاتمىچۇق
جَدَحَ ـَـ جَدْحًا ئارىلاشتۇرماق
جَدَّدَ الشَّىْءَ يېڭىلىدى
جُدُد ج يېڭى
طَلاَّب جُدُد يېڭى ئوقۇغۇچى
جَدَرَ چېچەك چىقتى
جَدَرَ ـُـ جَدْرًا بىخ سۈرمەك؛ مۈكۈنمەك؛ تامنىڭ كەينى
جَدَرَ هُ مۇڭاپىق قىلدى
جَدَرَ الْجِدارَ تام سالدى
جَذَرَ ـُـ جَذارَةً بِكَذا ئەرزىمەك؛ مۇڭاپىق بولماق؛ بىخ سۈرمەك
جَدْر ج جُدْران تام
جَدَرِىّ چېچەك
جَدَرِىّ الْمُوَىّ ماخاۋ
جَدَرِىّ الْبَقَرِ كالا چېچىكى
جَدَعَ ـَـ جَدْعًا هُ بالىغا ئوزۇقلۇق

تەركىبى ناچار يەمەكلىكلەرنى بېرىش

جَدِع ئوزۇقلۇقى ناچار

جَدَع جـ جُدْعان ياشلار

جَدِعَ ـَ جَدَعًا بۇرنى كېسىۋېتىلگەن

جَدِعَ الْوَلَد بالىنغا ئۇزۇق يېتىشمەدى

جَدَّقَ ئۇزدى (كېمە)؛ تىللىدى (ئاسمانىنى)؛ ۋاپاغا جاپا قىلدى

جَدَقَ ـِ جُدْقًا و جُدُوقًا الطَّائِرُ قانات قېقىپ ئۇچماق

جَدَقَ السَّفِينَة أو بها پالاق بىلەن كېمە ھەيدىدى

جَدَقَ الشَّيْءَ توغرىدى؛ كەستى

جَدَّلَ هُ ئۇنى يىقىتتى

جَدَّلَ الشَّعْرَ چاچ ئۆرىدى

جَدَلَ ـُ جَدْلاً يىقىلماق؛ (قوناق) ئۆسۈپ يېتىلمەك

جَدَلَ ـُ جُدُولاً الشَّيْءُ مېۋە بەردى؛ كۆچلۈك بولدى

جَدَل مۇنازىرە قىلدى

جَدَلِيّ مۇنازىرە قىلماق

جَدْوَلَ مۇندەرىجە تۈزمەك؛ جەدۋەل تۈزمەك

جَدْوَل جـ جَداوِلُ جەدۋەل؛ ئىرىق

جَدْوَلَة جەدۋەل سىزىش

جَدُون ماشىنا رولى

جَدْوَى پايدىلىق تەرىپى؛ سۈۋغات بۇيۇمى

جَدَى ـِ جَدْيًا تىلىمەك

جَدْي سۈۋغات تەلەپ قىلماق؛ تىلىمەك

جَدْي جـ أَجْدٍ و جِداء و جِدْيان ئوغلاق

جِدِّيّ ئەستايىدىل؛ كەسكىن

جِدِّيَّة كەسكىن؛ جىددىي؛ ئەستايىدىل

جَدِيد جـ أَجِدَّة و جُدَد يېڭى؛ ئاجايىپ-غارايىپ

جَدِير بكَذا ئەرزىيدۇ؛ ماس كەلمەك

جُدَيْرِيّ سۇلۇق قاپارتما

جَدِيلَة ئۆسۈل، شەكىل؛ چاچ پاسونى؛ ئەھۋال، بۇلەك؛ قىسىم؛ قەبىلە

جَذَّ ـُ جَذًّا هُ توغرىماق؛ ئەزمەك؛ تېز سۈرئەتتە ماڭماق

جَذَّاء پارچە چىش

جَذَابٍ تەقدىر؛ ئۇلمەك

جَذَّابٍ دىققەتنى قوزغىماق

كَلام جَذَّابٍ يېقىملىق گەپ-سۆز

جَمال جَذَّابٍ ئادەمنى لال قىلغۇدەك گۈزەل

جَذاذ پارچە، باغاقچە؛ ئالتۇن كان

جُذام ماخاۋ كېسىلى

جَذَبَ ـِـ جَذْبًا ئۆزىگە تارتماق؛ قىزىقتۇرماق
جَذَبَ الْماءَ ئېغىزى بىلەن سۇ سۈمۈردى
جَذْب تارتماق؛ جەلپ قىلماق
جَذْبَة ج جِذاب يىراق ئارىلىق؛ پارچە
جَذْبِيَّة تارتىش كۈچى؛ سېھرىي كۈچ
جَذَّرَ هُ يىلتىزى بىلەن يۇلدى
جَذَّرَ الْعَدَدَ ئېچىۋەتتى
جَذَرَ ـُـ جَذْراً هُ يىلتىزى بىلەن يۇلماق
جَذْر ج جُذُور يىلتىز (ئۆسۈملۈكنىڭ)، يىلتىز (سان)
جَذْر مُرَبَّع كۋادرات يىلتىز
جِذْرِيّ يىلتىزى
جَذَع ج جِذاع و جُذْعان ياشلار؛ كىچىك ھايۋانلار
جِذْع ج جُذُوع و أَجْذاع دەرەخ غولى؛ قۇرت پۇتى
جِذْعِيّ تەن، بەدەن
جَذَّفَ كېمە ھەيدىدى
جَذَفَ ـِـ جَذْفًا تېز ماڭماق
جَذَفَ الشَّيْءَ توغرىدى، ئۆزۈۋەتتى
جَذَلَ ـُـ جُذُولاً تىك تۇرۇش
جَذِلَ ـَـ جَذَلاً خۇشال بولماق؛ كۆڭلى ئېچىلماق
جَذِل خۇشاللىق
جِذْل ج أَجْذال و جِذال و جُذُول ئورمانلىق؛ تاغ چوققىسى
جَذْلان ج جُذْلان خۇشال؛ كۆڭۈل ئاچماق
جَذَّمَ الشَّيْءَ ئورىدى؛ كەستى؛ چاندى؛ ئۆزدى
جَذَمَ ئورماق؛ كەسمەك؛ ئۆزمەك
جَذْم ج أَجْذام و جُذُوم يىلتىز
جِذْمَة بىر قىسىم؛ بىر توپ ئادەم
جِذْمَة الشَّجَرَةِ كۆتەك
جَذْمَى مەجروھ، مېيىپ
جَذْوَة ج جُذًى كۆل، چوغ
جَرَّ ـُـ جَرًّا هُ أو بِهِ تارتماق
جَرّ يېتىلدى؛ تەۋەلىك بولدى
جَرَّأَ هُ ئىلھام بەردى
جَرْوَ ـُـ جَراءَةً عَلَى كَذا يۈرەكلىك، قىلىشقا جۈرئەت قىلماق
جَرّاء يۇگۇرۇش تەنھەرىكەتچىسى
جَرّاء كَذا ... لىقتىن، سەۋەبتىن، ئۈچۈن
مِنْ جَرّاء كَذا ... لىقتىن، سەۋەبتىن، ئۈچۈن
جِراء يۇگۇرۇش؛ ياشلىق
جَراءَة يۈرەكلىك؛ باتۇر
جَرائِد ج گېزىت
اَلْجَرائِدُ الْحُكُومِيَّة ھۆكۈمەت گېزىتى

جَرائِمُ ج گۇناھكار؛ جىنايى قىلمىش

جِراب جـ أَجْرِبَة و جُرُب خالتا؛ يۆگەك؛ غىلاپ

جُرْأَة يۈرەكلىك

جَراثِيمُ ج مىكروب، مىكرو جانلىقلار؛ مەنبە

جَرْب الْجَراثِيمُ مىكروب ئۇرۇشى

جَراج ماشىنا ئىسكىلاتى

جَرّاح تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرى

جِراحَة جـ جِراح و جَراثِحُ يارا ئېغىزى؛ جاراھەت ئېغىزى؛ تاشقى كېسەل

جِراحَة تَرْقِيعِيَّة ھۆسىن تۈزەش بۆلۈمى

جِراحِيّ تاشقى كېسەلنىڭ؛ ئوپېراتسىيىنىڭ؛ تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرى

جَراد چېكەتكە

جُرادَة تېرە، قاسراق

جَرّار چوڭ قوشۇن؛ فارفور قاچا سودىگىرى

جَرّارَة قول تراكتورى؛ تراكتور

جَرّارَة التَّسْوِيَةِ يەر تۈزلەش ماشىنىسى

جَرّافَةِ قىزىش ماشىنىسى؛ لاي قازغۇچى كېمە

جَرام گرام (ئېغىرلىق بىرلىكى)

جِران جـ أَجْرِنَة و جُرُن كۆلچەك

جَرانِيت گرانىت تاش

جَرَّبَ هُ سىناق؛ ئىمتىھان

جَرَب داتلىدى؛ ئوكسىدلاندى

جَرِبَ ـَـ جَرَبًا گىمىروي

جِرِبان تۆمۈرنىڭ داتلىشىشى؛ كۆڭلەك ياقىسى

جَرَّة جـ جِرار و جَرّ قۇتا، كۇپ

جُرَّة ئىز؛ ئاياغ ئىزى

جِرَّة كۆشەش

جَرْثَمَ مىكروب تارقالدى

جُرْثُومَة جـ جَراثِيمُ مىكروب

جُرْثُومِيّ مىكرو جانلىقلار

جَرْجَرَ توختىماستىن ئاۋاز چىقاردى (ئېشەكنىڭ ھاڭرىشى، سۇنىڭ شىرىلدىشى، زەمبىرەك ئاۋازى قاتارلىقلار)

جَرْجَمَ هُ يېدى؛ ئىچتى؛ ۋەيران قىلدى

جَرَّحَ هُ زەخىملەندۈردى؛ جاراھەتلەندۈردى

جَرَحَ ـَـ جَرْحًا هُ زەخىملەندۈرمەك؛ جاراھەتلەندۈرمەك

جَرَحَ الشّاهِدَ ئىنكار قىلدى

جُرْح جـ جُرُوح و جِراح جاراھەتلەندۈردى

جَرَّدَ هُ چۇشتى؛ بولدى؛ سويدى

جَرَّدَ هُ مِنَ الْعَمَلِ ئىشتىن بوشاتتى

جَرَّدَ الْقَحْطُ الْأَرْضَ زېمىن قۇرغاقلاشتى

جَرَدَ ـُ جَرْدًا چۇشمەك؛ سويماق

جَرَدَ الْبَضائِعَ مال تەكشۈردى؛ ئېنىقلىدى، مالالارنى رەتلىدى

جَرِدَ الْقَحْطُ الْأَرْضَ زېمىن قۇرغاقلاشتى

جَرِدَ ـَ جَرَدًا تاز؛ قاقاسلىق؛ چېكەتكە ئاپىتىگە ئۇچراش؛ بىر پارچە قاقاسلىق

جَرْد ج جُرُود قاقاس، چۆل

اَلْجَرْد السَّنَوِيّ يىل ئاخىرىدا ھېسابلىماق؛ ئېنىقلىماق (تاۋارنى)

جَرْداءُ م تاقىر؛ قاقاس

جَرْدَل ج جَرادِلُ چېلەك

جَرَّرَ هُ أو بِهِ تارتتى

جَرَزَ ـُ جَرْزًا يالماپ يۇتماق

جَرَزَ هُ قىرغىن قىلدى؛ يوقاتتى

جَرْس ج أَجْراس قوڭغۇراق؛ ئاۋاز

جَرْس قوڭغۇراق ئاۋازى

جَرْسُون مۇلازىمەتچى؛ كۈتكۈچى

جَرَسِيّ قوڭغۇراقنىڭ

جَرَشَ ـُ جَرْشًا هُ ئەزمەك؛ سويماق؛ چۇشمەك؛ چاچ تارىسا كېپەك بولماق

جَرَضَ ـُ جَرْضًا هُ دېمى سىقىلماق

جَرِضَ ـَ جَرَضًا دېمى سىقىلىش

جَرَعَ ـَ جَرْعًا و جَرِعَ ـَ جَرَعًا الْماءَ تەسلىكتە يېمەك؛ يۇتماق

جُرْعَة ج جُرَع بىر يۇتۇم (ئىچىملىك)

جَرَّفَ الشَّيْءَ قازدى؛ كولىدى؛ سايداتتى

جَرَفَ ـُ جَرْفًا الشَّيْءَ كولىماق؛ قېزىپ چىقارماق

آلَة الْجَرْف توپا قېزىش ماشىنىسى

جُرْف ج أَجْراف و جُرُوف و جِرَفَة كەلكۈن كەلگەن جايلار

جَرْفَسَ الرَّجُلَ يەرگە يىقىتتى

جَرَّمَ هُ جىنايىتى بار دەپ ئەرز قىلدى

جَرَّمَ الشَّيْءَ ئۇزۇۋەتتى؛ تاشلىدى

جَرَمَ ـِ جَرْمًا الشَّيْءَ ئۇزۇۋەتمەك؛ كەسمەك

جَرَمَ جَرِيمَةً جىنايەت، يامان قىلمىش

جَرَم جىنايى قىلمىش؛ خاتالىق

لا جَرَم مۇئەييەنلەشتۈرمەك؛ گۇمانسىز

جُرْم ج جُرُوم و أَجْرام گۇناھ،

جىنايەت
جَرْم ج جُرُوم قولۇاق؛ پىژغىرسىم ئىسسىق بولىدىغان جاي
جِرْم ج أَجْرام و جُرُم و جُرُوم بەدەن ، تەن؛ رەك
جَرِمَة خاتالىق ئۆتكۈزمەك؛ جىنايەت ئۆتكۈزگەن
جَرْمَز تارايتماق؛ قورۇتماق
جَرْمَز عَنِ الْأَمْرِ يوشۇرماق؛ قېچىپ كەتمەك
جَرْمانِيّ گېرمانىيىلىك؛ گېرمانىيلىك
جَرَمِيّ جىنايى قىلمىشلىك
جَرَّنَ الْحَصِيدَ هوسۇل دۆۋىلىدى
جُرْن ج أَجْران و جِران خامان؛ سۇ ئوقۇرى
جَرَنَ ـُ جُرُونًا ئادەت
جَرَنَ الثَّوْبَ كىيىم-كېچەكنى يىرتىق بولدى
جِرْهام شىر؛ يوغان؛ كۈچلۈك تۆگە
جَرْهَة چەت، ياقا
جَرْو ج جِراء و أَجْر و أَجْراء (ئىت، تۈلكە، بۆرە، شىر قاتارلىق ھايۋانلارنىڭ) كۈچۈكى
جَرُوف گۈرجەك
جُرُوم جىنايى قىلمىش؛ قىزىق جاي؛ كېمە؛ سال
جَرَّى الْماءَ ئاققۇزدى
جَرَّى ه ئۇنى ۋاكالەتچى قىلدى
جَرَى ـِ جَرْيًا و جَرْيَةً و جِراءً يۈگۈرمەك، چاپماق؛ يۈز بەرمەك؛ ئېلىپ بېرىلماق
جَرِيّ ج أَجْرِياءُ ۋاكالەتچى؛ ئەلچى؛ كاپالەتچى
جَرْي يۈگۈرمەك؛ ئاقماق؛ ئېلىپ بېرىلماق
جَرْيًا عَلَى كَذا ئاساسەن؛ ئاساس؛ دەلىل
جَرِيء ج جُرَآء و أَجْرِئاء و أَجْراء يۈرەكلىك، باتۇر؛ قورقۇمسىز
جَرِيئَة ج جَرائِيءُ قىلتاق؛ تور
جَرَيان يۈگۈرمەك؛ ئاقماق
جَرِيح ج جَرْحَى يارىدار
جَرِيدَة ج جَرائِدُ گېزىت
جَرِيرَة جىنايى قىلمىش؛ تۆگە چۈلۈۋرى
جَرِيش توم-توم ئەزمەك
جَرِيض گالغا خەپرۇك كېلىپ قالماق
جَرِيض جَرْضَى دەم سىقىلىش
جَرِيم ج جَرام گۇناھكار؛ جىنايەت؛ قامەتلىك؛ قۇرۇق پالما؛ ئۇرۇق؛ مېغىز
جَرِيمَة ج جَرائِم جىنايى قىلمىش
جَرِين ج أَجْرِنَة و جُرُن خامان

تەپمەك

جَزَّ ـُـ جَزًّا الصُّوفَ أو الْغَنَمَ قوي قىرقتى

جَزَّأَ الشَّيْءَ بىرقانچىگە بۆلدى

جَزَا ـِـ جَزاءً الشَّيْءَ نەچچىگە بۆلۈش

جَزَا بِهِ ... دىن رازى بولدى

جَزَى ـِـ جَزاءً الشَّيْءُ يېتەرلىك؛ كەم ئەمەس

جَزَى هُ بِكَذا أو عَلَيْهِ جازالىدى؛ مۇكاپاتلىدى

جُزْء ج أَجْزاء قىسىم، ئۇلۇش

جَزاء رەھمەت ئېيتماق؛ جازالماق

جَزائِرْ ج ئارال

اَلْجَزائِرْ ئالجىرىيە

جَزائِرِىّ ئالجىرىيلىك

جَزائِىّ جازالمغان

جُزْأَة ج جُزَأ پىچاق بىسى؛ ئۇزۇم لەمپىسى

جَزّار قاسساپ؛ جاللات

جَزّاز قىرقىش ئىشچىسى

جِزاز قىرقىش مەزگىلى؛ مەھسۇلات مەزگىلى

جُزافًا تەخمىنەن؛ خالىغانچە

جَزالَة مول؛ بېيىش، زور؛ ساپ

جُزْئِىّ قىسمەن؛ بۆلەك

جَزَّة يۇلۇش قىرقىماق

جِزَّة ج جِزَز و جَزائِزْ قىرقىغان يۇڭ؛ شۇ يىللىق قوي يۇڭى

جَزْح سوۋغات بۆيۇمى

جَزَحَ ـَـ جَزْحًا لَهُ مەردلەرچە ھەدىيە قىلماق

جَزَرَ ـُـ جَزْرًا ئۆلتۈرمەك؛ قىرماق

جَزَر سەۋزە؛ ئۆلتۈرۈش قورالىرى

جَزْرُ الْبَحْرِ و مَدُّهُ دېڭىز سۈيىنىڭ ئۆرلىشى ۋە تۆۋەنلىشى

جَزَّرَ الشَّوكَ أو الْغَنَمَ قوي يۇڭىنى قىرقىدى

جَزَّعَ هُ پاراكەندىچىلىكىنى يەڭدى؛ بىرنەچچە پارچە قىلدى

جَزَّعَ الْحَوْضُ ئازراق سۇ ئېشىپ قالدى

جَزَع ئاچچىقىنى باسالمىدى

جَزِعَ ـَـ جَزَعًا و جَزُوعًا ئاچچىقىنى باسالماسلىق

جَزِعَ عَلَيْهِ قورقتى، ئىككىلەندى

جَزِع پاراكەندە

جَزَفَ ـُـ جَزْفًا الشَّيْءَ مۆلچەرلەپ ئېلىم-سېتىم قىلماق؛ ئىختىيارىي مۇئامىلە قىلماق

جَزَلَ ـُـ جَزالَةً قوپال بولماق

جَزُلَ الرَّجُلُ بىلىملىك بولدى

جَزُلَ اللَّفْظُ ئاددىي؛ ئىخچام بولدى

جَزْل جـ جِزال بىيىغان؛ پىششىق؛ تەمبەل؛ قاۋۇل

جَزْلَة جـ جِزال بىر پارچە

جَزْمَ ـُ جَزْمًا قىرماق؛ كەسمەك؛ قارار قىلماق

جَزْمَ عَلَى كَذا ئىراده قىلماق

جَزْمَة جـ جِزَم ئۆتۈك

جَزُوع پاراكەندە

جَزِيء مول يېمەكلىك

جُزَيْء ئاز مىقداردىكى؛ مالبكولا

جِزْيَة جـ جِزًى جِزْى و جِزاء جان بېجى

جَزِيرَة جـ جُزُر و جَزائِرُ ئارال؛ ئارالار

جُزَيْرَة كىچىك ئارال

جَزِيل جـ أَجْزال و جِزال مول؛ بېيىماق؛ زور مىقداردىكى

جَزِيل الإحْتِرام ئالىيجاناب هۆرمەت

شُكْرًا جَزِيلًا كۆپ رەھمەت

جَسَّ ـُ جَسًا الشَّيْءَ سىلىماق؛ سۈرۈشتە قىلماق؛ مۆلچەرلەمەك

جَسَّ الأَرْضَ دەسسىدى

جَسَأَ ـَ جَسْأً و جُسُوءاً و جُسْأَةً الشَّيْءَ قاتتىقلىق، قاتتىقلىق دەرىجىسى

جُسْأَة قاتتىقلىق

جَسارَة باتۇر؛ يۈرەكلىك

جَسامَة ماكرو؛ زور؛ ئىغىر

جُسام زور، ئىغىر

جَسَد جـ أَجْساد بەدەن، تەن؛ قان پارچىسى

جَسِدَ ـَ جَسَدًا (قان) ئۇيۇماق

جَسَدِيّ بەدەننىڭ؛ تەننىڭ

جَسَّرَ ئىلھام بەردى؛ كۆۋرۈك سالدى؛ تۇغان سالدى

جَسَرَ ـُ جَسْرًا كۆۋرۈك سالماق

جَسَرَ جَسارَةً و جُسُورًا عَلَى كَذا باتۇر بولماق؛ جۈرئەت قىلماق

جَسْر جـ جُسُور و أَجْسُر كۆۋرۈك

جَسَّمَ هُ زور قىلدى، زورايتتى؛ ئىغىرلاتتى؛ ماختىدى؛ كونكرېتلاشتۇردى

جَسُمَ ـُ جَسامَةً زور بولماق؛ ئىغىر بولماق

جِسْم جـ أَجْسام و أَجْسُم و جُسُوم بەدەن؛ تەن، جىسىم

جِسْم مَشْحُون بالْكَهْرَباءِ توك بار جىسىم

جُسْمان بەدەن؛ جىسمانىي

جُسْمانِيّ بەدەننىڭ؛ جىسمانىي

اَلْمَلَ الْجُسْمانِيّ جىسمانىي ئەمگەك

جِسْمِيّ بەدەننىڭ

جَسُوء . جُسُوءة قاتتىقلىق
جَسُور جـ جُسُر يۇرەكلىك؛ غايەت زور؛ ئالدىنقىلار
جِسِيد قان پارچىسى؛ ئۆيۈغان قان
جَسِيم جـ جِسام زور
جُسَيْم دانچە
جَشَّ ـُ جَشًّا ئەزمەك، تازلىماق
جَشَّأَ ھىق تۇتماق؛ كېكىرىش
جُشاء كېكىرىك
جَشّار سىرتتا پادا باقماق؛ تۇگىمەس ئىشلەك ئىشى
جَشَبَ ـُ و جَشَبَ ـُ و جَشِبَ ـَ
جَشابَةُ الطَّعامْ يېمەكلىكنىڭ ناچار
جَشَّة ئاۋازى بۇزۇلۇپ كېتىش
جَشَّرَ الْماشِيَةَ پادا ماڭدى
جَشَّرَ الْإِناءَ پاكىزلىدى
جَشَّرَ هُ ۋاز كەچتى؛ تاشلىۋەتتى
جَشَرَ ـُ جَشْرًا الْمَواشِيَ پادا بېقىش
جَشَرَ جُشُورًا سەپەر قىلدى
جَشَرَ الصُّبْحُ ئەتىگىنى كەلدى
جَشِرَ ـَ جَشَرًا و جُشِرَ ئاۋازى پۈتۈش
جَشِرَ الْإِناءُ ئاياغ پاسكىنا بولدى
جَشْراءُ ئاۋازى غاراڭ-غۇرۇڭ
جَشِعَ ـَ جَشَعًا ئاچ كۆزلۈك
جَشِع جـ جَشاعَى و جُشَعاءُ و جِشاع تويماق، ئاچ كۆز
جَشَّمَ هُ الْأَمْرَ قىلىش قىيىن ئىشنى بۇيرۇدى
جَشِمَ ـَ جَشْمًا و جَشامَةً الْأَمْرَ قىلىش قىيىن ئىشنى بۇيرۇش
جَشِمَ جَشَمًا سەمرىتىش، ئېغىرلاش
جَشِيش ئىزىۋېتىلگەن
جِصّ ھاك
جَصّاص ھاكچى
جَصّاصَة ھاك زاۋۇتى
جَصَّصَ الْبِناءَ ھاك بەردى؛ ھاكلىدى
جَعَبَ ـَ جَعْبًا هُ ئۇرۇمەك؛ يىقىتماق
جَعْبَة جـ جِعاب ئوقدان؛ ساداق
جِعَة قۇلماق ئىچىتمىسى؛ پىۋا
جَعْجاع تار؛ ئورۇش مەيدانى
جَعْجَعَ الْجَمَلْ ياندى
جَعْجَعَة جۇقان-سۇرۇن
جَعَّدَ هُ قورۇق باستى
جَعْدَ ـُ جَعادَةً و جُعُودَةً سىزىق پەيدا بولماق، قورۇلماق
جَعْد جـ جِعاد قورۇق؛ پىخسىق
جَعْداء م بۇدۇر
جَعْدَة بۇدۇر چاچ

جراب

ھەيان

جزمة

ئوتتوك

جرموق

ساپما كەش

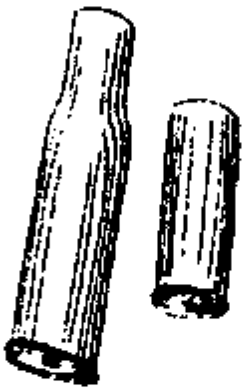

جفيف

مۇشەك

جرس ـــ قوڭغۇراق

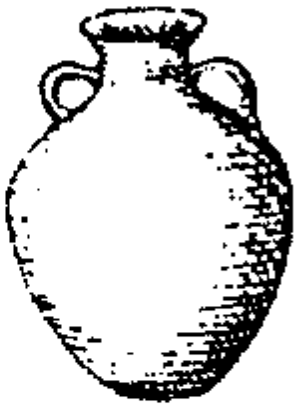

جرّة ـــ كۆزەك

جزر ـــ سەۋزە

جدل ـــ دەرەخ غولى

جناح ـــ قانات

جذر ـــ يىلتىز

جَعْدِيّ بۇدرە چاچلىق

جَعَرَ ـَـ جَعْرًا (شىر) پوقى

جَعْر ج جُعُور ياۋايى ھايۋانلارنىڭ گەندىسى

جَعَظَ ـَـ جَعْظًا هُ قوزغالدى

جَعَفَ ـَـ جَعْفًا هُ ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتمەك؛ يەرگە يىقىتىۋەتمەك

جَعَفَ الشَّيْءَ يىلتىزىدىن يوقاتتى

جَعْفَر جەئفەر (ئەر ئىسمى)

جَعْفَر ج جَعافِرُ ئېرىق؛ سۇتلۇق تۆگە

جَعالَة ج جَعائِلُ مائاش

جَعَلَ ـَـ جَعْلاً ... نى ... گە ئايلاندۇرماق

جَعَلَ فُلانًا يفعلُ ... نى ... قىلماق

جَعَلَ يَفْعَلُ باشلىدى، كىرىشتى

جُعْل ج أَجْعال و جُعُول مائاش

جُغْرافِيّ جۇغراپىيىلىك؛ جۇغراپىيە ئىلمىلىك

جُغْرافِيا جۇغراپىيە

جُغْرافِيَة جۇغراپىيە

جَفَّ ـِـ جَفافًا و جُفُوفًا قۇرغاق؛ تىنچ

جَفا ـُـ جَفْوًا جَفاءً يىراقلاشماق (مۇناسىۋەت)؛ قوغلىماق

جَفاء ئەدەبسىز؛ سوغۇققان

جُفاء پوزغۇن بولماق؛ كۆپۈككە ئايلانماق

جُفاءً ئاۋارىچىلىك

جَفاءَة ئەدەبسىز

جَفاف قۇرغاق

سَنَة جَفاف قۇرغاقچىلىق يىللار

جَفْجَفَ الثَّوْبُ كىيىمنى پۇلاڭلاتتى (چىققان ئاۋاز)

جَفْر ج أَجْفار و جِفار مەخپىي نومۇر؛ يوشۇرۇن گەپ

جُفْرَة ج جُفَر و جِفار ئوتتۇرى؛ كۆپ قىسمى: كۆكرەك

جَفَّفَ قۇرۇپ كەتتى

جَفَلَ ـُـ جَفْلاً و جُفُولاً قېچىپ كەتمەك

جَفْن ج أَجْفان و جُفُون و أَجْفُن قاپاق (كۆز)؛ غىلاپ؛ ئۇزۇم نوتىسى

جَفْنَة ج جِفان و جِفَن تەخسە؛ مېھماندوست ئادەم؛ ھاراق

جَفْنِيّ كۆز قاپىقى

جَفْوَة سوغۇققان؛ يىراقلاشماق

جَفَّى هُ ئايرىدى

جَفِيَّة ماشىنا ئالدىدىكى بىخەتەرلىك ئۇسكۇنىسى

جَفِير ساداق

جَفِيق قۇرغاق

جَكِرَ ـَـ جَكَرًا مەجبۇرىي سانماق

جَلَّ ـُـ جَلاًّ و جَلَّةَ الشَّيْءَ كۆپ قىسمىنى ئالماق

جَلَّ جَلاًّ و جُلُولاً عَنْ بَلَدِهِ يۇرتتىن ئايرىلماق

جَلَّ ـِـ جَلالاً و جَلالَةً ئۇلۇغ؛ ئالىيجاناب

جَلَّ عَنِ الأَمْرِ تاشلىدى

جَلْ ئۇلۇغ، ھۆرمەتلىك

جَلَّ ج جُلُول كىچىك يەلكىنى

جُلّ ج جِلال و أَجْلال كۆپ قىسمى؛ زور؛ كىچىكىسىز؛ كىچىك يەلگىسى

جَلأَ ـَـ جَلأً هُ ئۇنى يەرگە يىقىتماق

جَلا ـُـ جَلاءً ئېنىق؛ روشەن

جَلا هُ عَنِ الْبَلَدِ قوغلىماق؛ چىكىنمەك

جَلا مِنْهُ ئايرىلماق

جَلا جَلْوًا و جَلاءً الأَمْرَ كۆرسەتمەك؛ ئايدىڭلاشتۇرماق؛ چۈشەندۈرمەك

جَلا السَّيْفَ يىلەش؛ پارقىرىتىش

جَلاء ئېنىق، روشەن؛ يولغا چىقماق، سىرتقا چىقماق

جَلاّب ئىمپورت سودىگىرى؛ قۇل سودىگىرى؛ مىنجەزى چۈس

جَلاّبِيَّة ئۇزۇن كۆڭلەك؛ خىزمەت كىيىمى

جَلاّد خۇرۇم سودىگىرى

جِلاد خەنجەر يىلەن ئېلىشماق

جِلادَة قەيسەرلىك، جۇرئەتلىك

جَلال ھۆرمەت؛ ئالىيجاناب

جَلالَة شانلىق؛ ھەيۋەتلىك

صاحِب الْجَلالَة ئالىيلىرى

جَلَبَ ـُـ جَلْبًا الشَّيْءَ ئېلىپ ماڭماق

جَلَبَ الْقَوْمُ كاسىلدىدى

جَلَبَ الدَّمُ قان ئۇيۇپ قالدى

جَلَب ج أَجْلاب كىرگۈزۈلگىنى؛ ۋاراڭ-چۇرۇك

جَلْب ئېلىپ كېلىمەك؛ جىسمانىي قىلىمىش

جُلْب ج أَجْلاب تۇۋاق؛ سۇزۇك

جِلْباب ج جَلابِيبُ ئۇزۇن كۆڭلەك؛ بوغچا

جَلْبَبَ هُ ئۇنىڭغا ۋاكالىتەن ئۇزۇن كۆڭلەك كىيدى

جِلْبَة ج جِلَب نەيچە

جَلَّة ھايۋانلارنىڭ ئوغۇتى؛ سېۋەت

جَلْجَلَ ئالاھىدە ئاۋاز چىقاردى

جُلْجُل ماشىنا قوڭغۇرىقى؛ ھايۋانلارغا ئېسىپ قويىدىغان قوڭغۇراق؛ كۆز بەزلىرى يالىلۇغى

جَلْحاءُ م تاقىر باش، قىرسىز

جَلَخَ ـَـ جَلْخًا هُ ئىتتىكلەتمەك
ياكى بېلىمەك؛ ئۇزارتماق؛ سويماق
جَلْخ بېلەي
جَلَّدَ هُ مۇزلاتتى؛ مۇقاۋىلىدى
جَلَدَ ـُـ جَلْدًا هُ قامچىلىماق
جَلَد ج أَجْلاد و جِلاد توڭلاتماق؛ قاتتىق؛ ئالەم
جَلُدَ ـُـ جَلَدًا و جَلادَةً و جُلُودًا و مَجْلُودَةً قاتتىق
جَلِدَ ـَـ جَلَدًا ئۇششۇمەك
جَلْد قامچىلاش
جَلْد ج أَجْلاد چىداملىق ئادەم
جِلْد أَجْلاد و جُلُود تېرە، سىرتقى تېرە؛ بىر پارچە تېرە
جِلْدَة ج جِلَد بىر پارچە تېرە
جِلْدِيّ تېرىنىڭ؛ خۇرۇمنىڭ
جِلْدِيّات خۇرۇمدىن ئىشلەنگەن مەھسۇلات
جُلْذِيّ راھىب؛ ئىجادكار؛ تاش
جَلَزَ ـُـ جَلْزًا هُ تاڭماق؛ قاتلىماق
جَلَّسَ ئولتۇرغۇزدى
جَلَسَ ـِـ جُلُوسًا و مَجْلَسًا ئولتۇراق؛ ئورۇنلانماق
جَلْسَة بىر قېتىملىق يىغىن؛ سوت ئاچماق

جَلَطَ ـِـ جَلْطًا قەسەم بەرمەك؛ يالغان گەپ قىلماق؛ باش (چاچ) چۈشۈرتمەك
جَلَعَ ـَـ جُلُوعًا ئەسكى سۆزلەرنى قىلماق
جَلَعَ الثَّوْبَ ۋەيران قىلدى؛ كىيىمنى سالدى
جَلَفَ ـُـ جَلْفًا قېزىپ چىقارماق
جَلِفَ ـَـ جَلَفًا ئەدەبسىز؛ قوپال
جُلْف گولۇف توپ
جِلْف ج أَجْلاف و جُلُوف و أَجْلُف قۇرۇق بولكا؛ قوپال ئادەم
جَلْفَط. جَلْفَطَ تۆشۈكنى ئەتتى
جَلْفَنَ توك بىلەن ھەل بەردى
جَلَّلَ هُ ھۆرمەتلىدى؛ ياپتى
جَلَّلَ الشَّيْءُ كەك كۆلەمدە تارقالماق
جَلَل چوڭ ئىش؛ مۇھىم ئىش
جَلَمَ ـِـ جَلْمًا هُ كەسمەك؛ قىرقماق
جَلَم ج جِلام قوي يۇڭىنى قىرقماق؛ ئاي
جَلْمَد ج جَلامِدُ كۆچلۈك ئادەم
جُلْمُود جَلامِيدُ كۆچلۈك ئادەم
جَلَهَ ـَـ جَلْهًا الشَّيْءَ چىقىرىۋەتمەك
جَلْهَة ج جِلاه دەريا جىلغىسىنىڭ ئىككى قىرغىقى

جَلْو بېلىمەك؛ سۈرتمەك

جِلْواز جـ جَلاوِزَة باج ئىدارىسى

جَلُوبَة جـ جَلائِبُ كىرگۈزۈلگەن تاۋار

جُلوس ئورۇن ئالماق؛ ئولتۇرماق

جِلُوكوز گلۈكوزا

جَلَّى فُلانًا أو عَنْ فُلانٍ الْأَمْرَ مەلۇم كىشىگە چۈشەندۈرمەك

جَلَى ـِ جَلْيًا هُ سىلىقلاش

جَلِيّ ئېنىق، روشەن

جِلْى تۈكلۈك

جَلِيب جـ جَلْبَى و جُلَباءُ سىرتتىن كەلگەن قۇل

جَلِيب جـ جَلْبَى و جَلائِبُ ئىمپورت تاۋارلىرى

جَلِيَّة ئىشەنچلىك خەۋەر

جَلِيد مۇز؛ قىرۇۋ

جَلِيد جـ جُلَداءُ و جِلاد و جِلْد تىرىشچان؛ سەۋرچان

جَلِيدِيّ مۇزلۇق

جَلِيس جـ جُلَساءُ و جُلاّس ھەمراھ؛ خىزمەتداش

جَلْيَط سۈرتمەك

جَلِيق جـ جُلَفاءُ قوپال؛ ئېچىلمىشلىق

جَلِيل جـ أَجِلاّء و أَجِلَّة و جِلَّة ئۇلۇغ؛ مۇھىم؛ ھۆرمەتلىك

جَلِيلَة مۇھىم ئىش

جَمَّ ـُ جُمُومًا الشَّيْءُ كۆپ؛ يېتەرلىك

جَمَّ الْأَمْرُ يېقىنلاشتى؛ يېتىپ كەلدى

جَمًّا و جَمامًا الْماءَ ئۇنى يىغماق

جَمَّا الْمِكْيالَ كەپچەننى تولدۇرماق

جَمًّا جَمًّا و جَمامًا الْفَرَسُ ئاتنى ئارام ئالدۇرماق

جَمّ جـ جِمام و جُمُوم كۆپ؛ مول؛ كۆپ قىسىم

جَمّاءُ م تىيىلغاق

جُمّاح جـ جَمامِح و جَمامِيح مەغلۇبىيەتچى

جِماح سۈيۈق؛ ئىختىيارىي

جَماد ئانئورگانىك ماددا

جَماد الْكَفِّ پىخسىق

جَمادِيّ ئانئورگانىك؛ كان مەھسۇلاتى، جانسىز

جُمادِى الْأُولَى ئىسلام كالېندارى 5-ئاي

جُمادِى الْآخِرَة ئىسلام كالېندارى 6-ئاي

جِماع جىنسىي مۇناسىۋەت

جَماعَة بىر توپ؛ بىر تۈركۈم؛ كوللېكتىپ

جَماعِيّ كوللېكتىپنىك، كۆپچىلىكنىك

جَمال گۈزەل، چىرايلىق

جَمّال ج جَمّالَة تۆگىنىڭ ئىگىسى، تۆگە ھەيدىگۈچى

جُمان مەرۋايىت؛ قالپاقلىق مىخ؛ چوڭ قالپاقلىق مىخ

جُمانَة مەرۋايىت؛ قالپاقلىق مىخ؛ چوڭ قالپاقلىق مىخ

جَماهِيرُ ج ئاممىا؛ ئادەملەر توپى

اَلْجَماهِيرُ الْغَفِيرَة كەڭ ئاممىنىڭ

جَماهِيرِيّ ئاممىنىڭ

جَمْباز گىمناستىكا

جَمْبازِيّ گىمناستىكا تەنھەرىكەتچىسى

جَمْبازِيَّة گىمناستىكا تەنھەرىكەتچىسى

جَمْبَرِي راك

جَمْجَمَ الْكَلامَ ئوچۇق بولمىدى

جَمْجَمَ الشَّيْءَ يوشۇردى؛ ۋەيران قىلدى

جُمْجُمَة ج جُمْجُم و جَماجِمُ مېڭە سۆڭىكى؛ باش سۆڭىكى

جُمْجُمِيّ مېڭە سۆڭىكىنىڭ؛ باش سۆڭىكىنىڭ

جَمَحَ ـَـ جَمْحًا الْفَرَسُ بويسۇنماسلىق

جَمَحَ تِ الْمَرْأَةُ زَوْجَها ئېرىدىن باتناپ ئۆيدىن چىقىپ كەتتى

جَمَّدَ السّائِلَ مۇزلاتتى؛ توڭلاتتى

جَمَدَ ـُـ جَمْدًا و جُمُودًا السّائِلُ قاتتىق؛ قاتماق؛ مۇزلىماق؛ ئۆيۈماق؛ پىخسىق

جَمَدَ تِ السَّنَةُ قۇرغاقچىلىق يىلى بولدى

جَمَد ج أَجْماد و جِماد مۇز، قار؛ تاش

جَمَّرَ الْجُنْدَ ئەسكەرلەرنىڭ تۇرۇش ۋاقتىنى ئۇزارتتى

جَمَّرَ الْقَوْمُ عَلَى الْأَمْرِ بىردەك مۇئامىلە قىلدى؛ بىرلىككە كەلتۇردى

جَمَّرَ اللَّحْمَ كاۋاپ پىشۇردى

جَمَّرَ الشَّيْءَ يىغدى؛ توپلىدى

جَمَرَ ـَـ جَمْرًا الْقَوْمُ يىغماق؛ يىغىلماق

جَمَرَ هُ أو الشَّيْءَ بىكار قىلدى؛ قولغلاپ چىقاردى؛ ھەيدىدى

جَمْر قىپقىزىل كۆيۈۋاتقان كۆمۈر پارچىسى

جَمْرَة ج جَمْر و جِمار بىر پارچە چوغ؛ كۆمۈر؛ كىچىك تاش

جُمْرُك ج جَمارِك تاموژنا

جُمْرُكِيّ تاموژنا بېجى؛ تاموژنىنىڭ

جَمَسَ ـُـ جَمْسًا و جُمُوسًا مۇزلىماق

جَمَشَت بىنەپشە رەڭلىك مەرۋايىت

جَمَشَ هُ غىدىقلىدى؛ كۆلدۇردى

جَمَشَ الْمَرْأَةَ ئالدىدى؛ ئازدۇردى
جَمَشَ ـُـ جَمْشًا الرَّأْسَ چاچ چۇشۇرمەك
جَمَشَ الْمَرْأَةَ ئويۇن ئويناندى؛ ئويۇن قىلدى
جَمَّعَ توپلىدى؛ يىغدى؛ يىغلىتىش مۇراسىمىغا قاتناشتى
جَمَعَ ـَـ جَمْعًا الشَّيْءَ يىغماق
جَمَعَ الْأَعْدادَ قوشتى
جَمَعَ الْأَرْقامَ جەمئىي، ھېسابات قىلدى
جَمْع ج جُمُوع ئادەملەر توپى؛ قويلار توپى؛ ئارمىيە؛ قوشۇش ئەملى؛ كۆپلۈك ئىسىم
جَمْع الشَّمْلِ يىغىلماق
جَمْعاءُ م كوللېكتىپ؛ ھەممىسى
جُمْعَة بىر ھەپتە
اَلْجُمْعَة جۈمە كۈنى
جَمْعِيَّة جەمئىيەت؛ كوللېكتىپ
جَمْكِيَّة ماتاش
جَمَّلَ هُ گۈزەللەشتۈردى؛ بېزىدى
جَمَّلَ الْجَيْشَ تۈرۈش ۋاقتىنى ئۇزارتتى
جَمَلَ ـُـ جَمْلاً هُ جەمئىي؛ ئېرىمەك
جَمَل كېمە ئارغامچىسى
جَمَل ج جِمال و أَجْمال و جُمْل و جَمالَة جج جَمائِل تۆگە؛ ئەركەك تۆگە
جُمْلَ ـُـ جَمالاً گۈزەل؛ چىرايلىق؛ كېلىشكەن
جُمْلَة ج جُمَل جۈملە؛ ئومۇمىي سانى؛ مىقدارى؛ نۇرغۇن؛ زور تۈركۈمدىكى
بِالْجُمْلَة توپ تارقاتماق
مِنْ جُمْلَة هِ ئۇنى ئۆز ئىچىگە ئالغان
جَمَلَكَّة سىر پۈركۈمەك؛ سىر بەرمەك
جَمَلُون ئادەم شەكىللىك ئۆگزە
جَمَّمَ النَّباتُ قويۇق ئورمانلىققا ئايلاندى
جَمْهَرَ الْقَوْمُ يىغىلىش
جَمْهَرَ هُ ئۇرۇش قاپلىدى؛ يىغىلىدى؛ ئۇنىڭ باش قىسمىنى ئالدى
جُمْهُور ج جَماهِيرُ ئامما
جُمْهُورِيّ ئاممىنىڭ؛ جۇمھۇرىيەتنىڭ
جُمْهُورِيَّة جۇمھۇرىيەت
جَمْهَرَة ج جَماهِرُ يىغىلماق؛ يىغىلىش؛ كۆپ قىسىم
جُمُود ھاكۇاقتى، دەلدۇش
جَمُوش تۈك چۈشۈرۈش دورىسى

جَمِير يىغىلىش ئورنى؛ يېرىم كېچە
جَمِيرَة ج جَمائِرُ چاچ؛ قامچا
جُمَيْز مىسىر ياۋا ئەنجۇر دەرىخى
جَمِيع ھەممە، بارلىق
جَمِيعًا پۈتۈنلەي
جَمِيل ج جُمَلاءُ گۈزەل، چىرايلىق، مېھىر-شەپقەتلىك
جَنَّ ـُ جَنًّا و جُنُونًا و جَنانًا
اللَّيْلُ تۇن پەردىسى چۈشمەك
جَنَّ الشَّيْءَ يوشۇردى
جَنَّ الْمَيْتَ ئۆلۈكنى كېپەنلىدى؛ جەسەتنى كۆمدى
جَنَّ ـِ جَنَّا الْجَنِينُ ھامىلىدار بولماق
جَنَّ الشَّيْءُ غايىب بولدى
جُنَّ سارالاش بولدى، نېرۋىسى نورمالسىز بولدى
جِنّ يوشۇرماق؛ گۇل؛ زېرەك
جَنائِنِيّ گۈلچى
جِنائِيّ جىنايى ئىشلار ئۇستىدىن
جَناب ج أَجْنِبَة تەرەپ؛ بوش جاي
جُناب كۆكرەك پەردە يالىلۇغى
جَناح ج أَجْنِحَة و أَجْنُح قانات؛ يان تەرەپ
جُناح گۇناھ، خاتالىق؛ جىنايەت
جَنّاز دەپنە مۇراسىمى (خرىستىئان دىنى)
جِنازَة ج جَنائِزُ جەسەت؛ جىنازا؛ تەزىيە يىغىنى
جَنان ج أَجْنان كۆڭۈل، روھ
جُنان . جُنانَة قالقان
جِنان جەننەت؛ باغچا
جِنايَة جىنايى قىلمىش؛ خاتالىق
جَنَّبَ هُ الشَّيْءَ پاناھلاندى
جَنَّبَ هُ ئۆزىنى چەتكە ئالدى
جَنَبَ ـُ جَنْبًا هُ يان تەرىپىگە ھۇجۇم قىلماق
جَنَبَ الشَّيْءُ خالىي بولماق
جَنَبَ هُ الشَّيْءَ ئۇنى ... دىن ساقلاپ قالماق
جَنَبَ إِلَيْهِ سېغىنماق
جَنَبَ - جُنُوبًا تِ الرِّيحُ جەنۇپ شامىلى چىقماق
جَنَبَ ـَ جَنابَة بۇلغىنىش
جَنْب ج أَجْناب و جُنُوب تەرەپ، يان تەرەپ؛ يۆنىلىش
جَنْباز گىمناستىكا
جَنْبازِيَّة گىمناستىكا
جَنْبِيّ يان تەرەپتىكى
جَنَّة ج جِنان باغچا؛ جەننەت
جُنَّة ج جُنَن قوغداش بۇيۇمى؛ توساق، دالدا، قوغدىنىش قورالى

جِنَّة غالجىر: نېرۋىسى قالايمىقانلاشماق

جَنَّحَ هُ قانات قوشماق؛ ئىلھام بەرمەك؛ ئۇنىڭغا گۇناھىنى ئارتماق

جَنَحَ ـَـ جَنْحًا و جُنُوحًا إِلَيْهِ خاھىش

جَنَحَ ـِـ جَنْحًا الطَّائِرَ قۇش قاندىنى زەخىملەندۈرمەك

جُنْح چەت، ياقا

جَنَّدَ الْجُنُودَ ئەسكەرلىككە قوبۇل قىلدى

جُنْد ج أَجْناد و جُنُود ئارمىيە، قىسىم؛ يارەمچى

جِنْدَار ج جَنادِرَة ئوردا مۇھاپىزەتچىلىرى؛ ياساۋۇللار قىسمى

جَنْدارْمَة ژاندارما ئەتىرىتى

جُنْدُب ج جَنادِبُ كىچىك چېكەتكە

جَنْدَرَ الْقُماشَ تۇزلىدى، تەكشىلىدى

جَنْدَرَة . جِنْدارَة تۇزلەش ماشىنىسى

جَنْدَلَ هُ يىقىتماق؛ ئاغدۇرۇپ تاشلىماق

جَنْدَل ج جَنادِلُ غايەت زور چوڭ تاش؛ شارقىراتما

جُنْدِيّ ئەسكەر

جُنْدِيَّة ئەسكەرلىك تۇزۇمى

جِنْرال گېنېرال

جَنَّزَ الْمَيْتَ دەپنە مۇراسىمى ئۆتكۈزدى

جِنْزار مىس ئوكسىدى

جِنْزارِيّ چويۇن رەڭ

جَنْزَبِيل زەنجىۋىل

جِنْزِير زەنجىر

جَنَّسَ هُ بِهِ ... نى ... بىلەن سېلىشتۇردى

جَنَّسَ هُ بِالْجِنْسِيَّةِ ئۇنى دۆلەت تەۋەلىكىگە ئىگە قىلدى

جِنْس تۈرلەر؛ ئىرق؛ جىنس؛ دۆلەت تەۋەلىكى

جِنْسِيّ ئىرقى؛ جىنس

جِنْسِيَّة دۆلەت تەۋەلىكى؛ پۇقرالىق ھوقۇقى

اَلْجِنْسِيَّة الْمِثْلِيَّة ئوخشاش جىنسلىقلار مۇھەببەتلىشىش

جَنَف زوراۋانلىق؛ يولسىز ھەرىكەت

جَنْفاص كاناپ

جُنَّة كۆڭلەك

جَنَّنَ هُ ساراڭلىق كېسىلى تۇتتى

جَنُوب جەنۇب، جەنۇب تەرەپ؛ جەنۇب شامىلى

جَنُوبِيّ جەنۇبلۇق

جُنُود ج ئارمىيە، قىسىم

جُنُود نِظامِيُّون مۇنتىزىم ئارمىيە

كرنب

بېسوتىلداك

جزر

سەۋزە

قرنبيط

جەجداك سدى

باذنجان

پىدىنگان

ملفوف

كاللەداك باسدى

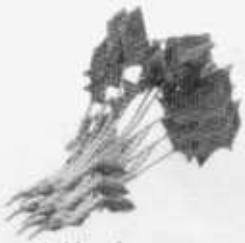

اسبناخ

پالداك

طماطم

شوخلا

فجل

تۇرۇپ

يقمين

كاۋا

كرفس

كاردەپتە

قثاء

تاركاندەك

شلجم

چاڭقۇر

بسلة

بۇرچاق

بصل

پياز

فطر

موگو

بطاطس

باكىرو

جُنُون نېرۋىسى قالايمىقانلىشىش؛ سارالىق

جُنُونِيّ سارالىقلىق

جَنَى ـِ جَنْيًا و جَنَى الثَّمَرَ مېۋە ئۈزمەك

جَنَى جِنايَةً جىنايەت ئۆتكۈزمەك

جَنَى جَنْيًا الذَّهَبَ مېتال تاۋلىماق

جَنْى مول هوسۇل يىغماق

جِنِّيّ سەزگۈر؛ زېرەك؛ ئالۋاستى

جِنِّيَّة ئايال جىن

جَنِين جـ أَجِنَّة و أَجْنُن هامىلە؛ قەبرە

جُنَيْنَة گۈللۈك؛ باغچا

جُنَيْنَتِيّ گۈلچى؛ باغۋەن

جَنِينِيّ تۇرەلمە

جُنَيْه فوند ستېرلىڭ (پۇلنىڭ ئىسمى)

جِهاد ئۇرۇش؛ غازات

جِهاز جـ أَجْهِزَة ماشىنا؛ ئەسۋاب؛ قۇرۇلما؛ ئۈسكۈنە

جِهاز مُرْسِل خەۋەر تارقىتىش ماشىنىسى

جِهاز مُوازِن تارازا، جىلك

جَهالَة بىلىمسىز؛ دۆت، ئەخمەق، كالۋا

جَهام يامغۇرسىز بۇلۇت

جَهَة تەرەپ، يۆنىلىش؛ يەر؛ تارماق

جَهَدَ ـَ جَهْدًا تىرىشماق، غەيرەت كە كەلمەك

جَهَدَ هُ قىينىدى، ئاجىزلاتتى

جَهَدَ الدّابَّةَ هايۋانلارغا ھەددىدىن زىيادە يۈك باستى

جَهْد جـ جُهُود تىرىشماق، ئىقتىدار؛ قىيىن، مۇشكۈل

جُهْد ئىقتىدار؛ كۈچ

جُهْد جَهِيد ، جاهِد قەيسەر، كۈچ

جَهَرَ ـَ جَهْرًا و جِهارًا الأَمْرَ أو بِهِ ئېلان؛ ئېلان قىلماق

جَهَرَ الصَّوْتَ ئاۋازىنى كۆتۈردى

جَهَرَ الشَّيْءُ كۆرۈنۈپ قالدى؛ پەيدا بولدى، ئېنىق بولدى

جَهُرَ ـُ جَهارَةً و جُهُورَةً ئاۋازى جارانلىق

جَهْر . جَهْرَة ياشۇرماق؛ يارقىن؛ جارانلىق

جُهْر سالاپەت؛ ئەزمەك

جَهْرِيّ جارانلىق

جَهَّزَ هُ تەييارلىق كۆردى

جَهْشَة كۆز يېشى؛ ئادەملەر توپى

جَهَضَ ـَ جَهْضًا هُ عَنْ كَذا چەكلىمەك؛ توسماق

جَهَضَ هُ بويسۇندۇرماق؛ غەلىبە قىلماق

جَهْض بالا چۈشۈرمەك

جَهِلَ ـَـ جَهْلاً و جَهالَةً ئەخمەق-لىق؛ دۆتلۇك؛ بىلىمسىز

جَهِلَ هُ أو بِهِ بىلمىدى؛ تونۇمىدى

جَهْل بىلىمسىز؛ ناتونۇش

جَهْل مُرَكَّب ئىشنىڭ ئەھلى بولۇ-ۋالماق

جَهَمَ ـُـ جَهامَةً و جُهُومَةً قاپىقى-نى تۇرمەك

جَهَنَّم تۇرمە؛ دوزاق

جَهَنَّمِيّ دوزاقنىڭ؛ مەشنىڭ، تۇرمىنىڭ

جَهْواء تاقىر؛ سۇزۇك

جَهْوَرِيّ جاراڭلىق

جَهِيَ ـَـ جَهًى الْبَيْتُ ئۆي چۆلدە-رەپ قېلىش

جَهِيَ تِ السَّماءُ قارا بۇلۇتلار تارقالماق

جَهير ج جُهَراءُ جاراڭلىق

جَهِيض بالىنى چۈشۈرۈۋەتمەك

جَوّ ج جِواء ئاتمۇسفېرا، ئالەم

بوشلۇقى؛ ھاۋا كىلىمات؛ ئىچكى قىسىم

جَواب جاۋاب، جاۋاب بەرمەك

جَوّاب سایاھەتچى

جَواد ج أَجْواد و جُود و جُودَة و جَوَداء مەرد

جَواد ج جِياد و أَجْياد و أَجاوِيدُ تۇلپار

جَوّاد مەرد، مەردانە

جِوار قوشنا؛ ھامىي

جَواز ج أَجْوِزَة ئىسپات؛ دەلىل، پول خېتى؛ گۇۋاھنامە؛ توي قىلىش

جَواز السَّفَرِ پاسپورت

جَوّاس ئىشپىيون؛ سەرگەردان

جَوّال سایاھەتچى؛ سەرگەردان

جَوْب ج أَجْواب ئايالارنىڭ كۆڭلىكى؛ چولاق چېلەك

جَوْبَة ج جُوَب ئازگال، ئورەك؛ ئۆينىڭ ئارىلىقىدىكى بوش يەر

جُوت كەندىر

جَوْح ۋەيران قىلماق؛ يوقاتماق

جَوْحاء م كەك؛ بىسپايان

جُوخ ج أَجْواخ يۇڭ توقۇلما بۇيۇملىرى

جَوَّدَ الشَّيْءَ ئۆزگەرتتى، نەپىس قىلدى؛ سۇپىتىنى كۆتۈردى

جَوْد قاتتىق يامغۇر

جُود مەرد

جَوْدَة كۆزگە كۆرۈنەرلىك؛ مۇنەۋ-ۋەر؛ سۇپەتلىك

جَوْر ئەزگۈچى، زومىگەر

جَوْر ج جَوَرَة خارلىغۇچى

جَوْرَب جـ جَوَارِبُ و جَوارِبَة پايپاق، كالته پايپاق

جَوَّزَ الأَمْرَ روخسەت قىلدى

جَوَّزَ هُ توي قىلغۇزدى

جَوْز ياڭاق؛ يادرو؛ ئەر؛ بىر جۈپ؛ جورىسى

جَوْز هِنْدِيّ پالما

جَوْز جـ أَجْواز كۆپ قىسىم

جَوْزَة بىر ياڭاق

جَوْزِيّ ياڭاقسىمان

جَوْسَق جـ جَواسِق و جَواسِيق شىپالماق

جَوَّعَ هُ ئاچ قويدى

جُوع قورسىقى ئاچماق

جَوْعان ئاچلىق

جَوَّفَ اَلشَّيْءَ قۇرۇقدىلىپ قالدى

جَوِف ـَـ جَوَفًا الشَّيْءُ قۇرۇق؛ كامار؛ يالغان

جَوْف جـ أَجْواف ئىچكى قىسمى، ئىچى، قورساق بوشلۇقى؛ تاغ جىلغىسى

جَوْفاءُ م بوش، قۇرۇق

جَوْق جـ أَجْواق ئادەملەر توپى؛ ئويۇن كۆرسىتىش ئەترىتى

جَوْقاءُ م ئاغزىنى دوناي قىلماق

جَوَلَ اَلْبِلادَ أو فيها ئايلىنىپ سایاھەت قىلدى

جَوْل جـ جُول و أَجْوال سایاھەت، كۆتۈرۈلگەن چاڭ-توزان؛ ئارغامچا

جَوَلان سەيلە قىلماق؛ سایاھەت قىلماق

جَوْلان چاڭ-توزان

اَلجَوْلان گىلان ئېگىزلىكى

جَوْلَة بىرنى ئايلانماق، بىر مەيدان مۇسابىقە

جُولْف گولۇف توپ

جَوْلَق ئوق

جَوْن جـ جُون قارا؛ ئاق؛ قىزىل

جُون جـ أَجْوان دېڭىز قولتۇقى

جُونِلَّة يوپكا

جَوْهَر جـ جَواهِرُ ماھىيەت؛ جەۋھەر؛ ئۇنچە-مەرۋايىت؛ يۇلتۇز

جَوْهَرَة جاۋاھىرات

جَوْهَرِيّ ماھىيەت؛ مەرۋايىت سودىگىرى

جَوَى ئازابلىنىش

جَوِيَ ـَـ جَوًى دىلى ئازار يېمەك

جَوِيَ اَلشَّيْءَ ئۆچ كۆردى؛ نەپرەتلەندى

جَوِيَ اَلشَّيْءُ سېسىق پۇرىدى؛ چىرىدى

جَوِّيّ ئاتموسفېرانىڭ؛ ئالەم بوشلۇ-

قىنىلىك؛ ھاۋارايىنىلىك

الشَّرِكَة الْجَوِّيَّة ئاۋىئاتسىيە شىركىتى

جُوَيْدار قارا بۇغداي

جِياحَة يوقاتماق

جَيّار ئاچچىقلانماق، غەزەپلەنمەك

جَيّارَة ھاك تاش ئۆتكۈرى

جَيّاش جۇش ئۇرماق؛ ھاياجانلانماق

جَيْب ج أَجْياب و جُيُوب يانچۇق، خالتاء كۆڭلەكنىڭ يېقىسىغا يۇرەك

جَيِّد ج جِياد ياخشى، ئەلا

جِيْد ج أَجْياد و جُيُود بويۇن

جِير ھاك تېشى

جَيْرُوسْكُوب پىرقىرىغۇچ

جِيرِيّ ھاك تېشىنى ئۆز ئىچىگە لغان

جَيْشَ الْجُيُوشَ ئارمىيىنى يىغدى؛ قىسىم؛ بىر توپ

جَيْش ج جُيُوش ئارمىيە؛ بىر توپ

جَيْش الْمُثَقَّفِينَ بىر توپ زىيالىيلار

جَيَشان مەۋج ئۇرماق؛ كەيپىياتى كۆتۈرەڭگۇ

جِيْفَة ج جِيَف و أَجْيِاف چىرىگەن جەسەت

جِيل ج أَجْيال و جِيلان بىر ئەۋلاد؛ ئىرق، مىللەت

جِيلاتِيْ ماروزنا

جِيُوفِيزِياء يەر شارى فىزىكا ئىلمى

جِيُولُوجِيا گىئولوگىيە ئىلمى

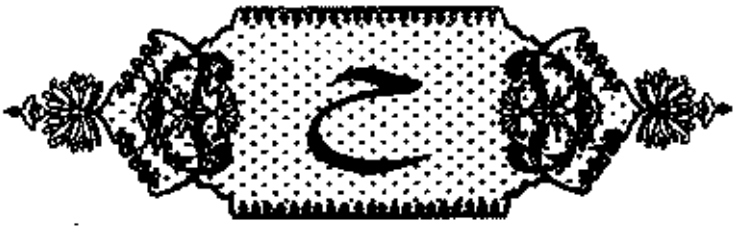

ح «حاء» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ ئالتىنچى ھەرپى، ساندىكى «8» گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

حائِد بىتەرەپ تۇرماق

حائِر جـ حِيران و حُوران قىيىن بىلمەك؛ بەتبەشىرە

حائِز ئىگىلىگۈچى

حائِزعَلَى الشَّيْءِ قولغا كەلتۈرگۈچى

حائِط جـ حِيطان و حِياط و حَوائِطُ تام

حائِق ئادالەتسىز

حائِق الْجَبَلِ تاغ باغرى

حائِك جـ حاكَة و حَوَكَة رەخت توقۇش ئىشچىسى

حائِل جـ حُول و حُوَّل و حِيال حَوائِلُ توسالغۇ؛ توسقۇنلۇق قىلماق؛ ئۆزگەرگەن

حابَّ هُ دوستلۇق؛ دوست تۇتتى

حابَ ـُـ حَوْبًا بِكَذا جىنايەت ئۆتكۈزمەك

حابَة خاتالىق ئۆتكۈزدى

حابِل ئوۋچى؛ تور سالغۇچى

اخْتَلَطَ الْحابِل بِالنّابِلِ قالايمىقان بولدى

حابَى هُ خالىدى

حاجَّ هُ مۇنازىرە قىلدى؛ رەددىيە بەردى

حاجَ ـُـ حَوْجًا نامرات بولماق؛ كەمبەغەل بولماق؛ موھتاج بولماق

حاجّ جـ حُجّاج و حَجِيج و حُجّ ھەج، ھەج قىلغۇچى؛ ھاجى

حاجَى هُ تېپىشماق تاپقۇزدى

حاجِب جـ حَجَبَة و حُجّاب ئىشىك باقار

حاجِب ج حَواجِبُ و حَواجِيبُ قاش

حاجَة جـ حاج و حَوِج و حاجات و جَوائِجُ بۇيۇم، ئېھتىياج

لىق بويۇم

حاجِر ج حُجْران هاجىلارنىڭ دەم ئېلىش ئورنى

حاجِز ج حَجَزَة و حَواجِزُ تەكشۈرۈپ پېچەتلىگۈچى؛ مۇسادىر قىلغۇچى؛ توسقۇنلۇق قىلماق؛ توساق، دالدا

حاجِز الثَّرْقَةِ پېشايۋانلىق تام

سِباق الْحَواجِزِ توساق ئاتلاپ يۈگۈرۈش

حاجِيّات ج زۆرۈر بۇيۇملار

اَلْحاجِيّات الْيَوْمِيَّة كۈندىلىك تۇرمۇش بۇيۇملىرى

حادَ ـُ حَيْدًا و حَيَدانًا و مَحِيدًا و حَيْدَة و حَيْوَدًا عَنْهُ ئايرىلماق

حادّ جىددىي، كەسكىن؛ ئۆتكۈر

حادَثَ هُ پاراڭلاشتى؛ سۆھبەتلەشتى

حادِث يېڭىلىق

حادِث ج حَوادِث بالايىئاپەت

حادُور ج حَوادِير بالايىئاپەت

حاذَرَ هُ ئۆزئارا ئىھتىيات قىلىشتى

حاذِر ھوشيارلىق

حاذِق ج حُذّاق و حِذاق تەجرىبىلىك كۆرمەك؛ ھازىرلانماق

حارَ ـُ حَيْرًا و حَيْرَةً و حَيَرًا و حَيَرانًا پىشىشىق؛ زېرەك؛ قابىلىيەتلىك

حارَ بَصَرُهُ ئادەملەر توپلىشىۋالماق

حارَ ـُ حَوْرًا حُؤُورًا و مَحارًا و مَحارَةً كۆزلىرى قامىشىپ كەتمەك

حارَ عَنِ الشَّيْءِ رەسۋا بولدى؛ ئوسال ئەھۋالدا قالدى

حارَ إِلَى الشَّيْءِ ۋاز كەچتى؛ يېڭىدىن قىلدى

حارّ قىزىق؛ قىزغىن

حارَبَ الْعَدُوَّ دۈشمەن بىلەن جەڭ قىلدى

حارَة ج حَوارَى رايون؛ كوچا

حارِد ئاچچىقلىنىش؛ غەزەپلىنىش

حارِس ج حُرّاس و حَرَسَة و حَرَس و أَحْراس مۇھاپىزەتچى ئەسكەر

حارَضَ عَلَى الْعَمَلِ قەتئىي داۋاملاشتۇردى

حارِق مُتَعَمِّد ئوت قويغۇچى

حازَبَ هُ شېرىكلەشتى؛ قانات ئاستىغا ئالدى

حازِب ج حَوازِبُ بەختسىز ئىش؛ ھەسرەتلىك ئىش

حازِر پالچى؛ ئاچچىق ھاراق ياكى سۈت

حازِم ج حَزَمَة و حُزَّم و أَحْزام

ئەقىللىق؛ ئېھتىياتچان؛ بىلىملىك؛ قەتئىي

حاسَبَ هُ هېسابلىدى؛ هېساباتىنى ئۈزدى؛ جازا

حاسِب ج حَسَبَة بوغالتىر

حاشَة ج حَواشّ تۈيغۇ

حاشَة الْبَصَرِ و السَّمْعِ و الشَّمِ و الذَّوْقِ و اللَّمْسِ بەش سەزگۈ (كۆرۈش، ئاڭلاش، پۇراش، تېتىش، سىلاش)

حاسِد ج حُسّاد و حُسَّد و حَسَدَة ھەسەتخور

حاسِر ج حُسَّر و حَواسِرُ بېشىنى يۇگىمىگەن؛ بېشى ۋە ئىككى بىلىكى ئوچۇق ئايال

حاسِم ئىرادىلىك؛ كەسكىن؛ قەتئىي؛ ئەدەپلىك

حاسَنَ هُ تەسىنلىدى

حاشَ ـُ حَوْشًا الدَّوابَّ ئوۋنى قورشىدى

حاشا ... دىن، ... سىرت

حاشِد يىغىلغان، توپلانغان

حاشَى چىقىرىۋەتمەك

حاشِيَة ج حَواشٍ چەت، ياقا؛ خىزمەتكار

حاصَّ هُ بۆلۈشتى

حاصَ ـُ حَوْصًا و حِياصَةَ الثَّوْبَ قوپال تىكمەك

حاصَ ـُ حَيْصًا و حَيْصَةً و حُيُوصًا و مَحِيصًا و حَيَصانًا عَنْ كَذا يوشۇرۇنماق؛ قاچماق

حاصِب ج حَواصِبُ قارا بوران؛ مۆلدۈر

حاصِد ج حُصّاد و حَصَدَة ئورمە چى

حاصَرَ الْعَدُوَّ قورشىماق، قامال قىلماق

حاصِل ج حواصِلُ نەتىجە، يەكۈن

حاضَ ـُ حَوْضًا سۇنىشى كۆلچەك ياسىدى

حاضَ الْماءَ سۇنى يىغدى

حاضَ ـِ حَيْضًا . و مَحِيضًا و مَحاضا تِالْمَرْأَةُ ئايال ھەيز دار بولدى

حاضَرَ ئويۇن كۆرسەتتى؛ دوكلات قىلدى

حاضِر ج حُضَّر و حُضّار و حُضُور و حَضَرَة قاتناشماق؛ قاتناشقان؛ مەيداندىكى؛ تەييارلانغان؛ نۆۋەتتىكى؛ چوڭ رايون؛ شەھەر ئاھالىسى (قوشۇلغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ) ھەئە؛ بار

حاضِرَة ج حَواضِرُ چوڭ بازار ئاھالىسى؛ بازار ئائىلىلىكلەر قوروسى

حاضِن تەربىيىلىگۈچى؛ يەسلى

ئوقۇتقۇچىسى

حاضِنَة جـ حَواضِنُ ئەنەكئانا، بالا باققۇچى، تەربىيىلىگۈچى، تۇخۇم توغۇدىغان ئۇي قۇشلىرى

حاطَ ـُ حَوْطًا و حَيْطَةً و حِيطَةً و حِياطَةً الشَّيْءَ قارىماق، خەۋەر ئالماق

حاطَ الْقَوْمُ بِالْبَلَدِ خەلق شەھەرنى قورشىدى

حاطِب ئوتۇنچى

حافَ ـُ حَوْفًا الشَّيْءَ ... گىردا- بىغا بەرىپ قېلىش

حافَ ـِ حَيْفًا عَلَيْهِ بوزەك قىلماق

حافٍ جـ حُفاة يالاڭ ئاياغ، تاقىسىز ئات؛ ئوقۇغۇچى، سۈتچى

حافَة جـ حِيف چەت، ياقا

حافِد جـ حَفَد و حَفَدَة مالاي؛ يارەملەشكۈچى

حافِرَة باشلاش؛ ئەسلىي نوسخىسى

حافِز جـ حَوافِزُ ھاياجانلاندۇرۇش

حافَظَ عَلَى الْأَمْرِ رىئايە قىلدى؛ قامىدى؛ ساقلىدى؛ قوغدىدى

حافِظ جـ حُفّاظ و حَفَظَة نازارەتچى؛ ساقلىغۇچى؛ بىخەتەرلىك قۇرۇلمىسى؛ بىخەتەرلىك سىستىمى؛ قۇرئاننى يادقا بىلگۈچى

حافِظَة جـ حَوافِظُ ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتى

حافِل جـ حُفَّل و حَوافِلُ باي بولماق؛ تولماق

حافِلَة جـ حَوافِلُ ۋاگۇن؛ ئاپتوبۇس

حافِيَة يالاڭ ئاياغ، تاقىسىز ئات؛ ئايال ئالىم؛ ئايال سۈتچى

حاقَ ـُ حَوْقًا بِهِ قورشماق

حاقَ ـِ حَيْقًا و حُيُوقًا و حَيَقانًا بِهِ الْأَمْرُ قىيىنچىلىققا يولۇقماق

حاقَ بِهِ قورشىدى

حاقِدِ جـ حَقَدَة نەپرەتلەنمەك

حاقَلَ هُ ئىش تەقسىماتى بويىچە ئەمگەك قىلدى

حاكَ ـُ حَوْكًا و حِياكًا و حِياكَةً الثَّوْبَ رەخت توقۇدى

حاكَ الشَّعْرَ شېئىر يازدى

حاكَ الْمُؤامَرَةَ عَلَيْهِ سۇيقەست قىلدى

حاكٍ «اَلْحاكِي» ھېكايە ئېيتىپ بەرگۈچى؛ فاتېفون؛ سۆزلىگۈچى؛ مەدداھ

حاكَمَ هُ إِلَى الْحاكِمِ ھاكىمغا سوتلاتقۇزدى

حاكَمَ هُ قارشىلاشتى؛ مۇنازىرلەشتى

حاكِم جـ حُكّام ھۆكۈمران؛

سوتچى؛ باش تەپتىش

حاكَى هُ تەقلىد قىلدى، دوربىدى

حالَ ـُ حَوْلاً و حُؤُولاً ئۆزگەرمەك، بىر يىل ئۆتۈپ كەتمەك

حالَ حَوْلاً و حُؤُولاً و حَيْلُولَةً بَيْنَهُما ئايرىماق

حالَ دُونَ الْأَمْرِ توسقۇنلۇق قىلدى، توستى

حال ج أَحْوال و أَحْوِلَة ئەھۋال، ۋەزىيەت؛ ھالەت

حالاً ھازىر؛ دەرھال

حالَ ما ...غان، ... ۋاقتىتا

حالِب ج حَلَبَة سۈيدۈك ماڭغۇزۇش ئەپچىسى

حالَة ئەھۋال، ھالەت

حالِق ج حَلَقَة و خَلَق و حَوالِق ئالىيجاناب

حالَقَ هُ ئىتتىپاق تۈزدى، بىرلەشتى

حالَقَ هُ أو الشَّيْءَ ئەگەشتى؛ ئايرىلمىدى

حالِك قېنىق قارا رەڭلىك

حالِيّ ھازىرقى؛ نۆۋەتتىكى؛ كۆز ئالدىمىزدىكى

حالِيَة ج حَوالٍ قوللىرىغا زىننەت بويۇملىرى تاقىۋالغان ئايال

حامَ ـُ حَوْمًا و حَوَمانًا الطَّائِرُ حَوْلَ الشَّيْءِ أو عَلَيْهِ پەرۋاز قىلماق، ئۇچماق

حامَ حَوْمًا و حِيامًا و حُؤُومًا و حَوَمانًا عَلَى الْأَمْرِ ئىزدەنمەك؛ ئىزدىمەك

حامٍ ج حُماة و حامِيَة قوغدىغۇچى، مۇھاپىزەتچى؛ قىزغىن

حامِد مەدھىيىلىمەك

حامِز لاۋزا، تېتىقسىز

حامِض ج حَوامِض ئاچچىق؛ كىسلاتالىق

حامِل ج حَمَلَة و حُمّال ھامال

حامِل ج حَوامِل ھامىلدار ئايال

حامِلَةُ الطَّائِراتِ ئاۋىئامانكا

حامَى عَنْهُ قوغدىماق، ھىمايە قىلماق

حامِيّ ھامى مىللىتىمىك

حامِيَة ج حَوامٍ ئايال مۇھاپىزەتچى؛ زاپاس قوشۇن

حانَ ـِ حَيْنًا و حَيْنُونَةً ئۆلمەك، يوقاتماق

حانَ الْوَقْتُ ۋاقىت قىستىدى

حانَ لَهُ أَنْ يَفْعَلَ كَذا ... نىڭ ۋاقتى كەلدى

حان قاۋاقخانا

حانٍ «الْحاني» بېلىنى ئەگمەك

حانَة مەيخانا

حانُوت ج حَوانِيتُ ماگىزىن

حانوتِيّ ماگىزىن خوجايىنى؛ جەسەت يۇغۇچى
حاوٍ جـ حُواة ئۆز ئىچىگە ئالغان
حاوَرَ هُ مۇنازىرىلەشتى
حاوَلَ الْأَمْرَ مەقسەت قىلدى؛ ئامال تاپتى
حايَدَ هُ بىتەرەپ تۇردى؛ ئادىل مۇئامىلە قىلدى
حَبَّ ـُ حُبًّا هُ سۆيمەك، ياخشى كۆرمەك
حِبّ جـ أَحْباب و حِبّان و حَبَبَة و حُبّ و حُبُوب سۆيگۈنى؛ يولدىشى؛ جۈپتى
حُبّ ياخشى كۆرمەك؛ مۇھەببەت
حَبّ جـ حُبُوب و حُبّان ئورۇق؛ قوناق؛ تابلېت
حَبا ـُ حَبْوًا الْوَلَدُ ئۆمىلىمەك
حِباء بەرمەك، سوۋغات
حَبّاب فارفۇر قاچا ئىشچىسى؛ فارفۇر قاچا سودىگىرى؛ كۆلالىچى
حُباب كۆپۈك
حَباب دوستلۇق؛ دوستانە؛ مۇھەببەت
حُباحِب پارقىراق قوڭغۇز
حَبّار سىياھ بېلىق
حُبارَى ياۋا ئۆردەك
حَبّاك توقۇمىچىلىق ئىشچىسى
حِباكَة توقۇمىچىلىق كەسپى
حَبّال جـ حَبّالَة ئارغامچا ئەشكۈچى
حِبالَة جـ حَبائِل قاپقان، تور
حَبَّبَ الزَّرْعُ دانچە بولماق؛ مايسىلار ئەي بولماق
حَبَّبَ هُ إِلَيْهِ سۆيۈندۈردى
حَبُبَ ـُ حُبّا سۆيۈملۈك بولماق
حَبَّة ئۇرۇق؛ بىر تال؛ بىر توپ
حُبَّة ئۇزۇم ئورۇقى
حَبَّذَ هُ أو الْأَمْرَ مەدھىيىلىدى، ماختىدى
حَبَّذا ئېسىل؛ قالتىس
حَبَّذا حَياتُهُ ئۇنىڭ تۇرمۇشى ناھايىتى ياخشى
حَبَّرَ الدَّواةَ أو الْقَلَمَ سىياھنى قوتىغا قۇيدى
حَبَّرَ الْمَقالَةَ ماقالە يازدى؛ يېزىقچىلىق قىلدى
حَبَّرَ الشِّعْرَ أو الْكَلامَ تۈزەتتى
حَبَرَ ـُ حَبْرًا و حَبْرَةً هُ خۇشال قىلماق
حَبِرَ ـَ حُبُورًا و حَبَرًا خۇشال قىلماق
حَبْر جـ أَحْبار و حُبُور ئالىم؛ بىلىملىك ئادەم؛ ئېپىسكوپ
الحَبْر الْأَعْظَمُ رىم پاپىسى

حِبْر ج أَحْبار و حُبُور سىياه؛ ئالىم

حَبَرَة ج حَبَر ئەرەب ئايالىلىرى سىرتقا چىققاندا پۈتۈن بەدىنىنى يۆگەيدىغان كىيىم؛ چۈمبەل؛ ئابايى

حَبَسَ ـِ حَبْسًا و مَحْبَسًا ئەتمەك، چەكلىمەك

حَبَسَ هُ عَنِ الْأَمْرِ چەكلىدى؛ توستى

حَبْس ج حُبُوس پىچەتلىمەك؛ تۇرمە

حِبْس ج أَحْباس چۈشۈرگۈ؛ دامبا

حَبْسَة كېكەچ

حَبَشِيّ ج أَحْباش و حُبْشان ئىفىرىقىيە

حَبَكَ ـُ حَبْكًا الشَّيْءَ مىخلىماق؛ تۇپلىمەك

حُبْكَة ج حُبَك بەلۋاغ، تاسما

حَبَّلَ ها ئۇرۇقلاندۇردى

حَبَلَ ـَ حَبَلاً هُ ئارغامچا بىلەن باغلىماق

حَبَل ج أَحْبال هامىلدار بولماق

حَبِلَ ـَ حَبَلاً مِنَ الشَّيْءِ قاچىلىماق؛ تولۇپ تاشماق

حَبِلَتِ الْأُنْثَى هامىلدار بولدى

حَبْل ج حِبال و أَحْبُل و حُبُول و أَحْبال ئارغامچا؛ قان تومۇر

حَبْلان تولۇپ تاشقان

حُبْلَى ج حَبالَى و حُبْلَيات هامىلدار بولماق

حَبَن سۇلۇق ئىشتىق

حَبْوَة ج حُبًى سوۇغات، بەدىنگە يۆگەيدىغان رەخت؛ باشقا يۆگەيدىغان رەخت

حُبُور خۇشال بولماق

حَبُوس جىنايەتچى

حُبُوط مەغلۇپ بولماق؛ ئۇمىدسىزلەنمەك

حُبِّيّ مۇھەببىتى؛ سۆيگىنى

حَبِيب ج أَحِبَّة و أَحِبّاءُ و أَحْباب يولدىشى؛ مۇھەببىتى؛ سۆيگىنى، قەدىرلىكى

حَبِيس ج حُبُس مەھبۇس، جىنايەتچى

حَبِيس ج حُبَساءُ تەركىدۇنيا بولغان كىشىلەر

حَتَّ ـُ حَتًّا الْوَرَقَ عَنِ الشَّجَرِ چۇشمەك

حَتَّ الشَّجَرَ يوپۇرماق چۈشتى (دەرەخ يوپۇرمىقى)

حَتَّ الشَّيْءَ عَنِ الثَّوْبِ قىردى

حِتار ج حُتُر رامكا

حَتّامَ؟ قاچانغىچە؟

حَتِدَ ـَ حَتَدًا الرَّجُلُ داغدار ئائىلىدىن كېلىپ چىقىش

حَنْق ج حُنُوق ئۆلمەك؛ ئۆمرى ئاخىرلاشماق

حَنَمَ ـِ حَنْمًا الْأَمْرَ تەلەپ قىلىندى؛ مۇقەررەر بولدى

حَنْم ج حُنُوم مۇقەررەر؛ چوقۇم؛ قەتئىي

حَنْمِيّ قەتئىي؛ چوقۇم

حَنْمِيَّة مۇقەررەرلىك؛ ھەل قىلغۇچ

حَنَّى ئىزچىل؛ ئۇچۇن؛ ھەتتا؛ ... مۇ

حَنَّ ـُ حَنًّا هُ سۆيلىمەك؛ قىزىقتۇرماق

حَنَّ هُ عَلَى الْأَمْرِ ئىلھام بەردى؛ قاچىلىدى

حَنَا ـُ حَنْوًا التُّرابَ چاك - توزان كۆتۈرۈلمەك

حَنَا التُّرابُ چاك - توزان ئۇچتى

حُنَالَة كىچىكسىز بۇيۇملار؛ شاكال

حَنَى ـِ حَنْيًا و تَحْنَاءَ التُّرابَ چاك - توزان ئۇچماق

حَنَى التُّرابُ چاك - توزان ئۇچتى

حَنِيث ج حِنَاث تېز، چاققان، ئىتتىك

حَجَّ ـُ حَجًّا الْمَكانَ الْمُقَدَّسَ ھەج قىلماق؛ ساۋاب قىلماق

حَجَّ إِلَيْهِ باردى

حَجَّ هُ قايىل قىلدى

حَجّ ھەج ساۋاب قىلماق؛ قورئاندىكى بىر سۈرە

حَجَا ـُ حَجْوًا بِهِ خَيْرًا ياخشى مۇئامىلە قىلماق

حِجاب ج حُجُب يوشۇرماق؛ پەردە ياپماق؛ توسماق؛ دالدا؛ تۇمار

حَجّار تاشچى؛ تاش ماتېرياللىرى سودىگىرى

حِجازِيّ ھىججازلىق

حَجَّبَ هُ يوشۇردى؛ ياپتى؛ قەپەسكە سولىدى

حَجَبَ ـُ حَجْبًا و حِجابًا هُ يوشۇرماق

حَجَبَ بَيْنَهُما ئايرىدى

حُجَّة ج حُجَج و حِجاج ئىسپات، دەلىل؛ باھانە؛ ھەيۋە

حِجَّة ھەجگە بارماق

حَجَّجَ هُ ھەج قىلىشقا ئەۋەتتى

حَجَّرَ الطِّينَ لاي قاتتى

حَجَّرَ الْأَرْضَ أو عَلَيْها أو حَوْلَها تاش تۆۋرۈك تىكلىدى، ئورناتتى

حَجَرَ ـُ حِجْرًا و حَجْرانًا عَلَيْهِ مەلۇم كىشىلەرنىڭ پول دۇنيانى بىر تەرەپ قىلىشىنى چەكلەمەك

حَجَرَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ توستى؛ چەكلىدى

حَجَر ج أَحْجار و حِجار و حِجارَة و أَحْجُر تاش، تاش ماتېرىيالى

حَجَر الزِّنادِ چاقماق تاش
حَجَرمَنْحوت ماتبرىيال تاش
حَجَرالدُّومِينُو هوشۇق
حَجَرالْحاكُوكِ يېنىك تاش
حَجْر چەكلىمەك؛ توسماق؛ تەرەپ؛ كۆڭلى ـ كۆكسى
حَجْرمِنَ الْعَيْنِ كۆز چانىقى
حُجْر چەكلىمەك؛ باغرى
حِجْر جـ حُجُور و أَحْجار چەكلەش؛ روزا؛ پەرھىز
حُجْرَة جـ حُجْر و حَواجِرْ تەرەپ
حُجْرَة جـ حَجْرًا و حُجَرات ئۇي، خاتا
حَجَرِيّ تاشتىن ياسالغان
حَجَزَ ـُ حَجْزًا و حِجازَةً بَيْنَهما ئايرىلماق؛ بۆلمەك
حَجَزَالشَّيْءَ توسقۇنلۇق قىلدى
حَجَزَعَلَيْهِ الْمالَ مۇسادىر قىلدى؛ پېچەتلىدى
حَجَزَهُ عَنِ الْأَمْرِ چەكلىدى؛ توستى؛ پېچەتلىدى؛ مۇسادىر قىلدى
حُجْزَة جـ حُجْزات و حُجَز تاسما، سىمان نەرسە؛ تاسما، بەلۋاغ؛ تاغ تىزمىسى
حَجَل جـ حِجْلان و حِجْلَى پاختەك
حَجَل جـ أَحْجال و حُجُول پۇتسىغا سالىدىغان قوڭغۇراق؛ ئىشكەل
حَجَمَ ـُ حَجْمًا هُ لوقما قويۇپ داۋالاش
حَجَمَ الْبَعِيرَ تۆگىگە كۆشۈك سېلىپ قويدى
حَجْم جـ حُجُوم سىغىم، ھەجىم؛ چوڭ ـ كىچىكلىكى
حَجَنَ ـُ حَجْنًا الشَّيْءَ ئەگدى
حَجْناءُ م ئەگرى، دوناي
حِجًى جـ أَحْجاء ئەقىل ـ پاراسەتلىك؛ زېرەك، ئەقىللىق
حُجَيْرَة ھەرە ئۇۋىسى؛ ھۈجەيرە؛ ياچېيكا
حَدَّ ـُ حَدًّا و حَدَدًا الشَّيْءَ عَنْ غَيْرِهِ چېگرا سىزىقىنى بېكىتمەك
حَدَّ حَدَّا السَّيْفَ أو غَيْرَهُ خەنجەر بىلىدى
حَدَّ ـُ حَدّا و حِدادًا ھازا تۇتماق
حَدَّ ـِ حِدَّةَ السَّيْفَ أو غَيْرَهُ ئۆتكۈر قىلماق
حَدَّ تِ الرّائِحَةُ كۈچلۈك پۇراق بولدى
حَدَّ حَدًّا و حَدادًا و حَدَدًا و حِدَّةً عَلَيْهِ ئاچچىقلانماق
حَدّ جـ حُدُود چەك، چېگرا؛ چەت، ياقا؛ تىغ؛ ئىنسىقلىماق؛ جازا لىماق

حَدَأَ ـَـ حَدْأً الشَّيْءَ عَنْهُ تارقاتماق؛ قوغلىماق

حَدا ـُـ حَدْوًا و حُداءً ھەربىكەتلەندۈرگۈچ؛ قامچىلىماق؛ ناخشا ئېيتىپ تۆگە ھەيدىمەك

حَدِيءَ ـَـ حَدَأً بِالْمَكانِ ئايرىلماسلىق

حَدِيءَ إِلَيْهِ ئالاندى؛ يارەم بەردى

حَدّاء دائىم ناخشا ئېيتىپ تۆگە ھەيدەيدىغان ئادەم

حُداء تۆگە يېتىلىگەن ۋاقىتتا ئېيتىدىغان ناخشا

حَدَأَة ج حَدَأ و حِداء جوتۇ

حَدائَة يېڭى؛ باشلاش؛ يېڭىچە

حَدّاد تۆمۈرچى؛ تۆمۈر سانتۇچى

حِداد ئۆلىمەك؛ يوقاتماق؛ قازا قىلماق

حِدادَة تۆمۈرچىلىك قول ھۈنەرۋەنچىلىكى؛ تۆمۈر ياساش كەسپى

حَدَّبَ هُ دۈمچەك قىلىپ قويدى؛ ئەگرى - توقاي قىلدى

حَدَب ج أَحْداب و حِداب تۆگە؛ تۆگە لوكىسى؛ دۈمچەك

حَدَبَ عَلَيْهِ ھېسداشلىق قىلدى

حَدْباءُ م دۈمچەك

حَدَبَة تۆگە لوكىسى

حِدَة ئايرىم، يالغۇز

عَلَى حِدَة ئايرىم ھالدا

حِدة غەزەپلەنمەك؛ ھەسەت قىلماق؛ زوقلانماق؛ كۆزىتىش كۈچى؛ ئۆتكۈر، جىددىي؛ كەسكىن

حَدَّثَ عَنْهُ پىكىر قىلدى، مۇلاھىزە قىلدى؛ رىۋايەت قىلدى

حَدَّثَ هُ كَذا أو بِكَذا ئېيتتى؛ دوكلات قىلدى

حَدَّثَ الشَّيْءَ زامانىۋىلاشتۇرماق

حَدَّثَ بِالنِّعْمَةِ مەھسۇر - شەپقەتكە تەشەككۈر ئېيتتى

حَدَثَ ـُـ حُدُوثًا الأَمْرُ يۈز بەرمەك

حَدَثَ حَداثَةً و حُدُوثًا الشَّيْءُ يېڭى؛ يېقىندا يۈز بەرمەك

حَدَث ج أَحْداث يېڭى ئىش، يېڭى ۋەقە؛ ياش؛ تەلەيسىز؛ بالايىئاپەت

حَدَثان بالا - قازا، بالايىئاپەت

حِدْثان يېڭى ئىش؛ باشلىنىش نوقتىسى

حَدَّجَ هُ بِبَصَرِهِ زەن قويۇپ قارىدى

حِدْج ج حُدُج و حُدُوج و أَحْداج تۆگە تەختىراۋانى

حَدَّدَ السَّيْفَ بىلىدى

حَدَّدَ هُ ئىككىلەندى؛ چەكلىدى؛ بەلگىلىدى؛ چەت - چېگرا بەلگىلىدى

حَدَّدَ الْمَعْنَى شەرھلىدى؛ بېكىتتى

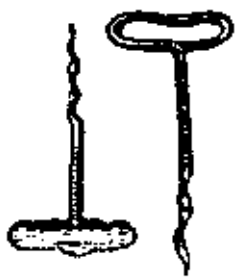

حلزونة — بورما ئوشكه

شكل حلزونيّ

بورماسمان شەكىل

حلمة

ئەمچەك ئۇچمىسى

حقيبة

قول سومكىسى

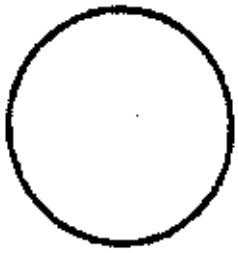

حلقة — هالقا

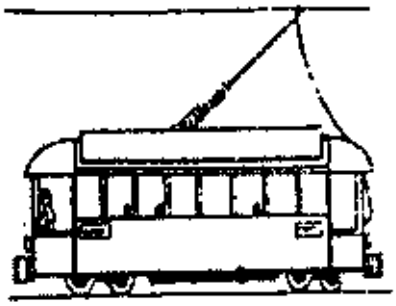

حافلة كهربائيّة

تىرالليبوس

حبل

ئارغامچا

حلقة الباب

ئىشىك هالقىسى

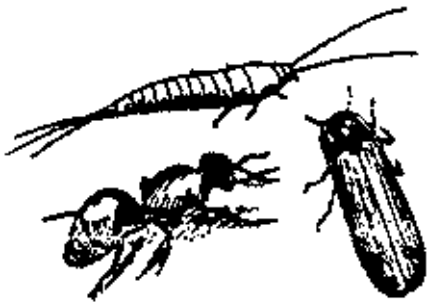

حشرات — هاشارات

حَلَزون

قولۇزلە

حاملة الطائرات

ئاۋىئاماتكا

حَذَرَ ـُـ حَذْرًا و حُذورًا دوملـ
ماق؛ تېيىلماق
حَذَرَ الشَّيْءَ تېيىلدۇردى
حَدَسَ ـِـ حَدْسًا فى الْأَمْرِ دەپ
قارىماق
حَدَسَ الشَّيْءَ مۆلچەرلىدى، پەرەز
قىلدى
اَلْحَدَسَ و التَّظَنِّى بىۋاستە؛ بىۋا-
سىتە سىزىم
حَدَقَ إِلَيْهِ زەن قويۇپ قارىدى؛
دىققەت قىلدى
حَدَّقَ بِهِ قورشىدى؛ چۆرىدىدى
حَدَقَ ـَـ حَدْقًا الْقَوْمُ بِهِ قورشـ
ماق؛ چۆرىدىمەك
حَدَقَ هُ بِعَيْنَيْهِ زەن قويۇپ قارىدى
حَدَقَة الْعَيْنِ ج حَدَق جـج أَحْداق
و حِداق كۆز قارىچۇقى
حَدَقِيّ قارىچۇقىلىك
حَدَلَ ـِـ حَدْلاً و حُدولاً عَلَيْهِ
خورلاش
حَدَّم قىززىق، ئىنتايىن قىززىق
حُدُوث يۈز بەرمەك
حُدور يانتۇ، قىڭغىر
حَدِيث ج حُدَثاءُ حِداث يېڭىچە؛
زامانىۋى
حَدِيث ج أَحادِيث و حُدْثان
خەۋەر؛ سۆھبەت
الحَدِيث ھەدىس (مۇھەممەت ئەلەي-
ھىسسالامنىڭ سۆز ھەرىكىتى)
حَدِيد تۆمۈر
حَدِيد ج أَحِدّاء و حِداد كۆچلۈك
حَدِيدَة ج حَدائِدُ جـج حَدائِدات
تۆمۈر پارچىسى، پىچاق
حَدِيدِيّ تۆمۈرنىڭ، تۆمۈردىن ياسال-
غان
حَدِيس بويسۇنغان؛ ئۆمۈلىگەن
حَذَّ ـُـ حَذًّا الشَّيْءَ تېز يارماق؛
ئاجرىتماق
حَذا ـُـ حَذْوًا و حِذاءً هُ
ئوخشاش؛ بۈرۈنقىغا ئوخشاش؛ ... نى ئۆلگە قىلماق
حَذّاء ئاياغ سودىگىرى؛ مۆزدوز
حِذاء ئوخشاش؛ دەك، تەك
حِذاء ج أَحْذِيَة ئاياغ؛ ئۆتۈك
حِذاء هُ يۈزمۇ - يۈز
حَذارِ مِنْ كَذا ئېھتىيات قىلىڭ؛
پەخەس بولۇڭ
حَذَّرَ هُ ئاگاھلاندۇردى؛ ئەسلەتتى؛
قورقۇتتى
حَذَر دىققەت قىلىش؛ ئېھتىيات
قىلىش
حَذُر ج حَذارَى ئېھتىياتچان
حَذِرَ ـَـ حَذَرًا و حِذْرًا و مَحْذُورَةً هُ
أو مِنْهُ پەخەس بولماق؛
ئېھتىيات قىلماق

حَذِرَ الرَّجُلُ سەزگۈر بولدى؛ هوشيار بولدى

حَذَقَ ـِـ حَذْقًا الشَّيْءَ يىقىلماق

حَذَقَ بِهِ ناشىلىدى؛ ئاتتى؛ چۇشۇپ قالدى

حَذْق ناشىلماق؛ ئاتماق

حِذْفار جـ حَذافِيرُ تەرەپ؛ يۇز؛ يان تەرەپ

حُذْفور جـ حَذافِيرُ تەرەپ؛ يۇز؛ يان تەرەپ

حَذَّقَهُ ئۇستا قىلدى، ماهىر قىلدى

حَذَقَ ـِـ حَذْقًا و حِذاقًا و حِذاقَةً قابىلىيەتلىك؛ قولىدىن ئىش كېلىدىغان بولۇش

حَذَقَ الْعَمَلَ ئەپچىل قىلدى؛ پىششىق قىلدى

حَذَقَ ـِـ حَذْقًا و حِذاقًا و حَذاقَةً ماهىر بولماق؛ پىششىق بولماق

حَذَقَ الْعَمَلَ ناھايىتى ئۇستا بولدى

حَذْلَقَ بىلەرمەنلىك قىلدى

حَرَّ ـَـ حَرًّا و حَرَّةً و حُرُورًا و حَرارَةً ئىسسىق، قىززىق بولماق

حَرَّ ـَـ حَرارًا الْعَبْدَ ئايلانماق؛ ئەركىن

حَرَّ ـُـ حَرًّا الشَّيْءَ قاينىتماق، ئىسسىتماق

حَرّ ئىسسىتىش؛ تېمپېراتۇرا

حُرّ جـ أَحْرار و حِرار ئەركىن؛ مۇستەقىل، ئەركىن ئادەم؛ ھەقىقىي؛ ساپ؛ جەۋھەر

حُرّ مِنَ الْبَقْلِ خام يەيدىغان كۆكتات

حَرّاب سىلىتىق تۇتۇۋالغان

حَرّاثٍ دېھقان

حِراثَة دېھقانچىلىق ئىشى

حَرارَة ئىسسىق تېمپېراتۇرا؛ قىزغىنلىق؛ غەيرەتلىك؛ روھلۇق

حَرارِيّ ئىسسىق، ئىسسىقلىق مىقدارى

حِراسَة قوغدىماق، مۇھاپىزەت قىلماق

حَرّاق قۇتراتقۇچى

حَراك ھەرىكەت

حَرام مەنئىي قىلىنىش بۇيرۇقى؛ چەكلەش، مەككىگە كىرىش چەكلەنگەنلەر

الشَّهْر الْحَرام چەكلەنگەن ئاي (ئىسلام كالېندارىدا 1-، 7-، 11-، 12-، ئايلار)

حَرامِيّ يامان ئىش قىلغۇچى؛ گۇناھكار؛ جىنايەتچى؛ ئوغرى

حَرّان جـ حِرار و حَرارَى قۇرغاق قاتتىق ئىسسىق

حَرَبَ ـُـ حَرْبًا هُ نۇر تالاشماق

حَرِبَ ـَـ حَرَبًا غەزەپى تاشماق؛ غەزەپلەنمەك

حَرْب ج حُرُوب ئۇرۇش

حَرْب الْعِصاباتِ پارتىزانلىق ئۇرۇشى

حِرْباء ج حَرابَى خامىلېئون

حَرْبَة ج حِراب قىسقا نەيزە؛ نەيزە

حَرْبِيّ دۆلەت مۇداپىئەسىنىك؛ ھەربىي ئىشلارنىك؛ جەڭنىك

حَرَتَ ـُـ حَرْتًا الشَّيْءَ كۆچ بىلەن سۇرتمەك

حُرَّة ج حَرائِرُ ئەركىن ئاياللار؛ ئىبرىدىن ئاجراشقان ئاياللار؛ ئاقسۆڭەك ئاياللار

حَرَّثَ الْأَرْضَ يەر ھەيدىدى؛ يەر ئاغدۇردى

حَرَثَ ـُـ حَرْثًا الْأَرْضَ يەر ئاغدۇرماق؛ يەر ھەيدەش

حَرْث يەر ھەيدەش؛ دېھقانچىلىق مەھسۇلاتلىرى

حَرَّجَ عَلَيْهِ قىينالدى؛ ئازاب تارتتى؛ توستى؛ چەكلىدى

حَرَّجَ فِى الْأَمْرِ قەتئىي داۋاملاشتۇردى

حَرَج چەكلىمەك؛ توسماق؛ قايمۇقۇپ قالماق؛ خاتالىق، جىنايى قىلمىش

حَرِجَ ـَـ حَرَجًا تار؛ جىنايەت؛ خاتالىق سادىر قىلغان، ئاۋارىچىلىك

حَرِج قىيىنچىلىق؛ جەدىيچىلىك؛ تېخىرقاش

حَرَجَة ج أَحْراج و حِراج و حَرَج ئورمانلىق

حَرْجَلَ ئىرغاڭلاپ يۈگۈردى

حَرَدَ ـُـ حُرُودًا توسماق؛ چەكلىمەك؛ ھېسابلىماق

حَرِدَ ـَـ حَرَدًا و حَرْداعَلَيْهِ ئاچچىقلانماق، خاپا بولماق

حَرِد ج حِراد غەزەپلەنگەن؛ ئاچچىقلانغان

حِرْذَوْن ج حَراذِين پاتمىچۇق

حَرَّرَ الْعَبْدَ قۇتقۇزدى؛ قويۇپ بەردى

حَرَّرَ الْبَلَدَ ئازاد قىلدى

حَرَّرَ الْكِتابَ تەھرىرلىدى، تۈزەتتى؛ يېزىپ چىقتى

حَرَزَ ـُـ حَرْزًا هُ قارىماق، خەۋەر ئالماق

حَرْزَ ـُـ حَرازَةً و حَرازًا مۇستەھكەم؛ يېمىرىلمەس

حِرْز ج أَحْراز قورغان، توپ سۇپىسى؛ ئىستىھكام

حَرَس مۇھاپىزەت قىلغۇچى، قوغدىغۇچى؛ قاراۋۇل

حَرَس الشَّرَفِ ھۆرمەت قاراۋۇللىرى

حَرَسَ ـُـ حَرْسًا و حَراسَةً الشَّيْءَ
مۇداپىئە كۆرمەك، قوغدىماق
حَرْس ج أَحْراس دەۋر، ئەسىر
حَرَسِيّ ج حَرَس مۇھاپىزەتچى، قوغدىغۇچى، قاراۋۇل
حَرَّشَ بَيْنَ الْقَوْمِ قۇتراتتى
حَرَشَ ـِـ حَرْشًا و تَحْراشًا الرَّجُلَ
قىنچىشماق؛ تۇتماق؛ قامالـماق
حَرَّمَ هُ عَلَى كَذا رىغبەتلەندۈردى
حَرَمَ ـُـ و حَرِمَ ـَـ حِرمًا عَلَى الشَّيْءِ ئاچ كۆزلۈك؛ پىخسىق
حَرَّمَ هُ عَلَى الْأَمْرِ مۇكاپاتلىدى؛ قامچىلىدى؛ ئىلگىرى سۈردى
حَرَضَ ـُـ حُرُوضًا و حَرُضَ ـُـ حَراضَةً و حَرِضَ ـَـ حَرَضًا پارچىلىۋەتمەك؛ ئورۇقلىماق
حَرَفَ ـِـ حَرْفًا الشَّيْءَ عَنْ وَجْهِهِ قىڭغايتىپ قويماق، يانتۇ قىلىپ قويماق
حَرْف ج حُرُوف و أَحْرُف چەت، ياقا، چېگرا؛ تىغ، قۇيرۇق؛ باش؛ ئاخىر ھەرپ؛ يارەمچى سۆز
حِرْفَة ج حِرَف كەسىپ؛ قول ھۈنەرۋەنچىلىكى
حِرَفِيّ قول ھۈنەرۋەن
حَرْفِيًّا بىر ھەرپ بىر جۈملىنى ئىپادىلەيدىغان
حَرَّقَ هُ كۆيدۈرۈۋەتتى
حَرَقَ ـُـ حَرْقًا (ماي) قورۇماق؛ شورپا، قاينىتماق (سۇ)؛ سۇركىلىش
حَرْق ئوت قويماق؛ ئوت سىگنالى؛ ئوت ئاپىتى
حَرْق عَمْدِيّ ئوت قويماق
حُرْق كۆيۈك ئىزى
حَرْقَة قىزغىن؛ ئىسسىق؛ ئوتتا كۆيگەن ياكى سۇدا كۆيگەن جاراھەت ئىزى
حَرْقَدَة ج حَراقِد ئۇنى پۈتمەك
حَرَّكَ هُ ... نى ھەرىكەتلەندۈردى؛ قوزغىدى
حَرَكَ ـُـ حَرَكًا و حَرَكَةً پائالىيەت؛ يۆتكىمەك
حَرِك جانلىق، ھەرىكەتچان؛ شوخ
حَرَكَة پائالىيەت، ھەرىكەت، قىلىق
حَرَّمَ پەرھىز قىلدى، تاشلىدى؛ روزا كىردى
حَرَّمَ الشَّيْءَ چەكلىدى؛ قانۇنسىز ئىلان قىلدى
حَرَّمَ عَلَيْهِ كَذا ئۇنىڭغا مەلۇم ئىشنى قىلىشنى چەكلىدى

حَرَم جـ أَحْرام چەكلىمەك؛ مەنئىي قىلماق؛ مۇقەددەس جاي

الحَرَمانِ مەككە ۋە مەدىنە

حَرَمَ ـُـ حِرْمًا و حَرِيمًا و حِرْمانًا و حَرِمًا و حِرْمَةً وحَرِيمَةً الشَّيْءَ زورلۇق بىلەن تارتىۋالماق

حَرَمَ ـُـ حُرْمًا و حُرْمًا و حُرْمَةً و حَرِمَةً و حَرامًا تارتىۋالماق (ۋەزىپىسى، ئۇقۇش تەۋەلىكى، مال - مۈلۈك، ھوقۇق قاتارلىقلارغا)؛ ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلىماق

حِرْمان چەكلىمەك؛ رەت قىلماق؛ تاجاۋۇز قىلالمايدىغان؛ خوتۇن، ئايال، ئائىلە تاۋابىئات؛ ئىززەت - ھۆرمەت

حُرْمَة جـ حُرَم قورغاقچىلىق يىللىرى، ئاپەت يىللىرى

حِرْمِس جـ حَرامِسُ ئالغا باسماسلىق

حَرَنَ ـُـ حُرُونًا و حُرانًا تِ الدّابَّةُ چاپلىشىپ قالماق

حَرُنَ ـُـ حُرُونًا و حُرُونَةً و حُرانًا تِ الدّابَّةُ جاھىللىق، قالاقلىق

حَرْوَة ئاشقازان ئاغرىقى؛ تال ئاغرىقى

حَرَى ـِـ حَرْيًا الشَّيْءُ ئازايتماق

حَرِيب بۇلانغان

حُرِّيَّة ئەركىن، ئەركىن ھوقۇق؛ مۇستەقىل؛ ئۆزىگە - ئۆزى خوجا

حَرِيثَة جـ حَرائِثُ مول ھوسۇل

حَرِيرَ جـ حَرائِرُ تاۋار- دۇردۇن

حَرِيرَة جـ حَرائِرُ بىر پارچە تاۋار

حُرَيْرَة كارتوچكا؛ كالورىيە (ئىسمىقلىق بىرلىكى)

حَرِيرَق يېپەكنىماق؛ يېپەك تىجارىتى قىلىدىغان ئادەم

حَرِيسَة جـ حَرائِسُ قوي قوتىنى؛ ئوغرىلىق قىلماق

حَرِيص جـ حُرَصاءُ وحُرّاص و حِراص ئۈمىد قىلغۇچى؛ ئارزۇ قىلغۇچى

حَرِيف جـ حُرَفاءُ دوست، كەسىپداش؛ ئىشداش؛ خېرىدار

حِرِّيف قانتىق ئاچچىق؛ تەم تېتىقۇ

حَرِيق جـ حَرْقَى ئوت قويماق؛ ئوت ئاپىتى

بابُ الْحَرِيق ئوتتىن ساقلىنىش ئىشىكى؛ مۇداپىئە ئىشىكى

حَرِيقَة جـ حَرائِقُ ئوت

حَرِيم جـ حُرُم و أَحْرُم و أَحارِيمُ

چەكلەنگەن؛ قانۇنسىز؛ ئايال

حَرِيمِيّ ئاياللارنىڭ

حَنَّا الشَّيْءَ فِى صَدْرِهِ كۆڭۈل ئاغرىتتى، دىلىنى رەنجىتتى؛ كۆڭلىنى ئازدى

حَزّ ج **حُزُوز** ئېغىزى بوش؛ بەلگە، ئىز ئويماق؛ مۇڭاپسىق پەيىت؛ مۇھىم پەيىت

حَزاز باش تېرىسى چۇشمەك؛ كېپەك؛ ھەسەن قىلماق؛ دىلى ئاغرىماق؛ يۈرەك كېسىلى

حِزام ج **حُزُم** تاسما، بەلۋاغ

حَزامَة كەسكىن؛ باتۇر

حَزَّبَ پارتىيە گۇرۇھلار قورۇلماق

حَزَبَ ـُ حَزْبًا هُ اَلْوَيْلُ ئاپەتكە ئۇچرىماق

حِزْب ج **أَحْزاب** پارتىيە - گۇرۇھلار؛ قۇرئاندىكى سۈرىلەر

حِزْبِيّ پارتىيە ئەزاسى؛ پارتىيىنىڭ؛ پارتىيە - گۇرۇھلارنىڭ

حِزْبِيَّة پارتىيەۋىلىك؛ پارتىيە تەۋەلىكى

حَزَّة پەيت، پۇرسەت؛ ھالقىلىق؛ مۇھىم؛ بوغۇم، ئاشقازان ئاغرىقى

حَزَرَ ـُ حَزْرًا و مَحْزِرَةُ الشَّيْءَ تاپماق؛ مۆلچەرلىمەك؛ پەرەز قىلماق

حَزَرَ اللَّبَنْ سۈت ئاچچىق بولدى؛ قېتىق بولدى

حَزَرَ ـُ حَزْرًا و حُزُورًااللَّبَنُ ئېچىمەك

حَزْر مۆلچەرلىمەك، پەرەز قىلماق

حَزَّزَ هُ ئەتراپىنى قورشىدى

حَزَقَ ـِ حَزْقًا قىستىماق؛ تارايتماق؛ چىڭ تارتماق

حَزَّمَ الشَّيْءَ باغلىدى

حَزَمَ ـِ حَزْمًا الشَّيْءَ أو الدَّابَّةَ ئورىماق، تاڭماق، باغلىماق

حَزَمَ ـُ حَزْمًا و حَزامَةً ئىرادە؛ ئىرادىلىك

حَزْم خالتا؛ قەتئىي؛ قەتئىيلىك؛ مەڭگۈلۈك؛ كەسكىن، ئېھتىيات قىلماق

حُزْمَة ج **حُزَم** بىر بولاق، بىر باغلام؛ كىچىك خالتىلىق پوچتا پوسولكىلىرى

حَزَّنَ هُ جاراھەتلەندۈردى؛ يارا قىلدى؛ غەم - ئەندىشىگە سالدى

حَزَّن ج **أَحْزان** غەم - ئەندىشە؛ ھەسرەتلىك

حَزْن غەم - ئەندىشە؛ ئازاب - ئوقۇبەت

حَزِنَ ـَ حَزَنًا و حُزْنًا پۇشايمان قىلماق؛ ئەپسۇسلانماق

حَزِنَ لَهُ أو عَلَيْهِ قايغۇردى، پۇشايمان قىلدى

حُزْن ج أَحْزان ھەسرەتلەنمەك؛ ئازابلانماق

حَزْنان بىئارام بولماق؛ غەم - ئەندىشە قىلماق

حُزُومَة قەتئىي؛ كەسكىن

حَزِيران سۇرىيە كالېندارى 6 - ئاي

حَزِيم ج حُزَماءُ ئېھتىياتچان؛ كەسكىن؛ بەل

حَزِين ج حُزَناءُ و حَزانِى و حِزان ھەسرەتلىك؛ بىئاراملىق

حَسَّ ـُ حَسًّا الدّابَّةَ تارتماق (ئاتنىماق بەدىنىنى)

حَسَّ ـِ حَسًّا الشَّيْءَ أو بِهِ ھېس - تۇيغۇ؛ سېزىم

حَسّ ھېس - تۇيغۇ

حِسّ ئالدىن سەزگۈرلۈك؛ يېنىك ئاۋاز ياكى ھەرىكەت

حَسا ـُ حَسْوًا ئىچىملىك سۇمۇرمەك

حَساء ج أَحْساء و أَحْسِيَة شورپا؛ ئوماچ

حِساب ھېسابلىماق، ھېساب قىلماق

حِساب الْمِيزانِيّاتِ الْخِتامِيَّةِ ھېساب ئېلىش

اَلحِساب الْجارِى قەرىلسىز ئامانەت

حِسابِىّ ھېسابلىغان

حَسّاد ھەسەتخور

حَسّاس سەزگۈرلۈكى

حَسّاسَة سېزىم ئەزالىرى

حَسّاسِيَّة سېزىم، ھېس - تۇيغۇ، سەزگۈرلۈك

حُسام خەنجەر، قومانداناڭلىق قىلغۇچى؛ ئۇزۇن كېچە

حُسّان ناھايىتى چىرايلىق؛ ناھايىتى كۆركەم

حَسَبَ ـُ حَسابًا و حِسْبانًا و حَسْبًا و حِسْبَةً و حِسابَةً الشَّيْءَ سان، ھېسابلىماق، دەپ قارىماق؛ مۇلاھىزە قىلماق

حَسُبَ ـُ حَسَبًا و حَسابَةً كىشىنىڭ ياخشى؛ يۇقىرى تەبىقىدىن كېلىپ چىققان

حَسَب ج أَحْساب ئەجدادلىرىنىڭ شۆھرىتى؛ سان، مىقدار؛ ئۆلۈش

حَسِبَ ـَ حِسْبانًا و مَحْسَبَةً الْأَمْرَ پەرەز قىلماق، مۆلچەرلىمەك

حُسْب ھېسابلىماق؛ خۇلاسە؛ دەپ قارىماق، يېتەرلىك، قانائەتلەندۈرمەك

حُسْبان ھېسابلىماق؛ خۇلاسە قىلماق

حَسَد هەسەت قىلماق
حَسَدَ ـُـ حَسَدًا و حَسادَةً هُ الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ هەسەت قىلماق، كۆرەلمەسلىك
حَسَّرَ هُ يارا قىلدى؛ جاراھەتلەندۈردى؛ ھەسرەتىنى قوزغىدى
حَسَرَ ـِـ حَسْرًا الشَّيْءَ ئاچماق، پاش قىلماق
حَسِرَ ـَـ حَسَرًا و حَسْرَةً عَلَيْهِ تەزىيە بىلدۈرمەك؛ ھەسرەتلەنمەك
حُسَر يېقىنىنى كۆرەلمەسلىك؛ كۆزى غۇۋالىشىش
حَسْران ھەسرەت، ناھايىتى چوڭ پۇشايمان
حَسْرَة غەم - ئەندىشە؛ ھەسرەت، نادامەت
حَسَك (ئۇسۇملۇك) تىكەنىنى، بېلىق قىلتىرىقى
حَسِكَ ـَـ حَسَكًا عَلَيْهِ ئاچچىقلانماق؛ خاپا بولماق
حَسَكِيّ تىكەنلىك
حَسَمَ ـِـ حَسْمًا الشَّيْءَ كەسمەك؛ ئۈزمەك؛ ھۆكۈم قىلماق؛ باھا چۈشۈرمەك؛ چۈڭماق
حَسْم باھانى چۈشۈرمەك؛ ئىدارە؛ پونكىت؛ بۆلۈم؛ باشقارما
حَسَّنَ الشَّيْءَ ياخشىلىدى؛ رەڭ بەردى
حَسَنَ ـُـ و حَسُنَ ـُـ حُسْنًا گۈزەل؛ چىرايلىق
حَسَن ج حِسان ياخشى؛ گۈزەل؛ نازۇك؛ زېلۇا
حُسْن ج مَحاسِنُ گۈزەل، كېلىشكەن
حَسْناءُ ج حِسان گۈزەل قىز
حَسَنَة مەھسەر - شەپقەت بۇيۇمى؛ گۈزەل ئەخلاق؛ گۈزەل قىز
حُسْنَى م تېخىمۇ ياخشى؛ ئەڭ ياخشى؛ ياخشى ئاقىۋەت
حَسْو شورپا
حَسُود ج حُسْد ھەسەتخور
حُسُور يىراقنى كۆرەلمەسلىك
حُسْوَة ج أَحْسِيَة و أَحْسُوَة ج أَحاسٍّ بىر يۇتۇم شورپا
حِسًى . حَسْى ج حِساء و أَحْساء سازلىق
حِسِّيّ سەزگۈ ئەزالىرىنىڭ
حَسِيب ج حُسَباءُ ئالىيجاناب ئادەم
حَسِير ج حَسْرَى چارچىغان؛ كۆرۈش قۇۋۋىتى ئاجىزلىغان
حَسِيفَة دۇشمەنلىك؛ نەپرەتلىك
حُسَيْن ھۈسەين
حَشَّ ـُـ حَشًّا الْعُشْبُ ئوت ئورماق
حَشَّ الْحَرْبَ ئۇرۇش قوزغىدى
حَشَأَ ـَـ حَشْأً النّارَ ئوت تۇتاشتۇر-

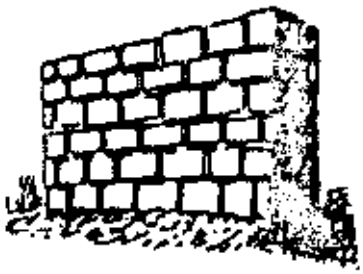

حائط ـــ تام

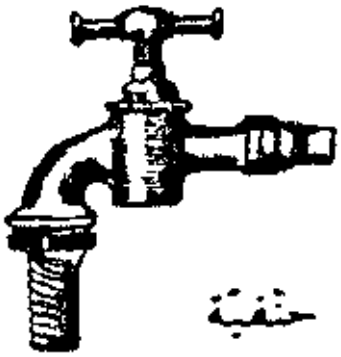

حنفية

جۆمەك

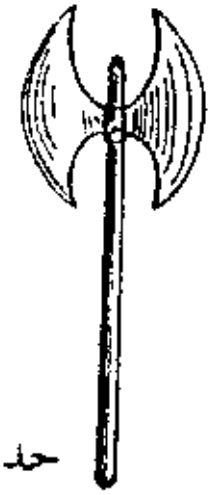

حدأة

قوش بىلەن پالتا

حربة ـــ نەيزە

حور ـــ ئاقسوڭ

حنطة

بوغداي

حنظل ـــ ئاچچىق تاۋۇز

حاجبة الشمس ـــ شەپكىنىڭ چىكلىكى

حجاب

تۇمار

حمّص

مىسر بۇرچىسى، توخۇ بۇرچىقى

حدقة ـــ كۆز قارچۇقى

ماق
حَشًا ج أَحْشاء ئىچكى ئەزالار
حَشا ـُـ حَشْوًا الشَّيْءَ بالشَّيْءِ تولدۇرماق، تولۇقلىماق
حَشّاش ج حَشّاشَة نەشە چېكىدىغان، تاماكا سودىگىرى
حَشَّدَ الشَّيْءَ توپلىدى
حَشَدَ ـُـ حَشْدًا الْقَوْمُ بىرىكمەك، يىغىلماق
حَشَدَ الشَّيْءَ يىغدى؛ توپلىدى
حَشْد ج حُشود يىغماق؛ توپلىماق، ئادەملەر توپى
حَشْد الْجُنودِ ئارمىيىنى يىغماق
حَشَرَ ـُـ حَشْرًا الْقَوْمَ يىغماق؛ توپلىماق
حَشَرَ الشَّيْءَ فى الشَّيْءِ ئارىلاشتۇردى؛ تولدۇردى
حَشْر ج حُشْر يىغماق
حَشَرات قۇرۇت
عِلْم الْحَشَرات ھاشاراتشۇناسلىق
حَشَرَة ج حَشَر بىر تال قۇرۇت
حَشْرَجَ ئۇلۇش ئالدىدا ئاۋازى تىترەپ چىقتى
حَشْو ج مَحاشٍ «الْمَحاشِى» تولۇقلىما؛ گۆش؛ قۇرۇق گەپ-سۆز؛ قوشۇمچە
حَشْوَة (بىر توپ) بۇزۇقلار؛ لۇكچەك
حَشْوَة الْأَرْضِ ئورمانلىق

حَشًى ج أَحْشاء ئىچكى ئەزالار
حَشًى نەپەس يولى كېسىلى؛ دەم سىقىلىش كېسىلى
حَشِىَ ـَـ حَشًى دەم سىقىلىش كېسىلى
حَشِيَّة ج حَشايا پاختا ياكى يۇڭ تىقماق؛ كارىۋات ياپقۇچ
حَشِيش ج حَشائِش قۇرۇق تاماكا؛ نەشە
حَشِيشة ج حَشائِش نەشە، چۆپ
حَشِيم ج حُشَماء ئۇرۇقدان
حَصَّ ـُـ حَصًّا هُ كَذا مِنَ الْمالِ بىر ئۆلۈش بۆلۈپ بەرمەك (مال - مۈلۈك)
حُصّ ج حُصُوص و أَحْصاص مارجان
حَصّاد ئورىماق، مول - ھوسۇل مەزگىلى
حَصّاد ئورغۇچى
حَصّادَة كومپاس؛ ئورۇش ماشىنىسى
حِصار ج حُصُر و أَحْصِرَة قامال قىلماق، قورشىماق؛ تۇرمە
حَصافَة نەپىس؛ پىكىر؛ كۆز قارىشى، توغرا
حُصالَة قالدۇق، ئاشقان مال
حِصان ج أَحْصِنَة و حُصُن ئايغىر
حِصان أَصِيل سورتلۇق ئات؛ تۇلپار

حَصانَة مۇستەھكەملىمەك؛ ئىممو-نىتلىماق

حَصَّبَ الْأَرْضَ شېغىل ياتقۇزدى (يەرگە)

حَصَبَ ـُـ حَصْبًا هُ شېغىل ئاتماق

حَصَبَ الْأَرْضَ شېغىل ياتقۇزدى (يەرگە)

حَصَب شېغىل

حَصِبَ ـَـ حَصَبًا و حُصِبَ قىزىل چىقماق

حَصْباء م تاش؛ مۇلدۇر

حَصْبَة قىزىل

حِصَّة ج حِصَص ھەسسە؛ دەرس سائىتى

حَصَدَ ـُـ حَصْدًا و حَصادًاالْقَوْمَ ئۆلتۈرمەك؛ زىيانكەشلىك قىلماق

حَصَدَ الزَّرْعَ ئورىدى

حَصَد ج حَصائِدُ ئورىماق؛ يىغماق؛ ئورىغان مەھسۇلاتلار

حَصِدَ ـَـ حَصَدًا الشَّيْءُ (توقۇلما بۇيۇملار) پۈختا توقۇلغان

حَصَرَ ـُـ حَصْرًا هُ قورشىماق، ئورىماق؛ چەكلىمەك

حَصَرَ الشَّيْءَ سانىدى

حَصِرَ ـَـ حَصْرًا كېكەچ؛ كۆڭلى پاراكەندە

حَصِر تىلىنى چاينىماق؛ كۆڭلى كۆكسى تار؛ مەخپىيەتلىكىنى ساقلىماق

حَصْر قورشىماق، قامال قىلماق؛ چەكلىمەك؛ تۇتماق

حُصْر قەۋزىيەت

حِصْرِم پىشمىغان ئۈزۈم ياكى مېۋە

حَصَّصَ الْأَمْرُ ھەقىقىي ئەھۋال ئاشكارلاندى

حَصَفَ ـَـ حَصْفًا هُ پۈتكىدى

حَصُفَ ـُـ حَصافَةً ئەتراپلىق ئويلانماق؛ دانا، توغرا

حَصِفَ دانا؛ ئالدىن كۆرەرلىك

حَصَّلَ الشَّيْءَ و الْعِلْمَ ئېرىشتى؛ يەكۈنگە ئېرىشتى؛ يەكۈن چىقاردى؛ يىغدى؛ توپلىدى

حَصَلَ ـُـ حُصُولاً الشَّيْءُ يۈز بەرمەك

حَصَلَ عَلَى الشَّيْءِ قولغا كەلتۈردى؛ يەتتى؛ يىغدى

حَصَّنَ الْمَكانَ مۇداپىئە قىلدى

حَصَّنَ هُ مِنَ الْمَرَضِ ئىممۇنىتلىدى

حَصُنَ ـُـ حُصْنًا و حَصانَةًالْمَكانُ مۇستەھكەم بولماق، مۇداپىئە سى مۇستەھكەم بولماق

حَصُنَ تِ الْمَرأَةُ توي قىلدى؛ نىكاھلاندى؛ ئېپىەتلىك بولدى

حِصْن ج حُصُون و أَحْصان وحِصَنَة قورغان، ئىستىھكام

حُصُول يۈز بەرمەك؛ ئۇچۇرماق

حَصَّى هُ قوغدىدى

حَصًى جـ حَصَيات و حُصِيّ شېغىل

حَصَ ـِ حَصْيًا هُ تاش بىلەن زەربە بەرمەك

حُصِيَ الرَّجُلُ دوڭساققا تاش چۈشتى

حَصِيد جـ حَصائِدُ ئولجا بۇيۇم؛ ئوربغان مەھسۇلات

حَصِيدَة جـ حَصائِدُ ئولجا بۇيۇم؛ ئوربغان مەھسۇلات

حَصِير جـ حُصْر و أَحْصِرَة بورا؛ بامبۇك؛ پەردە؛ ئاياغ سۈرتمەك؛ كۆڭلى ـ كۆكسى تار

حَصِيرَة جـ حَصائِرُ بورا، قومۇش؛ ئاياغ سۈرتمەك

حَصِيف دانا، ئەقىللىق؛ ئالدىن كۆرەرلىك

حَصِيلَة جـ حَصائِلُ توپلىغان مەھسۇلات

حَصِين قەيسەر، يۇقۇملانمىغان

حُصَيْن كىچىك قورغان

حَضَّ ـُ حَضًّا هُ عَلَى الْأَمْرِ نەسىھەت قىلدى؛ ئىلھام بەردى؛ قوزغىدى

حَضَارَة مەدەنىيەت؛ مەدەنىي؛ شەھەرلىك تۇرمۇشى

حِضانَة تەربىيىلىمەك؛ باقماق

دار الْحِضانَة بالىلار يەسلىسى

حَضَّرَ هُ تەييارلىدى؛ هازىرلىدى؛ مەدەنىيلەشتۈردى؛ ئېچىلدۇردى

حَضَّرَ هُ الشَّيْءَ ئېلىپ كەلدى؛ ... نى ئاپىرىپ بەردى

حَضَرَ ـُ حُضُورًا و حَضارَة كەلمەك؛ يېتىپ كەلمەك

حَضَرَ الْوَقْتُ ۋاقىت توشماق

حَضَرَ حُضُورا الْمَجْلِسَ ئولتۇرماق، قاتناشماق؛ مەيدانغا بارماق

حَضَرَحَضارَةً شەھەردە ئولتۇراقلاشماق؛ مەدەنىي تۇرمۇش كەچۈرمەك

حَضَر مەدەنىيەت؛ مەدەنىي شەھەر تۇرمۇشى

حَضِرَ ـَ حُضُورًا الْمَجْلِسَ قاتناشماق؛ مەيدانغا بارماق

حَضْرَة خانىم؛ ئەپەندى

حَضْرَة صاحِبِ الْفَخامَةِ الرَّئِيسِ ھۆرمەتلىك پىرىزىدېنىت ئالىيلىرى

حَضَرِيّ شەھەرنىك؛ شەھەر ئاھالىسى

حَضَّضَ هُ عَلَى الْأَمْرِ نەسىھەت قىلدى؛ ئىلھام بەردى؛ قوزغىدى

حَضَنَ ـُ حَضْنًا و حَضانَةً وحِضانا و حُضُونًا هُ قۇچاقلىماق؛ باقماق

حَضَنَ الطّائِرُ الْبَيْضَ تۇخۇم چىقارىدى

حِضْن جـ أَحْضان و حُضُون كۆكرەك، مەيدە

حِفْنٌ مِنَ الشَّيْءِ تەرەپ

حَفْنَة باسۇرۇلغان تۇخۇم

حُفُور قەدەم تەشرىپ قىلماق؛ كەلمەك

حُفُورِيّ نەق مەيداندا يۈز بەرگەن

حَفِيض جـ حفْض و أَحِفة ئويماڭ لىق، تۆۋەن يەر؛ ئۇل؛ بوغا

حَفَّ ـُ حَفًّا چۈشمەك؛ توختىماق

حَفَّ الشَّيْءَ قويدى؛ چۈشۈردى

حَفَّ حَفًّا و حُفُوفًا الشِّعْرُ باھاڭ سىنى چۈشۈرمەك

حَفّاب ئوتۇنچى

حُفام پارچە

حُفام الدُّنْيا پانىي ئالەمدىكى ساختا شان - شەرەپلەر

حَفَبَ ـِ حَفْبًا ئوتۇن تەرمەك؛ ئوتۇن يارماق

حَفَبَ هُ ئوتۇن ئەكېلىپ بەردى

حَفَب جـ أَحْفاب قۇرۇق ئوتۇن؛ يېقىلغۇ

حَفَب لِلْحَرْبِ زەمبىرەك كۇلى

حِفَّة خورلاش

حِفَّة فى الْمَقامِ ۋەزىپىسىنى تۆۋەن لەتمەك

حَفَّمَ الشَّيْءَ پارچىلىدى؛ كۆكۈم - تالقان قىلدى

حَفَمَ ـِ حَفْمًا الشَّيْءَ پارە - پارە قىلىۋەتمەك

حَفْمَة كۆچلۈك ئوت؛ غەزەپ ئوتى؛ دوزاخ

حَفِيظَة شىرىنكانە

حَفَّ ـُ حُفًّا بەختكە يارىشا

حَفّ جـ حُفُوف تەلەيلىك؛ گۈللەنمەك

حِفّار توسۇق، قاشا

حَفَبَ ـِ حُفُوبًا و حَفِبَ حَفَبًا پاكار، دوغلاق بولماق

حَفِب يوغان قۇرساق؛ دوغلاق

حَفَّرَ الشَّيْءَ چەكلەندى

حَفَّرَ الْماشِيَةَ ھايۋاننى باغلىدى؛ قوتانغا سولىدى

حَفَرَ ـُ حَفْرًا و حِفارًا الشَّيْءَ چەكلىمەك

حَفَرَ عَلَيْهِ الشَّيْءَ مەلۇم ئىش قىلمىشنى چەكلىدى

حَفْر چەكلىمەك، توختاتماق

حَفَلَ ـُ حَفَلانًا قەدەمنى توختاتماق

حَفَلَ ـِ حَفْلاً و حِفْلانًا و حَفَلانًا عَلَيْهِ پائالىيەتنىي توختاتماق

حَفِيَ عِنْدَهُ شەپقەتكە ئېرىشتى؛ شان - شەرەپكە ئېرىشتى؛ ئورۇنغا ئېرىشتى

حَفِيّ ئېرىشمەك؛ قولغا كەلتۈرمەك

حَفِيَّة جـ حَفايَا توقال؛ ئاشنا

حَظِيرَة جـ حِظار و حَظائِرُ قورۇق، مەيدان

حَظِيظ تەلەيلىك

حَفَّ ـُ حَفّاً هُ الْقَوْمُ أو بِهِ أو حَوْلَهُ قورشىماق؛ ئورىماق

حَفَّ الْوَجْهَ يۈزىنى تۈزەشتۈردى

حَفّ ئاياغ ئىزى

حَفا ـُ حَفْوًا فُلانًا بەرمەك

حَفا هُ مِنَ الشَّيْءِ بىرنەرسىنى رەت قىلماق

حَفّار توپا قازغۇچى

حَفّارة لاي قېزىش كېمىسى؛ توپا قېزىش ماشىنىسى

حِفاظ قوغدىماق؛ مۇھاپىزەت قىلماق

حِفاف جـ أَحِفَّة تەرەپ؛ يان تەرەپ

حَفاوَة سەمىمىي مۇئامىلە قىلماق

حَفَدَ ـِ حَفْدًا و حَفَدانًا و حُفُودًا فِى الْعَمَلِ بىجىرىشكە ئالدىرىماق

حَفَرَ ـِ حَفْرًا الشَّيْءَ كولىماق، قازماق

حَفْر چوڭقۇرلۇق، ئويمانچىلىق؛ ئېزىق چىش

حُفْرَة جـ حُفَر ئازگال؛ ئورەك

حَفَزَ ـِ حَفْزًا هُ سانجىلماق، ھەرىكەتلەندۈرمەك؛ ئىلھام بەرمەك؛ ئىلگىرى سۈرمەك

حَفَز چەك

حَفِظَ ـَ حِفْظًا الشَّيْءَ ساقلىماق، تۇتۇپ قالماق؛ خەۋەر ئالماق؛ ئەستە تۇتماق؛ يادلىماق

حِفْظ ساقلىماق، قوغدىماق؛ قامداماق؛ مۇداپىئە قىلماق؛ رىئايە قىلماق

حِفْظَة غەزەپلەنمەك، ئاچچىقلانماق

حَفَفَ الْقَوْمُ حَوْلَهُ قورشىدى؛ ئوردىدى؛ چۆرىدىدى

حَفَف ئاياغ ئىزى

حَفَّلَ هُ يىغلىماق؛ سەرەمجانلاشتۇرماق؛ بېزەمەك

حَفَلَ ـِ حَفْلاً و حُفُولاً هُ أو بِهِ پەخەس بولماق، ئېھتىيات قىلماق

حَفَلَ الْقَوْمُ يىغماق، بىرلەشتۈرمەك

حَفْلَة كۈتۈۋېلىش يىغىنى

حَفَنَ ـُ حَفْنًا الشَّيْءَ دەسسەمەك

حَفْنَة بىر ئوچۇم؛ بىر تال

حَفِيَ ـَ حَفًا يالاڭ ئاياغ ماڭماق

حَفِيَ حِفاوَة و حِفايَة و تَحْفايَةً بِهِ سەمىمىي مۇئامىلە قىلماق

حَفِيّ جـ أَحْفِياء و حُفَواءُ

پىشىق، پىشىق بىلىدىغان؛ كامالەتكە يەتكەن؛ مۇتەخەسسىس؛ ئەزا، كومىتېت ئەزالىرى؛ ئاكادېمىك

حَفِيد ج حُفَدَاءُ نەۋرە

حَفِيدَة نەۋرە

حَفِير . حَفِيرَة ج حَفَائِرُ كامار، تۆشۈك

حَفِيظَة ج حَفَائِظُ غەزەپلەنمەك، نەپرەتلەنمەك؛ ئېھتىياتقىلماق، ئالدىنى ئالماق

حَفِيف غۇر - غۇر ئاۋاز

حَقَّ ـُـ حَقًّا و حَقَّةً و حُقُوقًا ... بولماق؛ مۇقەررەر؛ ھەقىقەتەن؛ ئادىل

حَقَّ عَلَيْهِ مەسئۇل بولدى

حَقَّ ـُـ حَقًّا هُ ھەقىقىي ئەھۋالنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىماق

حَقَّ الْأَمْرَ ئېنىق بولدى؛ مۇئەييەنلەشتۈردى

حَقّ ج حُقُوق و حِقَاق ھوقۇق، مەنپەئەت؛ توغرا، ئادىل؛ ھەقىقىي

حَقّ الْأَوْلَوِيَّةِ ئېتىبار ھوقۇقى

حَقّ الِامْتِيَازِ پاتېنت ھوقۇقى

حَقًّا ھەقىقىي

اَلْحَقّ عَلَيْكَ خاتالاشتىڭىز

اَلْحَقّ مَعَكَ سىزنىڭ توغرا

حُقَّ لَهُ أن... ئۇ چوقۇم ...

حُقّ ج أَحْقَاق و حُقُوق و حِقَاق قاپچۇق

حَقَا ـُـ حَقْوًا هُ بېلىنى زەخمىلەندۈرمەك

حِقَاب ج حُقُب تاسما، بەلۋاغ؛ تىرناققا چۈشكەن خال

حَقَارَة رەزىل، پەس

حَقَّانِي ئادىل، ھەقىقىي؛ ھوقۇقلۇق

حَقَبَ تاسما، بەلۋاغ

حَقِبَ ـَـ حَقَبًا الْمَطَرُ يامغۇر

حَقِبَ الشَّيْءَ ساقلىدى

حَقَب ج حِقَاب و أَحْقُب سەكسەن يىل؛ سەكسەن نەچچە يىل

حَقْبَاء م ياۋا مادا ئېشەك

حِقْبَة ج حِقَب مەزگىل

حُقَّة قاپچۇق

حَقَدَ ـِـ حَقْدًا و حَقِيدَةً و حَقِدَ ـَـ حَقَدًا عَلَيْهِ نەپرەتلەنمەك

حِقْد ج أَحْقَاد و حُقُود ئۆچمەنلىك؛ ئاداۋەت

حَقَّرَ هُ كەمسىتتى؛ كۆزگە ئىلمىدى

حَقَرَ ـِـ حَقْرًا و حُقَارَةً و حُقْرَةً ومَحْقَرَةً و حُقْرِيَّةً هُ كەمسىتىش

حَقَرَ تۆۋەن كۆردى؛ پەس كۆردى
حَقَرَ ـُـ حَقارَةً و حَقْرًا و حَقِرَ ـَ حَقَرًا كەمستىش
حَقَقَ ـُـ حُقوقًا تۆگۈلمەك؛ قىسقا مۇزىكا
حَقَّقَ الْأَمْرَ ئىسپاتلىدى؛ مۇئەييەنلەشتۈردى؛ تەكشۈردى؛ سۈرۈشتە قىلدى
حَقْل جـ حُقُول دالا، ئىز؛ دائىرە
حَقَنَ ـُـ حَقْنًا الْماءَ أو نَحْوَهُ تۇتۇپ تۇرماق؛ تىزگىنلىمەك
حَقَنَ الْأناءَ بالْماءِ قاچىلىدى
حَقَنَهُ بالْحُقْنَةِ ئوكۇل ئۇردى
حَقَنَ الْبَوْلَ سۈيدۈك قىسقىدى
حَقَنَ دَمَهُ جېنىنى قۇتقۇزدى
حَقْن ئوكۇل؛ ئۇچەي؛ تىزگىنلىمەك
حُقْنَة جـ حُقَن ئوكۇل سۈيۈقلۇقى؛ كىلىزما
حَقْو جـ حِقاء و أَحْقاء وحُقِيّ بەل قىسىم؛ يوپكا؛ تاغ ئېتىكى
حَقُود قاتتىق ئۆچمەنلىك
حُقُوق جـ هوقۇق؛ پايدا ـ مەنپەئەت
عِلْم الْحُقُوق قانۇنشۇناسلىق
كُلِّيَّة الْحُقُوق قانۇن ئىنستىتوتى
حُقُوقِيّ قانۇنىنىڭ؛ قانۇنشۇناس؛ ئادۋوكات
حَقِيب كەينىگە مىنىلەك
حَقِيبَة جـ حَقائِبُ يۈك ـ تاق؛ قول سومكىسى؛ سومكا
حَقِيدَة جـ حَقائِدُ نەپرەتلەنمەك، غەزەپلەنمەك
حَقِير جـ حُقَراء رەزىل؛ تىلغا ئالغۇچىلىكى يوق؛ ناچار
حَقِيق جـ أَحِقّاءُ مۇۋاپىق؛ ۋەزىپىسىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان؛ لاياقەتلىك
حَقِيقَة جـ حَقائِقُ ھەقىقەت، رېئال، ئەملىي؛ ماھىيەتلىك
حَقِيقِيّ ھەقىقىي؛ ئەملىي، رېئال
حَكَّ ـُـ حَكًّا الشَّيْءَ أو بِهِ أو عَلَيْهِ سوزۇلۇش
حَكَّ الْمَعْدِنَ خېمىيىۋى تەكشۈردى (رېئال)
حَكَّ جِلْدَهُ تۇتتى؛ قاماللىدى
حَكَّ الْأَمْرُ فى صَدْرِهِ تەسىرلەندى
حَكّ قاشلاش، سۈركىلىش
حَكَأَ ـَـ حَكْأَ الْعُقْدَةَ ئارغامچىنى چىڭ چىگمەك
حَكّاء بايان قىلغۇچى
حَكّال الْأَحْجارِ الْكَرِيمَةِ ئويمۇچىلىق ئىشچىسى

حِكايَة رىۋايەت؛ ھېكايە؛ قىزىقارلىق پاراڭ

حِگَّة قىچىشقاق

حَكَر مونوپول قىلىۋېلىنغان؛ مەخسۇس بۇيۇم سېتىش

حَكِرَ ـَ حَكَرًا الشَّيْءَ مونوپول قىلىۋېلىش

حَكِرَ السِّلْعَةَ بىر تۇتاش سېتىۋالدى

حُكْر كىچىك ھاراق رومكىسى؛ مەخسۇس بۇيۇم سېتىش

حُكْرَة مونوپول

حَكَشَ ـِ حَكْشًا الشَّيْءَ يىغماق

حَكَشَ هُ زىيانكەشلىك قىلماق

حَكَفَ ـِ حُكُوفًا بوشاتماق

حَكَّمَ هُ فِى الْأَمْرِ سالاچىلىققا چاقىردى

حَكَّمَ هُ ئۇنىڭغا مۇتلەق قوماندانلىق ھوقۇقى بەردى

حَكَمَ ـُ حُكْمًا و حُكُومَةً بالْأَمْرِ أولَهُ أو عَلَيْهِأو بَيْنَ الْقَوْمِ ھۆكۈم قىلماق؛ كېسىم قىلماق

حَكَمَ الْبِلادِ ھۆكۈمرانلىق قىلماق، باشقۇرماق

حَكَم ج حَكَمَة سوتچى

حَكُمَ ـُ حِكْمَةً دانا، ئەقىللىق، زېرەك

حُكْم ج أَحْكام ھۆكۈمرانلىق؛ ھوقۇق تۇتقان مەزگىل؛ ئادىل بېكىتمەك؛ ئادىل ھۆكۈم قىلماق

حُكْم عُرْفِىّ أو عَسْكَرِىّ ھەربىي بويرۇق؛ پەرمان؛ ھەربىي قانۇن

حُكْم الْآلَةِ تەڭشەش ماشىنىسى

حِكْمَة ج حِكَم ئەقىل - پاراسەت؛ پەلسەپىلىك؛ ھېكمەتلىك سۆز

حُكُومَة ھۆكۈمەت؛ ھۆكۈمرانلىق قىلماق؛ باشقۇرماق

حُكُومِىّ ھۆكۈمەتنىڭ؛ دۆلەت ئىگىلىكىنىڭ

حَكَى ـِ حِكايَةَ الْحَدِيثَ بايان قىلماق

حَكَىعَنْهُ الْحَدِيثَ رىۋايەت قىلدى

حَكَى هُ ... دەك، ... تەك؛ تەقلىد قىلدى

حَكَى عَلَيْهِ مەخپىي مەلۇمات يەتكۈزدى؛ ئادەم چاقتى

حَكِيم ج حُكَماءُ دانا، ئەقىللىق؛ پەلسەپەشۇناس؛ پەيلاسوپ

حَلَّ ـُ حَلاًّ الْعُقْدَةَ يەشمەك، چۈۋمەك

حَلَّ الْجامِدَ ئېرىتمەك؛ ئاجراتماق

حَلَّ ـُ حَلاًّ و حَلَلاً و حُلُولاً الْمَكانَ أو بِهِ چۈشمەك؛ تۆۋەنلىمەك

حَلَّ مَحَلَّ كَذا ئالدى؛ ۋاكالىتەن

ئالدى

حَلّ بِهِ الْمَكانِ أو فيهِ ئورۇنلاش-
تۇرماق؛ ئورنىنى بېكىتمەك

حَلّ ـِ حِلاًّ و حَلالاً الشَّيْءُ قانۇن-
لۇق؛ ئويغۇن

حَلّ الدَّيْنُ قەرز مۇددىتى توشتى

حَلّ جـ حُلول يېىنىكلەتمەك؛
قۇتقۇزماق؛ يەشمەك؛ قويۇپ
بەرمەك؛ ھەل قىلماق

حَلا ـُ حَلاوَةً تاتلىق بولماق؛
(مېۋە) پىشماق؛ پۇراقلىق؛
تاتلىق

حَلّاب سۈت ساغقۇچى

حِلاب سۈت سېغىش ئەسۋابى

حِلابَة سۈتچىلىك كەسپى

حَلّاج پاختا ئاتقۇچى؛ ئاتقۇچ

حِلاجَة پاختا ئاتقۇچى

حَلّاق ساتىراش

حِلاقَة ساتىراشلىق كەسپى

حَلال قانۇنلۇق؛ رەسمىي

حَلّال مەسىلىنى ھەل قىلىشقا
ماھىر ئادەم

حَلاوَة تاتلىق؛ تاتلىق مېۋە؛ يېمەك-
لىك

حَلاوِيّ كەمپۇت سودىگىرى

حَلَبَ ـُ حَلَبًا و حِلابًا الْبَقَرَةَ
سۈت ساغماق

حَلَب يېڭى سۈت؛ ھەلەپ (جاي
ئىسمى)

حَلْبَة بىر قېتىم سۈت ساغماق

حَلْبَة جـ حَلَبات و حَلائِبُ پائالە-
يەت دائىرىسى

حُلَّة جـ حُلَل و حِلال بىر قۇر
كىيىم

حِلَّة ھەربىي لاگېر

حَلَجَ ـُ حَلْجًا و حِلاجَة الْقُطْنَ
پاختا ئېتىش

حَلْحَلَ الشَّيْءَ ئورنىنى يۆتكەدى

حَلَزُون بورمىسىمان؛ قۇلۇلە

حَلَزُونِيّ بورمىسىمان

حَلَسَ ـِ حَلْسًا تِ الشَّماءُ سىم-
سىم يامغۇر ياغماق

حَلَس حِلْس جـ أَحْلاس و حُلُوس و
حِلَسَة ئات ئېگىرى

حَلَّفَ هُ قەسەم قىلغۇزدى

حَلَفَ ـِ حَلْفًا و حَلِفًا و مَحْلُوفًا و
مَحْلُوفَةً و مَحْلوفاءَ قەسەم
بەرمەك

حِلْف جـ أَحْلاف قەسەم بەرمەك؛
شەرتنامە؛ بىرلەشمەك

حَلْفاء جـ حُلْفى قوموش

حَلَّقَ الطّائِرُ پەرۋاز قىلدى

حَلَّقَ الشَّيْءَ كاللەك بولۇپ تۇگۇل-
دى

حَلَقَ رَأْسَهُ دائىم چاچ ياسىدى
حَلَقَ ـِ حَلْقًا رَأْسَهُ چاچ چۇشۇرۇتمەك
حَلْق چاچ چۇشۇرمەك
حَلْق جـ أَحْلاق و حُلُوق و حُلَق گال؛ يۇتقۇنچاق؛ يۇتماق
حَلْقَة جـ حَلَق و حَلَقات ئۈزۈك؛ هالقا؛ گۈرۈھ؛ كىچىك گۈرۈپپا
حُلْقُوم جـ حَلاقِيم و حَلاقِيم كاناي؛ يۇتقۇنچاق
حَلْقِيّ هالقىسىمان؛ يۇتقۇنچاقتىكى؛ گالتىكى
حَلْقِيَّة يۇمىلاق؛ هالقىسىمان
حَلَك قاپقارا، قارا رەڭلىك
حَلِكَ ـَ حُلُوكًا و حُلُوكَةً الشَّيْءُ قاپقارا بولماق
حَلْكَة پاتمىچۇق
حُلْكَة قاپقارا بولماق
حَلَّلَ الشَّيْءَ تەھلىل قىلدى؛ ئاجراتتى؛ لابراتۇرىيلىك تەكشۈردى
حَلَّلَ هُ مِنْ ذَنْبٍ جىنايىتى يوق دەپ ئېلان قىلدى؛ گۇناھسىز دەپ ئېلان قىلدى
حَلَّلَ الْيَمِينَ ۋەدىسىنى ئەملگە ئاشۇرماق
حَلَمَ ـُ حُلْمًا پىشىپ يېتىلگەن مەزگىلى؛ كۆيلەش مەزگىلى؛ ئېھتىلام
حَلَمَ چۈشىدە كۆرۈش
حِلْم جـ حُلُوم و أَحْلام سەۋرچان، ئېھتىياتچان، ئېپى بار
حَلَمَة جـ حَلَم ئەمچەك تۇگمىسى
حَلَمِيّ ئەمچەكسىمان
حَلَمِيّ جـ حَلَمِيّات پارازىت قۇرت
حُلْمِيّ چۈش، خىيالى
حُلْو تاتلىق؛ شېرىن؛ گۈزەل
حَلْواء كەمپۇت، شېرىن مېۋە
حَلْوائِيّ شېرىن مېۋىلەر ئىشچىسى؛ مېۋە سودىگىرى
حُلْوان چاي پۇلى، كىچىك خىراجەت؛ مۇكاپات؛ سوۋغا
حَلْوانِيّ كەمپۇتچى
حَلُوب جـ حُلُب و حَلائِبُ سۈت كالىسى؛ سۈت تۇگمىسى؛ سۈت قويى
حَلُوف جـ حَلائِيفُ چوشقا؛ ئەركەك چوشقا
حُلُول يېقىنلاشماق؛ ۋاكالىتەن
حَلُوَ ـُ حَلاوَةً تاتلىق بولماق؛ (مېۋە) پىشماق، پۇراقلىق
حَلْوَى جـ حَلاوَى شېرىنلىك مېۋە؛ تاتلىق مېۋە - چېۋىلەر

حَلَّى الشَّيْءَ سەرەمجانلاشتۇردى، بىزەدى؛ چىرايلىق قىلدى

حَلَّى الْمَرْأَةَ زىننەت بۇيۇملىرىنى ئېسىپ قويدى؛ پەردازلىدى

حَلَى م. حَلْيًا الْمَرأَةَ بالشَّيْءِ ... بىلەن پەرداز قىلماق

حَلِيَ ـَ حَلاوَةً تاتلىق بولماق؛ (مېۋە) پىشماق

حَلِيَ تِ الْمَرْأَةُ ياساندى؛ پەرداز قىلدى؛ زىننەت بۇيۇملىرىنى ئاستى

حَلِيّ شېرىن - شېكەر سۆزلەر

حَلْى ج حِلِيّ زىننەت بۇيۇملىرى؛ ئۈنچە - مەرۋايىت

حَلِيب يېڭى سۈت

حَلِيب مُكَثَّف سۈت پىششىقلىماق

حَلِيَّة شېرىن - شېكەر سۆزلەر

حَلِيت مۆز؛ قىراۋ؛ مۆلدۈر

حِلْيَة ج حِلًى مەرۋايىت، زىننەت بۇيۇملىرى

حَلِيف ج أَحْلاف و حُلَفاء ئىتتىپاقداش، بىرلەشمە؛ ئىتتىپاق تۈزگەن دۆلەت

حَلِيف كَذا ھەمراھ بولۇپ ئايرىلماسلىق

حَلِيق ج حَلْقَى ساقىلىنى ئالدۇرۇپ بولغان

حَلِيل ج أَحِلاّءُ ئەر - خوتۇن؛ جورىسى، خوتۇنى

حَلِيلَة ج حَلائِلُ خوتۇن؛ ئايال قوشنىسى

حَلِيم ج حُلَماء و أَحْلام كەك، ئازادە؛ مۇلايىم

حَمَّ ـَ حَمَمًا الشَّيْءُ قارىداپ كەتمەك

حَمَّ ـُ حَمًّا الشَّيْءَ ئىسسىتماق؛ قاينىتماق

حَمّ قاتتىق ئىسسىق؛ ئىسسىق ئۆتۈپ كەتمەك

حُمَّ الأَمْرُ تەقدىر قىلىندى، پېشانىسىگە پۈتۈلدى

حُمَّ لَهُ كَذا ئۇنىڭ ... بولۇشى پېشانىسىگە پۈتۈلگەن

حَمَأَ ـَ حَمْأَ الْبِئْرَ أو غَيْرَها قودۇق تازىلاش

حَمَأ لاي، پاتقاق

حَماة ج حَمَوات قېينانا

حَماة خاما (سۈرىيىنىڭ شەھەر ئىسمى)

حَمْأَة لاي، لاتقا

حَمّاد دائىم ماختايدىغان، مەدھىيلەيدىغان

حَمّار ج حَمّارَة ئېشەكچى

حِمار ج حَمِير و حُمْر و أَحْمِرَة و حُمُور و حُمُورات ئېشەك

حَمارَّة ج حَمارّ قاتتىق ئىسسىق

حَماس . حَماسَة قەيسەر؛ باتۇر؛ ئۇرۇشقا ماهىر، قىزغىن

حَماسِيّ قىزغىن

حَماطَة يۇتقۇنچاق ياللۇغى

حَماطَة ج حَماط و حَمائِط ياۋا ئەنجۇر دەرىخى

حَماق قاپارتما

حَماقَة ئەخمەق؛ دۆت

حَمّال ج حَمّالَة توشۇغۇچى، هامال؛ ئىشلەمچى

حِمالَة توشۇش كەسپى

حِمالَة ج حَمائِلُ سوپا، جازا؛ كۆۋرۈك سوڭگۈچى؛ ئاياللارنىڭ بەدىنىگە لىق كىيىدىغان كىيىمى؛ باغىرداق؛ لىپتىك

حَمام ج حَمائِمُ كەپتەر

حَمّام يۇيۇنماق؛ مۇنچا

حَمّام الدُّشِ مۇنچا

حَمامَة كەپتەر، بىر كەپتەر؛ گۈزەل قىز

حِمايَة قوغدىماق، مۇهاپىزەت قىلماق

حِمايَة الْعَمَلِ ئەمگەك مۇهاپىزىتى

حَمَّة ئارشاق، بۇلاق

حُمَّة ج حُمَم و حِمام كۆمۈر، كاربون؛ سىياه

حَمِدَ ـَ حَمْدًا و مَحْمَدًا و مَحْمَدَةً ه ماختىماق، مەدھىيىلىمەك؛ مۇكاپات

حَمِدَ اللّٰهَ ئاللانى مەدھىيىلىدى

حَمْد ماختىماق، مەدھىيىلىمەك

اَلحَمْد لِلّٰهِ بارلىق ھەمدۇ سانالار ئاللاغا مەنسۇپ

حَمْدَل بارلىق ھەمدۇ سانالار ئاللاغا مەنسۇپ دېيىش

حَمَّرَ الشَّيْءِ قىزىلغا بويىدى

حَمَّرَهُ ئۇنى ئېشەك دېدى

حَمِرَ ـَ حَمَرَ الرَّجُلُ غەزەپلەنمەك

حَمْراءُ م قىزىل؛ قىزىل تېپىدىكى ئادەملەر

حُمْرَة ساپ قىزىل؛ لەۋ بويىقى

حَمَزَ ـِ حَمْزًا الشَّيْءَ ئاچچىق ھېس قىلماق؛ ئىتتىكلەتمەك

حَمَّسَ هُ تەسىرلەندۇردى؛ هاياجاندۇردى

حَمَسَ ـِ حَمْسًا باتۇر

حَمَسَ ـُ حَمْسًا تەرىكىتۇرۇش

حَمْسَ ـُ حَماسَةً باتۇر، قەيسەر

حَمِسَ ـَ حَمَسًا قىزغىن، قىزغىنلىق

حَمِس باتۇرلارچە

حَمْساءُ م قىزغىنلىق

حَمَشَ ـُ حَمْشًا هُ غەزەپلەندۈرۈش

حباحب

پاقراق قوشقۇز

حبارى

دوغداق

حرذون

كەسلەنچوك

حجل

كەكلىك

حمار

ئېشەك

حبّار

سىياه بېلىق

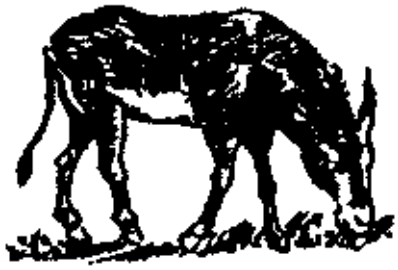

حمار وحشيّ

ياۋا ئېشەك

حوت ـــ كىت

حمامة ـــ كەپتەر

حَمَّصَ الْحَبَّ أو غَيْرَهُ ئوتقا قاقلىدى؛ پىشۇردى

حِمَّص مىسىر پۇرچىقى، تۇخۇ پۇرچىقى

حَمَّضَ هُ ئاچچىق قىلدى

حَمَّضَ فِلْمَ الصُّورَةِ نېگاتىپ يۇدى

حَمَضَ ـُـ حَمْضًا و حَمْضَ ـُـ حُمُوضَةً و حَمِضَ ـَـ حَمَضًا ئاچچىق بولماق

حَمْض جـ حُمُوض كىسلاتا؛ كۆپ خىل ھىدروگېنلىق بىرىكمە

حَمْظَل ئاچچىق تاۋۇز

حَمَّقَ هُ ئەخمەق دەپ قارىدى

حَمُقَ ـُـ حُمْقًا و حَماقَةً ئەخمەق، دۆت، كالۋا

حَمِقَ ـَـ حَمَقًا ئەخمەق، دۆت، كالۋا، ھاڭۋاقتى

حُمْق ئەخمەق

حَمْقاءُ م دۆت خوتۇن؛ ئەخمەق قىز؛ ئاسان غەزەپلىنىدىغان؛ ئۆتكۈر

حَمَلَ ـِـ حَمْلاً و حُمْلانًا هُ عَلَى ظَهْرِهِ يۈكلەنمەك، زىممىسىگە ئالماق؛ كۆتۈرمەك، يۈدمەك

حَمَلَ هُ عَلَى الأَمْرِ ھەرىكەتلەندۈردى؛ ئىلگىرى سۈردى

حَمَلَ الْقُرْآنَ قۇرئاننى يادلىدى

حَمَلَ الشَّيْءَ عَلَى الاخَرِ تەك ئۇرۇنغا قويدى

حَمَلَ تِ الْمَرْأَةُ ھامىلدار بولدى

حَمَلَ حَمْلَةً عَلَيْهِ زەربە بەرمەك

حَمَل جـ حُمْلا و أَحْمال قوزا

حَمْل كۆتۈرمەك؛ يۈدمەك؛ ھامىلدار بولماق؛ ئېغىرلىق نامى (6 249 .kg غا تەڭ)

حَمْل جـ حِمال و أَحْمال و حُمُول مېۋە

حِمْل جـ أَحْمال و حُمُولَة يۈك، ئۈستىگە ئالغان يۈك؛ دەرەختىكى مېۋە

حَمْلَة جـ حَمَلات زەربە بەرمەك؛ چەك، ھەرىكەت

حِمْلاج جـ حَمالِيجُ شامالدۇرغۇچ

حَمْلَقَ كۆزنى تىكتى

حَمْلَقَ إِلَيْهِ زەن قويۇپ قارىدى

حَمَّمَ يۇيۇندى

حَمَّمَ الشَّيْءَ ئىسسىتتى

حَمْو جـ أَحْماء قېينانا؛ قاتتىق ئىسسىق

حُمُوّ قاتتىق ئىسسىق

حَمُود مەدھىيىلەيدىغان، قىزغىن

حُمُوضَة كىسلاتا؛ كىسلاتالىق

حَمُول جاپالىق؛ جاسارەتلىك

حُمُولَة ئېغىر يۈك باسماق؛ سۇ چىقىرىش مىقدارى

حَمَّى هُ ئاچچىقلاندى، غەزەپلەندى
حَمَّى الشَّيْءَ قاينىتتى
حَمَى ـِ حَمْيًا و حِمْيَةً و حِمايَةً و مَحْمِيَةً الشَّيْءَ قوغدىماق، يوشۇرماق
حَمِيَ ـَ حَمْيًا و حُمِيًّا و حُمُوًّا تِ النّارُ قىززىق، ئىنتايىن قىززىق
حَمِيَ عَلَيْهِ ئاچچىقلاندى، غەزەپلەندى
حَمِيَ حَمِيَّةً و مَحْمِيَّةً عَنِ الْأَمْرِ أو مِنْهُ يايماق؛ ئاچماق
حُمَّى ج حُمَّيات قىزىتمىلىق كېسەل؛ قىزىتما
حُمَّى راجِعَة قىزىتما قايتماق
حُمِّيّ قىزىتمىنىڭ
حِمًى قوغداش، مۇھاپىزەت قىلىش
حُمَيّا غەزەپكە تولماق
حُمَيّامِنَ الشَّيْءِ كۈچلۈك؛ كەسكىن
حَمِيَّة قىزغىن؛ غورۇر؛ كۆزگە ئىلماسلىق؛ چىدام؛ غەيرەتلىك؛ قەيسەر
حَمِيد مەدھىيىلەشكە ئەرزىيدۇ؛ ئېسىل؛ ئالا سۈپەتلىك
حُمَيْرَة ماخاۋ كېسىلى
حَمِيلَ تۆرەلمە

حَمِيم ج أَحِمّاء يېقىن دوستلار؛ ئۇرۇق - تۇغقان
حَمِيم ج حَمائِمُ ئىسسىق سۇ ياكى سوغۇق سۇ
حَمِيمَة ج حَمائِمُ ئىسسىتقان سۇت؛ ئىسسىق سۇ
حَنَّ ئىڭرىدى، خۇشاللىق ياكى ئازابلىنىش سەۋەبىدىن ئاۋاز چىقاردى
حَنَّ حَنَّةً و حَنانًا عَلَيْهِ ھېسداشلىق قىلماق؛ ئىچ ئاغرىتماق
حَنا ـُ حَنْوًا الشَّيْءَ ئەگمەك
حَنا حُنُوًّا عَلَيْهِ ھېسداشلىق قىلماق
حِناك ج حُنُك ئات يۇگىنى
حَنان ھېسداشلىق قىلماق
حَنّان ھېسداشلىقا ئىگە؛ دىلى يۇمشاق
حَنَّبَ ئېگىلدى؛ بەلنى ئەگدى
حَنِبَ ـَ حَنَبًا دۇمچەك
حَنْبَلِيّ ج حَنابِلَة ھەنبەلىلەر (ئىسلام دىنىدىكى تۆت چوڭ مەزھەبنىڭ بىرى)
حَنَّة ھېسداشلىق قىلماق؛ ئىچ ئاغرىتماق
حَنِثَ ـَ حَنْثًا فِي يَمِينِهِ قەسەمگە ئەمەل قىلماسلىق
حَنِثَ يامانلىق قىلدى

حَنْجَرَة جـ حَناجِرُ كال
حَنْجَلَ الْحِصانُ جۇش ئۇردى، سەكردى
حَنَذَ ـِـ حَنْذًا و تَحْناذًا اللَّحْمَ كاۋاپ
حُنْذَة قانتىق
حَنَش جـ أَحْناش و حُنْشانٌ زەھەرلىك يىلان؛ خامىلىئون تىپىدىكى ھەر خىل قۇرتلار
حَنَّطَ بوغداي يېدى
حَنَّطَ الْمَيِّتَ مومىيا قىلدى
حِنْطَة جـ حِنَط بۇغداي
حَنْظَل ئاچچىق تاۋۇز
حَنَفَ ـِـ حَنْفًا خامىش
حَنْفاءُ م پۇتى ئەگرى، دونايى پاچاق
حَنَفِيّ ھەنەفىيلەر (ئىسلام)
حَنَفِيَّة جۇمەك، تۇرۇبا سۇيى جۇمەكى
حَنَق ئاچچىقلانماق، نەپرەتلەنمەك
حَنِقَ ـَـ حَنَقًا عَلَيْهِ أو مِنْهُ غەزەپلەنمەك
حَنِق جـ حُنَق غەزەپى 40 گەز ئۇرلىمەك؛ نەپرەتلىك؛ غەزەپلىك
حُنْك . حُنْكَة تەجرىبە
حَنَكَ ـُـ حَنْكًا و حَنَّكَ هُ الدَّهْرُ ئۇزۇن مۇددەتلىك تەجرىبە
حَنَك جـ أَحْناك ئاستىنقى ئېڭەك؛ ماڭلاي؛ ئۇستۇنكى ماڭلاي
حُنْك . حُنْكَة تەجرىبە
حَنَّنَ الشَّجَر گۈل ئېچىلدى؛ چېچەكلىدى
حَنْو ئەگرى - بۇگرى؛ يانتۇ
حُنُوّ ھېسداشلىق قىلماق
حَنُون مېھرىبانلىق قىلماق؛ ھېسداشلىق تۇيغۇسى بار؛ كۆڭلى يۇمشاق
حَنَى ـِـ حَنْيًا و حِنايَةً الشَّيْءَ ئەگمەك
حَنْى ئەگرى - بۇگرى؛ يانتۇ
حَنِيَّة جـ حَنايا و حَنِيّ ئەگمە شەكىللىك، ئوقيا شەكىللىك
حَنِيذ كاۋاپ
حَنِيرة جـ حَنِير وحَنائِرُ ئەگمە شەكىللىك يۇمىلاق ئۆگزە
حَنِيف جـ حُنَفاءُ رەسمى؛ توغرا
اَلدِّين الْحَنِيف ھەقمۇي دىن (ئىسلام دىنى)
حَنِيق جـ حُنْق ئاچچىق نەپرەتلىك؛ غەزەپلىك
حَنِين ئۇمىد، ئۇمىد قىلماق
حَوّاء ھاۋا ئانا
حِوارٍ پاراڭ، دىئالوگ؛ بەس - مۇنازىرە

حْواشَة شىرەم تۈغقانلىرى

حْواقَة ئەخلەت

حِوال توسماق، دەخلى قىلماق

حَوالَة پۇل چېكى؛ ئۇقتۇرۇش قەغەزى؛ چەك

حَوالَىْ تەخمىنەن؛ يېقىنلاشماق

حُوْب سەۋەنلىك ئۆتكۈزمەك؛ گۇناھ قىلماق

حَوْباء م يۇرەك، قەلب

حَوْبَة جىنايىتى؛ جىنايەت

حُوبَة ئانا تەرەپ تۇغقانلار؛ ئېھتىياتچانلىق؛ خوتۇن؛ گۇناھ

حْوت جـ حِيتان و أَحْوات و حِوَتَة كىت

حَوْج كەمچىل؛ كەمبەغەل

حَوْجَلَة. حَوْجَلَّة جـ حَواجِل و حَواجِيل بوتۇلكا

حَوْذ قوغلىماق؛ قامچىلىماق

حَوذِىّ چولاق ماشىنا ھەيدەيدىغان

حَوَر جـ أَحْوار ئەيلەنگەن قوي تېرىسى؛ ئاقتېرەك

حَوْراء جـ حُور كۆزىنىڭ ئاق قارىسى ئېنىق ئايرىلغان؛ سۈزۈك

حَوِرَ ـَـ حَوَرًا تِ الْعَيْنُ سۈزۈك؛ كۆزى روشەن

حَوِرَ تِ الْمَرْأَةُ ئاپئاق بولدى

حْورِيَّة ھۇر - پەرىلەر

حَوْزَة ئىگىلىمەك

حَوَّشَ الْمالَ أو نَحْوَهُ يىغدى؛ توپلىدى

حَوْش جـ أَحْواش و حِيشان قاشا، قوتان

حَوْش الدّارِ ساراي، ھويلا

حُوشِىّ غەلىتە، ئاجايىپ؛ غەلىتە

حَوْصاءُ م كۆزى كىچىك ئايال

حَوْصَلَة جـ حَواصِلُ دوۋساق

حَوْض جـ أَحْواض و حِياض و حِيضان كۆلچەك؛ سۇ ساندۇقى؛ سۇۋۇتۇش ئۇسكۇنىسى

حَوْض الشَّفْنِ پورت

حَوْض النَّهْرِ ۋادا

حَوْضِىّ داس سۆڭىكىنىڭ

حَوَّطَ الْحائِطَ قاش سالدى

حَوَّطَ الْبُسْتانَ تام سالدى

حَوَّقَ الشَّىْءَ ... گىردابسىما ئاپىرىپ قويدى

حَوْق . حَوْقَة ئامما

حَوْقَلَ تەڭرىگە تايىنىشتىن باشقا ئامال يوق دېدى

حَوْك توقۇش

حَوَّلَ هُ يۆتكىدى؛ يۆتكەلدى؛ ئۆزگەردى

حَوَّلَ الشَّكَ چەكسىلىك كەينىگە ئىمزا قويدى

حَوَّلَ نُقُودًا پېروۋۇت، پېروۋۇت چېكى يازدى

حَوَّلَ عَيْنَهُ ئالمغاي قارىدى

حَوْل جـ أَحْوال و حُؤُول و حُوُول قابىلىيەت، ھەيۋە، ئۆزگىرىش

حَوْل كَذا دائىر، ئالاقىدار؛ ئەتراپ؛ تەخمىنەن

حَوِلَ ـَـ حَوَلاً تْ عَيْنُهُ ئەلەس

حَوْلَة جـ حِوَل پىلان، تەدبىر؛ شۇملۇق؛ تاكتىكا

حَوْلِيَّة يىللىق ژۇرنال

حَوَّمَ الطَّائِرُ فى الْفَضاءِ پەرۋاز قىلدى؛ ئايلاندۇردى

حَوْم پەرۋاز قىلماق؛ ئايلانماق

حَوْمَة بىر قېتىملىق ئايلىنىش

حَوْمَة الْقِتالِ جاپالىق جەڭ قىلىش؛ كەسكىن جەڭ

حَوْمَة مِنَ الْبَحْرِ أو الرَّمْلِ ئاساسىي تەركىب

حَوَى ـِـ حَوايَةً و حَيًّا الشَّىْءَ يىغماق، ئۆز ئىچىگە ئالماق

حُوَيِّن مىكرو جانلىقلار

حَىَّ عَلَى كَذا تېز كەلدى

حَىّ جـ أَحْياء ھايات، تىرىك، ئاچچىقى بار؛ رايون، بىر قىسىم قەبىلە ئادىمى

حَيَّا هُ تەبرىكلىدى؛ ئېھتىرام بىلدۇردى؛ ھال سورىدى

حَيَّا هُ اللّٰهُ ئاللا ئۇنىڭغا مەڭگۈلۈك ئۇمىد ئاتا قىلغاي

حَياء خىجىل بولماق؛ ئىزا تارتماق

حَياة ھاياتلىق؛ جانلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرماق؛ ھايات كەچۈرمەك؛ ھاياتى كۈچ؛ ئاچچىقلانماق

حَياتِىّ تۇرمۇش كەچۈرگەن؛ ھاياتلىققا

حِياد بىتەرەپ تۇرماق

حِيادِىّ بىتەرەپ، ئادىل

حِيازَة ئىگىلىمەك

حِياكَة توقۇماق؛ كەشتە

حِيالَ الشَّىْءِ قارشى تەرەپ؛ يۈزمۇ - يۈز؛ دائىر

حَيَّة جـ حَيّات و حَيَوات يىلان

حَيَّة الصَّخْرِ بوغما يىلان

حَيْثُ ماكانىنى بىلدۇرىدىغان ئىسىم (قەيەردە؟، قايسى ۋاقىتتا؟ دېگەن مەنىلەرنى بىلدۈرىدۇ)

حَيْثُ إنَّ سەۋەبتىن

حَيْثُ ما قەيەردە بولۇشتىن قەتئىيىنەزەر

حَيْثِيَّة مۇناسىۋەت؛ ھەيۋە؛ جەمئىيەتتىكى ئورنى

حَيَّدَ الشَّيْءَ ئايرىدى
حَيْد ھەقىقەت يولىدىن چەتلەپ كەتمەك؛ ناچارلاشماق
حَيْدِ ج حُيُود و حِيد و أَحْياد چوڭچىيىپ چىقماق، كۆپمەك
حَيْدَة قېيىنچىلىق؛ بەتبەشىرە؛ ئالدىراقسانلىقتىن ئامال تاپالماسلىق
حَيَّرَهُ ھەيران قالدۇردى؛ گاڭگىرىتىپ قويدى
حَيْران ج حَيارَى قېيىنچىلىقتا قېلىش؛ گۇمانلىنىش؛ بىر ئىشنىپ بىر ئىشەنمەسلىك
حَيْرَة تەدبىر قوللىنالماسلىق؛ رەسۋاچىلىق
حَيْرَى م ماكان، سورۇن
حَيِّز . حَيْز ئاشقان يەر؛ مەۋجۇت بولماق
حَيِّز مِنَ الدّارِ ئۆي ئوسكۇنىلىرى
حَيْض ئاي كۆرۈش؛ ھەيز
حِيطَة مۇداپىئە كۆرۈش؛ ئالدىنى ئېلىش، كۆڭۈل بۆلۈش، خەۋەر ئېلىش؛ ئېھتىياتچان؛ پەخەس بولۇش
حَيْف ج حُيُوف ئەخمەق قىلماق؛ ئالدىماق؛ بوزەك قىلماق
حَيْق ئاقىۋەت
حَيْل ج أَحْيال و حُيُول قورال كۆچى؛ ئىقتىدارى؛ يىغىلىپ قالغان سۇ
حِيْلَة ج حِيَل ھىيلە ـ مىكىر؛ تاكتىكا؛ پىلان؛ ئالدامچىلىق
حَيْلُولَة (سوت كېسىم قىلماق) ئەر ـ ئايال ئايرىم ئولتۇراقلاشماق
حَيْلُولَة دُونَ كَذا توسقۇنلۇق قىلماق؛ چەكلىمەك
حِيَلِيّ ھىيلىگەر؛ خەتەرلىك، ھىيلەمىكىرلىك
حِيَلِيّات مېخانىكا، ماشىنىسازلىق
حَيْن يېقىنلاشماق؛ يوقاتماق؛ ئۆلمەك؛ بالايىئاپەت؛ سىناق
حِين ج أَحْيان جج أَحايِينُ ۋاقىت، چاغ، پەيت
حِينَئِذٍ شۇ ۋاقىتتا، ئەينى ۋاقىتتا، ئۆز ۋاقتىدا
حِينَ ذاكَ ئۆز ۋاقتىدا
حِينَ ما ... غان ۋاقىتتا
حَيَوان ھايۋانات
حَيَوانِيّ ھايۋاناتشۇناسلىق
حَيَوانِيَّة ھايۋان مىجەزلىك
حَيَوِيّ جانلىق؛ ھاياتلىق كۈچۈن زۇرۇر بولغان؛ مۇھىم بولغان
حَيَوِيَّة ھاياتى كۈچ
حَيِيَ ـَ حَياةً ھايات؛ تىرىك؛ تۇرمۇش كەچۈرمەك
حِيِيَ حَياءً مِنْهُ ئىزا تارتماق؛ خىجىل بولماق؛ جىلى بولماق
حَيِيّ خىجىللىق؛ ئىزا

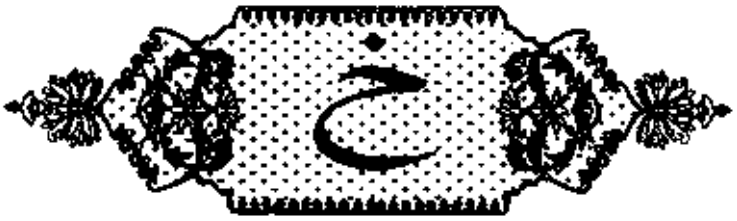

خ «خاء» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ يەتتىنچى ھەرپى، سانىدىكى 600، گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

خائِط ماشىنچى؛ كىيىم تىكىش ئىشچىسى

خائِف ج خُوَّف و خِيَّف قورققۇچى

خائِل چىدىر؛ غوجىدار؛ پوچى

خائِن ج خَوَنَة و خانَة و خُوّان خائىن؛ ساداقەتسىز

خابَ ـُـ خَوْبًا نامرات؛ كەمبەغەل

خابَ ـِـ خَيْبَةً ئۈمىدسىزلەنمەك؛ ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرىماق

خابَأَ هُ تاپتۇردى

خابَرَ هُ سۆھبەتلەشتى؛ ئۇچۇر ئالماشتۇردى

خابِل قورقۇتماق؛ ئالۋاستى؛ جىن

خابُور ياغاچ مىخ؛ پۈگەن

خابِيَة ج خَوابٍ ماي باكى؛ ھاراق كۈپى

خاتَ ـُـ خَوْتًا و خَوْتانًا خىلاپلىق قىلماق؛ ياشانغان

خاتَ الشَّيْءَ ئارىلاشتۇردى؛ بىرلەشتۈردى

خاتَ هُ قوغلىدى؛ ھەيدىدى

خاتَ ـِـ خَيْتًا و خُيُوتًا ئاۋاز چىقارماق؛ ۋارقىرىماق

خاتَ مالَهُ مال-دۇنيا يىغدى

خاتَم ج خَواتِمُ و خُتُم ئۈزۈك؛ تامغا

خاتِمَة ج خَواتِمُ و خَواتِيمُ خۇلاسە؛ خاتىمە سۆزى

خاثِر ئۈيۈماق؛ قويۇلماق

خادِر چېچىلاڭغۇ

خادَعَ هُ ئالدىدى

خادِع ج خَوادِعُ ئالدامچى؛ يالغانچى؛ ساختا

خادِم ج خُدّام و خَدَم مۇلازىمەتچى؛ مالاي

خاذَنَ هُ تونۇشتى؛ دوست بولدى

خاذَلَ هُ ۋاز كەچتى؛ ئۈمىدسىزلەندۈردى

خارَ ـُـ خُوْورًا الشَّيْءُ غايىسىب بولماق؛ ۋەيران قىلماق؛ ئاجىزلىماق

خارَ خُوارًا و خَوْرًا الثَّوْرُ كالىنىڭ مۆرىشى

خارَ ـِـ خِيْرَةً و خِيَرًا الشَّيْءَ عَلَى غَيْرِهِ تاللىماق؛ ئىلغىماق

خارَ خَيْرًا و خَيارَةً ياخشى بولماق

خارِب ج خُرّاب بۇزغۇنچى

خارِج چىققان؛ سىرتقا چىققان

خارِجِيّ سىرت، سىرتقى قىسمى؛ سىرتتىن كەلگەن

وِزارَة الْخارِجِيّةِ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىقى

خارِجِيّ ج خَوارِجُ ئاسىي؛ كاپىر

خارِطَة خەرىتە

خارِق ج خَوارِقُ تېشۈپتىملىگەن؛ ئۆتكۈر

خازَ ـُـ خَوْزًا هُ ھۆكۈمرانلىق قىلماق؛ ئۇنىڭ بىلەن قارشىلاشماق

خازِق نەيزە

خازِن ج خُزّان و خَزَنَة كاسسىر

خازُوق ج خَوازِيقُ مويتۇقىزا

خاسَ ـُـ خَوْسًا تِ الْبِضاعَةُ سېتىلماسلىق

خاسَ ـِـ خَيْسًا الشَّيْءُ كەمچىل، قىسقا؛ چىرىمەك؛ تەمى ئۆزگەرمەك

خاسِىء رەزىل، ئېچىنىشلىق؛ پاجىئەلىك

خاسِر زىيان تارتقۇچى؛ زىيانغا يولۇققۇچى؛ يولدىن ئېزىپ قالغۇچى

خاشِ «الْخاشِي» قورقۇچى؛ ئەندىشە قىلغۇچى

خاشِع ج خُشَّع و خَشَعَة ئەدەپ بىلەن

خاشِعاً و خاضِعًا ناھايىتى تەنتەنىلىك ھالدا

خاشَنَ هُ ئۇنىڭغا قوپال مۇئامىلە قىلدى

خاصّ ج خَواصّ و خُصّان ئالاھىدە؛ مەخسۇس؛ شەخسەن؛ مۇستەقىل

خاصَّة ج خَواصّ ئالاھىدىلىك؛ خۇسۇسىيەت؛ ئىقتىدار

خاصِرَة ج خَواصِرُ بەل؛ يان تەرەپ

خاصَمَ هُ تاكاللاشتى

خاصِّيَّة ج خَصائِصُ ئالاھىدىلىك، خاسلىق

خاضَ فِى الْحَدِيثِ أو الْمَوْضُوعِ ئازادە پاراڭلاشتى

خاضَ الْحَرْبَ أو فيها ئۇرۇشقا قاتناشتى

خاضِع جـ خُضَّع بويسۇنغۇچى
خَاضِعٌ لَهُ بويسۇن
خاطَ ـِـ خَيْطًا الثَّوْبَ أو غَيْرَهُ تىكىش
خاطِىء جـ خَطَأَة خاتا ئىش قىلغۇچى؛ خاتالاشماق
خاطَبَ هُ سۆزلەشتى؛ ئالاقىلەشتى
خاطِب سۆزلىگۈچى؛ بايان قىلغۇچى
خاطَرَ هُ عَلَى الْأَمْرِ قىمار ئويناندى
خاطَرَ بِنَفْسِهِ ھەتەرگە تەۋەككۈل قىلدى
خاطِر جـ خَواطِرُ ئوي پىكىر؛ كۆز قاراش
خاطِف ناھايىتى تېز؛ تېز سۈرئەتتە؛ بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچى
خافَ ـَـ خَوْفًا و خَيْفًا و مَخافَةً و خِيفَةً قورقماق
خافِ «الْخافِي» يوشۇرماق؛ ئىللىق
خافِيَة جـ خَوافٍ يوشۇرۇپ قويغان نەرسە؛ سىر
خافِت (ئاۋاز) پەسلىك؛ ئاجىز
خافِض تۆۋەنلىتىمەك
خافِق ئېلىشقان
خافِقَة جـ خَوافِقُ تۈرلۈك، بايراق
خالَ ـَـ خَيْلاً و خالاً و خَيَلَةً و خَيَلانًا و خَيْلُولَةً و مَخِيلَةً و مَخالَةً الشَّيْءَ دەپ قارىماق
خال جـ أَخْوال و أَخْوِلَة و خُؤُول و خُؤُولَة و خُوَّل تاغا
خال جـ خِيلان و أَخْيِلَة مەك؛ خال
خالٍ «الْخالِي» بوش؛ قۇرۇق
خالٍ مِنْ كَذا يوق ... نىلىك؛ كەم ... نىلىك
خالَبَ هُ ئالدىدى؛ ئېزىقتۇردى
خالِب ئېزىقتۇرماق؛ جەلەپ قىلماق؛ غەلىبىگە باشلىماق
خالَة ھامما ئاچا
خالَجَ قَلْبَهُ أَمْرٌ ئويلاندى
خالِد مەڭگۈلۈك؛ مەڭگۈ؛ مەڭگۈ ئۆچمەس
خالَصَ هُ سەمىمىي مۇئامىلە قىلدى
خالِص جـ خُلَّص ساپ، پاك
خالِص مِنَ الشَّيْءِ يوق؛ تاشلىماق
خالِصَة ياخشى دوست؛ سىرداش
خالَطَ هُ ئالاقە قىلدى؛ دوست بولدى
خالَطَ الشَّيْءُ بِالشَّيْءِ بىرلەشتۈردى؛ ئارىلاشتۇردى
خالَفَ هُ فِى الْأَمْرِ ... بىلەن زىددىيەتلەشتى؛ خىلاپلىق قىلدى؛ قارشىلىق قىلدى
خالَفَ عَنْهُ قالاق

خالَقَ هُ إِلَى كَذا ئۇنىڭ كەينىدىن كەلدى

خالِق قالاق؛ مۇۋەققەت؛ ... دىن كېيىن

خالِق ياراتقۇچى

خالِيَة قۇرۇق، بوش؛ دەم ئېلىش؛ ھېچقانداق ئىش يوق

خالِيَة مِنْ كَذا يوق ... نىڭ

خام جـ أَخْوام خام ئەشيا؛ ماتېرىيال؛ ئاق رەخت؛ تەجرىبىسىز؛ قوپال ياسالغان؛ پىشىقلاپ ئىشلەنمىگەن

خامِد ئاۋازسىز

خامِسًا بەشىنچى نۆۋەتتا

خامِل جـ خَمَل نامسىز؛ ھېچقانداق نام نىشانى يوق

خانَ ـُـ خَوْنًا و خِيانَةً و مَخانَةً و خانَةً هُ ساداقەتسىز؛ ئاسىيلىق قىلماق؛ ساتقىنلىق قىلماق؛ خائىنلىق قىلماق

خانَ هُ الدَّهْرُ أو الْحَظُّ تەلىيى ئۇچدىن كەلمەدى؛ پالاكەت باستى

خان مېھمانخانا؛ خان

خانَة بوغۇم؛ قۇر؛ كاتەكچە

خانِع جـ خَنَعَة بويسۇندۇرماق؛ بويسۇندۇرغان

خاوٍ «الْخاوِي» قۇرۇق؛ بوش

خَؤُون ساداقەتسىزلىك؛ دۇشمەنلىك؛ ۋەتەن ساتقۇچ

خَبَّ ـُـ خَبًّا و خَبَبًا و خَبِيبًا الْفَرَسُ ئاستا ماڭماق

خَبَّ ـَـ خَبًّا ئالدىماق

خَبَّ فِى الْأَمْرِ ئالدىرىدى

خَبّ جـ حُبُوب ئالدامچى

خَبَأَ و خَبَأَ ـُـ خَبْأً الشَّيْءَ يوشۇرماق؛ يوشۇرۇن

خَبا ـُـ خَبْوًا و خُبُوًّا ئوت ئۆچۈرمەك

خَبْأ جـ خَبايا يوشۇرماق

خِباء جـ أَخْبِئَة و أَخْبِيَة چېدىر؛ تۇرالغۇ

خَبائَة ۋەھشىي؛ رەزىل

خَبَث شاكال؛ تېرىپ

خَبَث مَعْدِنِىّ كان ئەخلىتى

خَبُثَ ـُـ خُبْثًا و خَباثَةً و خَباثِيَةً رەزىل؛ ۋەھشىي؛ يامان؛ زەھەر

خُبْث ۋەھشىي؛ يامان؛ ناچار

خَبَّرَ هُ الشَّيْءَ أو بِهِ ئۇقتۇرۇش قىلدى؛ ئېيتتى

خَبَرَ ـُـ خُبْرًا و خِبْرَةً الشَّيْءَ خەۋەر قىلدى

خَبَرَ و خَبُرَ ـُـ خِبْرًا و خِبْرَةً و مَخْبَرَةً هُ سىناق؛ تەجرىبە

خَبَر ج أَخْبار جج أَخابِيرُ خەۋەر، ئۇچۇر؛ ئاخبارات

خَبَر بايان قىلىش

خَبِرَ ـَ خَبَرًا الشَّيْءَ بىلمەك

خُبْر تەجرىبە، سىناق

خِبْرَة تەجرىبىلىك

خَبَزَ ـِـ خَبْزًا بولكا پىشۇرماق؛ پېچىنە پىشۇرماق

خَبَزَ هُ ئۇنىڭغا نان يېگۈزدى

خَبْز بولكا، موما؛ پوشكال پىشۇرۇش

خُبْز بولكا؛ نان

خَبَّصَ الشَّيْءَ ئارىلاشتۇردى؛ ئاختۇردى

خَبَصَ ـِـ خَبْصاً الشَّيْءَ بالشَّيْءِ ئارىلاشتۇرۇش

خَبَطَ ـِـ خَبْطًا هُ قاتتىق ئۇرماق؛ كۈچ بىلەن چەكمەك

خَبَطَ اللَّيْلَ كېچىدە قالايمىقان يول ماڭدى

خَبْط ئۇرماق؛ زەربە بەرمەك؛ چەكمەك

خَبْط عَشْواءَ قالايمىقان قىلماق

خَبَّلَ و خَبَلَ ـَـ خَبْلاً هُ ھودۇقماق؛ غالجىرلاشماق

خَبَل ج خُبُول نېرۋىسى قالايمىقانلاشماق

خَبِلَ ـَـ خَبَلاً و خَبالاً سارالك بولماق

خَبْل غالجىرلىق

خَبِيْء ج خَبايا يوشۇرۇنغان

خَبِيئَة ج خَبايا يوشۇرغان نەرسە

خَبِيث ج خُبَثاءُ و خُبُث و أَخْباث و خَبَثَة ناچار، يامان

خَبِيث مِنَ الأَمْراضِ يامان سۈپەتلىك كېسەل؛ راك

خَبِير ج خُبَراءُ مۇتەخەسسىس؛ تېخنىكا؛ تەجرىبىلىك؛ پىششىق

خَبِيز بولكا، قۇيماق

خَبِيص . خَبِيصَة ئارىلاشما ماددىلار؛ ئارىلاشما

خَتّام تامغا ئويمىدىغان ئادەم

خِتام ج خُتُم ئاخىرلاشتۇرماق؛ توگەتمەك

خِتامِيّ ئاك ئاخىرقى

خِتان سۈننەت قىلماق؛ خەتنە قىلماق

خَتَرَ ـِـ خَتْرًا مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلىماق؛ زىيانكەشلىك قىلماق

خَتَلَ ـِـ خَتْلاً و خَتَلانًا هُ ئالدىماق؛ بوزەك قىلماق

خَتَّمَ الشَّيْءَ تامغا باستى

خَتَّمَ هُ ئوزۇك تاقاپ قويدى

خَتَمَ ـُـ خَتْمًا و خِتامًا الشَّيْءَ

ئاخىرلىشىش
خَتَمَ الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ تامغا ئوردى
خَتَمَ عَلَى فَمِهِ ئاغزىنى پېچەتلىدى
خَتْم بەلگە ئورماق
خَتْم جـ أَخْتام تامغا ئورۇش
خَتَن جـ أَخْتان كۆيئوغۇل؛ ئايال تەرەپنىڭ ئەر تۇغقانلىرى
خَتْن سۈننەت توي
خَتَنَهُ قېينانا
خَثَّرَ اللَّبَنَ سوت ئۆيۈتتى؛ قويۇق لاشتۇردى
خَثَرَ ـُ خَثْرًا و خُثُورًا و خَثَرانًا و خَثَرَ ـِ خَثارَةً و خُثُورَةً و خَثِرَ ـَ خَثَرًا اللَّبَنُ سوت ئۆيۈتماق
خَجَّلَهُ يۈزىنى قىزارتماق؛ يۈزىنى تۆكمەك؛ خىجىل قىلماق
خَجَل خىجىل قىلماق؛ يۈزىنى تۆكمەك
خَجِلَ ـَ خَجَلاً و خَجْلَةً ئىزا تارتماق؛ يۈزىنى قىزارتماق
خَجِل خىجىل بولماق؛ ئىزا تارتماق
خَجْلان خىجىللىق
خَجُول توخۇ يۈرەك؛ يۈزى تۆۋەن
خَدَّ ـُ خَدَّا الأَرْضَ ساپان سالماق
خَدَّ الشَّيْءَ قورۇق باستى

خَدّ جـ خُدُود ئېغىز
خَدَّ جـ أَخِدَّة و خِداد و خِدّان خەندەك
خَدّاع ئالدىماق؛ ئالدامچى
خِداع ئالدانغان؛ ئەخمەق قىلىنغان
خِداعِيّ ئالدىغان
خَدّام مالاي؛ مۇلازىمەتچى
خَدَّرَهُ نارکوز قىلدى
خَدَّرَ الْمَرْأَةَ هۇجرىدىن چىقارمىدى
خَدَر نارکوز قىلماق
خَدِرَ ـَ خَدَرًا الْعُضْوُ نارکوز قىلغان؛ سېزىمىنى يوقاتقان
خَدِر سەزگۈسىنى يوقاتقان
خِدْر جـ خُدُور و أَخْدار جـ أَخادِيرُ پەردە؛ ئىشىك پەردىسى
خَدَّشَهُ تۇتتى؛ قاشلىدى؛ يىرتتى
خَدَشَ ـِ خَدْشًا هُ تۇتماق؛ قاشلىماق
خَدْش جـ خُدُوش و أَخْداش و خِداش تۇتماق؛ قاشلىماق
خَدْشَة قاشلىماق؛ جاراھەت
خَدَعَ ـَ خَدْعًا و خُدْعَةً و خَدِيعَةً هُ ئالدىماق؛ ئەخمەق قىلماق

خُدْعَة ج خُدَع ئالدىغان؛ ئەخمەق قىلغان؛ پىلان، تەدبىر

خَدَّمَ هُ خىزمەتكە سالدى

خَدَمَ ـُـ خَدْمَةً هُ مۇلازىمەت قىلماق؛ خىزمەت قىلماق

خِدْمَة مۇلازىمەت قىلماق؛ خىزمەت قىلماق؛ يارەملەشمەك

الخِدْمَات الإجْتِماعِيَّة جەمئىيەت ئىجتىمائىي مۇلازىمەت كەسپى

خَدِيعَة ج خَدائِعُ ئالدماق

خَذَلَ ـُـ خَذْلاً و خَذْلانًا هُ أو عَنْهُ ۋاز كەچمەك؛ ئۈمىدسىزلەنمەك

خَذَلَ (ئەزالمرى) رولىنى يوقاتتى

خَذَّلَ هُ مەغلۇپ قىلدى؛ غەلىبە قىلدى

خَرَّ ـُـ خَرًّا و خُرُورًا و خَرِيرًا الْماءُ ئاقماق

خَرَّ النّائِمُ خورەك تارتتى

خَرَّ خَرًّا و خُرُورًا يىقىلماق

خَرَّ ساجِدًا باش قويدى؛ تەزىم قىلدى

خِراء قۇسقان مەينەت نەرسىلەر

خَراب ج أَخْرِبَة و خِرَب بۇزماق، گۈمران قىلماق؛ قاقاس قىلماق

خَراج ج أَخْراج و أَخْرِجَة ج ج أَخارِيجُ يەر بېجى؛ جان بېجى

خُراج يەر بېجى؛ جان بېجى

خَرّاص تۆھمەت قىلغۇچى؛ قار چاپلىغۇچى

خَرّاط ئىش قىلغۇچى؛ كالا تېرىسى پادىشاھى

خَرّاطَة قىغراق

خِراطَة ئىش تۈرى

خُرافَة خۇراپات

خُرافِيّ رىۋايەت؛ ئاجايىپ-غارايىپ؛ خۇراپاتلىق

خَرّامَة ئۇشكە

خَرَّبَ الْبَيْتَ أو نَحْوَهُ ۋەيران قىلدى، گۈمران قىلدى، بۇزدى

خَرَبَ ـِـ خَرْبًا الشَّيْءَ ۋەيران قىلماق؛ بۇزماق

خَرِبَ ـَـ خَرَبًا و خَرابًا الْبَيْتُ أو نَحْوُهُ ئۆرۈلمەك

خَرِب بۇزۇقۇبتىلكەن؛ ۋەيران قىلىنغان؛ قۇبتىلكەن؛ بۇزغۇنچىلىق قىلغان؛ چاتىقى بار

خَرْب بۇزماق؛ گۈمران قىلماق

خِرْبَة . خَرِبَة ج خِرَب و خَرِب و خَرائِبُ و خَرِبات خارابە

خَرْبَشَ ۋەيران قىلدى؛ خالىمىغانچە يازدى

خَرْبَصَ الْأَشْيَاءَ رەتلىدى
خَرْبَصَ الْمَالَ مال-مۈلكىنى ئېلىپ كەتتى
خَرْبَطَ بۇزدى (تەرتىپ)
خَرْبَقَ الْعَمَلَ زىيانكەشلىك قىلدى؛ بۇزغۇنچىلىق قىلدى
خُرْت ج خُرُوت و أَخْرات يىڭنە تۆشۈكى
خَرَّجَ هُ مِنَ الْمَكَانِ ئالدى؛ قوغلىدى؛ چىقىرىۋەتتى
خَرَّجَ هُ فِى الْعِلْمِ أَو نَحْوِهِ تەربىيىلىدى؛ يېتىشتۈردى
خَرَجَ ـُـ خُرُوجًا و مَخْرَجًا مِنَ الْمَكَانِ چىقىپ كەتمەك؛ كۆرۈنۈپ قالماق؛ يارلىق كەلمەك
خَرَجَ بِهِ ئالدى
خَرَجَ عَلَى السُّلْطَةِ ئىسيان كۆتۈردى
خَرْج و أَخْراج خىراجەت؛ چىقىم
خُرْج ج خِرَجَة و أَخْراج غىلاپ
خَرْخَرَ النَّائِمُ خورەك تارتتى
خَرِدَ ـَـ خَرَدًا الرَّجُلُ كەمسۆز
خُرْدَة تۆمۈر پارچىسى؛ كىچىك ئىش
خُرْدُق كىچىك ئوق
خَرْدَل قىچا
خَرَّزَ الشَّيْءَ مەرۋايىت ئاستى؛ مارجان ئاستى
خَرَزَ ـُـ خَرْزًا الْجِلْدَ تۆشۈك تەشمەك
خَرَز تىزىق مارجان
خَرِسَ ـَـ خَرَسًا گاچا؛ گەپ قىلالمايدىغان
خَرْساءُ م گاچا
خَرْسانَة بېتون
خَرْسانَة مُسَلَّحَة پولات سىملىق بېتون
خَرَّشَ هُ تاتىلاپ جاراھەتلەندۈردى
خَرَشَ ـِـ خَرْشًا هُ تاتىلاپ جاراھەتلەندۈرۈش
خَرْشَنَة دېڭىز قارلىغىچى
خُرْشُوم ج خَراشِيمُ ئېگىز تاغ؛ قىيالىق
خَرَصَ ـُـ خَرْصًا يالغان گەپ قىلماق؛ قارىغۇلارچە سۆزلىمەك
خَرَصَ فِى الْأَمْرِ پەرەز قىلدى؛ مۆلچەرلىدى
خُرْص ج خُرْصان ھالقا؛ ئۈزۈك
خَرَّطَ يۇمىدى (ئۇچەينى)
خَرَطَ ـِـ خَرْطًا الشَّيْءَ ئايلانماق؛ بۇرۇلماق
خَرْط ئايلانماق؛ بۇرۇلماق
خَرْطَة ج خُرَط كىچىك پارچە
خَرْطُوش ج خَراطِيشُ ئوقدان
خُرْطُوم ج خَراطِيمُ بۇرۇننىك

خىزرال

بامبۇك

خمس

كامو

خاتم

ئۈزۈك

خطام

گاستۇك چۈلۈۋۈرى

خردل

قىچا

خشخاش

كۆكنار

خرطوم

خارتوم

ئالدىنقى قىسمى

خُرْطُوم الْفِيلِ پىل خارتومى

خَرِع كۆچسىز؛ ماغدۇرى يوق

خَرَّقَ ـُ چوڭ دەپ قارىدى (يېشىنى)

خَرَق مۇيسىپىت

خَرُقَ ـُ و خَرِقَ ـَ خَرَقًا مۇيسىپىت

خَرِق مۇيسىپىت

خَرَّقَ و خَرَقَ ـُ خَرْقًا الشَّيْءَ يىرتماق؛ تۆشۈك ئاچماق؛ ۋەيران قىلماق

خَرُقَ ـُ خَرَاقَةً و خُرْقًا و خَرِق ـَ خَرَقاً ئەخمەق؛ دۆت؛ بىلىمسىز

خَرْق جـ خُرُوق يىرتىلماق؛ يىرتىق ئېغىزى

خُرْق دۆت

خِرْقَة جـ خِرَق رەخت پارچىسى

خَرَّمَ الشَّيْءَ ئايرىدى، ئۈزدى؛ توغرىلىدى

خَرَمَ ـِ خَرْمًا الشَّيْءَ تۆشۈكىكە ئۆتكۈزمەك؛ يىڭنىگە يىپ ئۆتكۈزمەك؛ بۇرۇن تۆشۈك ئارىلىقى يىرتىلغان

خَرِمَ ـَ خَرْمًا قۇلىقى يىرتىلماق

خُرْم جـ خُرُوم تۆشۈك، كۆز

خُرُوج چىقىپ كەتمەك؛ سىرتقا چىقماق

خَرُوف جـ خِرْفان و خِراف و أَخْرِفَة قوشقار

خِرِّيج ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچى

خَرِيدَة جـ خَرَائِدُ و خُرُد قىز؛ تېشىلمىگەن مارجان

خَرِير جـ أَخِرَّة سۈنىڭ ئاققان ئاۋازى؛ خورەك

خَرِيطَة جـ خَرَائِطُ خەرىتە؛ ساياھەت سومكىسى؛ بوغچا؛ كۆز؛ تىكەن؛ يىپەك؛ توقۇلما بۇيۇملىرى

خَزَّاز يىپەك سودىگىرى؛ تاۋار سودىگىرى؛ يىپەك توقۇلمىلىرىنى ياسىغۇچى

خَزَّاف فارفور قاچا سودىگىرى، فارفور قاچا ئىشچىسى

خِزَافَة فارفور قاچا كەسپى

خَزَّان جـ خَزَازِينُ ساقلاش ئۆيى؛ سۇ ئامبىرى

خَزَّان الْوَقُودِ ماي باكى

خَزَّان الْمِياهِ سۇ ئامبىرى

خِزَانَة جـ خَزَائِنُ ئاشخانا؛ ساقلاش ئۆيى

خِزَانَة ئامبارچىلىق كەسپى

خَزَرَ ـُ خَزْرًا ئەلەس

خُزَعْبَلَة رىۋايەت

خُزَعْبَلِيّ يالغان؛ ساختا

خَزَق فارفور
خَزَقِيّ فارفور قاچا؛ فارفور قاچا ئىشچىسى ۋە سودىگىرى
خَزَقَ ـُـ خَزْقًا الشَّيْءَ فى الشَّيْءِ ... نى تىقماق
خَزَلَ ـُـ خَزْلاً الشَّيْءَ ئۇزۇۋەتمەك؛ توختاتماق
خَزَّنَ الْمالَ ساقلىدى
خَزَّنَ الشَّيْءَ ئامبارغا كىرگۈزدى
خَزَنَ ـُـ خَزْنًا الْمالَ ساقلاش
خَزَنَ الشَّيْءَ ئامبارغا كىرگۈزدى
خَزْنَة ج خُزَن ئىشكاپ
خَزْنَة ساقلانغان بايلىقلار
خَزَى ـِـ خَزْيًا هُ يۇزىنى چۈشۈرمەك؛ ئىزا تارتقۇزماق
خَزِىَ ـَـ خِزْياً و خَزًى و خِزْيَةً خورلۇقتا ئۇچرىماق؛ بەختسىزلىككە ئۇچرىماق
خِزْى شەرمەندىچىلىك؛ ئارنومۇس
خَزْياء ج خَزايا خىجىل بولغان
خَزْيانُ خىجىللىق
خَزْيَة ئارنومۇس؛ خورلۇق
خَزِينَة ج خَزائِنُ ساقلانغان؛ ساقلانغان بايلىق، خەزىنە؛ ئالتۇن ئامبىرى
خَسَّ ـَـ خِسَّةً و خَساسَةً رەزىل، ئىپلاس
خَسَّ ـَـ خَساسَةً و خُسُوسَةً و خِسَّةً الشَّيْءُ ۋەھشىي، قوپال، يامان
خَسار . خَسارَة خَسائِرُ زىيان
خَساسَة رەزىل، ئىپلاس
خِسَّة رەزىل، ئېچىنىشلىق
خَسَّرَ هُ زىيانغا ئۇچراتماق؛ مەھرۇم قىلماق؛ بۇزغۇنچىلىق قىلماق
خَسِرَ ـَـ خُسْرًا و خَسَرًا و خُسْراً و خَسارَةً و خَساراً و خُسْراناً مالَهُ زىيان
خَسِرَ بولدىن ئازماق
خُسْر يوقالماق؛ زىيان
خُسْران زىيان؛ ۋەيران قىلماق
خَسَفَ ـُـ خُسُوفًا و خَسْفاً الشَّيْءُ زىيان، ئۇرۇلمەك؛ يەقىلماق؛ يېتىپ قالماق
خَسَفَ الْقَمَرُ ئاي تۇتۇلدى
خَسَفَ خَسْفاً الشَّيْءُ ئاجىزلاشتى
خَسَفَ لَوْنُهُ رەڭ ئۇزگەردى
خَسَفَ هُ خورلىدى
خُسُوفُ الْقَمَرِ ئاي تۇتۇلۇش
خَسِيس ج أَخِسَّة و خِساس ئېچىنىشلىق؛ قوپال؛ يامان؛ ئېغىزغا ئالغۇچىلىكى يوق

خَشَّ ـُـ خَشًّا فِي الشَّيْءِ كىرمەك

خَشَّ الشَّيْءَ بَيْنَ الأَشْيَاءِ تىقتى: ... نى ئارىلاشتۇردى

خَشَّاب ياغاچ ماتېرىياللار سودىگىرى

خُشَاب تاتلىق قۇرۇق ئۆزۈم؛ تاتلىق ئانار

خُشَار كېپەكسىز؛ بۇزۇق ئادەم

خَشَانَة قوپال؛ سىلىق ئەمەس

خَشَب جـ خُشُب و خَشَب و خُشْبان و أَخْشَاب ياغاچ ماتېرىيال، ياغاچ

خَشَبَة بىر پارچە ياغاچ

خَشَبِيّ ياغاچىنىڭ، ياغاچتىن ياسالغان

خَشْتَق جـ خَشَاتِق يانچۇق؛ ئىشتان يانچۇق

خَشْخَاش كۆكنار؛ ئەپيۇنگۈل

خُشْخَان جىلغا؛ كۆلچەك؛ كېلىش سىزىقى

خَشْخَشَ الشَّيْءُ تىك-تاك ئاۋاز چىقاردى

خَشْخَشَ الشَّيْءَ سۈركىلىش ئاۋازىنى چىقاردى

خَشْخَشَة بازغان ئاۋازى؛ سۈركىلىش ئاۋازى

خَشَعَ ـَـ خُشُوعاً بويۇنماق، قورقماق

خَشَعَ بِبَصَرِهِ نەزەر تاشلىدى (تەبرىكلەشنى بىلدۈرىدۇ)

خَشَّقَ هُ يول باشلاپ بەردى

خُشْكَار قارا بولكا

خَشَّمَ هُ مەست قىلدى

خَشَنَ ـُـ خَشَانَةً و خَشْنَةً و مَخْشَنَةً و خَشْناً قوپال

خَشِن جـ خِشَان قوپال، قوپاللىق؛ يۇمشاق ئەمەس

خُشُوع كەمتەر؛ ھۆرمەتلىمەك؛ تەبرىكلىمەك

خَشُوف قىلغۇچى؛ ئارىلاشقۇچى

خُشُونَة قوپال

خَشِيٌّ ئىزا تارتماق؛ خىجىل قىلماق

خَشْي قورقۇتماق؛ قورقماق

خَصَّ ـُـ خَصًّا و خُصُوصاً و خُصُوصَةً و خُصُوصِيَّةً و تَخِصَّةً و خِصِّيَّةً و خِصِّيصَى وخِصِّيصاءَ هُ بِالأَمْرِ مەخسۇس بىرەيلەنگىلا مەنسۇپ بولماق

خَصَّ كَذا لِنَفْسِهِ ئۆزىگە تالاپ بېكىتتى

خَصَّ خُصُوصاً الشَّيْءُ ئۆزگىچە ئالاھىدىلىككە ئىگە بولماق؛ مەخسۇس

خُصّ جـ أَخْصَاص و خُصُوص و خِصَاص كەپە

خِصام تالاش-تارتىش قىلماق؛ مۇلاھىزە قىلماق

خَصَبَ ـِـ و خَصِبَ ـَـ خِصْبًا الْمَكانُ مۇنبەت؛ ئوت-چۆپلىرى بۇك-باراقسان

خَصِب مۇنبەت؛ باي

خِصْب ج أَخْصاب مۇنبەت

خَصْر ج خُصُور بەل قىسىم

خَصِرَ ـَـ خَصَراً الْيَوْمُ ھاۋا سوۋۇماق

خَصِرَ الرَّجُلُ پۇت-قولى ئۇششۇدى

خَصَفَ الشَّيْءَ مەخسۇسلاشتۇردى؛ ئالاھىدە بىرگە بولدى

خَصَفَ ـِـ خَصْفاً النَّعْلَ ئاياغ ياماماق

خَصْلَة ج خِصال ئادەت، خاراكتېر؛ ئۇزۇم ساپىقى

خُصْلَة ج خُصَل بىر ساپ

خُصْلَة شَعْرٍ بىر تۇتام چاچ

خَصَمَ ـِـ خَصْماً يەڭمەك؛ مەغلۇپ قىلماق؛ ئۇتماق

خَصَمَ مِنَ الثَّمَنِ باھاسىنى چۈشۈردى

خَصْم ج خُصُوم و أَخْصام و خِصام رەقىب؛ سوتتا گۇۋاھلىق بەرمەك

خُصُوص مەخسۇس، ئالايىتەن؛ پەۋقۇلئاددە؛ بولۇپمۇ

خُصُوصًا ئالايىتەن؛ بولۇپمۇ

عَلَى الْخُصُوص ئالايىتەن؛ مەخسۇس؛ شەخسەن

خُصُوصِيّ شەخسىي

خَصَى ـِـ خِصاءً و خَصْياً ھ ئاختا قىلىنغان

خَصِيّ ج خِصْيَة و خِصْيان ئاختا؛ پىچۇبتىلگەن؛ ھەرەم ئاغىسى

خَصِيب مۇنبەت؛ كۆپ-مەك ياخشى ئىش قىلماق

خُصْيَة ج خُصًى ئۇرۇقدان

خَصِيصاً ئالايىتەن

خَصِيم ج أَخْصام و خُصْمان و خُصَماءُ رەقىب؛ رىقابەتچى؛ دۈشمەنى

خِضاب رەڭ ماتېرىيالى

خَضّار كۆكتات سودىگىرى

خَضار ج خَضْراوات كۆكتات

خَضَبَ و خَضَبَ ـِـ خَضْباً و خِضابًا الشَّيْءَ بوياش

خَضَّرَ ھ يېشىل بويىدى؛ يېشىللىقا پۈركەندى

خَضِرَ ـَـ خَضَراً و خُضْرَةً يېشىللاشماق

خَضْراءُ م ياپيېشىل

خُضْرَة ج خُضَر ياپيېشىل كۆكتات

خَفَّعَ هُ بويسۇندۇردى؛ باش ئەگدۇردى

خَفَعَ ـَـ خُفُوعًا و خَفْعاً و خُفْعاناً باش ئەگمەك

خَفَّلَ الشَّيْءَ نەم قىلدى، ھۆل قىلدى

خَفِلَ ـَـ خَفَلاً الشَّيْءُ نەمخۇش

خَفِيل سالقىن؛ ھاياتسىز

خِفَمٌ دېڭىز

خَفُوع ج خُفُع بويسۇنماق؛ باش ئەگكەن

خُفُوع بويسۇنماق

خَفِيب ج خُفُب بويالغان

خَفِير يېشىل، ياپيېشىل

خَطَّ ـُـ خَطًّا يېزىقچىلىق قىلماق

خَطَّ الشَّيْءَ يازدى

خَطَّ عَلَى الشَّيْءِ سىزىق سىزدى

خَطَّ خُطَّةً پىلان تۈزدى، پىلانلىدى

خَطّ ج خُطُوط سىزىق، قۇر؛ خەت ئىزى؛ يېزىقچىلىق

خَطّ الاِسْتِواءِ ئىكۋاتور

خَطَأً هُ خاتالاشتى دەپ قارىدى؛ ئەيىبلىدى

خَطَأ ج أَخْطاء خاتالىق، سەۋەنلىك، گۇناھ

خَطا ـُـ خَطْوًا پىيادە ماڭماق؛ قەدەم تاشلىماق

خَطِيءَ ج خَطَأً خاتالاشماق؛ جىنايەت ئۆتكۈزمەك

خَطاء ج أَخْطاء خاتا

خِطاب خەت ئالاقە؛ پاراڭ

خَطابَة نۇتۇق؛ سۆز قىلماق

خَطابِيّ سۆزلىگەن؛ ئوتتۇرىغا قويغان

خَطّاط خەتتات

خُطّاف ج خَطاطِيفُ ئوغرى، بۆلاڭچى؛ ئىلمەك، قاماق، قالغاچ

خِطام ج خُطُم ئاتنىڭ چۈلۈۋۈرى

خَطَبَ ـُـ خُطْبَةً و خَطْباً و خَطابَةً دوكلات قىلماق؛ سۆزلىمەك

خَطَبَ خَطْباً و خِطْبَةً و خِطِّيبَى الْمَرْأَةَ توي تەلىپى قويماق

خَطْب ج خُطُوب مۇھىم ئىش؛ بالايىئايەت؛ بالا ـ قازا

خُطْبَة ج خُطَب نۇتۇق؛ خۇتبە

خِطْبَة ج خِطَب توي تەلىپى قويۇش

خُطَّة ج خُطَط يۆنىلىش؛ پىلان

خَطَرَ ـُـ خُطُوراً الأَمْرُ بِبالِهِ أو فِيهِ أو عَلَيْهِ ئويلىماق، ئەسلىمەك

خَطَرَ ـِـ خَطَراناً و خَطِيراً و خَطْراً فِي مَشِيَتِهِ ئېگىزدىن قاراپ چوڭ قەدەم ئالماق؛ قوللىرىنى

پۈلاڭلىتىپ مېڭىش

خَطَر جـ خِطار جـجـ **خُطُر** قىمار ئويناش

خَطَر جـ **أَخْطار** خەتەرلىك؛ تەۋەككۈلچىلىك قىلماق

خَطَرَ ـُـ خَطَراً و خُطُورَةً مۇھىم، ئېغىر، زور

خَطِر خەتەرلىك

خَطَّطَ الشَّيْءَ كاتەك سىزدى، سىزىق سىزدى

خَطَّطَ الأَرْضَ يەر ئۆلچىدى

خَطَّطَ الإِقْتِصادَ أو لَهُ پىلان تۈزدى

خَطَفَ ـِـ خَطْفاناً و خَطْفًا الشَّيْءَ تارتىۋالماق

خَطَفَ الْبَصَرَ كۆزنى قاماشتۇردى

خَطَل قۇرۇق گەپ

خَطِلَ ـَـ خَطَلاً خاتالىق؛ كۆرەڭلىمەك

خَطِلَ فى كَلامِهِ قالايمىقان سۆزلىدى

خَطِل جـ **أَخْطال** ئەخمەق، دۆت، كالۋا

خَطَّمَ و خَطَمَ ـِـ خَطْمًا هُ بِالْخِطامِ ھايۋانلارغا يۈگەن سالماق

خُطُوبَة توي تەلىپى قويماق

خَطْوَة جـ **خَطَوات و خِطاء** قەدەم

خُطْوَة جـ **خُطًى** چوڭ قەدەم

خُطُورَة ئېغىر، زور، مۇھىم

خَطِىّ قولدا

خَطِيئَة جـ **خَطايا** خاتالىق، گۇناھكار؛ جىنايەت

خَطِيب جـ **خُطَباءُ** نۇتۇق سۆزلىگۈچى، ناتىق؛ توي تەلىپى قويغۇچى يىگىت؛ تويىنى بېكىتىپ بولغان ئەر

خِطِّيبَة توي قىلمىغان ئايال؛ تويىنى بېكىتىپ بولغان ئايال

خَطِير جـ **خُطُر** ئېغىر، زور، مۇھىم

خَفَّ ـِـ خَفًّا و خَفَّةً يېنىك، ئاچىز

خَفَّ خَفًّا و خِفَّةً و خُفُوفاً إِلَيْهِ ئالدىراش، ئىتتىك، تېز

خَفَّ عَنِ الْمَكانِ يولغا چىقتى؛ مۇساپە

خُفّ جـ **أَخْفاف و خِفاف** يۇمشاق ئاياغ

خَفارَة مۇداپىئە قىلماق؛ قوغدىماق؛ مۇھاپىزەت قىلماق

خُفارَة مۇھاپىزەتچىنىڭ ماڭاشى

خِفارَة قوغداش كەسپى

خُفّاش جـ **خَفافِيش** شەپەرەك

خَفاف يەڭگىل تاش

خَفّاق جىددىي سەكرەيدىغان

خَفّاق الْقَلْبِ خاتىرجەمسىزلەنمەك

خُفّان يەڭگىل تاش

خَفَتَ ـُـ خُفوتًا الصَّوْتُ ئاۋازسىز؛ ئۇنسىز؛ جىمجىت؛ تىنچ

خَفَتَ خُفاتاً تاسادىپىي ئۆلۈپ كەتتى

خَفَتَ خَفْتاً و خُفوتاً تۆۋەن ئاۋازدا سۆزلىمەك؛ پەس ئاۋازدا سۆزلىمەك

خِفَّة يېنىك؛ سۈيۈق؛ يەڭگىل

خَفَّرَ هُ قوغدىدى، مۇھاپىزەت قىلدى

خَفَرَ ـُـ خَفْراً هُ أو بِهِ أو عَلَيْهِ قوغداش؛ قاراش

خَفَر خىجىل بولماق؛ قوغدىماق؛ مۇھاپىزەت قىلماق

خَفِرَ ـَـ خَفَرًا و خَفارَةً ئىزا تارتماق

خَفِر يۇزى تۆۋەن

خَفَسَ ـُـ خَفْساً ئۆرۈلمەك؛ گۇمران بولماق

خَفَسَ هُ مەسخىرە قىلدى؛ مازاق قىلدى

خَفَسَ الْبِناءَ چۈۋدى؛ بۇزدى

خَفَّضَ الشَّيْءَ قويدى؛ ئازايتتى

خَفَّضَ الْأَمْرَ ئاسانلاشتۇردى، ئاددىيلاشتۇردى

خَفَضَ ـِـ خَفْضًا هُ تۆۋەنلەتمەك؛ ئازايتماق

خَفَضَ الْعَيْشُ ئازادە ياشىدى، تىنچ ياشىدى، ھاتىرجەم ياشىدى

خَفَقَ الشَّيْءَ يېنىكلەتتى؛ ئازايتتى

خَفَقَ ـُـ خَفْقًا و خُفوقًا و خَفَقانًا الْقَلْبُ يۈرەك سوقماق؛ يۈرەك تېپىش

خَفَقَ الْبَرْقُ نۇر چاقنىدى؛ چاقماق چاقتى

خَفَقَ الطّائِرُ ئىلھام بەردى

خَفَقَ تِ الرّايَةُ كۆرگەزمە قىلدى؛ لەپىلدىدى

خَفْق يۈرەك سوقماق؛ يۈرەك تەۋرىمەك

خَفَقان الْقَلْبِ يۈرەك چالاڭغۇراش

خَفَّى الشَّيْءَ يوشۇردى؛ يوشۇرۇن ساقلىدى

خَفَى ـِـ خَفْياً و خُفِيًّا الشَّيْءَ غايىب بولماق؛ مۆكۈنمەك؛ يوشۇرۇپ ساقلىماق

خَفِيَ ـَـ خَفاءً و خُفْيَةً غايىب بولماق؛ يوشۇرۇنماق

خَفِيّ يوشۇرۇن؛ كۆرگىلى بولمايدىغان

خَفِيَّة ج خَفايا رازۇبىدچىلىك؛ جاسۇس

خُفْيَةً ئوغرىلىقچە؛ مەخپىي

خَفِير ج خُفَراءُ قوغدىغۇچى، مۇھاپىزەت قىلغۇچى، قاراۋۇل

خَفِيف ج أَخِفّاءُ و خِفاف و أَخْفاف

يېنىك، ئارمسالدى؛ نېپىز؛ شالاڭ

خَلّ ج أَخْلّ و خِلال ئاچچىقسۇ

خُلّ ج أَخْلال دوست

خَلا ـُ خُلُواً و خَلاءً الإِناءُ أو الْمَكانُ قۇرۇق؛ بوش

خَلا مِنَ الْعَيْبِ ئەيىپى يوق

خَلا بِهِ ۋاز كەچتى؛ تاشلىۋەتتى

خَلا الشَّيْءُ ئۆچتى؛ غايىب بولدى

خَلا خَلْوَةً و خَلْوًا و خَلاءً بالَه غەم ئەندىشىسىز، غېمى يوق

خَلا بِهِ أو مَعَهُ أو إِلَيْهِ ئۇچراشتى

خَلا بِالْمَكانِ مەلۇم جايدا تۇردى

خَلا لِلأَمْرِ باش چۆكۈرۈپ ئىشلىدى

خَلاء دالا، كەڭ؛ ئارىلىق؛ ھاجەتخانا

خَلّاب ئادەمنى جەلپ قىلىدىغان؛ ئادەمنى ئايلاندۇرىدىغان

خِلاج گۇمان؛ غەم-ئەندىشە

خَلاص قۇتقۇزماق؛ ئاخىرلاشتۇرماق

و خَلاص ئۇنداق بولدى

خُلاصَة جەۋھەر؛ تىزىش

خَلّاطَة بىرلەشتۈرگۈچ

خَلّاطَة خَرْسانِيَّة لاي ئېتىش ماشىنىسى

خِلاف پەرق، ئىختىلاپ؛ ئۇزئارا قارشىلىق

خِلافَة ئۇزلۇكسىز؛ ۋارىسلىق قىلماق؛ خەلىپىنىڭ ئورنى

خِلافِيّ مۇنازىرە قىلماق؛ قارشىلاشماق

خَلّاق ياراتقۇچى؛ پەيدا قىلغۇچى؛ ئاللا

خِلال ج أَخِلَّة دوست ئىزدىمەك

خِلال كَذا ... ئارىلىقىدا، ... ئوتتۇرىسىدا

خَلايا ج ھۈجەيرە؛ ئاساسىي قاتلام ياچېيكا

خَلايا النَّحْلِ ھەرە كۆنىكى

خَلَبَ ـُ خَلْباً و خِلاباً و خِلابَةً هُ تۇتماق؛ ئالماق؛ قىزىقتۇرماق؛ ئالدىماق

خُلَّب گۈلدۈرى بار يامغۇرى يوق بولماق

خِلْب ج أَخْلاب ئۇزۇم يوپۇرمىقى؛ جىگەر پەردىسى

خَلْبَصَ ئىختىلاپ تۇغدۇردى؛ پىتنە-ئىغۋا قىلدى

خَلَّة ج خِلال و خَلَل ئالاھىدىلىك؛ خۇسۇسىيەت

خَلَجَ ـُ خَلْجاً الْفِكْرَ جەلپ قىلماق، قىزىقتۇرماق

خَلْخال ج خَلاخِيلُ پۇتقا سالىدىغان قوڭغۇراق

خَلْخَل ج خَلاخِلُ پۇت قوڭغۇرىقى

خَلَّدَ هُ مەڭگۈ قالدۇردى؛ مەۋجۇت

قىلدى

خَلَدَ بِالْمَكانِ أو إِلَيْهِ ئولتۇراق-لاشتۇردى

خَلَدَ ـُـ خُلُودًا و خَلْدًا مەڭگۈ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش

خَلَدَ خَلْدًا و خُلُودًا بِالْمَكانِ أو إِلَيْهِ ئولتۇراقلاشماق؛ مەلۇم جايدا تۇرۇپ قېلىش

خَلَد ج أَخْلاد يۇرەك، دىل، روھ

خُلْد مەڭگۈلۈك

خَلَسَ ـِـ خَلْساً و خِلِّيسَى الشَّيْءَ ئوغرىلىق قىلماق؛ پارا يېمەك؛ يۇتۇۋالماق

خُلْسَة زالىم مال؛ پۇرسەت

خُلْسَتًا ئوغرىلىقچە

خُلْسِيّ ئوغرىلىقچە؛ يوشۇرۇن؛ رەسمىي بولمىغان

خَلَّصَ هُ مِنْ كَذا قۇتقۇزدى؛ ئازاد قىلدى

خَلَّصَ الشَّيْءَ سۈزدى

خَلَّصَ مِنَ الْخَطَرِ خەتەردىن قۇتۇلدى

خَلَصَ إِلَى الشَّيْءِ يەتتى

خَلَّطَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ ئارىلاشتۇردى

خَلَّطَ فِى الْكَلامِ دودۇقلىدى

خَلَّطَ فِى أَمْرِهِ زىيانكەشلىك قىلدى؛ بۇزۇۋەتتى

خَلَطَ ـِـ خَلْطًا الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ بىرلەشتۇرمەك؛ ئارىلاشتۇرماق

خَلْط بىرلەشتۇرمەك؛ ئارىلاشتۇرماق

خِلْط ج أَخْلاط بىرىكمە ماددا؛ خىلىت

خِلْط مِنَ الْمَعادِنِ بىرىكمە مېتال

خُلْطَة ئالاقە قىلماق؛ بىرىپ-كېلىش قىلماق

خَلَّعَ الشَّيْءَ تەۋرەتتى؛ بوشاتتى

خَلَعَ ـَـ خَلْعًا الثَّوْبَ أو غَيْرَهُ سالماق؛ تاشلىماق

خَلَعَ هُ ۋەزىپىدىن ئېلىپ تاشلىدى

خَلَعَ ـُـ خَلاعَةً ئەخلاقسىز؛ شەھۋانى

خَلْع چايقىماق؛ ۋەزىپىدىن قالماق

خَلِّ عَنْكَ مەن كېلەي؛ مەن كېلىپ سىزگە يارەملىشەي

خَلَّفَ هُ قالدۇردى؛ قالدۇرۇپ قويدى

خَلَفَ ـُـ خِلافَةً و خِلِّيفَى هُ ۋارىسلىق قىلماق؛ ۋارىس

خَلَف ئەۋلاد

خَلْف ج أَخْلاف و خُلُوف ئارقىدا؛ كەينىدە

خِلْف ج أَخْلاف و خِلْفَة و خُلُوف ئوخشىمايدىغان؛ پەرقلىق

خَلْفِيّ ئارقا تەرەپتە؛ كەينى تەرەپتە

خَلْفِيَّة ئارقا كۆرۈنۈشى؛ تۇرالغۇنىلىك

كەينىدىكى گۇللۇك

خَلَقَ ـُ خَلْقًا و خَلْقَةً هُ ئىجاد؛ كەشپىيات

خَلَقَ خُلُوقَةً و خَلَقًا الثَّوْبُ كونا؛ يىرتىق

خَلَق ج **أَخْلاق و خُلْقان** كونىراپ كەتكەن؛ يىرتىق

خَلْق ج **خُلُوق** ياراتماق؛ ئادەم؛ ئىنسانلار

خُلُق ج **أَخْلاق** تەبىئىتى؛ ساپا- سى؛ ساپا؛ تەبىئىيلىكى؛ ئەخلاق

خِلْقَة ج **خِلَق** ۋۇجۇدقا كەلتۈر- مەك؛ قىياپىتى؛ روھى؛ شەكلى

خِلْقِيّ تەبىئىي، تۇغما

خَلَّلَ الشَّيْءُ ئاچچىق بولدى

خَلَّلَ الشَّيْءَ سەي چىلىدى؛ ئاچچىقسۇ بىلەن تۇزدىن پايدا- لىنىپ سەي پىشۇردى؛ ئاچچىقسۇ ياسىدى

خَلَل ج **خِلال** چىرىكلىك؛ چىرە- مەك؛ كەمچىلىك؛ ئارىلىق، بوشلۇق

خِلْو ج **أَخْلاءُ** بوش؛ قۇرۇق

خِلْو مِنْ كَذا نىلىك ... يوق

خَلُوب ئادەمنى جەلپ قىلىدىغان

خَلْوَة جىنسجىت؛ چەت ياقا

خُلُود مەڭگۈ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش

خُلُوص ساپ؛ جەۋھەر؛ ساداقەت؛ سەمىمىي

خَلَوِيّ يېزا - كەنت

خَلَّى الْأَمْرَ أو عَنْهُ تاشلىۋەتتى

خَلَّى سَبِيلَهُ قويۇپ بەردى

خَلِيّ ج **أَخْلِياءُ** قۇرۇق؛ بويتاق

خَلِيَّة ج **خَلايا** ھەرە كۆنىكى؛ ھۈجەيرە؛ ئاساسىي قاتلام

خَلِيَّة بَطارِيَّةٍ ئاككومولياتور

خَلِيج ج **خُلْجان و خُلُج** دېڭىز قولتۇقى

خَلِيط ج **خُلُط و خُلَطاءُ** ئارىلاشما ماددا؛ بىرىكتۈرمە ماددا؛ ئارىلاشما؛ لۇكچەك

خَلِيع ج **خُلَعاءُ** پاھىشە؛ يىرتىق

خَلِيع مِنَ الْأَوْلادِ ئاتا-ئانىسى بىلەن مۇناسىۋەتتىن ئۈزگەن بالا

خَلِيف ج **خُلْف و خَلَف** ئىككى تاغ ئوتتۇرىسىدىكى يول

خَلِيفَة ج **خُلَفاءُ و خَلائِفُ** خەلە- پە؛ ۋارىس؛ ۋاكالەتچى، ئىسلام دىنىدا سىياسىي ۋە دىنىي ھوقۇقنى قولغا ئالغان رەھبەر

خَلِيق ج **خُلَقاءُ و خُلُق** مۇۋاپىق؛ ئۈيغۇن

خَلِيق بِكَذا ... بىلەن ماس كەلمەك

خَلِيقَة ج **خَلِيق و خَلائِقُ** ئالەم؛

كائنات؛ ئىنسان ئالاھىدىلىكى

الخَلِيقَة تەبىئەت

خَلِيل جـ **أَخِلاَّءُ و خُلاّن** يېقىن دوستلار

خَلِيلَة جـ **خَلائِلُ** يېقىن قىز دوست؛ مۇھەببەتى؛ ئاشنىسى

خَمَّ خَمًّا و خُمُومًا سېسىماق

خُمّ جـ **خِمَمَة** توخۇ كاتىكى

خَمّار ھاراق سودىگىرى

خِمار جـ **أَخْمِرَة و خُمُر** رومال، شارپا

خَمّارَة مەيخانا

خُماسَ بەشتىن-بەشتىن

خُماسِيّ بەش قىسىمدىن تەركىب تاپقان؛ بەش بۇرجەكلىك

خَمَّة چىرىگەن پۇراق؛ ئاجىزلىماق

خَمَدَ ـُـ خَمْدًا و خُمُودًا تىنچلاندۇرماق؛ ئۆچۈرمەك؛ يوقاتماق

خَمَّرَ الْعَجِينَ أو نَحْوَهُ ئېچىتتى؛ بولىۋردى

خَمَّرَ و خَمَرَ ـُـ خَمْراً هُ رومال بىلەن يۈزىنى ئورىماق

خَمَّرَ الْعَجِينَ ئېچىتتى

خَمْر جـ **خُمُور** ھاراق؛ ئۆتكۈر ئىچىملىكلەر

خَمْرَة جـ **خُمُور** ھاراق؛ ئۆتكۈر ئىچىملىكلەر

خَمَّسَ الشَّيْءَ بەش تەرەپلىك ياكى بەش بۇرجەكلىك قىلدى

خَمَّسَ الْعَدَدَ بەشكە كۆپەيتتى

خَمَسَ ـُـ خَمْساً الْقَوْمَ مال-مۈلكىنىڭ بەشتىن بىر قىسمىنى ئالماق

خَمْس بەش

خَمْس عَشْرَةَ ئون بەش

خُمُس جـ **أَخْماس** بەشتىن بىر

خَمْسَة بەش

خَمْسَة ـَـ عَشَرَ ئون بەش

خَمْسُون ئەللىك

الخَمْسُون ئەللىكىنچى

خَمْسِينات ئەللىكىنچى يىللار

خَمْسِينِيّات ئەللىكىنچى يىللار

أَوائِل خَمْسِينِيّات ئەللىكىنچى يىللارنىڭ دەسلەپكى مەزگىللىرى

خَمَشَ ـُـ خَمْشًا و خُمُوشاً الْوَجْهَ تاتىلىماق؛ يىرتىلماق

خَمْش جـ **خُمُوش** تاتىلاش

خَمَصَ و خَمِصَ ـَـ خَمْصًا الْبَطْنُ قورساق بوشلۇقى

خَمَلَ ـُـ خُمُولاً ذِكْرُهُ أو صَوْتُهُ پەس قىلدى

خَمْل . خَمْلَة تىۋىت

خَمَّنَ الشَّيْءَ تاپتى؛ مۆلچەرلىدى

خُمُود تىنچ، جىمجىت

خُمُول جەمجەت؛ شەپە چىقارماسلىق
خُمُول الذِّكْرِ شەپسىز
خَمِير بولكىنى ئۆرلەتمەك
خِمِّير ھاراقكەش؛ ھاراق خۇمار
خَمِيرَة خېمىرتۇرۇچ
خَمِيس جـ أَخْمِسَة و أَخْمِساءُ پەيشەنبە
خَمِيس جـ أَخْماس بەشتىن بىر
خَمِيْص جـ خِماص ئاچ قورساق؛ قورسىقى ئاچماق
خَنَّ ـُـ خَنِينًا بۇرۇندىن ئاۋاز چىقارماق؛ دىمىغىنى قاقماق
خَنا ـُ خَنْواً عَلَيْهِ فِى الْكَلامِ سەت گەپ قىلىش
خَنّاق نەپسى سىقىلماق؛ بوغۇلماق
خُناق بوغما
خِناق ئارغامچىنى چىگمەك؛ ياقا
خَنِثَ ـَ خَنَثًا الرَّجُلُ ئايال مىجەز؛ غىلجىلىك
خَنِث خېنىسم مىجەز ئەرلەر؛ نازكەرشىمىلىك
خُنْثَى جـ خَنائَى و خِناث قوش جىنسلىق
خُنْجَر جـ خَناجِرُ خەنجەر
خَنْدَقَ خەندەك كولىدى
خَنْدَق جـ خَنادِقُ خەندەك، ئاكوپ
خُنْزُوان پەخىرلەنمەك؛ تەمەننا قويماق
خِنْزِير جـ خَنازِيرُ چوشقا؛ ئەركەك چوشقا
خِنْصِر جـ خَناصِرُ چىمچىلاق
خَنَعَ ـَ خُنُوعًا خىجىللىقتىن بېشىنى تۆۋەن سالماق
خَنَعَ لَهُ أو إِلَيْهِ بويسۇندى، ئىتاەت قىلدى
خُنْفُس جـ خَنافِسُ پوق قۇرت
خُنْفُساءُ جـ خَنافِس و خُنْفُسا وات پوق قۇرت
خَنَّقَهُ دارغا ئاستى
خَنَقَ ـُ خَنْقًا هُ دارغا ئاسماق
خَنَقَ الرّايَةَ بايراقنى يېرىم چۈشۈردى
خَنْق ئېسىپ ئۆلتۈرمەك
خَنُوع جـ خُنُع بويسۇنماق؛ ئىتائەت قىلماق
خَنِّى شەھۋانىي گەپلەرنى قىلماق
خَنِّى الدَّهْرِ بالايىئاپەت
خَنِيَ ـَ خَنًى عَلَيْهِ فِى الْكَلامِ شەھۋانىي گەپلەرنى قىلماق
خَنِيق نەپسى سىقىلماق
خَواء ئاچلىق؛ ئاچ قورساق
خَوار الْعَزْم روھسىز
خَوار الْقُوَى ماغدۇرسىزلىق كەتمەك؛

پۈت-قولىدا ماغدۇرى قالماسلىق

خَوّار جانسىز؛ روھسىز

خَوامّ مِنَ الْقَوْمِ داڭدار؛ مەشھۇر شەخس

خَوّاف توخۇ يۇرەك

خُوان ج أَخْوِنَة و خُون و أَخاوِينْ ئۇستەل؛ تاماق شىرەسى

خَوْخ شاپتۇل دەرىخى؛ شاپتۇل

خَوْخَة بىر تال شاپتۇل؛ يان ئىشىك

خَوْد ج خُود و خَوْدات چوكان

خُوذَة ج خُوَذ و خُوَذات پولات قالپاق

خَوِرَ ـَـ خَوَراً ئاجىز، جانسىز

خَوِرَتْ قُوا هُ مادار قالمىدى

خُورِيّ ج خَوارِنَة پوپ

خَوْزَقَ هُ ئۇنى ئۇچلۇق ياغاچنىڭ ئۇچىدا ئولتۇرغۇزدى

خَوَّضَ الْماءَ دېڭىز ساھىلىدىن ئۇتتى

خَوَّفَ هُ قورقۇتتى؛ ئالاقزادە قىلىۋەتتى

خَوّف تېررورلۇق؛ قورقۇنچلۇق

خُوفو خوق، قەدىمىي مىسىرنىڭ 4-سۇلالە فىرئەۋنى؛ دۇنيادىكى ئەڭ چوڭ ئېھرامنى ياساتقۇچى

خَوَّلَ هُ الشَّيْءَ ئۇنىڭغا بەردى

خَوْلِيّ ج خَوَل ئائىلە باشقۇرماق، ئۆمۈمىي ئىشلارنى باشقۇرماق

خَوْن ساداقەتسىز، خائىن

خَوًى بوش، قۇرۇق؛ ئاچلىق؛ ئاچ قورساق

خَوَى ـُـ خَواءً الْمَكانُ ئادەمسىزلىك سايىسى كۆرۈنمەسلىك

خَوَى الرَّجُلُ ئاچ قالدى

خَوِيَ ـَـ خَيًّا و خُوِيّا و خَوايَةً و خَوًى و خَواءً الْمَكانُ قۇيقۇرۇق

خِيار جەۋھەر

خِيار ، خِيارَة تەرخەمەك

خَيّاط ماشىنچى، تىككۈچى

خِياطَة تىككۈچىلىك كەسپى

خَيال ج أَخْيِلَة و خِيلان خىيال، خام خىيال؛ قۇرۇق خىيال

خَيالَة سايە، شولا

خَيالِيّ تەسەۋۋۇر؛ فانتازىيە؛ قۇرۇق خىيال

خَيالِيَّة تەسەۋۋۇر قىلىش كۈچى

خِيانَة ساداقەتسىز، خائىن، ساتقىن

خَيَّبَ هُ مەغلۇپ قىلدى؛ مەغلۇبىيەتكە ئۇچراتتى

خَيْبَة مەغلۇپ قىلماق؛ ئوڭۇشسىز-لىققا ئۇچرىماق

خَيْبَة الأَمَلِ ئۈمىدسىزلەنمەك

خَيَّرَ هُ فِي الأَمْرِ تاللاتتى

خَيَّرَ هُ أو الشَّيْءَ عَلَى غَيْرِهِ تاللىدى

خَيِّر ج خِيار كەك قورساق؛ مېھىر-شەپقەتلىك؛ مەرد

خَيْر پاراۋانلىق؛ بايلىق

خَيْر ج خِيار و أَخْيار و خُيُور ئاق كۆڭۈل، سەممىي؛ ساغلام؛ سېخىي؛ مەرد؛ ياخشى ئادەم

خَيْر مِنْ كَذا نىسبەتەن ياخشى؛ تېخىمۇ ياخشى

خَيْراً ناھايىتى ياخشى

خَيْرِيّ رەھىمدىل، مېھىر-شەپقەتلىك

خَيْرِيَّة بەخت؛ بايلىق؛ مېھىر-شەپقەتلىك

خَيْزُران ج خَيازِرُ بامبۇك

خَيْش ج خُيُوش و أَخْياش قوپال رەخت؛ خام

خَيْشَة يانچۇق

خَيْشُوم ج خَياشِيمُ بۇرۇن تۆشۈكى

خَيَّطَ الثَّوْبَ تىكتى (كىيىم)

خَيْط ج خُيُوط و أَخْياط و خُيُوطَة سىزىق؛ يىپ

خَيْط الرَّصاص ئەگمە سىزىق

خَيْطِيّ يىپنىكى؛ يىپتىن ياسالغان

خِيفَة ج خِيَف قورقماق، ئالاقزادە بولماق

خَيَّلَ ئات چاپتۇرماق

خَيْل ج خُيُول و أَخْيال ئات توپى؛ ئاتلىق ئەسكەرلەر

خُيِّلَ إِلَيْهِ أو لَهُ أَنَّهُ كَذا ئۇنىڭچە بولغاندا

خُيَلاء ئۆزىچە

خَيْلان سۇ پەرىسى

خَيْلِيّ يىلقىنىكى

خَيَّمَ بارگاھ قۇرماق؛ ئورۇنلاشماق؛ چېدىر تىكمەك

خَيَّمَ عَلَيْهِ الظَّلامُ أو غَيْرُهُ قاپلىدى (قاراڭغۇ قاتارلىق)

خِيْم تەبىئەت؛ مىجەز

خَيْمَة ج خِيَم و خِيام و خَيْم چېدىر

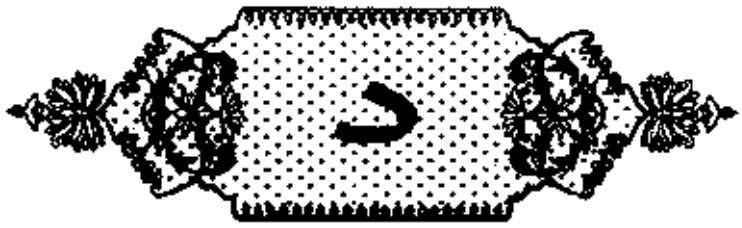

د «دال» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ سەككىزىنچى ھەرپى، ساندىكى «4» كە ۋەكىللىك قىلىدۇ

داء ج أَدْواء ئاغرىق، كېسەل

داء عَيّاء ساقايماس كېسەل

دائِب قەتئىي تۇتاشماسلىق

دائِخ باش قاتماق

دائِر پىرقىرىماق؛ ئايلانماق

دائِرَة ج دَوائِرُ چەمبەر؛ دۆگىلەك؛ دائىرە

دائِرَة الْحُكُومَةِ ھۆكۈمەت ئورۇنلىرى

دائِرَة الطُّولِ و الْعَرْضِ مېرىدىئان ۋە كەڭلىك

دائِرَة مَعارِف قامۇس

دائِرَة قُفْلٍ يېپىق توك يولى

دائِرَة تَوالٍ توك يولىنى ئۇلىماق

قُطْر الدائِرَة دىئامېتىر

دائِرِيّ يۇمىلاق

دائِم دائىم؛ مەڭگۈ

دائِمًا مەڭگۈ

دائِمًا أَبَدًا ئۇزلۇكسىز؛ توختاۋسىز

دائِن قەرز بەرگۈچى

دَأَبَ ـَـ دَأْباً و دُؤُوبًا فى كَذا قەتئىي داۋاملاشتۇرماق؛ چىڭ تۇرماق

دَأْب قەتئىيلىك

دابّ ئۇمىلەيدىغان؛ لۆمشىيدىغان

دابَّة ج دَوابّ ئۇلاغ، ھايۋان

دابِر ج دَوابِرُ قۇيرۇق قىسمى، ئۇچى؛ يىلتىز، ئاساس

دائِر ج دَوائِرُ كونا، يىرتىق؛ غايىب بولماق

داجَ ـِـ دَيْجاً و دَيَجاناً پۈتۈنلەي ئۇچىدا دەسسەپ مېڭىش؛ تىمىسقىلاش

داجِن ج دَواجِنُ يەم-خەشەكلىك؛ ئۆي قۇشلىرى؛ كۆنىدۇرۇلگەن

داجَى مُداجاةً هُ پو ئاتماق، ئۇچۇر-

ماق؛ تەخسىكەشلىك قىلماق

داخَ ـُـ دَوْخاً الْبِلادَ بويسۇندۇرماق

داخَ ـِـ دَيْخًا تەسلىم بولماق؛ بويسۇندۇرماق

داخَلَ الْمَكانَ كىردى

داخَلَ هُ فِى الأَمْرِ ئارىلاشتى

داخِل ئىچكى قىسىم؛ ئىچى

داخِلِىّ ئىچكى قىسىملىك؛ ئىچكىرىلىك

داخِن قويۇق ئىس

داخِنَة ج دَواخِنُ مورا؛ تۇرخۇن

دادَ ـُـ دَوْدًا الطَّعامُ قۇرۇتلاپ قالماق

دارَ ـُـ دَوْراً و دَوَراناً ئايلانماق؛ سىغدىماق؛ ئېقىش؛ ئايلىنىش

دارَ الدَّهْرُ دۇنيانىڭ ئىشلىرى ئۆزگەردى

دارَتْ عَلَيْهِ الدَّوائِرُ پالاكەت باستى

دار ج دُور و دِيار و أَدْؤُر و أَدْوُر و أَدْوِرَة و دِيارَة و أَدْوار و دُورات و دِيارات و دُوران و دِيران قورۇ-جاي؛ ساراي

دار الْحِضانَةِ يەسلى

دار السِّينَما كىنوخانا

دار السَّلامِ جەننەت

دارَة ج دُور ئۆي؛ ئاي تۇتۇلۇش

دارِج ھەممىباپ؛ ئېقىمچ يۇرگەن؛ خەلق ئارىسىدىكى؛ داڭلىق كۆرۈنۈپ تۇرىدىغان

لُغَة دارِجة يەرلىك دىئالېكت

دارِس ئالىم؛ تەتقىقاتچى

دارِس ج دَوارِسُ كۆمۈۋېتىلمەك؛ غايىب بولماق

دارَى مُداراةً هُ تەخسىكەشلىك قىلماق، خۇشامەت قىلماق

داسَ ـُـ دَوْسًا و دِياسًا و دِياسَةً الشَّىْءَ ئار-نومۇس؛ خورلانماق

داسَ هُ ھاقارەتلىدى

داسَ الزَّرْعَ دان چۇشتى

داسِر چاقچەلەك، پالاق

داعٍ «الداعِى» ج دَواعٍ ئېھتىياجلىق، مۇقەررەرلىك، سەۋەب

داعٍ دُعاة دۇئا-تىلاۋەت قىلغۇچى، تەشۋىقاتچى

داعَبَ هُ كۆڭۈردى؛ كۆڭلىگە قىلدى

داعِب چاقچاقچى؛ ئادەمنى كۆڭلدۇرمەك

داعِر ج دُعّار شەھۋەتپەرەس

داعَى مُداعاةً هُ ئەرز قىلماق؛ مۇنا-زىرە قىلماق

داعِيَة ج دَواعٍ ئېھتىياج؛ پۇرسەت؛ سەۋەب

داغِل چىرىك؛ چاكىنا

داغ ئوت ئىزى؛ داغ

دافَ ـُـ دَوْفًا الشَّيْءَ ئارىلاشتۇرماق

دافِيء ئىللىق، ئىسسىق، قىزغىن

دافَعَ دِفاعًا عَنْهُ قوغدىماق؛ ئاقلىماق

دافَعَ هُ رىقابەتلەشتى؛ كۆرەش قىلدى

دافِع جـ دَوافِعُ ھەرىكەتلەندۈرگۈچى كۈچ؛ قوزغىتىش؛ قوغدىغۇچى؛ قارشىلىق قىلغۇچى

داكِس يامانلىقنىڭ بېشارىتى

دالَ ـُـ دَوْلَةً و دَوْلاً الدَّهْرُ ئۆزگىرىش

دالَتْ عَلَيْهِ الدَّوْلَةُ بەختسىزلىككە ئۇچرىدى

دالَتْ لَهُ الدَّوْلَةُ تەلەي كەلدى

دالّ يېتەكچى، يول باشلىغۇچى

دالّ عَلَى كَذا ئېنىق بەلگىلەنگەن؛ كۆرسىتىلگەن

دالَسَ هُ ئالدىدى؛ بوزەك قىلدى

دامَ ـُـ دَوْمًا و دَوامًا و دَيْمُومَةً الشَّيْءُ ئۇزلۇكسىز، ئۇدا

ما دامَ پەقەت؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق

دامِ «الدّامِي» قان ئاقماق؛ قان كەتمەك

داما خەلقنارا شاھمات

دامِس قاپقارا

دامِيَة م قانلىق

دانَ ـُـ دَيْنا ئىپلاس، شەرمەندە

دانَ لَهُ بويسۇندۇردى

دانَ ـِـ دَيْناً هُ ... گە قەرز بەرمەك

دانَ دِيناً بويسۇنماق؛ بويسۇندۇرماق

دانَ دِيناً و دِيانَةً بِالدِّينِ ئېتىقاد قىلماق

دانٍ «الدّانِي» جـ دُناة يېقىن؛ تۆۋەندىكى

دانَة زەمبىرەك؛ يادرو

دانْمَرْك دانىيە

دانْمَرْكِيّ دانىيىلىك؛ دانىيىنىڭ

داهٍ «الدّاهِي» جـ دُهاة دانا ئادەم؛ ئەقىللىق ئادەم؛ ھىيلىگەر تۈلكە؛ شىر (ھايۋان)

داهَمَ هُ زەربە بەردى، تاجاۋۇز قىلدى

داهَنَ هُ خۇشامەت قىلدى؛ ئالدىدى

داهِيَة جـ دَواهٍ بالا ـ قازا

دَؤُوب عَلَى الشَّيْءِ ئۇزاق؛ قەتئىي بوشاشمىدى؛ قەتئىيلىك

دُؤُوب قەتئىيلىك، مەڭگۈلۈك

داوَرَ هُ ئايلاندۇردى

داوَرَ هُ عَلَى كَذا ئازدۇردى؛ ئالدىدى

داوَلَ الشَّيْءَ بَيْنَ الْقَوْمِ ئاققۇزدى؛

ئايلاندۇردى؛ ئالماشتۇردى

داوَمَ عَلَى كَذا قەتئىي چىڭ تۇردى؛ بوشاشمىدى

داوَى مُداواةً الْمَرِيضَ داۋالاش

دايَة بالا ئالغۇچى، تۇغۇت ئانىسى

دايْل ئاپتوماتىك تېلېفوننىڭ تېلېفون تەخسىسى

دايَنَ دِيانًا هُ قەرز بەرمەك

دَبَّ ـُ دَبًّا و دَبِيباً ئۆمىلىمەك؛ لۆمشىمەك؛ قىمىرلىماق

دُبّ جـ **دِبَبَة و أَدْباب و دِباب** ئېيىق

دَبّابَة تانكا

دَبّاغ كۆنچى

دِبّاغ جـ **دُبُغ** شور

دِباغَة تېرىچىلىك كەسپى

دُبال جـ **أَدْبِلَة** ئوغۇت

دَبَّجَ الْمَقالَةَ بېزىدى، رەتلىدى

دَبَجَ ـُ دَبْجاً و دَباجَةً هُ بېزەش

دَبْدَبَ الْحافِرُ تارت-تارت ئاۋاز چىقاردى

دَبْدَبَة ئاياغ تېۋىشى

دَبَّرَ الأَمْرَ ئورۇنلاشتۇرماق؛ ئورۇنلاشتۇرۇش

دَبَرَ ـُ دَبْرًا و دُبُوراً قېچىپ كەتمەك؛ چېكىنمەك

دَبَرَ تِ الرِّيحُ غەرب شامىلى چىقتى

دَبَرَ دَبْراً ئۆلمەك؛ ۋاپات بولماق

دَبَرَ هُ ئەگەشتى

دَبْر جـ **أَدْبُر و دُبُور** غايىب بولماق؛ قېچىپ كەتمەك؛ قۇيرۇق قىسىم؛ ئۆلمەك؛ ھەرە-لەر تۇپى؛ سېرىق ھەرە؛ باي

دُبُر جـ **أَدْبار** دۇمبە

دَبَش شېغىل

دَبَغَ ـَ دَبْغًا و دِباغًا و دِباغَةً الْجِلْدَ خۇرۇم ياسىماق

دَبَّقَ هُ چاپلىدى

دَبِقَ ـَ دَبَقًا بِهِ چاپلاشقاق

دَبِق چاپلاشماق

دِبْق شىلىم

دَبْل جـ **دُبُول** بالايىئاپەت؛ دەريا ئېقىنى

دِبْلوم . دِبْلومَة جـ **دُبْلومات** گۇۋاھنامە، كىنىشكا

دِبْلوماسِيّ جـ **دَبالِسَة** دىپلومات

دِبْلوماسِيَّة دىپلوماتىيە ساھەسى؛ دىپلوماتىيە تاكتىكىسى؛ دىپلوماتىيە ئىستراتېگىيىسى

دَبُور جـ **دَبابِير** سېرىق ھەرە؛ شەكىل

دَبُوس جـ **دَبابِيس** چوڭ يىڭنە؛ قاداق؛ چاچ قىسقۇچ

دِثار جـ **دُثُر** پالاز؛ يۇڭ گىلەم

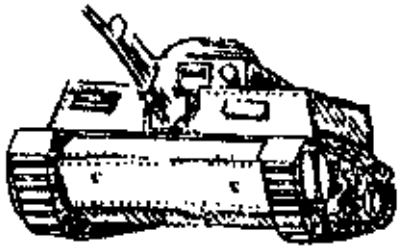

دبّابة ـ تانكا

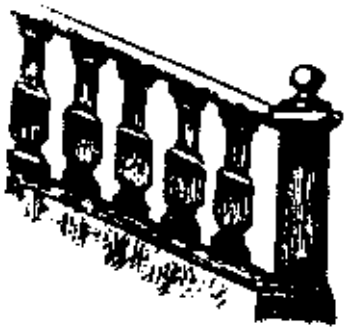

درابزين
سالاسۇن

دبّوس ابري
يىڭنە مىخ

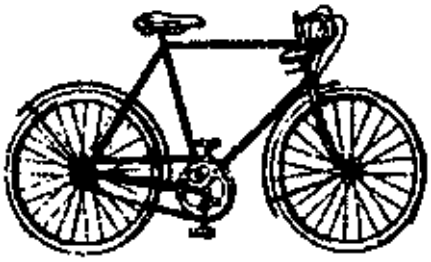

درّاجة ـ ۋېلسىپىت

درع
ساۋۇت

دفّة
يان تەرەپ

دفّ
داپ

درقة
تىرە قالقان

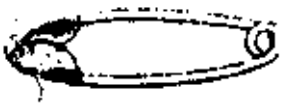

دبّوس انكديري
لىققۇچ

دوامة ـ پىرقىرغۇچ

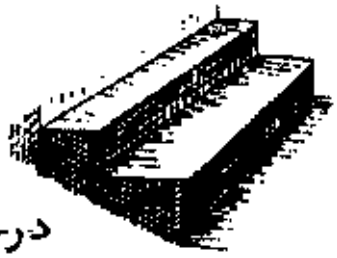

درجة
پەلەمپەي

دولاب
چاق

درّاق ـ شاپتۇل

دلو ـ سوغا

دَثَّرَ هُ پالاز يېپىپ قويدى
دُثِّيَ ئېيىق تۇركۈمىدىكى
دَثَرَ ـُـ دُثُوراً الأَثَرُ غايىب بولماق؛ يوقالماق
دَثَرَ الْمَنْزِلُ كونا بولدى؛ يىرتىق بولدى
دُثُور غايىب بولماق؛ يوقالماق
دَجا ـ دَجْواً و دُجُواً اللَّيْلُ قاپقارا
دَجا الثَّوْبُ كېيىم كەك بولدى
دِجاج جـ دُجْج توخۇ؛ ئۇي قۇشلىرى
دَجاجَة مېكىيان؛ بىر توخۇ؛ بىر ئائىلە قۇشلىرى
دَجاجِيّ ئۇي قۇشلىرىنى ساتقۇچى
دَجّال جـ دَجاجِلَة ئالدامچى؛ پوچى
دُجَّة جـ دُجَج قاراڭغۇ
دَجِرَ ـَـ دَجَراً ھاڭۇبقىسىپ نۇرۇپ قالماق؛ گاراڭ بولۇپ قالماق؛ مەست
دَجَلَ ئالدىدى؛ يالغان گەپ قىلدى؛ سىرلىدى
دَجَلَ الأَرْضَ ئوغۇتلىدى
دَجَلَ ـُـ دَجْلاً يالغان گەپ قىلماق؛ ئالدىماق؛ يوشۇرماق
دِجْلَة دەجلە دەرياسى
دَجَنَ الْحَيَوانَ يەم-خەشەك؛ باقتى؛ كۆندۈردى
دَجَنَ ـُـ دَجْناً و دُجُوناً الْيَوْمُ قاراڭغۇلاشماق؛ قارىدىماق
دَجَنَ دُجُوناً الْحَمامُ بويسۇندۇرماق
دَجْناءُ م قاراڭغۇ، غۇۋا، تۇتۇق
دُجْنَة جـ دُجَن تۇتۇق؛ غۇۋا؛ قاش قارايغان مەزگىل
دَجِيّ قاراڭغۇلۇق
دُجْيَة جـ دُجًى قاراڭغۇ
دَحْدَرَ الشَّيْءَ دومىلىدى
دَحَرَ ـَـ دَحْراً و دُحُوراً و مَدْحَرَةً هُ قوغلىماق؛ ھەيدىمەك
دَحْرَجَ الشَّيْءَ دومىلاتتى
دَحَضَ ـَـ دَحْضاً و دُحُوضاً الْحُجَّةَ رەددىيە بەرمەك، دەككىسىنى بەرمەك
دَحَضَ الْحُجَّةُ رەددىيە بەردى؛ دەلىلى ئىناۋەتسىز بولدى
دُخان جـ أَدْخِنَة و دَواخِنُ و دَواخِينُ ئىس، تۈمان، تاماكا
دَخَرَ ـَـ دَخْراً و دُخُوراً پەس
دَخِرَ ـَـ دَخَراً پەس؛ ئوسال
دَخَّلَ هُ كىردى؛ قويدى؛ سانجىدى
دَخَلَ ـُـ دُخُولاً و مَدْخَلاً الْمَكانَ كىرمەك
دَخَلَ بِهِ كىرگۈزدى؛ باشلاپ كىردى

دَخَلَ فِي الْأَمْرِ قاتناشتى
دَخَلَ باشلىدى؛ كىرىشتى
دَخْل كىرىم
دَخِيل جـ دُخَلاءُ مۇھاجىر؛ باشقا يەردىن كەلگەن ئادەملەر
دَخِيل چەت ئەل تىلىدىن كىرگەن سۆز
دِخْلَة مۇددىئا؛ غەرەز
دَخَّنَ الشَّيْءُ قويۇق ئىس تۈمان قاپلىدى
دَخَّنَ الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ ئىسلىدى
دَخَّنَ تاماكا چەكتى
دَخِنَ ـَ. دَخَناً ئىس تۈمان كۆتۈرۈلمەك
دُخْن قوناق
دُخُول كىرمەك؛ قاتناشماق؛ سۆڭەك
دَخِيلَة كۆڭلىدىكى؛ دىلىدىكى؛ مۇددىئا؛ كىرگۈزۈلگەن (تېخنىكا)
دَرَّ ـُ. دَرّاً السَّائِلُ شەربەت؛ شەربەتلىك
دَرّ سۈت
دُرّ جـ دُرَر و دُرّات مەرۋايىت
دَرَأَ ـَ. دَرْءاً وِ دَرْأَةً هُ توسماق؛ تۈتۈلماق
دَرَأَ دُرُوءاً الْبَدْرُ نۇر چاچماق، يورۇماق
دَرّاً دَرابَزُون قاشا، سالاسۇن
دَرابَكَّة جـ دَرابِك ساپال، دۇمباق
دَرّاجَة ۋېلىسىپىت
دَرّاسَة دان ئايرىش ماشىنىسى
دِراسَة ئۆگەنمەك؛ تەتقىق قىلماق
دِراسِيّ ئۆگەنگەن
دَرّاعَة بورونسۇنكچى ئەسكەر
دَرّاق شاپتۇل دەرىخى؛ شاپتۇل
دُراقِن شاپتۇل دەرىخى؛ شاپتۇل
دَراما تىياتىر
دِرايَة بىلىمدانلىق؛ تونۇماق
دَرَّبَ هُ عَلَى الشَّيْءِ أو فِيهِ أو بِهِ مەشىق قىلدى
دَرِبَ ـَ. دَرَباً و دُرْبَةً بِكَذا تونۇش-بىلىش؛ ئادەت
دَرْب جـ دُرُوب دِراب و أَدْراب تاغ يولى؛ تار يول، چىغىر يول
دُرْبَة پىششىقلىماق؛ پىششىق
دَرْبَزِين قاشا، رىشاتكا
دَرْبَسَ الْبابَ تاقىدى
دُرَّة جـ دُرَر مەردانە گۆھەر
دَرَّجَ هُ تەبىقىگە ئايرىدى
دَرَّجَ هُ إِلَيْهِ يېقىنلاشتى
دَرَجَ ـُ. دُرْجًا و دُرُوجاً و دَرَجاناً كىچىك بالىلار مېڭىشى؛

پىيادە مېڭىش؛ پەلەمپەيگە چىقىش

دَرَجَ الأَمْرُ مودا بولدى

دَرَج جـ أَدْراج و دِراج پەلەمپەي؛ باسقۇچ

دُرْج جـ أَدْراج و دِرَجَة تارتما

دَرَجَة جـ دَرَج پەلەمپەي؛ تەبىقە؛ گرادۇس؛ نومۇر

دَرَجَة امانٍ بىخەتەرلىك دەرىجىسى

دُرْدُور ئايلانماق؛ ئاقماق؛ پىرقىراق

دَرَزَ ـُـ دَرْزاً الثَّوْبَ زىچ تىكتى

دَرَّسَ هُ ئوقۇتتى

دَرَسَ ـُـ دَرْساً و دِراسَةً الْعِلْمَ ئۆگىنىش؛ تەتقىق قىلىش

دَرَسَ دُرُوساً و دَرْساً الشَّيْءُ يوقىماق؛ غايىب بولۇش؛ كونىراش

دَرَسَ دَرْساً و دِراساً الْقَمْحَ بۇغداي ئورۇش؛ دان ئايرىش

دَرْس جـ دُرُوس ئۆگىنىش؛ تەتقىق قىلىش؛ دەرس؛ تەربىيە قىلىش

دَرَّعَ هُ ساۋۇت كىيدى

دِرْع جـ دُرُوع و أَدْرُع و أَدْراع و دِراع ساۋۇت-دۇبۇلغا

دِرْع جـ أَدْراع ئۆيدە ئايالى بار

دَرْفِيل جـ دَرافِيلُ دېڭىز دېلفىنى

دَرَقَة جـ دَرَق و أَدْراق تېرە قالقان؛ تاشپاقىنىماق قاسرىقى

دَرَقِيّ قالقانسىمان

دَرَك جـ أَدْراك تېگى، ئاستى؛ ئامانلىق قوغداش قىسمى

دَرَكِيّ بىر ژاندارما

دَرَّمَ الشَّيْءَ رەتلىدى

دَرَّنَ تۇبىركۇلىيوز بولدى

دَرَن جـ أَدْران ئۆپكە كېسىلى

دَرِنَ ـَـ دَرَنًا الشَّيْءُ چاڭ-توزان قونماق؛ مەينەت قىلىۋېتىش

دَرَنِيّ تۇبىركۇلىيوزنىڭ

دِرْهَم جـ دَراهِمُ و دَراهِيمُ دەرھەم (پۇل نامى)

دَرْوِيش جـ دَراوِيش تەركىدۇنياچى، سوپى، كەمبەغەل؛ دەرۋىش

دَرَّى تاسقاش

دَرَّى بِكَذا سەمىگە سېلىش

دَرَى ـِـ دَرْيًا و دَرْيَةً و دُرْيًا و دَرَيانًا و دِرْيانًا و دَرايَةً الأَمْرَ أو بِهِ بىلىش؛ تونۇش

دَرَّى الرَّأْسَ چاچ تارىدى

دُرِّيّ پارلاق، نۇرلۇق

دُزَّيْنَة ئون ئىككى

دَسَّ ـُـ دَسًّا و دِسَّيْسَى و دَسِيسًا

يوشۇرۇش
دَسَّ عَلَيْهِ سۇيىقەست قىلدى
دِسار جـ دُسُر مىخ
دَسْت جـ دُسُوت ئىداره؛ بىر يۇرۇش
دَسْت الْوِزارَةِ ئىچكى كابىنىت
دَسْتَه جـ دَسْتات و دِسَت بىر پارچه
دُسْتُور جـ دَساتِيرُ ئاساسىي قانۇن؛ قانۇن تۈزۈم
دُسْتُورِيّ ئاساسىي قانۇنلۇق
دَسَرَ ـُـ دَسْراً هُ ئىتتىرىش؛ ئىلگىرى سۇرۇش؛ مىخلاش
دَسَّسَ هُ يۆگىدى، كىرگۈزدى
دَسْكَرَة جـ دَساكِرُ كىچىك كەنت؛ قەھۋەخانا؛ ھاراقخانا
دَسِمَ ـَـ دَسَمًا و دُسُومَةً الطَّعامُ مايلىق
دَسِم جـ دُسْم مايلىق
دَسِيس جـ دُسُس ئىشپىيون
دَسِيسَة جـ دَسائِسُ سۇيىقەست
دَشَّ ـُـ دَشًّا قۇرۇق گەپ قىلىش
دَشَّ الشَّيْءَ چېقمۇچتى؛ بۇزۇۋەتتى
دُشّ جـ أَدْشاش مونچا
دَشْت قاقاسلىق
دِشْداشَة ئۇزۇن چاپان
دَشَّرَ هُ قويۇپ بەردى؛ روخسەت سوردى؛ ساقلاپ قويدى
دَشَّنَ الثَّوْبَ يېڭى كىيىم كىيدى
دَشَّنَ اَلْمَشْرُوعَ ئاچتى؛ باشلاندى
دَشِيش . دَشِيشَة بۇغداي ئۇمىچى
دَعا ـُـ دُعاءً و دَعْوَى چاقىرىش؛ چاقىرىلىق
دَعا هُ إِلَى الْأَمْرِ قىلىۋردى
دَعا بِهِ يالۋۇردى
دَعا هُ فُلانًا أو بِفُلانٍ ... دەپ ئاتاش
دَعا دَعْوَةً و مَدْعاةً هُ تەكلىپ قىلماق
دُعاء جـ أَدْعِيَة چاقىرماق؛ ئوقۇتۇش؛ يالۋۇرۇش
دُعابَة چاقچاق قىلماق؛ ئويۇن قويۇش
دِعامَة جـ دَعائِمُ يۆلەنچۈك؛ داھىي؛ تايانچ
دَعاوَة تەشۋىق قىلماق؛ تەرزقىلماق
دِعايَة تەشۋىقات
دَعَبَ ـُـ دَعْبًا و دَعابَةً هُ ئويۇن؛ قىزىقچىلىق قىلماق
دَعِب ئويۇنغا ئامراق ئادەم؛ قىزىقارلىق
دَعَة جەمجىت؛ راھەت؛ ئىللىق؛ مۇلايىم
دُعْجاء جـ دُعْج كۆزى چوڭ ھەم قارا
دَعَرَ ـَـ دِعارَةً و دَعِرَ ـَـ دَعَراً

بۇزۇقچىلىق قىلماق؛ نومۇسسىزلىق سېتىش

دَعِر شەھۋانىي

دَعَسَ ـَـ دَعْساً هُ دەسسىمەك؛ ئىتتىرمەك

دَعَّمَ هُ ياردەم قىلدى

دَعَّمَ عَلَيْهِ ئورۇنلاشتۇردى؛ كۈچەيتتى

دَعَمَ ـَـ دَعْمًا هُ كۈچەيتمەك

دَعْوَة تەكلىپ قىلماق؛ ئېلان قىلىش

دَعْوَى ج دَعاوٍ و دَعاوَى تەشەببۇس

دَعِيّ ج أَدْعِياءُ نىكاھسىز تۇغۇلغان بالا؛ بېقىۋالغان بالا

دَغْدَغَ هُ قىنچىلىدى

دَغَرَ ـَـ دَغْراً عَلَيْهِ ھۇجۇم قىلىش

دَغَرَ هُ ئالدىراتتى؛ بېسىپ ئۆلتۈردى

دَغِرَ ـَـ دَغَراً خۇسۇسىيەتتى ناچار؛ ئەخلاقى ناچار

دَغَشَ ـَـ دَغْشاً قاش قارايغان ۋاقىتتا قالماق

دَغَش . دُغْشَة كۈكۈم ۋاقتى؛ قاراڭغۇ

دَغَل ج أَدْغال و دِغال ئورمانلىق؛ تاغ جىلغىسى؛ چوڭقۇر يەرلەر

دَغِل بۈككىدە ئورمانلىق

دَغْلَة ئورمانلىق

دَغَمَ ـَـ دَغْمًا و دَغَماناً الشَّيْءَ ئارىلاشتۇرۇش، بىرلەشتۈرۈش؛ ئۈستىنى ئوراش، سوغۇقتا قېلىش

دَغَمَ الشَّيْءَ فِى الشَّيْءِ قىستۇردى؛ تەڭ كىردى

دَفَّأَ هُ ئىسسىق؛ ئىسسىق ئۆتكۈزدى

دَفِىءَ ـَـ دَفَأً و دَفاءً و دَفاءَةً و دُفُوءًا مِنَ الْبَرْدِ ئىسسىق ھېس قىلماق؛ ئىسسىق كىيىنىش

دِفْء ج أَدْفاء ئىللىق؛ سوۋغات بۈيۈمى

دِفاء مەش، پىچ

دَفاءَة ئىسسىق، ئىللىق؛ سوۋغات بۈيۈمى

دَفاتِرُ ج خاتىرە دەپتەر

مَسْك الدَّفاتِرُ خاتىرە

دِفاع قوغداش

دِفاعِيّ دۆلەت مۇداپىئەسى؛ ئۆزىنى مۇداپىئە قىلماق؛ قوغدىماق؛ ئاقلىماق

دَفّان بايلىق كۆمۈپ قويغان ئادەم؛ گۆر ئاچقۇچى

دَفَّة يان، يان تەرەپ

دَفْتَر ج دَفاتِرُ دەپتەر

دَفْتَر الدَّوامِ يوقلىما دەپتىرى
دَفَرَ ـُـ دَفْرًا هُ ئىتتىرىش
دَفَر سېسىق پۇراق
دَفَعَ ـَـ دَفْعًا و دَفاعًا و مَدْفَعًا هُ ئىتتىرىش، ئىتتىرىپ ئېچىش؛ تۆلىمەك؛ ھۇجۇم قايتۇرۇش
دَفَعَ بِنَفْسِهِ فى كَذا مەشغۇل بولۇش
دَفْع ئىتتىرمەك؛ توسماق؛ ھۇجۇم؛ قايتۇرماق؛ تۆلەش
دَفَعات ج ئىتتىرمەك؛ بىراقلا
عَلَى دَفَعات مۇددەتكە بۆلۈپ
دَفْعَة ئىتتىرمەك؛ بىراقلا تۆلەمەك؛ مۇددەتكە بۆلۈپ تۆلىمەك
دَفَقَ ـُـ دَفْقًا الْماءَ سۇ چېچىش؛ سۇغىرىش
دَفَقَ دَفْقًا و دُفوقًا الْماءُ مِنْ كَذا سۇ چىقىش؛ ھېسسىياتى قوزغىلىش
دَفْق چىقىش
دُفْقَة ج دُفَق و دُفَقات بىر قېتىم، بىر نۆۋەت
دِفْل ئاسفالت
دَفَنَ ـِـ دَفْناً هُ كۆمۈپ قويماق، تىقىپ قويماق
دَفْن دەپنە قىلماق
دَفِيء ئىللىق، مۇلايىم
دَفِين ج دُفُن و دُفَناءُ و أَدْفان كۆمۈۋېتىلگەن
دَفِينَة ج دَفائِنُ بايلىق
دَقَّ ـُـ دَقًّا الشَّيْءَ بۇزۇش؛ چېكىش؛ سىخلاش
دَقَّ ـِـ دِقَّةَ الشَّيْءُ كىچىك بولماق؛ زىچ بولماق
دَقّ سۇرۇپ بۇزۇۋېتىش؛ چېكىش
دَقّاق ئۇن تارتقۇچى
دُقاق پاراشوك
دَقَّة چېكىش
دُقَّة پاراشوك
دِقَّة كىچىك، ئاز؛ زىچ
دَقْدَقَ ۋاراڭ-چۇرۇك قىلماق
دَقَّقَ هُ تارتتى، سۇركىدى
دَقَّقَ فى الْأَمْرِ ئەستايىدىل
دَقِيق ج أَدِقَّة و أَدِقّاء و دِقاق و دَقائِقُ ئىنچىكە، نېپىز، زىچ؛ ئۇن
دَقِيقَة ج دَقائِقُ بىر مىنۇت؛ مولىكۇلا، ئاتوم، يادرو (مىكرو) ھۇجەيرە
دَقِيقِيّ پاراشوكسىمان
دَكَّ ـُـ دَكًّا الْبِناءَ بىتچىت قىلماق؛ چېكىش
دَكَّ الْأَرْضَ تەكشى

دَكّ جـ دِكاك و دُكُوك بۇزماق؛ چەكمەك؛ تەكشى يەر

دُكّان جـ دَكاكِينُ دۇكان؛ ئورۇندۇق

دِكْتاتُور ھۆكۈمران

دِكْتاتُورِيّ ھۆكۈمران؛ ھاكىمۇتلەقلىق

دِكْتاتُورِيَّة ھاكىمۇتلەقلىق؛ ھۆكۈمران

دُكْتُور جـ دَكاتِرَة دوكتور؛ دوختۇر

دُكْتُوراه . دُكْتُوراة دوكتورلۇق ئۇنۋانى

دُكْتُورِيَّة دوكتورلۇق ئۇنۋانى

دَكْدَك . دِكْدِك جـ دَكادِك قۇم بارخانلىق، قۇملۇق

دَكِسَ ـَـ دَكَسًا الشَّيْءُ تىكلىمەك، دۆۋىلىمەك

دَكَّكَ ئارىلاشتۇردى

دَكَّنَ و دَكَنَ ـُـ دَكْنًا الْمَتاعَ دۆۋىلەپ قويماق

دَلَّ ـُـ دَلالَةً و دُلولَةً و دِلّيلَى عَلَى أو إلَى كَذا كۆرسىتىپ بەرمەك، يېتەكلىمەك، ئىسپاتلىماق، ئىپادىلىمەك

دَلَّ ـِـ دَلاًّ و دَلالاً تِ الْمَرْأَة ئەركەلىنىش

دَلّ ئەركەلىنىش

دَلال ئەركەلىنىش

دَلّال بىدىك؛ دەللال

دَلالَة جـ دَلائِلُ كۆرسىتىپ بەرمەك؛ يېتەكچىلىك قىلماق؛ بەلگە، ئىسپات

دِلالَة تۇتۇپ قالماق؛ رەسمىيەت ھەققى

دِلْتا دېلتا

دَلَجَ ـِـ دُلوجًا الْماءَ سۇ سۈمۈرمەك

دَلَحَ ـَـ دَلْحًا و دَلَحانًا و دُلوحًا ئىبغىر يۇكنى كۆتۈرۈپ ئاستا ماڭماق

دَلْدَلَ الشَّيْءَ يۆتكىدى؛ كۆتۈردى؛ تىمك، قويدى

دُلْدُل . دُلْدُول جـ دَلادِيلُ دۇلدۇل

دَلَعَ ـَـ دَلْعًا و دُلوعًا لِسانَهُ تىلىنى چىقارماق

دَلَقَ ـِـ دَلْقًا و دُلوقًا و دَلِيقًا و دَلَقانًا پىيادە مېڭىش

دَلَقَ إلَيْهِ تېزلىك بىلەن يېتىپ باردى

دَلَقَ نَحْوَهُ أو إلَيْهِ ئالدى تەرەپتىن كەلدى

دُلْفِين جـ دَلافِينُ دېڭىز دېلفىنى

دَلَقَ ـُـ دَلْقًا السَّيْفَ مِنْ غِمْدِهِ خەنجەرنى غىلاپتىن سۇغۇرماق

دَلَقَ الْبابَ بار كۆچى بىلەن ئىشىكنى ئاچماق

دَلَقَ عَلَيْهِ الْغارَةَ شىددەتلىك هۇجۇم باشلىدى
دَلَكَ ـُـ دَلْكاً الشَّيْءَ سۈرتۈپ چىقىرىۋەتمەك
دَلَكَهُ الدَّهْرُ پىشقان، بوران-چاپقۇنغا چىدىدى
دَلَكَ وَجْهَهُ بِالطِّيبِ ئەتىر ياكى ئۇپا سۈرتۈش
دَلَّلَ هُ ئەركە كۆندۈردى؛ ئىسپاتلىدى
دَلَّلَ الدَّلّالُ عَلَى السِّلْعَةِ ساتماق
دَلْو جـ دِلاء و أَدْلٍ و ذِلِيّ و دَلًى چېلەك
دَلِيل جـ أَدِلَّة و أَدِلّاء يېتەكچى
دَلِيل جـ أَدَلَّة بەلگە، ئىسپات؛ گۇۋاھچى
دَمَّ ـُـ دَمَّا الشَّيْءَ سىرلاش
دَمَّ ـُـ دَمامَةً كۆرۈمسىز
دَم جـ دِماء و ذُمِيّ قان
دَمٍ قان ئېقىش
دَمانَة مېھرىبان
دَمانَة الْأَخْلاقِ مىجەزى مۇلايىم
دَمار بۇزۇش؛ ۋەيران قىلماق
دَمّاع نەمخۇش يەر؛ يىغلاڭغۇ
دِماغ جـ أَدْمِغَة مېڭە؛ زېھىن
دِمام هاك؛ سىر؛ لەۋ بويىقى
دَمامَة بەتبەشىرە

دِمَّة جـ دِمَم ھايۋان تېزىكى؛ پىت؛ چۈمۈلە؛ مۇشۇك؛ پەتەك
دَمَثَ ـُـ دَماثَةً و دُمُوثَةً ئىللىق؛ مۇلايىم
دَمَث جـ دِماث و أَدْماث مۇلايىم
دَمَجَ ـُـ دُمُوجًا الشَّيْءُ فِى الشَّيْءِ بىرلەشتۈرمەك
دَمَجَ اللَّيْلُ قاراڭغۇ بولدى
دَمَّرَ هُ بۇزدى؛ ۋەيران قىلدى؛ گۇمران قىلدى
دَمَرَ ـُـ دُمُوراً و دَماراً و دَمارَةً ۋەيران قىلماق؛ ئۆلۈش
دَمَّسَ و دَمَسَ ـُـ دَمْساً هُ يۆگەمەك؛ كۆمۈش
دَمَّسَ ـُـ دَمْسًا الظَّلامُ أو اللَّيْلُ قاپقاراڭغۇ
دِمْس كۆمۈر ئۇۋۇقى؛ كۆل
دِمَشْق دەمەشىق
دِمَشْقِيّ دەمەشقىلىق
دَمَصَ ـُـ دَمْصاً تېزلىك بىلەن
دَمَعَ ـَـ دَمْعًا و دَمَعانًا السّائِلُ ئېقىش
دَمِعَ ـَـ دَمْعًا و دَمَعانًا و دُمُوعًا الْإِناءُ تولدۇرماق
دَمِعَ تِ الْعَيْنُ يىغلىدى
دَمِع كۆز يېشى قىلدى
دَمَعان تولدۇرۇش

دَمْع جـ دُمُوع و أَدْمُع ياش
دَمَغَ ـَـ دَمْغًا الشَّيْءَ تامغا باسماق
دَمَغَ الْحُجَّةَ ئەكسىچە ئىسپاتلىدى
دَمَغَ هُ مېڭىگە ئۇردى؛ بويسۇندۇردى
دَمْغَة جـ دَمَغات ئىز
دَمَقَ ـُـ دُمُوقًا عَلَيْهِ ئۈستۈپ كىرمەك؛ چاقىرمىسىمۇ كېلىش
دَمَقَ ـُـ دَمْقًا الشَّيْءَ ئوغرىلىق قىلماق
دِمَقْس تاۋار، دوردون
دَمَكَ ـُـ دَمْكًا الشَّيْءَ چىلاك، مۇستەھكەم
دَمَلَ ـُـ دَمْلاً و دَمَلاناً الأَرْضَ ئوغۇتلاش
دَمَلَ بَيْنَ الْقَوْمِ كېلىشتۇردى
دَمِلَ ـَـ دَمَلاً الْجُرْحُ بىرلەشتۇرمەك، ئويلىغىنىدەك بولماق
دُمْلُج جـ دَمالِج بىلەزۈك
دَمَّمَ هُ بويىدى
دَمَّمَ الْبَيْتَ سىرلىدى
دِمْن ئېغىل؛ قوتان
دِمْنَة جـ دِمَن ئىنتىقام؛ ئوغۇت دۆڭىسى
دَمُوع يىغلاغۇ
دُمُوع ياش
دَمَوِيّ قان چىقماق؛ مېيىپ بولماق
دَمَّى قان چىقتى
دَمِيَ ـَـ دَمًى و دَمْياً و دُمِيًّا الْجُرْحُ قان چىقماق؛ مېيىپ بولماق
دَمِيّ قانلىق
دُمْيَة جـ دُمًى قونچاق؛ ماي بوياق رەسىم
دَمِيم جـ دِمام سەت؛ پەس
دَمِيمَة جـ دَمائِمُ و دِمام سەت؛ پەتەك
دَنَّ ـُـ دَنًّا غىڭىلدىغان ئاۋازچە قارماق
دَنّ غىڭىلداش
دَنّ جـ دِنان هاراق كۈپى
دَنَأَ ـَـ دُنُوءَةً و دَناءَةً ئىپلاسلىق، رەزىللىك
دَنا ـُـ دُنُوًّا و دَناوَةً مِنْهُ أو إِلَيْهِ أو لَهُ يېقىنلىشىش
دَنُؤَ ـُـ دُنُوءاً و دُنُوءَةً و دَناءَةً پەسلىشىش
دَناءَة پەسلىك
دُنْدُرْمَه ماروزنا
دَنْدَنَ غۇڭۇلدىماق
دَنَّسَ الثَّوْبَ غىڭىلدىدى
دَنَس جـ أَدْناس بۇلغىنىش

دَنِسَ ـَـ دَنَسًا و دَناسَةً الثَّوْبُ أو الْخُلُقُ مەينەت بولماق؛ مەينەت نەرسە

دَنِس مەينەت قىلماق

دَنَّى هُ يېقىنلاشتى

دَنِيَ ـَـ دَنًى و دَنايَةً مەينەت، پاسكىنا

دَنِيّ جـ أَدْنِياءُ مۇتتەھەم؛ پەس؛ يېقىنلاشماق

دَنِيء جـ أَدْناء و أَدْنِياء مۇتتەھەم؛ پەس

دُنْيا جـ دُنًى دۇنيا، ئالەم، كائىنات؛ ئۇمۇملۇك

دَنِين غۇشۇلداش

دُنْيَوِيّ . دُنْياوِيّ دۇنيادا بار بولغان

دَها ـُـ دَهْوًا هُ سۈيىقەست پىلانلىماق

دَها تِ الدّاهِيَةُ پالاكەتكە ئۇچرىدى

دَهاء ئەقىللىق؛ خەتەرلىك؛ ئالدامچى؛ سۈيىقەست

دِهاق تولدۇرۇش

دَهْدَهَ الشَّيْءَ ئۇردى

دَهّان سىرچى، رەسسام؛ ماي دۇكىنى

دِهان ماي، سىر، ئاپتول

دَهَرَ ـَـ دَهْراً هُ أو بِهِ مَكْرُوهٌ ئاۋارىچىلىككە ئۇچرىماق

دَهْر جـ دُهُور و أَدْهُر دەۋر، مۇددەت

دَهْرِيّ قەبرىغان؛ دۇنيانى بىلگەن؛ كونا

دُهْرِيّ دەھرى

دَهِسَ ـَـ دَهَسًا الْمَكانُ تەكشى

دَهْس جـ أَدْهاس توز جاي

دَهَّشَ هُ الْأَمْرُ ھەيران قالدى؛ ئەجەبلەندى

دَهَشَ ـَـ دَهْشاً هُ نېمە قىلىشىنى بىلمەي قالماق

دَهِشَ ـَـ دَهَشاً و دُهِشَ ھەيرانلىق

دَهِش ھەيران

دَهَقَ ـَـ دَهْقاً و دِهاقاً هُ قۇرۇق، تۆكۈش

دَهَقَ الْكَأْسَ تولدۇرماق

دَهَكَ ـَـ دَهْكًا الشَّيْءَ چاقماق؛ دەسسەپ بۇزماق

دِهْلِيز جـ دَهالِيزُ كاربىدور

دَهَمَ ـَـ دَهْمًا هُ الْأَمْرُ توساتتىن ئۇچراپ قالماق

دَهْماءُ م قارا؛ قارا-كۆك

دَهْماءُ كىشىلەر توپى؛ پۇقرا؛ نۇرغۇن

دُهْمَة قارا؛ قارا رەڭ

دَهَنَ الشَّيْءَ بويماق؛ سىرلىماق

دَهَنَ ـُـ دَهْناً هُ مايلىماق

دُهْن جـ أَدْهان و دِهان ماي

دينامو — مخابنك

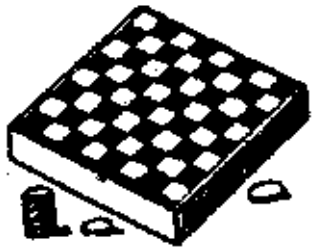

داما — شاهمات

دينامومتر

دينامومتر

دب

ئېيق

دوار الشمس

ئاپتاپەرەس

ديك

خوراز

دوري

كاككۇك

دجاج هندي

هندى توخۇسى

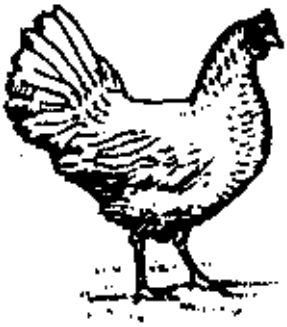

دجاجة — توخۇ

دثور — يەرىق ھەرە

دلفين — دېڭىز دىلفىنى

دَهْنِيّ مايلىق
دَهْوَرَ هُ چوشۇپ قالدى
دَهَى و دَهِىَ ـَ دَهْيًا و دِهايَةً هُ سۆزىمەست بىلەن باشقىلارغا زىيانكەشلىك قىلماق
دَهِىَ ـَ دَهْيًا و دَهاءَةً و دَهاءً يىراقنى كۆرمەك
دَهْياءُ م ئىغىر
دَهَيْم ئاپەت، سارالىق
دَواء ج أَدْوِيَة دورا
دَوائِيّ دورا، دورىلار
دَواة ج دَوًى و دُوِيّ و دَوَيات سىياھ قۇتىسى
دَوَّار ئايلانماق؛ چۆرگىلمەك؛ قورۇ
دُوار ھوشىدىن كەتمەك؛ ئايلانماق
دَوّارَة سىركۈل
دَوّارَة الْماءِ چاقپەلەك
دَوّارَة الرِّيحِ كۆرسەتكۈچ
دَوّاسَة پەنەركە
دَولَيْكَ قايتا-قايتا
و هٰكَذا دَولَيْكَ توختاپ تۇرۇلۇق؛ رەت بويىچە
دَوام چىلىق تۇرۇش؛ مەڭگۈ؛ دائىم بار؛ ئىشقا چۈشۈش ۋاقتى
دَوامًا باشتىن-ئاخىر؛ دائىم
دُوّامَة ج دُوّام چاقپەلەك
دَوْحَة ج دَوْح جج أَدْواح دەرەخ؛ سايە
دَوَّخَ الْبِلادَ بويسۇندۇردى؛ بوزەك قىلدى
دَوَّخَ الْأَلَمُ رَأْسَهُ بېشى قايدى
دَوْخَة ئايروپىلاندا بېشى قېيىش
دُودَة ج دُود و دِيدان يۇمشاق تەنلىك قۇرت
دُودِيّ قۇرتسىمان
دَوَّرَ الشَّيْءَ ئايلاندۇردى
دَوَّرَ الرَّأْسَ بېشى قايدى
دَوْر ج أَدْوار بىر قەۋەت؛ بىر قېتىم؛ بىر نۆۋەت؛ دەۋر
لَعِبَ دَوْراً فى... ئىشلىتىلمەك، رولغا چىقماق
دَوَران ئايلانماق
دَوْرَة ئايلانماق؛ دەۋر؛ بىرقېتىم؛ سىمىنا ئالماشماق
دَوْرَة الْمِياهِ يۇيۇنۇش ئۆيى
دَوْرِيّ دەۋرلىك؛ سىمىنلىك
دَوْرِيَّة چارلىماق؛ مۇھاپىزەت قىلماق
دَوْس دەسسەمەك
دُوْسِنْطارِيا تولغاق
دُوْش مۇنچا
دُوق كېنەز؛ دۆت
دُوقِيَّة كېنەزلىك

دَوَّلَ الشَّيْءَ خەلقئارالاشتى
دُولاب جـ دَوالِيبُ پەشتاختا؛ چاق
دُولار دوللار
دَوْلَة جـ دُوَل دۆلەت؛ دەۋرنىڭ ئۆزگىرىشى
دَوْلَة الإِئْتِلاقِ ئىتتىپاقداش دۆلەتلەر
الدَّوْلَة الْمُتَفَوِّقَة دەرىجىدىن تاشقىرى دۆلەت
دُوَلَة ئاپەت
دَوْلِيّ دۆلەت؛ خەلقئارا
دُوَلِيّ خەلقئارا
دُوَلِيَّة ئىنتېرناتسىئونالىزم
الدُّوَلِيَّة خەلقئارا
دَوَّمَ ئايلاندى؛ چۆرگىلىدى
دَوْم چىدامليق؛ مەڭگۈ مەۋجۇت
دُومانْجِي رولچى
دَوَّنَ الدِّيوانَ توپلىدى؛ رەتلىدى
دَوَّنَ الشَّيْءَ خاتىرىلىدى؛ تىزىملىدى
دُون ۋەھشىي، ئىپلاس
دُون ـَ كَذا يوق؛ ئالدىدا ... غا يەتمەسلىك
دَوَّى و دَوَى ـِ دَوِيًّا الشَّيْءُ ئەكس سادا
دَوِيَ ـَ دَوًى ئاغرىماق؛ كېسەلگە گىرىپتار بولماق؛ ئاغرىنىش

دَوِيّ قايتۇرما ئاۋاز؛ ئەكس سادا؛ رادار
دُوَيْلَة كىچىك دۆلەت
دَيّار دەرۋىش
دِياسَة ئۇرۇق ئايرىش
دِيالَكْتِيك دىئالېكتىكا
دِيالوج دىئالوگ
دِيانَة ئىشىنىش - دىنى ئېتىقاد
دِيباجَة كىرىش سۆز؛ تۇزىتىلگەن سۆز؛ چىراي
دِيَة خۇن تۆلىمى
دَيْجاة جـ دَياج قاراڭغۇ؛ دۆت، كالۋا
دَيْر جـ أَدْيِرَة و أَدْيار و دُيُورَة ئىبادەتخانا
دَيْرانِيّ دەرۋىش
دَيْرِيّ ئىبادەتخانىنىڭ
دِيزَل سالىيارکا؛ دۆڭگاتېل؛ سالىيارکا دۆڭگاتېلى
دِيَسَة جـ دِيَس و دِيس ئورمانلىق
دِيسَمْبَرْ رىم كالېندارىدىكى 12-ئاي
دِيسِيجَرام 0.1g گرام
دِيسِيمِتْر دىستسىمېتىر
دِيك جـ دُيُوك و دِيكَة و أَدْياك خوراز؛ ئەركەك قۇش
دِيك رُومِيّ كۆركە توخۇ
دِيك بَرّيّ ياۋا توخۇ؛ قىرغاۋۇل

دِيكْتاتُورِيَّة دىكتاتۇرا

دَيْماس جـ دَيامِيسُ ئۇششۇر؛ تۇرمە؛ گۇر

دِيمُقْراطِيّ دېموكراتىك

دِيمُقْراطِيَّة دېموكراتىزم

دَيّن دىنغا ئىشەنگۈچى، ئېتىقادچى، مۇخلىس

دَيْن جـ دُيُون و أَدْيُن قەرز

دِين جـ أَدْيان دىن؛ ئېتىقاد

دِينار جـ دَنانِيرُ دىنار

دِينامَيْت پارتلاتقۇچ دورا

دِينامِيَّة مېخانىكا

دِينَمو گېنېراتور

دَيْنُونَة قىيامەت

دِينِيّ دىنى؛ دىن تەرەپلىمە

دِيوان جـ دَواوِينُ و دَياوِينُ ئورگان؛ سوت مەھكىمىسى

دِيوان شِعْرٍ شېئىرلار توپلىمى

دِيوان الرِّئاسَةِ ھەيئەت رىياسىتى

دِيوان الْخَزْنَةِ مالىيە مىنىستىرلىقى

الدِيوان الْعالِي الْمَلَكِي خانلىق كېڭەش

دَيُّوث پاھىشخانا خوجايىنى

الدَيُّوث بىر خىل قۇش

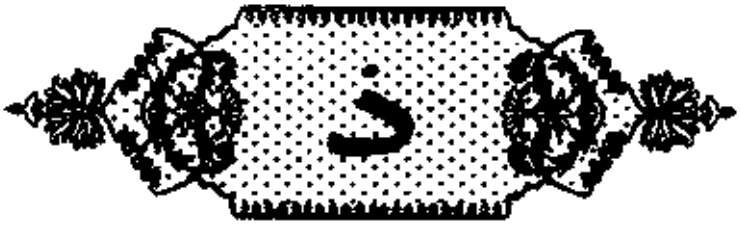

ذ «ذال» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ توققۇزىنچى ھەرپى، سانىدىكى «700» گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

ذا مەلۇم شەيئىنى پەيدا قىلغۇچى؛ ئىگىلىگۈچى؛ ئىگىدارلىق قىلغۇچى؛ خوجا

لِذا أو بذا سەۋەبتىن

كَذا شۇنداق، مۇشۇنداق

هٰكَذا مۇشۇنىڭغا ئوخشاش

ذائِب ئېرىمەك؛ ئېرىتمەك

ذائِد جـ ذادَة و ذُوّاد و ذُوَّد قوغدىغۇچى ياكى مۇھاپىزەتچى

ذائِع تارقاتماق؛ تەشۋىق قىلماق

ذائِقَة تەم سەزگۈسى

ذَأَبَ ـَـ ذَأْباً هُ قورقۇتماق

ذابَ ـُـ ذَوْباً و ذَوَباناً ئېرىتمەك؛ گورۇقلاتماق

ذِئْب جـ ذِئاب و ذُؤْبان و أَذْؤُب بۆرە

ذابِل جـ ذُبُل و ذُبْل رەڭگى ئۆچكەن؛ قورۇلغان

ذات جـ ذَوات ئىگە بولغۇچى؛ كائىناتنىڭ ئىگىسى

دَوْلَة ذات تاريخ شريفٍ شەرەپلىك تارىخقا ئىگە دۆلەت

ذاتَ يَوْمٍ مەلۇم بىر كۈنى

بالذاتِ رەسمىي؛ شەخسەن

ذاتِيّ شەخسىنىڭ؛ ئۆزىنىڭ

ذاتِيًّا شەخسەن؛ ئۆزى

اَلْحُكْم الذاتِيّ ئاپتونومىيە

ذاتِيَّة خاسلىق؛ ئوبيېكتسىپچانلىق؛ ئوبيېكتسىزملىق؛ ھەقىقىيلىق

ذادَ ـُـ ذَوْدًا و ذِيادًا قوغلىماق

ذادَ عَنْهُ قوغدىدى؛ ئاقلىدى

ذاعَ ـِـ ذَيْعًا و ذُيوعًا و ذَيْعُوعَةً و ذَيَعانًا الْخَبَرُ تارقاتماق

ذاعَ السِّرُّ ئاقتى

ذاقَ ـُـ ذَوقًا و مَذاقًا و ذَواقًا و ذَوَقانًا الطَّعامَ تېتىماق؛ تەمنى تېتىماق

ذاقَ هُ سىناق قىلدى، تەجرىبە قىلدى

ذاكَ ئۇ، ھېلىقى

ذاكَرَ هُ فى الأَمْرِ كېڭەشتى

ذاكَرَ الدَّرْسَ تەكرار قىلدى

ذاكِرَة ئەسته تۇتۇش قابىلىيىتى

ذَأَلَ ـَـ ذَأْلاً و ذُأَلانًا يېنىك ماڭماق

ذَلِكَ ج أُولائِكَ ئاۋۇ

مَعَ ذَلِكَ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىت- تا؛ گەرچە؛ تەقدىردىمۇ

ذَلِكَ و إلاَّ ئۇنداق بولمايدىكەن

و ذَلِكَ أَنَّ ... ئۇ

ذَأَمَ ـَـ ذَأْمًا هُ كەمسىتمەك؛ سەل قارىماق

ذامَ ـِـ ذَيْمًا و ذامًا هُ ئەيىبلىمەك

ذَأْم . ذام كەمچىللىك؛ كەملىك

ذاهِب ئايرىلغان؛ غايىب بولغان؛ بارغۇچى

ذاهِل ئامالسىز

ذاوِيَة قورۇلۇپ قالغان

ذَبَّ ـُـ ذَبًّا هُ قوغدىماق؛ ھەيدىمەك

ذَبَّ عَنْهُ قوغدىدى؛ ئاقلىدى

ذُباب ج أَذِبَّة و ذِبّان و ذُبّ چىۋىن؛ پاشا قاتارلىقلار

ذُبابَة بىر تال چىۋىن؛ بىر تال پاشا

ذَبّاح قاسساپ؛ جاللات

ذُباح بوغۇز

ذُبالَة ج ذُبال لامپۇچكا قىلى

ذَبَحَ ـَـ ذَبْحًا و ذَباحًا الْحَيَوانَ قۇربانلىق قىلماق

ذَبَحَ هُ ئۆلتۈردى؛ زىيانكەشلىك قىلدى، چاقماق

ذَبَحَ الشَّيْءَ يارىدى

ذَبْذَبَ الشَّيْءُ پۇلاڭلاتتى؛ ئىرغاڭ- لاتتى؛ تەۋرەندى

ذَبْذَبَة ج ذَباذِبُ پۇلاڭلاتماق؛ ئىرغاڭلاتماق

ذَبْذَبَة صِناعِيّ يالغان پىل چىشى

ذَبِيح ج ذَبْحَى و ذَباحَى قۇربان- لىق قىلىنماق؛ ئۆلتۈرۈلمەك

ذَبِيحَة ج ذَبائِحُ چېپىلغان؛ ئۆلتۈرۈلگەن؛ قۇربانلىق بۇيۇم؛ قۇربانلىق ھايۋان

ذَحْل ج ذُحُول و أَذْحال قىساس ئالماق

ذَخَّرَ الشَّيْءَ ساقلىدى؛ تەمىنلىدى؛ دورىلارنى مەيدىسىگە تاڭدى

ذَخَرَ ـَـ ذُخْراً الشَّيْءَ ساقلىماق؛ دۆۋىلىمەك

ذُخْر ج أَذْخار ساقلاش

ذَخِيرَة جـ ذَخائِرُ مەبلەغ؛ فوندى؛ ساقلىنىش مىقدارى؛ ھەربىي لازىمەتلىكلەر؛ ئوق-دورىلار

ذَرَّ ـُـ ذَرًّا و ذُرُوراً الْقَرْنُ و النَّباتُ مۇڭگۈز ئۇسمەك؛ بىخ سۈرمەك

ذَرَّ تِ الشَّمْسُ كۈن چىقتى؛ تۇمان-لار تارقالدى

ذَرّ تۇمان؛ تارقاتماق

ذَرا ـُـ ذَرْواً الْحِنْطَةَ بۇغداي سورۇش

ذِراع جـ أَذْرُع و ذُرْعان بىلەك

ذِراع التَّشْغِيلِ مەشغۇلات تايىقى

ذِراع الدَّفْعِ خادا

ذَرّايَة سورۇش ماشىنىسى

ذَرَب جـ أَذْراب داۋالىغىلى بولماي-دىغان كېسەل

ذَرِب جـ ذُرْب ئۆتكۈر

ذَرَّة مولېكۇلا، ئاتوم

ذُرَة شامِيَّة أو صَفْراء كۆممەقوناق

ذُرَة بَلَدِيَّة سۇپۇرگە قوناق

ذُرَة رَفِيعَة تېرىق

ذَرَعَ ـَـ ذَرْعًا عِنْدَ الرَّجُلِ أو إِلَيْهِ تەكشىمەك؛ چۈشەندۈرمەك

ذَرَعَ الثَّوْبَ مېتىر بىلەن رەخت ئۆلچىدى

ذَرْع ئۇزۇنلۇق؛ قولىنى سوزماق

ذَرَّقَ الدَّمْعَ يېشىنى سۈرتتى

ذَرَّقَ عَلَى كَذا مِنَ الْعُمْرِ ئۆتتى؛ غان، قان، گەن، كەن

ذَرَقَ ـُـ ذَرْقًا و ذَرِيقًا و ذُرُوقًا و ذَرَقانًا و تَذْرافًا الدَّمْعُ ياش تۆكمەك

ذَرَقَ تِ الْعَيْنُ ياش تۆكتى

ذَرَقَ تِ الْعَيْنُ الدَّمْعَ كۆز يېشى قىلماق

ذُرْوَة جـ ذُرًى پەللە؛ ئېگىزلىك

ذَرُور جـ أَذِرَّة پاراشوك؛ تارقاق

ذَرُورِيّ پاراشوك

ذَرًى قوغدىماق؛ ھىمايە قىلماق

ذَرَّى الْحِنْطَةَ سوردى؛ تاسقىدى

ذَرَّى هُ ماختىدى

ذَرَى ـِـ ذَرْيًا الْحِنْطَةَ بۇغداي سورۇش

ذَرِّيّ ئاتومىنىڭ؛ ئاتوم ئېنېرگىيە ئالمى

ذُرِّيَّة جـ ذَرارِيّ كېيىنكى ئەۋلادلار

ذَرِيع ئىتتىك، چاققان، تېز

ذَرِيعَة جـ ذَرائِعُ باھانە؛ ۋاستە

ذُعاق ئەجەللىك

ذُعاف جـ ذُعُف ئەجەللىك زەھەر

ذَعَرَ . ذَعْراً هُ قورقۇتماق؛ ئەندى-شىگە سالماق

ذنب

قويرؤق، قويرؤق قسمى

ذرة

لوناق

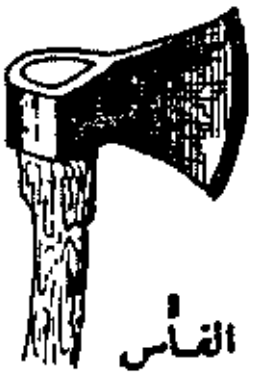

ذكرة القاس

پالتنسك بسى

ذئب

بۆره

ذبابة

چۈن

ذراع

بىلەك

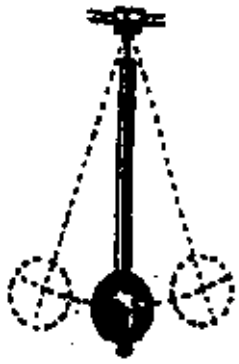

رقّاص الساعة

سائقت مايانسكى

رفش

كۆرجەك

رادار

رادار

رمّانة

نول بومبسى

رهو

تورنا

راية

تۇغ، ئەلەم

ذَعَر . ذُعْر قورقۇنماق: تەررورلۇق

ذُعِرَ قورقۇتماق: ئالاقزادە بولماق: ھەيران قالماق

ذَعَقَ ـَـ ذَعْقًا هُ يۇقىرى ئاۋازدا ۋارقىرىماق

ذَعِنَ ـَـ ذَعْنًا لَهُ بويسۇنماق: ئاڭلىماق

ذَفَر سېسىق پۇرىماق: سېسىق

ذَقَن ج أَذْقان و ذُقُون ئېڭەك

ذَقْن ج أَذْقان ساقال-بۇرۇت

ذَكا ـُـ ذَكًا الذَّبِيحَةَ قۇربانلىق

ذَكا ذَكاءَ الْمِسْك خۇشپۇراق چاچماق

ذَكاء ئەقىل-پاراسەت: ئەقىللىق

ذَكَّرَ هُ الشَّيْءَ أو بِهِ ئەسلىدى: يادىغا ئالدى

ذَكَّرَ الشَّيْءَ كۆرسەتتى: يوقلىما قىلدى

ذَكَّرَ ئەسته ساقلىدى: ئەسته تۇتتى: ئويلىدى

ذَكَرَ ـُـ ذُكْراً و تَذْكاراً و ذِكْرَى الشَّيْءَ ئەسلىمەك: يادىغا ئالماق: بايان قىلماق: خەۋەر قىلماق: ئويلىماق

ذَكَرَ اللّٰهَ ئاللانى مەدھىيىلىدى: ئاللانى ماختىدى

ذَكَرَ الْحَدِيثَ تەتبىقلىدى: ئىسپاتلىدى

ذَكَر ج ذُكُور و ذُكُورَة و ذُكْران و ذِكار و ذِكارَة و ذِكَرَة ئەركەك: نە: ئەرلىك

ذِكْر ج ذُكُور ئەسلىمەك: ئويلىماق

ذِكْرَى ج ذِكْرَيات ئەسته تۇتماق: خاتىرىلىمەك

ذَكْوَ ـُـ ذَكاءً كۆزىتىش كۈچىگە ئىگە

ذَكَّى الذَّبِيحَةَ قۇربانلىق قىلدى

ذَكَّى النّارَ يانداردى: ئوت تۇتاشتۇردى

ذَكَى و ذَكِيَ ـَـ ذَكاءً ئەقىللىق: سەزگۈر: ئەقىل-پاراسەتلىك

ذَكِيّ ج أَذْكِياءُ ئەقىللىق: زېرەك

ذَلَّ ـِـ ذُلًّا و ذِلَّةً و ذَلالَةً و مَذَلَّةً رەزىل: ئىپلاس: ئاجىز

ذَلَّ لَهُ بويسۇندى

ذُلّ خورلىماق: رەزىل: ئىپلاس

ذَلالَة خورلىماق: رەزىل: ئىپلاس

ذُلّان ج أَذِلّاءُ و أَذِلَّة و ذِلال ئېچىنىشلىق، يامان ئاقىۋەت

ذِلَّة خورلانماق: خارلىنىشقا ئۇچرىماق

ذِلْذِل . ذُلْذُل ج ذَلاذِلُ خورلىماق: رەزىل: ئىپلاس

ذَلَقَ ـُـ ذَلْقًا السِّكِّينَ كىيىمنى تىزماق

ذَلَقَ ـُـ ذَلاقَةَ اللِّسانُ سۆزكەلمەك

ذَلِقَ ـَـ ذَلَقًا اللِّسانُ أو السِّنانُ گەپ-سۆزلىرى راۋان

ذَلْق الشَّيْءِ ئۆتكۈر، ئۆچلۈق

ذَلَّلَ هُ تىغ سانجىدى

ذَلِيق يەڭمەك، غەلىبە قىلماق (قىينىچىلىقنى)

ذَلِيل جـ أَذِلَّاءُ و أَذِلَّة و ذِلال رەزىل؛ ئىپلاس؛ نەپرەتلىك؛ ئۇمىدسىزلىك؛ ھەسرەت-نادامەتلىك

ذَمَّ ـُـ ذَمًّا و مَذَمَّةً هُ ئەيىبلەمەك؛ تۆھمەت قىلماق؛ ... دىن نارازى بولماق

ذَمّ جـ ذُمُوم ئەيىبلىمەك، شىكايەت قىلماق؛ كەمچىلىك

ذِمَّة جـ ذِمَم كۆتۈرە ئالماق؛ كېلىشىمەك؛ قوغدىماق؛ ۋىجدان؛ ساداقەت

ذِمَّة جـ ذِمامات مەسئۇلىيەت

ذَمَرَ ـُـ ذَمْراً الأَسَدُ ھوۋلىماق

ذَمَّمَ هُ تىللىدى؛ ئورۇشتى

ذَمِيم جـ ذِمام ئەيىبلەنگەن؛ شىكايەت قىلىنغان؛ نومۇسسىزلىق؛ شەرمەندىچىلىك

ذَنَّبَ كىتابنىڭ كەينىگە بەت تولۇقلىدى

ذَنَبَ ـُـ ذَنَبًا هُ ئەگەشمەك

ذَنَب جـ ذِناب و أَذْناب قۇيرۇق، قۇيرۇق قىسىم؛ غالچا

ذَنْب جـ ذُنُوب گۇناھ، جىنايەت، خاتالىق

ذَنَبِيّ قۇيرۇق قىسمى؛ قۇيرۇقنىڭ

ذَهاب ماڭماق؛ كەتمەك

ذَهابًا و إِياباً قايتىپ كەلمەك؛ بېرىپ كەلمەك

ذَهَّبَ الشَّيْءَ ئالتۇندىن ھەل بەردى

ذَهَبَ ـَـ ذَهاباً و ذُهُوباً و مَذْهَباً بارماق، ئايرىلماق؛ غايىب بولماق

ذَهَبَ الأَمْرُ ئىش ئۆتۈپ كەتتى؛ قازا قىلدى؛ ۋاپات بولدى

ذَهَبَ إِلَى كَذا تەشەببۇس؛ ... دەپ قارىدى

ذَهَب جـ أَذْهاب و ذُهُوب و ذُهْبان ئالتۇن

ذَهَب إِكْسِير ساپ ئالتۇن، 24k ئالتۇن

ذَهَبَة خىش ئالتۇن

ذَهَبِيّ ئالتۇن رەڭ

ذَهَلَ ـَـ ذَهْلاً و ذُهُولاً عَنْهُ ئۇنتۇماق

ذَهِلَ ـَـ ذُهُولاً عَنْهُ ئۇنتۇماق، بىخەستىلىك قىلماق؛ ئەس-ھوشىنى يوقاتماق

ذِهْن جـ أَذْهان كاللا؛ مېڭە؛ ئەستە

تۇتماق؛ تەپەككۇر قىلماق

ذِهْنِيّ كۆڭۈل؛ ئەقىللىق؛ ئەقىل-پاراسەتلىك؛ تەپەككۇر قىلغان؛ ئەقلىي

ذُهُول قانداق تەدبىر قوللىنىشنى بىلمەسلىك

ذُو جـ **ذَوُون و ذَوِينَ** بارلىق ئادەم-لەر شەيئىلەرنىڭ ئىگىسى، ھەممىنى باشقۇرغۇچى

ذُو مالٍ پۇلدار

ذُو الْحِجَّةِ ئىسلام كالېندارىدا 12-ئاي

ذَواق ياخشى كۆرمەك؛ خۇمار

ذَوّاق . ذَوّاقَة يېيىشكە ئەھمىيەت بېرىدىغان ئادەم

ذَوانِ بارلىق كائىناتنىڭ ئىگىسى

ذَوَّبَ الشَّيْءَ ئېرىتمەك؛ ئېرىتمەك

ذَوْب سۈيۇق ھەسەل

ذَوْد قوغدىماق، مۇھاپىزەت قىلماق؛ ئاقلىماق

ذَوْق جـ **أَذْياق** ھۇزۇرلىنىش كۈچى، تەم سەزگۈسى

ذِي قىزىقىش؛ بارلىق مەۋجۇداتنىڭ ئىگىسى

ذَيْل جـ **ذُيُول** قۇيرۇق، قۇيرۇق قىسىم؛ ئاخىرقى ئۇچى؛ تىزماق، قوشۇمچە تولۇقلىماق؛ تولدۇرماق

ذَيْلِيّ قۇيرۇق، قۇيرۇق شەكىللىك

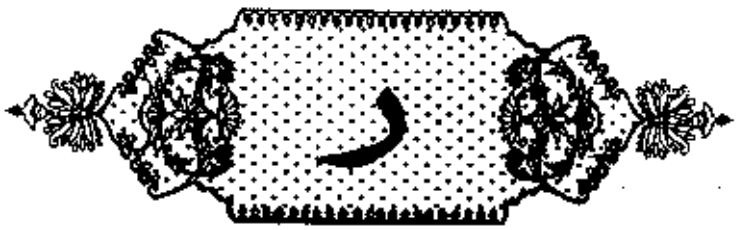

ر «راء» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ ئونىنچى ھەرپى، سانىدىكى 200، گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

راء دېگىز سۈيىنىڭ كۆپۈكى؛ ئەرەب يېلىمى دەرىخى

راءٍ «الرّائِي» جـ رُؤاة تاماشىبىن؛ تەكشۈرگۈچى

رائِب ئۇيۇغان سۈت

رائِج راۋان

رائِح جـ رَوْح ئۆتمۈشتىمكى؛ بۈرۈنقى

رائِحَة جـ رَوائِحُ پۇراق

رائِد جـ رُوّاد و رادَة ئەجداد؛ يولباشچى؛ بايراقدار

رِئاسَة جۈمھۇرىيەتنىڭ پەرىزىدىنتلىق ئورنى

رائِض جـ راضَة و رُوّاض و رُوَّض ئات كۆندۈرگۈچى

رائِع جـ رُوَّع گۈزەل؛ گۈزەل كۆرۈنۈش؛ روھنى ئۇرغۇتىدىغان؛ قورقۇنچلۇق

رائِعَة جـ رَوائِعُ و رُوَّع ۋەكىللىك خاراكتېرلىك ئەسەر

رائِق جـ رَوْق و رُوقَة سۈپسۈزۈك؛ ساپ

راعَى ساختا قىياپەتكە كىرىۋالماق

رَأَبَ ـَـ رَأْبًا الصَّدْعَ يۇچۇقنى ئەتمەك؛ رېمونت قىلماق

رَأَبَ بَيْنَهُمْ مۇرەسسە قىلدى، ئەپلەشتۈردى

رابَ ـُـ رَوْبًا و رُؤُوباً اللَّبَنُ سۈت ئۇيۇماق

رابَ ـِـ رَيْباً و رِيبَةً هُ گۇمانىنى قوزغىماق

راب سان مىقدارى؛ ئومۇمىي سانى

رابّ ئۆگەي دادىسى؛ باققۇچىسى

رابّة ئۆگەي ئانىسى

رُؤْبَة جـ رِئاب پارچە رەخت؛ پارچە-پۇرات رەخت

رابِح پۇل تاپىدىغان؛ غەلىبە قىلىدىغان، ئۇتۇملۇك

رابَطَ الْجَيْشُ بارگاھ قۇرماق

رابِط باغلىغۇچى؛ ئۇلىغۇچى؛ تۇتقا

رابِط الْجَأْشِ سوغۇققان، ئېغىر-بېسىق بولماق

رابِطَة ج رَوابِط ئالاقىلىشىش تۇگۇنى؛ مۇناسىۋەت، ئاساس ئىتتىپاق؛ بىر دەستە، بىر باغلام؛ بىر توپ؛ ئۇلىماق

رابِطَة الْعُلَماءِ الْعالَمِيَّةِ خەلقئارا ئالىملار بىرلەشمىسى

رابِعًا تۆتىنچى (تۆتقتا)

رابَى جازانە قويۇش

رابِيَة ج رَوابٍ كىچىك تاغ؛ ئېگىز جاي، دۆڭ؛ دۆڭلۈك

رِئَة ج رِئُون ئۆپكە

راتِب ج رَواتِبُ ماياش؛ مەشگۇ؛ مۇقىم؛ ئۆزگەرمەيدىغان، ئىزچىل

راتِع ج رُتَّع و رِتاع و رُتُوع يايلاقتا بېقىلىدىغان چارۋىلار؛ تۇرمۇشى بەختىيار

راتِق ياماقچى

راتِينَج بادىيان؛ دەرەخ يېلىمى

راثَ ـُـ رَوْثًا الْحَيَوانُ هايۋانلار تېزەكلىدى

راثَ ـِـ رَيْثًا ئاستىلاتماق

راجَ ـُـ رَوْجًا و رَواجًا راۋان؛ تۇز يول؛ راۋاجلانماق

راجٍ «الرّاجِي» ئۈمىدلىك

راجِح ئېھتىمال؛ كۆچلۈك

الرجِح أَنْ ... ئېھتىمال شۇنداق

راجَعَ الشَّيْءَ پايدىلىنىش؛ كوررېكتورلۇق قىلماق؛ قايتا ئىشلەمەك

راجَعَ هُ الْكَلامَ ئۇنىڭغا ئەسلىي گەپنى دېگۈزمەك

راجِع ج رَواجِعُ تەكرارلانغان؛ قايتقان

راجِف تىترىگەن؛ ئەزمە

راجِفَة زامان ئاخىرىدىكى بىرىنچى بەلگە

راجِل ج رَجْل و رُجّالَة و رِجال و رُجالَى و رُجْلان پىيادە ماڭغان كىشى

راحَ ـَـ رَواحًا و راحًا و راحَةً و رِياحَةً و رُؤُوحًا و أُرْيَحِيَّةً لِلْأَمْرِ خۇشال بولماق؛ خۇشاللىق

راحَ رائِحَةَ تِ الْماشِيَةُ هايۋانلار-نىڭ كەچتە قوتانغا قايتىشى

راحَ ـُـ رَواحًا ئايرىلماق؛ كەچتە قايتىپ كەلمەك

راحَ يَفْعَلُ باشلاش

راحَ رَوْحاً و رَواحاً هُ أو إِلَيْهِ أو

عِنْدَهُ قېشىغا بارماق

راح هارلاق

راحَة دەم ئالماق، ئارام ئالماق؛ تىنچلانماق؛ قول ئالىقىنى

راحِل ج رُحَّل و رُحّال كۆچمەن؛ سەپەرچى؛ مۇھاجىر خەلق؛ كۆچمەن خەلق

راحِلَة ج رَواحِلُ مىنگەن تۆگە

راخَ ـُـ رَيْخًا و رَيَخانًا و رُيُوخًا رەزىل، ئىپلاس

رادَ ـُـ رَوْدًا و رِيادًا الْأَرْضَ تەكشۈرمەك؛ ئىزدىمەك؛ ئىزدەنمەك

رادَ الشَّيْءَ ئىزدىمەك

رادَ رَوْدًا و رَوَدانًا بِ الْمَرْأَةُ پەتىلەش

رادّ قايتۇرما زەربە بەرمەك

رُأْد . رُأْدَة گۈزەل قىزچاق

رادار رادار، سىمسىز چارلىغۇچ

رادَحَ رەددىيە بەرمەك

رادِع ج رَوادِعُ توسقۇچى، قايتۇرغۇچى

رادَقَ هُ كەينىگە مىنگەشتى

رادِف ئارقا تەرەپتە ئولتۇرغۇچى، مىنگەشكۈچى

الرادِف ة ئىككىنچى قېتىملىق كاناي ئاۋازى

رادِيو رادىئو

رادِيُوم رادىي

رازَ ـُـ رَوْزًا الشَّيْءَ دەڭسىمەك

رازِيانج بەدىيان

رَأَسَ هُ رەھبەر بولۇشقا كۈرسەتتى؛ رەئىسلىككە سايلىدى

رَأَسَ ـُـ رِئاسَةً و رَآسَةً الْقَوْمَ رەھبەر بولماق؛ باشلامچى بولماق

رَأَسَ الْعَمَلَ بىر ئىشقا رەھبەرلىك قىلدى

رَؤُسَ ـُـ رِئاسَةً رەھبەر بولماق؛ باش بولماق

رَؤَّسَ الْقَوْمَ بويسۇندۇرماق؛ غەلىبە قىلماق

رَأْس ج رُؤُوس و أَرْؤُس و رُوس و اراس كاللا؛ باش؛ مېڭە، چوققا؛ پەللە؛ ئەقلىي قابىلىيەت؛ ئەقىل-پاراسەت؛ باشلىنىش نۇقتىسى

رَأْس مالٍ كاپىتال؛ دەسمايە

رَأْسًا بىۋاستە ھالدا

رَأْسًا عَلَى عَقِبٍ ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىلگەن

راسٍ «الرّاسِي» ج رَواسٍ توختىمىچ قويۇلغان؛ مۇستەھكەم؛ قەتئىي

راسِب جـ رَواسِبُ و رُسُوب چۆكمە، بېسىپ تۇرغۇچى

راسِخ قەتئىي تەۋرەنمەس؛ ئىگىلـ مەس-سۇنماس؛ قەتئىيلىك؛ مۇستەھكەم ئۇرۇنلاشقۇچى

راسِخ فِى كَذا پىششىق بىلىمەك؛ ئاساسىي پىششىق

راسَلَ هُ بِالْأَمْرِ أو فِيهِ أو عَلَيْهِ ئالاقە ئۇچۇر ئەۋەتتى

رَأْسَمال كاپىتال؛ مەبلەغ

رَأْسَمالِيّ كاپىتالىزم؛ كاپىتالىست

رَأْسَمالِيَّة كاپىتالىزم

رَأْسِيّ باش، باشلىق، ئاساسلىق

راسِيَة توختىتىپ قويۇلغان؛ مۇقىم

راشَ ـُـ رَوْشاً كۆپ ئىستېمال قىلماق

راشَ هُ الْمَرَضُ ئاجىزلاشتۇردى؛ كېسەل چىقىپ كەتتى

راشَ ـِـ رَيْشاً ئائىلە قۇرۇپ ئىگىلىمەك؛ بېيىماق؛ قانات چىقىرىپ ئۇچۇرما بولماق

راشَ الطّائِرُ پەي ئۆستى؛ قانات - قۇيرۇق چىقاردى

راشٍ «الرّاشِي» پاراخور

راشِح جـ رَواشِحُ سۇزگۈچ؛ پۈركۈگۈچ

راشِد ئەقىل-پاراسەتلىك؛ سەگەك؛ ھەق، توغرا يولدا ماڭغۇچى

راشَقَ هُ تۆھمەت قىلدى؛ جاراھەت پەيدا قىلدى؛ كۈنچىلىك قىلدى

راشِن جـ رَواشِنُ سوۋغات

راصِد جـ رُصّاد و رُصَّد و رَصَد تۇزەتكۈچى؛ ھاۋارايى ئۇلچىگۈچى

راضَ ـُـ رَوْضًا و رِياضَةً و رِياضًا مەشىق قىلماق؛ چېنىقتۇرماق؛ چېنىقماق

راضَ الْحَيَوانَ كۆندۈرمەك

راضٍ «الرّاضِي» جـ رُضاة رازى بولغۇچى؛ كۆڭلى خاتىرجەم بولغۇچى

راضِع جـ رُضَّع و رُضّاع ئەمچەك تۇگمىسى؛ قەلەندەر، دۇئانە؛ تىلەمچىلىك

راضِعَة جـ رَواضِعُ سۈت چىشى

راضَى هُ قارشى ئالدى

راعَ ـُـ رَوْعًا و رُؤُوعًا قورقماق؛ ھودۇقماق

راعَ هُ قورقۇتماق

راعَ رَوْعًا هُ الْأَمْرُ مەدھىيە ئوقۇماق؛ قايىل بولماق

راعَ ـِـ رَيْعًا قورقۇش

راعَ رَيْعًا و رُيُوعًا و رِياعًا و رَيَعانًا الشَّيْءُ ساغلام ئۆسۈپ

يېتىلمەك؛ بوك-باراقسان

راعٍ «الرّاعِي» جـ رُعاة و رُعْيان و رُعاء مالچى، چارۋىچى؛ ھۆكۈمران؛ ئەمەلدار

راعِب قورقۇنچلۇق

راعِف جـ رَواعِفُ بۇرۇننىڭ ئۇچى؛ قان چىقماق

راعُوف قۇدۇق جازىسى

راعَوِيّ سەھرا شېئىرلىرى

راعَى هُ دىققەت قىلماق؛ ئەھمىيەت بەرمەك

راعَى هُ الأَمْرَ ئىشنىڭ نەتىجىسىنى ئويلانماق

راغَ ـُـ رَوْغًا و رَوَغانًا و رَواغًا الصَّيْدُ ھىيلىگەرلىك بىلەن قېچىپ كەتمەك (ئوۋ، ئولجا)

راغِب ئۈمىدۋار، قىزىققۇچى

راغِد ھاللىق تۇرمۇش كەچۈرگۈچى؛ بىپەرۋا

راغِم جـ رُغْم بويسۇندۇرغۇچى؛ باش ئەگدۈرگۈچى

راغِيَة تۆگە

رَأَفَ هُ تەسەللىي بەردى

رَأَفَ ـَـ رَأْفَةً و رَؤُفَ ـُـ رَآفَةً و رَأْفَةً و رَئِفَ ـَـ رَأْفًا بِهِ ئىچ ئاغرىتماق؛ ھېسداشلىق قىلماق

رافَ ـُـ رَيْفًا يېزىغا بارماق، يېزىغا چۈشمەك

رَأْفَة ھېسداشلىق قىلماق؛ مېھرىبانلىق قىلماق

رافِد جـ رُفَّد يارىدەم بەرگۈچى؛ سىرداشقۇچى

رافِد جـ رَوافِدُ تارماق ئېقىن

رافِضِيّ دىنىي ئاسىي، كاپىر؛ ئىسلامغا قارشى بىر مەزھەپنىڭ نامى

رافَعَ عَنْهُ ئۇنى ئاقلىدى؛ كۆتۈردى

رافِع . رافِعَة جـ رَوافِعُ كىران، لىفت؛ داڭلىق، مەشھۇر

رافِغ تۇرمۇشى ئازادە

رافَقَ هُ ھەمراھ بولدى

رافِقَة مۇلايىم، ياۋاش؛ يېقىملىق

رافَى هُ قوشۇلدى، بىرلەشتى

راقَ ـُـ رَوْقًا الشَّرابُ ئېنىق بولماق؛ ساپ بولماق، سۈزۈك بولماق

راقَ رَوْقًا و رَوَقانًا هُ الأَمْرُ سۈيۈنمەك، ھۇزۇرلانماق

راق جـ راقات قاتلام

راقٍ «الرّاقِي» جـ رُقاة ئالىيجاناب، ئېسىل پەزىلەتلىك، تەربىيىلەنگەن؛ تەرەققىيپەرۋەر

راقَبَ هُ نازارەت قىلدى، كۆزەتتى

راقَبَ اللّٰهَ ئاللانى كۆز ئالدىدا تۇتتى

راقِد ئۇخلاۋاتقان؛ يېتىۋاتقان كىشى

راقَصَ هُ ئۇسسۇل ئويناندى

راقِص ئۇسسۇلچى

راقِصَة ئۇسسۇلچى قىز؛ ئايال ئۇسسۇلچى

راقِم ھىسابلىغۇچ

راقِم السَّيّارَةِ ماشىنا؛ مۇساپە ھېسابلاش ماشىنىسى؛ ماشىنىنىڭ سۈرگەت كۆرسەتكۈچ سائىتى

راقِيَة جـ رَواقٍ ئالىيجاناب؛ ئېسىل-پەزىلەتلىك، تەربىيلەنگەن

راكِب جـ رُكّاب و رُكْبان و رُكُوب و رَكْب يولۇچى؛ مىنگۈچى؛ تاغ چوققىسى

راكِد توختاپ قالغان؛ ئاقمايدىغان؛ تۇيغۇن سۇ

راكِز جىمجىت؛ سوغۇققان؛ ئېغىر-بېسىق

راكَضَ هُ بەيگە؛ ئۇزۇنارا قوغلاشتى

رالَ ـُـ رَيْلاً شۆلگىسى ئاقماق

رَئِمَ الشَّيْءَ زوقلاندى؛ ياقتۇردى

رامَ ـُـ رَوْمًا و مَرامًا الشَّيْءَ ئۈمىد قىلدى؛ ئىنتىلدى

رامَ ـُـ رَيْمًا الْمَكانَ أو مِنْهُ ئايرىلماق؛ ئايرىلىپ كەتمەك

رامَ بالْمَكانِ مەستانە بولدى، ئۇزۇنلاشتى

رامٍ «الرّامِي» جـ رُماة قارىغا ئېتىش ماھىرى، مەرگەن

رِئْم جـ أرْآم و آرام ئاپئاق قوزا

رامَة كۆلچەك

رامِح نەيزىلىك ئەسكەرلەر

رامِس جـ رَوامِسُ كېچىدە ھەركەت قىلىدىغان قۇشلار

رامَقَ هُ كۆزەتتى

رامِق جـ رُمُق كەمبەغەل؛ ھەسەتخور

رامُوز جـ رَوامِيزُ نۇسخا، ئۇرنىكە؛ دېڭىز

رامُوس جـ رَوامِيسُ قەبرە؛ قەبرىستانلىق

رانِج جـ رَوانِجُ پالما

راهَ ـُـ رَوْهًا و رُواهًا الْماءُ قورۇق بار؛ سىزىقچىلار بار

راهَ ـِـ رَيْهًا بېرىپ كېلىش

راهِب جـ رُهْبان راھىب، دەرۋىش

راهِبَة جـ رَواهِبُ ئايال راھىب

راهِشَة جـ رَواهِشُ قان تومۇر

راهَقَ الْغُلامُ ياشلىق باھارى مەزگىلى يېقىنلاشتى؛ پىشىپ

يېتىلدى

راهَنَ هُ عَلَى كَذا قىمار ئويناندى، تىكىشتى

راهِن قەتئىي، مۇستەھكەم؛ رېئال

راهِيَة ھەسەل ھەرىسى

راوٍ دالرّاوِى، جـ رُواة ھېكايە سۆزلەپ بەرگۈچى

راوَحَ بَيْنَ الْعَمَلَيْنِ ئالماشتۇرۇپ قىلماق

راوَدَ هُ قىزىقتۇردى، ئالدىدى؛ قۇتراتتى

راوَدَ الْمَرْأَةَ عَنْ نَفْسِها ئايالىلارنى ئازدۇردى

راوَدَ الشَّيْءَ لازىم، كېرەك؛ ماقچى، مەكچى

راوَضَ هُ عَلَى كَذا قىزىقتۇردى؛ ئالداندى

راوَغَ هُ ئازدۇردى

راوَغَ هُ عَلَ الْأَمْرِ قىزىقتۇردى

رَؤُوف مېھىر-شەپقەتلىك؛ كۆيۈمچان

رَؤُوم جـ رَواٍمُ ئىچ ئاغرىتماق؛ مېھرىبانلىق قىلماق

راوُوق ھاراق سۈزگۈچ؛ ھاراق چەينىكى

رِئَوِىّ ئۆپكە

رَأَى ـَـ رَأْيًا و رَؤْيَةً و راءَةً و رِئْيانًا كۆرمەك؛ قارىماق

رَأَى الشَّيْءَ كۆردى؛ دەپ قارىدى

رَأْى جـ اراء و أَراء پىكىر؛ كۆز قاراش

الرَّأْى الْعامّ جامائەت پىكرى

رُأْيا جـ رُؤًى چۈش

رايَة جـ راى ھەربىي بايراق؛ تۇغ

رايَة شادِن لەگلەك

رُؤْيَة جـ رُؤًى چۈشەنچە؛ پىكىر

رَئِيس جـ رُؤَساءُ رەئىس؛ پرېزىدىنت؛ باش قوماندان

رَئِيس أَرْكانِ الْحَرْبِ باش قۇماندان؛ باش مەسلىھەتچى

رَئِيس التَّحْرِيرِ باش تەھرىر؛ تەھرىر

رَئِيس الْوُزَراءِ أو مَجْلِسِ الْوُزَراءِ زۇڭلى؛ باش ۋەزىر

رَئِيسِىّ ئاساسلىق، مۇھىم

رَبَّ ـُـ رَبًّا الْوَلَدَ باقماق، خەۋەر ئالماق؛ قارىماق؛ بالا تەربىيلىمىدى

رَبَّ الشَّيْءَ يىغدى

رَبَّ الْقَوْمَ ھۆكۈمرانلىق قىلدى

رَبّ جـ أَرْباب و رُبُوب خوجايىن؛ ھۆكۈمران

الرَّبّ ئاللا

رُبَّ ئېھتىمال؛ بىر نېمە دېگىلى بولمايدۇ؛ مۇمكىن

رُبَّما ئېھتىمال

رُبّ جـ رِباب و رُبُوب مېۋە مۇرابـ
باسى
رَبَأَ ـَـ رَبْأً عَلَى جَبَلٍ ئەزەر سالدى
رَبَأَ بِكَ عَنْ كَذا يول قويماسلىق
رَبا ـُـ رَبْوًا و رُبُوًّا الشَّيْءُ ئاشۇر-
ماق
رَبا الْوَلَدُ ئۆسۈپ يېتىلدى
رِبًا . رِباء جازانە
رَباب يالغۇز تارلىق ساز
رِبابَة تۆت تارلىق ساز
رَباح پايدا، مەنپەئەت
رِباط جـ رُبُط باغلاشقا ئىشلىتىـ
دىغان ئارغامچا؛ داكا؛ ئالاقـ
لەشمەك
رِباطَة بىرىكىشچانلىق
رِباطَة الْجَأْشِ باتۇر، يۈرەكلىك
رُباعَ تۆتتىن - تۆتتىن
رُباعِيّ ئىككى قېتىملىق ئەگرى
سىزىق
رُباعِيّ الْأَضْلاعِ تۆت تەرەپلىك
رَباغَة مول، باي
رَبالَة سېمىز؛ تولغان
رُبّان جـ رَبابِنَة و رَبّابِينُ كېمە
باشلىقى
رَبّانِيّ ئاللانىڭ؛ دىنغا ئائىت؛ ئالىم
رَبَّتَ و رَبَتَ ـَـ رَبْتًا الْوَلَدَ يېنىك
شاپىلاقلاش
رَبَّة جـ رِباب خانىم
رَبَّة الشِّعْرِ شېئىر ئىلاھى
رَبَّة الْحُسْنِ گۈزەل ئايال
رَبَّحَ هُ پايدىغا ئېرىشتۈردى
رَبَح جـ رَبابِيحُ شىمپەنزە
رَبِحَ ـَـ رِبْحًا و رَبَحًا و رَباحًا فِى
تِجارَتِهِ پۇل تاپماق، پايدىغا
ئېرىشمەك
رِبْح جـ أَرْباح پايدا؛ مەنپەئەت
رَبَدَ ـُـ رُبُودًا بِالْمَكانِ قىزىقتۇر-
ماق، تۇرۇپ قالماق
رُبْدَة جـ رُبَد كۆل رەڭ
رَبِذَ ـَـ رَبَذًا فِى كَذا ئاۋايلاپ
ئىشلىمەك
رَبَسَ ـُـ رَبْسًا هُ ئۇرماق
رَبْس يامان ئىش؛ زور مىقدار؛
نۇرغۇن
رَبَصَ ـُـ رَبْصًا بِهِ پاتماق؛ باش
چۆكۈرمەك
رَبَضَ ـَـ رَبْضًا و رُبُوضًا و رِبْضَةً
(ھايۋانلارنىڭ) تىزلىنىشى
ياكى يېتىشى؛ قىلتاق؛ تۇزاق
رَبَض جـ أَرْباض قوتان؛ ياتاق
رَبَطَ ـُـ رَبْطًا هُ أو الشَّيْءَ
ئۇلىماق؛ ئالاقىلەشمەك؛ باغلـ
ماق؛ تۇتاشتۇرماق

رَبْط باغلىماق

رَبْط الْأُجْرَةِ مۇقىم ماڭاش

رَبْطَة باغلىماق؛ ئورماق؛ چىگمەك؛ تاڭماق

رَبْطَة الرَّقَبَةِ أو الْعُنُقِ گالىستۇك چىگمەك

رَبَّعَ الْعَدَدَ مەلۇم سەۋەبلىك ئۆزىدىن ئاغرىندى؛ تۆت ھەسسە بولۇپ شەكىللەندى

رَبَعَ ـَـ رَبْعًا توختاپ قالماق؛ ساقلىماق

رَبَعَ الْحِصانُ باھار ئوتلىرىنى يېدى

رَبَعَ ـَـ رُبُوعًا الرَّبِيعُ باھار كەلمەك

رَبَعَ ـُـ رَبْعًا تۆتتىن بىر ئۇلۇشنى ئالماق

رَبْع جـ رِباع و رُبُوع و أَرْباع و أَرْبُع چوڭ قورۇ؛ ئەلچىخانا

رُبْع جـ أَرْباع و رُبُوع تۆتتىن بىر قىسمى

رَبْعَة ئوتتۇرا بوي

رُبْعِيّ پەسىللىك

رَبَغَ ـَـ رَبْغًا الْقَوْمُ فى النَّعِيمِ تۇرمۇشى ئازادە

رَبَّقَ هُ چۇلۇۋۇر بىلەن بويۇندىن باغلىدى

رَبَقَ ـِـ رَبْقًا هُ ئارغامچا بىلەن ئورماق؛ بوينىنى تىزگىنلىمەك

رَبَقَ هُ فى الْأَمْرِ كىرگۈزدى

رِبْق . رِبْقَة چۇلۇۋۇر

رَبَكَ ـُـ رَبْكًا الشَّيْءَ خاتالاشتۇرماق؛ قالايمىقانلاشتۇرماق

رَبَكَ هُ ئوساللىق

رَبَك ھودۇقماق؛ تەمتىرىمەك

رَبِكَ ـَـ رَبَكًا ھودۇقماق

رَبِك ئوساللاشماق

رَبْكَة كاڭكىرماق

رَبَلَ ـُـ رَبْلاً الْقَوْمُ (نوپۇس) كۆپەيمەك

رَبِل سېمىز؛ بودۇرۇق

رَبْل جـ رُبُول قايتا ئوت-چۆپ ئۆسمەك

رَبْو جـ أَرْباء زىققە كېسىلى

رُبُوبَة خوجايىنلىق سالاھىيىتى

رَبْوَة . رُبَوَة جـ رُبًى و رُبِيّ ئېگىزلىك

رِبْوَة جـ رِبًى ئون مىلغا ئەتراپىدا

رَبُون كاپالەتلىك قىلماق؛ كاپالەت؛ كاپالەت سوممىسى

رَبَوِيّ جازانىلىق

رَبَّى الْوَلَدَ باقتى؛ تەربىيىلىدى

رَبَّى الْماشِيَةَ يەم-خەشەك بىلەن چارۋا باقتى

رَبَّى الشَّيْءَ ئاشۇردى، كۆپەيتتى
رَبِيب جـ أَرِبَّة و أَرِباء بۇرۇنقى ئېرى ياكى ئايالى؛ ئۆگەي دادا-سى
رَبِيبَة بۇرۇنقى ئايالى ياكى ئېرىنىڭ قىزى؛ ئۆگەي ئانىسى
رَبِيس باتۇر؛ بالا-قازا
رَبِيع جـ أَرْبِعَة و أَرْبِعاءُ و رِباع باھار؛ ئەتىياز
رَبِيع الأَوَّل ئىسلام كالېندارى 3-ئاي
رَبِيع الثّانِى ئىسلام كالېندارى 4-ئاي
رَبِيع جـ أَرْبِعاء و رُبْعان سۇ ئېقىنى؛ باھار يامغۇرى
رَبِيعِىّ باھارنىڭ؛ ئەتىيازنىڭ
رَبِيقَة باغلانغان ياۋايى ھايۋانلار
رَبِيل تولماق؛ سېمىز
رَبِيلَة نەم؛ باي؛ تولغان
رَتَّبَ الشَّيْءَ ئورۇنلاشتۇردى؛ رەتلىدى؛ تەييارلىق قىلدى
رَتَبَ ـُـ رَتْبًا و رُتُوبًا فى الصَّلاةِ ئىبادەتتە (نامازدا) تۇز راۋۇرۇس تۇرۇش
رَتَب قىيىن؛ قىيىنچىلىق؛ چوقچىيىپ چىققان قىسمى؛ تۆت بارماق كەڭلىكتىكى
رُتْبَة جـ رُتَب ئورۇن؛ دەرىجە؛ ئۇنۋان، مەرتىۋە
رَتِجَ ـَـ رَتَجًا عَلَيْهِ الأَمْرُ تەس ھۆكۈم چىقارماق
رَتَخَ ـَـ رُتُوخًا الْعَجِينُ كاللەك پارچىلانماق
رَتَخَة لاي، لاتقا
رَتَعَ ـَـ رَتْعًا و رُتُوعًا و رَتاعا بەختىيار تۇرمۇش كەچۈرمەك
رَتَعَ تِ الْماشِيَةُ قوي ئوتلىدى
رَتَقَ ـُـ رَتْقًا الشَّيْءَ تىكمەك؛ ياماق سالماق
رَتْق پۈتكۈل؛ مۇكەممەل
رَتَكَ ـُـ رَتْكًا الْبَعِيرُ تېز يۈرۈش قىلماق
رَتَّلَ دېكلاماتسىيە قىلماق
رَتَل جـ أَرْتال يۈرۈش قىلغان ماشىنا كالونى
رَتِيب ھەربىي دەرىجە
رَثَّ ـُـ رَثاثَةً و رُثُوثَةً الثَّوْبُ يىرتىق؛ كونا
رَثَّ تْ هَيْئَتُهُ ھالىتى بەتبەشىرە بولۇپ كېتىش
رَثّ جـ رِثاث يىرتىق كىيىم؛ رەخت؛ كونا ئائىلە ئۈسكۈنىلىرى
رَثا ـُـ رَثْوًا الْمَيِّتَ مېيىتكە ھازا ئاچماق
رِثاء تەزىيە بىلدۈرمەك؛ ماتەم مۇزىكىسى ئېيتماق

رَئَدَ ـُـ رَئْدًا الْمَتاعَ دۆۋلىمەك

رَئْد كونا ئائىلە ئۇسكۇنىلىرى؛ كارغا كەلمەيدىغان نەرسە

رَئِعَ ـَـ رَئَعًا ئاچ كۆز

رَئَمَ ـَـ رَئْمًا الْأُنْثَى بۇرۇنىنى تۇزلىۋەتمەك

رَثَى ـِـ رَثْيًا و رِثاءً و رِثايَةً و مَرْثاةً و مَرْثِيَةً تەزىيە بىلدۇرمەك

رَثَى لَهُ ئىچ ئاغرىتماق؛ ھېسداشلىق قىلماق؛ تەزىيە بىلدۇرمەك

رَثْى ماتەم بىلدۇرمەك

رَثْيَة بوغۇم ياللۇغى

رَثِيث ج رِثاث كونا، يىرتىق؛ يېرىم جان؛ يارىدار

رَثِيد كونا ئائىلە ئۇسكۇنىلىرى؛ كارغا كەلمەس نەرسە

رَجَّ ـُـ رَجًّا و رَجَّةً الشَّيْءَ سىلكىنىش؛ تىترەتمەك

رَجا تەرەپ؛ داىرە

رَجا ـُـ رَجْواً و رَجاءً و رُجْواً و رَجاءَةً و رَجاةً و رَجاوَةً و وَمْرجاةً ئۈمىد؛ ئارزۇ؛ تىلەمەك

رَجاء ئارزۇ-ئۈمىد

رَجاء ج أَرْجاء داىرە

رَجّاج تەۋرىمەك؛ تىترىمەك؛ زىكىلدىماق

رَجاحَة تەنتەنىلىك؛ كەسكىن

رُجّاحَة ئىلەشكۈچ

رِجازَة تەختىراۋان

رَجّاس گۈلدۇرلىمەك

رَجّاف ئۆركەشلەۋاتقان دېڭىز

رِجام قەبرە؛ قۇدۇق

رَجَبَ ـُـ رَجْبًا مِنْهُ خىجىل بولماق

رَجَب ج أَرْجاب و رُجُوب و رِجاب ئىسلام كالېندارى 7-ئاي، رەجەب

الرَّجَبان ئىسلام كالېندارى 7-، 8 ئايلار

رَجِيَ ـِـ رَجًى و رَجْيًا بوش؛ ماغدۇرسىز

رَجَّة تەۋرىمەك

رَجَّحَ الشَّيْءَ كۆچلەندۈردى، يان باستى

رَجَحَ ـُـ رُجُوحًا و رُجْحانًا و رَجاحَةَ الْمِيزانُ تارازا بېسىپ كەتتى

رَجَحَ الشَّيْءُ ئېغىرلاشتى، بېسىپ كەتتى

رَجَحَ الرَّأْىُ أو نَحْوُهُ ئۇستۈنلۈكنى ئىگىلىدى

رَجَحَ الشَّيْءَ بِيَدِهِ مىقدارنى دەڭسەپ باقتى

رُجْحان ئېغىرلىق

رُجْدَ تەۋرىمەك؛ ئىرغاڭلىماق

رَجْراج يۇتكەلمەك؛ قىمىلدىماق؛ لۆمشىمەك

رَجْرَجَ الشَّيْءُ تەۋرىمەك؛ يۇتكىمەك

رَجَزَ - رَجْزاً الشِّعْرَ شېئىر ئوقۇماق

رَجَز (شېئىر) قاپىيە

رِجْز مەينەتچىلىك

رَجِسَ - رَجاسَةً و رَجَسًا مەينەت؛ بۇزۇقچىلىق قىلماق

رَجِس مەينەت، پاسكىنا

رِجْس ج أَرْجاس شەرمەندىچىلىك

رَجَّعَ تەكرارلىماق؛ قايتۇرماق

رَجَّعَ هُ قايتۇرۇش

رَجَّعَ فِى صَوْتِهِ غىڭشىلداش؛ ناخشا ئوقۇش، ئومۇمىي خور

رَجَعَ - رَجْعًا و رُجُوعًا و مَرْجِعَةً و رُجْعَى و رُجْعاناً قايتماق

رَجَعَ عَنِ الْأَمْرِ ۋاز كەچتى

رَجَعَ إِلَى كَذا قايتتى

رَجْع ج رِجاع و رُجْعان قايتىپ كەلمەك

رُجْعان ھۆججەت

رَجْعَة بىر قېتىم ئەسلىگە كەلمەك؛ چېكىنمەك

رُجْعَة ھۆججەت

رَجْعِىّ ئەكسىيەتچى

الرَّجْعِىّ ة خۇراپاتلىق

رَجَفَ - رَجْفًا و رَجَفانًا و رُجُوفًا و رَجِيفًا تىترىمەك

رَجْفَة يەر تەۋرەش

رَجَّلَ الشَّعْرَ چاچ تارىدى؛ چېچىنى ياساتتى

رَجَّلَ هُ كۆچەيتتى

رَجُل ج رِجال و رَجْلَة و أَراجِلُ و رِجالات ئەرلەر

رَجِلَ - رَجَلاً پىيادە ماڭماق

رَجِل پىيادە

شَعْر رَجِل دولقۇنسىمان چاچ

رِجْل ج أَرْجُل پۇت-قول؛ ھايۋانلار-نىڭ ئارقا پۇتى

رِجْل ج أَرْجال توپ (بېلىق، قۇش، پاشا، ھەرە قاتارلىقلارنىڭ)

رَجَّمَ ئۆرىدى، تەرجىمە قىلدى

رَجَمَ - رَجْمًا هُ تاش بىلەن ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈۋەتمەك

رَجَمَ الْقَبْرَ قەبرە تېشى قويدى

رَجَم ج رِجام و أَرْجام قەبرە؛ قۇدۇق

رَجْم تاش بىلەن ئۆلتۈرمەك؛ چالما- كېسەك قىلماق

رَجْم جـ رُجُم مېتېئورىت

رَجْمَة جـ رَجَم و رِجام قەبرە تېشى

رَجَنَ ـُـ و رَجِنَ ـَـ و رَجُنَ ـُـ رُجُونًا بِالْمَكانِ ئولتۇراق- لاشماق؛ توختاپ قالماق

رُجُوع قايتىش

رُجُوع فَحْم تاشلاندۇق رودا

رَجُوعَة ھۆججەت

رُجُولَة ئەر

رُجُولِيَّة تولغان ئەر

رَجِيع قالدۇرۇلۇپ قويغان؛ تەكرار- لانغان

رَجِيل جـ أَرْجِلَة و أَراجِلُ و أَراجِيلُ پىيادىلەر؛ ساياھەتچى

رَجِيم تاش بىلەن ئۇرۇپ قوغلاندى؛ ئۆلگۈر

رَجِين ئۆتكۈر زەھەر

رَجِينَة قوشۇن؛ ئۆمەك

رَحَا ـُـ رَحْوًا ئايلاندى

رَحَا الرَّحَى تۇگمەن چۆرگىلىدى

رُحاب كەڭتاشا

رَحَابَة كەڭتاشا ئۆي

رُحاق ئاق ھاراق

رَحّال جـ رَحّالَة كۆچمەن چارۋىچى

رِحالَة جـ رَحائِلُ خۇرۇم ئېگەر

رَحَّبَ الْمَكانَ ئورۇن بەردى

رَحَّبَ هُ أو بِهِ قارشى ئالدى؛ كۈتۈۋالدى

رَحَب . رُحْب كەڭ، بىپايان جاي

رَحُبَ ـُـ رُحْبًا و رَحابَةً الْمَكانُ كەڭ؛ بىپايان

رَحِبَ ـَـ رَحَبًا الْمَكانُ كەڭ بولماق؛ بىپايان بولماق

رَحْب ئازادە، مەرد

رَحْبَة بوش جاي؛ مەيدان

رَحْراح باياشات تۇرمۇش

الرَّحْراح ھەم كەڭ، ھەم تېپىز

رَحَفَ ـَـ رَحْفًا يۇماق

رُحِفَ تەرلىمەك

رَحَّلَ هُ ئايرىلدى، يۆتكەلدى

رَحَلَ ـَـ رَحْلا و رَحِيلاً و تَرْحالاً و رِحْلَةً يولغا چىقماق؛ كۆچمەك

رَحَلَ عَنِ الْبَلَدِ يۇرتتىن ئايرىلدى

رَحَلَ إِلَى مَكانِ كَذا مەلۇم جايغا باردى؛ يۆتكەلدى

رَحَلَ إِلَى رَحْمَةِ رَبِّهِ قۇربان بولدى؛ ۋاپات بولدى؛ خۇدانىڭ دەرگاھىغا كەتتى

رَحْل جـ رِحال و أَرْحُل يۈك-تاقا

رِحْلَة يۇرۇش؛ ساياھەت خاتىرىسى
رَحَّمَ عَلَيْهِ ئاللادىن رەھىم قىلىشنى تىلىدى
رَحْمَ ـُـ رَحْمًا تِ الْمَرْأَةُ تۇغۇت- تىن كېيىنكى بالىياتقۇ ئاغرىقى
رَحِمَ ـَـ رَحْمَةً هُ ھېسداشلىق قىلماق
رَحِمَ تِ الْمَرْأَةُ تۇغۇتتىن كېيىنكى بالىياتقۇ ئاغرىقى
رَحْم جـ أَرْحام ئۇرۇق-تۇغقان؛ بالىياتقۇ
رَحْمَة مېھىر-شەپقەتلىك؛ مېھرىبان
رَحْمَة اللّٰهِ ئاللانىڭ مېھىر-شەپقىتى
رَحُوم مېھىر-شەپقەتلىك
رَحَوِيّ بۇرىماق؛ چۆرگىلىمەك
رَحَى جـ أَرْحاء و أَرْحِيَة و أَرْحٍ و رُحِيّ و أَرْحِيّ قول تۇگمىنى، يارغۇنچاق
رَحِيب جـ رُحْب كەڭ، بىپايان؛ مەرد
رَحِيق ئېسىل مەي؛ ئەتىر
رَحِيقِيّ تاتلىق؛ خۇش پۇراق
رَحِيل مۇساپىر؛ كۆچمەن
الرَّحِيل عَنِ الْحَياةِ ئۆلگۈچى
رَحِيم رەھىم - شەپقەتلىك

رَخَّ ـُـ رَخًّا الشَّرابِ شالاڭ
رَخّ جـ رِخاخ و رِخَخَة (ئەرەب رىۋايەتلىرىدىكى سىرلىق قۇش) ئەنقا
رَخا ـُـ رَخاءً الْعَيْش تۇرمۇشى بايلىشىپ بولماق
رَخاء باي؛ خاتىرجەم؛ گۈللەنمەك
رُخاء مەيىن شامال
رَخاخ ئازادە؛ شاد-خۇرام
رُخام مەر-مەر تاش
رَخامَة قانۇنىيەت؛ ئاھاڭ
رُخامَة مەر-مەر
رَخاوَة يۇمشاق؛ بوش
رَخَّة مَطَرٍ يامغۇر يېغىش
رَخْت جـ رُخُوت ئېگەر
رَخْرَخَ بوشىماق
رَخَّصَ السِّعْرَ باھاسى چۈشتى
رَخَّصَ لَهُ كَذا أو فيهِ تەستىقلىدى، رۇخسەت قىلدى
رَخَّصَ لَهُ فى كَذا قۇلايلىق يارىتىپ بەردى
رَخَصَ ـُـ رُخْصًا السِّعْرُ أو نَحْوُهُ ئەرزانلاشتۇردى
رَخُصَ رَخاصَةً و رُخُوصَةً و رُخْصانًا الشَّيْءَ يۇمشاق بولماق
رَخْص مۇلايىم

رُخْصَة رۇخسەت، ئىجازەت بېرىش
رَخْف ج رِخاف ماي
رِخْل. رَخِل .رِخْلَة چىشى ئوغلاق
رَخَّمَ الصَّوْتَ ئاۋازىنى يېقىملىق قىلدى
رَخَّمَ الأَرْضَ مەر-مەر ياتقۇزدى
رَخَمَ ـُـ رَخْمًا يېقىملىق بولماق
رَخَمَ ـُـ رَخْمًا تِ الْمَرْأَةُ وَلَدَها بالىسىنى ياخشى كۆرمەك، ھېسداشلىق قىلماق
رَخَمَ تِ الدَّجاجَةُ عَلَى الْبَيْضِ تۇخۇم باستۇردى
رَخَم ج رُخْم مىسسىر بۇركۇتى
رَخُمَ ـُـ رَخامَةً الصَّوْتُ ئاۋاز يېقىملىق بولدى
رَخِم قانۇنىيەتلىك
رَخْم الْبَيْضِ تۇخۇم باسماق
رَخَمَة مىسسىر بۇركۇتى
رَخُوَ ـُـ رَخاوَةً بوش، بوشىماق
رَخُوَ رَخاءَ الْعَيْشَ تۇرمۇشى بايلىشات
رَخْو بوش، يۇمشاق
رَخِى ـَـ رَخاءً الْعَيْشُ تۇرمۇشى بايلىشات بولماق
رَخَى الشَّيْءَ تۇگەتتى؛ پەردە ياپتى
رَخِى بوشىتىش
رَخِيص باھاسى چۈشكەن؛ ئەرزان؛ مۇلايىم
رَخِيم يېقىملىق
رَدَّ ـُـ رَدًّا و مَرَدًّا و مَرْدُودًا و رِدِّيدَى هُ قوغلاپ چىقارماق، قوغلىماق؛ چېكىنىشۈرمەك
رَدَّ هُ إِلَيْهِ قايتۇردى
رَدَّ الْبابَ ئىشىكنى ياپتى
رَدَّ عَلَيْهِ كَذا رەددىيە بەردى
رَدَّ إِلَيْهِ جَوابًا جاۋاب قايتۇردى
رَدَّ عَلَيْهِ جاۋاب بەردى
رَدَّ تَرْدادًا الْقَوْلَ أو نَحْوَهُ تەكرارلىماق
رَدّ ج رُدُود قايتۇرماق؛ جاۋاب بەرمەك؛ ئىنكاس
رَدَأَ ـَـ رَدْأً هُ ياردەم بەرمەك؛ قوللىماق
رَدُؤَ ـُـ رَداءَةً يامان بولماق، ناچار بولماق
رِدْء ج أَرْداء قوللىغۇچى؛ ياردەم بەرگۈچى
رِداء ج أَرْدِيَة چاپان، پەلتو
رَداءَة يامان، بۇزۇق
رَداة ج رَدًى تاغ جىنسلىرى
رَداح ج رُدْح ئىبغىر يۇك؛ سېمىز
رَدّاح جەھەلخور
رِداع لاي يۇقماق

رُدام كېرەكسىز بۇيۇملار
رَدْب خالتا كوچا
رَدَّة ئومۇمىي خور
رِدَّة ئەكس سادا
رَدَجَ ـُـ رَدَجانًا بىر قەدەم بىر قەدەمدىن ماڭماق
رَدَحَ ـَـ رَدْحًا لَهُ مۇقىم، پۇختا بولماق
رَدَح ئۇزۇن مۇددەت
رَدْح كىچىك ئاغرىقلار؛ بىئارام بولۇش
رُدْحَة چېدىر
رُدْحِيّ كۆكتات سودىگىرى
رَدَّدَهُ تەكرارلىدى؛ قايتىلىدى
رَدَسَ ـُـ رَدْسًا الْأَرْضَ دۇمبالماق
رَدَعَ ـَـ رَدْعًا هُ عَنِ الشَّرِ أو غَيْرِهِ چەكلىمەك؛ توسماق
رَدْغَة ج رِداغ و رَدْغ لاي يۇقماق
رَدَفَ ـُـ رَدْفًا هُ ئەگەشمەك؛ كەينىگە مىنمەك
رَدِفَ ـَـ رَدْفًا لَهُ ئەگەشمەك؛ قوغلاشماق
رِدْف ج أَرْداف كەينىنىڭ؛ دۇمبا-نىڭ؛ ئارقىغا مىنگۈچى؛ قۇيرۇق قىسمى
رَدَمَ ـِـ رَدْمًا الْحُفْرَةَ تىقماق؛ تەكشىلىمەك
رَدْم ئارگامال تىندۇرماق؛ كېرەكسىز كارغا كەلمەس
رَدَنَ ـِـ رَدْنًا مۇشۇك مىياۋلاماق
رُدْن ج أَرْدان يەڭ
رَدْهَة ج رَدْه و رَداه و رُدَّه مېھمانخانا؛ تاغ ئۆڭكۈرى؛ قار سۇيى
رَدَّى هُ يىقىلدى، مۇللاق ئاتتى؛ زىيانكەشلىك قىلدى
رَدَى ـِـ رَدْيًا و رَدِيَ ـَـ رَدْيًا ئۆلمەك؛ يوقالماق
رَدْء و أَرْدِياءُ و أَرْدِئاءُ ئەسكى، قەبىھ؛ رەزىل؛ ئەسكى ئەبلەخ
رَدِيئور ئىسسىقلىق تارقاتقۇچ؛ پار
رَدِيف ج أَرْداف و رُدافِى و رِداف و رُدَفاءُ تەييارلىق ئەترەت؛ زاپاس ئەترەت ئەزاسى؛ ئارقىسىغا مىنگەشكەن كىشى
رُدَيْنِيّ نەيزە
رَذَّ ـُـ رَذَذًا تِ السَّماءُ سىم-سىم يامغۇر تامچىلىماق
رَذاذ سىم-سىم يامغۇر
رُذالَة پەسكەش، رەزىل؛ قەبىھ
رَذَلَ ـَـ رَذَلًا شەرمەندە بولماق، ئىپلاس بولماق؛ پەس بولماق

رَذَلَ ـُـ رَذْلاً هُ ژاز كەچمەك، تاشلىۋەتمەك؛ سەل قارىماق، كەمسىتمەك؛ كۆزگە ئىلماسلىق

رَذُلَ ـُـ رَذالَةً و رُذولَةً رەزىل، شەرمەندە

رَذْل جـ أَرْذال و أَرْذُل و رِذال و رُذُل و رُذُول تاشلىۋەتمەك، ژاز كەچمەك؛ رەزىل، قەبىھ، پەسكەش

رَذَمَ ـُـ رَذْمًا و رَذَمانًا و رَذِمَ ـَـ رَذَمًا الإِناءُ تاشماق؛ هەددىدىن ئارتۇق

رَذِيَ ـَـ رَذاوَةً كېسىلى ئېغىر بولماق؛ كېسىلى جىددىي بولماق

رَذِيل جـ رُذَلاءُ و رِذال ورُذالَى رەزىل، پەسكەش؛ قەبىھ

رَذِيلَة جـ رَذائِلُ ئەخلاقسىز قىلمىش

رَزَّ ـُـ رَزًّا الشَّيْءَ فى الشَّيْءِ كىرگۈزۈش، سانجىش؛ قىستۇرۇپ كىرگۈزۈش

رَزَّ الْبابَ ئىشىكنى قۇلۇپ بىكىتتى

رُزّ شال؛ گۈرۈچ؛ گۈرۈچ تامىقى

رَزَأَ ـَـ رَزْءًا هُ مالَهُ بىر قىسىم مال-مۈلكىنى تارتىۋالماق

رِزىءَ ـَـ رُزْءًا هُ ... دىن پايدىغا ئېرىشمەك

رُزْء جـ أَرْزاء بالايىئاپەت؛ كۈلپەت

رَزّاز گۈرۈچ سودىگىرى؛ گۈرۈچ دۇكىنىنىڭ خوجايىنى

رِزاز قالپاقلىق بۇرما مىخ

رَزّام غەزەپ بىلەن ھۆركىرىگەن شىر

رَزانَة سالماقلىق؛ تەمكىن؛ سالاپەتلىك

رَزَبَ ـُـ رَزْبًا الْمَكانَ مەلۇم ئورۇندا ئۇزۇن ۋاقىت ماكانلاشماق

رَزَحَ ـَـ رَزْحًا و رُزُوحًا و رَزاحًا الْجَمَلُ تۆگە ھارغىنىدىن ئورنىدىن تۇرالماسلىق

رَزَحَ ئاجىز؛ زەئىپ؛ كۈچسىز بولدى

رُزْداق جـ رَزادِيقُ قارا رەڭ؛ شەھەر ئەتراپى

رَزَّزَ الشَّيْءَ يالتىراتتى، سىلىقلاتتى؛ پارقىراتتى

رَزَعَ ـَـ رَزْعًا الْبابَ گۈپ قىلىپ ئىشىكنى يېپىۋەتتى

رَزَقَ ـُـ رَزْقًا هُ باقماق، قارىماق

رُزِقَ تەمىناتقا ئېرىشمەك؛ بەقىلماق

رُزِقَ بالْبَنِينَ ئوغۇللۇق بولۇش؛ ئوغۇل تۇغۇش

رِزْق جـ أَرْزاق تىرىكچىلىك مەنبەسى

رَزَمَ ـُـ رَزْمًا الشَّيْءَ باغلىماق، تاڭماق

رِزْمَة جـ رِزَم بىر ئورام، بىر باغلام؛ بىر بولاق، بىر تېڭىق، بولاق

رَزَنَ ـُـ رَزْنًا الشَّيْءَ مىقدارىنى دەڭسەپ كۆرمەك

رَزَنَ بِالْمَكانِ مەلۇم ئورۇندا ماكانلاشماق

رَزُنَ ـُـ رَزانَةً ئېغىر، سالماق بولماق؛ تەمكىن بولماق، تەمكىن ۋە ئېغىر-بېسىق

رَزِيئَة جـ رَزايا بالايىئاپەت؛ كۈلپەت

رَزِيَّة بالا-قازا، هالاكەت؛ بەختسىزلىك

رَزِين جـ رُزَناءُ ئېغىر-بېسىق؛ تەمكىن؛ مەزمۇت، مۇقىم؛ ئېغىر؛ سالماقلىق

رَسَّ ـُـ رَسًّا اَلْبِئْرَ قۇدۇق قېزىش

رَسَّ يوشۇرۇنماق، مۆكۈۋالماق؛ دەپنە قىلماق

رَسَّ لَهُ الْخَبَرَ ئۇچۇر يەتكۈزدى

رَسَّ بَيْنَ الْقَوْمِ كېلىشتى؛ ئەپلەشتى، تەڭشىدى

رَسّ جـ رِساس كونا قۇدۇق؛ باشلىماق

رَسا ـُـ رَسْوًا و رُسُوًّا الشَّيْءُ مۇقىم بولماق، مەزمۇت بولماق

رَسا تِ السَّفِينَةُ لەڭگەر تاشلىماق؛ قىرغاقلا يېقىنلاشماق؛ توختىماق؛ قۇرۇقلۇقلا چىقماق

رِسالَة جـ رَسائِلُ خەت-چەك، ئالاقە؛ مۇھاكىمە ماقالىسى؛ ماقالە؛ ۋەزىپە، بۇرچ، كومانداۋ-رۇپكىغا ئەۋەتمەك

رَسّام خەرىتە سىزغۇچى؛ رەسسام؛ نەققاش

رَسَبَ ـُـ رُسُوبًا و رَسَبًا الشَّيْءُ فِى الْماءِ تىنماق، دۇغ سەكرىمەك

رَسَبَ فِى الْإِمْتِحانِ ئىمتىهاندىن ئۆتەلمەسلىك؛ چۈشۈپ قالماق

رَسُبَ ـُـ رُسُوبًا و رَسَبًا ‹رَسَبَ› گە قارالسۇن

رُسَّة شىلەپە، قالپاق

رَسَخَ ـُـ رُسُوخًا الشَّيْءُ پۇختا، مۇستەھكەم؛ يىلتىزى چوڭقۇر؛ ئاساسى چىڭ؛ چوڭقۇر يىلتىزلىنىپ تارتماق

رَسَخَ فِى الْأَمْرِ پۇختا بولدى، كامىل بولدى؛ مۇتەخەسسىسكە ئايلاندى

رُسْغ جـ أَرْساغ و أَرْسُغ قول

بېغىشى؛ بېغىش بوغۇمى؛ سۆڭەك كۆرۈنۈپ قالماق؛ بوغۇم كۆرۈنۈپ قالماق

رَسَقَ ـُ رَسْقًا و رَسِيقًا و رَسَقانًا كىشەن بىلەن ماڭماق

رَسَلَ جـ أَرْسال ئادەملەر توپى؛ تۆگە توپى

رَسِلَ ـَ رَسَلاً و رَسالَةَ الشَّعْرِ تۆۋەن چۈشمەك؛ چۈۋۈلماق، پاخپايماق

رَسْل تۆۋەن چۈشكەن؛ چۈۋۈلغان؛ تىنچ؛ بىمالال

رِسْل ئاستا-ئاستا؛ سىپايە، سىلىق، نازاكەتلىك

رِسْل جـ رِسال تۆگە پۇتى

رِسْلَة ئاستا، سۈس

رَسَّمَ رەسىم سىزدى؛ پىلان بېكىتتى

رَسَمَ ـُ رَسْمًا عَلَى الْوَرَقِ أو غَيْرِهِ يازماق، سىزىق سىزماق

رَسَمَ الشَّيْءَ سىزدى، سۈرەتلىدى؛ تەسۋىرلىدى

رَسْم جـ رُسُوم و أَرْسُم سىزما؛ رەسىم؛ تەسۋىرلىمەك؛ كارتىنا؛ سىزما رەسىم؛ گۈزەل-سەنئەت؛ گۈل بېسىش بېجى؛ كونا ئادرېس؛ ئىزى؛ نومۇرى

رَسْمال جـ رَسامِيلُ مەبلەغ

رَسْمَلَ پۇل ئاجراتتى؛ مەبلەغ سالدى؛ كاپىتالالاشتۇردى

رَسْمِيّ رەسمىي، قانۇنلۇق؛ ھۆكۈمەتنىڭ؛ رەسمىيەتلىك

رَسْمِيّات قائىدە-يوسۇن؛ ھۆججەت؛ نورمال رەسمىيەت

رَسَن جـ أَرْسان و أَرْسُن چۈلۈۋۇر

رَسْو ـ رُسُوّ توختىماق؛ لەڭگەر تاشلىماق

رُسُوب دۇغ، چۆكمە؛ چۆكمە ماددا؛ قالدۇق؛ داشقال

رُسُوخ مۇقىم؛ مۇستەھكەم

رَسُول جـ رُسُل و رُسَلاءُ و أَرْسُل ئەلچى (دىپلوماتىيىدە)، ئەلچى (بىرەر دۆلەتنىڭ)؛ ئۇچۇر يەتكۈزگۈچى؛ ئەۋلىيا؛ ئالدىن بىلگۈچى

رَسُولِيّ رىم پاپىسىنىڭ

الْقاصِد الرَّسُولِيّ رىم پاپىسىنىڭ ئەلچىسى

رَسِيل جـ رُسَلاءُ و رُسْل دىپلوماتىيە ئەلچىسى

رُسَيْلَة ئۆز ئىختىيارىچە؛ ئەركىن-ئازادە

رَسِيم ئىلگىرىلەۋاتقان تۆگە

رَشَّ ـُ رَشًّا و تَرْشاشًا السّائِلَ سەپمەك، پۈركۈمەك؛ قۇيماق

رَشَّ الطَّرِيقَ أو غَيْرَهُ يولغا سۇ سەپتى

رَشَّ تِ السَّماءُ سىم-سىم يامغۇر ياغدى

رَشّ جـ رِشاش سىم-سىم يامغۇر؛ شالدىرلاپ ياغقان يامغۇر

رَشَأ جـ أَرْشاء بۆكەن

رَشا ـُـ رَشْوًا هُ پارا بەرمەك؛ ئۆزىگە قاراتماق؛ سېتىۋالماق

رِشاء جـ أَرْشِيَة ئارغامچا

رِشاد سەزگۈ؛ سەزمەك

رَشاش سۇ بۈزغۇنى؛ كۆپۈكچە

رَشّاش پىلىموت

رَشّاشَة سۇ سەپكۈچ؛ پۈركىگۈچ

رَشاقَة چەبدەس، چاققان؛ يېنىك

رَشاقَة الْقَوامِ زىلۋا بەدەن؛ ئۆز قامەت

رِشْتَة سۈت بىلەن پىشۇرۇلغان پېچىنە

رَشَّحَ هُ نامزاتلىققا كۆرسىتىلدى

رَشَّحَ هُ لِمَنْصِبٍ تىلغا ئالدى؛ كۆرسەتتى؛ تونۇشتۇردى؛ ئەمەلگە قويدى

رَشَّحَ الْماءَ سۈزدى

رَشَحَ ـَـ رَشْحًا و رَشَحانًا السّائِلُ سىرغىپ چىقماق؛ تەپچىرەپ چىقماق

رَشَحَ الْإِناءُ تەپچىرەپ چىقتى؛ ئېقىپ قالدى

رَشَحَ الْجَسَدَ تەر چىقتى، تەر ئاقتى؛ تەرلىدى

رَشْح تەپچىرەپ چىقماق؛ سىڭىپ ئۆتۈپ كەتمەك؛ ئاشكارىلاپ قويماق؛ بىلدۈرۈپ قويماق؛ تەر

رَشَّدَ هُ إِلَى أو عَلَى أو لِكَذا ئېلىپ بارىدى؛ باشلىدى؛ رەھبەرلىك قىلدى

رَشَدَ ـُـ رُشْدًا و رَشادًا ئەقلىي قابىلىيىتى ئەسلىگە كەلمەك؛ ھوشىغا كەلمەك؛ توغرا يولدا ماڭماق

رَشِدَ ـَـ رَشَدًا ئەقلىي قابىلىيىتى ئەسلىگە كەلمەك؛ ھوشىغا كەلمەك؛ توغرا يولدا ماڭماق

رُشْد ئاقىلانىلىك؛ يوللۇق؛ ئاق-سېزىم؛ توغرا يول؛ ياش-قۇرا-مىغا يەتمەك؛ پىشماق

رَشْوَش سۇ سەپتى؛ سۇ پۈركىدى

رَشَفَ ـُـ رَشْفًا و رَشِيفًا و تَرْشافًا و رَشِفَ ـَـ رَشَفًا الْإِناءَ ئىچىۋەتمەك؛ ئىچىپ تۈگىتىۋەتمەك

رَشَفَ الشَّرابَ شوربىدى، شۇمۇردى

رَشَقَ ـُـ رَشْقًا هُ بِالشَّيْءِ نەرسە بىلەن ئۇرماق

رَشَقَ هُ بِلِسانِهِ تۆھمەت قىلماق؛ قارا چاپلىماق؛ بوھتان چاپلىماق

رَشَقَ هُ بِبَصَرِهِ زەھەرخەندىلەرچە قارىدى

رَشْقَ ـُـ رَشاقَةً گۈزەل، لىۋەن، زىلۋا

رَشُقَ فِي عَمَلِهِ چەبدەس، چاققان؛ يېنىك

رَشَمَ ـُـ رَشْمًا الْبَيْدَرَ باسماق، بېسىپ چىقارماق

رَشَمَ الصَّلِيبَ كرىست سىزماق

رَشْو پارا بەرمەك؛ ئۆزىگە قاراتماق

رَشْوَة جـ رِشًى پارا، پارا بەرمەك؛ سېتىۋالماق

رَشِيح تەر

رَشِيد ئىدراكلىق، سەزگۈر؛ زېھنى ئوچۇق؛ توغرا يولدا ماڭىدىغان؛ ياش-قۇرامىغا يەتكەن ئادەم

رَشِيق جـ رَشَق زىلۋا، قەددى-قامىتى كېلىشكەن، چەبدەس، چاققان؛ قىزىقارلىق

رَصَّ ـَـ رَصَصًا الشَّيْءَ دۆۋىلەپ قويۇلماق

رَصَّ تِ الْأَسْنانُ چىشى رەتلىك ئۆستى

رَصَّ ـُـ رَصًّا الشَّيْءَ دۆۋىلىمەك، توپلىماق؛ باستۇرماق؛ قوغۇشۇن بىلەن قاپلىماق

رَصاص قوغۇشۇن؛ مىلتىق ئوقى، ئوق

رَصاص أَسْوَدُ قارا قوغۇشۇن؛ سۇرمە تاش؛ گىرافىت

رَصاصِيٌّ قوغۇشۇن تەرىكىبلىك؛ قوغۇشۇندەك ئېغىر

رَصافَة ھىم، پۇختا، زىچ؛ ئېنىق، دەل، توغرا

رَصانَة ئېغىر-بېسىق بولماق؛ تىنچلانماق

رَصَّدَ هُ تەكشۈردى؛ كۆزەتتى

رَصَّدَ لَهُ تەكشۈردى

رَصَّدَ الْحِسابَ ھېساباتنى ئۈزدى

رَصَدَ ـُـ رَصْدًا الشَّيْءَ كۆزەتمەك؛ تەكشۈرمەك

رَصَدَ هُ تەكشۈردى؛ رازۋېدكا قىلدى

رَصَدَ الْمَبْلَغَ پۇل ئاجراتتى

رَصَد جـ أَرْصاد تۇمار، ئەپسۇن؛ پىستىرما قويماق؛ مۆكمەك؛ پىستىرما قويۇلغان جاي؛ يوشۇرۇنغان جاي

رَصْد جـ أَرْصاد تەكشۈرمەك؛ كۆزەتمەك

رَصْدخانَة رەسەتخانا

رَصَّصَ الشَّيْءَ قىستى؛ قوغۇشۇن يالاتتى، قوغۇشۇن بىلەن قاپلىدى

رَصَّعَ هُ توقۇدى، تۈزدى

رَصَّعَ الذَّهَبَ أَو نَحْوَهُ بِالْجَواهِرِ گۈھەر بېكىتتى؛ كۆز قويدى

رَصَعَ ـَـ رَصْعًا هُ ئۇنى ئۇرماق

رَصَعَ رُصُوعًا توختاپ قالماق؛ ماكان-لاشماق

رَصَعَ رَصْعًا الذَّهَبَ بِالْجَوَاهِرِ ياقۇت ئورناتماق

رَصَفَ ـُـ رَصْفًا الطَّرِيقَ يول ياتقۇز-ماق

رَصَفَ بِالْأَسْفَلْتِ ماي ياتقۇزدى

رَصَفَ ياتقۇزۇلۇپ بولغان يول؛ پىيا-دىلەر يولى؛ راۋاق

رَصْفَ ـُـ رَصَافَةً الْعَمَلَ مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرماق

رَصِفَ ـَـ رَصَفًا و رُصِفَ رَصْفًا تِ الْأَسْنَانُ چىشى تەكشى بولماق

رَصَنَ شىبغىل؛ ئۇششاق تاش

رَصْنَ ـُـ رَصَانَةً ئىبغىر-بىسىق بولماق؛ تەمكىن بولماق

رَصِيد جـ أَرْصِدَة تەكشۈرگۈچى؛ كۆزەتكۈچى؛ ئۆلچىگۈچى

رَصِيد فِي الْحِسَابِ بوش شتات؛ قالدۇق؛ قالدۇق سان

رَصِيص جـ رَصَائِصُ قىسىلغان؛ مۇستەھكەم؛ كۆزنىكچە تارتىلغان چۈمبەل

رَصِيعَة جـ رَصَائِعُ چوك مۇكاپات؛ ئوماچ

رَصِيف جـ رُصُف و أَرْصِفَة ياتقۇزۇلغان يول؛ پىيادىلەر يولى؛ راۋاق؛ پورت؛ دەل، توغرا، زىچ؛ پۇختا، مۇقىم، مەزمۇت؛ خىزمەتداش، ھەمراھ

رَصِين سالماق، پۇختا، ئەتراپلىق، مەزمۇت؛ ئازابلانغان، پەرىشان

رَضَّ ـُـ رَضًّا هُ يانجىماق، سوقماق، ئەزمەك

رَضّ جـ رُضُوض جاراھەت ئىزى، تاتۇق

رِضَاء چىن كۆڭلىدىن خالىماق؛ خۇشال بولماق، رازى بولماق

رُضَاب شۆلگەي؛ ئۇۋاق، پارچە؛ مۆلدۈر؛ ماغزاپ

رَضَاع ئەمدۈرمەك؛ ئېمىتمەك

رَضَاعَة ئېمىش؛ ئەمدۈرمەك

رِضَام قورام تاش

رَضَبَ ـُـ رَضْبًا الْمَطَرُ يامغۇر چۈشمەك

رَضَحَ ـَـ رَضْحًا النَّوَى سوقماق، ئەزمەك

رَضَخَ ـَـ رَضْخًا النَّوَى چاقماق، سوقماق

رَضَخَ رَضْخًا و رُضُوخًا لَهُ بويسۇنماق، بول قويماق

رَضَخَ مېھرىبان بولدى، ئىللىق بولدى

رَضَخَ لَهُ مِنْ مَالِهِ سەدىقە قىلدى، ئىلتىماس قىلدى

رَضْخ ئەرزىمەس سوۋغا-سالام؛ ئاددىي سوۋغا-سالام

رَضَدَ ـُـ رَضْدًا الْمَتاعَ رەتلىمەك؛ تۈزىمەك

رَضْراض يىمرىك شېغىل؛ يولغا يېيىتىلىدىغان ئۇششاق تاش

رَضْرَضَ الشَّيْءَ يانجىدى؛ سوقتى؛ ئەزدى

رَضَّضَ الشَّيْءَ سوقۇپ ئەزدى

رَضَّعَ تِ الْمَرأَةُ ئەمدۈردى؛ ئېمىتتى

رَضَعَ ـَـ و رَضِعَ ـَـ رَضِعا الْوَلَدُ أُمَّهُ سۈت شورىماق، ئەمىمەك

رَضْع ئەمدۈرۈش؛ ئېمىتمەك

رَضَفَ ـِـ رَضْفًا اللَّحْمَ قاقلىماق؛ قىزدۇرماق

رَضْف قىزدۇرۇلغان تاش

فُلانٌ عَلَى الرَّضْف تېتىك بولماق؛ بىئارام بولماق؛ تىكەن ئۈستىدە ئولتۇرغاندەك؛ پۇتى كۆيگەن توخۇدەك

رَضْفَةُ الرُّكْبَةِ تىز

رَضَمَ ـِـ رَضْمًا الأَرْضَ تېرىلغۇ يەر، ئېتىز

رَضَمَ الْبَيْتَ قورام تاش بىلەن ئۆي ياسىدى

رَضَمَ فِي الْمَشْيِ يول ماڭغاندا ئېغىر قەدەم ئالدى

رَضْم قورام تاش

رِضْوان چىن قەلبىدىن رازى بولماق؛ رازى بولماق

رَضُوخ ئىگىلىمەك؛ بويسۇنماق، يول قويماق

رَضِيَ هُ قانائەتلەندۈردى؛ رازى قىلدى

رَضِيَ ـَـ رِضًى و رِضاءً و رِضْوانًا و مَرْضاةً الشَّيْءَ أو بِهِ أو عَنْهُ أو عَلَيْهِ رازى بولماق؛ ... دىن قانائەتلەنمەك؛ خۇشال بولماق؛ يارىماق؛ دەتىغا باب كەلمەك

رَضِيَ هُ لَهُ دەتىغا باب دەپ قارىدى

رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ «رضه» ئاللا ئۇنىڭدىن رازى بولسۇن

رَضِيّ ج أَرْضِياءُ و رُضاة قانائەتلەنگەن، قانائەتلىنەرلىك؛ خۇشال-خورام؛ مۇلايىم

رِضًى چىن كۆڭلىدىن رازى بولماق؛ خۇشال بولماق؛ رازى بولماق

رَضِيخَة ئاددىي سوۋغا-سالام؛ ئەرزىمەس سوۋغا-سالام

رَضِيض يارىلانغان، جاراھەتلەنگەن

رَضِيع ج رُضَعاءُ و رُضّاع بوۋاق؛ ئېمىتىلىدىغان ئاكا-ئۇكىلار

رَطانَة چەت ئەل تىلى

رَطَّبَ الثَّوْبَ ھۆللىدى؛ نەملىدى؛ ھۆل قىلىۋەتتى

رَطَبَ الْبَلَحُ خورما پىشتى

رمّان
ئانار

رضفة
لىپەك سۆڭەك

رحى
ئاسما تۈگمىنى

رباب ـــ راۋاپ

رشّاش ـــ پىلىمۇت

رسن
چۈلۈۋۈر

رؤيس
غوڭچە

رأس
باش

رمث ـــ مال

رحالة
خۇرۇم ئىگەر

رخمة
مىسر بۈركۈنى

رئة
ئۆپكە

ركوة ـــ كافې چەينىكى

ركاب
ئۈزەڭگە

رَطَبَ ـُـ و رَطُبَ ـُـ رَطابَةً الْبَلَحُ خورما پىشىش

رَطِبَ ـَـ و رَطُبَ ـُـ رُطوبَةً و رَطابَةً الشَّيْءُ نەم، نەم تارتماق؛ زەي تارتماق

رَطْب ج رُطْب ھۆل، نەم؛ مۇزدەك، سالقىن؛ يۇمران

رُطَب پىشقان چىلان

رَطَلَ ـُـ رَطْلاً يۇگۈرمەك؛ چاپماق؛ چېپىپ يۇرمەك

رَطَلَ الشَّيْءَ مىقدارىنى دەڭسەپ كۆردى

رَطْل ج أَرْطال مىسىر قادىقى (3. 449 گرام)؛ ئاجىز، زەئىپ؛ كالۋا، ھاماقەت؛ ئادىل، ھەققانىي

رَطَمَ ـُـ رَطْمًا الْمَرْكَبَ ئىشنى ئاقسىتىپ قويماق، ئىشنىڭ بېلىگە تەپمەك

رَطَمَ هُ قىيىن ئەھۋالدا قالدۇردى

رُطْمَة چىگىش، مۇرەككەپ ئىش

رَطَنَ ـُـ رَطانَةً چەت ئەل تىلىدا سۆزلىدى

رَطَنَ الأَعْجَمِيُّ چەت ئەللىكلەر ئانا تىلىدا سۆزلىمەك

رَطَنَ رَطْنًا و رَطانَةً لَهُ ئۇنىڭغا چۈشىنىكسىز گەپ قىلماق

رُطوبَة نەم؛ زەيلەشمەك؛ نەمخۇش، ھۆل، نەم ھاۋا

رَطِيب نەمخۇش؛ مۇزدەك، يۇمران

عَيْش رَطِيب ئازادە، ھۇزۇرلۇق؛ خۇشال-خۇرام تۇرمۇش

رُطَيْنَى چۈشىنىكسىز گەپ

رَعَّ ـُـ رَعًّا تِ الرِّيحُ شامال توختاش

رَعا ـُـ رَعْوًا عَنْ جَهْلٍ تونۇماق، بىلمەك

رَعّاب سېھىرگەر؛ ھەيران قالغۇچى

رَعّاد كاپشىماق؛ ۋالاقلىماق؛ گەپكە قوشۇق سالماق

رُعاع لۇكچەك، جىدەلخور

رُعاف بۇرۇندىن چىققان قان؛ بۇرنى قانىماق

رُعال ماڭقا، پوتلا

رُعال ج أَرْعِلَة ماڭقا، پوتلا

رِعايَة كۆڭۈل بۆلمەك؛ ھالىدىن خەۋەر ئالماق؛ باقماق؛ ياردەم بەرمەك

رَعَّبَ هُ ھەيۋە قىلدى؛ قورقۇتتى

رَعَّبَ بۇقۇلدىدى (كەپتەر)

رَعَبَ ـَـ رُعْباً هُ تەھدىت سالماق، ھەيۋە قىلماق، قورقۇتماق

رَعَبَ قورقتى؛ بۇقۇلدىدى (كەپتەر)

رَعْب نەسرىي شېئىر

رُعْبُوب ج رَعَبَة قورقۇنچلۇق؛

دەھشەتلىك؛ ۋەھىمىگە چۈشمەك

رُعْبُب ج رَعابِيبُ قورقۇنچاق ئادەم

رُعْبُوبَة ساھىبجامال؛ گۈزەل قىز

رَعَدَ ـُـ رَعْدًا و رُعُودًا السَّحابُ گۈلدۈرلىمەك؛ گۈلدۈراس

رَعَدَ لَهُ دوق قىلدى؛ پوپوزا قىلدى؛ تەھدىت سالدى

رَعْد ج رُعُود گۈلدۈرماما

رَعْدَة تىترىمەك؛ تىترەك باسماق؛ چاقماق چېقىلماق

رِعْدِيد ج رَعادِيدُ قورقۇنچاق؛ توخۇ يۈرەك؛ ساھىبجامال

رَعْراع ج رَعارِعُ و رَعارِيعُ ياش ھەم قاۋۇل

رَعْرَع قاۋۇل، زەربەردەس؛ گىگانت

رَعَشَ ـَـ رَعْشًا و رُعاشًا تىترەمەك، غالىلدىماق، دىرىلدىمەك

رَعِشَ ـَـ رَعَشًا تىترىمەك، غالىلدىماق، جاقىلداپ تىترەپ كەتمەك

رَعْش جاقىلدىماق، تىترىمەك، غالىلدىماق

رَعَصَ ـَـ رَعْصًا الشَّيْءَ تەۋرەتمەك؛ لىڭشىماق؛ تەۋرەتمەك؛ لىڭشىتماق

رَعَفَ ـْـ رَعْفًا و رُعافًا قان بۇرنىدىن ئېقىپ چىقماق

رَعَفَ الْأَنْفُ بۇرنىدىن قان چىقتى

رَعِفَ ـَـ رَعَفًا الدَّمُ قان بۇرنىدىن ئېقىپ چىقماق

رَعِفَ بۇرنىدىن قان چىقتى

رَعِلَ ـَـ رَعَلاً كالۋا بولماق، گالۋاڭ بولماق، دۆت بولماق، ھاماقەت بولماق

رَعْل تاغ ئېغىزى

رَعْلَة ئاتلىق ئەترەتنىڭ ئاۋانگارد تلىرى؛ تۆگىقۇش؛ ئائىلە

رَعَنَ ـْـ رَعْنًا دۆت بولماق، قاشاڭ بولماق، ھاماقەت بولماق، گالۋاڭ بولماق

رَعَنَ ثُهُ الشَّمْسُ ئاپتاپ ئۆتۈش، ئىسسىق ئۆتۈش

رَعُنَ ـُـ رُعُونَةً دۆت، قاشاڭ، سۆزەلمەك، ھاماقەت، گالۋاڭ؛ پەلىپەتمىش گەپ قىلىدىغان؛ تېرىككەك

رَعَن ئاپتاپ ئۆتۈش، ئىسسىق ئۆتۈش

رَعْناءُ م يېنىك، شاللاق؛ دۆت، ھاماقەت، قاشاڭ؛ گالۋاڭ

رَعوم روھ؛ ئەرۋاھ

رَعون كىچىدىكى قاراڭغۇلۇق؛ ساغلام، قاۋۇل؛ دەم ئالماي

رُعُونَة يېنىك، شاللاق؛ دۆت، ھاما-

قەت

رَعْوَى خاتالىقىنى ئۇزۇل-كېسىل ئۇزەتمەك؛ گۇناھىغا توۋا قىلىپ يېڭىۋاشتىن ئادەم بولماق

رَعَوِيَّة دۆلەت تەۋەلىكى؛ يۇرتى، يۇرت

رَعَى - َ رَعْيًا و رِعايَةً و مَرْعًى تِ الْماشِيَةُ مال باقماق، مال ئوتلاتماق

رَعَى تِ الْماشِيَةَ الْعُشْبَ ئوت يېدى

رَعَى الشَّيْءَ تەكشۈردى؛ كۆزەتتى

رَعَى رِعايَةً الْحاكِمُ رَعِيَّتَهُ ھۆكۈمرانلىق قىلماق؛ قاراشلىق؛ قارىمىقىدا بولماق

رَعَى لَهُ حُرْمَتَهُ أو عَهْدَهُ رىئايە قىلدى، ئەمەل قىلدى؛ ... گە بىنائەن

رِعْى جـ **أَرْعاء** ئوتلاق؛ چارۋىچىلىق مەيدانى

رُعْيا گۇناھىغا توۋا قىلىپ يېڭىۋاشتىن ئادەم بولماق

رَعِيب قورقۇنچاق، توخۇ يۈرەك

رَعِيَّة جـ **رَعايا** ئات ئۇلاغ؛ پادىچى قاراۋاتقان ئات-ئۇلاغ؛ پۇقرا؛ قارىمىقى ئاستىدىكى خەلق؛ تەۋەلىكىدىكى خەلق؛ مەلۇم دىن مەزھەپتىكى ئەزاسى

رَعِيل جـ **أَرْعال و رِعال** ئالدىن خەۋەر بەرگۈچى؛ ئالدىنقى ئەترەت

رَغا - َ رَغْوًا الشَّيْءُ كۆپۈك چىقماق، ماغزاپ چىقماق

رَغادَة ئازادە، خاتىرجەم، شاد-خۇرام، بایاشات

رَغام قۇملۇق توپا، قۇمساق توپا

رُغام جـ **أَرْغِمَة** ماڭقا؛ يېپىشقاق سۈيۈقلۇق

رُغامَى بۇرۇن؛ كاناي؛ كېكىرتەك

رُغاوَة كۆپۈكچە، ماغزاپ

رَغَّبَ هُ ئالدىدى، ئازدۇردى، ئېزىقتۇردى

رَغَّبَ هُ فى كَذا قىزىقتۇردى؛ ئىلھام بەردى؛ روھلاندۇردى

رَغَب ياخشى كۆردى؛ خۇشتار بولدى؛ خالىدى

رَغِبَ - َ رَغَباً و رُغْبًا و رُغْبَةً الشَّيْءَ أو فيهِ تەشنا بولماق، ئىنتىزار بولماق؛ سېغىنماق؛ ئەسلىمەك

رَغِبَ عَنِ الْأَمْرِ بىزار بولدى؛ ياقتۇرمىدى؛ نەپرەتلەندى؛ يىرگەندى

رَغِبَ بِالْأَمْرِ عَنْ غَيْرِهِ ئاللىدى؛ ئايرىدى

رَغِبَ ئاچ كۆزلۈك قىلدى، نەپسانە- يەتچىلىك قىلدى؛ خام خىيال قىلدى

رَغْبَة تەشنا بولماق؛ ئىنتىزار بولماق؛ سېغىنماق؛ ئەسلىمەك

رَغَثَ ـَـ رَغْثًا الْوَلَدُ أُمَّهُ بوۋاق سۈت ئەمەك

رَغْث ئانار گۈلى

رُغَثاء سۈت بېزى

رَغَد ئازادە، خاتىرجەم، باياشات، شاد-خۇرام؛ باي، هاللىق

رَغَدَ ـُـ رَغادَةً و رَغِدَ ـَـ رَغَدًا الْعَيْشُ راھەتلەنمەك، ھۇزۇرلانماق؛ خاتىرجەم بولماق، ئازادە بولماق

رَغْد هاللىق تۇرمۇش؛ ئوتتۇراھال تۇرمۇش؛ خاتىرجەم تۇرمۇش، غەمسىز تۇرمۇش

رَغْرَغ شاد-خۇراملىق ئىچىگە چۆكۈپ- لا كەتتى؛ ئېغىزنى چاپقىدى

رَغَفَ ـَـ رَغْفًا الْعَجِينَ خېمىر يوغۇرۇش؛ ئۇن يېمەكلىكلەر ياساش؛ پىرەنىك ياساش

رَغَفَ ـَـ رَغْلاً الْوَلَدُ أُمَّهُ سۈت ئېمىش

رَغْلَة قوزا

رَغَمَ ـَـ رَغْمًا و رَغِمَ ـَـ رَغَمًا هُ مەجبۇرلىماق؛ بويسۇندۇرماق

رَغَمَ الشَّيْءَ يامان كۆردى، بىزار بولدى

رُغْم نەپرەتلەنمەك؛ مەجبۇرىي؛ مەجبۇرلىماق؛ ھاقارەت، خورلۇق؛ توپا، تۇپراق، زېمىن

رُغْمَ ذَلِكَ . عَلَى رُغْمِهِ عَلَى الرُّغْمِ مِنْهُ گەرچە شۇنداق بولسىمۇ

رُغْمًا عَنْهُ ئۇنىڭ خالاش-خالىماس- لىقىدىن قەتئىينەزەر

رُغْمًا عَنْ أَنْفِهِ مەيلى ئۇ خالىسۇن ياكى خالىمىسۇن

رُغْمًا عَنْ كَذا مەيلى... بولسۇن، ... دىن قەتئىينەزەر، گەرچە

رَغَنَ ـَـ رَغْنًا فِيهِ ئىنتىلمەك، ئۇرۇنماق؛ خام خىيال قىلماق

رَغَنَ إِلَيْهِ قۇلاق سالدى

رَغْنَة تەكشى يۇمشاق يەر

رُغْوَة ج رُغًى ماغزاپ، كۆپۈكچە

رُغْوَة الْمَعَادِنِ الْمُذابَةِ رودا، رودا ئۈۋىقى؛ ئېرىتمىسى

رَغَى اللَّبَنُ ماغزاپ چىقتى

رَغُوث ئېمىستكەن (ئايالىلار ياكى ساغلىق قاتارلىقلار)

رَغِيبَة جـ رَغَائِبُ خالىماق، ئارزۇ قىلماق؛ ئارزۇ قىلغان نەرسە

رَغِيد مِنَ الْعَيْشِ هاللىق تۇرمۇش؛ غەمسىز تۇرمۇش؛ خاتىرجەم تۇرمۇش

رَغِيف جـ أَرْغِفَة و رُغْف و رُغْفان و تَراغِيفُ بولكا، قازان نېنى؛ قاتلىما، گىرده

رَفَّ ـُـ رَفًّا تِ الْعَيْنُ قاپاق تارتماق؛ قاپىقى لىپىلدىماق

رَفَّ الْبَرْقُ يالتىرسدى؛ چاقناپ تۇردى

رَفَّ الطَّائِرُ قانات قاقتى؛ پەرۋاز قىلدى

رَفَّ اللَّبَنَ ھەر كۈنى سۈت ئىچتى

رَفّ جـ رُفُوف و رِفاف سوقماق؛ ئۇرماق؛ ئۇرۇلماق، دەككە-دۈككە بولماق؛ پوكۈلدىماق؛ تەۋرەمەك؛ زىل-زىلىگە كەلمەك؛ قوي-كالىلار توپى؛ قۇشلار توپى؛ دېرىزە تەكچىسى، تەكچە

رُفّ . رُفَّة شال پاخىلىنىڭ ئۈۋىقى

رَفَّأَ قۇتلۇقلىدى

رَفَأَ ـَـ رَفْأً و رِفاءً الثَّوْبَ أو نَحْوَهُ توقۇپ يامىماق؛ تورلاپ يامىماق

رَفَأَ السَّفِينَةَ كېمىنى قىرغاقتا تارتتى

رَفَا ـُـ رَفْوًا الثَّوْبَ ئىنچىكە يامىماق، ئۇششاق يامىماق

رِفّاً ھەر كۈنى، كۈندە

رَفّاء توقۇپ يامىغۇچى، توقۇغۇچى

رِفاء ماس؛ ماسلاشما؛ ئىناق

رُفات ئىسكىلمىت؛ چىرىگەن سۆڭەك

رِفادَة داكا، بېنت

رَفّاس پارلىق كېمە، پارلىق قېيىق

رَفّاع كىران

رِفاعَة مِنَ الصَّوْتِ يۇقىرى ئاۋاز؛ ئۇنلۇك ئاۋاز

رَفّاف دىرىلدىگەن، تىترىگەن، سىلكىنگەن؛ پارلاق

رِفاقِيّ يولداشلارچە؛ پىكىرداش؛ مەسلىھەتداش

رَفاه . رَفاهَة خاتىرجەم تۇرمۇش

رَفاهِيَة كۆڭۈللۈك تۇرمۇش

رَفَتَ ـُـ رَفْتًا الشَّيْءَ چېقىۋەتمەك؛ سوقماق؛ ئەزمەك، يانجىماق

رَفَدَ ـِـ رَفْدًا و رِفادَةً هُ ياردەم بەرمەك، ياردەم؛ تەقدىم قىلماق؛ بەرمەك

رَفَدَ الْحائِطَ تام، قاشانى يۆلىدى

رَفْد جـ أَرْفاد و رُفُود ياردەم؛ ياردەم بەرمەك؛ سوۋغا بەرمەك؛

قوللىماق

رَفْرَفَ الْعَجَلَةِ ماشىنىنىڭ لاي توسقۇچى

رَفَسَ ـُـ رَفْسًا و رِفاسًا تەپمەك؛ مەيدىسىگە تەپمەك

رَفْسَة كۆكرىكىگە تەپمەك

رَفْش جـ **أَرْفاش و رُفوش** كۆرەك؛ گۈرجەك؛ ئوتىغۇچ

رَفَضَ ـُـ رَفْضًا الشَّيْءَ رەت قىلماق؛ قارشى تۇرماق؛ قوبۇل قىلماسلىق

رَفَضَ هُ تاشلىۋەتتى؛ چۆرىۋەتتى

رَفْض قارشى تۇرماق؛ رەت قىلماق؛ قوبۇل قىلماسلىق

رَفْض جـ **رُفُوض و رِفاض** ئۇچۇپ كەتكەن؛ تارقىلىپ كەتكەن؛ قۇشقاچلار توپى؛ پىتىراپ كەتكەن بۆكەنلەر توپى

رَفَّعَ هُ ئۇستۇن قىلدى

رَفَعَ ـَـ رَفْعًا الشَّيْءَ ئۆرلىمەك، كۆتۈرۈلمەك، كۆتۈرمەك، تىكلىمەك؛ ئۆرە قىلماق

رَفَعَ الْكَلِمَةَ سۆز ئاخىرىغا پىچ قويدى

رَفَعَ رَفْعًا و رُفْعانًا هُ إِلَى الْقاضِي ئەيىبلىمەك؛ شىكايەت قىلماق؛ ئەرز قىلماق؛ تاپشۇرماق؛ سوتچىنىڭ ھۆكمى

رَفِغَ ـَـ رِفْغَةً و رَفاعَةً بوزرۇكسۇزار؛ ئالاھىدە؛ ئاجايىپ؛ كارامەت

رَفْع كۆتۈرمەك؛ ئۆرلىمەك؛ ئۆرلەتمەك؛ كۆتۈرۈلمەك؛ دەرىجىگە كۆتۈرمەك؛ ئاساسىي ئۆلچەم

رَفْع الْأَثْقالِ ئېغىرلىق كۆتۈرمەك

رَفَغَ ـُـ رَفاغَةَ الْعَيْشِ تۇرمۇشى بايلىشىش

رَفْغ جـ **أَرْفاغ** تۆۋەن قاتلامدىكى خەلق

رَفَقَ ـُـ رَفْقًا هُ يارىدەم بەرمەك؛ يارىدەم بېرىدىغان؛ پايدىلىق

رَفَقَ ـُـ و رَفِقَ ـَـ رِفْقًا و مَرْفَقًا و مِرْفَقًا بِهِ أو لَهُ أو عَلَيْهِ خۇشخۇي مۇلايىم ھالەتتە كۆتۈۋالماق

رِفْق خۇشخۇي؛ مۇلايىم

رِفْقَة جـ **رِفَق و رِفاق و أَرْفاق** شېرىك؛ جورا، ئۇلىشىش؛ ھەمراھ

رَفَلَ ـُـ رَفْلاً و رُفولاً و رَفَلانًا كۆرەڭلىگەن ھالدا ماڭماق

رِفَلّ ئۇزۇن قۇيرۇقلۇق ئات؛ كەڭتاشا كىيىم؛ گۆشلۈك ئادەم

رَفَّهَ هُ كۆڭلىنى ئاچتى

رَفَّهَ عَنْهُ كۆڭلىدىكى غەشلىكنى يېنىكلەتتى؛ ھارغىنلىق ۋە قايغۇ ھەسرەتنى يوقاتتى

رَفَهَ ـَـ رَفْهًا و رُفُوهًا تۇرمۇشى ئازادە بولدى؛ كەڭتاشا بولدى؛ بايلىقتا ياشاش بولدى

رَفَهَ ـُـ رَفَاهَةً و رَفَاهِيَةً و رَفَاهًا الْعَيْشُ تۇرمۇشى ئازادە بولماق؛ كەڭتاشا بولماق؛ بايلىقتا ياشاش بولماق؛ گۈزەل بولماق

رَفِيض تەلۋە بەھرىمەن بولغۇچى

رَفِيض رەت قىلىنغۇچى

رَفِيع ئېگىز؛ يۇكسەك؛ نېپىز، ئىنچىكە

رَفِيع الْقَدْرِ داڭلىق، ئالاھىدە؛ كارامەت

رَفِيغ ھۆزۈرلۈق تۇرمۇش

رَفِيق سىلىكىنگۈچى، تەۋرەنگۈچى

رَفِيق ج رُفَقَاءُ و رِفاق دوست، ھەمراھ، بۇرادەر، خىزمەتداش، بولداش؛ يېقىملىق، مۇلايىم

رَفِيقَة ئايال بولداش، قىز دوست

رَقَّ ـُـ رِقَّةً ئىنچىكە بولۇپ قالماق، نېپىز بولۇپ قالماق

رَقَّ لَهُ ئېچىندى، ئىچ ئاغرىتتى

رَقَّ ھاقارەتلىدى، خورلىدى

رَقَّ تْ حالُهُ ھال ئوقسىتى ياخشى بولمىدى

رَقَّ رِقًّا قۇل بولۇپ قالماق؛ قۇل بولماق

رِقّ ج رُقُوق قۇللۇق تۇزۇم؛ قۇللۇق؛ نېپىز نەرسە؛ ئىنچىكە قىلىپ توقۇلغان پارچىسى؛ كىچىك داپ

رَقَأَ ـَـ رَقْأَ الدَّمُ أو الدَّمْعُ توختاتماق؛ چەكلەنمەك

رَقّاء تاكتىكىچى، غايىبقا سېغىنغۇچى

رَقَابَة باشقۇرماق؛ نازارەت قىلماق

رُقَاد ياتماق؛ ئۇيقۇ

رُقَارِق تېپىز سۇ

رَقَاش چىپار يىلان

رَقَاص ئۇسسۇلچى

رَقّاص السَّاعَةِ سائەت ماياتنىكى

رَقّاصَة ئۇسسۇلچى قىز؛ ئايال ئۇسسۇلچى

رَقَاعَة پەلىيەتلىش، دۆت، كالۋا؛ يۇزى قېلىن، داپ يۇز

رُقَاق نېپىز قاتلىما؛ تېپىز سۇ

رُقَاقَة نېپىز قاتلىماق

رَقَبَ — رَقْبًا و رَقُوبًا و رَقَابَةً و رِقْبانًا و رَقْبَةً هُ نازارەت قىلماق؛ كۆزەتمەك؛ تەكشۈرمەك؛ قاراپ ساقلاش

رَقَبَ اللّٰهَ ئاللانى كۆز ئالدىدا تۇتتى

رَقَبَة ج رِقاب و رَقَب و أَرْقُب بويۇن، بوغۇز؛ ئىسكىرىپكا

ياكى پىشانىڭ تارا تارتىلغان ئىنچىكە بويۇن قىسمى

رِقْبَة نازارەت قىلماق؛ تەكشۈرمەك؛ رازۇبدكا قىلماق

رِقَّة نېپىز، ئىنچىكە؛ سۈيۈق؛ مۇلايىم

رِقَّة الْعَيْشِ راھەت تۇرمۇش؛ ئارام-خۇدا

رِقَّة الشُّعُورِ زېرەك، سەزگۈر؛ نازۇك، سىلىق، سىپتا

رِقَّة الْقَلْبِ مېھىر-شەپقەت

رَقَدَ هُ ئۇخلاتتى

رَقَّدَ النَّباتَ نوتا كۆمۈپ يېتىشتۇر-دى؛ نوتا كۆمدى

رَقَدَ ـُـ **رَقْدًا و رُقُودًا و رُقادًا** ئۇخلىماق؛ كۆز يۇمماق، ياتماق

رَقَدَ الْحَرُّ أو الرِّيحُ بېسىلماق، بېسىقماق؛ ئاستىلىماق؛ سۈسلىماق

رَقَدَ تِ السُّوقُ بازار كاساتلاشتى

رَقَدَ عَنِ الْأَمْرِ بىپەرۋالىق قىلدى، بىخەستىلىك قىلدى؛ كېچىكتى

رَقْدَة ئۇخلىماق، ئۇخلىۋالماق

رُقْراق پارقىراق نەرسە؛ پالتىراق ماددا؛ كۆزگە تولغان لىق ياش

رَقْرَقَ الْخَمْرَ سۈيۈقلۇقنى ئىلەش-تۈردى؛ سۈنى ئىلەشتۈردى

رَقْرَقَ الْماءَ ئاستا-ئاستا يىقىلدى؛ سۇ تۆكتى

رَقْرَقَ الْعَيْنَ كۆزىگە ياش ئالدى

رَقَزَ ـُـ **رَقْزًا الْعِرْقُ** تومۇرى سوقماق

رَقَّشَ هُ رەڭ قوشتى؛ زىننەتلىدى؛ بېزىدى

رَقَشَ ـُـ **رَقْشًا** هُ رەڭ قوشماق، رەڭ تۈزىمەك؛ زىننەتلىمەك؛ بېزەمەك

رَقْشاءُ م دېغى بار؛ ئارىلاشما رەڭلىك

رَقَصَ هُ ئۇنى يېتەكلەپ ئۇسسۇل ئويناتتى؛ قولىدىكى نەرسىنى پۇلاڭلىتىپ ئويناتتى؛ ئاستا ماڭغۇزدى (ئات، تۆگە)

رَقَصَ ـُـ **رَقْصًا** ئۇسسۇل ئويناش

رَقَصَ فَرَحًا و طَرَبًا خۇشاللىقتىن سەكرىشىپ كەتمەك

رَقَصَ السَّرابُ أو نَحْوُهُ سىلكىندى؛ لەپىلدىدى

رَقْص ئۇسسۇل؛ ئۇسسۇل ئويناش

راقِص ئۇسسۇل ئويناغۇچى؛ ئۇسسۇلچى

رَقْصَة ج **رَقَصات** بىر قېتىملىق ئۇسسۇل؛ بىر خىل ئۇسسۇل

رَقَطَ عَلَى الثَّوْبِ داغ قىلىپ قويدى؛ ئىز چىقىرىپ قويدى؛ كىر قىلىپ قويدى

رَقْطاءُ م دېغى بار؛ تەڭگە گوللۇك قاپلان؛ يىلاننىڭ بىر خىلى

رُقْطَة جـ رُقَط داغ، ئىز

رَقَّعَ الثَّوْبَ أو غَيْرَهُ يامىدى، ياماپ قويدى؛ ياماق سالدى

رَقَّعَ الزَّرْعَ أو الْحَقْلَ زىرائەتنى تولۇقلىدى

رَقَّعَ الْعَيْنَ مۇڭگۇز پەردىنى كۆچۈرۈدى

رَقَعَ ـَـ رَقْعًا الثَّوْبَ كىيىم يامىماق

رَقَعَ هُ قاقتى، چالدى

رُقْعَة جـ رُقَع و رِقاع ياماق، قاداق، رەخت پارچىسى

رُقْعَة الدّاما أو الشَّطْرَنْجِ خەلقئارا شاھمات تاختىسى

رُقْعَة الْعُنْوانِ ماركا، چەك

رُقْعَة الْأَرْضِ بىر پارچە يەر

رُقْعَة الدَّعْوَةِ باغاق؛ تەكلىپنامە

رَقَّقَ هُ نېپىزلەتتى؛ يۇمشاتتى

رَقَّقَ قَلْبَهُ ئۇنىڭ دىلىنى يۇمشاتتى

رَقَّمَ نومۇر قويۇشتى؛ نومۇر سانىتى يازدى

رَقَّمَ الْكِتابَ چېكىت قويدى؛ تىنىش بەلگىسى قويدى

رَقَمَ ـُـ رَقْمًا يازماق؛ نومۇرنى خاتىرىلىمەك

رَقَمَ الْكِتابَ چېكىت قويدى؛ تىنىش بەلگىسى قويدى

رَقَمَ الْحِصانَ ئوت بىلەن بەلگە قويدى؛ تامغا؛ مۆھۈر (مالغا بېسىلىدىغان)

رَقَمَ الْمَقاعِدَ ... گە نومۇر قويدى

رَقْم جـ أَرْقام و رُقُوم سان، رەقەم، نومۇر

رَقْم قِياسِيّ خاتىرە، خاتىرە يازماق؛ خاتىرىلىمەك

رَقْم الْقَيْدِ ئالاقە نومۇرى؛ تىزىملىتىش نومۇرى

الرَّقْم الْهِنْدِيّ ھىندى رەقىمى

الرَّقْم الْعَرَبِيّ ئەرەب رەقىمى

رَقْمِيّ رەقەملىك؛ سانلىق

رَقْمِيَّة سانى، مىقدارى

رَقَنَ الْكِتابَ خەت يازغاندا قۇر ئارىلىقىنى ناھايىتى زىچ قىلدى

رَقَنَ الشَّيْءَ بېزىدى؛ گۈزەللەشتۈردى

رَقُو قۇم ئېدىرلىرى، بارخان

رَقُوء قان توختاتقۇچ؛ قان توختىتىش دورىسى

رُقْوانِيّ جـ رُقْوانِيَّة تاكتىكىچى؛ غايىبقا سېغىنغۇچى

رُقُوب ساقلىماق؛ كۈتمەك

رَقْوَة قۇم بارخانلىرى؛ تۇمار، تىلتۇمار؛ ئەپسۇن، جادۇگەرلىك

رُقُود ئۇخلىماق، ياتماق

رَقَى ـُ كۆتۈردى، دەرىجىسىنى ئۆستۈردى؛ ئۆرلەتتى

رَقَى ـِ رَقْيًا و رُقِيًّا و رُقْيَةً ئەپسۇن ئوقۇپ يامانىنى ھەيدىدى

رَقَى عَلَيْهِ سېھىرگەرلىك ئارقىلىق كېسەل داۋالىدى؛ ئەپسۇن ئوقۇدى

رَقِىَ ـَ رَقْيًا دەرىجىسى ئۆسمەك، ئالغا باسماق؛ ئىلگىرىلىمەك

رَقِىَ الْجَبَلَ أو فِيهِ أو إِلَيْهِ تاغقا ياماشتى، تاغقا چىقتى

رَقَّى . رُقِّيَ يۇقىرى ئۆرلىمەك، كۆتۈرۈلمەك، ئالغا ئىلگىرىلىمەك؛ تۇمار، ئەپسۇن؛ تىلتۇمار

رَقِيب جـ رُقَباءُ مۇداپىئە قىلغۇچى، نازارەت قىلغۇچى، كۆزەتچى؛ ئاۋانگارت قىسىم، پىدائىيلار؛ ھەربىي ئۇنۋان

رُقْيَة جـ رُقًى و رُقْيات سېھىرلەپ قويماق؛ ئەپسۇن، تۇمار، جادۇگەر

رَقِيع جـ أَرْقِعَة كۆك، ئاسمان، ھاۋا بوشلۇقى

رَقِيق جـ أَرِقّاءُ قۇل؛ ئىنچىكە، نېپىز؛ سۇيۇق

رَقِيق الْجانِب مۇلايىم، يېقىملىق

رَقِيق الْجِسْمِ قامىتى زىلۋا

رَقِيق الْحالِ كەمبەغەللىك، غۇربەتچىلىك؛ كەمبەغەل، نامرات

رَقِيقَة نېپىز تاختاي؛ نېپىز پارچە؛ نېپىز پەردە؛ يۇمشاق پارچە

رَقِيقَة جـ رِقاق قۇل

رَقِيم يادنامە؛ ئابىدە يېزىقى؛ ئويما يېزىق

أَصْحاب الرَّقِيم ئۇخكۇر ئادەمى، غار ئادەمى

رَكَّ ـُ رَكًّا الشَّيْءَ فِى عُنْقِهِ مەلۇم ئادەمگە مەسئۇلىيەتنى ھاۋالە قىلماق

رَكَّ ـِ رَكًّا و رِكَّةً و رَكاكَةُ الْكَلامُ أو نَحْوُهُ زەئىپ، كۈچسىز، ئاجىز

رَكَّ الشَّيْءُ ئاز، كەم

رَكّ ئاساس، تۈۋرۈك، تايانچ؛ پىرىنسىپ

رَكا ـُ رَكْوًا الْأَرْضَ كولىماق، قازماق، ئاچماق

رَكّاب الْخَيْلِ ئاتلىق قوشۇن؛ ئات مىنگۈچى

رِكاب السَّرْجِ جـ **رُكُب** ئوزەڭگە

رِكاز جـ **رِكْزان و أَرْكِزَة وراكِزَة** ئالتۇن كانى؛ كۈموش كانى؛ خەزىنە

رَكّاض يۈگۈرگۈچى، يۈگۈرۈش ماهىرى

رُكاك زەئىپ، ئاجىز، ساغلام بولمىغان؛ سۆز مەنىسى مۇجمەل؛ ئۇزىنىڭ مۇستەقىل پىكرى يوق

رَكاكَة ئاجىز، ئورۇق، ساغلام ئەمەس

رَكّال كۈدە ساتقۇچى

رُكام دۆۋىلىمەك، ئۈستى-ئۈستىگە قويماق؛ قويۇق تۈمان، بۇلۇت

رَكانَة چىلىك، مۇستەھكەم؛ ئېغىر

رَكَّبَ هُ ئاتقا مىنگۈزدى؛ ئولتۇرغۇزدى

رَكَّبَ الشَّيْءَ قۇراشتۇردى

رَكِبَ - رُكُوبًا و مَرْكَبًا الدّابَّةَ أو عَلَيْها مىنمەك، ئولتۇرماق، ياسىماق؛ قۇرماق (ماشىنا، كېمە قاتارلىق)

رَكِبَ رَأْسَهُ كەلسە-كەلمەس قىلدى؛ باشنى ئېلەشتۇرۇۋەتتى

رَكِبَ هُ الدَّيْنُ گېلىغىچە قەرزگە بوغدى

رَكِبَ الذَّنْبَ جىنايەت ئۆتكۈزدى

رَكِبَ الْأَهْوالَ خەۋپ - خەتەرگە تەۋەككۈل قىلدى

رَكِبَ الْبَحْرَ دېڭىز سەپىرى قىلدى

رَكِبَ الْهَواءَ ھاۋاغا كۆتۈرۈلدى

رَكْب جـ **أَرْكُب و رُكُوب** تۆگىلىك قوشۇن؛ ئاتلىق ئەترەت؛ كارۋان

رُكْبَة جـ **رُكَب** تىز، لىپەك

رَكَدَ - رُكُودًا الشَّيْءُ توختاپ قالماق، ھەرىكەت قىلمايدىغان

رَكَدَ تِ الشوق چۈلدەرەپ قالدى؛ خاراپ بولدى؛ كاساتچىلىق

رَكَدَ الْقَوْمُ تىنچ؛ ئون-تىنىمسىز

رَكَدَ الثَّفْلُ أو نَحْوُهُ ئاستىغا چۆكتى

رَكَزَ الرُّمْحَ فى الْأَرْضِ نەيزىنى يەرگە سانجىدى

رَكَزَ - رَكْزًا الرُّمْحَ فى الْأَرْضِ نەيزىنى يەرگە سانجماق

رَكَزَ عَلَيْهِ يۆلەندى؛ تايانىدى

رَكَزَ الشَّيْءَ فى الشَّيْءِ ... نى ... نىڭ ئىچىدە مۇقىملاشتۇردى

رَكْز تىنچ؛ چىلىك؛ قەتئىي؛ مۇستەھكەم

رَكْزَة قىسقىغىنە توختىماق؛ بىردەم توختىماق

رَكَسَ - رَكْسًا الشَّيْءَ تەتۈر قويدى؛ دۇم قويدى

رِكْس پاسكىنا؛ ئادەم توپى؛ غار؛ كۆۋرۈك

رَكَضَ ـُـ رَكْضًا يۈگۈرمەك؛ ئۇچقاندەك يۈگۈرمەك

رَكَضَ الدَّابَّةَ ئۇلاغقا قامچا ئۇرۇش

رَكْض يۈگۈرۈش

الرَّكْض وَراءَ الْأَرْباحِ پايدا-مەنپەئەت قوغلاشماق

الرَّكْض وَراءَ التَّسَلُّحِ ھەربىي ھازىرلىق مۇسابىقىسى

رَكَّعَ هُ تىزلاندۇردى

رَكَعَ ـَـ رَكْعًا و رُكُوعًا تەزىم قىلماق؛ تىزلانماق

رَكْعَة ج رَكَعات تىزلىنىپ تەزىم قىلماق، تەزىم قىلماق؛ بىر قېتىم يۈكۈنۈپ باش ئۇرماق، بىر تەزىم قىلماق

رَكَّلَ هُ تەپتى

رَكَلَ ـُـ رَكْلًا هُ تەپمەك

رَكَلَ الدَّابَّةَ ئۇلاغنى تەپتى؛ تېز يۈگۈرتۈۋەتتى

رَكْل كۈدە؛ تېپىش

رَكْلَة تېپىپ قويماق

رَكَمَ ـُـ رَكْمًا الشَّيْءَ دۆۋىلىمەك، توپلىماق؛ توپلانماق، يىغىلماق

رَكَم دۆۋىلىمەك، قەۋەتلىمەك، قاتلىماق؛ قويۇق بۇلۇت

رَكَم النَّاسِ ئادەملەر دېڭىزى

رَكَنَ ـُـ رُكُونًا إِلَيْهِ ئىشەنمەك، تايانماق؛ ئىشەنچ قىلماق؛ يۆلەنمەك

رَكُنَ ـُـ رَكَانَةً چىك بولماق، قەتئىي بولماق؛ مۇستەھكەم بولماق؛ مۇقىم بولماق

رَكِنَ ـَـ رُكُونًا إِلَيْهِ تايانماق، يۆلەنمەك؛ ئىشەنمەك؛ بېقىنماق

رُكْن ج أَرْكان و أَرْكُن بۇلۇڭ، بۇرجەك؛ تۈۋرۈك، تىرەك؛ ئامىل، ئاساسىي قىسمى؛ رادىئو ياكى تېلېۋىزورنىڭ مەخسۇس نومۇرى

رُكْنَة بۇلۇڭ، بۇرجەك

رُكْنِيّ بۇلۇڭلۇق؛ بۇلۇڭ شەكىللىك

رَكُوب . رَكُوبَة ج رَكائِبُ مىنىدىغان ئات-ئۇلاغلار

رُكُوب ئولتۇرماق؛ چۈشمەك؛ مىنمەك؛ سالماق

رِكْوَة ج رَكَوات و رِكاء قەھۋە چەينىكى؛ تۇلۇم

رُكُود ھەرىكەت قىلماسلىق؛ توختىماق؛ توختاپ قالماق

رَكُوض يۈگۈرگۈچى، يۈگۈرۈش ماھىرى

رُكُون يۆلەنمەك؛ ئىشەنمەك؛ تايانماق

رَكَّى الشَّيْءَ عَلَى الشَّيْءِ مۇستەھ-
كەم بولدى، پۇختا بولدى، چىلك
بولدى، ... نىلك ئۇستىگە ئورۇن-
لاشتۇردى، ... نىلك ئۇستىگە
تىرىدى

رَكِيَّة ج رَكايا و رَكِيّ سۇ قۇدۇقى

رَكِيزَة ج رَكائِزُ تۇۋرۇك، تىرەك؛
تايىنىدىغان نەرسە: كان تومۇرى

رَكِيك ج رِكاك و رَكَكَة ئورۇق،
ئاجىز؛ ساغلام ئەمەس؛ خەت
مەنىسى مۇجمەل؛ مۇستەقىل
پىكرى يوق

رَمَّ ـُـ رَمَّا الْبِناء أو الْأَمْرَ
رېمونت قىلماق؛ ئوڭشىماق،
ياسىماق؛ ياماق

رَمّ رېمونت قىلماق؛ ئوڭشىماق،
ياسىماق؛ ياماق

رُمّ غەم قىلماق، قايغۇرماق؛ ئادەم-
لەر توپى

رِمّ يىلىك؛ نەم توپا؛ ئوت-چۆپ

رَمَأَ ـَـ رَمْأً و رُمُوءًا بِالْمَكانِ
توختىماق؛ تۇرۇپ قالماق؛
توختاپ قالماق

رَمَأَ الْخَبَرَ تەكشۈردى؛ سۈرۈشتە
قىلدى

رَمّاح ج رَمّاحَة نەيزىلىك ئەسكەر؛
قوراللىق

رَماد ج أَرْمِدَة كۈل

رَماد الصُّودا ساپ ئىشقار، ساپ
شور؛ ساپ ئاساس

رَمادِيّ كۈل رەڭلىك؛ سۇس قوڭۇر-
رەڭلىك

رُماع يىگىلەش كېسىلى

رَماق ئەڭ تۆۋەن دەرىجىدىكى
تۇرمۇش بۇيۇمى

رَمّال پال سالغۇچى، رەممال

رُمّان ئانار؛ ئانار دەرىخى

رُمّان الشَّعالِبِي ئاق كۆكنار

رُمّانَة بىر ئانار؛ بىر تۇپ ئانار دەرە-
خى

رُمّانَة مِيزان الْقَبّانِ جىلك بېشى،
تارازا تېشى

رُمّانِيّ ئانار رەڭلىك؛ قىزىل
رەڭلىك؛ قىزىل ياقۇت رەڭلىك

رِمايَة ئاتماق؛ ئوققا تۇتماق

رُمَّة بىر بۆلەك چىرىگەن تانا؛ بىر
بۆلەك سېسىق كەتكەن ئارغامچا

بـ رُمَّةِ هِ ئومۇمىيۈزلۈك؛ تولۇق

رِمَّة ج رِمَم و رِمام چىرىك
سۆڭەك

رَمَثَ ـُـ رَمْثا هُ ئورۇنلاشتۇرماق؛
رەتكە سالماق؛ ئوغرىلىماق؛
سۈرتمەك، ئېرتماق

رَمَث ج أَرْماث و رِماث سال (
ياغاچ)، بامبۇك سال

رَمَجَ ـُـ رَمْجًا الطّائِرُ قاغا ماياق-

لىماق

رَمَّحَ نەيزە ياسىدى

رَمَّحَ و صَمَّحَ قورال ياسىدى

رَمَحَ ـَـ رَمْحًا هُ نەيزىنى ئېلىپ سانجىماق؛ قورال بىلەن ئۆلتۈرمەك

رَمَحَ ثَهُ الدّابَّةُ ئادەمنى ئات - ئۇلاغ تەپتى

رُمْح جـ رِماح و أَرْماح ئۇزۇن نەيزە، نەيزە؛ كەم، كەمچىل؛ چەمبەر ئايلانمىسىمانىڭ تۆت گرادۇس يېرىمى

رَمَّدَ الشَّيْءَ كۈلگە كۆمۈۋەتتى

رَمَّدَ الْجُثَّةَ جەسەت كۆيدۈردى

رَمِدَ ـَـ رَمَدًا تِ الْعَيْنُ كۆزى يالۇغلىنىپ قالماق

رَمِدَ كۆز يالۇغىغا گىرىپتار بولدى

رَمِد كۆز يالۇغىغا گىرىپتار بولدى؛ مەينەت، پاسكىنىلاشتى

رَمْداءُ م كۆز يالۇغىغا گىرىپتار بولغان؛ مەينەت، پاسكىنا؛ تۆگىقۇش

رَمَد كۆز يالۇغى بولدى

رَمَد حُبَيْبِيّ كۆزگە قۇم كىرىپ كەتتى؛ دانچىسمان بىرنەرسە كۆز يالۇغى بولۇپ قالدى

رَمْدان كۆز يالۇغىغا گىرىپتار بولغان؛ مەينەت؛ پاسكىنا

رَمَدِيّ كۆز دوختۇرى

رَمَزَ ـُـ رَمْزًا إِلَى كَذا ئىشارەت قىلماق؛ بېشارەت بەرمەك؛ سۆزلاشتۇرماق؛ دېرەك بەرمەك؛ نامايانە

رَمْز جـ رُمُوز بەلگە، ئالامەت، شىفىر، مەخپىي رەقەم؛ سۆزلاشتۇرماق؛ دېرەك بەرمەك؛ ئىشارەت قىلماق؛ بېشارەت بەرمەك

رَمْزِيّ سۆزول قىلىنغان؛ سۆزۇلمۇق

رَمْزِيَّة سۆزولىزم

رَمَسَ ـِـ رَمْسًا هُ كۆمەك، دەپنە قىلماق

رَمْس جـ رُمُوس و أَرْماس گۆر، قەبرە، قەبرە توپىسى

رَمَشَ ـْـ رَمْشًا الشَّيْءَ بارماق ئۇچى بىلەن چىمدىپ ئالماق

رَمَش بىرنەكتۇرچى پەردە يالۇغى

رَمِشَ ـَـ رَمَشًا تِ الْعَيْنُ كۆز بىرنەكتۇرچى پەردە يالۇغىغا گىرىپتار بولماق

رَمْش جـ رُمُوش بىرنەكتۇرچى پەردە يالۇغى

رَمْشَة جـ رَمَشات كۆز قىسىپ قويماق؛ كۆزنى يۇمۇپ-ئاچقۇچە

رَمَص چاپاق

رَمِصَ ـَـ رَمَصًا تِ الْعَيْنُ چاپاق چىقماق

رَمَضَ كۈن نۇرى مۇنچىسى؛ ئاپتاپ ئۆتتى

رَمِضَ ـَـ رَمَضًا النَّهارُ قاتتىق ئىسسىق بولماق، پىشقىرىم ئىسسىق بولماق

رَمْضاء قاتتىق ئىسسىق، پىشقان ئىسسىق

رَمَضان جـ رَماضِينُ و أَرْمِضاء و رَمَضانات ئىسلام كالېندارى بويىچە توققۇزىنچى ئاي، رامىزان، روزا ئېيى

رَمَطَ ـُـ رَمْطًا هُ تۆھمەت قىلماق؛ بوھتان چاپلىماق؛ قارىلىماق

رَمَعَ ـُـ رَمَعانًا بِيَدِهِ قول بىلەن كۆرسەتمەك

رَمَعَتْ عَيْنُهُ بِالدُّمُوعِ ياش تۆكمەك

رَمَّقَ إِلَيْهِ زەن قويۇپ قارىماق؛ تىكىلىپ قارىماق

رَمَّقَ الْعَمَلَ قول ئۇچىدا ئىش قىلماق؛ ئەپلەپ-سەپلەپ قولدىن چىقارماق

رَمَّقَ الْعَيْشَ ئەپلەپ-سەپلەپ تۇرمۇشنى قامدىماق

رَمَقَ ـُـ رَمْقًا هُ كۆزىنىڭ قۇيرۇقىدا قارىماق؛ كۆرمەك؛ تەكشۈرمەك

رَمَقَ إِلَيْهِ زەن قويۇپ قارىدى؛ تىكىلىپ قارىدى

رَمَق جـ أَرْماق ئاخىرقى ئۇمۇر؛ قويلار توپى؛ ئەك تۆۋەن چەكتىكى تۇرمۇش بۇيۇمى

سَدَّ رَمَقَ هُ جان باقتى؛ تۇرمۇشنى قامىدى

رُمْقَة ئەك تۆۋەن چەكتىكى تۇرمۇش ۋاستىلىرى

رَمَكَ ـُـ رُمُوكًا بِالْمَكانِ مەلۇم ئورۇندا ئولتۇراقلاشماق

رَمَكَة جـ رَمَك و رِماك و أَرْماك نەسىلىك ئات؛ ئورۇق، ئاجىز

رَمَّلَ هُ ئۇششۇقلۇق قىلدى

رَمَل ۋەزىن نامى؛ رىتىم نامى؛ ناخشا؛ ئۇششاق يامغۇر؛ بەك كۆپ؛ زىيادە كۆپ

رَمْل جـ رِمال و أَرْمُل و أَرْمال قۇم

رَمْلَة بىر تال قۇم دانىچىسى؛ قۇملۇق

رَمْلِيّ قۇملۇق؛ قۇم رەڭلىك

رَمَّمَ الْبِناءَ رېمونت قىلدى؛ تۈزىدى؛ ياسىدى

رُمُوق جـ رُمْق نامرات، كەمبەغەل؛ ھەسەتخور

رَمَى ـِـ رَمْيًا و رِمايَةً هُ أو بِهِ تاشلىماق، تاشلىۋەتمەك؛

ئاتماق، چۆرۈۋەتمەك

رَمَى بَيْنَهُمْ ئىغۋاگەرچىلىك قىلدى؛ بۆلگۈنچىلىك سالدى؛ ئارىنى بۇزدى

رَمَى هُ بِكَذا شىكايەت قىلدى؛ ئەيىبلىدى

رَمَى إلى كَذا مەنىلىك، مەقسەتلىك

رَمَى رَمْيًا و رَمْيَةً الصَّيْدَ ئوۋنى قارىتىپ ئوقيا ئاتماق

رَمْى ئاتماق، تاشلىماق، ئوقنى تۇتماق

رَمِيَّة ج **رَمايا** ياۋايى ئۇچار قانات؛ ياۋايى ھايۋان

رَمْيَة تاشلىۋەتمەك، ئاتماق، چۆرۈۋەتمەك؛ ئېتىۋەتمەك

رَمْيَة مِنْ غَيْرِ رامٍ تاسادىپىي تەگكۈزمەك؛ تاسادىپىي تەگمەك

رَمِيز تىنماي، ھارغىچە؛ ساناقسىز؛ ئاقىلانە، ئاقىل؛ كىشىلەرنىڭ ھۆرمىتىگە ئېرىشكەن

رَمِيض ئۆتكۈر شەمشەر؛ كاۋاپ

رَمِيم يىرتىلىپ كەتكەن، تىتىلىپ كەتكەن؛ چىرىپ كەتكەن

رَنَّ ـُـ رَنِيناً داڭ قىلىپ ئاۋاز چىقارماق؛ جاڭ-جۇڭ ئاۋازلىق؛ جاراڭ-جۇرۇڭ ئاۋازلىق

رَنا ـُـ رَنًّا و رُنُوًّا هُ أو إلَيْهِ أو لَهُ ئۇزاققىچە تىكىلىپ قارىماق

رَنا إلَى حَدِيثِهِ كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىدى؛ زەن قويۇپ تىڭشىدى؛ قۇلاق سالدى

رَنَّا قىيالمىغان ھالدا تىكىلىپ قارىماق؛ قىيالمىغان ھالدا زەن قويۇپ قارىماق

رَنّان ياڭراق، جاراڭلىق

رَنَّة جاراڭ-جۇرۇڭ ئاۋاز؛ كامالەك ئاۋازى

رَنَّحَ هُ الشَّرابُ ھاراق ئىچىپ دەلدەڭشىدى؛ ئىرغاڭلىدى

رَنَّحَ مەستلىكتىن ئېگىز-پەس دەسسەپ ماڭدى

رَنَّحَ الشَّيْءَ قىيسايتىپ قويدى

رَنْح باش قايماق؛ كۆزى تورلاشماق

رَنَّقَ الطّائِرُ قانات قېقىپ پەرۋاز قىلدى

رَنَّقَ الْماءَ ئارىلاشتى؛ قوشۇلدى

رَنَّقَ بِالْمَكانِ مەلۇم ئورۇندا ماكانلاشتى؛ مەلۇم ئورۇندا ئۇزۇن تۇردى

رَنَّقَ النَّظَرَ إلَيْهِ زەن قويۇپ قارىدى؛ تىكىلىپ قارىدى

رَنِق لاي سۇ، دۇغ سۇ

رَنَّمَ تەكرار ناخشا ئوقۇدى؛ تەكرار چالدى

رَنِمَ ـَـ رَنِيمًا ناخشا ئېيتتى؛ ناخشا ئوقۇدى

رَنَّنَ الْقَوْسَ جارانلىق ئاۋاز چىقىرد- ۇەتتى؛ جارانلىق ئاۋاز چىقاردى

رَنَّى ئېيتتى؛ توۋلىدى

رَنِين جارانلىق-جۇرۇلۈك ئاۋاز؛ دانلىق-دۇلۇق ئاۋاز؛ رېزونانس

رَها ـُـ رَهْوًا الْحِصانُ ئايلانماق، سەيلە قىلماق؛ ئاستا يۈگۈرمەك

رِهاط ئۆي جاھازلىرى

رَهافَة ئۆتكۈرلۈك؛ ئىتتىكلىك

رِهان قول باغلاشماق، شەرتلەشمەك؛ بەسلەشمەك

رَهَّبَ هُ ھەيۋە قىلدى؛ چۆچۈتتى

رَهِبَ ـَـ رَهْبًا و رَهْبَةً و رُهْباً و رُهْبانًا و رَهَبانًا قورقماق، ۇەسمە باسماق؛ تەشۋىشلەنمەك

رَهِبَ هُ ھەيۋە قىلدى؛ قورقۇتتى

رَهْب قورقماق، ۇەسمەسلىك چۈشەك؛ سەراسىمەسلىك چۈشەك

رَهْباء م قورقماق، سەراسىمەسلىك چۈشەك؛ ۇەسمەسلىك چۈشەك

رَهْبان جـ رَهابِينُ و رَهابِنَة قايىل بولماق؛ ھۆرمەتلىمەك؛ ئۇلۇغلىماق

رَهْبانِيَّة راھىب بولماق؛ راھىبە بولماق؛ دىن ئۆگەنمەك

رَهْبَة قورقماق، سەراسىمەسلىك چۈشەك، ۇەسمەسلىك چۈشەك

رَهْبَنَة راھىب بولماق، راھىبە بولماق، دىن ئۆگەنمەك

رُهْبَى م قورقماق، سەراسىمەسلىك چۈشەك، ۇەسمەسلىك چۈشەك

رَهْج چاڭ-توزان؛ يامغۇرسىز بۇلۇت؛ پاراكەندىچىلىك؛ بىسەرەمجانلىق؛ غۇلغۇلا قىلماق

رَهْج أَبْيَض نۇشۇدۇر

رَهَسَ ـَـ رَهْسًا هُ ئاغرىنماق؛ چىڭىتماق، كۈچەيتمەك

رَهَسَ الشَّيْءَ سىقتى؛ تولغىدى

رَهَسَ الْحائِطَ ئاساس سالدى

رَهَطَ ـَـ رَهْطًا اللُّقْمَةَ يالماپ يۇتماق؛ ئاچ بۆرىدەك يېمەك؛ چاپىنماي يۇتماق، ئاچ كۆزلەرچە يېمەك

رَهْط جـ أَرْهُط و أَرْهاط جج أَراهِط و أَراهِيطُ بىر توپ (ئوندىن ئېشىپ كەتمىگەن)؛ ئادەم، شەخس؛ مىللەت

رَهَقَ ـَـ رَهْقًا السَّيْفَ بىلىمەك، ئىتتىكلەتمەك، ئۆتكۈرلەتمەك

رَهُقَ ـُـ رَهافَةً و رَهَقًا الشَّيْءُ ئازغىنە بولماق، ئاجىز بولماق؛ ئىنچىكە بولماق؛ ئۆتكۈر

بولماق

رَهِق نەپسىز، ئاجىز، ئىنچىكە، نازۇك

رَهَق ياۋۇزلۇق، ۋەھشىيلىك، ياۋۇز، زالىم؛ رەھىمسىز

رَهِقَ - َ - رَهَقًا شەپقەتسىز، رەھىمسىز، ۋەھشىيانە؛ ئەسكەلىكتە چېكىگە يەتكەن

رَهَقان ئىلمەك قۇرت كېسىلى

رَهَقان بالْمَكانِ ئولتۇراقلاشماق، ماكانلاشماق

رَهَكَة . رُهْكَة كېرەكسىز ئادەم، كېرەكسىز نەرسە؛ كېرەكسىز ماددا

رَهْكَة ئاجىزلارنى بوزەك قىلماق

رَهِلَ - َ - رَهَلاً ئاجىز، كۈچسىز؛ خام سېمىز

رَهِل يۇمشاق؛ ئاچچىقلانمىغان؛ پور سېمىز، خام سېمىز

رِهْل شالاڭ بۇلۇت

رِهْمَة ج رِهَم و رِهام سىم-سىم يامغۇر

رَهَنَ - َ - رَهْنًا هُ الشَّيْءَ أو عِنْدَهُ الشَّيْءَ ئۆلچەم، قائىدە؛ قائىدەشكەن؛ لايىق، مۇناسىپ؛ رەنگە قويماق

رَهَنَ الشَّيْءَ مۇقىم، ئۆزگەرمەس

رَهْن ج رِهان و رُهُون و رَهِين و رُهْن ئۆلچەم، قائىدە؛ قائىدەشكەن؛ لايىق، مۇناسىپ؛ رەنە، رەنگە قويماق؛ رەنگە قويغان ياكى پۇل ئۆتنە ئالغان چاغدا ئىشەنچلىك بولۇش ئۈچۈن ھۆججەتكە ئىمزا قويماق ياكى قول قويماق

رَهْو ج رِهاء تۈرنا

رَهِيب قورقۇنچلۇق، سۈرلۈك

رَهِيَّة ئۇششاق بۇغداي پارچىلىرى

بىلەن سۈتتە پىشۇرغان شوۋگۈرۈچ

رَهِيف زىلۋا، لىۋەن، ئورۇق؛ ئۆتكۈر

رَهِين رەنە بۇيۇمى، رەنگە قويۇلغان

رَهِين بِكَذا ... گە مەسئۇل بولماق

رَهِينَة ج رَهائِنُ رەنە بۇيۇمى، گۈرۈگە ئېلىنغان ئادەم

رَوَّأَ فى الأَمْرِ چوڭقۇر پىكىر قىلدى؛ پىششىق ئويلىدى

رَواء تۈزسىز سۇ، تاتلىق سۇ؛ ئۈسسۈزلۇقنى باسىدىغان سۇ

رُواء چىرايلىق، ساھىبجامال؛ گۈزەل؛ ئىززەت، ئابرۇي؛ يۈز

رِوائِيّ بايان قىلىنغان؛ رومان يازغۇچى؛ رومانتىك

رَواج ئۆتۈشمەك، يۈرۈشمەك؛ بازىرى ئىتتىك؛ تارقاتماق

رَواح ئايرىلماق، يولغا چىقماق؛

كەچتە قايتىپ كەلمەك

رَواغ قۇۋ، مەككار، ھىيلىگەر، مۇغەمبەر

رَواغَة ئۇچىغا چىققان مەككار؛ مەككار، كاززاپ، قۇۋ

رُواق جـ **أَرْوِقَة و رُوق و رِواقات** كۆچ سىنىشىش مەيدانى؛ ماھارەت سىناش مەيدانى؛ كاربدور، دەھلىز، ئايۋان

رُواق جـ **أَرْوِقَة** يان تەرەپتىكى زال؛ سىرتتىن قاتنىشىپ ئاشلايدىغان ئورۇن

رُواقِيّ زاھىد، تەركىدۇنياچى

رُواقِيَّة زاھىدلىق؛ تەركىدۇنيالىق

رُوال جـ **رَواوِيل** تۆكۈرۈك، شۆلگەي

رِوايَة بايان قىلماق؛ ھېكايە؛ رومان؛ سەھنە ئەسىرى؛ دراما

رَوَّبَ اللَّبَنَ سۈتنى قاتۇرۇپ قويدى

رَوْب قېتىشىپ قالغان سۈت؛ ئاچچىق سۈت

رُوب مۇراسىم كىيىمى؛ توي كىيىمى

رَوْبَة پىشلاق، ئىرىمچىك؛ ئېشىپ قالغان سۈت

رُوْبَة ئېھتىياج؛ ئازادە تۇرمۇش؛ يېرىم كېچە؛ ئالقات؛ مۇنبەت تۇپراق

رُوبوط ماشىنا ئادەم

رُوبِيَّة رۇپىيە

رُوتِين رەسمىيەتچىلىك؛ شەكىلۋازلىق؛ ئادەتتىكى رەسمىيەت؛ ئادەت، رەسىم-قائىدە

رَوَّجَ الْعُمْلَةَ پۇلنى يۇرۇشتۇردى؛ راۋاجلاندۇردى

رَوَّجَ السِّلْعَةَ بازىرىنى ئىتتىك قىلدى؛ ساتتى، پايدى

رَوَّجَ الشَّيْءَ أو بِهِ ئىتتىكلەتتى؛ ئىلگىرىلەتتى؛ ئالغا سۈردى

رَوَّحَ هُ كەچتە ئۇنىڭ يېنىغا باردى

رَوَّحَ الْجِمالَ ئارام ئالدۇردى؛ دەم ئالدۇردى

رَوَّحَ نَفْسَهُ أو عَنْ نَفْسِهِ ... دىن تەسەللىي تاپتى؛ ئۆزىگە تەسەللىي بەردى

رَوَّحَ عَلَيْهِ بِالْمِرْوَحَةِ يەلپۇگۈچتە يەلپۇدى

رَوْح جـ **أَرْواح** بارماق؛ ئارام ئالماق؛ دەم ئالماق، تىنچلانماق؛ مېھرىبان، شەپقەتلىك؛ سەلكىن شامال؛ خۇشال بولماق؛ خۇشال-خۇرام

رُوح جـ **أَرْوح** روھ، جان، كۆڭۈل، قەلب؛ ھاياتلىق، جان، يۈرەك، قەلب، نەپەس؛ ئىسپىرت

رُوحانِيّ روھلۇق؛ ئاجايىپ، كارامەت؛ مۇقەددەس

رُوحِيّ روھلۇق، ئاجايىپ، كارامەت، مۇقەددەس

رَوْد كۆزدىن كەچۈرمەك؛ چارلىماق

رَوَّزَ الْكَلامَ أو الرَّأْيَ مۆلچەرلىدى، باھالىدى؛ پەرەز قىلدى؛ تەخمىنى قىلدى

رَوْزَن تامنىڭ تۆشۈكى؛ تۆشۈك

رُوزْنامَة كالېندار

رَوَّسَ هُ رۇسلاشتۇردى

رَوْسَم ج رَواسِمُ قوغۇشۇن باسما نەشرى

رُوسِيّ ج رُوس رۇس؛ رۇسىيەنىڭ

رُوسِيا رۇسىيە

رُوشَتَّة رېتسىپ يازماق؛ رېتسىپ؛ لايىھە، پىلان

رَوَّضَ الْحَيَوانَ ھايۋاننى بېقىپ كۆندۈردى

رَوْض بېقىپ كۆندۈرمەك؛ تەربىيىلىمەك؛ ئۆگەتمەك

رَوْضَة ج رَوْض و رِياض و رِيضان گۈللۈك؛ چىملىق؛ چۆپلۈك

رَوْضَة الْأَطْفالِ بالىلار باغچىسى

رَوَّعَ هُ قورقۇتتى؛ چۆچۈتتى؛ ۋەھىمىگە سالدى؛ تەسىرلەندۈردى؛ قايىل قىلدى، ئاپىرىن ئوقۇتتى

رَوَع ھەشەمەتلىك قىلدى، چىرايلىق قىلدى؛ گۈزەل قىلدى

رَوْع قورقماق؛ چۆچۈمەك، ئالاقزادە بولماق

رُوع يۈرەك، قەلب، كۆڭۈل؛ ئەقىل، ئەس-ھوش

رَوْعاء م ئالاھىدە، كارامەت؛ ئاجايىپ گۈزەل؛ كىشىنى قايىل قىلىدىغان

رَوْعَة قورقماق، چۆچۈپ كەتمەك؛ كۆتۈرەڭگۈ، جۈشقۇن؛ مەردانە، جەسۇرانە؛ گۈزەل، ھەشەمەتلىك؛ چىرايلىق

رَوَغان ئۆزىنى قاچۇرماق؛ ئەپلەپ-سەپلەپ قۇتۇلماق؛ قۇۋلۇق قىلماق

رَوَّقَ الشَّرابَ سۈزۈلدۈردى؛ تازلىدى

رَوَّقَ الْبِضاعَةَ ئىسكىلاتتىكى ماللارنى ئەرزان باھادا ساتتى

رَوَّقَ بالَهُ خاتىرجەم قىلدى

رَوْق ج أَرْواق كارىدور، ئايۋان، دەھلىز؛ بۇلۇڭ؛ چىرايلىق ياپقۇچ؛ پەردە، چىملىدىق؛ پاك سۆيگۈ، پاكىز سۆ؛ ھايات، تۇرمۇش؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتتى؛ ئۆز ئىززەت-ھۆرمىتىنى ساقلىدى؛ قەيسەر ئادەم

رَوْك ئورتاق؛ ئومۇمىي

رَوْكاءُ ئەكس سادا؛ ئىنكاس؛ رېزونانس

رَوْكَة ئەكس سادا؛ ئىنكاس؛ رېزو-

نانس

رُول ئارخىپ

رُولْمان غالتەك، كىچىك چاق

رُولْمان بِلِى شاربكسمان ئوق قازان

رَوَّمَ توختىدى؛ ساقلىدى

رَوَّمَ هُ أو بِهِ ئىنتىزار قىلدى؛ مەپتۇن قىلدى

رَوْم ئۇمىد، ئۇمىد قىلماق؛ ئارزۇ قىلماق، خىيال قىلماق؛ ئوي، نىيەت، مەقسەت؛ غەرەز

رُوم قۇلاقنىڭ ساقسى

رُوم جـ أَرْوام ئۇزانتىيىلىك؛ شەرقىي رىم ئىمپېرىيىلىك

بَحْر الرُّوم ئوتتۇرا دېڭىز

رُوماتِزْم رېماتىزم كېسىلى

رُوماتِزْمِىّ رېماتىزم؛ رېماتىزم كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئادەم

رُومان رىتسىلىق

رُومانْسِىّ رومانتىزملىق، رومانتىك

رُومانْسِيَّة رومانتىزم

رُومانِىّ رۇمىنىيىلىك؛ رۇمىنىيە

رُومَةُ . رُومِيَة رىم (ئىتالىيىنىڭ پايتەختى)

رُومِىّ رىملىق؛ ئۇزانتىيىلىك؛ يۇنانلىق

رَوْن رايون؛ جاي؛ بوشلۇق؛ يوز؛ كۆلەم؛ زېمىن

رُون جـ رُؤُون بەختكە قارشى؛ كاج تەلەي؛ پالاكەت باسماق؛ نەسلىك

رُونَة نەرسىنىڭ مۇھىم قىسمى

رِوَنْد . راوَنْد تولۇق سىرىق

رَوْنَق شەرەپ، شەرەپلىك؛ شانلىق، نۇرلۇق؛ كۆركەم، ھەيۋەتلىك؛ ھەشەمەتلىك؛ شەيئىنىڭ گۈزەل قىسمى

رُونِيُو كۆپەيتىپ يېزىش ماشىنىسى؛ كۆپەيتىپ يازماق

رَوَى ـِـ رِوايَةَ الْحَدِيثَ بايان قىلماق؛ سۆزلىمەك

رَوَى هُ سۇغاردى؛ ئىچىشكە سۇ بەردى

رَوَى عَنْهُ دەلىل قىلدى؛ نەقىل كەلتۈردى

رَوِىَ ـَـ رَيًّا و رِوىً مِنَ الْماءِ أو نَحْوِهِ ئۇسسۇزلۇقنى قاندۇرماق؛ ئۇسسۇزلۇقى قانماق

رَوِىَ الْحَقْلُ قۇيۇلدى؛ سۇغۇرۇلدى

رَوِىّ ئۇسسۇزلۇقنى قاندۇرغۇدەك سۇ؛ تېنى ساغلام ئادەم؛ يامغۇرلۇق بۇلۇت؛ قاپىيىنىڭ ئاخىرىدىكى ھەرپ

رَوِيئَة ئويلانماق، مۇلاھىزە، قىلماق

رَوِيَّة پىكىر يۈرگۈزمەك؛ پىششىق ئويلىنىش

عَنْ رَوِيَّة قەستەن، غەرەزلىك؛ پۈتۈن ئەس-يادى بىلەن

عَنْ غَيْرِ رَوِيَّة بىپەرۋالىق بىلەن؛ بىخەستەلىك بىلەن؛ خالىغان هالدا

رُوَيْدًا ئاستا-ئاستا

رُوَيْدَكَ فُلانًا ئۇنى ئالدىراتما؛ ئۇنى سۈيلىمە

رُوَيْغَة ھىيلىگەر، قۇۋ؛ قۇۋلۇق قىلماق؛ مۇغەمبەرلىك قىلماق

رَىّ سۇغارماق؛ سۇ قۇرۇلۇشى؛ هال-ئوقىتى ياخشى؛ هاللىق، بايات شات؛ شەكلى ياخشى

رَيَّا خۇش بۇي، خۇش پۇراق؛ خۇش هىد

رِياء ساختا، يالغان؛ تىلى تۇزۇك دىلى بۇزۇق؛ شان-شۆھرەت قازىنىشقا ئۇرۇنماق

رِيازَة ھۈنەرۋەنلىك

رِياضَة ئۆگەتمەك؛ مەشىق قىلدۇرماق؛ گىمناستىكا، تەنتەربىيە پائالىيىتى؛ ماتېماتىكا

رِياضَة بَدَنِيَّة بەدەن چېنىقتۇرۇش؛ ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان ماتېماتىكا

رِياضَة تَطْبِيقِيَّة ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان ماتېماتىكا

رِياضِيّ ماتېماتىك؛ تەنھەرىكەتچى؛ تەنتەربىيىنىڭ

رِياضِيّات ماتېماتىكا (ھېساب، ئالگېبرا ۋە گېئومېتىرىيە قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ)

رِياغَة كۇچ سىنىشىش مەيدانى؛ ماھارەت كۆرسىتىش مەيدانى

رِيال شۆلگەي، تۈكۈرۈك

رِيال ج رِيالات ريال (پۇل نامى)

رَيّان ج رِواء قانغۇچە ئىچكەن؛ ئۇسسۇزلۇقى قانغان؛ ياپيېشىل؛ بۇلاق-باراقسان

رَيْب گۇمان قىلماق؛ شۈبھىلەنمەك؛ گۇمانلانماق؛ تۆھمەت قىلماق

رِيبَة ج رِيَب گۇمان قىلماق؛ گۇمانلانماق؛ تۆھمەت قىلماق؛ بىئارام بولماق

رِيَّة ئۆپكە؛ تۇر، خىل

رَيَّثَ هاردى؛ چارچىدى

رَيَّثَ الشَّيْءَ بۇمشاتتى

رَيْث ۋاقىتنى كەينىگە سۈرمەك

رَيْثَما ... نى ۋاقىت چەكلىمىسى قىلماق

رَيِّح بورانلىق

رِيح جـ أَرْياح و أَرْواح و رِياح و رِيَح جج أَراوِيحُ و أَراوِيحُ شامال؛ پۇراق

رَيْحان جـ رَياحِينُ رەيھان

رَيْحان الشُّيُوخِ رەيھان

رَيْحان الْكافُورِ كافور دەرىخى

رِيحَة پۇراق

رَيَّخَ هُ ئاجىزلاشتۇردى؛ كۈچسىز-لەندۇردى

رَيْد جـ رُيُود و أَرْيادٌ ئاسماق، ئېسىپ قويماق؛ قىيا

رَيَّرَ و رْيَرَ كەك؛ سېمىز

رِيرَ رَيْرًا كەك؛ سېمىز

رَيِّس داھىي، يولباشچى، سەردار

رَيْش . رَيِّش كۆپ يوپۇرماقلىق (ئۆسۈملۈك)

رِيش جـ رِياش و أَرْياش پەي؛ ھەشەمەتلىك كىيىم؛ ھەشەمەتلىك ئۈي جاھازلىرى

رِيشَة بىر تال پەي؛ (مېخانىكىدىكى) قانات؛ يوپۇرماق؛ پەي قەلەم

رِيشِيّ پەيلىك؛ پەيسسمان

رَيِّض كۆندۈرۈلۈۋاتقان تاي

رَيَّعَ الْمالَ ئۆستۈردى؛ ئاشۇردى؛ مەبلەغ سالدى

رَيْع قورقۇنچلۇق، قورقۇتماق؛ مەھسۇلات، كىرىم، پايدا؛ دەسلەپكى مەزگىل؛ گۈللەنگەن مەزگىل

رِيع جـ رِياع تۆپلىك، دۆڭ؛ قارا-ۋۇلخانا؛ خرىستىئان مۇرىتلىرىنىڭ ئىبادەت قىلىدىغان كىچىك ئۆيى

رَيْعان دەسلەپكى مەزگىل؛ گۈللەنگەن مەزگىل؛ جەۋھەر

رِيعَة ئېگىز يەر؛ كىشىلەر توپى

رِيف جـ أَرْياف و رُيُوف يېزا، سەھرا؛ شەھەر سىرتىدىكى تېرىلغۇ يەر

رِيفِيّ يېزىنىڭ، قىشلاقنىڭ

رَيْق ئەك ياخشى؛ تولۇپ تاشقان، كۆتۈرەڭگۇ؛ ساختا، يالغان

رِيق جـ أَرْياق و رِياق تۈكۈرۈك، شۆلگەي

رَيَّهَ هُ ئۆتۈشتۈرۈپ تۇردى

رِيُوسْتات رىئوستات

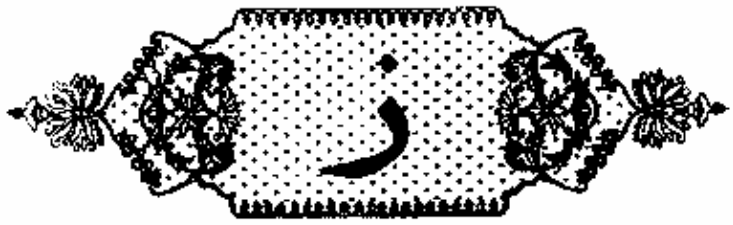

ز «زای» ئەرەب ئېلىببەسىنىڭ 7، گە ۋەكىللىك قىلىدىغان بىرىنچى ھەرپى ، ساندىكى

زائِد ئارتۇق، ئارتۇقچە؛ ئۇنىڭدىن سىرت؛ قوشۇلغان

زائِد عَنْ كَذا ھالقىپ چۈشمەك، ئۆتۈپ كەتمەك

زائِدَة ج زَوائِدُ دانىخورەك

الزائِدَة الدُّودِيَّة سوقۇر ئۆچەي؛ قارىغۇ ئۆچەي

زائِر ج زُوّار و زُوَّر زىيارەت قىلغۇچى، ئېكسكۇرسىيە قىلغۇچى؛ سايا‌ھەتچى؛ غەزەپ بىلەن ھۆركىرىگەن شىر

زائِع ج زاعَة ساقچى

زائِغ يانتۇ، قىيسىق؛ ئەكسىچە يول تۇتقان

زائِف ج زُيَّف و زُيُوف ساختا، يالغان، يالغاندىن ياسالغان؛ ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان

زائِل قىسقا؛ قىس؛ بىر پەس؛ بىر مەھەل؛ خىيالىي؛ فانتازىيىلىك

زُؤام تاساد‌ىپىي ئۆلۈپ كەتمەك

زاؤوق سىماب (Hg)

زِئْبَر تىۋىتىلىق رەخت

زَأْبَقَ الشَّيْءَ سىماب سۈرمەك

زِئْبَق سىماب؛ تۆتامى يوق ئادەم

زِئْبَقِيّ سىمابنىڭ؛ سىمابلىق؛ سىماب تەركىبلىك

زاتَ ـُـ زَيْتًا الطَّعامَ يېمەكلىكلەرگە ماي قۇيماق

زاتَ الشَّيْءَ ماي سۈردى؛ ماي بەردى؛ ماي سۈرتتى

زاج يېشىل زەمچە

زاجِر ج زَواجِرُ مەنئىي قىلغۇچى؛ توسقۇچى؛ بويسۇندۇرغۇچى؛ تىزگىنلىگۈچى

زاجِر الإِنْسانِ ۋىجدان؛ ئىنسان

زاحَ ـُـ زَوْحًا عَنْ مَكانِهِ ئايرىلماق؛ نېرى كەتمەك

زاحَ ـِـ زَيْحًا و زُيُوحًا و زَيَحانًا نېرى كەتمەك؛ ئايرىلماق

زاحَ الْغِطاءَ أو نَحْوَهُ پاش قىلدى، ئاشكارىلىدى، ئاچتى؛ ئېچىۋەتتى

زاحِف جـ زَواحِفُ ئۆمىلىگەن؛ ئۆمىلەپ ماڭغان؛ يەر بېغىرلاپ ئىلگىرىلىگەن؛ يامراپ كەتكەن

زاحَمَ هُ قىستالدى، قىستا - قىستاڭ بولدى؛ رىقابەتلەشتى

زاحَمَ الْخَمْسِينَ ياش - قۇرامى ئەللىككە يېقىنلاشقان

زاخِر جـ زَواخِرُ تۇلۇپ تاشقان؛ ئۇرغۇپ تۇرغان

زادَ ـُـ زَوْدًا يول ئۇزۇقى ئېلىۋالماق؛ قۇرۇق ئاشلىق ئېلىۋالماق

زادَ جـ زَيْدًا و زَيَدًا و زِيادَةً و مَزيدًا و زَيْدانًا الشَّيْءُ قوشماق؛ قوشۇپ قويماق

زادَ الشَّيْءَ ئۆستۈپ يېتىلدۇردى؛ ئاۋۇتتى

زادَ هُ خَيْرًا و غَيْرَهُ نەپ بەردى؛ پايدا بەردى

زاد جـ أَزْواد و أَزْوِدَة يول ئۇزۇقى؛ قۇرۇق ئاشلىق؛ ھەربىي تەمىنات؛ ھەربىي ئېھتىياج؛ تەمىنات بۇيۇمى

زَأَرَ ـَـ زَئِيرًا و زَأْرًا و تَزْآرًا الْأَسَدُ ھۆركىرىمەك؛ گۇركىرىمەك؛ ۋارقىرىماق

زارَ ـُـ زِيارَةً و مَزارًا و زَوْرًا و زُوارًا و زُوارَةً هُ زىيارەت قىلماق، ئېكسكۇرسىيە قىلماق؛ سايا-ھەت قىلماق

زارَعَ فُلانًا يەرنى مەلۇم كىشىنىڭ تېرىشىغا ئىجارىگە بەردى

زارِع دېھقان

زازِيَة جـ زَيازِ كىچىك تۆپىلىك؛ پەي

زاطَ ـِـ زِيْطًا ۋاراڭ - چۇرۇك قىلماق؛ شاۋقۇن - سۇرەن سالماق

زاغَ ـَـ زَوْغًا و زَوَغانًا يانتۇ، قىيسىق

زاغَ عَنِ الطَّرِيقِ يولدىن چەتنەپ كەتتى؛ چەتنەپ

زاغَ الْبَصَرُ كۆزىنىڭ قىرىدا قارىدى؛ ئالمغاي؛ كۆزى تورلاشتى

زاغَ ـِـ زَيْغًا و زَيَغانًا و زَيْغُوغَةً يانتۇ، قىيسىق؛ نورمالدىن ھالقىپ كەتمەك؛ نورمالسىز

زاغ زاغزلق

زاقَ ـُـ زَوْقًا تِ الطَّائِرَةُ يەر ئۇستىدە، يەردە

زافَ ـُـ زَيْوًا و زُيُوفَةً و زَيْفًا الشَّيْءُ قانمتسىنى كەربپ ياكى تېيىلىپ ماڭماق

زافِنَة ئويدۇرۇپ چىقارماق؛ يالغاندىن ياسىماق

زاقُول جـ زَواقِيلُ ئاقساق (ئانا تۆگە)

زاكَ ـُـ زَوْكًا ئوغرى؛ ئالدامچى؛ قاراقچى؛ بۇزۇق؛ بەتنىيەت

زاكٍ «الزّاكِي» كۆرەڭلىگەن هالدا ماڭماق؛ گېدىيىپ ماڭماق

ج زَكاةٌ ياخشى ئۆسۈپ يېتىلگۈچى

زاكَنَ هُ يېقىنلاشتى؛ يېقىن

زالَ ـُـ زَيْلاً توختاتماق؛ توختىماق

ما زالَ . لَمْ يَزَلْ . لا يَزالُ ئاۋالقىدەكلا؛ ئىلگىرىكىدەكلا؛ يەنىلا (دكان، نىك هەمشىرە سۆزى)

زالَ ـُـ زَوْلاً و زَوالاً و زَوَلانًا و زُوُولاً و زُوُولاً و زَوِيلاً يوقالماق؛ ئۆتۈپ كەتمەك؛ تارقالماق؛ تۆگىمەك؛ غايىب بولماق

زالَ تِ الشَّمْسُ كۈن ئولتۇردى؛ قۇياش غەربكە پاتتى

زامَ ـُـ زَوْمًا الرَّجُلُ ئۆلمەك؛ هالاك بولماق

زامَ الْكَلْبُ ئىت قاۋىدى؛ ئىنىماق قاۋۇشى

زام تۆتىن بىرى

زامَة كىشىلەر توپى

زامِر نەيچى؛ سۇنايچى

زامَلَ هُ بىللە ئىشلىدى؛ خىزمەتداش؛ ساۋاقداش

زانَ ـُـ زَيْنًا هُ زىننەتلىمەك، بېزىمەك، ياسىماق

زانٍ «الزّانِي» جـ زُناة بۇزۇقچىلىق قىلغۇچى؛ زىناخور

زانَة تۇۋرۇك؛ دەستە؛ خادا

زانِيَة جـ زَوانٍ تۇرمۇش ئىستىلى؛ ناچار ئايال

زانِيَة مُحَصَّنَة بۇزۇق ئايال، پاهىشە ئايال

زانِيَة غَيْر مُحَصَّنَةٍ هەشەمەتلىك، پوزۇر؛ پارلاق، نۇرلۇق

زاهٍ «الزّاهِي» ئەسكەرنى يۇشۇرماق؛ ئوخشىماق، رېمونت قىلماق

زاهِد جـ زُهّاد و زُهَّد يولۇچى؛ سەييا؛ زاهىد

زاهِد فِي كَذا سوغۇق مۇئامىلىلىك؛ سۇس؛ كۆڭۈل بۆلمىگەن

زاهِر گۈزەل، چىرايلىق؛ يارقىن، كۆركەم، ئوچۇق؛ چاقناپ تۇرىدىغان؛ گۈللەر ئېچىلىدىغان

زاهِق يوقالغان، هالاك بولغان

زاهِل تىنچ، تىنچلىق؛ جىمجىتلىق؛ خاتىرجەملىك

زاهِيَة چىرايلىق، پۈزۈر؛ چاقناپ تۇرىدىغان؛ گۈللەنگەن، ئاۋات

زاوَجَ بَيْنَهُما توي قىلماق؛ نىكاھ قىلدۇرماق

زاوَجَ بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ باغلىدى، بىرىكتى؛ گىرەلەشتى؛ كىرىشتى

زاوَلَ الشَّيْءَ سىناپ كۆردى؛ ئۇرۇندى

زاوَلَ الْعَمَلَ شۇغۇللاندى، مەشغۇل بولدى؛ يۈرگۈزدى

زاوِيَة ج زَوايا بۇرجەك، بۇلۇڭ؛ كىچىك مەسچىت

زاوِيَة حادَّة ئۆتكۈر؛ مۇشكۈز

زاوِيَة قائِمَة تىك بۇلۇڭ

زاوِيَة نافِرَة گال مۇشكۈز

زاوِيَة مُسْتَقِيمَة تەكشى بۇلۇڭ

زايَدَ خىرىدار بولدى؛ تالىشىپ سېتىۋالدى

زايَدَ فُلانًا باھا تالاشماق

زَئِير شىرنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازى؛ ھۆركىرىمەك؛ نەرە تارتماق

زايَلَ هُ ئايرىلماق؛ قول ئۈزمەك؛ تاشلاپ كەتمەك

زَبَّ ـُ زَبًّا يۇزى ۋە قولىدىكى تۇكلۈك

زَبَّ ـُ زَبَّا الْقِرْبَةَ تۇلۇمغا لىق سۇ قاچىلىماق

زَبّاء ج زُبّ يۇزى ۋە قولىدىكى تۇكلۈك

زَبّال تازىلىق ئىشچىسى؛ مۇھىت ئاسراش ئىشچىسى

زُبالَة ئەخلەت

زَبانَة ج خىرىدارلار؛ سېتىۋالغۇچىلار

زُبانَى ج زُبانَيات يىڭنە؛ تىكەندىرى (ھايۋان ۋە ئۆسۈملۈكنىڭ)

زَبانِيَة يالاقچى، غالچا، چاكار، قولچۇماق

زَبَبَ الْعِنَبَ ئۈزۈمنى ئاپتاپقا سېلىپ قۇرۇتماق

زَبَدَ اللَّبَنُ قايماق ئۈيۈماق

زَبَدَ ـُ زَبْدًا اللَّبَنَ سۈتتىن قايماق ئالماق

زَبَد ج أَزْباد ماغزاپ؛ كۆپۈكچە؛ كىرەكسىز ماددا

زُبْد ج زُبَد سىرىق ماي، قايماق

زُبْدَة ج زُبَد ماغزاپ، كۆپۈكچە

زُبْدَة ج زُبَد بىر پارچە سىرىق ماي

زُبْدَة الشَّيْءِ ئەڭ ياخشى قىسمى، ئەڭ ياخشى بۆلىكى

زَبَّرَ الْكِتابَ يازماق، كۆچۈرۈپ يازماق

زَبَرَ ـُ زَبْرًا هُ عن الأَمْرِ توسماق؛

توسقۇنلۇق قىلماق

زَبَرَ الْكِتابَ يازماق، كۆچۈرۈپ يازماق

زُبْرَة ج زُبُر لىم، بالا ياغاچ؛ خا، توغرا تۇۋرۇك

زِبْرِقان ئاي؛ بۇرۇنى شالاڭ ئادەم

زَبَطَ ـِـ زَبْطًا و زَبِيطًا الْبَطُّ ئۆردەكنىڭ غاقىلدىغان ئاۋازى

زَبَقَ ـِـ زَبْقًا الشَّعْرَ تۈك يۇلماق

زَبَقَ غىپ قىلىپ كىرىۋالدى؛ يوشۇرۇن كىردى

زَبَلَ ـِـ زَبْلاً الْأَرْضَ ئوغۇتلىماق، ئوغۇت بەرمەك؛ ئوغۇت تۆكمەك

زَبْل ئوغۇت؛ ھايۋان گەندىسى

زِبْلَة ئوغۇت؛ ھايۋان گەندىسى

زِبْنِيَة ج زَبانِيَة ساقچى؛ ئىنسانلار ياكى جىن - شايتانلار ئىچىدىكى خائىن

زَبُور ج زُبُر زەبۇر

زَبُون ج زَبائِن و زُبُن خېرىدار؛ دۆت، كالۋا؛ كەسكىن؛ شىددەتلىك

زُبُون ج زَبائِن خېرىدار، سېتىۋالغۇچى

زَبِيب قۇرۇق ئۈزۈم؛ كىشمىش؛ زەھەرلىك يىلاننىڭ ئاغزىدىكى زەھەرلىك سۈيۇقلۇق

زَبِيبَة بىر دانە قۇرۇق ئۈزۈم؛ بىر تال قۇرۇق ئۈزۈم

زُبْيَة ج زُبًى ناھايىتى ئېگىز جاي؛ ھايۋانلارنى تۇتىدىغان ئور؛

زَبِير يېزىلغان؛ بەختسىزلىك؛ كۈلپەتلىك تەقدىر؛ قارا پاتقاق؛ كېلىشكەن ئەر؛ سىناي تېغى

زِبِّيل ج زَبابِيلُ خورما پوستىدىن ياسالغان خالتا؛ بولاق؛ سېۋەت قاتارلىقلار

زَجَّ ـُـ زَجًّا بالشَّيْءِ تاشلىماق، ئاتماق؛ تاشلىۋەتمەك

زَجَّ ـِـ زَجَجًا الْحاجِبُ قەلەم قاشقا ئايلانماق؛ قەلەم قاش بولماق

زَجا ـُـ زَجْوًا هُ ھەيدەكچىلىك قىلماق، سۈيلىمەك، ئىلگىرى سۈرمەك

زَجاج ئەينەك ياسىغۇچى؛ ئەينەك سودىگىرى؛ ئەينەكچى

زِجاج ئەينەك

زِجاج مُسَنْفَر أو مُصَنْفَر خىرە ئەينەك؛ تۇتۇق ئەينەك

زَجاجَة ئەينەك بوتۇلكا؛ بىر پارچە ئەينەك

زُجاجِيّ ئەينەكلىك، ئەينەكسىمان؛ ئەينەك سودىگىرى؛ ئەينەك سالغۇچى

زَجّال ج زَجّالَة خەلق ناخشىچى

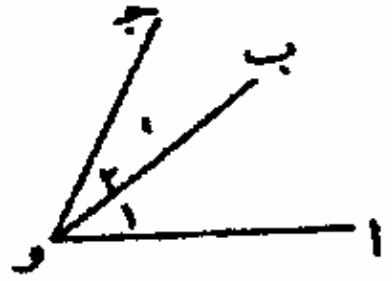

زاوية

بۇلۇڭ

زورق — كىچىك قۇلۇق

مزهر

چىلتار

مزهرية

گۈل لوگقىسى

مزينة

ۋاروڭكا

زير — تومۇزغا

زمّج المَاء — چايكا

زرافة — زىرافه

زجر

شىجىكه قاسراقلىق بېلىق

سى؛ خەلق ئىچىدىكى ناخشىچى

زَجّال پوچتا كەپتىرى

زَجَّجَ الْحاجِبَ قاشلىق ئەتمەك؛ قېشىغا سىزماق

زَجَّجَ الشَّيْءَ ئەينەككە ئايلاندۇردى

زَجَرَ ـُـ زَجْرًا هُ أو بِهِ توختاتماق؛ تىزگىنلىمەك؛ تورمۇزلانماق؛ بويسۇندۇرماق

زَجَرَ الْحَيَوانَ قوغلىدى

زَجَرَ هُ عَنْ كَذا توختاتتى؛ تىزگىنلىدى

زَجَرَ هُ قوغلاپ چىقاردى، ھەيدەپ چىقاردى

زَجَر ج زُجُور قاسراقلىق ئىنچىكە بېلىق

زَجْر ۋارقىراش

زَجَلَ ـُـ زَجْلاً هُ أو بِهِ ئاتماق؛ ئوققا تۇتماق

زَجَل ج أَزْجال ئۇزۇن - قىسقا كاتەكچە

زَجِلَ ـَـ زَجَلاً ناخشا

زَجَلِيَّة خەلق ناخشىسى

زَجَّى هُ ھەيدىدى، قوغلىدى؛ سۈيلىدى، ھەيدەكچىلىك قىلدى

زَجَّى الْفَراغَ كۆڭۈل ئاچتى، ئىچ پۇشۇقىنى چىقاردى

زَجَّى الأَيّامَ ئۆتكۈزدى؛ چىداپ ئۆتكۈزدى

زَحار ئىڭىرىماق، نالە قىلماق؛ ئۆكسۈپ يىغلىماق؛ ئېغىر ھاسىرىغان ئاۋاز

زَحّاف ئۆمىلىگەن؛ يەر بېغىرلاپ ئىلگىرىلىگەن؛ لۆمشۇپ ماڭىدىغان

زَحافَة ئۆمىلىگۈچى قۇرتلار تىپى؛ ئۆمۈلىگۈچى ھايۋان؛ يول تەكشىلەش ماشىنىسى؛ تىرنا، سۆرەم

زِحام قىستىماق، قىستالماق؛ قىستا - قىستالاڭ

زَحَرَ ـَـ زَحِيرًا ئىڭىرىماق، نالە قىلماق؛ ھاسىرىماق

زُحِرَ ئىچى سۇرۇپ كەتتى

زَحْزاح يىراق

زَحْزَحَ هُ عَنْ مَكانِهِ يۆتكىلىپ كەتتى؛ يىراقلا كۆچتى

زَحَّفَ الأَرْضَ يەرنى تىرنىلىدى؛ يەرنى تەكشىلىدى

زَحَفَ ـَـ زَحْفًا ئۆمىلىمەك؛ يەر بېغىرلىماق؛ ئۆمىلەپ ماڭماق

زَحَفَ إِلَيْهِ الْجَيْشُ يۇرۇش قىلدى؛ قوشۇن تارتتى

زَحْف ج زُحُوف يۇرۇش قىلماق؛ قوشۇن تارتماق؛ يەر بېغىرلاپ ئىلگىرىلەۋاتقان ھەربىي قىسىم

زَحَلَ الشَّيْءَ كۆچتى؛ يۆتكىدى

زَحَلَ ـَـ زُحولاً و زَحْلاً عَنِ الْمَكانِ نېرى سۇرۇلمەك؛ ئۆزاق ئايرىلماق؛ يوقاپ كەتتى

زَحْلَقَ الشَّيْءَ دۇمىلىتىلدى؛ سىيرىلدۇرۇلدى؛ تېيىلدۇرۇلدى

زَحْلَقَ الْمَوْضِعَ سىلىقلاتتى

زَحْلَقَة تېيىلدى؛ مۇز تېيىلدى

زُحْلُوقَة جـ زَحالِيقُ دۆڭدىن سىيرىلماق؛ تېيىلىش تاختىسى

زَحَمَ ـَـ زَحْمًا و زِحامًا و زَحْمَةً هُ قىستىماق؛ قىستالماق؛ قىستاق

زَحْمَة قىستىماق؛ قىستالماق؛ قىستاق

زُحُوف ئۆمىلىمەك؛ يەر بېغىرلاپ ماڭماق

زَحِير ئىڭىرىماق، ناله قىلماق؛ ئۆكسۈپ يىغلىماق؛ ئېغىر هۆمۈدىگەن ئاۋاز

زَخَّ ـِـ زَخًّا الْجَمْرُ ئۆتكۈر نۇر چاچماق، كۈچلۈك نۇر چاچماق؛ يالتىرىماق؛ ژالىلدىماق

زَخّار تولۇق؛ تولغان؛ توشقان

زَخارِفُ جـ زىننەت بۇيۇمى؛ ياسىنماق؛ رول ئالماق؛ سىرىق ئالتۇن

زَخارِفُ الْماءِ سۇدا دولقۇن هاسىل بولماق

زَخَرَ ـَـ زَخْرًا و زُخُورًا و تَزْخارًا الْبَحْرُ سۇ كۆتۈرۈلمەك، لىق سۇ

زَخَرَهُ تولدى؛ توشتى

زَخْرَفَ هُ زىننەتلىدى، بېزىدى؛ پەردازلىدى، گۈزەللەشتۈردى

زُخْرُف جـ زَخارِفُ زىننەتلەنگەن، بېزەلگەن

زُخْرُفِيّ بېزەك بۇيۇمى؛ زىننەتلەش بۇيۇمى؛ ياسانماق؛ رول ئالماق؛ سىرىق ئالتۇن

زَخَمَ ـَـ زَخْمًا هُ كۆچ بىلەن ئىتتىرمەك

زَخِمَ ـْـ زَخْمًا اللَّحْمُ چىرىمەك؛ سىيسىماق؛ چىرىك

زَخِم سىيسىق پۇراقلىق؛ سىيسىپ قالغان؛ پۇراپ قالدى (گۆش)

زَخْم هەربىر تەندۇرگۈچ ئېنىرگىيە؛ هەربىر تەندۇرگۈچ كۈچ

زَخْماءُ م پۇراپ قالغان؛ سىيسىق پۇراقلىق، ئېچىپ قالغان

زَخْمَة سىيسىق گاز، سىيسىق پۇراق، سىيسىق؛ قامچا ئۇچى

زَخْمَةُ الْعُودِ بۇرىغۇچ، قۇلاق (تار-

لىق چالغۇ ئەسۋابلارنىڭ)

زُخْمَة قامچا ئۇچى؛ بۇرىغۇچ، قۇلاق (تارىلىق چالغۇ ئەسۋابلارنىڭ)

زَخِيخ يالتىرىماق؛ يالقۇنجىماق؛ لاۋۇلدىماق؛ نۇر چاچماق

زَرَّ ـُ زَرًّا الْعَيْنَ كۆزنى قىسماق؛ كۆزنى يۇمماق

زَرَّ الْقَمِيصَ تۇگمە قادىدى؛ تۇگمە بېكىتتى

زِرّ ج أَزْرار و زُرُور تۇگمە، توپچا؛ توكنىڭ توپچىلىق ئۆكلىيۇچاتلى

زِرار ج زَرايِرُ تۇگۇن؛ تۇگمە

زَرّاع ئوتاقچى؛ تېرىقچى، دېھقان

زِراعَة دېھقانچىلىق؛ ھەيدىمەك؛ تېرىماق، ئۆستۈرمەك

زِراعِيّ دېھقانچىلىق؛ تېرىقچىلىق؛ يېزا ئىگىلىكىنىڭ؛ تېرىلغۇ ئىشلىرىنىڭ

زِراعِيّ زُرافَة ج زَرافِيّ و زُرافَى و زَرافِيُّ زىرابە

زِراعِيّ كىشىلەر توپى

زَراق ھاۋارەڭ، كۆك

زَرَبَ ـُ زَرْبًا الْمَواشِيَ ئات - ئۇلاغلارنى قوتانغا سولىماق

زَرَبَ لِلْماشِيَةِ ئات - ئۇلاغلارغا قوتان ياساپ بەردى

زَرِبَ ـَ زَرَبًا الْماءُ ئاقماق؛ ھەرە-كەتلەنمەك؛ يۆتكەلمەك

زَرْبُول ج زَرابِيلُ ئېگىز پاشىنلىق ئۇتۇك

زُرْبِيّ . زُرْبِيَّة ج زَرابِيّ ياستۇققا تايانماق؛ ئىسسىل گىلەم

زِرْخ قاسراق؛ قالقان؛ ساۋۇت

زَرَدَ ـُ زَرْدًا هُ بوغۇپ ئۆلتۈرمەك؛ تۇنجۇقتۇرماق؛ ئۇجۇقتۇرماق

زَرَد ج زُرُود قۇلۇپ سالدى؛ ھالقا سالدى؛ گىرە سالدى

زَرِدَ ـَ زَرَدًا اللُّقْمَةَ يالماپ يۇتماق

زَرْدَة تاتلىق پىچىنە؛ تاتلىق پىرە-نىك

زَرَدِيَّة كىچىك ئامبۇر؛ قىسقۇچ

زَرَّرَ الثَّوْبَ تۇگمە قادىدى

زَرْزَرَ الْعُصْفُورُ چۈۋۈلدى

زَرْزَرَة ۋىچىر- ۋىچىر ئاۋاز

زَرَعَ ـَ زَرْعًا و زِراعَةً الْحَبَّ ئۇرۇق سالماق

زَرَعَ الْأَرْضَ يەر تېرىدى

زَرَعَ النَّباتَ ئۆستۈردى؛ يېتىشتۈر-دى؛ تېرىدى، تىكتى

زَرْع ج زُرُوع تېرىماق، ئۆستۈر-مەك؛ زىرائەت

زَرْعَة ئېتىز، يەر

زَرَق ھاۋا رەڭ، كۆك

زَرِقَ ـَـ زَرَقًا كۆكەرمەك
زَرْق قۇش مايا قىلماق؛ قۇش مايەقى
زَرْقاءُ م كۆك رەڭلىك؛ يېشىل رەڭلىك
زُرْقَة ھاۋارەڭ؛ كۆك
زَرْكَشَ الْحَرِيرَ زەر يىپلار بىلەن تاۋار ـ دۇردۇن توقۇدى
زَرْكَش زەر يىپلار بىلەن توقۇلغان گۈللۈك كىمخاب
زَرْكَشِيّ جـ زَراكِشَة تاۋار ـ دۇردۇن توقۇغۇچى؛ كەشتە تىككۈچى
زِرْنِيخ نۇشادۇر
زَرَى ـِـ زَرْيًا و زِرايَةً و مَزْرِيَةً و مُزْراةً عَلَيْهِ عَمَلَهُ ئەيىبلەمەك؛ كايماق
زَرِيّ تۆۋەن، پەس؛ تىلغا ئالغۇچىلىكى يوق؛ ئۇششاق ـ چۈششەك
زَرِيبَة جـ زَرائِبُ و زِراب قوتان؛ رىشاتكا؛ قاشا
زَرِيعَة مايسا؛ كۆچەت؛ نوتا
زُطّ سىگانلار
زُطِّيّ سىگانلار
زُعاق جانىنى ئالىدىغان، ئەجەللىك
زُعاق ئاچچىق ھەم تۇزلۇق؛ قىرتاق سۇ
زَعامَة رەھبەرلىك قىلماق؛ رەھبەرلىك ھوقۇقى؛ رەھبەرنىڭ ئابرويى
زَعْبَرَة ئالدامچىلىق قىلمىشى؛ ساختىپەزلىك قىلماق
زَعَجَ ـَـ زَعْجًا هُ كاشىلا قىلماق؛ دەخلى قىلماق؛ سارايسىمگە چۈشۈرمەك
زَعَج سارايسىمگە چۈشتى؛ قالايمىقان قىلدى
زَعِر چېچى شالاڭ
زَعْراءُ جـ زُعْر چېچى شالاڭ
زُعْرُور جـ زَعارِيرُ چۈس، تېرىكەك؛ قېينى قىزىق؛ مىجەزى ئەسكى
زُعْرُور الْأَوْدِيَةِ تاغ ئالمىسى
زَعْزَعَ الشَّيْءَ أو بِهِ تەۋرەندى، لىڭشىدى، ئىرغاڭلىدى؛ تەۋرەندى
زَعْزَعان قارا بوران؛ قاتتىق بوران
زَعْزَعَة جـ زَعازِعُ سىلكىنىمەك؛ تەۋرەنمەك
زَعَطَ ـَـ زَعْطًا هُ بوغۇپ ئۆلتۈرمەك؛ ئېسىپ ئۆلتۈرمەك
زَعَطَ الْحِمارُ ئېشەك ھاڭرىماق
زَعَفَ ـَـ زَعْفًا هُ دەرھال ئۆلتۈرمەك؛ شۇ جايدىلا قەتل قىلماق

زَعْفَران جـ زَعافِرُ رەبە

زَعَقَ ـَـ زَعْقًا ۋارقىرىماق؛ جاقىرىماق؛ توۋلىماق

زَعْق چاقىرىماق؛ چاقىرغان ئاۋاز

زَعْقَة ۋارقىرىغان ئاۋاز، توۋلىغان ئاۋاز

زَعَل تاقىتى - تاق بولدى؛ ئاچچىقلاندى

زَعِلَ ـَـ زَعَلاً تىت - تىت بولماق؛ بىئارام بولماق

زَعِل بىئارام بولدى؛ ئازابلاندى، دىلخەستە

زَعِلَ ـَـ زَعَلاً مِنْهُ تىت - تىت بولماق؛ بىئارام بولماق

زَعْلان تىت - تىت بولغان؛ دىلخەستە؛ بىئارام بولغان

زَعَمَ ـُـ زَعْمًا و مَزْعَمًا ... دەپ قارىماق؛ ... دەپ بىلىمەك؛ ئۇزۇپ ئېيتماق، ئېيتماق، كەلسە - كەلمەس ئاتماق

زَعَمَ زَعامَةً عَلَى الْقَوْمِ باشلىق؛ ئۆز بېشىمچە ئىش قىلىدىغان؛ ئۆكتەم، زالىم، مۇتتەھەم

زَعْمَ ـُـ زَعامَةً ھۆكۈمرانلىق قىلماق؛ باشچىلىق قىلماق

زَعْم قالايمىقان سۆزلىمەك؛ كەلسە - كەلمەس ئاتماق؛ قارىغۇلارچە سۆزلىمەك؛ ... دەپ قارىماق؛ پەرەز قىلماق

زَعِيق توۋلىماق؛ چاقىرغان ئاۋاز

زَعِيم جـ زُعَماءُ رەھبەر، داھى، باشلىق؛ باش؛ رەھبەرلىك قىلغۇچى؛ كېپىل بولغۇچى

زُغابَة توك، مۇي؛ تۈت

زَغَب سېرىق توك؛ تۈت؛ مامۇق؛ قىرقى چاچ؛ تۆرەلمە توكى

زَغِب توكلۇك ياكى تۈتلىق؛ سىزىقچە بار ئات (تاغلىق ئات)

زَغْباءُ م يۇمشاق توك ئۆسۈپ چىققان، تۈتى بار، تۈتلىق

زَغَبَة بىر تال سېرىق توك، بىر تال مۇي

زُغْبَة ئۇيقۇدىكى چاشقان

زَغْبَر تۈت؛ پەي، توك (رەختتەكى)

زَغَدَ ـَـ زَغْدًا باسماق؛ قىستىماق، سىقماق

زَغْرَدَتِ الْمَرْأَةُ تەبرىكلەش ياكى يېتىلىرىدە ئەرەب ئاياللىرىنىڭ تىلىنى ئاغزىدا تېز سۈرگەتتە تىترىتىش ئارقىلىق تەنتەنە قىلغان ئاۋازى

زَغْرَدَة جـ زَغارِدُ ئەرەب ئاياللىرىنىڭ ئۆزىگە خاس ئالقىش سادا-سى

زَغْرُودَة جـ **زَغارِيدُ** ئەرەب ئايالىلىرىنىڭ ئۆزىگە خاس تەنتەنە سادالىسى

زَغْزَغَ يىنىكلىك قىلدى؛ شاللاقلىق قىلدى؛ پەلىپەتىش

زَغَطَة ـْـ **زُغْطَة** ھېچ تۇتماق، كېكىرمەك

زَغْطَةُ الْماءِ سۇنى بىر قېتىم - بىر قېتىمدىن تۆكمەك؛ تۆكۈۋەتمەك

زَغْلَلَ النَّظَرَ كۆزىنى ئىمىر - چىمىر قىلمۇەتتى

زَغْلَلَة كۆزنى قاماشتۇردى

زُغْلُول جـ **زَغالِيلُ** چەبدەس ئادەم؛ چاققان ئادەم، كىچىك كەپتەر؛ كەپتەر بالىسى

زَفَّ ـُـ **زَفّا زِفافًا و زَفَّةَ الْعَرُوسَ إلى زَوْجِها** كېلىنىنى ئېرىنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ قويماق

زَفَّ الْبُشْرَى خۇش خەۋەر يەتكۈزدى

زَفَّ ـِـ **زَفًّا و زَفِيفًا الطّائِرُ** قانىنى كېرىپ تۆۋەنلىمەك

زَفَّ زَفًّا و زُفوفاً و زَفِيفًا تېز سۈرئەت؛ تېز سۈرئەتتە

زَفَّ تِ الرِّيحُ مەيىن شامال يەلپۈدى

زِفّ قىسقا پەي

زِفاف ئەرگە تەگمەك؛ توي مۇراسىمى؛ تويمناق رەسىم - قائىدىسى

زَفَّتَ الشَّيْءَ قارا ماي سۈۋىدى؛ ئاسفالت سۈۋىدى

زَفَتَ ـُـ **زَفْتًا هُ** ھارغۇزماق؛ چارچاتماق؛ ئوغىسىنى قاينىتماق

زَفَتَ الْإِناءَ توشقۇزدى؛ تولدۇردى

زَفَّة بىر قېتىم تۇغقىنىنى ئۇزاتماق؛ رەت؛ قاتار؛ سەپ

زِفْت قارا ماي، ئاسفالت

زِفْتُ التَّرْمَنْتِين قارىغاي مېيى؛ دېۋىرقاي؛ سېغىز

زَفَّرَ ماي دېگى يوقۇپ قالدى؛ ماي سۇركىلىپ كەتتى؛ مايلىق يېمەكلىكلەرنى يېدى

زَفَرَ ـِـ **زَفْرًا** ئىچ - قارنىنى بوشىتۇالماق؛ نەپەس چىقارماق

زَفَرَ تِ النّارُ ئوت كۆيگەن ۋاقىتتا يېرىلغان ئاۋاز چىقاردى

زَفَر ماي، ياغلاشتى

زُفَر شىر، باتۇر، پالۋان؛ دەريا، دېڭىز؛ ئىگە، خوجايىن؛ ئەپەندى؛ كۆپ سوغات؛ كېلەڭسىز تۆگە

زَفْرَة ئاھ ئۇرماق، ھەسرەت چەكمەك

زَفَنَ ـِـ **زَفْنًا** ئۇسسۇل ئويناماق؛ ئىنتىرمەك؛ تەپمەك

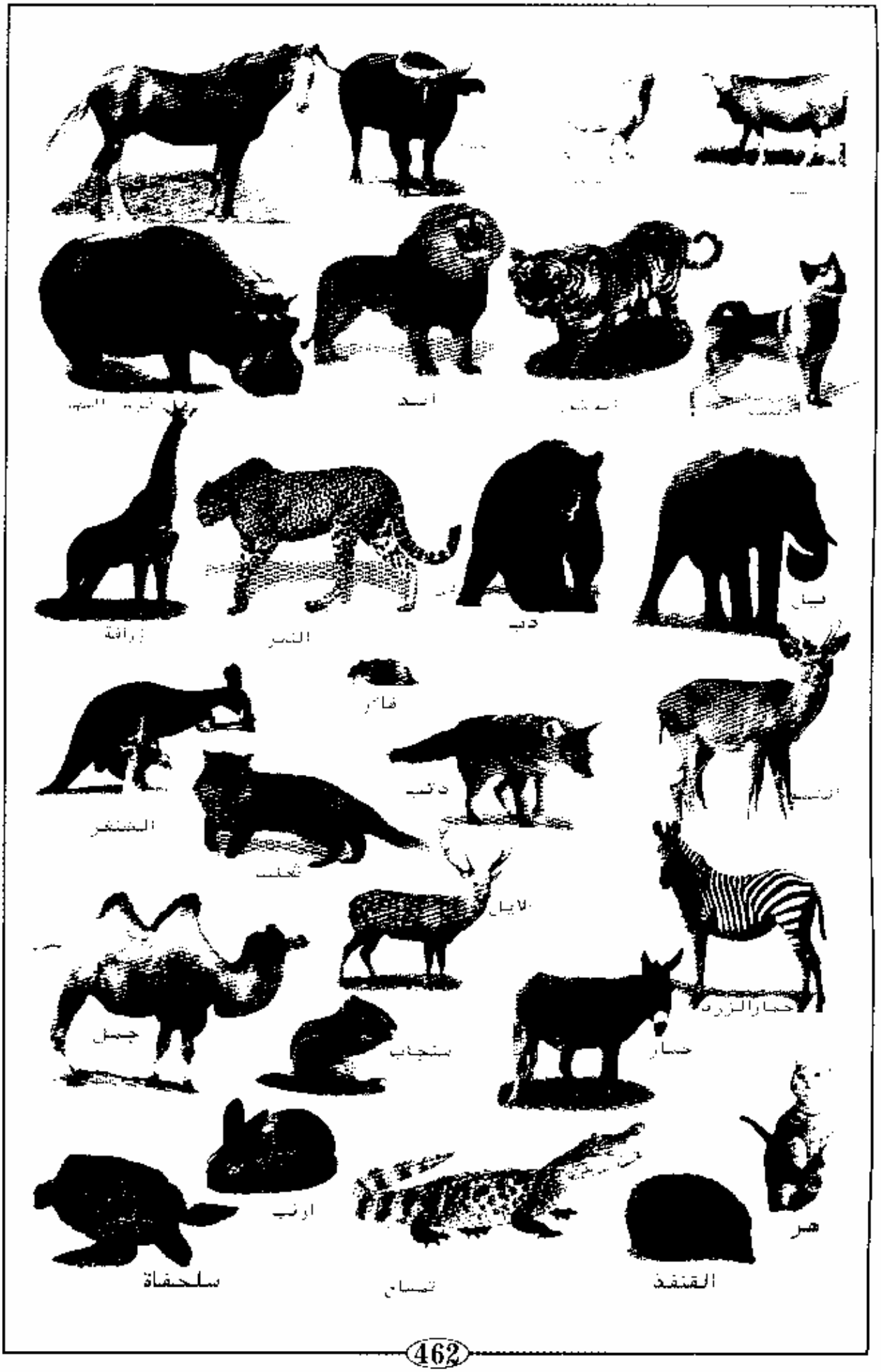
أسد
زرافة
النمر
دب
فأر
الثعلب
الأيل
جمل
حمار الزرد
حمار
سنجاب
أرنب
سلحفاة
تمساح
القنفذ

زِفْن كەپە ئوستى؛ ئويناك ئوستىدىكى لاپاس

زَفُون ئاقساق، توكۇر (ئانا تۆگە)

زَفِير نەپەس چىقارماق؛ ئىچ - قارنىنى بوشىتىۋالماق

زِقّ جـ زِقاق و أَزْقاق و زُقان و أَزُقّ تۇلۇم

زُقاق جـ أَزِقّة و زُقان تار كوچا

زَقْزَقَ الطّائِرُ ئاغزى بىلەن كىچىك قۇشلارنى باقتى؛ چۇرقىراشقان ئاۋاز؛ چۇرۇقلاشتى (قۇش)

زَقْزَق پەس ئاۋازدا كۇلدى

زَقْزَقَة قۇشنىڭ چۇرۇقلىغان ئاۋازى؛ مەلىكە قىلماق (بالىلارنى)؛ پاراڭلاشماق

زَقَنَ ـُـ زَقْنًا الشَّيْءَ بۇلىماق؛ بۇلىۋالماق؛ تارتىۋالماق

زَقْنُونَة يۇدمەك؛ ھاپاش قىلماق (بالىلارنى)

زَقَمَ ـُـ زَقْمًا الطَّعامَ يۇتماق؛ يەۋالماق

زُقَيْقَة زەر قاناتلىق قۇشقاچ

زَكَّ ـِـ زَكًّا و زَكَكًا و زَكِيكًا الشَّيْخُ دەلدۇگىنىش

زَكا ـُـ زَكاءً و زُكُوًّا و زَكاةً الشَّيْءُ ئەۋج ئالماق؛ قويۇق، بۇك - باراقسان؛ گۈللەنمەك

زَكا تِ الْأَرْضُ مۇنبەت؛ ئۇنۇملۇك

زَكا ئۇيغۇن، لايىق، مۇۋاپىق؛ پاك، ساپ، تازا؛ گۇناھسىز؛ باي، مولچىلىق

زَكاء جـ زَكًا و زَكَوات نامراز؛ پەرھىز؛ سەدىقە قىلماق، تەقدىم قىلماق، ھەدىيە قىلماق؛ ھەيرلىك؛ قۇتلۇق؛ قوشۇلماق؛ قوشماق

زَكاة جـ زَكًا و زَكَوات پاك، ساپ، تازا؛ پاكىز؛ سەدىقە قىلماق؛ ئىئانە قىلماق؛ زاكات

زُكام زۇكام بولماق؛ زۇكام تەگمەك؛ شامالداپ قالماق

زَكانَة . زَكانِيَة توغرا ھۆكۈم ياكى كۆز قاراش

زَكَبَ ـُـ زَكْبًا الْإِناءَ تولماق؛ تولدۇرماق

زَكَمَ ـُـ زَكْمًا هُ شامالداپ زۇكام بولۇپ قالماق

زُكِمَ شامالداپ قالدى؛ زۇكام بولدى

زَكْمَة شامالداپ قالماق؛ زۇكام بولماق

زُكْمَة كەنجى ئوغۇل ياكى قىز

زَكَنَ عَلَيْهِ ئېلەشتۇردى؛ ئويلاپ كۆردى؛ دەڭسەپ باقتى

زَكِنَ ـَـ زَكَنًا الْأَمْرَ چۈشەنمەك؛ ئۆزلەشتۈرمەك؛ بىلمەك

زَكَّى الشَّيْءَ ئەۋج ئالدۇردى؛ بۇك - باراقسانلاشتۇردى؛ گۈللەندۇردى

زَكَّى هُ ئۇيغۇنلاشتۇردى؛ لايىقلاشتۇردى؛ ئۆزگەرتتى

زَكَّى مالَهُ سەدىقە بەردى

زَكِيَ - َ - زَكًى و زَكاءً الشَّيْءَ ئەۋج ئالماق؛ گۈللەنمەك

زَكِيَ بِهِ ئۇيغۇن كەلدى؛ مۇۋاپىق كەلدى

زَكِيّ جـ أَزْكِياءُ ياخشى ئۆسكەن (ئۆسۈملۈك)؛ لايىق، مۇۋاپىق؛ پاك، گۇناھسىز؛ ئەيىبسىز؛ ساغاۋەتچى

زَلابِيَة قاتلىما؛ پوشكال

زَل - َ - زَلاًّ و زَلَلاً و زُلولاً و زَلِيلاً و مَزِلَّةً و زِلّيلَى و زِلّيلاء مۇدۇرۇلۇپ كەتمەك؛ تېيىلىپ كەتمەك؛ يىقىلىپ كەتمەك

زَل فى رَأْيِهِ كۆز قارىشى خاتا؛ خاتالاشماق

زِلاجٍ دەم، تاقاق، ئىلغۇچ

زَلاقَة سىلىق، تېيىلغاق

زَلّاقَة جـ زَلاقِيقُ چانا، قار ماشىنىسى

زُلال ئاقسىل؛ تېپتېنچ سۇ

زُلالِيّ ئاقسىللىق

زَلَّة ئاداشماق؛ ئازماق؛ ئوشۇقچە گەپ قىلىپ قويماق؛ خاتالىق، بىپەرۋالىق؛ بىخەستىلىك

زَلَجَ - َ - زَلْجًا الْبابَ ئىشىكنى دەم سالماق

زَلِجَ - َ - زَلَجًا تېيىلىپ كەتمەك؛ تېيىلىپ يىقىلماق

زَلِجَ عَلَى الثَّلْجِ مۆز تېيىلدى

زَلِج پارقىرىدى، سىلىقلاشتى

زَلَحَ - َ - زَلْحًا الشَّيْءَ تېپتىماق؛ تېپتىپ كۆرمەك

زِلْحِفَة تاشپاقا، دەريا تاشپاقىسى

زَلَّخَ هُ پارقىراتتى، سىلىقلاشتى

زَلَخَ - َ - زَلْخانًا الرَّجُلَ ئىلگىرىلىمەك؛ ئالغا باسماق

زِلْزال جـ زَلازِلُ يەر تەۋرەش؛ پالاكەت؛ بالا - قازا، ئاپەت

زَلِخَ - َ - جـزَلَخًا ئات - ئۇلاغلار سەمرىمەك

زَلْزَلَ الشَّيْءَ سىلكىندى؛ لەرزىگە كەلدى

زَلْزَلَة يەر تەۋرەش

زَلَطَة بىر پارچە كىچىك تاش ياكى شىبغىل تاش

زَلَطَ - َ - زَلْطًا تېز قەدەم بىلەن ماڭماق

زَلَط يىرىك شىبغىل؛ كىچىك تاش

زَلَفَ - َ - زَلْفًا و زَلِيفًا إِلَيْهِ يېقىن؛ ئامراق؛ يېقىنلاشماق؛

ئۆزىگە تارتماق؛ خۇشامەت قىلماق

زَلْف خۇشامەت قىلماق، يالاقچىلىق قىلماق

زِلْف گۈللۈك؛ چۆپلۈك؛ چىملىق

زُلْفَة جـ زُلَف و زُلَفات و زُلْفات دەرىجىسى

زُلْفَى خۇشامەت قىلماق، يالاقچىلىق قىلماق

زَلَقَ هُ يىقىتىۋەتمەك؛ خاتالىق سادىر قىلغۇزدى

زَلَقَ ـُـ و زَلِقَ ـَـ زَلَقًا تِ الْقَدَمُ تېيىلماق، تېيىلىپ يىقىلماق؛ يىقىلىپ كەتمەك

زَلَق سىلىق يەر، يەر تېيىلغاق

زَلِق سىلىق، پارقىرىدى

زَلْقَة تېيىلىپ كەتمەك؛ بىر قېتىم تېيىلىپ كەتمەك

زَلَل ئاداشتى، ئازدى؛ خاتالىق ئۆتكۈزدى

زَلَمَ ـُـ زَلْمًا خاتالىق سادىر قىلماق

زَلَمَ الْإِناءَ لىق قۇيماق؛ لىق قاچىلىماق، تولدۇرماق (سۇ قاتارلىق)

زَلَمَ الْأَنْفَ بۇرنىنى كەسمەك؛ بۇرنىنى چاپماق

زَلَم قوش تۇياق

زَلْمَة . زَلَمَة جـ زَلَم قەددى - قامەت، تۇرق؛ قىياپەت؛ كۆرۈنۈش؛ تاشقى قىياپەت

زُلَيَّة جـ زَلالِيّ يۇلۇك ئەدىيال؛ گىلەم

زَلِيج سىلىق، پارقىراق

زُلَيْج رەڭلىك كاھىش

زُلَيْق جـ زَلائِق دوپ

زَمَّ ـُـ زَمًّا الشَّيْءَ باغلىماق، مەھكەم تاڭماق

زَمَّ الْجَمَلَ چۈلۈۋۇر ئۆتكۈزمەك؛ يۈگەن سالماق

زَمانَة ئېغىر، جىددىي؛ سۈرلۈك، ھەيۋەتلىك

زَمّار نەيچى؛ سۇنايچى

زِمار تۆگىنىڭ بوزلىشى

زَمّارَة جـ زَمامِيرُ سۇناي، نەي

زَمالَة ساۋاقداشلىق مۇناسىۋىتى؛ خىزمەتداشلىق مۇناسىۋىتى

زِمام جـ أَزِمَّة چۈلۈۋۇر

زِمام الْحُكْمِ ھوقۇق، ھاكىمىيەت

زِمام الْحِذاءِ ئاياغ يىپى؛ بۇغقۇچ

نان جـ أَزْمِنَة و أَزْمُن ۋاقىت، دەۋر، مەزگىل

زِمام مِنَ السَّنَةِ پەسىل

زَمانَة ئاستا خاراكتېرلىك كېسەل؛ ساقايماس كېسەل

زَمانِيّ ۋاقىتلىق، ۋاقتىنچە؛ دىندىن خالىي، بىدئەت

زَمانِيَّة ھەش - پەش دېگۈچە؛ كۆزنى يۇمۇپ - ئاچقۇچە

زَمْتَ ـُـ زَماتَةً كەسكىن، سۇرلۇك

زَمِجَ ـَـ زَمَجًا غەزەپلەنمەك؛ دەرغەزەپكە كەلمەك

زَمَّجَ الْماءِ چايكا

زَمْجَرَ الْأَسَدُ ھۇركىرىدى؛ نەرە تارتتى، ھاۋشىدى

زَمْجَرَة جـ زَماجِرُ و زَماجِيرُ ھۇركىرىمەك، نەرە تارتماق؛ ھاۋشىماق

زَمَّرَ بِالْمِزْمارِ أو الْقَصَبِ نەي چالماق؛ سۇناي چالماق

زَمَرَ ـُـ زَمْرًا و زَمِيرًا نەي چالدى؛ سۇناي چالدى

زَمْر جـ زُمُور نەي چالماق؛ سۇناي چالماق

زُمْرَة جـ زُمَر بىر توپ، بىر تۈركۈم؛ گۈرۇھ

زُمُرُّد زۇمرەت، يېشىل ياقۇت

زَمْزَمَ الشَّيْءُ گۈلدۇرلىدى

زَمْزَمَ الرَّعْدُ گۈلدۇرماما ئاۋازى

زَمْزَم زەم - زەم بۇلاق (بەيتۇللا ئەترا-پىدىكى قۇدۇق)

زِمْزِمَة جـ زَمازِمُ و زِمْزِم توپ؛ ئەترەت؛ گۈرۇپپا؛ جەمئىيەت

زَمْزَمِيَّة سۇ بوتۇلكىسى؛ سۇ خالتىسى؛ تېرموس، چايدان

زَمَّعَ الْأَمْرَ أو عَلَيْهِ أو بِهِ قەتئىي، كەسكىن قىلدى؛ ئىرادە قىلدى، نىيەت قىلدى، قارار قىلدى؛ بېكىتتى

زَمَك كۆچلۈك غەزەپ، دەرغەزەپ بولماق

زَمَلَ ـُـ زَمْلاً الرَّجُلَ ھەمراھ بولماق، بىللە ماڭماق؛ ئەگەشمەك

زُمْلَة شېرىكلىك مۇناسىۋەت؛ شېرىك، ھەمراھ؛ بىر توپ؛ گۈرۇھ

زَمَّمَ الْجِمالَ چۆلۈۋۇر ئۆتكۈزدى؛ يۈگەن سالدى

زَمَن جـ أَزْمان و أَزْمُن ۋاقىت؛ دەۋر، مەزگىل

زَمِنَ ـَـ زَمَنًا و زُمْنَةً و زَمانَةً مېيىپ، مەجرۇھ، مېيىپ بولماق؛ تۇغما مېيىپ ياكى مەجرۇھ بولۇپ قالغان

زَمِن مېيىپ، مەجرۇھ

زَمَنِيّ ھازىرقى؛ بۈگۈنكى؛ كىشىلىك ھاياتىمىلىك؛ مۇددەتلىك

زَمْهَرَتِ الْعَيْنُ ئاچچىقتىن كۆزى قىزىرىپ كەتتى

زَمْهَرِير قاتتىق سوغۇق؛ قەھرىتان سوغۇق

زَمِيت جـ زُمَتاءُ سۇرلۇك؛ جىمجىت، ئېغىر

زَمِير نەي چالماق؛ سۇناي چالماق

زَمِيل ج زُمَلاءُ ھەمراھ؛ ساۋاقداش؛ خىزمەتداش

زَمِين ج زَمْنَى و زَمَنَة مېيىپ، مەجرۇھ؛ تۇغما مېيىپ

زَنَأَ عَلَيْهِ بوغدى؛ چەكلىدى

زَنَأَ ـَ زَنْأً الْبَوْلَ كىچىك تەرەتنى قىسۋالماق

زِناء بۇزۇقچىلىق قىلماق؛ ئويناش قىلماق

زَنْأَة الْبَوْلِ سۈيدۈك توسۇلۇپ قېلىش

زَناخَة قىمرتاق تەم، قېيرىق تەم

زِناد قورالنىڭ تەپكىسى؛ چاقماق تېشى

زُنّار ج زَنانِيرُ كەمەر باغلىماق؛ بەلگىلىك بەلۋاغ؛ زۇننار

زِناق ج زُنُق ئىتنىڭ بويۇن چەمبىرىكى

زِنْبار سېرىق ھەرە

زَنْبَر شىر

زُنْبُر چوڭ چاشقان؛ قاۋۇل ئېشەك؛ گەپدان ئادەم

زُنْبُرك . زَنْبَرَك پۈرژىنا

زَنْبَق . زَنْبَقَة ج زَنابِقُ ئاق پىيازگۈل

زُنْبُور ج زَنابِيرُ سېرىق ھەرە، چوڭ سېرىق ھەرە؛ چاشقان؛ قاۋۇل ئېشەك؛ گەپدان ئادەم

زَنْبِيل ج زَنابِيلُ سامان تاغار؛ چىلان دەرىخىنىڭ پوستىدىن ياسالغان سېۋەت

زِنَة ئاتماق؛ نام؛ ئېغىرلىق

زَنْتَرَة ھاكاۋۇر پوزىتسىيە؛ مەنمەنلىك قىلماق؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتماق

زِنْج ج زُنُوج نېگىر

زِنْجار النُّحاسِ داتلاشقان مىس؛ كۆكەرگەن مىس

زَنْجَبِيل زەنجۈبىل؛ ئاقچەشكە

زِنْجِيّ نېگىرنىڭ؛ نېگىر

زِنْجِير ج زَناجِيرُ زەنجىر؛ زەنجىر تاپان؛ تىرناق ئۇستىدىكى ئاق داغ؛ (چالغۇ ئەسۋاپنىڭ) تارىسى

زَنْجِيرَة تىرناق ئۇستىدىكى ئاق داغ

زَنَخ سېسىق پۇراق؛ ئېچىق پۇراق

زَنِخَ ـَ زَنَخًا الزَّيْتُ أو اللَّحْمُ ماي، گۆش قاتارلىقلارنىڭ سۈپىتى ئۆزگەرمەك؛ پۇرىقى ئۆزگەرمەك

زَنِخ پۇراپ قالغان؛ پۇرىقى ئۆزگەرىپ قالغان

زَنَّدَ الْإِناءَ توشقۇزماق؛ تولدۇرماق

زَنَدَ ـُ زَنْدًا الْإِناءَ تولدۇرماق؛ توشقۇزماق

زَنَدَ النّارَ چاقماق چېقىپ ئوت چىقارماق

زَنِدَ ـَـ زَنَدًا الرَّجُلُ ئۇسسىماق، ئاغزى قۇرسىماق

زَنْد جـ زِناد و أَزْنُد و أَزْناد بېغىش، بېغىش بۇغۇمى؛ چەينەك

زَنْد الْبُنْدُقِيَّةِ قورالنىڭ تەپكىسى

زَنْدَقَة يالغاندىن ئىلاھقا ئىشىنىدىغان تۇسكە كىرىۋالماق؛ ئىلاھقا ئىشەنمەسلىك

زِنْدِيق جـ زَنادِيقُ و زَنادِقَةٌ ئىلاھقا ئىشەنمەيدىغان ئادەم؛ يالغاندىن ئىلاھقا ئىشىنىدىغان قىياپەتكە كىرىۋالغان ئادەم

زَنَّرَ هُ كەمەر باغلاپ قويدى

زِنْزانَة تۇرمە كامېرى؛ زىندان؛ قاماقخانا

زَنَقَ ـُـ زَنْقًا هُ قىسماق؛ سىقماق؛ چىڭدىماق

زَنَقَ الْفَرَسَ ئاتقا ئېغىزدۇرۇق سالدى

زَنَقَ عَلَى فُلانٍ بېخىل؛ پىخسىق؛ پىششىق

زَنَقَة تار كوچا، كىچىك كوچا؛ خالتا كوچا

زَنْقَة قىسماق؛ سىقماق؛ بېسىم كۈچى

زِنْك سىنىك

زِنْك أَكْسِيدِ ئوكسىدلىق سىنىك

زَنَمَة يوپۇرماقلىق

زَنَى ـِـ زِنًى و زِناءً بۇزۇقچىلىق قىلماق، ئويناش قىلماق؛ ئاشنا بولۇشماق

زِنًى بۇزۇقچىلىق قىلماق؛ ئاشنا بولۇشماق

زَنِيم پەس، چاكسىنا؛ ياۋا شالغۇت

زِهْ بەك ياخشى بولدى! بەك ئوبدان بولدى!

زَها ـُـ زَهْوًا هُ سەل قارىماق؛ كۆزگە ئىلماسلىق

زَها هُ الْكِبْرُ ئۆز ـ ئۆزىدىن قانائەتلەندى؛ تەكەببۇرلۇق قىلدى؛ ھاكاۋۇرلۇق قىلدى

زَها زَهْوًا و زُهُوًّا و زُهاءً ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ ئۆزىنى چوڭ تۇتماق

زَها الزَّهْرُ ئوچۇق بولدى؛ يارقىن بولدى؛ روشەن بولدى

زَها الشَّيْءُ نۇر، رەڭ؛ نۇر چاچتى

زَها الزَّرْعُ ئۆستى، ئۆسۈپ يېتىلدى

زُهاء تەخمىنەن؛ ئانچە پەرقلەندۈرمەسلىك

زَهادَة راھىب بولماق

زَهادَة فِي الشَّيْءِ ۋاز كەچمەك؛ تاشلىۋەتمەك، چۆرۈۋەتمەك

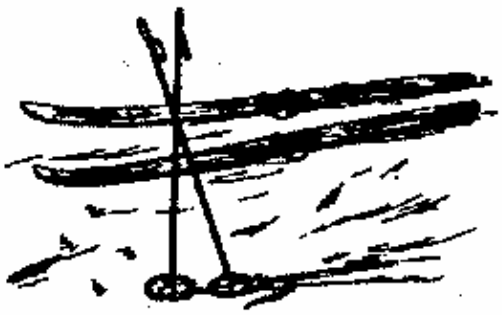

زلّاجة — چانغا

زلّاجة

كاتكا

زمّارة أو مزمار

سوناي، ندي

زعانف السمك

بيلفنك ڤوزگوچسى

زحلوقة — لئگكرتاق

زهر النرد — ششخال

زنّار — كمبر

زنجبيل

زەنجىۋىل

زنبق

ئالپىياز گۈلى

زعفران

زەپە

زنجير

زەنجىر

زنبور

سېرىق ھەرە

زوّان

زەھەرلىك بۇغداي

زهرور — تاغ ئالمىسى

زَهَدَ هُ فِي الشَّيْءِ أو عَنْهُ ۋاز كېچىش توغرىسىدا نەسىھەت قىلدى؛ ئايرىلىش توغرىسىدا نەسىھەت قىلدى

زَهَدَ و زَهِدَ ـَـ و زَهُدَ ـُـ زُهْدًا و زَهادَةً فِي الشَّيْءِ أو عَنْهُ پەخەس بولماق، ئاگاھ بولماق؛ ساقلانماق

زَهَدَ فِي الأَمْرِ ... گە كۆڭۈل بۆلمىدى، ... گە سوغۇق مۇئامىلە قىلدى؛ ۋاز كەچتى، تاشلىۋەتتى

زُهْد راھىب بولماق

زَهَرَ گۈل ئېچىلدى

زَهَرَ ـَـ زُهُورًا الْوَجْهُ نۇر چاچماق؛ يالتىرماق، جىلۋىلەنمەك؛ روھلۇق؛ تېتىك

زَهَر ج أَزْهار و زُهور و أَزْهرج أَزاهِرُ و أَزاهِيرُ گۈل

زَهَر النَّرْدِ شىشخال ئاتتى

زَهَر الْحَجَرِ يېپىنچا ئۆسۈملۈكلەر

زَهْراءُ م پارقىراق؛ نۇرلۇق، ئوچۇق، روشەن؛ گۈزەل، چىرايلىق

زَهْرَة بىر تال گۈل

زَهْرَة الْحَياةِ أو الْعُمْرِ شەپەق

زَهْرَة گۈزەل، سۇباتلىق؛ چىرايلىق، كېلىشكەن؛ قەددى ـ قامەتلىك

زَهَرِيّ سېغىلىس

زَهْرِيَّة تەشتەك، گۈل تەشتىكى

زَهَقَ ـَـ زَهْقًا و زُهُوقًا ئۆلمەك؛ يوقالماق؛ تارقىلىپ يوقالماق

زَهَقَ تِ نَفْسُهُ تىنىقى توختىدى؛ ئۆلدى

زَهَكَ ـَـ زَهْكًا الشَّيْءَ يانجىماق، ئەزمەك؛ شامال چىقىپ چاك ـ توزان قىلىۋەتمەك

زَهْلَقَ الشَّيْءَ سىلىق؛ پارقىرىتىۋەتتى

زِهْلِق تېتىك ئادەم؛ بوران ـ چاپقۇن

زَهَمَ ـُـ زَهْمًا سۆڭەككە تولغان، ئىسكىلىمتقا تولغان

زَهِم ئېچىدى؛ سېسىدى؛ بەتبۇي

زُهْم . زُهْمَة سېسىق گاز؛ بەتبۇي پۇراق

زَهُو . زُهُوّ ئاشۇرۇۋەتمەك؛ كۆپىتىۋەرمەك؛ ئۆزى مەسئۇل بولماق؛ ساختا، يالغان؛ شەرەپلىك، پارلاق

زَهُوق يوقالغان؛ مۇنقەرىز بولغان؛ ھالاك بولغان؛ ساختا، يالغان، كېرەكسىز

زُهُومَة سېسىق پۇراق، بەتبۇي

زَهًى شەرەپلىنىش؛ ئوچۇق؛ يارقىن؛ ھەشەمەتلىك

زَهِيد ج زُهْدان . زَهِيدَة ج زَهائِدُ ئەرزىمەس؛ كىچىككىنە؛ قىلچە قىممەتى يوق

زَوائِدُ ج ئېشىپ قالماق؛ قوشۇمچە ماددا

الزَّوائِدُ قوشۇمچە ھەرپ؛ ھەرپ قوشماق

زَواج توي قىلماق؛ نىكاھ قىلماق؛ توي

زَواجِيّ توي قىلغان؛ نىكاھلىق؛ ئەر-خوتۇنلۇق

زَواق مېتال ياپراقچە؛ پارقىراق زىننەت بۇيۇمى؛ زەر يىپەكتىن توقۇلغان رەخت

زَوال ئۆلمەك؛ يوقاتماق؛ تارقىلىپ يوقالماق

زَوال الشَّمْسِ قوياش غەربكە پاتماق؛ قۇياش غەربىكە قىيسايماق

زَوان زەھەرلىك بۇغداي

زَوْبَعَة ج زَوابِعُ قارا بوران؛ بوران - چاپقۇن

زَوَّجَ هُ إِمْرَأَةً أَو بِها چاي ئىچكۈ- زۇپ قويدى؛ تەگدى؛ توي قىلدۇردى

زَوَّجَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ أَو إِلَيْهِ ئۇلىدى؛ بىرلەشتۈردى

زَوْج ج أَزْواج ئەر، ئېرى؛ جورا، جۈپ؛ قۇش

زَوْج الأُمِّ ئۆگەي دادا، ئۆگەي ئاتا

زَوْج أُخْتِهِ بىر جۈپ ئاياغ

زَوْجانِ بىر جۈپ قۇش

زَوْجَة ئايالى؛ خوتۇن؛ جورا

زَوْجَة الأَبِ ئۆگەي ئانا، ئۆگەي ئاپا

زَوْجِيّ جۈپ سان؛ ئەر - ئايالىق

زَوْجِيَّة توي قىلماق، نىكاھ قىلماق

زَوْح يۆتكىمەك؛ نېرى سۈرمەك؛ كۆچمەك؛ سۈرۈلمەك

زَوَّدَ هُ يېمەكلىك بىلەن تەمىنلىدى

زَوَّرَ الشَّيْءَ يالغاندىن ياسىدى؛ تەقلىد قىلىپ ياسىدى؛ ساختا ياسىدى

زَوَّرَ عَلَيْهِ كَذا و كَذا ئىغۋاگەر- چىلىك قىلدى؛ پىتنە - پاسات تېرىدى

زَوَر قىڭغىر، ئەگرى، يانتۇ؛ كۆكرەك قىسمى

زَوِرَ - ـَ - زَوَرًا قىڭغىر، قىيپاش، يانتۇ

زَوْر خىيالىي مەنزىرە؛ يۈتقۇنچاق، گال، بوغۇز

زُوْر يالغان، ساختا، ئويدۇرۇلغان؛ يالغان سۆز، لاپ ئۇرماق؛ پو ئاتماق

زَوْراءُ م قىڭغىر، قىيپاش

زَوْرَق جـ زَوارِقُ كىچىك قولۇاق، كىچىك كېمە

زُوعَة جـ زُوَع نېپىز، يۇپقا

زَوْف الطّائِرَة ئايروپىلان سىيرىلىپ ماڭماق

زَوَّقَ الْكَلامَ أو الْبِناءَ تىلى تۇزەلمەك؛ ئۆينى زىننەتلىمەك

زَوْل جـ أَزْوال ئادەم

زُولُوجِيّ زوئولوگىيلىك

زُولُوجِيا زوئولوگىيە

زَوَّمَ نىقابلاندى؛ غەلىتە قىياپەتكە كىرىۋالدى

زُوم سۇيۇقلۇق؛ شەربەت

زَوَّى يوشۇرۇندى؛ مۆكۈۋالدى؛ بۇلۇڭغا كىرىۋالدى

زَوَّى ما بَيْنَ عَيْنَيْهِ قوشۇمىسىنى تۇردى، قاپىقىنى تۇردى

زَوَى ... زُوِيًّا و زَيًّا الشَّيْءَ ... نى يىغىشتۇرۇپ بۇلۇڭغا قويۇپ قويماق؛ قويۇپ قويماق؛ قويۇپ بەرمەك

زَوَى الشَّيْءَ عَنْهُ يانغا ئۆتتى؛ چەتكە كەتتى؛ يۆتكەلدى

زَوَى ما بَيْنَ عَيْنَيْهِ قوشۇمىسىنى تۇردى؛ قاپىقىنى تۇردى

زَيَّى هُ أو بِهِ ياساندى؛ پەردازلىدى

زَيَّى هُ كىيىم كىيگۈزدى

زى جـ أَزْياءُ يېڭى پاسون؛ پاسون، كىيىم - كېچەك؛ پەرداز قىلماق

زَيّات ياغ تارتقۇچى؛ ماي سودىگىرى

زَيّاح . زِياح مۇرىتلار سېپى؛ دىنى مۇراسىم جابدۇقلىرى (خرىستىئان دىنىدا)

زِيادَة جـ زَيائِدُ كۆپەيمەك، ئاۋۇماق؛ يارداەم، نەپىقە؛ ئىقتىسادىي يارداەم

زِيادَة حِسابِيَّة ئالگىبرالىق پروگرىممىسىيە؛ ئالگىبرالىق قاتار

زِيادَة هَنْدَسِيَّة گېئومېتىرىيلىك پروگرىممىسىيە؛ گېئومېتىرىيلىك قاتار

زِيادَة عَلَى ذَلِكَ يەنە قوشماق؛ بۇنىڭدىن سىرت

زِيادَة عَنْ كَذا ئېشىپ كەتمەك، ھالقىپ كەتمەك

زِيار كالپۇك بىلەن قىسماق

زِيارَة زىيارەت قىلماق؛ ئېكسكۇرسىيە قىلماق؛ ھال سوراپ بارماق

زَيّاط ژاراك - چۇرۇڭلۇق؛ شاۋقۇن - سۇرەنلىك

زَيان زىننەتلىمەك؛ زىننەت بويۇ-

مى؛ بېزەلگەن

زَيَّتَ الطَّعامَ ماي قۇيدى (يېمەكلىكلەرگە)؛ ماي قاچىلىماق (يېمەكلىكلەرگە)

زَيْت جـ **زُيُوت** ماي؛ زەيتۇن يېغى؛ ئۇسۇملۇك يېغى؛ يېمەكلىك قىلمىشىدىغان؛ يۇرۇتماق، سىلىقلىتىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ماي ماتېرىيالى

زَيْتُون زەيتۇن؛ زەيتۇن دەرىخى

زَيْتُونَة بىر تۇپ زەيتۇن دەرىخى؛ بىر تال زەيتۇن

زَيْتُونِيّ زەيتۇن شەكىللىك؛ سۇس يېشىل رەڭلىك

زَيْتِيّ ياغلىق، مايلىق؛ ماي تەركىبلىك

زَيْتِيّات نېفىت قېزىش كارخانىسى

زِيْجِيّ توي قىلغان؛ ئەر - خوتۇن لۇق؛ نىكاھلىق

زَيَّدَ هُ ئۆستۈردى؛ ئاۋۇتتى ياكى كۆپەيتتى

زَيْد زەيد (ئەر كىشىنىڭ ئىسمى)

زَيْدِيّ زەيدىيلەر

الزَّيْدِيّة زەيدىيچىلەر

زِير جـ **أَزْوار و أَزْيار و زِيَرَة** چوڭ ئىدىش؛ ئىنچىكە سىم؛ ئايالار بىلەن پاراڭلىشىشقا ھېرىسمەن ئەر

زِيرُو نۆل

زِيْز دېڭىز يىلپىزى

زِيْز جـ **زِيزان** تۇمۇزغا؛ بىلمەك

زَيْزاء م دۆڭ؛ پەي

زَيْزَى جـ **زَيازٍ** دۆڭ، پەي

زَيْغ يولدىن چىقىپ كەتمەك؛ قىيسايماق، ئاغماق

زَيْغا الثَّورِ نۆر سۇندۇرۇش

زَيَغان يولدىن چىقىپ كەتمەك؛ ئاغماق، قىيسايماق

زَيَغان الثَّورِ نۆر سۇندۇرۇش

زَيَّفَ الشَّيْءَ يالغاندىن ياسىدى، ساختا ياسىدى

زَيْف جـ **زُيُوف و زِياف و أَزْيَاف** يالغان، ساختا؛ يالغاندىن ياسالغان

زَيْف لەمپە، لەمپە تاختىسى

زَيَّقَ يېنىك ئىسقىرتتى

زَيَّقَ الثَّوْبَ كىيىمگە ياقا بېكىتتى

زِيق جـ **أَزْيَاق** ياقا، كىيىمنىڭ ياقىسى

زَيَّلَ هُ تارقىتىۋەتتى

زَيْل ئىككى يوتا ئارىلىقىنىڭ كەڭلىكى

زَيْلَفُون ياغاچ چالغۇ

زَيَّنَ هُ زىننەتلىدى، بېزىدى؛ پەرداز لىدى؛ پەرداز قىلدى

زَيْن جـ أَزْيان گۈزەل، نەپس، كېلىشكەن؛ سىپايە، نازاكەت لىك؛ شەرەپلىك، يۈكسەك پەزىلەت، يۈكسەك ئابروي

زِينَة جـ زِيَن زىننەت بۇيۇمى، كېيىم بېزىكى

يَوْم الزِّينَة دەم ئېلىش كۈنى، بايرام كۈنلىرى

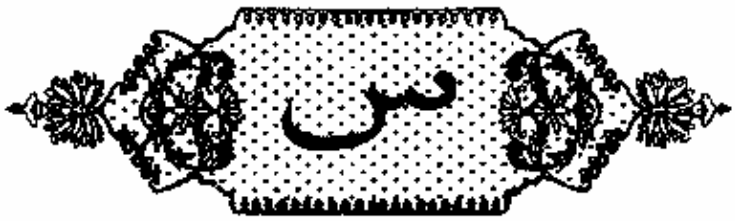

س «سِين» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ ئون ئىككىنچى ھەرپى، سانىدا كى «60» گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

ساءَ ـُ سَوَاءً و سَوْءًا و سَواءَةً و سَوايَةً و سَوائِيَةً و مَساءً و مَساءَةً و مَسايَةً و مَسائِيَةً و مَسائِيَةُ الشَّيْءَ قەبىھ بولماق، ۋەھشىي بولماق

ساءَ هُ يامانلىق قىلدى

ساءَ هُ الأَمْرُ بىئارام قىلدى

ساءَ بِهِ ظَنًّا گۇمانلاندى؛ ئىشەنمىدى

سائِب جـ سُيَّب و سَوائِبُ قويۇۋېتىلگەن؛ تاشلۇۋەتكەن؛ مەيلىگە قويۇپ بېرىلگەن؛ ئازاد قىلىنغان؛ بوشىتىلغان

سائِح جـ سُيَّاح ھەربىكەتچان؛ ساياھەتچى، سەپەر قىلغۇچى

سائِد جـ سادَة جـجـ سادات ئۇستۇن؛ بېرىنچى؛ مۇھىم؛ ھۆكۈمران، ئىدارە قىلىشقا ھوقۇقلۇق؛ ئەپەندى؛ بېگىم؛ باشلىق؛ رەھبەر

سائِر جـ سَوائِرُ قالدۇق، ئاشقان، تاشقان؛ باشقا؛ مېڭىۋاتقان، يۈرۈۋاتقان، ئېقىۋاتقان

سائِس جـ ساسَة و سُوَّاس قارىمىقىدا بولماق؛ باشقۇرماق؛ باشقۇرغۇچى؛ مەمۇرىي خادىم

سائِغ ئاسان يۇتقىلى بولىدىغان؛ تەملىك؛ كارغا يارايدىغان؛ سىڭىشلىك

سائِق جـ ساقَة و سُوَّاق شوپۇر

سَبَّال سوراشقا ئامراق ئادەم

ساءَلَ هُ سۇرۇشتۇردى؛ سوئال سوردى

سائِل جـ سُؤَّال و سُؤَّل و سَأَلَة قەلەندەر، دۇئانە؛ تىلەمچى

سائِل جـ سَوائِلُ ئاقار جىسىم، سۇيۇقلۇق؛ ئاقىدىغان، سۇيۇق ھالەتتىكى

سَآمَة تويۇپ كەتمەك، كۆڭلى قايتماق، بىزار بولماق

سائِمَة جـ سَوائِمُ ئات-ئۇلاغ، ئۇي ھايۋانلىرى

سَأَبَ ـَـ سَأْبًا هُ بوغۇپ ئۆلتۈرمەك؛ ئېسىپ ئۆلتۈرمەك

سابَ ـَـ سَيْبًا ئۇچقاندەك ماڭدى

سابَ الْماءُ ئاقتى (سۇ)

سابَّ هُ تىللاشتى

سَأْعب جـ سُؤُوب چوڭ تۇلۇم؛ چوڭ كۆن سومكا

سابٍ «السّابِي» تۇتقۇچى؛ قولغا ئالغۇچى

ساباط جـ سَوابِيطُ كاربدور، ھالقىسىمان ئەگمە كاربدور

سُؤْبان مالىيە ئىشلىرىنى باشقۇرۇشقا ماھىر ئادەم

سابِح جـ سُبّاح و سُبَحاءُ سۇ ئۈزۈۋاتقان

سابِحَة جـ سَوابِحُ ئايال سۇ ئۈزگۈچى؛ سۇ ئۈزۈۋاتقان؛ كېمە؛ پاراخوت

سابِغًا يەتتىنچى (نۇقتا)

سابِغ جـ سَوابِغُ تولۇق، كەم-كۈتىسىز؛ كەڭ؛ ئۇزۇن

سابِغَة توختىماي يېغىۋاتقان يامغۇر

سَأَبَق هُ رىقابەتلەشتى؛ بېسىپ چۈشتى

سَأَبَق إِلَى الشَّيْءِ دەرھال باردى؛ ئالدىرىدى

سابِق جـ سُبّاق ئالدىدا ماڭغان، ئۇزۇپ كەتكەن، ئاۋۋال بارغان؛ ئۆتكەنكى، بۇرۇنقى؛ ئىلگىركى؛ ئەجداد

سَأَبَق جـ سَوابِقُ بەيگىدە بىرىنچى بولۇپ مۇكاپاتلانغان ئات

سابِقَة جـ سَوابِقُ ئالدىدا ماڭغان، ئۇزۇپ كەتكەن، ئاۋۋال بارغان؛ ئۆزلگە، نەمۇنە

سابِقِيَّة الْقَصْدِ پۈتۈن ئەس-يادى بىلەن

سابِلَة جـ سَوابِلُ يولۇچى، يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان ئادەم

سائَرَ هُ الْعَداوَةَ ئىچىدە زەھەر قاينىدى؛ كۆڭلىدە يامانلىق ساقلىدى

سائَلَ هُ ئەگەشتى، قوغلىدى

ساتِينِيه بازغاندەك

ساتِينِيه حَرِيرٍ بازغان

ساجَ ـُـ سَوْجًا و سُواجًا و سَوَجانًا ئاستا مېڭىپ يۈرمەك

ساج جـ سِيجان يوغان خالات، چوڭ پىلاش

ساجٍ «السّاجِي» تىنچ ھەم مۇلايىم؛

تىنچ، يۇمشاق، رايىش

ساجِد جـ سُجَّد و سُجُود باش قويغۇچى، تەزىم قىلغۇچى؛ سەجدە قىلغۇچى

ساجُر جـ سَواجِيرُ تۆمۇر كەسكە

ساحَ ـُـ سَيْحًا و سَيَحانًا و سِياحَةً و سُيُوحًا ساياھەت قىلماق؛ كەزمەك

ساحَ الْمَاءُ سۇ ئاقتى

ساحِب پۇل چېكى ياكى پېرېۋوت چېكى كېسىدىغان ئادەم

ساحَة جـ ساح و سُوح مەيدان؛ بوش يەر

ساحَة الْقِتالِ أو الْوَغَى ئۇرۇش مەيدانى

ساحِرٍ جـ سَحَرَة و سُحّار ئەر داخان؛ سېھرىگەر

ساحِرَة جـ سَواحِرُ ئايال داخان، ئايال سېھرىگەر

ساحِق ھالاكەتلىك، جاننى ئالىدىغان؛ ئىزىدىغان

ساحِل جـ سَواحِلُ دېڭىز قىرغىقى، دېڭىز ساھىلى، دېڭىز ياقىسى؛ دېڭىز بويى جايلىرى

ساحِلِيّ دېڭىز قىرغىقىنىڭ؛ دېڭىز ساھىلىنىڭ؛ دېڭىز بويلىغان

ساخَ ـُـ سَوْخًا فى الطِّينِ پاتقاققا پېتىپ قالماق

ساخَ ـِـ سَيْخًا تِ الْقَدَمُ فى الطِّينِ پۇتى پاتقاققا پېتىپ قالماق

ساخِر مەسخىرە قىلغۇچى؛ زادىلىق قىلغۇچى

ساخِط غەزەپلەنگەن؛ ئاچچىقلانغان

ساخِط عَلَى كَذا رازى بولمىغان، خۇشال بولمىغان

ساخِن جـ سُخّان ئىسسىق؛ قىزىق؛ ئىلمان

سَئِدَ ـَـ سَأَدًا (سۇ) ئىچمەك؛ قايتا قوزغالماق (يارا ئېغىزى)

سادَ ـُـ سِيادَةً و سُودَدًا و سُؤْدُدًا و سَيْدُودَةً و سُودًا الْقَوْمَ داھى ياكى رەھبەر بولماق

سادَهُ باشقۇردى، ئىدارە قىلدى، يېتەكچىلىك قىلدى؛ كونترول قىلدى

سادَ تارقالدى، كەڭ ئومۇملاشتى؛ ئۇستۇنلۇكنى ئىگىلىدى؛ شان-شەرەپ قازاندى

سَّادة جـ سُدْد ئاق چۇشۇپ قالغان كۆز

سادِح مول

سُؤْدُد رەھبەر بولماق؛ ئاساسىي ھوقۇق؛ شان-شەرەپ؛ قوماندانلىق قىلماق، باشقۇرماق

سادِر قىلچە تەپ تارتماستىن، قىلچە ھېيقماستىن

سادِسًا ئالتىنچى

سادِن ج سَدَنَة چېركاۋ قاراۋۇلى

ساذَج ج سُذَّج ساددا، ئاددىي-ساددا؛ بىغۇبار

سَئِرَ ـَـ سَأْرًا الشَّيْءُ ئېشىپ قالغان، قالدۇق

سارَ ـُـ سَوْرًا و سُؤُورًا و سَوْرَةً غەزەپلەنمەك

سارَ إِلَيْهِ ... غا قاراپ ئېتىلدى

سارَ الشَّرابُ فِي الرَّأْسِ ئىچىملىك بېشىغا تەسىر كۆرسەتتى

سارَ ـِـ سَيْرًا و تَسْيارًا و مَسِيرًا و مَسِيرَةً و سَيْرُورَةً يول ماڭماق، يول يۈرمەك؛ ئېتىپ يۈرمەك

سارَ عَلَى سِياسَةِ كَذا ... سىياسىتىگە ئەمەل قىلدى

سارَّهُ ئىچ سىرىنى تۆكتى؛ مەخپىي سۆھبەت ئېلىپ باردى

سارٌ كىشىنى خۇشال قىلدى

سُؤْر ج أَسْآر ئېشىپ قالغان ئىچىملىك، ئاشقان ئىچىملىك

سارَعَ إِلَى الْأَمْرِ تېز ماڭدى، ئىتتىك ماڭدى، چاپسان ماڭدى

سارَقَ إِلَيْهِ النَّظَرَ أَوْ هُ النَّظَرَ ئوغرىلىقچە قارىدى

سارَقَ هُ السَّمْعَ ئوغرىلىقچە تىڭشىدى

سارِق ج سُرَّاق و سَرَقَة ئوغرى؛ يانچۇقچى

سارُوخ ج سَوارِيخُ راكېتا؛ پوجاڭ-زا؛ ئۇچقۇن

سارِي الْمَفْعُولِ كۆچكە ئىگە بولغان؛ ئۇنۇم بەرگەن (قانۇن)

سارِيَة ج سَوارٍ ماچتا

أَمْراض سارِيَة تارقىلىشچان كېسەل؛ يۇقۇملۇق كېسەل

ساسَ ـُـ سَوْسًا الشَّيْءُ كۆيە پەيدا قىلدى

ساسَ ـُـ سِياسَةَ الدَّوابِّ ئات-ئۇلاغلارغا قارىماق، ئات-ئۇلاغلار-نى باقماق

ساسَ الْقَوْمَ قارىمىقىدا بولماق؛ ئىدارە قىلماق

ساسَ الْأَمْرَ بېجىردى، بىر تەرەپ قىلدى

سَأْسَأَ تەم خۇرۇچ قوشتى

ساسانِيّ ساسانىيلار؛ ساسانىيلارنىڭ

ساطَ ـُـ سَوْطًا هُ قامچىلىماق؛ قامچا ئۇرماق

ساطَ الشَّيْءَ ئارىلاشتۇردى؛ ئېلەش-تۇردى

ساطٍ دالسّاطِي، چوڭ قەدەم ئالغان، چوڭ قەدەملىك، قۇيرۇقىنى

تىكلىمۇالغان ئات

ساطِع پارلاق، نۇرلۇق، ھەممە ياققا نۇر چاچقان؛ كۆزگە تاشلىنىپ تۇرىدىغان

ساطُور جـ سَواطِيرُ قىڭراق

ساعَ ـُـ سَيْعًا الشَّيْءُ يوقاتماق؛ چۈشۈرۈپ قويماق

ساعٍ «السّاعِي» جـ سُعاة سەدىقە باشقۇرغۇچى؛ ئەلچى؛ خەۋەرچى؛ پوچتىكەش؛ تۆھمەت قىلغۇچى

ساعاتِيّ سائەت سودىگىرى؛ سائەتچى

ساعَة جـ ساع بىر سائەت ۋاقىت؛ سائەت؛ ۋاقىت

الساعَة ھازىر؛ نۆۋەتتە

ساعَة رَمْلِيَّة قۇم سائىتى (قەدىمكى ۋاقىت ھېسابلىغۇچ)

ساعَة عَمَلٍ ئىش سائىتى؛ ئىش ۋاقتى

ساعَدَهُ ياردەم بەردى؛ ياردەم قىلدى

ساعِد جـ سَواعِدُ ئالدى بىلەك؛ مۇھىم ئادەم؛ تارماق ئېقىن

ساعَرَ هُ كېڭەشتى (مال باھاسى)؛ باھانى كېڭەشتى؛ سودىلاشتى

ساعَقَ هُ ياردەم قىلماق؛ قۇتقۇزماق؛ ياردەم بەرمەك

ساعِل بوغۇز

ساغَ ـُـ سَوْغًا و سَواغًا و سَوَغانًا الأَمْرَ أو ـِـ سَيْغًا كارغا يارىماق

ساغَ الشَّرابُ أوالطَّعامُ فى الْحَلْقِ ئاسان ئېچىۋەتتى ياكى يۇتۇۋەتتى

ساغَ الشَّيْءُ مۇۋاپىق بولدى، لايىق بولدى، ئاسان بولدى

ساغِب جـ سِغاب ئېچىپ كەتكەن؛ ئاچ قالغان

سَأَفَ قۇيرۇق تۆكى

سافَ ـُـ سَوْفًاالشَّيْءَ پۇرماق؛ ئاڭلىماق

سافَ ـِـ سَيْفًا هُ قىلىچ بىلەن چاپماق

سافٍ . سافَة جـ أَسُف و سافات بىر قەۋەت كېيىمەك ياكى خىش

سافَحا بۇزۇقچىلىق قىلدى؛ زىنا قىلدى

سافَرَ يولغا چىقتى، سەپەرگە ئاتلاندى؛ سايياھەتكە ماڭدى

سافِر جـ سَوافِرُ يۈزى ئوچۇق ئايال، چۈمبەل تارتمىغان ئايال؛ ئوچۇق، ئېچىۋېتىلگەن

سافِل جـ سَفَلَة و سُفَّال و سُفْلان پەس ، پەسكەش

سافِلَة ساغرا

سافَهَ هُ سەت گەپلەر بىلەن تىللاشتى

سافِه كالۋا؛ قابىلىيەتسىز؛ دوّت

سافِياء م چالۀ، چالۀ-توزان

سافِيَة شامال چىقىپ توزۇنتۇۋەتكەن قۇم-توپا؛ چالۀ-توزان

ساقَ ـُ سَوْقًا و سِياقًا و سِياقَةً و مَساقًا الْمَاشِيَةَ ھەيدىمەك، ھەيدەكچىلىك قىلماق

ساقَ السَّيّارَةَ ماشىنا ھەيدىدى

ساقَ إِلَيْهِ كَذا ئېلىپ كەلدى

ساقَ الْمَرِيضُ نَفْسَهُ أو بِنَفْسِهِ جان تۇمشۇقىغا كېلىپ قالدى؛ سەكراتقا چۈشۈپ قالدى

ساق ج **سُوق و سِيقان و أَسْوُق** بۇت، پاچاق

ساق الشَّجَرَةِ دەرەخ غولى

ساق النَّباتِ غول، شاخ، ساپ، ساپاق

ساقٍ «السّاقى» ج **سُقَاة و ساقُون و سُقاء و سُقِيّ** مەيخانىدىكى ھاراق تۇشۇيدىغان ئادەم؛ ساقى؛ مەيپۇرۇش

ساقَة كەينى تەرەپ؛ كەينى

ساقَة الْجَيْشِ مۇھاپىزەتچى قىسىم؛ ئارقا سەپ

ساقَطَ هُ الْحَدِيثَ ئىككى ئادەم نۆۋەت بىلەن سۆزلىشىش ئېلىپ بارىدى

ساقِط ج **سُقّاط و سِقاط** پەسلەۋاتقان، تۆۋەنلەۋاتقان؛ چاكىنا، پەسكەش

ساقَى هُ بىللە ئىچتى؛ ھەمراھ بولۇپ ئىچىشىپ بەردى

ساقِيَة ج **سَواقٍ** مەيخانىنىڭ ئايال كۇتكۇچىسى؛ سۇ چىقىرىش ماشىنىسى؛ ئېتىزلارنى سۇغىرىدىغان ئېرىق

ساكَ ـُ سَوْكًا الشَّيْءَ سۈرتتى، ئېرىتتى

ساكَ سِواكًا ئىرغاقلاپ ماڭدى

ساكِب تۆكۈلۈپ چىققان؛ ئېقىپ چىققان

ساكِت سۆكۈتكە چۆمگەن ئادەم؛ ئاۋازسىز، تىنچ

ساكَنَ هُ بىللە تۇردى

سَاكِن ج **سُكّان** ماكانلاشقۇچى؛ ئاھالە؛ جەمجىت، تىنچ

ساكُوت كەم سۆز ئادەم

سَأَلَ ـَ سُؤالاً و سَأَلَةً و سَالَةً و مَسْأَلَةً و تَسْالاًالصَّدَقَةَ يارىدەم سورىماق؛ سەدىقە تەلەپ قىلماق

سَأَلَ عَنِ الْأَمْرِ أو بِهِ سورۇشتۇردى

سَأَلَ سورىدى؛ تىلەمچىلىك قىلدى

سُؤالاً سوئال سورىماق

سالَ ـُـ سَيْلاً الْمَاءُ ئاقماق؛ ھەربىكەت قىلماق؛ ھەربىكەتچان

سُؤْل ئۆتۈنگەن نەرسە؛ تەلەپ قىلغان نەرسە؛ سوربغان نەرسە

سالِب پاسسىپ؛ باندىت، باسمىچى

سُؤْلَة سورالغان نەرسە؛ تەلەپ قىلىنغان نەرسە

سالِخ قارا يىلان؛ قاقاچ؛ قىچىشقاق؛ قوتۇر

سالِف ج سَلَف و سُلاّف ئىلگىرىكى؛ ئۆتۈپ كەتكەن

سالِفُ الذِّكْرِ يۇقىرىدا بايان قىلىنغان، ئالدىدا بايان قىلىنغان

سالِفاً بۇرۇن، ئىلگىرى؛ ئاۋۋال

سالِفَة ج سَوالِفُ ئۆتۈپ كەتكەن ئىش؛ بويۇنتىكى يان تەرىپى

سالِك ئوڭۇشلۇق، توسالغۇسىز

سالَمَ هُ ياراشتى، ئەپلەشتى، ياخشىلاشتى

سالِم ساق-سالامەت؛ ساغلام؛ مۇكەممەل

سَأَمَ و سَئِمَ ـَـ سَأَمًا و سَأْمَةً الشَّيْءَ أو مِنْهُ رايى يېنىپ كەتمەك؛ تويۇپ كەتمەك

سامَ ـُـ سَوْمًا و سُومًا الْبَضائِعَ أوبها مەھسۇلاتلارنى تىزىپ باھاسىنى يېزىپ قويماق

سامَ الْمُشْتَرِى الْبِضاعَةَ أو بها مەھسۇلاتنى سېتىۋېلىشنى تەلەپ قىلماق

سامَ هُ خَسْفًا خورلىدى

سامُ سام (نوھ ئەلەيھىسسالامنىڭ چوڭ ئوغلى)

سامٍ «السّامِى» ج سُماة ئالىيجاناب؛ يۇكسەك؛ ئالىي

سامّ ج سَوامّ زەھەرلىك، زەھەرلىك سۈيۈقلۇق ئاجرىتىپ چىقىرىدىغان

سامّ مِنَ الْأَيّامِ ئىسسىق شامالىلىق كۈن

سامّ أَبْرَصَ پاتمىچۇق

سامَتَ هُ قارىمۇقارشى تۇردى؛ پارالىلىپ تۇردى

سامَحَ هُ بالْأَمْرِ أو فِيهِ كەڭ قورساقلىق قىلدى، ئېپۇ قىلدى

سَامَحَ هُ بِذَنْبِهِ كەچۈردى؛ كەڭ قورساقلىق قىلدى

سامَرَ هُ كېچىدە سۆھبەتلەشتى

سامِر ج سُمَّر و سُمّار كېچىدە سۆھبەتلەشكۈچى

سامِر كېچىلىك بەزمە؛ كۆڭۈل ئېچىش كەچلىكى

سامِع ئاڭلىغۇچى

سامِق ج سَمِق ئېگىز؛ يۇكسەك؛ كاتتا؛ تىك

سكّين
بەكە، پىچاق

سلّ
سۆمەت

سفن
شنا

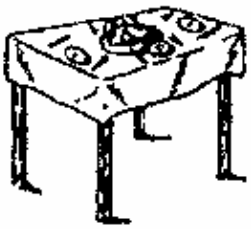

سفرة
تاماق ئۈستىلى

سلّة ـ سۆمەت

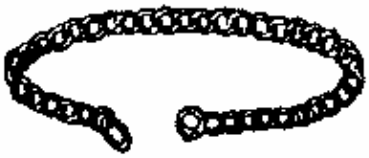

سلسلة
زەنجىر

سفينة
كېمە

سمسم
كۈنجۈت

سلت
لاپا

سفرجل
بېھى

سمار
پاتۇس قوت

سلحفاة
تاشپاقا

سمّور
قارا بۆلغۇن

سفود
كاۋاپ زىخى

سيف
قىلىچ

سوط
قامچا

سوار
بىلەيزۈك

سامُور قاتتىق تاش، ئالماس

سامَى هُ بىرىنچىلىك ئۇچۇن كۆرەشتى؛ بىرىنچىلىكنى تالاشتى

سامِىّ ساملار

سامِيَة جـ سَوام ئالسيجاناب؛ يۇكسەك؛ ئالىي

سامِيَّة سام تىلى

سانِح جـ سَوانِحُ ياخشى پۇرسەت

سانِحَة پۇرسەت؛ ياخشى پەيت؛ تۇيۇقسىز پەيدا بولغان ئوي

سانَدَ هُ ياردەم بەردى؛ ياردەم قىلدى؛ قوللىدى

سانَدَ هُ أَلَى الشَّىْءِ بېقىندۇردى؛ تاياندۇردى

سانِع گۈزەل، كېلىشكەن

سانَهُ الرَّجُلَ بىر يىللىق كېلىشىم تۈزدى

سانَى الرَّجُلَ بىر يىللىق كېلىشىم تۈزدى؛ مۇئامىلە قىلىشقا ماهىر

سانِيَة جـ سَوانٍ سۇ ماشىنىسى

ساهٍ «السّاهى» بىپەرۋا، پەرۋاسىز؛ بىخەستە

ساهِد ئۇيقۇسىز؛ ئۇيقۇسىز ئادەم

ساهَرَهُ بىللە تۇنىدى

ساهِر جـ سُهّار تۇنىگەن؛ كېچىسى هوشيار تۇرماق

ساهِرَة زېمىن؛ دوزاخ؛ بۇلاق مەنبەسى؛ ئاي

ساهَلَ هُ كەڭ قورساقلىق قىلدى؛ كۆڭلى يۇمشاقلىق قىلدى

ساهَمَ هُ چەك تارتتى، چەك تاشلىدى

ساهَمَ فِى الْأَمْرِ قاتناشتى؛ هەسسە قوشتى

ساهَمَ هُ فِى الْأَمْرِ مەلۇم ئادەم بىلەن پايچى بولدى؛ مەلۇم ئادەم بىلەن شېرىكلىشىپ تىجارەت قىلدى؛ مەلۇم ئادەم بىلەن ئورتاقلاشتى

ساهِم الْوَجْهِ يۈزى ئاقىرىپ كەتكەن؛ چىرايلىرى تاتىرىپ كەتكەن

ساهُور ئاي گەردىشى

ساهَى هُ بىخەستەلىكىدىن پايدىلاندى

ساوَدَ هُ ئالدىدى؛ مەخپىي پاراڭلاشتى؛ قاراڭغۇ كېچىدە ئوچراشتى

ساوَرَ هُ شىددەت بىلەن ئېتىلدى؛ هۇجۇم قىلدى

ساوَرَ هُ الهَمُّ أو غَيْرُهُ كۆڭلىنى غەم باستى

ساوَعَ هُ سائەت بويىچە يالىلدى

سَؤُول سوئال سوراشقا ئامراق ئادەم

سَؤُوم بىزارلىق هېس قىلغۇچى

ساوَمَ هُ باها تالاشتى؛ سودىلاشتى
ساوَى هُ تەڭ، باراۋەر، ئوخشاش؛ تەڭشىدى
ساوَى بَيْنَهُما ئۇزئارا كېلىشتى؛ ياراشتى
ساوَى الشَّيْءَ بالشَّيْءِ تەڭلەشتۇردى
سايَرَ هُ بىللە ماڭدى؛ يول قويدى؛ كۆڭلى يۇمشاقلىق قىلدى
سايَقَ الْقَوْمُ قېلىچ بىلەن قىرىشتى، نەيزە-قېلىچ جېڭى ئېلىپ باردى
سَبَّ ـُ سَبًّا و سِبَّيبَى هُ تىللىماق، قاتتىق كايىماق؛ تۆھمەت قىلماق، سۆكمەك
سَبّ تىللىماق، تۆھمەت قىلماق، بوھتان چاپلىماق
سَبّاء ھاراق سودىگىرى
سِباء ھاراق؛ ھاراق سېتىۋالماق
سَبّاب ئادەم تىللايدىغان؛ ھاقارەت قىلغۇچى، ئاھانەت قىلغۇچى
سِباب تىللاشماق
سَبّابَة بىگىز قول؛ كۆرسەتكۈچ بارماق
سُبات ئۇخلاپ قالماق؛ تىنچ؛ ئېغىر ئۇيقۇ
سَبّاحٍ سۇ ئۈزگۈچى، سۇ ئۈزۈش تەنھەرىكەتچىسى
سِباحة سۇ ئۈزمەك، سۇغا چۈمۈلمەك
سِباحة عَلَى الصَّدْرِ پاقىچىلاپ ئۈزۈش
سِباحة عَلَى الظَّهْرِ ئوڭدىسىغا ئۈزۈش
سُباطَة ئەخلەت دۆۋىسى
سُباعِيّ يەتتە بۇلۇڭلۇق؛ يەتتە تەرەپلىك؛ يەتتە ھەرپتىن تۈزۈلگەن خەت؛ قۇرامىغا يەتكەن ئادەم
سَبّاق داۋاملىق ئالدىدا تۇرىدىغان؛ يېڭىلمەس ئات
سِباق مۇسابىقە؛ بەيگە ئېتى
سَبّاك قۇيۇپ ياسىغۇچى، قۇيمىچى
سِباكَة قۇيمىچىلىق كەسپى
سَبانَخ پالەك
سَبَّبَ الْأَمْرَ كەلتۈرۈپ چىقاردى، پەيدا قىلدى؛ تۇغدۇردى
سَبَّبَ الْأَسْبابَ سەۋەبىنى تېپىپ چىقتى
سَبَب ج أَسْباب سەۋەب، سەۋەبى؛ ئۇسۇل؛ ۋاستە؛ ئارغامچا
سَبَبِيَّة سەۋەب-نەتىجىلىك
سَبَتَ ـُ سَبْتًا ئارام ئالدى؛ تىنچلاندى
سَبْت ج أَسْبُت و سُبُوت ھەپتە ئاخىرى؛ ئارام ئېلىش كۈنى
السَّبْت ھەپتىنىڭ ئالتىنچى كۈنى،

شەنبە

سُبَّة هاقارەتلىمەك، ئاھانەت قىلماق

سِبْت ئاشلانغان تېرە

سَبْتَمْبَر رىم كالېندارى بويىچە توققۇزىنچى ئاي، سېنتەبىر

سَبَج ئىسلىق كۆمۈر: قارا كۆمۈر

سُبْجَة ج سُبَج قارا يېپىنچا، قارا پىلاش

سَبَّحَ ئىلتىجا قىلدى: دۇئا قىلدى؛ نامار ئوقۇدى

سَبَّحَ اللّٰهَ أو لَهُ ئاللانى مەدھىيە- لەپ ئۇلۇغ ئاللا دېدى

سَبَحَ ـَـ سِباحَةً فى الْماءِ أو بِهِ سۇ ئۈزدى، سۇغا چۆمۈلدى

سُبْح مەدھىيىلىمەك، تەرىپلىمەك؛ ئىبادەت قىلغان ۋاقىتتىكى مەدھىيە سۆزى

السُّبْح لِلّٰهِ ئاللانى مەدھىيىلىمەك

سُبْحانَ اللّٰهِ ئاللانى تەرىپلىمەك

سَبْحَة خۇرۇم چاپان؛ خۇرۇم پەلتو

سُبْحَة ج سُبَح و سُبُحات دۇئا قىلماق؛ ئايەت ئوقۇماق؛ دۇئا قىلىپ تەسۋى سېرىماق

سَبْحَلَ ئاللانى مەدھىيىلەيمەن، دېمەك

سَبَّخَ قاتتىق ئۈيقۇ، ئېغىر ئۈيقۇ؛ شېرىن ئۈيقۇ

سَبَخَ ـُـ سَبْخًا قاتتىق ئۈيقۇ، ئېغىر ئۈيقۇ؛ شېرىن ئۈيقۇ

سَبِخ سازلىق، سازلىق يەر

سَبْخَة تۇزلۇق يەر؛ شور يەر

سُبَد پۇرۇپكا؛ پاتۇرۇلىدىغان ماددا

سَبَرَ ـُـ سَبْرًا الشَّيْءَ تەكشۈرمەك؛ ئۆلچەپ تەكشۈرمەك؛ چوڭقۇر- لۇقىنى ئۆلچىمەك

سَبْر تەكشۈردى، ئۆلچەپ تەكشۈردى؛ شىر؛ چىرايىدىكى نۇر؛ رۇخسار- ىدىكى نۇر

سَبْر ج أَسْبار يىلتىز؛ گۈزەل

سِبْر ج أَسْبار يىلتىز؛ گۈزەل

سَبْرَت دۇئانە، كەمبەغەل

سُبْرَت ج سَبارِيتُ و سَبارٍ كەمبە- غەل، نامراد

سِبِرْتُو ئىسپىرت

سَبَطَ ـُـ سُبُوطَةً و سَباطَةً وسَبِطَ ـَـ سَبَطًا و سُبُوطًا الشَّعْرُ چېچى يۇمشاق ۋە تۈز تۈسىمەك

سَبَطٍ ج أَسْباط يۇمشاق ۋە تۈز تۈسكەن چاچ

سِبْط ج أَسْباط نەۋرە؛ قىز تەرەپ نەۋرىسى؛ سىبىت قەبىلىسى (ئىسرائىلىيىنىڭ)

سَبَعَ ـَـ سَبْعًا الْقَوْمَ يەتتىنچى

رەتكە تىزىلماق؛ يەتتىنچى بولماق

سَبْع جـ **أَسْبُع و سِباع و سُبُوع و سُبُوعَة** يىرتقۇچ ھايۋانلار، يىرتقۇچ قۇشلار؛ كۆك بۆرە؛ يۇلتۇزلار تۈركۈمى؛ كۆك بۆرە مۈچىلى

سَبْع يەتتە

سَبْع عَشْرَةَ ئون يەتتە

سُبْع جـ **أَسْباع** يەتتىدىن بىر

سَبْعَة م يەتتە

سَبْعَة عَشَرَ ئون يەتتە

سَبْعُون يەتمىش

السَّبْعُون يەتمىشىنچى

سَبْعُونِىّ يەتمىش ياشلىق مويسىپىت؛ 70 - يىللارنىڭ

سَبْعِينات 70-يىللار

سَبْعِينِىّ يەتمىش ياشلىق مويسىپىت؛ 70-يىللارنىڭ

سَبْعِينِيّات 70-يىللار

سَبَغَ ـُ سُبُوغًا الشَّىْءُ تولۇق بولماق، مۇكەممەل بولماق

سَبَغَ الثَّوْبُ ئۇزۇن؛ ئۆستى

سَبَغَ الْمَعَاشُ تۇرمۇشى ھاللىق

سَبَقَ ـُ سَبْقًا هُ إِلَى كَذَا ئالدىدا ماڭماق؛ ئاۋۋال بارماق

سَبَقَ هُ عَلَى الْأَمْرِ يەڭمەك؛ بېسىپ چۈشمەك

سَبَق جـ **أَسْباق** تىكىلگەن پۇل؛ قىمارغا تىكمەك

سَبْق ئەۋزەل؛ بىرىنچىلىك ئىمتىيازى

سَبْقَة تىكىلگەن پۇل؛ قىمارغا تىكمەك

سَبَّكَ الْمَعْدِنَ قۇيماق؛ قۇيۇپ ياسىماق

سَبَكَ ـُ سَبْكًا الْمَعْدِنَ قۇيماق؛ قۇيۇپ ياسىماق

سَبَكَ ثَه التِّجارِبُ چېنىقتۇرماق؛ تەربىيىلىمەك

سَبْك قۇيۇپ ياسىماق؛ قۇيۇپ ياسىغان مادىدا

سَبَّل الثَّوْبَ أو السِّتْرَ قويۇپ بەردى

سَبَلَ ـُ سَبْلاً هُ ھاقارەتلىمەك

سَبَل يېغىۋاتقان يامغۇر

سَبَل الذُّرَةِ پوپۇك، چۇچا

سَبَلَة جـ **سَبَل** (شال) باشاق

سَبَنِيَّة قارا يىمەك چۈمبەل

سَبُّورَة قارا تاختاي

سَبَى ـِ سَبْيًا و سَباءً الْعَدُوَّ ئەسىر ۋە غەنىيمەت؛ ئەسىر ۋە ئولجا

سَبَى الْعَقْلَ كىشىنىڭ ئەس-ھوشىنى يوقاتتى

سَبَى ه قويۇپ قويدى، قالدۇرۇپ قويدى

سَبِىّ جـ سَبايا ئەر-ئايال ئەسىر؛ ئەسىرگە ئالماق

سَبْى جـ سُبِىّ ئەسىر؛ غەنىيمەت، ئولجا

سَبْى الْحَيَّةِ يىلان قاسرىقى

سَبِيب . سَبِيبَة جـ سَبائِبُ بىر تۇتام چاچ

سَبِيَّة ئايال ئەسىر؛ ئۇنچە-مەرۋايىت؛ ئېكسپورت قىلىنغان ھاراق

سَبِيخ جـ سَبائِخُ تور پاختا؛ ئېتىلغان پاختا، چۇۋۇلۇپ كەتكەن پەي؛ چاچ قاتارلىقلار

سِبِيداج ئاق قوغۇشۇن؛ قوغۇشۇن پاراشۇكى

سَبِيل جـ سُبُل و أَسْبُل وَ أَسْبِلَةو سُبُول يول، ئۇسۇل، ۋاسىتە

فِي سَبِيل كَذا ... ئۈچۈن

عَلَى سَبِيل كَذا ... گە ئاساسەن

عَلَى سَبِيل الْمِثالِ مەسىلەن؛ مىسال ئالماق

س. ت (سودا رويخېتى) نىڭ قىسقارتىلما يېزىلىشى

سِتّ ئالتە؛ خېنىم، خانىم

سِتّ عَشْرَةَ ئون ئالتە

سَتّار ھىمايە قىلغۇچى؛ ئەپۇ قىلغۇچى (تەسەللى بەرمەك)

سِتار جـ سُتُر پەردە، چىمىلدىق؛ دېرىزە پەردىسى، قاپ، يوپۇق؛ سايمۇئان

سِتار ضِيائِىّ پارقىراق ئېكران؛ يورۇق ئېكران

سِتارَة جـ سَتائِرُ پەردە، چىمىلدىق، دېرىزە پەردىسى؛ سايمۇئەن

ستال تىياتىرخانىدىكى ئالمى دەرىجىلىك ئورۇن؛ زاكاس ئورۇن

سِتَّة ئالتە

سِتَّة عَشَرَ ئون ئالتە

سَتَّرَ ه ياپماق، دالدىغا ئالماق؛ يوشۇرماق

سَتَرَ ـُـ سَتْرًا ه ياپماق، دالدىغا ئالماق، يوشۇرماق

سِتْر جـ أَسْتار و سُتُور و سُتُر تۇۋاق، قاپ، مۇقاۋا؛ ئۆگزە، پەردە؛ چىمىلدىق؛ پاناھلىنىش ئورنى؛ قوغداش بۇيۇمى؛ ئىزا تارتماق

سِتْرَة جـ سِتَر ئەرەنچە چاپان؛ قىسقا چاپان

سُتَرِىّ قىزىلچى، ھەزىلكەش

سَتَّقَ ئامبارغا كىرگۈزدى

سَتَلَ ـَـ سَتْلاً الْقَوْمُ ئارقىمۇئارقا ئۇلىشىپ چىقماق

سَتَلَ الدَّمْعُ ياش تامچىلىرى

سىرغىپ چۈشمەك

سَئِلَ جـ **سُئْلان** بۇلاق سۇيى؛ قوزغۇن

سَئِلَ ـَـ سَئَلاً هُ ئەگەشمەك، ئەگىشىپ ماڭماق

سَئَه . سَئْه جـ **أَسْئاه** مەقەت، سوك

سِئُودِيُو جـ **سِئُودِيُوهات** رەسىمخانا؛ كىنو ئىستودىيىسى

سِئُونَ ئاتمىش

سِئُونِيّ ئاتمىش ياشلىق مويسىپىت؛ 60 ـ يىللارنىڭ

سِتّينات 60 ـ يىللار

سِتّينِيّ ئاتمىش ياشلىق مويسىپىت؛ 60 ـ يىللارنىڭ

سِتّينِيات 60 ـ يىللار

سَجَّ ـُـ سَجَّا الْحَائِطَ سېمونت بىلەن تام سۇۋاق

سَجَا ـُـ سَجْوًا و سُجُوًّا الشَّيْءُ تىنچ، جىمجىت

سَجاحَة مۇلايىم؛ يېقىملىق

سَجّاد داۋاملىق ئىبادەت قىلىدىغان ئادەم؛ گىلەم؛ ئەدىيال؛ تام گىلىمى

سَجّادَة جـ **سَجَاجِيدُ** بىر پارچە گىلەم؛ ئەدىيال؛ تام گىلىمى؛ جايناماز

سِجارَة جـ **سَجَائِرُ** پاپىروس، تاماكا

سِجال تالىشىش جېدىلى؛ ئىشغال قىلىش جېدىلى

سَجّان تۇرمە كۆزەتچىسى؛ گۇندىلى، زىندان قاراۋۇلى

سَجِحَ ـَـ سَجَحًا و سَجاحَةً مۇلايىم، يېقىملىق؛ بەدىنى زىلۋا

سُجُج سېمونتتا سۇۋالغان ئۆگزە؛ ئاق كۆڭۈل قەلب

سَجْحاءُ م بەدىنى قاملاشقان گۈزەل ئايال

سَجْحَة تەبىئىي خۇسۇسىيەت

سَجَدَ ـُـ سُجُودًا باش قويماق، سەجدە قىلماق

سَجَدَ لِلّٰهِ ئاللاغا سەجدە قىلدى

سَجْدَة بىر قېتىم باش قويماق

سَجِس لاي سۇ

سَجْسَج جـ **سَجاسِجُ و سَجاسِيجُ** مۇڭاپسىق؛ ئىلمان (ھاۋا كىلىمات)

سَجَّعَ الْحَمامُ كەپتەر بۇقۇلدىدى

سَجَّعَ الْكَلامَ قاپىيىلىك نەسر يازدى

سَجَعَ ـَـ سَجْعًا الْحَمَامُ كەپتەر بۇقۇلدىدى

سَجَعَ الْكَلامَ نەسرىي شېئىر يازدى

سَجْع كەپتەرنىڭ بۇقۇلدىغان ئاۋازى

سَجْع جـ **أَسْجاع** قاپىيىلىك؛ قاپىيىلىك نەسر

سَجَفَ ـُـ سَجْفًا ئىشىك پەردىسىنى

چۇشۇرمەك؛ چىملدىقىنى چۇشۇرمەك؛ پەردىنى چۇشۇرمەك

سِجْف جـ سُجُوف و أَسْجاف ئىشىك پەردىسى؛ چىملدىق، پەردە

سَجَلَ هُ خاتىرىلىدى؛ خاتىرە؛ نومۇر ئالدى؛ ئەنگە ئالدۇردى؛ ئۇن ئالدى

سَجَّلَ الاِخْتِراعَ كەشپىيات ھوقۇقىغا ئىگە بولدى

سَجَّلَ خِطَابًا بِالْبَرِيدِ زاكاز خەت ئەۋەتتى

سَجَّلَ الرَّقْمَ الْقِياسِيَّ رىكورتنى بۇزۇپ تاشلىدى

سَجَّلَ إِصَابَةً بىر توپ كىرگۈزدى (تېنىس)

سَجْل جـ سِجال و سُجُول چېلەك؛ ئاسما چېلەك

سِجِلّ رويخەت دەپتىرى، تىزىملاش دەپتىرى؛ ئارخىپ

سِجِلّ الشَّرَفِ كۆرسەتكەن خىزمەت؛ تۆھپە

سَجَمَ ـُ سُجُومًا الشَّيْءُ ئېقىپ چىقماق؛ ئاقماق

سَجَمَ الْمَاءَ قۇيدى، قۇيۇلدى؛ سەپتى؛ چاچتى5

سَجَمَ الْكَلامُ راۋان گەپ قىلدى

سَجَنَ الشَّيْءَ ياردى؛ پارچىلىدى

سَجَنَ ـُ سَجْنًا هُ قامماق، تۇرمە گە ئالماق؛ مەلۇم ئادەمنى زىندانغا تاشلىماق

سَجْن زىندانغا تاشلىماق؛ قامماق

سَجْن مُؤَبَّد ئۆمۈرلۈك قامماق

سَجْن مَعَ الأَشْغالِ الشَّاقَّةِ مۇددەتسىز قاماق جازاسى

سِجْن جـ سُجُون تۇرمە، زىندان

سَجَنْجَل جـ سَناجِلُ ئەينەك؛ ئالتۇن كۈمۈش نۇقچىسى

سُجُود باش قويماق، سەجدە قىلماق؛ ناماز ئوقۇماق

سَجُور يېقىلغۇ

سُجُوق قىزىل ئۇچەي؛ چۇجۇق؛ كولباسا

سَجَّى الْمَيِّتَ رەخت بىلەن جەسەتنى يېپىپ قويماق

سَجِيَّة جـ سَجايا خاراكتېر؛ خۇلق؛ خۇلق-مىجەز؛ تەبىئەت

سَجِيحَة تەبىئىي خۇسۇسىيەت

سَجِير جـ سُجَراءُ سادىق دوست

سَجِيس لاي سۇ

سَجِيف ئىشىك پەردىسى؛ پەردە؛ چىملدىق

سَجِين جـ سُجَناءُ و سَجْنَى جىنايەتچى، مەھبۇس؛ تۇتقۇن

سَجِين . سَجِينَة جـ سَجْنَى و سَجائِنُ ئايال جىنايەتچى؛ ئايال مەھبۇس

سَحَّ ـُـ سَحًّا و سُحُوحًا الْماءُ أونَحْوُهُ ئۇرغۇپ چىقماق؛ قۇيۇلماق

سَحَّ سَحَّا الْماءَ أو نَحْوَهُ توختىماي ئېقىپ چىقماق

سَحا ـَـ سَحْيًا الشَّيْءَ قىرماق؛ ئاقلىماق؛ چۇشۇرمەك

سِحاءَة ج سَحايا مېڭە پەردىسى

سَحائِيّ مېڭە پەردىسىنىڭ

سَحابٍ ج سُحُب بۇلۇت؛ قارا بۇلۇت

سَحابَة ج سَحائِبُ بىر پارچە بۇلۇت؛ قارا بۇلۇت

سَحابَةُ الْيَوْمِ پۈتۈن كۈن، كۈن بويى

سُحابَة مۇڭگۈز پەردىلىك ئاق داغ

سَحاة ج سَحًى ھويلا؛ مەيدان؛ تىكەنلىك دەرەخ؛ شەپەرەك

سَحاح ھاۋا، ئاتمۇسفېرا

سَحّاح يېشى يامغۇردەك تۆكۈلمەك

سَحّار ئەر داخان؛ سېھرىگەر

سَحّارَة ئايال داخان؛ كىشىنى جەلپ قىلىدىغان ئايال

سُحاق ئۆپكە كېسىلى

سُحام قارا، قارا رەڭ

سِحايَة ج سَحايا مېڭە پەردىسى

سَحَبَ ـَـ سَحْبًا چېكىندۇردى؛ قايتۇردى

سَحَبَ هُ تارتتى؛ يېتىلىدى؛ سۆغۈرۈپ چىقاردى

سَحْب تارتماق؛ يېتىلىمەك؛ سۆرەمەك؛ قايتۇرماق

سَحْتَ قانۇنسىز پايدىغا ئېرىشتى

سَحَتَ هُ ۋەيران قىلدى؛ بۇزۇۋەتتى

سَحَتَ ـَـ سَحْتًا قانۇنسىز نەپكە ئېرىشتى

سَحَتَ هُ ۋەيران قىلدى؛ بۇزدى

سَحْت جۇل-جۇل كىيىم-كېچەك؛ جەرىمانە؛ قاتتىق سوغۇق

سُحْت ج أَسْحات قانۇنسىز ئېرىشكەن

سَحَجَ هُ تېرىسىنى سويدى؛ تېرەسىنى ئاقلىدى؛ رەندە سېلىپ تەكشىلىدى

سَحَجَ ـَـ سَحْجًا هُ تېرىسىنى سويماق؛ تېرىسىنى قىرماق؛ رەندە سېلىپ تەكشىلىمەك؛ سۈرۈلۈپ يارا بولماق

سَحْجَة ج سَحَجات سۈرۈلۈپ يارا بولماق؛ تاتىلاپ يارا قىلماق

سَحْر . سُحْر ج سُحُور و سُحْر و أَسْحار و سُحارَة ئۆپكە

سَحَرَ ـَـ سَحْرًا هُ جادۇگەرلىك قىلماق؛ ئازدۇرماق؛ قايمۇقتۇرماق؛ ئالدىماق

سَحَر جـ أَسْحار تاڭ ئالدىدىكى پەيت؛ سۈبھى

طَعام السَّحَر روزا تاماقى؛ زۇرلۇق

سِحْر جـ أَسْحار و سُحُور جادۇگەرلىك؛ سېھرىگەرلىك؛ قايمۇقتۇرماق

سِحْرِيّ جادۇ قىلىنغان؛ سېھىر قىلىنغان

فانُوس سِحْرِيّ بايرامدىكى بالىلار؛ قولدا كۆتۈرۈۋالىدىغان پانۇس

سَحْسَح . سَحْسَحَة قۇدۇق؛ هويلا

سَحَطَ ـَـ سَحْطًا و مَسْحَطًا هُ بوغۇزلىماق؛ سويماق

سَحَطَ الطَّعامُ كەپلىشىپ قالماق؛ ئۇجۇقتۇرۇۋەتمەك

سَحَطَ الشَّرابَ سۇيۇلدۇرماق؛ بوشاشتۇرماق

سَحَقَ الشَّيْءَ يانجىدى؛ ئەزدى

سَحَقَ ـَـ سَحْقًا الشَّيْءَ يانجماق؛ ئەزمەك؛ پارچە-پارچە قىلىۋەتمەك

سَحَقَ الثَّوْبَ كىيىمنى كونىرتىۋەتتى

سَحَقَ هُ كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى؛ ئۆلتۈرۈۋەتتى

سَحَقَ ـُـ سُحُوقَةَ الثَّوْبُ كىيىملىرى جۇل-جۇل بولۇپ كەتتى؛ يىرتىلىپ كەتتى

سَحَقَ سَحْقًا الشَّيْءُ يىراق

سَحِقَ ـَـ سُحْقًا الشَّيْءُ يىراق

سَحْق جـ سُحُوق ئەسكى كىيىم

سُحْق يىراق؛ يىراق يەر

سَحَلَ ـَـ سَحْلاً الشَّيْءَ بالْمِسْحَلِ رەندىلەپ تەكشىلىدى

سَحَلَ هُ تېرىلىرى سۇرۇلۇپ كەتكۈچە يەردە سۆرىدى

سَحْل نەق پۇل

سَحْلَب بىر خىل كراخمالسىمان ماددا؛ بىر خىل كراخمالدىن ياسالغان تاتلىق يېمەكلىك

سَحَم قارا، قارا رەڭ

سَحُمَ ـُـ و سَحِمَ ـَـ سَحَمًا قارىدىماق

سَحْماءُ م قارا

سُحْمَة قارا، قارا رەڭ

سَحَنَ ـَـ سَحْنًا الشَّيْءَ يانجىماق؛ ئەزمەك (تاش)؛ سىلىقلىماق (ياغاچ)

سَحْنَة چىراي، قىياپەت؛ رەڭ؛ يۈزىران تېرە

سَحِيج سۇرۇلۇپ يارىلانغان؛ سۇرۇلۇپ زىيادە بولغان

سَحِيق يىراق؛ ئۇزاق؛ ئۇزۇن

سَحِيق مِنَ الْمِسْكِ أو نَحْوِهِ يانجىلغان؛ ئۇۋاق، دورا ئۇۋىقى

سَحِيقَة قاتتىق يامغۇر
سَخَا ـُ سَخًا و سَخاءً و سَخاوَةً و سُخُوًّا و سُخُوَّةً مەردانە؛ سېخىي؛ قولى ئوچۇق
سَخاء مەرد، سېخىي؛ ھېممەتلىك
سَخافَة زەئىپ، ئاجىز؛ قابىلىيەتسىز؛ دۆت، كالۋا
سَخّان . سَخّانَة قىزىتقۇچ، سۇ ئىسىتقۇچ
سَخانَة قىزىق؛ ئىسسىق
سَخاوَة ھېممەتلىك؛ سېخىي، مەرد
سَخْت قاۋۇل؛ شىددەتلىك
سَخَّرَ هُ مەجبۇرىي ھەقسىز ئەمگەك قىلدۇردى؛ ئالۋان-ياساققا قاتناشتى
سَخَرَ ـَ سِخْرِيًّا هُ مەجبۇرىي ھەقسىز ئەمگەك قىلدۇرماق، ئالۋان-ياساققا قاتنىشىش
سَخِرَ ـَ سَخْرًا و سُخْرًا و سُخْرَةً و سُخْرِيَةً و سُخْرِيَّةً و مَسْخَرًا بِهِ أو مِنْهُ مەسخىرە قىلماق، زادىلىق قىلماق؛ مازاق قىلماق؛ يېغىرنىغا تەگمەك
سُخْرَة كۈلكە خۇرۇچى؛ ھەقسىز ئەمگەك؛ ئالۋان-ياساق
سُخْرِيّ ئالۋان-ياساق؛ مەسخىرە قىلىنغان؛ قامىلاشمىغان
سُخْرِيَّة ھەجۋى قىلماق؛ مەسخىرە قىلماق
سَخَط غەزەپلەنمەك، ئاچچىقلانماق؛ ئەيىبلىمەك
سَخِطَ ـَ سَخَطًا و سُخْطًا هُ أوعَلَيْهِ غەزەپلەنمەك، ئاچچىقلانماق؛ ئەيىبلىمەك
سَخِطَ الشَّيْءَ بىزار بولدى
سُخْط غەزەپلەنمەك، ئاچچىقلانماق؛ نارازى بولماق
سَخَفَ هُ كالۋا دەپ قاردى؛ بىمەنە دەپ قاردى
سَخُفَ ـُ سُخْفًا و سَخافَةً و سُخْفَةً ئاجىز
سَخُفَ الْعَقْلُ تۇۋەن قابىلىيەت؛ ئىقتىدارسىز
سُخْف ئاجىز، زەئىپ، دۆت، بىمەنە
سَخْل ج سُخَّل و سُخّال زەئىپ؛ قابىلىيەتسىز؛ كەمتۈك نەرسە
سَخَّمَ اللَّحْمَ سېسىپ قالدى؛ سېسىق پۇرىدى
سَخَّمَ هُ قارا سۈردى؛ قارا قىلدى
سَخَم قارا، يامان نىيەت؛ نەپرەتلەندى؛ بىزار بولدى
سُخْماءُ م قارا
سُخْمَة قارا
سَخَّنَ الشَّيْءَ قىزىتتى؛ قاينىتتى

سَخَنَ ـُـ سُخُونَةً و سَخانَةً و سَخَنًا و سُخْنًا و سُخْنَةً و سَخِنَ ـَـ سَخَنًا الشَّيْءُ قىزىپ كەتكەن؛ قىزىغان؛ ئىلمان بولغان؛ قىزىپ قالماق؛ قىزىماق

سُخْن قىزىق؛ ئىلمان

سَخُوَ ـُـ سَخًا و سَخاءً و سَخاوَةً و سُخُوًّا مەردانە، مەرد؛ كەڭ قورساق

سُخُونَة قىزىق، ئىسسىق؛ قىزىتما

سَخِيَ ـَـ سَخًا و سَخاءً و سَخاوَةً و سُخُوًّا و سُخُوَّةً مەردانە، مەرد؛ كەڭ قورساق

سَخِيّ جـ أَسْخِياءُ و سُخَواءُ مەرد كىشى؛ كەڭ قورساق

سَخِيت كۆچلۈك؛ شىددەتلىك

سَخِيف ئاجىز، ھاماقەت؛ دەلدۇش؛ بىمەنە

سَخِيمَة جـ سَخائِمُ يامان نىيەت؛ نەپرەتلەنمەك، بىزار بولماق

سَخِين قىزىق؛ جاراھەت ئورنى ئېچىشىپ ئاغرىماق؛ يىغلاپ كۆزى قىزىرىپ كەتمەك

سِخِّين جـ سَخاخِينُ كۆرەك، گۈرجەك؛ قاسىاپلىق پىچىقى

سَخِينَة بۇغداي ئۇمىچى

سَدَّ ـُـ سَدًّا و سَدادًا و سُدُودًا الشَّيْءُ دەل، تەگكۈزمەك؛ ئورۇنلۇق

سَدَّ ـُـ سَدَّا الشَّيْءَ توسماق، ئىتمەك؛ تاقىماق

سَدَّ حاجَةً ئېھتىياجىنى قاندۇردى

سَدَّ النَّهْرَ أو نَحْوَهُ توغان سالدى؛ توسما ياسىدى

سَدّ پۈتلىكاشاك بولماق، توسقۇنلۇق قىلماق؛ توسماق؛ ئەتمەك

سَدّ . سُدّ جـ سُدُود و أَسْداد توسالغۇ؛ سۇ توغىنى

سَدّ جـ أَسِدَّة مېيىپ؛ مەجروھ

سُدّ جـ سُدُود قارا بۇلۇت

سَدَا ـُـ سَدْوًا بِيَدِهِ قول ئۇزارتماق

سَداة جـ أَسْدِيَة ئۆرۈش يىپ (توقۇلمىلارنىڭ)

سَدّاج يالغانچى

سَداد دەل، توغرا؛ مۇۋاپىق

سَدادا لِكَذا ياندۇرماق، قايتۇرماق؛ تۆلىمەك

سِدادِ جـ أَسِدَّة پۈرۈپكا

سِدادَة پۈرۈپكا؛ تۇۋاق

سُداس ئالتە ئالتىدىن

سُداسِيّ ئالتە يۈزلۈك جىسىم؛ ئالتە بۇلۇڭلۇق شەكىل؛ ئالتە تەرەپ-

لمك شەكىل؛ ئالتىمىدىن تۇزۇلگەن

سِدافَة پەردە، چىملىدىق

سُدَّة جـ **سُدَد** تۇسالغۇ؛ تەخت؛ خىزمەت ئورنى؛ سۆز مۇنبىرى

سَدَجَ ـَـ سَدْجًا بِالشَّيْءِ پەرەز قىلماق؛ قىياس قىلماق

سَدَجَ يالغان سۆزلىمەك

سَدَحَ هُ ئۆلتۈرمەك

سَدَحَ ـَـ سَدْحًا هُ ئۆلتۈرمەك

سَدَّدَ هُ توغرا يولنى كۆرسەتمەك؛ كۆرسەتمەك

سَدَّدَ نَحْوَهُ توغرىلىماق، قاراتماق؛ چېكىنمەك

سَدَّدَ الدَّيْنَ قەرز تۆلىمەك؛ تۆلىمەك

سَدَّدَ الرَّمْحَ ئوقشىماق؛ تۇزەتمەك

سَدِرَ ـَـ سَدَرًا و سَدارَةً تەڭقىسلىقتا قويماق؛ ئوڭايسىزلانماق؛ تەڭلىكتە قالماق؛ خىجىل بولماق؛ كۆز تورلاشماق؛ قىلچە ئەيمەنمەي

سَدِرَ فِي غَيِّهِ ئالاقزادە بولۇپ كەتتى

سَدِر تەڭلىكتە قالدى، تەڭقىسلىقتا قالدى، خىجىلچىلىقتا قالدى

سِدْرِيَّة قازان؛ داس (چاي ئىستاكىنى يۇيۇشقا ئىشلىتىلىدىغان)

سِدَّس الْعَدَدَ ئالتىنى مەلۇم سانغا كۆپەيتمەك

سِدَّسَ الشَّكْلَ ئالتە بۇلۇڭلۇق شەكىل ياكى ئالتە تەرەپلىك شەكىل ھاسىل قىلماق

سَدَسَ ـِـ سَدْسًا الْقَوْمَ ئالتىنچى بولدى

سُدْس جـ **أَسْداس** ئالتىدىن بىر

سَدَف جـ **أَسْداف** تاڭ نۇرى؛ گۈگۈم پەردىسى

سَدَف جـ **سُدُوف** كۆلەڭگە؛ يىراق-تىمن غۇۋا كۆرگىلى بولمىغان جىسىم

سُدْفَة پەردە؛ قارانغۇ كېچە؛ تاڭ نۇرى؛ گۈگۈم

سَدَّلَ الشَّيْءَ تىكلەپ قويدى؛ يېپىنچاقلىدى

سَدَلَ ـُـ سَدْلاً الشَّيْءَ تىكلەپ قويماق؛ يېپىنچاقلىماق

سِدْل جـ **سُدُول و أَسْدال و أَسْدُل** پەردە، چىملىدىق، چۈمپەردە

سِدْل مارجان

سَدِم و سُدُم و أَسْدام سېسىق سۇ؛ ئېچىق سۇ

سَدِمَ ـَـ سَدَمًا قايغۇرماق؛ غەم قىلماق

سَدَنَ ـُـ سَدْنًا و سِدانَةً خۇدانىڭ ئۆيىگە قارىماق؛ مەسچىتكە قارىماق

سَدَى إِلَيْهِ پايدا بەرمەك، ئىنئام

قىلماق

سَدَّى الشَّيْءَ إِلَيْهِ بەرمەك، تەمىنلىمەك

سُدًى بىھۇدە، بىكاردىن-بىكار؛ نەتىجىسىز

سَدِيد توغرا، مۇۋاپىق، دەل

سَدِيس جـ **سُدُس** ئالتىنچى بۆلەك

سَدِيل جـ **سُدُل و سَدائِلُ و أَسْدال** تەختىراۋان پەردىسى؛ ئىشىك پەردىسى؛ چىملىدىق

سَدِيم جـ **سُدُم و سِدام** نېپىز تۇمان؛ بۇلۇت

سَدِيمِيّ بۇلۇتتەك، بۇلۇتسىمان

سَدِين سېمىز گۆش؛ قان سۇيۇقلۇقى؛ قوي يۇڭى

سَذاب سوزاپ

سَذاجَة ئاددىي، ئاددىي-سادداً؛ سادداً، پاك، بىغۇبار

سَذالَمَة ئاددىي-سادداً؛ سادداً، مۇلايىم

سَرَّ ـُ سُرُورًا و سُرًّا و مَسَرَّةً هُ شادلاندۇرماق، كىشىنى خۇشال قىلماق

سُرَّ خۇشاللانماق؛ ئامراق بولماق

سُرّ جـ **أَسِرَّة** بەلۋاغ

سِرّ جـ **أَسْرار** ججـ **أَسارِيرُ** ئالىقان سىزىقلىرى، پېشانىدىكى قورۇق

سِرّ جـ **أَسْرار** مەخپىيەتلىك؛ مەخپىي، سىر

سِرّ التُّجّار سودا كېڭىشىنىڭ باشلىقى

سِرّ جـ **أَسْرار** ججـ **أَسارِيرُ** ئالىقاندىكى سىزىق؛ قورۇق

سَرَأَ ـَ سَرْأً تِ الْجَرادَةُ أَو السَّمَكَةُ تۇخۇم چىقارماق

سَرا ـُ وسَرُوَ ـُ سَرْوًا و سَراوَةً و سَرًا وسَراءً ئادالەت يولىدا سېخىيلىق قىلماق

سَرا تِ الْجَرادَةُ تۇخۇم تۇغماق

سَرْع قۇرت تۇخۇمى؛ بېلىق تۇخۇمى

سَرّاعُ بەخت-سائادەت؛ ئامەت

سَراب خىيالىي مەنزىرە

سَراة جـ **سَرَوات** دۆمبە، ئومۇرتقا؛ دەل ئوتتۇرا

سِرْأَة سېرىق چېكەتكە تۇخۇمى؛ بېلىق تۇخۇمى

سِراج جـ **سُرُج** پەنەر، ماي چىراغ

سِراجَة ئېگەرجىلىك؛ ۋاقىتلىق تىكىمچە قويماق

سَراج تارقالماق؛ سىكاھتىن ئاجراشماق

أَطْلَق سَراجَ هُ ئازاد قىلدى؛ بوشاتى

مُطْلَق السَّراج چەكلىمىگە ئۇچرىمايدىغان؛ قويۇۋېتىلگەن

سِراد تەشمەك، تۆشۈك ئاچماق؛ بىگىز

سُرادِق چېدىر، گۈللۈك ياپقۇچ؛ لەمپىلىك سەھنە؛ سايىۋەن، شىپاك

سُراط ئۆتكۈر، ئىتتىك (پىچاق)

سِراط يول

سُراطِيّ ئۆتكۈر، ئىتتىك؛ ئۆچقاندەك؛ يالماپ يۇتىدىغان ئادەم

سَراوِيلُ ئىشتان، ئىچ ئىشتان

سَرايا ئوردا، قەسىر؛ بەزى دۆلەتلەرنىڭ ھۆكۈمەت ئورگانلىرى بىناسى

سَرايَة ئوردا، قەسىر؛ بەزى دۆلەتلەرنىڭ ھۆكۈمەت ئورگانلىرى بىناسى

سَرَبَ ـُـ سُرُوبًا الْماءُ ئاقماق

سَرَبَ الْإِبِلُ مال باقماق؛ ئوت يېمەك

سَرَب جـ أَسْراب تونېل، يەر ئاستى يول؛ ھايۋان ئۆۋىسى؛ ئېقىن سۇ

سَرِبَ ـَـ سَرَبًاالْماءُ مِنَ الْإِناءِ (سۇ) ئېقىپ چىقماق؛ سىرغىپ چىقماق

سَرِبَ سۇغۇرۇلۇپ چىقىپ كەتمەك؛ تىكىۋەتمەك

سِرْب جـ أَسْراب بىر توپ (قۇش، ھايۋان، ئايالىلار)؛ سانى ناھايىتى كۆپ

سِرْباخ چوك قۇملۇق

سَرْبال جـ سَرابِيلُ كىيىم، كۆڭلەك؛ جىلىتكە

سَرْبَلَة قىسقا يوللۇق سايا‌ھەت؛ تېرىدىكى تاتۇق

سُرْبَة جـ سُرَب بىر توپ (قۇش، ھايۋان، ئايالىلار)؛ سانى ناھايىتى كۆپ

سَرْبَلَ هُ مەلۇم ئادەمگە كىيىم كىيگۈزۈپ قويماق

سُرَّة جـ سُرَر كەمەر؛ كىندىك؛ (ئۆينىڭ تورۇسىدىكى گۈللۈك تاختاي ياكى تاماق شىرەسىنىڭ) مەركىزىدىكى بېزەك

سَرْج جـ سُرُوج ئات ئېگىرى، تۆگە ئېگىرى

سَرَّحَ الْماشِيَةَ ئات-ئۇلاغلارنى ئوتلاتىتى

سَرَّحَ إِمْرَأَتَهُ ئايالىنى تالاق قىلدى؛ ئاجراشتۇردى

سَرَّحَ اللّٰهُ فُلانًا لِلْخَيْرِ يارىدەملەشتى؛ ئۆزئارا يارىدەم قىلدى

سَرَّحَ الْجُنْدِيَّ ھەربىي سەپتىن قايتتى

سَرَّحَ هُ إِلَى الْمَكانِ ئەۋەتتى

سَرَّحَ الشَّعْرَ چاچ تارىدى

سَرَحَ ـَـ سَرْحًا و سُرُوحًا ئەتىگەن

چىقىپ كەتمەك؛ تاڭ سەھەر چىقىپ كەتمەك

سَرَحَ تِ الْمَاشِيَةُ ئات-ئۇلاغلار ئۆزى بېرىپ ئوت يېدى

سِرْحان جِسراجٌ و سَراحِينُ بۆرە، شىر؛ كۆل (داس) نىڭ ئوتتۇرا قىسمى

سَرَدَ ـُـ سَرْدًا و سِرادًا الشَّيْءَ تۆشۈك ئاچماق؛ تۆشۈك؛ توقۇماق

سَرَدَ الْحَدِيثَ أو نَحْوَهُ سىستېما لىق گەپ قىلدى

سَرَدَ الشَّوَاهِدَ نەقىل كەلتۈردى، مىسال كەلتۈردى

سَرَدَ الْقُرْآنَ تېز ئوقۇدى

سَرْد نەقىل كەلتۈرمەك، دەلىل كەلتۈرمەك

سِرْداب ج **سَرادِيبُ** تونېل، يەر ئاستى يولى

سِرْداح ج **سَرادِيحُ** بەستلىك ئانا تۆگە؛ ئەرەبىستان كاۋچۇك دەرەخزارلىقى

سِرْدارِيَّة باش شتاب

سَرْدَقَ الْمَكانَ مەلۇم ئورۇنغا چېدىر تىكمەك؛ لەمپىلىك مۇنبەر ياسىماق

سَرْدِين ساردىن بېلىقى

سَرَر كەمەر، بەلۋاغ

سِرْسام مېڭە پەردە يالليۇغى

سِرْسِرْ ئالغا!

سَرَطَ ـُـ و سَرِطَ ـَـ سَرَطًا و سَرَطانًا الشَّيْءَ يەۋالماق، يۇتماق

سُرَط يالماپ يۇتقۇچى

سَرَطان قىسقۇچ پاقا؛ راك، يامان سۈپەتلىك ئۆسمە؛ يامان خاراكتېرلىك ئۆسمە

سَرَطانِيّ راكنىڭ، يامان سۈپەتلىك ئۆسمىنىڭ

سَرَّع تېزلەتتى

سَرِعَ ـُـ و سَرِعَ ـَـ سُرْعَةً و سَرَعًا و سُرْعًا و سَراعَةً تېز، چاپسان؛ دەرھال

سُرْعَة دەرھال، ئۇچقاندەك؛ تېز؛ تېزلىك، سۈرئەت؛ خوت

سَرِغَ ـَـ سَرَغًا ھەتتا ئۆزۈمنى ساپىقى بىلەن بىللە يەۋەتمەك

سَرْغ ج **سُرُوغ** ئۆزۈم چۆلۈۋۈرى

سَرَقَ ـُـ سَرْقًا تِ الشَّرْقَةُ الشَّجَرَةَ قۇرت دەرەخ يوپۇرماقلىرىنى يەپ تۆگەتمەك

سَرَق ھەددىدىن ئارتۇق؛ ئاشۇرۇۋەتمەك؛ ھەددىدىن زىيادە

سَرَّقَ هُ ئۇنى ئوغرىلىۋالدى ياكى كۆچۈرۈۋالدى دەپ ئەرز قىلماق

سَرَقَ ـِـ سَرَقًا و سَرْقَةً و سَرْقانًا هُ الشَّيْءَ ئوغرىلىماق، ئوغرىلىق قىلماق؛ ئوغرىلىق

سَرِقَة ئوغرىلىماق، ئوغرىلىق قىلماق، كۆچۈرۈۋالماق؛ ئەتكەس مالىلارنى مەجبۇرىي ئىگىلىۋالماق

سَرْقَة ئوغرىلىق قىلماق، ئوغرىلىۋالماق

سِرْك جـ أَسْراك ئات بەيگىسى مەيدانى

سَرَّمَ هُ توغرىماق، ئۇششاقلىماق؛ ئۇۋاتماق

سُرْم جـ أَسْرام تۇز ئۇچەي، مەقەت

سُرْمان سېرىق ھەرە؛ قارا ھەرە

سَرْمَد ئەبەدىي؛ ئۇزاق؛ مەڭگۇ

سَرْمَدِيّ مەڭگۇلۇك؛ باش-ئاخىرى يوق

سَرْهَدَ الصَّبِيَّ بالىلارنى ئىنتايىن ياخشى تەربىيىلىدى

سَرْو ئارچا؛ تۆھپە؛ ئوچۇق، خۇشخۇي

سَرْوة جـ سُرْو و سُرّاء تۇخۇمدىن چىققان

سِرْوال جـ سَراوِيلُ ئىشتان؛ ئىچ ئىشتان، بۇرۇلكا

سُرْوَة جـ سِراء قىسقا يا ئوقى؛ كىچىك يا ئوقى

سُرُور خۇشال بولماق؛ خۇشاللىق، شادلانماق

سُرُوف قىيىن، قورقۇنچلۇق (كۈنلەر)

سَرْوَلَ هُ ئۇنىڭغا ئىشتان كىيگۈزمەك؛ ئۇنىڭغا بىر ئىشتان بەرمەك

سَرَّى الثَّوْبَ عَنْهُ كىيىمنى تارتىۋالدى

سَرَّى عَنْهُ غەم-قايغۇنى يوقاتتى، ئاچچىقىنى قايتۇردى

سَرَى ـِـ سُرًى و سَرْيَةً و سِرايَةً و سَرَيانًا و مَسْرًى يول يۈرمەك، كېچىدە يول يۈرمەك

سَرَى الْهَمُّ غەم-قايغۇ يوقالدى

سَرَى الْأَمْرُ ئەملىگە ئاشۇردى؛ ئۇنۇم بەردى

سَرِيَ ـَـ سَرْوًا و سَراوَةً وَ سَرًا و سَراءً ئادالەت يولىدا سېخىيلىق قىلماق

سَرِيّ جـ سُراة و أَسْرِياءُ و سُرًى و سُرَواء ئوچۇق، مەرد، سېخىي؛ خۇشخۇي؛ جەۋھەر

سُرِّيَ عَنْهُ الْغَضَبُ أو الْهَمُّ غەزەپ ياكى غەم-قايغۇ يوقالماق

سُرِّيّ كىنىكىنمەك؛ كىنىككە مۇناسىۋەتلىك

سِرِّيّ مەخپي، سىرلىق

سُرْيان قەدىمي سۇرىيەلىك

سُرْيانِيّ قەدىمي سۇرىيەلىك؛ قەدىمي سۇرىيەلىك

سَرِيَّة جـ سَرايا مەرد، سېخىي، ئوچۇق؛ تارماق ئەترەت، ئەترەت

سُرِّيَّة جـ سَرارٍ ئاشنا؛ ئاغىچا خېنىم؛ زىناخور

سَرِيد بىگىز

سَرِير جـ أَسِرَّة وسُرُر كارىۋات، كارىۋات (پويىزدا)؛ تەخت، شاھ ئورنى؛ قۇرۇق جىنازا

سَرِيرَة جـ سَرائِرُ يۇرەك، كۆڭۈل؛ ئوي، نىيەت؛ ئىرادە

سَرِيع جـ سُرْعان ئۇچقاندەك، تېز؛ ئۆتكۈر

سَرِيعَة جـ سِراع تېز، ئۇچقاندەك؛ ئۆتكۈر

سَطا ـُ سَطْوًا و سَطْوَةً عَلَيْهِ أو بِهِ شىددەت بىلەن ھۇجۇم قىلماق؛ زەربە بەرمەك؛ مەغلۇپ قىلماق

سَطا عَلَى الشَّيْءِ پىلانلىق بېسىۋالماق؛ مەجبۇرىي ئىگىلىۋالماق

سُطاح پۇرچاق ئائىلىسىدىكى ئۆسۈملۈك

سِطام پۇرۇپكا؛ كۆسەي؛ خەنجەر

سَطَّحَ هُ سىلىقلىدى، يايدى؛ تۈزلىدى

سَطَحَ ـَ سَطْحًا الشَّيْءَ يايماق، تەكشىلىمەك؛ تۈزلىمەك

سَطَحَ الْبَيْتَ ئۆگزىنى تەكشىلىمەك

سَطْح جـ سُطُوح تەكشى يۈز، يۈز، تۆپە، ئۈست

سَطْحِيّ يۈزەكى، تېيىز

سَطَّرَ الْكِتابَ يازدى؛ كىتاب يازدى

سَطَّرَ الْوَرَقَةَ سىزىق سىزماق؛ كاناك سىزماق؛ ئايرىش سىزىقى؛ ئايرىش ئۇلچىمى

سَطَّرَ عَلَيْهِ ھېكايە سۆزلەپ بەردى

سَطَرَ ـُ سَطْرًا هُ يازدى

سَطَرَ هُ بِالسَّيْفِ ئايرىدى؛ كەستى؛ يارىدى

سَطَرَ بِالْمِسْطَرَةِ ئايرىش سىزىقى؛ ئايرىش ئۇلچىمى

سُطْرَة ئارزۇ قىلماق؛ ئۈمىد قىلماق

سَطَعَ ـَ سَطْعًا النُّورُ چاقنىماق؛ نۇر چاچماق

سَطَعَ الْأَمْرُ ھەقىقىي ئەھۋال ئاشكارىلانماق

سَطَعَ سَطْعًا و سُطُوعًا و سَطِيعًا الشَّيْءُ توزىماق (توپا-چاڭ)؛ تارقالماق (پۇراق)

سَطَع قاققان ئاۋاز؛ قاتتىق جىسمىنى يەرگە ئورغان ئاۋاز

سَطْع النُّورِ نۇر چاچماق

سَطْع الرَّائِحَةِ پۇرىقى ئەتراپقا تارقىلىماق

سَطَلَ ـُـ سَطْلاً هُ الدَّواءُ مەست قىلماق

سَطْل جـ سُطُول و أَسْطال سوغا، تۇلۇك؛ چېلەك، ئاسما چېلەك

سَطَمَ ـُـ سَطْمًا الشَّيْءَ توسماق؛ توسۇپ قويماق

سَطَمَ الْبَابَ ئىشىكنى ياپتى

سُطُم تۇپ، يىلتىز

سَطْو شىددەت بىلەن ھۇجۇم قىلماق؛ زەربە بەرمەك، تاجاۋۇز قىلماق

سَطْوَة جـ سَطَوات ھوقۇق ۋە كۈچ، ئابرۇي

سَطِيح ئوڭدىسىغا ياتقان؛ تەكشى تارالغان؛ ئاجىز يارىدار؛ ئاغرىق؛ سۇ توشۇشتا ئىشلىتىلىدىغان تۇلۇم

سَعادَة بەخت، سائادەت؛ خۇشاللىق؛ كۆڭۈللۈك

سَعادَة كُمْ جانابلىرى، سىلى...

صاحِبُ السَّعادَة جانابلىرى؛ ھەزرەتلىرى

سُعار ئۇسساپ كەتمەك؛ قورسىقى ئېچىپ كەتمەك؛ قورسىقى ئېچىش كېسىلى

سُعال يۆتەل، يۆتەلمەك

السُّعال الدِّيكِيّ أو الْكَلْبِيّ كۆندە يۆتەلمەك

تَصَبَ السِّعال شاخچە كاناي؛ تۆھمەت قىلماق؛ قارا چاپلىماق، بوھتان چاپلىماق؛ پايانسىز، كەڭ، زور؛ ئېنىبرگىمىيە؛ ھەجىم، كەڭلىك، ئۇزۇنلۇق؛ يېتەرلىك، مول

سَعْتَر سەئتەر

سَعَدَ ـَـ سَعْدًا و سُعُودًا بەخت، تەلەي

سَعَدَ الْيَوْمُ خەيرلىك كۈن، قۇتلۇق كۈن

سَعِدَ ـَـ سَعادَةً بەخت، تەلەي

سَعْد جـ سُعُود و أَسْعُد تەلەي، بەخت، خەيرلىك، قۇتلۇق

سَعْدان جـ سَعادِينُ ئادەمسىمان مايمۇن

سَعْدانَة كەپتەر؛ ئاياغ يىپىنىڭ تۈگۈچى

سَعَّرَ الْبِضاعَةَ باھاسىنى بېكىتتى؛ سودىلاشتى؛ باھا قويدى

سَعَّرَ النّارَ أو الْحَرْبَ ئوت تۇتاشتۇرماق، ئۇرۇش ئوتى تۇتاشماق

سَعَرَ ـَـ سَعْرًا النّارَ أو الْحَرْبَ ئوت تۇتاشتۇردى، ئۇرۇش ئوتى لاۋۇلدىدى

سُعْر غالجىرلاشماق، ئېلىشىپ قالماق؛ غالجىرلىق كېسىلى؛ قورسىقى ئاچماق؛ قىزىق

سِعْر جـ أَسْعار پۇلى، باھاسى

سِعْر التَّعادُلِ پۇل پىرىۋوت قىلماق ياكى تاختاي باھاسىدا سودىلاشماق

سِعْر الْخَصْمِ باھانى كىمەيتىش نىسبىتى؛ باھا چاپلاش نىسبىتى

سِعْر الْقَطْعِ ئالماشتۇرۇش نىسبىتى؛ پۇل پىرىۋوتنىڭ بازار باھاسى

سِعْر الْمُبادَلَةِ تاختاي باھاسى؛ پىرىۋوت نىسبىتى؛ پۇلنىڭ بازار باھاسى

سِعْر الْمُفَرَّقِ پارچە سېتىش باھاسى

سِعْر الْجُمْلَةِ توپ سېتىش باھاسى

سِعْر الْوَحْدَةِ بىرلىك باھاسى؛ يەككە باھا

سَعْران غالجىرلاشقان؛ غالجىرلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

سَعْرَة باشلانماق، باشتا؛ يۆتەلمەك

سُعْرَة قارا رەڭ

سَعَطَ ـَـ سَعْطًا هُ الدَّواءَ دورىنى بۇرنىغا سۈمۈرۈپ كىرگۈزمەك

سَعَّفَ الْمِسْكَ تەڭشىدى؛ ئارىلاشتى

سَعَفَ ـَـ سَعْفًا هُ قۇرۇلماق؛ قۇتقۇزۇۋېلىنماق؛ قۇتۇلدۇرماق

سَعَفَ هُ بحاجَتِهِ مەلۇم كىشىنىڭ تەلىپىنى (ئېھتىياجىنى) ھەل قىلدى

سَعَف قۇتۇلدۇردى ۋە ياردەم بەردى؛ قۇتۇلدۇردى

سَعَف سُعُوف چىلان دەرىخىنىڭ يوپۇرمىقى

سَعْفَة تاز

سَعَلَ ـُـ سُعالاً و سُعْلَةً يۆتەل؛ يۆتەلمەك

سِعْلاء جـ سَعالَى و سِعْلَيات چىشى ئالۇاستى؛ ئازازۇل؛ بېشەم خوتۇن

سِعْلاة جـ سَعالَى و سِعْلَيات چىشى ئالۇاستى؛ ئازازۇل؛ بېشەم خوتۇن

سُعْلَة يۆتەل؛ يۆتەلمەك

سِعْلَى جـ سَعالَى چىشى ئالۇاستى؛ ئازازۇل؛ بېشەم خوتۇن

سَعْن سېمىز گۆش؛ ساپ ھاراق

سَعْنَة ئالامەت، بەلگە

سُعْنَة جـ سُعَن پەردە؛ لاگېر چېدىرى

سَعْوَة موم، شام

سِعْوَة كىچىدىكى بىر قىسىم ۋاقىت

سُعُودِيّ سەئۇدى ئەرەبىستانىنىڭ؛ سەئۇدى ئەرەبىستانلىق

سَعُوط ناس؛ ناسۋال

سَعَى ـَـ سَعْيًا تېز ماڭماق؛ خىزمەت قىلماق؛ قاتتىق ئەمگەك قىلماق

سَعَى لِعائِلَتِهِ أو عَلَيْها پۇل تېپىپ ئائىلىسىنى باقماق؛ ئائىلىسىنى قامدىماق

سَعَى فى الْحاجَةِ يارەملىشىپ ھەل قىلدى

سَعَى لِلْأَمْرِ كۈچ چىقاردى

سَعَى إِلَيْهِ باقماق، يۈزلەنمەك؛ تەلەپ قىلماق

سَعْيًا و سِعايَةً بِهِ عِنْدَ فُلانٍ تۆھمەت قىلماق؛ قارا چاپلىماق؛ بوھتان چاپلىماق

سَعْى تىرىشماق، كۈچىنىڭ بارىچە؛ قەست، غەرەز

سَعِيد ج سُعَداءُ بەختلىك، خۇشال-خورام؛ خەيرلىك

سَعِير ج سُعْر ئوت؛ يالقۇن

سَعِيط قىچامىيى؛ خۇش پۇراق

سَغابَة ئاچلىق، ئاچ قالماق

سَغَبَ ـُـ سَغْبًا و سُغُوبًا و سَغابَةً و مَسْغَبَةً ئاچماق؛ ئاچ قالماق

سَغَب ئاچلىق؛ ئاچ قالماق

سَغِبَ ـَـ سَغَبًا و سَغابَةً ئاچ؛ ئاچ قالماق

سَغِب ج سِغاب قورسىقى ئاچقان؛ ئاچ قالغان

سَغْبان ج سِغاب ئاچ؛ ئاچ قالغان

سَغْبَى ج سِغاب ئاچ؛ ئاچ قالغان

سَغْسَغَ الدُّهْنَ فى الرَّأْسِ بېشىغا ماي سۈرتمەك

سَغْسَغَ الطَّعامَ يېمەكلىكىكە ماي سۈرتمەك؛ مايغا چىلىماق

سَغْسَغَة ماي سۈرتمەك؛ ماي سۈرمەك

سَفَّ ـَـ سَفًّا الدَّواءَ أو نَحْوَهُ قۇرۇق يۇتماق؛ دورا ئۇۋۇقىنى يۇتماق

سَفَّ ـُـ سَفِيفًا السَّحابُ أو الطَّائِرُ ئۇچۇپ ئۆتمەك؛ ئۇچماق؛ لەپىلدىمەك

سُفّ قاچقان يىلان

سَفًّا قىلىتىرىق (دانلىق زىرائەتنىڭ)

سَفاة بىر تال قىلىتىرىق (دانلىق زىرائەتنىڭ)

سَفّاح جاللات

سِفاح بۇزۇقچىلىق قىلماق؛ ئوياش

سِفاد قۇيرۇق تۇتماق، ئۇلماق

سَفارَة ياراشتۇرماق؛ كېلىشتۇرمەك؛ باش ئەلچى رىياسەتچىلىك قىلغان خىزمەت؛ ئەلچىخانا

سُفارَة ئەلچە

سيمانوغراف — كىنو ئېلىش (قويۇش) ئاپاراتى

سنان
نەيزە ئۇچى

ساعة رمليّة
قۇم سائىتى

ساعة
سائەت

سهم — ئوقيا

ساق — باقالجاق

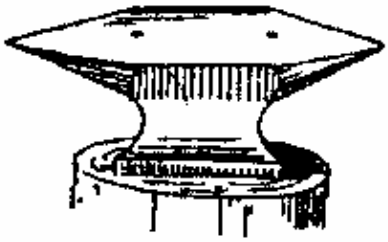

سندان — سەندەل

ساعة شمسيّة
قۇياش سائىتى

سنطور
قالۇن

سنا
سانا

سنبلة
بىر تال بالىاق

سورنجان
سورۇنجان

سوسن
سەۋسەن

سماق — بۇدۇنە

سنجاب — نىيىن

سنام
تۆگە لوكسى

سَفاسِقُ الْأُمُورِ پارچە-پۇرات ئىشلار
سُفاطَة ئۆينىمەك نەرسە-كېرەكلىرى
سَفّاك جاللات؛ قاتىل
سَفالَة پەس، رەزىل، پەسكەش
سَفّان كېمە ياسىغۇچى تېخنىك؛ كېمە ياسىغۇچى ئۇستىچى
سِفانَة كېمە ياساش كەسپى
سَفاهَة دۆت، كالۋا؛ تۆۋەن قابىلىيەتلىك
سُفْتَجَة جـ سَفاتِجُ پېرېۋوت، قەرەلـ لىك چەك؛ پۇل چېكى
سَفَحَ ـَـ هەقسىز خىزمەت كۆرسەتتى
سَفَحَ ـَـ سَفْحًا و سُفُوحًا الدَّمَ أو الدَّمْعَ أو الْماءَ قان ئاققۇزماق؛ ياش تۆكمەك؛ سۇ تۆكمەك
سَفَحَ سُمْعَتَهُ نامىنى تۆكمەك؛ ئابرۇيىنى تۆكمەك
سَفَحَ سَفْحًا و سُفُوحًا و سَفَحانًاالدَّمْعُ أو الْماءُ ياش تۆكمەك؛ سۇ تۆكۈۋېتىلمەك
سَفْح جـ سُفُوح تاغ ئېتىكى؛ ئاقماق
سَفَدَ اللَّحْمَ گۆشنى زىخلىغا ئۆتكۈزدى
سَفَدَ ـَـ و سَفِدَ ـَـ سِفادًا چېتىشماق؛ ئۇلىماق
سَفَرَ ـُـ سُفُورًا ساياھەت قىلماق
سَفَرَ كۆرۈنەرلىك؛ ئېنىق
سَفَرَتِ الْمَرْأَةُ چۈمبەلنى ئاچماق
سَفَرَ الصُّبْحُ أو الْوَجْهُ پارقىرىدى؛ نۇر يېغىپ تۇردى
سَفَر جـ أَسْفار سەپەر، مۇساپە
سَفْر سىرتقا چىقىپ ساياھەت قىلماق؛ ساياھەتچىلەر
سِفْر جـ أَسْفار كلاسسىك ئەسەر
سَفْرَة بىر قېتىملىق ساياھەت
سُفْرَة جـ سُفَر قۇرۇق ئاشلىق؛ ساياھەتچىلەر يېمەكلىكلىرىنى قويىدىغان ئاشخانا جابدۇقلىرى؛ تاماق جوزىسى؛ سۇپۇرا
سَفَرِيّ ساياھەتنىك؛ ساياھەت قىلغان
سَفَرْجَل جـ سَفارِجُ بېھى
سَفْساف جـ سَفاسِفُ ناچار مال
سَفْسَقَ الدَّقِيقَ ئۇن تاسقىماق
سَفْسَطَة نەيرەڭ؛ قۇرۇق پاراڭ
سَفْسَطِيّ ھىيلىگەر؛ نەيرەڭخۇاز
سَفَطَ ـُـ سَفْطًا السَّمَكَ بېلىق قاسرىقىنى قىرماق
سَفَط بېلىق قاسرىقى
سَفَط جـ أَسْفاط سېۋەت؛ ئايالالار قالايمىقان ئۇششاق-چۈششەك نەرسىلەرنى قويىدىغان ساندۇقچە
سَفَعَ ـَـ سَفْعًا هُ ئۇرماق؛ كاچاتلـ

ساق
سَفَعَ هُ الْحَرُّ وَجْهَهُ ئاپتاپتا كۆيدۈرمەك؛ ئاپتاپتا كۆيدۈرمەك
سَفْعاءُ م قارامتۇل قىزىل
سُفْعَة جـ سُفَع قارا داغ، قۇياش دېغى
سَفَقَ ـُـ سَفْقًا الْبابَ پاك قىلىپ ئىشىكنى ياپماق
سَفَكَ ـِـ سَفْكًا الْماءَ ئاقتۇرۇۋەتمەك؛ تۆكمەك
سَفْك قۇيۇلماق؛ ئېقىپ چىقماق
سَفْك الدِّماءِ قان ئاققۇزماق؛ ئادەم ئۆلتۈرمەك
سُفْكَة ئۇششاق يېمەكلىكلەر؛ پېچىنە
سَفَلَ ـُـ سُفولاً و سَفالاً و سُفالَةً پەس، تۆۋەن؛ ناچار
سَفُلَ ـُـ سُفولاً و سَفالاً پەس، تۆۋەن؛ ناچار
سَفْلَ سَفالَةً تۆۋەن، پەس؛ چاكىنا
سَفُلَ سُفولاً فى الشَّىْءِ ئەك يۇقىرى ئورۇندىن ئەك تۆۋەن ئورۇنغا چۈشۈپ قالماق
سَفِلَ ـَـ سَفَلاً پەس، تۆۋەن؛ ناچار
سَفِل جـ سِفَل پەس، چاكىنا؛ ئىپلاس
سُفْل پەس، تۆۋەن؛ تۆۋەنكى تەرەپ، ئاستى؛ ئاساس، ئۇل
سَفْلاءُ م ئۇل، تۆۋى، ئەك ئاستىنقى تەرىپى؛ ئەك ئاستىنقى قىسمى؛ ... دىن پەس، ... دىن كېيىن تۇرماق
سَفِلَة جـ سِفَل تۆۋەن دەرىجىلىك، پەس؛ چاكىنا
سَفِلَة مِنَ النّاسِ ئەك تۆۋەن ئادەم، جەمئىيەت داشقىلى
سِفْلِس سىفلىس
سُفْلِىّ مِنَ الأَشْياءِ ئاستىدىكى؛ تۆۋەن تەرەپتىكى؛ ئاستى تەرەپتىكى
سَفَنَ ـِـ سَفْنًا الشَّىْءَ تېرىسىنى سويماق؛ تېرىسىنى شىلماق
سَفَن كېپەك ئالتۇن
سُفَنْج بۇلۇت
سِفْنَة پۇرچاق پوستى
سَفَّهَ هُ كالۇالاشتۇرماق؛ دۆت دەپ قارىماق
سَفَّهَ الْجَهْلُ عَقْلَهُ نادانلىق ئۇنى دۆتلەشتۈردى؛ پەلسىپەتىش؛ شاللاق
سَفَه نادان، قابىلىيەتسىز؛ شاللاق؛ پەلسىپەتىش
سَفَهَ ـُـ سَفاهًا و سَفاهَةً نادان، بىلىمسىز؛ دۆت؛ روھسىز
سَفِهَ ـَـ سَفَهًا و سَفاهًا و سَفاهَةً

شاللاق، نادان؛ پەلىمپەتتىش

سَفُّود جـ **سَفافِيذ** كاۋاپ زىخى

سَفُوف دورا پاراشوكى؛ دورا تالقىنى؛ سوپۇپ

سَفَى .. سَفْيًا تِ الرِّيحُ التُّرابَ چاڭ-توزان توزۇماق

سَفِير جـ **سُفَراءُ** باش ئەلچى؛ كېلىشتۇرگۈچى، ۋاستىچى

سَفِيرَة جـ **سَفائِرُ** ئالتۇن ياكى كۈمۈش چەمبەر

سَفِيف ئالۋاستى؛ لەپپىدە ئۆتمەك (قۇش)؛ خورما دەرىخىنىڭ يوپۇرمىقىدىن ياسىغان ئارغامچا

سَفِيق الْوَجْهِ يۈزى قېلىن

سَفِيقَة ئالتۇن ياپراق؛ كۈمۈش ياپراق

سَفِيل جـ **سِفَل** پەس، پەسكەش؛ ئىپلاس

سَفِين شىنا؛ قوزۇق

سَفِينَة جـ **سُفُن** و **سَفائِنُ** و **سَفِين** كېمە؛ ھەربىي كېمە

سَفِينَة الْفَضاءِ ئالەم كېمىسى

سَفِينَة الشَّحْنِ أو تِجارِيَّة يۈك پاراخوتى؛ سودا پاراخوتى

سَفِينَة حامِلَة لِلطَّائِراتِ ئاۋىئاماتكا

سَفِينَة الدَّجاجَةِ توخۇنمىڭ كۆكرىكى

سَفِيه جـ **سِفاه** و **سُفَهاءُ** دۆت، كالۋا؛ پەلىمپەتتىش؛ سەت گەپ قىلىدىغان؛ ئىسراپ بولغان

سَقّاء سۇ ساتىدىغان ئادەم؛ سۇ توشۇيدىغان ئادەم

سِقاء جـ **أَسْقِيَة** و **أَساقٍ** تېرىدىن ياسالغان سۇ خالتىسى؛ تۇلۇم

سَقّاف ئۆگزە رېمونت قىلىدىغان ئۇستا

سَقّالَة جـ **سَقائِلُ** سۇپا؛ مۇنبەر؛ ئاسما كۆۋرۈك؛ پىدال

سَقام كېسەل بولماق؛ ئۇزاق كېسەل بولماق

سَقِبَ - سَقَبًا تِ الدّارُ يېقىن ئىپلىپ كەلمەك، يېقىنلاشتۇرماق

سَقْب جـ **سُقُوب** و **أَسْقُب** و **سِقاب** كىچىك تۆگە

سَقْب جـ **سِقْبان** چىدىر تۆۋرۈكى

سَقَحَة تاقىر؛ يوپۇرماقسىز

سُقْدَة جـ **سُقَد** قىزىل قۇشقاچ؛ چىپار قۇشقاچ

سَقَرُ دوزاخ

سُقْراط سوقرات (قەدىمكى يۇنان پەيلاسوپى، مىلادىيەدىن ئىلگىرى 399 ـ 463)

سَقْسَقَ تەدرىجىي سىڭمەك؛ يۇمشاتماق

سَقْسَقَ الطّائِرُ قۇش تەرەت قىلماق

سَقْسَقَة تەدرىجىي سىڭىمەك؛ يۇمشاق؛ قۇش تەرەت قىلماق

سَقَطَ ـُـ سُقُوطًا و سَقْطًا و مَسْقَطًا تۆكۈلمەك؛ چۈشمەك

سَقَطَ الْجَنِينُ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ بالا چۈشۈپ كەتمەك، بويىدىن ئاجراپ كەتمەك

سَقَطَ فِى الْكَلامِ ئاغزىدىن چىقىپ كەتتى؛ گەپتە چۈشۈپ كەتتى

سَقَطَ فِى الاِمْتِحان ئىمتىھاندىن ئۆتەلمىدى

سَقَطَ الْحَرُّ أو الْبَرْدُ سوغۇق ئېقىم ياكى ئىسسىق ئېقىم يېتىپ كەلدى

سَقَطَ مِنْ عَيْنِهِ ئۇنىڭ نەزىرىدىن چۈشۈپ كەتتى

سَقَط جـ **أَسْقاط** قالدۇق، داشقال، ئۇۋاق، كىچىككىنە مادداء؛ كەمچىلىك، خاتالىق؛ ساغلام بولمىغان، ئەسكى، كىچىككىنە

سُقِطَ فِى يَدِهِ خاتالاشتى، خاتا قىلىپ قويدى؛ ئارىسالدى بولۇپ قالدى؛ قىيىن ئەھۋالدا قالدى

سُقْط چۈشۈپ كەتكەن نەرسە؛ چۈشۈرۈۋېتىلگەن ھامىلە

سِقْط جـ **أَسْقاط** چۈشۈرۈۋېتىلگەن ھامىلە؛ چۈشۈپ كەتكەن نەرسە؛ يېتىلىشى تولۇق بولمىغان

سَقْطَة يىقىلىپ كەتمەك، يىقىلماق (بىر قېتىم)؛ ئازماق؛ سەۋەنلىك (بىر قېتىم)

سَقَعَ ـَـ سَقْعًا هُ شاپىلاقلىماق؛ شاپىلاق بىلەن ئۇرماق

سَقَعَ الدِّيكُ توخۇ چىللىدى

سُقْع جـ **أَسْقاع** يەر، ئورۇن

سَقَفَ ـُـ سَقْفًا الْبَيْتَ ئۆينىڭ ئۆگزىسىنى ياپماق

سَقَفَ سِقِيفَى ئاساسلىق ئوقۇتقۇچىغا ئايلانماق؛ ئېپېسكوپ بولماق

سَقْف جـ **سُقُوف و أَسْقُف و سُقُف** تورۇستىكى نەقىشلىك تاختاي؛ ئۆگزە؛ ئاسمان گۈمبىزى

سَقْف مُنْحَدِر يانتۇ ئۆي يۇزى

سَقْلَبَ هُ ئۆرۈدى؛ دۇم كۆستۈردى؛ تەتۈر قىلدى

سَقْلَبِىّ يوگۇسلاۋىيەلىك؛ يوگۇسلاۋىيەنىڭ

سَقَّمَ هُ كېسەلگە گىرىپتار قىلدى، ئۆچ بولۇپ كەتتى، بىزار بولدى

سَقَم . سُقْم جـ **أَسْقام** كېسىلى بار؛ ئورۇقلاپ كەتتى

سَقُمَ ـُـ و سَقِمَ ـَـ سَقَمًا و سُقْمًا و سَقامًا و سَقامَةً كېسەل بولماق؛ ئۇزاق ۋاقىت كېسەل

تارتماق

سَقَنْقُور سەقەنقۇر

سُقُوط چۈشمەك، تۆۋەنلىمەك؛ تۆكۈلمەك

سَقَى هُ كۆپرەك سۇ بەردى

سَقَى الثَّوْبَ أو نَحْوَهُ بويىدى

سَقَى ـِ سَقْيًا هُ ئىچىدىغان سۇ بەرمەك؛ مەلۇم ئادەمگە ئىچىش-كە سۇ بەرمەك

سَقْي سۇغارماق؛ قۇيماق

سَقْي جـ **أَسْقِيَة** قورساق سۇلۇق ئىششىقى

سَقْيًا لَهُ ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلماق

سَقِيقَ جـ **سُقُق** ئۆگزە؛ تورۇستىكى نەقىشلىك تاختاي

سَقِيفَة جـ **سَقَائِفُ** كەپە، لەمپە؛ بوتكا

سَقِيم جـ **سُقْم و سِقام و سُقَماءُ** كېسەل بولۇپ قالغان، ئاغرىپ قالغان؛ ئورۇق، ئاجىز

سَقِيم مِنَ الْكَلامِ جـ **سُقْم** كالام-پاي، قوپال؛ كۆچسىز؛ يالغاڭچى

سَكَّ ـُ سَكًّا الْبابَ أو نَحْوَهُ قۇلۇپلىماق (ئىشىك)

سَكَّ السَّمْعَ قۇلاقنى ياردى

سَكَّ النُّقُودَ پۇل قۇيدى؛ پۇل ياسىدى

سَكَّ ـَ سَكَكًا الرَّجُلُ گاس بولۇپ قالدى

سَكّ جـ **سِكاك و سُكُوك** مىخ؛ ياغاچ مىخ

سَكّاء م گاس، پالچ

سُكات تىنچ، جىمجىت، تىمتاس؛ ئاۋاز چىقارماسلىق

سُكاتَة كەسكىن جاۋاب

سَكّاف موزدوز؛ ياماقچى

سِكافَة ئاياغ تىكىش كەسپى؛ تېرە-چىلىك ھۈنىرى

سُكاك ئوخشاش تېمپېراتۇرلىق قاتلام؛ ھاۋا، ئاتموسفېرا

سَكّان پىچاقچى

سُكّان رول؛ نوپۇس

سُكّان ج ئاھالە؛ ئولتۇراقلاشقۇچى

سُكّان كاشْغَر قەشقەر ئاھالىسى

سَكَبَ ـُ سَكْبًا و تَسْكابًا الْمَاءَ أو نَحْوَهُ تۆكمەك؛ قۇيۇلماق

سَكَب غاز تاپان (ئۆسۈملۈك)

سَكَّتَ هُ تىنچلاندۇردى؛ قورقۇتۇپ ئاۋازىنى چىقارغۇزمىدى

سَكَتَ ـُ سَكْتًا و سُكُوتًا و سُكاتًا و ساكُوتَةً ئاۋاز چىقارماسلىق؛ تىنچ؛ تىمتاس؛ تىنىقى توختىماق؛ تۆلمەك

سَكْت تىنچ، تىمتاس؛ جىمجىت؛ جىمغۇر ئادەم؛ كەم سۆز ئادەم

سُكِتَ ھوشسىزلاندى؛ سەكتە

سِكَّة جـ سِكَك چوڭ يول؛ تەكشى يول؛ مېتال پۇل؛ تەڭگە

سِكَّة الْحَدِيدِ تۆمۈريول

السِكَّة الْحَدِيدِيَّة تۆمۈريول

سَكْتَة سۈكۈت قىلماق؛ تۇيۇقسىز ئۆلمەك

سَكَّرَهُ ھاراق قۇيۇپ بەردى؛ مەست قىلدى

سَكَّرَ الشَّيْءَ شېكەر قوشتى؛ شېكەر ئارىلاشتۇردى

سَكَّرَ الْفَاكِهَةَ شېكەرلەنگەن مېۋە قېتى؛ بال قاق ياسىدى

سَكَرَ ـُ سَكْرًا الْبَابَ ئىشىكنى ياپماق

سَكَرَ النَّهْرَ توسۇپ قويدى

سَكَرَ الْإِنَاءَ تولدۇردى

سَكَر ھاراق

سَكِرَ ـَ سَكْرًا و سُكْرًا و سَكَرانًا مِنَ الشَّرابِ مەست بولماق

سُكَّر شېكەر؛ يېمەكلىككە شېكەر ئارىلاشتۇرماق

سُكَّرِ خام خام شېكەر؛ پىششىقلاپ ئىشلەنمىگەن شېكەر؛ شېكەر

سُكَّرِ نَباتٍ ناۋات

سُكَّرِ الشَّعِيرِ ئارپا ئۇندۇرمىسى شېكىرى

سُكَّرِ الْقَصَبِ قومۇش شېكىرى

السُكَّرِ الْمُكَرَّر پىششىقلاپ ئىشلەنگەن قەنت

سُكِّرَتْ عَيْنُهُ كۆزى تورلاشماق

سُكْر مەست بولماق؛ قاتتىق مەست بولماق

سِكْر جـ سُكُور توغان؛ سۇ توسمىسى

سَكْران جـ سَكْرَى و سُكارَى مەست (ئەركەك)؛ ھاراق ئىچىپ مەست بولغان؛ بىھۇش بولغان

سَكْرَة جـ سَكَرات بىر قېتىم مەست بولماق

سَكْرَة الْمَوْتِ ئۆلگۈدەك ئازاب-ئوقۇبەت؛ ئۆلۈش ئالدىدىكى ئازاب

سُكَّرَة پارچە ناۋات

سِكْرِتارِيَّة كاتىپلىق ۋەزىپىسى؛ كاتىبات باشقارمىسى؛ سېكىرتارىيات باشقارمىسى

سِكْرِتِير كاتىپ، سېكىرتار

سُكْرُجَة . سُكُرْجَة جـ سَكارِيجُ تەخسە؛ كىچىك تەخسە

سَكْرَى جـ سَكْرَى و سَكارَى

مەست؛ مەست بولغان

سُكَّرِيّ شېكەرلىك؛ شېكەرلەنگەن

سَكَّرِين شېكەر جەۋھىرى؛ ساخارىن

سَكَعَ ـَ سَكْعًا لاغايلاپ يۈردى؛ سەيلە قىلدى؛ يولدىن ئازدى؛ يولدىن ئادىشىپ قالدى

سَكَّنَ هُ تىنجىتتى؛ بېسىقتۇردى

سَكَّنَ هُ الْبَيْتَ قوندۇرۇپ قالدى

سَكَّنَ الْحَرْفَ ھەرپلەرنىڭ ئۈستىگە بەلگە قويدى

سَكَّنَ الْأَلَمَ يېنىكلەتتى؛ ئاستىلاتتى؛ توختاپ قالدى

سَكَنَ ـُ سُكُونًا تىپتىنچ بولماق، جىمجىت بولماق؛ بېسىقتۇرماق؛ ئاستىلاتماق

سَكَنَ إِلَيْهِ خاتىرجەم بولدى؛ كۆڭلى جايىغا چۈشتى؛ ئىشەندى

سَكَنَ سَكْنًا و سُكْنَى الْبَيْتَ أو فيهِ ماكانلاشماق، ئولتۇراقلاشماق

سَكَن ج **أَسْكان** تۇردى، ماكانلاشتى؛ قونالغۇ قىلدى

سَكَنْدَرِيّ ئالېكساندىرىيە؛ ئالېكساندىرىيە پۇقراسى

سُكْنَى ماكانلاشماق، تۇرۇپ قالماق؛ تۇرالغۇ جاي، ياتاق

سَكُوت جىمغۇر ئادەم؛ كەمسۆز ئادەم

سُكُوت تىپتىنچ، تىنچ، جىمجىت

سَكُوتَه پىدالللىق ۋېلىسىپىت (بالىلارنىڭ ئويۇنچۇق ۋېلىسىپىتى)

سَكُور ھاراقكەش؛ مەست (ئەركەك)

سُكُون تىپتىنچ، جىمجىت، تىمتاس؛ ئاۋازسىز

سَكِيب ئېقىپ چىققان؛ قۇيۇلۇپ چىققان؛ چېچىلىپ چىققان

سَكِيبَةُ خَمْرٍ تەزىيە ھارىقى؛ تەزىيە بىلدۇرمەك

سُكَيْت كەمسۆز ئادەم؛ گەپ قىلىشنى ياقتۇرمايدىغان ئادەم

سِكِّير ھاراقكەش؛ مەست

سِكِّين . سِكِّينَة ج سَكاكِينُ كىچىك پىچاق، بەكە

سَكِينَة تىنچلانماق، تىنچ، جىمجىت؛ ھەيۋەتلىك

سَلَّ ـُ سَلاًّ الشَّيْءَ مِنَ الشَّيْءِ ئاستا سۇغۇرۇپ چىقارماق

سَلَّ هُ تۇبېركۇلىيوز كېسىلىگە گىرىپتار بولدى

سَلّ سېۋەت، مېۋە سېۋىتى

سَلْ سورالغا!

سُلّ تۇبېركۇلىيوز كېسىلىگە گىرىپتار بولماق

سِلّ سىل كېسىلى، تۇبېركۇلىيوز كېسىلى

سِلّ رِئَوِيّ ئۆپكە سىلى

سِلّ تَدَرُّنِيّ ئۆپكە تۇبېركۇلىيوزى

سِلّ الْعِظامِ سۆڭەك تۆبىركۈليوزى

سَلأَ ـَـ سَلْأً الشَّمْنَ سېرىق ماي ئايرىماق

سَلأَ السِّمْسِمَ كەندىر مېيى تارتتى

سَلا ـُـ سَلْوًا و سُلُوًّا و سُلْوانًا هُ أو عَنْهُ ئۇنتۇپ قالماق، ئۇنتۇ-ماق، ئۇنتۇپ كەتمەك؛ تەسەللى تاپماق

سَلآء تىكەن؛ ئۇچ (خورما)

سِلاء جـ أَسْلِئَة ئايرىلىپ بولغان قايماق؛ سېرىق ماي

سَلآءَة بىر تال تىكەن (خورما-نىڭ)؛ ئۇچ

سَلاّب ئارغامچا ياسايدىغان ئىشچى؛ باندىت؛ قاراقچى

سِلاب جـ سُلْب مۇسىبەت كىيىمى، ھازا كىيىمى

سَلاّبَة باندىت ياكى قاراقچى

سِلاح جـ أَسْلِحَة و سُلُح و سُلْحان قورال؛ ھەربىي قورال

سِلاح مِنَ الْجَيْشِ ئارمىيە تۈرى

سِلاح أَبْيَض نەيزە؛ قىلىچ

سِلاح الطَّيْرانِ ھاۋا ئارمىيىسى

سِلاح الفُرْسانِ ئاتلىق ئەسكەر؛ ئاتلىق ئەترەت

سِلاح الْمُشاةِ پىيادە ئەسكەر

سِلاحِيّ قورالنىڭ؛ قورال-ياراغ سودىگىرى

سَلاخَة تەمىز، تەمى يوق

سَلاسَة مۇلايىم؛ مۇلايىم

سَلاسَة الْكَلامِ راۋان، سۆزەك

سَلاسِل كىچىك شارقىراتما؛ تۈزسىز سۇ

سِلاف سلاۋيان

سُلافَة كۆچلۈك ھاراق، ئېسىل ھاراق

سُلافَة مِنَ الشَّيْءِ جەۋھەر

سُلافَة مِنَ الْعَصِيرِ ئەسلىي سۈيۈقلۇق

سِلافِيّ سلاۋيانىڭ

سَلاّق سۆز قابىلىيىتى ياخشى، سۆزمەن

سَلاقَة اللِّسانِ ئۆيۈش، ئۆيماق

سَلاكَة الأَسْنانِ چىش كوچىلىغۇچ

سُلالَة ئەۋلاد؛ ئىزباسار؛ نەسىل؛ ئۇرۇق

سُلالَة مَلَكِيَّة سۇلالە، خانىدانلىق

سَلاّل سېۋەت ياسايدىغان ئىشچى؛ سېۋەت ساتقۇچى؛ ئوغرى

سُلالِيّ نەسەبنىڭ، شەجەرىنىڭ؛ ئىرق ئىلمىنىڭ

سَلام خاتىرجەم، تىنچ، بىخەتەر، ئامانلىق؛ ھال سورىماق، ئېھتىرام بىلدۈرمەك؛ سالام يوللىماق

سَلامَة مۇكەممەل، نۇقسانسىز؛

بىخەتەر، ئامان
سَلامَى بارماق سۆڭەكلىرى؛ پەنجە سۆڭەكلىرى
سِلاَيَة تىكەن (خورما)، ئۇچ
سَلَبَ ـُـ سَلْبًا الشَّيْءَ تارتىۋالماق؛ بۇلىۋالماق؛ تاللىۋالماق
سَلَب ج أَسْلاب غەنىيمەت، ئولجا؛ ئوچەي-قېرىن؛ تاشلاندۇق؛ دەرەخ تالاسى؛ توم ئارغامچا
سَلِبَ ـَـ سَلَبًا ھازا كىيىمى كىيمەك؛ قارىلىق تۇتماق
سَلْب تالان-تاراج قىلماق؛ ئىنكار قىلماق؛ پاسسىپ؛ سەلبىي
سَلْبًا ئىنكار قىلىنغان؛ پاسسىپ
سَلَبَة ئارغامچا؛ چوڭ ئارقان، توم ئارغامچا
سَلَبَنْد ئاتنىڭ ئېغىزدۇرۇقى؛ ئاتنىڭ تىزگىنى
سَلَبُوت باندىت؛ ئوغرى؛ قاراقچى
سَلْبِيّ ئىنكار قىلىنغان؛ سەلبىي
سَلَّتَ الشَّيْءَ ... نى سۇغۇرۇپ چىقارماق؛ تارتماق
سَلَتَ ـِـ سَلْتًا الشَّيْءَ سۇغۇرۇپ چىقارماق؛ تارتماق؛ ئۇزۇۋەتمەك
سَلَتَ الشَّعْرَ أو الرَّأْسَ چاچ ياسماق
سَلَّة ج سِلال سېۋەت
سَلَّة الْمُهْمَلاتِ كېرەكسىز قەغەز سېۋىتى
سَلْت ئارپا
سِلْتِم ئاپەت؛ چىشى يوق تۆگە
سَلِجَ ـَـ سَلْجًا سَلَجانًا اللُّقْمَةَ يۇتماق
سِلِّجان يېمەكلىك يولى؛ گال، بوغۇز
سُلَجَة ج سُلَج قۇلۇلە قېپى
سُلْجَة ج سَلاجِمُ چامغۇر
سَلَّحَ هُ ھەربىي كىيىم
سَلَّحَ الْجَيْشَ ھەربىي قوشۇننى قوراللاندۇردى
سَلَحَ ـَـ سَلْحًا الطَّائِرُ قۇشلار تەرەت قىلماق
سَلْح ج سُلُوح و سُلْحان قۇش مايىقى
سَلْحِم ئوتياش ئۇرۇقى؛ كۆكتات ئۇرۇقى
سُلَحْفاء ج سَلاحِفُ تاشپاقا
سُلَحْفائِيّ تاشپاقىنىڭ
سُلَحْفائِيَّة ئاستا، قاشاڭ
سُلَحْفاة ج سَلاحِفُ تاشپاقا
سَلاطَة سوغۇق ئارىلاشما سەي؛ سوغۇق ئارىلاشما خام سەي
سُلاطِح تېمىز
سَلَخَ ـَـ سَلْخًا الذَّبِيحَةَ تېرىسىنى سويماق
سَلَخَ الْبَشَرَةَ سۇرۇلۇپ تېرىسىنى

سۆرۈۋەتتى
سَلَخَ كَذَا مِنْ كَذا ئايرىۋەتتى؛ ئۈزۈۋەتتى
سَلَخَ الْيَوْمَ أو الْأُسْبُوعَ أو نَحْوَهُما ئاياغلاشتى؛ ئاخىرىغا ئاپاردى
سَلَخَ سُلُوخًا تِ الْحَيَّةُ يىلان تېرە تاشلىدى
سِلْخ جـ **سُلوخ و أَسْلاخ** سويۇلغان تېرە
سِلْخ الْحَيَّةِ يىلان تاشلىغان تېرە
سَلَخانَة بوغۇزلاش مەيدانى
سَلْخَة پاقلان
سَلَّسَ الْحَلْىَ ئالماستىن نەقىش سالدى
سَلَّسَ اللُّغَةَ تىلغا پىششىق بولدى
سَلَس كىچىك تەرەت توختاپ قالدى
سَلِسَ ـُـ سَلاسَةً مۇلايىم، مۆمىن، ئىتائەتچان
سَلِسَ ـَـ سَلَسًا و سَلاسَةً و سُلُوسًا مۇلايىم، ياۋاش، ئىتائەتچان
سَلِس ياۋاش، مۇلايىم، ئىتائەتچان بولدى
شراب سَلِس گالدىن سىلىق ئۇتمىدىغان؛ ئىچىشلىك ئىچىملىك
سَلْسال كىچىك شارقىراتما
سَلْسَبِيل جـ **سَلاسِبُ و سَلاسِيبُ** خاسىيەتلىك بۇلاق؛ شېرىن سۇلۇق بۇلاق؛ يۇمشاق
سَلْسَلَ الشَّيْءَ بالشَّيْءِ ئۇلاپ قويدى؛ باغلىدى
سَلْسَلَ الْماءَ ئۇرۇلۇپ كەتتى؛ يانىۋ ياتتى
سَلْسَلَ الْأَخْبارَ باغلاشتۇرۇپ تەپسىلىي سۆزلىدى
سَلْسَل كىچىك شارقىراتما؛ سۇزۇك سۇ
سِلْسِلَة جـ **سَلاسِلُ** زەنجىر؛ قۇلۇپ زەنجىرى
سَلَّطَهُ عَلَيْهِ ھوقۇق تۇتقۇزدى، ھوقۇق بەردى؛ قولىنى بوشاتتى
سَلُطَ ـُـ و سَلِطَ ـَـ سَلاطَةً وسُلُوطَةً سۆز قابىلىيەتى بار؛ تىلى يۇمشاق
سُلْطان جـ **سَلاطِينُ** سۇلتان، شاھ، پادىشاھ، خان
سُلْطان ھوقۇق؛ كونترول قىلماق
سُلْطانَة سۇلتان؛ خانىش
سُلْطانِيّ سۇلتانىنىڭ، خانىشنىڭ؛ ھەشەمەتلىك؛ ھەيۋەتلىك
سُلْطانِيَّة چىنە؛ چوڭقۇر تەخسە
سُلْطَة جـ **سُلُطات** ھوقۇق، ئىمتىياز، ھاكىمىيەت؛ ئابرۇي؛ ئىناۋەت
سُلْطَة التَّشْرِيعِ قانۇن تۈزۈش ھوقۇقى؛ ئاساسىي قانۇن تۈزۈش ھوقۇقى

سُلْطَة الْقَضاءِ ئەدلىيە ھوقۇقى؛ ھۆكۈم چىقىرىش ھوقۇقى

السُّلْطَة التَّنْفِيذِيَّة مەمۇرىي ھوقۇق

السُّلْطَة الْقَضائِيَّة سوت قىلىش ھوقۇقى

السُّلْطَة الأَهْلِيَّة أو الْمَدَنِيَّة خەلق ئىشلىرى دائىرىلىرى

السُّلْطَة الْمُخْتَصَّة مۇناسىۋەتلىك دائىرىلەر

السُّلْطَة الْمَحَلِّيَّة يەرلىك دائىرىلەر

سَلْطَنَ ه مەلۇم كىشىنى سۇلتان دەپ ئېلان قىلدى، مەلۇم كىشىنى خان دەپ ئېلان قىلدى

سَلْطَنَة سۇلتانلىك خانلىق دۆلىتى؛ پادىشاھلىق دۆلەت؛ خانلىق ھوقۇق

سَلَّعَ ه ياردى، پارچىلىدى

سَلِعَ ـَ سَلَعاً يېرىلىپ كەتمەك؛ قوپال بولۇپ قالماق

سَلْع جـ أَسْلاع و سُلُوع يېرىلىپ كەتمەك؛ چاك؛ يېرىق

سَلْع جـ سُلُوع پۈت يېرىلىپ كەتمەك

سَلْع جـ أَسْلاع ئوخشاش ياشلىق ئادەم؛ ئوخشاش ستاژلىق ئادەم؛ زامانداش

سَلْعاءُ م پۈتى يېرىلىپ كەتكەن

سِلْعَة جـ سِلَع مەھسۇلات، مال؛ تېرە ياغ خالتىسى

سَلَّفَ ه مالاً پۇل بېرىپ تۇردى؛ قەرز بەردى

سَلَفَ ـُ سَلْفًا الأَرْضَ تېرىلغۇ يەر؛ تەكشى يەر

سَلَفَ سَلَفًا و سُلُوفًا ئۆتمەك، ۋاپات بولماق، ئالەمدىن ئۆتمەك؛ ئىلگىرى تۇرماق؛ ئالدىدا ماڭماق

سَلَف جـ أَسْلاف و سُلاّف ئاتا-بوۋىلار، ئەجداد؛ پېشقەدەم

سُلَف جـ سُلْفان ئورمان كەكلىكى

سِلْف جـ أَسْلاف باجا

سُلْفات سولفاتلار

سُلْفات الْحَدِيدِ يېشىل زەمچە؛ يەتتە سۇلۇق تۆمۇر سولفات

سُلْفات الرَّصاصِ قوغۇشۇن سولفات

سُلْفات الزِّنْكِ ئاق زەمچە

سُلْفات الصُّودَا تازىلانغان شور؛ ناترىي سولفات

سُلْفات النُّشادِرِ أو الأَمُونِيُومِ ئازوت-لۇق ئوغۇت؛ يەرنى كۆچلەندۈ-رۈش پاراشوكى؛ ئامموني سولفات

سَلْفَتَ قارىماي يېيىتتى؛ ئاسقالت يېيىتتى

سُلْفَة جـ سُلَف قەرز ئالماق؛ تېگىگە سالماق؛ چۈشلۈك تاماقتىن ئىلگىرى تەمىنلىنىدىغان

يەمەكلىك

سِلْفَة يەڭگە؛ ئىنىسىنىڭ ئايالى؛ ئاكا-ئۇكىلارنىڭ خوتۇنلىرى

سِلْفَنَة ئاسغالت يېيىتماق

سَلَفِيّ ئەجدادلارنىڭ ئەنئەنىسىگە ئاساسلانغان

سَلَفِيَّة قەرز بەرمەك

سْلِفيد گۇڭگۇرتسىمان ماددىلار

سَلَقَ ـُـ سَلْقًا الْبَيْضَ أو غَيْرَهُ پىشۇرماق

سَلَقَ بِكَلامِهِ أو بِلِسانِهِ يامان تىل بىلەن ھاقارەتلىمەك؛ قاتتىق تىللىماق

سَلَقَ هُ بِالسَّوْطِ قامچا بىلەن ئۇرۇپ تېرىسىنى تىلىپ، گۆشىنى تىتۇۋەتمەك

سَلَقَ الشَّيْءَ بِالْماءِ الْحارِّ تۆكىنى ئالماق

سَلَقَ الْبَرْدُ أو الْحَرُّ النَّباتَ قاتتىق سوغۇق؛ قاتتىق ئىسسىق

سَلَق جـ **أَسْلاق و سُلْقان** يارا، جاراھەت

سَلْق پىشۇرماق

سِلْق جـ **سُلْقان** مەززىلىك قورۇما

سَلْقُون قوغۇشۇن كۆمۈلمىچى؛ قىزىل لاك

سَلَّكَ الشَّيْءَ تەرتىپكە سالدى؛ ئاچتى

سَلَّكَ هُ الْمَكانَ أو بِهِ أو فِيهِ أو عَلَيْهِ كىرگۈزدى؛ ماڭدۇردى

سَلَكَ ـُـ سَلْكًا و سُلُوكًا ھەرىكەت قىلماق؛ يۈرۈش قىلماق

سَلَكَ الطَّرِيقَ يول يۈردى، يول ماڭدى

سَلَكَ الْمَكانَ أو بِهِ أو فِيهِ مەلۇم يەرگە كىردى

سَلَكَ الشَّيْءَ فِي الشَّيْءِ يىپ بىلەن ئۇتكۈزدى

سَلْك الْهَواءِ ھاۋا يۈرۈشى؛ ئاۋىئاتسىيە

سَلْك الْبَحْرِ دېڭىز

سِلْك جـ **أَسْلاك و سُلُوك** يىپ، سىم؛ مېتال سىم

سَلْك مُوَصِّل ئۇتكۈزگۈچ سىم

سِلْكِيّ تۈمۈر سىملىق، مېتال سىملىق؛ سىملىق

لاسِلْكِيّ سىمسىز

سَلَّمَ عَلَيْهِ ئەھۋال سورىدى؛ سالام بەردى؛ سالام يوللىدى

سَلَّمَ هُ الشَّيْءَ أو إِلَيْهِ الشَّيْءَ بەردى، تاپشۇردى؛ سۇندى

سَلَّمَ الْأَمْرَ لَهُ أو إِلَيْهِ ھاۋالە قىلدى، تاپىلىدى؛ جېكىلىدى

سَلَّمَ بِالْأَمْرِ رازى بولدى، قوبۇل كۆردى، رۇخسەت قىلدى، ئېنىق

راپ قىلدى

سَلَّمَ إِلَيهِ ئىتائەت قىلدى، تەسلىم بولدى

سَلَّمَ هُ مِنَ الْمَرْضِ كېسەل بولۇش-نىڭ ئالدىنى ئالدى

سَلِمَ ـَـ سَلامًا و سَلامَةً مِنَ الْأَمْرِ يامان ئەھۋالدىن ساقلاندى؛ خەتەردىن قۇتۇلدى

سَلِمَ مۇكەممەل بولدى

سَلِمَ عَنْ كَذا قۇتۇلدى

سَلِّمْ سِلاحَكَ قورالنى تاپشۇر! مىلتىقنى تاپشۇر!

سَلِّمْ لِي عَلَى فُلانٍ ماڭا ۋاكالەتەن ... غا سالام ئېيتقىن، سالام يوللىدى

سَلْم تىنچ، جىمجىت؛ تىنچلىق؛ خاتىرجەملىك

سَلْم جـ أَسْلُم و سِلام سېپى بار، تۇتقۇچلۇق چېلەك؛ ئاسما چېلەك

سُلَّم جـ سَلالِمُ و سَلالِيمُ پەلەمپەي، پەشتاق؛ سۇپا

سِلْم تىنچ، جىمجىت؛ تىنچلىق؛ خاتىرجەملىك

سِلْمِيّ تىنچ؛ تىنچلىقپەرۋەر

سِلْمِيَّة تىنچلىق

سِلِنْدَر گاز كۆپى؛ يۇمىلاق كاناي؛ يۇمىلاق تۇۋرۇك

سَلْهَب جـ سَلاهِبُ و سَلاهِبَة بەستىلىك؛ ئېگىز ۋە بەستىلىك

سَلْو . سُلْوّ ئۇنتۇلماق، ئۇنتۇپ قالماق؛ تەسەللىي بەرمەك

سَلْواة بۇدۇنە

سُلْوان ئۇنتۇپ كەتمەك، ئۇنتۇماق؛ تەسەللىي بەرمەك

سُلْوَة كۆڭۈل ئاچماق، ئىچ پۇشۇقىنى چىقارماق

سَلُوقِيَّة غول كۆۋرۈك؛ باش كۆۋرۈك

سُلُوك قىلمىش، ھەرىكەت؛ يۈرۈش-تۇرۇش

سُلُوكِيّ ئەخلاقپەرۋەر

سَلْوَى جـ سَلاوَى بۇدۇنە؛ بارلىق كۆڭۈلنى ئاچالايدىغان شەيئىلەر

سَلَّى هُ عَنِ الْأَمْرِ ئۇنتۇلدۇردى

سَلَّى هُ عَنْ هَمِّهِ كۆڭۈلنى ئاچتى

سَلَّى هُ كۆڭۈلنى ئاچتى؛ تەسەللىي بەردى

سَلِيَ ـَـ سُلِيًّا هُ أو عَنْهُ ئۇنتۇپ قالدى، ئۇنتۇپ كەتمەك، ئۇنتۇ-ماق؛ ئەستىن كۆتۈرۈلگەندىن كېيىن ئۆزىگە تەسەللىي بەرمەك؛ ئايرىلىپ كەتكەندىن كېيىن ئۆزىگە تەسەللىي بەرمەك

سَلِيب جـ سَلْبَى و سُلُب يۇل-مالىنى بۇلاپ كېتىلگەن؛ ئەقلىنى يوقاتقان

سَلِيج تەملىك يېمەكلىك

سَلِيخ تەمسىر (يېمەكلىك)؛ تېرىسى سويۇلغان

سَلِيخَة قوپاللىق بىلەن پوستىنى قىرماق

سَلِيط جـ سُلَطاءُ تەنتەك، قارا؛ گېپى ئاچچىق، تىلى زەھەر؛ ئۆسۈملۈك مېيى، زەيتۇن يېغى

سَلِيف جـ سُلَفاءُ و سُلُوف ئالدىن دېرەك بەرگۈچى؛ باشلامچى

سَلِيق جـ سُلُق پىشقان؛ يوپۇرمىقى تۆكۈلمەك؛ پول بويى؛ يولنىڭ يېنى

سَلِيقَة جـ سَلائِقُ ماھىيەت، مىجەز؛ شورپا؛ ئىستىق يېمەكلىك

سِلِيكَا كىرىمنىي تېشى؛ سىلتسىي تۆت ئوكسىد

سَلِيكُون سىلتسىي؛ كىرىمنىي

سَلِيل جـ سُلاَّل ئۆپكە تۇبېركۇلىيوز كېسىلىگە گىرىپتار بولغان؛ غىلاپتىن سۇغۇرۇپ چىقىلغان؛ ئۆلاد، نەۋرە-چۆرىلەر؛ ئوغۇل

سَلِيلَة قىز

سَلِيم جـ سُلَماءُ و سَلْمَى ساغلام، مۇكەممەل؛ ساق-سالامەت، كەمچىلىكسىز

سُلَيْمان سۇلايمان

سَلْيُولُود سىلولود

سَمَّ ـُ سَمًّا هُ زەھەرلىدى، زەھەرلەپ ئۆلتۈردى

سَمَّ الطَّعامَ أو غَيْرَهُ تاماققا زەھەر سالدى؛ زەھەر قۇيدى

سَمَّ ثُهُ الْحَشْرَةُ ئۇ ھاشارات دوررىسىدىن زەھەرلەندى

سَمَّ تْ رِيْحُ السَّمُومِ النَّباتَ قۇرۇتۇپ قويماق

سُمّ جـ سُمُوم و سِمام زەھەر، زەھەرلىك بۇيۇم؛ تۆشۇك، كۆز؛ ئۆڭكۇر، كامار

سُمّ نَوْعِيّ ۋىروس

سُمّ زُعاف جاننى ئالىدىغان زەھەر؛ كۈچلۈك زەھەر

سَما ـُ سُمُوًّا و سَماءً يۇكسەك، ئېسىل

سَما بِهِ كۆتۈردى

سَما بَصَرُه إلَى الشَّيْءِ ئارمان؛ ئۇمىد؛ غايىلىك؛ ئىرادىلىك

سُما ئابرۇي، شۆھرەت

سَماء جـ سَمَوات و سَماوات و سُمِيّ و سِمىّ و أَسْمِيَة ئاسمان، پەلەك، جەننەت

سَمائِيّ ھاۋارەڭلىك؛ كۆكتىكى، ئاسماندىكى؛ تەبىئەتتىن ئىلھاملانغان

سَماجَة قوپال؛ تولۇق

سَماح كەڭ قورساقلىق قىلماق؛ چىدىماق، سەۋر-تاقەت قىلماق؛ رۇخسەت قىلماق، ئۇنىماق

رَقْصَة السَماح قىزلار ئويناىدىغان بىر خىل ئەرەبچە ئۇسسۇل

سَماحة چىدىماق، كەڭ قورساقلىق قىلماق؛ سېخىي، مەرد

سِماخ قۇلاق تۆشۈكى

سَماد ج أَسْمِدَة ئوغۇت؛ كۈل رەڭ ئوغۇت؛ خىمىيىلىك ئوغۇت

سَمار پانۇس ئوت

سَمار الْحُضُر قومۇش ئوتى؛ قومۇش

سَماع ئاڭلىماق؛ ناخشا ئېيتماق؛ ئادەتلەنگەن ئىشلىتىش ئۇسۇلى

عِلْم السَماع ئاۋاز ئىلمى

سَماعٍ ئاڭلاپ تۇر! دىققەت!

سَمّاعَة ئاڭلىغۇچ؛ تېڭىشىغۇچ

سَمّاعَة تِلِفُونٍ تېلېفون تۇرۇبكىسى؛ مىكرافون

سَمّاعَة فُنُغْرافٍ ئاۋاز تارقاتقۇچ؛ ماشىنا بېشى

سَماعِيّ ئاڭلىغان؛ ئىشلىتىش ئۇسۇلىغا كۆنگەن

سَمافور سىگنال ئۇسكۇنىسى

سُماق ساپ، تازا

سَمّاك بېلىق سودىگىرى؛ بېلىقچى؛ بېلىق تۇتقۇچى

سِماك تۇڭرۇك؛ مۇنبەر تۇڭرۇكى

سَمال مەددە قۇرت

سَمّان قايماق سودىگىرى

سُمانَى بۇدۇنە

سَماوَة يېرسىم چۇشكەن سۇرەت؛ يېراقتىن كۆرۈنگەن قىياپەت

سَماوَر ساماۋار

سَماوِيّ ھاۋا رەڭلىك؛ ئاسماندىكى؛ كۆكتىكى

سِمْباتَوِيّ رېزونانسلىق

سَمَتَ ـُـ سَمْتًا يول بويلاپ ماڭماق

سَمَتَ الشَّيْءَ ئويلىدى؛ نىيەت قىلدى؛ غەرەز

سَمْت ج سُمُوت يول، داغدام يول؛ مۇساپە؛ تەرەپ؛ ھەيۋەتلىك؛ ئېغىر

سِمَة ئەن، تامغا؛ نومۇر، بەلگە؛ ئالاھىدىلىك، خۇسۇسىيەت

سَمُجَ - سَماجَةً و سُمُوجَةً خۇنۇك، كۆرۈمسىز؛ قوپال

سَمْج ج سِماج و سَمِجُونَ و سُمَجاءُ و سَماجَى كۆرۈمسىز، بەتبەشىرە؛ قوپال

سَمَّحَ هُ كەڭ قورساقلىق قىلماق؛ كەچۈرمەك، كەڭچىلىك قىلماق

سَمَحَ ـَـ سَمْحًا و سَماحًا و سَماحَةً

لهُ بالشَّيْءِ بەرمەك

سَمَحَ بكَذا كۆندى؛ رۇخسەت قىلدى؛ ئىجازەت قىلدى

سَمْحَ ـُـ سِماحًا و سَماحَةً وسُمُوحًا و سُمُوحَةً و سَمْحًا كەڭچىلىك قىلماق؛ كەڭ قورساقلىق قىلماق؛ سېخىي، مەرد

سَمْح جـ سِماح كەڭ قورساقلىق قىلماق، چىدىماق؛ مەرد

سِمْحاق ئورگانىزملاردىن تۈزۈلگەن؛ باش سۆڭەك پەردىسى

سَمَخَ ـَـ سَمْخًا الزَّرْعُ بىخ سۈرمەك

سَمَخَ ـَـ سَمْخًا هُ قۇلاق تۆشۈكى زەخمىلەنمەك

سَمَّدَ الْأَرْضَ ئوغۇتلىدى؛ ئوغۇت چاچتى

سَمَدَ ـُـ سُمُودًا تەڭقىسلىقتا قويماق، قىيىن ئەھۋالدا قالماق؛ كۆرەڭلەپ كەتمەك؛ ناخشا ئېيتماق

سَمَدَ فى الْعَمَلِ كۈچ چىقاردى؛ پۈتۈن كۈچى بىلەن

سَمَّرَ سۇ قوشتى (كالا سۈتىگە)

سَمَّرَ الْبابَ أو غَيْرَهُ مىخلاپ ئۇلتۇردى؛ مىخلاپ قويدى

سَمَّرَ الْمِسْمارَ مىخ قاقتى

سَمَرَ ـُـ سَمْرًا و سُمُورًا كېچىلىك سۆھبەت

سَمَر جـ أَسْمار كېچىلىك سۆھبەت؛ كېچىدە پاراڭلاشماق؛ كېچىدە سۆزلەنگەن ھېكايە-پاراڭلار؛ كېچىلىك يىغىلىش

سَمْرَ ـُـ و سَمِرَ ـَـ سُمْرَةً بېغىر-رەڭ بولۇپ قالماق

سَمْر جـ أَسْمَر ئەرەب باتان دەرىخى

سَمْراءُ م قوڭۇر، بېغىر-رەڭ، جىگەررەڭ

السَّمْراءُ بۇغداي؛ ئۇن

سَمْرَة بىر تۈپ ئەرەب باتان دەرىخى

سُمْرَة قوڭۇررەڭ؛ بېغىر-رەڭ

سَمَرَّجَ ئادەم بېشىغا باج ئالدى؛ كىشى بېشىغا سېلىق ئالدى

سِمْسار جـ سَماسِرَة و سَماسِرُ و سَماسِيرُ دەللال؛ ۋاستىچى

سَمْسَرَ دەللال بولماق؛ ۋاستىچى بولماق

سَمْسَرَة دەللاللىق؛ ۋاستىچىلىك؛ كېلىشتۇروش ھەققى؛ چاي پۇلى

سِمْسِم جـ سَماسِمُ كۈنجۈت

سَمَطَ ـُـ سَمْطًا الذَّبِيحَةَ قىزىق سۇغا بېسىپ تۇكىنى چۇشۇردى

سَمَطَ سُمُوطًا سۇكۇت قىلماق

سِمْط جـ سُمُوط ئۇنچە-مارجان،

مارجان؛ ئات ئېگىرىنىڭ ئاخىرىغا بېكىتىلگەن ئېسىل نەرسىلەر ئېشىلىتىلگەن تېرە تاسما

سَمَّعَ هُ الصَّوْتَ ئاڭلاتتى

سَمَّعَ بِهِ تۆھمەت قىلدى؛ قارا چاپلىدى

سَمِعَ ـَ سَمْعًا و سَماعًا و سَماعَةً و سَماعِيَةً و مَسْمَعًا الصَّوْتَ أو بِهِ ئاڭلىماق

سَمِعَ لهُ أو إلَيْهِ زەن قويۇپ ئاڭلىدى؛ دىققەت بىلەن ئاڭلىدى

سَمِعَ لهُ قۇلاق سالدى؛ بويسۇندى

سَمِعَ الْكَلامَ ئاڭلاپ بىلدى

سَمْع ج **أَسْماع و أَسْمُع** ججـ **أَسامِعُ و أَسامِيعُ** ئاڭلىماق؛ ئاڭلاش سېزىمى؛ قۇلاق

سَمْعاً و طاعَةً خوپ! ماقۇل!

سَمْعَة بىر قېتىم ئاڭلىماق؛ ئاتاق؛ شۆھرەت

سُمْعَة نام، ئابرۇي

سَمْعِيّ ئاڭلاش سېزىمىنىڭ؛ ئاۋاز ئېلىمىنىڭ

سِمْفُونِيَا سىمفونىيە

سَمَقَ ـُ سَمْقًا و سُمُوقًا النَّباتُ ئۆسۈملۈك ئۆسمەك؛ يوغىنىماق

سَمَّكَ الشَّيْءَ قېلىن؛ قېلىنلاتتى

سَمَكَ ـُ سَمْكًا الشَّيْءَ كۆتۈرمەك؛ ئۆرلەتمەك، چىقارماق

سَمَكَ سَمْكًا و سُمُوكًا الشَّيْءُ قېلىن قىلماق

سَمَك ج **أَسْماك و سِماك وسُمُوك** بېلىق؛ بېلىق تۈرلىرى؛ سۇ ھايۋانلىرى

سَمْك ـُ سَماكَةً الشَّيْءُ قېلىن قىلماق

سَمْك لەمپە؛ قېلىن؛ قېلىنلىقى

سَمَكَة بىر بېلىق

سَمْكَرِيّ تەڭگە تۆمۈرچى؛ تۈرۈبا ئىشچىسى

سَمَكِيّ بېلىمتىمك؛ بېلىق تۈرلىرىنىڭ

سَمَلَ ـُ سَمْلاً الْعَيْنَ كۆزنى ئويماق

سَمَلَ سُمُولاً و سُمُولَةً و سَمْلَ ـُ سَمالَةً الثَّوْبُ كىيىم كونىراتماق، سۇركەپ يىرتىۋەتمەك

سَمَل ج **أَسْمال** جۇل-جۇل كىيىم

سُمْلان الْماءِ أو النَّبِيذِ قالدۇق سۇ؛ ئېشىپ قالغان ھاراق

سَمَلَة . سُمْلَة ج **سَمَل و أَسْمال و سِمال و سُمُول** قارا پاتقاق؛ قالدۇق سۇ

سَمْلَق جـ سَمالِقُ هېچ نەرسە ئۆسمەيدىغان يەر؛ تاقىر يەر
سَمَّمَ الطَّعامَ أو غَيْرَهُ زەھەر قويدى؛ زەھەر سالدى
سَمَّنَ الطَّعامَ قايماق قوشۇپ يېمەكلىك تەييارلىدى
سَمَّنَ هُ سەمرتتى؛ سەمرتىۋەتتى
سَمِنَ ـَـ سَمْنًا الطَّعامَ قايماق قوشۇپ يېمەكلىك تەييارلىدى
سَمِنَ ـَـ سِمَنًا و سَمانَةً سەمرىپ كەتمەك؛ سەمرىمەك
سَمْن جـ أَسْمُن و سُمُون و سُمْنان سېرىق ماي؛ قايماق؛ سۈتنىڭ قايماق
سِمَن ئەت ئالماق؛ سېمىز
سِمْنَة ئەت ئالماق؛ سېمىز
سَمَنْجُونِيّ ھاۋارەڭلىك؛ كۆك ياقۇت
سَمَنْد سۇمۇرغ، ئەنقا
سَمَنْدَر يەڭنىغۇچ
سَمَهَ ـُـ سُمُوها قورقماق، ۋەھىمە كەلتۈرمەك
سَمَهَ الْفَرَسُ توختىماي يۈگۈرمەك؛ توختىماي چاپماق
سِمْهاج يالغان، ساختا؛ يالغان گەپ
سُمَّهَى ئاتمۇسغىرا؛ قۇرۇق گەپ
سُمُوّ يۇكسەك، ئالىي؛ ياخشى ئورۇن، يۇقىرى ئورۇن
صاحِب السُّمُوّ ئالىيلىرى (شاھلار-نىڭ ھۆرمەت ئاتالغۇسى)
سَمُور جـ سَمامِيرُ قارا بۆلغۇن
سَمُوم جـ سَمائِمُ ئىسسىق شامال
سَمَّى هُ فُلانًا أو بِفُلانٍ ... دەپ ئىسىم قويدى
سَمَّى الْكِتابَ كىتابقا ئىسىم قويدى؛ نام بەردى
سَمِيُّ فُلانٍ ئىسىمداش
سُمِّيات زەھەرلىك ماددا؛ زەھەرى بار جىسىم
سَمِيجٍ جـ سِماج و سُمَجاءُ
وسَماجَى قوپال؛ رەزىل؛ خۇنۇك
سَمِيح جـ سُمَحاءُ ئەپۇچان، مەرد؛ سېخىي
سَمِيد ئاق ئۇن؛ كىچىك ئاق بولكا
سَمَيْدَع جـ سَماداِعُ سېخىي ئادەم؛ بۆرە؛ خەنجەر
سَمِيذ ئاق ئۇن؛ كىچىك ئاق بولكا
سَمِير جـ سُمَراءُ كېچىلىك سۆھبەتچى؛ جاھان، زامان
سَمِيط دۆۋىلەپ قويۇلغان خىش پارچىلىرى؛ ھالقىسىمان كىچىك بولكا
سَمِيطَة ھالقىسىمان كىچىك بولكا
سَمِيع جـ سُمَعاءُ ئاڭلاش سېزىمى ئۆتكۈر؛ ئاڭلىغۇچى، ئاڭلىغۇ-

چى ئادەم؛ ئالالانماق گۇزەل ناملىرىنىڭ بىرى

سَمِيك قېلىن؛ پىشىق؛ ئېگىز

سَميل يىرتىلىپ كەتكەن، جۇل-جۇل بولۇپ كەتكەن

سَمِيلَقْس سۇ قارىغىيى

سَمِين ج **سِمان** سېمىز، ئەتلىك؛ مايلىق

سَنَّ ـُـ **سَنَّا السِّكِينَ أو غَيْرَها** پىچاق بىلىدى

سَنَّ عَيْنَيْهِ نەزەرىنى مەركەزلەشتۈردى

سَنَّ قانُونًا قانۇن، تۈزۈم؛ نىزاملارنى بېكىتتى

سَنَّهُ عَلَى الطَّعامِ ئىشتىهانى ئاچتى

سَنَّ الأَسْنانَ چىشىنى چوتكىلىدى

سَنَّ الأَمْرَ ئاسانلاشتۇردى؛ ئوڭايلاشتۇردى

سَنَّ الطَّرِيقَ يولنى تەكشىلىدى

سَنَّ ئىتتىك؛ ئۆتكۈر

سِنّ ج **أَسْنان** و **أَسِنَّة** و **أَسُنّ** چىش؛ ياش؛ يېشى؛ قات (سامسا‌ق)، تىلىم

سِنّ اللَّوْلَبِ بارماق سىزىقچىلىرى

سَنا ـُـ **سَنْوًا** و **سَناوَةً** و **سُنُوًّا** و **سَناءً** و **سِنايَةً الْبَرْقَ** يورۇماق؛ پارقىرىماق؛ نۇر چاچماق

سَناء يۇكسەك، ئالىيجاناب؛ ئېسىل؛ ھەشەمەتلىك، كۆركەم؛ ئاي نۇرى؛ چاقماق

سِناج كۆمۈر كۈلى؛ ماينىڭ بۇسى؛ بۇس

سَناخَة سېسىق پۇراق؛ زەھەرلىك سېسىق پۇراق؛ بۇزۇلۇپ قالماق

سِنّارَة ج **سَنانِيرُ** كىچىك ئىلمەك؛ قارماق؛ ئىنتىزام بىلەن تۇتۇپ قالماق

سَنام ج **أَسْنِمَة** تۆگە لوكسى

سَنّان السَّكاكِينِ پىچاق بىلەش ئۇستىسى

سِنان ج **أَسِنَّة** نەيزە بېشى، سىلتىق بېشى؛ بىلەي تېشى؛ قۇم چاق

سُنْباذَج كېپەك ئالتۇن

سُنْبُك ج **سَنابِكُ** تۇياق ياقىسى؛ تۇياق گىرۋىكى

سَنْبَلَ الزَّرْعُ باشاق تۇتتى؛ باشاق چىقاردى

سُنْبُل ج **سَنابِلُ** باشاق، باش

سُنْبُلَة بىر تال باشاق

سُنْبُلِيّ باشاقسىمان

سَنْبوسَق ئالتە قىرلىق

سُنْبُوق ج **سَنابِقُ** كىچىك كېپەك، كېپەك؛ قېپىق

سَنَة جـ سَنَوات و سَنَهات وسُنُون يىل، ياش، يىللار

سَنَة شَمْسِيَّة شەمسىيە يىلى

سَنَة قَمَرِيَّة قەمەرىيە يىلى

سَنَة مِيلادِيَّة مىلادىيە يىلى

سَنَة هِجْرِيَّة هىجرىيە يىلى

سَنَة دِراسِيَّة ئوقۇش يىلى

سَنَة مالِيَّة يىللىق مالىيە؛ يىللىق هېسابات

سُنَّة جـ سُنَن تەنبىھ بەرمەك؛ ئەدەپىنى بەرمەك؛ نەسىھەت قىلماق؛ پەند-نەسىھەت؛ ھەدىكەت، ئەخلاق؛ ئۆگۈتۈش ئۇسۇلى، شەرىئەت (ئىسلام دىنىدىكى)؛ پەيغەمبەرنىڭ تەلىمى (ئىسلام دىنىدىكى)؛ مۇھەممەت ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆز ۋە ھەرىكەت قائىدىلىرى

سِنَة مۇگدىمەك؛ سەل قارىماق؛ قولنىڭ ئۇچىدا قىلماق

سِنَّة جـ سِنَن قوش پالتا

سَنْتِيجَراد يۇز گرادۇسلۇق؛ ئىسسىق - سوغۇق گرادۇسىنى ئۆلچەيدىغان سائەت

سَنْتِيغَرام مىللىگرام (يۈزدىن بىر گرام)

سَنْتِيمِتْر سانتىمېتىر

سَنَجَ ـُـ سَنْجًا كىر يۇقماق؛ بۇلغانماق

سَنْجاب جـ سَناجِبْ و سَناجِيبْ تىيىن

سَنْجابِيّ كۇل رەڭ، سۇس كۇل رەڭ؛ تىيىننىڭ

سَنَحَ ـَـ سُنُوحًا و سُنُوحًا الرَّأْىُ أو الْفُرْصَةُ أو الْأَمْرُ ئويلىماق، ئەسلىمەك؛ ئۇچراپ قالماق، دەل توغرا كېلىپ قالماق

سَنَحَ الْخاطِرُ بِكَذا رۇخسەت قىلدى، يول قويدى

سَنَخ سېپىق پۈراق؛ زەھەرلىك سېپىق پۈراق؛ بۇزۇلۇپ قالماق

سَنِخَ ـَـ سَنَخًا و سَناخَةً الدُّهْنُ ماي تۇرىدىكى ماددىلارنىڭ سۇپىتى ئۆزگەرمەك؛ پۈراپ قالماق

سَنِخ سۇپىتى ئۆزگەرگەن ماي؛ سېپىق كەتكەن؛ پۈراپ قالغان

سِنْخ جـ أَسْناخ و سُنُوخ تۇپ، يىلتىز

سَنَدَ هُ قوللىدى، قۇۋۋەتلىدى؛ ياردەم قىلدى؛ ھىمايە قىلدى

سَنَدَ ـُـ سَنْدًا هُ يۆلەنچۈككە ئىگە قىلماق

سَنَد جـ أَسْناد تۈۋرۈك؛ يۆلەنچۈك؛ تايانچ؛ ئارقا تىرەك؛ قوللىغۇچ

سَنَد جـ أَسْناد و سَنَدات

ئىسچوت؛ تالون؛ ھۆججەت؛ زايوم بېلىتى؛ ئاكسىيە؛ قەرز تالونى

سَنَد ات مالِيَّة قىممىتى بار تالون

سَنَد ات حُكُومَةٍ زايوم؛ زايوم بېلىتى

سِنْد ئىشەنچلىك ئادەم

سَنْدان جـ سَنادِينُ كىر يۇيىدىغان تاش؛ تۆمۈر سەندەل

سَنْدَرَة ئاشلىق ئۇلچەيدىغان كۆرە

سَنْدَرِيّ يۆرەكلىك؛ ئېگىز؛ چوڭ كۆزلۈك؛ شىر

سُنْدُس پاختىچونىك خام ماتېريالى؛ نېپىز شايى؛ شايى

سَنْدَوِيش قىيمىلىق بولكا؛ گۆش ئارىلاشتۇرۇلغان بولكا

سِنْدِيّ ئىشەنچلىك ئادەم

سَنْدِيكالِيزْم كوللېكتىۋىزم

سَنْسْكْرِيتِيَّة سانسكرىت تىلى؛ سانسكرىت يېزىقى

سَنْط ئەرەب كاۋچۇك دەرىخى

سِنْط قول بېغىشى؛ بېغىش بوغۇمى

سَنْطَلَة ئۇزۇنلۇق؛ چەت ئەلنىڭ سازى

سُنْطور . سِنْطِير جۇڭگونىڭ قەدىمكى دەۋرىدىكى سەككىز تارلىق ساز

سَنَعَ ـَـ و سَنَعَ ـُـ سَناعَةً يېقىملىق؛ ئىللىق؛ ئوماق؛ گۈزەل

سِنْف جـ سُنُوف و سِنَفَة ساپاق؛ قېپى (مېۋىنىڭ)؛ تۇر

سِنْكَة ئىتتىك؛ كوندىنساتور؛ ئۆزەك

سَنْكَرِيّ جـ سَناكِرَةُ تۆمۈرچى؛ مىسكەر؛ قەلەيچى

سِنَما كىنو؛ كىنوخانا

سِنِمّار ئاي؛ ئوغرى

جَزاء سِنِمّار ياخشىلىقنى بىلمەيدىغان؛ ياخشىلىققا يامانلىق قىلىدىغان

سَنَّنَ السِّكِّينَ پىچاق بىلەمەك

سَنَّنَ الْوَلَدُ ئۇزۇن چىش

سَنَّنَ الْمِسْمارَ سىزىقچە ئويماق

سَنِهَ ـَـ سَنَهًا كونا، كونىراپ كەتكەن؛ ۋاقتى ئۆتكەن

سَنْهَدْرِيم قەدىمكى يەھۇدىيلەرنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك پارلامېنتى؛ پېشۋالار كېڭىشى

سَنْوت خورما

سَنْودِس دىنىي يىغىن

سِنَّوْر جـ سَنانِيرُ مۆشۈك

سَنُون چىش پاستىسى؛ چىش پاراشوكى

سُنُونُو قارلىغاچ

سُنُونُوَة بىر قارلىغاچ

سَنَوِيّ يىللىق؛ بىر يىللىق

سَنَّى الْأَمْرَ ئوڭايلاشتۇردى؛ ئاسان لاشتۇردى

سَنَى ـِـ سَنْيًا الشَّيْءَ ئاچماق؛ يەشمەك

سَنِيَ ـَـ سَناءً ئېسىل، يۇقىرى مەرتىۋىلىك؛ ئۆرلىمەك

سَنِيّ يۇكسەك، ئالىيجاناب؛ ھەشەمەتلىك؛ كۆركەم

سُنِّيّ سۇننى مەزھىپىنىڭ؛ سۇننى مەزھىپىنىڭ ئەزاسى

سَنِيت قەھەتچىلىك يىل؛ ئاپەت يىلى

سُنِيَّة سۇننى مەزھىپى

سَنِيح جـ سُنُح ئۇنچە-مەرۋايىت؛ بېزىمەك

سَنِيع يېقىملىق، گۈزەل

سُنَّيْق جـ سَنانِيقُ ئاق رەڭلىك يۇلتۇز؛ ئاقارتىپ قويۇلغان ئۆي

سَها ـْـ سَهْوًا و سُهُوًا و سَهْوَةً عَنْهُ أو فِيهِ سەل قارىماق؛ بىخەستەلىك قىلماق؛ ئۇنتۇپ قالماق

سَها إِلَيْهِ زەن سېلىپ قارىدى؛ دىققەت بىلەن قارىدى

سُهاد كۆز يۇماسلىق؛ ئۇخلىيالماسلىق

سَهّارِيّ كېچىچە تىجارەت قىلىدىغان قەھۋەخانا

سُهاق قەنت سىيىش كېسىلى

سَهَبَ ـَـ سَهْبًا الشَّيْءَ ئالماق

سَهْب چۆل، دەشت؛ دەشتى-باياۋان

سُهْب جـ سُهُوب كەلگە كەتكەن تۆزلەڭلىك؛ كەڭرى دالا

سَهْبَة چوڭقۇر (قۇدۇق)

سَهَجَ ـَـ سَهْجًا تِ الرِّيحُ داۋاملىق شامال قاتتىق چىقماق؛ شىددەت بىلەن چىقماق

سَهَّدَ هُ كۆز يۇمدۇرمىدى

سَهِدَ ـَـ سَهَدًا و سُهْدًا و سُهادًا كۆز يۇماسلىق؛ ئاز ئۇخلىماق

سُهْد ئۇخلىيالماسلىق؛ ئاز ئۇخلىماق

سَهَّرَ هُ ئۇخلاتمىدى؛ بىدار بولدى

سَهَر كېچىچە سەگەك، ھوشيار

سَهِرَ ـَـ سَهَرًا كېچىچە ئۇخلىيالماق

سَهِرَ عَلَيْهِ كۆزەتتى؛ ھىمايە قىلدى

سَهِرَ اللَّيالِيَ كېچىسىنى بىدار ئۆتكۈزدى

سَهْران كېچىسى ھوشيار بولماق؛ كېچىچە ئۇخلىغان

سَهْرَة جـ سَهَرات كېچىلىك يىغىلىش؛ بىر كېچە تۇنىمەك

سَهِقَ ـَـ سَهَقًا ئۇسساپ كەتمەك

سَهْق بېلىق قاسىرىقى

سَهَكَ ـَـ سَهْكًا تِ الرِّيحُ التُّرابَ

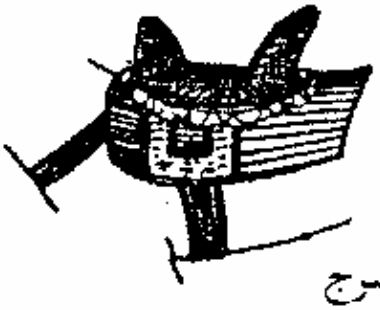

سرج
لىگەر

سي وال
كالته ئشتان

سطل
سوغا

ساعد
ئالدى بىلەك

سرير
كارۋات

سعتر
سەئتەر

سبابة
كۆرسەتكۈچ بارماق

سرو
ئارچا

سبحة
تەسۋى سەمماق

سرطان
قىسقۇچ پاقا

سردين
ساردىن بېلىقى

سذاب
سوزاپ

سرطان نهري
راك

سنونو
قارلغاچ

سوسة
مىتە

شامال چاڭ-توزان چىقارماق

سَهَكَ سُهُوكَا تِ الدّابَّةُ ئات-ئۇلاغلار ئاستا يۈگۈرمەك

سَهَك سىيرىق پۈراق (بېلىق، گۈش، تەر قاتارلىقلارنىڭ)

سَهَّلَ الْأَمْرَ أو الْمَكانَ ئاسانلاشتۇردى

سَهُلَ ـُ سُهُولَةً الْأَمْرُ أو الْمَكانُ ئاسان بولماق، ئاددىي بولماق؛ تەكشى بولدى

سَهل ئاسان؛ كۆپ قۇملۇق

سَهْل جـ **سُهُول و سُهُولَة** ئاسان، ئۇڭاي؛ ئاددىي؛ تەكشى؛ تۈزلەڭلىك؛ تەكشىلىك، دالا

سَهْل الْخُلُقِ مۇلايىم؛ يېقىملىق

مِنَ السَّهْل أَنْ ... ئاسان بولغىنى...

سَهَمَ ـَ و سَهُمَ ـُ سُهُومًا ئاقىرىپ كەتمەك؛ ئاجىز بولماق، زەئىپلەشمەك

سَهَمَ وَجْهَهُ چىرايى تۈتۈلۈپ قالدى

سَهْم جـ سِهام ئوقيا؛ قىمار چېكى

سَهْم جـ **أَسْهُم و سِهام و سُهْمَة و سُهْمان** ھەسسە؛ پاي؛ ئۇلۇش

سُهِمَ ئاپتاپ ئۆتۈش

سَهْو جـ سِهاء ئۇنتۇلماق؛ سەل قارىماق؛ بەختسىزلىك قىلماق

سَهْوان بىپەرۋا؛ كۆڭۈل قويمايدىغان؛ بەختسىز

سَهْوَة جـ **سِهاء** تام جازىسى؛ رۇجەك؛ ئۇۋا

سَهُول سۇرگە دورىسى

سُهُولَة ئاسان، ئۇڭاي

سُوء جـ **أَسْواء** ئەسكى، يامان، رەزىل، ۋەھشىي؛ زىيانكەشلىك قىلماق؛ غەم-ئەندىشە؛ بەختسىزلىك

سُوء الْإِدارَةِ باشقۇرۇشى ياخشى ئەمەس

سُوء حالَةِ الرُّؤْيَةِ قىياپىتى كۆرۈمسىز

سُوء التَّصَرُّفِ بىر تەرەپ قىلىشى مۇۋاپىق ئەمەس

سُوء الْحَظِّ بەختسىزلىك؛ شور پېشانە؛ پالاكەت باسماق

سُوء الْخُلُقِ خاراكتېرى ۋەھشىي؛ مىجەزى ناچار

سُوء السُّلُوكِ ھەرىكىتى ناچار

سُوء الظَّنِّ شۇبھىلەنمەك؛ گۇمانلانماق

سُوء الْفَهْمِ أو التَّفاهُمِ خاتا چۈشىنىپ قالماق؛ خاتا بىلىپ قالماق

سُوء الْقَصْدِ يامان غەرەز، يامان نىيەت

سَواء ئادىل، ھەق؛ تەكشى

سَواء جـ أَسْواء و سَواسِيَة و سَواسِوَة تەك، ئوخشاش؛ باراۋەر

سَواء السَّبِيل توغرا يول؛ توز يول

سَوْءَة سەتچىلىك، شەرمەندىچىلىك

سَواجِلِيّ دېڭىز بويلىغان؛ دېڭىز قىرغىقىنىڭ؛ دېڭىز ساھىلىنىڭ

سَواد جـ أَسْوِدَة ججـ أَساوِدُ قارا؛ قاراڭغۇلۇق ئىچىدىكى خىرە جىسىم؛ سانى كۆپ

سَواد الْبَلَدِ شەھەر ئەتراپى

سَواد النّاسِ پۇقرا، خەلق

سَواد الْوَجْهِ شەرمەندىلىك؛ يۈزىگە قارا سۈرمەك

سَواد اللَّيْلِ پۈتۈن كېچە

السَّواد الْأَعْظَم كۆپ سانلىق

سَوّار هاراق كۆتۈرەلمەيدىغان؛ ئاسان مەست بولۇپ قالمىغان

سِوار جـ أَسْوِرَة و أَساوِرُ و أَساوِرَة و سُوُور و سُور بىلەزۈك

سَوّاق شوپۇر

سِواك جـ سُوُك چىش كوچىلىغۇچ؛ چىش چوتكىسى

سَوَّدَ باتۇر، يۈرەكلىك

سَوَّدَ الشَّيْءَ قارا قىلىۋەتتى

سَوَّدَ هُ كۆلگە ئايلاندۇرۇۋەتتى

سَوَّدَ الْمَكْتُوبَ ئوت يېقىۋەتتى

سَوَّدَ وَ جْهَهُ ھاقارەتلىدى؛ يۈزىگە قارا سۈرۈتتى

سَوِدَ ـَ سَوَدًا قارىداپ كەتمەك؛ قارا بولۇپ كەتكەن

سُود ئاساسىي ھوقۇق؛ رەھبەر؛ باشقۇرغۇچى

السُّود قارا ئۇرۇق (شاھمات)

سَوْداءُ م قارا رەڭلىك؛ قارا؛ قايغۇ-لۇق؛ سەۋدا كېسىلى

سُودان نىگىر، قارا تەنلىكلەر

السُّودان سۇدان (دۆلەت نامى)

سُودانِيّ سۇدانىمەك؛ سۇدانلىق

فُول سُودانِيّ خاسىلەك

سَوْداوِيّ سەۋدا كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

سَوْذَق ساۋۇت؛ يۈرەك

سَوَّرَ الْمَكانَ ئوردىدى؛ ھويلىغا تام سوقتى

سُور جـ أَسْوار و سِيران تام؛ چىتلاق؛ قاشا؛ سېپىل

سَوْرَة الْخَمْرِ مەستلىكنىڭ كارامىتى

سَوْرَة الْبَرْدِ أو الْغَضَبِ قاتتىق سوغۇق؛ قاتتىق غەزەپلەنمەك

سَوْرَة الْمَجْدِ يۈكسەك شەرەپ؛ شەرەپلىك كەسپىي نەتىجە

سُورَة جـ سُوَر و سُورات و سُوَرات قۇرئاننىڭ بىر سۈرىسى

سُورَنْجان سورۇنجان

سُورِيّ سۈرىيەلىك؛ سۈرىيەنىڭ

سُورِيا سۈرىيە (دۆلەت نامى)

سُورِيانِيّ قەدىمىي سۈرىيەنىڭ

السُّورِيانِيّ قەدىمىي سۈرىيە تىلى

سُورِيَة سۈرىيە (دۆلەت نامى)

سَوَّسَ الطَّعامُ أو غَيْرُهُ پارازىت قۇرت

سَوَّسَ هُ الْقَوْمُ مەلۇم ئادەمنى ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى تەرتىپكە سېلىشقا تەيىنلىدى

سَوِسَ ـَـ سَوْسًا الشَّيْءُ مىتە چۈشتى؛ كۆيە چۈشتى

سُوس جـ سِيسان مىتە، كۆيە

عِرْق سُوس چۇچۇكبۇيا؛ قارا بۇيا

سُوسان جـ سَوَاسِنُ پىيازگۈل؛ گۈلسامساق

سُوسة جـ سِيسان بىر مىتە

سُوْسَن جـ سَوَاسِنُ پىيازگۈل؛ گۈلسامساق

سُوْسَن مُعَمَّم نەغەزگۈلى

سَوْط جـ سِياط و أَسْواط تاسما قامچا؛ قامچا؛ قامچىلىماق، قامچا بىلەن ئۇرماق

سَوْطَرَ عَلَيْهِمْ نازارەت قىلدى؛ باشقۇردى

سَوْطِيّ قامچىسىمان؛ قامچا تۇكسىمان

سَوَّغَ الْأَمْرَ مەلۇم ئىشنى قىلىشقا رۇخسەت قىلدى

سَوَّغَ الشَّيْءَ ئاسان يۇتقۇزدى؛ تەمىنى تىلدا قالدۇردى

سَوَّغَ لَهُ الشَّيْءَ نەرسە بەردى

سَوَّقَ هُ سوزدى؛ كېچىكتۇردى

سَوْق ... ماقچى، كەلگۈسىدە

سُوفَسْطائِيّ ھىيلىگەر؛ نەيرەڭلىك

سُوفَسْطائِيَّة نەيرەڭ؛ ھىيلىگەرلىك

سُوفْيات سوۋېت

سُوفْياتِيّ سوۋېتنىڭ، سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ

سُوق جـ أَسْواق ماگىزىن، سودا ساراي؛ بازار؛ ئەرزان سېتىش بازىرى

سُوق خَيْرِيَّة خەير-ئېھسانلىق سودا بازىرى

سُوق دَوْرِيَّة بازار؛ بۇتخانا سەيلىسى؛ ۋاقىتلىق بازار

سُوق سَوْداءُ قارا شەھەر

سُوقَة جـ سُوَق ھۆكۈمرانلىق قىلىنمۇئاتقان خەلق؛ پۇقرا

سُوقِيّ ئاددىي خەلقنىڭ؛ ئاممىباب؛

تومپاي؛ بازارنماق
سَوَّكَ الشَّيْءَ سۈرتتى، سۈركىدى؛ ئېرتماق
سَوَّلَ تْ لَهُ نَفْسُهُ الشَّيْءَ شەخسي ھەۋەس ئۇنى... لەرزىگە سالدى
سَوَّلَ لَهُ الشَّيْطَانُ كَذا شەيتان ئالدىدى؛ ئازدۇردى
سُول . سُولَة تەلەپ قىلغان نەرسە
سَوَّمَ الْفَرَسَ ئاتقا بەلگە قويدى
سَوَّمَ الْخَيْلَ ئاتلارغا ئىختىيارى ئوت يېگۈزدى
سَوْمَلَة كىچىك ئىستاكان
سُونْكِي پىچاق؛ ئىتتىك
سَوَّى الشَّيْءَ تەكشىلىدى
سَوِيَ - َ - سِوَى الرَّجُلُ توغرا بولماق، دۇرۇس بولماق؛ تەرتىپلىك بولماق
سَوِيَ كَذا تەك
سَوِيَّ جـ أَسْوِياءُ تەكشى، توغرا؛ مۇۋاپىق
سوياً ئادىل، توغرا؛ بىرلىكتە
سوًى جـ اسواء ئادىل، توغرا، تەك
سوًى كَذا باشقا، ... دىن سىرت
سُوَيْدىّ شۇبيتسىيلىك
السُوَيْدىّ ة شۇبيتسىيە تىلى
سُوَيْسْرَا شۇبيتسارىيە
سُوَيْسْرِى شۇبيتسارىيىلىك
سُوَيْعَة قىسقا ۋاقىت؛ بىر-ئىككى سائەت
سِوَيق جـ أَسْوِقَة ئىنچىكە چۆپ؛ تالقان بوتقىسى؛ ھاراق
سِىّ جـ أَسْواء تەك، ئوخشاش
سَيِّى ءٌ ئەسكى، رەزىل؛ يامان
سَيَاب . سَيَّابَ پىشمىغان خورما
سَيابَة بىر تال پىشمىغان خورما؛ ھاراق
سَيِّئَة ئەسكى؛ خاتالىق؛ بەتقىلىق
سِيَاج جـ أَسْوِجَة و سِيَاجَات و سُوج قاشا؛ تام
سَيَّاح ئېكسپېدىتسىيىچى؛ سايا-ھەتچى
سِيَاحَة ساياھەت قىلماق؛ ساياھەت-چىلىك كەسپى
سِيَادَة ئاساسىي ھوقۇق؛ رەھبەرلىك ھوقۇق؛ ئەلگە ئالىي ھوقۇق؛ يۇقىرى، ھەممىدىن ئۈستۈن؛ ھەزرەتلىرى (پوپلارنىڭ ھۆرمەت نامى)
سَيَّار ئوبدان ماڭىدىغان؛ ھەرىكەت-چان
سَيَّارَة ئاپتوموبىل؛ سەييارە؛ ئاسان ماڭىدىغان؛ ھەرىكەتچان
سَيَّارَة مُدَرَّعَة بېرونىۋىك
سَيَّارَة الشَّحْنِ يۈك ماشىنىسى
سَيَّارَة النَّقْلِ يۈك ماشىنىسى

سِياسَة تىجارەت؛ باشقۇرماق؛ سىياسىي؛ سىياسەت

سِياسَة الْحِيادِ بىتەرەپ سىياسەت

سِياسِيّ سىياسىينىڭ؛ سىياسىي ئىشلىمىنىڭ؛ سىياسەتنىڭ؛ سىياسەتشۇناس؛ دۆلەت خادىمى

سِياع ئەندۇزا (سېمونت سۇۋاقتا ئىشلىتىلىدىغان)

سَيّاف جـ سَيّافَة شەمشەرۋاز، قىلىچۋاز؛ قاتىل

سِياق ھەيدىمەك، قوغلىماق؛ ئۇزلۇكسىز

سِياق الْكِتابِ داۋامى

سِياق الْحَدِيثِ سۆزلىشىشنىڭ جەريانى ياكى ئۇسۇلى

سِياق الْجُمْلَةِ أو الْكَلامِ جۈملىنىڭ ئۇسلۇبى

سِياقَة شوپۇرلۇق كەسپى

سَيّال راۋان

سَيَّبَ الشَّيْءَ قويۇۋەتتى؛ تاشلىۋەتتى؛ سەل قاردى

سَيَّبَ الْعَبْدَ ئازاد قىلدى؛ قويۇۋەتتى

سَيْب ئاقماق، يۆتكەلمەك؛ تېز ماڭماق

سَيَّجَ عَلَى الْبُسْتانِ أو غَيْرِهِ قاشا بىلەن ئوردى

سِيجارَة جـ سَجائِرُ سىگارت، تاماكا

سِيجارْزَنوبِيا سىگارت، پاپروس

سِيجَة ئالتە بۇرجەكلىك شاھمات

سَيَّحَ الْماءَ ئاقتۇردى

سِيخ جـ أَسْياخ كاۋاپ زىخى؛ تۆمۈر زىخ

سِيخ حَدِيدِيّ پولات چىۋىق

سَيِّد جـ أَسْياد و سادَة و سَيائِدُ رەھبەر؛ خوجايىن؛ ئەپەندى، بېگىم

سَيِّدَة خانىم، خېنىم؛ مەريەمنىڭ ھۆرمەت نامى (خرىستىئان)

سَيْذاق قۇرغۇي

سَيْذَقان قۇرغۇي

سَيَّرَ الشَّيْءَ ئايلاندۇردى؛ ماڭدۇردى؛ ماڭغۇزدى؛ يول-يول سىزىقى بار؛ ئىجرا بولدى

سَيَّرَهُ مِنْ بَلَدِهِ ئۇنى مەلۇم جايدىن ئايرىپ باشقا يەرگە كەتكۈزۈۋەتتى، ئەۋەتىۋەتتى

سَيْر سایاھەت؛ سایاھەت قىلماق؛ ماڭماق؛ مۇساپە

سَيْر جـ سُيُور و سُيُورَة و أَسْيار تاسما، بەلۋاغ

سِيَراء ساپ ئالتۇن؛ سىرىق يوللۇق تاش كىيىم

سِيَرة جـ سِيَر نام، ئابرۇي؛ ھېكايە؛ تەرجىمىھال، تارىخ

سِيسَ سَوْسًا الشَّيْءُ كۆيە چۈشمەك؛

مىتە

سَيْطَرَ عَلَيْهِ باشقۇردى، كونترول قىلدى؛ ئىدارە قىلدى

سَيْطَرَة ئىدارە قىلماق، باشقۇرماق؛ كونترول قىلماق؛ ئىدارە قىلىش ھوقۇقى

سَيَّجَ الْحائِطَ بِالطِّينِ لاي بىلەن سۇۋىدى

سَيَّحَ الشَّيْءَ سۇركىدى (ئاسفالت ياكى ماي)

سَيِّغ قىلىشقا بولىدىغان، رۇخسەت قىلىنغان

سَيْف جـ سُيُوف و أَسْياف و أَسْيُف و مَسْيَفَة قىلىچ؛ قىسقا ساپلىق قىلىچ؛ ئات پىچىقى؛ ئەسكەر پىچىقى

سَيْفان زىلزىلا، ئورۇق ئېگىز

سِيْف جـ أَسْياف دېڭىز بويى؛ دەريا قىرغاقلىرى

سَيْفُون سۇمۇرۇش نەيچىسى؛ رەڭلىك سۇمۇرۇش نەيچىسى؛ تەرەت قاچىسىدىن سۇ تارتىدىغان سۇ ساندۇقى

سِيكار سىگارت، پاپروس

سِيكَة ھەربىيلەر پىچىقى؛ ئات پىچىقى؛ ئالتە بۇرجەكلىك شاھمات ئورۇقى

سِيكُورْتاه سۇغۇرتا؛ بىخەتەرلىك

سِيكُورْتاه الْحَرِيقِ ئوت ئاپىتى سۇغۇرتىسى

سِيكُورْتاه الْحَيَاةِ ئۆمۈر سۇغۇرتىسى

سَيْكُولُوجِي پسىخولوگىيە

سَيْكُولُوجِيّ پسىخولوگىيىنىڭ؛ پسىخولوگىيە ئالىمى

سَيَّلَ الْمَاءَ أو نَحْوَهُ ئاقتۇردى؛ سۇيۇقلاندۇردى

سَيَلان ئاقماق، تامچىلىماق؛ ئاق قان كېسىلى

سَيْل جـ سُيُول كەلكۈن؛ تېز ئاقماق

سَيْلَة كىچىك دەريا؛ تارماق ئېقىن

سِيماء بەلگە؛ نومۇر؛ سىرتقى كۆرۈنۈشى

سِيْمانْتُو سېمونت

سِيْماوِيّ سېھرىگەرلىكنىڭ؛ جادۇگەرلىكنىڭ؛ نومۇر؛ ئۆچۈر

سِيمَة قول ئىشارىتى؛ كۆرۈنۈشى؛ قىياپەت

سِيمْفُونِيَّة سىمفونىيە

سِيمِيَا تارتىش ياكى قويۇش ئاپپاراتى؛ جادۇگەرلىك؛ سېھرىگەرلىك؛ نومۇر، بەلگە

سِيمِياء جادۇگەرلىك؛ سېھرىگەرلىك

سِيمِيائِيّ سېھرىگەرلىكنىڭ؛ جادۇ-

گەرلىكنىڭ

سِيناء سىنا (يەر نامى)؛ سىنا تېغى

سِينارِيُو كىنو سىناريىسى (سەھنە ئەسىرى)

سِينَما ج **سِينَمات** كىنو؛ كىنوخانا

السِينَما النّاطِقَة ئاۋازلىق كىنو

السِينَما الصّامِتَة ئاۋازسىز كىنو

سِينِمائِيّ كىنونىڭ؛ كىنو سەنئىتى خىزمەتچىسى

سِينَماثُغْراق كىنوغا ئېلىش ياكى قويۇش ئاپپاراتى

سُيُولَة ئېقىشچان؛ سۇيۇقلۇقسىمان

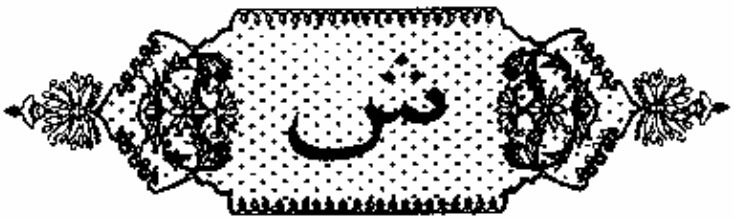

ش «شِين» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 300، گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

شاءَ ـَـ شَيْئاً و مَشِيئَةً و مَشاءَةً و مَشائِيَةً الشَّيْءَ كېرەك قىلماق؛ خالىماق؛ ئۈمىد قىلماق

شاءَ اَللّٰهُ الشَّيْءَ پۈتۈلمەك؛ چوقۇم؛ جەزمەن

اِنْ شاءَ اللّٰهُ خۇدا خالىسا

شائِب جـ **شُيَّب** ئاق چاچلىق

شائِبَة جـ **شَوائِبُ** كەمچىلىك؛ ئەيىپ؛ نۇقسان

شائِبَة ئاق چاچلىق (موماي)

شائِع تارقىلىپ يۈرگەن، ئېقىپ يۈرگەن؛ ئومۇمىلىك، ئومۇمىي

شائِعَة جـ **شَوائِعُ** سۆز-چۆچەك، پىتنە-ئىغۋا، مىش-مىش پاراڭ؛ تارقىلىپ يۈرگەن، ئېقىپ يۈرگەن

شائِق جـ **شُوق** ئاشىق؛ ئىشتىياق باغلىغۇچى، ئارزۇ قىلغۇچى

شائِك جـ **شاكَة** تىكەنلىك؛ تىكەندەك بۈككىدە ئۆسۈپ كەتكەن

سِلْك شائِك تۆمۈر تور؛ سىم توسۇق؛ سىم تور

شائِم شۇملۇق ئېلىپ كەلگۈچى

شائِن نومۇسسىز، يۈزسىز

شائِه جـ **شُوَّه** مەجروھ، تۇغما مېيىپ

شابَ ـُـ شَوْبًا الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ ئارىلاشتۇرماق؛ يالغانىنى ئارىلاشتۇرماق

شابَ الرَّجُلَ ئالدىدى؛ ساداقەتسىزلىك قىلدى

شابَ ـِـ شَيْبًا و شَيْبَةً و مَشِيبًا چېچى ئاقىرىپ كەتمەك

شابَ الشَّعْرُ ئاقىرىپ كەتتى

شابَ رَأْسُهُ چېچى پۈتۈنلەي ئاقىرىپ كەتتى

شابّ جـ شُبّاب و شَبان و شَبَبَة ياش؛ يىگىت
شابَّة جـ شَوابّ و شَبائِبُ ياش قىز
شابَكَ بَيْنَ الاشْياءِ كېسىشتى
شابَهَ هُ ئوخشىدى؛ ئوخشاپ كەتتى
شُؤْبُوب جـ شَآبِيبُ ئۆتكۈنچى يامغۇر؛ قۇياشنىڭ تەپتى
شابُورَة تۇمان، قۇيۇق تۇمان
شاتٍ سوغۇق
شاة جـ شاء و شِياه و شِواه و أَشاوِهُ قوي
شاتَمَ هُ تىللاشتى؛ بىر-بىرىنى ھاقارەتلىدى
شاجَّ الْقَوْمُ ئۇرۇشتى؛ سوقۇشتى
شاجِب ئەزمە، گېپى كۆپ
شاجَرَ هُ ئۇرۇشتى، تالاشتى
شاجِنَة جـ شَواجِنُ جىلغا يول؛ يول؛ لىنىيە
شاحَ بِالشَّيْءِ عَلَى فُلانٍ بىرىشكە قىيماسلىق
شاحَ ـِـ شَيْحًا عَلَى كَذا تىرىشماق؛ پۈتۈن كۈچى بىلەن كۈچ چىقارماق
شاحِب تاتىرىپ كەتكەن، ئاقىرىپ كەتكەن
شاحِط يىراق، ناھايىتى يىراق
شاحِم سەمىرىپ كەتكەن؛ مايلىق، ياغلىق
شاحَنَ هُ نەپرەتلەندى، يىرگەندى، ئۆچلۈك قىلدى
شاحِنَة قَلّابَة موللاقچى ماشىنا
شاخَ ـِـ شَيْخًا و شُيُوخَةً وشُيُوخِيَّةً و شَيْخُوخَةً وشَيْخُوخِيَّةً ياشاڭغان، قېرىپ كەتكەن
شاخِص دىققەت قىلغۇچى؛ ئۆلچەش ئاياقچىسى؛ تارازا
شاخَلَ هُ ساداقەتمەن بولدى؛ سەمىمىي سادىق بولدى
شادَّ هُ ئۆزئارا تالاشتى
شادَ ـِـ شَيْدًا الْبِناءَ قۇرۇلۇش قۇرماق، سالماق
شادِر جـ شَوادِرُ ئامبار، ئىسكىلات
شادَرْوان سۇ مەنبەسى؛ بۇلاق مەنبەسى
شاذّ جـ شُذّاذ و شَواذّ تەرتىپسىز، بىنورمال؛ ئادەتتىن تاشقىرى؛ شەكلى ئۆزگەرگەن؛ پەۋقۇلئادە، ئاجايىپ
شاذَّة جـ شَواذّ تەرتىپسىز؛ ئاجايىپ، پەۋقۇلئادە، ئادەتتىن تاشقىرى
شارَّ هُ خورلىدى
شارَ ـُـ شَوْرًا وِ شِيارًا و شِيارَةً و مَشارًا و مَشارَةً الْعَسَلَ ھەسەل ئالماق

شارَ الدّابَّةَ سىناپ مىنىپ كۆردى
شارٍ «الشّارِى» جـ شُراة سېتىۋالغۇچى
شارَبَ هُ بىللە ئىچتى، تەڭ ئىچتى
شارِب جـ شَرْب و شُرّاب ئىچكۈچى
شارِب جـ شَوارِبُ بۇرۇت
شارَة ئىزناك: بەلگە، قول ئىشارىتى؛ قىياپەت
شارَة الذّراعِ يەڭ بەلگىسى
شارِح جـ شُرّاح چۈشەندۈرگۈچى
شارِد جـ شَرَد ئۇركۈپ قاچقان؛ يولدىن ئازغۇچى؛ سەيلە قىلغان
شارِد الْفِكْرِ كۆڭلى بىر يەردە ئەمەس؛ دىققىتى چېچىلىپ كەتكەن
شارَطَ هُ فى كَذا شەرتنامە تۈزدى؛ كېلىشىمنامە تۈزدى
شارِع جـ شُرَّع و شُروع قانۇن بېكىتكۈچى
شارِع جـ شَوارِعُ كوچا، يول، چوڭ كوچا
شارَفَ الْمَكانَ ... نىڭ ئۈستىدە تۇرىپدە تۇردى
شارَفَ الشَّىْءَ ئېگىشىپ قاردى؛ يېقىنلاشتى
شارَفَ عَلَى الْعَمَلِ نازارەت قىلدى؛ باشقۇردى
شارَكَ هُ قاتناشتى؛ شېرىكلەشتى
شازِب جـ شُزَّب و شَوازِبُ قوپال؛ قاقشال
شاسِع جـ شُسَّع يىراق، ناھايىتى يىراق
شاسِع جـ شَواسِعُ يىراق، ناھايىتى يىراق
شاش تور، داكا
شاش مُعَقَّم دېزىنفېكسىيە قىلىنغان داكا
شاشَة ئېكران
شاشِيَّة جـ شَواشِىّ كىچىك دوپپا؛ مۇسۇلمانلارنىڭ سەللىسى
شاصِرَة جـ شَواصِرُ ئورا؛ قىلتاق
شاطَ ـُ شَوْطًا بِهِ الْغَضَبُ غەزەپ لەنمەك، ئاچچىقلانماق
شاطَ ـِ شَيْطًا و شِياطَةً و شَيْطُوطَةً الشَّىْءُ كۆپۈپ كەتمەك
شاطِىء جـ شَواطِئُ قاش، قىرغاق
شاطَرَ هُ الشَّىْءَ يېرىمىنى بۆلۈپ بەردى
شاطَرَ هُ الْحُزْنَ ئازابىنى يەڭگىللەتتى؛ كۆڭلىنى يېسىدى؛ تەسەللىي بەردى
شاطِر جـ شُطّار ئىككىنچى دەرىجىلىك ئايرىش سىزىقى؛ ئەقىللىق، زېرەك؛ قۇۋۇ، ھىيلىگەر؛ رەزىل
شاعَ ـِ شَيْعًا و شُيُوعًا و مَشاعًا و

شَيَعانًا و شَيْعُوعَةً الْخَبَرُ أو غَيْرُهُ تارقالماق، ئېقىپ يۇرمەك؛ چېچىلىپ كەتمەك

شاعِر سەزگەن، ھېس قىلغان

شاعِر ج شُعَراءُ شائىر

شاعِرة ج شَواعِرُ شائىرە

شاعِرِيَّة شېئىرىي قابىلىيەت؛ شائىرانىلىك

شاغَبَ هُ ئىغۋا قىلدى؛ قۇسۇر ئىزدىدى

شاغِر قۇرۇق؛ مەنىسىز؛ بوش

شاغِل ج شَواغِلُ بىئارامىلىق، كاشىلا بولغۇچى؛ توسالغۇ

شاغُور ج شَواغِيرُ كىچىك شارقىراتما؛ شارقىراتما

شاقّ نېپىز، يۇپقا

شاقٍ «الشّافِي» داۋالاش ئۇنۇمى بار؛ قەتئىي؛ ئۇزۇل-كېسىل

شَأْفَة تۇپ؛ يىلتىز

شافِع ئاۋۋال سېتىۋېلىش ھوقۇقى بار ئادەم؛ ئارىغا قويۇلغان ئادەم، كېلىشتۇرگۈچى؛ بەدىك

شافِعِيّ شافىئىي مەزھىپىگە تەۋە

شافَهَ هُ يۈزمۈيۈز سۆزلەشتى؛ يۈزىنى يېقىن تۇتۇپ سۆزلىدى

شاقَ ـُـ شَوْقًا و تَشْواقًا هُ الْخُبْزَ ياخشى كۆرمەك؛ سېغىنماق؛ ئەسلىمەك

شاقّ ئېغىر؛ قىيىن؛ ئاۋارىچىلىك ئېلىپ كېلىدىغان

شاقُوف چوڭ تىپتىكى تۆمۈر بارغان

شاقُول ئىسپىرت ئۆلچىگۈچ؛ تۆمۈر چەمبىرەكلىك ھاسا

شاكَ ـَـ شَاكَةً و شِيكَةً و شَوْكًا الشَّجَرُ ئۇزۇن تىكەن؛ كۆپ تىكەن

شاكَ ـُـ شَوْكًا هُ تىكەن كىرمەك

شاكّ گۇمانلانغۇچى، شۇبھىلەنگۈچى

شاكّ سِلاح تولۇق قوراللانغان

شاكٍ «أَلشّاكِي» ئېيتقۇچى؛ شىكايەت قىلغۇچى؛ ئەرز قىلغۇچى؛ بىچارە؛ بىئارام

شاكِي السِلاحِ تولۇق قوراللانغان؛ قورالى ئۆتكۈر

شاكَّة ج شَواكّ گال ئىششىقى

شاكِر ج شُكَّر رەھمەت ئېيتقان؛ رەھمەت ئېيتقۇچى

شاكِرِيَّة ماتاش

شاكَسَ هُ ئۇرۇشتى؛ ئىغۋا قىلدى، قۇسۇر ئىزدىدى

شاكَلَ هُ ئوخشاپ كەتتى، ئوخشىدى

شاكِلَة ج شَواكِلُ ئومۇرتقا قىسمى (بەدەننىڭ)؛ تۇر؛ خاراكتېر؛

ئۇسۇل؛ شەكىل

شاكِيَة بىچارە، بىئارام؛ ئەرز قىلغۇچى

شالَ ـُـ شَوْلاً و شَوَلاناً الشَّيْءَ كۆتۈرمەك؛ دىڭگايماق

شالَ الشَّيْءَ أو بِهِ كۆتۈردى

شالَ ـِـ شَيْلاً الشَّيْءَ ئېلىپ كەتمەك؛ ئۆستۈرمەك

شال جـ **شِيلان** ياغلىق، شارپا

شَأَمَ ـَـ شَأْماً أو عَلَيْهِ بەختسىزلىك ئېلىپ كەلمەك

شؤمَ ـُـ شَآمَةً عَلَيْهِ بەختسىزلىك

شامَ ـِـ شَيْماً الشَّيْءَ باھالىماق؛ مۆلچەرلىمەك، پەرەز قىلماق

شامَ مەك پەيدا بولدى

شُؤْم بەختسىزلىك؛ شۇملۇق، شور پېشانىلىك

شامِة جـ **شام** قارا مەك؛ تۆرەلمە مېڭى

شامَّة پۇراش سېزىمى؛ پۇراش ئەزاسى

شامِت جـ **شُمّات** قارا نىيەت ئادەم؛ ئىچى يامان ئادەم

شِئْمَة جـ **شِيَم** ئادەت؛ يوسۇن؛ مىجەز، خاراكتېر

شامِخ جـ **شُمَّخ و شَوامِخ** ئېگىز؛ ھەيۋەتلىك؛ ھاكاۋۇر

شامِل ئومۇميۈزلۈك؛ ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، ئومۇمىي

شامِل عَلَى كَذا ... نى ئۆز ئىچىگە ئالغان

شامِيّ سۈرىيەنىك؛ سۈرىيەلىك؛ دەمەشىقلىك ئادەم

شُؤْمَى م شۇملۇق ئېلىپ كەلگەن ئايال

شُؤْمِيّ بەختسىز؛ نەس باسقان

شانَ ـِـ شَيْناً هُ ھاقارەت قىلماق؛ بۇرمىلىماق؛ رەسۋا بولماق

شأْن جـ **شُؤون و شِئان** ئىش، ئەھۋال؛ مۇناسىۋەت؛ ئۇمىد قىلماق

ما شأْنكَ نېمە بولدى؟ نېمە ئىش؟

ما شأْنكَ و لِهَذا بۇنىڭ سەن بىلەن قانداق مۇناسىۋىتى بار؟

أَنْتَ و شأْنكَ ئىختىيار، ئۆزىڭىز-نىڭ ئىختىيارى

فى هَذا الشأْن بۇ جەھەتتە

شانِىء جـ **شُنّاء** نەپرەتلەنگۈچى؛ يىرگەنگۈچى

شانِئَه جـ **شُنَط و شَنْطات** خالتا؛ سومكا؛ قول سومكىسى؛ سەپەر سومكىسى

شاهَ ـُـ شَوْهًا الْوَجْهُ سەت (قىيا-پەت)؛ كۆرۈمسىز

شاه شاھ؛ خەلقئارا شاھماتنىڭ بىر ئۇرۇقى

شاهانِىّ پارس شاھلىقىنىڭ؛ ئېران پادىشاھىنىڭ؛ خان ئائىلىسى-

نماق

شاهَبَلُّوط كاشتان؛ كاشتان شېلى

شاهَدَ هُ كۆزى بىلەن كۆردى؛ قارىدى

شاهِد ج **شُهُود و أَشْهاد و شُهَّدو** شاهىد

شَهْد شاهىد؛ كۆزى بىلەن كۆرگۈچى؛ تەكشۈرگۈچى؛ دەلىل

شاهِد إِثْباتٍ دەۋاگەرگە شاهىد بولغۇچى

شاهِد نَفْيٍ جاۋابكارغا شاهىد بولغۇچى

شاهِد عَدلٍ تولۇق ھوقۇقلۇق شاهىد

شاهِد عَيْنٍ گۇۋاھ بولغۇچى

شاهِدَة ج **شَواهِدُ** قەبرە تېشى؛ كۆچۈرمە نۇسخا، تەقلىدىي نۇسخا؛ قوشۇمچە نۇسخا

الشاهِدَة يەر شارى

شاهَرَ هُ ئايلىق يالاپ ئىشلەتمەك

ياكى ئىجارە ئېلىپ ئىشلەتمەك

شاهِق ئېگىز؛ ھەيۋەتلىك

شاهِقَة ج **شَواهِقُ** ئاسمانغا تاقاشقان بىنا، ئېگىز قەۋەتلىك بىنا

شاهِين ج **شَواهِينُ و شَياهِينُ** ھاڭگىرت

شَأْو مەقسەت؛ نىشان، غايە؛ سېۋەت

شاوَرَ هُ فى الْأَمْرِ سوراندى؛ پىكىر ئالدى؛ مەسلىھەت سورىدى

شاوِيش ئەترەت باشلىقى؛ ساقچى كوماندىرى

شَأَى يَشْؤُو شَأْوًا الْقَوْمَ ئېشىپ چۈشمەك؛ ئالدىغا ئۆتۈپ كەتمەك

شاى چاي؛ چاي يوپۇرمىقى

شايَعَهُ ئەگەشتى؛ قوغدىدى؛ يوللىدى

شَبَّ ـُـ شَبًّا و شُبُوبًا النَّارُ ئۆسمەك، يوغىنىماق

شَبَّ تِ النّارُ ئوت كەتمەك؛ كۆيۈپ كەتمەك؛ لاۋۇلداپ كەتمەك

شَبَّ ـُـ شَبِيبًا و شِبابًا و شُبُوبًا الْفَرَسُ ئات ئارقا پۇتى بىلەن ئۈرە تۇرماق

شَبَّ ـِـ شَبابًا و شَبِيبَةً الْغُلامُ ئۆسۈپ يېتىلمەك

شَبّ سۇزۇك زەمچە؛ ئاق زەمچە

شُبَّ النَّارُ قوشۇلماق؛ كۆتۈرۈلمەك

شَبا ـُـ شَبْوَ الشَّيْءُ ئېگىزلىمەك

شَبا النّارَ كۆيدۈرمەك، ئوت ياقماق

شَبا الْفَرَسُ ئات ئارقا پۇتى بىلەن ئۈرە تۇرماق

شَباب ياشلار، ياشلىق دەۋر

شَباب مِنَ الشَّيْءِ ئەڭ دەسلەپ؛ دەسلەپكى مەزگىل

شَبّابَة قومۇش نەي

شَبابِيّ ياشلارغا خاس، ياشلارچە

شَباة ج ـ شَبًا و شَبَوات چايان؛ ئۇچلۇق؛ تىكەن

شَباة السَّيْفِ بىس، تىغ؛ ئۇچ

شَباة الْعَقْرَبِ چايانىنىڭ نەشتىرى

شِبّاك ج ـ شَبابِيكُ گۆش ئىلمىكى (كانار)

شُباط سۇرىيە كالېندارى بويىچە 2- ئاي

شُبّاك ج ـ شَبابِيكُ دېرىزە، كۆزنەك؛ رامكا

شِبام ئېغىزدۇرۇق (ھايۋانلارغا ئىشلىتىدىغان)؛ پەردىنىڭ بوغقۇچى

شَبَّبَ ياشاردى؛ بالىلىق دەۋرىگە قايتتى

شَبَّبَ الشّاعِرُ ياشلىق يىللىرىنى ئەسلىدى

شَبَّبَ بِالْفَتاةِ كېچىك قىزچاقنى مەدھىيىلىدى؛ كېچىك قىزچاقنىڭ گۈزەللىكىنى مەدھىيىلىدى

شَبَث ج أَشْباث و شِبْثان زەھەرلىك ئۆمۈچۈك

شَبِثَ ـِ شَبَثًا بِكَذا يۆلەنمەك، تايانماق؛ ئېسىلىۋالماق

شَبِث تەرسا، كاج

شَبَّحَ الشَّيْءَ كېڭەيتتى؛ ئاچتى

شَبَّحَ قول ئىشارىتى قىلدى؛ قول شىلتىدى

شَبَحَ ـَ شَبْحًا الشَّيْءَ كەرىمەك؛ سوزماق؛ كېڭەيتمەك

شَبَحَ الرَّجُلُ ئىككى قولىنى كۆتۈرىدى (دۇئا قىلغاندا)

شَبَح ج اشْباح و شُبُوح ئەرۋاھ؛ ئادەمنىڭ قىياپىتى، ئادەمنىڭ سايىسى؛ خىيالىي مەنزىرە

شِبْدَع ج شَبادِعُ چايان؛ سېرىقئېغىزلىك

شَبَّرَ الشَّيْءَ قول ئىشارىتى قىلدى

شَبَّرَ ھاسا بىلەن ئۆلچەپ چىقتى

شَبَرَ ـُ شَبْرًا الشَّيْءَ غېرىچ بىلەن ئۆلچەپ چىقماق

شَبْر ئۆلچەم؛ قەددى-قامىتى؛ تويلۇق

شِبْر ج أَشْبار بىر غېرىچ (باش بارماق بىلەن كىچىك بارماق ئارىسىدىكى ئېچىلغان ئارىلىق، تەخمىنەن 22.5 سانتىمېتىر)

شِبْر بىر ئۆمۈر، ئۆمۈر بويى

شَبْرَقَ الشَّيْءَ ئۇششاق يىرتمۇەتتى؛ ئۇششاقلىدى

شَبْرَقَ عَيْنَيْهِ كۆزىنى يوغان ئاچتى

شَبْشَبَ هُ ئاياغ بىلەن تاقىلداتتى

شِبْشِب ج شَباشِبُ ساپما كەش

شَبَّعَ تويغوزدى، تويدوردى؛ تويۇندۇردى

شَبِعَ ـَـ شَبْعًا و شِبَعا الطَّعامَ أَوْ مِنْهُ تويماق؛ تويۇنماق

شَبِعَ مِنَ لأَمْرِ بىزار بولدى؛ ئۆچ كۆردى

شَبِعَ الْجِسْمُ سەمرىپ كەتتى

شِبَع ئادەمنى تويغۇزىدىغان نەرسە

شَبْعان ج شِباع و شَباعَى قورسىقى تويغان ئادەم

شَبْعَى م قورسىقى تويغان ئادەم، تويغان ئادەم

شَبَق شەھۋانىي؛ جىنسىي ھەۋىسى كۈچلۈك

شَبِقَ ـَـ شَبَقًا شەھۋەتپەرەسلىك قىلماق؛ جىنسىي ھەۋىسى كۈچەيمەك

شَبِق پاھىشۋاز؛ شەھۋانىي؛ شەھۋەتپەرەس

شُبْق غاجىزا؛ تۇرۇپكا؛ تاماكا خالتىسى

شَبَقَة بىر تۈپ؛ بىر تال

شَبَّكَ الشَّيْءَ چىگىشلەشتۇردى؛ گىرەلەشتۇردى

شَبَكَ ـِـ شَبْكًا الشَّيْءَ چىگىشلەشتۇرمەك؛ كىرىشتۇرمەك

شَبَكَ الشَّيْءُ چىرمىشىپ مۇرەككەپلىشىپ كەتتى

شُبْك غاجىزا؛ تاماكا خالتىسى؛ تۇرۇپكا

شَبَكَة ج شِباك و شَبَك تور؛ قاپقان، توزاق

شَبَكِيَّة الْعَيْنِ كۆزۈش تور پەردىسى

شَبَلَ ـُـ شُبُولاً الْغُلامُ راھەت-پاراغەت تۇرمۇشتا چوڭ بولماق

شِبْل ج أَشْبال و أَشْبُل و شِبال بالا شىر، شىر بالىسى

شَبِمَ ـَـ شَبَمًا الْماءُ سوغۇق

شَبِمَ . شَبِمَة سوغۇق سۇ؛ ئاچلىق

شَبَنَ ـُـ شَبْنًا الْغُلامُ راھەت-پاراغەت تۇرمۇشتا چوڭ بولماق

شَبَنْزَى قارا شىمپەنزە

شَبَّهَ هُ بِهِ تەمسىل قىلدى؛ ئوخشاتتى؛ سېلىشتۇردى؛ سېلىشتۇرما

شَبَّهَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ ئارىلاشتۇرۇۋەتتى

شَبَّهَ الشَّيْءُ مۇرەككەپلەشتى؛ ئارىلاشتى

شَبَه ج أَشْباه سېرىق مىس

شَبَه ج أَشْباه و مَشابِهُ ئوخشىمىسىپ كەتمەك؛ ئوخشاش، ئوخشىش

شِبْه سېرىق مىس

شِبْه ج أَشْباه و مَشابِهُ ئوخشى-

شىپ كېتىدىغان، ئوخشاش؛ ئوخشىشىپ كەتمەك

شِبْه جَزِيْرَةٍ يېرىم ئارال

شِبْه مُسْتَعْمَرَةٍ يېرىم مۇستەملىكە

شِبْه رَسْمِيّ يېرىم ھۆكۈمەت دائىرىلىرى

شِبْه مُنْحَرِفٍ پەلەمپەي شەكىللىك

شِبْه مُوَصِّلٍ يېرىم ئۆتكۈزگۈچ

شُبْهَة جـ **شُبَه و شُبُهات** گۇمان؛ شەك؛ گۇمانلىق؛ گۇمانلانماق، شۇبھىلەنمەك

شَبَهِيّ سېرىق مىسلىق

شُبُوب پارتلىماق

شَبْوَة يۇرەكلىك، مەردانە

شَبُّور جـ **شَبابِيرُ** كاناي؛ سىگنال

شَبُّوط جـ **شَبابِيطُ** كارپ بېلىقى؛ سازان بېلىقى

شَبِيبَة جـ **شَبائِبُ** ياشلىق؛ ياشلىق مەزگىل

اَلشَبِيبَة الثَّيْوِعِيَّة كومۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى

شِبْيِهْ جـ **شِباه و أَشْباه** ئوخشىشىدىغان، ئوخشايدىغان؛ ئوخشاش

شَتَّ ـِـ شَتًّا وَ شَتاتًا و شَتِيتًا الشَّيْءُ تارقالماق؛ يېيىلماق

شَتّ جـ **أَشْتَاتٌ** تارقاق؛ چېچىلىپ كەتكەن؛ يېيىلىپ كەتكەن

شَتا ـُـ شَتْوًا بِبَلَدٍ مەلۇم جايدا قىشنى ئۆتكۈزمەك

شَتا الْحَيَوانُ قىشلىق ئۇيقۇ، ئۇچەك

شَتا قىش كىرمەك

شَتا تِ السَّماءُ يامغۇر ياغماق

شتاء جـ **أَشْتِيَة و شُتِيّ** قىش؛ قىش كۈنلىرى

فاكِهَة الشتاء ئوت

شَتَّتَ الْأَشْياءَ تارقىتىۋەتتى؛ چېچىۋەتتى

شِتْراة لىمون كىسلاتا تۇزى

شَتَلَ ـُـ شَتْلاً الشَّتْلَ كۆچۈرۈپ تېرىماق؛ كۆچۈرۈپ تىكمەك

شَتْلَة جـ **شَتْل** كۆچۈرۈپ تىكىلگەن كۆچەت ياكى نوتا

شَتْلَة الْقُطْنِ كېۋەز تۇپى

شَتْلَة النِّيلِ نىل بويىقى؛ كۆك بوياق

شَتَّمَ هُ قاتتىق تىللىدى؛ ئاغزىنى بۇزۇپ تىللىدى

شَتَمَ ـُـ شَتْمًا و مَشْتَمَةً هُ ھاقارەتلىمەك؛ تىللىماق؛ ئاھانەت قىلماق

شَتَمَ ـُـ شَتامَةً كۆرۈمسىز بولۇش

شَتْوَة بىر قېتىملىق قىشلىق ئۇيقۇ؛ مەلۇم جايغا بېرىپ بىر

قبتسم قىش ئۆتكۈزمەك؛ بىر قېتىم يامغۇر ياغماق

شَتَوِيّ قىشلىق، قىش پەسلىنىڭ؛ قىش يامغۇرى

شَتِيت جـ **شَتًّى** چېچىلىپ كەتكەن؛ تارقىلىپ كەتكەن؛ ئوخشاش بولمىغان

شَتِيم تىل ئاغىلىغان؛ ھاقارەتلەنگەن

شَتِيمَة جـ **شَتَائِمُ** ھاقارەتلىمەك، ئاھانەت قىلماق؛ تىل ـ ھاقارەت

شَجَّ ـُـ شَجًّا الرَّأْسَ بېشىنى يېرىۋەتمەك

شَجَّ هُ بېشىنى يېرىۋەتمەك؛ يۈزىنى يېرىۋەتمەك

شَجَّ الْمَرْكَبُ الْبَحْرَ دولقۇن يېرىپ ئالغا ئىلگىرىلىدى

الشَّجِيُّ غەمكىن، ئەنسىرىگۈچى؛ قايغۇلۇق؛ سېغىنغۇچى

شَجًا غەم ـ قايغۇ، دەرد؛ گالغا تۇرۇپ قالغان قىلتىرىق ياكى ئۇستىخان

شَجا ـُـ شَجْوًا هُ غەم قىلدۇرماق؛ غەزەپلەندۈرمەك؛ مەيۇسلەندۈرمەك؛ خۇشال قىلماق

شَجا بَيْنَهُمَا تاللىماق، ئىلغىماق

شِجاب جـ **شُجُب** كىيىم ئاستۇچ؛ پۈرۈپكا

شَجار سايىۋەنلىك كىچىك تۆگىگە قويۇلغان تەختىراۋان

شَجّار ئۆسۈملۈكشۇناس

شِجار جـ **شُجْر** ئىشىككە سېلىنىدىغان دەم، تاقاق

شِجار ئۇرۇشماق، سوقۇشماق؛ ئەپكەش

شِجاع جـ **شِجْعانٍ و شِجاع وشُجَعاءُ و شِجْعَة و شَجَعَة** باتۇر، قورقماس، جەسۇر

شَجاعَة باتۇرلۇق، قەھرىمانلىق؛ دادىللىق؛ شىجائەتلىك

شَجَبَ ـَـ شَجْبًا هُ پەرىشان قىلماق، مەيۇسلەندۈرمەك؛ بىتچىت قىلماق؛ ھالاك قىلماق

شَجَبَ ـَـ شَجْبًا و شُجُوبًا ھالاك بولماق؛ ئۆلۈپ كەتمەك

شَجْب جـ **شُجُوب** قايغۇرماق؛ پەرىشان بولماق

شَجِبَ ـَـ شَجَبًا پەرىشان بولماق

شَجْب مەيۇسلەنمەك؛ ئېھتىياجلىق

شَجْب جـ **شُجُوب** چېدىر ياكى ئۆينىڭ تۈۋرۈكى

شَجْب جـ **شُجُوب و أَشْجاب** تۆلۈم

شَجَّة جـ **شِجاجٍ** بېشىدىكى يارا ئىبغىزى

شَجَّرَ النَّباتُ دەرەخ بولۇپ ئۆسمەك

شَجَّرَ الْمَكانَ دەل ـ دەرەخلەرنى ئۆستۈردى؛ كۆكەرتتى

شَجَرَ ـُـ شَجْرًا الشَّيْءَ تىرەك قويماق؛ تىرەپ تۇرماق؛ تۇتۇپ تۇرماق

شَجَرَ شَجْرًا و شُجُورًا ما بَيْنَهُمْ تالاشماق؛ مۇنازىرىلەشمەك

شَجَر ج أَشْجار و شَجْراءُ دەرەخ

شَجِرَ ـَ شَجَرًا الرَّجُلُ نوپۇس كۆپەيمەك

شَجِر دەل-دەرەخلەر بۇك-باراقسان؛ دەرەخ كۆپ

شَجَرَة بىر تۇپ دەرەخ

شَجَرَة النَّسَبِ شەجەرە، نەسەبنامە

شَجَّعَهُ مەدەت بەردى؛ ئىلھام بەردى؛ ربغبەتلەندۇردى؛ ھەرىكەتلەندۇردى؛ قۇتراتتى، كۈشكۈرتتى

شَجُعَ ـُـ شَجَاعَةً باتۇرلۇق كۆرسەتمەك، جەسۇر بولماق

شَجِع باتۇر؛ جۇس، ئىتتىك

أَشْجَع م ئەڭ باتۇر؛ قاۋۇل؛ باتۇر ئادەم؛ شىر

شَجَّنَهُ ھەسرەت چەككۈزدى؛ قايغۇ-غا سالدى، مەيۇسلەندۇردى

شَجَنَ ـُـ شَجْنًا هُ ھەسرەت چەككۈزمەك، قايغۇرماق، غەم-قايغۇ

شَجَن ج شُجُون وأَشْجان ھەسرەت چەكمەك، قايغۇرماق؛ يوپۇرماق-لىرى باراقسان چوڭ دەرەخ؛ بۇك-باراقسان دەل-دەرەخلىك تاغ جىلغىسى

شَجْنَ ـُـ شَجَنًا و شُجُونًا غەم قىلماق؛ قايغۇرماق؛ ھەسرەت چەكمەك

شَجِنَ ـَـ شَجَنًا غەم قىلماق؛ قايغۇرماق

شَجْن ج شُجُون يول، جىلغا يولى؛ لىنىيە

شَجْنَة شاخلىرى باراقسان چوڭ دەرەخ؛ بىر-بىرىگە گىرەلىشىپ كەتكەن دەرەخ شېخى

شَجْو غەم قىلماق؛ قايغۇرماق؛ غەم-قايغۇ

شَجْوِيّ ھەسرەت چەككەن؛ بىچارە

شَجًى گالغا تۇرۇپ قالغان قىلتىرىق ياكى ئۇستىخان؛ غەم، قايغۇ

شَجِيَ ـَـ شَجًا ھەسرەت چەكمەك؛ قايغۇرماق

شَجِيَ بِعَظْمٍ ئۇستىخان پارچىسى گالغا تۇرۇپ قالماق

شَجِيّ سېغىنغان، تەشنالىق بىلەن سېغىنغان؛ غەمكىن، ھەسرەت چەككۈچى

شَجِير دەل-دەرەخلەر باراقسان، دەرەخ كۆپ

شُجَيْرَة جىرىم

شبيّة
كۆنلۈك
شوكة — ۋىلكا
شاشيّة
دوپپا
شمعدان
شامدان
شنتة
چامدان
شعير
بۇغداي
شلّال
شاقراتما
شاقول
لىسپورت ئۇلچىگۈچ
شلّة — بىر كاللەك يىپ
قوغۇن
شوك
تىكەن
شاي
چاي يۇپۇرمىقى
شمرة
بەدىيان
شنف — ھالقا
شاة
ساغلىق
شاهين
ھاڭگىرت
شراء
تۆكلۈك
شمندر
قىزىلچا

شَحَّ ـُ شَحًّا بالشَّيْءِ پىخسىقلىق قىلماق
شَحَّ الشَّيْءُ كەمچىل بولدى، يېتەرسىز بولدى
شُحّ پىخسىق؛ ئاچ كۆز
شِحاتَة تىلەمچىلىك قىلماق، قەلەندەرچىلىك قىلماق
شَحّاج ياۋا ئېشەك
شَحاج قاغىنىڭ غاقىلدىشى؛ قېچىرنىڭ كىشنىشى
شَحّاذ جـ شَحاجِذَةُ بۇدۇشقاق قەلەندەر
شَحّاذ شىللىق پەردە يالىلۇغى، يىڭنە ئاسقۇ
شِحاذَة قەلەندەرچىلىك كەسىپ؛ قەلەندەرچىلىك
شَحّاطَة فوسفور باشلىق سەرەڭگە؛ ساپماكەش
شَحَبَ ـُ و شَحُبَ ـُ شُحُوبَةً وشُحُوبًا وَجْهُهُ ئاقارماق؛ رەڭگى ئۆزگەرمەك؛ تاتىرىپ كەتمەك
شَحَتَة كىچىككىنە سوۋغا؛ ئازغىنە هەدىيە
شَحْتَلَة بىر چىمدىم (ناسۋال)؛ ئازراق؛ سەل
شَحَجَ ـَ شَحِيجًا قاقىلدىماق (قاغا)؛ هاكىرماق (ئېشەك)
شَحَذَ ـَ شَحْذًا السِّكِّينَ أو نَحْوَها پىلىمەك (پىچاق)
شَحَذَ الْقَوْمَ تىلمدى (قەلەندەر)؛ تەلەپ قىلدى
شَحَرَ ـَ شَحْرًا ئاغزىنى ئاچماق
شُحْرُور جـ شَحارِيرُ يېقىملىق سايرايدىغان سېرىق تۇمشۇقلۇق قارا رەڭلىك قۇش؛ قارا قۇشقاچ
شَحْشاح هەسەتخور
شَحْشَح پىخسىق؛ هەسەتخور
شَحْط قۇش گەندىسى؛ ئۆزۈم بارىكى
شَحَفَ ـَ شَحْفًا هُ تېرىسىنى شۇلمەك
شَحَمَ هُ مايلىق يېمەكلىك يېگۈزدى؛ مايىنى تاماق قىلىپ بەردى
شَحَّمَ السَّيّارَةَ أو الآلَةَ ماي بىلەن سىلىقلىمىق
شَحُمَ ـُ شَحامَةً تولماق؛ سەمرىمەك؛ ئەت ئالماق
شَحِم ئېتىنى (مېۋە)
شَحْم جـ شُحُوم ياغ، ماي؛ سىلىقلاش مېيى
شَحْمَة جـ شَحَمات بىر پارچە ياغ
شَحْمَة الْعَيْنِ كۆز قارىچۇقى
شَحْمِيّ ياغلىق، مايلىق
شَحَنَ ـَ شَحْنًا السَّفِينَةَ أو غَيْرَها كېمىگە باسماق؛ قاچىلىماق
شَحَنَ الإناءَ تولدۇرماق؛ لىق قاچىلىماق

شَحَنَ الْبَطَارِيَّةَ الْكَهْرَبَائِيَّةَ توك قاچىلىدى

شَحَنَ هُ قوغلاپ چىقاردى، ھەيدەپ چىقاردى

شَحِنَ ـَ. شَحْنًا عَلَيْهِ ئاداۋەت قىلماق، ئۆچمەنلىك قىلماق

شَحْن قاچىلىماق؛ قاچىلانغان مال؛ توك قاچىلىماق

بُولِيسة الشَحْن مال قاچىلاش تالونى؛ مال ئېلىش تالونى

شَحْناءُ م ئۆچمەنلىك، ئاداۋەت

شِحْنَة ج شِحَن قاچىلانغان مال؛ تۇرۇشلۇق قوشۇن؛ ئامانلىق ساقلاش ساقچىسى

شِحْنَة ئۆچمەنلىك، ئاداۋەت

شِحْنَة كَهْرَبائِيَّة زەرەت

شِحْنَة ج شِحَن و شَحانٍ ساقچى نازارىتىنىڭ باشلىقى

شُحْوار كۆمۈر ئىسى؛ ئىس

شَحِيح ج شِحاح و أَشِحَّة وأَشِحّاءُ بېخىل، پىخسىق؛ كۆزى كىچىك؛ ئىچى تار

شَحِيحَة ج شَحائِحُ بېخىل ئايال؛ پىخسىق؛ ئىچى تار

شَحِيذ ئىتتىك پىچاق؛ ئۆتكۈر قىلىچ

شَحِيم سېمىز؛ مېيى كۆپ

شَحَّ ـُ شَحًّا كىچىك تەرەت قىلماق؛ سىيمەك

شَحّ سۈيدۈك، كىچىك تەرەت

شَحّار خورەك تارتىدىغان ئادەم

شَحَبَ ـَ. شَحْبًا و مَشْحَبًا اللَّبَنُ ئېتىلىپ چىقماق (سۈت)؛ كۆپ مىقدارداا ئېقىپ چىقماق

شُحْب بىر ئۇلۇش سۈت

شُحْبَة ج شِحاب بىر ئۇلۇش سۈت

شُحْثُورَة قولۇاق

شَحَرَ ـِ. شَحِيرًا و شَحْرًا خورەك تارتماق؛ خور-خور؛ ئاتنىڭ كىشنىشى؛ ئېشەكنىڭ ھاكىرىشى

شَحْرَة ج شَحَرات خورەك ئاۋازى، خورەك

شَحَزَ ـَ. شَحْزًا عَلَيْهِ الْأَمْرُ قىينىچىلىق ئېلىپ كەلمەك، مۇشكۈل بولۇش

شَحَزَ عَيْنَهُ كۆزىنى ئويۇۋالدى

شَحَزَ بَيْنَهُمْ ئارىنى بۆلدى

شَحْشَحَ السِّلاحُ أو غَيْرُهُ كارت-كارت قىلىپ ئاۋاز چىقاردى

شُحْشِيحَة ج شَحاشِيحُ تاۋۇش

شَحَّصَ الشَّيْءَ ئىلغىدى؛ ئايرىدى

شَحَّصَ هُ ئورۇنلىدى؛ كۆرسەتتى

شَحَّصَ الطَّبِيبُ الْمَرَضَ دىئاگنوز قويدى

شَحَصَ ـَ. شُحُوصًا الشَّيْءُ كۆتۈ-

رۇلمەك؛ چىقماق

شَخَصَ بِبَصَرِهِ إِلَى الشَّيْءِ زەن سېلىپ قاريدى؛ ئىنچىكىلىك بىلەن قاريدى

شَخَصَ مِنْ بَلَدٍ أَو عَنْهُ مۇشۇ ئورۇندىن چىقتى؛ كېتىپ قالدى

شَخَصَ إِلَيْهِ قايتماق

شَخْص جـ **أَشْخاص و أَشْخُص وشُخُوص** ئادەم؛ قىياپەت، تۇرق

شَخْصِيّ شەخسىنىڭ، شەخسىي؛ ئۆزىنىڭ؛ خۇسۇسىي

شَخْصِيَّة ئادەم؛ خۇسۇسىيەت؛ ئالاھىدىلىك؛ سالاھىيەت؛ خاراكتېر

شَخْطَة توۋلىماق، ۋارقىرىماق

شَخَلَ ـَـ شَخْلاً الشَّرابَ سۈزۈلدۈرمەك

شَخِير خورەك؛ ئاتنىڭ كىشنىگەن ياكى ئېشەكنىڭ ھاڭرىغان ئاۋازى

شِخِّير خورەك تارتىدىغان ئادەم

شَخِيص بەستىلىك؛ داھىي؛ رەھبەر

شَخِيص مِنَ الْمَنْطِقِ رەھىمسىز گەپ؛ زەھەرلىك سۆز

شَدَّ ـُـ شَدًّا الشَّيْءَ چىڭ باغلىماق؛ چىڭ چىڭمەك؛ چىڭىتماق

شَدَّ عَضُدَهُ ياردەم بەردى؛ بارلىق كۈچى بىلەن ياردەم بەردى

شَدَّ رِحالَهُ ھەرىكەتلىنىشكە تەييارلىق قىلدى؛ ئاتلاندى

شَدَّ الْحَبْلَ چىڭىتتى؛ قىستى

شَدَّ شَدًّا و شَدَّةً و شُدُودًا عَلَيْهِ چىڭدىماق؛ بېسىم قىلماق؛ ئىسكەنجىگە ئالماق

شَدَّ عَلَى الْعَدُوِّ ھۇجۇم قىلدى

شَدَّ ـِـ شِدَّةً كۈچلۈك بولماق؛ قاۋۇل بولماق

شَدِّ چىڭ باغلىماق؛ چىڭىتماق؛ تارتماق؛ سۈرىمەك؛ تۇتماق

شَدَا ـُـ شَدْوًا بِصَوْتِهِ ئاۋازىنى سوزۇپ ئوقۇماق؛ شېئىر دېكلاماتسىيە قىلماق

شَدَا بِالشِّعْرِ شېئىر ئوقۇماق؛ دېكلاماتسىيە قىلماق

شَدَا الطَّائِرُ سايرىماق (قۇش)

شِدَّة جـ **شِدَد** كۈچ؛ قەيسەر؛ قىيىنچىلىق، جاپا-مۇشەققەت؛ بەختسىزلىك؛ ئاپەت

شَدَّخَ الرَّأْسَ بېشىنى يېرىۋەتتى

شَدَخَ ـَـ شَدْخًا رَأْسَهُ بېشىنى يېرىۋەتمەك

شَدَخَ نىشانىنى يوقىتىپ قويدى؛ ئاداشتى

شَدَّدَ هُ كۈچەيتتى

شَدَّدَ عَلَيْهِ فِى الْأَمْرِ باستى؛ بەسىم ئىشلەتتى؛ تەكىتلىدى

شَدَّدَ الشَّيْءَ قىستى، چىڭىتتى

شَدَّدَ الْأَمْرَ زۆرۈرىيەتكە ئايلاندى، تەكىتلىدى

شَدَفَ ـِـ شَدْفًا هُ پارچە-پارچە قىلىۋەتمەك

شَدْق ج أَشْداق و شُدُوق جاۋغاي

شِدْق ج أَشْداق و شُدُوق جاۋغاي

شِدْق الْوادِى دەريا جىلغىسىنىڭ بىر تەرىپى

شَدْقَاغ م سۆزلىيەلەيدىغان؛ سۆزلەشكە ئۇستا

شَدَهَ ـَـ شَدْهًا هُ كىشىنى ھەيران قالدۇرماق؛ تەئەججۇپلەندۇرمەك

شَدَهَ الرَّأْسَ بېشىنى يېرىۋەتتى

شُدِهَ ھەيران قالدى؛ ئاغزىنى ئېچىپ قالدى

شَدْو ناخشا؛ سايرىماق

شَدِيد ج أَشِدّاءُ و شِداد و شُدُود قاۋۇل، كۈچلۈك، قەيسەر؛ رەھىمسىز، كەسكىن؛ قەھرىمان؛ شەپقەتسىز؛ باتۇر؛ قورقماس

شَدِيدَة ج شَدائِدُ بەختسىزلىك؛ ئاپەت

شَذَّ ـُـ شَذًّا الْقَوْلُ بۇنىڭ سىرتىدا، قائىدىگە ئاساسلانمىغان

شَذَّ عَنْ كَذا ئاجرالدى؛ ئايرىلدى

شَذَّ ـُـ شَذًّا هُ كونا قائىدە-يوسۇنلارغا ئاساسلاندۇرماسلىق؛ ئومىي قائىدىدىن ئايرىپ چىقىش

شَذّ قائىدىسىز؛ كونا قائىدە-يوسۇندىن ئايرىلغان

شَذًا خۇش پۇراق؛ خۇشبۇي

شَذا ـُـ شَذْوًا ئەتىر ياكى پۇراقلىق بۇيۇم سۈرتمەك

شَذام چاياننىڭ نەشتىرى

شَذَّبَ الْقِشْرَ دەرەخ قوۋزىقىنى سويدى

شَذَّبَ الشَّجَرَ دەرەخ شېخىنى پۈتەدى؛ دەرەخ شېخىنى كەستى

شَذَّبَ الشَّيْءَ ئۈزدى

شَذَبَ ـُـ شَذْبًا الْقِشْرَ دەرەخ قوۋزىقىنى سويماق

شَذَبَ الشَّجَرَ دەرەخ شېخىنى پۈتەدى؛ دەرەخ شېخىنى كەستى

شَذْبٌ پۈتمىماق (دەرەخ شېخى)

شَذَّذَ ه كونا قائىدە-يوسۇنلارغا ئاساسلاندۇردى

شَذَّرَ النَّظْمَ ئايرىۋالدى

شَذَرَ تارقالدى؛ چېچىلىپ كەتتى

شَذْر ج شُذُور كىچىك ئالتۇن؛ ئەينەك مارجان؛ كىچىك مەرۋايىت

شَذْرَة ج شَذَرات و شُذُور بىر تال كىيىمگە ئالتۇن ياكى ئەينەك مارجان؛ بىر تال كىچىك مەرۋايىت

شُذُوذ قائىدىسىز؛ يولدىن چىقىپ كەتمەك

شَذِيّ خۇش پۇراق، خۇشبۇي

شَذِيّ خۇشبۇي، خۇش پۇراق

شَرَّ ـُـ شَرًّا ئەسكى؛ رەزىل؛ ۋەھشىي؛ ئۇنىڭدىن يامانلىق كەلمەك

شَرَّ ـُـ شَرًّا هُ يامانلىق قىلماق؛ زىيانكەشلىك قىلماق

شَرَّ اللَّحْمَ أو الثَّوْبَ ئاپتاپقا قاقلاپ قۇرۇتتى

شَرّ ج شُرُور ئەسكى؛ رەزىل؛ يامانلىق قىلدى

شَرّ ج شِرار و أَشْرار و أَشِرّاءُ ئەسكى؛ رەزىل؛ ۋەھشىي؛ ئەك ئەسكى؛ ئەك ۋەھشىي

شِرّاء ج أَشْرِيَة سېتىۋالماق، ئالماق؛ ساتماق

شَراب ج أَشْرِبَة ئىچىملىك؛ مېۋە شەربىتى؛ ھاراق

شَرّاب ئىچەرمەن، ھاراقكەش

شُرّابَة ج شَرارِيبُ پۈپۈك، چۇچا

شَرار ئوت يالقۇنى؛ ئوت ئۇچقۇنى

شَرّار ئوت يالقۇنى چىققان

شَرارَة بىر ئوت يالقۇنى، بىر ئوت ئۇچقۇنى

شِراس (ئاياغ تىككەندە ئىشلىتىلىدىغان) يېلىم

شَراسَة قوپاللىق؛ ۋەھشىيلىك؛ ئەخلاقسىزلىق

شَراسِيفِيّ قورساقنىڭ يۇقىرى قىسمىغا مەنسۇپ

شَراشِر قەلب؛ پۈتۈن بەدەن

شِراع ج أَشْرِعَة و شُرُع يەلكەن؛ يوتقان؛ كۆتۈرۈلگەن نەرسىنى ئاچماق

شِراك ج شُرُك و أَشْرُك ئاياغ يېپى

شَراهَة ئاچ كۆزلۈك

الشَّراهَة جىنسىي ھەۋەس؛ شەھۋەت پەرەسلىك؛ شەھۋانىيلىق

شَرَّبَ هُ ئىچىشكە بەردى؛ ئاستا ئاستا يۇقىدى؛ سەممىي ئەلىم بەردى؛ سىڭدۈردى

شَرَّبَ الشَّيْءَ تەسىرگە ئۇچراتتى؛ يۇقتۇردى

شَرِبَ ـَـ شُرْبًا و تَشْرِبًا الْمَاءَ أو نَحْوَهُ ئىچمەك

شَرِبَ نَخْبَ فُلانٍ ... ئۈچۈن رومكا سوقۇشتۇردى

شَرِبَ الدُّخانَ تاماكا چەكتى

شُرْب ئىچمەك؛ سۈمۈرمەك؛ شورا

ساق

شَرْبَة بىر قېتىم ئىچمەك؛ بىر يۇتۇم ئىچمەك؛ سۇيۇق دورا

شِراس دَواءٍ دورىنىڭ بىر قېتىم-لىق ئىچىش مىقدارى؛ بىر ئىچىم دورا؛ بىر قېتىملىق دورا

شَرْبَكَة ئارىلىشىپ كەتمەك؛ قالايمىقانلىشىپ كەتمەك

شَرْبِين لۇۋان شەربىتى

شَرَث يېرىلماق؛ كىر؛ قاسماق

شَرْث يىرتىلىپ كەتكەن كىيىم؛ ئاياغ؛ پايپاق قاتارلىقلار

شَرِثَ ـَـ شَرَثًا تِ الْيَدُ قولى يېرىلىپ كەتمەك

شَرْثَة يىرتىلىپ كەتكەن ئاياغ؛ كونا ئاياغ

شَرَجَ ـُـ شَرْجًا الشَّيْءَ چوڭ تىكىش بىلەن تىكمەك

شَرَجَ الشَّرابَ بالْماءِ سۇ بىلەن ئارىلاشتۇردى

شَرَج ج **أَشْراج و شُرُوج** تۆگۈن؛ هالقا

شَرَّحَ الشَّيْءَ ئىچ-باغرىنى يارىدى؛ بايان قىلدى

شَرَّحَ اللَّحْمَ نېپىز كەستى

شَرَحَ ـَـ شَرْحًا الْكَلامَ چۈشەندۈرۈش؛ ئىزاهات؛ چۈشەندۈرمەك؛ تەسۋىرلىمەك

شَرَحَ الشَّيْءَ كېڭەيتتى

شَرَحَ صَدْرَهُ بالْأَمْرِ شۇ ئىش بىلەن خۇشال بولدى؛ سۆيۈندى؛ كۆڭۈل-كۆكسىنى كەڭ تۇتتى

شَرَحَ اللَّحْمَ گۆشنى نېپىز پارچە-لىدى ياكى تىلىمچە قىلىپ پارچىلىدى

شَرْح ج **شُرُوح** چۈشەندۈرمەك؛ بايان قىلماق

شَرْحَة ج **شَرَحات** كىچىك پارچە؛ كىچىك بۆلەك

شَرْحِيّ سۆزلەنگەن، چۈشەندۈرۈلگەن

شَرْخ ج **شُرُوخ** ئەك دەسلەپ؛ تۇپ يىلتىزى

شَرْخ الشَّبابِ ياشلىق باهارىنىڭ دەسلەپكى مەزگىللىرى

شَرَّدَهُ قوغلىۋەتتى، هەيدەپ چىقار-دى

شَرَّدَ الْقَوْمَ تارقىتىۋەتتى؛ قوغلى-ۋەتتى

شَرَدَ ـُـ شَرْدًا و شُرُودًا و شُرادًا قۇيرۇقسىز ئادا قىلماق؛ قاچماق؛ يولدىن ئاداشماق

شِرْذِمَة ج **شَراذِمُ و شَراذِيمُ** كىچىك ئەترەت؛ بىر گۇرۇھ ئادەم؛ كىچىك گۇرۇھ؛ بىر ئۇچۇم

شَرَر ئوت ئۇچقۇنى؛ ئوت يالقۇنى

شَرْزَمَ يارا ئېغىزىنى يېرىۋەتتى
شَرَس قوپاللىق؛ ياۋايىلىق؛ ۋەھشىيلىك
شَرِسَ ـَـ شَراسَةً و شَرَسًا وشَرِيسا خاراكتېرى رەزىل؛ ۋەھشىي؛ ئەخلاقسىزلىق
شَرِس ئەسكى مىجەزلىك؛ مىجەزى ۋەھشىي؛ ياۋۇز
شُرْسُوف جـ شَراسِيفُ يۇمشاق ئۇستىخان؛ بېقىن
شِرْش جـ شُرُوش يۇمران تۇپ؛ يېڭى تۇپ؛ كىچىك ئازغان
شِرْش اللَّبَنِ پاكىز سۈت؛ سۇزۇلۇپ كەتكەن سۈت
شَرْشَرَهُ چىشىمان شەكىلگە كەلتۈرۈپ قويدى
شَرْشَرَ السِّكِّينَ پىچاق بىلىدى
شَرْشَرَ الْماءُ سۇ تامچىلىدى
شِرْشِر چۈرگۈن قوناق
شَرْشَرَة ھەرە چىشى شەكىللىك؛ چىشىمان
شَرْشَف جـ شَراشِفُ كارىۋات ياپقۇچ؛ داستىخان
شَرَّطَ الشَّيْءَ تىلىمچە قىلىپ كېسىۋەتتى؛ كېسىپ قويدى؛ بالىدى
شَرَطَ ـُـ شَرْطًا عَلَيْهِ أَمْرًا شەرتلەشمەك؛ شەرت بەلگىلەمەك
شَرَطَ الْجِلْدَ تېرىسىنى تىلىۋەتتى
شَرْط جـ شُرُوط شەرت؛ ماددا
شَرْطَة بىر سىزىق
شُرْطَة ساقچى
شَرْطُوطَة جـ شَراطِيطُ دەسمال؛ يىرتىق كىيىم؛ كونا رەخت
شَرْطِيّ شەرتلىك
شُرْطِيّ ساقچىنىڭ؛ ساقچىغا خاس؛ ساقچى
شَرَّعَ السَّفِينَةَ كېمە ئۇستىگە قاچىلىدى
شَرَّعَ الشَّرِيعَةَ قانۇن تۈزۈملەرنى بېكىتتى
شَرَعَ ـَـ شَرْعًا و شُرُوعًا باشلىماق
شَرَعَ الْأَمْرَ باشلىدى؛ تۇتۇش قىلدى
شَرَعَ فِى الْأَمْرِ شۇغۇللاندى؛ ئىش قىلدى؛ كىرىشتى
شَرَعَ الرِّماحَ چەنلىدى؛ نىشانلىدى
شَرَعَ شَرْعًا لِلْقَوْمِ قانۇن چىقاردى
شَرَعَ لِلْقَوْمِ طَرِيقًا يول كۆرسەتتى
شَرْع قانۇن، قانۇن-تۈزۈم
شَرْعَة تاسما؛ قانۇن
شِرْعَة جـ شِرَع و شِراع يول؛ ئېتىقاد؛ مەزھەپ؛ پروگراممىا
شَرْعِيّ قانۇندا بەلگىلەنگەن؛ قانۇنلۇق
شَرْعِيًّا قانۇنلۇق

شَرَّقَ ه خىللاشتۇردى؛ شەرەپ بەردى؛ ھۆرمەتلىدى

شَرَف جـ **أَشْراف** شان-شەرەپ؛ ئېسىل سالاھىيەت؛ ئابروي

عُضْو الشَرَفِ پەخرىي ئەزا

كَلِمَة الشَرَفِ قەسەم؛ قەسەم سۆزى

شَرُفَ ـُـ **شَرافَةً و شَرَفًا** ئېسىل؛ ئالىيجاناب

شَرِفَ ـَـ **شَرَفًا** ئۆرلىمەك؛ كۆتۈرۈلمەك

شَرَفَةُ القَصْرِ قوۋۇق

شَرَفَةُ الصِّمامِ پىستان بېشى

شُرْفَة جـ **شُرَف** لەمپە؛ مۇنبەر؛ بالكون

شَرَفِيّ پەخرىي، ئىختىيارىي

شَرَّاقَ شەرقە قاردى، شەرقە يۇزلەندى

شَرَّقَ وَجْهَهُ چىرايىدىن نۇر يېغىپ تۇردى، چىرايى نۇرلاندى

شَرَقَ ـُـ **شَرْقًا و شُرُوقًا تِ الشَّمْسُ** قۇياش شەرقتىن كۆتۈرۈلمەك

شَرِقَ ـَـ **شَرْقًا بِالْماءِ أو بِرِيقِهِ** گالغا سۇ تۇرۇپ قالماق؛ گالغا تۇپرۇك تۇرۇپ قالماق؛ بوغۇلۇپ قالماق

شَرْق جـ **أَشْراق** شەرق، شەرق تەرەپ

شَرْقَرَق تۆمۈرتۇمشۇق

شَرْقِيّ شەرقىلىك؛ شەرقلىق، شەرققە مەنسۇپ

شَرَك جـ **شُرُك و أَشْراك** تور؛ قاپقان؛ قىلتاق؛ توزاق

شَرِكَ ـَـ **شَرْكًا و شِرْكَةً وَ شَرِكَةً** شېرىك بولماق؛ پايچى؛ پاي قاتماق

شِرْك جـ **أَشْراك** كۆپ خۇدالىق دىن؛ شېرىك كەلتۈرۈش

شَرِكَة . شِرْكَة شىركەت؛ شېرىكلىشىپ تىجارەت قىلماق

شَرِكَة تِجارِيَّة سودا شىركىتى؛ سودا كەسپى

شَرِكَة مُساهَمَةٍ ھەسسەدارلىق شىركىتى

شِرْكِيّات كۆپ خۇدالىق دىنىدىكى پائالىيىتى؛ خىزمەت

شَرَمَ ـِـ **شَرْمًا الشَّيْءَ** كەسمەك؛ تىلماق

شَرْمَط ياردى؛ پارچىلىدى

شَرْمُوطَة جـ **شَرامِيط** دەسمال؛ ئەسكى لاتا؛ يىرتىق لاتا

شَرْنَقَة جـ **شَرانِق** غوزەك؛ پىلە غوزىكى

شَرَه نەپسانىيەتچىلىك؛ ئاچ كۆزلۈك

شَرِهَ ـَـ **شَرَهًا و شَراهَةً إِلَى الطَّعامِ أو عَلَيْهِ** ئاچ كۆزلۈك قىلىش

شَرِه نەپسانىيەتچى؛ ئاچ كۆز

شَرْزَمَ يارا ئېغىزىنى يېرىۋەتتى
شَرَس قوپاللىق؛ ياۋايىلىق؛ ۋەھشىيلىك
شَرِسَ ـَـ شَراسَةً و شَرَسًا وشَرِيسا خاراكتېرى رەزىل؛ ۋەھشىي؛ ئەخلاقسىزلىق
شَرِس ئەسكى مىجەزلىك؛ مىجەزى ۋەھشىي؛ ياۋۇز
شُرْسُوف جـ شَرابِيفُ يۇمشاق ئۇستىخان؛ بېقىن
شِرْش جـ شُرُوش يۇمران تۇپ؛ يېڭى تۇپ؛ كىچىك ئازغان
شِرْش اللَّبَنِ پاكىز سۈت؛ سۈزۈل. ئۇرگەن سۈت
شَرْشَرَ ه چىشىمان شەكىلگە كەلتۈرۈپ قويدى
شَرْشَرَ السِّكِّينَ پىچاق بىلىدى
شَرْشَرَ الْماءُ سۇ تامچىلىدى
شِرْشِر چۈرگۈن قوناق
شَرْشَرَة ھەرە چىشى شەكىللىك؛ چىشىمان
شَرْشَف جـ شَراشِفُ كارىۋات ياپقۇچ؛ داستىخان
شَرَّطَ الشَّيْءَ تىلىمچە قىلىپ كېسىۋەتتى؛ كېسىپ قويدى؛ باغلىدى
شَرَطَ ـُـ شَرْطًا عَلَيْهِ أَمْرًا شەرتلەشمەك؛ شەرت بەلگىلىمەك
شَرَطَ الْجِلْدَ تېرىسىنى تىلىۋەتتى
شَرْط جـ شُرُوط شەرت؛ ماددا
شَرْطَة بىر سىزىق
شُرْطَة ساقچى
شَرْطُوطَة جـ شَراطِيطُ دەسمال؛ يىرتىق كىيىم؛ كونا رەخت
شَرْطِيّ شېرىتلىك
شُرْطِيّ ساقچىنىڭ؛ ساقچىغا خاس؛ ساقچى
شَرَّعَ السَّفِينَةَ كېمە ئۇستىگە قاچىلىدى
شَرَّعَ الشَّرِيعَةَ قانۇن تۈزۈملەرنى بېكىتتى
شَرَعَ ـَـ شَرْعًا و شُرُوعًا باشلىماق
شَرَعَ الْأَمْرَ باشلىدى؛ تۇتۇش قىلدى
شَرَعَ فى الْأَمْرِ شۇغۇللاندى؛ ئىش قىلدى؛ كىرىشتى
شَرَعَ الرِّماحَ چەنلىدى؛ نىشانلىدى
شَرَعَ شَرْعًا لِلْقَوْمِ قانۇن چىقاردى
شَرَعَ لِلْقَوْمِ طَرِيقًا يول كۆرسەتتى
شَرْع قانۇن، قانۇن-تۈزۈم
شَرْعَة تاسما؛ قانۇن
شِرْعَة جـ شِرَع و شِراع يول؛ ئېتىقاد؛ مەزھەپ؛ پروگراممىا
شَرْعِيّ قانۇندا بەلگىلەنگەن؛ قانۇنلۇق
شَرْعِيًّا قانۇنلۇق

شَزَرَ ـُـ شَزْرًا هُ أو إِلَيْهِ كۆزنىڭ قۇيرۇقىدا قارىماق

شَسَعَ ـَـ شَسْعًا و شُسُوعًا الْمَكانُ يىراق: ناھايىتى يىراق

شَسَعَ بِهِ ھەيدىۋەتتى؛ قوغلىۋەتتى؛ يىراق قىلدى

شُسُوع يىراق؛ ناھايىتى يىراق

شَسِيّ ماشىنىنىڭ تەگلىكى

شَعّ ج شُعُوص ئىلمەك؛ بېلىق قارمىقى

شَعَر ج أَشْعار كىچىك بۆكەن

شَطَّ ـُـ شَطًّا و شُطُوطًا الْبَيْتُ ئارىلىقى يىراق بولۇش؛ يىراق

شَطَّ ـُـ شَطًّا ھەقىقەتكە خىلاپلىق قىلماق

شَطَّ عَلَيْهِ فِى الْحُكْمِ أو نَحْوِهِ بوزەك قىلدى، ئانسى تاپتى؛ زۇلۇم قىلدى

شَطّ ج شُطُوط و شُطّان ساھىل؛ قىرغاق

شَطَأَ ـَـ شَطْأً و شُطُوءًا قىرغاقتا پىيادە ماڭماق

شَطْء ج شُطُوء قاش؛ قىرغاق؛ ساھىل

شَطْء ج أَشْطاء شاخلىماق

شَطارَة رەزىللىك؛ قۇزۇق، مەككارلىق؛ ئەقىللىقلىق، زېرەكلىك

شَطَّبَ الشَّيْءَ ئۇزۇنىغا نېپىز يالپاقلىدى

شَطَّبَ الْجِلْدَ تېرىسىنى تىلىۋەتتى

شَطَّبَ الْحِسابَ ھېساباتتىن ئۆتكۈزىدى

شَطَبَ ـُـ شَطْبًا الشَّيْءَ كېسىۋەتمەك؛ يېرىۋەتمەك

شَطَبَ الشَّيْءَ أو قَوْقَهُ جىجىۋەتتى، سىزىۋەتتى؛ سۇرتتى، سۇركىدى

شَطْب ج شُطُوب تىلماق، ئۇزۇن قىلىپ كەسمەك؛ سىزىقنى ئۆچۈرۈۋەتمەك؛ تېرىنى تۆتۈپ يارىلاندۇرماق

شَطَّرَ الشَّيْءَ يېرىمدىن ئىككىگە ئاجرىتىۋەتتى

شَطَّرَ الشِّعرَ ھەر بىر يېرىم مىسرا شېئىرنىڭ كەينىگە يەنە يېرىم مىسرا شېئىر قوشتى

شَطَرَ ـُـ شَطْرًا الشَّيْءَ بۆلمەك

شَطَّرَ ـُـ شُطُورًا و شُطُورَةً وشَطارَةً عَنْهُمْ چېكىنىپ چىقماق؛ ئايرىلماق (كېڭەش، ئىتتىپاق تەشكىلاتى قاتارلىقلاردىن)

شَطَرَ و شَطَّرَ ـُـ شَطارَةً ھىيلىگەرلىك قىلماق؛ زېرەك

شَطْر ج أَشْطُر و شُطُور ئايرىماق؛ بىر قىسىم؛ يېرىم؛ نىشان؛ يېرىم مىسرا شېئىر

شَطْرَنْج خەلقئارا شاھمات

شَطْرَنْج صِينِيّ جۇڭگوچە شاھمات
لَوْحَة اَلشَّطْرَنْج شاھمات تاختىسى
أَحْجار الشَّطْرَنْج شاھمات ئۇرۇقى
شِطْرَنْجِيّ شاھماتنىڭ؛ شاھمات ماھىرى
شَطَطٌ ھەددىدىن ئېشىش؛ زىيادە؛ خاتالىق ئۆتكۈزمەك؛ سەۋەنلىك
شَطَّفَ هُ يۇدى؛ پاكىز يۇدى
شَطَفَ ـُـ شَطْفًا ئايرىلماق؛ يىراقلاشماق، كەتمەك
شَطَفَ الثَّوْبَ يۇدى؛ يۇيۇپ تازىلىدى
شَطَنَ ـُـ شَطْنًا الشَّيْءَ ئارغامچا بىلەن چەگمەك؛ چىڭ باغلىماق
شَطَن جـ أَشْطان ئارغامچا؛ تۇم ئارغامچا
شَطُون يىراق؛ چوڭقۇر
شَطِيرَة گۆش قوشۇلغان بولكا (قىيمىلىق بولكا)؛ كېسىلگەن نېپىز پارچە
شَظَفَ ـُـ شَظْفًا هُ پىچىۋەتمەك؛ ئاختا قىلماق
شَظَفَ هُ عَنْ كَذا توستى؛ توسقۇنلۇق قىلدى
شَظِفَ ـَـ شَظَفًا الْعَيْشُ تۇرمۇشتا قىينالماق؛ تۇرمۇشى قىيىن بولماق
شَظَفٌ جاپالىق تۇرمۇش كەچۈرمەك
شَظَف جـ شِظاف جاپا؛ قىيىنچىلىق
شَظَفَ ـُـ شَظافَةَ الشَّجَرُ قېتىش؛ چىك بولۇش
شَظِف جاپالىق؛ ئەخلاقى بۇزۇق
شَظْف جـ شِظَفَة قۇرۇق بولكا
شَظِيَ ـَـ شَظًى پارچىلانماق، بۆلۈنمەك
شَظِيَّة جـ شَظايا و شَظِىّ پاچاق
سۆڭەكى؛ سۇنۇق؛ ئوق پارچىسى؛ ئوقيا؛ سۆڭەك پارچىسى
شَعَّ جـ شَعًّا و شَعاعًا الشَّيْءُ تارقالماق
شَعَّ الشَّيْءُ ئايرىدى؛ تارقاپ كەتتى
شَعّ ئۆمۈچۈك توري؛ رادىئوس
شَعّ الدُّولابِ شادا
شَعّ السُّنْبُلَةِ داڭلىق زىرائەتلەرنىڭ قىلتىرىقى
شَعائِرُ ج مۇراسىم؛ رەسىم-قائىدە
شَعائِرُ الْحَجِّ ئىسلام دىنىدىكى ھەج مۇراسىمى
شِعار جـ أَشْعِرَة و شُعُر شوئار؛ لوزۇنكا؛ پارول؛ فلانىل
شِعار الْحَرْبِ پارول
شِعار تِجارِيّ ماركا
شَعاع تارقالماق؛ يېيىلماق
شُعاع جـ أَشِعَّة و شُعُع قۇياش نۇرى؛ نۇر سىزىقى؛ نۇر

شُعاع الدَّولابِ شادا

شِعاعَة رەسىمگە تارتماق، سۈرەتكە ئالماق

شُعاعِيّ نۇرلىك؛ نۇر سىزىقلىق؛ نۇرلۇق

شَعَّبَ الْأَمْرَ أو الْحَدِيثَ تارماقلاش- تۇردى؛ تارماقلارغا بۆلدى

شَعَبَ ـَـ شَعْبًا الشَّيْءُ تارقالماق؛ ئايرىلماق

شَعَبَ الشَّيْءَ تارقىتىۋەتتى؛ ئايرى- ۋەتتى

شَعْب جـ **شُعُوب** خەلق؛ مىللەت؛ چوڭ بۆلەك

شِعْب جـ **شِعاب** تاغ يولى؛ ئەگرى- بۈگرى چىغىر يول؛ تاغ ئېغىز؛ يەر ئاستى سۇ يولى

شَعْبانُ جـ **شَعابِينُ و شَعْبانات** ئىسلام كالېندارىدىكى سەككە- زىنچى ئاي؛ شەئبان

شُعْبَة جـ **شُعَب و شعاب** تارماق؛ شۆبە؛ بۆلۈم؛ ئورگانلارنىڭ بۆلۈمى؛ بۆلۈمچىسى، باشقار- مىسى؛ تارماق سىزىق؛ دەرەخ ئاچمىقى؛ تارماق ئېقىن؛ تاغ ئېغىزى

شَعْبَذَ ئەپسۇن ئوقۇدى؛ جادۇگەرلىك قىلدى

شَعْبِيّ خەلق كوللېكتىپىنىڭ؛ خەلقنىڭ؛ مىللەتنىڭ؛ خەلقە مەنسۇپ

شَعَبِيّ كانايىنىڭ، كانايغا مۇناسە- ۋەتلىك

شَعْبِيَّة ئاممىباپ؛ ھەممە چۈشىنە- لەيدىغان؛ خەلقچىل

شَعَّثَ الشَّيْءَ قالايمىقانلاشتۇردى؛ مالىماتاق قىلدى؛ چېچىۋەتتى

شَعَّثَ مِنْهُ شَيْئًا تارتىپ چىقاردى؛ ئالدى

شَعَث رەتسىزلىك؛ قالايمىقان- لىشىش؛ تارقىلىش؛ يېيىل- ماق؛ چۈۋۈلۈش

شَعِثَ ـَـ شَعَثًا و شُعُوثَةُ الشَّعْرِ رەتسىز؛ تەرتىپسىز بولۇش

شَعِثَ الْأَمْرُ تارقالدى، تارتتى

شَعِث رەتسىز؛ پاسكىنا

شَعِث پاخمىباش؛ چېچى قالايمىقان (ئادەم)

شَعْشاعُ م چېچى قالايمىقان ئايال؛ چۈۋۈلۈپ كەتكەن

شَعِثَة چېچى؛ چاچلىرى قالايمىقان ئادەم

شَعَرُ ـُـ شِعْرًا و شَعْرًا شېئىر ئوقۇدى

شَعَرَ لَهُ شېئىر ئوقۇماق

شَعَرَ ـُـ شَعْرًا و شُعْرَى و شَعْرةً و شُعُورًا و شُعُورَةً و مَشْعُورًا و

مَشْعُورَةٌ و مَشْعُوراءَ بِهِ بىلىمەك؛ بىلىش سەزگۈسى؛ سەزگۈ؛ ھېس قىلماق

شَعَرَ لِلْأَمْرِ چۈشەندى؛ ئۇقۇدى

شَعْر جـ أَشْعار و شِعار و شُعُور تۈك، چاچ

شِعْر جـ أَشْعار شېئىر، نەزمە

شِعْر غِنائِيّ لىرىك شېئىر

شِعْر قَصَصِيّ شېئىرى قىسسە، داستان

شِعْر تَمْثِيلِيّ ئوپېرا، درامـا شېئىرى

شِعْر ھېس قىلماق، بىلىمەك؛ بىلىش

لَيْتَ شِعْرِي مەن بىلگەن بولسام

شَعْراءُ م كۆپ تۈكلۈك؛ ئۇزۇن تۈكلۈك

شِعْراءُ دوۋسۇن

شَعْرانِيّ تۈكلۈك؛ تۈكى كۆپ؛ تۈكسىمان

شَعْرَة بىر تال چاچ

شِعْرَة بىر بۆلەك چاچ؛ دوۋساق

شَعْرِيّ تۈكلۈك، تۈكى كۆپ؛ تۈكتىن ياسىغان؛ ئىنچىكە

أُنْبُوبَة شَعْرِيّة تۈك نەيچىسى

الْجاذِبِيّة الشَّعْرِيّة تۈك نەيچىسىنىڭ رولى؛ تۈك نەيچىسىنىڭ تارتىش كۈچى

شَعْرِيّ شېئىرىنىڭ، نەزمىنىڭ، نەزمىلىك

شَعْشَعَ الضَّوءُ پارقىرىدى، يالتىرىدى

شَعْشَعَ الشَّرابَ بوشاشتۇردى، سۇيۇلدۇردى؛ سۇغا ئارلاشتۇردى

شَعْشَعة نۇر چاچماق؛ چاقنىماق؛ ئاجىزلاشتۇرماق؛ بوشاشتۇرماق، سۇيۇلدۇرماق

شَعْطَة ئاشقازىنى بىئارام بولماق؛ گېلى ئىششماق

شَعَفَ ـَـ شَعْفًا هُ الْحُبُّ مۇھەببەت كە مەپتۇن بولماق، مۇھەببەت تورىغا ئىلىنماق

شَعِفَ ـَـ شَعَفًا بِهِ شەيدا بولماق؛ مەپتۇن بولماق

شَعَفَة جـ شِعاف و شَعَف و شُعُوف تاغ چوققىسى

شَعَفَة يامغۇر تامچىسى؛ بىر تال چاچ

شَعَّلَ النّارَ ئوت ياقتى؛ ئوت تۇتاشتۇردى

شَعَلَ ـَـ شَعْلاً النّارَ ئوت ياقماق؛ ئوت تۇتاشتۇرماق

شَعَلَ سِيجارَةً تاماكا تۇتاشتۇرماق

شَعَلَ كِبْرِيتَةً سەرەڭگە سۇركىدى؛ سەرەڭگە چاقتى

شُعْلَة جـ شُعَلٍ ئوت؛ مەشئەل

شَعْنِينَة جـ شَعانِينُ پالما شېخى

شَعْواءُ م تارقالغان؛ تارقاق؛ شىددەتلىك

شُعُوبِيَّة ئەرەب مىللەتچىلىكىگە قارشى تۇرۇش

شَعْوَذَ جادۇگەرلىكنى ئىشلەتتى

شَعْوَذَة جادۇگەرلىك؛ ئويۇن؛ سېھرىگەرلىك

شُعُور ھېسسىيات؛ ھېس قىلماق؛ تۇيغۇ؛ ھۆكۈم قىلىش كۈچى؛ كەيپىيات؛ سەزگۈرلۈك

شُعُورِيّ ھېسسىياتنىڭ؛ تۇيغۇنىڭ

شَعِير ئارپا

شَعِير مُنَبَّت ئارپا ئۇندۇرمىسى

شَعِير الْهِضابِ ئارپا (ئىگىزلىكتە ئۆسكەن ئارپا)

شَعِيرَة ئارپا دانچىسى

شَعِيرَة ج شَعائِرُ دىنىي رەسىمىيەت

شُعَيْرَة ئىنچىكە تۈك؛ لامپۇچكىنىڭ ئۇلىغىرام قىلىش؛ تۈك نەيچىسى

شُعَيْلَة گۈلخان

شَغّاب پاراكەندىچىلىك سالمىغان ئادەم؛ تولا جېدەل قىلمىغان ئادەم

شَغاف ج شُغْف و أَشْغِفَة يۈرەك دالانچىسى

شَغّال ئەمگەكچى، ئىشچى

شَغَبَ ـَـ و شَغِبَ ـَـ شَغْبًا الْقَوْمَ أو فِيهِمْ أو بِهِمْ أو عَلَيْهِمْ

يەلپۇپ ئوت تۇتاشتۇرماق؛ توپىلاڭ كۆتۈرمەك ياكى قالايمىقانچىلىق چىقارماق

شَغَب ۋەقە، توپىلاڭ؛ غەلىيان؛ پاراكەندىچىلىك

شَغَرَ ـُـ شُغُورًا الْمَكانَ أوالْمَنْصِبَ

قالدۇرۇپ قويۇلغان ئورۇن؛ بوش قويۇلغان ئورۇن؛ بوش قىلىش؛ تاشلىنىپ قېلىش

شَغْزَبَ ه پۈتلاش ئۇسۇلىدىن پايدىلىنىپ يىقىتتى

شَغْزَبِيَّة پۈتلاش ئۇسۇلى؛ پۈتلىماق

شَغَفَ ـَـ شَغْفًا ه ياخشى كۆرمەك، شەيدا بولماق، مەپتۇن بولماق؛ مۇھەببىتى ئۇنىڭ قەلبىدىن ئورۇن ئېلىش؛ كۆيدۈرۈلمەك؛ شەيدا قىلماق

شَغَف قىزغىن سۆيمەك؛ مەپتۇن بولماق

شَغْف يۈرەك دالانچىسى

شَغِفَ ـَـ شَغَفًا و شُغِفَ بِهِ ... غا مەپتۇن بولماق؛ شەيدا بولماق

شَغَّلَ ه يالالاپ ئىشلەتتى؛ كۆپ مىقدارىدا ئىشلەتتى؛ ئىشلەتتى

شَغَّلَ الْمالَ مەبلەغ سالدى

شَغَلَ ـَـ شَغْلاً ه ئىشلەتمەك؛

يالـلاپ ئىشلەتمەك؛ بىكار تۇرغۇزماسلىق

شَغَلَ الْبالَ بالْأَمْرِ ئەندىشە قىلدى؛ ئەنسىرىدى

شَغَلَ الْبَيْتَ ئولتۇراقلاشتى؛ ئىشلەتتى

شُغْل جـ **أَشْغال و شُغول** كەسىپ؛ خىزمەت؛ مۇلازىمەت؛ ئىش؛ ئەمگەك

شَغْلَة جـ **شَغْل** خامان ياسىماق؛ زىرائەت دۆۋىسى

شَغُوب قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرغۇچى؛ چاتاق چىقارغۇچى

شُغُور قالدۇرۇپ قويۇلغان ئورۇن؛ بوش قويۇلغان ئورۇن؛ بوش ئورۇن

شَغُوف بِهِ مەپتۇن بولماق؛ ياخشى كۆرمەك؛ قىزغىن سۆيمەك

شِغِّيل جـ **شِغِّيلَة** ئەمگەكچى، ئىشچى؛ ئەمگەكچى خەلق

شَقّ ـِ شُقُوقًا و شَقِيقًا و شَقَقًاالشَّيْءُ سۇزۇك؛ تىنىق؛ سۇس؛ شالاڭ

شَقَّ عَنْهُ الثَّوْبُ كىيىمى بەك قىسقا كەلدى

شَقَّ شُقُوقًا الْجِسْمُ ئورۇقلاپ كەتمەك

شَقَّ ـُ شَقًّا و شُقُوقًا هُ الْمَرَضُ أو الْهَمُّ ئورۇقلىتىۋەتمەك

شَقّ جـ **شُقُون** تور، داكا

شَفَا جـ **أَشْفاء** تەرەپ؛ قاش؛ چېگرا؛ چەك

شِفاء ساقايماق؛ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلمەك؛ داۋالاتماق

شِفاء جـ **أَشْفِيَة** جج **أشافٍ** دورا، دورىلار

شِفائِيّ داۋالاشقا مۇناسىۋەتلىك

شَقّاطَة نەپەسلىنىش نەيچىسى؛ چالۇ.توزان سۈمۈرگۈچ

شَقّاطَة الْغُبارِ چالۇ.توزان سۈمۈرگۈچ

شَفاعَة ياراشتۇرماق؛ كېلىشتۈرمەك؛ ئەھۋالىنى ئېيتماق؛ ئارىغا ئادەم قويماق

شَفاعِيّ ئەپلەشكەن؛ ئارىغا ئادەم قويغان

شَقّاف سۇزۇك؛ شالاڭ؛ نېپىز، يۇپقا

شَفافِيَّة سۇزۇكلۇك

شَفاهُ اللّٰهُ ئاللا شىپالىق بەرگەي

شِفاه دىئالوگ؛ يۈزمۇيۈز سۆزلەشمەك؛ سۆھبەتلەشمەك

شِفاهِيّ ئېغىزدا سۆزلەشكەن؛ ئېغىز تىلىغا دائىر

شِفَة جـ **شِفاه وشَفَوات** كالپۇك؛ قىرغاق؛ قاش

بِنْت الشِفَة گەپ قىلماق؛ بىر ئېغىز گەپ

شَفْشُورَة ج شَفاتِيرُ تۆۋەنكى كالپۇك

شَفِرَ ـَـ شَفارَةً ئاز؛ ئازايماق؛ يېنىكلىمەك

شُفْر ج أَشْفار قىرغاق؛ كۆزنىڭ قىرى

شَفْرَة ج شِفار و شَفْر چوڭ پىچاق؛ تېغ؛ پىچاق بىسى؛ بىرىتمۇا

شِفْرَة شىفىر، مەخپىي نومۇر

شَفْشاق مۆلدۈر

شَفْشَقَ هُ قۇرۇتماق

شَفَعَ ـَـ شَفاعَةً لَهُ أو فيهِ إلى فُلانٍ ئەپلەشتۈرۈپ قويۇشنى تەلەپ قىلماق؛ ئارىغا ئادەم قويماق؛ تىلمۇالماق

شَفَعَ شَفْعًا الشَّيْءَ جۈپلەشتۈردى

شَفَعَ ئاۋۋال سېتىۋېلىش هوقۇقىدىن پايدىلىنىپ قولغا كەلتۈردى

شَفَع ئالغايلىق

شَفْع ج أَشْفاع و شِفاع بىر جۈپ، قوش

شُفْعَة ج شُفَع ئاۋۋال سېتىۋېلىش هوقۇقى

شَفْعِيّ پۈتۈن بۆلۈنىدىغان ياكى بۆلگۈچىسى بار سان

شَفَقَ هُ ئورۇقلىتىۋەتتى

شَفَق سۇزۇكلۈك

شَفَق ج أَشْفاق كەچكى شەپەق؛ كەچقۇرۇن؛ قاش قارايغان ۋاقىت؛ تاڭ شەپىقى؛ تاڭ نۇرى؛ ئىچ ئاغرىتماق؛ هېسداشلىق قىلماق

شَفِقَ ـَـ شَفَقًا عَلَيْهِ هېسداشلىق قىلماق؛ ئىچ ئاغرىتماق؛ كۆڭۈل بۆلمەك

شَفِقَ مِنَ الأَمْرِ پەخەس بولدى

شَفَقَة ئىچ ئاغرىتماق، هېسداشلىق قىلماق؛ كۆڭۈل بۆلمەك

شَفَنَ ـِـ و شَفِنَ ـَـ شُفُونًا هُ أو إلَيْهِ كۆزىنىڭ قىرىدا قارىماق؛ يېنىمچە قارىماق؛ كۆزىنىڭ قۇيرۇقىدا قارىماق

شَفَهِيّ ئېغىز تىلىدىكى؛ ئېغىزچە؛ لەۋزىنىڭ

اِمْتِحان شَفَهِيّ ئېغىزچە ئىمتىهان

شُفُوف سۇزۇك، تىنىق؛ سۇزۇكلۈك

شُفُوف ج ئور، داكا

شُفُوفَة چۈمبەل

شَفُون ئالمغاي؛ قىيىسىق كۆز

شَفَوِيّ ئېغىز تىلىدىكى؛ ئېغىزچە؛ لەۋزىنىڭ

شَفَوِيًّا بايان قىلغان؛ ئاغزاكى
اِمْتِحان شَفَوِيّ ئېغىزچە ئىمتىھان
شَفَى ـِـ شِفاءً هُ داۋالىماق؛ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلمەك
شَفَى غُلَّتَهُ ئارزۇسىنى قانائەتلەندۈردى
شَفَى الْجُرْحَ جاراھەتنى داۋالىدى
شُفِيَ الْمَرِيضُ ساقايدى؛ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى
شُفِيَ الْجُرْحُ جاراھەت ساقايتى
شَفِيع جـ شُفَعاءُ ئاربىغا قويۇلغان ئادەم؛ ئەپلەشتۇرگۈچى؛ جۇپ سان؛ ئاۋۋال سېتىۋېلىش ھوقۇقىنى قىغا ئىگە ئادەم
شَفِيف جـ شِفاف يېرىم سۈزۈك؛ سۈزۈك؛ تىنىق
شَفِيق جـ شُفَقاءُ ئىچ ئاغرىتقان، ھېسداشلىق قىلغان؛ مېھرىبان
شَقَّ ـُـ شَقًّا الشَّيْءَ يارماق؛ پارچىلىماق؛ تىلماق
شَقَّ ثَوْبَهُ يىرتۇەتتى
شَقَّ الْأَرْضَ ئېتىزنى ئاغدۇردى؛ تېرىلغۇ يەرنى ھەيدىدى
شَقَّ النَّهْرَ دەريا يولى ئاچتى
شَقَّ الصُّبْحُ تاڭ يورۇدى
شَقَّ عَصا الْقَوْمِ جەمەل چىقاردى؛ ئىتتىپاقسىزلىق كەلتۈرۈپ چىقاردى
شَقَّ تِ النّابُ چىشى كۆرۈندى
شَقَّ النَّباتُ ئۇندى؛ بىخ چىقاردى
شَقّ جـ شُقُوق يوچۇق، يېرىق، چاك، يېرىم؛ يېرىمى
شِقّ جـ شُقُوق يېرىم؛ يېرىمى
شِقّ مِنَ الْإِنْسانِ ئادەم بەدىنىنىڭ يېرىمى
شِقّ مِنَ الشَّيْءِ نەرسىنىڭ بىر تەرىپى
شَقا ـُـ شَقْوًا هُ بەختسىزلىك كەلتۈرمەك؛ پاجىئەگە دۇچار قىلماق؛ ئازاب-ئوقۇبەتكە قويماق
شَقاء قايغۇ؛ بەختسىزلىك؛ كېلىشمەسلىك؛ جاپا-مۇشەققەت
شِقاق بۇلۇنمەك؛ ماجىرا؛ تالاش-تارتىش
شَقاوَة ھەسرەت؛ بەختسىزلىك، شۇم پېشانە؛ كەپسىزلىك قىلماق؛ تەتۇرلۇك؛ بەكۈاشلىق
شَقَّة يۇرۇش ئۇي
شُقَّة جـ شُقَق جاپالىق سەپەر؛ ئۇزۇن يوللۇق ساياھەت؛ بەك يىراق
شِقَّة جـ شِقَق و شِقاق ئۇزۇنغا كىسىلگەن رەخت؛ يېرىمى
شَقَرَ ـُـ و شَقِرَ ـَـ شَقَرًا و شُقْرَةً

تېرىسى ئاق مەخزى قىزىل بولۇش

شَقْراءُ م چىرايى ئاق مەخزى قىزىل؛ چېچى سېرىق

شَقْرَة ئاق ھەم قىزىل

شَقْرَقَة روھىي كۆتۈرەڭگۈلۈك؛ كۆلۈپ يۇرمەك

شَقْشَقَ چىرىلدىدى؛ تىل قاتارلىق-لارنى تەۋرەتتى

شَقْشَقَة لِسانٍ جاۋۇلدىماق؛ ۋاتىلدى-ماق؛ تىلىنى چاينىماق

شَقْفَة ج **شَقَف** ئۇششاق ساپال قاچا پارچىسى

شَقَلَ ـَـ **شَقْلاً الشَّيْءَ** تارازا بىلەن ئۆلچىمەك

شَقْوَة جاپا؛ بەختسىزلىك؛ كېلىش-مەسلىك؛ ئوڭۇشسىزلىق

شَقِيَ ـَـ **شَقًا و شِقاءً و شِقاوَةً وشِقْوَةً** بەختسىزلىك؛ كېلىشمەسلىك؛ تەلەيسىز بولۇپ قالماق

شَقِيّ ج **أَشْقِياءُ** بەختسىز؛ بىچارە؛ جىنايەتچى، گۇناھكار؛ تۆيۈق يولغا كىرىپ قالغان

شَقِيق ج **أَشِقّاءُ** قېرىندىش ئاكا؛ قېرىندىش ئىنى؛ قېرىندىش ئاكا-ئۇكىلار

شَقِيق الشَّيْءِ يېرىم؛ يېرىمى

شَقِيق ئوخشاش؛ ئوخشاپ كېتىدىغان

شَقِيقَة ج **شَقائِق** قېرىندىش ھەدە؛ قېرىندىش سىڭىل؛ قېرىندىش ھەدە-سىڭىللار

شَقِيقَة باشنىڭ يان تەرىپى ئاغرىماق

شَكَ ـُـ **شَكًّا فى الْأَمْرِ** گۇمانلا-ماق؛ شۇبھىلەنمەك

شَكَّ هُ بالرُّمْحِ نەيزە بىلەن سوقۇۋەتكە-كىچە سانجىدى

شَكَّ تِ الشَّوْكَةُ رِجْلَهُ سانجىلدى؛ كىردى

شَكَّ الشَّيْءَ إِلَى الشَّيْءِ قوشۇۋەتتى

شَكَّ فى السِّلاحِ تولۇق قورالاندى

شَكَّ الْخَرَزَ فى السِّلْكِ يىپقا مارجان ئۆتكۈزدى

شَكّ ج **شُكُوك** گۇمانلانماق؛ شۇبھىلەنمەك، گۇمان

شَكا ـُـ **شَكْوًى و شَكْوًا و شَكاةً و شَكاوَةً و شِكايَةً و شَكِيَّةً هُ إِلَيْهِ** دەرد تۆكمەك؛ ئاغرىنماق؛ ئەرز قىلماق

شَكا الْأَمْرَ ئىزھار قىلماق؛ بايان قىلماق

شَكا مِنْ مَرَضٍ أو هَمٍ ئاغرىق-سىلاق ياكى ئازاب-ئوقۇبەتتىن دەرد تۆكمەك

شَكّاء قورسىقىدا غۇم ساقلايدىغان ئادەم؛ ئاسان ئاغرىنىدىغان

شراع — يەلكەن

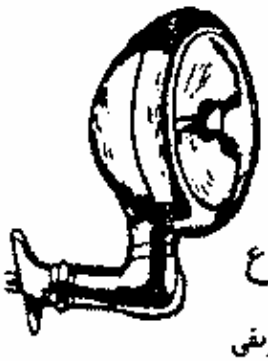

شعاع

نۇر سىزىقى

سيّارة شحن

يۈك ئاپتوموبىلى

شطرنج — شاماتا

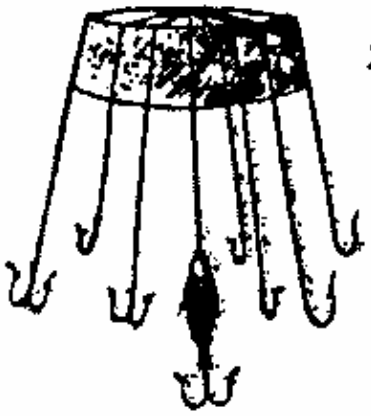

شريطة

لېنتا

شحنة — ئىلمەك

شحّاطة

ساپما كەش

شختورة — قۇلۇاق

شربين

ئەمشاد

شبكة

تور

شبّاك

دەرىزە

شرشرق

تۇمۇر تۇمشۇق

شبّوط

سازان بېلىق

شبل

شىر بالىسى، بالا شىر

ئادەم؛ يەغلاڭغۇ ئادەم

شَكاسَة پىخسەقلىق، مىجەزى ناچارلىق

شَكّاك گۇمانخور ئادەم

شِكال جـ **شُكُل** بويۇنتۇرۇق، ئاسارەت، كىشەن

شَكاوَة ئەرز قىلماق؛ شىكايەت قىلماق

شَكَّة بىر قېتىم گۇمانلانماق؛ سانجىماق؛ تۆيۈقسىز قاتتىق ئاغرىماق

شِكَّة جـ **شِكَك** شىنا؛ قوزۇق

شَكَرَ ـُـ شُكْرًا و شُكُورًا و شُكْرانًا هُ أو لَهُ رەھمەت ئېيتماق، تەشەككۇر بىلدۈرمەك؛ ماختىماق؛ تەقدىرلىمەك

شَكَرَ عَمَلَهُ مىننەتدارلىق بىلدۈردى

شَكَس ئەسكى مىجەز؛ پىخسەقلىق، قوپاللىق

شَكُسَ ـُـ شَكاسَةً و شَكِسَ ـَـ شَكَسًا و شَكاسَةً مىجەزى ئەسكى؛ خاراكتېرى ۋەھشىي بولۇش

شَكِس جـ **شُكْس** ئەسكى مىجەزلىك

شَكْسْبِير شېكسپىر

شَكَّكَ هُ گۇمان تۇغدۇردى؛ كۆڭلى قېتىم سانجىپ تەشتى؛ نېسىگە ساتتى ياكى نېسىگە ئالدى

شَكَّلَ الْأَمْرُ مۇجمەل بولدى؛ ئېنىقسىز بولدى

شَكَّلَ الْكِتابَ تاۋۇش بەلگىسى قويدى

شَكَّلَ الشَّيْءَ شەكلىگە كىرگۈزدى؛ پەيدا قىلدى؛ خىلمۇخىل قىلىپ شەكىللەندۈردى

شَكَّلَ الْوِزارَةَ مىنىستىرلار كابىنىتىنى تەشكىل قىلدى

شَكَلَ ـُـ شَكْلاً الْكِتابَ تاۋۇش بەلگىسى قويۇش

شَكَلَ الْأَمْرَ ئىشنى مۇرەككەپلەشتۈرۈۋەتتى

شَكَلَ تِ إِلْمَرْأَةُ شَعْرَها پېشانىسىدىن باشلاپ چاچنى ئىككىگە بۆلدى

شَكِلَ ـَـ شَكَلاتِ الْمَرْأَةُ جىلۋە قىلماق؛ ناز قىلماق

شَكْل جـ **أَشْكال و شُكول** ناز قىلماق؛ سۈرەت، رەسىم؛ شەكىل، كۆرۈنۈش؛ قىياپەت؛ ئىستىل؛ تۈر، خىل

شَكْل الْكِتابِ ئەرەبچە تاۋۇش بەلگىسى

شَكْلِيّ شەكىللىك؛ شەكىل جەھەتتىن

شُكَلِيّ جـ **شُكَلِيَّة** تالمىشالايدىغان

شَكْلِيَّة شەكىل؛ رەسمىيەت؛ شەكىلۋازلىق

شَكَمَ ـُـ شَكْمًا هُ پارا بەرمەك؛ سۇكۇت قىلدۇرماق؛ ئاغزىنى تۇۋاقلىماق

شَكْوة جـ **شَكَوات و شَكاء** ئەرز قىلماق؛ شىكايەت قىلماق؛ ئەرز-شىكايەت؛ كىچىك تېرە خالتا، كىچىك تۇلۇم

شَكُور جـ **شُكُر** رەھمەت ئېيتقۇچى؛ ھىممەت ۋە شەپقەتتىن مەنمەتدار بولغۇچى

شَكُوك گۇمانخور ئادەم

شَكُولاتَه شاكىلات؛ شاكىلات كەمپۇت؛ شاكىلات ئىچىملىكى

شَكْوَى جـ **شَكاوَى** شىكايەت قىلماق؛ ئەرز قىلماق؛ ئازابلاماق؛ ئۇۋاللىق ھېس قىلماق

شَكِيّ بىچارە؛ بىئارام

شَكِيَّة جـ **شَكايا** دەردىنى ئېيتقۇچى؛ بىچارە

شَكِيمَة جـ **شَكائِمُ و شُكُم وشَكِيم** يۇگەن؛ تۇشۇك

شَلَّ ـَـ شَلاًّ و شَلَلاً الْعُضْوُ پالەچ بولۇپ قېلىش

شَلَّ ـُـ شَلاًّ الثَّوْبَ يوغان يوچۇق؛ تىكىش ئارىلىق كەڭ تىكىش

شَلا ـُـ شَلْوًا الشَّيْءَ كۆتۈرۈش

شَلا جـ **أَشْلاء** تۇگە بالىسى، تەن؛ پۇت؛ قول

شَلا مِنَ الشَّيْءِ قالدۇق

شَلّاء م سەكتە؛ پالەچ؛ يېرىم پالەچ

شَلاضِيمُ لەۋ، كالپۇك

شَلّال شارقىراتما

شِلالَة كەڭ تىكىش، ئالماپ تىكىش

شَلَّة جـ **شَلّات** نىشان

شِلَّة بىر كاللەك يىمپ

شَلْتَتَ خېمىرنى نوغۇچ بىلەن نېپىزلەتتى

شِلْتَة نەپىس كۆرپە

شَلْتُوتَة جـ **شَلاتِيتُ** ئەسكى رەخت

شَلْجَم چامغۇر

شَلَّحَ هُ كىيىمىنى سالدۇرۇۋەتتى؛ بۇلىدى؛ يالىڭاچلىدى

شَلْحاء م شەمشەر

شَلْغَم چامغۇر

شَلْشَلَ الْماءُ بىر تامچە بىر تامچە بىدىن ئاقتى

شَلَقَ ـُـ شَلْقًا هُ كېسىش، يىرتىۋېتىش؛ پارچىلاش

شِلْق . شَلِق لايخورەك

شِلْقاء كىچىك پىچاق

شَلَل پالەچ

شَلَل نِصْفِيّ يېرىم پالەچ

شَلَل الْأَطْفالِ راخت كېسىلى

شِلِن شىللىڭ (ئەنگلىيە پۇلى)

شَمَّرَ تِ الْحَرْبُ عَنْ ساقِها ئۇرۇش كەسكىن بولدى

شَمَّرَ الَى الْمَكان بىرىشقا تەييارلىق قىلدى

شَمَّرَ فى الْأَمْرِ چاپسان ئىشلىدى؛ تېز ئىشلىدى

شَمَرَ ـُـ شَمْرًا الرَّجُلُ دەرھال مېڭىش، تېز مېڭىش

شَمَرَ ـُـ شَمْرًا هُ بىكار قىلىش؛ يىغۇۋېلىش

شَمَرَ الشَّيْءُ كىرىشتى؛ قىسقىردى؛ چىڭىتتى

شَمَر بەدىيان

شُمْرَة بەدىيان

شَمَزَ ـُـ شَمْزًا مِنهُ ۋەھشىيلىكتىن قورقۇپ ئارقىغا يېنىش

شَمَّسَ الشَّيْءَ ئاپتاپقا سالدى

شَمَسَ ـُـ شُمُوسًا و شِماسًا ئۇنىماسلىق؛ باش تارتماق، بويۇن تولغىماق؛ جاھىللىق قىلماق

شَمَسَ ـِـ شَمْسًا و شَمِسَ ـَـ شَمَسًا ھاۋا ئوچۇق بولماق

شَمْس جـ شُمُوس كۈن؛ كۈن نۇرى

شَمْسِيّ كۈنكەي جاي

شَمسِيَّة جـ شَمَاسِيّ كۈنلۈك

شَمسِيَّة الشُّباكِ كۆزنەكلىك دېرىزە

الْحُرُوف الشَّمسِيَّة شەمسىيە ھەرپلىرى

شَمْشَمَة چارلاش، تىك-تىكلاش

شَمِطَ ـَـ شَمَطًا الشَّعْرُ چېچى ئارىلاپ ئاقىرىپ كېتىش؛ چاۋاش بولۇپ قېلىش

شَمَطاءُ م ئاقچاچ كېسىلى؛ ئاقچاچ-لىق بوۋاي؛ ئاقچاچلىق ئايال

شَمَّعَ الشَّيْءَ لاك ئوردى؛ لاك سۈردى

شَمَعَ ـَـ شُمُوعًا و شَمْعًا و مَشْمَعًا يۇمۇرلۇق قىلماق؛ چاقچاق قىلماق

شَمَعَ شُمُوعًا تارقىلىش

شَمْع جـ شُمُوع شام

شَمْعَة يورۇتىدىغان شام

مِصْباح ٤٠ شَمْعَة قىرىق تال شامنىڭ يورۇقى

شَمْعَدان جـ شَماعِدُ شامدان

شَمْعِيّ شام بىلەن ياسالغان

شَمَلَ ـُـ و شَمِلَ ـَـ شَمْلاً وشُمُولاً الْأَمْرُ الْقَوْمَ ئومۇملاشماق

شَمَلَ الشَّيْءَ ئۆز ئىچىگە ئالدى

شَمَلَ بِهِ ئۆنى سول تەرەپ ياكى شىمال تەرەپكە ئالدى

شَمْلِ بىرلىك

شَمْلَة جـ شَمَلات كىيىم؛ كەلە

شَمَّرَ تِ الْحَرْبُ عَنْ ساقِها ئۇرۇش كەسكىن بولدى

شَمَّرَ الَى الْمَكان بىرىشقا تەييارلىق قىلدى

شَمَّرَ فى الْأَمْرِ چاپسان ئىشلىدى؛ تېز ئىشلىدى

شَمَرَ ـُـ شَمْرًا الرَّجُلُ دەرھال مېڭىش، تېز مېڭىش

شَمَرَ ـُـ شَمْرًا هُ بىكار قىلىش؛ يىغۇۋېلىش

شَمَرَ الشَّيْءُ كىرىشتى؛ قىسقىردى؛ چىڭىتتى

شَمَر بەدىيان

شُمْرَة بەدىيان

شَمَزَ ـُـ شَمْزًا مِنهُ ۋەھشىيلىكتىن قورقۇپ ئارقىغا يېنىش

شَمَّسَ الشَّيْءَ ئاپتاپقا سالدى

شَمَسَ ـُـ شُمُوسًا و شِماسًا ئۇنىماسلىق؛ باش تارتماق، بويۇن تولغىماق؛ جاھىللىق قىلماق

شَمَسَ ـِـ شَمْسًا و شَمِسَ ـَـ شَمَسًا ھاۋا ئوچۇق بولماق

شَمْس جـ شُمُوس كۈن؛ كۈن نۇرى

شَمْسِيّ كۈنكەي جاي

شَمسِيَّة جـ شَمَاسِيّ كۈنلۈك

شَمسِيَّة الشُّباكِ كۆزنەكلىك دېرىزە

الْحُرُوف الشَّمسِيَّة شەمسىيە ھەرپلىرى

شَمْشَمَة چارلاش، تىك-تىكلاش

شَمِطَ ـَـ شَمَطًا الشَّعْرُ چېچى ئارىلاپ ئاقىرىپ كېتىش؛ چاۋاش بولۇپ قېلىش

شَمَطاءُ م ئاقچاچ كېسىلى؛ ئاقچاچ-لىق بوۋاي؛ ئاقچاچلىق ئايال

شَمَّعَ الشَّيْءَ لاك ئوردى؛ لاك سۈردى

شَمَعَ ـَـ شُمُوعًا و شَمْعًا و مَشْمَعًا يۇمۇرلۇق قىلماق؛ چاقچاق قىلماق

شَمَعَ شُمُوعًا تارقىلىش

شَمْع جـ شُمُوع شام

شَمْعَة يورۇتىدىغان شام

مِصْباح ٤٠ شَمْعَة قىرىق تال شامنىڭ يورۇقى

شَمْعَدان جـ شَماعِدُ شامدان

شَمْعِيّ شام بىلەن ياسالغان

شَمَلَ ـُـ و شَمِلَ ـَـ شَمْلاً وشُمُولاً الْأَمْرُ الْقَوْمَ ئومۇملاشماق

شَمَلَ الشَّيْءَ ئۆز ئىچىگە ئالدى

شَمَلَ بِهِ ئۆنى سول تەرەپ ياكى شىمال تەرەپكە ئالدى

شَمْلِ بىرلىك

شَمْلَة جـ شَمَلات كىيىم؛ كەلە

كىيىم؛ سىرتقى كىيىم
شَمْلَلَ الرَّجُلُ چاققان ماڭدى؛ چاپتى
شُمْلُول جـ **شَمالِيل** ئاز مىقدار؛ يەڭگىل، ھەركىتى چاققان
شَمَّمَ الشَّيْءَ پۇراتتى؛ پۇراتقۇزدى
شَمَم ئېگىزلىك؛ ھاكاۋۇرلۇق
شَمَنْدَر قىزىلچا
شُمُوخ قەد كۆتۈرۈش
شُمُوع يۇمۇر
شَمِّيّ پۇراقچا دائىر، پۇرۇلمىدىغان
شَمِيلَة جـ **شَمائِلُ** ئېسىل ئەخلاق
شَمِيم خۇش پۇراق؛ ئادەمنى خۇش قىلىدىغان پۇراق
شَنَّ ـُـ شَنًّا الْهُجُومَ عَلَى الْعَدُوّ ھۇجۇم باشلاش، قاتتىق ھۇجۇم قىلىش
شَنّ جـ **شِنان و أَشْنان** كونا خۇرۇم خالتا، تۇلۇم
شَنَأَ ـَـ و شَنِيَ ـَـ شَنْأً وشَنْأَةً و شَنْآنًا و مَشْنَأً الرَّجُلَ بىزار بولماق؛ ئۆچ كۆرمەك
شَنْآن ئۆچمەنلىك؛ بىزارلىق
شَنْاءَة ئۆچمەنلىك؛ ئۆچ كۆرۈش
شَنار نومۇسسىزلىق؛ خورلاش
شَناعَة قورقۇنچلۇق؛ بەتبەشىرلىك؛ پەسكەشلىك
شَنِبَ ـَـ شَنَبًا الْيَوْمُ ھاۋا سوغۇق بولۇش
شَنِبَ الرَّجُلُ چىشى ئاپئاق
أَشْنَبُ شَنْبَاء م ئاپئاق چىشلىق ئادەم
شَنْتَه سومكا؛ ساياھەت سومكىسى؛ چامادان
شَنَّجَ الشَّيْءُ تۇگۈۋالدى
شَنِجَ ـَـ شَنَجًا الْحِلْدُ تىرىسى قورۇلۇش
شَنَّرَ عليه قارا چاپلىدى
شِنْشِنَة جـ **شَناشِنُ** ئادەت؛ ئادەتلەنگەن؛ ئادەتكە ئايلانغان مىجەز؛ تۇغما مىجەز؛ خاراكتېر
شَنَّعَ الأَمْرَ عَلَيْهِ ئەيىبلىدى
شَنَّعَ الشَّيْءَ كەمچىلىكىنى كۆرسىتىپ بەردى؛ ئەيىبلىدى؛ ئەيىبىنى ئاچتى
شَنَعَ ـَـ شَنْعًا ھ تىللاش
شَنُعَ ـُـ شَناعَةً و شُنْعًا و شَنَعًا و شُنُوعًا الشَّيْءُ سەتلەشمەك؛ بەتبەشىر بولماق
شَنِع پەسكەش؛ سەت؛ بىزار قىلىدىغان
شَنْعاءُ م رەزىل؛ كۆرۈمسىز
شُنْعَة قەبىھلىك؛ ياۋۇزلۇق
شَنَّفَ الأُذانَ بالْكَلامِ أو بالْغِناءِ

يېقىملىق گەپ قىلماق؛ مۇڭلۇق ناخشا ئېيتماق

شَنَقَ ـُـ شَنْقًا إِلَيهِ تىكىلىپ قاراش؛ دىققەت بىلەن قاراش؛ تەئەججۇپلىنىپ قاراش

شَنْق ج **شُنُوق و أَشْنَاق** ھالقا

شَنَقَ ـُـ شَنْقًا الشَّيْءَ باغلاش

شَنَقَ الْمَحْكُومَ عَلَيْهِ بِالْإِعْدَامِ 5 دارغا ئاستى

شَنَق دار ئارغامچىسى

شَنْق دارغا ئېسىش جازاسى

شَنِيع ج **شُنُع و شَنَائِع** سەت؛ كۆرۈمسىز

شَها ـُـ شَهْوَةً الشَّيْءَ ئارزۇ قىلىش؛ خام-خىيال قىلىش؛ سېرىق سۇ كېلىش

شِهاب ج **شُهُب وشُهْبان و أَشْهُب** ئاقار يۇلتۇز، يۇلتۇز؛ يالقۇن؛ مەشئەل

شَهادَة ئىسپات، ئىسپاتنامە؛ قۇربان بولۇش؛ شېھىت بولۇش

شَهامَة زېرەكلىك؛ چېچەنلىك؛ يۈكسەكلىك

شَهَب سۇس كۈل رەڭ

شَهُبَ ـُـ و شَهِبَ ـَـ شَهَبًا كۈل رەڭگە ئايلىنىپ قالدى

شَهْباءُ م كۆچلۈك؛ قورغاق

شُهْبَة كۈل رەڭ

شَهُدَ ـُـ شَهادَةً فِى الْمَحْكَمَةِ ئىسپات بولۇش؛ گۇۋاھ بولۇش

شَهِدَ ـَـ شَهادَةً فِى الْمَحْكَمَةِ ئىسپاتلاش؛ گۇۋاھ بولۇش

شَهِدَ لَهُ بِكَذا ئىقرار قىلدى

شَهِدَ ـَـ شُهُودًا الْمَجْلِسَ أو الْقِتالَ يىغىنغا قاتنىشىش، ئۇرۇشقا قاتنىشىش

شَهِدَ الشَّيْءَ قاردى، كۆردى، بىلدى

شَهْد ج **شِهاد** ھەرە سانداۋقىدىكى ھەسەل

شَهَّرَ بِهِ تۆھمەت قىلدى

شَهَّرَ هُ بِالْأَمْرِ نامىنى چىقاردى

شَهَرَ ـَـ شَهْرًا و شُهْرَةً هُ بِالْأَمْرِ نامىنى چىقىرىش

شَهَرَ الشَّيْءَ تارقاتتى، يېيىۋەتتى

شَهْر ج **شُهُور و أَشْهُر** ئاي؛ قۇياش؛ ئېلان قىلىش

شَهْر الْعَسَلِ شېرىن ئاي

شُهْرَة شان-شەرەپ؛ نامى چىقىش

شَهْرِىّ ھەر ئايدا

شَهْرِيًّا ئاي بويىچە

شَهْرِيَّة ئايلىق ئىش ھەققى؛ مائاش

شَهَقَ ـَـ شُهُوقًا الْجَبَلُ أو الْبِناءُ ئېگىز بولۇش

شَهَقَ ـَـ شَهِيقًا و شُهاقًا و تَشْهاقًا و شَهِقَ ـَـ شَهِيقًا
هىبق تۇتۇش؛ تىز نەپەس ئېلىش؛ ئېشەك ھاڭراش

شَهْقَة ج **شَهَقات** كۆكيۆتەل

شَهْلاءُ م كۆك كۆزلۈك

شُهْلَة كۆك كۆز

شَهْم ـ شَهامَةً و شُهُومَةً دادىللىق؛ ئەقىل-ئىدراكلىك؛ ئەتىۋارلىق؛ قىممەتلىك

شَهْم ج **شِهام و شُهُوم** دانا؛ ئۇتكۇر؛ ئەقىللىق

شَهْوان ئاچ كۆز؛ شەھۋانىي

شَهْوانِيّ ئاچ كۆز؛ شەھۋانىي

شَهْوَة ج **شَهَوات و شُهًى و أَشْهِيَة** ئىشتىھا؛ ئارزۇ؛ ھەۋەس

شَهْوَى ج **شَهاوَى** ئاچ كۆز؛ ئاغزىغا سىرىق سۇ كەلگەن

شَهْوِيّ سەزگۈسىنىك؛ ئىشتىھالىق

شَهَى الرَّجُلَ قىزىقتۇرۇش، ئىشتىھاسىنى قوزغاش

شَهِيَ ـَـ شَهْوَةً الشَّيْءَ ئاچكۆزلۈك؛ ئاغزىغا سىرىق سۇ كېلىش

شَهِيّ مەززىلىك

شَهِيَّة ئىشتىھا؛ ئارزۇ

شَهِيد ج **شُهَداءُ و أَشْهاد** قۇربان-لار؛ قۇربان بولغانلار؛ شېھىت بولغانلار

شَهِير داڭلىق؛ داڭقى چىققان؛ ئاممىباب

شَهِيق نەپەس ئېلىش؛ ئۆلۈش ئالدى-دىكى ئىكرىغان ئاۋاز؛ ئېشەك-نىڭ ھاڭرىغان ئاۋازى

شَوّاء كاۋاپ ساتقۇچى

شُواء ئېسىلغان گۆش؛ كاۋاپ

شُواظ ئوت يالقۇنى؛ ئوت ياكى قۇيا-شىنىڭ ئىسسىقلىقى؛ جەھەن-نەمجىسىدا؛ چاقنىرىش

شَواغِلُ ج قايغۇ-ھەسرەت

شَواغِلُ الْحَياةِ تۇرمۇشتىكى ئىشلار

شَوّال ج **شَواوِيلُ و شَواوِلُ** ئىسلام كالېندارى بويىچە 10-ئاي، شەۋۋال

شَوّالَة سۇخەنچى ئايال

شَوْب ئارىلاشتۇرماق، ئارىلاشتۇرۇ-ۋېتىلگەن نەرسە

شَوْبَة ئالدامچىلىق؛ باشقا ئورۇنغا ئىشلىتىۋېلىش

شَوْبَق نوغۇچ

شَوَّح الْأَمْرَ ئىنكار قىلدى

شُوحَة ھاڭگىرت

شَوْحَط قارىغاي

شُوحِيَّة ـ جـ شَواحِيّ كۆۋرۈك ياغىچى
شَوَّرَ بەلگە بەردى؛ قول ئىشارىتى قىلدى
شَوْرَبَة شورپا
شُورَى نەسىھەت قىلىش؛ پىكىر؛ مەسلىھەت
مَجْلِس الشُورَى فى الدَّولَة پارلامېنت
شُورِيّ سودىلاشقان؛ مەسلىھەت سورىغان
شَوَّشَ الْأَمْرَ قالايمىقان قىلدى
شَوْشاغ م باتۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلغۇچى، جەسۇر
شَوَّطَ ئۇزۇن سەپەر قىلدى
شَوْط جـ أَشْواط مەقسەت؛ ئارىلىق؛ بىر قېتىم؛ بىر قېتىملىق مۇسابىقە؛ يۈرگۈزۈش
الشَوْط الْأَوَّل ئالدىنقى يېرىم مەيدان
شَوَّفَ الْجارِيَة زىننەتلىدى؛ بېزىدى
شَوْف سۈرەم، يەر ئۇزلەش تاختىسى
شُوفان ياۋا بۇغداي
شَوَّقَ هُ إِلَيْهِ قىزىقتۇردى
شَوْق جـ أَشْواق ئەسلەش؛ سېغىنىش
شَوَّك الشَّجَرُ تىكەنلىك بولدى
شَوَّك الْحائِطَ تامغا تىكەن سانجىدى، تىكەنگە تولدۇرۇۋەتتى
شَوْكَة بىر تىكەن، قىلتىرىق؛ تىكەن؛ ئۆتكۈر؛ مۇڭگۈز؛ ئاچال؛ باتۇرلۇق؛ چايان نەشتىرى
شَوْكَة الْحَرْبِ ياكور
شَوْك جـ أَشْواك تىكەن
شُوكُولاتَة شاكىلات
شَوْكِيّ تىكەنلىك
شَوَّلَ اللَّبَنُ أو الْماءُ سۈت ياكى سۇ كەمچىل بولدى
شَوِل ئايىغى چاققان؛ چەبدەس
شَوْلاغ م سولخاي
شَوْلَة چېكىت؛ پەش؛ تىنىش بەلگىسى
شَوْلَقِيّ تاتلىق يېمەكلىكلەرنى ساتقۇچى؛ تاتلىق يېمەكلىكلەرگە ئامراق ئادەم
شُوم بەختسىزلىك
شَوَّنَ الْغِلالَ ئامبارىدا ساقلىدى
شَوَّنَ هُ دۆۋىلىدى
شَوْنَة جـ شُوان ئاشلىق ئامبىرى
شَوَّهَ الْوَجْهَ أو الْجِسْمَ بۇزۇۋەتتى؛ مېيىپ قىلدى
شَوَّهَ هُ ئەگرى-بۈگرى؛ ئەگرى-توقاي قىلدى
شَوَه مايماق قىلىش؛ مېيىپ قىلىش؛ سەتلەشتۇرۇش

شَوهَ ـَـ شَوَهًا الْوَجْهُ كۆرۈمسسز بولۇش.
شَوْهاءُ م سەت
شَوَى ـِـ شَيًّا اللَّحْمَ أو غَيْرَهُ قاقلاش؛ ئوتقا قاقلاش؛ كۆيدۈرۈش
شَوِيّ كاۋاپ
شُوَيَّةٌ بىرئاز؛ بىزە؛ ئاستا-ئاستا؛ يەڭگىل
شَىّ قاقلانغان؛ ئوتقا قاقلانغان
شَيْء جـ أَشْياءُ جج أَشاوَى و أَشْياءات وأَشاوات و أَشايا نەرسە؛ شەيئى؛ ئىش؛ ئىرادە-خىشنى ئويلاش
شَيْأَ فشَيْأً ئاستا-ئاستا؛ ئاز-ئازدىن
شِياط ئوماچ تەمى
شَيّال ھامال؛ ئارقا سەپ ئەسكەرلىرى؛ مۇرە تاسمىسى؛ قازان جازىسى
شَيَّبَ هُ چېچىنى ئاقارتتى
شُيَّب غەلىبە قۇشى؛ ھۆپۈپ
شَيب چېچى ئاقارماق
شِيَة سەپكۈن، داغ، كەمچىلىك
شِيْت زەر چۇشۇرۇلگەن گۈللۈك پاختا رەخت
شِيح ئەمەن
شِيح خُراسانِيّ ئەمەن ئۆسۈملۈكى
شَيَّخَ ياشاندى
شَيَّخَ هُ ھۆرمەتلەپ باشلىق قىلدى
شَيَّخَ عَلَيْهِ ئەيىبلىدى؛ قىينىدى
شَيَّخَ بِهِ خورلىدى
شَيْخ جـ شُيُوخ و أَشْياخ و شِيْخَة و شِيخان و مَشْيَخَة ومَشِيخَة جج مَشايِخُ وأَشايِيخُ ياشانغانلار؛ قېرى؛ داھىي، رەھبەر؛ ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىدىغان زات؛ ئۆگەنگۈچى؛ ئورنى يۇقىرى ئادەم
شَيَّخَ قَبِيلَةٍ قەبىلە باشلىقى
شَيْخَة قېرى ئايال؛ قېرى موماي
شَيْخُوخَة مويسىپىتلىق؛ ياشىنىپ قېلىش
شَيْخُوخِيّ ياشانغانلارنىڭ؛ ياشانغانلارغا خاس
شَيَّدَ الْبِناءَ قۇرۇلۇش قىلدى؛ ئىمارەت سالدى
شِيدِ لاي
شِيراز جـ شَرارِيزُ و شَوارِيزُ قېتىپ قالغان كالا سۈتى
شِيرِج كۈنجۈت مېيى
شِيش بىسى يوق خەنجەر؛ يۇمىلاق باشلىق خەنجەر
لُعْبَة الشِيش خەنجەر ئۇرۇش؛ خەنجەرۋازلىق تېخنىكىسى
شِيشَة جـ شِيش غاڭزا

شَيَّطَ الصَّقِيعُ النَّباتَ ئۆسۈملۈكلەر مۆلدۈرده قۇرۇپ قالدى؛ دورا جاراھەتنى كۆيدۈرۈۋەتتى

شَيْطان ج شَياطِينُ چېكىنمەك؛ جىن؛ روھ؛ شەيتان؛ شوخ

شَيْطانَة مىكىجىن

شَيْطانِيّ جىنىنىڭ؛ ئالۋاستىنىڭ؛ شەيتانىنىڭ؛ شەيتانلىق

شَيْطانِيَّة ئېچىنىشلىق

شَيْطَنَ جىنغا ئايلاندى؛ شەيتانلىق قىلدى

شَيْطَنَة سېھرىگەرلىك تېخنىكىسى؛ تراگېدىيە

شَيَّعَ هُ ئۇزىتىپ قويدى؛ رىغبەتلەندۈردى

شَيَّعَ الْجَنازَةَ مېيىت ئۇزاتتى

شَيَّعَ النَّارَ يېقىلغۇ قوشتى؛ كۆمۈر قوشتى

شَيَّعَ الْخَبَرَ تارقاتتى

شِيْعَة ج شِيَع و أَشْياع ئىز وغلىغۇچى؛ ئەگەشكۈچى

شِيْعَة دىنىي مەزھەپ

الشِيْعَة شىئە مەزھىپى

شِيْعِيّ شىئە مەزھىپىنىڭ؛ شىئە مەزھىپىنىڭ بىر ئەزاسى

شَيِّق قىزغىن ئۈمىد قىلغان؛ تەلپۈنگەن؛ ئىنتىلگەن

شَيْك ج شَيْكات چەك؛ پېرېۋوت چېكى

شَيْكَران زەھەرلىك ئادەمگىياھ

شَيَّلَ هُ يۈكسىرى كۆتۈردى؛ ئومۇملاشتۇردى

شِيمَة ج شِيَم خاراكتېر؛ ئەخلاق؛ مىجەز؛ ئۆرپ-ئادەت

شَيْن ھاقارەتلەش؛ كەمچىلىك

شُيُوع تارقالماق؛ ئومۇملاشماق

شُيُوعِيّ كوممۇنىزمنىڭ؛ كوممۇنىزم يە ئەزاسى

شُيُوعِيَّة كوممۇنىزم

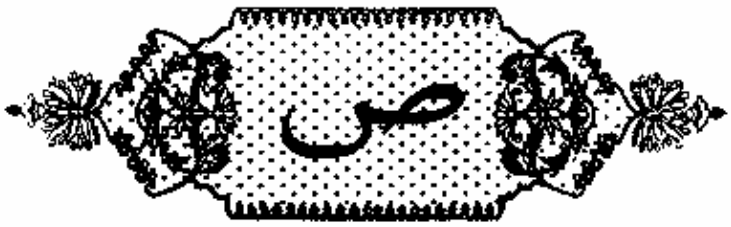

ص «صاد» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ ئون توققىنچى ھەرپى، سانىدىكى 90، غا ۋەكىللىك قىلىدۇ

صائِب ج صِياب توغرا، مۇقەررەر

صُؤابَة ج صُؤاب و صِئْبان پىت تۇخۇمى

صائِت ئاۋاز چىقىرالايدىغان؛ ئىسقىرىتقۇچى

صائِحَة ج صَوائِحُ ھازا ئېچىپ يىغلىغۇچى ئايال

صائِد ئوۋچى؛ بېلىقچى

صائِرَة قۇرۇق ئوت-چۆپ

صائِغ ج صاغَة و صُيّاغ و صُوّاغ زەرگەر؛ ئونچە-مەرۋايىت ئۈستىسى

صائِق تۇكلۈك؛ ئىسسىق

صائِم ج صُوّام و صُيّام و صُوّم و صُيَّم و صِيام روزا تۇتقۇچى، روزىدار؛ يىمەك-ئىچمەكتىن ئۆزىنى يىغقۇچى

صائِمَة ئايال پەرھىزچى؛ روزىدار ئايال

صائِمَة مِنَ السَّكاكِينِ ئۆتمەس پىچاق

صائِن قوغدىغۇچى؛ باشقۇرغۇچى؛ قوغداش رولى بار، ساقلىغۇچى

صَئِبَ ـَـ صَأَباً كۆپ ئىچمەك

صَئِبَ الرَّأْسُ بېشى پىتلاپ كەتتى، سىكە كۆپ بولدى

صابَ ـُـ صَوْبًا و صَيْبُوبَةً السَّهْمُ الْهَدْفَ زەربە بەرمەك؛ نىشانغا تەگمەك

صابَ صَوْبًا و مَصابًا و صَيْبُوبَةً الْمَطَرُ يامغۇر شارقىراپ ياغماق

صابَ ـِـ صَيْبًا توغرا بولدى؛ خاتا ئەمەس

صابَ هُ السَّهْمُ تەگمەك؛ دەل تەگمەك

صابَة بىر تۇپ قۇرۇپ قالغان دەرەخ؛

دورىلىق تاۋۇز سۇيى؛ دورا قاينىتىش؛ ئاپەت؛ دۆت

صابِح يېڭى (بولكا، سۈت)

صابَرَ هُ سەۋرچان بولدى؛ چىدامچان بولدى؛ قاتتىق چىداملىق بولدى

صابِر چىداملىق؛ قەيسەر؛ سەۋر قىلغۇچى

صابِغ بوياقچى؛ بوياقچىلىق ئىشچىسى

صابُورَة كېمە بۆلمچىسىنىڭ ئاستىغا ياتقۇزۇلغان مۇقىملىق رولىنى ئۆتەيدىغان ئېغىر جىسىم

صابُورِيَّة ج صَوابِيرُ سېۋەت

صابُون سوپۇن

صابُونَة بىر پارچە سوپۇن

صابُونَة الرِّجْلِ لىپەك سۆڭىكى

صابُونِيّ سوپۇن ياسىغۇچى؛ سوپۇن سودىگىرى؛ سوپۇنىنىڭ

صابِيَة ج صَوابٍ شەرقىي شىمال شامىلى

صاتَ ـُ صَوْتًا و صُواتًا ئاۋاز چىقارماق؛ ۋارقىراش؛ بېلەت تاشلاش

صاتَ عَلَى أو فِى جانِبِ فُلانٍ مەلۇم بىرىگە بېلەت تاشلاش

صاتَّ هُ ئۇنىڭ بىلەن تالاشماق؛ بەسلەشمەك

صاجّ تۆمۈر تاختاي؛ دوخوپكا؛ تاۋا

صاحَ ـُ صَوْحًا الشَّيْءَ پىرىۋەتمەك؛ پارچىلىماق

صاحَ ـِ صَيْحًا و صَيْحَةً و صِياحًا و صَيَحانًا ۋارقىراش؛ ۋارقىراش؛ يۇقىرى ئاۋازدا چىرقىراش

صاحَ بِفُلانٍ چاقىردى

صاحَ عَلَيْهِ ئەيىبلىدى؛ ۋاقىردى

صاحَ صِياحًا الدِّيكُ توخۇنىڭ چىللىشى؛ تاك ئاتماق؛ توخۇ چىللىماق

صاحٍ «الصّاحِي» ئوچۇق؛ تۇمان يوق؛ ھېچقانداق بۇلۇت يوق؛ سەگەك، سەزگۈر

صاحَبَ هُ ھەمراھ بولدى

صاحَبَ المُغَنِّيَ تەڭكەش قىلماق

صاحِب ج صَحْب و أصحاب وصُحْبَة و صِحاب و صُحْبان و صِحابَة ججـ أَصاحِيبُ ھەمراھ بولغۇچى؛ دوست؛ ھەمراھ

صاحِب الشَّيْءِ نەرسىنىڭ ئىگىسى

صاحِب الأَمْرِ گۇۋاھچى، ئىگىسى

صاحِب الْعِزَّةِ أو السَّعادَةِ أو الْمَعالِى ئالىيلىرى (ئادەتتە ۋەزىرلەرگە ئەلچىلەرنىڭ ئېيتقان

لىدىغان هۆرمەت سۆزلىرىدىن بىرى)

صاحِب الشَّمْوِ أو الدَّوْلَةِ هەزرەتلىرى (پادىشاھ جەمەتىدىكىلەرنىڭ هۆرمەتلەپ ئاتىلىشى)

صاحِب الشَّمْوِ الْمُلُوكِيِّ ئالىيلىرى (پادىشاھلارنىڭ هۆرمەت ئاتالغۇسى)؛ پادىشاھ ئالىيلىرى

صاحِب الْعَظَمَةِ أو الْجَلالَةِ ئالىيلىرى (پادىشاھ، خانىشنىڭ هۆرمەت بىلەن ئاتىلىشى)

صاحِبَة جـ **صَواحِبُ** ئايال هەمراھ؛ رەپىقە؛ ئايال خوجايىن

صاحَة جـ **صاح و صُوح** هېچقانداق ئۆسۈملۈك ئۆسمەيدىغان جاي

صاخَ ـُـ صَوْخًا فى الْأَرْضِ يەر ئاستىغا كىرىپ كەتمەك

صاخَة جـ **صاخ** گۈمبۈرلىگەن ئاۋاز؛ پارتلاش ئاۋازى؛ ئاپەت

الصاخَّة قاتتىق ئاۋاز؛ قىيامەت

صاخِر تۆمۈر تۆمۈرگە تەگكەندىن كېيىن چىققان ئاۋاز

صاخِرَة فار-فۇردىن ماتېريالالاردىن ياسالغان چۆگۈن

صادَ ـِـ صَيْدًا الْحَيَوانَ أو غَيْرَه ئوۋلىماق؛ بېلىق تۇتماق

صادَ هُ بِالْمَعْرُوفِ رىغبەتلەندۈرۈش؛ جەلپ قىلىش؛ ياخشىلىق بەتكۈزۈش ئارقىلىق ئۆزىگە مايىل قىلىش

صاد جـ **صِيدان و أَصْياد** مىس؛ تۇچ

صادٍ «الصّادِي» جـ **صُداة** قۇرغاق؛ ئۆسسىغان ئادەم

صادِح ناخشا ئېيتىۋاتقان ئادەم ياكى قۇش

صادَرَ الشَّيْءَ مۇسادىر قىلدى

صادَرَ الْحُقُوقَ هوقۇقىنى تارتىۋالدى

صادَرَ هُ عَلَى مالِهِ أو بِهِ قاتتىق تەلەپ قىلدى

صادِر ئېكسپورت قىلىنغان؛ چىقىرىلغان

صادِر عَنْ كَذا سەۋەبى؛ چۈنكى ... دىن كېلىپ چىققان

الصادِرات و الْوارِدات ئېكسپورت قىلىنغان ۋە ئىمپورت قىلىنغان مالالار

صادَقَ هُ ئۇچراشتى؛ ... بىلەن يۈزمۈيۈز كېپقالدى

صادَقَ هُ ئالاقىلاشتى؛ دوستلاشتى

صادَقَ عَلَى كَذا قوشۇلدى؛ تەستىقلىدى

صادَقَ هُ الْمَوَدَّةَ أو النَّصِيحَةَ سەمىمىي مۇئامىلە قىلدى

صادِق سەمىمىي؛ راستچىل؛ ئىشەنچلىك

صادَمَ هُ سوقۇلدى

صارَ ـُ صَوْرًا و صَيْرورَةً ئاۋار چىقارماق؛ كەسمەك؛ ئۇزمەك

صارَ ـِ صَيْرًا و صَيْرورَة و مَصِيرًا و غَيْرَهُ ئايلانماق

صارَ لَهُ الْأَمْرُ ئۇنىڭغا ئۇتتى؛ يېقىنلاشتى

صارَ يَفْعَلُ قىلىشقا باشلىدى

صارَ الْأَمْرُ إِلَى كَذا ئاخىردا ... ئاقىۋەت ... غا يېتىپ باردى

صارَّ ه عَلَى الْأَمْرِ ... قىلىشقا مەجبۇرلىدى

صارٍ «الصّارِي» ج صُرّاء و صَرارِيّ غەۋۋاس؛ دېڭىزچى

صارَّة قۇرغاق؛ ئوسساپ كەتكەن

صارَحَ هُ بِالْأَمْرِ سىلىدۇردى؛ ھەقىقىي تونۇدى؛ ئوچ ئېيتتى

صارَحَ بِما فِي نَفْسِهِ كۆڭلىدىكى گەپنى قىلدى؛ ئاشكارا ئېيلان قىلدى

صارِخ خوراز؛ قۇتقۇزۇشنى تەلەپ قىلغۇچى

صارِخَة «ئادەم بارمۇ» دەپ ۋارقىرىغان ئاۋاز

صارِد نىشانغا تەككەن ئوق

سَهْم صارِد تەككەن ئوقيا

صارِدَة ج صَوارِدُ سوغۇق شامال

صارَعَ هُ يىقىتتى؛ ئىلىشتى؛ چىلىشتى

صارَمَ هُ باردى-كەلدىنى ئۇزدى

صارِم ج صَوارِمُ ئوتكۇر؛ كەسكىن؛ قورقماس؛ شىر

صارُوج سېمونت لاي

صارُوخ ج صَوارِيخُ راكېتا؛ باشقۇرۇلىدىغان بومبا؛ ئىس-توتەك

صارُوخَة راكېتا، باشقۇرۇلىدىغان بومبا؛ سۇ مىناسى

صارُوخِيّ راكېتىنىڭ

صارُور بويتاق

صَأْصَأَ قۇش-قۇرتلارنىڭ چىرىلدىشى؛ قورقتى

صاعَ ـُ صَوْعًا الْحَبَّ ئەرەب ئەللىرىدىكى (بىر خىل سىغىم ئۆلچەش ئەسۋابى) بىرلىك بىلەن ئۆلچەش

صاعَ هُ مايماقلاشتۇردى؛ چېچىۋەتتى؛ قورقىتتى؛ تەھدىت سالدى

ـِ صَيْعًا الْغَنَمَ قوي توپىنى قالايمىقانلاشتۇرىۋەتمەك؛ تارقىتىۋەتمەك

صاعَ الْقَوْمَ ئىغۋا تېرىپ ئارىنى بۇزدى؛ ئوت قويۇقلۇق قىلدى

صاع و صوع وصوع أَصْوُع أَصْواع وصِيعان ئەرەب ئەللىرىدىكى

بىر خىل سىعىم ئۇلچەش ئەسۋابى؛ 1188 لىتىرغا تەڭ

صاعًا بصاعٍ ئۆزئارا ئۆچ-ئاداۋەت ساقلىماق؛ ياخشىلىققا ياخشىلىق، يامانلىققا يامانلىق

صاعَة كۆڭۈل ئېچىش سورۇنى؛ تەنھەربىكەت مەيدانى

صاعِد يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن؛ يۇقىرى ئۆرلىگەن

مِنَ الْآنَ فَصاعِدًا شۇنىڭدىن بېرى، ھازىردىن باشلاپ

صاعِقَة جـ **صَواعِقُ** چاقماق؛ ئەجەلىلىك ئازاب؛ ئېچىنىشلىق چىرقىرىغان ئاۋاز

مانِعَة الصّاعِقَة چاقماقتىن ساقلىنىش ئەسۋابى

صاغَ ـُ صَوْغًا و صِيغَةً و صِياغَةً و صَيْغوغَةَ الشَّيْءَ قۇيماق

صاغَ صَوْغًا الشَّيْءَ قۇيۇپ ياسىماق؛ قېلىپ ئارقىلىق ياسىماق

صاغَ الذَّهَبَ أو الْفِضَّةَ ئالتۇن-كۈمۈش قۇيدى؛ ئالتۇن-كۈمۈشتىن زىننەت بۇيۇمى ياسىدى

صاغَ الْكَلِمَةَ سۆز ياسىدى

صاغ خاتىرجەم؛ مۇكەممەل؛ قۇرۇق-لۇق ئارمىيە ئوفىتسېرى؛ پۇل

صاغٍ «الصّاغِي» دىققەت بىلەن ئاڭلىغۇچى؛ پۈتۈن زېھنى بىلەن ئاڭلاۋاتقان

صاغِر جـ **صَغَرَة** ئۆز-ئۆزىنى پەس ھېسابلىماق؛ كۆزگە ئىلىنمىغان؛ خورلانغان

صاقَ ـِـ صَيْقًا بِالْمَكانِ مەلۇم ئورۇندا تومۇز ئىسسىقتىن پاناھلانماق؛ مەلۇم ئورۇندا يازنى ئۆتكۈزمەك

صاقَ الْيَوْمُ قاتتىق ئىسسىق بولدى

صافِ «الصّافِي» ئوچۇق؛ سۈزۈك، پاك

الوَزْن الصافي ساپ ئېغىرلىق

صافِي النِّيَّة سەممىي

صافِي الرِّبْحِ ساپ پايدا

صافِي الْإِيرادِ ساپ كىرىم

صافَحَ هُ قول تۇتۇشۇپ كۆرۈشتى

صافِر ئىسقىرتقۇچى؛ سايرىيالايدىغان قۇش

صافَقَ الرَّجُلانِ عِنْدَ الْبَيْعِ قول ئېلىشىپ پۈتۈشتى، سودىغا قول تىقتى

صافِن جـ **صُفُون و صَوافِنُ** يوشۇرۇن تومۇر (سافىن تومۇر)؛ داۋاملىق ئۇچ پۈتىدا ئۇرۇۋالىدىغان ئات

صافَى هُ سەممىي مۇئامىلە قىلدى

صاقَبَ هُ يېقىنلاشتى؛ يۇزمۇ-يۈز

ئۇخراشتى

صاقِر كۆزى ئوتكۇر

صاقِرَة جـ **صَواقِرُ** ئاپەت؛ زور بالايى-ئاپەت

صاقِع ئالدامچى؛ يالغانچى

صاقُور جـ **صَواقِيرُ** تۆمۈرقىسمان ئوتۇغۇچ؛ تاش چاقمىدىغان پالتا تىل

صالَ ـُـ صَوْلاً و صِيالاً و صُؤُولاً و صَيَلاناً و مَصالَةً عَلَيْهِ ھۇجۇم قىلماق؛ يەڭمەك؛ مەغلۇپ قىلماق

صالَ صَوْلاً و صَوْلَةً عَلَى... سەكرەپ كېلىپ ... ئېتىلماق

صالِب قىزىتما؛ قىزىتمىسى ئورلىش

صالَة زال؛ سارای؛ كىنوخانا

صالَة رَقْصٍ تانسىخانا

صالَة الْحِلاقَةِ ساتىراشخانا

صالَحَ هُ تەڭشىمەك، سۈلھى تۈزمەك

صالَحَ هُ كېلىشتۇردى؛ ئېلەشتۇردى

صالَحَ هُ عَلَى كَذا قوشۇلدى، سۈلھى تۈزدى

صالِح جـ **صُلَحاء و صُلّاح** ياخشى؛ ئەخلاقلىق؛ ھەققانىي؛ ماس كېلىدىغان

صالِح لِكَذا ... ماس كېلىدىغان

الصَّالِح الْعامّ ئورناق مەنپەئەت

قَدْر صالِح مِنَ الْعِلْمِ سول بىلىم؛ يەتەرلىك بىلىم

صالون زال، سارای

صامَ ـُـ صَوْمًا و صِيامًا عَنْ كَذا ... دىن قول يىغىش، تاشلاش؛ يىمەك-ئىچمەكنى توختۇتۇش؛ روزا تۇتۇش

صامَ شَهْرَ رَمَضانَ رامىزان ئېيىدا روزا تۇتتى؛ روزا تۇتتى

صامِت جـ **صُمُوت و صَوامِت** ئېغىر-بېسىق؛ ئاز گەپ قىلىدىغان

صامِت مِنَ الْمالِ ئالتۇن-كۈمۈش؛ مال-دۇنيا

صامَدَ هُ كۈرەش قىلدى؛ قارشى تۇردى؛ ئۇنىڭدىنمۇ قالتىس توزدى

صامِد مۇستەھكەم؛ قالتىس؛ قەيسەر؛ جىدالىلىق

صامُولَة بۇرما شەكىللىك قالپاق

صانَ ـُـ صَوْنًا و صِيانًا و صِيانَةً هُ قوغدىماق؛ رېمونت قىلماق؛ باشقۇرماق؛ ساقلىماق

صانِع هُ ياخشى كۆرۈندى؛ ياخشىچاق بولدى؛ قارشى ئالدى؛ سېتىۋالىدى

صانِع باش مەستۇچى؛ ئىشچى، سانائەت بىلەن شۇغۇللانغۇچى؛ كارخانىچى

صانِق سېسىق پۇراق تارقاتقۇچى؛ قاتتىق سېسىق

صاهَرَ الْقَوْمَ أو فيهِمْ أو إلَيْهِمْ ئۇلارنىڭ كۈيئوغلى ياكى چوڭ باجا ياكى كىچىك باجا بولدى؛ قۇدىلاشتى

صاهِل ج **صَواهِلُ** ئات

صَأى ـَـ صِئِيًّا الْفَرْخُ أو الْعَقْرَبُ كىشنەش

صايِع بىكارچى؛ لاغايلاپ يۈرگۈچى؛ ئىشسىز

ص . ب (پوچتا ساندۇقىنىڭ) قىسقارتىلىپ يېزىلىشى

صَبَّ ـُـ صَبًّا الْمَاءَ تۆكمەك؛ قۇيماق

صَبَّ فى قالَبٍ قۇيدى؛ قۇيۇپ ياسىدى؛ قېلىپ قۇيدى

صَبَّ ـِـ صَبًّا و صَبِيبًا النَّهْرُ فى الْبَحْرِ دەريا سۇيى دېڭىزغا قۇيۇلماق

صَبَّ ـَـ صَبابَةً إلَيْهِ نەشا بولماق؛ قىزغىن سۆيمەك

صَبَّ ئېقىپ چىقتى؛ نەشا بولغۇچى؛ تەلەپ قىلغۇچى؛ قىزغىن سۆيگۈچى؛ قۇيۇپ ياسالغان نەرسە

صَبَأَ ـَـ و صَبُؤَ ـُـ صَبْأً وصُبُوءًا دىنىنى تاشلىماق؛ دىنىدىن ئۆزگەرتمەك

صَبَأَ السِّنُّ أو النَّباتُ چىش چىقتى؛ بىخ سۈردى

صَبَأَ النَّجْمُ يۇلتۇزلار كۆرۈندى

صَبا ـُـ صَبْوَةً و صَبْوًا و صُبُوًّا إلَيْهِ أو لَهُ ئەسلەش؛ سېغىنماق

صَبا كىچىك بالىدەك مىجەزى بار؛ ئويۇنغا ئامراق

صَبا تِ الرِّيحُ يېنىك شامال سىيپاپ ئۆتتى؛ شەرق شامىلى چىقتى

صَبًا م مەيىن شامال؛ شەرق شامىلى

صِبًا ياشلىق؛ ياشلىق مەزگىلى؛ سېغىنماق؛ تەلپۈنمەك

صَباء ياشلىق؛ ياشلىق مەزگىلى

صَبابَة تەلپۈنمەك؛ سېغىنماق؛ چىن قەلبىدىن ياخشى كۆرمەك

صُبابَة ئاز مىقداردا ئېشىپ قالغان سۇ

صَباح ئەتىگەن؛ سەھەر

صَباح الْخَيْرِ خوش تۇرۇپسىز (ئەتىگەندە)

صَباح مَساءَ ئەتىگەندىن كەچكىچە

صَباحِىّ ئالاقە سەھەرلىك؛ ئەتىگەن

لىماك

صَبَّار . صُبار كاكتۇس؛ ھىندىستان ئاچچىق چىلىنى

صَبَّارَة چارلاش ئەسكىرى؛ قاقاس يەر

صِبارَة تاش، پارقىراق تاش

صَبَّاغ يالغانچى؛ بوياقچى؛ بوياش ئىشچىسى

صِباغ جـ أَصْبِغَة بوياق ماتېرىيالى

صِباغَة بوياش كەسپى؛ بوياقچىلىق

صَبَّان سوپۇن سودىگىرى

صَبَب جـ أَصْباب ئېقىش؛ ئېقىپ كېرىش؛ دۆڭ يول؛ يانتۇلۇق؛ يانتۇ ئېتىز

صَبَّة ئارزۇ قىلغۇچى؛ قىزغىن سۆيگۈچى

صُبَّة جـ صُبَب كىشىلەر توپى؛ ئېشىپ قالغان سۇ ياكى سۈت

صَبَّحَ هُ سەھەردە كەلدى؛ خەيرلىك سەھەر

صَبَّحَ الْقَوْمَ سەھەردە ھۇجۇمغا ئۆتتى

صَبَحَ ـَـ صَبْحًا هُ ئەتىگەندە كېلىش؛ سەھەردە سالام بېرىش

صَبَحَ الْقَوْمَ ئەتىگەندە ھۇجۇم باشلىدى

صَبَحَ ـْـ صَباحَةُ الْوَجْهِ روھلۇق بولدى؛ چىرايىدىن نۇر يېغىپ تۇردى

صَبْحَ الْغُلامُ كېلىشكەن

صُبْح جـ أَصْباح سەھەر؛ ئاشكارىلانغان ئىش

صَبِحَ ـَـ صَبَحًا و صُبْحَةُ الْمَعْدِنِ پارقىراش

صُبْحَة ئەتىگەنلىك تاماق

صَبَّرَ هُ ئېغىر-بېسىق بولۇشنى تەلەپ قىلدى؛ چىداشنى تەلەپ قىلدى؛ چىدامليق بولۇشقا بۇيرىدى

صَبَّرَ الْمَيِّتَ مومىيا قىلدى

صَبَّرَ الكَأْسَ لىق توشقۇزدى

صَبَرَ ـِـ صَبْرًا عَلَى كَذا چىدامليق بولۇش؛ داۋاملاشتۇرۇش

صَبَرَ نَفْسَهُ ئۆزىنى تۇتۇۋالدى

صَبَرَ عَنِ الشَّيْءِ قاچۇردى؛ ئۆزىنى تۇتۇۋالدى

صَبَرَ ـُـ صَبْرًا و صَبارَةً بِهِ ۋەدە بېرىش؛ كاپالەت بېرىش

صَبَرَ هُ زورلىدى

صَبَر مۇز

صَبْر چىدامليق بولۇش؛ چىدامليق كۈچى

صُبْر ئۇششاق تاشلىق يەر

صَبْر جـ أَصْبار ئۇششاق تاش ياتقۇزغان يول؛ ئاق بۇلۇت، چېگرا

صِبْر جـ أَصْبار ئاق بۇلۇت؛ چېگرا

صَبْرَة قەھرىتان سوغۇق

صُبْرَة جـ صِبار ئاشلىق دۆۋىسى؛ تاش دۆۋىسى

صَبْصاب . صَبْصَب ناھايىتى قوپال؛ ناھايىتى ۋەھشىي

صَبَعَ ـَـ صَبْعًا بِهِ أو عَلَيْهِ بارماق بىلەن كۆرسىتىش

صَبَعَ هُ عَلَى الشَّيْءِ قول ئىشارىتى بىلەن كۆرسىتىپ بەردى

صَبَعَ فى الشَّيْءِ بارماق بىلەن سانجىدى؛ بارماقنى تىقتى

صَبَعَ صَبْعًا و مَصْبَعَةً هُ بارمىقىنى تەڭكوزۇش؛ نۇقۇش

صَبَعَ الشَّيْءَ بارماق بىلەن سانجىدى

صَبَغَ ـَـ صَبْغًا و صِبْغًا الثَّوْبَ بوياش

صَبَغَ بالْماءِ يۇيۇندۇرۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى؛ چوقۇندۇردى

صَبَغَ يَدَهُ فى الْماءِ بويىدى؛ قولىنى سۇغا چىلىدى

صَبْغ بوياش

صِبْغ جـ أَصْباغ بوياق ماتېرىيالى؛ بوياق؛ دارا-دارمان؛ تەم تەڭشەگۈچ

صَبْغَة جـ صِبَاغ بوياش ماتېرىيالى؛ شەكىل، مىجەز، خاراكتېر، ئالاھىدىلىك

صَبْغَة الْيَودِ ئىسپىرت

صَبْغَة النَّاسِ ئادەمنىڭ خۇلقى؛ ئادەمنىڭ تەبىئىتى

صِبْغِىّ رەڭ تېپى

صَبَّنَ هُ سوپۇن بىلەن يۇدى

صَبُوّ ئارزۇ؛ ئاشىق بولۇش

صَبُوَة ئارزۇ؛ گۈزەكلىك؛ ياشلىقتىكى نادانلىق

صَبُوَّة ياش ۋاقتى

صَبُوح يېمىگى؛ ئەتىگەن ساغقان سۈت؛ پىچىنە-پىرەنىك

صَبُوح الْوَجْهِ چىرايى گۈزەل

صَبُور جـ صُبُر چىدامىلىق؛ ناھايىتى سەۋرىلىك

صَبُوغَة مىسىرنىڭ سۇرلەنگەن بىلەقى

صَبَّى ياشلىققا قايتىش

صَبِىَ ـَـ صَباءً بالىلاردەك قىلىق قىلىش؛ بالىلار بىلەن بىللە ئويناش

صَبِىَ إِلَيْهِ ئارزۇ قىلدى؛ ئەسلىدى

صَبِىّ جـ صِبْيَة و صِبْيان و صُبْوان و أَصْبِيَة و صِبْوَة و أَصبٍ ئوغۇل بالا؛ ئۇسمۇرلەر

صَبِىّ مِنَ السَّيْفِ شەمشەر، قىلىچ بىسى

صِبْيانِىّ بالىلىق؛ ياشلارنىڭ؛ بالى-

لازىم، كېلىدىغان ئىش ھال

صَبِيب قان؛ تەر؛ بۇقسىرى دەرىجىسى لىمك ھەسەل

صَبِيَّة ج **صَبايا** قىز؛ قىز بالا؛ ياش قىز

صَبِيح ج **صِباح** چىرايلىدىن نۇر يېغىپ تۇرغان؛ كۆزەل؛ بېقىملىق

صَبِيحَة ج **صِباح** چىرايلىدىن نۇر يېغىپ تۇرغان؛ كۆزەل؛ بېقىملىق

صَبِيحَة ئەتىگەن؛ سەھەر

صَبَيْدَح ئوغرى

صَبِير ج **صُبَراء** سەۋرچان؛ كۆڭۈلچان؛ بولغۇچى؛ باش؛ داھىيى؛ تاغ

صَبِير ج **صُبُر** ئاق بۇلۇت

صُبَيْر . **صُبَيِّر** كوكۇس دەرىخى

صُبَيْرَة كوكۇس

صَبِيغ بويالغان؛ رەڭلىك

صَتَّ ـُ **صَتًّا** ه قولى بىلەن ئۇرماق؛ ئىتتىرمەك

صَتَّ ه **بِالْكَلامِ** تىل بىلەن ھۇجۇم قىلدى

صَتَعَ ـَ **صَتْعًا** ه بېقىندىماق؛ ئاغدۇرماق

صَتَع قاۋۇل ياش؛ ياۋا ئېسىلىك

صَتَّمَ الشَّيْءَ قويۇق قىلاشتۇردى؛ مۇكەممەل ئەشتۇردى

صَتَم ئىنسانىيەتسىز قويۇق؛ ئەبلەخ (ياساللىما ئەمەس)؛ كەم كۆڭۈل

صَجَّ ـُ **صَجًّا** ئۇمۇر يا چىسى سوقۇلغاندا چىققىدەك ئاۋاز

صَجَب ئۇمۇر يارچىسى ئۇرۇلغاندا چىققىدەك ئاۋاز

صَحَّ ـِ **صَحًّا و صِحَّةً و صَحاحًا** ساغلام بولۇش؛ ساقىيىش

صَحَّ الشَّيْءُ مۇكەممەل بولدى؛ توغرا بولدى

صَحَّ الْجَرْحُ يارا ئېغىزى ئېتىلدى

صَحّ خوشۇمچە سۆز

صَحا ـُ **صَحْوًا و صُحُوًّا النّائِمُ** سەگىمەك؛ ئويغانماق

صَحا السَّكْرانُ مەستلىكتىن يېشىلدى

صَحا الْيَوْمُ ھاۋا ئوچۇق بولدى

صَحا تِ السَّماءُ بۇلۇتلار تارقىدى؛ ئاسمان سۈزۈلدى

صَحابِيّ مۇھەممەت ئەلەيھىسسالامنىڭ بىر ھەمراسى (ساھابىسى)؛ بىر شاگىرت

صَحابَة ج دوست؛ بۇرادەر؛ ھەمراھ؛ خىزمەتداش؛ ئىگىسى؛ ئىگە بولغۇچى؛ باش پەرىشتىلار؛ ئەمەلدار؛ خوجايىن

صَحابَة النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ پەيغەمبەر

(ساھابىسى) ھەمرايى؛ شاگىر
سى

صِحافَة ئاخبارانچىلىق كەسىبى

صِحافِيّ ئاخبارات خىزمەتچىسى؛
ئاخبارات كەسىپىلىك

صَحَبَ ـُ صَحْبًا الْمَذْبوحَ تېرىسىنى
سويماق

صَحِبَ ـَ صُحْبَةً و صَحابَةً ھ
ھەمراھ بولماق

صُحْبَة ئالاقە قىلماق؛ ھەمرا بولماق

صِحَّة ساغلام، توغرا، پاكىزلىق

صِحَّة عُمومِيَّة ئاممۇي تازلىق

صَحَّحَ الْمَرِيضَ سالامەتلىكىنى
ئەسلىگە كەلتۈردى

صَحَّحَ الْكِتابَ أو الْحِسابَ تۈزەتـ
مى؛ توغرىلىدى؛ توغرىسىنى
ئىزدىدى

صَحَرَ ـَ صَحْرًا الطَّعامَ قايناتماق؛
پىشۇرماق

صَحَرَتْه الشَّمْسُ پېتىنى ئاغرىتتى

صَحْراءُ جـ صَحارَى و صَحارٍ و
صَحارِيَ و صَحْراوات قۇملۇق

صَحْراوِيّ قۇملۇقلۇق؛ ئادەمىزات
بوق قاقاسلىقلىق

صَحْراوِيّ مُنَاخ قۇملۇق ھاۋارايى

صَحْصَح . صَحْصاح جـ صَحاصِح
يەكشىلىك؛ ھېچنىمە ئونمەيدى

غال بىر

صَحْصَحَ الأَمْرُ ئېنىق بولدى

صَحَّفَ ھاتا يېزىپ قويدى؛ خاتا
ئوقۇپ قويدى

صَحَّفَ الْكَلِمَةَ ھاتا ئوقۇدى

صَحَّفَ الْخَبَرَ ھاتا تارقاتتى

صَحْفَة جـ صِحاف جوۋا تاماق
يەخسىسى

صَحَفِيّ مۇخبىر؛ ئاخبارات خىزمەتـ
چىسى؛ ئۆزىنى ئۆزگەرتكۈچى؛
ئۆزلوكىدىن ئۆگەنگۈچى

صَحِلَ ـَ صَحَلاً الصَّوْتُ ئاۋازى
غاراڭلىغۇراق بولۇش

صَحْماءُ م سارغۇچ يېشىل رەڭلىك

صَحَنَ ـَ صَحْنًا ھ ئۇرماق؛ ساۋۇـ
ماق

صَحَنَ بَيْنَ الْقَوْمِ تەڭشىدى؛ ياراشـ
تۇردى

صَحْناء . صَحْناءَة . صَحْناة .
صَحْنَى بېلىمقىنىڭ بىر تۈرى

صَحْن جـ صُحون تەخسە، دېسكا؛
ئۇرماق، ساۋىماق

صَحْن الدّارِ قورۇ

صَحْن الْمَسْجِدِ أو الْكَنِيسَةِ
مەسجىت ياكى جېركاۋنىڭ
ئوتتۇرىسى

صَحْن الْمَحْكَمَةِ سوتتىكى ئادۋوكاتـ
لار ئورنى

صَحْو هوشىغا كەلمەك؛ كاللىسى سەگەك؛ ئوچۇق

صَحْوَة هوشىغا كەلمەك؛ ھېس قىلماق، سەزمەك؛ ئاڭلىق؛ كاللىسى سەگەك؛ (ئاتالغۇ) دۇمبىسى؛ تاغ ئۈستىدىكى قەلئە؛ سېپىل

صَحَّى هُ ئويغاتماق، هوشىغا كەلتۈرمەك

صَحِيَ - َ - صَحًا الرَّجُلُ هوشىغا كەلمەك؛ ئويغانماق

صَحِيَ الْيَوْمُ ھاۋا ئوچۇق بولدى

صِحِّيّ پاكىز؛ ساغلام؛ مۇكەممەل؛ ساغلاملىققا ئائىت

صَحِيح ج أَصِحّاء و صِحاح و أَصِحَّة و صَحائِحُ توغرا؛ ساغلام؛ كېسەل يوق

صَحِير ئېشەك ھاڭرىماق

صَحِيفَة ج صَحائِفُ و صُحُف گېزىت؛ خەت بار قەغەز؛ بىر ۋاراق؛ ئىككى بەت

صَحِيفَة الْوَجْهِ يۈز تېرىسى

صَحِيفَة الدَّعْوَى چاقىرىقنامە، تەكلىپنامە

صَحِيفَة رُخامٍ چوك ياپىلاق تاش

صَحّاب ۋاراڭ-چۈرۈك قىلغۇچى؛ غۇۋغا قىلغۇچى

صَحَب ۋاراڭ-چۈرۈك قىلغۇچى؛ غۇۋغا قىلغۇچى

صَحِبَ - َ - صَحَبًا ۋاراڭ-چۈرۈك قىلماق؛ قاينام-تاشقىن قىلماق

صَحِب ۋاراڭ-چۈرۈك قىلغان؛ غۇۋغا قىلغان

صَحِدَ - َ - صَحَدًا صَحَدانًا الْيَوْمُ قاتتىق ئىسسىق بولۇش

صَحَدَ صَحْدًا ثْهُ الشَّمْسُ ئىسسىق ئۆتۈپ قېلىش

صَحَدَ صُحُودًا إِلَيْهِ قولاق سېلىپ ئاڭلاش

صَحْدان ئىسسىق كۈن

صَخِرَ - َ - صَخَرًا الْمَكانُ تاشلىق؛ تاشلىق بىلەن قاپلاپ كېتىش

صَخِر تاش جىق يەر؛ سەت

صَخَرَة ج صُخُور و صَخْر و صُخُورَة تاش

صَخْرِيّ تاش جىنسلىرى

صَخَفَ - َ - صَخْفًا الْأَرْضَ يەر ئاغدۇ-روش

صَدَّ - ُ - صَدًّا هُ عَنْ كَذا توسۇش؛ توسقۇنلۇق قىلىش

صَدَّ الْجَيْشُ الْمُهاجِمِينَ عَنِ الْمَدِينَةِ ئەسكەرلەر ھۇجۇمچىلارنى شەھەرنىڭ سىرتىدا توسۇپ قالدى

صَدَّ - ُ - صَدًّا و صُدُودًا عَنْهُ يۈز ئۆرۈش؛ رەت قىلىش

صَدّ ج أَصْداد و صُدُود قارشى تۇرۇش؛ رەت قىلىش؛ ئايرىلىش؛ ۋاز كېچىش

صَدَأَ ـَـ صَدْأً الشَّيْءَ داتنى يوقىتىش

صَدَأَ الْمِرْآةَ ئەينەكنى پاكىز سۈرتتى

صَدَأَ تۇمۇر دېتى

صَدَؤَ ـُـ صَداءَةً و صَدِىءَ ـَـ صَدَأً الْمَعْدِنُ داتلىشىش

صَدُؤَ الشَّيْءُ داتنىڭ رەڭگىدە بولۇش

صَدِىء داتلاشقان

صَدْأَةٌ م قېنىق قىزىل

صَداءَة دات

صُدْأَة دات رەڭ

صِدار جىلىتكە؛ لىپتىك؛ بەدەنگە چاپلىشىپ تۇرىدىغان ئىچ كىيىم

صَدارَة ئالدى تەرەپ

صُداع باش ئاغرىقى

صَداغَة يېپىشۇبلىش؛ ئاجىزلاش؛ ئاجىز كېلىش، زەئىپلىشىش

صِداق توي مېلى

صَداقَة سەمىمىلىك؛ دوستلۇق

صِدام تالاش-تارتىش؛ سوركۇلۇش

فِرْقَة الصِدام هوجۇمچى ئەسكەر

صَدَحَ ـَـ صَدْحًا و صُداحًا الْإِنْسانُ أو الطّائِرُ ناخشا ئېيتىش

صَدْحَة . صُدْحَة ئەرلەر ياخشى كۆرىدىغان مارجان

صَدَّدَ چاۋاك چالدى

صَدَّدَ الْجُرْحُ يىرىڭداپ كەتتى

صَدَد نىشان؛ تەرەپ؛ مۇھاكىمە

نۇقتا؛ مۇھاكىمە قىلىدىغان مەسىلە؛ ئاساسىي مەقسەت؛ ئالدى تەرەپ؛ ... نىڭ ئالدى تەرىپىدە

صَدَّرَ الشَّيْءَ ئىمپورت قىلدى

صَدَّرَ الْكِتابَ بِكَذا كىرىش سۆز يازدى

صَدَّرَ هُ ئوتتۇرىغا ئولتۇرغۇزدى؛ تۆردە ئولتۇرغۇزدى

صَدَرَ ـِـ صَدْرًا و صُدُورًا الْأَمْرُ يۈز بېرىش

صَدَرَ عَنْ كَذا ... دىن يۈز بەردى؛ ... دىن كېلىپ چىقتى

صَدَرَ مِنَ الشَّيْءِ ئاشكارە بولدى

صَدَرَ صَدْرًا و مَصْدَرًا عَنِ الْماءِ سۇ مەنبەسىدىن چىقىش؛ سۇ مەنبەسىدىن ئايرىلىش؛ قايتىش

صَدْرًا هُ عَنِ الْمَكانِ قايتىپ كېتىش

صَدْرًا إِلَى الْمَكانِ بېرىش؛ ئېتىلىش

صدر صَدْرا ه مەيدىسىگە تەككۈزۈش

صَدْر سۆز مەنبەسىدىن قايىمش

صَدْر جـ صُدُور مەيدە، كۆكرەك؛ ئوتتۇرا؛ مەركەز؛ باشلىنىش نۇقتىسى

صَدْر الثَّوْبِ ماپانىماق ئالدى

صَدْر الشَّيْء أو الْمَكانِ ئالدى؛ باش تەرىپى

بَعِيد الصَّدْر مۇھەببىتى سۇس؛ ھېسسىياتى كەمچىل

صَدْرَة جىلمىتكە

صَدْرِيّ مەيدىسىنىلىك

صَدْرِيَّة ئەمچەك خالتىسى؛ لىپىنىك

صَدَّعَ ه باش ئاغرىتتى

صَدَّعَ الْأَرْضَ يەر بۆلۈشتى

صَدَعَ ـَ صَدْعًا الشَّيْءَ ئايرىۋېتىش؛ پارچىلىۋېتىش؛ پەرىۋېتىش

صَدَعَ الزُّجاجَ چېقىۋەتتى

صَدَعَ النَّباتُ الْأَرْضَ ئۇسۇملۇك ئۇنۇپ چىقتى

صَدَعَ الْقَوْمَ بۆلگۈنچىلىك بىلەن شۇغۇللاندى؛ پارچىلاندى

صَدَعَ صُدُوعًا إلَى الْأَمْرِ ئېغىش؛ مايىللىق؛ بىر تەرەپلىمىلىك

صَدِيعَ ، صُدِّعَ باش ئاغرىدى

صَدْع جـ صُدُوع بوچۇق ئېچىش؛ بۆلۈش؛ بىر تورۇكۇم (نەرسە)

صِدْع بىر تۇم (بۆلۈنگەن نەرسە)؛ ئادەم توپى

صَدَغَ ـَ صَدْغًا ه عَنِ الْأَمْرِ توسۇش؛ قايتۇرۇش

صَدَغَ ه خاتالىقىنى تۈزەتتى؛ قىلغىنىنى رۇسلىدى

صَدَغَ ـِ صَداغَةً ئاجىزلاشتى

صُدْغ جـ أَصْداغ ماڭلاي؛ چېكە

صِدِغ داپ يۈز

صُدْغِيّ چېكىنىلىك

صَدَقَ ـُ صَدْقًا نۇيۇقسىز يۈز بېرىش

صَدَقَ عَنْ كَذا رەت قىلدى؛ ئۆزىنى چەتكە ئالدى

صَدَقَ صَدْقًا و صُدُوقًا عَنْهُ تەنۇر قاراش؛ يۈز ئۆرۈش

صَدَق جـ أَصْداق قۇلۇلە؛ تەرەپ

صَدَقَة جـ صَدَق و أَصْداق قۇلۇلە؛ تەرەپ

صَدَفَة الْأُذُنِ سىرتقى قۇلاق؛ قۇلاق قېپى؛ قۇلاق سۈپىرىسى

صَدَفَة السِّلْمِ پەلەمپەي؛ پەلەمپەي تەكشىلىكى

صَدَفَة قِشْرِيَّة نېپىز قاپ

صِدْفَة جـ صِدَف ناسادىپىسى؛ ئۇششۇمۇت؛ ناسادىپىلىق

صِدِّيق ئوزۇنۇپ قېچىمىغان؛ قۇلۇقلۇق قېچىمىغان

صِدِّيق ئۇيۇشمىسىز، ئۇششۇپ مۇنچە؛ راسادىپسى

صَدَّقَ ه ئىشەنمەك؛ ئىشەنچ قىلمىق

صَدَّقَ الْكَلامَ گەپنى راست دەپ قارىمىدى

صَدَقَ ـُ صَدْقًا و مَصْدُوقَةً و صُدَاقًا راست گەپ قىلماق؛ توغرا گەپ قىلماق

صَدَقَ قَوْلُهُ أو ظَنُّهُ ئوغرا چىقمىق؛ ئەملىيەتكە ئويغۇن بولمىق

صَدَقَ فِى وَعْدِهِ أو تَهْدِيدِهِ ۋەدىسىگە ئەمەل قىلمىق؛ سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولمىق؛ دېگىنىنى قىلمىق

صِدْق راستچىللىق؛ سەمىمىيلىك؛ سادىقلىق

صِدْق فِى الْحَدِيثِ راست سۆزلەش، سۆزدە راستچىل بولۇش

صِدْق اخْلاص سەمىمىيلىك، ئىچى-تاشى بىر كۆڭۈللۈك

صَدَقَة سەدىقە قىلماق؛ سەدىقە قىلىنغان نەرسە

صَدْقَة . صُدَقَة سوۋغا؛ تويلۇق؛ ئىنئام

صَدَمَ ـِ صَدْمًا ه ئۇرۇلماق؛ سوقۇلماق

صَدَم ثَهُ الْمُصِيبَةُ بالا كەلمەك

صَدْمَة مۇسىبەت كەلمەك؛ سوقۇش قوبماق؛ تەڭرىتىپ قوبماق

صَدْمَةُ الْعَبْوَةِ كەينىگە تېپىش كۈچى

صَدُوح ناخشا ئېيتىدىغان

صَدُوق جـ صُدُق ئەملىيەتچان؛ راستچىل؛ سەمىمىي؛ راست گەپ قىلىدىغان

صَدَى الصَّوْتِ ئەكس سادا؛ ئەكس ئەسىر

صَدَى داد؛ داتلاشنى؛ نەشما بولمىدى

صَدَى بِيَدَيْهِ جاۋاك چالماق؛ ئالقىنى لىماق

صَدَّى الْحَدِيدَ تۆمۈر داتلاشتى؛ ئوكسىدلاندى

صَدِئَ ـَ صَدَى ئۇسساپ كەتمەك

صَدِئَ الشَّيْءُ ئۇزاردى

صَدَّأَ م ئوسىغان؛ ئۇسساپ كەتكەن ئادەم

صديد دەرياق

صَدِيدِىّ يىرىڭنىك؛ يىرىڭلىغان؛ يىرىڭلىق

صَدِيق جـ أَصْدِقَاءُ و صُدَقَاءُ و صُدْقَان دوست؛ يېقىن كىشى

صِدِّيق سەمىمىي؛ سادىقلىق؛ ئىشەنچلىك

صَرَّ ـُـ صَرًّا الشَّيْءَ باغلىماق؛ تاڭماق

صَرَّ الدَّرَاهِمَ فِى الصُّرَّةِ پۇلنى پۇل قاپچۇقىغا سالدى

صَرَّ صَرًّا الْبَابَ ئىشىك غىچىرلىماق؛ ئاۋاز چىقارماق

صَرَّتِ الْأُذُنُ قولاق غۇڭۇلدىدى

صَرَّ كۈچەپ ۋارقىرىدى؛ ئۇسساپ كەتتى

صَرّ غىچىر-غىچىر ئاۋاز؛ قاراس-قۇرۇس

صِرّ قاتتىق سوغۇق؛ ئالتۇن پەيلىك قۇش

صُراح ئېنىق؛ كۆرۈنۈپ تۇرىدىغان؛ ساپ

ماء الصُّراح ساپ سۇ

صَراحَة روشەنلىك، ئېنىق بولۇش؛ ساپ بولۇش

بِالصَّراحَة ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن؛ سەممىي؛ ئوچۇق

صُراحِيَّة هاراق قاچىسى

صَرّاخ بەك ۋاقىرىغۇچى؛ توز

صُراخ ۋارقىرىماق؛ توۋلىماق؛ چىقىرىماق

صُرّاد لەيلەپ يۇرگەن بۇلۇت؛ تۇرۇم-تۇرۇم بۇلۇت؛ نەم سوغۇق شامال

صَرّار اللَّيْلِ بىر خىل زىيانلىق هاشارات؛ مايلىق قاپاق

صِراط جـ صُرُط يول؛ چوڭ يول؛ تاشيول

صِراط الْمُسْتَقِيم توغرا يول

صَرّاع چېلىشىشقا ماھىر، كۈپ يېقىنتۇچى، چېلىشچى

صُراع غالجىرلىق كېسىلى

صِراع كۈرەش قىلماق؛ چېلىشماق

صِراعَة چېلىشىش كەسپى؛ چېلىشىش تېخنىكىسى

صَرّاف بوغالتىر خادىمى؛ ئالتۇن-كۈمۈش سودىگىرى؛ كاسسىر

صَرّاف النُّقُود پۇل ئالماشتۇرۇش سودىگىرى؛ سەرراپ

صِرافَة بوغالتىرلىق كەسپى؛ چاي پۇلى؛ شىرىنكانە

صَرامَة ئۆتكۈر؛ قاتتىق؛ رەھىمسىز؛ مۇستەبىد

صِرْبِيّ سېرىبىيىلىك؛ سېرىبىيىنىڭ

صَرَّة ۋاراق-چۈرۈك، شاۋقۇن؛ توپ

صُرَّة جـ صُرَر پۇل قاپچۇقى؛ بىر باغلام

صَرَّحَ الْحَقُّ أو غَيْرُهُ ئوپ-ئوچۇق بولدى؛ ئاشكارا بولدى

صَرَّحَ هُ چۈشەندۈردى؛ بايان قىلدى؛ يول كۆيدى

صَرَّحَ بِالْأَمْرِ بىلدۈردى؛ جاكارلىدى

صَرَّحَ الْمُتَكَلِّمُ گېپىنى ئوچۇق ئېيتتى

صَرَّحَ بِرَأْيِهِ كۆز قاراشلىرىنى ئوچۇق ئوتتۇرىغا قويدى

صَرَحَ ـَ صَرْحًا الْأَمْرَ چۈشەندۈرمەك؛ جاكارلىماق

صَرُحَ ـُ صَراحَةً و صُرُوحَةً ئوچۇق بولماق؛ ئېنىق بولۇش؛ تازا؛ ساپ بولماق

صَرْح ج صُرُوح قەسىر؛ سارايى؛ ئېگىز ئىمارەت

صَرَخَ ـُ صُراخًا و صَرِيخًا ۋارقىرىماق؛ توۋلىماق؛ يارەمگە چاقىرماق

صَرَدَ ـُ صَرْدًا الرَّامِي السَّهْمَ ئوقيا ئاتماق؛ ئوق تېشىپ ئۆتكۈزمەك

صَرِدَ ـَ صَرَدًا سوغۇق بولۇش؛ توڭۇپ قېلىش

صَرِدَ السَّهْمُ نىشاندىن قېيىپ كەتتى؛ تەگمىدى

صَرِدَ عَنِ الشَّيْءِ تاشلىۋەتتى

صَرْد ج صُرُود سوغۇق؛ ساپ

ذَهَب صَرْد ساپ ئالتۇن

حُبّ صَرْد تەلۋىلەرچە ياخشى كۆرمەك

صِرْصار سۇۋەرەك

صَرْصَرَ ۋارقىرىماق؛ توۋلىماق

صَرْصَرَ الْماشِيَةَ ھايۋانلارنى يىغدى

صَرْصَر خوراز

صَرْصَر مِنَ الرِّيحِ سوغۇق شامال؛ سۇۋىرغان

صَرْصَر. صُرْصُور ج صَراصِير ھەر خىل زىيانداش ھاشارات. مايلىق قاپاق؛ سۇۋەرەك

صَرَّعَ هُ قاتتىق يىقىتتى؛ يىقىتىۋەتتى

صَرَّعَ الْبابَ بىر جۇپ ئىشىك قانىتى ياسىدى

صَرَعَ ـَ صَرْعًا و مَصْرَعًا هُ يىقىتماق، يەرگە تاشلىماق

صَرَعَ الشِّعْرَ أو الْبابَ مەزمۇنى ئۇلانغان شېئىر يازدى؛ ئىككى كوپلىت شېئىر يازدى؛ ئىككى قانىتى بار ئىشىك ياسىدى

صَرَع غالجىرلىق كېسىلى

صُرِعَ يىقىلدى؛ بەزگىكى تۇتتى

صَرْع ج أَصْرُع و صُرُوع يىقىلىپ چۈشمەك؛ بەزگەك؛ قاتتىق باش ئاغرىق

هُوَ صَرْع كَذا ... بىلەن بارا-ۋەر؛ ... بىلەن ماس

صُرْع تانا، ئارغامچا

صَرَّفَ النُّقُودَ پۇلغا ئالماشتۇردى

صَرَّفَ هُ فِي الْأَمْرِ ئۇنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا تاپشۇردى؛ ئىشنى ئۇنىڭغا تاپشۇردى

صَرَّفَ الْبِضاعَةَ چىقاردى؛ ساتتى

صَرَّفَ الْمِيَاهَ سۇ ئەرىقىنى سۇ ئېقىدىغان قىلىپ ئۆزگەرتىش

صَرَّفَ الْعُمْلَةَ پۇلنى بورۇسىغا ئالماشتۇرۇش

صَرَّفَ الدَّقْلَ أَوِ الْوَرَمَ چىقىلان ۋە جاراھەتلەرنى بوغۇش

صَرَّفَ الْفِعْلَ سېئىل شەكىلىنى ئۆزگەرتىش

صَرَفَ ـِ صَرْفًا ۋ قوغلاپ چىقارماق؛ قوغلىۋەتمەك؛ چىقارماق

صَرَفَ النَّظَرَ عَنْ كَذَا ئېتىبارسىز قاردى؛ سەل قاردى؛ كۆزگە ئىلمىدى

صَرَفَ ۋ مِنَ الْعَمَلِ ئىشتىن بوشاتقان

صَرَفَ الْمَالَ سەرپ قىلدى

صَرَفَ الشَّيْءَ سەرپ قىلدى؛ ئىشلەتتى؛ ئىشلىتىپ تۈگەتتى

صَرَفَ النُّقُودَ پۇلغا ئالماشتۇردى (چەكتى)

صَرَفَ الْكَلِمَةَ سۆز شەكلىنى ئۆزگەرتتى

صَرَفَ صَرِيفًا الْبَابَ جىرت قىلىپ ئاۋاز چىقارماق

صَرْف جـ صُرُوف چېكىندۈرمەك؛ ئىشتىن بوشىماق؛ راسخوت؛ ئىتىبال خىراجىتى؛ ئاپەت؛ سۆز قائىدىسى

صَرْفُ النُّقُودِ پۇلغا ئالماشتۇرماق (چەكتى)

بِالصَّرْفِ النَّظَرِ عَنْ كَذَا ... دىن قەتئىينەزەر؛ قارىماستىن

صَرْف پاك، نارا، ئۇلاشمىغان

صِرْفًا تولۇق؛ تەلتۈكۈس

الصِّرْفَانِ بىر سوتكا؛ كېچەكۈندۈز

صَرْفِيّ بورغولوگىيىسىگە؛ مورفولوگىيىشۇناس

صَرْفِيَّة چاي پۇلى؛ شىرىنكانە؛ ئارىلىقتىن ئالغان پۇل

صَرَمَ ـِ صَرْمًا الشَّيْءَ ئۈزۈۋەتمەك؛ كەسمەك

صَرَمَ ۋ گېپىنى بۆلدى؛ ۋاز كەچتى؛ تاشلىۋەتتى

صَرَمَ الْحَبْلَ ئۈزۈلمە

صِرْم ـُ صَرَامَةً و صُرُومَةً الشَّيْءَ أَوِ الرَّجُلَ (خەتجەر) ئۆتكۈر بولۇش؛ بىسى كەسكىن بولۇش؛ قاتتىق؛ كەسكىن بولۇش

صَرْم كېسىۋەتمەك؛ ئۈزۈۋەتمەك؛ تېرە؛ خورۇم

رُمِيَ أَجَلُهُ ئۆلۈپ كەتتى؛ ھاياتى ئاخىرلاشتى؛ نەپەسى توختىدى

صِرْم جـ أَصْرَام و أَصَارِم و أَصَارِيم و صُرْمَان بېگانە كىشىلەر توبى؛ خورۇم ئايىغى؛ بىر پارچە ئۆي؛ تۇر، شەكىل؛ بىر پارچە نەرسە

صرماش ئەرزۇل

صَرْمة (ئالتۇموسىللارنىڭ) ئولتۇرۇش تاختىسى، جۇتۇرۇشنى بەلگىلەش سۇيىنسى؛ مۇئەير تاماق ياساش ئۈچۈن قابلاشقا ئىسلىتىلىدىغان

صَرُوخة سان بەلۋاس؛ جۇشقۇنلۇق؛ ئوچۇق بولۇش

صرور بويىماق؛ يالعۇز

صُرُوع ج صَرْع جىلمىشىم؛ جىلمىشىپ ھەممىنى ئۇستا

صَرَى ـِ صَرْيًا الْقَوْمَ ئالدىدا مېڭىش؛ ئىلگىرلەپ كېتىش

صَرَى ه يىراق قىلدى؛ نومۇس؛ قوغدىدى

صَرَى الشَّيْءَ يۇقىرى بولدى؛ ئۇستۇن بولدى؛ تۇۋەنلىدى، پەستە بولدى

صَرَى بَوْلَهُ سۇيدۇكىنى ئۇزۇپ قويدى

صَرِيح ج صُرَحاء ئېنىق؛ روشەن؛ پاك؛ ئارا

صَرِيخ ج صُرَخاء يارىدەمگە چاقىرىش؛ ياۋىي؛ جاپادىدە ئۇچى؛ ھەرقىسىر ـ ھۇچى

صرير ئاۋاز چىقارماق؛ خەت يازغان ئاۋاز

صَرِيع ج صَرْعَى يىقىلغان؛ ھالاك بولغان

صَرِيق قاتىق چىققىنى سوزۇلما، گەن ئاۋاز؛ سان كومۇش

صَرِيف الْأَسْنان چىققىنى ئومىلاپ ئىش كىرىشمۇرمەك

صَرِيم ئۇزۇۋېسىلگەن؛ خورلىما؛ سەھەر، كېچە

أَمْر صَرِيم قىلماقچى بولغان ئىش

صَعَّبَ الْأَمْرَ قىيىملاشتۇردى؛ تەڭقىسلىقتا قويدى

صَعُبَ ـُ صُعُوبَةَ الْأَمْرِ (ئىشلار) جايالمۇ؛ قىيىن بولماق

صَعْب جايالىق؛ قىيىن

صَعْتَر ئىسپار؛ يالپۇز

صَعْتَر الْعَرْشِ يالپۇز

صَعْتَر بَرِّيّ ياۋا يالپۇز

صَعَّدَ فِي الْجَبَلِ أَو السُّلَّمِ ياماشتى؛ چىقتى

صَعَّدَ الزَّفَراتِ ئوھ تارتتى

صَعِدَ ـَ صُعُودًا و صَعَدًا و صُعْدًا قوشماق؛ كۆتۈرۈلمەك؛ ئېگىز ـ لەتمەك؛ كۆتۈرمەك

صَعِدَ الْجَبَلَ أَو فِيهِ أَو إِلَيْهِ تاغقا چىقتى؛ ياماشتى

صَعْداء ئوھ تارتماق؛ ئوھسىنماق

صَعِرَ ـَ صَعَرًا عُنُقَهُ أَو وَجْهَهُ ئەگرى بولۇپ قېلىش؛ مايماق بولۇپ قېلىش

صَعْران غالجىر كېسىلگە گىرىپتار

بولغان: غالجىر كىيىملى چاپلاشقان

صَعْرٌ قېيتىپ قالغان دەرەخ سۇيى؛ دەرەخ يىلمىمى

صَعْصَعَ يۇرىكى پوكۇلدىدى: قورۇقتى

صَعْصَعَ الْقَوْمَ پارچىلىدى، بۆلگۈنچىلىك سالدى

صَعْصَعَ هُ تەھدىت سالدى

صَعَقَ ـَـ صاعِقَةً و صَعْقًا ثْهُ السَّماءُ أو الصّاعِقَةُ چاقماق سوقۇۋەتمەك

صَعَقَ هُ التَّيّارُ الْكَهْرَبائِيّ توك تەپتى؛ توك سوقتى

صَعِقَ ـَـ صَعَقًا الرَّعْدُ چاقماق چىقىپ ھاۋا گۈلدۈرلىمەك

صَعِق چاقماق چۈشكەن؛ چاقماق ئاۋازىدىن بىھۇش بولۇپ يېقىلغۇچى

صَعِق بالتَّيّارِ الْكَهْرَبائِيّ توك تەپتى

صَعْفَر بېلىسجان؛ بېلىق تۇخۇمى

صَعْل ئۇزۇن؛ بېشى كىچىك بويىنى ئىنچىكە ئادەم

صَعْلَكَ هُ كەمبەغەللەشتۈردى؛ ئورۇقلاتتى

صَعْلُوك جـ صَعالِيك و صَعالِك كەمبەغەل كىشى، نامرات؛ سەرگەردان؛ ئاققۇن

صَعُوبَة جاپا؛ قىيىنچىلىق

صُعُود ئۆرلىمەك؛ كۆتۈرۈلمەك

صَعِيد جـ صُعُد و صُعْدان ئېگىز يەر؛ كەلە؛ يول؛ توپا

صَعِيد مِصْرَ يۇقىرى مىسىر

صَعِيدِيّ يۇقىرى مىسىرلىق

صَغا ـَـ صَغْوًا إِلَيْهِ ئاڭلاش ئۈچۈن بوينىنى ئېگىش

صَغا تِ الشَّمْسُ أو النُّجُومُ غەربكە ئولتۇرۇشتى؛ غەربكە قىيسايدى

صَغائِرُ الأُمُورِ تەپسىلات؛ ئىنچىكە ئىشلار؛ كىچىك ئىشلار

صَغَّرَ هُ كىچىكلەتتى، خار قىلدى؛ پەسلەشتۈردى

صَغَرَ ـُـ صَغْرًا هُ ئۇنىڭدىن بېشى كىچىك بولۇش

صَغُرَ ـُـ صِغَرًا و صَغارَةً و صُغْرانًا خار بولۇش؛ كىچىك بولۇش

صَغُرَ صَغارًا پەس، خار بولۇش

صَغِرَ ـَـ صَغَرًا كىچىك؛ كىچىكلەپ كەتكەن

صِغَر كىچىك؛ ئاز؛ مىكرو

صُغْرَى م كەلە كىچىك؛ كەلە ياش

صِغو جـ أَصْغاء قۇدۇق دىۋارى؛ چېلەك دىۋارى؛ قۇدۇق قىرغىقى

صِغو الْكَفِّ أو الْمِغْرَفَة قول؛ ئالىقان؛ قۇشۇقنىڭ ئويمان

قىسمى

صَغِيَ ـَـ صَغًى و صُغِيًّا إِلَيْهِ يانتۇ بولۇش، يانتۇ يۆنىلمىش؛ يۆنەلمەك

صَغِيَ تِ الشَّمْسُ قۇياش غەربكە قىيسايدى

صَغِير جـ **صِغار و صُغَراءُ** كىچىك؛ ئاز مىقداردىكى؛ ئىنچىكە؛ بويى كىچىك؛ ياش؛ پەس؛ رەزىل

صَغِير النَّفْسِ ئىرادىسىز

صَغِير الْعَقْلِ نادان؛ كاللىسى ئاددي

صُغَيِّر كىچىك نۇقسان؛ كىچىك

صَغِيرَة جـ **صَغائِرُ** كىچىك كەمچىلىك؛ كىچىك نۇقسان

صَفَّ ـُـ صَفًّا الشَّيْءَ تۇزىمەك؛ تىزماق

صَفَّ الشَّعْرَ چاچ تارىدى

صَفَّ الْقائِدُ الْجُنُودَ سەپكە تىزدى؛ سەپكە ئورۇنلاشتۇردى

صَفَّ الطّائِرُ پەرۋاز قىلدى

صَفّ جـ **صُفُوف** تىزماق؛ تۇزىمەك؛ قۇر؛ ستون؛ يىللىق؛ سىنىپ

صَفا ـُـ صَفْوًا و صَفاءً و صُفُوًّا الْجَوُّ ھاۋا ئوچۇق بولۇش؛ ئاسماندا بۇلۇت بولماسلىق

صَفا الشَّيْءُ پاكىز بولۇش؛ تازا بولۇش، ئارىلاشماسلىق

صَفاء ساپلىق، پاكىزلىق؛ سەمىمىيلىك؛ سادىقلىق

صَفائِح ج ياپراقچە؛ مېتال ياپراقچە؛ مېتال تاختاي؛ نېپىز پىرەنىك

صَفائِح الْجُبْنَةِ ئىرىمچىك پارچىسى

صَفاة جـ **صَفًا و صَفَوات** جج **أَصْفاء و صِفِيّ** تاغ جىنسى؛ تاش

صَفّاح كەلكە قورساقلىق قىلغۇچى؛ كەلكە ھەم قېلىن؛ كەلكە

صُفّاح جـ **صَفائِيحُ** يوغان ياپىلاق تاش

صُفّاح الْحُقُولِ نېپىز ياپىلاق تاش

صِفاد جـ **أَصْفاد** كويزا؛ قۇلۇپ؛ كىشەن

صُفار تۇخۇم سېرىقى

صَفّارَة پۈشتەك؛ نەي

صَفّارَة الإِنْذارِ أو التَّحْذِيرِ ساقچى پۈشتىكى؛ ساقچىغا مەلۇم قىلىش ئەسۋابى

صَفّاف الأَحْزِي ھەرپ تىزىش ئىشچىسى، نابورچىك

صِفاق جـ **صُفُق** ھەقمقىي خۇرۇم؛ ئىچ تېرە

صَفاقَة قېلىنلىق؛ چىداملىقلىق

صَفاقَة الْوَجْهِ يۈزى قېلىنلىق؛ داپشاقلىق

صَفَّة ج صُفَف و صِفاف جاراڭ ئاسما ناختاي؛ لەمپە؛ سايىۋەن

صِفَة ماھىيەت؛ ماھىيەتلىك خۇسۇسىيىتى

صِفَة ذاتِيَّة سالاھىيەت

صِفَة مُؤَهِّلَة سالاھىيەت

صَفَّحَ الشَّيْءَ ناختاي شەكىللىك قىلدى؛ نېيىز پارچە قىلدى

صَفَّحَ بِيَدَيْهِ جاۋاك چالدى؛ ئالقىشلىدى

صَفَّحَ الْمَكانَ ھەركە ناختاي بانقۇزدى

صَفَحَ ـَ صَفْحًا عَنْهُ كەك قورساقلىق قىلدى؛ كەچۈردى؛ ئەپۇ قىلدى

صَفَحَ الشَّيْءَ ناختاي شەكىللىك قىلدى؛ نېيىز بايلاق قىلدى

صَفْح ج صِفاح كەچۈرمەك؛ كەك قورساقلىق قىلماق؛ يان؛ يار تەرەپ

صَفْحَة سىرتقى كۆرۈنۈش، كىتاب ۋاراقنىڭ بىر ۋاراقى (بىر يۈزى)

صَفَّدَهُ كويرا سالماق؛ كىشەن سالماق

صَفَدَ ـُ صَفْدًا هُ كويرا سالدى؛ كىشەن سالدى

صَفَدَ بِأَغْلالٍ كىشەن سالدى؛ كويرا سالدى؛ قولۇپلىدى

صَفَد ج أَصْفاد كىشەن؛ كويرا؛ قولۇپ؛ سوۋغات؛ ئارتۇق

صَفَّرَ الشَّيْءَ سېرىق رەڭگە ئۇرۇلدى؛ تۇنى

صَفَّرَ الثَّوْبَ سېرىق بويىدى

صَفَّرَ لَهُ پۇشتەك بىلەن چاقىردى؛ ئىسقىرتتى

صَفَرَ ـِ صَفِيرًا پۇشتەك چالماق؛ ئىسقىرتماق

صَفَرَ الشِّعْبانُ يىلان شىر-شىر ئاۋاز چىقاردى

صَفَرَ بِهِ پۇشتەك بىلەن چاقىردى؛ ئىسقىرتتى

صَفَر ئىسلام كالېندارى بويىچە ئىككىنچى ئاي (سەپەر)؛ جىگەر يالۇغى؛ قورسىقى ئاچماق؛ قۇرۇق

صَفِرَ ـَ صَفَرًا و صَفُورًا و صَفُورَةً الشَّيْءُ مِنَ الشَّيْءِ قۇرۇقداڭلىق

صَفْر قۇرۇق؛ خالى بوش

صُفْر قۇرۇق؛ سېرىق مىس؛ سېرىق ئالتۇن

صِفْر نۆل، دائا؛ نۆلىنچى ئورۇن؛ نۆلىنچى نۇقتا؛ نۆل نۇقتا؛ نۆل گىرادۇس؛ قۇرۇق؛ قۇپقۇرۇق؛ بوق

صَفْراءُ م سېرىق رەڭلىك؛ ئۆت سالغىن؛ قىزىلئۆڭلىنى

سۆيۈقلۇقى؛ سەپرا

صَفْراوِىّ ئۆت سۆيۈقلۇقىنىڭ؛ ئاسان ھەزەملىنىدىغان؛ سەپراتماق

صَفْرة سېرىقلىق؛ ئالتۇن رەڭ؛ چىرايى سارغىيىپ كەتمەك

صَفَرِىّ باش قىشتىكى يامغۇر

صِفْرِيت كەمبەغەل كىشى؛ نامراد خەلق

صَفْصاف تال؛ سۆگەت

صَفْصافة بىر تۈپ سۆگەت دەرىخى

صَفْصَقَ باياۋاندا يالغۇز يۈردى؛ نىمردى

صَفْصَقَ الْعَصْفُورُ قۇشقاچ ۋىچىرلىدى

صَفْصَقَ تۈزلەڭلىك، دالا، باياۋان؛ تەكشى

صَفَعَ ـَ صَفْعًا هُ كاچىلىغا سالماق، شاپىلاق بىلەن ئۇرماق

صَفْعَة بىر كاچا؛ بىر شاپىلاق

صَفَقَ الشَّىْءَ تەرزىدى، رەتكە تەرزىدى؛ سەپ قىلدى

صَفَّقَ لَهُ قولىنى شىلتىدى

صَفَّقَ بِيَدَيْهِ قولىنى ئۇلاڭلاتتى؛ جاۋاك جالدى

حَوْلَ الشَّىْءِ كەراسىدا

صَفَقَ ـَ صَفْقًا و صَفْقَةً و تَصْفاقًا الْبابَ بالماق؛ ئاچقۇچ بالماق

صَفَقَ هُ بافلىدى، تەمىنلەپ ئۇردى

صَفَقَ الْبَيْعَ سودا غا يول قويدى؛ ئېلىمسېتىمغا قوشۇلدى؛ قول قېقىشتى

صَفَقَ الطّائِرُ جَناحَيْهِ أو بِهِما پەرۋاز قىلىمچە ئۇچتى؛ قانىتىنى كېرىپ پەرۋاز قىلدى

صَفَقَ الْعُودَ پىپا چالدى؛ ئود چالدى

صَفَقَ الْقَدَحَ ھارام رومكىسىنى تولدۇردى

صَفَقَ بِيَدَيْهِ قول ئۇلاڭلاتتى؛ جاۋاك چالدى

صَفَقَ لَهُ قولىنى شىلتىدى

صَفَقَ التُّرابَ ئېچىملىك قويدى؛ سۇزىلدۇرۇش ئۈچۈن بىر قاچىدىن يەنە بىر قاچىغا قويدى

صَفَقَ الدَّمَ قان سالدى؛ قان ئالماش ئۇردى

صَفَقَ تِ الرِّيحُ الْأَشْجارَ ساماللىق چىقىپ دەرەخ لىكشىدى

صَفَقَ ـَ صَفاقَةُ الثَّوْبِ ربح بولماق؛ ھۆل ھەكمەم بولماق؛ قېلىن بولماق

صَفَقَ الرَّجُلُ يۈزسىزلىك قىلدى؛ يۈرى قېلىن بولۇۋالدى

صَفْق ج صُفُوق جاۋاك جالماق؛ قولىنى ئۇلاڭلاتماق؛ ئەرەب؛ ئىشەك قانىتى

صَفَقَ الدَّم قان يەڭدىم قىلدى

صَفْقَة جـ صَفَقات بىر شاپىلاق ئۇرماق؛ بىر قېتىم ھاۋاك چالماق؛ بىر قېتىملىق ئالاقە

صَفَنَ ـِـ **صُفُونًا الْفَرَسُ** ئات ئۇچ پۇتى بىلەن ئۆرە تۇرماق؛ تۆتىنچى پۇتىنى ئىگىۋالماق

صَفَنَ بِهِ الْأَرْضَ يەردە تىپىرلاتتى؛ يەرگە ئۇردى

صَفَنَ هُ خالتىنى يىرتمۇەتتى

صَفْن جـ **صُفُن و أَصْفان وصُفْنان** خالتا؛ تۇلۇم؛ قۇرۇق ئاشلىق خالتىسى

صَفَوَ ـُـ **صَفاوَةً** ئوچۇق؛ بۇلۇتسىز

صَفَوَ الشَّيْءُ ساپ، تازا؛ ئارىلاشمىسىز بولدى

صَفْو ئوچۇق، تازا؛ سۈزۈك؛ ساپ؛ سەممىي، سادىق

صَفْوَة جەۋھەر؛ ئىرىمچىك، ئەمچەك تېرىسى

صَفُوح كۆكسى-قارنى كەڭ؛ ئېسىل

صَفَّى الشَّيْءَ سۈزۈلدۈردى؛ سۈزدى؛ تاۋلىدى

صَفَّى الْحِسابَ ھېساباتنى ئاخىرلاشتۇردى

صَفَّى الْمَحَلَّ التِّجارِيَّ دۇكاندىكى بار نەرسىلەرنى سېتىۋەتتى

صَفِيّ جـ **أَصْفِياء** خالىس دوست؛ جەۋھەر؛ ئېنىق؛ ساپ، خالىس

صَفِيّ ئاددىي، ئادەتتىكى

صَفِيَّة جـ **صَفايا** تاتلىق دوس؛ شېرىن دوست؛ كۆڭلىنىڭ چوڭىنىدىغان قىز دوستى؛ سونى كۆپ تۇغقە؛ غۇچچىدە مېۋە بولغان خورما دەرىخى

صَفِيح تۇغرا كەسمە يۈزى؛ ئاق تۇنىكە پوستى؛ نېپىز پارچە؛ ئاسمان؛ كۆك

صَفِيحَة جـ **صِفاح و صَفائِحُ و صَفِيح** ئاق قاغالتىمىر قۇتا؛ تۇنىكە قۇتا؛ تاختاي، پارچە؛ (قىيما) جىلىت؛ يۈز تېرىسى

صَفِيحَة الصِّمامِ ئېلېكترون لامپىسىنىڭ مۇسبەت قۇتۇپى

صَفِير پۈشتەك ئاۋازى؛ ساقچى سىگنالى ئاۋازى؛ نەي ئاۋازى؛ ساقچى پۈشتمكى ئاۋازى

صُفَيْرَة سېرىقلىق تېپىدىكى جىگەر يالليۇغى

صَفِيق زىچ توقۇلغان؛ پۈختا؛ تېرىسى قېلىن؛ قېلىن

صَفَّار سۈخەنچى؛ قارا چاپلىغۇچى؛ قەست قىلغۇچى؛ بۇركۇت بىلەن ئوۋ ئوۋلىغۇچى

صُقاع (خوراز) چىللىماق

صِقاع جـ **صُقْع و أَصْقِعَة** چۈمبەل؛ چومپەردە؛ يۈزىنى نىقابلىماق؛

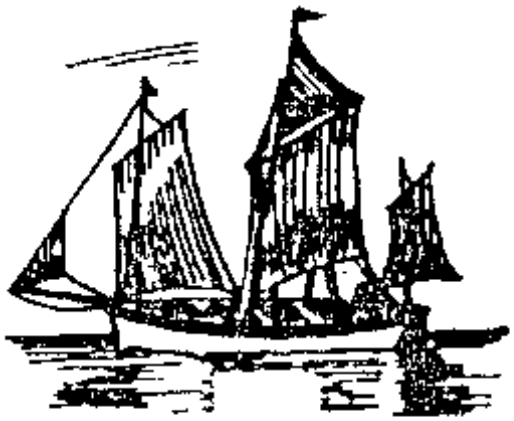

صار — غەۋۋاس

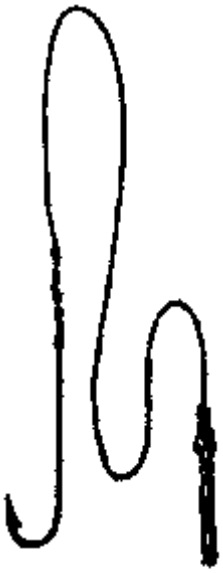

صنّارة الصيّاد

بېلىق قارمىغى

صدرية

(لېپنىك) بېغىرداق

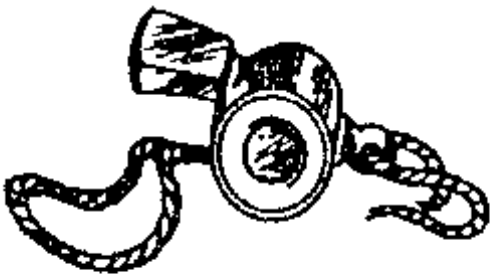

صفّارة — پۈشتەك

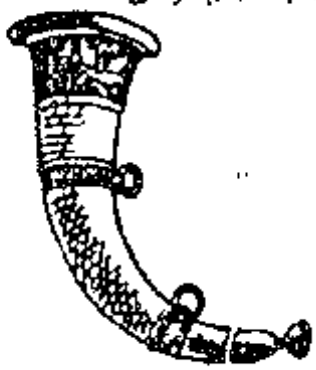

صور

بۇرغا

صندوق — ساندۇق

صنلل

سەندەل دەرىخى

صلّور

بېلىق (بىر خىل تۇرى)

صرصور

سۇۋەرەك

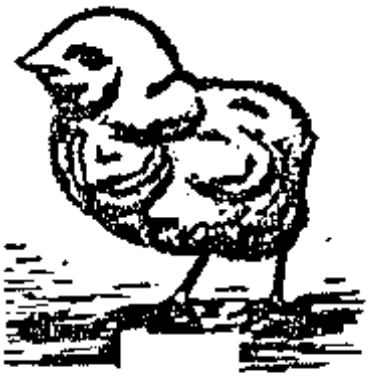

صوص — چۈجە

صبّار

كاكتۇس

ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىلىدىغان ئىشلار

صِقَالٌ سۈركىمەك؛ سۈرتۈپ يالتىراتماق

صِقَالَةٌ ئىشلىتىلگەندە ئىشقىلىنىدىغان ئىشلارنىڭ ياخشى بولۇشى؛ كېسىلگەندە چىقىش ياخشىلىقى

صِقَالَةُ الْمَرْكَبِ كېمىنىڭ ئاستى.

صِقَالَةُ الطَّائِرَةِ ئايروپىلان شوتىسى

صِقَالَةُ الْبَنَّاءِ پۈت-قول جاڭگىسى

صَقَّبَ ـُ صَقْبًا الشَّيْءَ يىغماق؛ نوبۇلماق

صَقَّبَ هُ مۇشت بىلەن ئۇردى

صَقَّبَ الْبِنَاءَ ئۆي ياسىدى؛ كۆتۈردى

صَقَّبَ الطَّائِرُ جىرقىرىدى

صَقِبَ ـَ صَقَبًا الْمَكَانُ يېقىملاشماق

صَقْب يېقىن؛ قوشنا

صَقْب جـ **صُقُوب و صِقَاب** چىدىر ياكى ئۆي ئۈتىۋىسىدىكى تۇۋرۇك

صَقْب جـ **صِقَاب و صُقْبَان** تۇم ھەم ئۇزۇن نەرسە

صَقَرَ ـُ صَقْرًا و صَقْرَةً تِ الشَّمْسُ أو النَّارُ قاتتىق قىزىماق؛ لاۋۇلداپ كۆيمەك

صَقَرَتْهُ الشَّمْسُ (كوچىلوك ئۇپتاپ) ئادەمنى كۆيدۈرمەك

صَقِرَ صَقَرًا هُ ھاقارەتلىمەك

صَقَرَ الْحَجَرَ يالتىرا بىلەن ناش چوقۇدى

صَقَعَ لَهُ ئۈستىگە قەسەم بەردى

صَقَّعَ قېتىپ قالدى (سوغۇقتىن)

صَقَعَ ـَ صَقْعًا بارماق؛ ماڭماق

صَقَعَ هُ ئۇنىڭ باش قىسمىغا ئۇردى

صَقَعَ بِهِ الْأَرْضَ ئۇنى يەرگە يىقىتتى

صَقَعَ صَقْعًا و صُقَاعًا و صَقِيعًا الدِّيكُ أو نَحْوُهُ تۇڭلىماق، ۋارقىرىماق

صُقِعَ النَّبَاتُ ئوشۇپ قالدى

صُقْع جـ **أَصْقَاع** يەر؛ رايون؛ دائىرە؛ تەرەپ

صَقْعَان سوغۇقتىن قېتىپ قالغان؛ مۇزدەك

صَقْعَة قاتتىق سوغۇق؛ قەھرىتان سوغۇق

صَقَلَ الشَّيْءَ سىلىقلىدى؛ پارقىراتتى

صَقَلَ ثَهُ التِّجَارِبُ تەجرىبىسى مول؛ كۆرگەنلىرى كۆپ؛ ئىستىقى-سوغۇقنى ياشتىن كەچۈرمەك

صَقَلَ الْكَلَامَ سۆز ئىبارىلەرگىلا

سپه ه شمواللسان؛ سۆزنى بەلزاد ماق

صَقَلَ ـُـ صَقْلاً الشَّيْءَ سىلىقلاش قاش؛ پارقىرىتماق

صَقْل پارقىراتماق؛ سۇرتوب پارقىراتماق؛ پالىلدىتماق

صِقِلِّيّ سېلتىسىيە ئارىلىمىدىغان سېلتىسىلىق كىشى

صِقِلِّيَّة . صَقَلِّيَّة صَقْلِيَة سېلىسىيە ئارىلى

صَقِيع قىراۋ

صَقِيل ج صِقال سىلىق؛ پارقىراق؛ نۇرلۇق؛ نۇرى بار؛ شەمشەر

صَكَّ ـُـ صَكًّا الْبابَ ئىشىكنى باپلاق

صَكَّ ه كوچە. ئوردى؛ كوچ بىلەن ئوردى؛ ئىتتىرىدى؛ كاچاپ بىلەن ئوردى

صَكّ ج صُكوك و أَصُكّ و صِكاك هۆججەت؛ ئىسپات؛ ئۇۋاھنامە؛ ئاكسىيە

صَكّ الْمِلْكِيَّة ئۇۋاھنامە؛ يەر خېتى

صَكّ مالِيّ ماپىياك؛ ئىقتىسادى هۆججەت

صَكَّة پىرژىمرىم ئىسىق؛ قەھرىتان سوغۇق

صَلَّ ـِـ صَلِيلاً السِّلاحُ جاراڭ جۇرۇڭ قىلماق؛ تاراڭ-تۇرۇڭ ئاۋاز چىقارماق

صَلَّ الشَّيْءُ كاچ گۈڭ قىلدى؛ ئاۋاز چىقاردى

صَلَّ صُلولاً سەسىمەپ قالماق؛ پۈرتۈپ ئۆزگەرمەك

صِلّ ج أَصْلال ئايەت؛ ئەسكى ئادەم؛ ئۆتكۈر قىلىچ؛ زەھەرلىك يىلان

صَلا ـُـ صَلْوًا فُلانًا دۇمبىسىگە تەگكۈزمەك

صَلاءَة (ئىزىشكە ئىشلىتىلىدىغان) تاش توقماق؛ هاۋانچا

صَلابَة قاتمىقلىق؛ مەزمۇتلۇق؛ مۇستەهكەملىك

صَلابَة الرَّأْيِ تەرسا؛ جاهىل؛ كاج

صَلابَة الْعُودِ ئۇستىخانلىق؛ قاتتىق ئۇستىخان

صَلاة ج صَلَوات نامار؛ دۇئا قىلماق؛ ئايەت ئوقۇماق؛ تەزىم قىلماق؛ قۇتلۇقلىماق

صَلاح ياخشى، ئەلا؛ ئاق كۆڭۈل؛ ماس كەلمەك؛ توز؛ دۇرۇس

صَلاحِيَة ئىقتىدار؛ هوقۇق جەكلىمىسى؛ ئىمتىياز

صَلَوة دۇئا قىلماق؛ نامار ئوقۇماق؛ ئايەت ئوقۇماق؛ تەزىم قىلماق؛ قۇتلۇقلىماق

صَلايَة ج صِلِيّ (يانجىيدىغاندا ئىشلىتىدىغان) تاش توقماق؛

ھاۋانىچا

صَلَّبَ الشيءَ مۇستەھكەم بولدى؛ قاتتىق بولدى

صَلَّبَ هُ كىرىست ئۈستىگە مىخلىدى

صَلَّبَ الشَّيْءَ مۇستەھكەملىدى؛ قاتتىقلاشتۇردى

صَلَّبَ الْمَسِيحِيُّ كۆكرىكىگە كىرىست سىزىۋالدى؛ قولى بىلەن كۆكرىكىگە كىرىست شەكلىنى ئىپادىلىدى

صَلَبَ ـِـ صَلْبًا فُلانًا كىرىستقا مىخلىنىپ ئۆلگەن

صَلَبَ الشَّيْءَ كۆيدۈردى

صَلَبَ اللَّحْمَ قاقلىدى

صَلُبَ ـُـ صَلابَةً قاتتىقلاشماق؛ مۇستەھكەم بولماق

صَلَبَ ـَـ صَلْبًا هُ كىرىستقا مىخلاش

صَلْب كىرىستقا مىخلىماق

صُلَّب قاتتىق؛ بىلەي تاش؛ يامان

صُلْب جـ أَصْلاب و أَصْلُب و صِلَبَة تېرەك؛ پۈلات تېشى؛ قاتتىق جاي؛ قاتتىق؛ جىلىك؛ مۇستەھكەم؛ ئۈمۈرتقا سۆڭەك؛ كۆچ؛ قەتئىي

صُلْب الرَّأْيِ تەرسا، جاھىل؛ قەتئىي

صُلْب الْكِتابِ كىتابنىڭ ئەسلى نۇسخىسى؛ نۇسخا

صَلْبَة تۇزۇك؛ نەرەك

صُلَّبَة بىلەي تاش

صُلْبَة الْعَيْنِ بىرىكتۇرگۈچى يەردە

صُلْبِيّ پولاتنىڭ؛ قاتتىق

صَلَّة جـ صِلال ئەسكى تېرە، ئاشلاق مىغان تېرە؛ ئاياغ؛ يامغۇر

صَلَتَ ـُـ صَلْتًا هُ قىلىچ بىلەن ھۇجۇم قىلماق

صَلَتَ الْفَرَسَ ئاتقا سەكرەپ مىندى؛ ئات چاپتۇردى

صَلُتَ ـُـ صَلوتَةً الرَّجُلُ پېشانىسى كەڭ بولماق

صَلْت جـ أَصْلات پېشانىسى كەڭ، كەڭ پىشانە؛ سىلىق؛ ئالاھىدە؛ ئۆتكۈر؛ يۈرەكلىك

صُلْت جـ أَصْلات چوڭ پىچاق

صِلَة مۇناسىۋەت، ئالاقە؛ كىلىشىم، توختام؛ سۇۋغات؛ تۇرمۇش يارىدەم پۇلى؛ ھالقا؛ ئۇلانماق؛ جۈملە

صِلَة الاِتِّصالِ بىرلەشمە ھالقا

لِلْبَحْثِ صِلَة تۇتىشىدىغان؛ داۋامى بار؛ مۇناسىۋىتى بار

صِلَة الرَّحِمِ قان سىستېمىسى مۇناسىۋىتى؛ تۇققانچىلىق مۇناسىۋەتنى ئۇلاش (داۋاملاشتۇرۇش)

صَلَجَ ـُـ صَلْجًا الْفِضَّةَ كۈمۈشنى

ئىپرىتمەك؛ كۆموش تاۋلىماق

صَلَحَ هُ بِالْعَصا هاسا بىلەن ئۇردى

صُلْحٍ بىرلىك پۈل؛ ئاساسىي پۇل

صُلَّجة ج صُلَّج غوزەك؛ پىلە غوزەكى

صَلَّحَ الشَّيْءَ تۈزىدى؛ ئوڭشىدى (ئىدىيە قاتارلىقلار)؛ رۇسلىدى

صَلَّحَ الْأَراضِيَ تۇپراقنى ياخشىلىدى؛ قاقاسلىقلارنى ئاچتى

صَلَحَ ـَـ صَلاحًا و صُلُوحًا و صَلاحِيَةً ئاق كۆڭۈل بولغان؛ مۇڭايىق بولماق

صَلَحَ لِكَذا ئاق كۆڭۈل بولدى؛ ماس كەلدى

صُلْح كىلىشىم؛ سۈلھى؛ تىنچلىق

صَلِخَ ـَـ صَلَخًا سَمْعُهُ ئۇرۇشتىن كېيىنكى تىنچلىق؛ ياراشماق؛ ئەپلەشمەك؛ كېلىشىم؛ توختام

صَلْخاءُ م قۇلىقى كاس؛ ھېچ نەرسىنى ئاڭلىيالمايدىغان كىشى

صَلَّدَ قاتتىقلاشتى؛ بېخىل بولدى؛ پىخسىق بولدى

صَلَدَ ـُـ صُلُودًا و صَلْدًا الشَّيْءُ قاتتىقلاشماق؛ نۇر چاچماق

صَلَدَتِ الْأَرْضُ يەر قاتتى

صَلَدَ الرَّجُلُ بېخىل بولدى؛ پىخسىق بولدى؛ باۋۇز بولدى؛ تاش يۈرەك بولدى

صَلْدَ ـُـ صَلادَةً پىخسىقلىق قىلىش، بېخىللىق قىلىش؛ قېتماق

صَلْد ج أَصْلاد قاتتىق؛ گىياھ ئۇسمەيدىغان يەر؛ تاقىر يەر؛ پىخسىق؛ تار؛ تاقىر

صَلْصَال ساپال؛ قۇرۇق لاي؛ ھاكۇلىغان ئىشەك

صَلْصالِيّ توپا يۇقۇپ قالغان سالدىن پاسالغان

صَلْصَة گۈش شىرنىسى؛ تەم تەڭشەگۈچ

صَلْصَة التَّوابِلِ ئاچچىق جىياڭىيۇ؛ جىياڭىيۇ

صَلْصَلَ (شەشەر) جاڭ-جۇڭ ئاۋاز چىقاردى؛ تاراڭ-تۇرۇڭ قىلدى؛ تەھدىت سالدى

صَلْصَلَة الشَّيُوفِ قىلىچنىڭ تاراڭ-تۇرۇڭ ئاۋازى؛ جاڭ-جۇڭ ئاۋازى

صَلَع . صَلْعَة چوققىسىنىڭ چېچى؛ چېچى چۈشمەك؛ تۈكى چۈشمەك

صَلِعَ ـَـ صَلَعًا تاقىر باش بولۇپ قېلىش؛ بېشىنىڭ ئالدى تەرىپى چۈشۈپ كېتىش

صَلْعاءُ م تاقىر باش؛ تار

صَلْعاءُ دەشت؛ ئاپەت

صَلْعَم (ئالالادىن ئۆتكەنگە بەخت ئاتاش قىلىشنى ھەم تەنچىلىق ئاتاش قىلىشنى تىلىمەك) نىسبەت قىسقارتىلىپ يېزىلمىشى

صَلَف ئۆزىنى چوڭ تۇتماق؛ ئۆزىدە يوق نەرسە بىلەن ماختانماق؛ خۇشامەت

صَلِفَ ـَـ صَلَفًا ھاكاۋۇرلۇق قىلماق؛ خۇشامەت

صَلِفَ الشَّيْءُ كۆرۈنۈشتە ياخشى بىراق ئەسقاتمايدىغان بولۇش

صَلِفَتِ السَّحَابَةُ گۈلدۈرى بار يامغۇرى يوق بولدى

صَلِف ج صُلَفاءُ و صَلافَى ماختانچۇق؛ يۇغانچى، بوجى؛ تەمسىز يېمەكلىك؛ گۈلدۈرى بار يامغۇرى يوق بۇلۇت

صَلَمَ ـُـ صَلْمًا الشَّيْءَ ئۈزۈۋەتمەك، يىلتىزىدىن كېسىۋەتمەك

صَلَمَ أُذُنَهُ قۇلىقىنى تۈۋىدىن كېسىۋەتمەك

صَلْماءُ م ئىككى قۇلىقى كېسىۋېتىلگەن

صَلْهَب بوي ئېگىز ئادەم، جوان ئۆي

صِلْود ج صُلْد قاتتىق؛ بىر تال ئوكمۇ يۇلمايدىغان؛ ناچار، يەككە؛ قۇرغاق

صَلُودَة قۇرۇق ھەم قاتتىق قىلىق

صَلْوَر بېلىقنىڭ بىر خىلى

صَلَّى دۇئا قىلماق؛ ئايەت ئوقۇماق؛ نامازغا تۇرماق

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ و سَلَّمَ ئالالا ئۆتكەن پەيغەمبەردىن ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىشۇن

صَلَّى يَدَهُ قولىنى ئوتقا قاقلىدى؛ ئوتقا قاقلىنىپ ئىسىندى

صَلَى ـِـ صَلْيًا اللَّحْمَ گۆشنى قاقلىماق؛ كاۋاپ قىلماق

صَلَى الشَّيْءَ النَّارَ أو بِها ئوتقا ئىتتىردى؛ ئوتقا تاشلىدى؛ ئوتقا كىرگۈزدى

صَلَى هُ ئالدىدى

صَلِيَ ـَـ صَلًى و صِلِيًّا ئوتقا كۆيدۇرۇلمەك؛ ئوتقا قاقلانماق؛ ئوتنا كۆيمەك

صَلِيَ الْأَمْرَ أو بِهِ يامانلىقنى سىلىدى؛ تەسلىكىنى سىلىدى؛ جاپاسىنى تارتتى

صَلِيب ج صُلْبان و صُلُب كرېست

الصَّلِيب الْأَحْمَر قىزىل كرېست

صَلِيبِيّ كرېستنىڭ؛ كرېست قوشۇنى ئەسكىرى؛ كرېستلىق ئىرناك تاقىۋالغان

حَرْب صَلِيبِيَّة ئەھلى سەلىب ئۇرۇشى؛ كرېست قوشۇنى جېڭى

صليل ئۇمۇر تارجىسى ئورۇلغان ئاۋاز

صَمَّ ـُـ صَمًّا الْقارُورَةَ بوتۇلكا ئاغزىنى ئەتمەك

صَمَّ الْجُرْحَ يارا ئېغىرلىنى ئاغدى

صَمَّ هُ كوچ سىلەن ئۇردى

صَمَّ ـُـ صَمًّا و صَمَماً گاس بولۇپ قىلىش؛ قولىغى ئېغىر بولۇپ قېلىش

صَمَّ عَنِ الْحَدِيثِ ئاڭلاشنى خالىمىدى

صَمَّ الْأَمْرُ قىيىن بولدى

صَمّ قولىغى گاس؛ يېشىق ئوتۇۋالماق؛ يېشىق ئوقۇماق

صَمَّ تِ الْأُذْنُ قولىغى گاس؛ قولىغى ئاڭلىمايدىغان بولۇپ قالدى

صَمّاءُ م قولىغى گاس، ئاڭلىيالماىدىغان (ئايال)

صِماخ كۆندۈرۈلگەن ماي، ئېرىتىلگەن ماي (پوت-قوللىرى مايلاش ئۈچۈن)؛ سېپىشقاق نەر يۇرمىقى

صِماخ ج صُمْخ و أَصْمِخَة قولاق بولى؛ ئاڭلاش ھەيجىسى؛ سۆھبەتنى يېخىرسىز ئۇدۇق

صِماد ج أَصْمِدَة بوتۇلكا ئاغزى؛ بېسىغا ئورۇلغان كىيىم ياكى پول باغلىق

صِمام ج أَصِمَّة يۈرۈپكا؛ يۈگەك

صِمام الْكُنْزُونِيّ ئېلېكترون لامپا

صَمَّتَ الْمُتَكَلِّمُ سۆكۈت قىلدى؛ ئاۋازسۈرمىدى

صَمَّتَ فُلانًا سۆكۈت قىلدۇردى؛ كەمسۆزلەشتۈردى

صَمَتَ ـُـ صَمْتًا و صُمُوتًا و صُماتًا الْمُتَكَلِّمُ سۆكۈت قىلماق؛ جىم تۇرماق

صَمْت جىمغۇر؛ كەمسۆز

صَمْتًا تىنچ! ئاۋاز چىقارما!

صِمْحاء . صِمْحاءَة قاتتىق يەر

صَمَحَ ـَـ صَمْحًا الْيَوْمُ ھاۋا ئىسسىق بولماق

صَمَحَ هُ بِالسَّوْطِ قامچا بىلەن سالدى

صَمَخَ ـُـ صَمْخًا أُذُنَهُ قولاق يولىنى زەخمىلەندۇرمەك

صَمَخَ عَيْنَهُ كۆزىگە مۇشت ئاتتى

صِمْخ يوز قىسمىغا بېرىلگەن ھەرىسىر زەربە؛ مۇلغۇي؛ قولاق كىمىرى؛ ئەرەبلەرنىڭ دەرەخ پېلىمى

صَمَّدَ هُ أو لَهُ أو إِلَيْهِ باردى؛ بەتتى؛ كۆرسەتتى

صَمَّدَ لَهُ قارشى ئۇردى؛ نوسۇنى؛ بەرداشلىق بەردى

صَمَّدَ الزُّجاجَةَ بوتۇلكا ئېغىزىنى ئەتتى

صَمَدَ الشَّيْءَ سافلىدى، نويلىدى

صَمَدَ الْأَمْرَ إِلَى فُلانٍ يۆلىدى؛ تاپشۇردى

صَمَدَ ـُـ صَمْدًا و صُمُودًا مۇستەھكەم تۇرماق؛ تىرەپ تۇرماق، تىرەك

صَمَد مەڭگۈلۈك؛ سەمەدى؛ ئاچلىق ھەم ئۇسسۇزلۇقتا بەرداشلىق بەرگەن جەڭچى

صَمْدانِيّ مەڭگۈ؛ مەڭگۈلۈك

صَمْصَمَ ئويغاتتى

صَمْصَمَ فِي الْأَمْرِ داۋاملاشتۇردى؛ جاھىللىق قىلدى؛ ئاخىرغىچە قىلدى

صَمْعاء م قۇلىقى كىچىك ئايال

صَمَّعَ عَلَى رَأْيِهِ داۋاملاشتۇردى؛ چوڭقۇر ئىشەنچ قىلدى

صَمَّغَ الشَّيْءَ دەرەخ يېلىمى چاپلىدى؛ شىلىم سۈركىدى؛ يېلىم ماددىسى ئىشلەپ چىقاردى

صَمْغ جـ **صُمُوغ** شىلىم؛ دەرەخ يېلىمى

صَمْغ الْبُطْمِ قارىغاي يېغى؛ قارىغاي يېلىمى

صَمْغ الصَّنَوْبَرِ دېۋىرقاي، قارىغاي يېلىمى

صَمْغِيّ شىلىمشىق؛ يېپىشقاق سۈيۇقلۇق

صَمَلَ ـُـ صَمْلاً و صُمُولاً الشيءُ مۇستەھكەم؛ پۇختا بولۇش

صَمَلَهُ بِالْعَصا ھاسا بىلەن ئۇردى

صَمَلَ عَنِ الطَّعامِ ئاچلىق ئېلان قىلدى؛ تاماق يىمىدى

صَمَّمَ عَلَى أَو فِي كَذا قەتئىي بولدى؛ ئىرادە باغلىدى

صَمَّمَ الشَّيْءَ لايىھىلىدى

صَمَّمَهُ گاس قىلدى

صَمَم گاس؛ پاڭقاي؛ جەۋھىرى؛ ماھىيەت؛ كۈچلۈك ئىرادىسى بار

صَمُوت جىمغۇر؛ كەمسۈز؛ سۆڭەكسىز سۈندۇرغان زەربە

صُمُوت كەمسۈز؛ جىمغۇر

صُمُود كۈچلۈك ئىرادە؛ قەتئىيلىك

صَمُولَة بۇرمىسىمان باش كىيىم

صميان جـ **صِمْيان** باتۇر، قۇرقماس ئەزىمەت؛ تەنتەك؛ يېنىك؛ ئادەمگە زىيانكەشلىك قىلىدىغان كىشى

صِمِّيت جىمغۇر؛ كەمسۈز

صَمِيم ھەقىقىي؛ تازا؛ (ئىسسىق سوغۇقنىڭ) باش ئوقتىسى؛ ئوتتۇرا، ئوتتۇرا قىسمى

مِنْ صَمِيمِ الْقَلْبِ سەمىمىيلىك بىلەن؛ چىن يۈرەكتىن

صَنائِعِيّ ھۈنەرۋەن؛ قول ھۈنەرۋەن

صَنادِقِيّ چامدان ياسايدىغان ئۇستا؛ مەبىيت ساندۇقى ياسايدىغان ئۇستا

صِنار . صِنّار فرانسىيە كاشتان دەرىخى

صِنارَة . صِنّارَة جـ صَنائِيرُ بېلىق تۇتىدىغان قارماق؛ توقۇش ئىلمىكى؛ توقۇش زىقى

صَناع سۇ توغىنى؛ توغان

صَناع جـ صُنُع پىشىق؛ ماھىر؛ قىلالايدىغان

صِناعَة سانائەت

صِناعِيّ سانائەتنىڭ؛ ئىشچىنىڭ؛ سانائەتچى؛ ئىشلەپچىقىرىش ئىشچىسى

صُنان سېسىق پۇراق؛ بەدبۇي

صُنْبور جـ صَنابِيرُ ئىنچىكە ھەم كىچىك خورما دەرىخى؛ بىر خىل يىلتىز قىسمىدىن ئۆسۈپ چىقىدىغان خورما دەرىخى؛ دوست-بۇرادەرلىرى يوق يىگانە ئادەم؛ سوغۇق شامال؛ ئىسسىق شامال؛ سۇ قۇيۇش ئېغىزى؛ سۇ جۈمىكى؛ كىچىك بالا

صُنْبور الْغازِ گاز ئاغزى؛ گاز توربىسى

صِنَّة سېسىق پۇراق، بەدبۇي

صَنْج جـ صُنُوج ئاۋاز

صَنْجَة ئەگمە تاش

صَنْدَقَ الْبِضاعَةَ مالىلارنى قاپقا قاچىلىدى

صَنْدَل جـ صَنادِلُ كىچىك كېمە؛ قولۇاق؛ ساياھەت كېمىسى؛ باسنۇشكا؛ سەندەل؛ بېشى چوڭ

صَنْدَلانِيّ جـ صَنادِلَة دورىگەر

صَنْدَلَة دورىگەرلىك

صَنْدَلِيَّة ئۇزۇن ئورۇندۇق؛ ئۇستەل

صُنْدُوق جـ صَنادِيقُ قاپ؛ قۇتا

صُنْدُوق الدَّفْنِ سۇ ساندۇقى

صُنْدُوق الدُّنْيا ئەينەك

صُنْدُوق الْبَرِيد پوچتا ساندۇقى

صُنْدُوق الشُّرْعَةِ چىشلىق چاق ساندۇقى؛ خوت يۆتكەش ساندۇقى

صُنْدُوق حَدِيدٍ ئالتۇن خەزىنىسى؛ بىخەتەرلىك ئىشكاپى

الصُّنْدُوق الْعَرَبِيّ ئەرەب فوندى جەمئىيىتى

صُنْدُوق التَّوْصِيلِ سىم ئۇلاش قۇتىسى

أَمِين الصُّنْدُوق پۇل باشقۇرىدىغان كىشى؛ بوغالتىر؛ كاسسىر

صِنْدِيد جـ صَنادِيدُ . صِنْدِد باتۇر؛ بويسۇندۇرغۇچى؛ بەكمۇ؛ قاتتىق بوران-چاپقۇن

صَنَّعَ الْبِلادَ سانائەتلەشتۈردى

صَنَّعَ هُ زىمنەتلىدى؛ بېزىدى

صَنَعَ ـَـ صَنْعًا الشَّيْءَ ياساپ چىقماق؛ قىلماق؛ ياسىماق

صَنَعَ الْأَمْرَ ئىش قىلدى؛ ئىش بېجىردى

صَنَعَ صَنِيعَهُمْ ئۇلارنى تەقلىد قىلدى

صَنِيعَهُمْ لَهُ أو إِلَيْهِ مَعْرُوفًا ئۇنىڭ ئۈچۈن ساۋاپلىق ئىش قىلدى؛ ياخشىلىق قىلدى

صَنِيعَهُمْ بِهِ صُنْعًا قَبِيحًا ئۇنى زىيانغا ئۇچراتتى؛ يامانلىق قىلدى

صُنْع ياسىماق؛ ياساپ چىقماق؛ ھەربىر، قىلمىش؛ باشقا ئىش قىلماق

صُنْعا غ سانا (يەمەن پايتەختى)

صَنْعَة قول ھۈنىرى؛ ھۈنەر-سەنئەت بويۇمى

صَنَوَ الشَّيْءَ تۇرغە بۆلدى؛ تۇرلەرگە ئايرىدى

صَنَّفَ الْكِتابَ تەھرىرلىدى؛ تۈزدى، يازدى

صِنْف جـ أَصْناف و صُنُوف تۈر؛ خىل؛ تارماق ئەترەت

صِنْف جـ أَصْناف و صُنُوف تۈر؛ خىل؛ تارماق ئەترەت؛ ئالاھىدىلىك

صِنْفَر قوم قەغەز بىلەن سۈرتتى

صِنْفَرَة پولات ئۈۋىقى؛ پولات پارچە-سى

صَنَق بەدبۇيلۇق؛ قولتۇقى پۇراش؛ قۇرۇق كانايى، نەيچە

صَنِقَ ـَـ صَنَقًا جَسَدُهُ أو إِبْطُهُ بەدىنى ياكى قولتۇقى بەدبۇي پۇرىماق

صَنِق سېسىق؛ بەدبۇي

صَنَم جـ أَصْنام مەبۇد

صَنَمَة مەبۇد؛ پەي قەلەم؛ داڭقان

صِنْو جـ صِنْوان و أَصْناء قېرىنداش ئاكا-ئۇكىلار؛ كۆچۈرمە نۇسخا، كۆچۈرولگەن بۇيۇم؛ تەڭ دەرىجىلىك، نەرسە؛ ئوغۇل؛ تاغا

صَنَوْبَر قارىغاي دەرىخى؛ قارىغاي مېۋىسى

صَنَوْبَرِيّ قارىغاي ئۇرۇقىنى تەقلىد قىلغان؛ قارىغاي شارچىسى شەكىللىك؛ قارىغايىمايى

صِنْوَة قېرىنداش ئاچا-سىڭىل؛ كۆچۈرمە نۇسخا؛ كۆچۈرۈلگەن بۇيۇم؛ ئوخشاش دەرىجىلىك نەرسە

صَنِيع جـ صَنائِعُ و صُنْع ھەربىر؛ قىلمىش؛ باشقا ئىش قىلماق؛ ساخاۋەت، ساۋابلىق ئىش؛ ياساپ بولغان؛ مەبلەغ بولغان؛ ئىشلىتىلىدىغان قوزغايدىغان يېمەكلىك

صَنِيعَة جـ صَنائِعُ ساۋابلىق ئىش قىلماق؛ باشقا ئىش قىلماق؛

ھەيران ساداۋەت؛ ساۋلاشماق ئىش؛ ئىجاد قىلماق؛ ئەسەر، قول ھۈنەرۋەنچىلىك بويۇمى؛ غالچا

صَهْ ! ھۈش! ئىنچ!

صَهارِج ج **صَهارِيج** سۇ تۇشى؛ سۇ چېلىكى؛ سۇ كۆلچىكى

صَهال ئات كىشنىمەك؛ ئات بۇشقۇرماق

صَهْباءُ م زىغىرراڭ؛ ھاراق

صَهَدَ ـَـ **صَهْدًا** و **صَهَدانًا** ھ **الحَرُّ** كۆيدۈرمەك؛ قىزىتماق

صَهْدان قالتىق ئىسسىق

صَهَرَ ـَـ **صَهْرًا الشَّيْءَ** ئېرىتمەك؛ تاۋلىماق

صَهَرَ ھ **الحَرُّ** بەك ئىسسىتىۋەتتى

صَهَرَ شَعَرَهُ أو جِسْمَهُ چاچ سەبى سۇرتتى؛ ماي سۇرتتى

صَهَرَ الشَّيْءَ إِلَيْهِ بېقىنلاشتۇردى

صِهْرِيج ج **صَهارِيج** سۇ كۆزىسى؛ سۇ چېلىكى؛ سۇ كۆلچىكى؛ نېفىت قۇدۇقى؛ ماي (سۇ) ۋاكونى

صَهَلَ ـَـ **صَهِيلًا** و **صاهِلَةً** و **صَهالًا** **الحِصانُ** ئات كىشنىمەك؛ ئات بۇشقۇرماق

صَهِيد قالتىق ئىسسىق؛ يېزغىرىم ئىسسىق

صَهِير ئېرىتىلگەن؛ ئېرىگەن

صَهِيل ئات كىشنىمەك؛ ئاتنىڭ كىشنىگەن ئاۋازى

صَهْيَبَ الشَّيْءَ كۆزىمەسكە سالدى؛ كۆڭۈل بۆلمىدى

صَهْيَبَ عَلَى الكَلامِ گاس بولۇۋالدى؛ ئاغزىنى ساقلاپ سالدى

صَهْيَدَ خارتىلدىدى؛ يۇقىرى ئاۋازدا خارتىلدىدى

صِهْيُونِيّ يەھۇدىي قىساسچىلىرى

الصِّهْيُونِيّةُ ھ يەھۇدىي قىساسچىلىرى ئىدىيىسى

صَوابٌ توغرا؛ ھەقىقەت؛ مۇۋاپىق

صَوابَةٌ ئىسسىق ئۈي؛ ئىللىق كۆڭ

صَوابِيَّةٌ توغرىلىقى

صَواعٌ ج **صِيعان** ھاراق رومكىسى

صَوّاف قوي يۇڭى سودىگىرى

صَوّام قالتىق پەرھىز قىلغۇچى؛ كۆپ روزا تۇتقۇچى

صَوّان چاقماق تاش

صَوّانُ شَفّانِي تاغ جىنسلىرى

حَجَرُ الصَّوّان گرانات تاش

صِوان ج **أَصْوِنَة** كۆنسەل؛ قاپ؛ قۇتا؛ تىشكاپ

صِوانُ الأُذُنِ قۇلاق سۇبرىسى

صَوّانَة بىر پارچە قورام تاش؛ بىر پارچە جولۇق تاش؛ چاقماق تاش

صَوَّبَ السِّلاحَ إِلَى فُلانٍ ... نى مەلۇم كىشىگە توغرىلىدى

صَوَّبَ الْخَطَأَ خاتالىقنى توزەتتى
صَوَّبَ الرَّأْيَ أو الْعَمَلَ توغرا دەپ قارىدى؛ قۇۋۋەتلىدى
صَوْب نىشانغا تەگمەك؛ تەككەن؛ نىشان؛ تەرەپ؛ توغرا، دۇرۇس؛ يامغۇرلۇق بۇلۇت؛ سۇۋغات
صَوْبَج نوموچ
صَوْبَنَ الشَّيْءَ سوبۇن بىلەن يۇدى
صَوْت ج أَصْوات ئاۋاز؛ سايلام بەلگىسى
صَوَّة ج صِوًى و أَصْواه بول بەلگە- سى؛ يول كۆرسىتىش تاختە- يى؛ ئەكس ساداء ئەكس ئاۋاز
صَوْتِيّ ئاۋازى بار؛ ئاۋازلىق
صَوَّحَ النَّبات قۇرۇپ قالدى؛ يېر- لىپ كەتتى
صَوَّحَ تْهُ الشَّمْسُ أو الرِّيحُ ئاپتاپتا قاغلاپ قۇرۇتتى؛ شامالدىتىپ قۇرۇتتى
صُودا سودا؛ ناترىي كاربونات
صُودا كاوِيَة قاتتىق ناترىي؛ ناترىي ھىدرو كاربونات
صُودِيُوم ناترىي
كَلُورُور الصُّودِيُوم ناترىي خلور؛ ئاش تۇزى
صَوَّرَ ة سۈرەتلىدى؛ تەسۋىرلىدى؛ سۈرەتكە تارتتى؛ سۈرەت؛ تەسۋىر؛ رەسىم لوبدى
صُور ئەپچە؛ بورغا
صَوَرَ ـُ صَوْرًا يانغۇ بولۇش؛ مايىل بولۇش؛ قىيسايماق
صُورَة ج صِوَرَ و صُور سۈرەت؛ رەسىم؛ شەكىل، پاسون؛ ئوسۇل؛ نۇر
صُورَة طِبْقِ الْأَصْلِ توغرا كۆچۈرۈل- گەن نۇسخا
صُورِيّ رەسىمنىڭ؛ شەكىل جەھەت- تىكى؛ شەكىلئاز؛ ئويدۇرۇپ چىقىلغان
صُوص ئۇزى يېپ ئۇزى كېكىرىدىغان يىغنىق؛ رەزىل؛ پەسكەش
صَوْصَوَ چىرىلدىدى؛ چۇرۇلدىدى
صَوْع مىقدار؛ ئوبۇن مەيدانى؛ تەختە- بىسە مەيدانى
صَوْغ شەكىللەندۈرمەك؛ تۇزمەك؛ قىلماق؛ ياسىماق
صَوَّغَ الْخُبْزَ زەھەرلىدى؛ زەھەر تارقاتتى
صَوَّقَ ة مەلۇم كىشىنى سوپىلار توپىغا قوشتى
صُوف ج أَصْواف قوي يۇڭى؛ يۇڭدا توقۇلغان يۇپۇم
صُوفان پىلىك؛ پىلتە؛ قىنچىكە تۈكلۈك ئۇسۇملۇك
صُوفِيّ قوي يۇڭىنىڭ؛ يۇڭدىن توقۇلغان؛ سوپى
الصُّوفِيَّة ة سوپىلار توپى

صَوْل ناهتا بيلىش؛ بيلىمسىلىك بىر تۈرى

صَوْلة تەسىر، ھوقۇق؛ بويسۇندۇرماق؛ قابىلىيەت

صَوْلَج ج صَوالِج . صَوْلَجَة ساپ كۆمۈش

صَوْلَجان ئەگرى كالىسىلىق (توپ ئويناش قورال)

صَوْم ۱ يەرھەز تۇتقۇزۇش

صَوْم ج أَصْوام يەرھەز قىلماق؛ روزا تۇتقان تاەدەم

شَهْر الصَّوْم روزا ئېيى، رامىزان ئېيى (ئىسلام كالېندارىدىكى توققۇزىنچى ئاي)

صُومال سۇمالى؛ سۇمالى

صَوْمان ج صَيامَى روزا تۇتقان تاەدەم

صَوْمَعَة ج صَوامِع كىشاەەت ئۆيى؛ سايىۋانلىك قالپاق كىيىملىك؛ ئويماق؛ ئەقىشلىمەك

صَوْمَعَة غِلالٍ ئورا؛ ئاشلىق ساقلايدىغان ئۆي

صَوْن قوغدىماق؛ باشقۇرماق؛ ساقلىماق

صَوَى و صَوِىَ ـ صَوًى و صَوِيَ ـَ

صَوَى الشَّيْءُ قۇرۇپ قالماق، قاقشال بولۇپ قالماق

صَوَى الضَّرْعُ قوي كالىلارنىڭ ئەمچىكىدە سۈت بوق بولماق، سۈت سىزىپ كەتتى

صَوِيّ قۇرۇق؛ قاقشال

صَوْيَا ەاەۇر؛ سىبرىق پۇرچاق

فُول الصَّوْيَا ەاەۇر؛ سىبرىق پۇرچاق

صُوَيْحِب كىچىك دوست؛ كىچىك بۇرادەر

صُوَيّاب . صُيَيّاب يالاق؛ ئازا؛ جەۋھەر

صَيّاح تولا جېدەل قىلىدىغان؛ ۋارقىراشقا ئامراق؛ ۋارقاق. چۇرۇلداق قىلغۇچى

صِياح تۇۋلىماق؛ ۋارقىرىماق

صَيّاد ئوۋ ئوۋلىغۇچى؛ ئوۋچى؛ بېلىقچى؛ بېلىقچىلار؛ شىر

صَيّادَة رېزىنكا ئوقيا كىرىچى

صِياصَة قۇيماق؛ قۇيمىچىلىق

صِيام يەرھەز قىلماق؛ يەرھەز؛ رەت قىلماق

صِيامِيّ روزا تۇتقاندا يېيىدىغان تاەدەي يېمەكلىك؛ تاەدەي يېمەكلىك

صِيان ساقلىماق؛ قارىماق؛ تارتما؛ ئۇستىل

صِيانَة باقماق؛ قوغدىماق؛ ساقلىماق

صَيْب يامغۇرلۇق بۇلۇت

صِيت يامىشى نام؛ شۆھرەت

صَيْتَخ كۆچمىنىڭ باريدىغان ۋارقىرىشى

صَيْتَخ الشَّيْءَ سوندۇرۇپ پارچىلىمىق

صَيَّحَ بِ الشَّمْسُ أو الرِّيحُ النَّباتَ قۇرۇتتى

صَيْح ۋارقىرىماق؛ چاقىرىماق

صَيْحَة ۋارقىراش؛ چاقىرىش؛ ئاۋاب؛ ئاغرىق

صَيْد ئوۋ ئوۋلىماق

صَيْدَة دورا ياساش ئىلمى؛ دورىگەرلىك

صَيْدَلِيّ ج صَيادِلَة دورا ياساش ئۇستىسى؛ دورا سودىگىرى

صَيْدَلِيَّة دوريخانا؛ دورا ياسىمىسى

صَيَّرَهُ كَذا أو إِلَى كَذا ... گە ئۆزگەرتتى

صِيْر نەنجە، ئاقسۇەت؛ ئەرەب؛ ئىشەكنىڭ يېرىمى

صِيرَة ج صِيَر قوي قوتسى؛ مال قوتسى

صَيْرُورَة ئايلانماق؛ ئاقسۇەت؛ نەنجە

صِيغَة ج صِيَغ بىكىز بېشى؛ يىڭنە (كالا، ئۆچكىنىڭ) مۇڭگۈزى؛ قەلەم

صِيغَة ج صِيَغ شەكىل؛ پاسون؛ نۇسخا؛ قورمىلا، قۇرۇلماق؛ تۇغۇلماق؛ ئەسلى ياشلىنىش نۇقتىسى؛ خەت شەكلى

صِيغَة عَقْدِ الْقِرانِ نوبەتى بىكەتمەش مۇراسىمى

صِيغَة الْمَعادِنِ ئاۋلىماق

صَيْقَ بِالْمَكانِ مەلۇم بىر جايدا بازنى ئۆتكۈزدى

صَيْق باز پەسلىدە ئۆسكەن ئوت. چۆپ ياكى ياغقان يامغۇر

صَيْق ج أَصْياف و صُيُوف باز، باز پەسلى

صَيْقَلِيّ يازنىلاش، باز پەسلىنىلاش؛ باز پەسلىدە ئۆسكەن ئوت. چۆپ ياكى ياغقان يامغۇر

صَيْقَبانِيّ پۇراقلىق ماتېرىياللار سودىگىرى

صَيْقَل ج صَياقِل و صَياقِلَة ھۈنجەر پىلىگۈچى؛ ئىشچى؛ پىلەچچى

صِيقِلِيّ جۇڭگونىلاش؛ جۇڭگولۇق؛ ئوللىغۇچى؛ فارفۇر بۇيۇملار

الصَّلْصال الصِّينِيّ ة ناغ جوڭقىسى؛ توپا، ئاق توپا

صِينِيَّة بىر دانە فارفۇر بۇيۇمى؛ پىتنوس

اللُّغَة الصِّينِيَّة ھەنزۇتىلى؛ جۇڭگو تىلى

صَيْهَد ج صَياهِيد ئىسسىق؛ قۇملۇق؛ قۇرغاق جاي

صَيْهُود ج صَياهِيد ئىسسىق؛ قۇرغاق كورزن؛ ئۆسكەن؛ زور

صَيْهُور قاچا-قۇچا ئىشكاپى

صِيوان ج صَواوِين چوڭ چىدىر

صِيوان الأُذُنِ سىرتقى قۇلاق

صَيُوب ج صَيُوب نوغرا: باشۇر: ئەقىللىق ئادەم

صَيُود ئەخلاقى بۇزۇلغان ئايال: ئېرىگە خىلاپ ئارىسىدىن كېلىۋاتقان ئايال

صَيُود ج صِيد و صُيُود ئوۋچى

صَقْر صَيُود ئوۋ بۇركۇتى

كَلْب صَيُود ئوۋ ئىتى

صَيُور ئەتمەجە: ئالقۇزۇم

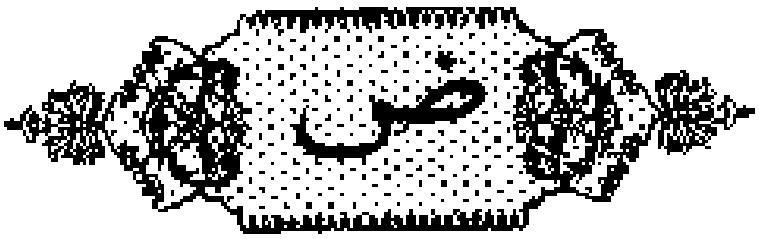

ض «ضاد» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ ئون بەشىنچى ھەرپى، سانىدىكى 800، گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

ضاءَ ـُـ ضَوْءًا و ضِياءً الْقَمَرُ أو غَيْرُهُ نۇر چېچىش؛ چاقناش

ضائِر زىيانلىق

ضائِع ج ضُيَّع و ضِياع يىتكەن؛ گۇمدېرەكسىز

ضَأَلَة ئورۇقلاش؛ ئاجىزلاش؛ كىچىكلەش

ضائِق خوجايىن؛ ئىگە

ضائِقَة قىيىنچىلىق؛ ناھار ئەۋۋال

ضائِمَة مالىيە قىيىنچىلىقى

ضائِن ئاجىز؛ كۈچسىز

ضائِن ج ضِئْن و ضَئِين ئەركەك بۇغلۇق قوي

ضابِط ج ضُبَّاط ھەربىي ئەسلىدار؛ ھەربىي قىسىم ياكى ساقچىنىڭ باشلىقى؛ كۈچلۈك؛ قەتئىي؛ ئوبدىسىز

ضابِط الإِرْتِباطِ ئالاقىلاشقۇچى

ضابِطَة ج ضَوابِط تامۇزنا ئەكشۈرۈش ئەھكىمىسى؛ تەكشۈرگۈچ

ضابِطِيّ ج ضابِطِيَّة ساقچى

ضابِطِيَّة ساقچى ئەترىتى؛ ساقچى كەسپى

ضاجَعَ ۋ بىللە ياتقى

ضاجَعَ ۋ الْهَمُّ ئەندىشىگە چۈشۈپ قالدى پاراكەندە بولدى

ضاحَكَ ۋ بىللە كۈلدى، بىللە چاقچاق قىلدى

ضاحِك كۈلكىچى (ئادەم)

ضاحِكَة ج ضَواحِك ئوتتۇرا چىش

ضاحِيَة ج ضَواحٍ شەھەر ئەتراپى، شەھەر سىرتى؛ يۇزى، يۇزەكى

ضارَّ ۋ قارشى تۇردى، ... بىلەن زىددىيەتلەشتى؛ قارشىلاشتى

ضارَّ ۋ زىيانغا تۇچراش ؛ زىيان يەتكۈزدى ؛ قارشىلاشتى

ضارَ اِمْرَأَةُ كىچىك خوتۇن ئالدى

ضارَ ـُ ضَوْرًا قورسىقى ئېچىش

ضارَهُ الْأَمْرُ زىيان سالدى

ضارَ ـِ ضَيْرًا هُ الْأَمْرُ زىيان يەتكۈزۈش

ضارٌّ زىيانلىق؛ زىيان سالغان؛ بار-لانمۇرمان زىيان

ضارٍ «الضَّارِي» جـ ضَوارٍ قەبىھ؛ رەزىل؛ گۆشخور

ضارَبَهُ قالتىس ئۇردى، ئۇرۇشتى؛ جېدەللەشتى

ضارَبَ لَهُ فِي مالِهِ مىلىدا تىجارەت قىلدى

ضارِبٌ زەربە بەرگۈچى؛ ھەرىكەت-لەندۇرگۈچى؛ كۆپەيتكۈچى

ضارَعَهُ گۇشاشتى

ضارِعٌ جـ ضُرُوعٌ و ضُرَّعَةٌ بويۇن-دۇرغۇچى، ئۇزىنى ئۇۋدەن كۆرە-مىغان؛ ئاجىز

ضاعَ ـُ ضَوْعًا خۇش پۇراق تەراپلى قاپلاش ؛ ھەركەتلەندۇرمەك؛ قوزغىماق

ضاعَ ـِ ضَيْعًا و ضَيَعًا و ضَيْعَةً و ضَياعًا ئېلۋاش؛ ۋەيران بولۇش، بوقىلىش

ضاعَ الشَّيْءُ أو الرَّجُلُ يوقاپ كەتتى

ضاعَفَ الشَّيْءَ ھەسسىلىدى

ضاعَفَهُ قىستىدى

ضاغِطَةٌ جـ ضَواغِطُ قىسىش ماشى-نىسى؛ ئىزىش ماشىنىسى

ضافَ ـِ ضَيْفًا و ضِيافَةً هُ مېھمان بولۇش

ضافٍ «الضَّافِي» تولۇق؛ تولۇپ-تاشقان

ضافٍ مِنَ الثِّيابِ أو نَحْوِها زىيادە ئۇزۇن؛ كەلگ

ضافَرَهُ عَلَى الْأَمْرِ ياردەم بەردى

ضاقَ ـِ ضَيْقًا الشَّيْءَ تارايتىش

ضَالٌّ ـُ ضَالَّةً و ضُؤولَةً ئاجىزلاش؛ ئورۇقلاش؛ كىچىكلەش

ضالٌّ جـ ضُلَّالٌ بولدىن ئازغۇچى؛ ئاجال بولغا كىرىپ قالغۇچى؛ ھاتالىق ئۇتكۈزگۈچى

ضالَّةٌ ضَوالٌّ يوقاپ كەتكەن نەرسە؛ قوغلايدىغان نىشان؛ ئىزدەيدىغان نىشان

الْكِلابُ الضالَّةُ ئىت

ضالِعٌ فِي الْأَمْرِ غەلىبە قىلغان؛ ئۇستىلىق؛ كەسىپ ئەھلى

ضامَ ـِ ضَيْمًا هُ خورلاش؛ ئىزىش؛ ناچار مۇئامىلە قىلىش؛ زىيان سېلىش

ضامِرٌ جـ ضُمْرٌ و ضَوامِرُ ئاجىز؛ ئورۇق؛ قۇرۇپ قالغان

ضامِن ج ضَمَان و ضَمَنَة كاپالەت بەرگۈچى؛ مەسئۇل بولغۇچى

ضَأَنَة ساغلىق قوي

ضَأْنِيّ ساغلىق قويىسىگە گۇشى

ضاهِر چوڭقا

ضاهِي هُ ئوخشاشماق

ضُؤُولَة بوزەكلىك، ئاجىزلىق

ضاوِيَ ئۇرۇق؛ ۋىجىك

ضايَقَ هُ قىستىدى ؛ قىيىنچىلىققا قالدۇردى

—ضَئِيل ج ضُؤَلاء و ضِئَال ئاجىز؛ كىچىككىنە؛ ئىنچىكە

ضَبَّ ـُـ ضَبًّا عَلَيْهِ جىلە تۇتۇش، يۇشۇرۇپ تۇتۇش

ضَبّ ج ضِباب و أَضُبّ و ضِبَان و مَضَبَّة كېلە

ضَبابَة ج ضَباب تۇمان

ضِبارَة ج ضَبائِر بىر باغلام قەغەز؛ بىر توپ جابانات

ضَبَّبَ على الشَّيْءِ ساقلىدى ؛ يېغدى تاقاپ قويدى ؛ ئۆز ئىچىگە ئالدى

ضَبَّبَ البابَ ئىشىكنى دەللىدى ؛ تاقاق سالدى

ضَبَّة البابِ ج ضِباب تۆمۈر ئىشىك؛ پاكى ياغاچتىن ياسالغان دەم؛ ئىشىك تاقىقى

ضَبْر ج ضُبُور قەدىمكى مىسىردا دۈشمەنگە ھۇجۇم قىلىشتا ئىشلىتىلىدىغان تاشپاقا قېپى شەكىللىك چوڭ قالقان

ضَبَطَ ـُـ ضَبْطًا و ضَباطَةً هُ أو الشَّيْءَ تۇتۇش؛ قولغا ئېلىش؛ رەتلەش؛ چەكلەش؛ بېسىش

ضَبَطَ الْكِتابَ تۈزەتتى

ضَبَطَ الْعَمَلَ بۇيرىغا قىلدى ؛ خىزمەتنى ياخشى ئىشلىدى

ضَبَطَ الْبِضاعَةَ الْمَهَرْبَةَ أو نَحْوَها مۇسادىر قىلمۇالدى

ضَبْط مۇسادىر قىلىش؛ توغرلاش؛ قولغا ئېلىش؛ چەكلىمە

ضَبْط الْوَقائِعِ سوراش؛ سۈرۈشتۈرۈش

الضَّبْط و الرَّبْط ئىنتىزام

بالضَّبْط دەل؛ توغرا

ضَبِطَ بِهِ الْأَرْضَ كالا كۆلەمىدە يامغۇر ياغدى ؛ ھەممە جايغا يامغۇر ياغدى

ضَبِير مۇستەھكەم؛ سازمۇت

ضَجَّ ـُـ ضَجًّا و ضَجِيجًا و ضَجاجًا ۋاراقلاپ-جۇرۇلاپ قىلىش؛ شاۋقۇن-

سۆزدن سېلىش

ضَجّاج قاتتىق ۋارقىلداپ چۈرۈلۈپ قىلغۇچى

ضَجَّة شاۋقۇن-سۆزدن تۇرۇلۇش

ضَجَر ھاتىرجەمسىزلەندى

ضَجِرَ ـَـ ضَجَرًا مِنْهُ أو بِهِ پاراكەندە بولۇش ؛ ھاتىرجەمسىزلەندى

ضَجِر تەت-تىت بولغۇچى؛ ھاتىرجەمسىزلەنگۈچى

ضَجَعَ ـَـ ضَجْعًا و ضُجُوعًا يانچە يېتىپ تۇرغىلى؛ يېتىش؛ تۇرغىلاش

ضَجْعَة خورەك تارتىش

ضُجْعَة ھورۇن؛ تۇيقۇ قېپى

ضَجِيعَة ھورۇنلۇقتىن داۋاملىق تۇرغىلىغۇچى؛ ھورۇن تادەم

ضَجُوج ۋارقىلداپ-چۈرۈلۈپ قىلغۇچى؛ سەسلىغان چاغدا تۇرغىلىغۇچى تۇرگە

ضُجُوع يېتىش؛ تۇرغىلاش؛ يانچە يېتىش

ضَجِيج ۋارقىلداپ-چۈرۈلۈپ تۇرۇلاش؛ جار سېلىش؛ ۋارقىلداپ چۈرۈلۈپ سېلىش

ضِجّ قۇياش؛ قۇياش نۇرى؛ كۈنگەي نۇرى

ضَحا ـُـ ضَحْوًا و ضُحُوًّا و ضَحِيًا الرَّجُلُ أو الشَّيْءُ كۈنگە قاقلىشىش؛ كاپەلەپ قېلىش؛ كايتاپقا تىكلىنىش

ضَحاء چۈشتىن بۇرۇنقى ۋاقىت؛ چاشكا ۋاقتى

ضَحّاك خۇشال تادەم؛ چاقچاق قىلىشقا ئامراق تادەم؛ كۈلگۈن-چاك تادەم

ضَحْضاح تەپسىز؛ چوڭقۇر ئەمەس ؛ كۆپ تۇرمىسە

ضَحْضَحَ الأَمْرُ تۇچۇق بولۇش؛ ئېنىق بولۇش

ضَحْضَحَهُ كۈلدۈردى

ضَحْكَ ه عَلَيْهِ مەسخىرە قىلىش، ئەسەق قىلدى

ضَحِكَ ـَـ ضَحْكًا و ضَحِكًا كۈلۈش

ضَحِكَ مِنْهُ مەسخىرە قىلدى ؛ مازاق قىلىپ كۈلدى

ضَحْك ، ضَحِك كۈلدى ؛ چاقچاق قىلدى

ضَحْكَة ج ضَحَكات كۈلكە

ضَحْكَة صَفْراوِيَّة سوغۇق كۈلۈش

ضَحْكَة مَكْتُومَة پىخىلداپ كۈلۈش

ضَحَلَ ـَـ ضَحْلًا سۇ تەپسىز بولۇش؛ سۇ ئازبولۇش

ضَحْل ج ضِحال و أَضْحال وضُحُول ئاز سۇ؛ تەپسىز سۇ

ضَحْو ، ضَحْوَة چۈشتىن بۇرۇن؛ قۇياش تولۇق چىققان ۋاقىت

ضَحُوك كۈلگۈنچەك ئادەم؛ خۇش چاقچاق ئادەم

ضَحّى بالشّاةِ قوي ئۆلتۈردى ؛ قوي قۇربانلىق قىلدى

ضَحّى بنفْسِهِ ئۆزىنى قۇربان قىلدى

ضَحّى بالشّيْءِ تۆھپە قوشۇشتى

ضَحِيَ ـَ ضَحًا و ضَحاءً ئاشكارا بولۇش؛ ئاپتاپسىنىش

ضَحِيّة ج ضَحايا قۇربانلىق؛ چاشكا ۋاقتىدا بوغۇزلىغان قوي

ضَخَّ ـُ ضَخًّا الماءَ چېچىش؛ سىسىش؛ پۈركۈپ چىقىرىش

ضَخامَة چوڭلۇق ؛ غايەت زور

ضَخَّمَ الشّيْءَ كېڭەيتتى ؛ ئاشۇردى ، زورايتتى

ضَخُمَ ـُ ضَخامَةً و ضِخَمًا زور بولۇش؛ يوغىناش؛ چوڭىيىش؛ زورىيىش

ضَخْم ج ضِخام چوڭ تېتىكى؛ چولاق ھەجمدىكى؛ چولاق بوغان؛ زور

ضَخْم الجِسْمِ قامەتلىك؛ بەستىلىك

ضَدَّ ـُ ضَدًّا فلانًا فى الخُصُومَةِ قارىمۇقارشى ئۇرۇش؛ غەلىبە قىلىش؛ يېڭىش

ضِدّ ج أضْداد و ضِدّ دۈشمەن؛ دۈشمىنى؛ قارشىسى

ضِدّ كذا تەتۈرسى؛ قارشىسى

ضَرَّ ـُ ضَرًّا و ضَرَرًا ه أو به زىيانلىق بولۇش؛ زىيان يەتكۈزۈش

ضَرّ ج أضْرار زىيان؛ قىيىنچىلىق ؛ نوقسان

ضُرّ كۆپ خوتۇنلۇق بولۇش؛ زىيان؛ زىيانلىق

ضَرّاء جايا ـ مؤنّثفقط؛ قەھەتچىلىك؛ ناچار مۇھىت

ضَرائِبِيّ باجىلىق؛ باج ئالىدىغان

ضَرّاب يەك ئۇرغۇچى؛ كۆپ ئۇرغۇچى؛ ئۇرماق

ضَرّاب الرَّمْلِ بالچى

ضَرّاب الطُّوبِ كېسەك قۇيغۇچى

ضِراب قۇبرۇق

ضَرارَة قارىغۇلۇق؛ ئەمالسىز؛ كۆزى كۆرمەسلىك

ضِراط يەل قويۇپ بەرمەك؛ ئوسۇرۇق

ضَراعَة يالىنىپ تەلەپ قىلماق؛ يالىنىش

ضِرام كۆيمەك؛ تەمەچ؛ ئوتۇن

ضَراوَة ۋەھشىيلىك؛ زالىملىق

ضَرَّبَ بَيْنَهُمْ ئوتتۇبرۇقلۇق قىلدى ؛ بىتىنە تېرىپ ئارىنى بۇزدى

ضَرَّبَ الشّيْءَ بالشّيْءِ ئارىلاشتۇردى

ضَرَبَ ـِ ضَرْبًا الشّيْءَ ھەربىكەت قىلماق؛ يۇتكىلمەك

ضَرَبَ هُ بِالشَّيْءِ تۇردى ؛ هۇجۇم قىلدى

ضَرَبَ الْمَوْعِدَ مۇددەت بەلگىلدى ؛ ۋاقىتنى بەلگىلدى

ضَرَبَ عَلَى الْآلَةِ الْمُوسِيقِيَّةِ چالدى ؛ ئورۇنلدى

ضَرَبَ الْبَابَ ئىشىكنى چەكتى

ضَرَبَ الْخَيْمَةَ چېدىر قۇردى

ضَرَبَ الْجَوْسَ قوڭغۇراق چالدى

ضَرَبَ ثَهُ الْعَقْرَبُ چايان چېقىۋالدى

ضَرَبَ الرَّقْمَ الْقِيَاسِيَّ رەكورتنى بۇزدى

ضَرَبَ عَلَيْهِ ضَرِيبَةً باج ئالدى ؛ ئالۋاڭ ـ باسلىق قويدى

ضَرَبَ مَدًّا فِي آخَرَ بىر سانىنى يەنە بىر سانغا كۆپەيتتى

ضَرَبَ عَلَيْهِ الْحِصَارَ قورشىۋالدى ، ئورۇۋالدى

ضَرَبَ الدَّرَاهِمَ پۇل قويدى ، پۇل باسمىدى

ضَرَبَ مَثَلاً مىسال كەلتۈردى

ضَرَبَ الشَّبَكَةَ عَلَى الطَّائِرِ تورنى بايدى

ضَرَبَ الْخَاتَمَ ئۆزۈك باسمىدى

ضَرَبَ عَنْهُ صَفْحًا پەروا قىلمىدى ، سەل قارىدى ؛ كەچۈرۈم ؛ پۇز ئۇرۇدى

ضَرَبَ إِلَى كَذَا يانتۇ بولدى ، قىيپاش بولدى

ضَرَبَ عَلَى الْوِسَادَةِ نامغا ياستى

ضَرَبَ عَلَيْهِ الذِّلَّةَ ياستۇردى ؛ خورلىدى

ضَرَبَ الْوَتِدَ فِي الْأَرْضِ قوزۇق قاقتى

ضَرَبَ بِهِ الْعَنْكَبُوتُ نَسْجَهَا ئۆمۈچۈكنىڭ تور توقۇشى

ضَرَبَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ ئارىلاشتۇردى

ضَرْب چەكمەك ؛ چېكىلمەك ؛ ئۇرماق ؛ كۆپەيتمەك

ضَرْب ج أَضْرَاب تۈر ، خىل ؛ ئوخشاش ؛ تۈرى ئوخشاش

ضَرْب ج ضُرُوب و أَضْرَاب و أَضْرُب شەرتلىك ئىككىنچى مىسرا سىدىكى ئاخىرقى جۈملە

ضَرَبَات ئۇرماق ؛ چەكمەك

ضَرَبَات النَّبْضِ تومۇرنىڭ سوقۇشى

ضَرْبَة ج ضَرَبَات بىر قېتىم ئۇرماق ؛ بىر قېتىم سوقۇلماق ؛ تايەت ؛ بالا ـ قازا

ضَرْبَة الشَّمْسِ ئىسسىق ئۇرۇپ قېلىش

ضَرْبَة قَاضِيَة تەجدىلنىڭ زەربە

ضَرَّة ج ضَرَائِر كۈندىشى (بىر ئەرنىڭ ئىككى ئايالىنىڭ ئۆزئارا جانىرىلىشى)

ضَرَّجَ الثَّوْبَ قىزىلغا بويىدى

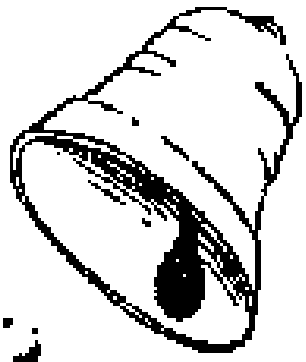

ضرّابة الناقوس

لوتغوزاق سونتي

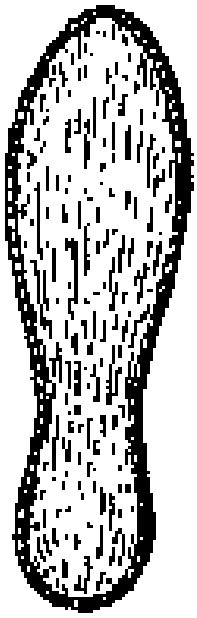

ضبّة

تاپكز (لورالمك)

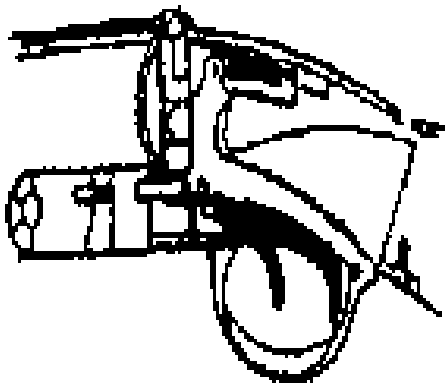

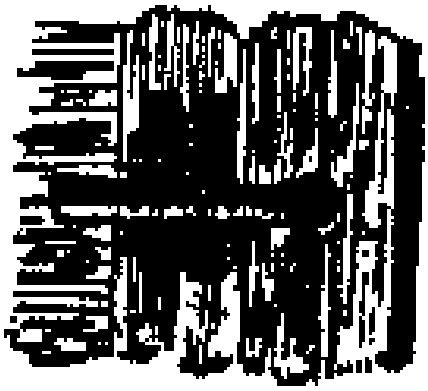

ضبّة

بتاج زلافق

ضبان

بيك

ضماد

لبكق

ضفيرة

ثورزمه چلچ

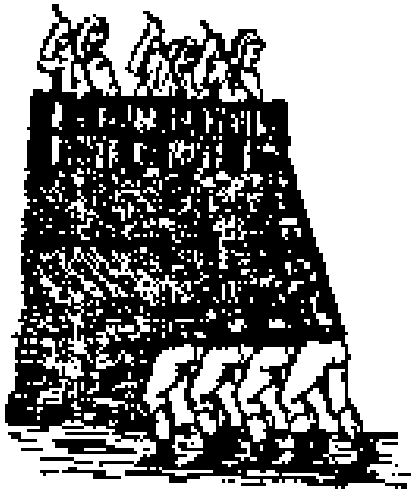

ضلعة

باقا

ضبّ

پاسمچوق

خبز

ددبقي مسر چوك فالقش

ضَرَّجَ هُ بالدَّمِ قان بىلەن بويىدى
ضَرَجَ ـَ. ضَرْجًا الثَّوْبَ بالدَّمِ مەيىدەن قىلماق؛ قان بىلەن بۇلغىماق
ضَرَحَ ـَ. ضَرْحًا القَبْرَ گۆر كولاش
ضَرَّرَ هُ ئېغىر زىيان سالدى
ضَرَر ج أَضْرار زىيان تارتماق؛ زىيانلىق؛ زىيان سالماق
ضَرَّسَ ثَهُ الحُرُوبُ جەڭ سىنىقىنى بېشىدىن كەچۈردى
ضَرَسَ ـِ. ضَرْسًا الشَّيْءَ كۆچەپ چىشلەش
ضَرِسَ ـَ. ضَرَسًا هُ أَسْنانُهُ تۆزلۈق بىسەكلىسىكلەرنى بەپ چىشى ئاغرىش
ضِرْس ج أَضْراس و ضُرُوس ھىتىگالغ چىش
ضَرَطَ ـِ. ضِرْطًا و ضُراطًا و ضَرِيطًا ئوسۇرۇش؛ بال قويۇپ بېرىش
ضَرْط ئوسۇرۇق
ضَرَعَ ـَ. ضَراعَةً و ضَرُعَ ـُ ضَراعَةً و ضَرِعَ ـَ ضَرَعًا و ضَراعَةً لَهُ أو إِلَيْهِ تەزىم قىلىش، بويسۇنماق؛ تىزلانماق
ضَرِع تەزىم قىلغان؛ بويسۇنغان
ضَرْع ج ضُرُوع ھايۋانلارنىڭ

بەللىسى
ضِرْع ج ضُرُوع ئوخشايدىغان؛ دەك، تەك
ضِرْغام وَجِرْغامَة ج ضَراغِم شىر؛ يانۇر؛ كۈچلۈك
ضَرْغَم ج ضَراغِم شىر
ضَرَّمَ النّارَ ئوتنى گۈلدۈرلەتكۈچ قالدى؛ ئوت قويدى
ضَرْمَة ج ضَرَم چوغ ئوت؛ قىزىل تاغ جىنسى
ضَرِمَ ـَ. ضَرَمًا بِ النّارُ شىددەت بىلەن كۆيمەك
ضَرِمَ عَلَيْهِ ئوتىدىغا غەزەپلەندى
ضِرْو ج ضِراء و أَضْرٍ ئاپىشاركا؛ ئۆڭ ئىتى
ضَرُورَة ج ضَرُورات زۆرۈر؛ ئېھتىياج
ضَرُورِيّ زۆرۈر؛ بولمىسا بولمايدىغان؛ بولدى قىلىشقا بولمايدىغان
ضَرُورِيّات ج زۆرۈر مەھسۇلات؛ ئېھتىياجلىق ئەرسىلەر
ضَرُوس ۋەھشىي؛ ئېچىتقىلىق؛ دەھشەتلىك
ضَرِيَ ـَ. ضَراوَةً و ضَرًى و ضَراءً بالشَّيْءِ ئاچچىقلاندى؛ ئويماس؛ كەلەتلەنمەك؛ بېرىلمەك
ضَرِيَ الكَلْبُ بالصَّيْدِ أو عَلَيْهِ ئوۋغا ئادەتلەندى ۋە خۇمار

بولۇپ قالدى

ضَرِيب ج ضَرَائِبُ ئوخشاش تۇرىدىغان كىشى

ضَرِيب ج ضُرُبَى نادانلىق يېگەن؛ ئۇرغان

ضَرِيب ج ضُرَبَاءُ ئادەم ئۇرغان؛ ئۇرۇلغۇچى

ضَرِيبَة ج ضَرَائِبُ باج

ضَرِيبَة العَقَارِ ئىشلەپچىقىرىش بېجى، مال-مۈلۈك بېجى

ضَرِيبَة الأَعْنَاقِ نوپۇس بېجى

ضَرِيبَة الدَّخْلِ أو الإِيرَادِ كىرىش-كەن باج

ضَرِيح ج ضَرَائِحُ گۆر؛ قەبر

ضَرِير ج أَضِرَّاءُ و أَضْرَار ئادەم، قارىغۇ

ضَرِيرَة ج ضَرَائِرُ ئايال ئادەم

ضَعَة چاكىنىلىق؛ پەسكەشلىك

ضَعْضَاع ئاجىز؛ ئەزمە؛ ئەدەپسىز

ضَعْضَعَ البِنَاءَ بۇتۇنلەي چېقىۋەتتى ؛ بەتچەت قىلدى

ضَعْضَعَ هُ ياستۇردى ؛ ئېكسپىلاتاتسىيە قىلدى

ضَعْضَع ئاجىز؛ ئەزمە؛ لېكتاسما

ضَغَطَ ـَ ضَغْطًا هُ بوغۇزلىماق؛ ئۆلتۈرمەك؛ قۇربان قىلماق

ضَغَقَ هُ يوشاتتى ؛ ئاجىزلاشتۇردى ؛ بوزەك قىلدى ؛ ئاجىز

ضَغَقَ الشَّيْءَ پىر ھەسسە ئاشۇردى

ضَعَفَ ـَ ضَعْفًا الشَّيْءَ ھەسسىلەمەك

ضَغَفَ ـَ ضَغْفًا و ضَغْفًا و ضَغَفَ ـَ ضَعَافَةً و ضَعَافِيَةً ئاجىزلاش؛ كىچىكلەش؛ زەئىپ بولۇش

ضَغْف ئاجىزلىق؛ كىچىكلىك؛ زەئىپلىك

ضِغْف الشَّيْءِ ج أَضْعَاف ھەسسە؛ ئەك سان

ضَغْفَان ج ضَعَافَى ئاجىز؛ كىچىك؛ يوشاق

ضَعِيف ج ضِعَاف و ضُعَفَاءُ وضَعَفَة و ضَغْفَى كىچىك؛ ئاجىز؛ زەئىپ؛ كۈچسىز

ضَغَثَ ـَ ضَغْثًا الحَدِيثَ كېپە-نىلەك ئۇنامى بولماسلىق؛ گېپى قولاشمىلىق؛ سۆزنى ئارىلاش-تۇرۇۋېتىش

ضِغْث ج أَضْغَاث بىر ئۇتام؛ بىر دەستە؛ بىر كېچىلىك بالىلام

ضِغْث عَلَى إِبَالَةٍ بارغانسېرى ناچار-لاشماق؛ ئۇزىگەنسېرى بۇزۇلماق؛ ئۆلمەكتىلەك ئۇستىگە تېپىلماق

ضَغَطَ ـَ ضَغْطًا هُ باسماق؛ قىستىماق؛ سىقماق

سَقَطَ عَلَيْهِ فِي أَمْرٍ بىسمى قىلمەتتى ؛ تەھدىت سالدى ؛ مەجبۇرلىماق

سَقْط باسماق، قىستاق؛ قىسماق؛ مەجبۇرلىماق؛ تەھدىت سالماق؛ باستۇرماق؛ بېسىم قىلدۇرماق

سَقْط الدَّمِ . السَّقْط الدَّمَوِيّ قان بېسىمى

السَّقْط الْهَوَائِيّ أو الْجَوِيّ ئاتموسفېرا بېسىمى

سَقَمَ ـُـ سَقْمًا الشَّيْءَ أو بِهِ جوق-جوق جىشلەش

سَقِنَ ـَـ سَقَنًا عَلَيْهِ ئۆچمەنلىك قىلماق؛ ئۆچ بولماق

سَقِن ئۆچ؛ ئۆچ كۆرىدىغان؛ ئۆچمەنلىك ساقلىغۇچى

سِقْن ج أَسْقان ئۆچ كۆرمەك؛ ئۆچمەنلىك

سَقِيفَة ج سَقائِف ئۆچمەنلىك؛ بىزارلىق

سَقا ـُـ سَقْوًا الزِّناءَ تېشىپ كەتمەك

سَقا الرَّأْسَ چېچى قوبۇق بولۇش

سَقَّة ج سِقاق دېڭىز قىرغىقى؛ دەريا قىرغىقى

سِقَّة ج سِقاق دېڭىز قىرغىقى؛ دەريا قىرغىقى

سِقْدَم ج سَقادِمُ و سَقادٍ ياقا

سِقْدَم الطِّين چاريا‌قا

سِقْدِعَة بىر ياقا

سَقَّرَ الشَّعْرَ أو غَيْرَهُ چاچ ئۇزۇدى

سَقَرَ ـُـ سَقْرًا الشَّعْرَ أو الْحَبْلَ چاچ ئۇزۇمەك؛ ئارغامچا ئېشمەك

سَقْر توقۇماق؛ ئېشمەك

سَقْر ج سُقُور و أَسْقار بەلىغ

سَقَق شامىراشلىق؛ بوقسۇزلۇق؛ ئالدىمرقىغۇلۇق

سَقِيرَة ج سَقائِرُ ئۇزۇمە چاچ

سَلَّ ـُـ سَلًّا و سَلالًا و سَلالَةً خانا بولغا سېڭىپ قالماق؛ ئازماق

سَلَّ الشَّيْءَ عَلَيْهِ قولدىن كېيىپ قالدى ؛ چۈشۈپ قالدى

سَلَّ الشَّيْلَ أو عَلَيْهِ بولدىن ئاداشتى

سَلَّ سَقْيَهُ كۆچى بېكارغا كەتتى ؛ مەغلۇپ بولماق

سَلال ئۇششۇماق؛ ئاداشماق؛ ئازماق

سَلالَة بولدىن ئادىشىپ قالماق

سَلَّعَ هُ ئەگدى

سَلَّعَ النَّبِيذَ رەختكە كەشتە تىشلىدى

سَلَعَ ـَـ سَلْعًا الشَّيْءَ ئەگمەك؛ قىڭغىر بولۇش؛ ئەگمەك بولۇش

سَلَعَ عَلَى فُلانٍ زۇلۇم قىلدى ؛ ئادالىتسىزلىك قىلدى

سَلَعَ ـَـ سَلاعَةً ساغلام بولۇش؛

كۆجلۈك بولۇش: بەستىلىك بولۇش

ضِلْع ج ضُلُوع و أَضْلاع و أَضْلُع قوۋۇرغا سۆڭىكى: كۆكرات يىلىتىز: يوپۇرماقتىكى توموزى، يوپۇرماقتىكى مىزىقلار، نەرىپ: قوۋۇرغا گۆشى

ضَلَّلَ ه بولدىن ئازدۇردى: خاتا يولغا باشلىدى: ئالدىدى: ئۇنىماق خاتالىقىنى كۆرسىتىپ بەردى

ضَلَّة ئوتياش

ضَلِيع ج ضُلُع قاۋۇل

ضَمَّ ـُ ضَمًّا ه ھوسۇل ئورىماق: بىرلەشتۈرمەك، يىغماق: توپلىماق

ضَمَّ الأَعْدادَ سانلارنى قوشتى

ضَمَّ ه إِلَيْهِ قوشتى، قوشۇمچە قىلدى

ضَمَّ الْعَرْقَ پىچ بىلەن مەركەت بەردى: پىچ ئوقۇدى

ضَمَّ ه أَو الشَّيْءَ إِلَى صَدْرِهِ قۇچاقلىدى

ضَمَّ الشَّيْءَ إِلَى الشَّيْءِ بىرلەشتۈردى: تۇتاشتى

ضَمّ ئەرەب تىلىدىكى تاۋۇش بەلگە. سىنىڭ بىرى بولغان «پىچ» بەلگىسى

ضِمَادٌ ضِمَادَة ج ضَمَائِد و أَضْمِدَة تېڭىق: يارا ئېغىزىنى ئاڭلىغۇچ غان لاتا

ضِمَار ۋاقتى بىكىتىلمىگەن قەرز

ضِمَام كىتابنىڭ مىخى: باسما مىخى

ضَمَان كاپالەت بەرمەك: كاپالەت سوممىسى

ضَمَانَة مۇددەت ئالماق: كاپالەتنامە، كاپالەت سوممىسى

ضَمَانَة مَالِيَّة زاكاز پۇل: ئالدىن بېرىلگەن پۇل: گۇرۇھ پۇلى

ضَمَّة پىچ (ـُ)

ضَمَّة الْوَهْوِ گۇل

ضَمْج چۇسا

ضَمَخَ ـُ ضَمْخًا بِالطِّيبِ پۇراقلىق ماتېرىيال سۈرتمەك: ئەتىر چاچماق

ضَمَّدَ الْجُرْحَ يارا ئېغىزىنى تاڭدى

ضَمَدَ ـُ ضَمْدًا الْجُرْحَ يارا ئېغىزىنى تاڭماق

ضِمْد تاڭىنىسى: دوست: ھەمراھ

ضَمَّرَ الدَّابَّةَ تورۇقلاتتى

ضَمَرَ ـُ و ضَمُرَ ـُ ضُمُورًا تِ الدَّابَّةُ شۇلماق: ئاجىزلىماق

ضَمَرَ و ضَمَّرَ الْعُودَ قورۇلۇپ قالدى: قۇرۇپ قالدى

ضُمْر ئورۇقلىماق: ئارىلىماق

ضَمَّنَ كىيىللىك بەردى ؛ تىستۇر. خۇانىمىگە قويدى

ضَمَّنَ الشَّيْءَ الْوِعاءَ قاچىلىدى؛ قويدى

ضَمَّنَهُ الشَّيْءَ ئۇنى كىيىمىل قىلدى ؛ ئىچىگە ئالدۇردى

ضَمَّنَ كَلامَهُ مَعْنًى كَذا سۆز مەنە سىنى كىرگۈزدى

ضَمِنَ ـَ ضَمْنًا و ضَمانًا الشَّيْءَ أَو بِهِ كاپالەتكە ئالماق؛ ھۆددە قىلماق

ضَمِنَ الشَّيْءَ ئۆز ئىچىگە ئالدى

ضَمِنَ كَذا ... ئىچىدە ... ئارىسىدا

ضَمْنِيّ بوشۇرۇن

ضَمِير ج ضَمائِرُ كۆڭۈل؛ ئالماش

ضَمِيم ج ضَمائِمُ ھەمراھ؛ دوست

ضَمِين ج ضُمَناءُ ھۆددىگەر؛ مەسئۇل

ضَنَّ ... ضَنًّا و ضِنَّةً و ضَنانَةً و مَضَنَّةً بِالشَّيْءِ بەخىسلىق قىلماق؛ بەخىللىق قىلماق

ضَنِ «الضِّنِّي» چارچىغان؛ ئاجىز. لاشقان؛ ئىككىلىنىدىغان

ضَنَكَ ـُ ضَناكَةَ الْجِسْمِ أَو الرَّأْيِ أَو الْعَقْلِ بەدىنى ئاجىزلاشماق؛ قارىشى ۋەكەمسىل ئەمەس؛ ئەقلى قابىلىيىتى تۆۋەنلەش

ضَنْك قىيىنچىلىق؛ ناھراتلىق

ضَنًى ئاجىز؛ ئورۇق

ضَنِيَ ـَ ضَنًى و ضَناءً كېسەلدىن ئاجىزلاپ ئورۇقلاش

ضَنِين بەخىل؛ كۆزى كىچىك

ضَهَدَ ـُ ضَهْدًا الرَّجُلَ مەجبۇر؛ ئەزىش؛ ھورلاش؛ بۇزۇش؛ بوزەك قىلىش

ضَهْر ج ضُهُور تاغ جوقلىسى

ضَهِيّ ئوخشاش تۇردىكى؛ ئوخشاش ئوخشىغۇچى

ضَوْأُ الْمِصْباحِ چىراغ يالقىنى

ضَوْأُ الْبَيْتِ ئۆيدىكى چىراغ يالقىنى ؛ يورۇتقى

ضَوْء ج أَضْواء نۇر؛ يورۇق

ضِياء نۇر سىزىقى؛ نۇر دەستىسى؛ نۇر

ضَوْئِيّ نۇرلۇق؛ يورۇق

ضَوْر ئىنتايىن ئىچىرقاپ كەتمەك

ضَوْضاء غۇۋغا قىلماق؛ ۋارقىراپ-جارقىرىماق؛ غۇۋغا

ضَوْضَى ۋاراقچۇرۇق؛ غۇۋغا

ضَوْع الرَّائِحَةِ پۇراق چاچتى

ضِياء نۇر؛ نۇر سىزىقلىرى

ضَياع جۇشۇپ كەتمەك؛ يوقالماق؛ ئۇلۇم

ضِيافَة مېھمان كۈتمەك؛ فارشى ئالماق

ضَيْر زىيانلىق؛ زىيان

ضَيَّعَ الشَّيْءَ سەل قارىدى ؛ يىتىز-رۇپ قويدى؛ بوقاتتى ؛ بىتەجىت قىلدى

ضَيْع ھالاك بولماق؛ بوقالماق؛ ئۆلمەك

ضَيْعَة ج ضِياع و ضِيَع دېھقانچىلىق مەيدانى؛ ئېتىز

ضَيَّفَ ہُ كۈتتى ؛ مېھمان قىلدى

ضَيْف ج ضُيُوف و أَضْياف و ضِيفان و ضِيافٌ و أَضائِفُ مېھمان

ضَيْقَة ج ضُيُوق و أَضْياق و ضِيقان و ضِيافٌ و أَضائِقُ تاپال مېھمان

ضَيَّقَ الشَّيْءَ تارلاشتۇردى

ضَيَّقَ عَلَيْهِ باستۇردى ؛ مەجبۇرلەدى ؛ قىستىدى

ضَيِّق يېقىن؛ تار؛ كىچىك

ضِيق تارچىلىق؛ قىيىنچىلىق

ضِيقة . ضَيْقَة ج ضِيَق و ضُيُوق قىيىنچىلىق؛ قىيىن ئەھۋال

ضَيْم ج ضُيُوم ناجاۋۇز قىلماق؛ دەپسەندە قىلماق؛ بۇزۇۋەتمەك؛ خورلىماق

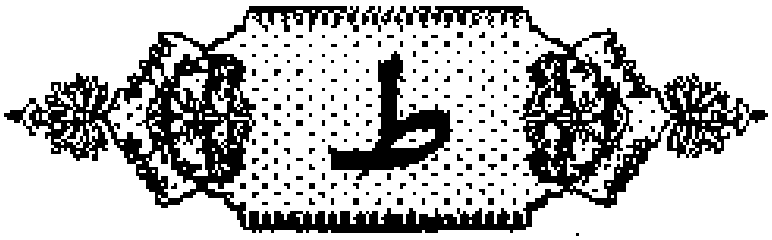

ط (طاء) ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ ئون ئالتىنچى ھەرپى، سانىنكى (9) غا ۋەكىللىك قىلىدۇ

طائِر ج طُيُور و أَطْيار قۇي قۇشلىرى، قۇش؛ بىر قۇش؛ ئۇچۇۋاتقان

طائِرَة ئايروپىلان

طائِرَة الوَرَق بولۇچىلار ئايروپىلانى

طائِرَة قاذِفَة القَنابِل بومبارد-مانچى ئايروپىلان

طائِرَة الهُجُوم أو المُقاتِلَة ئۇرۇش ئايروپىلانى

طائِرَة العِبْيان ئەگلەك

طائِش بەختسىز؛ مۇستەقىل قارىشى يوق؛ كاللىسى ئىشلىمەيدىغان

طائِع ج طُوَّع بويسۇنغۇچى؛ ئىتائەتمەن ئەت قىلغۇچى؛ ئىتائەتمەن

طائِف سەييار، ساياھەتچى؛ سايە؛ خام خىيال

طائِفَة ج طَوائِفُ توپ؛ گۇرۇھ، دەستە گۇرۇھ

طائِفِيّ گۇرۇھنىڭ

طائِل ج طَوائِلُ مەنپەئەت؛ قابىلە-يەت؛ قۇدرەت؛ بايلىق؛ شاپائەت؛ ئۈھبە

طاؤُس ج طَواوِيسُ و أَطْواس تۇز

طابَ ... طِيبًا و طابًا و طِيْبَةً و تَطْيابًا الشَّيْءُ مەززىلىك پۇراقلىق بولماق؛ تاتلىق بولۇش؛ گۈزەل بولۇش؛ ياخشى بولۇش؛ بوللۇق بولۇش

طابَ بِ الشَّمْسُ بالشَّيْءِ رازى بولۇش؛ خۇشاللىنىش؛ راھەت-لىنىش

طابَ العَيْش تۇرمۇشى بايلىقتا بولدى

طابَ بِ الأَرْضُ مۇنبەت يەر بولۇش

طابَة ھاراق؛ پۇراقلىق ھاراق؛ مەد-سىنالاق باشقا ئىسمى

طابخ تەپ: قىزىتما

طابخة چىكتى چوش ۋاقتى

طابع ج طوابع مارکا: خاتىرە: تامغا: مۆھۈر: ئالاھىدىلىك: خۇسۇسىيەت

طابع باسمىچى: كەتەن باسىدىغان دىشچى: بويالى لىشچىسى: خاراكتېر: تارىلاشما ساھە: خاتىرە: مارکا

طابَقَ ه ماس كەلدى

طابَقَ ه عَلَى الأَمْرِ مەلۇم ئىشتا بارەم قىلدى

طابَقَ الشَّيْءَ عَلَى الشَّيْءِ بابىنى: قاپلاندى

طابَقَ بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ ئوخشاش قالدى: بىردەك قىلدى: ماسلاشتۇردى

طابَق ج طوابِق و طوابِيق بىنا- نىڭ قەۋەت سانى

طابور ج طوابِيرُ ئەترەت: ئەترەت باشلىقى

طابون ئوچاق

طابِيَة كىچىك قەلئە

طاجِن ج طواجِن و طَياجِن قازان: ساپلىق

طاحَ ـُ طَوْحًا بولدىن ئېزىپ قىلىش: سەرگەردان بولۇپ يۈرۈش: ئۇيۇق بولغا كەلتۈرۈپ قېلىش

طاحَ ـُ طَيْحًا ئۆلۈش

طاحِن ئۇن قىلىدىغان: ئەسكەز

حَرْب طاحِنة ئىچىنىشلىق ئۇرۇش

طاحِنة ج طواحِن كالۋاك: ئاقسانچى

طاحُون . طاحُونة ج طواحِينُ ئۇن تارتىش ماشىنىسى: ئۇن تارتىش زاۋۇتى: ئۇگمەن

طاحِيَة قاپقار: قارا قىزىلۇق

طارَ ـُ طَوْرًا و طَوَرانًا بىقىنالىش

طارَ ـِ طَيْرًا و طَيَرانًا و طَيْرُورَةً

الطَّائِرُ ئۇچۇش: قانات لېقىش: پەرۋاز قىلىش

طارَ شِيْعَةً فِي النَّاسِ داختىنى چىقتى: مەشھۇر بولدى

طارَ إِلَى نَحْوِهِ دەرھال بارەدى: نېز ئالالىدى

طارَ بِالطَّائِرَةِ إِلَى الْمَكَانِ ئايروپىلانغا چىقىپ بارەدى

طار قوڭغۇراقلىق كىچىك دۇمباق

طارِىء ج طُرَّاء و طُراء يېڭىدىن: تاسادىپى

طارِقَة ج طوارِقُ ئاپەت: بالا-قازا: ۋەقە: جىددىي ئەھۋال

طارَة قوڭغۇراقلىق كىچىك دۇمباق

طارَة الدُّومانِ ئۇجار كېمە

طارَحَ هُ الْحَدِيثَ أو الْخَمْرَ سۆنا- زىرلەشتى؛ سۆزلەشتى؛ مۇھەب- بەتلەشتى

طارَحَ هُ الشِّعْرَ أو نَحْوَهُ مۇبەت ئېيتىشتى

طارَدَ هُ قوغلاپ زەربە بەردى؛ قوغلاپ تۇتتى

طارِد قوغلىغۇچى

طارِق جـ طُرّاق و أَطْراق ئىشىك قاققۇچى؛ كېچىدە كەلگەن مېھمان

الطارِق چولپان يۇلتۇز

طارِقَة جـ طَوارِقُ پالاكەت؛ بالايىئا- پەت؛ قەيىلە

طارَّج يېڭى؛ يۇمران

طاسَ ئىساكان؛ قاچا

طاشَ ـُ طَيْشاً و طَيَشاناً يەڭگىل- لىك

طاشَ السَّهْمُ عَنِ الْغَرَضِ نەگكۇزەل- مەسلىك؛ قېيىپ كەتتى

طاشَ عَقْلُهُ خاتالىق ئۆتكۈزدى؛ ئەقلى كىشلىمەدى

طَأْطَأَ رَأْسَه أو غَيْرَهُ بېشىنى ساڭگىلاتتى

طَأْطَأَ الْفَرَسَ ئاتنىڭ بېقىنىغا يۆت سېلىپ ئۈرۈپ دۇمتتى

طاطَوَى كاكىۋك

طاعَ ـُ طَوْعاً لِفُلانٍ بويسۇنۇش؛ سۆزىنى ئاڭلاش

طاعَة بويسۇنۇش

طاعَة عَمْياء قارىغۇلارچە ئەگىشىش

سَمْعاً و طاعَة خوپ! بويرۇقىنى ئاڭلاش

طاعِن تەڭ قىلغۇچى؛ ئەيىبلىگۈچى؛ نەيزە ئۇرغۇچى

طاعِن فى السِّنِّ يېشى چوڭايغان

طاغُون جـ طَواغِينُ يۇقۇملۇق كېسەل؛ ۋابا

طاغُون بَقَرِيّ أو دُمَّلِيّ قارا كېزەك

طاغُون الْمَواشِى ئۆي ھايۋانلىرى- نىڭ ۋابا

طاغٍ «الطّاغِى» جـ طُغاة و طاغُون يامراقان؛ زالىم؛ بولسۇز؛ زالىم پادىشاھ

طاغُوت جـ طَواغٍ و طَواغِيتُ ئالۋاستى؛ ۋەھشىي زالىم پادى- شاھ؛ باۋۇز ۋەيران

طاغِيَة زالىم پادىشاھ؛ مۇنتەھەم؛ زومىگەر

طافَ ـُ طَوْفاً و طَوافاً و طَوَفاناً بِهِ أو عَلَيْهِ أو فِيهِ أو حَوْلَهُ ئايلىنىش؛ دەۋر قىلىپ ئايلە- نىش

طافَ فى الْبِلادِ ساياھەت قىلدى؛ ئايلىنىپ يۈردى

طاقَ ـُ طَيْقاً و مَطاقاً بِهِ الْحَبْلَ

أو عَلَيْهِ جۈشمەك ئايلان بولۇش؛ چۈشمەك كۆرۈش؛ خىيالىغا كېلىش

طائِف ئۇچۇپ قالغان؛ كۆزىتىلمەك نۇرى ئۆچكەن

طائِح مول؛ تولۇپ-تاشقان؛ باسىرىخان

طائِحَة تولغان؛ تاشقىن بولغان

طائِر سەكرىگۈچى؛ سەكرەپ ئۇنكۈچى

طائِفَة ج طَوائِف كۆچمە مۇزتاغ؛ كۆچمە مۇز پارچىسى؛ سۇ ئۈستىگە ئۆرلىگەن نەرسە

طاقَ ـُ طَوْقًا و طاقَةً الشَّيْءَ چىدامسىز بولۇش؛ قابىلىيەتسىز بولۇش

طاق ج طِيقان و أَطْواق تەگمە تىشلىك؛ كامالچە شەكىللىك تىشلىك تاقاق

طاقَة قابىلىيەت؛ چىداش؛ كۈچ قۇۋۋەت؛ تۆشۈك؛ كىچىك دەرىزە؛ بىر بالغام؛ بىر تال

الطاقَة الكَهْرَبائِيَّة توك كۈچى

الطاقَة الحَرارِيَّة ئىسسىقلىق مىقدارى؛ ئىسسىقلىق ئېنېرگىيىسى

الطاقَة النَّوَوِيَّة يادرو ئېنېرگىيىسى

طاقِم بىر بۇرۇش؛ بىر پارچە

طاقِم الشَّفِينَة بارلىق كېمە خادىملىرى

طاقِم الطّائِرَة بارلىق ئايروپىلان خىزمەتچى خادىملىرى

طالَ ـُ طُولًا الشَّيْءُ ئۇزىراش

طالَ هُ أو عَلَيْهِ كۈزگە ئىلىنىش

طالَبَ هُ بِكَذا تەلەپ قىلىش

طالِب ج طُلّاب و طَلَبَة و طَلَب و طُلَّب ئىزدەنگۈچى؛ ئىلىم-ماس ئىلىخۇچى؛ تەلەپ قىلىخۇچى؛ ئوقۇغۇچى؛ دەۋاگەر

طالِح ج طُلْح بۇزۇق؛ رەزىل؛ يامانى تەس؛ ئەنلاقسىز

طالَعَ الكِتابَ ئوقۇدى؛ پىششىق ئوقۇدى

طالَعَ هُ بالأَمْرِ كۆرسەتىپ بەردى؛ چۈشەندۈردى؛ ئوكتلاپ قويدى

طالَعَ الشَّيْءَ تەپسىلىي قاراپ چىقتى؛ ئوقۇپ تەكشۈردى؛ تەتقىق قىلدى

طالِع ج طَوالِع و طُلَّع ھىلال ئاي؛ شۇملۇق بېشارىتى؛ بەخت يۇلتۇزى؛ يۇلتۇز ئۆرلىگۈچى

طالُوش تامچى ئىشلىتىدىغان تامىتلى

طامِ والطّامِي ناشقان سۈ؛ ئۇلغايغۇچى سۇ

طامَّة ئاق زور؛ ئاپەت؛ قىيامەت

طامِح كىراداسلىك؛ ئۇمىدۋار
طامِع جـ طَمِعُون و طُمَّاعٌ و أَطْماع و طُمَاعَى ئەمەخور؛ ئاچ كۆز؛ تويماس؛ ئەپسانە بەتچى
طَأْمَنَ هُ تەسەللى بەرمى
طامُور جـ طَوامِيرُ ئۇمار قەغەز؛ ئۇمار
طاهٍ «الطَّاهِي» جـ طُهاة و طُهِيّ ئاشپەز؛ بولكا بېشۇرغۇچى؛ ناۋاي
طاهِر جـ أَطْهار سۈزۈك؛ ساپ، نازا؛ نوزۇ، پاك
طاهِيَة جـ طَواهٍ ئايال ئاشپەز، ئايال بولكا پېشۇرغۇچى
طاوَعَ هُ فِي الأَمْرِ أَو عَلَيْهِ ئوشۇلۇمىدى؛ بويسۇنمى
طاوَلَ هُ (قابىلىيەت، ئىقتىدار، كۈچ ـ قۇۋۋەت، باپلىق، بېزىلەت ياكى بۇيىنىماق ئېگىزلىكى قاتارلىقلارنى) بەسلەشمى
طاوِلَة ئۈستەل؛ ئەينە
طايَبَ هُ ئويناشتى، چاقچاق قىلدى
طَبَّ ـُ طِبًّا دوختۇر بولۇش
طَبَّ ـُ طَبًّا هُ داۋالاش
طَبّ قابىلىيەتلىك؛ ئۇز ئىشىغا ماهىر دوختۇر؛ تېۋىپ
طِبّ داۋالاش، مېھرىبانلىق
طِبابَة داۋالاش؛ داۋالاش پراكتىكىسى
طَبّاخ ئاشپەز
طِباخِيّ ئاشخانا
طَباشِير ئاق بور؛ تاباشىر
طَباشِيرِيّ ئاق بورلۇق؛ تاباشىرلىك
طَبّاع مەتبەئە ئىشچىسى؛ بوياش ئىشچىسى
طِبَاعَة مەتبەئىچىلىك
طَباق تاماكا؛ تاماكا يوپۇرمىقى
طِباق بىلەن ... ئوخشاش، بىلەن ... بىرەك
طَبّال دۇمبىلەچى
طَبان چاق
طَبَّبَ هُ داۋالىمى
طَبَّة قابىلىيەت
طِبَّة جـ طِبَب ئوزۇن پارچە (رەخت، تېرە، پۇلۇت، يەر قاتارلىقلارنىڭ)
طَبْجِي جـ طَبْجِيَّة پارتلاتقۇچى
طَبَّخَ اللَّحْمَ پىشۇردى
طَبَخَ ... طَبْخًا الطَّعامَ پىشۇرماق
طَبَخَ الأَمْرَ لايىھىلىمى، پىلانلىمى
طَبَخَ الأَجِيرَ خىش پىشۇردى
طَبْخ پىشۇرۇش
طَبْخِيّ ئاشخانىدا ئىشلىتىدىغان

مابەتلەر

طِبْر تۇزۇرۇك

طِبْز قوش لوكسلىق تۆگە

طَبَّاس سۇزۇمى

طَبَشِير بور

طَبْطَابَة توپ پالىقى

طَبْطَبَ الْمَاءُ سۇ ئاقتى

طَبْطَبَ ةُ عَلَى كَذَا ئادەتلەندۇردى؛ كۆنىدۇردى

طَبَعَ ـَ طَبْعًا الْكِتَابَ بېسىش

طَبَغَ الثَّوْبَ كۇل باستى؛ بويىدى

طَبَقَ الشَّيْءَ أَوْ عَلَيْهِ تامغا باستى

طَبَقَ الثَّغْرَةَ پۇل باستى

طَبْع بېسىش؛ بوياش

طَبْع جـ طِبَاع و أَطْبَاع شەخسەن ئالاھىدىلىك؛ مىجەز؛ خاراكتېر؛ نېسىلىيتى

طَبْعًا تەبىئىيتى؛ ئادەتتە

طَبِيع بېسىلغى؛ تامغا بېسىلغى؛ بويالغى

طَبِيعَة جـ طَبِيعَات تۇسقا؛ بىر قېتىم بېسىلىش

طَبَّقَ الشَّيْءُ تارقالغى؛ ئومۇملاشتى

طَبَّقَ الْقَاعِدَةَ عَلَى كَذَا ئىشلەتتى؛ ئەملىي تەتبىقلىدى

طَبَّقَ السَّحَابُ السَّمَاءَ بۇركەدى؛ قاپلىدى

طَبَّقَ الْقَانُونَ ئىجرا قىلدى؛ تەتبىقلىدى

طَبَق جـ أَطْبَاق تەخسە؛ پەنتۇس

طَبَق الْأَرْضِ يەر يۈزى

طَبِقَ ـَ طَبَقًا يَطْمَلُ ئىش ياشلاش

طَبِقَ تْ يَدُهُ قولى يۇمۇلدى

طَبِق ئىشلىگەن؛ بېكىتىلگەن

طِبْق ... ئاساس؛ ئاساسەن؛ بىلەن ... بىرەدەك؛ ئوخشاش

طَبَقَة مىنىپ؛ قاتلام؛ دەرىجە

الطَّبَقَة الدُّنْيَا تۆۋەن قاتلام جەمئىيەت؛ پۇقرا

طَبَقَة الْقَمْ ئاۋاز تەكشەش؛ ئاۋاز دەرىجىسى؛ ئاساسلىق ئاۋاز

طَبَقَة مِنَ الْبِنَايَةِ بىنا ئىچىدىكى قەۋەت

طَبَقِيّ مىنىپلىك؛ قاتلاملىق

طَبَّلَ چەكتى؛ ئۇردى

طَبَّلَ و رَمَّزَ لِشَيْءٍ ئىشقىرتتى

طَبَلَ ـُ طَبْلًا دۇمباق چېلىش

طَبْل جـ طُبُول و أَطْبَال دۇمباق

طَبْلَة كىچىك دۇمباق

طَبْلَة الْأُذُنِ دۇمباق پەردىسى

طَبَنَ ـِ طَبْنًا النَّارَ ئوتنى كۆمۈپ قويۇش (ئۆچۈپ قالماسلىق ئۈچۈن)

طَبَنَ و طَبِنَ ـَ طَبْنًا و طَبانَةً و طَبانِيَةً و طُبُونَةً الشَّيْءَ أو لَهُ

بىلىمەك؛ چۈشەنمەك

طَبَن ئادەملەر توپى

طَبْن نۆت تارىلىق ساز؛ پىپا؛ تەمبۇر

طِبْنَة ج طِبَن زەرەكلىك، چېچەنلىك

طُبُوغْرافِيَّة يەر شەكلى ئىلمى

طُبًى ج أَطْباء ئەچەك توپچىسى؛ بەنجىق (ھايۋانلارنىڭ)

طِبِّيّ تېببىي ئىلمىدىكى؛ داۋالاشتىكى

طَبِيب ج أَطِبّاءَ و أَطِبَّة دوختۇر؛ ۋراچ

طَبِيخ ج أَطْبِخَة گەج؛ پىشىق

خىش؛ ئىسسىق پىمەكلىك؛ پىشىق پىمەكلىك

طَبِيخَة ج طَبائِخ ئىسسىق شامال

طَبِيعَة ج طَبائِع تۇغما ئالاھىدىلىك؛ خاراكتېر؛ مىجەز؛ تەبىئەت

الطَّبِيعَة الْبَشَرِيَّة ئادەملىك؛ ئادەم تەبىئىتى

طَبِيعِيّ تەبىئىي؛ تەبىئىي ئىلىملەر؛ تەبىئىي؛ قەدىمكى؛ قەدىمكى ئالىملار؛ تەبىئەتشۇناس؛ نورمال ئەھۋال

مِنَ الطَّبِيعِيّ أَنَّ ... ... ئەيلى ئىدىكى

طَبِيعِيّات تەبىئىي ھادىسە

طَبِيق ... بىلەن ماس؛ ... بىلەن بىردەك؛ ... بىلەن ماسلاشقان

طَبْل دۇكىلەك ئېتىش ئۇيۇنى

طَبَّنَ الشَّيْءَ مايدا قورىدى

طَجَنَ ـُ طَجْنًا الشَّيْءَ مايدا قورۇش

طَحَّ ـُ طَحًّا الشَّيْءَ تەكشىلەش؛ يېيىش

طَحا ـُ طَحْوًا الرَّجُلُ بىرەۋنى بەدبەرگە چىقىش

طَحا ـَ طَحْيًا الشَّيْءَ تەكشىلەش؛ يېيىش

طَحال تال كېسىلى

طِحال ج أَطْحِلَة و طُحُل تال

طِحالِيّ تالنىڭ

طَحّان ئۇن تارتىش ئىشچىسى؛ ئۇن سودىگىرى

طِحانَة ئۇن تارتىش كەسپى، ئۇگمەنچىلىك

طَحَرَ ـُ طَحْرًا و طَحِيرًا و طُحارًا الرَّجُلُ ئوھسىنىش؛ ئىڭراش

طَحْر كىچىك تېپىز بۇلۇت

طَحْطَحَ ه ئىزىۋەتتى؛ چېقىۋەتتى؛ سۈندۈرۋالدى

طَحَلَ ـُ طَحْلًا ه تالنى زەخمىلەن

ھۆروش
طَحِلَ ـَ طَحَلًا تال قىشىپ قېلىش؛ تال يوغىناپ قېلىش
طُحْلُب ، طِحْلِب زەمبۇرۇغ؛ لەش
طَحَنَ الْقَمْحَ ئۇن ئارتتى
طَحَنَ ـَ طَحْنًا الْحَبَّ أو نَحْوَهُ ئۇن ئارتىش
طِحْن ئۇن
طَحِين ئۇن
طَحِينِيّ ئۇندەك؛ ئۇنلۇق
طَحَا ـُ طَحْوًا اللَّيْلُ ئون پەردىسى قاپلاش
طَحَان كىچىككىنە ياۋۇن
طَحْن غەم-قايغۇ؛ ھەسرەت
طَحَمَ ـَ طَحْمًا و طَحَمَ ـُ طَحَامَةً ھاكاۋۇرلۇق قىلىش
طَرَّ ـُ طَرًّا السِّكِّينَ پىچاق بىلەش
طَرَّ ـُ طَرْوًا و طَرًّا الشَّارِبَ أو الشَّعْرَ مۇرۇت ئۇستۇرە چىقىش؛ ئوت-چۆپ ئونۇش
طَرَأَ ـَ طَرْءًا و طُرُوءًا يۇز بېرىش
طَرَأَ عَلَيْهِ ئۇيۇقسىز يۇز بەردى
طَرْءٌ يۇنكۇل؛ مارلىق
طَرَاءَة يۇمران؛ يېڭى
طُرَّائِيّ ياۋايى
طَرَابِيزُون ئۇنقۇي؛ قاشا
طَرَابُلُس سىرىيولى (لىۋىيە پايتەختى)
طَرَّاح ئەمىال ياساپبەرگەن ئەشچى
طَرَّاحَة ج طَرَارِيحُ ئەمىال؛ كۆرپە
طَرَّاد ئاۋشامانكا؛ تېز قوغلىغۇچى پاراخوت
طِرَاد زىت؛ ھۇجۇم قىلىش
طَرَّادَة ئاۋشامانكا
طَرَّار كوغرى؛ پالچۇقچى
طِرَاز ج طُرُز ئۇسلۇب؛ شەكىل؛ قىياپەت
طَرَافَة يېڭىلىق؛ ئۇزگىچىلىك؛ باشقىچە
طَرَاوَة يېڭىچىلىق؛ يۇمرالىق؛ يۇمشاقلىق
طَرَّبَ ناخشا ئېيتتى
طَرَّبَ ہ شادلاندۇردى
طَرَّبَ فِي صَوْتِهِ رېتىملىق ئېيتتى ؛ يېقىملىق ئېيتتى
طَرَب ھۇشاللىق؛ شادلىق
آلَةُ الطَّرَب ساز
طَرِبَ ـَ طَرَبًا خۇشاللىق؛ شادلىق؛ ياغىشى كۆرۈش؛ خۇشال بولۇش؛ شادلىنىش؛ ھەسرەت چېكىش
طَرِب خۇشال؛ قايغۇلۇق
طَرْبَة ساياھەت سوممىسى

طَرْبُوش ج طرابيش كىگىز قالپاق

طَرْبِيّ شېرىق

طِرْبِيل ج طَرابِيل قوناق ئوروش ماشىسى

طَرَّة ج طُرَر و طِرار و أطْرار پېشانە

طَرَّحَ الْمَرْأَةَ بالدور تۆغدۇردى

طَرَّحَ الشَّيْءَ تاشلىدى ؛ ئېتتى

طَرَحَ ـَ طَرْحًا الشَّيْءَ أو بِهِ تاشلاش؛ ئېتىش

طَرَحَ هُ عَلَى الْأَرْضِ يىقىتتى ؛ تاشلىدى

طَرَحَ بِ الْأُنْثَى بالا چوشۇپ كەتتى ؛ بالدۇر تۆغدى

طَرَحَ الشَّيْءَ عنه تاشلىۋەتتى ؛ ئېتىۋەتتى ؛ قوغلىدى

طَرَحَ عَلَيْهِ مَسْأَلَةً مەسىلىنى ئوتتۇرىغا قويدى ؛ سوئال سورىدى

طَرَحَ عَدَدًا مِنْ عَدَدٍ ئېلىۋەتتى ؛ ئازلاتتى

طَرْح يىراق جاي

طَرْح تاشلاش، يىراقلاشتۇرۇش؛ ئېلىش؛ ئازلىتىش

طَرْح الْجَنِينِ بالدۇر تۆغۇپ قويۇش؛ چوشۇپ كېتىش؛ بالا چوشۇپ كېتىش

طِرْح تاشلىۋېتىلگەن؛ بالدۇر چوشۇپ كەتكەن (ھامىلە)

طَرْحَة ھەلىپە باكى ئالمىلارنىڭ پەرەنجىسى؛ ئالمىلارنىڭ پەرەنجىسى؛ شارپا؛ باغلىق

طَرْخان ج طَراخِنَة شاھزادە؛ باشلىق

طَرْدَة ئىز قوغلىغۇ

طَرَدَ ـُ طَرْدًا هُ قوغلاش؛ ھەيدەش

طَرَدَ هُ مِنْ خِدْمَةٍ بىكار قىلدى؛ خىزمىتىمدىن بوشاتتى

طَرَدَ هُ مِنْ بِلادِهِ قوغلىۋەتتى ؛ يىراقلاشتى

طَرْد قوغلاش، خىزمىتىدىن ھەيدەش

طَرْد ج طُرُود كىچىك بوپا

طَرْد بَرِيدِيّ پوسۇلكا؛ بوغچا

طَرَزَ الثَّوْبَ گۈل تىكتى ؛ رېشىلىيە تىكتى

طَرْز ئۇسۇل؛ ئۇسلۇب

طَرِزَ ـَ طَرَزًا فِي الْمَلْبَسِ جىرايلىق كىيىملەرنى كىيىش

طَرَّسَ الْكِتابَ كىتاب تۆچۈردى

طَرَسَ ـُ طَرْسًا الشَّيْءَ سۈرتۈش؛ ئېتىۋېتىش

طِرْس ج أطْراس و طُرُوس بىر پارچە قەغەز

طَرَشَ هُ گاس قىلىپ قويدى ؛ تاشلاش مېزىمىنى يوقاتتى

طَرَش ، طَرْشَة گاس

طَرِشَ ـَ طَرَشًا و طَرْشَةً گاس

بولۇپ قېلىش
طَرْش ھاك سۈيى
طُرْش ج **طُرُوش** قوي توپى؛ كالا
طَرْشاءُ م كاس
طَرِط دۇن، كالۋا
طَرْطَرَ الرَّجُلُ ماختاندى ؛ كۆزەكلىدى
طَرْطَر كىچىك تۆكلۈك قۇرت؛ پېشىل قۇرت
طَرْطَشَ الْحائِطَ تامغا لاي سالدى
طَرْطَشَةُ الْحائِطِ قارا لاي بېرىش
طَرْطُور ج **طَراطِيرُ** يۇمىلاق شەپكە
طَرَّقَ ۵ يانغا قويۇپ قويدى
طَرَّقَ الْأَطافِرَ تىرناق باسىدى
طَرَقَ ـُـ **طَرْقًا عَيْنَهُ** كۆزىنى قىسماق؛ كۆزنى چاقناتماق
طَرَقَ ج **الْحَيْنَ** كۆزىنى جاقاتتى ؛ كۆز ئىشارىتى قىلدى
طَرَق ج **أَطْراق** ج **أَطارِيق** چېكىرا؛ لۇچ؛ ئاخىرقى نۇقتا؛ بىر توپ؛ قىرا؛ تەرەپ
طَرَقَ ـُـ **طَرَقانًا** قىزمقارلىق؛ يېشى كولكىلىك بولۇش
طَرْق ج **أَطْراق** كۆز؛ كۆزۈش
كۆچى؛ چېكىرا؛ ئاخىرى؛ ئاخىرقى نۇقتىسى
الطَّرْق الْأَوَّل A تەرەپ
الطَّرْق الثّانِي B تەرەپ

طِرْق ج **أَطْراق** بېشىدىن ئەرەپ قۇچقان كالدەم
طَرْقَة كۆزنى بىر يۇمۇش
طَرْقَة ج **طَرَق** قىزمقارلىق پاراڭ؛ باغلىشى كەپ؛ تەنە كەپ؛ تەمسىل
طَرَقَ ـُـ **طَرْقًا** ۵ بولغا بىلەن ئۇرۇش، زەربە بېرىش
طَرَقَ الْبابَ ئىشىك قاقتى
طَرَقَ الثَّوْبَ أَو نَحْوَهُ تۆكمىنى تارىدى ؛ تۆكمىنى رەتلىدى
طَرَقَ الشَّيْءَ قۇيۇپ ياسىدى
طَرَقَ طَرْقًا و طُرُوقًا ۵ كېچە زىيارەت قىلدى ؛ يوقلاپ كەلدى
طَرَقَ الطَّرِيقَ يول ماڭدى
طَرْق بارمان بىلەن ئۇرماق؛ باسماق
طِرْق ج **أَطْراق** تور؛ توزاق
طَرَقَة ج **طَرَق** تور؛ قاپقان
طَرْقَة ج **طَرْقات** بىر قېتىم چېكىش
طُرْقَة ج **طُرَق** يول؛ كارىدور
طَرَمَ ـَـ **طَرْمًا بَيْتَ النَّحْلِ** ھەسەل ھەرىسى ئۇۋىسى ھەسەلگە توشماق
طُرْمَة سۇ پوسپىسى
طَرْمَذَ ئۇزىدە يوق نەرسە بىلەن ماختاندى ؛ باخمىلاندى

طَرْوَ .. طَراوَةً و طَراءً و طَراءةً و طَراءَةُ الْغُصْنِ أو اللَّحْمِ يىپىيىشكى: يۇمران بولۇش

طَرُوب كىپىيىيات خۇشال : جانلىق: ئېتىك

طَرُوح يىراق جاي

طَرَّى الشَّيْءَ يۇمشاق قىلىش: ئۇرۇشسىم قىلىش

طَرِيّ ج طِراء يۇمشاق: يۇمران: نەم

طَرِيَ ـَ طَراوَةً و طَراءَةً و طَراءةً و طَراءَةَ الْغُصْنِ أو اللَّحْمِ يىپىشى: يۇمران بولۇش

طَرِيء يىپىشى: يۇمشاق

طَرِيح ج طَرْحَى ناشلىۋېتىلگەن

طَرِيحُ الْفِراشِ قوياليايدىغان هالغا جۇشۇپ قالغان ئاغرىق

طَرِيد قوغلىتىۋېتىلگەن: تاشلىۋېتىلگەن: يالغۇزلۇقتا سەرگەردان بولۇۋاتقان: قاچقۇن

طَرِيدَة ج طَرائِدُ قوغلاپ تۇتۇلغان ئولجا

طَرِيقَة ج طَرائِقُ ياغىش گەپ: قىزىق يارانغلار

طَرِيق ج طُرُق و أَطْرُق و أَطْرِقَة و أَطْرِقاء جج طُرُقات يول: كارىدور

عن طَرِيقِ كَذا ئۇنىمىك... ئارقىلىق

طَرِيفَة ج طَرائِفُ ئۇسۇل: تەدبىر: دىنىي ئەقىدە: ئەھۋال: قىياپەت: ئۇسكىن تۇك ياكى چاچ

طَزاجَة يىپىيىشلىق: يۇمرانلىق

طَسْت ج طُسُوت داس: يۇز يۇيۇش دېسى

طَسَحَ ـَ طَسْحًا سايامەنگە چىقىش

طَسَمَ ـُ طَسْمًا الشَّيْءَ سۇرتۇش

طَسَم قارانغۇلۇق: تويالماسلىق

طَسِيم ـَ طَسَمًا ھەزىم قىلىشى ياخشى بولماسلىق: سېسىق كېكىرىپ قېلىش: مەبدىنى بۇزۇلۇپ قېلىش

طَشاش كۆرۈش قۇۋۋىتىنىڭ ئاجىزلىقى

طَشْت ج طُشُوت بۇز دېسى

طَشَّة بۇرۇن يالۇمى: زۇكام

طَشْطَشَ قاينىغاندا پۇرۇق-پۇرۇق ئاۋاز چىقارمى

طَعام ج أَطْعِمَة جج أَطْعِمات تائاملىق: يېمەكلىك: تاماق

طَعَمَ ه تاتلىق تېلىش ئوكۇلى ئۇردى : ئەلمىدى

طَعَمَ الْغُصْنَ ئۇلىدى

طَعِمَ ـَ طَعْمًا ه ئەسلى تېتىش: يېمەكلىك يېيىش

طَعِمَ الْفَمُ ئۇلاندى ؛ ئەملەندى
طَعِم بېيىشلىك
طَعْم ج طُعُوم تەمى؛ ھۇشاللىق ئۇيغۇسى
طُعْم ج طُعُوم و أَطْعَام يېمەك- لىك؛ ئاشلىق
طُعْم طِبِّيّ ۋاكسىن
طُعْمَة ج طُعَم ئاشلىق
طُعْمَة الْمَدَافِعِ توپ-زەمبىرەك ئوقى
طَعَنَ ـُ طَعْنًا ۽ بِالرُّمْحِ سانجىش؛ تەنە قىلىش
طَعَنَ فِي السِّنِّ ياشىنىپ قالدى
طَعَنَ طَعْنًا و طَعْنَانًا فِيهِ أَو عَلَيْهِ بِالْكَلَامِ تەنە قىلىش؛ ئەيىب- لەش؛ ئۆھمەت قىلىش
طَعْن سانجىش؛ ئۆھمەت قىلىش؛ يارىلىنىش
طَعِنَ الرَّجُلُ كېسەل بولدى ؛ ۋابا كېسىلى بولۇپ قالدى
طَعْنَة ج طَعْن و طَعَنَات سانجىش.
طَفَا ـُ طَفْوًا و طُفُوًّا و طُفُوَانًا زىيانكەشلىك قىلىش؛ تاجاۋۇز- چىلىق قىلىش
طَفَا الْبَحْرُ دولقۇنلار مەۋج ئۇرماق؛ دولقۇنلىماق
طَفَا السَّيْلُ تاشقىن بولماق؛ سۇ تاشماق؛ يامراپ كەتمەك
طَفَام النَّاسِ ئۆۋەن قاتلام
طُفَامَة ج طُفَام ئىسر لەتىرەت
طُفَيْلَة مالِيَّة ھۆل مۇئاسىلە ماكانانى
طَفَى و طَفِيَ ـَ طَفْيًا و طُفْيَانًا ھەددىدىن ئېشىش؛ تاجاۋۇز- چىلىق قىلماق؛ زىيانكەشلىك قىلماق
طَفَى الرَّجُلُ ياۋۇزلۇق قىلدى؛ ۋەھشىيلىك قىلدى ؛ زالىملىق قىلدى ؛ بولسىزلىق قىلدى
طَفَى الْمَاءُ سۇ تاشتى ؛ تولۇپ تاشتى
طَفَى الْبَحْرُ دولقۇنلار مەۋج ئۇردى
طُفْيَان ۋەھشىيلىك؛ ياۋۇزلۇق؛ تېشىپ كېتىش؛ يامراپ كېتىش؛ ھەددىدىن ئېشىش
طَفَّ ـُ طَفًّا الشَّيْءُ مِنْهُ يېقىنلاش ماق
طَفَّ الشَّيْءَ يۇقىرى كۆتۈرىدى
طَفّ ج طُفُوف دامبا
طَفَأَ و طَفَأَ النَّارَ أَو الْمِصْبَاحَ ئوتنى ئۆچۈرمەك
طَفَأَ و طَفَأَ الْعَطَشَ ئۆسۈزلۇقنى قانۇرماق
طَفِئَ ـَ طُفُوءًا النَّارُ ئوت ئۆچمەك
طَفِئَ ۽ عَيْنُهُ كۆزىنى قۇۋۇتسى كېتىپ قالدى ؛ قارىغۇ بولۇپ

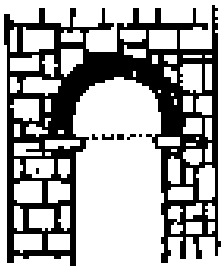

طاق
ئاكا

طنجرة
قازانلىق مىس (قاداق) قازان

طائرة
ئايروپىلان

طنب
چەمبەر تىكىدىغان

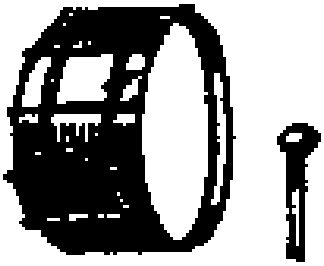

طبل — داۋاق

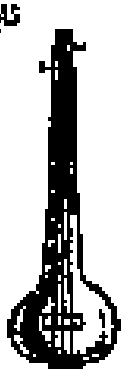

طنبور
تەمبۇر

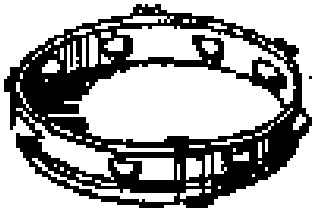

طارة
تاپ

طوف — سال

طاس
داپا

طاطم
پەمىدور

طغارة
كۆن (ئاي) تونۇلىدىغان

طراد — ئاۋىلىدىغىنا

طاوس
توز

طبر
لوش لۇكسلىق نۇرى

طلاطلة
كىچىك تال

قالدى

طَفَا ـُـ طَفْوًا وطُفُوًّا الشَّيْءُ فَوْقَ الْمَاءِ لەيلەش

طَفَاحَة لەيلەش: ماغزاپ: كۆپۈك

طَفَّاق كاشلىق: يەككە تىجارەتچى: تەنزە: بولكا تەنزىسى

طَفَاق مِنَ الْخَيْلِ ئۆكرۈك ئات

طَفَاقًا بالسلىق دەۋر

طُفَاوَة كۈن: ئاي قوتىسى: قازاندىكى كۆپۈك

طَفَّحَ الْإِنَاءَ تولدۇردى: توشقۇزدى

طَفَحَ الْإِنَاءَ توشقۇزدى

طَفَحَ السُّكْرَانُ قانغۇچە ھاراق ئىچتى: ئىبنىر مەست

طَفْح تولدۇرماق

طَفْح جِلْدِيّ تاز

طَفْحِيّ تارسمان

طَفَدَ ـِـ **طَفْدًا الْمَيِّتَ** كۆمۈش

طَفْد ج **أَطْفَاد** قەبر

طَفَرَ الْفَرَسُ النَّهْرَ ... فى ... دىن سەكرىتىپ ئۆتكۈزدى

طَفَرَ ـِـ **طَفْرًا و طُفُورًا** سەكرەش: ئېگىزگە سەكرەش

طَفْر سەكرەش: ھالقىش

طَفْرَة بىر سەكرەش: بىر ھالقىپ

طَفِسَ ـَـ **طَفَسًا و طَفَاسَةً** مەينەت بولۇش: پاسكىنا بولۇش

طَفِس مەينەت: پاسكىنا

طَفْشَان ج **طَفَاشَى** لۇكچەك: جىلىنى تىككۈچى: قاچقۇچى

طَفَقَ الْمِكْيَالَ أو الْوَزْنَ كەم بەردى: بەشكىل تارتتى: تارازىغا تاز بەردى

طَفَقَ ـَـ **طَفْقًا و طُفُوقًا بِمُرَادِهِ** نىشانغا يەتتى: ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشتى

طَفَقَ يَفْعَلُ ئىشقا كىرىشتى: قىلىشقا باشلىدى

طَفِقَ يَفْعَلُ قول سىلىپ ئىشلىدى

طَفَلَ پارازىتلىق قىلدى: يۇنسىزلۇق قىلدى

طَفَلَ ـُـ **طُفُولًا بِ الشَّمْسُ** كۈن پاتتى

طَفَلَ بالىلىق دەۋرى

طَفْل ج **طِفَال و طُفُول** مۇلايىم: يۇمشاق

طِفْل ج **أَطْفَال** كىچىك بالا: بالا: نەرسىنىڭ بىر بۆلىكى ياكى بىر قىسمى: بىر پارچە: تولتۇرۇلغان قۇياش: ئەلەپ: ئېھتىياج

طِفْل مِنَ الْعَشِيِّ يۇسۇن ساھىسىلار

طَفْلَة ج **طِفَال و طُفُول** يېقىملىق: يۇمشاق

طَفْلَة سېغىزتوپا

طِفْلَة قىزچاق

طِفْلِيّ كىچىك بالىلارنىڭ؛ بالىلار-دەك؛ گۈدەكلەرچە

طِفْلِيّ لەيلىسەك

طُفُولَة بالىلىق دەۋر

طُفُولِيّ بالىلارنىڭ؛ گۈدەك

طُفُولِيَّة بالىلىق دەۋر؛ بوۋاقلىق دەۋر

طَفِيف تولۇق ئەمەس؛ ئاز مىقدارد-كى؛ ئاجىز؛ يەڭگىل

طَفَيْلِيّ پارازىت؛ ۋاقىتسىز مېھمان

طُفَيْلِيَّة پارازىتلارچە ياشىماق

طَفَّ ـُ طَفًّا و طَفَافًا پارتلاتقان ئاۋاز چىقارماق؛ كۆچلۈك ئاۋاز چىقارماق

طَفْس ج طُفُوس ھاۋا؛ ھاۋارەڭ

طَفْس دِبْسِيّ ھىندى مۇراسىم

الطَّفْس الشَّرْقِيّ شەرق قائىدىسى

طَفْطَقَ الشَّيْءَ پارتلىغان ئاۋاز؛ باغ-بۇاق قىلىغان ئاۋاز؛ پارتلىغان ئاۋاز؛ ئات تۇياقىنىڭ ئاۋازى

طَفْطَفَ ـِ كىيىم كىيگۈزدى

طَفْم ج طُفُومَة و أَطْفُم بىر بوروچ كىيىم

طَفْم أَسْنَانٍ بىر بوروچ بالغان چىش

طَفْم سُفْرَةٍ بىر بوروچ تاماق ساياما-لىرى

طَلّ ـُ طَلًّا تِ الشَّمَاءُ شارقىراپ يامغۇر ياغماق

طَلّ ج طِلَال و طِلَل مۇلدۇر؛ سىم-سىم يامغۇر

طَلّ سۇت؛ قان

طِلّ جوڭ زەھەرلىك يىلان

طَلَّام ئالتۇن قېيرىش ئىشچىسى

طِلَاء سىر؛ ئاسفالت

طَلَاة ج طُلًى بوينۇن

طَلَاح رەزىل

طَلَاسَة دەسمال

طُلَاطِلَة كىچىك تىل

طَلَاع ئىرادىلىك

طَلَاق ئاجراشماق

طَلَاقَة يەڭگۈزلۇك؛ راۋانلىق؛ خۇشال-لىق

طَلَاقَة اللِّسَانِ كەپكى راۋان؛ تىلى راۋان

طَلَاوَة گۈزەللىك؛ ئېسىللىق

طُلَايَة سىر

طَلَبَ ـُ طَلَبًا الشَّيْءَ ئىزدەشمەك؛ تەلەپ قىلماق

طَلَبَ مِنْهُ تەلەپ قىلدى

طَلَبَ إِلَيْهِ تەلەپ قىلدى ؛ يالۋۇردى

طَلَب ج طَلَبات ئىزدەش، تەلەپ قىلىش، تەلەپ قىلماق؛ مال زاكاس قىلماق

طَلَبَال ... ئىزدىنىش ئۈچۈن؛ ... نى ئىزدەش ئۈچۈن

تَحْتَ طَلَبِهِ ئەلىپى ئاستىدا؛ تەلىپىگە ئاساسەن

عَرْض و طَلَب ئورتاق تەلەپ؛ تەمىنات بىلەن تەلەپ؛ تېھتىياج

طَلِبَة . طِلْبَة ئوسما قىلغان ئىش؛ ئوسما قىلغان مەكتەپ

طَلْبِيَّة بۇيرۇتقان؛ تەلەپنامە؛ تېھتىياجلىق

طَلَح ـَـ طَلْحًا و طَلاحَةً چارچاق؛ ھېرىپ كەتمەك

طَلَحَ ـَـ طَلاحًا بۇزۇلماق؛ تاپتىن چىقماق

طَلَح ھالسىز ئورمۇش؛ باباشاتلىق

طَلْحِيَّة ج طَلاحِيّ جولا تاختىسىق قەغەز

طَلَسَ الْكِتابَ أو نَحْوَهُ سۈرتتى

طَلَسَ ـِـ طَلْسًا الْكِتابَةَ أو نَحْوَها سۈرتمەك؛ ئۆچۈرمەك

طَلَسَ ـُـ طَلْسَةً و طَلِسَ ـَـ طَلَسًا تۇپا رەڭگە تاپلانماق

طَلْس سۈرتۈۋەتمەك؛ ئۆچۈرۈۋەتمەك

طِلْس ج أَطْلاس ئۆچۈرۈۋېتىلگەن خەت قەغەز

طِلْس خەت يېزى ئېتىلمىغان

طَلْسَة قارامتۇل كۆل رەڭ

طِلَسْم ج طَلاسِمْ . طِلِّسْم ج طِلَّسْمات سىرلىق تىل؛ مەنىسى نامۇر؛ چۈشىنىكسىز گەپ؛ تىلسىمات

طَلَعَ ـُـ چىقاردى (چېچەك)؛ ئۈستى (بىخ)

طَلَعَ ـَـ طَلِيعَ ـَـ طُلُوعًا ئۇرلەمەك؛ كۆتۈرۈلمەك

طَلَعَ و طَلَّعَ الْجَبَلَ أو نَحْوَهُ چىقتى؛ ياشاشتى

طَلَعَ و طَلَّعَ عَلَى الأَمْرِ بىلدى؛ ھېس قىلدى

طَلَعَ النَّباتُ أو السِّنُّ ئۈسۈپ چىقتى؛ كۆرۈندى

طَلَعَ ـُـ طُلُوعًا و مَطْلِعًا الْكَوْكَبُ كۆتۈرۈلمەك؛ پەيدا بولماق

طَلَعَ عَلَيْهِ يېتىپ كەلدى؛ ئۈستىگە سىرتتىن يېتىپ كەلدى؛ يۇقىرىدىن قارىدى

طَلْعَة سىرتقى قىياپەت؛ كۆرۈنۈش

طَلْعَة سوراپ ئۆگىتىدىغان؛ سوراشقا تامراق؛ كۆپ تىلشىتىدىغان

طَلَّقَ زَوْجَتَهُ ھېچتىنى بەردى؛ تالاق قىلدى

طَلَّقَ ثَوْمَهُ ھالقىتىن تاپىرىلىپ كەتتى

طَلَّقَ الْبِلادَ دۆلەتتىن تاپىرىلدى

طَلَقَ الْمَدْرَسَةَ ئوقۇتۇشتىن چىكىندى

طَلَقَ ـُ طَلاقًا جەكلەشكە ئۇچرىماسلىق؛ يوشۇرۇش؛ قاچۇرۇش

طَلَقَ ئوق؛ ئىختىيارىي؛ ئەركىن؛ چەكلىمىسىز

طَلُقَ ـُ طَلاقًا و طُلُوقَةً و طَلاقَةً قەدىناس بولۇپ كەتمەك؛ ئىللىق چىراي بولۇپ؛ خۇش چىراي بولۇش

طَلُقَ اللِّسانُ تىلى راۋان بولدى؛ ئەللىلىق بولدى؛ زېرەك بولدى

طَلُقَ الْوَجْهُ كۈلۈپ تۇردى؛ تېچىلىپ-يېيىلىپ كەتتى

طَلِقَ ئىختىيارىي؛ چەكلىمىسىز؛ راۋان

طَلْق جـ أَطْلاق بىر تۇغۇت ئازابى؛ تولغاق ئاغرىقى؛ ئىختىيارىي؛ چەكلىمىسىز؛ مۇلايىم؛ خۇش چىراي؛ ئىللىق چىراي؛ سېخىي

طُلْق ئىختىيارىي؛ سېخىي؛ خۇش چىراي

طَلْقَة جـ طَلَقات ئوق؛ توپ ئوقى؛ بىر قېتىم ئاتماق

طَلْقَة السَّلامِ ھۆرمەت توپى

طَلْقِيّ سىلىق ناش

طَلَلٌ جـ أَطْلال و طُلُول كونا جاي؛ خارابە؛ يۇرۇنقى جاي

طَلَمَ ـُ طَلْمًا الْخُبْزَةَ خېمىرنى يايماق

طُلْم چۆچەك يېيىش تاختىسى؛ ئۇن تاختا

طُلُمْبَة سۇ تارتىش ماشىنىسى

طُلْمَة جـ طُلَم كېچەك بوسلاق بولكا

طُلْمَتْ قاپقىسى تۇردى؛ يەللامە سىراپ تۇردى

طُلُوب جـ طَلَب تەلەپ قىلىنغان نۇسخا

طُلُوع كۆتۈرۈلمەك؛ پەيدا بولماق

طَلَى ـِ طَلْيًا و طِلاءَ الشَّيْءَ سىرلىماق

طَلْيَة جـ طُلًى بوبۇن

طَلِيعَة جـ طَلائِع ئاۋانگارت قىسىم

طَلِيعِيّ ئىلغار

طَلِيق جـ طُلَقاءُ ئىختىيارىي؛ چەكلىمىگە ئۇچرىمايدىغان

طَلِيق الْوَجْهِ ئېچىلىپ-يېيىلىپ تۇرغان

طَمَّ الْحُفْرَةَ بِالتُّرابِ توپا بىلەن ئورەكنى تولدۇرۇش

طَمَّ الشَّعْرَ چاچ ياسىدى؛ يېشىنى چۇشۇرتتى

طَمَّ ـُ طَمًّا و طُمُومًا الْماءُ او غَيْرُهُ تاشماق؛ تولۇپ تاشماق؛ كۆپەيمەك

طِمّ دېڭىز؛ كۆپ سانلىق؛ كۆپ مىقداردىكى

طَما ـُ طَمْوًا الْماءُ تاشقىن؛ لېشىپ كەتمەك

طَما النَّباتُ ئېگىز ئۆسمەك

طُمّاح ئىرادىلىك؛ تاج كۆز؛ باۋايى

طَمابِم پەسىلەر

طَمّاع تاج كۆزلۈك؛ توپىماسلىق

طَماعَة تاج كۆز؛ باۋايى

طَماعِيَة تاج كۆزلۈك؛ ھېرىسمەن لىك

طُماق ج طِماقات تاياق قېلىپى

طَمْأَنَ ه خاتىرجەم قىلدى

طَمْأَنَ طُمْءَهُ ئەزىم قىلدى

طَمْأَنِينَة تىنچلىق؛ خاتىرجەملىك؛ ئىشەنچ؛ تىنچ قىلىش

طَمَثَ ـُ و طَمِثَ ـِ طَمْثًا بِ الْمَرْأَةَ ئادەت كېلىش (ئاياللار نىڭ تايدا ھەر كېلىدىغان كېسىلى)

طَمْث ئادەت

طَمَحَ ـُ طَمْحًا و طِماحًا وطُمُوحًا بىر كېلىپ كەتمەك

طَمَحَ بَصَرَهُ إِلَيْهِ ئۆسمە قىلدى؛ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىدى

طَمَحَ بِبَصَرِهِ إِلَيْهِ قارىدى

طَمَحَ فِي الطَّلَبِ زىيادە تەلەپ قىلدى؛ تەلىپى زىيادە بولدى

طَمَرَ ـُ طَمْرًا الشَّيْءَ دەپنە قىلماق

طَمَرَ طَمْرًا و طَمُورًا و طِمارًا ھەكىرمەك

طَمِرَ ـَ طَمَرًا الْجُرْحُ يارا ئېغىزى ئېشىپ قالماق

طِمْر ج أَطْمار يىرتىلىپ كەتكەن كىيىم؛ كونا كىيىم

طِمْر دۇمباق؛ نامرات

طَمَسَ ـُ طَمْسًا و طُمُوسًا الشَّيْءَ قىياپىتى ئۆزگىرىش؛ يوقاپ كېتىش

طَمَسَ ـِ طَمْسًا هُ ئەزمەك؛ يوقاتماق؛ بىستچىت قىلماق

طَمَسَ الشَّيْءَ ئۆچۈردى؛ سۈرتتى؛ باتتى

طَمَسَ طَمامَةَ الشَّيْءِ پەرەز قىلدى؛ قىياس قىلدى

طَمْس سۈرتۈۋەتمەك

طَمَعَ ه جەلپ قىلماق؛ ئالدىماق

طَمَع ج أَطْماع تاج كۆزلۈك؛ توپىماسلىق؛ تەمەخورلۇق؛ خام خىيال

طَمَعَ ـُ طَماعَةً تاج كۆز؛ توپىماس؛ خام خىيال

طَمْع ج طُمُوعٌ و طَمَعاتٌ و أَطْماع

و طَماعَى ئاچكۆز؛ تەمەخور

طَمِعَ ـَ طَمَعًا و طَماعًا و طَماعِيَةً فى الشَّىْءِ أو بِهِ ھام خىيال قىلىش؛ تەمە قىلىش

طَمَّنَ ه تىنچلاندۇرى

طَمُوح ئىرادىلىك؛ غايىلىك

طَمُوح غايىلىك؛ ئىتىلىش؛ تىرىشىش

طَنَى ـِ طَمْيًا الْماءُ تاشماق؛ تاشقىن

طَنِى لاي ئۆسمەك

طَمِيس قارىغۇ

طَنَّ ـُ طَنًّا و طَنِينًا الْجَرْسُ أو الذُّبابُ أو النُّحاسُ ئاۋاز چىقارماق

طَنّ ج أَطْنان و طِنان تونىا (1000 كىلوگرام)

طَنّان تاراقلاتۇرۇلۇپ قىلىغان؛ داڭلىق

طَنَّبَ الْخَيْمَةَ چېدىر تىكتى؛ چېدىرنى تانىلارىغا چىڭىتتى

طَنَّبَ بِالْمَكانِ ماكانلاشتى

طُنُب ج أَطْناب و طِنْبَة چېدىر ئارغامچىسى

طِنْبار ج طَنابِيرُ دۇمبۇرا

طَنْبَر ج طَنابِرُ چوڭ ئاپتوموبىل؛ ئۇت چاقلىق ماللارنى توشۇيدىغان تاق ھارۋىسى

طُنْبُور . طُنْبُورَة ج طَنابِيرُ دۇمبۇرا

طَنْجَرَة ج طَناجِرُ قۇلاقلىق مىس قازان ياكى قەلەي قازان

طَنْطَنَ الذُّبابُ أو الْجَرْسُ أو النُّحاسُ تاراقلاتۇرۇلۇپ قىلىدى؛ ۋىلقىلاپ قىلغان ئاۋاز

طَنْطَنَةُ الأَجْراسِ قوڭغۇراق ئاۋازى؛ دىلىڭ-داڭ قىلغان ئاۋاز

طَنْف . طُنُف ج طُنُوف و أَطْناف تاغ چوققىسى؛ ئۆگزە؛ لەپە

طَنَفَة . طِنْفِسَة ج طَنافِسُ كىلەم

طَنَّنَ الْجَرْسُ ئاۋاز چىقاردى؛ جىرىڭلىدى

طَنِين قوڭغۇراق ئاۋازى؛ داراقشىغان ئاۋاز

طَها ـُ طَهْوًا و طَهْيًا اللَّحْمَ أو نَحْوَهُ پىشۇرۇشقا

طَهاوَة پاكلىق؛ تازىلىق

طَهايَة پىشۇرۇدى

طِهايَة ئاشپەزلىك؛ ئاشپەزلىك كەسپى

طَهُرَ ـُ بۇدى؛ پاكلاندى

طَهَّرَ الْجِسْمَ بەدەننى تازىلىدى؛ مىكروب ئۆلتۈردى؛ دېزىنفېكسىيە

سىپە قىلىش

طَهَّرَ و طَهُرَ ـُ طَهارَةً و طُهْرًا و **طُهُورًا** تازا، پاك؛ ساپ؛ دىنى نىقىلىك بولۇش

طُهْر ج أَطْهار تازا، ساپ؛ خاسىيەتلىك؛ ئاياللارنىڭ ئادەت كۆرمىگەن مەزگىلى

طُهْرِيّ جىن مۇخلىسلىرى

طَهَقَ ـَ طَهْقًا **الْعَمَلَ** بۇزغۇنچىلىق قىلىش ؛ بۇزۇپ قويىش

طَهَقَ ـَ طَهْقًا **الرَّجُلُ** يېنىشتى ؛ يول يۈرمەك ؛ تېز ماڭدى

طَهْو پىشۇرماق؛ قىلىمەك

طَهُور سۈزۈك سۇ؛ تازىلانغان ماددا؛ نېرىسى سويۇۋېتىلگەن

طُهِيَ پىشىشىق بېسىكلىك

طَوائِفُ ج توپ؛ گۇرۇھ

مُلْك الطَّوائِف فېئودالىزم جەمئىيىتىدە پادىشاھلىرى

طَوّاب خىشچى

طَوار ئائىلە؛ قورو؛ قورا سەھىنىسى؛ ھويلا

طَوار پىيادىلەر پولى

طَوارِيَة بويسۇنماق

طَواف ھالقىسىمان؛ چارلىماق؛ چۈرىمەك؛ ئايلانماق

طَوّاف ئايلانغۇچى؛ ھەرىكەتچان دەنزە

طَوّاف تِجارِيّ تونۇشتۇرغۇچى

طَوّاف بَرِيد پېرىلىق بوچىكىش

طَوّالَة چارلاش كېمىسى

طَوال ئۇزۇنلۇق؛ سەگىز... بوي

طَوالَة ئات ئوقۇرى

طَوّالَة ئېگىز سەكرىمەك

طَوالِيّ بىۋاسىتە

طوب قىش

طوبالَة سافلىق

طوباوِيّ ئوزۇق ھېسابلىمايدىغان

طوبَة بىر پارچە خىش

طوبْخانَة ھەربىي زاۋۇت

طوبوغْرافِيا يەر شەكلىنى ئۆلچەش

طوبِيّ خۇشال-خۇراملىق؛ بەخت

طَوَّحَ ه أو بِهِ ئەۋەكچىل قىلدۇرۇدى ؛ جەلەرگە يولۇقتۇردى ؛ يوقاتتى ؛ ئاشلىۋەتتى

طَوْد ج أَطْواد و طِوَدَة چوڭ تاغ؛ دۆڭ؛ ئۆپىلىك

طَوَّرَ الشَّيْءَ دەرىجىسى قىلدۇردى

طَوْر ج أَطْوار جەريان؛ بۆلەك؛ ئەھۋال؛ قىيتىم؛ ئۆزگىرىش؛ نۆۋەت

طَوْر = ا ... **طَوْرًا** ... بەزى-بەزىدە

طور ج أَطْوار تاغ

طُورانِيّ تاغ ئوستىدىكى: باۋايى
طُوزِيد سۇ سىناسى
طُورِيّ تاغ ئوستىدىكى: باۋايى
طَوَّسَ هُ بېزىدى
طَوَّعَ هُ بويسۇندۇردى
طَوَّعَ ثُ لَهُ نَفْسُهُ الشَّيْءَ ئاسان كۆرسەتتى ؛ كۆڭلى ئۇنىدى
طَوَّفَ فِي الْبِلادِ سايادەت قىلدى
حَوْلَ الشَّيْءِ أو بِهِ أو عَلَيْهِ أو فِيهِ ئايلانماق؛ ئايلىنىپ ھەركەت قىلماق
طَوْف ج أَطْواف سال؛ تام دېۋارى ؛ چارلاش ئىشتىسى .
طَوَفان سايادەت قىلماق؛ چارلاش
طُوفان كەلكۈن؛ تاشقىن؛ شىددەت- لىك يامغۇر
طَوَّقَ الْجَيْشُ الْعَدُوَّ قورشىدى
طَوَّقَ هُ الطَّوْقَ أو بِهِ ... كە چەمبىرەك ئاستى
طَوَّقَ هُ الشَّيْءَ أو بِهِ ... نى چەمبەر قىلىپ ئاستى
طَوْق ج أَطْواق قايىلمىيەت؛ سۈرچانلىق؛ چەمبىرەك
طَوْق الثَّوْب بوبۇن؛ ياقا
طَوْق مُقْفَل ئاغزى ئېتمەك سېۋەت
طَوَّلَ هُ أو الشَّيْءَ ئۇزارتتى
طَوَّلَ الدَّابَّةَ أو لَها ئارغامچىسى ئۇزارتتى
طَوْل كۈچ، قۇدرەت
طُول ج أَطْوال ئۇزۇنلۇق؛ ئېگىز- لىك
طُول الشَّعْرِ پۇتۇن يىل
طُول اللِّسانِ ئىلىملىك ئۇزۇنلىقى
طُولانِيّ پاراللېل تۈز ئەرەپلىك شەكىل
طُولِيّ ئۇزۇنىسىغا
طَوَوِيّ شەخسىيەتچى
طَوَوِيَّة يۇشاقلىقى؛ شەخسىيەتچى
طَوْي قورسىقى ئېچىپ كەتمەك
طَوَى ـِ طَيَّا الثَّوْبَ قاتلىماق
طَوَى الْبِلادَ ئاتلاپ ئۆتتى ؛ ھالقىپ ئۆتتى
طَوَى تَشْحَةُ عَلَى الْأَمْرِ بوشۇرى
طَوِيَ ـَ طَوًى قورسىقى ئاچماق
طَوِيّ ج أَطْواء ئاسان ئۇزۇلمىدە- غان؛ يىمىر يانغىلام بۇغداي؛ كېپىكتىلگەن مەلۇم ۋاقتى
طَوِيَّة كۆڭۈل؛ ۋىجدان؛ ئۈمىد
طَوِيل ج طِوال و طِيال ئۇزۇن؛ سوزۇلغان
طَيّ قاتلانغان
طَيّ الْبِئْرِ قۇدۇق ئىچىدىكى تاش خىشار
فِي طَيِّ هِ قوشۇمچە ئىچىدە

طَيَّار ئۇچقۇچى

طَيَّارَة ئايال ئۇچقۇچى

طَيْبان ئۇيۇم-تاش بۆتكەش ئىشچىسى؛ سۇۋاقچى؛ لابچى؛ نامچى

طَيَّبَ الشَّيْءَ پۇراقلىق ماتېرىيال قوشتى : كۆزەللەشتۈردى

طَيَّبَ خاطِرَهُ خۇشال قىلدى

طَيِّب ياخشى؛ گۈزەل؛ تاتلا؛ پۇراق-لىق؛ خۇش پۇراق؛ ساغلام؛ سۇۋاپمىق؛ دەل

طِيب ج أَطْياب و طُيُوب مەززە-لىك پۇراق؛ پۇراقلىق نەرسە (ئەتىر، خۇش پۇراقلىق نەرسە-لەر)

طِيبَة تاتلا؛ خۇشاللىق؛ گۈزەللىك؛ رازىمەنلىك

طِيَّة قاتلىنىش شەكلى؛ تەرەپ؛ كۆڭۈل؛ نىيەت

طَيْجَن ساپ قىزىتىش قازىنى؛ ساپلىق

طَيَّحَهُ بوقاتتى

طَيَّرَ الطَّائِرَ أو بِهِ ئۇچۇردى

طَيَّرَ الْبَرْقِيَّةَ تېلېگراممىنى ئەۋەتتى

طَيْر ئۇچماق؛ قۇش

طَيَران ھاۋادا ئۇچماق؛ ھاۋا ئىرادە-سىدىكى

الطَّيَران الْحَرْبِيّ ھەربىيلەر ئىشلىتىدىغان ھاۋا ئىرادىسىدىكى

الطَّيَران الْمَدَنِيّ ھەلق ئىشلىتە-دىغان ھاۋا ئىرادىسىدىكى

طَيْرَة ئەقىلسىزلىق؛ يەڭگىللىك

طَيْش ئەقىلسىزلىق؛ ئەھلى يەڭگىل-لىك؛ شالاقلىق؛ ھۇۋەللىك

طَيَشان يەڭگىللىك

طَيْع بويسۇنغان

طَيْف خىيالىي سايە

طَيْف النُّور نۇر ئارقىماق

طَيْفِيّ نۇر ئارقىغان؛ خىيالىي

طِيلَة پۈتۈن (ۋاقىت)

طِيلَة مُدَّةِ الْحَرْب ئۇرۇش دەۋرى

طَيْلَسان ج طَيالِسُ و طَيالِسَةُ دىن ئۆگەنگۈچى؛ يېغىن ئەزالىرى كىيىدىغان يېشىل پىلاش

طَيَّنَ الْحائِطَ لاي سۇركىدى ؛ سۇۋا-دى

طِين ج أَطْيان لاي؛ پاتقاق؛ ماھە-يىت، خۇمسۇسىيەت

طِين خَزَفِيّ يېپىشقاق توپا

مِنْ طِين واحِد بىر بولۇش؛ بىرقې-لىپتىن؛ ماھىيىتى ئوخشاش

طِينَة ماھىيەت، خۇمسۇسىيەت؛ بىر پارچە لاي

طِينِيّ توپا بۇقۇپ قالغان

طَيْهُوج تاغ توخۇسى

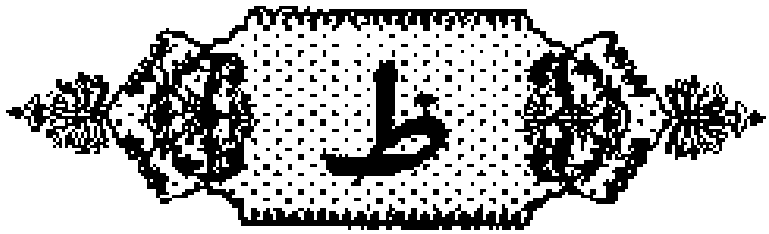

ظ (ظاء) ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ
ئون يەتتىنچى ھەرپى، سانى
كى ، 900، گە ۋەكىللىك
قىلىدۇ

ظَاعِنٌ ھ باجا بولماق

ظَأَبَ ـَـ ظَأْبًا توي قىلماق

ظَأَبَ النَّبْتُ ئوركەك ئوچكە ئەردى

ظَأْب ج ظُؤُوب و أَظْؤُب باجا

ظِئْر ج أَظْؤُر و أَظْآر و ظُئُور و
ظُؤُورَة و ظُؤَار ئەمگەك
ئانىسى؛ سۈت ئانىسى

ظَافِر غالىب قىلغۇچى

ظَالِم ج ظَلَمَة زالىم؛ زومىگەر؛
ئادىل بولمىغان؛ ئەزگۈچى

ظَامِيء ج ظِمَاء ئۇسساپ كەتكەن

ظَاهَرَ ھ قوللىدى؛ ياردەم بەردى

ظَاهِر كۆرۈنۈپ تۇرغان؛ يۈزەكى؛
سىرتقى كۆرۈنۈش

ظَاهِر الْبَلَدِ ئەترابى

ظَاهِرَة ج ظَوَاهِرُ ھادىسە

ظَاهِرِيّ سىرتقى كۆرۈنۈشىگە
ئېتىبار

ظَبَة ج ظُبًى و ظُبُون و أَظْبٍ
پىچاق؛ قىلىچ ياكى نەيزە بېشى

ظَبْي ج ظِبَاء و أَظْبٍ و ظُبِيّ و
ظُبْيَات كېيىك

ظَبْيَة ج ظِبَاء و ظَبْيَات ئانا
كېيىك

ظَرَر ج ظُرَّان و ظِرَار و أَظِرَّة
ناش؛ ناش پالتا

ظَرُفَ ھُ زېھنىدىلىمدى؛ ئورسىماق؛
قاچىلىمدى

ظَرُفَ ـُـ ظَرْفًا و ظَرَافَةً ئەقىللىق
بولۇش؛ زېرەك بولۇش؛ ئېسىل
بولۇش

ظَرْف ج ظُرُوف سۇ قاچىلايدىغان
نۇلۇم؛ كونۇپكا؛ ئوق قېپى؛
ئەھۋال؛ ئەقىللىقلىق

ظَرْفِيّ ۋاقىت تولدۇرغۇچىسىغا خاس

ظَرَى ـِ ظَرْيًا الْمَاءُ ئېقىش
ظَرِيَ ـَ ظَرَى الْغُلَامُ چېچەن بولۇش
ظَرِيف ج ظُرَفَاءُ و ظِرَاف و ظُرُف و ظُرُوف ئەقىللىق؛ لاتاپەتلىك
ظَرِيفَة ج ظَرَائِفُ ئەقىللىق؛ لاتاپەتلىك
ظَعَنَ ـُ ظَعْنًا و ظُعُونًا و مَظْعَنًا كۆزغالماق
ظَعِينَة ج ظَعَائِنُ و ظُعُن ج أَظْعَان و ظُعُنَات تۆگىمەپ ئۈچەيلىكى ئايال
ظَفَرَ ـُ تىرناق بىلەن تۇتماق يۇزىنى تاتىلماق؛ تاتىلماق
ظَفَرَ ـِ ظَفْرًا ۋ تىرناق بىلەن تۇتماق يۇزىنى تاتىلىدى
ظَفَر غەلىبە قىلىدى
ظَفِرَ ـَ ظَفَرًا الْمَغْلُوبَ أَو بِهِ ئېرىشمەك
ظَفِرَ عَلَى الْعَدُوِّ أَو بِهِ غەلىبە قىلدى؛ يەڭدى
ظَفِر غەلىبە قىلغۇچى
ظُفُر ج أَظْفَار جج أَظَافِيرُ قول تىرنىقى؛ پۇت تىرنىقى
ظَلَّ ـَ ظَلًّا و ظَلَالَةً الشَّجَرُ دەل-دەرەخلەر ياراقسان بولۇش؛ سايە ئاشلاش
ظَلَّ ظَلًّا و ظُلُولًا يَفْعَلُ كَذَا داۋام-لاشتۇرماق؛ توختىماي تىشلەمەك
ظِلّ ج ظِلَال و ظُلُول و أَظْلَال سايە
هُوَ فِي ظِلِّ فُلَانٍ ئۇ مەلۇم كىشىنىڭ تايىنىپ ھايات كەچۈرىدۇ
ظِلّ مَمْدُود كېسەك سىزىق
ظِلّ الزِّمَامِ كېسىۋەتمەك
ظَلَام قاراڭغۇ
ظُلَام بولمىز؛ زالىم
ظِلَام ناھەقچىلىق؛ بېسىم؛ زولۇم
ظُلَامَة ناھەقچىلىق؛ خورلۇق؛ ناھەق تارتىۋېلىنغان نەرسە؛ تارازلىق
ظُلَّة ج ظُلَل و ظِلَال كەپە؛ چېدىر
ظَلَعَ ـَ ظَلْعًا الْبَعِيرُ پاختۇ ماڭماق
ظَلَّقَ عَلَى كَذَا قوشتى
ظَلَقَ ـُ ظَلْقًا الْقَوْمَ ئەگەشمەك
ظَلَقَ ـَ ظَلْقًا نَفْسَهُ عَنِ الشَّيْءِ لازىمەك؛ تارتماق؛ يىغماق
ظَلِقَ ـَ ظَلَقًا بِ الْأَرْضِ يەر قاتماق
ظَلْف كېرەكسىز؛ خاتا
ظِلْف ج ظُلُوف و أَظْلَاف جۈپ تۇياقلىقلار؛ ئىز

ظَلَّلَ ة ساپه ناشلىدى؛ سۆرنى توسنى؛ پاپنى

ظَلَّمَ ة ناهەق دەپ قارىدى ؛ زالىم دەپ قارىدى

ظَلَّمَ ة **الْقَاضِي** زالىدىن ھەققىنى ئېلىپ بەرەى ؛ ئادىل ھۆكۈم قىلماق

ظَلَمَ ... **ظَلْمًا و مَظْلِمَةً** ة بوزەك قىلماق؛ ئەزمەك؛ ناھەقچىلىققا ئۇچراتماق

ظَلِمَ ـَ **ظَلَمًا الثَّيْلُ** قاراڭغۇ چۈشمەك

ظُلْم ناھەقچىلىق؛ ئادالەتسىزلىك

ظُلْمًا ناھەق

ظَلْمَاء قاراڭغۇ

ظُلَمَة ج **ظُلَم** قاراڭغۇلۇق

ظُلُوم بولىمزلىق قىلغۇچى

ظَلِيف ج **ظُلُف** ئېتىپ قالغان (يەر)؛ ئازابلىق؛ خار؛ ھالى ناچار؛ بالايىغا بەن

ظَلِيل سايىسى بار، سايىلىك

ظَلِيم ج **ظُلْمان** و **أَظْلِمَة** ئېزىشكە ئوچۇرغان؛ ئېزىلگەن

ظَمَأ ئۇسساپ كەتمەك

ظَمِئَ ـَ **ظَمَأً** و **ظَمَاءً** و **ظَمَاءَةً** ئۇسساپ كەتمەك

ظَمِئَ إِلَيْهِ ئارزۇ قىلدى؛ تەشنا بولدى

ظَمِيء ج **ظِماء** ئۇسساپ كەتكەن

ظَماء قاتتىق ئۇسساپ كەتمەك

ظَمْآن ج **ظِماء** ئۇسساپ كەتكەن

ظَمْأَى ج **ظِماء** ئۇسساپ كەتكەن

ظَنَّ .. **ظَنَّ الشَّيْءَ** گۇمان قىلماق؛ ... دەپ قارىماق

ظَنّ ة قىياس قىلدى

ظَنَّ ة **كَذَا** ... دەپ قارىدى

ظَنّ ج **ظُنُون** ج **أَظَانِين** مۇلاھىزە قىلماق؛ ھۇلاسە چىقارماق؛ پەرەز قىلماق؛ گۇمان قىلماق

ظَنَّان گۇمانلىق؛ گۇمانخور

ظِنَّة ج **ظِنَن** و **ظُنَائِن** گۇمان؛ گۇمانلانماق؛ ئازغىنە ئەرە

ظُنُون تولا گۇمانلىنىدىغان

ظَنِين ج **أَظِنَّاء** ئۇيغىملىك؛ گۇمان لانغان

ظَهَرَ ـَ **ظُهُورًا** پەيدا بولماق؛ ئېنىق بولماق

ظَهَرَ ـَ **ظَهْرًا و ظُهُورًا بِهِ أَو عَلَيْهِ** غەلىبە قىلماق

ظَهْر ج **أَظْهُر** و **ظُهُور** و **ظُهْران** دۈمبە

ظَهْر السَّفِينَة پاراخوتنىڭ تاختىسى

ظَهْر ج أَظْهار و ظُهور چوش ۋاقتى

ظَهْرًا لِبَطْنٍ قايناغانغا ئاستىن - ئوستۇن

ظِهْرِيّ ج ظَهارِيّ ئوتتۇلغان؛ تاشلۇۋېتىلگەن

ظُهور پەيدا بولماق؛ كۆرۈنمەسلىك

ظَهِير يارەدىم بەرگۈچى؛ قارشا سەپ سۇداپىشە (پولتىبول)

ظَهِيرَة ج ظَهائِرُ چوش ۋاقتى

ظَيّ ھەسەل

ظَيَّان ھەسەل

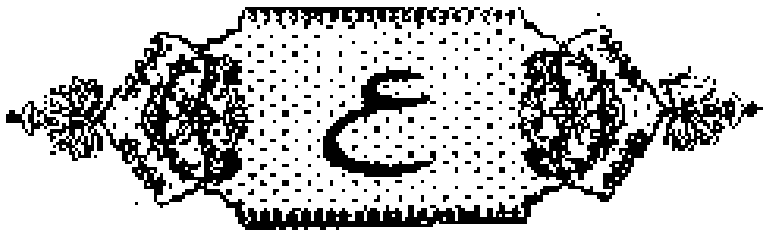

ع «عَيْن» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ ئون سەككىزىنچى ھەرپى، سانىدىكى «70» كە ۋەكىللىك قىلىدۇ

عائِد جـ **عُوّاد** و **عُوْد** قايتقان؛ دەۋرىي؛ دەۋرىي قىلىپ تاپلاڭان: كېسەل يوقلىغۇچى

عائِدَة جـ **عَوْد** و **عَوائِدْ** پايدىلىق؛ پايدىسى، ئۈنۈمى؛ مەنپەئەت، پايدا؛ ئۆسۈم؛ مۇناسىۋەت؛ تاياق كېسەل باققۇچى؛ كېسەل يوقلىغۇچى تاياق

عائِر ساياھەت قىلغۇچى؛ بەرىپ كەلگۈچى

عائِز ئامراق؛ كەمبەغەل

عائِش ھايات؛ ياشاۋاتقان؛ ھاللىق

عائِق توسۇش؛ باققۇچى

عائِق جـ **عَوائِقْ** و **عُوّق** توسقۇن، لوق؛ قىممەتچىلىق

عائِلَة قۇشنىڭ بىر تۈرى

عائِل جـ **عائِلَة** و **عُيَّل** و **عِيال** و **عَيْلَى** جاپالىق؛ ئامراق؛ تەمىنلىگۈچى

عائِلَة ئائىلە؛ تۇرۇق-تۇغقان؛ ئائىلە ئەۋلادى؛ بالا-چاقىلىرى؛ تاياق باققۇچى؛ ئامراق

عائِلِيّ ئائىلىنىڭ

عائِم سۇ ئۈزگۈچى؛ لەيلىگەن

عائِمَة ئۆي شەكىللىك كېمە؛ سۇ ئۈستىدىكى ئۆي

عابَ ـُـ **عَيْبًا** و **عابًا** **الشَّيْءَ** ئەيىبلىمەك؛ ئەيىبلەش؛ بۇزغۇنچىلىق قىلماق

عابَ ـُ ھاقارەت قىلماق؛ شەرمەندە قىلماق

عابَ فِي حَقِّهِ تۆھمەت قىلماق؛ ھوقۇقىغا تاجاۋۇز قىلماق

عاب جـ **عُيُوب** كەمچىلىك؛ جۇشۇپ قالغان جەي، كەم بەت

عابَكَ ـُ چاقچاق قىلماق؛ تراگىد-

دىيە

عابِث چاقچاقچى؛ ھەزىلكەش

عابِد جـ عَبَدَة و عُبّاد و عُبَّد چوقۇنغۇچى؛ ئاۋاب قىلغۇچى؛ ئىبادەتن قىلغۇچى

عابِدة جـ عَوابِد ئايال سەجدە قىلغۇچى؛ ئايال چوقۇنغۇچى؛ ئايال ئىبادەتن قىلغۇچى

عابِر جـ عُبّار و عَبَرَة توغرا كېلىپ ئۆتكۈچى؛ ئۆتكەن

عابِر السَّبِيلِ يولدىن ئۆتكۈچى؛ يولۇچى

عابِس قاپىقى ئۇرۇلگەن؛ مەيۈس؛ غەمكىن؛ كەمكىن

عابِق مەززىلىك؛ پۇراقلىق

عابِل جـ عُبَّل چوڭ؛ غايەت زور؛ تولۇم

عاتِ (الْعاتِي) جـ عُتاة و عُتِيّ ھاكاۋۇر؛ مەنمەنچى؛ يولسىز؛ شەھەتلىك

لَيْل عاتٍ قاراڭغۇ كېچە

عاتَبَ ھ مەنمەنلىمەك؛ ئىيىلىمەك

عاتِق جـ عَواتِق و عُتُق ئازاب قىلىنغۇچى؛ مۇزە

عاتِم قاراڭغۇ؛ كېچىكىپ قالغان

عاثَ ـُ عَيْثًا و عُيُوثًا و عَيَثانًا فِي مالِهِ ئىسراپ قىلماق

عاثَ الشَّيْءَ بۇزماق؛ بۇزغۇنچىلىق قىلماق

عاثَ ئۆكتەملىك قىلماق؛ زورلۇق-زومبۇلۇق قىلماق

عاجَ ـُ عَوْجًا بِالْمَكانِ ماكانلاشماق

عاج پىل چىشى

عاجِز جـ عَواجِز و عَجَز ئاجىز؛ كۈچسىز؛ مېيىپ؛ قابىلىيەتسىز؛ قېرىپ كەتكەن

عاجَلَ ھ بِالْأَمْرِ مەلۇم كىشىدىن بۇرۇن قىلماق

عاجِل ئۆزۈەتتىكى؛ ھازىرقى؛ تېز سۈرئەتلىك؛ تېز

عاجِيّ چىشسىمان

عادَ ـُ عَوْدًا و عَوْدَةً و مَعادًا - لَهُ أَوْ إِلَيْهِ أَوْ عَلَيْهِ قايتماق

عادَ تەكرارلانماق؛ بەنە بىر قېتىم

عاد إِلَى الْأَمْرِ يېڭىدىن باشلانماق؛ قايتىدىن باشلانماق؛ داۋاسلاشمۇرماق

عاد عَوْدًا و مَعْوَدَةً و عِيادًا الْأَمْرُ كَذا ئۇزۇكىرمەك

عاد عَوْدًا و عِيادًا و عِيادَةً و عُوادَةً الْمَرِيضَ قارىماق؛ زىيارەت قىلماق (كېسەلنى)

عادٍ «الْعادِي» يۇگۈرگۈچى؛ يۇگۈر-
رۇش مۇسابىقىسىگە قاتناشقۇ-
چى؛ دۇشمان؛ ناجاۋۇز قىلغۇچى

عادَةٌ ج عَوائِدُ و عاد و عِيد
ئۇرۇپ-ئادەت

عادَةٌ شَهْرِيَّة ھېيز

عادَةٌ مَرْعِيَّة ئەنئەنە، ئادەت

عادَلَ ه أو الشَّيْءَ تەكشىلىمەك؛
تەڭپۇڭلاشتۇرماق؛ يەتكۈزمەك؛
تەڭ قىلماق

عَادَلَ بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ تەكشىمەك؛
تۇزلىمەك

عَادَلَ ه فِي الْمَحْمِلِ بىللە مەنسە
ئولغۇرماق

عادِل ج عُدُول ئادىل؛ ئادالەت-
پەرۋەر؛ ھەققانىيەتچى

عادَى ه قارشىلاشماق

عادِيّ داشىلىق؛ ئادەتلىنىش-
كەنكەن؛ ئادەتتىكى؛ نورمال

عادِيّات ج قەدىمكى ئۇرۇنلۇق؛
قەدىمىي ئىز؛ تاسارئاتمىلار؛ خارا-
بە

عادِيَة ج عَوادٍ ئالدىدا ماڭغۇچىلار؛
رەھبەر، باشلامچى؛ يۇزغۇنچى-
لىق قىلغۇچى؛ ئىزباسار

عاذَ .ـ عَوْذًا و عِياذًا و مَعاذًا و
مَعاذَةً بِهِ مِنْ كَذا قىيىنچى-
لىقتىن قاچماق؛ قىيىنچى-
لىقتىن قۇتۇلماق؛ ھىمايە
قىلىشنى تەلەپ قىلماق؛
قوغداشنى تەلەپ قىلماش

عاذِل ج عُذَّل و عُذّال و عَذَلَة
تەنبىلىگۈچى

عارَ .ـ عَيْرًا لەيلەپ يۇرمەك؛
كەزىپ يۇرمەك؛ سەرگەردان
بولماق

عار ج أَعْيار نومۇس

عار عَلَيْكَ ھەقسىزلەتكەن نومۇسسىز-
لىق! يۇزىنى چوشۇرمەك

عارٍ «الْعارِي» ج عُراة كىيىمى
سالدۇرۇۋېلىنغان؛ يالىڭاچ-
لانغان؛ يالىڭاچ

عارٍ مِنْ كَذا ... كەمچىل

عارِب ساپ ئەرەب

عارِبَة مِنَ الْعَرَبِ ساپ ئەرەب؛
يوقالغان ئەرەب قەبىلىسى

عارَة يۇل تالاق؛ قەرز تالماق

عارَضَ ه قارشىلاشتى؛ قارشى تۇردى

عارَضَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ سېلىشتۇر-
دى

عارِض ج عَوارِض ئۇزۇنسىرىش؛
ۋەقە؛ ئويلىمىغان ئىش؛ تاقار
يۇلۇت؛ توسقۇنلۇق؛ تۈيۈقسىز؛
ۋاقىتلىق؛ مەقسى

عارِضَة ج عَوارِض توغرا كۆزۈرۈك

عارِضِيّ تاماقسىمى؛ ئويلىمىغان

بەرەس : قوشۇمچە

عارِق بىلگەن؛ چۈشەنگەن

عارِقَة ج عَوارِق سۇغات

عارَكَ ه جەڭ قىلدى؛ قىرغىنچىلىق قىلدى

عارِم ج عُرْمَة سوغۇق؛ شىددەتلىك

عارِيَة ئۆسۈمسىز قەرز؛ يالغاندىن قەرز بەرگەن؛ يالغان

عازَ ـُ عَوْزًا ه الشَّيْءَ كەمچىل بولۇش؛ قىس بولۇش

عازِق مۇزمىكا ئولۇنغۇچىسى؛ ئورۇنلىغۇچى؛ مۇزمىكا ئورۇنلىغۇچى؛ ناخشا ئېيتقۇچى

عازِل ئايرىغۇچى؛ ئايرىش ماشىنىسى؛ ئايرىش ناھىيىسى

عازِم شەرەتلىك؛ بەل باغلىغۇچى

عاسَ ـُ غَسًا كۆزەتچى

عاسِرَة ه قانۇنسىز مۇئامىلە قىلدى

عاشَ ـِ عَيْشًا و عِيشَةً و مَعاشًا و مَعِيشًا و عَيْشُوشَةً ھايات كەچۈرمەك

عاشِب ج عَواشِب ئوتخور ھايۋان

عاشَرَ ه ئالاق قىلدى

عاشِرًا ئونىنچى (نۆۋەتتا)

عاشِق ج عُشّاق ئاشىق؛ سۆيگەن؛ ئوغ؛ مۇھەببەتمەن

عاشِقَة ج عَواشِق سۆيگىنى

عاصَ ـُ و عَوِصَ ـَ عِيامًا و عَوَصًا الْكَلامُ تەستە چۈشەنمەك؛ چۈشىنىكسىز؛ چۈشىنىمىش تەس بولۇش

عاصِي «الْعاصِي» ج عُصاة خىلاپ؛ قىلغان؛ قارشىلىق قىلغۇچى؛ ئاسى

عاصِيب ئەجدادى؛ ئاتا تەرەپ تۇغقان؛ ئەسىرى

عاصَرَ ه ... بىلەن ئوخشاش دەۋر؛ بىر دەۋرە ياشىدى

عاصِفَة ج عَواصِف قاتتىق بوران؛ بوران-چاپقۇن

عاصِمَة ج عَواصِم پايتەخت؛ مەركەز

عامَّي ه قارىشىلاشتى؛ قارشى چىقتى؛ كىسىپان كۆنۇردى؛ قوزغالدى

عامَ ـُ عَوْمًا و عِوَمًا و عِيامًا فُلانًا مِنْ كَذا ئوڭلۇقلىمەك؛ ساق؛ ... نىمانى ئورتىمىنى تولدۇرۇپ بەرمەك

عامَ عَنِ الْبَرِّ ئۆلمەك

عامَّدَ ه ياردەم بەردى

عامِر ج عُمُر پۇراقلىق

عامِش ئۇسساپ كەتكۈچى؛ ئارزۇ قىلغۇچى

عامِق ج عُمْق و عَمَقَة ئۇلمۇچى

سۆز؛ مەھربان؛ ساخاۋەتلىك

عاطِفَة ج عَواطِفُ كەيپىيات؛ هېسسىيات؛ مېھىر-مۇھەببەت

عاطِفِيّ هېسسىياتچان

عاطِل ج أَعْطال كەسپى بوق؛ ھەرمەتسى بوق؛ سۆس كىشىلىك قىلغان

عَاطِل مِنْ كَذا كەمچىل؛ ... بوق؛ ... كەمچىل

عاطُوس كىسى چاق - نوزان

عاطَى هُ الشَّيْءَ تاپشۇردى؛ بەردى

عافَ ـُـ عَيْفًا و عَيَفانًا و عِيافًا الشَّيْءَ ئۆچلۈك قىلماق؛ بىزار بولماق

عافَ ـِـ عَيْفًا الطَّائِرُ پەرۋاز قىلماق

عافٍ «الْعافِي» بوق قىلغۇچى؛ كەچۈرگۈچى؛ بوقالغان؛ ئۆچۈپ كەتكەن

عافٍ ج عُفِيّ و عُفاة و عافِيَة مېھمان؛ يولباشچى؛ رىزىق ئىزدىگۈچى

عافِيَة ج عَوافٍ ساغلام

عافَى هُ پاساھىغاالماق؛ ساقلىماق

عافَى مِنْ او عَنِ الْأَمْرِ چىقىرىۋەتمەك؛ كەچۈرۈم قىلماق خالاس قىلماق

عاقَ ـُـ عَوْقًا و عاقَ ـِـ عَيْقًا هُ توسقۇنلۇق قىلماق

عاقَ و عاقَ هُ عَنِ الْأَمْرِ ئاستىلاشماق؛ سوزماق؛ دەخلى يەتكۈزمەك

عاقٌ ج عَقَقَة و أَعِقَّة ۋاپاسىز، ئاقىشانقۇچى

عاقَ عَلَى فُلانٍ ئۆۋەت بىلەن؛ ئالمىشىپ

عاقَبَ هُ جازا بەرمەك

عاقِب ئورۇنباسار

عاقِبَة ج عَواقِبُ ئاقىۋەت؛ نەتىجە

عاقَّة ج عَواقّ ۋاپاسىز قىز

عاقَدَ هُ كېلىشىم تۈزمەك

عاقَرَ الشَّيْءَ بېرىلمەك؛ چىداپ جاپالاشماق؛ جۈرئەتلىك

عاقِر ج عُقُر ئورۇقلۇق پۇچەك ئەر؛ ئۇغۇلسىز ئەر

عاقِر ج عَواقِرُ ئۇغۇلسىز ئايال؛ ئۇغۇلسىز

عاقِل ج عُقّال و عُقَلاءُ قائىدە-چۈشىنىدىغان؛ ئەقىللىق

عاقِلَة ج عَواقِلُ (مەسىلەن قارائاق)

عاقَمَ ئالاشماق؛ داۋالاشماق

عاكَسَ هُ قارشىلاشماق؛ قارشى تۇرماق؛ ئەكس رول ئويناش

عاكَسَ الْكَلامَ تەتۈر قىلماق؛ ئەتۈرىچە قىلماق

عاكِس ئۆرۈلۈپ كەلگەن؛ قايلىنىپ قايتىپ كەلگەن؛ ئاققان

العاكِس الذَّرْعَ مولىكۆلا نوپلىسى

عاكِف ج عُكُوف و عُكَّف عَلَى كَذا

باش چۆكۈرگۈچى: زېھىن قويۇپ ئىشلىگۈچى

عاكِف عَنِ النَّاسِ دۇنيادىن ئايرىلىشاق

عالَ ـُ عَوْلاً فِي حُكْمِهِ ناھەقچىلىق قىلماق؛ زۇلۇم قىلماق؛ خاتا ھۆكۈم قىلماق؛ بىر تەرەپكە يان باسماق

عالَ عَوْلاً و عِيالَةً و عُوُولاً عِيالَهُ

پۇتۇن ئائىلىسىنى باقماق

عالَ نامرات بولۇش؛ ئائىلىدە جان ساقى كۆپ بولۇش

عالَ عَيْلاً و عَيْلَةً و عُيُولا و مَعِيلاً

نامرات بولۇش؛ ئائىلىسىگە بۆكى تېخىر بولۇش

عالٍ «الْعالِي» ئېگىز: يۇكسەك

عالِي الْجَهْدِ يۇقىرى بېسىملىق (توك)

عالَة كونىلۇك؛ يامغۇرلۇق؛ يۇك؛ نامرات؛ تېھتىياجلىق

عالَجَ الْمَرِيضَ داۋالىدى

عالَجَ الشَّيْءَ بىر تەرەپ قىلدى

عالَم ج عَلايِمُ و عَلامِيمُ دۇنيا؛ ئالەم

عالِم ج عُلَماءُ ئۇقۇمۇشلۇق چى؛ ئالىم؛ كەسىپ ئەھلى؛ مۇتەخەسسىس

عالِم الْمَشْرِقِيّاتِ شەرقشۇناس

عالِمَة ج عَوالِمُ (مۇ. غا قارالسۇن)

عالَمِيّ دۇنيالىق؛ ئالەمشۇمۇل؛ كائىناتلىق؛ پانىي دۇنيالىق

عالَمِيَّة ئىستېرنالىسىمشۇنالىزم؛ دۇنياۋى؛ ئادەت خاراكتېرلىك

عالِيَة باكالاۋرلىق ئۇنۋان

عالَنَ الْأَمْرَ أَو بِهِ جاكارلىدى؛ ئېلان قىلدى

عالَى الشَّيْءَ ئۇتۇرىمك؛ يۇقىرى كۆتۈرمەك

عالَى ـُ ئۇرلەتتى؛ كۆتۈردى

عالِيَة يۇكسەك

عامَ ـُ عَوْمًا لەيلىمەك

عامَ فِي الْماءِ ئۈزدى، سۇغا چۆكتى

عامَ تِ السَّفِينَةُ فِي الْماءِ ئۈزدى

عام ج أَعْوام يىل؛ ياش

عامّ ئومۇمىيلىق

عامَّة سېۋەت

عامَّة ج عَوامّ (مۇ. غا قارالسۇن)

عامَّة ... و خاصَّة... ئومۇملاشتۇرۇپ ئېيتقاندا، ئومۇمەن

عامِر ج عُمّار نوپوسى زىچ؛ ئادەم ئولتۇراقلاشقان؛ ئاپقان

عامِرة ج عَوامِرُ (مىسرگە قارالسۇن)

عامَلَ ه مۇئامىلە قىلدى؛ بىرىش-كېلىش قىلدى؛ ئالاقىلەشتى

عامِل ج عُمّال و عَمَلَة ئىشچى؛ ئەسگەكچى؛ ئىشلەۋاتقان؛ ياساۋاتقان؛ ئۇلكە باشلىقى

عامِل كۆپەيتمە سان

عامِل ج عَوامِلُ ئېلىپبىنت

عامِيّ بىللىق؛ ھەر يىلى بىر قېتىملىق

عامِيّ ئېتىۋاتقان؛ ئادەتلىنىدىغان

عامِيّ مِنَ الْكَلامِ يەرلىك تىل، ئېغىز تىل

عامِيَّة مِنَ الْلُغاتِ او اللَّهجاتِ يەرلىك تىل

عانٍ «الْعانِي» ئەخمىز كىشى؛ جاپا تارتقان كىشى

عانَدَ ه قارشى تۇردى

عانِد ج عُنَّد و عَوانِدُ مۇستەھكەم؛ جاھىل؛ توغرىدىن قاچقۇچى

عانِس ج عَوانِسُ و عُنُس و عُنَّس

و عُنُوس مِنَ النِّساءِ قېرى قىز

عانِس مِنَ الرِّجالِ قېرى يىگىت

عانِسَة ج عَوانِسُ قېرى قىز

عانَقَ ه قۇچاقلىدى

عانَى الشَّيْءَ جاپالىنا چىدىدى؛ جاپا-مۇشەققەت تارتتى

عاهَ ـُ عُوهًا الزَّرْعُ زىرائەتلەر زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ زىيان-كەشلىكىگە ئۇچرىماق

عاهَة زىيانداش ھاشارات ئاپىتى؛ ئاپەت

عاهَدَ ه ئىتتىپاق تۈزدى؛ كېلىشىم تۈزدى؛ كاپالەتنامە بەردى؛ ۋەدە بەردى

عاهَرَ ها پاھىشۋازلىق قىلدى

عاهِر ج عُهّار پاھىشۋاز

عاهِرَة ج عَواهِرُ پاھىشە

عاهِل ج عَواهِلُ و عُهّال و عُهّل پادىشاھ؛ ئۇلۇغ خانۇن

عاهِن ج عَواهِنُ نەپ؛ مۇقەررەر؛ ئاسان؛ ھۆرۈن

عاوَدَ الشَّيْءَ ئادەت قىلدى؛ ئادىتىگە ئايلاندۇردى؛ ئادەت قىلىۋالدى

عاوَدَ ه الْمَرَضُ كېسەلى قايتا قوزغالدى

عاوَدَ ه بِالْمَسْأَلَةِ قايتا - قايتا سورىدى؛ سوئال سوردى

عاوَرَ ه بەرىپ تۇردى

عاوَضَ فُلانًا مِنْ كَذا ئۆلەپ بەردى؛

ئورنىنى تولۇزۇپ بەرمەك

عاوَمَ بىر بىللىق توختام تۈزمەك

عاوَمَ فُلانًا بىر بىللىق مۇئامىلە قىلمىق

عاوَنَ هُ عَلَى الشَّيْءِ قولىدىن يارەم بەرمەك

عايَدَ هُ بايرامنى قۇتلۇقلىمەك

عايَرَ الرَّجُلَ تەنقىدلىمەك

عايَرَ هُ يەخرى قىلىشتى

عايَرَ الْمِكْيالَ أو الْمِيزانَ تەكشۈرمەك

عايَشَ هُ بىللە تۇرمۇش كەچۈرمەك

عايَنَ هُ تەزىر سالمەك ئۇچۇق كۆرمەك؛ كۆزى بىلەن كۆرمەك

عايَنَ هُ الْمِكْيالَ تەكشۈرمەك

عَبَّ ـُ عَبًّا الْماءَ تىنماي ئىچمەك؛ دۇم يېتمەي ئىچمەك؛ ئىچىپ تۇيغىنماق

عَبَّ ـِ عَبابًا الْبَحْرُ مەۋج كۆرمەك

عَبٌّ جـ أَعْباب و عِباب يىلك

عَبَّأَ الْجَيْشَ تەييارلىمەك؛ تەقلىمەك؛ جابدۇش؛ ھەربىكتىك تەدبىرى

عَبَّأَ الْمَتاعَ تەييارلىق قىلمىق

عَبَّأَ الشَّيْءَ تولۇزۇلمەك؛ يىغىشتۇرمەك؛ رەتلىمەك

عَبَأَ ـَ عَبْأً بِهِ أو إِلَيْهِ كۆڭۈل بۆلمەك؛ دىققەت قىلماق

عَبْأُ الْمَتاعِ يىغىشتۇرمەك

عَبْأُ الشَّيْءِ تولۇزۇمەك

عِبْء جـ أَعْباء يۈك

عَباء جـ أَعْبِئَة يېيىنچا؛ خالات

عَباءَة جـ أَعْبِئَة يىلاش

عُباب چىمدىي كېپىن؛ كەلكۈن

عَبّاد چوقۇنغۇچى

عَبّاد الشَّمْسِ ئايناپېرەس

عِبادَة ئېتىقاد قىلماق؛ چوقۇنماق

عِبارَة چۈشەندۈرمەك؛ سۆز - ئىبارە

عِبارَة عَنْ كَذا دېرەك بەرمەك؛ دېمەكچىسەنكى

عَبّاس قەھرىتان سوغۇق؛ چىرايىنى تۈرۈنكۈچى

اَلْعَبّاس ئابباس (مۇھەممەت ئەلەيھىسسالامنىڭ تاغىسى)

عَبّاسِيّ ئابباس ئېقىمىدىكىلەر

عَباطَة دۆت

عَباقَة پۇراقلىق بولماق

عَبال يۈگەي ئۆسۈملۈك؛ تاغ كۆلى

عَبَثَ ـَ عَبْثًا الشَّيْءَ أو بِالشَّيْءِ ئارىلاشتۇرماق

عَبَث ئالاپەمقان قىلماق؛ ئوينىماق؛ ئىناۋەتسىز؛ پايدىسىز

عَبِثَ ـَ عَبَثًا ئوبۇن قىلماق؛ مەسخىرە قىلماق

عَبِثَ بالدِّينِ أو نَحْوِهِ سال قىلدى؛ قالايمسقان قىلدى؛ مەسخىرە قىلدى

عَبِثَ بِهِ الدَّهْرُ تەلىيى ئوخشىمىغان كەلدى

عَبَّدَ ـُ قۇل قىلدى

عَبَّدَ الطَّرِيقَ يول باتقۇزدى

عَبَدَ ـُ عِبادَةً و عُبُودَةً و عُبُودِيَّةً و مَعْبَدًا و مَعْبَدَةً اللّٰهَ ئىبادەت قىلماق؛ ئىبتىقاد قىلماق (تاللاغا)

عَبِدَ ـَ عَبَدًا و عَبَدَةً الشَّيْءَ بىھىشلاق

عَبِدَ عَلَى فُلانٍ غەزەبلەندى

عَبْد ج عِباد و عَبِيد و عُبْدان و عَبَدَة و أَعْبُد و أَعْباد جج أَعابِد و مَعابِد و أَعْبِدَة قۇل؛ ئادەم

عَبَّرَ عَنْ رَأْيِهِ ئويلىغىنىنى باشقۇرۇش ئىپادە قىلدى؛ ئىپادىلىمەك

عَبَّرَ الرُّؤْيَا چۈشكە تەبىر بەرمەك

عَبَرَ ـُ عَبْرًا و عُبُورًا النَّهْرَ أو نَحْوَهُ ئوغرىسىدا ئۆتمەك

عَبَرَ ياش ئوكتۇش

عَبَرَ ئۆلدى

عَبَرَ ـَ عَبْرًا ياش تاشقۇزماق

عَبْر تەھسىپ ئۆتمەك

عِبْرانِيّ ئىبرانىيلىك؛ ئىبرانىيە قىلى

عَبْرَة ج عَبَرات و عِبَر ياش تاشقۇزماق؛ كۆز يېشى؛ ياش ئوڭچىلىرى

عِبْرَة ج عِبَر تەرىسىيە بەرمەك؛ ئىبرەت تالماق

عِبْرِيّ ئىبرەت ئېلىشقا بولىدىغان؛ ئىبرانىيلىك

عَبَسَ الْوَجْهُ قاپاقلىق ئۆرۈلدى؛ مەيۇس بولدى

عَبَسَ ـِ عَبْسًا و عُبُوسًا قاپاقلىق ئۆرمەك

عَبَسَ الْوَجْهُ چىرايى ئۆزگۈلدى؛ قاپاقلىق ئۆرۈلدى

عَبَسَ الْيَوْمُ كۈنلەر بامانلاشتى

عَبْس سۇلغۇن چىراي؛ خاپا چىراي

عَبَطَ ـِ عَبْطًا الأَمْرَ قالايمىقان قىلماق

عَبَّقَ رائِحَةَ الطِّيبِ ئىسرىق سالدى

عَبَقَ مەززىلىك؛ پۇراقلىق

عَبِقَ ـَ عَبَقًا و عَباقَةً الْمَكانُ بالطِّيبِ أو الدُّخانِ ئۆيىنى مەززىلىك پۇراق قاپلىغان

عَبِقَ الطِّيبُ بِهِ پۇراق چاچتى

عَبِق مەززىلىك

عرش
تخت

عتبة الباب — بوسوغا

عجلة
جاق

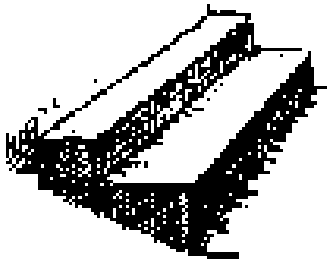

عتبة — يانسيبي

عدل — قاشلق طاتسي

عباءة
يلاق

عدسة
لوپا لينك

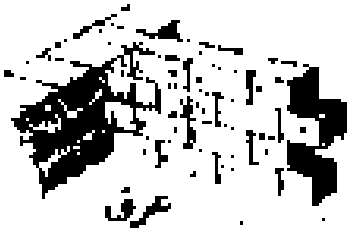

عرق
لول تلس

عرق الديك
تاج گول

عجمة التمر
خورما نوواسي

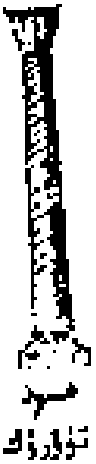

عصا
تياق

عنكبوت
اورمزجوك

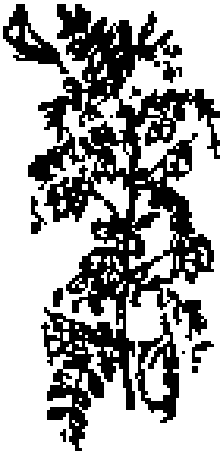

عرس — يازغان

علبة
قوتا

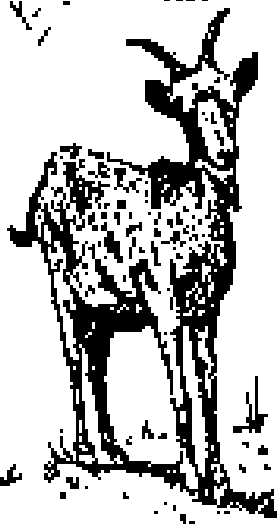

عنز
ساقلق توچك

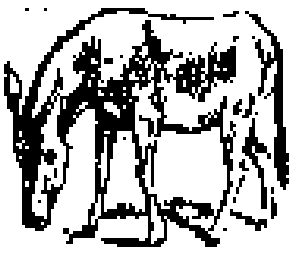

عير
ياڭا ايشاك

عجل
موزاي

عرف الديك
خوراز تاجسي

عَبْقَة هسم: شامال ئۇتمەيدىغان

عَبْقَرِيّ ج عَبَاقِرَة قابىلىيىتى بار: ئىقتىدارلىق

عَبْقَرِيَّة قابىلىيەت

عَبَلَ مـ عَبْلاً الشَّيْءَ ئوزۇۋەتمەك

عَبُلَ ـُ عَبالَةً و عُبُولاً و عَبِلَ ـَ عَبَلاً توم بولۇش

عَبْل ج عِبال يوغان: غايەت زور

عُبُودَة ئۇلجىلىق: سادالەتمەنلىك

عُبُودِيَّة ئۇلجىلىق: سادالەتمەنلىك

عَبُور ئۇتمەك

عَبُوس قاپىقى ئۇرۇلگەن: مەيۇس: سۇلغۇن چىراي: قاتتىق: ئۇنتۇق

عَبُوس چىراي ئۇتۇلۇق: خاپا بولۇش

عَبَّى الْجَيْشَ تەييارلىدى: ھازىرلىدى: ھەركەتلەندۈردى: رىغبەتلەندۈردى

عَبَّى الشَّيْءَ لىق تولدۇردى: توشقۇزدى

عَبَّى الْبُنْدُقِيَّةَ مىلتىق ئوقىمىلاق دىسكىسى

عَبِهَر مەززىلىك پۇراق: پۇراقلىق

عَبِيق پۇراقلىق

عَتا ـُ عُتُوًّا و عُتِيًّا ھاكاۋۇرلۇق قىلمىش: زالىملىق قىلىش: يولسىزلىق قىلىش

عَتا عَنْ أَمْرِهِ رەت قىلدى، قوبۇل قىلمىدى

عِتاب ئەيىبلىمەك

عَتاد ج عُتُد و أَعْتِدَة ئوسكۇنە

عَتاقَة كونىرىماق: كونا پاسون

عَتال ج عَتّالَة و عَتّالِينُ ھاممال

عِتالَة ھاممالىلىق: ھاممالىلىق ھەققى: پۇتكەش ھەققى

عَتامَة قاراڭغۇ

عَتاهَة دۇنيۇك: ھاكاۋاقتىلىق

عَتَّبَ الرَّجُلُ ئاستا ماڭدى: كېچىكتى

عَتَّبَ مـ عَتْبًا و عُتْبانًا و مَعْتَبًا و مَعْتَبَةً و عِتابًا و تَعْتابًا عَلَيْهِ ئەيىبلىمەك، ... گە نارازى بولۇش

عَتْب ئەيىبلىمەك: كايىماق

عَتْب الْبِناءِ قاڭقىتىش ناخشىسى

عَتَبَة ج عَتَب قاڭقىتىش ناخشىسى

عَتَبَة الْبابِ الشُّفْلَى بوسۇغا

عَتَبَة الْبابِ الْعُلْيا ئىشىك بېشى

عَتَّدَ الشَّيْءَ تەييارلىدى

عَتَدَ ـُ عَتادًا و عَتادَةَ الشَّيْءِ تەييار بولماق

عِتْر كېلىپ چىققان: ئەسلىي

عِتْرَة تۇغقان؛ تۇروق-تۇغقان
عَتْرَس قارشى تۇردى؛ بەسسەم قىلماسلىق
عَتْرَسَة كۆچلۈك بەسسەم قىلماق
عِتْرِيس قۇدرەتلىك؛ شىددەتلىك
عَتَّقَ الْخَمْرَ كونا ھاراقنى ئابلانتۇرۇش
عَتَّقَ الثَّوْبَ كىيىمنى كونىراتتى
عَتَقَ ... عَتْقًا و عَتَقَ ... عِتْقًا و عَتَاقَةً الشَّيْءُ كونىراتماق؛ قېرىماق
عِتْق كونىرىماق؛ ئەركىنلىك
عَتْق كونىرىماق
عَتَلَ ... عَتْلاً الشَّيْءَ تۇشۇماق، يۇتكىمەك؛ ئارتماق
عَتَل كۆچلۈك؛ قۇۋال؛ ئاچ كۆز
عَتَلَة ج عُتَل تۆمۈر رىشاتكا
عَتَمَ ئىككىنچى جىسمك ۋاقتىغا كەردى؛ قاراڭغۇدا پول يۇردى
ما عَتَّمَ أَنْ فَعَلَ كَذَا تۇلاپ قىلدى؛ تېز قىلدى
عَتَمَ ... عَتْمًا تۇزىنى تارتىۋېلىش؛ ئىشنى توختىتىۋېلىش؛ كېچىكتۈرۈش
عَتَمَة كېچە قاراڭغۇسى؛ كېچىنىڭ ئاۋۋالقى تۇجتىن بىرى
عَتَمَة قاراڭغۇ
عَتِهَ و عَتِهَ ... عَتَهًا و عَتْهًا و عَتاهًا و عَتاهَةً و عَتاهِيَةً ئالجىپ قالماق
عَتْه ھالىنىڭدىن؛ دۆتلۈك
عَتُوّ ھاكاۋۇر
عَتِيد تەييار؛ تەق؛ تەق بولغان
عَتِيق ج عُتَقَاءُ و عُتُق قەدىمىي؛ كونا؛ ئازاد قىلىنغان؛ تېسىل
الْبَيْتُ الْعَتِيق قىبلە
عَتِيقَة ھاراق
عَتِيه ج عُتَهاءُ دۆت؛ ئالجىقان
عَثَا ... عُثُوًّا قارىڭغۇلۇق قىلماق؛ بۇزغۇنچىلىق قىلماق
عَثَرَ ... ثۇنى بىلمەستىن؛ پۇتلىدى
عَثَرَ ... عَثْرًا و عُثُورًا عَلَى الشَّيْءِ ئاسادىپىي بايقىماق؛ ئۇچراتماق
عَثْرَ ... و عَثُرَ ... و عَثِرَ ... عَثْرًا و عِثَارًا و عَثِيرًا الْفَرَسُ پۇتلاشماق؛ تېيىلماق؛ توقۇنماق؛ بىقىلىش
عَثْرَ فِي ثَوْبِهِ كىيىمگە پۇتلىشىپ يىقىلدى
عَثْرَ بِهِ حَظُّه پالاكەت باستى
عَثْرَة ج عَثَرات ئوڭۇشسىزلىق
عُثْمان ئوسمان (ئەرلەرنىڭ ئىسمى)

عُثْمانِيّ ئوسمان ئىمپېرىيەسىگە مەنسۇپ؛ ئوركىچىنىڭ

الدَّوْلَة العُثْمانِيّة ه ئوسمان ئىمپېرىيەسى

عَثَى ـِ و عَثِيَ ـَ عَثْيًا و عَثَيانًا قالايمىقان ھەرىكەت قىلماق؛ قانۇنسىز ئىشلارنى قىلماق

عِثْيَر جالاق.ئوزان

عَجّ ـُ عَجًّا و عَجِيجًا و عَجَّةً ۋارالاق.چۇرۇلداق قىلماق

عَجَّ بِ الرِّيحُ بوران چالاق چىقىرىپ ۋېتتى

عَجانِيّ ھەيران قالارلىق؛ ئويلىنىپ غان

عُجاب . عَجّاب غەلىتە

عَجاج ئۇمان؛ توپا.چالاق؛ پۇقرا؛ دۆت

عَجّاج ۋارالاق.چۇرۇلداق قىلغۇچى؛ ئوڭلىغۇچى

عَجاجَة جالاق.ئوزان

عَجَب ج أَعْجاب ھەيران قالماق؛ ئەجەبلىنەرلىك

عَجِبَ ـَ عَجَبًا و عُجْبًا مِنْهُ ھەيران قالماق

عُجْب ھەيران قالماق؛ ھاكاۋۇرلۇق؛ كۆرمەسلىك

عَجَر ئۇرلىمەك؛ ئۇسۇپ چىقماق

عُجْرَة ج عُجَر مەل كېسىلى

عَجْرَق ھاكاۋۇرلۇق قىلدى

عَجْرَقَة مەنمەنچىلىك؛ ھاكاۋۇرلۇق

عَجَزَ تِ الْمَرْأَةُ قېرىدى

عَجَزَ هُ ئۇنى ئاجىز دەپ قارىدى؛ ئۇنى ئىقتىدارسىز دەپ قارىدى

عَجَزَ ـِ و عَجِزَ ـَ عَجْزًا و عُجُوزًا و عَجَزانًا و مَعْجَزًا و مَعْجَزَةً ئاجىز بولۇش

عَجَزَ عَنْهُ أو عَنِ الشَّيْءِ ئاجىز لىق قىلدى؛ ئامالسىز قالدى

عَجَزَ ـُ عُجُوزًا تِ الْمَرْأَةُ قېرىماق

عَجْز ج أَعْجاز ساغرا؛ شېتىرنىڭ ئاخىرقى مىسراسى

عَجْز قابىلىيەتسىز؛ ئاجىز؛ كەم

عُجْز ج أَعْجاز ساغرا

عَجْعَج ۋارقىرىدى

عَجَّقَ لَفْسَهُ عَنِ الطَّعامِ ئازايتىش؛ ئاشلىق تېجىدى

عَجَقَ ـَ عَجْقًا و عُجُوقًا الْماشِيَةُ ھايۋانلارنى ئورۇقلىتىۋەتمەك

عَجُقَ ـُ و عَجِقَ ـَ عَجَقًا ئورۇقلاش؛ كۈچسىزبولۇش؛ ئاجىزلاش

عَجِق ئورۇق؛ ئاجىز

عَجَّلَ نېمە ئىشنى ماڭدى، تېز ماڭدى؛ جىددىي ماڭدى، قالدى

رانسى

عَجَّلَ لَهُ مِنَ الثَّمَنِ كَذَا ئاۋۋال تۆلىمى: پۈلنىڭ ئالدىن تۆلىمى

مَجَل ئالدىرىماق

عَجِلَ ـَ عَجَلاً و عَجَلَةً تېز؛ ئالدىرىماق؛ تېز سۈرئەتتە ماڭماق؛ تۆۋەنكى: ئالدىراش

عَجْلان ج عِجال و عَجالَى و عُجالَى تېز سۈرئەتتە ماڭغۇچى؛ ئالدىرىغۇچى

عَجَلَة ئالدىراش

عَجَلَة ج عَجَل و عِجال و أَعْجال ماشىنا چاقى

عَجَلَة قِيادَةٍ ھەيدەش تەسىسى؛ رول؛ مەشغۇلات پاقى

عَجَمَ ـُ عَجْمًا و عُجُومًا ۵ أو الشَّيْءَ تەجرىبە قىلماق

عَجَمَ عَجْمًا الْحَرْفَ أو الْكِتابَ چېكىت قويدى؛ زىر-زۇبەر قويدى

عَجَم ج أَعْجام چەت ئەللىك؛ غەيرى ئەرەب

عَجُمَ ـُ عُجْمَةً كېكەچلىنى

عَجْماءُ ج عُجْم چەت ئەللىك؛ ئەرەب ئەمەس؛ كېكەچ؛ گەپ قىلالمايدىغان ئادەم

عَجْماءُ ج عَجْماوات ھايۋان

عَجَمَة ج عَجَم سۆزنىڭ ئۇرۇقى

عُجْمَة سۆزى ئېنىق ئەمەس؛ چەت ئەل ئاھالىسى يار

عَجَمِيّ ج عَجَم ئىرانلىق؛ ئىراننىڭ؛ لىغىنىڭ؛ چەت ئەل تىلى؛ ئەرەب تىلى ئەمەس

عَجَنَ ـِ عَجْنًا الْعَجِينَ أو نَحْوَهُ مۇ بىلەن خېمىر يۇغۇرماق

عَجْوَة خورمىنىڭ ئەڭ قېمىل بىر تۈرى

عَجُوز ج عُجُز و عَجائِز قېرى ئايال؛ قېرى بوۋاي

عُجُوز ياشانماق

عَجُول ج عُجُل تېز؛ تېز سۈرئەتتە ماڭغۇچى ئالدىرىغۇچى

عَجِيب ھەيران قالارلىق

عَجِيبَة ج عَجائِب ھەيران قالارلىق ئىش؛ ھەيران قالارلىق

عَجِيف ج عُجُف ئامسىز

عَجِيل ج عِجال ئالدىراش

عَجِين ج عُجُن خېمىر كالىلىكى

عَجِينَة ج عُجُن خېمىر كالىلىكى

عَدَّ ـُ عَدًّا و تَعْدادًا و عَدَّهُ الشَّيْءَ ھېسابلىماق

عَدّ ماتېماتىكا؛ ستاتىستىكا قىلماق

عَدا ـُ عَدْوًا و عَدَوانًا و عُدُوًّا و

تَعْدَاءً و عَدًّا يۈگۈرمەك؛ چاپماق

عَدا عَدْوًا و عُدْوًا و عَداءً و عِدْوانًا و عَدْوَى عَلَيْهِ تاجاۋۇز قىلماق

عَدا ... ... دىن سىرت

عَدّاء يامان نىيەت؛ تاجاۋۇزچى

عِداء بىر قېتىملىق يۈگۈرۈش

عِدائِيّ يامان نەزەر؛ تاجاۋۇزچىلارچە

عَدّاد ج عَدّادات كومپيۇتېر؛ ھېسابلىغۇچ

عِداد تەلەپ دەرىجىسىگە قاتارىدا

عَدالَة ھەققانىيلىق، تادىللىق

عَداوَة يامان نەزەر؛ ئۆچمەنلىك قىلماق

عُدَّة ج عُدَد ئۈسكۈنە؛ تەييارلىق قىلماق

عِدَّة ۋەدە

عِدَّة ج عِدَد بىرقانچە؛ بىر نار

عَدَّدَ الشَّيْءَ ھېسابلىمى؛ ستاتىستىكا قىلدى

عَدَّدَ الْمَيِّتَ ئۆلگۈچىنى تەرىپلىدى؛ ئۆلگۈچىنى مەدھىيىلىدى

عَدَد ج أَعْداد سان؛ نومۇر

عَدَد مُرَكَّب بىرلەشمە سان

عَدَد زَوْجِيّ جۈپ سان

عَدَد فَرْدِيّ تاق سان

عَدَدِيّ سانلىق

عَدَس كىچىك پۇرچاق

عَدَسَة قاپارچۇق

عَدَسَة مُكَبِّرَة چوڭايتىش ئەينىكى

عَدَسَة مَرْئِيَّة كامېرا

عَدَسِيّ كىچىك پۇرچاق شەكىللىك؛ مىكروسكوپ شەكىللىك، لېنزا شەكىللىك

عَدَسِيَّة لېنزا

عَدَّلَ الشَّيْءَ تەڭشىدى

عَدَلَ ـُ عَدْلاً و عَدالَةً و عُدُولَةً و مَعْدِلَةً تادىل بولۇش؛ ھەققانىي بولۇش

عَدَلَ فِي الأَمْرِ نوقۇل بولدى؛ تادىل بولدى

عَدَلَ عَدْلاً و عُدُولاً عَنِ الطَّرِيقِ چەتنىمەك ئايرىلماق

عَدَلَ إِلَيْهِ قايتتى

عَدَلَ هُ فِي الْمِحْمَلِ بىللە ئولتۇرۇدى

عَدَلَ عَدْلاً هُ بِهِ تەڭلەشتۇرمەك

عَدَلَ هُ تەڭپۇڭلاشتۇردى

عَدَلَ ـُ عَدالَةً و عُدُولَةً تادىل بولۇش؛ ھەققانىي بولۇش؛ دۇرۇس بولۇش

عَدِل تادىل؛ ھەققانىي

عَدْل ج أَعْدال تادىل؛ ھەق؛ ئادىل-لىق؛ ھەققانىي؛ دۇرۇس

عِدْل ج عُدُول و أَعْدال تەڭ؛ ئوخشاش؛ يانچۇق؛ ئاشلىق خالتىسى؛ ئاغار

عَدْلِيّ سوت مەھكىمىسى

عَدْلِيّة ئەدلىيە نۇزۇمى

عَدَم يوقلۇق؛ يوش؛ قۇرۇق؛ جاپا-لىق؛ نامراتلىق

عَدِمَ ـَ عُدْمًا و عَدَمًا الْمالَ أو غَيْرَهُ يوقاتماق

عُدْم يوقاتماق؛ زىيان يەتكۈزمەك؛ نامراتلىق

عَدَمِيّ خىيالپەرەس

عَدَمِيّة قۇرۇق؛ خىيالپەرەس

عَدَنَ الْمَعْدِنَ كان ئاچتى

عَدَنَ ـُ عَدْنًا الْحَجَرَ تاش تەرمەك

عَدَنَ ـِ عَدْنًا و عُدُونًا الْبَلَدَ أو بِالْمَكانِ مەلۇم جايدا نوپۇس تۇرۇنلاشتۇرماق

عَدَن ئەدەن؛ ئەدەن پورتى

عَدْن خۇشياغ؛ جەننەت

عَدْنان ئەدنان (ئەرلەرنىڭ ئىسمى)

عَدَنِيّ ئەدەنلىك

عَدُوّ ج أَعْداء جج أَعادٍ دۇشمەن

عَدْو يۈگۈرمەك

عَدَوان تېز سۈرۈتتە شىلتىسىرلىسەك

عُدْوان ناجاۋۇز قىلماق

عُدْوَة ج عِداء و عِدَوات دەريا قىرغىقى؛ جىلغىنىڭ ئىككى قىرغىقى

عَدْوَى ئالماق؛ بولماق؛ چىرىمەك

عَدًى بولۇشلۇق پېئىل بولۇپ شەكىللەنمەك

عَدَى عَنِ الأَمْرِ ئايرىلماق

عَدَى الشَّيْءَ إِلَيْهِ ئۆتكۈزمەك

عِدًى دۈشمەنلىر

عِدًى ج أَعْداء تاغ جىلغىسى

عَدِيد ج عَدائِدُ و أَعْداد ھېساب-لىماق؛ ھېسابات قىلماق؛ سان؛ كۆپ؛ ساناشقا بولىدىغان؛ ئېتىبارغا ئالغىلى بولمىدىغان

عَدِيل ج عُدَلاءُ و أَعْدال تەڭ؛ ئوخشاش

عَدِيل الرَّجُلِ تەڭتۇشى؛ ئوخشىشى

عَدِيم ج عُدَماءُ نامرات؛ ھېچنېمە-سىسى يوق

عَذاب ج أَعْذِبَة جاپا؛ ئازاب

عَذَّبَهُ قىينىمى؛ جازالىمى

عَذُبَ ـُ عُذُوبَةً الْماءُ أو الطَّعامُ أو الْحَدِيثُ تاتلىق بولماق؛ تەسىلىك بولماق

عَذْب ناتلىق بولۇش: تەملىك بولۇش

عَذَبَة باغلىق ئوسۇمدىكى چوڭا

عَذَرَ ـُ عُذْرًا و عُذْرًا و عُذْرَى و مَعْذِرَةً ه ما صَنَعَ أو عَلَيْهِ ئەپۇ قىلماق

عُذْر ج أَعْذار باھانە؛ چوشەندۈرمەك

عَذْراء ج عَذارَى و عَذارٍ و عَذْرَوات قىز

عُذْرِيّ قىزلىك؛ قىزلىقى بار قىز؛ پاكىز؛ پاك

عِذْق ج عُذُوق و أَعْذاق بىر ساپاق ئۈزۈم

عَذَّلَ ه ئەيىبلىدى

عَذَلَ ـُ عَذْلًا و تَعْذالًا ه ئەيىبلىمەك

عَذَل تەنقىد قىلماق

عُذُوبَة تاتلىقلىق؛ تەملىك بولۇش

عَذُول داۋاملىق باشقىلارنى تەنقىد قىلماق

عَرَّ ـُ عَرًّا ه نومۇسسىزلىق قىلىش؛ باماللىق قىلىش

عَرّ نومۇسسىزلىق؛ پەسكەشلىك

عُرّ ھايۋانلار كېسىلى

عَرِيَ ـَ عَرْيًا ه أَمْرٌ دۇچار بولماق

عَراء ج أَعْراء دالا

عَرَابِيّ نوپى قىلغان

عَرّاب بوپ

عِرَاب ئەربىلەرنىڭ ساپ سورتلۇق ئېتى ياكى تۆگىسى

عَرّابَة مۇنار

عَرّاق پال ئاچىدىغان؛ سىگان؛ قەدىمىي ئەرەب دوختۇرى

عِرَاقَة پالچىلىق

عِراق ج أَعْرِقَة و عُرُق دەريا بويى

اَلْعِراق ئىراق

عِراقِيّ ئىراقلىق

عِراك جەڭ قىلماق

عَرَّبَ الشَّيْءَ ئەربىلەشتۇردى

عَرَّبَ اللَّفْظَ الْأَعْجَمِيَّ چەت ئەل تىلىنى ئەرەب تەلەپپۇزىدا سۆزلىمەك

عَرَّبَ هَنْهَ لِسانَهُ ئىپادىلىمەك؛ گېپىنى ئېنىق بولمىغى

عَرَّبَ الْكَلامَ گرامماتىكىسى پاكىز جۈملە ئەكلىنى ئەلالىل قىلمىغى

عَرَب و عُرْب ج أَعْرُب و عُرُوب كۆچمەن ئەرەب؛ ساپ ئەرەب

عَرُبَ ـُ عُرُوبَةً و عُرُوبِيَّةً و عَرابَةً و عَرَبًا و عُرُوبًا ئەرەب

عَرْباء ساپ ئەرەب

عَرَبَة ج عَرَب ئاپتوموبىل چاقى؛

ئاپتوموبىل؛ ھارۋا؛ ئات ھارۋىسى

عَرَبَةُ الرَّشِّ سۇ چېچىش ئاپتوموبىلى

عَرْبَخَانَةٌ ئاپتوموبىل ئىچى؛ ئاپتوموبىل كابىنكىسى

عَرْبَدَ الشَّكْرَانَ أَوِ غَيْرَهُ مەجەزى قوپال؛ قالايمىقان قىلدى

عَرْبَدَةٌ ئېغىشتۇرمەك؛ ئەخلاقسىزلىق قىلماق

عَرْبَسَ قالايمىقان قىلدى

عَرْبَنَ هُ پۇل تۆلىدى؛ ئالدىن پۇل تۆلىدى؛ زاكالەت پۇل بەردى

عُرْبُون ج عَرَابِينُ زاكالەت پۇل

عَرَبِيٌّ ئەرەبستانلىق؛ ئەرەب

اَلْعَرَبِيَّةُ ئەرەب تىلى

اَلْجَامِعَةُ الْعَرَبِيَّةُ ئەرەب ئىتتىپاقى

عِرْبِيدٌ ناچار قىلمىش؛ قانۇنسىز ئىش قىلمىدىغان

عَرَّجَ توختىدى

عَرَّجَ الْبِنَاءَ أَوِ النَّهْرَ ئەگدى

عَرَّجَ عَلَى فُلَانٍ مەلۇم كىشىنى بوقلاپ ئۆتتى

عَرَّجَ عَلَى الْمَكَانِ مەلۇم يەرگە بۇرۇلدى

عَرَّجَ ـْ عَرْجًا و تَعْرَجَا فِى الشَّىْءِ أَوْ عَلَيْهِ ياماشماق

عَرَجَ ئاقساپ قالدى؛ توكۇر بولۇپ قالدى

عَرَجَ ئاقساپ ماڭماق

عَرِجَ ـَ عَرَجًا دىڭگۇملىماق

عَرْجَاءُ ج عُرْج ئاقساق

عَرَجَان پۇتى ناكا؛ ئاقساپ مېڭىش

عُرْس ج أَعْرَاس توي مۇراسىمى

عِرْس ج أَعْرَاس جۇپ بولماق؛ بەختى توي قىلغان ئەر-ئاياللار

عَرَشَ ـْ عَرْشًا ھۇرۇلۇش قىلماق

عَرَشَ ـِ عَرْشًا بِالْمَكَانِ ماكان لاشماق؛ ئولتۇراقلاشماق

عَرْش ج عُرُوش و أَعْرَاش و عُرْش و عِرْشَة پادىشاھلىق تەختى؛ خانلىق ئورۇن؛ گۈللۈك ناختاي؛ گۈللۈك بايقۇچ

عَرَضَ ـِ عَرْضًا و عَرِضَ ـَ عَرَضًا الرَّجُلُ روھلۇق بولماق؛ جانلىق بولماق

عَرْصَة ج عَرَصَات و عِرَاص و أَعْرَاص مەيدان؛ ھويلا

عَرَّضَ بِهِ أَوْ لَهُ تەمسىلىدى؛ تەنە قىلدى

عَرَّضَ بِالْكَلَامِ بوشۇرۇن زەربە بەردى؛ تەنە قىلدى

عَرَّضَ الشَّىْءَ كېڭەيتتى

عَرَّضَ ه لِكَذا دوچار قىلىش

عَرَّضَ ... عَرْضًا لَهُ الشَّيْءَ تەستۇساق؛ كۆزگەزمە قىلىساق؛ تەستىلىمەك

عَرَّضَ الْجِلْدَ ئەكشۈرۈپ كۆزدى؛ كۆزدىن كەچۈردى

عَرَّضَ لَهُ عارِضٌ نوسقۇنلۇق قىلدى

عَرَّضَ لَهُ عارِضٌ مِنَ الْحُمَّى أَوْ غَيْرِها ئويلىمىغان ئىشقا ئۇچرىدى؛ نوسقۇنلۇق قىلدى

عَرَضَ الشَّيْءَ عَلَيْهِ ئالدى؛ يايدى؛ ئېلىپ چىقتى؛ كۆزگەزمە قىلدى

عَرَضٌ جـ أَعْراضٌ ۋاقىتلىق؛ تاماشا؛ دېپى؛ مال-مۈلۈك؛ ئويلىمىغان ئىش؛ تاسادىپىي ئىش؛ ئېسىللىك ئەۋالى

عَرَضَ ... عِرَضًا و عَراضَةً الشَّيْءَ كېڭەيمەك

عَرْضٌ جـ عُرُوضٌ و عِراضٌ و أَعْراضٌ ئوتتۇرىغا قويماق؛ يايماق؛ كۆزگەزمە قىلماق؛ كەڭلىكى

عُرْضٌ ئېلىنىپ قالدى

عُرْضٌ جـ عِراضٌ ياسان؛ تەرەپ؛ مەرگەز؛ نوقتىسى

عُرْضُ الْبَحْرِ دېڭىز ئوتتۇرى

عُرْضٌ مِنَ الْجَبَلِ تاغ بافىرى؛ تاغ تېپكى

عِرْضٌ جـ أَعْراضٌ يۈز قىسىسى؛ شان-شەرەپ

عَرْضانِيٌّ توغرا، ئورمىنان

عُرْضَةٌ نىشان؛ مەقسەت

عُرْضَةٌ لِلْكَلامِ داۋاملىشىق تالاش-تارتىشقا ئۇچرايدىغان؛ تىلغا چىلىنىپ قالغان

عَرَضِيٌّ تاسادىپىي؛ ئۇيۇقسىز؛ ئويلىمىغان

عُرْعُرٌ ناچار؛ ئەخلاق؛ ئەخلاقسىزلىق؛ قوپاللىق

عَرَّقَ ه الشَّيْءَ دوكلات قىلدى؛ تونۇشتۇردى؛ ئۇقتۇردى

عَرَّقَ ه ئېنىقلىما بەردى؛ چۈشەندۈردى

عَرَّقَ ه بِهِ تونۇشتۇردى

عَرَّقَ الشَّيْءَ خۇش پۇراق قىلدى؛ خۇش پۇرالىق ئەرسە ئىشلەتتى

عَرَفَ ... مَعْرِفَةً و عِرْفَةً و عِرْفانًا و عِرِفّانًا الشَّيْءَ بىلمەك؛ چۈشەنمەك

عَرْفٌ پۇراق؛ خۇش پۇراق

عُرْفٌ جـ عُرُفٌ و أَعْرافٌ ساغاق؛ ئادەت

عَرَّافٌ جـ عُرَّفٌ نامى بار؛ قالپىقى بار؛ بىلىملىك

عَرَفاتٌ ئەرلىغات (مەككە ئەھمىيەتلىك

شەرقىگە 211 كىلومېتر جايدا-
كى مۇزلىقلىق)

عِرْفان بىلىم، بىلىش؛ ساغاۋەتلىك
ئىش؛ ياخشىلىق

عَرْقَة ئەراقات (ناخ ئىسمى)

عُرْقِيّ داۋاملىق؛ ئادەتتىكى؛ ئادەت-
لەنگەن

عَرَق تەر ئاققۇزدى

عَرَقَ الشَّجَرُ چوڭقۇر يىلتىز تارتتى

عَرَقَ ـُ عَرْقًا و مَعْرَقًا الْعَظْمَ
سۆڭەك ئۈستىدىكى گۆشنى يەپ
پۈتۈنلەي شۇلىۋالماق

عَرَق تەر؛ تەر چىقىش؛ نەم، نەملە-
نىش؛ ئەرەق

عَرِقَ ـَ عَرَقًا تەر چىقماق

عَرِقَ الْحائِطُ تام نەم بولۇپ كەتتى

عِرْق ج عُرُوق و أَعْراق و عِراق
شورلۇق زېمىن؛ ئاساس؛
نېگىز؛ تومۇر؛ قان مۇنبە-
سى

عَرْقَبَ الرَّجُلُ ھىيلە ئىشلەتتى؛
ئامال تاپماق؛ بەخت قوبماق

عَرْقَبَ الدّابَّةَ پۇتىنىڭ پېيىنى
كېسىۋەتتى

عَرْقَلَ ه أو الأَمْرَ توسالغۇ بولدى؛
ئاۋارە قىلدى؛ قالايمىقان
قىلدى؛ توسقۇنلۇق قىلدى؛
ئىشنى قىيىنلاشتۇردى

عَرْقَلَة ج عَراقِيل قالايمىقان
قىلماق؛ قىيىنلاشتۇرماق

عُرْقُوب ج عَراقِيبُ ھىيلە - مىكر
سۈيىقەست؛ ناغ پولى

عِرْقِيّ سىلىنمىلىك؛ ئېرىمچىلىك

عَرْقِيَّة سەللە ياكى شارپا ئاستىدىكى
كىچىك دوپپا، شاپاق دوپپا

عِرْقِيَّة ئېرىمچىلىك

عَرَكَ ـُ عَرْكًا الْجِلْدَ سۈركىمەك

عَرَكَ ه الدَّهْرُ ئەجرىبىسى مول
بولدى؛ چېنىقتى

عَرْك چېيىقۇرماق

عَرْكَة ج عَرَكات بىر قېنىم

عَرَمَ الشَّيْءَ ئېلىشتۇردى

عَرَم دۆۋىسى؛ خامان

عَرَمَ ـُ عَرْمًا ناھايىتى قانتىق
بولۇش

عَرِم ج عَرَمَة دۆت؛ ۋەھشىي؛
قارا قىچى؛ بۇزۇق

عَرِمَة ج عَرِم قانتىق يامغۇر

عَرْمَة و عَرَمَة ج عَرَم (دۆۋە
سۈرۈش ئۈچۈن بىغىپ قويغان
بۇغداي دۆۋىسى)

عَرْمَرَم ۋەھشىي؛ شىددەتلىك؛ چوڭ
قىسىم

عِرْناس ج عَرانِيسُ بىر ئېگىزرەك
نەرسىنىڭ باشقۇنلۇق

عُرُوبَة ئوڭچەلىك ئەرەبچە مۇزلىقى؛

ئەرەبچە ئالاھىدىلىك

عُرُوبِيّ ئەرەبپەرەس

عُرُوبِيَّة ئۇلۇچەملىك ئەرەب تىلى؛ ئەرەبچە ئالاھىدىلىك

عُرْوَة ج عُرًى ئۇتقا؛ ئاساس؛ ئۇتقۇچ؛ بارلىقسان دەرەخ

عُرْوَة مِنَ الثَّوْبِ كىيىمدىكى ئۇكە ئۇشۇكى ، پەتلە

عُرْوَة مِنَ الشَّجَرِ داۋاملىق ياشىرىپ ئۇرمىدىغان دەرەخ؛ يولۇق بارلىقسان دەرەخ

عَرُوس ج عُرُس يېڭىت

عَرُوس ج عَرَائِسُ قىز؛ كېلىن

عَرُوسَة ج عَرَائِسُ قىز؛ قورچاق

عَرُوض ج أَعَارِيضُ شېئىر ۋەزنى؛ ۋەزن ئىلمى

عَرُوضِيّ ۋەزنىلىك؛ رىتىملىق؛ ۋەزن ئىلمىشۇناس

عَرَّى هُ الثَّوْبَ أَو مِنْهُ ئاشكارىلىماق؛ ئېچىۋەتمەك؛ يالىڭاچلىماق؛ كىيىمسىز سالدۇرۇۋەتمەك

عَرَّى هُ مِنَ الأَمْرِ قۇتقۇزدى

عَرَى ـَ عَرْيًا هُ أَمْرُ ۋاجىب بولماق؛ ېېشىغا كەلمەك؛ يېتىشماق

عَرِيَ ـَ عَرْيًا و عُرْيَةً مِنْ ثِيَابِهِ كىيىم سالماق؛ يالىڭاچلانماق؛ يېرىنمۇ قالدۇرماي

عَرِيَ مِنَ الْعَيْبِ ئەيىبتىن خالىي بولدى؛ كەمچىلىك يوق بولدى؛ نوقسانسىز بولدى

عُرْيَ يالىڭاچ بەدەن؛ قىپيالىڭاچ؛ يوپياق؛ ئېگەرلەنمىگەن

عُرَى الْعَقَائِدِ دوستلۇق مۇناسىۋەت

عُرْيَان ج عُرَاة يالىڭاچ؛ ئاددىي تۇرمۇش

عُرْيَانَة ج عَوَارٍ يالىڭاچ؛ قىپيالىڭاچ

عُرْيَا يالىڭاچلىق؛ ئاددىي تۇرمۇش ھالىتى

عَرِيس ج عُرُس توي بولغان يېڭىت

عِرْيِس . عِرْيِسَة شىر ئۇۋىسى

عَرِيش ج عُرُش گۈللۈك ياپقۇچ؛ راۋاق

عَرِيض ج عِرَاض كەڭ كەڭكەن

عَرِيضَة ج عَرَائِضُ ئىلتىماس

عَرِيضَة الدَّعْوَى شىكايەتنامە

عَرِيف ج عُرَفَاءُ سىنىپ باشلىقى

عَرِيق قەدىمىي؛ ئېيىل ئائىلىدىن كېلىپ چىققان

عَرِيكَة ج عَرَائِكُ ئەخلاق؛ خاراكتېر

عَرِين ج عُرُن ئولجا؛ ئاۋار؛ موللا؛ تەكەللۇك؛ ھايۋانلارنىڭ ئۇۋىسى

عَرِينَة ھايۋانلارنىڭ ئۇۋىسى

عَزَّ ... عَزًّا و عِزَّةً و عَزَازَةً كۈچلۈك بولۇش؛ تاز ئۇچرايدىغان؛ قىممەتلىك بولۇش

عَزَّ الشَّيْءُ قىمى بولدى؛ تازبولدى؛ شالالاق بولدى

عَزَّ عِزًّا عَلَيْهِ ئېغىر بولۇش؛ قەدىرلىك بولۇش

عِزٌّ شەرەپ

عَزَا ... عَزْوًا هُ إِلَيْهِ ئۆزى تەۋە قىلىشىق

عَزَا لَهُ أَوْ إِلَيْهِ تەۋە بولدى

عَزَاءٌ تەسەللىي بەرمەك؛ مۇناسىۋەت؛ تالاقا بەرداشلىق بەرىش

عَزَبَ ... عُزُوبًا تاپالماق؛ يىراق كەتمەك

عَزَبَ عَنِ الْبَالِ ئۇنتۇلدى

عَزَبَ ... عُزُوبَةً و عُزُوبًا ئۆي قىلمىغان؛ بويتاق

عَزَبٌ ج عُزَّابٌ و أَعْزَابٌ ئۆي قىلمىغان ئوغۇل باكى قىز؛ بويتاق

عَزْبَاءُ ج عُزْبٌ ئۆي قىلمىغان ئايال؛ يالغۇز ئايال

عُزْبَةٌ يالغۇز تۇرمۇش كەچۈرمەك

عِزَّةٌ كۈچلۈكلۈك؛ كۈچ - قۇۋۋەت

عِزَّةُ النَّفْسِ ئۆزىنى قەدىرلىمەك؛ مۇرۇر

عِزْرَائِيلُ تارتقۇچى

عَزَّزَهُ كۈچەيتتى؛ يارەمىم بەردى؛ قوللىدى؛ قوغدىدى؛ مەدھىيىلىدى

عَزَّقَ ناخشا ئېيتتى

عَزَقَ ... عَزْقًا و عَزِيقًا تاۋار چىقارماق؛ ناخشا ئېيتماق؛ مۇزىكا ئورۇنلىماق

عَزَفَ عَلَى آلَةٍ مُوسِيقِيَّةٍ مۇزىكا چالدى

عَزَقَ عَزْقًا و عُزُوقًا ثَ نَقَلَهُ عَنِ الشَّيْءِ زېرىكمەك

عَزْقٌ ناخشا ئېيتماق؛ ساز چالماق؛ ياقىرىق تاۋاز

عَزَقَ ... عَزْقًا الْأَرْضَ تېرىلغۇ يەر ئاغدۇرماق؛ سۈپىقارماق

عَزَلَ تاپىرۇەتتى

عَزَلَ ... عَزْلًا تاپىرۇەتمەك

عَزَلَ هُ عَنْ مَنْصِبِهِ أَوْ عَمَلِهِ مەنسەپىدىن ئېلىۋەتتى؛ قوغلىدى؛ كىشتىن ھەيدىدى

عَزَلَ الشَّيْءَ عَنْ كَذَا تاپىرىلدى

عَزْلٌ تاپىرماق

عُزْلٌ ج أَعْزَالٌ قورالسىز؛ ئۇرۇق قول

عُزْلَةٌ تاپىرىم تۇرۇش؛ يالغۇز تۇرۇش

عَزَمَ ... عَزْمًا و مَعْزَمًا و عُزْمًا و

عَزْمَةٌ و عَزِيمَةٌ و عَزْمانٌ
الأَمْرَ أو عَلَيْهِ ئىراده باغلىـ
ماق؛ قارار قىلماق؛ قەتئىي ئىرادىگە كەلمەك
عَزْم ئىراده؛ ئەستايىدىللىق؛ عايە
عَزْمَة جـ عَزَمات ھوقۇق ۋە مەجبۇـ
رىيەت
عَزُوبَة ياڭغۇز تۇرمۇش كەچۈرمەك
عِزْوَة تۇغقانلىق مۇناسىۋىت
عَزُوف جـ عِزاف ناھايىتى تاس ئالا
تۇپ بۇلۇپ قالمىغان؛ زېرەك
عَزُوم ئۇز ئىرادىسىدە چىڭ تۇرىـ
غان؛ مۇستەھكەم؛ ئىگىلمەس
ـ سۇنماس
عَزَّى تەسەللى بەردى
عَزَى ... عَزْيًا الشَّيْءَ إِلَيْهِ تەۋە
قىلماق
عَزِيز جـ عِزاز و أَعِزَّاءُ و أَعِزَّة
سۆيۈملۈك؛ مەزمۇت؛ كۈچلۈك؛
ئېسىل؛ قىممەتلىك؛ ئاز كۆرۈـ
لىدىغان
عَزِيق ياڭرىق ئاۋاز؛ مۆزىكا تورۇنلىـ
رىدىغان ئاۋاز
عَزِيمَة جـ عَزائِمُ ئىراده؛ قارار
عَسّ ... عَسًّا كۆزىنچىلىك قىلماق
عَسا ... عَساءً و عُسُوًّا النَّبات

مەزمۇت؛ قاۋۇل بولۇش
عَسّاس كۆزەنچى
عَسّاق زالىم؛ زومگەر
عَسّال ھەسەل يىغقۇچى
عَسّالَة ھەرە ئۇۋىسى
عُسْبُور جـ قَساسِبُ بەرلىك بۇرە
عُسْبُور بۇرە ئىت
عَسْجَد ئالتۇن
عَسَرَ الشَّيْءَ قىيىنلاشتۇردى
عَسَرَ عَلَيْهِ باستى؛ ئەزدى؛ خورلـ
ىدى؛ قىيىنچىلىق تۇغدۇردى
عَسَرَ ... عُسْرًا الغَرِيمَ قەرىزدارنى
قىستىماق؛ قىيىن ئەھۋالغا
قويماق قەرىزدارنى قەرىزنى
تەلەپ قىلماق (قەرىزدارنى
قىيىن ئەھۋالغا قويۇش)
عَسَرَةٌ ئازابلىنىش؛ جاراھەتلىنىش
عَسَرَ ... عُسْرًا و عَسارَةُ الشَّيْءِ
قىيىنچىلىق
عَسِيرٌ ... عُسْرًا سولغاي سول قول
بىلەن ئىشلەمەك
عَسِيرٌ عُسْرًا و عَسَرًا و مَعْسُورًا
تىيىنچىلىق
عَسِير قىيىن
عُسْر جاپا؛ ئاسارانلىق
عُسْراءُ سولغاي ئايال
عُسْرَى جاپا؛ تاسىرات

عَسَس كۆزەتچى
عَسْعَسَ اللَّيْلُ تۈن بويى قاراڭغۇ- لاشتى
عَسْعَسَ الشَّيْءَ لەكشىتتى
عَسْعَسَ الذِّئْبُ كېچىدە بۆرە ئوۋلـ- دى
عَشَقَ ُ ھەۋەسكە سالدى؛ ھەۋەس- تىنى كۆپەيتىۋەتتى
عَشَقَ ـِـ عَشْقًا ئەزمەك؛ زالسىلىق قىلماق
عَشَقَ ُ ئەزمەك؛ بوزەك قىلدى
عَشَقَ فِي الأَمْرِ پىلانسىز ئىش قىلدى؛ قولىغا ئۇچىدىلا ئىش قىلدى
عَشِقَ ئەزمەك؛ زۇلۇم سالماق
عَشْكَرَ الْجُنْدُ بِالْمَكَانِ تۇپلاشتى
عَسْكَر ج عَسَاكِر ھەربىي قىسىم
عَسْكَرِيّ ئەسكەر؛ ھەربىي ئىشلارنىڭ
عَسْكَرِيَّة ھەربىي ئۇلۇم كىشىسى
عَشَّلَ الطَّعَامَ ھەسەل تۇشتى؛ تاتلىق قىلدى
عَسَّلَ ُ ئۇنىڭغا ھەسەل بەردى
عَسَّلَ نِ النَّحْلُ ھەسەل يىغدى
عَسَلَ ـُـ عَسْلَ الطَّعَامَ ھەسەل قارىلاشتۇرماق
عَمَل ج أَعْمَال و عَمْل و عُمُول و عُمْلان ھەسەل
عَسَل چىلان قىمامى
عُسْلُج ج عَسَالِيج يۇمران ئوتا
عَسَلِيّ تاتلىق؛ ھەسەلدەن قىلىنـ- غان؛ ھەسەل رەڭلىك
عَسُوق قاتتىق زالىم؛ زۇلۇم سالغۇ- چى
عَسِيّ ئېھتىمال
عَصِيب ج عُصُب و عُصْب و عُصْبان پۇتلىشىپ ئۆسكىسى؛ قۇيرۇق سۆڭكى
عَصِير جاپالىق
عَصِيف ج عُصَفَاءُ و عِصَفَة ۋاقـ- لىق ئىشچى؛ مەسكەر
عَضَّ ـّـ عَضَّا الشَّيْءَ ئىزدىمەك؛ يىمەك
عُضّ ج عِضَاض و عِضَّة و أَعْضَاض و عُضُوض ئۇۋا
عَشَا نامازشام قارىغۇسى بولۇپ قېلىش
عَشَا ـُـ عُشُوًّا نامازشام قارىغۇسى بولۇپ قالماق؛ يېتىمدى كۆرۈش
عَشَاء ج أَعْشِيَة كەچلىك تاماق
عِشَاء كۈنكۈم؛ خۇپتەن
عُشَّاب دورا ئۈسۈملۈك سودىگىرى
عُشَارٌ ئوندىن-ئوندىن
عَشَاوَة كېچىدە كۆزىمەسلىك؛ نامـ- شام قارىغۇسى بولۇپ قېلىش

عَشَبَ الْمَكَانُ جۇپ ئۆستى
عَشَبَ ـُ عَشَابَةً و عَشِبَ ـَ عَشَبًا و عَشَابَةً الْمَكَانُ ئوت ئۆسمەك
عَشِب چۆپلۈك
عُشْب ج أَعْشَاب چىشلەيدىغان ئوت؛ سامان غوللۇق ئۆسۈملۈك
عُشْبِيّ سامان غوللۇق
عُشَّة ج عُشَش كەپە
عَشَرَ ـُ عَشْرًا و عُشُورًا الْمَالَ ئوندىن بىرىنى ئالدى
عَشَرَ الْقَوْمَ ئونىنچە مال-مۈلكىنى ئوندىن بىرىنى ئالماق
عَشْر ئون
عُشْر ج أَعْشَار و عُشُور ئوندىن بىر؛ مال-مۈلكىنى ئوندىن بىرى
عَشَرَة ئون
عِشْرَة ئالاقە قىلماق
عِشْرُونَ يىگىرمە
عُشْرِيّ ئوندۇق
عِشْرِينَات يىگىرمىنچى يىللار
عِشْرِينِيّات يىگىرمىنچى يىللار
عَشَّشَ الطَّائِرُ ئۇۋا ياسىدى؛ ئۇۋا ئۇتتى
عَشِقَ ـَ عِشْقًا و عَشَقًا و مَعْشَقًا ه قىزغىن سۆيمەك
عَشِقَ بِالشَّيْءِ چاپلاشتى
عِشْق قىزغىن سۆيمەك؛ شەيدا بولماق
عَشَقَة ج عَشَق ياشىرىپ ئۆرمىغان ئوت
عَشَم ئاچ كۆزلۈك؛ ئۇرۇق؛ ناشتا
عَشَواء ج عُشْي ناماز شام قارىغۇ. سى؛ قاراڭغۇ؛ ئالدىنى كۆرەلمەيدىغان ئۆگ
عَشْوَة قاراڭغۇلۇق
عَشِيَ ـَ عَشًا و عَشَاوَةً ناماز شام قارىغۇسى بولۇپ قالماق
عَشِيب چۆپلۈك
عَشِيَّة ج عَشَايَا و عَشِيّ كەچقۇرۇن؛ كۈنكۈم
عَشِيرَة ج عَشَائِرُ قەبىلە؛ ئاتىسىنىڭ ئۇقمىغانلىرى
عَشِيق سۆيۈملۈك؛ سۆيگىنى
عَصَّ ـُ عَصًّا و عَصَصًا قاتتىق بولماق
عَصًا ج عِصِيّ و أَعْصٍ و أَعْصَام كالتەك؛ تايلاق
عَصَا ـُ عَصْوًا الرَّجُلَ ھاسا بىلەن ئۇرماق
عُصَاب تېرۇا كېسىلى
عِصَاب بوغقۇچ؛ بېنىست
عِصَابَة ج عَصَائِبُ بىر تۇپ؛ باشقا

ئورايدىغان ياغلىق: سەللە؛ تېڭىق لاتىسى

عَمَّارَة قىمىش ياشتىسى

عُمَارَة سۇيۇقلۇق: شىبرە

عُمَالَة بورانغا قالغان تەرسە: شامالدا ئۇچۇرۇپ كەتكەن تەرسە؛ باشقا جىسىم چۈشۈپ قالغان سامان قاتارلىقلار

عِمَام ج أَعْمِمَة و غُمُم و عِصَام ئەھمى: ئوتقىلى بولمايدۇ

عِمَام لېسام (ئادەم ئىسمى)

عِمَامِيّ ئۇزىكە تايىنىپ تۇرمۇش كەچۈرىدىغان: ئاتا-ئانىسىغا تايانمايدىغان: ئۆزى شەرەپ ئوچىقلى

عَمَبَ ـُ عَمْبًا الشَّيْءَ بۇكلىمەك: قاتلاملاش

عَمَبَ ـَ ئورمەك: باغلىمىق

عَمَب ج أَعْصاب تەرسە: بەي

عَمْب سەللە: باشقا چىگىدىغان ياغلىق

عُمْبَة ج عُمَب بىر تۇپ

عَمَبِيّ ئېرىپىنىك: روھسىلىق: نېرۋا-سىلىق، نېرۋىغا ئائىت

عَمَبِيَّة تۇغقانلىق مۇناسىۋەتى: ريشاكسىيە: نېرۋا خاراكتېرلىك: تەرەپپازلىق

عَمَّرَ الشَّيْءَ قىمىتىدى، سېتىش

عَمَّرَ ـُ عَمْرًا الْفَاكِهَةَ أَو الزَّرْ أَو غَيْرَهَا سىقماق

عَمْر قىمىتىماق: چۈشتىن كېيىن دېگەن

عَمْر ج عُمُور و أَعْمُر و أَعْمَ ئەسىرى: دەۋر

عَمُورِيّ زامانىۋىلاشقان

عَمْرِيَّة زامانىۋى دەرىجىلىك: زامان يېڭىش

عَمْعَمَ قالتىسلاشتى

عَمَقَ ـُ عَمْقًا و عُمُوقًا تِ الزَّ قاتمىق شامال چىقماق

عَمَقَ تِ الْحَرْبُ بِالْقَوْمِ بوقانى قىردى

عَمَقَ الدَّهْرُ بِهِمْ بوقانى

عَمْق شامال چىقماق

عَمْقَة ج عَمَقات بىر پەس شامال

بىر پەس قاتمىق شامال: بوران چاپقۇن

عَمْقَرَ الثَّوْبَ سىرىق قىلدى: بويى

عُمْقُور ج عَمَاقِير قۇشقاچ

عُمْقُورَة بىر قۇشقاچ

عَمَمَ ـَ عَمْمًا و عِمَامَةَ الشَّ توسماق: توختاتماق

عَمَمَ هُ اللَّهُ مِنَ الْمَكْرُوهِ خۇدا ساقلىسۇن: قوغدىسۇن: پاناھ

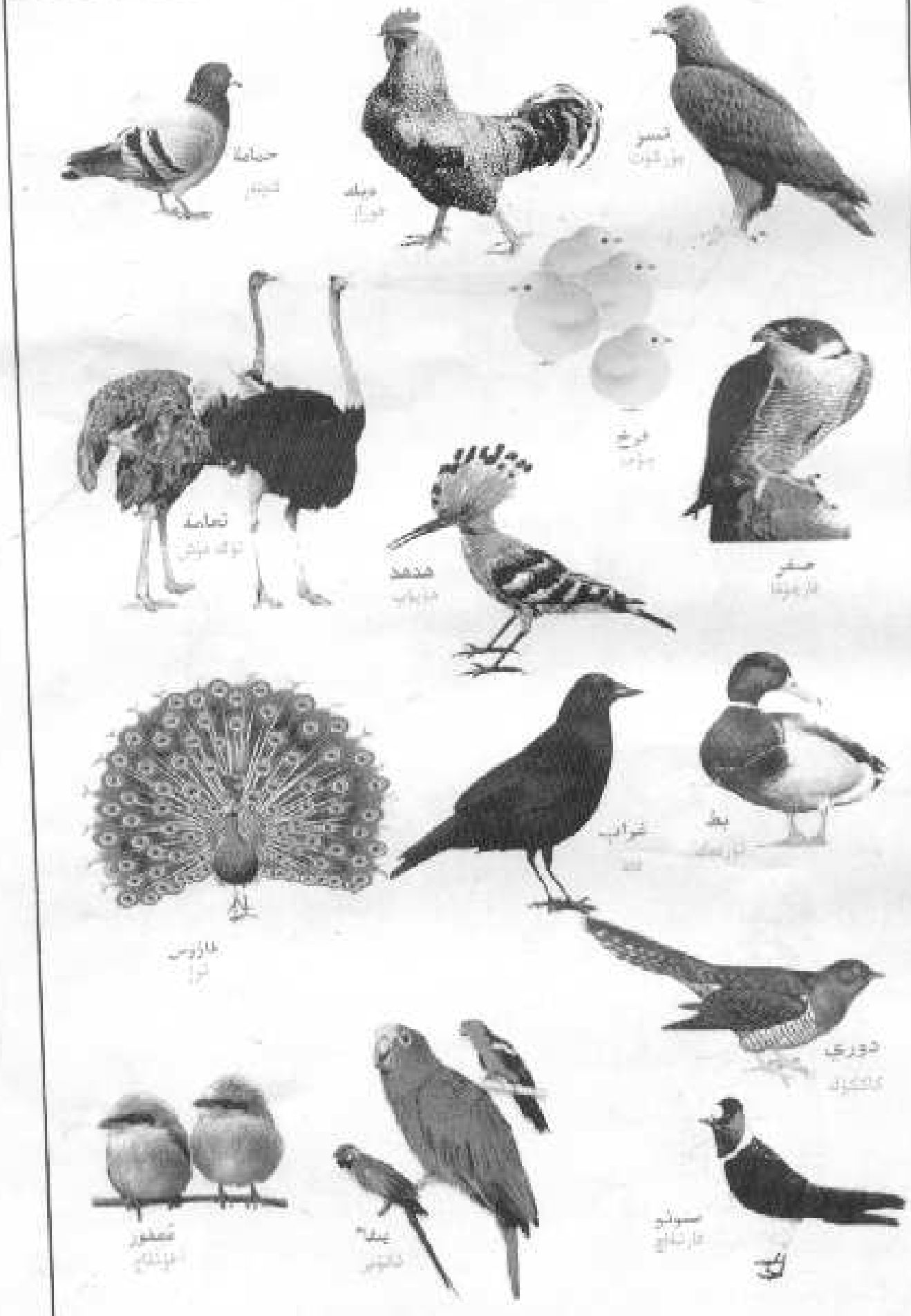
حمامة
ديك
نسر
نعامة
هدهد
صقر
بط
غراب
طاووس
دوري
سنونو
عصفور
ببغاء

بولدى

عَضْم تۇختاماق، ئوماۋۇلاش؛ ئوماۋۇلاق

عِضْمَة توسماق؛ توستۇلۇق

عَضَّان ئوماۋۇلاش؛ ئاندىن ئالماق

عَضَى ـْ عَضْيًا و عَضِيَةً و عِضْيَانًا تارىلاماق

عَضَى ۋ فارشى تۇردى؛ شىبان ئۇنوردى

عِضْيَان تارىق تۇرماق؛ قارشىلىق قىلماق؛ شىبان ئۇنۇردى

عَضِير ، عَضِيرَة ئۇرۇقداش، سۇيۇقلۇق

عَضَّ ـُ عَضًّا و عَضِيضًا ۋ أو بِ أو عَلَيْهِ چىشلاماق، چىشلاش

عَضَّان چىشلىغۇچ

عَضَّ ۋ الزَّمَانُ قىيىنچىلىققا دۇچار بولدى

عِضَادَة ج عَضَائِد مَنَ الطَّرِيق يول چېتى؛ يول باشى

عِضَاض چىشلاش

عَضَل ئۇرۇق

عَضَب ئوتكۇر

عَضَدَ ـُ عَضْدًا ۋ ياردەم بېرىش

عَضُد ج أَعْضَاد و أَعْضُد يېلىك؛ ئالى بوۋى؛ ياردەمچى

عَضْد ياردەم بېرىش، قوللاش

عَضَلَ ـُ عَضْلًا ۋ زەخمىلى تارىقتىمۇ ئاغرىماق

عَضَل مۇسكۇلدا بولۇش؛ ساغلام

عَضَلَة ج عَضَل مۇسكۇل

عَضَلِيّ ۋ مۇسكۇلىغا مۇناسىۋەتلىك، تەرەققىي قىلغان؛ ساغلام

عُضْو ج أَعْضَاء يىغىن تەرالارىدىن؛ جەمئىيەتنىڭ تەرالىرىدىن؛ ھەممىدىكى تەرا

عَضُوض ج عُضُّ و عِضَاض ئادەم چىشلىيدىغان؛ ۋەھشىي

عَضْوِيّ تەرالارنىڭ؛ ئاپپارتلارغا

عَضْوِيَّة تەزالىق سالاھىيىتى؛ تەزالارنىڭ سالاھىيىتى؛ ھەيئەتنىڭ ئەزالىق سالاھىيىتى ياكى ئورنى

عَطَا ج أَعْطِيَة و عَطَاءَات ج أَعْطِيَات سوۋغات

عَطَ ـُ عَطُّوا الشَّيْءَ أو إِلَيْهِ ئالماق؛ قوبۇل قىلماق

عَطَاء ج أَعْطِيَة و عَطَاءَات ج أَعْطِيَات سوۋغات

عَطَّار ئەتىر سودىگىرى؛ بۇرۇقلۇق مانېرىيال ساتقۇچى، ئەتىر ھېشلىتىشكە ياكى بۇرۇقلۇق دورىلارنى ئۇزۇم سۇيۇقىدا ئارىلاش

عَطَّارَة بۇرۇقلۇق مانېرىيال؛ ئورا

ماتېرىيالنى؛ پۈزاقلىشىق بۇيۇم سېتىش كەسپى

عَطَّاس چوشكۇرمەك

عِطاف ج عَطْف و أَعْطِفَة ناشقى كۆيمەك؛ پەلتو

عَطالَة كەسپىتىن تايرىلىش

عَطَّبَ الشَّرَابَ پۈزاقلىشىق ماتېرىيال قوشۇلمى

عَطَبَ ـُ عَطْبًا و عُطُوبًا ه پۈرغۇنى چىلىققا ئۆچراتماق؛ زىيانكەشلىك قىلماق

عَطَب پوقاتماق؛ زىيانكەشلىك قىلماق؛ پۈزماق

عَطِبَ ـَ عَطَبًا پوقاتماق؛ كۆيدۈرۈۋەتمەك

عَطَبَ الشَّيْءَ چىرىپ كەتتى

عَطَرَ ه تەمىر چاچتى

عَطِرَ ـَ عَطَرًا پۈزاقلىشىق بولماق؛ تەمىر چاچماق

عَطِر مەززىلىك؛ پۈزاقلىشىق

عِطْر ج عُطُور مەززىلىك؛ تەمىر پۈزاقلىشىق ماتېرىيال

عِطْرِيّ مەززىلىك

عِطْرِيّات ج پۈزاقلىشىق ماتېرىيال

عَطَّسَ ه چوشكۈردى

عَطَسَ ـِ عَطْسًا و عُطاسًا چوشكۇرمەك

عَطْس چوشكۇرمەك

عَطْس ه بىر قېتىم چوشكۇرمەك

عَطْف ه ئۇسساتتى

عَطَفَ الْجِيمَ نوقرا تەلەپپۇز قىلدى

عَطَفَ ئۇسسۇل قىلماق

عَطِفَ ـَ عَطْفًا ئۇسسۇلى كەتمەك

عَطِفَ إِلَيْهِ ئارزۇ-ئۇسسۇل قىلدى

عَطِف ـ عَطْفان ج عِطاش و عَطاشَى و عَطْشَى ئۇسسۇلى كەتكەن؛ تەشنا

عَطْشَى ج عِطاش ئاغزى قۇرۇپ كەتكەن

عَطْعَطَ الْقَوْمُ ناله قىلدى

عَطَفَ الشَّيْءَ قاتلىدى

عَطَفَ ه عَلَيْهِ ياخشى كۆرگۈزدى

عَطَفَ ـِ عَطْفًا و عُطُوفًا إِلَيْهِ ئېغىپ كەتمەك

عَطَفَ عَلَيْهِ ئىچ ئاغرىتتى

عَطَفَ الشَّيْءَ ئېگىشتۈرتتى

عَطَفَ قَلْبَهُ أو بِقَلْبِهِ مېھرىبان ۋە شەپقەتلىك بولمى

عَطَفَ ه عَنِ الْأَمْرِ تاپىرۇتتى

عَطَفَ عَنِ الْأَمْرِ تاپىرمى

عَطَفَ كَلِمَةً عَلَى ما قَبْلَها باغلىمە خوجى سۆز ئارقىلىق بىر سۆزنى ئالدىنكى سۆز بىلەن باغلىمى

عَطْف ئاغماق؛ مايىل بولماق؛ ئىچ

ئاغرىتىساق
عِطْف ج أَعْطاف و عِطاف و عُطوف تەرەپ
عِطْف الطَّرِيق بولىنىڭ ئوتتۇرىسى
عِطْفا الرَّجُل كىكى تەرەپ
عَطْفَة ج عَطَفات ئەگرى-توقاي
عَطَّلَ ه ئىشسىز قالدۇردى
عَطَّلَ الشَّيْءَ ئوردىدىن ئايرىدى
عَطَّلَ المَرْأَة بېزەكلەرنى ئېلىۋەتتى
عَطَلَ ـُ و عَطِلَ ـَ عَطَلاً مِنَ الشَّيْءِ قۇرۇق قالماق
عَطَّلَ عَطالَةَ العامِلُ ئىشتىن ئايرىلماق
عَطَلَ خىزمەت قىلمىدى (كارخانا ئوروئلار باكى ماگىزىنىدا)
عُطْل ج أَعْطال ياسالمىغان ئايال
عُطْل مِنْ كَذا كەمچىل؛ خالى
عُطْل ج أَعْطال مِنْ كَذا بوق
عُطْلَة خىزمەتتىن ئايرىلىش؛ دەم ئېلىش مەزگىلى؛ دەم ئالماق
عَطَّنَ الجِلْدَ ئەيلىدى؛ تاشلىدى؛ چىلىدى
عَطَنَ ... عَطْنا الجِلْدَ أو غَيْرَهُ ئەيلەك؛ ھۆل قىلماق
عَطَن ج أَعْطان سۇ ئىچرايدىكى ھايۋانلار ئارام ئالىدىغان جاي
عَطَن العَطَن پىخسىق
عَطَن رَطْب العَطَن باي ھەم مەرە
عَطِن سۇغا چىلانغان؛ تېجىتىلغان
عَطُوف ج عُطُف شەپقەتلىك؛ ساخاۋەتچى
عَطُوفَة سېھىر-شەپقەتلىك
عَطِيَّة ج عَطايا سوۋغات
عُظام . عُظّام ئۇلۇغ؛ زور
عِظامِيّ ئەھدالىرىنىڭ شەرىپىدىن مەغرۇرلىنىدىغان
عِظَة نەسىيە بەرمەك
عَظَّمَ ه ھۆرمەتلىدى؛ مەدھىيەلىدى؛ چوڭايتتى؛ بوغىناتتى
عَظُمَ ـُ عِظَمًا و عَظامَةً ئۇلۇغ بولماق؛ غايەت زور بولماق
عَظُمَ الأَمْرُ عَلَيْهِ جاپالىق بولدى
عَظْم ج أَعْظُم و عِظام و عِظامَة سۆڭەك
عُظْم قۇدرەتلىك؛ ئۇلۇغ؛ كەلگۈسى مۇھىملىق
عِظَم قۇدرەتلىك؛ ئۇلۇغ؛ غايەت زور؛ مۇھىملىق
عَظَمَة بۇكسەكلىك؛ كۆزلىلىك؛ غايەت زور؛ ھاكاۋۇرلۇق
عَظَوِيّ سۆڭەكلىك
عُظْمَى م ئەلا ئۇلۇغ؛ ئەلا مۇھىم

عَظِيم ج عُظَمَاءُ و عِظَام و عُظْم
قۇدرەتلىك؛ تۇلۇغ؛ ھەيۋەتلىك؛ مۇھىم

عَظِيمَة ج عَظَائِمُ ئاپەت؛ بالاقازا

عَفَّ ـُ عَفًّا و عِفَّةً و عَفَافًا و عَفَافَةً ھەدىلىك؛ پاك

عَفَّ عَنِ الشَّيْءِ ئۆزىنى تارتتى

عَفَّ ج أَعِفَّة پاكىز؛ پاك

عَفَا ـُ عَفْوًا عَنْهُ أَوْ لَهُ ذَنْبَهُ و عَنْ ذَنْبِهِ كەچۈرمەك

عَفَا اللّٰهُ عَنْهُ ئاللا ئۇنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرگەي

عَفَا يَعْفُو و عَفَاءً و عُفُوًّا الْأَثَرُ أَوِ الْمَنْزِلُ بوقاتساق؛ ئىزناسى ئۆچمەك؛ ئىزى يوقالماق

عَفَا الشَّيْءُ يوقالدى

عَفَاء ئۆچۈپ كەتمەك؛ ھالاكتۇزان

عَقَارَةُ الْمَسَاجِيقِ ئۆچۈرۈش ئىسۋابى

عُفَاشَة كېرەكسىز نەرسە

عُفَاشَة مِنَ الثِّيَابِ بىر توپ لاكچەكلەر؛ بىر توپ جۇپىرەندىلەر

عَفَاف ئىپپەتلىك بولۇش؛ دىيانەتلىك بولۇش؛ ئەپىپە بولۇش

عِفَّة ئەخلاقلىق بولۇش؛ پاك بولۇش؛ ئىپپەتلىك بولۇش؛ دىيانەتلىك بولۇش؛ ئەپىپە بولۇش

عَفَّرَهُ فِي التُّرَابِ توپا قىلىۋەتتى

عَفَّرَ ـ عَفْرًا هُ داغ قىلماق؛ شەنىگە داغ چۈشۈرمەك؛ ھاقارەتلەن قىلماق

عَفَّرَهُ فِي التُّرَابِ توپا-چاڭ قىلىۋەتتى

عَفَرَ ج أَعْفَار چاڭ-توزان؛ ئۇپراق

عُفْر ئىركەك ئۇشكۇز؛ باۋايى ھايۋان

عَفْرَتَة ۋەھشى؛ باۋۇز؛ باسان نەيەت

عِفْرِيت ج عَفَارِيتُ ئالۋاستى؛ كەپسىز يالاۋ شەيتان؛ باسان ئىش

عِفْرِيتَة مەكىجەن؛ ھازارۋل؛ بېشىم ئوتۇن

عَفَسَ ـُ عَفْسًا الشَّيْءَ دەسسەپ

عَفَّشَ الشَّيْءَ يەپ

عَفَشَ ـُ عَفْشًا الشَّيْءَ يەپلىماق؛ ئوپلىماق

عَفْص ئەرمىنىپ بىر ئۈزى

عَفَنَ چىرىپ كەتمەك؛ زەھەرلىنىپ

عَفِنَ ـَ عَفَنًا و عُفُونَةً الشَّيْءُ سەسسىپ كەتمەك؛ سۇيىقى ئۈزگەرمەك

عَفِنَ چىرىپ كەتكەن

عَفْو سۆزلىمەك: كەچۈرۈم قىلماق؛ ياغدىلىق؛ سالماۋەت

عَفْواً كەچۈرۈڭ؛ تۈيۈقسىز؛ ئۆزلۈكسىز

عَفْوَة چىرىپ كەتمەك؛ زەھەرلەنمەك

عَفُوق ئۆزلۈكسىز

عَفُوَة شالاق؛ ئۆزلۈك

عَفَّى الشَّيْءَ سۈرتتى؛ يوقار قىلدى

عَفِيف جـ أَعِفَّة و أَعِفَّاءُ و عَفُون پاكىز؛ پاك؛ ھارامدىن

عَفَّ ـُ عُفُوفًا و عَفًّا و عَفَافًا و إِعَفَّة ۋالپاسىزلىق قىلماق؛ قالقىشماق

عَفّ جـ عَفَفَة و أَعِفَّة ۋالپاسىز

عُقاب جـ عِقْبان و أَعْقُب جـ عَقَابِيّ بۈركۈت

عِقاب جـ عِقابات جازا بەرمەك

عِقابِيّ جازالانغان؛ جازالىراكتىرلىك

عَقار جـ عَقارات ئەۋرەتسىمان مۈلۈك؛ مۇقىم مۈلۈك

عَقّار جـ عَقَارِيّ ئورا مانىرىيالى

عُقار ھارام؛ ھايۋانلارنىڭ پۈتىنى كېسىۋەتكەندىن كېيىن ئۆلتۈرمەك

عَقارِيّ مال-مۈلكى بار؛ ئەمىنى بار

عَقَابِيّ ئورا مانىرىيالىنى سودا-گىرى؛ ئورا ئۆگىنىدىكى ريەتسىپنا ئاساسەن دورىنى ئەقىلىي بىرىكتۈرگەن ئالىم

عِقال جـ عُقُل تارغامچا؛ ئەرەبلەر-نىڭ بىر خىل باش كىيىمى

عَقَبَ ـُ كەينىدىن ئەگىلمەك

عَقَّبَ عَلَى الْحَدِيثِ باھا بەردى؛ مۇھاكىمە قىلدى؛ باھالىدى

عَقَّبَ عَلَيْهِ ئەنسىلىدى؛ ئەيىبلىدى

عَقَبَ ـُ عَقْبًا و عُقُوبًا و عاقِبَةً ۋ أو مَكانَهُ ئەگىشىپ كەلمەك

عَقِب جـ أَعْقاب كەينىدىن ئەگىدىر-گۈچى؛ ئوغۇل؛ نەۋرە

رَجَعَ عَلَى عَقِبِهِ كەينىگە قايتتى؛ چېكىندى

عَقِب الْإِنَاءِ تامىدا

رَأْسًا عَلَى عَقِب ئەنۋارگ ئۆرۈلگەن

عُقْب كېيىنكى ئەۋلادلار؛ ئەۋرە-ئەۋرىلەر

عَقِب ذَلِكَ ئارقىدا

عُقْب جـ أَعْقاب نەسىجە؛ ئاقىۋەت

عَقَبَة جـ عِقاب ئەگرى-بۈگرى ئاغ يول؛ تۇسقۇنلۇق

عُقْبُول جـ عَقابِيلُ كېسەلنىڭ يەلتىزى؛ بالايىئاپەت

عَقَدَ الْخَيْطَ چىگدى

عَقَدَ الْبَيْعَ أو الزَّوَاجَ أو الْعَمَلَ أو نَحْوَهَا يىنوردى

عَقَدَ الأَمْرَ ئىشنى مۇرەككەپلەشتۈرۈۋەتتى

عَقَدَ الْكَلامَ دۆۋۇلىمەي: مۇجمەل قىلدى

عَقَدَ الْبَيْتَ ئىشكنى تاقىدى

عَقَدَ حَبْلاً يىغىن تاجىش

عَقَدَ ـِ عَقْدًا: الْعَمَلَ تارغامچىنى چەكمەك

عَقَدَ الْبَيْعَ أو الْعَهْدَ أو نَحْوَهما سودا توختامى تۈزدى: كېلىشىم تۈزدى

عَقَدَ ئاگىه ئىشلەك: كېيىر تۈي

عَقَدَ النِّيَّةَ أو الْعَزْمَ عَلَى كَذا قارار قىلدى

عَقَدَ عَلَى الْمَرْأَةِ نوي قىلىشتى بېكىتتى

عَقَدَ السَّائِلَ قويۇقلاشتى

عَقَدَ لَهُ الشَّيْءَ ئىگە قىلدى: كاپالەت بەردى

عَقْد جـ عُقُود و أَعْقاد ئاگىه شەكىللىك كارىدور، ئاگىه شەكىللىك تۈزۈلۈش: ئاگىه شەكىللىك ئىشلەك

عِقْد جـ عُقُود كېلىشىم

عِقْد مِنَ الْعَدَدِ ئونىدىن تۈزۈلگەن سانلار (بىگىرمە، ئوتتۇز...)

عَقْد الإِتِّفاقِ ئىتتىپاقلىق كېلىشىمى؛ كېلىشىم تۈزمەك

عَقْد الإِجْتِماعِ يىغىن ئاچماق

عَقْد مِنَ اللُّؤْلُؤِ ئون يىل

عُقْد جـ عُقُود يافۇت بۇلابكا

عُقْدَة جـ عُقَد تارغامچا تۈگىمى: بەز؛ ئۇسسە: موبىلا

عُقْدَة تېرىلىك بىرلىمكى

عُقْدَة فِي الْكَلامِ كېكەچلىمەك

عُقْدَة نَفْسِيَّة غەيرى بىسىمكا

عَقَرَ ـُ عَقْرًا هُ يارىلاندۇرماق؛ ئۆلتۈرمەك

عَقَرَ الْفَرَسَ أو غَيْرَهُ ھايۋانلارنىڭ پۇتىنى تۈزۈۋەتكەندىن كېيىن ئاندىن ئۆلتۈردى

عَقَرَ هُ الْكَلْبُ چىشلىدى

عَقَرَ ـُ عَقْرًا و عَقارَةً الرَّجُلُ أو الْمَرْأَةُ تۇغماس بولۇش

عَقُرَ ـِ الأُنْثَى تۇغماس

عَقْر تۇيىلغۇ تەجى

عَقْر الدَّارِ ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسى

عَقْر جـ أَعْقار تۇغماس

عَقْرَب جـ عَقارِبُ چايان

عَقْرَب السَّاعَةِ سائەت كۆرسەتكۈچى

عَقْرَة تۇغىلىق

عَقَصَ ـُ عَقْصًا الشَّعْرَ تۈرمە چاچ

عِقْصَة ج عِقَص و عِقاص چاچ ئۆرۈمەك

عَقْعَق ج عَقاعِق بىر خىل قۇش تۇرى

عَقَفَ ـِ عَقْفًا الشَّيْءَ ئەگمەك

عَقَّلَ الْغُلامَ ئەقىللىق قىلدى

عَقَّلَ ه كالىسى ئىشلەيدىغان قىلدى؛ تەربىيىلىدى

عَقَّلَ الْجَمَلَ باغلاپ قويدى؛ پۇتىنى چىگىپ قويدى

عَقَلَ ـِ عَقْلاً الْجَمَلَ أو نَحْوَهُ باغلىماق

عَقَلَ الدَّواءُ بَطْنَهُ قاتۇردى

عَقَلَ ـُ عَقْلاً الشَّيْءَ چۈشىنىمەك

عَقَلَ عَقْلاً و مَعْقُولاً قائىدە چۈشىنىشلىك

عَقَلَ الْوَلَدَ ئەقلىگە كەلدى

عَقْل ج عُقول ئەقىل؛ ئەقىل-پاراسەت؛ باش، ئالاھ، چۈشىنىش؛ خۇلاسە چىقىرىش لىقتىدارى

عَقْلِيّ ئەقىلسىلاق؛ ئەقلىي؛ كۆڭۈلسىلاق؛ پاراسەتسىلاق

عَقَّمَ الْمَرْأَةَ تۇغماس قىلىپ قويدى

عَقَّمَ الشَّيْءَ سىكروبىزلاندۇردى؛ سىكروب ئۇلتۇردى

عَقَمَ ـُ عُقْمًا و عَقُمَ ـُ عُقْمًا عَقِمَ ـَ عَقَمًا ج الْمَرْأَةُ كۆپەيمەي مەيدىغان بولۇش؛ تۇغماس بولۇش

عَقَمَ ـُ عَقْمًا الْمَرْأَةَ تۇغماس قىلىش

عَقَم ، عُقْم ئۇر ياكى ئايالىنىڭ كۆپەيمىش ئىقتىدارىنىڭ بولماسلىقى؛ ئەتسىسى بوق

عُقْمَة ھامىلىدار بولماسلىق

عُقُوبَة جازالىماق

عُقُوبِيّ جازالانغان

عَقُور ج عُقُر ئاغزىنا قىلىنغان ھايۋان؛ ئادەم چىشلەيدىغان ھايۋان(باۋايى ھايۋان قاتارلىقلار

عَقُول چوشىنىدىغان؛ بىلىدىغان

عِقْيان ساپ ئالتۇن

عَقِيب داۋالاشتۇرغۇچى؛ كېيىنكى

عَقِيب ذٰلِك ئۇنىڭدىن كېيىن

عَقِيد كېلىشىم تۈزگەن ئادەم

عَقِيد ج عُقَداءُ (ھەربىي ئەمەلدار. لىق دەرىجىسى) ئوفىتسېر

عَقِيدَة ج عَقائِدُ ئىشەنىمەك؛ ئەقىدە؛ ئولۇغ بەتمەك، ئالاھ

عَقِيمَة ج عَقائِلُ جاپ ئۇرۇقسىز

عَقِيق جىلغا، ھەقىق

عَقِيلَة ج عَقائِلُ خانىم

عَقِيم ج عَقائِمُ و عُقُم مِنَ النِّساءِ تۇغماس ئايال؛ ھامىلىدار بولمايدىغان

عَقِيم ج عُقَماءُ و عِقام و عُقْمَى
من الرِّجالِ نۇغماس ئەر
عَلِكَ ـَ عَكًا الْعَجِينُ قاتتىق
ئىسسىپ كەتمەك؛ تىنجىق
بولۇش
عَكّ قاتتىق ئىسسىق بولمى
عُكّاز ج عَكاكِيزُ و عُكّازات
ھاسا؛ ئېيىسكوپنىڭ ھوقۇق
بالكىسى
عُكاشة ئۇمچۇق؛ ئۇمۇچۇق تورى
عَكَرَ ـُ كۆڭلىنى غەش قىلدى
عَكَّرَ الماءَ نۇنۇق قىلدى؛ ئارىلاش-
تۇردى
عَكَر نۇۋا، مەينەت، ئارىلاشما
عَكَر مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سارقىسىدى؛
قالدۇق؛ داشقال
عَكِرَ ـَ عَكَرًا الماءُ نۇنۇق
بولۇش؛ دۇغ بولۇش؛ تىنىق
ئەمس
عَكِر قالايمىقان قىلمۇبنىلكەن
عَكَرَة ج عَكَر مۇجمەل؛ تىنىق
ئەمس
عَكَزَ ـِ عَكْزًا على عُكّازَتِهِ ھاسا-
غا يۆلىنىمەك؛ ھاسىغا تايانماق
عَكَمَ ـُ عَكْمًا الكَلامَ تەتۇر
گۇرۇگەن؛ ئېكسىچە قىلماق
عَكَمَ الثَّوبَ أو الحَرادَةَ أو الصُّورَةَ
ئەكس ئەتتۇردى
عَكَسَ الشَّيْءَ گۇرۇمەك، ئالدىنۇرماق
عَكَسَ عَلَيْهِ أَمْرَهُ قوبۇل قىلمىدى
عَكْس تەتۇرگە ماڭغۇزماق
عَكْس كَذا ... بىلەن قارىمۇقارشى
والعَكْس بالـ عَكْس گۇرۇسمۇ
گۇرۇشاش
عَكْسِيّ تەتۇر؛ ئەكسىچە
عَكِفَ ـَ عَكْفًا الشَّعْرُ أو النَّباتُ
چىگىشلىشىپ كەتمەك
عَكِش قالايمىقان؛ كىرەكسىز ئادەم
عَكَفَ ـِ عَكْفًا و عُكُوفًا هُ عَنِ
الأَمْرِ توسماق
عَكَفَ عَلَى الأَمْرِ بېرىلمەن؛ بەشىنى
چۈكۈرمەى
عَكَفَ فِي المَكانِ گۇزۇن تۇرمەى
عَكَفَ عَنِ النّاسِ يوشۇرۇنۇپ ياشى-
مەى
عَكَفَ القَوْمَ حَوْلَهُ أو بِهِ گىلاندى
عَكَمَ ـُ عَكْمًا الشَّيْءَ جۇغلاپ
بوغچا قىلىپ باغلاش؛ تۈگۈش
عَكَمَ مَنْ كَذا توسمۇنلۇق قىلمى؛
چەكلىمى
عِكْم ج أَعْكام بىر باغلام نەرسە
عَكِيك ج عِكاك ئىسسىپ كەتكەن
عَلَّ ـُ عَلًّا ئىسسىمەن؛ تېھىسسال
عَلَّ ـِ عَلًّا و عَلَلًا و عُلَّةً بىر

ئىستاكان بىر ئىستاكاندىن ئىچىملىك، ئولاپ ئىچىملىك

عَلَّ ه بىر ئىستاكان بىر ئىستاكاز دىن ئۇنىڭغا بەردى: ئولاپ ئىچۈرۈش

عَلْ يۇقىرى قىلىم

عَلْ مِنْ عَلْ . مِنْ عَلٍ . مِنْ عَلِ يۇقىرىدىن

عَلَّ عِلَّةً ئاغرىپ قالماق

عَلا ـُ عُلُوًّا كۆتۈرۈلمەك، يۇقىرى كۆتۈرمەك، ئۈزەللىمەك

عَلا ه مەغلۇپ قىلدى، يۇيۇندۇرۇدى، ئۇنىڭدىن ئېگىز بولدى

عَلا الْمَكانَ أو بِهِ چىقتى

عَلا الدّابَّةَ ئولاغقا مىندى

عَلا بِهِ ئېگىزلەتتى

عَلاء مەسدەر قىلماق، ئېگىز، ئېگىزلىك

عَلاة ج عَلا و عَلَوات تۇمۇر بولقا

عِلاج ھاۋالماق

عِلاج ج عِلاجات دورا

عَلاقَة ج عَلائِق مۇناسىۋەت، دوستلە

عِلاقَة ج عَلائِق نەرسىلەرنى باغلاپ دىققان نەرسە

عَلّاك قۇرۇق گەپ سانقۇچى

عَلام دَعَلَ ما، نېمىشقا؟

عَلّام كۆپ بىلگۈچى، ھەممىنى بىلىدىغان، بىلمەيدىغىنى يوق

عَلامَة ج عَلام بەلگە، يول بەلگىسى

عَلامَةُ الْإِرْشادِ دىشار، كۆرسەتكۈچ

عَلامَةُ الْإِسْتِفْهامِ سوئال بەلگىسى

عَلّامَة داڭلىق ئالىم، ئەللامە

عَلائِيَة ئېچىۋېتىلگەن، ئوچۇق، روشەن

عَلانِيَةً ئېچىۋېتىلگەن جايدا

عِلاوَة ج عَلاوَى و عَلاوِىّ بوغ

عِلاوَةً عَنْ أو عَلى كَذا بۇنىڭدىن سىرت، يەنە

عَلَبَ الشَّيْءَ تامغا باستى

عَلَّبَ الْبَأْكولاتِ أو نَحْوَها كومزەككە ئاپىلىدى، قاپىلىغى

عَلَبَ ـُ عَلْبًا الشَّيْءَ (مىلى گە قارالسۇن)

عَلَبَ اللَّحْمَ ھاۋا ئۇتۇشمىسىگە، لىكىنسىز گۆش پۈراپ قالدى

عُلْبَة ج عِلاب و عُلَب قۇتا، كومزەك

عَلَّة بالايىئاپەت، ئېھتىياج

عِلَّة ج عِلَل جج أَعْلال كېسەل، كەسىپلىك، سەۋەب، باھانە، سەۋە

عِلْج ج. عُلُوج دشمنى ئىتتەنمەيدىغان تاداش؛ كۆچلۈك مېيىمز ياۋا ئېشەك

عَلْشان كَذا سەۋىتىن؛ سەۋىلىك

عَلَفَ بر. **عَلَفًا الدَّابَّةَ** ئوت بېقىۋزوش

عَلَف ج. عُلُوفَة و اعْلاف و عِلاف بەم-خەشەك

عَلَّقَ الأَمْرَ ئىشلارنى ئېسىپ قويۇپ بىر نەرسە قىلمىسى

عَلَّقَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ أو عَلَيْهِ ئېسىپ قويدى

عَلَّقَ عَلَى الكَلامِ أو الأَمْرِ باھا بەردى

عَلَّقَ لِلدَّابَّةِ أو عَلَيْها بەم-خەشەك بىلەن ئەمىلىسى

عَلَق مۇھەببەت؛ قان

عَلَق البَعُوضِ أو فَيْءٍ كىچىك قۇرت

عَلِقَ ـَ عُلُوقًا و عِلْقًا و عَلَقًا و عَلاقَةً ھ أو بِهِ مۇھەببەت

عَلِقَ حُبُّ المَرْأَةِ بِقَلْبِهِ مېھرىنى لۇزۇلمىدى؛ مەھلىيا بولۇپ قالدى

عَلِقَ يَفْعَلُ كَذا باشلىدى؛ كىرىشتى

عَلِقَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ بىلتى؛ چۈكتى

عَلِقَ بَصَرِي بِكَذا كۆزۈم چۈشتى

عَلِقَ بِ الأَلَمُ ھاسىلدار بولدى

عِلْق ج. أَعْلاق و عُلُوق قىممەت لىك

عَلَقَة قان پارچىسى

عُلْقَة لوت؛ پىرەنىك؛ ئۇششاق بېمەكلىك؛ بىر ئۇلۇش بېمەك بىلەن؛ مال-مۈلۈك، مال...

عَلْقَم دورىلىق تاۋۇز؛ ئاچچىق نەرسە

عَلَكَ ـُ عَلْكًا العِلْكَ أو نَحْوَهُ چاينىماق

عَلِكَ بېپىشقاق

عِلْك ج. عُلُوك و أَعْلاك پۇراقلىق سېغىز؛ سېغىز كەبىۋت

عَلَّلَ ھ بەنە ئىچىۋردى؛ قايتا-قايتا سۇغاردى

عَلَّلَ الشَّيْءَ سەۋەبىنى چۈشەندۈردى

عَلَّلَ ھ بِكَذا ... بىلەن مەشغۇل قىلدى؛ تەسەللى بەردى

عَلَّلَ القَضِيَّةَ سۆزنىڭ قانۇنىيەت-لىرى (يوللىرىنى) بايان قىلدى؛ سۆزنى ئېلان قىلدى

عَلَّمَ ھ الشَّيْءَ ئۆگەتتى

عَلَّمَ ھ تەربىيە بەردى

عَلَّمَ لَهُ عَلامَةً نوسۇر قويدى؛ بەلگە قويدى

عَلَمَ ـُ عَلْمًا الشَّيْءَ بەلگە قويماق

عَلَم ج أَعْلام بايراق؛ نىشان بولۇش بەلگىسى؛ رەسمىي رەسىم

عَلَم مِن أَعْلامِ السِّياسَةِ داڭلىق سىياسەتچىلەر

عَلِمَ عَلَم عِلْمًا الشَّيْءَ چۈشەندى

عَلَم الشَّيْءَ أو بِهِ ھېس قىلدى

عَلَّم الأَمْرَ ماھىر بولدى؛ پۈختا ئىگىلىدى

عِلْم تونۇش

عِلْم ج عُلوم ئىلىم-پەن

عِلْم بىلىم

مَنْ عِلْم مەقسەتلىك

عِلْمًا و عملاً نەزەرىيە ۋە ئەمەلىيەت جەھەتتىن

عَلْمانِيّ كەسىپ كەسىلى ئەمەس؛ ئىشىك سىرتىدىكى

عِلْمِيّ ئىلمىي؛ ئىلىم-پەن نەزەرىيىسىگە مۇناسىۋەتلىك

عَلَن ـُ و عَلُنَ ـُ و عَلِنَ ـَ عَلَنًا و عَلانِيَةً و عُلُوًّا الأَمْرُ ئاشكارا بولماق؛ ئوچۇق بولماق؛ ئېنىق بولماق

عَلَن ئوچۇق؛ ئېنىق

عَلَنِيّ ئېچىۋېتىلگەن؛ يوشۇرۇنمىغان

عَلْهَب ئەركەك بۇغا

عَلُوّ ئېگىز؛ يۇقىرى؛ ئېسىل؛ ئەۋزەل؛ ئىلغار

عَلْوان ئادەپسىز؛ ئەپسا

عُلُوم ج ئىلىم-پەن

العُلُوم البَشَرِيَّة ئىنسانشۇناسلىق ئىلمى

العُلُوم الخَفِيَّة روھىيەت ئىلمى؛ روھ ئىلمى

عَلْوَنَ الخِطابَ كونۇپرت قۇستىگە ئادەپسىز يازدى

عَلَوِيّ يۇقىرىدىكى؛ ئاسمانىدىكى؛ مۇقەددەس؛ ئىلىمچىلار

عُلْوِيّ يۇقىرىدىكى

عَلَّى هُ كۆتۈردى

عَلَّى الشَّيْءَ كۆتۈردى؛ ئېگىزلەتتى

عَلِيَ ـَ عَلاءً كۆتۈرۈلمەك؛ ئېشىپ كەتمەك

عَلَّى هُ مەغلۇپ قىلدى

عَلَّى المَكانَ چىقتى

عَلَّى الدَّابَّةَ ئولتۇردى؛ مىندى

عَلِيّ ج عِلْيَة و عَلِيُّون ئەلا؛ يۇكسەك؛ ئېسىل؛ يۇقىرى ئورۇن؛ ئېسىلزادە

العَلِيّ المُتَعالِي ناھايىتى ئېگىز

عَلِيّ ئەلى (ئادەمنىڭ ئىسمى)

عُلِّي يۇكسەك؛ دەرىجىدىن تاشقىرى

عُلْيا م ئەلا ئېگىز؛ ئېخمۇ ئېگىز؛ يۇقىرى ئورۇن؛ ناغ چوققىسى

عَلْياءُ م ئاسمان؛ بوشلۇق؛ ئاق ئېگىز جاي؛ شان-شەرەپ

عَلِيَّة ج عَلالِيّ بىنا

عَلِيَّة يۇقىرى تەبىقە؛ ئېسىلزادە

عَلِيق يەم-خەشەك

عَلِيل ج أَعِلَّاءُ كېسىلى بار؛ كەيپىياتى بار؛ ئاجىز

عَلِيم ج عُلَماءُ مۇتەئەسسىس؛ بىلىمىدىغان نەرسىسى يوق؛ ھەممىنى بىلىدىغان (ئاللا)

عَمَّ .. عُمُومًا الشَّيْءُ تارقالماق؛ ئاققاق؛ ئومۇملاشماق .

عَمَّ الشُّكُوتُ جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈرىدى

عَمَّ (عَنْ ما) نېمە ئۈچۈنلۈك؛ نېمىگە مۇناسىۋەتلىك؟

عَمّ ج أَعْمام و عُمُومَة و أَعْمّ تاغا

عَماء قارىغۇلارچە؛ قالايمىقان؛ قارا بۇلۇت

عِماد ج عُمُد و عَمَد تۈۋرۈك؛ بۇلىنچى؛ ئېگىز بىنا؛ سىلىندىر

عِبادَة تارماق ئىستىمئوت باشلىق ئىش ۋەزىپە

عَمارَة ج عَمائِر و عُمار ئاۋات قىلماق؛ ياشارماق؛ رەھمانكۇل (پادىشاھلارنى قوتلۇقلاش ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان)

عِمارَة قۇرۇلۇش؛ قۇرۇلما؛ ئىمارەت

عُماص كۆز چاپمىقى

عَماقَة چوڭقۇرلۇق

عَمّال ئىشچى

عَمالَة ئۇلۇكە دەرىجىلىك مەمۇرىي رايون

عُمالَة مائاش

عِمالَة ئىشچىلارنىڭ تېخنىكىسى؛ ئىش ھەققى

عُمّالِيّ ئىشچىلارنىڭ

عِمامَة ج عَمائِم و عِمام سەللە؛ باشقا بۆگەيدىغان رەخت

عَماوَة قارىغۇلۇق؛ قارىغۇلارچە؛ قالايمىقان؛ قاراڭغۇلۇق

عَمايَة مەپتۇن بولماق؛ قايمۇقۇپ قالماق؛ بىلىمسىزلىك

عَمَّة ھامما؛ ھاممىاتا؛ كىچىك تاپا

عَمَّدَ الْوَلَدَ سۇغا چۆمۈلدۈرىدى

عَمَّدَ الْخَيْمَةَ نېرەك قويدى؛ تۈرۈك قويدى

عَمَدَ .. عَمْدًا إِلَيْهِ تالىمغا قارىماقچى؛ مەقسەت قىلماق؛ كۆزلىمەك

عَمَدَ الشَّيْءَ أو إِلَيْهِ ... قىلمىشى ئويلاشتى؛ ... قىلمىشى قارار قىلدى

عَمَدَ الشَّفَقَ أو غُمْرَةَ تۇرۇلۇك قويمى: تۇرۇلۇك قويۇپ تۇرغۇزمى

عَمَدَ الْوَلَدَ سۈڭگات قىلمى

عَمْد قوللىماق: قەستەن، مەقسەت لىمك

عَمْدًا قەستەن

عَنْ عَمْدًا مەقسەتلىك

عُمْدَة ج عُمَد تۇرۇلۇك: تاسما

عُمْدَةُ الْبَلَدِ شەھەر باشلىغى: يۇرت باشلىغى (مىسىر)

عُمْدَةُ الْمَدْرَسَةِ مەكتەپ مەسئۇرىيىتى

عَمْدِيّ مەقسەتلىك، قەستەن

عَمْدِيَّة يۆلەنجۈك: تۇرۇلۇك

عُمْدِيَّة يېزا باشلىقىنىڭ ۋەزىپىسى، يېزا باشلىغى باشقۇرىدىغان رايونلار

عَمَّرَ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆردى

عَمَّرَ الْمَنْزِلَ ئۆيگە ئادەم ئولتۇرغۇزدى

عَمَّرَ الْمَكَانَ ئادەم ئولتۇرغۇزدى، ئاۋاتلاشتۇردى

عَمَّرَ ه اللّٰهُ ئاللا ئۇنىڭغا ئۇزۇن ئۆمۈر ئاتا قىلغاي

عَمَّرَ الْقَرْيَةَ ريمونت قىلدى

عَمَرَ ـُ عَمْرًا الدَّارَ ئۆي ياسىماق: ئۆي سالماق

عَمَرَ الْمَنْزِلَ ئۆيدە ئولتۇردى

عَمَرَ الْمَنْزِلَ بِأَهْلِهِ ئادەم ئولتۇرۇش- لۇق: ئاۋات بولۇش

عَمَرَ ـُ عَمْرًا و عِمَارَةً ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرمەك

عَمَرَ ـُ عِمَارَةَ اللّٰهِ مَنْزِلَهُ ئاللا ئۇنىڭ ئۆيىنى ئاۋات قىلغاي

عَمَرَ سەللە: ناچ: باشلىق

عَمَر دىن: ھاياتلىق

عَمِرَ ـَ عَمْرًا و عِمَارَةً ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرمەك

عُمْر ج أَعْمَار ئۆمۈر

عُمْر ج أَعْمَار ئۆمۈر

عُمْرَان ئاۋۇلۇش: مەدەنىيەت

عُمْرَانِيّ مەدەنىيەتلىك

عُمْرَة ياغلىق: ئاۋاتلىق

عُمْرَة ج عُمْرَات و عُمَر ھەج قىلىش ۋاقتىسىدىن سىرت ھەرقانداق ۋاقىتتا مەككىگە بېرىپ ئۆمرە ھەج قىلماق

عَمِقَ ـَ عَمْقًا كۆڭۈل ئۆزۈشتى ئاجىزبولۇش: كۆزىدىن داتىم ياش ئاقىدىغان بولۇش

عَمِقَ ـَ عَمَهًا كۆڭۈل ئۆزۈشتى ئاجىز

عَمْشَاء ج عُمْش كۆڭۈل ئۆزۈشتى ئاجىز

عَمْصَاءُ م كۆزى قارا ئاقى ئۇلىشىدىغان: كۆزى تولىشىدىغان

عَمَّقَ الْبِئْرَ أو نَحْوَها چوڭقۇرلاشتۇردى

عَمُقَ ـُ و عَمِقَ ـَ عُمْقًا و عَمَاقَةً الْمَكَانُ او الطَّرِيقُ ناھايىتى يىراق بولدى

عَمُقَ ـُ الْبِئْرُ أو نَحْوُها چوڭقۇر بولۇش

عُمْق ج أَعْماق چوڭقۇرلۇق: سۇ ئاستى

عَمَّلَ ه عَلَى الْبَلَدِ يەرلىك كىملدار قىلىپ بەلگىلىدى

عَمَل ج أَعْمال ھەرىكەت: قىلىق: قىلىش: ياساپ چىقماق: ئەمگەك: خىزمەت: ئابىشۇرۇق: ئەسەر

عَمِلَ ـَ عَمَلًا ياسىماق: قىلىش: ئىشلەش: خىزمەت: ئەمگەك: يۇرگۈزمەك

عَمِلَ عَلَى الْأَمْرِ ئۇغۇللاندى

عَمِلَ فِي هٰذَا رول ئويىنىدى باكى ئەسەر كۆرسەتتى

عَمِلَ بِالْأَمْرِ بۇيرۇقنى ئىجرا قىلدى

عَمِيل خىزمەتى بار: ئۇغۇلۇشىدىن ئىش قىلىشنى يانچى كۆرىدىغان

عُمِلَ بِهِ ئۇنۇملۇك بولدى

عَمْلَة ج عَمَلات و عَمَائِل رەزىل قىلمىش: ئەبىس قىلمىش: يالاقىكشىلىك

عُمْلَة پۇل: ماناش

عُمْلَة زَائِفَة يالغان پۇل

عُمْلَة وَرَقِيَّة قەغەز پۇل: چەك

عُمْلَة مَعْدَنِيَّة چەت ئەل پۇلى

عِمْلَاق ج عَمَالِقَة و عَمَالِيق كۆچلۈك تادەم: كىگانت تادەم

عَمَلِيّ ئەمەلىيەتچى: ئەمەلىي: خىزمەت قىلغان

عَمَلِيَّة ھەرىكەت قىلماق: ئابىشۇرۇق ئىشلىتىلىش: جەريان: ئوپېراتسىيە

عَمَّمَ الشَّيْءَ ئومۇملاشتۇردى

عَمَّمَ ه بېشىغا ياغلىق چىگكۈزدى: مەللە كورانتى

عَمَّن (عَنْ مَنْ) كىمگە مۇناسىۋەتلىك؟: كىم ئوغرۇلۇق

عَمَّهُ ـُ عَمْهًا و عُمُوهًا و عَمْوَهِيَّةً و عَمَهَانًا نىشانسىز يوقلۇق: ئادەمچىل: ئەبلەق قالماق

عَمُود ج أَعْمِدَة و عُمُد و عَمَد تۈۋرۈك: سىلىندىرسىمان جىسىم

عَمُود الْفَقْرَةِ گىلزىت تۈۋرۈكلار سىلە سىرلە ئوممى

عَمُود الْفَنْطَرَةِ تۈۋرۈك

عمامة
مدلاة

عربة
الاستوائية

العين
الأزرق

عصا
عادية

العنب — الزوزم

عقرب
بطلان

عرقية
شاهق دوها

عرناس
٣٠ سنتيمترا نصيبي، لبيعه بيد

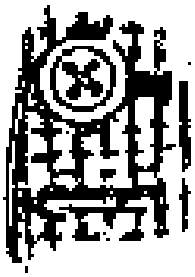
عروة الدلو
لولبه

عش
لزوا

عقال
الرعاة

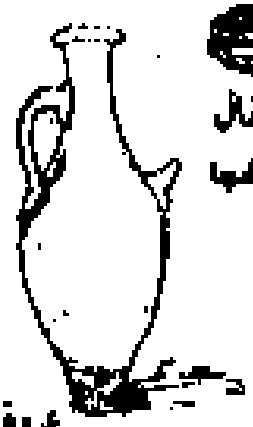
عروة الإبريق
لولبي تقعس

عصابة
بيت

عضد
قاذف بسلاح

عضد
ذكر شكلاك الزرازير

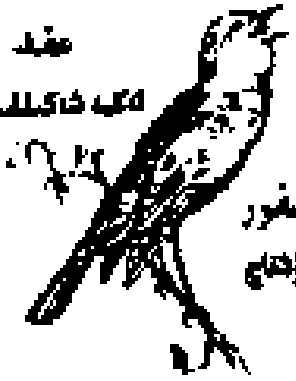
عصفور
لولبي

عقاب
ثعلبا

بعوض
يمتلئ

عرب
بطيان

عَمُود فِقْرِيّ او فَقَرِيّ تۇرۇلۇك
عَمُود نَقْلِ الشَّدَرَةِ ئايلانما ئوق
عَمُوه أو الخَطّ العَمُودِيّ تىك سىزىق
عَمُود المِيزان تارازا تايىقى
عَمُودِيّ سىلىندىرسىمان: سىلىندىر. سىمان: تىك
عَمُودِيَّة تىك ۋە توغرا كوردىنات
عَمُول ئەمگەكچى: ئاكتىپ خىزمەت قىلىدىغان
عُمُوم ئومۇملاشماق: ئادەتتىكى: بارلىق، ھەممە: پۈتۈن
اَلْعُمُوم ئاساسەن ئومۇملاشماق:
عُمُومًا ئادەتتە
عَلَى العُمُوم ئومۇملاشتۇرغاندا: ئومۇمەن
عُمُومَة ئاغىسى بولۇش سالاھىيىتى بىلەن
عُمُومِيّ ئاممىۋى: ئومۇملاشقان: ئىختىۋاتقان: ئادەتتىكى: ئومۇملاشتۇرغان
عَمَى مەنپىي گەپ قىلىش: سىتىلىق گەپ قىلىش
عَمَّى الرَّجُلَ ئىزىغىتىۋەتتى
عَمَّى هُ بوشۇردى
عَمَّى المَعْلَى مۇجىللەشتۇردى: سىرلىقلاشتۇردى
عَمَّى كۆز تۇرمىدىن كەتكەك: رەك قارىغۇسى بولۇپ قالماق
عَمِيَ ـَ عَمًى كۆزى كۆرمەس بولۇپ قالماق: قارىغۇ بولۇپ قالغان
عَمِيَ عَنْ كَذَا بىلمىدى: تونۇمىدى
عَمِيَ عَلَيْهِ الأَمْرُ تۇتۇق بولۇپ قالدى: ئېنىقسىز بولۇپ قالدى: قارىلىشىپ كەتتى
عَمْيَاغ م ئەما ئايال: قارىغۇلارچە ئەگىشكۈچى
عَمِيَّة ئازدۇرماق
عَمِيد ج عُمَدَاء مەسئۇل بولغۇچى: ئىلىستۇت باشلىقى
عَمِيد الهَيْئَةِ السِّيَاسِيَّةِ ھەربىي ئەمەلدارلىق نامى (قاشقى ئىشلار ئۆمىكىنىڭ باشلىقى)
عَمِيد كُلِّيَّةِ الآدَابِ ئەدەبىيات فاكۇلتېتىنىڭ باشلىقى
عَمِيم ئوبۇسى زىچ
عَمِيق ج عِمَاق و عُمُق و عِمَاق چوڭقۇر
عَمِيل ج عُمَلاء ۋاكالەتچى: ئوتتۇرىسىكى كىشى: خالىچا
عَمِيم ج عُمُم ئومۇملاشتۇرۇلغان: ئەنراپلىق: ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان
عَنَّ ـُ عَنًّا و عَنَنًا و عُنُونًا لَهُ القَىْءُ كۆرۈنمەك: پەيدا

بولماق
عَنَّ الْكِتَابَ ماۋزۇ قويۇشتى؛ تېما قويدى
عَنَّا چارچاپ كەتمەك
عَنَا ـُ عَنَاءً و عُنُوًّا لَهُ بويسۇنماق؛ ھۆرمەت قىلماق
عَنَا هُ الْأَمْرُ ئۇنىڭغا بولدى
عَنَاء چارچاپ كەتمەك؛ ئاۋارىچىلىك؛ جاپالىق
عِنَان ج أَعِنَّة و عُنُن ئارغامچا
عُنَّاب ئۈزۈم ساتسىدىغان
عُنَّاب چىلان دەرىخى؛ چىلان
عِنَاد فارسى ئۇرماق؛ جاھىللىق
عِنَاق قۇچاقلىماق
عَنَان بۇلۇت
عَنَان مِنَ الشَّيْءِ تەرەپ
عَنَان السَّمَاءِ ئۇپۇق
عِنَايَة دىققەت قىلماق؛ ئېتىبار بەرمەك
الْعِنَايَة الْإِلَهِيَّة تەقدىر؛ قىسمەت؛ ئاللانىڭ ئىرادىسى؛ ئىلاھى رەھمەت
عُنَّبَ الْكَرْمُ ئۈزۈم پىشتى
عِنَب ج أَعْنَاب ئۈزۈم
عُنَّة ئارقان؛ ئات ئېغىلى
عُنْبَر ج عَنَابِر ئەنبەر؛ بالىقنىڭ باناق

عُنْبُرِيّ پۇراقلىق؛ پۇراقلىق ھەم ناتلىق سېۋە، ھاريقى
عُنَّتَ هُ قېيسىن ئىشقا مەجبۇرلىدى
عَنَت قىيىنچىلىققا ئۇچرىماق
عَنِتَ ـَ عَنَتًا جاپا-مۇشەققەتكە قالماق
عَنَجَ ـُ عَنْجًا الشَّيْءَ تارتماق؛ سوزماق
عُنْجُهِيَّة ھاكاۋۇرلۇق؛ كالۋا، ھامبا قىلىت
عَنَدَ ـُ و عَنِدَ ـِ و عَيِدَ ـَ عُنُودًا عَنِ الطَّرِيقِ أَوِ الْقَصْدِ مەقسەتتىن چەتلىمەك؛ ئۇپۇق بولغا كىرىپ قالماق
عَنَدَ الرَّجُلُ ئەئزولۇك قىلدى؛ ئۆز بېشىمچىلىق قىلدى؛ ئەئزولۇك قىلدى؛ جاھىللىق قىلدى
عِنْدَ ... ... غا يېقىن؛ ... دە
عِنْدَئِذٍ شۇ ۋاقىتتا؛ ئەينى ۋاقىتتا
عِنْدَك نوختا! مەندە بار
عَنْدَلِيب ج عَنَادِل بۇلبۇل
عِنْدِيَة مەن؛ چىلىك ئۇقۇم مەزمۇنى
عَنْز ج أَعْنُز و عُنُوز و عِنَاز ئانا ئۆچكە
عَنَسَ ـُ و عَيِنَ ـَ عُنُوسًا و عِنَاسًا و عُنِّسَ بِ الْمَرْأَةُ

قهرى قىز بولۇپ قالماق

عَنْشاءُ ج عُنْش ئالته بارمىقى بار ئادەم

عُنْصُر ج عَناصِرُ ئەرق: تەركىبى: تەركىب: ئىلىمىيەتتە: مەنبە

الْعَناصِرُ الْقَوِيَّة مىللىي بۇلگۇنۇ. چىلەر

عُنْصُرِيّ ئىلىمىيەتتىكى: ئىرقىغا مىلك: مىللەتچىلەر

عُنْصُرِيَّة مىللەتچىلىك

عُنْصُل پىياز: دېڭىز پۇسۇنى

عَنَّقَ ه ھاقارەتلىدى: قاتتىق مۇئامىلە قىلدى

عَنَّقَ ـُ عَنْقًا و عَنانَةً بِهِ او عَلَيْهِ قاتتىق: قوپال مۇئامىلە قىلماق

عَنَق شىددەتلىك: قاتتىق مۇئامىلە قىلدى

عُنْقَةٌ يېڭىلىماق: باشلىماق

عُنْفُوان بۇلۇڭ-بارا قسان (باشلىق) باھارى

عُنْفُوان الشَّباب ياشلىق باھار

عُنْفُوان الْخَمْرِ ھاراقنىڭ كۈچى

عُنْفُوان مِنَ الشَّيْءِ ئەڭ دەسلەپ

عَنَّقَ ه بوينىنى تۇنتى

عُنُق ج أَعْناق بويۇن: قىزالارنىڭ قىسىلغان ئورنى

عُنْقاءُ م ئۇزۇن بويۇن: كەنقا قۇشى: غايىۋى ئۇلىمىدىغان قۇش

عُنْقُنْ بِهِ بۇلەندى: تېپىلمايدىغان

عُنْقُود ج عَناقِيدُ بىر ساپاق (ئۈزۈم ئۈزۈمىكى ئەرسە)

عُنْقُودِيّ مەي بولۇپ كەتكەن

عُنْكَب . عُنْكَباة ج عَناكِبُ ئۆمۈچۈك

عُنْكَبُوت ج عَناكِبُ و عَنْكَبُوتات ئۆمۈچۈك

عَنَم خەمە: ئۈزۈم بېھىلىقى

عَنْوَنَ الْكِتابَ أو غَيْرَهُ كىتابقا نام قويدى: نېمە قوشتى

عُنْوان ج عَناوِينُ ئادرېس: تېما: ماۋزۇ: كىتاب نامى

عَنُوت قىسىلچاق قاغ باغرى

عَنْوَة شىددەتلىك

عَنْوَة مەجبۇرىي

عَنْوَنَ الْكِتابَ كىتابقا نام قويدى

عَنِّي ه ئاۋارە قىلدى: ئازابلىدى

عَنِيَ ـْ عَنايَةً و عُنِيًّا الْأَمْرُ كۆڭۈل بۆلمەك: دىققەت قىلماق

عَنِيَ عَلَيْهِ و عِنايَةً بِالْقَوْلِ كَذا گەپنىڭ مەزمۇنى: دېمەكچى بولغىنى...

عَنِيَ ـَ عَناءً چارچاپ كەتمەك: ھېرىپ ھالىدىن كەتمەك

عُنِيَ عِنايَةً و عُنِيًّا بِالْأَمْرِ دىققەت

قىلماق؛ ئەمخورلۇق قىلماق

عِنْيان ج عَناوِينُ ئادرېس؛ نېمە؛ ماۋزۇ

عَنِيَّة ئىگىك

عَنِيد ج عُنُد ئەرسا؛ ئەيسەر؛ تەۋرەنمەس

عَنِيق عُنُق قاتتىق؛ ئاچچىق؛ دەرىشە تىلماك؛ شىددەتلىك؛ قەيسەرلىك بىلەن

عِنِّين جىنسىي ئالاقە قىلالمايدىغان ئادەم

عِنِّينَة قابىلىيەتسىز

عَهارَة ياماشمۇزلۇق قىلماق؛ ياستۇنچىلىق قىلماق

عَهِدَ ـَ عَهْدًا الشَّيْءَ كۆزدىن يوقىماك؛ دىققەت قىلماق؛ ئەمخورلۇق قىلماق؛ ھالىدىن خەۋەر ئالماق

عَهِدَ الأَمْرَ بىلدى؛ تونۇدى

عَهِدَ فُلانًا بِمَكانِ ئۇچرىتتى

عَهِدَ الْوَعْدَ ۋەدىسىنى تىشقا ئالشۇرىدى

عَهِدَ إِلَيْهِ فِي كَذا أَو بِهِ ھاۋالە قىلدى

عَهْد ج عُهُود ۋەدىسىگە ئەمەل قىلماق؛ توغىسىغا ئەمەل قىلماق؛ كېلىشىم، توختام؛ دەۋر؛ دوستلۇق؛ بىلىمسىز؛ قوغداش

اَلْعَهْد الْجَدِيد يېڭى كېلىشىم

اَلْعَهْد الْقَدِيم كونا كېلىشىم

وَلِيّ الْعَهْد شاھزادە

عُهْدَة ھەجبۇرىيەت؛ مەسئۇلىيەت؛ كاپالەت؛ ئاجىز

عَهْدِيّ قارارنامە؛ نوقسانلاشقان

عَهَرَ ـُ عُهْرًا و عُهُورًا و عَهارَةً و عُهُورَةً و عَهِرَ ـَ عَهَرًا إِلَيْها ياماشمۇزلۇق قىلماق؛ بۇزۇق چىلىق قىلماق

عَهِر بۇزۇق؛ زىناخور

عَهْر ناز-كەرەشمە قىلماق؛ بۇزۇقچىلىق قىلماق

عَهَنَ ـُ عُهُونًا ث جَرائِدُ النَّحْلِ خورما دەرىخىنىڭ شاملىسىرى قۇرۇپ كەتمەك

عَهَنَ ـِ عَهْنًا الْقَضِيبُ ئېگىلىپ كەتمەك (ھاسا)

عِهْن ج عُهُون قوي يۇڭى؛ بويالغان قوي يۇڭى

عَهِيد ئىتتىپاق تۈزگۈچى؛ ئىتتىپاقداش قىلىم؛ ئىتتىپاقداش دۆلەت

عَوّاء خالىجىر ئىت؛ كۆپ ۋاۋىدىغان ئىت

عُواء خالىجىر ئىت؛ ئىتنىڭ ۋاۋىشى، خورسىن قىلمىشى

عَوّاد پىچا چالغۇچى

عَوار كەمچىللىك؛ يوچۇق

عَواطِفيّ كۆڭلى يۇمشاق؛ دىلى نازۇك

عَوّام يۇقىرا؛ سۇ ئۈزگۈچى

عَوّامَة لىيلىتمىش كۆرسەتكۈچ

عَوّامَة لِلنَّجاةِ مِنَ الْغَرَقِ قوتقۇزۇش چەمبىرىكى

عَوَّجَ الشَّيْءَ ئىگىلدۈردى؛ ئاگدى

عَوِجَ ـَ عَوَجًا الْعُودُ ئاگرى بولماق؛ ئىگىلمەك

عَوِجَ الْإِنْسانُ ھەرىكىتى دۈرۈس بولمىدى

عِوَج ئىگىلمەكلىك (ئابستراكت ئىشلارغا قارىتىلىدۇ)

عَوْجاءُ م ئاگرى؛ ئىگىلمىگى

عَوَّدَهُ كَذا ئادەتلەندۈردى

عَوْد قايتماق؛ بوقلىماق (كېسەل)

عُود ج عِيدان و أَعْواد و أَعْوُد باغاج ئاسا؛ دەرەخ شېخى؛ تاماكا؛ بوي-تۈرۈق؛ ئىگۈرا

عُود الثِّقابِ أو كِبْرِيتٍ سەرىگە

عَوْدَة قايتماق؛ ئەسلىگە كەلتۈرمەك

عَوْدَة دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ ئالالاھتىن سالامەتلىك تىلىمى

عَوْد قاچماق، جاپادىن پاناھلانماق؛ پاناھ جاي، بىخەۋپلىش ئورنى؛

تەرجىمىلەش ئورنى

عُوذَة ج عُوَذ ئەپسۇن گوقۇماق؛ قانغماق

عَوَّرَ هُ بەكچەشمە قىلىپ قويمى

عَوَّرَ الْمَكايِيلَ ئۆلچەگۈچ؛ ئۆلچەملىك مىقدارىنى بەكىتتى

عَوَّرَ عَلَيْهِ أَمْرَهُ ئەنقەدلىمەك؛ ئەيىبلىمەك

عَوِرَ ـَ عَوَرًا بىر كۆزىدىن ئايرىلىپ قالماق؛ بەكچەشمىكە ئايلانماق

عَوِرَ تِ الْعَيْنُ كۆزى كۆرمەس بولۇپ قالدى

عَوْراءُ م بەكچەشمە

عَوْرَة ج عَوْرات كىشىنى ھەجىل قىلىدىغان ئىش؛ ئاستى دەرەپ (بەدىنىمىلەك ئاستى)

عَوِزَ ـَ عَوَزًا كەمبەغەللىمەك؛ موھتاجلىق

عَوِزَ الشَّيْءُ كەمچىل بولدى

عَوِزَ الْأَمْرُ جاپا-مۇشەققەتلىك بولدى؛ موھتاج بولدى

عَوِز نامرات

عَوْز ئېھتىياجلىق؛ موھتاجلىق

عَوْسَج شاغلىرىدا تىكەن بار دەرەخ

عَوِسَ ـَ عِياسًا و عَوَسًا الْكَلامُ ھۇشىنىش قىيىن بولۇش

عَوِسَ الشَّيْءَ جاپا-مۇشەققەتلىك

بولدى

عَوَّضَ هُ بِالشَّيْءِ أَوْ عَلَهُ أَوْ مِنْهُ ئۇنىڭغا تۇزلەپ بەردى، ئۇنىڭغا تولۇقلاپ بەردى

عَوَّضَ هُ مەقسىي قاپتۇردى؛ مۇكاپات بەردى

عَوْضٌ ئەزەلدىن؛ مەڭگۈ؛ قەتئىي

عِوَضٌ ج **أَعْوَاضٌ** ۋەكىللىك قىلماق؛ ۋاكالىتەن ئىشلەتكەن بۇيۇم؛ تۇزلەپ بەرمەك؛ ھەق تۆلەمەك

عِوَضًا عَنْ كَذَا أَوْ مِنْ كَذَا مەلۇم نەرسىگە ۋاكالىتەن

عَوْطَبٌ بىلغا

عَوَّقَ هُ عَنْ كَذَا توسقۇنلۇق قىلدى؛ توستى

عَوْقٌ كېچە سكتۇرمەك؛ توسقۇنلۇق قىلماق؛ ھايال قىلماق

عَوَّلَ ۋارقىراپ يىغلىمەق

عَوَّلَ عَلَيْهِ أَوْ بِهِ بېقىندى؛ تاياندى؛ ياردەم سورىدى

عَوَّلَ عَلَى نَفْسِهِ ئۆزىگە تايانمىدى

عَوْلٌ ناھەق؛ ئادالەتسىز؛ باقماق؛ باققۇچى؛ ئازابلىنىپ يىغلىماق

عَوْلَةٌ بىر قېتىم ئازابلىنىپ يىغلىماق؛ ئازابلىنىپ يىغلىماق؛ كۆچلۈك ئازاب ياكى مۇھەببەت كەلتۈرۈپ چىقارغان پىسخىكا

عَوْمَ السَّفِينَةَ كېمىنى سۇغا قويۇپ بەردى

عَوَّمَ لەيلەتتى

عَوَّمَ السَّفِينَةَ أَوْ غَيْرَهَا چىقىرۋالدى؛ سۈزۈۋالدى

عَوْمٌ سۈ ئۈزمەك

عَوَّنَ هُ عَلَى الشَّيْءِ ياردەم بەردى؛ قوللىدى

عَوْنٌ ياردەملەشمەك

عَوْنٌ ياردەمچى؛ كۆڭۈلچى؛ مۇلازىمەتچى

عَوْنَةٌ ھەلمىز كېسىكى

عَوَّهَ هُ سېپىپ قىلىپ قويدى

عَوَى قاتتىق تۇۋلىدى؛ ئىت قاتتىق ۋاۋىدى

عَوَى ـِ ـُ عُوَاءً و عَيًّا و عَوَّةً و عَوِيَّةً **الْكَلْبُ أَوِ الذِّئْبُ أَوْ غَيْرُهُمَا** مۇڭلىماق (ئىت، بۆرە قاتارلىقلار)

عَوَيْسِيَّةٌ كىچىك قەلەمتىراش

عَوِيصٌ مِنَ الْأُمُورِ جاپالىق؛ قىيىن

عَوِيصٌ مِنَ الْمَصَائِبِ قاتتىق مۇسىبەت؛ ئېغىر كۈلپەت؛ بالايىئاپەت

عَوِيصٌ مِنَ الْكَلَامِ أَوِ الشِّعْرِ چۈشىنىكسىز؛ سىرلىق

عَيَّ بِأَمْرِهِ أَوْ عَنْهُ قابىلىيەتسىز؛ ئاماللىسىز

عَيَّ فِي نُطْقِهِ كېكەچلىمەك

عَيٌّ ئىقتىدارسىز

عَيٌّ ج أَعْيَاء كېكەچ

عَيَا كېسىل چۈشمەسلىك

عَيَّاء قابىلىيەتسىز

داء عَيَاء داۋالىغىلى بولماسلىقان كېسەل

عَيَاب ئەيىبلەشكە ياكى تەنقىدلەشكە ئامراق ئادەم

عِيَاء تەكرارلىماق

عِيَادَة كېسەل بوقلىماق

عِيَادَة طِبِّيَّة ئامبۇلاتورىيە

عِيَاذ قىيىنچىلىقتىن ساقلىنىش؛ قاچماق؛ يۇلۇنمەك؛ پاناھلانماق؛ باناھ جاي؛ يەنمۇپىلىش ئورنى

عَيَّار ئەيلەپ يۈرگۈچى

عِيَار ج عِيَارَات ئەرەپ ئالاشماق؛ تەجرىبە قىلىپ تەكشۈرمەك؛ ئۆلچەمەك؛ ئۆلچەم؛ تارازا

عِيَار الْمُنْذِقِيَّةِ أَوِ الْمِدْفَع مىلتىق كالىبرى

عِيَار الذَّهَبِ ئالتۇن بىرلىكى

عِيَار نَارِيّ ئالاھىدە ئېغىر ئوق

عَيَّاش بولكا سودىگىرى؛ نان قېپى؛ ئاق نانچى

عِيَالَة تەمىنلىمەك؛ باقماق

عَيَان ھەرىپ كەتكەن؛ ئاجىز

عِيَان ج عَيْن و أَعْيُنَة تۇز كۆزى بىلەن كۆرمەك

شَاهِد عِيَان كۆزگۈچى؛ ئىسپات

عِيَانِيّ ئوچۇق؛ ئېنىق؛ روشەن

عَيَّبَ الشَّيْءَ تەنقىدلىدى؛ ئەيىبلەدى؛ زىيانكەشلىك قىلدى

عَيَّبَ ۋ بوزماق قىلماق؛ ھاقارەت قىلماق؛ ئەيىبلىمەك

عَيْب ج عُيُوب كەمچىللىك؛ ئاجىزلىق؛ كەم ئەت؛ كەم بەت

عَيْبَة ج عِيَب و عِيَاب و عِيَبَات سومكا؛ مەخپىيەتلىك ساقلىنىدىغان جۇچى؛ ئىشەنچلىك ئادەم

عَيَّثَ الشَّيْءَ تەكشۈردى؛ ئىزدەندى

عَيْثَان ياشلانچىلىق قىلغۇچى

عَيْثَى م ئابال ياشلانچى

عَيَّد بايرامنى قوناللۇقلىدى؛ ھېيت ئوتكۈزدى

عِيْد ج أَعْيَاد بايرام كۈنى؛ خاتىرە كۈن

عِيْد سَنَوِيّ ئۇدۇمىيّ يىللىق بايرام كۈنى؛ يىللىق خاتىرە كۈنى

عِيْد مِئَوِيّ يۈز يىللىق ئەسلەش كۈنى؛ يۈز يىللىق خاتىرە كۈن

عِيْد الْفِطْرِ الْمُبَارَك ئېغىز ئېچىش بايرىمى؛ روزا ھېيت

عِيْد الأَضْحَى قۇربان ھېيت

عِيْد القِيامَةِ تىرىلىش بايرىمى

عِيْد المِيلادِ روژدىستۇر بايرىمى

عِيْد الإِسْتِقْلالِ مۇستەقىللىق بايرا-
مى

عِيْدِيَّة بايراملىق سوۋغات

عِيْدِيَّة المِيلادِ روژدىستۇر بايرا-
لىق سوۋغات

عَيَّرَ المَرْأَةَ تەنقىد قىلدى؛ ئەيب-
لىدى؛ تەنبىھ بەردى

عَيْر ج أَعْيار و عِيار و عُيُور و
عُيُورَة و عِيارات باۋا لېشەك؛
يېمەكلىك ئارتىلغان كارۋان؛
ساياھەت قىلماق؛ سەرگەردان
بولماق

عَيْرَة باۋا لېشەك

عَيْسافُ م ئەلا سورتلۇق ئانا تۈگە

عِيْسُوق خرىستىئان دىنى مۇرىتلە-
رى

عِيْسَى ئىسا (ئىلاھىماق ئىسمى)

عَيْشَ ه ياشىغىلى قويدى؛ ياشاتتى؛
تۇرمۇش بۇيۇملىرى بىلەن
تەمىنلىدى

عَيْش ياشىماق؛ ھايات كەچۈرمەك؛
بولماق؛ ھۆرمەت؛ يېمەكلىك؛
تۇرمۇش ئەھۋالى

عِيْشَة تۇرمۇش كەچۈرمەك؛ ياشاش
ئەھۋالى

عَيَّطَ توۋلىماق

عَيَّفَ بىزار بولماق

عَيْفان تۇچ بولۇپ كەتمەك

عَيَّلَ ئائىلە توبۇسى كۆپ

عَيَّلَ عِيالَهُ تەمىنلىدى، باقتى

عَيِّل ج عِيال و عَيايِل و عَالَة
باقىدىغان ئائىلە تاۋابىئاتلىرى

عَيِّل ئادالەتسىز؛ ناھەق؛ ئاسران

عَيْلَة ئائىلە تاۋابائى

عَيْنَ اللُّؤْلُؤَة تۇشۇك تەشتى

عَيَّنَ ه أَو الشَّيْءَ بېكىتتى

عَيَّنَ الشَّيْءَ لَهُ تەقسىم قىلدى

عَيَّنَ ه فِي مَرْكَزٍ بۇبىرۇق جۇشۇرۇدى

عَيْن ئىلسان يىغلايدىغان؛ يىغلاقلىغۇ

عَيْن ج أَعْيُن و عُيُون و أَعْيان
جمع أَعْيُنات كۆز؛ لورا كۆز؛
قىممەت كۆرۈنمەك؛ رەھبەر،
باشلىق؛ ئۇرۇشكە؛ مەھبۇس
رازۋېدكا قىلماق؛ تاۋالىنىپ
بولغان ئالتۇن، كۈمۈش؛ تۇر،
خىل

عَيْن ج أَعْيُن و عُيُون قۇدۇق
كۆزى؛ بۇلاق

عَيْن ج أَعْيان مادە؛ نەرسە

عَيْن ه أَو بِـ عَيْنِ ه تۇزى؛
ئەكسىن

عَيْنُ الشَّيْءِ جەۋھەر؛ تۈزى

عَيْنٌ بِعَيْنٍ . اَلْعَيْنُ بِالْعَيْنِ قانغا- قان، جانغا-جان ئالماق

عَيْنَةٌ ئۈرنەك

عَيْنِيٌّ كۆزنىڭ، ئۆز ئىلمىنىڭ، ھەقىقىي: ماددي

عُيُونِيٌّ بىزار بولغان، ئۆچ كۆرگەن

عَيِيَ ـَ عِيًّا فِي الْكَلَامِ كېكەچلىك

عَيِيَ لِسَانُهُ فِي الْكَلَامِ كېكەچلىدى

عَيِيَ بِأَمْرِهِ أَوْ عَنْهُ قابىلىيەتسىز، ئاجىز كەلدى

عَيِيَ عَيًّا وَ عَيَاءً بِأَمْرِهِ أَوْ عَنْهُ بىكىنىشكە ياكى بىقىنىدى تىشقا ئاشۇرۇشقا قابىلىيىتى بولماي

عَيٌّ ج أَعْيَاءٌ وَ أَعْيِيَةٌ قابىلىيەتسىز

عُيَيْشَةٌ كىچىك ئۇشۇك، ئۇشۇك كۆز

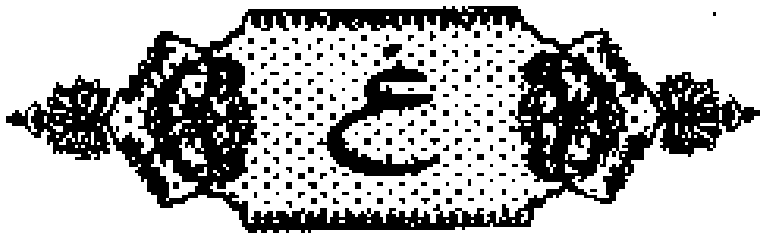

غ «غَيْن» ئەرەب ئېلىفبەسىنىڭ ئون توققۇزىنچى ھەرپى، سانىدا يۈز (1000) غا ۋەكىللىك قىلىدۇ

غائِب ج غُيَّب و غُيَّاب ھېسداندا يوق؛ كۆرۈنمەيدىغان؛ كۆزۈنمىگەن

غائِر پەس، ئويمان

غائِص ج غائِصَة و غَوَّاص سۇ ئۈزگۈچى؛ شۇڭۇما

غائِط ج غُوط و غِيَاط ھاجەتخانا؛ تەرەتخانا

غائِط ج غِيطان ھويلا

غائِل ۋەھشىي؛ ئالۋاستى؛ رەزىل

غائِلَة ج غَوائِلُ بالايىشاپەت؛ ھەتەرلىك جايى

غائِم ھاۋا ئۆتۈكلەن

غابَ ـُ غَيْبًا و غَيْبَةً و غَيْبُوبَةً و غِيَابًا و غُيُوبًا و مَغِيبًا ھېسداندا بولماسلىق؛ يوق بولۇش؛ غايىب بولۇش

غابَ فِي الشَّمْسِ أَوِ النُّجُومُ ۋاقىتلىق يوشۇرۇنىدى؛ چۈشۈپ قالدى؛ ئولتۇردى

غابَ عَنِ الْبالِ ئونتۇلدى

غابَ عَنْ بِلادِهِ كۆچۈپ كەتتى

غابَ الشَّيْءُ فِي الشَّيْءِ سىڭىپ كەتتى؛ سىڭىپ كىردى

غَابَ قَيْئَهُ باشقىلارنى تىللىدى

غاب ئورمانلىق

غابَة ج غاب ئورمانلىق

غابِر ج غُبَّر ئۆتۈپ كەتكەن؛ ئۆلۈپ كەتكەن

غابِيّ ئورمانلىق

غاثَ ـُ غَوْثًا هُ ياردەم بەرمەك

غاثِر «الْعَاثِر» كەنتكەن بولغا چىققان

غادَة ج غِيد زىلۋا بويلۇق قىز

غادَرَ هُ أَوِ الشَّيْءَ ئايرىلدى

غادِر ج غُدَرَة و غُدَّار ساداقەت

سىز؛ ئالداڭچى

غادِيَة ج غَوادٍ ئەتىگەنلىك شەپەق؛ سەھەردىكى سىم-سىم يامغۇر

غَارَ ـُ غَيْرًا و غَيْرَةً و غارًا أَحَدَ الزَّوْجَيْنِ عَلَى الْآخَرِ مِنْ فُلَانٍ أو فُلَانَةٍ كۈنچىلىك قىلماق

غَارَ ـُ غَوْرًا و غُؤُورًا الْمَاءُ يەرگە سىڭىپ كەتمەك

غَارَتِ الْعَيْنُ سىڭىپ كەتتى

غَارَ غَوْرًا و غِيارًا و غُؤُورًا تِ الشَّمْسُ كۈن ئولتۇرماق

غَارَ الشَّيْءُ فِي الشَّيْءِ كىردى

غار ج أَغْوار و غِيران ھەسەت قىلماق؛ كۈنلىمەك؛ ئۆچكۈر

إِكْلِيل الغار دەرەخنىڭ بىر كۈزى

غارّ ساختا ئالداڭچى

غارِب ئاللا ئېگىز جوقتا

غارِب الْحِصانِ ج غَوارِب ئاتنىڭ مۈرە سۆڭىكى ئارقىسىدىكى كۆتۈرۈلۈپ چىققان قىسمى

غارَة ھۇجۇم قىلماق

شَنّ الغارَة ئەسكەرلەرنى تارقاتقاندا ھۇجۇم قىلماق؛ قانىشق ھۇجۇم قىلىش

شَنّ جَوْبَة ھاۋا ھۇجۇمى؛ ھاۋادىن ھۇجۇم قىلماق

غارِث ئاچ قالغان خەلق

غارِق چۆكۈپ كەتكەن

غَازَ ـُ غَوْزًا بارماق؛ كۆزلىمەك؛ مەقسەت قىلماق

غاز ج غازات كۆمۈر گازى؛ نېفىت

غاز سامّ زەھەرلىك گاز

غاز مُمِيعِيّ تەبىئىي ببغىلغۇ گاز

غازٍ «الْغازِي» ج غُزاة غُزًى و غُزِيّ و غُزّاء ئاجاۋۇزچى؛ بويسۇنتۇرغۇچى

غَازَلَ الْمَرْأَةَ ئويناشتى؛ جەلىپ قىلدى

غازُوزَة گازلىق سۇ

غازُولِين كېرسىن

غازِيّ كۆمۈر گازلىمەك؛ گازلىق

غازِيَة ج غَوازٍ ئۇسسۇلچى؛ ئايال ئارتىس؛ ئايال ئاجاۋۇزچى

غاسُول سوپۇن

غاشِم ئېچىمسىزلىق؛ دەھشەتلىك؛ ئازگۈچى

غاشِيَة ج غَواشٍ بالابمتايمت

غاصَ ـُ غَوْصًا و غِياصًا و غِياصَةً و مَغاصًا فِي الْماءِ سۇغا چۆكمەك

غاصَ عَلَى الْمَعانِي تەتقىق قىلدى

غاصَ عَلَى اللُّؤْلُؤِ مارجان تەرەي: مەرۋايىت تەرەي

غاصّ بِكَذا قىستاقلىماق

غاصِب ج غُصّاب بۇلاڭچى: تاجاۋۇزچى، يولسىز

غَاضَ ـُ غَيْضًا و مَغَاضًا و مَغِيضًا الْمَاءُ قۇرۇپ قالماق

غَاضَبَهُ ھەرەپلەندى: ئۇزىنىڭ ئۆچلەشمەك

غاضِب غەزەپلىنگەن

غَاضَنَ الْمَرْأَةَ كۆز قىستى، قاش-كۆزىنى ئويناتتى

غَاطَ ـُ غَيْطًا فىيە چۆكمەك

غاطِس سېزىسى يوق

غاطِس الشَّفِيرَةِ كېمىسىنىڭ سۇغا چۆكۈپ تۇرغان قىسمى

لَيْل غاطِس قاراڭغۇ كېچە

غَاظَ ـُ غَيْظًا هُ غەزەپلەندۈرمەك

غاظَة جەمئىيەتنى داشقالىغۇچى

غاظِر ج غُظَرَة ھېۋە قىلغۇچى

غَالَ ـُ غَوْلًا هُ ئۇيۇلمىسىز زەربە بەرمەك: ئويلىمىغان يەردىن مەخپىي ئۆلتۈرمەك: ئومرىلىق قىلماق

غَالَ ـُ غِيلَةِ الْمَرْأَةَ وَلَدَهَا ھامىلىدارلىق ھالىتىدە بالىسىنى چۈشتۈرمەك

غالٍ «الْغَالِي» ج غُلَاة قىممەتلىك: ھەددىدىن زىيادە: مۇستەھكەم

غَالَبَهُ ھ كۈرەش قىلدى

غالِب ج غَلَبَة ھەلىبە قىلغۇچى: يوپيۇندۇرغۇچى: ئۈستۈنلۈكنى تىكلىگۈچى

غالِبًا أو فِي الْغَالِبِ ھاتتىم

غالِبِيَّة كۆپ سانلىق

غَالَطَهُ ئېزىقتۇردى: ھاتالاشتۇردى

غَالَطَ بِالْكَلَامِ سۆزدە ئېزىقتۇردى: نەيرەڭ قىلدى

غالِط ھاتا

غالَى فِي الْأَمْرِ لاپ ئۇرۇش

غالَى بِالشَّيْءِ مال باھاسىنى ئۈستۈرمەك

غالِيَة ج غَوَالٍ قىممەتلىك: قىممەت: مۇھىم: زىيادە: قەيسەر: بۇرالقلىق مالىھېرىال

غَامَ ـُ غَيْمًا بِ الشَّمَاءُ ئاسمان بۇلۇت بىلەن قاپلانماق

غَامَ الْيَوْمُ ھاۋا ئۇتۇق بولۇش

غَامَ الْبَعِيرُ ئوسماپ كەتمەك

غامَ قاراڭغۇ بۇلۇت قاپلانغان: كىشىنىڭ كۆڭلىنى بۇزىدىغان

غَامَرَ خەتەرگە تەۋەككۈل قىلماق

غَامَرَ ه: كىلىشماق، جان تىكىپ قىرغىنچىلىق قىلىشماق

غامِر سول: كۆپ

غَامِرَة: كۆز قىسماق

غوامِض جـ غَوامِضُ مۇجمەل؛ چۈشىنىكسىز؛ سىرلىق؛ چىماك يېپىشقاقلىق؛ كۆڭگا

غَايِم غەلىبە قىلغۇچى؛ كولىجا ئالغۇچى

غَانِيَة جـ غَوَانٍ ناز-كەرىشمىلىك كۆزەل ئايال، سۈس كىشىنىم قىلغان كۆزەل ئايال؛ پاھىشە

غاوٍ «الْغَاوِي» جـ غُواة ئالدامچى؛ مۇھەببەتتىن مەھرۇم بولغۇچى؛ ئازغۇن

غاوِي التَّصْوِير رەسسامغە تارتىش كەسپىگە قىزىقىۋچى

غَايَة جـ غَايٰ ئاخىرقى نۇقتا؛ مەقسەت

غَايَة التَّاجِر تېلان چىقارماق

لِلْغَايَة لەبتايىن؛ غايە ئۈچۈن

غَابِرَة: ئۆتمىشكە بىلىدىن بىرەك ئەمەس؛ ئۆتمىشكە بىلىدىن ئالماشتۇرماق

غَابِطَة: ئاچچىقىنى كەلتۈرىدى

غَبَّ .. غِبًّا كۈن ئالاپ كەلمەك

غَبَّ غَبًّا و غُبُوبًا و غُبُوبَةً الطَّعَامُ بىسىكلىك تۈرۈپ قالماق

غَبّ جـ أَغْبَاب و غُبُوب و غِبَبَان نەم، زەي جاي

غِبّ جـ أَغْبَاب كۈن ئالاپ بىر قېتىم كەلمەك؛ نەتىجە؛ ئاقىۋەت

غِبًّا كَذَا ... بىلەن كەبىنىدە

غُبَار چاڭ-توزان؛ ئۆشۈك پارچە؛ بور؛ ئۆنەك

غُبَارِيّ چاڭ-توزانلىق

غَبَاشَة ئۆنۈق، تىنىق

غَبَاشَة عَلَى الْعَيْنِ نېپىز

غَبَانَة دۆت

غَبَاوَة كالۋالىق؛ بىلىمسىزلىك؛ بىسەرۋالىق

غَبَب كۆشىنى ئاجراتتى

غَبَرَ چاڭ-توزان چىقارتى

غَبَّرَ الشَّيْءَ چاڭ-توزان قىلدى؛ توپا قىلىۋەتتى؛ چاڭ-توزان يۇقۇپ قالدى

غَبَّرَ الثَّوَابَ أو الطَّعَامَ بِكَذَا كالۋا ۋېچىن قانارلىقلارنى قوشتى

غَبَرَ .. غُبُورًا ئۆتۈپ كەتمەك (ۋاقىت)؛ ئالەمدىن ئۆتمەك؛ كۆل رەڭ بولۇپ قالغان

غَبِرَ .. غَبَرًا و غُبْرَةً چاڭ-توزان قونماق

غُبَر يارا ئېغىزى يىرىڭسىماق

غِبْر ئۆچلۈك قىلماق
غَبْراءُ م توپا رەڭلىك
اَلْغَبْراءُ يەر؛ زېمىن
غَبَرَة توپا-چاڭ
غُبْرَة توپا-چاڭ؛ توپا قونۇپ قالماق
غَبَسَ ـُ غَبْسًا اللَّيْلُ قاراڭغۇ بولماق
غَبَش ج أَغْباش سۈيىمى ئالدىدىكى قاراڭغۇلۇق؛ غۇۋا
غَبِشَ ـَ غَبَشًا و غُبْشَةَ اللَّيْلِ تۇنۇق، كېچە غۇۋا بولۇش
غَبِش قاراڭغۇ
غَبْشاءُ م قاراڭغۇ؛ قاپ-قاراڭغۇ
غُبْشَة تۇنۇق؛ سۈيىمى ئالدىدىكى قاراڭغۇلۇق
غَبَّطَهُ كىشىنىڭ ھۆسنىدىن كەلگۈدەك؛ كىشىنىڭ مەنسەپ-كىنى كەلتۈرمەك
غَبَطَ ـُ غَبْطًا و غِبْطَةً هۆسنىدىن قىلماق
غِبْطَة خۇشال بولماق؛ رازى بولماق
صاحِب الْغِبْطَة ئالىيلىرى (ئېيىمسكوپنىڭ ھۆرمەت بىلەن ئاتىلىشى)
غَبَنَ ـِ غَبْنًا الثَّوْبَ ئۇرماق
غَبَنَهُ فِي الْبَيْعِ أَوِ الشِّراءِ سودا قىلغاندا باشقىلارنى ئالدىمىق
غَبَنَهُ باھاسىنى ئۇرلىتىپ ساتىمىق
غَبْن سودا-سېتىقتىكى ئالدامچىلىق
غَبُون ئادەمنىڭ بايمۇن؛ ئالدامچى
غَبِيَ ـَ غَباوَةً الشَّيْءَ أَوْ عَلَيْهِ بىلمەسلىك
غَبِيَ الشَّيْءُ عَلَيْهِ سىرلىق بولدى؛ يوشۇرۇن بولدى
غَبِيّ ج أَغْبِياءُ و أَغْبِياء ئەخمەق؛ دۆت
غَبِيب جىرىپ قالغان؛ پېكى بولمىغان (كۆش)
غَبِيط ج غُبُط تۆگىنىڭ توقۇمى
غَبِيط سَماءٍ ئوغۇت قاچىلايدىغان ھالقا
غَبِيَّة ئالدىماچىلىق؛ ئالدامچىلىق
غَثَّ ـُ غَثَّ الضَّحْكَ ئاغزىنى ئېتىپ كۈلمەك؛ ئوغرىلىقچە كۈلمەك
غَثَّ الشَّيْءَ فِي الْماءِ چىلىمى
غَثَّ ـِ غَثاثَةً و غُثُوثَةً تِ الشَّاةُ قوي ئورۇقلاپ كېتىمەك
غَثَّ اللَّحْمُ بەك ئوزۇن بولدى؛ جىرىپ سۈپىتى ئۆزگىرىپ كەتتى
غَثَّ الْحَدِيثُ گەپ-سۆزلىرى چاكىنا بولدى
غَثِيَ غَثًّا و غَثَيانًا الْمَكانُ عَلَيْهِ سۇ

ۋە ئوپىسى لايىق كەلمەسلىك

غَثَّ الْجُرْحُ يارا ئوغۇزىدىن يىرىڭ ئاقتى

غَثّ ئورۇق؛ ئاجىز

غَثّ مِنَ الْكَلامِ ناچار؛ يامان؛ يەڭكەش

غُثاء ـ غُثّاء كۆزۈك؛ ماغزاپ

غَثاثَة ئورۇقلۇق؛ مۇدەڭگولۈك

غَبَرَ ـُ غَبْرًا الْمَكانَ بِالْقَمْحِ بۇغداي باشقىلىرى كېڭىشمەك

غَثَى ـِ غَثْيًا و غَثَيانًا بِ النَّفْسُ كۆڭۈل ئايىنىماق؛ كۆڭلى ئېلىشىش؛ يانۇرۇش

غَثِيَ ـَ غَثًى و غَثَيانًا بِ النَّفْسُ يىرگەنمەك؛ كۆڭلى ئېلىشىش؛ يانۇرغۇسى كېلىش

غَثًى كۆڭلى ئېلىشىش؛ يىرگىنىچلىك؛ يانۇرغۇسى كېلىش

غَثَيانُ النَّفْسِ كۆڭلى ئېلىشىش؛ يىرگىنىچلىك؛ يانۇرۇش

غَثِيث ئاجىز؛ يىرىك

غَثِيثَة الْمَرْحَةِ سېسىق كەتكەن گۆش

غَجَرِيّ ج غَجَر سەگمان؛ ھەرىلەر كەشلەر

غَدَّ ـُ غَدًّا ئۇسسە ئۇسۇپ قېلىش

غَد كەنە

غَدًا ئە

اَلْغَد ئەنە؛ كەلگۈسى

غَدَا ـُ غُدُوًّا بالدۇر بېرىش

غَدَا «مِنْ أَخْوانِ كانَ» ئۇزۇنغىچە بېرىش؛ ئايلىنىش؛ بولۇپ قېلىش

غَدَا غَدْوًا و غَدْوَةً و غُدُوًّا سەھەر تاڭ

غَداة ج أَغْدِيَة كەتمەكلىك تاماق؛ چوشلۇك تاماق

غَداة ج غَدَوات كەتمەن؛ سەھەر؛ تاڭ سەھەر؛ تاڭ سۈزۈلگەندە

غَدّار خائىن؛ دۆلەن خائىنى؛ سادىق ئەمەس؛ ئىشەنچسىز؛ ئالدامچى؛ مەككار

غَدّارَة يان قورال

غِدان كىيىم ئاستۇچ

غُدَّة ج غُدَد و غُدائِد بەز؛ خالتىلىق ئىششىق؛ ئىششىقان بەز

الْغُدَّة الدَّرَقِيَّة قالقانسىمان بەز

غُدَد ج بەز؛ خالتىلىق ئىششىق؛ ئىششىق بەز

الْغُدَد ذات الإِفْرازِ الدّاخِلِيّ ئىچكى ئاجراتما بەزى

الْغُدَد اللِّيمْفاوِيَّة لىمفا بەزى

غُدَدَة ج غُدَد و غُدائِد بەز؛ خالتىلىق ئىششىق؛ ئىششىقان

بەز

غُدَيِّق بەز: ئورۇق بەزى

غَدَرَ ـُـ و غَدِرَ ـَـ غَدْرًا و غَدَرَانًا هُ أو بِهِ ساتماق: ھاتمىلىق قىلماق: ئالداش: زىيانكەشلىك قىلماق: يۇز ئۆرۈمەك

غَدْر ناسىپلىق قىلىش: يۇز ئۆرۈش: ئاينىماق: كېلىشمەسلىك يۇزماق

غَدَران ۋەدىسىگە ۋاپا قىلماسلىق: ئالداش

غَدَق بوك-باراقسان: مول: باي

غَدِقَ ـَـ غَدَقًا الْمَطَرُ يامغۇر چېلەكلەپ قويغاندەك ياغماق: قاتتىق يامغان يامغۇر

غَدِقَ ثُ عَيْنُ الْمَاءِ مول بۇلاق سۇيى

غَدِقَ فِي الْأَرْضِ مۇنبەت نەرسىلىرى بەر: تۇپرىقى مۇنبەت بولدى

غَدِقَ الْعَيْشُ تۇرمۇش ھاللىق بولدى

غَدِيق مۇنبەت جاي: قاباناپ تاشتى

غَدَن ھارماق: كۈچى ئاز: زەئىپ

غُدَّانَة چارچىماق: كۈچى بەتتىمەسلىك: دەرماندىسىزلىق

غُدَاوَة جـ غُدًى و غُدُوّ كېچە چىقىشتىن ئاۋۋالقى: سەھەر

غُدُور جـ غَدُر سادىق ئەمەس: ۋاپاسىزلىق قىلغۇچى: ئالدامچى

غُدَيْر جـ غُدُر و غُدْران و أَغْدِرَة كۆل: كۆلچەك: تاغ چىلغىسىدىكى ئېقىنلار

غَدِيرَة جـ غَدائِر ئۆرۈم چاچ قويۇش: ئۆرۈم چاچ

غَذَّ ـُـ غَذَّا الْجُرْحُ يىرىلىك ئاقماق

غِذاء جـ أَغْذِيَة ئوزۇق-تۈلۈك: قۇۋۋەتلەندۈرگۈچى مادىدا: ئوزۇقلۇق مادىدا

غِذائِيّ بەدەنكىلىك: ئوزۇقلۇق مادىدىسى بار: ئوزۇقلۇق

غُذَيْدَة يىرىلىك

غَرَّ ـُـ غَرًّا و غِرَّةً و غُرُورًا هُ قايمۇقتۇرماق: ئالداش

غِرّ جـ أَغْرار نەجرىبىسىز بوق: تەنتەك

غَرَا ـُـ غَرْوًا الْجِلْدَ بىلىم چاپلاشماق: مەھكەم چاپلاتقۇزۇش

غَرَاءٌ كۈزەل: كېلىشكەن

غِراء بەلىمەك: چاپلىماق

غُراب جـ أَغْرِبَة و غِرْبان و أَغْرُب و غُرُب جـ غُرابِيّ قاغا

غُراب بىچاق بىسى

غُراب الرَّأْسِ سۆڭمىكىنى قويۇپ قويۇش: تارقا مېڭە پوستى

غُرَابَة شالاڭ؛ تار

غَرَّار ئالدامچى، قاتناز يېمەلىك؛ ساختا

غِرار ج أَغِرَّة تېشىك قىسرى؛ تىغ؛ تالاش؛ پاراسەت؛ ئويقۇسى ئاز؛ ئۇيقۇسى كەمچىل

عَلَى غِرار ئالدىراپ تېنەپ، ھاپىلا-شاپىلا؛ توساتتىن يارەم بېرىش

عَلَى غِرار كَذا ... سىلەن ئوخشاش

عَلَى غِرار واحِدٍ ئوخشاش

غَرارَة ئاددىي-سادا؛ كۈدەك؛ ياش

غَرارَة الْمَرَضِ كېسەلنىڭ دەسلەپكى مەزگىلى

غِرارَة ج غَرائِرُ يانچۇق؛ خالتا؛ كېلەم

غِراس كۆچەت؛ دەرەخ تىكىدىغان مەزگىل

غِراسَة كۆچەت تىكىش

غَرام ياخشى كۆرۈش؛ مۇھەببەت؛ سۆيۈش

غَرام ج غَرامات كرام (ئېغىرلىق بىرلىكى)

غَرامَة زىيانغا كۆچراش؛ پۇل تۆلەتتۈرۈش؛ جەرىمانە قويۇش

غَرامِيّ ياخشى كۆرۈش؛ مۇھەببەت-ساللا

غَرَّبَ غەربكە ماڭدى؛ يۇرتتىن ئايرىلدى

غَرَّبَ ه ئۆزىنى؛ كەسكەر تولۇقلىمىدى؛ غەربىلەشتۈردى

غَرَّبَ فِي الْأَرْضِ بىراقلا كەتتى؛ ماللۇم جايغا چوقتۇرلاپ كەتتى

غَرَبَ ـُ غُرُوبًا بىراقلا مېڭىش؛ ئايرىلىش؛ كېتىش؛ مېڭىش

غَرَبَ تِ الشَّمْسُ أو النُّجُومُ پەسكە چۈشۈپ كەتتى؛ ئولتۇردى

غَرَبَ غُرْبَةً و غُرْبًا و غَرابَةً يۇرتتىن بىراق جايغا كېتىش؛ مۇساپىر بولۇش

غَرَبَ غَرْبًا مېڭىش؛ كېتىش

غَرَبَ فِي سَفَرِهِ ئۇزۇن مۇددەت سايا-ھەت قىلدى؛ جاھىللىق بىلەن ساباھەتكە چىقتى

غَرَبَ عَنْهُ ئايرىلدى؛ ئۆزىنى ئالدىدا ئالدى

غَرْبَ ـْ غَرْبَةَ الْكَلامُ مۇجمەل؛ چۈشىنىمىش تەس

غَرُبَ الشَّيْءُ كەم ئۇچرىدى؛ ئادەتتە-سىزلىك بولدى

غَرَبَ غَرابَةً و غُرْبَةً عَنْ وَطَنِهِ يۇرتتىن ئايرىلىش

غَرْب ج غُرُوب غەرب؛ غەربىي تەرەپ؛ غەربىي دۆلەت؛ ئاقسىلە؛ ئارىلىق؛ مۇساپە؛ ئۇزاقتىكى

غَرْبُ الدَّمْعِ ياش بېزى

غِرْبال ج غَرابِيلُ ئەلەك؛ غەلۋىر

غُرْبَة ئارانلىق

غُرْبَة بۆرتىمسىن ئايرىلىش؛ جەت ئەلگە چىقىپ ئىسىرتىكچىلىك قىلىش؛ ئارانلىق

غَرْبَلَ الْقَمْحَ أو نَحْوَهُ غەلۋىرا غەلۋىردىن ئۆتكۈزمەك

غَرْبَلَة ئەلگەكتىن ئۆتكۈزمەك

غَرْبِيّ غەرب تەرەپتىن كېلىش؛ غەربلىك ئادەم؛ جەت ئەللىك

غُرَّة ج غُرَر ئات قاشقىسى

غُرَّة مِنْ كُلِّ شَيْءٍ باشلىنىش نۇقتىسى

غُرَّة الشَّهْرِ قەمەرىيە ئاي بېشى

غُرَّة الْقَوْمِ رەھبەر

غُرَّة الشَّبابِ باشلىق باھارى

غِرَّة ج غِرَر بىپەرۋالىق

غَرِثَ ـَ غَرَثًا قورسىقى ئېچىش

غَرِث ئېچىرقاپ كەتكەنلەر؛ ئاجلار؛ ئاچ قالغان خەلق

غَرْثان ج غَرْثَى و غَرَاثَى و غِراث ئېچىرقاپ كەتكۈچى

غَرَّدَ الطّائِرُ أو الإنْسانُ سايرىدى؛ ئاۋازنى قويۇپ بەرىپ ناخشا ئېيتتى

غَرَد قۇش ئاۋازى؛ ئاۋازنى قويۇپ بەرىپ ناخشا ئېيتىش

غَرِدَ ـَ غَرَدًا الطّائِرُ أو الإنْسانُ سايرىدى؛ ئاۋازنى قويۇپ بەرىپ ناخشا ئېيتىش

غِرْد . غَرِد سايراۋاتقان قۇش؛ ئاۋازنى قويۇپ بەرىپ ناخشا ئېيتقۇچى

غَرَّرَ تَغْرِيرًا ئالداش؛ ئازدۇرۇش

غَرَّرَ الطّائِرُ قانات كېرىپ ئۇچتى

غَرَّرَ بِهِ فِي ... خەتەرگە دۇچار قىلدى

غَرَّرَ بِنَفْسِهِ خەتەرلىك ئىش قىلدى

غَرَر خەتەرلىك

غَرِرَ ـَ - غَرارَةً تەجرىبىسىز كەمچىل

غَرَزَ الإبْرَةَ فِي الشَّيْءِ سانجىلدى؛ سانجىدى

غَرَزَ ـِ - غَرْزًا الإبْرَةَ فِيهِ سانجىلىپ كىرىپ كېتىش؛ سانجىلىش؛ سانجىش

غَرَزَهُ بِالإبْرَةِ سانجىدى (يىگىنە بىلەن)

غَرْزَة ج غُرَز بىر نال يىگىنە؛ يىگىنە ناپىسى

غُرْزَة تَدْخِينِ الْحَشِيشِ كەپىۋنخانا؛ نەشە چېكىمخانا سورۇن

غَرَسَ ـِ - غَرْسًا و غِراسَةً الشَّجَرَ كۆچەت تىكىش

غَرْس ج غِراس و أغْراس زىرائەت؛ مايسا؛ تېرىپ ئۆستۈرىدىغان

خان دەرەخ مايسسى

غِرْس ج أَغْراس كۆچەت؛ مايسا

غَرَض ج أَغْراض نىشان؛ مەقسەت؛ موھتاج؛ لازىم؛ سىياسى كۆز قاراش؛ خاھىش

غِرْغاج قارىغاي دەرىخى

غَرْغَرَ بېشىنى كۆتۈرۈپ ئېغىزىنى چايقىدى

غَرْغَرَ تِ الْقِدْرُ سۇ قايناپ غاندا چىققان ئاۋاز

غَرْغَرَ ة ئېغىزىنى چايقىغاندا چىققان ئاۋاز؛ سۇ قايناپ غاندىكى ئاۋاز

غَرْغَرَ الْمَوْتِ ئۆلۈش ئالدىدىكى خىرقىرىغان ئاۋاز

غَرَفَ ... غَرْفًا الْماءَ بِيَدِهِ أَو غَيْرِها ئوچۇمى بىلەن سۇ ئېلىش

غَرَفَ الطَّبْخَ فِي الْقِدْرِ تەخسىگە ئېلىپ قويدى

غُرْفَة ج غُرَف و غُرْفات ھوجرا؛ ئۆي؛ بۆلۈم؛ ئىقتىسادىي، سىياسىي، قانۇن ساھەسىدىكى بىر قىسىم ئەزالاردىن تەركىب تاپقان تەشكىلات؛ قانۇن ساھەسىدىكى مەلۇم ئەزالار يىغىلىدىغان خان جاي

غُرْفَة تِجارِيَّة سودا يىغىنى

غَرَّقَ ة چۆكتۈرۈۋەتتى؛ چۆكتۈرۈپ ئۆلتۈرۈۋەتتى

غَرَّقَ الْمَكانَ سۇغا چۆكتۈرۈۋەتتى

غَرَّقَ الشوقَ بِالْبَضائِعِ بازارنى ئاۋار بىلەن تولدۇردى؛ ئەرزان ساتتى

غَرَق چۆكۈپ كېتىش

غَرِقَ ـَ غَرَقًا فِي الْماءِ چۆكۈپ كېتىش؛ بەسىپ كەتمەك؛ سۇدا ئۇنچۇقماق

غَرِقَ فِي كَذا كۆڭۈل قويدى؛ باش چۆكۈردى؛ چۆكتى

غَرِق سۇغا ئەرىق بولماق؛ ئۇنچۇقۇپ قالماق

غَرِقَ فِي كَذا باش چۆكۈرۈش، ... غا چۆكۈش

غَرْقانُ فِي الدَّيْنِ كۆپ ئەرزدار بولماق؛ ئەرزگە بوغۇلماق

غُرَّة ج غُرَل نېرە

غَرَّمَ ة الدَّيْنَ أَو الدِّيَةَ و نَحْوَهُما ئەرزدار قىلىپ قويدى؛ ئەرزنى ئارتتى؛ جەرىمانە تۆلىدى

غَرِمَ ـَ غَرْمًا و غَرامَةً و مَغْرَمًا فِي التِّجارَةِ زىيان تارتىش؛ پۇل تۆلەش؛ جەرىمانە تۆلەش

غُرْم زىيان؛ جەرىمانە تۆلەش

غُرْنُوق ج غَرانِيقُ و غَرانِيقُ و غَرانِقَةٌ سۇلەتەن بىگىت؛

قورۇق سۆلەت بەگزادە

غَزْو غەلىتە

غُزُوب كۈن تولىغۇروش: تۈكۈلۈش؛ چۈشۈش؛ نامازشام؛ قاش قارا-غان ۋاقىت

غَزُور ساختا؛ يالغان

غُزُور ئالداش؛ قاقتى-سوقتى قىلىش؛ ھاكاۋۇرلۇق

غِزَوِيّ يېيلىم؛ يېپىشىش كىتتىباڭ-رى؛ چاپلاش؛ چاپلاشقاق؛ چاپلاق-غان شەكىل

غَزَوَى ج غَزَوَيَات چاپلاش؛ يېپىش-قاق

غَزَّى الْجِلْدَ أو غَيْرَهُ چاپلىدى؛ چاپلاق چاپلىدى

غَزِيَ ـَ غَرَاءً و غَزًا بِهِ أو بِالشَّيْءِ ئاشىق بولۇش

غُزِيَ قارىغۇلارچە ياغىنى كۆرمەك

غَرِيب ج غُرَبَاءُ يات؛ قانا تۇپراق-تىن يىراق؛ غەيرى

غَرِيب فِي الْبَلَدِ أو بَيْنَ الْقَوْمِ جەت قىلىنماق؛ يات يەرلىك ئادەم

غَرِيب مِنَ الْكَلَامِ غەيرى؛ قىزىقار-لىق؛ سەرتما

غَرِيبَة ج غَرَائِبُ «غَرِيب» (مەس) گە قارالسۇن

غُرَيْد چۈڭلىقلاشقان قۇش؛ سايرىغۇ-چى

غُرَيِّر ج أَغِرَّة و أَغْرَاءُ ئالدانغان؛ باشقىلار تەرىپىدىن ئالدانغان؛ تەجرىبە ساۋقى ئاز باش

غَرِيرَة ج غَرَائِرُ «غَرِير» (مەر) گە قارالسۇن

غَرِيزَة ج غَرَائِزُ تۇغما مىجەز؛ تۇغما تەبىئەتكەر؛ قېيىن قىلىق؛ راست ھېس قىلمىش؛ راست كۆرۈش

غَرِيزِيّ تۇغما مىجەز؛ تۇغما تەبىئەت-كارغا مەنسۇپ

غَرِيسَة ج غَرَائِسُ و غِرَاس «رەخ سايىسى؛ كۆچەت

غَرِيض يېڭى ناختا؛ يېڭى مۇزلىغا

غَرِيق ج غُرَّق سۇغا غەرق بولغۇ-چى؛ تۇنجۇقۇپ قالماق

غَرِيق فِي كَذَا باش چۆكۈرگۈچى

غَرِيم ج غُرَمَاءُ و غُرَّام قەرز-دار؛ بېرىپ تۇرغۇچى؛ تۆلىنىشىنى مۇتۇقلۇق تەلەم؛ قەرزدار

غُرَيِن قۇم؛ لاي-لاتقا

غَزَّ ـُ غَزًّا سانجىش؛ سانجىلىش

غَزَّ بِفُلَانٍ مۇھەببەت باغلىدى؛ رىشتە باغلىدى

غَزَا ـُ غَزْوًا و غَزْوَانًا و غَزَاوَةً ھۇجۇم قىلىش؛ ئىگىلىۋېلىش؛ بېسىپ كىرىش

غَزَاةٌ توپ، مەنە

غوّاصة

سۇ ئاستى پاراخوتى

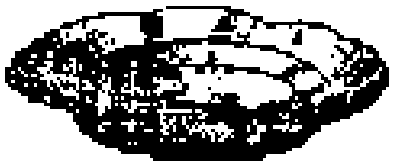

غضارة

سەبال تەخسە

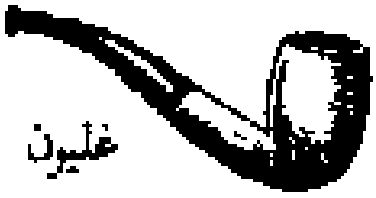

غليون

قاكزا

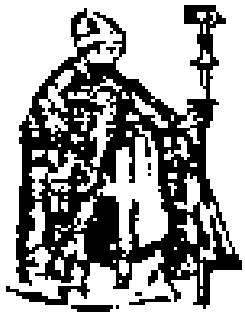

غفّارة

مۇراسىم كىيىش

غطّاس

دۇڭۇس

غدّارة

تاپانچا

غلّ

گىشەن، شىكەل

غربال

كالتەك

غطّاس أو غوّاص

سۇ ئاستى

غمامة

گۈلدۇرۇق

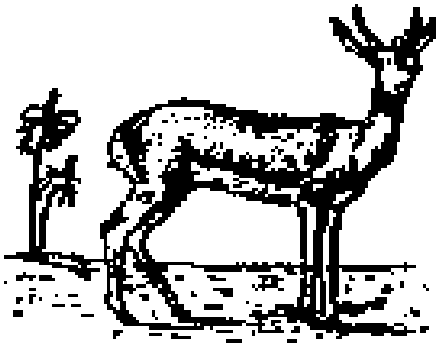

غزال

جۇكان

غراب

قاق

غَزاة ج غَزَوات ھۇجۇم قىلىش؛ تاجاۋۇز قىلىش؛ يېسىپ كىرىش

غَزّار كىنجىكە ئۇسۇملۇك

غَزارَة كۆپ؛ مول؛ قايناپ تاشماق؛ مولچىلىق

غَزال ج غِزْلان و غِزْلَة بۆكەن

غَزّال يىپ ئېگىرىش ئىشچىسى؛ ئۆمۈچۈك

غَزالَة شەرقتىن چىققان قۇياش

غَزالَة الضُّحَى سۇبەي؛ شەپەق

غَزَرَ ـُ غَزْرًا و غَزارَةً الشَّيْءُ كۆپ؛ مول؛ تولۇق

غَزْر كۆپ؛ مول؛ تولۇق

غَزَلَ ـِ غَزْلاً القُطْنَ أو الصُّوفَ يىپ ئېگىرمەك؛ رەخت توقۇماق

غَزَل خوتۇن-قىزلارغا چېقىلماق؛ تاتىلىشىپ ئوينىشاق؛ ئەركىلەتمەك؛ قەدىمكى كەرەب ناخشىسىمكى بىر تۈر؛ مۇھەببەت شېئىرى

غَزَلَ ـَ غَزَلاً بالشَّيْءِ جەلىپ قىلماق؛ جېدەلماق

غَزِل سۆھبەتلەشكۈچى؛ ئىشقۇمار-لىق قىلغۇچى

غَزْل ئېگىرمەك؛ رەخت توقۇماق

غَزْل ج غُزُول داكا؛ يىپ؛ تور

غَزْل العَنكَبُوت قاشىلانما

غَزَلِيّ سۆھبەتلىشىش؛ ئىشقۇمار-لىق

غَزْو بۆسۈپ كىرىش؛ ھۇجۇم قىلماق؛ يېسىپ كىرىش؛ تاجاۋۇز قىلماق

غَزْوَة ج غَزَوات بىر قېتىم ھۇجۇم قىلىش

غَزِير ج غِزار كۆپ، مول؛ بايا-شات؛ تولۇپ تاشقان

غَسّالَة كىيىم يۇغۇچ؛ كىرئالغۇ

غَسَقَ ـُ غَسَقًا و غَسَقانًا اللَّيْلُ قاراڭغۇ بولۇش

غَسَق كۈگۈم؛ ئاش قارايغان ۋاقىت؛ تۇماناللىق

غَسَّلَ ه ئەستايىدىل يۇدى

غَسَلَ ـِ غَسْلاً الشَّيْءَ يۇيۇش

غَسْل يۇيۇش

غُسْل ج أَغْسال يۇيۇش ماتېرىيالى (سۆز، سوپۇن، كىر يۇيۇش سۇيۇقلۇقى...)

غُسول ، غُسُول يۇيۇش ماتېرىيالى (سۆز، سوپۇن، كىر يۇيۇش سۇيۇقلۇقى)

غَسِيل ج غَسْلَى و غُسَلاء يۇيۇپ بولغان ھەمدە يۇماقچى بولغان كىيىملەر

غَسِيلَة ج غَسائِل (مس) گ قارالا

غَشَّ ـُ، غَشًّا ه ئالداش؛ ئالداپ

سېپتمش؛ تىلى توزۇق دىلى بۇزۇق

غُشَّ ئالدىدى، كۆز بويامچىلىق قىلدى؛ ئاسىيلىق قىلدى؛ ۋەدىسىنى ئونتۇپ ۋاپاغا جاپا قىلدى؛ تىلى توزۇق دىلى بۇزۇق

غِشّ ئالداش، ئالدامچىلىق، يالغان

غَشَا ـُ غَشْوًا فُلانًا بىرسىنىڭ يېنىغا بېرىش

غِشاء ج **أَغْشِيَة** مۇقاۋا؛ تېشى؛ قوۋزاق، ياپقۇچ؛ تور پاختا

غِشائِيّ بەردىنىڭ شەكلى

غَشّاش ج **غَشّاشَة** ئالدامچى؛ تىلى بىلەن دىلى بىر دەك ئەمەس؛ ئەسكىلىكتە داڭق چىقارغان؛ ئالدىمچى؛ ئىشەنچسىز

غَشّام باۋۇز؛ بولسىز

غُشاوَة ياپقۇچ؛ تور پاختا

غِشاوَة ياپقۇچ؛ كىچىك بوپا

غَشَّتْ هُ ئالدىدى؛ ئالداپ ساتتى

غَشَمَ ـِ غَشْمًا هُ زېمان يەتكۈزۈش؛ خورلاش

غَشَمَ ـِ غَشْمًا قالايمىقان تىش تىلىش؛ يەڭگىللىك بىلەن تىش تىلىش

غَشْوَة ياپقۇچ؛ قاپ

غَشُوم مۇستەملىكىچى؛ ئەزگۈچى؛ زالىم؛ بوي-ۇالغوچى

غَشِيَ الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ بېيىشى ۋالدى؛ بوشۇردى؛ يېپىپ قويدى

غَشِيَ ـَ غَشَيانًا هُ أو الْمَكانَ ئادەملەرنىڭ جايغا بېرىش

غَشِيَ غَشًا و غَشْيًا و غِشايَةً هُ الأَمْرُ بەختسىزلىككە؛ قىيىنچىلىققا ئۇچراش

غَشِيَ غَشَيانًا هُ بالشَّوْطِ قاسىچا بىلەن ئۇرۇش

غَشِيَ اللَّيْلُ قاراڭغۇلاشتى

غَشِيَ غَشْيًا و غَشَيانًا و غَشْيَةً عَلَيْهِ ھوشىدىن كەتمەك؛ بىھوشلىق؛ ئايلىنىپ كەتمەك؛ ھوشسىزلىق

غَشْي ھوشىنى يوقاتماق؛ ھوشىدىن كەتمەك؛ ئايلىنىپ كېتىش

غَشَيان ھوشىنى يوقىتىش؛ ھوشسىزلىق؛ بېشى قېيىش

غَشْيَة ھوشىنى يوقىتىش؛ ھوشسىزلىق؛ بېشى قېيىش

غَصَّ ـُ غَصًّا و غَصَصًا الْمَكانُ قىستا. قىستالماق

غَصَّ بالْماءِ أو الطَّعامِ ئۇرۇپ قالدى؛ دەم ئالالماي قالدى

غَصَبَ ـِ غَصْبًا هُ عَلَى الشَّيْءِ مەجبۇرىي؛ قىستاش

غَصَبَ الشَّيْءَ بۇلمىدى؛ مەجبۇرىي ئىگىلدۇالدى

غَصَبَ الْمَرْأَةَ يامغۇنچىلىق قىلدى

غَصَبَ حَقًّا أَوْ مَنْفَعَةً ھوقۇقىنى تارتۇالدى؛ ئورنىنى تارتۇالدى

غَصْب بوللاش؛ مەجبۇرىي تارتۇلىش؛ ئىگىلۇىلىش

غُصَّة ج غُصَص باش قاتساق؛ ھەسرەت چېكىش

غَصَص ئوزۇپ قېلىش؛ دەم ئالالماي قېلىش

غَصَص الْمَوْتِ دەردىنى ئىچىگە يۇتۇش

غُصْن ج غُصُون و أَغْصان و غِصَنَة نوتا، شاخ؛ مۇگەنسىمان شېخى؛ دەرەخنىمان شېخى

غُصْنَة يۇمران شاخ؛ ئىنچىكە شاخ

غَضَّ ـُ غَضًّا و غَضاضًا و غَضاضَةً طَرْفَهُ أَوْ عَنْهُ أَوْ بَصَرَهُ أَوْ عِلْمَهُ بەسكە قاراش؛ كۆزگە ئىلماسلىق؛ كەمسىتمەك

غَضّ صَوْتَهُ أَوْ عَنْهُ سەل چاغلىدى؛ زىيانىنى تارايتتى

غَضَّ الشَّيْءَ تارايتتى؛ دەرىجىسىنى تۆۋەنلەتتى

غَضَّ عَنْهُ مۇنۇردى؛ كەمسىتتى؛ چىنسىنى تارايتتى

غَضَّ ـُ غَضاضَةً و غُضُوضَةً الثَّبات يۇمران؛ يېڭى كۆپ شېرىنلىك

غَضَّ الشَّبابُ دەل ئۆسمۈرلۈك چاغ؛ گۈللىنىۋاتقى؛ ئەۋج ئېلىۋاتقى

غَضَّ بِ الْمَرْأَةَ ئېرىسى يۇمران بولدى

غَضّ ج غِضاض ئۆۋەنلىمەك؛ قىممىتىنى چۈشۈرمەك؛ يۇمران؛ يېڭى؛ باراقسان؛ ئېچىلغان

بِغَضِّ النَّظَرِ عَنْ كَذا ھېچنېمىگە قارىماي؛ نېمە بولۇشىدىن قەتئىينەزەر؛ ئۇنىڭدىن قەتئىينەزەر

شَباب غَضّ گۈللەۋاتقان ياشلىق باھارى

غَضار ساپال لېيى؛ يوش يەر

غَضاوَة گۈللىمەك؛ ئاۋاتلىشىش؛ تۇرمۇشى باياشات؛ راھەت

غَضاضَة ج غَضاضِيض يۇمران؛ يېڭى؛ كەمسىتمەك؛ چۈشۈرمەك؛ ھاقارەت قىلماق؛ كەمچىلىكى

غَضَب غەزەپلىنىش؛ ئاچچىقلىنىش؛ ئاچچىقلاش

غَضْب غەزەپلىنىش؛ غەزەپلىنىش؛ ئاچچىقلاش

غَضِبَ ـَ غَضَبًا و مَغْضَبَةً عَلَيْهِ

ئۇنىڭدىن رەنجىش: ئۇنىڭغا ئاچچىقلاش

غَضِبَ لَهُ ئۇنىڭ ئۈچۈن باشقىلارغا ئاچچىقلاندى

غَضْبان ج غِضاب و غَضْبَى و غَضابَى ئاچچىقلىنىش: رەنجىش: ئاچچىقلانغان: خاپا بولغان

غَضَبَة بىر قېتىم غەزەپلىنىش: بىر قېتىم ئاچچىقلىنىش

غَضَبِيّ م (مس) گە قارالسۇن

غَضَّة ج غُضَض ئۇۋلىدىش: كەمسىتىش

غَضَرَ ـُ غَضْرًا عَلَيْهِ زەن سالماسلىق: كارى بولماسلىق

غَضَرَ عَلَيْهِ هېسداشلىق بىلدۈردى: غەمخورلۇق قىلدى

غَضَرَ ـُ غَضارَةً ئۈرمۈشى باياشات: جانسىرىمەم بولۇش

غَضْرَ النَّباتُ يۇمران ھەم يېشىل بولدى

غَضَرَ ـُ غَضْرًا و غَضارَةُ الْمَكانُ كۆڭلىدىكىدەك: يۇمران ھارامخانلاشماق

غَضِر يۇمران: ھارامخان: كۆپ شىرىنلىك: سۈيۈقلۇق مىقدارى كۆپ

غُضْرُوف ج غَضارِيفُ يۇمشاق سۆڭەك: راھىت: كۆمۈچەك

غَضَّنَ الشَّيْءَ ئەگدى: قورۇق چۈشتى

غَضَّنَ ج غُضُون قورۇق: ھارغىنلىق: چارچاش

غَضُوب خاپا بولغۇچى: ئاسان ئاچچىقلانغۇچى: ئاچچىقى يامان

غَضُوضَة يېگى ۋە يۇمرانلىق

فى غُضُون ذٰلِكَ كېچىدە: ئۇنىڭ كېچىسى

غَضِير يارانقسان: شىرىنلىك: كۆپ سۈيۈقلۇق

غَضِيض ج أَغِضّاء و أَغِضَّة يۇمران: يۇمشاق: ئەزىز: يېگى: يۇڭ. يارانقسان

غَضِيضَة ج غَضائِض (نمس) گە قارالسۇن

غَطَّ ـُ غَطًّا: غَمَّسَ فِي الْماءِ ئەملىمەك: چۆكتۈرمەك: ئولتۇرغۇزماق

غَطَّ ـُ غَطِيطًا و غَطًّا النّائِمُ خىرىلداش: خورەك ئاۋازى

غَطّ جىلمىق: چىلاشماق: چۆكمەك

غَطَا ـُ غَطْوًا ه ياپماق: دالدىنا ئالماق: قاپلىماق

غَطَا الشَّوْتَ ئاۋازنى ئۆزلىتتى

غَطَا الدَّيْنَ ئۆلمەك (قەرز)

غِطاء ج أَغْطِيَة ئۇۋاق: قاپ: قاپلىماق: مۇقاۋا: يوممىت: قاسىراق: ھېسابە قىلىدىغان نەرسە

غِطاءُ الرَّأْسِ دوپپا، شەپكە

غِطاءُ الْمائِدَةِ داستىخان

غِطاءُ الشَّرِيرِ كىرلىسىك، كارۋات يايقۇچ

غَطَّاس غەۋۋاس

غِطاس بىر بابىرام (خرىستىئان دىنىدىكى)

غِطايَة پەردە، يېلىپونكا، ئازغىنە، كىچىككىنە

غُطْراق جـ غَطارِيق و غَطارِقَة سېپىنى، مەيرە (رەھبەر)، گۇزەل، سالاپەتلىك باش

غُطْرَس تەكەببۇر، ئىپتىخار، مۇرۇر، چوڭچى

غُطْرُوس جـ غَطارِس تەكەببۇرلۇق قىلماق، مەنمەنچىلىك قىلماق، تاتىكاچىلىق قىلماق، ماكاۋۇرلۇق قىلماق

غَطْرَسَة تەكەببۇرلۇق قىلماق، ماكاۋۇرلۇق قىلماق، چوڭچىلىق قىلماق، كىبىرسىۋالماق، كىبىرلىك

غَطْرَفَة ئۆز مۇزلۇك، چوڭچىلىق، ماكاۋۇرلۇق

غَطَّسَ ـُ فِي الْماءِ چۆكتۈردى، ئولتۇرغۇزدى

غَطَّسَ فِي الْماءِ غەۋاسلىق قىلدى، سۇغا شۇڭغۇدى

غَطَّسَ الشَّيْءَ چۆكتۈردى

غَطْس جۆكمەك، ئولتۇرغۇزماق

غَطَّشَ ـِ غَطْشًا اللَّيْلُ قاراڭغۇلاتماق، قاراڭغۇ ئاسمان بولۇش

غَطَش كۆرۈش قۇۋۋىتى ئاجىزلىماق

غَطِشَ ـَ غَطَشًا ث عَيْنُهُ كۆرەلمەسلىك، كۆرۈش قۇۋۋىتى ئاجىزلىماق

غَطَش قاراڭغۇ، غۇۋا

غَطْشاءُ م كۆرۈش قۇۋۋىتى ئاجىز ئادەم

غَطَّى هُ أَوِ الشَّيْءَ يايماق، يوشۇرماق

غَفا ـُ غَفْوًا و غُفُوًّا ئازراق ئۇخلاش، مۆكۈپ ئۇخلاش

غَفّار كەلگۈچى، چولغا، كەلگۈچىلىك قىلماق، كەچۈرمەك، رەھىم قىلماق

غَفّارَة جـ غَفافِيرُ مۇراسىم كىيىمى

غِفارَة تۇڭاق، قاپ، بوپۇق، يۆگىلىدىغان بىكىزسىمان قالپاق (دوپپا)

غَفَرَ الشَّيْءَ يوشۇردى، يايماق

غَفَرَ ـِ غَفْرًا الشَّيْءَ يوشۇرۇپ قويماق، يايماق

غَفَرَ غَفْرًا و غَفِيرًا و غَفِيرَةً و غُفْرانًا و مَغْفِرَةً و غُفُورًا كەچۈرمەك، كەچۈرۈم قىلماق، ئەپۇ قىلماق

غُفْران كەچۈرمەك: ئەپسو سانماسلىق: ئەپۇ قىلماش

غُفْران الْخَطايا گۇناھىنى كەچۈرمەك: ئەپۇ قىلماق تىلىمەك

غُفْرَة تۆۋاق: قاپ: بوينۇق

غَفَلَ ـُ بېپەرۋا بولدى: بىخەستە بولدى: مارالغا دەپ قالدى

غَفَلَ ـْ غُفولاً و غَفَلاً و **غَفْلَةً عَنْهُ** بېپەرۋا بولۇش

غَفَل بېپەرۋا: چاتاق چىقماق: ئۇيۇر چىقماق: قىسقىچە مازمۇن

غَفْل ج **أَغْفال** سالاھىيىتى تۆۋەن: جىسمىغا توختىمايدىغان: كارى ياغلىق: قۇرۇق: بەلگىسى بوق: پىششىقلانمىغان مال

غَفْل مِنَ التّارِيخ بىلى، ئاپى، كونا ئىسكەرتىلمىگەن

غَفْل مِنَ التَّوْقِيع ئىمزاسىز

غَفْلان بېپەرۋا

غَفْلَة بېپەرۋالىق: چاتاق چىقماق

عَلَى غَفْلَة تۇيۇقسىز: ئېھتىيات قىلماسلىق: دىققەت قىلماسلىق

فى غَفْلَة عَيْنٍ كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە: ھەش-پەش دېگۈچە

عَلَى حِينِ غَفْلَة تۇشىمۇتتىن: تۇيۇقسىز: كۈتۈلمىگەن

غَفْوَة ئازراق ئۇخلاش: مۇئدەتتى، بىر قېتىم ئۇخلاش: بىر قېتىم مۇئدەتلىش

غَفُور كەك: رەھىم قىلغۇچى

غَفِيَ ـَ **غَفْيَةً و غَفًى** ئازراق ئۇخلاش: مۇئدەتلىش

غَلَّ ـُ **غَلاًّ** ئۇنىڭغا كويزا ياكى كىشەن سالماق

غَلَّ فى الشَّىْءِ كىرمەك: ئىچكىرلەمەك

غَلَّهُ فى الشَّىْءِ قىستۇرمەك

غَلَّ ـِ **غِلاًّ و غَلِيلاً صَدْرُهُ** ئۆچمەنلىك ساقلىماق

غَلّ ج **أَغْلال و غُلول** كىشەن: كويزا

غِلّ ئۇسساپ كېتىش: چاڭقاش: ئارزۇ قىلىش

غِلّ ئاداۋەت: ئۆچمەنلىك: باسان كۈزمەك: ئېرەتلەنمەك

غَلا ـُ **غَلْوًا و غَلاءً** كۆتۈرۈلمەك: ئاشماق: ئۈرلىمەك

غَلا بِالْقِدْرِ ھەددىدىن ئارتۇق: نەرسە: كاج: جاھىل: چىلىك تۇرۇۋالماق: ئاكسىيەنچى

غَلا السِّعْرُ قىممەت

غَلاء باھاسى قىممەت: باھاسى ئۈرلىمەك

غَلّاب غالىب: يېڭىلمەس

غِلاظَة ئېرىكلىك: قوپاللىق:

نومۇلۇق

غِلاف ج غُلُف و غُلُّف و غِلافات و أَغْلِفَة كونۇپەرت. ئىسپاپ؛ قەغەز خالىغا؛ پىچەت؛ مۇقاۋا. ئورىما قەغەز؛ تاشقى پەردە؛ قاپ، پوست؛ شاكال

غِلافُ القَلْبِ قەلب

غِلافُ الكِتابِ مۇقاۋا؛ مۇقاۋىلاش

سىرمىچى بېنى؛ كىتاب تېشى

غِلالَة ج غَلائِلُ پەردە؛ پىلىۋىكا؛ كۆڭلەك؛ ئىچ كىيىم

غُلام ج غِلْمان و غِلْمَة و أَغْلِمَة

ياش-ئۆسمۈرلەر؛ قۇل؛ ئالاي؛ چاكار؛ ھەۋەر تالغوچى؛ كونتكو-چى؛ ئەسكەر؛ چاپارمەن

غُلامِيَّة ياشلىق مەزگىلى

غَلّاية قاينىتىش ئەسۋابى؛ بار قازا-نى؛ سۇ قاينىتىش قۇرۇلمىسى

غَلَّبَ هُ عَلَى غَيْرِهِ باشقىلاردىن غالىب كەلمەك

غَلَبَ ـِـ غَلْبًا و غَلَبَةً و مَغْلَبَةً و مَغْلَبًا و غَلَبىً و غِلِبّى و غَلَبَة و غَلابِيَةً هُ أو عَلَيْهِ ساغلۇپ قىلماق؛ غالىب كەلمەك؛ بەكمەك

غَلْب تىكىلمەك؛ قىدىرە قىلماق؛ ھۆكۈمرانلىق قىلماق

غَلَبَ عَلَيْهِ كَذا كۆپ بولغاندا...؛ كۆپ بولسا؛ بۇنچىلىكى كۆپ

غَلْب بەكمەك؛ غالىب كەلمەك؛ غالىب كەلمەك

غَلَبان م كۆچلۈك؛ قۇدرەت تاپقان؛ كۆچ-قۇدرەت

غَلَبَة بەكمەك؛ غالىب قازانماق؛ ئۇرۇشتا ئۈستۈن چىقماق؛ ئۈستۈنلۈك

غَلّة ج غِلال پايدا؛ تاپاۋەت؛ دار-مەت؛ مال-مۈلۈك؛ مەھسۇلات؛ ئۆي تىجارىسى؛ يەر-تىجارىسى كىرىمى

غُلّة ج غُلَل چاڭقىماق؛ چاڭقاش؛ ئۇسساش، تەشنا بولماق؛ ئارزۇ قىلماق

غَلَس ج أَغْلاس تاڭ سەھەرنىڭ تالىمدىكى قاراڭغۇلۇق (سۇبھى)

غَلَطَ ... بولۇۋالماق؛ ساختا قىيا-پەنكە كىرىۋالدى؛ يالغاندىن ياسىمى؛ ئويدۇرۇپ چىقاردى

غَلَّطَ هُ خاتالىقىنى كۆرسەتتى؛ خاتا-لىق سادىر قىلدى؛ خاتالاشتۇردى

غَلَط ج أَغْلاط خاتالىق؛ ئوغرا ئەمەس؛ خاتا

غَلِطَ ـَ غَلَطًا فِي الأَمْرِ خاتا قىلىش؛ خاتالىق ئۆتكۈزۈش

غَلْطَة ج غَلْطات بىر قېتىملىق خاتالىق

غَلَّطَ الشَّيْءَ ئەستايىدىل قىلمىدى؛ قوپاللىق قىلدى

غَلَّطَ الْقَسَمَ قەسەم بەردى؛ قەسەمياد قىلدى

غَلَّطَ عَلَيْهِ فِي الْقَسَمِ ... كە قەسەم بەرمىشە قالتىق تاللاپ قويدى

غَلَطَ ـُ غِلَطًا قېلىن؛ قالتىق قىلماسلىق؛ ئەستايىدىل قىلماسلىق؛ قوپاللاشتۇرماق؛ بىرنەرسىگە لەشتۇرمەك

غَلَطَ ـِ غِلَطًا و غَلْطَةً و غِلاطَةً قوپاللاشماق؛ يامانلاشماق؛ جابا بولماق

غِلَظ يوغان؛ قېلىن؛ سېمىز؛ يوم؛ يوغان، چوڭ؛ يوم، قالتىق؛ قوپال؛ بىرىك؛ يۇزە؛ ئەستايىدىل بولماسلىق؛ ئەپسىزلىك

غِلْظَة يوغان، توم؛ بىرىك؛ قوپال؛ يۇزە؛ ئەستايىدىل بولماسلىق؛ ئەپسىزلىك؛ قەستەن

فِي غِلْظَةٍ قوپاللىق بىلەن

غَلْغَلَ تېز ماڭدى، چاپسان ماڭدى

غَلْغَلَ فِي الشَّيْءِ كۆچەپ كىرىدى؛ كۆچ سەرىپ قىلىپ كىرىدى؛ سىڭىپ كىرىدى

غَلْغَلَ الشَّيْءَ فِي الشَّيْءِ قوشۇلۇپ كىرىدى؛ قوشۇلۇپ بىللە بولدى

غَلَّقَ الْكِتَابَ أَوْ نَحْوَهُ ئاشلىدى؛ مۇقاۋىلىدى؛ لىپاپقا قاچىلىدى؛ قەغەز خالتىغا؛ تۇپلىدى

غَلَقَ ـُ. غَلْقًا الشَّيْءَ يوستى؛ قېپى؛ لىپاپقا قاچىلاش؛ قەغەز خالتىغا

غَلَّقَ الْبَابَ ئىشىكنى ياپتى؛ ئىشىكنى تاقىدى

غَلَّقَ الأَزْرَارَ توگمىسىنى ئاتتى

غَلَّقَ الرَّهْنَ گۇرۇگە قويۇلغان مالنىڭ ئېلىۋېلىش ھوقۇقىنى بىكار قىلدى

غَلَقَ ـْ. غَلْقًا الْبَابَ ئىشىكنى ياپماق؛ ئىشىكنى تاقىماق

غَلَق ج أَغْلاق جج أَغالِيق تاقاق؛ دەم تاقاش

غَلِيق ـٌ. غَلَقًا الرَّهْنَ گۇرۇگە قويۇلغان مالنى ئېلىۋېلىش مۇددىتى ئۆتۈپ كېتىش

غَلِق چۈشىنىكسىز؛ سەرلىق

غَلِمَ ـَ غَلَمًا و غُلْمَةً ھېسسىياتى قوزغىلىش

غَلِيم ھېسسىياتى قوزغالغان؛ ھېسسىيات ھاۋىسى؛ ھېسسىيات

غُلْمَة ھېسسىياتى قوزغىلىش

غَلْوٌ زىيان؛ جاھىللىق؛ تەرسالىق؛ گاج؛ مۇبالىغە قىلماق؛ ھەل بەلغىسى

ئۇرلەش

غَلْواء زىيادە؛ ھاھسل؛ مۇبالىغە

غَلْوَة جـ غَلَوات و غِلاء بىر ئوق ئېتىم (بىر ئوق يېتىم) ئارلىق

غَلُومَة باشلىق مەزكىلى؛ جىنسىي ھەۋەس

غَلَّى الْقِدْرَ قازاننى قاينىتتى

غَلَّى السِّعْرَ مال باھاسىنى ئۆرلەتتى

غَلَى ـُ غَلْيًا و غَلَيانًا بِ الْقِدْرُ أو غَيْرُها قايىماق، ۋاراقشىپ قاينىماق

غَلَى الشَّرابُ پىشۇرۇپ ئەزدى

غَلَى مِنَ الْغَضَبِ غەزەبلەندى

غَلْي ۋاراقشىپ قاينىماق

غَلَيان ۋاراقشىپ قاينىماق

غَلِيم جـ غُلْم ئۆسمۈرلەر

غَلِيظ جـ غِلاظ جوان؛ قوپال

غَلِيظ الرَّقَبَةِ بويىنى قوپال؛ ھاھسل؛ تەرسا؛ تولۇق

غَلِيل جـ غَلائِلُ ھاقتىسىزلىق؛ ئاداۋەت؛ خاپا بولماق؛ تەشنا

غَلِيلَة جـ غَلائِلُ نىقاب؛ ھەۋاسلار كىيىمى

غُلَيِّم ئەركەك تاشپاقا

غِلِّيم ھەۋەسكە چېرىلگەن؛ ھەۋەس قوزغالغان

غَلْيُون جـ غَلايِينُ ئاغزى، يەلكەنلىك كېمە

غَمَّ ـُ غَمًّا هُ قاپلىماق؛ بولۇكلەك؛ ئازابلىماق؛ غەم قىلدۇرماق

غَمَّ الْيَوْمُ بولۇتلۇق بولدى؛ تۇتۇق بولدى

غَمّ جـ غُمُوم غەم قىلماق؛ پەرىشان بولماق؛ تىنچ دەمسىق؛ قاتتىق تىنىق

غُمَّ عَلَيْهِ الْأَمْرُ ئېنىق بولمىدى

غَمَسَ ـُ غَمْسًا الْبَيْتَ ئۆگزىنى باپلاق

غَمَّاء قويۇق تومان؛ ئازاب، ئازابلىنىش؛ بەختسىزلىك؛ بالايىئاپەت

غُمار ، غُمارَة بىر لوپ ئادەم

غَمّار قارا قىماق لەيلىگۈچى

غَمّار السِّلاحِ النّارِيّ نەپكە (قورال ئىلگىلى)

غَمّازَة الْخَدِّ زىناق

غِماض ئۇيقۇ

غَمام بۇلۇت

غَمامَة جـ غَمائِمُ و غَمام بىر پارچە بۇلۇت

غِماغَة ئىزگىن؛ ئېغىزدۇرۇق (تۇگە باكى ئىشەك)

غُبَّة ج غُبَب غەم-قايغۇ؛ ئازاب-ئوقۇبەت

غَبَّدَ الشَّيْءَ ياپتى؛ قاپلىمدى؛ يوشۇردى

غَبَدَ ـُ غَبْدًا السَّيْفَ غىلابنا سالماق

غَبَدَ الشَّيْءَ ياپتى؛ قاپلىمدى

غَبَدَ سانجىدى، سانجىلدى

غَبَدٌ غِبْد ج أَغْباد و غُبُود غىلاپ

غَبَرَ وَجْهَهُ مەڭزىگە قىزىل چەكتى

غَبَرَ ـُ غَبْرًا الْماءُ چۆكۈپ كېتىش

غَبَرَ الْمَكانَ بالْماءِ سۇ قويۇپ مەلۇم جايىنى چۆكتۈرۋەتتى

غَبَرَ هُ بِمَعْرُوفِهِ و لِفَضْلِهِ ئۇنىڭغا شەپقەت قىلدى؛ ئۇنىڭغا پايدا بەردى

غَبَرَ ـُ غَبارَةً الْماءُ سۇ كۆپ بولۇش

غَبْر ج غِبار و غُبُور كۆپ سۇ

دېگىز ئوكيانىمىلق چوڭقۇر جاي؛ چۆكۈپ كېتىش؛ دېگىز؛ ئوكيان؛ گۇمىلدۇر تۇبى؛ تەجرىبىسىز؛ دۇنيانىلق گۇمىلدۇرنى چۈشەنمەيدىغان

غَبْرَة ج غَبَرات و غِبار و غَبَر ئازاب؛ ئازابلىنىش، ئاغرىش؛ دەرد - ئالەم

غَبْرَةُ الْأَحْداثِ ئۇرغۇن؛ سۇرەكسەپ

غَبَرات الْمَوْتِ بالا-قازا؛ ئۆلۈم ئازابى؛ سەكرات

غَبْرَة بىر قوچاق (ئوتۇن؛ لوت-چۆپ)

غَبَزَ ـِ غَبْزًا هُ سىلىماق؛ چىماق ئوتتىلىق

غَبَزَ الْقِناتَ چىماق ئوتتىسى؛ چىماق ئوردى

غَبَزَ بِهِ أو عَلَيْهِ ئۇھسىنىش قىلدى

غَبَزَ هُ بالْعَيْنِ أو الْحاجِبِ كۆزىنى قالايتتى؛ كۆز قىستى

غَبَزَ فِي مَشْيِهِ ماڭدى، دەلۋەكسىپ ماڭدى

غَبْز كۆز بىلەن ئىشارەت قىلماق

غَبْزَة ج غَبْزات كۆزىنى قىسماق، بېشارەت بەرمەك

غَبَسَ أو غَمَسَ ـِ غَبْسًا الشَّيْءَ فِي الْماءِ ھۆل قىلماق؛ سۇغا چىلىماق

غَبْس چىلانماق

غَبْغَبَ الْعَيْنَ كۆزىنى يۇمدى

غَبْغَبَ الْكَلامَ سۆزنى مۇجمەل-لەشتۈردى؛ مۇجمەل سۆز-ئىبارە-رىلەر؛ باش-ئاخىرى يوق

غَبْغَبَ ـُ غَبْغَبَةً الْكَلامُ مۇجمەل-غۇۋا

غَبْغَبَ هُ غَيْلَهُ ئۆلتۈرۈپ قالدى

غَمْضَ ـُ غُمُوضًا و غَمَاضَةُ الْكَلَامِ مۇجمەل بولۇش

غُمْض ئۇيقۇ

غُمْضَةُ عَيْنٍ بىر پەيت؛ بىر دەقىقە

غَمَطَ ـِ و غَمِطَ ـَ غَمْطًا النِّعْمَةَ ياخشىلىققا ياماناتلىق قىلغۇچى

غَمَطٌ سال-قارىس؛ كۆزگە ئىلمەيدىغان

غَمَطُ الْحَقِّ ھەقنى-ئادالەتنى ئىنكار قىلىش؛ ھۆججەتنى ئىنكار قىلىش

غَمْغَمَ الْكَلَامَ غۇدۇڭشىدى؛ ئېنىق ئېيتمىدى

غَمْغَمَةٌ ج غَمَاغِمُ غۇدۇڭشىماق؛ غۇلاقلا پىچىرلىماق؛ ئېنىق ئېيتماسلىق

غَمَقَ ـَ غَمَقًا الْمَكَانُ زىچ بولۇش؛ نەم بولۇش

غَمِقَ ـَ غَمَقًا الْمَكَانُ زىچ، نەم

غَمِق نەم، زىچ

غَمْلَجَ ج غَمَالِيجُ بېلى بوش؛ قەدىمىي نېمەتكە كەلمەسكەن؛ ئىككى ئايىن

غُمْنَة ئۇياۋ؛ بەدەن ئۇپىسى

غُمُوس ج غُمْس جاپالىق ئىش؛ ئېغىر ئىش

غُمُوض ، غُمُوضَة مۇجەللەك

غُمُوقِيَّة قېنىش رەڭ

غَمَى ـِ غَمْيًا الْبَيْتَ ئۆگزىسى ياپماق

غَمْي ھوشىدىن كېتىپ يىقىلىش

غُمِيَ عَلَيْهِ ھوشىدىن كېتىپ يىقىلماق

غَمِيزَة ئۇھمەت؛ كەمچىلىك؛ بېتەرسىزلىك؛ ئۇقسان

غِنَاء باي، مول؛ بەمەتمەنلىكتىن مال-دۇنيا

غِنَاء ناخشا ساداسى

غِنَائِيّ ناخشىنىلىق؛ ناخشا ئېيتىشقا-قان؛ سۆزىكىنىلىك

غُنَاج نازلانماق، ناز-كەرىشمە قىلماق

غُنَام قوي باقىدىغان؛ پادىچى

غَنِجَ ـَ غَنَجًا ناز قىلماق

غَنِج ناز قىلىش؛ نازۇك

غُنْج نازلانماق

غَنِجَة ناز-كەرىشمە؛ ئۇلكە جەن

غُنْدُر تولغان

غُنَّمَ ـُ بەرمەك

غَنَم ج أَغْنَام و غُنُوم و أَغَانِيمُ قوي

غَنِمَ ـَ غَنْمًا الشَّيْءَ ئىپتىشمەك؛ بەدىمەك؛ مەجبۇرىي ئىگە بولماق؛ كولىجا ئالماق

غَنِمَ الْغَزْوَةَ يۇرسەتتىن پايدىلاندى؛ يۇرسەتتىن جىملك تۇتماق

غَنِمَ ـَ غُنْمًا و غَنْمًا و غَنِيمَةً و غُنْمانًا ئۇرۇش غەنىيمەتلىرى ىرىگە ئېرىشمەك

غُنْم ئېرىشمەك: ئۇتۇۋالماق

غَنْم ج غُنُوم كۆرۈش غەنىيمەت لىرى؛ مەبلەغ؛ پايدا؛ تولما

غَنَّى الشِّعْرَ أو بِهِ شېئىر ئوقۇدى؛ شېئىر دېكلامالىسىيە قىلدى؛ ناخشا ئېيتماق

غَنَّى بِهِ مەدھىيىلىدى؛ مەدھىيە لەپ قوشاق قاتتى

غَنِيَ ـَ غِنًى و غَناءً و غُنْيانًا پۇلى بار؛ باي؛ پۇلدار

غَنِيَ بِالْمَكانِ ماكانلاشتى

غَنِيَ بِهِ عَنْ غَيْرِهِ ... بىلمەن قانا- ئەلىدى؛ باشقا نەرسىياجى يوق

غَنِيٌّ ج أَغْنِياءُ باي؛ مىلىونىر؛ پۇلدار

غَنِيٌّ عَنْهُ كېرەك ئەمس

غَنِيٌّ عَنِ الْبَيانِ دېيىش ھاجەتسىز؛ چۈشەنىرلىك ھاجەتسىز

غِنًى بەھاجەتلىك؛ بايلىق

غُنْيان قانائەتلەنمەك؛ يېتەرلىك

غُنَيْمَة قانائەتلەنمەك

غَنِيمَة ج غَنائِم جەڭ گولجىسى؛ پايدا؛ مەنپەئەت

غَنِيمَة بارِدَة ئاسان قولغا كەلگەن پايدا؛ مال-دۇنيا

غَهِبَ ـَ غَهْبًا عَنْهُ سەل قاراش؛ دىققەت قىلماسلىق؛ سەل قاراش

غَوائِلُ ج ئاپەت؛ بالايىتاپەت

غُواث يارىدەم؛ يارىدەم بېرمەك

غَوارِبُ الْبَحْرِ دېڭىز دولقۇنى

غَوّاص غەۋۋاس؛ مەرۋايىت سۈزگۈچى؛ سۇ قوشى

غَوّاصَة سۇ ئاستى كېمىسى

غَوايَة ج غِيّات سەۋەنلىك؛ مۇھەببەت نۇپەيلى گاراڭ بولۇپ قالماق

غَوْث يارىدەم؛ يارىدەم بۇيۇملىرى

الْغَوْث سىمسىز رادىئو قوزغۇزۇش سىگنالى؛ قوزغۇزۇش سىگنالى

غَوْر تۆۋەن؛ تۆۋەن قىسمى؛ چوڭقۇر؛ چوڭقۇرلۇق دەرىجەسى؛ غار

غُورِلّى . غُورِيلّا شىمپەنزە

غَوْس ۀ چۆكتۈرۈۋەتتى

غَوْص سۇغا چۆكۈش

غَوْطُ الْبِئْرِ قۇدۇق قازدى؛ چوڭقۇر-

لاتنى

غَوْط جـ غُوط و أَغْواط و غِياط و غِيطان ئويمان يەر

غُوط چوڭقۇر؛ جوڭقۇرلۇق

خَطّ غُوطِيّ قوماللىق چىزىق؛ غوت شەكىللىك

عَقْد غُوطِيّ ئۆچلۈق نەرسە بىلەن بارماق

غَوْغاء باندىت؛ جەمئىيەت داشقالىلىرى

غَوْل جـ أَغْوال و غِيلان شەيتان

غُولَة ئانا شەيتان؛ باللار چۈچەيدىغان ئادەم يەيدىغان تالۋاستى

غَوَى هُ ئاداشتۇردى؛ نىشانىنى ئاداشتۇردى

غَوَى ... غَيًّا و غَوايَةً نىشانىدىن ئېزىپ كەتمەك؛ جان-جەھلى بىلەن ياخشى كۆرمەك؛ ياخشى كۆرۈپ ئەس-ھوشىنى يوقاتماق

غَوَى هُ ئالدىدى؛ قۇتراتماق

غَوِىَ ... غَوايَةً خاتا يولدا ماڭماق؛ نىشاندىن ئاداشماق

غَوِيّ مۇھەببەتتىدىن ئايرىلىپ قالغۇچى

غَوِيث قۇتقۇزۇش بۇيۇمى

غَىّ جـ غِيّات ئېزىپ قالماق؛ خاتا يولغا ماڭماق؛ خاتالىق؛ سەۋەنلىك

غَيّا الرّايَةَ بايراق چىقارماق

غَيّا الْغايَةَ نىشانىنى بەلگىلىمەك؛ چېگرا بەلگىلىمەك

غِياب قاتناشماسلىق؛ كەلمەسلىك

غِياب الشَّمْسِ كۈن پاتماق

غِيابِيّ مەيدانىدا يوق؛ قاتناشماسلىق

غِياث قۇتقۇزۇش بۇيۇمى

غِيار ئالماشتۇرماق؛ تۈزگەرمەك

قِطَع الْغِيار پارچە-پۈرات

غِيامَة مەرۋايىت يىغىش كەمىسى

غَيّان مۇھەببەتتىدىن ئايرىلغان ئادەم

غَيَّبَ هُ يوشۇردى

غَيْب جـ غُيُوب و غِياب يوشۇرۇنغان؛ كۆرۈنمىگەن

عِلْم الْغَيْب غايىبنى بىلىش؛ پال ئاچماق؛ رەم سالماق

عالِم الْغَيْب غايىبنى تەشەببۇس قىلغۇچى؛ ئاسمۇ-ئىلىك تەشەببۇس قىلغۇچى؛ ئاللا؛ خۇدايىتائالا؛ ئېگەم؛ خۇدا

عالَم الْغَيْب غايىبى دۇنيا؛ كەلگۈسى؛ ئۇ دۇنيا

غَيْبُوبَة يوشۇرۇنۇۋالغان؛ چۈشۈپ قالغان؛ ھېسسىيات سۇرمەك؛ خەۋەر ئۇنۇق؛ ھوشىدىن كەتمەك؛ ھوشسىزلىق؛ بىھوش

غَيْبِيّ مىتافىزىكا؛ مىتا فىزىكا

غِيبَة ج غِيبات خاتالىق، نۇقسان، يوقلۇش

غِيبَة خاتالىق، نۇقسان؛ ھۇزۇر بولماق؛ ھۆرمەت، قىستىماق؛ مايىل بولماق، زوقى كەلمەك

اِبْنُ غِيَّا نىكاھسىز تۇغۇلغان بالا

غَيْث ج غُيُوث و أَغْيَاث ياسغۇر؛ ياۋلۇن

غَيَد ناز ۋاك، ئاجىز؛ زەئىپ، كۆچسىز؛ قىلۋارسى زىلۋا، مەقى-تۇرقى زىلۋا (ئاۋرتىم)

غَيِدَ ـَ غَيَدًا الْغُلامُ كۆزەل؛ چىرايلىق؛ مەقى-تۇرقى ئەركىن-ئازادە (زىلۋا)

غَيْدَاغ م جىلۋىلىك؛ زىلۋا، لەپ؛ مەقى-تۇرقى لاتاپەتلىك (ئاۋرتىم)

غَيَّرَ ۋ ئالماشتۇردى؛ تىكشتى؛ ئۆزگەرتتى

غَيْر باشقىسى؛ ئەمەس؛ باق؛ ... دىن ناشقىرى؛ بوق

وَ غَيْرُ ذٰلِكَ ۋە باشقىلار، ۋاھاكازا لار، قاتارلىقلار؛ ھەم؛ باشقىسى

لا غَيْر پەقەت؛ بەككە؛ يالغۇز

غَيْر أَنَّ ... لېكىن؛ شۇنداق بولسىمۇ؛ يەنىلا، ئەسلا، ھېراق

غَيْر مَرَّة ئەسلا قېتىملا ئەمەس

غَيْران ج غَيارَى ھەسەت قىلماق؛ كۆرەلمەسلىك؛ كۆنچىلىك قىلماق؛ كۆزى قىزارماق

غَيْرَة كۆنىلىگۆچى؛ كۆنچىلىك قىلغۇچى؛ ھەسەت قىلغۇچى؛ غۇدۇكسىنماق، رىشك

غِيرَة ج غِيَر ھەيرەت، شىجائەت، ئىزغىنلىق؛ ھەممى؛ خۇش پېئىل؛ قىزغىن؛ روھلانماق، جاندلانماق، يەڭگۈشلىمەك؛ ئىسلاھات، ئۆزگەرتمەك، ئۆزگىرىش

غَيْرَى ج غَيارَى و غُيُر و مَغايِير (سف) كە قارالا

غَيْرُوق خالىس؛ قىلچىمۇ ئۆز ھېسىياتىغىنى كۆزلىمەسلىك؛ ئادىللىق، خالىسانىلىك؛ ھېسىياتسىز

غَيْرِيَّة ھېسىياتسىزلىق

غَيْضَ الْماءَ أو الثَّمَنَ سۇ قۇيدى، سۇ تۆشتى؛ سۇنى چىقىرۋەتتى؛ باھانى چۈشۈردى

غَيْض يالىس چۈشۈپ كەتمەك، چۈشۈپ كەتكەن يالا؛ تولۇق يېتىلمىگەن يالا؛ ئازغىنە، ئاز مىقداردا

غَيْضَة ج غِياض و أَغْياض بىر قېتىم سۇ چىقىرىش، ئورمان، دەرەخزارلىق، قويۇق ئورمانزار

لىق: دەل-دەرەخ ۋە سۇ بار يەر

غَيْط ج غيطان ماغچە؛ كۆكتات لىق؛ ئونياشلىق؛ پەس، كەڭرى كەتكەن جۇل-جەزىرە

غَيْطانيّ بوسۇغىلىق؛ يېرا تىگىلىك مەيدانىلىق خوجايىنى

غَيْظ ھ ئاچچىقىنى كەلتۈردى، جېنىنغا تەگدى

غَيْظ چىشىغا تەگمەك؛ غەزەپ؛ غەزەپلەنمەك

غَيْل ئېغىر ئاياغ ئايالنىڭ سۈتى

غِيلَة ئۆزلۈق، مەككارلىق؛ ھىيلە-مىكر لىق؛ ئۆلكە؛ تالدىساق، ھىيلە ئىشلىتىش

غَيْلَة بوشۇرۇندى؛ ئۆلتۈرۈش؛ ئۆلتۈرۈشنى قەستلەش؛ مايال تەرەپ قىلىش

غَيْم ج غُيُوم بۇلۇت؛ ئېغىرلىق؛ سۈزۈلمەك؛ دېمەك

غَيْمان ئوسمۇغۇچى؛ چاقماق كەتكۈچى؛ ئوسۇش

غَيْمَة بۇلۇت

غَيْمَى م ئوسماق كەتكۈچى؛ چاقماق

غَيْهَب ج غَياهِبُ قاراڭغۇ-زۇلمەت

غَيْهَب مِنَ اللَّيْلِ أو **اللَّيْلِ** قاپقارا؛ ئوم قارا

غَيُوب قاتماشماسلىق؛ كەلمەسلىك؛ مەيلى بوق، چۈشۈپ قالمىق

غَيُور ج غُيْر ھەمىت قىلغۇچى؛ غەزەپلەنگۈچى؛ غەيرەت-شىجائەتلىك؛ زوق؛ سەمىمى؛ ئىللىق؛ خوش پېئىل، قىزغىن

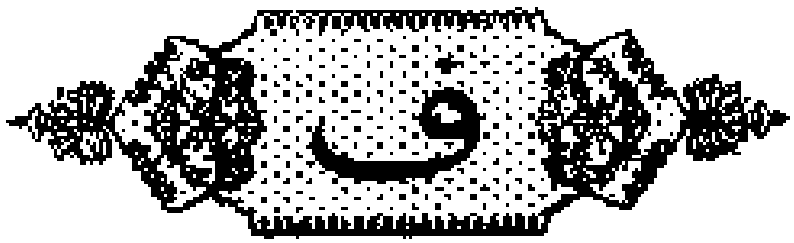

ف «فاء» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 20- ھەرپى، سانىمكى ،80، گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

فَ ئىسلىق سۆز، مەنىسى شۇنىڭ بىلەن، تاندىن كېيىن، ئۇنداق- تا، بولسا قاتارلىقلار

فَاءَ ـُـ فَيْئًا قايتىش، ئىسلىككە كېلىش

فَاءَ الظِّلُّ ئۆزگەردى؛ يانىدى

فَاءَ إِلَيْهِ قايتىپ باردى

فَاءَ الْغَنِيمَةَ ئۇرۇش ئولجىسى قىلدى

فَائِت بەردەملىك

فُؤَاد ج. أَفْئِدَة يۈرەك، ۋىجدان؛ ئەقىل

فَائِدَة ج. فَوَائِد پايدا،مەنپەئەت؛ ئىشلىتىش ئورنى؛ پايدا؛ كىرىم

فَائِدَة الْمَال ئۆسۈم

فَائِر قىزىققان؛ قېنى قىزىق؛ سېغىز؛ ماغزاپ چىققان

فَائِز غەلىبە بىلەن قايتقان؛ غەلىبە قازانغان، لايىغىلىك

فَائِض بازىرى ئىستېمالدىن؛ مول؛ تارتۇق

فَائِق ج. فُوَّق ئاەتتىن تاشقىرى؛ ئالاھىدە

فَائِق الْحَدِّ ھەددىدىن ئارتۇق، چېكىدىن تاشقان

فَائِق الْحَصْرِ چەكسىز؛ ئۆلچەشكە مۇمكىن بولمىغان

فَائِق الطَّبِيعَةِ تەبىئەتتىن تاشقىرى؛ ئەقىلغا سۆزلەپ بولمىغان

فَائِق الْوَصْفِ تەسۋىرلەش مۇمكىن ئەمەس؛ ئىپادىلەش قىيىن

فَاتَ ـُ فَوْتًا و فَوَاتًا ئىلگىرى؛ ئۆتكەن؛ تارقىلىق

فَاتَ الْأَمْرُ ۋاقتى ئۆتتى؛ كايىرلىدى؛ قالدىن ئۆتتى؛ تاھىرلاش- مۇردى؛ ئۆگەتتى

فَاتَ ـُ الْأَمْرَ يېتىشەلمىدى؛ ئىلالا- مىدى؛ ئۆتكۈزۈۋەتتى

فِتْنَة ج فِتَن بىر توپ، بىر تۈركۈم؛ بىر گۇرۇپ؛ دەرىجە؛ قاتلام؛ تۈر، دائىرە

فَاتَحَ فُلانًا بِالْأَمْرِ أَو فِيهِ ئاۋۋال بىكىر بايان قىلدى؛ ئاۋۋال ئېغىز ئاچتى

فاتِح ج فَتَحَة ئاچقۇچى؛ يارانقۇچى، بويسۇندۇرغۇچى؛ سۈس رەڭلىك، رېڭى ئوچۇق

فاتِحَة ج فَواتِح دەسلەپتە؛ باشتا

فاتِحَة الْكِتاب كىرىش سۆز

الْفاتِحَة قۇرئاننىڭ بىرىنچى سۈرەسى، سۈرە فاتىھە

فاتِر بىلىمسان؛ سوغۇقسۇ كەمىس ئىسسىقسۇ ئەمەس

فاتِر مِنَ الْماءِ ئىسسىق سۇ

لِقاء فاتِر سوغۇق كۆرۈشۈش

فاتِك ج فُتّاك قانسىل؛ ئەھلىلىك

فاتِن ج فَتّان ئادەمنى ئالدايدىغان؛ ئازدۇرىدىغان؛ ئەس-ھوشىنى بوشىتىدىغان؛ ئالدامچى

فاثُورَة مال تىزىملىكى؛ نوسخا

فاثُورَة الْحِساب تالون؛ مال قاچىلاش تىزىملىكى؛ ئونگە

فاثُورَة صُورِيَّة ھېسابات دالۇنى؛ تەخمىنى تىزىملىك

فاتِيكان ۋاتىكان (جاي نامى)

فاثُور چوك ياپىلاق تاش ئوستەل

فاجَأَهُ تۇيۇقسىز ھۇجۇم قىلدى؛ تۇيۇقسىز كەلدى؛ تۇيۇقسىز كىشىنى ھۇلۇقتۇردى

فاجِء تۇيۇقسىز؛ ئۇشتۇمتۇت؛ ناسادىپى

فاجِر ج فَجَرَة و فُجّار زىناخور؛ نومۇسسىز

فاجِرَة بۇزۇق ئايال؛ پاھىشە

فاجِع ئازابلىق؛ كىشىنى ئازابلايدىغان

فاجِعَة ج فَواجِع بەختسىز ۋەقە؛ ئاپەت

فاجُور نومۇسسىز؛ شەرمەندە؛ بۇزۇق

فَاحَ ـُ فَوْحًا و فَوَحانًا و فُؤُوحًا الْمِسْك أَو نَحْوُهُ مەززىلىك بۇراق تارقىتماق؛ تۈت تەرەپكە چاچماق

فَاحَ ـِ فَيْحًا و فَيَحانًا الشَّيْءُ كېڭەيتمەك؛ چوڭايتماق

فَاحَ بِ الرَّائِحَة پۇرقى تۈت تەرەپكە تارقىدى

فاحِش رەزىل؛ ئالدامچى؛ ھەددىدىن ئارتۇق

فاحِشَة ج فَواحِش بۇزۇلچىلىق قىلمىش؛ زىنا قىلمىش؛ پاھىشە؛ نومۇسسىزلىق؛ ھاياسىزلىق؛ بۇزۇق

فاحص تەكشۈرگۈچى
فاحِم قاپقارا
فاحِئَة ج فَواحِئُ پاسكەك
فَاحَرَهُ شەرەپ تالاشتى
فاحِر گۈزەل، كاتتا
فاخورَة ج فَواخِيرُ كاھىش زاۋۇتى
فَأَدَ ـُ فَأْدًا هُ يۈرەكنى تەگكۈزدى
فَأَدَهُ الْخَوْفُ قورقۇنچ چۈشتى
فَأَدَ اللَّحْمَ فِي النَّارِ كاۋاپ قىلدى
فَادَ ـِ فَيْدًا تْ لَهُ فائِدَةٌ ئېرىشمەك: قولغا كەلتۈرمەك
فادٍ «الْفادِي» ج فُداة قۇتقۇزغۇچى
فَئِدَ ـَ فَأْدًا و فَئِدَ ـِ فَأَدًا يۈرەك كېسىلى بولۇپ قېلىش
فادِح ئېغىر: تۈستىكە ئېلىشقا تامالسىز: زىيادە
فادِحَة ج فَوادِحُ بالا-قازا، بالا-قازا غا يولۇققۇچى
فَادَى هُ تۈزىنى سېتىشقا بول قويدى
فَارَ ـُ فَوارًا و فَوَرانًا و فُؤُورًا تِ الْقِدْرُ قايىدى: تاشتى
فَارَ الْماءُ ئېقىپ چىقتى
فَارَ الْبَرْقُ قان تومۇرلىرى كۆپۈپ شۇلۇپ كەتتى
فَارَ فائِرَهُ تاپچاقنى يەك كەلدى
فَارَ فَوارًا و فَوَرانَ الْبِسْكَ ئىپار- ىسلىك يۇرىقى تارقالدى
فَأْر ج فِئْران و فِئْرَة و فُؤُر چاشقان
فَأْر الْخَيْلِ ئاغىستان
فَأْر الْخَيْطِ ئېتىز چاشقىنى
سَمّ الفَأْر چاشقان دورىسى
فار چاشقان
فارّ قاچاق تەسكەر
فارِح خۇشاللىق
فارِس پارس
فارِس ج فُرْسان و فَوارِسُ قەھرە- مان
فارِسِيّ پارسىلىك، پارس
الْفارِسِيَة پارس تىلى
فارِط ج فُرّاط ئالدىدىكى
فارِع ئېگىز، ئۇزۇن
فارِغ قۇرۇق
الْفارِغ ماشىنا ئېغىرلىقى
فارَقَ هُ ئايرىلدى: قۇتۇلدى: ئۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋىتىنى ئۈزدى
فَارَقَ الْبَلَدَ شەھەردىن ئايرىلدى
فارِق ج فُرّاق پەرق، پەرقى: ئالاھىدىلىكى
فارِقَة ج فَوارِقُ (دىن) گە قارالا

فارِه جـ فُرْه و فُرَهَة و فُرْهَة و فُرَه چاققان؛ بىشىق

فارُوق قورققىسىدىن؛ تەسىر-گىسىدىن؛ توغرا-خاتانى ھۆكۈم قىلغۇچى

اَلْفارُوق «ئا ئۆمەر (ئىككىنچى خەلىپىسىلىك ھۆرمەت نامى)

فارُوقَة قورقۇنچاق

فازَ ـُ فَوْزًا و مَفازًا و مَفازَةً بالشَّيْءِ غەلىبە قىلماق

فازَ مِنَ الشَّرِّ خەتەردىن قۇتۇلدى

فازَ ئەرمەكى؛ غەلىبە قىلدى؛ ئىگە بولدى

فازِلين ـ فازِيلين فازلىن

فأس جـ أَفْؤُس و فُؤُوس بالتاء جۇتۇ

فاس قاس

فاسِد چىرىگەن؛ چىرىكلەشكەن، سېسىغان

فاسِق جـ فَسَقَة و فُسّاق لۇكچەك؛ شالاق؛ دىنغا ئىشەنمەيدىغان

فاشَ ـُ فَيْشًا ئۆز-ئۆزىنى ماختاش؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتۇش

فاشِيَّة فاشىست؛ فاشىزم

فاشِيَّة فاشىستىك تۈزۈم

فاشِيست فاشىستىك تۈزۈم

فَاصَلَ شَرِيكَهُ شېرىكىدىن ئايرىلدى

فاصِل جـ فَواصِلُ ئارا-ئارام؛ ئايرىلغان ماددا؛ قىستۇما

فاصِلَة جـ فَواصِلُ پەش (.)

فاصِلَة مَنْقُوطَة چېكىنىلمىك پەش(:)

فاصُولِيا ـ فاصُولِيَة سېمىز پۇرچىقى

فاضَ ـُ فَيْضًا الإِناءُ قاچا تاشماق

فاضَ لَيْفًا و فَيُوضًا ث نَفْسُهُ ئۆلۈش

فاضَ فَيْضًا و فَيَضانًا و فَيُوضًا و فَيُوضَةً و فَيْضُوضَةً الشَّيْلُ بامراپ كېنىش

فاضَ السّائِلُ ئېقىپ چۈشتى

فاضَ الشَّيْءُ يېتەرلىك بولدى؛ كۆپ؛ تاشتى

فاضٍ «اَلْفاضِي» بىكار؛ قۇرۇق

فاضِح سەتچىلىكنى ئېچىپ تاشلىغۇچى

اَلْفاضِحُ مِنَ الأَفْعالِ سەتچىلىك؛ ئۆز چۈشىگەن

فاضِل جـ فُضَلاءُ ئۆچىسى زور؛ ئارتۇقى

فاضِل ج فَواضِلُ كەملىكەن پۇل؛ ئېشىدى پۇل؛ ئاشقان قىسمى

فاضِلَة ج فَواضِلُ تۆھپە؛ ئېسىل پەزىلەت

فاطِر يارىتقۇچى؛ روزا تۇتقۇچى؛ روزا تۇتمىغان كادەم

فاطِس باناق بۇرۇن

فاطِمَةُ باتمە (مۇھممەت ئەلەيھىسسالامنىڭ قىزىنىڭ ئىسمى ياكى ئايال كىشىنىڭ ئىسمى)

فاطِيّ باتمە ئېقىمىدىكىلەر

فاظِن ج فُظُن ئەخمىلىق؛ چوشەنمەس ئىش ئېغىزلارى بۇقسىرى

فاظَ ـُ فَيْظًا و فَيَظَانًا و فُيُوظًا و فَيْظُوظَةً تۆلۈش

فاعِل ج فَعَلَة ۋەقە تۇغدۇرغۇچى؛ ئىشكەك قىلغۇچى؛ ئاكتىپ

فاعِلِيَّة رولى؛ تۇنۇمى

فاغِر بوش كورۈن؛ بوشلۇق

فاغِم مەززىلىك؛ پۇراقلىق

فاقَ ـُ فَوْقًا و فَوَاقًا الشَّيْءَ چىقىش

فاقَ هُ ئالدىغا ئۆتۈپ كەتتى

فاقَ عَلَى... ئالدىغا ئۆتۈپ كەتتى

فاقَ فُوَاقًا ھىق تۇتۇش

فاقَة نامرات

فاقِد يىتىتۈرۈپ قويغۇچى؛ ئېرىمدىن ياكى بالىسىدىن ئايرىلغان ئايال

فاقِرَة ج فَوَاقِرُ بالا-قازا

فاقِع كۆچۈق، ئېنىق

فَاقِهَ هُ چاقچاق قىلدى

فاكِه بۇمۇرچى، قىزىنچى؛ تۇرمۇشى ياياشات كىشى

فاكِهانِيّ ج فاكِهانِيَّة باقتال، مېۋە ساتقۇچى

فاكِهَة ج فَواكِهُ مېۋە

فاكِهَة الشِّتاءِ ئون

قَالَ ـُ قَوْلًا و أَقْوَلَ تەبرىك سۆزى، ياغشى تىلەك؛ ياغشى نەسىھەت بېشارىتى

قَالَ خَيْرٍ ياغشىلىققا بېشارىتى

قَالَ شَرٍّ يامانلىققا بېشارىتى

قالِت ئىركەك؛ چەكلىمەس

قالِح ج قَوالِحُ يېرىم پالەچ

قالِح غالىب قىلغان، مەغرۇرلانغان

قانٍ «الْقانِي» قىبرىغان؛ تۆلۈشكە ئاز قالغان؛ ياشىغان كادەم

قانِئَة جىلىتىك

قانِئَة نَفْسٍ ياخشىلىق كىيىم

قانُوس ج قَوانِيسُ لامپا

قانُوس زَيْتِيّ رەخلىك لامپا

قَاهَ ـُ قَوْهًا سۆزلەش

فَاهَ بِكَلِمَةٍ گەپ قىلدى
فَاهَ جـ أَفْوَاه ئېغىز
فَاوَضَ هُ فِي الْأَمْرِ سۆھبەت ئۆتكۈزدى
فَبْرَايِرُ رىم كالېندارى بويىچە ئىككىنچى ئاي، فېۋرال
فَتَّ ـُ فَتَّ الشَّيْءَ پارچە-پارچە قىلىۋەتتى
فَتَّ فِي سَاعِدِهِ ئاجىزلاشتۇردى
فَتَّ فِي عَضُدِهِ ئۈنۈمگە كۆچمىسى ئاجىزلاشتۇردى، ئۈنۈمىلا پاردەچىلىرىنى نارازىلاشتۇرۇۋەتتى
فَتِئَ ـَ فَتْأً عَنْ كَذَا توختىدى
مَا فَتِئَ يَفْعَلُ ئاۋۇ-ئالقىدەك داۋام لاشتۇرۇش
فَتَاء باشلىق باماری
فَتَاة جـ فَتَيَات و فَتَوَات قىز، ئايال قول: دېدەك
فَتَان كىچىك پارچىلىرى (ئۆۋاقلىرى)
فَتَّاح ئاچقۇچى
الْفَتَّاح بەخت ئاتا قىلغۇچى (خۇدا)
فَتَّاحُ الْفَأْلِ پال سالغۇچىسى
فَتَّاحَة ساتۇ، كونسېرۋانى ئاچىدىغان نەرسە
فَتَّاش تەكشۈرگۈچى
فَتَّاك كۆز قىسماستىن ئادەم ئۆلتۈرۈش
فَتَال ئارغامچا، تەشكوچى
فِتَالَة توقۇمىچىلىق كەسپى
فَتَّان جـ فَتَّانِينَ كىشىنى ئالدايدىغان: ئەقىل-ھوشىدىن كەتكۈزۈۋېتىدىغان
فَتَّتَ الشَّيْءَ پارچە-پارچە قىلىۋەتتى
فَتَحَ الشَّيْءَ ئاچتى، ... ئاچتى
فَتَحَ ـَ فَتْحًا الشَّيْءَ ئاچماق
فَتَحَ هُ ... نى ئاچتى
فَتَحَ الْقَنَاةَ قانىنىنى ئاچتى
فَتَحَ الْأَزْرَارَ يەشتى
فَتَحَ عَلَيْهِ رىغبەتلەندۈردى، مەدەت بەردى
فَتَحَ باشلىدى، ئاچتى
فَتَحَ الْبِلَادَ بويسۇندۇردى، ئاچتى
فَتَحَ لَهُ قَلْبَهُ باشقىلارغا دەردىنى ئېيتتى
فَتْح ئاچماق، كۇچۇق، ئېچىۋېتىش، ئەرەب تىلىدىكى قىسقا سوزۇق ئاۋازى
فَتْح جـ فُتُوح غەلىبە قىلماق، غەلىبە
فَتْح الْبَطْنِ پال سېلىش
فَتْحَة جـ فَتَحَات بىر قېتىم ئاچماق، يېرىق، يوچۇق، كىچىك رەم، ئېغىز، ھەلقا، ھەرپنىڭ ئۈستىگە قويىدىغان

بەلگە

فَتْحَة ج فَتْح بوشلوق؛ يېرىق

فَتَرَ الْماءَ قايناۋاتقان سۇنى تەخسىدى

فَتَرَ ـُ يېلىمانلاشتۇردى؛ تىنجىدى؛ ئاجىزلاشتۇردى

فَتَرَ الْهِمَّة ئۈمىدسىزلەندۈردى

فَتَرَ ـِ فُتُورًا تىنچ بولدى؛ مۇلايىم بولدى

فَتَرَ الْماءُ سوۋۇدى

فَتَرَ الْجِسْمُ بەدىنى زەئىپلەشتى

فَتَرَ عَنِ الْعَمَلِ بوشىدى

فِتْر ج أَفْتار بولۇۋاس ئاغىزى (ئەڭمىنەن 15 سانتىمېتىر ئەتراپىدا)

فَتْرَة ج فَتَرات ھالسىزلىق؛ دەرماندىسىزلىق؛ ئاجىزلىق؛ دەۋر، مەزگىل؛ توختاش دەۋرى

فَتَّشَ عَلَيْهِ أو عَنِ الشَّيْءِ ئىزدەندى؛ ئىزدىدى

فَتَّشَ الشَّيْءَ ئىنچىكە ئىزدىدى؛ ئاختۇردى؛ تەكشۈردى

فَتَّشَ الأَعْمالَ خىزمەتلەرنى تەكشۈردى

فَتَشَ ـِ فَتْشًا ه ئاختۇرماق؛ تەكشۈرمەك؛ ئىزدىمەك

فَتَشَ عَلَيْهِ ئىزدەندى

فَتَغْرافِيا سۈرەتكە تارتىلىق؛ سۈرەت تارتىش ئاپپاراتى

فَتَقَتْ إِلَيْهِ كۆز-كۆز بارماق قىلدى؛ ۋۇلقىنلىغا دېدى

فَتَقَ الشَّيْءَ يارىدى؛ ئايرىدى

فَتَقَ الثَّوْبَ ئاجىتى؛ يىرتتى

فَتَقَ ـُ فَتْقًا الشَّيْءَ كېسىپ ئاچماق

فَتْق الثَّوْبَ ئاجىتى

فَتْق ج فُتُوق يېرىق

فَتَكَ ـِ فَتْكًا و فُتُوكًا بِهِ ھۇجۇم قىلماق؛ قاتتىق ۋەيران قىلماق؛ قەست قىلماق

فَتَك قوپال؛ باۋايى

فَتْك ۋەھشىي قىلمىش؛ ئادەم ئۆلتۈرۈش

فَتَلَ الْحَبْلَ يىپ ئەشمەك؛ ئارغامچا ئەشمەك

فَتَلَ ـُ فَتْلًا الْحَبْلَ يىپ ئەشمەك؛ ئارغامچا ئەشمەك

فَتَلَ الْقُطْنَ أو الشَّوْكَ پاختا يىپ؛ يۇڭ يىپ

فَتَلَ وَجْهَهُ عَنْهُ ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرىدى، يۈزىنى قايرىۋالدى

فَتْل ئەشمەك؛ توقۇمىچاق

فَتْلَة ج فَتْل و فِتَل ئەشمەك؛ بىر قېتىم بىمىرمەك

فَتَنَ ه ئازدۇردى؛ ئايلاندۇردى؛ جەلپ قىلدى

فَتَنَ ـِ فَتْنًا ه ئالداش؛ ئازدۇرۇش؛

ئەقىل-ھوشىدىن ئازدۇرۇش

فَتَنَ لُبَّهُ ئەقلىنى يوقاتتى

فَتَنَ هُ عَنْ كَذَا نومىدى

فَتِنَ بِهِ مەيدۇن بولۇپ قالدى؛ قالدى-
سىپ قالدى

فِتْنَة جـ فِتَن پىسكى ئوخشاش
بولمىغانلىقلىقتىن ئورۇشۇپ
ئۆلتۈرۈش؛ ئالداش

فُتُوَّة باشلىق خورۇرى؛ كۆكسى-
قارنى كەڭ

فُتُوحَات الْبِلَادِ ئېچىۋېتىش؛
بويسۇندۇرۇش؛ باشقا دۆلەتنى
بىسىۋېلىش

فَتُور با ئىسسىق، يا سوغۇق ئەمەس

فُتُور الْجِسْمِ ماغدۇرى قالماسلىق

فُتُور الْوُدِّ سوغۇق مۇئامىلە قىلىش

فُتُور الْهِمَّةِ ئىرادىسى بوشىماق

فَتْوَى جـ فَتَاوٍ و فَتَاوَى قانۇنغا
ئالاقىدار قارار ۋە يېكىر؛ ئاقلاش

دار الْفَتْوَى مۇپتى ھەزرەت قىلىدى-
غان جاي (ئىسلام دىنىدا)

فَتِيّ جـ فِتْيَان و فِتْيَة و فُتُوّ و
فُتُوَّ و فُتِيّ باشلىق باھارىغا
كېلىش؛ ياش يىگىت

فَتِيَ ـَ فَتْيٌ و فَتَاءٌ باشلىق باھا-
رىغا كېلىش، باشارماق

فَتِيّ جـ فِتَاء و أَفْتَاء باش

فَتِيت ئۇۋاق، ئوشتاق

فَتِيلَة جـ فَتَائِل كۆپۈك، بولكا
ئۇۋىقى

فَتِيق بېرىلىپ كېتىش

فَتِيل جـ فَتَائِل و فَتِيلات چىراغ
قىلى؛ پىلىك

فَتِيل الْمِنْفَرْقَعَاتِ پىلىنە

فَتِيلَة جـ فَتَائِل پىلىك

فَتِيلَة الْقَضَبِ ئاچچىقتىنى سېسىۋا-
لىش

فَجَّ ـُ فَجًّا پۇتنى كېرىش

فَجَّ فِي الْمَشْيِ چوڭ قەدەم بىلەن
ماڭمىق

فَجَّ الْأَرْضَ يېرىۋەتتى

فَجّ جـ فِجَاج تاغ ئىچى؛ ئىككى
تاغ ئوتتۇرىسىدىكى يول

فِجّ توڭ، پىشىقلان

فَجَأَ ـَ فَجْأً و فَجَاةً و فُجَاءَةً :
توساتتىن ھۇجۇم قىلىش ياكى
زىيارەت قىلىش

فُجَاءَة تۇيۇقسىز

فَجَاج ئىككى تاغ ئارىسىدىكى كەڭ
يول

فَجَاجَة خام، پىشىقلان

فَجَا ـُ فَجْوًا الْبَابَ ئىشىكنى
ئېچىش

فُجَائِيّ تۇيۇقسىز؛ ئۇشتۇمتۇت؛

كۈتۈلمىگەن

فَجَأَةً تۇيۇقسىز؛ ئۇششۇمتۇن؛ كۈتۈلمىگەن

فى الفَجْأَةِ تۇيۇقسىز؛ ئۇششۇمتۇن؛ بىرھازا

فَجْأَة كۈتۈلمىگەن ئىش

فَجّ ئاھىساق يول

فَجَرَ الماءَ أو نَحْوَهُ سۇ قويۇپ بەردى

فَجَرَ هُ بولدىن چىققان بۇزۇق دەپ قارىدى؛ چېچىلاڭغۇ؛ شالاق دەپ ئەيىبلىدى

فَجَرَ القَنْبَلَةَ بومبا پارتلاتتى

فَجَرَ ـُ فَجْرًا الماءَ سۇ قويۇپ بەردى

فَجَرَ القَناةَ قانال قازدى

فَجَرَ فَجْرًا و فُجُورًا يالغان سۆزلەش؛ بۇزۇق؛ ئەيىش-ئىشرەت؛ ۋاپاسىزلىق قىلماق

فَجِر تالاڭ سۈزۈلگەندە؛ كۈن چىقىش-تىن بۇرۇن؛ تالاڭ بورۇماق

فَجْرِىّ كۈن چىقىشتىن ئىلگىرى؛ ئەتىگەن

فَجَعَ هُ ھەسرەت چەكتۈردى؛ باش قاتۇردى؛ ئازابلاندى

فَجَعَ ـَ فَجْعًا هُ قايغۇ-ھەسرەت؛ ئازاب-ئوقۇبەت؛ پەريشان بولماق

فَجْفاج ئالدامچى؛ پو ئاتماق؛ خىجىل بولماي پو ئاتماق

فَجْفَجَ لاپ ئۇردى؛ تەپ تارتماي چوڭ كەپ قىلدى

فَجْل . فُجْل تۇرۇپ

فَجْلَة بىر دانە تۇرۇپ

فَجْواه چالما؛ بوش ۋالىست

فَجْوَة ج فَجَوات يېرىق؛ بوش جاي؛ تۇرۇق؛ خاسان كورنى

فَجُور ج فُجْر مۇغامبىرلىكتە داڭق چىقارغان؛ بۇزۇق ئايال؛ ئايال؛ ئەيش-ئىشرەتتە داڭق چىقارغۇچىلار

فُجُور بۇزۇق؛ شەھۋانىيلىق؛ بەدئەخلاق؛ ئەيش-ئىشرەتتە داڭق چىقىرىش

فُجُوع ھەسرەت چېكىش؛ ئادەمنىڭ بېشىنى قاتۇرىدىغان

فَجِيعَة ج فَجائِع پالاكەت؛ ئېچىنىشلىق ئەھۋال؛ بەختسىز ئىش

فَحَّ ـُ فَحًّا و فَحِيحًا و فَحْفاحًا بِ الحَيَّةُ يىلان خىر-خىر قىلماق

فَحْ القائِمُ خورەك تارتتى؛ خورسلدى

فَحًا ج أَفْحاء تۇرۇق؛ چىگىت

فَحّار ئەۋرىشىم؛ قۇرۇق

فَحّاش تۆۋەن ئەخلاق؛ ئۇياتسىزلىق

فَحاشَة بۇزۇقلۇقتا نامى چىققىش؛ پاھىشىلىقتا داۋام چىقىرىش

فِحالَة جەسۇر؛ قەيسەر؛ ئەرلەرگە خاس سۈپەت

فَحّام ج **فَحّامَة** كۆمۈر دۆكىنى؛ كۆمۈر سېتىش، كۆلۈغا ئوت يېقىۋچى

فَحّامَة كۆمۈر توشۇيدىغان كېمە

فَحِجَ ـَ فَحَجًا و فَحْجَةً فِي مَشْيِهِ ئىچ سابماق؛ مايماق ماڭدى

فَحْجاءُ م ئىچ مايماق

فَحَسَ بەدەن

فَحَشَ بِهِ أَو بِالشَّيْءِ سەت كۆرسەتمەك، ئەبىلىدى

فَحُشَ ـُ فَحْشًا و فَحاشَةً الأَمْرُ ئېغىر كەلكەن، ئاشۇرۇش

فَحُشَ القَوْلُ أَو الفِعْلُ سەت كەپ؛ قوپال كەپ؛ پاسكىنا گەپ؛ سەت ئىش؛ سەت قىلىق

فَحَشَ بِ المَرْأَةَ كۆزىمسىز؛ سەت

فُحْش سەت ئىش؛ بۇزۇقچىلىق؛ يىرىك گەپ

فَحْشاء بۇزۇقچىلىق قىلماق؛ يەلەڭ سودىسى؛ سەت ئىش

فَحَصَ ـُ فَحْصًا تەكشۈرۈش؛ تەتقىق قىلىش

فَحَصَ عَنِ الشَّيْءِ تەكشۈردى؛ ئىزدىدى

فَحَصَ الشَّيْءَ تەكشۈردى؛ ئاقسۇردى

فَحْص ج **فُحُوص** تەكشۈرۈش؛ ئىزدەش؛ ئازارەت قىلىش؛ سىناق قىلىش

فَحْل ج **فُحول و أَفْحال و فِحالَة و فُحولَة** تولۇپ ناشقان زىھىلىي كۈچ؛ كۈللەنمەك؛ ئەركىنلىك؛ (ھايۋان) مۇنەۋۋەر؛ داڭلىق

فَحْل الخَيْلِ ئات دەسلى؛ نەسىلىك ئات

فَحْلَة مازارۇل

فِحْلَة قەيسەر؛ مەزمۇن؛ ئوغۇللۇق جاسارەت

فَحَمَ الشَّيْءَ قارا سۈركىدى؛ قارا بويىدى

فَحَمَ الخَطَبَ كۆيدۈرۈپ كۈل قىلدى؛ ۋەتتى

فَحَمَ الحَطَبَ ئوتۇن كۆيۈپ كۈلگە ئايلاندى

فَحَمَ ـَ فَحْمًا داۋا قىلىپ تۇرۇپ قېلىش

فَحَمَ فَحْمًا و فَحامًا و فُحومًا يىغلاسىمراش

فَحَمَ ـُ فَحومًا و فُحومَةً قارا رەڭگە ئۆزگەرگەن

فَحِمَ ـَ فَحْمًا و فَحامًا و فُحومًا يىغلاسىمراش

فَحْم كۆمۈر

فَحْم نَباتِيّ باغاچ كۆمور
فَحْم حَجَرِيّ كۆمۈر
فَحْم كُوك كوكۇس كۆمۈر
فَحْم ٱلْبِتْرَاسِيْت تاسسىز كۆمۈر
فَحْم ٱلْكَرَان كوكۇس سېپى
فَحْم مَعْدَنِيّ كۆمۈر
فَحْمَة ج فِحام و فُحُوم بىر پارچە كۆمۈر
فَحْمَة ٱلَّيْل زۇلمەتلىك كېچە
فَحْمِيّ قاپقارا
فَحْواه ج فَحاوٍ مەنىسى
فُحُولَة مەردانىلارچە؛ قەيسەر
فَحْوَى ج فَحاوٍ و فَحاوَى مەنە
فَحِيح تۆگە بوزلىغان ئاۋاز
فَحِيم قاپقارا
فَخّ فُخُوخ و فِخاخ قىلتاق
فَخّار ساپال قاچا؛ ساپال بۇيۇملار؛ ھېچسىر
فَخّارَة بىر دانە ساپال قاچا
فَخَارَة ج فَخّار كۆپ؛ ئىنىق
فَخّارِيّ كۆلالچى؛ ساپالچى
فَخامَة ئۇلۇغۋار؛ ھەيبەتلىك؛ ھەشەمەتلىك
صاحِب ٱلْفَخامَة جاناپلىرى؛ جانابى ئالىسىلىرى
فَخَتَ ـُ فَخْتًا ٱلشَّيْءَ نوشۇك نەشەدەك
فَخْذ و فَخِذ ج أَفْخاذ بوتا
فَخْذ قەبىلە ئىچىدىكى بىر مىللەت ياكى بىر رايون
فَخِذِيّ بوتىنىڭ؛ بوتا
فَخَرَ ـُ فَخْرًا و فَخارًا و فَخارَةً و فِخِّيرَى و فِخِّيراه شاكىرتنى ماختاش؛ ئەسەبىدىن پەخىرلەنمەش
فَخِرَ ـَ فَخَرًا مِنْهُ مەغرۇرلىنىش؛ تۆزىنى چوڭ تۇتۇش
فَخْر شەرەپلىك؛ ھۆرمەت؛ ئاتاق-ئابرۇي
فَخْرَة شەرەپلىك؛ شان-شەرەپ؛ ئاتاق-ئابرۇي
فَخْرِيّ شان-شەرەپلىك؛ نام ئابرۇي
فَخْفَخَ تۆزى ماختىنا ئېيتىپ تۆزى ئۆمىلەپ يالدى؛ ماختانمەن
فَخْفَخَ عَلَى ٱلْمَوْجِ ٱلْعَتَالِ ئىشچىلارنى ئېكسپىلاتاتسىيە قىلىش ئارقىلىق باي بولمەن
فَخْم ۋ مۇبالىغە قىلىدۇ؛ تەقدىرلەيدى؛ ھۆرمەتلەيدى؛ مەدھىيەلەيدۇ
فَخْم ٱلْحُرُوفِ ئېغىر ھەم ئېنىقسىز ئاھانەت چىقاردى
فَخُمَ ـُ فَخامَةُ ٱلشَّيْءِ غايەت زور؛ كۆركەم؛ ئۇلۇغۋار
فَخُمَ ھۆرمەتكە چوڭ؛ ئىنتىيازلىق

قَحْم غايەت زور؛ ھەشەمەتلىك؛ ئولۇغۋار

قَحْمَةُ الْكَلَامِ ئەخمىقانە؛ بىمەنىچاق

قَحُور ئەسەبىنى ساقلاش؛ ھاكاۋۇر-لۇق قىلىش

قَحِيم ھاكاۋۇرلۇق؛ ئوزىنى چوڭ ئۇتۇش

قَحِيم غايەت زور؛ ھەشەمەتلىك

قِداء ھەق تۆلەپ ياندۇرماق؛ قايتۇ-رۇپ كېلىش سوممىسى؛ قىممىتى

قِدائِيّ پارتىزانلىق ئەترىتى؛ پىدائىي-لار

قِداحَة ئېتىپ كېتىش؛ ھەددىدىن ئاشۇرۇۋەتمەك

قَدام جەم قَدْم سوزگۈچ؛ سوزگۈچ بەردە

قَدان و قَدّان جەم قَدْن و أَقْدِنَة و قَدادِين بىر خىل بويۇنتۇ-رۇقلۇق ئىككى كالا

قَدَحَ ـَ قَدْحًا ۚ الْأَمْرَ ھەرىپ كېتىش؛ ئېلىش-بېتىكسىز ئۇستىگە ئېلىش

قَدَحَ ـَ قَدْحًا الشَّيْءَ چېقىۋە-تىش؛ بۇزۇۋېتىش؛ سۇندۇرۇش

قَدْس جەم قِدْسَة ئۆمۈچوك

قَدَشَ ـُ قَدْشًا الرَّأْسَ بېشى بىر-لىپ كېتىش

قَدَعَ ـَ قَدْعًا ۚ يېرىلىش؛ چاتماق

قَدَع كىشتى مېيىپ قىلىدىغان بوغۇم ياللۇغى؛ بېغىش بوغۇمى بىلەن جەينەك بوغۇمىنىڭ تەڭلىگەن قىسمى

قَدَغَ ـُ قَدْغًا الرَّأْسَ أَو غَيْرَهُ بۇزۇپ تاشلىماق؛ چېقىپ كىرىش

قَدْقَد جـ قَدَافِد بوز يەر، قاقاس چۆل؛ چۆل-باياۋان

قَدَمَ ـِ قَدْمًا الْإِبْرِيقَ أَو عَلَيْهِ چەينەكنىڭ جوغىسىغا سوزگۈچ ئورنىتىلغان

قَدَمَ ـُ قَدْمَةً قاشاقلىشىپ قېلىش؛ كالۋالىشىپ قېلىش

قَدَّى ۚ بِنَعْلِهِ باشقىلارغا: (ئۇ-نىڭ سېنىڭ ھۆددە قىلغۇچۇڭ بۇلۇشىنى خالايمەن) دېمەك، ھالۋۇم تادىمگە ھۆددە قىلغۇچى بولۇشنى خالاش

قَدَى ـِ قَدْيًا و قِداءً ۚ مِنَ الْأَسْرِ أَو نَحْوِهِ ھەق تۆلەپ ياندۇرۇ-ۋالماق؛ سېتىۋالماق

قَدَى ۚ بِنَعْلِهِ ھالۋۇم بىرسىگە ھۆددە قىلغۇچى بولدى

قِدًى ھەق تۆلەپ ياندۇرۇۋالماق؛ قايتۇرۇۋېلىش سوممىسى؛ قىممىتى؛ قۇربانلىق

فِدًى ج قانۇرۇۋېلىش سومما سى؛ قىممىتى

فِدًى فِدْيَة ج فِدًى وَفِدْيات قانۇرۇۋېلىش سومما سى؛ قىممىتى

فَذّ ج أَفْذاذ و فُذُوذ بىردىنبىر؛ ئالاھىدە؛ مىسلىسىز؛ كۆزگە كۆرۈنگەن

فَذْلَكَةُ الْحِسابِ ئېنىق ھېسابلاش؛ ھېسابلاتمىنى ئۇنۇش

فَذْلَكَة ج فَذالِك مۇھىم نوقتىلار-نى بەزنۇالماق؛ مال تارقىتىش تىزىملىكى

فَرَّ ... فَرًّا و فِرارًا و مَفَرًّا قاچماق؛ چەتكە قاچماق؛ قېچىپ كەتمەك

فَرَّ إِلَيْهِ قاچتى؛ ئۆزىنى دالدىغا ئالدى

فَرّ قاچتى؛ قېچىپ قۇتۇلدى

فَرًا ج أَفْراء و فِراء باۋا ئېيىك

فَراء ج أَفْراء و فِراء باۋا ئېيىك

فَرّاء تېرىچى

فُرات تۇزسىز سۇ؛ تاتلىق سۇ

نَهْر الْفُرات ئېفرات دەريا سى

فِراخ ج كىچىك قۇش؛ مېكىيان؛ شاخ؛ ئىنچىكە شاخ

فَرادَى بىر-بىرلەپ

فَرّار سىماب؛ قاچماق؛ قاچقۇنلۇق

فِرار قاچماق؛ چەتكە قاقماق

فَرّاز سېپىرالنور (پوچتىخانىنىڭ خەت ئايرىغۇچىسى)

فَراسَة ئات ئويۇنى؛ ئاتقا مىنىش ماھارىتى

فِراسَة ئېنىق كۆزىتىش كۆچى

فَراش ئىل ئۇۋى؛ باش قىممىقاق بۆمشاق سۆڭىكى

فَراش ج كېپىنەك

فَرّاش دۆلەت خىزمەتچىسى؛ خىزمەتداش؛ ئاشپەز ساياھاتلەر-مىنى ئىجارىگە بەرگۈچى

فِراش ج أَفْرِشَة و فُرُش كارۋات؛ ماتروس

فَراشَة ج فَراش كېپىنەك؛ ئىنچىكە يۇمشاق سۆڭەك

فَراغ بوش يەر؛ قۇرۇق؛ بىكار؛ بوش؛ ماكان؛ قۇرۇق

فَراغ الْفَمِ ئېغىز بوشلۇقى

فَراغ مِنَ الْعَمَلِ دەم ئېلىش كۈنى؛ دەم ئېلىش مەزگىلى

فَراغ ئېتىقسىز؛ بىمەنە

فَراغِيّ بوش ۋاقىت؛ قۇرۇق

فِراق ئايرىلىش؛ يولغا چىقىش

فَرّامَة اللَّحْمِ كۆش قىيمىلىغۇچ

فَرّان بولكىخانىنىڭ خوجايىنى؛ بولكىچى

فنار
مياه

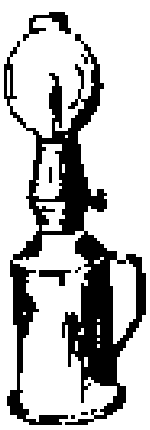

فنجان — فستان

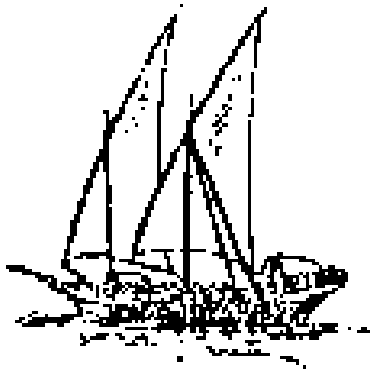

فلك — كبه

فول
بازرجاق

فاصوليا — سوبا بوزجاق

فانوس
لمبا

فرجون
بواله چوتكا

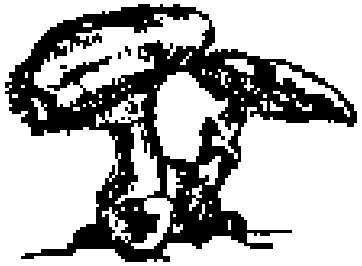

فطر — موغو

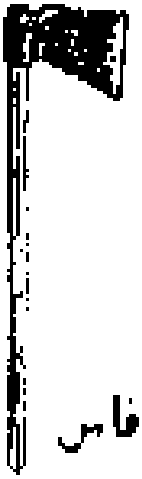

فاس
بالتا

فلفل
طارامنج

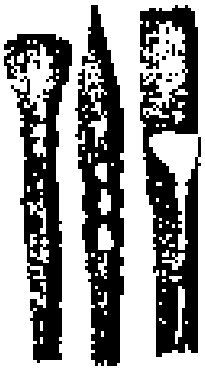

فراش
موي طاداغم

فهد — يلمز

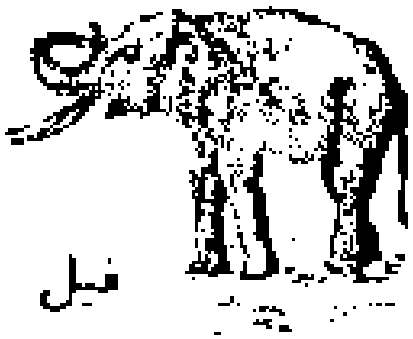

فيل
پل

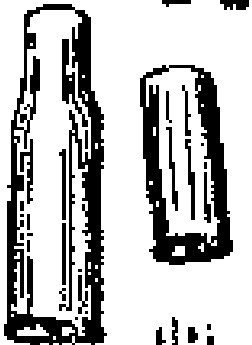

فلك
پوشاك

فراولة بۆلجىورگەن؛ قۇلۇپنىمك

فَرْبَلَة خۇجىلىمك كۆڭلىدە، ئەپلە- سىلىك كۆڭلىدە

فَرَّجَ الْغَمَّ عَنْهُ ئۇنىڭدىن غەم-قايغۇ- نى كۆتۈرۈۋەتتى

فَرَّجَ الشَّيْءَ ئاچتى؛ كېڭەيتتى

فَرَّجَ الْهَمَّ غەم-قايغۇنى يوقاتتى

فَرَّجَ ـ فَرْجًا الشَّيْءَ ئېچىش؛ ئاچماق؛ كېڭەيتمەك

فَرَّجَ الأَزِمَّةَ يوغاتتى؛ خەۋپ-خەتەر- دىن خالاس قىلدى

فَرَّجَ الْغَمَّ عَنْهُ كىرزىسنى يوق قىلدى؛ ئۇنىڭغا تېخىرزىنى تېچىۋەتتى

فَرَّجَ عَنْهُ تەسەللى بەردى؛ خاتىرجەم قىلدى

فَرَّجَ بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ ئارىنى ئاچتى

فَرَج سىلسىق، كۆڭلى تىنىماق؛ خۇشاللىق

فَرْج ج فُرُوج بوشلۇق، يورۇق؛ بوچۇق

فَرْج كىچىك رادىئو ئۇزۇلى؛ مەخپىيەتلىكنى ساقلىيالمايدىغان ئادەم

فِرْجار سىركول

فَرْجَة ج فُرَج چاك، يېرىق، قۇتۇلماق، غەم-قايغۇدىن قۇتۇل- ماق؛ بەختكە قارشى؛ تىنچ- بۇشلۇق؛ ئى چىقارماق؛ سەنزىر- سى كۆزدىل جاي

فِرْجَوْن ئات يايلىسى؛ يۇلۇق جونكا

فَرْجِيَّة پەلتو؛ يەكتەك

فَرَّخَ ـُ خۇشال قىلدى؛ خۇشال- خۇرام قىلدى

فَرِحَ خۇشال بولدى؛ بايراملىق، نويلۇق سۆزلەش

فَرِحَ ـَ فَرَحًا بِالشَّيْءِ خۇشال بولۇش؛ لازاده

فَرِح خۇشاللىق، خۇشال-خۇراملىق

فَرْحان ج فَرْحَى و فَراحَى خۇشال قىلارلىق؛ خۇشال بولۇش

فَرْحَة خۇشال بولۇش؛ خۇشاللىق

فَرْحَى خۇشاللىق؛ خۇشال بولماق؛ خۇشال-خۇراملىق

فُرْحَى ج خۇشاللىق

فَرَّخَ تْ أُنْثَى الطَّيْرِ تۇخۇمدىن چىققان كىچىك قۇش

فَرَّخَ تِ الْبَيْضَةُ تۇخۇم جۈجە چىقار- دى

فَرَّخَ الشَّجَرُ كۆچەت تۆشۈپ چىقتى

فَرَّغَ الرَّوْعُ قورقۇنچ تېچىلدى

فَرْخ ج فِراخ و أَفْراخ و أَفْرُخ و أَفْرِخَة و فِرْخان و فُرُوخ كىچىك قۇش

فَرْخ مِنَ الشَّجَرَةِ كۆچەت؛ دەرەخ

شبخى
فَرْخَة ج فِراخ سېكسيان
فَرَدَ بوشۇرۇن ئولتۇراقلاشتى؛ يوشۇرۇن چېكىنىدى
فَرَدَ ـُ فَرْدًا يىرلاپ تەڭداشسىز
فَرَدَ بِالأَمْرِ يەككە ئىشلىدى؛ مۇستەقىل ئىشلىدى
فَرَدَ الْقِلْعَ يەلكەنى ئاچتى؛ يەلكەنى جىقارىدى
فَرَدَ عَنِ الشَّيْءِ بوشاتتى؛ ئاجراتتى
فَرْد ج فِراد ھەربىر؛ ئىككى نەرسىدىن تۇرۇلگەنلىكىدىن بىرسى
فَرْد ج أَفْراد و فُرادَى بىردىنبىر؛ يىرلاپ شەخسى؛ يەككە سان
فِرْدَوْس ج فَرادِيس باغچا؛ بېشىل لىباس
فِرْدَوْسِيّ جەنىتى؛ باغ-بوستانلىق
فَرْدِيّ يالغۇز؛ تاق سان؛ تاق لىكىلىك
فَرْدِيَّة شەخسىيەتچىلىك ئىدىيىسى؛ يەككە
فَرَزَ ـُ فَرْزًا الشَّيْءَ مِنَ غَيْرِهِ أَوْ عَنْهُ ئاجرىتماق؛ ئايرىماق؛ ئايرىلماق
فَرَزَ الشَّيْءَ تالالىدى؛ يەرق قىلدى
فَرَزَ الْعَرَقَ تەر ئاقتۇزدى، تەر چىقاردى
فَرَزَ ثِ الْفِدَّةَ ئاجرالما؛ ئاجرىتىپ چىقاردى (بىز)
فَرْز ئايرىماق، تالالاش، ئاللىماق؛ يەرق؛ شاھسات تاختىسىدىكى ۋەزىر
فِرْزان ج فَرازِين ۋەزىر ئوروقى؛ كېيىنكى ئورۇق
فَرَسَ ـُ فَرْسًا الأَسَدُ فَرِيسَتَهُ قولغا چۈشۈرمەك
فَرَسَ بويۇننى چىشلەپ ئۈزۈۋەتتى
فَرَسَ فِراسَةً بِالْعَيْنِ چىرايىغا قاراپ پال سالدى
فَرَسَ فِيهِ زەن قويۇپ قارىدى؛ ئەھمىيەت بەردى
فَرَس ج خَيْل و أَفْراس و فُرُوس ئات
فَرَسُ أَمِيل ياخشى ئات؛ ساپ نەسىلىلىك ئات
فَرَسُ الْبَحْرِ أَوِ النَّهْرِ بېگىموت
فَرَسُ رِهانٍ تىكىشكەن ئات
هُما كَفَرَسَيْ رِهانٍ كۆچ تەڭ كېلىپ قالماق
فَرْس ئىرانلىق
بِلاد الفُرْس يارس؛ ئىران
فَرْسَخ ج فَراسِخ پەرسەخ (6,24 كىلومېتىرغا باراۋەر)
فَرْشَ الأَرْضَ يەرگە يالتۇزدى، يەرگە يايدى
فَرْشَ الطَّاوِلَ ئۈچالسىغ قاندىسى

كەردى
فَرَشَ ... فَرْشًا و فِرَاشًا الشَّيْءَ ئاچماق؛ يايماق
فَرَشَ الْمَنْزِلَ ئائىلە سەرەنجامىنى مۇنتىزىم قىلماق
فَرَشَ الْأَرْضَ يەرگە يانقۇزدى، يەرگە يايدى
فَرْش ئاچقۇ، يايدى
فَرْش ج فُرُوش توشەك
فَرْش الْبَيْتِ ئۆي لاقا-لۇقلىرى؛ ئۆي جاھازلىرى
فِرْشَايَة چوتكا
فَرْشَة ج فَرْش چوتكا
فَرْشِيلَا يەتكە ئۇتماق
فَرَضَ ... فَرْضًا الشَّيْءَ يارماق؛ ئايرىۋەتمەك
فِرْضَاد قىزىل رەڭلىك بويياق؛ ئۇجمە دورىسى
فَرْضَة ج فَرَض پۇرسەت؛ پەيت؛ ئۇۋات بىلەن
فَرَضَ ... فَرْضًا الْخَشَبَةَ أو فِيهَا يارماق
فَرَضَ لِهَذَا قىياس قىلدى؛ خىيال قىلدى، پەرەز قىلدى
فَرَضَ الْأَمْرَ چەكلىدى؛ بەلگىلىمە مەنى
فَرَضَ لَهُ كَذَا مەلۇم بىر نەرسىنى باشقىلارنىڭ ۋەزىپىسى ئۈچۈن بەلگىلىدى
فَرَضَ الْأَحْكَامَ قانۇن تۈزدى؛ چۈشۈردى
فَرْض ج فُرُوض و أَفْرَاض مۇلچەر؛ پەرەز قىلماق؛ پىكىر قىلىش؛ مۇراسىم
فَرْض مَدْرَسِيّ دەرس، ئائىلە تاپشۇرۇقى
فَرْض رِيَاضِيّ بېرىلگەن سان
فَرْض ج فُرُوض ھەرىنى تەمىنات
فَرْضَة ج فَرَض و فِرَاض بوشلۇق؛ بېرىش؛ ئۇتۇك
فَرْضَة بَحْرِيَّة پورت
فَرْضِيّ پەرەز قىلغان
فَرْضِيَّة پەرەز؛ قىياس
فَرَّطَ الشَّيْءَ لىسراپ قىلدى، چېكىدىن ئاشۇرۇۋەتتى
فَرَّطَ فِي الشَّيْءِ ھالاڭ قىلدى
فَرَّطَ فِي الْأَمْرِ بىپەرۋالىق قىلدى
فَرَطَ ... فَرْطًا مِنْهُ شَيْءٌ يوقىتىش
فَرَطَ مِنْهُ قَوْلٌ ئەدەپسىزلىك تۇرمىدى
فَرَطَ فُرُوطًا ئالدىدا ماڭماق
فَرْط ھەددىدىن زىيادە
فَرْط الْإِحْسَاسِ نەرۋىسىغا تەسىر قىلىش
فَرْطَة ئالدىدا مېڭىش
فَرْطَحَ الشَّيْءَ كېڭەيتىش
فَرْطُونَة بوران-چاپقۇن

فَرْعَ الْمَسَائِلَ مِنَ الْأَصْلِ ھۆلاسە چىقاردى

فَرْع ج فُرُوع تارماق شېخى؛ تارماق تورۇن؛ بۆلۈم، گورۇپپا

فَرْعَنَ الرَّجُلُ ھاكاۋۇرلۇق قىلدى؛ ئۆزىنى بىلەلمەي قالدى

فِرْعَنَة ھاكاۋۇر؛ مەنمەنچى

فِرْعَوْن ج فَرَاعِنَة جاھانگىر؛ قىرغىن (قەدىمقى مىسىر پادىشاھلىرىنىڭ لەقىمى)

فَرْعِيّ دەرەخ شېخىغا

فَرْعِيّ الْمَاءَ سۇ قۇيۇش

فَرْعِيّ الشَّحْنَةَ مالنى باستۇرۇپ قويماق

فَرْعِيّ فِي الْقَالِبِ قۇيۇپ ياسىماق؛ قۇيما

فَرْعِيّ الشَّيْءَ ئىشلىتىپ تۈگەتمەك؛ مەرپ بولۇپ تۈگىمەك

فَرَغَ ـَ فَرَاغًا و فُرُوغًا مِنَ الْعَمَلِ ئىشنى تۈگەتمەك

فَرَغَ لَهُ أو إِلَيْهِ ئېتىلىپ باردى

فَرَغَ فُرُوغًا الْإِنَاءُ بوش؛ بوشىغان؛ قاچا بوشىغان

فَرَغَ الشَّيْءُ ئىشلىتىپ بولۇندى

فَرَغَ الْعَبْدُ جىددىيلى بولمايدىغان، سەۋر قاچىسى تاشتى

فَرِغ قۇرۇق

فِرْغ خىيالسىز؛ قۇرۇق

فَرْفَرَ بەستىنى سىلكىتتى

فَرْفَرَ تِ الطَّائِرَةُ ئۇچالىغ پەيلىرىنى قاقتى

فَرْفَر . فِرْفِر كالىلىسى كاددىسى؛ قۇشقاچ

فَرْفَرَة مەدەت بەرمەك؛ رىغبەتلەندۈرمەك

فَرْفَعَ مەدەت بەردى؛ رىغبەتلەندۈردى

فَرْفَلَ سۇركەلدى؛ سۇركىلىپ يىرتىلدى

فِرْفِير ج فَرَافِير قۇشقاچ؛ باۋا قوي؛ باۋا كالا؛ باش

فَرَّقَ الشَّيْءَ ئەقسىم قىلدى؛ ئەقسىم قىلىپ بەردى؛ تارقاتتى؛ چاچقۇزدى؛ قالايمىقان لاشتۇردى

فَرَّقَ ئايرۇتتى، پارچىلىتىۋەتتى

فَرَّقَ ھ ئاجراتتى؛ بېرىۋەتتى

فَرَّقَ شَعْرَهُ بِالْمُشْطِ بېشىنى تارىدى

فَرَّقَ بَيْنَهُمْ گەپ ياساپ ئارىنى بۇزدى

فَرَقَ ـُ فَرْقًا بَيْنَهُمَا ئايرۇۋەتمەك؛ بەرقىلەندۈرمەك

فَرَقَ الشَّعْرَ بِالْمُشْطِ چاچ تارىدى

فَرَق ج أَفْرَاق و أَفْرُق قورقۇنچ؛ ھودۇقۇش

فَرِقَ ـَ فَرَقًا قورقۇش؛ ھودۇقۇش؛

قورقۇنچ
فَرِق قورقۇنچلۇق؛ ھودۇققان، جۈچۈگەن
فَرْق ج فُرُوق بۆلۈنمە؛ پەرق؛ پارچە بۆل؛ چۈۋۈلغان (چاچ)
فِرْق بىر توپ (كالا، قوي)؛ تۈركۈن؛ بىر قىسىم
فُرْقان ھەق-ناھەقنى تونۇش؛ نەسىھەت
الفُرْقان قۇرئان
فَرْقَة ئايرىلماق؛ ئايرىلمالىق
فِرْقَة ج فِرَق گۇرۇھ؛ ئەترەت؛ سەپ؛ ئەتسىياق
فِرْقَة مِنَ الْجَيْشِ تارقاق ئەترەت؛ ئوستاز
فَرْقَعَ بالاق-بۇلۇق ئاۋاز چىقارمۇ
فَرْقَعَة بىرىلغان ئاۋاز؛ سۇنغان ئاۋاز
فَرَكَ ـُ فَرْكًا الثَّوْبَ تاتىلماق؛ ئۇۋۇلماق
فَرَكَ الْجَوْزَ أو نَحْوَهُ تېرىنى ئۇۋۇلماق
فَرَكَ الْعَيْنَ كۆزنى ئۇۋۇلمۇ
فَرِك سۈركەلمۇ؛ تېرىنى ھاشىلمۇ
فَرَمَ اللَّحْمَ گۆش قېما قىلمۇ
فَرَمَ أَسْنَانَهُ چىشنى ئالماشتۇرمۇ
فَرَمَ ـُ فَرْمًا اللَّحْمَ گۆش پارچىلماق

فَرْمان ج فَرامِينُ بېشارەت؛ گۇۋاھنامە
فَرْمَة كىچىك سۇنۇق پارچىلىرى
فَرْمَلَة ج فَرامِلُ تۇرمۇز تۇتقاق
فَرْن ج أَفْران ئوچاق؛ بولكىشانا
فَرْن كَهْرَبائِيّ ئاككومولياتور
فَرْنْتُون ئۇچ بۇرجەك تام
فَرْنَجَ الْقَوْمَ ياۋروپالاشتۇرمۇ
فَرَنْج ياۋروپالىق
فَرَنْجَة ياۋروپالىق
فَرَنْجِيّ ياۋروپالىق؛ ياۋروپالىق
فِرِنْد ج فَرانِدُ خەنجەر؛ ئۇنكۇر نۇر
فَرَنْسا فرانسىيە
فَرَنْساوِيّ فرانسىيىلىك؛ فرانسىيە لىك
فَرَنْسَة فرانسىيە
فَرَنْسَوِيّ فرانسىيىلىك؛ فرانسىيە لىك
فَرَنْسِيّ فرانسىيىلىك؛ فرانسىيە لىك
الْفَرَنْسِيّة فرانسۇز تىلى؛ فرانسۇز يېزىقى
فَرَنْك ج فَرَنْكات فرانك
فَرَهَ ـُ فَراهَةً و فُرُوهَةً و فَراهِيَةً كېچىمل؛ پۇختا
فَرْو ج فِراء تېرە؛

فَرْوَة ج فِراء بىر پارچە تېرە؛ بىر تېرە كىيىم؛ چاچ بار باش تېرىسى

أَبُو فَرْوَة كاشتان

فَرُّوج ج فَرارِيج كىچىك بالىلىق كۆكلىكى؛ جوجە

فَرُّوج ج فَرارِيج جوجە

فَرُّوسَة چەۋەندازەلىك قىياپەت؛ تاۋ مىنىش تېخنىكىسى

فَرُّوسِيَّة ئات مىنىش جەھەتتە كامالەتكە يەتكەن

فَرُّوط يالغانچى

فَرُّوغ قۇرۇق، خىيالىي

فَرُّوقَا . فَرُّوقَة قورقۇنچاق

فَرَّى الشَّيْءَ چاشۇمتى

فَرَى ... فَرْيًا الشَّيْءَ چاناپ ئۈزۈۋەتمەك؛ كېسىپ پارچىلاش

فَرَى عَلَيْهِ الْكِذْبَ بۇھتان قىلدى؛ قارا چاپلىدى

فِرِيّ غەلىتە؛ ئويۇن چىقىرملىغان؛ ياسالغان

فِرْيَة ج فِرًى يالغان گەپ؛ تۆھمەت

فَرِيد ج فَرائِد يالغۇز؛ بىردىنبىر

فَرِيد الْعَصْرِ ئەينى دەۋردىكى داڭلىق شەخس

فَرِيد مِنْ نَوْعِهِ ئالاھىدە

فَرِيدَة ج فَرائِد قىممەتلىك گۆھەر؛ بىر لال گۆھەر

فَرِيسَة ج فَرائِس تۇنۇۋېلىنغان نەرسە؛ گۇۋلانغان نەرسە؛ گولجا

فَرِيصَة ج فَرائِص و فَرِيص كۆكرەك مۇسكۇلى

فَرِيضَا ج فَرائِض پەرز قىلىنىش؛ مەجبۇرىيەت؛ پەرز؛ ئورۇنلاش- تۇرماق؛ مۇراسىم

فَرِيضَة الْحَجِّ ھەج مۇراسىمى

فَرِيق ج أَفْرِقَة و فُرَقاءُ و أَفْرِقاءُ و فُرُوق سىنىپ، ئەترەت؛ كۆرۈنېما؛ قورۇقلۇق ئارمىيە ئوفىتسېرى

فَرِيق چوڭ بىر توپ (كالا، قوي، ئۆچكىلەر)

فَرِيك مۇركەلگەن؛ قامىرىقى ئېلىنىۋېتىلگەن بۇغداي

فَزَّ ... فَزَازَةً و فُزُوزَةً ھەيران قالماق، ھەيرانلىقتىن سەكرەپ كەتمەك؛ جىپچەن

فَزَّةٌ قورقۇپ قېچىپ كەتتى؛ چۆچۈتۈۋەتمەك

فَزَارَة ئانا يىلپىز؛ ئانا يولۋاس

فَزَّامَة قورقۇتمىشان ؛ ئادەمسى قورقۇنمىشان ئالۋاستى؛ قارا- چوق

فَزَّة ھەيرانلىقتىن سەكرەپ كەتمەك

فَزَرَ ـُ فَزْرًا الشَّيْءَ بىدىن، ئاجىتى

فَزَرَ فَزُورًا يىرىلغان، ئېچىلغان؛ سوندۇرۇلغان

فَزَّعَ هُ جۆچۈتتى

فَزِعَ قورقتى؛ بوشۇرۇندى

فزع ـَ فَزَعًا قورقماق

فزع إِلَيْهِ مەلۇم ئورۇندا باناھلاماق؛ ياندىلانماق؛ ۋاڭلىنىمەك؛ ياندىلانماق؛ ناياناق

فَزِع قورقسى، ھودۇقتى

فَسَا ـُ فَسْوًا و فَساءً ئاۋاز چىقارماي ئوسۇرۇش

فساء ئاۋازسىز ئوسۇرۇق

فَساحَة كەڭرى؛ بەھايان

فَساد چىرىمەك؛ چىرىكلەشمەك؛ بۇزۇق، بۇزماق؛ ئۇنۇمى يوق

فَسْتان ج فَساتِينُ ئۇزۇن كۆڭلەك

فَسْتَق پىستە

فَسَحَ الْمَكانَ كېڭەيتتى

فَسَحَ لَهُ فِي الْمَجْلِسِ ئورۇن بوشىتىپ بەردى

فَسَحَ ـَ فَسْحًا و فُسُوحًا لَهُ فِي الْمَجْلِسِ ئورۇنسى ئۇنىڭغا بەرمەك؛ ئورۇن چىقىرىپ بەرمەك

فَسَحَ الْمَكانَ ئورۇن كېڭەيتىپ بەردى

فَسَخَ ـَ فَساخَةُ الْمَكانِ كەلك؛ ئازاده بولدى

فَسْخ نوپۇس كىشىكسىز؛ يول يۈرۈشى ئىسپاتسىز

فَسْخَة ج فَسَخ كېڭەيمەك، بوش جاي

فَسَخَ الْعَقْدَ چىقىرىپ تاشلىدى، توختاتتى سكار قىلدى

فَسَخَ هُ ئۇزۇۋەتتى؛ پارچىلىۋەتتى

فَسَخَ السَّمَكَ بېلىقنى پارچىلىدى

فَسَخَ ـَ فَسْخًا الْأَمْرَ چىقىرىپ تاشلىدى؛ بىكار قىلدى؛ بىكىرسى يەتكۈزدى (كۆز قاراش)

فَسَخَ الشَّيْءَ ئايرىۋەتتى

فَسَخَ الْمَفْصِلَ ئاجرىتىۋەتتى

فَسَخَ ئۇنۇمىنى يوقاتتى؛ چىرىتىۋەتتى

فَسْخ بىكار قىلماق

فَسْخَة پارچە

فَسَدَ هُ وَ الشَّيْءَ زىيان سالدى؛ بىنىچىت قىلدى؛ مەغلۇپ قىلدى

فَسَدَ ـُ و فَسَدَ ـِ فَسادًا و فُسُودًا چىرىمەك؛ چۈشمەك؛ ئەخلەتسى بولماق

فَشَرَ الشَّيْءَ جۇشقۇرۇش؛ ئىزاھات

فَسَرَ ـُ فَسْرًا الْأَمْرَ چۈشەنچە

فَسَرَ فَسْرًا و تَفْسِيرَةً الْبَوْلَ سۈيدۈك ئەكشۈرۈش

فَسْطَاط ج فَسَاطِيط چولۇ چېدىر

الْفَسْطَاط كونستانتىل (مىسىرنىڭ پۈرۈنكى شەھىرى)

فُسْفَات فوسفات

فُسْفُور فوسفور

فَسَقَ ه ئەرزەلىماق؛ رەت قىلماق؛ ئېتىراپ قىلماسلىق

فَسَقَ ـُ و فَسَقَ ـِ فِسْقًا و فُسُوقًا ھەققانىي بول؛ ئەيش-ئىشرەت؛ پۈرۈقچىلىق قىلماق

فَسَق ئاۋاملىق ئەيش-ئىشرەتتە ياشاش

فِسْق چۈشكۈنلۈكلۈك؛ يامان سۈيىسى قىلماق

فَسْقِيَّة ج فَسَاقِيّ فونتان

فِسْكِل پەس؛ ئات سۈيابقىسىدىكى ئاق كەپىسىدىكى ئات

فَسَلَ ـُ و فَسِلَ ـَ فَسَالَةً و فَسِلَ پەس؛ چاكىنا بولماق

فَسْل ج أَفْسُل و فُسُول و فِسَال و فُسْل و فُسُولَة و أَفْسَال و فُسَلَاء چاكىنا؛ پەس

فَسْو ئاۋازسىز ئوسۇرۇق

فَسُولِيَّة نۇت پەسىللىك يۈرچاق

فَسِيح كەڭرى؛ بىسىيان

فَسِيخ بېلىقنىڭ بىر تۈرى

فَسِيلَة ج فَسِيل و فَسَائِل ج ج

فَشَار خورما سايىسىدىكى كېسىپ كۆچۈرۈلىدىغان دەرەخ شېخى

فِشْيُولُوجِيّ ھەزمىئولوگىيىلىك

فِشْيُولُوجِيَا . فِشْيُولُوجِيَّة ھەزمىئولوگىيە

فَشّ ـُ فَشًّا الْوَرَمَ ھەزىم قىلىش

فَشّ الْقُفْلَ قۇلۇپ

فَشّ بىرىگە رەختنە تىكىلگەن كىيىم

فَشَا ـُ فَشْوًا و فَشْوًا و فَشِيًّا الْخَبَرُ أو نَحْوُهُ خەۋەر تارقالماق

فَشَار پوچى؛ پوچىلار شاھى

فِشَار ئېتىلغان كۆزۈچ يالقىنى

فَشَاش ئومرى، بالىچۇقچى

فَشَاشَة الْأَفْعَال كۆپ ئىلتىماسلىق ئاچقۇچ؛ قۇلۇپ قورالى

فَشَخَ بوغۇملارنى بوشاتتى

فَشَخَ ـُ فَشْخًا ه ئوبۇن (شاپىلاق-لاش)

فَشَّخَ الْوَرَمَ ھەزىم قىلدى

فَشَلَ ه مەغلۇپ قىلدى

فَشَل مەغلۇپ بولماق؛ ئومىدسىز-لەنمەك

فَشِلَ ـَ فَشَلاً مەغلۇپ بولماق؛ ئۈمىدسىزلەنمەك؛ ئاجىز؛ ئۈمىدسىز

فَشِل ج فُشْل و أَفْشال ئاجىز؛ قورقۇنچاق

فَشْو تارقالماق؛ تارقاتماق

فَشُوش بىرىنك رەختىنە تىكىلگەن كىيىم

فَشِيّ تارقالماق؛ تارقاتماق

فَشِيل ج فُشْل و أَفْشال ئاجىز؛ قورقۇنچاق

فَصّ ج فُصُوص و فِصاص و أَفُصّ ئۈزۈكتە ئورنىتىلغان ياقۇت

فَصّ الرَّقَبَةِ ئويكە قانىتى

فَصّ الثَّوْمِ سامساق

فَصاحَة تىل بايلىقى سۆل؛ تىلى راۋان؛ سۆزمەن

فِصاد قان ئېلىش

فَصُحَ ـُ فَصاحَةً سۆزگە ماھىر بولماق

فَصُحَ الأَعْجَمِيُّ ئەرەب ئەمەسلەر ئەرەب تىلى بىلەن سۆزلەپ سەھىنىتى بىلدۈردى

فَصْح ئاددى (تىل)

فِصْح خرىستىئان دىنىنىڭ تەرر-لىش بايرىمى؛ (پاسخا بايرىمى)

فَصْحَى م سۆزلەش قابىلىيىتى ئالى بۇقسىرى

اللُّغَة الفُصْحَى ئۆلچەملىك تىل

فَصَدَ ـُ فَصْدًا و فِصادًا الْمَرِيضَ قان سالماق؛ قان ئالماق

فَصْد قان سالماق؛ قان ئالماق

فَصَّصَ الْخاتِمَ ئۈزۈككە كۆھەردىن كۆزقويدى

فَصَّصَ الْقَوْلَ أو نَحْوَهُ ئاقلىدى (يۆرىدى)

فَصْفاصَة ئاتسىرى قوسىقات

فَصْفُور قوسقۇر

فَصْفُورِيّ قوسقۇرتمىلاق؛ قوسقات كىسىلاتانىلاق؛ قوسقۇرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان

فَصَّلَ الْكَلامَ أو الأَمْرَ ئېنىق سۆزلىدى

فَصَّلَ الْكَلامَ تەپسىلىي سۆزلىدى

فَصَّلَ الثَّوْبَ كىيىم پىچىدى

فَصَلَ ـُ فَصْلاً الشَّيْءَ ئۈزۈۋەتتى، ھۆكۈم قىلدى

فَصَلَ هُ أو الشَّيْءَ عَنْهُ قوغلاپ چىقاردى

فَصَلَ بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ ئايرىدى

فَصَلَ بَيْنَ الْخَصْمَيْنِ رەنجىر؛ ھۆكۈم قىلماق

فَصْل ج فُصُول ئۈزمەك؛ پەسىل؛

باب ۋە پاراگراف؛ ئايرىش ئاختىسى

فَوْل فَصْل كەسكىن سۆز

فَصْل دِرَاسِيّ ئوقۇش مەۋسۇمى

فَصْل فِي الْخُصُومَاتِ رېغبر؛ قارار

فَصْلَة پەش (،)

مَنْقُوطَة چېكىتلىك پەش (؛)

فِصْلَة (كىلىمى ماقالە) تاق يوللۇق دەپتەر

فَصَمَ ـِـ **فَصْمًا الشَّيْءَ** ئۈزۈۋەتمەك، ئايرىۋەتمەك، كېسىپ تاشلىماق

فَصَمَ الْعُقْدَةَ مۇنەكسى ئاچتى

فَصْم ئۈزۈۋەتمەك؛ ئاچماق

فَصُولِيا پۈرچاق

فَصَى ـِـ **فَصْيًا الشَّيْءَ مِنَ الشَّيْءِ أَوْ عَنْهُ** ئايرىۋەتمەك، ئايرىلماق

فَصِيح ج **فُصَحَاءُ و فِصَاح و فُصْح** لاددىي، پىششىق (تىل)؛ سۆز قابىلىيىتى بار؛ تىلى ئۆتكۈر

فَصِيحَة ج **فِصَاح و فَصَائِحُ** (پۇقىرىغا ئوخشاش)

فَصِيل ج **فِصَال و فُصْلَان** سۈتتىن ئايرىلغان بوۋاق ياكى ھايۋان

فَصِيلَة ج **فَصَائِلُ** مىللەت؛ بۆلۈم؛ ئۇرۇ، سۇ قىسىم تۈر؛ ئەترەت؛ كىچىك قوشۇن

فَضَّ ـَـ **فَضًّا خَتْمَ الْكِتَابِ أَوِ الرِّسَالَةِ** يىرتىپ ئاچماق

فَضَّ الشَّيْءَ سىر تاجىچە ئوسۇلما بۇلمىق

فَضَّ اللّٰهُ فَاهُ : لَا فَضَّ فُوكَ قالمىسۇن! (سۆزگە ماھىر كىشىلەرگە تەسىپەتەن ئىپتىقاندا)

فَضَّ الْقَوْمَ تارقىتىۋەتتى

فَضَّ مَا بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ مۇناسىۋەتنى ئۈزدى

فَضَّ الْأَمْرَ ئىشنى ئايرىدى

فَضّ يىرتىپ ئاچماق؛ تارقاتماق

فَضَا ـُـ **فَضَاءً و فُضُوًّا الْمَكَانُ** كەڭ؛ بىيابان بولمىق

فَضَاء ج **أَفْضِيَة** قۇرۇق جاي؛ ئۆيىنىڭ ئالدىدىكى بوش يەر؛ ئالەم؛ قۇرۇق

رَجُل الْفَضَاء ئالەم ئۇچقۇچىسى

سَفِينَة الْفَضَاء ئالەم كېمىسى

فَضَّاح باشقىلارغا بارەم بەرمە ئاخىرغىچە ببرىش

الْجَهْل الْفَضَّاح نومۇس قىلارلىق دەرىجىدە دۆت

فِضَال پۈتراچە كىيىم؛ خىزمەت كىيىمى؛ ئۇخلاش كىيىمى

فِضَال ج ئېشىپ قالغان

فَضَالَة ئېشىپ قالغان؛ يەم-خەشەك

فِضَّة كۈمۈش، ئاق كۈمۈش

فَضَحَ ـَـ فَضْحًا وَ ئاچماق؛ ئېچىۋەتمەك؛ ھاقارەت قىلماق

فَضَحَ الْخَبَرَ ئاشكارىلىدى

فَضَّحَ كۆرۈنۈپ قالماق؛ ئېچىلىپ قالماق

فَضَّضَ الشَّيْءَ كۈمۈش يالاتتى

فَضْفَاض مِنَ الثِّيَابِ أَوِ الْعَيْشِ كەڭرى؛ نازادە

فَضْفَاض جاھازلىرى كۆپ

فَضْفَضَ الثَّوْبَ كېيىمنى كېڭەيتتى؛ چوڭايتتى

فَضَّلَهُ أَوِ الشَّيْءَ عَلَى غَيْرِهِ ... رازى بولىمۇ ... قىلمىدى

فَضَلَ ـُـ فَضْلاً الشَّيْءُ ئارتۇق؛ ئېشىپ قالغان؛ قالغان

فَضَلَهُ أَوْ عَلَيْهِ يەكتى؛ ئېشىپ كەتتى

فَضَلَ ـُـ فَضْلاً وَ فُضُولاً ئەخلاقلىق؛ ئۆھىمسى بار؛ ئالاھىدىلىكى بار

فَضْل ج فُضُول ياخشىلىق، ساخاۋەت؛ ئارتۇقچىلىق؛ نەتىجە؛ نام

فَضْل فِي الْحِسَابِ قالىۋق سان

فَضْل ئاشۇرماق؛ تولۇقلىماق

فَضْل الْيَدَيْنِ بەدەنىمىزنىڭ ئاجرالمىدىغان ماددىلىرى (ئادەتتە مۇرەككەپ سان ئىشلىتىلىدۇ)

مِنْ فَضْلِكَ ئەكلىپ قىلماق؛ تەبرىكلىمەك

بِفَضْلِ وِ ھېلىمۇ ئۇ بولغاچقا، ھەر نېمە بولسا ئۇ بويىتىكەن

فَضْلاً عَنْ ... ھەتتا؛ دېمىسەكمۇ بولىدۇ

فَضْل پۈتۈراچە كېسىم؛ ھېسابتىن كېسىمى؛ ئۆلچاش كېسىمى

فَضْلَة ج فِضَال و فَضَلات ئېشىپ قالغان؛ ئاشقان؛ قىسمىدا ماتېرىيال؛ ئاشۇرماق؛ قوشماق؛ پۈتۈراچە كېسىم؛ ئۆلچاش كېسىمى

فُضْلَى م ئەڭ ياخشى

فُضُول ياخشىلارنىلا ئىشلىتىغا ئارىلاشماق؛ كېرەكسىز ئىش

فُضُولِيّ ئافسانال

فَضِيَ بوش بىكار بولدى

فِضِّيّ كۈمۈشتىن ياسالغان

فِضِّيَّات ج كۈمۈش بۇيۇملار؛ كۈمۈش قورالار

فِضِّيَّات الشَّعْرَةِ كۈمۈشتىن ياسالغان تاماق ھاھازلىرى

فَضِيح نومۇس؛ ئېچىۋېتىلگەن

فَضِيحَة ج فَضَائِحُ مەتەلىشىش؛

يۈزسى چۈشۈرمەك؛ خورلىماق

فَضِيل جـ **فُضَلاء** تۆھپىسى بار؛ ئالا

فَضِيلَة جـ **فَضَائِل** ئېسىل ئەخلاق؛ ئارتۇقچىلىق؛ ئالاھىدىلىك

فِطَام سۈت توختاش؛ سۈت توختاش مەزگىلى

فَطَانَة ئەقلىي قابىلىيەت؛ چۈشەنمەش قابىلىيىتى

فِطْحَل بۇرۇنقى زامانداۋى تۆنمۇش زامان

فَطَرَ الصَّائِمَ روزا تۇتقانلارغا روزىسىنى ئاچقۇزدى

فَطَرَ هُ ئەتىگەنلىك تاماق بەردى

فَطَرَ الشَّيْءَ ئاچتى

فَطَرَ مـ **فَطَرًا الشَّيْءَ** ئاچتى

فَطَرَ الأَمْرَ يارىتتى

فَطَرَ فَطْرًا و فُطُورًا الصَّائِمُ ئېغىز ئېچىش؛ ئېغىز قىلىش (يېيىش ياكى ئىچىش)

فَطْر بۇزۇش

فَطِرَ عَلَى كَذَا تۇغۇلۇپلا بولغان ... (ئالاھىدىلىك ياكى قىزىقىش)

فِطْر باكتېرىيىسىمان جانلىقلار؛ موگۈ

فِطْر ئېغىز ئاچماق؛ موگۈ

عِيْد الْفِطْر روزا ھېيىت

فُطْرَة بىر موگۈ

فِطْرَة جـ **فِطَر** تۇغما قابىلىيەت؛ يارالمىق

فِطْرِيّ تەبىئىي؛ تۇغما

فَطَّسَ هُ تۆلىتۇرمەك

فَطَسَ مـ **فَطْسًا و فُطُوسًا** تۆلۈم

فَطْسَاءُ م شىر بۇرۇن؛ باناق

فَطَمَ ـِ **فَطْمًا الرَّضِيعَ** سۈت توختىدى

فَطَمَ هُ **عَنْ عَادَتِهِ** بۇرۇنقى ئادىتىنى تۆزگەرتتى

فَطَنَ هُ **بِالأَمْرِ أو إِلَيْهِ أو لَهُ** پىلدۇردى؛ ئېسىگە كەلتۈردى

فَطَّنَ التِّلْمِيذَ مەدەنىيەت-ماتارىپ تارقىلىق ئەسلىتىلاشتۇردى

فَطُنَ ـُ **و فَطِنَ** ـَ **فَطْنًا و فَطَنًا و فَطَانًا و فِطْنَةً و فِطَانَةً و فُطُونَةً و فَطَانِيَةً لِلأَمْرِ أو بِهِ أو إِلَيْهِ** چۈشىنىش؛ چۈشەنچە؛ پىلمەك

فَطُنَ ئەقىللىق؛ تۆتكۈر؛ ئىنكاسى تېز بولدى

فَطِن جـ **فُطُن** ئەقىللىق؛ چۈشەنمەش ئىقتىدارى كۈچلۈك

فِطْنَة جـ **فِطَن** ئەقىللىق؛ زېرەك؛ چۈشىنىش ئىقتىدارى

فُطُور ئەتىگەنلىك تاماق

فُطَيْر پىشمىغان؛ خام

عَجِين فَطِير بېتىر خېمىر

خُبْز فَطِير بېشىرىلمان

فَطِيرَة ج فَطَائِرُ كۆش نان

فَطِيم ج فُطُم سۈتى توختىمىغان

فَطِين ئەقىللىق، چۈشىنىش قابىلىيىتى كۈچلۈك

فَظَّ ـُ فَظَاظَةً و فِظَاظًا و فَظَظًا قوپال، ئەدەپسىز

فَظّ ج أَفْظَاظ قوپال، ئەدەپسىز

فَظَاظَةٌ قوپال، ئەدەپسىز

فَظَاعَة قورقۇنچلۇق

فَظَّعَ الأَمْرَ باشقىلارغا ئاشلاتتى، ۋەسىلەنتۈردى؛ چوڭايتتى

فَظُعَ ـُ فَظَاعَةً الأَمْرُ قورقۇنچلۇق بولدى

فَظِع قورقۇنچلۇق، ۋەسىلىك بولدى

فَظِيع ئىنتايىن قورقۇنچلۇق

فَعَال كۈشىنى خۇشال قىلغان ئىش؛ ئاكتىپ ھەرىكەت؛ سېھىرى، مەرە

فَعَّال ئۇنۇملۇك؛ ئۈنۈمى يۇقىرى؛ رول ئوتىيدىغان

فَعَّلَ بَيْتَ الشِّعْرِ ۋەزىنى، ل، ع، ف تەرتىپىنى شېئىرنى تەھلىل قىلدى

فَعَلَ ـَ فَعْلاً الشَّيْءَ قىلدى، بېجىرىدى

فَعَلَ بِهِ ئورۇنلاشتۇردى؛ مۇئامىلە قىلدى

فِعْل ج فِعَال و أَفْعَال جج أَفَاعِيلُ ھەرىكەت، روئى؛ نەتىجىسى؛ تۆھپىسى

فِعْل فِي اللُّغَةِ پېئىل

فِعْلًا ئەمەلىيەتتە

بِالفِعْلِ ئەمەلىيەتتە

فَعْلَة ج فَعَلَات ھەرىكەت، بىر قېتىملىق ھەرىكەت

فِعْلِيّ ئەمەلىي؛ پېئىلنىڭ

فَغَرَ الإِنَاءَ تولۇزدى، تولۇق قاپلىدى

فَغَمَ ـُ فَغْمًا الإِنَاءَ تولىماق؛ تولۇق قاپلىماق

فَغَرَ ـُ فَغْرًا فَمَهُ ئاغزىنى ئاچماق؛ مۇگدىمەك

فَغِرَ فَمُهُ ئاغزىنى ئاچتى

فَغْرَة الْوَادِي ج فُغَر دەريا جىلغىسى

فَغْفُور ئەقرىنىڭ ئوغلى؛ پادىشاھ

فَغْفُورِيّ جۇڭگونىڭ فارفۇر قاچىسى

فَغَمَ ـُ فَغْمًا الْوَرْدَ ئېچىلماق؛ بۇككىدە ئېچىلماق

فَغَمَ فَغْمًا و فُغُومًا الطِّيبُ فُلَانًا مەززىلىك پۇراق پۇرۇنغا ئۇرۇلماق

فَقْو خېنەكنۇل

فَقْوَة بۇراق؛ مەززىلىك بۇراق

فَقَأَ ـَـ فَقْأً و فَقْأَةَ الدَّمَلَ

يىرىماق؛ تىتىلىپ كەتمەك

فَقَأَ الْعَيْنَ كۆزنى ئويماقتى

فَقَارَة ج فَقَار ئومۇرتقا

فَقَارِيّ ئومۇرتقىسىمك، ئومۇرتقىلىق

فَقَاع پىۋا؛ بۇغداي هارىقى

فَقَاعَة ج فَقَاقِيعُ ماخراپ؛ كۆپۈك.

چە؛ سۇ كۆپۈكچىسى؛ لەپلىمە كۆپۈكچە

فَقَدَ ـِـ فَقْدًا و فُقُودًا و فِقْدَانًا

الشَّيْءَ يوقاتماق؛ يوقىتىۋەر.

مەك

فَقَدَ ه ئايرىلىپ قالدى؛ يوقاتتى

فَقْد يوقاتتى، ئۇلۇش، يوقاتىش

فُقْدَان يوقاتماق، يىتىۋرمەك؛ ئۇلمەك

فَقَرَ الشَّيْءَ ئۆزۈك تەشتى؛ پارچە.

لىمەك

فَقَرَ ـُـ فَقْرًا الشَّيْءَ ئۆزۈك

تەشمەك؛ كۆز ئويماق، پارچە.

لىماق

فَقْرَة الْمَعِيبَة ئايەت بېغىنلىماق

فَقَرَ ـُـ فَقَارَةً ئاسراتما ئايلانماق

فَقْر ج فُقُور و فَقَائِر ئامىرات؛

ئەينىچىلىق

فِقْرَة ج فِقَر و فِقْرَات ئومۇرتقە.

سىماق بىر پارچە سى؛ بوغۇم

هالقىسى (زەنجىرنىڭ)

فِقْرَة ج فِقَر شېئىرنىڭ ئاياق

ئۆزۈل بىر مىسراسى؛ ماقالا

يالاق سۆزنىڭ بىر ئابزاسى

فِقْرِيّ ئومۇرتقىسىمك

فَقَسَ ـِـ فَقْسًا الطَّائِرُ بَيْضَتَهُ

تۇخۇم تۇغماق؛ تۇخۇم چىقارماق

فَقَسَ الْبَيْضَةَ قولى بىلەن تۇخۇم

پوستىنى سوجدى؛ تۇخۇمنى

چېقىۋەتتى

فَقَسَ الْحِيلَةَ بايقىدى

فَقْس تۇخۇم تۇغدى

فَقَسَ فُقُوسًا تۇيۇقسىز ئۇلۇپ

كېتىش؛ سەكرەش

فَقَشَ ـِـ فَقْشًا الْبَيْضَةَ بۇزۇۋېتىش؛

چېقىۋېتىش

فَقَطَ پەقەت؛ پەقەتلا

فَقَعَ پارتلاتتى

فَقَعَ ـَـ فَقْعًا و فُقُوعًا اللَّوْنُ

ساپسېرىق

فَقَعَ الرَّجُلُ ئىسسىقتا قىينالدى؛

ئىسسىپ ئولدى دېمەك

فَقْع ج فُقُوع و أَفْقُع و فِقْعَة

باكتېرىيە؛ موكرو

فَقْفَقَ الرَّجُلُ ضبيالمڭچ؛ همچنب مسى بوق ؛ولدى

فَقَمَ ـُ فَقامَةً و فَقِمَ ـَ فَقْمًا و فُقومًا الأَمْرُ ئېغىر بولدى؛ ئەتەرلىك بولدى

فَقَهَ ـُ تەربىيە قىلىش؛ ئويغىتىش؛ ئىسلام دىنى قائىدىلىرىنى باغشى بىلدۈرۈش

فَقُهَ ـُ فَقاهَةً و فِقْهَةً ـَ فِقْهًا ئىسلام دىنى قائىدىلىرىنى باغشى بىلدى

فَقِهَ ـَ فَقْهًا الشَّيْءَ بىلىش؛ چۈشىنىش؛ مەلۇماتلىق؛ ئوبدان بىلىش؛ پىششىق

فَقِه ئىسلامىزم قائىدىلىرى ئالىمى؛ فىقھىشۇناس

فِقْه بىلىش؛ چۈشىنىش؛ پىششىق بىلىش؛ ئىسلام دىنى ئىلمى، قانۇن ئىلمى

فِقْه اللُّغَة ئەدەبىيات ئىلمى

فِقْهِيّ قانۇن ئالىمىنىڭ

فَقُوس تەرخەمەك

فَقُوسَة قوغۇن

فَقِيد يىتىم كەتكەن؛ چۈشۈپ قالغان؛ يوقاپ كەتكەن

الْفَقِيد قەدىمقى؛ دوست؛ مۇرەببى

مَاتَ غَيْر فَقِيد ئوڭا قىلساڭ ئۇلۇپ كەتتى

فَقِير ج فُقَراء و فُقْر كەمبەغەل نامەم؛ (كاداي) كەمبەغەل خەلق

فَقِيه ج فُقَهاءُ ئىسلام دىنى ئالىمى؛ فىقھى ئالىمى؛ ئۇستاز، ئوقۇتقۇچى؛ مەلۇماتلىق كىشى

فَكَّ ـُ فَكَّا الشَّيْءَ ئايرىۋېتىش؛ تارقىتىۋېتىش

فَكَّ الْعُقْدَةَ جىكىنى يەشىش

فَكَّ الْخَتْمَ پېچەتنى ئاچىش

فَكَّ النُّقُودَ پارچە پۇل، نەقلەشتۇرمە

فَكَّ الْعَظْمَ ئاجرالتىش؛ سۇغۇكنى چاقتى

فَكَّ فَكًّا و فَكاكًا الأَسِيرَ ئەسىرنى قويۇۋېتىش

فَكَّ فَكًّا و فُكُوكًا الرَّهْنَ سېتىۋېلىش (قوللۇقتىن)

فَكّ يېشىش

فَكّ الرَّهْن سېتىۋېلىش

فك ج فُكُوك چىش مىلكى

فِكاك ئازاد بولۇش

فَكاكَة ماسخىرىلىك گەپ، كۈلكىلىك گەپ

فَكاهِيّ يۇمۇرلۇق

فَكَّرَ فِي الشَّيْءِ ئويلىدى؛ ئالالىز قىلدى

فَكَرَ ـُ فَكْرًا فِي الشَّيْءِ ئويلىدى؛

تەپەككۇر قىلىدى

فِكْر جـ **أَفْكار** كۆز قاراش؛ ئىدىيە؛ بىكىر

فِكْرَة جـ **فِكَر** ئىدىيە؛ كۆز قاراش

فَكْرُون قامىراقلىق بىلەن

فِكْرَى جـ **فِكَر** ئىدىيە؛ كۆز قاراش

فِكْرِيّ ئىدىيىلىك، ئىدىيىسى بار

فَكَشَ ـُ **فَكْشًا** قايرىلىپ كېتىش؛ ئاجراپ كېتىش

فَكَّكَهُ الشَّيْءَ پارچىلىدى، يەشتى؛ تارقاتتى

فَكَّهُ ۋ قىزىقارلىق كەپلەر بىلەن ھۆشالالىق بېغىشلىدى؛ مېۋە بەردى

فَكِهَ ـَ **فَكَهًا** و **فَكاهَةً** كەيپىياتى ياخشى؛ كۆڭلىك كەپ قىلىشتى ياخشى كۆرۈش

فَكِهَ مِنَ الشَّيْءِ جۇچۇق كەتتى

فَكِهَ لِلشَّيْءِ قىزىقتى

فَكِه كەيپىياتى ياخشى؛ قىزىقارلىق بولىدى

فِكِّير جوقتۇر بىكىرلىك؛ كىنجىسكە كۆڭۈل؛ ناۋاك

فَكِيهَة مەسخىرىلىك؛ كۆڭلىك گەپ

فَلَّ ـُ **فَلَّا الشَّيْءَ** مەيۋىسىنى سۇتىنىۋارۇش

فَلَّ ۋ غەلىبە قىلدى

فَلّ مەغلۇپ بولدى

فَلّ جـ **فُلُول** كەمتۈك؛ يالقۇن

فَلّ جـ **فُلُول** و **فِلال** تۇرىكۇم

فَلّ ياسىمەن گۈل

فِلّ ياسىمەن گۈل

فَلاة جـ **فَلَوات** و **فَلاً** و **فِلِيّ** و **أَفْلاء** قۇملۇق؛ جۇلالۇق

فِي الفَلاة جاھانغا تونۇلغان

فَلاح غەلىبە قازىنىش؛ مۇۋەپپەقىيەتەن قازىنىش؛ ئەملاقلىق

فَلّاح جـ **فَلّاحُون** و **فَلّاحَة** دېھقان؛ يېزا پۇقراسى

فِلاحَة يېزا ئىگىلىك

فِلاحَة بَساتِينَ باغۋەنچىلىك

فَلّاحِيّ دېھقانلىق

فَلّاس پۇل تېگۈشكۈچى

فلان مەلۇم كىشىلەر

فُلانَة مەلۇم كىشىلەر

فَلَتَ ـِ **فَلْتًا** قوبۇپ بېرىلگەن؛ قېچىپ كېتىش

فَلَتَ ۋ قوبۇپ بەردى؛ بوشاتتى

فَلْت قاچساق، قېچىپ كەتكەك؛ قوبۇپ بەرمەك

فِلَّة داچا

فَلْتَة جـ **فَلَتات** سەۋەنلىك، خاتا

لىش، جۇشۇپ قالماق. جوشۇ. رۇپ قويماق: جالا قويماق

فَلْتَة تاسادىپىي، ئۇششۇمتۇت، ناۋا. دا: بىرە-بىرە، ئەرزىسىز، ماقسەتسىز: ئويلانماي

فِلْتَر سۈزگۈچ، فىلتىر: پاكىز سۈزگۈچ: سۈزگۈچ ئېغىزى

فَلَجَ الشَّيْءَ يارىدى، پارچىلىدى، بۆلۈۋەتتى

فَلَجَ ـُ **فَلْجًا و فُلُوجًا الشَّيْءَ** يارماق: پارچىلىماق

فَلِجَ ـَ **فَلَجًا و فَلَجَةً** پالەچ: پالەچ بولماق: پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالماق، ئىككى پۇتى ياكى ئىككى قولى ئۆزىنى ئۆتمەس ياكى باسماس بولۇپ قېلىش: چىشى شالاڭ

فِلِجَ پالەچ: پالەچ بولماق: پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالماق: بىخۇد: بىخۇدلۇق قىلماق

فَلْجَامُ م چىشى شالاڭ ئادەم

فَلَحَ ـَ **فَلْحًا الْأَرْضَ** يەر ھەيدەش: يەر تېرىش

فَلَحَ فَلَاحًا مۇۋەپپەق: ۋۇجۇدقا چىقارماق: ئۈتۈقلۇق بولماق

فَلَحَ ئىگە بولدى: مۇيەسسەر بولدى، رونەق تاپتى

فِلْذَة ج فِلَذ و أَفْلَاذ بىر پارچە: بىر

فِلْذَة كَبِدٍ ۋۇجۇدان، ئەرزىم: جان. جىگەر: قىسمەت: بىساھا مۇبۇم

فِلِز ج فِلِزَّات . **فَلْز** مىنېرال ماددا

فَلْس ج فُلُوس و أَفْلُس پارماق: مىس پۇل: ئاقچا

فِلْس ج فُلُوس بۇلۇش (پۇل بىرلىكى)

فِلَسْطِين پالەستىن

مُنَظَّمَة تَحْرِير فِلَسْطِين پالەستىن ئازادلىق تەشكىلاتى

فِلَسْطِينِيّ پالەستىنلىق: پالەستىن لىك ئادەم

فَلْسَفَ الشَّيْءَ پەلسەپە ئۇقتۇشىغا ئەرىشتۈرۈش. ئەرىشتۈرۈپ چۈشەنتۈرۈش

فَلْسَفَة پەلسەپە: پەلسەپىۋى

فَلْسَفَة أَدَبِيَّة ئېتىمكا نەزەرىيىسى

فَلْسَفَة الذَّرَائِع ئەملىيەتچىلىك

فَلْسَفِيّ پەلسەپىلىك: پەلسەپىدە

فِلْطَاح تۇز، تەكشى

فَلْطَحَ الْقَوْمَ ئورۇندىن ئامىتۇرۇپ كەلدى: تەكشى چىقمىدى: كەلگەندە كۆزلىگەن كۆزگەنزە قىلدى

فَلْطِيَّة عَالِيَة يۇقىرى بېسىم

فَلَّعَ الشَّيْءَ يارىدى، پارچىلىدى: پارچىلىۋەتتى

فَلَعَ ـَ **فَلْعًا الشَّيْءَ** يارماق:

پارچىلىۋەتمەك؛ كېسىپ قويماق

فَلَع ج فُلُوع چاك، چاك كەتمەك؛ يېرىق؛ يېرىلىپ كەتمەك؛ دەز؛ يېرىلماق

فَلْفَلَ الطَّعَامَ قارامۇچ سەپمەك

فُلْفُل ، فِلْفِل قارامۇچ، مۇچ

فُلْفُل أَسْوَد قارامۇچ

فُلْفُل صِينِيّ كاۋاۋچىن

فُلْفُلِيّ قارامۇچتەك؛ ئاچچىق؛ زەھەردەك؛ تەشنەردەك

فَلَّقَ الشَّيْءَ پارچىلىدى، پارچىلىدى، يېرىلدى

فَلَقَ ـ فَلْقًا الشَّيْءَ پارچىلىدى، پارچىلىدى

فَلَقَ الشِّدَاغَ رَأْسَهُ باش يېرىلىپ كەتكۈدەك ئاغرىدى

فَلَقَ اللَّهُ الصُّبْحَ تاڭ يورۇدى؛ تاڭ سۈزۈلدى، تاڭ ئاتتى

فَلَق ج **فُلْقَان** تاڭ يورۇماق؛ تاڭ سەھەر، سۈبھى؛ تاڭ نۇرى؛ تاڭ شەپەقى

الفَلَق زېمىندىكى بارلىق مەۋجۇدات-لار

فَلْق ج **فُلُوق** يېرىق قېيىز؛ ئاجرىتىپ تەكلىمەك

فِلْق يېرىم

فَلْقَة بىر قېتىم يېرىلماق؛ يېرىم

فَلَك ج **فُلْك و أَفْلَاك** جىسىملار-نىڭ مەركىزى؛ يول، قىر؛ ئۇسۇل، چارە؛ ئاسمان جىسىم-لىرى

فَلَك مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ج **فِلَاك** رېلىس؛ گوربېتا

عِلْم الْفَلَك ئاسترونومىيە ئىلمى

فُلْك يارانمۇت؛ قېيىق

فُلْك ج **فُلُك** جىسىملارنىڭ گوربېتىسى

فِلْكَة كىچىك يارانمۇت

فِلْكَة الْمِغْزَل يارانمۇت

فَلَكِيّ ئاسترونومىيە ئالىمى؛ ئاسترونومىيە ئىلمى

فَلَّلَ الشَّيْءَ قىلىچ تىغى ئوچۇرۇ-لۇشى

فَلَّلَهُ مەغلۇب قىلدى؛ يەڭدى؛ غالىب كەلدى

فِلْم ج **أَفْلَام** سۈرەت لېنتىسى؛ بۇمشاق دېتال؛ لېنتا؛ كىنو

فَلَمَنْكِيّ ج **فَلَمَنْك** گوللاندىيەلىك ئادەم

فِلْو ج **أَفْلَاء و فِلَاء** بايتال؛ ئانىسىنىڭ تايچىقى؛ تەخەي

فِلْوِر فىلتور

فِلُورِيَّة شولا

فُلُول ج پىچاق يىلىن كامار قىلماق؛ پېتىشقى قېيىزى

فُلُول الْجَيْشِ مەغلۇب بولغان

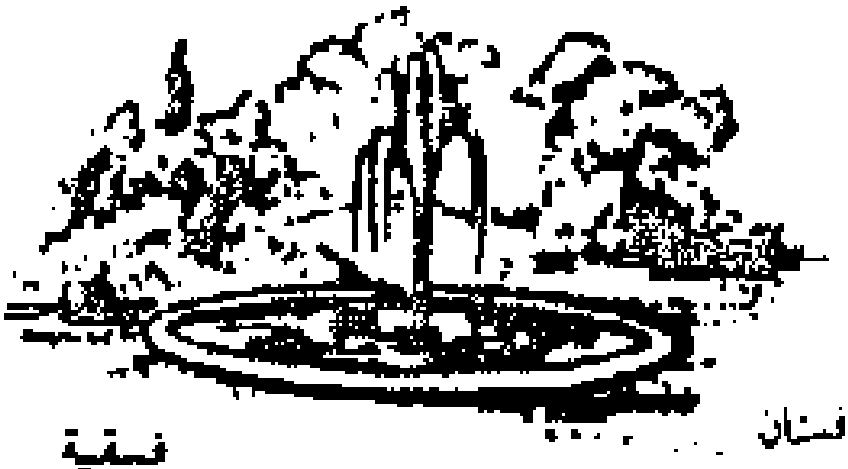

فسقية

فوتتان

فستان

ئوزۇن كۆينەك

قص الخاتم

يۈزۈك كۆزىنى ئالغۇچ ئۈزۈك

صخ

ئايقان

فجل

تۇرۇپ

فأر

چاشقان

فستق

پىستە

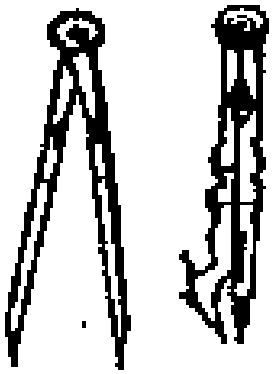

فرجار

سىركۇل

فراشة

كۆينەك

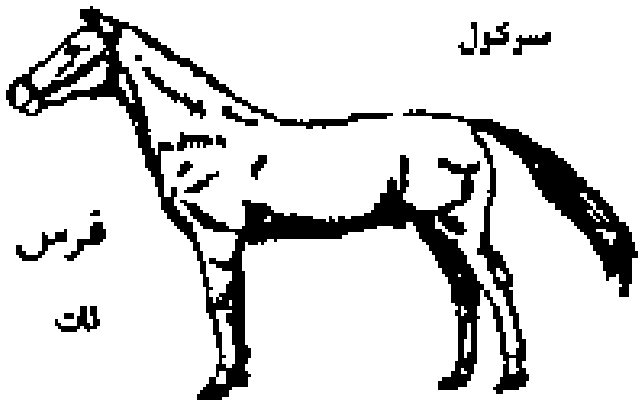

فرس

ئات

ئارىسىدە

فَلَّى و فَلَى ... فَلْيًا وَأَمْرَهُ يېتىم تۆتۈش: يېتىم بېقىش

فَلِين پروپكا: يۇمشاق پاقاق

فَلْيُون جوقۇندۇرۇلغان بالىلار

فَم ج أَفْوام و أَفْمام ئېغىز

فَم الْقِنِّينَةِ بوتۇلكا ئېغىزى

فَم السِّيجارَةِ تاماكا چېكىش

فَمَوِيّ ئېغىزىنىڭ

فَمِيّ ئېغىزىنىڭ

فَنّ ج أَفْنان و فُنُون ج أَفانِينَ سەنئەت: تېخنىكا: كەسىپ

ئىلىم: بۇلۇم: تۈر: قىسىم: بۇلۇم ئايرىش: گۇزەللىك ئىلمى: كەسىپ

فَناء بوقىلىش: ئۆچۈش: ئاخىرلىشىش: بوقىتىش: ئۆلۈش

دار فَناء ھېيالىي دۇنيا: ھېيالىي مەنزىرە

فِناء ج أَفْنِيَة و فُنِيّ بوشلۇق: بوش مەيدان

فِناء دارٍ ھويلا، قورۇ: قوزۇق قېزىش

فَناجِرَة جەۋەندار

فَنار ج فَنارات ماياك، پانۇس

فَنّان گۇزەللىك ئالىمى: سەنئەت ئالىمى: تاغسىل ئان

فَنّازِيَة گۇزەل جانلىقلىقلار:

فانتازىيە: بۇزۇپ چاچماق، ھەشەمەتچىلىك: ئەنئەنىلىك مۇراسىم: سۆلەتئۆزلۈق قىلىش

فِنْجال ج فَناجِيلُ كىچىك ئىستاكان: كىچىك چاي قوتىسى

فِنْجان ج فَناجِينُ كىچىك بوتۇلكا: كىچىك چاي قوتىسى: ئىستاكان

فَنْجَرِيّ سېپىي، مەرد: لوچۇق: بەتئەجىلىك قىلمايدىغان

فَنْجَلَ گۇزەللەپ ماڭدى: ئەرمانلاپ ماڭدى

فَنْدَ ه رەددىيە بەردى: گۇزەلتمە بەردى: رەت قىلدى: ئەيىبلىدى

فُنْدُق ج فَنادِقُ مېھمانخانا: ساراي

فَنْشَ قۇيقا چېچى تىك تۇردى

فَنْشَ فِي الْأَمْرِ تاستا-تاستا ئىش قىلدى

فَنْطاس ج فَناطِيسُ پاراخوت ئۇستىسىكى تاملىق سۇ ئوقۇرى

فَنْطازِيَة سۆلەتئۆزلۈك: ھەشەمەت چىلىك: ئەنئەنىلىك مۇراسىم: سۆلەتئۆزلۈق قىلىش

فَنْقَراق سۆز قالتۇرغوچى: پاتىبغون

فَنَّنَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ تارىلاشتۇردى

فَنَّنَ رَأْيَهُ دەقىقىنى چېچۈۋەتتى: ئۆزگەرتتىمان

فَنَنٌ ج أَفْنان جح أفانين سوم دەرەخ شاخلىرى

فُنُون ج ـــ سەنئەت، تېخنىكا، ئەسپى بىلىم بۆلۈمى؛ ئەسەپ، خىل، ئۇر، ئەۋە؛ قىسىم؛ ئەقسىمات بۆلۈمى

فُنُون الْحِلْم ھەرقايسى ئىلمىي بۆلۈم

فَنِيَ ـَـ فَنَاءً ئۆچۈش؛ يوقىلىش؛ بوق قىلماق، يوقاتماق

فَنِيَ الرَّجُلُ باشاندى، قەيسەرى، قەيسەر ماغدۇرسىزلاندى

فِنِيٌّ ئەسەپ؛ سەنئەت؛ تېخنىكا؛ ساناشقا؛ ئارتمىس؛ سەنئەت ئالىمى

فَنِيقٌ ئىلىمسۈزلىق؛ ئىلمىي خىرمەن

فِنِيقِيٌّ فىنكىيە، فىنكىيىلىكلەر

فِنِيك ھاك سۈيى

فَهْد ج فُهُود و أَفْهُد يىلپىز

فَهْرَسَ الْكِتَابَ ئومۇمىي مۇندەرىجە

فِهْرِس ج فَهَارِس مۇھىم قىسىم؛ مۇندەرىجە

فِهْرِسْت مۇھىم قىسىم؛ مۇندەرىجە؛ كىتاب مۇندەرىجىسى

فِهْرِسِيَّة كىتاب مۇندەرىجىسى؛ مۇندەرىجە نېمىسى؛ كىتابنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى

فَهِقَ ـَـ فَهَقًا الإِنَاءُ قاچا تولۇپ

فَهَقٌ دەريا دېڭىزى

فَهْقَة ج فِهَاق بويون سۈڭىكى

فَهْلَوِيّ پەھلەۋىنىڭ

فَهَّمَهُ الأَمْرَ چۈشەندۈردى؛ بىلدۈردى؛ ھېس قىلدۈردى

فَهِمَ ـَـ فَهْمًا و فَهَامَةً و فَهَامِيَةً الْمَعْنَى چۈشەندى، بىلدى

فَهْم ج أَفْهام و فُهُوم چۈشەنمەك، تۇزلەشتۇرمەك؛ ئەقىللىق؛ ئەقىل-پاراسەت

فَهِيم ج فُهَمَاءُ بىلگەن ۋە كۆركەم ئىسرى بار؛ ئەقىللىق

فُو ئېغىز

كَلَّمْتُهُ فَاهً إِلَى فِيٍّ بۇز تۇرانە سۆھبەتلەشتى

فَوات تۇتقۇش، تۇتىمەك؛ تۇتۇپ بولغان

فَوْت الْفَوات تۇلۇپ كېتىش

فَوَاتِح ج باشلاش؛ مۇقەددىمە؛ باشلىنىش

فَوَاتِح الْقُرْآنِ قۇرئانىنىڭ ئەڭ ئالدى سىكى سۈرە ۋە ئايەتلەر

فَوَّاح خۇش بۇراق تارقىلىش؛ مەززە لىك بۇراق چىقىش

فَوَّار كۆپۈكلەن كۆپۈك؛ ماغزاپ چېچىلماق؛ قايىماق؛ ئالدىراقسانلىق قىلماق

فَوَارَة فۇنتان
فوارَة قانىتاپ كۆپۈك چىقىش
فَواق ھىق تۇتماق؛ كېكىرمەك .
فَواق الْمَوْتِ سەكراتتا نەپەس قىسىلىش
فَوْت ئۆتمۈش؛ ئۆتمەك؛ ئۆتۈپ بولماق
فُوتُوغَرافِيا سۈرەت تارتىش ئىلمى؛ سۈرەت تارتىش
فُوتُوغَرافِيّ سۈرەت تارتقان
فُوتُوغَرافِيَة سۈرەت تارتىش
فُوتِيل يۇمىلاق ئورۇندۇق؛ نەۋرىمە ئورۇندۇق
فَوْج ج أَفْواج ج فُوُوج جج أَفاوِج و أَفايِج و افأْوِيج ئاسما، كوللېكتىپ، قىسىم؛ كەترەت سەپى
فُوجِيء ناساد بېپى ئۇلۇپ كەتمەك؛ كېسىلى شىپا تاپالماسلىق
فُوجِيء بِكَذا تۇيۇقسىز چاتاق چىقىش؛ ناساد بېپى بولۇقۇش
فَوْح مەززىلىك پۇراق چىقىش
فَوْحان مەززىلىك پۇراق چىقىش
فَوْد ج أَفْواد ساقال، كەكە ساقال
فَوْرَ الْماءُ قايناتقى، قايناش
فَوْرَ الدَّمُ غىدىقلىنىش

فَوْر قايغام-تاشقىنلىق؛ روھلانماق؛ ھاياجانلانماق
فِوْرٍ ھازىر؛ دەرھال
فَوْرًا دەرۋەقە؛ دەرھال؛ ھازىر
فَوْران قايغام-تاشقىنلىق؛ كۆتۈرەڭ-گۆز؛ روھلانماق
فَوْرَة الْحَرِّ قاتتىق ئىسسىق
فَوْرَة الْغَضَبِ دەرغەزەپكە كېلىش؛ قاتتىق تاھچىقلاش
فَوْرَة مالِيَّة مال باھاسى ئۇرلەش
فُورْمَة ئالباغ قېلىپى؛ ئۆتۈك قېلىپى
فَوْرِيّ دەرھال؛ ھازىر؛ جىددىي
فَوْز غەلىبە قىلىش، يېڭىش
فوسْفات فوسفورلۇق كىسلاتا تۇزى
سُوبَرفوسْفات فوسفورلۇق كىسلاتا كالتسىي
فوسْفاتِيّ فوسفورلۇق كىسلاتا تۇزى-غا
فَوَّضَ إِلَيْهِ الأَمْرَ ھوقۇق بەردى؛ تاپشۇردى؛ ھاۋالە قىلدى؛ ئامانەت قىلدى
فَوْضَوِيّ ھۆكۈمەتسىز
فَوْضَوِيَّة ھۆكۈمەتسىزلىك ھالەت
فَوْضَى ھۆكۈمەتسىزلىك
فُوطَة ج فُوَط لۆڭگە؛ تېڭىز؛ يېشىنما
فَوْعَة مِنَ الطِّيبِ مەززىلىك پۇراق

فَوْعَة مِنَ الشَّمّ زەھەرنىڭ زەھەرلىك دەرىجىسى

فَوْعَة مِنَ الشَّباب أو اللَّيْل أو النَّهار باشلىنىش؛ دەسلەپكى مەزگىل

فَوْغَة مِنَ الطِّيب مەززىلىك؛ پۇراق لىق

فوق ، فوقة تەپسىز؛ سىرتقى تەرىپى

فَوْقَ ٥ عَلَى غَيْرِهِ پەرقلىق دەپ قاراش، ... دىن ياخشى دەپ قاراش، خالاش

فَوْقَ ٥ إِنِّي تَحْتَا ئاكاملانمۇرۇش

فَوْق ئېغىپ كېتىش

فَوْقَ ئارتۇقچە؛ ... نىڭ ئۈستىدە؛ دىن ... سىرت؛ غالىپ كېلىش

فَوْقَ الْحَدِّ ھەددىدىن ئېشىپ كېتىش

فَوْقَ ذٰلِك ئۇنىڭدىن باشقا

فَوْقَ الْعادَةِ ئالاھىدە؛ ئادەتتىن تاشقىرى

فَوْقَ مُسْتَوَى الْبَحْرِ دېڭىز يۈزىدىن

فما فَوْق دىن يۇقىرى

مِنْ فَوْق يۇقىرىدىن پەسكە

إِلَى فَوْق مۇڭدىن-يۇقىرىغا

فَوْقانِيّ يۇقىرى دەرىجىلىك؛ يۇقىرى قاتلامدىكى

فول پۇرچاق

فول سُودانِيّ خاسلاق مېغىزى

فول مِصْرِيّ سىرىق پۇرچاق

فول مُوبا چوڭ پۇرچاق

فولاذ ج فَوالِيذ پولات

فولاذِيّ پولاتتەك

فوم ج فُومان بۇغداي؛ سامساق؛ بولكا؛ موما

فولوغراف سۆز قالدۇرۇش ماشىنىسى؛ پالىفون

أَسْطُوانَة الفولوغراف پلاستىنكا

فوه ج أَفْواه ئېغىز

فوه ج أَفاوِيه مەززىلىك

فَوْهَة ج أَفْواه و فَوافِهُ ئېغىز؛ بوشلۇق؛ كۆز

فوهة ئېغىز بوشلۇقى؛ كۆز

فَوْيْت شەخسىيەتچى

فَوْيَة تەكلىك؛ پالاز

فى بوشلۇقتا؛ ... دە؛ ئالدىدا؛ ... تەرىپتە؛ ئوتتۇرىدا؛ ... مەزگىلىدە؛ توغرىسىدا

فِشْرُونَ فى أَرْبَعَة يىگىرمىسى تۆتنىڭ كۆپەيمىشى

فَيْء ج أَفْياء و فُيُوء قايتىش؛ قايتۇرۇش؛ سايە؛ جەلال كولىنىسى

فَيْئَة قايتۇرۇش

فَيّاح تەڭرى

فَيَاض سول، نولۇق؛ كەلگە قورساق؛ مەرد، سېخى

فَيَّال ج فَيَّالَة پىل باققۇچى

فِيتَامِين ج فِيتَامِينَات ۋىتامىن

فَيْتَق ياغاچ ئىشلىرى ئىشچىسى

فِيتُو رەت قىلىش ھوقۇقى

فَيَّحَ الشَّيْءَ تارقىتىشتى؛ بۇزۇپ چاچتى

فَيْح كەلگە؛ بىيابان

فَيْحَاء ج فِيح كەلگە كەتكەن

فَيْحَاء دىمەشق؛ بىسمرە؛ تېرىلغۇ، سۇلغا باشقا ئاتىلىشى

فِيدِيرَالِيّ فېدېراتىپ

فِيدِيُو سىن قوبغۇ

فَيْرُوز پىشىل باقۇت

فِيرُوزِيّ پىشىل رەڭ

فَيْرُوس زەھەرلىك

فِيرُوسِيّ زەھەرى بار

فِيزِيَاء فىزىكا

فِيزِيَائِيّ فىزىكىلىق

فَيْسَجِي چوڭ رەقەم

فِيسِيُولُوجِيّ پىسخولوگىيىلىك

فِيسِيُولُوجِيا پىسخولوگىيە

فَيْش ماختىنىش

فِيش بارماق ئىزى

فِيشَة بەلگە

فِيشَة الْكَهْرَبَائِيّ توك چاتقۇ

فِيشَة أَلْعَابِ الْقِمَارِ تومۇر؛ تومۇر تاختىسى

فَيْصَل ج فَيَاصِل ئادىللىق بىلەن بىر تەرەپ قىلغۇچى

فَيْض ج فُيُوض و أَفْيَاض جىق؛ كۆپ؛ باياشلىق؛ تولۇقلىنىش؛ مول؛ مەرد، سېخى

فَيَضَان ج فَيَضَانَات كەلكۈن، سۇ قايمىقى

فَيْط ھالاك بولۇش، تۈلۈش

فَيْف ج أَفْيَاف و فُيُوف چوڭ قۇملۇق؛ تۈز يول؛ ئىككى تاغ ئارىسىدىكى يول

فَيْكَر تىنچسىزلىنىش بىلەن؛ ئەدەبسىز مول پىكىرلىك بولغان؛ كىشىگە كۆيۈنىدىغان

فَيْكَهَان خۇشاللىق

فَيْلَ رَأْيَهُ كۆز قارىشىنى خاتا دەپ بېكىتتى

فِيل ج أَفْيَال و فِيَلَة و فُيُول سىقىدار سۆز؛ تۇخشاش؛ دەك، تەك

دَاء الْفِيل پىل پۇت كېسىلى

فِيلَا داچا

فَيْلَجَة ج فَيَالِيج بىلە قورتى

فَيْلَسُوف ج فَلَاسِفَة پەيلاسوپ، مۇتەپەككۇر

قِيلَق ج قِيالِق ھەربىي ئىتتىباق؛ جوك ئاترىش

قِيلَم ج أَقْلام يۇمشاق لېنتا؛ رەسىم لېنتىسى؛ كىنو

قِيلْھارْمونِيَه مۇزىكاخانا؛ مۇزىكا ھەۋەسكارلىرى جەمئىيىتى

قِيلُونُوجِيا سىلتوناسلىق

قِيمَان چېچى ئۇزۇن ھەم چىرايلىق

قِيمَة ۋالىمت، چاغ

قِيمِيَّة قىممەتلىك

قِيُونْكُو كېپىنەك گۈلگە قونماق، كېپىنەك قونماق

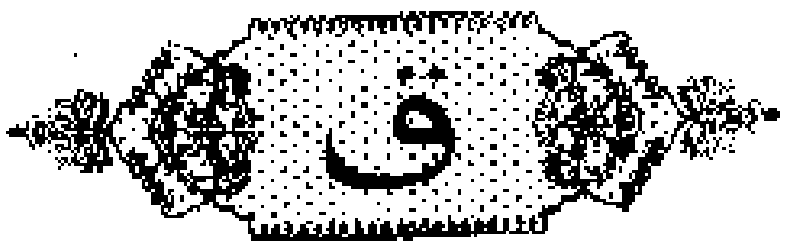

ق «قاف» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 21-ھەرپى : سانىدىكى 100، گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

قاءَ ـُ قَيْأً ەُ قۇسۇش؛ قۇسماق

قائِد ج قادَة و قُوّاد و قُوَّد ھەج قادات كوماندىر؛ داھىي؛ رەھبەر

قائِظ ئوتتەك قىزىق

قائِل ج قالَة بالىلارنىڭ قان تەبىئىي ئايرىلىۋالغۇچى

قائِل ج قُوَّل و قُيَّل و قالَة وقُوُول گەپ قىلىۋاتقان ئادەم؛ سۆزلىگۈچى

قائِل ج قُيَّل و قُيَّل و قُيّال چوشلۇك ئوخلاۋاتقان ئادەم

قائِلَة چوشلۇك ئۇيقۇ؛ چوشلۇك دەم ئېلىش؛ چوش

قائِم ج قُوَّم و قُيَّم و قُوّام و قُيّام و قَيِّم و قِيّام ئۆرە تۇرغان؛ تىك قويۇلغان؛ تۈز

قائِم بِذاتِهِ مۇستەقىل؛ ئۆز-ئۆزىگە خوجا

قائِم بِالأَعْمالِ خىزمەتنى زىممىسىگە ئالالايدىغان ئادەم

قائِم مَقام ئۇنىڭ ئورنىغا ئالماشقاق

قائِم مَقام قۇرۇقلۇق ئارمىيە ئوفىتسېرى

قائِمَة ج قَوائِم ئۈزۈك؛ جەدۋەل؛ مال-ۋاران؛ ئۆي سايمانلىرىنىڭ پۇتى

قائِمَقام الْمَلِك پەرەز ئارقىسىدا ئۈزۈپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزگۈچى

قائِمَقامِيَّة قۇرۇقلۇق ئارمىيە ئوفىتسېرى باشقۇرۇشىدىكى رايون؛ قۇرۇقلۇق ئارمىيە جۇغلاۋىتىلگەن ۋەزىپىسى

قابَ ـُ قَوْبًا الأَرْضَ لوپىلاق؛ كولىماق

قابَ قاچتى؛ يېقىنلاشتى

قاب تۆلجەش: ئارىلىق

عَلَى قاب قَوْسَيْنِ بىر دەچچە جى ئارىلىقتا بېقىش: ناھايىتى بېقىش

قابِض پاتۇرۇن

قابِض قوبۇل قىلغۇچى: زىچلاشتۇرغان: ئايرىپ بىرىكتۈرگۈچ

قابِض عَلَى يَدَيْهِ قولىنى تۇرغان

قابَلَ هُ تۇجراشتى: ... نىڭ ئۈستىدا تۇردى

قابَلَ الشَّيْءَ بِغَيْرِهِ ... بىلەن سېلىشتۇردى

قابَلَ الشَّرَّ بِالشَّرِّ يامانلىققا يامانلىق قايتۇرۇش

قابِل جـ قُبَلَاء قوبۇل قىلغۇچى: كېلىۋاتقان: ئالغان: ئاي كېلىدىغان: ئۇغۇت بۆلۈۋىتىلگەن دوختۇرى

قابِل أَنْ ... ... بولۇش مۇمكىن

قابِل لِكَذا ئاسان قوبۇل قىلىنىدىغان

قابِلَة جـ قَوابِل بارىدىغان سەھىرا: ئۇغۇت ئانىسى: سىغىم ساقلىغۇچ

قابِلِيَّة قوبۇل قىلىش ئىقتىدارى: ماسلىشىشچانلىق: ئىشتىها

قابِلِيَّة التَّأَثُّرِ سەزگۈرلۈك دەرىجىسى

قابِلِيَّة التَّجْزِئَةِ بۆلۈنۈشچانلىقى

قاتَ .. قَوْتًا و قِيَاتَةً : باقماق

قاتَ فُلَانًا أَوْ عَلَيْهِ يېمەكلىكىنى بىلەن تەمىنلىمەك

قات قات (بىر خىل ئۆسۈملۈك)

قاتِر كۆزى كىچىك: پىخسىق

قاتَلَ مُقَاتَلَةً و قِتَالاً و قِيتَالاً : كۈرەشمەك جەڭ قىلماق

قاتَلَ اللهُ ئۆلسۇن!

قاتِل جـ قَتَلَة و قُتَّال قاتىل: كەللىك

قاتِل مُتَعَمِّد سەھىي ئۆلتۈرگۈچى

قاتِل الْحَشَرَاتِ قۇرت ئۆلتۈرۈش دورىسى

قاتِم جـ قَوَاتِم قارا: قاپقارا: قېيىق رەڭلىك

أَحْمَر قاتِم قېيىق قىزىل

قاحَ .. قُوحًا الْبَيْتَ تازىلىماق

قاحَ الْجَرْحُ يارا ئېغىزى يىرىڭلىدى

قاحَ قَيْحًا الْجَرْحُ يارا ئېغىزى يىرىڭلىماق: چىرىمەك

قاحَة جـ قُوح مەيدان: بوش جاي

قاحَة الدَّارِ سەھكىمە: ھويلا

قاحِط جـ قَواحِط ئۆزۈندىن بېرى يامغۇر يافمىغان

قاحِل قۇرغاق

قادَ ـُ قَوْدًا و قِيادَةً و قِيادًا و مَقادَةً و قَيْدودَةً الدّابَّةَ أو نَحْوَها چۇلۇۋۇرنى ئېلىپ ماڭماق قالدىرا ماڭماق

قادَ قِيادَةُ الْجَيْشِ باشلىماق؛ رەھبەر؛ يول كۆرسەتمەك

قاد مىقدار؛ تاز.كۆپلۈكى؛ مانى

قادِر ... قىلالايدۇ؛ مىقتىدارى بار

قادِس ج قَوادِسُ چوڭ كېمە؛ غايەت زور كېمە

قادَعَ هُ كەينىگە تارتتى ؛ قارشۇ قارشى يۈرۈشكە تارتتى

قادِم ج قُدّام و قُدّام بېتىپ كەلگەن؛ بېتىپ كېلىش قالدىرا تۇرغان

الْعام الْقادِم كېلەر يىلى

قادِمَة ج قَوادِمُ قۇش قانىتىنىڭ گىرۋەكلىرىنى يوپلاپ تۇرغان زىرىلغان پەيلەر

قادُوس ج قَوادِيسُ تەخسىگە ئوخشىغان؛ ئېلىشقۇچى

قادُوس التَّقْرِيعِ بەھەكلىگەن تالاش سوقۇشماق

قاذَعَ هُ ... يامان تىللاشتى

قاذِفَة بومبارداسىچى ئايروپىلان

قاذِفَة اللَّهَبِ بالقۇن پۈركۈگۈچ

قاذُورَة ج قَواذِيرُ بەس ھەرىكەت؛ چاكىنا ھەرىكەت؛ چاكىنا سۆز؛ ئىللەت

قارَ ـُ قَوْرًا پۈتمەك ئۈچىدا ماڭماق

قارَ فُلانًا كۆزنى ئويۇۋالدى

قار قۇرۇق دەرەخ؛ قارىماي؛ ئاسفالت

قار ج كىچىك تاغ؛ تۆپىلىك

قارّ سوغۇق؛ سالقىن؛ تەنچ؛ مۇقىم؛ ھېچقالغان

قارِئ ج قُرّاء و قَرَأَة كىتابخان؛ دېكلاماتسىيە قىلغۇچى؛ ئىستىقامەتچى

قارِئ النَّحْتِ پال ئاچقۇچى كۆپەندى

قارَبَ هُ أو الشَّيْءَ يېقىنلاشتۇردى ؛ يېقىنلىدى

قارِب ج قَوارِبُ كىچىك قولۇق

قارَة ج قارٌ و قُور و قِيران كىچىك تاغ؛ تۆپىلىك؛ ئانا ئېيىق

قارَّة قىسقە؛ قۇرۇقلۇق

عَيْن قارَّة خۇشاللىق؛ كۆز نۇرى

قارِح ج قَوارِحُ و قُرّح و مَقارِيحُ چىقان چىقىپ قالغان قادەم؛ چىش چىققان تۇياقلىق ھايۋان

قارِس قاتتىق سوغۇق

قارِس ئاغرىغان؛ جۆل جايىنى

قارِصَة ج قَوارِص شەپقەتسىز گەپ

قارَصَ ه پۈل بەرمەك؛ غەزەپ-تەپرەش ئى ئېنىق بولدى

قارَصَ ه فى المالِ تىقتىسادىي رىقابەتلەشتى؛ رىقابەتلەشتى

قارِض ئاغرىقان

قارَعَ القَوْمَ سوقۇشتى

قارَعَ ه چەك تارتتى

قارِع چەككۈچى؛ كىشىنىڭ چەككۈچى ئادەم

قارِعَة ج قَوارِع ئاپەت؛ بالا-قازا

قارِعَة الطَّرِيقِ يولنىڭ ئوتتۇرىسى

قارَنَ ه ... بىلەن ئالاقىلەشتى؛ دوستلاشتى

قارَنَ الشَّيْءَ بالشَّيْءِ سېلىشتۇردى

قارُورَة ج قَوارِيرُ ئۇزۇن بويۇنلۇق بوتۇلكا؛ دورا بوتۇلكىسى؛ ئىنىك تۇت بۇلۇق شەكىللىك ئىنىك

قارُورَة ج قَوارِيرُ كارلىق سۇ؛ دورا بوتۇلكىسى؛ كىچىك دورا بوتۇلكىسى؛ كىچىك ئەينەك ئىستاكان

قاسَ ـُ قَوْسًا الشَّيْءَ عَلَى شَيْءٍ أو بِهِ ... سېلىشتۇرماق

قاسَ ـِ قَيْسًا الشَّيْءَ ئۆلچىمەك

قاسَ غەلىتىپ ماڭدى؛ تاج قالدى

قاسَ قَيْسًا و قِياسًا الشَّيْءَ بِغَيْرِهِ أو عَلَيْهِ ... سېلىشتۇرماق

قاسٍ «القاسِي» ج قُساة قوپال؛ قاتمۇق؛ سوغۇق؛ زالىم؛ ۋەھشىي

قاسَحَ ه قوپال مۇئامىلە قىلدى

قاسِر مەجبۇرلىغۇچى؛ زورلىغۇچى

قاسَمَ ه قەسەم بەردى

قاسَمَ فُلانًا عَلَى كَذا ... بىلەن ئىتتىپاق تۈزدى

قاسَمَ ه المالَ چەك-چېگرا ئايرىدى؛ پۈتۈن پۈتۈشتى

قاسِم تەقسىم قىلغۇچى؛ ئايرىغۇچى؛ ئايرىم؛ بۆلگۈچى؛ ئىنسان جىنىسى

قاسِم مُشْتَرَك ئورتاق بۆلگۈچى

قاسَى الأَلَمَ أو نَحْوَهُ ئۆچرىدى

قاضَ ه بِما كانَ لَهُ عِنْدَهُ ئوزۇن باھالا ساقتى؛ تۈتۈۋالدى

قاضَ ه ياخشىلىققا جاۋاب قايتۇردى

قاضٍ ھېكايە سۆزلىگۈچى (يازغۇچى)

قاضٍ «القاضِي» ج أُقْضاء وقاضُون بىرلىك؛ ناھايىتى بىرلىك

قاعِد ج قُواعِدُ مەقسەتلىمەك؛

ھەققىي: تەكشى
قاصِر يېتىپ يېتەلمىگەن
ماء قاصِر سوغۇق سۇ
قاصِق بۇزغان؛ چاققان
رَعْد قاصِف گۈمبۈرلىگەن تاۋار
قاصِل ئىتتەك؛ ئۆتكۈر
قاصِم بۇزغان؛ يەتچىت قىلغان
قاصِمَة چوڭ قىيىنچىلىق؛ تاپەت
قاصُون ج قَواصِينُ سۇ ساقلىغۇچ
قاضَ ـ قَوْضًا الْبِناءَ بۇزۇۋەتتى؛ يەتچىت قىلدى
قاضَ الضَّحْكَةُ بەدەننى تېشىۋەتتى
قاضَ ـ قَيْضًا الشَّيْءَ مِنَ الشَّيْءِ مال ئالماشتۇردى
قاضَ الشَّيْءَ كېسىپ ئايرىۋەتتى
قاضَ الشَّيْءُ يېيرىلدى
قاضِي «الْقاضِي» ج قُضاة سوتچى؛ قارار قىلغۇچى؛ مۇنازىرە، تەلەپ قىلىنىدىغان
قاضِي غُرْبِيّ گۈۋاھچى
قاضِي شَرْعِيّ قازى؛ ئىسلام دىنى ئۇرۇپىدا ھۆكۈم ئېلان قىلغۇچى
قاضِي الْقُضاةِ كوللېگىيە باشلىقى؛ ئاق چولاق سوتچى
نَسَمٌ قاضٍ ئەجەللىك زەھەرلىك ھورا
قاضَى هُ إِلَى الْقاضِي ھەرز قىلدى؛ بىر ئادەمنىڭ ئوستىدىن ئەرز سۇندى.
قاطّ قەسەت؛ باھاسى يۇقىرى
قاطِب قاپقىنى تۇرگەن؛ قارىسۇ. قارشى ھېسسىياتتا بولماق؛ زېرىككەن
قاطِبَةً بارلىق؛ ھەممە
قاطِر تارتقان؛ ھۆسرىگە
قاطِرَة پاراۋوز
قاطَعَ هُ مۇناسىۋەتتى ئۈزدى؛ ئۈزدى
قاطَعَ الْكَلامَ ئۈزۈپ قويدى
قاطَعَ هُ أَو الشَّيْءَ بىرلاڭا ئۈزدى
قاطَعَ «فِي الْمُعامَلَةِ التِّجارِيَّةِ» سودا ئالاقىسىنى ئۈزدى
قاطِع ئۆتكۈر؛ باشقىلارنى قايىل قىلمىغان؛ يەرقىلىق بۇيۇم؛ ئارىلىمايدىغان نام؛ بۇلۇش مەزمۇنى؛ ئايرىغۇچى ماشىنا
قاطِع الطَّرِيقِ ج قُطّع و قُطّاع باندىت
قاطِع النَّفَسِ ئەپسىنى توختىماق؛ ئۇلىمالىق
قاطِقَة كومپاس
قاطِن ج قُطّان و قاطِنَة و قُطِين ئاھالە؛ كۆچمىلىك؛ مۇل ھايات، كۆچمە ئىگ
قاطُوع ئارىلىمايدىغان ئاشقاي؛ ئارىلىق نام

قاعَ ـُ قَوْعًا كېچمكتېپ قالماق

قاع جـ قِيعان و أَقْواع و قِيع و قِيعَة ئاستى؛ ئاستىنقى قىسىم

قاعُ النَّهْرِ دەريا ئاستى

قاعَة چوڭ زال؛ چوڭ ئۆي

قاعَة الدّارِ سارای

قاعَة المُحاضَراتِ زال

قاعِد جـ قُعود ئولتۇرغان؛ ئولتۇرغان ئادەم

قاعِد الهِمَّةِ ئىدىسى چوڭقۇر

قاعِد عَنِ الأَمْرِ ... سەل قارىغۇچى

قاعِدَة جـ قَواعِدُ ئاساس؛ بازا؛ ئۇلكىسلىك؛ قائىدە-تۈزۈم

قاعِدَة الحَرْبِ ھەربىي بازا

قاعِدَة جَوِّيَّة ھاۋا كۈچىدە بازىسى

قاعِدَة الأَمْرِ ئەھۋالنىڭ ئاساسىي قىياپىتى

القاعِدَة الذَّهَبِيَّة ئالتۇن پېرىۋوت بىرلىكى

الجَبْهَة و القاعِدَة ئالدى ۋە كەينى تەرەپ

قاعِدِيّ ئاساسى

قاعِق شارقىراپ يامغۇر

قالَ ـُ قَوْلًا و قِيافَةً أَمْرَ فُلانٍ ئەگىشىك

قافِل جـ قافِلَة و قَفّال بۇرنىسىما قايتماق؛ يىراقتىن كەلگەن؛ تېرىسى قۇرۇغاق

قافِلَة جـ قَوافِلُ سودا ئەترىتى؛ كارۋان

قافِيَة جـ قَوافٍ بويۇن؛ ئېيتىرنىڭ ئاخىرى

بلا قافِيَة نۇزلا ئېيتماق؛ نېمە بولسا شۇنى دېمەك

قاقَ ـُ قَوْقًا و ـِ قَيْقًا تِ الدَّجاجَةُ مېكىيان كۈكۈلدەق

قاقُلَّة كىچىك پۇرچاق؛ قاقىلە

فُود القاقُلَّة چوڭقۇر؛ پۇراق

قالَ ـُ قَوْلًا و قالًا و قِيلًا و قَوْلَةً و مَقالًا و مَقالَةً دېمەك؛ سۆزلىمەك؛ تەلەپپۇز قىلماق

قالَ بِكَذا دېمەك كېيىنكى قاتلاشكا رىلىدى

قالَ عَلَيْهِ قارا چاپلىدى؛ نۇقسان قىلدى؛ يالغان گەپ تۇقۇدى

قالَ ... قَيْلًا و قائِلَةً و قَيْلولَةً و مَقالًا و مَقِيلًا چۈشلۈك ئۇيقۇ؛ ئارام ئېلىش

قالَ ؛ الدِّيكُ سوقمى بىكار قىلدى

قالَ دېدى، ئېيتتى

قالَب ج قَوالِبُ قېلىپ؛ خەت شەكلى؛ ئاياغ

قالَة سۆز

سُوء القالَة ناچار سۆز؛ سەت گەپ

قالِم ج قَلَمَة بويتاق؛ توپى قىلىمى ھان گەر

قامَ ـُ قَوْمًا و قَوْمَةً و قِيامًا و قامَةً كۆتۈرۈلمەك؛ ئۆرلىمەك

قامَ الأَمْرُ تەييارلىق پۈتمەك؛ تەق بولماق

قامَ بِالأَمْرِ رىياسەتچى؛ ئىلىپ بارغى؛ ئىجرا قىلغى

قامَ عَلَى الأَمْرِ قەتئىي داۋاملاشتۇرغى؛ نازارەت قىلغى

قامَ الْحَقُّ ھەقىقەت قارار تاپقى

قامَ عَلَى فُلانٍ قارشى تۇرغى

قامَ مِنْ نَوْمِهِ ئورنىدىن تۇرغى

قامَ يَفْعَلُ كَذا قىلىشقا باشلىغى

قامَ مَقامَهُ ئۇنىڭ ئورنىدا تۇرغى

قامَةٌ بوي؛ ماس كەلگى

قامَةٌ ج قِيَم بوي-تۇرق؛ بەلگە

قامِرٌ قىمار ئويناغى؛ تىكىشكى

قامِرَةٌ ... سىلەن قىمار ئويناغى

قامُوس ج قَواميسُ لۇغەت؛ دېڭىز

قانَ ـُ قَيْنًا الْحَدِيدَ قۇيماق؛ سوقماق

قانَ الإِناءُ رېسونت قىلغى

قانَ الشَّيْءَ توپلىغى

قانٍ «الْقانِي» قېيىق قىزىل؛ كىرىشكۈچى

قانِيء توق قىزىل

قانِت ج قُنَّت ھۆرمەتلىمەك؛ دۇئا قىلماق

قانِص ج قُنَّاص ئوۋچى؛ مەركەن

قانِصَة ج قَوانِصُ توخۇ تاشلىغى؛ ئوۋچى قۇش

قانِط ئۈمىدسىزلەنگى

قانِع ج قُنَّع قانائەتلىنگەن؛ ئومۇمەن چاكىرى

قانُون ج قَوانِينُ قانۇن؛ قائىدە-تۈزۈم

القانُون الْمَدَنِيّ ھەق تەلەپ قانۇنى

قانُون الْمُرافَعاتِ دەۋا قانۇنى

قانُونِيّ قانۇنىمغا؛ قانۇندا بېكىتىلگەن؛ قانۇنلۇق

قانُونِيَّة قانۇنلۇق

قاهِرٌ ة جەڭ؛ كۈرەش قىلغى

قاهِر ج قَواهِرُ يۇكسەك؛ كۆچلۈك؛ بېسىم قىلغۇچى؛ مەجبۇرلىغۇچى

القاهِرة قاھىرە

قاوَحَ كىچىك بىر ئىش تۇچۇن تالاشتى

قَوْد مۇلايىم

قَاوَزَمَة كۆش كونسېرۋاسى
قَاوَلَ هُ فِي الْأَمْرِ سۆھبەتلەشتى؛ ھۆددىگە ئالدى ؛ توختام تۈزدى
قَاوَمَ هُ قارشى تۇردى
قَاوَمَ الشَّيْءَ ئورنىغا دەسسەدى
قَاوَلَ قارىماق
قَاوَى هُ ئېلىشتى
قَايَسَ بَيْنَ الْأَمْرَيْنِ سېلىشتۇردى
قَايَسَ هُ بِغَيْرِهِ أَوْ إِلَى غَيْرِهِ ... سېلىشتۇردى
قَايَسَ هُ إِلَى كَذَا تالاشتى
قَايِش سويۇۋېلىنغان تېرە
قَايَضَ هُ بِكَذَا مەلۇم بىرنەرسىگە تالماشتۇرۇلدى ؛ مەلۇم كىشى بىلەن ... نى تالماشتۇردى
قَبَّ ـُ قَبًّا بىلى قىنچىكە؛ زىلۋا
قَبَّ ـُ قَبَّ الْقُبَّةَ ئۆگزىسى بايىغى ؛ يۆسلاق ئۆگزە ياسىدى
قَبَّ ـُ قَبًّا و قَبِيبًا الْأَسَدُ چىشلىرى كاسىلدىراق
قَبَّ ـُ قُبُوبًا اللَّحْمَ أَوْ نَحْوَهُ قۇرۇماق؛ قۇرۇتماق
قَبَّ الْقَوْمُ ۋارقىراپ-جارقىرىدى
قَبَّ ظَهْرَهُ ئورۇلدى
قَبَّ ـُ قَبَّ الشَّيْءَ ئۆزۈۋەتتى؛ كېسىۋەتتى

قَبَّ ج أَقَبّ رەھبەر؛ ئوق؛ نەسىل
قَبَّ الْأُولَابِ ئوق قارىسى؛ ئوق سانىۋېقى
قَبَّ الْمِيزَانِ تارازا؛ تارازا تايىقى
قِبّ رەھبەر؛ قۇيرۇقسىز يۇلاقلاتماق
قَبَا ـُ قَبْوًا الشَّقَّ تەگمە تورۇس سالماق
قَبَا الشَّيْءَ بارماق ئۇچى بىلەن تۇرمەك
قَبَا الْأَعْقَرَانَ زەبەر گۈلىنى ئۇزمەك
قَبَاء ج أَقْبِيَة سىرتقى كىيىم
قِبَاء تارىلىق
قَبَاب يوغان بۇرۇن
قَبَاح لېز
قَبَاحَة ئەخلىسىزلىق؛ قوپاللىق؛ سەت
قَبَاع ئەخمىق؛ گالۋاڭ
قِبَال مِنَ النَّعْلِ ئاياغ يىمى
مُنْقَطِعُ الْقِبَالِ يامان غەرىز
قَبَالَة مەسئۇلىيەت؛ مەجبۇرىيەت
قُبَالَةَ كَذَا ... ئالدىدا؛ ... ئۇچىدا
قِبَالَة ئۇغۇت تېخىلغىسى؛ قويۇق تېش سوپىسى
قَبَّان جىڭلاش
قَبَّانِيّ جىڭلىغۇچى
قَبَّبَ الْقُبَّةَ يۇمىلاق تورۇس سالدى

قَبَبَ الشَّيْءَ ئوتتۇرىسىنى تېكىز قىلدى

قُبَّة ج قِبَاب و قُبَب بۇمىلاق لۆكۈز: نورۇس ياسىدى

قُبَّة الْجَوْسِ سائەتلىك مۇنار

الْقُبَّال الزَّرْقاء أو الْخَضْراء تەكرى

قَبَّج قوزغۇن

قَبَّحَ ه سەتلەشتۈردى

قَبَّحَ عَلَيْهِ فَعْلَهُ ناچار قەرەللىرىنى قىلجىرالمىتى: ئەيىبلىدى

قَبَّحَ عَلَيْهِ تىللىدى

قَبَّحَ لَهُ وَجْهَهُ قىلغان قىلمىشى ئىنكار قىلدى

قَبَحَ ـَ قَبْحًا و قُبُوحًا ه اللّٰهُ عَنِ الْخَيْرِ (ئالىلا ئۇنىڭغا) ئۈچەنلىك قىلدى

قَبَحَ الْبَيْضَةَ چىقىرىۋەتتى

قَبَحَ ـُ قَبْحًا و قَباحًا و قُبُوحًا و قُبُوحَةً و قَباحَةً سەت

قُبْح سەت: كەپسۇزلىرى چاكىنا

قَبَرَ ـُ قَبْرًا و مَقْبَرًا الْمَيِّتَ دەپنە قىلدى

قَبْر ج قُبُور قەبرە

قَبْرَة ج قَبابِر و قُبَّر و قُبَر ئۈچقاچ: بۇلبۇل

قُبْرُس سىپرۇس

قُبْرُسِيّ سىپرۇسلۇق

قُبْرُص سىپرۇس

قُبُرِّيَّة قەبرە: قەبرە تېشىغا ئويۇلغان سۆز

قِبْز قىسقا: كۆزى كىچىك

قَبَسَ ـُ قَبْسًا النّارَ ئوت سورىماق: ئوت ئالماق: ئوت ئۇنىتۇرماق

قَبَسَ الْعِلْمَ ئىلىم ئۆگەندى: ئىلىم ئالدى

قَبَسَ ه الْعِلْمَ ئۇنىڭغا چۈشەنچە بەردى

قَبَسُ الْحُمَّى بۇقۇملۇق كېسىلى

قَبَس مەشئەل: كۆيۈۋاتقان كۆمۈر پارچىسى

قِبْس مەنبە: بۇلاق

قَبْسَة بىر قېتىم ئوت ئالماق: مەشئەل: كۆيۈۋاتقان كىچىك كۆمۈر پارچىسى

قَبَضَ الشَّيْءَ قول بارماقلىرى بىلەن ئېلىۋالدى

قَبَضَ ـُ قَبْضًا الشَّيْءَ قول بارماقلىرى بىلەن چىمداش

قَبَضَ الْفَرَسَ ئۆچمەنلىك يۈگۈرمەك: مەربىكەتچان

قَبَص جىگىرى ئاغرىماق: قۇرۇم دۇرۇس

قَبِصَ ـَ قَبَصًا بېشى بوغان: بەدگىمل: جىگىر ئاغرىماق

قَبْض جمكمر ئاغرىماق: قوم دۆۋىسى

قِبْض ئادەملەر توپى: قوم دۆۋىسى؛ مەنبە

قَبْضَة چوڭ چېكەتكى

قَبَضَ الشَّيْءَ ئالمقاندا تۇتۇپ تۇردى

قَبَضَ هُ ئالقىنىغا ئالدى.

قَبَضَ هُ الْمالَ لۇز قولى بىلەن بەنە بىرىگە بەردى؛ مالنى تاپشۇردى

قَبَضَ ـُ قَبْضًا بِيَدِهِ الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ تۇتۇپ تۇرماق؛ مالنى تاپشۇرۇپ ئالماق

قَبَضَ مِنْهُ الْمالَ بۇلنى ئالماق

قَبَضَ الطّائِرُ جَناحَهُ ئۇچالمىغىچە قانىتىنى يىغدى

قَبَضَ يَدَهُ عَنِ الشَّيْءِ قولىنى تارتتى

قَبَضَ هُ اللّٰهُ ئۆلتۈرۈۋەتتى

قَبَضَ بِكَفِّهِ قەۋزىيىت قىلدى

قَبَضَ عَلَيْهِ قولغا ئالدى

قَبْض تۇتتى

قَبْض الْبَطْنِ ئىچى قېتىپ قېلىش

قَبْض الْمالِ يىغۇۋالماق

قَبِيض ئۆلۈپ كەتتى ؛ مەكرانتا ياتتى

قَبِيض عَلَى فُلانٍ قولغا ئېلىندى

قَبْضَة بىر قېتىم تۇتماق؛ ساپ؛ ئۆلۈم

قَبْضَة الْيَدِ مۇشت

قَبْضَة مِنَ الْعَمْلَةِ بىر ئال تەڭگە

فى قَبْضَةِ فُلانٍ مەلۇم بىرسىنىڭ قولىدا ئىگىلىمىكىدە

قَبَطَ وَجْهَهُ ئالمىقىنى تۇردى

قَبَطَ ـُ قَبْطًا الشَّيْءَ قولدا بىغدى

قَبَطَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ ئارىلاشتۇردى

قَبْط ج أَقْباط قىبتىلار

قُبْطان ، قُبَطان كېمە باشلىقى، كاپىتان

قُبْطِيّ قىبتىمىلار؛ قىبتىلىق

الْقُبْطِيّ ة قىبتى تىلى

قَبَعَ ـَ قَبْعًا و قُبُوعًا فى مَنْزِلِهِ ئىچىگە مۆكۈۋالدى

قَبَعَ عَنْ أَصْحابِهِ قالاق

قَبَعَ مەجبۇر ساداردىن كەنتى

قَبَعَ قَبْعًا و قُباعًا (چوشقا؛ پىلىمىلار) چاقىرىشى

قَبَع كىمرە

قُبْع لاما؛ پارول

قُبَّعَة شاپكا؛ قالپاق

قُبَّعَة كۆل بەركى

قُبْقاب ج قَباقِيبُ ياغاچ تاباغ

قُبْقاب الْقَرْمَلَةِ ساتورلۇق ماشىنا

قَبْقَاب الْأَحْلَقِ غالىتەكلىك كانكى

قَبْقَبَ ھۆركىرىمەك؛ كالۋاك؛ ئېنىق ئەمەس

قَبَّلَ ھ ئۇنى سۆيدى .

قَبَلَ .. قَبْلَةً بِهِ ھۆددە قىلماق؛ كاپالەتلىك قىلماق

قَبَلَ .. قَبْلاً الْوَقْتُ ۋاقىت قىستاپ كەلمەك؛ پەيت كەلمەك

قَبَل ج أَقْبَال جىرتاق؛ كۆزى تالسىغلى .

قَبِلَ .. قَبُولاً الشَّيْءَ سۆزسىز قوبۇل قىلماق

قَبِلَ الْكَلامَ ئىشەنمى

قَبِلَ قَبَالَةً بِهِ كاپالەتلىك قىلدى؛ ۋەدە بەردى

قَبْلَ كَذا ... دىن بۇرۇن

مِنْ قَبْل بۇرۇن؛ ئىلگىرى

مِنْ ذِي قَبْل ... دىن بۇرۇن

قُبْل ج أَقْبَال تالدى تەرەپ؛ تالدى؛ دىسلەپ؛ مەقسەت

قُبْلَة ج قُبَل سۆيۈشۈش؛ سۆيۈپ قويۇش

قِبْلَة ئىشكاپ؛ تەكچە؛ ئولاق بۇلۇنلىش ؛ ئورۇن؛ بۇلۇنلىش

قِبْلَة الأَنْظَارِ كۆپچىلىكنىڭ نارزۇ نارمىنى

قِبْلَة الْمُصَلِّي قىبلە

قَبَلِيّ ئۇرۇق؛ ئۇرۇقداشلىق

قَبَّنَ الشَّيْءَ تارازا بىلەن ئولچىدى

قَبْو ج أَقْبَاء ئەگمە شەكىللىك بۇىلاق چوقۇا؛ بىر تاستى ئۆي

قَبْوَة ج قَبَوَات كىچىك ئەگمە شەكىللىك بۇىلاق چوقۇا؛ بىر قېتىم قىسىش

قَبُودان كېمە باشلىقى

قَبُور ئويىلانغىچ؛ چوڭقۇرلۇق؛ ئويمان

قُبُوط جېكەتكە

قَبُول قوشۇلۇش؛ ماقۇللاش؛ قوبۇل قىلىش؛ ئېتىراپ؛ قارشى ئېلىش؛ كۆڭلىنىش

قَبُوُ الْمَاءَةِ ماتېرىيالنى تەكشۇرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش

قُبُول قوشۇلۇش؛ ماقۇللاش

قَبِّي الشَّعْرَ ئەگمە شەكىللىك ئورۇش ياسىدى

قَبِّي الْمَتَاعَ رەتلىدى ؛ ئوزدى

قَبِّي اللَّوْبَ كىيىم پىچتى

قَبِيح ج قِبَاح و قُبْحَى و قَبَاحَى سەت، كۆرۈمسىز؛ نومۇس، نومۇسلۇق

قَبِيحَة ج قِبَاح و قَبَائِحُ سەت؛ كۆرۈمسىز؛ رەزىل قىلىق؛ ئىپلاس ھەرىكەت

قَبِيص كالدك لاي: داشكال

قَبِيل ج قُبُل و قُبَلاءُ كاپالەتلىك قىلغۇچى: ئوستىگە ئالغۇچى

مِنْ قَبِيل كذا مەلۇم تۈرگە تەۋە

مِنْ هَذا القَبِيل شۇنداق: بۇ تۈردە.. كى: بۇ ئىش توغرۇلۇق: بۇ ئىش ھەققىدە

قَبَيْلَ ... ئۇشۇ يېقىندا

قَبِيلَة ج قَبائِلُ ئۇرۇق: ئۇرۇقداش- لىق: تۇر: خىل: قوۋۇقىلىك ئاش ئېغىزى

قَبِيلِيّ ئۇرۇق: ئۇرۇقداشلىق

قَتَّ .. قَتًّا يالغانچىلىق قىلماق

قَتَّ الشَّيْءَ ئاز-ئازدىن يېمەك

قَتَّ إِلَى فُلانٍ ئاستىرتىن ئىز قوغلاش: يوشۇرۇن ئىزىغا چۈشمەك

قَتّات ئۆممەت قىلغۇچى: قارىلىغۇ- چى: ئاللىغۇچى: مەجبۇر مەلۇ- مات بېرىش: چېقىمچىلىق قىلماق

قَتاد بىر خىل تىكەنلىك ئۆسۈم- لۈك

قُتار مەزىلىك پۇراق

قَتّال ئۆلۈشكە مەيلى بولغان: ئۆلتۈرىدىغان: ئۆلۈمگە تېلىپ بارىدىغان

قَتّال ج ئادەم ئۆلتۈرگۈچى: قاتىل: ئۆلتۈرىدىغان: ئۆلۈمگە تېلىپ بارىدىغان

قِتال ئۇرۇش: جەڭ قىلىش

قَتام قاپقارا ئاغۇ: چاڭ-توزان: قارا- خۇ-زۇلمەت: غۇۋا: قارانغۇ

قَتَب . قِتْب ئۇچەي: بۇلاق ئېغىزى: ئۇمبە: ئۆگە دۇمبىسى

قِتْبَة ج قِتَب ئۇچەي

قَتَّتَ الْكَلامَ يالغان گەپ ئوقۇپ چىقاردى: يالغان گەپ قىلدى

قَتَّرَ عَلَى عِيالِهِ ئائىلە خىراجىت- ىنى قىسىپ قويدى: بەخىل: بەغىسقىلىق قىلدى

قَتَّرَ اللَّحْمَ مەزىلىك پۇراق ھەسە- يەرنى قاپلىدى: ناھايىتى مەز- لىك

قَتَرَ .. قَتْرًا و قُتُورًا عَلَى عِيالِهِ ئائىلە چىقىمىنى كېمەيتىپ قويدى

قَتَّرَ اللَّحْمَ مەزىلىك پۇراق كۆپۈلىپ تۇردى

قَتِرَ .. قَتَرًا اللَّحْمُ أو الْبَخُورُ پۇراق ھەسە يەردە ئۇرۇلۇپ تۇرۇش

قَتْر ئاللا ئۆزۈن تۇرمۇش چەكلىمە- سى: تەقدىر: تەلەي

قالب — يۆرەك

قالب

لبلغ

قلح

بەلكەن

قفص

هيز

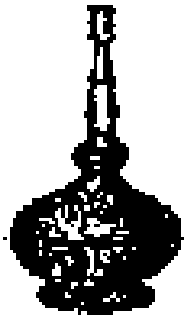

قمقم

قەدر قۆمس

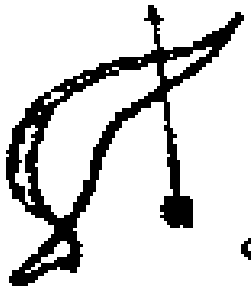

قوس

لوها

قنينة

بوتۆلكا

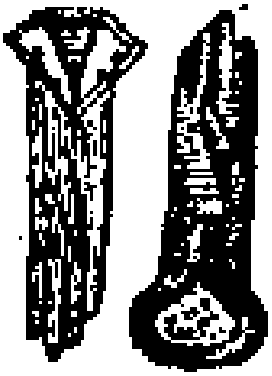

قفّاز

پەلەي

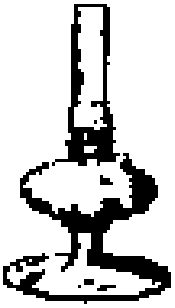

قنديل

جنجراق

قمع

ژارژكا

قلقاس

قلقاق

قنب

كەنەو

قمح

بوغداي

قائصة الطير

ترەزۆكانى

قمري — كەنارى پاشكى

قمل

بت

قناص — دەنگرى ئاژەلەكى

قُتْر جـ أَقْتار جەھەننەم؛ تەرەپ؛ گورۇن

قَتَرَ چەكلىمىگە ئۇچراشنى بىكار قىلدى

قَتَلَ الأَعْداءَ كۆپ مىقدارداً دۈشمەن نى يارىلاندۇردى

قَتَلَ ه قىلىپ قىلدى؛ يەشتى

قَتَلَ ـُ قَتْلاً و قَتْتالاً ه زىيانكەش لىمىك قىلىش؛ ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈش؛ ھايانقا زىيان يەتكۈزۈش

قَتَلَ الْخَمْرَةَ ھارافقا سۇ ئارىلاشتۇرۇدى

قَتَلَ الْجُوعَ أو الْبَرْدَ ئاچلىق ياكى سوغۇقنى يوق قىلدى

قَتَلَ ه بوپسوندۇردى

قَتْل ئۆلتۈرۈش؛ قىرىش؛ ھالاك قىلىش

قَتْل عَمْدٍ أو عَمْدِيّ سۈيىقەست بىلەن ئۆلتۈرۈش

الْقَتْل الْخَطَأ ئۇقۇشماي ئۆلتۈرۈپ قويماق

قِتْل جـ أَقْتال ئەشەددىي دۈشمەن؛ ئەشەددى رەقىب؛ جەڭ قىلغۇچى؛ زەئىپ؛ جەسۇر

قَتَمَ ه قارامتۇل ياكى كۈل رەڭ قارا رەڭنى ھاسىل قىلىش

قَتَمَ ـُ قَتْمًا الْغُبارُ چاڭ-توزان ئۇچۇپ بۇرۇش

قَتَمَ الْوَجْهُ قىيىق قوڭۇر رەڭ؛ قارامتۇل رەڭسىز رەڭ

قَتْم توپا، چاڭ ئۇچۇپ بۇرىدى

قَتَّمَ ـ. قَتَّمَا الْغُبارُ توپا، چاڭ-توزان ئۇچۇپ يۈرمەك

قَتَمَة . قُتْمَة قارانغۇ؛ غۇۋا؛ زۇلمەت؛ بوز قوڭۇر رەڭ، قارامتۇل رەڭ

قَتَنَ ـُ قَتْنًا الْمِسْك قۇرغاق؛ سۇ تەركىبى يوق

قَتُوت بوھتان چاپلىغۇچى

قَتُول جـ قُتُل قاتىللىق ئادەتكە ئايلانغان؛ ئۆلۈشكە سەۋەب بولىدىغان؛ جانغا زاللىدىغان

قَتِير مىخ قالپاق؛ مىخنى بېزمەك؛ چوڭ باشلىق مىخ

قَتِيل جـ قَتْلَى و قُتَلاءُ و قَتالَى ئۆلتۈرۈلگەن؛ ھالاك قىلىنغان

قَتِين تاسقى تاز؛ ئورۇق؛ ئاجىز؛ ھېرسىپ-چارچاش؛ كۆزىگە بەك چېلىقمايدىغان

قَثَّ ـُ قَثًّا الشَّجَرَ يۇلماق؛ سۇغۇر-ماق، تارتماق؛ يىلتىزى بىلەن يۇلۇپ چىقىش

قَثَّ الشَّيْءَ تارتىش؛ سۇرەش؛ يېتىلەش؛ كۆپ قىسىمنى يىغىۋېلىش

قَثَّ الْجَمالَ ھەيدەپ چىقتى

قِثّاء جـ قِثّايات كۆزۈن تەرخەمەك

قُشَانَة ئادەم تۆپى

قُشْرَة ئاتىلە سايمانلىرى؛ ئەرسە

قُشَيْرَة ج قُشَايِرُ ئۇنتكۈزگۈچ؛ تۇرباڭ نەيچە؛ تۆمۈرچە؛ سۈيدۈك ئۇنتكۈزۈش ئەپچىسى

قُشَّمَ ـُ قُشْمًا و قَشَامَةً الشَّيْءَ يۇنۇنلەي چالا-توزان قاپلىغان؛ چالا-توزان

قَشَّ ـُ قَشْحًا و قَشَاحَةً بولۇش، ... قا ئايلىنىش؛ پاك، ساپ، تازا

قُشَّ ج أَقْشَاشٌ پاك، ساپ، بىغۇبار، مەسۇم

قُشَاءَة باسىق؛ قاپقان

قُشَاق ئاشقىن؛ قىيان؛ كەلكۈن؛ سەل

قَشَبَ ـُ قَشْبًا و قَشَابًا يۇتىلىش

قَشَبَتِ الْمَرْأَةُ كىستىلى بۇزۇلغان

قَشْب يالىنغانلاردىكى دەم سىقىش

قُشْبَة ج قِشَاب پاھىشە ئايال؛ جالاپ؛ پەسكەش ئايال؛ يۇتال بولۇپ قالغان قىبرى ئايال

قِشَة نومۇسنى بىلمەيدىغان؛ بۇزۇلغان؛ نومۇسسىز؛ قوپال؛ غارام

قَشَدَة ج قِشَاد و أَقْشُد ئۈكە لوكىسى

قَشَرَ ـُ قَشْرًا چۈچۈگىسىدىن سەكرەپ كەتتى

قَشَزَ قُشُوزًا چۈشۈپ كېتىش

قَشَطَ الشَّيْءَ قىردى؛ ئاقلىدى؛ سۈرۈپ چىقاردى

قَشَطَ النَّخْلَةَ چىلان دەم كوكۇس پالىسىدىن پاراشۈك ئالدى

قَشَطَ ـُ قَشْطًا و قَشِطَ ـَ قَشَطًا و قُشُوطًا و قَشِطَ النَّظَرُ أو الْعَامَ ئۆزۈنچىچە يامغۇر ياغمىدى

قَشَطَ قَشْطًا هُ قاتتىق ئۇرماق؛ رەھىمسىزلىك بىلەن ئۇرۇش

قَشِط قۇرغاقچىلىق

قَشْط قۇرغاق؛ ئۇزۇنچىچە يامغۇر ياغماسلىق

قَشْطِيّ قۇرغاقچىلىق؛ ئاشلىنىپ قالماق؛ ئاق قالماق

قَشَعَ ـُ قَشْعًا هُ باش سۆڭىكىنى چاقماق؛ چوققىسىنى پارچىلاپ قىلماق

قَشَعَ ما فِي الْإِنَاءِ ھەممىنى يەۋەتتى

قَشَعَ الشَّيْءَ جايىغىۋەتتى

قَشَعَ الرِّمَانَةَ ئانارنىڭ پوستىنى سويدى

قِشْع ج أَقْشَاع و قُشُوع و قِشَعَة باش سۆڭىكى

قِشْع مِنَ الرِّمَانِ ئانار پوستى

فَحَلَ ـُ فُحُولاً و فَحِلَ ـَ فَحَلاً و فُحِلَ الشَّيْءُ سولاشماق؛ سولاشىپ قالماق

فَحْل قوزۇپ كەتمەك؛ سولاشماق؛ قېرىشقا باشلاش

فَحْل قۇرغاق، قۇرغاقچىلىق؛ قۇرۇق

فَحْلاءُ م قۇرغاق؛ قۇرغاقچىلىق

أَرْضٌ فَحْلاءُ كىياھ ئۇنمەيدىغان يەر

فَحْمَةُ فِي الأَمْرِ ... قىلىشقا زورلىمى

فَحَمَ ـُ فَحْمًا إِلَيْهِ بېقىنلىشىش؛ يېقىن كېلىش

فَحَمَ ـُ فُحُومًا فِي الأَمْرِ يۇرەك قېتىمى سەرپ قىلىش؛ يېنىك بىلەن ئىش قىلىش

فَحْم ج فِحَام ياشانغان؛ چوك ياشلىق

فَحْمَة ج فَحَم قىيىن ئىش؛ مۇشكۇل ئىش، خەتەرلىك يەر؛ ئېغىر قۇرغاقچىلىق يىلى

فُحُول قۇرغاق؛ قۇرغاقچىلىق؛ سولاشماق؛ سولىشىپ قالماق

فَحِيط قۇرغاق؛ ئاق قالماق

عام فَحِيط قۇرغاقچىلىق يىلى

فَدَّ ـُ فَدَّا الشَّيْءَ نابابقچە شەكىل لىمك بولماق؛ بىر تەرەپ تال-تال قىلىۋەتمەك

فَدّ ج أَفُدّ و فُدُود و فِدَاد و أَفِدَّة بەستى؛ تەقى-تۇرقى؛ بوي-تۇرق؛ قىمگۇرا؛ قامەت

فَدِيم «الْقَدِيم» ئەسلىك؛ مەزىلىك

فَدا ج أَفْدٍ ئاسما، كەمەر

فَدا ـُ فَدْوًا الطَّعَامُ تەملىكە يۇراقلىق

فَدا بېقىنلىشىش؛ كېلىش

فَداة تەم؛ يۇرۇق

فَدّاح كۆزۈشكا ياساش ئىشچىسى؛ ئىستاكان سېتىۋالغۇچى

فَدّاحَة چاقماق؛ پولات پارچىسى؛ كوت تۇتاشتۇرۇش سىلىشى

فِدَاحَة ئىستاكانچىلىق ساناتى

فَداه يۇڭلۇق چوشقا؛ مەكرەيدىغان چاشقان

فَدّاس ج فَدَادِيس ئىبادەت قىلماق

فَدّاس الْهَيْثِ ساتدم مۇراسىمى؛ ساتدم تۇتۇش؛ تەزىيە بىلدۇرمەك

فَداسَة ئىلتاق-ئابروي؛ ئىمپېراتورلۇق يەنە باشقىچە ئاتىلىشى

قُدام كونا، قەدىمىي؛ قەدىمكى زاماندىكى

قُدّام ئىلگىرى، ئىلگىرىكى؛ ئالدىنقى تۇرۇن تۇتمەي

قِدَة ئونگە؛ نەمونە

قِدْة جـ قِدَد و أَقِدَّة رەسەن، خورۇم كەمەر؛ لاختاي

قَدَحَ ـَـ قَدْحًا فِي عِرْضِهِ زىيان سالماق؛ ئۆھمەت چاپلىماق

قَدَحَ بِالْعُودِ ئوت چاچرىدى

قَدَحَ الشَّوسُ فِي الشَّيْءِ كۆزنى ئوڭرىتى

قَدَحَ الْقَرِيحَةِ قانتىق ئويلىدى

قَدَح جـ أَقْداح ئەينەك ئىستاكان؛ چاي ئىستاكانى

قَدْح بوھتان چاپلىماق، ئۆھمەت قىلماق؛ ھاقارەت قىلماق

قِدْح جـ قِداح و أَقْداح و أَقْدُح و قِدْحان جـ أَقادِيح پەيسەز ئوقيا

القِدْح المُعَلَّى بەرىنچى دەرىجىلىك مۇكاپات؛ بەرىنچى دەرىجىلىك ئورۇن

قِدْح جـ أَقْداح جـ أَقادِيح چاي ئىستاكانى

قَدَّدَ الشَّيْءَ ئۇزۇۋاتتى

قِدْع اللَّحْمَ ئۆشتى ئۇشتاق پارچە. لاپ ئابساپقا ياكى شامالغا سىلىپ قۇرۇتۇش

قَدَرَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الأَمْرَ أولاً پەيشانە. سىگە پۈتۈلدى

قَدَرَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ سىلىشتۇرۇدى

قَدَرَ هُ عَلَيْهِ أو عَلَى الأَمْرِ قىلالماق

قَدَرَ الثَّمَنَ باھانى ئۆلچىدى

قَدَرَ قِيمَةَ الشَّيْءِ قىممىتىنى باھالىدى

قَدَرَ ـُـ قَدْرًا و قُدْرَةً و مَقْدِرَةً و مِقْدارًا و قَدارَةً و قُدورَةً و قُدورًا و قِدْرانًا و قَدارًا عَلَيْهِ أو عَلَى الأَمْرِ قىلغىلى بولماق؛ بېتمەك

قَدَرَ قَدْرًا اللّٰهُ عَلَيْهِ الأَمْرَ پەيشانە. سىگە پۈتۈلدى؛ بەكىتتى

قَدَرَ اللّٰهَ خۇدانى ھۆرمەتلىدى

قَدَرَ ـُـ قَدْرًا الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ ئىككى نەرسىنى سىلىشتۇرۇدى

قَدَرَ الأَمْرَ بەرگىلى پىلانلىدى

قَدَر جـ أَقْدار تەقدىر، سانى؛ ئېنىقلىمىسى

قَدِرَ ـَـ قَدْرًا و قُدْرَةً و مَقْدِرَةً و مِقْدارًا و قَدارَةً و قُدورَةً و قُدورًا و قِدْرانًا و قَدارًا عَلَيْهِ أو عَلَى الأَمْرِ قىلغىلى بولماق؛ بېتمەك

قَدْر ج أَقْدار سان مىقدار؛ باھاء؛ دەرىجە؛ سەۋىيە؛ ئورۇن؛ مەرتىۋە؛ ئىھتىيار؛ ئۇلۇغلىما؛ ھەيۋەتلىك

قَدْر الْإِمْكانِ يۇتۇن كۈچى، بارلىق كۈچى؛ مۇمكىن بولغانلىكى

عَلَى قَدْر كَذا بىنائەن؛ ئاساسەن؛ ... بىلەن باراۋەر

لَيْلَة الْقَدْر رامزان؛ روزا ئېيىنىڭ 27-كۈنى كەچ؛ قەدىر كېچىسى

قُدِّرَ لَهُ أَنْ... ئۇ تەقدىرده بەلگىلەندى

قِدْر ج قُدُور قازان؛ قۇم قازان

قَدَرَة ج قِدَر ساپال قاچا؛ ساپال ۋە فارفور قاچىلار

قُدْرَة ئىقتىدار، قابىلىيەت

قُدْرَة الْخَرْج ئېنېرگىيە چىقىرىش

قَدُوق تەقدىر چىلەرگە قارشى چىققۇچى

قَدَرِيَّة تەقدىر چىلىككە قارشى چىققان ئىدىيەسى

قَدَّسَ هُ اللّٰهُ ئاللا ئۇنى پاك قىلدى؛ ئۇنىڭغا بەخت ئاتا قىلدى

قَدَّسَ اللّٰهُ ئاللا پاك بولدى.

قَدَّسَ لِلّٰهِ خۇدا ئۈچۈن ئۆزىنى پاك تۇتتى

قَدَّسَ الْكاهِنُ تولۇغلىدى؛ تولۇغلىدى

قُدْس ئىروسالىمغا كەلدى

قَدُسَ ـُ قَدْسًا پاك بولۇش

قُدْس مۇقەددەس؛ پاك؛ مەسۇم

قُدْس مۇقەددەس جاي؛ دىنىي ئۇلۇما لارنىڭ نامى

قُدْس الْأَقْداسِ ئەڭ مۇقەددەس يەر

الْقُدْس ئىروسالىم

حَظِيرَة الْقُدْس جەننەت

قُدَّيْسَة مۇقەددەس

قَدَعَ ـَ قَدْعًا الْفَرَسَ بِاللِّجامِ تىزگىنلىنى تارتماق؛ مەجبۇرىي

قَدَعَ الشَّفِينَةَ كېمىنى سۇغا ئىتتىرىپ كىرگۈزۈش

قَدَعَ مِنَ الشَّرابِ بىر قوشۇق بىر قوشۇقتىن بېيىش

قَدِع ئۇزلۇقسىز سۆز؛ ئۇز سۆزى؛ بىخلاقسىز

قَدَفَ ـُ قَذْفًا الْماءَ سۇ ئۇسۇش

قَدَمَ هُ ئالدىنقى ئورۇنغا قويدى؛ ئالدىدا؛ ئىلغار؛ يۇقىرىغا كۆتۈردى

قَدَّمَ هُ أَو الشَّيْءَ إِلَى غَيْرِهِ تاپشۇرۇپ بەردى؛ تەسلىمى

قَدَّمَ لَهُ كَذا تەسلىمى؛ يەنكۈزدى

قَدَّمَ الْعَطاءَ ھەدىيە قىلدى

قَدَمَ ـُ قَدْمًا و قُدُومًا بۇرۇكلىك

بولدى، جەڭگەرلىك بولدى؛ جاسارەتلىك بولدى؛ جۇرئەت قىلدى، پېتىندى

قَدَمَ قَدْمًا و قُدُومًا الْقَوْمَ ئالدىدا ماڭماق؛ ئالدىدا ماڭمىدىغان

قَدَم ج **أَقْدام** و **قِدام** قەدەم

قَدَم ج **أَقْدام** ئىنگلىز مىلى

قَدْمَ ـُ **قِدَمًا** و **قَدامَةً** قەدىمكى، قەدىمىي؛ كونا

قَدِمَ ـَ **قُدُومًا** و **مَقْدَمًا** و **قِدْمانًا الْبَلَدَ** يېتىپ كېلىش

قَدَم مِنْ سَفَرٍ قايتتى؛ قوينىغا قايتىپ كەلدى

قَدَم قَدْمًا و **قُدُومًا عَلَى الْأَمْرِ** شۇغۇللىنىش، مەشغۇل بولۇش

قُدْم قەيسەر؛ قەتئىي؛ جەسۇر؛ باتۇر؛ دادىل؛ مەرد، مەردانىلىك بىلەن ئۇجۇل قاراش

قُدُم قەيسەر، قەتئىي؛ جەسۇر

قِدَم قەدىمىي؛ كونىلىق؛ قەدىمىي دەۋر

قِدْم قەدىمكى زامان

قُدَماءُ ج قەدىمىي، ئۆتكەنكى؛ بۇرۇنقى

الْقُدَماءُ قەدىمكى كىشىلەر؛ قەدىمكىلەر

قَدَمَة ئۇزۇرۇك ئۇزۇن؛ ئۇزۇرۇك كۆل

قَدَمَةُ الْقَلَمِ مەرك؛ باشلامچىلىق قىلىش

قُدْمَة قەدىمكى دەۋر، بۇرۇنقى زامان

قُدْوَة ئۈلگە؛ نەمۇنە؛ نەمۇنە كۆرسەتمەك

قُدُّوس مۇقەددەس؛ پاك

الْقُدُّوس خۇدا؛ ئاللاھ؛ پەرۋەردىگار؛ ئاللانىڭ مۇبارەك ئىسىملىرىدىن بىرى

قَدُوم ج **قُدُم** باتۇر، غەيرەتلىك؛ بۇرەكلىك

قَدُوم ج **قُدُم** و **قَدائِمُ** ياغاچچى چوتى

قُدُوم ج **قُدُم** و **قَدائِمُ** ياغاچچى چوتى

قُدُوم يېتىپ كېلىش

قُدُوم ج يېتىپ كەلگەك؛ كەلگۈسى؛ كېلىش ئالدىدا

قَدِيَ ـَ **قَدًى** و **قَداءً** و **قَداوَةً الطَّعامُ** تەملىك؛ مەززىلىك

قَدِيّ تەمى ياخشى؛ تەمى بەلەن

قِدِّيَة ئۈلگە، نەمۇنە

قُدَيْح كۆل چىنىسى

قَدِيد قۇرۇق گۆش؛ چىلانغان گۆش؛ سۇرلەنگەن گۆش قىيمىسى؛ جۇل-جۇل كىيىم

قَدِير قۇدرەتلىك، ھەممىگە قادىر؛ ھەممىگە قادىر؛ قۇم قازاندا

ھۆملەب پىشۇرماق

قِدِّيس ئەۋلىيا؛ مۇقەددەس؛ پاك؛ مەسۇم

قَدِيم ج قُدَمَاءُ و قُدَامَى و قَدَائِمُ كونا؛ كونىلىق؛ قەدىمكى؛ قەدىمىي دەۋر

قَذَائِفُ ج مىلتىنىڭ ئوقى؛ ئوق؛ بومبا

قَذَائِفُ مُوَجَّهَة باشقۇرۇلىدىغان بومبا

قَذَاة چاپلاق

قَذَارَة ئىپلاس؛ مەينەت؛ پىرگىنە چىلىك؛ ئىپلاسلىق؛ پاكىز ئەمەس

قَذَال ج قُذُل و أَقْذِلَة ئارقا چوققا؛ ئارقا مېڭە پوستى

قَذَّرَ الشَّيْءَ مەينەت؛ پاسكىنا قىلىم ۋەتتى

قَذَرَ ـُ قَذَرًا و قَذَارَةً پاسكىنا؛ مەينەت

قَذَرَ قَذَّرَا الشَّيْءَ مەينەتلىشىش؛ مەينەت

قَذَر ج أَقْذَار مەينەت نەرسە؛ پاسكىنا نەرسە؛ ئىپلاس؛ پاك ئەمەس

قَذُرَ ـُ قَذَرًا و قَذَارَةً مەينەت؛ پاسكىنا

قَذِرَ ـَ قَذَرًا و قَذَارَةً پاكىز ئەمەس

قَذِرَ قَذَرًا الشَّيْءَ مەينەت، پاسكىنا

قَذِر بۇلغاش؛ پاسكىنا قىلىش

قَذْر مەينەت، پاكىز ئەمەس؛ ئىپلاسلىق، ئىپلاس

قَذَعَ ـَ قَذْعًا هُ ھاقارەتلىمەك؛ ئاھانەت قىلماق

قَذَفَ كېمە ھەيدەش

قَذَفَ ـِ قَذْفًا الشَّيْءَ أو بِهِ ئېتىش؛ ناشلاش

قَذَفَ هُ بِالشَّيْءِ بىلەن ... ئۇردى

قَذَفَ الرَّجُلَ بِالشَّيْءِ تۆھمەت قىلدى؛ بوھتان چاپلىدى

قَذَفَ قۇستى، يانىۋردى؛ تارقاتتى؛ چىقىرىپ تاشلىدى؛ كېمە ھەيدىدى، پالاقنى ئۇرۇتتى

قَذْف ئېتىش؛ ناشلاش؛ تارقىتىش؛ تۆھمەت قىلىش؛ بوھتان چاپلاش

قَذْفِيّ بوھتان چاپلىماق؛ داغ ئەگكۈزمەك

قَذَلَ ـُ قَذْلًا هُ بوھتان؛ كەمسىتىش

قَذَل كەمچىلىك؛ نىجىس، ناپاك، ئىپلاس؛ يېقىمسىزلىك؛ ناجىزلىق؛ كەمچىلىك

قَذُور پاكىز

قَذُورَات ج ئەخلەت؛ كىر؛ كىرەكسىز نەرسە

قَذًى جـ قِذِيّ و أَقْذاء جاپاق؛ ئۇششاق نوزان

قَذَى ـِ قَذْيًا و قَذًى و قَذِيًّا و قَذَيانًا كۆزدىن جاپاق چىقىش

قَذِيعَة ھاقارەتلىمەك؛ ئاھانەت قىلماق؛ تالدىماق؛ قايمۇق-شۇرماق

قَذِيفَة جـ قَذائِفُ ئوق؛ سىلىنىق ئوقى؛ بومبا؛ تارقىتىش جىسىم

قَرَّ ـُ قَرًّا الْيَوْمُ أو غَيْرُهُ سوغۇق

قَرَّ ـَ قَرَّةً و قَرًّا و قُرُورَةً ث عَيْنُهُ خۇشال-خۇرام

قَرَّ الْهِرُّ مۇشۇك سىماۋلىدى

قَرَّ ـَ قَرارًا و قُرُورًا و قَرًّا و تَقْرارًا و تَقِرَّةً فى الْمَكانِ مۇقىم ئولتۇراقلىشىش

قَرَّ عَلَى الْعَمَلِ ھاتمرجەم ھەزمەت قىلدى

قَرَّ قارار تاپدى

قَرَّ الرَّأْيُ عَلَى كَذا قارار قىلدى؛ بەرەكەت دەپ قارىدى

قَرّ سوغۇق؛ سالقىن

قُرّ سوغۇق

قَرَأَ ـَ قَرْأً و قِراءَةً و قُرْآنًا الْكِتابَ ئوقۇماق ئوقۇش؛ دېكلاماتسىيە قىلىش

قَرَأَ عَلَيْهِ الدَّرْسَ باشقىلارغا ئوقۇپ بەرمەك

قَرَأَ الْعِلْمَ عَلَى فُلانٍ ... ئىلىم يېنىدىكىلىكىدە ئۆگىنىش قىلدى؛ ئۆگەنمەك

قُرْء جـ أَقْراء و قُرُوء و أَقْرُء ۋاقىت، مەزگىل؛ چاغ

قَرّاء دېكلاماتسىيىچى؛ دېكلاماتسىيە قىلغۇچى

قِراءَة ئوقۇش؛ دېكلاماتسىيە قىلىش؛ ئوقۇماق ئوقۇش

قِراءَةُ الْبَخْتِ پال ئاچماق؛ رەم سالماق

قُرْآن قۇرئان ئوقۇش؛ تەپسىلىي ئوقۇش

الْقُرْآن الْكَرِيم قۇرئان كەرىم

قُرْآنِيّ قۇرئانىمىلىق، قۇرئانغا ئائىت؛ قۇرئانغا ئالاقىدار

قِراب جـ قُرُب و أَقْرِبَة غىلاپ؛ قاپ

قَرابَاذِين تەبىيار دورا؛ زەھەرنى يوقىتىش ئۈچۈن دورا؛ دورا ئۈرى؛ رېھىسەپ؛ رېتسەپ قامۇسى

قَرابَة ئۇرۇق-تۇغقانچىلىق مۇناسىۋىتى؛ يېقىن مۇناسىۋىتى

قَرابَة رَحِم ئانا تەرەپتىن ئۇرغانلار؛ ئانا تەرەپتىكىلەر

قَرابَة عَصَب ئاتا تەرەپ ئۇرغانلار؛ ئاتا تەرەپتىكىلەر

قَرابَة الْحَواشِي شىرەم ئۇرغانلار

قَرابَة تەققىتىن

قَراح جـ أَقْرِحَة پاكىز؛ ساپ؛ تىنىق

قَرّاد مايمۇن كۆتىدىغۇچى

قُراد جـ قِرْدان چۇسا

قَرار جـ قَراوات قارار؛ ئاسىي؛ بازا؛ مۇقىم؛ تىنچ؛ ئۇرالغۇ

قَرّار تەنقىد قىلغۇچى؛ تولا كونۇل ھايىسىغان ئادەم

قَرارَة چوڭقۇر

قَراوِق ماھىر؛ تىكىكۈچى

قَراسِيا . قَراسِيَة ئۇرۇق قېيقى؛ نەشپۈت قېيقى

قَرّاض پويىزدا بىلەت تەكشۈرگۈچى؛ تۆمۈر بول خادىمى

قَرّاضَة قۇچاق؛ بەرۋانە

قُراضَة لاتا-پۈرۈش

قَراطِيسُ ج قەغەز

قَراطِيسُ مالِيَّة زايوم؛ تاكسىيە؛ پابچى

قَرّاع جـ قَرّاعات تۆمۈر تۇمشۇق

قَرّاقَة بازا

قِران جـ قُرُن زىج بىر-لەشمىگەن؛ ئولجىنى باغلايدىغان ئارغامچا؛ جۇپىنى

قَرَّبَ هُ أو الشَّيْءَ يېقىملاشتۇردى

قَرَّبَ هُ الْحاكِمُ ئۇنى ئۇزىنىڭ يېقىن ھەمراھى قىلىۋالدى

قَرَّبَ الْقُرْبانَ لِلّٰهِ ئاللاغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلدى

قَرَّبَ هُ الْكاهِنُ كاھىن قۇربانلىق قىلدى

قَرُبَ ـُ قُرْبًا و قُرْبانًا و قَرابَةً و قُرْبَى و قُرْبَةً يېقىن

قَرُبَ مِنْهُ أو إِلَيْهِ يېقىملاشتى

قَرِبَ ـَ قُرْبًا و قُرْبانًا يېقىن

قَرِبَ هُ يېقىملاشتى؛ يېقىملاپ كەلدى

قُرْب يېقىنلىشىش؛ يېقىن؛ تەققى-ئەن

عَنْ قُرْب يېقىن

قُرْبان جـ قَرابِينُ تۆھپە؛ قۇربان بولماق

قُرْبانُ الشَّجَرِ تەشەككۇر بۇيۇمى؛ ئىلاھقا سۇنۇلغان بۇيۇملار

قِرْبَة جـ قِرَب و قِرْبات (سۇت؛ سۇ قاچىلايدىغان) تۇلۇم؛ تېرە خالتا

قَرْبَط ئەقتىساد قىلدى؛ يېخسەت-

لىق قىلدى
قَرْبَعَ الرَّجُلُ تۆشلاپ قورۇلۇپ قالدى
قَرْبُوس ج قَرابِيس ئېگەر
قُرْبَى تۇققاندارچىلىق مۇناسىۋەت
قَرْبِينَة كارامەن
قَرَتَ ـُ قَرْتًا و قَرِتَ ـَ قَرَتًا الدَّمُ ئۇيۇتما: ئۇيۇپ قالماق
قَرَت ئۇيۇتما: سەپكۈن
قُرَّة سۇ چىكىنىسى
قُرَّة الْعَيْنِ كىشىنى خۇشال قىلىدىغان نەرسە
قِرَّة سوغۇق: قاتتىق سوغۇق
قَرَّحَ يىرىڭلىدى
قَرَّحَ هُ يارىلاندۇردى
قَرَحَ ـَ قَرْحًا هُ يارىلانماق
قَرِحَ ـَ قَرَحًا يىرىڭلىماق: يارىلانماق
قَرِح جاراھىتى يىرىڭداپ كەتتى: يارىلانغان ئادەم
قَرْح ج قُرُوح سۇرۇلۇپ يارىلانماق
قَرْحَة ج قَرَحات و قُرُح كۆيۈك يارىسى: يىرىڭلىق چىقان: جاراھەت
قَرْحَة الْمِعِدَة ئاشقازان يارىسى
قَرَّدَ هُ يىتىنى ئېلىۋەتتى
قُرْد ج قِرْدان پەت: جۇسا

قِرْد ج قُرُود و قِرَدَة و أَقْرُد و قِرَد و قِرْدَة مايمۇن: ئادەمسىمان مايمۇن
قَرَّرَهُ بِالْأَمْرِ ئۇستىگە ئالغۇزدى: ئۇنى ئېتىراپ قىلغۇزدى
قَرَّرَهُ فِي نَفْسِهِ نىيەت قىلدى: قارار قىلدى
قَرَّرَهُ الْخَبَرَ گىسپاتلىدى: بايان قىلدى
قَرَّرَهُ فِي الْمَكَانِ أَوْ عَلَى الْعَمَلِ كۆرسەتتى: مۇقىملاشتۇردى
قَرَّرَهُ الْأَمْرَ بېكىتتى: قارار قىلدى: كۆرسەتمە بەردى
قَرْرَرَهُ دوكىلات تەپىلدى: ئاۋاز قوشتى
قَرْرَهُ هُ تەنچلاندۇردى: گىسپاتلىدى
قَرَسَ هُ تۇتلىتىپ قانۇرۇپ قويدى
قَرْس قاتتىق سوغۇق
قَرِسَ ـَ قَرَسًا الْبَرْدُ قاتتىق سوغۇق بولماق
قَرَشَ ـُ قَرْشًا هُ كەسمەك: تورماق
قَرَشَ لِعِيَالِهِ پۇل تېپىپ ئائىلىسى ئۈچۈن باقتى
قِرْش ج قُرُوش قۇرۇش (مىسىر، سۇرىيە قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ پۇل بىرلىكى): لەمەك
قَرْسَ الشَّيْءَ پارچىلىدى

قَرَّضَ الْعَجِينَ خېمىرنى كېسىپ كىچىك پارچىلاق هالەتكە كەلتۈرۈ
دى

قَرَضَ ـُ قَرْضًا لَحْمَهُ سىغىلاق

قَرَضَ هُ بِلِسَانِهِ تاجچىق گەپلەر بىلەن چاقتى؛ ئاغرىقان يەرنى تاتىلىدى

قَرَضَ هُ الْمِرْغُوثُ بۈرگە چاقتى

قَرَضَتْهُ الْحَيَّةُ يىلان چاقتى

قَرَضَ الثَّوْبَ بِالْمَاءِ قول ئۇچىدا يۇدى

قَرَّضَ الْعَجِينَ خېمىرنى پارچىلاق ھىم پۈسلاق پىرىنىك قىلدى

قَرْض جـ أَقْراض و قِرَاض و قِرَضَة پارچىلاق پىچەكلىنىك؛ بولكا؛ پرىس لانغان پىرىنىك؛ تابلېت

قَرْض الشَّمْسِ قۇياش يۇزى

قَرْض مِيكَانِيكِيّ جاناۋار چاقى

قَرْض دَوَافِيّ دورا؛ تابلېتكا

قَرْض النَّحْل ھەرە ئۇۋىسى؛ ھەرە كۈنىكى؛ كەتمەر ئۇنى

قَرْض مُدَوَّج كۆرسەتكۈچ نەيزە

قُرْصان جـ قَرَاصِنَة دېڭىز قاراقچىسى

قَرْصَة چىمدىپ قويماق؛ چىمدىپ قويماق

قَرْصَنَة دېڭىز قاراقچىلىقى

قَرْصَنِيّ دېڭىز قاراقچىسىغا

قَرْصِيّ الشَّحْمِ پارچىلاق

قَرَّضَ الشَّيْءَ چىشلەپ ئۈزۈۋالدى؛ قىرقىدى؛ كەستى

قَرَضَ ـُ قَرْضًا الشَّيْءَ ئۈزۈۋەتمەك؛ قىرقماق

قَرَضَ الْفَأْرُ الثَّوْبَ چاشقان كىيىمنى قىرقىۋەتتى

قَرَضَ الشِّعْرَ شېئىر يازدى؛ شېئىر ئوقۇدى

قَرَضَ هُ ھەق؛ مۇكاپات تالىدى

قَرِضَ ـَ قَرَضًا ئۆلۈپ كەتمەك

قَرْض جـ قُرُوض پۇل قەرز تالاش؛ قەرز پۇل

قَرْض عَامّ ئومۇمىي قەرز؛ ھۆكۈمەت قەرزى

قِرْضاب جـ قَرَاضِبَة ئۈنكۈر قىلىچ

قَرْط هُ ئىنچىكە قىلىپ كەستى

قَرْط الْمَرْأَة ھالقا تېقىپ قويدى؛ ھالقا

قَرَّطَ عَلَيْهِ ئاستا بەردى؛ ئازراقتىن بەردى

قَرَطَ ـُ قَرْطًا الْخُضْرَةَ أَو نَحْوَهَا ئۇششاقلىماق؛ ئىنچىكە قىلماق

قُرْط جـ أَقْراط و قِراط و قُرُوط و قِرَطَة ھالقا؛ بىر ئىزىق؛ بىر

ساپاق

قَرْطاء جـ **قَرْط** تىلسىنى چاپىناپدىغان ئادەم؛ تىلسىنى چاپىناپ گەپ قىلىدىغان ئادەم

قُرْطاس جـ **قَراطِيسُ** قەغەز؛ قەغەز تاختىسى

قِرْطاس جـ **قَراطِيسُ** نىشان؛ نىشان مادداسى قەغەز؛ تاكسىيە

قِرْطاسِيَّة مەدەنىيەت بۇيۇملىرى

قَرْطَجَنَّة خاناقان؛ كاتاھىدا (ئىسپانىيە پورت نامى؛ كولومبىيە پورت شەھىرىنىڭ نامى)

قَرْطَسَ نىشانغا تەككۈزدى

قَرْطَسَ قەغەز؛ تاختا قەغەز

قَرْطَلَ ه فى الماءِ سۇغا چىلاپ قويدى

قَرْطَمَ الشَّيْءَ قىرقىدى؛ كەستى؛ چۆرىسىنى توپلاپ چىشلىدى

قَرْطَمَ ئازراقتىن تۇغرىلاپ ئالدى

قِرْطِم . قُرْطُم قىزىل ئاپتاپپەرەس

قَرْظَ ه تەرىپلىدى؛ مەدھىيىلىدى

قَرْظَ الْكِتابَ يېڭى كىتابنى باھالىدى

قَرَظ تەرەپ باشنى مېۋىسى

قَرَّعَ ه قاتتىق تەنبىلىدى؛ تەنقىد قىلدى

قَرَعَ ـَ . **قَرْعًا الْبابَ** تىشىك چەكتى

قَرَعَ ه أو **الشَّيْءَ** ئۇرۇلدى؛ سوقۇلدى

قَرَعَ سِنَّ النَّدَمِ عَلَى كَذا پۇشايمان قىلدى؛ ئۆكۈنىدى

قَرَع قوتۇر بولۇپ قالىش

قَرَع الرَّأْسِ ئاقسىر باش؛ پەينەكۋاش

قَرِعَ ـَ . **قَرَعًا الرَّجُلُ** چېچى چۈشۈپ كەتمەك

قَرِعَ قَرْعًا الْمَكانُ قۇرۇق؛ ئادەم يوق

قَرْع چەكمەك؛ ئۇرماق؛ سوقۇلماق؛ سوقۇلۇپ كەتمەك؛ تاۋۇز

قَرْع تُوسَى قاپاق؛ سەي قاپىقى

قَرْع مِسْكِى قىزىل قاپاق

قَرْع مَغْرِبِىّ قاپاق

قَرْع حُلْو أو عَسَلِىّ قاپاق

قُرْعان جـ **قَرْع و قُرْعان** پايتەك؛ ۋاش؛ تارقىسىباش ئادەم؛ چېچى يوق

قَرْعَة بىر قاپاق ؛ بىر قوغۇن

قَرْعَة الرَّأْسِ باش؛ باشتىكى جوقۇم

قُرْعَة جـ **قُرَع** تەقدىر، تەلەي؛ جەزا

قُرْعَة عَسْكَرِيَّة يېڭى ئەسكەرلەر توپى

قُرْغوش قوش لوكسلىق ئۈگە

قُرْعِىّ قاپاقتەك

قَرَّقَ الشَّيْءَ تېرىسىنى شۇلمەك؛ شۇلمەك

قَرَقَ ـُ قَرْقًا الشَّيْءَ تېرىسىنى شۇلمۇالماق

قِرْقَة مېۋە بوستى؛ دەرەخ قوۋزىقى؛ تېپىزدارچىمن

قَرْقَمَ تىرىسىنى قوچاقلاپ زوراۋلىق ئولتۇردى

قَرْقَصَ ه تىرىسىنى قوچاقلاپ زوراۋلىق ئولتۇردى

قَرْقَصاء پاقالچىكسىنى قوچاقلاپ زوراۋلىق ئولتۇرماق؛ قولىنى پۇتىنى قويۇپ ئولتۇرماق

قَرْقَعَى زوقزايماق؛ زوراۋلىق ئولتۇرماق

قَرْقَ ـُ قَرْقًا بِ الدَّجاجَةُ توخۇ قاقاقلىماق

قِرْقَة كاندەكتىكى مېكسىيان

قَرْقَدان تېپىن

قَرْقَرَ الحَمامُ كەبىدەر بۇقۇلدىدى

قَرْقَرَ الهِرُّ قاپلان قەر قىلدى

قَرْقَرَ الرَّجُلُ في ضَحِكِهِ پىخىلداپ كولدى

قَرْقَعَة نارالاشتۇراۋلىق ئاۋاز

قَرْقُوز ج قَراقِيز تېرە قورچاق

قَرْقُوشَة ج قَراقِيش تېپىز پەردە نەك

قَرْقُوشَة الأُذُنِ قولاقنىڭ يۇمشاق سۆڭىكى

قَرَّمَ پىخسىق بولۇپ كەتتى

قَرَمَ ـُ قَرْمًا الشَّيْءَ شۇلمەك؛ چىشلىمەك

قَرْم ج قُرُوم باشلىق؛ بېگىم؛ زور؛ ھەيۋەتلىك

قَرْمَدَ الحائِطَ لاي بىلەن تام سۇۋىدى

قَرْمَدَ الشَّقَّ ئۆگزىگە كاھىش ياتقۇزدى

قَرْمَد تامغا لاي سۇركىدى

قِرْمِز قىزىل؛ تېرىسىنى قىزىل بويىماق

قِرْمِزَ قىزىل؛ قىزغۇچ

الحُمَّى القِرْمِزِيَّة ۋاتتىق قىسىق

قَرْمَطَ الكِتابَ كەتتى كىچىك ھەم زىچ يازدى

قَرْمُوط ج قَراميط بېلىقسىمان يىر تۇرى

قِرْمِيد ج قَراميد كاھىش؛ خىش؛ قىزىل خىش؛ تامغا لاي سۇركەيدىغان

قَرَنَ ـُ قِرانًا و قَرْنًا بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ أو الشَّخْصَيْنِ ئىككى ماددا ياكى ئىككى ئادەم بىرلەشتۈرمەك

قَرَنَ ـُ قَرْنًا الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ أو إِلَيْهِ ئا ماددىنى ب ماددا بىلەن ئارلاشتۇرماق

قَرْنَ الْجَمَلَيْنِ بىر تال تاتا بىلەن ئىككى تۆگىنى بىلىك باغلاپ قويدى

قَرَنَ الثَّوْرَيْنِ ئىككى كالىنى بىر قىلىپ قويدى

قَرْن ج قُرُون بۇلۇڭ؛ پېشانە؛ بىر تەسىر؛ دەۋر، مەزگىل؛ ئانىغىنا

قَرْن مِنَ الشَّمْسِ قۇياشنا باققان قىسرغاق؛ كۈنگەي

قَرْن الْفُول قاپ؛ پوست

قَرْن الْحَشَرَةِ تېگىشىك؛ تەكمەك

قِرْن ج أَقْرَان رەقىب؛ دۈشمەن

قَرْنَاءُ م ئىككى مۈڭگۈزلۈك

قَرْنَافَة مىلتىق

قَرْنَبِيط كۆكتات كۆلى؛ گۈل كۆكتات

قَرْنَة ج قُرَن بۇلۇڭ؛ پۈشقاق

قَرْنَفُل . قَرَنْفُول تاش؛ قەلەمپۇر؛ بۇراقلىق دەرەخ

قَرَنْفُلِيّ قىزغۇچ رەڭلىك

قَرْنِيّ بۇلۇڭلۇق، بۇلۇڭسىمان؛ بۇرچاقسىمان

قَرْنِيَّة الْعَيْنِ مۈڭگۈز پەردە

قَرْو ج قَرْوَة و أَقْرَاء و قُرُوء مۇ كۆڭۈرى؛ يەم-خەشەك كۆڭۈرى

قُرُون ج بۇلۇڭ؛ تەسىر؛ دەۋر؛ مەزگىل؛ ئانىغىنا

قُرُون الْبَحْرِ كەھرىبا

الْقُرُون الْوُسْطَى ئوتتۇرا تەسىر

قَرَوِيّ يۇرتداش؛ يېزا خەلقى

قَرَى ... لِلْقِرَى و قِرَاءَ الضَّيْفِ مېھمانلارنى كۈتتى

قُرًى ج يېزا، قىشلاق

أُمّ الْقُرَى بابىخەت؛ مەككە شەھىرى

قِرًى سەمەنى كۈتۈۋالماق؛ ياخشى كۈتۈۋالماق؛ مېھماندوست

قَرِيب ج أَقْرِبَاءُ و قُرَبَى يېقىن؛ يېقىنلاشماق؛ تۇغقان

قَرِيب الْعَهْدِ يېقىنلاشقان؛ يېقىنقى؛ يېقىنقى زاماندىلىق

قَرِيباً لۇزۇن ئۇنسىي؛ يېقىندا

قَرِيبَة ج قَرَائِبُ تۇغقان

قَرْيَة ج قُرًى يېزا، قىشلاق

قَرْيَة النَّمْلِ چۇمۇلە

قَرِيح ج قُرُحَى و قَرَاحَى يارىلانغان، يارىدار؛ پاكىز؛ سۈزۈك

قَرِيحَة ج قَرَائِحُ يارالغان قابىلىيەت؛ ھېس؛ ئىقتىدار

قَرْيَدِس دېڭىز قىسقۇچ پاقىسى

قَرِير الْعَيْنِ ياخشى كۆرىدىغان؛ رازى بولىدىغان

قَرِيس قېتىپ قالغان

قَرِيش قۇرۇق

تارب

لولوق

قبّعة

شعبه

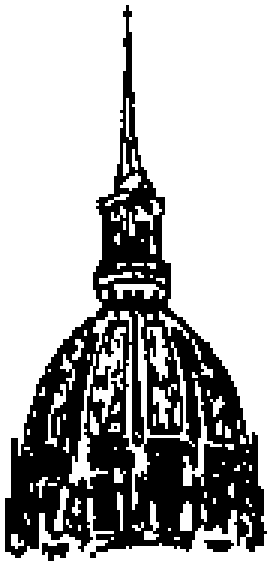

قبّة

كومبر

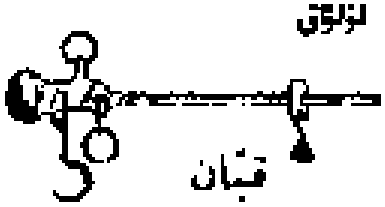

قبّان

جنك

قدّيفة

بومبا، قرويدا (مؤسناس)

قبّاب

يانغيج ثايلم

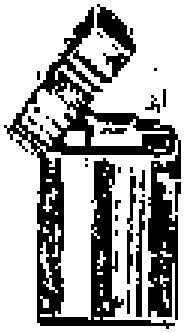

قدّاحة

چاقماق

قدر

لوم لازان

قارورة

لوزون بوچوتلوق بوتولكا

قربة

تولوم

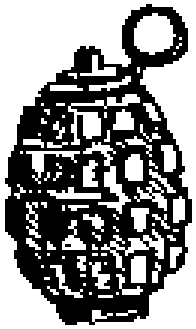

قدّيفة يدوية

قول بومبسى

تراثيا

كلاس

قُرَيْش قۇرەيش قەبىلىسى
قُرَيْشَة سوت قۇرۇتى؛ قېتىمغان سوت پارچىسى
قُرَيْشِيّ قۇرەيش قەبىلىسىنىڭ
القُرَيْشِيَّة قۇرەيش تىلى
قُرَيْصَة كىچىك پۇسلاق پىرەنىكى؛ دورا تابلېتكىسى
قُرِيض شېكىر
قُرِيظ سەدەپىلىمەك
قَرِين ج قُرَنَاءُ يولدىشى؛ ھەمراھى؛ ئۇلانغان؛ بىرلەشكەن؛ مۇناسىۋەتلىك؛ ھەمراھ
قَرِينَة ج قَرَائِنُ ئايالى؛ خانىمى؛ ھەمراھى؛ ئۇلانغان؛ مۇناسىۋەتلىك؛ ھەمراھ؛ قوغدىغۇچى ئىرۋاھ؛ پاكىت
قَرِينَة الْكَلَامِ يوقىرى-تۆۋەن بۆلەك، لىرىك؛ كونتېكىست
قَرِينَة حَالٍ ئەھۋاۋۇر قىلماق
قَزَّ .. قَزَازَةً بِ النَّفْسِ الشَّيْءَ او عَنْهُ ئاچچىق بولماق
قَزّ ج قُزُوز ئىپەك، تاۋار
دُودَة القَزّ پىلە قۇرتى
جَوْزَة القَزّ پىلە قۇرتى غوزىكى
قَزّاز تاۋار-خورداق سودىگىرى؛ پىلە قۇرتى بېقىش ماھىرى؛ تاۋار توقۇش ئۇستىسى
قَزاز بوغما يىلان
لَوْح قَزاز ئاينەك دېرىزە
قَزَّحَ الْحَدِيثَ زىننەتلىمەك
قَزْح پۇراقلىق مانجىرىيال
قُزَح ج ھەسەن-ھۈسەنلەك ھەر خىل رەڭلىرى
قَوْس قُزَح ھەسەن-ھۈسەن
قُزْحَة ج قُزَح ھەرخىل ھەسەن-ھۈسەن رەڭگى
قَزَع پۈتكىلىشچان بۇلۇت
قُزْعَة بىر پۈتۈم چاچ
قَزَلَ .. قَزْلاً و قَزَلاً ئاقساپ ماڭماق
قُزْلاءُ م نوكۇر
قَزَم بېخىل؛ پىخسىق
قَزَم ج قُزْم و أَقْزام و قُذامَى پاكار
قَزَم بېخىل
قَزِم پاكار؛ قىسقا
قَزِم ج قُزْم و أَقْزام پاكار؛ بېخىل ئادەم
قَزْم ج أَقْزام بېخىل؛ پىخسىق
قَزْمَة ئىلمەكلىك كونتىغوچ
قَزْمَقْرافِيّ ئالدىم ئىلمىسىمان
قَزْمَقْرافِيا ئالدىم ئىلمى
قَشَّ .. قَشّ تىزدەمەك؛ ئەكەشمەك
قَشّ الْأَخْبارَ خەۋەر ئوقتى

قَسَّ قَسْوَسَةً و قِسِّيسًا باستمر بولماق: پوپ بولماق
قَسٌّ ج قُسُوس باستمر: پوپ
قَسَا ـُ قَسْوًا و قَسْوَةً و قَسَاوَةً و قَسَاءَةً أو الشَّيْءُ كەسكىن: سوغۇق: قاتتىق
قَسَّاس قارا چاپلىغۇچى: تۆمىر قىلغۇچى
قَسَّام . قَسَامَة دەرايلىق
قَسَاوَة ئېچىنىشلىق: ۋەھشىي
قِسْحَر تىرمۇمبىنىر
قَسَرَ ـُ قَسْرًا ه عَلَى الأَمْرِ مەجبۇرلىمىق: باستۇرماق
قَسْر باستۇرماق
قَسْرًا مەجبۇرىي: بېسىمغا باش ئەگكەن ھالدا
قَسْرِيّ مەجبۇرىي: باستۇرۇلغان
قَسَطَ الشَّيْءَ ئەرسىنى بۆلمۈتتى: بىرنەچچە پارچىگە بۆلدى
قَسَطَ الدَّيْنَ مۇددىتىگە بۆلۈپ تۆلىدى
قَسَطَ ـُ قِسْطًا ئىشنى ئادىل قىلدى: ھەققانىي قىلدى
قِسْط ج أَقْسَاط ئەرزى: مىقدارى: مالىسى
قِسْط الْمِيزَانِ تارازا
قُسْطَاس ج قَسَاطِيس ئەكسۈگىلىق: ئولچەم
قَسْطَرَة سۇيدۇك توشۇش ئەپچىسى: سۇيدۇك توشۇش
قَسْطَل ج قَسَاطِلُ مۇ تۇرۇسمى: تۇرۇبا: يولات تۇرۇبا
قَسَّمَ الشَّيْءَ بۆلدى: تەقسىم قىلدى
قَسَّمَ الدَّهْرُ الْقَوْمَ تايىرىۋەتتى: چېچىۋەتتى
قَسَمَ ـُ قَسْمًا الشَّيْءَ بۆلمەك: تايىرماق: تەك بۆلمەك
قَسَمَ الدَّهْرُ الْقَوْمَ تايىرىۋەتتى: تارقىتىۋەتتى
قَسَمَ عَدَدًا عَلَى عَدَدٍ بۆلۈش ئەمىلى ئىشلىمەك
قَسَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ كَذَا ئەقدىر: پېشانە
قَسَم ج أَقْسَام قەسەم بەرمەك
قِسْم ج أَقْسَام ج ج أَقَاسِيمُ بىر قىسىم: ئورگان: ئىدارە: تارماق: باب
قَسَمَة چىراي-تۇرقى: قىياپىتى: قاش-كۆز: تارىلمىغانلىق قىسمى
قِسْمَة ج قِسَم بۆلمەك: ئەرلى: بۆلۈش ئەمىلى
خَارِج الْقِسْمَة بۆلۈش ئەمىلىنىڭ بۆلگۈچىسى
قُسْمُرَاقِيّ كاتىناتمىلىق: ئالەم ئىلمىنىڭ
قُسْمُرَاقِيَّة ئالەم ئىلمى
قَسْوَة ئېچىنىشلىق: ۋەھشىي

قَسْوَة باستىر ياكى بوپلۇق ئورۇن

قَشّ قاتتىق-قۇرۇق.

قَشَّ هُ أو الشَّيْءَ سۈستەكتەك-لىسەك: سۈرۈتمەك

قِسّيس ج قِسّيسُون و قَساوِسَة و قَسّان و أُقِسَّة باستىر: پوپ

قَسِيم ج أَقْسِماءُ و قُسَماءُ تەڭ بۆلگۈچى: بىر ئۇلۇش (كۆچۈرۈلمە نۇسخا)

قَسِيمَة قەسەم: پۇراقلىق ماتېرىيال قېپى

قَسِيمَة ج قَسائِمُ بېلەت: ئاكسىيە: كۇپۇن

قَشَّ ـُ قَشًّا الشَّيْءَ بىخلىپ توپلىماق

قَشَّ الثَّمَرُ قۇرۇپ كەتتى

قَشّ شال پاخىلى: دەرەخ شېخى

قَشُّ الْبَحْرِ ھەيدەي: دېڭىز ئۈسۈمۈلۈكى

قَشّاش ئەخلەت: كىرەكسىز نەرسىلەر

قَشّاط قارائچى

قِشاط تېرە ناسما

قَشَبَ ـُ قَشْبًا الطَّعامَ بالشَّحْمِ يېمەكلىكنى دورا سالماق

قَشَب قۇرغاق ھاۋادا يېرىلىپ كەتكەن تېرە ۋە كالىپۇكلار

قَشْب ج أَقْشاب زەھەرلىك مادىدا

قَشُبَ ـُ قَشابَةً الشَّيْءُ يېقىن بولماق

قِشْب ج أَقْشاب زەھەرلىك مادىدا: زەھەر: ئۇسۇر تىلىمەك

قَشَّة بىر تۈپ شال پاخىلى

قِشَّة بىر خىل قۇرت

قَشَدَ ـُ قَشْدًا هُ قايماقنى سۈزۈۋېلىش: ... نىڭ جەۋھىرىنى سۈزۈۋالماق

قِشْدَة بىر خىل ئۈسۈملۈك

قِشْدَة الْحَلِيبِ قايماق

قَشَرَ الشَّيْءَ تېرىسىنى سويۇش

قَشَرَ ـُ قَشْرًا الشَّيْءَ تېرىسىنى شۇلىمەك: تېرىسىنى سويماق

قِشْر ج قُشُور تېرە: قاپ

قِشْراءُ م سوبۇلغان تېرىسىمەك: تېرىسى يوق: قەيپالمىغاچ

قِشْرَة بىر پارچە تېرە: بىر قاپ: تېپىلىز تېرە

قِشْرَة الْأَرْضِ يەر پوستى

قِشْرَة الْمُخِّ جولۇق مېڭە پوستىلاق قەۋىتى

قَشَشَ ھەر نەرسىنى يېيىش

قَشَّشَ الْكُرْسِيَّ بۆلەنچۈكلۈك ئورۇندۇقنا ئولتۇرۇش.

قَشَطَ الشَّيْءَ بالسِّكِّينِ ... بىلەن

قويغان نەرسىنى ئېلىۋەتمەك

قَشَطَ ـُ قَشْطًا الشَّيْءَ عَنِ الشَّيْءِ سالماۋرماق: ئېلىۋەتمەك

قِشْطَة بىر خىل ئۆسۈملۈك

قِشْطَة اللَّبَنِ يېغى قايماق: قايماق

قَشَعَ ـَ قَشْعًا الْقَوْمَ ھوجۇم قىلماق: تارقاقلاشتۇرماق

قَشَعَتِ الرِّيحُ السَّحَابَ شامال بۇلۇتنى تارقىتىۋەتتى

قَشَعَ الثَّوْرُ الْقَلَامَ قاراشغۇلۇقنىڭ ئورنىدا يورۇقلۇق ئالدى

قَشِعَ ـَ قَشْعًا الشَّيْءُ قۇرىدى

قَشْعَرَ بَدَنُهُ تىترىدى: ئوكى كىلىك بولۇپ كەتتى

قَشْعَرَ بَدَنُهُ تىترەتتى: سوغۇق تەرلەتتى: قورقۇتتى

قَشْعَرِيرَة تىترمەك: يۇتالمەك

قَشْعَم ج **قَشَاعِم و قَشَاعِيم** شىر: پاشاغان

أُمّ قَشْعَم ئوۋ ئىتى: ئايەت

قَشْف ئىقتىساد قىلماق: نېرىدا پاكىز ئەمەس

قَشَفَ ـُ قَشَافَةً و قَشِفَ ـَ قَشَفًا تۇرمۇشى جاپالىق

قَشَفَ و قَشَفَ الْجِلْدَ تېرىسى پاكىز بولمىدى

قَشِيب ج **قُشُب** يېڭى: پاكىز

قَشِيش شارىشۇر ئاۋاز: ئەسلىت

قَصَّ ـُ قَصًّا الشَّيْءَ كېسىپ ئوزۇۋەتمەك

قَصَّ قَصَصًا و قَصًّا عَلَيْهِ الْخَبَرَ بۇزۇنۇراتە سۆزلەپ بەرمەك

قَصَّ الْقِصَّةَ ھېكايە سۆزلىدى

قَصَّ الْأَثَرَ ئىز قوغلىدى

قَصّ كەسمەك: بايان قىلماق: قايچا

قَصّ ج **قِصاص** كۆزەك سۆڭىكى

قَصّ ج **قَصاصات** كەسمەك

قَصا ـُ قَصْوًا و قَصْوًا و قَصًا و قَصاءً الْمَكانُ يىراق

قَصا عَنِ الْقَوْمِ يىراق: يىراقلاشتى

قَصاء يىراق

قَصّاب قاسساپ

قَصّابَة تۇرۇبا

قِصابَة قاسساپلىق كەسپى

قَصّار بوياقچى

قُصار ئەڭ زور كۆچىنى سەرپ قىلماق

قِصارَة بوزچىلىق كەسپى

قُصارَى كۆچىنىڭ بارچە

قُصارَى الْأَمْرِ يەكۈنچاقلىغاندا

قُصارَى لَهُ أَنْ... ھەممە كۆچىكىنى سەرپ قىلىپ ئىشلەتمەك

قُصارَى الْقَوْمِ قىسقارتىپ ئېيتقاندا

قَصَّاص هېكايىچى: هېكايه قىلغۇچى

قِصاص جازا: جاۋاب قايتۇرۇش

قَصَاصَة الشَّعْرِ ساتىرلاشقانا

قَصاصَة پۈرۈچ

قَصّال ئۇتكۇر

قَصَبَ الزَّرْعَ مۇنەك ئۇسمەك

قَصَبَ الشَّعْرَ چېچىنى بۇدۇر قىلدى

قَصَبَ ... قَصْبًا الشَّيْءَ بىر نۇقتام بىر نۇقتام قىلىپ كەسمەك

قَصَبَ الشَّاةَ ئۇلتۇرۇلگەن ھايۋاننى پارچىلىدى

قَصَبَ بورا: ئالتۇن-كۈمۈش يىپ: ئۇمۇرتقا سۇشكى: نەپىسلەشتۈش بولى: ئىنچىكە كەندىر رەخت

قَصَبَ السُّكَّرِ شېكەر قومۇشى

قَصَبَ السَّبْقِ لوڭقا

قَصْباء بىر پارچە بورا: بورا سېلىنغان سۇپا

قَصَبَة بىر تۇپ قومۇش: بىر تۇپ شېكەر قومۇشى: بىر تال ئۇرۇق باغ سايىسا

قَصَبَة الأُذُنِ بۇرۇن سۇشكى

قَصَبَة البِلاوِ ناھىيە

قَصَبَة الرِّئَةِ نەپەسلىنىش بولى

قَصَبَة المَرْءِ ھەزىم قىلىش يولى

قَصَّة ج قَصَص و قِصاص ماخلاي چېچى

قِصَّة ج قِصَص و أَقاصِيصُ ھېكايە: رىۋايەت: كىتاب پەنجىسى ئۇسۇلى

قِصَّة خُرافِيَّة رىۋايەت

قِصَّة خَيالِيَّة ساختا رومان: قانتازىيىلىك ھېكايە

قِصَّة شِعْرِيَّة ئەزىل

قَصَّدَ الشَّاعِرُ شېئىر يازدى

قَصَّدَ القَصائِدَ شېئىرنى ئۇزگەرتتى

قَصَدَ ... قَصْدًا مەقسەت: مەنە: سى...: ... گە تەسىپەتەن ئىپتىقاندا: شېئىر يازماق

قَصَدَهُ أو لَهُ أو إلَيْهِ لېتىملاق: ... غا يازماق

قَصَدَ فى النَّفَقَةِ ئىقتىساد قىلماق

قَصَدَ فى الحُكْمِ ھەققانىي بولمى

قَصَّدَ قَصْدَهُ توغرىسىنى كۆزلىمى

قَصَدَ الطَّرِيقَ تۈز يول: يولى تۈز: يولى توغرا بولمى

قَصْد مەقسەت: مۇددىا

قَصْدَكَ سېنىڭ ئالدىڭدا

قَصْداً تۈز جاي: ئىزچىل: تۈز بولۇپ يوللاپ (مېڭىش)

عَنْ قَصْد مەقسەتلىك: قەستەن

رَجُل قَصْد تورۇقمۇ ئەمەس سېمىز-مۇ ئەمەس

طَرِيق قَصْد ھەققانىي يول

قِصْدَة ج قِصَد پارچە؛ ئۇششاق پارچە

قَصْدِيّ مەقسەتلىك

قَصْدِير قەلەي

وَرَق الْقَصْدِير قەلەي تاختا

قَصَّرَ الشَّيْءَ قىسقارتتى

قَصَّرَ الشَّهْمُ عَنِ الْهَدَفِ نىشانغا ئاتالمىدى ؛ نىشانغا يېتىپ بارالمىدى

قَصَّرَ عَنِ الْأَمْرِ ىەل قىلىۋەتتى

قَصَّرَ فِى الْأَمْرِ سەل قارىدى

قَصَرَ ـُ قَصْرًا الشَّيْءَ قىسقارتىش؛ كېسىپ قىسقارتىش

قَصَرَ الشَّيْءَ عَلَى كَذَا ... جەكلەمەك

قَصَرَ لَقْمَةَ عَلَى كَذَا ... ئۆزىنى ياستى

قَصَرَ ـُ قَصْوًا الشَّهْمُ عَنِ الْهَدَفِ قارىغا تەككۈزەلمەسلىك؛ نىشانغا يېتىپ بارالماسلىق

قَصَرَ فِى الْأَمْرِ سەل قارىدى

قَصَرَ مِنَ الْأَمْرِ ىەل قىلىۋەتتى

قَصُرَ ـُ قِصَرًا و قِصَرَةً أو الشَّيْءُ قىسقا؛ قىسقىراش

قُصْر ج قُصُور كورا؛ ساراي؛ قىسقا؛ سەل قارائ؛ كۆڭۈل قويماسلىق؛ ھۆرۈنلۈق قىلىش؛ بارلىق كۈچىنى ئىشلەتمەس

قِصَر قىسقا

قَصْرِيّ ئېسىل

قَصْقَصَ الشَّيْءَ كېسىپ پارچىلىدى

قَصَص ھېكايە سۆزلەش باكى ئاخبار رات كىرىشتۈرۈش سەنئىتى

قِصَصِيّ ھېكايىنىڭ؛ رومان يازغۇچى

قَصَعَ ـَ قَصْعًا بىر تىنىقنا ئىچىۋەتتى

قَصَعَ الْمَاءُ الْعَطَشَ ئۆسىۋاتقىنى باستى ؛ ئۆسىۋاتقى قاندۇردى

قَصَعَ تِ الزَّحَى الْحَبَّ ئۇكمەن ئۇكۇتنى ئەزدى

قَصْعَة ج قِصَاع قِصَع و قَصَعَات يانداق تەخسە

قَصَفَ هُ ئۇرۇۋەتتى

قَصَفَ ـِ قَصْفًا و قُصُوفًا زىيادە ئويۇشتۇرماق؛ ئىچىمىدە قاتتىق ھۇشسىز بولماق

قَصَفَ ـِ قَصْفًا الشَّيْءَ ئورۇۋەتمەك

قَصَفَ الشَّيْءُ ئورۇۋېتىلدى

قَصَفَ الرَّعْدُ چاقماق چېقىلدى .

قَصَفَ الْجَيْشُ الْمَدِينَةَ بِالْمَدَافِعِ شەھەرنى بومبارداسىان قىلدى

قَصَفَ تِ الْقَاقِرَاتُ الْمَدِينَةَ

بالْمَدافِعِ ئابروپىلان شەھەرگە بومبا تاشلىمدى

قَصِقَ ـَـ. **قَصَفًا الْعُودُ** ئاسان ئۇزۇلۇپ كېتىمغان ؛ چۈرۈك

قَصِق ئاسان ئۇزۇلمەيدىغان؛ چۈرۈك

قَصْق ئۇزۇلمەك؛ ئۇزۇپ قويماق؛ كۆمبۇرلىگەن ئاۋاز؛ ئىچىپ خۇشال بولماق

قَصْقَصَ الشَّيْءَ قىسقارتتى

قَصْقُوصَة ج **قَصاقِيصُ** كىچىك بىر پارچە؛ پارچە-پۇرات

قَصَلَ ـُـ **قَصْلاً الشَّيْءَ** كېسىۋەتمەك؛ كەسمەك؛ ئورماق

قَصَل . **قَصْل** قوبال

قَصَمَ ـِـ **قَصْمًا الشَّيْءَ** ئۇزمەك

قَصِم چورۇك

قَصْو يىراق

قُصُور ھۇزۇن؛ ئىنچە؛ يېتىلمىگەن؛ يەتمەيدىغان

الْقُصُور الذَّاتِيّ ئادەت

قُصُور ج ئورما

قُصُوف ھاراق ئىچىپ خۇشال بولماق

قَصِيَ ـَـ. **قَصًا و قَصاءً الْمَكانُ** ئاھالىتى يىراق

قَصِيَ عَنْ فُلانٍ يىراقلىمىكى

قَصِيّ ج **أَقْصاء** يىراقلىمىكى

قَضِيد ھېچقانداق خاتالىقى يوق؛ ئىشلىپىش كۈزەل؛ مۇكەممەل

بَيْت الْقَصِيد شېئىردىكى ئەڭيە؛ تېمىنىڭ يادروسى

قَصِيد بْنَ الشِّعْرِ يەتتە مىسرادىن ئارتۇق شېئىر

قَصِيدَة ج **قَصِيد و قَصائِد** شېئىر؛ ئۇزۇن شېئىر؛ قەسىدە

قَصِير ج **قِصار و قُصَراءُ** قىسقا؛ پاكار

قَصِير الْيَدِ أو الْباعِ كۆچسىز؛ ئىقتىدارسىز؛ ئامراق

قَضِيف چۈرۈك؛ ئاسان ئوشتۇلمىغان

قَضِيم ئاسان سۈندىغان؛ ئاسان ئىگىلمىگەن

قَضِيمَة تاپاڭسىمان باكتېرىيە

قَضَّ ـَـ. **قَضًّا عَلَيْهِ** كارىۋات بالدەك

قَضَّ ـَـ. **قَضًّا الشَّيْءَ** ئۇشۇمەك؛ ئەشمەك؛ ئۇزماق

قَضّ شېغىل

جاءَ الْقَوْمُ قَضَّ هُمْ أو بِهِمْ ئۇلار ھەممىسى كەلدى

قَضاء ج **أَقْضِيَة** پۈتۈملەي؛ قارار؛ جىزا؛ قانۇن؛ ئەدلىيە؛ سۇرىيە قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ بىر قىسىم مەمۇرىي ئورگانلىرى

الْقَضاء الشَّرْعِيّ ئىسلام دىنى ئەدلىيە

الْقَضَاءُ الْمُحْتَرَمُ ئۇلىمك
قَضَاء و قَدَر تەقدىر
دَارُ الْقَضَاء سوت مەھكىمىسى
قَضَاءً و قَدَرًا تاساداپىسى؛ ئويلىمىغان يەردىن
قَضَائِيّ ئادالىيەتلىك؛ سوت مەھكىمىسىلىك
قَضَابَة قىرقۇبتىلگەن تەرسە
قَضَاع قورساق ئاغرىماق؛ قورسىقى تولغىماق
قَضَام چۈرۈك؛ ئاجاپ يېيىشكە بولمىغان
قَضَامَة پىشۇرۇلغان پۇرچاق
قَضَامِيّ پىشۇرۇلغان پۇرچاق
قَضَبَ الشَّيْءَ ئۇزۇۋەتتى
قَضَّبَ الْكَرْمَ باغلاردا دەرەخ شاخلىرىنى قىرقىۋەتتى
قَضَبَ ـُ قَضْبًا الشَّيْءَ كەسمەك؛ قىرماق
قَضَّبَ ه كالتەك بىلەن ئۇردى
قَضْب قىرقماق
قَضَّة شېغىل
قَضَض شېغىل
قَضَعَ ـَ قَضْعًا ه بويسۇندۇرماق
قَضْع قورسىقى ئاغرىماق
قَضَمَ ـُ قَضْمًا و قَضِمَ ـَ قَضْمًا الشَّيْءَ غاجىماق
قَضْمَة بىر چىشلەم چىشلىمەلىك
قَضْمَة چىشلەپ يېيىشكە بولىدىغان
قَضِّي مۇكوم؛ قانۇن
قَضِّي ه بىر ئادەمنى سوتچى بولۇشقا ئۆتتى
قَضَى الْأَمْرَ ئىجرا قىلدى ؛ ئورۇندىلدى
قَضَى ـِ قَضَاءَ الْحَاجَةِ مەقسەتكە يەتتى ؛ ئورۇنلىدى
قَضَى الْوَلَدَ ئۇنكۇزدى
قَضَى بِكَذَا مۇكوم قىلدى
قَضَى الْحَاجَةَ أو الضَّرُورَةَ جەلەك تەرەت قىلدى
قَضَى عَلَيْهِ ئايىغلاشتى ؛ يوقاتتى ؛ بىلىنمەيدىغان قۇرۇتىۋەتتى ؛ مۇكوم چىقاردى
قَضَى ئۇلدى ؛ تەپسى توختىدى
قَضَى أَجَلَهُ ئۇلدى ؛ ئاجىلىنى ئاخىرلاشتۇردى
قَضَى نَحْبَهُ رىزقىنى ئوكەتتى
قَضَى الدَّيْنَ مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلدى
قَضَى قَضَاءً و قَضْيًا و قَضِيَّةً بَيْنَ الْخَصْمَيْنِ قارار قىلماق؛ مۇكوم قىلماق
قَضَى اللّٰهُ تەقدىر؛ ئىرادە قىلدى
قُضِيَ الْأَمْرُ ئورۇندالدى

قَفِيّ عَلَيْهِ ھۆكۈم چىقىرىلىش
قَفِيب ج قُفُبان كېسۈۋېتىلگەن دەرەخ شېخى؛ كالتەك؛ ھاسا
قَفِيب الذَّكَرِ مەنىي قۇنۇپ
قَفِيب سِكَّةِ الْحَدِيدِ رېلىس
قَفِيب فُولاذِيّ پولات چىۋىق
قَفِيَّة ج قَفايا ئەرز؛ ئىش؛ مەسىلە
قَفِيَّة جِنايَّة جىنايى ئىشلار ئەرزى
قَفِيَّة فَرْعِيَّة قانۇنسىز ئەرز
قَفِيَّة مَدَنِيَّة ھەلق ئىشلىرى ئەرزى
قَفِيض شېغىل
جاءَ الْقَوْمُ قَفِيض ثُمَّ أو بَهْمٌ قۇلارنىلا ھەممىسى كەلدى
قَفِيم خەنتەر؛ بوش؛ جىمىلەپ يېيىشكە بولمىغان
قَطَّ ـُ قَطَّ الْقَلَمَ أو نَحْوَهُ قەرىمەك
قَطَّ ـُ الشَّعْرَ چېچى قىسقا ھەم بۇدۇر-بۇدۇر بولدى
قَطّ ئۆزلىدىن (قىلىنىپ باقمىغان)
قَطّ ج قُطُون و قِطاط و أَقْطاط و قَطاطِين چېچى قىسقا ھەم بۇدۇر
قَطّ بېتەرلىك؛ دانە
قِطّ ج قِطاط و قِطَطَة مۇشۇك
قَطا ـُ قَطْواً ئۇششاق قەدەم بىلەن ماڭمىق
قَطائِف بىر خىل تاتلىق يېمەكلىك (ئىچىدە كەمپۈت؛ بادام ۋە باشقا بار)
قَطاة ج قَطاً و قَطَوات و قَطَيات قىرغاۋۇل
قِطار ج قُطُر و قُطُرات پويىز؛ پاراۋوز؛ تۆگە كارۋىنى.
قَطّاوَة تېمىستۇق؛ دورا تېمىستىش بوتۇلكىسى
قُطاس قوتاز
قُطاط ماشىنىلارنى ئىچىسى
قِطاط ج أَقِطَّة نەمۈنە؛ ئۈلگە؛ مودېل
قَطّاع پىچاق؛ كەسكۈچى
قُطّاع الطَّرِيقِ يول توسقۇچى باندىت؛ قاراقچى
قِطاع ج قِطَعَة چولاق قايچا؛ ... ئەرەبنە؛ يان تەرەپ؛ بىر قىسمى
قِطاع ج ... تۈپى(قوي؛ قوش)
قُطاع الدّائِرَةِ يەلپۈگۈچسىمان
قَطّاعَة ئوت تارتىلمىغۇچ
قَطاعَة كېسىلگەن پارچە
قِطاعَة (خرىستىئان مۇرتىلىرى مەلۇم كونىلەردە) تۈزىسىز تاماق يېيىش

قِطاق مبؤه ئوزىدىغان ۋاقىتتا؛ ئوزمەك

قَطايِف سىر خىل قوش

قَطائِبات بۇرجاقسىمان ئۇسۇملۇك

قَطَبَ قايمقىنى ئورىدى

قَطَبَ ـُـ قَطْبًا الشَّيْءَ يىغىش

قَطَبَ قَطْبًا و قُطُوبًا قوشۇمسىنى ئورمەك

قَطَبَ وَجْهَهُ چىرايىنى بۇرۇشتۇردى

قُطْب ج قُطُوب و أَقْطاب و قِطْبَة لىنتايىن؛ ئوق؛ ماشىنا ئوقى؛ ناھايىتى؛ زور

نَجْم القُطْب شىمالىي قۇتۇپ يۇلتۇزى

النَّجْم الشِّمالِيّ و النَّجْم الْجَنُوبِيّ شىمالىي قۇتۇپ ۋە جەنۇبىي قۇتۇپ

نَجْم سالِب و نَجْم مُوجِب سىنىي قۇتۇپ ۋە سۇسىمات قۇتۇپ

قُطْبَة ج قُطَب ئوقى؛ ماشىنىمىلاك ئوقى

قُطْبِيّ (جەنۇب-شىمال) قۇتۇپتىكى (جەنۇب-شىمال)

قِطَّة لاتا مۇشۇك

قَطَرَ ـُـ ئاسفالت ياكى ماي قويدى

قَطَرَ الْماءَ أو غَيْرَهُ سىر تېمىدىن ئېمىتىپ سۈرتتى

قَطَرَ ـُـ قَطْرًا الْجَمالَ تۆگىلەرنى قاتار قىلىپ تىزدى

قَطَرَ الْعَرَبَةَ تارتتى؛ سۈرىدى (ۋاگون)؛ سىر قۇر بولۇپ تىزىلىدى

قَطَرَ قَطْرًا و قُطُورًا و قَطَرانًا الماءُ أو غَيْرُهُ سۇ سىر تېمىدىن ئېقىپ چىقتى

قَطْر قاتار

قَطْر ج قِطار تامچىلاش؛ ياسىغۇر؛ قايىنىتىلغان شېكەر

قُطْر ج أَقْطار يەرلىك؛ رايون؛ دۆلەت؛ نەرەپ

قُطْر الدّائِرَة دىئامېتىر

قُطْر الْمُرَبَّع و الْمُسْتَطِيل و الْمُضَلَّع سىمېترىك سىزىق

قُطْران كۆمۈر مېيى

قُطْرُب پەرۋانە

قُطْرَة ج قُطَرات سىر تېمىم؛ سۇ تامچىسى؛ تېمىتىلىدىغان دورا سۈيى

قُطْرُن سۈركەش مېيى؛ ئاسفالت

قُطْرِيّ دىئامېتىرلىق

قَطَّ الشَّيْءَ ئەقىش قىلدى، ئايلانا ئورىدى

قَطِعَ ـَـ قَطَعًا و قَطاعَةً الشَّعْرُ چېچى قىسقا ھەم بۇدۇر بولدى

قَطَّعَ الشَّيْءَ كېسىۋەتتى

قَطَعَ الشَّعْرَ رەتلەش ئاۋازدا شېئىر ئوقۇماق

قَطَعَ ـَـ قَطْعًا و مَقْطَعًا و بِقِطَاعًا الشَّيْءَ كېسىۋەتمەك ؛ ئايرىۋەتمەك

قَطَعَ الطَّرِيقَ عَلَى السَّالِكِينَ يولۇچىلارنىڭ يولىنى توسماق

قَطَعَ فِي الْقَوْلِ سۆزلەرەر بولدى؛ جوقۇم بولدى، قەتئىي بولدى

قَطَعَ قَطْعًا و قُطُوعًا النَّهْرَ ئۆتكۈزمەك

قَطَعَ قُطُوعًا و قَطَاعًا الطَّائِرُ يۇتكىلمەك

قَطَعَ تَذْكِرَةً بىلەت كېسىپ بەرمەك

قَطَعَ قِطْعَةَ الصَّدِيقِ دوستلۇقنى ئۈزمەك

قَطْع ئۈزمەك

قَطْع الطَّرْق يول ئالاشماق

قَطْع الْحَوالات الْمالِيَّة نەقلەش ئۇرمەك؛ بانكىدىن ئۆتۈپ قالماق

قَطْعًا قەتئىي ھالدا؛ ھەرگىز؛ ئىككىلەنمەستىن

قَطْع جـ أَقْطَاع و أَقْطُع و قِطَاع ئۈزۈلگەن خېمىر

قِطْع جـ أَقْطَاع و أَقْطُع و قِطَاع خېمىر ئۈزمەك

قِطْعَة جـ قِطَع ... ر پارچە؛ بىر بۆلەك؛ رايون؛ كەنت

قِطْعَة جـ قِطَع بىر ئولۇش؛ بىر پارچە

قِطْعَة مِنَ الشِّعْرِ پەقەت بەلەتلە مىسرالىق شېئىر

قِطْعَة مِنَ الْمُوسِيقَى بىر بۆلەك مۇزىكا

قَطْعِيّ ئاخىرقى؛ ھەل قىلغۇچ؛ قەتئىي؛ ئۈزۈل-كېسىل؛ كەسكىن؛ قەتئىي

قَطَفَ الثَّمَرَ مېۋە ئۈزدى

قَطَفَ الشَّيْءَ تارتىۋالدى ؛ يىغىۋالدى

قَطَفَ ـِـ قَطْفًا الثَّمَرَ مېۋە ئۈزدى

قَطَفَ مَغْسَلَتَهُ ھەسەل يىغدى

قَطْف ئۆتۈۋالماق؛ يىغىلاق

قِطْف جـ قُطُف و قُطُوف ئۈزۈلگەن مېۋىلەر؛ ئۈزۈش پەسلىدىكى مېۋىلەر

قَطَّلَ الشَّيْءَ ئۈزدى

قَطَلَ ـُـ قَطْلًا الشَّيْءَ كەستى

قَطَمَ ـِـ قَطْمًا الشَّيْءَ چىشلىدى؛ چىشلەپ ئۈزۈۋالدى

قِطْمِير نېپىز پەردە؛ كىچىك نەرسە؛ كىچىك تال

قُطْنَة جـ قُطُنَات بىر پارچە؛ بىر چىشلەم؛ بىر كاپام

قُطْنُ هُ ئورۇنلاشتى؛ مۇقىم ئولتۇراقلاشتى

قَطَنَ ـُ قُطُونًا فِي الْمَكَانِ أَوْ بِهِ تۇرماق

قَطْن ج أَقْطَان تۇرىدىغان جاي؛ يىل

قُطْن ج أَقْطَان پاختا

قُطْن خام كېۋەز

قُطْن طِبِّيّ دورىلىق كېۋەز

قُطْن حَلِيج أَو مَحْلُوج پاختا تالاسى

قُطْنِيّ پەلتىلىك

قُطْنِيّ پاختىمىلىق؛ پاختا رەختىمىلىق

قُطَيَّة ج قُطَايِيّ پۇرچاقسىمان كۆسۈملۈك

قَطْوان تۆشۈشاق قەدەملەر بىلەن ماڭىدىغان

قَطُوب قاپىقى تۇرۇلگەن

قُطَيْطَا تارسىلان

قَطِيع ج قُطْعَان و قِطَاع ججـ أَقَاطِيعُ توپ، (قوي، قۇشلار- نىڭ) توپى

قَطِيعَة يىراق؛ مۇناسىۋەتنى ئۈزۈلمەك

قَطِيعَة ج قَطَائِعُ ھەم يەر

قَطِيفَة ج قَطَائِفُ و قُطُف تاقتۇ پەيىس

قُطَيْلَة لۈچكە

قَطِين ج قُطُن تۇرغۇچى؛ چاكار

قُعَاد پالەچ كېسىلى

قُعَادَة تەرەت قاپقىقى

قُعَاع تۆزلۈق سۇ

قَعْب ج أَقْعُب و قِعَاب و قِعَبَة يوغان ئىستاكان

قَعَدَ هـ ئولتۇرغۇزدى

قَعَدَ ـُ قُعُودًا و مَقْعَدًا ئولتۇرماق

قَعَدَ بِهِ ئولتۇرغۇزدى

قَعَدَ لَهُ كۈتىدى

قَعَدَ قُعُودًا عَنْ حَاجَتِهِ نوختانماق؛ قەنىسى توسماق

قَعَدَ يَتَكَلَّمُ ئولاپلا دېدى؛ داۋاملىق سۆزلىدى

قَعَد ج لاكىردىن قېچىپ چىققۇچى؛ خائىن

قَعْدَة ئولتۇرماق؛ تۇرۇش؛ ساغرا

قَعْدَة ھۇرۇن

قِعْدَة ئورۇن

ذُو الْقِعْدَة ئىسلام كالېندارىدىكى 11-ئاي

قَعَدِيّ ھۇرۇن

قَعَرَ بۇقىسى ئاۋازدا ۋارقىراشتى

قَعَرَ الْبِئْرَ أَو نَحْوَهَا چوڭقۇر كولىدى

قَعَرَ الشَّيْءَ ئويمانلاشتۇردى

قَعَرَ فِي كَلَامِهِ سۆزلىگەندە كۆچەپ كەلمىنى قىردى

قَعَرَ ـُ قَعْرًا الْبِئْرَ چوڭقۇر كولـ-

ماق
قَعَرَ ـُ قَعارَةً چوڭقۇر بولماق
قَعَر ئەملىلىق
قَعْر ج قُعُور بەر: ئوڭا: چوڭقۇر جىلغا
قَعْرَة ئوڭا، كىچىك ئويمان
قَعَسَ ـَ قَعْسًا كۆكرەك كىرىپ ماڭماق
قَعِسَ ـَ قَعَسًا توخۇ كۆكرەك بولۇپ قالماق؛ كۆكرىكى بۇرتۇپ چىقماق
قَعْسَاءُ م توخۇ يوكسىمىگەك؛ كۆكرىكى دۆلە
قَعْقَعَ السِّلاحُ قوراللار سوقۇلۇپ ئاۋاز چىقتى
قَعْقَعَ الشَّيْءَ الْيابِسَ أو بِهِ جايقىنى خاندا شالاق شۇلۇق ئاۋاز چىقتى
قَعْقَعَ الرَّعْدُ چاقماق چاقتى
قَعْقَع بىر خىل قۇش
قَعْقَعَة ج قَعاقِع قورال ئەگكەندە چىققان ئاۋاز؛ چىشلىگەندە چىققان ئاۋاز
قَعُود ج أَقْعِدَة و قُعُد و قِعْدان و قَعائِد بوتسلاق
قُعُود ئولتۇرماق
قُعُود ج ئولتۇرغان؛ ئولتۇرغان ئادەم
قُعُور چوڭقۇر، چوڭقۇر جايىدىكى

قَعِيّ ـَ قَعًا شىرنىسىگ بۇرنىدەك بۇرنى بار
قَعِيد دوست؛ بۇرادەر؛ (ئاق سان؛ مۇسىبەت؛ مەنپەئى قوتۇزىلار ئورناق ئىشلىتىلمەيدۇ)
قَعِيدَة ج قَعائِد ئوستىدە ئولتۇرغىلى بولمىدىغان ئەرسە
قَعِير چوڭقۇر
قَفَّ ـُ قَفُوفًا الشَّيْءُ قورۇلۇپ قالغان؛ يىغىلىپ قالغان
قَفا ج أَقْفِيَة و أَقْفٍ و أَقْفاء و قِفِيّ و قُفُون بويۇن؛ ئارقا تەرەپ قىسمى
قَفا الشَّيْءِ دۇمبە
قَفا ـُ قَفْوًا و قُفُوًّا أَثَرَهُ ئەگەشمەك؛ ئىز قوغلىماق
قَفاء ج أَقْفٍ و أَقْفاء و أَقْفِيَة و قِفِيّ و قُفُون بويۇن؛ ئارقا تەرەپ قىسمى
قَفاء الشَّيْءِ دۇمبە
قَفار تەسى تەگشىلمىگەن ياكى دورا قوشۇلمىغان يېمەكلىك؛ بولكا
قِفار قاقاس دالا
قِفار ج ئادەمزاتسىز
قَفّار ج قَفافِيز پەلەي
قَفّاص سېۋەت سانتۇچى؛ سېۋەت

توقۇغۇچى

قَقّال قۇلۇپچى

قَقَّة تىترىمەك؛ كاسىلدىماق

قَقَّة جـ **قُقَق** قوش قۇلاقلىق سېۋەت

قَفَرَ ـُـ قَفْرًا الْأَثَرَ ئەگەشمەك؛ ئىزىغا چۈشمەك

قَفِرَ ـَـ قَفَرًا الطَّعامُ تەم تەڭشىگۈچ قوشۇلمىغان؛ تەمسىز

قَفِرَ الرَّأْسُ چېچى شالاڭ ھەم ئاز بولدى

قَفْر جـ **قِفار و قُفور** قاقاس دالا؛ قاقاس؛ بوش؛ تەمسىز بولكا

قَفْرَة جـ **قَفَرات** قاقاس دالا

قَفَزَ ـِـ قَفْزًا و قَفَزانًا و قُفازًا و قُفوزًا الْغَزالُ أو غَيْرُهُ سەكرىمەك

قَفْز تاقلىماق

قَفْز مُثَلَّث ئۈچ دەرىجىلىك سەكرىمەك

القَفْز بِالزّانَةِ تايىنىپ تۇرۇپ سەكرەش

قَفْزَة جـ **قَفَزات** بىر سەكرەپ

قَفَشَ ـُـ قَفْشًا الشَّيْءَ توپلىماق

قَفْش تۇتۇۋالماق

قَفْشَة كۈلدۈرگە نومۇرى؛ ھەجۋى نومۇر

قَفَص جـ **أَقْفاص** سېۋەت

قُفْطان جـ **قَفاطِينَ** ئۇزۇن يەڭلىك ئۇزۇن كۆڭلەك

قَفَّعَ الشَّيْءَ قورۇلدۇرۇپ قويدى

قَفِعَ ـَـ قَفَعًا الشَّيْءُ قورۇلماق؛ قىسقارماق

قَفْقَقَ سوغۇق ياكى باشقا سەۋەبتىن تىترىدى

قَفَّلَ الْأَبْوابَ قۇلۇپلىدى، دەرۋازىسىنى ئەتتى

قَفَلَ ـُـ قَفْلاً و قُفولاً ئۆيدىن چىقىپ قايتىپ كەلمەك؛ يۇرتىغا قايتماق

قَفَلَ قَفْلاً الطَّعامَ نۇرغۇن يېمەكلىك

قَفَلَ الْبابَ ئىشىكنى قۇلۇپلىدى

قَفْل قاقشال دەرەخ

قُفْل جـ **أَقْفال و أَقْفُل و قُفُول** قۇلۇپلىماق

قَفْلَة قاقشال دەرەخ

قَفْو الْأَثَرِ ئىز قوغلىماق

قُفوف الْجِلْدِ توخۇئەت كېسىلى

قَفَّى عَلَى الشَّيْءِ ئېلىپ ماڭدى

قَفَّى الشِّعْرَ قاپىيىلەشتۇردى

قَفِير جـ **قُفْران** تەڭشەلمىگەن؛ بولكا؛ كۆن

قَفِير سىغىم ئەسۋابى

قَفِير النَّحْلِ ھەرە ئۇۋىسى

قُفَيْزَى ياغاچ ئات

قَلَّ ـِـ قِلاًّ و قِلَّةً الشَّيْءُ ئاز بولدى؛ ئىنتايىن قىس بولدى

قَلَّ عَنْ كَذا ... دىن ئاز بولدى

قَلَّ ما ئىنتايىن ئاز بولدى

قَلَّ ـِـ قَلاًّ الشَّيْءَ يۇدىمەك، ئۇستىگە ئالماق

قِلّ ئاز مىقداردىكى

قَلا ـُـ قَلْوًا اللَّحْمَ أو غَيْرَهُ قورۇماق؛ پىشۇرماق

قَلاء ئۆچلۈك قىلماق

قَلّاب تۇتروقسىز؛ ئىككى تايىن

قُلاب يۇرەك كېسىلى

قِلاد ھالقا ياكى ئۇزۇكنىڭ ئەتراپىدىكى مىس سىم بىلەن ياسالغان قوشۇمچە نەرسە

قِلادَة ج قَلائِدُ و قِلاد مارجان

قُلاع شۆلگەي

قِلاع ج قُلْع كېمە يەلكىنى

قِلاع ج قەلئە

قِلاعَة كېمە يەلكىنى

قُلامَة كېسىلگەن ئۇششاق پارچە

قُلامَة الظُّفْرِ ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدىغان نەرسە؛ تىرناق

قِلّايَة دىنلارنىڭ ئورنى

قَلَّبَ الشَّيْءَ دۇم كۆمتۇردى؛ چۆرۈۋەتتى؛ ئايلاندۇردى

قَلَّبَ الأَمْرَ بعَقْلِهِ چوڭقۇر ئويلاندى؛ ئانالىز قىلدى

قَلَبَ ـِـ قَلْبًا الشَّيْءَ ئۆرىمەك؛ ئىچىنى سىرتىغا ئۆرۈۋەتمەك؛ ئۆزگەرتمەك؛ ئاغدۇرۇۋەتمەك

قَلَبَ الْمَعِدَةَ قۇستى؛ كۆڭلى ئېلىشتى

قَلَبَ رَأْسًا عَلَى عَقِبٍ تەتۈر قويدى

قَلْب دۇم كۆمتۇرمەك؛ ئەقىل-پاراسەت؛ مەركەز؛ مېغىز؛ ئىچكى

قَلْب ج قُلُوب يۇرەك

قاسِي القَلْب تاش يۇرەك؛ سوغۇققان؛ باغرى تاش

مُنْقَبِض القَلْب كەيپىياتى ئېغىر؛ ئۇمىدسىز

قُلَّب مەيدانى يوق؛ مۇستەقىل قارارى يوق؛ ئۆزگىرىشچان؛ ھىيلىگەر

قَلْب ج أَقْلاب و قُلُوب و قِلَبَة بىلەزۈك؛ زەھەرلىك يىلان

قَلْبَق ج قَلابِقُ تۇك؛ يۇڭ؛ تۇركىيە تۇمىقى

قَلْبِيّ يۇرەكنىڭ؛ يۇرەكلىك؛ ساداقەتمەن

قَلْبِيًّا يۇرىكىدىن چىققان؛ چىن يۇرىكىدىن

قَلْت ج قِلات تۆشۈك، ئۇۋا

قُلَّة ج قُلَل و قِلال ئۇچ؛ چوققا؛

چوقىسى؛ چوڭ كۇپ؛ ئىدىش

قِلَّة جـ **قِلَل** ئاز، ئاز مىقداردىكى؛ ئازراق؛ مەرد؛ تىترىمەك؛ جالاقلاپ تىترىمەك

قَلَح الْأَسْنانِ چىش يىلتىزى

قَلَّدَ هُ السَّيْفَ ئۇنىڭغا خەنجەر ياساپ بەردى

قَلَّدَ الْمَرْأَةَ الْقِلادَةَ ئۇنىڭغا زەنجىر ئېسىپ قويدى

قَلَّدَ هُ الْعَمَلَ بىرىگە قىلىشقا ھاۋالە قىلدى

قَلَّدَ هُ الْقَضاءَ فِى الْبَلَدِ ئۇنىڭغا سوتچىلىق ئىشى بەردى

قَلَّدَ هُ فِى الْعَمَلِ ئۆگەنگەن قىياپەتتە؛ دوراش

قَلَدَ ـِـ قَلْدًا الْحَبْلَ ئەشمەك (يىپ)

قُلْزُم قىزىل دېڭىز

بَحْر الْقُلْزُم قىزىل دېڭىز

قَلَّسَ دۇمباق چېلىپ ناخشا ئېيتتى

قَلَّسَ لَهُ تەزىم قىلدى

قَلَّسَ هُ ئۇنىڭغا قالپاق كىيگۈزدى

قَلَسَ ـِـ قَلْسًا و قَلَسانًا ناخشا ئېيتىپ ئۇسسۇل ئويناش

قَلْس جـ **قُلُوس و أَقْلاس** كېمە يەلكىنى

قَلَّشَ تۈك تاشلىدى

قَلْشِين جـ **قَلاشِينُ** پۇتنى يۆگىمەك

قَلَّصَ الْقَمِيصَ قورۇلۇپ قالدى؛ يۆگىدى؛ چۈشەپ قويدى

قَلَّصَ الْقَمِيصُ قىسقارتىلماق

قَلَصَ ـُـ قُلُوصًا الثَّوْبُ بَعْدَ الْغَسْلِ قىسقارتىلدى

قَلَصَ تِ الشَّفَةُ كالپۇكى ئۇستىگە قايرىلدى

قَلَصَ الظِّلُّ عَنْ كَذا سايىسى يۆتكەلدى

قَلَطِىّ خەتەرلىك ئادەم؛ پاكار

قَلَّعَ الشَّىْءَ يىلتىزى بىلەن قۇمۇرۇۋەتتى؛ يىلتىزىدىن قۇرۇتتى؛ يوقاتتى

قَلَعَ ـَـ قَلْعًا الشَّىْءَ يىلتىزى بىلەن قومۇرماق؛ ئەسلىي ئورنىدىن يۆتكىمەك

قَلَعَ هُ الْحاكِمُ ئىشتىن بوشاتتى

قَلْع يىلتىزىدىن قۇرۇتماق

قِلْع جـ **قُلُوع و قِلاع و قِلَعَة** يەلكەن

قَلَعَة جـ **قَلَع و قِلاع** يۇمىلاق تاش

قَلْعَة جـ **قِلاع و قُلُوع** قەلئە؛ پۇرۇپكا

قَلْعَة طائِرَة قەلئەدىن ئۇچماق

قَلْعَطَة چېچى بۇدۇر

قَلَفَ ـِـ قَلْفًا الشَّجَرَةَ دەرەخ پوستىنى سويدى

قَلَفَ الظُّفْرَ تىرنىقىنى تارتىۋەتتى

قَلَقَ الْقَلْفَةَ پوستىنى سويۇۋەتتى
السَّفِينَةَ كېمە تۆشۈكىنى ئەتتى
قِلْق سويۇۋېلىنغان دەرەخ قوۋزىقى
قَلْفاءُ ج قُلْق تىكەنلىك؛ تېرىسىنى سويمىغان؛ پوستى سويۇلمىغان؛ خەتنىسىز
قُلْفَة ج قُلَف خەتنىلىكى تەس
قَلْفَطَة قالايمىقان؛ قولىنىڭ ئۇچىدا؛ كېمە يېرىقىنى توسۇش
قَلَفُونِيَّة ئارچا
قَلَق خاتىرجەم ئەمەس
قَلِقَ ـَ قَلَقًا ئەنسىرەش؛ كۆڭلى جايىدا ئەمەس
قَلِق خاتىرجەم ئەمەس؛ ئىككىلەنگەن
قُلْقاس قامغاق
قَلْقَلَ ئاۋاز چىقارماق
قَلْقَلَ الشَّيْءَ تەۋرەتتى
قَلْقَلَة ج قَلاقِلْ تەۋرەتمەك؛ مۇقىم ئەمەس
قَلْقَلَة الْقُيُودِ كويزىنىڭ سېلىنغان ئاۋازى
قَلَّلَ الشَّيْءَ ئازايتتى؛ قىسقارتتى
قَلَّلَ الشَّيْءَ فِى عَيْنِهِ ئازراق كۆرسىتىپ قويدى؛ ناھايىتى ئاز كۆرسەتتى
قَلَّمَ الشَّيْءَ قىرقىتتى
قَلَّمَ الْكَرْمَ أو نَحْوَهُ تاقىلاتتى؛ قىرقىشتى
قَلَّمَ الظُّفْرَ تىرنىقىنى ئالدى
قَلَمَ ـُ قَلْمًا الشَّيْءَ شۇلىۋالدى
قَلَمَ الظُّفْرَ تىرنىقىنى ئالدى
قَلَم ج أَقْلام و قِلام قەلەم؛ قېرىنداش
قَلَمِىّ قەلەمنىك
قَلَنْسُوَة ج قَلانِسُ و قَلانِيسُ و قَلاسٍ و قَلاسِىّ شەپكە؛ ئەمەل قالپىقى؛ ھايۋانلارنىڭ ئىككىنچى ئاشقازىنى
قَلْو پىشۇرماق، قورۇماق
قِلْو ئاساس
قَلُوب تۇتروقسىز؛ ئۆزگىرىشچان
قُلُوب ج يۈرەك
قَلْوَزَ الْمِسْمارَ بۇرما مىخنى بېكىتتى
قِلْوِىّ ئاساسلىق
قِلْوِيّة ئاساسلىق
قِلْوِيّات ج ئۆسۈملۈكنىڭ ئاساسلىق ماھىيىتى
قَلَى ـِ قَلْيًا اللَّحْمَ أو غَيْرَهُ قورۇماق
قَلَى هُ ئۆچ بولۇپ قالدى
قَلِىَ ـَ قِلًى و قَلاءً و مَقْلِيَةً هُ ئۆچ بولدى

قَلْى قورۇماق

قِلًى ئۆچلۈك قىلماق؛ ساپ ئاساس

قِلْى ساپ ئاساس

قَلِيبٍ جـ **قُلْب** و **أَقْلِبَة** ئويمان؛ قۇدۇق

قَلِيَّة باستىرنىڭ مەخپىي ئۆيى ياكى كىچىك ياتقى

قَلِيَّة جـ **قَلايا** تاماق ئەتكەندە سالىدىغان پىياز؛ خىرىستىئان مۇرىتلىرىنىڭ ئىبادەت ئۆيى

قِلِّيَّة جـ **قَلالٍ** (باستىرنىڭ) كىچىك ئۆيى ياكى كىچىك ياتقى

بِقِلِّيَّة هِ پۈتۈنلەي

قَلِيد ئېشىلگەن

قِلِّيط ئىنچىكە ئۇچەي ياللۇغى؛ زىققە

قَلِيل جـ **أَقِلّاءُ** و **قُلُل** ئاز سانلىق؛ ئاز مىقداردىكى؛ كەمچىل

قَمَّ ـُـ قَمَّا الْبَيْتَ تازىلدى

قَمَأَ ـَـ و **قَمُؤَ ـُـ قُمْأَةً** و **قَماءَةً** و **قَماءً** پەسكەش، نومۇسسىز، رەزىل بولماق

قَمّاح ئاشلىق سودىگىرى

قِمار قىمار ئويناش

قَمّاش رەخت سودىگىرى

قُماش جـ **أَقْمِشَة** رەخت؛ كىيىمگە سىز نەرسە

قُماش الْبَيْتِ ئۆي جاھازلىرى

قُماشَة بىر بۆلەك رەخت

قُماص تېز يۈگۈرمەك

قِماط جـ **قُمُط** بىر توپ رەخت؛ قوي ئۆلتۈرگەندە پۈتىنى باغلايدىغان ئارغامچا

قُمامَة جـ **قُمام** ئەخلەت

قِمَة جـ **قِمَم** چوققا؛ ئەڭ ئېگىز چوققىسى؛ پەللىسى؛ قامىتى

قَمَّحَ مۇددەتكە بۆلۈپ پۇل تۆلىدى

قَمْح بۇغداي

قَمّحَة جـ **قَمَحات** بىر تال بۇغداي

قَمْحِيّ بۇغداينىڭ؛ بۇغداي رەڭ

قَمَرَ ـُـ قَمْرًا قىمار ئوينىدى

قَمَرَ هُ قىمارىدا ئۇتۇۋالماق

قَمَر جـ **أَقْمار** ئاي

القَمَران قۇياش ۋە ئاي؛ ئاي، كۈن

قَمَر اصْطِناعِيّ سۈنئىي ھەمراھ

قَمَر الدِّينِ ئۆرۈك مۇرابباسى

قَمِرَ ـَـ قَمْرًا الرَّجُلُ قارىغۇ؛ قارىغۇ بولۇپ قالماق

قَمْراء م ئاي نۇرى

قَمْراء مِنَ اللَّيالِي ئايدىڭ كېچە

قُمْرَة كۆكۈش ئاق رەڭ

قَمَرِيّ ئاينىڭ؛ ئايغا ئوخشايدىغان

قُمْرِيّ ج قُمْر و قَمارِيّ پاختەك

قَمَرِيَّة مِنَ الْخُرُوفِ ئەرەب ئېلىپبە-سىدىكى قەمەرىيە ھەرپى

قَمْرِيَّة كىچىك تۆكلۈك

قُمْرِيَّة چىپار قۇش

قَمَزَ ـُـ قَمْزًا الشَّيْءَ چىمداش؛ تىرناق ئۇچىدا ئېلىپ ئېلىش

قَمَزَ تاقلىدى؛ پارلىدى

قُمَّس ج قَمامِس و قَمامِسَة ئەركەك

قَمَّشَ الْقُماشَ پارچە-پۇراتلارنى تەردى

قَمَشَ ـُـ قَمْشًا الْقُماشَ پارچە-پۇراتلارنى تەرمەك

قَمَّصَ الْفَرَسُ ئات چاپتى

قَمَّصَ هُ بىرنىگە كۆكلەك كىيگۈزدى

قَمَصَ ـُـ قَمْصًا و قِماصًا الْفَرَسُ تېز چاپتى (ئات)

قَمْص يۇگۇرۇش

قُمُص ج قَمامِصَة چوڭ تەپتىش

قَمَّطَ هُ بوۋاقنى يۆگەككە يۆگىدى؛ پۇت-قولىنى باغلىدى

قَمَّطَ الْأَسِيرَ ئۇنىڭ پۇت ۋە قولىنى بىر ئارغامچا بىلەن باغلىدى

جَمَطَ ـُـ قَمْطاً هُ بوۋاقنى يۆگەككە چىڭ تېڭىش؛ پۇت-قولىنى چىڭ باغلاش

قَمَطَ الْأَسِيرَ ئەسىرنىڭ پۇت-قولىنى ئارغامچا بىلەن چىڭ تېڭىش

قَمْط ج أَقْماط ئۆلتۈرمەكچى بولغان قوينىڭ پۇت-قولىنى بىر تال ئارغامچا بىلەن تېڭىش

قِمَطْر ج قَماطِرُ كىتاب جازىسى؛ جىلىتكە؛ سومكا

قَمَعَ ـَـ قَمْعًا هُ قارشى تۇرماق؛ چەكلىمەك؛ باستۇرماق

قَمْع باستۇرماق

قَمْع ج أَقْماع ئېلىشماق

قَمْع ج قُمُوع گۈل بەرگىسى

قَمْع الْخِياطَةِ يىڭنە مىخ

قَمْع السِّيجارَةِ تاماكا كۆلى

قِمْع ج أَقْماع ئېلىشماق؛ گۈل بەرگىسى؛ يىڭنە مىخ؛ تاماكا قالدۇقى

قُمْقُم ج قَماقِمُ ئەتىر قۇتىسى

قَمَّلَ رَأْسَهُ بېشىغا پىت چۈشتى

قَمَل پىتلىق

قَمِلَ ـَـ قَمَلاً رَأْسُهُ بېشىغا پىت چۈشتى

قَمِل پىتلىق

قَمْل پىت

قَمْلَة ج قَمَلات بىر تال پىت

قَمْلَة الدَّرْفِيل قىسقۇچ پاقا

قَمَّمَ قۇرۇتتى

قَمِن ئەرزىيدۇ.

قَمِيْء جـ قُماء پەسكەش، رەزىل، ئىپلاس

قَمِير جـ أَقْمار باندىت؛ قىمارۋاز

قَمِيص جـ قُمْصان و أَقْمِصَة و قُمْص كۆڭلەك؛ لىپاپ؛ كونۇبرت

قَمِين جـ قَمَناءُ كامار؛ ... گە ئەرزىيدۇ.

قِنّ جـ أَقْنان و أَقِنّة ئۆي قۇلى (قۇلنىڭ بالىسى)

قَنا ـُـ قَنْوًا و قُنْوانًا و قُنُوًّا اللَّوْنُ ئوچۇق قىزىل رەڭلىك

قَنًا جـ قِناء نەيزە

قِنّابَة بەرگە

قَناة جـ قِنًى و قِناء و قَنَوات قانال، نەيچە

قَناة جـ قَنًا و قُنِيّ و قَنَوات و قَنَيات نەيزە

صُلْب القَناة بەدىنى تۇز؛ قاۋۇل

قَنّاص ئوۋچى؛ مەرگەن

قَناطَة جاھىل

قِناع جـ أَقْناع و أَقْنِعَة و قُنُع ساختا نىقاب؛ ئاياللارنىڭ چېچىنى تۇرمەللەيدىغان نەرسە

قِناع الْوِقايَةِ زەھەردىن ساقلاش نىقابى

قَناعَة رازى بولماق، قانائەتلەنمەك

قُنافِش جۇل-جۇل؛ ئاۋارە؛ قالايمىقان

قَنال قانال

قَنْب الزَّهْرَةِ جـ قُنُوب گۇل بەرگىسى

قُنَّب ئەپيۇن

قُنَّب هِنْدِيّ ياۋا ئەپيۇن؛ ھىندىستان ئەپيۇنى

قُنْباز جـ قَنابِيزُ ئەرلەرنىڭ ئۇزۇن چاپىنى؛ يەكتەك

قُنْبُر . قُنْبُرَة جـ قَنابِرُ بۇلبۇل

قُنْبَرَة بىر تۇتام (تۇك)؛ توخۇ تاجىسى

قَنْبَس يەلكەن

قُنْبُع گۇل بەرگىسى

قَنْبَل بىر توپ (ئادەم ياكى ئاتنىڭ)

قُنْبُلَة جـ قَنابِلُ پارتلاتقۇچ بومبا

قِنَّبِيّ نەشنىك

قَنَتَ ـُـ قُنُوتًا ئاللادىن قورقۇش؛ ئاللاغا بويسۇنماق

قُنَّة الْجَبَلِ جـ قُنَن و قِنان و قُنُون تاغ چوققىسى

قَنْجَة جـ قُنَج كىچىك كېمە

قَنْد جـ قُنُود ناۋات

قَنْداق مىلتىق پاينىكى

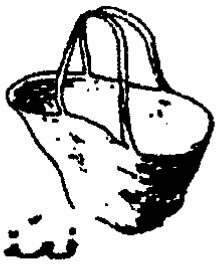

فعّة
قۇلاقلىق سۇمەت

قصعة
تاياق (جام)

دىئامېتىر

قرنفل
قەلەمپۇر

القطب الجنوبيّ
جەنۇبىي قۇتۇپ

قرعة
قاپاق

قرس قزح — ھەسەن - ھۈسەن

قرىدس
راك

بقطينة
كاۋا

قصب
قۇمۇش

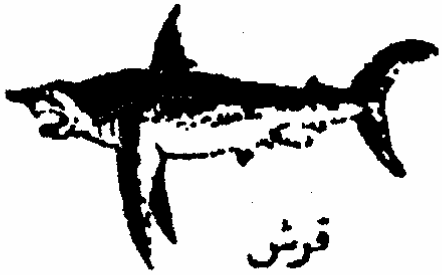

قرش
لەھەك

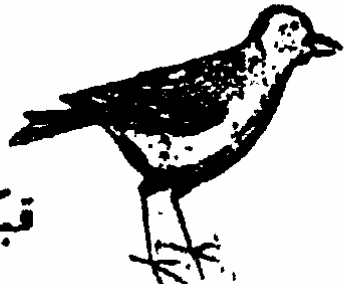

قبّرة
بۇلبۇل

قرد
مايمۇن

قرقدن — تىيىن

قنقر
كىنگورو

قِنْداق دۇئا ئوقۇش كىتابى

قُنْدُز دېڭىز تۈلكىسى

قُنْدُز مِسْكٍ سۇ قاپلىنى

قُنْدُس دېڭىز تۈلكىسى

قَنْدَق الْبارُودَةِ مىلتىق پاينىكى

قَنْدَلَفْت تەرىقەت دىنى چېركاۋىنىڭ مۇلازىمەتچىسى

قُنْدُول جـ قَنادِيلُ ئەنقا

قِنْدِيل جـ قَنادِيلُ جىن چىراغ؛ پانۇس

قَنْزَع بالىنىڭ بېشىدىكى سېكىلىكى؛ باش چۆرىسىدىكى تۈكلەر؛ خورازنىڭ تاجىسى

قَنْزَعَة جـ قَنازِعُ چوققىسى (بېشىنىڭ چوققىسىدىكى بىر تۈتام چاچ)

قَنَصَ ـِـ قَنْصًا الطَّيْرَ أو الْغَزالَ ئوۋ ئوۋلىماق

قَنَص ئوۋ ئوبيېكتى؛ ئوۋ ئولجىسى

قُنْصُل جـ قَناصِلُ كونسۇل؛ ئەلچى

قُنْصُلِيّ كونسۇلنىڭ؛ ئەلچىنىڭ

قُنْصُلِيَّة كونسۇلخانا؛ ئەلچىخانا

قَنَّطَ هُ ئۈمىدسىزلەندۈردى؛ ئۈمىدىنى ئۈزدۈردى

قَنَطَ ـُـ قُنُوطاً و قَنْطَ ـُ قَناطَةً و قَنِطَ ـَ قَنَطاً ئۈمىدسىزلەنمەك

قَنَط ئۈمىدسىزلەندى

قِنْطار جـ قَناطِيرُ قىتار (تەخمىنەن 928. 44 كىلوگرامغا تەڭ)

قِنْطارِيّ مىليونىر

قَنْطَرَ نۇرغۇن مال-دۇنياغا ئىگە

قَنْطَرَ الْبِناءَ قۇرۇلۇشقا ئەگمە تورۇس بېكىتمەك

قَنْطَرَة جـ قَناطِرُ ئەگمە كۆۋرۈك؛ ئەگمە ئىشىك؛ قەد كۆتۈرۈپ تۇرغان قۇرۇلۇش؛ ئىمارەت؛ كىچىك كۆۋرۈك

قَنْطَرُوس كۆۋرۈك قۇرۇلۇشىنىڭ ئاسما گەۋدىسى؛ ئاسما

قَنَّعَ هُ رازى بولدى؛ ئىشەندۈردى؛ قايىل قىلدى

قَنَّعَ الْمَرْأَةَ چۈمپەردە ياپتى

قَنَع رازى بولدى

قَنِعَ ـَـ قَنَعًا و قَناعَةً و قُنْعانًا بِكَذا رازى بولماق؛ ... دىن رازى؛ ئامراق

قَنِعَ ئىشەندى

قَنِع يېتەرلىك بولدى

قِنْع جـ أَقْناع قورال

قَنْعان تولۇق يېتەرلىك

قُنْفُذ جـ قَنافِذُ سانجىماق

قَنِمَ ـَـ قَنَمًا الزَّيْتُ ماي ئۆزگىرىپ

قالماق

قَنَّنَ الْقَوانِينَ قانۇن بېكىتتى؛ قانۇن-نىزام بېكىتتى

قَنْو ئېرىشمەك، قولغا كەلتۈرمەك

قِنْو الْبَلَحِ جـ **أَقْناءٌ و قُنْيان و قُنْوان** چىلان

قَنْواءُ م ئەگمە

قُنْوَة ئېرىشمەك

قِنْوَة ئېرىشكەن نەرسە

قَنُوط ئۈمىدسىزلەنگۈچى

قُنُوط ئۈمىدسىزلەنمەك

قَنَى الْقَناةَ كارىز قازدى

قَنَى ـِ قَنْيًا و قُنْيانًا الْمالَ أو غَيْرَهُ ئېرىشمەك

قَنِى ئىگە بولدى

قُنَيْبَة يوپۇرماق؛ بەرگە

قُنَيَة جـ **قِنًى** ئېرىشكەن نەرسە

قَنِيص ئوۋلاش ئوبيېكتى؛ ئولجا

قِنِّينَة جـ **قَنانٍ و قَنانِيّ** كىچىك ئەينەك قۇتا

قَهّار كۈچلۈك بويسۇندۇرغۇچى

قَهَرَ ـَ قَهْرًا هُ بويسۇنماق؛ بويسۇندۇرماق

قَهَرَ هُ عَلَى أو إلَى كَذا مەجبۇرلىماق

قَهْر باستۇرماق

قَهْر الْجَسَدِ تەركىدۇنيالىق

قُهْرَة مەجبۇرلىماق

قَهْرَمان جـ **قَهارِمَةُ** خوجىدار؛ كاسسىر

قَهْرَمانَة ئايال خوجىدار؛ ئايال ئائىلە ئوقۇتقۇچىسى

قَهْرِيّ مەجبۇرلىغان؛ قارشى تۇرغىلى بولمايدىغان؛ تەبىئىي؛ چوقۇم

طَوارِئُ قَهْرِيّ ة ئاپەت

قَهْقَرَ چېكىندى

قَهْقَرَة ئارقىغا قايتماق؛ چېكىنمەك

قَهْقَرَى ئارقىغا يانماق؛ چېكىنمەك

قَهْقَهَ يۇقىرى ئاۋازدا كۈلدى

قَهْقَهَة يۇقىرى ئاۋازدا كۈلمەك

قَهْوَة جـ **قَهَوات** قەھۋە

قَهْوَة جـ **قَهَوات و قَهاوٍ** قەھۋەخانا

قَواء جـ **أَقْواء** ئاچ قالماق

قَوّاد ياتلىق بولماق

قَوارِص الْكَلامِ ئاچچىق زەھەرەك گەپ

قَوّاس جـ **قَوّاسَة** مەرگەن؛ ئوقيا ئاتقۇچى؛ ئوۋچى؛ قوغداش خادىمى؛ بىخەتەرلىك خادىمى

قَواعِدُ ج ئاساسى؛ بازا؛ نېگىز؛ ئۇلگە؛ ئۇلگىلىك؛ قائىدە-

تۈزۈم؛ قائىدە-قانۇن

قَواعِدُ السُّلُوكِ قائىدە-يوسۇن

قَواعِدُ اللُّغَةِ گراماتىكا

قَوّال جـ **قُوُل** ئاغزىدا گەپپى بار؛ سۆزگە ماھىر؛ چىشى ئۆتكۈر؛ سۆزمەن؛ شەئىر ئوقۇيالايدىغان

قَوام ھەققانىي؛ ئادىل؛ تۈزۈك؛ قامەتى

قَوام الْعائِلَةِ بىر ئۆينىڭ ئىگىسى؛ ئائىلە باشلىقى

قَوَّبَ الْأَرْضَ زىمىننى ئويدى

قُوب جـ **أَقْواب** كىچىك قۇش؛ چۈجە

قُوباءُ جـ **قُوَب** كالا تەمرەتكىسى

قُوبَّة كالا تەمرەتكىسى

قُوَّة جـ **قُوًى** كۈچ؛ مادار

قُوَّة جَوِّيَّة ھاۋا ئارمىيەسى

الْقُوَّة الْعامِلَة ئەمگەك كۈچى

قُوَّة دافِعَة ئىتتىلىش كۈچى

قُوَّة الْجَذْبِ تارتىشىش كۈچى

قُوَّة مَعْنَوِيَّة مەنىۋى كۈچ؛ ھەققانىي يول

بِالْقُوَّة تايىنىش كۈچى

قُوَّة جـ **قُوّات** قوشۇن

قُوت جـ **أَقْوات** يېمەكلىك؛ ئوزۇق-لۇق ماددا

قَوَّحَ الْبَيْتَ ئۆي تازىلىدى

قَوْد رەھبەرلىك قىلماق؛ پاھىشە-لىك كەسپى

قَوَّرَ الشَّيْءَ كولىدى؛ ئوتتۇرىدىن تۆشۈك تەشتى

قَوْراءُ م كەڭرى

قُوزِي قوي گۆشى

قَوَّسَ الشَّيْءَ ئەگدى

قَوَّسَ الرَّجُلُ دۇمبىسى ئەگرى

قَوِسَ ـَـ قَوَسًا الرَّجُلُ دۇمبىسى ئەگرى

قَوْس جـ **قِسِيّ** و **أَقْواس** و **قِياس** و **أَقْوُس** و **أَقْواس** ئوقيا؛ ئەگمەك

قَوْس قُزَحٍ خانقىز

قَوْس النَّصْرِ قاناتلىق ئىشىك

قَوْسان ياي

قَوْسان مَعْقُوفانِ چاسا ياي

قَوْش و قُوْش جـ **أَقْواش** تاسما؛ بەلباغ؛ كەمەر

قَوَّضَ الْبِناءَ بۇزۇۋەتتى

قَوَّضَ الصُّفُوفَ و الْمَجالِسَ تارقىتىۋەتتى

قَوْط جـ **أَقْواط** قوي توپى

قَوْطة جـ **قُوَط** مېۋە سېۋىتى

قُوق جـ **قِيقان** بېلىق ئالغۇچ؛ ئاق قۇ

قَوْقَعَة موزايۇبشى

قَوْل جـ أَقْوال ججـ أَقاوِيلُ ئېيتماق؛ گەپ؛ كۆز قاراش
قَوْل مَأْثُور ماقال-تەمسىل
القَوْل الْفَصْل ھەل قىلغۇچ رولى بار سۆز
جُمْلَة القَوِل يىغىنچاقلىغاندا
قول جـ قُولات ئەترەت؛ چوك ئەترەت؛ ھەربىي قوشۇن
قُوَلَة گەپدان؛ سۆزمەن؛ چىشى ئۆتكۈر؛ غۇڭشىيدىغان
قَوْلَحَة الذُّرَةِ قوناق شېخى
قُوْلَنْج قورسىقى مۇجۇپ ئاغرىماق
قُوْلَون تۇز ئۇچەي
قَوَّمَ الشَّيْءَ خاتالىق پەرقىنى تۇزەتتى؛ توغرىلىدى
قَوَّمَ الْمَتاعَ تەخمىنىي باھاسىنى بېكىتتى
قَوَّمَ الْأَثَرَ الْأَدَبِيَّ أو نَحْوَهُ باھالىدى؛ مۇقىم بولدى
قَوَّمَ هُ باھا تۇرغۇزدى
قَوْم جـ أَقْوام و أَقاوِمُ و أَقاوِيمُ مىللەت؛ خەلق
قَوْم الرَّجُلِ ئەجدادى بىر؛ بىرگە ياشايدىغان خەلق
قَوْمَة قوزغالماق
قُومِسار . قُومِيسَيْر سىياسىي كومىسسار
قُومِسِير ۋەكىل
قُومِسْيُوم جـ قُومِسْيُونات ھەق؛ رەسمىيەت ھەققى
قَوْمِيّ مىللەتنىڭ؛ دۆلەتنىڭ؛ دۆلەت ئىگىلىكىدىكى؛ مىللەتچى
قَوْمِيَّة مىللەتپەرۋەر؛ خەلقپەرۋەر
قَوْمِيَّة مُشْتَرَكَة ئاددىي شەھەر پۇقرالىق سالاھىيىتى
قَوْنَة مېتال پارچىسى
قُونَة جـ قُوَن سۇرەت؛ رەسىم
قُونْتَراتُو جـ قُونْتَراتات كېلىشىم؛ كېلىشىمنامە
قَوَّهَ چۇقان سالدى
قَوُون بىر خىل قوغۇن
قَوُون أَصْفَر سېرىق قوغۇن
قَوُون شَمّام پۇراقلىق قوغۇن
قَوَّى هُ قەيسەرلەشتۈردى؛ كۈچەيتتى؛ مۇستەھكەملىدى
قَوْى قورسىقى ئاچماق؛ قاقاسلىشىپ كەتمەك
قَوِيَ - قُوَّةً قاۋۇل؛ زەپەردەس؛ كۈچلۈك
قَوِيَ عَلَى الْأَمْرِ ئىمكانىيەت؛ مۇمكىنچىلىك تاپتى
قَوِيَ عَلَى الْمَرَضِ كېسەلدىن غالىب كەلدى
قَوِيَ الشَّكُ گۇمانى كۈچەيدى
قَوِيَ قَوَّى قورسىقى بەك ئېچىپ

كەتتى

قَوِيَ الْمَطَرُ يامغۇر كۈچەيدى

قَوِيَ قِيًّا و قَوايَةً الْمَكانُ ئادەمزاتسىز قاقاسلىق

قَوِيّ جـ **أَقْوِياء** كۈچلۈك؛ كۈچتۈكگۈر؛ قاۋۇل؛ قەيسەر؛ مۇستەھكەم؛ ئىقتىدارى بار

قَوِيم جـ **قِيام** ئادىل، خالىس؛ زىلۋا؛ توز؛ تىك

الدِّين القَوِيم توزەتمەك؛ توغرا ئۆگەتمەك

قَيَّأَ فُلانًا ما أَكَلَهُ يەۋاتقان يېمەكلىكنى تۈكۈرگۈزۈۋەتتى

قَيَّأَ هُ الشَّيْءُ ئۇنى قۇستۇردى

قَيْء قۇسماق؛ قۇسقان ماددا

قُياء قۇسماق؛ قۇسقان ماددا

قِياد تانا، ئارغامچا

فُلان سَلِس القِياد رەققاس؛ پاھىشە

قِيادَة رەھبەر؛ باشلىماق؛ باشلامچىلىق قىلماق؛ يول كۆرسەتمەك؛ باش شتاب؛ قوماندانلىق شتابى

قِيادَة عُلْيا ئەڭ يۇقىرى باش شتاب

قِيادِيّ رەھبەرنىك

قَيّار قاراماي سودىگىرى

قَيّاس ئۆلچىگۈچى؛ ئۆلچەيدىغان ئادەم

قِياس جـ **قِياسات و أَقْيِسَة** مىقدار؛ ئۆلچەم؛ جەدۋەل

بالقِياس إلَى كَذا سېلىشتۇرغاندا؛ ... بىلەن سېلىشتۇرغاندا

عَلَى القِياس خۇلاسە چىقارماق؛ ئۆلچەم بويىچە

قِياس عَلَى كَذا خۇلاسە چىقارماق

قِياسِيّ ئۆلچەملىك؛ قائىدىلىك؛ نورمال؛ سېلىشتۇرۇلغان؛ لوگىكىغا ئويغۇن

قِيَاسِيًّا قائىدىلىك، تەرتىپلىك

قِياض تەڭ دەرىجىلىك؛ تەڭ قىممەتلىك؛ ئالماشتۇرماق؛ سودا

قَيّاف ئەگەشكۈچى؛ ئەگىشىپ ماڭغۇچى

قِيافَة الْأَثَرِ ئەگەشمەك؛ ئەگىشىپ ماڭماق

قِيام تىرەك؛ تۇۋرۇك؛ دەس تۇرماق؛ قوپماق

القِيام قِيام بكَذا ئېلىپ بارماق؛ يۈرگۈزمەك؛ قىلماق

قِيامَة ھىمايە قىلماق؛ قالايمىقانلاشتۇرماق؛ پاراكەندە قىلماق؛ تىرىلمەك

عِيْد القِيَامَةِ تىرىلىش بايرىمى

يَوْم القِيَامَةِ دۇنيانىڭ ئاداقىي كۈنى؛ قىيامەت كۈنى

قِيْت . قِيْتَة يېمەكلىك؛ ئاشلىق؛ ئوزۇقلۇق ماددا

قِيثار جـ قَيَاثِيرُ گىتار؛ ئالتە تارلىق مۇزىكا ئەسۋابى

قِيثَارَة جـ قَيَاثِيرُ گىتار؛ ئالتە تارلىق مۇزىكا ئەسۋابى

قَيَّحَ الْجُرْحُ يارا ئېغىزى يېرىڭلىدى

قَيْح يېرىڭ

قَيْحِيّ يېرىڭلىق؛ يېرىڭدىغان؛ يېرىڭلاپ كەتكەن

قَيَّدَ الدَّابَّةَ أو غَيْرَها باغلىدى

قَيَّدَ هُ چەكلىمە؛ چەكلىدى؛ چەك قويدى

قَيَّدَ الْحِسابَ تىزىملاتتى؛ ئەنگە ئالدۇردى

قَيِّد مۇلايىم؛ ئىللىق

قَيْد جـ قُيُود و أَقْيَاد كىشەن؛ چۇلۇۋۇر؛ تاڭىدىغان نەرسە؛ تانا؛ كويزا؛ شارائىت

قَيْد ئۆلچەم؛ ئۇزۇنلۇق؛ سانى؛ مىقدارى

عَلَى قَيْد شَعْرَةٍ مِنْ كَذا كىچىك- كىنە پەرق

عَلَى قَيْد الْحَياةِ سالامەت؛ ھايات

قِيْد ئۆلچەم؛ ئۇزۇنلۇق؛ ئېغىرلىق؛ سانى؛ مىقدارى؛ ئارىلىق؛ يىراقلىقى

قَيْدام . قَيْدُوم ئالدى قىسمى؛ كۆكرەك قىسمى

قَيْدام السَّفِينَةِ كېمە ئالدى؛ كېمە بېشى

قَيْدِيّ ئەنگە ئالدۇرغان

قَيَّرَ الشَّيْءَ ئاسفالت ياتقۇزدى

قِير قاراماي؛ ئاسفالت

قَيْرَوان جـ قَيْرَوانات سودا ئەترىتى؛ كارۋان

قَيْرَوان قەيرەۋان (يەر ئىسمى)

قَيْس ھاكاۋۇر، مەمەدان؛ كۆرەڭلىگەن ھالدا ماڭماق

قِيسارِيَّة مەھسۇلات كۆرگەزمە قىلىش ئورنى؛ ئوستى يېپىق بازار

قَيْسَرِيّ جـ قَيَاسِرُ و قَيَاسِرَة كۇچلۇك؛ يوغان؛ ئېگىز ھەم يوغان

قَيْسُونِيّ كۆل، كۆلچەك

قِيشانِيّ نەقىشلىك ساپال؛ گۈللۈك كاھىش؛ فارفۇر قاچىلار

قَيْصَر جـ قَيَاصِرَة پادىشاھ، خان

قَيْصَرِيّ پادىشاھنىڭ، خانىنىڭ

قَيْصَرِيَّة بازار؛ كۆكتات بازىرى

الْعَمَلِيَّة القَيْصَرِيَّة ئوپېراتسىيە قىلىپ تۇغدۇرۇش؛ بالىياتقۇنى كېسىش ئوپېراتسىيىسى

قَيَّضَ لَهُ كَذا مۇلچەرلىدى؛ بېكىتتى

قَيَّضَ فُلانًا لِفُلانٍ ئا نى ب نىڭ ئورنىغا ئېلىپ كەلدى

قَيْض تۇخۇم شاكىلى؛ ئوخشاش؛ تەك قىممەتلىك؛ ئالماشتۇرماق

قَيْطاس كىت

قِيطان ئىپەك ياكى پاختىدىن توقۇلغان بەلباغ

قَيْطُوس كىت

قَيِّظ قاتتىق ئىسسىق؛ پىزغىرىم ئىسسىق

قَيْظ ج **أَقْياظ و قُيُوظ** پىزغىرىم ئىسسىق؛ قاتتىق ئىسسىق؛ يازنىڭ ئوتتۇرى

غُراب القَيْظ چوڭ قاغا

قَيَّفَ أَثَرَهُ ئەگەشتى؛ ئەگىشىپ يۈردى

قَيْل ج **أَقْيال** خەلىپە؛ قەبىلە باشلىقى

قِيل سۆزلىمەك؛ سۆز

قَيْلُولَة چۈشلۈك ئۇيقۇ؛ چۈشلۈك دەم ئېلىش

قِيلِيط خەتەرلىك ئادەم؛ پاكار، پەتەك

قَيِّم تۈز؛ تىك؛ تىك سىزىقلىق؛ ئېسىل؛ ئەتىۋارلىق؛ قىممەتلىك

قَيِّم عَلَى الأَمْرِ ھىماتچى؛ مەسئۇل كىشى

قِيمَة ج **قِيَم** قىممىتى؛ مىقدارى؛ سانى

قَيَّنَ ياساندى؛ زىننەتلىدى

قَيْن ج **قُيُون و أَقْيان** تۆمۈرچى

قَيْنَة ئايال ناخشىچى؛ ئايال خىزمەتچى؛ ئايال چاكار؛ ئايال خىزمەتكار؛ ئايال ساتىراش

قُيُودات ج تىزىملاش دەپتىرى؛ ئارخىپ

قَلَم قُيُودات تىزىملاش ئورنى؛ ئەنگە ئالدۇرۇش ئورنى

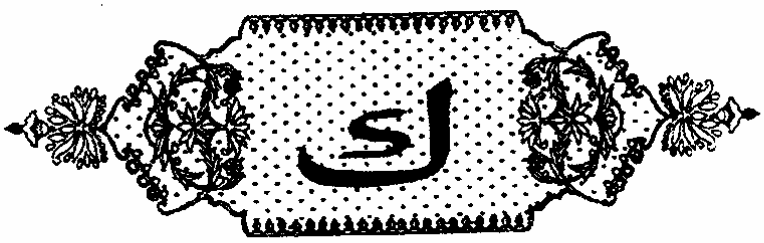

ك ‹كاف› ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 22-ھەرپى، ساندىكى ‹20› گە ۋەكىللىك قىلىدۇ

كَ ئىككىنچى شەخسلىك ئالماش بولۇپ، جۈملىدە تولدۇرغۇچى بولۇپ كېلىدۇ، (ئەر) سەن؛ سېنىڭ

كَ جۈملىدە ئالدى قوشۇلغۇچى بولۇپ كېلىدۇ، مەسىلەن، ئوخشاش، دەك

كَآبَة كۆڭلى ئاغرىماق؛ ئازابلانماق؛ ئازاب

كائِن مەۋجۇت؛ ئەمەلىي؛ ئەمەلىيەتتە بار

كائِن حَقِيقِيّ ئەمەلىي گەۋدە؛ ئەمەلىي؛ ماھىيەت

كائِن حَيّ جانلىق

كائِن رُوحِيّ روھ، ئەرۋاھ

الْكائِنات ئالەم؛ زېمىن؛ كائىنات

كائِنَة جـ **كَوائِنُ** م مەۋجۇت؛ ئەمەلىي؛ ئەمەلىيەتتە بار؛ ئەمەلىي گەۋدە

كَئِبَ ـَـ كَأْبًا و كَأْبَةً و كَآبَةً ئازابلانماق؛ دەرد تارتماق

كَئِيب كۆڭلى ئاغرىدى؛ ئازابلاندى؛ ئۈمىدسىزلەندى

كَأْب . كَأْبَة ئازابلانماق؛ دەرد؛ ئازاب

كابٍ ‹الْكابِي› رەڭگى ئۆڭگەن؛ نۇرسىز؛ ئېگىز؛ سېخىي؛ ئىنكاسسىز؛ ياخشى ئىش قىلغان

كابَحَ ئورۇشتى؛ تىللاشتى

كابِح جـ **كَوابِحُ** باستۇرغۇچى؛ بويسۇندۇرغۇچى

بالكابِح ھېچقانداق چەكلىمىسىز

كَابَدَ الْأَمْرَ بەرداشلىق بەردى؛ چىدىدى

كَابَدَ اللَّيْلَ كەچۈرمىش، كېچىنىڭ قورقۇنچى ۋە جاپاسىغا ئۇچرىدى

كابِد جاپا-مۇشەققەت تارتقۇچى

كابَرَ هُ قەيسەرلىك بىلەن تالاشتى؛ غەلىبىنى تالاشتى؛ مۇنازىرىلەشتى؛ رىقابەتلەشتى

كابَرَ هُ عَلَى حَقِّهِ ئۇنىڭ ھوقۇقىنى ئىنكار قىلدى

كابِر چوڭ، زور؛ ئادەتتىن تاشقىرى؛ ئېسىل

كابَلَ هُ الدَّيْنَ پۇلنى كېچىكتۈرۈپ تۆلىدى

كابَلَ هُ ئۇزارتتى؛ سوزدى؛ كېچىكتۈردى؛ كەينىگە سوزدى

كابِلِيّ قىزىل ياغاچ؛ شاپتۇل چېچىكى رەڭلىك ياغاچ

كابُوس ج **كَوابِيس** قارا باسماق؛ چۆش ئالۋاستىسى

كابُوك پاختا دەرىخى؛ دەرەخنىڭ پاختىلىق قەۋىتى

كابُول ج **كَوابِيلُ** (ئوۋچىنىڭ) تورى؛ تار تەكشى تاختاي؛ تەكشى تاختاي؛ مۇرىسىگە ئارتماق، مۇرىسىگە ئاسماق

كاتَبَ هُ ئۆزئارا ئۇچۇر يەتكۈزدى؛ ئالاقىلەشتى؛ مەلۇم كىشى بىلەن بىللە يازدى

كاتِب ج **كُتّاب** و **كَتَبَة** يېزىپ بەرگۈچى، كۆچۈرۈپ يازغۇچى، ئەدەبىي كىتاب؛ ئاپتور، يازغۇچى

كاتِب العُقُودِ الرَّسْمِيَّةِ گۇۋاھچى

كاتِب عَلَى آلَةِ الْكِتابَةِ خەت ئۇرغۇچى، نابورچىك

كاتِذرائِيَّة چوڭ چېركاۋ؛ ئاساسلىق ئورۇندا تۇرىدىغان چېركاۋ

كاتَمَ هُ السِّرَّ سىر ساقلىدى

كاتَمَ هُ الْعَداوَةَ سىر تۇتتى؛ ئۆچمەنلىكنى ئاشكارىلىمىدى

كاتِم يوشۇرغۇچى

كاتِم السِّرِّ سىر ساقلىغۇچى

كاتِم الصَّدَماتِ تەۋرىنىشنى پەسەيتكۈچ؛ تەۋرىنىشنىڭ ئالدىنى ئالغۇچ

كاثُولِيكِيّ خرىستىئان دىنىنىڭ؛ خرىستىئان مۇرتلىرى

كاثَرَ هُ ناھايىتى كۆپ

كاثُولِيك خرىستىئان دىنى

كادَ ـُـ كَوْدًا و مَكادًا و مَكادَةً (ئىمكان پېئىلى) گويا، ئازلا قالغان

كادَ يَفْعَلُ گويا ... دەك

ما كادَ يَفْعَلُ ئۇ گويا ... ئەمەستەك

ما كادَ يَفْعَلُ ... حَتَّى ... تېخى ... بايىلا ...

كادَ ـِـ كَيْدًا و مَكِيدَةً هُ ئالدامچىلىق؛ قاتتىق غەزەپلەنمەك

كادَ لَهُ قەستلىدى؛ يامان غەرەزدە بولدى؛ زىيانكەشلىك قىلماقچى بولدى

كَأْدا ء ئازاب؛ دەرد؛ ھەسرەت؛ جاپا-مۇشەققەت

كادِح ئەمگەكچى

كادِر جـ كَوادِرُ كادىر

كاذِب جـ كَذَبَة و كُذّاب و كُذَّب يالغان، ئادەم ئالدايدىغان؛ يالغانچى؛ ئىغۋاگەر؛ ئالدامچى

كارَة باغلىماق؛ تاڭماق

كارْت كارتوچكا؛ ئىسىم كارتوچكىسى

كارِث ئاپەتلىك؛ ئېچىنىشلىق

كارِثَة جـ كَوارِثُ ئاپەت؛ بالا-قازا

كارِز دىن تارقاتقۇچى؛ قائىدە سۆزلىگۈچى

كارَمَ هُ ... دىن ئېسىل؛ ... دىن سېخىي؛ ... دىن مەرد

كارِه بىزار؛ نارازى

كارِه فى كَذا بىزار؛ نارازى؛ كۆزگە ئىلمايدىغان

كارُوز دىن تارقاتقۇچى؛ قائىدە سۆزلىگۈچى

كارَى الدّارَ ئىجارىگە ئالدى؛ مال چىقاردى

كاز كۆمۈرگازى؛ كۆمۈر مېيى

كازُوزَة گازلىق سۇ

كازِينُو مۇزىكىلىق كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرى؛ كېچىلىك بەزمە-خانا

كَأْس جـ كُؤُوس أَكْؤُس و كَأْسات و كِئاس ئېگىز پۇتلۇق ئىستاكان؛ لوڭقا

مُباراة عَلَى كَأْس لوڭقا تالىشىش مۇسابىقىسى

كَأْس الزَّهْرَةِ گۈل چېكى

كاسَ ـُـ كِياسَةً الْغُلامُ ئەقىللىق بولۇپ كەتمەك؛ ئۆتكۈر بولۇپ كەتمەك

كاسٍ «الْكاسِى» جـ كُساة كىيىم كىيگەن

كَأْسَة ئىستاكان (ئېچىملىك قۇيۇپ ئىچىدىغان)

كاسِب پايدىغا ئېرىشكۈچى؛ يەڭگۈچى

كاسِح سۈپۈرۈلگەن؛ تازىلانغان

كاسِحَة الْأَلْغامِ مىنا تازىلاش كېمىسى

كاسِد بازىرى كاسات

سُوق كاسِد أو كاسِدة چۆلدەرەپ قالغان بازار

كاسِر جـ كُسَّر بۈركۈت؛ يىرتقۇچ قۇش؛ بۇزغۇچى؛ بۇزغۇنچى

كاسِرَة جـ كُسَّر و كَواسِرُ يىرتقۇچ هايۋان

كاسِف ئىككىلەنگەن؛ ئۇمىدسىزلەنگەن

كاسِف الْبالِ كۆڭلى پاراكەندە

كاسِف الْوَجْهِ قوشۇمىلىرى تۇرۇلوپ كەتكەن؛ دومسايغان

كاشَحَ هُ بالْعَداوَةِ دۇشمەنلىك نەزەرى بىلەن قارىدى

كاشِح يوشۇرۇن، دۇشمەن

كاشَرَ هُ مازاق قىلدى؛ زاڭلىق قىلىپ كۈلدى

كاشَفَ هُ بِكَذا دەپ بەردى؛ ئاشكارىلىدى

كاشَفَ هُ بالْعَداوَةِ يامان غەرىزىنى ئىپادىلىدى

كاشِف جـ كَشَفَة ئاشكارىلىغۇچى؛ ئېچىپ بەرگۈچى؛ بايقىغۇچى

كاشِق دولقۇن تەكشۈرۈش ئەسۋابى؛ سىناق دورىسى

كاشِق بَلَّوْرِيّ كرىستال دولقۇن تەكشۈرۈش ئەسۋابى

كاشِفَة جـ كَواشِفُ سىناق دورىسى؛ قۇتۇلدۇرماق؛ بوشاتماق

كاظِمَة جـ كَظائِمُ چايدان؛ تېرمۇس

كاعِب جـ كَواعِبُ كۆكرىكى تولغان

كافَأَ هُ هەق ئالدى؛ تەپمۇتەك تۇردى

كافِئِين قەھۋە ئېلىمېنتى؛ قەھۋە مادىسى

كافَّةً ھەممە، بارلىق

كافِتِريا كىچىك تاماقخانا؛ تاماقنى ئۆزى تاللاپ ئەكېلىپ يەيدىغان ئاشخانا

كافَحَ الْعَدُوَّ دۇشمەن بىلەن جەڭ قىلدى

كافَحَ عَنْهُ قوغدىدى

كافَحَ الْأَمْرَ ئۆزى بىر تەرەپ قىلدى

كافِر جـ كَفَرَة و كُفّار و كِفار ئىلاھقا ئىشەنمەيدىغان كىشى؛ دىنغا ئىشەنمەيدىغان كىشى؛ غەيرىي دىن مۇرىتلىرى؛ ئىلاھقا ئىشەنمەيدىغان، دىنسىز؛ ياخشىلىقنى بىلمەيدىغان؛ قاراڭغۇ؛ تۇتۇق

كافَلَ هُ كېلىشىم تۈزدى؛ توختام تۈزدى

كافِل جـ كُفَّل كاپالەتچى؛ كېپىللىك بەرگۈچى؛ ھىمايىچى

كافِه ھەربىي قوماندان

كافُور جـ كَوافِيرُ نافتالىن؛ كافۇر دەرىخى

الْكافُور زەيتۇن دەرىخى، زەيتۇن مېيى

كافَى هُ ھەق؛ ئەمگەك ھەققى؛ تەشەككۈر ئېيتماق

كافِيار بېلىنجان

كَأْكَأَ يۇرەكسىز، ئاجىز بولدى

الة تصوير
تېلېكامىرا

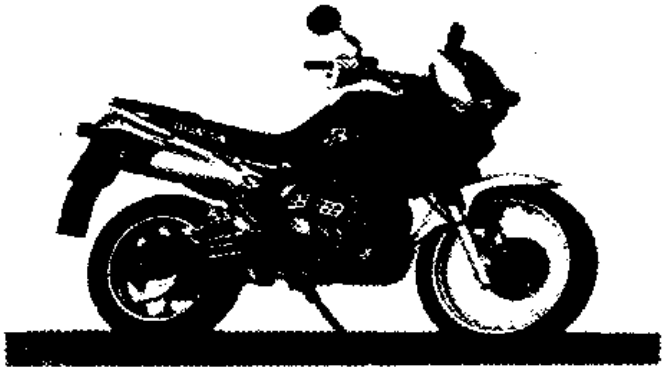

دراجة نارية
موتسېكلىت

هاتف
تېلېفون

مكنة تصوير
سۈرەت گاپىراتى

مسجلة
ئۇنتالغۇ

كمبيوتر
كومپيۇتېر

تلفزيون
تېلېۋىزور

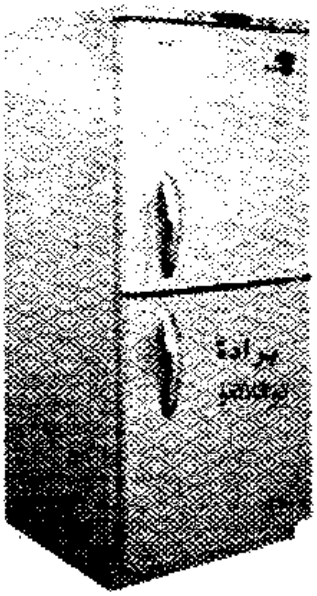

براد
ئوڭلاتقۇ

اذاعة
رادىئو

كانون الثّانِي سۇرىيە كالېندارى-دىكى 1-ئاي

كاهِل جـ كَواهِلُ مۇرە؛ مۇرىسى

كاهِل الْقَومِ ھىماتچى؛ تۆۋرۈك

كاهِن جـ كَهَنَة و كُهّان باستىر؛ پوپ؛ خۇراپىي كىشى

كاوٍ «الْكاوِى» دەزمالالانغان؛ كۆيدۇرۇلگەن؛ كۆيۈپ يارا بولغان؛ قاتتىق؛ رەھىمسىز

بُوتاسا كاو يَة قاتتىق كالىي؛ كالىي ھىدروكسىد

صُودا كاو يَة قاتتىق ناترىي؛ ناترىي ھىدروكسىد؛ شاخا؛ داشقال

كاوْتْشوك ئېلاستىكلىق بانان؛ ھىندىستان بانىنى

كَئِيب كۆڭلى ئاغرىغان؛ ئازابلانغان؛ بىئارام بولغان

كايَدَ هُ ئالدىدى

كايَلَ هُ ئۆچ ئالدى

كَبَّ ـُـ كَبًّا الإناءَ تەتۇر ئايلانماق؛ تەتۇر قىلىپ قويماق

كَبَّ الرَّجُلَ عَلَى وَجْهِهِ أو لِوَجْهِهِ ئاغدۇردى؛ ئۆرىدى

كَبَّ الشَّيْءَ تۆكتى؛ تۆكۈۋەتتى

كَبّ ئايلاندۇرماق؛ دۇم قىلماق؛ تەتۇر قويماق؛ ئىچكى ئايلانما؛ ئىگىلمەك؛ ئېگىشمەك

كَبا ـُ كَبْوًا و كُبُوًّا مۇدۇرۇلۇپ كەتمەك؛ تېيىلىپ كەتمەك؛ مۇدۇرۇلۇپ كەتمەك

كَبا السَّهْمُ ئوقنى نىشانغا تەگكۈزەلمىدى

كَبا الْكَوْزَ قۇرۇقدىدى؛ قۇرۇتتى

كَبا الثَّورُ غۇۋا بولدى؛ تۇتۇق بولدى

كَبا النَّبَتُ تەشەككۇر

كَباب كاۋاپ

كَبابَة چۆكمىگە چۇشۇرۇش نەيچىسى

كَبّاد لىمون دەرىخى؛ لىمون

كُباد جىگەر يالۇغى؛ جىگەر قېتىشى

كُبار . كُبّار چوڭ، ئۇلۇغ، زور

كِبار ج چوڭ، غايەت؛ يۇقىرى دەرىجىلىك؛ ئەلا؛ كۆپ مىقدارداۋ؛ مۇھىم؛ يېشى چوڭ

كِبار قُوّادِ الْحَرْبِيَّةِ يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبەر؛ يۇقىرى دەرىجىلىك قوماندان

كَبّاس قىستىغۇچى؛ قىسقۇچ؛ پرىسلىغۇچ؛ قىسىش ئەسۋابى؛ (مىلتىقنىڭ) ستۇولى

كَبَّبَ كاۋاپ قىلدى

كَبَّبَ الشَّيْءَ شار شەكلىدە قىلدى؛ يۇمىلاق قىلدى

كَبَتَ ـِـ كَبْتًا غَيْظَهُ فى جَوْفِهِ

غەزىپىنى باستى
كَبَتَ هُ هاقارەت قىلدى
كُبَّة چاشقان ۋاباسى
كُبَّة ج كُبَب مايدا پىشۇرۇلغان گۆش پارچىسى؛ يېرىم پىشۇرۇلغان گۆش پارچىسى
كَبَحَ - َ - **كَبْحًا** هُ **عَنِ الْحاجَةِ** توسماق
كَبَحَ الدّابَّةَ بِاللِّجامِ ئۇلاغنى يۈگەنلىدى
كَبَحَ جِماحَ غَضَبِهِ غەزىپىنى باستى؛ ئاچچىقىنى پەسەيتتى
كَبْح بوغماق؛ توسماق؛ چەكلىمەك
كَبَدَ - ُ **كَبْدًا** هُ **الْبَرْدُ** كىشىنى قىينىماق
كَبَدَ مِنَ السَّماءِ كۆكتىكى؛ ئۈپۈق سىزىقى
كَبِدٌ و كِبْد ج **أَكْباد و كُبُود** جىگەر؛ ئىچكى ئەزا
كَبِدُ الشَّيْءِ مەركەز؛ ئوتتۇرا قىسمى
كَبَّرَ (قۇدرەتلىك ئاللا) دېمەك
كَبَّرَ الشَّيْءَ چوڭايتتى؛ ئاۋۇتتى
كَبَّرَ هُ **أو الشَّيْءَ** هۆرمەتلىدى
كَبَرَ - ُ - **كَبْرًا** هُ **بِالسِّنِّ** ئۇنىڭدىن يېشى چوڭ
كَبُرَ - ُ - **كِبَرًا و كُبْرًا و كُبارَةً** كىبلەڭسىز؛ غايەت؛ ئۇلۇغ؛ ھەيۋەتلىك
كَبُرَ عَلَيْهِ الْأَمْرُ قىيىن كەلدى؛ ئېغىر كەلدى؛ جاپالىق كەلدى
كَبِرَ - َ - **كِبَرًا و مَكْبِرًا فِي السِّنِّ** چوڭ ياشلىق؛ يېشى چوڭ
كُبْر كۆپ قىسمى؛ مۇھىم قىسمى؛ ئۇلۇغ؛ ئېسىل؛ دەرىجىدىن تاشقىرى؛ چوڭ
كِبْر ئۆزىنى چوڭ تۇتماق؛ ئۆزىگە تەمەننا قويماق؛ كۆپ قىسمى؛ مۇھىم قىسمى؛ ئۇلۇغ؛ ئېسىل؛ دەرىجىدىن تاشقىرى
كَبْرَتَ الشَّيْءَ گۈڭگۈرت بىلەن سۈركىدى
كُبْرَى م نىسبەتەن چوڭ؛ تېخىمۇ چوڭ؛ ئەڭ چوڭ
كُبْرِى ج كُبارَى كۆۋرۈك
كُبْرِى قَلّاب ئاسما كۆۋرۈك
كِبْرِياء يوغانچى؛ ھاكاۋۇر؛ كۆرەڭلىمەك
كِبْرِيت گۈڭگۈرت؛ سەرەڭگە
كِبْرِيت عَمَودٍ گۈڭگۈرت تېشى
كِبْرِيتات . كِبْرِيتاة گۈڭگۈرت تۇزى
كِبْرِيتَة بىر تال سەرەڭگە
كِبْرِيتُور گۈڭگۈرتلۇك ماددا
كِبْرِيتِيّ گۈڭگۈرتنىڭ؛ گۈڭگۈرتلۇك
حامِض كِبْرِيتِيّ گۈڭگۈرت كىسلا-

الة تصوير

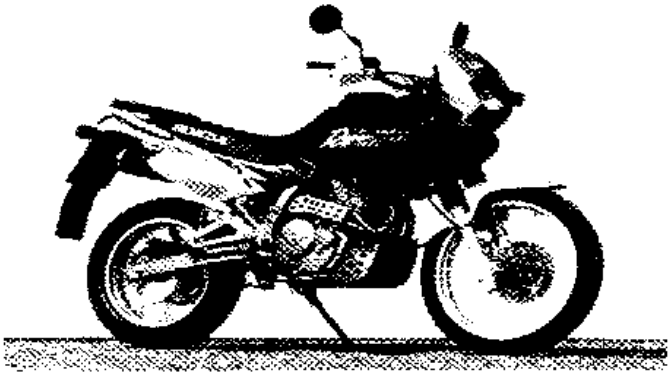

دراجة نارية

مسجلة

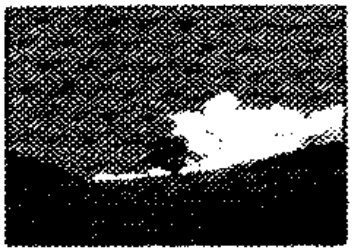

كمبيوتر

اذاعة

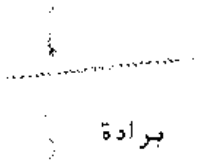

براد

تاسى

حُوَيْمِض كِبْرِيتِيّ كەنجى گۈڭگۈرت كىسلاتاسى

غاز حُوَيْمِض گۈڭگۈرت تۆت ئوكسىد

كَبَّسَ الْجَسَدَ ئۇۋۇلىدى

كَبَّسَ عَلَى الشَّيْءِ كۈچەپ باستى

كَبَسَ ـِـ كَبْسًا عَلَى الشَّيْءِ باسماق؛ قىسماق؛ پرىسلىماق

كَبَسَ الْقَوْمُ دارَهُ تۈيۈقسىز زەربە بەردى

كَبَسَ بالْمِلْحِ چىلماق (كۆكتات)؛ دەملىمەك

كَبَسَ رَأْسَهُ فى الثَّوبِ بېشىنى كىيىمنىڭ ئىچىگە تىقىۋالدى

كَبْس باسماق؛ قىسماق؛ پرىسلىماق

أَيّام الْكَبْس كەبىسە كۈن

كَبْسَة تۈيۈقسىز ئاختۇرماق؛ تۇتماق

كَبْسُولَة كاپسۇل؛ ئەش؛ بالا ھەمرە-يى؛ بوتۇلكا ئېغىزىدىكى مېتال ياپقۇچ

كَبْسُولَة الْمُفَرِّقعاتِ پىستان؛ دىتو-ناتور؛ پىلىك

كَبَشَ ـُـ كَبْشًا الشَّيْءَ تۇتماق؛ سىقىمدىماق؛ چىڭ تۇتماق

كَبْش جـ كِباش و أَكْباش و أَكْبُش و كُبُوشَة سەركە؛ قوشقار؛ ئۇجمە مېۋىسى؛ باشلامچى

كَبْش الْقَرَنْفُلِ سىرىنگۇل؛ قەلەمپۇر

كَبْش الْفِداءِ بالاغا قالغۇچى؛ باشقا كىشىنىڭ بالاسىغا قالغان ئادەم

كَبْش تۇسۇق پارتلاتقاندا ئىشلىتىلىدىغان بىر خىل قامال قىلىش ماشىنىسى

كَبْكَبَ الشَّيْءَ ئىتتىرىپ يىقىتتى، ئاغدۇردى؛ دۇم قىلدى

كَبَّلَ هُ كىشەن سالدى؛ كويزا سالدى؛ قامىدى، تۇرمىگە سولىدى

كَبَلَ ـِـ كَبْلاً هُ كىشەن سالماق؛ كويزا سالماق؛ قامىماق، تۇرمىگە سولىماق؛ دەخلى قىلماق؛ سوزماق؛ كېچىكتۇرمەك

كَبَلَ هُ الدَّيْنَ قەرزنى كېچىكتۇرۇپ قايتۇردى

كَبْل جـ كُبُول و أَكْبُل و أَكْبال كىبىشەن، كويزا، ئىشكەل؛ كابىل

كَبْوَة بىر قېتىم يىقىلماق؛ مۇدۇرۇلۇپ كەتمەك؛ تېيىلىپ كەتمەك؛ خاتالىق سادىر قىلماق

كَبُوتُولَة ساقا، پولات شارچە؛ توپا پارچىسى، لاي كالىلىكى

كَبُولِيّ . كابُولِيّ تامدىكى؛ دۇاردە-

كى تىرەك؛ جازا

كَبِير جـ **كِبار و كُبَراءُ** يېشى چوڭ؛ چوڭ، غايەت زور؛ كۆپ مىقداردا؛ يۇقىرى دەرىجىلىك

كَبِيرَة جـ **كَبائِرُ** ۋەھشىي قىلمىش؛ جىنايى قىلمىش

كَبِيس ئاچچىقسۇغا چىلىغان؛ تۇزلىغان؛ ھەسەلگە مىلىگەن؛ كەبىسىنىك

السَّنَة الكبيسة كەبىسە يىلى

كَتَّ ـُـ كَتًّا هُ سان، سانىنى ھېسابلىماق

كَتَّ الْكَلامَ فى أُذْنِهِ قۇلىقىغا گەپ قىلدى؛ پىچىرلىدى

كَتَّ ـِـ كَتًّا تِ الْقِدْرُ قىزىق؛ قاينىاق

كُتّاب جـ **كَتاتِيبُ** خۇسۇسىي مەكتەپ؛ كىچىك دەرسخانا

كِتاب جـ **كُتُب** يازماق؛ كىتاب؛ كىتابلار؛ خەت-چەك؛ خەت-ئالاقە

كِتاب الزِّواجِ توي كىلىشىمى

كِتاب مَدْرَسِىّ دەرسلىك؛ قوللانما

كِتاب الِاعْتِمادِ دۆلەت خېتى؛ مەكتۇپ

أَهْل الكتاب قوللانمىسى بار خرىستىئان مۇرتلىرى ياكى يەھۇدىي دىنى مۇرتلىرى

كِتابَة قوللانماق، ئابىدە؛ ئويماق؛ يازماق

كِتابِىّ كىتابتا يېزىلغان؛ كىتابتىكى؛ ئىنجىلنىك

كُتاف مۇرىسى ئاغرىماق

كِتاف جـ **كُتُف و كُتُف أَكْتِفَة** كىشەن؛ كويزا؛ قۇلۇپ

كَتافَة مۇرە

كَتالُوج جـ **كَتالُوجات** ئومۇمىي مۇندەرىجە؛ كاتالوگ؛ ئەۋرىشكە مەھسۇلاتنىك چۈشەندۈرۈلۈشى

كَتّان زىغىر؛ زىغىر تالالىق رەخت

كَتّانِىّ زىغىرنىك؛ زىغىر تالالىق رەختنىك

كَتَّبَ هُ ئۇنىكىغا يازغۇزدى

كَتَّبَ الْجُنُودَ ھەربىي قوشۇن تۇزدى

كَتَبَ ـُـ كَتْبًا و كِتابًا و كِتْبَةً و كِتابَةً الْكِتابَ خەت يېزىش؛ كىتاب يېزىش

كَتَبَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ چوقۇم ئىلىشنى مۇقىملاشتۇردى

كَتَبَ عَلَيْهِ الطّاعَةَ بويسۇنۇشقا بۇيرۇق بەردى

كُتُبِىّ كىتاب سودىگىرى؛ كىتاب يىغىپ ساتقۇچى

كُتْشِينَه قارتا؛ قەغەز قارتا

كَتِعَ ـَـ كَتَعًا قول بارماقلىرى مېيىپ بولماق ياكى پېيى ئۇزۇلۈپ كەتمەك

كَتِعَ فِى الْعَمَلِ ئەستايىدىل ھەم تېز ئىشلىمەك

كَتْعاءُ م قولى مېيىپ بولۇش

كَتَّفَ هُ باغلىدى

كَتَّفَ الطّائِرُ پەرۋاز قىلدى

كَتَفَ ـِـ كَتْفًا و كِتافًا هُ باغلاش؛ قول-پۇتلىرىنى باغلاۋەتمەك

كَتِف . كَتْف جـ أَكْتاف و كِتَفَة مۇرە

إِنَّهُ لَيَعْلَمُ مِنْ أَيْنَ تُؤْكَلُ كَتِف قەيەردىن قول سېلىشنى بىلمەسلىك؛ ئىشتا پىشقان؛ ماھىر

كَتْفاءُ م مۇرىسى كەڭ

كَتْكُوت جـ كَتاكِيتُ چۈجە

كَتَّلَ گۈرۈھ ياكى تەشكىلات قۇردى

كَتَّلَ هُ قولغا ئالدى

كَتَّلَ الشَّيْءَ كاللەكلىدى؛ يۇمىلاق بولماق

كَتَلَ ـُ كَتْلاً هُ قولغا ئالماق؛ نازارەت قىلماق

كُتْلَة جـ كُتَل توپ، تەشكىلات؛ ئادەم توپى؛ يادرو، مەركەز؛ قاتلام

كَتْلَكَة كاتولىك دىنى

كَتَّمَ الشَّيْءَ يوشۇردى

كَتَمَ ـُ كَتْمًا و كِتْمانًا الشَّيْءَ أَوكَتَمَهُ الشَّيْءَ مۇكۇنمەك؛ يوشۇرماق

كَتَمَ نَفَسَهُ ئاۋاز چىقارمىدى؛ نەپەس ئالمىدى

كَتَمَ النّارَ ئۆچۈردى؛ يوقاتتى؛ ئوت ئۆچۈردى

كَتَمَ كُتُومًا و كِتامًا الإِناءُ مەخپىي؛ پېچەتلەنگەن

كَتْم ياپماق؛ يوشۇرماق

كِتْمان يوشۇرماق

كَتَّنَ الشَّيْءَ چىڭ چاپلاشتى؛ چاپلاقلىق

كَتَن گاز؛ كۆمۈرگازى نامى؛ تۈتۈن

كَتِنَ ـَ كَتَنًا الْوَسَخُ عَلَى الشَّيْءِ مەينەت قىلىۋەتمەك؛ مەينەت چاپلىشىپ قالماق

كُتُوم جـ كُتْم مەخپىيەتلىكنى ساقلىغۇچى

كُتَيب كىتابچە

كَتِيبَة جـ كَتائِبُ يىڭ؛ چوڭ ئەترەت؛ ماتېرىيال؛ ئىسپات

كَتِيم پېچەتلەنگەن؛ ئېچىشقا بولمايدىغان

كَتِينَة جـ كَتائِنُ زەنجىر

كَثَّ ـَ كَثًّا و كَثَّ ـِـ كَثاثَةً و كُثُوثَةً الشَّيْءُ توم؛ يوغان

كَثَّ الشَّعْرُ چېچى جىق؛ چېچى قويۇق
كَثَّ تِ اللِّحْيَةُ ساقال-بۇرۇتى قويۇق
كَثَّ چېچى قويۇق
كَثَافَة قويۇق؛ قېلىن؛ زىچ؛ بۇك-باراقسان
كَثَبَ ـُ كَثْبًا التُّرابَ توپلىماق
كَثَب يېقىن؛ يېقىن ئەتراپ
عَنْ أو مِنْ كَثَب يېقىنلاشماق
كُثْبَة ج كُثَب كىچىك دۆۋە
كَثَث قويۇق؛ زىچلىق
كَثَّرَ الشَّيْءَ كۆپەيتتى؛ تولۇقلىدى
كَثَّرَ مِنَ الْفِعْلِ ئىزچىل؛ داۋاملىق ئىشلەش
كَثَرَ ـُ كَثْرًا هُ سان، مىقدار جەھەتتە كىشىلەردىن ئېشىپ چۈشمەك
كَثُرَ ـُ كَثْرَةً و كَثارَةً و كُثْرًا الشَّيْءُ كۆپ؛ كۆپەيمەك؛ ئاشماق
كُثْر كۆپ، مول؛ جىق مىقدارلا
كَثْرَة كۆپ؛ كۆپ مىقدارلا؛ مول
كَثَّفَ الشَّيْءَ ئۈيۈشتى؛ ئۈيۈشتۈردى
كَثُفَ ـُ كَثافَةً الشَّيْءُ قېلىن؛ قويۇق
كَثْلَكَة كاتولىك دىنى
كُثْنَة گۇللۇك چەمبىرەك
كَثُولِيكِيّ كاتولىك دىنى ئەقىدىسى؛ كاتولىك دىنى مۇرىتى
كَثُولِيكِيَّة كاتولىك دىنى
كَثِيب ج كُثْبان و أَكْثِبَة قۇم دۆۋىسى
كَثِيث قويۇقلاشقان؛ زىچلاشقان
كَثِير جىق؛ مول؛ باي
كَثِيرًا ناھايىتى كۆپ؛ چوڭ
كَثِيرًا ما دائىم؛ پات-پات؛ كۆپ قېتىم؛ قايتا-قايتا
كَثِيف قويۇق؛ قېلىن
كَحَّ ـُ كَحًّا يۆتىلىش
كَحّال كۆز دوختۇرى
كَحَتَ ـَ ـَ كَحْتًا هُ خىزمەتتىن ھەيدىلىش
كَحْت كېسىش؛ شۇلۇش
كُحَّة يۆتىلىش
كَحْكَحَة توختىماستىن قۇرۇق يۆتىلىش
كَحَّلَ الْعَيْنَ كۆزگە سۈرمە سۈردى
كَحَّلَ هُ باشقىلارنىڭ كۆزىگە گىرىم قىلدى
كَحَلَ ـُ كَحْلاً الْعَيْنَ كۆزىگە گىرىم قىلىش
كَحَلَ هُ گىرىمنى كۆزىگە سۈردى
كَحَل تۇغۇلۇشىدىنلا قاش-كۆزى

قارا بولدى
كَحِلَ ـَـ كَحَلاً تِ الْعَيْنُ قاش-كۆزى قارا
كَحِلَ تۇغۇلۇشىدىنلا قاش-كۆزى قارا بولدى
كَحِل قاش-كۆزى قارا؛ قاش-كۆزنىگە گىرىم قىلغان
كُحْل كۆز دورىسى
كُحْل لِتَسْوِيدِ الْجُفُونِ يۇز-كۆزنىگە گىرىم قىلماق
كَحْلاءُ م قاش-كۆزى قارا؛ قاش-كۆزنىگە گىرىم قىلغان
كُحْلِيّ قېنىق كۆك رەڭ
كُحُول ئىسپىرت
كُحُولِيّ ئىسپىرتلىق
كَحِيل كۆزگە سۈرمە سۈرتمەك
فَرَس كحيل تۈلپار
كَحِيلَة جـ كَحْلَى و كَحائِلُ كۆزگە سۈرمە سۈرتمەك
كَدَّ ـُ كَدًّا جاپالىق ئىشلەش
كَدَّ هُ چارچاتماق
كَدّ تىرىشىش؛ جاپاغا چىداپ ئىشلەش
كَدارَة سۇس؛ غۇۋا؛ ئارىلاش
كُدّاس جـ كَوادِيسُ قوناق دۆڭسى؛ ئاشلىق دۆڭسى
كَدَحَ ـَـ كَدْحًا فِى الْعَمَلِ جاپاغا چىداپ ئىشلەش
كَدَّدَ هُ ئىشتىن ھەيدەۋەتتى
كَدَّرَ الشَّىْءَ ئارىلاشتۇرۇۋەتتى
كَدَّرَ هُ ئاۋارە قىلدى؛ ئاچچىقىنى كەلتۈردى
كَدَرَ ـُ و كَدُرَ ـُ و كَدِرَ ـَـ كَدَرًا و كَدارَةً و كُدُورًا و كُدُورَةً و كُدْرَةً سۇس، غۇۋا؛ ئارىلاش؛ ئېنىق ئەمەس
كَدَرَ عَلَيْهِ ئاچچىقلاندى؛ غەزەپلەندى
كَدَرَ الْعَيْشُ تۇرمۇشى خۇشال كۆڭۈلسىز؛ تۇرمۇشى راھەت بولمىدى
كَدَر غەم-ئەندىشە قىلدى
كَدِر ئارىلاشقان؛ سۇس
كُدْرَة ئارىلاشما
كُدْرَة اللَّوْنِ سۇس قارارەڭ
كَدَّسَ الْحَصِيدَ دۆۋىلىدى؛ توپلام قىلدى
كَدَسَ ـِـ كَدْسًا الْحَصِيدَ أو غَيْرَهُ دۆۋە؛ دۆۋىلەش
كُدْس جـ أَكْداس قوناق دۆۋىسى؛ ئاشلىق دۆۋىسى
كَدَشَ ـِـ كَدْشًا هُ تۇتۇش؛ چىقىش
كَدَشَ لِعِيالِهِ يول ئىزدىدى؛ ھايات يولى ئىزدىدى
كَدَمَ ـُ كَدْمًا هُ الْحِمارُ أو نَحْوُهُ چىشلەش
كَدْمَة جـ كَدَمات يوشۇرۇن جارا-

هەت

كَدُود جاپالىق؛ قېتىرقىنىپ هېرىشتىن قورقماي ئىشلەش

كَدَّى تەلەپ قىلدى

كَدَى ـِـ كَدْياً ئىچى تار؛ پىخسىق

كُدْيَة جـ كُدًى لاۋا

كَدا شۇنداق؛ مۇشۇنداق؛ شۇنىڭغا ئوخشاش

كَدا و كَذا شۇنداق، شۇنداق

كَذّاب ئالدىغۇچى؛ يالغان ئېيتقۇچى

كَذَلِكَ شۇنىڭدەك؛ شۇنىڭغا ئوخشاش؛ شۇنداق بولسىمۇ؛ تەقدىردىمۇ؛ ئوخشاشلا

كَذَّبَ هُ يالغانچىلىقىنى ئاشكارىلىدى؛ ئۇنىڭ ساختىلىقىنى ئىسپاتلىدى

كَذَّبَ الْقَوْلَ قارشىلاشتى

كَذَّبَ نَفْسَهُ ئۆزىنىڭ يالغان ئېيتقانلىقىنى ئېتىراپ قىلدى

ما كَذَّبَ أَنْ فَعَلَ كَذا دەرھال ... قىلىش

كَذَبَ ـِـ كَذِبًا و كِذبًا و كَذْبَةً و كِذابًا و كِذّابًا يالغان ئېيتىش

كَذَبَ هُ الْحَدِيثَ تۆھمەت چاپلىدى

كَذَبَ تِ الْعَيْنُ سېزىمى خاتا بولدى

كَذَبَ الْحُلْمُ أو الرَّجاءُ خام خىيال؛ ئويدۇرما

كَذَبَ تْهُ عَيْنُهُ ئۇ خاتا كۆرۈپ قاپتۇ

كَذِب . كِذْب ئالدامچىلىق

كِذْبَة يالغان سۆز؛ ئويدۇرما

كَذُوب جـ كُذُب پىتنە-پاسات تارقاتقۇچى

كَرَّ ـُـ كَرًّا و كُرُورًا و تِكْرارًا عَلَى الْعَدُوِّ دۈشمەنگە ھۇجۇم قىلىش

كَرَّ كَرِيرًا الْمَرِيضُ ئازماندا كېتىش

كَرَّ كُرُورًا قايتۇرۇش؛ قايتۇرۇۋېلىش

كَرَّ ـُـ كَرًّا صَدْرُهُ ئۆلۈش ئالدىدىكى ئىكرىغان ئاۋاز

كَرّ ھۇجۇم قىلىش

كَرا ـُ كَرْوًا الْأَرْضَ كولاش؛ قېزىش

كَرا الشَّيْءَ كاللەك قىلدى

كِراء ماڭاش

كِراء الْبَيْتِ ئىجارە ھەققى

كُرّاث كۆدە

كَرّاز جـ كَرارِيزُ بوينىغا قوڭغۇراق ئېسىلغان قوي

كُراز جـ كِرْزان كىچىك ئېغىزلىق بوتۇلكا

كِرازَة سۆزلىمەك؛ تارقاتماق

كُرّاس جـ كَرارِيسُ مەشىق دەپتىر

كُرّاسَة جـ كَرارِيسُ مەشىق دەپتىرى

كُراع جـ أَكْرُع و أَكارِعُ (قوي، كالىلار) نىسك پۇتى

كَرافَتَّة كونا نۇسخىدىكى گالستۇك

كَرّاكَة لاتقا كولايدىغان پاراخوت

كَراكِيّ بېلىق

كَرّام ئۇزۇم بارىكى

كَرامَة ھۆرمەتلەش؛ قەدىرلەش؛ شان-شەرەپ؛ مەردلىك

كَراهَة بىزار بولۇش؛ ئۆچ بولۇش

كَراهِيَة ئۆچ بولۇش؛ بىزار بولۇش

كَرَبَ ـُ كُرُوبًا ئاساسەن، ئومۇمەن

كَرِبَ ـَ ـَ كَرَبًا خىجىل بولۇش، تەڭلىكتە قېلىش

كَرِبَ الْأَرْضَ يەر تېرىدى

كَرِبَ الدّابَّةَ يۇكنى ئېغىر ئارتتى

كَرْب جـ كُرُوب غەم-قايغۇ

كِرْباج جـ كَرابِيجُ ئارغامچا

كِرْباس جـ كَرابِيسُ پاختا رەخت

كِرْبال جـ كَرابِيلُ پاختا يىپ ئېگىرىدىغان نەرسە

كُرْبَة جـ كُرَب غەم، قايغۇ

كَرْبُون خىمىيىلىك ماددا

وَرَق كَرْبُون كۆپەيتىپ يېزىش قەغىزى

أَوّل أُكْسِيدِ الْورق كاربون ئوكسىدى

ثانِي أُكْسِيدِ الأَوّل كاربون چالا ئوكسىدى

كَرَّة ھۇجۇم قىلىش

كُرَة جـ كُرًى و كُرِينُ و أُكَر شار؛ شار جىسىم

كُرَة اللَّعِبِ شار

كُرَة السَّلَّةِ ۋالىبول

كُرَة الطّاوِلَةِ تىكتاك توپ

كُرَة الْبِلْيَرْدُو بىلىيارت

الكُرَة الطّائِرَة ۋاسكېتبول

الكُرَة الْأَرْضِ يەر شارى

الكُرَة الْأَرْضِيَّة گلوبۇس

كَرْتَنَ عَلَيْهِ ئايرىپ تۇردى؛ ئايرىدى

كَرْتُون كاردون قەغەز

كَرْتُونِيّ قېلىن قەغەز؛ قەغەز تاختا

كَرَثَ ـُ كَرْثًا هُ الْغَمُّ غەم-ئەندىشە

كَرَّجَ الْخُبْزُ زەھەرلىدى

كَرِجَ ـَ ـَ كَرَجًا الْخُبْزُ زەھەرلىنىپ قېلىش

كُرْجِيّ گروزىيىلىك

كَرْخانَة پارىژنىڭ يۇمران يىپەكلىرى

كُرْد كورد مىللىتى

كَرْدَسَ مىس-مىس؛ ئاستا؛ ھۇرۇن؛ ئىلمان؛ توپلاندى

كَرْدَسَ الْخَيْلَ سەپكە تىزلىتىپ يىلگ شەكىللەندۇردى (يىلگ ـ باتالـيون)

كَرْدَم جـ **كَرادِمُ** پاكار ئادەملەر؛ پاكار

كُرْدُوسَة جـ **كَرادِيسُ و كَرادِسُ** چەۋەندازلار باتالىيونى

كَرْدُوم جـ **كَرادِيمُ** پاكار ئادەم

كُرْدُون زىننەت بۇيۇملىرى

كُرْدِيّ كورد ئادەم؛ كورد

كَرْدِينال جـ **كَرادِنَة و كَرادِلَة** قىزىل تونلۇق ئېپىسكوپ

كَرَّرَ الشَّيْءَ قايتا ـ قايتا تەكرار قىلدى

كَرَّرَ النَّفَسَ أو نَحْوَهُ نەپەس ئىشلەتكەن

كَرَزَ ـِـ كَرْزًا دىن تارقىتىش

كَرَزَ كُرُوزًا مۆكۈنۈش؛ قېچىپ يۇرۇش

كَرَز شاپتۇل دەرىخى

كَرْز دىن تارقىتىش

كَرَزَة شاپتۇل چېچىكى

كَرْزَة جـ **كَرَزات** دىن تارقىتىش

كَرْزَمَة چۇشلۇك تاماق

كَرْزَن . كِرْزِين چوك پالتا

كَرَّسَ الْبِناءَ ئاجايىپ بىنا قۇردى

كَرَّسَ الشَّيْءَ ئاجايىپ ـ غارايىپ ـ لاشتۇردى؛ مۇقەددەس تۇسكە كىرگۈزدى

كَرَّسَ الشَّيْءَ لَهُ تەقدىم قىلدى

كَرَّسَ هُ ئەزا بولۇپ قالدى؛ ئوقۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى

كَرْسَعَ ئۇياققا ـ بۇياقتا يۈگۈرۈپ يۇرۇش

كِرْسَنَّة پۇرچاق

كُرْسِيّ جـ **كَراسِيُ و كَراسٍ** ئورۇندۇق (پروفېسسورلىك)

كُرْسِيّ الْمَلِكِ پادىشاھلىك تەختى

كُرْسِيّ الأُسْقُفِ باش نۇتۇقچىلىك ئورنى؛ ئېپىسكوپلىك ئورنى

كَرَّشَ چىرايلىق غەم ـ قايغۇ بېسىپ كەتتى؛ غەمكىن بولدى

كَرِشَ ـَـ كَرَشًا الْجِلْدُ چىرايى تۇرۇلۇپ كەتتى

كَرِش جـ **أَكراش و كُرُوش** كۆشەش

كَرْشاءُ م قورساق كۆتۈرگەن

كَرَعَ ـَـ و كَرِعَ ـَـ كَرْعًا و كُرُوعًا فى الْماءِ أو الإِناءِ بوتۇلكا ياكى تۇك بىلەنلا ئىچىش (سۇ، ھاراق)

كَرْفَس چىكسەي (كەرەپشە)

كُرْك خۇرۇم چاپان؛ خۇرۇم يېپىنچا

كَرْكَبَ ماشىنىلار غۇيۇلداپ ئۆتتى؛ ماشىنىلارنىڭ ئاۋازى

كَرْكَبَة دەخلى قىلىش؛ ئاۋارە

قىلىش
كَرَكَة پار ماشىنىسى؛ پار قازىنى
كَرْكَدَن كەركىدان
كَرْكَرَ فِى الضَّحْكِ قاقاقلاپ كۈلدى
كَرْكَرَ الْأَمْرَ قايتا-قايتا ئىش قىلدى
كَرْكَرَ الرَّحَى (يارغۇنچاق) تۈگمەن ئەز
كَرْكَرَ بِالدَّجاجَةِ خوراز
كَرْكَرَة كۈلكە ئاۋازى
كُرْكُم كۆركەم
كَرْكَنْد قىزىل خروستال
كَرْكَهان بىنەپشەرەڭ خروستال
كَرْكُوبَة ج كَراكِيبُ كونا ئائىلە سايمانلىرى
كَرْكُوز ھىيلە-مىكىر
كَرَّمَ هُ ھۆرمەتلىدى
كَرَّمَ اللّٰهُ وَجْهَهُ ئاللا ئۇنىڭغا شۆھرەت ئاتا قىلدى
كَرَم كۆڭلى ئوچۇق؛ كۆڭلى-كۆكسى كەڭ؛ مەرد؛ سېخىي
كَرَمُ الْأَخْلاقِ ئالىيجاناب پەزىلەت
كَرُمَ - كَرَمًا و كَرامَةً و كَرَمَةً ئەزىز، ھۆرمەتلىك؛ ئېسىل
كَرُمَ مەرد، سېخىي
كَرْم ج كُرُوم ئۈزۈم، باغ
بِنْت الكَرْم ئۈزۈم ھارىقى
كَرْمَة الْعِنَبِ ئۈزۈم بارىڭى
كَرْمَشَة ج كَرامِيشُ قورۇق، پۈرلەشكەن
كَرْمَى لَكَ يۈزىنى قىلىش
كُرْنُب كاللەك بەسەي؛ ئاق بەسەي
كَرَنْتِينَة . كُرُنْتِينَة ئايرىش
كُرْنِيش ج كَرانِيشُ دەريا بويىدىكى يول
كَرَّهَ هُ الشَّىْءَ أو إِلَيْهِ الشَّىْءَ نەپرەتلەندى؛ بىزار بولدى
كَرُهَ - كَراهَةً و كَراهِيَةً أو الشَّىْءُ نەپرەتلىك ھەم بىزار بولىدىغان نەرسە بولدى
كَرِهَ - كَرْهًا و كَراهَةً و كَراهِيَةً و مَكْرَهَةً هُ أو الشَّىْءَ بىزار بولۇش؛ ئۆچ بولۇش
كَرِه بىزار بولدى؛ يامان كۆردى
كَرْه ئۆچ بولۇش؛ بىزار بولۇش
كَرَوان ج كِرْوان و كَراوِينُ قۇش
كَرُوب ج كَرُوبِيُّونَ و كَرُوبِيَّة كىچىك پەرىشتە
كِرْوَة مائاش
كُرُور الْأَيّامِ يىل، كۈن ئۆتكەنسېرى
كُرُوكِى تېزىس؛ كوپىيە؛ لايىھە
كُرُونَة گۈل چەمبىرىكى

كُرَوِيّ يۇمىلاق

شِبْه كُرَوِيّ شارسىمان

نِصف كُرَوِيّ يېرىم چەمبەر

كَرَّى ئۇخلاش

كَرَى ـِـ كَرْيًا النَّهْرَ كولاش

كَرِىَ ـَـ كَرًى ئۇخلاش

كُرِيّ يۇمىلاق

كِرْياس سۇ چۇشۇرىدىغان خالا

كُرَيَّة كىچىك توپ شەكىللىك

كَرِيث چوڭقۇر هالاكەتلىك

كُرَيْز گىلاس

كَرِيم جـ كِرام و كُرَماءُ مەرد؛ ئوچۇق؛ ساخاۋەتلىك؛ مېهماندوست؛ ئېسىل

كَرِيم الْأَخْلاقِ كۆڭلى-كۆكسى كەڭ

كَرِيم الْأَصْلِ كىلىپ چىقىشى ئېسىل

كَرِيم الْعَيْنِ تاق كۆزلۈك؛ يەكچەشمە

كَرِيم النَّفْسِ ئېسىل؛ پەزىلەتلىك

جَواد كَرِيم ساپ سورتلۇق ئات

وَجْه كَرِيم ئېسىل؛ ئادەم چىراي

كَرِيم مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ئەڭ گۈزەل

كِرِيم ماروزنا

كَرِيمَة جـ كَرائِمُ ئېسىل ئايال

كِرِيمَة ماروزنا

كَرِيه ئۆچ كۆرىدىغان؛ كىشىنى بىزار قىلىدىغان

كَرِيهَة جـ كَرائِهُ هالاكەتلىك

كَزَّ ـُ كَزًّا الشَّيْءَ كىرىشىش؛ تارىيىش

كَزَّ ـَـ كَزازَةً و كُزُوزَةً الشَّيْءُ قىسقىراش

كَزّ جـ كُزّ قۇرۇپ قالغان

كَزَّ الْيَدَيْنِ ئىچى تار؛ پىخسىق

كُزّ شامال داراپ قېلىش

كَزّاز شامال تېگمەپ قېلىش

كُزاز كۇزاز، تارتىشىپ قېلىش

كَزازَة قاتتىق

كَزازَة الْيَدِ پىخسىق

كُزْبَرَة ئاش كۆكى؛ يۇمغاقسوت

كُزْبَرَة خَضْراء ئىنچىكە يوپۇرماقلىق يۇمغاقسوت

كَزَز پىخسىق؛ قاتتىق

كَسا ـُ كَسْوًا هُ ثَوْبًا كىيىندۇرۇش؛ كىيىم بېرىش

كِساء جـ أَكْسِيَة كىيىم

كُساح پالەچ بولۇپ قېلىش

كُساحَة ئەخلەت؛ يۇندا؛ پۇت-قولى پالەچ

كَساد كاسات

كَسّار ئاسانلىقچە يېرىلىپ كېتىدىغان

كأس
ئىستاكان

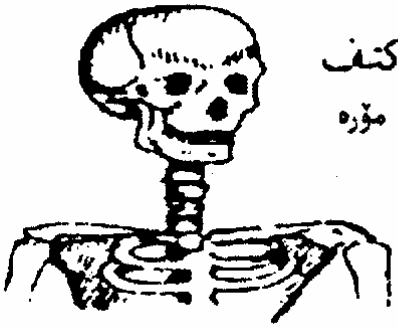

كتف
مۈرە

كزبرة
يۇمغاقسۇت

كنّان
زىغىر

كاسة
پىيالە

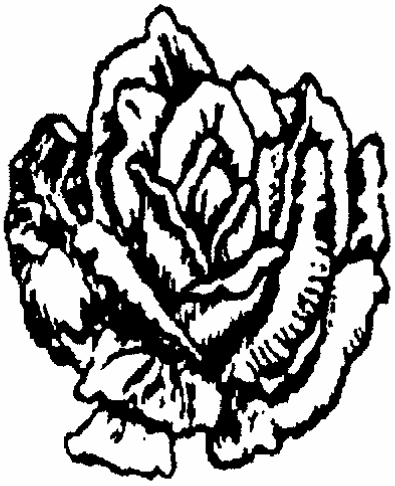

كرنب
كاللەك بەسمي

كرز
گىلاس دەرىخى

كرسنّة
ئاچچىق ياۋا كۆك پۇرچاق

كبش ـــ قوشقار

كرفس
كەرەپشە

كرّاث
كۆزە

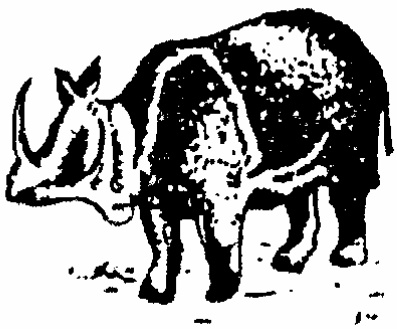

كركدن ـــ كەركىدان

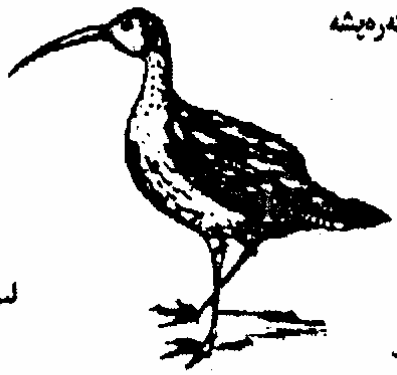

كروان
لايخورەك

كبّاد
لىمون دەرىخى

كْسار چوغ

كَسّارَة ياڭاق چاققۇچ

كَسَبَ هُ مالاً أو عِلْمًا ئېرىشتۈردى

كَسَبَ ـِـ كَسْبًا الشَّيْءَ ئېرىشتى

كَسَبَ مالاً أو عِلْمًا مەنپەئەتكە ئېرىشتى

كَسَبَ فى الْمُسابَقاتِ غەلىبە قىلدى

كَسَبَ لِأَهْلِهِ يول تېپىپ ئۆيىنى باقتى

كَسْب كىرىم، پايدا

كَسْب الْعَمَلِ مائاش

كُسْبَة پوشكال

كُسْبَرَة يۇمغاقسۇت

كُسْبِىّ كېيىن يېتىلگەن

كُسْتاك . كُسْتك جـ كَساتِكُ سائەت بېغى

كَسَّحَ پالەچ بولدى

كَسَحَ ـَـ كَسْحًا الْبَيْتَ ئايىغىنى تازىلىدى

كَسَحَ تِ الرِّيحُ الْأَرْضَ زېمىننى بوران قاپلىدى

كَسَح پۇت-قوللىرى پالەچ بولۇپ قالدى

كَسِحَ ـَـ كَسَحًا و كُساحًا و كُساحَةً پالەچ بولۇپ قالماق؛ توكۇر بولۇپ قالماق

كَسَدَ ـُ كَسادًا الشَّيْءُ بازىرى يوق؛ كاسات بولدى

كَسَدَ تِ السُّوقُ بازار كاساتلاشتى

كَسَّرَ الشَّيْءَ چېقىۋەتتى؛ پارچە-پارچە بولۇپ كەتتى

كَسَّرَ النُّقُودَ پارچە پۇل تىڭشتى

كَسَرَ ـِـ كَسْرًا الشَّيْءَ چېقىۋېتىش؛ بۇزۇۋېتىش

كَسَرَ الْعَطَشَ ئۇسسۇزلۇقنى قاندۇردى

كَسَرَ الْجَيْشَ يېڭىۋالدى، مەغلۇپ قىلدى

كَسَرَ النُّورَ نۇر قايتۇردى

كَسَرَ الْوَصِيَّةَ ۋەسىيەتنامىگە خىلاپلىق قىلدى

كَسَرَ الشِّعْرَ شېئىر قاپىيىسىگە بۇزغۇنچىلىق قىلدى

كَسْر خىلاپلىق قىلىش؛ بۇزغۇنچىلىق قىلىش

كَسْر جـ كُسُور و كُسُورات كەسىر سان

كَسْر اِعْتِيادِىّ ئادەتتىكى كەسىر سان

كَسْر حَقِيقِىّ سۇرەت

كَسْر مُرَكَّب مەخرەج

بَسْط الكَسْر مولېكۇلا

مَقام الكَسْر مولېكۇلا ئاساس

كُسْر جـ أَكْسار و كُسُور پۇت-قول

كَسْرَة جـ كَسَرات سۇنغانلىق؛ مەغلۇپ بولۇش
كِسْرَة جـ كِسَر و كِسَرات ئۇششاق پارچىلار؛ ئۇزۇندە
كَسْرُولَة . كَسْرُونَة ساپال قازان
كَسْرَي جـ أَكاسِرَة و أَكاسِر و كَساسِرَة و كُسُور كسرا (پىرسىيە پادىشاھى نامى)
كَسَفَ ـِـ كَسْفًا الشَّيْءَ يېيىش
كَسَفَ بَصَرَهُ تۆۋەنگە قارىدى
كَسَفَ تِ الشَّمْسَ النُّجُومَ قۇياش نۇرى؛ يۇلتۇز نۇرىنىڭ ئورنىنى ئالدى
كَسَفَ هُ الْحُزْنُ أو غَيْرُهُ غەم؛ ئۇمىدسىزلەندى
كَسَفَ ـِـ كُسُوفًا تِ الشَّمْسُ قۇياشنىڭ تۇتۇلۇشى
كَسَفَ وَجْهَهُ چىرايى سارغىيىپ كېتىش؛ غەم، قايغۇ
كَسَفَ تْ حالُهُ ئەھۋال ياخشى ئەمەس
كَسَفَ أَمَلُهُ ئۇمىدسىزلىنىش
كَسَفَ بالَهُ ئۇمىدسىزلىنىش؛ قايغۇرۇش
كِسْفَة جـ كِسَف و أَكْساف وكُسُوف پارچە
كَسْكَسَ الشَّيْءَ كۆكۈم تالقان قىلىش؛ پاچاقلاش
كَسْكِسْ يول بوشىتىش
كُسْكُس بۇغداي ئومىچى
كَسْكَسَة ئارقىغا چېكىنىش
كَسَل ھۇرۇن
كَسِلَ ـَـ كَسَلاً ھۇرۇن
كَسِل ھۇرۇن ئادەم
كَسْلان جـ كسالَى و كَسْلَى ھۇرۇن كىشى
كَسْلَى م ھۇرۇن خوتۇن
كَسَّمَ بېزىدى؛ ياساندى
كَسَمَ ـِـ كَسْمًا عَلَى عِيالِهِ ئۆيىنى بېقىش ئۈچۈن جاپا چېكىش
كُسْوَة جـ كُسًى و كَساوٍ چاپان؛ كىيىم-كېچەك
كُسُوف كۈن تۇتۇلۇش
كُسُوف جُزْئِيّ كۈن يېرىم تۇتۇلۇش
كُسُوف كُلِّيّ أو تَامّ كۈن پۈتۈن تۇتۇلۇش
كُسُوف ج ئۇششاق پارچىلار
كَسُول ھۇرۇن ئادەم
كَسِيَ ـَـ و كُسِيَ كَسًا الثَّوْبَ چاپان كىيىش
كَسِيب ئېرىشىش؛ ئېرىشكەن
كَسِيح سۆڭەك راكى، پۈت-قولى پالەچ
كَسِيد بازىرى كاساتلىشىش
كَسِير جـ كِسْرَى و كَسارَى سۇندۇ-رۇۋېتىلگەن

كَسِير الْخاطِر كۆڭلى سوۇۇپ قېلىش

كَسِير الْقَلْبِ قايغۇروش

كَشَّ ـِـ كَشًّا هُ أو غَيْرَهُ قوغلىۋېتىش؛ بىر تەرەپتىن ۋارقىراپ بىر تەرەپتىن ھەيدەش

كَشَّ كَشِيشًا تِ الْحَيَّةُ يىلاننىڭ شىرىلدىغان ئاۋازى

كُشاحَة يامان نىيەت

كَشّاش قوغلىغۇچى

كَشّاش الْحَمامِ كەپتەر باققۇچى

كَشّاف پاش قىلغۇچى؛ بايقىغۇچى؛ ئىزىلگۈچى؛ ئۆسمۈرلەر ئەترىتى ئەزاسى

النّور الكَشّاف كۆزىتىش چىرىغى

كَشّافَة چارلاش ئەترىتى

الْفِتْيان الكَشّافَة ئۆسمۈرلەر ئەترىتى

كَشَّة بازارنى ئايلىنىپ ۋارقىراپ ساتقۇچى؛ تۇراقسىز يايمىچى

كُشَّة ماڭلاي چېچى

كُشْتُبان جـ كَشاتِبِينُ يىڭنە خالتىسى

كَشَحَ ـَـ كَشْحًا الْقَوْمَ چىقىرىۋېتىش؛ قوغلىماق؛ ھەيدىمەك؛ تارمار قىلماق

كَشْح جـ كُشُوح بەل؛ قورساق

كَشَرَ ـِـ كَشْرًا عَنْ أَسْنانِهِ چىشىنى چىقارماق

كَشَرَ الْحَيَوانُ عَنْ نابِهِ ياۋۇز ھايۋانلار چىشلىرىنى ھىڭگايتماق

كَشَرَ لَهُ قورقۇتتى؛ چۆچۈتتى

كَشَرَ فى وَجْهِهِ غەزەپ بىلەن قارىدى

كَشْرَة چىشىنى چىقىرىپ كۈلمەك

كَشَطَ ـِـ كَشْطًا الشَّيْءَ تىلىۋەتمەك؛ قىلىۋەتمەك؛ سۈپۈرۈۋەتمەك؛ قىرىۋەتمەك

كَشَطَ الْجَمَلَ تۆگە تېرىسىنى سويۇۋالدى

كَشَعَ ـَـ كَشْعًا الْقَوْمُ ئايرىلماق؛ ئايرىلىپ كەتمەك؛ يولغا چىقماق

كَشَّفَ الشَّيْءَ ئاشكارىلىدى؛ ئاچتى

كَشَفَ ـِـ كَشْفًا و كاشِفَةً الشَّيْءَ أو عَنْهُ ئاشكارىلانماق؛ ئاچماق؛ كۆرۈنۈپ قالماق؛ ئېچىپ بەرمەك

كَشَفَ اللّٰهُ حُزْنَهُ قايغۇنى يوقاتماق

كَشْف ئېچىپ بەرمەك، ئاچماق؛ ئىجاد قىلماق

كَشْف عِنْدَ رِجالِ الْجَمارِكِ جەدۋەل؛ قوللانماق؛ ئىسىملىك؛ تىزىملىك

كَشْف الْحِسابِ ھېسابات تىزىملىكى

كَشْف الْماهِيّاتِ ئىش ھەققى ھېساباتى، مائاش ھېساباتى

كَشْف طِبِّيّ دىئاگنوز قويماق؛ تەكشۈرمەك

كَشْفِيّ تەتقىق قىلغان؛ ئىزدەنگەن

بَعْثَة كَشْفِيّة تەكشۈرۈش ئەترىتى؛ ئېكسپېدىتسىيە ئەترىتى

كَشْفِيَّة بالا ئەسكەرلەر تەشكىلاتى؛ بالا ئەسكەر

كُشْك ج أَكْشاك و كُشْكات راۋاق، كەپە؛ كىچىك ئۆي

كَشْكَشَ قاچتى؛ قېچىپ كەتتى؛ يىلان ماڭغاندا چىقىرىدىغان شار-شار ئاۋاز

كَشْكُول ج كَشاكِيلُ خەزىنە؛ كېسىپ-چاپلاش دەپتىرى

كَشَمَ ـُ كَشْمًا الْأَنْفَ بۇرنىنى كېسىۋەتمەك (جىنايى ئىشلار قانۇنى)

كِشْمِش كىشمىش

كَشْمِير كەشمىر

كُشُوف ج جەدۋەل؛ ئىسىملىك؛ تىزىملىك؛ ستاتىستىكا جەدۋەلى

كُشُوف اِنْتِخابِيَّة سايلام ئىسىملىكى

كَشِيف ئېچىلىپ قالغان؛ قۇرۇق، مۇداپىئەسىز

كَظَّ ـُ كَظًّا هُ الطَّعامُ ئوچەي-باغرى

كَظَّ كَظاظًا و كَظاظَةً هُ الْأَمْرَ ئازاب-لىماق؛ بىئارام قىلماق

كَظَّ بِكَذا تولماق، توشماق؛ تولۇپ كەتمەك

كِظَّة ئىچ-باغرى

كُظْرِيّ بۇرەكتىكى

كَظَمَ ـِ كَظْمًا و كُظُومًا غَيْظَهُ أَوعَلَى غَيْظِهِ ئۆزىنى تۇتۇۋالماق؛ غەزىپىنى باسماق

كَظِيظ ئۇچەينىك

كَظِيمَة ج كَظائِمُ چايدان؛ تېرموس

كَعَّ ـُ كَعًّا و كُعُوعًا و كَعاعَةً و كَيْعُوعَةً قورقۇنچاق، يۈرەكسىز

كَعا ـُ كَعْوًا قورقۇنچاق؛ يۈرەكسىز

كَعاب كۆكسى كۆتۈرۈلگەن قىز

كَعَّبَ الشَّيْءَ چاسا شەكىلگە كەلتۈردى

كَعَّبَ الْعَدَدَ ئۆزىنى ئىككى قېتىم كۆپەيتتى

كَعَّبَ تِ الْفَتاةُ قىزنىڭ كۆكسى كۆتۈرۈلدى

كَعَبَ ـَ كُعُوبًا الثَّدْيُ كۆكسى كۆتۈرۈلمەك؛ كۆكسى كۆپمەك

كَعَبَ كُعُوبًا و كُعُوبَةً و كِعابَةً تِ

الْفَتاةُ قىزنىڭ كۆكسى كۆتۈرۈلمەك

كَعْب جـ **كُعُوب** بايرام، ھېيىت؛ شەرەپ، ئاتاق

كَعْب جـ **كِعاب** و **كُعُوب** و **أَكْعُب** سۆڭەك بوغۇمى؛ ئارىلىق سۆڭەك

كَعْب جـ **كُعْب** و **كِعاب** كۈپسىمان جىسىم؛ مۇنتىزىم ئالتە تەرەپلىك

كَعْب النَّرْدِ ئوشۇق

كَعْب العَدَدِ جـ **كَعاب** مۆلچەر سان؛ ئۆزىگە ئىككى قېتىم كۆپەيتىلمەك

كَعْبَة جـ **كِعاب** و **كَعَبات** كەئىبە (كۇادرات شەكىللىك ئۆي)

كَعْبَة الآمالِ ئۇمىد قىلغان نەرسە؛ كۈتكەن ئوبيېكت

كُعْبَة بالا چاكار

كُعْبُرَة جـ **كَعابِيرُ** تۇگۇن، ھۇررەك، مۇنەك؛ ئالدى بىلەك يان سۆڭىكى

كُعْبُورَة جـ **كَعابِيرُ** تۇگۇن، مۇنەك

كَعْك پىرەنىك، تورت

كَعْكَة بىر پارچە تورت

كَعَمَ ـَـ كَعْمًا الْبَعِيرَ ماسكا تاقماق؛ پۇركەنچە ئارتماق

كُعَيْب تارقىلىشچان قۇلاق ئالدى بېزى ياللۇغى

كَفَّ ـُ كَفًّا هُ عَنِ الأَمْرِ توسماق؛ چەكلىمەك

كَفَّ عَنِ الأَمْرِ تاشلىۋەتتى؛ ۋاز كەچتى؛ توختاتماق

كَفَّ بَصَرُهُ ئىككى كۆزى كۆرمەس بولۇپ قالدى

كَفَّ الإِناءَ لىق قاچىلىۋەتتى

كَفّ توختاتماق؛ تاشلىۋەتمەك

كَفّ جـ **أَكُفّ** و **كُفُوف** و **كُفّ** قول ئالىقىنى؛ شاپىلاق

كُفَّ بَصَرُهُ قارىغۇ بولۇپ قالماق؛ ئىككى كۆزى كۆرمەس بولۇپ قالماق

كُفَّ توختا!

كَفَأَ ـَـ كَفْأً الإِناءَ ئۆرۈلۈپ چۈشمەك

كَفْء جـ **أَكْفاء** و **كِفاء** قارشى تەرەپ، دۈشمەن؛ قىلالايدىغان، قابىلىيىتى بار؛ ئىختىساس ئىگىسى

كَفْء لِكَذا مەلۇم ئىشتا غەلىبە قازانغان

كَفاء ئوخشاش، بىر خىل؛ سالاھىيەت، قابىلىيەت؛ ئىقتىدار

كَفاء الآلَةِ قۇۋۋەت

كَفاءَة ئوخشاش، بىر خىل؛ سالاھىيەت، قابىلىيەت؛ بەزى دۆلەتلەرنىڭ تولۇقسىز ئوتتۇرا ئۇنۋانى

كِفاح كۈرەش قىلماق، ئۇرۇش قىلماق، جەڭ قىلماق؛ قارشى تۇرماق

كِفاحِيّ كۈرەشچان؛ جەڭنىڭ؛ كۈرەشنىڭ

كَفّار دىنسىز

كَفّارَة قايتۇرۇۋېلىش سومىسى؛ گۇناھىنى يۇماق

كَفاف مِنَ الرِّزْقِ ئەڭ ئاخىرقى جان ساقلايدىغان ئاشلىق

كِفاف جـ أَكِفَّة چەت، ياقا، چېگرا

كَفالَة كاپالەت بەرمەك؛ كاپالەت پۇلى

كِفايَة تولۇق؛ يېتەرلىك

بِالْكِفايَة تولۇق

عَدَم كِفايَة يېتەرلىك ئەمەس؛ تولۇق ئەمەس؛ كەمچىل

كَفَتَ ـِ كَفْتًا هُ توسماق، توسقۇنلۇق قىلماق؛ توختىتىپ قويماق

كَفَتَ الشَّيْءَ إِلَى نَفْسِهِ ئۆزى تەرەپكە تارتتى

كَفَتَ الشَّيْءُ ئۆرۈدى؛ ئاستىن-ئۈستۈن قىلدى

كَفَتَ ذَيْلَهُ كىيىمنىڭ پېشىنى كۆتۈردى ياكى يىغىشتۇردى

كَفْت ئۆلۈم؛ مامات

كَفَّة گىر تەخسىسى، تارازا تەخسىسى

كُفَّة جـ كُفَف و كِفاف قىرغاق؛ يان

كِفَّة مِنَ الْمِيزانِ جـ كِفَف و كِفاف تارازا تەخسىسى، گىر تەخسىسى

كَفْتَة مايدا پىشۇرۇلغان گۆش پارچىسى؛ مايدا پىشۇرۇلغان گۆشنان

كَفَحَ ـَ كَفْحًا الْعَدُوَّ دۈشمەن بىلەن ئۇچراشماق؛ دۈشمەنگە يۈزلەنمەك

كَفَّرَ الشَّيْءَ پۈركىدى، ياپتى

كَفَّرَ ـ هُ دىنىي ئېتىقادىنى داۋالىغۇتتى؛ دىنسىز دەپ قارىدى

كَفَّرَ عَنْ ذَنْبِهِ گۇناھىنى يۇدى؛ تۆلەپ بەردى

كَفَّرَ لَهُ أو عَنْهُ الذَّنْبَ كەچۈردى؛ ئەپۇ قىلدى؛ رەھىم قىلدى

كَفَرَ ـُ كَفْرًا و كُفُورًا و كُفْرانًا دىنغا ئىشەنمەسلىك؛ ئىلاھقا ئىشەنمەسلىك

كَفَرَ بِاللّٰهِ ئاللانى ئىنكار قىلدى؛ خۇدانى ئىنكار قىلدى؛ ئاللاغا

ئىشەنمىدى

كَفَرَ كُفْرًا و كُفُورًا و كَفْرانًا بالنِّعْمَةِ ۋاپاغا جاپا قىلماق؛ ئاللانىڭ شاپائىتىنى ئىنكار قىلماق

كَفَرَ بكَذا ئىنكار قىلدى

كَفْر جـ **كُفُور** كەنت

كُفْر ئىلاھقا ئىشەنمەسلىك

كُفْران ئىلاھقا ئىشەنمەسلىك، ئۇلۇغلىماسلىق

كَفِسَ ـَـ كَفَسًا الصَّبِيُّ پۇتى مايماق بولۇپ قالماق، پۇتى ئەگرى بولۇپ قالماق

كَفْساءُ م مايماق؛ پۇتى ئەگرى

كَفْكَفَ دَمْعَهُ قايتا-قايتا كۆز ياشلىرىنى سۈرتتى؛ يېشىنى سۈرتتى

كَفْكَفَ هُ عَنِ الْأَمْرِ نەسىھەت قىلىپ توستى؛ توختاتتى

كَفَّلَ عِيالَهُ باقتى؛ تەربىيىلىدى

كَفَّلَ هُ كاپالەتلەندۇردى؛ كېپىل-لىككە ئىگە قىلدى

كَفَلَ ـُ و كَفُلَ ـُ و كَفِلَ ـَـ كَفْلاً و كُفُولاً هُ أو بِهِ أو الْمالَ أو بِهِ كاپالەت بەردى؛ كاپالەت؛ كېپىللىك

ـ ـُ كَفْلاً و كَفالَةً هُ باقماق؛ تەربىيىلىمەك؛ ھۆددىگە ئالماق

كَفَل جـ **أَكْفال** ھايۋاننىڭ قۇيرۇق تەرىپى

كَفَّنَ الْمَيْتَ مېيىتنى كېپەنلىدى

كَفَنَ ـِـ كَفْنًا الْمَيْتَ مېيىتنى كېپەنلىمەك

كَفَن جـ **أَكْفان** جەسەت كىيىمى؛ كېپەنلىك

كَفْن تۇزسىز، لاۋزا؛ تەمسىز

كُفْو ئوخشاش؛ تەڭ دەرىجىلىك

كَفُوء ئوخشاش؛ تەڭ دەرىجىلىك

كَفُور جـ **كُفُر** دىنغا ئاسىيلىق قىلغۇچى؛ ئىلاھقا ئىشەنمەيدىغان كىشى

كَفَى ـِـ كِفايَةً الشَّيْءُ يېتەرلىك؛ تولۇق

كَفَى هُ مَؤُونَتَهُ يېتەرلىك ئاشلىق بەردى

كَفَى هُ الشَّيْءُ قانائەت ھاسىل قىلدى

كَفَى ثَهُ شَرَّ عَدُوِّهِ مەن ئۇنى قوغداپ دۈشمەننىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچراتمايمەن.

كَفَى بالتَّواضُعِ رِفْعَةً كەمتەرلىك كىشىنىڭ ئابرۇيىنى كۆتۈرمەك

كَفِيّ تەڭ، ئوخشاش

كَفِيف جـ **أَكِفّاء** ئەما، قارىغۇ

كَفِيل جـ كُفَلاءُ كاپالەتچى، ۋەكالەتچى؛ كېپىللىككە ئالغۇچى

كَكَم كاككۇك

كَلَّ ـِ كَلاًّ و كِلَّةً و كَلالاً و كُلُولاً و كَلالَةً و كُلُولَةً هارماق، چارچىماق

كَلَّ السَّيْفُ أو نَحْوُهُ قىلىچ گاللاشتى

كَلَّ اللِّسانُ أو الْبَصَرُ ناچار؛ ئاجىز، كۈچسىز؛ ئۆتمەس بولۇپ قالدى

كَلّ هارماق؛ چارچىماق؛ قاتتىق ھېرىپ كەتمەك؛ ئاجىز، ئىقتىدارسىز؛ ئۆتمەس؛ گال

كُلّ پۈتۈنلەي؛ تولۇق؛ ھەممە

الْكُلّ پۈتكۈل؛ ھەممە؛ بارلىق؛ تولۇق

الْكُلّ فى الْكُلّ بارلىق؛ ھەممە، پۈتۈنلەي

كَلَأَ ـَ كَلْأً و كِلأً و كِلاءَةً هُ اللّٰهُ مۇھاپىزەت قىلماق؛ قوغدىماق

كَلأ جـ أَكْلاء ئوت-چۆپ؛ قۇرۇق ئوت

كَلْء مۇھاپىزەت قىلماق؛ قوغدىماق

كَلاّ ھەرگىز؛ قەتئىي؛ ئازراقمۇ ئۇنداق ئەمەس

كِلاء . كِلاءَة قارىماق؛ كۆزەت قىلماق

كَلاّب جـ كَلابِيب ئىتنىڭ ئىگىسى؛ ئوۋ ئىتىنى كۆندۈرگۈچى؛ كانار، گۆش ئاسقۇچ

كُلاّب جـ كَلابِيبُ ئىلمەك؛ ئىلغۇچ؛ ئاسقۇچ؛ تىرنا

كَلاّبَة چىش تارتىدىغان ئامبۇر

كِلابِيّ ئاپشاركىنىڭ؛ ئاپشاركا

كَلار قازناق، ئامبار؛ ئاشلىق ئىسكىلاتى

كَلاسّ ھاكچى؛ ھاك سودىگىرى

كَلاّسَة ھاك خۇمدىنى

كَلاسِكِيّ قەدىمىي؛ كلاسسىك

كَلاّف الْمَواشِى مال باققۇچى

كَلال ھارماق، چارچىماق؛ يۇك؛ مەسئۇلىيەت؛ ئاجىز

كَلالَة ھارماق، چارچىماق؛ يىراق تۇغقان؛ شىرەم تۇغقان

كَلام پاراڭلاشماق؛ بايان قىلماق؛ تىل، گەپ؛ سۆز

كَلام مُبْتَذَل ئادەت سۆزى

كَلامِيّ تىلدىكى؛ ئاغزاكى؛ ئېغىزدىكى

كَلَب ئۇسسىماق؛ غالجىر كېسىلىگە گىرىپتار بولماق؛ غالجىر كېسىلى بولۇپ قالماق

داءُ الْكَلَبِ غالجىر كېسىلى

كَلِبَ ـَـ كَلَبًا الْكَلْبُ غالجىر كېسىلىگە گىرىپتار بولماق

كَلِبَ غالجىر ئىت چىشلىۋالغان؛ غالجىر كېسىلى

كَلِبَ عَلَى الْأَمْرِ ئاغزىغا سىرتىق سۇ كەلمەك؛ چىشىنى بىلمەك؛ ئېرىشىش خىيالىدا بولماق

كَلِبَ فِى كَذا نەپسانىيەتچىلىك؛ ئاچ كۆزلۈك

كَلِبَ دەرغەزەپ بولماق؛ شاللاقلىق قىلماق

كَلِب تەلۈە، سارالك، غالجىر كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئىت ياكى ئادەم؛ ئىنتايىن نەپسانىيەتچى

كَلْب جـ كِلاب و أَكْلُب جج أَكالِبُ و كِلابات ئىت؛ ئاپشاركا

كَلْب الْماءِ سۇ قۇندۇزى؛ قۇندۇز

كَلْب الْبَحْرِ لەھەك

كَلْبان غالجىر كېسىلى قوزغالغان؛ غالجىر كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

كَلْبِىّ ئاپشاركىنىك؛ ئاپشاركا

كُلَّة جـ كُلَل رەگەتكە ئوقى؛ يۇمىلاق شەكىللىك زەمبىرەك ئوقى؛ چويۇن توپ

كِلَّة جـ كِلَل و كِلاّل چىملىدىق، پاشلىق

كِلْتَش ئايرىپ بىرىكتۈرگۈچ

كَلَحَ ـَـ كُلُوحًا و كُلاحًا الْوَجْهُ قاپىقى دائىم تۈرۈكلۈك تۇرۇش؛ قاتتىق قول؛ كەسكىن

كَلَحَ فِى وَجْهِ الصَّبِىّ بالىلارغا قاپاق تۈرۈپ شەيتانلىق قىلدى

كَلَحَة تۇمشۇق؛ ئېغىز-بۇرۇن

كَلَّسَ الشَّىْءَ كالتسىيلەشتۈردى؛ كۆيدۈرۈپ ھاك ياسىدى

كَلَّسَ الْبَيْتَ ئاقارتتى؛ ھاكلىدى

كِلْس ئۇركىمىگەن ھاك

كِلْسِىّ كالتسىينىك؛ كالتسىيلىق

كَلْسِيُوم كالتسىي

كَلَّفَ هُ ۋەزىپە تاپشۇردى

كَلَّفَ هُ الْأَمْرَ ئۇنىڭغا ئىش تاپشۇردى؛ ئۇنىڭغا ... قىلىشنى تاپشۇردى

كَلَف قوڭۇر قىزىل رەڭ؛ جىگەر-رەڭ؛ قىزغىن سۆيىمەك؛ قىممىتى؛ خىراجىتى؛ سەپكۈن؛ سىرتىق داغ

كَلَف الشَّمْسِ قۇياش دېغى

كَلِفَ ـَـ كَلَفًا هُ أو بِهِ قىزغىن سۆيىمەك؛ ئىنتايىن بېرىلمەك؛ مۇھەببەتلەشمەك

كَلِفَ الْوَجْهُ سەپكۈن پەيدا بولدى

كَلِفَ الْأَمْرَ ۋەزىپىنى تاپشۇرۇپ ئالغۇزدى

كَلِف ياخشى كۆرگەن؛ كۆڭلى چۈشكەن

كَلْفاءُ م سەپكۈنى بار

كَلْفانِيّ توك بار، توكلۇق؛ دارۇبنەك شاگىرتى

كُلْفَة جـ كُلَف قوڭۇر رەڭ؛ سەپكۈن؛ راسخوت، خىراجەت؛ كۈچ سەرپ قىلماق؛ ئاۋارىچىلىك؛ تار، قىستاق، قىس

بِلا كُلْفَة بىمالال؛ ئەركىن

كَلْفَتَة مەخپىي، يوشۇرۇن؛ قول ئۇچىدا، پەلىپەتىش

كَلْكَل جـ كَلاكِلُ كۆكرەك

كَلْكَلَة پىلە قۇرتى غوزىكى؛ غوزەك

كَلَّلَ هُ ئەمەل قالپىقى بەردى؛ شاھلىق تاجى كىيگۈزدى

كَلَّلَ بِالنَّجاحِ ئۇتۇق قازاندى؛ نەتىجە كۆرۈلدى

كَلَّلَ الْكاهِنُ الْعَرُوسَيْنِ ناتونۇش بىر جۈپ ياش تۇرمۇش قۇردى

كَلَل زېرىكمەك؛ زېرىكىشلىك؛ چارچىماق

كَلَّمَ هُ سۆزلەشتى؛ مەلۇم كىشىگە زىيان سالدى

كَلَمَ ـُ كَلْمًا هُ مەلۇم كىشىنى يارىلاندۇردى

كَلْم جـ كُلُوم و كِلام زەخمىلەنمەك؛ يارا ئېغىزى

كُلَّما ھەر قېتىم ... ئۇچراشقاندا

كَلَّمانِيّ . كِلِمّانِيّ گەپدان، گەپچى؛ ئاغزى ئىتتىك؛ سۆزمەن؛ ئاقساقال

كَلِمَة جـ كَلِم خەت؛ تاق سۆز؛ سۆزلىمەك؛ نۇتۇق سۆزلىمەك

كَلُوء ئويغاق؛ سەگەك

كَلْوانِيّ توكلۇق، دارۇبنىنىڭ شاگىرتى

كَلُوب گاز چىراغ

كَلُّوب ئىلغۇچ، ئىلمەك؛ لەڭگەر؛ تۆت پۇتلۇق لەڭگەر

كِلُوب جـ كِلُوبات كۇلۇب

كُلْوَة جـ كُلًى بۆرەك، بەل؛ قول ئالىقىنى ۋە پۇتتىكى قاپارتمىلار

كِلُور خلور؛ خلور گازى

كِلُورات خلورلۇق تۇز

كِلُورات الْبُوتاسا ناترىي خلور

كِلُورْدِين كروتىن (دورا)

كِلُورُور خلورلۇق بىرىكمە؛ خلورىدلار؛ خلورلۇق بىرىكمىدىن ياسالغان سۇتسىمان ماددا

كِلُورُوز يېشىل رەڭلىك قان ئازلىق كېسىلى؛ كېزىك

كِلَورُوفُرْم خلورسمان

كِلُورُوفِيل يوپۇرماقتىكى يېشىللىق ئېلېمېنتى

كِلُورَيْد خلورىد؛ خلورلۇق سۇتسىمان سۇيۇقلۇق

كِلُورَيْد الْجِيرِ ئاقارتقۇچى پاراشۇك

كِلُورَيْد الصُّودِيم أو الصُّودِيُومِ ناترىي خلور؛ ئاش تۇزى

كِلُورِين خلور؛ خلور گازى

كَلُون قۇلۇپ، قۇلۇپلىماق

كَلُونِيّ توكلۇق؛ توكنىك

كُلْوِيّ بۆرەكنىك؛ بۆرەك كېسىلىنىك

كَلِيَ ـَ كَلًى بۆرىكى ئاغرىماق

كُلِّيّ پۈتۈنلەي، تولۇق، مۇكەممەل؛ ئومۇمىيۈزلۈك؛ ئەتراپلىق، ئومۇملاشتۇرۇلغان، خۇلاسىلەنگەن

كَلِيب جـ كَلْبَى غالجىر كېسىلى قوزغالغان؛ غالجىر كېسىلى بولۇپ قالغان

كُلِيَّة ئۇنۇمۇبرسال ئىنستىتۇت؛ كەسپىي ئۇنۇمۇبرسىتېت، يەككە پەنلەر ئىنستىتۇتى؛ ئومۇمىيۈزلۈك

كُلْيَة جـ كُلًى بىر بۆرەك؛ بەل

كَلِيشِيهِ . كَلِيشِهِ قوغۇشۇن باسمىلىق نۇسخا ياسىماق؛ قوغۇشۇن باسمىدا بېسىپ چىقارماق

كَلِيل جـ كِلال زېرىكىشلىك؛ ئاجىز؛ گال، ئىتتىنىك ئەمەس

كَلِيم جـ كَلْمَى يارىلانغان؛ شەلپەر تارتىلغان

كَلِيم جـ كُلَماءُ نوتۇق سۆزلىگۈچى؛ بايانات ئېلان قىلغۇچى؛ ساڭا گەپ قىلغان ئادەم

ك . م بولسا؛ (كۆادرات كىلومېتىرنىك قىسقارتىلىپ يېزىلىشى)

كَمَّ ـُ كَمًّا الشَّيْءَ تۇۋاق؛ قاپلىماق؛ ياپماق

كَمَّ الْجَمَلَ تۆگىگە قاپ كىيدۈردى

كَمّ ياپماق؛ قاپلىماق؛ قاپ كىيدۈرمەك؛ سانى؛ مىقدارى؛ قىممىتى

كَمْ قانچە؟ نەچچە؟ نۇرغۇن! كۆپ! نېمىدېگەن!

كُمّ جـ أَكْمام و كِمَمَة يەڭ

كُمْ سىلىنىك، سىلەرنىك؛ سىلى، سىلەر

كِمّ جـ أَكِمَّة و أَكْمام و كِمام و أَكامِيمُ گۈل تەگلىكى؛ گۈل چېكى

كَما ئوخشاش، دەك، تەك؛ دەل ئاشۇنداق

كَما هُوَ ئەسلىدىكىدەك؛ ئەسلىدىكى بويىچە؛ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش

كَما ذُكِرَ يۇقىرىدا سۆزلەنگەندەك

كَمْء ج أَكْمُؤ و كَمْأَة مۇخ، زەمبۇرۇغ؛ موگۇ

كُماخ ھاكاۋۇرلۇق؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتماق

كِماد قىزىتمىنى چۈشۈرمەك؛ قىزىتما ياندۇرىدىغان لاتا

كَمْاشَة ئامبۇر؛ قىسماق

كَمال پۈتۈنلەي؛ تولۇق؛ مۇكەممەل

بِكَمال هِ پۈتۈنلەي؛ مۇكەممەل؛ تولۇق

كَمالِيّات ج راھەت-پاراغەت بۇيۇمى

كِمامَة ج كَمائِمُ ماسكا؛ بۇرنىنى پۇركىمەك؛ گۇل چېكى

كَمان ئىسكىرىپكا

كَمانِيّ ئىسكىرىپكىچى

كَمْبَرِيتِ ماتا، شالاڭ پاختا رەخت

كَمْبِيالَة پىرېۋوت، پىرېۋوت چېكى؛ ماشىنا بېلىتى

كَمْبِيالَة صُوريَّة پىرېۋوت چېكىنى ئالماشتۇرماق

كَمْبِيُو پۇل ئالماشتۇرماق؛ پۇل ئۆتمەك؛ پۇل پىرېۋوت قىلماق

كَمْبِيُوتْر كومپيۇتېر

كَمَتَ ـُ كَمْتًا غَيْظَهُ كۆڭلىدىكىنى يوشۇرماق؛ ھېس-تۇيغۇلىرىنى يوشۇرماق؛ مىجەزىنى يوشۇرماق

كُمَّة الْمِصْباحِ پەنەر شېشىسى

كُمَّة الرَّأْسِ سوتچىنىڭ باش كىيىمى؛ تۆت بۇرجەكلىك باش كىيىم

كُمَّثْرَى نەشپۈت، ئامۇت

كَمَحَ ـَ كَمْحًا الْحِصانَ ئاتنىڭ تىزگىنىنى تارتماق

كَمْحاءُ م كۆروش سەزگۈسى ئاجىز؛ ئەما، قارىغۇ؛ يەكچەشمە

كَمَخَ ـَ كَمْخًا بِأَنْفِهِ ھاكاۋۇر؛ يوغانچى؛ ئۆزىنى قالتىس چاغلىماق

كَمَّدَ الْعُضْوَ ئىسسىق ھور قاپلىدى، قىزىق ھور قاپلىدى

كَمَد رەڭگى ئۆزگىرىپ كەتمەك؛ رەڭگى ئۆچمەك؛ ئازابلانماق؛ ئازاب چەكمەك

كَمِدَ ـَ كَمَدًا الشَّيْءُ ئۆچمەك، رەڭگى ئۆزگەرمەك؛ رەڭگىنى يوقاتماق

كَمِدَ ئىنتايىن ئازابلاندى

كَمِد ئىنتايىن ئازابلانغان؛ ئۆچۈپ كەتكەن

كُمْدَة ئازاب، دەرد؛ ئۆچمەك؛ رەڭگى ئۆزگەرمەك

كَمَر پورتمال، پۇل قاپچۇقى

كَمَرَة حَدِيدٍ تۆمۇر كۆۋرۈك

كَمَرَة التَّصْوِيرِ رەسىم ئاپپاراتى

كُمْرُك جـ كَمارِك تاموژنا

كُمْرُكِيّ تاموژنىنىڭ؛ باج تاپشۇرغۇ-چىلارنىڭ

كَمَّشَ ذَيْلَهُ كۆتۈردى؛ قايرىدى؛ چاپانىنىڭ پېشىنى كۆتۈردى

كَمْشَة بىر باغلام؛ بىر تۇتام؛ بىر ئوچۇم

كَمَعَ ـَ كَمْعًا قَوائِمَ الدّابَّةِ كەسمەك، ئۇزمەك؛ ھايۋانىنىڭ پۇتىنى ئۇزۇۋۈتمەك

كَمَلَ الشَّيْءَ تۈگەتتى، ئىشنى ئاخىرلاشتۇردى

كَمَلَ و كَمُلَ ـُ و كَمِلَ ـَ كَمالاً و كُمُولاً الشَّيْءُ مۇكەممەل-لەشمەك؛ مۇكەممەل؛ تولۇق؛ مۇكەممەللەشمەك؛ تۈگىگەن؛ قىلىپ بولغان

كَمَّمَ الْقَمِيصَ كۆڭلەكنىڭ يېڭى؛ يەڭ بېكىتتى

كَمَّمَ الشَّيْءَ قاپلىدى؛ ئورىدى؛ توستى

كَمَنَ ـُ كُمُونًا يوشۇرماق؛ مۆكمەك، يوشۇرۇنماق؛ كۆممەك

كُمْنَة ئىچكى توسالغۇ، بىرىكتۈر-گۈچى پەردە ياللۇغى؛ كۆز پەردە ياللۇغى

كَمَنْجا . كَمَنْجَة ئىسكىرىپكا

كَمَه قارىغۇ بولۇپ قالدى؛ كۆزى كۆرمەس بولۇپ قالدى

كَمِهَ ـَ كَمَهًا ئىككى كۆزى كۆرمەس بولۇپ قالماق؛ قارىغۇ بولۇپ قالماق

كَمُون زىرە

كَمُون حُلْو رۇم بەدىيان

كُمُونَة كومۇنا

كَمِيّ جـ كُماة و أَكْماءُ ئەزىمەت؛ پالۋان؛ ئەسكەر؛ سامۇراي، رىتسار

كَمِّيّ سالماقلىق؛ ۋەزىنلىك؛ مىقدارلىق

كُمَيْت جـ كُمْت زىغىررەڭ؛ بېغىر-رەڭ؛ قارامتۇل قىزىل رەڭ ھاراق

كُمَيْت مِنَ الْخَيْلِ چىلان تۇرۇق ئارغىماق

كَمِّيَّة مىقدار؛ سالماق؛ ۋەزىن

كَمِيد ئازابلانغان؛ روھى كەيپىياتى تۆۋەن

كَمِيع بىر ياستۇققا باش قويغۇچى

كَمِيل جـ كُمَلاءُ پۇتۇنلەي؛ تولۇق، مۇكەممەل

كَمِين جـ كُمَناءُ يوشۇرۇنغان؛

مۆكۈنگەن؛ پىستىرما ئەسكەر

كَمِيُون جـ **كَمِيُونات** قارا ماشىنا؛ يۈك بېسىلغان قارا ماشىنا؛ ھەربىيلەر ئىشلىتىدىغان قارا ماشىنا

كَنَّ - كَنَّا الشَّيْءَ قاپلىماق؛ ئورىماق

كَنَّ كُنُونًا تىنچ، خاتىرجەم؛ مۇلايىم

كُنَّ (ئايالچە ئىسىمنىڭ كەينىگە ئۇلىنىپ كىشىلىك ئالماش نامى بولۇپ كېلىدۇ) سىلەر نىڭ؛ سىلەرنىڭ؛ سىز، سىلى؛ سىلەر

كِنّ جـ **أَكِنَّة و أَكْنان** چاڭگا؛ تۆشۈك؛ كامار؛ تۇرالغۇ ئۇي؛ يوشۇرۇنغان جاي؛ راۋاق

كِنّ النَّباتِ ئىسسىق ئۇي؛ ئىللىق ئۇي

كَنا - كِنايَةً بالشَّيْءِ عَنْ كَذا بېشارەت بەرمەك، كۆرسەتمەك

كَنائِسِيّ دىنىي جەمئىيەتنىڭ؛ چېركاۋنىڭ

كَنّاد ۋاپاغا جاپا قىلىدىغان؛ ياخشىلىقنى بىلمەيدىغان

كَنّارَة گىتارنىڭ بىر خىلى

كَنارِيّ ئالتۇن پەيلىك توز؛ ئەنقا

كَنّاس مۇھىت ئاسراش ئىشچىسى؛ تازىلىق ئىشچىسى؛ يول تازىلىغۇچى

كُناسَة ئەخلەت؛ ئەخلەت تۆكىدىغان جاي

كُنّاشَة غول، دەرەخ غولى؛ خاتىرە دەپتەر

كُنافَة قايماق ۋە شېكەر قوشۇپ پىشىشقلاپ ئىشلەنگەن يېمەكلىك

كِنانَة جـ **كَنائِنُ** ئوقدان، كامان

الْكِنانَة مىسىر

صَفْوَة الْكِنانَة جەۋھەر

كِنايَة جـ **كَنائِنُ** ئىشارەت؛ ئىشارەت قىلماق؛ ياپىتا گەپ، كىنايە؛ دارىتما گەپ؛ نومۇر خاتىرىلىمەك

كِنايَة عَنْ كَذا گەرچە؛ بولغاندىمۇ؛ دېمەكچىمەنكى؛ ۋەكىللىك قىلماق

كَنَب غوزەك، پىلە قۇرتى غوزىكى

كَنِب غوزەك توتقان

كَنِبَ - كَنَبًا تِ الْيَدُ غوزەكلىدى، غوزەك توتتى

كَنَّة جـ **كَنائِنُ** كېلىن؛ يەڭگە

كُنَّة جـ **كِنان** لاپاس، ئوستى ئوچۇق لاپاس؛ چىملىدىق؛ پەردە

كُنَّة الْبابِ ئىشىك ئالدى؛ كاردور؛ ئايۋان

كمنجة
ئسكرىپكا

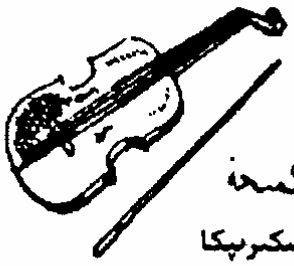

كوب
ئستاكان

كبر
كوزەك

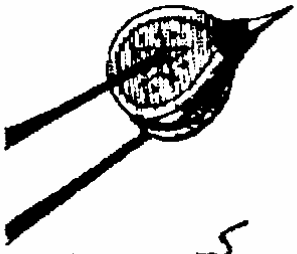

كماشة
ئامبۇر

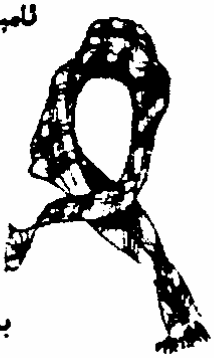

كوفية
باش ياغلىق

كلة
بۆزەك

كمام
كوشۇك

كلنبان
قىسقاچ

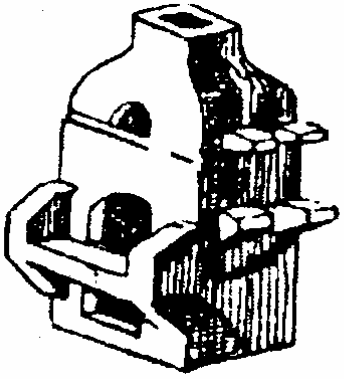

كور
پېچ

كاكاو
كوكۇس دەرىخى

كافور
كافور دەرىخى

كف
ئالقان

كشمش
كىشمىش

كمون
زىرە

كلب الماء — قۇندۇز

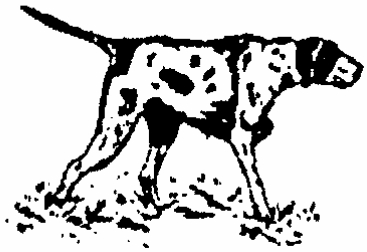

كلب — ئىت

كندور
ئاق باش دېگىز بۈركۈتى

كَنْجَر چاشقان

كَنَدَ ـُ كُنُودًا النِّعْمَةَ ياخشىلىقنى بىلمەيدىغان؛ ياخشىلىققا ياماناملىق قىلماق

كَنَدا كانادا

كُنْدُر سۇتنىڭ پۈرىقى

كُنْدُرَة ئۆتۈك، خۇرۇم ئۆتۈك؛ ئۈزۈن قونجىلىق ئۆتۈك

كُنْدُز قۇندۇز؛ دېڭىز قامىسى

كُنْدُش سېغىزخان؛ كاپكا ئادەم

كُنْدُور بۇركۈت، تازقارا

كُنْدُوز قۇندۇز؛ دېڭىز قامىسى

كَنَدِيّ كانادانىڭ؛ كانادالىق

كَنَزَ ـِ كَنْزًا الْمالَ توپلىماق؛ يىغماق؛ كۆمۈپ ساقلىماق

كَنِز مۇستەھكەم، مۇكەممەل؛ چىڭ؛ پۇختا

كَنْز جـ كُنُوز ئىقتىساد قىلىنغان مال-دۇنيا؛ ئىقتىساد قىلماق؛ يەر ئاستىغا كۆمۈلگەن بايلىق؛ بايلىق؛ پۇل ساقلايدىغان قۇتا

كَنَّسَ الْبَيْتَ سۇپۇردى؛ سۇپۇرۇپ تازىلىدى

كَنَسَ ـُ كَنْسًا الْبَيْتَ سۇپۇرمەك؛ سۇپۇرۇپ تازىلىماق

كَنْس سۇپۇرمەك، سۇپۇرۇپ تازىلىماق؛ تازىلىماق

كَنَسِيّ دىنىي جەمئىيەتنىڭ؛ چېركاۋنىڭ

كَنْعان كەنئان

كَنَفَ ـُ كَنْفًا الشَّيْءَ قوغدىماق؛ ھىمايە قىلماق

كَنَفَ الدّارَ ھويلا تېمى سوقتى

كَنَفَ هُ بېقىۋالدى

كَنَف جـ أَكْناف يان، تەرەپ؛ قانات؛ سايە؛ قوغدىماق؛ ھىمايە قىلماق

كَنَف الإِنْسانِ باغرى؛ كۆكرەك؛ مەيدە

كَنْكَنَ ئۆيىدە قالدى

كَنَّنَ الشَّيْءَ قاپلىدى، يوشۇردى؛ توستى؛ باستى

كَنَّنَ هُ تىنچلاندۇردى؛ پەسكويغا چۈشۈردى

كُنْه ماھىيەت؛ ماھىيەتلىك خۇسۇسىيەت؛ ئەسلىي قىياپىتى؛ مىقدارى؛ ۋاقىت، چاغ

كُنْه الشَّيْءِ ئەسلىي ماھىيىتى

كُنْوَة جـ كُنًى تەخەللۇس، لەقەم

كُنُود ياخشىلىققا يامانلىق قىلماق؛ ياخشىلىقنى بىلمەسلىك

كَنَى ـِ كِنايَةً بالشَّيْءِ عَنْ كَذا ئىشارەت؛ ئىشارەت قىلماق؛ ياپتا گەپ

كَنَى كُنْيَةً هُ أَبا فُلانٍ أو بأَبِي فُلانٍ باشقا نامنى ئىشلەتمەك؛ لەقەب

مىنى ئاتىماق، ھۆرمەت نامى بىلەن مەلۇم ئادەمنىڭ دادىسى دەپ ئاتىماق

كُنْيَة جـ كُنًى لەقەم، تەخەللۇس

كَنِيس يەھۇدىي چېركاۋى؛ يەم-خەشەك خالتىسى؛ سايا ھەت سومكىسى

كَنِيسَة جـ كَنائِسُ يەھۇدىي چېركاۋ؛ خرىستىئان مۇرىتلىرى توپى

كَنِيف جـ كُنُف ھايۋانلار قوتىنى؛ رىشاتكا؛ ھاجەتخانا

كَنِين يوشۇرۇنغان؛ يوشۇرۇن؛ مەخپىي

كَهام ئاجىز ھەم كۆچسىز؛ گال؛ ئۆتمەس

كَهامَة ئاجىز؛ زەئىپ؛ قېرىماق؛ زەئىپلەشمەك

كَهانَة بۇددا روھانىيلىرى؛ راھىب

كِهانَة پال سالماق؛ تەقدىرنى بىلىپ باقماق؛ ئىبرەتلىك سۆز؛ باستىرا؛ دىن ئۆگەنگۈچى

كَهْرَبَ الشَّيْءَ توك قاچىلىدى، توك بار؛ توكلۇق

كَهْرَبَ هُ تەسىرلەندۈردى

كَهْرَب جـ كَهارِبُ ئېلېكترون

كَهْرَب مُتَعادِل ئوتتۇرانچى ئوغۇل

كَهْرَبا كەھرىۋا؛ توك، توك ئىلمى

كَهْرَبا اِحْتِكارِيَّة أو ساكِنَة مۇقىم توك؛ مۇقىم توك ئىلمى

كَهْرَبا مِغْنَطِيسِيَّة ئېلېكتر ماگنىت؛ ئېلېكتر ماگنىت ئىلمى

كَهْرَباء كەھرىۋا؛ توك؛ ئېلېكتر ئېنېرگىيىسى، ئېلېكتر ئىلمى

كَهْرَباء مُوجَبَة مۇسبەت توك

كَهْرَباء سالِبَة مەنپىي توك

كَهْرَبائِيّ توكلۇق؛ توك ئۆتكۈزىدىغان

كَهْرَبائِيَّة توك؛ توك كۈچى

كَهْرَبائِيَّة إيجابِيَّة مۇسبەت توك

كَهْرَبائِيَّة سَلْبِيَّة مەنپىي توك

كَهْرَبَة توك قاچىلاش؛ توكلۇق

كَهْرَبِيّ توكنىڭ؛ توك ئىلمى مۇتەخەسسىسى؛ ئېلېكترون تېخنىكىسى ئۇستىسى؛ توك ئۆتكۈزۈشچان

كَهْرَبِيَّة توك؛ توك كۈچى

كَهْرَحَرارِيّ توك بىلەن قىزىيدىغان

كَهْرَطِيس ئېلېكتر ماگنىتلىق تۆمۈر

كَهْرَطِيسِيّ ئېلېكتر ماگنىتلىق

كَهْرَطِيسِيَّة ئېلېكتر ماگنىت؛ ئېلېكتر ماگنىت ئىلمى

كَهْرَقِس مۇقىم توكنى ھېسابلاش

كَهْرَكِيمِيّ ئېلېكترلەشتۈرۈش ئىلمىنىڭ

كَهْرَمائِيّ سۇ توكىنىڭ

كَهْرَمان كەھرىۋا

كَهْف ج **كُهُوف** غار، ئۆڭكۈر؛ كامار؛ مۆكۈنۈۋالىدىغان ئورۇن

كَهْفِ رِئْوِيّ ئۆپكە پۈۋەكچىلىرى

كَهَلَ - َ - كُهُولاً و كَهُلَ - ُ كُهُولَةً قورامىغا يەتكەن؛ پىشقان، پىشىپ يېتىلگەن

كَهْل ج **كُهُول و كِهال و كُهْلان و كُهَّل** ئوتتۇرا ياش

كَهَمَ - َ - كَهامَةً گال؛ ئۆتمەس؛ ئىنكاسى ئاستا

كَهُمَ - ُ كُهُومًا ئاجىزلاشماق؛ زەئىپلەشمەك

كَهِمَ - َ - كَهامَةً ئاجىزلاشماق؛ زەئىپلەشمەك

كَهَنَ - َ - كَهانَةً لە ئىبرەتلىك سۆز؛ ئالدىن بېشارەت بەرمەك

كَهُنَ - ُ كَهانَةً باستىرغا ياكى پوپقا ياكى راھىبقا ئايلانماق؛ پال سالغۇچى، رەمچى

كَهَنُوت باستىر؛ پوپلارنىڭ ۋەزىپىسى؛ دىن ئۆگەنگۈچىلەرنىڭ دەرىجىسى

كُهُولَة ئوتتۇرا ياش؛ ئوتتۇرا ياش ئادەمنىڭ ئەھۋالى

كُهُولِيَّة ئوتتۇرا ياش؛ قۇرامىغا يەتكەن

كُهَيْرِب ئېلېكترون؛ مۇسبەت ئېلېكترون

كَوّاء كىيىمگە دەزمال سالىدىغان ئىشچى؛ بوھتان چاپلىغۇچى؛ قارىلىغۇچى

كُوارَة ج **كَوائِرُ** ئاشلىق ساقلايدىغان ئۇرا ياكى سېمونتتىن ياسالغان نەرسە قاچىلايدىغان قاچا؛ ھەرە كۆنىكى؛ ھەرە ئۇۋىسى

كَوافِر ج بوتۇلكا؛ قۇتا؛ ئىدىش

كَوالِينِي قۇلۇپچى

كُوب ج **أَكْواب و أَكْوُب** ئاغزى ئوچۇق ئەينەك ئىستاكان؛ ئىستاكان

كُوبَة ھاۋانچا تېشى؛ خەلقئارا شاھمات

كُوبْس بىخەتەرلىك چاتقۇچى؛ بىخەتەرلىك قۇرۇلمىسى

كُوبِسْتَة رىشاتكا

كُوبُون ج **كُوبُونات** بېلەت؛ تىزا

كُوبُون السَّنَدِ الْمالِيّ ئۇچۇرلۇق تىزا

كُوبُون الْأَقْمِشَةِ پارچە رەخت

كُوبِيا كۆچۈرۈلگەن نۇسخا؛ زاپاس نۇسخا؛ كۆپەيتىپ بېسىلغان نۇسخا

شَرِيط الْكُوبِيا رەڭلىك قەغەز؛ قارا قەغەز

دَفْتَر الْكُوبِيا كۆچۈرۈلگەن نۇسخا

كُوَّة جـ كُوًى و كِواء كىچىك دېرىزە؛ تامدىن ئېچىلغان تۆشۈك

كُوتْشِينَة قارتا، كورت

كَوْث ساپماكەش؛ كەش

كُوثَة مۇنبەت؛ ئۇنۇملۇك؛ مول

كَوْثَر نۇرغۇن، مول؛ جەننەتتىكى بەخت دەرياسى؛ ئېغىزغا تېتىيدىغان ئىچىملىك؛ كەۋسەر (ئاياللارنىڭ ئىسمى)

كَوْثَل . كَوْثَلّ كېمىنىڭ قۇيرۇقى

كُوخ جـ أَكْواخ و كُوخان و كِيخان و كِوَخَة كەپە؛ كىچىك ياتاق

كَوَّدَ الشَّيْءَ دۆۋىلىدى؛ يىغىلدى

كَوْدَة دۆۋە

كَوَّرَ الْعِمامَةَ ياغلىق؛ سەللە

كُور الْحَدّادِ جـ أَكْوار و أَكْوُر و كِيران و كُوران تۆمۇر ئېرىتىدىغان ئوچاق

كُورَة جـ كُوَر كەنت؛ كىچىك بازار؛ ئاھالە رايونى؛ ئولتۇراق رايون

كُورْدُون جـ كُوْرْدونات رەڭلىك لېنتا؛ تاۋار لېنتا؛ ئىپەك لېنتا

كُورْسِيَة لىپتىك؛ باغىرداق

كُورْنِيش لەمپە؛ دەريا قىرغىقىدىكى بازار؛ دېڭىز بويىدىكى بازار؛ دېڭىز ساھىلى

كُوز جـ أَكْواز و كِيزان و كِوَزَة تۇڭاقلىق ئىدىش؛ كوزا؛ چەينەك، چوڭ پىڭا ئىستاكانى

كُوس جـ كُوسات مىس دۇمباق؛ ئۇچبۇلۇڭلۇق تاختاي

كُوسا ئوماچ

كُوسايَة ئوماچ

كَوْسَج جـ كَواسِجُ ساقال-بۇرۇت قويمىغان ئادەم

كُوسْمُوبُولِيتِيَّة ئىنتېرناتسىئونالىزم

كُوسَى تېخىمۇ ياخشىسى؛ ئوماچ

كُوشُك راۋاق؛ كەپە؛ كىچىك ئۆي

كَوَّعَ ياتتى

كُوع جـ أَكْواع جەينەك

كُوفِيّ كۇفەنىڭ

كُوفِيَّة ياغلىق؛ ياغلىق

كُوك كۆكۈس كۆمۈر

كُوكايين كوكايىن

كَوْكَب جـ كَواكِبُ يۇلتۇز؛ رەھبەر؛ مۇڭگۈزلۈك پەردە ئاق دېغى؛ ھەربىي قوشۇندىكى گۇرۇپپا

كَوْكَب ثابِت تۇرغۇن يۇلتۇز

كَوْكَب سَيّار ئاقار يۇلتۇز

كَوْكَبَة بىر توپ؛ بىر بۆلەك؛ بىر ئەترەت؛ ئاتلىق ئەترەت؛ يۇلتۇز تۈركۈمى، مۆچەل؛ قىزىتماق

كَوْكَبِيّ يۇلتۇزنىڭ؛ يۇلتۇزلار دۇنياسىنىڭ؛ يۇلتۇز قىياپەتلىك؛ ئىنتىرناتسىئونالىزم

كُول بويۇن، ياقا

كَوْلان سامان قەغەز

كُولْخوز كولخوز، سوۋېت ئىتتىپاقى قى ۋە بىر قىسىم سوتسىيالىستىك دۆلەتلەردىكى كوللېكتىپ يېزا

كُولِرا خۇلىرا

كُولِيرا . كُولِيرَة خۇلىرا

كُولِيس جـ كَوالِيسُ پەردىنىڭ يان تەرىپىدىن كۆرۈنۈش

خَلْفَ كُولِيس پەردە ئارقىسىدا؛ سەھنە ئارقىسىدا؛ ئاستىرتىن

كَوَّمَ التُّرابَ دۆۋىلىدى؛ دۆڭ قىلدى

كَوَّمَ الثِّيابَ فى ثَوْبٍ واحِدٍ كىيىمنى بىر پارچە رەختكە يىغى؛ بوغچۇما قىلدى

كَوْمَة جـ كُوَم و أَكْوام دۆۋە

كُومِنْتَرِين كومموننىزم

كَوَّنَ الشَّيْءَ تۇز؛ تەشكىل تاپتى؛ شەكىللەندى؛ ياسالدى

كَوْن ئەمەلىي؛ مەۋجۇت؛ ماھىيەت؛ قىياپەت

الكَوْن جـ أَكْوان ئالەم، دۇنيا

كُونْت كونت (ئۇنۋان نامى)

كُونْتُراتُو توختام؛ كېلىشىم

كُونْتِس كونت خانىم

كُونْسْتابِل ساقچى، ساقچى ئەمەلدارى

كُونْسُولْتُو دىئاگنوز قويماق

كُونْكُرْداة جـ كُونْكُرْداتُو مۇڭاپىق ھەل قىلماق؛ ياراشماق؛ گۇڭاھ-چىنىڭ دېگىنى بويىچە

كَوْنِيّ ئالەمنىڭ؛ دۇنيانىڭ

كَوَى ـِـ كَيًّا و كَيَّةً هُ قاقلىماق؛ پىشۇرماق؛ كۆيدۇرمەك؛ ئەن سالماق؛ مۆھۈر باسماق

كَوَى الثِّيابَ دەزمال سالدى

كَوَى الطَّبِيبُ الْمَرِيضَ قۇرۇق يىڭنە سانجىپ داۋالىدى

كَوْى دەزمالىماق؛ قاقلىماق؛ كۆيدۇرمەك

كَىّ دەزمالىماق؛ قاقلىماق؛ كۆيدۇرمەك؛ كۆيۈك ياراسى؛ كۆيۈك تارتۇقى؛ ئەن

كَىْ ئۇچۇن، شۇڭلاشقا

لِكَىْ ئۇچۇن، شۇڭلاشقا

كَىْ لا ... دىن ساقلىنىش ئۇچۇن

كِياسَة زېرەك، چېچەن؛ ئەقىللىق؛ چىرايلىق

كَيّال ئاشلىق ئۆلچىگۈچى ئادەم؛ ئاشلىق ھۆددىگىرى

كِيالَة ئۆلچىمەك؛ ئۆلچەپ بېكىتمەك

كِيان ئەسلى گەۋدە؛ مەۋجۇت؛ ماھىيەت

كَيَّة كۆيۈك ئىزى؛ كۆيۈك تارتۇقى؛ ئەن

كَيْتَ و كَيْتَ مۇشۇنداق، شۇنداق، بۇنداق

كَيْد جـ **كِياد** ھىيلىگەر؛ قۇۋ؛ ئالدىماق؛ سۈيىقەست؛ قەست

كِير جـ **أَكْيار و كِيَرَة** تۆمۇرچىنىڭ كۈرىكى

كِيرُوسِين چىراغ مېيى؛ كۆمۈر مېيى

كَيَّسَ هُ چېچەنلەشتۇردى؛ ئەقىللىق قىلدى

كَيَّسَ الشَّيْءَ خالتىغا سالدى

كَيِّس جـ **أَكْياس و كَيْسَى** ئەقىللىق؛ زېرەك؛ سەزگۈر؛ چېچەن؛ ئېسىل؛ لاتاپەتلىك

كَيْس زېرەك، ئەقىللىق، چېچەن؛ لاتاپەتلىك، چىرايلىق

كَيْس جـ **أَكْياس و كِيَسَة** تاغار؛ خورجۇن (ئاشلىق ياكى پۇل ساقلاشقا ئىشلىتىلىدۇ)

كِيسَى تېخىمۇ ياخشى؛ تېخىمۇ ئېسىل

كَيَّفَ الشَّيْءَ ئۆزگەرتتى؛ ماس كەلتۈردى؛ مەلۇم بىر شەكىلگە كەلتۈردى؛ تەڭشىدى

كَيْفَ قانداق؟

كَيْف ئەھۋال، ھالەت؛ ھىندىستان نەشىسى

عَلَى كَيْفِك سېنىڭ ئىختىيارىڭچە

كَيْفَما كانَ قانداق بولۇشىدىن قەتئىينەزەر؛ قانداقلا قىلىپ بولمىسۇن

كَيْفَما تَكْتُبْ أَكْتُبْ سەن قانداق يازساڭ مەنمۇ شۇنداق يازىمەن

كَيْفِيّ خالىغانچە، ئىختىيارى؛ ساپالىق؛ مىقدارلىق

كَيْفِيَّة ئەھۋال؛ ۋەزىيەت؛ خاراكتېر، مىجەز

كَيْكَة جـ **كَياكِى** تۇخۇم

كَيَّلَ الْحَبَّ أو نَحْوَهُ مىقدار؛

ئۆلچىدى (ئاشلىق قاتارلىق-لارنىڭ)

كَيْل جـ **أَكْيال** ئۆلچەش ئەسۋابى

كَيْلَة بىر قېتىم ئۆلچىمەك؛ ئۆلچىگۈچ

كِيلُو كىلوگرام

كِيلُوات كىلوۋات

كِيلُوات ساعِيّ كىلوۋات سائەت

كِيلُوغَرام جـ **كِيلُوغَرامات** كىلوگرام

كِيلُوغَرام قائِم ئومۇمىي ئېغىرلىقى بىر كىلوگرام

كِيلُوغَرام صافٍ ساپ ئېغىرلىقى بىر كىلوگرام

كِيلُومِتْر جـ **كِيلُومِتْرات** مېتر، كىلومېتر

كِيماوِيّ خىمىيەشۇناس؛ خىمىيە ئىلمىنىڭ

كِيمُونُو مۇلايىم؛ ئىتائەتچان

كِيمِيّ خىمىيە ئىلمىنىڭ؛ خىمىيىدە ئىشلىتىدىغان

كِيمِيا خىمىيە؛ ئالتۇن تاۋلاش تېخنىكىسى

الكِيمِيا الْحَيَوِيَّة بىئوخىمىيە

كِيمِياء خىمىيە؛ ئالتۇن تاۋلاش تېخنىكىسى

كِيمِيائِيّ خىمىيىنىڭ؛ خىمىيىشۇناس؛ ئالتۇن تاۋلىغۇچى

كِيمِياوِيّ خىمىيىشۇناس؛ خىمىيىدىكى

كِيمِياوِيّات ج خىمىيىلىك ماددا

كَيْن بويسۇنماق

كِينا چىنار دەرىخى

كِينْسْكُوب تېلېسكوپ

كَيْنُونَة ئېھتىماللىق

كَيَوانُ تۇران

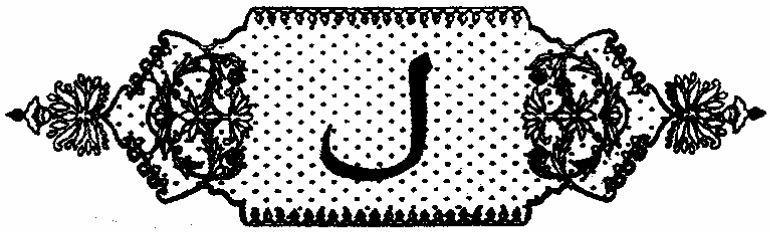

ل ‹لام› ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 23-ھەرپى، ساندىكى ‹30› گە ۋەكىللىك قىلىدۇ، (ئىسلام كالېندارىدىكى ئونىنچى ئاي) نىڭ قىسقارتىلمىسى يېزىلىشى

لَأْءٌ ئۇنچە-مەرۋايىت سودىگىرى

لائِح ئېنىق؛ ئېنىق كۆرۈنۈپ تۇرغۇچى

لائِحَة جـ **لَوائِح** چۈشەندۈرۈش؛ تىزىملىك؛ جەدۋەل؛ ستاتىستىكا جەدۋىلى؛ شەكىل؛ سىرتقى كۆرۈنۈش

لائِذ نامراتلار خەلق؛ پاناھلانغۇچى؛ قاچقۇن

لائِق مۇۋاپىق، ماسلىشىشچان؛ ماس كەلگۈچى

لاءَمَ بَيْنَ الْقَوْمِ تەڭشىمەك؛ ئارىلاشتۇردى

لاءَمَ هُ الشَّيْءَ ئۇنىڭغا ماس كەلدى

لاءَمَ الشَّيْءَ يامىماق، تولۇقلىدى

لاءَمَ الْمَعْدِنَ سۈزۈركا قىلدى

لائِم جـ **لُوَّم و لُوّام و لُيَّم** تىل سالغۇچى، ئەيىبلىگۈچى

لائِمَة جـ **لَوائِمُ** ئەيىبلىمەك؛ تەنقىدلىمەك

لابَ ـُـ لَوْبًا و لُوابًا و لَوَبانًا ئۇسساپ كەتمەك

لابَسَ الْأَمْرَ شۇغۇللاندى

لابَسَ هُ ناھايىتى يېقىن؛ بىللە قىزىتتى

لابَسَ لِلْأَمْرِ مەلۇم ئىش بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولدى

لابِس كَذا ... كىيگۈچى؛ ... تاقىغان

لاتَ ‹ليس› گە تەۋە جۈپ سۆز؛ ئىنكار قىلىشنى بىلدۈرىدۇ؛ مەنىسى ‹ئۇنداق ئەمەس›

لاتِين لاتىن ئادىمى؛ لاتىنلىق؛ رىملىق؛ تەرىقەت دىنى مۇرتىلىرى

لاتِينِيّ جـ **لاتِين** لاتىنلىق؛ لاتىنىڭ؛ لاتىن تىلى سىستېمىسى

سىدىكى

الاتينيّة لاتىن تىلى

لاثَ ـُـ لَوْثًا الثَّوْبَ بالطِّينِ مەينەت قىلىۋەتمەك؛ پاسكىنا قىلىۋەتمەك

لاثَمَ هُ سۆيۈشتى، سۆيدى

لاجَّ خَصْمَهُ كۆچىنىڭ باربچە جېدەل-لەشتى

لاجّ جاھىل، ئۆزگەرمەيدىغان؛ قەيسەر؛ چىدامليق

لاجِىء قاچقۇن؛ نامرات خەلق

لاحَ ـُـ لَوْحًا الشَّيْءُ كۆرۈنمەك؛ ئېنىق كۆرۈنمەك

لاحَ الْبَرْقُ چاقماق چاقتى

لاحَ النَّجْمُ پەيدا بولماق؛ كۆتۈرۈلىدى؛ يورۇدى

لاحَ لِى كَذا بىلدى؛ خەۋەردار بولدى؛ مەلۇم ئىشنى چۈشەندى

لاحّ تار؛ قىستاق

لاحٍ «اللاّحِى» كىشىنى ھاقارەتلىگەن

لاحِب جـ **لَواحِبُ** ئېلىكتر قۇتۇپى؛ تاشيول

لاحَظَ هُ تەكشۈردى؛ نازارەت قىلدى

لاحَظَ پىكىر بەردى

لاحِظَة جـ **لَواحِظُ** كۆز

لاحَقَ هُ ئەگەشتى

لاحِق قوغلىغۇچى، ئىز قوغلىغۇچى

لاحَمَ پاياتلىدى؛ سۆۋاركىلىدى

لاحَمَ الشَّيْءَ بالشَّيْءِ بىر-بىرىگە چاپلاشتۇردى

لاحِم جـ **لَواحِمُ** گۆشلۈك؛ گۆشخور (ھايۋان)

لاحِمَة جـ **لَواحِمُ** گۆشلۈك؛ گۆشخور (ھايۋان)

لاحِن گراماتىكىلىق خاتالىق سادىر قىلغۇچى؛ گراماتىكىغا چۈشمەيدىغان

لاحَى هُ ئۇنىڭ بىلەن بىللە جېدەل-لەشتى

لاذَّ عَنْهُ ئۇنى ھىمايە قىلدى

لاذَ ـُـ لَوْذًا و لِواذًا و لِياذًا بالشَّيْءِ مۇكۈۋالماق؛ قىچىپ كىرىۋالماق؛ ... غا يوشۇرۇنماق

لاذَ بِهِ مەلۇم كىشىنىڭ يېنىدا پاناھلاندى؛ مەلۇم كىشىنىڭ يېنىدا مۇكۈنۈۋالدى

لاذَ بِأَذْيالِ الْفِرارِ يوقاپ كەتتى؛ قارىسىمۇ كۆرۈنمىدى

لاذِع ئادەمنى كۆيدۈرىدىغان؛ يالقۇنجىغان؛ يېغىرغا تېگىدىغان؛ بىسلىق؛ ئۇچلۇق

لاذِعَة جـ **لَواذِعُ** ئۇچلۇق، بىسلىق؛ ئاچچىق؛ يېغىرغا تېگىدىغان

لازَ ـُـ لَوْزًا مِنْهُ قاچماق، قاچۇرماق

لازَ إِلَى الْبَيْتِ ئۆيگە مۇكۇنۇۋالدى

لازِب مۇقىم؛ مۇستەھكەم بولغۇچى

طِين لازِب لاي يۇقۇپ قالغۇچى؛ توپا يۇقۇپ قالماق

لازَقَ هُ چاپلىدى

لازَمَ هُ بويسۇنمىدى؛ ساقلاپ قالدى؛ بويىچە

لازَمَ الصَّبْرَ چىدامليق؛ ئىگىلمىدى

لازِم زۆرۈر؛ ئېھتىياجلىق؛ مەجبۇرىيەت؛ مەسئۇلىيەت

لازَوَرْد كۆك تاش؛ ئەينەك

لازَوَرْدِيّ ئەينەك رەڭلىك؛ سۇس كۆك رەڭلىك

لاَسَ ـُـ لَوْسًا الشَّيْءَ تەمىنى تېتىپ كۆرمەك

لاسِع ئادەمگە زىيانلىق؛ زەھەرلىك؛ زەھەرخەندە

لاسِلْكِيّ سىمسىز ئېلېكتر (قۇرۇلما)

لاَسَنَ هُ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى

لاسِيَّما بولۇپمۇ

لاَشَ ـُـ لَوْشًا زىيادە چارچىماق؛ ھېرىپ ھالسىدىن كەتمەك

لاَشَى الشَّيْءَ يوقاتتى؛ قىردى

لاَصَ ـُـ لَوْصًا ئوغرىلىقچە كۆرمەك؛ ئوغرىلىقچە قارىماق؛ يوشۇرۇن رازۋېدكا قىلماق

لاَصَ مِنْ كَذا تەڭلىكتە قويدى؛ قاقشاتتى

لاصِق نۇر چاقناتقۇچى

لاصَقَ هُ چاپلاپ قويۇلدى؛ بىر-بىرىگە يۆلەندى

لاطَ ـُـ لَوْطًا الشَّيْءُ بِقَلْبِهِ مېھرى چۈشمەك؛ ئەسلىمەك

لاطَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ چاپلىدى

لاطَ الْحَوْضَ أو الْحائِطَ سېمونت لاي بىلەن كۆلچەك ياكى تامنى سۇۋىدى

لاطَفَ هُ مېھرىبان؛ ئىللىق مۇئامىلە قىلدى

لاعَ ـُـ لَوْعَةً قوپال؛ جىددىي ھەرىكەت؛ ۋابا كېسىلى

لاعَ ـُـ لَوْعًا هُ الْحُبُّ مەجنۇنلۇق كېسىلى؛ خىيال سۇرۇش كېسىلى

لاعَبَ هُ مەلۇم كىشى بىلەن ئويۇن ئويناشتى

لاعِب تەنھەرىكەتچى؛ ئويۇن ئويناۋاتقان ئادەم

لاعَجَ هُ الْأَمْرُ قايغۇغا سالدى؛ غەمگە پاتۇردى؛ چارچاتتى

لاعِج ج لَواعِجُ يالقۇنلۇق مۇھەببەت

لاعَنَ هُ ئۆزئارا تىللاشتى؛ ئۆزئارا ھاقارەتلەشتى

لاغٍ «اللاّغِي» ئۇنۇمسىز؛ ئىشلەتىلمەيدىغان؛ كېرەكسىز

لاغِب جـ لُغَّب زېرىكىشلىك؛ ھارغىن؛ روھسىز، روھى تۆۋەن

لاغِيَة يالغان گەپ؛ غەيۋەت-شىكايەت

لاقَ ـُـ لَوْقًا الطَّعامَ يېمەك؛ يۇتماق

لاقَ عَلَيْهِ ئالاقىلەشتى؛ دوستلاشماق

لافِتَة جـ لَوافِتُ ژۇۋسكا؛ تېما؛ تەشۋىقات رەسىمى

لافِح جـ لَوافِحُ يالقۇنلۇق؛ كۆيگەن

لافِظ تاۋۇشنىك؛ بايانات ئېلان قىلغۇچى

لاقَ ـُـ لَوْقًا هُ يۇمشاق قىلماق؛ يۇمشاتماق؛ مۇلايىملاشتۇرماق

لاقَ ـِـ لَيْقًا و لِياقَةً و لِياقًا وَلَيَقانًا بِهِ الثَّوْبُ بەدىنىگە ماس كەلمەك؛ ماسلاشماق؛ ياراشماق

لايَلِيقُ أَن تَفْعَلَ كَذا سەن بۇنداق قىلساڭ ياخشى بولمايدۇ؛ ياراشمايدۇ

لاقَبَ هُ ئۇنى لەقمى بىلەن تىللىدى

لاقِط توپلىغۇچى؛ يىغقۇچى

لاقَى هُ ئۇچراشتى؛ ئالدى؛ ئېرىشتى؛ تاپشۇرۇپ ئالدى؛ كۈتۈۋالدى؛ كۆرۈشتى

لاكَ ـُـ لَوْكًا اللُّقْمَةَ يۇتماق

لاكَ الْفَرَسُ اللِّجامَ يۇتۇۋالماق؛ چىشلىۋالدى

لاكَمَ هُ ئۇزۇنارا مۇشتلاشتى

لَكِنَّ بەلكى؛ بىراق

لَكِنْ بەلكى؛ بىراق

لَأْل ئۇنچە-مەرۋايىت سودىگىرى

لَأْلَأَ النَّجْمُ أو الْبَرْقُ چاقنىماق؛ نۇر چاچتى

لَأْلَأَ بِلِسانِهِ تىلىنى چىقاردى

لَأْلَأَ تِ النّارُ يالقۇن چىقاردى؛ كۆيدى

لَأْلاءُ ئۇنچە-مەرۋايىت سودىگىرى

لُؤْلُؤٌ جـ لَآلِيءُ مەرۋايىت؛ گۆھەر

مَغاص الْلُؤْلُؤ مەرۋايىت يىغىش مەيدانى

لَأْلَأَة يالت-يۇلت نۇر چاچماق

لُؤْلُؤَة جـ لَآلِيءُ بىر دانە گۆھەر؛ بىر تال ئەتىۋارلىق گۆھەر

لُؤْلُئِيّ گۆھەرنىڭ؛ گۆھەردەك

لَأَمَ ـَـ لَأْماً الْجُرْحَ يارا ئېغىزىنى تاڭماق؛ ئوڭشىماق؛ تولۇقلىماق

لَأَمَ الشَّيْءَ پاياتلىدى؛ ئېرىتىپ بىرىكتۈردى

لَأَمَ الْمَعْدِنَ پىخسىقلىق قىلدى؛

چاكىنىلىق قىلدى؛ بېخىللىق قىلدى

لَؤُمَ ـُـ **لُؤْمًا و مَلْأَمَةً و لَآمَةً** ئەيىبلىمەك؛ تەنقىدلىمەك؛ ئەيىبكە بۇيرۇماق

لُؤْم رەزىل، چاكىنا؛ پىخسىق، بېخىل

لِثْم بىردەك؛ تەڭشىمەك؛ ئارىلاشتۇرماق؛ ياراشماق، ئېپلەشمەك

لِثْم جـ **أَلْآم و لِثَام** مۇشۇنداق؛ ئوخشاش

لَأْمَة جـ **لَأْم و لُؤَم** ساۋۇت دۇبۇلغا؛ قاسراق

لامَة زەھەرخەندىلەرچە قارىماق؛ ۋەھشىيلەرچە قارىماق

لامَحَ هُ ئوغرىلىقچە قارىدى؛ ماردى

لامَسَ هُ ئۇچراشتى

لامِع جـ **لُمَّع** نۇر چاچىدىغان؛ نۇرلۇق، پارلاق

لامِيّ U شەكىللىك

لانَ ـِـ **لِينًا و لَيانًا و لِينَةً** يۇمشاق؛ سىلىق؛ لاتاپەتلىك؛ نازاكەتلىك؛ يول بەرمەك؛ يول قويماق، بويسۇنماق

لانَ تْ **أَخْلاقُهُ** خاراكتېرى مۇلايىم بولدى

لاهِث ھۇمۇدىگەن؛ ھاسىرىغان؛ ئۇسساپ كەتكۇچى

لاهِف ئازابلانغۇچى؛ ھازىدار كىشى

لاهِف ة جـ **لَواهِفُ** (لاهد غا قارالسۇن)

لاهُوت روھىي خۇسۇسىيەت؛ روھىي قىياپەت

عِلْم الآهُوت روھىيەت ئىلمى

لاهُوتِيّ روھىيەت ئىلمىنىڭ؛ روھىيەت ئىلمىدىكى؛ روھىيەت ئىلمى ئۆگەنگۇچى

لاوَصَ ئوغرىلىقچە قارىدى؛ ماردى

لاوَصَ هُ تىكىلىپ قارىدى؛ زەن سېلىپ قارىدى؛ ئالدىدى

لاوَعَ ئالدىدى

لاوَعْي دىققەت بىلەن؛ پۈتۈن زېھنى بىلەن

لأى جـ **أَلْآء** ئوت ئاپىتى؛ مۇشكۈل؛ جاپالىق؛ قالقان

لَئِيم جـ **لِئَام و لُؤَماءُ** تۆۋەن قاتلامدىن كېلىپ چىققان؛ چاكىنا، پەس؛ رەزىل؛ پىخسىق

لايَنَ هُ مۇلايىم مۇئامىلە قىلدى

لَبَّ ـَـ **لَبًّا** ئەقىللىق

لَبَّ ـُـ **لَبّا اللَّوْزَةَ** ئۇرۇقىنى چېقىپ مېغىزىنى ئالماق

لَبَّ بالْمَكانِ ئولتۇراقلاشتى

لَبّ بوش

لُبّ جـ **أَلْباب و أَلُبّ و أَلْبُب** جەۋھىرىنى ئايرىماق، چەككىلەش؛ ئەسلىي ماھىيەت؛ ئەقىل، كۆڭۈل؛ مېغىز، ئۇرۇق

لِبَأ ئوغۇز سۆتى

لَبْأَة ج لَبَآت و لُبَأ و لَبُوء ئانا شىر

لَبُوَة ج لَبُؤ ئانا شىر

لُباب جەۋھىرنىى ئايرىماق، چەككەلەش

لُباب الْجَوْزِ أو نَحْوِهِ مېغىز

لَبّاد گىلەم توقۇيدىغان ئىشچى

لِبّاد گىلەم؛ ئەدىيال

لِبّاد اِسْفَلْتٍ ئاسفالت

لُبّادَة ج لَبابِيدُ دوپپا

لِباس ئارىلاشتۇرماق

لِباس ج أَلْبِسَة و لُبْس كىيىم، ئىچ كىيىم

لَباقَة ئېسىل، مەدەنىي ھەم سالاپەتلىك؛ ھۆزۈرلاندۇرۇش كۆچى زور؛ ئەقىللىق، زېرەك

لَبان كۆكرەك قىسمى

لَبّان سۈت ساتقۇچى

لُبّان دەرەخ يېلىمى

لُبان سۈت پۈرىقى؛ تاتلىق سېغىز، پۈراقلىق سېغىز

لُبانَة ج لُبان ئىش؛ ئېھتىياجلىق، ئارزۇ قىلماق

لِبانَة سۈتچىلىك كەسپى، ئىرىمچىك ياساش كەسپى

لَبَّبَ الْحَبُّ أو اللَّوْزُ مېغىزىغا ئايلاندى، يادروسىغا ئايلاندى

لَبَب ج أَلْباب كۆكرەك؛ ئات ئىگىرى

لَبَّة كۆكرەك، مەيدە؛ بولكا بوتقىسى، ئۇماچ؛ يېرىم سۈيۇق يېمەكلىك

لَبَّثَ هُ بِالْمَكانِ مەلۇم ئورۇندا تۇرۇپ قالدى، مەلۇم ئورۇندا ماكانلاشتى

لَبَّثَ كۈتتى

لَبِثَ ـَـ لُبْثًا و لَبَثًا و لِباثًا و لَباثَةً و لَبَثانًا و لَبِيثَةً بِالْمَكانِ ئولتۇراقلاشماق، ماكانلاشماق

ما لَبِثَ أَنْ فَعَلَ كَذا دەرھال... قىلدى

لَمْ يَلْبَثْ أَنْ كَتَبَ تَقْرِيرًا ئۇ دەرھال بىر پارچە دوكلات يازدى

لَبْث . لَبَث تۇرۇپ قالماق؛ ماكانلاشماق؛ ئولتۇراقلاشماق

لُبْثَة بىرپەس توختىماق؛ بىردەم تۇرماق؛ ۋاقتىنچە تۇرۇپ تۇرماق

لَبَخَ ـَـ لَبْخًا هُ ئورماق؛ ئەدەپلەمەك

لَبَخ باغان دەرىخى

لَبَّدَ الصُّوفَ كىگىز

لَبَّدَ الشَّيْءُ بىرلەشتۇرۇپ چاپلىدى؛

بىر قىلىپ تۇگدى

لَبَدَ ـُـ لَبُودًا بِالْمَكَانِ ماكانلاشماق

لَبَدَ الشَّيْءُ بِالشَّيْءِ يۆلەندۇردى؛ يۆلەندى؛ چاپلاشتى

لَبَدَ الثَّوْبَ يامدى

لَبَد ج **لُبُود و أَلْباد** چىگىشلەنگەن قوي يۇڭى

لَبِدَ ـَـ لَبَدًا بِالْمَكَانِ ماكانلاشماق

لَبِدَ الشَّيْءُ چاپلدى

لَبِد چىگىشلىشىپ كەتكەن (چاچ، تۈك قاتارلىقلار)

لِبْد ج **لُبُود و أَلْباد** چىگىشلەشكەن چاچ؛ گىلەم

لُبْدَة ج **لُبَد و أَلْباد و لُبُود** چىگىشلەشكەن يۇڭ، چاچ؛ شىرنىڭ يايلىسى

لَبَّسَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ ئارىلاشتۇردى

لَبَّسَ عَلَيْهِ الْأَمْرُ كىيدى؛ تاقىدى

لَبَسَ ـِـ لَبْسًا عَلَيْهِ الْأَمْرَ ئارىلاشتۇرماق، غۇۋا؛ ئېنىق ئەمەس

لَبِسَ ـَـ لُبْسًا الثَّوْبَ كىيىم-كېچەك

لَبْس ئارىلاشتۇرماق، غۇۋا؛ ئېنىق ئەمەس

لِبْس ج **لُبُوس** كىيىم-كېچەك

لُبْسَة ئارىلاشتۇرماق؛ غۇۋا ئېنىق ئەمەس

لِبْسَة كىيىم-كېچەك

لُبْسْتَر راك

لَبَّشَ توپلىدى؛ يىغدى؛ باغلىدى؛ تاڭدى

لَبَطَ ـُـ لَبْطًا بِهِ الْأَرْضَ يىقىلىپ چۈشمەك

لَبَطَ هُ بِرِجْلِهِ تەپتى

لَبَطَة ئۇچقاندەك يۇگۇرمەك

لَبْطَة بىرنى تەپمەك

لَبَق ئەقىللىق، زېرەك؛ مەدەنىي ھەم سالاپەتلىك

لَبُقَ ـُـ لَبَاقَةً لاتاپەتلىك بولدى؛ ئەپچىل بولدى

لَبِقَ ـَـ لَبَقًا لاتاپەتلىك بولدى؛ ئەپچىل بولدى

لَبِقَ بِهِ ماس كەلدى؛ ياراشتى؛ ماسلاشتى

لَبِق ماس كېلىدىغان؛ ماسلىشىدىغان؛ لاتاپەتلىك؛ چېۋەر، ئۆتكۈر، زېرەك

لَبَّكَ الْأَمْرَ أو الشَّيْءَ ئارىلاشتۇردى

لَبَكَ ـُـ لَبْكًا ئالاقزادە بولماق

لَبَكَ الْأَمْرَ ئارىلاشتۇردى، قالايمىقان قىلدى

لَبِكَ ـَـ لَبَكًا الْأَمْرُ قالايمىقان، چىگىش، مۇرەككەپ

لَبْك ئارىلاشما مادا؛ ئارىلاشماق، قالايمىقان بولماق

لَبْكَة ئارىلاشما ماددا؛ قالايمىقان بولۇپ كەتمەك

لَبْلاب قاپلىق پۈرچاق

لَبْلَبَ الْقَوْمُ تارقاق بولدى؛ چېچىلاڭغۇ بولدى

لَبْلَب . لُبْلُب شەپقەتلىك؛ مۇلايىم؛ مېھرىبان

لَبَّنَ كېسەك قويدى

لَبَن ج أَلْبان سۈت؛ سۈت سۈيۇقلۇقى

لَبَن حَلِيب يېڭى سۈت؛ ساپ سۈت

لَبَن رائِب أو زَبادِيّ ئۇيۇپ قالغان سۈت

لَبَن الشَّجَرَةِ سۈتسىمان سۈيۇقلۇق

لَبِن . لِبِن كسەك

لُبْنان لىۋان

لُبْنانِيّ لىۋانلىق؛ لىۋاننىڭ

لَبَنَة قايمىقى ئايرىۋېلىنغان سۈت

لَبِنَة سۈت كالىسى؛ سۈت قويى؛ سۈت تۆگىسى

لِبْنَة بىر كېسەك

لَبَنِيّ سۈتلۈك؛ سۈتسىمان؛ سۈت رەڭلىك

لَبَنِيّات ج سۈتتىن ياسالغان يېمەكلىكلەر

لَبْوَة ج لُبُؤات و لُبَأ و لَبَآت و لَبُوء ئانا شىر

لُبُودِيّ تۇك تارىغۇچى؛ پاختا ئاتقۇچى

لَبُوس كىيىم؛ دۇبۇلغا-ساۋۇت؛ قاسراق

لَبُون سۈتنى ياخشى كۆرىدىغان؛ سۈت ئىچىدىغان ئادەم

لَبُون ج لِبان و لُبْن و لَبائِنُ سۈت كالىسى؛ سۈت قويى؛ سۈت تۆگىسى

لَبُونات ج سۈت ئەمگۈچى ھايۋانلار

لَبُونَة ج لِبان و لِبْن و لُبُن و لَبائِنُ سۈت كالىسى؛ سۈت قويى؛ سۈت تۆگىسى قاتارلىقلار؛ سۈت ئەمگۈچى ھايۋان

لَبَّى هُ جاۋاب بەردى؛ ئىنكاس بەردى

لَبِيب ج أَلِبّاءُ ئەقىللىق؛ زېرەك

لَبِيب ة ج لَبائِبُ (لبيب) گە قارالسۇن

لَبِيخ سېمىز؛ گۆشلۈك

لَبِيس ئەسكى كىيىم-كېچەك

لَبِيق ئېسىل، لاتاپەتلىك؛ چېچەن

لَبَّيْكَ كەلدى! بار! (ئىسمىنى چاقىرغاندا بېرىلىدىغان جاۋاب)

لَتَّ ـُ لَتًّا الشَّيْءَ ئەزمەك

لَتَّ الطَّحِينَ خېمىر يۇغۇردى

لَتَّ الْماءُ الثِّيابُ و غَيْرَها ھۆل قىلدى

لَتَّة كىچىك ئىش، ئۇششاق ئىش

لِتْر لىتىر

لَتَّنَ لاتىنلاشتۇردى

لَتّ نەم، زەي؛ چاپلىشىپ تۇرىدىغان؛ شىلىمشىق

لِثام جـ لُثُم شارپا

لِثَة الْأَسْنانِ جـ لِثاث و لِثًى ولُثِيّ چىش مىلىكى

لَثَغ تىلىنى قايرىپ تەلەپپۇز قىلدى؛ گاچا، كېكەچ

لَثِغَ ـَـ لَثَغًا تىلىنى چاياپ تەلەپپۇز قىلماق ياكى گەپ قىلماق؛ گاچا، كېكەچ

لَثْغاءُ م تىلىنى چاينىماق؛ گاچا ئادەم، كېكەچ

لُثْغَة تىلىنى قايرىپ تەلەپپۇز قىلماق ياكى گەپ قىلماق؛ گاچا، كېكەچ

لَثَّمَ شارپا بىلەن ئاغزى-بۇرنىنى تۇسۇۋالدى

لَثَمَ ـِـ و لَثِمَ ـَـ لَثْمًا الْفَمَ أو الْوَجْهَ مەڭزىگە سۆيمەك؛ سۆيمەك

لَثَمَ أَنْفَهُ بۇرنىنى تاشلىدى

لَثَمَ شارپا بىلەن ئېغىز-بۇرنىنى توسۇۋالدى

لَثَم سۆيۈشمەك

لَثْمَة بىرنى سۆيمەك، بىر قېتىم سۆيمەك

لِثَوِيّ چىش مىلىكىنىك

لَثِيَ ـَـ لَثًى شَجَرُ السَّمُرِ دەرەخ-تىن سۇتسىمان سۇيۇقلۇق ئېقىپ چىقماق

لَثِيَ تِ الْيَدُ قولىدا ماي بار؛ قولى ماي

لَجَّ ـَـ لَجَجًا و لَجاجًا و لَجاجَةً قەيسەرلىك بىلەن جېدەللەشمەك

لَجَّ فى الْأَمْرِ قەتئىي داۋاملاشتۇردى؛ قەتئىي بوشاشمىدى

لَجَّ عَلَيْهِ فى الْأَمْرِ كۆچلۈك تەلەپ قىلدى؛ قەتئىي تەلەپ قىلدى

لَجَّ بِهِ الشَّيْءُ چىك ئېسىلىۋالدى

لُجّ و لُجَّة جـ لُجَج و لِجاج دېڭىز؛ دېڭىز-ئوكيان

لَجَّأَهُ مەجبۇرلىدى

لَجَأَ ـَـ لَجْأً و لُجُوءًا إِلَى الْحِصْنِ أو غَيْرِهِ قەلئە ئىچىگە يوشۇرۇنماق؛ مەلۇم ئورۇندا پاناھلانماق

لَجِيءَ ـَـ لَجَأً إِلَى الْحِصْنِ أوغَيْرِهِ (لما) غا قاراك

لَجْأَة دېڭىز تاشپاقىسى

لَجاجَة قاتتىق تەلەپ قىلماق، قەتئىي تەلەپ قىلماق؛ قەيسەرلىك بىلەن جېدەللەشمەك

لِجام جـ أَلْجِمَة و لُجُم چۇلۇۋۇر؛

ئات چۈلۈۋرى؛ ئات يۈگىنى

لَجَب شاۋقۇن؛ سۈرەن

لَجِبَ ـَـ لَجَبًا الْقَوْمُ شاۋقۇنلىماق؛ سۈرەن سالماق

لَجِبَ الْبَحْرُ مەۋج ئۇردى؛ شاۋقۇنلىدى

لَجِب شاۋقۇنلۇق؛ سۈرەنلىك

لَجَّة شاۋقۇن - سۈرەن؛ قىيا-چىيا

لُجَّة جـ لُجَج و لُجّ و لِجاج دېڭىز-ئوكيان؛ چەكسىز دېڭىز

لَجْلاج كېكەچ ئادەم؛ گاچا ئادەم

لَجْلَجَ كېكەچلىدى؛ گاچا

لَجَمَ ـُـ لَجْمًا الثَّوْبَ يامماق؛ ئەتمەك

لَجِنَ ـَـ لَجَنًا بِهِ چاپلىماق؛ يۆلەمەك

لَجْنَة جـ لِجان كومىتېت؛ نازارەت؛ ئىدارە

لُجُوء مۇكۇنمەك؛ ئۆزىنى قاچۇرماق

لَجوج . لَجُوجَة جاهىل؛ ئىگىلەمەس-سۈنماس؛ شاۋقۇنلۇق

لُجِّيّ چەكسىز دېڭىزنىڭ

لُجَيْن كۈمۈش

لُجَيْنِيَّة يامبۇ

لَحَّ ـُـ لَحًّا تِ الْقَرابَةُ بَيْنَهُما يېقىن تۇغقانلارغا ئايلانماق

لَحّ يېقىن تۇغقان؛ تۇغقاندەك يېقىن

لَحا ـُـ لَحْوًا الشَّجَرَةَ دەرەخ قوۋزىقىنى سويماق

لَحا هُ ھاقارەتلىدى؛ تىللىدى؛ ئەيىبلىدى

لِحاء دەرەخ قوۋزىقى

لَحّاد گۆركار؛ گۆر كولىغۇچى

لَحّاس يالاپلا تۇرىدىغان

لَحاظ جـ لُحُظ سىرتقى كۆرۈش بۇلۇڭى

لِحاف جـ لُحُف و أَلْحِفَة يوتقان، ئەدىيال

لَحاق قوغلاپ يەتمەك؛ يېتىشمەك

لَحاق بِكَذا مەلۇم بىر ئىش بىلەن بىرلەشتۈرمەك

لَحّام قاسساپ؛ پاياتلاش ئىشچىسى

لِحام قەلەينى پاياتلىماق

لَحامَة بەدىنى سېمىز؛ سېمىز ھەم يوغان

لَحَبَ ـَـ لَحْبًا الطَّرِيقَ يول يۈرمەك؛ *يول ماڭماق*

لَحَبَ بِهِ الْأَرْضَ مەلۇم كىشىنى يىقىتىۋەتتى

لَحَبَ اللَّحْمَ عَنِ الْعَظْمِ گۆشنى ئايرىدى؛ ئۈستىخاننى ئاجراتتى

لَحَبَ هُ بِالسَّيْفِ چاندى؛ كەستى

لَحِح تار؛ قىسىلچاق

لَحَدَ ـَـ لَحْدًا الْمَيِّتَ دەپنە قىلماق؛ جەسەتنى كۆممەك

لَحَدَ اللَّحْدَ گۆر كولىدى

لَحَدَ فى الدِّينِ ئاللاغا گۇمان بىلەن قارىدى

لَحَدَ السَّهْمُ عَنِ الْهَدَفِ تەگكۈزەلمىدى، نىشانغا تەكگۈزەلمىدى

لَحَدَ إِلَى الشَّىْءِ نىشاندىن ئاغدى؛ يۆنىلىشتىن ئاغدى

لُحْد جـ **لُحود و أَلْحاد** گۆر، قەبرە؛ قەبرىدىن قېزىۋېلىنغان

لَحِسَ ـَـ لَحْسًا و لُحْسَةً و مَلْحَسًا الْإِناءَ يۇتماق؛ يالىماق

لَحْس يۇتماق؛ يالىماق

لَحْسَة يۇتۇۋەتمەك؛ يالاپ قويماق

لَحَظَ ـَـ لَحْظاً و لَحَظانًا هُ أو إِلَيْهِ نەزەر تاشلىماق؛ كۆزنىڭ قىرىدا قارىماق

لَحَظَ هُ كۆزەتتى؛ نازارەت قىلدى

لَحْظَة جـ **لَحَظات** بىر دەقىقە؛ كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە

فى لَحْظَة دەقىقە؛ ئىنتايىن قىسقا ۋاقىت

لَحْظِىّ دەقىقە ۋاقىتلىك؛ كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلىك ۋاقىتلىك

لَحَفَ ـَـ لَحْفًا هُ يوتقانىنى يېپىپ قويماق

لِحْف الْجَبَلِ تاغ قاپتىلى؛ تاغ ئېتىكى

لَحَق جـ **أَلْحاق** ئەگەشكۈچى؛ ۋارىس

لَحِقَ ـَـ لَحْقًا و لَحاقًا هُ أو بِهِ قوغلاپ يەتمەك؛ يېتىشمەك

لَحِقَ هُ ئەگەشمىدى، قوغلىماق؛ مەلۇم كىشىنى ئەسلىمىدى

لَحِقَ بِالْمَدْرَسَةِ مەكتەپكە كىردى

لَحِقَ لُحُوقاً هُ الثَّمَنُ ئۇ چوقۇم پۇل تۆلەش كېرەك، ئۇ ھەققىنى تۆلەش كېرەك

لَحْق قوغلاپ يەتمەك، يېتىشمەك

لَحَمَ ـُـ لَحْمًا الصّائِغُ الْمَعْدِنَ پاياتلىماق؛ ئېرىتىپ ئۇلىماق

لَحَمَ الْأَمْرَ كۆچەيتتى؛ مۇستەھكەملىدى

لَحَم جـ **لُحُوم و لِحام و لُحْمان و أَلْحُم** گۆش، مۇسكۇل

لَحْمَ ـُـ لَحامَةً سېمىز

لَحِمَ ـَـ لَحْمًا بِالْمَكانِ مەلۇم ئورۇندا ئولتۇراقلاشماق

لَحِمَ گۆش يېگۈسى كەلدى

لَحِمَ لَحامَةً سېمىز

لَحِم سېمىز، گۆشلۈك

لَحْم جـ **لُحُوم و لِحام و لُحْمان و أَلْحُم** گۆش، مۇسكۇل؛ پاياتلىماق

لهب

ئوت يالقۇنى

لجام

ئات چۆلۈۋۈرى

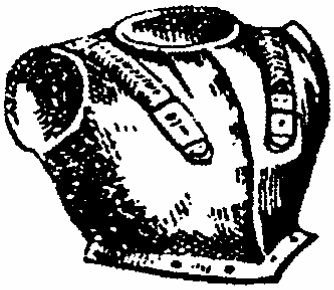

لأمة — ساۋۇت

اللسان

تىل

لشام

شارپا

لولب

بۇرما مىخ

لبلاب — يەمىۋق

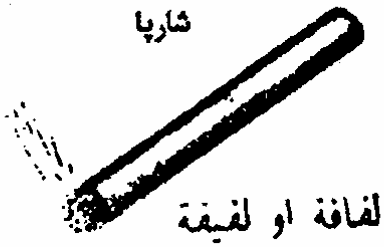

لفافة او لفيفة

تاماكا

لواء — بايراق

لوز

بادام

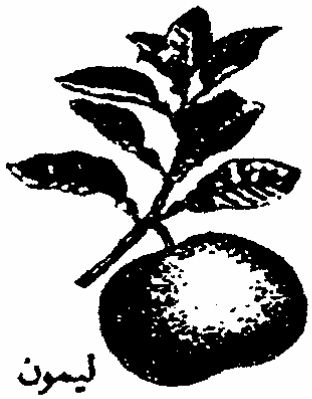

ليمون هنديّ

ھىندىستان لىمونى

ليمون

لىمون دەرىخى

لبدة الأسد

شىرنىڭ يايلىسى

لقلق

لەيلەك قۇش

لفت

تۇرۇپ

لَحِمَ ئۆلتۈردى

لَحْمَة بىر پارچە گۆش؛ جىسىملارنى چاپلىماق

لَحْمَة ج ـ لُحَم قۇداء، ئۇرۇق-تۇغقان-لىق مۇناسىۋەت

لَحْمِيّ گۆشنىك؛ مۇسكۇلنىك

لَحْمِيّات ج گۆشخور ھايۋان

لَحَنَ الْأَنَاشِيدَ و الْأَغَانِيَ مۇزىكا ئىشلىدى، مۇزىكا ئىجاد قىلدى

لَحَنَ فى الْقِراءةِ مۇزىكىلىق دېكلاماتسىيە قىلدى

لَحَنَ ـَـ لَحْنًا و لُحُونًا و لَحانَةً و لَحانِيَةً لَهُ بېشارەت بەرمەك، ئىشارەت قىلماق

لَحَنَ فى الْقِراءَةِ أو الْكَلامِ گرامماتىكىلىق خاتالىق سادىر قىلدى

لَحِنَ ـَـ لَحْنًا چۈشەنمەك

لَحِن ئەقىللىق؛ چۈشىنىش ئىقتىدارى بار

لَحْن ج أَلْحان و لُحُون مۇزىكا ريتمى؛ ريتىم؛ يەرلىك تەلەپپۈز؛ گرامماتىكىلىق خاتالىق ئۆتكۈزمەك

صِناعَة اللَّألْحانِ مۇزىكا

لَحْو ھاقارەتلىمەك؛ تىللىماق

لَحَى ـِـ لَحْيًا هُ ھاقارەتلىمەك؛ تىللىماق؛ تەنقىدلىمەك

لَحَى الشَّجَرَةَ دەرەخ قوۋزىقىنى ئاجراتتى

لَحْى ھاقارەتلىمەك؛ تىللىماق

لَحْى ـ ج أَلْحٍ و لُحِيّ و لِحاء ئىڭەك

لَحْيانُ ئۇزۇن ساقاللىق

لِحْيانِيّ ئۇزۇن ساقاللىق

لِحْيَة ج لُحًى ئىڭەكتىكى ساقال

لَحِيم سىمىز؛ تولغان

لَحَّصَ الْكَلامَ ئۇزۇندە؛ يىغىنچاقلىدى؛ خۇلاسە قىلدى

لَحَّصَ الشَّيْءَ تاۋلىدى؛ ئاجراپ چىقتى، شاكىلىنى تاشلاپ جەۋھىرىنى ئالدى

لَحْفَة ج لِحاف ئاق ياپىلاق تاش

لَحْلَحَ هُ ئاجىزلاتتى؛ زەئىپلەشتى

لَحَمَ ـُـ لَحْمًا هُ ئاغزىغا ئۇرماق؛ كاچىتىغا سالماق

لَحْمَة ماسلاشمىغان؛ بىئارام؛ تەڭلىكتە قويماق؛ قىينىماق

لَدَّ ـَـ لَدًّا قاتتىق مۇنازىرىلىشىش

لَدَّ ـُـ لَدَّا هُ كەسكىن جېدەللەشمەك

لَدَّ هُ عَنِ الشَّيْءِ توسماق، چەكلىمەك

لَدّاء ج لُدّ و لِداد مۇنازىرىلىشىش

لىشىشكە مۇۋاپىق؛ مۇتلەق چىقىشالمايدىغان

لَدانَة يۇمشاق، ئىگىلىشچان

لِدَة ئىشلەپچىقىرىلغان ۋاقتى؛ تۇغۇلغان كۈن، كۆز ئاچقان ۋاقىت

لِدَة جـ لِدُون يېشى تەڭ

لَدَّدَ هُ هۇلۇقتۇرۇۋەتتى

لَدَّدَ بِهِ ئۇنىڭ كەمچىلىكىنى ئېچىپ كۆرسەتتى

لَدَد جىددىي تالاشماق؛ جېدەللەشمەك

لَدَغَ ـَـ لَدْغًا و تَلْداغًا هُ الثُّعْبانُ چىشلىمەك؛ سانجىماق

لَدَغَ هُ بِكَلِمَةٍ قارا چاپلىماق، تۆھمەت قىلدى

لَدْغاءُ م تىلىنى چاينىماق، تىلىنى چاياپ گەپ قىلماق

لَدْغَة بىر چىشلەم چىشلىمەك

لَدَمَ ـِـ لَدْمًا هُ كاچىتىغا ئۇرماق

لَدَمَ الشَّيْءَ زەربە بەردى، سوقتى

لَدَنَ الشَّيْءَ يۇمشاتتى

لَدُنَ ـُـ لَدانَةً و لُدُونَةً الشَّيْءُ يۇمشاق

لَدُنَ تْ أَخْلاقُهُ ئىللىق بولدى

لَدُنْ مەلۇم ئورۇندا؛ مەلۇم ۋاقىتتا

لَدْن جـ لُدْن و لِدان يۇمشاق ياساشقا بولىدىغان

لَدُنِيّ سىرلىق

لَدُود جـ أَلِدَّة مۇنازىرىلىشىشكە ئامراق؛ مۇتلەق چىقىشالمايدىغان

لُدُونَة يۇمشاق؛ ياسىلىشچانلىق

لَدَى... ... ئورۇندا

لَدِيد جـ أَلِدَّة مۇنازىرىلىشىشكە ئامراق؛ قەتئىي سىغىشالمايدىغان

لَدِيغ جـ لَدْغَى و لُدَغاءُ چىشلەنگەن؛ سانجىلغان

لَذَّ ـَـ لَذاذًا و لَذاذَةً الشَّيْءُ ئېغىزغا تېتىيدىغان؛ مەززىلىك

لَذَّ لَذَّا الشَّيْءَ أو بِهِ راھەت ھېس قىلماق؛ قىزىقارلىق ھېس قىلماق

لَذّاع ئادەمنى كۆيدۈرىدىغان؛ ھەجۋى؛ ئۆتكۈر؛ بىسلىق

لَذَّة خۇشال، خۇشال-خۇرام؛ راھەت؛ قىزىقارلىق؛ تەملىك

لَذَّذَ هُ راھەتلەندۈردى

لَذَعَ ـَـ لَذْعًا تِ النَّارُ الشَّيْءَ قاينىتماق؛ كۆيدۈرمەك

لَذَعَ هُ بِلِسانِهِ يېغىرىنى تاتلىدى؛ مەسخىرە قىلدى؛ نەشتىرىنى سانجىدى

لَذَعَ الْحُبُّ قَلْبَهُ مۇھەببەتنىڭ يالقۇنى يۈرىكىنى كۆيدۈردى

لَذْعَة ج لَذَعات كۆيۈك؛ كۆيۈپ يارىلانماق

لَذِيَ ـَـ لَذًى بِالْأَمْرِ قەتئىي داۋام-لاشتۇرماق؛ قەتئىي رىئايە قىلماق؛ ئۆزگەرمەيدىغان

لَذِيذ ج لُذّ و لِذاذ مەززىلىك، تەملىك؛ گۈزەل؛ يېقىملىق؛ ھاراق

لَزَّ ـُـ لَزًّا و لَزَزًا و لَزازًا الشَّيْءِ چاپلىماق

لَزَّ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ جىسمنى بىر قىلىپ چاپلىدى

لَزَّ الشَّيْءُ بِالشَّيْءِ چاپلىدى

لَزَّهُ إِلَى كَذا مەجبۇرلىدى؛ ئامال-سىز

لِزاز دەم؛ تاقاق

لِزاق شىلىم؛ يېلىم

لِزام چوقۇم؛ زۆرۈر؛ ئۆلۈم؛ ئايرى-لالمايدىغان

لَزَبَ ـُـ لُزُوبًا مۇستەھكەم؛ مۇقىم

لَزَبَ بِهِ چاپلاپ قويۇلغان؛ چاپلىدى

لَزَبَ ت السَّنَةُ ئاپەت بولغان يىللار

لُزَب توي قىلمىغان؛ ئائىلە قۇرمى-غان

لَزْبَ ـُـ لَزْبًا الطِّينُ قاتتىق؛ قېتىشىپ قالغان

لَزُبَ الشَّيْءُ يېغىلىپ قالدى؛ قورۇ-لۇپ قالدى

لَزِبَ ـَـ لَزَبًا الطِّينُ قېتىشىپ قالغان؛ قېتىشىپ قالغان

لَزِب ج لِزاب ئاز مىقداردا؛ ئاز

لَزْبَة ج لِزَب و لَزَبات ئاپەت؛ بالايىئاپەت؛ قىيىن، جاپالىق

لَزِجَ ـَـ لَزَجًا و لُزُوجًا و لُزُوجَةً الشَّيْءُ چاپلىماق

لَزِجَ الْعَسَلُ أو نَحْوُهُ بِإِصْبَعِهِ بارمىقىنى چاپلاپ تۇتقۇزدى

لَزِج چاپلانغان

لَزَّزَ الشَّيْءَ چىك باسماق؛ مۇستەھ-كەملىمەك؛ بىرلەشتۈرمەك؛ بىرىكتۈرمەك

لَزَز دەم؛ تاقاق

لَزَّقَ الشَّيْءَ چاپلاپ بىرىكتۈردى؛ قولىنىڭ ئۇچىدا بىر ئىش قىلدى

لَزِقَ ـَـ لُزُوقًا بِالشَّيْءِ چاپلانغان، چاپلاپ قويۇلغان

لَزِق چاپلانغان، شىلىم بىلەن چاپلانغان

لِزْق قوشنا، يېنىدىكى، ياندىكى

لَزْقَة ج لُزَق مەلھەم دورا

لَزِمَ ـَـ لُزُومًا و لَزْمًا و لَزامًا و

لِزامَةٌ و لُزْمَةٌ و لُزْمانًا الشَّيْءِ چوقۇم، كەم بولسا بولمايدىغان

لَزِمَ بَيْتَهُ أو عَمَلَهُ قەتئىي رىئايە قىلدى؛ ئايرىلمىدى

لَزِمَ هُ أو بِهِ ئايرىلمىدى، بىرگە بولدى

لُزُوجَة يېپىشاق ماددا؛ چاپلىشىشچان

لُزُوم زۆرۈر، چوقۇم؛ ئىشلىتىلىشى

لَزِيق يېنىدىكى؛ بىرگە ئۇلانغان

لَسّاع مەخسۇس ئادەملەرنىڭ يېغىرنىغا تېگىدىغان؛ داۋاملىق كىشىلەرنى مەسخىرە قىلىدىغان

لِسان جـ أَلْسِنَة و أَلْسُن و لُسْن و لِسانات تىل، سۆز

لِسان الْقَوْم ۋاكالىتەن سۆزلىگۈچى

لِسان الْحالَ ئىپادىلىمەك؛ چۈشەندۈرمەك

لسان ـ النّارِ ئوت يالقۇنى؛ يالقۇن

لسان ـ الْمِيزانِ تارازىنىڭ ئىستىرىلكىسى

لِسانِيّ تىلىنىڭ، تىلدىكى؛ سۆزنىڭ

لَسْتِيك . لَسْتِيك بانان؛ ئۆچۈرگۈچ

لَسَعَ ـَ لَسْعًا هُ سانجماق

لَسَعَ هُ بِلِسانِهِ يېغىرىنى تاتىلىدى؛ مەسخىرە قىلدى

لَسْعَة جـ لَسَعات نەشتىرىنى سانجماق؛ سانجماق

لَسَنَ الشَّيْءَ ئۇچلىدى، بىلىدى

لَسَنَ ـُ لَسْنًا هُ قارا چاپلىماق؛ بوھتان چاپلىماق

لَسَنَ الشَّيْءَ ئۇچلىدى، ئۆتكۈرلەشتۈردى

لَسَن مۇنازىرىگە ماھىر؛ ئىپادىلەش قابىلىيىتى ياخشى

لَسِنَ ـَ لَسَنًا گەپدان، سۆزمەن؛ سۆزلەش قابىلىيىتى بار

لَسِن مۇنازىرىگە ماھىر؛ سۆز قابىلىيىتى بار

لَسْناءُ جـ لُسْن مۇنازىرە قىلىش ئىقتىدارى بار؛ سۆز قابىلىيىتى يۇقىرى

لَسِيع جـ لَسْعَى و لُسَعاءُ سانجىلغان

لِشْمانِيا قارا كېزىك كېسىلى

لَصَّ ـَ لَصًّا و لَصاصًا و لَصُوصِيَّةً ئوغرىلىق قىلماق

لَصَّ ـُ لَصَّا الشَّيْءَ ئوغرىلىق قىلماق

لَصَّ الْأَمْرَ ئوغرىلىقچە ... قىلدى

لَصّ جـ لُصُوص و أَلْصاص و لِصَصَة و لِصاص ئوغرى، يانچۇقچى

لَصّ ة جـ لَصائِصُ ئايال ئوغرى؛

ئايال يانچۇقچى
لَصَّصَ الْبُنْيانَ قۇرۇلۇشنى مۇستەھكەملىدى، مۇقىملاشتۇردى
لَصَفَ ـُـ لَصْفًا و لَصِيفًا و لُصُوفًا **لَوْنُهُ** چىرايىدىن نۇر يېغىپ تۇرماق
لَصْف چىراي
لَصِقَ ـَـ لَصْقًا و لُصُوقًا الشَّيْءُ بالشَّيْءِ چاپلاپ قويۇلغان
لَصِق چاپلانغان، چاپلىشىشچان
لِصْق يېنىدىكى؛ يېقىنىدىكى
لَصْلَصَ الْوَتِدَ زىرائەتنى قۇمۇرۇش ئۈچۈن ئۇياق-بۇياقتا تەۋرەتتى
لُصُوصِيَّة ئوغرىلىق، بۇلاڭچىلىق ھەرىكەتلىرى
لَصُوق سىقماق دورا
لَصِيق يېنىدىكى؛ يېقىنىدىكى
لَضَمَ ـِـ لَضْمًا الإِبْرَةَ يىپ ئوتكۇز-مەك
لَطَّ ـُـ لَطًّا هُ بالْعَصا كالتەك بىلەن ئۇنى ئۇردى
لَطّ قاتتىق ئۇرماق؛ رەھىمسىزلەرچە ئۇرماق
لَطَأَ ـَـ لُطوءًا بالأَرْضِ يەرگە چاپلىشىپ قالماق
لَطَأَ هُ بالْعَصا ئۇنى كالتەك بىلەن ئۇردى
لَطِىءَ ـَـ لَطْأً بالأَرْضِ يەرگە چاپلىشىپ قالماق
لَطّاشَة چۈشەن پالىقى
لَطّافَة لاتاپەتلىك؛ سۈيۈق؛ شالاڭ
لَطَّخَ هُ بالشَّرِّ بوھتان چاپلىدى
لَطَّخَ هُ أو الشَّيْءَ مەينەت قىلدى؛ كىر قىلدى
لَطَخَ ـَـ لَطْخًا (لطخ) گە قارالسۇن
لَطْخ كىر قىلماق؛ كىچىككىنە؛ ئىنتايىن ئاز، ئاز
لَطْخَة ج لَطَخات داغ
لَطَسَ ـُـ لَطْسًا هُ شاپىلاق بىلەن ئۇرماق
لَطْشَة ج لَطَشات سىلكىمەك
لَطْشَة الشَّمْسِ ئاپتاپ ئۆتۈش؛ ئىسسىق ئۆتۈش
لَطَعَ ـَـ لَطْعًا هُ ئۇرماق؛ قاقماق
لَطَعَ اسْمَهُ ئىلمەككە ئىلدى
لَطَع دُودَةِ الْقُطْنِ كېۋەز قۇرتىنىڭ تۇخۇمى
لَطَّفَ الشَّيْءَ مۇلايىملاشتۇردى؛ ئىللىقلاشتۇردى
لَطَفَ ـُـ لُطْفًا و لَطَفًا بِهِ أو لَهُ كىشىگە قىزغىن مۇئامىلە قىلماق؛ قىزغىن؛ يېقىشلىق
لَطَف ج أَلْطاف سوۋغا؛ ياخشىلىق
لَطُفَ ـُـ لُطْفًا و لَطافَةً ئىنچىكە؛

... ئەپچىل؛ نەپىس

لَطَفَ ٱلْكلامُ يۇروش-تۇروشى لاتاپەت-لىك بولدى

لُطْف . لَطافَة ئاق-كۆڭۈل، سەمە-مىي؛ ئەدەپلىك؛ مۇلايىم، لاتاپەتلىك؛ ياخشىلىق

لَطَفَة سوۋغا، سوۋغات بۇيۇمى

لَطَمَ ـِ لَطْمًا هُ كاچاتلىماق؛ ئاغزىغا ئۇرماق

ـ تِ النِّساءُ فِي الْمَأْتَمِ ئۆزىنى كاچاتلىماق (ئاياللار)

لَطْمَة ج **لَطَمات** بىر كاچات سالماق

لِطِّيخ ئەخمەق؛ دۆت

لَطِيف ج **لِطاف و لُطَفاءُ** مۇلايىم، لاتاپەتلىك؛ قىزغىن؛ يېقىم-... نەپىس، نازۇك؛ چىرا-...لىق

اللَّعِبُ اللَّطِيف ئايال؛ ئاياللار

لَطِيمَة ج **لَطائِمُ** قىزىقارلىق گەپ؛ قىزىق سۆز .

لَطِيم يۇتۇم .

لَطِين ... دۆت؛ كۆيۈۋاتقان ئوت

لَطِي ... يالقۇن

لَطِيَ ـَ لَطَى تِ النّارُ لاۋۇلداپ يانماق؛ يالقۇنجاپ يانماق

لَعّاب ئويۇنچى، ئۇستا ئويۇنچى

لَعاب شۆلگەي؛ شۆلگەي سۆيۈقلۇ-قى؛ شىرىسى؛ لۇئابى

لَعاب الْبِزْرِ سۇت ماددىسى؛ سۈتسىمان ماددا

لُعاب ـ الشَّمْسِ مەشئەت؛ ئۆمۈچۈك مەشئەتى

لُعاب ـ النَّحلِ ھەسەل

لُعاب ـ الحَيَّةِ يىلاننىڭ زەھەرلىك سۆيۈقلۇقى

لُعابِيّ شۆلگەينىڭ، شۆلگەي ماددا-سىنىڭ، لۇئابىنىڭ

لَعَّبَ ئويناشماق، ئويناتتى

لَعَّبَ هُ ئويناتتى

لَعَبَ ـَ لَعْبًا شۆلگىيى ئاقماق

لَعِبَ ـَ لَعْبًا و لَعِبًا و تَلْعابًا ئويناشماق؛ ئويىنماق

لَعِبَ چاقچاق قىلدى؛ چېقىشتى

لَعِبَ دَوْرًا رول ئالدى؛ رول ئويىندى

لَعِبَ بِالشَّيْءِ مەلۇم جىسمنى ئويۇنچۇق قىلدى؛ ئويىندى (توپ، شاھمات قاتارلىق)

لَعِبَ عَلَى آلَةِ الطَّرَبِ مۇزىكا چالدى؛ مۇزىكا ئورۇندىدى

لَعْب ئويۇن؛ ئويناشماق؛ ئويۇن-تاماشا؛ چاقچاق

لَعْبَة ج **لَعَبات** بىر مەيدان، بىر قېتىم، بىر تەخسە

لُعْبَة ئويۇنچى، ئويۇن ئۇستىسى

لُعْبَة ج **لُعَب** ئويۇنچۇق؛ ياغاچ قونچاق

لَعْثَمَ فى الأَمْرِ كېكەچ، گاچا؛ باش قاتۇردى، ئويلاندى

لَعْثَمَة گاچا، كېكەچ، تىللىنى چاينايدىغان

لَعَجَ ـَـ لَعْجًا هُ الضَّرْبُ ئاغرىق ئازابىدا ئازابلىماق؛ ئاغرىتماق

لَعَّقَ هُ الْعَسَلَ أو نَحْوَهُ ئۇنىڭغا يۇتقۇزدى

لَعِقَ ـَـ لَعْقًا و لَعْقَةً الْعَسْلَ أو نَحْوَهُ قولى بىلەن ئېرتماق ياكى تىلى بىلەن يالماق

لَعْقَة ئاچقۇچلۇق قىسمى؛ ئاز مىقداردا

لَعَلَّ بەلكىم؛ ئېھتىمال

لَعْلَعَ الرَّعْدُ أو الرَّصاصُ گۇلدۇرلىمەك؛ گۇلدۇرلىگەن ئاۋاز

لَعْلَعَ السَّرابُ يالت-يۇلت قىلدى، كۆزنى چاقناتتى

لَعْلَع جـ لَعالِعُ بۇرە؛ گۇلدۇرلىگەن ئاۋاز

لَعْلِيّ قىزىل

لَعَنَ ـَـ لَعْنًا هُ نەسل سالماق؛ تىللىماق

لَعَنَ هُ قوغلىدى

لَعْن تىللىماق، ھاقارەتلىمەك

لَعْنَة جـ لَعَنات و لِعان نەسل سالماق؛ بىر قېتىم تىللىماق؛ ئاغرىق؛ ئازاب

لُعْنَة جـ لُعَن غەزەپنى كەلتۈرىدىغان؛ ئۆچلۈكنى كەلتۈرىدىغان

لَعُوب جـ لَواعِبُ و لَعائِبُ ئويۇنغا ئامراق؛ شاللاق ئايال

لَعُوق مېۋە شەربىتى؛ **لۇقۇق**

لَعِين رەزىل؛ تىللاشقا ھەقلىق؛ ئەبلەخ؛ بۇلاڭچى

اللَعِين ياۋۇز؛ يىرتقۇچ

لَغًا يالغان گەپ؛ قۇرۇق گەپ

لَغَا ـُـ لَغْوًا فى قَوْلِهِ خاتا گەپ قىلماق؛ قۇرۇق گەپ قىلماق؛ پايدىسى يوق گەپ **قىلماق**

لَغَا الشَّيْءُ ئەملىدىن قالدۇردى؛ كېرەكسىز؛ ئىشلىتىلمەيدىغان

لَغَا يَلْغَى لَغًى فى قَوْلِهِ خاتا گەپ قىلدى؛ قۇرۇق گەپ قىلدى

لَغّار قارا چاپلىغۇچى؛ بوھتان چاپلىغۇچى؛ بوھتان قىلغۇچى

لُغام يىلاننىڭ ئاغزىدىكى ماغزاپ

لَغَّبَ هُ السَّيْرُ ھېرىپ ھالىدىن كەتكۈزدى

لَغَبَ ـُـ و لَغُبَ ـُـ لَغْبًا و لُغوبًا و لَغِبَ ـَـ لَغَبًا ھارماق؛ ھېرىپ ھالىدىن كەتمەك

لُغَة جـ لُغات و لُغًى و لُغون تىل؛ يېزىق
علم اللُّغَة تىل ئىلمى؛ تىلشۇناسلىق
لُغْد جـ أَلْغاد يۇمشاق تاكلاي
لَغَزَ ـُـ لَغْزًا فى كَلامِهِ كېكەچلىمەك؛ دۇدۇقلىماق
لَغَز جـ أَلْغاز تېپىشماق، سىر؛ سىرلىق
لَغْز ئۆزنى ئېنىق بىلمەسلىك؛ سىر
لُغْز جـ أَلْغاز سىر؛ تېپىشماق؛ سىرلىق
لَغَّطَ الْقَوْمُ ۋاراڭ-چۇرۇك قىلدى؛ شاۋقۇن
لَغَّطَ بالْخَبَر پىتنە-پاسات قىلدى
لَغَطَ ـَـ لَغْطاً و لُغاطًا الْقَوْمُ شاۋقۇن؛ قالايمىقان ئاۋاز
لَغَطَ بالْخَبَرِ پىتنە-پاسات قىلدى
لَغَط جـ أَلْغاط شاۋقۇن؛ ۋاراڭ-چۇرۇك؛ سۆرەن
لَغَمَ ـَـ لَغْمًا الْبَعِيرُ تۆگە پۇشقۇرتماق
لَغَمَ الْأَرْضَ أو الْحَجَرَ أو الْبَحْرَ مىنا كۆممەك؛ سۇ مىناسى قويدى
لَغَم جـ أَلْغام مىنا؛ سۇ مىناسى
لُغْم جـ لُغوم و لُغومَة مىنا؛ سۇ مىناسى

لَغْو يالغان گەپ؛ خاتا گەپ؛ ساغلام بولمىغان گەپ-سۆزلەر؛ كېرەكسىز؛ ئۇنۇمسىز
لُغوب هارماق، چارچىماق
لُغَوِىّ تىلنىڭ؛ تىلشۇناسلىقنىڭ؛ تىلشۇناس
لَغِىَ ـَـ لَغًى بالْأَمْرِ غوتۇلدىماق؛ كوتىلدىماق
لَفَّ ـُـ لَفًّا الشَّىْءَ پۈرۈلمەك؛ پۈرمەك؛ قاتلىماق؛ ياپماق؛ قاپلىماق؛ توسماق
لَفَّ الشَّىْءَ بالشَّىْءِ بىرىكتۈردى؛ ئۇلىدى
لَفَّ الْمَيْتَ فى أَكْفانِهِ مېيىتقا كېپەنلىك كىيگۈزدى، ئاق رەخت بىلەن مېيىتنى ئورىدى
لَفَّ لِفَّهُمْ ئوخشاش پارتىيە
لَفَّ يَدَيْهِ وَراءَ ظَهْرِهِ قولىنى كەينىگە تۇتتى
لَفّ پۈرۈلمەك؛ يۆگىمەك؛ قاتلىماق
رَوْضَة لَفّ ئۆسۈملۈك قويۇق ئۆسكەن هويلا؛ باغ
لِفّ جـ أَلْفاف و لُفوف خۇسۇسىيىتى ئوخشاش؛ ئوخشاش تۇر؛ ئوخشاش پارتىيە
لَفّاعُ م قويۇق؛ بۇك-باراقسان
لَفات جاهىل؛ ئەركە؛ ئۆز سۆزلۈك
لِفاع شارپا؛ ياغلىق

لِفَافَة جـ لَفَائِفُ پايتما؛ بوغچا؛ قەغەز بولاق، خۇروم بوغچا ئوراش ماتېرىيالى؛ تاماكا

لَفَّتَ الشَّيْءَ يۆتكەدى، تولغىدى

لَفَّتَ هُ عَنْ رَأْيِهِ كۆز قارىشىنى ئۆزگەرتتى

لَفَتَ ـِـ لَفْتًا الشَّيْءَ يۆتكىمەك، ئايلاندۇرماق، تولغىماق

لَفَتَ هُ عَنْ رَأْيِهِ كۆز قارىشىنى ئۆزگەرتكۈزدى

لَفَتَ نَظَرَهُ إِلَى كَذا كۆز قارىشىنى ئۆزگەرتتى

لَفَّة بىر ئورام؛ بىر تەخسە؛ بىر يۆگەم؛ بوغچا؛ بولاق؛ ياغلىق؛ سايا‌ھەت قىلىش

لِفْت تۇرۇپ؛ يوغان باش سەي

لَفْتاءُ م سولخاي

لَفْتَة جـ لَفَتات بىر قېتىم ئەسلەمەك، بىر قېتىم كەينىگە قارىماق

لِفْتَة بىر باش تۇرۇپ؛ بىر دانە يوغان باش سەي

لَفَحَ ـَـ لَفْحًا فُلانًا ئۇرماق؛ زەربە بەرمەك، سوقماق

لَفَحَ لَفْحًا و لَفَحانًا ثُهُ النّارَ أوالرِّيحُ الْحارَّة بِحُرِّها كۆيدۇرمەك؛ كۆيمەك

لَفَحَ لَفْحًا هُ بالسَّيْفِ خەنجەر بىلەن ئاستاغىنە بىرنى ئۇرماق

لَفْح كۆيدۇرمەك؛ قىزىماق

لَفْحَة جـ لَفَحات بىر پەس ئەسەبىي شامال

لَفَظَ ـِـ لَفْظًا بالْكَلامِ ئېيتماق؛ گەپ قىلماق

لَفَظَ الشَّيْءَ أو بالشَّيْءِ مِنْ فَمِهِ تۈكۈردى؛ پۈشقۇرتۇپ چىقاردى

لَفَظَ الْبَحْرُ الْغَرِيقَ أو الشَّيْءَ دېڭىزغا چۈشۈپ كەتكۈچىنى دېڭىز قىرغىقىغا ئاچىقىپ قويدى

لَفَظَ نَفَسَهُ ئۆلۈم؛ نەپەس توختىدى

لَفَظَ تِ الْبِلادُ أَهْلَها ئۇلارنى چېگرىدىن چىقارغۇزدى

لَفْظ جـ أَلْفاظ تەلەپپۇز، خەت؛ سۆز؛ گەپ-سۆز

لَفْظَة جـ لَفَظات تاۋۇش چىقىرىش؛ بىر قېتىم سۆزلىمەك؛ خەت؛ تاق خەت؛ سۆز؛ تاق سۆز

لَفْظِيّ تەلەپپۇزنىمك؛ تەلەپپۇزدىكى؛ يېزىقنىمك؛ يېزىقتىكى

لَفَعَ رَأْسَهُ بېشىنى پۇتۇنلەي ئورىۋالدى

لَفَعَ ـَـ لَفْعًا ثُهُ النّارُ ئوت يالقۇنى كۆيدۇرمەك

لَفَقَ پىرقىرىدى، يۆگىدى، قاتلىدى

لَفَقَ الْحَدِيثَ چىرايلىق گەپ قىلدى، ياغلىما گەپ قىلدى

لَفَّقَ الشَّقَّتَيْنِ يامىدى، ياماپ ئەتتى

لَفَّقَ التُّهْمَةَ جىنايەتنى ئويدۇرۇپ چىقتى

لَفَقَ ـِـ لَفْقًا الثَّوْبَ يامىماق، ياماق سالماق

لَفْق ياماق سالماق

لَفْلَفَ الْفَضِيحَةَ أو الْقَضِيَّةَ كىيدۇردى؛ قاپلىدى

لَفُوت كۆچلۈك؛ جىددىي؛ تەتۇر؛ ئۆز بېشىمچى

لَفُوح ئىنتايىن قىزىق؛ ئوتتەك قىزىق

لَفِيظ تۆكۈرۈلگەن، ياندۇرۇۋېتىلگەن؛ چىقىرىلغان (ئاۋاز)؛ دېيىلگەن؛ ئېيتىلغان؛ خەت

لَفِيف چىگىش؛ ئىجىرماش؛ گىرەلىشىپ كەتكەن؛ بىر يەرگە توپلانغان

لَفِيف مِنَ النَّاسِ بىر توپ؛ بىر بۆلەك

لَفِيفَة جـ لَفَائِفُ تاماكا؛ سىگارېت

لِقاء ئۇچراشماق؛ كۆرۈشمەك

لِقاح ئادەم ۋە ھايۋانلىك ئىچكى ئاجراتما سۈيۇقلۇقى؛ باكتېرىيە

لِقاح الْجُدَرِيّ كالا چېچىكى ۋاكسىنىسى

لُقاطَة جـ أَلْقاط ئېشىپ قالماق؛ ئېشىپ قالغان نەرسە

لَقانَة بىلمەك؛ چۈشەندۈرمەك؛ ئۆزلەشتۈرمەك

لَقَّبَ هُ بِكَذا ... لەقەم قويدى؛ لەقەمنى چاقىردى

لَقَّبَ بِلَقَبٍ تَهَكُّمِيّ تەخەللۇس قويدى؛ مەخپىي نام قويدى؛ پارول بېكىتتى؛ لەقەمنى ئاتىدى

لَقَب جـ أَلْقاب يەنە بىر بەلگە؛ يەنە بىر نامى

لَقَب تَهَكُّمِيّ أو وِدادِيّ پارولى؛ شەرتلىك نامى؛ تەخەللۇسى

لَقَب شَرَفِي ھۆرمەت ئاتالغۇسى؛ ھۆرمەت بەلگىسى؛ ئۇنۋان؛ مەنسەپ، دەرىجە

لَقَّحَ النَّخْلَةَ أو نَحْوَها ئۆيلىدى؛ توي قىلدى

لَقَّحَ هُ ۋاكسىنا ئۇردى؛ ئالدىنى ئېلىش ۋاكسىنىسى ئۇردى

لَقَحَ ـَـ لَقْحًا النَّخْلَةَ ئۇلماق؛ توي قىلماق؛ نىكاھ قىلماق

لَقَحَ بِلَقاحِ مَرَضٍ مُعَدٍّ ئالدىنى ئېلىش ۋاكسىنىسى ئۇردى

لَقِحَ ـَـ لَقْحًا تِ النّاقَةُ أو غَيْرُها ھامىلدار بولماق

لَقْح ئولماق، نىكاھ قىلماق

لَقَدْ ئاللىقاچان، ئاللىبۇرۇن

لَقَطَ ـُـ لَقْطاً الشَّيْءَ تەرمەك؛ تېرىماق

لَقَطَ الطَّائِرُ الْحَبَّ قۇش ئاغزى بىلەن ئاشلىق دانلىرىنى چىشلىدى

لُقْطَة جـ **لُقَط** ئېشىپ قالغان؛ تاللىنىپ ئېشىپ قالغان مېۋە؛ مۇزاپىق ئىزدەپ تېپىۋالغان جىسىم

لَقَعَ ـَـ لَقْعًا الشَّيْءَ تاشلىۋەتمەك؛ ئاتماق

لَقِفَ ـَـ لَقْفًا و لَقَفانًا الشَّيْءَ تۇتماق؛ تۇتۇۋالغان (توپىنى)

لَقْلَق جـ **لَقالِقُ** لەگلەك، قۇش

لَقْلَقَة تەۋرەش؛ تەۋرىنىش؛ سوقۇلغان؛ ئاۋاز

لَقْلَقَة الْكَلامِ پىتنە-ئىغۋالار

لَقَّمَ هُ الطَّعامَ تاماق يېگۈزدى

لَقَمَ ـُـ لَقْمًا الطَّرِيقَ أو غَيْرَهُ يول توسماق؛ بوتۇلكىنىڭ ئاغزىنى توسماق

لَقِمَ ـَـ لَقْمًا الطَّعامَ تېز يېدى

لُقْمَة جـ **لُقَم** بىر چىشلەم يېمەكلىك

لُقْمَة سائِغَة نازۇنېمەت؛ ئېسىل تائام

لُقْمَة اللِّجامِ ئېغىز قۇرۇق

لَقَّنَ هُ الْكَلامَ ئېغىزدا يەتكۈزمەك؛ تەربىيەلىمەك؛ يېتىلدۇردى

لَقْنَ ـُـ لَقانَةً ئەقىللىق؛ زېرەك؛ چېچەن

لَقِنَ ـَـ لَقَنًا و لَقانَةً و لَقانِيَةً و لَقْنَةً الْكَلامَ أو الدَّرْسَ أو الْمَعْنَى مەلۇم كىشىنىڭ ئاغزاكى تاپشۇرۇقىنى تاپشۇرۇپ ئالماق؛ ناھايىتى تېزلا بىلىۋالماق

لَقِن ئەقىللىق؛ زېرەك

لَقْوَة يۈز تېرۇا پالمچى؛ ئاغزى مايماق بولۇپ قالماق؛ لەقۋا

لَقَى هُ الشَّيْءَ تاشلاپ بەردى

لَقَّى جـ **أَلْقاء** تاشلىۋېتىلگەن نەرسە؛ قىمىۋالغان نەرسە

لَقِيَ جـ **لِقاءً و لَقاءَةً و لِقايَةً و لِقْيانًا و لِقْيانَةً و لِقِيًّا و لُقًى هُ أو الشَّيْءَ** ئۇچراشماق؛ كۆرمەك؛ كۆرۈشمەك

لَقِيَ هُ كۆتتى؛ ئالدىغا چىقتى

لَقِيَ رَبَّهُ مامات؛ ئۆلۈم ئىگىسىگە ئۇچراشتى

لُقًى ئۇزئارا ئۇچراشماق؛ كۆرۈشمەك

لُقْى ئۇچراشماق؛ كۆرۈشمەك

لُقْيان ئۇچراشماق؛ كۆرۈشمەك

لَقِيط جـ لُقَطاءُ تاشلىۋېتىلگەن بوۋاق؛ تېپىۋالغان نەرسە

لُقَيْمَة كىچىك بىر چىشلەم؛ كىچىك بىر پارچە

لَكَّ ـُـ لَكًّا هُ گەجگىسىگە مۇشت بىلەن ئۇردى

لَكَّ الشَّيْءَ ئارىلاشتۇردى

لَكَأَ ـَـ لَكْأً هُ بالسَّوْطِ قامچىلىدى

لِكاز پانا؛ ياغاچ شىنا

لَكاع پەسكەش؛ رەزىل

لَكْتات سۇت كىسلاتاسى

لَكَزَ ـُـ لَكْزًا هُ مۇشت بىلەن ئۇرماق

لَكِز پىخسىق؛ بېخىل؛ خەسىس

لَكْزَة مۇشت بىلەن ئۇرماق

لَكِعَ ـَـ لَكَعًا بېخىل؛ پەس

لَكَمَ ـُـ لَكْمًا هُ مۇشت بىلەن ئۇرماق؛ ئۇنى ئىتتىرمەك

لَكْمَة جـ لَكَمات بىر مۇشت

لَكَن جـ أَلْكان مىس تەخسە

لَكِنَ ـَـ لَكَنًا و لُكْنَةً و لُكُونَةً و لُكْنُونَةً كېكەچ، گاچا، گەپ قاچىدىغان، ئەرەب تىلىنى ئۆلچەملىك سۆزلىيەلمەيدىغان

لَكِنَّ (لكن) غا قارالسۇن

لَكِنْ (لكن) غا قارالسۇن

لَكْناءُ م كېكەچ ئادەم؛ گاچا ئادەم

لُكْنَة كېكەچ؛ گاچا؛ تەلەپپۇز؛ يەرلىك تەلەپپۇز

لِكَىْ ئۇچۇن

لِكَىْ لا ... ماسلىق ئۇچۇن؛ ماسلىق ئۇچۇن؛ ساقلىنىش

لَمَّ ـُـ لَمًّا الشَّيْءَ يىغماق، توپلىماق

لَمّ توپلىماق؛ يىغماق

لَمْ يوق بولۇپ باقمىغان

إنْ لَمْ ئەگەر ئۇنداق بولمىسا

ما لَمْ ئەگەر ئۇنداق بولمىسا

لَمْ ... حَتَّى ... ... هامان ... دەرھال، تېخى، بايىلا، ... ئاباياملا

لَمَّ يېنىك دەرىجىدە روھى قالايمىقانلاشتى

لِمَ «ل . ما» نېمىشقا؛ نېمە ئۇچۇن

لَمّا «فَعَلَ» ... ، دەرۋەقە ....

لَمّا «يَفْعَلْ» هازىرچە ...

لِماذا نېمە ئۇچۇن

لَمّاز قۇسۇر چىقىرىپلا تۇرىدىغان ئادەم؛ قۇسۇرچى؛ تىرناق ئاستىدىن كىر ئىزدەيدىغان ئادەم

لَماظَة مۇنازىرىگە ماھىر؛ گەپدان

لَمّاع نۇرلۇق؛ پارلاق؛ يورۇق

لَمَّاعًا بەزى ۋاقىتتا

لَمْباغو بىلى ئاغرىماق

لَمْبَة چىراغ

لَمَّة يىغىلغان ماددا؛ يىغىلىش؛ ئولتۇرۇش

لَمَّة مِنَ الْجُنُونِ يېنىك؛ كىچىك؛ يېنىك دەرىجىدە؛ نېرۋا قالايمىقانلاشماق

لُمَّة ھەمراھ؛ ياردەمچى

لَمَجَ ـُ لَمْجًا الشَّيْءَ ئاز-ئازدىن چىشلەپ يېمەك

لُمْجَة ج **لُمَج** ئۇششاق يېمەكلىك؛ پارچە يېمەكلىك

لَمَّحَ إِلَى الشَّيْءِ بېشارەت بەردى؛ ئىشارەت قىلدى

لَمَحَ ـَ لَمْحًا الْبَصَرُ كۆزنىڭ قۇيرۇقىدا قارىماق؛ قارىماق

لَمَحَ هُ أو الشَّيْءَ أو إِلَيْهِ كۆرۈپ قالدى؛ كۆزگە چېلىقىپ قالدى؛ ئوغرىلىقچە قارىدى؛ يوشۇرۇن كۆردى

لَمَحَ هُ أو الشَّيْءَ بِالْبَصَرِ كۆزنى مەلۇم بىر نەرسىگە تىكتى

لَمْح كۆرمەك؛ كۆزگە چېلىقىپ قالماق

كَلَمْحِ الْبَصَرِ پەيت؛ ئىنتايىن كىچىك پەيت

لَمْحَة بىر قارىماق

لَمْحَة الْبَرْقِ بىر چاقنىماق؛ لاپ قىلىپ قارىماق

لَمْحَة ج **مَلامِحُ** تەقى- تۇرقى؛ قىياپىتى

لَمَزَ ـِ لَمْزًا كۆز ئىشارىتى؛ كۆزى بىلەن ئىشارەت قىلماق

لَمْحَة هُ مەسخىرە قىلماق؛ زاڭلىق قىلماق

لُمَزَة تىرناق ئاستىدىن كىر ئىزدەيدىغان ئادەم؛ قۇسۇرچى

لَمَسَ ـُ لَمْسًا هُ أو الشَّيْءَ تەگمەك؛ سىلىماق

لَمَسَ الشَّيْءَ ئىزدىدى؛ ئىزدەتتى

لَمْس تەپمەك؛ سوقماق؛ تەگمەك؛ ئۇچراشتۇرماق؛ سىلىماق

لَمْسَة ج **لَمَسات** تىگىش بىلەنلا؛ سوقۇلۇشى بىلەنلا؛ سىيلاش بىلەنلا

لَمْسِيّ سەزگۈسى بار؛ ھوشى بار

لَمَصَ ـُ لَمْصًا هُ كۆزگە ئىلماسلىق؛ ئاغزىنى پۈرۈشتۇرمەك

لَمَظَ ـُ لَمْظًا يەپ-ئىچىپ بولغاندىن كېيىن كالپۇكنى يالماق

لُمْظَة يالماق

لَمَّعَ النَّسْجَ رەڭ ئارىلاشتۇرۇپ بويىدى؛ سىزدى

لَمَعَ الْجِلْدَ أو الْمَعْدِنَ پارقىراتتى؛ نۇر چۈشۈردى

لَمَعَ ـَـ لَمْعًا و لَمَعانًا و لُمُوعًا و لَمِيعًا و تِلِمّاعًا الْبَرْقُ أو نَحْوُهُ چاقناتماق، كۆزنى قاماشتۇرماق

لَمَعَ بِيَدِهِ كۆرسەتتى

لَمَعَ بِالشَّيْءِ ئېلىپ كەتتى؛ بىللە ئېلىپ كەتتى

لَمْع نۇر چىقارماق؛ چاقنىماق

لَمَعان نۇر چىقارماق؛ چاقنىماق

لَمْعَة نۇر؛ يورۇقلۇق؛ ھۆللىمەك؛ نەملىمەك؛ سىلىق؛ تېز يارماق؛ ئالاھىدە يازماق

لُمْعَة ج لُمَع و لِماع رەڭگارەڭ

لَمّاع چاقنىماق؛ نۇر چاقماق؛ يارقىرىماق

لِمْعاوِيّ لىمفانىك؛ لىمفا تومۇرنىك

لَمْلَمَ الشَّيْءَ يىغدى؛ توپلىدى

لَمْلَمَ الْحَجَرَ شارسىمان ھالەتكە كەلتۈردى

لملمه يىغماق؛ توپلىماق

لمه يېنىك دەرىجىدىكى روھ قالايمىقان بولماق؛ كىچىك سەۋەنلىك

لَنْ ھەرگىز

لَنْج يېپىيېڭى

لَنْجَسْت راك

لِنفاوِيّ لىمفانىك؛ لىمفا تومۇرنىك

لَها ـُـ لَهْوًا عَنِ الشَّيْءِ ئەسلەش؛ ياد ئېتىش؛ بىپەرۋالىق قىلىش

لَها لَهِيًّا و لِهْيانًا بِالشَّيْءِ ئويناش؛ ئويۇن ئويناش؛ ئويۇن؛ ھەۋەس؛ ھەۋەس قىلماق

لُهاب يالقۇن؛ ئوت يالقۇنى

لَهاة ج لَهَوات و لَهَيات و لُهِيّ و لَهًا و لَهاء كىچىك تىل

لُهاثٌ ھاسىراش؛ نەپەسى توختاش

لَهَّبَ النّارَ تۇتاشتۇردى؛ ئوت تۇتاشتۇردى

لَهَّبَ هُ غەزەپلەندى

لَهَب يالقۇن؛ ئوت يالقۇنى

لَهِبَ ـَـ لَهَبًا و لَهَبانًا ئۇسسىماق

لَهِبَ لَهَبًا و لَهِيبًا و لُهابًا و لَهَبانًا تِ النّارُ كۆيمەك؛ يالقۇنلاپ كۆيمەك

لَهْبان ج لِهاب ئۇسسۇغۇچى

لَهْبَة ئوت يالقۇنى

لَهْبَى م ئۇسساپ كەتكۇچى

لَهَثَ ـَـ لَهْثًا و لُهاثًا الْكَلْبُ ئىت تىلىنى ساڭگىلاتماق

لَهَثَ هاسىرىدى؛ ھۇمۇدىمەك؛ نەپەس يېتىشمىدى

لَهِثَ ـَـ لَهْثًا و لُهاثًا الْكَلْبُ تىلىنى ساڭگىلاتماق

لَهِثَ لَهَثًا و لَهَثانًا و لَهاثًا ئۇسسىماق

لَهْثان هاسىرىغان؛ هاسىراپ-ھۇمۇ-دىگەن؛ ئۇسسىغان

لَهْثَى م هاسىرىغان؛ گېلى قۇرۇپ كەتكەن؛ ئۇسىاپ كەتكەن

لَهِجَ ـَـ لَهَجًا بِالشَّيْءِ خۇمار بولماق؛ ئىنتايىن ھېرىسمەن؛ ئادەتلەنگەن، سادىق

لَهِجَ بِذِكْرِهِ داۋاملىق ئوتتۇرىغا قويىدى

لَهْجَة تىل ئۇچى؛ يەرلىك تەلەپپۇز؛ دۆلەت تىلى؛ ئاھاڭى؛ ئىنتوناتسىيە

لَهَدَ ـَـ لَهْدًا هُ الْحِمْلُ چارچاتماق؛ ئېغىر يۈك ئارتىپ قويماق

لَهْذَم ج- **لَهاذِمُ و لَهاذِمَةٌ** ئىتتىك

لَهَزَ ـَـ لَهْزًا هُ مۇشت بىلەن ئۇنى ئۇرماق؛ ئۇنى ئىتتىرمەك

لَهَطَ ـَـ لَهْطًا هُ كاچاتلىماق؛ ئاغزىغا ئۇرماق

لَهِقَ ـَـ لَهَقًا عَلَى ما فَاتَ ھەسرەتلەنمەك؛ ئۆكۈنمەك؛ پۇشايمان قىلماق؛ ئەپۇ سورىماق

لَهِقَ عَلَى الشَّيْءِ تەلپۈندى؛ ئىنتىلدى

لَهْق ھەسرەتلەنمەك؛ قايغۇرماق؛ تەلپۈنمەك؛ ئىنتىلمەك

لَهْقان ج- **لَهاقَى و لُهْق** قايغۇر-غۇچى؛ ئازابلانغۇچى؛ تەلپۈنگۈ-چى؛ ئىنتىلمەك

لَهْقَة ھەسرەت چەكمەك؛ قايغۇرماق؛ ياخشى كۆرۈپ ئىنتىلمەك؛ تەلپۈنمەك

بَلَهْقَة جىددىي؛ زۆرۈر؛ تەلپۈنگەن ھالدا تەلپۈنۈپ

لَهْقَى ئازاب چەككۈچى؛ قايغۇرغۇ-چى؛ ئېچىنغۇچى؛ تەلپۈنگۈ-چى؛ ئىنتىلمەك

لَهِمَ ـَـ لَهَمًا الشَّيْءَ يۇتماق؛ يۇتۇ-ۋەتمەك

لَهِم ئاچ كۆز ئادەم

لُهْنَة ساياھەتچىلەر ئۆيىگە ئېلىپ ماڭغان سوۋغات

لَهْو ئويۇن؛ ئويۇن-تاماشا؛ كۆڭۈل ئارامىدا ئەمەس؛ زېھنى چېچىلىپ كەتمەك

لَهْوَجَ الْعَمَلَ ئەپلەپ-سەپلەپ ئىشنى تۈگەتتى؛ ھىيلىگەرلىك بىلەن قىلدى

لَهْوَق ئۆزىنى ئۆزى ماختىدى

لَهْوَقَ فى الْعَمَلِ ۋاقىتسىز تولۇق-لاپ تۇردى

لَهُوم ئاچ كۆز ئادەم

لَهَوِىّ كىچىك تىلىنىك

لَهَّى هُ عَنْ كَذا ئۇنى ئاۋارە قىلدى؛ ئويۇن تاماشا ئۇنىڭ كۆڑۈش سىزىقىنى ئۆزگەرتتى

لَهِىَ ـَ لَهًا بِكَذا ھەۋەس؛ ھەۋەس قىلماق؛ ئىنتايىن ئامراق بولماق

لَهِىَ لَهيًا و لِهْيانًا عَنِ الشَّىْءِ ئەسلىمەك؛ ياد قىلماق

لَهِيب يالقۇن، ئوت يالقۇنى

لَهِيف ج لِهاف ئازاب چەككۈچى؛ ئىنتىلگۈچى

لَوْ ئەگەر

لِواء ج أَلْوِيَة و أَلْوِيات بايراق؛ ھەربىي بايراق؛ قوشۇن؛ ئۆلكە

لِواء مَحَلِّىّ گېنېرال لېيتېنانت

أَمِير الْلِواء قوشۇن باشلىقى؛ بريگادا باشلىقى

لَواحِق ج قوشۇمچىسى

لِواذ پاناھلانماق

لوازِم ج لَوازِمات زۆرۈر؛ مۇھىم بۇيۇملار؛ قورالاندۇرماق؛ قورال ئەسلىھە

لِواط . لِواطَة بۇزۇقچىلىق

لَوافِحُ ج ئوتتەك قىزىق؛ كۆيۈۋاتقان؛ يالقۇنلاپ كۆيۈۋاتقان

لَوافِحُ الْأَنْواءِ قىزىق

لَوّام داۋاملىق ئادەمنى ئەيىبلەپلا تۇرىدىغان؛ تەنقىد قىلىش؛ تىللىغۇچى

لُوبِيا لۇبىيا

لَوَّثَ الثَّوْبَ بالطِّينِ مەينەت قىلىۋەتتى؛ داغ؛ كىر

لَوَّثَ الْماءَ سۇنى قوچۇپ دۇغلاشتۇردى

لَوَّثَ الشَّىْءَ بالشَّىْءِ ئوخشىمىغان نەرسىلەرنى بىرگە قىلىپ باغلاش؛ ئارىلاشتۇردى؛ قالايمىقانلاشتۇردى

لَوِثَ ـَ لَوَثًا فى الْأَمْرِ ئاستىلىماق؛ سۈسلاشماق؛ تۇرۇپ قالماق؛ چۆمەك؛ مەپتۇن بولۇپ قالماق

لَوْثَة داغ؛ كىر؛ نۇقتا

لُوثَة ئەخمەق ئادەم؛ نېرۋىسى جايىدا ئەمەس

لَوَّحَ بالشَّىْءِ پۇلاڭلاتتى؛ لەپىلدەتتى؛ ئويناتتى

لَوَّحَ إِلَيْهِ سىگنال تارقاتتى؛ بەلگە بەردى

لَوَّحَ الشَّىْءَ بالنّارِ قاخلاپ قورۇتتى

لَوْح ج أَلْواح تاختاي؛ شال؛

ماركا؛ لوزۇنكا؛ تارغاق سۆڭىكى

لَوْح اِسْبِسْتُوسٍ مُمَوَّج دولقۇن شەكىللىك كاھىش

لَوْح الْقالِبِ قاپ

لَوْحَة كىچىك تاختاي؛ كاھىش پارچىسى

لَوْذ پاناھلانماق

لَوْذَعِ زېرەك، چېچەن؛ ئەقىللىق ھەم زېرەك

لَوْذَعِيّ زېرەك؛ ھوشيار؛ ئەقىللىق

لَوْذَعِيَّة ئەقىللىق؛ زېرەك؛ تىل قابىلىيىتى بار

لَوْرْد جـ **لَوْرْدات** يۇقىرى پالاتا ئەزاسى؛ ئېسىلزادە

لَوْرِيّ جـ **لَوْرِيّات** قارا ماشىنا؛ يۈك ماشىنىسى

لَوَّزَ الْقُطْنُ كېۋەز غوزەكلىدى؛ كېۋەز ئېچىلدى

لَوْز بادام

لَوْز الْقُطْنِ غوزا؛ غوزەك

دُودَة اللَّوْز كېۋەر پىتى؛ كېۋەز قۇرتى

لَوْزَة بىر تال بادام

لَوْزَة الْحَلْقِ ئانگىنا؛ بادامسىمان بەز

لَوْزَتَانِ ئانگىنا؛ بادامسىمان بەز

لَوَّشَ ھېرىپ ھالىدىن كەتتى؛ ھەددىدىن ئارتۇق چارچىدى

لَوْص ئوغرىلىقچە قارىماق

لَوْصَة قىستىماق؛ ئاۋارە قىلماق

لَوْط سوۋماق

لُوطَس نىلۇپەر

لَوَّعَ هُ الْحُبُّ أو نَحْوُهُ يۈرەك كېسىلى بولۇپ قالدى؛ ئازابلىدى

لَوْعَة قايغۇرماق، تىت-تىت بولماق؛ ئازابلانماق؛ بىر قېتىم تېرىكمەك؛ يۈرەك كېسىلى

لُوغارِتْما . لُوغارِيثْمَة جۈپ سان

لُوغارِيثْمِيّ جۈپ سانىنىك

لُوف يۇغۇچ

لَوَّقَ الطَّعامَ سېرىق ماي بىلەن ئىشلەنگەن يېمەكلىك

لَوْك چاينىماق

لُوكانْدَه ئاشخانا؛ ئاشپۇزۇل؛ مېھمانخانا؛ مېھمان كۈتۈش

لُوكانْدَه أَكْلٍ ئاشپۇزۇل-مېھمانخانا

لَوْلا (لا، ۋە لا) . . . دىن تەركىب تاپقان؛ مەنىسى: ئەگەر؛ ئۇنداق بولمىسا

لَوْلَب جـ **لَوالِبُ** بۇرما مىخ؛ ئايلانما پالاق؛ ھۆججەت تارقاتتى؛ بۇرما

لَوْلَب مَطّاط بۇرما سىم

لَوْلَبِيّ بۇرما شەكىللىك يۆگەلگەن سىم

لَوْلَبِيَّة بورما شەكىلدىكى چورگىلىمەچ

لَوَّمَ هُ تەنبىھ بەردى؛ ئەيىبلىدى؛ ئەيىبگە بۇيرۇدى

لَوْم . لَوْمَة سوراق قىلماق؛ ئەيىبلىمەك

لومانْجِى ج لومانْجِيَّة جىنايەتچى؛ ئادەتلەنگەن جىنايەتچى

لَوَّنَ الشَّيْءَ رەڭ بەردى؛ رەڭگى ئۆزگەردى

لَوَّنَ الْبَلَحُ پىشقان چىلان رەڭگەنىڭ قىزىرىشى؛ پىشقان قىياپىتىنى كۆرسەتتى

لَوْن ج أَلْوان تۈر؛ خىل؛ شەكلى؛ رەڭ ماتېرىيال؛ رەڭگى؛ رەڭلىك

لَوْن طَعام بىر خىل يېمەكلىك؛ بىر خىل كۆكتات

لَوْنِىّ رەڭلىك؛ رەڭگى بار

الْعَمَى الْلَوْنِىّ رەڭ قارىغۇسى

لَوَّى ئاشقازىنى ئاغرىماق

لَوَّى عَلَيْهِ الأَمْرَ ئىشنى مۇرەككەپلەشتۈردى؛ ئىشنى قىيىنلاشتۈردى

لَوَّى الْعُودَ ئەگىدى

لَوَّى ذَيْلَهُ قۇيرۇقىنى پۇلاڭلاتتى

لَوَى ـِـ لَيًّا و لَيَّانًا هُ دَيْنَهُ مەسئۇلىيىتىنى سۇرۇشتۇرمەك

لَوَى لَيًّا و لَوْيًا و لُوِيًّا الْحَبْلَ ئەشمەك: تولغىماق

لَوَى تولغىدى

لَوِىَ ـَـ لَوًى ئەگمەك؛ يامان ئەسكى؛ قىڭغىر يول

لَوِىَ تِ الْمَعِدَةُ ئاشقازىنى تولغاپ ئاغرىدى

لَوِىَ تِ الْحَيَّةُ تۆگۈلۈۋالدى

لَوْى تولغىماق، بۇرىماق

لُوَيْن سۇس رەڭلىك

لَىّ تولغىماق؛ بۇرىماق؛ قايرىماق

لَىّ الشِّيْشَةِ نەيچىنى چىشلىدى

لِياء ئىچكى قۇرۇقلۇق؛ دېڭىزدىن يىراق قۇرۇقلۇق

لَياح ئاق رەڭلىك

لِياحَة سېسىق تۇخۇم؛ بۇزۇق تۇخۇم

لِياط تام تۇرتمەك؛ ھاك

لِياقَة ماس كېلىدىغان؛ ماسلىشىدىغان؛ ماس كەلمەك؛ ھوشيار؛ پىشقان؛ كۆرۈپ پەرق ئېتىش ئىقتىدارى؛ ئەدەپلىك؛ لاتاپەتلىك

بالْلِياقَة ئەدەپلىك؛ ئەدەپلىك ھالدا

عَدَم اللِياقَة ماس كەلمەسلىك؛ ماس كەلمەيدىغان؛ ئۇيغۇن كەلمەسلىك

لِيثْيُوم لىتسىي

لِيبْرا ئىستالمىيە قادىقى (59. 453 گرامغا تەڭ)
لَيت ج أَلْيات بويۇن
لَيَّة بىر قېتىم تولغاپ قويماق
لَيْث ج لُيُوث و مَلْيَثَة شىر
لِيرا ج لِيرات لىرا (پۇل بىرلىكى)
لَيِسَ ـَـ لَيَسًا باتۇر؛ ئەزىمەت
لَيْسَ ئۇنداق ئەمەس
لَيْساءُ ج لِيس باتۇر؛ ئەزىمەتلەرچە؛ قەھرىمانلارچە؛ باتۇرلارچە
لِيسانْس باكالاۋۇر
لِيط تۇغماق؛ ئەزەلدىن بار بولغان؛ ماھىر؛ تېرە
لِيف ج أَلْياف خورما دەرىخىنىڭ پوستى؛ ئۆسۈملۈك تالاسى
اللِيف الْهِنْدِيّ سېرىق كەندىر
لِيفائِيّ تالالىق؛ تالاسسىمان
لِيفَة سۈنئىي تالا؛ بىر توپ خورما دەرىخىنىڭ تالاسى
لِيفِيّ تالالىق؛ تالاسسىمان
لَيَّقَ الطَّعامَ يۇمشاتتى
لَيْق ماس كەلمەك؛ مۇۋاپىق بولماق؛ سېغىنىشماق
لَيْل ج لَيالٍ كېچە؛ كېچىدە
لَيْل نَهارَ كېچىلەپ؛ كېچە-كۈندۈز؛ كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ
لَيْلَة بىر كېچە؛ بىر ئاخشام
اللَيْلَة بۈگۈن كەچ؛ بۈگۈن ئاخشام
لَيْلَة الْمِعْراجِ قەدىر كېچىسى
لَيْلَة لَيْلاء قاپقاراڭغۇ؛ ئۇزۇن كېچە
لَيْلِيّ كېچىنىڭ؛ قاراڭغۇ كېچىنىڭ
لِيم ئوپمۇئوخشاش ئادەم
لِيم هُ ئوپمۇئوخشاش ئادەم
لِيمان ج لِيمانات قولتۇق؛ دېڭىز قولتۇقى؛ پورت؛ جىنايى جازا
لَيْمُون لىمون؛ لىمون دەرىخى؛ سەندەل دەرىخى؛ پۇراقلىق دەرەخ
لَيَّنَ الشَّيْءَ يۇمشاتتى
لَيَّنَ الْبَطْنَ تەرەت ماڭدۇردى
لَيِّن ج أَلْيِناءُ يۇمشىتىلغان؛ مۇلايىم؛ ئىللىق؛ ئىلاستىك
لَيْن يۇمشاق؛ مۇلايىم؛ ئىلاستىكلىقى بار
لِين يۇمشاق؛ مۇلايىم؛ ياۋاش؛ ئىللىق؛ مېھرىبان؛ خورما دەرىخىنىڭ يىلتىزىدىن باشقا ھەممىسى
لِينَة يۇمشاق؛ مۇلايىم
لِينِين لېنىن
اللِينِينِيَّة لېنىنىزم
لِينِينِيّ لېنىنىنىڭ
لِيوان خان ساربىي؛ ئوردا
لُيُونَة يۇمشاق؛ ئىللىق

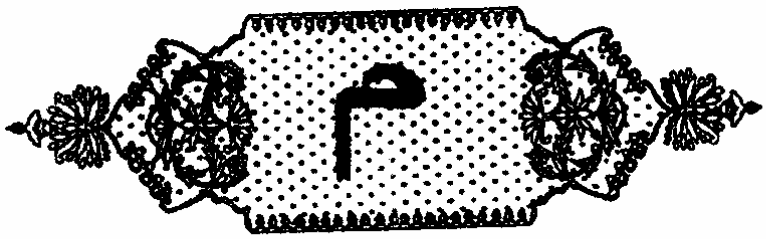

م «مِيم» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 24 - ھەرپى؛ ساندىكى (40) قا ۋەكىللىك قىلىدۇ.

ماءَ ـُـ مُوَاءً و مُواءً الْهِرُّ مياۋ- لىماق

ماء ج مِياه و أَمْواه سۇ؛ شەربەت؛ سۇيۇقلۇق؛ سۇيۇق ماددا

ماء الشَّبابِ نەۋقىران؛ ياشلىق روھى ئۇرغۇپ تۇرىدىغان

ماء الزَّهْرِ ياپراق تامچىسى؛ شەبنەم

ماء الوَجْهِ يۈز - ئابرۇي

ماء عَذْبٌ تاتلىق سۇ؛ تۇزسىز سۇ

ماء الرَّماد تۇزلۇق سۇ؛ يېشىل سۇ

الماء الأَزْرَق ئاق چۈشۈش

مَآب ج مَآوِب قايتماق؛ ئۆيگە قايتماق

مائِت سەكراتتىكى؛ چوقۇم ئۆلىدىغان

مُؤاتٍ ئوڭۇشلۇق ھالدا

مِائَة ج مِئات و مِؤُوَن و مِأَى يۈز؛ بىر يۈز

مائِج لەپىلدىگەن؛ جەۋلان قىلغان؛ دولقۇنلىغان؛ ئۆركەشلىگەن؛ دولقۇنسىمان

مُؤاجِر ئىجارىگە ئېلىپ ئىشلەتكۈچى؛ ئىجارىكەش

مَآخِذُ ج مەنبەسى؛ كەمچىلىكى؛ ئاجىزلىق يېرى؛ مەنىسى؛ مەزمۇنى

مَآخِذُ اللُّؤْلُؤِ ئونچە - مەرۋايىت كوكولوسى ئورنى

مُؤاخَذَة ئەيىبلىمەك؛ ئاغرىنماق؛ جاۋابكارلىققا تارتماق

مائِد بىھوش؛ بېشى پىرقىراش؛ كۆزى قاراڭغۇلىشىپ قېلىش

مائِدَة ج مَوائِدُ داستىخان؛ تاماق شىرەسى؛ شىرەدىكى يېمەكلىكلەر

مائِس ئېلىنى تولغاپ يول ماڭغۇچى

مُؤاساة تەزىيە سۆزى؛ غەمخورلۇق قىلىش

مائِع سۇيۇق جىسىم؛ سۇيۇقلۇق؛ ئاقما جىسىم؛ سۇيۇقلۇقى؛ ئېرىتمە؛ ئېرىگەن؛ ئېرىتىلگەن

مَآل ئاقىۋەت؛ خۇلاسە

مائِل قىيپاش؛ يانتۇ؛ بىر تەرەپلىمە

مُؤالَفَة ئىناق؛ ئىتتىپاق؛ بىللە ئۆتمەك

مُؤامَرَة قەست؛ سۇيىقەست

مائِيّ سۇدا ياشايدىغان

مُؤَبَّد مەڭگۈلۈك؛ چەكسىز

مِئْبَر يىڭنە قۇتىسى

ماتَ ـُ مَوانًا و مَوَتانًا الْمَكانُ ئادەمسىزات يوق؛ ئىنسۇجىن يوق ئورۇن

ماتَ مَوْتًا ئۆلۈم

ماتَ تِ الرِّيحُ شامال توختىدى

ماتَ تِ النّارُ ئوت ئۆچتى

ماتَ الحَرُّ أو الْبَرْدُ ئىسسىق ياكى سوغۇق ياندى

ماتَ تِ الْحُمَّى قىزىتمىسى ياندى؛ تېمپېراتۇرىسى پەسەيدى

ماتَ ـِ مَيْتًا ئۆلۈم

مِئَة جـ مِئات و مُؤون و مِأَى يۈز؛ بىر يۈز (100)

ماتِع ئەلا؛ ئىلغار؛ ئېسىل؛ خىل؛ ئۇستۇن؛ يۇقىرى

مَأْتَم جـ مَآتِمُ يىغىلىش سورۇنى؛ ماتەم مۇراسىمى

مُؤْتَمَر جـ مُؤْتَمَرات چوڭ يىغىن؛ قۇرۇلتاي

مُؤْتَمَن ئىشەنچلىك؛ ئىشىنىشكە بولىدىغان

مَأْتًى جـ مَآتٍ مەنبەسى؛ كېلىپ چىققان جايى

ماثَ ـُ مَوْثًا و ـِ مَيْثًا الشَّيْءَ فى الْماءِ ئېرىتمەك؛ بىرلىمپ كەتمەك

مُؤَنَّث جاھازلىرى بار؛ جاھازلىق؛ ئۆي جاھازلىرى بار

مُؤَنِّر فيهِ ... غا نىسبەتەن تەسىرى بولغان؛ ... غا نىسبەتەن رول ئويناىغان

مُؤَنِّرات ج تەسىر كۆرسەتكۈچى ئامىل؛ غىدىقلىغۇچى دورا

مَأْثَرَة جـ مَآثِرُ ئۇلۇغ تۆھپە؛ بۇيۇك نەتىجە؛ تۆھپە؛ ئەخلاق ۋە پەزىلەت

ماثَلَ هُ ئوخشىدى؛ دەك، تەك

ماثَلَ هُ بِهِ ئا ئارقىلىق ب نى ئوخشاتتى

ماثِل جـ مَثَل ئوخشاش؛ ئوخشىشىپ كەتمەك؛ ئىنتايىن

ئوخشايدىغان: ماقال - تەمسىل

مائِلَة شاخسىمان چىراغ جازىسى

مَأْثَم ج **مَآثِمُ** گۇناھ

مَأْثُور مِنَ الْأَحادِيثِ رىۋايەت قىلىنغان: تارقىلىپ يۈرگەن

مَأْثُور مِنَ الْأَشْياءِ ئېغىزدىن - ئېغىزغا كۆچۈپ يۈرگەن نەرسە-لەر

ماجَ ـُـ مَوْجًا و مَوَجانًا الْبَحْرُ جەۋلان قىلماق؛ دولقۇنلار مەۋج ئۇرماق

ماجَ الْقَوْمُ قالايمىقانچىلىق بولدى؛ كىشىلەر تەۋرەپ كەتتى

ماجِد ج **أَمْجاد** ئەلا؛ ئىلغار؛ يۇقىرى پەزىلەتلىك؛ شەرەپلىك

ماجِدة ج **مَواجِدُ** «ماجِد» غا قارالسۇن

مؤَجَّر ئىجارىگە ئېلىپ ئىشلىتىلگەن؛ يالالاپ ئىشلىتىلگەن

مُؤَجِّر . مُؤْجِر ئىجارىگە بەرگۈچى؛ ئىگىسى

ماجَرَيات ۋەقە؛ ھادىسە

مُؤَجَّل كېچىكتۈرۈلگەن

ماجِن ج **مُجَّان** يۈزسىز؛ نومۇس-سىز؛ ھەييار؛ قىزىقچى

مِئْجَنَة ج **مَآجِنُ** كىر يۇيىدىغان ياغاچ؛ سەندەل

مَأْجُور يالالانغۇچى؛ مائاش بېكىتىل-گۈچى خادىم؛ ئىجارىگە ئېلىنغان؛ يالالانغان

ماجُور ساپال قاچا؛ ساپال بۇيۇم

ماحَ ـِـ مَيْحًا و مَيْحوحَةً گىدەي-مەك؛ غادايماق

ماحَ مَيْحًا و مِياحَةً هُ بەرمەك

ماحّ جۇلدۇر كىيىم؛ جۇل - جۇل كىيىم

ماحِق ئەجەللىك؛ يوققا چىقارغۇچى

ماحَكَ هُ زوكۇنلاشتى؛ ئۇرۇشتى

ماحِك زوكۇنلىشىشقا ئامراق ئادەم؛ سوقۇشقاق

مَأْخَذ ج **مَآخِذُ** مەنبە، ساپ، قۇيرۇق، مەنىسى؛ يول؛ ئۇسۇلى؛ يېتەرسىزلىكى

مَأْخَذ النَّيّارِ پاترۇن؛ ھاۋا دولقۇن-لىنىش مەنبەسى

مُؤَخَّر دۇمبە؛ قۇيرۇق؛ يېقىنقى؛ ئانچە ئۇزاق بولمىغان

مُؤَخَّرَة قۇيرۇق قىسمى؛ ئاياغ قىسمى

مُؤَخَّرَة الْجَيْشِ ھىماتچى ئارمىيە

ماخِرَة ج **مَواخِرُ** دولقۇن يېرىپ ئالغا ئىلگىرىلەۋاتقان كېمە؛ پاراخوت

ماخِض ج **مَواخِضُ** تۇغۇت ئازابى-نىۋاتقان

مَاخُورَة جـ مَوَاخِرُ و مَوَاخِيرُ پاهىشخانا

مَادَّ مِدادًا و مُمَادَّةً هُ سوزماق؛ ئۇزارتماق

مَادَّ هُ الشَّيْءَ ئۇزئارا تارتتى؛ يىرتتى؛ ئۇزئارا يىرتتى

مَادَ ـُ مَيْدًا و مَيَدانًا تەۋرىمەك؛ سىلكىتمەك؛ لىڭشىماق، ئولۇق سولغا تولغانماق؛ ئالدى - كەينىگە تەۋرەنمەك؛ هوشىدىن كېتىش؛ غادايماق

مادّ چىم

مُؤَدّ «الْمُؤَدِّى» إِلَى كَذا ... غا ئاپىرىدىغان؛ ... نى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان

مادابُولان ئاق رەخت

مادام خېنىم؛ خانىم

مُؤَدِّب ئۆگەتكۈچى؛ تەربىيىلىگۈچى

مَأْدُبَة جـ مَآدِبُ زىياپەت؛ هاراق زىياپىتى

مادَّة جـ مَوادّ ماددا؛ ئەسلى ماتېرىيالى؛ ماتېرىيال؛ ئامىل؛ دەرسلىك پەن؛ تارماق

مادِمُوازِل خېنىم

مادَى هُ كەڭرىلىك چېكى

مادِىّ ماددىي؛ كونكرېت؛ ئەمەلىي شەكىللىك؛ ماتېرىيالىز-مچىلار؛ مىشچان

مادِيًّا و مَعْنَوِيًّا ماددىي ۋە ئەخلاقىي جەهەتلەردە، ئەخلاقىي؛ هەققانىيەت

مُؤَدًّى مەزمۇن؛ مەنە؛ ئەسلى ماهىيىتى

مادِّيَّة ماددىلىق؛ ئەمەلىيەتچانلىق

المادِّيَّة ماتېرىيالىزم

المادِّيَّة الدِّيالَكْتِيكِيَّة دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم

المادِّيَّة التّارِيخِيَّة تارىخىي ماتېرىيالىزم

مُؤْذٍ «الْمُؤْذِى» زىيانلىق؛ ئادەمگە زىيان يەتكۈزىدىغان

ماذا نېمە؟

ماذِر سېسىق؛ چىرىپ كەتكەن

مُؤَذِّن مەزىن؛ ئەزان ئېيتقۇچى

مَأْذَنَة . مِئْذَنَة جـ مَآذِنُ مەسچىت مۇنارى؛ ئەزان مۇنارى

مَأْذُون ئالىي مەكتەپ دىپلومىغا ئېرىشكۈچى؛ نىكاه ئوقۇغۇچى

مَأْذُونِيَّة تونۇش؛ توغرا خاتاسىنى ئايرىش

ماذِىّ هەسەل

ماذِيَّة مۇسەللەس

مارَ ـُ مَوْرًا الْبَحْرُ دولقۇنلىماق؛ لىڭشىماق

مارَ السّائِلُ عَلَى الْأَرْضِ ئاقتى

مارَ السّائِلَ عَلَى الأَرْضِ يەر يۈزىدە ئاققۇزدى

مارَ تِ الرِّيحُ التُّرابَ أو بِهِ چاڭ - توزان توزۇتتى

مارَ الشَّوقَ عَنِ الْجَسَدِ تۈكىنى يۇلدى

مارَ ـِ مَيْرًا عِيالَهُ باقتى؛ ھالىدىن خەۋەر ئالدى؛ ئائىلىسىنى باقتى

مارّ جـ مارَّة ئۆتكەن؛ پىيادە ماڭغان ئادەم

المارّ ذِكْرُهُ يۇقىرىدا بايان قىلىنغان؛ ئالدىدا دەپ بولغان

مَأْرَب جـ مَآرِبُ زۆرۈر؛ ئىستەك؛ مەقسەت؛ مۇددىئا

مُؤَرَّخ كالېندارى بار؛ ئاي كۈنى يېزىلغان؛ يىل؛ ئاي

مُؤَرِّخ تارىخشۇناس

مارِد جـ مَرَدَة و مُرّاد گىگانت ئادەم؛ پالۋان؛ ئالۋاستى؛ يۈكسەك؛ قوپاللىقى ھەددىدىن ئاشقان

مارَسَ الأَمْرَ مەشغۇل بولدى

مارْس رىم كالېنداردىكى ئۈچىنچى ئاي؛ مارت

مارْش ھۈجۈم مارشى؛ ھۈجۈم مۇزىكىسى

مارْشال مارشال؛ قۇرۇقلۇق ئارمىيە مارشالى

مارِق جـ مُرّاق خاتالىق ئۆتكۈزگەن؛ يولدىن ئازغاشقان

مارْكَة بەلگە؛ ماركا

مارْكَة تِجارِيَّة سودا ماركىسى

مارْكَة أَلْعابِ الْقِمارِ نومۇرى؛ نومۇر كارتىسى

مارْكَس ماركس (1818ـ1883)

مارْكَسِيّ ماركسنىڭ؛ ماركسىزمنىڭ؛ ماركسىزمچى

الْمارْكَسِيّة ماركسىزم

مُؤَرْنَب توشقان تېرىسى

مَأْرُوق سېرىق كېسىلىگە گىرىپتار بولۇش

مارَى هُ مۇنازىرىلەشتى؛ تالاشتى

مِئْزاب جـ مَيازِيبُ و مَآزِيبُ سۇ تۇرۇبىسى كۆممەك

ما زالَ... ... يەنە ... ئاۋۇالقىدەكلا؛ داۋاملىق

مازَجَ هُ دوستانە ئالاقىدە بولدى؛ تەخسىكەشلىك قىلدى؛ مەسخىرە قىلدى

مازَجَ الشَّيْءُ الشَّيْءَ ئارىلاشتۇردى؛ ئىلەشتۇردى

مازَحَ هُ بىلەن چاقچاقلاشتى؛ ئويناشتى

مازِح قىزىقچى؛ ھەزىلكەش ئارتىس؛ چاقچاقچى

مِئْزَر جـ مَآزِر سىرتقى كىيىم؛ ئىش كىيىمى؛ كۆڭلەك

مَأْزِق جـ مَآزِق جازا؛ قورۇل؛ ئۇرۇش پارتلىغان جاي

مازُوت دىزىل مېيى

مازُور بېلىق ئىلغۇچ، قارماق

مَأْزُوم مۇھىتنى قاپلىغان؛ خەتەرلىك

ماسَّ هُ أو الشَّيْءَ تەگدى؛ ئۇچراشتى

ماسَ الشَّيْءُ الشَّيْءَ ئۇچراشتى؛ كۆرۈشتى

ماسَ ـُـ مَوْسًا الرَّأْسَ چېچىنى چۇشۇردى

ماسَ ـِـ مَيْسًا و مَيَسانًا غادايغان ھالدا ماڭماق

ماس ئالماس

ماسّ تەگكەن؛ سېلىنغان

حاجَة ماسّة جىددىي؛ ئېھتىياج

مُوْسِ «الْمُوْسِى» ئېچىنىشلىق؛ ئادەمنى ئېچىندۇرىدىغان

مَأْساة جـ مَآسٍ پاجىئە؛ تراگېدىيە

ماسَة الْقِمِراتِيّ ئالماس؛ ئالماس پىچاق (ئەينەك كېسىدىغان پىچاق)

ماسِح تازىلىق خادىمى؛ سۈرتكۈچى

ماسِخ تەمسىز؛ تۈزسىز

مُؤَسَّس قۇرۇلغان؛ ئورنىتىلغان

مُؤَسِّس قۇرغۇچى

مُؤَسَّسَة كارخانا؛ ئورگان؛ جەمئىيەت؛ ئىدارە؛ شىركەت

ماسِك مەھكەم تۇتۇلغان؛ قاتتىق ھەم مەزمۇت؛ مۇستەھكەم؛ پىخسىق؛ چىك

ماسِك الدَّفاتِرِ كاسسىر؛ خاتىرىلىگۈچى خادىم

مُؤَشَّل ئۆتكۈر؛ ئىتتىك؛ ئۇچلۇق؛ ئۇچى بار

مَأْسُور ئەسىر

ماسُورَة جـ مَواسِيرُ تۇرۇبا؛ سۇ تۇرۇبىسى؛ ئۆتكۈزگۈچ كانايى؛ تۆمۇر تاياقچە

مَأْسُوف عَلَيْهِ ھېسداشلىق قىلىشقا ئەرزىمەك

ماسُون ھەشىرىلەر جەمئىيىتى ئەزاسى

ماسُونِيّ شەپقەتچىلەر جەمئىيىتىنىڭ؛ تامچى

ماسِيّ گرانات

ماش ماش

ماشٍ «الْماشِي» جـ مُشاة پىيادە ماڭغۇچى ئادەم؛ پىيادە ئەسكەر؛ كېسىلى بار ئادەم

مُؤَشِّر ئىمزا قويغۇچى

مُؤَشِّرَة ئىستىرىلكا

ماشِط ساتىراش

ماشالَة ئورەك كولاش ماشىنىسى

ماشىَ هُ يانمۇ يان بىللە ماڭدى؛ تەك

مَاشِيَة جـ مَواشٍ ئۇي هايۋانلىرى؛ هايۋان

ماصّ سۈمۈرگەن

ماصَّة جـ مَواصّ سۈمۈرۈپ پۈركۈش كانىيى

مَأْصِر جـ مَآصِرُ باج چازىسى؛ باشقۇرۇش كارتىسى

ماصِر چېگرا؛ چەك؛ چەكلىمىسى

ماصِل مِنَ اللَّبَنِ ئاز مىقداردىكى (سۈت؛ تازىلانغان سۈت)

مَأْصَرَة جـ مَآصِرُ باج چازىسى؛ باشقۇرۇش كارتىسى

ماصُول سۈناي

ماضٍ «اَلْماضِى» ئۆتۈپ كەتكەن؛ ئىلگىرىكى؛ ئاۋۋالقى

ماضٍ جـ مَواضٍ ئۆتكۈر خەنجەر؛؛ ئۆتكۈر؛ ئىتتىك

ماضِر تۇزلۇق؛ قىرتاق

ماضِغ جـ مُضَّغ چاينىاۋاتقان

ماضِغان يۇقىرى ۋە تۆۋەن ئېڭەك

ماطَ ـُـ مَيْطًا و مَيَطانًا عَنْ كَذا ئۆزىنى قاچۇرماق

ماطِر دائىم يامغۇر ياغىدىغان

ماطَلَ هُ بِحَقِّهِ داۋاملىق سۆزىدى؛ قاشاڭلىق قىلدى

ماطَلَ الدَّيْنَ قەرزنى كېچىكتۈردى

ماعَ ـُـ مَيْعًا الشَّيْءُ يەر يۇزىدە ئاقماق

ماعَ السَّمْنُ أو نَحْوُهُ ئېرىدى؛ ئېرىتتى

ما عَدا... ... دىن سىرت؛ .... دىن تاشقىرى

ماعِز جـ أَمْعُز و مَعِيز بىر ئۆچكە

ماعِزَة جـ مَواعِزُ و مِعاز بىر چىشى ئۆچكە

ماعُون جـ مَواعِينُ ئائىلىدە ئىشلىتىدىغان ھەر خىل نەرسىلەر؛ بىر كېسىم قەغەز؛ بىر پارچە قەغەز

مِئْفاق كۆزىتىش ئەينىكى

مَأْفُون ئەخمەق؛ دۆت؛ گالۋاڭ

مَئِقَ ـَ مَأْقًا ئۆكسۈپ يىغلىماق؛ بوغۇلۇپ يىغلىماق؛ يىغلاپ دادلىماق؛ يىغلاپ زارلىماق

مَأْق الْعَيْنِ جـ آماق أَمْآق ومَواقٍ ومَآقٍ كۆزنىڭ ئىچكى پەردىسى

مُؤْق «مأْق» قا قارالسۇن

ماقَتَ هُ ئۆچمەنلىك قىلدى؛ چوڭقۇر نەپرەتلەندى

مَأْقَة يىغلاپ دادلىماق؛ ئۆكسۈپ؛ بوغۇلۇپ قالماق

مُؤَقِّت ۋاقتى بېكىتىلگەن؛ مەزگىلىك؛ ۋاقىت بەلگىلىمىگە

ئىگە؛ ۋاقىتلىق؛ ۋاقتىنچە

مُؤَكَّد چوقۇم؛ مۇقەررەرلەشتۈرۈلگەن

مُؤَكِّد مۇقەررەرلەشتۈرگۈچى؛ تەكىتلىگۈچى

ماكَرَ هُ ئالداشنى خام خىيال قىلدى

ماكِر جـ **مَكَرَة** ھىيلىگەر؛ چېچەن

ماكَسَ نەرخنى تالاشتى؛ نەرخنى ئېيتىشتى

مَأْكَل جـ **مَآكِلُ** يېمەك؛ يېمەكلىك

ماكِنَة ماشىنا؛ مېخانىك

مَأْكُول جـ **مَآكِيلُ** يېگىلى بولىدىغان؛ يېمەكلىك ماددا

ماكِياج ياسانماق؛ گىرىم قىلماق

ماكِينَة ماشىنا؛ مېخانىك؛ ستانوك

مالَ ـُ مَوْلاً هُ مەبلەغ بىلەن تەمىنلىمەك

مالَ ـُ مَوْلاً باي بولماق

مالَ ـِ مَيْلاً و تَمْيالاً و مَيَلانًا و مَيْلُولَةً و مَمالاً و مَمِيلاً إلَى الْمَكانِ قىيپاش؛ يانتۇ

مالَ إلَيْهِ أو إلَى الشَّيْءِ ھەۋەس قىلدى

مالَ عَنِ الشَّيْءِ قۇتۇلدى؛ قاچۇردى

مالَ فى حُكْمِهِ ھەق ئەمەس؛ ناھەق؛ ئادىل ئەمەس ھۆكۈم چىقاردى

مالَ الحائِطُ أو الْعَمُودُ أو نَحْوُهُما قىڭغىر ـ مايماق بولۇپ قالدى

مالَ عَلَيْهِ الدَّهْرُ بەختسىزلىككە ئۇچرىدى

مالَ مُيُولاً تِ الشَّمْسُ قۇياش ئوتتۇرىدا ئەمەس؛ قۇياش غەرب تەرەپكە قىيسايدى

مالَ النَّهارُ أو اللَّيْلُ كەچ كىرەي ياكى تاڭ ئاتاي دەپ قالدى

مال جـ **أَمْوال** مال ـ دۇنيا؛ مەبلەغ؛ پۇل

مال الْحَرام ھارام بايلىق؛ ھارام مال ـ دۇنيا

مال الْعَقارات يەر زېمىن بېجى

المال الإحْتِيَاطِىّ تەييارلىق مەبلەغى؛ يىغىلغان پۇل

رَأْس مال كاپىتال؛ دەسمايە

بَيْت الْمال دۆلەت خەزىنىسى؛ ئالتۇن؛ خەزىنە؛ كاسسىر بۆلۈمى

أَمِين المال كاسسىر؛ بوغالتىر

مالَأَ هُ عَلَى الْأَمْرِ يۆلىدى؛ ياردەم بەردى

مالَج جـ **مَوالِجُ** تامچى ئىشلىتىدىغان ئەندۇزا

مالَحَ هُ بىرگە يېدى

مالِح تۇزلۇق

مالِطَة مالتا (يەر نامى)

حُمَّى مالِطَة مالتا ئىسسىقى؛ ئوتتۇرا دېڭىز ئىسسىق كېسىلى

مَأْلَف جـ **مَآلِفُ** تۇرۇشلۇق جايى

مُؤَلَّف جـ **مُؤَلَّفات** داڭلىق ئەسكەر؛ ئەسەردە تەسۋىرلەنگەن؛ تۇزۇلگەن؛ يېزىلغان

مُؤَلَّف مِنْ... ... دىن تەركىب تاپقان؛ ... دىن قۇرۇلغان

مُؤَلِّف يازغۇچى؛ بۇيۇك يازغۇچى؛ بايان قىلغۇچى

مالَقَ هُ خۇشامەت قىلدى؛ ياخشى چاق بولدى

مالِك جـ **مُلّاك و مُلَّك** نەرسىنىڭ ئىگىسى؛ ئىگىلەپ تۇرغۇچى؛ تۇتۇپ تۇرغۇچى

مالِك الْأَرْضِ يەر ئىگىسى

مالِك الْحَزِينِ قوزغۇن

مالِكِيّ مالىك گۇرۇھى؛ مالىك يەرەسلەرنىڭ

مالَكِيَّة مالىك مەزھىپى

مُؤْلِم ئاغرىتىدىغان؛ ئازابلايدىغان؛ ئادەمنى قىينايدىغان

مالِنْخُولِيا . مالِيخُولِيا يەرىشانلىق كېسىلى؛ مالىخۇلىيا

مالُوش جـ **مَوالِيشُ** موزايۇبشى

مَأْلُوف ئادەتتىكىدەك؛ مودا بولغان؛ ئاممىباپ؛ پىششىق بىلىدىغان؛ ئىشلىتىدىغان

مالُولَة ئىنتايىن ھاسىراپ كەتكەن؛ ھېرىپ ھالى قالمىغان؛ بەدىنىدە ئازراقمۇ كۈچ قالمىغان

مالِيّ پۇلنىڭ؛ مالىيەنىڭ؛ مالىيە شۇناس؛ پۇل - مۇئامىلەشۇناس

الدَّوائِر الْمالِيّ ة پۇل - مۇئامىلە ساھەسى

سُوق مالِيّ ة پۇل - مۇئامىلە بازىرى

غَرامَة مالِيّ ة جەرىمانە

عُقُوبَة مالِيّ ة جەرىمانە جازاسى

مالِيَّة مالىيە؛ پۇل - مۇئامىلە

وِزارَة الْمالِيَّة مالىيە مىنىستىرلىقى

مَأْمَأُ الْخَرُوفُ قوينىڭ مەرىشى

ماما ئانا؛ ئاپا

مَأْمَأَة قوينىڭ مەرىگەن ئاۋازى

مَأْمَل ئۈمىد؛ ئۈمىد قىلغان ئىش

مَأْمَن جـ **مَآمِنُ** بىخەتەر جاي؛ بىخەتەر ئورۇن

مُؤْمِن ئىشەنگۈچى؛ مۇئمىن؛ دىنغا ئېتىقاد قىلغۇچى

مَأْمُور بۇيرۇلغان؛ باشقۇرۇلغان؛ دۆلەت خادىمى؛ خىزمەتچى

مَأْمُورِيَّة ژەزىپە؛ ئالۋاڭ؛ ھاشار

مَأْمُول ئۈمىد؛ ئۈمىد قىلغان

مَأْمُون ئىشەنچلىك؛ بىخەتەر

مَأَنَ ـَـ مَأْنًا هُ ئاشلىق بىلەن تەمىنلىمەك

مانَ ـُـ مَوْنًا هُ ئاشلىق بىلەن تەمىنلىمەك

مانَ ـِـ مَيْنًا يالغان گەپ قىلماق؛ ئىغۋا توقۇماق

مَأَنَة ج مُؤُون كىندىك ئەتراپى

مُؤْنَة ج مُؤَن ئاشلىق باقماق؛ قىيىنچىلىق

مُؤَنَّث ئايال؛ ئايالار بىلەن مۇناسىۋەتلىك؛ ئايالدەك ئەر

مُؤَنَّث فى الصَّرْفِ مەنپىي قۇتۇپ

مانْجَة ماندارىن

مانَحَ هُ داۋاملىق سوۋغا قىلدى

مانِح سوۋغا قىلغۇچى؛ ياردەم بەرگۈچى

مانَعَ هُ الشَّىْءَ رەت قىلدى؛ قارشى تۇردى

مانِع چەكلىگۈچى؛ توسالغۇ بولغۇچى

مانِع ج مَوانِعُ توسالغۇ؛ ئالدىنى ئالىدىغان

مانِعَة الصَّواعِقِ چاقچاقتىن ساقلىنىش ئۈسكۈنىسى

مَأْنُوس پىششىق ئادەتلەنگەن

مانُولِيا ياغاچ سالاسون؛ ياغاچ رىشاتكا

مانِيزا ماگنىي ئوكسىد

مانِيزِىّ ماگنىيىنىڭ؛ ماگنىي ئوكسىدنىڭ

مانِيزْيُوم ماگنىي

مانِيفَسْتُو قەسەم

ماهَ ـُـ مَوْهًا الْمَكانُ سۇ كۆپ؛ سۇ مەنبەسى

ماهَ الشَّىْءَ بالشَّىْءِ ئارىلاشتۇردى

ماهَرَ هُ ئۇنىڭغا ماھىر بولدى

ماهِر ج مَهَرَة پىششىق؛ ئۇستا؛ نەپىس

ماهِر فى كَذا ئوبدان ئىگىلىدى؛ ماھىر بولدى؛ تولۇق ئىگىلىدى

مُؤَهِّل ج مُؤَهِّلات ئوقۇش تارىخى؛ تارىخى؛ خىزمەت ستاژى

ماهَنَ كەسىپ بىلەن شۇغۇللاندى؛ ئىش باشلىدى؛

ماهِن ج مُهّان و مَهَنَة و مِهان چاكار؛ قۇل

مَأْهُول ئادەم ئولتۇرۇۋاتقان؛ ئادەم بىلەن لىق تولغان

ماهِيَّة ج مَهايا ماھىيەت؛ ئەمەلىيەت؛ خاراكتېر

مَؤُود يۈكى بار؛ ئازابلانغان

مَؤُوف كېسەل ئازابىنى تارتقان

مَؤُونَة ج مُؤَن ئاشلىق بەرمەك؛

باقماق؛ جاپا - مۇشەققەت؛ جاپالىق

مَأْوَى جـ **مَآوٍ** پاناه جاي؛ مۆكۈنىدىغان جاي

ماوِيّ سۇنماق؛ سۇلۇق؛ سۇ كۆچمەك؛ سۇ پەيدا قىلغان

مِئَوِيّ يۈز؛ يۈز نومۇرنى ئىگىلىمەك؛ يۈز يىللىق؛ پىرسەنت

الْعِيد الْمِئَوِيّ يۈز يىللىق خاتىرە كۈن

الْمِقْياس الْمِئَوِيّ يۈز گرادۇسلۇق تېرمومېتىر؛ تېمپېراتۇرىنى ئۆلچەيدىغان تېرمومېتىر

مِئَوِيَّة يۈز يىل؛ بىر ئەسىر

مُؤَيِّد قوللىغۇچى؛ قوللايدىغان

مايَرَ هُ ئاشلىق بىلەن تەمىنلىدى؛ تەقلىد قىلدى؛ دورىدى

مايِسْتَرَة ئاساسىي ماچتا

مايُو رىم كالېندارى بەشىنچى ئاي؛ ماي

مايُوه . مَيُوه سۇ ئۈزۈش كىيىمى

مَباءَة تۇرۇشلۇق ئورنى؛ كېلىپ چىققان جايى

مُباح قانۇنلۇق؛ ئوچۇق - ئاشكارا؛ رۇخسەت قىلغان؛ مۇباھ

مَباحِث مەخپىي ساقچى

مُباحَثَة مۇنازىرە؛ كېڭەشمەك

مُبادَأَة ئاۋۋال باشلىماق؛ ئاۋۋال قول سالماق

مُبادَلَة ئالماشتۇرماق؛ ئالماشتۇرۇش سودىسى

مُباراة جـ **مُبارَيات** رىقابەت ئىقتىدارى؛ مۇسابىقە؛ بەسلەشمەك

مُبارَك بەختلىك؛ خەيرلىك؛ قۇتلۇق

مُباشِر بىۋاستە؛ ئۈدۈل

مُباشَرَةً ئۈدۈل؛ دەرھال

مُبالٍ «الْمُبالِي» كۆڭۈل بۆلگەن؛ دىققەت قىلغان

مُبالاة كۆڭۈل بۆلمەك؛ دىققەت قىلماق

مُبالِغ مۇبالىغەشتۇرگۇچى؛ ماختانغۇچى؛ گەپنى ھەددىدىن ئاشۇرۇۋەتكۈچى

مُبالَغَة ماختىماق؛ ماختانماق؛ گەپنى چېكىدىن ئاشۇرۇۋەتمەك؛ بارلىق كۈچنى سەرپ قىلماق

مُبايَعَة يەر خېتى؛ قەسەم بەرمەك؛ ئېلان قىلماق

مُبايَنَة پەرق، ئوخشاشماسلىق

مُبْتاع خېرىدار؛ سېتىۋالغۇچى

مُبْتَدَأ بېشى؛ ئۇچى؛ مەنبەسى؛ باشلىنىش سۆزى

مُبْتَدِع يېڭىلىق ياراتقۇچى؛ كەشپىياتچى

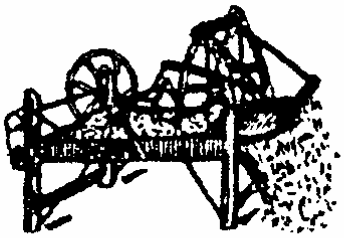

محلج ـــ پاختا ئايرىش ماشىنسى

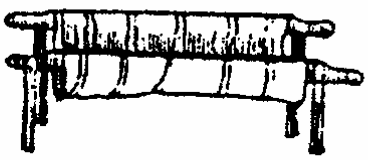

محفّة

زەمبىل

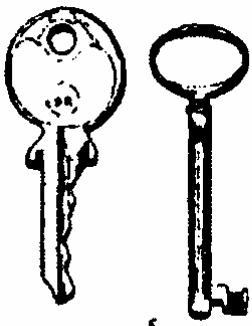

مفتح أو مفتاح

ئاچقۇچ

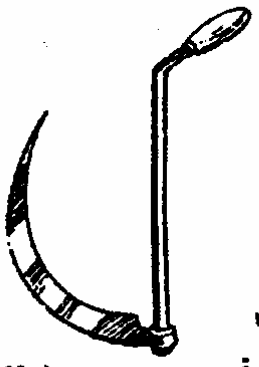

محصد

ئورغاق

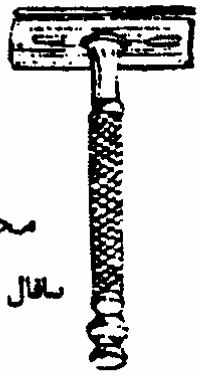

محلق

ساقال پىچقى

مكروسكوب

مىكروسكوپ

مشط

تاغاق

مألج او مالج

ئەندۇزا

مدية ـــ پىچاق

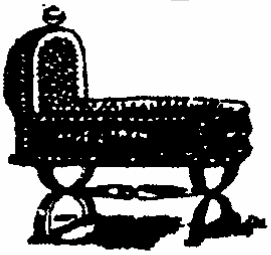

مهد ـــ سافا

موسى ـــ ئۇسترا

مطرة

سۇدان

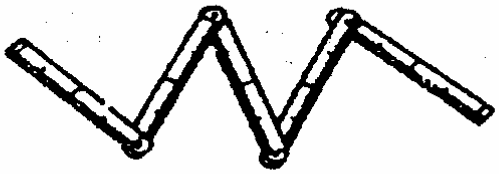

متر ـــ مېتر

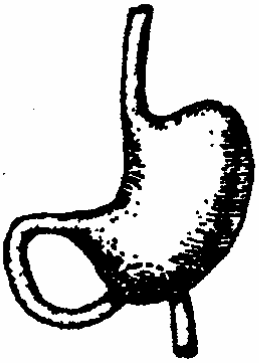

معدة

ئاشقازان

مخل ـــ پىشاك

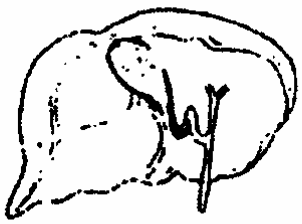

مرارة

ئۆت

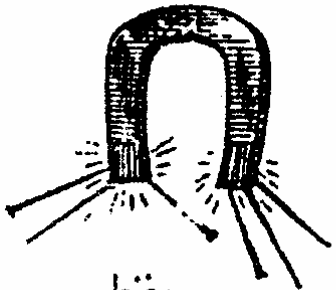

مغنطيس

ماگنىت

مُبْتَذَل ئەسكى؛ جۇل - جۇل؛ داۋام-
لىق كىيىدىغان كىيىم
مُبْتَذَل مِنَ الْكَلامِ داۋاملىق دەيدى-
غان؛ ئاغزىدىن تۆكۈلۈپ تۇرىدى-
غان گەپ
مُبْتَسَر پىشمىغان؛ خام
مُبْتَسِم كۈلۈمسىرىگەن
مُبْتَكَر يېڭىدىن كەشىپ قىلىنغان
مُبْتَلّ نەم؛ زەي
مُبْتَهِج خۇشاللىق؛ قىن - قىنىغا
پاتمىغان ھالدا
مُبَجَّل ھۆرمەتلەشكە ئەرزىگۈدەك؛
كىشىنىڭ ھۆرمىتىنى قوزغايـ
دىغان
مُبَحْبَح ئازادە؛ بوش؛ خاتىرجەم؛
بەھۇزۇر
مَبْحَث جـ مَباحِثُ تېما؛ ماۋزۇ؛
مۇلاھىزە سوئالى
مُبَحْثِر تارقاتقۇچى؛ چاچقۇچى؛
ئىسراپ قىلغۇچى؛ چېچىلىپ
كەتكەن
مِبْخَرَة جـ مَباخِر ئىسرىقدان؛
پۇراقلىق؛ دېزىنفېكسىيـ
لىگۈچ؛ گازلاندۇرغۇچ
مَبْدَأ جـ مَبادِئُ مەنبەسى؛ باشلـ-
نىش نۇقتىسى؛ پرىنسىپ؛
قائىدە؛ قانۇنىيەت
مَبْدَئِيّ مۇھىم؛ ئاساسلىق؛
ئاساسىي پرىنسىپ جەھەتتە
مُبَدِّل ئايلاندۇرغۇچ
مُبَدِّل ئىسراپ قىلغۇچ
مِبْراة جـ مَبارٍ كىچىك پىچاق؛
قەلەمتىراش
مَبَرَّة جـ مَبارّ ۋاپادار؛ سادىق؛
دۇرۇس؛ ۋىجدانلىق؛ سەدىقە؛
پاراۋانلىق ئورنى؛ دارىلئېتام
مُبَرِّح كۈچلۈك؛ شىددەتلىك؛
كەسكىن
مُبَرَّد سوۋۇتۇلغان
مُبَرِّد سوۋۇغان؛ سوغۇقتىن تېتىكـ-
لەشتۇرىدىغان؛ سوۋۇتقۇچ
مِبْرَد جـ مَبارِدُ ئېكەك
مِبْرَد مُثَلَّث الْمَقْطَعِ ئۈچ قىرلىق
ئېكەك
مُبَرِّز داڭلىق؛ ئادەتتىن تاشقىرى
مُبَرْطَل پارا ئالغۇچى
مُبَرْطِل پارا بەرگۈچى
مِبْرَقَة تېلېگراما ئاپپاراتى
مَبْرَك جـ مَبارِكُ يېقىلىپ قىزـ-
تىلغان جاي
مُبْرَم بېكىتىلگەن
مُبْرَم مِنَ الْأُمُورِ أو الْأَحْكامِ بېكـ-
تىلگەن؛ مۇقىملاشتۇرۇلغان
مِبْرَم جـ مَبارِمُ بىگىز
مُبَرْهَن عَلَيْهِ ئىسپاتلانغان؛ ئەملـ-

يەتتە ئىسپاتلانغان

مَبْرُوش سۆرىلىپ چىقىپ كەتكەن

مَبْرُوك بەختىيار؛ خەيرلىك؛ قۇتلۇق

مَبْرُوم ئېشىلگەن؛ ئېشىلگەن يىپ

مَبْرُومَة ج **مَبارِيمُ** ئېشىلگەن يىپەك

مَبْرِيّ ئۇچلاشقان

مَبْسِم ج **مَباسِمُ** ئېغىز

مَبْسُوط قانات يايدۇرۇلغان؛ ئېچىلغان؛ يېيىلغان؛ باي؛ بايلىقات؛ خۇشال

مُبَشِّر خۇش خەۋەر يەتكۈزگۈچى

مِبْشَرَة ج **مَباشِرُ** سۆرتكۈچ

مَبْشُور سۆرتۈش سەۋەبىدىن چېقىلىپ كەتكەن

مُبْصِر كۆرۈش قۇۋۋىتى بار؛ كۆزى ئۆتكۈر

مِبْصَقَة ج **مَباصِقُ** تۈكۈرۈك قاچىسى

مِبْضَع ج **مَباضِعُ** ئوپېراتسىيە پىچىقى

مَبْضُوع ئوپېراتسىيە قىلىنغان

مِبْطان يوغان قورسىقى تومپايغان

مُبَطَّط تۈز؛ تەكشى

مُبَطَّن ئەستەرلىك؛ يىپەك يىپقا چاپلاپ بېزەلگەن

مَبْعَث يولغا چىققان ئورۇن؛ ئەسلىي جاي؛ تۇغۇلغان جاي

مَبْعَر مەقەت

مُبَعْزِق ئىسراپ قىلغۇچى؛ بەتخەج

مَبْعُوث ئەۋەتكەن، ئەۋەتىلگەن ئادەم؛ ئەلچى؛ ۋەكىل؛ ئالاھىدە ئەۋەتكەن ئادەم

مَبْغُوض قاتتىق يىرگەنگەن

مَبْغًى ج **مَباغٍ** ئۇمىد؛ ئۇمىدلىك جاي؛ ئۇمىد قىلغان يەر

مَبْقَلَة ج **مَباقِلُ** سەيلىك؛ ئوتياش تېرىغان ئېتىز

مُبَكِّ «**الْمُبَكِّي**» كىشىنى ئازابلايدىغان

مُبْكٍ «**الْمُبْكِي**» ئادەمنى ئېچىندۇرىدىغان

مُبَكِّرًا ئىلگىرىكى؛ بالدۇر تۇرغان؛ خېلى ئىلگىرىكى؛ بالدۇرقى؛ ئەتىگەن

مَبْكًى ج **مَباكٍ** يىغلايدىغان جاي

مَبْكِيّ ھەسرەتلىنىشكە بولىدىغان

مُبَلْبَل خاتىرجەم ئەمەس؛ ئىككىلەنگەن؛ ھودۇققان

مُبَلَّط تاختاي ياتقۇزۇلغان تاش يول

مَبْلَع ج **مَبالِعُ** يۇتقۇلۇق

مَبْلغ ج **مَبالِغُ** مىقدار، سومما؛ چەكلىمە

مُبَلِّغ ئۇقتۇرغۇچى؛ ئېلان قىلغۇچى

مُبَلَّل نەم

مَبْلُول نەم
مَبْنًى جـ مَبانٍ قۇرۇلۇش؛ ساراي
مَبْنِيّ قۇرۇلغان
مُبْهِج خۇشال قىلغان؛ پارلاق؛ شانلىق
مُبَهْرَج نۇرلۇق؛ كۆزنى قاماشتۇرىدىغان
مُبْهَم مِنَ الْكَلامِ ئىللىق
مُبْهَم مِنَ الْأُمُورِ ئۇقمىغان
مُبْهَم مِنَ الطُّرُقِ ئېنىق ئەمەس
مَبْهُوت ھەيران قالغان
مَبْهُور ھاسىرىغان
مَبْهُوظ ئۇستىگە ئېلىش قىيىن بولغان
مَبْوَلَة سۇيدۇك ماڭغۇزغۇچ
مِبْوَلَة جـ مَباوِلُ سىيىدىغان يەر
مَبِيت قونماق؛ قونىدىغان جاي
مُبِيد يوقىتىلغان؛ ھالاك بولغان
مُبِيد جـ مُبِيدات قۇرت يوقىتىش دورىسى
مَبِيض ئۇرۇقدان
مُبَيِّض ھاكلاش ئىشچىسى
مَبِيع جـ مَبِيعات سېتىش؛ سېتىلغان
مُبِين ئېنىق
مَتّ ـُ مَتًّا هُ ئۇزارتىش
مَتَّ إِلَيْهِ بِقَرابَةٍ تۇغقان قىلدى؛ يول ئىزدىدى؛ مۇناسىۋەت قىلدى
مُتَآمِر سۇيىقەست قىلغۇچى؛ پىلانلىغۇچى
مُتابَعَة ئەگىشىش
مُتَأَجِّج قىزىق
مُتاح تەقدىر؛ ئېرىشكىلى بولىدىغان
مُتَأَخِّر كېچىكىش؛ كەينىدە قالغان؛ كېچىكتۇرگەن
مُتاخِم ... بىلەن باغلانغان
مُتَأَدِّب تەربىيە ئالغان؛ ئەدەپلىك
مُتارَكَة ئۇرۇش توختىتىش
مُتَأَسِّس ئۇمىدسىزلەنگەن
مُتَأَسِّف پۇشايمان قىلغان؛ كەچۈرۈم سورىغان؛ ئەپسۇسلانغان
مُتَأَصِّل ئاستا خاراكتېرلىك كېسەل
مَتاع جـ أَمْتِعَة ججـ أَماتِعُ و أَماتِيعُ پايدىلىنىش؛ ئائىلە بايلىقى؛ بوپا
مُتَأَكِّد ئىشلەنگەن؛ بېكىتكەن؛ چوقۇم
مُتَأَلِّق چاقناپ تۇرغان
مَتانَة مۇستەھكەم؛ قەتئىي؛ پۇختا
مُتَأَنِّق ئەھمىيەت بەرگەن

مُتاهَة يولدىن ئادىشىپ قېلىش؛ سىرلىق يول؛ سىرلىق ئوردا

مُتَبادَل ئۆزئارا؛ ئالماشتۇرغان

مُتَباهٍ «الْمُتَباهِي» پو ئاتىدىغان ئادەم

مُتَباين ئوخشىمىغان

مُتَبَحِّر بىلىملىك

مُتَبَذِّل چەكلىمىسىز؛ ئەركىن

مُتَبَرْبِر ياۋايى

مُتَبَطِّل ھۇرۇن

مُتَّبَع ئەمەل قىلغان؛ قوللانغان

مُتَبَقٍّ «الْمُتَبَقِّي» ئېشىپ قالغان

مُتَبَتِّل تېتىتقۇ سالغان تاماق

مَتْبَن ج مَتابِنُ كەپە

مَتْبُوع قوغلانغان

مُتَتابِع ئۇلانغان؛ داۋاملاشقان

مُتَتالٍ ئۆزئارا باغلانغان

مُتَثاقِل مىس - مىس؛ ھۇرۇنلۇق بىلەن

مُتَجانِس ئوخشاش تۇردىكى

مُتَجاوِر يېقىن؛ قوشنا

مَتْجَر ج مَتاجِرُ سودا - سېتىق؛ ماگىزىن

مَتْجَرَة ج مَتاجِر سودا - ساراي؛ دۇكان

مَتْجَرِيّ سودا - سېتىقنىك

مُتَجَسِّد كونكرېتلاشقان

مُتَجَعِّد قىتىغىر، ئەگرى - بۈگرى

مُتَجَلٍّ «الْمُتَجَلِّي» ئېنىق

مُتَجَمِّد قېتىپ قالغان

مُتَجَهِّم قاپىقىنى تۇرگەن

مُتَجَوِّل گاڭگىراپ يۈرۈش؛ ئايلىنىپ يۈرۈش

مُتَحَجِّرات ج تاشقا ئايلانغان

مُتَّحِد بىردەك؛ بىرلەشكەن؛ بىرلىككە كەلگەن

مُتَّحِد الاِتِّجاهِ نىشانى بىر

الأُمَم الْمُتَّحِدة بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى

الوِلايات الْمُتَّحِدة ئامېرىكا؛ ئامېرىكا قوشما شتاتلىرى

مُتَحَدِّث سۆز قىلغۇچى

مُتَحَرِّك ھەرىكەتنىك؛ تەۋرەنگەن

مُتَحَزِّب بىر تەرەپلىمە قارىشى بار

مُتَحَشِّر يوقىلاڭ ئىشلارغا ئارىلىشىدىغان

مُتَحَشِّف پۈرلىشىپ كەتكەن

مَتْحَف ج مَتاحِفُ مۇزېي

مُتَحَفِّز تەييارلىقى بار

مُتَحَقِّق شۈبھىسىز ئىشەنگەن

مُتَحَمِّس مەرد؛ سېخى

مُتَحَوِّط ئېھتىيات قىلىش

مُتَحَيِّر تەڭلىكتە قالغان

مُتَحَيِّز بىر تەرەپلىمە قارىشى بار

مِتْحَيِّن باي

مُتَحَيِّن كاتىر

مُتَخَرِّج ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچى

مُتَخَصِّص فى كَذا ... دە ئالاھىدە لىكى بار

مُتَخَفٍّ «اَلْمُتَخَفِّى» گىرىم قىلغان

مُتَخَلْخِل لايغەزىل

مُتَخَلِّف ئارقىدا قالغان؛ سەپتىن چۈشۈپ قالغان

مُتَداوَل ئىقتىدارلىق؛ ئالماشقان

مُتَدَرِّب مەشىق قىلدۇرۇلغان

مُتَدَرِّن تۇبىركۇلىيوز كېسىلىگە گىرىپتار بولماق

مُتَدَفِّق مەۋج ئۇرۇش؛ ئاغزى - ئاغزىغا تەگمەي سۆزلەش

مُتَدَيِّن ئىخلاسمەن مۇرىت

مُتَذَبْذِب تەۋرەنگەن

مُتَذَمِّر غوتۇلداش

مِتْر جـ أَمْتار مېتىر

مُتَرابِط مۇناسىۋەتلىك؛ مۇناسىۋەتلىك

مُتَراجِع چېكىنگەن

مُتَراخٍ «اَلْمُتَراخِى» بوشاشقان

مُتَرادِف ئوخشاش مەنىلىك

مُتَرادِفَة مەنىداش سۆز

مِتْراس جـ مترايسُ قورغان؛ دەم؛ تاقاق

مُتَراصّ زىچ توپلاشقان

مُتَراكِز مەركەزلەشكەن؛ يىغىلغان

مُتَرامٍ «اَلْمُتَرامِى» پايانسىز

مُتَرامِى الْأَطْرافِ بىپايان، كەڭ (مەنىسى)

مُتَرَبِّ «اَلْمُتَرَبِّى» تەربىيە كۆرگەن

مُتَرَجْرِج تىترىگەن

مُتَرْجَم تەرجىمە قىلىنغان؛ بايان قىلغۇچى

مُتَرْجِم تەرجىمان

مُتَرَجَّح سۈيى كەم (ئۆستەڭ)؛ جاپالىق (تۇرمۇش)

مُتَرَدِّد ئىككىلىنىش

مُتَرَدِّد الْفِكْرِ ئارىسالدى بولۇش

مُتَرَدَّم رېمونت قىلىشقا تېگىشلىك جاي

مِتْرَس . مِتْرَسَة جـ مَتارِسُ ساقلىنىش بۇيۇمى؛ تاقاق؛ دەم

مُتْرَع تولۇق؛ لىقمۇلىق

مترِيُولُوجِىّ ھاۋا كىلىماتىدىكى؛ ھاۋارايى ئىلمىنىڭ؛ ھاۋارايى تەتقىقاتچىسى

مَتَرِيُولَوجِياَ ھاۋارايى ئىلمى

مُتَزايِد ئاشۇرۇلغان؛ يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن

مُتَزَعْزِع تەۋرىنىپ مۇقىم تۇرمايدىغان

مُتَزَلِّج مۇز تېيىلغۇچى

مُتَزَمِّت كەسكىن؛ ئېغىر - بېسىق

مُتَزِن تەڭپۇك؛ ئېغىر - بېسىق

مُتَزَوِّج توي قىلغان

مُتَساهِل ئەپۇچان؛ چۈشىنىشلىك؛ كەڭ قورساق؛ مۇلايىم

مُتَساوٍ «الْمُتَساوِي» باراۋەر؛ قىممىتى تەڭ

مُتَساوِي الْأَبْعادِ تەڭ ئارلىق

مُتَساوِي الْأَضْلاعِ تەڭ تەرەپلىك

مُتَساوِي الزَّوايا تەڭ بۇلۇڭلۇق

مُتَسَبِّب فِي الْأَمْرِ سەۋەب، باھانە

مُتَسِّخ مەينەت قىلىۋېتىلگەن؛ داغ قىلىۋەتمەك

مُتَسَرِّع سەۋرسىز؛ چۈس؛ ئاچچىقى يامان؛ ئالدىراپ - سالدىراپ؛ يېنىك؛ شاللاق

مُتَّسَع كەڭرى؛ كەڭرى (ياي)؛ يېتەرلىك (ۋاقىت)

مُتَّسِع كەڭرى؛ بىپايان

مُتَسَفِّر ۋاسكىتبول تەنھەرىكەتچىسى

مُتَسَفْسِط مەككار؛ ھىيلىگەر ئادەم؛ سوپى

مُتَّسِق رەتلىك؛ تەرتىپلىك؛ ئىزچىل؛ قائىدىنى بۇزمىغان؛ قائىدىلىك؛ ئەدەپلىك

مُتَسَلْسِل بىر - بىرى بىلە باغلىنىشلىق؛ داۋاملىق؛ يۇرۇشلۇك

مُتَسَلِّط بىر تۇتاش ماسلاشتۇرۇلغان؛ كونترول قىلىدىغان؛ يۇقىرى ئورۇننى ئىگىلەيدىغان

مُتَسَلِّق يۇقىرىغا ياماشقان؛ يۇقىرىغا ئۆرلىمەك

مُتَسَلِّم يېزا - بازارلارنىڭ باشقۇرغۇچىسى

مُتَسَوِّل قەلەندەر

مُتَشائِم ئۈمىدسىزلەنگۈچى

مُتَشابَك ئارىلاشماق؛ ئارىلىشىپ كەتمەك؛ گىرەلەشمەك؛ كىرىشىپ كەتمەك

مُتَشابِه ئوخشاش؛ دەك؛ تەك؛ ئوخشاش تۇردىكى؛ شەكلى ئوخشاش

مُتَشامِخ ھاكاۋۇر؛ يوغانچى؛ ئۆزىنى ھەممىدىن يۇقىرى ئورۇنغا قويىدىغان

مُتَشَبِّث جاھىل؛ تەتۈر؛ قەيسەر؛ چىدامليق

مُتَشَرِّد سەرگەردان؛ يولدىن ئازغۇچى

مُتَشَرِّع قانۇنشۇناس؛ قانۇن مەسلىنى

هەتچىسى؛ ئادۇوكات

مُتَشَقِّق يېرىلىپ كەتمەك

مُتَشَكِّر رەھمەت ئېيتقۇچى

مُتَشَيِّع ھەۋەسكار

مُتَطاوِل تىك تۇت بۇلۇڭ شەكلىدىكى

مُتَطَرِّف ھەددىدىن ئارتۇق؛ چېكىدىن ئاشقان؛ چېكىدىن ئاشۇرۇۋەتكۇچى

مُتَطَفِّل چاقىرىلمىغان مېھمان؛ قەيسەر؛ يەپ ياتىدىغان ئادەم؛ پارازىت

مُتَطَوِّع پىدائىي؛ پىدائىي ئەسكەر

مُتَصَرِّف ئۆلكە باشلىقى

مُتَصَرِّفِيَّة ئۆلكە باشلىقلىق ۋەزىپىسى

مُتَصَعْلِك لۇكچەك

مُتَّصِل ئۇزۇلمەس؛ توختىماي

مُتَّصِل بِكَذا بىر تۇتاش؛ ئۇزۇتارا ئۇلانغان

مُتَصَوِّف سوپىزم مۇرتىلىرى

مُتَضارِب ئۇزۇتارا زىت؛ تۇتىشىدىغان

مُتَضايِق كۆڭلى پاراكەندە؛ كەيپىياتى ياخشى ئەمەس

مُتَّضِح ئېنىق، روشەن

مُتَضَعْضِع بۇزۇلغان؛ بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغان

مُتَظاهِر نامايىش قىلغۇچى

مَتَّعَ هُ بِالشَّيْءِ ھۇزۇرلاندۇردى؛ ئۇزۇن مەزگىل بەھرىمەن قىلدى

مَتَّعَ الشَّيْءَ ئۇزۇن؛ ئۇزاق مەنپەئەتلەندۇردى

مَتَّعَ هُ اللّٰهُ خۇدادىن ئۇنىڭغا ئۇزۇن ئۆمۈر تىلىدى

مَتَعَ مَتْعًا و مُتْعَةً بِالشَّيْءِ ئېلىپ ماڭدى

مُتَعادٍ «الْمُتَعادِي» بىر - بىرى بىلەن دۇشمەنلەشمەك

مُتَعادِل تەڭپۇڭ؛ ئوخشاش؛ تەڭ

مُتَعارَف ئورتاق ئېتىراپ قىلىدىغان

مُتَعاقِب ئارقىدىنلا؛ ئۇلاپلا؛ ئۇلانما؛ نۆۋەت بىلەن ئالمىشىدىغان

مُتَعاقِد توختام (كېلىشىم) ئىمزالىغۇچى

مُتَعالٍ «الْمُتَعالِي» يۇكسەك

مَتْعَب قىيىن؛ مۇشكۇل

مُتْعَب جاپالىق؛ ئادەمنى ھارغۇزىدىغان؛ ھارغىن؛ قاتتىق ھاسىرىغان

مُتْعِب ئاۋارىچىلىك؛ كىشىنى زېرىكتۇرىدىغان؛ قىيىن؛ جاپالىق

مَتْعَبَة ج مَتاعِبُ جاپا - مۇشەققەت؛ مۇشكۇل؛ چارچىغان ئورۇن

مُتَعَبِّد ئىخلاسمەن؛ تەقۋادار؛ ئىبا-دەت قىلغۇچى

مُتْعَة ج مُتَع بەھرىلەنمەك

مُتْعَة شَهِيَّة ئىپسىل نازۇ نېمەتلەر

مُتْعَة الطَّلاقِ ئاجراشقاندا ئايال تەرەپ ئىگە بولىدىغان مال - مۇلۈك

زَوَاج المُتْعَة ۋاقىتلىق نىكاھ

مُتَعَجْرِف ھاكاۋۇر؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدىغان

مُتَعَدِّد «الْمُتَعَدِّى» تاجاۋۇزچى

مُتَعَدٍّ مِنَ الأَفْعالِ بولۇشلۇق پېئىل

مُتَعَدِّد كۆپ؛ نۇرغۇن؛ بىرنەچچە؛ ئوخشاشمايدىغان؛ ھەر خىل

مُتَعَدِّد الْجَوانِبِ كۆپ يۈزلۈك؛ كۆپ تەرەپلىك

مُتَعَذِّر مۇشكۈل؛ مۇمكىن ئەمەس

مُتَعَرِّج ئەگرى - بۈگرى؛ دولقۇنسىمان

مُتَعَصِّ «الْمُتَعَصِّبى» ئىنتايىن مۇشكۈل؛ ئورۇش قىيىن؛ يىلتىزى چوڭقۇر؛ چوڭقۇر؛ قۇتقۇزۇۋالغىلى بولمايدىغان

مُتَعَصِّب جاھىل؛ قەيسەر؛ سەمىمي؛ قىزغىن

مُتَعَظِّم ئۆزىنى چوڭ كۆرسىتىدىغان

مُتَعَفِّن سېسىق؛ چىرىگەن؛ ئېچىغان

مُتَعَقِّل ئەقىل ئىدراكلىق

مُتَعَلِّق بِكَذا ... بىلەن مۇناسىۋەتلىك؛ ... مۇناسىۋەتلىك

مُتَعَلِّم تەربىيە كۆرگەن

مُتَعَنِّت قاتتىق تەلەپ قويماق؛ قەيسەر؛ جاھىل

مُتَعَوِّد مەلۇم بىر تۇرلۇك ئادەتى بار

مَتْعُوس ئېچىنىشلىق؛ ئىچ ئاغرىتقۇدەك؛ جاپالىق؛ مۇشكۈل

مُتَغايِر ھەر خىل - ھەر نۇسخا؛ ئارىلاش، ساپ بولمىغان

مُتَغَرِّب ئوخشىمىغان يۇرتتىكىلەر؛ مۇھاجىر

مُتَغَضِّن قورۇق باسقان؛ قورۇق

مُتَغَطْرِس ھاكاۋۇر؛ ئۆزىنى چوڭ سانايدىغان؛ يوغانچى

مُتَغَلِّب بويسۇندۇرغۇچى؛ غەلىبە قىلغۇچى

مُتَغَيِّر ئۆزگەرگەن

مُتَفائِل خۇشال - خۇرام؛ شاد - خۇرام؛ دائىم خۇشال يۈرۈشنى تەشەببۇس قىلغۇچى

مُتَفاحِش ھەددىدىن ئارتۇق

مُتَفاوِت ئوخشاش ئەمەس؛ قائىدىلىك ئەمەس؛ پەرقلىق

مُتَفَتِّر ئۇزۇلۇپ - ئۇزۇلۇپ؛ ئارىلىقى تا ئۇزۇلگەن

مُتَفَجِّرات ج پارتلاتقۇچ دورا؛ مىلتىق دورىسى

مُتَفَجِّع ئېچىنمىشلىق؛ قايغۇلۇق

مُتَفَرِّج ئامما؛ تاماشىبىن؛ ئويۇن كۆرگۈچىلەر؛ ياندا كۆرگۈچىلەر

مُتَفَرِّع يوللۇق؛ نۇرغۇن تۇز سىزىقلىق؛ ئېنىقلىق

مُتَفَرِّعات ج زاپچاس؛ قوشۇمچە مەھسۇلات؛ ئىككىلەمچى مەھسۇلات

مُتَفَرِّق ھەر خىل ـ ھەر ياڭزا

مُتَفَرْنِج ياۋروپالاشقان؛ ئەجنەبىلەشكەن

مُتَفَشِّ «اَلْمُتَفَشِّى» يامراپ كەتمەك؛ تارالماق؛ كېڭىيىپ كەتمەك؛ مودا بولغان؛ كەڭ تارقالغان

مُتَفَق تونۇلغان؛ قوشۇلغان؛ تەستىقلانغان

مُتَفَق عَلَيْهِ ئادەتلەندۇرۇلگەن؛ بەلگىلىمە بويىچە ئادەتلەنگەن

مِتْفَلَة ج مَتافِلُ تۆكۈرۈك قاچىسى

مُتَفَلْسِف مۇتەئەسسىپ پەيلاسوپ

مُتَفَنِّن تېخنىكا ئىسلاھاتچىسى؛ يارانقۇچى

مُتَفَوِّق ئادەتتىن تاشقىرى ئەلا سى؛ ئادەتتىن تاشقىرى كاپالەتكە ئىگە بولغان؛ نەپىس؛ پىششىق

مُتَّقٍ «اَلْمُتَّقِى» ئەيمەنگۈچى؛ ھېيىققۇچى؛ خۇدادىن ئەيمەنگۈچى

مُتَقاذِف ئۆزئارا تاشلاشقان

فَرَس مُتَقاذِف ئۇچقاندەك يۈگۈرۈك ئات

سَيْر مُتَقاذِف تۇلپار

مُتَقارِب ۋەزنىڭ نامى؛ رىتسىپنىڭ نامى

مُتَقاضٍ «اَلْمُتَقاضِى» ئەرز قىلغۇچى؛ شىكايەت قىلغۇچى

مُتَقاعِد پېنسىيىگە چىققان؛ خىزمىتىدىن چېكىنگەن

مُتَقَبِّض قورۇلغان

مُتَّقِد كۆيۈۋاتقان؛ يالقۇنلاپ كۆيۈۋاتقان

مُتَقَدِّس مۇقەددەس؛ پاك

مُتَقَدِّم ئىلغار؛ ئىلگىرى باسقان

مُتَقَدِّم فى السِّنِّ يېشى چوڭ؛ مويسىپىت

اَلْمُتَقَدِّم مُتَقَدِّم بىرىنچى ئورۇندىكى؛ ئەڭ دەسلەپكى؛ ئەڭ ئىلغار

مُتَقَرِّح جاراھەتلەنگەن؛ جاراھەت چىقىپ قالغان

مُتَقَشِّف مۇساپىر يولۇچى؛ تەركىدۇنياچىلار؛ ئىقتىساد قىلغان؛ چەكلىك

مُتَقَصِّد مەقسەتلىك؛ قەستەن؛

ئالدىنئالا پىلانلانغان

مُتَقَطِّع ئارىلىقتا ئۈزۈلگەن؛ ئۈزۈلگەن

تَيّار مُتَقَطِّع ئۈزگىرىشچان توك

مُتَقَلِّب تەتۈر ئۆزگىرىشچان؛ ئۆزگىرىپ تۇرىدىغان؛ مۇقىم ئەمەس

مُتَقَلِّب الأَطوارِ مەڭگۈلۈك ئەمەس؛ ئاسان ئۆزگىرىدىغان؛ يەڭگىل-تەك

مُتَقَلِّد ئېشىۋالغۇچى؛ تاقىۋالغۇچى

مُتَقَلِّص تارايغان؛ قىسقارغان

مُتَقَلْقِل تەۋرىنىۋاتقان؛ مۇقىم ئەمەس

مُتَقَمِّع پايدا كۆزلەيدىغان ئادەم

مُتْقَن نەپىس؛ گۈزەل؛ سىلىقلاپ ئىشلەنگەن؛ ياخشىلانغان

مُتَقَيِّح يىرىڭلاپ كەتكەن؛ يىرىڭ-لىق

مَتْك گۈل دورىسى؛ گۈل چاڭلىرى مەلھىمى

مِتَك يوغان يىڭنە؛ توم يىڭنە

مُتَكَأ ج مُتَّكَآت سافا؛ يۆلەنچۈك-لۈك ئورۇندۇق؛ تايىنىدىغان نەرسە، ھاسا تاياق

مُتَّكِىء عَلَى الشَّىْءِ يۆلەنگەن؛ مىنگەشكەن

مُتَكَبِّر ئۆزىنى چوڭ تۇتىدىغان؛ ھاكاۋۇر

مُتَكَتِّف قولىنى گىرەلەشتۈرمەك؛ قولىنى كۆكرىكى ئالدىغا قويماق

مُتَكَتِّل قېتىپ قالغان؛ ئۈيۈپ قالغان؛ گۈرۈھ بولۇپ شەكىل-لەنگەن

مُتَكَدِّر قالايمىقان قىلىنغان؛ ئاۋارە قىلىنغان

مُتَكَرِّر دائىم يۈزبېرىپ تۇرىدىغان؛ تەكرار - تەكرار يۈز بەرگەن

مُتَكَرِّه يىرگىنچلىك؛ رازى بولماي-دىغان؛ خالىمايدىغان

مُتَكَّس باھاسى بېكىتىلگەن

مُتَّكِل عَلَى كَذا ... غا يۆلەن-گەن؛ ... غا بېقىنغان

مُتَكَلِّف قىلىغاندەك بولۇۋالماق؛ يالغان

مُتَكَلِّم سۆز قىلغۇچى؛ بايانا-تچى؛ بىرىنچى شەخس؛ دىنشۇناسلار

مُتَكَهِّن پال سالغۇچى؛ پالچى؛ تۇرقىغا قاراپ پال ئاچقۇچى

مُتَلازِم ئايرىش قىيىن

مُتَلاشٍ «اَلْمُتَلاشِى» يوقالغان؛ تىمتاس

مُتَلاصِق يېقىن؛ تۇتاش

مِتْلاف ج مَتالِفُ و مَتالِيفُ بۇزغۇچى؛ بۇزغۇنچى

مُتَلَأْلِئ يالتىرىغان؛ پارقىرىغان؛ چاقنىغان؛ نۇر چاچقان

مُتَلَبِّد كىگىزگە ئايلانغان؛ يۆگىلىپ چىگىشلىشىپ كەتكەن

مُتَلَبَّس جىنايەتچى

مُتَلَثِّم شارپا بىلەن ئاغزى - بۇرنىنى ئورىماق

مَتْلَف ج مَتالِفُ مۇشكۇللۇككە ئۇچرىغان جاي؛ ئۆلۈش سەۋەبى

مُتْلَف زىيانغا ئۇچرىغان؛ بۇزۇۋېتىلگەن؛ سېسىغان؛ چىرىگەن

مُتْلِف بۇزغۇنچى؛ زىيانلىق؛ زىيىنى بار

مُتَلَوِّن رەڭلىك؛ ئاسان ئۆزگىرىدىغان؛ ئۆزگىرىشچان خاسلىيون؛ (پرىنسىپال كۆز قارىشى مۇستەھكەم بولمىغان؛ ئەخلاقي ھەرىكىتى مۇقىم بولمىغان ئادەمنى كۆرسىتىدۇ)

مُتَماثِل ئوخشاش

مُتَماسِك ئىتتىپاقلاشقان؛ بىرلەشكەن

مُتَمَدْيِن ئوچۇق؛ مەدەنىيەتلىك

مُتَمَرِّد يۇز ئۆرۈگەن؛ خائىنغا قارشى تۇرغۇچى

مُتَمَرِّض دائىم ئاغرىيدىغان؛ كېسەل كۆرپىسى

مُتَمَرِّن پىششىق؛ پۇختا

مُتَمْسَح الْجِلْدِ تېرىسى قېلىن؛ سەزگۈسى سۇس

مُتَمَسِّك بىر نىيەتتە ئىتتىپاقلاشقان؛ بىرلەشكەن

مُتَمَسِّك بِكَذا ... دا چىڭ تۇرغان

مُتَمَعِّج ئەگرى - بۈگرى؛ ئەگرى - مايماق؛ يىڭناغۇچنىك

مُتَمَغِّط چاپلاشقاق؛ يېپىشقاق؛ ئېلاستىكلىق

مُتَمَكِّن مۇقىم؛ مۇستەھكەم؛ پۇختا

الْمُتَمَكِّن شەكلى ئۆزگەرگەن ئىسىم

مُتَمَلِّق تەخسىكەش؛ خۇشامەتچى

مُتَمَمّ تۈگىگەن؛ ئاللىقاچان ئورۇندالاپ بولغان

مُتَمَنٍّ «الْمُتَمَنّى» ئۈمىد قىلغۇچى؛ ئارزۇ قىلغۇچى

مُتَمَنَّيات ج بەخت تىلىمەك؛ بەخت تىلەش

مُتَمَهِّل ئاستا؛ بىمالال

مُتَمَوِّج داۋالغۇپ تۇرغان؛ تەۋرەنگەن؛ دولقۇنسىمان

مَتَّنَ الشَّيْءَ كۈچەيتتى؛ پۇختىلىدى

مَتْنَ ـُ مَتانَةً مۇستەھكەم؛ پۇختا؛ چىڭ

مَتْن ج مُتُون و مِتان قاتتىق؛ كۈچى بار

مَتْن الشَّيْءِ كۆرۈنۈپ قالغان قىسمى

عَلَى مَتْن الطّائِرَةِ ئايروپىلاندا

مَتْن الْكِتابِ تېكىست؛ ئەسلىي نۇسخا

مَتْن الطَّرِيقِ يول ئۈستى؛ يول مەركىزى

مُتَنازَع فيهِ أو عَلَيْهِ بەس - مۇنازىرە بولغان؛ مۇنازىرە بولغان

مُتَنازَل سېتىۋېتىلگەن

مُتَنازِل ئۆتۈنۈپ بەرگۈچى؛ سېتىپ بەرگۈچى

مُتَنازِل عَنْ حَقِّهِ ھوقۇقىدىن ۋاز كەچكۈچى

مُتَناسِب ماس كېلىدىغان؛ نىسبەتلىك؛ ئۆزئارا ماسلىشىدىغان

مُتَناسِق مۇناسىپ بولغان؛ ئادەتلەنگەن

مُتَنافِر ئۆزئارا زىت؛ مۇناسىپ بولمىغان

مُتَناقِض پەيدىنپەي كەمچىل بولغان؛ پەيدىنپەي كەم بولغان

مُتَناقِض ئۆزئارا زىت بولغان؛ ئۆزئارا قارشى بولغان

مُتَناقِضات ج زىت شەيئىلەر؛ قارۇمۇقارشى شەيئىلەر

مُتَناهٍ «الْمُتَناهِي» چېكى بولغان، ... دىن، ... غىچە

مُتَناوِب ئارقا - ئارقىدىن؛ ئالماشقان

مُتَناوَل كۈچى يېتىدىغان جايلار؛ يەتكىلى بولىدىغان دائىرە

مُتَنَبِّيء بىلەرمەنلىك قىلغۇچى؛ ئالدىن بېشارەت بەرگۈچى؛ بېشارەتچى

مُتَنَبِّه ئويغاتماق؛ ئەسكەرتمەك

مُتَنَدِّم پۇشايمان قىلغۇچى؛ ئۆكۈنگۈچى

مُتَنَزَّه ج مُتَنَزَّهات كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرى

مُتَنَصِّت ئوغرىلىقچە ئاڭلىغۇچى؛ يوشۇرۇن ئاڭلىغۇچى

مُتَنَفِّذ تەسىر كۈچى بولغان

مُتَنَفَّس نەپەسلىنىش يولى

مُتَنَفِّس نەپەس ئالغان

مُتَنَفِّش تۇتىتى بار؛ پاخپايغان

مُتَنَقِّل ئايلىنىپ تۇرغان؛ ساياھەت قىلغان؛ ئۇياقتىن - بۇياققا ئۆرۈلۈپ تۇرىدىغان

مُتَنَكِّر ياسانغان؛ ياسىنىۋالغان

مُتَنَوِّر مەدەنىيەتلىك؛ ئەدەپلىك

مُتَنَوِّع خىلمۇخىل؛ ھەر خىل شەكىللىك

مُتَهاوِد ھەققانىي؛ راستچىل

مُتَهاوِل بىپەرۋا؛ دەققەت قىلمايدىغان

مُتَهَتِّك ئۇياتسىز؛ داپ يوز؛ يوزى قېلىن

مُتَهَدِّج دىرىلدىگەن؛ تىترىگەن (ئاۋاز)

مُتَهَدِّم قاتلاپ بۇزۇۋېتىلگەن

مُتَهَذِّب تەربىيە كۆرگەن؛ تەلىم - تەربىيە كۆرگەن؛ ئەدەپلىك؛ تۇزىتىلگەن

مُتَهَكِّم مەسخىرە قىلغۇچى؛ زاڭلىق قىلغۇچى

مُتَهَلِّل كۆڭۈللۈك؛ خۇشال - خۇرام

مُتَهَم ئەيىبلەنگۈچى

مُتَهِم ئەيىبلىگۈچى؛ شىكايەت قىلغۇچى

مُتَهَوِّر قوپال؛ شاللاق؛ يېنىك

مُتَهَوِّس سارالاش؛ نېرۋىسىدىن ئاداشقان

مُتَهَيِّج مەغرۇرلانغان؛ هاياجانلانغان

مُتَوَاتِر كەينى - كەينىدىن؛ ئارقا - ئارقىدىن

مُتَوَازٍ «الْمُتَوَازِى» پاراللېل

مُتَوَازِ ي الأَضْلاعِ پاراللېل تۆت تەرەپلىك

مُتَوَازِ ي السُّطُوحِ پاراللېل ئالتە تەرەپلىك

الْمُتَوَازِ يانِ قوش كالتەك

مُتَوَازِن تەكشى؛ باراۋەر

مُتَوَاصِل داۋاملىق؛ توختىماستىن

مُتَوَافِر مول؛ يېتەرلىك؛ تولۇق

مُتَوَالٍ «الْمُتَوَالِى» ئارقا - ئارقىدىن؛ كەينى - كەينىدىن؛ ئۇلاشقان

مُتَوَانٍ «الْمُتَوَانِى» كارى بولمىغان؛ بىپەرۋا

مُتَوَتِّر جىددىيلەشكەن؛ چىڭ تارتىلغان؛ چىڭ باغلانغان

مُتَوَّج تاج تاقىۋالغان؛ نىقاب تارتىۋالغان

مُتَوَجِّس كۆڭلى تۇيغان؛ ئالدىن هېس قىلغان

مُتَوَحِّد بىردىنبىر؛ كىشىلەر ۋە جەمئىيەتتىن ئايرىلغان؛ يالغۇز بىر ئادەم

مُتَوَحِّش ياۋايى؛ ياۋۇز؛ ياۋرۇزلارچە؛ ۋەهشىي

مُتَوَرِّد قىزىل ئەتىرگۈلىنىك

مُتَوَسِّط ئوتتۇرا دەرىجىلىك؛ ئوتتۇرىغا مەركەزلەشكەن

مُتُوسِكْل موتسىكلىت؛ ماتورلۇق ۋېلىسىپىت

مُتَوَعِّك ئۇششاق كېسەلى بار

مُتَوَقِّق ئوڭۇشلۇق

مُتَوَقِّى ئۆلگۈچى؛ ئۆلۈپ كەتكەن

مُتَوَقِّد گۈرۈلدەپ كۆيگەن

مُتَوَقَّع ئويلىغاندەك؛ كۈتكەندەك

مُتَوَكِّد مِنْ كَذا ئىشەنچلىك؛ مۇقىم؛ چوقۇم

مُتَوَلِّ «الْمُتَوَلِّى» ئاساسىي باشقۇرغۇچى؛ مەسئۇل كىشى

مُتَوَلِّى الأَعْمالِ ئاساسىي بۆلۈم

باشلىقى

مُتَوَهِّج قاتتىق ئىسسىق؛ پىژغىرىم ئىسسىق؛ ئوتتەك

مَتْوُول قايمۇقتۇرۇلغان؛ ئازدۇرۇلغان

مَتَى قايسى ۋاقىت؟

مِتْياح تەقدىر

مُتَيَسِّر ئاسان؛ ئاددىي

مُتَيَقِّظ ئاگاھ بولغان؛ ھوشيار بولغان؛ ھەر ۋاقىت دىققەت قىلغان

مُتَيَّم ئىنتايىن كۆڭۈلچان

مَتِين جـ **مِتان** مۇستەھكەم؛ پۇختا

مَثابَة جـ **مَثاوِب** ئائىلە؛ ئايرىلغاندىن كېيىن يىغىلىدىغان جاي؛ يىغىلىش سورۇنى؛ سەۋىيە

مَثابَة مِنَ الْبِئْرِ تاش قۇدۇق دىۋارى

مَثابَة كَذا ... بىلەن ئوخشاش؛ تەك

مُثابِر داۋاملاشتۇرغان؛ قەتئىي ئۆزگەرمەيدىغان

مُثابَرَة قەتئىي؛ داۋاملىق؛ ھارماي - تالماي

مَثاث گىرىم بۇيۇملىرى؛ چاچ مېيى؛ قارگۇل مېيى

مَثار تەسىر قىلماق؛ ئىلھاملاندۇرماق

مُثاقَفَة قىلىچۇازلىق

مَثّال ئويمىچى؛ ھەيكەل ئويىدىغان كىشى

مِثال جـ **أَمْثِلَة و مُثُل** ئۆلچىمەك؛ مىقدار؛ ئوخشاپ كەتمەك؛ مىسال كەلتۈرمەك

عَلَى مِثال هِ تەقلىد قىلماق؛ مىسال قىلماق

مَثالَة ئارتۇقچىلىقى؛ ئالاھىدىلىكى

مِثالِيّ ۋەكىللىك؛ ئۈلگىلىك؛ ئىدىيالىزمنىڭ

الْمَذْهَب المِثالِيّ ئىدىيالىزم

مَثانَة دوۋساق

مُثَبَّت مۇقىملاشتۇرۇلغان؛ بېكىتىلگەن

مُثَبِّت الْفُلْطِيَّةِ بېسىم تەڭشىگۈچ

مُثْبَت مۇقىملاشتۇرۇلغان؛ بېكىتىلگەن؛ ئېتىراپ قىلىنغان

مُثَبِّط روھى چۈشكەن؛ دىمى ئىچىگە چۈشكەن

مَثْبَنَة جـ **مَثابِنُ** ئايالچە قول سومكىسى

مَثْبُوت ئېتىراپ قىلىنغان

مِثْقال جـ **مَثاقِيلُ** تارازا تېشى (4. 86 گرامغا تەڭ)

مِثْقَب جـ **مَثاقِبُ** بىگىز؛ ئۇشكە؛ تۆشۈك تېشىدىغان ماشىنا

مُثَقَّف تەربىيە كۆرگەن؛ ئەدەپلىك؛ زىيالىي

مَثْقُوب تۆشۈك ئېچىلغان؛ تۆشۈكى

بار

مَثَّلَ تَمْثِيلاً لَهُ الشَّيْءَ تەسۋىرلەمەك؛ سۇرەتلىمەك

مَثَّلَ الْمِثالَ مىسال كەلتۇردى

مَثَّلَ تَمْثِيلاً و تَمْثالاً الشَّيْءَ بالشَّيْءِ A نى B غا مىسال كەلتۇرمەك

مَثَّلَ الرِّوايَةَ ئويۇن قويدى؛ ئويناندى

مَثَّلَ دَوْرًا فى الرِّوايَةِ أو غَيْرِها رول ئالدى؛ ئارتىس بولدى

مَثَّلَ بِلادَهُ فى بِلادٍ أُخْرَى ئەلچى؛ ۋەكىل بولۇپ باردى

مَثَّلَ هُ فى الْحَفْلَةِ أو نَحْوِها سەپلىمە؛ ۋاكالىتەن

مَثَلَ ـُـ مَثُولاً بَيْنَ يَدَيْهِ ئالدىدا تۇرماق

مَثَلَ هُ بِهِ A نى B غا مىسال كەلتۇردى

مَثَلَ الشَّيْءُ ئىپادىلىدى؛ ئايان بولدى

مَثَلَ ـُـ مَثْلاً و مُثْلَةً بالْقَتِيلِ زىيانكەشلىك قىلدى؛ زىيانغا ئۇچراتتى

مَثَل ج **أَمْثال** ئوخشىتىش؛ كەتمەك؛ ئوخشاش؛ ئوخشاش دەرىجىلىك؛ تەلىم - تەربىيە؛ نەسىھەت؛ ماقال

مَثَلاً مەسىلەن؛ مىسال

مَثَل ج **مُثُل** غايە

مَثُلَ ـُـ مُثُولاً بَيْنَ يَدَيْهِ ئالدىدا تۇرماق

مَثُلَ مَثالَةً بەسىمپ چۈشمەك؛ ئەلا

مِثْل ج **أَمْثال** غا ئوخشاش؛ ئوخشاش خىل

كَمَثَلِ ئوخشىماق؛ مەسىلەن؛ ئوخشاش

بالمَثَلِ ئوخشاش؛ بويىچە؛ ھەم ....

مَثَلَ ما مەسىلەن؛ دەك

مَثْلَبَة ج **مَثالِبُ** كەمچىلىك؛ ھاقارەتلىمەك

مَثْلَثَ ئۈچتىن-ئۈچتىن

مُثَلَّث ئۈچ ھەسسىلەنگەن؛ ئۈچ ھەسسە ئېغىرلىقتا؛ ئۈچ بۇلۇڭلۇق شەكىل

المُثَلَّث الْمُسْتَوِى تەكشى ئۈچ بۇلۇڭ

مُثَلَّث مِنَ اللَّأَحْرُفِ ئۈچ چېكىتى بار ھەرپ؛ ئۈچ ھەرىكەت بەلگىسى بار ھەرپ

مِثْلَث ج **مَثالِثُ** ئۈچ تارىلىق؛ پىپانىك ئۈچىنچى تارىسى

مُثَلَّثِيّ ئۈچ بۇلۇڭ قائىدىسى

مُثَلَّج مۇزدەك؛ مۇزدەك توڭلىغان؛ مۇز تۇتقان

مُثَلَّجات ج سوغۇق ئىچىملىك

مَثْلَجَة ج **مَثالِجُ** سوغۇق ساقلاش

ئەسۋابى؛ توڭلىتىش ئىسكىلاتى؛ سوۋۇتۇش ئۈيى

مَثْلُوج مۇزدەك؛ مۇز تۇتقان

مَثْلُوم نام - ئابرويى تۆكۈلگەن

مُثْلَوِيَّة ئىدىيىۋى نەزەريىسى؛ ئىدىئالىزم

مَثَلِيّ ۋەكىللىك؛ ئۇلگىلىك

مُثْلَى م تېخىمۇ ئەلا؛ ئەڭ ئەلا؛ غايىلىك؛ ئۇلگىلىك

الْغايَة الْمُثْلَى غايىۋى؛ خىيال؛ خىيالىي نەرسە

الطَّرِيقَة الْمُثْلَى غايىۋى ئۇسۇل

مُثْمِر نەتىجىسى ھەقىقىي؛ كۆپ ئىشلەپ چىقىرىلغان مېۋىسى مول

مَثْمَلَة سۇ ئوقۇرى

مَثْمَن سەككىز - سەككىزدىن

مُثَمَّن باھاسى بېكىتىلگەن؛ زەھەرلىك؛ قىزىپ كەتكەن

مُثَمِّن باھالىغۇچى؛ باھالاپ بېكىتكۈچى

مَثَن دوڭساق ياللۇغى

مَثْنَوِيّ ئىككى؛ قوشماق؛ ئىككى مىسرا شېئىر

مَثْنَى ئىككى - ئىككىدىن

مَثْنًى جـ مَثانٍ پىپانىك ئىككىنچى تارىسى؛ ئىگىلىگەن جاي

مَثْنِيّ قاتلانغان؛ ئىككى ھەسسە

مُثَنًّى قوش سان بولغان؛ ئىككى ھەسسىنىك؛ قوش قەۋەت؛ قوش ئېغىرلىق؛ ئىككى يۈەنلىك؛ ئىككى خىل خاراكتېرلىك

مَثُوبَة . مَثُوبَة ھەق؛ مائاش؛ مۇكاپات

مَثْوًى جـ مَثاوٍ تۇرۇش ئورنى ساراي؛ ياتاق

مُثِير كىشىنى تەسىرلەندۈرىدىغان؛ تەسىر قىلىدىغان؛ قۇتراتقۇچى؛ كۈشكۈرتكۈچى

مَثِيل جـ أَمْثال و مُثُل ئوخشاپ كېتىدىغان؛ ئوخشاش؛ رەقىب دۈشمەن

مَثِيل جـ مُثَلاءُ ئەلا؛ بېسىپ چۈشكەن؛ داڭلىق

مَجْ ـُ مَجًّا الشَّرابَ أو الرِّيقَ أو نَحْوَهُمَا أو بِهِ تۆكۈرگەن؛ تۆكۈرمەك

مُجاج تۆكۈرۈك؛ شۆلگەي

مُجاج النَّحْلِ ھەسەل

مُجاج الْعِنَبِ ھاراق

مُجاجَة شۆلگەي؛ تۆكۈرۈك

مُجاجَة الشَّيْءِ سۈيۇقلۇق؛ شەربەت

مُجادَلَة تالاش - تارتىش قىلماق؛ تالاشماق

مَجاز ئىستىئارە

مَجاز ج مَجاوِزُ ئۆتەر يول ئۆتۈش- مە يول؛ دېگىز بوغۇزى

مُجاز ئۇنۇمى بار؛ ئىجازەت قىلىنغان؛ ئىناۋەتلىك كىنىشكە

مُجازاة ھەققىنى قايتۇرماق؛ رەھمەت ئېيتماق؛ مۇكاپاتلىماق؛ جازا بەرمەك؛ جازالىماق

مُجازِف يېنىك؛ شاللاق ئادەم؛ ئالدىراڭغۇ

مُجازَفَة ئالدىراڭغۇ

مَجازِيّ ئىستىئارە قىلغان

مَجاعَة قورسىقى ئېچىپ كەتمەك

مَجال دائىرە؛ سورۇن؛ ئورۇن

مَجال مِغْناطِيسِيّ ماگنىت مەيدانى

مُجالِد ئېلىشقۇچىلار؛ قىلىچۋاز ياساۋۇل

مُجالَدَة ئېلىشماق؛ سوقۇشماق؛ مۇسابىقىلەشمەك

مُجامَلَة تەكەللۇپ قىلماق؛ تەخسىكەشلىك قىلماق؛ خۇشامەت قىلماق

مَجّان يۇزى قېلىن؛ ھەقسىز

مَجّاناً ھەقسىز؛ بەدەلسىز

مَجانِب رەتلىك پاراللېل

مَجانَة ھەزىل؛ چاقچاق؛ يۇزى قېلىن

مُجانِس ئوخشاپ كېتىدىغان؛ ئوخشاش؛ ... دەك

مُجانَسَة ئوخشاپ كېتىدىغان؛ ئوخشاش؛ ئوخشاش جىنس؛ ئوخشاش تىپ

مَجانِيّة ھەقسىز

مُجاهِد جەڭچى؛ باتۇر

مُجاهَدَة پۈتۈن كۈچى بىلەن؛ كۈچەپ... قىلماق

مَجاهِلُ ج ئادەمزات يوق جاي؛ كىشىلەر بىلمەيدىغان رايون

مُجاوَرَة يېقىن؛ قوشنا

مُجاوَزَة ئېشىپ كەتمەك؛ ھالقىپ كەتمەك

مُجاوَزَة عَنْ كَذا كەچۈرمەك؛ قول ئۈزمەك

مُجَبِّر ئۇستىخان ئۇلىغۇچى؛ ئۇستىخان تۈزەش دوختۇرى

مُجْبَر مەجبۇرلانغان؛ ئامالسىز؛ مەجبۇرىي

مَجْبَنَة ج مَجابِنُ پىشلاق ئىشلەپچىقىرىش زاۋۇتى؛ پىشلاق كۆپ ئورۇن

مَجْبُور مەجبۇرلانغان؛ ئامالسىز؛ مەجبۇرىي

مَجَّة بىر قېتىم تۈكۈرمەك؛ بىر قېتىملىق تۈكۈرۈش مىقدارى

مُجْتَرّ كۆشەش

مُجْتَرّ مِنَ الْحَيَواناتِ كۆشەيدىغان

هايۋان

مُجْتَمَع جـ **مُجْتَمَعات** يىغىلىش ئورنى؛ يىغىلىش؛ يىغىن؛ جەمئىيەت

مُجْتَهِد تىرىشقان؛ تىرىشچان؛ ئەمگەكچان

مَجْثَم جـ **مَجاثِمُ** ئېكىشمەك؛ ياتماق؛ قونغان جاي؛ قونالغۇ

مَجْثِم جـ **مَجاثِمُ** ئېكىشمەك؛ ياتماق؛ قونماق

مَجْثِيّ جـ **مَجاثٍ** جايناماز

مَجَّجَ الْعِنَبُ پىشىپ يېتىلدى

مَجْحَر جـ **مَجاحِرُ** مۆكتۈرۈپ قويۇلغان ئورۇن؛ كۆمۈپ قويۇلغان جاي

مَجَّدَهُ ماختىدى ؛ تەقدىرلىدى؛ تەرىپلىدى

مَجَدَ ـُـ مَجْدًا و مَجُدَ ـُـ مَجادَةً شەرەپ؛ شان ـ شەرەپ

مَجْد جـ **أَمْجاد** شەرەپ؛ شەرەپلىك؛ ھۆرمەت؛ پەخىر

مُجِّد ئەمگەكچان؛ تىرىشچان

مِجْداف جـ **مَجادِيفُ** پالاق

مِجْداف الطّائِرِ قانات

مِجْدال جـ **مَجادِيلُ** كاتەكچە تاش؛ قىرلىق تاش؛ يوللۇق تاش

مُجَدِّد ئىسلاھات قىلىنغان؛ يېڭىلانغان؛ يېڭىلىغۇچى

مَجْدَرَة بالشَّيْءِ ئەرزىمەك؛ يارىماق

مُجَدَّرَة پۇرچاق؛ گۈرۈچ؛ ماي بىلەن ئېتىلىدىغان يېمەكلىك

مَجْدُود تەلەيلىك؛ بەختى بار

مَجْذُور چېچەك كېسىلى بولغان ئادەم

مَجْذُول توقۇلغان؛ تۇزىگەن؛ ئىنچىكە ھەم ئورۇق

مِجْذاف جـ **مَجاذِيفُ** پالاق

مَجْذُوب جەلپ قىلىنغان؛ ئۆزىگە تارتىلغان

مَجْذُور كۆادرات سان

مَجْذُوم پالەچ

مَجَرَ ـُـ مَجْرًا ئۇسسىماق، ئۇسساپ كەتمەك

مَجَر ۋېنگرىيىلىك؛ مازار (3.54 گرام)

مِجَرّ تاسما؛ چاق تاسمىسى

مُجَرَّب تەجرىبە قىلىنغان؛ سىناق ئىتىن ئۆتكەن

مُجَرِّب تەجرىبە قىلغۇچى؛ تەكشۈرگۈچى؛ ئېزىتقۇ؛ تەجرىبىسى بار؛ پىشقان

مَجَرَّة كۆمۈش دەريا‌سى

مُجَرْثَم كېسەل تارقىتىدىغان باكتېرىيە

مُجَرَّد مِنَ الْكَلامِ ئاددىي؛ ئاسان؛ قوشۇمچىسى يوق؛ بىرلەشمە

ئەمەس

مُجَرَّد مِنْ كَذا ... يوق؛ ... نى يوقىتىپ قويغان

مُجَرَّد ئابستراكت

مُجَرَّداً لِكَذا پەقەتلا... ئۈچۈن

بِمُجَرَّد كَذا ... بولۇشى بىلەنلا؛ پەقەتلا ...

مُجَرَّدات ج ئابستراكت ئۇقۇم

مِجْرَشَة جـ **مَجارِش** يانجىش ماشىنىسى

مِجْرَفَة جـ **مَجارِف** گۈرجەك؛ كۈرەك؛ ئوتىغۇچ

مُجْرِم گۇناھ ئۆتكۈزگەن؛ جىنايەتچى

مَجْرُوح ياردار بولغۇچى؛ ياردار

مَجْرُود گۈرجەك؛ كۆمۈر گۈرجىكى

مَجْرُور تاتىلىغان؛ ئۆلچەمگە چۈشىدىغان

مَجْرُور الْمَنْزِلِ ئورەك؛ يەر ئاستى سۇ يولى؛ پاسكىنا سۇ يولى

مَجْرُوش ئېزىۋېتىلگەن؛ يەنجىۋېتىلگەن

مَجَرِيّ ۋېنگرىيىلىك

مَجْرًى جـ **مَجارٍ** مۇساپە؛ جەريان؛ ئېقىن ئۆتىدىغان جاي؛ ئورەك

مِجَزّ قوي يۇڭلىرىنى كەسكەن ۋاقىتتا ئىشلىتىدىغان چوڭ قايچا

مُجْزِىء قورساق تويغۇزىدىغان (يېمەكلىك)

مَجْزَر جـ **مَجازِرُ** قۇشخانا؛ بوغۇز-لاش مەيدانى

مَجْزَرَة جـ **مَجازِرُ** قىرىپ تاشلاق؛ قانلىق جەڭ؛ كىشىلەر توپلاشقان جاي

مُجَزَّع گىگانت تاشتەك

مِجْزَفَة بېلىق توري

مَجْزُوز كېسىلگەن

مَجْزُوم كېسىۋېتىلگەن؛ پارچىلان-غان

مَجْزُوم فيهِ قارار قىلىنغان

مَجَسّ جـ **مَجاسّ** تومۇر؛ قېدىرىپ تەكشۈرۈش ئەسۋابى؛ ھاشارەتلەرنىڭ ئانتېنىسى

مِجَسّ جـ **مِجَسّات و مَجاسّ** تەكشۈرگۈچ؛ تەكشۈرۈش ئەسۋابى

مِجْساد ستېرىئولۇق ئەينەك؛ قوش كۆزلۈك سۈرەتكە تارتىش ئەينەكى

مُجَسَّم ستېرىئو؛ كۇب جىسىم؛ گېئومېتىرىك جىسىمنىڭ؛ غايەت زور؛ چوقچىيىپ چىققان

مَجْشُوش يېرىك ئۇن؛ بۇغداي كېپەكى؛ پارچىلىۋېتىلگەن

مُجَعَّد تۇزۇلگەن

مَجْعُول تۇزۇملەشتۇرۇلگەن؛ بىكىتىلگەن

مُجَفَّف قۇرۇتۇلغان؛ قۇرۇق؛ قۇرۇق مېۋە

مَجَلَ ـُـ مَجْلاً ثْ يَدُهُ قولى قاپىرىپ قالماق

مُجَلِّ «الْمُجَلِّى» بەيگە مەيدانىدا ئەڭ ئالدىدا يۈگۈرۈۋاتقان ئات

مَجْلَبَة سەۋەب؛ پەيدا قىلغۇچى سەۋەب؛ ھەربىكەتلەندۈرگۈچ

مَجَلَّة ج مَجالّ گېزىت - ژۇرنال

مَجَلَة ج مِجال و مَجْل سۈركىلىشتىن ياكى كۆيۈپ قېلىشتىن كۆتۈرۈلگەن سۇ قاپارتمىسى

مُجَلْجَل جاراڭلىق ئاۋاز چىقىرىدىغان؛ ياڭراق

مَجْلَخ ج مَجالِخُ پىچاق بىلەش ماشىنىسى؛ پىچاق بىلەش ئەسۋابى

مُجَلَّخ بىلەنگەن؛ سۈركىلىپ پارقىرىغان

مُجَلِّخ پىچاق بىلىگۈچى

مُجَلَّد توڭلاپ قالغان؛ مۇز تۇتقان

مُجَلَّد ج مُجَلَّدات قاچىلاپ بولۇنغان؛ تۇپلەپ بولۇنغان؛ توپ، توپلام؛ قىسىم

مُجَلِّد الْكُتُبِ تۇپلىگۈچى

مِجْلَدَة ج مَجالِدُ و مَجالِيدُ تېرە قامچا

مَجْلِس ج مَجالِسُ ئورۇن؛ ئورنى؛ ئولتۇرغان ئادەم

المَجْلِس النِّيابِيّ ۋەكىللەر يىغىلىدىغان سورۇن؛ ۋەكىللەر يىغىن ئەزالىرى؛ پارلامېنت ئەزالىرى

المَجْلِس الْبَلَدِيّ شەھەرلىك پارلامېنت

مَجْلُوب كىرگۈزۈلگەن

مَجْلُوط سۈرىلىپ يارىلانغان؛ يېرىلىپ كەتكەن

مَجْمَجَ فى الْكَلامِ پەس ئاۋازدا گۇدۇڭشىماق؛ غۇدۇرىماق

مَجْمَجَ فى الْكِتابِ قالايمىقان يازماق؛ جىجىپ يازماق

مَجْمَدَة ج مَجامِدُ كاچكۈل

مُجَمَّر ئوتتا قۇرۇتۇلغان

مِجْمَرَة ج مَجامِرُ ئوت دېسى؛ پاياتلىغاندا ئىشلىتىدىغان مەش

مَجْمَع ج مَجامِعُ يىغىلىدىغان جاي؛ داڭلىق كىشىلەر توپلىشىدىغان جەمئىيەت تەشكىلى؛ بىرلەشمە؛ جەمئىيەت

مُجَمِّع يىغىلغان؛ توپلانغان

مُجَمِّع التَّيّارِ توك يىغىش ئەسۋابى

مَجْمَعِيّ پەن - تېخنىكا ئاكادېمىك

يىغىنلىق؛ جەمئىيەتلىك؛ بىرلەشمىلىك

مُجَمِّل ج **مُجَمِّلات** زىننەتلەنگەن؛ بېزەلگەن؛ زىننەت بۇيۇمى

مُجَمِّل مِنَ الْكَلامِ مۇھىم قىسمى؛ ئۇزۇندە

مَجْمُوع ج **مَجامِيعُ** يىغۇ؛ يىغىنغان؛ ئومۇمىي توپلام

مَجْمُوعَة مِنَ الشَّيْءِ بىر دۆۋە

مَجْمُوعَة مِنَ النَّاسِ بىر توپ؛ بىر گۇرۇپپا

مَجْمُوعَة مِنَ الْكُتُبِ توم؛ توپلام

مَجَنَ ـُ مُجُونًا الشَّيْءُ توم ھەم قېلىن

مَجَنَ مُجُونًا و مُجْنًا و مَجانَةً چاقچاق قىلماق؛ چاقچاقلاشماق؛ يۇزى قېلىن؛ پەس

مِجَنّ ج **مَجانّ** قالغان

مُجَنِّبَة الْجَيْشِ ھەربىي قىسمنىڭ ئوڭ؛ سول قانىتى

مُجَنَّح ئۇزۇن قاناتلىق؛ قانىتى بار

مُجَنَّس ئارىلاشما تۇر؛ ئارىلاشما قان؛ ئارىلاشما

مَجْنُون ج **مَجانِينُ** سارالىق؛ ئەقل - ھوشىنى يوقاتقان؛ روھىي كېسەل

مَجْنًى ج **مَجانٍ** بايلىق مەنبەسى؛ باغ

مَجْنِيّ يىغۇپلىنغان؛ توپلانغان

مَجْنِيّ عَلَيْهِ قۇربان بولغۇچى؛ زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچى

مِجْهار ئاۋازى جاراڭلىق؛ ياڭراق

مُجْهَد ھارغىن؛ ھېرىپ ھالىدىن كەتكەن

مُجْهِر مىكروسكوپ

مِجْهَر مىكروسكوپ

مُجَهَّز تەييار بولغان؛ ھازىر بولغان

مُجْهَض بالدۇر تۇغۇلغان بوۋاق؛ چۈشۈپ كەتكەن بالا

مُجْهِض بالا چۈشۈرىدىغان دورا؛ بويىدىن ئاجرىغان ئايال

مَجْهَل ج **مَجاهِلُ** ئادەم يوق جاي

مَجْهُود ج **مَجْهُودات** ئىقتىدار؛ كۈچ؛ زېمىن؛ تىرىشچانلىق

مَجْهُول ئىسمىنى ئۇقمايدىغان؛ نامسىز؛ بىلمەيدىغان سان

الْفِعْل الْمَجْهُول مەجھۇل پېئىل

مِجْوَب . مِجْواب بېلەت كېسىدىغان قىسقۇچ؛ تۆشۈك تېشىش ماشىنىسى

مَجُور كاھىش بۇيۇملار؛ ساپال بۇيۇملار

مِجْوَز بىر خىل چالىدىغان (پۇڭلەيدىغان) مۇزىكا ئەسۋابى

مَجُوس ئوتقا ياكى كۈنگە ئېتىقاد قىلىدىغانلار

مَجُوسِىّ بىر نەپەر ئوتقا سەجدە قىلىدىغان مۇرىت؛ كۈنگە سەجدە قىلىدىغان مۇرىت؛ سېھرىگەر

مَجُوسِيّة ئوتقا ئېتىقاد قىلىدىغان دىن ياكى كۈنگە ئېتىقاد قىلىدىغان دىنىنىڭ قائىدە - نىزاملىرى

مُجَوَّف كولانغان

مُجَوِّل ساياھەتچى، ئۇياقتىن - بۇياققا مېڭىپ يۈرگۈچى؛ ئارىسالدى بولغۇچى؛ ئېقىپ يۈرگەن؛ ئۇياقتىن - بۇياققا مېڭىپ يۈرگەن

مِجْوَل تۇمار

مُجُون يۇزى قېلىن؛ يۇمۇر؛ ھەزىل

مَجِيْء يېتىپ كەلمەك

مُجِيب جاۋاب بەرگۈچى؛ ئىنكاس قايتۇرغۇچى

مَجِيد جـ **أَمْجاد** شەرەپلىك؛ ئادەتتىن تاشقىرى

مُجِيد ماھىر بولۇپ كەتكەن

مُجِيد مِنَ الشُّعَراءِ أو غَيْرِهِمْ ياخشى شېئىر يازالايدىغان كىشى

مَحّ ئەسكى كىيىم

مُحّ جەۋھەر؛ تۇخۇم سېرىقى

مَحا ـُ و يَمْحَى مَحْوًا الشَّيْءَ سۈرتمەك؛ سۈرمەك؛ ئۆچۈرمەك

مَحا الشَّيْءُ سۈركەلگەن؛ سۈرتۈلگەن؛ ئۆچۈرۈلگەن

مُحابٍ «الْمُحابِى» ئېغىپ كەتكەن؛ ئادىل ئەمەس

مُحاباة ئوخشاش كۆرمەسلىك؛ ئادىل بولماسلىق؛ ناھەق

مُحاجَّة مۇنازىرە؛ تالاش - تارتىش

مُحادَثَة دىئالوگ؛ پاراڭلاشماق؛ سۆھبەتلەشمەك

مُحاذٍ «الْمُحاذِى» لَهُ ... بىلەن ماس كېلىدىغان؛ ... بىلەن پاراللېل

مُحارِب جەڭچى

مُحارَبَة جەڭ قىلماق؛ كۈرەش قىلماق

مَحارَة جـ **مَحارٍ** قۇلۇله قېپى؛ ئىچ قۇلاق

مُحاصَر ئورۇپلىنىغان؛ ئىتتىۋېتىلگەن؛ چەكلەنگەن

مُحاصَرَة ئەتمەك؛ ئورىماق؛ تۇسماق؛ قەلئە؛ قورغان

مُحاضِر نۇتۇق سۆزلىگۈچى؛ دوكلات بەرگۈچى؛ لېكسىيە سۆزلىگۈچى

مُحاضَرَة نۇتۇق سۆزلىمەك؛ دوكلات بەرمەك؛ لېكسىيە سۆزلىمەك

مُحافِظ قوغدىغۇچى؛ ساقلىغۇچى؛ ھىمايە قىلىدىغان

مُحافِظ رايون باشلىقى؛ ئۆلكە باشلىقى؛ ھاكىم

مُحافَظَة ھىمايە قىلماق؛ قوغدىماق؛ ساقلىماق

مِحاق قەمەرىيە ھەر ئاينىڭ ئاخىرقى كۈنى؛ ئاي تولغاندىن كېيىن ئاينىڭ نۇرسىزلىنىشى

مُحاكٍ «اَلْمُحاكِى» تەقلىد قىلغۇچى

مُحاكاة ئوخشاتماق؛ تەقلىد قىلماق

مُحال مۇمكىن بولمايدىغان قىلال- مايدىغان؛ بىر ـ بىرىگە زىت بولغان ئىككى ئىش؛ مەلۇم نەرسىنىڭ ئىچىدە بىرلا ۋاقىتتا مەۋجۇت بولماق

مُحال عَلَيْهِ پۇل پېرىۋوت قىلغان ئادەم؛ پۇل بەرگەن ئادەم

مَحالَة ج مَحال تېپىلىش ماھىنىسى؛ تېپىلىش غالتىكى؛ پۇت ـ قول ئازىسى؛ ئىقتىدار؛ ئۆزگىرىش

لا مَحالَة چوقۇم؛ ساقلانغىلى بولمايدىغان؛ شۇبھىسىز

مُحالِف ئىتتىپاقداش؛ ئىتتىپاقداش دۆلەت؛ دوست

مُحالَفَة ئىتتىپاقداش؛ ئورتاق

مُحام «اَلْمُحامِى» ئادۋوكات؛ ئاقلىغۇچى؛ ھىمايە قىلغۇچى

مُحاماة ھىمايە قىلماق؛ قوغدىماق؛ مۇداپىئە كۆرمەك؛ ئادۋوكاتلىق كەسپى

مُحاوَرَة دىئالوگ؛ سوئال ـ جاۋاب؛ تالاش ـ تارتىش

مُحاوَلَة مەقسەت؛ غەرەز؛ قەست

مَحّايَة سۈرتكۈچ؛ دەسمال؛ دوسكا ئۆچۈرگۈچ؛ ئۆچۈرگۈچ؛ خەت ئۆچۈرگۈچ

مُحايَدَة تىكلىمەك

مُحِبّ ياخشى كۆرگىنى؛ سۆيگىنى

مُحِبّ لِـ... قىزىققان؛ قىزغىن سۆيگەن

مَحَبَّة ياخشى كۆرمەك؛ ھەۋەس قىلماق؛ مۇھەببەت

مَحْبَس ج مَحابِسُ تۈرمە؛ قاماق؛ ساقلىغۇچ؛ ساقلاش ئورنى

مِحْبَس مَطافِىءَ ئوت ئۆچۈرۈش جۇمىكى

مَحْبُوب سۆيگىنى؛ مەشۇقى؛ سۆيۈملۈك؛ ياخشى كۆرگەن

مَحْبُوس جىنايەتچى؛ مەھبۇس

مَحْبُوك چىك توقۇغان؛ چىك باغلىغان

مُحَبَّة تۇخۇم سېرىقى

مُحْتاج موھتاج كىشى؛ كەمبەغەل كىشى

مُحْتاج إلَى كَذا ... كەمچىل؛ ... غا موھتاج

مُحْتال قەستلىگەن؛ سۈيىقەست ئىشلەتكەن

مُحْتَجّ قارشى تۇرغۇچى؛ ئىسيان كۆتۈرگۈچى؛ تاقابىل تۇرىدىغان

مَحْتِد ج مَحاتِدُ قان سىستېمىسى؛ كېلىپ چىقىشى؛ ماھىيەت؛ ئالاھىدىلىك

مُحْتَدِم ئۇچقۇن چاچقان؛ گۈلدۈرلەپ كۆيگەن

مُحْتَرِس ئېھتىيات بىلەن؛ ھوشيارلىق بىلەن

مُحْتَرَف بىر قىسىم تېخنىكلار (مەسىلەن رەسسام، ھەيكەلتىراش قاتارلىق)

مُحْتَرِق مەخسۇس تېخنىكا ئىگىلىگەن كىشى

مُحْتَرِفِ مِنَ الرِّياضِيِّينَ أو غَيْرِهِمْ كەسپى؛ كەسىپنىڭ سىرتىدا بولىدىغان

مُحْتَرَق فوكۇس؛ مەركىزىي نۇقتا

مُحْتَرَم ھۆرمەتلەيدىغان؛ ھۆرمەتلىك

مُحْتَضَر ئۆلەي دەپقالغان ئادەم؛ نەپىسى ئۈزۈلەي دەپقالغان ئادەم

مُحْتَقَر سەل قارالغان؛ كۆزگە ئىلىنمىغان

مُحْتَقِن قان تولغان؛ ئۇرغۇپ تۇرغان

مُحَتَّم چوقۇم؛ مۇتلەق؛ ھۆكۈم قىلىنغان

مُحْتَمَل ئېھتىمال؛ مۇمكىن

مُحْتَوٍ «الْمُحْتَوِى» ئۆز ئىچىگە ئالغان؛ سىغدۇرغان

مَحْتُوم چوقۇم؛ مۇتلەق؛ ھۆكۈم قىلىنغان

مُحْتَوًى ج مُحْتَوَيات مەزمۇن؛ ئۆز ئىچىگە ئالغان تەركىب

مَحْثُوث چېلىنغان؛ پۇلاڭلىتىلغان

مَحَجّ ج مَحاجّ ھەج قىلىدىغان جاي؛ تاۋاپ قىلىدىغان جاي

مُحَجَّب تۇڭاقلانغان؛ قاپلانغان

مَحَجَّة ج مَحاجّ تاشيول؛ چوڭ يول؛ نىشان مەركىزى

مَحَجَّة الصَّوابِ توغرا يول

مَحْجَر ج مَحاجِرُ كارانتىن قىلىش ئورنى؛ شەھەر ئەتراپى رايونى

مَحْجِر ج مَحاجِرُ مِنَ الْعَيْنِ كۆز ئورنىسى

مُحَجَّل مِنَ الْخَيْلِ پۇتى ئاق تۇكلۇك ئات

مِحْجَمَة ج مَحاجِمُ لوڭقا قويماق؛ ئوت لوڭقىسى

مِحْجَن ج مَحاجِنُ ئىلمەك؛ ئەگرى ھاسا

مَحْجُوب يېپىپ قويغان؛ ئوراپ قويغان

مَحْجُوز بەلگىلەنگەن؛ ئالدىن بېكىتىلگەن؛ توسۇنلۇق قىلىنغان؛ توسۇلغان

مَحْجُوز عَلَيْهِ مال - مۈلكى تۇتۇپ قېلىنغان

مُحَدَّب كۆپۈپ چىققان؛ ئۆرلەپ چىققان

مُحَدِّث بايان قىلغۇچى؛ ھېكايە سۆزلىگۈچى

مُحْدَث يېڭى چىققان

مُحَدَّد چېكى بېكىتىلگەن؛ ئۆتكۈر؛ ئىتتىك

مُحْدِق ئورالغان، قورشالغان؛ چۆرىدەلگەن

مَحْدُود چەكلىك؛ چەكلەنگەن؛ بەلگىلەنگەن؛ بېكىتىلگەن؛ چېكى بار

مَحْدُوس ئىگىلگەن؛ بويسۇندۇرۇلغان؛ ئۆمىلىگەن

مَحْذُور جـ مَحْذُورات دەققەت قىلىدىغان ئىشلار

مَحْذُورَة تېررورلۇق؛ ئاپەت

مِحْراب جـ مَحارِيبُ ئېگىز سۇپا؛ ئۆينىڭ تۆرى؛ مۇنبەر

مِحْراب مِنَ الْمَسْجِدِ مەسچىتنىڭ مېھرابى؛ ئىمام تۇرىدىغان جاي

مِحْراث جـ مَحارِيثُ نەشپۈت

مُحَرِّج تەڭلىك قىلىنغان

مُحَرَّر جـ مُحَرَّرات ئالاقە قەغىزى؛ ھۆججەت؛ دوكلات؛ ئازاد قىلىنغان؛ قويۇۋېتىلگەن

مُحَرِّر ئازاد بولغۇچى؛ تەھرىرلىمەك؛ تەھرىر

مُحَرِّض پۇلاڭچىلاتقۇچى؛ توشۇغۇچى؛ كۆشكۈرتكۈچى

مُحْرِق يالقۇنجىغان؛ ئادەم كۆيدۈرىدىغان

مُحْرَق أَجْسادِ الْمَوْتَى جەسەت كۆيدۈرۈش مەيدانى؛ جەسەتلەرنى كۆيدۈرىدىغان جاي

مُحَرِّك ھەرىكەتلەندۈرگۈچى؛ سەپەرۋەر قىلغۇچى؛ ھەرىكەتلەندۈرۈش ماشىنىسى؛ ئېتىلىش كۈچى؛ كۆشكۈرتكۈچى

مُحَرِّك جـ مُحَرِّكات ھەرىكەتلەندۈرۈش ئۈسكۈنىسى؛ ھەرىكەتلەندۈرۈش ماشىنىسى؛ ماتور

مُحَرِّك كَهْرَبائِيّ توكلۇق ھەرىكەتلەندۈرۈش ماشىنىسى؛ توكلۇق ماتور

مُحَرَّم ئىسلام كالېندارىدىكى بىرىنچى ئاي؛ مۇھەررەم؛ چەكلەنگەن

مَحْرُمَة جـ مَحارِمُ مۇقەددەس چېقىلغىلى بولمايدىغان، چەكلەنگەن

مَحْرُوس قوغدالغان

مَحْرُوق قىينالغان؛ ئازابلانغان

مَحْرُوم بەختسىز؛ بىچارە

مَحْرُوم مِنْ كَذا شۇلۇڭلىنىغان؛ يوقىتىپ قويغان

مَحَزّ ئەن؛ نومۇر؛ تارتۇق؛ ئاچقۇچ-لۇق

مَحْزِرَة ئويلاپ تاپماق؛ پەرەز قىلماق؛ قىياس قىلماق

مُحْزِن كىشىنىڭ ئىچىنى ئاغرىتىدىغان؛ بىچارە؛ تراگېدىيىلىك

مَحْسَدَة ج مَحاسِدُ ھەسەتخور-لۇقىنى قوزغايدىغان؛ ھەربىكەت-لەندۈرگۈچ

مُحَسِّن ھۆسن تۈزەش ئۇستىسى؛ ياخشىلانغۇچى؛ ياخشى بولۇپ ئۆزگەرگۈچى

مُحْسِن ياخشى ئادەم؛ ساخاۋەتچى

مَحْسَنَة ج مَحاسِنُ گۈزەللەشتۈ-رىدىغان نەرسە بىلەن

مَحْسُوب قارالغان؛ سانالغان

مَحْسُوب ج مَحاسِيبُ ئۆز ئىچىگە ئالغان؛ شاگىرت؛ قول ئاستى-دىكى

مَحْسُود ھەسەت قىلىنغۇچى

مَحْسُوس بىلەلەيدىغان؛ ھېس قىلالايدىغان

مَحْشَر ج مَحاشِرُ يىغىلىش ئورنى؛ توپلىشىدىغان جاي

مَحْشُوّ مانتا؛ جۈژاۋا؛ تۇغۇلگەن (يېمەكلىك)

مَحْشِيّ تۇغۇلگەن (يېمەكلىك)؛ جۈژاۋا؛ مانتا

مَحَّصَ الْكَلامَ تاۋلىدى

مَحَّصَ هُ تەجرىبە قىلدى

مَحَصَ ـَـ مَحْصًا الشَّيْءَ تاۋلىماق؛ مۇكەممەللەشتۈرمەك

مَحَصَ السنانَ سىلىقلاپ پارقىراتتى

مَحَصَ الذَّهَبَ بالنَّارِ تاۋلىدى؛ ساپ ئالتۇننى تاۋلىدى

مِحْصَد ج مَحاصِدُ ئورغاق

مُحَصِّل التَّذاكِرِ بېلەت يىغقۇچى

مُحَصَّن قورغان لايىھىلەيدىغان

مِحْصَنَة ج مَحاصِنُ قۇلۇپ؛ سېۋەت؛ ئوت سېۋىتى؛ قەلئە؛ قورغان

مَحْصُور ئورالغان؛ ئېتىۋېتىلگەن؛ چەكلەنگەن

مَحْصُول ج مَحاصِيلُ ھوسۇل؛ مەھسۇلات؛ دېھقانچىلىق مەھسۇ-لاتى؛ مېۋە

مَحَضَ ـَـ مَحْضًا هُ الْمَوَدَّةَ أو النُّصْحَ غەمخورلۇقىنى ئىپادە-لىمەك ياكى نەسىھەت قىلماق

مَحَضَ هُ الثَّناءَ سەممىي تەرىپلەيدى

مَحَضَ ـُ مُحُوضَةً نَسَبُهُ أو فى نَسَبِهِ قان سىستېمىسى ساپ بولماق

مَحْض ج مِحاض پاك؛ تازا

مَحْفَر ج مَحافِرُ يۇزىدە؛ مەيدانغا كەلمەك؛ خاتىرلىمەك؛ رىكورد

مَحْفَنَة ج مَحافِنُ بالىلار باغچىسى؛ يەسلى

مَحَط . مَحَطَّة ج مَحاطّ سۇپا؛ ماشىنا بېكىتى

مُحَطِّم يىرتقۇچكۇچى؛ بۇزۇلغان

مَحْظُور ج مَحْظُورات چەكلەنگەن؛ توختىتىلغان

مَحْظُوظ تەلەيلىك؛ خۇشال

مَحْظُوظِيَّة تەلەي؛ رازىمەنلىك؛ خۇشاللىق

مِحَفَّة تەختىراۋان؛ ئەپكەش

مَحْفِد ج مَحافِدُ تۇپ مەنبەسى

مِحْفَر ج مَحافِرُ و مَحافِيرُ گۇرجەك؛ كۇرەك

مَحْفَظَة ج مَحافِظُ كىچىك تېرە قاپچۇق؛ كىچىك پۇل قاپچۇقى؛ كىتاب قىستۇچ؛ لېكسىيە قىستۇچ

مَحْفِل ج مَحافِلُ يىغىلىش

مَحْفِل مِنَ الْماءِ يىغىلىدىغان جاي

الْمَحْفِل الْماسُونِيّ ھەمشىرىلەر جەمئىيىتى ۋە ئۇيۇشمىسى

مَحْفِلَة ئەپكەش؛ مەپە

مَحْفُوظ ساقلاپ قويۇلغان؛ ساقلانغان؛ ئەستە تۇتۇلغان؛ كوزىغا قاچىلانغان

مَحْفُوظات ج ئارخىپ؛ چوقۇم يادلايدىغان تېكىست

مَحْفُوف قىيىنچىلىقتا قالغان

مَحَقَ ـَ مَحْقًا الشَّيْءَ سۇرتمەك؛ ئۆچۈرمەك

مَحَقَ هُ يوقاتتى؛ قىردى

مَحَقَ اللّٰهُ الشَّيْءَ بۇ ماددىنىڭ پايدىلىق خۇسۇسىيەتلىرىنى تارتىۋالماق

مَحْق قىرماق؛ يوقاتماق؛ ئۆچۈرمەك

مُحِقّ توغرا مەنىلىك؛ توغرا؛ دۇرۇس

مُحَقَّق مۇقىملاشتۇرۇلغان؛ مۇتلەقلەشتۇرۇلگەن؛ ئەملىي

مُحَقِّق تەكشۈرگۈچى؛ تەتقىق قىلغۇچى؛ تەكشۈرگۈچى

مُحَقِّق فى لُغَةِ الْحاكِمِ ئىشلاردىن ئالدىن خۇلاسە چىقارماق

مِحْقَن ج مَحاقِنُ شىپىرىس؛ سۇتتىن قايماق ئايرىۋالىدىغان ئەسۋاب

مِحْقَنَة ج مَحاقِنُ ئوكۇل ئۇرۇش

ئەسۋابى؛ شپىرىس

مَحْقُوق قولدىن كېلىدىغان؛ سالاھىيىتى بار؛ قانۇنسىز

مَحَكَ ـَ مَحْكًا و مَحِكَ ـَ مَحَكًا جېدەلخور؛ يوز ئۆرۈيدىغان

مَحِك تالاش ـ تارتىشنى ياخشى كۆرىدىغان؛ جېدەل قىلىشقا ئامراق ئادەم

مِحَكّ ج ـ **مِحَكّات** سىناق ئالتۇن تاش

مُحْكَم پۇختا؛ مۇستەھكەم؛ توغرا؛ ئېنىق

مُحْكَم مِنَ الْقُرْآنِ قۇرئاندىكى چۈشەندۈرۈش ھاجەتسىز بولغان ئېنىق مەزمۇن

مُحْكَم مَحْكَمَة ج ـ **مَحاكِمُ** سوت كوللېگىيىسى؛ ھۆكۈم چىقىرىش ئورنى

مَحْكُوم عَلَيْهِ ھۆكۈم قىلىنغان؛ ھۆكۈم چىقىرىلغان

الْمُحْكَم بِهِ قانۇندىكى تالاش نۇقتىسى

مَحْكُومِيَّة جازا ھۆكۈم قىلماق

مَحْكِيّ سۆزلەنگەن؛ چۈشەندۈرۈلگەن

مَحَلَ ـَ مَحْلاً و مُحُولاً الْمَكانُ أو الْبَلَدُ يامغۇر ياغمىغانلىقتىن تۇپراق قۇرۇپ كەتمەك

مَحَلّ ج ـ **مَحالّ و مَحَلّات** يەر؛ ئورۇن؛ مەيدان؛ تۇرۇشلۇق جاي؛ ماگىزىن

فى مَحَلّ ... ۋەكىللىك قىلماق؛ مۇڭاپىق؛ ماس كېلىدىغان

مَحْلَ ـُ مَحَالَةً الْمَكانُ أو الْبَلَدُ يامغۇر ياغمىغانلىقتىن تۇپراق قۇرۇپ كەتمەك

مَحْلَ مَحْلاً و مِحالاً بِهِ إِلَى الْأَمِيرِ تۆھمەت قىلماق؛ بوھتان چاپلىماق

مَحْل ج ـ **مُحُول و أَمْحال** تۇپراق يېرىلىپ كەتمەك؛ قۇرغاقلىشىپ كەتمەك؛ ھېيلىگەر

مِحْلاب ج ـ **مَحالِيبُ** سۇت ساغىدىغان چېلەك؛ سۇت سېغىش ئەسۋابى

مَحْلَب ج ـ **مَحالِبُ** سۇت ئىشلەپچىقىرىش مەيدانى

مَحَلّة ج ـ **مَحالّ** لاگىر؛ بارگاھ؛ قارارگاھ

مَحْلَج الْقُطْنِ ج ـ **مَحالِجُ** پاختا زاۋۇتى

مِحْلَج . مِحْلَجَة ج ـ **مَحالِجُ** پاختا ئايرىش ماشىنىسى

مُحَلْحَل جەمەت باشلىقى

مُحَلِّق پەرۋاز قىلغان؛ ئېگىز ئۇچقان

مِحْلَق ج ـ **مَحالِقُ** بىخەتەرلىك

پىچىقى؛ ئۇستىرا

مُحَلِّقَة ئۇچار قەلئە؛ ھاۋادىكى قەلئە

مِحْلَقَة جـ مَحالِقُ «مِحْلَقٌ» گە قارالسۇن

مُحَلِّل ئايرىش دورىسى؛ ئېرىتكۈچ؛ سەۋەب؛ قائىدە

مَحْلُول جـ مَحالِيلُ ئېچىۋېتىلگەن؛ ئېچىلغان؛ ئېرىتىپ بولغان؛ ئېرىتمە؛ سۈيۇقلۇق

مَحَلِّيّ مۇشۇ يەرنىڭ؛ دائىرىلىك؛ يەرلىك

مِحَمّ سۇ قايناتقۇچ؛ ئوچاق

مُحَمَّد تەرىپلەشكە ئېرىشكەن؛ مۇھەممەد (ئەر كىشىنىڭ ئىسمى)

مَحْمَدَة جـ مَحامِدُ ماختاشقا ئەرزىيدىغان ھەرىكەت

مُحَمَّر قىزارتىلغا بويالغان؛ قىزىرىپ كەتكەن

مُحَمِّس قىزغىن؛ بەجانىدىل

مُحَمَّص قاقلاپ پىشۇرۇلغان؛ كۆيدۈرۈپ پىشۇرۇلغان

مِحْمَصَة جـ مَحامِصُ ئوتقا قاقلاش ئەسۋابى؛ قۇرۇتۇلغان دانلىق ئاشلىق يىلكى تۇزلانغان مەھسۇلاتلارنى ساقلىغان ماگىزىن

مُحَمَّض ئاچچىق بولۇپ قالغان؛ ئېچىپ قالغان

مَحْمَل جـ مَحامِلُ مەپە

مِحْمَل جـ مَحامِلُ شەمشەرنى ئېسىپ قويىدىغان ئارغامچا

مَحْمُود تەرىپلەنگەن؛ مەھمۇت (ئەرلەرنىڭ ئىسمى)

مَحْمُودَة سوقمۇنىيا

مَحْمُول ئېغىرلىق ئۆلچەيدىغان مىقدار؛ تونىنا بىرلىكى؛ سىغىمچانلىق؛ قاچىلانغان؛ بەرداشلىق بېرەلەيدىغان؛ چىدىيالايدىغان

مَحْمُوم قىزىپ كەتكەن؛ قىزىتما كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

مَحْمِيّ قوغدالغۇچى؛ قول ئاستىدىكى؛ شاگىرت

مَحْمِيَّة قوغدىلىدىغان دۆلەت

مَحَنَ ـَ مَحْنًا ەُ ئەملىي تەجرىبە تەجرىبە قىلماق؛ تەجرىبە؛ تەكشۈرمەك؛ تەكشۈرۈپ سىناق قىلماق

مُحَنْبَط قۇرۇق؛ قاقشال

مِحْنَة جـ مِحَن ئاپەت؛ بالايىقازا؛ جاپا؛ تەجرىبە قىلماق

مُحْنَق غەزەپلەنگەن

مُحَنَّك تەجرىبىلىك؛ كونا؛ تەجرىبىسى مول؛ مول تەجرىبىلىك

مَحْو سۈرتمەك؛ سۈرتۈپ چىقارماق؛ ئۆچۈرمەك

مَحْوَج چوقۇم؛ ئېھتىياجلىق

مِحْوَر جـ مَحاوِرُ ئوت؛ مەركەز؛ نوغۇچ

مِحْوَر مِنَ الْأَرْضِ يەر ئوقى

مِحْوَرِيّ ئوق مەركەزلىك؛ ئوقتەك

مُحَوَّل عَلَيْهِ پېرىۋوتقا پۇل تۆلىگەن ئادەم؛ پۇل تاپشۇرغان ئادەم

مُحَوِّل ھۆججەتنى ئاساس قىلىپ بەرگۈچى؛ پېرىۋوت چېكى تارقاتقۇچى؛ ئالاقىلەشكۈچى

مَحَّى الشَّيْءَ سۈرتمەك؛ سۈرتمۇەتمەك؛ ئۆچۈرۈۋەتمەك؛ ئۆچۈرمەك

مَحْيا جـ مَحايٍ ھاياتلىق بار جاي؛ ھايات؛ ھاياتلىق؛ تۇرمۇش

مُحَيّا قىياپەت؛ كۆرۈنۈش

مَحِيد قاچماق؛ ئايرىلماق

مُحَيِّر كىشىنى تەڭلىكتە قويىدىغان

مَحِيص قاچماق؛ پاناە جاي؛ قېچىپ كەتكەن جاي

مُحِيط جـ مُحِيطات ئوكيان؛ تۇرمۇش مۇھىتى؛ چەمبەر

مُحِيطِيّ ئوكيانلىك؛ چەمبەرلىك

مُحِيل چەككە ئاساس قىلىپ بەرگۈچى؛ چەك كەسكۈچى

مُخّ جـ مِخاخ و مِخَخَة مېڭە؛ چوك مېڭە؛ جەۋھەر

مُخّ الْعَظْمِ يىلىك

مُخابَرَة ئالاقە؛ خەت ـ چەك؛ كۆرۈشۈش؛ سۆھبەت

مُخادِع ئالدامچى؛ ئالدىغان

مَخاض كۆزى يورۇغان ۋاقىتتىكى ئاغرىق

مَخاط جـ أَمْخِطَة ماڭقا

مُخاطَب سۆزلىشۈاتقان كىشى

الْمُخاطَب ئىككىنچى شەخس

مَخاطِر خەتەر

مُخاطِر تەۋەككۈلچى؛ دوغا چىققان ئادەم

مُخاطِيّ شىلىمشىق

غِشاء مُخاطِيّ شىلىمشىق پەردە

مَخافَة قورقماق؛ قورقۇنچ

مَخالِب الْحَيَوانِ أو الطُّيُورِ ج يىرتقۇچ ھايۋان ياكى يىرتقۇچ قۇشلارنىڭ تىرنىقى

مَخالِب الْمَوْتِ ئۆلۈم چاڭگىلى؛ ئالۋاستى ئىشكى

مُخالِف قارشى تۇرغان؛ تەتۇر؛ تېپىشمىدىغان

مُخالَفَة زىددىيەت؛ پەرق؛ ئىلاپلىق قىلماق

مَخايِلُ ج نومۇر؛ سىمۇول؛ بەلگە

مَخْبَأ جـ مَخابِئُ پاناە جاي؛ مۆكۈنگەن جاي؛ پاناە جىسىم؛

نىقاب

مِخْباط جـ **مَخابِيطُ** دەرەخ شىبخىنى قاقىدىغان كالتەك؛ كىيىم يۇيۇشتا ئىشلىتىدىغان توقماق

مُخَبِّر ئاشكارىلىغۇچى؛ دوكلات بەرگۈچى

مُخْبِر ئاشكارىلىغۇچى؛ ئالاقىلەشكۈچى

مَخْبَز جـ **مَخابِزُ** بولكا ئوچىقى؛ بولكا خانا؛ بولكا دۇكىنى

مَخْبَزَة بولكا مېشى؛ بولكا خانا؛ بولكا دۇكىنى

مِخْبَط جـ **مَخابِطُ** دەرەخ شىبخىنى قاقىدىغان كالتەك

مُخَبَّل ئالجىغان؛ ئۆزىنى يوقاتقان؛ سەۋدايى بولغان؛ قالايمىقان ئورالغان (يىمپ؛ چاچ)

مَخْبُوص ئارىلاشقان؛ ئارىلاش؛ ئارىلاشما ماددا

مَخْبُول زىيادە چارچاپ كەتكەن

مُخْتار تاللانغان؛ ئىلغانغان

مُخْتال ھاكاۋۇر؛ مەنمەنچى

مُخْتَبِىء مۆكۈنگەن؛ يوشۇرۇلغان

مُخْتَبَر جـ **مُخْتَبَرات** تەجرىبە ئۆيى؛ تەجرىبە ئىشخانىسى

مُخْتَبِر تەجرىبىسى بار؛ تەجرىبىلىك؛ كۆرگىنى كۆپ

مُخْتَبَل ئالجىغان

مَخْتَر ئۆزىنى چوڭ تۇتماق؛ مەنمەنچى

مُخْتَرَع جـ **مُخْتَرَعات** كەشپىيات بۇيۇمى؛ كەشىپ قىلىنغان ماددا

مُخْتَرِع كەشپىياتچى؛ ياراتقۇچى

مُخْتَصّ چەكلىك؛ مەخسۇس؛ بېكىتىلگەن؛ چوقۇم بار بولغان

مُخْتَصَر ئۆزۈپ ئېلىنغان؛ قىسقىچە؛ ئۆزۈندە

مَخْتَفٍ «اَلْمُخْتَفِي» مۆكۈنگەن؛ مۆككەن؛ يوشۇرۇنغان

مُخْتَلّ نۇقسانى بار؛ كەمچىلىكى بار؛ قالايمىقان؛ روھى قالايمىقان

مُخْتَلّ مِنَ الْأُمُورِ نورمالسىز

مُخْتَلِس بۇلاڭچى؛ قاراقچى

مُخْتَلِط ئارىلاشقان؛ ئارىلاشما؛ قالايمىقان

مُخْتَلَف عَلَيْهِ تالاش - تارتىش بار

مُخْتَلِف ئوخشاش بولمىغان؛ ھەر خىل

مُخْتَلِف عَنْ كَذا ئوخشاش ئەمەس؛ ... دىن پەرقلىق

مُخْتَلَق ئويدۇرۇپ چىقىلغان

مُخْتَلِق كەشپىياتچى؛ ياراتقۇچى

مُخْتَنِق ئىچى پۇشماق

مَخْتُوم تامغا بېسىلغان؛ مۆھۈر

بېسىلغان؛ ئېتىۋېتىلگەن

مُخَثَّر قېتىپ قالغان؛ ئۈيۈشۈپ قالغان؛ قېتىشىپ قالغان

مُخْجِل يۈزسىز؛ شەرمەندە

مَخَّخَ الْعَظْمَ يىلىكىنى سۈمۈرۈۋالدى

مِخَدَّة ج مَخادّ تەكىيە؛ ياستۇق

مُخَدَّر هوشسىزلانغان؛ ئەقلىنى يوقاتقان

مُخَدِّر ج مُخَدِّرات هوشسىزلاندۇرۇش دورىسى؛ مەست قىلغۇچى دورا؛ مەست قىلغۇچى بۇيۇم

مِخْدَع ج مَخادِعُ كىچىك ئۆي

مَخْدُوع ئالدانغان، بوزەك قىلىنغان

مَخْدُوم خوجايىن؛ ئىگە

مَخَرَ ـ مَخْرًا و مُخُورًا السّابِحُ سۇ ئۈزگۈچى قولى بىلەن سۇنى يېرىپ ئىلگىرىلىمەك

مَخَرَتِ السَّفِينَةُ كېمە دولقۇن يېرىپ ئىلگىرىلىمەك

مُخَرِّب . مُخْرِب بۇزغۇنچى؛ بۇزغۇنچىلىق

مَخْرَج ج مَخارِجَ چىقماق؛ چىقىش ئېغىزى؛ چىقىش يولى؛ چىقىش ئىشىكى

مُخْرج رېژىسسور

مِخْرَز ج مَخارِزُ ئاياغ بىگىزى؛ بىگىز

مَخْرَق يالغان سۆزلىدى

مَخْرَقَ عَلَى عُقُولِ النّاسِ كىشىنى ئەخمەق قىلدى؛ كىشىنى قايمۇقتۇردى

مَخْرَقَة ج مَخارِيقُ يالغان سۆز

مُخَرَّم تۆشۈك ئېچىلغان؛ تېشىلگەن؛ گۈل كەشتىلەنگەن

مَخْرُوط يۇمىلاق بىگىز سىمان جىسىم

مَخْرُوط مَقْطُوع الرَّأْسِ توغرا كەسمە كۇنۇس

مَخْرُوطِيّ يۇمىلاق بىگىز شەكىللىك؛ كۇنۇس شەكىللىك

مُخْزٍ «الْمُخْزِي» يۈزىنى چۈشۈرىدىغان؛ خىجىل قىلىدىغان؛ نومۇسسىز

مَخْزَن ج مَخازِنُ ئامبار؛ خەزىنە؛ ماگىزىن

مَخْزُون ساقلاپ قويۇلغان؛ ئامباردا ساقلانغان؛ ساقلانغان مال

مُخَسِّر پايدىسىز؛ زىيانلىق

مَخْصُوص ئالاھىدە؛ مەخسۇس

مَخَّضَ تِ الْحامِلُ ئېغىر ئاياغ ئايال ئاغرىدى

مَخَضَ ـِ مَخْضًا اللَّبَنَ سۈتتىن قايماق ئالماق

مَخَضَ الشَّيْءَ كۆچەپ تەۋرەندى؛ كۆچىنىڭ بارچە سىلكىندى

مَخَضَ الرَّأْيَ چوڭقۇر ئويلاندى

مَخِضَ - َ - مَخاضًا تِ الْحامِلُ هامىلدار ئايال ئاغرىماق

مَخْفَرَة چارۋىچىلىق مەيدانى؛ ياياق؛ ئوتلاق

مَخَّطَ الْوَلَدَ بالىنىڭ بۇرنىنى سۈرتۈپ قويدى

مَخَطَ - مَخْطًا الْمُخاطَ بۇرنىنى تاشلىدى؛ ماڭقىسىنى تاشلىدى

مَخَطَ الْوَلَدَ بالىنىڭ بۇرنىنى تاشلىدى

مِخَطّ سىزغۇچ

مُخْطِىء خاتا؛ خاتا بولغان

مِخْطاف جـ مَخاطِيفُ ئىلمەك؛ ئاسقۇچ؛ قارلىغاچ

مَخْطَة ماڭقىسىنى بىر قېتىم تاشلىماق؛ بىر قېتىم تاشلىغان ماڭقا

مُخَطَّط سىزىقى بار

مَخْطُوب ئاللىقاچان تويىنى بېكىتىپ بولغان؛ پۈتۈشۈپ بولغان

مَخْطُوط . مَخْطُوطَة جـ مَخْطُوطات قولدا يېزىلغان نۇسخا؛ ئەسلىي نۇسخا

مَخْفِر جـ مَخافِرُ قاراۋۇللۇق ئورنى؛ پوست

مَخْفِيّ مۆكتۈرۈلگەن؛ يوشۇرۇنغان

مُخْل جـ أَمْخال و مُخُول پىشاك

مِخْلاة جـ مَخالٍ ھايۋانلارنىڭ بوينىغا ئېسىپ قويۇلغان يەم - خەشەك خالتىسى؛ توۋۇر

مِخْلاف جـ مَخالِيف ئۆلكە رايون

مِخْلَب الْحَيَوانِ أو الطَّيْورِ جـ مَخالِبُ يىرتقۇچ ھايۋان ياكى يىرتقۇچ قۇشلارنىڭ تىرنىقى

مِخْلَة يەم - خەشەك خالتىسى؛ توۋۇر

مُخَلِّص قۇتۇلدۇرغۇچى؛ قۇتقازغۇچى

مُخْلِص سەمىمىي؛ ئاق كۆڭۈل؛ راستچىل

مُخَلَّط قالايمىقان؛ تەرتىپسىز

مُخَلَّفات ج مىراس؛ مىراس قالغان مۇلۇك

مُخَلَّل تۇزلانغان؛ ئېچىتىلغان؛ چىلانغان كۆكتات؛ ئېچىتىلغان تەرخەمەك

مَخْلُوط ئارىلاشقان؛ ئارىلاشما

مَخْلُوع چىقىق؛ چىقىقنىڭ

مَخْلُوق جـ مَخْلُوقات جانلىق؛ ئىنسانىيەت؛ مەۋجۇدات

مَخْلُول يارىلانغان؛ بۇزۇلغان؛ بىنورمال؛ ئالجىپ قالغان

مُخَمَّر ئېچىپ قالغان؛ ئېچىپ كەتكەن؛ ئۇن تارتماق

مَخْمَس بەشتىن-بەشتىن

مُخَمَّس مۇخەممەس؛ بەش قەدەملىك جۈملە؛ بەش قاپىيىللىك شېئىر؛ بەش تەرەپلىك

مُخْمَل ئاق قۇنلۇك پېيى

مُخْمَلِيّ ئاق قۇ پېيىنىلىك

مُخَمِّن باھالىغۇچى؛ باھا بەرگۈچى

مَخْمُور غەرق مەست بولغان

مُخَنَّث خاراكتېرى ئايالىلارغا ئوخشايدىغان ئەر؛ غىلجىلىك

مَخْنَق ئىچى پۇشتى؛ ئىچى سىقىلىدى

مِخْنَقَة جـ مَخانِقُ و مَخانِيقُ بويۇن چەمبىرىكى؛ مارجان؛ زەنجىر

مِخْوَض تۇخۇم ئىلەشتۇرۇش ئەسۋابى

مَخُوف قورقۇنچلۇق

مَخْوَلَ هُ ھەيران قالدۇردى؛ چۆچۈتتى

مُخِيّ مېڭىنىلىك؛ باشنىلىك

نَزِيف مُخِيّ مېڭىگە پايدىلىق قان؛ سەكتە؛ ئاپوپلوكسىيە

مَخِيخ يىلىكى كۆپ

مُخَيَّخ كىچىك مېڭە

مُخَيَّر ئۆزىگە - ئۆزى خوجا بولۇش ھوقۇقى بار؛ تاللاش ھوقۇقى بار

مَخِيض قېتىق

مِخْيَط يىڭنە

مُخِيف كىشىنى چۆچۈتىدىغان؛ قورقۇتىدىغان

مُخْيِل قىيىن؛ كىشىنى تەڭلىكتە قويىدىغان

مَخِيلَة جـ مَخائِلُ و مَخايِلُ ئالاھىدىلىك؛ خۇسۇسىيەت؛ نومۇر؛ بەلگە؛ سىمۋول

مُخَيِّلَة تەسەۋۋۇر قىلىش كۈچى

مُخَيَّم جـ مُخَيَّمات بارگاھ؛ قارارگاھ

نار المُخَيَّم گۈلخان؛ مەشئەل

مَخْيُوط تىكىلگەن؛ تىكىپ قويۇلغان

مَدَّ ـُ مَدَّا الشَّيْءَ أو بِهِ ئۇزارماق؛ كېڭەيمەك

مَدَّ اللّٰهُ عُمْرَهُ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆردى؛ ئۆمۈرنى ئۇزارتتى

مَدَّ هُ يارىدەم بەردى؛ قۇتقۇلدۇردى

مَدَّ الْجُنْدَ يارىدەمچى ئەسكەر ئەۋەتتى

مَدَّ مائِدَةً تاماق ئۈستىلىنى يايدى؛ تاماق ئۈستىلىنى ئورۇنلاشتۇردى

مَدَّ الْجُرْحَ يىرىڭلىدى؛ يىرىڭ پەيدا بولدى

مَدَّ النَّهْرُ أو الْبَحْرُ دەريا ۋە دېڭىز-نىڭ سۇيى ئۆرلىدى

مَدَّ طَرِيقاً يول ياسىدى

مَدّ جـ مُدُود ئاچماق؛ يايماق؛

ئۇزارتماق؛ ئۇزارماق؛ ئارىلىمق؛ ئۇزۇن تاۋۇش بەلگىسى

مَدّ الْأَجَلِ ۋاقىتنى ئۇزارتماق؛ ئۆمۈرنى ئۇزارتماق

مَدّ و جَزْر نەملىك كۆتۈرۈلمەك ھەم نەم بولماق

مُدّ جـ **أَمْداد و مِداد و مِدَدَة** مود (تەخمىنەن 18 لىتىرغا تەڭ)

مُداجاة خۇشامەت قىلماق؛ تەخسەكەشلىك قىلماق

مَدّاد ئوت؛ چىم

مِداد جـ **أَمِدَّة** سىياھ؛ سىياھ سۈيۈقلۇقى؛ چىراغ يېغى؛ نۇسخا؛ ئۆرۈشكە؛ ئوغۇت

مَدار مِنَ الشَّيْءِ ئوق

مَدار ئوربىتا؛ رېلىس؛ قايتىپ كېلىش يولى

مَدار مِنَ الْأَمْرِ ئىلىپ بېرىلىۋاتقان

مَدار الْبَحْثِ مۇھاكىمە مەسىلىسى؛ مۇھاكىمە تېمىسى

مَدار الْحَدِيثِ سۆز؛ گەپ؛ سۆز تېمىسى

مُداراة يوشۇرۇن؛ مۆكۈنگەن؛ خۇشامەت قىلماق؛ تەخسىكەشلىك قىلماق؛ ئېھتىيات بىلەن

مَداس جـ **مَداسات** ئاياغ

مُداس دەسسەلگەن؛ دەسسەپ يانجىلغان

مُداعاة شىكايەت قىلماق؛ دەۋالاشماق

مُداعَبَة ئويناشماق؛ چاقچاق قىلماق

مُدافِع جاۋابكار؛ ئاقلىغۇچى؛ ئارقا مۇداپىئە؛ قوغدىغۇچى

مُدافَعَة قوغدىماق؛ ئاقلىماق

مِدالِيَة مۇكاپات ئىزنىكى؛ مۇكاپات

مِدالْيُون مۇكاپات؛ مېدالىئون؛ چوڭ مۇكاپات

مُدام ھاراق

مُدامَة ھاراق

مُدان جىنايەتچى بار

مِدّان تۇزلۇق سۇ

مُداهِن تەخسىكەش ئادەم؛ خۇشامەتچى

مُداهَنَة خۇشامەت قىلماق؛ تەخسىكەشلىك قىلماق

مُداوٍ «الْمُداوِي» دوختۇر

مُداواة داۋالىماق؛ تۇزىمەك

مُداوِر زامانغا ماسلاشقۇچى؛ جاھانغا باققۇچى

مُداوَلَة ئالماشتۇرماق؛ پىكىر ئالماشتۇرماق

مُداوَمَة داۋاملاشتۇرماق؛ قەتئىي

مُدايِن قەرز ئىگىسى؛ قەرز بەرگۈچى

مَدَبّ جـ **مَدابّ** مۇساپە؛ يول

مَدَابِّج زىننەتلەنگەن؛ گۈزەللەش-
تۈرۈلگەن؛ بېزەلگەن؛ رەڭ قوشۇلغان

مُدَبِّر ئورۇنلاشتۇرۇلغان؛ تاپشۇرۇلغان

مُدَبِّر تاپشۇرغۇچى؛ ئورۇنلاشتۇرغۇچى؛ ئىقتىساد قىلغان

مَدْبغة جـ مَدابِغُ خۇرۇم ياساش زاۋۇتى

مَدَّة ئېغىزنى ئاچىدىغان سوزۇق تاۋۇش بەلگىسى ( )

مُدة جـ مُدَد بىر بۆلەك ۋاقىت؛
مەزگىل؛ ۋاقىت چەكلىمىسى

مِدَّة يىرىك

مُدَجَّج تولۇق قوراللانغان

مَدْجَنَة جـ مَداجِنُ ئۆي قۇشلىرىنى باقىدىغان؛ ئۆي ھايۋانلىرىنى باقىدىغان جاي

مَدَّحَ هُ تەقدىرلىدى؛ تەرىپلىدى؛ ماختىدى

مَدَحَ ـَـ مَدْحًا هُ تەرىپلىمەك؛ ماختىماق؛ تەقدىرلىمەك

مَدْح ماختىماق؛ تەقدىرلىمەك

مِدْحَة جـ مِدَح تەقدىرلىمەك؛
ماختىماق؛ تەرىپلىمەك؛ تەرىپلەش سۆزى؛ مەدھىيە ناخشىسى؛ تەرىپلەيدىغان سۆز

مَدْحُور مەغلۇپ قىلىنغان؛ ھۇجۇمغا ئۇچرىغان؛ مەغلۇپ بولغان

مَدْحِيّ تەرىپلەنگەن؛ ئالقىشلانغان

مَدْخَل جـ مَداخِلُ كىرمەك؛ كىرىش ئېغىزى

مَدْخَل ذُو قَنْطَرَةٍ ئەگمە يول

مَدْخَن جـ مَداخِنُ ئىس بار جاي

مُدَخِّن تاماكا چەككۈچى

مُدْخِن ئىس كۆتۈرۈلگەن

مَدْخَنَة جـ مَداخِنُ مورا

مِدْخَنَة جـ مَداخِنُ ئوت دېسى؛ ئىسرىقدان؛ كۆجە

مَدَّدَ الشَّيْءَ يايدى؛ ئۇزارتتى؛ سوزدى

مَدَّدَ الْمُدَّةَ أو غَيْرَها ئۇزارتتى؛ ۋاقىتنى ئۇزارتتى

مَدَد جـ أَمْداد ياردەم بەرمەك؛
ياردەم قىلماق؛ ياردەمچى ئەسكەر؛ ياردەمچى قىسىم

مَدَر يېپىشقاق لاي؛ توپا چاپلاشماق؛ شەھەر ۋە يېزا

أَهْل الْمَدَر ئولتۇراق كىشىلەر؛ شەھەر - بازار ئاھالىسى

مِدْرار ئېقىۋاتقان؛ ئاقما

مُدَرَّب تەربىيىلەنگەن؛ تەربىيە قوبۇل قىلغان

مُدَرِّب تەربىيىچى؛ تربىيەر

مَدْرَج جـ مَدارِجُ ئايروپىلانىنىڭ مېڭىش يولى؛ ئۇچۇش يولى

مُدَرَّج جـ مُدَرَّجات پەلەمپەيلىك دەرسخانا؛ يۇمىلاق تىياتىرخانا؛ تەنھەرىكەت مەيدانىنىڭ كۆرۈش سۇپىسى

مُدَرِّج مُوسِيقَى مۇزىكا نوتىسى

مُدَرِّس ئوقۇتقۇچى؛ مۇئەللىم

مَدْرَسَة جـ مَدارِسُ مەكتەپ؛ ئېقىم؛ مەزھەب

مَدْرَسِيّ مەكتەپنىڭ؛ ئېقىمنىڭ

مُدَرَّع قاسراق ئارتقان؛ ساۋۇت كىيگەن

مُدَرَّعَة ساۋۇتلۇق ئەسكەر؛ قورال - ياراغ قاچىلانغان ھەربىي كېمە

مُدْرِك ئەقلىگە كەلگەن؛ ئوتتۇرا ياش

مُدَّعٍ «الْمُدَّعِي» تەپتىش، تەپتىش ئەمەلدارى؛ شىكايەت قىلغۇچى؛ ئەرز قىلغۇچى؛ قىلىپ كۆرسەتمەك

مَدِشَ ـَـ مَدَشًا ثْ عَيْنُهُ أَو يَدُهُ قىزىپ كەتكەنلىكتىن ياكى قورسىقى ئېچىپ كەتكەنلىكتىن كۆزى قاراڭغۇلاشماق؛ كۆرۈش ئىقتىدارى ئاجىزلاشماق؛ ئاجىزلاشماق

مَدْعاة جـ مَداعٍ تەكلىپ قىلماق؛ ھەربىكەتلەندۈرگۈچ؛ سەۋەب

مَدْعُوّ تەكلىپ قىلغۇچى؛ تەكلىپ قىلىنغان

مُدَّعًى عَلَيْهِ جاۋابكار

مَدْغَل جـ مَداغِلُ ھاك تېگى

مِدْفَأ . مِدْفَأَة جـ مَدافِئُ مەش؛ تام مەش

مِدْفَع جـ مَدافِعُ زەمبىرەك؛ ئىتتىرگۈچ

مِدْفَعِيّ زەمبىرەكنىڭ؛ زەمبىرەك ئەسكىرىنىڭ؛ زەمبىرەك ئېتىش تېخنىكىنىڭ

مِدْفَعِيَّة زەمبىرەك ئەسكىرى؛ توپچى قىسىم؛ زەمبىرەك ئېتىش ئەترىتى؛ زەمبىرەك تېخنىكىسى

مَدْفَن جـ مَدافِنُ قەبرىستان؛ قەبرە؛ گۆر

مَدْفُوع جـ مَدْفُوعات تۆلەپ بولۇنغان؛ تۆلەنگەن پۇل

مَدْفُوع إِلَيْهِ پۇل تاپشۇرۇپ ئالغۇچى

مَدْفُون دەپنە قىلىنغان

مِدَقّ جـ مَداقّ ياغاچ بولقا

مِدَقَّة ياغاچ بولقا

مُدَقِّق ئىنچىكە ئادەم؛ ئەستايىدىل ئادەم

مُدْلِع نامرات

مَدْلُوق ئۇششاقلانغان؛ پاراشوكسىمان

مُدْلِج كىرپە

مِدْلَجَة چېلەك كۆتۈرمەك؛ ئاسما

چېلەك

مُدَلْدَل ئېسىپ قويۇلغان؛ تىك چۈشكەن

مُدَلَّس ئويدۇرۇلغان؛ ياسالغان

مُدَلِّس ئالدىغۇچى؛ ئالدامچى

مُدَلْفَن عَلَى الْبارِدِ توڭلاپ بېسىلغان

مُدَلَّل يامان ئۆگىتىپ قويغان

مَدْلُول ج- **مَدالِيلُ و مَدْلُولات** مەنىسى؛ ئەھمىيىتى

مِدْماك ج- **مَدامِيكُ** تامدىكى بىر رەت كېسەك ياكى بىر رەت خىش

مُدْمَج زىچ؛ مۇستەھكەم

مُدَمِّر بۇزۇلغان؛ بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغان

مُدَمِّرَة ھەربىي كېمىنى قوغلىماق

مَدْمَع ج- **مَدامِعُ** ياش بېزى؛ ياش نەيچىسى

مُدْمَك پۇختا؛ زىچ

مُدْمِن كَذا خۇمار بولۇپ قالماق

مَدْمُوغ ج- **مَدْمُوغات** باسقان گۈل؛ گۈل باسماق؛ مۆھۈر؛ ئەن؛ بەلگە

مَدَنَ الْمُدْنَ شەھەر قۇرماق

مَدَنَ هُ مەدەنىيلەشتۈردى

مُدَنْتَل گۈللۈك جىيەك؛ چۆرىسىگە گۈل تىككەن

مَدَنِيّ مەدەنىيەتلىك؛ ئەدەپلىك؛ خەلق ئىشلىرىنىڭ؛ مەدىنەنىڭ؛ شەھەر - بازار ئاھالىلىرى؛ شەھەر خەلقى؛ مەدىنىلىك

قانُون مَدَنِيّ خەلق قانۇنى

مُهَنْدِس مَدَنِيّ قۇرۇلۇش ئىنژېنېرى

مَدَنِيَّة مەدەنىيەت؛ ئېچىۋېتىش

مُدْهِش كىشىنى چۆچۈتىدىغان

مُدْهُن ج- **مَداهِنُ** ماي كومزىكى؛ ماي بوتۇلكىسى

مُدْهِن مايلىق؛ ياغلىق

مَدْهُوش ھەيران قالغان؛ چۆچۈگەن

مَدُود . مُدَوَّد قۇرتلاپ كەتكەن

مُدَوَّر يۇمىلاق

مَدُوس دەسسەلگەن؛ يانجىلغان

مِدْوَس تاختايغا دەسسىمەك؛ پۇت قويماق

مُدَوَّن ج- **مُدَوَّنات** خاتىرىلەنگەن؛ كۈندىلىك خاتىرە؛ خاتىرىلىمەك

مَدَوِيّ ئۆتكۈر ئەسۇاب ياسىغۇچى؛ پىچاق ساتقۇچى

مَدْوِيّ جاراڭ - جۇرۇڭ قىلغان

مَدَى چەك؛ ئاخىرقى نۇقتا؛ رايون؛ دائىرە؛ چېگرا؛ ئارىلىق؛ مۇسابە

مَدَى الْعُمْرِ أو الْحَياةِ بىر ئۆمۈر؛ ھاياتىدا؛ ھاياتىنىڭ ئاخىرىغىچە

السَّجْنُ مَدَى الْحَياةِ ئۆمۈرلۈك قاماقتا يېتىش؛ مۇددەتسىز قاماق جازاسى

بَعِيد الْمَدَى يىراق؛ ئۇزاق مۇساپىلىك

مِدْيَة جـ مُدًى قىسقا قىلىچ؛ ئۇستىرا

مَدِيح جـ مَدائِحُ مەدھىيىلىمەك؛ تەرىپلىمەك؛ ماختىماق؛ تەرىپلەش سۆزى؛ مەدھىيە ناخشىسى

مَدِيحَة مەدھىيە سۆزى؛ مەدھىيە ناخشىسى

مَدِيحِيّ تەرىپلىگەن؛ مەدھىيىلىگەن؛ ماختىغان

مَدِيد جـ مُدُد ئۇزارغان؛ ئۇزىراپ كەتكەن؛ ئىنچىكە ئۇزۇن؛ يەم - خەشەك

عُمْرمَدِيد ئۇزۇن ئۆمۈر

مَدِيد الْقامَةِ ئۇزۇنتۇرا

مُدِير جـ مُدَراءُ مەكتەپ مۇدىرى؛ دىرېكتور؛ باشقۇرغۇچى

مُدِير مُدِيرِيَّةِ ئۆلكە باشلىقى (مىنىستىرلىك)

مُدِيرِيّة ئۆلكە رايونى (مىنىستىرلىك)

مَدِين قەرز ئالغۇچى؛ قەرزدار؛ ياخشىلىققا ئېرىشكەن ئادەم

مَدِينَة جـ مُدن و مَدائِنُ شەھەر؛ مەركەز؛ چوڭ شەھەر؛ ئايال ئاق تەنلىك قۇل

المَدِينَة مەدىنە

مَدِينَة السَّلامِ تىنچ شەھەر

مَدْيُون قەرز ئالغۇچى؛ قەرزدار؛ ياخشىلىققا ئېرىشكەن

مَدْيُونِيَّة قەرز تۆلىمەك؛ ياخشىلىق

مُذْ ئالدى قوشۇلغۇچى؛ مەنىسى: ... دىن باشلاپ

مَذاب ئېرىتمە ماددا؛ ئېرىتىلگەن

مَذاق تېتىپ باقماق؛ تەم؛ پۇراق؛ ئۇسلۇب

مَذّاق ئويدۇرۇلغان

مِذَبَّة جـ مَذابّ چۆپ پالىقى

مَذْبَح جـ مَذابِحُ بوغۇزلاش مەيدانى

مَذْبَح فى الْكَنِيسَةِ نەزىر

مَذْبَحَة جـ مَذابِحُ بوغۇزلاپ ئۆلتۈرمەك؛ قانلىق ئۇرۇش؛ قىرغىنچىلىق

مُذَبْذِب پۇلاڭچىلىغان؛ لەڭشىغان؛ ئىككىلەنگەن؛ بىر قارارغا كېلەلمىگەن؛ تەۋرەتكۈچ

مَذْبُوح ئۆلتۈرۈلگەن؛ قىرىلغان؛

بوغوزلانغان

مَذْخَر ج **مَذاخِرُ** ئامبار؛ ئىسكىلات

مَذَّرَ الشَّيْءَ تارقالماق؛ يېيىلماق

مَذِرَ ـَ مَذَرًا الشَّيْءُ ئېچىپ قالماق؛ سېسىپ قالماق

مَذِر چىرىپ كەتكەن؛ ئېچىپ قالغان

مِذْعان قورققان؛ قورقۇنچلۇق

مَذْعَوف زەھەرلىك دورا بار

مَذَقَ ـُ مَذْقًا الشَّرابَ ئاجىزلاشتۇردى؛ سۇيۇلدۇردى

مَذِق ئاجىزلاشتۇردى؛ سۇيۇلدۇردى

مُذَكَّر مِنَ الْكَلامِ أو نَحْوِهِ مۇسبەت بەلگىسى بار

مَذَكِّر ئەسلىگۈچى؛ ئۆتكەن ئىشلارنى خاتىرىلىگۈچى

مُذَكِّرَة خاتىرە دەپتەر؛ كۈندىلىك خاتىرە دەپتەر؛ دوكلات

مَذْكُور تىلغا ئېلىشقا ئەرزىيدىغان؛ سۆزلەنگەن؛ تىلغا ئېلىنغان؛ ئىسپات قىلىنغان

مَذْكُور سابِقًا يۇقىرى سۆزلەنگەن؛ سۆزلىنىپ ئۆتكەن

مَذْكُور أَعْلاهُ يۇقىرىدا سۆزلەنگەن

مَذْكُور أَدْناهُ تۆۋەندە سۆزلىمەكچى بولغان

مَذَلَ ـُ مَذْلاً و مِذالاً بِسِرِّهِ كۆڭلىدىكى ئىشنى ئاشكارىلىماق؛ مەخپىيەتلىكنى ئاچماق

مَذِلَ ـَ مَذَلاً بِسِرِّهِ كۆڭلىدىكىنى ئاشكارىلىماق سىرىنى ئاچماق

مِذَلَّة پەسكەش؛ رەزىل؛ پەس

مَذَمَّة ئەيىبلىمەك؛ تەنقىد قىلماق

مَذْمُوم ئەيىبلەنگەن؛ كۈناھى بار؛ سەۋەنلىكى بار؛ ئۇياتسىز

مُذَنَّب ج **مُذَنَّبات** قۇيرۇقلۇق

مُذْنِب گۇناھ قىلغان؛ سەۋەنلىكى بار

مَذْهَب ج **مَذاهِبُ** بارماق؛ ئېتىقاد؛ نىزام؛ مەزھەپ، ئېقىم؛ يول ئۇسۇل

مُذَهَّب ئالتۇن قاپلانغان؛ ھەل بېرىلگەن

مَذْهَبِيّ مەزھەپكە مۇناسىۋەتلىك؛ ئېقىمنىك

مَذْهُوب ئەقلىنى يوقاتقان

مِذْوَبَة تەگكۈزگۈچ

مِذْوَد ج **مَذاوِدُ** ئوقۇر؛ قارشىلىق قىلىدىغان قورال

مَذْى جۈمەك سۇيى؛ جەۋھەر سۇيۇقلۇق

مِذْياع ج **مَذاِيعُ** سىر ساقلىيالمايدىغان ئادەم؛ خەۋەر قىلىشقا ئامراق ئادەم؛ ئاۋاز ياخشى ئاتقۇچ؛ ئاۋاز كۈچەيتكۈچ؛ مىكروفون؛

سىمسىز رادىئو

مُذِيب ئېرىتىش كۈچى بار؛ ئېرىتكۈچ دورا؛ ئېرىتكۈچ

مُذِيع دىكتور؛ تارقاتقۇچى

مَذِيق سۈيۈلدۈرۈلغان؛ ئاجىزلاشتۇرۇلغان

مَذِيم ئەيىبلەنگەن؛ شىكايەت قىلىنغان

مَذْيُوم ئەيىبلەنگەن؛ شىكايەت قىلىنغان

مَرَّ ـُ مَرّاً و مُرُوراً و مَمَرًّا كەتمەك؛ ئايرىلماق

مَرَّهُ أو الشَّيْءَ أو بِهِ أو عَلَيْهِ ئۆتمەك؛ ئۆتكەن؛ ئۆتۈپ؛ ماڭماق؛ ماڭغان

مَرَّ مَرارَةً الشَّيْءُ ئاچچىق؛ ئازاب

مَرّ ئارقىلىق؛ ئۆتمەك؛ ئارغامچا؛ گۈرجەك

عَلَى مَرّ الأَيّامِ ۋاقىتنىڭ كەينىگە سۈرۈلۈشىگە ئەگىشىپ

مُرّ جـ أَمْرار ئاچچىق تەملىك؛ جاپالىق؛ قىيىن

مُرّ مەززىلىك پۇراق ۋە ئاچچىق تەم؛ دورا قىلىشقا بولىدىغان دەرەخ يىلىم

مَرَأَ و مَرِئَ ـَ ـَ مَراءَةً الطَّعامُ ئېغىزغا تېتىمىدىغان؛ تېتىملىق

مَرُؤَ ـُ ـُ مَراءَةً الطَّعامُ ئېغىزغا تېتىمىدىغان؛ تېتىملىق

مَرُؤَ الْمَكانُ تازىلىقىغا رىئايە قىلىش؛ سالامەتلىككە پايدىلىق

مَرُؤَ مُرُوءَةً باتۇر؛ ئەرلەردەك خاراكتېر

مَرْء جـ رِجال ئادەم، ئەر كىشى

مُراءٍ «الْمُرائِي» ساختا ئەزىمەت؛ ساختا

مِراء تالاش - تارتىش قىلماق؛ مۇنازىرە

مُراءاة ساختا؛ يالغان

مِرْآة جـ مَرايا و مَراءٍ ئەينەك

مَرْأَب جـ مَرائِبُ ماشىنا ياكى ئۇسكۇنىلەرنى رېمونت قىلىدىغان زاۋۇت؛ ماشىنا ئىسكىلاتى

مُرابٍ «الْمُرابِي» كۆپ پايدىلىق سودا قىلماق

مُرابَحَة پايچېك سودىسى

مُرابِط مۇداپىئە قىلماق؛ قوغدالغان؛ ئىسلام دىنى مۇرتلىرى

مَرْأَة جـ نِساء و نِسْوَة و نِسْوانِ ئايال؛ ئاياللار؛ ئايالى؛ خوتۇنى

مَراجِعُ ج ئەسلىي جاي؛ ئەسلىي ماكان؛ ئورگان

مَراجِعُ الْاِخْتِصاصِ مەخسۇس ئورگان

مُراجِع تەكشۈرگۈچى

مُراجَعَة تەكرار؛ سۈرۈشتۈرمەك؛

قوللانماق؛ تەكشۈرمەك
مَراح كۆڭۈللۈك جاي؛ ياتاقلا قايتماق
مُراح هايۋانلارنىڭ قاشاسى؛ ئات ئېغىلى
مِراح خۇشال-خۇرام؛ ئىنتايىن خۇشال
مَراد بوشلۇق؛ مەيدان؛ تۆگە بېقىش مەيدانى
مَراد ج مَرادِيدُ بويۇن؛ كېكىرتەك
مَرّاد ج مَرادِيدُ بويۇن؛ كېكىرتەك
مُراد مەقسەت؛ نىيەت
مُرادِف ج مُرادِفات مەنداش سۆز
مِرار ج قېتىم؛ نۆۋەت
مِراراً كۆپ قېتىم؛ كۆپ نۆۋەت؛ بەزىدە؛ ئارىلاپ؛ دائىم
مِرار و تَكْرارًا قايتا - قايتا؛ تەكرار
مَرارَة ئاچچىق؛ ئاچچىق تەم؛ ئازاب
مَرَارة ج مَرارِيرُ ئۆت خالتىسى؛ ئۆت سۈيۈقلۇقى
مَراز . مَرازَة ئېغىرلىق؛ ئومۇمىي سان
مِراس كۆچ؛ ماغدۇر
سَهْل المِراس يۇرۇشلۇك؛ ئاسان
صَعْب المِراس مۇستەھكەم؛ ئىگىلىمەس؛ ئۆز سۆزىدە چىڭ تۇرىدىغان
شِدَّة المِراس قەيسەر؛ قەيسەر روھ
مَراسَة زېھىن؛ كۆچ؛ قۇۋۋەت؛ باتۇرلۇق
مُراسِل ئالاقىلەشكۈچى؛ ئالاقە خادىمى
مُراسَلَة ئالاقە؛ خەت ئالاقە
مُراضاة رازى بولماق؛ مەمنۇن بولماق
مُراعٍ «الْمُراعِي» ئېھتىيات بىلەن؛ كۆڭۈل بۆلۈپ
مُراعٍ يِ الْمَواعِيدِ ۋاقتىغا رىئايە قىلمىغان
مُراعاة دىققەت؛ كۆڭۈل قويۇپ؛ ھالىدىن خەۋەر ئالماق
مُراعاة الْخَواطِرِ ئاغماق؛ يان باسماق
مَرافِعُ ج خىرىستىئان دىنى مۇرىتلىرىنىڭ روزا تۇتۇش ئالدىدىكى بايرامنى قۇتلۇقلىشى
مُرافَعَة الْمُحامِي ئادۋوكاتنىڭ ئاقلىشى
مَرافِقُ ج بىلەك؛ يۆلەنمەك
مَرافِقُ الدّارِ تۇرالغۇ ئۆينىڭ قوشۇمچە جاھازلىرى
مَرافِقُ الْحَياةِ تۇرمۇش لازىمەتلىكلىرى؛ ھەرقايسى تەرەپلەر
مَرافِقُ الدَّوْلَةِ دۆلەتنىڭ ئاممىۋى لاۋازىمەت ئىشلىرى
مَرافِقُ الْعالِمِ ئۆگىنىۋاتقان ۋاقتىتىكى؛ زۆرۈر ئوسكۇنىلەر

مَرافِقُ عامَّة ئاممىۋى ئىشلار

مُرافِق ھەمراھ؛ ھەمراھ بولغۇچى

مُرافِق الْمَرْأَةِ مەشۇقى

مُراقِب باشقۇرغۇچى؛ نازارەتچى

مُراقَبَة نازارەت قىلماق؛ تەكشۈرمەك؛ ئىداره قىلماق

بُرْج الْمُراقَبَة ئايرودرومدىكى كۆرۈش سۇپىسى

مَراكِبِيّ كېمىچى؛ كېمە ھەيدەيدىغان ئادەم

مَرّاكُش مەراكەش

مَرام ئۇمىد قىلماق؛ ئارزۇ قىلماق

مَرام ج مَرامات مەقسەت؛ نىيەت

مِران مەشىق قىلماق؛ پراكتىكا قىلماق

مَرانَة ئېلاستىكلىقى؛ ئىگىلىشچانلىقى

مُراهِق پەسىللىك ئەھۋالنى دوكلات قىلغۇچى

مُراهَقَة ياشلىق باھار دەۋرى

مُراهَنَة دوغا چىقماق؛ قىمار ئويناماق

مَرْؤُوس رەھبەرلىك قىلىنغۇچى؛ قول ئاستىدىكى؛ بىر دەرىجە تۆۋەن

مُراوِغ ھىيلىگەر؛ قۇۋ

مُراوَغَة ھىيلىگەرلىك قىلماق؛ مەسئۇلىيەتنى ئىتتىرمەك

مَرْأًى كۆز قاراش؛ چۈشەنچە؛ سۈرەت؛ مەنزىرە

مَرْئِيّ كۆرگىلى بولىدىغان؛ ئېنىق

مَرْئِيّ ج مَرْئِيّات كۆرگىلى بولىدىغان نەرسە

مُرَبٍّ «الْمُرَبِّي» قوغدىغۇچى؛ تەربىيىلىگۈچى مۇئەللىم

مَرْبَأ بېقىش ئورنى

مُرَبَّاة مېۋە كونسېرۋاسى

مُرْبِح يەڭگەن؛ پايدىغا ئېرىشكەن؛ يېڭىۋالغان

مَرْبِض ج مَرابِضُ قوتان

مَرْبَط ج مَرابِطُ قوتان؛ ئىغىل

مَرْبَع ج مَرابِعُ چارۋىچىلىق مەيدانى؛ باھارنى ئۆتكۈزىدىغان جاي؛ كۆكئول ئاچىدىغان جاي

مُرَبَّع تۆت تەرەپلىك؛ مۇنتىزىم تەرەپلىك؛ كۋادرات

مِرْبَعَة ج مَرابِعُ قاق

مُرْبِك بىزار بولغان؛ ئاۋارىچىلىك؛ ئازابقا سالغان

مَرْبُوب بېقىۋالغان پەرزەنت؛ قول

مَرْبُوط باغلانغان؛ ئالاقىسى بار

مَرْبُوع الْقامَةِ ئوتتۇرا بوي

مُرَبِّي تەربىيە قوبۇل قىلغان؛ تەربىيىلەنگەن

مُرَبِّي ج مُرَبِّيات مېۋە كونسېرۋا-

سى

مُرَبِّيَة ئايال ئوقۇتقۇچى؛ ئايال تەربىيىلىگۈچى

مُرَبِّيَة أَطْفالٍ بالا باققۇچى؛ ئايال تەربىيىلىگۈچى

مَرَتَ ـُـ مَرْتًا الشَّيْءَ تەكشىلەمەك؛ سىلىقلىماق

مَرَّة ج مِرار و مَرّ و مِرَر و مُرُور بىر قېتىم؛ بىر نۆۋەت

ذاتَ مَرَّةٍ مەلۇم بىر قېتىم؛ مەلۇم بىر نۆۋەت

لِأَوَّلِ مَرَّةٍ بىرىنچى قېتىم؛ دەسلەپكى قېتىم

غَيْرَمَرَّةٍ بىر قېتىم بىلەن توختاپ قالماسلىق؛ كۆپ قېتىم

مِرَّة ج مِرَر جج أَمْرار ئۆت سۈيۈقلۇقى

مُرْتاب گۇمانى بار؛ شۈبھىلىك

مِرْتاج دەم؛ تاقاق

مُرْتاح خاتىرجەم؛ بەھۇزۇر؛ رازى بولغۇدەك

مُرْتاح الْبالِ خاتىرجەم

مُرْتاع قورقۇپ كەتكەن؛ ئالاقزادە بولغان

مُرَتَّب ماۋاش؛ ئىش ھەققى

مَرْتَبَة ج مَراتِبُ دەرىجىسى؛ ئورنى؛ تۇر؛ ئۇنۋان

مُرْتَبِط بوغۇپ قويۇلغان؛ چۈشەپ قويۇلغان؛ ئالاقىسى بار

مُرْتَبِك تەشۋىشلەنگەن؛ ئالاقزادە بولغان؛ مۇرەككەپلىشىپ كەتكەن

مُرْتَجّ پۇلاڭلىغان؛ تىترىگەن؛ ھاياجانلانغان

مُرْتَجَل يېقىنلاشقان؛ ۋاقتى كەلگەن

مُرْتَخِص ئەرزان؛ تۆۋەن باھالىق

مُرْتَدّ چېكىنگەن؛ كەينىگە يانغان

مُرْتَدّ عَنِ الدِّينِ يۈز ئۆرۈگەن

مُرْتَزَق مول - ھوسۇل ؛ تۇرمۇش ماتېرىيالىنىڭ كېلىش مەنبەسى

مُرْتَزِقَة ياللانما ئەسكەر؛ ئوزۇقلۇققا ئېرىشكەن

مُرْتَشٍ «الْمُرْتَشِي» پارا ئالغۇچى

مَرْتَع ج مَراتِعُ مەۋرچىلىقا تولغان چارۋىچىلىق مەيدانى

مَرْتَع الشَّرِ رەزىللىك ماكانى؛ رەزىللىك مەنبەسى

مُرْتَفَع ج مُرْتَفَعات يۇقىرى؛ ئېگىز جاي

مُرْتَفِع ئېگىز؛ يۇكسەك

مُرْتَفَق ج مُرْتَفَقات يۆلەنمەك

مُرْتَفِق تەك بەھرىمەن بولۇش ھوقۇقى بار

مُرْتَقٍ «الْمُرْتَقِي» تەربىيە كۆرگەن

مُرْتَقًى ئۆرلىمەك؛ ئېگىز يەرگە چىقماق

مُرْتَكِب جىنايەتچى؛ جىنايەت سادىر قىلغان

مُرْتَكَز تۈۋرۈك؛ يۆلىنىدىغان نەرسە

مُرَتِّل دېكلاماتسىيە قىلغۇچى؛ ناخشا ئېيتقۇچى؛ تۆۋەن ئىنتو-ناتسىيە؛ نوموسسىز

مُرْتَهَن گۆرۈگە قويغان مال

مُرْتَهِن ئالدىن تاپشۇرۇلغان مالنى ئالىدىغان ئادەم؛ پارا قوبۇل قىلغۇچى؛ يايما خوجايىنى بولماق

مَرَثَ ـُ مَرْثًا الصَّبِيُّ ثَدْيَ أُمِّهِ سۈت ئەمەك

مَرَثَ الشَّيْءَ شوربىدى؛ يۇمشاتتى؛ يۇمشىدى

مَرْثاة ج مَراثٍ تەزىيە ناخشىسى؛ مەرسىيە؛ تەزىيە شېئىرى

مَرْثَد مەرد ئادەم؛ شىر

مَرْثِم و مِرْثَم ج مَراثِمُ بۇرۇن

مَرْثُوء ج مَراثِيء زېھىن قۇۋۇتتى تۆۋەنلەپ كەتكەن؛ تۆۋەن قابىلىيەتلىك

مَرْثِيَة ج مَراثٍ تەزىيە ناخشىسى؛ تەزىيە شېئىرى

مَرَجَ ـُ مَرْجًا الدّابَّةَ مال باقتى

مَرَجَ قالايمىقان قىلماق

مَرَجَ ـَ مَرَجًا الأَمْرُ أَو الْعَهْدُ أو الأمانَةُ أو الدِّينُ ئېلەشتۇرمەك؛ قالايمىقان قىلماق

مَرْج ج مُرُوج چارۋىچىلىق مەيدانى؛ ئوتلاق؛ قالايمىقان قىلماق؛ ئىلەشتۇرمەك

مَرْجان مارجان؛ كەھرىۋا

سَمَك مَرْجان ئالتۇن بېلىق

مَرْجانَة مارجان

مَرْجانِيّ مارجاننىڭ

مَرْجَع ج مَراجِعُ قايتماق؛ ئەسلى ماكان؛ ئەسلى جاي؛ يىغىلىدىغان جاي؛ ھوقۇق؛ پايدىلىنىش كىتابى؛ پاناھ جاي

مُرْجِف تۆھمەتخور؛ گەپ تاپقۇچى

مِرْجَل ج مَراجِلُ مەش؛ گاز ئوچاق

مِرْجَم زەبەردەست؛ ئېتىش ئەسۋابى

مَرْجُوّ ئۈمىد قىلىنغان

المَرْجُوّ أَنْ... ئۈمىد قىلماق؛ ئارزۇ قىلماق

مَرْجُوحَة ج مَراجِيحُ ئىلەڭگۈچ

مَرْجُونَة سېۋەت، كىچىك سېۋەت

مَرَح بەك خۇشال بولدى؛ يايرىدى

مَرِحَ ـَ مَرَحًا و مَرَحانًا شادلىق-تىن يايراپ كەتتى

مَرِح ج مَرْحَى و مَراحَى خۇشال-

لانغان؛ يايرىغان

مِرْحاض ج مَراحِيضُ تارىلىق ئۆيى؛ ھاجەتخانا

مَرْحَبَ هُ أو بِهِ قارشى ئالدى

مَرْحَبًا بِكَ قارشى ئالىمىز! سىزنى قارشى ئالىمىز

مَرْحَبَة كەڭ كەتكەن جاي؛ كەڭ دائىرە

مُرَحَّل تەييار بولغان تۆگە

مَرْحَلَة ج مَراحِلُ بىر كۈنلۈك يول؛ مۇساپە؛ باسقۇچ

مَرْحَمَة ج مَراحِمُ مېھرىبان؛ شەپقەتلىك

مَرْحُوم بۇرۇنقى؛ ئالەمدىن ئۆتكەن؛ ئۆلگەن؛ مەرھۇم

مَرْحَى ياخشى بولدى! بەك ياخشى

مَرَّخَ جَسَدَهُ بِالدُّهْنِ ماي سۈركىدى؛ ماي سۈرتتى

مَرَّخَ الْعَجِينَ خېمىرنىڭ ئۈستىگە سۇ قۇيدى؛ خېمىرنى يۇمشاتتى

مَرَخَ ـَـ مَرْخًا جَسَدَهُ بِالدُّهْنِ ماي سۈرتتى، ماي سۈركىدى

مَرِخ يۇمشاق؛ يېرىم ئاقار جىسىم

مُرَخْرَخ بوشاشقان؛ ئازادە؛ جىددىي ئەمەس

مَرَدَ ـُـ مُرُودًا قارشىلاشماق؛ قالايمىقان قىلماق؛ گىگانت ئادەمگە ئايلانماق؛ كۆچلۈك ئادەمگە ئايلانماق

مَرَدَّ قايتىدىغان جاي؛ قايتۇرما زەربە

مَرَدَّ هُ إِلَى كَذَا بۇنى مۇنداق دەپ چۈشەندۈرىمىز

مَرُدَ ـُـ مَرَدَةً و مُرُودَةً توپىلاك كۆتۈرمەك؛ قارشىلاشماق؛ ئىسيان كۆتۈرمەك؛ كۆچلۈك ئادەم بولماق؛ گىگانت ئادەم بولماق

مَرْداء ج مَرادٍ يوپۇرمىسى چۈشۈپ كەتكەن دەرەخ؛ تاقىر دەرەخ

مِرْداس ئۇرۇلماق؛ سوقۇلماق

مِرْدام كېرەكسىز نەرسە؛ كېرەكسىز ئادەم

مُرَدِّد قايتىلىغۇچى؛ تەكرارلىغۇچى

مِرْدَس ئۇرۇلماق؛ سوقۇلماق

مَرْدَقُوش يالپۇز

مِرْدَن ج مَرادِنُ ئۇرچۇق؛ بىگىز

مَرْدُود قايتۇرۇۋېتىلگەن؛ ھوسۇل؛ مەھسۇلات

مَرْدِيّ پالاكەتلىك؛ ئېچىنىشلىق؛ رەزىل؛ چاكىنا

مُرْدِيّ السَّماكِ بېلىق قارمىقى

مِرْدًى ج مَرادٍ تاش بازغان

مِرْذاذ پۇركىگۈچ

مَرَّرَ الشَّيْءَ ئازابلىدى؛ قىينىدى

مِرْزاب ج مَرازِيبُ ئۆگزىدىكى سۇ چۈشۈرگۈچنىڭ ئاغزى؛ ئېقمىش

ئاغزى

مِرْزَبَّة . مِرْزَبَة جـ مَرازِبُ تۆمۇر كالتەك؛ تۆمۇر هاسا

مَرْزُوق تەلەيلىك؛ تەلىيى بار؛ زۆرۈر ماتېريالىرى بار

مَرَسَ ـُـ مَرْسًا الدَّواءَ يۇمشاق؛ چىلاپ يۇمشاتماق؛ يۇمشاپ كەتمەك؛ چىلاپ قويماق

مَرِس جـ أَمْراس كۆرگەن بىلگەنلىرى كۆپ؛ مول تەجرىبىلىك

مِرْساة جـ مَراسٍ لەڭگەر

مِرْسال جـ مَراسِيلُ ئەلچى؛ خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچى

مَرَسَة جـ مَرَس جج أَمْراس تۇم ئارغامچا

مُرَسْتَق هاللىق؛ بایاشات

مُرْسَل تارقىتىلغان؛ تارقاتقۇچى

مُرْسَل إِلَيْهِ خەت تاپشۇرۇۋالغۇچى؛ تېلېگرامما تاپشۇرۇۋالغۇچى

مُرْسِل ئەۋەتكۈچى؛ خەت ئەۋەتكۈچى

مَرْسَم يۇيۇش ئۆيى

مَرْسَم السِّينَما كىنوغا ئېلىش مەيدانى؛ فىلىمگە ئېلىش ئۆيى

مَرْسَن جـ مَراسِنُ ئات ئۇلاغلارنىڭ بۇرنى

مَرْسُوم جـ مَراسِيمُ و مَراسِمُ سىزىلغان؛ بېكىتىلگەن؛ پىلان؛ لانغان؛ قائىدە؛ مۇراسىم

مَرْسُوم بقانُونٍ بۇيرۇق

مَرْسًى جـ مَراسٍ پورت؛ پرىستان

مَرَشَ ـُـ مَرْشًا هُ تۇتۇپ يىرتىۋەتمەك؛ يارىلاندۇرماق

مَرْشال مارشال؛ ھەربىي مارشال

مِرَشَّة جـ مَراشّ سۇ چاچقۇچ؛ سۇ پۇركۈگۈچ

مُرَشَّح سايلانغان ئادەم

مُرَشِّح الْماءِ جـ مُرَشِّحات سۇ سۈزگۈچ؛ سۈزگۈچ

مُرَشِّح الْبَنْزِينِ بېنزىن سۈزگۈچ

مُرْشِد يول باشلىغۇچى؛ باشلامچى

مِرْصاد جـ مَراصِدُ و مَراصِيدُ ئۆلچەش ئورنى؛ ھاۋارايى سۈپىسى؛ كۆمۈلگەن جاي

مِرْصافَة بولقا

مَرْصَد جـ مَراصِدُ ئۆلچەش ئورنى؛ ھاۋارايى سۈپىسى

مِرْصَدَة تېلېسكوپ

مُرَصَّع بالشَّيْءِ قاچىلانغان؛ بوينىغا ئېسىلغان كىچىك ئالتۇن قۇتا؛ كىچىك كۆمۈش قۇتا

مَرْصُوص چىڭ بېسىلغان؛ بېسىلغان

مَرْصُوف رەتلىك يېيىلغان؛ يېيىلىپ بولۇنغان

مَرَّضَ هُ قاردى؛ ھالىدىن خەۋەر

ئالدى (كېسەل كىشى)؛ كېسەل قىلدى؛ ئاغرىتىپ قويدى

مَرَض جـ **أَمْراض** كېسەل

مَرَض مُسْتَوْطِن يەرلىك كېسەل؛ شامالداپ قېلىش كېسىلى

مَرَض مُعْدٍ تارقىلىشچان كېسەل

مَرَض وَبائِيّ يۇقۇملۇق كېسەل

مَرِضَ ـَـ مَرَضًا كېسەل بولماق؛ ئاغرىماق

مَرِض جـ **مِراض** كېسەل كىشى

مُرْضٍ «الْمُرْضِي» رازى قىلغان؛ قانائەت قىلدۇرغان

مَرْضاة مەمنۇن بولماق؛ رازى بولماق

مَرْضاة لَهُ مەلۇم كىشىنى كۈتۈۋالماق؛ مەلۇم كىشىگە ياخشىچاق بولماق؛ مەلۇم كىشىنى ئالماق

مِرْضَخ شاكاللىق مېۋىلەرنىڭ شەكلىنى ئاجرىتىش ئەسۋابى؛ ئامبۇر

مُرْضِع جـ **مَراضِعُ و مُرْضِعات** ئىنىك ئانا

مُرْضِعَة ئىنىك ئانا؛ سۈت ئانا

مَرْضُوض يىقىلىپ يارىلانغان؛ يارىدار بولغان

مَرَضِيّ ئاغرىپ قالغان؛ ئاغرىق

مَرْضِيّ رازى بولغان (ئىش)

مَرَّطَ و مَرَطَ ـُـ مَرْطًا الشَّعْرَ تۈك يۇلۇمسىماق

مِرْط جـ **مُرُوط** خالات؛ پىلاش

مَرْطاء م بەدىنىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا تۈكى شالاڭ ئادەم

مُرَطِّب ئاق كۆڭۈل

مُرَطِّب الْإِلْتِهابِ ئاغرىق پەسەيتىش دورىسى؛ يالۇغ دورىسى

مُرَطِّبات ج سالقىنلاتقىدىغان ئىچىملىك؛ ئىسپىرت يوق ئىچىملىك

مَرْطَم دولقۇننىڭ ئالدىنى ئالىدىغان توسما؛ سۇ تەركىبىنى ئىيرىماق

مَرَعَ ـَـ مَرْعًا رَأْسَهُ بِالدُّهْنِ بېشىغا ماي سۈرتمەك

مَرَعَ شَعْرَهُ چاچ تارىدى

مَرُعَ ـُـ مَرَعَةً الْمَكانُ مۇنبەت

مَرِعَ ـَـ مَرَعًا الْمَكانُ مۇنبەت

مَرِع مۇنبەت؛ مول ـ ھوسۇللۇق

مَرْع جـ **أَمْرُع و أَمْراع** يايلاق؛ ئوتلاق

مُرْعِب قورقۇتقان

مُرْعَة باغ

مَرْعُوب قورقۇنچاق؛ يۈرەكسىز

مَرْعُوف بۈرۈندىن قان ئاققۇچى

مَرْعًى جـ **مَراعٍ** چارۋىچىلىق مەيدانى؛ يايلاق

مَرْعِيّ دىققەتنى تارتىلغان؛ بويسۇندۇرۇلغان

مَرَّغَ تَمْراغًا الدّابَّةَ أو غَيْرَها فى التُّرابِ توپا - چاڭ ئۈستىگە قويۇپ دومىلاتماق

مَرَّغَ عِرْضَهُ ناممىنى بۇزدى؛ ئابرويىنى بۇلغىدى

مَرَّغَ رَأْسَهُ ماي سۈرتتى

مُرَغٍّ «الْمُرَغِّي» تۈتۈق؛ مۇجمەل

مِرْغاة كەپكۈر

مُرَغِّب ئۇمىدلەندۈرگەن؛ كىشىنى جەلپ قىلغان

مَرْغَرِين سۈنئىي قايماق

مَرْغَمَة زورلىماق

مَرْغُوب فيهِ كىشىلەر ئۇمىد قىلغان؛ ياخشى كۆرۈلگەن

مَرْفَأ جـ مَرافِئُ پورت؛ پاراخوت توختايدىغان جاي

مَرْفَع خىرىستىئان دىنى مۇخلىسلىرى ئۈچۈن روزا تۇتۇشتىن ئىلگىرى قۇتلۇقلايدىغان بىر كۈن

مَرْفِق جـ مَرافِقُ بىلەك؛ يۆلەنچۈك

مَرْفِق الْمَقْعَدِ ئورۇندۇقنىڭ تۇتقۇچى

مُرْفَق بِهَذا قوشۇمچە

مِرْفَق جـ مَرافِقُ يۆلەنچۈك

مِرْفَق الْمَقْعَدِ ئورۇندۇقنىڭ تۇتقۇچى

مُرْفَقات ج قوشۇمچە ھۆججەت

مِرْفَقَة ياستۇق

مَرْفُوض رەت قىلىنغان

مَرْفُوع كۆتۈرۈلگەن؛ ئۆرلىتىلگەن

مَرْفُوع مِنَ الْكَلامِ يۇقىرى ئاۋازدا گەپ قىلماق

مَرْفُوع مِنَ الْأَلْفاظِ جۈملە ئىچىدىكى ئىگە شەكلىنىڭ

مُرْفِين مورفىن

مَرَّقَ ناخشا ئېيتتى؛ دېكلاماتسىيە قىلدى

مَرَّقَ هُ قويۇۋەتتى؛ ئۆتكىلى قويمىدى

مَرَّقَ الْعَجِينَ خېمىرنى سۈيۈلدۈردى

مَرَقَ مِنَ الدِّينِ دىندىن چىقتى

مَرَق گۆش شورپىسى؛ شورپا

مَرْقاة جـ مَراقٍ پەلەمپەي؛ باسقۇچ

مِرْقَأَة قان توختىتىش بەلۇپغى؛ قان بېسىم ئۆلچىگۈچ

مِرْقاق نوغۇچ

مَرْقَب جـ مَراقِبُ كۆرۈش سۈپىسى؛ ھاۋارايى سۈپىسى؛ ھاۋارايىنى تەكشۈرۈش بېكىتى

مِرْقَب «فَلَكِيّ» جـ مَراقِبُ تېلېسكوپ

مَرْقَبَة قاراۋۇلخانا؛ كۆرۈش سۈپىسى

مَرَقَة گۆش شورپىسى

مَرَقَة الطَّبْخِ گۆش شورپىسى
مَرْقَد جـ مَراقِدُ كارىۋات ياپقۇچ؛ ياپقۇش؛ گۆر
مُرَقِّد ئۇخلىتىش دورىسى؛ تىنچلاندۇرۇش دورىسى
مَرْقَص جـ مَراقِصُ تانسا؛ تانسىخانا
مُرَقَّط دېغى بار
مُرَقَّع يامىقى بار؛ يامالغان
مَرْقَعَة نازۇك؛ ئايال كىشىدەك
مُرَقِّعَة تاختاي؛ نەشر قىلىش تاختىيى
مِرْقَم جـ مَراقِمُ نومۇر ماشىنىسى؛ پەي قەلەم؛ موي قەلەم
مَرْقُوق تاتلىق يېمەكلىك (پىرەنىك؛ شېكەر مانتىسى)
مَرْقُوم يېزىپ چىقىلغان
مَرْقًى جـ مَراقٍ باسقۇچ؛ پەلەمپەي
مَرْكَب جـ مَراكِبُ قولۇاق؛ كېمە
مَرْكَب شِراعِيّ كېمە
مَرْكَب بُخارِيّ پاراخوت
مَرْكَب خَطِّيّ مۇقىم مېڭىش يولى بار كېمە
مُرَكَّب جـ مُرَكَّبات بىرلەشكەن؛ ماسلاشقان
مُرَكَّب مِنْ كَذا ... دىن تۇزۇلگەن؛ ... بىلەن بىرلەشكەن
مُرَكَّب عَلَيْهِ كَذا قاچىلىنىۋاتقان؛ قۇراشتۇرۇلۇۋاتقان
مُرَكَّب كِيمِيائِيّ خىمىيىلىك ئارىلاشما
مُرَكَّب النَّقْصِ ئۆزىنى تۆۋەن كۆرۈش ھېسسىياتى
مَرْكَبَة يۈك ئاپتوموبىل؛ ئات ھارۋىسى
مَرْكَبَة تِرام تراموۋاي
مَرْكَبَة الْجَلِيدِ چانا
مَرْكَبِيّ كېمىچى، كېمە ھەيدەيدىغان ئادەم
مَرْكَز يىغىلماق
مَرْكَز جـ مَراكِزُ چەمبەر مەركىزى؛ مەركەز؛ ئوتتۇرا؛ ئورۇن؛ خىزمەت ئورنى؛ ۋەزىپە؛ قوغداش ئورنى
مَرْكِز يىغىلغان؛ توپلاشقان
مَرْكِز النُّورِ نۇر يىغىش چىرىغى؛ يورۇتىدىغان چىراغ
مَرْكَزِيّ مەركىزلىك؛ مەركەزلىك
مَرْكَزِيَّة مەركەزگە توپلاشقان ھوقۇق
مِرْكَم كَهْرَبِيّ ئېلېكتر مېيى
مِرْكَن جـ مَراكِنُ كىر دېسى
مَرْكُو چولۇق چېلەك
مَرْكُوب جـ مَراكِيبُ مىنىمەك (ئات، تۆگە قاتارلىقلارغا)؛ توشۇش قورالى؛ ئاياغ

مَرْكِيز چاينىماق
مُرَمَّآت الْأَخْبارِ پىتنە - پاسات
مِرْماح ج مِرْماحات تېخنىكا مۇسابىقە مەيدانى؛ بەيگە مەيدانى
مَرَمَّة رېمونت قىلماق؛ تۈزىمەك
مَرْمَح سېھىرگەرلىك مەيدانى؛ سېرىك مەيدانى
مَرْمَرَ غەزەپلەندى؛ ئاچچىقلاندى
مَرْمَر ئاق تاش
مَرْمَرِيّ ئاق تاشتىن ياسالغان؛ ئاق تاشنىك
مُرْمِل قۇملۇق
مَرْمِلاد مېۋە كونسېرۋاسى
مِرْمَلَة قارا ئۇۋاق چىلاننى سۈمۈرۈش قۇتىسى
مَرْمَى ج مَرامٍ قارىغا ئېلىش مۇساپىسى؛ ئوقيا ئېتىش مەيدانى؛ نىشان؛ قارا
مَرْمَى النَّظَرِ كۆز قىرى؛ كۆرۈش دائىرىسى
مَرْمِيّ قارىغا ئېلىنغان؛ ئېتىلغان
مَرْمِيّات ج قارىغا ئېتىش ئەسۋابى
مِرْمِيس يەككە بۇلۇڭلۇق
مَرَّنَ الشَّيْءَ ئېلاستىكلىققا ئىگە قىلماق؛ چىداملىق قىلماق
مَرَّنَ الْجِسْمَ بەدەن چېنىقتۇردى
مَرَّنَ هُ عَلَى الْأَمْرِ مەشىق قىلدى؛ ئادەتلەندۈردى
مَرَنَ ـُ مُرُونَةً و مُرُونًا و مَرانَةً ئىگىلىمەس؛ ئېلاستىكلىق؛ تېز سۇرئەتتە قويۇۋەتمەك؛ تېز سۇرئەتتە ئۆتكۈزمەك
مَرَنَ عَلَى الْأَمْرِ ئادەتلەندى
مَرِن سۈنمايدىغان؛ ئېلاستىك؛ مۇلايىم
مُرِنّ يورۇق؛ پارقىراق
مُرْهَف ئۆتكۈر؛ ئىتتىك
مُرْهِق ئېغىر؛ يۈكى ئېغىر
مَرْهَم ج مَراهِمُ مەلھەم؛ دورا
مَرْهَن يايماق
مَرْهُون ئالدىن قويۇلغان مال
مُرُوءَة مەردانە؛ ئەرلەردەك؛ قەيسەر؛ باتۇر
مُرَوَّب سۈت قاتمىسى
مَرْوَة ج مَرْو چاقماق
مُرُوَّة مەردانە؛ ئەرلەردەك؛ باتۇر؛ قەيسەر
مُرَوِّج ساتقۇچى؛ تەشۋىق قىلغۇچى
مِرْوَحَة ج مَراوِحُ يەلپۈگۈچ؛ ئاپتوموبىلنىڭ ماتورى ئىچىدىكى شامالدۇرغۇچ
مِرْوَحَة الطّائِرَةِ أوالْباخِرَةِ ئىتتىرگۈچ؛ بۇرما
مِرْوَحَة كَهْرَبائِيَّة شامالدۇرغۇچ

مِرْوَحَة السَّقْفِ ئاسما شامالدۇرغۇچ

مُرَوْحَن ئىككىلەنگەن؛ ئارىسالدا بولغان

مَرْوخ مەلھەم؛ ماي سىقمىسى

مِرْوَد جـ **مَراوِدَ** چاق ئوقى

مِرْوَد الْعَيْنِ كۆز چۆرىسىگە سىزىدىغان قەلەم

مُرْور ئارقىلىق؛ ئۆتۈپ

عَلَى مُرُور الزَّمانِ ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى بىلەن؛ ئارقىلىق

تَذْكِرَة مُرُور يول مېڭىش ئىسپاتى؛ يول خېتى

تِجارَة الْمُرُور چېگرا سودىسى

حَرَكَة الْمُرُور قاتناش؛ بېرىپ - كېلىش

مُرَوِّض قارىغۇچى

مُرَوَّع قورقۇپ كەتكەن؛ ئالاقزادە بولغان

مُرَوَّق تازىلانغان؛ سۈزۈلگەن

مُرَوِّق ھاراق سۈزگۈچ

مُرُوق ئايرىلماق؛ چىقىپ كەتمەك؛ خاتالىق پەرقى؛ خائىنلىق قىلماق

مُرُونَة ئېلاستىك؛ مۇلايىم؛ ئەقىل

مَرْوَى جـ **مَراوٍ** سۇغىرىش ئۆستەڭى؛ ئۆستەك

مَرْوِيّ ئېغىزچە؛ ئاغزاكى

مَرَى مَرْوِيّ مَرْيًا حَقَّهُ ھوقۇقىنى ئىنكار قىلغان؛ بوينىغا ئالماسلىق

مَرِيء جـ **مُرُؤ أَمْرِئَة** يېمەكلىك نەيچىسى

طَعام مَرِيء ئېسىل؛ سالامەتلىككە پايدىلىق يېمەكلىك

هَنِيئًا و مَرِيْءًا سالامەت بولۇڭ (تاماقتىن كېيىنكى سۆز)

مُرِيب گۇمان قوزغىغان؛ شۇبھىلىك؛ خاتىرجەمسىز

مُرْيَة گۇمان؛ شۇبھە

مُرَيَّث الْعَيْنَيْنِ كۆرۈش كۈچى ئاجىز؛ تەكشۈرۈش قابىلىيىتى كەمچىل

مُرِيح تەسەللى بەرگەن؛ خاتىرجەم

مِرِّيح خۇشال؛ شاد - خۇرام

مِرِّيخ ئوت يۇلتۇز

مَرِير جـ **مَرائِرُ** مۇستەھكەم؛ پۇختا؛ جاپالىق؛ ئۇزۇن مەزگىل داۋام قىلغان

مَرِيرَة جـ **مَرائِرُ** مۇستەھكەم؛ پۇختا؛ ئارغامچىنىڭ ئۇچىدىكى ھالقا؛ تۈگۈن

مَرِيس سۇغا ياكى سۈتكە چىلانغان خورما

مَرِيض جـ **مَرْضَى و مِراض و**

صاروخ
راكيتا

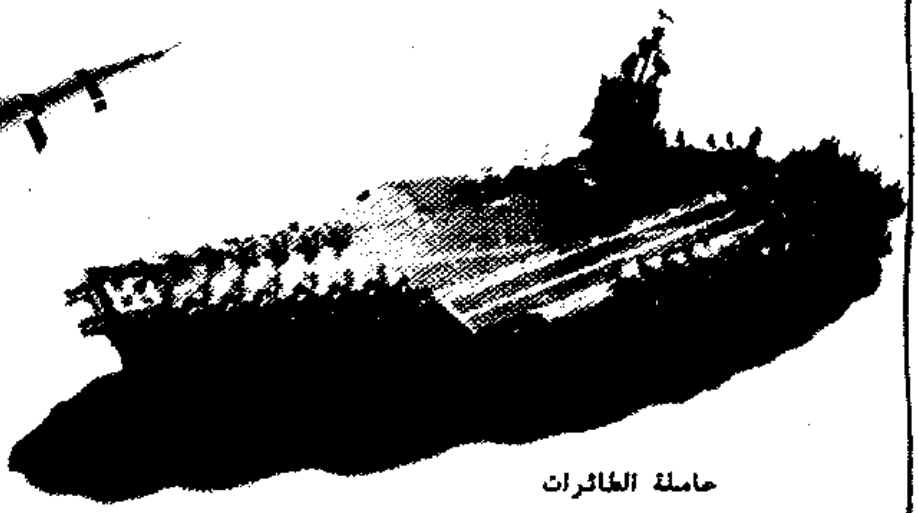

حاملة الطائرات
ئاۋىئامانكا

دبابة
تانكا

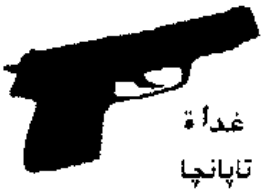

غداة
تاپانچا

بارودة
مىلتىق

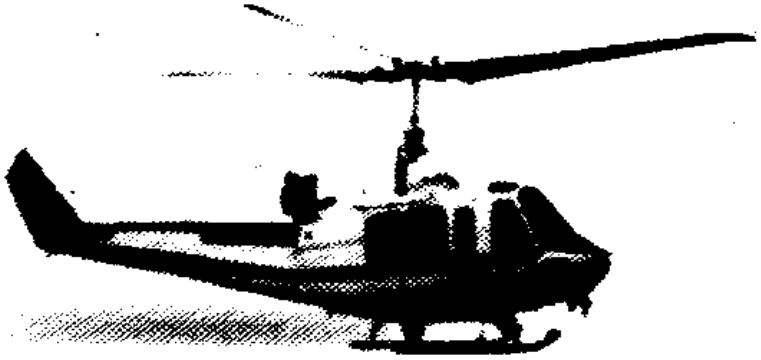

طائرة عمودية
تىك ئۇچار ئايروپىلان

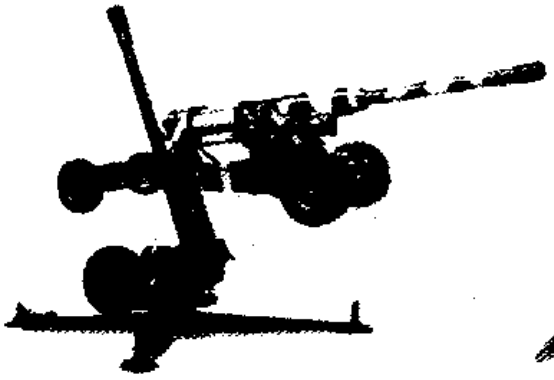

مدفع
زەمبىرەك

طائرة مقاتلة
ئوزۇشچى ئايروپىلان

مَراضَى كېسەل كىشى
رَأْى مَرِيض ناتوغرا پىكىر؛ كۆز قاراش
مَرِيع ج. أَمْراع و أَمْرُع مۇنبەت؛ مول؛ ھوسۇللۇق
مُرِيع قورقۇنچلۇق؛ تېررورلۇق؛ قورقىتىدىغان
مَرْيَم مەريەم (ئاياللارنىڭ ئىسمى)
بَخُورمَرْيَم گۈلنىڭ بىر تۈرى
مَرْيُوح ئالۋاستىنىڭ؛ جىننىڭ
مَرْيُول ج. مَرايِلُ شالدامان
مَزَّ ـَـ مَزازَةً و مُزُوزَةً الطَّعْمُ ھەم ئاچچىق، ھەم تاتلىق
مَزَّ ـُـ مَزًّا الشَّيْءَ ئىچىملىك ئىچىمەك؛ سۈمۈرمەك؛ سىقىپ ئالماق
مُزّ چۈچۈمەل تەملىك ھاراق
مُزّاء تەملىك ھاراق
مِزاج ج. أَمْزِجَة خاراكتېر؛ مىزاج؛ ساپا؛ ئارىلاشما ماددا
مِزاج دَمَوِيّ قان مىزاج
مِزاج عَصَبِيّ نېرۋا مىزاج
مِزَاج سَوْداوِيّ سەۋدا مىزاج
مِزَاج صَفْراوِيّ سەپرا مىزاج
مِزَاج لِمْفاوِيّ بەلغەم مىزاج
مَزّاح خۇنۇك؛ ھەجۋى؛ چاقچاقچى
مُزاح چاقچاق قىلماق؛ قىزىقارلىق گەپ قىلماق
مُزاحَة چاقچاق قىلماق؛ قىزىقارلىق گەپ قىلماق
مُزاحِم تالاشقۇچى؛ رەقىبى
مُزاحَمَة تالاشماق
مَزاد ژارقىراپ ساتماق؛ سومكا؛ سەپەر خالتىسى؛ قۇرۇق ئاشلىق خالتىسى
مَزادَة تېڭىق؛ سەپەر سومكىسى؛ قۇرۇق ئاشلىق خالتىسى
مَزار ج. مَزارات زىيارەت قىلماق؛ ئېكسكۇرسىيە قىلماق؛ زىيارەت قىلىش نۇقتىسى؛ مۇقەددەس جاي
مُزارِع يالانما دېھقان؛ يەر ئىجارىگە ئېلىپ تېرىقچىلىق قىلغۇچى
مُزارَعَة تەركىب تۈزۈلمىسى
مُزاوَلَة شۇغۇللانماق؛ قىلماق
مُزايِد سېتىۋالغۇچى؛ تالىشىپ سېتىۋالغۇچى
مُزايَدَة ئاستا ـ ئاستا كۆپەيمەك؛ ژارقىراپ ساتماق
مِزْبَر خەت يازغاندا ئىشلىتىدىغان قومۇش قەلەم
مَزْبَلَة ج. مَزابِلُ ئەخلەت دۆڭىسى
مَزْبُور يېزىلغان
مَزَّة بىر ئوتلام؛ بىرئاز

مَزَجَ ـُـ مَزْجًا و مِزاجًا الشَّيْءَ بالشَّيْءِ سۈيۇلدۇرماق

مَزْج ئىلەشتۇرمەك؛ ئارىلاشتۇرماق

مُزْجاة ئاز پاكى كېيىنكى قېتىملىق نەرسە

مِزْجال نەيزە بېشى؛ قىسقا نەيزە

مِزْجَل نەيزە بېشى؛ قىسقا نەيزە

مُزْجًى ئاز پاكى كېيىنكى قېتىملىق نەرسە

مَزَحَ ـَـ مَزْحًا و مُزاحًا چاقچاق؛ چاقچاق قىلماق

مَزْح چاقچاق قىلماق؛ قىزىق گەپ قىلماق

مُزْدان زىننەتلەنگەن

مُزْدَحَم قىستاڭچىلىق جاي

مُزْدَحِم قىستاڭ؛ قىستالغان

مُزْدَرٍ «الْمُزْدَرِى» سەل قارىغۇچى؛ كۆزگە ئىلمايدىغان

مُزْدَرِع دېھقانچىلىق

مُزْدَوِج جۈپ بولغان؛ قوش بىسلىق

مَزَرَ ـُـ مَزْرًا اللَّبَنَ تېتىپ كۆرمەك؛ تېتىماق

مَزْرٍ «الْمُزْرِى» رەزىل؛ نومۇسسىز

مِزْراب جـ مَزارِيبُ ئېقىش ئېغىزى؛ (ئۆگزىدىكى سۇ ئېقىش نەيچىسىنىڭ ئېغىزى)

مِزْراق جـ مَزارِيقُ مىلتىق

مُزَرَّب قاشاغا سولانغان

مَزْرَد گال؛ بوغۇز؛ نەپەسلىنىش نەيچىسى؛ تاماق يولى

مَزْرَعَة جـ مَزارِعُ دېھقانچىلىق مەيدانى؛ قىشلاق؛ باققۇچى؛ قوش ئۆڭى ھايۋانلىرىنىڭ ئورنى

مُزَرْكَش كەشتىلەنگەن

مَزْرُوع جـ مَزْرُوعات تېرىلغان؛ تېرىمىلەنگەن؛ زىرائەت

مَزَّعَ الْقُطْنَ قول بارمىقى بىلەن پاختىنى ئوڭشىدى

مَزَّعَ الشَّيْءَ يېرىلدى؛ ئۇششاق قىلىپ پارچىلۇۋەتتى

مَزَعَ ـَـ مَزْعًا الْقُطْنَ قول بارمىقى بىلەن پاختىنى تارىدى

مُزْعَة جـ مُزَع بىر پارچە؛ بىر ئوتلام

مُزْعِج ئاۋارىچىلىك؛ ئاۋارە قىلماق

مُزَعْزَع تەۋرىنىپ تۇرىدىغان

مُزْعِف جاننى ئالىدىغان

مَزْعَم جـ مَزاعِمُ ئاچكۆز؛ يالغان گەپ

مَزْعُوم ئاتالغان؛ ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان

مَزْغَل جـ مَزاغِلُ مىلتىق كۆزى؛ زەمبىرەك كۆزى

مِزَقَّة گۈللۈك ئاپتوموبىل؛ گۈللۈك

تەختىراۋان (توي قىلغاندا ئىشلىتىلىدىغان)

مَزَّقَ الثَّوْبَ ئۇششاق پارچىلىدى

مَزَّقَ الشَّيْءَ إِرْبًا إِرْبًا پارچىلاپ يىرتىۋەتتى

مَزَّقَ شَمْلَهُمْ ئايرىۋەتتى؛ تارقىتىۋەتتى

مَزَّقَ عِرْضَهُمْ تۆھمەت چاپلىدى؛ بۆھتان قىلدى

مَزَقَ ـُـ مَزْقًا الثَّوْبَ يىرتىلىپ كەتمەك؛ تىتىلىپ كەتمەك

مَزِق جۇل - جۇل؛ يىرتىلىپ كەتكەن (كىيىم)

مَزْق يىرتىلىپ كەتمەك؛ پارچىلانغان

مِزْقَة ج مِزَق ئۇششاق پارچە؛ كىچىك پارچە

مِزْلاج ج مَزَالِيجُ دەم؛ تاقاق

مِزَلّة ج مَزالّ تېيىلىپ يىقىلىپ كەتكەن جاي؛ سەۋەنلىك؛ خاتالىق

مَزْلَج ج مَزالِجُ چاقى يوق چانا

مِزْلَج ج مَزالِجُ چاقلىق مۇز تېيىلىش ئايىغى

مَزْلَجَة مۇز تېيىلىش مەيدانى

مِزْلَجَة چانا

مَزْلَق ج مَزالِقُ سىلىق يول؛ تېيىلىش يولى؛ سىلىق تاختاي؛ سىلىق يۇز؛ تېيىلىش تاختىسى

مَزْلَقان تۇتاشقان كوچا؛ تۆت دوقمۇش؛ يانتۇلۇق؛ قىيا

مَزْلَقَة تېيىلغاق يول؛ سىلىق تاختاي؛ سىلىق يۇز

مِزْلَقَة چانا؛ كانكا

مِزْمار ج مَزامِيرُ ئۇزۇن نەي؛ قارا نەيچە؛ تاق سۇناي؛ بۇرۇنقى شېئىر

لِسان المِزْمار كىچىك تىل؛ تاشلاي

مَزْمَزَ الشَّيْءَ تەۋرەتتى؛ بوشاتتى

مَزْمَزَة تەۋرەنمەك؛ بوشىماق؛ تىتىماق

مُزْمَع ئىشتىن ئاۋۋال بېكىتىلگەن

مُزْمَع عَلَى كَذا ئاللىبۇرۇن بېكىتىلگەن؛ ئىشتىن ئىلگىرى بېكىتىلگەن

مُزْمِع بېكىتىلگەن؛ يۇز بېرىدىغان

مُزْمِن ئۇزۇن مۇددەتلىك؛ ئۇزۇن ۋاقىتلىق؛ يىلتىزى چوڭقۇر؛ ئاستا خاراكتېرلىك (كېسەل)

مُزْمَهِرّ غەزەپلەنگەن؛ دەرغەزەپ بولغان

مَزْمُور ج مَزامِيرُ بۇرۇنقى شېئىر پارچىلىرى

مُزْن يامغۇرلۇق بۇلۇت

حَبّ المُزْن مۆلدۈر

مُزْنَة ج مُزَن مۆلدۈر

مُزَنْجَر زەنجىر شەكىللىك

مُزَنَّم چاكسىنا؛ پەس؛ ياۋا ئۇرۇق؛ ئارىلاشما ئۇرۇق

مُزْهِر گۈل ئېچىلغان؛ كۆزنى چاقنىتىدىغان

مِزْهَر ج مَزاهِرُ چىلتار؛ ئارفا

مَزْهَرِيَّة گۈل لوغىسى

مَزْهُوّ ھاكاۋۇر؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدىغان

مِزْواة ئۇزۇنلۇق ۋە كەڭلىك

مِزْواج داۋاملىق توي قىلىپ ئاجرىشىدىغان

مُزَوَّج توي قىلغۇچى

مِزْوَد ج مَزاوِدُ بوپا؛ سەپەر سومكىسى؛ قۇرۇق ئاشلىق خالتىسى

مُزَوَّر ياساپ چىققان؛ يالغان؛ دوراپ ياسىغان

مُزَوِّر ئويدۇرۇپ چىققۇچى؛ ساختا ياسىغۇچى

مُزَوَّق زىننەتلەنگەن؛ قوپال

مِزْوَل تېلېفوننىڭ نومۇر تاختىسى

مِزْوَلَة ج مَزاوِلُ كۈندىلىك تەرتىپ؛ كۈندىلىك قائىدە

مَزِيَّة ج مَزايا ئەلا؛ ئارتۇقچىلىق؛ ئېسىل پەزىلەت

مِزْيَتَة ج مَزايِثُ ماي چۆگۈنى

مَزِيج ئارىلاشما ماددا؛ ئارىلاشما دورا؛ ئارىلاشما تەركىبلىك ماددا؛ ئارىلاشما؛ ئارىلاشما قان؛ ئويدۇرۇپ چىقماق؛ ياسىماق؛ تەشكىللىمەك

مَزِيج كِيماوِيّ خىمىيىلىك ئارىلاشما ماددا

مَزِيج مَعْدِنِيّ ئارىلاشما ئالتۇن

مَزِيد قوشماق؛ كۆپەيتمەك؛ كۆپەيتىلگەن

مَزِيد مِنَ الْأَفْعالِ كۆپلۈك پېئىل

مُزَيَّف يالغان؛ ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان

مُزَيِّف ئويدۇرۇپ چىقارغۇچى

مُزَيَّن زىننەتلەنگەن

مُزَيِّن ساتىراش؛ ھۆسن تۇزىگۈچى

مَسَّ ـ مَسًّا و مَسِيسًا ومِسِّيسَى هُ أو الشَّيْءَ ئۇۋلىماق؛ تەگمەك

مَسَّ هُ الْمَرَضُ أو الْكِبَرُ كېسەل بولماق؛ كېسەل بولۇپ قالماق؛ ياشانغان

مَسَّ تِ الْحاجَةُ إِلَى كَذا ئۇنى مەجبۇرلىدى

مَسّ تۇتماق؛ تەگمەك؛ تېگىشمەك؛ سارالماق؛ ئالجىغان

مُسَّ مَسًّا سارالماق

مَساء ج أَمْسِيَة كەچقۇرۇن؛ گۈگۈم؛ كەچ

مَساءَة سەت قىلىق؛ ئاپەت؛ كۆڭۈل-

مُسْتَتِر يېپىپ قويۇلغان؛ يوشۇرۇپ قويۇلغان؛ كۆمۈپ قويۇلغان؛ ئۆز ئىچىگە ئالغان

مُسْتَثْنًى چىقىرىۋېتىلگەن؛ شاللىۋېتىلگەن؛ چىقىرىۋېتىلگەن ئىسىم

مُسْتَجَدّ يېڭى؛ يېقىنىدىكى

مُسْتَح «الْمُسْتَحِي» خىجىل بولغان؛ ئىزا تارتقان

مُسْتَحَبّ كىشىنى رازى قىلىدىغان؛ ئېتىبارغا ئېرىشكەن

مُسْتَحَثّ كۆشكۈرتىلگەن؛ قۇترىتىلغان

مُسْتَحْدَث يېڭى؛ يۇمران

مُسْتَحْسَن كۆڭۈلدىكىدەك؛ قارشى ئېلىنغان

مُسْتَحْفَر ج مُسْتَحْفَرات تەجرىبە؛ ئەۋرىشكە؛ دورا

مُسْتَحِقّ ئېرىشكۈچى؛ قىممىتى بار؛ مەنپەئەتكە ئېرىشكۈچى

مُسْتَحْكَم مۇستەھكەم؛ پۇختا؛ مۇستەھكەملەنگەن

مُسْتَحْكَمات ج قوغداش ئىشلىرى؛ قورغان؛ سېپىل

مُسْتَحِلّ ئالاھىدە كەچۈرۈم

مُسْتَحْلَب سۈتسىمان سۇيۇقلۇق؛ سۈتسىمان دورا

مُسْتَحَمّات ج دېڭىز بويىدىكى يۇيۇنۇش مەيدانى

مُسْتَحِيل مۇمكىن بولمايدىغان؛ بىمەنە

مُسْتَخْرَج ئېلىۋېلىنغان؛ قېزىۋېلىنغان

مُسْتَخْرَجات ج ئېلىنغان مەھسۇلات؛ ئىشلەپچىقىرىش تارماقلىرىنىڭ قوشۇمچە مەھسۇلاتى

مُسْتَخِفّ سەل قارىغان؛ كۆزگە ئىلىنمىغان؛ بىخەستە كىشى

مُسْتَدار رېلىس

مُسْتَدِير يۇمىلاق؛ يۇمىلاق شەكىللىك

مُسْتَدِيرَة بازاردىكى بىر نەچچە يولنى تۇتاشتۇرىدىغان يۇمىلاق شەكىللىك كىچىك مەيدان

مُسْتَدِيم ئۇزۇن مەزگىللىك؛ مەڭگۈلۈك؛ ئۇزلۇكسىز

مِسْتَر ئەپەندى

مُسْتَرَاح ج مُسْتَرَاحات ھاجەتخانا؛ يۇيۇنۇش ئۆيى

مُسْتَرَاد تۆگە بېقىش مەيدانى؛ شامال تەككەن جاي

مُسْتَرْزَقَة يالالانما ئەسكەر

مُسْتَرْسِل پەسكە تىك چۈشكەن؛ ئېسىپ قويۇلغان

مُسْتَرَقّ ئىنچىكە ھەم يۇمشاق نەرسە

مُسْتَرْهِن يايما خوجايىنى

مُسْتَرِيح خاتىرجەم؛ راھەت

مُسْتَرِيح الْبالِ كۆڭلى خاتىرجەم

مُسْتَشار مەسلىھەت سورىماق

مُسْتَشْرَفَة قاقلاش سۇپىسى؛ ئېگىز سۇپا؛ تەكشى ئۆگزە

مُسْتَشرِق شەرقلىشىپ كەتكەن؛ شەرقشۇناس

مُسْتَشْفًى ج مُسْتَشْفَيات دوختۇرخانا

مُسْتَشْفًى الأمْراضِ الْعَفِنَة دوختۇر-خانا بىلەن بولغان ئارىلىق

مُسْتَطاب تەملىك؛ تېتىملىق

مُسْتَطاع مۇمكىن؛ قىلالايدىغان

مُسْتَطِير تارقالغان؛ تارقىلىپ كەتكەن

مُسْتَطِيل ئۇزۇن؛ تىك تۆت تەرەپلىك

مَسْتَصْنِع ياسىغۇچى؛ ئىشلەپچىقارغۇچى

مُسْتَعار ئۆتنە ئېلىنغان؛ يالغان

مُسْتَعْبَد قۇل قىلىنغان

مُسْتَعْجَل تېزلىتىلگەن؛ ۋاقتىنى قىسقارتقان

مُسْتَعْجِل تېز سۈرئەتتە؛ دەرھال؛ جىددىي

مُسْتَعِدّ تەييارلانغان؛ تەييار بولغان

مُسْتَعْرِب ئەرەبلەشكەن؛ ئەرەب كىشىلىرىگە ئوخشاش

مُسْتَعْرِض تەكشۈرگۈچى؛ كۆرۈپ چىققۇچى

مُسْتَعْصٍ «الْمُسْتَعْصِى» جاپالىق؛ قىيىن؛ قىلغىلى بولمايدىغان

مُسْتَعْمِر مۇستەملىكىچى؛ جاھانگىر

مُسْتَعْمَرَة باشقا دۆلەتتە تۇرۇۋاتقان كىشىلەر؛ مۇستەملىكە؛ توپلاشقۇچى

مُسْتَعْمَرَة مُسْتَقِلَّة ئۆزىنى - ئۆزى ئىدارە قىلىدىغان

مُسْتَعْمَل ئىشلىتىۋاتقان؛ ئىشلەتىپ بولغان

مُسْتَعْمَل الْمَرْكَبِ ئۆتنىگە ئالغۇچى

مُسْتَعْهِد ھۆددىگەر

مُسْتَعِير باشقىلارغا ئارىيەت بەرگۈچى؛ نەرسە ئۆتنە ئالغان ئادەم

مُسْتَغْرَب ياشاۋاتقان؛ جانلىق

مُسْتَغْرِق فى النَّوْمِ قاتتىق ئۇيقۇ؛ ئېغىر ئۇيقۇ

مُسْتَغَلّ ھوسۇل؛ كىرىم؛ شىلىۋېلىنغان

مُسْتَغِلّ شىلىۋالغۇچى؛ پاي قوشقۇچى

مُسْتَغْلِق چۈشىنىكسىز؛ مۇجمەل

مُسْتَغْنًى عَنْهُ ئارتۇقچە؛ كېرەكسىز

مُسْتَفِيد پايدا ئالغان ئادەم

مُسْتَفِيض تەپسىلىي؛ ئىنچىكە

مُسْتَقْبَل كەلگۈسى؛ ئىستىقبال؛ كۈتۈۋېلىنغان؛ كەلمەكچى

سىزلىك

مَسائِيّ گۈگۈمدىكى؛ كەچقۇرۇندىكى؛ كەچتىكى

مُسابِق تالاشقۇچى؛ مۇسابىقىلەشكۈچى؛ دۇشمىنى

مُسابَقَة مۇسابىقە؛ تالاش - تارتىش؛ كۈچ سىنىشىش

مُساتَرَة مەخپىيەتلىكنى ساقلاش

مُساجَلَة كۈرەش؛ مۇسابىقە؛ تالاش - تارتىش

مُساجَلَة كَلامِيَّة مۇنازىرە؛ تالاش - تارتىش قىلىش

مَسّاح الأَراضِي ئۆلچىگۈچى خادىم

مَسّاح الأَحْذِيَةِ ئاياغ سۈرتىدىغان

مَسّاحَة دوسكا ئۆچۈرگۈچ؛ ئۆچۈرگۈچ؛ خەت ئۆچۈرگۈچ

مِساحَة ئۆلچىمەك؛ يۈزى؛ كۆلىمى

عِلْم المِساحَة پەرەز قىلىش ئۇسۇلى؛ ئۆلچەش

مَساحِيقُ ج پۈراقلىق ماتېرىيال؛ ئۇپا (گىرىم بۇيۇمى)

مَسارِيقَى باغلانغان ببغىش؛ ئۇچەي ببغىشى

مَسارِيقِيّ ببغىشنىڭ؛ ئۇچەي پەردىسىنىڭ

مَسّاس تېگىشمەك؛ تىكەنلىك غالتەك

مِساس ئېگىشمەك؛ تۇتماق

مُساعِد ياردەملەشمەك؛ ياردەمچى

أُسْتاذ مُساعِد دوتسېنت

مَساعَدَة ياردەم بەرمەك؛ قوللىماق

مَساعَدَة مالِيَّة ئىقتىسادىي جەھەتتە ياردەم بەرمەك؛ تۇرمۇش ياردەم پۇلى

مَساف بۇرۇن؛ ئارلىق

مَسافَة ج **مَساوِفُ** ئارلىق؛ مۇساپە

مُسافِر ساياھەت قىلغۇچى؛ ساياھەتچى؛ مۇساپىر

مَساك توساق؛ توسقۇنلۇق

مَسّاكَة قەغەز قىستىقۇچ؛ چاسا شەكىللىك يېڭنە

مَساكَة پىخسىق

مُساكَنَة بىللە تۇرماق

مَسْأَلَة ج **مَسائِلُ** مەسىلە؛ تەلەپ؛ ھەل قىلىنىدىغان ئىش

مُسالِم كەڭ قورساق؛ تىنچلىقنى ياخشى كۆرىدىغان

مُسالَمَة ياخشىلاشماق؛ ئەپلەشمەك

مَسامّ مِنَ الْجَسَدِ أو الْجِلْدِ تەر تۆشۈكى

مُسامَحَة ئەپۇ قىلماق؛ كەچۈرمەك؛ دەم ئېلىش مەزگىلى؛ دەم ئېلىش كۈنى

مُسامِر كېچىدە سۆھبەتلەشكۈچى

مُسامَرَة كەچلىك يىغىلىش

مَسامِيّ تەر تۆشۈكى بار؛ تۆك تۆشۈكى بار

مَسامِيَّة تۆشۈكلۈك؛ كۆپ تۆشۈكلۈك

مُساهِم پاي قوشقۇچى؛ هەسسەدار

الشَّرِكَة المُساهِمة هەسسەدارلىق چەكلىك شىركىتى؛ بىرلەشمە شىركەت

مُساهَمَة قاتناشماق؛ تەقدىم قىلماق

مُساوٍ «المُساوِي» تەڭ؛ تەڭ قىممەتلىك

مُساواة تەڭ

مُساوَمَة باها سۆزلەشمەك؛ باها تالاشماق

مَسْؤُود غەمكىنلىك كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

مَسْؤُول . مَسْئُول عَنْ... مەسئۇلىيەتلىك بار؛ مەسئۇل بولغان

مَسْؤُولِيَّة . مَسْئُولِيَّة مەسئۇلىيەت

مُسايَفَة قىلىچ تېخنىكىسى

مِسْبار جـ مَسابِيرُ و مَسابِرُ تەكشۈرۈش يېڭنىسى

مَسَبّ قۇرغۇچى؛ باشلىغۇچى

مَسَبَّة تۆھمەت چاپلىماق

مُسْبِت هوشىدىن كەتكەن؛ هوشسىزلانغان؛ بىهوش

مَسْبَح جـ مَسابِحُ سۇ ئۈزىدىغان جاي

مِسْبَحَة جـ مَسابِيحُ تەلەپ؛ تىزىق

مُسَبِّحَة يېمەكلىك

مِسْبَر جـ مَسابِرُ تەكشۈرۈش يېڭنىسى

مُسَبَّع يەتتە هەسسىلەنگەن

مُسَبَّع فى الْهَنْدَسَةِ مۇنتىزىم يەتتە تەرەپلىك

مَسْبَك جـ مَسابِكُ قۇيۇش سىمى؛ قۇيۇپ ياساش زاۋۇتى

مِسْبَك جـ مَسابِكُ خەت قۇيىدىغان ئەسۋاب

مَسْبَوق ئاشۇرۇۋېتىلگەن؛ ئارقا تەرەپتىكى

مَسَّة تەگمەك؛ تۇتماق؛ يېقىنلاشماق؛ تېگىشمەك

مُسْتاء بىئارام قىلىدىغان

مُسْتَأْجَر ئىجارىگە ئالغان؛ ئۆتنە ئالغان

مُسْتَأْجِر ئىجارىگە ئالغۇچى؛ خېرىدار

مُسْتَأْنَف كەلگۈسى

مُسْتَأْنَف عَلَيْهِ شىكايەت قىلىنغان

مُسْتَأْهِل ئەرزىيدىغان؛ سالاهىيىتى بار

مُسْتَبٍ «المُسْتَبِي» قولغا ئالغۇچى؛ باشقىلارنى قولغا ئالىدىغان ئادەم

مُسْتَبْشِر ئۈمىدۋار؛ ئۈمىدۋار ئادەم

بولغان؛ كەلگۈسى شەكىل

مُسْتَقْبِل كۈتۈۋالغۇچى؛ قوبۇل قىلغۇچى

مُسْتَقْتِل ئۆلگەن؛ جان تالاشقان

مُسْتَقَرّ مۇقىم جاي؛ تۇرۇشلۇق جاي؛ مەقسەت؛ نىيەت

مُسْتَقِرّ مۇقىم؛ تىنچ

مُسْتَقْطَر هورلاندۇرۇلغان

مُسْتَقِلّ مۇستەقىل؛ ئۆزىگە - ئۆزى خوجا

مُسْتَقِيم تۈز؛ تىك؛ مۇسبەت قىممەتلىك؛ توغرا

الْمُسْتَقِيم تۈز ئۇچەي

مُسْتَقِيمِيّ تۈز ئۇچەينىك

مُسْتَكْبِر «الْمُسْتَكْبِرِي» ئىجارە ئالغۇچى؛ ئۆتنە ئالغۇچى

مُسْتَكْشِف تەكشۈرگۈچى

مُسْتَكَنّ ئۆڭكۈر؛ ئورا؛ تۆشۈك

مُسْتَكِنّ ئولتۇراقلاشقان؛ تۇراقلاشقان

مُسْتَلْزَمات ج زۆرۈر بۇيۇم

مُسْتَلْقٍ «الْمُسْتَلْقِي» سوزۇلۇپ ياتقان

مُسْتَلِم قوبۇل قىلغۇچى

مُسْتَمَدّ مەنبە؛ ئاساسى؛ تۈپ يىلتىزى

مُسْتَمِرّ داۋاملاشقان؛ ئۇزلۇكسىز؛ ئۇزۇك ئەمەس

مُسْتَمِع ئاڭلىغۇچى؛ تاماشىبىن

مُسْتَمْلَح زېرەك؛ قىزىقارلىق؛ گۈزەل

مُسْتَمِيت ھېچنېمىگە قارىمايدىغان؛ جېنىنىڭ بارىچە

مُسْتَنْبَت ج **مُسْتَنْبَتات** دېھقانچىلىق سايمانلىرى

مُسْتَنْبَت الْبَكْتِرِيا مىكروب يېتىشتۇرمەك

مُسْتَنْبِط كەشپىياتچى؛ كەشىپ قىلغۇچى

مُسْتَنَد ج **مُسْتَنَدات** تۆۋرۈك؛ قوللاش كۈچى؛ ئاساس؛ ئىسپات

مُسْتَنِد إِلَى كَذا بېقىنغۇچى، تايانغان

مُسْتَنْطِق تەكشۈرگۈچى ئەمەلدار

مُسْتَنْقَع ج **مُسْتَنْقَعات** سازلىق، سازلىق يەر

مُسْتَهام قىزغىن سۆيگەن؛ ئۆزىنى بىلمەيدىغان؛ نېمە قىلارىنى بىلمەي قېلىش

مُسْتَهْتَر قارىغۇلارچە گەپ قىلىدىغان

مُسْتَهْتَر بِالشَّيْءِ مەمنۇن بولغان

مُسْتَهْتِر ئۆز سۆزلۈك؛ يەڭگىلتەك

مُسْتَهْتِك يۈزى قېلىن؛ داپ يۈز

مَسْتَهْجَن ئەسكى؛ رەزىل؛ غەلىتە شەكىللىك

مُسْتَهْدِف لِكَذا ... نى مەقسەت قىلغان؛ ئاسان ئۇچرايدىغان

مُسْتَهْزِىء مەسخىرە قىلغۇچى؛ مەسخىرە قىلىنغان

مُسْتَهْكِم مەنمەنچى؛ ماختانچاق

مُسْتَهَلّ باشلانماق؛ باشلىنىش ئۇچى

مُسْتَهْلِك خەبىردار؛ ئىشلەتكۈچى

مُسْتَوٍ «اَلْمُسْتَوِى» تۈز؛ مۇسبەت قىممەتلىك؛ تەكشى

مُسْتَوْجِب قوبۇل قىلغۇچى؛ ئىبرىشكەن

مُسْتَوْحِش قاقاس؛ ئادەم شالاڭ

مُسْتَوْدَع جـ مُسْتَوْدَعات ئامبار؛ ئىسكىلات؛ ساقلاش ئورنى

مُسْتَوْدَع الذَّخِيرَةِ ھەربىي ئىسكىلات؛ ئوق - دورا ئامبىرى

مُسْتَوْدَع التَّبْرِيدِ سوغۇق ساقلاش ئىسكىلاتى

مُسْتَوْدِع ھاۋالە قىلغۇچى؛ ساقلىغۇچى؛ يول قويغۇچى

مُشْتُور سەبىي؛ تازا پاك؛ يېپىپ قويۇلغان؛ كۆمۈپ قويۇلغان

مُسْتَوْرَد جـ مُسْتَوْرَدات كىرگۈزۈ-ۋېتىلگەن؛ چەتتىن كىرگۈزۈلگەن؛ چەتتىن كىرگۈزۈلگەن مال

مُسْتَوْرِد چەت ئەل بىلەن ئالاقە قىلىدىغان سودىگەر

مُسْتَوْصَف جـ مُسْتَوْصَفات شىپاخانا؛ داۋالاش پونكىتى؛ كىچىك شەخسىي دوختۇرخانا

مُسْتَوْطِن ئاھالە؛ يەرلىك

مُسْتَوْقَد مەش؛ تام ئوچاق

مُسْتَوْلَد تۇغۇت دوختۇرخانىسى

مُسْتَوًى پارالىلىل؛ تەكشى يۈز

مُسْتَوَى الْماءِ سۇ ئورنى

مُسْتَيْئِس ئۈمىدسىزلەنگۈچى؛ ئۈمىدى ئۈزۈلگەن

مَسْتَيْقِظ ئويغاق؛ سەگەك

مِسَّجَة ئەندۇزا (تامچىلار ئىشلىتىدىغان سايمان)

مَسْجَد جـ مَساجِدُ مەسچىت

اَلْمَسْجَد الْحَرام ھەرەم مەسچىتى

اَلْمَسْجَد الْأَقْصَى ئەقسا مەسچىتى

مِسْجَدَة جـ مَساجِدُ جايناماز

مِسْجَر يېقىلغۇ

مُسَجَّل خاتىرىلەنگەن؛ تىزىمغا ئالىدۇرۇلغان؛ ئەنكە ئالدۇرۇلغان؛ نومۇر ئالغان

مُسَجِّل خاتىرىلىگۈچى ئادەم؛ خاتىرىلىگۈچى ئەسۋاب

مُسَجِّل الصَّوْتِ ئۇنئالغۇ

مُسَجِّلَة ئۇنئالغۇ

مَسْجُوح . مَسْجُوحَة تەبىئىي خۇسۇسىيەت

مَسْجُون جـ مَساجِينُ جىنايەتچى؛ مەھبۇس

مَسَّحَ الشَّيْءَ سۈرتمەك؛ سۈرتۈپ

قويماق؛ سۈرتىۋەتمەك؛ قىرد-
ۇەتمەك؛ سۈرمەك

مَسَّحَ رَأْسَهُ ئالدىماق، مەيلىنى تارتماق؛ خۇشامەت قىلماق

مَسَحَ ـَـ مَسْحًا الشَّيْءَ ئۆچۈرۈۋەت-
مەك؛ سۈرتىۋەتمەك، قىرىۋەت-
مەك

مَسَحَ هُ أو الشَّيْءَ بالماءِ أو الدِّهْنِ
سۇ ياكى ماي بىلەن سۈرتمەك

مَسَحَ مَسْحًا و مِسَاحَةً الأَرْضِ
مۆلچەرلىمەك

مَسَحَ رَأْسَهُ ئالدىماق؛ گوللىماق؛ خۇشامەت قىلماق

مَسْح سۈرمەك، سۈرتمەك

مَسْح الأَرْضِ مۆلچەرلىمەك (يەر)

مِسْح جـ مُسُوح و أَمْساح توم يۇڭدىن قىلىنغان كىيىم

مَسْحاءُ م تەكشى

لَوْحَة مَسْحاءُ ئاق تاختاي؛ خەت يېزىلمىغان تاختاي

مِسْحاة جـ مَساحٍ گۈرجەك

مِسْحاج جـ مَساحِيجُ ئۈزۈن رەندە؛ رەندە؛ داۋاملىق قەسەم بېرىدىغان ئايال

مَسْحَة سۈرمەك؛ سۈرتمەك؛ يېنىك سۈرتمەك؛ سۇس داغ؛ دېرەك بەرمەك؛ ئىز؛ نومۇر؛ بەلگە؛ ئەن

مُسَحِّر توخۇ چىللىغاندا كىشىلەرنى زولۇق يېيىشكە چاقىرىدىغان كىشى

مَسْحَط بوغۇز

مِسْحَق جـ مَساحِقُ هاۋانچا

مِسْحَل جـ مَساحِلُ رەندە

مِسْحَنَة جـ مَساحِنُ تاش چوقۇيدىغان چوك كەكە

مَسْحُوب تارتىلغان؛ سۈرۈلگەن

مَسْحُوب عَلَيْهِ پۇل تۆلىگەن ئادەم

مَسْحُوب عَلَى الْبارِدِ تارتماق

مَسْحُوج جـ مَساحِيجُ يىرتىلىپ كەتكەن؛ رەندىلەنگەن

مَسْحُور چىرىكلەشكەن؛ لايدەك

مَسْحُوق جـ مَساحِيقُ ئېزىۋېتىلگەن؛ يانجىلغان؛ ئۇۋاق؛ پاراشوك

مَسْحُوق التّالَكِ تاش ئۇۋىقى

مَسْحُول ئاجىز؛ كۈچسىز

مَسَخَ ـَـ مَسْخًا هُ شەكلىنى ئۆزگەرتمەك؛ قىياپىتى بۇزۇۋېتىلگەن

مَسَخَ الطَّعامَ قىرتاق؛ تەمىنى يوقاتماق

مَسْخ جـ مُسُوخ قىياپىتىنى ئۆزگەرتمەك؛ قىياپىتىنى

بۇزماق

مِسْخ ياۋايى ھايۋانغا ئايلانماق؛ ھايۋانغا ئايلانماق

مَسْخَرَة ج **مَساخِرُ** نەقاپلىق تانسا

مَسْخَط ج **مَساخِطُ** غەزەپ؛ ئاچچىق؛ غەزىپىنى قوزغايدىغان قىلمىش؛ يامان قىلىق

مَسْخَط . مَسْخَطَة ج **مَساخِطُ** غەزىپىنى قوزغايدىغان قىلمىش؛ ئەسكى قىلىق

مُسَخِّن ج **مُسَخِّنات** قىزىتقۇچ؛ توكلۇق ئىسىتقۇچ

مِسْخَن . مِسْخَنَة ج **مَساخِنُ** سۇ ئىسىتقۇچ

مَسْخُوط ئۆچلۈكىنى كەلتۈرىدىغان؛ يىرگىنىشلىك

مَسَّدَ الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ قول بىلەن سۈرتتى؛ ئونىڭ ئورنىنى ئەتتى

مَسَّدَ الشَّعْرَ چاچ تارماق

مَسَد ئارغامچا؛ تانا؛ تانا كاللىكى

مَسَدّ ئېقىپ قويۇلغان جاي

سَدَّ مَسَدَّهُ ۋاكالىتەن ئورنىنى تولدۇردى

مُسَدَّس ج **مُسَدَّسات** ئالتە ئاتار تاپانچا

مُسَدَّس فى الْهَنْدَسَةِ مۇنتىزىم ئالتە تەرەپلىك

مُسَدَّس الْبُويَةِ پۇركۇش

مَسْدُود توسۇپ قويۇلغان

مِسْراق ئىسراپ بولغان؛ ئىنتايىن ئىسراپ بولغان

مَسْرَب ج **مَسارِبُ** تونىل؛ يەر ئاستى سۇ يولى

مَسَرَّة ج **مَسارّ** خۇشاللانماق؛ رازى بولماق

مِسَرَّة ج **مَسارّ** ئاۋاز تارقاتقۇچ؛ تېلېفون

مِسَرَّة أَثِيرِيَّة سىمسىز تېلېفون

مِسَرَّة سِلْكِيَّة سىملىق تېلېفون

مَسْرَجَة ج **مَسارِجُ** شامدان؛ قەندىل

مِسْرَجَة ج **مَسارِجُ** چىراغ؛ كېچىدە يورۇتىدىغان لامپا

مَسْرَح ج **مَسارِحُ** تىياتىرخانا؛ سەھنە؛ ئىلىم؛ قەدىمدىن قېپقالغان سەھنە؛ سەھنە ئەسەرلىرىنىڭ ئومۇمىي توپلىمى

مُسَرَّح ھەربىي سەپتىن قايتقان؛ ھەربىي خىزمەتتىن قايتقان

مَسْرَحِيّ تىياتىرخانىنىڭ؛ سەھنىنىڭ

مَسْرَحِيَّة ئويۇن؛ سەھنە ئەسىرى

مِسْرَد بىگىز

مُسَرْسَب گۇمانخورلۇق كېسىلىگە گىرىپتار بولغۇچى

مَسْرَط گال؛ يۇتقۇنچاق

مُسْرِف بەتخەج؛ قالايمىقان پۇل خەجلىگۇچى

مَسْرُور شاد ـ خۇرام؛ خۇشال

مَسْرُوق جـ **مَسْرُوقات** ئوغرىلانغان نەرسە؛ بۇيۇم

مَسَطَ ـُ مَسْطًا الْمَعْىَ بارماق بىلەن ئۆچەي ئىچىدىكى نەرسىنى ئالماق مَسَطَ الثَّوْبَ * كىيىم سىقماق

مِسْطار ئەندۇزا

مَسْطَبَة جـ **مَساطِبُ** ئولتۇرۇشقا بولىدىغان پاكار كۆتەك؛ پاكار تاش

مَسْطَح جـ **مَساطِحُ** تۇزلەشلىك؛ چېدىر ياغىچى

مُسَطَّح تەكشىلىك؛ تەكشى يۇز؛ تەكشى

مِسْطَح نوغۇچ

مُسَطَّر سىزىق سىزىلغان

مِسْطَرَة جـ **مَساطِرُ** سىزغۇچ

مِسْطَرَة مُدَرَّجَة ئۆلچەملىك سىزغۇچ

مِسْطَح گىپىي راۋان؛ سۇدەك سۆزلەيدىغان

مَسْطُول مەست بولغان؛ ئىچىپ مەست بولغان

مَسْعاة جـ **مَساعٍ** نەتىجە؛ تىرىشماق

مِسْعار جـ **مَساعِيرُ** كۆسەي؛ كالتەك؛ ئوت قويغۇچى

مِسْعَر جـ **مَساعِرُ** ئوت ئالىدىغان كالتەك زىق؛ ئوت قويۇپ بەرگۈچى

مِسْعَط تاماكا قۇتىسى

مُسْعِف جىددىي قۇتقۇزغان؛ ياردەملىشىپ ئىش قىلىپ بەرگەن

مَسْعَل بوغۇز

مَسْعُود بەختلىك؛ بەختى بار

مَسْعُور جـ **مَساعِيرُ** غالجىرلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغان؛ ئاچ كۆز

مَسْعًى جـ **مَساعٍ** تىرىشماق؛ كۈچ سەرپ قىلماق؛ قىلىق؛ ھەرىكەت

مَسْغَبَة قورسىقى ئاچماق

مُسْفٍ «الْمُسْفِي» تۆھمەت قىلغۇچى؛ قارا چاپلىغۇچى

مِسْقام جـ **مَساقِيمُ** كېسەلچان

مَسْقَط جـ **مَساقِطُ** چۈشكەن ئورۇن؛ چۈشكەن جاي

مَسْقَط الرَّأْسِ تۇغۇلغان جايِ؛ يۇرتى

مَسْقَط مِياهٍ شارقىراتما

مَسْقَط هَنْدَسِيّ كۆلەڭگە؛ پروېكسىيە ئۇسۇلى

مَسْقَط الشَّكْلِ الأَصْلِيّ كۆلەڭگە

مَسْقَط أُفُقِيّ تەكشىلىك خەرىتىسى

مَسْقَط جانِبِيّ يانتۇ يۇز خەرىتىسى

مَسْقَط رَأْسِيّ كۆرۈنگەن يۇز؛ ئۇدۇل يۇز خەرىتىسى؛ تىك يۇز خەرىتىسى

مُسَقَّف ئۆگزىسى بار

مِسْقَوِيّ سۇنئىي سۇغىرىلغان؛ سۇغىرىلغان

مَسْقِيّ قاتتىق

مَسَّكَ بِهِ تۇتتى؛ ئالدى

مَسَّكَ الشَّيْءَ ئەنبەر سۈرتتى؛ ئەنبەر ئىشلەتتى

مَسَكَ ـُ مَسْكًا بِهِ ئالماق؛ تۇتماق

مَسَكَ لِسَانَهُ سۆكۈت قىلدى؛ ئاغزىنى چىڭ يۇمدى

مَسَكَ الْبَطْنَ ئىچى قېتىپ قالدى

مَسْك ئىگىلىمەك؛ ئالماق

مُسْك پىخسىق؛ بېخىل

مُسْك ئاشلىق؛ يېمەكلىك

مِسْك ئەنبەر

غَزَال الْمِسْك ئىپار كېيىك

نِمْس الْمِسْك قاپلان

مُسْكان جـ مَساكِينُ بېكىتكەن پۇل

مَسَكَة قاپلانغان ماددا؛ ماشىنا چاقىنىڭ

مَسْكَة تۇتقۇچ

مُسَكَة پىخسىق؛ پۇل خەجلىمەيدىغان؛ بېخىل

مُسْكَة پىخسىق؛ كىچىككىنە ئاشلىق (پەقەتلا تۇرمۇشنى قامداشقا يېتىدىغان)

مُسْكِت قەتئىي جاۋاب؛ تەستە جاۋاب بېرەلەيدىغان؛ شۇكلەپ قويىدىغان

مُسْكِر جـ مُسْكِرات ھاراق؛ خورما ھاربقى

مَسْكَن جـ مَساكِنُ ئۆي؛ ماكان؛ ياتاق

مُسَكِّن جـ مُسَكِّنات تىنچلاندۇرۇش دورىسى

مَسْكَنَة كەمبەغەل؛ نامرات؛ ئاجىزە؛ ئىگىلىمەك

مُسْكُوبِيّ موسكۋالىق؛ رۇسىيىلىك؛ موسكىۋانىك؛ رۇسىيىنىك

مَسْكُوك جـ مَسْكُوكات پۇلى

مَسْكُون ئادەم ئولتۇرۇشلۇق

الْمَسْكُونَة دۇنيا؛ ئالەم

مَسْكُونِيّ يەر شارىنىك؛ دۇنيانىك؛ ئالەمنىك

مِسْكِيّ پۇراقلىق ئۇزۇم ھاربقى

مِسْكِير ھاراقكەش

مِسْكِين جـ مَساكِينُ كەمبەغەل؛ نامرات؛ بىچارە

مُسَلِّ «الْمُسَلِّي» كۆڭلىنى ئاچىدىغان؛ كۆڭلىنى خۇش قىلىدىغان

مَسْلاة جـ مَسالٍ كۆڭۈل ئېچىش ئورنى؛ ئىچ پۇشۇقىنى چىقىرىدىغان نەرسە

مِسْلاة ئويۇنچۇق

مِسْلاط جـ مَسالِيطُ ئاچقۇچنىڭ چىشى

مِسْلاق مۇنازىرىگە ئۇستا؛ گەپكە ئۇستا

مِسَلَّة جـ مَسالّ تىكىش يىڭنىسى؛ بورا تىكىدىغان چوڭ يىڭنە

مِسَلَّة بۇرۇنقى زامانىدىن قېپقالغان ئىز؛ ئابىدە

مُسَلَّح قورالـلانغان؛ قورالـلىق

مَسْلَحَة جـ مَسالِحُ ھەربىي زاۋۇت؛ ھەربىي ئىسكىلات

مَسْلَخ جـ مَسالِخُ قۇشخانا؛ گۆش تۇرىدىغىلەر بىلەن تەمىنلەيدىغان مەيدان

مُسَلْسَل ئۇلانغان؛ ئارقىمۇئارقا ئۇلانغان؛ يۇرۇشلۇك

مُسَلْفَت يولغا ماي يېيىتماق؛ قارا ماي يول؛ ئاسفالت يول

مِسْلَفَة تىرنا؛ سۆرەم

مِسْلَق گەپكە ئۇستا؛ سۆزلەش قابىلىيىتى بار

مَسْلَك جـ مَسالِكُ يول؛ تاشيول

مَسْلَكَة كىيىمنىڭ قىرى

مَسْلَكَة توقۇش ماشىنىسى؛ چىغىرىق

مُسَلَّم بِهِ ئېتىراپ قىلىنغان؛ مۇناسىرە تەلەپ قىلمايدىغان

مُسْلِم مۇسۇلمان؛ ئىسلام دىنى مۇرىتى

مَسْلُوب تارتىۋېلىنغان؛ بۇلىۋېلىنغان

مَسْلُوت گۆشسىز ئۇستىخان

مَسْلُوخ تېرىسى سويۇۋېلىنغان

مَسْلُوق قاينىتىپ پىشۇرۇلغان

مَسْلُول يۇلۇۋېلىنغان؛ ئۆپكە كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

مَسْلِيّ ئايرىۋېلىنغان قايماق؛ يېيىشكە ئىشلىتىدىغان سېرىق ماي

مُسَلًّى ئايرىۋېلىنغان قايماق؛ يېيىشكە ئىشلىتىلىدىغان سېرىق ماي

مُسِمّ زەھەرلىك

مِسْمار جـ مَسامِيرُ مىخ

مِسْمار بِطاسَة مىس باشلىق مىخ

مِسْمار لَوْلَبِيّ بۇرما مىخ

مِسْمار الْبَرْشَمَةِ مىخنىڭ بىر تۈرى

مِسْمارِيّ شىنا شەكىللىك

مِسْمَح جـ مَسامِحُ سېخىي؛ مەرد؛ كەڭ قورساق

مُسَمَّر مىخلانغان

مَسْمَع ئاڭلىماق
مَسْمَع جـ مَسامِعُ ئاڭلىيالايدىغان ئورۇن
مِسْمَع جـ مَسامِعُ ئاڭلاش ئەسۋابى؛ چېلەك كۆتۈرىدىغان باغ
مُسْمِعَة ئايال ناخشىچى
مَسْمَكَة بېلىق كۆلچىكى
مُسَمَّن بېقىپ سەمرىتىلگەن
مَسْمَنَة جـ مَسامِنُ سېرىق ماي يىغىدىغان ياكى سەمرىگەن گۆشنى ئايرىيدىغان ئەسۋاب
مَسْمُوح بِهِ رۇخسەت قىلىنغان؛ ئىجازەت قىلىنغان
مَسْمُوحات ج باج ئالمايدىغان تاۋار
مَسْمُوك قېلىن
مَسْمُوم زەھەرلىك؛ زەھەرلەنگەن
مُسَمًّى جـ مُسَمَّيات ... دەپ ئاتالغان؛ بېكىتىلگەن
مُسَمًّى ات عِلْمِيَّة ئىلمىي ئۇقۇم؛ ئىلمىي ئېنىقلىما
مُسِنّ قېرىغان؛ ياشانغان
مِسَنّ جـ مَسانّ قۇم چاق؛ قۇم چاقلىق ماشىنا؛ بىلەي تاش
مَسَنّاة جـ مُسَنَّوات و مُسَنَّيات توسما؛ سۇ تۇغىنى
مُسْنِت چۆل؛ كەمبەغەل
مَسْنَد جـ مَسانِدُ يۇمىلاق ئورۇن؛ دۇق؛ سافا؛ ياستۇق؛ جازا
مُسْنَد بايان سۆز؛ خەۋەر
مُسْنَد إلَيْهِ ئىگە
مُسْنَد جـ مَسانِدُ دەۋر؛ ساختا ياسالغان
مُسَنَّن ھەرە چىشى شەكىللىك؛ چىشلىق؛ بىسلىق
مَسْنَوّ سۇ ماشىنىسى بىلەن سۇغارماق
مَسْنُون بىلەپ ئىتتىكلەشتۈرمەك
مَسْنِيّ سۇ ماشىنىسى بىلەن سۇغارغان
مُسْهَب زىيادە ئۇزۇن
مُسْهَبَة چوڭقۇر (قۇدۇق)
مَسْهَج شامال ئۆتۈشىدىغان جاي؛ شامال ئۆتىشىدىغان يول ئىغىزى
مُسَهَّد ئۇخلىمىغان؛ سەگەك
مَسْهَر جـ مَساهِرُ ئاخشىمى ئىبچىدە ئۇيقۇلىگەن كۆڭۈل ئىبچىش سورۇنى؛ قەھۋەخانا
مَسْهَك . مَسْهَكَة شامال ئۆتۈشىدىغان جاي
مُسْهَل ئىچى سۈرمەك؛ قورساقنى ئاغرىتماق
مُسْهِل جـ مُسْهِلات سۈرگە دورىسى
مِسْواك جـ مَساوِيكُ چىش كولىغۇچ؛ چىش چوتكىلىغۇچ

مُسَوَّدَة دەسلەپكى نۇسخا؛ ئەسلى نۇسخا

مُسَوَّر قۇدرەتلىك پادىشاھ

مِسْوَر و مِسْوَرَة جـ مَساوِرُ خۇرۇم ياستۇق

مَسُورَة نەيچە؛ كاناي

مَسُوس تۇزلۇق؛ ئازراق تۇزلۇق (سۇ)

مُسَوِّغ قانۇنىي ئاساس؛ قايىل قىلىش كۇچى بار سەۋەب

مُسَوَّف كېچىكتۇرۇلگەن؛ دەخلى يەتكۇزۇلگەن

مُسَوْكَر بىخەتەرلىكى قوغدالغان؛ كاپالەتلەندۇرۇلگەن؛ نومۇر ئېلىنغان

مَسُونِيّ ھەمشىرىلەر جەمئىيىتى؛ لايچى

مَسَّى هُ كەچلىكى خەيرلىك بولماق ؛كەچتە ئەھۋال سورىماق

مُسِيْء كىشىگە زىيانلىق؛ خۇشال قىلمايدىغان

مُسَيَّج چىت بىلەن ئورالغان

مَسِيح جـ مُسَحاءُ و مَسْحَى خرىستىئان؛ ماي سۇرۇلگەن؛ زىيان - زەخمەت يەتكەن

مُسَيَّح يوللۇق

مَسِيحِيّ خرىستىئان دىنىنىڭ؛ خرىستىئان دىنىي مۇرىتى

المَسِيحِيّة خرىستىئان دىنى

مَسِيخ قىياپىتىنى ئۆزگەرتكەن؛ شەكلى ئۆزگەرگەن؛ قىرتاق؛ ئۇسلۇبى يوق

مَسِير ماڭماق؛ يول يۇرمەك؛ ھەرىكەت قىلماق؛ ئوربېتا

مُسَيَّر يوللۇق؛ ئىختىيارىي ھەرىكەت قىلالمايدىغان

مُسَيِّر يول باشلىغۇچى

مَسِيرَة ئارىلىق؛ مۇساپە؛ تۇرلۇك قىياپەتتە كېتىۋاتقان كىشىلەر توپى

مَسِيس تەگمەك؛ تۇتماق؛ تېگىشمەك؛ كېسىشكەن نۇقتا

مُسَيْطِر باشقۇرغۇچى؛ ئىدارە قىلغۇچى

مِسْيَعَة ئەندۇزا

مَسِيك جـ مُسْك ئېنىق ئەمەس؛ پىخسىق؛ چىك تۇتۇۋالغان

مَسِيل جـ مَسايِلُ و مُسُل و أَمْسِلَة و مُسْلان دەريا يولى؛ دەريا

مُسِيل ئاقتۇرغان؛ سۇيۇلدۇرۇلغان

مُسِيل الدُّمُوعِ ياش ئاققۇزغۇچ

مِسْيَل سۇيۇقلۇقنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب؛ لەيلىمە تارازا

مَشَّ ـُ مَشًّا الْعَظْمَ سۇمۇرمەك

مَشَّ الشَّيْءَ يۇمشاتتى؛ چىللىدى
مَشْاء ساخاۋەتچى
مِشْآة سېۋەت؛ قۇدۇق ئاستىدىكى يېپىشقاق لاي
مُشاة ج پىيادە؛ پىيادە ئەسكەر
مُشاحَنَة ۋەھشي
مُشادَّة كَلامِيَّة ئېغىز غېرىچلىماق؛ گەپ تاكاللاشماق
مُشار إلَيْهِ يۇقىرىدا سۆزلەنگەن؛ يۇقىرىدا ئېيتىپ ئۆتۈلگەن
مَشارِفُ ج كاردور
مَشارِفُ الْمَدِينَةِ يېقىن ئەتراپ
مَشارِفُ الْأَرْضِ چوقچىيىپ چىقىپ تۇرغان يەر؛ ئېگىز يەر
مُشارَكَة قاتناشماق
مُشاطِر قوشنا؛ ھەمراھ
مَشاع مِنَ الْأَسْهَمِ و الْأَراضِي و نَحْوِها ئورتاق
مَشاع تارالغان؛ ئېقىپ يۇرگەن
مَشاع مِنَ الْقُرَى ئومۇمنىڭ ئېتىزلىرى
مَشاعِلِيّ ج مَشاعِلِيَّة مەشئەل كۆتۈرۈۋالغۇچى؛ مەشئەل ئېلىپ يۇرگۈچى
مُشاعِيَّة يېزا
الْمُشاعِيَّة الْبِدائِيَّة قەدىمكى يېزا
مُشاغِب خاتالىق سادىر قىلغۇچى؛ نۇقسان ئىزدىگۈچى
مُشاغَبَة قۇسۇر تاپقۇچى
مُشاكَسَة ئۇرۇشماق
مُشاكَلَة ئوخشاش؛ گويا
مَشْأَمَة سول تەرەپ؛ سول يۇز
مَشاهِد ج يىغىلىش؛ يىغىن مەيدانى؛ قۇر ۋە ستون؛ مەنزىرە
مُشاهَد كۆرگىلى بولىدىغان
مُشاهِد تاماشىبىن
مُشاهَدَة كۆرمەك؛ تەكشۈرمەك
مُشاهَرَة ئاي بويىچە
مُشاوَرَة سودا كېلىشىم يىغىنى
مَشْؤُوم ج مَشائِيمُ ۋەھشي
مُشايِع بىر تەرەپكە ئېقىپ كەتكۈچى
مِشْباح ھەقسىز ئەينەك؛ ئىككى كۆز بىلەن كۆرۈشكە بولىدىغان ئەينەك
مُشَعٌ بالشَّيْءِ تولغان
مُشْبِع يېتەرلىك؛ مول ئوزۇقلۇق قىممىتى بار
مُشَبَّك ئالماشتۇرۇلغان؛ بىر خىل تاتلىق يېمەكلىك
مِشْبَك ج مَشابِكُ قىسقۇچ
مُشَبَّم ئاغزى ھىم ئېتىۋېتىلگەن
مَشْبُوب ئەقىللىق؛ زېرەك

مَشْتاة جـ مَشاتٍ قىشنى ئۆتكۈزىدىغان جاي؛ سوغۇقتىن پاناھلىنىدىغان جاي

مُشْتاع بىرلەشكۈچى؛ ئورتاقلاشقۇچى

مُشْتاق ئەسلىگەن؛ سېغىنغان

مُشْتَبِه مۇجمەل؛ تۇتۇق

مُشَتَّت تارقىتىۋېتىلگەن؛ توپلاشتۇرۇلمىغان

مُشْتَرٍ «الْمُشْتَرِى» سېتىۋالغۇچى؛ خېرىدار

مُشْتَرع قانۇن تۈزگۈچى

مُشْتَرَك ئورتاق؛ بىرلەشمە

مُشْتَرِك قاتناشقۇچى

مُشْتَرِك فى كَذا ئالدىن بېكىتىلگەن

مُشْتَرًى جـ مُشْتَرَوات و مُشْتَرَيات سېتىۋالغان نەرسە

مُشْتَعِل كۆيۈۋاتقان؛ يالقۇنجىغان

مُشْتَغِل خىزمەت قىلىدىغان؛ كەسپى بار

مُشْتَقّ جـ مُشْتَقّات ئاجرىلىپ چىققان؛ ئاجرىلىپ چىققان ماددا

مُشْتَكٍ «الْمُشْتَكِى» شىكايەت قىلغۇچى

مُشْتَكًى عَلَيْهِ جاۋابكار؛ جىنايەتچى؛ گۇمانلىق جىنايەتچى

مُشْتَمِل عَلَى كَذا ئۆز ئىچىگە ئالغان

مُشْتَمَلات ج مەزمۇن

مُشْتَهٍ «الْمُشْتَهِى» ئۇمىدى ئۈزۈلگەن؛ خام خىيال

مُشْتَهاة توي قىلىش يېشىغا يەتكەن؛ توي قىلىشقا تېگىشلىك

مُشْتَهًى جـ مُشْتَهَيات مەززىلىك؛ يېيىشلىك؛ كۆتۈشكە ئەرزىيدىغان

مَشْتُوم ھاقارەتلەنگەن؛ تىل ئاچقىلىغان

مَشْتًى جـ مَشاتٍ قىشنى ئۆتكۈزىدىغان جاي سوغۇقتىن پاناھلىنىدىغان جاي

مَشَجَ ـُ مَشْجًا بِكَذا قالايمىقان؛ ئارىلىشىپ كەتكەن

مَشْج جـ أَمْشاج ئارىلاشما ماددا؛ ئارىلاشما؛ بىرلەشمە دورا

مِشْجَب جـ مَشاجِبُ تامدىكى كىيىم ئاسقۇچ؛ ھەرىكەتچان كىيىم ئاسقۇچ

مَشْجَر جـ مَشاجِر دەرەخ؛ دەرەخ تىكىدىغان مەيدان

مُشَجَّر ئوت - چۆپ بىسىلغان

مَشَحَ ـَ مَشْحًا الْمَرِيضَ عِنْدَ بَعْضِ

الْمَسِيحِيِّينَ خرىستىئان دىنى مۇرىتلىرىنىڭ سەكراتقا چۈشۈپ قالغان كىشىلىگە سۇرتىدىغان خاسىيەتلىك مېيى

مِشْحَج ياۋا ئېشەك

مِشْحَذ . مِشْحَذَة جـ **مَشاحِذُ** بىلەي تاش؛ قۇم چاق

مَشْحَرَة جـ **مَشاحِرُ** ئورا

مِشْحَط ئۇزۇم بارىكى

مُشَحَّم سېمىز؛ مايلىق

مُشْحِم گۆشى جىق؛ سۈيى ئاز

مَشْحُوذ بىلەنگەن ئىتتىك پىچاق

مَشْحُونات ج توشۇلغان مال

مُشَخِّص ئەر ئارتىس؛ ئەر رولچى

مِشْخَل . مِشْخَلَة سۈزگۈچ

مِشَدّ جـ **مِشَدّات** تار كىيىم؛ بەدەنگە قىسىپ تۇرىدىغان ئىشتان

مُشَدَّد ئۇرغۇسى كۈچەيتىلگەن؛ جاراڭلىق تاۋۇشلۇق

مَشْدُود چىڭ تارتىلغان؛ جىددىي

مَشْدُوه قورقۇپ كەتكەن؛ ئاغزى ئېچىلىپ قالغان

مِشْذَب دەرەخ شاخلىرىنى قىرقىدىغان چوڭ قايچا

مِشْراط جـ **مَشارِط** و **مَشارِيطُ** ئوپېراتسىيە پىچىقى؛ قان يېگىنسى

مَشْرَب جـ **مَشارِبُ** سۇ ئىچىدىغان جاي

مَشْرَبَة جـ **مَشارِبُ** سۇ ئىچىدىغان جاي؛ چايخانا

مُشَرِّح ئوپېراتسىيە قىلغۇچى

مَشْرَحَة ئوپېراتسىيە ئۆيى

مُشَرَّد قوغلىۋېتىلگەن؛ قويۇۋېتىلگەن

مُشَرَّش يىلتىز تارتقان

مُشَرْشَر ھەرە چىشى شەكىللىك

مُشَرَّط يېرىقى بار؛ يېرىلىپ كەتكەن

مِشْرَط جـ **مَشارِط** ئوپېراتسىيە پىچىقى؛ قان يېگىنسى

مُشَرَّف ھۆرمەتلەشكە تېگىشلىك؛ ھۆرمەتلىك

مُشْرَف جـ **مَشارِفُ** كارىدور

مُشْرِف مۇدىر؛ بۆلۈم باشلىقى؛ يېتەكچى؛ باشقۇرغۇچى

مُشْرِف عَلَى الْمَكانِ تىلىمەك؛ ئالدىغا قارىماق

مُشْرِف عَلَى الْمَوْتِ خەتەر يېقىنلاشقان؛ ئۆلۈم يېقىنلاشقان

مَشْرَق جـ **مَشارِقُ** شەرق؛ قۇياش كۆتۈرۈلىدىغان جاي

مَشْرِق جـ **مَشارِقُ** شەرق؛ قۇياش كۆتۈرۈلىدىغان جاي؛ قۇياش چىقىدىغان جاي؛ شەرقتىكى ئەرەب دۆلەتلىرى

مُشْرِق نۇر چېچىپ تۇرغان، پارلاق

مَشْرَقَة كۈنگەي جاي

مَشْرِقِيّ شەرقتىكى ھەرقايسى دۆلەت-لەرنىڭ؛ شەرقلىق

مُشْرِك كۆپ دىنلىق مۇرىت؛ مەبۇدقا ئېتىقاد قىلغۇچى

مُشْرِكِيّ كۆپ دىنلىق مۇرىت؛ مەبۇدقا ئېتىقاد قىلغۇچى

مَشْرُوب ئىچىملىك

مَشْرُوب رُوحِيّ ھاراق

مَشْرُوبات ج ئىچىملىك

مَشْرُوب رُوحِيَّة ئىسپىرتلىق ئىچىملىك؛ ھاراق تۈرىدىكىلەر

مَشْرُوب مُرَطِّبَة سەگىتىدىغان ئىچىملىك (ئىسپىرتنى ئۆز ئىچىگە ئالمىغان)

مَشْرُوع زىلۋا؛ دۇرۇس، قانۇنلۇق

مَشْرُوع ج **مَشارِيعُ و مَشْرُوعات** پىلان

مَشْرُوعِيَّة قانۇنغا ئۇيغۇن؛ پىلان؛ كارخانا

مَشَّطَ الشَّعْرَ چېچىنى رەتلىك تارىدى

مَشَّطَ قاعَ الْبحْرِ دېڭىز ئاستىنى تەكشۈردى

مَشَطَ ـُ مَشْطًا الشَّعْرَ چاچ تارىماق

مُشْط ج **أَمْشاط** تارغاق

مُشْط الرِّجْلِ پۇت دۇمبىسى

مِشْط ج **أَمْشاط و مِشاط** تارغاق

مِشْطَة تۈك تارايدىغان تارغاق؛ ئات تارايدىغان تارغاق؛ پاختا تاراش-لاش ماشىنىسى

مَشْطُور يېرىۋېتىلگەن؛ ئايرىۋېتىلگەن

مُشْطِيّ تارغاقسىمان ماددا؛ چىشلىق

مَشَعَ ـَ مَشْعًا الشَّيْءَ چاينىماق؛ ئوغرىلاپ كەتمەك

مَشَعَ الْقُطْنَ پاختا تاراشلىدى

مُشِعّ تۆت ئەتراپقا نۇر چاچقان؛ تارقالغان

مِشْعاع X نۇرلۇق ئاپپارات؛ رېئاك-تىپ نۇرلۇق ئاپپارات

مِشْعال ج **مَشاعِلُ و مَشاعِيلُ** سۇزگۈچ

مَشْعَب ج **مَشاعِبُ** يول

مَشْعَر ج **مَشاعِرُ** تۇيغۇ ئەزالىرى؛ دەرەخ سايىسى بار جاي؛ مۇقەد-دەس جاي

مُشَعْشَع ئاجىزلاشتۇرۇلغان؛ سۇيۇل-دۇرۇلغان

مَشْعَل . مَشْعَلَة ج **مَشاعِلُ** مەشئەل؛ شام

مُشْعِل ئوت قويغۇچى

مِشْعَل سۇزگۈچ تور

مُشَعْوِذ سېھىرگەر؛ سېھرىكچى

مَشْغَل ج **مَشاغِلُ** قول ئىشى سېخى؛ ئىش مەيدانى

مَشْغَلَة ج مَشاغِلُ كەسىپ؛ ئىش
مَشْغُوف بِكَذا مەپتۇن بولماق؛ ئاشىق بولماق
مَشْغُول ئىشى بار؛ ئالدىراش
مَشْغُول الْبالِ ئالدىراش؛ سەمىمىي نىيەت؛ بىر نىيەت - بىر مەقسەت بىلەن
مَشْغُولات ج مەھسۇلات
مَشْغُولِيَّة الْبالِ ئەنسىرىمەك
مُشَفِّر ئېغىز غېرىچلىغۇچى
مِشْفَر ج مَشافِرُ تۆگىنىڭ تۇمشۇقى
مِشْفَلَة ج مَشافِلُ پوكىنى (قۇشنىڭ ئاشقازىنى)
مَشْفًى ج مَشافٍ داۋالاش قۇرۇلمىسى
مَشَقَ ـُ مَشْقًا السَّيْفَ خەنجەرنى سۇغارماق
مَشَقَ الشَّعْرَ چاچ تارىدى
مَشَقَ هُ بالسَّوْطِ قامچىلىدى
مَشَقَ الشَّيْءَ ئۇزارتتى
مَشْق تۆمۇرئوكسىد؛ قىزىل پاراشۇك؛ مودىل
مِشْق زىلۋا؛ بويى تەكشى
مَشَقَّة ج مَشاقّ جاپا؛ قىيىنچىلىق؛ كۈچمەك
مُشَقْلَب نىشاننى بۇرىماق
مَشْقُوق يېرىق ئېغىزى بار؛ يېرىلىپ كەتكەن
مِشْكاة دۆڭار
مُشَكَّل كۆپ خىل؛ تاۋۇش بەلگىسى بار ئەرەبچە ھەرپ
مُشْكِل . مُشْكِلَة ج مَشاكِلُ ئېنىقسىز؛ ھەل قىلىش قىيىن؛ قىيىن مەسىلە
مَشْكُوّ جاۋابكار؛ جىنايەتچى؛ گۇماندىلىق جىنايەتچى
مَشْكُور رەھمەت ئېيتىلغان؛ تەربىيىلەنگەن
مَشْكُوك فِيهِ گۇمانلىق؛ ئىشەنچسىز
مَشْكِيّ جاۋابكار؛ جىنايەتچى؛ گۇمانلىق جىنايەتچى
مُشَلْتَت نېپىز پەرەنىك
مُشَلَّح ياسىنىش ئۆيى؛ كىيىم يۆتكەش ئۆيى
مِشْلَوْز تاتلىق ئۇرۇك
مَشْلُول پالەچ؛ ھەركەتلەنمەيدىغان؛ شامالداپ قالغان كېسەل
مِشَمّ بۇرۇن؛ پۇراش ئەزاسى
مُشْمَئِزّ مِنْهُ ۋەھشىي؛ رەزىل؛ بىزار بولۇش
مُشَمْخِر ھاكاۋۇر؛ مەنمەنچى
مَشْمَسَة قۇياش مۇنچىسى
مِشْمِش ئۇرۇك
مِشْمِشَة بىر تال ئۇرۇك؛ بىر تۇپ

ئۇرۇك دەرىخى

مُشَمَّع شام سۇرتۇلگەن؛ شام يۇقۇپ قالغان؛ مايلىق رەخت؛ پلاستىر

مِشْمَل جـ **مَشامِلُ** كۆكسى قارنى كەك؛ يوتقان

مِشْمَلَة جـ **مَشامِلُ** كۆكسى قارنى كەك؛ يوتقان

مَشْمُوس كونترولللۇققا ئۇچرايدىغان؛ جاۋابكار

مَشْمُول ئۆز ئىچىگە ئالغان

مَشْمُول بِرِعايَتِهِ ياردىمى ئاستىدا

مَشْمُوم مەززىلىك پۇراق؛ ئىپار

مَشْمُومات ج پۇراقلىق گۈل

مَشْنَأَة ئۆچمەنلىك قىلىش

مِشَنَّة قومۇشتا توقۇلغان سېۋەت

مَشْنَقَة جـ **مَشانِقُ** دارغا ئېسىش جازاسى؛ جازا ئىجرا قىلىنىدىغان مەيدان

مَشْنُوق دارغا ئېسىپ ئۆلتۈرۈلگەن

مُشَهٍ «اَلْمُشَهِّى» جـ **مُشَهِّيات** تەملىك؛ ئىشتىهاسىنى قوزغايدىغان

مَشْهَد جـ **مَشاهِدُ** نەق مەيدان؛ يىغىلىش؛ تىياتىر مەيدانى؛ مەنزىرە

مُشَهَّر ئابرويى تۆكۈلگەن

مَشْهُود ئەسلەشكە ئەرزىيدىغان

مَشْهُود مِنَ الْأَيّامِ خاتىرە كۈن

المَشْهُود مۇراسىم كۈنى (ھەپتىنىڭ بەشى)

مَشْهُودات ج كۆرگەن ـ ئاڭلىغان

مَشْهُور جـ **مَشاهِيرُ** مەشھۇر؛ نامى چىققان؛ كۆپچىلىككىنىڭ

مَشْو سۇرگە دورىسى

مِشْواة جـ **مَشاوٍ** تۆمۇر زىخ (بېلىق ۋە گۆشلەرنى كاۋاپ قىلىشتا ئىشلىتىلىدىغان)

مِشْوار جـ **مَشاوِيرُ** يىراق مۇساپە؛ كومانداروپكىغا چىقماق

مَشُوب ئارىلىشىپ كەتكەن؛ كىرلەشكەن؛ مەغلۇپ بولغان

مَشْوَر ئۇياقتىن ـ بۇياققا مېڭىپ يۇرمەك

مَشُورَة كۆرسەتمەك؛ تىلغا ئالماق؛ نەسىھەت قىلماق

مَشْوَرَة كۆرسەتمەك

مُشَوَّش قالايمىقان قىلىنغان

مُشَوَّش الْفِكْرِ تەكشىلىكتە قالغان

مُشَوِّق قىزىقىشىنى قوزغايدىغان؛ قىزىقتۇرىدىغان

مِشْوَل قەلەمتىراچ

مَشُوم ۋەھشىي

مُشَوَّه مېيىپ؛ مېيىپ كىشى

مَشْوِيّ قاقلانغان

مَشَّى ه هەربىرنى تەلەندۇردى
مَشَّى الْعَمَلَ ئىشنى قىلدى؛ تۇگەتتى
مَشَى ـِ مَشاءً بَطْنُهُ چوڭ تەرتتى راۋان
مَشَى مَشْيًا و تِمْشاءً ماڭماق
مَشَى عَلَى الْأَقْدامِ پىيادە ماڭماق
مَشْي پىيادە ئەسكەر
مَشِيئَة ئارزۇ؛ ئۇمىد
مَشِيب ئاق چاچلىق قىزغا ئايلانماق؛ چېچى ئاقىرىپ كەتمەك؛ چېچى ئاقىرىدىغان مەزگىل
مَشِيَّة ئۇمىد قىلماق
مِشْيَة قەدەم ھالىتى؛ قەدىمى
مَشِيج ج أَمْشاج ھۈجەيرە كۆپەيمەك؛ جۈپ بولماق
مَشِيجِيّ مەنىنىڭ
مَشِيد قۇرۇلۇۋاتقان؛ قۇرۇلغان
مُشَيِّد قۇرۇلۇۋاتقان
مُشِير كۆرسەتكۈچى؛ كۆرسەتكۈچ؛ مارشال
مَشِيط تارالغان
مُشَيَّع ئىلھاملاندۇرۇلغان؛ قوللاشقا ئېرىشكەن
مَشِيق زىلۋا؛ بەدىنى كېلىشكەن
مَشِيمَة الْجَنِينِ ج مَشِيم و مَشائِمُ بالا ھەمرىيى
مَشِين نومۇسسىز؛ يۈزسىز
مَصَّ ـَ مَصَّا الشَّيْءَ سۈمۈرمەك
مَصّ سۈمۈرمەك
مَصابِيح السَّماءِ توپ يۇلتۇز
مُصاحِب يېقىن دوست
مُصاحَبَة ھەمراھ
مَصاد ج مَصايِدُ بېلىق تۇتۇش مەيدانى؛ ئوۋ مەيدانى
مُصادَرَة مۇسادىرە قىلىش
مُصادَفَة تاسادىپىي؛ تاسادىپىيلىق
مُصادَقَة تەستىقلانغان؛ ئېتىراپ قىلىنغان
مُصادَمَة ئۇرۇلماق
مُصارِع پۈتلىشىۋاتقان؛ كەسپىي رەقىبى
مُصارَعَة پۈتلاشماق
مُصارَعَة الثِّيرانِ كاللا سوقۇشتۇرۇش
مُصارَفَة پىرىۋوت ئەھۋالى؛ پىرىۋوت ئالماشتۇرۇش نىسبىتى
مَصّاص ئىسرىقدانغۇچى؛ سۈمۈرمەك؛ سۈيۇقلۇقنىڭ سۈيۇق دورا؛ سۈمۈرگۈچ؛ قان سۈمۈرگۈچى پارازىت؛ قان ئىچىدىغان ئالۋاستى
مُصاص . مُصاصَة سۈمۈرۈپ بولۇنغان نەرسە

مَصاغ جـ مَصاغات ياقۇتتىن ياسالغان زىننەت بۇيۇمى؛ ئۇنچە - مەرۋايىت تىپىدىكى سەنئەت بۇيۇمى

مُصافاة سەمىمىي ئۇچراشماق

مُصاقَبَة ھەمكارلاشماق؛ يېقىنلاشماق

مَصالِحُ ج پايدا مەنپەئەت؛ نازارەت؛ بۆلۈم

مَصالِحُ حَيَوِيَّة پايدا - مەنپەئەت

مُصالِح ئەپلەشتۈرگۈچى

مُصاهَرَة تۇغقان بولۇشماق؛ تۇغقانلىق مۇناسىۋەت شەكىللەندۈرمەك

مَصَبّ جـ مَصابّ كىرىدىغان جاي؛ ماي نەيچىسىنىڭ ئېغىزى

مَصَبّ النَّهْرِ دەريا ئېقىنلارنىڭ قوشۇلىدىغان جايى

مِصْباح جـ مَصابِيحُ چىراغ

مُصَبَّع زىخ (بېلىق ۋە گۆشلەرنى كاۋاپ قىلىشتا ئىشلىتىلىدىغان تۆمۈر زىخ)

مَصْبَغَة ھاكاۋۇر

مَصْبَغَة جـ مَصابِغُ بوياش زاۋۇتى

مَصْبَنَة جـ مَصابِنُ سوپۇن زاۋۇتى

مَصْبُوب تۆكۈلگەن؛ قۇيۇلغان

مَصْبُوع ھاكاۋۇر

مَصْبُوغ بويالغان؛ رەڭ بېرىلگەن

مَصَّة بىر قېتىم سۈمۈرمەك

مَصَحّ جـ مَصَحّات و مَصاحّ دوختۇرخانا؛ كۆكرەك كېسەللىكلىرى دوختۇرخانىسى

مَصَحَّة كۆكرەك كېسەللىكلىرىنى داۋالاش ئورنى

مُصَحِّح توغرىلاش ئەسۋابى

مُصَحِّح مُسَوَّدات الطَّبْعِ توغرىلىغۇچى

مُصْحَف جـ مَصاحِفُ توپلام؛ قىسىم (كىتابلارنىڭ)

المُصْحَف الشَّرِيف قۇرئان كەرىم

مَصْحُوب بِكَذا ... نى ئۆز ئىچىگە ئالغان؛ ... نى قوشۇمچە قىلغان

مُصْدَأ كەشتىلەنگەن

مُصْدِىء ئوكسىگېن

مِصْداق ھەقىقەت ئۆلچىمى؛ ئالتۇننى سىناق قىلىدىغان تاش

مَصْدَر جـ مَصادِرُ تۈپ؛ يىلتىز؛ مەنبەئە

مُصَدِّر چىقارغۇچى

مُصَدَّق ئىشەنچلىك

مُصَدَّق عَلَيْهِ ئىسپاتلانغان

مَصْدُور كۆكرەك كېسىلىگە گىرىپتار بولغۇچى؛ ئۆپكە كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

مَصْدُوع يېرىلغان؛ باش ئاغرىقىغا گىرىپتار بولغۇچى

مِصَدِيّ كەشتىلەنگەن

مَصَّرَ مىسىرلاشتى

مَصَّرَ الْمَكانَ تۇراقلاشتى ئولتۇراقلاشتى

مَصَّرَ الْأَمْصارَ شەھەر قۇردى

مُصِرّ جاھىل، تەرسا

مِصْر جـ أَمْصار و مُصُور رايون؛ شەھەر

مِصْر مىسىر

مِصْراع مِنَ الْبابِ جـ مَصارِيعُ بىر قاناتلىق ئىشىك

مِصْراع الشِّعْرِ شېئىرنىڭ يېرىم جۈملىسى

مُصَرَّح . مُصَرِّح دېكلاماتسىيە قىلىنغان

مُصَرْصَر يالىڭراق ئاۋاز؛ چىرىلدىغان ئاۋاز

مَصْرَع جـ مَصارِعُ يىقىلماق؛ يوقىتىلغان جاي؛ قىرىلغان جاي؛ ئۆلۈم؛ قۇربان بولغان جاي

مَصْرِف جـ مَصارِفُ بانكا؛ ساتماق؛ راسخوت

مَصْرِف الْماءِ تۇرۇبا يولى

مَصْرِفِيّ بانكىنىڭ

مِصْرُلُوجِيَّة مىسىرشۇناسلىق

مَصْرُوع غالجىرلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

مَصْرُوع الْمُخَدِّراتِ زەھەر چەككەنلىكتىن ئۆلگەن

مَصْرُوف جـ مَصْرُوفات خىراجەت، چىقىم

مَصْرُوف الْجَيْبِ پارچە - پۇرات پۇل

مِصْرِيّ مىسىرنىڭ؛ قاھىرەنىڭ؛ مىسىرلىق؛ قاھىرەلىك

مِصْرِيَّة مىسىر دۆلەت تەۋەلىكى؛ مىسىردا تۇغۇلغان

مُصْطاف ئىسسىقتىن پاناھلانغۇچى؛ ئىسسىقتىن پاناھلىنىدىغان جاي

مِصْطَبَة جـ مَصاطِبُ تاش سۇپا؛ تاش پەلەمپەي

مُصْطَكا . مُصْطَكَى بىر خىل دەرەخ؛ (مېۋىسىدىن پۇراقلىق سېغىز ياساشتا ئىشلىتىلىدىغان سۇتلۇك يېلىم ئايرىۋالغىلى بولىدۇ

مُصْطَفًى تاللانغان؛ مۇستاپا

مُصْطَلَح جـ مُصْطَلَحات ئاتالغۇ

مُصْطَلًى تام مەش

مُصْطَنَع سۇنئىي ئويدۇرۇپ چىقىلغان

مُصْعَب جـ مَصاعِبُ و مَصاعِيبُ نەسىللىك ئات

مَصْعَد مۇسىپەت قۇتۇپ

مِصْعَد . مِصْعَدَة جـ مَصاعِدُ لىفت

مُصْغٍ «الْمُصْغِي» قولاق سېلىپ ئاڭلىغۇچى؛ كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىغان

مُصَغَّر تارايتىۋېتىلگەن

مَصَقّ جـ مَصاقّ ئەتىرەت؛ جەك قىلىدىغان ئورۇن؛ نىشان؛ تىزىلىدىغان ئورۇن

مَصَقّ الْأَحْرُفِ خەت تىزىش تاختىسى؛ خەت تىزىش جازىسى

مِصْفاة جـ مَصافٍ سۈزگۈچ؛ ماي چەككىلەش زاۋۇتى

مِصْفاة الطَّبْخِ ئاقماق؛ تامچىلىماق

مِصْفار چارۋىچى

مُصَفَّح مېتال تاختاي بىلەن ئورالغان؛ قاپلىق؛ نېپىز پارچە هالەتتىكى؛ تەكشى

مُصَفَّحَة قاچىلاش ماشىنىسى؛ قىلىچ

مُصَفِّر پۇشتەك چالىدىغان

مُصْفِر قەلەندەر؛ دۇئانە

مُصَفِّق خەت بېسىش ئىشچىسى؛ نابورچىك

مُصَفِّق چاۋاك چالغۇچى

مَصْفَق جـ مَصافِقُ ئاكسىيە ئالماشتۇرۇش ئورنى

مَصْفُور قورسىقى ئېچىپ كەتكەن

مِصْقَع جـ مَصاقِعُ سۆزلەش قابىلىيىتى بار؛ ئاۋازى ياڭراق

مِصْقَلَة جـ مَصاقِلُ سۈركەش ئەسۋابى

مَصْقُول پارقىرىتىلغان؛ سىلىقلاشتۇرۇلغان

مَصَلَ الْجُرْحُ يار ئېغىزىدىن سۇ تامچىلىدى

مَصَلَ مَصْلاً اللَّبَنَ سۈتىسمان سۇيۇقلۇق ئېقىپ چىقماق

مَصْل اللَّبَنِ جـ مُصُول و أَمْصِلَة سۈت ئۇيۇتمىسى

مَصْل الدَّمِ قان ئۇيۇتمىسى

مَصْل ئوكۇل قىلىپ ئىشلىتىلىدىغان ئوزۇقلۇق سۇيۇقلۇقى

مُصَلٍّ «الْمُصَلِّي» ئايەت ئوقۇغۇچى؛ دۇئا قىلغۇچى

مُصَلَّب قوللانغان؛ كرېست بەلگىلىك

سِنان مُصَلَّب ئۆتكۈر سىلىتىق بېشى

مُصْلِح ئىسلاھ قىلغۇچى؛ يېڭىلىغۇچى؛ كېلىشتۈرگۈچى

مَصْلَحَة جـ مَصالِحُ پايدا - مەنپەئەت؛ نازارەت؛ بۆلۈم؛ ئىدارە - ئورگان

الْمَصْلَحَة الْعامَّة ئاممىۋى لاۋازىمەت

مُصْلَهِبّ ئېگىز بوي

مَصْلُوب جـ مَصالِيبُ كرېستقا مىخلانغان؛ قىينالغان كىشىلەرنىڭ سىمۋولى

مَصْلِيّ سۇيۇق؛ شالاق
مُصَلًّى جـ مُصَلَّيات سەجدە قىلىدىغان جاي؛ مەسچىت
مَصْلِيَّة سۇيۇق
مُصْمَت پۇختا؛ ئەستايىدىل
مَصْمَص ئېغىز چايقىماق
مَصْمَصَ الشَّيْءَ سورىماق؛ غاجىماق
مُصَمَّغ شىلىم بىلەن يەمىلىگەن؛ شىلىمدا چاپلىغان
مُصَمِّم قارار قىلىنغان؛ لايىھىلىگۈچى
مَصْنَع جـ مَصانِعُ زاۋۇت؛ ياساش مەيدانى
مُصَنَّف جـ مُصَنَّفات يازغۇچى؛ ئەسەر
مُصَنِّف ئاپتورى؛ توزگۇچى
مَصْنُوع جـ مَصْنُوعات ياسالغان؛ مەھسۇلات
مَصْهَرَة جـ مَصاهِرُ كان ئېچىلغان جاي
مَصْهَرَة الْحَدِيدِ تۆمۈر تاۋلاش زاۋۇتى
مَصْهُور جـ مَصْهُورات ئېرىتىلگەن؛ ئېرىگەن ماددا
مُصَوِّت بېلەت تارقاتقۇچى
مُصَوَّر رەسىملىك؛ قىستۇرما رەسىملىك؛ رەسىملىك گېزىت
مُصَوَّر فى الْجُغْرافِيا خەرىتە
مُصَوِّر گۈزەل سەنئەت خادىمى
مُصَوَّراتِيّ سۈرەتكە تارتقۇچى
مُصَوِّرَة سۈرەتكە تارتىش ئاپپاراتى
مِصْوَل جـ مَصاوِلُ ھاك چىلاپ قويۇلغان ئېرىتىش ئەسۋابى
مِصْوَلَة ئۈزۈن تۇتقۇچلۇق سۈپۈرگە
مَصُون ساقلانغان؛ چىرىشنىڭ ئالدىنى ئالغان
مُصِيب دەل؛ توغرا؛ مۇۋاپىق
مُصِيبَة جـ مَصائِبُ و مَصاوِبُ ئاپەت
مَصِيد ياۋايى مەۋجۇدات
مَصْيَدَة السَّمَكِ جـ مَصايِدُ بېلىق تۇتۇش مەيدانى
مَصْيَدَة اللُّؤْلُؤِ ئونچە - مەرۋايىت تېرىش مەيدانى
مِصْيَدَة جـ مَصايِدُ و مَصايِدُ تورغا چۈشمەك
مَصِير جـ مَصايِرُ و مَصائِرُ ئۆزگەرمەك؛ ئاقىۋەت؛ كېيىنكى مەيدان؛ تەقدىر
مَصِير جـ مُصْران و أَمْصِرَة جـ مَصارِينُ ئۇچەي
مَصِيص نەم
مَصِّيص مۇستەھكەم يىپ
مَصِيف جـ مَصائِفُ يازلىق داچا؛ ئىسسىقتىن پاناھلىنىدىغان جاي
مَضَّ ـَـ مَضًّا و مَضِيضًا هُ الْجُرْحُ

يارا ئېغىزى ئاغرىماق
مَضَّ ـَـ مَضًّا مِنَ الشَّيْءِ ئازاب
مَضّ ئازابلىق
مَضاء ئۆتكۈر
مُضادّ لِكَذا قارشى تۇرماق؛ قارشىلاشماق
مُضادّات السُّمُومِ زەھەر قايتۇرۇش دورىسى
مُضادَّة قارشى تۇرماق
مُضارِب تالاش - تارتىش قىلغۇچى
مُضارِب مالِيّ مەبلەغ سالغۇچى سودىگەر
مُضارِب عَلَى الصُّعُودِ سېتىۋالغۇچى تەرەپ
مُضارِب عَلَى النُّزُولِ ساتقۇچى تەرەپ
مُضارَبَة مالِيَّة پۇل مۇئامىلىگە مەبلەغ سالماق
مُضارَبَة تِجارِيَّة سودىدىكى تالاش - تارتىش
مُضارِع ئوخشايدىغان
الْفِعْل الْمُضارِع ھازىرقى زامان پېئىلى
مُضارَعَة ئوخشىماق
مُضاض تۇزلۇق سۇ
مَضاضَة ئازابلانماق؛ ئاغرىماق
مُضاعَف ھەسسىلەنگەن
الْمُضاعَف الْبَسِيط ئەك كىچىك ئومۇمىي ھەسسىلىك سان
مُضاعَفَة ھەسسىلەنمەك
مُضاغَة پۇراقلىق سېغىز؛ چاينىغىلى بولمىدىغان نەرسە
مَضافَة مېھمان كۈتىدىغان ئورۇن
مُضاهاة سېلىشتۇرماق
مُضايِق كۆڭۈلنى بىئارام قىلمىدىغان
مُضِبّ تۇمانلىق
مَضْبَطَة جـ مَضابِطُ سۆھبەت قائىدىسى
مَضْبُوط توغرا؛ مۇسادىر قىلىنغان
مُضْجِر ئاۋارىچىلىك؛ كىشىنى بىئارام قىلمىدىغان
مَضْجَع جـ مَضاجِعُ ياتاق ئۆي
مُضَحِّك قىزىق گەپ قىلالايدىغان ئادەم؛ خۇنۇك؛ ھەجۋى ئارتىس
مُضْحِك كىشىنى كۈلدۈرىدىغان؛ قىزىقارلىق
مُضْحِكات ج قىزىق گەپ؛ كومېدىيە
مِضَخَّة جـ مَضاخّ پۇركىگۈچ؛ سۇ تارتىش ماشىنىسى
مِضَخَّة الْحَرائِقِ ئوت ئۆچۈرگۈچ؛ ئوت ئۆچۈرۈش ماشىنىسى
مُضَخَّم كېڭەيتىلگەن؛ چوڭايتىلغان
مَضَرَ ـُـ و مَضُرَ ـُ و مَضِرَ ـَـ مَضْرًا و مُضُورا النَّبِيذُ أو

اللَّبَنْ ئاچچىق بولۇپ قالماق

مَضِر ئاچچىق؛ چۈچۈمەل بولدى

مُضِرّ زىيانلىق

مِضْراب مۇزىكا چالغاندا ئىشلىتىدىغان تىرناق ياكى سۆڭەك پارچىسى

مَضْرَب جـ مَضارِبُ مِنَ السَّيْفِ شەمشەر

مَضْرِب جـ مَضارِبُ توپ ئويناىدىغان ۋاقىت؛ ياكى ئورۇن

مُضَرَّب تىكىلگەن (يوتقان)

مُضَرِّب ئىش تاشلىغۇچى؛ دەرس تاشلىغۇچى

مِضْرَب جـ مَضارِبُ شارىك؛ توپ كالتىكى؛ چوك چىدىر

مُضَرَّبَة يوتقان ـ كۆرپە

مَضَرَّة جـ مَضارّ زىيانكەشلىك قىلماق؛ زىيانغا ئۇچراتماق

مُضَرَّج الْيَدَيْنِ بِعَمْلَتِهِ جىنايەتچى؛ ئىككى قولى قانغا بويالغان

مُضَرَّج بِدَمِهِ قانغا مىلەنگەن

مَضْرُوب زەربىگە ئۇچرىغان

مَضْرُوب فِيهِ قالدۇق سان

مَضْرُور زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان؛ زىيانغا ئۇچرىغان

مَضَض ئازاب؛ قىيىنچىلىق

عَلَى مَضَض مەجبۇرىي؛ خالىمىغان ھالدا

مُضْطَجَع كارىۋات؛ ياتاق ئۆي

مُضْطَرّ مەجبۇرلانغان؛ نامرات

مُضْطَرّ إِلَى كَذا جىددىي ئېھتىياجلىق؛ قىلمىسا بولمايدىغان

مُضْطَرِب قالايمىقان؛ خاتىرجەم ئەمەس

مُضْطَرِم لاۋۇلداپ كۆيگەن

مُضْطَلِع ۋەزىپىگە تەيىنلەنگۈچى

مُضْطَهَد زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان؛ باستۇرۇلغان

مُضْطَهِد كىشىنى ئەزگەن؛ ئەزگۈچى

مُضَعَّف ھەسسىلەنگەن

مَضَغَ ـَ مَضْغًا الطَّعامَ چاينىماق

مَضَغَ الْكَلامَ غودۇڭشىدى؛ گەپنى چاينىدى

مَضَغَ الصَّمْتَ سۈكۈت قىلدى

مَضَغَ الْحِقْدَ ئۆچلۈك قىلدى

مَضْغ چاينىماق

مُضْغَة جـ مُضَغ پۈراقلىق سېغىز؛ چاينىغىلى بولمىدىغان نەرسە

مِضْغَط جـ مَضاغِط گاز بېسىمىنى ئۆلچىگۈچ

مَضْغُوط ئېزىلگەن؛ بېسىمغا ئۇچرىغان

مُضَفَّر توقۇلغان؛ ئۆرۈم شەكىللىك

قىلغان

مَضْفُور توقۇلغان؛ ئۆرۈم شەكىللىك قىلغان

مُضِلّ ئېزىقتۇرۇپ قالغان؛ نىشانسىز يوقىتىپ قويغان؛ ئالدامچى

مَضَلَّة يولدىن ئاداشماق

مُضَلَّع قوۋۇرغىسى بار

مُضَلَّع سُباعِيّ مۇنتىزىم يەتتە تەرەپلىك

مُضْلِع ۋەزىپىگە تەيىنلەنگۈچى

مُضَلِّل ئاداشتۇرۇپ قويغان؛ يولدىن ئېزىقتۇرۇۋەتكەن

مِضْمار ج **مَضامِيرُ** بەيگە مەيدانى؛ ئات مۇسابىقىسىنىڭ ئاخىرقى نۇقتىسى؛ ئات ئورۇقلاپ كەتكەن مەزگىل

مُضْمَحِلّ يوقاپ كەتكەن؛ تارقىلىپ كەتكەن

مُضْمَر ئۆز ئىچىگە ئالغان؛ يوشۇرۇن؛ سۆزسىز كۆرسىتىپ بېرىلگەن؛ يوشۇرۇنغان

مَضْمَضَ مَضْمَضَةً و مَضْماضًا الْماءَ فِى الْفَمِ ئېغىز چايقىماق

مَضْمَضَ الثَّوْبَ كىيىم يۇماق

مَضْمَضَ النَّعاسُ فِى عَيْنِهِ ئۇيقۇ-سىرىماق

مَضْمَضَة ئېغىز چايقىماق؛ يۇماق

مَضْمُوم لاياقەتلىك

مَضْمُون ج **مَضامِينُ** ئىشەنچلىك؛ كاپالەتلى بار؛ مەزمۇن

مَضْمُون مِنَ الرَّسائِلِ قىممەتلىك خەت

مَضَنَّة ج **مَضانّ** قىممەتلىك نەرسە؛ قەدىرلەشكە ئەرزىيدىغان نەرسە

مُضْنًى ھېرىپ ھالدىن كەتكەن؛ قاتتىق ھېرىپ كەتكەن؛ ئاجىز؛ زەئىپ

مُضُوّ كەتمەك؛ ئالەمدىن ئۆتمەك؛ باشتىن كەچۈرمەك؛ ئارقىلىق (ۋاقىت)

مَضَّى الْأَمْرَ ئىجرا قىلماق؛ ئەملىيلەشتۈرمەك

مَضَى يَمْضِى و يَمْضُو مُضِيًّا و مُضُوًّا أو الشَّىْءُ بارماق؛ ئايرىلماق

مَضَى ـُ مُضُوًّا سَبِيلَهُ أو لِسَبِيلِهِ ئۆلۈم؛ ئالەمدىن ئۆتمەك

مَضَى ـُ مَضاءً و مُضُوًّا عَلَى الْأَمْرِ داۋاملىق؛ ئىجرا قىلماق

مَضَى ـِ مَضاءً السَّيْفُ ئۆتكۈر

مُضِىّ بارماق؛ ئالەمدىن ئۆتمەك؛ ئارقىلىق (ۋاقىت)

مُضِىْء يورۇق؛ يورۇغان؛ شانلىق؛ شەرەپلىك؛ مەرىپەتچى

مِضْياع ئىسراپخور

مِضْياف جـ مَضايِيفُ مېھماندوست؛ مۇلازىمىتى ئەتراپلىق

مَضِير ئاچچىق؛ قېيىق

مَضِيض ئازاب

مُضِيّع ئىسراپخور

مَضِيعَة جـ مَضايِعُ يوقىتىپ قويماق؛ ئۈمىدسىزلەنمەك

مَضِيف ساراي؛ مېھمانخانا

مُضِيف خوجايىن

مَضْيَفَة جـ مَضايِفُ ساراي؛ مېھمانخانا

مُضِيفَة ئايال خوجايىن

مُضِيفَة الطَّائِراتِ قىز، ئايروپىلان كۈتكۈچىسى

مَضِيق جـ مَضايِقُ دېڭىز بوغۇزى؛ تاغ يولى؛ تار يول

مَطَّ ـُ مَطَّا الشَّيْءَ ئۇزاتماق

مَطَّ أَصابِعَهُ قولىنى كىرىپ شەكىل كۆرسەتتى

مَطَّ شِدْقَهُ ئاغزىنى تۈۋاقلىدى

مَطّ تارتتى

خاصِّيَّة الْمَطّ شىلىمشىق؛ ئىلاستىك

مَطا ـُ مَطْوًا چوڭ قەدەم بىلەن ئالغا ئىلگىرىلىمەك

مُطابِق مۇۋاپىق

مُطابَقَة ماس كېلىدىغان؛ ئوخشاش؛ تەڭ دەرىجىلىك

مَطار جـ مَطارات ئايرودروم

مُطارَدَة ئەگەشمەك؛ قوغلىماق

مَطّاط بانان

زُنْبُرْك مَطّاط پۇرژىنا

مُطَأْطِىء تىك تۇرۇۋەنگە قارىتىلغان نەرسە

مَطاف ئايلىنىپ ماڭىدىغان يەر

مُطاق بەرداشلىق بېرەلەيدىغان؛ چىدايدىغان

مُطالَب مەسئۇلىيىتى بار

مُطالِب ئىلتىماس سۇنغۇچى؛ شىكايەتچى

مُطالَبَة هوقۇقىنى تەلەپ قىلماق

مِطالَة تۆمۈرچىلىك كەسپى

مُطالِع ئوقۇغۇچى

مُطالَعَة ئوقۇماق؛ ئوقۇشلۇق

مُطاوِع بويسۇنىدىغان؛ گەپ ئاڭلايدىغان

مُطاوَلَة ئۇزاتماق

مَطَبّ أَرْضِىّ جـ مَطَبّات ئورەك؛ قۇدۇق؛ كان قۇدۇقى

مَطْبَخ جـ مَطابِخُ ئاشخانا

المَطْبَخ الشَّرْقِىّ شەرق يېمەكلىكى؛ شەرق تەمى

مِطْبَخ ئوچاق

مَطْبَع جـ مَطابِعُ باسمىچىلىق ئورنى؛ باسما زاۋۇتى؛ باسما

ماشىنىسى

مُطَبَّع باققان

مَطْبَعَة جـ **مَطابِعُ** بېسىش ئورنى؛ باسما زاۋۇتى؛ بېسىش ماشىنىسى

مِطْبَعَة جـ **مَطابِعُ** بېسىش ماشىنىسى

مَطْبَعِيّ نابورچىك؛ باسمىچىلىق ئىشچىسى؛ بېسىپ چىقىرىلغان؛ بېسىلغان

مُطْبِق تۇرمە؛ تولۇق؛ مۇكەممەل؛ قەتئىي؛ مۇتلەق

مَطْبُوخ قاينىتىپ پىشۇرۇلغان؛ قاينىتما؛ مەتبۇخ؛ پىلانلىنىپ بولغان

مَطْبُوع بېسىلغان؛ كاتەكلىك قەغەز

مَطْبُوع عَلَى كَذا تۇغماق؛ تۇغما خۇسۇسىيەت

مَطْبُوع عَلَى الشَّرّ تەبىئىتى ۋەھشي

مَطْبُوع مِنَ الشُّعَراءِ تۇغما شائىر

مَطْبُوعات ج باسما بۇيۇم

مَطْبُوق يېپىلغان؛ ئېتىك

مِطَشَّة تۆمۇر هالقا

مِطْحَنَة جـ **مَطاحِنُ** ئۇۋۇتۇش ماشىنىسى

مَطْحَنَة جـ **مَطاحِنُ** سۇركىمەك؛ ئۇۋۇتۇش زاۋۇتى

مَطَرَ ـُ مَطْراً تِ السَّماءُ يامغۇر ياغماق

مَطَرَ تِ السَّماءُ الْإِنْسانَ أو الشَّيْءَ يامغۇر هۆل قىلىۋەتكەن؛ يامغۇر هۆلدىۋەتكەن

مَطَرَ مُطُورًا و مَطْراً الْحِصانُ چاپماق

مَطَرَ قاچتى؛ كىچىك يوچۇق تاپتى

مَطَر جـ **أَمْطار** يامغۇر

مَطِر يامغۇر ياغدى

مِطْراب شوخ؛ شاد ـ خۇرام؛ روهى ئۇرغۇپ تۇرغان

مَطْران جـ **مَطارِنَةْ و مَطارِينُ** ئېپىسكوپ؛ باش ئېپىسكوپ

مَطْرانِيَّة ئېپىسكوپنىڭ ۋەزىپىسى ياكى دىنىي رايون

مُطْرِب يېقىملىق؛ قىزىقارلىق؛ كىشىلەر ياقتۇرىدىغان؛ ناخشىچى

مَطَرَة سۇ ياكى هاراق قاچىلايدىغان تۇلۇم

مَطْرَة جـ **مَطَرات** بىر پەس يامغۇر

مَطْرَح جـ **مَطارِحُ** تاشلىنىپ قالغان جاي

مُطَرِّد مۇناسىۋەتلىك؛ باغلىنىشلىق

مُطَرِّد مِنَ الْقَواعِدِ أو نَحْوِها ئادەتتىكى؛ ئاددىي

مِطْرَد جـ **مَطارِدُ** قىسقا نەيزە

مُطَرَّز گۈل كەشتىلەنگەن

مُطَرِّز كەشتىلەش ئىشچىسى؛ كەشتىلىگۈچى

مُطَرِّش دورا تۈكۈرمەك

مِطْرَف جـ مَطارِفُ گۈللۈك كۆڭلەك

مِطْرَقَة جـ مَطارِقُ بولقا؛ بىگىز

مَطْرُوح چىقىرىلغان؛ كېمەيتكۈچى

مَطْرُود چىقىرىۋېتىلگەن؛ قوياۋېتىلگەن

مَطْرُوق بېسىلغان؛ داۋاملىق ماڭىدىغان (يول)؛ قىزىپ كەتكەن جاي؛ ئىشلىتىپ بولغان (ئۇسۇل)

مَطْرُوقِيَّة (مېتال) ياپراقچە؛ يالپاق دالماق

مَطَرِيَّة كۈنلۈك

مُطْلَق ھېيلە - مىكىر بىلەن ئىش قىلماق؛ قولىنىڭ ئۈچىدا ئىشلىمەك

مَطَّط الشَّيْءَ كۆچەپ تارتتى؛ سوزدى

مَطَّط هُ ھاقارەتلىدى

مِطْعام جـ مَطاعِيمُ مېھمان دوست؛ كۆپ يەيدىغان

مَطْعَم جـ مَطاعِمُ ئاشخانا؛ تاماقخانا؛ يېمەكلىك

مُطَعَّم ئىنچىكە ئىش قىلماق؛ ئوكۇل ئۇرۇپ ئالدىنى ئالىدىغان

مَطْعَن جـ مَطاعِنُ تېشىلگەن ئورۇن؛ ئاجىزلىق

مَطْعُوم يېمەكلىك؛ مايسا

مَطْعُون سانجىلغان؛ تارقىلىشچان كېسەلنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىغان

كَلام مَطْعُون فيهِ قايىل قىلالايدىغان

مُطْفَأ ئۆچۈرۈلگەن؛ نۇرى ئۆچكەن

مُطْفِىء ئوت ئۆچۈرگۈچى؛ ئوت ئۆچۈرۈش ئەترىتىنىڭ ئەزاسى

مِطْفَأَة جـ مَطافِىء ئوت ئۆچۈرۈش ئەسۋابى؛ ئوت ئۆچۈرۈش ماشىنىسى

مِطْفايَة جـ مَطافِىء ئوت ئۆچۈرۈش ئەسۋابى

مِطْفَحَة چۈشۈپ قالماق

مَطْفِيّ ئۆچۈرۈلگەن

مُطَقَّم تولۇق قاچىلانغان

مَطَلَ ـُـ مَطْلاً الْحَبْلَ ئارغامچىنى ئۇزۇن تارتماق؛ كۈچەپ ئارغامچا تارتماق

مَطَلَ الْحَدِيدَ تۆمۈر تاۋلىدى

مَطَلَ هُ حَقَّهُ أو بحَقِّهِ كېچىكتۈردى

مَطْل سۆزىمەك؛ تارتماق

مَطْل الْمَعادِنِ پارچىلانغان نېپىز پارچە

خاصَّة الْمَطْل كېڭىيىشچانلىقى

مُطَلّ قاقلاش سۈپىسى

مُطِلّ عَلَى كَذا كۆرۈلگەن

مِطْلاء ج **مَطالٍ** پەس يەر

مِطْلاق ئاجرىشىپ كېتىمەن دەپ جېدەل قىلىدىغان

مَطْلَب ج **مَطالِبُ** تەلەپ قىلماق؛ مەقسەت؛ نىشان؛ مەسىلە

مَطْلَع ج **مَطالِعُ** كۆرۈنمەك؛ كۆتۈرۈلىدىغان جاي؛ شەرق؛ شۇتا؛ باشلانماق

مَطْلَع فِى الْمُوسِيقَى مۇقەددىمە؛ كىرىش مۇزىكىسى

مَطْلَع مِنَ الْقَصِيدَة دەسلەپكى مىسرا شېئىر

مُطَّلِع بىلىدىغان ئادەم؛ تونۇغۇچى

مُطَّلِع عَلَى كَذا ماھىر؛ پىششىق

مُطْلَق ئىختىيارى؛ چەكلىمىسى يوق؛ بەلگىلەنمىگەن؛ مۇتلەق؛ شەرتسىز

مُطَلَّقَة ئاجرىشىپ كەتكەن ئايال

مِطْلَمَة ج **مَطالِمُ** نوغۇچ

مَطْلُوب ج **مَطالِيبُ** تەلەپ قىلغان؛ ئىزدىگەن؛ چوقۇم تۆلەشكە تېگىشلىك

مَطْلِىّ سىرلانغان؛ مايلانغان

مُطَلَّى ئېغىر كېسەل؛ ھاياتى ئاخىرلىشىپ قالغان

مِطْلًى ج **مَطالٍ** پەس يەر

مِطْمار توغرا يول؛ توغرا لىنىيە

مِطْماع ئاچ كۆز؛ تويماس

مُطْمَئِنّ خاتىرجەم؛ بەخىرامان؛ سائگىلاپ كەتكەن؛ بىخەتەر

مُطْمَئِنّ مِنَ الْأَرْضِ پەس تەكشى يەر

مَطْمَح ج **مَطامِحُ** مەقسەت؛ نىشان

مِطْمَر توغرا يول؛ توغرا لىنىيە

مَطْمَع ج **مَطامِعُ** ئاچ كۆزلۈكىنى قوزغايدىغان نەرسە؛ ئاچ كۆز؛ ياۋايى

مَطْمَعَة جەلپ قىلغۇچى ماددا؛ ھەربىكەتلەندۈرگۈچ ماشىنا

مَطْمُور كۆمۈلگەن؛ يوشۇرۇنغان

مَطْمُورَة ج **مَطامِيرُ** گەمە؛ يەر ئاستى ئۆي

مَطْمُوس قارىغۇ؛ ئىككى كۆزى كۆرمەس بولۇپ قالغان

مَطْنَب ج **مَطانِبُ** مۇرە

مَطْهَر دوزاخ

مُطَهِّر تازىلىغۇچى؛ تازىلاش ئەسۋابى؛ مىكروب ئۆلتۈرۈش دورىسى

مَطْهَرَة ج **مَطاهِرُ** يۇيۇش ئەسۋابلىرى

مُطَهِّرَة مىكروب تازىلاش ئەسۋابى

مَطْهًى ج مَطا ٍ ئاشخانا

مِطْواة ج مَطاوٍ كىچىك پىچاق؛ قەلەمتىراش

مِطْواع ج مَطاوِيعُ بويسۇنىدىغان؛ ئىتائەت قىلىدىغان

مُطَوَّش كېسىۋېتىلگەن

مُطَوِّف ھەج پائالىيىتىدە يول باشلىغۇچى

مُطَوَّق ئورالغان؛ چەمبىرەك ئاسقان

مَطُول كېچىكتۇرگۈچى؛ دەخلى قىلغۇچى

مُطَوَّل ئۇزۇن (ۋاقىت)؛ ئۇزۇن (دوكلات؛ ماقالە)

مَطْوًى ج مَطاوٍ كىنىشكا

مَطْوِيّ تۇرۇلگەن؛ قاتلانغان

مِطْوًى ج مَطاوٍ كىچىك پىچاق؛ قەلەمتىراش

مِطْياف نۇر قايتۇرغۇچ ئەينەك؛ نۇر چېچىش ئەسۋابى

مِطْيافِيّ نۇر چاچىدىغان

مُطَيَّب پۇراقلىق؛ پۇراقلىق ماتېرىيال سېپىلگەن

مَطْيَبَة ج مَطايِبُ پۇراقلىق جاي

مَطِيَّة ج مَطايَا و مَطِيّ ھايۋان

مَطِير يامغۇرلۇق؛ داۋاملىق يامغۇر ياغىدىغان

مُطِيع بويسۇنىدىغان؛ گەپ ئاڭلايدىغان

مَطِيل كېچىكتىرىشچانلىققا ئىگە (مېتال)

مَطِيلَة ج مَطائِلُ تۆمۈر پارچىسى؛ ماگنىت تاختىسى

مَطْيُور يەڭگىلتەك

مُظاهَرَة قوللىماق؛ ئارقا تېرەك بولماق؛ نامايىش قىلماق

مَظْرُوف ج مَظارِيفُ ئاغزى ئېتىلگەن (خەت)

مُظْعَة ج مُظَع ئېشىپ قالغان ئوت

مُظَفَّر غەلىبە قىلغۇچى

مُظِلّ سايىسى بار

مَظَلَّة ج مَظالّ كۈنلۈك

مَظَلَّة طاحِيَة أو مَطْحُوَّة چوك كۈنلۈك؛ گۈللۈك سايىۋەن

مُظَلِّل سايىلىك

مُظْلِم تۇتۇق؛ قاراڭغۇ

مَظْلِمَة ج مَظالِمُ ناھەق؛ ئادىل بولمىغان؛ نارازى بولماق

مِظَلِّيّ پاراشۇتچى ئەسكەر؛ ئايروپىلاندىن پاراشۇت بىلەن سەكرىگۈچى

مَظِنَّة ج مَظانّ ئىز؛ نىشان (پەرەز قىلىنغان)

مَظْنُون قىياس قىلىنغان

مَظْهَر ج مَظاهِرُ كۆرۈنۈش؛ قىياپەت

مَظْهَرِيّ سىرتقى قىسمىنىڭ؛ كۆرۈنۈشىنىڭ

مَظْهَرِيَّة كۆرۈنۈش

مَعَ بىلەن

مَعَ أَنَّ گەرچە؛ بولغاندىمۇ

مَعَ ذَلِكَ گەرچە؛ شۇنداق بولسىمۇ

مَعْ ۋە؛ بىرلىكتە؛ ئوخشاش

مَعْ ئانا ئۆچكە قاتارلىقلارنىڭ مەردىگەن ئاۋازى

مَعا ـُ مُعاءً السِّنَوْرُ مىياۋلىماق، مۇشۇكنىڭ مىياۋلىشى

مِعاء ج أَمْعِيَة ئۇچەي

مَعاب ج مَعايِبُ كەمچىلىك؛ نۇقسان؛ كەم خەت؛ كەم بەت

مَعابَة ج مَعايِبُ كەمچىلىك؛ نۇقسان؛ كەم خەت؛ كەم بەت

مُعاتَبَة تەنقىدلىمەك

مَعاد قايتىپ كەلمەك

مَعاد ج مَعاوِدُ قايتىپ كېلىدىغان جاي؛ نىشان جاي

اَلْمَعاد كەلگۈسى دۇنيا؛ كەلگۈسىدىكى تۇرمۇش

مُعادٍ «اَلْمُعادِي» ياماں نىيەتلىك؛ ياماں غەرەزلىك

مُعاداة ياماں نىيەت؛ ياماں غەرەز

مُعادِل تەڭ؛ باراۋە

مُعادَلَة تەڭ؛ تەڭلىمە

مَعاذ قوغداشنى تەلەپ قىلماق؛ يىغۇۋىلىش ئورنى

مَعاذَ اللّٰهِ ئاللادىن پاناھلىق تىلىمەك

مَعاذَة قارغىماق

مَعّار لاپ ئۇرغۇچى

مُعارِض قارشى تۇرغۇچى؛ رەقىب

مُعارَضَة قارشىلاشماق؛ قارشى تۇرماق؛ قارشى مەزھەب

مَعارِفُ ج بىلىم

وِزارَة المَعارِفُ مائارىپ مىنىستىرلىقى

مَعارِفُ هُ دوستى؛ يېقىن كىشى

مَعارِفُ الْوَجْهِ قىياپەت؛ چىراي

مُعارَكَة كۈرەش

مَعّاز ئۆچكىنىڭ ئىگىسى؛ ئۆچكە توپىنىڭ باققۇچىسى

مَعاش ج مَعايِشُ تۇرمۇش؛ تۇرمۇش ماتېرىياللىرى؛ ئىش ھەققى

اَلْمَعاش وَ الْمَعادُ بۈگۈنكى دۇنيادىكى مۇناسىۋەت

مُعاشَرَة سودا ئالاقە

مُعاصِر ھازىرقى زامانىنىڭ؛ ئوخشاش دەۋرنىڭ

مُعافاة يوق قىلماق؛ بىكار قىلماق

مُعافًى ساغلام؛ قۇتۇلدۇرۇلغان

مُعاق مەيىپ؛ تەستە خىزمەت قىلىدىغان كىشى

مُعاقَب زەربە بېرىلگەن؛ جازاغا ئۇچرىغان

مُعاقِب جىنايى جازاغا ئۇچرىغۇچى؛ جازالانغۇچى؛ ئالمىشىپ تۇرغان؛ ئالاقىلىشىپ تۇرغان

مُعاقِد توختام ئىمزالىغۇچى

مُعاكَس قارشى تۇرماق؛ ئەكس تەسىر

مُعاكَس مِنَ الْخَشَبِ چاپلانغان تاختاي

مُعاكِس قارىمۇقارشى كېسىشكەن؛ كرېست شەكىللىك

مُعالِج داۋالىغۇچى؛ دوختۇر؛ بىر تەرەپ قىلغۇچى

مُعالَجَة داۋالىماق؛ رېمونت قىلماق؛ بىر تەرەپ قىلماق

مَعالِمُ ج يول بەلگىسى؛ يول كۆرسىتىش بەلگىسى

مَعالِمُ الْمَدِينَةِ شەھەر قىياپىتى

مَعالِمُ الْجَرِيمَةِ جىنايەت ئىزى

مَعامِعُ ج پالاق - پۇلۇق قىلغان ئاۋاز؛ شارت قىلغان ئاۋاز؛ قاتتىق ئىس

الْمَعامِعُ ئۇرۇش

مُعامِل كوئېففىتسېنت

مُعامَلَة مۇئامىلە؛ ئالاقە؛ بېرىپ - كېلىش

مُعامَلَة تَفْضِيلِيَّة ئەك ياخشى مۇئامىلە

مُعانِد قەيسەر؛ ئىگىلمەس - سۇنماس؛ قەتئىي

مُعانَدَة قارشى تۇرماق؛ قارشىلاشماق

مُعانَقَة قۇچاقلىماق

مُعاهَدَة كېلىشىم؛ توختام

مُعاهَدَة الصُّلْحِ كېلىشمەك؛ ئۇرۇش توختىتىش كېلىشىمى

مُعاهَدَة التَّحالُفِ ئورتاق ئەھدىنامە

مُعاهَدَة الثُّنائِيَّةِ ئىككى تەرەپ كېلىشىمى

مُعاوَمَة يىلنى مەزگىل قىلغان كېلىشىم (يىللىق مۇددەت قىلىنغان كېلىشىم)

مُعاوِن ياردەمچى؛ مۇئاۋىن

مُعاوِن رَئِيسِ أَرْكانِ الْحَرْبِ الْعامَّةِ مۇئاۋىن مەسلىھەتچى

مُعاوَنَة ياردەم بەرمەك

مُعاوِيَة ئانا ئىت

مُعايَدَة بايرامنى قۇتلۇقلىماق

مَعايِر كەمچىلىك؛ نۇقسان؛ يامان ئادەت؛ كەم خەت؛ كەم بەت

مُعايَرَة ئەيىبلىمەك؛ تىللىماق؛ شىكايەت قىلماق؛ ئۆلچەملەش-

كەن

مُعايِن نىشانلىغۇچى؛ تەكشۈرگۈچى

مُعايَنَة كۆزىنى توسۇۋالماق؛ تەكشۈرمەك

مَعْبَد ئىبتىقاد قىلماق (ئاللاغا)

مَعْبَد جـ **مَعابِدُ** مەسچىت؛ بۇتخانا؛ چېركاۋ؛ مۇناستىر

مُعَبَّد تاش ياتقۇزۇلغان

مَعْبَر جـ **مَعابِرُ** ئېغىز

مِعْبَر . مِعْبَرَة جـ **مَعابِرُ** كېمە ھەيدىمەك

مُعَبْعَب يوغان؛ تولدۇرۇلغان؛ قىستالغان

مَعْبُود ئىبتىقادقا ئېرىشكەن؛ مەبۇد

مُعْتاد مەلۇم ئادەتتى بار ئادەم

مُعْتَبَر كىشىنىڭ ھۆرمىتىنى قوزغايدىغان؛ مۇھىم؛ مۆتىۋەر

مُعْتَدٍ «اَلْمُعْتَدِي» تاجاۋۇزچى؛ ھۇجۇم قىلغۇچى

مُعْتَدِل تۈز؛ مۇلايىم؛ مۆدىتىل

مُعْتَرِض قارشىلاشقۇچى؛ رەقىب؛ ئەكسىيەتچى

مُعْتَرِض بَيْنَ شَيْئَيْن توغرىسىغا كېسىلگەن؛ توغرا ياتقان

مُعْتَرَك جەڭ مەيدانى؛ جەڭ قىلىدىغان جاي

مُعَتِّز ئىپتىخارلانغان

مُعْتَزِل ئايرىلغۇچى

اَلْمُعْتَزِل مۇئتەزىلىلار مەزھىپى (ئىسلام دىنى مەزھەپلىرىنىڭ بىرى)

مُعْتَصِب ئىش تاشلىغان؛ دەرس تاشلىغان

مُعْتَق ئازاد قىلىنغان؛ قويۇۋېتىلگەن

مُعْتَقَد جـ **مُعْتَقَدات** ئىبتىقاد

مُعْتَقَل جـ **مُعْتَقَلات** يىغىلىدىغان جاي؛ تۇرمە

مُعْتَكِف عَنِ النّاسِ يوشۇرۇنغۇچى؛ كىشىلەر بىلەن ئايرىلىپ كەتكەن

مُعْتَلّ كېسەلگە گىرىپتار بولغان؛ كۈچسىز ھەرپلىك

مُعْتِم . مُعَتِّم قاراڭغۇ؛ تۇتۇق

مُعْتَمَد ئىشەنچلىك؛ تايىنىشقا بولىدىغان

مُعْتَمِد عَلَى كَذا تايانماق؛ بېقىنماق

مُعْتَمَدِيَّة ۋەكىللەر ئورگىنى؛ ۋەكىللەر باشقارمىسى؛ ۋەكىللىك سالاھىيىتى

مُعْتَنٍ «اَلْمُعْتَنِي» دىققەت قىلىدىغان؛ كۆڭۈل بۆلىدىغان

مُعْتَنِق ۋاستىلىك

مَعْتُوق ئازاد قىلىنغان؛ قويۇۋېتىلگەن

مَعْتُوه جـ **مَعاتِيهُ** گالۋاڭ ئادەم؛

ئالجىغان ئادەم

مُعَثَّر بەختسىز؛ بىچارە

مَعَجَ - مَعْجًا الْبَحْرُ دولقۇنلىماق؛ دولقۇن كۆتۈرۈلمەك

مُعْجِب ھەيران قالدۇرغان؛ ئۆزگىچە؛ غەلىتە

مُعْجَب بذاتِهِ ئۆزگىچە ئالاھىدىلىك

مُعْجِز ئاجايىپ؛ قىياس قىلغىلى بولمايدىغان

مُعْجِزَة ئاجايىپ ئىز؛ مۆجىزە

مُعَجَّل جىددىي؛ ئىشتىن ئاۋۋال؛ ئالدىنئالا

مُعَجِّل سۈرئەتنى تېزلەتكۈچ

مُعْجَم تۈتۈق؛ مۇجمەل

مُعْجَم جـ مَعاجِمُ سۆز لۇغىتى؛ لۇغەت

مِعْجَن جـ مَعاجِنُ خېمىر دېسى

مُعَجَّنات ج ئاشلىق

مِعْجَنَة جـ مَعاجِنُ خېمىر دېسى

مَعْجُون جـ مَعاجِينُ ئۇۋىلانغان؛ مەجۇن دورىسى؛ ماي بۇسى

مَعْجُون الْأَسْنانِ چىش پاستىسى

مَعْجُونات ج ئۇندىن ياسالغان يېمەكلىك

مُعَدّ تەييارلىقى بار

مُعَدّ جـ مُعَدّات ئەسۋاب؛ قورۇلما

مُعِدّ ئاشقازىنى ئاغرىماق

مُعْدٍ «الْمُعْدِي» يۇقۇملۇق؛ يۇقۇشچان

مِعْداد چوت

مَعِدَة جـ مَعِد ئاشقازان

مِعْدَة جـ مِعَد ئاشقازان

مُعَدَّل تۈزىتىلگەن؛ تەخمىنى سان؛ سىلىندىرنىڭ رادىئوسى

مُعْدِم يوقسۇل؛ نامرات؛ گاداي

مَعْدِن جـ مَعادِنُ كان؛ مېتال

مُعَدِّن كان ئىشچىسى

مَعْدِنِيّ مېتالنىڭ؛ مېتاللوئىد

مَعْدُود دەپ قارالغان؛ سانالغان

مَعْدُوم مەۋجۇت بولمىغان

مَعِدِيّ . مِعَدِيّ ئاشقازانىنىڭ؛ ئاشقازىنى ساغلام

مُعَذِّب قىينىغۇچى؛ كىشىنى قىينايدىغان

مَعْذِرَة جـ مَعاذِرُ و مَعاذِيرُ كەچۈرمەك؛ چۈشەندۈرمەك

مَعِرَ - مَعَرًا الشَّعْرُ شالاڭ چاچ (پەي)

مِعْراج جـ مَعارِيجُ پەلەمپەي؛ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۇپۇققا چىقىشتا ئىشلەتكەن شوتا يەنى بۇراق

مُعَرَّب ئەرەبلەشتۈرۈلگەن سۆز؛ ئەرەبچىگە تەرجىمە قىلىنغان

مُعَرِّب ئەرەبچىگە تەرجىمە قىلغۇچى

مُعَرْبِد قانۇنسىز ھەرىكەت
مَعَرَّة رەزىل؛ ھاقارەت؛ يامان نام
مَعْرَج جـ مَعارِجُ شوتا
مُعَرَّج سىزىقلىق
مُعَرَّش سايىۋەننى تىرەپ تۇرىدىغان
مَعْرِض جـ مَعارِضُ كۆرگەزمە زالى؛ كۆرگەزمە يىغىنى؛ نەق مەيدان
مَعْرِفَة چۈشەنمەك
مَعْرِفَة بىلىم؛ ئىلىم
مُعَرَّق يوللۇق؛ دولقۇنسىمان
مُعَرِّق تەر چىقارغان؛ تەرلەتكەن
مَعْرَك جـ مَعارِكُ جەڭ مەيدانى
مَعْرَكَة جـ مَعارِكُ جەڭ قىلماق؛ شىددەتلىك مۇسابىقە
مُعَرَّم دۆۋىلەنگەن
مَعْرُوش سايىۋەننى تىرەپ تۇرغان
مَعْرُوض تىزىلغان؛ تەكلىپنامە
مَعْرُوضات ج تىزىلغان بۇيۇملار؛ تەكلىپ قىلماق
مَعْرُوف بىلىدىغان؛ داڭلىق؛ ياخشىلىق
مَعْرُوق ئورۇق
مَعْرًى جـ مَعارٍ بەدىنىڭ كۆرۈنۈپ قالغان قىسمى
مُعَرًّى بەدىنىنى ئوچۇق قويغان؛ ياپمىغان

مَعْز ئۆچكىلەر توپى
مُعَزٍّ «الْمُعَزِّى» تەسىللى بەرگۈچى
مِعْزاة بىر تۇياق ئۆچكە
مِعْزَف جـ مَعازِفُ چېلىنىدىغان مۇزىكا ئەسۋابى
مِعْزَفَة «مِعْزَف» كە قارالسۇن
مِعْزَقَة جـ مَعازِقُ جوتو
مَعْزِل يوشۇرۇنغان جاي
مَعْزُوقَة ئورۇندالغان بىر بۆلەك نوتا؛ مۇزىكا
مَعْزُوم جـ مَعازِيمُ تەكلىپ قىلىنغان
مَعَزِيّ ئۆچكىنىكى
مِعْزَى ئۆچكە؛ ئۆچكىلەر توپى
مَعَسَ ـَ مَعْسًا الشَّيْءَ باسماق؛ ئەزمەك
مُعْسِر كەمبەغەل كىشىلەر
مُعَسْكَر جـ مُعَسْكَرات ھەربىي لاگىر؛ لاۋازىمەت ئورنى؛ بازا
مَعْسَلَة ھەرە كۆنىكى
مَعْسُور نامراتلىق ئادەم؛ كەمبەغەل كىشى
مُعَسَّل ھەسەل قوشۇلغان
مَعْسُول ھەسەل قوشۇلغان
مِعْشاب ئوتلۇق؛ چۆپلۈك
مِعْشار ئوندۇن بىرى
مُعْشِب ئوتلۇق؛ چۆپلۈك

مَعْشَر ئوندىن - ئوندىن

مَعْشَر ج مَعاشِرُ بىر توپ؛ بىر ئائىلە كىشىلىرى

مَعْشُوق قەدىرلىك؛ سۆيۈملۈك

مُعَصَّب بەلۋاغ ئورىۋالغان

مَعْصِر . مَعْصَرَة ج مَعاصِرُ ماي تارتىش ئىسكىلاتى؛ تارتىش مەيدانى؛ شىكەر زاۋۇتى؛ ھاراق زاۋۇتى

مِعْصَرَة ج مَعاصِرُ قىسىش ماشىنىسى؛ ئىزىش ماشىنىسى

مِعْصَم ج مَعاصِمُ بوغۇم؛ بېغىش

مَعْصُوب بەلۋاغ ئورىۋالغان

مَعْصُوم ھىمايە قىلىنىدىغان؛ خاتالىق سادىر قىلمايدىغان

مَعْصِيَة ج مَعاصٍ خاتالىق ئۆتكۈزمەك؛ جىنايەت؛ بويسۇنماسلىق؛ قارشى تۇرماق

مَعِضَ ـَ مَعَضًا مِنَ الْأَمْرِ ئاچچىقلاش؛ غەزەپلەنمەك

مُعْضِل جاپالىق؛ قىيىن؛ كىشىنى قىينايدىغان

مُعْضِلَة قىيىن مەسىلە؛ چىقىش ئېغىزى؛ تار يول

مَعْضُوض چىشلىۋېلىنغان

مَعَطَ ـَ مَعْطًا الرِّيشَ تۈكىنى يۇلماق؛ تۈك يۇلدىماق

مَعِط چېچى يوق؛ تاقىر

مُعْطٍ «الْمُعْطِي» تارتۇق قىلغۇچى

مَعْطاءُ م چېچى يوق؛ تاقىر

مِعْطاء ج مَعاطٍ و مَعاطِيّ ئوچۇق (ئۆتكۈزۈشچان)

مِعْطال بىكارچى، ھۇرۇن

مُعَطَّر پۇراقلىق ماتېرىيال قوشۇلغان؛ ئەتىر چېچىلغان؛ ئەتىر پۇراپ تۇرىدىغان

مِعْطَف ج مَعاطِفُ پەلتو؛ سىرتىغا كىيىدىغان كىيىم؛ چاپان

مُعَطَّل ئىلاھقا ئىشەنمەيدىغان ئادەم

مُعَطَّن يۇمشىتىلغان؛ ئېچىتىلغان

مَعْطُوب زىيانغا ئۇچرىغان؛ بۇزۇۋېتىلگەن

مَعْطُوف ئۇلانما سۆز

مَعْطُوف عَلَيْهِ ئۇلىغۇچى سۆز

مُعْطَيات ج ماتېرىيال؛ خام ئەشيا؛ نەزەرىيە ئاساسى

مُعَظَّم تەرىپلەشكە ئېرىشكەن؛ ھۆرمەت تاپقان؛ ھاكاۋۇر؛ ئورۇق؛ ئىنچىكە؛ ئورۇقلاپ ياغاچتەك بولۇپ قالماق

مُعْظَم ج مَعاظِمُ كۆپ سانلىق؛ كۆپ قىسىم؛ قۇتۇپ بۇلۇڭى؛ قۇتۇپ نۇقتىسى

مُعَفَّن ئېچىپ قالغان؛ چىرىپ كەتكەن

مُعَقَّب ئەگەشتۇرۇۋالغان

مُعَقِّب باها بەرگۈچى؛ تەكشۈرگۈچى

مَعْقِد ج **مَعاقِدُ** تۇگۈن؛ نۇقتا

مُعَقَّد تۇگۈنلۈك؛ مۇرەككەپ

مُعَقْرَب ئەگرى؛ مايماق

مَعْقِل ج **مَعاقِلُ** قەلئە؛ قورغان؛ زەمبىرەك سۇپىسى؛ ئېگىز جاي

مُعَقَّم دېزىنفېكسىيىلەنگەن؛ مىكروبسىز

مُعَقِّم مىكروب ئۆلتۈرگۈچى دورا؛ دېزىنفېكسىيىلەش ئەسۋابى؛ دېزىنفېكسىيە خادىمى

مَعْقُود تېڭىپ قويۇلغان؛ چىگىپ قويۇلغان

مَعْقُور چىشلەپ يارىلانغان

مَعْقُوف ئەگرى

مَعْقُول ج **مَعْقُولات** چۈشەنمەك؛ بىلىمەك؛ چۈشىنىشكە بولىدىغان؛ قائىدىگە ئۇيغۇن؛ دۇرۇس

مَعَكَ ـَـ مَعْكًا الشَّيْءَ سۈركىمەك

مَعَكَهُ فِى الْخُصُومَةِ باش ئەگدۈرمەك؛ ئىتائەت قىلدۇرماق

مُعَكَّر بۇلغانغان

مُعَكْنَن كۆڭلى بىئارام بولغان؛ ئاچچىقلانماق

مَعْكُوس ئۆرۈپ قويغان؛ تەتۈر قىلىپ قويغان؛ قايتۇرماق

مَعْكُوش پاخپىيىپ كەتكەن؛ قالايمىقان؛ چىگىشلىشىپ كەتكەن (چاچ)

مُعَلّ كېسىلى بار؛ كەمچىلىكى بار

مَعْلاة ج **مَعالٍ** نەتىجە؛ ئۈتۈق؛ ئېسىل

مُعَلَّب كۆزەككە چىلانغان

مُعَلَّب ج **مُعَلَّبات** قۇتىلىق يېمەكلىك

مَعْلِف ج **مَعالِفُ** ئات ئېغىلى؛ كالا قوتىنى؛ قوي قوتىنى

مِعْلَف ج **مَعالِفُ** يەم - خەشەك قويىدىغان جاي؛ ئات ئوقۇرى؛ يەم خالتىسى

مُعَلَّق تىكىلەنگەن؛ ئېسىپ قويۇلغان؛ ۋاقتىنچە توختىتىپ قويۇلغان

مُعَلَّقَة ئاسما شېئىر

مَعْلَم ج **مَعالِمُ** يول بەلگىسى؛ يول كۆرسەتكىش بەلگىسى

مُعَلَّم نومۇرى بار؛ تەربىيە ئالغان

مُعَلِّم مۇئەللىم؛ تەربىيىچى

مَعْلَمَة توپلام؛ قامۇس؛ لۇغەت

مَعْلُوف يەم - خەشەك؛ ئوغۇتلانغان

مَعْلُول كېسىلى بار؛ كەمچىلىكى بار؛ نۇقسانى بار

مَعْلُوم بىلىدىغان؛ نامى بار

الْمَعْلُوم ئالدىن بىلگەن سان

مِنَ الْمَعْلُوم كۆپچىلىك بىلىدىغان؛ ھەممە ئادەم بىلىدىغان

الْفِعْل الْمَعْلُوم ئاكتىپ پېئىل

مَعْلُومات ج خەۋەر؛ ئاخبارات؛ ماتېرىيال

مِعْمارِيّ قۇرۇلۇش ئۇستىسى

مَعْمَعان ياز كۈنلىرى؛ تومۇز كۈنلىرى

مَعْمَعان الصَّيْفِ ياز

مَعْمَعان الشِّتاءِ قىش

مَعْمَعان الزَّوْبَعَةِ بوران - چاپقۇنلۇق زەربىسى

مَعْمَعان الْعَمَلِ خىزمىتى ئالدىراش

مَعْمَعَة ج **مَعامِعُ** چاراسلىغان ئاۋاز؛ ئوت كۆيگەندە گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز؛ جەڭدە قەھرىمانلارنىڭ ۋارقىرىغان ئاۋازى

مَعْمَعِيّ جاھانىڭ رەپتارىغا كىرىۋالغان؛ جاھانغا باقمان؛ شامالغا قاراپ ئىش تۇتىدىغان ئادەم

مَعْمَل ج **مَعامِلُ** ئىش ئورنى؛ ئىش مەيدانى؛ كىچىك زاۋۇت

مُعَمَّم ياغلىق چىگىۋالغان

مُعَمَّم بالثَّلْجِ قار بىلەن قاپلانغان؛ قار توپلانغان

مَعْمُودِيَّة چوقۇندۇرۇش

مَعْمُور نوپۇسى زىچ؛ ئادەم كۆپ؛ ئادەم بار

مَعْمُورَة ئۆي؛ ئادەم تۇرىدىغان ئۆي؛ پۈتۈن دۇنيا

مَعْمُول ياسالغان؛ پۈتكەن؛ يۇمىلاق تورت

مَعْمُول بِه ئۇنۇملۇك؛ ئىشلىتىلىدىغان

مُعَمًّى ج **مُعَمَّيات** مەخپىي گەپ؛ يوشۇرۇن سۆز

مَعْنَوِيّ مەنىلىك؛ زېھنى بار؛ روھلۇق؛ ئابستراكت؛ ماددا بولمىغان؛ شەكىلسىز

مَعْنَوِيَّة روھ؛ كەيپىيات

مَعْنًى ج **مَعانٍ** مەنىسى؛ ئەھمىيىتى؛ مەزمۇنى

مُعَنًّى قىينىچىلىققا ئۇچرىغان؛ چاچما شېئىر؛ قىينىچىلىقتىن ئازابلانغان

مَعْهَد ج **مَعاهِدُ** مەخسۇس كۇرس مەكتىپى؛ ئىنستىتۇت؛ جەمئىيەت؛ تەتقىقات ئورنى

مَعْهُود نامى بار؛ بىلىدىغان؛ كېلىشكەن جاي

مَعْهُود إلَيْهِ بِكَذا مەلۇم ئىشنى ئۇنىڭغا ھاۋالە قىلماق

مِعْوان ج **مَعاوِينُ** ياخشى ياردەمچى؛ داۋاملىق كىشىلەرگە ياردەم بېرىدىغان

مُعَوَّد مەلۇم بىر خىل ئادەتنى بار كىشى؛ قايتا - قايتا قىلىدىغان

مُعْوَز كەمچىل؛ نامرات؛ نامرات كىشى؛ كەمبەغەل كىشى

مُعَوِّقات ج توسالغۇ؛ قىيىنچىلىق

مُعَوَّل ئۇمىد؛ يۆلەنچۈك

مِعْوَل ج مَعاوِلُ گۈرجەك

مَعُونَة ج مَعاوِنُ ياردەم بەرمەك؛ ياردەم قىلماق؛ تۇرمۇش ياردەم پۇلى؛ پايدىلىنىش كىتابى

مَعْوه كېسەل قۇرتلارنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىغان

مَعَوِيّ ئۇچەينىك

حُمَّى مَعَوِيّة ئۇششۇك يارىسى

مَعْى . مِعَى ج أَمْعاء ئۇچەي

مِعْيار ج مَعايِيرُ ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب (تارازا؛ گىر قاتارلىقلار)؛ ئۆلچەم؛ قېلىپ

مَعِيب كەمچىلىكى بار؛ مۇكەممەل ئەمەس

مُعِيب يۇزى يوق؛ يۇزى چۈشكەن؛ نامسىز؛ شەرەپلىك بولمىغان

مَعِيَّة ھەمرا

مُعِيد ياردەمچى ئوقۇتقۇچى؛ ياردەمچى

مُعِير قەرز بەرمەك؛ ئۆتنە

مَعِيز ج أَمْعُز و مَعِيز ئۆچكە توپى؛ بىر توپ ئۆچكە

مَعِيشَة ج مَعايِشُ و مَعائِشُ تۇرمۇش ماتېرىياللىرى؛ كۈندىلىك تۇرمۇشتىكى يەيدىغان ھەم ئىچىدىغان نەرسىلەر

مَعِيشِيّ ھايات كەچۈرىدىغان

مُعَيِّل بالىلىرى كۆپ

مَعِين بۇلاق سۇيى؛ بۇلاق ئېقىنى؛ زەھەرلىك كۆز بىلەن قارالغان

مُعَيَّن مەخسۇس؛ ئالاھىدە؛ بەلگىلەنگەن؛ چەكلەنگەن؛ بۇيرۇلغان

مُعَيِّن يانتۇ چاسا شەكىل

مُعِين ياردەمچى؛ قول ئاستىدىكى

مَعْيُوب كەمچىلىكى بار؛ مۇكەممەل ئەمەس

مَعْيُون بۇلاق سۇيى

مَعْيُوه كېسەل قۇرتلارنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىغان

مُعْيًى ھارغان؛ چارچىغان؛ ھېرىپ كەتكەن

مُغار ج مَغاوِرُ تاغ ئۆڭكۈرى؛ ئۆڭكۈر؛ تۆشۈك؛ ئورا؛ تاغ تۆشۈكى

مُغارَة ج مَغاوِرُ تاغ ئۆڭكۈرى؛ ئورا؛ تۆشۈك؛ تاغ تۆشۈكى

مَغاص ج مَغاوِصُ سۇ ئۇزۇش رايونى

مَغاص اللُّؤْلُؤِ مەرۋايىت تېرىش

مەيدانى؛ مەرۋايىت تېرىش رايونى

مُغاضَنَة ناز - كەرەشمە قىلماق؛ يوشۇرۇن كۆز قىسىشماق

مُغالاة زىيادە؛ ھەددىدىن ئارتۇق؛ جاھىل؛ ماختىماق

مُغالَبَة كۈرەش قىلماق؛ تالاشماق

مُغالَطَة كَلامِيَّة دۇدۇقلاش

مُغالَطَة مَنْطِقِيَّة نەيرەڭ؛ ھىيلە-گەرلىك

مُغامِر تەۋەككۇل قىلغۇچى؛ تەۋەككۇلچى

مُغامَرَة خەتەرگە تەۋەككۇل قىلماق؛ قورقۇنچلۇق ھېكايە

مَغاوِير ج داۋاملىق چىقىپ كېتىدىغان جەڭچى؛ ھۇجۇم قىلغۇچى

مُغايِر پەرقى بار؛ ئوخشىمايدىغان

مُغايَرَة پەرق

مُغايَطَة تالاشماق

مَغَبَّة نەتىجە؛ ئاقىۋەت؛ كېيىنكى مەيدان

مُغَبَّر توپا - چاڭ باسقان

مَغْبُوط بەختلىك؛ تەلەيلىك

مَغْبُون ئالدانغان؛ زىيان تارتقان

مُغْتاب قارا چاپلىغۇچى؛ تۆھمەت قىلغۇچى

مُغْتاظ ئاچچىقلانغان؛ غەزەپلەنگەن

مُغْتَبِط خۇشال بولغان؛ رازى بولغان

مُغْتَرّ بِنَفْسِهِ ماختانچاق؛ مەنمەنچى

مُغْتَرِب مۇساپىر؛ مۇھاجىر

مُغْتَسَل ج **مُغْتَسَلات** يۇيۇنۇش ئۆيى؛ ياسىنىش ئۆيى

مُغْتَصَب زورلۇق بىلەن ئىگىلىۋېلىنغان

مُغْتَصِب بېسىۋالغۇچى؛ تارتىۋالغۇچى

مُغْتَمّ ئېچىنىشلىق؛ ھەسرەتلىك

مُغْدِق مول؛ يېتەرلىك

مَغْدُور ئالدانغان؛ ئالدىمىغا چۈشۈپ كەتكەن

مَغْدًى ئەتىگەن يولغا چىققان ئورۇن

مُغَذٍّ «الْمُغَذِّي» ئوزۇقلۇق بولىدىغان؛ تولۇقلايدىغان

مَغَرَ الثَّوْبَ قىزغۇچ رەڭدە بويىماق

مَغَر قىزغۇچ رەڭ؛ قۇرۇق يوپۇرماق رەڭگى

مُغْرٍ «الْمُغْرِي» ج **مُغْرِيات** قۇتراتقۇچى؛ كۈشكۈرتكۈچى؛ بۆلگۈنچىلىك قىلغان؛ جەلپ قىلغان؛ يەمچۈك؛ دان

مَغْراء م قۇرۇق يوپۇرماق رەڭلىك؛ قىزغۇچ رەڭلىك

مِغْراة ج **مَغارٍ** يېلىم قاينىتىدىغان

دىغان قازان

مَغْرِب ج **مَغارِبُ** كۈن ئولتۇرىدۇ. غان جاي؛ غەرب؛ غەربىي قىسىم؛ غەرب تەرەپ؛ كەچقۇرۇن

الْمَغْرِب مەراكەش

بِلاد الْمَغْرِب مەغرىپ (شىمالىي ئافرىقىدىكى ئالجىرىيە، تۇنىس، مەراكەشلەرنى كۆرسىتىدۇ)

مُغَرَّب قويۇۋېتىلگەن

مُغَرَّب عَنِ النّاسِ كىشىلەر توپى ئىچىدىكى ھايات ئادەم

مُغَرْبَل تاسقالغان

مَغْرِبِيّ ج **مَغارِبَة** مەراكەشلىك؛ مەراكەشنىڭ؛ مەغرىبنىڭ

مَغْرِبِيَّة بۇغداي ئۇنى، توخۇ، ياڭيۇ قاتارلىقلارنى ئىشلىتىپ ئىتىدىغان يېمەكلىك

مَغْرَة قىزغۇچ تاش

مُغْرَة قىزغۇچ رەڭ

مُغَرِّد ھۇۋلىغان؛ گۈلدۇرلىگەن

مَغْرِز ج **مَغارِزُ** كىرگەن جاي؛ سانجىلغان جاي

مَغْرِس ج **مَغارِسُ** كۆچەتزارلىق؛ ئۆسۈملۈك تىكىلگەن ھويلا

مُغْرِض سىياسىي كۆز قارىشى خاتا ياكى بۆلگۈنچىلىك كۆز قارىشى بار

مِغْرَفَة ج **مَغارِفُ** ئاچقۇچ

مَغْرَم ج **مَغارِمُ** يوقاتماق، زىيان تارتماق؛ جەرىمانە

مُغْرَم بِهِ ئاشىق؛ ... گە مەپتۇن بولغان

مَغْرُوس ج **مَغْرُوسات** تىكىلگەن كۆچەت؛ سۈنئىي ئورمان

مَغْزَل ج **مَغازِلُ** ئۇرچۇق؛ يىپ ئىگىرىش چاقى؛ موكا؛ يىپ زاۋۇتى

مَغْزُول توقۇلغان

مَغْزًى ج **مَغازٍ** بىھۇدە ئالماق؛ ئىگىلىۋالماق؛ تاجاۋۇز قىلىپ كىرگەن ۋاقىت؛ ئورۇن؛ ئىدىيىسى؛ مەنىسى؛ مەزمۇنى؛ مەقسىتى

مَغْسَل ج **مَغاسِلُ** يۇيۇلغان جاي

مِغْسَل ج **مَغاسِلُ** نەرسە يۇيىدىغان ئەسۋاب

مَغْسَلَة ج **مَغاسِلُ** كىيىم يۇيىدىغان جاي؛ قول يۇز يۇيىدىغان جاي

مِغْسَلَة ج **مَغاسِلُ** كىرئالغۇ

مَغْشُوش ئالدانغان؛ ياساپ چىقىرىلغان؛ ئويدۇرۇلغان؛ ناپاك

مَغْشِيّ عَلَيْهِ بىھوش؛ ھوشسىزلانغان

مَغِصَ ـَـ مَغَصًا أو بَطْنُهُ قورسىقى

ئاغرىماق؛ قورساق ئىچى ئاغرىماق

مَغْص جـ **أَمْغاص** قورسىقى ئاغرىماق؛ قورسىقى تولغاپ ئاغرىماق

مُغِصَ مَغْصًا قورسىقى ئاغرىماق؛ قورسىقى تولغاپ ئاغرىماق

مَغَضَّة تۆۋەنلىمەك؛ كەملىمەك؛ چۈشمەك

مُغَضَّن تۇرۇلگەن؛ قاپىقى تۇرۇلگەن

مَغْضُوب عَلَيْهِ غەزەپلەنگەن

مَغَطَ ـَ مَغْطًا الشَّيْءَ ئۇزۇن تارتماق؛ ئۇزارتماق؛ سوزماق

مَغْطَسَ ماگنىتلاشتى؛ ماگنىتلاشقان

مَغْطِس جـ **مَغاطِسُ** سۇ ئۇزىدىغان جاي؛ ۋاننا

مِغْطَس جـ **مَغاطِسُ** سۇ ئۇزۇش ئەسۋابى؛ يۈيۈنۈش دېسى؛ شىپالىق سۇ تەخسىسى

مَغْفِرَة كەچۈرمەك؛ ئەپۇ قىلماق؛ ساقىت قىلماق؛ گۇناھىنى ئەپۇ قىلماق

مِغْفَرَة و مِغْفَر جـ **مَغافِرُ** ساۋۇت - دوبۇلغا

مُغَفَّل كالۋا؛ دۆت؛ ئاسان ئالدىنىدىغان

مُغْفَل ئىمزاسىز

مَغْفُورٍ لَهُ كەچۈرۈم قىلىنغان؛ ئەپۇ قىلىنغۇچى؛ ئۆتىمۈشنىڭ؛ ئالەمدىن ئۆتكەن

مَغْفُور جـ **مَغافِيرُ** يېيىشكە بولىدىغان تاتلىق باناڭ

مَغْفُون ئاۋاز كۈچەيتكۈچ؛ مىكروفون

مُغِلّ يامان نىيىتى بار؛ يامان غەرەزلىك؛ پايدىلىق

مُغْل جـ **مُغول** موڭغۇل

مِغْلاق جـ **مَغالِيقُ** تاقاق؛ قۇلۇپ

مُغَلَّف جـ **مُغَلَّفات** كونۋېرت ياكى قەغەز قاپ ئىچىگە قاچىلانغان

كِتاب مُغَلَّف تاشلانغان كىتاب

مُغْلَق ئېتىك؛ قۇلۇپلانغان

مِغْلَق جـ **مَغالِقُ** پايدىسىنى كۆرۈشكە بولىدىغان كەسىپ؛ كارخانا

مَغْلُوب ئۇرۇشتا مەغلۇپ بولغۇچى؛ مەغلۇپ بولغان

مَغْلُوط فيهِ خاتا؛ توغرا بولمىغان

مَغْلُول قۇرۇپ كەتكەن؛ ئۇسساپ كەتكەن؛ ئۆچ؛ كويزا ياكى قۇلۇپ سېلىپ قويغان

مَغْلِيّ قىزىتىلغان؛ قاينىق

مُغْلًى قاينىتىلغان

مُغْلَى الْأَعْشابِ أو غَيْرِها قاينىتىلىپ بولغان دورا؛ قاينىغان

شورپا

مُغِمّ قاراڭغۇ بۇلۇت قاپلىغان؛ ھەسرەت چەككۈزگەن؛ ئىچى سىقىلغان

مَغْمَز ج **مَغامِزُ** ئاجىز ئورۇن؛ زىياندىاش؛ كەمچىلىك؛ نۇقسان

مَغْمَطَ الشَّيْءَ ماگنىتلاشماق

مَغْمَغَ كَلامَهُ ئېنىقسىز گەپ قىلدى

مَغْمَغَ الشَّيْءَ ئارىلاشتۇردى؛ قوشتى

مَغْمَغَ الأَمْرُ ئارىلاشما

مَغْمُور نامسىز؛ نامى چىقمىغان

مَغْمُوم ھەسرەتلىك؛ غۇۋا؛ تۇتۇق

مَغْمِيّ يېپىلغان؛ توسۇپ قويۇلغان؛ ئوراپ قويۇلغان

مَغْمِيّ عَلَيْهِ ھوشىدىن كەتكەن؛ ئايلىنىپ قالغان

مُغَنٍّ «الْمُغَنِّي» ناخشىچى

مِغْناج نازلانغان؛ ناز - كەرەشمە قىلغان؛ ھىيلىگەر؛ تۇلكەجىن

مَغْناطِيس ماگنىت؛ ماگنىتلىق تۆمۈر

مَغْناطِيس كَهْرَبائِيّ ئېلېكتر ماگنىت

مَغْنَطَ الشَّيْءَ ماگنىتلاشتى

مَغْنَطَة ماگنىتلاشماق

مَغْنَطِيس ماگنىت؛ ماگنىتلىق؛ ماگنىت كۇچى

مَغْنَطِيس كَهْرَبائِيّ ئېلېكتر ماگنىت

مَغْنَطِيسِيّ ماگنىتنىك؛ ماگنىتلىق

الْقُطْب الْمَغْنَطِيسِيّ ماگنىت قۇتۇپى

جَذْب مَغْنَطِيسِيّ ماگنىتنىك تارتىش كۈچى

حَقْل أو مَجال مَغْنَطِيسِيّ ماگنىت مەيدانى

تَقارُب مَغْنَطِيسِيّ ماگنىتلىق ئىندۇكسىيە

تَنافُر مَغْنَطِيسِيّ ماگنىتنىك تېپىش كۈچى

مَغْنَطِيسِيَّة ماگنىتلىق خۇسۇسىيەت

مِقْياس مَغْنَطِيسِيَّة يەرنىڭ ماگنىت كۈچىنى ئۆلچىگۈچ؛ ماگنىت كۈچىنى ھېسابلىغۇچ

مَغْنَم ج **مَغانِم** جەڭ ئولجىسى؛ پايدا؛ پايدىلىق

الْمَغْنَم الْبارِد ئاسان قولغا كېلىدىغان پايدا؛ مەنپەئەت

مَغْنًى ج **مَغانٍ** تۇرار جاي؛ تۇرۇشلۇق جاي؛ ئورۇن؛ داچا

مَغْنًى بِالشَّيْءِ عَنْ غَيْرِهِ مەلۇم نەرسە بىلەن قانائەت قىلماق؛ باشقىلارنىڭ نەرسىسىنى كېرەك قىلماسلىق

مَغْنِيزِيا ماگنىي ئوكسىد

مَغْنِيسِيا ماگنىي؛ ماگنىي

ئوكسىد؛ ئاچچىق توپا

مِغْنِيسِيُوم ماگنىي

مَغْواة ج **مَغاوٍ** ئورەك؛ ئورا

مِغْوار ج **مَغاوِيرُ** ھۇجۇم قىلغۇچى؛ دائىم زەربە بېرىدىغان جەڭچى

فَرَس مِغْوار تۇلپار

مِغْوَل ج **مَغاوِلُ** قىسقا قىلىچ

مُغُولِيّ بىر موڭغۇل

مِغْيار ج **مَغايِيرُ** ھەسەتخور؛ كۆرەلمەس

مَغِيب كەلمىگەن؛ مەيداندا يوق؛ كۈن ئولتۇرماق؛ گۇگۈم؛ كۈن ئولتۇرىدىغان جاي

مُغَيِّب ج **مُغَيِّبات** مەست قىلىدىغان دورا

عَقّار الْمُغَيِّب مەست قىلىدىغان دورا

مُغِيب . مُغِيبَة ئۆيدە يالغۇز تۇرىدىغان ئايال؛ ئاجرىشىپ كەتكەن ياكى يولدىشى بىلەن ئايرىلىپ تۇرىدىغان ئايال

مُغِيث يارەدەم بەرگۈچى؛ قۇتۇلدۇرغۇچى؛ قۇتقۇزغۇچى

الْمُغِيث ئاللا؛ خۇدا؛ پەرۋەردىگار

مَغِيض ج **مَغايِضُ** ئاستى نەمخۇش يەر

مَغِيظ ئاچچىقلانغان؛ غەزەپلەنگەن

مِفْآد ج **مَفائِدُ و مَفائِيدُ** كاۋاپ

ئىلگىرى زىقى؛ كۆسەي

مُفاجِىء تۇيۇقسىز؛ ئۇشتۇمتۇت؛ تاسادىپىي

مُفاجَأَة تۇيۇقسىز؛ تۇيۇقسىز كەلمەك؛ تۇيۇقسىزلىق؛ تاسادىپىي ئىش

مَفاد الْكَلامِ مەنىسى؛ مەزمۇنى؛ ئۆز ئىچىگە ئالغان مەنىسى

مُفاداة گۇناھىنى يۇماق؛ سېتىۋالماق

أَبْطال الْمُفاداة ئۆزىنى قۇربان قىلغان قەھرىمان

مُفارَقَة ئايرىلماق؛ پەرق ئەتمەك؛ پەرق

مَفازَة ج **مَفاوِزُ** غەلىبە قىلماق؛ كەڭ دالا؛ قۇملۇق؛ خەتەرلىك جاي

مَفاصِل ج بوغۇم

مُفاضَلَة تاللىماق

مُفاعِل رېئاكتور

مُفاعِل لِلذَّرَّةِ ئاتوم رېئاكتورى

مُفاعَلات ذَرِّيَّة ئاتوم رېئاكتور

مَفْؤُود يۈرەك كېسىلىگە گىرىپتار بولماق؛ قورقۇنچ باسماق؛ قورقۇنچاق؛ قاقلاپ قۇرۇتماق

مُفاوِض سۆھبەتلەشكۈچى بىر تەرەپ

مُفاوَضَة مەسلىھەتلەشمەك؛ كېڭەشمەك

مُفْتٍ ‹الْمُفْتِي› مۇفتى

مِفْتاح جـ مَفاتِيحُ ئاچقۇچ؛ ۋكليۇچاتبل

مِفْتاح الإِشْتِعالِ توك چىقىرىش ئىشكى

مِفْتاح صَمُولَةٍ چوك ئامبۇر

مُفْتَتَح باشلاش؛ مۇقەددىمە؛ ئاچماق؛ تىجارەت باشلىماق

مَفْتَح جـ مَفاتِحُ ئىسكىلات؛ ئامبار؛ ئىشكاپ؛ يەر ئاستى بايلىق

مُفَتَّح ئەقىللىق؛ ئېپىنى بىلمەك

مُفْتَخِر باي؛ گۈزەل؛ ھەشەمەتلىك

مُفْتَرٍ ‹الْمُفْتَرِي› تۆھمەت قىلغۇچى؛ باشقىلارنى يارىلاندۇرغۇچى

مُفْتَرِس ۋەھشي

مُفْتَرَيات ج يالغان - ياۋداق گەپلەر

مُفَتِّش تەكشۈرگۈچى؛ كۆزدىن كەچۈرگۈچى

مُفَتِّش التَّذاكِرِ بېلەت تەكشۈرگۈچى

مُفَتِّش عامّ باش تەپتىش خادىمى؛ تەپتىش ئەمەلدارى

مُفَتِّش أَوَّل تەپتىش؛ باش تەكشۈرگۈچى

مُفَتِّش ثانٍ مۇئاۋىن تەپتىش

مُفْتَعَل ئويدۇرۇلغان؛ يالغاندىن ياسالغان؛ ياساپ چىقىرىلغان

كِتاب مُفْتَعَل ئويلاپ چىقارغان

مَفْتَق جـ مَفاتِقُ يېرىلماق

مُفْتَقِر إِلى كَذا ئېھتىياجلىق؛ جىددي ئېھتىياجلىق

مُفَتَّل تولغىماق؛ ئەتمەك

مَفْتُوح ئاچماق؛ ئېچىلماق؛ ئېچۋەتمەك

بالمَفْتُوح ئاشكارىلىماق؛ سەمىمىيلىك

مَفْتُوق يېرىلماق

مَفْتُوق الصِّفاقِ چىقۇق

مَفْتُول جـ مَفاتِيلُ تولغىماق؛ ئەتمەك

مَفْتُول الْعَضَلِ مۇسكۇل تەرەققىي قىلغان؛ كۈچلۈك؛ چىداملىق

مَفْتُون ئالدانماق؛ سارالىق ئادەم

مُفْحِم سۇكۇت قىلدۇرۇپ تۇرغۇچى؛ ئۇزۇل - كېسىل

مَفْحَمَة جـ مَفاحِمُ كۆمۈر چىقىدىغان جاي؛ كۆمۈركان

مَفْخَرَة جـ مَفاخِرُ كۆرسەتكەن خىزمەت؛ نەتىجە؛ ئارتۇقچىلىق

مُفَخَّم ئىززەت - ئېكرامغا ئېرىشكەن

مَفْدِيّ نېسىگە سېتىلغان؛ نېسىگە

سېتىۋالغان؛ سۆيۈملۈك؛ ئوماق؛ ھۆرمەتلىك

مَفَرّ قاچماق؛ قاچىدىغان يول؛ باشپاناھ ئىزدىمەك

مِفْراص ج **مَفارِيصُ** ئامبۇر

مُفْرِح خۇشال قىلىدىغان كىشى؛ خۇشال قىلىدىغان

مَفْرَخ ج **مَفارِخُ** چۆجە چىقىرىش مەيدانى

مُفْرَد مۇستەقىل؛ يالغۇز

مُفْرَد ج **مُفْرَدات** يەككە سان؛ تاق سۆز؛ ئايرىم بىر ھادىسە

مُفْرَدانِيّ تەنھا؛ توي قىلمىغان

مُفْرَدَة دورا ئۆسۈملۈكلەر

مُفْرَزات ج تەپچىرەپ چىقىدىغان سۈيۇقلۇق؛ ئاجرالما ماددىلار

مَفْرَش ج **مَفارِشُ** كىرلىك

مِفْرَشَة ج **مَفارِشُ** ئېگەر؛ پالاز

مُفَرْشِح ئىككى پۇتى ئاچىماق بولۇپ ئېچىلغان

مِفْرَض ج **مَفارِضُ** ئويمان كولايدىغان تۆمۇر قورال

مُفَرَّط قورۇنماسلىق؛ ئەيمەنمەسلىك؛ شاللاق

مُفَرِّط بەتخەجلىك قىلماق

مُفْرِط ھەددىدىن ئارتۇق؛ چەكتىن ئاشماق

مُفَرْطَح تەكشى؛ بىپايان

مُفَرْطَح الْقَطْبَيْنِ يايلاق

مُفَرَّغ بوش؛ قۇرۇق

مُفَرِّغ الْهَواءِ ناسوس

مُفْرَغ قۇيۇپ چىقارماق

يَدُورُ الْبَحْثُ فى حَلْقَةٍ مُفْرَغَةٍ تەتقىقاتى نەتىجىسىز؛ قىلچىمۇ پايدا ئالماسلىق

مِفْرَع ياراشتۇرغۇچى؛ كېلىشتۈرگۈچى

مَفْرَق . مَفْرِقَة ج **مَفارِقُ** چېگرا؛ پاسىل؛ يېرىق

مُفَرِّق تارقىتىپ بەرگۈچى

مُفَرْقِعات ج پارتلايدىغان ماددىلار؛ پوجاڭزا

مُفَرَّم چاناپ قىيما قىلماق

مِفْرَمَة گۆش توغرايدىغان ماشىنا

مَفْرُوز ئاجرىتىۋەتكەن؛ ئايرىۋەتكەن؛ تاللانغان

مَفْرُوش ئورۇنلاشتۇرماق؛ يايغان؛ ئاچقان؛ ئۆي جاھازلىرى ۋە سەرەمجانلار بار؛ ياتقۇزماق

مَفْرُوشات ج ئۆي جاھازلىرى؛ سەرەمجان

مَفْرُوض پەرەز قىلماق؛ بەلگىلەنگەن

مَفْرُوك سۈرۈلۈپ كەتمەك؛ ئۇۋالغان؛ سۈركىلىپ كەتكەن

مَفْرُوم چاناپ قىيما قىلماق

حم مَفْرُوم قىيما

مُفَرَّى مويلۇق تېرە؛ مويلۇق تېرە ئىچىدە

مَفْزَع مۇداپىئە ئۆڭكۈرى

مُفْزِع قورقۇنچلۇق

مَفْزَعَة پاناە جاي؛ مۇداپىئە ئۆڭكۈرى

مُفْسِد ئازدۇرماق؛ ئالداپ ئىپپەت - نومۇسسىغا تەگكۈچى

مَفْسَدَة جـ مَفاسِدُ ھىيلە - مىكىر؛ رەزىل ھەرىكەت؛ چۈشكۈنلىشىشنىڭ سەۋەبى

مُفَسِّر چۈشەندۈرگۈچى

مَفْسُوخ بىكار قىلىنماق؛ ئەمەلدىن قالدۇرۇلماق

مَفْشِيّ ئېچىپ تاشلىماق؛ ئاشكارىلاپ قويماق

مُفْصِح ئېنىق؛ چۈشىنىشلىك؛ ئوچۇق

مِفْصَد جـ مَفاصِدُ قان تومۇرىنى كېسىدىغان ئوپېراتسىيە پىچىقى؛ قوش بىسلىق كىچىك پىچاق

مُفَصَّص يېرىلماق؛ تېرىسىنى سويماق

مَفْصِل جـ مَفاصِلُ بوغۇم

مُفَصَّل تەپسىلىي؛ ئىنچىكە؛ كېسىپ قويغان

مُفَصَّلَة چاتقۇچ

مِفْصَلَة چاتقۇچ

مَفْصِلِيّ ئاساسىي ھالقا؛ ھالقىلىق؛ بوغۇم

مِفْضال جـ مَفاضِيلُ مەردانە؛ مەرد؛ سېخى؛ كۆپ ئىنئام قىلغان؛ تۆھپىسى چوڭ

مُفَضَّض كۈمۈشتىن ھەل بەرمەك

مُفَضَّل تېخىمۇ مۇۋاپىق؛ تاللىۋېلىنغان

مِفْضَل راستچىل؛ سەممىي؛ كەڭ قوللۇق

مِفْضَل جـ مَفاضِلُ خىزمەت كىيىمى؛ پۇقراچە كىيىم؛ ئادەتتىكى كىيىم

مِفْضَلات ج تالالاردىن توقۇلغان مەھسۇلات

مِفْضَلَة جـ مَفاضِلُ خىزمەت كىيىمى؛ ئۆي ئىچىلىك كىيىم

مَفْضُوح نومۇسنى بىلمەيدىغان؛ پاش قىلىنغان

مَفْضُول بوش كەلمەك

مُفَظِع قورقۇنچلۇق؛ كىشىنى چۆچۈتىدىغان خەۋەر ئاڭلىماق

مُفْعَم تولۇپ - تاشقان

مُفْعَم بِكَذا لىق قاپلانغان؛ ... گە تولغان؛ تولۇپ - تاشقان

مَفْعُوص كىچىكلەتكەن؛ تارايتقان

مَفْعُول ئۇنۇم؛ ئەكس ئېتىش؛ تولدۇرغۇچى

اِسْم الْمَفْعُول بولۇشسىز پېئىل
مَفْعُولِيَّة ھەربىكەت؛ تەسىرى
مَفْقُود چۈشۈرۈپ قويماق؛ يوقاتماق
مَفْقُور ئۇمۇرتقا كېسىلىگە گىرىپتار بولماق؛ ئۇمۇرتقا سۇنماق
مِفَكّ جـ مِفَكّات بۇرمىلىق بوتۇلكا ئاچقۇچ
مُفَكِّر ئويلانماق؛ تەپەككۇر قىلىشقا ماھىر؛ تەپەككۇر قىلغۇچى
مُفَكِّرَة بايانات‌نامە؛ كۈندىلىك خاتىرە
مَفْكُوك تارقىتىۋەتمەك
مُفْلِح غەلىبە قىلماق
مُفَلَّس تۆلەشكە مادارى يوق؛ خانەۋەيران بولغان (ئائىلە)
مُفَلِّس قولىدا ھېچنېمىسى قالمىغان كەمبەغەل
مُفْلِس جـ مَفالِيسُ خانىۋەيران بولغۇچى؛ خانىۋەيران بولغان ئائىلە
مُفَلْطَح تۇز؛ تەكشى
مُفَلْفَل ئاقمۇچنىك ئاچچىقى؛ ئاچچىق
مُفْلِق داڭلىق شائىرنىڭ نامى
شاعِر مُفْلِق تالانتلىق شائىر؛ شائىر
مَفْلُوج جـ مَفالِيجُ پالەچ ئادەم
مَفْلُوق يارماق؛ دەز كەتمەك
مِفَنّ ئىجاد قىلىش؛ كەشپىياتچى؛ تېخنىكچى
مَفْهُوم جـ مَفاهِيمُ چۈشەنگەن؛ بىلگەن؛ مەنە؛ مەزمۇن
مَفْهُوم ضِمْنًا ئۆز ئىچىگە ئالماق؛ ئۆز - ئۆزىدىن مەلۇم؛ دېمىسىمۇ چۈشىنىشلىك
مُفَوَّض ھاۋالە قىلغان؛ تولۇق ھوقۇقلۇق
المُفَوَّض السّامِي ئەڭ ئالىي ۋەكىل
وَزِير مُفَوَّض تولۇق ھوقۇقلۇق ئەلچى
مُفَوَّضِيَّة ئەلچىخانا؛ ئەلچىلىك ۋەزىپىسى
مُفَوَّه سۆز قابىلىيىتى ياخشى؛ سۆزمەن
مُفِيد كېرەكلىك؛ پايدىلىق؛ پايدا ئالماق
مَفِيض چىقىش ئېغىزى
مُقابِل ئۇدۇل؛ ئۇچرىشىپ قالماق؛ تەڭ قىممەتلىك مال؛ ئۇچۇن؛ ھەق
مُقابَلَة ئۇچرىشىش؛ ئۇچرىشىپ قالماق؛ سىلىشتۇرۇش؛ تەڭلىمە
مُقابَلَة الْمِثْلِ بِالْمِثْلِ ... بىلەن جاۋاب قايتۇرۇش

مُقاتِل جـ **مُقاتِلَة** ئۇرۇش قىلىشقا لايىق كىشىلىدىغان ئادەم؛ جەڭچى؛ ئەسكەر

مُقاتَلَة قىرىشماق؛ كۈرەش

مُقارِب ئوتتۇرا؛ ئوتتۇرا ئېقىمى؛ ئومۇمىيۈزلۈك

مُقارَنَة سېلىشتۇرۇش

مَقاس جـ **مَقاسات** گىرادۇس؛ مىقدار؛ چوك - كىچىكلىك؛ ئۆلچەم

مَقاس الْمَرْكَبِ كېمىنىڭ تونناژى

مُقاساة جاپا تارتماق؛ ئازاب چەكمەك

مُقاسِم تەڭ بەھرىمەن بولغۇچى؛ تەڭ بۆلۈشكۈچى

مُقاسَمَة ئورتاق بەھرىمەن بولۇش؛ ئورتاق بۆلۈشۈش

مُقاصَّة تۈگەشمەك؛ تولۇقلاش؛ قارشى ئەرز قىلماق؛ تەكشى نىسبەت؛ ھېسابقا ئېنىق ئالماشتۇرماق

مُقاضاة دەۋا

مُقاطَعَة ۋاز كەچمەك؛ ئالاقىنى ئۈزمەك؛ سۈندۈرۈۋەتمەك؛ ئۆلكە؛ رايون

مَقال سۆز؛ چۈشلۈك ئۇيقۇ؛ چۈشتە ئۇخلايدىغان جاي

مَقالِبُ ج چۈش

مَقالِبُ أَتْرِبَة ئەخلەت دۆۋىسى؛ ئەخلەت مەيدانى

مَقالَة سۆز؛ گەپ - سۆز؛ ماقالە

مَقالَة اِفْتِتاحِيَّة باش ماقالە

مَقالِيدُ ج ئاچقۇچ

مَقالِيدُ الْأُمُورِ باشقۇرۇش ھوقۇقى

مَقام جـ **مَقامات** ئورۇن؛ مەرتىۋە؛ سالاپەت؛ ئىززەت؛ ماكانلاشماق؛ ئولتۇراقلىشىدىغان ۋاقىت ۋە جاي

صاحِب الْمَقام الْجَلِيل قىسىم باشلىقى؛ جانابىي ئالىيلىرى؛ مىنىستىر

صاحِب الْمَقام الرَّفِيع باش مىنىستىر ئالىيلىرى

مُقام ئولتۇراقلىشىش؛ تۇرماق؛ ئولتۇراقلىشىدىغان ئورۇن ۋە ۋاقىت

مَقامَة دائىرىسى؛ ساھە؛ چېگرا؛ جەمئىيەت

مُقامِر قىمار؛ قىمارۋاز

مُقامَرَة قىمار ئوينىماق

مَقانِق چوجۇق؛ قىزىل ئۇچەي

مُقاوِح تالاشقۇچى

مُقاوَضَة ئالماشتۇرۇش؛ سودا - سېتىق؛ ئىش ھەققى تۆزۈلمىسى

مُقاوِل ھۆددىگە ئالغان ئادەم؛ ھۆددىگەر

گەر؛ ھۆددىگە ئېلىنغان ئىش بېشى؛ ئىش ھۆددىگىرى

مُقاوَلَة مۇنازىرە قىلماق؛ تالاشماق؛ ھۆددىگە ئېلىش؛ ھۆددىگە ئېلىنغان ئىش؛ ئىككى تەرەپ كېلىشىپ ئىشلەيدىغان تۈرلەر

مُقاوِم قارشى تۇرغۇچى

مُقاوَمَة قارشى تۇرۇش؛ قارشى

المُقاوَمَة ھەربىي تەرەپ ياكى يېرىم ھەربىي تەرەپ؛ دۈشمەنگە قارىتا پارتىزانلىق ئۇرۇشىنى قانات يايدۇرىدىغان تەشكىلات

مُقايَسَة مۆلچەرلىمەك؛ مۆلچەر باھاسى؛ چۈشەندۈرۈلۈشى

مُقايَضَة ئالماشتۇرۇش؛ سودا - سېتىق؛ مالنى مالغا ئالماشتۇرۇش

مَقاييس الأَطْوالِ ج ئۇزۇنلۇق بىرلىكلىرى (گەز، چى، سۇلك...)

مَقاييس الْكَيْلِ ئېغىرلىق بىرلىكلىرى (دەن، كۈرە، لىتىر...)

مَقاييس الْوَزْنِ مۇقىم بىرلىكلەر (ئەپكەش، جىلك، سەر...)

مَقاييس الْهَيْدْرِجين نىسپىي بىرلىكلەر

مِقْباس كۆيۈۋاتقان كۆمۈر پارچىسى؛ مەشئەل

مُقَبَّب يۇمىلاق ئۆگزىلىك؛ تومپەيسىمان چىقماق

مَقْبَحَة ج **مَقابِحُ** قاباھەتلىك جاي

مَقْبَر ج **مَقابِرُ** قەبرە؛ لاگىر؛ قەبرىگاھ

مَقْبُرَة . مِقْبَرَة ج **مَقابِرُ** قەبرە؛ قەبرىگاھ

مَقْبَض . مِقْبَض ج **مَقابِضُ** تۇتقا؛ دەستە؛ تۇنقۇچ

مُقْبِل كەلمەك؛ يېتىپ كەلمەك؛ كېلەر قېتىم

مُقَبِّلات ج ماتېرىيال؛ ئىشتىھانى ئاچىدىغان نەرسە

مَقْبُوض قوبۇل قىلماق؛ ئېلىپ كەلمەك

مَقْبُوض عَلَيْهِ قولغا ئېلىنغۇچى

مَقْبُوضات ج ھۆججەت؛ يازما ھۆججەت؛ تىلخەت

مَقْبُول قوبۇل قىلغان؛ ئېتىراپ قىلىشقا بولىدىغان؛ مۇۋاپىق؛ لايىقەتلىك

مَقْبِيّ ئەگمە شەكىللىك

مَقَتَ هُ قاتتىق نەپرەتلەندى؛ قاتتىق يىرگەندى

مَقَتَ هُ إِلَى فُلانٍ مەلۇم ئادەمگە قاتتىق نەپرەتلەندى

مَقَتَ ـُ مَقْتًا هُ نەپرەتلەنمەك

مَقُتَ ـُ مَقاتَةً إِلَى النّاسِ قاتتىق ئۆچ بولغان

مَقْت نەپرەتلەنمەك؛ بىزار بولماق

مُقْتَبَس نەقىل كەلتۈرمەك؛ دەلىل كەلتۈرمەك؛ كۆيۈۋاتقان كۆمۈر پارچىسى؛ مەشئەل

مُقْتَبَل الشَّبابِ ياشلىق باهارى؛ ئۆسۈش مەزگىلى

مُقْتَتَل جەڭ مەيدانى؛ ئۇرۇش مەيدانى

مُقْتَدِر قابىلىيەتلىك؛ كۈچلۈك؛ باي

مُقْتِر بېخىل؛ غۇربەتچىلىك

مُقْتَرَح جـ مُقْتَرَحات تەكلىپ بەرمەك؛ تەكلىپ

مُقْتَرِض قەرز ئالغۇچى؛ ئارىيەتكە ئېلىپ ئىشلەتكۈچى

مُقْتَرِف قانۇننى بۇزغۇچى؛ جىنايەت ئۆتكۈزگۈچى

مُقْتَرِن تۇتاشتۇرماق؛ ئالاقە باغلاماق؛ توي قىلماق

مُقْتَصِد ئىقتىسادشۇناس؛ ئىقتىسادچى

مُقْتَصَر ئاددىي؛ ئاددىي ۋە ئېنىق؛ قىسقارتماق

مُقْتَضَب نەق مەيداندا تۇرۇپ سۆزلەش؛ ئەرەب شېئىرىنىڭ بىر خىل ئاھاڭداشلىقى

مُقْتَضى جـ مُقْتَضَيات زۆرۈر؛ لازىم

بِمُقْتَضى كَذا ... نىڭ ئېھتىياجى

عَلَى مُقْتَضى كَذا ... نىڭ تەلىپى

مُقْتَطَف جـ مُقْتَطَفات ئۈزۈندىلەر؛ غان؛ ئۈزۈندە؛ تاللانما شېئىر؛ تاللانما ئەسەر

مَقْتَل جـ مَقاتِلُ سالامەتلىكىنىڭ دۈشمىنى؛ جەڭ مەيدانى

مُقَتَّل تەجرىبىلىك

مُقْتَنٍ «الْمُقْتَنِي» ئېرىشكۈچى؛ ئىگىلىگۈچى

مُقْتَنًى جـ مُقْتَنَيات ئىگىلىۋالغان (مال - مۈلۈك)

مَقْتُول ئۆلتۈرۈۋەتمەك

مِقَتَّة كالتەك توپ؛ پالاق توپ

مِقْحام جـ مَقاحِيمُ تەۋەككۈل قىلىشقا ئامراق

مَقْحُوط قۇرغاق؛ قۇرغاقچىلىق

مِقْدار جـ مَقادِيرُ يېتەرلىك؛ ئېغىرلىق؛ سانلىق مىقدار؛ مىزان؛ دەرىجە

مِقْدام جـ مَقادِيمُ قەيسەر؛ باتۇر

مِقْدَحَة جـ مَقادِحُ ساپلىق

مُقَدَّد جـ مُقَدَّدات قۇرۇتماق (چىلىماق)؛ ئىسلىماق

مُقَدَّر تەركىبىدە بولماق؛ ئۆز ئىچىگە ئالماق؛ پىشانىسىگە پۈتۈلگەن؛ بەلگىلەنگەن

مُقَدَّر عَلَيْهِ پىشانىسىگە پۈتۈلگەن؛ بەلگىلىمەك

مُقَدَّر بِكَذا مۆلچەرلىمەك؛ تەخمىن

قىلماق

مُقَدِّر باھالىغۇچى؛ باھا بەرگۈچى

مُقَدِّر الْمَسافَةِ ئارىلىقنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب

مُقَدَّرات ج يۇقىرى باھالىق مەھسۇلات؛ قىممەت باھالىق تاۋار

مَقْدَرَة قابىلىيەت؛ يوشۇرۇن قابىلىيەت

مَقْدِس ج **مَقادِسُ** مۇقەددەس جاي

بَيْت الْمَقْدِس ئىرۇسالىم

مُقَدَّس ج **مُقَدَّسات** مۇقەددەس؛ خەيرلىك

الْبَيْت الْمَقْدِس ئىرۇسالىم؛ ئىرۇسالىم ئىبادەتخانىسى

مُقَدِّس راھىب؛ زايىت؛ ئىپپىسكوپ؛ موللا

مِقْدَعَة ج **مَقادِع** تۇمار

مَقْدَم يېتىپ كەلمەك؛ يېتىپ كەلگەن ۋاقىت

مُقَدَّم مۇددەتتىن بۇرۇن تەمىنلىگۈچى؛ ھەربىينىڭ بىر دەرجىسى

مُقَدَّمًا ئالدىنئالا؛ ئىلگىرى

مُقَدَّم مِنَ الشَّيْءِ ئالدىدىكى؛ ئالدىدىكى قىسمى

مُقَدَّم ج **مَقادِيمُ** ئالدىدىكى بۆلىكى

مُقَدِّم تەقدىم قىلغۇچى؛ قۇرۇقلۇق ئارمىيە ئوفىتسىرى

مُقْدِم ئالدى تەرەپتىكى

مُقَدِّمَة ئالدى تەرەپ

مُقَدِّمَة مِنَ الْكِتابِ تەرتىپ؛ كىرىش سۆز

مُقَدِّمَة الْجَيْشِ ئالدىنقى قىسىم؛ ئاۋانگارات

مَقْدُور ئىقتىدار؛ تەقدىرگە پۇتۇلگەن

مِقْذاف ج **مَقاذِيفُ** مۇرابا

مُقْذِع خورلانغان

مُقَذِّعات ج ئادەمنى خورلايدىغان گەپ؛ ئەسكى گەپ

مُقْذِعات ج ئادەمنى خورلايدىغان گەپ

مِقْذَف ج **مَقاذِفُ** مۇرابا

بَيْت الْمِقْذَف جازا

مَقْذُوف توپ ئوقى

مَقْذُوف سَهْمِيّ نىشانلىق قۇرۇلمىسى ئورنىتىلغان توپ ئوقى

مَقْذُوفات ج بومبا

مَقْذُوفات الْمَدافِعِ توپ ئوقى

مَقَرّ ج **مَقارّ** و **مَقَرّات** مۇقىملىق ئورنى؛ تۇرغان جايى؛ شتاب (قوماندانلىق)

مُقِرّ دوكلات قىلغۇچى

مَقْرَأ . مَقْرَأَة ج **مَقارِئُ** مەسچىتتىكى قىرائەت قىلىدىغان

غان جاي

مُقْرِىء الْقُرْآنِ قۇرئاننى قىرائەت قىلغۇچى

مِقْرَأ كىتاب جازىسى؛ نوتا جازىسى

مِقْراص ج **مَقارِيصُ** ئامبۇر

مِقْراض ج **مَقارِيضُ** قايچا؛ بېلەت تەكشۈرۈش ئەسۋابى

مَقْرَب ج **مَقارِبُ** يېقىن يول؛ ئاددىي ئۇسۇل

مَقْرُبَة يېقىن يول؛ ئاددىي ئۇسۇل؛ تۇغقانچىلىق مۇناسىۋەت

عَلَى مَقْرُبَة مِنْ... ... غا يېقىن

مُقَرَّح ئاشقازان يارىسىغا گىرىپتار بولغان؛ مۇدۇر - چوقۇر چىقىپ قالغان

مُقَرَّر مۇقىم؛ قارار قىلىنغان

مُقَرِّر دوكلاتچى

مُقَرَّرات ج قارار؛ دوكلات

مُقْرِض مال چىقارغۇچى تەرەپ؛ قەرز چىقارغۇچى

مِقْرَض ج **مَقارِضُ** قايچا

مِقْرَعَة ج **مَقارِعُ** قامچا

مِقْرَعَة الْبابِ ئىشىك ھالقىسى

مُقْرِف سەت؛ كىشىنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشتۇرىدىغان؛ كىشىنىڭ ئۆچلۈكىنى كەلتۈرىدىغان

مُقَرْمَش چۇرۇك

مِقْرَن بويۇنتۇرۇق

مَقْرُوء ئوقۇيدىغان نەرسە

مَقْرُور سوغۇق؛ توڭلىغان

مَقْرُون ئۇلانغان؛ توي قىلغان

مَقْرِيّ ئوقۇيدىغان نەرسە

مِقْرًى ج **مَقارٍ** مېشچان؛ مېھمان بولۇشقا ئامراق؛ مېھماندوست

مِقْزَحَة ئاچچىقسۇ ماي قاتارلىقلارنى قاچىلايدىغان قاچا

مُقْسِط باراۋەر؛ ئادىل؛ ھەقىقىي

مُقَسَّم بۆلۈۋېتىلگەن؛ بۆلۈنگۈچى سان؛ تېلېفوننى قوبۇل قىلماق

مُقَسِّم مەزھەبكە بۆلگۈچى؛ تەقسىم قىلغۇچى؛ تېلېفون قوبۇل قىلماق

مَقْسُوم بۆلۈنگۈچى سان؛ بۆلۈۋېتىلگەن؛ ئايرىۋېتىلگەن

مَقْسُوم عَلَيْهِ بۆلۈنگۈچى سان

مُقَشَّر تېرىسى سويۇۋېلىنغان؛ سىرتقا چىقىپ قالغان

مِقْشَط ج **مَقاشِطُ** ئۈستىرا

مَقْشُور تېرىسى سويۇۋېلىنغان؛ سىرتقا چىقىپ قالغان

مِقَصّ ج **مَقاصّ** و **مِقَصّات** قايچا

مِقَصّ التَّذاكِرِ بېلەت تەكشۈرۈش قىسقۇچى

مَقْصَد ج **مَقاصِدُ** مەقسەت؛ مۇددا

مُقْصِد ج مَقاصِدُ مەقسەتلىك
مُقَصَّر قىسقارتىلغان؛ قىسقارتىپ ئېلىنغان
مُقَصِّر قىسقارتقۇچى؛ مەسئۇلىيەتسىز؛ ئۇلگۈرمەيدىغان
مَقْصَف ج مَقاصِفُ ئاشخانا؛ تاماقخانا
مِقْصَل ئۆتكۈر
مِقْصَلَة ج مَقاصِلُ كاللا سۇپىسى؛ مويتۇڭزا
مَقْصُود مەقسەت؛ نىشان
غَيْر مَقْصُود مەقسەتلىك ئەمەس؛ مەقسەتسىز
مَقْصُور ئاق ماددا؛ قىسقارتىلغان؛ ئۇزۇندىنى ئالغان؛ چەكلىك
مَقْصُورَة ج مَقاصِيرُ كىچىك ئۆي
مَقْصُورَة الْتَلاهِي ئايرىم بۆلمە
مَقْصُوص كېسىۋېتىلگەن؛ شۇلۇۋېتىلگەن
مِقْضَب ج مَقاضِبُ كېسىلگەن شاخ؛ شاخ پۈتاشتا ئىشلىتىدىغان سايمان
مَقْضِيّ ئاللىبۇرۇن ئىجرا قىلىنغان؛ قارار قىلىنغان
مَقْضِيّ عَلَيْهِ گۇناھى بېكىتىلگەن
مُقَطَّر ئېشىپ قالغان
مِقْطَر ج مَقاطِرُ ئىسرىقدان
مِقْطَرَة ج مَقاطِرُ ئىسرىقدان
مِقْطَرَة التَّعْذِيبِ كىشەن
مَقْطَع ج مَقاطِعُ كېسىۋەتمەك؛ كېسىۋېتىلگەن جاي؛ بوغۇم
مَقْطَع النَّهْرِ ئېغىر
مَقْطَع الطَّرْقِ ئاچا يول
مُقَطَّع پارچىلىۋېتىلگەن
مِقْطَع ج مَقاطِعُ كېسىلمەك؛ كېسىش قورالى
مَقْطَف ج مَقاطِفُ سېۋەت
مِقْطَف ج مَقاطِفُ ئورغاق؛ مېۋە كېسىدىغان قايچا
مَقْطَم تەم پۇرىقى
مِقْطَم ج مَقاطِمُ تىرناق
مَقْطُوع كېسىۋېتىلگەن؛ كېسىپ ئايرىۋېتىلگەن
مَقَعَ - َ - مَقْعًا الشَّرابَ بولۇشىغا ئىچىش
مَقْعَد ئولتۇرماق
مَقْعَد ج مَقاعِدُ ئورۇن؛ ئورۇندۇق
مُقْعَد پالەچ بولۇپ قالغان
مَقْعَدَة ج مَقاعِدُ ئورۇن؛ ساغرا
مَقْعَدَة السِّرْوالِ ئىشتاننىڭ ئېغى
مُقَعَّر چوڭقۇر؛ ئويمان
مُقْفِر قاقاس؛ ئادەمزاتسىز
مُقَفَّع تورۇلۇپ قالغان
مُقْفَل ئېتىۋېتىلگەن؛ قۇلۇپلانغان

مُقْفَل الْيَدَيْنِ پىخسىق
مُقَفًّى ئاياغنىڭ
مَقَلَ ـُ مَقْلاً هُ كۆرمەك
مُقِلّ نامرات
مِقْلاة جـ مَقالٍ قازان؛ ساپلىق
مِقْلاد جـ مَقالِيدُ ئاچقۇچ؛ ئىمتىياز؛ بىخەتەر ئىشكاپ
مِقْلاع جـ مَقالِيعُ تاش چوقىغۇچ
مَقْلَب جـ مَقالِبُ چۇش
مَقْلَب أَتْرِبَةٍ ئەخلەت دۆۋىسى
مَقْلَة جـ مُقَل كۆز؛ كۆز ئالمىسى
مُقَلِّد تەقلىد قىلغۇچى
مِقْلَد جـ مَقالِدُ ئاچقۇچ؛ تۇتقۇچ
مَقْلَع جـ مَقالِعُ تاش چوقۇش مەيدانى
مُقْلِق خاتىرجەمسىزلەنگەن؛ هودۇقان
مُقَلْقَل تەۋرەنگەن؛ مۇقىم بولمىغان
مُقَلَّم ياسالغان؛ قىرقىلغان
مُقَلِّم ياسىغۇچى؛ قىرقىغۇچى
مِقْلَمَة جـ مَقالِمُ قەلەم قۇتىسى؛ قەلەم خالتىسى
مَقْلُوّ قورۇلغان
مَقْلُوب تەتۇر قويۇلغان؛ ئۆرۈۋېتىلگەن
مَقْلُود ئىشلىگەن

مُقَلْوَظ موجۇلغان
مَقْلُوم قىرقىلغان
مَقْلِيّ قورۇلغان
مُقَلَّى قورۇلغان
مِقْلًى جـ مَقالٍ قازان
مَقْمَر . مَقْمَرَة جـ مَقامِرُ قىمارخانا
مُقَمَّط يۆگەلگەن
مُقْمِل چۇسا كۆپ
مِقْمَل بىردىنلا بېيىپ كەتكەنلەر
مُقَنْطَر ئەگىم؛ يايسىمان
مَقْنَع جـ مَقانِعُ قانائەتلەنمەك؛ چىن قەلبىدىن رازى بولماق
مُقَنَّع ساختا نىقاپ تارتىۋالغان
مُقْنِع رازى قىلىنغان؛ ئادەمنى قايىل قىلغان
مُقَنْفِش فى اللِّباسِ پۈرلەشكەن؛ ناپاك
مُقَنِّن قانۇن تۈزگۈچى
مَقْهُور بويسۇندۇرۇلغان؛ مەغلۇپ قىلغان
مَقْهًى جـ مَقاهٍ قەھۋەخانا
مُقَوٍّ «الْمُقَوِّى» كۈچەيتىلگەن؛ مەدەت بېرىلگەن
مُقَوٍّ جـ مُقَوِّيات روھلاندۇرۇش دورىسى؛ تولۇقلىغۇچى دورا

مَقْود يېتەكلىگۈچى؛ يول كۆرسەتكۈچى

مِقْوَد ج **مَقاوِدُ** يىپ؛ كاللەك يىپ؛ رول

مُقَوَّر كولانغان؛ ئاسفالت ياتقۇزۇلغان

مَقْول ج **مَقْولات** دېيىلگەن؛ ئېيتىلغان

مِقْوَل تىل

مَقْولات ج دېيىلگەن

الْمَقْولات الْعَشَرَة ئون چوڭ كاتېگورىيە (پەلسەپە)

مُقَوَّم باھالانغان؛ بېكىتىلگەن

مُقَوِّم بېكىتكۈچى

مُقَوِّم ج **مُقَوِّمات** تەڭشىگۈچ

مِقْوَم قەلەم

مُقَوَّمات ج قىممەتلىك نەرسە

مُقَوًّى كۆچەيتىلگەن

وَرَق مُقَوًّى قەغەز تاختا

مُقَوِّيات ج روھلاندۇرۇش دورىسى

مُقَيِّىء ج **مُقَيِّئات** قۇستۇرغۇچ

مِقْياس ج **مَقاييسُ** ئۆلچەم؛ چوڭ - كىچىك؛ ئۆلچەملىك

مَقِيت ئۆچ بولۇشقا تېگىشلىك

مُقِيت باققان

مُقَيِّح يىرىڭدىغان

مُقَيَّد كىشەنلىك؛ چەكلىمىگە ئۇچرىغان؛ نومۇرلۇق

مَقِيل چۈشلۈك ئۇيقۇ؛ چۈشلۈك ئارام ئالىدىغان جاي

مُقِيم تىكلىگۈچى؛ قۇرغۇچى؛ ئۇزۇن

الْمُقِيم الْعَامّ باش نازارەتچى

مُقِيم الْحُجَّة نەزەريىنى ئوتتۇرىغا قويغۇچى

مُقِيمِيّ باش نازارەتچىنىك

مُقَيَّنَة پەرىشتە

مَكَّ - مَكَّا الْعَظْمَ يىلىكنى سۇمۇرمەك

مُكّاء ج **مَكاكِيّ** بىرخىل سايراشقا ئامراق بۇلبۇل

مُكابِد جاپا - مۇشەققەت چەككۈچى

مُكابَدَة بەرداشلىق بەرمەك

مُكابِر جاھىللىق بىلەن

مُكابَرَة جاھىل؛ كاج؛ رىقابەت

مُكاتِب خەۋەرچى

مُكاتَبَة خەۋەر

مَكّار ھىيلىگەر؛ چېچەن؛ پىلان تۇزۇشكە ماھىر

مُكارٍ «الْمُكارِي» ئېشەكچى؛ ئىجارىكەش

مَكّاس باجگىر

مُكاشِر يېقىن قوشنا

مُكافِىء جاۋاب بەرگۈچى؛ جاۋاب قايتۇرغۇچى؛ رەھمەت ئېيتقۇ-

چى؛ تەڭ؛ باراۋەر

مُكافَأَة ئىش ھەققى

مُكافَأَة عَنْ خِدْمَةٍ بىرسىنىڭ ئەمگەكىگە رەھمەت ئېيتماق

مُكافاة ئىش ھەققى؛ مۇكاپات

مُكافَحَة كۈرەش

مُكالَمَة پاراڭلاشماق

مَكان جـ **أَمْكِنَة** و **أَمْكُن** جج **أَماكِنُ** ئورۇن؛ جاي

مَكانَة مۇستەھكەم؛ سالاھىيەت

مُكانَفَة ياردەم بەرمەك

مِكَبّ الْخَيْطِ جـ **مِكَبّات** و **مَكابّ** يىپ غالتىكى

مِكَبَّة ئۆگزە

مِكْبَح جـ **مَكابِحُ** ماشىنا تورمۇزلىماق

مُكَبّر چوڭايتىلغان

مُكَبّرَة چوڭايتىش ئەينەكى

مُكَبْرَت گۈڭگۈرتلۇك تاش

مُكَبَّس بېسىم بىلەن سىقىلغان؛ بېسىم بىلەن يېغىنچاقلىماق؛ قىسىلغان

مِكْبَس جـ **مَكابِسُ** پرېسلىغۇچ

مِكْبَس الْقُطْنِ پاختا پرېسلايدىغان ماشىنا

مِكْبَس مائِيّ سۇ بېسىم ماشىنىسى

مُكَبَّل كويزا سېلىنغان

مَكْبُوس تۇز ياكى ئاچچىقسۇغا چىلىغان؛ قىسىلغان

مَكَّة مەككە

مُكْتَئِب ئازابلانماق؛ قايغۇلۇق؛ ئۈمىدسىز؛ ئېنىق بولمىغان

مِكْتاب ماشىنكا؛ خەت ئۇرۇش ماشىنىسى

مَكْتَب جـ **مَكاتِبُ** خەت يازىدىغان جاي؛ قىرائەتخانا؛ يېزىق ئۈستىلى؛ ئىشخانا؛ ئىش بېجىرىش ئورنى

مَكْتَب الْبَرِيد پوچتىخانا

مَكْتَب الاِسْتِعْلامات سۈرۈشتۈرۈش ئورنى

مَكْتَبَة جـ **مَكاتِبُ** كۈتۈپخانا

مُكْتَرِث بِكَذا كۆڭۈل بۆلگەن

مُكْتَسَب ئېرىشكەن؛ كېيىنكى

مُكْتَسَبات ج نەتىجە

مُكْتَشِف كەشپىياتچى

مُكْتَظّ لىق قاچىلانغان

مُكَتَّف باغلانغان

مُكَتَّف الْيَدَيْن ئىككى قولى دۈمبىسىگە باغلانغان

مُكْتَفٍ ‹الْمُكْتَفِى› رازى بولغان؛ رازى بولغاندەك ھېس قىلماق

مُكَتَّل پارچە - پارچە بولۇپ قېتىپ قالماق

مُكْتَنِز توق؛ تولۇق

مُكْتَوٍ «الْمُكْتَوِى» دەزمال سېلىنغان؛ قاقلانغان

مَكْتُوب يېزىق بولۇپ شەكىللەنگەن خەت؛ ماتېرىيال

مَكْتُوب عَلَيْهِ بېكىتىلگەن

مَكْتُوف تەتۇر باغلانغان

مَكْتُوف الْيَدَيْنِ ئىككى قولى دۇمبىسىگە باغلانغان

مَكْتُوم يوشۇرۇنغان

مَكْتُوم الْبَطْنِ قەۋزىيەت

مَكَثَ ـُـ مَكْثًا و مُكُوثًا و مَكْثانًا و مِكِّيثَى و مِكِّيثاءَ بالْمَكانِ

تۇرماق قېپقالماق

مَكُثَ ـُـ مَكاثَةً تۇرماق؛ قېپقالماق

مُكْث مەلۇم ئورۇندا تۇرماق؛ تۇرماق

مِكْثار كوت - كوت؛ گېپى كۆپ

مُكْثِر مىليونىر

مُكَثَّف زىچ؛ قويۇق

مُكَثِّف زىچلاشتۇرۇلغان

مُكَثِّف ثابِت تۇراقلىق توكلۇق كونىدىزاتور

مُكَثِّف مُتَغَيِّر ئۆزگىرىشچان توكلۇق كونىدىزاتور

مَكْثُور عَلَيْهِ گەدىنىگىچە قەرزگە بوغۇلغان

مِكْحال . مِكْحَل كۆزگە ئىشلىتىلىدىغان گىرىم قەلىمى

مُكْحُلَة ج مَكاحِلُ گىرىم قۇتىسى؛ كۆز گىرىمىگە ئىشلىتىدىغان ماي قۇتىسى؛ كۆز دورا سى قۇتىسى

مَكْدام ئۇششاق تاش؛ شېغىل تاشلىق يول

مُكَدَّر قالايمىقان قىلىنغان؛ خۇشال ئەمەس

مُكَدِّر ئۆچ بولغان؛ زېرىكىشلىك

مُكَدَّس دۆۋىلەنگەن

مَكْدُود ئىنتايىن چارچاپ كەتكەن

مَكَرَ ـُـ مَكْراً هُ أو بِهِ ئالدىماق؛ ئالدامچى

مَكْر ئالدىماق؛ ھىيلىگەر

مُكْرٍ «الْمُكْرِى» ئىجارىگە بەرگۈچى؛ ئىجارىگە چىقارغۇچى

مِكَرّ نۇرغۇن قېتىم قەيسەرلىك بىلەن جەڭ قىلغان

مَكْرَة ۋاستە؛ ھىيلە - مىكىر

مُكَرَّر ئەزەلدىن تەكرارلىنىۋاتقان؛ نەپىس ئىشلەنگەن

مُكَرَّر الْعَدَدِ ھەسسىلىك سان

مُكَرِّر تەكرارلىغۇچى

مُكَرَّس تەقدىم قىلىنغان

مُكَرِّس جان پىدالىق بىلەن؛ بارلىقىنى تەقدىم قىلماق

مِكْرُسْكُوب مىكروسكوپ

مِكْرُسْكُوبِيّ مىكروسكوپنىڭ؛ ئىنتايىن كىچىك

مَكْرُم جـ مَكارِمُ تۆھپە؛ ئىسسىل ھەربىكەت

مُكَرَّم ھۆرمەتلەشكە ئەرزىيدۇ؛ سالاپەتلى بار

مُكْرَم ھۆرمەتلەشكە ئەرزىيدىغان

مَكْرُوب ئازابلىق

مِكْرُوب جـ مِكْرُوبات مىكرو جانلىقلار؛ باكتېرىيە

مِكْرُوبِيّ باكتېرىيىنىڭ؛ مىكروپلارنىڭ

مِكْرُوسْكُوب مىكروسكوپ

مِكْرُوفُون مىكروفون

مَكْرُوه ئۆچ بولىدىغان؛ يامان كۆرىدىغان؛ ئۆچلۈكىنى كەلتۈرىدىغان جاپالىق؛ مەكرۇھ

مُكْرِيً ئىجارىگە بەرگەن؛ يالالىغان

مَكَّسَ باج يىغدى

مَكَّسَ عَلَى السِّلْعَةِ باج ئالدى؛ باج تاپشۇردى

مَكَسَ ـِـ مَكْسًا باج تاپشۇرماق؛ باھا تالاشماق

مَكْس جـ مُكُوس چېكرا بېجى

مِكْسال ھۆرۈن ئادەم

مَكْسَب جـ مَكاسِبُ ئىبرىشىمەك؛ پايدا

مَكْسِبَة جـ مَكاسِبُ ئىبرىشىمەك؛ پايدا

مُكَسَّحَة قول ھارۇسى؛ چانا

مِكْسَحَة سۈپۈرگە

مُكَسَّر چىقىرىۋېتىلگەن

مُكَسِّر چىقىرىۋەتكۈچى

مِكْسَرَة جـ مَكاسِرُ ئامبۇر؛ مېۋىنىڭ قاتتىق پوستىنى ئاجرىتىدىغان قورال

مَكْسُوّ بِكَذ پۈركەلگەن؛ ... بىلەن يېپىلغان

مَكْسُوب ئىبرىشكەن

مَكْسُور چېقىلىپ كەتكەن؛ مەغلۇپ بولغان

مَكْسُوف (كۈن؛ ئاي) يەپ بولغان

مُكَشَّر قاپىقى تۈرۈلگەن

مِكْشَط . مِكْشَطَة ئۈستىرا

مَكْشُوف كۆرۈنۈپ قالغان؛ ئېچىلىپ قالغان؛ مۇداپىئە كۆرۈلمىگەن

مَكْشُوف الرَّأْسِ تاقىرباش

عَلَى الْمَكْشُوف ئوچۇق - ئاشكارا

مَكْظُوظ قورسىقى كۆپكەن

مُكَعَّب جـ مُكَعَّبات مۇنتىزىم ئالتە ياقلىق

مُكَعْبَر بوغۇملۇق

مُكَفَّن كىرگەن؛ كېپەنلەنگەن

مُكْفَهِرّ قاراڭغۇنسىك؛ قاراڭغۇ؛ تۇتۇق؛ قاپاقلىرى تۇرۇلگەن

مَكْفُوف جـ مَكافِيفُ ئەما

مَكْفُول كاپالىتى بار؛ كاپالەتكە قويۇپ بەرمەك

مَكْفُون كىرگەن؛ كېپەنلىگەن

مُكَلَّب ئىت كۆندۈرگۈچى

مُكَلَّف مەسئۇلىيىتى بار؛ قانۇن بويىچە باج تاپشۇرىدىغان ئادەم

مُكَلْكَل پىلە قۇرتى غوزىكى چىقارماق

مُكَلَّل مەنسەپ قالپىقى كىيگۈزۈلگەن؛ شاھلىق تاجىنى تاقىغان

مَكْلُوب غالجىرلىق كېسىلى قوزغالغان؛ غالجىرلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

مَكلوم يارىلانغان

مُكَمَّل ئورۇنلانغان؛ تولۇقلانغان

مُكَمَّم ماسكا تاقىغان

مَكْمَن جـ مَكامِنُ كۆمۈلگەن جاي

مَكْمُوم ماسكا تاقىغان

مَكَّنَ هُ كۇچەيتمەك؛ مۇستەھكەملىگەن؛ قىلغۇزۇش

مَكُنَ ـُ مَكانَةً عِنْدَهُ ئورنى بار؛ ھۆرمىتى بار

مَكُنَ الشَّيْءُ پۇختا؛ مۇستەھكەم

مُكْنِب پىلە قۇرتى غوزەكلىگەن

مَكِنَة جـ مَكائِنُ ماشىنىسازلىق؛ ماشىنا

مُكْنَة كۈچ؛ ئىقتىدار

مِكْنَسَة جـ مَكانِسُ سۈپۈرگە

مِكْنَسَة كَهْرَبائِيَّة چاڭ - توزان سۈمۈرگۈچ؛ چاڭ - توزان تازىلىغۇچ

مِكَنِكا مېخانىكا

مَكْنُوز يىغىپ ساقلانغان؛ كۆمۈلگەن؛ ساقلىغان

مَكْنُون مەخپىي ساقلىغان؛ مەخپىي ساقلانغان

مَكْنُونات النَّفْسِ ئىچكى دۇنياسى؛ كۆڭلىدىكى ئويلىرى

مُكَنًّى لەقەمى بار؛ تەخەللۇسى بار

مَكْنِيكِيّ مېخانىكىلىك؛ مېخانىك

مُكَهْرَب توك ئۆتكۈزىلىدىغان؛ ئېلېكترلەشتۈرۈشنىڭ

مِكْواة جـ مِكْوَيات و مَكاوٍ دەزمال سېلىش

مَكُور خەتەرلىك؛ ھېيلىگەر؛ ئەقىللىق

مِكْوَر . مِكْوَرَة ياغلىق

مَكَوْرَجَة جەمئىي

مِكْوَس جـ مَكاوِسُ پۇلنى زاكات بېرىش

مَكُّوك جـ مَكاكِيكُ رومكا

مُكَوَّن مِنْ كَذا ... دىن تەركىب تاپقان؛ تەركىب تاپقان
مُكَوِّن ياراتقۇچى
مَكْوِيّ دەزمالالانغان؛ داغمالالانغان
مَكِّي مەككىنىك؛ مەككىلىك ئادەم
مَكْياج ياسانماق
تَحْتَ الْمَكْياج ياسانغان
مَكِيدَة ج مَكايِدُ ئالدىماق؛ سۇيقەست قىلماق
مُكَيّساتِيّ ج مُكَيّساتِيَّة ئۇڭۇلسىزچى
مَكِين ج مُكَناءُ ئورنى بار؛ مۇستەھكەم
مَلَّ ـُ مَلاًّ تىت ـ تىت بولماق؛ خاتىرجەم بولالماسلىق
مَلَّ ـَ مَلَلاً و مَلالاً و مَلَّةً و مَلالَةً ... هُ أو الشَّيْءَ أو مِنْهُ زېرىكىش؛ بىزار بولۇش
مَلَّ ـُ مَلَّ الثَّوْبَ تۆشۈك بولدى
مَلّ تىت ـ تىت بولماق؛ ئىككىلەنمەك
مَلَّأَ تولماق
مَلَّأَ فى قَوْسِهِ كىرىچنى تولۇق تارتماق
مَلَأَ ـَ مَلْأً و مَلْأَةً الشَّيْءَ ماءً أوبِهِ أو مِنْهُ تولۇق قاچىلىماق؛ لىق تولدۇرۇش

مَلَأَ مِنْهُ عَيْنَهُ رازى بولماق
مَلَأَ الاِسْتِمارَةَ جەدۋەل توشقۇزدى؛ ئانكىتنى توشقۇزدى
مَلُؤَ ـُ مَلاءً و مَلاءَةً يېتەرلىك
مَلأ ج أَمْلاء ئادەملەر توپى
عَلَى المَلأ كۆپچىلىك
أَمامَ المَلأ ئوچۇق ـ ئاشكارا ھالدا
المَلأ ئاقسۆڭەك؛ يۇقىرى قاتلام جەمئىيەت
المَلأ الأَعْلَى جەننەت
مَلاً ج أَمْلاء ئادەمسىزاتسىز جاي؛ قۇملۇق؛ گىياھ ئۇنمەيدىغان جاي
مَلِيءَ ـَ مَلْأً تولماق
مَلْء لىق قاچىلىماق
مِلاَّ باشقا ئادەم ئەمەس؛ بىراق..
مِلْء ج أَمْلاء لىق تولماق
مِلْء فَمٍ ئاغزىنى تولدۇرۇپ
مُلاءَة ج مُلاء شەرق ئاياللىرىنىڭ ئۇزۇن كۆڭلىكى؛ كارىۋات ياپقۇچ
مَلائِكِيّ پەرىشتىنىڭ
مُلاءِم ماس كېلىدىغان؛ لايىق؛ مۇۋاپىق
مُلاءَمَة ماس كەلمەك؛ بىردەك
مَلآن لىق تولغان؛ تولۇپ ـ تاشقان؛

يېتەرلىك؛ سېمىز

مَلاب ئەنبەر

مَلابِسُ ج كىيىم - كېچەك

مَلابِسُ جاهِزَة كىيىم

مُلابَطَة يېقىلىپ چۈشمەك

مَلّاح غەۋۋاس؛ دېڭىزچى؛ دېڭىز ئارمىيىسى؛ دېڭىزدا يول باشلىغۇچى؛ پورتقا كىرگۈچى؛ تۇز سودىگىرى

مَلاحَة تۇزلۇق؛ گۈزەل

مَلّاحَة تۇز كانى

مِلاحَة دېڭىزدا يۈرمەك؛ پاراخوت قاتنىشى؛ دېڭىز قاتنىشى

مُلاحَظ دىققەت قىلىشقا ئەرزىيدىغىنى؛ كۆرۈۋالغىلى بولىدىغىنى

مُلاحِظ تەكشۈرگۈچى

مُلاحِظ الْعَمَلِ ئىش بېشى

مُلاحِظ بُولِيس ساقچى باشلىقى

مُلاحَظَة مۇلاھىزە قىلىش ؛ باشقۇرۇش

مَلارِيا تولغاق

حُمَّى الْمَلارِيا قىزىتمىلىق تولغاق

مَلاعِبُ الْجِنّ سىرلىق ئوردا

مُلاقاة ئۇچرىشىپ قالماق؛ ئۇچرىماق؛ يۈز كۆرۈشمەك

مَلّاقَة تىرنا

مَلاك ج **مَلائِكَة** و **مَلائِك** و **أَمْلاك** پەرىشتە؛ ئىلاھ

مَلاك الْأَمْرِ ئاساسىي بۆلەك؛ ئاساسىي تەركىبى

مَلاك فى الْوَظائِفِ الْمَدَنِيَّةِ و الْعَسْكِرِيَّةِ مۇلكى ۋەزىپە ياكى ئەلەم ۋەزىپىسىدىكى يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇننى (ۋەزىپە) يۇقىرى كۆتۈرۈش ياكى ئېتىراپ قىلىش تۇزۇلمىسى

مُلّاك ج ئىگە؛ ئىگىدارچىلىق قىلغۇچى

مُلّاك الْأَرْضِ يەرگە ئىگىدارچىلىق قىلغۇچى؛ يەر ئىگىسى

مِلاك الْأَمْرِ ئاساسىي قىسىم؛ ئاساسىي تەركىبى

مُلاكِم بوكسچى؛ چامباشچى؛ مۇشتلاشقۇچى

مُلاكَمَة بوكس؛ چامباشچىلىق؛ چامباشچىلىق قىلماق

مَلال . مَلالَة چارچىماق؛ رايى يېنىپ كەتمەك

مُلال تار، بىئارام بولماق؛ ئالاقزادە؛ مالال بولماق

مَلّالَة رايى يېنىپ كەتمەك؛ بىزار بولماق، كۆچىدىن كەتمەك؛ ماغدۇرىدىن كەتكەن

مَلام . مَلامَة ج **مَلاوِمُ** ئەيىبلەش؛ كايىماق؛ ئەيىبلىمەك

مُلامَسَة تېگىپ كەتمەك؛ دوقۇرۇشۇپ قالماق

مُلاوِس ھىيلىگەر؛ ھىيلە ئىشلەتكۈچى؛ ئالدامچى

مَلاوِع ھىيلىگەر؛ ساختىپەز؛ ساختىپەزلىك قىلماق

مَلْبَس ج مَلابِسُ كىيىم

مُلَبَّس ئورىۋالغان؛ پۈركىگەن

مُلَبَّس ج مُلَبَّسات ئۈستىگە شېكەر سۈرۈلگەن تاتلىق مېۋە؛ تەركىبىدە مېغىز بار چوكىلىق كەمپۈت

مِلْبَن ج مَلابِنُ سۈت چېلىكى؛ سۈت سۈرگۈچ؛ قېلىپ

مَلْبَنَة سۈت زاۋۇتى؛ ئىرىمچىك زاۋۇتى؛ سىيىر مەيدانى

مِلْبَنَة بال قوشۇق

مَلْبُوس ج مَلْبُوسات كىيىم؛ كونا كىيىم

مَلْبُوس بالجِنِّ سېھىرلەنگەن؛ بەدىنىگە ئالۋاستى كىرىۋالغان ئادەم

مَلْبُوك قالايمىقانلاشتۇرۇش؛ قالايمىقان

مَلَّة ھارماق؛ چارچىماق؛ قىزىتمىسى ئۆرلەپ كەتكەن؛ تەر؛ كۆل

مَلْت ئارپا ئۇندۇرمىسى

مِلَّة ج مِلَل دىنىي ئەقىدە؛ ئېتىقاد؛ دىنىي مۇراسىم؛ مەزھەب؛ مىللەت

مُلْتاث مۇرەككەپ؛ مۇجمەل

مُلْتاح قارىيىپ كەتمەك؛ كۆيمەك

مُلْتاع كېسەلگە گىرىپتار بولماق

مُلْتَئِم بىرلىشىش؛ ئېچىلمۇاتقان؛ تەرتىپكە سېلىش؛ رېمونت قىلىش؛ ساقايماق

مُلْتَبِس قاقلانماق؛ مۇجمەل

مُلْتَبِك پاراكەندە قىلماق؛ قالايمىقان قىلماق؛ ئارىلىشىپ كەتكەن

مُلْتَجِىء قىينىچىلىقتا قالغان خەلق

مُلْتَحِ «اَلْمُلْتَحِى» ساقال - بۇرۇت لۇق

مُلْتَزَم مەجبۇر بولۇش؛ مەسئۇل بولۇش

مُلْتَزِم ھۆددىگە ئالغۇچى؛ ياساشنى ھۆددىگە ئالغۇچى؛ ئىمتىيازغا ئىگە بولغۇچى

مُلْتَقّ تۇرۇلۇپ كېتىش؛ تۇرۇلگەن؛ ئورالغان؛ قورشاۋدا قېلىش

مُلْتَقّ عَلَى بَعْضِهِ ئۆزئارا ئارىلىشىپ كەتكەن

مُلْتَفِت پەخەس بولماق؛ ئېتىبار بەرمەك

مُلْتَقَط تېپىۋالماق؛ توپلىماق؛ تېپىۋالغان بۇيۇم

مُلْتَقًى ئۇچرىشىدىغان جاي

مُلْتَمَس ج مُلْتَمَسات ئىلتىماس قىلماق

مُلَتَّن لاتىنلاشقان

مُلْتَهِب ئوت لاۋۇلداپ يانماق؛ ۋاراق- شىپ قاينىماق

مُلْتَوٍ «الْمُلْتَوِي» ئەگرى - بۈگرى

مُلَثِّم شارپا بىلەن ئاغزى - بۇرنىنى يۆگىمەك

مَلَجَ -ُ- و مَلَجَ -َ- مَلْجًا الطِّفْلُ أُمَّهُ ئىمىتمەك؛ ئەمەك

مَلْجَأ ج مَلاجِئُ پاناه تاپماق؛ هاۋا مۇداپىئە ئۆتكۈرى؛ مۇداپىئىلىنىدىغان جاي

مَلْجَأُ الأَيْتامِ دارىلئېتام

مِلْجاج جاهىل؛ كاج؛ تەرسا

مُلْجَم نۇقتا سىلىنغان

مَلْجُوم نۇقتا سىلىنغان

مَلَّحَ الشَّيْءَ ئۈستىدىن تۇز سەپتى

مَلَّحَ الطَّعامَ تاماققا تۇز سالدى

مَلَّحَ السَّمَكَ أو نَحْوَهُ بىلىق ۋە شۇنىڭغا ئوخشىغان نەرسىلەرنى تۇزغا چىلىدى؛ بىلىق ۋە شۇنىڭغا ئوخشىغان نەرسىلەرنى تۇزغا چىلاپ ياسىدى

مَلَحَ - مُلُوحَةً و مَلاحَةً و مُلُوحًا الْماءُ تۇزلۇق بولۇپ قالماق

مَلُحَ -ُ- مَلاحَةً گۈزەل؛ چىرايلىق

مَلُحَ مُلُوحَةً و مَلاحَةً و مُلُوحًا الْماءُ تۇزلۇق بولۇپ قالماق

مَلْح ج مُلَح مەشھۇر سۆز؛ ياخشى سۆز؛ قىزىق گەپ

مُلِحّ قايتا - قايتا تەلەپ قىلماق؛ قەتئىي تەلەپ قىلماق

مِلْح ج مِلاح و أَمْلاح تۇز؛ تۇزلۇق؛ شەرتنامە؛ ئىتتىپاق- داش

مِلْح جَبَلِيّ تاش تۇز

مِلْح طَيّار قۇرۇتۇلغان تۇز

مِلْحاح كۆپ قېتىم تەلەپ قىلىش

مُلْحَة ج مُلَح مەشھۇر سۆز؛ دانا سۆز؛ قىزىق پاراڭ؛ نازۇ نېمەت

مِلْحَة شەرتنامە؛ بىرلەشمە

مُلْحِد ج مَلاحِدَة دىنسىز؛ دىنىي خائىن؛ مۇناپىق

مَلْحَظ ج مَلاحِظُ كۆزەتچىلىك قىلىدىغان جاي؛ كۆزىتىدىغان جاي

مِلْحَف ج مَلاحِفُ يوتقان؛ ئەدىيال

مِلْحَفَة ج مَلاحِفُ يوتقان؛ كىرلىك

مُلْحَق قوشماق؛ قارىمىقىدىكى؛ تولۇقلىماق؛ تولدۇرماق؛ قوشۇمچە سان؛ ھەمراھ خادىملار؛ مەدەت بەرمەك

تمثال
هەيكەل

مرمبس
كەركىدان

مالك الحزين
سۇرلەيلەك

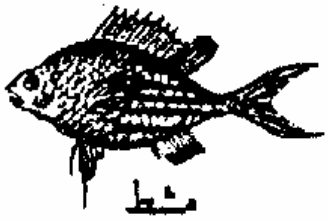

مشط
تاپان بېلىق

تمساح — تىمساھ

مالوش
موزاي بېشى

ناي
قۇمۇش نەي

ماعز
ئۆچكە

فيل
پىل (چىشى)

نجم البحر
دېڭىز يۇلتۇزى

نسر
بۈركۈت

نحلة
ھەسەل ھەرىسى

نطاق — بەل تاسما

نخاريب النحل
ھەرە كۆنىكى

نسافة
قوغلىغۇچى پاراخوت

مُلْحَق عَسْكَرِيّ ساراي
اِمْتِحان مُلْحَق قايتا ئىمتىهان بەرمەك
مَلْحَمَة جـ مَلاحِمُ قانلىق جەڭ؛ قىرىپ تاشلىماق؛ داستان؛ شېئىر بايان قىلماق
مَلْحَمِيّ قانلىق جەڭ؛ داستان
مُلَحِّن مۇزىكانت
مَلْحُوس ياللىنىش؛ ياللىغان
مِلْحِيّ تۇزلۇق؛ تۇزلانغان
مَلَخَ ـَـ مَلْخًا الشَّيْءَ يۇلۇپ بەرمەك؛ يالغان گەپ توقۇپ چىقماق
مَلَخَ الْمَفْصِلَ بىغىشنى چىقاردى
مُلَخَّص جـ مُلَخَّصات جەۋھەر؛ مېغىزلىق؛ يىغىنچاقلانغان
مُلَخَّص الْكَلامِ ئۇزۇندە؛ يىغىنچاقلاش
مَلِدَ ـَـ مَلَدًا الْغُصْنُ تەۋرىنىش
مِلْدَم ئېخمەق
أُمّ مِلْدَم قىزىتمىلىق؛ قىزىتما؛ قېزىتمىلىق كېسەل
مَلَذَّة ئىشتىها؛ شەھۋانىي نەپسى
مِلْزَم . مِلْزَمَة جـ مَلازِمُ ئامبۇر
مَلْزُوز مۇستەھكەم؛ چىڭ
مَلْزُوم مەجبۇر بولۇش؛ ئىلاجسىز؛ مەسئۇل بولۇش
مَلْزُومِيَّة مەسئۇلىيەت
مَلَّسَ الشَّيْءَ سىلىق؛ قىلدى؛ ماي سۈركىدى؛ ماي سۈركەپ يۇمشاتتى
مَلَّسَ الْأَرْضَ يەرنى تەكشىلىدى
مَلَسَ ـُـ مَلْسًا الشَّيْءَ تارتىپ چىقاردى
مَلُسَ ـُـ و مَلِسَ ـَـ مُلُوسَةً و مَلاسَةً الشَّيْءُ سىلىق بولدى
مَلِس تۇز؛ سىلىق؛ تېيىلغاق
مَلْساءُ م تۇز؛ سىلىق؛ تېيىلغاق بولدى
مُلْسِن سۆز قابىلىيىتى ياخشى؛ مۇنازىرىگە قابىل؛ گەپچى
مَلِصَ ـَـ مَلَصًا الشَّيْءُ مِنْ يَدِهِ ئېھتىياتسىزلىق؛ كالامپايلىق
مَلِص ئوغرىلىقچە قېچىپ كەتتى
مَلِس سىلىق بولدى؛ تېيىلغاق بولدى
مِلْصاق ئېكران
مِلْصافِيّ ئېكرانىنىڭ
مُلْصَق چاپلىماق؛ يېپىشماق؛ چاپلاشقان
مَلْضُوم يېپقا ئۆتكۈزۈلگەن
مَلْطَ الْحائِطَ سۈركىمەك؛ ئاقلىماق
مَلَطَ ـُـ مَلْطاً الْحائِطَ سۈركىمەك؛ ئاقارتماق

مَلَطَ الشَّعْرَ چۇشۇرەدى؛ چاچ چۇشۇردى

مِلْط جـ أَمْلاط و مُلُوط قارا نىيەت؛ ھارام؛ تېگى - تەكتى ئېنىق ئەمەس

مِلْطاس جـ مَلاطِيسُ توقماق

مِلْطاط يارغۇنچاق

مُلَطِّف مۇلايىم؛ ئۆزىنى تۇتۇۋالماق؛ كۆڭلىنى ياسىماق

مَلْطَم جـ مَلاطِمُ مەڭزى؛ ئاغزى؛ قوۋۇز

مَلْطَم الْمُونَةِ لاي ئورىكى

مَلْطِم جـ مَلاطِمُ مەڭزى؛ ئاغزى

مَلْطِم الْبَحْرِ دېڭىز دولقۇنى ئاجىز-لايدىغان جاي

مَلْعَب جـ مَلاعِبُ مەيدان؛ تەنتەر-بىيە مەيدانى

مَلْعَب الْخَيْلِ سېرىكچىلىك مەيدانى

مَلْعَبَة ئويۇنچۇق

مِلْعَقَة جـ مَلاعِقُ قوشۇق

مَلْعَنَة جـ مَلاعِنُ قارغىش تەگكۈر ئىش

مَلْعُوب جـ مَلاعِيبُ شۆلگىيى ئاققۇچى

مَلْعُون جـ مَلاعِينُ يىرگەنمەك؛ ئۆلگۈر؛ ئالۋاستى (يالماۋۇز)

مُلْغَز مۇجمەل

مُلْغَم جـ مَلاغِمُ ئېغىز؛ بۇرۇن ئەتراپىتىكى قىسىم

مُلْغَم سىمابلىق مېتال

مُلْغًى كېرەكسىز قىلىنغان؛ كېرەكسىز؛ بىكار قىلىنغان

مِلَقّ جـ مِلَقّات ماتېرىيال قىسقۇچ

مِلَقّ أَوْراقٍ خەت ئالاقە؛ ماقالە خالتىسى؛ ئارخىپ خالتىسى

مِلْفاف بوغچا؛ بوپا

مُلَفَّق يالغان - ياۋداق گەپلەر؛ ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان

مَلْفُوح كۆيدۈرگەن

مَلْفُوظ چىقارغان ئاھاڭ؛ ئېغىزدىن چىققان؛ پۈركۈپ چىققان

مَلْفُوف كاپۇستا؛ كاللەك بەسەي

مَلَّقَ هُ خۇشامەت قىلدى؛ تەخسە-كەشلىك قىلدى؛ ياخشىچاق بولدى

مَلَّقَ الْأَرْضَ تەكشى قىلدى؛ تەكشە-لەتتى؛ سىلىقلاشتۇردى

مَلَق خۇشامەت قىلدى؛ قۇرۇق يەر

مَلِقَ ـَـ مَلَقًا هُ أو لَهُ تەخسىكەش-لىك قىلدى؛ ياخشىچاق بولدى

مَلِق خۇشامەتچى؛ تەخسىكەش

مِلْقاط جـ مَلاقِيطُ قىسقۇچ؛ جازا

مُلَقَّب بِكَذا لەقەمى بار؛ لەقەم قويۇلغان

مِلْقَط جـ مَلاقِط قىسقۇچ

مَلْقَن جـ مَلاقِن شامال ئۆتۈشىدىغان ئەسۋاب

مُلَقِّن الْمُمَثِّلِ سەھنە سۆزى سۆزلەپ گۇڭچى

مَلْقُو الْفَمِ ئاغزى مايماق كېتىش؛ ئاغزى پالەچ بولۇش؛ لەقۋا

مَلْقُوط تېپىۋالغان نەرسە؛ تېپىۋالغان؛ يىغقان

مَلْقًى ئۇچرىشىدىغان جاي؛ يىغىلىدىغان جاي

مَلْقَى الْخُطُوطِ كېسىشىش سىزىقى؛ ماشىنا ياكى پويىز ئالمىشىش؛ ماشىنا بېكىتى؛ ئالاقىلىشىش بېكىتى

مَلْقَى الطُّرُقِ ئۆتۈشمە يول؛ تۆت كوچا

مَلْكَ هُ الشَّيْءَ تەقدىم قىلدى؛ ئۆتۈنۈپ بەردى؛ ئىگە بولدى

مَلْكَ الْقَوْمُ عَلَيْهِمْ فُلانًا بىرىنى باش قىلىپ تىكلىدى

مَلْكَ هُ أَمْرَهُ ئىشلىشىگە قويۇپ بەردى؛ ئىشلىشىگە تاشلاپ بەردى

مَلَكَ ـُ مُلْكًا و مَلَكَةً و مَمْلِكَةً الشَّيْءَ ئىگىلىۋالماق

مَلَكَ عَلَى الْقَوْمِ ھۆكۈمران بولدى

مَلَكَ عَلَيْهِ أَمْرَهُ باشقۇرۇش؛ ئاساسىي باشقۇرغۇچى

مَلَكَ نَفْسَهُ ئۆزىنى كونترول قىلدى؛ ئۆزىنى باستى

مَلَك جـ مَلائِكَة پەرىشتە

مَلِك جـ مُلُوك و أَمْلاك پادىشاھ؛ خۇدا

مَلْك جـ مُلُوك و أَمْلاك ئىگىلەش؛ ۋالغۇچى

مُلْك جـ مُلُوك و أَمْلاك ئىگىلەش؛ ۋاپلىش؛ مال - مۇلۈك؛ بارلىق مۇلكى؛ ھۆكۈمرانلىق ھوقۇقى

مِلْك جـ مُلُوك و أَمْلاك ئىگىلەش؛ ۋالماق؛ مال - مۇلۈك؛ ئىگىلىك؛ ئىگىلۈۋېلىنغان مۇلۈك

مَلَكَة خۇسۇسىيەت؛ خاراكتېر؛ بىۋاستە؛ بىۋاستە سېزىم؛ قابىلىيەت

مَلِكَة ئايال پادىشاھ

مَلْكَمَة بوكسچىلىقنى مەشىق قىلىشتا ئىشلىتىدىغان توپ ياكى بەلباغ

مِلْكَمَة بوكسچىلىق پەلىيى

مَلَكُوت پادىشاھلىق ئورنى؛ پادىشاھلىق ھوقۇقى؛ پادىشاھ

مُلْكُولَة مولېكۇلا؛ سۇرەت

مَلَكِيّ پادىشاھنىڭ؛ ئوردىنىڭ؛ پەرىشتىنىڭ

مَرْسُوم مَلَكِيّ ۋەھى؛ پەرمان

مِلْكِيّ مۇلۈكنىڭ؛ ئىگىدارچىلىق هوقۇقىنىڭ

مَلَكِيَّة پادىشاهلىق تۈزۈم

مِلْكِيَّة ئىگىدارچىلىق هوقۇقى؛ ئىگىدارچىلىق تۈزۈم

مِلْكِيَّة خاصَّة خۇسۇسىي ئىگىلىك

مَلَّلَ الشَّيْءَ ئۆرۈپ - چۆرۈپ قويدى

مَلَل چارچىماق؛ بىزار بولماق؛ زېرىكتۈرىدىغان

مُلِمّ ياشلىق مەزگىلىنىڭ؛ ياشلىق باهارى

مُلِمّ بِكَذا مەلۇم بىر ئىشنى ياخشى بىلمەك؛ مەلۇم بىر ئىشنى پىششىق بىلمەك

مِلَمّ تىرنا

مُلِمَّة ئاپەت

مَلْمَس سىلاش؛ تۇتۇش؛ ئۇچراش

مَلْمَس جـ مَلامِسُ تېگىدىغان؛ تۇتىدىغان ئورۇن

مَلْمَس الْحَشَراتِ بۇرۇت

مَلْمَسِيّ تېگىش سېزىمى؛ تۇتۇش سېزىمى بار

مَلْمَلَ جىددىيلەشتى؛ تەمتىرىدى؛ پاراكەندە بولۇش

مَلْمَلَ هُ الْخَبَرُ أو الْمَرَضُ پاراكەندە قىلدى

مَلْمَلَة بىئارام بولۇش؛ خاتىرجەم بولالماسلىق

مَلْمُوس ئۇۋلانماق؛ سىلانماق؛ كونكرېت

مَلْمُوم نېرۋىسى ئازراق چېچىلاڭغۇ

مَلَنْخُولِيا ضىيالچانلىق كېسىل؛ مالىخۇلىيا

مُلْهٍ «الْمُلْهِي» كۆڭۈل ئاچىدىغان؛ ۋاقىت ئۆتكۈزىدىغان

مَلْهاة جـ مَلاهٍ كومېدىيە

مُلْهَم ئىلهام بەرمەك

شاعِر مُلْهَم ئىلهامى بار شائىر

مُلْهِم دەۋەت قىلغۇچى؛ ئىلهام بەرگۈچى

مُلَهْوَج پىشىپ - يېتىلمىگەن كۆز قاراش

مَلْهُوف هەسرەت چەككۈچى

مَلْهُوف الْقَلْبِ كۆڭلى ئاغرىماق

مَلْهًى جـ مَلاهٍ ئىچ پوشۇقلىنى چىقارماق؛ كۆڭۈل ئاچىدىغان ۋاقىت؛ كۆڭۈل ئاچىدىغان جاي

مِلْهًى جـ مَلاهٍ ئويۇنچۇق

مَلْو جىددىي مېڭىش؛ تېز مېڭىش

مُلَوِّحَة خەۋەرلىشىش ئۇسكۇنىسى؛ سىگنال ماشىنىسى

مِلْوَذَة جـ مَلاوِذُ بالايىئاپەتتىن پاناهلىنىدىغان جاي

مُلُوسَة يۇمشاق؛ سىلىق

مُلَوَّع ئاشىق

مُلُوك ج مال - مۇلۈك؛ پادىشاه

حَبّ الْمُلُوك ئابدسەللىك؛ ئىت ياڭىقى

داء الْمُلُوك شامالداراپ قېلىش (بىر خىل كېسەل)

مُلُوكِيّ پادىشاھنىڭ؛ ئوردىنىڭ

مَلُول چارچىماق؛ ھېرىپ ھالى قالماسلىق؛ جىددىيلەشمەك؛ تاقەت قىلالماسلىق

مَلُولَة چارچىماق؛ ھېرىپ ھالى قالماسلىق؛ جىددىيلەشمەك؛ تاقەت قىلالماسلىق

مَلُوم ئەيىبلەشكە تېگىشلىك؛ خاتالىق ئۆتكۈزگەن

مُلَوَّن رەڭگى بار؛ رەڭلىك

مَلْوُوق الْفَمِ ئاغزى مايماق

مَلْوِيّ ئەگرى - توقاي؛ ئەگرى - بۈگرى

مِلْوَى جـ مَلاوٍ تارا

مَلَوِينَة تارا

مَلَوِينَة الطَّبْلَةِ ناغرا چوكىسى

مَلَّى اللّٰهُ عُمْرَهُ ئاللا ئۇنىڭ ئۆمرىنى ئۇزارتتى

مَلَّى عَلَيْهِ يادقا يازدى؛ ئاڭلاپ يازدى

مَلِيّ قورسىقى توق؛ كىيىمى پۈتۈن بولۇش؛ ئۇزۇن ۋاقىت

مِلِّيّ ئېقىم؛ دىنىي مەزھەب؛ خەلق؛ مىللەت

مَلِيْء جـ مِلاء و أَمْلِئاءُ و مُلَاءُ باي؛ قورسىقى توق كىيىمى پۈتۈن بولۇش

مِلْيار جـ مِلْيارات بىر مىليارد

مِلِّيجَرام مىللىگرام

مَلِيح جـ مِلاح و أَمْلاح قىزىقارلىق؛ ياخشى؛ گۈزەل؛ چىرايلىق؛ تۈزلۈق؛ تۈزغا چىلىماق

مَلِيخ تەمسىز؛ مەنىسى يوق

مَلِيس بالا چۈشۈرمەك

مَلِيص چۈشۈرۈۋېتىلگەن بالا

مَلِيط پاينەكئاش؛ تاقىرباش

مَلِيك جـ مُلَكاءُ ئىگە؛ ئىگىدار؛ چىلىق قىلغۇچى

مَلِيك جـ مُلُوك پادىشاھ؛ شاھزادە

مَلِيل بىزار بولماق؛ رايى يېنىپ كەتمەك

مَلِيم ئەيىبلەشكە تېگىشلىك

مِلِّيم بىر ئۆلۈش

مِلِيمِتْر چاقىرىم؛ مىللىمېتىر

مُلَيِّن يۇمشىتىدىغان؛ مۇلايىملاشتۇرىدىغان

مُلِين يۇمشىتىدىغان؛ مۇلايىملاشتۇرىدىغان

مِلْيُون جـ مَلايِينُ مىليون

مِلْيُونِير مىليونېر

م . م مىللىمېتىرنىڭ قىسقارتىلىپ يېزىلىشى

مِمَّ سوئال سۆزىنىڭ يېزىلىشى

مَمات مامات؛ ئۆلىدىغان ۋاقىت؛ ئۆلۈم ئالدىدا

مُمات تاشلىۋەتمەك

مُمات مِنَ اللَّفْظِ مەنىسىنى يوقاتقان سۆز

مُماثِل ئوخشاش؛ ئوخشاش بولۇش؛ ماس كېلىش

مُماثَلَة ئوخشاش؛ ئوخشاش بولۇش

مُماحِك سوقۇشماق

مُماذِق مۇناپىق؛ ساختىپەز؛ ئىككى يۈزلىمە ئادەم

مُماراة بەس - مۇنازىرە قىلماق؛ تالاش - تارتىش قىلماق؛ ئېيتىشىپ قالماق؛ جاڭجاڭلاشماق

مُمارِس شۇغۇللانغۇچى؛ ئىلىپ بارغۇچى

مُمارَسَة شۇغۇللانماق؛ ئىلىپ بارماق؛ مەسلىھەتلەشمەك؛ ئالاقىلەشمەك؛ سۆزلەشمەك

بالْمُمارَسَة باھاسىنى توختاتماق؛ كېلىشىم باھا

مُماسّ ئۇرۇنماق

مُماسَّة تۇتۇشۇش؛ سىلاش؛ تېگىشىش

مُماسِّيّ ئۇرۇنغان

مُماطِل دەخلى يەتكۈزگۈچى؛ كېچىكتۈرگۈچى

مُماطَلَة كېچىكتۈرۈش؛ ئارقىغا سۈرەش

مَمال يانتۇلۇق دەرىجىسى

مُمالِىء يار - يۆلەك بولماق؛ ياردەم بەرمەك؛ قوللىغۇچى

مُمالَأَة ھەۋەس قىلماق؛ ئامراق بولماق

مُمانَعَة قارشى؛ قارشى تۇرماق؛ قارشىلىق قىلماق

مُمْتاز ئىلا؛ مۇنەۋۋەر؛ ئالاھىدە؛ ئاجايىپ؛ كارامەت

مُمْتَثِل بويسۇنماق؛ ئىتائەت قىلماق؛ گەپكە كىرمەك

مُمْتَحَن تەجرىبىدىن ئۆتكەن؛ سىناق قىلىنغان

الْمُمْتَحَن ئىمتىھانغا قاتناشقۇچى

مُمْتَحِن نازارەتچى؛ ئىمتىھان؛ ئىمتىھان ئېلىش كومىتېت ئەزاسى

مُمْتَدّ كېڭەيمەك؛ يېيىلماق؛ سوزۇلماق؛ داۋاملاشماق

مُمْتَزِج ھاسىل بولماق؛ بىرىكمەك؛ بىرىكمە؛ ئارىلاشتۇرماق

مُمْتَصّ سۈمۈرمەك؛ شورىماق؛ ئۆزلەشتۈرمەك؛ سۈمۈرۈش؛ چانلىق

مُمْتَصّ الصَّدَماتِ تەۋرەشنى قوبۇل قىلىش ئەسۋابى؛ تەۋرەشنى

كېمەيتىش ئەسۋابى

مُمْتِع قىزىقارلىق بىلىنىدىغان

مُمْتَقَع رەڭگى ئۆچكەن؛ رەڭگى ئۆزگەرگەن

مُمْتَلِىء تولۇق؛ تولۇپ - تاشقان؛ تولغان؛ پۈتۈنلەي؛ سېمىز

مُمْتَلَك ئىگىلىۋېلىنغان؛ مال - مۈلكىنى ئىگىلىۋېلىش

مُمْتَلَكات ج بايلىق؛ زېمىن؛ خەرىتە

مُمْتَنّ رەھمەت ئېيتقان؛ مىننەتدار بولۇش

مُمْتَنِع ھەل قىلىش تەس؛ ھەل قىلىش قىيىن؛ رەت قىلىش؛ خەيرلەشمەك؛ ۋىدالاشماق

مُمْتَهَن كۆزگە ئىلىنماسلىق؛ كونىراپ كەتكەن

مُمَثِّل ئارتىس؛ ۋەكىل؛ ۋاكالەتچىلىك قىلغۇچى

مُمَجْمَج ئوقۇش تەس؛ قالايمىقان

مَمْجُوج ۋاز كەچتۈرۈش

مِمْحاة ج مَماحٍ دوسكا ئۆچۈرگۈچ؛ ئۆچۈرگۈچ؛ دەسمال؛ خەت يوقىتىش سۈيۈقلۇقى

مُمَحِّص ئىسلام دىنى مۇرىتى

مَمْحُوّ يوقىتىلغان؛ ئۆچۈرۈلگەن

مَمْحِيّ ئۆچۈرۈۋېتىلگەن

مِمْخَض ج مَماخِضُ ماي قىسمىنى چىقىرىۋېتىدىغان ماشىنا

مِمْخَضَة ج مَماخِضُ ماي ئايرىغۇچ

مَمْدُود كېڭەيگەن؛ سوزۇلغان

مَمَرّ ج مَمَرّات كارىدور

مِمْراح شوخ؛ تېتىك؛ جانلىق

مِمْراض كېسەلچان

مِمْرَح شوخ؛ تېتىك

مُمَرِّض سىستېرا

مُمَرِّضَة ئايال سېستېرا

مَمْرَق ج مَمارِقُ دېرىزىگە ئوخشايدىغان تامدىن تېشىلگەن تۆشۈك؛ ھاۋا ئالماشتۇرۇش تۆشۈكى

مُمَرَّن پىششىق؛ پىششىق مەشىق قىلىش

مُمَرِّن تېرىنبىر؛ مەشىق قىلدۇرغۇچى

مَمْرُور مىجەزى چۈس؛ ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان

مَمْرُوض دائىم ئاغرىپ قالىدىغان؛ ئاجىز

مُمَزَّق يىرتىۋېتىلگەن

مَمْزُوج بىرىككەن؛ ئارىلاشقان؛ بىرىكمە؛ ئارىلاشما

مِمْسَحَة ج مَماسِحُ دوسكا ئۆچۈرگۈچ؛ ئۆچۈرگۈچ؛ دەسمال؛ توبا؛ ئىشىك ئالدىدىكى پالاز

مُمَسَّك ئىپار پۈرايدىغان

مُمْسِك چىڭ تۇتۇش؛ سىقىمداش؛ تېجەش؛ ئاسراش؛ بېخىل

مَمْسُوح ئۆچۈرۈۋېتىلگەن؛ يوقىتىلغان؛ سوقۇلۇش؛ ئۇرۇلۇش؛ تاقىلىش

مَمْسُوخ سەت؛ كۆرۈمسىز؛ ئىگىۋېتىلگەن

مَمْسُوس نېرۋىسى قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتىلگەن

مُمَسَّى گۇگۇم؛ كەچ؛ قاش قارايغان

مِمْشَقَة جـ مَماشِقُ تارغاق؛ تاراش

مَمْشُوط تارالغان

مَمْشُوق ئورۇق؛ بەدەن قۇرۇلۇشى ئۆلچەملىك

مَمْشًى جـ مَماشٍ پىيادىلەر يولى؛ كاربىدور؛ شالغا دەسسەش

مِمَصّ جـ مِمَصّات سۈمۈرگۈچ

مَمْضُوص سۈمۈرۈلگەن؛ يادائغۇ

مُمْضٍ «الْمُمْضِي» ئىمزا قويماق؛ قول قويماق

مُمْضًى ئىمزا قويۇلغان؛ ئاللىبۇرۇن ئىمزا قويۇلغان

مُمْطِر يامغۇر يېغىش؛ دائىم يامغۇر يېغىش

مِمْطَر . مِمْطَرَة يامغۇرلۇق كىيىم؛ يامغۇرلۇق چاپان

مَمْطُول تاۋلانماق؛ سوزۇلغان

مَمْطُولِيَّة يېيىلىشچانلىق

مَمْعُود ئاشقازان كېسىلىگە گىرىپتار بولۇش

مُمَغْطَس ماگنىتلىق؛ ماگنىتلاشقان؛ ماگنىتلاش

مُمَغْنَط ماگنىتلىق؛ ماگنىتلاشقان؛ ماگنىتلاش

مُمَغْنِط ماگنىتلاشقان

مَمْغُوص قورساق ئاغرىش؛ قورساق تولغاش

مَمْقُوت ئەسكى؛ ۋەھشىي

مُمْكِن مۇمكىن

مُمْكِنات مۇمكىنچىلىك

مُمِلّ رايىنى ياندۇرۇش؛ كۆڭلىنى قايتۇرۇش؛ مەنىسىز؛ تەتىقسىز؛ لاۋزا

مِمْلاق خۇشامەتچى

مُمَلَّح تۇزلۇق

مَمْلَحَة جـ مَمالِحُ تۇز مەيدانى؛ تۇز كۆلى؛ تۇز كانى

مِمْلَحَة جـ مَمالِحُ تۇز قويىدىغان قاچا

مِمْلَسَة تىرنا؛ سۇرەم؛ تىرنىلىماق

مِمْلَقَة تىرنا؛ سۇرەم؛ تىرنىلىماق

مَمْلَكَة جـ مَمالِكُ ئالەم؛ دۆلەت؛ پادىشاھلىق ئورنى؛ پادىشاھلىق ھوقۇقى

مَمْلُوّ تولۇق؛ تولۇش؛ تولغان

مَمْلوء تولۇق؛ تولۇش؛ تولغان

مَمْلوح تۇزلۇق؛ تۇز مەيدانى

مَمْلوخ چىقىش

مَمْلوك ج مَمالِيك ئىگىلىۋېلىنغان؛ مۇلۇكچىلىك؛ قوغدىغۇچى ئاتلىق ئەسكەرلەر؛ مۇلۇك خاندانلىقى

مَمْلول قىزىقىشى يوق؛ مەنسىز؛ مەززىسىز

مَمْنوع توختىتىلغان؛ يول قويۇلمىغان؛ قىلىشقا بولمايدىغان؛ توختىتىلغان مال

بَضائِعُ مَمْنوع ة چەكلەنگەن مال

مَمْنوعات ج ئەتكەس مال

مَمْنون ئاجىز؛ زەئىپ؛ كېسىلىش؛ ئۇزۇلۇش

مَمْنونِيَّة رەھمەت ئېيتىش؛ مىننەتدار بولۇش

مُمَهَّد تەييارلىقى ياخشى بولۇش؛ ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش

مِمْهَكَة ئاشخانىلاردا ئىشلىتىلىدىغان

مُمَوِّل باج تاپشۇرغۇچىلار

مُمَوَّه ئالتۇن يالاتقاق؛ كۆمۈش يالاتقاق

مُمِيت جانىنى ئالىدىغان؛ ئەجەللىك

جُرْح مُمِيت جانىنى ئالىدىغان يارا؛ ئەجەللىك يارا

سُمّ مُمِيت زەھەر؛ جانىنى ئالىدىغان زەھەرلىك دورا

مُمَيَّز ئەلا؛ ئاجايىپ؛ ئۇلۇغ؛ كارامەت

مُمَيِّز پەۋقۇلئاددە؛ ئالاھىدە؛ توغرا؛ ھەق - ناھەقنى ئايرىيالايدىغان

صِفَة مُمَيِّزَة خۇسۇسىيەت؛ ئالاھىدىلىك

مَنَّ ـُ مَنًّا هُ ئاجىزلاشقان

مَنَّ الْحَبْلَ ئۇزدى

مَنَّ مَنًّا و مِنِّيناً عَلَيْهِ بِكَذا سۇغا قىلىش

مَنَّ مَنًّا و مِنَّةً عَلَيْهِ بِما صَنَعَ ئەيىبلەش؛ ياخشىلىققا يامانلىق قىلدى دەپ ئەيىبلەش

مَنّ ساخاۋەت؛ ياخشىلىق؛ ئىلتىپات؛ شەپقەت؛ مەرھەمەت

حَشَرَة المَنّ چىش قۇرتى

مِنْ دىن؛ تىن

مَنا ـُ مَنْوًا هُ تەجرىبە؛ ئەمەلىيەت؛ سىناق

مَناب ئىشلىتىلىدىغان نەرسە؛ ۋاكالىتەن ئىشلىتىلىدىغان نەرسە

مُنابَذَة مۇناسىۋەتنى ئۈزۈش

مُناجاة پاراڭلىشىش؛ سۆزلىشىش؛ يۈرەك سۆزىنى ئېيتىش

مُناجَزَة ئېلىشىش؛ تۇتۇشىش

مَناحَة ج مَناوِحُ ئۆكسۈپ يىغلاي-
دىغان؛ هازا ئاچىدىغان يەر؛
هۆكۈرمەك؛ هۆكۈرەپ يىغلىماق
مُناخ تۆگە چۆكتۈرىدىغان جاي؛
توختايدىغان جاي؛ هاۋا كىلىمات
مُنادٍ «الْمُنادِي» ۋارقىرىغۇچى؛
چاقىرىق قىلغۇچى
مُناداة ۋارقىرىماق؛ توۋلىماق؛
سېتىشقا قويماق؛ كىم ئارتۇق
قىلىپ ساتماق
مُنادِم دوست؛ بۇرادەر؛ ئاغىنە
مُنادَمَة بىللە ئولتۇرۇپ ئىچىشىش
مَنار چىراغ ئۈستىلى؛ شامدان
مَنارَة ج مَناوِرُ و مَنائِرُ شامدان؛
چىراغدان
مُنازَعَة مۇنازىرە؛ بەس - مۇنازىرە
مُناسِب مۇۋاپىق؛ ماس؛ ماسلاشقان
الْوَسْط الْمُناسِب تۈر
مُناسَبَة مۇۋاپىق؛ ماس؛ پۈرسەت؛
سەۋەب؛ مۇناسىۋەت
مَناسِكُ ج راهىبخانا
مَناسِكُ الْحَجّ مۇراسىمغا كىرمەك؛
هەج قىلماق
مُناشَدَة ئۆتۈنۈپ سورىماق؛ چىن
كۆڭلىدىن تەلەپ قىلماق
مَناص بالايىئاپەتتىن قاچماق؛
تىنچلىق ئىشكى
لا مَناص مِنْهُ ساقلانغىلى بولمايدى-
غان
مُناصَفَة ئۆزئارا باراۋەر
مُناضِل جەڭچى؛ ئەسكەر
مُناضَلَة ئۇرۇش؛ رىقابەت
مَناط ئېسىپ قويىدىغان جاي
مُناظِر ئوخشاش رىقابەتچى؛ ئوخشاش
مُناظَرَة ئوخشاش؛ باراۋەر؛ ئەدەبىيات
ياكى سىياسەت نەزەرىيىسى؛
هەيۋە
مَناعَة كۈچلۈك
مُناغاة يېقىنلىق بىلەن پاراڭلى-
شىش؛ تەلەپ قويۇش
مُناغَشَة خوتۇن - قىزلارغا چېقىل-
ماق
مَناف مەناپ (ئادەم ئىسمى)
مُنافٍ «الْمُنافِي» توقۇنۇشۇپ
قېلىش؛ قارىمۇقارشى
مُنافاة قارىمۇقارشى؛ بىردەك
بولمىغان
مَنافِذُ ج يول؛ چىقىش ئېغىزى؛
چىقىش يولى؛ تۆشۈك؛ ئۆڭكۈر
مُنافَرَة مۇنازىرە؛ رىقابەت
مُنافِس رىقابەتچى
مُنافَسَة رىقابەت؛ مۇسابىقە

مَنافِعُ ج ئۇنۇملۇك؛ پايدا؛ مەنپەئەت

مَنافِعُ الدّارِ ئولتۇرۇشلۇق؛ تۇرۇشلۇق؛ قوشۇمچە قىسمى

الْمَنافِعُ الْعامَّة ئاممۇى پاراۋانلىق

مُنافِق ساختىپەز؛ مۇناپىق

مُنافَقَة مۇناپىق؛ ئىككى يۈزلىمىچى

مُناقَرَة ئۇرۇشۇش؛ ئۆزئارا تىللىشىش

مُناقَشَة مۇلاھىزە؛ مۇنازىرە؛ دىئالوگ

مُناقَصَة خېرىدار بولماق

مُناقِض ئۆزئارا توقۇنۇش؛ زىددىيەتلىك؛ زىت

مُناقِض ذاتِهِ ئۆزئارا توقۇنۇش

مُناقَضَة زىددىيەتلىشىش؛ توقۇنۇش

مُناقَضَة ج ئويمۇچىلىق پىچىقى

بالْمُناقَضَة ناھايىتى كۆپ كۈچ سەرپ قىلىش؛ ھەر خىل ئامالالار بىلەن

مُناكَفَة ئۇرۇشۇش

مَنال قولغا كەلتۈرۈش؛ ئېرىشىش

مَنام ج مَنامات چۈش؛ ئۇخلاش؛ ئۇخلايدىغان جاي؛ ياتاق ئۆي؛ كارىۋات

مَنامَة كارىۋات؛ ياتاق؛ ئۇخلاش كىيىمى

مَنّان ياخشىلىق قىلىدىغان

الْمَنّان مېھىر - شەپقەتلى چوڭ (ئاللا)

مُناهَدَة ئۇرۇش؛ ئۇرۇش قىلىش

مُناوِىء رىقابەتچى؛ ماھىر

مُناوَأَة شەرەپلىك؛ قارشى ئۇرۇش؛ دۈشمەنلىشىش

مُناوَبَة ئالماشتۇرۇش؛ نۆۋەتلىشىش

مُناوَرَة قىسىم؛ قىسىم مۇداپىئەسى؛ مانېۋېر؛ ھەربىي مانېۋېر ئۆتكۈزۈش

مُناوَرَة حَرْبِيَّة ھەربىي مانېۋېر

مُناوَشَة توقۇنۇش

مُناوِل يەتكۈزۈش؛ يەتكۈزۈپ بېرىش

مُناوَلَة ئەۋەتىپ بېرىش؛ يەتكۈزۈپ بېرىش

مَنْأَى يىراق؛ ئۇزاق

بِمَنْأَى عَنْ كَذا ... نىڭ سىرتىدا

مُنْأَى يىراق يەر؛ يىراق جاي

بِمُنْأَى عَنْ كَذا يىراق جاي

مَنْبِت ج مَنابِتُ ئۆسۈپ يېتىلگەن ماكان؛ مەنبە؛ يىلتىز

مَنْبِت الْجَراثِيمِ مىكروبنىڭ يېتىلىدىغان يېرى

مَنْبِت الْحَضارَةِ مەدەنىيەت بۆشۈكى

فَرَنْسِيّ الْمَنْبِت فرانسىيە تەۋەلىكى

دىكى

مِنْبَر جـ **مَنابِرُ** مۇنبەر؛ دەرس مۇنبىرى؛ لېكسىيە

مُنْبَسِط كەڭ؛ تۈز

مَنْبِض جـ **مَنابِضُ** تومۇر سوقۇش

مَنْبَع جـ **مَنابِعُ** سۇ مەنبەسى؛ بۇلاق؛ يىلتىز

مُنَبِّه ئاگاھلاندۇرغۇچى؛ ئويغاتقۇچى؛ قوڭغۇراقلىق ساەت

مُنَبِّهات ج غىدىقلىغۇچى مادداء؛ روھلاندۇرۇش دورىسى

مَنْبُوذ تاشلىۋېتىلگەن بالا؛ بىكار قىلىنغان

مَنْبُوش چۇڭۇلغان (چاچ)

مُنَّة جـ **مُنَن** زېھىن؛ كۈچ؛ دەرمان؛ مادار

مِنَّة جـ **مِنَن** ياخشى ئىش قىلىش؛ پايدىلىق ئىش قىلىش؛ مېھىر ـ شەپقەت

مِنْتاش جـ **مَناتِيشُ** قىسقۇچ

مُنْتَبِه ئاگاھلاندۇرۇش؛ دىققەت قىلىش

مُنْتِج ئىشلەپچىقارغۇچى؛ سىنارىيىلەشتۈرگۈچى

مُنْتَجَع جـ **مُنْتَجَعات** سۇ ـ ئوتلىرى بار جاي

مُنْتَحِر ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغۇچى

مُنْتَخَب جـ **مُنْتَخَبات** تاللىنىش؛ سايلىنىش؛ ئىلغار

مُنْتَخَب فى الرِّياضَةِ ماھىر

مُنْتَخِب تاللىۋالغۇچى؛ سايلىغۇچى ئامما؛ سايلىنىدىغان ئادەم

مُنْتَدَب تەمىنلەنگەن ئادەم؛ ۋەزىپىگە تەيىنلەنگۈچى

دَوْلَة مُنْتَدَب ة ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەن؛ ھۆكۈمران دۆلەت

مُنْتَدِب تەيىنلىگۈچى؛ بەلگىلىگۈچى؛ ۋەزىپىگە تەيىنلىگۈچى

مُنْتَدَى جـ **مُنْتَدَيات** كۇلۇب؛ يىغىلىش ئورنى

مُنْتَزَه جـ **مُنْتَزَهات** سەيلە قىلىدىغان جاي؛ كۆڭۈل ئېچىش سورۇنى؛ مەشھۇر جايلار

مُنْتَسَخ چىقىرىۋېتىلگەن؛ بىكار قىلىۋېتىلگەن؛ كۆپەيتىلگەن

مُنْتَشِر سوزۇلغان؛ كېڭەيتىلگەن؛ مودا بولغان

مُنْتَصِب تۇرغۇزۇلغان؛ ئورنىتىلغان

مُنْتَصِر غەلبە قىلغۇچى

مُنْتَصَف كَذا شەيئىلەر ئارىسىدا

مُنْتَصَف الطَّرِيقِ ئوتتۇرا مۇساپە

مُنْتَصَف النَّهارِ چۈش

مُنْتَصَف الْعُمْرِ ئوتتۇرا ياش

مُنْتَظَر ئۈمىد قىلىنغان؛ ۋاقىتلىق

مُنْتَظِم تەرتىپلىك؛ تەشكىللىك؛ سىستېمىلىق؛ قائىدىلىك

مُنْتَفِخ كېڭەيتىلگەن؛ سوزۇلغان

مُنْتَفِش يۇمشاق؛ ماموقتەك

مُنْتَفِع مەنپەئەتكە ئېرىشكۈچى

مُنْتَقَد تەنقىد قىلىنغان؛ كۆرەش قىلىنغان

مُنْتَقِد تەنقىدلىگۈچى؛ تەنقىدچى

مُنْتَقِم قىساسچى؛ ئۆچ ئالغۇچى؛ ئىنتىقام ئېلىش؛ كۆڭۈلىگە پۈكۈش

مَنْتَن ج مَنَاتِنُ پاسكىنا جاي؛ مەينەت؛ سېسىق يەر

مُنْتِن . مُنَتَّن چىرىك؛ سېسىق

مَنْثُوف تۈكى يۇلۇۋېتىلگەن

مُنْتَهٍ «الْمُنْتَهِي» قىلىپ بولۇش؛ ئىشلىتىپ بولۇش؛ ئاخىرلىشىش

مُنْتَهًى ئاخىرقى نۇقتا؛ چەكسىز؛ چېكىگە يەتكەن؛ چەكلىك؛ غايەت؛ يۈكسەك دەرىجىدىن

مَنْثُور تارقىلىش؛ نەسر

مَنْثُور مِنَ الْكَلَامِ نەسر

مُنَجٍّ «الْمُنَجِّي» قۇتقۇزغۇچى؛ هايات قىلىنى قۇتقۇزغۇچى

مَنْجاة ج مَنَاجٍ خەۋپ - خەتەردىن قۇتۇلماق؛ ئامان قالماق؛ هايات لىق

مَنْجانِيز مانگان

مِنْجَدَة ج مَناجِدُ رەگەتكە

مُنْجَذِب ئازدۇرۇلغان؛ جەلپ قىلىنغان

مُنْجَرِد تۈكسىز

مُنْجَز تۈگىتىلگەن؛ ئورۇنلانغان

مُنْجَزات ج نەتىجە؛ ئۈتۈق

مَنْجَع ئوتى سۇيى بار جاي

مَنْجَع صِحِّيّ ساناتورىيە

مِنْجَل ج مَناجِلُ ئورغاق

سِنّ المِنْجَل سېرىق چۈمچۇق

مَنْجَم ج مَناجِمُ يىلتىز؛ مەنبە؛ كان؛ كان تېغى

مُنَجِّم پال سالغۇچى؛ رەمچى

مِنْجَم تارازا دەستىسى

مَنْجَنِيز مانگان

مَنْجَنِيز حَدِيدِيّ مانگان - تۆمۈر قېتىشمىسى

مَنْجُو ماڭگو (بىر خىل مېۋە)؛ ماندارىن

مَنْجُور چىغىرىق؛ غالتەك

مَنْجَى ج مَناجٍ قۇتقۇزۇۋېلىنغان يەر؛ قۇتۇلۇش؛ خەتەردىن قۇتۇلۇش ئورنى

مَنَحَ ـَ مَنْحًا هُ الشَّيْءَ بېرىش؛ تەقدىم قىلىش

مَنْح تەقدىم قىلىش؛ تەسىلەش
مَنْحاة جـ مَناحٍ ئەگرى - بۇگرى ئېقىن
مِنْحات جـ مَناجِيثُ پىچاق؛ ئويماق؛ يىڭنە
مِنْحار جـ مَناجِيرُ سېخى؛ قولى ئوچۇق؛ كۆڭلى - كۆكسى كەڭ؛ مېھماندوست
مِنْحَت جـ مَناجِت «منحات» گە قارالسۇن
مِنْحَة جـ مِنَح سوۋغا؛ سوۋغا بېرىش
مِنْحَة دِراسِيَّة ئوقۇش مۇكاپات پۇلى؛ ئوقۇش ياردەم پۇلى
مُنْحَدَر جـ مُنْحَدَرات يانتۇ يۇز؛ يانتۇلۇق
مُنْحَدِر يانتۇ؛ قىڭغىر
مَنْحَر بوغۇزلايدىغان جاي؛ بويۇن؛ گال؛ كېكىرتەك
مَنْحَرِف يانتۇ؛ ئەگرى
مَنْحَرِف الْمِزاجِ كەيپىياتى نورمالسىز؛ روھى نورمالسىز
مُنْحَطّ چۈشۈش؛ يەرگە چۈشۈش؛ كېيىن تۇرماق؛ قېلىشماق
مُنْحَطّ عَنْ كَذا ... دىن تۆۋەن؛ ... ناچار
مَنْحَل جـ مَناحِلُ ئەسەل ھەرىسى بېقىش مەيدانى
مُنْحَنٍ «الْمُنْحَنِي» ئەگرى - بۇگرى؛ يانتۇ
مُنْحَنٍ جـ مُنْحَنِيات ئەگرى سىزىق
مُنْحَنَى دەريانىڭ ئەگرى - بۇگرى يېرى
مَنْحُوت چېپىپ تۈزلەش؛ تۈپتۈز قىلىش
مَنْحُور ئۆلتۈرۈلگەن
مَنْحُوس تەلەيسىز كاج؛ پالاكەت باسقان
مَنْحُوس الطّالِعِ تەلەيسىز
مَنْحُوف ئورۇق؛ ئاجىز
مَنْحُول ساختا؛ يىرتىق
مِنْخاس جـ مَناخِيسُ بىگىز
مَنْخَر جـ مَناخِرُ بۇرۇن تۆشۈكى
مِنْخَس جـ مَناخِسُ بىگىز؛ بىگىزسىمان؛ سانجىماق
مُنْخَفَض جـ مُنْخَفَضات ئويمان؛ پەس يەر
مُنْخَفِض تۆۋەن؛ پەس؛ تۆۋەنلەش
مُنْخَل جـ مَناخِلُ ئەلگەك؛ غەلۋىر؛ غەلۋىر تۆشۈكى
مَنْخُوب تۆگۈلۈش
مَنْخُوب الْفُؤادِ يۈرەكسىز
مَنْخُور چىرىتىلگەن؛ خورىتىلغان؛ كۆيە چۈشكەن؛ مىتە چۈشكەن
مَنْخُور جـ مَناخِيرُ بۇرۇن تۆشۈكى
مَنْغُولِيا مالىخۇلىيا

مُنَدِّ «اَلْمُنَدِّى» مىلەش؛ ھۆل قىلىۋېتىش
مَنْدَب . مَنْدَبَة جـ مَنادِبُ تەزىيە؛ ماتەم
مُنَدَة بىر تۈردىكى ئېلىمبېنتلار
مَنْدَرَة جـ مَنادِرُ ئەر مېھمانلارنى كۈتۈۋېلىش ئورنى
مَنْدَل جـ مَنادِلُ كۈجە
مَنْدَم پۈشايمان
مُنْدَمِج بىرلەشتۈرمەك؛ پاكىزلەش
مَنْدُوب قايتۇرۇش؛ ۋەزىپىگە تەيىنلەش؛ ۋەكىل؛ ۋاكالەتەن ئىش بېجىرىش
مَنْدُوحَة زېمىن؛ ئورۇن؛ ئىمكانىيەت
مَنْدُوف ئاتتۇرۇلغان (پاختا ياكى قوي يۇڭى)
مُنَدًّى ھۆل؛ نەم؛ نەمخۇش
مُنْدِيَة شەھۋانىي؛ ئىسسىق
مِنْدِيل جـ مَنادِيلُ قول ياغلىق؛ ياغلىق؛ پەردە؛ چۈمبەل
مُنْذُ شۇنىڭدىن كېيىن
مُنْذِر ئاگاھلاندۇرغۇچى
مُنْذَهِل بىسەرەمجان بولۇش
مَنْذُور لِلّٰهِ ئاللادىن تىلىگەن؛ ئاللاغا ئاتىغان
مِنَزّ سەگەنچۈك؛ بۆشۈك
مِنْزَحَة سۇ سۈمۈرگۈچ؛ سۇ چىقىرىش ماشىنىسى
مَنْزِل جـ مَنازِلُ تارايتىش؛ تارايتىلغان جاي؛ ئۆي؛ ئائىلە
مُنَزَّل بِالْعاجِ پىل چىشىنى ئىشلىتىپ نەقىش سېلىش؛ قۇيۇش؛ سېلىش
مُنْزَل ۋەھىي قىلىنغان
مَنْزِلَة جـ مَنازِلُ ئورۇن؛ سالاھىيەت
بِمَنْزِلَة كَذا ئوخشاش، باراۋەر
مُنْزَلَق تەكشى يەر؛ سىلىق يەر
مَنْزِلِيّ ئائىلە؛ ئۆي
مُنَزَّه عَنْ كَذا قىلماسلىق
مَنْزُوع سېلىۋېتىلگەن
مَنْزُوف قان ئېقىش
مَنْزُول مېھمانلارنى كۈتۈۋالىدىغان جاي
مِنْساخ ئېلاستىكلىق سىزغۇچ
مَنْسَج جـ مَناسِجُ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى
مِنْسَج جـ مَناسِجُ توقۇش ماشىنىسى
مُنْسَجِم تەڭشەش، ماسلىشىش
مُنْسَحِق بېسىلىش، ئىزىۋېتىلگەن
مُنْسَرِح ئەركىن؛ چەكلىمىسى يوق؛ چاپقۇر (ئات)؛ بىر شېئىرنىڭ

قاپسيسى

مُنْسَق تەكشى؛ ئوخشاش

مَنْسَك جـ **مَناسِكُ** راهىب بولماق؛ تەركىدۇنيا بولۇپ كېتىش

مُنْسَكِب ئېقىپ چىقىش

مُنْسَلِخ تېرە تاشلاش؛ قاسراق تاشلاش

مَنْسِم جـ **مَناسِمُ** تۆگىنىڭ ئىزى؛ بەلگە

مَنْسُوب سېلىشتۇرۇش؛ نىسبەت؛ باغلىغۇچى ئىسىم

مَنْسُوب الْبَحْرِ دېڭىز يۈزى

مَنْسُوب إِلَى كَذا مەنسۇپ؛ تەۋە

مَنْسُوب الْماءِ الْأَرْضِيّ يەر ئاستى سۇ ئورنى

مَنْسُوبِيَّة تۇغقانچىلىق مۇناسىۋىتى؛ قانداشلىق مۇناسىۋىتى

مَنْسُوجات ج توقۇمىچىلىق بۇيۇملىرى

مَنْسُوخ چىقىرىۋېتىلگەن؛ بىكار قىلىۋېتىلگەن؛ كۆپەيتىلگەن

مَنْسِيّ ئۇنتۇلۇپ قېلىش

مَنْشَأ مەنبە؛ يىلتىز؛ ئۆسۈپ يېتىلگەن جاي

مُنْشِىء يارانتقۇچى؛ يازغۇچى

مُنْشَأَة ئورگان؛ شىركەت؛ كارخانا

مِنْشار جـ **مَناشِيرُ** ھەرە؛ ھەرە چىش

مُنْشِد ناخشىچى؛ دېكلاماتسىيىچى

مَنْشَر جـ **مَناشِرُ** تارقىتىش؛ نەشرىيات

مُنْشَرِح خۇشال؛ كۆڭلى ئوچۇق

مُنْشَعِب تارماق؛ تەشكىل

مِنْشَف . مِنْشَفَة جـ **مَناشِفُ** لۆڭگە

مُنَشِّن قارىغا ئالغۇچى؛ چەنلىگۈچى

مَنْشُود ئىزدەش؛ تاپماق؛ تېپىلماق

مَنْشُور ئېلان قىلىنغان؛ قانات يېيىش؛ ئېلان قىلىش

مَنْشُور جـ **مَناشِيرُ و مَنْشُورات** تەشۋىق ۋاريقى

مَنْشُورِيّ قىرلىق ئەينەك

مُنَشَّى مۇكاپاتلانغان

مَنْصِب جـ **مَناصِبُ** ۋەزىپە؛ ئورۇن

مِنْصَب جـ **مَناصِبُ** گاز ئوچىقى

مَنَصَّة جـ **مَناصّ** كېلىنچەكنىڭ ئورنى؛ دەرس مۇنبىرى

مُنْصَرَف چىقىش ئېغىزى؛ ئايرىلىش؛ يولغا چىقىش نۇقتىسى

مُنْصَرِف دىماغ تاۋۇش

مُنْصَرِف إِلَيْهِ كېلىش؛ بېرىش

مُنْصَرِف عَنْ كَذا ۋاز كېچىش

مُنْصَرِم ئۆتۈپ كەتكەن؛ ئۆتمۈش

مَنْصَع جـ **مَناصِعُ** ھاجەتخانا

مَنْصَف جـ **مَناصِفُ** چاكار؛ خىزمەتـ

چى

مُنَصِّف باھالىغۇچى

مُنْصِف ئادىل؛ توغرا؛ توز

مُنْصل ج مَناصِلُ خەنجەر؛ شەمشەر

مَنْصُوب تۇرغۇزۇلغان؛ تىكلەنگەن

مَنْصُور غەلىبە قىلغۇچى؛ غەلىبىگە ئېرىشكۈچى

مَنْصُوص عَلَيْهِ شەرتنامىدە بەلگىلەنگەن

مِنْضاج كاۋاپ زىخى

مُنْضِج . مَنْضَج ج مَناضِجُ يىرىڭ-غا ئايلىنىش

مِنْضَح مۇنچا؛ دوش

مِنْضَحَة سۇ چاچقۇچ؛ سۇ چېچىش ماشىنىسى؛ چاچقۇچ

مِنْضَخَة ج مَناضِخُ سۇ چاچقۇچ

مُنَضَّد رەتلىك قويۇلۇش؛ رەتلىك تىزىلىش

مِنْضَدَة ج مَناضِدُ پارتا؛ تۆت پۇتلۇق جازا

مُنْطاد ج مَناطِيدُ و مَطاوِدُ ئۇچار-كىمە

مُنْطَرِح ئېتىلغان؛ تاشلانغان؛ قويۇلغان

مَنْطِق گەپ قىلىش؛ سۆز قىلىش؛ لوگىكا

مِنْطَق ج مَناطِقُ بەلۋاغ

مِنْطَقَة ج مَناطِقُ بەلۋاغ؛ رايون؛ دائىرە

مَنْطِقِيّ لوگىكىلىق؛ لوگىكىچى

مِنْطَقِيّ يەر بەلۋېغى، رايون ئالاھىدە-لىكى

مَنْطِقِيَّة دىئالېكتىكا؛ ماسلىشىش-چانلىق

مَنْطِقِيَّة مادِّيَّة ماتېرىيالىستىك دىئالېكتىكا

مِنْطَل مۇنچا

مَنْطُوح توختىتىش؛ سۇركىلىش

مَنْطُوق قانۇن؛ قانۇنىي بۇيرۇقتىكى جۈملە

مَنْطُوق الْحُكْمِ ھۆكۈمنامە

مَنْطُوق اللَّوائِحِ شەرتنامىدىكى جۈملىلەر

مِنْطِيق ج مَناطِيقُ نۇتۇق قابىلە-يىتى بار؛ لوگىكىلىق

مِنْظار ج مَناظِيرُ ئەينەك؛ كۆزەي-نەك؛ دۇربۇن

مَنْظَر ج مَناظِرُ مەنزىرە؛ تەسۋىر؛ روھىي قىياپەت؛ سىرتقى قىيا-پەت

مِنْظَر ج مَناظِرُ كۆزەينەك؛ دۇربۇن

مَنْظَرائِيّ تەقى - تۇرقى كېلىشكەن؛ پەزىلەتلىك؛ سالاپەتلىك

مَنْظَرَة تاماشابىن؛ مېھمانخانا؛ ساراي

مَنْظَرِيّ تەقى - تۇرقى كېلىشكەن؛ سالاپەتلىك

مُنَطِّق تارىلىق ئىشچىسى؛ داغ يوقاتقۇچى پاراشوك

مُنَظَّم ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش

مُنَظِّم تەشكىللىگۈچى؛ ئورۇنلاشتۇرغۇچى

مُنَظَّمَة تەشكىللەش

مُنَظَّمَة الشَّبِيبَةِ الشُّيُوعِيَّةِ كومسومول نىستىك ياشلار ئىتتىپاقى

مَنْظُور كۆزگىلى بولۇش؛ ئۇمىدلىك بولۇش؛ ئۇمىد بار؛ ھەسەت قىلىش

مَنْظُوم ئورۇنلاشتۇرۇپ بولۇش

مَنَّعَ توستى

مَنَعَ ـَـ مَنْعًا هُ الأَمْرَ أو عَنْهُ أومِنهُ توختىتىش؛ مەنئى قىلىش؛ توسۇش

مَنَعَ هُ الشَّيْءَ أو عَنْهُ أو مِنْهُ توستى؛ قىلغىلى قويمىدى

مَنَعَ هُ عَنِ الدَّعْوَى توستى

مَنَعَ هُ قوغدىدى؛ مۇداپىئە قىلدى

مَنْعَ ـُـ مَناعَةً و مَناعًا أو الشَّيْءُ كۈچلۈك؛ قۇدرەتلىك؛ مۇستەھكەم؛ چىڭ؛ قەيسەر؛ پۇختا؛ قاتتىق

مَنُعَ الشَّيْءُ يېقىنلىشىشقا بولمىدى؛ قىيىن؛ تەس بولدى

مَنْع توسقۇنلۇق قىلماق؛ تۇتۇۋال ماق؛ توسۇش؛ مەنئى قىلىش؛ توسماق

مَنْعاة مۇسىبەت خەۋىرى؛ مۇسىبەت خەۋىرى توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش

مِنْعام نۇرغۇن نەرسىلەرنى تارتۇق قىلماق؛ ھەدىيە قىلماق

مَنَعَة كۈچ؛ ھەيۋەت؛ پۇختا؛ چىڭ

مِنْعَرَج ج **مَنْعَرَجات** ئەگرى - بۈگرى ئورۇن

مُنَعِّس ئۇيقۇسى كەلتۈرۈش

مُنْعِش روھلاندۇرماق؛ روھىنى ئويغىتىش؛ سوغۇق

مُنْعِشات ج مۇزدەك ئىچىملىك؛ مۇزدەك

مُنْعَطَف ج **مُنْعَطَفات** ئەگرى - بۈگرى جاي؛ تار كوچا

مُنْعَطِف ئەگرى - توقاي؛ ئەگرى - بۈگرى؛ بۈرۈلۈش

مُنْعَكِس ئاغدۇرۇلغان؛ ئۆرۈلگەن؛ قارىمۇقارشى ئىنكاس قىلىش

مُنْعَل ئاياغ كىيىش؛ تاقىلىتىش

مُنَعَّم تۇرمۇشى بايلىقتا؛ يۇمشاق؛ يۇمران؛ يېڭى

كَلام مُنَعَّم شېرىن - شېكەر سۆز

مُنْعِم سەدىقە بەرگۈچى؛ ساخاۋەتچى

مَنْعًى مۇسىبەت خەۋىرى؛ مۇسىبەت خەۋىرى توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش

روش

مِنْفَاخ ج مَنافِيخُ شامالدۇرغۇچ

مِنْفاق بەدىخەجلىك بىلەن بۇزۇپ - چاچماق؛ ئىسراپخور

مُنَقِّث بەلغەمنى بوشىتىش سۈيۈقـ لۇقى

مُنْفَجِرات ج پارتلاتقۇچى دورا؛ بومبا

مِنْفَخ ج مَنافِخُ شامالدۇرغۇچ

مَنْفَذ ج مَنافِذ چىقىش ئېغىزى؛ تۆشۈك؛ كامار؛ ئۆڭكۈر؛ يول

مُنَفِّذ ئىسزا قويغۇچى

مُنْفَرِج كەڭ؛ ئازدە

زاوِيَة مُنْفَرِج ة ساپ

مُنْفَرِد يالغۇز؛ غېرىب؛ غېرىبانە؛ تەنھا؛ سالىتاك؛ ئۆز ئالدىغا؛ تاق؛ بويتاق؛ يەككە؛ مۇستەـ قىل؛ ئايرىم قويماق

مَنْفَس ج مَنافِسُ بۇرۇن؛ شامال ئۆتۈش تۆشۈكى

مَنْفَسْتُو مال تالونى

مَنْفَضَة ج مَنافِضُ كۆمۈر تاسقايدىـ غان غەلۋىر

مِنْفَضَة السَّجائِرِ كۈلدان

مَنْفَعَة ج مَنافِعُ مەنپەئەت؛ پايدا

مُنْفَعِل ھاياجانلىنىش

مَنْفَعِيّ مەنپەئەتچىلەر؛ شەخسىيەتـ چىلەر

مُنَقْنَق كۆپۈش

مَنْفُوخ كۆپۈش؛ غەيرەتكە كېلىش؛ ئېشىپ قېلىش؛ سېمىز

قارِب مَنْفُوخ كاۋچۇك قولۇاق

مَنْفُوش قالايمىقان

مَنْفُوط قولىنىڭ ئۈستىگە كۆپۈكچەـ لەر چىقىش

مَنْفِي ج مَنافٍ قويۇپ بېرىش رايوـ نى

مَنْفِيّ چېگرىدىن چىقىرۋېتىش

مُنْقاد رەھبەرلىك قىلىنغان؛ قوماندانلىق قىلىنغان

مِنْقاد ج مَناقِيدُ قۇش ئاغزى

مِنْقار ج مَناقِيرُ ئويىدىغان پىچاق؛ جوتو

مِنْقار الطّائِرِ قۇش ئاغزى

مِنْقاش ج مَناقِيشُ ئويۇش پىچىقى

مُنَقِّب ئارخېئولوگ

مِنْقَب ج مَناقِبُ تۆشۈك ئېچىش قورالى؛ نەتىجە؛ تاغ يولى

مَنْقَبَة ج مَناقِبُ گۈزەل ئەخلاق؛ نەتىجە؛ تاغ يولى

مِنْقَبَة ج مَناقِبُ تۆشۈك ئېچىش ماشىنىسى

مُنْقَبِض كىرىشىش

مَنْقَد ج مَناقِدُ ئوچاق

مُنْقِذ قۇتقۇزغۇچى

مِنْقَر جـ **مَناقِرُ** جوتو
مُنْقَرِض يوقالغان؛ ئۆلگەن
مِنْقَش جـ **مَناقِشُ** ئويۇش پىچىقى
مُنَقِّص ئازايتىش؛ قىسقارتىش
مَنْقَصَة جـ **مَناقِصُ** كەمچىلىك
مُنَقَّط چېكىتلىك ھەرپ
مُنْقَطِع توختاپ قېلىنغان؛ توختىمىي قويۇلغان؛ ئايرۇبتىلگەن
مُنْقَطِع الْقَرِينِ يەككە؛ تەڭداشسىز
مُنْقَطِع لِكَذا يەكدىللىك بىلەن؛ قېتىرقىنىپ
مَنْقَع جـ **مَناقِعُ** پاتقاق؛ مېتان گازى
مُنْقَع قۇرۇق مېۋە
مَنْقَل جـ **مَناقِلُ** مىس ئوچاق؛ تاغ يولى؛ كونا ئاياغ
مِنْقَل جـ **مَناقِلُ** بۇلۇك ئۆلچىگۈچ
مُنْقَلَب ئۆزگەرتىلگەن يەر؛ تار بۇلۇك سىزىقى
مُنْقَلَب شَتَوِيّ جەنۇبىي تروپىك سىزىقى؛ قىشلىق سىزىقى
مُنْقَلَب صَيْفِيّ شىمالىي تروپىك سىزىقى؛ يازلىق سىزىقى
مَنْقَلَة يېرىم چەمبەر بۇلۇك ئۆلچەگۈچ
مَنْقُوش جـ **مَناقِيشُ** ئويۇپ پۈتتۈرۈلگەن؛ رەڭ بېرىلگەن
مَنْقُوشَة مايلىق تورت
مَنْقُوض بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغان
مَنْقُوط چېكىتلىك ھەرپ
مَنْقُوع چېلىپ ئىچىدىغان
مَنْقُوف سارغىيىپ كېتىش؛ بەدىنى ئاجىز
مَنْقُول كۆچۈرۈلىدىغان
مَنْقُول جـ **مَنْقُولات** ئۆي سايمانلىرى
مَنْقُولِيَّة ئىرسىيەتلىك
مَنْقُولِيَّة النّارِ لاخشىگىر
مَنِكان كىيىم مودېلىنىدىغان شەكلى
مَنْكِب جـ **مَناكِبُ** مۈرە
مَنْكِب مِنَ الْأَرْضِ يول
مُنَكَّت تەنقىدلىگۈچى
مُنَكَّد ئاز مىقداردا
مُنَكَّر كەلگە قوللىنىلمىدىغان ئىسىم
مُنْكَر جـ **مُنْكَرات** و **مَناكِرُ** رەزىل
مُنْكَر جـ **مَناكِيرُ** ھىيلىگەر
مُنَكَّس كونا كېسىلى قوزغىلىش
مُنْكَسِر چېقىلىش؛ بۇزۇلۇش
مُنْكَسِف تۇتۇلغان (ئاي؛ كۈن)
مَنْكُوب بالا ـ قازاغا ئۇچراش؛ بالا ـ قازاغا ئۇچرىغۇچى
مَنْكُود ئاز مىقداردا
مَنْكُوس كونا كېسىلى قوزغىلىش
مَنْكُوش چاچلىرى چۈۋۈلۈش

مُنَمَّر نومۇرلۇق
مُنَمَّق رېمونت قىلىنغان
ثَوْب مُنَمَّق گۈللۈك رەخت
مُنَمَّل قىچىشىش
مُنْمِل . مِنمَل كىشىلەرنىڭ يامان گەپنى قىلىدىغان؛ تۆھمەت قىلىدىغان
مُنَمْنَم ياساش؛ ياسالغان؛ ئۇيۇلغان
مِنْهاج جـ مَناهِيجُ يول؛ پىلان
مِنْهاجِيّ پىلانلانغان
مَنْهَج جـ مَناهِجُ يول؛ پىلان
مُنْهِك كۈچ مادارىدىن قېلىش
مَنْهَل جـ مَناهِلُ سۇ مەنبەسى
مُنْهَلِع الْقَلْبِ ناھايىتى قورقۇش
مُنْهَمِك فى كَذا باش چۆكۈرۈپ كېتىش
مَنْهُوب بۆلۈش؛ بۆلۈۋالغان؛ تارتىۋالغان
مَنْهُوك جـ مَناهِيكُ ئىشلىتىپ بولۇش
مَنْهُوم تويماس
مَنْهُوم بِكَذا جېن قەلبىدىن سۆيۈش
مَنْهِيّ عَنْهُ قانۇنغا خىلاپ
مِنْوَأَة ھاۋا رايىنى بىلگىلەش ئەسۋابى
مِنْوار جـ مَناوِيرُ كوچا چىرىغى
مِنْوال جـ مَناوِيلُ رەخت توقۇش ماشىنىسى؛ شەكىل؛ تىزىلىش شەكلى
مِنْوَئِيّ ھاۋا رايىنىڭ
مَنْوَر السَّقْفِ جـ مَناوِرُ تۆشۈك
مُنَوَّر يورۇتۇلغان
مَنُوط ئېسىپ قويۇلغان
مَنُوط بِكَذا بىر نەرسىگە مۇناسىۋەتلىك
مُنُولُوج مونولوگ
مَنُولِيا سالاسۇن
مُنَوِّم تىنچلاندۇرۇش دورىسى؛ ئۇيقۇ دورىسى
مَنْوَمَة ئۇيقۇ دورىسى؛ بەدەنده بېسىم پەيدا قىلىش ماشىنىسى
مَنُومِتْر بەدەنده بېسىم پەيدا قىلىش ماشىنىسى؛ ھالاكەتكە يۈزلەنىش
مَنُون ھالاكەتكە يۈزلىنىش؛ ئۆلۈش
مُنَوَّه بِهِ تىلغا ئېلىنغان؛ مەنى سۆيۈقلۇقىنىڭ
مَنَوِيّ مەنى سۆيۈقلۇقىنىڭ؛ ئۇرۇقدان؛ مەنپىي
الْحُوَيْوِين الْمَنَوِيّ ئۇرۇقدان؛ مەنپىي
السّائِل الْمَنَوِيّ ئۇرۇق
الْغُدَّة الْمَنَوِيّة ئۇرۇقدان

مَنًى ج مَنايا تەقدىر
مَنَّى هُ الشَّيْءَ أو بِهِ ئارزۇ قىلدى
مَنَى ـِ مَنْيًا هُ تەجرىبە قىلدى؛ سىناق قىلدى
مَنِيّ . مِنًى مەنى سۈيۇقلۇقى
مُنِيَ بِكَذا بەختكە قارشى
مُنِيَ لِكَذا ئوڭايلىققا ئېرىشىش
مُنِيب قايتىپ كەلگەن
مُنِيب إِلَى اللّٰهِ خاتالىقىنى تۆزىتىپ ياخشى يولغا مېڭىش
مَنِيَّة ج مَنايا ئۆلۈش؛ تەقدىر
مُنْيَة ج مُنًى ئارزۇ
مُنِير نۇر چىقىرىدىغان؛ يانىدىغان
مُنِيزا ئوكسىدلىنىش
مَنِيص تىنچلىق تېمى
مَنِيع ج مُنْعاءُ مۇستەھكەم
مُنِيف كۆركەم
مَنِيفاثُورَة توپ رەخت؛ قول سانائەت زاۋۇتى
مَنِيل ئېرىشكەن
مَنْيُوكَة پاھىشە؛ جالاپ
مَها ـُ مَهْوًا هُ تەلۈلدەرچە ئۇرۇش
مَهابَة قورقۇنچلۇق؛ كەسكىن
مَهاة ج مَهًا و مَهَوات و مَهَيات ياۋاكالا؛ قۇياش
مُهاتَرَة سوقۇشۇش
مَهاجِ الأُثْمْبِيلِ ماتور
مَهاجِر ج يۆتكىلىپ كېتىش
مُهاجِر كۆچمەن خەلق
الطُّيُور الْمُهاجِرة پەسىل قۇش
المُهاجِر مۇھەممەت ئەلەيھىسسا-لامدىن كېيىن مەككىدىن مەدىنىگە يۆتكىلىپ كەلگەنلەر؛ مۇھاجىرلار
مُهاجِم ھۇجۇم قىلغۇچى
مُهاجَمَة ھۇجۇم قىلماق
مِهاد ج أَمْهِدَة و مُهْد كارۋان؛ تەكشى يەر
مَهارَة پىشىقلىق
مُهارَشَة ئۇرۇشۇش
مَهامِهُ ج قاقاسلىق
مَهامِهُ التَّفْكِيرِ ئىدىيە ساھەسى
مُهان كۆزىگە ئىلماسلىق؛ نومۇسسىزلىق؛ پەسكەش
مَهانَة مازاق قىلىپ كۈلۈش
مُهانَفَة ياخشىچاق بولۇش
مُهاواة شامال چىقىدىغان جاي
مَهَبّ ج مَهابّ توقماق
مِهْباج ج مَهابِيجُ چۇشۇپ كەتكەن جاي؛ قونىدىغان جاي
مِهْبَطَة پاراشوت

مَهْبِل جـ مَهابِلْ سۈيدۈك يولى
مِنْظار الْمَهْبِل بالـمياتقۇ تەكشۈر-گۈچ
مِهْبَل يېنىك
مَهْبُوط ئورۇقلاپ كېتىش؛ ئاجىزلاپ كېتىش
مُهتاج هاياجانلىنىپ كېتىش
مُهْتَدٍ «الْمُهْتَدِى» توغرا يولغا ماڭغانلار؛ خاتالىقىنى تونۇپ؛ ياخشى يولغا ماڭغانلار
مُهْتَر قالايمىقان سۆزلەش
مُهْتَرِىء يىرتۇېتىش
مُهْتَرِىء بالطَّبْخِ پىشىق
مُهْتَزّ تەۋرىنىش
مُهْتَمّ كۆڭۈل بۆلۈش؛ دىققەت قىلىش
مُهْجَة جـ مُهَج روھى؛ هاياتى؛ يۈرەك قېنى
مُهْجَة كُلِّ شَيْءٍ جەۋھەر
مَهْجَر جـ مَهاجِرْ كۆچۈپ كېتىش
مَهْجَع جـ مَهاجِعْ ياتاق ئۆي
مَهْجُوّ هاقارەت قىلىش؛ تۆھمەت قىلىش
مَهْجُور تاشلىۋېتىلگەن؛ ئىشلەتىلمەيدىغان
مَهَّدَ الْفِراشَ ئورۇن سالدى، كۆرپە سالدى
مَهَّدَ الْأَمْرَ ئورۇنلاشتۇردى
مَهَّدَ لَهُ السَّبِيلَ يول راسلىدى؛ يول تەكشىلىدى
مَهَدَ ـَـ مَهْدًا الْفِراشَ ئورۇن - كۆرپە سالدى
مَهْد جـ مُهُود بۆشۈك؛ تۇزىتىلگەن يول
مُهَذَّب كىرپىكى ئۇزۇن
مِهَدَّة تاش ئېزىدىغان سايمان
مُهَدَّد تەھدىتكە ئۇچرىغان
مُهَدِّد تەھدىت سالغۇچى
مُهَدَّم بۇزۇۋېتىلگەن
مَهْدُود بۇزۇۋېتىلگەن
مَهْدُور بىكارغا ئىشلەش
مَهْدُوم بۇزۇۋېتىلگەن؛ ئاجىز
مَهْدِىّ يول باشلاش ئارقىلىق ياخشى يولغا مېڭىش
الْمَهْدِىّ مەھدى
مِهْذار جـ مَهاذِيرُ كۆپ گەپ قىلىپ ئاسانلا خاتالاشماق
مُهَذَّب ئەدەپلىك؛ تەربىيە كۆرگەن
مُهَذِّب ئوقۇتقۇچى؛ ئۇستاز
مَهَرَ - مَهْرًا و مُهُورًا و مَهارَةً و مَهارًا الشَّيْءَ أو بِهِ أو فِيهِ پىشىق بىلىش
مَهَرَ ـَـ مَهْرًا الْكِتابَ ئىمزا قويۇش
مَهَرَ الْمَرْأَةَ تويلۇق بەردى

مَهْر جـ مُهُور و مُهُورَة تويلوق
مَهْر مُعَجَّل هازىر چىقارغان تويلوق
مَهْر مُؤَجَّل مۇددەتلىك تويلوق
مُهْر جـ مِهار و أَمْهار و مِهارَة قورساق كۆتۈرۈش
مُهْر جـ مِهَرَة رەسىم
مَهَراجا ساراي؛ پادىشاھ
مُهْراق ئېغىپ چىقىش
مَهْرَب جـ مَهارِبُ ئېكسپورت ئېغىزى؛ مۆكىدىغان جاي
مُهَرَّب ئوغرىلىقچە يۆتكەش
مُهَرِّب ئەتكەسچى
مُهَرَّبات ج ئەتكەس مال
مُهْرَة جـ مُهَر و مُهَرَات بايتال؛ كىچىك ئات؛ تايچاق
مُهَرِّج سەھىرگەر
مَهْرَجان جـ مَهْرَجانات چوك تىپتىكى بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتى
المَهْرَجانمَهْرَجان السِّينَمائِيّ كىنو بايرىمى
مُهْرَدار جـ مُهْرَدارِيَّة تامغا ئۇرۇش
مُهْرَق ئېغىپ چىقىش
مُهْرُقان دېڭىز ساھىلى
مَهْرُوس پاچاقلاپ تاشلاش
مَهْزَأَة زاڭلىق قىلىپ كۈلۈش
مَهْزَلَة جـ مَهازِلُ كومېدىيە
مَهْزُوز تەۋرىنىش
مَهْزُول جـ مَهازِيلُ ئاجىز؛ زەئىپ؛ ئورۇق
مَهْزُوم مەغلۇپ بولغان
مُهَشَّم چىقىرىۋېتىلگەن
مَهْضُوم يوقىتىۋېتىلگەن
مُهَفْهَف زىلۋا بويلۇق
مَهْفُوت كىشىنى تەڭقىسلىقتا قويماق
مَهَّكَ الشَّيْءَ پارچىلىدى
مَهَكَ ـَـ مَهْكًا الشَّيْءَ پارچىلىدى
مَهَّلَ هُ الدَّيْنَ مۇددەت؛ قەرەل بەلگىلىدى
مَهَلَ ـَـ مَهْلاً و مُهْلَةً فى الْعَمَلِ تەمتىرىمەي ... قىلىش
مَهْل ئاستا
عَلَى مَهْل ئالدىرىماڭ؛ قىلىدىغان ئىش يوق
مُهْلَة جـ مُهَل بوش ۋاقىت؛ چەكلەنگەن ۋاقىت
مُهْلِك يوقىتىلغان؛ خەتەرلىك
مَهْلِكَة جـ مَهالِكُ خەتەرلىك ئورۇن
مُهَلَّل ھىلال ئاي شەكىللىك
مُهَلْهَل شالاڭ
مَهْلُوس ئالجىپ قالغان؛ ئۆپكە كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

مُهِمّ ج مَهامّ مۇھىم
مَهْما قەتئىيىنەزەر؛ بولسىمۇ
مُهِمّات ۋەزىپە؛ ھادىسە؛ ئۇسكۇنە؛ ھەربىي لازىمەتلىك
مُهِمّات الْجُيُوشِ ئوق - دورا؛ لازىمەتلىك
مِهْماز ج مَهامِيزُ قۇشقاچ؛ ئات كىشىنىشى
مُهِمَّة ۋەزىپە؛ زور ۋەقە
مِهْمَز ج مَهامِزُ ئات كىشنەش
مُهْمَل سەل قارالغان؛ تاشلىۋېتىلگەن؛ چېكىت يوق
مُهْمَل التّارِيخِ چېسلاسى بېكىتىلمىگەن
مُهْمَل التَّوْقِيعِ نامسىز
مُهْمِل قوپال
مِهْمَنْدار باشقۇرغۇچى
مَهْمَه ج مَهامِهُ دەشتى - چۆل
مَهْمُوس تۆۋەن ئاۋازلىق
مَهْمُوم خاتىرجەم بولالماسلىق
مَهَنَ مَهْمُوم مَهْنًا ئىش باشلىماق
مَهَنَ هُ مۇلازىمەت قىلدى
مَهَنَ الشَّيْءَ كونىنى ئىشلەتتى
مَهُنَ ـُ مَهانَةً چاكىنا
مِهْنَة ج مُهَن كەسىپ؛ خىزمەت
مُهَنَّد ھىندىستاندا ئىشلەنگەن قىلىچ
مُهَنْدِس ئىنژېنېر
مُهَنْدَم گۈزەل؛ رەندىلەنگەن
مِهَنِيّ كەسپىي
مَهْوَ ـُ مَهاوَةً اللَّبَنُ سۈيۈق؛ سۈيى كۆپ
مَهْو سۈيۈلدۈرۈلغان
مَهْواة ج مَهاوٍ ئاسمان؛ تاغ جىلغىسى
مِهْواة شامال ئۆتكۈزۈش ئۇسكۇنىسى
مَهُوب ھۆرمەتلىك
مَهُول قورقۇنچلۇق
مَهْوُوس كەيپىياتى نورمالسىز
مَهْوًى ج مَهاوٍ ئاسمان
مُهَيَّأ تەييار بولغان
مُهَيِّىء تەييارلىغۇچى
مَهِيب ھۆرمەتلىك
مُهَيِّج كۈشكۈرتكۈچى؛ كۈشكۈرتكەن
مَهِيض ئۈزۈۋېتىلگەن
مَهْيَع ج مَهايِعُ ئوچۇق چوڭ يول
مُهَيْمَن باشقۇرغۇچى؛ ھامى
مَهِين ج مُهَناءُ كۆزگە ئىلمايدىغان؛ پەسكەش
مُهِين يۈزىنى چۈشۈرىدىغان
مُواء مۇشۇكنىڭ مىياۋلىغان ئاۋازى
مُواءَمَة بىردەك

مَوات هاياتلىق يول؛ مۇقىم مۇلۈك
مَوّاج دولقۇنلار مەۋج ئۇرغان
مُواجَهَة يۈزلەنمەك
مُواجَهَة الْخُصُومِ قوشماق
مُواخاة تەزىم قىلماق؛ ئاكا ـ ئۇكا بولۇشماق
مَوادّ ج ماتېرىيال
مَوادّ أَوَّلِيَّة أو خامّ خام ئەشيا
مَوادّ الإِتِفاقِ كېلىشىمدە بەلگىلەنگەن كېلىشىم پۈلى
مَوّار دولقۇن چىقىرىدىغان
مُوارَبَة ئالدىماق
مَوارِنَة ج دىنىي مۇخلىسلار
مُوازٍ «الْمُوازِى» پاراللېل
مُوازاة پاراللېل
مُوازِن تەڭ
مُوازَنَة تەكشى؛ سېلىشتۇرماق
مُوازَنَة فى الْبَدِيعِ رىتىملىق
مُواصَفَة چۈشەندۈرۈش
مُواصَلات ج قاتناش
مُواصَلَة ئالاقە
مُواطَأَة بىرلەشمەك
مُواظِب مۇستەھكەم؛ قەتئىي تىز پۈكمەس
مُواعَدَة كېلىشىم
مُوافاة يېتىپ كەلمەك
مُوافِق ماسلىشىدىغان
مُوافَقَة قوللىماق
مُوافَقَة عَلَى كَذا ئارقىلىق
مُواقَعَة جىنسىي ئالاقە
مُواكَبَة ئاستا ماڭماق
مَوْئِل ج مَوائِلُ پاناھ جاي؛ مۆكۈنىدىغان جاي
مَوالٍ «الْمُوالِى» قۇل؛ قوللىغۇچى
مَوْأَلَة پاناھ جاي
مَوالِيا تەكرار ئېيتىلىدىغان خەلق ناخشىسى
مَوْؤُودَة تىرىك كۆمۈلگەن قىز
مُوبَذ ج مَوابِذَة ئوتقا چوقۇنغۇچى مۇرىت
مُوَتِّر مويلۇق
مَوْبِق ج مَوابِقُ ئۆلگەن ئورۇن
مُوبِقَة جىنايەت ئۆتكۈزگەن
مَوْبُوء كېسەل تارقالغان جاي
مَوَّتَهُ ئۆلتۈردى
مَوْت ئۆلۈم
صَحْوَة المَوْت نۇر قايتۇرماق
مُوْتان هايۋانلاردىكى تارقىلىشچان كېسەل
مُوْتان الْفُؤاد تۇيغۇسى ئاستا
مَوْتَة ئۆلۈم
مَوْثور ئۇۋال قىلىنغان

مُوتُور ھەربىكەتلەندۈرگۈچ
مُوتُوسِكَل موتسىكلىت
مَوْثِق جـ مَواثِقُ و مَياثِقُ توختام
مُوَثِّق گۇۋاھچى، شاھىت
مَوْثُوق بِهِ ئىشەنچلىك
مَوْج جـ أَمْواج دولقۇن
مَوْجِب جـ مَواجِبُ ئۆلۈم
مُوجَب مۇتلەق
قُطْب مُوجَب مۇسبەت قۇتۇپ
مُوجِب جـ مُوجِبات سەۋەب
بِمُوجِب كَذا ئاساس
مَوْجَة بىر بولقا
مَوْجَة قَصِيرَة أو مُتَوَسِّطَة أو طَوِيلَة قىسقا دولقۇن؛ ئوتتۇرا دولقۇن؛ ئۇزۇن دولقۇن
مَوْجَة الشَّباب ياشلىق باھار
مُوْجِد ياراتقۇچى
مُوْجِد الْكائِناتِ كائىناتنى پەيدا قىلغۇچى
مَوْجِدَة ئاچچىقلانماق
مُوجَز قىسقىچە
مُوجِع ئازابلىغان
مُوَجِّه كېمىچى
مُوَجِّه إِلَى كَذا توغرىلانغان
مَوْجُود سېزىلگەن
الْمَوْجُود ات كائىنات
مَوْجُوع ئاغرىغان
مُوَحَّد بىر گەۋدە بولۇپ كەتكەن
مُوَحِّد قوشۇلغۇچى
مُوحِش چۆل
مُوَحَّل مەينەت بولۇپ كەتكەن
مُوحِل پاتقاق
مُوحًى بِهِ رىغبەتلەندۈرۈلگەن
مُوَخَّم چارچاپ كەتكەن
مَوَدَّة دوستلۇق
مُودَة يېڭىلانماق؛ مودا بولغان پاسون
مُودَع لَدَيْهِ باشقۇرغۇچى
مُودِع ھاۋالە قىلغۇچى
مُوَرَّث ۋارىسلىق قىلىنغان
مُوَرِّث مىراس قالدۇرغۇچى
مُوَرِّثَة ئىرسىي ئامىل
مَوْرِد جـ مَوارِدُ مەنبە
مُوَرَّد قىزىل ئەتىرگۈل رەڭلىك
مُوَرِّد كۆتۈرە ئالغۇچى
مَوْرِدَة جـ مَوارِدُ سۇ ئىچىش ئورنى
مُوَرَّس بويالغان
مُوَرَّط قىيىنچىلىققا پېتىپ كەتكەن
مُورْفِين مورفىن

مُوَرِّق قەغەز سودىگىرى
مُورِق ئۇزۇن يوپۇرماقلىق
مُوَرَّم ئۆسمە
مَوْرُوث ۋارىسلىق قىلغۇچى
مَوْرُوط قىينىچىلىققا كىرىپ قالغان
مُوز چوڭ مۆڭگۈزلۈك بۇغا
مُوزَايِيك مۇزانبىك؛ قۇيۇش ئىشچىسى
مُوَزِّع تەقسىملىگۈچ
مَوْزُون تەكشىلىمەك؛ تەكشى
مُوس جـ أَمْواس پىچاقتا شىلماق
مُوسِر مول
مُوسِع باي
مُوَسِّعَة الْحِذاءِ ئاياغ پاشنىسى
مُوسِلِين ئىنچىكە يىپلىق رەخت؛ پاختىلىق رەخت
مَوْسِم جـ مَواسِمُ پەسىل؛ بايرام
مَوْسِمِيّ پەسىللىك
مُوَسْوَس غەم - قايغۇ كېسىلىگە گىرىپتار بولغۇچى؛ گۇمانلىنىدىغان؛ گۇمانخور
مَوْسُوعَة عِلْمِيَّة قامۇس
مَوْسُوق قاچىلانغان؛ مال قاچىلانغان
مَوْسُوم تامغا ئىزى بار؛ بەلگىلىك
مُوسَى جـ مَواسٍ ئۇستىرا

مُوسَى مۇسا (ئادەمنىڭ ئىسمى)
مُوسِيقار مۇزىكانت
مُوسِيقَى مۇزىكا
مُوسِيقِيّ مۇزىكىنىڭ
مُوسِيقِيَّة مۇزىكىلىق
مُوَشَّح قوش قاپىيىلىك شېئىر
مُوَشَّحَة قوش قاپىيىلىك شېئىرلار توپلىمى
مَوْشُور جـ مَواشِيرُ ئۇچ بۇلۇڭلۇق تۆۋرۈك؛ ئۇچ قىرلىق ئەينەك
مَوْشُورِيّ قىرلىق تۆۋرۈك؛ ئۇچ قىرلىق ئەينەك
مُوَشِّي زىننەتلەنگەن
مُوَصِّ «الْمُوَصِّي» تونۇشتۇرغۇچى ئادەم
مُوصٍ «الْمُوصِي» تونۇشتۇرغۇچى ئادەم
مُوصَد ئىتىۋېتىلگەن
مَوْصِل جـ مَواصِلُ ئۇلانغان جاي؛ ئارغامچىنىڭ تۈگۈنى
مُوَصِّل . مُوصِل ئۇلانغان
مُوَصِّل . مُوَصِّل إِلَى كَذا ... نى كەلتۈرۈپ چىقارماق
شِبْه مُوَصِّل يېرىم ئۆتكۈزگۈچ
مَوْصُوف تەسۋىرلەنگەن؛ سۈرەتلەنگەن
مَوْصُول ئۇلانغان؛ مۇناسىۋەتلەشكەن

الِاسْم المَوْصُول ئۇلىغۇچى ئىسىم
مُوصًى بِهِ تونۇشتۇرغۇچى
مُوصًى لَهُ مىراسنى قوبۇل قىلغۇچى
مُوصًى عَلَيْهِ خاتىرلەنگەن؛ ئەنگە ئېلىنغان
مُوَضَّح چۈشەندۈرۈلگەن؛ ئېنىق سۆزلەنگەن
مَوْضَع ج مَواضِعُ ئورۇن؛ سورۇن
مَوْضِعِيّ يەرلىكنىڭ
مُوضَة كىيىم - كېچەك
مَوْضُوع ج مَواضِيعُ و مَوْضُوعات ئورۇنلاشتۇرۇلغان؛ ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان؛ بەلگىلەنگەن؛ مەسىلە؛ مەزمۇن
مَوْضُوعِيّ ئوبيېكتىپ
مَوْضُوعِيَّة ئوبيېكتىپ پوزىتسىيە
مَوْطَأ . مَوْطِىء ج مَواطِىءُ ئاياغ ئىزى
مَوْطِن ج مَواطِنُ ۋەتەن؛ يۇرت
مَوْطِن الشَّيْءِ مۇقىم جاي
مَوْطُوء دەسسەلگەن
مُوطُور ھەرىكەتلەندۈرگۈچ؛ ماتور
مُوَظَّف يۈكلەنگەن
مُوَعَّث قىلغىلى بولمايدىغان
مَوْعِد ج مَواعِدُ كېلىشىم؛ توختام؛ توختام قىلىنغان جاي
مَوْعَز بِكَذا بېشارەتكە ئىگە بولغان
مُوْعِز بېشارەتچى
مَوْعِظَة ج مَواعِظُ تەربىيىلىمەك
مَوْعُود چۈشەپ قويۇلغان
اليَوْم المَوْعُود ئەڭ ئاخىرقى كۈن؛ ئاخىرەت
مَوْعُوك بىئارام
مُوَفَّر قوشۇلغان؛ ئىقتىسات قىلىنغان
مُوَفَّق ئۈنۈملۈك
مَوْفُور تولۇق؛ مول
مُوق العَيْنِ كۆز قىرى
مَوْقِت ج مَواقِتُ بەلگىلەنگەن ۋاقىت؛ ۋاقىتلىق
مُوَقَّت يېقىنلاشقان
مُوَقِّت ۋاقىتقا رىئايە قىلىدىغان؛ ۋاقىتنى كونترول قىلغۇچى
مَوْقِد ج مَواقِدُ ئوچاق؛ تام ئوچاق
مُوَقَّر ھۆرمەتلەشكە ئەرزىيدىغان
مَوْقِع ج مَواقِعُ ئورۇن؛ ماكان
مُوَقَّع عَلَيْهِ ئىمزا قويۇلغان
مُوَقِّع ئىمزا قويغۇچى؛ كېلىشىم تۈزگۈچى
مَوْقَعَة ج مَواقِعُ جەڭ قىلماق
مَوْقَعَة الطّائِرَة قۇش ئۇۋىسى
مَوْقِف ج مَواقِفُ ئورۇن؛ پوزىتسىـ

يه؛ ماشىنا بېكىتى

مُوقِن ئىشەنچلىك

مَوْقُوت ۋاقتى بەلگىلەنگەن؛ ۋاقىت-لىق

مَوْقُود كۆيدۈرۈلگەن؛ ئوت يېقىلغان

مَوْقُوف توختىتىلغان؛ چەكلەنگەن

مَوْقُوف عَلَى كَذا تايانماق؛ بېقىن-ماق

مَوْكِب جـ مَواكِبُ ئەترەت

مُوَكِّل ھوقۇقلا ئىبرىشكۈچى

مَوْكِن . مَوْكِنَة ئۈۋا

مَوْكُول إِلَيْهِ باشقىلارغا دۆڭگەپ قويۇلغان

مَوَّلَ هُ مۇللاشتۇرماق

مَوَّلَ هُ أو الْمَشْرُوعَ زۆرۈر بولغان پۇل بىلەن تەمىنلىمەك

مَوْلِج جـ مَوالِجُ چەتتىن كىرگەن؛ ئېكسپورت قىلغان

مَوْلِد جـ مَوالِدُ تۇغۇلماق؛ تۇغۇل-غان جاي؛ تۇغۇلغان كۈن

مُوَلَّد ئارىلاشما

مُوَلِّد تۇغۇت دوختۇرى

المُوَلِّد الْكَهْرَبائِيّ توك تارقىتىش ماشىنىسى

مُوَلِّدَة تۇغۇتقا ياردەملىشىدىغان سىستېما

مَوْلِدِيّ تۇغۇلغان

مُولَع ئاشىق بولغان

مُولَع بِكَذا قىزىققۇچى؛ ھەۋەسكار

مَوْلُود جـ مَوالِيدُ بوۋاق؛ يېڭى تۇغۇلغان بوۋاق

مَوْلَوِيّ ئىگىسىنىك؛ ساخاۋەت-چىنىك؛ خوجىسىنىك

مَوْلَى جـ مَوالٍ ئىگە؛ ھەمراھ

المَوْلَى عَزَّ و جَلَّ ئاللا

مُوم شام

مُوم الْحائِكِ يىپ ئېگىرىش ماشى-نىسى؛ غالتەك

مُوم مَكِنَة الْخِياطَةِ موكا

مُومَأَ إِلَيْهِ كۆرسىتىلگەن؛ بايان قىلىنغان

مُومِس . مُومِسَة جـ مُومِسات و مَوامِسُ و مَوامِيسٌ و مَيامِسُ و مَيامِيسُ پاھىشە

مَوْمُوق سۆيۈملۈك

مُومِيا مومىيا

مُومِياء جـ مُومِياءات مومىيا؛ قەدىمكى مىسىرلىقلار جەسەتنى چىرىتمەسلىك ئۈچۈن ئىشلە-تىدىغان ماتېرىيال

مُومِيَة مومىيا

مَوَّنَ هُ ئاشلىق بىلەن تەمىنلە-يدىغان؛ يېمەكلىك بىلەن

تەمىنلەيدىغان

مُونَة ج مُوَن ئاشلىق

بَيْت المُونَة ماي، ئاشلىق ساقلايدىغان ئامبار

مُونْتاج مونتاژ

مُونْغَرام گۇللۇك خەت

مَوَّهَ سۇيۇلدۇردى

مَوَّهَ الْحَقَّ ھەقىقىي قىياپىتىنى ياپتى

مَوَّهَ الشَّيْءَ بِكَذا سۇرتتى

مَوَّهَ عَلَيْهِ الْخَبَرَ ھەق - ناھەقنى ئاستىن - ئۈستۈن قىلىپ يالغان گەپ قىلدى

مَوْهَبَة ج مَواهِبُ خىراجەت؛ قابىلىيەت

مَوْهُوب سوۋغا قىلىنغان

مَوْهُور قورقۇپ كەتكەن

مَوْهُوم ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان

مُوَيْلِح تۇزلۇق

مَيّاد ئالدى - كەينىگە بەك پۇلاڭ- شىپ كەتكەن

مَيّار ئاشلىق سودىگىرى

مَيّاس ئىرغاڭلاپ ماڭىدىغان ئادەم

قَدّ مَيّاس زىلۋا؛ قامەتلىك

مَيّال إلَى كَذا ... غا ئېغىپ كەتكەن

غَيْرمَيّال ئادىل

مِياه ج سۇ؛ ئاقما ماددا

الْمِياه الْمَعْدِنِيَّة مىنېرال سۇ

الْمِياه الإقْلِيمِيَّة باشلامچى كاپىتان

مَيْؤُوس مِنْهُ ئۈمىدسىزلەنگەن

مُياوَمَة - كۈنلۈك بويىچە ئىش ھېسابلىنىدىغان

مَيِّت ج أَمْوات و مَوْتَى ئۆلۈك؛ جەسەت

دُيُون مَيِّت ة ئۆرۈلگەن ھېسابات

الْبَحْر الْمَيِّت ئۆلۈك دېڭىز

مَيْت ج أَمْوات و مَوْتَى و مَيِّتُونَ ئۆلۈك؛ جەسەت

مِيت (مىسىر) يېزىلىرى

مِيتافِيزِيّ مەكتەپكە كىرگەن

مِيتافِيزِيَّة مەكتەپكە كىرمەك

مَيْتَة ئۆزى ئۆلۈپ قالغان ھايۋان

مِيتَة ئۆلگەن ھالەت

مَيْتَم ج مَياتِمُ دارىلئېتام

مَيَّثَ الشَّيْءَ فِي الْماءِ كۆپۈشتى

مِيثَاَة قوزۇق قاققۇچ

مِيثاق ج مَواثِيقُ و مَياثِيقُ كېلىشىم؛ توختام؛ قائىدە - تۈزۈم

مِيثَرَة ج مَواثِرُ و مَياثِرُ يۆلەنچۈك؛ ياستۇق

مِيثُولُوجِيا رىۋايەت ئىلمى

مِيجار توپ كالتىكى

مِيجانا ئەرەبچە ناخشا

مِيجَز سۈت سوسكىسى

مَيَّحَ پۇلاڭشىدى

مَيْد تەۋرەنمەك

مِيداعَة جـ مَوادِعُ ئېغىز غېرىچلىماق؛ ئايال ئىشچىلارنىڭ خىزمەت كىيىمى

مِيدالِيَة مۇكاپات

مِيدالِيُون بېزەك قۇتىسى؛ كىچىك سېرىق قۇتا؛ مۇكاپات؛ مېدالىئون

مَيَدان تەۋرەنمەك

مَيْدان جـ مَيادِينُ مەيدان؛ بوش يەر؛ تەرەپ

مَيْدان الْحَرْبِ ئۇرۇش مەيدانى

مَيْدان الْمُسابَقاتِ تەنتەربىيە مەيدانى

مِيدَع . مِيدَعَة جـ مَوادِعُ ئېغىز غېرىچلىماق؛ ئايال ئىشچىلارنىڭ خىزمەت كىيىمى

مَيْر ساقلاپ قويۇلغان يېمەكلىك

مِيراث جـ مَوارِيثُ مىراس

مِيرالاى شاڭجياۋ (ھەربىي ئەمەلدارلارنىڭ نامى)

مِيرَة جـ مِيَر ساقلاپ قويغان يېمەكلىكلەر

مَيْزُوق جىگەر كېسىلىگە گىرىپتار بولغان

مِيرِيّ ھۆكۈمەتنىڭ

مال مِيرِيّ ھۆكۈمەتنىڭ ئالغان بېجى؛ ئومۇمنىڭ بېجى

مَيَّزَ الشَّيْءَ ئايرىۋەتتى

مَيَّزَ الشَّيْءَ تاللىدى

مَيَّزَهُ ئالاھىدە ھوقۇق بەردى

مِيزاب جـ مَيازِيبُ و مَوازِيبُ سۇ تامچىش نەيچىسى

مِيزان ئادىل

مِيزان جـ مَوازِينُ و مَيازِينُ تارازا

مِيزان رُوبَرْفال تارازا

مِيزان طَبْلِيَّة تارازا تەختىسى

مِيزان الْقَبّانِ تارازا كۆتۈرمەك

مِيزان الْماءِ سۇ ئۆلچەش ئەسۋابى

مِيزان الْحائِطِ أو الرَّصاصِ تىك سىزىق

المِيزان التِّجارِيّ قالدۇق؛ قالدۇق سان

مِيزانِيَّة ھۆكۈمەت خام چوتى تەخمىنى

مِيزانِيَّة مالِيَّة ئالدىن ھېسابلىماق

أَبْواب المِيزانِيَّة ئالدىن ھېساب قىلىنىدىغان تۈرلەر

مِيزَة ئالاھىدىلىك؛ دەرىجىدىن تاشقىرى

مَيْس پارلاندۇروش ماشىنىسىنىڭ ئۇلىغوچى
مِيساس كېسىشىش نۇقتىسى
مِيسان ئۇيقۇسىزلىق
مَيْسِر قىمار ئويناش
مُيَسَّر ئوڭۇشلۇق؛ بۇك - باراقسان
مَيْسَرَة جـ مَيَاسِرُ سول تەرەپ؛ بايلىق
مَيْسَرَة الْجَيْشِ سول قانات
مَيْسَرَة ئاسان؛ بايلىق؛ باي
مِيسَم جـ مَيَاسِمُ و مَوَاسِمُ گۈزەل؛ چىرايلىق؛ دەززال؛ بەلگە؛ ئەن
مَيْسُور گۈللەپ ياشنىغان؛ ئوڭايلا؛ ئاسان
مِيضاءَة . مِيضَأَة بۇز - قولىنى يۇيۇش ئورنى
مَيْع ئېقىشچان
مِيعاد جـ مَوَاعِيدُ مۇلچەر ۋاقىت؛ بەلگىلىك؛ مۇلچەر؛ ئۇچرىشىش
مِيعاد الْمَرْأَةِ ھەيز مەزگىلى
مِيعاس جـ مَوَاعِيسُ كۆچمە قوم؛ لەيلىمەك
مِيْعان سۈيۇق جىسىم
مَيْعَة ئېقىشچان
مَيْعَة الشَّيْءِ باشلىماق؛ مەنبە
شَجَر الْمَيْعَة خاتىرجەم ياتماق

مِيغاسِيكَل سىگاگبرتىس
مِيقات جـ مَوَاقِيتُ ۋاقىت؛ بەلگىلەنگەن ۋاقىت
مِيقان يېنىكلىك بىلەن ئىشلىتىپ قالغوچى
مِيقَعَة جـ مَوَاقِعُ بىلەي تاش
مِيكانِيكا مېخانىكا ئىلمى
مِيكْرُوب باكتېرىيە
مِيكْرُوبِيّ باكتېرىيە؛ مىكروجانلىقلار
مِيكْرُوسْكُوب مىكروسكوپ
مَيَّلَ الشَّيْءَ قىڭغىر قىلدى؛ يانتۇ قىلدى
مَيَّلَ بَيْنَ الْأَمْرَيْنِ مۇقىم بولمىدى؛ تەۋرىنىپ تۇردى
مَيَّلَ الْجُرْحَ جاراھەت ئېغىزىغا يىڭنە سانجىدى
مَيِلَ ـَ مَيَلاً قىڭغىر؛ قىيپاش
مَيْل قىيپاش؛ قىڭغىر؛ دۆڭلۈك؛ يانتۇلۇق؛ يۇزلەنمەك؛ ھەۋەس قىلماق؛ قىڭغىرلىق دەرىجىسى
مِيْل جـ أَمْيُل و أَمْيال و مُيُول زەخىملەنگەن كۆزنىگە دورا سۈرىدىغان ياغاچ
مِيْل بَرِّيّ خاتىرە مۇنار؛ كۆرسەتكۈچ؛ ئايرىلىش پەيتىدىكى ئارىلىق؛ ئىنگلىز مىلى
المِيْل الْبَحْرِيّ دېڭىز مىلى

مَيْلاءُ م قىيپاش

مِيلاد جـ مَوالِيدُ تۇغۇلغان؛ كۈن؛ مەسۇلات

عِيد المِيلاد روژدىستۇ بايرىمى

بابا مِيلاد روژدىستۇ بوۋىيى

مِيلادِيّ مىلادىيەمنىڭ؛ تۇغۇلغان كۈننىڭ

مَيْلان يانتۇلۇق دەرىجىسى

مُيَمَّن خۇشاللىق تەنتەنىسى

مَيْمَنَة جـ مَيامِنُ ئوڭ؛ ئوڭ تەرەپ؛ بەخت

مَيْمَنَة الْجَيْشِ ئوڭ قانات قوشۇن

مَيْمُون جـ مَيامِينُ بەختلىك؛ تەلەيلىك

مَيْمُون الطّائِرِ خۇشاللىق تەنتەنىسى

سِرْ عَلَى الطّائِرِ المَيْمُون سەپىرىڭ ئوڭۇشلۇق بولۇشىنى تىلەيمەك

مَيْن جـ مُيُون يالغان - ياۋداق گەپلەر

مِينا جـ مَوانٍ پرىستان؛ پورت؛ سائەتنىڭ ماگنىتلىق يۈزى

مِيناء جـ مَوانٍ و مَوانِىءُ پرىستان؛ پورت

مَيُوه سۇ ئۈزۈش كىيىمى

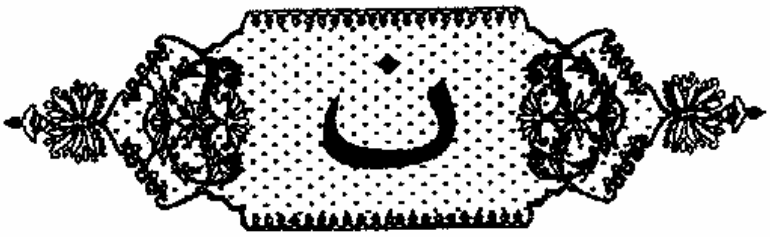

ن «نُون» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 25 - ھەرپى؛ ساندىكى «50» كە ۋەكىللىك قىلىدۇ

نا بىرىنچى شەخسنىڭ كۆپلۈك شەكلى، بىز، بىزنىڭ

نَاءَ ـُـ نَوْءًا و تَنْواءً يىقىلىپ چۈشۈش؛ يىراق؛ پايانسىز

نَاءَ بِالْحِمْلِ ئېغىر يۈكنى زىممىسىگە ئالدى

نَاءَ بِهِ الْحِمْلُ يۈكنى ئېغىر ھېس قىلدى

نَاءَ ـِـ نَيْئًا و نُيُوءً و نُيُوعَةً اللَّحْمُ أو غَيْرُهُ پىشمىغان

ناءٍ «النَّائِي» يىراقلىغۇچى

نائِب جـ نَوْب و نُوّاب ۋاكالەتچى؛ ياردەمچى

نائِب الرَّئِيسِ مۇئاۋىن زۇڭتۇڭ؛ مۇئاۋىن رەئىس

نائِب الْمُدِيرِ مۇئاۋىن دىرېكتور؛ مۇئاۋىن مۇدىر

نائِب جـ نُوّاب ۋەكىل؛ پىكىر قىلغۇچى؛ چارلاش ئورگىنى

نائِبَة جـ نَوائِبُ پالاكەت؛ بالايىئاپەت يەتكۈچى

الْحُمَّى النائِبَة ھەر كۈنى بەزگەكتەك تىترەش

نائِح جـ ناحَة ئۈمىدسىزلەنگۈچى

نائِل ئېرىشكۈچى؛ بېرىلگەن جىسىم

نائِم جـ نِيام و نُوَّم و نُيَّم و نُوّام و نَوْم ئۇخلىغۇچى؛ ئۇخلاۋاتقان؛ كۆيۈشۈپ قالغان

ناعَى هُ يىراقلىدى

ناعَى الشَّرَّ عَنْ فُلانٍ قوغدىدى

نابَ ـُـ نَوْبًا و مَنابًا و نِيابًا عَنْهُ فِي كَذا ئورنىغا دەسسىمەك؛ ۋەكىل

نابَ نَوْبًا و نَوْبَةً هُ الأَمْرُ يولۇقماق

نابَ إِلَيْهِ داۋاملىق باردى

ناب جـ أَنْياب و نُيُوب و أَنْيُب و أَنايِيبُ ئاپشاركىنىڭ چىشى؛ زەھەرلىك چىش(يىلان)

نابٍ «النّابِى» ماسلاشمىغۇچى؛ ماسلاشمىغان

كَلِمَة نابِيَّة ماسلاشمىغان سۆز؛ قوپال سۆز

نابالم بېنزىننى قاتۇرماق

نابِت بىخ چىقارغان؛ يۇمران مايسا

فول نابِت بىخ چىقارغان پۇرچاق

نابِتَة جـ نَوابِتُ كىچىك بالا؛ كىچىك ھايۋان

نابِح جـ نَوابِحُ و نُبَّح و نُبُوح قاۋۇغۇچى

نابَذَ هُ مۇناسىۋەتنى ئۈزدى

نابَذَ هُ الْحَرْبَ جەڭ ئېلان قىلدى

نابِض تىترىگۈچى

نابِض السِّلاحِ النّارِيِّ تەپكە (قورال-نىڭ)

نابِغ جـ نُبَغاءُ ئىقتىدارى كۆپچىلىكتىن ئۈستۈن ئادەم؛ داڭلىق

نابِغَة جـ نَوابِغُ ئاددىي تىل؛ ئالاھىدە؛ ئىقتىدارلىق؛ داڭلىق ئىختىساس ئىگىسى

نابِل جـ نُبَّل و نَبَل مەرگەن؛ ئېتىشقا ماھىر

إِخْتَلَطَ الْحابِلُ بالنابِلِ قالايمىقان بولۇپ كەتتى

نابِه جـ نُبَهاءُ ئىقتىدارلىق؛ قەدىرلىك؛ داڭلىق

نَاتَ ـُ نَوْتًا بەدىنى ئاجىزلىقتا تىترەپ تۇرماق؛ تەۋرەنمەك

ناتٍ «النّاتِى» چوقچىيىپ چىقۇچى؛ كۆتۈرۈلگەن

ناتِىء چوقچىيىپ چىقۇچى؛ كۆتۈرۈلگەن

ناتِج نەتىجە؛ مەھسۇلات؛ ئۇنۇم قازانغۇچى

ناتِج عَنْ كَذا چۈنكى؛ ... دىن خۇلاسە چىقارغۇچى

ناثِر نەسرشۇناس

ناجٍ «النّاجِى» جـ نُجاة قۇتقۇزۇلغۇچى

ناجِح غەلىبە قىلىنغان؛ غەلىبە قازانغۇچى

ناجَدَ هُ ياردەم بەردى

ناجِذُ جـ نَواجِذُ ئېزىق چىش

ناجَزَهُ ئۆلتۈردى؛ قىرغىن قىلدى

ناجِر ئازاد قىلغۇچى؛ ئورۇنلانغان

ناجِع جـ ناجِعَة و نَواجِعُ پايدىلىق؛ نەتىجىلىك؛ ئوت - چۆپ ئىزلىگۈچى

ناجِم يۇز بەرگۈچى

ناجَى هُ پىچىرلاشتى

ناجَى نَفْسَهُ ئۆز - ئۆزىگە خىتاپ

قىلدى
ناجِيَة جـ نَواجٍ قۇتقۇزۇپ قېلىنغۇچى
ناحَ ـُـ نَوْحًا و نُواحًا و نِياحًا و نِياحَةً و مَناحًا الْمَيْتَ أو عَلَيْهِ مۇڭلىنىش؛ يىغلاماش
ناحَ تِ الْحَمامَةُ كەپتەر بۇقۇلدىدى
ناحٍ «النّاحِي» جـ نُحاة گراماتىكىشۇناس؛ گراماتىك
ناحَرَ هُ جەڭ قىلدى
ناحِل جـ نُحول ئاجىز
ناحِيَة جـ نَواحٍ و أَنْحِيَة ئايال گراماتىكىشۇناس؛ يۇنىلىش؛ رايون؛ ناھىيە
ناخِب سايلامغا قاتناشقۇچى؛ سايلاش ھوقۇقى بار ئادەم
ناخِر جـ نُخُر چىرىپ كەتكەن نەرسە
نَادَ هُ بۇلدى؛ شاخ؛ ئاچال
نادَ ـُـ نَوْدًا تەۋرەنمەك
نادَ مِنَ الثِّعاسِ مۇگدىدى؛ ئۇيقۇسى كېلىپ باشلىرى چۈشۈپ كەتتى
نادٍ «النّادِي» جـ أَنْدِيَة و نَوادٍ جـجـ أَنْدِيات كۇلۇب
نادٍ لَيْلِيّ كېچىلىك بەزمىخانا

نادِب ئۆمىدسىزلەنگۈچى؛ مەرسىيە ناخشىسى يازغۇچى
نادِر كەم ئۇچرايدىغان نەرسە؛ كەم تېپىلىدىغان بۇيۇم
نادِر مِنَ الْكَلامِ كەم ئۇچرايدىغان سۆز؛ نورمال بولمىغان
نادِرَة جـ نَوادِرُ رىۋايەت؛ ئەتىۋارلىق بۇيۇم؛ كەم تېپىلىدىغان بۇيۇم
نادِل جـ نُدُل مۇلازىمەتچى
نادَمَ هُ عَلَى الشَّرابِ ئىچىملىكتە ئۇلپەتداش بولدى
نادِم جـ نُدّام ئاداۋەت ساقلىغۇچى
نادَى هُ أو بِهِ ۋارقىرىدى
نادَى بِالْأَمْرِ ئېلان قىلدى
نادِيَة الدَّهْرِ جـ نَوادٍ شەيئىلەرنىڭ ئۆزگىرىشى
نادِر تىلەك تىلىگۈچى
نارَ ـُـ نَوْرًا و نِيارًا نۇر چاقناتماق
نار جـ أَنْوُر و نِيران و نِيرَة ئوت؛ ئوت ئاپىتى؛ دوزاخ؛ داغمال
إِطْلاق النار ئوق ئاتماق
جَبَل النار يانار تاغ
نارْجِيل كوكۇس؛ نارجىل
نارْجِيلَة بىر تۈپ كوكۇس؛ كاناي
نارَنْج مۇرابباغا ياساشقا بولىدىغان بىر خىل لىمون

نارِيّ ئوتنىڭ؛ ئوت قىزىلى
أَسْهُم نارِيّة ئوس؛ تۆتەك
نازِح يىراق؛ ئىنتايىن يىراق
نازِح عَنْ وَطَنِهِ مۇھاجىر
نازِح الماءِ ماشىنا تازىلىغۇچى
نازِح الْمَجارِيرِ تازىلىق ئىشچىسى؛ خالا تازىلىغۇچى
نازَعَ سەكراتقا چۈشتى
نازَعَ هُ جەڭ قىلدى
نازَعَ إِلَى وَطَنِهِ أو أَهْلِهِ ئانا يۇرتىنى خىيال قىلدى
نازَعَ هُ الْكَأْسَ ئىستاكانىنى ئۇنىڭغا بەردى
نازَعَ هُ الشَّيْءَ ئۆزئارا تارتىشتى
نازِع ج نَزَعَة و نُزّع و نُزّاع باشقا يۇرتلۇق ئادەم؛ چەت ئەللىك
نازَلَ هُ فى الْحَرْبِ جەڭدە گىرەلەشتى
نازِل ج نُزّال چۈشكۈچى
نازِلَة ج نَوازِلُ ئاپەت
نازِيّ ناتسىس؛ گېرمانىيە جەمئىيىتى پارتىيىسىنىڭ
نازِيَّة گېتلىر بېكىتكەن گېرمانىيە جەمئىيىتى پارتىيىسىنىڭ نىزامنامىسى؛ فاشىزم
شارَة نازِيَّة فاشىزمنىڭ بەلگىسى

ناسَ ـُ نَوْسًا و نَوَسانًا الشَّيْءُ چايقىماق
ناس كىشىلەر؛ خالايىق
ناسَبَ هُ الشَّيْءُ مۇناسىپ كەلدى
ناسَبَ هُ بىر مىللەت بولدى؛ قۇدىلاشتى
ناسِج رەخت توقۇغۇچى ئىشچى
ناسَخَ هُ ۋاكالىتەن؛ كۆچۈردى
ناسِخ كۆچۈرگۈچى؛ تەقلىد قىلغۇچى
آلَة ناسِخ ة كۆپەيتىپ بېسىش ماشىنىسى؛ نۇسخائالغۇ
ناسِفَة پارتلىتىش دورىسى
ناسِك ج نُسّاك مەخپىي جەڭچى؛ تەربىيەتچى
ناسُوت ج نَواسِيتُ ئىنسانىي؛ ئادەمىيلىك؛ كىشىلەر
ناسُور ج نَواسِيرُ نەيچە
ناشَ ـُ نَوْشًا الشَّيْءَ ئالماق
ناشِىء ج نَشْىء و نَشَأ و ناشِئَة تەربىيىلەنگۈچى؛ تەرەققىي قىلغان؛ ياش
ناشِىء مِنْ كَذا ... دىن پەيدا بولغۇچى
ناشِئَة ج نَواشِىءُ قىز؛ ياش قىز ـ يىگىتلەر
ناشَبَ هُ الْحَرْبَ ئوق ئاتتى؛ ئوت ئاچتى

ناشَدَ هُ تەلمۇردى؛ ئۆتۈندى

ناشَدَ هُ الْأَمْرَ أو فيهِ ئۇنىڭ ... قىلىشىنى تەلەپ قىلدى

ناشِر ئېلان قىلغۇچى؛ تەشۋىق قىلغۇچى؛ نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى

ناشِز كۆزگە كۆرۈنگۈچى؛ داڭلىق

إِمْرَأَة ناشِز هازازۇل ئايال

ناشِط جـ نُشَّط شوخ؛ تېتىك؛ ئاكتىپ

ناشِطة ة جـ نَواشِطُ (ناشط) گە قارالسۇن

ناشِق قۇرغۇچى

ناصَ ـُـ نَوْصًا و مَناصًا و مَنِيصًا عَنْ كَذا قاچماق

ناصَبَ هُ قارشىلىق بىلدۈردى

ناصَبَ هُ الْعِداءَ يامان كۆز بىلەن قاردى

ناصِب جـ نواصِبُ مۇناسىپ كەلگۈچى؛ تولدۇرغۇچىنىڭ ماسلاشقۇچىسى

ناصَحَ هُ ئۆزئارا نەسىھەت قىلدى

ناصِح جـ نُصّاح و نُصَّح نەسىھەت قىلغۇچى؛ سەمىمىي؛ جەۋھىرىنى ئايرىغان

ناصَرَ هُ ئۆزئارا ياردەم بەردى؛ ئۆزئارا يارەملەشتى

ناصِر جـ نُصّار و أَنْصار و نَصْر يۆلىگۈچى؛ ياردەم قىلغۇچى

ناصِرِيّ خرىستىئان دىنىنىڭ ئېتىقاد قىلغۇچىسى

ناصِع پاكىز؛ ئېنىق

ناصَفَ هُ الْمالَ بىر قىسىم پۇل مېلىنى ئاجرىتىپ ئۇنىڭغا بەردى؛ مال ئاجرىتىپ بەردى

ناصَفَ هُ ئۆزئارا تەڭ بۆلدى

ناصُور جـ نَواصِيرُ نەيچە؛ ئاقما

ناصِيَة جـ نَواصٍ ماڭلاي چېچى؛ مېڭە؛ بۇلۇڭ

ناصِيَة الْحالِ تەشەببۇسكارلىق ھوقۇقى

ناصِيَة الْأُمُورِ ئىشنىڭ ھالقىسى

ناضِب قۇرغاق؛ ئۇنۇمسىز؛ ھوسۇلسىز

ناضِج پىشقۇچى

ناضِر يېڭى ؛ يېپيېڭى؛ ئۆڭى ياخشى

ناضَلَ هُ كۆرەش قىلغۇچى

ناضَلَ عَنْهُ ئاقلىدى

ناطَ ـُـ نَوْطًا و نِياطًا هُ تاقماق؛ ئاسماق

ناطَ بِهِ الْأَمْرَ ھاۋالە قىلدى

ناطَ عَلَيْهِ الْأَمْلَ ئۈمىدلەندى

ناطَحَ هُ ئۆزئارا سوقۇلدى

ناطِحَة السَّحابِ ئېگىز بىنا

ناظِر جـ نُظّار و نَظَرَة و نَواظِيرُ و نُظَراءُ قاراۋۇل؛ مۇھاپىزەتچى

ناطَقَ هُ ئۇنىڭغا ئېيتتى

ناطِق بايانىاتچى

ناطُور جـ نَواطِيرُ و نُطّار و نَظَرَة و نُظَراءُ قاراۋۇل؛ مۇھاپىزەتچى

ناظَرَ هُ ئوخشاش؛ يېقىن؛ تالاشتى

ناظَرَ كَذا بِكَذا A نى B غا سېلىشتۇردى

ناظِر جـ نَظّارَة كۆزگۈچى، نازارەت قىلغۇچى

ناظِر جـ نَواظِرُ قارىغۇچى، نازارەت قىلغۇچى

ناظِر جـ نَواظِرُ و نُظّار مەمۇرىي ئىشلارنى باشقۇرىدىغان مەكتەپ مۇدىرى؛ باشقۇرغۇچى

ناظِرَة جـ نَواظِرُ كۆز؛ ئايال ياتاق باشقۇرغۇچى؛ سېبستىرالار باشلىقى

ناظِم تەشكىللىگۈچى؛ ئورۇنلاشتۇرغۇچى؛ شائىر

ناظُور جـ نَواظِيرُ دۇربۇن

ناعٍ «النّاعِي» جـ نُعاة و ناعُون و نُعْيان شۇم خەۋەر يەتكۈزگۈچى

ناعِرَة سۇ يالمۇەتكۈچى چاق

ناعِس جـ نُعّاس ئۇيقۇسى كەلگۈچى

ناعِل ئاياغ كىيگۈچى

ناعِم سىلىق؛ يۇمشاق بولغۇچى

ناعِم مِنَ الْعِيشِ خاتىرجەم كۈنلەر؛ بايلىقات ياشىغۇچى

ناعُور . ناعُورَة جـ نَواعِيرُ سۇ ماشىنىسى

ناغَمَ هُ قۇلاقنى ئاستا گەپ قىلدى

ناغَى الْوَلَدَ بالىسىغا قىزغىن سۆزلىدى

ناغَى الْمَرْأَةَ مۇھەببەت ئىزھار قىلدى

ناغَى هُ أو الشَّيْءَ ئۆزئارا يېقىنلاشتى

نافَ ـُـ نَوْفًا الشَّيْءُ ئېگىز؛ يۇكسەك

نافَ عَلَيْهِ ھالقىپ كەتتى

نافِج قۇلاقنى يارغۇدەك (ئاۋاز)

نافَحَ هُ جەك قىلدى؛ قارشىلىق قىلدى

نافَحَ عَنْهُ قوغدىدى

نافِخ پۇۋلىگۈچى؛ پۇۋلەش قورالى

نافِد خوراپ تۈگىگەن

نافِذ يۇرگۈزگەن؛ ئىجرا قىلغان؛ ئونۇملۇك؛ كىيىشكە ئادەتلەنگەن؛ ئەملىي كۈچى بار كىشى

طَرِيق نافِذ ئۆتۈشمە يوللار

أَمْرٌ نافِذ گۈلدۇرماممەك بۇيرۇق

نافِذة جـ نَوافِذُ تۆشۈك (تامدىكى)؛ ھاۋا ئالماشتۇرۇش تۆشۈكى؛ دېرىزە

نافَرَ هُ ئەرز قىلدى؛ قارشىلىق قىلدى

نافِر جـ نَفْر و نُفَر قورسىقى كۆپكەن؛ ئىششىپ چىققان؛ تومپىيىپ چىققان

نافِر مِنْهُ ئۆچلەشكۈچى

نافَسَ هُ فى الأَمْرِ رىقابەتلەشتى؛ مۇسابىقىلەشتى

نافَسَ فى الشَّىْءِ تىرىشىپ ئىزدىدى؛ بارلىق كۈچىنى ئىشقا سېلىپ ئىزدىدى

نافِع پايدا بەرگۈچى؛ ئىشلىتىلىشى بار

نافَقَ فى الدِّينِ يالغاندىن كەمتەر بولدى

نافَقَ ساختا كەمتەر بولدى

نافِق بازىرى ئىتتىك؛ سېتىش يولى بار

نافِلَة جـ نَوافِلُ نورمىدىن ئارتۇق خىزمەت؛ جەڭ ئۆلچىمى؛ سوۋغات

نافِلَة مِنَ الصَّلَواتِ تۆھپە قوشماق

نافُورَة فونتان؛ ماي قۇدۇقى

نافُورِيَّة مِنَ الطَّائِراتِ رېئاكتىپ ئايروپىلان

نافَى هُ قوغلىدى

نافَى الشَّىْءُ الشَّىْءَ سىغىشالمىدى؛ سىغىشالمايدىغان

ناقِب ئورا كولىغۇچى

ناقَة جـ ناق و نُوق و أَنُوق و أَنْؤُق و أَوْنَق و أَيْنُق و نِياق و أَنْواق جج أَيانِقُ و نِياقات چىشى تۆگە

ناقَدَ هُ ئەيىبلەش تەلەپپۇزىدا سوردى

ناقِد جـ نُقّاد و نَقَدَة تەنقىدلىگۈچى؛ ئەيىبلىگۈچى

ناقِد أَدَبِىّ ئەدەبىي ئوبزورچى

ناقَرَ هُ مۇنازىرە قىلدى

ناقَرَ خَصْمَهُ تاكاللاشتى

ناقِرَة جـ نَواقِرُ تىللاشماق؛ تالاشماق

ناقَشَ هُ مەقسەتكە يەتتى

ناقَشَ هُ الحِسابَ أو فى الْحِسابِ ئاجىزلىق قىلدى؛ كەم؛ يېتەرسىز

ناقِص جـ نُقَّص بىخەتەر ئەمەس؛ خاتالىقى بار؛ كېمەيتكۈچى؛ كەم؛ كەم قىلغۇچى

ناقِص كَذا ... كەملەتكۈچى

ناقِص عَنْ كَذا يەتمەيدۇ (سانى)؛ لاياقەتسىز؛ كەمچىلىك قىلغۇچى

فِعْل ناقِص يېتىشسىز پېئىل

مَخْرُوط ناقِص يۇمىلاق ئۇچلۇق بىگىز

ناقَصَ الْقَوْلُ الْقَوْلَ ئۆز- ئۆزىگە قارشىلىق قىلدى

ناقَصَ هُ تونۇشتى

ناقِض ج نَواقِضُ ئۆتۈمسىز

ناقِع چىلىشىپ قالغۇچى

سُمّ ناقِع جاننى ئالمدىغان زەھەر

دَواء ناقِع ئالاھىدە ئۇنۇملۇك دورا

ناقَلَ الْفَرَسُ ئۆچقاندەك يۈگۈردى

ناقَلَ هُ الأَقْداحَ ئۆزئارا ئىستاكان سوقۇشتۇرۇپ بىللە ئىچتى

ناقِل ج نَقَلَة مال توشۇغۇچى؛ تەرجىمان

ناقِلَة ماي كېمىسى؛ ئۇزىتىش بەلۋىغى

ناقِم ئىنتىقام ئالغۇچى

ناقِم عَلَى كَذا ئۆچى بار

ناقِه ج نُقَّه كېسىلى ياخشىلانغان ئەمما پۈتۈنلەي ئوڭشىلىپ كەتمىگەن

ناقُوس ج نَواقِيسُ سائەت؛ قوڭغۇراق؛ مىس

ناكَ ـُ نَيْكًا الْمَرْأَةَ ئالاقىلاشماق

ناكِث الْعَهْدِ ئىشەنچىنى يوق قىلغۇچى؛ ۋەدىسىگە ۋاپا قىلمىغۇچى

ناكِح . ناكِحَة توي قىلغان ئايال؛ ئېرى بار ئايال

ناكَدَ هُ قالايمىقان قىلدى؛ زېرىكتۈردى

ناكِر الْجَمِيلِ ياخشىلىققا يامانلىق قىلغۇچى؛ ياخشىلىقنى ئۇنتۇغۇچى

ناكِس ج نَواكِسُ كېسىلى قوزغالغان؛ بېشىنى تۆۋەن سالغان

ناكِس ج نُكُس زەئىپلەشكەن بوۋاي

ناكَفَ هُ ئېغىز غېرىچلىدى

ناكَفَ هُ الْكَلامَ تاكالىلاشتى

نالَ ـَ نَيْلاً و نالاً و نالَةً مَطْلُوبَهُ ئىگە بولماق؛ قولغا چۈشمەك؛ يەڭمەك

نالَ مِنْهُ قارا چاپلىدى؛ تۆھمەت قىلدى

نالَ هُ مِنْ غَيْرِهِ كَذا قوبۇل قىلدى

نالَ مِنْ عِرْضِهِ قارا چاپلىدى؛ تۆھمەت قىلدى

نالَ ـُ نَوالاً و نَوْلاً هُ الْعَطِيَّةَ أو

بها بەرمەك

نالَ لَهُ أو عَلَيْهِ بِشَيْءٍ سېخىلىق بىلەن بەردى

نامَ ـَـ نَوْمًا و نِيامًا ئۇخلىماق؛ ئۇزۇن ئۇيقۇ؛ ئۇللۇم

نالَ تِ الشَّوقُ پىياز ئالدى؛ سۇكپىياز ئالدى

نالَ عَنْ حاجَتِهِ سەل قارىدى؛ دىققەت قىلمىدى

نالَ إلَيْهِ بويسۇنمىدى؛ ئىشەندى

نامٍ «النّامِي» چوك بولغۇچى؛ يېتىلمۇاتقان

نَأْمَة قالايمىقان ئاۋاز

نامَّة ھەربىكەت؛ ھاياتلىق؛ ئاچچىقلانماق؛ ياشىماق

نامَسَ هُ مەخپىي سۆھبەت قىلدى

نامِل قارا چاپلىغۇچى؛ تۆھمەت قىلغۇچى

نامُوس جـ نَواميسُ رىغبەت؛ بىلىش؛ قانۇن - تۈزۈم؛ باب؛ چۈن؛ ئۆتكۈر؛ ھىيلىگەر؛ بوھتان چاپلىغۇچى

نامُوس الإنتِخابِ الطَّبِيعِيّ تەبىئىي تاللىنىش

نامُوس الْجاذِبِيَّةِ تارتىش كۈچى قانۇنىيىتى

نامُوسَة بىر چۈن

نامُوسِيَّة چىملىدىق

نامِيَة جـ نَوامٍ ئۆسۈۋاتقان؛ يېتىلمۇاتقان

الدُّوَل النامِيَة تەرەققىي قىلمۇاتقان دۆلەت

نَأْنَأَ عَنِ الأَمْرِ بوشىدى

نامِيَة فى الرأْيِ ئەلا

نَأْنَأَ قابىلىيەتسىز بولدى

نُؤْنُؤ ئىقتىدارسىز

ناهٍ «النّاهِى» جـ نُهاة چەكلەنگەن؛ چەكلىگۈچى

ناهَبَ الْغَنِيمَةَ تارتىۋالدى

ناهَبَ هُ مۇسابىقىلىشىپ يۈگۈردى

ناهَة ئاخىرقى ئۆچ

ناهِج مِنَ الطُّرُق تاشيول

ناهَدَ هُ تالاشتى؛ قارشى تۇردى

ناهِد جـ نُهَداءُ و نُهّاد كۆتۈرۈلگەن؛ تولغان

ناهِد جـ نَواهِدُ كۆكسى تولغان ئايال

ناهَزَ الشَّيْءَ يېقىنلاشتى

ناهَزَ الْغُرْصَةَ ئاپتوموبىلغا چۈشتى

ناهَضَ هُ قارشى كۈرەش قىلدى؛ مۇنازىرىلەشمەك

ناهِض گۈللەنگەن؛ ئورنىدىن دەس تۇرغان؛ مۇقىم؛ ئۆزگەرمىگۈچى

ناهِيَة جـ نَواهٍ چەكلەش بۇيرۇقى؛ تۈزۈم

ناهِيَتُكَ مِنْ كَذا رازى قىلغۇچى

ناهِيكَ مِنْ كَذا رازى قىلىدىغان
ناهِيكَ بِهِ كَذا رازى قىلىدىغان
ناوَأَ هُ شان - شەرەپكە ئېرىشكۈچى؛ يامان نەزەر
ناوَبَ هُ فى الْأَمْرِ نۆۋەتلىشىپ ... قىلدى
ناوَحَ هُ يۈزمۈيۈز تۇردى
نَؤُور كۈلدان
ناوَرَ هُ ھاقارەتلىدى
نَؤُوش كۈچى بار؛ غەيرەت قىلدى
ناوَشَ هُ فى الْقِتالِ ئارىلاشما جەڭ؛ گىرەلەشمە جەڭ قىلدى
ناوَلَ هُ الشَّيْءَ بەردى؛ سۇندى
ناوَلَ هُ الْكاهِنُ ئۇنىڭغا ئۇزاتتى
نَؤُوم ئۇيقۇچان
ناوُوس جـ نَواوِيسُ تاش ئابىدە؛ خرىستىئان دىنى مۇرىتلىرىنىڭ قەبرىسى
ناوَى هُ قارشى تۇردى
نَأَى ـَـ نَأْيًا هُ أو عَنْهُ يىراقلاشماق
نَأْى ناھايىتى يىراق؛ ئۇزۇن نەي
نای جـ نايات قومۇش نەي
نَوْى . نَوًى جـ آناء و أَنْآء و نِئِيّ چېدىرنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى جىلغىلار
نايِاتِيّ جـ نايِاتِيّات نەي چالغۇچى
نَبَّأَ جاكارلىدى
نَبَّأَ هُ الْخَبَرَ أو بِهِ شىكايەت قىلدى
نَبَأَ ـَـ نَبْأً و نُبُوءًا الشَّيْءُ ئېگىز
نَبَأَ الرَّجُلُ ئۆچ بولدى؛ يۇز ئۆرۈمەك
نَبَأَ عَنْ كَذا ئۆچ بولدى
نَبَأ جـ أَنْباء خەۋەر بەردى؛ دوكلات بەردى
نَبا ـُـ نَبْوًا و نَبْوَةً السَّيْفُ عَنِ الْمَضْرُوبِ تەگكۈزەلمىگەن
نَبا الطَّبْعُ عَنِ الشَّيْءِ ماسلاشمىدى؛ مايىللىشالمىغان
نَبا بِهِ الْمَكانُ سۈيى - توپىسى ماسلاشمىدى
نَبا السَّهْمَ عَنِ الْهَدَفِ تەگمىدى
نَبا جَنْبُهُ عَنِ الْفِراشِ ياخشى ئۇخلىيالمىدى
نَبا بِهِ يىراقلاشتى؛ سوغۇقلاشماق
نَبات ئۆسۈملۈك؛ زىرائەت
عِلْم النَبات ئۆسۈملۈك ئىلمى
نَبْأَة مىكرو ئاۋاز
نَباتَة جـ أَنْبِتَة بىر تۈپ ئۆسۈملۈك
نَباتِيّ ئوت يەيدىغان ھايۋان؛ ئۆسۈملۈكلەرنىڭ
نَبّاح بۇغا

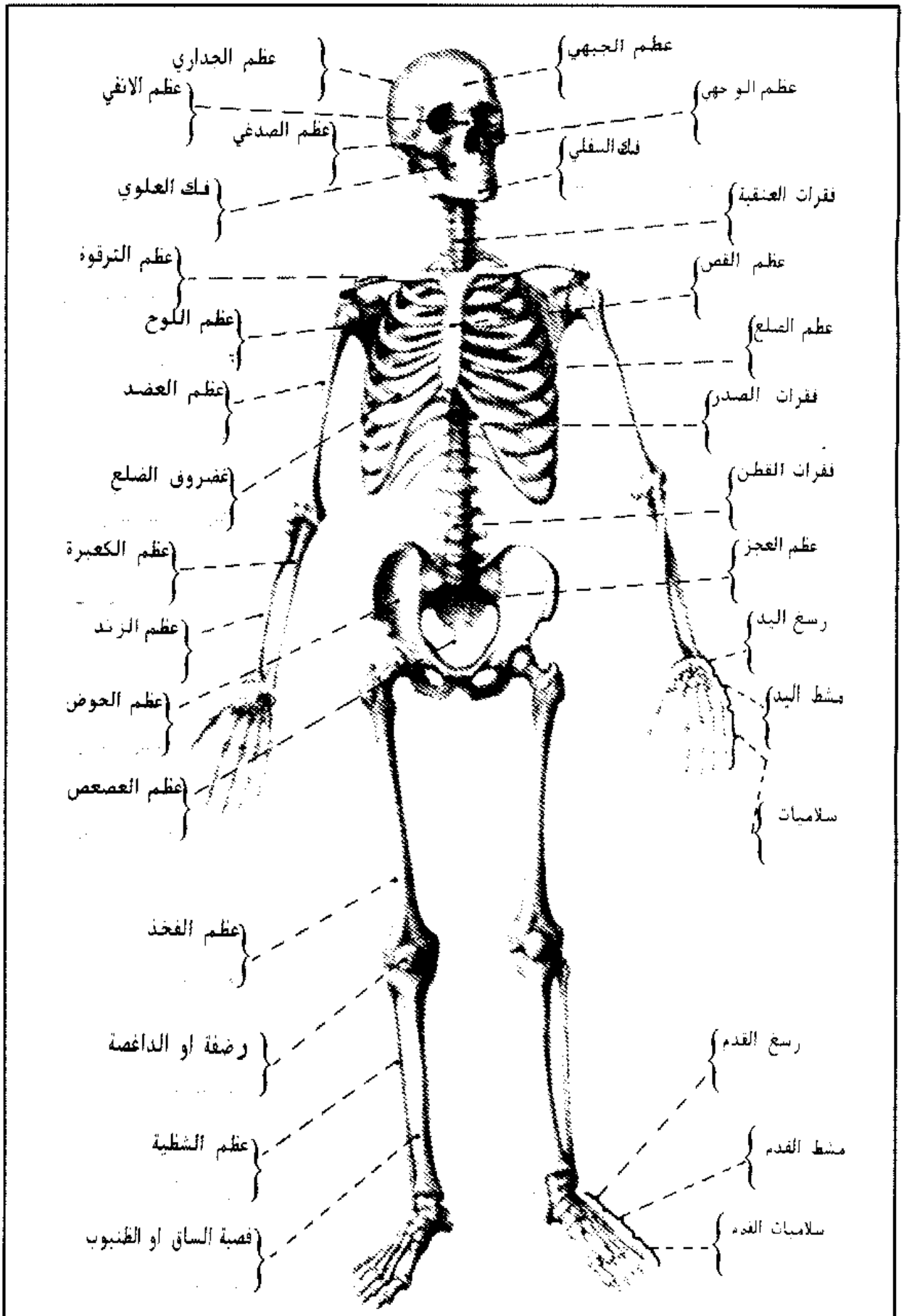
عظم الجداري
عظم الانفي
عظم الصدغي
فك العلوي
عظم الترقوة
عظم اللوح
عظم العضد
عضروف الضلع
عظم الكعبرة
عظم الزند
عظم الحوض
عظم العصعص
عظم الفخذ
رضفة او الداغصة
عظم الشظية
قصبة الساق او الظنبوب
عظم الجبهي
عظم الوجهي
فك السفلي
فقرات العنقية
عظم القص
عظم الضلع
فقرات الصدر
فقرات القطن
عظم العجز
رسغ اليد
مشط اليد
سلاميات
رسغ القدم
مشط القدم
سلاميات القدم

نُباح الْكَلْبِ ئىتنىڭ قاۋشى
نَبّاذ هاراق سودىگىرى
نَبّال جـ نَبّالَة مەرگەن
نَبالَة ئەقىللىق؛ ئېسىل
نِبالَة ئوقيا ياساش كەسپى
نَباهَة زېرەك نام؛ ئېسىل
نَبَّبَ النَّباتُ تىكەن ئۇزۇن بولدى
نَبَّتَ الشَّجَرَ دەرەخ تىكتى
نَبَّتَ الْحَبَّ ئۇرۇق سالدى
نَبَتَ ـُـ نَبْتًا الْمَكانُ ئوت ئۆسىمەك
نَبَتَ النَّباتُ ئۆسۈپ يېتىلدى
نَبَتَ نَبْتَةً و نَباتًا الْإِنسانُ ئوتتۇرا ياش
نَبَتَ فى مَنْبِتِ صِدْقٍ سەممىي مىللەت ئارىسىدا چوڭ بولدى
نَبْت جـ نُبُوت ئۆسۈملۈك
نَبْتَة جـ نُبُوت بىر تۈپ ئۆسۈملۈك
نَبْتُون دېڭىز ئىلاھى
نَبَثَ ـُـ نَبْثًا الْبِئْرَ قۇدۇق كولىماق
نَبَحَ ـَـ نَبْحًا و نُبُوحًا و نَبِيحًا و نُباحًا و تَنْباحًا الْكَلْبُ أو الْغَزالُ أو الثَّيْسُ توڭلىماق (ئىت؛ بۇغا؛ ئۆچكە قاتارلىقلار)
نَبْح الْكَلْبِ ئىتنىڭ قاۋشى
نَبَّذَ الشَّىْءَ تاشلىۋەتتى
نَبَّذَ التَّمْرُ أو الزَّبِيبُ هاراققا ئايلاندى
نَبَّذَ النَّبِيذَ هاراق ياسىدى
نَبَّذَ التَّمْرَ أو الزَّبِيبَ خورما ياكى ئۈزۈم هارىقى ياسىدى
نَبَذَ ـِـ نَبْذًا الشَّىْءَ مِنْ يَدِهِ تاشلىۋەتمەك
نَبَذَ الْأَمْرَ بىكار قىلدى
نَبَذَ الْعَهْدَ قائىدىگە خىلاپلىق قىلدى
نَبْذ تاشلىۋەتمەك
نَبْذ جـ أَنْباذ ئازراق؛ ئاز مىقداردا
نُبْذَة جـ نُبَذ بىر قىسىم؛ دەرس؛ مۇھاكىمە ماقالىسى
نَبَرَ ـِـ نَبْرًا الْمُغَنِّى تۆۋەن ئاۋازدىن كېيىن ئاۋازنى يۇقىرىلاتتى
نَبَرَ هُ ئەيىبلىدى؛ كاركىرىدى
نَبْر الصَّوْتِ تەكتلىمەك
نِبْر . أَنْبار ئامبار؛ ئىسكىلات
نِبْر جـ أَنْبار و نِبار ئاتنىڭ ئارغامچىسى
نِبْراس جـ نَبارِيسُ يول چىرىغى؛ مىلتىقنىڭ بېشى؛ شىر؛ باتۇر
نَبْرَة جـ نَبَرات كۆپۈپ قالماق؛ ئېشىپ قالماق؛ ئەسكەرتمەك (بىر قېتىم)؛ قايتا ئوقۇماق

نِبْرِيج ج نَبارِيجُ سۇ ئىچىش نەيچىسى؛ نەيچە
نَبَّزَ هُ نومۇر بېكىتتى
نَبَزَ ـِـ نَبْزًا هُ لەقەم قويماق
نَبِز پەس بولدى؛ چاكسىنا بولدى
نَبْز ج أَنْباز نومۇر؛ تەخەللۇس
نَبْزَة كىشىلەرگە لەقەم قويۇشقا ئامراق
نَبَسَ ـِـ نَبْسًا و نَبْسَةً گەپ قىلماق
ما نَبَسَ بِكَلِمَةٍ ئۇ بىر ئېغىزمۇ پىكىر بايان قىلمىدى.
نَبَشَ ـُـ نَبْشًا الشَّيْءَ كولىماق؛ ئاشكارىلىماق
نَبَشَ الْكَنْزَ مِنَ الْأَرْضِ بايلىق كولىدى
نَبَشَ الْقَبْرَ قەبرە كولىدى
نَبَشَ السِّر سىرنى ئاچتى
نَبْش كولىماق
نَبَضَ ـُـ نَبْضًا الْماءُ هەرىكەتچان؛ ئاقما
نَبَضَ ـِـ نَبْضًا و نَبَضانًا الْعِرْقُ تومۇر سوقماق
مَبَضَ الْبَرْقُ چىراغ نۇرى
نَبْض ج أَنْباض تومۇر سوقماق
نَبْضَة ج نَبَضات تومۇر بىر قېتىم سوقماق
نَبَطَ الْبِئْرَ سۇ تارتتى
نَبَطَ ـُـ نَبْطاً و نُبُوطاً الْماءُ سۇ بۇلدۇقلاپ چىقماق
نَبَطَ الْبِئْرَ قۇدۇقتىن سۇ تارتتى
نَبْط ج أَنْباط و نُبُوط سۇيى چوڭقۇر
نَبْط ج أَنْباط و نَبِيط پۇقرا؛ تىبەتلىك
نَبْطِيّ تىبەتلىك؛ تىبەتنىك
نَبَعَ ـُـ نَبْعًا و نُبُوعًا و نَبَعانًا الْماءُ ئۇرغۇپ چىقماق؛ ئېچىلىپ چىققان
نَبَعَ النَّهْرُ مەنبە
نَبَعَ الْعَرَقُ مِنَ الْجِسْمِ تەر چىقماق
نَبِعَ ـَـ نَبْعًا و نَبَعانًا الْماءُ ئۇرغۇپ چىقماق
نَبْع ئېتىلىپ چىقماق؛ سۇ مەنبەسى
نَبَعان ئۇرغۇپ چىقماق
نَبْعَة توپ يىلتىزى
نَبَغَ ـِـ نَبْغًا و نُبُوغًا الشَّيْءُ كۆرۈنمەك
نَبَغَ فِي الْأَمْرِ ماھىر بولدى
نَبَغَ الشَّرُّ يامانلىق تارقالدى
نَبَغَ شېئىرىي تالانتى ئالاھىدە بولدى
نَبْغ ئەلا
نَبَقَ ـُـ نَبْقًا الشَّيْءُ كۆرۈندى
نَبِق ئاچچىق چىلان

نَبْكَة جـ نِباك و نَبْك و نُبوك كىچىك دۆڭ
نَبَلَ ـُـ نَبْلاً هُ ئوقيا بىلەن ئاتماق
نَبَلَ ـُـ نَبالَةً و نَبْلاً ئېسىل
نَبَلَ عَنْ كَذا قىلمىدى
نَبْل يۇكسەك
نَبْل جـ نِبال و أَنْبال ئوقيا
نُبْل ئېسىل؛ ئەقىللىق
نَبْلَة جـ نِبال و أَنْبال و نُبْلان بىر تال ئوقى
نُبْلَة جـ نُبْلات سوۋغات
نَبَّهَ هُ عَلَى الأَمْرِ أو إِلَيْهِ دوكلات قىلدى
نَبَّهَ هُ إِلَى الأَمْرِ ئەسكەرتتى
نَبَّهَ هُ ئويغاتتى؛ ربغبەتلەندۈردى
نَبَهَ ـُـ نَباهَةً داڭلىق
نَبَهَ لِلأَمْرِ دىققەت قىلدى
نَبِهَ ـَـ نَبَهًا لِلأَمْرِ دىققەت قىلماق
نَبِهَ نَبْهًا مِنْ نَوْمِهِ ئويغانماق
نَبِهَ نَباهَةً داڭلىق
نَبِه جـ نُبَهاءُ ئەقىللىق؛ قابىلىيەتلىك؛ ئالىي
نَبَهًا تۈيۈقسىز
نَبْو . نُبُوّ تەگكۈزەلمەسلىك
نُبُوعَة قىياس قىلماق
نَبُوت جـ نَبابِيتُ كالتەك
نُبُوَّة قىياس قىلماق؛ تەگكۈزەلمەسلىك
نُبُوع ئۇرغۇپ چىقماق
نُبُوغ غەلىبە قىلماق؛ ئەقىللىق
نَبَوِيّ ئالدىن بىلىدىغان؛ پەيغەمبەر
نَبِيّ جـ أَنْبِياءُ و أَنْباء و نُباء قىياس قىلغۇچى؛ پەيغەمبەر
نَبِيء جـ أَنْبِياءُ و نَبِيُون و أَنْباء و نُباء ئالدىن بىلمەك
فَرَس نَبِيء سۈرتىۋەتتى
نَبِيح الْكَلْبِ ئىت ھاۋشىماق
نَبِيذ بىكار قىلىۋەتمەك
نَبِيذ جـ أَنْبِذَة ئۈزۈم ھارىقى
نَبِيذ ھاراقنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى
نَبِيشَة كولانغان جاي ياكى قۇدۇق
نَبِيل جـ نِبال و نُبَلاءُ ئېسىل
نَبِيه جـ نُبَهاءُ ھۆرمەتلىك؛ ئەقىللىق
نَتَأَ ـَـ نَتْأً و نُتُوءًا الشَّيْءُ كۆپۈپ چىقماق
نَتْأَة تۆپىلىك
نِتاج نەتىجە؛ ھوسۇل
نِتاج الْكاتِبِ أو الشّاعِرِ ئەسەر نەتىجىسى

نَتاق . نَتاقَة يۇلۇۋېتىلگەن تۇك ياكى پەي

نَتانَة چىرىك؛ چىرىمەك؛ سېسىق

نَتَجَ ـِـ نَتْجًا الشَّيْءُ مِنَ الشَّيْءِ A نەرسە B نەرسىدىن پەيدا بولماق

نَتَجَ عَنْهُ الأَمْرُ ... دىن يۇز بەردى؛ ... دىن قوزغالدى

نَتَحَ ـَـ نَتْحًا و نُتُوحًا الْعَرَقُ تەرلىمەك؛ تەر چىقارماق

نَتَحَ الدَّسَمُ مِنَ الإِناءِ سىرغىپ چىقتى

نَتْح سىرغىپ چىقماق

نَتَرَ ـُـ نَتْرًا الشَّيْءَ سۇرىمەك؛ تارتىش؛ تارتىۋالماق

نَتَرَ الْقَوْسَ ئوقيا ئاتتى

نِتْرات نىترات

نِتْرات الْبُوتاسا كالىي نىترات

نِتْرات الْجِيرِ كالتسىي سۇلفات

نِتْرات الصُّودا ناترىي سۇلفات

نِتْرات الْفِضَّةِ ناترىي سۇلفات

نِتْرات النَّشادِرِ ئامموندىي سۇلفات

نِتْراة قۇربان سۇلفاتلىق تۇز

نِتْراتِيّ نىتراتلار

نِتْرُغَلِيسِرِين گلىتسىرىن؛ گلىتسىرىن كىسلاتا

نِتْرُوبِنْزِين نىيترون بېنزىن

نِتْرُوجِين ئازوت؛ ئازوت گازى

نَتْرُون تەبىئىي ماددىلار

نِتْرِيك ئازوت بىرىكمىلىرى

أُكْسِيد نِتْرِيك ئوكسىگېن ۋە ئازوت

حامِض نِتْرِيك نىترات

نَتَشَ ـِـ نَتْشًا الشَّوْكَةَ أو نَحْوَها يۇلۇۋەتمەك؛ يۇلماق

نَتَشَ الشَّعْرَ يۇلدى

نَتَشَ اللَّحْمَ أو نَحْوَهُ يىرتىۋەتتى

نَتَعَ ـُـ نُتُوعًا السّائِلُ سىرغىپ چىقماق؛ ئاستا ـ ئاستا ئېقىپ چىقماق

نَتَفَ ـِـ نَتْفًا الشَّعْرَ أو نَحْوَهُ يۇلۇش (يۇلغىنى)

نَتَفَة تېرىسى يۇلغۇلۇق؛ تېمىز؛ ئانچە ـ مونچە بىلىنغان

نُتْفَة ج نُتَف ئازراق

نُتْفَة مِنَ الْخِطابِ ئۇزۇندە

نَتَّنَ الشَّيْءَ چىرىپ كەتتى

نَتَنَ ـِـ و نَتِنَ ـَـ نَتْنًا سېسىق پۇراق تارقىتىش؛ چىرىپ كەتمەك

نَتُنَ ـُـ نَتانَةً و نُتُونَةً الشَّيْءُ سېسىق پۇراق تارقىتىش؛ چىرىش؛ چىرىك

نَتِن سېسىدى؛ چىرىكلەشتى

نَتْن چىرىك؛ چىرىش؛ سېسىغان؛ چىرىگەن؛ سېسىق پۇراق

نُتُوء كۆرۈنەرلىك؛ كۆتۈرۈلۈش؛ تۆپىلىك

نَتِيجَة جـ نَتَائِجُ نەتىجە؛ خۇلاسە؛ ئاقىۋەت؛ كالېندار

نَتِيجَة كَذا بولغاچقا ... نەتىجىدە

نَتِيف يۇڭدالغان

نَتَّ ـُـ نَتًّا الْجُرْحَ يارا ئېغىزىنغا دورا سۈرمەك

نُثار . نُثارَة چېچىلغان كېپەك

نِثار رەڭلىك چاچقۇلار

نَثَرَ ـُـ نَثْرًا و نِثارًا نەسر يېزىش

نَثَرَ الشَّيْءَ سەيلە قىلدى؛ ئاغدۇردى

نَثْر سەيلە قىلىش؛ ئاغدۇرماق؛ نەسر

نَثْرِيّ نەسرىنىڭ؛ پارچە ـ پۇرات

مَصارِيفُ نَثْرِيّة پارچە خىراجەت؛ پارچە پۇل

نَثْرِيّات ئارىلاشما ماددا؛ ئارىلاش ئىش؛ ئارىلاش خىراجەت

نَثَلَ ـُـ نَثْلاً الْبِئْرَ چىقىرىش

نَثِير چېچىلىپ كەتمەك

نَجَا ـُـ نَجاةً و نَجاءً و نَجْوًا و نَجايَةً مِنْ كَذا قۇتۇلدۇرماق؛ قۇتۇلماق

نَجَا نَجْوًا و نَجْوَى هُ مەخپىي سۆھبەتلىشىش؛ مەخپىي دوكلات؛ ئاستا سۆزلىشىش

نَجَا نَفْسَهُ ئۆز ـ ئۆزىگە سۆزلىدى

نَجاء قۇتۇلدۇرماق؛ قۇتۇلماق

نَجائِب الشَّيْءِ سۈپەتلىك ئورۇق؛ جەۋھەر

نَجابَة ئەلا؛ كۆرۈنەرلىك؛ ئاتاق؛ ئابرۇي

نَجاة قۇتۇلدۇرماق؛ قۇتقۇزماق

نَجاح مۇۋەپپەقىيەت

نَجّاد ئۆيىنى زىننەتلەش؛ بېزەش

نَجّار ياغاچچى

نِجار ئاساس؛ قىرىندى (رەندىلەنگەندىكى نەرسە)

نُجارَة گۈل ئويماق

نِجارَة ياغاچچىلىق

نَجاز تۆگەتمەك؛ ئاخىرلاشتۇرماق

نَجاسَة مەينەت

نَجّام ئاستىرونومىيە ئالىمى

نَجَبَ ـُـ نَجابَةً الْوَلَدُ ئېسىل؛ سۈپىتى ئەلا؛ ئەلا؛ ئېسىل

نَجْب ئەخلاقلىق؛ قىممەتلىك؛ سېخى؛ مەرد

نُجَبَة مەرد؛ سېخى؛ مەردانە

نَجَّحَ هُ غەلىبە قىلدى

نَجَحَ ـَـ نُجْحًا و نَجاحًا غەلىبە

قازانماق؛ نەتىجە قازانماق؛ لاياقەتلىك

نَجَحَ الأَمْرُ ئوڭۇشلۇق بولدى؛ ئاسان بولدى

نُجْح غەلىبە قازانماق

نَجَّدَ الْبَيْتَ ئورۇنلاشتى؛ ئۆينى سەرەمجانلاشتۇردى

نَجَّدَ النَّجّادُ الْفَرْشَ أو نَحْوَهُ يىپ-يىڭنە خالتىسى تىكتى

نَجَّدَ الْقُطْنَ پاختا ئاتتى

نَجَدَ ـُ نَجْدًا هُ ياردەم

نَجَدَ ـُ نَجْدًا الشَّيْءُ مِنَ الأَرْضِ يەر يۈزىدىن كۆتۈرۈلۈپ قالماق

نَجْد ج أَنْجاد باتۇرلۇق بىلەن باشلامچىلىق قىلغان؛ تېز سۇرئەتتە ئىنكاس قايتۇرغان

نَجِدَ ـَ نَجَدًا تەرلىمەك

نَجْد ياردەم بەرمەك؛ ئەرەب دۆلىتىنىڭ ئېگىزلىكلىرى

نَجْد ج أَنْجُد و نُجُد و نِجاد و نُجُود و أَنْجاد و أَنْجِدَة يۇقىرى جاي؛ ئېگىزلىك

نَجْد ج أَنْجاد تېز سۇرئەتتە ئىنكاس قايتۇرغان

نَجْدَة ج نَجَدات بىر قېتىم ياردەم بەرمەك ياكى قۇتقۇزماق؛ پىدائىلار قىسمى

النَجْدَة النَجْدَة قۇتقۇزۇڭلا

نَجَذَ ـِ نَجْذًا كەينى - كەينىدىن تەلەپ قىلماق

نَجَذَ هُ ئېزىق چىشىدا چىشلەپ تۇردى

نَجَرَ ـُ نَجْرًا الْخَشَبَ رەندىلەپ تۇزلەنگەن

نَجَّزَ الْعَمَلَ تۇگىدى؛ ئاخىرلاشتى

نَجَزَ ـُ نَجْزًا الْعَمَلَ ئىشنى تۇگەتمەك؛ تۇگەتمەك

نَجَّزَ الْعَمَلَ ئاخىرلاشتۇردى؛ قىلىپ بولدى

نَجَزَ الشَّيْءُ تۇگىدى

نَجِزَ ـَ نَجَزًا الشَّيْءُ ئاخىرلاشماق؛ تۇگىدى؛ ئاخىرلاشتى

نَجِزَ الْعَمَلَ تۇگەتتى؛ قىلىپ بولدى

نَجْز ئورۇندىماق؛ تۇگەتمەك

نَجَّسَ هُ مەينەت بولدى؛ بۇلغاندى

نَجَس مەينەت بولدى

نَجِس ج أَنْجاس مەينەت

نِجْس ج أَنْجاس مەينەت؛ بۇلغانغان

نَجَشَ ـُ نَجْشًا الصَّيْدَ ئوۋنى قوغلاپ چىقارماق

نَجَشَ الشَّيْءَ قىزىقتۇردى

نَجَشَ فِي الْبَيْعِ بىرلىشىپ ئالدام-چىلىق قىلدى

نَجَّعَ الدَّواءُ أو غَيْرُهُ ئۇنۇم بەردى

نَجَعَ ـَـ نُجُوعًا الدَّواءُ أو غَيْرُهُ ئۇنۇملۇك

نَجَفَ ـُـ نَجْفًا الشَّجَرَةَ دەرەخ كېسىش (يىلتىزىدىن)

نَجَف ج نِجاف قۇم بارخانلىرى؛ جىلغىدىكى ئېگىز جاي

نَجَلَ ـُـ نَجْلاً الأَرْضَ تېرىلغۇ يەر

نَجَلَ الْوَلَدَ أو بِهِ ئوغۇل تۇغدى

نَجْل ج أَنْجال ئوغۇل؛ نەۋرە

نَجْلاءُ ج نُجْل پىستە كۆز ئايال؛ كۆزى يوغان ھەم چىرايلىق

نَجَّمَ ئاستىرونومىيە تېخنىكىسى بىلەن شۇغۇللىنىش

نَجَّمَ الدَّيْنَ مۇددەتكە بۆلۈپ قايتۇرىدى

نَجَمَ ـُـ نُجُومًا و نَجْمًا الشَّيْءُ كۆرۈنۈپ قالماق

نَجَمَ عَنْهُ كَذا .... تىن پەيدا بولدى؛ ... كېلىپ چىقتى

نَجَّمَ الدَّيْنَ مۇددەتكە بۆلۈپ قايتۇرىدى

نَجْم ج نُجُوم و أَنْجُم و أَنْجام و نُجْم تولۇق كۆرس؛ ئۆسۈملۈك؛ يۇلتۇزلارنىڭ جايلىشىش خەرىتىسى

نَجْم بِذَنَبٍ ئەقىل يۇلتۇزى

نَجْم الصُّبْحِ ئالتۇن يۇلتۇز

نَجْم الْمَساءِ قۇيرۇقلۇق يۇلتۇز

نَجْم الْقُطْبِ شىمالىي قۇتۇپ يۇلتۇزى

النَّجْم چوڭ ئېيىق يۇلتۇزلار تۈركۈمى

حَسَبَ النَّجْم يۇلتۇزلار ئورۇن ئالدى

نَجْمَة بىر تال يۇلتۇز

نَجْمِيّ يۇلتۇز شەكلىنىڭ؛ يۇلتۇز دەك

نَجْو ج نِجاء و نُجُوّ قۇتۇلدۇرۇلماق؛ قۇتۇلماق؛ مەخپىي

نَجْوَة ج نِجاء ئېگىزلىك

نُجُود ج ئېگىز جاي؛ ئېگىزلىك

نُجُود الْبَيْتِ تامدىكى زىننەت بۇيۇملىرى؛ پەردە قاتارلىقلار

نَجْوَى ج نَجاوَى مەخپىي سۆھبەت؛ لەشمەك؛ مەخپىي يىغىن؛ مەخپىيەتلىك

نَحَّى هُ مِنْ كَذا قۇتقۇزدى

نَجِيّ ج أَنْجِيَة مەخپىي؛ قەدىناس؛ ئاغىنە

نَجِيب ج أَنْجاب و نُجْب و نُجَباءُ ئەلا؛ ئالىي دەرىجىلىك

نَجِيع پايدىلىق؛ ئۇنۇملۇك

نَجِيع تۇتۇق قىزىل رەڭلىك قان؛ تۆگىنىڭ يېمى

ماء نَجِيع ئازاده

نَجَيْم . نُجَيْمَة كىچىك يۇلتۇز

نَحا ـُـ نَحْوًا نَحْوَهُ تەقلىد قىلماق

نَحا الشَّيْءَ ... غا باردى

نَحا هُ يۆتكىلىپ كەتتى

نَحا هُ عَنْ مَوْضِعِهِ ئىشتىن بوشاتتى؛ قوغلاندى

نَحّات نەققاش

نُحاتَة كېپەك

نَحّاس مىسكەر

نُحاس مىس؛ خاراكتېر

نُحاسِيّ مىسنىڭ؛ مىستا ياسالغان

نَحافَة ئورۇق

نَحّال ھەرە باققۇچى

نَحَبَ ـَـ نَحْبًا و نَحِيباً ئېچىنىش؛ قايغۇرۇش؛ يۇقىرى ئاۋازدا يىغلاش

نَحْب يىغلاش؛ ئۆلۈم

نَحَتَ ـُـ نَحْتًا الْعُودَ أو الْقَلَمَ شۇلدى

نَحَتَ الْحَجَرَ ئىزدىدى

نَحَتَ الْحِجارَةَ أو الْمَعْدِنَ أو الْخَشَبَ نەقىشلىدى

نَحْت نەققاش؛ ھەيكەلتىراشلىق تېخنىكىسى

نَحْت التَّماثِيلِ نەقىش

نَحَرَ ـَـ نَحْرًا و تَنْحارًا الْحَيَوانَ ھايۋاننى ئۆلتۈرمەك؛ كۆكرەكنىڭ ئوتتۇرا يۇقىرىقى قىسمىغا ئۇرۇش

نَحْر ج نُحُور بوغۇزلاش؛ كۆكرەكنىڭ يۇقىرى قىسمى

عِيد النَحْر قۇربان ھېيت

نِحْر پىششىق؛ تەجرىبىسى مول

نِحْرِير ج نَحارِيرُ سەگەك؛ ئۆتكۈر؛ پىششىق؛ تەجرىبىسى مول

نَحَّسَ الشَّيْءَ مىس يالاتتى

نَحَّسَ الْأَخْبارَ تەكشۈردى

نَحَسَ ـَـ نَحْسًاهُ سوغۇق؛ يامان ئاقىۋەت كەلتۈرۈپ چىقارماق

نَحُسَ ـُـ نَحاسَةً و نَحْسًا و نُحُوسَةً پالاكەت؛ بەختسىزلىك؛ خەيرلىك بولماسلىق

نَحِس پالاكەت باستى؛ بەختسىز بولدى

نَحْس ج نُحُوس و أَنْحُس كاج تەلەي؛ بەختسىزلىك؛ پالاكەت

نَحُفَ ـُـ نَحافَةً و نَحِفَ ـَـ نَحَفًا زىلۋا؛ ئورۇق

نَحَلَ ـَـ نَحْلاً هُ الْقَوْلَ توقۇماق؛ قارىغۇلارچە توقۇپ چىقارماق

نَحَلَ هُ الْمَرَضُ ئورۇقلاتتى

نَحَلَ نُحْلاً هُ سوۋغا تەقدىم قىلماق

نَحَلَ الْمَرْأَةَ پۇل سوۋغا قىلدى

نَحْلَ ـُـ و نَحِلَ ـَـ نُحولاً ئورۇق بولماق؛ ئەبگا بولماق

نَحْل ھەسەل ھەرىسى

نَحْل لَحّان سېرىق ھەرە

ذَكَر النَحْل ئەركەك ھەرە

خَلِيَّة النَحْل ھەرە كۆنىكى

نَحْل توقۇماق

نُحْل سوۋغات؛ سوۋغا

نَحْلَة ج نَحَلات بىر تال ھەسەل ھەرىسى

نِحْلَة ج نِحَل دىنىي مەزھەپ

نُحْلَى سوۋغات

نَحَمَ ـِـ نَحْمًا و نَحِيمًا و نَحَمانًا ئاسرىماق

نَحْنُ بىز

نَحْنَحَ كانىيىنى قىرىپ قويدى

نَحْو ج أَنْحاء يۆنىلىش؛ ئەرەپ؛ ئۇسۇل - چارە؛ شەكىل؛ پاسون

عِلْم النَحْو گراماتىكا؛ سىنتاكسىس

نُحول ئورۇق؛ ئاجىز؛ زەئىپ

نَحْوِيّ گراماتىكاشۇناس؛ گراماتىكا ئىلمىنىڭ

نَحَّى هُ أو الشَّيْءَ عَنْ مَوْضِعِهِ يۆتكىدى

نَحَّى هُ أو الشَّيْءَ قوغلىدى؛ ئىشتىن بوشاتتى

نَحِيب ئازابلىنىپ يىغلىماق

نَحِيت رەندىلەپ تەكشىلەنگەن؛ نەقىشلەنگەن

نَحِير ج نَحْرَى و نُحَراءُ و نَحائِرُ پىشىشىق؛ پىشقان؛ تەجرىبىسى مول؛ ئۆلتۈرۈلگە

نَحِيزَة ج نحا ئِزُ تەبىئىي؛ تۇغما؛ قاتتىق يەر يۈزى

نَحِيف ج نِحاف و نُحَفاءُ ئاجىز؛ زەئىپ؛ زىلۋا

نَحِيل ج نَحْلَى ئورۇق؛ زىلۋا

نَخَّ ـُـ نَخًّا جىددىي يۈرۈش

نَخّ ج أَنْخاخ ئۇزۇن گىلەم

نُخّ پەي

نَخَا ـُـ نَخْوَةً هُ مەدھىيىلىمەك؛ قوللىماق

نُخاخَة پەي

نَخّاس قۇل سودىگىرى؛ ھايۋان سودىگىرى

نِخاس ج نُخُس چاپلاشماق؛ قىرغاقتا چاپلىماق

نِخاسَة ھايۋانلارنى ئېلىپ سېتىش؛ قۇللارنى ئېلىپ سېتىش

نُخاع ج نُخُع ئۇمۇرتقا

نُخاع الْعَظْمِ يىلىك

نُخالَة تاللانغاندىن كېيىنكى قۇرۇلمىلارنىڭ قالدۇقى؛ كېپەكسىز

نُخالَة الطَّحِينِ كېپەك
نُخامَة يالۇغلىنىش
نُخامِيّ يالۇغلانغان
الْغُدَّة النُّخامِيّ ة چوك مېڭە پوستىلاق قەۋىتى
نَخَبَ ـُـ نَخْبًا الشَّيْءَ تالاش
نَخَبَ لِمَنْصِبٍ سايلىدى
نَخَبَ ـَـ نَخَبًا قورقماق
نَخْب جـ أَنْخاب ھاراق تۇتماق؛ تالاش
شَرِبَ نَخْب فُلانٍ مەلۇم بىرنىڭ ھاراق تۇتتى؛ بىرىنى ھاراقتا تەكلىپ قىلدى
نُخْبَة جـ نُخَب و نُخَبات جەۋھەر؛ تاللانغان جىسىم
نَخَرَ ـَـ نَخْرًا و نَخِيرًا خىلىڭ ـ خىلىڭ بۇرۇن
نَخَرَ الشَّيْءَ تۆشۈك تەشتى
نَخَرَ ـُـ نَخْرًا الْحَبَّ جۇسا؛ يۇتماق
نَخِرَ ـَـ نَخَرًا الْعَظْمُ أو غَيْرُهُ كۆيە؛ كۆيە چۈشكەن
نَخِر قۇرت يېدى
نَخْر چىرىك
نَخْر الْعِظامِ سۆڭەك ئۇسسىسى؛ سۆڭىكى ناھارلاشماق
نَخْرَبَ الشَّيْءَ تۆشۈك تەشمەك
نُخْرُوب جـ نَخارِيبُ تۆشۈك؛ كامار؛ ئويمان جاي؛ ئۇۋا
نَخَزَ ـَـ نَخْزًا هُ بِحَدِيدَةٍ أو نَحْوِها تۆمۈر ئەسۋاب بىلەن سانجىماق
نَخَزَ هُ بِكَلِمَةٍ زاڭلىق قىلدى
نَخَسَ ـ نَخْسًا الدَّابَّةَ ھايۋانغا ... سانجىپ تېز يۈگۈرتمەك
نَخَسَ بِهِ تەسىر كۆرسەتتى
نَخَسَ الْبَكْرَةَ شىنا قويدى
نَخْسَة جـ نَخَسات بىر قېتىم سانجىماق
نَخَشَ ـُـ نَخْشًا الدَّابَّةَ ھايۋانلارنى قوغلىماق
نَخَعَ ـَـ نَخْعًا الذَّبِيحَةَ پەينى ئۈزۈۋەتمەك
نَخَعَ الْأَمْرَ عِلْمًا كامالەتكە يەتتى؛ پىششىق بىلدى
نَخَعَ نُخُوعًا لَهُ بِحَقِّهِ مەلۇم ئادەم ئىسمىگە ھوقۇقىنى ئېتىراپ قىلماق
نَخَلَ ـُـ نَخْلًا الطَّحِينَ يۇزىنى قىلىش
نَخَلَ الشَّيْءَ تالىدى
نَخْل خورما دەرىخى
نَخْلَة جـ نَخَلات بىر تۈپ خورما دەرىخى
نَخِمَ ـَـ نَخَمًا تۇكۇرمەك
نَخْوَة ئۆزىگە ئىشەنمەك؛ پوچى

نَخِيَ زوراۋانلىق قىلىندى
نَخِيب تۆگۈلۈپ قالغان؛ قورقۇنچاق
نَخِير نەپەس
نَخِيرَة سۆڭەك (سۆڭەك؛ ياماق سۆپەتلىك دانىشمۇرەك)
نَخِيف دىمىغىدا گەپ قىلىش
نَخِيل خورما دەرىخى
نَدَّ ـُـ نَدًّا و نُدِيدًا و نُدُودًا و نِدادًا الْبَعِيرُ (تۆگە) ئۇركۈپ كەتمەك؛ چۆچۈپ كەتمەك
نَدَّ تِ الْكَلِمَةُ سۆز نەرتىپسىز ئۆزگەردى
نَدِ «النَّدِي» نەم؛ ھۆل
نِدّ ج أَنْدَاد ئوخشاش؛ بىردەك
نَدا ـُـ نَدْوًا الْقَوْمُ يىغىن؛ يىغىن ئاچماق
نِداء ج نِدَاءات شوئار؛ چاقىرىق؛ ۋارقىراش
نَدّاب يىغلىغۇچى
نَدّاغَة ئىسپىرت يۈرگۈزگۈچ
نَدّاف پاختا ئاققۇچى
نَدامَة پۇشايمان قىلماق
نَداوَة نەم؛ نەملىك
نَدَبَ ـُـ نَدْبًا الْمَيِّتَ ھەسرەت لەنمەك
نَدَبَ هُ إِلَى الْأَمْرِ أو لِلْأَمْرِ بىر ئىشى چاقىردى
نَدَبَ هُ إِلَى الْحَرْبِ ئۇنى جەڭ قىلىشقا ئۇۋەتتى
نَدَب ج أَنْدَاب تىككەن نەرسە؛ تىككەن پۇل
نَدِبَ ـَـ نَدَبًا الْجُرْحُ يارا ئىبغىزى چاپلاشماق؛ تۇتماق
نَدْب ھەسرەتلەنمەك؛ شائىر؛ ئۆلۈپ كەتكۈچىگە مەرسىيە يازماق
نَدْب ج نُدُوب و نُدَبَاءُ ئاكتىپ لىمق بىلەن ئىبلىپ بارغان
نَدْبَة ج نَدْب ج ج نُدُوب و أَنْدَاب تارتۇق
نَدْبَة مۇناسىۋەت؛ مۇسىبەت ناخشىسى؛ ئۆلگۈچىگە يىغلىماق
نَدَحَ ـَـ نَدْحًا الشَّيْءَ چوڭايتماق
نُدْحَة ج نُدَح بىپايان زېمىن
نَدَّدَ بِالشَّيْءِ تەشۋىق قىلدى
نَدَّدَ بِهِ ئەيىبلىدى؛ ئۆتكۈر تەنقىد قىلدى
نَدَرَ ـُـ نَدْرًا و نُدُورًا الشَّيْءُ ئاز ئۇچرايدىغان
نَدَرَ ـُـ نَدارَةً الْكَلامُ مەنىسى ئېنىق
نَدْر كەم؛ كەمچىل؛ داۋاملىق ئۇچرىمايدىغان؛ ئاز
نُدْرَة شالاڭ؛ كەم ئۇچرايدىغان
نَدَسَ ـُـ نَدْسًا الْأَرْضَ بِرِجْلِهِ

يەرنى تېپىچەكلىمەك
نَدَّغَ الْعَجِينَ شېكەر
نَدَقَ ـِـ نَدْقًا نَدَقانًا الْقُطْنَ أو الصُّوفَ پاختا ياكى قوي يۇڭى ئاتماق
نَدَلَ ـُـ نَدْلاً الشَّيْءَ غەزەپ بىلەن ئىگىلىمەك
نَدَلَ الدَّلْوَ مِنَ الْبِئْرِ سۇ چىلىكىنى كۆتۈردى
نَدِلَ ـَـ نَدَلاً تْ يَدُهُ مەينەت
نَدَم پۇشايمان قىلدى
نَدِمَ ـَـ نَدَمًا و نَدامَةً عَلَى ما فَعَلَ پۇشايمان قىلماق
نَدْم شوخ
نَدْمان ج نَدامَى و نَدْمان پۇشايمان قىلغۇچى؛ ئۇلپەتداش
نَدْمان ة . نَدْمَى م (يۇقىرىغا ئوخشاش)
نَدَهَ ـَـ نَدْهًا ژارقىراش
نَدَهَ هُ ئالداپ كەتكۈزدى
نَدْهَة ج نَدَهات ژارقىراش ئاۋازى؛ چاقىرىق ئاۋازى
نَدْوَة سۆھبەت يىغىنى؛ ئىتتىپاق؛ كۆلۈب
نَدْوَة لَيْلِيَّة بەزمىخانا
نَدْوَّة ھۆل؛ نەم
نَدًى ج أَنْداء و أَنْدِيَة نەم؛ نەم ھاۋا؛ سۇ ئۆتمەك؛ سېخىي؛ پۇراقلىق ماتېرىيال
نَدَّى الشَّيْءَ نەملەشتۈردى
نَدَّى الْفَرَسَ ئاتنى تېز چاپتۈردى؛ ئاتنى تەرلەتكۈدەك چاپتۈردى
نَدِيَ ـَـ نَدًى الشَّيْءُ ھۆل - نەم
نَدِيَ تِ الْأَرْضُ يەرگە سۇ چاچتى
نَدِيّ نەم
نَدِيّ الْكَفِّ مەرد
نَدِيّ الصَّوْتِ ئاۋازى جارانلىق
نَغَمَة النَدِيّ يۇقىرى ئاۋازلىق ئايال
نَدْيان نەم
نَدِيد ج نَدَداءُ و أَنْداد ئوخشاش
نَدِيدَة ج نَدائِدُ «نديد» گە قارالسۇن
نَدِيف ئاتقان پاختا ياكى يۇلۇق
نَدِيم ج نِدام و نُدَماءُ و نَدْمان ئۇلپەتداش؛ ھەمراھ
نَذالَة قورقۇنچاق
نَذَرَ ـُـ نَذْرًا و نُذُورًا ئارزۇ قىلماق
نَذَرَ عَلَى نَفْسِهِ كَذا سۇۋغا قىلدى
نَذَرَ وَلَدَهُ ئۆيدىن قوغلىدى؛ قوغلاپ چىقارماق
نَذِرَ ـَـ نَذْرًا بِكَذا دەققەت قىلماق
نَذْر ج نُذُور تىلەك تىلىمەك

نَذَلَ ـُـ نَذالَةً و نُذولَةً قورقۇنچاق؛ پەسكەش
نَذْل جـ أَنْذال و نُذول لۇكچەك؛ پەسكەش؛ قورقۇنچاق
نذِير جـ نُذُر ئاگاھلاندۇرماق؛ ئاگاھلاندۇرغۇچى
نَذِيرَة جـ نَذائِرُ ئەتكەس مال
نَذِيل جـ نُذَلاءُ و نِذال لۇكچەك
نَرْجِس نەغەزگۈل
نَرْجِيلَة جـ نَراجِيلُ كاناي
نَرْد ئۇستىخان
نَرْكُتِين نىكوتىن
نَرْوج نورۋېگىيە
نَرْوجِيّ نورۋېگىيەلىك
نَرْوَزَة نەرۋىسى ئىتتىك
نَزَّ ـِـ نَزًّا و نَزِيزًا تِ الْأَرْضُ سىرغىپ چىقماق
نَزَّ الْوَتَرُ (تارا) تىترىدى
نَزّ جـ نُزُوز يەر يۈزىدىكى ئېشىندى سۇ؛ ھەربىكەتچان؛ مەڭگۈلۈك ئەمەس
نَزا ـُـ نَزْوًا و نُزُوًّا و نَزَوانًا سەكرىمەك
نَزا الذَّكَرُ عَلَى الْأُنْثَى چېتىشماق؛ جۈپلەشمەك
نَزا بِهِ قَلْبُهُ إِلَى كَذا ئىنتىلدى
نَزا عَنْهُ غىپپىدە تىكىۋەتتى
نَزازَة سۇ سىرغىپ چىقماق
نَزّاع إِلَى كَذا ... نى تەلەپ قىلغۇچى؛ ... نى ياخشى كۆرگۈچى
نِزاع تالاشماق؛ ئۇمىد
نِزاعِيّ مۇنازىرىسى بار
نِزال قۇچاقلاشما جەڭ؛ ئاتقا مىنىپ قۇچاقلاشما جەڭگە كىرىش
نِزالَة سايامەت قىلماق
نَزاهَة پاك
نَزَّة جىنسىي ھەۋەس
نَزَح ـَـ نَزْحًا و نُزُوحًا يىراق
نَزَح الْبِئْرَ قۇدۇق سۇيىنى تۈگەتتى
نَزَح الْماءَ مِنَ السَّفِينَة سۇ چىقاردى
نَزَح جـ أَنْزاح لاي سۇ
نَزَرَ ـُـ نَزْرًا و نُزْرَةً و نَزارًا و نَزارَةً و نُزُورَةً الشَّيْءُ ئاز؛ ئاز مىقداردا
نَزْر ئاز مىقداردا
نَزَّعَ الشَّيْءَ مِنْ مَكانِهِ يۆتكىدى
نَزَعَ ـِـ نَزْعًا الشَّيْءَ مِنْ مَكانِهِ يۆتكىمەك
نَزَعَ هُ خىزمىتىدىن ئىستىپا بەردى
نَزَعَ ھايات قىلىنماق ئۈستىدە قالدى

نَزَعَ ثِيابَهُ كىيىم سالدى
نَزَعَ عَنِ الْقَوْسِ ئوقيا ئاتتى
نَزَعَ فِي الْقَوْسِ كىرىشنى تارتتى
نَزَعَ مِلْكَهُ كَذا تارتىۋالدى
نَزَعَ مِلْكِيَّةَ الْعَقارِ مەھسۇلاتنى مۇسادىرە قىلدى
نَزَعَ الْقِشْرَ شىلىۋالدى
نَزَعَ لَزُومًا مِنَ الْأَمْرِ چىڭىرىپ تاشلىماق، ئۇزۇۋۈتمەك
نَزَعَ ـَ نِزاعًا إِلَى الشَّيْءِ ئويلىماق؛ ئۇمىد قىلماق
نَزَعَ نِزاعًا و نُزُوعًا إِلَى وَطَنِهِ أَوْ أَهْلِهِ ئىلىمەك؛ سېغىنماق
نَزْع قۇتۇلماق
نَزْع السِّلاحِ قارمىيە
نَزْع الْمِلْكِيَّةِ ئىشلەپچىقىرىشنى چەكلەنگەن؛ بارلىق ھوقۇقنى تارتىۋالماق
نَزْع الْمَوْتِ ئۆلۈم ئالدىدىكى ئازاب؛ ئۆلۈم ئالدىدىكى تىركىشىش
نَزْعَة ج نَزَعات يۆنىلىش؛ ھەۋەس؛ ئىستىل
نَزَعَ ـَ نَزْغًا هُ گەپ تېرىپ ئارىغا سوغۇقچىلىق سېلىش
نَزَعَ ـَ نَزْغًا بَيْنَهُمْ سەكرەش؛ كۆشكۈرتۈش

نَزَفَ ... نَزْفًا الدَّمَ قان ئېلىش؛ قانغا تويرمىماق
نَزَفَ ماءُ الْبِئْرِ قۇدۇق قۇرۇپ كەتتى
نَزَفَ الدَّمُ فُلانًا قان جىق چىقىپ كەتتى
نَزْف قان چىقماق
نَزَق بېنىك، يېڭگىللىدى
نَزِقَ ـَ نَزَقًا و نُزُوقًا يېنىك؛ خۇشال - خۇرام؛ شوخ
نَزِق يېنىك؛ ئالدىراڭغۇ
نَزَقَهُ ـُ نَزْقًا هُ تەبىزە بىلەن سانجىش
نَزَلَ هُ أَوِ الشَّيْءَ ئۇنى چۈشۈردى
نَزَّلَ الشَّيْءَ مَكانَ الشَّيْءِ ۋاكالەتەن قىلدى
نَزَّلَ الشَّيْءَ ئورۇنلاشتۇردى
نَزَلَ ـِ نُزُولاً چۈشۈش
نَزَلَ عَنْ كَذا تاشلىۋەتتى
نَزَلَ بِهِ الْأَمْرُ ئۇچرىدى؛ يۈز بەردى
نَزَلَ نُزُولاً و مَنْزَلاً هُ أَوْ بِهِ أَوْ عَلَيْهِ ياتاقلا ئورۇنلىشىش
نَزِلَ ـَ نَزْلَةً زۇكام بولماق؛ شامال تەگمەك
نُزُل ج أَنْزال مېھمان كۈتۈش
نَزْلَة ج نَزَلات شامال تەگمەك؛

زۆكام بولماق؛ شامالداش؛ نەزلە
نَزْلَة شُعْبِيَّة كاناي ياللۇغى
نَزْلَة مَعِدِيَّة ئاشقازان ياللۇغى
نَزْلَة وافِدَة تارقىلىشچان زۆكام
نَزْنَزَ بېشىنى چايقىدى
نَزْنَزَ تْ أُمّ وَلَدَها ئاپىسى بالىسىنى ئۇسسۇل ئويناتتى؛ بالىسىنى ئويناتتى
نَزَّهَ هُ يامان ئىشتىن ئايرىۋەتتى
نَزَّهَ نَفْسَهَ عَنِ الْقَبِيحِ يىخىسقىلىق قىلدى؛ يەسكەش ئىشنى قىلدى
نَزَه پاك بولدى
نَزُهَ ـُـ و نَزِهَ ـَـ نَزاهَةً و نَزاهِيَةً قاچماق؛ مۇدھىش نەرسىدىن يىراق بولماق؛ پاكىز
نَزِه ج نُزَهاءُ و أَنْزاه و نِزاه پاك
نُزْهَة ج نَزَه ئويۇن؛ ئويۇن - تاماشا
نَزْو . نُزُوّ تاقلاش
نَزَوان تاقلاش؛ سەكرەش؛ پارتلاش
نَزْوَة ج نَزَوات قىيچىپ چىقماق؛ بۆسۈپ چىقماق
نَزْوَة الْفِكْرِ ھېسسىيات؛ ئەقىل - پاراسەتنىڭ چاقنىشى
نُزُوح يىراق
نُزُوح عَنِ الْوَطَنِ چەتكە چىقماق
نَزُوح ج نُزُح نِزاح دۆلەتسىز سېغىنغۇچى
نُزُول چۈشۈپ كەتمەك؛ چۈشمەك
أُجْرَة النُّزُول ئۆي ئىجارىسى
نَزِيح يىراق
نَزِير ج نُزُر ئاز مىقداردىكى؛ ئاز - ئازدىن
نَزِيز ھەربىكەتچان؛ لەيلىگەن؛ خاتىرجەم بولالمىغان
نَزِيع ج نُزّاع ياقا يۇرتلۇق كىشى؛ چەت ئەللىك ئادەم
نَزِيف قان چىقماق؛ قانسىراپ كەتكەن ئادەم
النَّزِيف الْمُخِّيّ مېڭىگە قان چۈشۈش
نَزِيل ج نُزَلاءُ مېھمان؛ ساقلىغۇچى
نَزِيه ج نُزَهاءُ و أَنْزاه و نِزاه پاك
نَسَأَ ـَـ نَسْأً و مُنْسَأَةً الشَّيْءَ كەينىگە سۈرمەك
نَسَأَ هُ الْبَيْعَ أو فيهِ ساتتى
نَسا ج أَنْساء ئولتۇرغۇچ نەرۋا
نَساء ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرمەك
نَسّاء ئۇنتۇلغان
نِساء ج ئاياللار
نِسائِيّ ئاياللارنىڭ
نِسائِيّات ج ئاياللارنىڭ ئىشى؛ ئاياللار قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلار

نَسّاب ئۇي ئىشلىرىنى ئۇگەنگۈچى
نَسابَة ئۇرۇق - تۇغقاندارچىلىق؛ قۇدا-باجىلىق؛ قانداشلىق ياكى قېرىنداشلىق مۇناسىۋەت
نَسأَة ۋاقىتنى كەينىگە سوزماق
نَسّاج رەخت توقۇغۇچى ئىشچى
نِساجَة رەخت توقۇش كەسپى
نَسارِيَّة بۇركۇت
نَسّاف بۇزغۇنچىلىق قىلىش خاراكتېرىدىكى پارتلاتقۇچ دورا
نَسّافَة قوغلىغۇچى پاراخوت
قَذِيفَة نَسّافَة سۇ مىناسى
نَسافَة الْمِنْسَفَةِ چار؛ توپان
نَسال . نَسالَة چۈشۈپ كەتكەن پىيى
نَسَبَ ـُـ نَسَبًا و نِسْبَةً هُ نەسەبنى بايان قىلماق
نَسَبَ هُ إِلَى فُلانٍ نەسەبنامىسىنى ئىزدىدى
نَسَبَ إِلَيْهِ كَذا جىنايەتكە يۇزلەندى
نَسَبَ نَسَبًا و نَسِيبًا و مَنْسَبَةً الشّاعِرُ بِالْمَرْأَةِ گۈزەللىكنى بايان قىلماق
نَسَب ج أَنْساب ئۇرۇق - تۇغقان؛ قانداشلىق مۇناسىۋەت
سِلْسِلَة النَسَب ئائىلە نەسەبنامىسى؛ قان سىستېمىسى
نِسْبَة . نِسَب قېرىنداشلىق؛ نىسبەت؛ مۇناسىۋەت
النِسْبَة الْحِسابِيَّة ماتېماتىكىلىق دەرىجە سان
النِسْبَة الْهَنْدَسِيَّة گېئومېتىرىك سان
النِسْبَة الْمِئَوِيَّة پىرسەنت؛ پىرسەنت ئۇسۇلى
النِسْبَة إِلى كَذا سېلىشتۇرغان
نِسْبِيّ ئۇزئارا ماس؛ ماس كەلگەن
نِسْبِيَّة نىسپىي
نَسَجَ ـُـ نَسْجًا الثَّوْبَ توقۇماق؛ توقۇماق
نَسَجَ الْأَخْيِلَةَ حَوْلَ كَذا فانتازىيە
نَسَجَ عَلَى مِنْوالِهِ ئېكراندا تەقلىد قىلىش
نَسَجَ الْكَلامَ أو الشِّعْرَ گەپ توقۇماق؛ شېئىر يازماق
نَسْج توقۇماق
نَسَخَ ـَـ نَسْخًا الْكِتابَ كۆچۈرۈپ يېزىلغان
نَسَخَ الشَّيْءَ چىقىرىۋەتتى؛ ئىمكانىيەتتىن چىقىرىۋەتتى؛ سەت قىياپەت
نَسْخ بىكار قىلماق
نُسْخَة ج نُسَخ بىر پارچە؛ بىر قىسىم؛ كۆپەيتىلگەن نۇسخىسى؛ ئەسلىي تېكىست

نَسَرَ الْحَبْلَ ئاچماق؛ پارچىلىدى

نَسَرَ ـُـ نَسْرًا عَنْهُ سۈرتمەك

نَسَرَ الْحَبْلَ پارچىلىدى

نَسَرَ ـُـ نَسْرًا هُ الْبازِى كىچىك هايۋانلارنىڭ گۆشىنى يەيدىغان

نَسْر جـ نُسُور و أَنْسُر و نِسار بۈركۈت

نَسْرَة ئۇششاق پارچە

نَسْرَة خَشَبٍ ياغاچ پارچىلىرى

نِسْرِين ئۇزۇن ئېچىلىپ تۈرغان گۈل؛ ئۇزۇن ئۆمۈرگۈلى

نِسْع جـ أَنْساع تاسما؛ كەڭ تاسما

نِسْع الْيَدِ بېغىش

نَسْغ النَّباتِ سۈيۈقلۇق؛ شەربەت

نَسَفَ ـِـ نَسْفًا الْبِناءُ بىتچىت قىلماق؛ بۇزۇۋەتمەك

نَسَفَ الْحَبَّ بِالْمِنْسَفِ ئاشلىق تاسقىدى

نَسَفَ تِ الرِّيحُ الثُّرابَ أو الْحَصَى چىقىرىۋەتتى

نِسْفَة جـ نِساف و نِسُف و نُسف لەيلىمە تاش

نَسَّقَ الشَّيْءَ ئورۇنلاشتۇردى؛ قائىدىلىك

نَسَقَ ـُـ نَسْقًا الدُّرَّ مارجان ئاسماق؛ ... نى مارجان قىلىپ ئاسماق

نَسَقَ الْكَلامَ يازدى

نَسَق رەتلىدى

نَسْق رەتلىمەك

نَسَكَ ـُـ نَسْكًا و نُسُوكًا و نَسْكَةً و مَنْسَكًا و نُسُكًا دۇنيانى تەرك ئەتمەك

نَسَكَ لِلّٰهِ ئىخلاسمەن بولدى؛ تەقۋا بولدى

نَسُكَ ـُـ نَساكَةً تەرىقەتچى بولماق

نُسْك . نُسُك ئىخلاسمەن؛ تەقۋادار

نَسَلَ ـُـ نَسْلاً الْوَلَدَ أو بِهِ ئوغۇل تۇغماق

نَسَلَ الصُّوفَ أو الرِّيشَ يۇلۇش تاشلىدى؛ يۇڭنى ئالماشتۇردى

نَسَلَ سۈرتۈپ ئۈزدى (يىپ قاتارلىقلار)

نَسَلَ بالا ـ چاقىلىرى كۆپ بولدى

نَسَلَ ـُـ نُسولاً الصُّوفُ أو الرِّيشُ تۈك تاشلاش

نَسَل مۇرابىا؛ شەربەت

نَسْل جـ أَنْسال تۇغۇلماق؛ كېيىنكى ئەۋلادلار

نَسْل الْمَرْأَةِ تۇخۇم

إِصْلاح النَّسْل ئەلا نەسىل تەلىماتى

نَسَّمَ فى الْأَمْرِ باشلىدى

نَسَّمَ تِ الرِّيحُ مەيىن شامالدا يەلپۈندى

نَسَمَ ـِـ نَسْمًا و نَسِيمًا و نَسَمانًا
تِ الرِّيحُ شامال چىقماق

نَسَمَ نَسْمًا و نَسِمَ ـَـ نَسَمًا الشَّيْءَ
ئۆزگەرتمەك

نَسَم ج أَنْسام نەپەس ئالماق؛ مەيىن شامال

نَسَمَة ج نَسَم نەپەسلەنمەك

نَسْناس ج نَسانِيسُ ئۆزۈن قۇيرۇقلۇق مايمۇن؛ بالىلار ھېكايە-چىدىكى بىر پۈتلۈق مەخلۇق

نَسْنَسَ ئاجىزلاشتى

نِسْوان ج ئاياللار

نِسْوَة ج ئاياللار

نَسُول تۆكى چۈشۈپ كەتمەك

نَسُولَة تۇرى

نَسْوِيّ ئاياللارنىڭ؛ مۇلايىم

نَسِّي ئۇنتۇلدۇردى

نَسِيَ ـَـ نَسْيًا و نِسْيانًا و نِسايَةً و نَسْوَةً الشَّيْءَ ئۇنتۇپ قالماق

نَسِيّ ئۇنتۇغان؛ ئۇنتۇلدۇرغان

نَسْي ج أَنْساء ئۇنتۇلۇش؛ ئۇنتۇلدۇرۇلغان؛ يىراق يۇرتتىكىلەر تەرىپىدىن ئۇنتۇلدۇرۇلغان؛ ئۆيدە قالايمىقان قويۇلغان نەرسىلەرنى ئۇنتۇغان

نِسْي ئۇنتۇلدۇرۇلغان

نَسِيئَة ئارىيەتكە ئالغان

نَسْيان ئۇنتۇغاق

نِسْيان ئۇنتۇش

أَيّام النِّسْيان كالېندار

نَسِيب ج أَنْسِباءُ و نُسَباءُ ئۇرۇق-تۇغقان؛ كۆيئوغۇل

نَسِيج ج نُسُج و أَنْسِجَة توقۇلما بۇيۇملىرى؛ توقۇلما

هُوَ نَسِيج وَحْدِهِ تېپىلغۇسىز؛ بىرلا؛ تەڭداشسىز

نَسِيس ج نُسُس ئىچىرقاپ كېتىش

نَسِيف مەخپىيەتلىك

نَسِيق تەكشى

نَسِيل تۈك چۈشۈش

نَسِيم ج نِسام و أَنْسِمَة و نَسائِمُ مەيىن شامال

نَشَّ ـِـ نَشًّا و نَشِيشًا النَّهْرُ أوغَيْرُهُ قۇرۇپ كەتمەك؛ قاغجىراپ كەتمەك

نَشَّ اللَّحْمُ قاينىدى

نَشَّأَهُ تەربىيە؛ باقتى

نَشَأَ ـَـ و نَشُؤَ ـُـ نَشْأً و نُشُوءًا و نَشْأَةً و نَشاءً و نَشاءَةً الشَّيْءُ يۇز بېرىش؛ شەكىللىنىش

نَشَأَ الطِّفْلُ ئۆسۈپ يېتىلدى

نَشَأَ باشلاندى؛ يارالتى

نَشا كراخمال

نَشا جـ أَنْشاء تەم؛ يۇراق

نَشْء شەكىللىنىش؛ ياشلىنىش مەنبەسى؛ تەربىيىي تەرەققىيات

نَشاء كراخمال

نَشّاب جـ نَشّابَة ئوقياچى؛ مەركەن؛ ئوقيا ياسىغۇچى

نُشّاب جـ نَشاشِيبُ يا ئوقى؛ ئوق

نُشّابَة جـ نَشاشِيبُ ئوق؛ سىر تال يا ئوقى

نَشْأَة ياش سىر ئەۋلاد؛ ياشلار؛ يۇز بەرمىش

نُشادِر . نُوشادِر ئامموناك نۇشۇدۇر

رُوح النُّشادِر ئامموناك سۇيى

ماز نُشادِر ئامموناك

نُشادِرِيّ ئامموناكلىق

نَشّار شالچى؛ يافاچچى

نُشارَة نەقىش

نِشارَة يافاچچىلىق ماناتىسى

نَشاز نېگىزلىك

نَغَم نَشاز ماس كەلمىگەن ئاھاڭ

نَشّاز سۇزۇش؛ چىقىرىش؛ يۆسۈپ ئۆتۈش

نَشاط شوخ؛ خۇشال؛ ئاكتىپ

نَشّاق سۈمۈرگۈچ قەغەز

نَشّافَة لۆڭگە؛ يۇز لۆڭگىسى

نَشّافَة الْحِبْرِ سۈمۈرگۈچ قەغەز

نَشّافَة الْحُبُوبِ ئاشلىق قۇرۇتۇش ئۈسكۈنىسى

نَشّال ئوغرىلاش؛ ئوغرى

نِشان جـ نِشانات نىشان؛ ئوردېن؛ مېدال

نَشَبَ هُ فِي كَذا ئاستى؛ تەسىپ قويدى

نَشَب ياپلىق؛ كاپىتال

نَشِبَ ـَـ نَشَبًا و نُشوبًا و نُشْبَةً

النَّشْبُ فِي الشَّيْءِ چاپلىشىش؛ قىسىش

ما نَشِبَ أَنْ ... دەرھال

نَشِبَ نُشوبًا الأَمْرُ فُلانًا ئورۇنلاشقا تەگىشلىك كىش

نَشِبَ فِي الْحَرْبِ بَيْنَ الْقَوْمِ ئورۇش پارتلىدى

نَشَجَ ـُـ نَشْجًا و نَشِيجًا الْباكِي ئۆكسۈپ يىغلىماق؛ بوغۇلۇپ يىغلىماق

نَشَجَ فِي الْقِدْرِ او نَحْوِها قاينىدى

نَشَج جـ أَنْشاج دەريا ئېغىزى؛ دەريا ئىنى

نَشَدَ ـُـ نَشْدًا و نِشْدانًا و نِشْدَةً

النَّشْدَة ئىزدەمەك؛ تاپماق

نَشَدَ هُ اللّٰهَ او بِهِ ئىلتىماس

قىلدى؛ ئۆتۈنۈپ سورىدى
نَشْد ئىزدەنمەك؛ تاپماق
نِشْدان ئىزدىمەك
نَشَّرَ الشَّيْءَ يايدى
نَشَّرَ الثَّوْبَ كىيىمنى ئاپتاپقا يايدى
نَشَرَ ـُـ نَشْرًا الثَّوْبَ قانات يايدۇ-
رۇش؛ ئېچىش
نَشَرَ الْخَبَرَ جاكارلىدى؛ ئېلان قىلدى
نَشَرَ الشَّيْءَ چېچىلىپ كەتتى
نَشَرَ الْكِتابَ نەشردىن چىقىش؛ نەشر قىلىش
نَشَرَ الْخَشَبَ ياغاچ ھەرىدى
نَشَرَ ـُـ نَشْرًا و نُشورًا اللّٰهُ الْمَوْتَى ئىسرىلدۇرۇش؛ ئەسلىگە كەلتۈ-
رۇش
نَشْر ئېلان قىلىش؛ نەشردىن چىقى-
رىش
يَوْم النَّشْر قىيامەت - قايىم كۈن؛ ئۆلۈم؛ ئەجەل
دار النَّشْر نەشرىيات
نَشْرَة جـ نَشَرات ئېلان قىلىش؛ جاكارلاش؛ خەت - چەك؛ تەشۋى-
قاتنامە
نَشْرَة الْأَخْبارِ ئېلان - ھەۋەر؛ تېلې-
ۋىزور خەۋىرى
النَّشْرَة الْجَوِّيَّة ھاۋارايىدىن مەلۇمات
نَشْرَة الْأَسْعارِ باھا ئۆچۈرىدىن مەلۇ-
مات
نَشَزَ ـُـ نَشْزًا فى الْمَكانِ أو عَنْهُ بۆرتۈپ چىقىپ قالماق
نَشَزَ نُشوزًا تِ الْمَرْأَةُ بِزَوْجِها أو عَلَيْهِ أو مِنْهُ ئايالى يولدىشى-
نى خارلاش
نَشْز جـ نِشاز ئېگىزلىك
نَشْز جـ نُشوز ئېگىزلىك
نَشَّطَ الْحَبْلَ باغلىدى
نَشَّطَ الْعُقْدَةَ باغلىدى
نَشَّطَهُ إلَى الْعَمَلِ أو فيهِ غەيرەت-
لەندى؛ رىغبەتلەندۈردى
نَشَطَ ـُـ نَشْطًا مِنَ الْمَكانِ چىقىپ كېتىش
نَشَطَ مِنْ بَلَدٍ إلَى بَلَدٍ يۆتكەلدى
بَشِطَ ـَـ نَشاطًا شوخ؛ خۇشال؛ روھى كۆتۈرەڭگۈ
نَشِطَ فى الْعَمَلِ ئاكتىپ بولدى؛ تەشەببۇسكار بولدى
نَشَعَ ـَـ نَشْعًا الشَّيْءَ تارتىۋالماق؛ بۇلۇۋالماق
نَشْع سېسىق سۇ
نَشَّقَ الْماءَ سۈرتتى؛ قۇرۇتتى
نَشَّقَ الشَّيْءَ قۇرۇتتى
نَشَقَ ـُـ نَشْقًا الثَّوْبُ الْعَرَقَ كىيىم تەر سۈمۈرۈش
نَشَقَ ـِـ نَشْقًا الْماءَ قورقۇش

نَشَقَ يَدَيْهِ لۆڭگمده ئېرتتى

نَشَقَ قۇرۇپ كەتتى

نَشِقَ ـَـ نَشْقًا الثَّوْبُ الْعَرَقَ كىيىملەرنى قۇرۇتۇش

نَشِقَ الْماءُ فِى الْأَرْضِ قۇرۇپ كەتتى؛ قاغجىراپ كەتتى

نَشِقَ تِ الْبِئْرُ قۇدۇقتا سۇ تۈگىدى

نَشِقَ الثَّوْبُ قۇرۇتتى

نَشِق قۇرغاق؛ قۇرۇق

نِشْفَة و نَشَفَة جـ نَشْف و نِشَفَ و

نِشاف ئۇزۇپ يۇرمەك؛ لەيلەپ يۇرمەك

نَشِقَ ـَـ نَشْقًا الْهَواءَ سۇمۇرۇش

نَشْق سۇمۇرۇش؛ قوبۇل قىلىش

نَشَلَ ـُـ نَشْلاً الشَّيْءَ قولغا كىرگۈزۈۋالماق؛ تارتىۋالماق

نَشَلَ هُ مِنْ كَذا قۇتقۇزدى؛ قۇتۇلدى

نَشَلَ اللَّحْمَ قازانىڭ ئىچىدىكىنى قول بىلەن ئالدى

نَشَمَ اللَّحْمُ سېسىق پۇرىدى

نَشَّمَ فى الْأَمْرِ باشلىدى

نَشَّنَ الْبَضائِعَ تاۋار ماركىسى

نَشْناش زېرەك

نَشْنَشَ شوخ؛ ئۆتكۈر بولدى

نَشْنَشَ تِ الْقِدْرُ ئۆركەشلىدى

نَشْو مەست بولماق

نُشُوء شەكىللىنىش؛ باشلىنىش مەنبەسى؛ ئېچىلىش

نَشْوان جـ نَشاوَى كۆرەڭلەش

نُشُوب حَرْبٍ ئۇرۇش پارتلاش

نَشْوَة مەست بولۇش

نَشْوَة الطَّرَبِ كۆرەڭلەش؛ مەپتۇن بولۇش

نُشُور ئىسلىگە كەلتۈرۈش؛ ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرۇش؛ تىرىلىش

يَوْم النُّشُور ئۆلۈم كۈنى؛ قىيامەت ـ قايىم كۈنى

نَشُوق ناس؛ ناسۋال؛ دورا پۇراش

نَشَوِىّ كراخمالىق؛ مەستلىك

نَشْوَى م مەست بولۇپ قالغان؛ كۆرەڭلەش

نَشِىَ ـَـ نَشْوًا و نِشْوَةً مەست؛ مەست بولۇپ قېلىش

نَشْيان مۇڭداشقاق؛ پاراڭ سېلىشماق

نَشِيج جـ نُشُج ئۆكسۈپ يىغلاش؛ بوغۇلۇپ يىغلاش

نَشِيد جـ أَناشِيدُ ناخشا؛ ناخشا ـ مۇزىكا

النَّشِيدُالْوَطَنِىّ دۆلەت ناخشىسى

نَشِيد الْمَوْتِ مېيىت ئۇزىتىش مۇزىكىسى

نَشِيدَة جـ نَشائِدُ ناخشا؛ ناخشا ـ مۇزىكا

نَشِير ئابالچە ئۇملاش كىيىمى
نَشِيط ج نِشاط و نَشاطَى شوخ؛ تېتىك؛ چاللىق
نَصَّ ـُـ نَصًّا الْقَوْلَ او الْفِعْلَ سۆزۈشتۇرمەك؛ كېلىش مەنبەسى
نَصَّ الْكَلامَ تۈزۈپ چىقتى؛ تەپسىلىدى؛ بېزىپ چىقتى
نَصَّ هُ سوراش؛ تېگى - تەكتىنى سۆزۈشتۈرۈش
نَصَّ عَلَى كَذا ئوچۇق بەلگىلەنگەن قائىدە؛ ئوچۇق بەلگىلىمە
نَصَّ الْمَتاعَ توپلىدى؛ دۆۋىلىدى
نَصّ ج نُصُوص ئوچۇق بەلگىلەنگەن قائىدە؛ ئەسلىي نۇسخا؛ مادda (قانۇن - نىزاملاردىكى) تەپسىلاتلىرىغان خەت؛ ئىشلىتىلىدىغان خەت؛ تېكىست
نَصّاب ئالدامچى؛ مەككار؛ مۇغەمبىر
نِصاب ج نُصُب مەنبە؛ پىلتىزى
نِصاب السِّكِّين پىچاق سېپى؛ ھولۇق
النِّصاب القانونِيّ مۇقىم بېكىتىلگەن سانلىق مەلۇمات
نِصاحَة ئارغامچا؛ بۇغىلگەن ئارغامچا
نَصَّبَ الشَّيْءَ مۇقىملاشتۇردى
نَصَّبَ هُ الْحاكِمُ ۋەزىپىگە تەيىنلەدى
نَصَبَ ـُـ نَصْبًا الشَّيْءَ تۇرغۇزۇش؛ مۇقىم
نَصَبَ شَرَكًا تور يېيىش
نَصَبَ الشَّجَرَةَ كۆچەت تىكتى
نَصَبَ هُ الْمَرَضُ او نَحْوُهُ قىيناش
نَصَب چارچاش؛ ھېرىش
نَصَب ج أَنْصاب ئېگىز كۆتۈرۈلگەن بالبرلق
نَصْب ئېگىز كۆتۈرۈش؛ قۇرۇش
نَصْب فِي النَّحْوِ چۈشۈم كېلىش
نَصِبَ ـَـ نَصَبًا چارچاش؛ ھېرىش
نَصِبَ فِي الأَمْرِ ئەستايىدىل بولدى؛ تىرىشتى
نُصْب ج أَنْصاب قۇرۇلغان نەرسە؛ مەيۇد؛ سەنەم؛ نەقىش؛ ھەيكەل
نُصْب تَذْكارِيّ خاتىرە مۇنارى
نَصْبَة چۈشۈم كېلىشىنىڭ بەلگىسى (نەسبە)؛ بىر تال كىچىك دەرەخ شېخى
نَصْبَة ج نَصَب بول بەلگىسى
نَصْبَة الأَمْيالِ ئالبىدە؛ خاتىرە تاش
نَصْبَة ج نَصَبات ئالدام خالتا؛ قۇزۇلۇق - شۇملۇق
نَصَتَ ـُـ نَصْتًا لَهُ كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاش؛ قۇلاق سېلىش
نَصْت كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاش
نَصَّة ماڭلاي چاچ

نَصْتَة كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاش
نَصَحَ ـَـ نُصْحًا و نَصاحَةً و نَصاحِيَّةً ه أو لَهُ نەسىھەت قىلىش؛ سەمىمىي مەسلىھەت
نُصْح سەمىمىي سۆز؛ نەسىھەت
نَصَّرَ ه ئۇنى خرىستىئان مۇرىتى قىلدى
نَصَرَ ـُـ نَصْرًا و نُصْرَةً ه ياردەم بېرىش؛ ھەمكارلىق
نَصَرَ ه مِنْ عَدُوِّهِ أو عَلَيْهِ ياردەم بەردى؛ قۇتقۇزدى
نَصْر ھەلىبە قىلىش؛ ياردەم بېرىش؛ قوللاش
نَصْر ج قوللىغۇچىلار؛ ھەمكارلاشقۇچىلار؛ ياردەملەشكۈچىلەر
نَصْران كاتولىك دىنى مۇرىتى
نَصْرانِيّ ج نَصارَى كاتولىك دىنى مۇخلىسى
النَّصْرانِيّة كاتولىك دىنى
نُصْرَة ياردەم بېرىش؛ ھەمكارلىشىش
نَصَّصَ الْمَتاعَ دۇڭلىدى
نَصَعَ ـُـ نُصُوعًا و نَصاعَةً الأَمْرُ ئېنىق؛ بىلىنىش
نَصَعَ بِالْحَقِّ ئىقرار قىلدى
نَصَعَ اللَّوْنُ قارەڭ ئاق بولدى؛ مۇزۇك بولدى
نَصَعَ الشَّيْءُ ساپ بولدى؛ پاكىز بولدى
نَصَفَ ـِـ نَصْفًا و نَصافَةً الشَّيْءَ بېرىمىنى ئېلىش
نَصَفَ الْقَوْمَ ئۇلارنىڭ قولىدىن بېرىمىنى ئالدى
نَصَفَ الشَّيْءَ بَيْنَ الإِثْنَيْنِ ئىككى ئادەمگە بىر نەرسىنى تەقسىم قىلدى
نَصَفَ ـِـ نَصْفًا و نُصُوفًا الشَّيْءَ بېرىمىغا يېتىش (بىر نەرسە ئىلگە)
نَصَفَ الشَّيْءُ نىشانىڭ بېرىمىغا يەتتى
نَصَف ئادىل؛ توغرا
نِصْف ج أَنْصاف بېرىم؛ ئىككىدىن بىر قىسىم؛ ئادىل؛ توغرا
رَجُل نِصْف ئوتتۇرا پاشلار
نَصَفَة ئادىل
نِصْفِيّ ئىككى قىسمىدىن تەركىب تاپقان
نَصَلَ ـُـ نَصْلاً و نُصُولاً مِنْ كَذا قۇتۇلۇش
نَصَلَ اللَّوْنُ رەڭگى ئۆچۈش؛ رەڭگى ئۆزگىرىش
نَصْل ج نِصال و أَنْصُل و نُصُول نەيزە ئۇچى؛ نەيزە
نَصْل الْمِغْزَلِ ئورچۇق؛ موكا
نَصْلَة بۇقىرىقىغا ئوخشاش
نَصِمَة ئىلاھ

نَصُوح ساداقەتمەن؛ سەممىي

نَصِيب ج أَنْصِبَة و نُصُب و أَنْصِباء پاي؛ ھەسسە؛ تەلەي

يا نَصِيب رەڭلىك بېلەت

نَصِيب الْأَسَدِ ئەڭ ياخشى ئۆلۈش

نَصِيحَة ج نَصائِحُ سەممىي نەسىھەت

نَصِير ج أَنْصار و نُصَراءُ ياردەملەشكۈچىلەر؛ قوللىغۇچىلار؛ ئىختىيارىي پارتىزان ئەسكەر

نَصِيع ئېنىق؛ چۈشىنىشلىك؛ قارەڭ ئاق؛ ساپ

نَصِيل تاش تۈرتمەك

نَفَّ ـِـ نَفًّا و نَفِيفًا الْماءُ ئاستا - ئاستا ئېقىپ چىقىش ياكى سىرغىپ چىقىش

نَفَّ مالُهُ مالنى پۈلغا ئايلاندۇردى

نَفَّ الشَّيْءَ پۈلاڭلىدى؛ تەۋرىدى

نَفّ نەق پۇل

نَفًّا پۇل تۆلەش

نَفَا ـُـ نَفْوًا السَّيْفَ مِنْ غِمْدِهِ نەيزىنى يۇلۇش؛ پىچاقنى ئېلىش

نَفَا الثَّوْبَ عَنْهُ كىيىملىرىنى سېلىۋەتتى

نَفَا هُ مِنَ الثَّوْبِ كىيىملىرىنى سېلىۋەتتى

نَفَّاحَة سۇ چېچىش؛ سۇ چېچىش ئەسۋابى؛ سۇ چېچىش ماشىنىسى؛ سۇ چاچقۇچ

مِطْبَعَة نَفّاحَة ئەسلىي قول يازما

نَفار ئالتۇن؛ جەۋھەر؛ مېغىز

نَفارَة گۈزەل، كۆركەم؛ يېڭى؛ كەيپىياتى ياخشى

نَفارَة الشَّبابِ ياشلىق باھارى گۈللەش

نِفال ج نِفالات كۆرەش؛ رىقابەت

نَفَبَ ـُـ نُفُوبًا الْماءُ سىڭىپ كىرىش؛ يەر ئاستى؛ قورغان؛ قاغجىراپ كەتكەن

نَفَبَ الْعُمرُ ئۆلۈم؛ ئۆمۈر ئاخىرلاشتى

نَفَبَ ماءُ وَجْهِهِ داپ يۈز؛ يۈزى قېلىن بولدى

نَفِجَ ـَـ نَفْجًا و نُفُوجًا و نِفاجًا الثَّمَرُ أو غَيْرُهُ پىششىق؛ ئوت قالاپ پىشۇرۇش

نُفْج پىشىپ يېتىلىش؛ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىش

نُفْج فى التَّفْكِيرِ ئوي - پىكرى پىشىپ يېتىلىش

نَفَحَ ـَـ نَفْحًا الْأَرْضَ بِالْماءِ سۇ چېچىش

نَفَحَ عَلَيْهِ الْماءَ سۇ چېچىشتى

نَفَحَ الشَّجَرُ دەل - دەرەخ بىخ چىقار-

نعامة ـــ سرتماق

نظّارة
دۇربۇن

نصل الرمح
نەيزە

ناعورة
سۇ ماشىنسى

ناووس
تاش ئابىدە

نيلوفر
نىلۇپەر

نعنع
يالپۇز

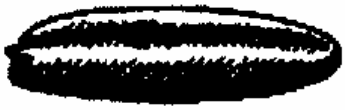

نواة ـــ مۇە مېغىزى

نعل الدابة
تاغا

نورس
چايكا

ناب
چىش (ئاپشاركىنىڭ)

نمام
رەيھان

نعل
سەندال

نفق
تونىل

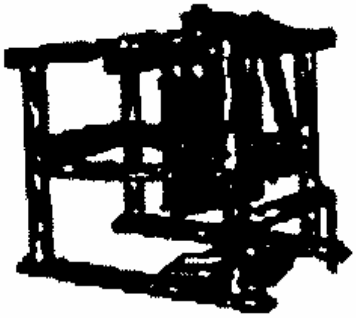

نول ـــ توقۇمچىلىق ماشىنسى

نقير
مىژگان

دى

نَفَحَ ـَـ نَفْحًا و نَفْضاحًا الإِناءُ سۇ ئېقمىش

نَفَحَ الْفَرَسُ تەر ئاقتى

نَفَحَ الْعَرَقُ تەر چىقتى

نَفَحَ تِ الْعَيْنُ كۆز يېشى تارامىدى

نَفْح سىرغىپ چىقىش

نَفَخَ ـَـ نَفْخًا هُ ھۆللىسەك؛ نەملىسەك

نَفَّدَ الشَّيْءَ تۈزىدى؛ رەتلىدى؛ ياسىدى

نَفَّدَ الْعامِلُ أَحْرَقَ الطِّباعَةِ خەت رەتلىدى

نَفَدَ ـِـ نَفْدًا الشَّيْءَ دۆۋىلەنگەن؛ يىغىلغان؛ ياساش؛ رەتلەش؛ تۈزمەش

نَفَد ج أَنْفاد ستانوك جازىسى

نَفَّرَ هُ تېخىمۇ يېگى؛ چاقناتتى

نَفَرَ ـُـ نَفْرًا و نَفْرَةً و نَفْراً و نَفارَةً سۈزۈك يېشىل؛ يېگى؛ يۇمران؛ چاقناش؛ كەپىياتى ياخشى

نَفَرَ ـُـ نَفارَةً الشَّجَرُ أو الْوَجْهُ او اللَّوْنُ (نضر) گە قارالا

نَفِرَ ـَـ نَفَرًا (نضر) گە قارالا

نَفِر چاقنىدى؛ يېگى

نَفْرَة نۇرلۇق؛ چاقناش؛ كەپىياتى ياخشى؛ سول؛ باي؛ ھاللىق؛ باراۋان

نَفَضَ الشَّيْءَ تەۋرىدى؛ پۇلاڭلىدى

نَفِيق ئىپلاس

نَفَلَ ـُـ نَفْلاً هُ يېگىش؛ يېگۈدەك قىلىش

نِفْو ج أَنْفاء ئاجىز ھايۋان

نُفُوب قاغجىراپ كەتكەن؛ قۇرۇپ كەتكەن

نَفَّى الثَّوْبَ عَنْهُ كىيىملىرىنى سىلكۈتتى

نَفَى ـِـ نَفْيًا الشَّيْءَ قىلىچنى ئېلىش؛ قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئېلىش

نَفَى الثَّوْبَ كىيىمىنى سالدى؛ يىرتىۋەتتى

نَفِيج پىشىش؛ پىشىپ يېتىلگەن

نَفِيدَة ج نَفائِدُ ماتروس؛ تەكىيە؛ ياستۇق

نَفِير يېگى؛ يۇمران

نَفِيق ئىپلاس

نَقَّ ـِـ نَقًّا و نَقِيقاً سەكرەش؛ ئاتلاش؛ قېچىش

نَقّ سەكرىدى؛ ئاتلىدى

نَقّاح سوقۇلۇش

نِقارَة قاراش؛ قوغداش

نِظامِيّ ئۆگەنگۈچىلەر: بىلىملىك دوختۇر
نَظّاط تېتىك: شوخ: جانلىق
نِطاق ج نُطُق دائىرە: بەل تاسما
نَطّة بىر سەكرەش
نَطَحَ ـَـ نَطْحًا هُ الثَّوْرُ أو نَحْوُهُ سوقۇلۇش: ئۇرۇلۇش
نَطْح سوقۇلۇش: ئۇرۇلۇش
نَطْحَة ج نَطْحات بىر قېتىملىق سوقۇلۇش
نَطَرَ ـُـ نَطْراً و نِطارَةً الزَّرْعَ قاراش: قوغداش
نَطْر قاراش: قوغداش
نَطْرُون كالربونلۇق
نَطِسَ ـَـ نَطَسًا ئىلىم ئەھلى بولۇش: ئەھمىيەت بېرىش
نَطِس ئىلىمگە ئەھمىيەت بەردى
نَطْع ج نُطُوع و أَنْطاع كالليسىنى ئالمىدىغان چاپدا جىنايەتچىنىڭ ئاستىغا قويۇپ بېرىدىغان تېرە ماتېروس
نَطِعَ لَوْنُهُ رەڭگى ئۆزگەردى
نِطْع ج نُطُوع چىش بىلتىزى
نَطَفَ ـِـ نَطْفًا و نَطَافًا و نَطَفانًا و نِطافَةً الْماءُ تېمىش
نَطَفَ الْماءَ سۇ تۆكتى
نُطْفَة ج نِطاف و نُطَف ئۇسكۇنىنىڭ ئىچىدە قېپىقالغان ئازراق سۇ: مەنى سۇيۇقلۇقى
نَطَّفَ هُ سۆز بايان قىلدى: سۆزلەدى: بەل باغلىدى: باشقىلارغا ۋەدە بەردى
نَطَقَ ـُـ نُطْقًا و مَنْطِقًا و نُطُوقًا سۆز قىلىش: سۆزگە چىقىش
نُطْق ئاھالك: چۈشىنىش نىسبىتى
نَطَلَ ـُـ نَطْلاً الْخَمْرَ ھاراقنى سىقىپ چىقىرىش
نَطِيح بېيىشىپ كېتىش
نِطِيس بۇقىرى مەلۇماتلىق دوختۇر
نَطِيط سەكرەش: ئاتلاش
نَطّار بىراقنى كۆزلەيدىغان
نَطّاراتِيّ ئوپتىكىچىلار: ئوپتىكا ساھەسى
نَطّارَة كۆپچىلىك: كۆز ئەينەك: دۇربۇن
نِطارَة باشقۇرۇش
نَطافَة پاكىز
نِظام ج نُظُم و أَنْظِمَة تەشكىللەش: نىزام: شتات: سىستېما: قائىدە: تۈزۈم
نِظامِيّ تەرتىپلىك: قائىدىگە رىئايە قىلىدىغان
نَظَرَ ـُـ نَظْراً و مَنْظَراً و مَنْظَرَةً و

تَنْظارًا و نَظَرانًا هُ أو إلَيْهِ قاراش

نَظَرَ نَظَراً فى الْأَمْرِ ئويلاش؛ چوڭقۇر ئويلاش

نَظَرَ الْقاضِى بَيْنَ النّاسِ قارار چىقىرىش؛ ھۆكۈم چىقاردى

نَظَرَ الشَّيْءَ ساقلىدى

نَظَر جـ أَنْظار كۆرۈش قۇۋۋىتى؛ نەزەر دائىرە؛ دىققەت قىلىش؛ ئېھتىيات قىلىش

نَظَراً إلَى كَذا مۇناسىۋەتلىك؛ كۆزدە تۇتماق؛ ئويلاپ يېتىش

نَظْرَة بىر قاراپ

نَظَرِىّ نەزەر دائىرە؛ ئوپتىكىلىق

نَظَرِىّ مِنَ الْعُلُومِ نەزەرىيۋىلىك

نَظَرِىّ اً نەزەرىيە ئۇستىدە؛ نەزەرىيە توغرۇلۇق

نَظَرِيَّة نەزەرىيە؛ ئىلمىي قانۇنلار؛ تەلىمات؛ تېئورىما؛ سوراللىغان سوئاللار

النَظَرِيَّة الْمادِّيَّة ماتېرىيالىزم

نَظَّفَ هُ أو الشَّيْءَ پاكىزلىدى؛ پاكىزلاش؛ تازلىدى

نَظُفَ ـُ نَظافَةً الشَّيْءُ پاكىز؛ رەتلىك

نَظَمَ اللُّؤْلُؤَ أو الشِّعْرَ يىغىلدى؛ توپلاشتى؛ قاتار تىزلدى

نَظَّمَ الْأَمْرَ رەتلىدى؛ تۈزدى

نَظَمَ ـِ نَظْمًا و نِظامًا اللُّؤْلُؤَ أو نَحْوَهُ بىر يىپ ئۈستىگە قاتار تىزلىش

نَظَمَ الشِّعْرَ شېئىر يازدى

نَظَمَ الشَّيْءَ أَلَى الشَّيْءِ يىغدى؛ يىغىلدى؛ بىرەك شەكىللىدى

نَظْم تەشكىللىنىش؛ ئورۇنلاشتۇرۇش؛ رەتلەش (شېئىر؛ ماقالە لەرنى)

نَظْم الشِّعْرِ شېئىر يېزىش

نَظْم اللُّؤْلُؤِ مارجان ئۆتكۈزۈش

نَظِير جـ نُظَراءُ تەڭ دېمەتلىك؛ ئوخشاش؛ بىر خىل

نَظِيرَة جـ نَظائِرُ تەقلىد قىلىپ ئىشلىگەن بۇيۇم؛ كۆچۈرۈلگەن نۇسخا؛ قول يازما

نَظِيف جـ نُظَفاءُ پاكىز؛ رەتلىك

نَظِيف الْأَخْلاقِ توغرا؛ ئادىل؛ سالامەت؛ ساپ؛ ئوچۇق ـ ئاشكارا

نَظِيم شېئىرلىك ناخشا؛ رەتلەنگەن؛ ئورۇنلاشتۇرۇشى ياخشى

نَعّاب چوك قاغا

نَعّار غەلۋە قىلىدىغان؛ ۋاراڭ ـ چۇرۇك قىلماق

نُعاس مۇگدىمەك؛ ئۇيقۇ باسماق؛

هېرىپ ئۇيقۇسى كەلمەك
نَعّاق ۋارقىراشقا ئامراق (قاغا ياكى قۇش)
نَعامَة جـ **نَعام و نَعائِمُ** تۆگىقۇش
نَعامَة الدِّماغِ مېڭە پەردىسى
نَعامَة الْقَدَمِ پۇت ئالدىنى
نَعَبَ ـَـ نَعْبًا و نَعِيبًا و نُعابًا و تَنْعابًا و نَعَبانًا الْغُرابُ سايراش
نَعْب قاغا قاقىلدىماق
نَعَتَ ـَـ نَعْتًا هُ بايان قىلماق؛ ئوخشىتىپ يازماق
نَعَتَ الْكَلِمَةَ سۆيەت قوشتى
نَعْت جـ **نُعُوت** نام؛ سۆيەت
شَيْء نَعْت ئەلا؛ ياخشى
نَعْتِيّ سۆيەتلەنگەن؛ تۆزەتمەك؛ چەكلىمىلىك
نَعْجَة جـ **نِعاج و نَعَجات** يۇڭلۇق چىشى قوي
نَعَرَ ـَـ نَعِيراً و نُعارًا دېماغ؛ بۇرنىدىن غاز ـ غۇز ئاۋاز چىقىرىش
نَعَرَ الْعِرْقُ بِالدَّمِ ئېتىلىپ چىقتى
نَعْرَة جـ **نَعَرات** دېماغ تاۋۇشى؛ دېماغدىن چىققان ئاۋاز
النَعْرَة الطّائِفِيَّة أو الْحِزْبِيَّة گۇرۇھۋازلىق؛ بىر تەرەپلىمىلىك قاراش
نَعْرَة جـ **نَعَر و نَعَرات** ئات چۈشىنى؛ كۆكۈيۇن؛ بۇرۇن تۆشۈكى
نَعْرَة ھاكاۋۇر؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتۇش
نَعْرَة قَوْمِيَّة چەكتىن ئاشقان مىللەتچىلىك
نَعْرَة جـ **نَعَر و نَعَرات** بۇرۇن تۆشۈكى؛ كۆكۈيۇن؛ چۈشىن
نَعَسَ ـَـ نَعْسًا و نُعاسًا ھېرىپ ئۇيقۇسى كەلمەك؛ ئۇيقۇسى كېلىش
نَعَسَ تِ الشَّوقُ كاساتلاشتى سان مۇگدەش
نَعْسَة يالغاندىن ئۇخلاش
نَعَّشَ هُ ئورناتتى؛ تۇرغۇزدى؛ ھوشىغا كەلدى؛ نەپەس ئالدى؛ ئەسلىگە كەلتۈردى؛ ھوشىغا كەلتۈرۈلدى
نَعَشَ ـَـ نَعْشًا هُ ئورنىتىش؛ ھوشىغا كېلىش؛ تۇرغۇزۇش
نَعْش جـ **نُعُوش** جەسەت كارىۋىتى؛ جەسەت ساندۇقى
بَنات نَعْش الْكُبْرَى چوڭ ئېيىق يۇلتۇز تۈركۈمى؛ يەتتە يۇلتۇز تۈركۈمى
بَنات نَعْش الصُّغْرَى كىچىك ئېيىق يۇلتۇز تۈركۈمى؛ كىچىك يەتتە يۇلتۇز تۈركۈمى

نَعْص سازلىق: سازلىق يەر
نَعَقَ ـَـ نَعْقًا و نَعِيقًا و نُعاقاً و نَعَقانًا الْغُرابُ قېرى قاغا قاقىلداش
نَعَلَ ـَـ نَعْلاً هُ ئاياغ كىيگۈزۈش
نَعَلَ الدّابَّةَ ناقىلىدى (ھايۋانلارنى)
نَعِلَ ـَـ نَعْلاً ئاياغ كىيىش (ئادەم)؛ تاقا سېلىش (ئات)
نَعْل جـ نِعال و أَنْعُل ئاياغ؛ سەندەل؛ كەش ئاستى؛ ئاتنىڭ تاپىنى
نَعَّمَ هُ ئازادە بولدى؛ خاتىرجەم قىلدى
نَعَّمَ الشَّيْءَ ئىللىق؛ پارقىراتتى
نَعَمَ ـ نِعْمَةً و مَنْعَمًا باي بولۇش؛ ئازادە تۇرمۇش كەچۈرۈش
نَعَمَ الْعَيْشُ تۇرمۇشى ئازادە؛ كەڭ - كۇشادە بولدى
نَعَم جـ أَنْعام جمع أَناعِيمُ تۆگە؛ كالا؛ قوي قاتارلىق ئۇچ خىل ئۆي ھايۋانلىرى
نَعَمْ شۇنداق؛ توغرا؛ ھەئە؛ بار؛ كەلگەن (سوئال سۆز)
نَعُمَ ـُـ نُعُومَةً مۇلايىم؛ سىلىق؛ پارقىراق
نَعِمَ ـَـ نَعْمَةً و مَنْعَمًا و نَعَمًا باي بولۇش؛ ئازادە تۇرمۇش كەچۈرۈش
نَعِمَ الْعَيْشُ ئازادە؛ خاتىرجەم بولدى
نَعِمَ بِهِ عَيْنًا خۇشال - خۇرام؛ ياقتۇردى
نَعِمَ نَعَمًا الْعُودُ كۆكۈرۈش (ھەل - دەرەخ)
نِعِمَ مُنْعِم جـ أَنْعام خاتىرجەم؛ ئازاد؛ خۇشال - خۇرام
نِعْمَ ئاشۇرما دەرىجە (نېمىدېگەن ياخشى) دېگەندەك
نَعْماءُ جـ أَنْعُم بەختلىك؛ بايلىق؛ ياخشى ئىش قىلىش؛ ساۋاب ئىش قىلىش
نُعْمان قان، قان سۈيۈقلۇقى
شَقائِق ا لنُّعْمان لەيلىگۈل
نَعْمَة خاتىرجەم؛ ئازادە؛ خۇشال - خۇرام
نِعْمَة جـ نِعَم و أَنْعُم و نِعَمات بەخت ئەتمەك؛ ساخاۋەت؛ ياخشى ئىش قىلىش؛ خۇشاللىق؛ خۇشاللىنارلىق ئىش
واسِع النِّعْمَة باي؛ ھاللىق؛ پۇلدار
نُعْمَى ياخشىلىق؛ ياخشى ئىش قىلماق؛ بەختلىك؛ ھاللىق؛ خاتىرجەم
نَعْناع يالپۇز
نَعْنَع يالپۇز
نُعُومَة يۇمشاق؛ سىلىق

مَنْذ نُعومَة ـِ أَظْفارِهِ ئۆز بالىـ
سىنى كۆتۈرگەن ۋاقىتتا؛ ئۆز
بالىسى

نَعَى ـَ نَعْيًا و نَعِيًّا و نُعْيانًا هُ
لَهُ أو إِلَيْهِ مۇسىبەت خەۋىرى

نَعَى عَلَيْهِ أَعْمالَهُ ئەيىبلەش؛ پۇتاق
چىقاردى

نَعِيّ مۇسىبەت خەۋىرى؛ ھازىدار

نَعْي مۇسىبەت خەۋىرى

نَعِيب قاغىناق قاقىلدىشى

نَعِيت ئەلاچى؛ ياخشى

نَعْيَة ج نَعَيات مۇسىبەت خەۋىرى
توغرۇلۇق ئۇقتۇرۇش

نَعِير ۋارقىراپ ـ جارقىراش

نَعِيق الْغُرابِ أو الْبُومِ قاغىناق
قاقىلداشقان ئاۋازى

نَعِيم خاتىرجەم؛ ئازادە؛ خۇشال ـ
خۇرام؛ ھاللىق؛ بەختلىك؛
ئوڭۇشلۇق؛ جەننەت؛ بالغا

دار النَّعِيم ئىنتايىن خۇشاللىققا
چۆمگەن ماكان

نَعِيمَة خاتىرجەم؛ ئازادە؛ خۇشال ـ

نَغَا ـُ نَغْوًا إِلَيْهِ كەپ ـ سۆزلىرى
ئېنىق؛ پاكار ئادەم؛ پەتەك؛ بىر
يۈتۈم (ئىچىملىك)

نَغَرَ ـَ و نَغِرَ ـَ نَغِيرًا تِ الْقِدْرُ
پىشۇرۇش

نَغَزَ ـَ نَغْزًا الصَّبِيَّ ئەدەپلىماق؛
قولتۇق

نَغَزَ بَيْنَهُمْ ئارىدا بۇلغۇنچىلىك
سالدى

نَغْزَة ج نَغَزات سانجىش (يىڭنە
قاتارلىق نەرسىلەر بىلەن)

نَغَشَ ـَ نَغْشًا و نَغَشانًا كۆتۈرەڭـ
گۈ؛ كۆڭلى پاراكەندە بولۇش

نَغَّصَ هُ أو عَيْشَهُ أو عَلَيْهِ الْعَيْشَ
تۇرمۇشى قىيىن بولدى

نُغْصَة ج نُغَص قايغۇ ـ ئەلەم

نَغَلَ ـُ نُغولَةً الْمَوْلودُ قان ساپ
ئەمەس؛ ئارىلاشمىلار ئارىلاشقان

نَغِلَ ـَ نَغَلاً الْجِلْدُ يىرىڭداق؛
يارا؛ جاراھەت

نَغِلَ قَلْبُهُ عَلَى فُلانٍ ئۆچمەنلىك
قىلدى؛ قارشىلاشتى

نَغْل بېقىۋالغان بالا

نَغَّمَ ئىڭشىدى؛ تۆۋەن ئاۋازدا ناخشا
ئېيتتى

نَغَمَ ـِ نَغْمًا ئىڭشىماق؛ تۆۋەن
ئاۋازدا ناخشا ئېيتىش

نَغَم ج أَنْغام جج أَناغِيمُ
مۇڭلۇق مۇزىكا؛ بېقىملىق
مۇزىكا

نَغْمَة ج نَغَمات مۇزىكا

نَغْو سۆز قىلىش؛ گەپ قىلىش

نَغْوَة قاپىيەداش ئاھاڭ؛ تەسىرلىك سۆز

نَغَى ـِ نَغْيًا إِلَيْهِ گەپ - سۆزى ئېنىق

نَغْي گەپ قىلىش؛ سۆز قىلىش

نَغْيَة يېقىملىق ئاھاڭ

نَغِيل قېچىر

نَفَّ ـُ نَفًّا بۇرنىنى تاشلاش

نَفَّ الْأَرْضَ تېرىماق؛ تېرىلغۇ

نَفَا ـُ نَفْوًا الشَّيْءَ رەددىيە بەرمەك؛ ۋاز كېچىش؛ رەت قىلىش؛ ئىنكار قىلىش

نَفَا هُ قوغلاپ چىقىرىش؛ ھەيدەمەك؛ بوشاتماق

نَفَاء كېرەكسىز؛ كېرەكسىز نەرسە؛ ئەخلەت

نَفَاة كېرەكسىز؛ كېرەكسىز نەرسە؛ ئەخلەت

نَفَّاث پۈركۈش؛ جادۇگەر

نَفَّاثَة رېئاكتىپ ئايروپىلان

نُفَاثَة تۈكۈرۈك؛ شۆلگەي

نَفَّاج پو ئاتقۇچى؛ چوك گەپ قىلغۇچى

نُفَّاخ ھاكاۋۇر؛ ئۆزىنى چوك تۇتۇش

نُفَّاخ ئۆسمە؛ ھۇررەك

نُفَّاخَة سۇ كۆپۈكچىسى؛ لەيلەش

نَفَاد سەرپ قىلىپ بولۇش؛ ئىشلەتىپ تۈگىتىش

نَفَاذ ئېنىق كۆزەتمەك؛ ئىزچىل كۆزەتمەك؛ ئىجرا قىلىش

نَفَّاذ ئېنىق كۆزىتىش كۈچكە ئىگە بولغان؛ يىراقنى كۆرەلەيدىغان؛ كۆزى روشەن

نِفَاس قىممەتلىك؛ كۆزى يورۇماق

نَفَاسَة قىممەتلىك؛ بىباھا؛ باھاسىز

نَفَّاش ئاچچىق ئاپىلسىن

نَفَاض بەزگەك؛ سارىق

نُفَاض چۆرۈپ تاشلىۋەتكەن نەرسە

نُفَاضَة جـ نُفَض چۆرۈپ تاشلىغان نەرسە؛ ئەلگەكتىن ئۆتكۈزگەن ئاشلىق

نَفَّاط نېفىت ئىشچىسى

نَفَّاطَة نېفىت قېزىش مەيدانى

نَفَّاع پايدىلىنىش؛ ئۇنۇملۇك

نِفَاق ماۋقا؛ بۇرۇن سۈيۈقلۇقى

نِفَاق ئالداش؛ ساختا؛ يالغان

نِفَاق فِي الدِّينِ يالغانچىلىق؛ تىلى بىلەن دىلى بىردەك بولماسلىق

نَفَاوَة كېرەكسىز بۇيۇم؛ كېرەكسىز نەرسە؛ ئەخلەت

نُفَايَة كېرەكسىز بۇيۇم؛ كېرەكسىز نەرسە؛ ئەخلەت

نَفَّة ماڭقا؛ بۇرۇن سۈيۈقلۇقى

نَفْتالِين نافتالىن

كُرَة نَفْتالِين نافتالىن (كۆيه دورىسى)

نَفْتُول نافتالىن پارچىسى

نَفَثَ ـُـ نَفْثًا و نَفَثانًا الْبِصاقَ أو نَحْوَهُ مِنْ فَمِهِ شۆلگەي چىقىرىش؛ تۈكۈرۈش

نَفَثَ بەلغەم تۈكۈردى

نَفَثَ تِ الْحَيَّةُ السُّمَّ زەھەرلىك سۈيۈقلۇق پۈركۈدى

نَفَثَ الْمَسْلُولُ تۈكۈردى

نَفَثَ الْقَلَمُ يازدى

نَفَثَ هُ سېھىرلىدى

نَفْث شۆلگەي سۈيۈقلۇقى؛ شۆلگەي؛ تۈكۈرۈك

نَفْثَة جـ نَفَثات زەھەرلىك سۈيۈقلۇق؛ پۈركۈپ چىقىرىش؛ شۆلگەي؛ تۈكۈرۈك؛ لاياقەتلىك شېئىر

نَفَجَ ـُـ نَفْجًا و نُفُوجًا و نَفَجانًا چوڭ سۆزلەش؛ پو ئېتىش

نَفَجَ الْأَرْنَبُ ئەجەبلەندى

نَفَحَ ـَـ نَفْحًا و نَفَحانًا و نُفُوحًا و نُفاحًا الطِّيبُ تارقاتماق؛ چاچماق

نَفَحَ تِ الرِّيحُ شامال چىقىش؛ بوران چىقىش

نَفَحَ هُ بِالشَّيْءِ تەقدىم قىلدى؛ بەردى

نَفَحَ هُ بِالسَّيْفِ ئاستا ئۇردى

نَفْح سوغۇق شامال چىقىش

نَفْحَة جـ نَفَحات سوۋغات؛ شامال

نَفَّخَ بِفَمِهِ پۈۋلىدى

نَفَخَ ـُـ نَفْخًا بِفَمِهِ پۈۋلىدى

نَفَخَ تِ الرِّيحُ توساتتىن شامال چىقىرىش

نَفَخَ النّارَ ئوت يالقۇنىنى پۈۋلىدى

نَفَخَ هُ الطَّعامُ قاچىلىدى

نَفْخ مەغرۇرلىنىش

نَفْخَة جـ نَفَخات بىر پۈۋلەش

نَفِدَ ـَـ نَفَدًا و نَفادًا الشَّيْءُ سەرپ بولۇش؛ تۈگەش

نَفْدَة حِسابِيَّة تۈرى

نَفَّذَ هُ كىيىلمىپ بولدى

نَفَّذَ إِلَيْهِ الْكِتابَ يەتكۈزۈپ بەردى

نَفَّذَ الْأَمْرَ ئىجرا قىلدى

نَفَذَ ـُـ نَفْذًا و نُفُوذًا و نَفاذًا الشَّيْءُ الشَّيْءَ كېسىپ ئۆتۈش

نَفَذَ نُفُوذًا و نَفاذًا الْأَمْرُ أو الْقَوْلُ ئەمەلىيلىشىش؛ ئەمەلىيلەشتۈرۈش

نَفَذَ الْمَنْزِلَ إِلَى الطَّرِيقِ چولاق كوچىغا تۆ تاشتى
نَفَذَ الطَّرِيقُ ئۆتۈشمە بول كوناردى
نَفَذَ إِلَيْهِ الْكِتَابُ ئەۋەتتى
نَفَذَ فِي الْأَمْرِ قەلەم بارىدى
نَفَذَ ئىجرا قىلدى
نَفَذٌ ج أَنْفَاذ چىقىش ئېغىزى
نَفَرَهُ قورقاتتى
نَفَرَ ـُـ نَفْرًا مِنْ كَذَا بىزار بولۇش
نَفَرَ عَنْ كَذَا ئۆزىنى چەتكە تارتى
نَفَرَ إِلَى كَذَا ئاھايىتى تېز بولدى
نَفَرَ الْقَوْمُ چېلىشتى
نَفَرَ ـُـ نُفُورًا و نِفَارًا و نَفِيرًا تِ الدَّابَّةُ مِنْ كَذَا ھەيران قېلىش
نَفَرَ ـِـ نَفْرًا و نُفُورًا و نِفَارًا و نَفَرَانًا الْغَزَالُ أَوْ فَيْزَهُ قورقۇپ كېتىش
نَفَرَ نُفُورًا و نِفَارًا و نَفِيرًا الْقَوْمُ لِلْأَمْرِ مەلۇم بىر ئىش قىلىش
نَفَر ج أَنْفَار ھەر بىر ئادەم
نِفْرِيسِيَا بەشى ئافرىش؛ نەپرۇسى ئافرىش
نَفْرَة قېچىش؛ بىزار بولۇش
نَفَسَ عَنْهُ الْهَمَّ تەسەللى بەردى
نَفَّسَ عَنْهُ ھۆشالماقنى ئالغۇردى
نَفَس ج أَنْفَاس قېتىملىك
نُوَيْبِلُ النَّفَسِ چوقۇر نەپەس ئېلىش
نَفَسَ ـُـ نَفَاسَةً و نِفَاسًا و نُفُوسًا و نَفَسَا الشَّيْءُ قىممىتى بار
نَفِسَ ـَـ نَفَسًا و نَفَاسَةً و نِفَاسًا تِ الْمَرْأَةُ (ھامىلىدار) ئايال بوشىنىش
نَفَّسَ نَفَسًا و نَفَاسِيَةً بِالشَّيْءِ بەرمەسلىك
نَفَّسَ عَلَى فُلَانٍ بِخَيْرٍ ھەسەت قىلدى
نَفْس ج أَنْفُس و نُفُوس زېھىن؛ قەلب
نَفَسَاء . نُفَسَاء ج نِفَاس و نُفَس و نُفَس و نُفَاس و نَوَافِسُ و نُفَسَاوَات ھامىلىدار ئايال
نَفْسَانِيّ ئارزۇسى؛ پەخمۇلوگىيە قىلمى
نَفْسَانِيَّة رەزىل؛ ئۆچمەنلىك
نَفْسَة سوزۇلغان؛ ئارقىغا سۈرۈلگەن
نَفْسِيّ زېھىن؛ پەخمۇلوگىيىلىك
نَفْسِيَّات ج پەخمۇلوگىيىلىك ھادىسە

نَفْسِيَّة پسخولوگىيەلىك؛ روھى

نَفَشَ ـُـ نَفْشًا الشَّوقَ أو غَيْرَهُ رەتلەش

نَفَش نەرسە ـ كېرەك بۇزۇلدى

نَفَضَ الشَّيْءَ قاقتى

نَفَضَ عَنْهُ الشَّيْءَ قاقتى

نَفَضَ ـُـ نَفْضًا الثَّوْبَ أو غَيْرَهُ قۇنۇلۇش

نَفَضَ الشَّجَرَ دەرەخنى تەۋرىتىپ نەرسە چۈشۈردى

نَفَضَ الْوَرَقَ دەرەخ يوپۇرمىقى چۈشتى

نَفَضَ ثَهُ الْحُمَّى كېسىلى قوزغالدى ؛ بەزگەك

نَفَضَ يَدَهُ مِنَ الأَمْرِ مەسئۇل بولمىدى ؛ قىلمىدى؛ قول ئۈزدى

نَفَضَ الْمَكَانَ تەكشۈردى

نَفَضَ فُلانٌ ھاڭۋاقتى

نَفَض چۈشۈپ كەتتى

نَفَضَة تەكشۈرۈش ئىتريتى

نُفْضَة كېسەل قوزغىلىش؛ بەزگەك

نَفَطَ ـُـ نَفْطاً قاتتىق ئاچچىقى كېلىش

نَفَطَ تِ الْقِدْرُ قازان قاينىدى

نَفْط نېفىت

نَفْطَة . نَفِطَة قاپارتما؛ سۇ يىغىپ لىپ قىلىش؛ چېچەك

نَفَطَة ئاچچىقى يامان

نَفْطِيّ نېفىتلىك

نَفَعَ ـَـ نَفْعًا هُ بِكَذا پايدىلىق

نَفَعَ لِكَذا مۇناسىپ بولدى

نَفْع ئۈنۈملۈك

نَفْعِيّ شەخسىيەتچى ؛ مەنپەئەت چىرىس

نَفْعِيَّة ئۈنۈمى

نَفَقَ الْبِضاعَةَ مال كېتەيتتى

نَفَقَ ـُـ نَفاقًا تِ الْبِضاعَةُ بازارغا سېلىش

نَفَقَ تِ الشَّوقُ گۈللەندى

نَفَقَ نُفُوقًا ئۆلۈم

نَفَق ج أَنْفاق يول

نَفِقَ ـَـ نَفَقًا الشَّيْءُ ئىشلىتىپ بولۇش؛ تۈگىتىش

نَفَقَة ج نِفاق و أَنْفاق ئىقتىساد؛ سەرپىيات

عَلَى ـِـ فُلانٍ مەلۇم ئادەم چىقىمىنى ھۆددىگە ئېلىش

نَفَل ج نِفال و أَنْفال سوۋغات

نَفْنَفَ كۆپەيى

نَفْنَى ھاۋا؛ ھاۋا بوشلۇقى؛ چوڭقۇر سايى

نُفُوذ تۆشۈك؛ ئىجرا قىلىش؛ ھوقۇق

نَفُور ئىزا تارتىش

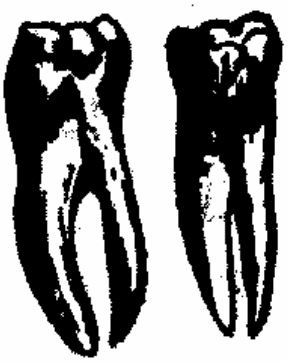

ناجذان
ئۈزۈق چىش

نارجيل
كوكوس

نرجس
نەشىز گۈل

نشابة
يا ئوقى

نباتة
بىر تۈپ ئۆسۈملۈك

نخلة
خورما دەرىخى

نبلة — ئوقيا

نمر
يولۋاستۇرۇق

نعامة
تۈگمۇش

نعار
سىرىق ئۇشتاچ

نملة
چۈمۈلە

نمر
قاپلان

نَفور قېچىش
نَفَى ـِـ نَفْيًا الشَّيْءَ يۇتكەپ كېتىش
نَفَى هُ أو الشَّيْءَ عَنْهُ قويۇپ بەردى
نَفَى هُ مِنْ بَلَدِهِ قوغلىۋەتتى
نَفَى هُ يىتتۇرۇپ قويدى؛ قويۇۋەتتى
نَفِيّ قويۇۋېتىش؛ رەت قىلىش
نَفْي پۇشتەك
نَفِير ج أَنْفار مىلتىقان
النَفِير الْعامّ ئومۇمىي تەنھەرىكەتچى
نَفِيس ج نَفائِسُ قىممەتلىك
نَفِيش ئەسكى ـ تۇسكى نەرسىلەر
نَفِيضَة ج نَفائِضُ تەكشۈرۈش ئەترىتى
نَفِيط قولغا نەرسە چىقىپ قېلىش
نَفْيِيّ ئىنكار
نَقَّ ـِـ نَقِيقًا توخۇ قاقاقلاش
نَقّ ئاچچىقى كېلىش؛ غوتۇلداش
نَقا ج أَنْقاء جەۋھەر
نَقاء ساپ؛ پاك
نَقّاب تەكشۈرۈشكە قولايلىق
نِقاب ج نُقُب يۇزىگە ياپقان ياغلىق
نِقابَة ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى
نِقابِيّ ئۇيۇشمىنىك
نَقّاد تاللاش
نَقّادَة باھالىغۇچى
نَقّار ھەيكەلتىراش
نِقار ئېغىز غېرىچلاش
نَقّاش ھەيكەلتىراش ئىشلىرى
نَقّاش الْجُدْرانِ سىرچى
نِقاش مۇنازىرە قىلىش
نِقاشَة ھەيكەلتىراشلىق كەسپى
نُقاعَة چىلاپ ئىچىدىغان دورا
نَقّاق ئاچچىق گەپ؛ غۇدۇراش
نَقّاقَة پاقا
نَقّالِيّ يۆتكىلىدىغان
نَقانِق ج قۇرۇق گۆش
نَقاهَة داۋالاش
دار النَقاهَة داۋالاش ئورنى
نُقاوَة ساپ؛ پاك؛ جەۋھەر
نُقايَة جەۋھەر
نَقَّبَ عَنِ الشَّيْءِ ئىنچىكىلىك بىلەن تەكشۈردى
نَقَّبَ فى الْأَرْضِ ئىزدەندى
نَقَبَ ـُـ نَقْبًا الْحائِطَ تۆشۈك تېشىش
نَقَبَ فى الْأَرْضِ ئىزدەندى
نَقَبَ عَنِ الْمَسْأَلَةِ ئىزدەندى
نَقْب كولاش
نَقْب ج نِقاب و أَنْقاب تۆشۈك

نُقْبَة جـ نَقَب كۆچلەك
نَقَّحَ الْكَلامَ تۈزەتتى
نَقَّحَ الْعَظْمَ يىلىكنى چىقىرىۋالدى
نَقَّحَ الْجِذْعَ دەرەخ پوستىنى سويدى
نَقَدَ ـُـ نَقْدًا و تَنْقادًا الدَّراهِمَ و غَيْرَها تاللاش
نَقَدَ الْكَلامَ تەنقىد بەردى؛ باھا بەردى
نَقَدَ هُ أو لَهُ الثَّمَنَ قوشۇمچە پۇل
نَقَدَ هُ مالاً پۇل بېرىش
نَقَدَ الشَّيْءَ أو إلَيْهِ بِنَظَرِهِ ئوغرىلىقچە كۆردى
نَقْد تەنقىد قىلىش
نَقْد ذاتِيّ ئۆز ئۆزىنى تەنقىد قىلىش
النَّقْد الأَدَبِيّ ئەدەبىي ئوبزور
نَقْد جـ نُقُود نەق پۇل
حِساب النَّقْد مۇكاپات پۇلى
نَقْدِيّ پۇلىلىك
نَقَدَ ـُـ نَقْداً هُ مِنْ كَذا قۇتقۇزۇش
نَقِدَ ـَـ نَقَدًا قېچىش
نَقْد قۇتقۇزۇش
نَقَّرَ عَلَيْهِ پۇتاق چىقاردى
نَقَّرَ الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ ئىزدەدى
نَقَّرَ الطّائِرُ الْحَبَّ قۇشقا يەم بولدى
نَقَّرَ الطّائِرُ الْبَيْضَةَ عَنِ الْفَرْخِ قۇش تۇخۇمىدىن چىقتى
نَقَّرَ الطّائِرُ الْحَبَّ قۇش داننى يېدى
نَقَّرَ الْحَجَرَ أو الْخَشَبَ كولىدى
نَقَّرَ الْعُودَ أو الدَّفَّ چېلىشتى
نَقَّرَ دۇمباق چالدى
نَقِرَ ـَـ نَقَرًا عَلَيْهِ ئاچچىقلاش
نَقِر غەزەپلەندى
نَقْر ئويۇش
نِقْر تۆشۈكچە
نُقْرَة جـ نُقَر و نِقار ئويمان؛ مەقسەت
نُقْرَة الْكَفِّ ئالمقان
نِقْرَة تىللىشىش
نِقْرِس جـ نَقارِسُ ئۇستا دوختۇر؛ چېۋەر يول باشچى؛ ئۇشاق بوغۇم يالليۇغى
نِقْرِيس ئۇستا دوختۇر
نَقَزَ ـُـ نَقْزًا و نَقَزانًا و نِقازًا الظَّبْيُ سەكرەش
نَقْزَة جـ نَقَزات بىر سەكرەپ
نَقَسَ النّاقُوسُ دالا ئۇرۇش؛ قوڭغۇراق چېلىش
نَقِسَ ـَـ نَقْسًا هُ چاقچاق قىلىش
نِقْس جـ أَنْقاس و أَنْقُس سىياھ
نَقَّشَ الشَّيْءَ رەسىم بەردى

نَقَشَ ـُـ نَقْشًا الشَّيْءَ ئويۇش؛ رەسىم بەرمەك

نَقَشَ هُ تاللىدى

نَقْش ج نُقُوش سۈ بويالغان رەسىم

نَقَّصَ الشَّيْءَ ئازايتتى

نَقَصَ ـُـ نَقْصًا و نُقْصَانًا و نَقَاصًا الشَّيْءُ ئازايتىش

نَقَّصَ الشَّيْءَ تۆۋەنلەتتى

نَقَصَ هُ حَقَّهُ ئېلىۋالدى

نَقَصَ هُ كَذا ئېھتىيات قىلدى

نَقْص كېمەيتىش؛ كەم؛ يېتەرسىز؛ كەمچىلىك

نُقْصان ئازايتىش؛ كەمتۈك

نَقَضَ ـُـ نَقْضًا الْعَهْدَ بىكار قىلىش

نَقَضَ الأَمْرَ بۇزدى

نَقَضَ الْبِناءَ سۇندۇردى

نَقَضَ الْحَبْلَ ھەل قىلدى ؛ ئاچتى

نَقْض بۇزغۇنچىلىق قىلىش؛ قارشى تۇرۇش

حَقّ النَّقْض ـ أو الْفِيتُو رەت قىلىش ھوقۇقى

مَحْكَمَة النَّقْض و الإِبْرامِ ئالىي سوت مەھكىمىسى

نُقْض ج أَنْقاض و نُقُوض سۇنۇش

نَقْضَة تۆۋرۈك

نَقَّطَ الْحَرْفَ ھەرپ بەلگىسى قويدى

نَقَّطَ الْكَلامَ جۈملە بەلگىسى قويدى (.)

نَقَّطَ الثَّوْبَ بِالْحِبْرِ أو نَحْوِهِ چاپاندى سىياھقا تاشلىدى

نُقْطَة ج نُقَط و نِقاط چېكىت

نُقْطَة الدّائِرَةِ مەركىزىي نۇقتا

نُقْطَتان قوش چېكىت (:)

داء النُّقْطَة سەكتە

نَقَعَ ـَـ نَقْعًا الدَّواءَ أو غَيْرَهُ فى الْماءِ چىلاش

نَقَعَ نَقْعًا و نُقُوعًا الْماءُ الْعَطَشَ سۇ ئېچىش؛ ئۇسسۇزلۇقنى بېسىش

نَقَعَ الْماءُ فى الْوادِى توختاپ قالدى

نَقْع چىلاش

نَقْع ج أَنْقُع ئۆلۈك سۇ

نَقْع ج نِقاع و نُقُوع چاك ـ توزان

نَقَفَ ـُـ نَقْفًا الشَّيْءَ بۇزۇش؛ ئېچىش

نَقَفَ هُ بېنىك ئۇردى

نِقْف ج أَنْقاف چۆجە

نَقَّلَ الشَّيْءَ ئورۇن يۆتكىدى

نَقَّلَ ضَيْفَهُ باشقىلارغا ... يېگۈزدى

نَقَلَ ـُـ نَقْلاً الشَّيْءَ يۆتكەش

نَقَلَ الْكَلامَ عَنْ قائِلِهِ ئىشلەتتى

نَقَلَ الْكِتابَ أو نَحْوَهُ كۆچۈرۈپ يازدى
نَقَلَ الْكِتابَ إِلَى لُغَةٍ كَذا تەرجىمە قىلدى
نَقَل جـ أَنْقال و نِقال ھاراقلا قوشۇلغان قۇرۇق مېۋە؛ تاماقتىن كېيىنكى يېمەكلىك
نَقْل جـ أَنْقال و نُقول يۆتكەش؛ تەرجىمە قىلىش؛ كۆچۈرۈش
نَقْل مِلْكِيَّةِ الشَّيْءِ ئۆتۈنۈپ بېرىش
نَقْلَة يۆتكەش؛ ھەق - ناھەقنى ئاستىن - ئۈستۈن قىلىش
نَقْلِيّ جـ نَقْلِيّات رىۋايەت؛ ئەنئەنەۋى
نُقَلِيّ جـ نُقَلِيَّة مېۋە سودىگىرى
نَقَّمَ ئۆچمەنلىك قىلدى
نَقَمَ ـِـ و نَقِمَ ـَـ نَقْمًا و تِنِقامًا و نُقومًا مِنْهُ جازا
نَقَمَ و نَقَمَ لِدَمِ ابْنِهِ ئوغلى ئۈچۈن ئۆچ ئالدى
نَقْمَة جـ نِقَم جازا؛ ئۆچ ئېلىش
نَقْنَقَ الضِّفْدَعُ پاقا كوركىراپ توختىماسلىق
نِقْنِق جـ نَقانِقُ تۆگىسقۇش
نَقْنَقَة پاقا كوركىرىغان ئاۋاز
نَقَهَ ـَـ نُقوهًا مِنْ مَرَضِهِ ئەسلىگە كېلىش؛ داۋالىنىشتا
نَقَه ئەسلىگە كېلىش؛ داۋالىنىشتا
نَقْهَة ئەسلىگە كېلىش؛ داۋالىنىشتا
نُقوط يېڭى كېلىن ۋە كۈيئوغۇلغا بېرىدىغان سوۋغاتلار
نَقُوع قۇرۇق مېۋە چىلىغان ئىچىملىك؛ چىلانما
نُقُوه ئەسلىگە كېلىش؛ داۋالىنىشتا
نُقْوَى م ئەك پاك؛ ئەك ساپ
نَقَّى الشَّيْءَ تاللىدى
نَقِيَ ـَـ نَقاوَةً نَقاءً و نَقاءَةً و نَقايَةً الشَّيْءُ پاكىز
نَقِيّ پاكىز؛ پاك
نِقْي جـ أَنْقاء يىلىك
نَقِيب ئىزدىنىۋاتقان
نَقِيب جـ نُقَباءُ ئۇيۇشما؛ ئويۇشما رەئىسى
نَقِيب الأَشْرافِ قەبىلە باشلىقى
نَقِيبَة روھ؛ قەلب؛ ئەقىل؛ تەبىئەتى
نَقِير جـ أَنْقِرَة مەنبە
نَقِيصَة جـ نَقائِصُ كەمچىلىك
نَقِيض تەتۇر؛ قارشىچە
نَقِيض ة جـ نَقائِضُ قارشىدىن چىقىش
نَقِيع جـ أَنْقِعَة چىلاپ ئىچىدىغان

دورا

نَقِيق غۇدۇراش؛ ئاچچىقلاش

نَكّات تەنقىدچى؛ ئوبزورچى

نِكاح توي

نَكارَة چېچەن؛ ھىيلىگەر

نُكاس تارقىتىش

نِكايَة غەلىبە قىلىش

نَكَّبَ عَنِ الطَّرِيقِ يولدىن ئېزىپ قالدى

نَكَبَ ـُـ نَكْبًا هُ الدَّهْرُ أو غَيْرُهُ بەختسىز

نَكَّبَ عَنِ الطَّرِيقِ يولدىن ئېزىپ قالدى

نَكَبَ نُكُوبًا تِ الرِّيحُ شامال يۆنىلىشىنى ئۆزگەرتىش

نَكْب جـ **نُكُوب** ئاپەت

نَكْباء جـ **نَكْب و نَكْباوات** قىيپاش شامال

نَكْبَة جـ **نَكَبات** ئاپەت

نَكَّتَ فِي قَوْلِهِ يۇمۇرلۇق سۆزلىدى

نَكَّتَ عَلَيْهِ كولىدى

نَكَتَ ـُـ نَكْتًا كَلامِهِ يۇمۇرلۇق سۆز

نَكَتَ الْأَرْضَ بِإِصْبَعِهِ أو بِعَصًا مۇنبەت يەر

نَكَتَ ـُـ نَكْتًا الْعَهْدَ أو الْبَيْعَ أو نَحْوَهُما كېلىشىمگە خىلاپلىق قىلىش

نَكْث بۇزۇلۇش

نَكْث الْعَهْدِ كېلىشىمگە خىلاپلىق قىلىش؛ ئەھدىنى بۇزۇش

نَكَحَ ـَـ نِكاحًا و نَكْحًا الْمَرْأَةَ ئىلگىرىكى ئايالى

نَكَحَ تِ الْمَرْأَةُ ياتلىق بولدى

نَكَح . نَكَحَة بىر ئەر كۆپ خوتۇن ئېلىش

نُكْح توي

نَكَّدَ عَيْشَهُ جاپامۇشەققەتلىك تۇرمۇش

نَكَّدَ هُ جاپا ـ مۇشەققەتلىك تۇرمۇش ئۆتكۈزدى

نَكَد بەختسىز بولدى

نَكِدَ ـَـ نَكَدًا و نَكادًا الْعَيْشُ تۇرمۇشى جاپالىق

نَكِدَ قىيىن تۇرمۇش

نَكِد جـ **أَنْكاد** جـجـ **مَناكِيدُ** پايدىسىز

نَكْداءُ م بەختسىز

نَكَّرَ الشَّيْءَ ئۆزگەرتتى

نَكَّرَ هُ أو الشَّيْءَ يەردازلىدى؛ ياساندى؛ تونۇيالمىدى

نَكُرَ ـُـ نَكارَةً الْأَمْرُ مۇشەققەت؛ ئادەم بىر ئىشنىڭ بىرئىشەنمەيدىغان

نَكِرَ ـَـ نَكَرًا و نُكْرًا و نُكُورًا و نَكِيرًا و نَكارَةً الشَّيْءَ

بىلمەسلىك

نَكِرَ هُ تونۇمىدى

نَكْر ئەقىل - پاراسەت؛ ھىيلىگەر

نُكْر ج أَنْكار ئەقىللىق؛ ئۇتكۇر

نُكْر زېرەك؛ ھىيلىگەر (ئادەم)

نَكْراء ئاپەت؛ ھىيلىگەر

نُكْران الْمَعْرُوفِ ۋاپاسىز

نَكِرَة باشقىلار بىلمىسە بولمايدىغان نەرسە

نَكْرَزَة سانجىش

نَكَزَ ـُـ نَكْزًا الشَّيْءَ سانجىماق؛ سانجىلماق ؛نەشتەر

نَكَّسَ الشَّيْءَ ئالماشتۇردى ؛ ئۆرىدى

نَكَّسَ الْعَلَمَ بايراقنى يېرىم چىقار- دى

نَكَّسَ رَأْسَهُ بېشىنى ساڭگىلاتتى

نَكَّسَ الطَّعامُ كېسەل قوزغالدى

نَكَسَ ـُـ نَكْسًا الشَّيْءَ ئۆرۈلۈش

نَكَّسَ رَأْسَهُ بېشى چۈشۈپ كەتتى

نَكَّسَ الطَّعامُ قوزغىدى

نَكْس ئۆرۈش

نَكِسَ الْمَرِيضُ كېسىلى قوزغالدى

نَكِسَ ئاجىز بولدى

نَكِسَ عَنْ أَمْثالِهِ قىسقارتتى

نُكْس قوزغىلىش (كېسەل)

نَكَشَ ـُـ نَكْشًا الْبِئْرَ كولاش (قۇدۇق)

نَكَّصَ هُ چېكىندى

نَكَصَ ـُـ نَكْصًا و نُكُوصًا و مَنْكَصًا عَلَى عَقِبَيْهِ چېكىنىش

نَكَصَ عَنِ الْأَمْرِ قايتتى

نَكَفَ ـُـ نَكْفًا مِنْهُ أو عَلَيْهِ كۆزگە ئىلماسلىق

نَكَفَ دَمْعَتَهُ كۆزدىن ياش ئاقتى

نَكَّلَ بِهِ بەختسىزلىككە ئۇچرىدى

نَكَّلَ بِهِ باشقىلارنى ئاگاھلاندۇردى

نَكَلَ ـُـ نَكْلَةً بِهِ باشقىلارنى ئاگاھ- لاندۇرۇش

نَكَلَ ـُـ نُكُولاً و نَكِلَ ـَـ نَكَلاً عَنْ كَذا أو مِنْ كَذا چەكىنىش؛ چېكىنىش

نِكْل نىكلۇن

نَكَهَ ـَـ نَكْهًا لَهُ أو عَلَيْهِ نەپەس ئېلىش

نَكَهَ ـَـ نَكْهًا هُ ئېغىزى پۇراش

نَكِهَ ـَـ نَكَهًا كېغىز پۇراش

نَكْهَة ئېغىز پۇراش

نَكَى ـِـ نِكايَةً الْعَدُوَّ أو فِيهِ دۈشمەنلەرنى مەغلۇپ قىلىش

نَكِيثَة ج نَكائِثُ يۇرەك

نَكِير جاپالىق

نَلْك تاغ ئالمسى
نَمَّ ـُ نَمًّا الْحَدِيثَ جاراھەتلىنىش
نَمَّ الْحَدِيثُ پاش بوپقالدى
نَمَّ الشَّيْءُ پۇراقلار تارىدى
نَمَّ بَيْنَ النَّاسِ ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سالدى
نَمَّ الْكَلامَ يالغانىنى ئويدۇرۇپ چىقاردى
نَمَّ عَلَى الأَمْرِ ئاشكارىلاندى
نَمّ تۆھمەت
نَمّ ج أَنِمّاء و نَمّ ئىغۋاگەرچىلىك قىلغۇچى
نَما ـُ نُمُوًّا ئۆسۈپ يېتىلىش
نَماء ئۆسۈش
نَماة ج نَمَى قوڭغۇزلۇق
نَمّارَة نومۇر بەسىش ماشىنىسى
نَمّال تۆھمەت قىلغۇچى
نَمّام ئىمپار
نِمّة چۆسا
نَمَّرَ نومۇر قويدى
نَمِرَ ـَ نَمَرًا ئاچچىقلىنىش
نَمِر . نَمْر ج أَنْمُر و نُمُور و نُمُورَة و نُمْر و أَنْمار و نِمار و نِمارَة قاپلان
نَمْراة م چېكىتى بار
نَمِرَة ج نَمِر چىشى قاپلان
نُمْرَة ج نُمَر چېكىت
نِمْرَة نومۇر
نُمْرُق . نُمْرُقَة ج نَمارِق تايىنىش؛ ياستۇق؛ تەكىيە
نَمَسَ ـِ نَمْسًا السِّرَّ مەخپىيەتلىك ساقلاش
نَمَسَ هُ مەخپىيەتلىكنى ئاشكارلىدى
نِمْسا ئاۋسترالىيە
نِمْساوِىّ ئاۋسترالىيىنىك
نَمَش ئىز؛ سەپكۈن بولدى
نَمِشَ ـَ نَمَشًا قورۇق چۈشۈش
نَمَط ج أَنْماط و نِماط شەكىل؛ نۇسخا
نَمَطِىّ قائىدىلىك
نَمَطِيَّة ئۆلچەملىك
نَمَّقَ الْكِتابَ يېزىكلەر بىلەن بېزەدى
نَمَّقَ الْجِلْدَ كىرىم قىلدى
نَمَلَ ـُ نَمْلاً ھەق ـ ناھەقنى ئايرىماسلىق
نَمَل قېچىش
نَمِلَ ـَ نَمْلاً ئىغۋاگەرچىلىك قىلىش
نَمِلَ نَمَلاً تِ الْيَدُ قىچىشىش
نَمِل ئۆتكۈر بولدى

نَمْل چۇمۇله
النَمْل الأَعْمَى ئاق چۇمۇله
نَمْلَة جـ نِمال بىر قال چۇمۇله
نَمْلِيّ چۇمۇلىدەك
نَمْنَمَ الشَّيْءَ گۈزەللەشتۈردى
نَمْنَمَ كِتابَهُ ناھايىتى ئىنچىكىلىك بىلەن يازدى
نَمْنَمَة بېزەش
نَمُوذَج جـ نَمُوذَجات و نَماذِجُ مودېل؛ ئۈلگىلىك
نَمُوذَجِيّ نەمۇنىلىك
نَمَى ـِـ نَمْيًا و نَماءً و نَمِيَّةً الشَّيْءُ چوڭ بولۇش؛ كۆپەيىش
نَمَى الْحَدِيثَ إِلَيْهِ نەقىل كەلتۈردى
نَمَى هُ إِلَى جَدِّهِ ئەجدادلارنى سۈرۈشتۈردى
نَمِيّ ئۇسۇپ يېتىلىش؛ تەربىيىلەش
نَمِير بىباھا؛ ئادەمگە ياقىدىغان (سۆ)
نَمِيق زىننەتلەنگەن
نَمِيمَة جـ نَمائِم تۆھمەت قىلىش؛ پەس ئاۋازدا سۆزلىشىش
نَهاء ئەينەك
نِهاء چەك؛ ئاخىرقى نۇقتا
نِهائِيّ ئەڭ ئاخىرقى؛ ھەل قىلغۇچى
نَهّاب بۇلاڭچىلىق قىلغۇچى
نَهار جـ أَنْهُر و نُهُر كۈندۈز
نَهارِيّ كۈندۈزدە
نَهّاش ئادەم چىشلەيدىغان
نِهايَة چېگرا؛ ئاخىرقى نۇقتا
النِهايَة الصُغْرَى ئەڭ تۆۋەن دائىرە
نَهَبَ و نَهِبَ ـَـ نَهْبًا الْغَنِيمَةَ أو الأَمْوالَ بۇلاش
نَهْب ئۇچقاندەك يۇگۈرۈش
نَهْب جـ نِهاب و نُهُوب بۇلانغان مال
نَهَتَ ـِـ نُهاتًا و نَهِيتًا الأَسَدُ شىرنىڭ ھۇۋلىشى
نَهَتَ الْحِمارُ ئېشەك ھاڭرىدى
نَهَجَ ـَـ نَهَجًا ئۇھ تارتىش
نَهَجَ نَهْجَا الأَمْرَ چۈشەندۈردى
نَهَجَ الطَّرِيقَ يول ماڭدى
نَهَجَ نَهْجًا و نُهُوجًا الطَّرِيقُ أو الأَمْرُ ئېنىق بولماق
نَهَج ھاسىراش
نَهْج جـ نُهُج و نُهُوج تاشيول ؛ ئۇسۇل؛ پىلان
نَهَدَ ـُـ نُهُودًا النَّدْيُ كېرىلىش
نَهَدَ تِ الْمَرْأَةُ ئاياللارنىڭ كۆكسى كۆتۈرۈلدى
نَهْد جـ نُهُود گەۋدىلىك شەيئى؛

كۆكسى

نِهْد ئەۋەتىلگەن قەرز پۇل

نَهْدانُ تولغان

نَهَرَ ـَـ نَهْرًا السّائِلَ قوغلاش هەيدەۋېتىش

نَهَرَ النَّهْرَ دەريا قېزىش

نَهْر ج أَنْهُر و أَنْهار و نُهُر و نُهُور دەريا؛ دەريا ئېقىنى

نَهْرِيّ دەريا ئېقىنىنىڭ

نَهْزَة ج نُهُز پۇرسەت

نَهَشَ ـَـ نَهْشًا ثُهُ الْحَيَّةُ أو الْعَقْرَبُ چىشلەش؛ چىقىش

نَهَشَ هُ الدَّهْرُ باشقىلار جاپا سالدى؛ ھەددىدىن ئارتۇق ئېغىر يۈك كۆتۈردى

نَهَضَ ـَـ نَهْضًا و نُهُوضًا تۇرۇپ كېتىش

نَهَضَ لِلْأَمْرِ باشلىدى

نَهَضَ عَلَيْهِ تۇرۇپ قارشىلىق كۆرسەتتى

نَهَضَ إِلَى الْعَدُوِّ ئۇرۇلدى

نَهَضَ عَنْ مَكانِهِ سەكرەپ تۇرۇپ كەتتى

نَهْضَة ج نِهاض و نَهَضات قايتا گۈللىنىش

نَهَقَ ـُـ نَهْقًا و تَنْهاقًا و نَهِيقًا و نَهاقًا الْحِمارُ ئېشەكنىڭ ھاكىرىشى

نَهَكَ ـَـ نَهْكًا و نَهاكَةً الثَّوْبَ و غَيْرَهُ سەرپ قىلىش

نَهَكَ ثُهُ الْحُمَّى زەئىپلەشتۇرۇش

نَهْكَة ئورۇق؛ ئاجىز

نَهِلَ ـَـ نَهَلاً و مَنْهَلاً ئىچىش

نِهْلِسْتِيّ خىيالپەرەس

نِهْلِسْتِيَّة خىيالپەرەسلەر

نَهَمَ ـِـ نَهْمًا كۆپ يېيىش

نَهَم تويغۇچە يېيىش

نَهِمَ ـَـ نَهَمًا و نَهامَةً فى الْأَكْلِ نەپسى ياماق ؛ تويماس

نَهِمَ فى الشَّيْءِ غەرەز؛ مەقسەت قىلدى

نَهِم يېتەرلىك بولغاننى بىلمەيدىغان

نَهْمَة كۆچلۈك ئارزۇ

نَهْنَهَ هُ عَنْ كَذا چەكلىدى

نُهُوض ئويغىنىش

نُهُوك ئاجىز

نُهُوك الْقُوَى ھېرىش

نَهَى إِلَيْهِ الْخَبَرَ دەپ قويدى ؛ ئۇقتۇرۇش قىلدى

نَهَى ـَـ نَهْيًا هُ عَنْ كَذا چەكلىدى

نَهَى إِلَيْهِ الْخَبَرُ خەۋەرگە ئىگە بولدى

نَهْى توختىتىش؛ چەكلەش

نُهَى ئەقىل؛ زېھىن

نِهًى ئەينەك

نُهَيْبَى بۇلاش

نَهِيج ئۆھ تارتىش؛ ھاسىراش

نَهِير يېتەرلىك؛ كۆپ

نَهَيْر ئېرىق

نَهِيق ئېشەك ئاۋازى

نَهِيم تويماس

نَهْيِيّ چەكلەنگەن

نَوّ شامال چىقىپ؛ يامغۇر يېغىش

نَوْء ج أَنْواء و نُوآن و أَنْوُء تىركىشىش؛ بوران

نِواء قارشىلىق كۆرسىتىش

نَواة ج نَوًى و نَوَيات جج أَنْواء و نَوِيّ مېۋە مېغىزى

نَواجِذُ ج ئېزىق چىش

نَوّاح قايغۇرغۇچى

نَواح ئازابلىنىش

نَوادِرُ ج قىممەتلىك بۇيۇم

نَوادِرُ الْكَلامِ داغدىق

نَوّار كۆچلۈك يورۇقلۇق

نُوّار ج نَواوِيرُ گۈل

نُوّارَة گۈل

نَوّاس تەۋرەنگەن

نَوّاسَة . نَوّاسَة ماي چىراغ

نَواصِي النّاسِ باش؛ ئېسىلزادە

نَوافِذُ الْإِنْسانِ تەپسى

نَوال ئىگە بولۇش؛ ناۋال (ئادەم ئىسمى)

نُوام ئۇخلاش

نَوامِيسُ ج ئۇتكۇر؛ ھىيلىگەر؛ پاشا

النَّوامِيسُ الطَّبِيعِيَّة تەبىئىي قانۇنىيەت

نَوَّبَ عَنْهُ وَكِيلاً فِي كَذا ئى ... ۋەكىل قىلىپ ئەۋەتتى

نَوْب ۋەكىل

نُوب نوب (قارا تەنىلىك ئادەم ئىسمى)

نَوْبَة ج نَوَب كېسەللىك بىر قېتىملىق جىددي قوزغىلىشى

نُوبَة ج نَوَب بالايىئاپەت

نُوثِيّ نيۇتون ئىلمى

نُوتِيّ ج نَواتِيّ ھەۋەس

نَوْح ئازابلىنىش؛ كەپتەر ئاۋازى

نُوح نوھ (ئادەم ئىسمى)

نَوْحَة قايغۇرۇش

نَوْد بۇلاڭلىتىش

نَوَدان ئىرغاڭلاش

نَوَّرَ الشَّيْءُ يارلىدى
نَوَّرَ الصُّبْحُ ئەتىگەن شەپەق بورۇدى
نَوَّرَ الْمِصْبَاحَ چىراغنى يورۇتتى
نَوَّرَ لَهُ باشقىلارغا ياردەم بەردى
نَوَّرَ الشَّجَرُ گۈل ئېچىلدى
نَوَر سىگان
نَوْر جـ أَنْوار نۇر چېچىش؛ ئاق كۆڭۈل
نور جـ أَنْوار و نِيران يورۇتۇش
سَبْت النُّور تىرىلىش بايرىمى هارپىسى
نُورانِيّ يارلاق
نَوْرَة بىر دەستە ئاق گۈل
نُورَة تۇنۇك چۈشۈرۈش سۈيۈقلۇقى
نَوْرَس چايكا
نُورَسْتِينِيا نېرۋىسى ئاجىزلىشىش
نَوْرُوز نوروز
نَوَرِيّ سەرگەردان
نُورِيّ نۇر چېچىش
نَوْس پۇلاڭلىتىش؛ ئىرغاڭلاش؛ تەۋرىنىش
نَوْس ياۋا ئېشەك
نَوَّطَ هُ ئېسىپ قويدى
نَوَّطَ بِهِ الْأَمْرَ تاپىلىدى
نَوَّطَ عَلَيْهِ الْأَمَلَ ئۈمىد قىلدى

نَوْط جـ أَنْواط و نِياط بېزەك
نُوط جـ نُوطات خاتىرىلەش؛ ئىزاھلاش
نَوَّعَ الشَّيْءَ تۈرلۈك - تۈمەن؛ كۆپ خىللاشتۇردى
نَوْع جـ أَنْواع تۈر؛ مەھسۇلات تۈرى
نَوْعِيّ تۈرىنىڭ
ثِقْل نَوْعِيّ سېلىشتۇرما ئېغىرلىق
نَوْعِيَّة سۈپىتى؛ ئالاھىدىلىكى؛ ئۆسۈلى
نَوْق جـ أَنْواق ئېگىز تۆگە لوكىسى
نُوڤَمْبَرْ رىم كالېندارى 11 - ئاي؛ نويابىر
نَوَّلَ هُ الْعَطِيَّةَ ئو بىها بەردى
نَوْل جـ أَنْوال ياماش ماشىنىسى؛ يىل قاچىلاش ھەققى
نَوَّمَ هُ ئۇيقۇغا كەتتى
نَوْم ئۇخلاش
نَوْم مَغْنَطِيسِيّ ئۇخلاۋاتقان ھالەت
نَوْمَة بىردەم ئۇخلاش
نَوْمِيّ ئۇخلاش
نَوَّنَ الْكَلِمَةَ سۆز ئاخىرىغا تىنىش بەلگىلىرىنى قويدى
نَوَّهَ الشَّيْءَ كۆتۈردى
نَوَّهَ بِهِ سۆزلەشتى
نَوَّهَ بِالْحَدِيث أو نَحْوِهِ ماختىدى

نَوَوِيّ ئاتوم يادروسى
نَوَّى نەتىجە قازاندى
نَوَّى يىراققا ئارىلىشىش
نَوَّى م نىشانلىغان يەر
نَوَى ـ نَواةً و نِيَّةً ونِيَةَ الشَّيْءَ ئويلاش
نَوَى نِيَّةً و نَوَى الْمُسافِرُ يۇرتىدىن ئايرىلىش؛ مۇساپىربولۇش
نَوِيم ھۇرۇنلار؛ ئۇيقۇ قەپى
نَيَّأَ الأَمْرَ ئورۇندلاپ بولالمىدى
نِيْء خام؛ پىشمىغان
نِياب ۋەكىل
نِيابَة ۋەكىل
النِيابَة الْعُمُومِيَّة جىنايى ئىشلار بۆلۈمى
بالنِيابَة عَنْ فُلانٍ باشقىلارنىڭ نامى بىلەن
وَزِير بالنِّيَابَةِ مۇۋەققەت مىنىستىر
نِيابِيّ ۋەكىللىك قىلىش
نِياح ئازابلىنىش
نِياط جـ أَنْوِطَة و نُوط يۈرەك؛ غول ئارتېرىيە
نِياط الْقَلْبِ كۆڭۈل؛ رىشتە
نِياق ئېگىز تۆگە
نِيافَة ئېپىسكوپ ئالىيلىرى
نِيام ئۇخلاش
نَيَّبَ هُ ئېزىق چىشى بىلەن چىشلىدى
نِيَّة ئىرادە
نِيْتْروجِين ئازوت
نَيَّحَ هُ ئارام ئالدۇردى
نَيِّر نۇر چېچىش
نَيِّر جـ نَيِّرات نۇر چاچقان جىسىم
نِير جـ أَنْيار و نِيران كالا پۇتى
نِير الاِسْتِبْداد مۇستەبىل
نَيْرُوز يېڭى يىل
نَيْزَك جـ نَيازِك ئاقار يۇلتۇز
نَيْسان قەمەرىيە تۆتىنچى ئاي
نِيطَ بِهِ الشَّيْءُ ئاكالەتچى
نِيطَ عَلَيْهِ الشَّيْءُ باشقىلارغا تايىنىش
نَيَّفَ الشَّيْءُ عَلَى كَذا ئېشىپ كەتتى
نَيِّف ئېشىندى؛ قالدۇق
نَيِّق كۆتۈش تەس بولدى
نِيقَة كىيىنىش - ئىچىشكە ئەھمىيەت بېرىش
نِيكَل نىكىل
نِيكُوتِين نىكوتىن
نَيْل ئېرىشىش
نَهْر النَيْل نىل دەرياسى
النَيْل نىل دەرياسى

نِيلُوفَر نىلۇپەر
نَيْلُون نىلۇن؛ نىلۇن تالا
نِيلِيّ نىل رەڭ؛ كۆك رەڭ؛ نىل دەرياسىنىڭ
نِيم ئۇخلاش كىيىمى
نِيُوثْرُون نېيترون
نِيُوثِيّ نېيۇتونىڭ؛ نېيۇتون تەلىمات
نَيُون نېئون

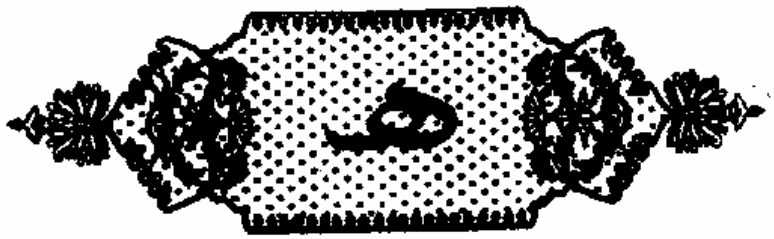

ھ «ھاء» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 26 - ھەرپى؛ ساندىكى «5» كە ۋەكىللىك قىلىدۇ

ھاءَ ـْـ هَوْءاً بِنَفْسِهِ إِلَى الْمَعالِي ئىرادە تىكلەش؛ غايە تىكلەش

ھاءَ ـَـ هِيْأَةً إِلَيْهِ ئويلىماق

ھاءَ ـِـ هَيْأَةً و هَيائَةً تەقەي - تۇرقى كېلىشكەن؛ ئېسىل

ھائِب گۇمان قىلغۇچى؛ ئالدىراپ گۇمان قىلغۇچى

ھائِج تىنچ ئەمەس؛ مەۋج ئۇرغۇچى ؛ ھاينەق؛ ئوغىسى قاينىماق

ھائِر يانتۇ؛ ئۇرلىگۈچى ؛ غۇلاپ كەتكۈچى

ھائِق قۇرغاق؛ ئۇسىماش

ھائِل قورقۇنچلۇق؛ قورقۇتقۇچى ؛ كىشىنى چۆچۈتىدىغان؛ غايەت زور؛ ناھايىتى چوڭ

هَوْل هائِل ئىنتايىن قورقۇنچلۇق

هؤُلاءِ بۇلار

هائِم ج هُيَّم و هُيّام پاتىپاراق بولماق؛ قىزغىن مۇھەببەت

هابَ ـَـ هَيْبًا و هَيْبَةً و مَهابَةً هـ قورقماق؛ قايىل بولماق؛ ھۆرمەت قىلماق

هابِط چۈشۈش؛ چۈشكۈچى

هابِطَة پاراشوت

هاتِ سىز ماڭا بېرىڭ(پېئىلداش)

هاتِي سىز ماڭا بېرىڭ

هاتيًا سىلەر ماڭا بېرىڭلار.

هاتوا سىلەر ماڭا بېرىڭلار.

هاتِرَة تىللىدى ئۇنى ؛ جەھەللەشتى

هاتِر ج هَتَرَة ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان؛ جەھەلگە ئامراق؛ ئاسان خاپا بولىدىغان

هاتِف ج هَواتِفُ ۋارقىراش؛ تېلېفون

هاتِفِيّ تېلېفونىنىڭ

هاتِن كۆز يېشى يىغىلىپ قالغۇچى : شارقىراپ ياغقان يامغۇر

هاجَ ـِـ هَيْجًا و هَياجًا و هَيَجانًا الشَّيْءُ غەيرىتى ئاشماق؛ روھلانماق

هاجَ ئۇشتۇمتۇت ئاچچىقلاندى

هَاجَ الْبَحْرُ و غَيْرُهُ غەزەپ دولقۇنى مەۋج ئۇردى؛ (جۇشقۇن) جانلىق؛ كۆچلۈك

هَاجَ هُ أو الشَّيْءَ أو بِهِ چىشىغا تەگدى؛ قوزغىدى

هاجٍ «الْهاجِي» مەسخىرە قىلغۇچى؛ زىتىغا تەگدى

هاجٍ بالنَّشْرِ بوھتان چاپلىغۇچى

هاجِد جـ هُجُود و هُجَّد ئۇيقۇچى؛ تۇنىگۈچى؛ يېرىم كېچىدە ئىبادەت قىلغۇچى

هاجَرَ مِنْ بَلَدِهِ أو عَنْهُ يۇتكەلدى ؛ كۆچتى؛ كۆچۈپ كەتتى ؛ مۇھاجىر بولۇپ تۇردى

هاجِرَة جـ هَواجِرُ چۈش؛ چۈش ۋاقتىدىكى پىشقىرىم ئىسسىق؛ مېرىدىئان؛ مېرىدىئان سىزىقى؛ رەزىل سۆزلەر؛ ئۇياتسىز سۆزلەر

هاجِرِيّ چۈش ۋاقتىدىكى؛ مېرىدىئان سىزىقى؛ شەھەر خەلقى؛ ئىسك؛ سۈپەتلىك

هاجِس جـ هَواجِسُ مۇددىئا؛ پىكىر؛ غەم قىلماق

هاجِع جـ هُجُوع و هُجَّع ئۇخلاش

هاجَمَ هُ غەزەپ قىلدى؛ زەربە بەردى

هادَ ـُـ هَوْدًا يەھۇدىيلەشتۈرۈش؛ يەھۇدي دىنىغا ئىشىنىش؛ توۋا قىلماق

هادٍ «الْهادِي» جـ هادُونَ و هُداة توغرا يول كۆرسەتكۈچى

هادٍ جـ هَوادٍ ئالغا باسقۇچى؛ ئىلگىرىلىگۈچى

هادِىء تىپتىنچ؛ جىمجىت

الْمُحِيطُ الْهادِىء تىنچ ئوكيان

هادِم ۋەيران قىلغۇچى؛ بۇزغۇنچىلىق قىلغۇچى

هادَنَ هُ ئۇنىڭغا ئوخشىدى؛ جەڭنى توختاتتى؛ ئۇرۇش توختاتتى

هادَى هُ سوۋغات ئالماشتۇردى؛ مەلۇم بىر ئىشنى ئۇنىڭغا تاپاندۇردى

هادَى بَيْنَ اِثْنَيْنِ ئىككى كىشى يۆلەپ دەلدۇشلەرچە ماڭدى

هاذٍ «الْهاذِي» كەلسە ـ كەلمەس گەپ قىلغۇچى؛ روھى نورمالىق قىنى يوقاتقان

هذا بۇ؛ بۇ (مۇسبەت)

هٰذِهِ بۇ؛ بۇ (مەنپسي)

هارَ ـُـ هَوْراً ئۆرۈلۈپ كەتمەك؛ غولىماق

هارَ هُ يىقىلىپ چۈشتى

هارٍ «الْهارِي» يانتۇ ئۆرۈلگۈچى؛ غۇلاپ كەتكۈچى

هاراكِيرِي قورساقنى يارماق (ياپون سامۇرايلىرى)

هارِب تىكىۋەتكۈچى؛ قېچىپ كەتكۈچى

هارَشَ بَعْضُ الْكِلابِ عَلَى بَعْضٍ ئىتلار ئۆزئارا تالاشتى

هارَشَ هُ تالاشتى؛ ئۇرۇشتى؛ شىددەت بىلەن ئېتىلدى

هازِىء مەسخىرە قىلغۇچى؛ مازاق قىلغۇچى

هازَلَ هُ مەلۇم بىر كىشى بىلەن چاقچاق قىلدى؛ ئۆزئارا چاقچاق قىلدى

هازِل مازاق قىلغۇچى؛ مەسخىرە قىلماقچى؛ چاقچاق قىلغۇچى؛ ھەزىلكەشلىك قىلغۇچى

هاشَ ـُـ هَوْشًا الْقَوْمُ قالايمىقان؛ پاراكەندىچىلىك؛ جېدەل چىقارماق

هاشَ ـِـ هَيْشًا الْقَوْمُ ئاتلانماق؛ كۆتۈرەڭگۇ

هاشّ خۇشال - خۇرام؛ خۇشال بولغۇچى

هاشِمِيّ ھاشىم قەبىلىسىدىن

هاضَ ـِـ هَيْضًا الْمَرِيضُ كېسىلى قوزغىلىش

هاضَ الشَّيْءَ پارچىلىۋەتتى

هاضِم ھەزىم قىلىشقا ياردەم بېرىدىغان دورا؛ ھەزىم قىلغۇچى

هاطَ ـِـ هَيْطًا ژاراك - چۈرۈك

هاعَ ـُـ هَوْعًا قۇرۇق ھۆ تۇتۇش

هافَ ـَـ هَيْفًا زىلۋا؛ قېچىش

هافَ ـِـ هَيْفًا ئۇسساش

هافٍ «الْهافِي» جـ هَوافٍ قورسىقى ئاچقان ئادەم

هٰكَذا مۇشۇنداق

و هٰكَذا دَوالَيْكَ مۇشۇنداق ...

هالَ ـُـ هَوْلاً هُ الْأَمْرُ قورقۇتۇش

هالَ ـَـ هَيْلاً عَلَيْهِ التُّرابَ توپا تۆكۈش

هال ئېزىتقۇ

حَبّ الهال پۇرچاق

هالّ پەيدا بولدى؛ ئالدىدا تۇرغان

هالَة غۇۋا؛ شان - شەرەپ؛ نۇرلۇق؛ چەمبىرەك

هالِك جـ هَلْكَى و هُلَّك و هُلّاك و هَوالِكُ ئۆلگەن؛ ھالاك بولغان

هالِيُوم ئوكسىگېن

هامَ ـِـ هَيْمًا و هُيُومًا و هِيامًا و هَيَمانًا و تَهْيامًا بِهِ أو بكَذا قىزغىن سۆيۈش؛ قىزغىن مۇھەببەت

هامَ عَلَى وَجْهِهِ ئۇياقتىن بۇياقتا مېڭىپ يۈردى؛ تۆيۈق يولغا كىرىپ قالدى

هامَ هِيامًا ئۇسساش

هامّ مۇھىم؛ قىزىقارلىق

هامَة جـ هام باش؛ بېشى؛ باشلىق؛ مۇشۇكياپىلاق؛ ئۇسساپ كەتكەن قۇش؛ جەسەت

هامَة الرَّأْسِ مېڭە قاپقىقى؛ مېڭە قېپى

هو هامَة الْيَوْمِ أو غَدٍ ئۇ ئەتىكى كۈنگە ئىشەنچ قىلالمايدۇ

هامَّة جـ هَوامّ زىيانداش ھاشارات

هامِد جـ هَوامِدُ جىمجىت؛ ئۈچمەك؛ ئۆلمەك؛ قۇرۇپ كەتمەك

هامِش الْكِتابِ جـ هَوامِشُ بەت تەرىپى؛ قۇيقۇرۇق

هامِش الشَّيْءِ چېگرا؛ يان تەرىپى

هامِشِيّ ئىزاھلانغۇچى

هامِشِيَّة ئىزاھ

هامِع كۆپ ياش ئاققۇزغۇچى

هامِعَة جـ هَوامِعُ ياش بۇلاقتەك چىقىش

هانَ ـُـ هَوْنًا عَلَيْهِ الْأَمْرُ ئاسان؛ ئەپلىك؛ قىيىن ئەمەس

هانَ هُونًا و هَوانًا و مَهانَةً رەزىل؛ نەسلى پەس؛ ئاجىز

هانَفَ مەسخىرە قىلدى ؛ مازاق قىلدى

هَأْهَأَ قاقاقلاپ كۈلدى

هاوٍ «الْهاوِى» جـ هُواة چۇشكەن؛ چۇشۇپ كەتمەك؛ ياخشى كۆرەدىغان؛ ئىشتى سىرتقى ھەۋەس

هاوَدَ هُ رايىغا باقتى ؛ ئۆز مەيلىگە قويۇۋەتتى ؛ ئەپلەشتى

هاوُن . هاوُون جـ هَواوِينُ ھاۋانچا

هاوَى تېز ماڭدى

هاوَى هُ رايىغا باقتى ؛ ئۆز مەيلىگە قويۇۋەتتى

هاوِيَة كۆچەش؛ تېگى يوق يار؛ بالىسىدىن ئايرىلىپ قالغان ئانا

الْهاوِيَة دوزاخ؛ جەھەننەم

هايَأَ هُ فى الْأَمْرِ ئۇنىڭغا ماقۇل بولدى؛ پىكىردە بىردەكلىك ھاسىل قىلدى

هَبَّ ـُـ هُبُوبًا و هَبِيبًا و هَبًّا تِ الرِّيحُ شامال چىقماق

هَبَّ مِنَ النَّوْمِ ئورنىدىن تۇردى

هَبَّ تِ النّارُ ئوت ياقتى

هَبَّ ـِـ هَبًّا و هُبُوبًا و هَبِيبًا و هِبابًا يَفْعَلُ قىلماق؛ قىلىش- قا باشلىماق

هَبَّ هَبًّا و هُبُوبًا فى الْحَرْبِ مەغلۇپ بولماق

هَبْ ئەگەردە؛ تەقدىردىمۇ

هَبْ نِى فَعَلْتُ كَذا مەن قىلمىدىغان بولسامۇ

هَبا ـُـ هُبُوًّا الْغُبارُ كۆتۈرۈلمەك

هَبا قاچماق

هَباء جـ أَهْباء و أَهْبِيَة چاك - توزان

هَباءَة چاك - توزان

هَباب كىچىك چاك - توزان

هَبالَة دۆت

هَبَّبَ الثَّوْبَ يېرىلدى

هَبَتَ ـِـ هَبْتًا هُ زەربە

هُبِتَ دۆت بولۇپ قالدى

هَبَّة بىر پەس شامال

هِبَة سوۋغات

هَبَجَ ـَـ هَبْجًا بِالْعَصا كالتەك بىلەن ئۇرماق

هَبَرَ ـُـ هَبْرًا اللَّحْمَ گۆشنى پارچە لىماق

هَبْر سۆڭىكى ئايرىلغان گۆش

هَبْرَة جـ هَبَرات بىر پارچە گۆش

هِبْرِيَة چاچ كېپىكى

هَبَشَ ـُـ و هَبِشَ ـَـ هَبْشًا الشَّىْءَ يىغماق

هَبَشَ هُ زەربە بەردى ; قاقشاتقۇچ زەربە

هَبَطَ ـُـ هَبْطًا الْبَلَدَ أو غَيْرَهُ كەلمەك

هَبَطَ ثَمَنَ الشَّىْءِ أو مِنْ ثَمَنِهِ باھانى چۈشۈردى

هَبَطَ الْمَرْضُ لَحْمَهُ ئورۇقلاتتى

هَبَطَ ـُـ هُبُوطًا چۈشمەك

هَبَطَ الثَّمَنُ باھاسى چۈشتى

هَبَطَ قَلْبُهُ يوقاتتى ؛ چۆكتى

هَبْط ئازلاتماق

هَبْطَة بىر قېتىم چۈشمەك؛ چوڭقۇر ھالك

هَبَّلَ لِعِيالِهِ پۇل تېپىپ ئائىلىسىنى باقتى

هَبَل دۆت؛ ئىشلار

هَبِلَ ـَـ هَبَلاً گالۋاك

هِبَلّ ئېگىز بوي

هَبْلاءُ م دۆت

هَبَلَة ھور

هَبْهاب ئۇچقاندەك

هَبْهَبَ النَّجْمُ چاقنىدى

هَبْهَبِىّ ئىتتىك

هُبُوّ الْغُبارِ چاڭ - توزان كۆتۈرۈلمەك

هَبُوب بوران چاڭ چىقارماق

هُبُوب الرِّيحِ بوران چىقماق

هَبُوط يانتۇ يۇز

هُبُوط چۈشمەك؛ ئازلىماق

هَبِيب بوران چاڭ چىقارماق

هَبيت دۆت

هُبَيْرَة ئىت

أَبُو هُبَيْرَة پاقا

أُمّ هُبَيْرَة پاقا

هَبِيط ئورۇق

هَبِيل دۆت

هَتَّ ـْ هَتًّا هُ نامىنى بۇلغىماق

هَتَّ هُ بِكَذا تىللىدى

هَتّاف ياڭراق

هُتاف ج هُتافات چاقىرماق

هَتّان كۆز يېشى تۆكۈلمەك

هَتَرَ ـِ هَتْرًا هُ الْكِبَرُ قېرى گالۋاڭ

هَتَرَ عِرْضَ فُلانٍ بۇزدى

هُتْر گۈگۈم

هِتْر ج أَهْتار يالغان سۆز

هَتَفَ ـِ هُتافًا بِهِ چاقىرماق

هَتَفَ هُ أو بِهِ ياشىسۇن دەپ ۋارقىرىدى

هَتْفَة بىر قېتىم توۋلىماق

هَتَّكَ السِّتْرَ أو نَحْوَهُ يىرتتى

هَتَكَ ـِ هَتْكًا السِّتْرَ أو نَحْوَهُ يىرتىۋەتمەك

هَتَكَ تۆھمەت قىلدى

هَتَكَ الثَّوْبَ يىرتتى

هَتَكَ اللّٰهُ سِتْرَهُ ئاشكارىلىدى

هَتْك نومۇسسىز

هُتْكَة يىرتماق

هَتْماءُ م ھىڭگىيىپ تۇرغۇچى

هَتَنَ ـِ هَتْنًا و هُتُونًا و هَتانًا و تَهْتانًا الدَّمْعُ ياش تامچىلىرى تارىلاپ ئاقماق

هَتَنَ تِ السَّماءُ قاتتىق ياغدى

هَتُون ياش تامچىلىماق

هَتْن قاتتىق يامغۇر

هَتِيكَة يۇزى چۈشۈش

هَجَّ ـْ هَجَّا الْبَيْتَ بۇزماق

هَجَّ تِ النّارُ لاۋۇلدىدى

هَجَأَ ـَ هَجْأً و هُجُوءاً جُوعُهُ تىنچلانماق

هَجا ـْ هَجْوًا و هِجاءً و تَهْجاءً هُ تىللىماق

هِجاء تۆھمەت قىلماق

حُرُوف الْهِجاء ھەرپ جەدۋىلى

عِلْم الْهِجاء توغرا خەت ئۇسۇلى
الْحُرُوف الْهِجائِيّ ة ھەرپ جەدۋىلى
هَجّاس چوڭ گەپ قىلىدىغان ئالدامچى
هَجّام يۇزى قېلىن
هَجَّجَ النّارَ كۆيدى
هَجَّدَ ئۇخلىدى
هَجَّدَ هُ ئۇخلاتتى
هَجَدَ ـُـ هُجُودًا ئۇخلىماق
هَجَّرَ ماڭدى
هَجَّرَ النَّهارُ ئىسسىق بولدى
هَجَّرَ الْقَوْمَ كۆچمەن خەلق
هَجَرَ ـُـ هَجْرًا و هِجْرانًا هُ قويۇ-ۋەتمەك؛ تاشلىۋەتمەك؛ ۋاز كەچمەك
هَجَرَ زَوْجَتَهُ بەلكىم
هَجَرَ الْوَطَنَ كۆچۈپ كەتتى
هَجْر قويۇۋەتمەك
هُجْر چاكىنا سۆز
هَجْراء چاكىنا گەپ
هِجْران ئايرىلماق
هِجْرَة كۆچۈپ ماكانلاشماق
هِجْرِيّ ئىسلام كالېندارى بويىچە يېڭى يىل
اَلسَّنَة الْهِجْرِيّ ة ئىسلام كالېندارى يىلى؛ھىجرىيە يىلى
هَجَسَ ـُـ هَجْسًا الشَّيْءَ فى صَدْرِهِ ئويلىماق
هَجْس نىيەت؛ بىلگىلى بولمايدىغان سۆز
هَجَعَ ـَـ هُجُوعًا و تَهْجاعًا ئۇخلىماق
هَجَعَ هُ تىنچلاندۇردى
هَجْعَة بىر قېتىم ئۇخلىماق
هَجَلَ ـُـ هَجْلاتِ الْمَرْأَةُ بَعَيْنِها يوشۇرۇن ئىپادىلىمەك
هَجَّمَ هُ كۈشكۈرتتى
هَجَمَ ـُـ هُجُومًا عَلَيْهِ تۇيۇقسىز ھۇجۇم
هَجَمَ الشّتاءُ قىش پەسلى يېتىپ كەلدى
هَجَمَ الْجَيْشُ دۈشمەنگە تۇيۇقسىز ھۇجۇم قىلدى
هَجْمَة ج هَجَمات شىددەتلىك ھۇجۇم
هَجْمَة الشِّتاءِ سوغۇق يېتىپ كەلمەك
هَجَّنَ هُ ئىلەشتۈردى
هَجَّنَ الْأَمْرَ رەزىللەشتۈرمەك؛ سەتلەشتۈرمەك
هَجَنَ ـُـ هُجْنَةً و هَجانَةً و هُجُونَةً ئارىلاشتۇرماق ؛ ئارغۇن
هَجَنَ الْكَلامُ توغرا ئەمەس
هُجْنَة ج هُجَن كەمچىلىك
هَجْو تۆھمەت

هَجُود جـ هُجُود و هُجَّد سەجدە قىلغۇچى
هَجُوم شىددەتلىك
هُجُوم ھۇجۇم
هُجُومِيّ ھۇجۇمنىك
هَجْوِيّ مەسخىرە قىلماق
هَجِير جـ هُجُر چۈش؛ تاشلىۋەتكەن
هَجِين جـ هُجُن و هُجَناءُ و هُجْنان و مَهاجِينُ و مَهاجِنَة پەس؛ كىلىپ چىقىشى پەس
هَدَّ ـُـ هَدًّا و هُدُودًا الْبِناءَ بۇزماق
هَدَّ هُ ئاجىزلاشتۇردى
هَدَّ ـِـ هَدِيدًا الْحائِطُ كۆچلۈك يىقىلماق
هَدّ بۇزدى
هَدَّأَ هُ تىنچلاندۇردى
هَدَأَ ـَـ هَدْأً و هُدُوءاً تىنچ
هَدَأَ الْمَوْجُ أو غَيْرُهُ تىنچلاندى
هَدَأَ بِالْمَكانِ أو فِيهِ ماكان
هَدْء تىنچ
هُدّاب دۆت؛ ئىنكاسى ئاستا
هَداد مۇلايىم
هَدّار جاراڭلىق
هَدّاف مەرگەن
هَدّام پاچاقلانغان
هُدام ئىزىپ قالغان كىيىم
هِدايَة كۆرسەتمە؛ باشلاش
هِدايَة الثَّمَرَةَ مېۋىلەرنى ئۈزۈش
هَدِبَ ـَـ هَدَبًا تِ الْعَيْنُ كىرپىكلىرى ئۈزۈن
هَدِبَ تِ الشَّجَرَةُ بۇك ـ باراقسان؛ بۇك ـ باراقسان دەل ـ دەرەخلەر
هَدِب ئۈزۈن كىرپىكلىك
هُدْب جـ أَهْداب كىرپىك
هَدْباء م ئۈزۈن كىرپىكلىك
هُدْبِيّ ئۈزۈن كىرپىكلىرى بار؛ تۈكلۈك
هَدَّة بىر قېتىم پاچاقلاش
هَدَجَ ـِـ هَدْجًا و هَدَجانًا و هُداجًا ئالدىرىماي ماڭماق
هَدَّدَ هُ پوپوزا قىلدى
هَدَرَ ـِـ هَدْرًا و تَهْدارًا و هَدِيرًا الْحَمامُ أو غَيْرُهُ كەپتەرنىڭ بۇقۇلدىغان ئاۋازى؛ گۇلدۇرماما
هَدَرَ ـُـ هَدْرًا الدَّمَ أو غَيْرَهُ بىكاردىن بىكار ئاققۇزۇۋېتىش
هَدْر ئىسراپ قىلماق
هَدْر ًا بىكاردىن ـ بىكار
هِدْرِجِين ھىدروگېن
هَدَقَ ـُـ هَدْقًا لِلْخَمْسِينَ ئەللىك

ياشقا يېقىنلىشىش

هَدَفَ ـِـ هَدْفًا إِلَى الْأَمْرِ نىشان ... دە

هَدَف ج أَهْداف نىشان كۆرسەتمە سى؛ نىشان؛ مەقسەت

هَدَلَ ـِـ هَدْلاً الشَّيْءَ قويۇپ قويماق

هَدِلَ ـَـ هَدَلاً الشَّيْءُ باش ئەگمەك؛ يېيىلىپ ياتماق

هَدْلاءُ م ئېسىپ قويۇلغان

هَدَّمَ الْبِناءَ ئېغىر بۇزغۇنچىلىق قىلدى ؛ ئاغدۇردى

هَدَمَ ـِـ هَدْمًا الْبِناءَ بۇزغۇنچىلىق قىلىش

هَدَمَهُ ئاغدۇردى

هَدْم پاچاقلاش

هُدِمَ پاراخوتقا چىقسا بېشى قېيىش

هِدْم ج أَهْدام و هِدَم كونا كىيىم

هِدْمَة ج هُدُوم كونا كىيىم

هَدَنَ ـِـ هُدُونًا تىنچ

هُدْنَة ج هُدَن تىنچ؛ ئۇزۇلۇپ قېلىش؛ ئۇرۇش توختىتىش

هَدْهَدَ الْوَلَدَ بالىنى ئۇخلاتماق

هُدْهُد ج هَداهِد و هَداهِيد هۆپۈپ

هُدُوء تىنچ

هُدُون تىنچ

هَدَى ـِـ هُدًى و هَدْيًا و هِدْيَةً و هِدايَةً هـ يېتەكلىمەك

هَدَى هُ الطَّرِيقَ أو إِلَيْهِ أو لَهُ يول كۆرسەتتى

هَدَى هُ اللّٰهُ إِلَى الْإِيمان أو لَهُ يېتەكلىدى

هَدَى هِداءَ الْعَرُوسَ إِلَى زَوْجِها كېلىننى يۆتكەپ ئەكىلمەك

هَدْى ئۇسۇل؛ قىلىق

هُدًى يېتەكلىمەك؛ توغرا يول

هَدِيَّة ج هَدايا و هَداوَى و هَداوٍ سوۋغات

هَدْيَة يول

هَدِير هۆركىرەش

هَدِيل كىچىك كەپتەر

هَدَّاء يالغانچى

هُداء مۇجمەل گەپ

هَدَّار كېكەچ

هَذَّبَ الشَّجَرَ و غَيْرَهُ ئۆچۈردى؛ توغرىلىدى

هَذَّبَ هُ پىششىق؛ تەربىيە بەردى

هَذَّبَ الشِّعْرَ ئۆچۈردى

هَذَبَ ـِـ هَذْبًا الشَّجَرَ أو غَيْرَهُ قايچىلىماق

هَذَبَ هُ تاۋلىدى

هَذْب ئۆزگەرتمەك

هَذَرَ ـْـ هَذْرًا و تَهْذارًا فى كَلامِهِ كېكەچ

هَذَر گەپنده تۇرمايدىغان

هَذِرَ ـَـ هَذَرًا الْكَلامُ گەپنى خاتا قىلىدىغان

هَذِر كېكەچ

هَذْر بىكارچىلىقتىن پاراڭلىشىش

هَذْرَم كېكەچ؛ غۇدۇراش

هُذْلول جـ هَذالِيلُ دۆڭ

هُذْلولِيّ قوش ئەگرى سىزىق

هَذَى ـِـ هَذْيًا و هَذَيانًا يالغان گەپ قىلماق؛ جۆيلۈش

هَذْى يالغان گەپ؛ جۆيلىگەن گەپ

هَذَيان يالغان گەپ

هَرَّ ـُـ هَرَّا الدَّواءُ الْبَطْنَ ئاسان؛ راۋان

هَرَّ ـِـ هَرِيرًا الْقِطُّ مۇشۇك مىياۋلىماق

هِرّ جـ هِرَرَة مۇشۇك

هَرَأَ ـَـ هَرْأً و هَراءَةً اللَّحْمَ پىشىپ قالغان

هَرَأَهُ الْبَرْدُ ئۇشۇپ قالغان

هَرَأَتِ الرِّيحُ زەھەردەك سوغۇق

هَرَأَ هَرْأَ فى كَلامِهِ بىمەنە گەپ قىلىش

هَرَأَ الشَّيْءَ يىرتىلدى

هَرَأَ الثَّوْبَ كونا كىيىم كىيدى

هَرا ـُـ هَرْوًا هُ كالتەك بىلەن ئۇرماق

هَرِىءَ ـَـ هُرْأً و هُرُوءاً الشَّيْءُ يىرتىلماق

هَرِىءَ اللَّحْمُ بالطَّبْخ پىشىپ ئىزىلىپ كەتمەك

هُراء يالغان گەپ

هُراء فى هُراء يالغان گەپ

هَرّات شىر

هُرار قورسىقى ئاغرىماق؛ ئىچى سۇرمەك

هَرّاسَة پاپىلاقلىغۇچى؛ يېمەكلىك ئىزىدىغان ماشىنا

هِراش سوقۇشماق

هُراع تېز يۈگۈرمەك

هِراقَة ئېقىپ چىقماق

هَرّامَة پىچاق بىلمەك

هِراوَة جـ هَراوَى و هَرىّ تۇم كالتەك

هَرَّبَهُ قويۇۋەتتى

هَرَّبَ الأَشْياءَ ئوغرىلىدى ؛ هايال كەشلىك قىلدى

هَرَبَ ـُـ هَرَبًا و هُرُوبًا و مَهْرَبًا و هَرَبانًا قاچماق

هَرَبَ مِنْ كَذا قۇتۇلماق

هَرَبَ بِجِلْدِهِ ئون ئۆلۈپ بىر تىرىلمەك

هَرَب قاچماق

هَرْبَدَة يىرتىۋەتمەك

هَرَتَ ـُـ هَرْتا هُ بالرُّمْحِ سانجىش
هَرَتَ الثَّوْبَ يىرتتى؛ يىرتىلىپ كەتتى
هَرِت شىر
هِرَّة ج هِرَر چىشى مۇشۇك
هَرَّجَ فى الْحَدِيثِ يۇمۇر؛ چاقچاق قىلدى
هَرَجَ ـِـ هَرْجًا الْقَوْمُ قالايمىقان ئىلىشىش
هَرَجَ فى الْحَدِيثِ جۇيلىدى
هَرْج قالايمىقان قىلماق
هَرْج و مَرْج ۋاراڭ - چۇرۇك قىلماق؛ ۋاراڭ - چۇرۇك
هَرْجَلَ چوك قەدەم تاشلاپ ماڭدى
هَرْجَلَة چوك قەدەم بىلەن ماڭدى
هَرَدَ ـِـ هَرْدًا هُ يىرتماق
هَرَسَ ـُـ هَرْسًا الشَّيْءَ پاچاقلاش؛ ئىزىش
هَرَسَ الطَّعامَ كۆچەپ يېدى
هَرَّشَ بَيْنَ النّاسِ ئىغۇاگەرچىلىك قىلدى
هَرِشَ ـَـ هَرَشًا چېچىلماق؛ ئاسان غەزەپلىنىش
هَرْشَفَة توبا؛ پول سۇرتكۇچ
هَرْطَقَ غەيرىي دىن مۇخلىسى بولۇش
هَرْطَقَ هُ غەيرىي دىن مۇخلىسى قىلىش
هَرْطَنَة ناتوغرا
هُرْطُمان سۇلۇ
هَرْطُوقِيّ ج هَراطِقَة غەيرىي دىن مۇخلىسى
هَرَعَ ـَـ هَرَعًا أَلَيْهِ يېتىۋالماق؛ يېتىپ بارماق
هَرَع تېز يۈگۈردى
هَرَفَ ـِـ هَرْفًا بِهِ ماختاش؛ مەدھىيىلەش
هَرَقَ ـَـ هَرْقًا الْماءَ سۇ تۆكمەك
هَرَقَ الدَّمْعَ ياش ئاققۇزماق
هَرْق ئېتىلىپ چىقماق؛ ئېقىپ چىقماق
هِرَقْلِيّ كۆچلۈك؛ قۇدرەتلىك؛ تەڭداشسىز كۆچلۈك
هَرَّمَ هُ الدَّهْرُ ئاجىز
هَرَّمَ اللَّحْمَ پاچاقلىدى
هَرَمَ ـِـ هَرْمًا اللَّحْمَ أو غَيْرَهُ كىچىكلەتمەك؛ كېسىپ پارچىلىماق
هَرَم قېرى؛ ئاجىز
هَرَم ج أَهْرام و هِرام ئالتۇن مۇنار؛ كۇنۇس شەكىللىك جىسىم
هَرِمَ ـَـ هَرَمًا و مَهْرَمًا و مَهْرَمَةً قېرى قېرىماق
هَرِم ج هَرْمَى قېرىماق
هُرْمان ئەقىل
هَرْمَسَ وَجْهَهُ قاپىقىنى تۇردى

هُرْمُون جـ هُرْمُونات كۆچەيتكۈچى؛ گورمۇن
هَرَمِيّ بۇلۇڭلۇق؛ كۆنۈس شەكىلىك
هَرْهَرَ الشَّيْءَ تەۋرەندى
هَرْهَرَ عَلَيْهِ هۇجۇم قىلدى
هُرُوب قاچماق
هَرُوت شىر
هَرْوَلَ قاچماق
هَرْوَلَ إِلَيْهِ يېتىشمەك؛ قوغلاپ يەتمەك
هَرْوَلَة تېز ماڭماق؛ تېز يۈگۈرمەك
هَرْوِين خىروئىن
هَرَى ـِ هَرْيًا هُ كالتەك بىلەن ئۇرماق
هُرْى جـ أَهْراء ئاشلىق ئامبىرى
هَرِيت شىر
هَرِير ئىتنىڭ بۇرنىنى تارتقان ئاۋازى
هَرِيس ئېزىلگەن
هَرِيسَة گۈرۈچ
هَزَّ ـُ هَزًّا الشَّيْءَ أو بِهِ تەۋرەتمەك
هَزّ تەۋرەندى
هَزَأَ و هَزِئَ ـَ هَزْءاً و هُزُوءاً و هُزُؤاً و مَهْزَأَة بِهِ أو مِنْه ئۇرا كۆلمەق؛ ئەخمەق قىلماق
هُزْء ئۇرا كۆلمەق؛ كۆزگە ئىلماسلىق
هُزْأَة مەسخىرە قىلغۇچى
هُزْأَة مەسخىرە ئوبيېكتى
هَزار جـ هَزارات شەپەرەڭ
هَزّاز تەۋرەنگەن
كُرْسِيّ هَزّاز تەۋرەنمە ئورۇندۇق
هَزّازَة تەۋرەتكۈچ
هَزّاع ۋەھشىي شىر
هِزاع يېگانە
هَزّال ئاسان كۆلىلىدىغان
هُزال ئورۇق
هُزْئِيّ مەسخىرە قىلىدىغان
هِزَبْر جـ هَزابِرُ شىر
هَزَّة تەۋرەنمەك
هَزَّة أَرْضِيَّة يەر تەۋرەش
هِزَّة خۇشال - خۇرام
هَزَّجَ فى غِنائِهِ غىڭشىپ ئېيتتى
هَزَج ئاۋاز ياڭرىدى
هَزِجَ ـَ هَزَجًا فى غِنائِهِ غىڭشىپ ئېيتماق
هَزج غىڭشىپ ناخشا ئېيتتى
هَزَرَ ـِ هَزْرًا كۆلمەك
هَزَّزَ الشَّيْءَ تەۋرەتتى
هَزَعَ ـَ هَزْعًا تېز

هَزَّل ه ئاجىزلاشتۇردى
هَزَلَ ـُ هُزْلاً و هُزالاً ئورۇق
هَزَلَ ـِ هَزْلاً فى كَلامِهِ چاقچاق
هَزَلَ الدّابَّةَ ئورۇقلاتتى
هَزِلَ ـَ هَزَلاً فى كَلامِهِ چاقچاق
هَزِل كۈلدى: مازاق قىلدى
هَزْل ئورۇق
هُزِلَ هُزْلاً و هُزالاً ئاجىز
هُزْل ئورۇق
هَزْلان ئاجىز
هَزْلِىّ يۇمۇرلۇق؛ ھەجۋى
صُورَة هَزْلِيّة ه ھەجۋى رەسىم
رِوايَة هَزْلِيَّة ه كومېدىيە
هَزْلِيّات ج قىزىقارلىق؛ كومېدىيە لىك ھېكايە
هَزَمَ ـِ هَزْمًا و هَزِيمًا خَصْمَهُ مەغلۇبىيەت
هَزَمَ الْوَتَرَ ئېگىلدى
هَزْم مەغلۇبىيەت
هَزْمَة ئېگىلدىماق
هَزْهَزَ الشَّىْءَ تەۋرەندى
هَزْهَزَ ه تەۋرەنلىدى
هُزْهُز ئورغۇپ چىققان سۇ
هَزِيع ج هُزُع تېخىمۇ
هَزِيل ج هَزْلَى ئورۇق
هُزَّيْلَى ئويۇن
هَزِيم گۇلدۇرماما
هَزِيمَة ج هَزائِمُ مەغلۇبىيەت
هَسَّ ـُ هَسَّا الشَّىْءَ چېقىلماق
هَسَّ ـِ هَسًّا الْكَلامَ تۆۋەن ئاۋازدا گەپ قىلماق
هَسَّ ئۆز - ئۆزىگە گەپ قىلدى
هُسْ ئاۋاز چىقارما!
هِسْتِيرِىّ ھىستېرىيىنىك
هِسْتِيرِيا ھىستېرىيە
هَسِيس ئۇششاق پارچە
هَشَّ ـَ هَشاشَةً و هُشوشًا الشَّىْءُ يېقىملىق
هَشَّ الْعُودُ ئاسان پارچىلاندى
هَشَّ ـَ هَشًّا و هَشاشَةً و هَشاشًا يېقىملىق كۆلمەك
هَشَّ بِهِ أو لَهُ يېقىملىق كۆتۈۋالدى
هَشَّ خۇشال بولدى
هَشَّ ـِ هُشوشَةً الْخُبْزُ ھېرىپ كەتمەك
هَشّ ئاسان پارچىلىنىدىغان
هَشاش چۈرۈك
هَشاشَة خۇشال
هَشَّشَ ه خۇشال قىلدى
هَشَّمَ الشَّىْءَ ئەزمەك
هَشَمَ ـِ هَشْمًا الشَّىْءَ ئەزمەك

هَشْم ئېزىش
هَشِيش ئاسان پارچىلىنىدىغان
هَشِيم ئاجىز؛ قۇرۇق ئوت
هَصَرَ ـِـ هَصْرًا الْأَسَدُ فَرِيسَتَهُ نەرسىلەرنى چىشلىمەك
هَصَرَ الشَّيْءَ سۇندۇرۇۋەتتى
هَصِر . هُصَر شىر
هَصُور ج هَوَاصِرُ شىر
هَضَبَ ـِـ هَضْبًا تِ السَّمَاءُ يامغۇر
هَضْبَة ج هِضاب و هَضَبات و هِضَب و هَضْب ج أَهاضِيبُ ئېگىزلىك
هَضَمَ ـِـ هَضْمًا تِ الْمَعِدَةُ الطَّعامَ يېمەكلىكنى ھەزىم قىلماق
هَضَمَ هُ حَقَّهُ كولىدى
هَضَمَ هُ خارلىدى
هَضْم ھەزىم
هَضْمِيّ ھەزىمنىك
هَضُوم ج هُضُم ھەزىم دورىسى
هَضِيم ئاشقازاندىكى ھەزىم قىلىنغان يېمەكلىك
هَضِيمَة ج هَضائِمُ ئەزمەك؛ خارلىماق؛ مۇراسىم زىيادىتى
هَطَعَ ـِـ هَطْعًا و هُطُوعًا إِلَى الْمَكانِ قورقۇپ يۈگۈرۈپ كەلمەك
هَطَلَ ـِـ هَطْلاً و هَطَلانًا و تَهْطالاً الْمَطَرُ قاتتىق يامغۇر ياغماق
هَطَلَ تِ الْعَيْنُ بِالدَّمْعِ يامغۇردەك ياش
هَطْل قاتتىق يامغۇر
هِطْل بۇرە
هَفَّ ـِـ هَفًّا و هَفِيفًا ئۇچقاندەك
هَفَّ تِ الرِّيحُ شامال گۈركىرىمەك
هَفَّ تِ الرَّائِحَةُ خۇش پۇراق چاچماق
هِفّ يېنىك
هَفا ـُـ هَفْوًا و هَفْوَةً و هَفَوانًا خاتا قىلماق
هَفا الطَّائِرُ پەرۋاز قىلدى
هَفا هَفْوًا و هُفُوًّا الْقَلْبُ يۈرىكى سالماق
هَفا الْقَلْبُ مِنَ الْحُزْنِ أو الطَّرْبِ يۈرەك كېسىلى قوزغالدى
هَفّاف نۇرلۇق
هَفَتَ ـِـ هَفْتًا ئاغزى ئىتتىك
هَفْهاف سۇزۇك كىيىم
ظِلّ هَفْهاف سوغۇق شامال
هَفْهَفَ زىلۋا
هَفْوَة ج هَفَوات خاتالىق
هَفِيتَة ئاچ قالغان خەلق
هَكَّلَ كېرىلىپ ماڭدى

هَكَّمَ لَهُ ناخشا ئېيتتى؛ مەدھىيە ئېيتتى

هُكِي ئەگرى پالاق توپ

هَلَّ ـُـ هَلاًّ الْهِلالَ يېڭى ئاي چىقماق

هَلَّ الشَّهْرُ ھېجرىيە ئېيى باشلاندى

هَلْ مۇ؟

هِلّ ئاي بېشى

هَلّاس پو ئېتىشقا ئامراق؛ پوچى

هَلاك ھالاك بولۇش؛ يوقىلىش

هِلال جـ أَهِلَّة و أَهالِيلُ ئايلىق ماڭاشى؛ ئېچىنىشلىق؛ يېڭى ئاي

هِلال الْحَصْرِ يېرىم تىرناق

اَلْهِلال الْخَصِيب تولۇن ئاي؛ ئاينىڭ ئاخىرلىشىش بەلۋېغى (ئىراق؛ سۇرىيە؛ لىۋان قاتارلىق جايلاردا)

هِلالِيّ ئاينىڭ؛ ئايدەك؛ يېڭى ئاي شەكلىدە؛ ئاي شەكلىدە

هُلام توڭلاتقان گۆش؛ شىلىم

هُلامِيّ يېلىمدەك؛ يېلىمنىڭ؛ يۇمشاق تەنلىك ھايۋان؛ يۇمشاق تەنلىك ھايۋاننىڭ

هُلامِيّات ج يۇمشاق تەنلىك ھايۋان تۈرى

هُلاهِلْ سۇيۇق

هَلاهِيل ئايالىلارنىڭ ئالقىش ئاۋازى

هَلِبَ ـَـ هَلَبًا چېچى كۆپ

هَلِب چېچى كۆپ

هَلْباءُ م چېچى كۆپ

هُلْبَة جـ هُلْب قاتتىق قول؛ ئاتنىڭ قۇيرۇقى

هَلَّة ئاينىڭ بېشى؛ ئاينىڭ باشلانغان ۋاقتى

هِلَّة جـ هِلَل بىرپەس يامغۇر

هَلَّسَ ئاجىز؛ ئورۇق

هَلَسَ ـِـ هَلْسًا هُ الْمَرَضُ ئاجىز لاشتۇرۇۋەتكەن؛ زەئىپلەشتۈرگەن

هَلْس ئۆپكە تۇبېركۇلىيوزى

هُلِسَ ئۆپكە كېسىلى بولدى

هَلِعَ ـَـ هَلَعًا ئالدىرماق؛ قورسىقى ئېچىپ كەتمەك

هَلِعَ قَلْبُهُ يۈرىكى پوكۇلدىدى

هَلِع ئالاقزادە بولغان؛ ئاچ كۆز

هَلْقَمَ الشَّيْءَ يېمەكلىك يۇتتى

هَلَّكَ هُ ئۆلتۈردى؛ يوقالماق؛ ئۆلمەك؛ زىيانكەشلىككە ئۇچرىماق

هَلَكَ ـَـ هَلاكًا و هُلْكًا و هُلوكًا و تَهْلُوكًا و مَهْلَكًا و تَهْلُكَةً و مَهْلُكَةً ئۆلۈم، ھالاك بولماق؛

يوقالماق

هَلَكَ تِ النَّفْسُ دوزاخقا كىردى

هُلْك ئۆچۈرمەك؛ يوقاتماق

هَلَكَة خەتەر؛ ئۆلۈم؛ يوقىلىش

هَلَّلَ قوللىماق؛ «مەۋجۇداتلارنىڭ باشقا ئىگىسى يوق پەقەتلا بىر ئاللا بار» دېمەك

هَلَل قورقۇنچلۇق؛ تېررورلۇق؛ تۇنجى يامغۇر

هَلُمَ كەل! ئەكەل! بىللە باراي!

و هَلُمَ جَرًّا مۇشۇنداق ئېلىپ بېرىشقا بولىدۇ

هِلَّم چارچىغان

هَلْهَلَ النَّسِيجَ شالاڭ توقۇدى؛ بوش توقۇدى

هَلْهَلَ الشِّعْرَ يىرىكىنى چىقىرىپ جەۋھىرىنى قوبۇل قىلدى

هَلْهَل نېپىز؛ سۇيۇق

هَلُوع هولۇققان؛ ئاچ كۆز؛ ئىنتىلىسن ئاچ كۆز

هِلَّوْق چوڭ ساقاللىق؛ ياۋا چوشقا

هَلِيلَج هېلىلە

هِلِّينِيّ گرىتسىيىلىك؛ گرىتسىيە نىڭ

هِلْيُوم گېللى

هَمَّ ـُ هَمًّا و هَمَمَّةً هُ الْأَمْرُ خاتىرجەم بولالماسلىق؛ ئىككىلىنىش

هَمَّ الْمَرْضُ جِسْمَهُ ئورۇقلاتتى

هَمَّ هَمًّا بِالشَّيْءِ ئېرىشمەكچى؛ قىلىشنى نىيەت قىلىپ بولالماسلىق

هَمَّ هُمُومَةً و هَمامَةً قېرىماق؛ قېرىپ هالسىدىن كەتمەك

هَمّ ج هُمُوم ئەنسىرەش؛ ئىككىلىنىش، غەم قىلىش؛ نىيەت قىلماق؛ كۆڭۈل بۆلمەك

هُمْ ئۇلار؛ ئۇلارنىڭ

هِمّ ج أَهْمام مويسىپىت؛ چوڭ ياشتىكى؛ قېرىغان

هَما ـِ هَمْواً الْماءُ أو الدَّمْعُ سۇ ئېقىپ چۈشتى

هُما ئۇلار ئىككىسى؛ ئۇلار ئىككىسىنىڭ

هَمّاز تۆھمەتخور؛ قارا چاپلىغۇچى

هَمّام قىلىمەن دېگەننى قىلىدىغان ئادەم؛ قىلماقچى بولغان ئىشىنى ناھايىتى ياخشى قىلىدىغان ئادەم

هُمام ج هِمام باتۇر؛ قورقماس؛ قەھرىمان؛ پالۋان؛ ئىرادىلىك ئەزىمەت

هُمايُونِيّ پادىشاھنىڭ؛ شاھنىڭ؛ شاھ ئوردىسىنىڭ

هَمَّة ج هِمَم نىيەت قىلماق؛ قەتئىي نىيەتكە كەلمەك

هِمَّة جـ هِمَم نىيەت قىلماق؛ قىزغىن

هِمَّة جـ هَمائِمُ مويسىپىت؛ ياشاندۇغان

هَمَجَ ـُـ هَمَجًا ئاچ قالدى

هَمَج ئاچ قالماق

هَمَج جـ أَهْماج ياۋايى ئادەم؛ لۇكچەك؛ بىر خىل قان شورۇغۇچى ھاشارات

هَمَجَة ئاچ قالماق؛ لۇكچەك؛ ياۋايى ئادەم

هَمَجِيّ ياۋايى؛ ياۋايى ئادەم

هَمَجِيّة ياۋايى؛ ۋەھشىي؛ قوپال

هَمَّدَ هُ تىنچلاندى؛ سۇكۇتكە چۆمدۇردى

هَمَدَ ـُـ هُمُودًا الْحُمَّى أو الأَلَمُ أو الْغَضَبُ مۇلايىملىق؛ تىنچلاتماق؛ يېنىكلىتىش؛ تۆۋەنلىتىش (قىزىتمىسى ئۆرلەش؛ ئاغرىش؛ غەزەپلىنىش؛ ئاۋاز قاتارلىق)

هَمَدَ تِ النّارُ ئوتنى ئۆچۈردى

هَمَدَ تِ الْهِمَّة قىزغىنلىقىنى يوقاتتى

هَمَدَ ئۆلۈم

هَمْدانُ تىنچ؛ تىنچلىق

هَمَرَ ـُـ هَمْرًا الْماءَ قۇيۇش؛ يىقىلىپ چۈشمەك

هَمَرَ الْماءُ ئېقىپ چىقتى

هَمَرَ ھۆركىرەش

هَمْرَة ھۆركىرىمەك؛ ۋارقىرىماق

هَمْرَة مِنَ الْمَطَرِ شارىلداپ ياققان يامغۇر؛ يامغۇر تۆكۈۋېتىش

هَمْزَ ـُـ هَمْزًا الْحَرْفَ أو الْكَلِمَةَ ۔ نى قوشۇپ تەلەپپۇز قىلىش

هَمْزَ هُ ئاتنى قامچىلاپ تېز چاپتۇرۇش؛ زەربە بەرمەك؛ قاتتىق ئۇرماق؛ قارا چاپلاش

هَمْز ئۆتۈك بىلەن تېپىش؛ كالتەك بىلەن قوغلاش

هَمْزَة جـ هَمَزات ئەرەب ئېلىپبەسىدىكى بىر ھەرپنىڭ ئىسمى

هُمَرَة قارا چاپلىسغۇچى؛ بوھتان چاپلىسغۇچى

هَمَسَ ـِـ هَمْسًا و هُمُوسًا الصَّوْتَ ۋىچىرلاش

هَمَسَ إِلَيْهِ بِحَدِيثِهِ مەخپىي سۆھبەتلەشتى

هَمَسَ الطَّعامَ ئاغزى - بۇرنىنى ھىم ئەتتى

هَمْس كۈس - كۈس پاراڭ؛ قۇلاق تۈۋىگە دېيىلگەن پاراڭ

هَمْسَة جـ هَمَسات كۈس - كۈس پاراڭ؛ بوش ئاۋازدا دېيىلگەن گەپ

هَمَشَ ـُـ هَمْشًا الشَّيْءَ چىشلەش

هَمَعَ ـُـ هَمْعا و هُمُوعًا و هَمَعانًا و تَهْماعًا تِ الْعَيْنُ كۆز يېشى ئاقتۇرماق

هَمَكَ ـُـ هَمْكًا هُ فى الْأَمْرِ ريغبەتلەندۇرۇش

هَمَلَ ـُـ هَمْلاً و هَمَلانًا و هُمُولاً تِ الْعَيْنُ كۆز ياشلىرى يامغۇردەك تۆكۈلمەك

هَمَلَ ـِـ هَمْلاً الشَّيْءُ سەل قارالماق

هَمَلٌ كىچىك ئۆي

هِمْل ياماق سېلىنغان كىيىم

هَمْلَجَ الْحِصانُ ئات تۇياقلىرىنىڭ ئىزى

هَمْلَجَة ئاتنىڭ تۇيىقى

هَمْهَمَ تۆۋەن ئاۋازدا ۋىچىرلاشتى

هَمْهَمَ الْحَزِينُ أو نَحْوُهُ قايتا ـ قايتا قايغۇردى

هَمْهَمَة ج هَماهِمُ پىچىرلاشماق؛ كالا؛ پىلغا ئوخشاش چوك هايۋانلار چىقارغان ئاۋاز؛ بوغۇق ئاۋاز

هُمُود تىنچ؛ ئۆچۈرۈش

هَمَى ـِـ هَمْيًا و هُمِيًّا و هَمَيانًا الْماءُ أو الدَّمْعُ سۇ؛ يېشى ئاقماق

هَمَى تِ الْعَيْنُ يېشى يامغۇردەك ئاقماق

هَمَى هَمْيًا الشَّيْءُ چۈشۈپ قالماق

هِمْيان ج هَمايِينُ و هَمايِنُ بىلىگە باغلانغان پورتمال؛ پوتا

هَن نەرسە

هُنّ ئۇلار؛ ئۇلارنىڭ

هَنَأَ هُ ماختىدى؛ مەدھىيىلىدى؛ بەختكە ئېرىشتى؛ خۇشاللاندۇردى

هَنَأَ هُ بالْأَمْرِ تەبرىكلىدى

هَنَأَ ـُـ هَنْأً و هَناءً هُ الطَّعامُ أو لَهُ يېمەك ـ ئىچمەك؛ سالامەتلىككە پايدىلىق؛ يۇتۇشقا ئاسان

هَنَأَ هُ ماختىدى؛ مەدھىيىلىدى

هَنَأَ هُ بِكَذا تەبرىكلىدى

هَنُؤَ ـَـ هَناءَةً الشَّيْءُ ئازادە؛ راھەت

هَنِيءَ ـَـ هَنَأً بِهِ خۇشال؛ شاد

هَنِيءَ الطَّعامَ مەززىلىك هېس قىلدى

هُنا بۇ يەر؛ بۇ جاي

هَناء خۇشال؛ خۇشاللىق

هِناء ماي ئايرىماق

هَنادِك ج ھىندىستانلىق ئەر

هِناف مەسخىرە قىلىش؛ زادىلىق قىلىش

هُناك ئۇ يەر؛ ئۇ جاي؛ ئۇ تەرەپ

هُنالِكَ ئۇ يەر؛ ئۇ جاي؛ ئۇ تەرەپ؛ ئۇ تەرەپتە

هَنْبَثَة ج هَنابِث تەس ئىش؛ غۇۋا گەپ - سۆز؛ قالايمىقان خەۋەر-لەر

هَنَة نەرسە، شەيئى

هُنْجارِيّ ئىسپانىيەلىك

هَنَّدَ فى الْأَمْرِ ھۇرۇن؛ ئاستا

هَنَّدَ السَّيْفَ خەنجەرنى بىلىدى

هَنَّدَ هُ ئاغزىنى بۇزۇپ تىللىدى

هِنْدْ ھىند (ئايالىنىڭ ئىسمى)

الْهِنْدْ ھىندىستان

جَوْز الْهِنْدْ كوكۇس مېۋىسى

هِنْداز ئۆلچەنگەن گىرادۇس

هِنْدازَة شەرقىنىڭ قەدىمكى ئۆلچەم نامى (0.656 چى)

هِنْدام تەكشى؛ تۇرقى سالاپەتلىك

هِنْدِبا بَرِّيَّة كاككۇك

هَنْدَسَ ئىنژېنېرلىق خىزمىتىنى قىلدى

هَنْدَسَ الطُّرُقَ أو الْأَبْنِيَةَ أو نَحْوَها قۇرۇلۇش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللاندى

هَنْدَسَة قۇرۇلۇش؛ گېئومېتىرىيە

هَنْدَسَة عَمَلِيَّة يەر ياغاچ قۇرۇلۇشى

هَنْدَسَة الْمِعْمارِ أو الْبِناءِ قۇرۇلۇشاسلىق

هِنْدُسْتانِيّ ھىندىستانلىق

هَنْدَسِيّ گېئومېتىرىيە

هِنْدُوس ھىندى مۇرىتى

هِنْدُوسِيّ ھىندى مۇرىتىنىڭ

هَنْدَمَ هُ رەتلىدى؛ تۈزىدى؛ بېزىدى

هِنْدِيّ ھىندىنىڭ

هِنْدِيّ ج هُنُود ھىندى

هَنَعَ - هَنْعًا الشَّيْءَ ئېغىش؛ خاھىش

هَنَعَ لَهُ بويسۇندى

هُنْغارِيّ ۋېنگېرىيەلىك

الْهُنْغارِيّ ة ۋېنگېرىيە تىلى

هَنَّفَ بولدى

هَنَم قۇرۇق خورما

هَنْهُونَة ئەللەي ناخشىسى

هِنْو ۋاقىت

هَنَّى هُ بەختلىك قىلدى؛ كۆڭۈللۈك بولدى

هَنِيّ كۆڭۈللۈك؛ بەھۈزۈر؛ تەملىك

هَنِيْء تاتلىق؛ كۆڭۈللۈك؛ راھەتلىك

هَنِيْءًا لَكَ ئاللاھۇئەكبەر

هُنَيْهَة بىردەملىك؛ پەيتلىك ۋاقىت

هَوِ «الْهَوِى» ئۆز ئالدىغا؛ ئۆز بېشىمچى

هُوَ ئۇ
هَوْء نىشان
هَواء جـ أَهْوِيَة ھاۋا؛ شامال
هَوائِيّ ھاۋالىق؛ ئانتېننا
آلة هَوائِيّ ة پولەيدىغان مۇزىكا ئەسۋابى؛ گاز ئەسۋابى
هَوادَة ئىللىق؛ كەڭ؛ مېھرىبان
هَوّارِيّ جـ هَوّارَة پىدائىي قىسىم
هَوان ئار - نومۇس ؛ كۆزگە ئىلماسلىق
هَوانِمِيّ ئېسىل
هَوايَة ئىشقى ھەۋەس
هِوايَة ھەۋەس؛ قىزىقىش
هُوَّة جـ هُوًى و هُوّ و هُوِيّ چوڭقۇر كېتىش؛ چوڭقۇر
هُوَّة جـ هُوَت چوڭقۇر؛ ئورەك
هَوَج ھاڭۋاقتى
هَوِجَ ـَـ هَوَجًا ھاڭۋاقتى بولۇپ قېلىش؛ يەڭگىلتەك
هَوْجاء م· يەڭگىلتەك؛ كاللىسى يوق؛ كۆچلۈك
هَوْجاء جـ هُوج كۆچلۈك بوران، قۇيۇن
هَوَّدَ هُ الشَّرابُ مەست قىلدى؛ جەلپ
هَوَّدَ ئاستا ماڭدى؛ ئاۋايلاپ ماڭدى
هَوَّدَ هُ يەھۇدىيلەشتۈردى
هُود يەھۇدى، ئىسرائىلىيلىك
هَوْدَج جـ هَوادِجُ تەختىراۋان
هَوَّرَ هُ خەتەرگە يولۇقتى
هَوَّرَ السَّيّارَةَ أو غَيْرَها ۋەيران قىلدى
هَوْر جـ أَهْوار مارجان كۆل
هَوْرَة ئۆلۈش؛ خەتەر
هُورْمُون گورمون
هَوَّسَ هُ تېڭىرقاپ قالدى؛ ئامالسىز قالدى
هَوِسَ ـَـ هَوَسًا الرَّجُلُ قىيىن ئەھۋالدا قېلىش؛ پاراكەندە بولۇش
هَوَس سارالڭ بولۇپ قالدى
الْهَوَس الْوَطَنِيّ شۆۋىنىزم
هَوْساءُ م نېرۋىسى قالايمىقانلىشىش
هَوَّشَ الْقَوْمَ كۈشكۈرتتى
هَوَّشَ الشَّيْءَ ئارىلاشتۇردى
هَوِشَ ـَـ هَوَشًا قالايمىقان
هَوِشَ الْقَوْمُ ئۇركۈش؛ تىنچسىزلاندى
هَوْشَة جـ هَوَشات قالايمىقانچىلىق؛ ئىش چىقىرىش
هَوَّعَ قۇستى
هَوَّعَ هُ ما أَكَلَهُ يېگەن نەرسىنى قۇستى
هَوَّلَ هُ قورقۇتتى
هَوَّلَ عِنْدَهُ الْأَمْرَ مۇبالىغە قىلدى

هَوَّلَ عَلَيْهِ بِكَذا قورقۇتۇۋەتتى ؛ قورقۇت

هَوْل جـ أَهْوال هُؤُول قورقۇنچ؛ چوڭ ئىش

أَبُو الهَوْل شىر تەنلىك ئادەم

هَوْلَة ئالۋاستى؛ غەلىتە مەخلۇق

هُولَنْدَة گوللاندىيە

هُولَنْدِيّ گوللاندىيەلىك؛ گوللاندىيەلىك

هَوَّمَ مۇگدىدى

هَوَّنَ عَلَيْهِ الأَمْرَ ئاسانلاشتۇردى

هَوْن خىجىل بولۇش؛ كۆزگە ئىلماسلىق

عَلَى هَوْن ئاستا؛ ئالدىرماي

هُون نومۇس

هَوَوِيّ قىزىقىش؛ مۇھەببەت

هَوَى الغُرْفَةَ شامال ئۆتۈشىدىغان

هَوًى جـ أَهْواء سۆيۈش؛ ياخشى كۆرۈش؛ ھەۋەس؛ قىزىقىش

عَلَى هَواهُ ئۇنىڭ ئارزۇسىچە

هُوَ مِنْ أَهْلِ الأَهْواءِ مۇھەببەت تورىغا كىرىپ قېلىپ ئۆزىنى تارتالمىغان ئادەم

هَوَى ـِـ هُوِيًا و هَوَيانًا الشَّيْءُ چۈشۈش؛ قېلىش

هَوَى هُوِيًّا الطّائِرُ شۇڭغۇپ چۈشمەك

هَوِيَ ـَـ هَوًى هُ سۆيدى

هَوِيَ الشَّيْءَ ياخشى كۆردى؛ قىزىقىش؛ ئومىد؛ ئارزۇ

هَوِيّ قۇلاق زىڭىلدىدى؛ ئۆز ئالدىغا كەتتى

هَوِيَة ئۆز ئالدىغا ئىش قىلىدىغان

هَوِيَّة جـ هَوايَا چوڭقۇر قۇدۇق

هُوِيَّة سالاھىيەت

بِطاقَة هُوِيَّة كىملىك

هَوِيس كۆز قاراش؛ ئىدىيە

هُوَيْنا ئاستا؛ بىمالال

هَيّ تېز

هِيَ ئۇ

هَيَّأَهُ أو الشَّيْءَ ھازىرلىدى؛ تەييارلىدى؛ رەتلىدى

هَيَّا تېز

هَيَّا بِنا تېز ماڭدى

هَيُؤَ ـُـ و هَيِيءَ ـَـ هَيْئَةً و هَياءَةً سالاپەتلىك؛ قاملاشقان

هَيِّيء تەنتەنىلىك

هَيّاب قورقۇنچاق؛ يۈرەكسىز

هَيْئَة پاسون؛ شەكىل؛ ئۇسۇل؛ تەقى - تۇرۇق؛ تەشكىلات؛ ئاپپارات

هَيْئَة الشُّفَراءِ دىپلوماتىيە ئۆمىكى

هَيْئَة أَرْكانِ الحَرْبِ باش شتاپ

عِلْم الهَيْئَة ئاستىرونومىيە ئىلمى

هِياج تىنچسىز؛ قالايمىقان
هِياط ۋاراڭ - چۇرۇك
هِيام قىزغىن مۇھەببەت
هَيْبَة قورقۇش؛ ھۆرمەتلەش؛ نام - ئاتاق
هَيَّتَ بِهِ ۋارقىردى
هَيْتَ بۇ يەرگە كېلىش
هَيَّجَ هُ أو الشَّيْءَ غەدىقلىدى
هَيَّجَ الْعَيْنَ غەدىقلىدى؛ رىغبەتلەندۈردى
هَيَّجَ الْغَضَبَ ئاچچىقلىدى
هَيْج ئۇرۇش؛ قالايمىقانچىلىق
هَيْجا . هَيْجاء ئۇرۇش
هَيَجان قالايمىقانچىلىق
هَيْدَب دۆت؛ ئىنكاسى ئاستا
هِيدْرُوجِين . هِدْرُوجِين ھىدروگېن
هِيدْرُوجِينِيّ ھىدروگېنلىك
هِيدْرُولُوجِيا سۇشۇناسلىق؛ سۇ ئىلمى
هَيَّرَ هُ يىقىلدى
هَيِّر يەڭگىلتەكلىك قىلدى
هِيرُوغَلِيف قەدىمكى مىسىرنىڭ خەت شەكلى
هِيسْتِيرِيا ھىستېرىيە
هَيْشَة قالايمىقان قىلىش
هِيْشَة زىج؛ بۇك - باراقسان
هَيْضَة ئىچى سۇرۇش
هَيْضِيّ خولىرا
هَيْط ۋاراڭ - چۇرۇك قىلىش
هَيْطَل ج هَياطِلُ و هَياطِلَة تۆلكە
هَيْعَة چاقىرىش؛ ۋارقىراش
هَيِفَ ـَ هَيْفًا زىلۋا؛ ئورۇق
هَيْف ئىسسىق شامال
هَيْفاءُ م زىلۋا؛ قاملاشقان
هَيْفان قۇرغاق؛ ئۇسىغان
هَيْكَل ج هَياكِلُ چوڭ ئىمارەت؛ چوڭ قۇرۇلۇش؛ چوڭ بۇتخانا؛ سۆڭەك ئىنتايىن چوڭ؛ زور مەخلۇق
هَيْكَل الْبِناءِ ئىسكىلىت؛ پولات ئىسكىلىت
هَيْكَل الْكَنِيسَةِ نەزىر چىراغ سوپىسى
هَيْكَلِيّ سۆڭەكنىڭ
هَيْكَلِيَّة پراكتىكىدا ئىشلىتىلىدىغان ئوق؛ قۇرۇق ئوق
هَيَّلَ عَلَيْهِ التُّرابَ توپا تۆكتى
هَيْل ئېشىپ قالغان توپا؛ كىچىك ئۆسۈملۈك
هَيَلان ئېشىپ قالغان توپا قاتارلىق
هِيلِيكُبْتَر تىك ئۇچار ئايروپىلان
هَيَّمَ هُ الْحُبُّ روھىي كېسەل؛ ئاشىقلىق كېسىلى

هَيْمان جـ هِيام و هَيْمَى قىزغىن مۇھەببەتلىشىۋاتقان

هَيْمَنَ دۇئا قىلغان چاغدا ئامىن دېمەك

هَيْمَنَ الطَّائِرُ عَلَى فِراخِهِ قوغدىماق

هَيْمَنَ عَلَى كَذا قارىماق؛ باشقۇرماق

هَيْمَنَة رەھبەرلىك قىلماق؛ كونترول قىلماق؛ ھالىدىن خەۋەر ئالماق؛ كۆڭۈل بۆلمەك

هَيْمَى م قىزغىن مۇھەببەتلىشىۋاتقان

هَيِّن جـ أَهْوِناءُ ئاسان؛ ئىنتايىن ساددا؛ ئىپلاس

هِينَغة ئاسان؛ ئوڭاي

عَلَى الْهِينَغة ئاسانلا؛ يېنىكلا

هَيْنَم تۆۋەن ئاۋاز چىقاردى

هَيْنَمَة تۆۋەن ئاۋاز

هَيْهاتِ بەك يىراقكەن! نېمىدېگەن يىراق! (ھەربىر نامى)

هَيْهاتِ أَنْ ... ئۈمىد قىلىشقا بولمايدۇ

هَيُوب يۈرەكسىز؛ قورقۇش ھېس قىلماق؛ ھۆرمەتلىمەك؛ سۈرلۈك

هَيُولِيّ ماددىنىمەك

هَيُوم تۇڭقىشكەن؛ ماڭىدىغان يولى قالمىغان؛ قالايمىقان؛ تەرتىپسىز

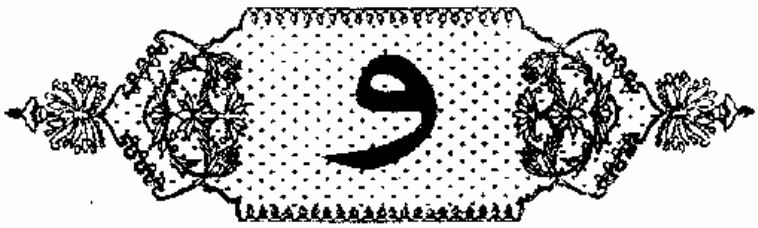

و ‹واو› ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 27-
ھەرپى ساندىكى ‹6› گە ۋەكىل-
لىك قىلىدۇ

وا ‹ۋايجان!›؛ ‹ھەي!›

وا حَسْرَتاهُ ئاپلا! بىچارە!

واعَلَ إلَيْهِ قىيىنچىلىقتىن قۇتۇل-
دى؛ قېچىپ كەتتى

واعَلَ مِنْ كَذا يوشۇرۇندى؛ يوشۇرۇ-
نۇپ قېچىپ كەتتى

واعَمَ هُ بىرى بىلەن ياخشى ئۆتتى؛
مەلۇم ئىشقا نىسبەتەن كۆز
قارىشى ئوخشاش بولدى

وِئام ئىللىق؛ بىردەك؛ ماس كېلى-
دىغان

وَأْبَة 32.9 سىغىم بىرلىكى
لىتىرغا تەڭ

وابِل قاتتىق يامغۇر

وابِلَة سۆڭمىكى كۆرۈنۈپ قالماق

وابُور جـ وابُورات ماشىنا؛ بارلىق
پار ماشىنىلىرى ۋە ئېلېك-
تىرونلۇق ماشىنىلار

وابُور الزَّلَطِ يول چىكىدىش ماشىنى

واتَرَ الْعَمَلَ ئازىراق دەم ئېلىپ
ئىشلىدى

واتَرَ بَيْنَ الْأَشْياءِ داۋاملىق ئېلىپ
باردى

واثَبَ هُ شىددەت بىلەن ئېتىلدى

واثَقَ هُ دورا يامىدى

واجِب زۆرۈر؛ كەم بولسا بولمايدى-
غان؛ ساقلانغىلى بولمايدىغان

واجِب جـ واجِبات مەسئۇلىيەت؛
ۋەزىپە

الواجِبات الْمَنزِيَّة ئائىلە تاپشۇرۇقى

واجِد بايقىغۇچى؛ چىن قەلبىدىن
ياخشى كۆرگۈچى

واجِد عَلَيْهِ ئاچچىقلانغان؛ غەزەپلەن-
گەن

واجِز قىسقارغان؛ ئاددىي؛ چۈشە-
نىشلىك

واجِس گۇمان؛ قالايمىقان خىيال

واجِف تىترىگەن

واجِم قاپاقلىرى تۇرۇلگەن؛ جىممىپ قالغان

واجَهَ هُ يۈزمۈيۈز ئۇچرىشىپ قالدى؛ كۆرۈشتى؛ ئۇچراشتى؛ يۈزدە يۈز

واجِهَة ئالدىدا؛ ئالدى تەرەپ؛ رامكا

واحٍ «الْواحِي» سىمسىز تېلېگراف ئىدارىسى

واحٍ جـ واحُونَ و وُحاة بېشارەت بەرگۈچى؛ قوزغاتقۇچى

واحَة يېشىللىق؛ قۇملۇقتىكى مۇنبەت تۇپراق

واحِد بىر؛ بىر دانە؛ شەخس

واحِد جـ وَحْدان و أُحْدان يەككە بىرلا؛ تەڭدىشى يوق

واحِدَة بىر؛ بىر تال

واحِق قانات-قۇيرۇقى يېتىلگەن (قۇشلارنىڭ)

واحِيّ يېشىللىقنىڭ؛ يېشىلزار-لىقتا ئولتۇرۇشلۇق خەلق

واخَى هُ ئاكا-ئۇكا بولۇش

وَأَدَ يَئِدُ وَأْدًا الْبِنْتَ قىزلارنى تىرىك كۆمۈۋەتمەك

وادَّ هُ دوستانە بولدى؛ دوستلۇق؛ دوست بولدى

وادٍ «الْوادِي» جـ أَوْدِيَة و أَوْداء و أَوادِيَة و أَوْدايَة تاغ جىلغىسى؛ دەريا جىلغىسى؛ يەر ئاستى سۇ يولى

وادِي النِّيلِ نىل دەريا جىلغىسى؛ نىل دەرياسىنىڭ ھاۋزىسى

وادَعَ هُ ئەپلەشتۇردى؛ كېلىشتۇردى

وادِع ھاۋالە قىلماق

عَيْش وادِع تىنچ تۇرمۇش؛ راھەت تۇرمۇش

وادِك سېغىز؛ مايلىق

وَأَرَ يَئِرُ وَأْرًا هُ قورقۇتتى

وارٍ «الْوارِي» ماي؛ ياغ؛ ئوت ئۇچقۇنلىرىنى چاچراتقان

وارَبَ هُ ئالدىدى؛ ئالدامچىلىق قىلدى

وارِث جـ وَرَثَة و وُرّاث ۋارىس

وارِد كەلگەن؛ ئىمپورت قىلىنغان؛ كىرگۈزۈلگەن

واردات ج ئىمپورت قىلىنغان مال؛ باج؛ ئىمپورت قىلىنغان ماددىي ئەشيا

الْوارِدات و الصّادِرات ئىمپورت-ئېكسپورت قىلىدىغان مال

وارِش كۈتۈلمىگەن مېھمان

وارِف كۆك پىيازنىڭ؛ باراقسان؛ سايىلىك

وارِق يوپۇرمىقى بار؛ يوپۇرمىقى باراقسان

وارِم ئىششىپ قالغان

وازَرَ هُ ياردەم بەرمەك؛ قوللىماق

وازِع جـ وَزَعَة و وُزّاع قارشى تۇرماق؛ بوغماق؛ پادىچى ئىت؛ ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئارمىيىنىڭ ئىش باشقۇرغۇچىسى

وازَنَ الشَّيْءَ تەڭلەشتۇرمەك؛ تەڭپۇڭلاشتۇرماق

وازَنَ بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ سېلىشتۇرماق؛ تەڭپۇڭلاشتۇرماق

وازِن گىر باشقۇرغۇچى؛ ئۆلچەشكە يېتەرلىك؛ ئېغىر؛ مەست بولۇپ قالغان؛ مەست

وازَى هُ پاراللىل؛ يانداش؛ تەڭ

واسِطَة ئارىلىقتىكى ئادەم؛ كېلىشتۇرگۈچى؛ مارجاندىكى ئەڭ چوڭ؛ ئەڭ ياخشى مەرۋايىت؛ سەۋەب

واسِطَة جـ وَسائِطُ ئۇسۇل؛ ۋاستە

واسِع كەڭرى؛ كەڭ كەتكەن؛ بىپايان

واسَى هُ ھال سوراش؛ تەسەللى بېرىش؛ ياردەم بەرمەك؛ ھەمكارلاشماق

واشٍ دالْواشِى، جـ وُشاة تۆھمەتخور

و اشِنْطُن ۋاشىنگتون

واصِب داۋاملىق؛ ئۇزۇلمەك

واصَلَ هُ مەلۇم بىرى بىلەن زىچ مۇناسىۋەت ئورناتتى

واصل الشَّيْءَ داۋاملاشتۇردى

واصل لَيْلَهُ بِنَهارِهِ كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلىدى

واصِل يېتىپ كەلگەن؛ يېتىپ بارغان؛ ئۇلانغان نەرسە؛ بىرىكىكەن نەرسە؛ ئالاقىلەشكۈچى

واضِح ئېنىق؛ بىلىنىغان؛ ئوچۇق؛ ئاشكارا

واضِعَة تۇغۇتلۇق ئايال؛ ئورۇنلاشتۇرغۇچى؛ ئايال يازغۇچى

واط ۋات (توك بىرلىكى)

واطَأَ هُ عَلَى الْأَمْرِ مەدھىيىلىدى؛ قوشۇلدى

واطَأَ الْمَرْأَةَ جىنسىي ئالاقە ئۆتكۈزدى

واطِىء تۆۋەن دەرىجىدىكى؛ چاكىنا؛ پاكار

واظَبَ الْأَمْرَ داۋاملىق ئىشلىدى

واظَبَ عَلَى الْأَمْرِ قەتئىي قىلدى؛ تىرىشچانلىق قىلدى

واعَدَ هُ ئۆزئارا ۋەدە بەردى؛ ئۆزئارا كېلىشتى

واعَدَ هُ الْوَقْتَ أو الْمَوْضِعَ ئىككى تەرەپ ۋاقىت بىلەن ئورۇننى كېلىشۋالدى

واعِد بېكىتكۈچى؛ ۋەدە بەرگۈچى؛ ئۈمىدلىك؛ ئىستىقباللىق

واعِر جـ أَوْعُر و وُعُور و أَوْعار و وُعُورَة ئويچان؛ چوڭقۇر؛ مېڭمش قىيىن بولغان

واعِظ جـ وُعّاظ قائىدە سۆزلىگۈچى؛ ۋەز ئېيتقۇچى

واعِيَة ئاڭلىق؛ ئاڭ؛ ئاڭلىقلىق

الْواعِيَة الْخَفِيَّة مەقسەتلىك

واغِل چاقىرىلمىغان مېھمان

وافٍ «الْوافِي» پۈتۈنلەي؛ تولۇق

وافٍ بِالْغَرَضِ نىشانغا ماس كېلىدىغان؛ تەلەپنى قاندۇرىدىغان

وافِد جـ وَفْد و وُفُود و وُفّاد و وُفَّد و أَوْفاد كەلگۈچى؛ ۋەكىل؛ ئەلچى

طالِب وافِد مۇھاجىر ئوقۇغۇچى

مَرْض وافِد يۇقۇملۇق كېسەل

وافِر مول؛ مۇنبەت؛ ئەرەب تىلىدىكى شېئىرنىڭ بىر خىل رىتىمى

وافَقَ هُ دەل كېلىپ قالدى

وافَقَ هُ فِي الشَّيْءِ أَو عَلَيْهِ قوشۇلدى؛ بىردەك بولدى؛ قوللىدى

وافَقَ بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ ماس كەلدى؛ ماسلاشتۇردى؛ تەڭشىدى

وافَى هُ باردى؛ يېتىپ باردى؛ ئۇچراشتى

وافَى هُ حَقَّهُ تولۇق سانىنى تاپشۇردى

وافَى هُ الْمَوْتُ أَو الْكِتابُ ئۆلدى؛ ھاياتى ئاخىرلاشتى

واقٍ «الْواقِي» قوغدىغۇچى؛ مۇھاپىزەتچى

واقَعَ الْمَرْأَةَ جىنسىي ئالاقە قىلدى

واقَعَ الرَّجُلَ سوقۇشتى؛ ئۇرۇشتى

واقِع جـ وُقَّع و وُقُوع چۈشۈپ قالغان؛ بەربات بولغان؛ يۈز بەرگەن؛ ئەمەلىي؛ رېئال

الْواقِع أَنَّ ... پاكىت بولسا ...

واقِعَة جـ وَقائِعُ ۋەقە؛ پاكىت؛ ئەمەلىي؛ ئاپەت؛ ئۇرۇش

واقِعِيّ ئەمەلىي؛ رېئال؛ پاكىتنىڭ؛ ئەمەلىيەتچانلىق؛ ئەمەلىيەتچان

الواقِعِيّة فِي الْأَدَبِ أَو الْفَنِّ رېئالىزمچى مەزھەپ

واكَبَ عَلَى الْأَمْرِ ئاخىرغىچە داۋاملاشتۇردى؛ قەتئىي داۋاملاشتۇردى

واكَبَ هُ ئۇنىڭ بىلەن بىر ئەترەتتە يۈردى

واكَبَ الْمَوْكِبَ قوشۇنغا ئەگىشىپ ئىلگىرىلىدى

واكِن يامغۇر

واكَلَ الْقَوْمُ ئۇزۇنارا ئىشەندى

وَأَلَ يَئِلُ وَأْلاً إِلَيْهِ قىيىنچىلىق

لمقتن قاچماق؛ قاچماق

وَأَلَ مِنْ كَذا يوشۇرۇندى؛ ئۆزىنى دالدىغا ئالدى

وَأْل پاناھلىنىش ئورنى؛ يوشۇرۇنىدىغان جاي؛ مەخپىي ئورۇن

والٍ «الْوالِى» جـ وُلاة رىياسەتچى؛ باشقۇرغۇچى؛ ئۆلكە باشلىقى؛ شتات باشلىقى

والِد دادا

أُنْثَى والِد جـ وُلْد بوشانغان

الْوالِدانِ ئاتا-ئانا

والِدَة ئانا

والِدِىّ ئاتا-ئانىلىك؛ قېرىندىشىلىك؛ ئاتىلىك؛ ئاتا جەمەتىلىك

والَىَ هُ ئالدىدى

والَىَ بِالْحَدِيثِ تېرەك قىلدى؛ توسۇق قۇردى

والَقَ هُ يېقىنلاشتى؛ يېقىنچىلىق قىلدى

والِه ھولۇققان؛ روھىي كەيپىياتى قالايمىقانلاشقان؛ ھودۇققان

والَى هُ قوللىدى؛ رىغبەتلەندۈردى؛ دوستانە مۇئامىلە قىلدى

والَى الشَّىْءَ داۋاملىق خىزمەت قىلدى

والَى بَيْنَ الْأَمْرَيْنِ ئۆزۈلۈپ قالدى

والَى غَنَمَهُ قوي توپىنى بۆلۈۋەتتى

وانٍ «الْوانِى» ئاجىز؛ زەئىپ؛ چارچاپ ھالى قالمىغان؛ بوش؛ بىكار

واهَ لَهُ أو بِهِ نېمىدېگەن چىرايلىق؛ بەك ياخشى

واهٍ «الْواهِى» جـ واهُون و وُهاة ئاجىز؛ كۈچسىز؛ دەرمانسىز؛ بوش؛ نېپىز پارچە؛ ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدىغان

واهًا لَهُ أو بِهِ نېمىدېگەن گۈزەل ھە! بەك ياخشى بولدى؛ بەك بەلەن بولدى

واهًا عَلَى ما فاتَ ھەي پۇرسەت ئۆتۈپ كەتتى-دە

واهِب سوۋغا قىلغۇچى

واهِم خاتا؛ خاتا چۈشەنچە؛ ئۇقۇش-ماسلىق

واهِن جـ وُهُن ئاجىزلاشقان؛ زەئىپ-لەشكەن

واهِنَة شامالداپ قېلىش

وَأْوَأَ الْكَلْبُ ئىت قاۋىدى

وَئِيد . وَئِيدَة تىرىك كۆمۈلگەن قىز

وَبَأَ يَوْبَأُ وَبْأً إِلَيْهِ بېشىنى لىڭشىتماق؛ قولىنى پۇلاڭ-شىتماق

وَبَأ جـ أَوْباء ۋابا؛ يۇقۇملۇق

كېسەل

وَبْوَ يَوْبُوْ وَباءً و وَباءَةً و وَبِيءَ يَوْبَأُ وَ يَيْبَأُ وَبْأً الْمَكانُ ۋابا كېسىلىنى پەيدا قىلماق؛ ۋابا

وَبِيء ۋابا كېسىلى تارقالغان جاي

وَباء جـ أَوبِئَة يۇقۇملۇق كېسەل؛ ۋابا

وَبائِيّ يۇقۇملۇق كېسەل؛ يۇقۇملۇق كېسەلنىڭ؛ يۇقۇملۇق كېسەلنى پەيدا قىلىدىغان

أَبْخِرَة وَبائِيّة نەم تىنجىق ھاۋا

وَبال پاكىز ئەمەس؛ ساغلام ئەمەس؛ زىيان سالماق؛ زىيان؛ ئاقىۋىتى ياخشى بولماسلىق؛ ئاقىۋىتى ئېغىر

وَبَّخَ هُ ئەيىبلىدى؛ تەنقىدلىدى

وَبَر جـ أَوْبار (تۆگە ۋە توشقاننىڭ) تېۋىت؛ يۇمشاق يۇڭ؛ يۇڭ باش

أَهْل الوَبَر يىللىقچى؛ كۆچمەن چارۋىچى

وَبِرَ يَوْبَرُ وَبَرًا نۇرغۇن تېۋىت بار

وَبِر تېۋىتلىق؛ تېۋىتى قويۇق

وَبْر جـ وُبُور و وِبارَة و وِبار كىيىك؛ بۆكەن؛ تېۋىتى قويۇق

وَبْراءُ م يۇڭلۇق

وَبَش جـ أَوْباش باندىت؛ يەرلىك باندىت؛ لۇكچەك

وَبَش الْكَلامِ ئەخمىقانە گەپ؛ قۇرۇق گەپ؛ يالغان گەپ؛ يوق گەپ

وَبَقَ ـَـ وَبْقًا يوقاتماق؛ ئۆلتۈرمەك؛ يوقىتىلماق

وَبَلَ يَبِلُ وَبْلاً تِ السَّماءُ قاتتىق يامغۇر؛ چېلەكلەپ قۇيۇلغان يامغۇر

وَبَلَ يَوْبَلُ وَبَلاً و وَبالاً و وبُوْلاً و وَبالَة الشَّيْءُ قاتتىق؛ ئېغىر؛ يامان؛ شىددەتلىك

وَبَلَ الْمَكانُ (يەر) تازىلىقى ياخشى ئەمەس؛ ئولتۇراقلىشىشقا مۇۋاپىق كەلمەسلىك؛ سالامەتلىككە زىيانلىق

وَبْل قاتتىق يامغۇر؛ چېلەكلەپ قۇيۇلغان يامغۇر؛ شارقىراپ ياغقان يامغۇر

وَبَهَ يَوْبَهُ وَبْهًا وَ وُبُوهًا لَهُ أو بِهِ دىققەت قىلماق؛ ئېتىبار قىلماق

وَبِيء ۋابا تارقالغان جاي

وَبِيل ئېغىر؛ قەبىھ؛ زىيانلىق؛ ساغلام ئەمەس؛ كىشىنى ئازابلايدىغان؛ كالتەك؛ توقماق؛ دۇمباق توقمىقى

وَبِيلَة توقماق؛ بىر باغلام ئوتۇن

وَتَّدَ الْوَتَدَ چىكىتتى؛ مۇقىملاش-

تۇردى
وَتَّدَ رِجْلَهُ فِى الْأَرْضِ كىرگۈزدى؛ قىستۇردى
وَتَّدَ يَتِدُ وَتْدًا و تِدَةً الْوَتَدَ سىخلىماق؛ كىرگۈزمەك
وَتَّدَ فِى الْبَيْتِ ئۆيدە ئولتۇردى
وَتِد جـ أَوْتاد ياغاچ چانا؛ ياغاچ قوزۇق
وَتَّرَ الْحَبْلَ أو الْوَترَ چىلك تارتتى؛ مەھكەم تارتتى
وَتَرَ يَتِرُ وَتْرًا و تِرَةً الْقَوْسَ ئوقيا- نىلك كىرىچىنى تارتماق
وَتَرَ هُ ئالدىدى؛ قورقۇتتى
وَتَر جـ أَوْتار و وِتار تارا؛ يىپ؛ مۇزىكىنىڭ ئۇستىدىكى يىپەك يىپ
وَتَر الْعَضَلَةِ پەي؛ سىڭىر
وَتْر جـ أَوْتار تاق سان؛ ھەپتە؛ ئۇتتۇرناماز؛ ئىنتىقام ئالماق
وَتَرَة جـ وَتَر قۇلاقنىڭ يۇمشاق يېرى؛ بۇرۇن بوشلۇقى؛ تىل سىستېمىسى
وَتَرِىّ تارىنىڭ؛ تارلىق
وَتْرِىّ تاق سان
عَدَد وَتْرِىّ تاق سان
وَتِيرَة ئۇسۇل؛ چارە؛ شەكىل
وَتِين جـ أَوْتِنَة و وُتُن غول ئارتېرىيە
وَثَأَ يَثَأُ وَثْأَ الْيَدَ قولنى جاراھەتلەندۈرمەك؛ قايىرىۋالماق (قولنى)؛ ئاجراپ كەتمەك
وَثِىءَ يَوْثَأُ وَثْأً و وُثُوءَ اللَّحْمُ سوقۇلۇپ يارىلانماق؛ بېسىلىپ يارىلانماق؛ ئۇرۇپ يارىلانماق؛ سۈرۈلۈپ يارىلانماق
وَثْء سوقۇلماق؛ يەنجىلماق؛ بېسىلىپ قالماق؛ تولغىماق
وَثاءَة سوقۇلماق؛ يەنجىلماق؛ بېسىلماق؛ تولغانماق؛ سۈركىلىش يارىسى
وِثائِقِىّ ھۆججەتنىڭ؛ ھۆججەتتەكىدەك
فِلْم وِثائِقِىّ ھۆججەتلىك فىلىم
وَثّاب سەكرەشكە ئاسان؛ قېچىشقاق ماھىر؛ روھىي كېسەل؛ نېرۋىسى زەخمىلىنىش
وَثّاب إلى الشَّىْءِ ... تەلەپ قىلغان؛ ... ئۇمىد قىلغان
وِثار راھەت كارىۋات؛ يۇمشاق يوتقان-كۆرپە
وَثاق جـ وُثُق قۇلۇپ؛ كويزا؛ كىشەن؛ تۇگۇلگەن يىپ
وَثَّبَ هُ سەكرەتتى؛ ئاتلاتتى
وَثَبَ ـِـ وَثْبًا و وُثُوبًا و وَثْبانًا و وِثابًا و وَثِيباً و ثِبَةً سەكرەش؛ رۇس؛ رۇسلانماق؛

سەكرىمەك

وَثَبَ فَوْقَ الْحاجِزِ توسالغۇدىن ئاتلاپ ئۆتتى؛ رىشاتكىدىن ئاتلىدى

وَثَبَ عَلَيْهِ شىددەت بىلەن ئېتىلدى

وَثْب سەكرىمەك

وَثَبان سەكرەش؛ سەكرىمەك

وَثْبَة ج- **وَثَبات** بىر سەكرەپ؛ بىر ناقلاپ؛ بىر قېتىم سەكرەش؛ يۇقىرى پەللىسى

وَثْبَة كُبْرَى چوڭ سەكرەپ ئىلگىرىلەش

وَثْبَة عُرْوِيَّة ئاغدۇرۇش كۈرىشى

وِثْبَة سەكرىگەندىكى قىياپەت

وَثَجَ يَوْثُجُ وَثاجَةً قېلىنلاش؛ قويۇق

وَثَجَ الْفَرَسُ سېمىز ھەم يوغان

وَثَّرَ الْفِراشَ أو غَيْرَهُ كارىۋاتنى يۇمشاق ھەم راھەتلىك قىلدى

وَثَرَ يَثِرُ وَثْرًا الْفِراشَ أو غَيْرَهُ كارىۋاتنى يۇمشاقلاشتۇرماق

وَثُرَ يَوْثُرُ وَثارَةً الْفِراشُ أو نَحْوُه يۇمشاق ھەم راھەتلىك

وَثِر يۇمشاق؛ پاختىدەك

وَثْر قىسقا ئىشتان

وَثَّقَ الْأَمْرَ مۇستەھكەملىدى؛ چىڭىتتى؛ قويۇقلاشتۇردى

وَثَّقَ الْوَثِيقَةَ تەستىقلاش؛ ئېتىراپ قىلىش

وَثَّقَ هُ ئۆزىگە ئىشەنچ تۇرغۇزدى

وَثَقَ يَوْثُقُ وَثاقَةً الشَّيْءُ مۇستەھكەملەش؛ پۇختىلاش؛ قويۇقلاشتۇرۇش

وَثُقَ مِنْ كَذا ئىشىنىش؛ چوڭقۇر ئىشىنىش

وَثُقَ الرَّجُلُ ئىشىنىشكە بولىدىغان؛ ئىشەنچلىك

وَثِقَ يَثِقُ ثِقَةً و وُثُوقًا و مَوْثِقًا ووَثاقَةً بِهِ ئىشەنمەك

وُثْقَى م ئەڭ مۇستەھكەم؛ ئەڭ ئىشەنچلىك

وَثَل كەندىر يىپى

وَثَن ج- **أَوْثان و وُثُن و أُثُن** ئوبيېكتى؛ چوقۇنغۇچىسى؛ مەبۇت

وَثَنِيّ مەبۇدقا چوقۇنۇش؛ كۆپ ئىلاھلىق دىن مۇرىتى؛ ئاللاغا ئىشەنمەيدىغان؛ ئىمانسىز

الوَثَنِيّة مەبۇتقا چوقۇنۇش

وُثُوب سەكرەش؛ ناقلاش؛ ئىرغىش

وَثِيب سەكرەش؛ ناقلاش؛ ئىرغىش

وَثِيج قويۇق؛ قېلىن

وَثِير پاختىدەك يۇمشاق؛ سېمىز

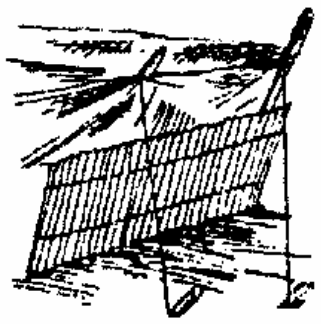

وتد — ياغاچ قوزۇق

الوسطى
ئوتتۇرا بارماق

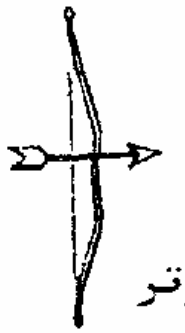

وتر
ئوقيا كىرىچى

وذعة — قۇلۇله لېيى

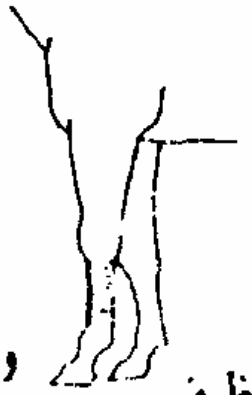

وظيف
پاقالچاق

وردة — ئەتىرگۈل

وهق
سىرتماق

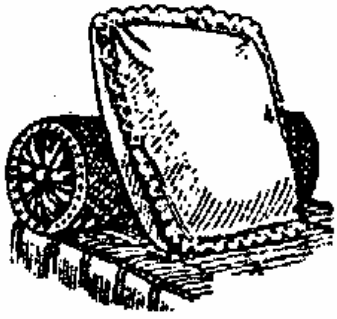

وسادة
يانتۇق

وطواط
ئىپارەك

وكر
ئۇۋا

ورل — كەسەلچۈك

وشق
سۈلەيسۈن

ورقة
يۇپۇرماق

ورقاء
كۆك كەپتەر

وردية
ئەتىرگۈل غوزىكى

وعل — تارقار

وروار — هەرىخور قۇش

وزغة
سالما

وبر
بۆكەن

وَثِيق جـ وِثائق مۇستەھكەم؛ قويۇق؛ چوڭقۇر

وَثِيقَة جـ وَثائِق ھۆججەت؛ ئىسپات نامى؛ ئاكسىيە؛ ھۆججەت

وَثِيقَة الزَّواجِ توي خېتى

وَثِيقَة الْمِلْكِيَّةِ يەرلىك يولۇاس

وَثِيل كەندىر يىپى

وَجَّ ـُ وَجًّا قېچىپ كەتمەك؛ تېز

وَجَأَ يَوْجَأُ وَجْأً هُ بالسِّكِّينِ أو الْيَدِ خەنجەر ئىشلەتمەك؛ مۇشتلاماق؛ قالايمىقان سانجىماق

وِجار جـ أَوْجِرَة و وُجُر ھايۋانلار-نىڭ ئۇۋىسى؛ ھايۋان ئۇۋىسى؛ ئۆڭكۈر؛ غار

وَجازَة ئۇزۇندە؛ مۇھىم نۇقتا

وِجاه يۈزلىنىش؛ يۈزلىنىپ

لَقِيَهُ وِجاهاً يۈزدەيۈز ئۇچراشماق

وَجاهَة داڭلىق؛ ئاتاق؛ نوپۇز

وَجَّبَ الأَمْرَ عَلَيْهِ ئۇنىڭغا ۋەزىپە قىلىپ بەلگىلەپ بەردى

وَجَّبَ كۈندە بىر ۋاق تاماق يىدى

وَجَبَ يَجِبُ وُجُوبًا و جِبَةً و وَجْبًا و وَجْبَةً الأَمْرُ كېرەك؛ زۆرۈر

وَجَبَ الأَمْرُ عَلَيْهِ ئۇ چوقۇم ...؛ ئۇنىڭ ... قىلىشى زۆرۈربولدى

وَجَبَ وَجْبًا و وَجِيبًا و وَجَبانًا الْقَلْبُ يۈرەك سوقماق؛ سوقماق

وَجْبَة جـ وَجَبات ئېگىز-پەس ئاۋاز؛ بىر ۋاق تاماق؛ بىر يۈرۈش يالغان چىش

وَجَدَ يَجِدُ وُجْدًا و جِدَةً و وُجُودًا و وِجْدانًا و إِجْدانًا الْمَطْلُوبَ ئېرىشمەك؛ ئىگە بولماق؛ ئېرىشمەك

وَجَدَ هُ بايقىدى؛ كۆرۈۋالدى

وَجَدَ هُ كَذا بايقىدى؛ كۆرۈۋالدى

وَجَدَ يَجِدُ وَجْدًا بِهِ كۆڭۈلدە قالماق؛ ياخشى كۆرۈپ قالماق

وَجَدَ لَهُ ھەسرەتلەندى؛ ئازابلاندى

وَجَدَ وَجْدًا و جِدَةً و مَوْجِدَةً و وِجْدانًا عَلَيْهِ غەزەپلەنمەك؛ ئاچچىقلانماق

وُجِدَ وُجُودًا باي قىلىش؛ باشقىلار تەرىپىدىن ئىزدەپ تېپىلغان؛ بار؛ مەۋجۇت

وَجْد جـ وِجاد بەك ياخشى كۆرمەك؛ مۇھەببەت؛ خۇشالىق؛ ئازاب؛ باي؛ ئىقتىدار

وِجْدان سەزگۈ؛ بايقاش؛ ماھىيەت؛

ئەملىي گەۋدە؛ مەۋجۇتلۇق

الْوِجْدان الْباطِن مەقسەتلىك ئېتىبار قىلماق

وِجْدانِيّ سەزگەن؛ بىۋاستە سېزىم

وِجْدانِيّ جـ **وِجْدانِيّات** بىۋاسىتە سەزگۈ؛ بىۋاسىتە سېزىم ئارقىلىق تونۇغان نەرسىلەر

وَجَرَ يَجِرُ وَجْرًا هُ دورا يېمەك؛ دورا ئىچمەك؛ مەلۇم بىر نىگە دەرد تۆكمەك

وَجَر جـ **أَوْجار** ئۆڭكۈر؛ غار

وَجِرَ يَوْجَرُ وَجَرًا مِنْ كَذا قورقماق

وَجْرَة جـ **أَوْجار** ئورەك؛ قوۋدۇق

وَجَزَ يَجِزُ وَجْزًا و وُجُوزًا الْكَلامَ گەپنى ئاددىيلاشتۇرماق؛ چۈشىنىشلىك

وَجَزَ فى كَلامِهِ گەپنى ئاددىي چۈشىنىشلىك قىلدى

وَجُزَ يَوْجُزُ وَجْزًا و وَجازَةً و وُجُوزًا فى الْكَلامِ گەپنى قىسقا ئوچۇق ئېيتماق

وَجُزَ الْكَلامُ ئاددىي؛ چۈشىنىشلىك بولدى

وَجْز ئۇزۇندە؛ مۇھىم نۇقتا؛ قىسقارتىلغان؛ ئاددىيلاشتۇرغان

وَجَسَ يَجِسُ وَجْسًا يوشۇرۇن؛ مەخپىي

وَجَسَ وَجْسًا و وَجَسانًا قورقۇنچ؛ قورقماق

وَجْس قورقۇنچ؛ قورقماق؛ ئىككىلەنمەك؛ ئارىسالدى بولماق

وَجَع جـ **أَوْجاع و وِجاع** ئاغرىماق؛ ئاغرىش؛ كېسىلىك كاشىلا

وَجِعَ يَوْجَعُ وَجَعًا ئاغرىش

وَجِعَ هُ رَأْسُهُ بېشى ئاغرىپ قالدى

وَجِعَ رَأْسَهُ باشنى ئاغرىتتى

وَجَفَ يَجِفُ وَجْفًا و وَجِيفًا و وُجُوفًا الشَّيْءُ لەپپەكشىمەك؛ تەۋرەنمەك؛ تىترىمەك

وَجَفَ وَجِيفًا الْقَلْبُ يۈرەك سوقماق؛ سوقماق؛ يۈقىرى-تۆۋەن بولماق

وَجَفَ وَجْفًا و وَجِيفًا الْفَرَسُ ئۇچقاندەك تېز يۈگۈرمەك

وَجَل جـ **أَوْجال** قورقۇنچ

وَجِلَ يَوْجَلُ وَجَلاً و مَوْجَلاً قورقۇش

وَجِل جـ **وِجال** خەۋپسىرىمەك؛ قورقماق

وَجَمَ يَجِمُ وَجْمًا و وُجُومًا سۈكۈتكە چۆكمەك؛ ئازابلانماق ياكى قورققىنىدىن گەپ قىلالماي قېلىش؛ ئاچچىقتىن ئاغزى گەپكە كەلمەسلىك؛ قاپىقى تۇرۇلگەن

وَجَمَ لَهُ مِنْ كَذا قايغۇ؛ مۇسىبەت يەتتى

وَجِم ئۇن چىقارمايدىغان؛ قاپىقى ئېچىلمايدىغان

وَجْم قاپىقى تۇرۇلگەن؛ ئۇن چىقارماسلىق؛ مەڭز

وَجْنَة . وُجْنَة جـ وَجَنات چىراي؛ مەڭز

وَجَّهَ هُ إِلَيْهِ ئەۋەتتى؛ ئەۋەتىپ بەردى

وَجَّهَ إِلَيْهِ باردى

وَجَّهَ الشَّيْءَ مەلۇم بىر ئورۇنغا قاراپ سىلجىدى

وَجَّهَ هُ يۈزىنى قىلدى؛ ئىناۋەتسىنى قىلدى

وَجَّهَ الطَّرِيقَ ئېنىق بىر يولغا ماڭدى

وَجَهَ يَجِهُ وَجْهًا هُ شاپىلاق بىلەن ئۇرماق؛ ئاغزىغا ئۇرماق

وَجُهَ يَوْجُهُ وَجاهَةً مەشھۇر شەخسكە ئايلانماق؛ داڭدار شەخسكە ئايلىنىش

وَجْه جـ أَوْجُه و وُجُوه و أُجُوه يۈزى؛ سىرتقى قىياپىتى؛ يۈنىلىش؛ ئۇسۇل؛ سەۋەب؛ يۈزئابروي؛ داڭلىق شەخس

مَضَى عَلَى وَجْهِهِ قىلچىمۇ ئىككىلىنىپ قالماي كەتتى.

وُجْه يۈنىلىش؛ تەرەپ

وُجْهَة يۈنىلىش؛ تەرەپ؛ مەقسەت؛ مۇناسىۋەت

وُجْهَة النَّظَرِ نۇقتىئىنەزەر؛ كۆز قاراش

الْوُجْهَة التَّارِيخِيَّة تارىخىي نۇقتىئىنەزەر

وَجْهِيّ يۈزىنىڭ

وُجُوب كېرەك؛ زۆرۈر؛ مۇقەررەرلىك

وُجُود بار؛ مەۋجۇت

وُجُودِيّ ھاياتلىق ھەممىدىن ئەلا دەپ قارىغۇچىلار

وُجُودِيَّة ئاڭلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش نەزەرىيىسى

وُجُور دورا سۈيى؛ قاينىتىلغان دورا سۈيى

وُجُوز ئۇزۇندە؛ قىسقارتما

وُجُوم قورقۇنچلۇقتىن ياكى ئازابتىن گەپ قىلماسلىق ياكى قاپىقىنى ئاچماسلىق

وَجِيز قىسقارتىلغان

وَجِيز مِنَ الْكَلامِ ئاددىيلاشتۇرۇلغان؛ ئاددىي ھەم چۈشىنىشلىك

وَجِيع ئازابلايدىغان

وَجِيعَة ئاغرىق

وَجِيه جـ وُجَهاءُ ھەممە ئادەم بىلىدىغان شەخس؛ مۆتىۋەر

سَبَب وَجِيه توغرا سەۋەب

وَجِيه ة جـ وَجائِهُ داڭلىق خېنىم

وُحادَ بىر - بىرلەپ

وِحام ئېغىر بوي ئاياللارنىڭ سېزىكى؛ سېزىك بولماق

وَحَّدَ هُ بىر تۇتاش قىلدى؛ بىرلىكتە قىلدى

وَحَّدَ بَيْنَهُمْ ئىتتىپاقلاشتۇردى

وَحَّدَ اللّٰهَ ئاللانىڭ بىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندى

وَحَدَ يَحِدُ وَحْدًا و وَحْدَةً و حِدَةً و وُحُودًا يالغۇز؛ ئۆزى

وَحُدَ يَوْحُدُ وَحادَةً و وُحُودَةً «وحَد» غا قاراڭ

وَحَد يالغۇز بىر

وَحْد يالغۇز؛ ئۆزى

وَحْد هُ پەقەت ئۇ بىرلا؛ يالغۇز؛ يەككە-يېگانە

وَحْداءُ جـ أُحْدان تەڭداشسىز؛ جۈپتى يوق؛ دۇشمىنى يوق

وَحْدانِىّ يالغۇز؛ يالغۇز ئۆزى؛ بويتاق

وَحْدانِيَّة يالغۇز تۇرماق؛ بىرلا؛ پەقەت بىرلا

الْوَحْدانِيَّة بىرلىك نەزەرىيىسى

وَحْدَة يېگانە؛ يالغۇز؛ بىر؛ بىر تۇتاش؛ بىردەك؛ ئىتتىپاقلاشماق؛ ئورگان

وَحْسَة مۇشكۈل ئەھۋال

وَحَّشَ بالثَّوْبِ أو السِّلاحِ يوقىتىپ قويدى

وَحَشَ يَحِشُ وَحْشًا بالثَّوْبِ أو السِّلاحِ يوقىتىپ قويماق

وَحَشَ هُ الشَّىْءُ تەشنا بولدى

وَحُشَ يَوْحُشُ وُحُوشَةً و وَحاشَةً ياۋايىلاشماق

وَحْش جـ وُحُوش و وُحْشان ياۋايى ھايۋان

وَحْشَة قورقۇنچلۇق چۆل-جەزىرە؛ چۆلدەرەپ قالغان؛ قايغۇرماق؛ ۋەھشىي

وَحْشِىّ ياۋايى؛ ۋەھشىي؛ چېچەكلىمىگەن؛ يان تەرەپتىكى

وَحْشِيَّة ياۋايى ھەربىكەت؛ ئىنسان قېلىپىدىن چىققان ھەربىكەت؛ سارائ

وَحُفَ يَوْحُفُ وَحافَةً و وُحُوفَةً الشَّعْرُ أو النَّباتُ قويۇق

وَحِفَ يَوْحَفُ وَحَفًا الشَّعْرُ أوالنَّباتُ قويۇق

وَحْفِ قانات-قۇيرۇقى تولۇق

وَحْل جـ أَوْحال و وُحُول پاتقاق؛ سۇيۇق لاي

وَحِلَ يَوْحَلُ وَحَلاً و مَوْحَلاً لاتقىغا كىرىپ قالماق؛ بارسا كەلمەس يول

وَحِل لاتقىنىڭ؛ پاسكىنا لاتقىلار چاچراپ توشقۇزۇۋەتكەن

وَحَم ئېغىر ئاياغ ئاياللارنىڭ سېزىكى

كى؛ سېزىك تارتتى

قَيْء الْوَحَم ئېغىرئاياغ ئاياللارنىڭ هۆ قىلىشى

وَحِمَ يَحِمُ و يَوْحَمُ وَحَمًا تِ الْحُبْلَى ئېغىرئاياغ ئاياللار سېزىك بولماق

وَحْمَى ج وِحام و وَحامَىٰ ئېغىر-ئاياغ ئاياللىنىڭ سېزىكى

وَحْوَحَ قولىنى سۇركەپ كەتتى

وَحْوَحَ مِنَ الْبَرْدِ توڭلاپ تىترىمەك؛ تىترىمەك

وَحَّى هُ سۆيلىدى؛ ئىتتىكلەتتى

وَحْي بېشارەت بەرمەك؛ قوزغاتماق

وَحْى إِلٰهِيّ ئاللانىڭ بېشارىتى؛ ئاللانىڭ قوزغىتىشى؛ قەلب

وَحَى ـِـ وَحْيًا دەرهال؛ تېز

وَحَى إِلَيْهِ مەخپىي دوكلات بەردى

وَحَى فى قَلْبِهِ كَذا قوزغاتتى

وَحِيد يەككە-يېگانە؛ بىردىن بىر؛ يالغۇز

وَحِيد الْجِنْس تاق

اِبْن وَحِيد بىر تال ئوغۇل

وَحّاز ئېچىشتى؛ زەھەرخەندىلىك قىلدى؛ قىتىغۇرلۇق قىلدى

وَخَزَ يَخِزُ وَخْزًا هُ سانجىماق؛ ئېچىشماق

وَخَطَ يَخِطُ وَخْطاً هُ الشَّيْبُ چاچلىرى ئاقارماق

وَخَطَ هُ بِالرُّمْحِ قورال بىلەن ئاتتى

وَخَطَ فى الْبَيْعِ پايدىمۇ زىيانمۇ بار بولدى

وَخَّمَ الشَّيْءَ ئاسانلىقچە هەزىم قىلغۇزمىدى

وَخَم هەزىم قىلىش ياخشى بولمىدى؛ يۇقۇملۇق كېسەللىك كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان قۇرت؛ هاۋا؛ زىيانلىق؛ زىيان سالدى

وَخُمَ يَوْخُمُ وَخامَةً و وُخُومَةً و وُخُومًا الطَّعامُ أو الْمَكانُ پاكىز ئەمەس؛ سالامەتلىككە زىيانلىق

وَخِمَ يَوْخَمُ وَخَمًا مِنْ كَذا أو عَنْهُ يارىلانماق؛ يېمەكلىكنى هەزىم قىلالماسلىق

وَخِم ج أَوْخام ئەخمەق

شَيْء وَخِم سالامەتلىككە زىيانلىق؛ تازىلىققا رىئايە قىلىنمىغان

وَخُوم ج وَخامَى و وِخام ژەهشىي؛ زىيانلىق

وَخَّى ئويلىماق؛ لازىم

وَخَّى الْأَمْرَ ئېغىرىشىشنى ئويلىدى؛ ئالماقچى بولدى

وَخَى يَخِى وَخْيًا الْأَمْرَ ئالماقچى بولغان؛ ئېغىرىشىشنى ئويلاشماق

وَخِيم تەستە ھەزىم بولىدىغان؛ سالامەتلىككە زىيان يەتكۈزىدىغان؛ پاكىز بولمىغان؛ زىيانلىق

وَخِيم الْعَاقِبَةِ يامان ئاقىۋەت

وَدَّ ـُ وُدًّا و وُدادًا و وَدادَةً و مَوَدَّةً و مَوْدِدَةً و مَوْدُودَةً ياخشى كۆرمەك؛ ئامراق بولماق

وَدَّ لَوْ كانَ كَذا دوستلاشتى؛ ئۇمىد قىلدى

وَدْ دوستانىلاشتى

وَدّ ج أَوْداد و أَوُدّ دوستانە مۇئامىلە قىلغۇچى

وَدّ ج أَوِدَّة و أَوِدّاء چوڭقۇر مۇھەببەتى بار؛ ئادەمنىڭ ئامراقلىقىنى كەلتۈرىدىغان

بِوَدِّى أَنْ أَفْعَلَ كَذا مەن ئالماقچى؛ مەن ئۇمىد قىلىمەن

وِداج بويۇن تومۇرى

وِداجِىّ بويۇن تومۇرىنىڭ

وُداد دوستانە؛ قېرىنداشلارچە

وُدادِىّ دوستىنىڭ

وَداع خوشلاشماق؛ ئۇزاتماق

وَداعَة مۇلايىم؛ يېقىملىق؛ تىنچ

وَداعِىّ خوشلاشقان؛ ئۇزاتقان

وَدَج ج أَوْداج بويۇن تومۇرى

وَدَجِىّ بويۇن تومۇرىنىڭ؛ بويۇنىنىڭ

وَدَرَ هُ خەتەرگە ئۇچرىدى؛ خەتەرلىك رايوندىن ئېلىپ چىقتى

وَدَّرَ الْمالَ ئىسراپ قىلدى

وَدَّعَ الْمُسافِرُ الْقَوْمَ خوشلاشتى؛ خەيرلەشتى

وَدَّعَ الْقَوْمُ الْمُسافِرَ ئۇزاتتى؛ ئۇزىتىپ قويدى

وَدَّعَ هُ يوقىتىپ قويدى

وَدَعَ يَدَعُ وَدْعًا الشَّيْءَ ساقلىماق؛ يىغىپ ساقلىماق

وَدَعَ عِنْدَهُ مالاً ساقلاشقا بەردى؛ باشقۇرۇشقا ھاۋالە قىلدى

وَدَعَ مۇلايىم بولدى؛ يېقىملىق بولدى؛ تىنچ بولدى؛ خاتىرجەم بولدى

وَدَعَ الشَّيْءُ تىنچ بولدى؛ جىمجىت بولدى؛ مۇقىم بولدى

وَدَع قۇلۇلە قېپى

وَدْعَ يَوْدَعُ وَداعَةً و دَعَةً مۇلايىم؛ يېقىملىق؛ تىنچ؛ خاتىرجەم

وَدْع ھاۋالە قىلماق؛ قۇلۇلە قېپى

وَدَعَة بىر تال قۇلۇلە قېپى

وَدَك ماي

وَدِكَ يَوْدَكُ وَدَكًا كۆپ مايلىق

وَدِك سېمىز؛ مايلىق

وَدَنَ هُ بوشاتتى؛ قىسقارتتى؛ نەمدىدى

وَدُود جـ أَوِدَّة و أَوِدّاء چوڭقۇر مۇھەببەتلى بار؛ سۆيگەن

وَدُود ئادەمنىڭ ئامراقلىقىنى كەلتۈرىدىغان

وَدُوك مايلىق؛ سېمىز

وَدَى يَدِى وَدْيًا و دِيَةً الْقاتِلُ الْقَتِيلَ ئادەم ئۆلتۈرگەنلىكى ئۈچۈن تۆلەيدىغان تۆلەم

وَدَى وَدْيًا الشَّيْءُ ئەخمەق

وُدِّىّ دوستانىلىق

وَدِيد جـ أَوِدّة و أَوِدّاءُ چوڭقۇر مۇھەببەتلى بار

وَدِيد ئادەمنىڭ ئامراقلىقىنى كەلتۈرگۈدەك

وَدِيع جـ وُدَعاءُ مۇلايىم؛ يېقىملىق

وَدِيع جـ وُدَائِعُ ئەۋەتىلگەن نەرسە

وَدِيع مالِيَّة يىغقان پۇلى

وَدِيك سېمىز؛ مايلىق

وَراء ئارقا تەرەپ؛ ئادەتتىن تاشقىرى

وِراب يانتۇ؛ ئەگرى

وِراثَة مىراس مۇلۇك؛ ۋارىسلىق قىلىش؛ مىراس قالماق

وِراثِىّ ۋارىسلىق قىلغان؛ ئەجدادىدىن قېپقالغان؛ مىراس بولۇپ قالغان؛ تەبىيار

وِراثِيَّة ئىرسىيەت

وَرّاق قەغەز ياساش ئىشچىسى؛ قەغەز سودىگىرى؛ كىتاب سودىگىرى؛ يازغۇچى

وِراق دەرەخ يوپۇرماق چىقارغاندا

وِراقَة قەغەز ياساش سانائىتى

وَرَّبَ عَنْهُ ئىتتىردى؛ ئىككى بىسلىق گەپ قىلدى

وَرِبَ يَوْرَبُ وَرْبًا الْعِرْقُ چىرىش

وَرَّثَ هُ مالاً مەلۇم بىرنىگە مىراس قالدۇردى

وَرَّثَ هُ ئۇنى مىراس قىلىپ بەلگىلىدى

وَرِثَ يَرِثُ وَرْثًا و إِرْثًا و إِرْثَةً و وِرْثَةً و تُراثًا هُ مەلۇم بىرىنىڭ مال-دۇنياسىغا ۋارىسلىق قىلدى

وَرِثَ أَبا هُ مالَهُ أو مَجْدَهُ ئاتا-ئانىسىنىڭ مال دۇنياسىغا ۋە نام ئاتىقىغا ۋارىسلىق قىلدى

وِرْث مىراس

وَرَّدَ تِ الشَّجَرَةُ چېچەكلىدى؛ ئېچىلدى

وَرَدَ يَرِدُ وُرُودًا الْماءَ سۇ بار جايغا كەتمەك؛ بۇلاق بار جايغا بارماق

وَرَدَ فى الْكِتابِ كَذا ئاتالدى؛ قاتارىدا كەلدى

وَرَدَ يېتىپ كەلدى

وَرْد جـ وُرُود ئەتىرگۈل
وَرْد الْحَمِيرِ ئۆسۈملۈك دورا
وَرْد اللَّيْلِ سۆسۈن ياسىمەن
وَرْد جـ وُرْد و وِراد و أَوْراد شىر
وَرْد باتۇر؛ ۋەھشىي
وُرِدَ ئىسسقلىق تارقاتماق
وِرْد جـ أَوْراد ئىچىملىك سۇ مەنبەسى؛ بۇلاق مەنبەسىگە كەتكەن ئادەم توپى ۋە تۆگە توپى؛ قۇرئاننى تاللاپ ئوقۇش؛ كېزىك
وَرْدَة جـ وَرَدات بىر تال ئەتىرگۈل
وَرْدِيّ قىزىل ئەتىرگۈل رەڭدە
وَرْدِيَّة ئەتىرگۈل كاللەكچىسى
وَرَّسَ هُ سېرىق رەڭگە بويىلىپ كەتتى؛ سېرىق رەڭدە بويىدى
وَرْس سېرىق
وَرْسِيّ سېرىق رەڭلىك
وَرَّشَ بَيْنَ الْقَوْمِ ئىغۋاگەرچىلىك قىلدى
وَرَشَ يَرِشُ وَرْشًا و وُرُو شًا عَلَيْهِمْ چاقىرىلمىغان مېھمان بولماق
وَرِشَ يَوْرَشُ وَرَشًا ھەريكەتچان
وَرِش ھەريكەتچان
وَرْشَة جـ وُرَش و وَرَشات سېخ؛ ئىش مەيدانى
وَرَّطَ هُ ناچار ئەھۋالغا قالدى؛ قىيىنچىلىققا قالدى
وَرْطَة جـ وَرَطات و وِراط قىيىنچىلىق؛ قىيىن ئەھۋال؛ خەتەرلىك قىيا
وَرَعَ يَرَعُ وَرَعًا و وُرُوعًا ساداقەتمەن بولۇش؛ ھۆرمەتلەش؛ تەقۋادار
وَرَع ساداقەتمەن بولدى؛ ھۆرمەتلىدى
وَرَعَ يَوْرَعُ وَرْعًا و وُرُوعًا (يۇقىرىقىغا ئوخشاش)
وَرِعَ يَرِعُ و يَوْرَعُ وَرَعًا و وُرُوعًا و وَراعَةً (يۇقىرىقىغا ئوخشاش)
وَرِع ساداقەتمەن بولدى؛ ھۆرمەتلىدى
وَرَّقَ الظِّلُّ سايە تاشلىدى
وَرَقَ يَرِقُ وَرْقًا و وَرِيقًا و وُرُوقًا و رِقَةً الظِّلُّ سايە تاشلاش
وَرَقَ النَّباتُ قويۇق؛ بۇك-باراقسان
وَرَّقَ الشَّجَرُ يوپۇرماق چىقاردى
وَرَقَ يَرِقُ وَرْقًا الشَّجَرُ يوپۇرماق چىقىش
وَرَق يوپۇرماق ئۆزدى
وَرَق جـ أَوْراق و وِراق يوپۇرماق؛ قەغەز
وَرَق مالِيّ قىممەتلى بار ئاكسىيە
وَرَق الْكَرْبُون تەكرار يېزىش

قەغەزى

وَرِق جـ أَوْراق و وِراق يوپۇرمىقى بار؛ يوپۇرمىقى قويۇق؛ ياپيېشىل

وُرْق قەغەز پۇل

وَرْقاء جـ وَراقٍ و وَراقَى پىيى يېشىلغا مايىل كەپتەر

وَرَقَة بىر پارچە قەغەز؛ بىر تال يوپۇرماق

وَرَقِيّ قەغەزنىڭ

وَرْك . وِرَك جـ أَوْراك ساغرا؛ كاسا؛ يوتا

وَرَل جـ وِرْلان و أَوْرال و أَرْوُل كەسەلەنچۇك

وَرَمَ الْجِلْدَ ئىششىپ كەتتى

وَرَم ئىششىق، ياللۇغ

وَرَم جـ أَوْرام ئىششىق؛ ئۆسمە

وَرَم خَبِيث ياماق سۇپەتلىك ئۆسمە

وَرِمَ يَرِمُ وَرَمًا الْجِلْدُ ئىششىق

وَرَن چواڭ كەسەلەنچۇك

وَرْنِيَّة سۇ بەلگىسى

وَرْنِيش لاك؛ سىر

وَرِهَ يَوْرَهُ وَرَهًا ئەخمەق؛ دۆت

وَرْهاءُ م ئەخمەق؛ دۆت

وَرْوار ھەسەل يەيدىغان قۇش

وُرُود يېتىپ كەلمەك؛ يېتىپ بارماق

وَرَّى الشَّيْءَ يوشۇرۇندى

وَرَّى عَنْ كَذا يوشۇرۇندى

وَرَّى فى كَلامِهِ قوش تىل ئىشلەتتى؛ قوش تىلدا سۆزلەشتى

وَرَّى النَّارَ ئوت ئالدى

وَرَى يَرِى وُرْيًا ورِيَةَ الزَّنْدُ ئوت ئۇچقۇنى چىقىرىش

وَرَى كائىنات، ئالەم؛ ئادەمزات

وَرِىّ ماي

وَرِيث جـ وُرَثاءُ مىراسخور

وَرِيد جـ أَوْرِدَة وَ وُرْد و وُرُود ۋىنا؛ بويۇن ۋىناسى

وَرِيدِىّ ۋىناسىنىڭ

وَرِيس سېرىق رەڭدە بويالغان

وُرَيْقَة كىچىك قەغەز پارچىسى

وَزّ جـ وَزّات ئاق قۇ

وِزارَة مىنىستىرلىق؛ ۋەزىر ياكى مىنىستىرنىڭ ئورنى؛ كابىنېت

وِزارِىّ مىنىستىرلىقنىڭ؛ كابىنېتنىڭ

وَزَبَ يَزِبُ وُزُوبًا الْماءُ أو نَحْوُهُ ئېقىن؛ ئاقماق

وَزّان تارازىچى

وِزان الشَّيْءِ ئوخشاش ئېغىرلىقتىكى

وَزَّة بىر ئاق قۇ

وَزَرَ يَزِرُ وَزْرًا و زِرَةً جىنايەت

وَزَرَ الشَّيْءَ ئۆز ئۈستىگە ئالدى
وَزَرَ وَزارَةً لِلْمَلِكِ ۋەزىر بولماق
وَزِرَ يَوْزَرُ وَزْرًا و زِرَةً جىنايەت ئۆتكۈزۈش
وِزْر ج أَوْزار جىنايەت؛ ئېغىر يۈك
وَزَّعَ الْمالَ أو غَيْرَهُ بَيْنَهُمْ بۆلۈۋەتتى؛ بۆلۈپ بەردى
وَزَّعَ الْمالَ أو غَيْرَهُ عَلَيْهِمْ بۆلۈپ بەردى؛ تارقاتتى
وَزَعَ يَزِعُ وَزْعًا هُ أو بِهِ كۈشكۈر- تۈش
وَزَعَ هُ توستى؛ قارشىلىق بىلدۈردى
وَزَعَة ج قارشىلىق قىلدى؛ بوغدى؛ پادىچى ئىت؛ مۇداپىئە ئەسكىرى
وَزَنَ يَزِنُ وَزْنًا و زِنَةً الشَّيْءَ ئېغىرلىقنى ئۆلچەش
وَزَنَ الشِّعْرَ تەھلىل قىلدى
وَزَنَ لَهُ الدَّراهِمَ ئۇنىڭغا پۇل بەردى
وَزَنَ يَوْزُنُ وَزانَةً الشَّيْءُ ئېغىر
وَزُنَ مۇستەھكەم
وَزْن ج أَوْزان ئېغىرلىق؛ مۇھىملىقى؛ رېتمى
الْوَزْن الصّافِي ساپ ئېغىرلىقى
الْوَزْن الْقائِم يۈك ئېغىرلىقى
الْوَزْن الْمَطْرُوح تېرىنىڭ ئېغىرلىقى
وَزْن الْحِسابِ ھېساباتنى ئۈزمەك
وَزْن الشِّعْرِ شېئىر ۋەزنى
وَزْن الْكَلِمَةِ سۆز شەكلىنىڭ ئۆزگىرىشى؛ سۆز قانۇنىيىتى
وَزْنَة ج وَزَنات بىر قېتىم ئۆلچەمەك
وَزَى يَزِى وَزْيًا الشَّيْءُ قورۇلۇپ قالماق
وَزِير ج وُزَراءُ و أَوْزار مىنىستىر؛ ۋەزىر؛ كابىنېت ئەزاسى
وَزِير دَوْلَةٍ دۆلەت ئىشلىرى مىنىستىرى
وَزِير مُفَوَّض ئەلچى
وَزِيرِيّ مىنىستىرنىڭ
وَزِين ئېغىرلىق سالمىقى بار؛ مەزمۇت كۆز قاراش
وَساخَة مەينەت؛ كىر
وِساد ج وُسْد يۆلەنچۈك؛ پالاز
وُسادَة ج وَسائِدُ ياستۇق؛ ئەدىيال
وَساطَة تەڭشەش، توختىتىش؛ ھېسسىياتنى سۆزلەش؛ ئۇسۇل؛ چارە؛ مۇھىت
وِسام ج أَوْسِمَة ھايۋانلارغا باسىدىغان ئەن؛ تامغا
وَسامَة سۈزۈك؛ گۈزەل
وَسَخَ الشَّيْءَ مەينەت قىلىۋەتتى؛ بۇلغىدى؛ كىر قىلىۋەتتى
وَسِخ ج أَوْساخ مەينەت نەرسە

وَسِخَ يَوْسَخُ و ياسَخُ و يَيْسَخُ وَسَخًا الشَّيْءُ مەينەت؛ پاكىز ئەمەس؛ كىر

وَسِخ پاكىز ئەمەس؛ بۇلغانغان؛ مەينەت

وَسَّدَ هُ بېشىغا ياستۇق قويۇپ بەردى

وَسَّدَ إِلَيْهِ الْأَمْرَ ھاۋالە قىلدى

وَسَّطَ هُ ئارىلىقتىكى ئادەم بولۇشقا تەكلىپ قىلدى؛ كېلىشتۇرگۈچى قىلدى؛ ئوتتۇرىغا قويدى

وَسَطَ يَسِطُ وَسْطاً و سِطَةً الْقَوْمَ أو الْمَكانَ ئوتتۇرىدا؛ ئارىسىدا

وَسَط ئوتتۇرا؛ ئوتتۇرىدىكى؛ مەركەزلەشكەن؛ ئوتتۇرىسىدىكى؛ ياخشىمۇ ئەمەس، يامانمۇ ئەمەس؛ مۇھىت، يول

وَسُطَ يَوْسُطُ وَساطَةً ئىسىل؛ قىممەت

وَسْط ئوتتۇرا؛ مەركەز

وُسْطَى م ئوتتۇرىدىكى؛ ئوتتۇرا قىسمىدىكى؛ ئوتتۇرا بارماق

وَسَّعَ الشَّيْءَ كېڭەيتتى؛ چوڭايتتى

وَسَّعَ لَهُ مَكانًا ئۇنىڭغا ئورۇن بوشىتىپ بەردى

وَسَّعَ عَلَيْهِ باي قىلدى

وَسُعَ يَوْسُعُ سَعَةً و وَساعَةً الْمَكانُ كەڭرى؛ بىپايان

وَسِعَ يَسَعُ سَعَةً الْمَكانُ كەڭرى

وَسِعَ الْإِناءُ الشَّيْءَ ئۆز ئىچىگە ئالدى

وَسِعَ قىلغىلى بولىدۇ

وِسْع ئىقتىدار؛ سىغىم

وُسْعَة بىپايان، كەڭرى؛ كەڭلىكى، ئۆزۈنلۇقى؛ يېتەرلىك

وَسَقَ يَسِقُ وَسْقًا الشَّيْءَ قاچىلاش؛ قاچىلاپ يۆتكەش

وَسْق جـ أَوْساق بىر ئېپكەش مال؛ بىر ماشىنا مال

وَسْق الْمَرْكَبِ بىر كېمە مال

وَسْق جـ أَوْساق و وُسُوق بىر دەرەخنىڭ مېۋىسى

وِسْكِي ۋىسكى

وَسَلَ ـِـ وَسِيلَةً إِلَى اللّٰهِ بِعَمَلٍ ياخشى ئىش قىلىپ ئاللادىن خۇشاللىق تىلىدى

وَسَمَ يَسِمُ وَسْمًا و سِمَةً هُ نىشانە سالماق؛ بەلگە قويماق

وَسْمَ يَوْسُمُ وَسامًا و وَسامَةً تەقدىر سۈزۈك؛ چىرايلىق

وَسُمَ الْوَجْهُ چىرايى سۈزۈك؛ چىرايلىق

وَسْم نىشانە سالماق، بەلگە قويماق

وَسْم جـ وُسُوم نىشانە؛ بەلگە

وَسَن قاتتىق ئۇخلىدى؛ خورەك

تارتتى

وَسِنَ يَوْسَنُ وَسَنًا و سِنَةً قاتتىق ئۇخلىماق؛ خورەك تارتماق

وَسِن ئۇيقۇسى كەلدى

وَسْنان ئۇيقۇسى كېلىش

وَسْنَة ئۇيقۇسىراش

وَسْنَى م ئۇيقۇسى كەلگەن

وَسْواس جـ وَساوِسُ تەشۋىشلىنىش كېسىلى؛ ئىككىلەنمەك؛ ئىبلىس

وَسْوَسَ الشَّيْطانُ لَهُ أو إلَيْهِ كۇشكۇرتتى

وَسْوَسَ ئىككىلەندى؛ ئاراسالدى بولدى؛ تەشۋىشلىنىش كېسىلىگە گىرىپتار بولدى؛ كۇسۇرلاشتى

وَسْوَسَ هُ كۇسۇرلاشتى؛ تۆۋەن ئاۋازدا سۆزلىدى

وَسْوَسَ الْخِلِّىُّ أو الْقَصَبُ ئاۋاز چىقاردى

وَسْوِسَ چۆچۈپ كەتكەنلىكتىن گەپ قىلالمىدى

وَسْوَسَة كۇشكۇرتمەك؛ كۇس-كۇس پاراڭ

وَسَى يَسِى وَسْيًا رَأْسَهُ كاللىسىنى كېسىش

وَسِيط جـ وُسَطاءُ كېلىشتۇرگۈچى؛ ئەھۋالنى بايان قىلغۇچى؛ خاتىرىلىگۈچى؛ مال سانىقۇچى

وَسِيع كەڭرى؛ بىپايان

وَسِيلَة جـ وَسائِلُ و وَسِيل و وُسْل قورال؛ ئۇسۇل؛ ۋاستە؛ مۇھىت

وَسِيم جـ وُسَماءُ و وِسام چىرايلىق؛ نەپىس

وَشّاء بوھتان چاپلىغۇچى

وُشاحٍ جـ وُشُح و أَوْشِحَة و وَشائِحُ لېنتا

وِشايَة تۆھمەت قىلماق؛ بوھتان چاپلىماق

وِشْب جـ أَوْشاب قاغىلار توپى ئىچىدە

وَشَجَ يَشَجُ وَشْجًا تِ الْأَغْصانُ ئارىلىشىپ ياشماق

وَشَّحَ الْمَرْأَةَ زىننەت لېنتىسى تاقىدى

وَشَرَ يَشِرُ وَشْرًا الْخَشَبَ بِالْمِنْشارِ ياغاچ ھەرىدىمەك

وَشَطَ يَشِطُ وَشْطاً الْفَأْسَ پالتا تۆشۈكىگە شىنا قوشۇش

وَشَظَ الْعَظْمَ بىر تال سۆڭەكنى سۇندۇرۇۋالدى

وَشَعَ يَشَعُ وَشْعًا الْخَيْطَ پىلىك ئېشىش

وَشَعَ الشَّىْءَ ئارىلاشتى

وَشَعَ وَشْعًا و وُشُوعًا الْجَبَلَ أو فِيهِ تاغقا چىقىش

وَشَقَ يَشِقُ وَشْقًا اللَّحْمَ گۆشنى

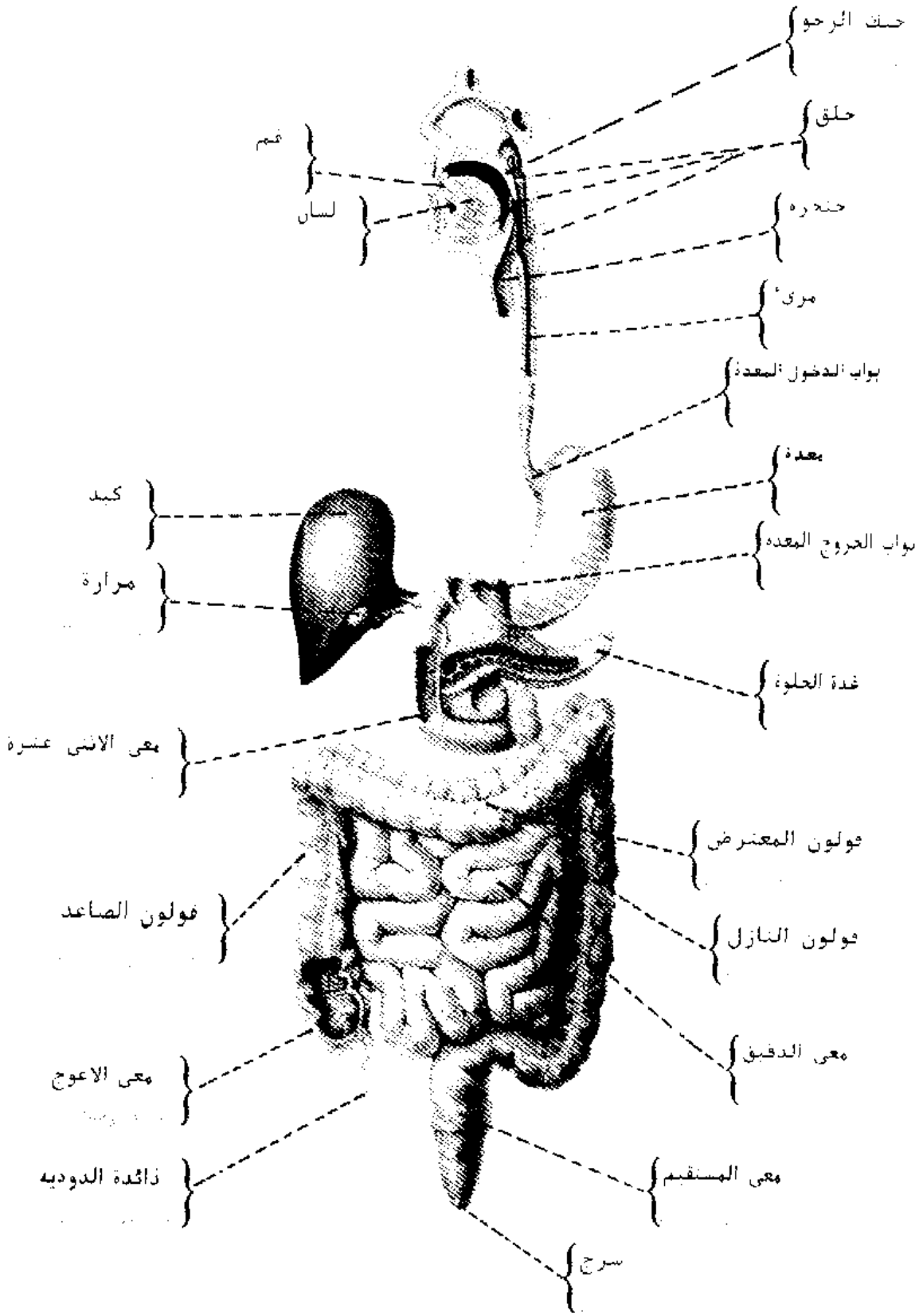
حلق الرحو
حلق
فم
لسان
حنجره
مرئ
بواب الدخول المعدة
معدة
كبد
مرارة
بواب الخروج المعده
غدة الحلوء
معى الاثنى عشره
قولون المعترض
قولون الصاعد
قولون النازل
معى الدقيق
معى الاعوج
زائدة الدوديه
معى المستقيم
سرج

كىسىپ ئاپتاپقا قاقلىماق

وَشَقَ هُ بالرُّمْحِ نەيزە بىلەن سانجىدى

وَشَقَ سۈلەيسۇن

وَشَكَ يَوْشُكُ وُشْكًا و وَشاكَةً و وُشْكانًا الأَمْرُ تېز سۈرئەتتە؛ يېقىندىكى

وُشْكَ تېز، ئىتتىك؛ يېقىندىكى

عَلَى وُشْكَ ... يېقىندا؛ ... لا قىلىش

وُشْكان ئىتتىك؛ ئىنتايىن تېز

وَشَلَ يَشِلُ وَشْلاً الْماءُ تامچىلاپ چۈشمەك

وَشَل جـ أَوْشال تاغدىن چۈشكەن بۇلاق سۈيى

وَشَمَ الْيَدَ چەكتى

وَشَمَ يَشِمُ وَشْمًا الْيَدَ أو غَيْرَها مِنْ أَعْضاء الْجَسَدِ چېكىش

وَشْم جـ وُشُوم و وِشام چېكىش؛ قول ياكى پۇتنىڭ ئۈستىگە چەككەن رەسىملەر ياكى يېزىقلارنى چىكىش

وَشْوَشَ هُ كۈس-كۈس گەپ قىلىشتى

وَشَّى الثَّوْبَ زىننەتلىدى

وَشَّى الْكَلامَ ئويدۇرۇپ چىقاردى؛ چىرايلىق گەپ قىلدى

وَشَى يَشِي وَشْيًا و وِشايَةً بِهِ تۆھمەت قىلماق؛ قارا چاپلىماق؛ مەخپىي دوكلات؛ تۆھمەت

وَشَى وَشْيًا و شِيَةً الثَّوْبَ زىننەتلىمەك

وَشَى الْكَلامَ توقۇدى؛ گەپ يورغىلاتى

وَشْى جـ وِشاء بوھتان چاپلىماق؛ زىننەتلىمەك؛ گۈللۈك رەخت

وَشْى الْسَّيْفِ خەنجەردىكى ياقۇت

وِشِيج قېرىنداشتەك باردى-كەلدى قىلىش

وَشِيجة جـ وَشائِجُ دەرەخ يىلتىزى

وَشِيط . وَشِيطَة جـ وَشائِطُ شىنا

وَشِيع چىتلاق

وَشِيعَة جـ وَشِيع و وَشائِعُ ئورچۇق؛ يىپ

وَشِيق . وَشِيقَة جـ وَشائِقُ قۇرۇتقان گۆش

وَشِيك ئىتتىك؛ يېقىندىكى؛ پات يېقىندا يۈز بېرىدىغان

وَصاة جـ وَصًى دورا؛ تونۇشتۇرماق؛ تونۇشۇش؛ كۆرسىتىپ بېرىش

وِصال ئالاقىلىشىش؛ مۇناسىۋەت؛ ئىككى تەرەپنىڭ ئالاقىسىنى كۆچەيتىش

وَصايَة جـ وَصايا بۇيرۇق؛ ئەسكەرتىش؛ تەنبىھ

وصايَة بىر دۆلەت بىرلەشمە دۆلەتـ

نىسك نامىدا يەنە بىر دۆلەتنى ۋاقىتلىق باشقۇرۇش: قوغداش؛ نازارەت قىلىش

وَصَبَ يَصِبُ وُصُوبًا داۋاملاشتۇرۇش

وَصَب ج **أَوْصاب** ئاستا خاراكتېر-لىك كېسەل؛ داۋاملىق ئاغرىق؛ بەدەن سۇپىتى ناچار

وَصِبَ يَوْصَبُ وَصَبًا كېسەل بولۇش

وَصِب ج **وَصابَى و وِصاب** كېسەلچان

وَصَّدَ الثَّوْبَ رەخت توقۇتتى

وَصَدَ يَصِدُ وَصْدًا پۇختا؛ مۇقىم

وَصَدَ بِالْمَكانِ ئولتۇراقلاشتى

وَصَدَ الثَّوْبَ رەخت توقۇدى

وِصْر ج **أَواصِرُ** توختامنامە؛ كېلىشىمنامە

وَصَفَ يَصِفُ وَصْفًا و صِفَةً هُ أو الشَّيْءَ بايان قىلماق؛ يازماق؛ ئەكس ئەتتۇرمەك؛ تەسۋىرلىمەك

وَصَفَ الطَّبِيبُ لِلْمَرِيضِ وَصْفَةً رېتسېپ يېزىپ بەردى

وَصَفَ الشَّيْءَ زىننەتلىدى؛ گۈزەللەشتۇردى

وَصْف يازماق؛ ئەكس ئەتتۇرمەك؛ بايان قىلماق

وَصْف ج **أَوْصِاف** خاراكتېر؛ ئالاھىدىلىك

وَصْفَة ج **وَصَفات** رېتسېپ

وَصْفَة مَكْتُوبَة تەجرىبە ئۇسۇلى

وَصْفِيّ بايان قىلغان؛ خاتىرىلەنگەن؛ ئىپادىلەنگەن

وَصَّلَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ سىرلەشتۇردى؛ مۇناسىۋەتلەشتۇردى

وَصَّلَ هُ كۆرسەتمە بەردى؛ يېتەكلىدى؛ ئۇزىتىپ قويدى

وَصَّلَ هُ إِلَى كَذا ئۇزاتتى؛ كەلتۈرۈپ چىقاردى

وَصَلَ ـِـ وَصْلاً و صِلَةً الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ سىرلەشتۇرمەك؛ ئۇلىماق

وَصَلَ هُ بِكَذا مِنَ الْمالِ پۇل بەردى؛ شەپقەت قىلدى

وَصَلَ هُ سۇغا قىلدى؛ ياخشى مۇئامىلە قىلدى

وَصَلَ الْحَبِيبُ حَبِيبَهُ ئاشىقى بىلەن ئالاقىلەشتى؛ ھېسسىيات ئالماشتۇردى

وَصَلَ وُصُولاً و وُصْلَةً و صِلَةً إِلَى الْمَكانِ أو الْأَمْرِ يېتىپ بارماق؛ ئاخىرلاشماق

وَصَلَ هُ الْخَبَرُ أو إِلَيْهِ خەۋىرگە ئېرىشمەك

وَصْل ئۇلاش، مۇناسىۋەتلەشتۇرۇش؛ سۇغا قىلماق؛ ئاساس

وَصْل فِى الْكَلامِ جۈملە ئارىسىدىكى باغلىنىش

وَصْل جـ أَوْصال بەدەندىكى بارلىق سۆڭەكلەر؛ سۆڭەكنىڭ بوغۇملىرى

وَصْلَة بىرلەشتۈرۈش؛ ياماش

وُصْلَة جـ وُصَل ئۇلانما هالقا؛ ئۇلاش نەپچىسى

وَصَمَ يَصِمُ وَصْمًا و صِمَةً كېسەل بولۇپ قالماق؛ بىئارام بولماق

وَصَمَ هُ ئەيىبلىدى؛ قۇسۇر تاپتى

وَصْم جـ وُصُوم ئەيىبكە بۇيرۇماق

وَصْمَة ئەيىبلىمەك؛ كىچىك كېسەل؛ بىئارام بولماق؛ يېتەرسىزلىك؛ كەمچىلىك

وَصْواص جـ وَصاوِيصُ تۆشۈك؛ كىچىك تۆشۈك

وَصْوَصَ عَيْنَهُ كۆزنى قىسىپ قاردى

وَصْوَصَ الْجَرْوُ كۆزنى ئېچىپ قارماق

وَصْوَص جـ وَصاوِص كىچىك تۆشۈك

وَصُول كۆپلەپ ئىشانە قىلغان؛ كۆپ مۇناسىۋەتلى بار؛ كۆپلەپ قوبۇل قىلغان

وُصُول كەلمەك، يېتىپ كەلمەك؛ قوبۇل قىلماق

وُصُول جـ وُصُولات ئاساس

وُصُولِيّ مەنپەئەتپەرەس؛ پايدا مەنپەئەت قوغلاشقۇچى

وَصَّى هُ بِكَذا هاۋالە قىلدى؛ تاپىلىدى؛ نەسىھەت قىلدى

وَصَّى لَهُ بِكَذا ... نى بىرگە سۇۋغا قىلدى

وَصَّى إِلَيْهِ قانۇنلۇق؛ ۋەسىيەتنى ئىجرا قىلغۇچى

وَصَّى بِعَمَلٍ ئالدىنئالا بېكىتتى

وَصَى يَصِى وَصْيًا الشَّيْءُ بِهِ ئۆزئارا مۇناسىۋەتلەشمەك؛ ئۆزئارا ئۇلىماق

وَصِيّ جـ أَوْصِياءُ بېكىتكەن ۋەسىيەتنامە ئىجرا قىلغۇچى؛ ۋەسىيەتنامە قالدۇرغۇچى

وَصِيَّة جـ وَصايا بۇيرۇق؛ نەسىھەت؛ ۋەسىيەت؛ دىندىكى قائىدىلەر

وَصِيد جـ وُصُد بوسۇغا

وَصِيد جـ وَصائِدُ قوي قوتىنى

وَصِيدَة جـ وَصائِدُ قوي قوتىنى

وَصِيرَة توختام؛ كېلىشىمنامە

وَصِيف جـ وُصَفاءُ ياش يىگىت؛ مۇلازىمەتچى؛ ئەر چاكار

وَصِيفَة جـ وَ صائِفُ كىچىك قىزچاق؛ ئايال چاكار

وَصِيفَة الشَّرْفِ گۈزەللەر قاتارىدا؛ خانىشتىن كېيىنكى ساھىبجاماللار

وَصِيل الرَّجُلِ سايىدەك ئەگىشىپلا

يۇرىدىغان؛ ئايرىلمايدىغان دوست؛ دوستانە

وَصِيلَة جـ وَصائِلُ بىپايان زېمىن؛ تۇگۇنچەك؛ يەمەننىڭ يوللۇق رەختى

وَضَّأَ ه بالْماءِ يۇدى؛ يۇيۇپ تازىلىدى

وَضُؤَ يَوْضُؤُو وُضُوءًا و وَضاءَةً الشَّيْءُ پاكىز؛ ئوچۇق

وَضّاء جـ وَضاضِيءُ پاكىز؛ ئوچۇق

وَ ضاءَة پاكىز؛ ئوچۇق

وَضّاح تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغان؛ ئوچۇق؛ ئاق؛ سۈزۈك؛ كۈلۈمسىرىگەن؛ كۈندۈز

النَّسَب الوَضّاح ئاشكارا قان سىستېمىسىدىكى؛ پاك شاگىرت

وَضاءَة رەزىل؛ ئىپلاس

وَضَّحَ الأَمْرَ بىلدى؛ ئېنىقلىدى؛ چۈشەندۈردى؛ چۈشەنچە بەردى

وَضَحَ يَضِحُ ضَحَةً و وُضوحًا الأَمْرُ ئېنىق؛ بىلىمەك؛ سۈزۈك

وَضَح جـ أَوْضاح قۇياش نۇرى تۆكۈلۈپ تۇرغان ئاي نۇرى

وَضَح الصُّبْح نۇر چاچماق؛ شەپەق نۇرى

فى وَضَح النَّهارِ كۈپكۈندۈزدە؛ ئوچۇق-ئاشكارا

وَضَر جـ أَوْضار بۇلغاش

وَضَّعَ ه يۇزى چۈشتى؛ خورلاندى

وَضَّعَ پاختا يوتقان؛ پاختا كىيىم

وَضَعَ يَضَعُ وَضْعًا و مَوْضَعًا و مَوْضُوعًا الشَّيْءَ قويۇش؛ ئورۇنلاشتۇرۇش

وَضَعَ الشَّيْءَ مِنْ يَدِهِ تاشلىدى

وَضَعَ مِنْهُ كۆزگە ئىلمىدى

وَضَعَ وَضْعًا ه كەمسىتىش؛ خورلاش

وَضَعَ الْحَدِيثَ پىتنە-ئىغۋا تارقاتىش؛ ئىغۋا توقۇدى

وَضَعَ الْكِتابَ يازدى

وَضَعَ يَدَهُ عَنْهُ توختاتتى

وَضَعَ عَنْهُ الْجِنايَةَ چىقىرىۋەتتى

وَضَعَ الْفَرِيبَةَ أو الْحَرْبَ بىكار قىلدى؛ ئاخىرلاشتى

وَضَعَ عَصا ه توختاتتى

وَضَعَ الشَّيْءَ بَيْنَ يَدَيْهِ تاشلىۋېتىپ كارى بولمىدى

وَضَعَ وَضْعًا و ضَعَةً و وُضوعًا نَفْسَه ئۆزىنى كەمسىتمەك

وَضَعَ وُضْعًا و ثُضْعًا تِ الْمَرْأَةُ حَمْلَها ئىشلەپچىقىرىش؛ بوشانماق

وَضَعَ يَوْضَعُ ضَعَةً و وَضاعَةً كېلىپ چىقىشى پەس؛ پەس؛ چاكىنا

وَضِعَ يَوْضَعُ ضَعَةً و وَضِيعَةً فى التِّجارَةِ زيان تارتماق

وَضْع جـ أَوْضاع ئورۇنلاشتۇرماق؛ داڭلىق ئەسەر؛ يازماق؛ بوشاتماق؛ ئىشلەپ چىقارماق؛ ۋەزىيەت؛ ئورۇن؛ ئورنى؛ قىياپىتى

وَضْعَة ئورنى؛ نوپۇسى؛ تەقى-تۇرقى

وَضْعِىّ ئىشلىتىلىدىغان، ئەملىي

الْعُلُوم الْوَضْعِيّة ئىلىم-پەننى قوللىنىش

وَضْعِيَّة ۋەزىيەت؛ ئەھۋال

وَضَم جـ أَوْضام و أَوْضِمَة دۆشە

وَضُوء سۇنى دېزىنفېكسىيىلەپ ئىشلىتىش

وُضُوء پاكىز؛ پاكىزلىماق

وُضُوح ئېنىق؛ بىلىدىغان؛ سۈزۈك؛ كۆرۈنۈشلۈك

بِوُضُوحٍ ئېنىقلا؛ ناھايىتى ئېنىق؛ بىلىدىغان

وَضِىْء جـ وِضاع وأَوْضِياءُ پاكىز؛ تازا؛ يورۇق؛ ئارام-بەخش

وَضِيع جـ وُضَعاءُ ئىپلاس؛ پەس؛ چاكىنا

وَضِيعَة جـ وَضائِعُ باج؛ ئەۋەتىلگەن نەرسە؛ قوشۇننى ئورۇنلاشتۇرۇش؛ ئارىلىقتىكى پۇل؛ ئادەمنىڭ ماھىيىتى

وَطْ ۋات

وَطَأَ الشَّىْءَ بِرِجْلِهِ دەسسىدى

وَطَّأَ الْمَوْضِعَ باستى؛ تۈزلىدى

وَطَّأَ الْأَمْرَ ئورۇنلاشتۇردى؛ ھازىرلىق كۆردى

وَطَّأَ الْفِراشَ كارىۋاتنى ئورۇنلاشتۇردى؛ ئورۇن سالدى؛ پاختىنى يۇمشاق راھەت قىلدى

وَطِأَ يَطَأُ وَطْأً الشَّىْءَ ئالدىن تەييارلىق؛ ئورۇنلاشتۇرۇش

وَطِأَ هُ چۈشۈردى؛ تۆۋەنلەتتى

وَطُؤَ يَوْطُؤُ وَطاءَةً و وُطوءَةً الْمَوْضِعُ تەكشى

وَطِىءَ يَطَأُ وَطْأً الشَّىْءَ بِرِجْلِه دەسسەش

وَطِىءَ أَرْضَ الْعَدُوِّ قەدەم باستى؛ كىردى

وَطِىءَ الْفَرَسَ ئولتۇردى؛ چىقتى؛ مىندى

وَطِىءَ الْمَرْأَةَ جىنسىي مۇناسىۋەت ئۆتكۈزدى

وَطِىء پەس؛ پاكار

وَطْء دەسسەش؛ تەكشى يەر

وَطاء تەكشى يەر؛ پەس يەر؛ ئەدىيال سېلىش

وِطاء ئەدىيالنى سېلىش

وَطائِدُ ج قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسى؛ ھۆل

وَطْأَة بىر قېتىم دەسسەش؛ باستۇرۇش؛ پۇتىنىڭ ئورنى؛ ئىز؛ ئاياغ ئىزى

وِطاق ج وِطاقات چېدىر

وَطْب ج أَوْطُب و وِطاب و أَوْطاب

ججـ أَواطِبُ سۇ ياكى سۈت قاچىلايدىغان تۇلۇم

وَطَدَ الشَّيْءَ مۇستەھكەملەش؛ كۈچەيتىش؛ پۇختىلاش

وَطَّدَ الْأَرْضَ ھۇل سالدى

وَطَّدَ لَهُ تەييارلىق قىلدى؛ يول تۈزلىدى

وَطَّدَ عَزْمَهُ عَلَى كَذا قەتئىي نىيەتكە كەلدى

وَطَدَ يَطِدُ وَطْدًا هُ مۇستەھكەملەش؛ پۇختىلاش؛ كۈچەيتىش

وَطِدَ الشَّيْءُ مۇستەھكەم؛ مەزمۇت بولدى

وَطَر ج أَوْطار ئىستەك؛ ئارزۇ؛ نىشان؛ مەقسەت

وَطَسَ يَطِسُ وَطْسًا هُ پەپىلەش

وَطَشَ يَطِشُ وَطْشًا هُ ئۇرۇش، زەربە بېرىش

وَطِفَ يَوْطَفُ وَطَفًا ئۇزۇن قويۇق قاشلىق ۋە ئۇزۇن كىرپىكلىك

وَطْفاءُ م ئۇزۇن قاشلىق ھەم ئۇزۇن كىرپىكلىك ئادەم

وَطَّنَ نَفْسَهُ عَلَى الْأَمْرِ أو لَهُ تەربىيەلەپ ... نى قىلىشنى ئۆگىنىش

وَطَّنَ الْبَلَدَ أو بِهِ ئولتۇراقلاشتى؛ ماكان قۇردى

وَطَّنَ الْعَزِيمَةَ عَلَى كَذا ... نى قىلىشقا بەل باغلىدى

وَطَنَ يَطِنُ وَطْنًا بِالْمَكانِ تۇرۇپ قېلىش

وَطَن ج أَوْطان ۋەتەن؛ يۇرت؛ كالا قويلارنى باغلايدىغان جاي

وَطَنِيّ مۇشۇ دۆلەتنىڭ؛ مىللەتنىڭ؛ ۋەتەننى سۆيۈشنىڭ؛ ۋەتەنپەرۋەرلىكنىڭ؛ ۋەتەننى سۆيگۈچى؛ ۋەتەنپەرۋەر

الْعِيد الْوَطَنِيّ دۆلەت بايرىمى

وَطَنِيَّة ۋەتەننى سۆيۈش؛ مىللىي ئىگىلىك ؛ خەلق ئىگىلىك؛ ۋەتەنپەرۋەر

وَطْواط ج وَطاوِط و وَطاوِيط شەپەرەك؛ تاغ قالغىچى

وَطَّى هُ تۆۋەنلەتتى؛ پەسەيتتى

وَطِيء تۆۋەن؛ پاكار؛ تەكشى؛ يۇمشاق

وَطِيَّة ۋات

وَطِيد مۇقىم؛ مەزمۇت؛ پۇختا

وَطِيدَة مەزمۇت قەدەم؛ بىر ئۇل

وَطِيس ج أَوْطِسَة و وُطُس جەڭ؛ ئەسىر؛ ئوچاق

حَمِيَ الْوَطِيس جىددي جەڭ

وَظائِفُ ج كەسىپ، خىزمەت؛ مەنسەپ؛ كەسپىي ئىقتىدار، ماڤاش؛ نورما

عِلْم الْوَظائِفُ فىزىئولوگىيە

وَظائِفِيّ فىزىئولوگىيىلىك

وَظَبَ يَظِبُ وُظُوبًا الْأَمْرَ أو عَلَيْهِ داۋاملىق قىلىدىغان؛ داۋاملاشتۇرىدىغان؛ ئۈزۈلدۈرمەي قىلىدىغان

وَظَّفَ هُ ئۇنىڭغا نورمىسىنى بەردى؛ تەيىنلىدى

وَظَّفَ عَلَيْهِ عَمَلاً ۋەزىپىگە تەيىنلىدى

وَظِيف جـ وُظُف و أَوْظِفَة پاچاق سۆڭىكى

وَظِيفَة جـ وَظائِفُ و وُظُف كەسپى؛ ۋەزىپە؛ مەنسەپ؛ كەسپىي ئىقتىدار؛ مۇلازىمەت؛ ماڤاش؛ نورما

وُعاء جـ أَوْعِيَة جمج أَواعٍ كوندۇسا تور

وُعاء دَمَوِيّ قان تومۇر

وِعائِيّ قان تومۇرنىڭ

وَعَبَ يَعِبُ وَعْبًا الشَّيْءَ هەممىنى ئېلىپ چىقماق

وَعْثَ يَوْعُثُ وُعُوثَةً و وَعِثَ يَوْعَثُ وَعْثًا الطَّرِيقُ مېڭىش قىيىن

وَعِث مېڭىش قىيىن بولغان

وَعْثاء جاپالىق؛ قىيىن؛ مۇشكۈل

وَعَدَ يَعِدُ وَعْدًا و عِدَةً و مَوْعِدًا و مَوْعِدَةً و مَوْعُودًا و مَوْعُودَةً هُ الْأَمْرَ أو بِهِ ئالدىنئالا بېكىتىپ قويۇش؛ ۋەدە

وَعَدَ وَعِيدًا هُ قورقۇتۇش

وَعْد جـ وُعُود ۋەدە

وَعَّرَ الْمَكانَ ئويمان؛ چوڭقۇردا يۇرۇش قىيىن بولدى.

وَعَرَ يَعِرُ وَعْرًا و وُعُورًا الْمَكانُ مېڭىش قىيىن

وَعُرَ يَوْعُرُ وَعارَةً و وُعُورَةً الْمَكانُ مېڭىش قىيىن

وَعِرَ يَوْعَرَ و يَعِرُ وَعَرًا الْمَكانُ مېڭىش قىيىن

وَعِر جـ أَوْعار ئويمان چوڭقۇر؛ تەكشى ئەمەس؛ مېڭىش قىيىن بولغان

وَعْر جـ أَوْعُر و وُعُور و أَوْعار وُعُورَة ئېگىز-پەس؛ مېڭىش قىيىن؛ ئېگىز-پەس؛ مېڭىش قىيىن بولغان جاي؛ قورقۇنچلۇق جاي

وَعَّزَ إِلَيْهِ بِكَذا ئەسكەرتتى؛ كۆرسەتمە بەردى؛ دىققەت قىلدى؛ كۆشكۈرتتى؛ پىلان

كۆرسەتتى

وَعَزَ يَعِزُ وَعْزًا إِلَيْهِ بِكَذا ئەسكەرتمەك؛ بېشارەت بەرمەك؛ دەققەت قىلماق؛ كۈشكۈرتمەك؛ پىلان كۆرسەتمەك

وَعَسَ يَعِسُ وَعْساً هُ الدَّهْرُ چېنىقمىش

وَعَسَ الشَّيْءَ دەسسىدى؛ چامدىدى

وَعْس ج **أَوْعاس** كۆچمە قۇم

وَعْساءُ م قۇملۇق؛ كۆكتات ئىشلەپ چىقىرىدىغان قۇملۇق

وَعَظَ يَعِظُ وَعْظًا و عِظَةً قائىدە سۆزلىمەك؛ سەپسەتە سۆزلىمەك

وَعَظَ هُ نەسىھەت قىلدى؛ ئەسكەرتتى

وَعْظ قائىدە سۆزلىمەك

وَعْظَة ج **وَعَظات** تەربىيە؛ تەنبىھ بەرمەك

وَعْق ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان؛ ئاچچىقى يامان

وَعَكَ يَعِكُ وَعْكًا و وَعْكَةُ الْحَرِّ ئىنتايىن ئىسسىق؛ دىمىق

وَعَكَ چارچىغانلىقتىن ياكى كېسەل سەۋەبىدىن بىلى ئاغرىپ بىئارام بولماق

وَعَكَ ثُهُ الْحُمَّى قىزىتمىسى ئۆرلەپ قالدى

وَعِك ئۇششاق كېسىلى بار؛ سالامەتلىكى تازا ياخشى ئەمەس

وَعْكَة بەدەن ئەھۋالى ئەك ياخشى ھالەتتە ئەمەس؛ بىئارام بولماق؛ ئىچى سىقىلماق

وَعْل و وُعِل ج **أَوْعال و وُعُول و وُعْل و وَعِلَة و مَوْعَلَة** ئارقار

وَعْلَة ج **وِعال** چىشى ئارقار

وَعَمَ يَعِمُ وَعْمًا الدِّيارَ ئەھۋال سوراش

وُعُورَة ئېگىز-پەس؛ قاتتىق-مۇشكۈل

وَعْوَعَ الْكَلْبُ ئىت قاۋىدى

وَعْوَع ج **وَعاوِع** چىلبۆرە

وَعَى يَعِي وَعْيًا الشَّيْءَ ئۆز ئىچىگە ئالماق

وَعَى الْحَدِيثَ ھېس قىلدى؛ چۈشەندى

وَعَى الْأَمْرَ چۈشەندى

وَعْى ئۆز ئىچىگە ئالماق؛ ھېس قىلماق؛ چۈشەنمەك؛ ھېس قىلماق

وَعِيد تەھدىت سېلىش خاراكتېرىدىكى گەپلەرنى قىلماق

وَعِيدِيّ تەھدىت؛ تەھدىت خاراكتېرىدىكى

وَعِير ج **أَوْعار و أَوْعَرُ** ئېگىز-پەس؛ مېڭىش قىيىن؛ تۈز ئەمەس

وَعْيِيّ هېس قىلغان؛ بىلگەن
لاوَعْيِيّ دىققەت قىلغان؛ مەقسەت-لىك؛ مەخپىي دىققەت قىلغان
وَغدَ يَوْغُدُ وَغادَةً پەس؛ چاكسىنا؛ ئەخمەق؛ گالۋاڭ
ج أَوْغاد و وُغْدان پەس؛ وَقّاع ئۆھكەنا؛ گالۋاڭ؛ ئەخمەق؛ قوۋل؛ چاكار
وَغَّرَ صَدْرَهُ عَلَيْهِ غەزەپلەنمەك؛ ئاچچىقلانماق
وَغَرَ يَغِرُ وَغْرًا الْيَوْمُ قىزىق
وَغَرَ صَدْرُهُ عَلَيْهِ بەكلا ئاچچىقلاپ كەتتى؛ غەزىپى كۆككە تاقاشتى
وَغْر ئۆچ-ئادا‌ۋەت؛ زەھەرخەندە؛ ئىچى قوتۇر
وَغَلَ يَغِلُ وُغُولاً فِى الشَّىْءِ چوڭقۇر كىرمەك؛ سىڭىپ كىرمەك
وَغَلَ چوڭقۇر كىرمەك
وَغَلَ وَغْلاً و وُغولاً و وَغَلانًا عَلَى الْقَوْمِ چاقىرىلمىغان مېھمان بولماق
وَغْل ج أَوْغال ئىپلاس؛ چاكسىنا؛ ئىپلاس؛ ناچار
وَغًى كۆرەش؛ جاڭ؛ غۇۋغا قىلماق؛ شاۋقۇن-سۈرەن
ساحَةُ الْوَغَى جەڭ مەيدانى

وَغْى كۆرەش؛ جەڭ؛ غۇۋغا قىلماق
وَفاء سادىق؛ ئىشەنچلىك
وَفاة ج وَفَيات ئۆلۈمەك؛ ۋاپات بولماق
وِفادَة يېتىپ كەلمەك؛ ئاز قالماق
وَفارَة مۇنبەت
وِفاق بىردەك؛ قوشۇلۇش
وِفاقًا لِكَذا ئاساسەن
وَفَدَ هُ مەلۇم بىرىنى ۋەكىل قىلىپ ئەۋەتىش
وَفَدَ هُ إِلَى أَو عَلَى الْأَمِير مەلۇم بىرىنى ئەلچى قىلىپ ئەۋەتتى
وَفَدَ يَفِدُ وَفْدًا و وُفودًا و وِفادَة و إِفادَةً إِلَيْهِ أو عَلَيْهِ ئەلچى بولۇپ كەلمەك؛ يېتىپ كەلمەك
وَفْد كەلمەك؛ ئاز قالماق
وَفْد ج وُفود ۋەكىللەر گۇرۇپپىسى
وَفَرَ الْمالَ أو الْمَتاعَ أو غَيْرَهُما ئاشۇرۇلدى؛ مولاشتۇرۇلدى؛ يېتەرلىكلەشتۈرۈلدى
وَفَّرَ لَهُ عِرْضَهُ ئىناۋىتىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن تىرىشتى
وَفَّرَ لَهُ طَعامَه مول يېمەكلىكلەرنى تەييارلاپ بەردى
وَفَّرَ الْمالَ ساقلىدى
وَفَّرَ حِصَّةً مِنَ الْمالِ بىر نۇسخا؛

ساقلاش (ئۇچۇر)

وَفَّرَ عَلَيْهِ حَقَّهُ بېرىشكە تېگىشلىك بولغىنىنىڭ ھەممىسىنى بەردى

وَفَرَ يَفِرُ وَفْرًا و فِرَةً لَهُ الْمالَ ئاشۇرماق؛ قوشماق

وَفَرَ عِرْضَهُ ئىناۋەتنى ساقلاپ قالدى

وَفَرَ عَطاءَهُ رازىمەنلىك بىلەن سوۋغىنى قايتۇزدى ياكى ئاز پۇل بىلەنلا قايتۇرۇۋەتتى

وَفَرَ وَفْرًا و فِرَةً و وُفورًا «وفر» گە قارالسۇن

وَفَرَ يَفِرُ وَفارَةً الشَّيْءُ والْمَتاعُ كۆپەيتىش؛ قوشۇش

وَفْر ج **وُفور** مول، باي؛ يېتەرلىك

وَفْرَة ج **وِفار** مول، كۆپ؛ قويۇق ھەم ئۇزۇن چاچ

وَفْضَة ج **وِفاض** سایاھەت سومكىسى؛ چارۋىچىلارنىڭ تالقان خالتىسى

وَفَّقَهُ لِلْخَيْرِ قوزغاتتى؛ چاقىردى؛ ئۇنىڭ ئوڭۇشلۇق بولۇشى ۋە غەلىبە قىلىشى ئۈچۈن يارەدەم كەلدى

وَفَّقَهُ اللّٰهُ ئاللا ئۇنىڭغا يول كۆرسەتتى

وَفَّقَ بَيْنَ الْقَوْمِ تەڭشىدى

وَفَّقَ الْأَمْرَ ماسلاشتۇردى

وَفِقَ يَفِقُ وَفْقًا الْأَمْرُ ماس كەلمەك؛ لاياقەتلىك

وُفِّقَ لِكَذا تاسادىپىي ئۇچرىشىپ قالدى

وُفِّقَ إِلَى حَلِّ الْمَسْأَلَةِ ئوڭۇشلۇق ھالدا مەسىلىنى بىر تەرەپ قىلدى

وَفْقَ كَذا ئاساسەن، ئاساسلىنىپ

وَفْقًا لِكَذا ئاساسەن؛ ئاساسلىنىپ

وُفود يېتىپ كەلمەك؛ ئاز قالماق

وُفود ج ۋەكىللەر ئۆمىكى

وَفَّى هُ حَقَّه ئېرىشىشكە تېگىشلىك بولغان ھوقۇقنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭغا بەردى؛ ئۇنى ئادىل باھالىدى

وَفَى يَفِي وَفاءً بِالْوَعْدِ ۋەدىسىدە تۇرۇش؛ ۋەدىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش

وَفَى بِالْحاجَةِ تەمىنلەش؛ ئېھتىياجىنى تەمىنلەش

وَفَى وُفِيًّا الشَّيْءُ يېتەرلىك؛ باي

وَفِيّ ج **أَوْفِياءُ** سەمىمىي؛ سادىق؛ ئىشەنچلىك؛ پۈتۈنلەي تولۇق

وَفِير مول؛ يېتەرلىك

وِقاء قوغداش قورالى

وِقاء الطِّينِ قانات

وِقائِيّ ئالدىنى ئالماق؛ مۇداپىئە لەنمەك

وَقاحَة نومۇسسىز

وَقّاد پارقىرايدىغان ئىشچىسى؛ كۆيدۈرگۈدەك ئىسسىق

نَجْم وَقّاد چاقناپ تۇرغان يۇلتۇز

وِقاد يېقىلغۇ

وَقار ھەيۋەتلىك؛ سالماق؛ ئېغىر-بېسىق؛ قەتئىي

وَقّاع تۆھمەت قىلغۇچى

وِقاع جىنسىي مۇناسىۋەت قىلماق

وِقايَة قوغدىماق؛ ئالدىنى ئالماق؛ ئېھتىياتچانلىق قىلماق؛ مۇداپىئە-لىنىش؛ مۇداپىئە قورالى

وَقَبَ يَقِبُ وَقْبًا و وُقُوبًا الظَّلامُ ئۇزۇنغا سوزۇلماق؛ يايماق

وَقَبَ الْقَمَرُ ئاي تۇتۇلدى

وَقْب جـ وُقُوب و وِقاب ئۇۋا؛ تاش ئۇۋا

وَقَتَ الْأَمْرَ بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا بېجىردى

وَقَتَ يَقِتُ وَقْتًا الْأَمْرَ ئىشنىڭ ۋاقتى

وَقْت جـ أَوْقات ۋاقىت

لِلوَقْت دەرھال؛ ئۆز ۋاقتىدا

وَقْتَئِذٍ ئۆز ۋاقتىدا؛ شۇ ۋاقىتتا

وَقْتِيّ ۋاقىتلىق

وَقَحَ يَقِحُ قَحَةً و وَقِحَ يَوْقَحُ وَقَحًا يۈزى قېلىن

وَقِح يۈزسىز

وَقَحَ يَوْقَحُ وَقاحَةً و وُقُوحَةً داپ يوز

وَقَدَ النّارَ ئوت ياقتى

وَقَدَ يَقِدُ وَقْدًا و وُقُودًا و وَقَدانًا و قِدَةً الشَّيْءُ چاقماق؛ يالتىراق

وَقَدَ تِ النّارُ كۆيدى

وَقْد كۆيدىغان ماتېرىيال

وَقْدَة (بىر قېتىم) كۆيمەك؛ قاتتىق ئىسسىق؛ يۇقىرى تېمپېراتۇرا

وَقَذَ يَقِذُ وَقْذًا هُ يىقىلىپ چۈشمەك؛ ئاغدۇرۇپ تاشلىماق

وَقَرَ هُ ھۆرمەت قىلدى

وَقَرَ يَقِرُ وَقْرًا و وُقُورَةً فى بَيْتِهِ تۆز ئولتۇرۇش

وَقَرَ قِرَةً و وَقارَةً و وَقْرًا «وقر» گە قارالسۇن

وَقَرَ يَوْقَرُ وَقارَةً و وَقارًا ھەيۋەتلىك؛ سالماقلىق؛ مۇقىم؛ مۇستەھكەم

وَقْر جـ وُقُور ئۇۋا؛ ئۆڭكۇر؛ كامار

وِقْر جـ أَوْقار ئېغىر يۈك؛ چۆكمە بۇلۇت

وَقْرَة جـ وَقَرات تۆشۈك؛ كامار

وَقَسَ يَقِسُ وَقْسًا هُ بِالْمَكْرُوهِ ھاقارەتلىمەك

وَقْش شال پاخىلى؛ ياغاچ قىرىندى

سى

وَقَظَ يَقِظُ وَقْظًا هُ ئۇرۇپ چالا ئۆلۈك قىلىپ قويماق

وَقَّعَ الْعَهْدَ أو الْغَرَمانَ شەرتنامە؛ توختامغا ئىمزا قويدى؛ مۇقەددەس پەرمان

وَقَّعَ الْكِتابَ أو نَحْوَهُ ئىمزا قويدى

وَقَعَ يَقَعُ وُقُوعًا و وَقْعًا الشَّيْءُ يىقىلماق؛ چۈشمەك

وَقَعَ الطَّيْرُ عَلَى شَجَرٍ أو أَرْضٍ ئارام ئالدى

وَقَعَ الْكَلامُ فى نَفْسِهِ گەپ ئۇنى تەسىرلەندۈردى

وَقَعَ الْأَمْرُ يۈز بەردى

وَقَعَ فى الْفَخِّ تورغا چۈشتى

وَقَعَ وَقْعًا و وَقْعَةً بالْأَعْداءِ رەھىم قىلماي دۈشمەننى يارىلاندۇرۇش

وَقَعَ عِنْدَهُ مَوْقِعًا حَسَناً رازىلىققا ئېرىشتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا تەلەيلىك بولدى

وَقَعَ وُقُوعًا و وَقِيعَةً فيهِ تۆھمەت قىلماق؛ غەيۋەت قىلماق؛ ئارقىسىدىن تىللاش

وَقْع چۈشۈش؛ چۈشمەك؛ پەيدا بولۇش

وَقْع الْكَلامِ تەسىر؛ ئۇنۇم؛ نەتىجە

وَقْع الْأَقْدامِ ئاياغ ئاۋازى

وِقْع جىنسىي مۇناسىۋەت قىلىش

وَقْعَة ج وَقَعات بىر قېتىم چۈشۈش؛ سوقۇۋېتىش؛ بىر قېتىملىق ھۇجۇم

وَقَفَ الدّابَّةَ توختاتتى؛ توستى

وَقَفَ الشَّيْءَ تۇرغۇزدى

وَقَفَ هُ عَلَى الْأَمْرِ ئۇقتۇردى؛ چۈشەندۈردى

وَقَفَ هُ ئۇنىڭغا گەپ قىلغاندىكى توختىلىشنى ئۆگەتتى

وَقَفَ الْجُنُودُ جەڭچىلەر بىرىنىڭ كەينىدىن يېرى توختاپ قالدى

وَقَفَ يَقِفُ وَقْفًا و وُقُوفًا ئوخشاماق؛ چىڭ دەسسەپ تۇرۇش؛ تىك تۇرماق؛ توختىماق

وَقَفَ أَمامَهُ أو فى وَجْهِهِ قارشىلىق كۆرسەتتى؛ قارشى تۇردى

وَقَفَ عَلَى الْأَمْرِ ئۆزلەشتۈردى؛ چۈشەندى؛ بىلدى

وَقَفَ فى الْمَسْأَلَةِ ئىككىلەندى؛ ئارىسالدا بولدى

وَقَفَ وَقْفًا الدّابَّةَ تۇرماق؛ توختىماق

وَقَفَ هُ عَلَى الْأَمْرِ چۈشەندى؛ چۈشىنىشلىك بولدى

وَقَفَ هُ عَنِ الشَّيْءِ چەكلىدى؛ توستى

وَقَفَ الْأَمْرَ عَلَى حُضُورِهِ ئالدىدا

كەستى

وَقَفَ عَلَيْهِ ئېنىق قىلدى

وَقْف تۇرۇش؛ تۇرماق؛ توختىماق؛ سۆز ئاخىرىدا توختىماق

وَقْف جـ **أَوْقاف و وُقُوف** دىنىي فوند؛ دىنىي مەبلەغ؛ مەڭگۈ ئىدارە قىلىش؛ ۋەخپە

وَقْفِيّ مەڭگۈلۈك ھۆددىگە ئالماق؛ ۋەخپە قىلماق

وَقَلَ يَقِلُ وَقْلاً فِى الْجَبَلِ تاغقا چىقىش؛ تاغقا يامىشىش

وُقُوحَة نومۇس قىلماسلىق؛ يۈزى قېلىن

وَقُود ياندىغان ماتېرىيال؛ ماتېرىيال

وُقُود كۆيۈش

وَقُور جـ **وُقْر** مۇستەھكەم؛ سالماقلىق؛ سالاپەتلىك؛ ھەيۋەتلىك

وُقُوع چۈشۈش؛ چۈشۈپ كەتمەك؛ پەيدا بولۇش

وُقُوف تۇرۇش؛ دەسسەپ تۇرماق؛ توختىماق

وُقُوف عَلَى كَذا تونۇش؛ چۈشىنىش

وُقُوف ج دىنىي فوند؛ مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىش؛ ۋەخپە

وَقْوَقَ الطَّائِرُ ئاۋاز چىقىرىش؛ پەس ئاۋاز

وَقْوَقَ تېنى ئاجىز

وَقْوَق بۇلبۇل

وَقَّى هُ قوغدىدى؛ مۇھاپىزەت قىلدى

وَقَى يَقِى وِقايَةً و وَقْيًا و واقِيَةً هُ قوغدىماق؛ مۇھاپىزەت قىلماق

وَقِىّ قوغدىغۇچى؛ مۇھاپىزەت قىلغۇچى؛ ئالدىنى ئالماق؛ ساقلانماق

وَقْى قوغداش؛ مۇھاپىزەت قىلىش؛ ئالدىنى ئېلىش

وَقِيح يۇزى قېلىن؛ نومۇسسىز

وَقِيد ماتېرىيال؛ يېقىلغۇ

وَقِيعَة تۆھمەت قىلماق؛ بوھتان چاپلىماق

وَقِيعَة وَ قائِعُ و وِقاع ئۆلتۈرۈش-مەك؛ قىرىشماق؛ كۆرەش؛ ھەل قىلغۇچ جەڭ؛ ئۆچۈرگۈچ

وَكالَة مۇۋەپپەقىيەت؛ ۋاكالىتەن باشقۇرماق؛ ئالاقىلىشىش جەمئىيىتى؛ سودا خاراكتېرلىك؛ شىركەت

وَكالَة أَنْباءِ الصِّينِ الْجَدِيدَةِ شىنخۇا ئاگېنتلىقى؛ شىنخۇا ئالاقىلىشىش جەمئىيىتى

وَكالَة الْأَنْباءِ الْعَرَبِيَّةِ ئەرەب ئالاقىلىشىش جەمئىيىتى

وَكَبَ يَكِبُ وَكْبًا و وُكُوبًا و وَكَبانًا ئاستا قەدەم؛ يېنىك قەدەم

وَكَبَ وَكْبًا تۇرۇش؛ تىك؛ ۋېرتىكال

وَكَبَ عَلَى الْأَمْرِ قەتئىي داۋاملاش-
تۇردى
وَكَّدَ تەكىتلىدى؛ كېسىپ ئېيتتى؛
چوقۇم ئېتىراپ قىلدى
وَكَدَ يَكِدُ وَكْدًا الْمَكانَ ئېتىلماق؛
بارماق
وَكَدَ الْأَمْرَ شۇغۇللاندى؛ خىزمەت
قىلدى
وَكَدَ وُكُودًا بِالْمَكانِ ئولتۇراق-
لاشماق؛ ماكانلاشماق
وَكْد ئاساسىي مەقسەت؛ مەقسەت؛
ئارزۇ؛ ئۇمىد؛ ئىنتىلىش
وُكْد كۈچ چىقارماق
وَكَرَ الطَّائِرُ ئۇۋا ياسىدى
وَكَرَ يَكِرُ وَكْرًا و وُكُورًا الطَّائِرُ
ئۇۋىغا كىرىش
وَكْر ج أَوْكار و وُكُور و أَوْكُر
ئۇۋا؛ چاڭگا
وَكْرَة ج وُكَر ئۇۋا؛ چاڭگا
وَكَزَ يَكِزُ وَكْزًا هُ مۇشت بىلەن
ئۇرۇش
وَكَزَ هُ بِالرُّمْحِ سىلتىق بىلەن
سانجىدى
وَكَّسَ الشَّيْءَ باھاسى چۈشكەن؛
قىممىتى تۆۋەن؛ تۆۋەن مۇلچەر-
لىدى؛ سەل قارىدى
وَكَسَ يَكِسُ وَكْسًا الشَّيْءَ باھاسى
چۈشكەن؛ قىممىتى تۆۋەن؛
تۆۋەن مۇلچەرلىمەك؛ سەل قارا-
ماق
وَكْس زىيان تارتماق؛ زىيان
وُكِسَ التَّاجِرُ دەسمايىسىنى چىقى-
رالمىدى؛ زىيان تارتتى
وَكَعَ يَوْكَعُ وَكاعَةً الشَّيْءُ مۇستەھ-
كەم؛ قاتتىق؛ چىداملىق
وَكَفَ يَكِفُ وَكْفًا و وَكِيفًا و وُكُوفًا
و وَكَفانًا و تَوْكافًا الدَّمْعُ أو
نَحْوُهُ تامچىلىماق؛ تامماق
وَكَفَ الْبَيْتُ لەمپىدىن سۇ تامچىلاپ
چۈشتى
وَكَف ج أَوْكاف كەمچىلىك؛
چاتاق؛ كاشىلا
وَكَف چىرىمەك؛ چۈشكۈن؛
چۈشكۈنلەشمەك
وَكَّلَ هُ ۋاكالەتچى بىكىتتى
وَكَلَ يَكِلُ وَكْلاً و وُكُولاً إِلَيْهِ الْأَمْرَ
تاپشۇرماق؛ ھاۋالە قىلماق
وَكَل قولدىن ئىش كەلمەيدىغان
ماق
وَكَنَ يَكِنُ وَكْنًا و وُكُونًا الطَّائِرُ
بَيْضَهُ أو عَلَيْهِ تۇخۇملاش
وَكْن ج أَوْكُن و وُكْن و وُكُون
ئۇۋا؛ چاڭگا
وُكْنَة ج وَكْنات و وُكَن «وكن»
گە قارالسۇن
وُكُوب ئاستا قەدەم؛ يېنىك قەدەم

وَكِيد چوقۇم؛ ئىشەنچلىك؛ ھەقىقىي؛ قەتئىي؛ كەسكىن

وَكِيل ج وُكَلاءُ ۋاكالەتچى؛ ۋاكىل؛ مۇئاۋىن

وَكِيل مَدِيرٍ مۇئاۋىن دىرېكتور؛ ئۇنىۋېرسىتېتنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى

وَكِيل الدَّعْوَى ئادۋوكات

وَلاء دوستلۇق؛ دوست؛ يارەم؛ سەمىمىي

وِلاء داۋاملىق؛ ئۇزلۇكسىز

وُلاة ج ئۇلۇكباشلىقى؛ ئوبلاست باشلىقى

وُلاة الأَمْرِ ھۆكۈمەت دائىرىلىرى؛ مەمۇرىي رەھبەر

وِلاج ج وُلْج كىچىك كوچا؛ تار كوچا

وَلَادَة ئۇسۇش نىسبىتى يۇقىرى

وِلَادَة تۇغماق؛ ئىشلەپچىقىرىش؛ يېڭىدىن بارلىققا كەلگەن؛ يېڭى ھايات

وِلايات ج ئوبلاست؛ ئۇلكە؛ مىللەت

الْوِلايات الْمُتَّحِدَة الأَمْرِيكِيَّة ئامېرىكا؛ ئامېرىكا قوشما شتاتلىرى

وِلايَة باشقۇرۇش؛ ئوبلاست؛ ناھىيە

وَلَبَ يَلِبُ وُلُوبًا كىرىش؛ ئالاقزادىلىك بىلەن كىرىش

وَلَجَ يَلِجُ وُلُوجًا و لِجَةُ الشَّيْءِ فِي غَيْرِهِ سىڭمەك؛ سىڭىپ كىرمەك؛ كىرمەك

وَلَجَ الْبَيْتَ ئۆيگە كىردى

وَلَّدَ الطَّبِيبُ أو الْقابِلَةُ الْمَرْأَةَ تۇغدۇردى

وَلَّدَ الْوَلَدَ تەربىيىلەپ ئۆستۈردى؛ پەرۋىش قىلدى

وَلَّدَ الشَّيْءَ مِنَ الشَّيْءِ تارتىپ چىقاردى؛ ئىچىدىن شەكىللەندى

وَلَّدَ الْكَهْرَباءَ توك چىقاردى

وَلَدَ تَلِدُ لِدَةً و وِلادًا و وِلادَةً و إِلادَةً و مَوْلِدًا تِ الأُنْثَى تۇغماق؛ ئىشلەپچىقىرىش

وَلَد ج أَوْلاد و وِلْدَة و إِلْدَة و وُلْد بالا؛ بوۋاق؛ قىز بالا؛ نەۋرە؛ ئوغۇل بالا

وُلِدَ تۇغۇلۇش؛ دۇنياغا كېلىش

وِلْد ج أَوْلاد و وِلْدَة و إِلْدَة و وُلْد بالا؛ بوۋاق؛ قىز بالا؛ نەۋرە

وَلَسَ يَلِسُ وَلْسًا هُ ئالدىماق؛ ساختىپەزلىك قىلماق؛ كۆز بويىماق؛ ئالدىماق

وُلْط ۋولت

وَلْطَمِتْر ۋولتمبتمر؛ بېسىم ئۆلچىگۈچ؛ ئېلېكتر بېسىمى جەدۋىلى؛ توك بېسىمى سائىتى

وَلَعَ هُ بِهِ ئىنتايىن قىزىقتى؛ قاتتىق بېرىلدى؛ ياخشى كۆرگەنلىكتىن مەپتۇن بولدى

وَلِعَ يَوْلَعُ و يَلَعُ وَلَعًا و وَلوعًا بِهِ ئىنتايىن قىزىقماق؛ ياخشى كۆرمەك؛ مەپتۇن بولماق؛ شەيدا بولماق

وَلِع قاتتىق بېرىلدى؛ مەستانە بولدى

وَلَغَ يَلَغُ و يالَغُ وُلْغًا و وُلوغًا و وَلَغانًا الْكَلْبُ أو نَحْوُهُ الْإِناءَ أو فيهِ أو مِنْهُ أو بِهِ يالماق

وِلْف دوست؛ ھەمراھ؛ خىزمەتداش؛ جۈپ؛ جورا

وَلَّهَ هُ گاڭگىراپ قالدى؛ ھاڭۇبقىپ قالدى

وَلَهَ يَلِهُ وَلَهًا قاتتىق بىئارام بولغانلىقتىن ئەقلىنى يوقاتماق

وَلَهَ الْوَلَدُ إِلَى أُمِّهِ بالا ئانىسىنىڭ ئالدىغا كەلدى

وَلَهَ تِ الْأُمُّ إِلَى وَلَدِها ئانا بالىسىنى ئەسلىدى

وَلَهَ مِنْهُ قورقۇتتى

وِلَهَ يَلِهُ و يَوْلَهُ وَلَهًا و وَلَهانًا «وَلَه»، گە قارالسۇن

وَلْهانُ «والِه» گە قارالسۇن

وَلْهَى م «والِه» گە قارالسۇن

وَلود ج وُلُد بالا تۇغقان

وُلودِيَّة سادىلىق؛ گۆدەكلىك

وَلوع ئىنتايىن قىزىقماق؛ مەپتۇن بولماق

وَلْوَلَ ئازابلانماق

وَلَّى هُ الْأَمْرَ ئاساسلىق باشقۇرغۇچى بەلگىلىدى

وَلَّى هُ كَذا ئەگىشىپلا ماڭدى

وَلَّى هُ ظَهْرَهُ ئارقىدىنلا؛ تاشلىۋەتتى؛ ۋاز كەچتى

وَلَّى الشَّيْءَ أو عَنْهُ ئۆزىنى تارتتى؛ ئۆزىنى چەتكە ئالدى؛ قاچتى

وَلَّى هارِبًا قېچىپ كەتتى

وَلَّى عَنْهُ بِوَدِّهِ ئۇنىڭغا بولغان مۇھەببىتىدە ئۆزگىرىش پەيدا بولدى

وَلَى يَلِي وَلْيًا هُ تۇتاشتۇرماق؛ ئۇلماق؛ يېقىن

وَلِيَ يَلِي وَلايَةً الشَّيْءَ أو عَلَيْهِ باشقۇرۇش

وَلِيَ بَلَدًا ھۆكۈمرانلىق قىلدى؛ باشقۇردى؛ قوماندانلىق قىلدى

وَلِيَ وَلْيًا هُ تۇتاشتۇرماق؛ يېقىن

وَلِيّ جـ أَوْلِياءُ ۋەسىيلىك قىلغۇچى؛ ھامىي بولغۇچى؛ قوغدىغۇچى؛ باشقۇرغۇچى

وَلِيّ عِنْدَ الْمُسْلِمِينَ ئەۋلىيا؛ ۋەلى

وَلِيّ الْعَهْدِ پادىشاھنىڭ ۋارىسى؛ پادىشاھنىڭ بالىسى

وُلَيَا جـ وُلَى و وَلْيَيات م ئەك مۇۋاپىق؛ ئەك لايىق، ئىنتايىن مۇناسىپ

وَلِيَّة ئايال ئەۋلىيا

داروَلِيَّة يېقىن ئۆي

وَلِيجَة يېقىن دوست؛ سىرداش؛ كۆڭلىدىكى ئادەم؛ ئىچكى قىسىم؛ چىن كۆڭۈل

وَلِيد جـ وِلْدان و وِلْدَة ئەمدىلا تۇغۇلغان بوۋاق؛ ئوغۇل بالا؛ بالا؛ ئۆسمۈر

وَلِيد الْبَحْثِ تەتقىقات نەتىجىسى؛ ئىشلەپ چىقارغان؛ مەھسۇلات

وَلِيف دوست؛ ھەمراھ؛ بىللە ئىشلەش؛ جۈپ

وَلِيمَة جـ وَلائِمُ زىياپەت ئۇستىلى؛ زىياپەت

وَمَأَ بِيَدِهِ أو غَيْرِها قول ئىشارىتى قىلدى؛ كۆز ئىشارىتى قىلدى

وَمَأَ يَمَأُ وَمْأً بِيَدِهِ أو غَيْرِها قول ئىشارىتى قىلىش؛ كۆز ئىشارىتى قىلىش

وَمَأَ إِلَيْهِ كۆرسەتتى

وَمِدَ يَوْمَدُ وَمَدًا تِ اللَّيْلَةُ كېچە دىكى دىمىقچىلىق

وَمَسَ يَمِسُ وَمْسًا الشَّيْءَ بالشَّيْءِ سۈركىلىش

وَمَضَ يَمِضُ وَمْضًا و وَمِيضًا و وَمضانًا الْبَرْقُ پارلاق؛ شانلىق

وَمْض پارلاق؛ شانلىق

وَمِقَ يَمِقُ مِقَةً و وَمْقًا هُ ياخشى كۆرۈش

وَمِيض پالتىرسىماق؛ چاقنىماق؛ چاقماق نۇرى؛ ئوت نۇرى

وَمِيق سۆيۈملۈك؛ ياخشى كۆرۈش

وَناء بوشىماق؛ بوشاشماق؛ ھارماق؛ چارچىماق

وَنَّبَ هُ ئەيىبلىدى؛ كايىدى

وِنْش جـ وِنْشات كىران

وَنَمَة چۈشىن لىچىنكىسى

وَنَّى گىجىكلىق قىلدى؛ ئەزمىلىك قىلدى

وَنَّى ھاردى؛ چارچىدى؛ بوشىدى؛ بوشاشتى

وَنَى يَنِى وَنْيًا و وَنِيًّا و وِناءً و وِنْيَةً و نِيَةً و وَنًى ھارماق؛ چارچىماق؛ بوشىماق

لا يَنِي يَفْعَلُ كَذا ئاۋۇالقىدەكلا ئىلگىرىكىدەكلا

وَهّاب سەدىقە قىلماق؛ سەدىقە بەرمەك

وَهّابِيّ ۋاھابى مەزھىپىنىڭ

اَلْوَهّابِيّة ۋاھابى مەزھىپى

وَهّاج ئىنتايىن ئىسسىق؛ كۆيدۈرگۈدەك ئىسسىق

وَهَبَ يَهَبُ وَهْبًا و هِبَةً هُ أو لَهُ الشَّيْءَ تەقدىم قىلماق؛ ھەدىيە قىلماق

وَهَبَ الشَّيْءَ تەقدىم قىلدى؛ سوۋغا قىلدى

وَهَبَ هُ مەلۇم تەرەپتىن باشقىلاردىن ئېشىپ كەتتى

وَهَبَ الْخادِمَ مۇكاپاتلىدى؛ پۇل بىلەن مۇكاپاتلىدى

وَهْب تەقدىم قىلماق؛ قەدىرلىمەك

وَهَجَ يَهِجُ وَهْجًا و وَهِيجًا و وَهْجانًا تِ النّارُ أو الشَّمْسُ قاتتىق ئىسسىق؛ كۆيدۈرگۈدەك ئىسسىق؛ ئوتتەك قىزىرىپ كەتمەك

وَهَج ئوتتەك قىزىرىپ كۆيمەك؛ ئىنتايىن ئىسسىق؛ كۆچلۈك؛ نۇرنىڭ تارقىلىشى

وَهَج الطِّيبِ مەززىلىك پۇراق ئەتراپقا تارقالدى

وَهَجان ئوتتەك قىزىرىپ كۆيمەك؛ ئىنتايىن ئىسسىق؛ روشەن؛ كۆچلۈك

وَهَدَ لَهُ الْفِراشَ تەكشىلىدى

وَهْد جـ أَوْهُد و وُهْدان پەستىكى يەر

وَهْدَة جـ وِهاد و وَهْد پەستىكى يەر؛ چوڭقۇر؛ ئويمانلىق

وَهَرَ يَهِرُ وَهْرًا هُ قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق؛ مۇشكۈل ئەھۋال

وَهْران دەھشەتلىك؛ قورقۇنچلۇق؛ قورقماق؛ ۋەھىمگە چۈشمەك

وَهَقَ يَهِقُ وَهْقًا الْحَيَوانَ ئارغامچا؛ سىرتماق

وَهْق جـ أَوْهاق ئاتنىڭ تىزگىنى

وَهَلَ هُ قورقتى؛ قورقۇتتى

وَهَلَ يَهِلُ و يَوْهَلُ وَهْلاً إلَى الشَّيْءِ ئويلاپ تاپماق؛ پەرەز قىلماق؛ مۆلچەرلىمەك

وَهَل قورقتى؛ ئالاقزادە بولدى

وَهِلَ يَوْهَلُ وَهَلاً ئاجىز؛ زەئىپ؛ دەرمانسىز؛ قورقۇنچاق؛ قورقۇش؛ ئالاقزادە بولۇش

وَهِلَ إلَيْهِ قاچتى؛ ئۆزىنى چەتكە تارتتى

وَهِل قورقۇنچلۇق؛ ۋەھىمىلىك

وَهْلَة قورقۇش؛ قورقماق؛ ۋەھىمە
أَوَّل وَهْلَة أو وَهَلَةٍ ئەڭ دەسلەپ؛ دەسلەپتە؛ بۇرۇن
وَهَمَ هُ ئالدىدى؛ گوللىدى
وَهَمَ ـِ وَهْمًا الشَّيْءَ خىيال؛ ئوي؛ تەسەۋۋۇر قىلىش
وَهَمَ فى الشَّيْءِ خاتا چۈشەندى؛ ئۇقۇشماسلىق بولدى
وَهِمَ يَوْهَمُ وَهَمًا فى الْحِساب خاتا ھېسابلاش؛ خاتا مۆلچەرلەش
وَهْم ج أَوْهام خىيال؛ ئوي؛ خام خىيال؛ قۇرۇق پەرەز؛ خىيالىي كۈچ؛ گۇمانلىنىش؛ قۇرۇق خىيال؛ ئويلاپ چىقارماق؛ ئويدۇرما
وَهْمِيّ خىيالىي؛ پەرەز قىلىش
وَهَّنَ هُ ئاجىزلاشتۇردى؛ زەئىپلەشتۈردى
وَهَنَ يَهِنُ وَهْنًا «وهّن» گە قارالسۇن
وَهَنَ وَهْنًا هُ زەئىپلەشتۈرۈش
وَهَنَ الْعَزْمَ ئىرادىسىنى يوقاتتى
وَهَن ئاجىز؛ كۈچسىز
وَهُنَ يَوْهُنُ وَهْنًا ئاجىز؛ قابىلىيەتسىز
وَهِنَ يَوْهَنُ وَهَنًا «وهُن» گە قارالسۇن
وَهْن ئاجىز؛ ئىقتىدارسىز
وَهْن مِنَ اللَّيْلِ تۈن كىچە
وهُوب مەرد، سېخى
وَهْوَهَ فى صَوْتِهِ قورقۇپ ۋارقىراش
وَهَى يَهِى وَهْيًا و وُهِيًّا الشَّيْءُ ئاجىز؛ چۈشكۈن؛ بوشاڭ
وَهَى الثَّوْبُ يىرتىق؛ كونا بوپقالدى
وَهِيج قاتتىق ئىسسىق
وَهِين ئىش باشلىقى
وِيسْكِي ۋىسكي
وَيْل ئازاب-ئوقۇبەت؛ بالايىئاپەت
وَيْلَة زور بالايىئاپەت

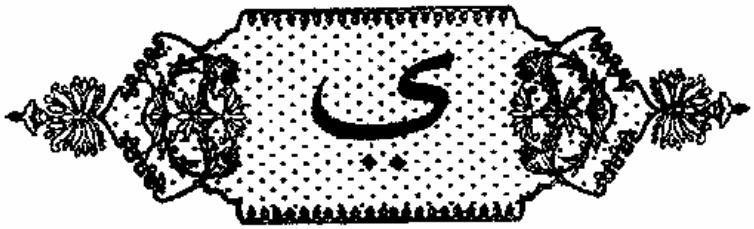

ى «ياء» ئەرەب ئېلىپبەسىنىڭ 28-ھەرپى؛ ساندىكى «10» غا ۋەكىللىك قىلىدۇ

يا ئىملىق سۆز

يِس جـ يُؤُوس ئۇمىدسىزلىنىش؛ ئۇمىدىنى يوقىتىش

يَئَاسَة ئۇمىدسىزلىنىش؛ ئۇمىد ئۈزۈش

يابانِيّ ياپونىيەنىڭ؛ ياپونىيەلىك

اليابانِيّة ياپون تىلى

يابِس جـ يُبَّس قۇرماق؛ سۇيى يوق

يابِسَة قۇرۇقلۇق

يَؤُس جـ يَؤُوس ئۇمىدسىزلىنىش؛ ئۇمىد ئۈزمەك

يَئِسَ ـَـ يَأْسًا و يَآسَةً مِنْهُ ئۇمىدسىزلىنىش؛ ئۇمىد ئۈزمەك

يَئِسَ تِ الْمَرْأَةُ تۇغماسلىق

يَأْس ئۇمىدسىزلىنىش؛ ئۇمىدىنى ئۈزۈش

سِنّ الْيأسِ ئۆتكەل بۇزۇلماق

سِنّ الْيأسِ عِنْدَ الْمَرْأَةِ ئاياللارنىڭ ھەيز توختاش مەزگىلى (كىلىماكتېرىيە دەۋرى)

ياسَرَ هُ پول قويدى، ئۆز مەيلىگە قويۇۋەتتى ؛ سول تەرىپىدىن قول سالدى

ياسَرَ بِهِ سول تەرىپىدىن تۇتۇۋالدى

ياسَمِين . يَسْمِين ياسىمەن گۈلى

ياسِين قۇرئان كەرىمدىكى بىر سۈرە؛ ياسىن (ئەركىشىنىڭ ئىسمى)

يافِع جـ يَفَعَة و يُفْعان يازلىق مەزگىلىگە يېقىنلاشقان

يافعات مِنَ الْجِبالِ ئېگىز تاغ چوققىلىرى

يافعات مِنَ الْأُمُورِ ۋەھشىي ئىش

يَأْفوخ . يافُوخ جـ يَآفِيخ و يَوافِيخ باش چوققىسى

ياقَة ياقا

ياقُوت جـ يَواقِيتُ ياقۇت؛ گۆھەر

تاش

يامَنَ ئوڭغا ماڭدى؛ ئوڭ تەرەپكە باردى

يامِن تەلەيلىك بولغۇچى؛ خەيرلىك بولغۇچى

يانِع ج يَنْع پىشقان؛ قىپقىزىل

يانْكِيّ بانكىر

يَؤُوس ج يُؤُوس ئۈمىدسىز-لىنىش؛ ئۈمىدىنى ئۈزۈش

ياوَمَ هُ كۈنلۈك ئىشچى

يَباب قاقاس؛ چۆل؛ نامراتلاشماق

يَبَّسَ الشَّيْءَ قۇرۇتتى؛ قاقلاپ قۇرۇتتى

يَبَس ج أَيْباس قۇرۇماق؛ قورغاق؛ قۇرۇق جاي؛ قۇرۇقلۇق

يَبِسَ يَيْبَسُ يُبْسًا و يُبُوسَةً الشَّيْءُ قۇرۇماق

يَبِس قۇردى؛ سۇ قالمىدى

يَبْس قۇرۇق؛ قورغاق؛ قۇرۇقلۇق

يَبْس ج يُبَّس قۇرۇماق؛ نەملىك يوق

يَبُوس قۇرۇش؛ نەمسىز

يُبُوسَة قۇرۇق؛ سۇسىز

يَبِيس قۇرۇماق؛ نەملىك يوق

يَتَّمَ هُ يېتىم بالا بولۇپ قالدى

يَتَمَ ـُ يُتْمًا يېتىم

يَتَم ئاتىسىدىن ئايرىلىپ قالغان بالا؛ ئانىسىدىن ئايرىلىپ قالغان هايۋان

يَتَمَ ـَ يُتْمًا «يَتَم» گە قارالسۇن

يَتِمَ ـَ يُتْمًا «يَتَم» گە قارالسۇن

يَتِيم ج أَيْتام و يَتامَى و يَتَمَة و مَيْتَمَة و يَتائِمُ يېتىم؛ كىچىك ۋاقتىدا ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ قالغان بالا

يَتِيم الأَبِ ئاتىسى يوق بالا؛ دادىسىز بالا

يَتِيم الأُمِّ ئانىسى يوق بالا؛ ئانىسىز بالا

يَتِيم لَطِيم ئاتا-ئانىسى يوق يېتىم

يَتِيم بىردىنبىر؛ يالغۇز؛ تەنها

يَحْمُور قىزىل؛ قىزىل رەڭ؛ ياۋا ئېشەك

يَحْمُوم قارا رەڭلىك نەرسە؛ ئىس؛ تۈتۈن؛ تاماكا

يَخْت ج يُخُوت سايادەت كېمىسى

يَد ج أَيْدٍ و يُدٍ ج ج **أَيادٍ** قول

يَد الشَّيْءِ ساپ؛ دەستە؛ تۈتقا

يَد ج يَدِيّ و أَيْدٍ ياخشى ئىش قىلماق؛ ساخاۋەت؛ ياخشىلىق

يَد قابىلىيەت؛ هوقۇق هەم ۋەزىپە؛ هوقۇق دائىرىسى

هُوَ أَطْوَلُ يدًا مِنْهُ ئۇنىڭغا نىسبەتەن مەرد؛ ئۇنىڭغا نىسبەتەن

سېخى

يَدَوِيّ قولىنىڭ؛ قول سانائىتىنىڭ

يَدِيّ قولىنىڭ؛ قول سانائىتى

يَراع قومۇش؛ قومۇش قەلەم

يَراعَة بىر تال قومۇش قەلەم

يَرْبُوع ج يَرابِيعُ ئۇچار چاشقان؛ سەكرىگەن چاشقان

يَرِعَ يَرَعُ يَرَعًا توخۇ يۇرەك دەپ قاربدى ؛ قورقۇنچاق بولۇپ قالدى

يَرَقان سېرىقلىق چۇشۇش كېسىلى؛ يەرقان

يَسار ج يُسْر ئوڭۇشلۇق؛ هاللىق؛ باياشات؛ گۇللەنمەك؛ راۋاج تاپماق؛ ئوتتۇرا هال (تۇرمۇش) ؛ سول؛ سول يۇنۇلىش

يَسار م سول قول

يَسارَة ئوڭۇشلۇق؛ هاللىق؛ راۋاج تاپماق؛ ئوتتۇرا هال (تۇرمۇش)

يَسارِيّ سولىنىڭ؛ سول تەرەپنىڭ؛ سولچىلار

يَسارِيَّة سولچىلار

يَسَّرَ لَهُ الشَّيْءَ ئاسان؛ باشقىلارغا ئاسانلىق يارىتىپ بەردى

يَسَرَ يَيْسِرُ يَسْرًا هُ سول تەرەپىدىن كېلىش

يَسَرَ قىمار ئويناش

يَسَرَ يَسْرًا ئاق كۆڭۈل؛ مۇلايىم

يَسَرَ تِ الْمَرْأَةُ ئوڭۇشلۇق بوشىنىش

يَسَر ج أَيْسار ئاسان

يَسُرَ يَيْسُرُ يُسْرًا و يَسارَةً الشَّيْءُ ئاز

يَسُرَ الْأَمْرُ بولدى ؛ ئەپلىك

يَسِرَ يَيْسَرُ يَسَرًا الْأَمْرُ ئاسان؛ قۇلاي

يُسْر ئوڭۇشلۇق؛ باياشات؛ گۇللەنمەك؛ ئوتتۇراهال (تۇرمۇش)

يَسْرَة سول؛ سول تەرەپ؛ سول يۇنۇلىش

يُسْرَى ج يُسْرَيات سول قول؛ سولىنىڭ؛ سول تەرەپنىڭ

يَسِير ئاز؛ ئاسان

يَشْب زۇمرەت

يَشْف زۇمرەت

يَشْمَق چۇمبەل؛ چۇمپەردە

يَطَق ج يَطَقات ئورۇن

يَعْبُوب كەلكۈن؛ سەل؛ شىددەت ئېقىن

يَعْرُب (ئەرەبلەرنىڭ ئاتا-بۇۋىلىرىنىڭ ئاتىلىشى)

يَعْسُوب ج يَعاسِيبُ ئانا هەرە

يَعْفُور كىچىك بۆكەن

يَفاع ج يُفُوع دۆڭ؛ ئېگىزلىك

يقطينة

چاقما كاۋا

يربوع

قوچار چاشقان

ياسمين

ياسمەن گۈلى

ياسمين هنديّ

هندى ياسمەن گۈلى

يمامة

ياۋا كەپتەر

يَفَعَ ج يُفُوع ئۆلچەملىك ئۇزۇنسكا

يَفَعَ يَيْفَعُ يَفْعًا الْغُلامُ مۇھەببەت تۇيغۇسى ئويغانماق؛ ياشلىق مەزگىلى يېقىنلاشماق

يَفَعَ الْجَبَلَ تاققا ياماشتى

يَفَع ج يُفُوع دۆڭ؛ ئېگىزلىك

يَفَع ج أَيْفاع ياشلىق مەزگىلى يېقىنلىشىش

يَفَعَة مۇھەببەت تۇيغۇسى ئويغانغان ياشلار (تاق؛ جۇپ؛ قوش سانلار- نىڭ ئىشلىتىلىشى)

يَقْطِين جەنۇبنىڭ خەمكلىرى

يَقَّظَ ه چاقىردى؛ ئاگاھلاندۇرۇش

يَقُظَ ـُ يَقاظَةً «يَقِظَ» گە قارالسۇن

يَقِظَ ـَ يَقَظًا و يَقاظَةً ئويغانماق

مِنْ نَوْمِهِ يېشىلمەك؛ ھوشىغا كەلمەك

يَقِظَ سەزگۈر؛ ھوشيارلىق؛ دىققەت

يَقِظ ج أَيْقاظ ئويغانغان؛ دىققەت قىلغان

يَقْظان ج يَقاظَى ويِقاظ ئويغانغان؛ دىققەت قىلغان، ھوشىغا كەلمەك

يَقَظَة ھوشىغا كەلمەك؛ ئويغانماق؛ ھوشيارلىق

فى الْيَقَظَة ھوشىغا كېلىش

يَقَق كېۋەز؛ پاختا

يَقِنَ ـَ يَقْنًا و يَقِينًا الْأَمْرُ ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن؛ چوقۇم؛ جەزمەن؛ ئېنىق؛ چۈشىنىش

يَقِنَ الْأَمْرَ أو بِهِ ئىشەنچلىك بولدى ؛ راست خەۋەر

يَقِنَ يَقَن ئىشەنمەك؛ چىنپۈتمەك

يَقِين بەلگىلىدى ؛ شەكسىز؛ ئېنىق؛ ھەقىقىي ئىشەنمەك

يَقِينِيّ ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن؛ جەزمەن؛ چوقۇم

يَقِينِيّ ج يَقِينِيّات ھەقىقەت؛ ھەققانىيەت؛ ئاكسىيوما

يَقِينِيّ يَمّ ج يُمُوم دېڭىز

يَمام ياۋا كەپتەر

يَمامَة بىر دانە ياۋا كەپتەر

يَمانٍ «الْيَمانِي» ج يَمانُونَ يەمەنلىك

يَمانِيّ يەمەننىڭ

يَمَّمَ ه ياردى ؛ ئۆتۈش؛ يېرىش- كېلىش

يَمَّمَ الْمَرِيضُ لِلصَّلاةِ ۋاكالىتەن تازىلىماق

يَمَّنَ ئوڭغا ماڭدى ؛ ئوڭ تەرەپكە ياردى

يَمَّنَ عَلَيْهِ ئۇنىڭ ئۈچۈن بەخت يارىتتى

يَمَنَ ـَ يُمْنًا و مَيْمَنَةً خەيرلىك؛ قۇتلۇق؛ بەخت-سائادەت

يَمَنَ عَلَى قَوْمِهِ أو لَهُمْ خەلقگە بەخت يارانتى
يَمَنَ ـُـ يَمْنًا هُ اللّٰهُ كۆڭۈلدە كىدەك بەخت-سائادەت
يَمَن . يَمْنَة ئوڭ تەرەپ
بِلاد اليَمن يەمەن
بِنْت اليَمن قەھزە
يَمُنَ ـُـ يُمْنًا و مَيْمَنَةً عَلَى قَوْمِهِ أو لَهُمْ خەلقنى بەختيار قىلماق؛ خەلقگە بەخت يارىتىش
يُمِنَ يُمْنًا و مَيْمَنَةً «يَمُنَ» گە قاراڭ
يُمْن تەلەي؛ بەخت-سائادەت
يَمْناءُ م ئوڭدا؛ ئوڭ يان
يَمَنِيّ يەمەنلىك
يُمْنَى ج يُمْنَيات ئوڭ قول
الْجِهَة اليُمْنَى ئوڭ تەرەپ
يَمِين ج أَيْمُن و أَيْمان و أَيامِنُ و أَيامِينُ ئوڭ تەرەپ؛ تەلەيلىك؛ ئامەتلىك
يَمِين ج أَيْمُن و أَيْمان قەسەم
يَمِين اللّٰهِ أو أَيْمُنُ اللّٰهِ قَسَمِى أو أَيْمُ اللّٰهِ ئاللاغا قەسەم قىلىش
يَمِينِيّ ئوڭ؛ ئوڭچىللار
يَنايَرُ رىم كالېندارى بويىچە بىرىنچى يانۋار
يَنْبَغِى أَنْ... شۇنداق بولۇشى كېرەك؛ لازىم؛ زۇرۇر
يَنْبُوع ج يَنابِيعُ سۇ مەنبەسى
يَنَعَ ـَـ يُنْعًا و يُنُوعًا الثَّمَرُ پىشقان مېۋە
يَنِيع پىشقان مېۋە
يَهْفُوف يەڭگىلتەك؛ قورقۇنچاق
يَهُود يەھۇدى دىنىغا ئىشەنگۈچىلەر
يَهُودِيّ ج يَهُود يەھۇدىيىلىك
اَلْيَهُودِيّة يەھۇدي دىنى
يُوبِيل 25 يىللىق خاتىرە كۈن
يُوجِنِيَّة . يُوجِينِيَّة تۇغۇتشۇناسلىق
يُود يۇد
صِبْغَة الْيُود يۇد قوشۇلغان ھارلاق
يُودات يۇد قوشۇلغان تۇز
يُودُور يۇد قوشۇلغان خېمىيىلىك ماددا
يُورانِيُوم ئۇران
يُورِيمِيا ئورىنا كېسىلى
يُوسُفُ يۇسۇف (ئەر كىشىلىك ئىسمى)
يُوسُفِيّ ئاپېلسىن
يُوطُوبِيّ خام-خىيال
يُوطُوبِيا خىيال
يُولِيَه . يُولِيُو رىم كالېندارىدىكى

يەتتىنچى ئاي؛ ئىيۇل

يَوْم جـ **أَيّام** جج **أَياوِيمُ** بىر كۈن؛ كۈندۈز

ذاتَ يوم بىر كۈنى؛ مەلۇم بىر كۈنى

اليَوْم بۈگۈن

يَوْمِيّ ھەر كۈنلۈك؛ بىر كۈنلۈك

يَوْمِيَّة كۈنلۈك ئىش ھەققى؛ كۈندە لىك خاتىرە

يُونان يۇنانلىق

بِلاد اليُونان يۇنان

يُونانِيّ يۇنانلىق؛ يۇنانىماك

يُونانِيَّة گرىك تىلى (يۇنان تىلى)

يُونِيَة . يُونِيُو رىم كالېندارىدىكى ئالتىنچى ئاي؛ ئىيۇن